ਤੀਸਰੀ ਪੋਥੀ

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸ਼ਬਦਾਰਥ

ਸ੍ਰੀ

ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਜੋ

ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਫਰੀਦ ਕੋਟ ਜੀ ਦੀ
ਅਤਿਜੰਤ ਉਦਾਰਤਾ ਨਾਲ ਇਹ ਪੋਥੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਈ ਹੈ

THIS BOOK BELONGS
TO THE LIBRARY OF
Dr. Trilochan Singh
Anurag Singh

ਸੇਵਾਦਾਰ

ਟੀਕਾ ਕਾਰ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ
ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

(ਕੋ: ਟਾ:)ਸੁੰਦਰ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮਾਈਸੇਵਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਛਪਯਾ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸ਼ਬਦਾਰਥ

ਤੀਜੀ ਪੋਥੀ

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਟੀਕਾ ਟਿਪਣੀ ਸਹਿਤ

THIS BOOK BELONGS
TO THE LIBRARY OF
Dr. Trilochan Singh
Jaswant Singh

ਜਿਸ ਵਿਚ

ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰ, ਨਰ, ਬੋਧ, ਕਲਗੀ ਅਵਤਾਰ, ਬ੍ਰਹਮ,
ਰੁਦ੍ਰ, ਪਾਰਸ ਨਾਥ, ਸ਼ਬਦ ਹਜ਼ਾਰੇ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਤੋਤੀ ਸਵੱਯੇ,
ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਦੇ ਸਵੱਯੇ, ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਨਾਮ ਮਾਲਾ

ਇਹ ਬੀੜ ਉਸ ਬੀੜ ਨਾਲ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜੋ ਬਾਬਾ
ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦ ਨੇ ਦਮਦਮੇ ਸਾਹਿਬ ਬੈਠਕੇ ਲਿਖੀ ਸੀ

ਇਹ

ਸ਼ਬਦਾਰਥ ਸੰਪ੍ਰਦਾਈ ਗਿਆਨੀ ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ
ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਖਿਓ ਮੰਡੀ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਸੰ: ਬਿ: ੧੯੬੧-੬੨
ਨੂੰ ਵੀਹਾਂ ਪੰਥੀਆਂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸਭਾ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਏ ਹੋਏ ਹਨ

ਪਰਮ ਸਹਾਇਕ

ਸ. ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ
ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ, ਸ: ਸਾਹਿਬ ਸ:
ਝੰਡਾ ਸਿੰਘ ਐਡਵੋਕੇਟ ਚੀਫ ਕੋਰਟ ਲਾਹੌਰ,
ਪ੍ਰੋ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ, ਸ: ਬ:ਸ: ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਰਈਸ ਸ਼ਾਹਕੋਟ
ਜਾਲੰਧਰ, ਰਾਜਾ ਸ਼ਿਵਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਪਟਿਆਲਾ,
ਸ: ਬ: ਸ: ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੀਫ ਸੈਕ੍ਰੇਟਰੀ ਫਰੀਦਕੋਟ

ਸੇਵਾਦਾਰ–

ਗਿਆਨੀ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ

੧ ਵੈਸਾਖ ੧੯੯੮ } ਮੋਖ ੩੦) ਸੰਪੂਰਨ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ { ੧੩ ਅਪ੍ਰੈਲ ੧੯੪੧

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

'ਵਜ਼ੀਰ ਹਿੰਦ ਪ੍ਰੈਸ' ਹਾਲ ਬਾਜ਼ਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਸਰਦਾਰ ਭੂਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੀ. ਏ. ਐਲਐਲ. ਬੀ. ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਦੇ ਯਤਨ ਨਾਲ ਛਪਿਆ ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਵਤਾਰ ਤੇ ਸ਼ਾਮ ਕਵੀ

ਇਸ ਤੀਸਰੀ ਪੋਥੀ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਵਤਾਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤਾ ਸ਼ਾਮ*ਕਵੀ ਦਾ ਤੇ ਕਿਸੇ ੨ ਸਵੱਯੇ ਵਿਚ ਰਾਮ ਕਵੀਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਕਵੀ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਕਲਗੀਧਰ ਦੇ ਦਰ-ਬਾਰੀ ੫੨ ਕਵੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਨ। ਇਹ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਵਤਾਰ ਇਹਨਾਂ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ। ਇਕ ਅੱਗਯਾਤ ਇਤਹਾਸਕਾਰ ਨੇ ਸ਼ਾਮ, ਰਾਮ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਦੇ ਲਿਖੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੁਛ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖ ਸਕਦੇ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਇਸ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਹਾਨ ਸੂਰਬੀਰ ਧਰਮ ਰੱਛਕ, ਇਕ ਨੂੰ ਸਵਾ ਲੱਖ ਨਾਲ ਲੜਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਰ ਚਿੜੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਜਾਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਬਖਸ਼ਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੰਨੀਏਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਤਾ ਨਾਨਕੀ ਜੀ ਪੋਤਰੇ ਦਾ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮ ਰਾਮ ਸੱਦਦੇ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਇਕ ਘੜੀ ਹੋਈ ਕਥਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਕੁਛ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਵਤਾਰ ਵਿਚ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਰਸ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਖੁੱਲੀਆਂ ਕਥਾਂ ਹਨ। ਇਹ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਦੇ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਤੋਂ ਉਚਾਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਗੁਜਰੀਆਂ ਦੇ ਕਪੜਿਆਂ ਦੀ ਕਥਾ, ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਵਰਤਣਾ, ਵੇਸਵਾ ਦੇ ਨਾਚ, ਹੋਰ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਮਹਾਨ ਸੂਰਬੀਰਤਾ ਵਿਖਾਈ ਹੈ ਅਰ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੇ ਪੈਰ ਧੋਤੇ ਹਨ, ਇਹ ਪ੍ਰਸੰਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਦੇ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਤੋਂ ਉਚਾਰੇ ਹੋਣ। ਸ਼ਾਮ ਕਵੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਕੇ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਅਖੀਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੁਛ ਛੰਦ ਵੀ ਲਿਖਦੇ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ (ਦਸਮ ਕਥਾ ਭਗੌਤ ਦੀ ਭਾਖਾ ਕਰੀ ਬਨਾਇ॥ ਔਰ ਬਾਸਨਾ ਨਾਹਿ ਪ੍ਰਭੁ ਧਰਮ ਜੁੱਧ ਕੇ ਚਾਇ) ਹੋਰ "ਛੱਤ੍ਰੀ ਕੋ ਪ੍ਰਤ, ਧੰਨ ਜੀਉ ਆਦਿਕ ਸਵੱਯੇ, ਸੋ ਗੁਣੀ ਜਨ ਇਸ ਪੋਥੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਕੇ ਮਹਾਨ ਸਿਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਏਹੋ ਫਲ ਮੰਗਦਾ ਹਾਂ। ਗਿਆਨੀ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

---

*ਦੇਖੋ ਮਹਾਨਕੋਸ਼ ਜਿਲਦ ਚੌਥੀ ਸਫਾ ੨੫੩੦।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਵਤਾਰ ਦੇ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ੨ ਔਖੇ ਪਦ ਆਏ ਹਨ ਓਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੀ ਅਰਥ ਕਰ ਦਿਤੇ ਹਨ ਬਾਕੀ ਇਹ ਔਖੇ ਪਦਾਂ ਦੇ ਛੰਦਾਂ ਦੇ ਨੰਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਰਥ ਵੀ ਪੋਥੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਰੱਖ ਦਿਤੇ ਹਨ ਗੁਣੀ ਜਨ ਔਖੇ ਪਦਾਂ ਨੂੰ ਏਥੋਂ ਵੇਖ ਲੈਣ।

੧. ਬਪ=ਸਰੀਰ । ਤੀਰ=ਪਾਸ। ੨. ਛੀਰਨਿਧ=ਸਮੁੰਦਰ।

੪. ਦਸਮ=ਭਾਗਵਤ ਦੇ ਦਸਵੇਂ ਸਕੰਧ ਵਿਚ ਆਖੇ ਹਨ। ੧੧ ਸੌ ਬਾਨਵੇ ਛੰਦ ਅਨੰਦਪੁਰ ਅਤੇ ੧੩੦੦ ਸੌ ਜਮਨਾ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਪਾਂਵਟੇ ਸਾਹਿਬ। ਜੋੜ ੨੪੯੨ ਪੂਰਾ। ੫. ਸਗਨੰ=ਚੰਗੇ ਗੁਣ ਸਗਨ ਆਦਕ। ਗੁਣ=ਵਿਚਾਰ ਵਿਚਾਰਕੇ। ਅਗਨੰ=ਮਾੜੇ ਗੁਣ ਸਗਨ ਆਦਕ। ਤੁਲਹਾ=ਕੱਖਾਂ ਦਾ ਤੁਲਹਾ।

੭. ਸੰਕਟ=ਦੁਖਾਂ ਦੇ ਨਾਸ । ਤਰਨ=ਜਹਾਜ । ਆਹਮ=ਔਖਾ। ਪਤਿਤ=ਪਾਪੀ। ਹਾਲ=ਛੇਤੀ। ੮. ਅੱਦ੍ਰਸੁਤਾ=ਪਹਾੜਦੀ ਧੀ ਪਾਰਬਤੀ। ਤਨਯਾ=ਧੀ। ੯. ਬ੍ਰਤ ਧਾਰੀ=ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਸਭ ਦਾ ਕਰਤਾ।

੧੦. ਤਨੀਆਂ=ਜੋਰ ਕਰਕੇ। ਹਨੀਆਂ=ਮਾਰਿਆ।

੧੧. ਬਾਰਨਿ=ਜਲ ਨਾਲ। ਬਾਰ=ਬੂਹਾ। ਪਖਾਰੀ=ਧੋਤਾ।

੧੨. ਇਸ ਉਪਮਾ ਨੂੰ ਇਕਰ ਜਾਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਆਦਮੀ ਗਾਈਆਂ ਦੇ ਚੋਣੇ ਵਾਂਗ ਹਨ ਜੋਹੜਾ ਚੋਣਾ ਗਵਾਚ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਵੱਗ ਨੂੰ ਮਾਨੋ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੇ ਮੋੜ ਕੇ ਲੈ ਆਂਦਾ ਹੈ। ੧੪. ਕੋਟ=ਕਰੋੜ=ਵਾਰੀ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੇ ਸੁਧਾਮੀਐ=ਘਰ ਵਾਲੀਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮੇਤ ਆਪ ਰੂਪ ਧਾਰ ਲਏ। ੧੬. ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਦੀ ਧੀ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਮਾਂ ਦੇ ਪੇਟ ਤੋਂ ਜਨਮ ਲਿਆ ਹੈ। ੧੭. ਆਪਣਿਆ ਅਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਵਰ ਲੱਭਣ ਵਾਸਤੇ ਆਗਿਆ ਕੀਤੀ। ੧੮. ਤਤ=ਅਸਲ ਵਸਤ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਨਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ੧੯. ਘਰਨੀਸ=ਰਾਜਾ। ਇਹ ਸੋਭਾ ਵੀਹਾਂ ਤੀਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਵਿੰਨ ਗਈ ਹੈ ਭਾਵ ਸਾਰੇ ਵਡਿਆਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਬਸਦੇਵ ਭਗਤ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੰਗਾ ਹੈ। ੨੩. ਅਗਮਨੇ=ਆਗਤ ਭਾਗਤ ਭਾਵ ਆਦਰ ਵਾਸਤੇ।

੨੪. ਧੁਜਨੀ ਪੰਤਿ=ਸੈਨਾਪਤੀ। ਪ੍ਰਤਿਨਾਪਤਿ=ਸੈਨਾਪਤੀ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਦੇ ਰੰਗ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਕੁੰਕਮ=ਕੇਸਰ ਮਾਨੋ ਅਨੰਦ ਰੂਪ ਹੋਕੇ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ, ਭਾਵ ਅਨੰਦ ਹੀ ਕੇਸਰ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਮਨ ਤੋਂ ਨਿਕਸਿਆ ਹੈ।

੨੮. ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਨੇ ਆਦਰ ਵਾਸਤੇ ਛਾਤੀ ਨਾਲ ਹਥ ਲਾਇਆ। ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਬੱਦਲ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ ਸੋਨੇ ਦਾ ਮੀਂਹ ਵਰ੍ਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕੋਈ ਆਦਮੀ ਮੁੜਕੇ ਮੰਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ੩੩. ਹਥਾਂ ਵਿਚ ਦੇ ਹਜਾਰ ਫੁਲਝੜੀਆਂ ਚਲਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਊਭੁਚ=ਆਤਸ਼ਬਾਜੀ ਦੇ ਬੁਰਜਾਂ ਦੇ ਬੁਰਜ ਪਜੋਧਰ=ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਧਰਨ ਵਾਲੇ ਬੱਦਲ ਅਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਨਾਗਜ ਦੇ ਕਿਲੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਵਲੋਂ ਘਲੇ ਗਏ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੩੪. ਅਗੂ=ਅਗੇ ਲਾਕੇ ਬਸਦੇਵ ਨੂੰ। ਲੇਹਿਸ=ਲਾਗ। ਭਾਵ ਪੰਡਤ ਨੇ ਲਾਗ ਗਾਗਰ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਜੇਹੜੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਅਗੋਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗਾਗਰ ਲੈਕੇ ਆਈ ਸੀ। ਝਾਟਨ=ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੇ ਸਿਰ ਦਾ ਲੀੜਾ ਫੜਕੇ ਉਸਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿਚ ਲੱਡੂ ਪਾ ਦਿਤੇ। ਉਹ ਲੱਡੂ ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਉਸਤੋਂ ਖੋਹਕੇ ਖਾ ਗਈਆਂ।

੩੫. ਖਾਰੇ=ਲਾਲਾਂ ਦੇ ਖਾਰੇ ਰੱਖੇ ਹਨ ਵਰ ਕੰਨਿਆ ਦੇ ਬੈਠਣ ਨੂੰ ਇਸਤਰਾਂ ਸੱਤ ਫੇਰੇ ਲਏ ਹਨ ਜੋ ਹਿੰਦੂ ਮੱਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਂਦੇ ਹਨ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿਚ ਸੱਤ ਫੇਰੇ ਹਨ। ੩੭. ਗਜ=ਹਾਥੀ। ਮਹਾਵਤ=ਦਸ ਹਜਾਰ, ਹਾਥੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾਂ ਵੱਧ ਰਥ ਦਿਤੇ। ਭਟੰ=ਇਕ ਲੱਖ ਸੂਰਮੇਂ ਦਿਤੇ। ਦਸ ਲਖ ਊਠ ਘੋੜੇ। ਊਠ ਅਨੇਕਾਂ ਰਾਖੀ ਵਾਸਤੇ। ਰਥ ਹਿੱਕਣ ਵਾਸਤੇ ਕੰਸ ਨਾਲ ਗਿਆ। ੪੩. ਬਿਕਰਾਜੋ=ਜਗਤ ਵਿਚ ਬੁਰਾ ਨਾਮ ਕਰਾ ਲਿਆ। ਆਨ=ਰੀਤੀ। ੪੮. ਅਸਟ=ਅੱਠਾਂ ਲੀਕਾਂ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਠਵਾਂ ਪੁਤ੍ਰ ਹੀ ਜਰੂਰ ਤੈਨੂੰ ਮਾਰੇਗਾ ਸੋ ਜਿਸਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਠੇ ਲੀਕਾਂ ਇਕ ਸਾਰ ਹਨ ਇਸਤਰਾਂ ਹੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਤੈਨੂੰ ਕੇਹੜਾ ਲੜਕਾ ਮਾਰੇਗਾ। ੪੯. ਪਹਿਲੇ ਕੰਸ ਨੇ ਬਖਸ਼ ਦਿੱਤਾ, ਫੇਰ ਨਾਰਦ ਦੇ ਚੁਗਲੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਨੌਕਰਾਂ ਨੇ ਪੱਥਰ ਉਤੇ ਘਨ=ਵਦਾਨ ਭਾਵ ਹਥੌੜੇ ਵਾਂਗੂੰ ਮਾਰਕੇ ਉਸਦੀ ਜਾਨ ਦੇਹ ਤੋਂ ਕੱਢ ਦਿਤੀ।

੫੧. ਜੈ=ਲੜਕੇ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਖੁੰਜੇ=ਟੋਇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੁਕਰੇ। ਕੁੰਜਾਂ ਜਿਸਤਰਾਂ ਰੋਂਦੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ੫੨. ਬੜਵਾ=ਅੱਗ। ਜਗਤ=ਜਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਮੈਂ ਦਾਸੀ ਮੌਤ ਦੀ ਫਾਹੀ ਵਿਚ ਪਈ ਹੋਈ ਹਾਂ। ਪਰਾਤ=ਛਾ ਗਈ ਹੈ ਉਦਾਸੀ, ਨ ਪਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਗਤੀ ਹੈ ਨ ਮੇਰੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਹੀ ਕੋਈ ਚੰਗੀ ਹਾਲਤ ਹੈ। ਪੁਤਾਂ ਦੀ ਦੇਹ ਨਾਸ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਵਿਚ ਹਾਸੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਗਾਸੀ=ਤੀਰ। ਰੋਹਨੀ=ਬਾਸਦੇਵ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦਾ ਨਾਮ ਰੋਹਣੀ ਹੈ। ਵੱਡੇ ਸੱਪ ਨੇ ਨਵਾਂ ਰੂਪ ਧਾਰਿਆ ਹੈ।

੫੬. ਦੇਵਕੀ ਤੇ ਬਸਦੇਵ ਦੋ ਸੰਤ ਹਨ ਜੋ ਬਿਸਨ ਕਿਸਨ ਜੋ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਜਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕ੍ਰਿਸਨ=ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਿਸਨ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਪਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਰਨ ਵਾਸਤੇ ਦੇਵਕੀ ਦੇ ਪੇਟ ਅੰਦਰ ਆਇਆ ਹੈ।

੫੭. ਕੰਚ=ਸੰਜੋਅ। ਨੰਦਗ=ਖੜਗ ਭਗਵਾਨ ਦਾ। ਕਰ=ਹਥ। ਸਾਰੰਗ=ਕੌਲ। ਸਾਰੰਗ=ਧਨੁਖ। ੬੩. ਸਉਰਭ=ਬਾਲਕ ਰੂਪ ਹੋਕੇ।

੬੪. ਮਨੈ=ਮਨ ਵਿਚ ਹੀ ਮਨਸ਼ ਦਿਤੀ ਹੈ। ੬੫. ਸਰਖੇ=ਭਰਪੂਰ ਹੋਇ। ਹਰਿ=ਕ੍ਰਿਸਨ ਰੂਪ। ਹਰਿ=ਜਮਨਾ ਨਦੀ ਦਾ ਪਾਣੀ। ਹਰਿ=ਰਾਹ।

੬੯. ਬਾਲ=ਲੜਕੀ ਰੋ ਪਈ ਹੈ। ੭੧. ਪਾਵਕ=ਅੱਗ ਵਰਗੇ ਤੇਜ ਵਾਲੇ ਛੇ ਪੁਤਰ। ਪਾਥਰ=ਪੱਥਰ ਉਤੇ ਪਟਕਾ ਕੇ ਮਾਰੇ ਹਨ। ਦਾਮਨ=ਬਿਜਲੀ ਬਣ ਕੇ ਚਮਕੀ ਅਕਾਸ਼ ਵਿਚ। ੭੨. ਪਾਤ=ਪਾਪ ਨਹੀਂ ਹੈ ਰਾਜ ਜੋ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਛੰਦ ਬੰਦ=ਵਲ ਛਲ ਕਰਕੇ ਵੰਦ=ਇਸਦੇ ਪਾਸੋਂ ਆਪਣਾ ਆਪ ਛੁਡਾਉਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਰਾ=ਲੜਕੀ ਪਾਰੇ ਵਾਂਗ ਉਡ ਗਈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੭੭. ਹੁਨੀਆਂ=ਲੋਰੀਆਂ। ਜੀ ਨੂੰ ਬਦਲਾਂ ਦੇ ਦਿਨ ਮਾਨੋ ਪੰਛੀ ਮੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਡਾਰਾਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ੮੦. ਬਕੀ=ਪੂਤਨਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈ ਜੋ ਬਕ ਦੈਂਤ ਦੀ ਭੈਣ ਹੈ। ੮੧. ਬਰਮਾ=ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੇ ਜਾਇ ਸਾਰੇ ਅਜ ਮਾਰ ਦਿਆਂਗੀ। ੮੨. ਲਪਟੇ=ਲੰਪ। ਅਕਲ ਵਾਲਾ ਸਿਆਣਾ। ਸੱਚ ਮੰਨੋ। ਤਾ ਹਨ=ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰਾਂਗੀ। ੪੮. ਕਾਰਜ=ਸੁਰਮਾ। ਸਿੰਗਰਫ ਦੀ ਬਿੰਦੀ ਮੱਥੇ ਉਤੇ ਹੈ। ਬਾਸ=ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਸਾਰੀ ਵਾਸਨਾ ਵੱਸਦੀ ਹੈ।

੮੭. ਲਹੂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਾਣ ਖਿਚ ਲਏ ਜੀ ਨੂੰ ਦਗੜੀ ਤਨ ਨੂੰ ਤੂੰਬੀ ਲਾਕੇ, ਚਮੜੀ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਤੇਲ ਸਾਰਾ ਹੀ ਪੀ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।

੮੯. ਪੁਖਰਾ=ਛਪੜ ਪੋਖਰ। ਡੰਡ=ਦੋਵੇਂ ਬਾਤਾਂ। ਦੁਕੂਲ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ। ਬਾਰ=ਵਾਲ। ਸਿਬਾਲ=ਪਾਣੀ ਦਾ ਜਾਲਾ। ਸੇਪ=ਬੋਦੀ ਸਿਰ ਦੇ ਖਿਲਰੇ ਵਾਲ ਝਾਟਾ ਖਡੂਆ=ਖੱਡੇ। ਬਿਬ=ਦੋ। ਮਲੂਆ=ਗਲੇ ਮਘੋਰੇ। ਨਲੂਆ=ਨਾਲੇ ਵਾਂਗ ਮੂੰਹ ਹੋ ਗਿਆ। ੯੨. ਬਾਸ=ਵਾਸ਼ਨਾ ਹੀ ਵਾਸ਼ਨਾ ਫੈਲ ਗਈ ਵੇਖੀ ਆਕੇ।

੯੪. ਗਰਗ=ਕੁਲ ਦਾ ਪ੍ਰੋਹਤ। ੯੫. ਨਾਮ ਕਰਣ=ਸੰਸਕਾਰ ਭਾਵ ਨਾਮ ਰੱਖ ਦਿਓ। ੯੭. ਪਲੋਟੈ=ਪਰਸੇ ਭਾਵ ਛੁਹਕੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ।

੯੯. ਕਟੈ=ਲੱਕ ਨਾਲ ਧੋਤੀ ਬੱਧੀ। ੧੦੦. ਮਾਨਸ=ਮਨ। ਪੰਚ ਭੂ ਆਤਮ=ਬ੍ਰਹਮਾ। ਸਰਜੀ=ਦੁਨੀਆਂ ਬਣੀ ਹੈ। ਦਰਜੀ=ਪ੍ਰੋਹਤ ਨੇ ਹੰਕਾਰ ਮਨ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜੀਕੂੰ ਦਰਜੀ ਕਪੜੇ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਢੱਕ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ੧੦੧. ਤਿੰਨ ਵਾਰੀ ਅੰਨ ਤਿਆਰ ਹੋਇਆ ਫਿਰ ਵੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਨੇ ਜੂਠਾ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ੧੦੩. ਜਮੀਨ ਦੁਖੀ ਹੋਕੇ ਦੈਂਤਾਂ ਦੇ ਵੈਰੀ ਨੂੰ ਪਾਲਦੀ ਹੈ। ੧੦੪. ਮੰਮਾ ਚੁੰਘਣਾ ਚਾਹਿਆ। ਪੈਰ ਨਾਲ ਜਮੀਨ ਨੂੰ ਘੁਟ ਕੇ ਦੱਬਿਆ। ਤੇਲ ਘਿਓ ਜੋ ਘਰ ਵਿਚ ਭਾਂਡਿਆਂ ਵਿਚ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਸੀ ਡੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ। ਜਮੀਨ ਨੇ ਤੇਲ ਡੋਲਕੇ ਗਮ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ੧੦੫. ਬਾਰਨ=ਬਾਲਕਾਂ ਭਾਵ ਸਿਆਣਿਆਂ ੨ ਲੋਕਾਂ ਨੇ।

੧੦੯. ਚੱਟਾ=ਦੈਂਤ ਨੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਬਲ ਨੂੰ ਛੰਡਿਆ। ਫੱਟਾ=ਜਖਮੀ ਕੀਤਾ। ਤੁਰਾ=ਛੇਤੀ ਨਾਲ। ਰੁੰਡ=ਧੜ। ਡਾਰ=ਟਾਹਣੀ।

੧੧੩. ਬਿਸਨ ਮਯਾ=ਭਗਵਾਨ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜੋ ਜਾਣਿਆਂ ਹੈ।

੧੧੪. ਘੁੰਟੂਆਂ=ਗੋਡਿਆਂ ਨਾਲ। ਲਾਲਨ=ਲਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ। ਖਾਲ=ਨਿਸਾਨ। ਧੇਨ=ਗਊਆਂ। ਦੁਤ ਰੰਗੀ=ਬਿਜਲੀ। ਤਾਤ=ਪੁਤ੍ਰ। ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ=ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ। ੧੧੫. ਗਡੀ ਹਰਿ=ਰੇੜਾ, ਗੱਡਾ। ਆਸ੍ਨ=ਵੇਹੜਾ। ਪਯ=ਦੁਧ। ੧੧੮. ਨਗ=ਨੌਂਹ। ੧੨੦. ਪੇਲਤ=ਲੇਟਣੀਆਂ। ਰੇਲਤ=ਧੱਕਣਾ। ਹੁੰਡੂਆ=ਭੇਡੂ। ੧੨੪. ਪਤਨੀ=ਇਸਤ੍ਰੀ। ਪਤਿ=ਰਾਜੇ ਦੀ। ਜਸੋਧਾਂ। ਚੌਰ=ਚੁਰਾਕੇ। ਊਖਲ=ਉਖਲ। ਮਨਹਾ=ਮਨ੍ਹਾ। ਲੰਗਰ=ਭੈੜੀਆਂ ਗਾਲਾਂ। ੧੨੭. ਧੱਪਾ ਮਾਰਦੀ ਹੈ। ੧੨੯. ਮਨਕ=ਮਣ ਭਰ ਮੈਥੋਂ ਆਕੇ ਲੈ ਲਓ। ੧੩੦. ਤੇਰਾ ਮੋਹਨ ਜੀਊਂਦਾ ਰਹੇ। ਕ੍ਰੋਹ=ਗੁੱਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੀਆਂ। ੧੩੩. ਸਿੰਧ=ਸਮੁੰਦ੍ਰ। ਧਰਾ ਧਰ=ਪਰਬਤ। ਰਾਜੇ ਦਾ ਪੁਰਰ=ਸੱਪਾਂਦਾ ਲੋਕ। ਚੱਛਨ=ਅੱਖੀਆਂ ਨਾਲ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੧੪੬. ਸੱਪਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਮਟਕੇ ਇੰਦ੍ਰ ਨੇ ਮੰਤ੍ਰ ਦੇ ਜੋਰ ਨਾਲ ਖਿੱਚ ਲਏ ਹਨ।

੧੪੯. ਬ੍ਰਢਨ=ਬੁਢਿਆਂ ਗੁਆਲਿਆਂ ਨੇ। ਭਾਵਨ=ਉਪੱਦ੍ਰ ਭਾਰੇ।

੧੫੩. ਪਹਾੜ ਦੀ ਧੀ ਪਾਰਬਤੀ ਮਾਨੋ ਜਸੋਧਾ ਹੈ, ਚਿਟਾ ਹਿਮਾਲਾ ਪਹਾੜ ਹੈ ਸੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੀ ਮਾਂ ਜਸੋਧਾ ਹੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਨੀਲੀ ਮਣੀ ਹੈ।

੧੫੬. ਮਾਤ=ਪਿਪਲ ਦੇ ਪੱਤੇ ਜਾਂ ਪੀਪੀਆਂ। ਤਾਟਤ=ਤਾੜਨਾ ਘੂਰਨਾ।

੧੫੭. ਦੈਂਤ=ਜੋ ਕੰਸ ਦਾ ਘੱਲਿਆ ਵੱਛਾ ਬਣਕੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਰੁਖ ਵਾਂਗ ਕ੍ਰਿਸਨ ਨੇ ਵਗਾਹ ਕੇ ਸੁਟਿਆ। ੧੫੮. ਡਹੀ=ਰੁਕ ਗਈ ਹੈ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਗੱਲ। ਬਹੀ=ਰੁੜ ਗਈ ਭਾਵ ਦੂਰ ਹੋਈ। ੧੫੯. ਮੁਸਲੀ ਧਰ ਦੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਮਾਰਾਂਗਾ। ਹਨਿ=ਛਲ ਨਾਲ ਮਾਰੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੰਸ ਨੇ ਬਕ ਦੈਂਤ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਹੈ। ੧੬੦. ਖਾਰੀ=ਖਾਰਾ ਪਾਣੀ ਵੱਛੇ ਨਹੀਂ ਪੀਂਦੇ ਸਨ। ਅਚੈ=ਪੀਣਾ। ਲੀਲ=ਨਿਗਲ ਲਏ। ਬਗਲਾ ਬਣਕੇ। ਜੋਰ ਗੁਜਾਰਨ ਵਾਲੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਇਕ ਬਚ ਗਏ। ੧੬੧. ਜਾਲ=ਸਾੜ ਦਿਤਾ ਦੈਂਤ ਦਾ ਗਲ ਕ੍ਰਿਸਨ ਨੇ। ਮੁਕਤ ਠਾਨਤ=ਛਡ ਦਿਤਾ। ੧੬੨. ਜੀਕੂੰ ਦਿਨ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਦੀਵੇ ਦੀ ਜੋਤ ਰੁਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਈਕੂ ਇਸ ਦੀ ਜੋਤ ਰੁਲ ਗਈ।

੧੬੩. ਸਿੰਧ ਸੁਤਾ=ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਦੀ ਧੀ, ਲੱਛਮੀ ਦਾ ਪਤੀ ਬਿਸਨ ਭਗਵਾਨ ਭਾਵ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੀ। ਚਵਰਾਜੋ=ਚੌੜਾ ਕੀਤਾ। ਜੀਕੂੰ ਲੰਮੇ ਘਾਹ ਨੂੰ ਮੁੰਡੇ ਚੀਰ ਸੁੱਟਦੇ ਹਨ। ੧੬੬. ਇੰਦ੍ਰ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਸਰਮਸਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

੧੬੭. ਮੋਰ ਦਾ ਖੰਭ ਭਾਵ ਮੋਰਮੁਕਟ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੇ ਸਿਰ ਉਤੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਤਨੈ=ਮੂੰਹ। ਜਾਪੀ=ਜਪਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ। ਖੋਸ=ਟੰਗੇ ਹਨ ਫੁਲਾਂ ਦੇ ਗੁੱਛੇ ਸਿਰ ਵਿਚ। ਧਰਨੀ=ਜਿਸ ਨੇ ਧਰਤੀ ਥਾਪ ਰੱਖੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸ਼ੇਸ਼ਨਾਗ ਦੇ ਅਵਤਾਰ ਬਲਭਦ੍ਰ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਉਹ ਪਾਸ ਖੜੋਤਾ ਹੈ। ੧੬੯. ਪੰਨਗ=ਵੱਡੇ ਸੱਪ ਦਾ ਰੂਪ ਧਰਕੇ। ਬਾਵੈ=ਮੂੰਹ ਨੂੰ ਟੱਡਕੇ ਰੱਖੇ। ਜਾਂ ਇਹ ਦੈਂਤ ਆਪਣਾ ਜੀਅ ਗਵਾ ਆਵੇਗਾ, ਭਾਵ ਮਰ ਜਾਵੇਗਾ। ੧੭੨. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਸਾਰੇ ਬਾਲ ਦੈਂਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਆਪੇ ਹੀ ਵੜ ਗਏ ਹਨ। ਪਰ ਉਸ ਦੈਂਤ ਨੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਰਨ ਵਾਸਤੇ ਅਜੇ ਮੂੰਹ ਖੁਲਾ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਮੂਰ=ਬੂਟੀ ਸੀ ਸਾਰੇ ਜੀਉਣ ਦੀ।

੧੭੩. ਦੈਂਤ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿਚੋਂ ਐਨੀ ਮਿੱਝ ਵਗ ਤੁਰੀ ਮਾਨੋ ਸੌਦਾਗਰ ਦਾ ਘਿਓ ਦਾ ਘੜਾ ਟੁਟ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਵਿਚੋਂ ਘਿਓ ਡੁੱਲ ਗਿਆ ਹੈ।

੧੭੫. ਕ੍ਰਿਸਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੈਂਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਥਾਣੀ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਭਾਵ ਅੜੀ ਜੋੜਕੇ=ਜਿਦ ਨਾਲ ਸਿਰ ਨੂੰ ਪਾੜ ਕੇ ਸਿਰ ਦੇ ਰਾਹ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਹੈ। ਮਾਨੋ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਲਹੂ ਦਾ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੰਨਿਆਸੀਆਂ ਦੇ ਮੜ ਉਤੇ ਸੰਨਿਆਸੀ ਰੰਗੇ ਕਪੜੇ ਪਾਕੇ ਖੜੋਤਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਇਕ ਦੂਸਰੀ ਉਪਮਾ ਹੈ। ਮਾਨੋ ਮੁੰਡੇ ਇੱਟਾਂ ਢੋਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਮੁੜਕੇ ਮੁੜਕਾ ਹੋਏ ਹਨ, ਕ੍ਰਿਸਨ ਵੀ ਗੜੀ ਦੇ ਸਿਰ ਉਤੇ ਚੜਿਆ ਹੈ। ਗੜੀ=ਸਿਰ ਨੂਪ ਗੜੀ ਹੈ।

੧੭੬. ਪ੍ਰਵਾਰ=ਘੇਰਾ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਖੋਸ=ਟੰਗੀ ਹੈ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਉਤੇ ਸੋਟੀਆਂ ਮਾਰਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਛਿੱਟਾਂ ਪਾਂਦੇ ਹਨ। ਬਾਮ=ਖੱਬੇ ਹਥ ਨਾਲ ਰੋਟੀਆਂ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਗਤਿਲੈ=ਚਾਲ ਨਾਲ ਭਾਵ ਹਥ ਨੂੰ ਹਲਾਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੇ ਮੂੰਹ ਪਾਇਆ ਹੈ ਉਹ ਅੰਨ। ੧੭੭. ਠਗਾਇ=ਠੱਗਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਅਪਣੇ ਪਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਾਮਕ=ਭਾਵ ਸਰੀਰਾਂ ਦੀ ਖਬਰ ਹੀ ਨ ਰਹੀ। ਕੁਟੀ=ਗੁਫਾ ਵਿਚ ਵੱਛੇ ਤੇ ਮੁੰਡੇ ਲੁਕਾ ਲਏ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੇ। ਕਰੈ=ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਲਗੇ। ਕਰਤਾਰੇ=ਡੱਕ ਦਿਤੇ, ਤਾੜਨਾ ਕਰ ਦਿਤੇ ਗੁਫਾ ਵਿਚ। ੧੭੮. ਕ੍ਰਿਸਨ ਨੇ ਨਵੇਂ ਵੱਛੇ ਤੇ ਮੁੰਡੇ ਬਣਾ ਲਏ ਇਸ ਕੌਤਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਛਾਣਿਆ ਹੈ। ਏ ਗੱਲ ਮੁੱਕ ਗਈ ਹੈ।

੧੮੦. ਗੋਦ=ਗੋਦੀ ਵਿਚ, ਵਰੀ=ਚੰਗੇ ਜਾਂ ਗਾਂ ਦੌੜੀ। ਬ੍ਰਿਜ ਦੀਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਬਲਿਹਾਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ੧੮੧. ਗੱਛੈ=ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨੱਛੈ=ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਹ ਪਸੂ ਬੇ ਸਮਝ ਹਨ ਅਸੀਂ ਮਗਰ ਭੱਜਦੇ ਖਪ ਗਏ ਹਾਂ।

੧੮੩ ਗਾਈਆਂ ਦੇ ਪੁਤ੍ਰ ਵੱਛੇ। ਫਰੇਬ=ਛਲ ਕੀਤਾ ਹੈ [ਮਾਨੋ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੇ] ਜੋ ਗੁੱਸਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬਾਰ=ਇਹ ਅੱਗ ਦਾ ਭਾਂਬੜ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਸਨ ਨੇ ਸੀਤਲ ਪਾਣੀ ਮੋਹ ਦਾ ਤਰੌਂਕਿਆ ਹੈ।

੧੮੪. ਗਰੂਏ=ਸਹਿਜੇ ੨ ਘਰ ਨੂੰ ਗਏ। ਚੌਂਕ=ਹੈਰਾਨ ਹੋਇਆ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਜਾਂ ਦੇਵ=ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਨੇ ਮਮਤਾ ਪਾ ਦਿਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦਾ ਚਰਿੱਤ੍ਰ=ਛਲ ਹੈ। ਭਾਵ ਗਾਈਆਂ ਜੋ ਵੱਛਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ।

੧੮੫. ਪਾਇਨ=ਪੈਰੀਂ ਪਿਆ ਬ੍ਰਹਮਾ। ਆਨੰਦ ਦੁੰਦਭ=ਬਸਦੇਵ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਬਸਦੇਵ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਕ੍ਰਿਸਨ। ੧੮੬. ਅਸੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨੂੰ ਛਡਕੇ ਵਿਹੁ ਨਹੀਂ ਪੀਂਦੇ ਹਾਂ ਭਾਵ ਜੋ ਭੁਲ ਕਰਕੇ, ਖਿਮਾ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਮਗਰ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੇ। ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੇ ਆਖਣ ਪਰ ਸਾਰੇ ਵਛੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੇ ਲਿਆ ਦਿਤੇ।

੧੮੭. ਕਿਸੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਗੱਲ ਨ ਸਮਝੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ੧ ਸਾਲ ਵਿਛੜਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਏਹੋ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਅਸੀ ਹੁਣੇ ਹੀ ਖਾਂਦੇ ੨ ਗਏ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੁਣੇ ਹੀ ਆ ਗਏ ਹਾਂ ਇਹਨਾਂ ਭਾਵ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਨੇ ਸਾਥੋਂ ਬਹੁਤਾ ਖਾ ਲਿਆ ਹੈ ਜੋ ਅਸੀਂ ਵੀ ਹੁਣੇ ਹੀ ਮਿਲਕੇ ਖਾਂਦੇ ਗਏ ਹਾਂ। ੧੯੨. ਸਾਰੇ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਸਨ ਨੇ ਆਖਿਆ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਮਨ ਨੂੰ ਭਾਂਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਖੇਡਾਂਗੇ।

੧੯੩. ਸਰਮਾ=ਕੰਮੀਆਂ ਬਰੇਤਨ=ਰੇਤੇ ਵਿਚ। ੧੯੪. ਸਰ=ਤਾਲ ਵਡੇ ਭਾਰੇ ਅਥਾਹ ਪਾਣੀ ਵਾਲੇ। ਜਮੀਨ ਮਾਨੋਂ ਖੁਸੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਉਤੇ ਬੜੇ ਰੁਖ ਉਗੇ ਹਨ ਇਹ ਮਾਨੋ ਉਸ ਦੇ ਰੋਮ ਖੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜੀਕੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਆਦਮੀ ਦੇ ਤਨ ਦੇ ਵਾਲ ਖੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ੧੯੫. ਤਰੈਤੁਰ=ਹੇਠਾਂ। ਐਂਡਾ=ਅਕੜਾਕੇ ਜਾਂ ਵਿੰਗਾ ਕਰਕੇ। ਖੱਗ=ਆਮ ਜਨੌਰ ਸਾਰੇ ਹਰਿ ਜੱਛ=ਸ਼ੇਰ (ਆਦਕ ਡਰੌਣੇ ਸਾਰੇ ਜਨੌਰ) ਘਰਨਾ=ਬਨ ਦਾ ਝੋਟਾ ਜੋ ਸਾਰਿਆਂ ਜਨੌਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜੋਰਾਵਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੈਡਾ=ਜੜ ਜਨੌਰ ਭਾਵ ਮੂਰਖ ਦੀ। ਪੈਂਡਾ=ਰਸਤਾ ਭਾਵ ਰਾਗੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੱਸਣ ਵਾਲੀ ਉਸਤਾਦ ਹੈ।

੧੯੬. ਆਨਨ=ਮੂੰਹ। ਕ੍ਰਿਸਨ ਦਾ ਮੂੰਹ ਵੇਖਕੇ ਜਮੀਨ ਬੜੀ ਲੋਭ ਵਾਲੀ ਹੋਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਹੈ ਭਾਵ ਸਾਰੇ ਚੰਗੇ ੨ ਫਲ ਫੁਲ ਹਨ, ਇਹ ਉਸਨੇ ਵੱਡੀ ਰਾਣੀ ਬਣਨ ਵਾਸਤੇ ਚੰਗੇ ਕਪੜੇ ਪਾ ਲਏ ਹਨ ਜੋ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੀ ਪਟਰਾਣੀ ਬਣਾ। ਪ੍ਰਤਮਾ=ਤਸਵੀਰ। ਭਾਨੀ=ਭਾਉਂਦੀ ਹੈ ਭਾਵ ਚੰਗੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੧੯੭. ਕਰੂਆ=ਨਿੱਕੀਆਂ ੨ ਕਰੂੰਮਲੀਆਂ । ਮਧੁ ਰੇਦ=ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਸਰੋਵਰ । ਦਾਖਾਂ ਦੇ ਗੁੱਛੇ ਸਭਨਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਵੱਲ ਹਨ । ਰੱਛੈ=ਰੱਖਿਆ ਕਰੋ। ਭੱਛੇ=ਖਾਓ ਰੋਜ ਸਵੇਰੇ ਉਠਕੇ। ੧੯੮. ਫੀਕੇ=ਫਿੱਕੇ ਨਹੀਂ ਮਿੱਠੇ ਹਨ। ਨਭੈ=ਅਸਮਾਨ ਦੇ ਫਿਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਦੁਖ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

੧੯੯. ਸਰ=ਵੱਡੇ ਤਾਲ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਉਤੇ। ਸਰੀਰ ਦੇ ਜੋਰ ਨਾਲ ਰੁੱਖ ਤੋਂ। ਫਰ=ਫਲ। ਧਰ=ਧਰਤੀ ਤੇ ਸੁੱਟੇ। ਦੈਂਤ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਪੈਰ ਹਿੱਕ ਵਿਚ ਮਾਰੇ। ਗੋਡਿਆਂ ਤੋਂ ਫੜਕੇ ਕੁੱਤੇ ਵਾਂਗ ਸੁੱਟਿਆ। ੨੦੦. ਧੁਜਨੀ=ਸਾਰੀ ਫੌਜ ਦੈਂਤ ਦੀ । ਚਤਰੰਗ=ਚਾਰ ਤਰਾਂ ਦੀ ਫੌਜ ਜੋ ਗਉਆਂ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਵਗਾਹ ੨ ਕੇ ਸੁੱਟੀ। ਖਲ=ਤੂੜੀ। ੨੦੧. ਦੌੜੇ ਜਾਂਦੇ ਗੋਪਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਜੋ ਧੂੜ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹਨ ਇਹ ਮਾਨੋ ਗੋਪ ਘੋੜੇ ਹਨ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਧੂੜ ਨੇ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਛਪਾ ਲਿਆ ਹੈ। ੨੦੨. ਚੁਟੀਆ=ਬੋਦੀ ਭਾਵ ਬੋਦਾ ਭਾਵ ਤੂੰ ਬਹੁਤਾ ਜ੍ਞਾਨ ਬਣ ਜਾਵੇ। ੨੦੩. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰੋਟੀ ਖਾਕੇ ਮੰਜੇ ਉਤੇ ਸੁੱਤਾ ਤਾਂ ਮਾਂ ਬਾਤਾਂ ਪਾਣ ਲੱਗੀ। ਤਰਨੋ=ਸੂਰਜ ਬੰਸ ਦਾ ਰਾਜਾ ਦਸਰਥ ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਰਸਤੇ ਪਿਆ। ਉਸਨੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਜਾਂਦਿਆਂ ਇਕ ਤਾਲ ਲਜੋ=ਵੇਖਿਆ। ਰਾਜਾ ਸੋਚਨ ਲੱਗਾ ਜੇਹੜਾ ਕੋਈ ਜਨੌਰ ਏਥੇ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਆਵੇਗਾ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਮਾਰਾਂਗਾ। ਫੇਰ ਜਦ ਰਾਤ ਪਈ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਲੈਣ ਨੂੰ ਸਰਵਣ ਆਇਆ ਉਸਦੇ ਪਾਣੀ ਭਰਨ ਦੀ ਅਵਾਜ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਭੈ=ਡਰੌਣੀ ਜਹੀ ਪਈ। ਰਾਜੇ ਨੇ ਸੁਣਕੇ ਤੀਰ ਮਾਰਿਆ ਸਰਵਨ ਨੇ ਹਾਇ ਆਖਿਆ। ਰਾਜੇ ਨੇ ਹੇ ਰਾਮ ਦੀ ਬਾਣੀ ਇਹ ਫੇਰ ਸੁਣੀ। ਦੌੜਕੇ ਆਇਆ, ਤੇ ਸਰਵਨ ਨੇ ਆਖਿਆ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਪਾਸ ਜਾਹ। ਹਰਿ=ਪਾਣੀ ਲੈਕੇ ਰਾਜਾ ਗਿਆ । ਫੇਰ ਸ੍ਰਾਪ ਲੈਕੇ ਘਰ ਗਿਆ ਤੇ ਵੱਡੀ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ।

੨੦੪. ਰਵਿ=ਸੂਰਜ ਦਿਨ ਦੀ ਦੁਪੈਹਰ ਵਾਲਾ। ਕਾਹੀ=ਕਾਲੀ ਨਾਗ। ਹਰਿ=ਸੱਪ ਜਾਂ ਕ੍ਰਿਸਨ। ੨੦੮. ਕਦੰ ਮਹਿ=ਕਦੰਬ ਦਾ ਰੁੱਖ। ਸਤ=੭ ਮਨੁਖਾਂ ਜਿੱਡਾ ਉਚਾ। ੨੦੯. ਠੋਕਤ=ਗੱਲ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਪੇੜਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਤੇ ਵਾਲ ਪੁੱਟਦੀਆਂ। ਡਾਟੇ=ਤਾੜਦਾ ਹੈ ਘੂਰਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਮਨੋ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਫਿਕਰ ਨ ਕਰੋ । ੨੧੦. ਪੰਨਗ=ਵੱਡਾ ਸੱਪ । ਧਨਪਾਤ੍=ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ। ਧਮੀਆਂ=ਖੱਲ, ਧੌਕਣੀ ਜੀਕੂੰ ਬੋਲਦੀ ਹੈ। ਹਰਿ=ਪਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ। ਸੁਰ=ਅਵਾਜਾ । ਤਾਤੇ=ਸਿਰ ਵਿਚੋਂ ਜਾਂ ਤੱਤਾ । ਸਰ=ਤਾਲ ਦੇ ਕੰਢੇ। ਸਰ ਤੀਰ=ਤਾਲ ਦੇ ਕੰਢੇ ਉਤੇ ਕੱਢਕੇ ਰੱਖਿਆ।

੨੧੫. ਅੰਜਲ=ਹੱਥ ਜੋੜਕੇ। ਸਾਡਾ ਦੋਸ਼ ਕੀ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਤੁਸਾਂ ਜ਼ਹਿਰ ਪਾ ਦਿਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਅਸਾਂ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਜ਼ਹਰ ਘੋਲੀ ਹੈ ਜੇ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤੁਸੀਂ ਪਾਂਦੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਘੋਲ ਦੇਂਦੇ।

੨੧੬. ਅਰਿ=ਸੱਪ ਦੇ ਵੈਰੀ ਗਰੜ ਦਾ ਡਰ ਮੰਨਕੇ । ਸਾਰੀਆਂ ਸੱਪਣੀਆਂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਹੈ। ੨੧੭. ਨਾਮ=ਗਰੜ ਪਾਸ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਲੈ ਦੇਣਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਰਿਆਂ ਜਾਂਦਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਆਖੇਗਾ। ਵੱਡਾ ਸੱਪ ਥੱਕਕੇ ਰੇਤੇ ਵਿਚ ਜਾ ਲੰਮਾਂ ਪਿਆ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੨੧੮. ਪੰਨਗ=ਸੱਪ। ਬਾਰੂ=ਰੇਤ। ਜਾਗਾ=ਰਾਤ ਦਾ ਜਾਗਣਾ।

੨੧੯. ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੇ ਪੈਰੀਂ ਲੱਗਕੇ ਫੇਰ ਜਾਗ ਪਿਆ। ਜੇਹੜੀ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਰਤਾ ਜਿਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਿਤੀ ਹੈ ਉਹ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਚੰਗੀ ਹੈ। ਤੇਰੇ ਉਤੇ ਮੇਰੇ ਪੈਰ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵੇਖਕੇ ਗਰੜ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਆਖੇਗਾ। ਓਹ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਹੈ।

੨੨੦. ਗਰੜ ਧ੍ਵਜ=ਵਿਸ਼ਨ ਦਾ ਰੂਪ ਕ੍ਰਿਸਨ। ਸ੍ਰਿੰਗ=ਸਿੰਙ ਜੋ ਗਊਆਂ, ਹਰਿ ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਿੰਙਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਸੀ। ੨੨੧. ਮਨੀ=ਮਣੀਆਂ ਮੋਤੀ। ਨਗ ਨਾਗ=ਵੱਡੇ ਛੋਟੇ ਨਗਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀ ਹੈ। ਤੀਛਨ=ਤੇਜ ਚਾਲ ਵਾਲੇ। ਬਿਰਜੇ=ਫੀਰੋਜੇ। ਪੁਹਕਰ=ਨੀਲੇ ਮੋਤੀ। ਜਰਬਾਫ=ਵਧੀਆ ਕਪੜਾ। ਜੋਰੇ=ਕਠੇ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਜੋੜਕੇ। ਪਾਨਨ=ਹਥ। ਬੋਰੇ=ਬੁਕ। ਰੋਕਨ=ਰੋਕ ਜਾ ਨਿਰੋਲ। ਕੰਦਨ=ਸੋਨਾ। ੨੨੨. ਦ੍ਰਿਗ=ਅੱਖਾਂ ਮੀਚ ਲਓ ਇਹ ਗੱਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਨੇ ਆਖੀ ਇਤਨੇ ਵਿਚ ਹੀ ਦੁਖ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਗਏ।

੨੨੩. ਪਾਨ=ਪੀ ਗਿਆ। ਹਰਦੌ=ਦਾਵਾ ਅੱਗ ਨੂੰ। ਹਨ=ਨਾਸ ਕੀਤਾ ਡਰ। ਖਊ=ਨਾਸ ਜਾਂ ਖੌਫ। ਰਉ=ਪਾਣੀ ਦਾ ਛੱਟਾ ਦੇ ਦਿਤਾ ਹੈ।

੨੨੪. ਸਾਵਰਾ=ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ। ਗਾਵਰਾ=ਪਿੰਡ। ਦੁਖ ਕਰ=ਔਖਾ ਕੰਮ। ਨਾਵਰਾ=ਨਾਮ ਭਾਵ ਜਸ। ਬਾਵਰਾ=ਖੜੂਰੂਪੀਆ। ੨੨੬. ਮਿਕ=ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਮੁੰਡੇ ਮਿਕ ਕੇ ਦੇ ਦੇ ਆਓ। ਧਨਠੀ=ਮੁਖੀਆ।

੨੨੭. ਕੇਸਵ=ਕ੍ਰਿਸਨ ਤੇ ਰਾਮ=ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਮੁਖੀਏ ਬਣੇ। ਦੈਂਤ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਖੇਲਣ ਲਗਾ। ਜਦੋਂ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਕ੍ਰਿਸਨ ਉਤੇ ਨ ਚੜ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਦੈਂਤ ਨੇ ਆਖਿਆ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਉਤੇ ਚੜ। ਮੁਕੀਆਂ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ।

੨੩੩. ਮੁਨਦੇਵ=ਇਕ ਤਾਰਾ ਜੋ ਅਗਸਤ ਦੇ ਨਾਮ ਵਾਲਾ ਹੈ ਕਨੀਰੇ=ਰੁਖ ਹੈ। ਜੀਕੂੰ ਅਧਮੋਇਆ ਸਪ ਵਲ ਖਾਂਦਾ ਤੇ ਭੌਂਦਾ ਹੈ ਇਕੁਰ ਕਾਮ ਜਰੀਆਂ ਗੋਪੀਆਂ ਘਰ ਤੋਂ ਉਜੜਕੇ ਫਿਰਦੀਆਂ। ੨੩੪. ਗੋਪੀਆਂ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਬੰਸਰੀ ਨੇ ਬੜਾ ਕੋਈ ਪੁੰਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਦੇਵਤਿਆਂ ਤੋਂ ਸਿਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਿਤ ਬਾਨਹੁ=ਜਾਂ ਕਾਮ ਤੋਂ ਪੜੀ ਹੈ।

੨੩੬. ਖੰਭ ਖਲਾਰ ਕੇ ਜਨੌਰ ਬਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਨਦੀ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੁੱਠਾ ਵਗ ਪਿਆ। ਤਾਰਕ=ਵੈਰਾਗੀ ਜਿਵੇਂ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਤੁਰਦਾ ਹੈ।

੨੩੭. ਆਨਨ=ਮੂੰਹ ਦੀ ਸੋਭਾ ਤੋਂ ਚੰਨ ਹਾਰ ਗਿਆ ਹੈ।

੨੩੮. ਅਧਰਾਮੀਆਂ=ਹੋਠਾਂ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ। ਭਾਵ ਹੋਠ ਮਿੱਠੇ ਅੰਮਰਤ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਪੰਛੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੀ ਮੂਰਤੀ ਭਾਵ ਸ਼ਕਲ ਵੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨ ਲੈ ਲਵੇ ਸਾਡੇ ਅੰਗਾਂ ਦੀ ਸੋਭਾ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਲੈ ਹੀ ਲਈ ਹੈ।

੨੩੯. ਤਾਬ=ਤਾਬਿਆ, ਬਰਾਬਰੀ ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਫੁਲ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਹਾਬ=ਪ੍ਰਕਾਸ ਵਾਲੇ ਫੁਲ ਦੀ ਸੋਭਾ ਵੀ ਲੱਜਿਆ ਵਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਰਗਸ=ਚੰਗਾ ਫੁਲ--ਬਰਤਾ=ਸ੍ਰਿਸ਼ਟਤਾਈ ਗਿਣਕੇ। ੨੪੦. ਕ੍ਰਿਸਨ ਨੂੰ ਵਰਨ ਲਈ। ਜਲਜੰ=ਕੌਲ ਲਜਿਆਵਾਨ। ਲਜਿਆ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਭੱਜ ਗਏ।

੨੪੧. ਮਾਨੋ ਘਾਹ ਵਿਚ ਫੁਲਵਾੜੀ ਖਿੜੀ ਪਈ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੨੪੪. ਸਿਤ = ਚਿੱਟਾ ਟਿੱਕਾ ਕੇਸਰ ਦਾ। ਪਚਾਮ੍ਰਿਤ = ਕੜਾਹੀ, ਸੀਰਾ। ਤਾਤ = ਪਿਆਰਾ। ੨੪੫. ਧੂਆ = ਅਸਮਾਨ। ਆਨਨ = ਮੂੰਹ ਛਕਨ = ਸੋਭਾ ਸੁਪਤ = ਭੈਰੋ। ਭਾਵ ਏਹਨੂੰ ਸੋਭਦਾ ਹੈ ਮੂੰਹ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਜਿਵੇਂ ਸੂਰਜ ਦਾ। ਸੁਰਾਂ ਵਿਚ ਇੰਦਰ ਦਾ, ਭੈਰੋਂ ਵਿਚ ਸ਼ਿਵ ਦਾ ਏਹਨੂੰ ਜੋਤ ਜਗਦੀ ਹੈ।

੨੪੬. ਰਾਨਨ = ਰਣ ਭਾਵ ਜੰਗਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ।

੨੪੮. ਲਾਲ = ਗੋਪੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਲਾਲੋ ਲਾਲ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ।

੨੪੯. ਪਾਂਤਨ = ਕਤਾਰਾਂ ਜੋੜਕੇ। ਖਰੀ = ਖੜੋਤੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਨੋ ਰਾਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਚੰਦ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਕੰਮੀਆਂ ਖਿੜੀਆਂ ਹਨ। ਧੁਰ = ਓੜਕ ਤਾਂਈ। ਭਾਵ ਇਸ ਕੰਢੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਕੰਢੇ ਤਕ ਸਾਰੀਆਂ ਕੰਮੀਆਂ ਖਿੜੀਆਂ ਹਨ।

੨੫੦. ਭਾਮਨ = ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈਆਂ। ੨੬੨. ਟਕਵਾ = ਟਿਕ ਭਾਵ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਟਿਕ ਭਾਵ ਪ੍ਰੀਤੀ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਹਥ ਲਗ ਜਾਣ ਤਾਂ ਬੜਾ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਸੌਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ੨੬੩. ਆਛਨ ਬਾਲਾ = ਭਲੀਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਆਖ ਦਿਆਂ ਗੀਆਂ ਕਿ ਏਥੇ ਨਾ ਨ੍ਹਾਓ। ਹਾਲਾਂ = ਛੇਤੀ ਨਾਲ। ੨੭੦. ਭਾਵਨ = ਸੋਭਾ ਨਾਲ ਭਰੀ ਪਈ ਹੈ। ਸੇਤ ਹਰੀਆਂ = ਚਿੱਟਾ ਫੁੱਲ, ਕੰਮੀਆਂ। ਮਦਨ = ਕਾਮ ਦੀ ਖੇਡ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਹਾਰ ਬਣਾਯਾ।

੨੭੧. ਤਨਕੇ = ਖਿੱਚਕੇ ਧਨਖ ਵਾਂਗੂੰ ਭਰਵੱਟੇ ਅੱਖਾਂਦੇ। ਸਉਹੇ = ਸਾਹਮਣੇ ਕਸਮ। ਗਉ ਹੈ = ਤਿੱਖੀ ਨਜ਼ਰ। ੨੭੨. ਤਰ = ਰੁੱਖ ਦੇ ਪਾਸ। ਗਜ = ਹਾਥੀ ਵਰਗੀ ਚਾਲ ਵਾਲੀ। ਬੇਰ = ਅੱਖਾਂ ਬੇਰ ਵਾਂਗ ਗੋਲ ਹਨ। ਮੈਨ = ਕਾਮਨੇ। ਦਾਮੈ = ਬਿਜਲੀ [ਦਾਮਨੀ] ਭਾਵ ਚੰਚਲ ਹਨ। ਅੱਖ ਰਸਾਤੁਰ = ਕਾਮ ਰਸ ਕਰਕੇ ਦੁਖੀ ਹੈ। ਭੁਖਾਂ ਬਾਜ ਜੀਕੂੰ ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਔਂਦਾ ਹੈ।

੨੭੩. ਧੈਨੜ = ਗਊਆਂ। ੨੭੪. ਹਿਰੀਆ = ਹਰਨ ਭਾਵ ਲੈਣ ਵਾਲਾ। ਹੇਰੀ = ਵੇਖੀਆਂ ਗੋਪੀਆਂ ਨ੍ਹਾਉਂਦੀਆਂ। ਕਿਸਾਰਥ = ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ।

੨੭੫. ਜਦੋਂ ਚਾਰ ਅੱਖਾਂ ਮਿਲ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਮ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀ ਕਰਨੀ ਹੈ। ੨੭੬. ਡੇਰਨ = ਤੁਹਾਡੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾਕੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੁਛ ਆਖਣਾ ਤਾਂ ਹੈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ੨੮੦. ਸਰਤਾ = ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪੀ ਨਦੀ ਦੇ ਰਸਤੇ ਰੁੜ ਪਈਆਂ। ੨੯੩. ਲੱਜਿਆ ਰੂਪ ਬੰਨਣ ਕੌਲ ਫੁਲ ਦੀ ਡੰਡੀ ਵਾਂਗ ਟੁੱਟ ਗਏ। ੨੯੪. ਸਵਾਰੇ = ਬਹੁਤ ਹੀ ਵੱਡੇ ਸਵੇਰੇ।

੨੯੫. ਗਾ ਕੇ = ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਸਾਨੂੰ ਵੇਖ ਨਹੀਂ ਸਕਣਗੇ।

੨੯੬. ਚਿੜੀ ਬੋਲੀ ਕੌਲ। ਗੋਪਾਂ ਦੀ ਰਾਣੀ ਜਸੋਧਾਂ। ਨਿਜਕਾਨੀ = ਨੇੜੇ।

੨੯੭. ਪ੍ਰੀਤੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੇ ਤੇ ਫਿਰ ਉਸਨੂੰ ਕੜੇ = ਵਿਚਾਰੇ ਉਹ ਰਸ ਦੀ ਰੀਤੀ ਨੂੰ ਨਿਚਿੰਤ ਹੋਕੇ ਚੱਖਦਾ ਹੈ। ੨੯੮. ਗਤੀਆਂ = ਮੁਕਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਏਹੋ ਹੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਗਤ = ਦਸ਼ਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੀ ਇਸਤਰਾਂ ਦੀ। ੩੦੨. ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਦੀ ਧੀ। ਰਾਧਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹਰਨੀ ਵਾਂਗ ਦੌੜੀ ਆਈ ਹੈ।

੩੦੫. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਿਆਣਪ ਵੇਖੋ ਜਿਸਨੇ ਬਾਲ ਰੂਪ ਹੋਕੇ ਵੇਦ ਪਾਠੀ ਪਾਂਡਿਆਂ ਨੂੰ ਛਲ ਲਿਆ ਹੈ। ਭਾਵ ਓਨਾਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਇਹ ਅਵਤਾਰ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਹੈ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਅੰਨ ਦੇ ਦਈਏ। ੩੧੧. ਮੋਨ=ਚੁਪ ਕਰਕੇ ਬੈਠ ਰਹੇ ਹਨ ਸਾਨੂੰ ਕੁਛ ਉਤਰ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ। ਤਨ=ਸਰੀਰ ਦਾ ਜੋਰ ਨਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

੩੧੨. ਪਤਨੀ=ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਸੱਤ ਸੌ ਤਰਾਂ ਦਾ ਅੰਨ ਬਣੌਣਾ ਤੇ ਜਪ ਤਪ ਕਰਨਾ ਕਈ ਤਰਾਂ ਦਾ ਮਿੱਠਾ ਅੰਨ ਠਾਕਰਾਂ ਅਗੇ ਰੱਖਕੇ ਓਨਾਂ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ ਖਾਓ ਜਾਂ ਮਿੱਠੇ ਅੰਨ ਨੂੰ ਕੌੜਾ ਆਖਦੇ ਹਨ ਭਾਵ ਪੱਥਰ ਪੂਜਾ ਕੌੜਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਨ ਦੇਣਾ ਮਿਠਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

੩੧੪. ਮਾਰਗ=ਰਸਤੇ ਤੁਰ ਪਈਆਂ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਖਸਮਾਂ ਨੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਬੂਹੇ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਰੋਕ ਲਿਆ ਉਹ ਘਰ ਵਿਚ ਰਹੀਆਂ ਤਾਂ ਸਹੀ ਪਰ ਮਨ ਓਨਾਂ ਨੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਪਾਸ ਘੱਲ ਦਿਤੇ। ਤ੍ਰੁੜੀ ਦੀ ਕੰਧ ਰੋੜ੍ਹ ਨਦੀ ਅਗੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ੩੧੭. ਸ਼ਿਵਜੀ ਦੇ ਵੈਰੀ ਕਾਮ ਨੇ ਸੁੰਦਰਤਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪਾਸ ਵੇਚ ਦਿਤੀ ਤੇ ਉਸਨੇ ਸਾਰਾ ਰਸ ਕਾਮ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਵਿਚ ਨਿਚੋੜ ਦਿਤਾ ਹੈ। ੩੧੯. ਚਮਕ ਪੱਥਰ ਦੇ ਟੋਟੇ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਲੋਹ ਦੀ ਸੂਈ ਭੌਂਦੀ ਹੈ। ੩੨੦. ਭੀਖਮ ਮਾਤ=ਗੰਗਾ ਦੇ ਛੁਹਣ ਨਾਲ ਪਾਪ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ੩੨੨. ਪੂਰਾ ਜੋਗੀ ਜੀਕੂੰ ਧਨ ਨਹੀਂ ਸੰਭਾਲਦਾ।

੩੨੩. ਚੰਦਨ ਦੇ ਰੁੱਖਾਂ ਵਾਲੇ ਪਹਾੜ ਦੀ ਵਾਸ਼ਨਾ ਨਾਲ ਮਨੁਖ ਦੇਹ ਰੂਪ ਸਾਰਿਆਂ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵਾਸ਼ਨਾ ਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿਓ। ੩੨੪. ਪਤਨੀ=ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਨੇ ਮੰਨ ਲਈ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੀ ਗੱਲ। ਜਤੀਅ=ਜਾਣਿਆਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਭਾਵ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾ ਕੀਤਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਗਤੀਅ=ਇਉਂ ਓਨਾਂ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਹੋ ਗਈ। ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਕਾਲੇ ਮੂੰਹ ਸੀ ਜੀਕੂੰ ਰਤੀਆਂ ਵਿਚ ਕਾਲਖਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਸੋ ਅਗੋਂ ਪਾਂਡਿਆਂ ਦੇ ਲਾਲ ਮੂੰਹ ਪ੍ਰੇਮ ਰੰਗ ਨਾਲ ਹੋ ਗਏ। ਜੁਵਤੀ=ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ। ੩੨੬. ਅਸੀਂ ਡਰਦੇ ਸਾਂ ਕਿ ਸਾਡਾ ਰਾਜਾ ਕੰਸ ਸਾਨੂੰ ਮਾਰ ਨ ਦੇਵੇ। ੩੨੮. ਰੋਚਨ=ਮਨ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਪੰਡਤਾਂ ਨੇ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਸਾਨੂੰ ਕਥਾ ਸੁਣਾਓ।

੩੩੬. ਸਭ ਕੁਛ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਮੈਂ ਵੈਰੀ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੰਦ੍ਰ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੩੩੮. ਸਾਰਿਆਂ ਡਰਾਂ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਹੈ, ਇੰਦ੍ਰ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਹੈ। ੩੩੯. ਓਹ ਇਕ ਹੈ ਨਦੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਬਰਾਬਰ ਹੋਕੇ ਫੈਲਿਆ ਹੋਯਾ ਹੈ। ੩੪੨. ਝੋਸੋ=ਇਕ ਵਾਰੀ ਝਪਟਾ ਮਾਰਕੇ ਮਾਰ ਸੁਟਾਂਗਾ। ਹਰਸ=ਖੁਸੀ ਨਾਲ। ਪਾਰਥ=ਅਰਜਨ ਦਾ ਪਿਓ ਇੰਦ੍ਰ। ਅਨ=ਆਨ ਮੰਨਕੇ ਇਹ ਥਾਂ ਛੱਡ ਜਾਵੇਗਾ।

੩੪੩. ਬਾਕੇ=ਬਚਨ ਭਾਵ ਸੁਭ ਉਪਦੇਸ਼ ਰੂਪ। ਮੁਰਵੀ=ਇਕ ਤਰਾਂ ਦੀ ਧਨਖ ਦੀ ਪੱਕੀ ਰੱਸੀ-ਪਿਓ ਦੀ ਅਕਲ ਤੀਰ ਰੂਪ ਬਚਨ ਨਾਲ ਵੱਸ ਕੀਤੀ। ਬਿਅਕਲੀ ਈਕੂੰ ਗਈ ਜੀਕੂੰ ਫਸੀ ਚਿੜੀ ਛੁਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਾਰਦ=ਬਦਲ। ਆਧੀ=ਹਨੇਰੀ।

੩੪੪. ਚਿਤ=ਜੇਹੜਾ ਸਾਨੂੰ ਚੇਤੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਹਰ ਤਰਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਸੀਂ ਉਸ ਤਿੰਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕਦੀ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ।

੩੪੫. ਕੁਰਬੇ=ਸਾਰੇ ਟੱਬਰ ਦੇ ਲੋਕ। ਪੰਚਾਮ੍ਰਿਤ=ਕੜਾਹ, ਸੀਰਾ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੩੪੬. ਅਹਾਰ=ਖਾਣਾ। ਬਾਰ=ਬਾਲਕ। ੩੪੮. ਗੋਪਾਂ ਨੇ ਬਾਜ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਣਾ (ਕ੍ਰਿਸਨਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਕੇ) ਤੇ ਗਿਆਨ ਰੂਪ ਪੰਛੀ ਨੂੰ ਧੋਣੋਂ ਫੜ ਲੈਣਾ। ੩੫੦. ਅਘ=ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ। ਬਿਨਾਂ ਨਘ=ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਬਗੈਰ। ਪ੍ਰਘ=ਬਜਰ ਜੋ ਬਜਰ ਦੇ ਧਰਨ ਵਾਲਾ ਇੰਦਰ ਹੈ। ਮਘ=ਦਾ ਪਤੀ ਜਰਾਸਿੰਧ। ੩੫੧. ਜਮੀਨ ਦਾ ਪੁਤਰ ਭੂਮਾਸਰ। ਨੌ ਤੇ ਸਤ=ਸੌਲਾਂ ਹਜਾਰ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ। ਬਰਮੰਸ੍ਰ=ਵਰ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂ ਸੁੰਦਰ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਕੱਚ ਦੀਆਂ ਵੰਙਾਂ। ਜੁਗਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਂਦਾ ਹੈ। ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਅਕਲ ਵਾਲਾ ਇੰਦ੍ਰ ਕਿਉਂ ਝਗੜਦਾ ਹੈ (ਜਗਤ ਪਤੀ ਨਾਲ)।

੩੫੨. ਤਉਅਨ=ਤਾਏ। ਚਚੇ=ਚਾਚੇ। ੩੫੩. ਕਾਛ=ਲੱਕ ਬੰਨ ਲਏ ਜਾਂ ਚੰਗੇ ਬਣਾਓ ਬਣਾਏ। ਬਾਰ=ਪਾਣੀ, ਚਰੀਆ=ਗਉਆਂ। ਛਿਪ੍ਰ=ਜਲਦੀ, ਇੰਦਰ ਦਾ ਕੰਮ, ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਪੁਤ ਪਿਛੇ ਛੱਡ ਚਲੇ (ਬਦਲ ਜੋ ਇੰਦਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ) ੩੫੬. ਬਿਸਟ=ਵਰਖਾ। ਦਧਰੀ=ਲਵੇਰੀ, ਸਤ ਦਿਨ ਤੇ ਸਤ ਰਾਤਾਂ। ਬਾਂਝ=ਨ ਲਵੇਰੀ। ਗਾਂਝੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੀਕੂੰ ਹੀਰ ਵਿਰਲਾਪਦੀ ਹੈ। ੩੫੯. ਅਰਣੋਦਿਤ=ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਿਆ, ਜੀਕੂੰ ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਵੇਂਹਦਿਆਂ ਗਿੱਧੜ ਸ਼ੇਰਨੀ ਨੂੰ ਗੁਸੇ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।

੩੬੦. ਬਾਹਨ=ਸਵਾਰੀ ਹੈ ਹਾਥੀ ਜਿਸ ਦੀ। ਪੱਬਨ=ਪਰਬਤ। ਪਰ=ਖੰਭ।

੩੬੧. ਜਾਮ=ਅਠ ਪਹਿਰ। ਹੁਤਾਸਨ=ਅੱਗ। (ਪਹਾੜ)ਕਾਟੋ=ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕੱਠਿਆਂ ਕਰਕੇ। ਤਾਤ=ਪਿਆਰਾ। ਘਾਠੋ=ਘਾਟਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਤ੍ਰੀਆ=ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੱਕੇ। ੩੬੨. ਤੁਸੀ ਸਾਡਾ ਆਸਰਾ ਹੋ। ਜੀਕੂੰ ਨਿਕੇ ਬਾਲ ਖਡੌਣਿਆਂ ਨੂੰ ਭੰਨ ਦੇਂਦੇ ਹਨ। ਪੁਸਤੀਨ=ਉੱਨ ਦਾ ਝੱਗਾ। ਜਾਡਾ=ਪਾਲਾ।

੩੬੬. ਡਾਣੇ=ਮੂੰਹ ਦੇ ਤੋੜਨ ਵਾਸਤੇ। ੩੬੭. ਬਸ=ਮਾਰਨਾ। ਰਸ=ਗੁਸੇ ਵਾਲੇ ਰਸ ਵਿਚ ਲਾਲ ਹੋਇਆ। ਅੱਤਾ=ਬਹੁਤ ਡਰੌਣਾ। ਸੱਤਾ=ਹੋ ਬੈਲਾਂ ਨੂੰ। ਗੋਧਨ=ਰਾਜਿਆਂ। ੩੬੮. ਵੱਡੇ ਪਹਾੜ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਾਲ ਪੁਟ ਲਿਆ। ਜਥਾ=ਜੀਕੂੰ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਪਹਾੜ ਹਥ ਵਿਚ ਸੀ। ਹਥਾ=ਜਿਸ ਦਾ ਹਥ ਹਾਥੀ ਹੈ ਉਸ ਇੰਦਰ ਦੀ ਕੀ ਗਿਣਤੀ ਹੈ। ੩੬੯. ਰਿਪ ਅਰ=ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਦੁਖਦਾਈ। ਸੁਰੰਦ=ਇੰਦਰ। ਵਿਸਾਰਦ=ਸਿਆਣਾ। ਬਾਰਦ=ਬੱਦਲ।

੩੭੧. ਜੀਕੂੰ ਸ਼ੇਰ ਰਾਹ ਰੋਕ ਕੇ ਖੜੋਂਦਾ ਹੈ। ਜੀਕੂੰ ਜਮ ਜੀਆਂ ਦੇ ਦਿਲ ਘੁੱਟ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਈਕੂੰ ਬਦਲ ਛਪ ਗਏ ਜੀਕੂੰ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਉਡ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਦਫਾ=ਦੂਰ। ਗਫਾ=ਬੁਰਕੀ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੇ ਧਨਖ ਤੇ ਤੀਰ ਧਰੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਹੀ ਇਕ ਤਮਾਸ਼ਾ ਕੀਤਾ। ਸਕ੍ਰਦ=ਸਤਕ੍ਰਿਤ=ਇੰਦਰ।

੩੭੩. ਉਪਾਰ=ਪੁਟਿਆ ਪਹਾੜ। ਗਰੁਓ=ਜੋ ਬਹੁਤ ਭਾਰਾ ਸੀ।

੩੭੪. ਅਭੈ=ਡਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ। ਬੇਰ=ਸਮਾਂ। ਨਭੈ=ਆਕਾਸ।

੩੭੫. ਓੜਲ=ਜੇਹੜਾ ਜੋਗ ਵਿਚ ਜੁੜਿਆ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਓਹਲੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ੩੭੬. ਰਕਸੀ=ਰਾਖੀ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੀ ਬਿਅਰਥੀ ਕਰ ਦਿਤੀ, ਭਾਵ ਦੈਂਤ ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦਾ ਸੀ ਉਸ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿਤਾ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਆਪ ਸਾਂਭੀਆ। ਅਹੱਲਿਆਂ ਪਾਰ ਹੋ ਗਈ। ਧਰੀ=ਧਰਤੀ ਬਚਾ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਲਈ। ੩੭੭. ਪ੍ਰਤਨਾ=ਸੈਨਾ। ਸੁਤ ਕੌਲ=ਬ੍ਰਹਮਾ। ਕਲੀ=ਕਲਜੁਗ ਭਾਵ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜਿਸਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਜੁਗ ਦੇ ਜੀਵ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਜਣ ਮੰਨਣ। ੩੭੮. ਗਰੂਓ=ਭਾਰਾ। "ਇੰਦਰ" ਰਘਵਾ=ਰਾਮ। ਲਘਵਾ=ਛੋਟਾ। ਅਘਵਾ=ਪਾਪ। ੩੭੯. ਬਟੇ=ਵੰਡ ਦਿਤੇ। ਸਾਰੇ ਦੁਖ, ਲਟ=ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਦੁਖ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਦੌੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

੩੮੦. ਪਠੀ=ਘੱਲੀ ਹੋਈ। ਛਠੀ=ਅਜੇ ਛੇ ਦਿਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜੰਮਿਆਂ ਹੋਏ ਸੀ। ਮਾਠੀ=ਸ਼ਾਂਤੀ ਠੰਢੀ ਕਰਕੇ ਬਦਲਾਂ ਦੀ ਫੌਜ।

੩੮੧. ਗਢੈ=ਜੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਵੱਸ ਜਾਵੇ ਤੇ ਤਾਂ ਦੁਖ ਦੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਡੈ=ਕੌਣ ਇਸ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੇ ਅਗੇ ਇਕ ਪਲ ਵੀ ਅੜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਡੈ=ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਥੋੜਾ ਜੇਹਾ ਹੀ ਜੜਿਆ ਭਾਵ ਵੱਸ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਛਲਨ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਉਹ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ੩੮੨. ਕਾਡੈ=ਕੱਢ ਦਿਤਾ ਤੇ ਦੁਖ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਹਨ। ੩੮੩. ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਇੰਦ੍ਰ। ਪਾਣੀ ਦੀ ਫੌਜ (ਬਦਲ) ਸਾਜ ਬਣਾਕੇ ਅਣੇ=ਲਿਆਇਆ। ਵੱਡਾ ਸੂਰਮਾ ਦਲ ਲੈਕੇ ਖੜੋਤਾ। ਬਹੁਤੇ ਤੀਰਾਂ ਨੂੰ। ੩੮੫. ਵਰਤ ਧਾਰੀ ਸੂਰਮਾ ਹੈ। ਹਤ=ਮਾਰੀ ਹੈ ਫੌਜ। ਰਤੀ=ਥੋੜੀ ਵੀ ਇੱਜਤ ਨ ਰਹੀ। ਜੀਕੂੰ ਜਤੀ ਆਦਮੀ ਮੋਹ ਤੇ ਗੁਸੇ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ੩੮੭. ਬਸਾਂਦਾ=ਵੱਸ। ਬਾਂਦਾ=ਦਾਸ। ਮਘਵਾ=ਇੰਦ੍ਰ ਖਿਸਾਂਦਾ=ਸ਼ੋਕ ਸ਼ਰਮ ਖਾਂਦਾ। ੩੮੮. ਅਨੀ=ਫੌਜ, ਈਕੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪਤੀ ਇੰਦ੍ਰ ਗਿਅ ਜੀਨੂੰ ਸੱਪ ਦੇ ਸਿਰੋ ਮਣੀ ਖੋਹ ਲਈਏ ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ੋਕ ਕਰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ੩੯੦. ਦਫਾ=ਇਕ ਵਾਰੀ ਭਾਵ ਇਕ ਦਿਨਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਖਫਾ=ਗੁਫਾ ਭਾਵ ਪਹਾੜ ਦੀ ਖੁੰਦਰ। ਜਫਾ=ਕ੍ਰਿਸਨ ਨੇ ਵੇਖ ਲਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਬਣਾਇਆਂ ਬਿਗੈਰ ਸਰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਹੋਰ ਬਣਾ ਲਏ। ਸਫਾ=ਸਭ ਭਾਵ ਟੋਲਾ ਗੋਪਾ ਦਾ ਬਣਾਇਆ। ੩੯੯. ਜੀਕੂੰ ਅੱਗ ਧੂੰਏ ਨਾਲ ਢੱਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਈਕੂੰ ਹੀ ਛੱਤ੍ਰੀ ਹੋਕੇ ਗੁੱਜਰਾਂ ਵਿਚ ਲੁਕ ਬੈਠਾ ਹੈ।

੪੦੪ ਧੈਨ=ਕਾਮ ਧੈਨ ਗਾਂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੋਲ ਆਈ। ਇੰਕਰ=ਅਪੱਛਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਤੂੰ ਵੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰ (ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦੀ) ਭਾਈ=ਉਹ ਉਪਮਾ ਮੈਨੂੰ ਬੜੀ ਭਾਂਦੀ ਹੈ। ੪੦੯. ਹਰਿਤਾਤ=ਕ੍ਰਿਸਨ ਦਾ ਪਿਤਾ। ਗਜ=ਵਰਨ ਰਾਜੇ ਦੇ ਹਾਥੀ ਨੇ ਗੁਸਾ ਕਰਕੇ ਸਾਰੀ ਫੌਜ ਕੱਠੀ ਕਰਕੇ ਨੰਦ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਲਿਆ। ਬਰਨੰ=ਵਰਨ ਕੋਲ ਲੈ ਗਿਆ। ਗਾਜੇ=ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਗੱਜ ਦਾ ਹੈ ਵਰਨ ਦਾ ਸਪਾਹੀ। ਇਸ ਸਪਾਹੀ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ। ਵਰਨ ਨੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਲਿਆ।

੪੧੧. ਪੁਤ੍ਰ ਨੇ ਮਾਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਮੈਂ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਲੈਣ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ। ਭਾਰਥ=ਜੁਧ। ਰਮੈ=ਮਿਲ ਭਾਵ ਜੇ ਕਿਤੇ ਰਲ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।

੪੧੨. ਬਹਿਜੋ=ਰੁਝ ਗਿਆ ਉਹ ਦੁਖ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੀ ਗਲ ਸੁਣ ਕੇ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਧੀਰਜ ਕਰ ਲਈ। ੪੧੩. ਅਜਨੇ=ਅਨਜਾਣ ਪੁਣੇ ਭਾਵ ਮੇਰੇ ਨੌਕਰਾਂ ਭੁਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਨਜੋ=ਲਿਆਂਦਾ। ਵਰਨ ਨੇ ਤਰਲੇ ਕੀਤੇ।

੪੧੭. ਬਾਰੇ=ਬਾਲਕ ਭਾਵ ਪੁਤਰ ਕਰਕੇ ਨ ਸਮਝੋ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੪੧੮. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਪਾਰਸ, ਗੋਪ ਲੋਹਾ, ਸੋਨਾ ਕੀ ਹੈ ਜੋ ਗੋਪਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਹੋਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਹੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਹੈ। ੪੧੯. ਇਕ ਬੜੀ ਸੁੰਦਰ ਥਾਂ ਹੈ ਜੋ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਸਕ੍ਰ ਨੇ ਵੇਖੀ ਹੈ। ੪੨੦. ਓਥੇ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਵੇਖੀਏ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਹੀ ਖਲੋਤਾ ਦੀਹਦਾ ਹੈ। ਗੋਰਸ=ਮੱਖਣ। ਕਰਤਾ=ਸਾਰਿਆਂ ਜਲਾਂ ਥਲਾਂ ਦੇ ਜੀਆਂ ਦਾ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਰਮੀ=ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਧਰਤੀ ਅਕਾਸ਼ ਵਿਚ। ੪੪੧. ਪਾਪੀਆਂ ਦੇ ਪਾਪ ਦੂਰ ਹੋਏ। ਇਹ ਚਿਤ ਵਿਚ ਵੱਸਿਆ ਕਿ ਕਾਮ ਦੂਰ ਕਰੀਏ। ੪੪੩. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਨੇ ਝਿਮਣੀਆਂ ਦੀ ਕੋਰਨ=ਨਜ਼ਰ ਰੂਪ ਤੀਰਾਂ ਦਾ ਟਟੀਆ=ਮੋਰਚਾ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਅੰਬਵਾ=ਕੇਸਰ ਦੇ ਰੰਗ ਵਾਲਾ ਕਪੜਾ। ਪੀਲਾ ਕਪੜਾ ਮੋਢੇ ਉਤੇ ਮੋਹਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਫਾਹੀ ਹੈ। ੪੪੩. ਭਿਲਰਾ=ਭੁਲੇਖਾ। ਡਰ ਪਾਕੇ।

੪੪੫. ਪਾਟ ਪੱਟ। ਪ੍ਰਤੰਗ=ਸਾਰੇ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜੋ ਅੰਗ ਹਨ।

੪੪੭. ਤਰ=ਰੁਖ ਹੇਠਾਂ। ਛਕੀ=ਸੋਭਾ ਦੇਂਦੀ ਹੈ। ਹਿਯਾ=ਲੱਜਿਆ। ਬਕੀ=ਬੋਲੀਆਂ ਜਾਂ ਅਸੀ ਬਗਲੀਆਂ ਹਾਂ। ਜਕੀ=ਕਮਲੀ।

੪੫੦. ਤ੍ਰਾਘੀ=ਇੱਛਿਆ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ। ਨਾਖ=ਲੰਘਦੇ ਭਾਵ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ ਛੱਡ ਕੇ ਕੋਠਿਆਂ ਉਤੋਂ ਟੱਪ ਕੇ ਲੰਘੀਆਂ। ਜੋਗੀ ਜੀਕੂੰ ਇੰਦਰ ਲੋਕ ਨੂੰ ਲੰਘਦਾ ਹੈ। ਥਾਘੀ=ਥੱਮ ਪਾਣ ਵਾਲਾ ਭਾਵ ਬਹੁਤ ਕਾਮੀ। ਬਹਾਘੀ=ਵਹਿ ਭਾਵ ਰੁੜ੍ਹ ਪਈਆਂ ਹਨ ਲੱਜਿਆ ਸੁਟ ਕੇ। ੪੫੧. ਗੋਪੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਰਲਾ ਲਿਆ। ਗਹਿਣੇ ਕਪੜੇ ਡਿਗ ਪਏ। ਇਕ ਰੰਗਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮਨ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਲਾਹਕੇ। ੪੫੨. ਮਾਚੀ=ਮਸਤ ਹੋਈਆਂ। ਸੋਨੇ ਵਿਚ ਚੁਨੀਆਂ ਚੁਣ ੨ ਕੇ ਜੜਿਆ ਹੈ। ੪੫੩. ਮਾਛੀ= ਮੱਛੀ ਵਰਗੇ ਚੰਚਲ ਨੇਤ੍ਰ ਹਨ। ਕਾਛੀ=ਬਣਾਉ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਨਟੀ=ਨਾਚ ਕਰਨ ਵਾਲੀ। ਆਛੀ=ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ। ੪੫੪. ਕਾਮ ਦੇ ਪੁਤਰ ਵਰਗੇ ਸਾਜ। ਬਹੁਤ ਜੋਗੀਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਮੋਹਨ ਵਾਲੇ ਸ਼ਕਤੀਵਾਨ ਹਨ।

੪੫੬. ਸਸਾਨਨ=ਚੰਦ ਵਰਗਾ ਮੂੰਹ ਹੈ। ੪੫੮. ਠਗਨੀ=ਮੁਰਲੀ ਠਗਣੀ ਹੈ। ਲੱਜਿਆ ਰੂਪ ਵੇਲ ਛੇਤੀ ਟੁੱਟ ਗਈ ਹੈ। ੪੫੯.ਨਾਠੀ=ਦੌੜ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ। ਗਾਠੀ=ਗੰਢ। ਈਕੂ ਮਨ ਚੁਰਾਇਆ ਗਿਆ ਜੀਕੂ ਖਰਵੇ ਪੱਥਰ ਉਤੇ ਚਰਨਾਠੀ ਘਸਕੇ ਬਸ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ੪੬੦. ਲਡੇ=ਸਾੜ ਘੱਤੇ ਬਹੁਤੇ ਪਾਪ। ਕਾਹਲਾ ਹੋਕੇ ਮਨ ਇਕਨਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੱਡਿਆ ਭਾਵ ਮਿਲ ਗਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਉਹ ਅਭਾਗੇ ਹਨ।

੪੬੧.ਉਹ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੂੰਹ ਸਾਗਰਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵਰਗੇ ਮਿਠੇ ਮੋਤੀ ਬਚਨ ਕੱਢਦਾਹੈ।

੪੬੨. ਘਾਤ=ਦਾਉ ਬਣਿਆਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਜਣੀ ਖਣੀ ਭਾਵ ਨੀਚ ਜਾਤੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਖੇਡਾਂਗਾ। ਸੱਪ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਤੋੜਨ ਵਾਲਾ।

੪੬੮. ਸਾਫੀ=ਸਾਫ ਜਬਾਬ। ਮਾਰਿਆਂ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਮਾਫ ਹੋਵੇਗਾ। ਲਾਫੀ=ਲਫਾਫੇ ਵਾਂਗੂੰ ਪੋਲੀਆਂ ਭਾਵ ਵਾਧੂ ਗੱਲਾਂ। ੪੬੯. ਬ੍ਰਣ=ਜਖਮ ਉਤੇ ਲੂਣ ਪਾਇਆ ਹੈ। ੪੭੦. ਛੋਭੈ==ਗੁਸਾ।

੪੭੧. ਅਮੀ=ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਮ ਬੋਲਾ। ਗਮੀ=ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਮਨ ਜੋ ਸੰਤਾਂ ਦਾ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਹੈ ਉਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੇਹੜਾ ਹੈ ਉਸ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ। ਹਮੀ=ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ ਭਾਵ ਰਲ ਗਈ ਹੈ, ਵਿਕ ਗਈ ਹੈ। ਛਮੀ=ਕਾਮ ਦੀ ਪੀੜਾ ਸਹਾਰੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ। (ਗੋਪੀ ਵਾਕ ਹੈ)।

੪੭੨. ਜਹੀ=ਕਾਮ ਦੀਆਂ ਸੜੀਆਂ ਨੂੰ ਠੰਢੀਆਂ ਕੀਤਾ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਗੋਪੀਆਂ ਠੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੇ ਗੋਪੀਆਂ ਨੂੰ ਠੱਗਿਆ ਹੈ।

੪੭੬. ਸਮਸਨ=ਬੀਨ ਦੇ ਵਜੰਤ੍ਰੀ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਬਹੁਤੀਆਂ ਸੱਪਣੀਆਂ ਦੌੜੀਆਂ। ੪੭੭. ਉਝੀੜਾ=ਵੱਖੋ ਵਖ। ਮਾਰਗ ਰਸਤਾ।

੪੭੮. ਜਾਤ੍ਰਾ=ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਜਿਸਦੇ ਪਾਸ ਸਾਰਾ ਜੱਗ) ਧਰ ਮਾਤ੍ਰਾ=ਧਰਮ ਤੇ ਮਾਇਆ। ਜੋ ਸਭ ਜੀਆਂ ਦਾ ਬਲ ਤੇ ਰਾਖਾ ਹੈ। ਛਾਤ੍ਰਾ=ਵਰਿਆਮਤਾ। ਨਾਤ੍ਰਾ=ਨਾਤਾ ਭਾਵ ਮੇਲ ਮਿਲਾਪ। ੪੮੦. ਖੇ=ਅਸਮਾਨ। ਜੀਕੂੰ ਮੱਛੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜਕੇ ਸਮੁੰਦ੍ ਤੁਰ ਗਿਆ ਹੈ। ੪੮੧. ਛੁਟ ਗੀ=ਭੁਲ ਗਈ ਹੈ। ਮਹਿਰੀ=ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ। ਪਛੈਰੀ=ਚੁੰਨੀਆਂ। ਕੈਰੀ=ਜੱਫੀਆਂ।

੪੮੩. ਭੇਲਸਿਰੀ=ਫੁਲਾਂ ਵਾਲੀ ਵੇਲ ਹੈ। ਬਾਹ=ਪਾਣੀ ਦੇ ਝਰਨੇ।

੪੮੪. ਗਹੈ=ਇਕ ਗੋਪੀ ਰੁੱਖ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਮਝਕੇ ਫੜ ਹੀ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।

੪੮੬. ਬਨ ਭ੍ਰਾਤ=ਹੈ ਭਰਾ ਜੰਗਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕਿਥੇ ਗਿਆ ਹੈ।

੪੮੭. ਸੇਵਕ=ਦਾਸ ਨੇ ਲੰਕਾ ਸਾੜੀ ਸੀ। ਵਾਸਰ=ਕੌਲ ਫੁਲ।

੪੮੮. ਜੋ ਫੁਲ ਵੇਦ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਮੰਗਤਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਨ ਦੇਣ ਦਾ ਪਾਪ ਜਾਂ ਭੈੜਾ ਕੰਮ ਵੇਖਕੇ ਜੋ ਅਦੀਨ=ਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਆਖ ਦੇਣਾ ਹੈ ਇਸ ਅਨਡਿੱਠ ਨਜਰ ਦਾ ਜੋ ਫਲ ਹੈ। ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਫਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤਿਥ=ਗਰੀਬ। ਸੋ ਸਾਡੇ ਜੀਅ ਬਚੌਣ ਦਾ ਦਾਨ ਲੈ ਲਵੇਗਾ ਜੋ ਥੋੜਾ ਜੇਹਾ ਬਣ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾ ਦਰਸਨ ਕਰਾ ਦੇਵੇ। ੪੯੦. ਪਾਰਥ ਸੂਤ=ਅਰਜਨ ਦਾ ਰਥਵਾਹੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕਿਥੇ ਗਿਆ। ਮਾਨੋਂ ਚਕਵੀਆਂ ਦਰਿਆ ਦਾ ਪਰਲਾ ਪਾਸਾ ਵੇਖਕੇ ਭੱਜੀਆਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਈ ਕੂੰ ਗੋਪੀ। ੪੯੧. ਇਕ ਗੋਪੀਆਂ ਦੈਂਤਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਬਣ ਗਈਆਂ। ਇਕ ਗੋਪੀਆਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬਣਕੇ ਓਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਗ ਪਈਆਂ। ਜੀਕੂੰ ਮਾਸ ਦੀ ਤਰੀ ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਬਾਣੀਆਂ ਭੁਲਕੇ ਰੋੜਾ ਨੂੰ ਤੋੜ ੨ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ੪੯੩. ਅਗਨ ਭਾਵ=ਵਿਛੋੜੇ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਕਥਨ ਕਰਨਾ। ਸੰਜੋਗ=ਮਿਲਾਪ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ। ਰਾਜੇ ਆਖਿਆ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਵਿਛੋੜੇ ਦੀਆਂ ਗਲਾਂ। ਗੋਪੀਆਂ ਨੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਵਿਚ ਮੇਲ ਮਿਲਾਪ ਦੀਆਂ ਗਲਾਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ।

੪੯੪. ਅਰੋਚਕ=ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਨ ਦੀ ਰੁਚੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੰਚਭੂ ਆਤਮ=ਮਨ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਧਿਆਨ ਕਰਕੇ ਵਿਛੋੜੇ ਦੀ ਅੰਗ ਬੁਝਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

੪੯੭. ਗਿਰਬਾਨ=ਤੀਰ। ੪੯੮. ਮਾਨੋ ਕਾਮ ਨਾਲ ਜੁਧ ਕਰਕੇ ਬਹਾਦਰ ਗੋਪੀਆਂ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ੫੦੦. ਪਪੀਹਾ ਬੂੰਦ ਨੂੰ ਤੇ ਮੱਛੀ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਜੀਕੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ੫੦੧. ਗਲ ਵਿਚ ਉਹ ਮਨੀਆਂ ਦਾ ਗੁੱਛਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮੁੰਦਰ ਤੋਂ ਲਿਆ ਸੀ। ੫੦੪. ਜਿਵੇਂ ਹਾਥੀ ਵਰਗੀ ਤੋਰ ਤੁਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਸਉਰੈ=ਆਦਮੀ ਮੋਹਿਆ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ੫੦੫. ਗਿਰਦਾ=ਚਾਰ ਪਾਸਿਓਂ ਘੇਰਾ ਪਾਇਆ ਤਿਸਟੱਆ=ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਖੜੇ ਗਈਆਂ। ਤੀਰ=ਪਾਸ। ਤਰੱਯਾ=ਤਾਰੀਆਂ।

੫੦੬. ਬਾਰਨ=ਔਰਤਾਂ। ਚਸਕਾਰਨ=ਜਬਾਨ ਦੇ ਸ੍ਵਾਦ ਚਖਣ ਵਾਲੀਆਂ।

੫੦੮. ਬਿਰੀਆਂ=ਆਪਣੀ ਵਾਰੀ। ਭੌਰ=ਭੌਰੇ ਭਾਵ ਉਡ ਗਏ ਸੀ।

੫੦੯. ਉਤਮ ਆਦਮੀ=ਇਹ ਨ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਵੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਧਮ ਆਦਮੀ=ਜੇਹੜਾ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਅਧਮ ਆਦਮੀ=ਇਹ ਆਪ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੇਹੜਾ ਇਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇਹ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਨਿਕੰਮਾ ਆਦਮੀ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜੇਹੜਾ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਚਾਰ ਤਰਾਂ ਦੇ ਆਦਮੀ ਹਨ।

੫੧੦. ਪਿਆਰ ਪਾਕੇ ਫਰੇਬ ਖੇਡਣ ਵਾਲਾ। ਦੋ ਆਦਮੀ ਤੁਰੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇਕ ਆਦਮੀ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਰਾਹ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਹੋ ਗਿਆ। ਫੇਰ ਆਕੇ ਛਲ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਸਭ ਕੁਝ ਚੁਰਾਕੇ ਲੈ ਗਿਆ। (ਇਹ ਇਕ ਬਣੌਟੀ ਬਾਤ ਬਣਾਕੇ ਗੋਪੀਆਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਉਤੇ ਸੁਣਾਂਦੀਆਂ ਹਨ) ਬਟਟਾ=ਰਾਹ ਮਾਰ ਡਾਕੂ। ਆਵਤ=ਮਾਰਦਾ ਹੈ। ੫੧੨. ਜੇਹੜਾ ਹਾਸ ਗੁਜਰੀਆਂ ਨਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਹੋਲੀਆਂ ਦੇ ਤੇ ਵਿਆਹਾਂ ਦੇ ਤੇ ਕੁੜਮਾਂ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਹੈ। ੫੧੫. ਸਿਰ ਪਾਵ=ਰਸ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦਿਓ ਭਾਵ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰੋ। ੫੧੭. ਸ੍ਵਾਦ ਦੀ ਅੱਗ ਵਿਚ ਸੁੱਕੇ ਹੋਏ ਘਾਹ ਵਾਂਗ ਸੜ ਗਏ ਭਾਵ ਸਾਰੇ ਦੁਖ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ। ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਜੀਵ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋ ਗਏ। ੫੧੮. ਗਾਮਨ=ਤੁਰਨ ਦੀ ਜਾਚ ਸਿਖੀ ਹੈ। (ਇਹਨਾਂ ਗੁਜਰੀਆਂ) ਸੁਰ=ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਹਨ। ਜਿਥੋਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੇ ਨੱਚਣਾ ਟੱਪਣਾ ਸਿਖਿਆ ਹੈ ਓਥੋਂ ਹੀ ਇਹ ਗੁਜਰੀਆਂ ਸਿਖ ਗਈਆਂ ਹਨ (ਇਸ ਗਲ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਹੈ) ਕਿਤੋਂ=ਕਿਥੋਂ ਸਿਖਿਆ ਹੈ।

੫੧੯. ਮਗ=ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਜਾਂਦਾ ਵੈਰੀ ਵੀ ਮੋਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

੫੨੧. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾ ਗੌਣ ਸੁਣਕੇ ਹਰਨ ਹਰਨੀਆਂ ਬਣ ਨੂੰ ਛਡਕੇ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੀ। ੫੨੨. ਭਾਵਨ=ਹਾਵ ਭਾਵ, ਭਾਵ ਰਸ ਦੇ ਸ੍ਵਾਦ ਤੇ ਨਖਰੇ। ਮਨ ਭਾਵਨ=ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ। ਨੀਕਨਿ=ਸੁੰਦਰ ਥਾਂ।

੫੨੫. ਨਿਛਤ੍ਰ=ਤਾਰੇ ਅੱਖਾਂ ਟੱਡਕੇ। ਸੁਰ=ਦੇਵਤੇ। ਬਧੂ=ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀਆਂ। ੫੨੬. ਮਚਿਓ=ਚਮਕਿਆ ਹੈ ਸੋਨੇ ਵਾਂਗ। ਚਚਿਓ=ਖਪ ਗਿਆ। ਕਰੋੜ ਜੁਗ ਗੁਜਰੀਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਸੋਨੇ ਵਾਂਗ ਹਨ। ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਮਣੀਆਂ ਜੜੀਆਂ ਪਈਆਂ ਹਨ ਭਾਵ ਸਿਆਣਪਾਂ ਸਿਖਿਆ ਆਦਿਕ।

੫੨੭. ਕਲੋਲੈ=ਹਾਸਾ ਨਿਚੋਲੈ=ਨਿਚੋੜਦੀਆਂ ਭਾਵ ਲੈਂਦੀਆਂ।

੫੨੮. ਕਮ=ਘਟ। ਅਭ੍ਰਨ=ਬੱਦਲਾਂ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਦੀ ਹੈ।

੫੩੧. ਤਾਰਨ=ਤੌੜੀਆਂ। ਕਿੰਕਨ=ਹਥਾਂ ਦੇ ਛਣਕਣੇ।

੫੩੨. ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅਪੱਛਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੇ ਪਹਾੜਾਂ ਵਿਚ ਲੁਕਾ ਲਿਆ ਤਾਕਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮਗਰ ਨ ਦੌੜ ਜਾਣ। ੫੩੩. ਹੁਈਆਂ=ਨਾਲ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਨਾਲ ਹੋਕੇ ਤੁਰਦੀ ਹੈ। ਅਕੂਈਆਂ=ਚੁਪ ਕਰਕੇ ਤੁਰਦੀ ਹੈ। ਗਿਰ=ਡਿਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਧਰਤੀ ਉਤੇ। ੫੩੪. ਰਮੈ=ਅਨੰਦ ਲਵਾਂ ਘਰ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਗਮੈ=ਸ਼ੋਕ ਦੂਰ ਕਰਨ। ਤਮੈ=ਤਿਵੇਂ। ਭਾਵ ਦਿਨ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਰਾਤ ਪੈਗਈ ਹੈ, ਭਾਵ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਨੇ ਉਸੇ ਤਰਾਂ ਗੁਜਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰੇਮ ਹਟਾਕੇ ਬਿਸਰਾਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

੫੩੫. ਈਕੂੰ ਪ੍ਰੇਮ ਮੁਕਾ ਹੈ ਜੀਕੂੰ ਮੁਣਸੀ ਹਿਸਾਬ ਕਰਕੇ ਲੇਖੇ ਦਾ ਜੋੜ ਕਰ ਦੇਂਦਾ ਹੈ। ੫੪੭. ਵਾਰਨ=ਜੋਬਨ ਵਾਲੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਸਮਾਨ ਚੰਦ ਦੀ ਚਾਨਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ੫੫੧. ਪਤ੍=ਘਰ ਵਿਚ ਧਰੇ ਹੋਏ ਪਤ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਛਡਕੇ ਤੁਰ ਚਲੀ ਹੈ।੫੫੮. ਭਿਲਵਾ=ਭੁਲਾਵਾ। ੫੬੧. ਅਖੀਆਂ ਫੁੱਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹਨ। ਚਖੀਆ=ਸਾਧਾਂ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਖਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ। ੫੬੩. ਹੇ ਰਾਧਾ ਸਿਰ ਦਾ ਲੀੜਾ ਲਾਹ ਸੁੱਟ। ਬੱਦਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅਧਾ ਚੰਦ ਨਿਕਲਿਆ।

੫੬੫. ਗੋਰੇ ਰੰਗ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਲੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ।

੫੬੮. ਸਾਰੀਆਂ ਗੁਜਰੀਆਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਵਰਗੀਆਂ ਹੀ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ।

੫੬੯. ਸਿੰਧ ਰਚੀ=ਲੱਛਮੀ। ਸਚੀ=ਇੰਦ੍ ਦੀ ਵਹੁਟੀ। ਗਚੀ=ਬਣਾਈ ਹੈ। ਮਚੀ=ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਵਧ ਗਈ ਹੈ। ੫੭੦. ਮਾਂਡ ਬਹੁਤ ਡੰਡੀ ਰੌਲੀ।

੫੭੧. ਸਿੰਧ ਸੁਤਾ=ਰੰਭਾ ਅਪਛਰਾਂ ਜੀਕੂੰ ਇੰਦ੍ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਨੱਚਦੀ ਹੈ। ਕਾਛੀ=ਚੰਗੇ ਬਣਾ ਬਣਾ ਕੇ। ੫੮੩. ਪਛੈਰੀ=ਚੁੰਨੀ ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਦੀ। ੫੮੪. ਅਰਪੰਚ=ਧਨਖੀ, ਕਮਾਨ। ੫੯੯. ਸੰਦਲ=ਚੰਨਣ ਦਾ ਰੁਖ। ੬੦੫. ਕਾਮ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨੇ ਚੰਦ ਨਾਲ ਮਿਲਾਕੇ ਕਾਮ ਨੂੰ ਘੇਰਿਆ ਹੈ। ੬੦੬. ਸਾਸੋ=ਸਸ। ਮਾਸੋ=ਮਾਂ ਨੂੰ। ਜਾਸੋ=ਜਿਸ ਵੱਲ ਵੇਖਦਾ ਹੈ। ੬੦੯. ਭੂਤਲ=ਧਰਤੀ। ਮਾਤਲ=ਮਾਤ ਲੋਕ।

੬੧੪. ਭੀਰਨ=ਡਰੈਣਾ ਰਣ ਭਾਵ ਵੱਡੇ ਰਣ ਵਿਚ ਡਰੈਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।

੬੧੮. ਬਿਧਰ=ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਵ ਸੋਹਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੱਚੀ ਹੈ।

੬੧੯. ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੇ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਬਨਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਜਿਤਨੀ ਚੀਜ਼ ਵਸਤੂ ਹਥ ਵਿਚ ਫੜਕੇ ਗੁੱਥੀ ਹੈ। ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰਸਾਨ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨਾਲ ਗੁਜਰੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਬਾਕੀ ਜੋ ਕੁਛ ਬਚਿਆ ਤਾਂ ਚੰਦ ਬਣਾਇਆ।

੬੩੧. ਖੋਰ=ਟਿਕਾ, ਨਿਕੀ ਜਿਹੀ ਸਿੱਧੀ ਲੀਕ।

੬੩੬. ਝੂਖੀ=ਝੂਰੀ ਭਾਵ ਦੁਖੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ੬੩੯. ਧਰਖਾ=ਧੜਕਾ ਛਿੜ ਪਿਆ। ਝੂਨਾ=ਭਵਾਂਟਲੀ ਖਾਕੇ ਡਿੱਗਣਾ ਕੰਬਣਾ।

੬੪੦. ਮੂਨਾ=ਚੁਪ ਚਾਪ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਫਿਰ ਵਜਣ ਲਗ ਪਏ ਤੇ ਚੁਪ ਕੀਤੇ ਹੀ ਹਰਨ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ੬੪੩. ਤਾਤ=ਪਿਤਾ। ਲੀਲੋ=ਸਬੂਤਾ ਖਾ ਲਿਆ। ਹੀਲੋ=ਦੁਖ ਦਰਦ। ੬੪੮. ਢੋਕੇ=ਮਾਸ ਜੇਹੜਾ ਬਾਜ ਦਾ ਖਾਣਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਤਾਮੇ ਵਾਸਤੇ ਬਾਜ ਉਡਿਆ ਸੀ ਤੇ ਬੜਾ ਭੁਖਾ ਸੀ ਓਸ ਨੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਚਨਵੇ ਨੂੰ ਹੜੱਪ ਲਿਆ। ੬੪੯. ਅੰਤਕਾ=ਦੁਖਦਾਈ।

੬੫੩. ਭਾਵ ਕਾਮਦੇਵ ਨੂੰ ਪਿਛੇ ਸੁੱਟਣ ਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਮ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਸੁੰਦਰ ਹਨ। ੬੫੪. ਉਹ ਦੇਵੇਂ ਵੈਰੀ ਨੂੰ ਮਾਰਕੇ ਘਰ ਨੂੰ ਤੁਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ੬੫੭. ਹਾਥੀ ਵਰਗੀ ਤੋਰ ਤੁਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਮਣੀਆਂ ਸੁੰਦਰ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਰੂਪ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ੬੬੦. ਮ੍ਰਿਗਹਾ=ਹਰਨ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਸ਼ਿਕਾਰੀ। ੬੬੨=ਹਾਰ ਮਨਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਭਜਾਕੇ। ਘੋੜੇ ਦਾ ਸੁਆਰ ਹਰਨੀ ਨੂੰ ਦੁੜਾਕੇ ਫੜਦਾ ਹੈ।

੬੬੫. ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਹਨਾਂ ਕੋਲੋਂ ਕੌਣ ਕੋਈ ਡਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਇਕ ਤੂੰਹੀ ਡਰਦੀ ਹੈ। ੬੬੮. ਲਗਰਾ=ਬਾਜ ਵਰਗਾ ਜਨੌਰ। ਬਗੀ=ਘੁਘੀ ਜਾਂ ਬਗਲੇ ਦੀ ਬਗਲੀ। ਬਿਰਹੀ=ਪ੍ਰੇਮ ਵਾਲਾ। ੬੬੯. ਕਰਵਾ=ਬਾਹਾਂ ਵਿਚ ਘੁੱਟ ਕੇ ਜੱਫੀ ਪਾਈ। ੬੭੨. ਹਰਨੀ ਸ਼ੇਰ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਕੇ ਹਰਨਾਂ ਵਾਲੇ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਗਈ ਹੈ ਭਾਵ ਜਿਥੇ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਜਾਨਵਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ੬੮੬.ਬੰਲਿਾਇ ਲਿਉ=ਬਲਹਾਰ ਜਾਂਦੀ ਹਾਂ।

੬੮੭. ਦੁਹਾਈ=ਦੁਖਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੀ ਦਾ ਹੈ ਪਰ ਏਥੇ ਸੌਂਹ ਖਾਂਦੀ ਹੈ। ੭੦੪. ਸੋਰੀ=ਟੂਣੇ ਜਾਦੂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ।

੭੦੮. ਜੀਕੂੰ ਜੋਗੀ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਖਲ ਮੋਢੇ ਉਤੇ ਰੱਖਕੇ ਤੁਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

੭੬੦. ਘਰਖੇ=ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ। ੭੬੧. ਇਕ ਸੱਪ ਨੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੇ ਪਿਓ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾ ਅੰਦਰ ਲੰਘਾ ਲਿਆ। ੭੭੨. ਰਜਨੀ=ਰਾਤ ਦਿਨੇ ਚਿੰਤਾ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਹੈ। ੭੭੩. ਕੁੰਡਲ ਵਾਂਗੂ ਪੀੜਨ ਵਾਲਾ ਇਕ ਪਹਾੜ ਵਰਗਾ ਹਾਥੀ ਹੈ। ੭੭੯. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾ ਹੱਥ ਹੀ ਕਾਲ ਹੋਕੇ ਕੇਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣ ਕੱਢਣ ਆਇਆ ਹੈ। ੭੮੮. ਚੁਰਵਾ=ਚੋਰ ਬਣਕੇ ਖਾਣ ਆਇਆ। ੭੯੨. ਬਕਰੇ ਅਤੇ ਦੁਧ ਨਾਲ ਲਿਆ।

੮੧੦. ਮਾਇਲ=ਮੋਹਤ। ਹਰਨਾਂ ਦੀ ਡਾਰ। ਛੇਤੀ ਗਾਸੀ=ਬਾਣ।

੮੧੧. ਕੌਲ ਮੁਖੀ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਸੁਨਕੇ ਜਰਾ ਭਾਵ ਮਾੜੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਚੰਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ। ੮੧੯. ਸਿਰ ਉਤੇ ਜਟਾਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਿਵਜੀ।

੮੨੦. ਜਦੋਂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਨੇ ਕਪੜੇ ਫੜੇ ਤਾਂ ਧੋਬੀ ਨੇ ਗੁਸੇ ਨਾਲ ਕੰਸ ਦਾ ਨਾਮ ਆਖਿਆ। ਇਕ ਉਂਗਲ ਧੋਬੀ ਦੇ ਮੂੰਹ ਤੇ ਮਾਰੀ। ਜੀਕੂੰ ਧੋਬੀ ਕਪੜੇ ਪਟੜੇ ਉਤੇ ਮਾਰਦਾ ਹੈ। ੮੩੭. ਬਨਹਰ ਹਰ=ਕੋਈ ਪਾਣੀ ਵਾਂਗ ਸੀਤਲ ਤੇ ਕੋਈ ਅੱਗ ਵਾਂਗ ਤੱਤਾ ਹੈ। ੮੩੯. ਨਿਘਾਇ=ਨਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ।

੮੪੩. ਤਿਸਟਾਵਹੁ=ਮੇਰੇ ਅਗੇ ਖੜੇ ਕਰੋ। ੮੪੫. ਹਾਥੀ ਦੌੜਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਉਤੇ ਇਉਂ ਪਿਆ ਜੀਕੂੰ ਪੁੰਨਾਂ ਤੇ ਪਾਪ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

੮੪੬. ਤਰੇ=ਪੇਟ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਮਾਰਨ ਵਾਸਤੇ ਦੋ ਜੋਧੇ ਵੈਰੀ ਨਾਲ ਖੇਡਦੇ ਹਨ। ੮੪੭. ਆਗਮ=ਮਥਰਾ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਅਜ ਪਤਾ ਲਗ ਗਿਆ ਹੈ। ੮੫੦. ਥਾਪਰ=ਧੱਪਾ ਮਾਰਕੇ।

੮੫੩. ਬਿਸਰਾਤ=ਜਮਨਾ ਨਦੀ ਦਾ ਘਾਟ। ੮੫੮. ਬਸਦੇਵ ਜੀ ਠਗਰੂਪ ਨੇ ਨੰਦ ਤੋਂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰੂਪ ਧਨ ਲੁਟ ਲਿਆ ਹੈ। ੮੬੩. ਹਹਾ=ਹੈ ਹੈ ਕਰਕੇ ਰੋਂਦੀ ਪਈ ਹੈ। ੮੬੭. ਰਮੈ=ਫਿਰਦੀਆਂ। ਤਮੈ=ਲੋੜ, ਇਛਿਆ।

੮੭੧. ਪਾਟਕ=ਫੁਹਾਰੇ। ਬਿ=ਵਿਚਕਾਰ। ਛਿਟਾਈ=ਛਿਟਾਂ। ਵਾਵਰੋਲਾ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੯੮੦. ਗਰਗੋ=ਪੰਡਤ ਪੁਰੋਹਤ ਇਕ ਮੁਨੀ ਖਾਸ ਉਪਦੇਸਕ ਹੈ। ਧਰਨੀ ਧਰ=ਧਰਤੀ ਦਾ ਆਸਰਾ। ੯੦੯. ਤਟੰਕ=ਕੰਨਾਂ ਦਾ ਗਹਿਣਾ ਜੋ ਅਜ ਕਲ ਕਾਂਟੇ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ੯੧੨. ਟਸਕਜੋ=ਟਹਿਕਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਭਾਵ ਖੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਭਾਵ ਫਟ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਕਸਾਈ=ਮਨ ਨੂੰ ਕਸ ਕਜੋ=ਖਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਈ ਭਾਵ ਇਹ ਪ੍ਰੇਮ ਵੱਸ ਹੋਕੇ ਫੇਰ ਜੀਉਂਦਾ ਕਿਸਤਰਾਂ ਰਿਹਾ ਹੈ। ੯੧੬. ਇਕਰ ਦੇ ਦੁਖਦਾਈ ਐਸੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਰਿਦਾ ਸੁੱਕਿਆ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਧਸਕਜੋ=ਨਿੱਘਰ ਗਿਆ ਹੈ ਭਾਵ ਜਮੀਨ ਵਿਚ ਗਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਸਕਜੋ=ਸੁੰਗੜ ਗਿਆ ਹੈ ਭਾਵ ਕੱਠਾ ਹੋਕੇ ਬਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਟਸਕਜੋ=ਟਹਿਕਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਭਾਵ ਪ੍ਰਸੰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਸ ਕਸਾਈ=ਰਿਦੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਖਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਈ ਹੈ।

੯੧੭. ਗਾਢ=ਬਿਪਤਾ ਪਈ ਹੈ ਵਿਛੋੜੇ ਵਾਲੇ ਨੂੰ।

੯੧੮. ਪੁਰ ਭਾਮਨ=ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਨਾਲ ਉਹ ਲਗਾ ਹੈ।

੯੨੦. ਕੁਆਰ=ਅੱਸੂ ਦਾ ਮਹੀਨਾ। ਬਿਖ ਕਜੋ=ਵਿਚ ਵਿਖ ਪਈ ਹੈ।

੯੨੨. ਬਾਰਜ=ਫੁਲ। ਸਰਤਾਨ=ਨਦੀਆਂ। ਕੁੰਜਤ=ਬੋਲਦੇ। ਸੋਮ=ਸੀਤਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਸਕਜੋ=ਸੁੱਕ ਗਿਆ ਹੈ।

੯੩੫. ਬਾਸਨ=ਵੱਸਣ ਵਾਲੀਆਂ (ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ, ਬ੍ਰਿਜ ਤੇ ਮਥਰਾ ਵਿਚ)।

੯੪੮. ਕੁੰਚਰੀ=ਸੱਪ ਦੀ ਕੁੰਜ। ੯੭੨. ਅਗਰਜ=ਅਗੋਂ ਪਹਿਲੋਂ ਜੰਮਿਆਂ ਹੋਇਆ ਵੱਡਾ ਪੁਤ। ੯੭੯. ਹਰ ਸਾਇਤ=ਹਰ ਘੜੀ ਭਾਵ ਹਰ ਸਮੇਂ। ੯੮੭. ਈਗਰ=ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੇ।

੯੯੦. ਸਹਰਾਏ=ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੈਕੇ।

੯੯੨. ਬਿੰਦਰੀ=ਬਿੰਦੀ। ਈਂਗਰ=ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੀ।

੯੯੮. ਉਸ ਦਿਨ ਜੇਹੜਾ ਇਸ ਲੋਕ ਉਤੇ ਜਸ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸ ਜਸ ਦੀ ਜੇਹੜੀ ਉਸ ਦਿਨ ਰੋਸ਼ਨੀ ਹੋਈ ਸੀ ਉਸ ਦਿਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਕਰਕੇ ਅਜ ਦੇ ਦਿਨ ਤਕ ਰੋਸ਼ਨੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ੧੦੦੧ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਦੁਖ ਨੂੰ ਚੁਰਾ ਭਾਵ ਨਾਸ ਕਰ ਦੇਂਦਾ ਹੈ। ੧੦੦੭. ਗਜਾ ਪੁਰ=ਦਿਲੀ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ।

੧੦੧੪. ਕੁੰਤੀ ਨੇ ਸ਼ਕੈਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅੰਨ੍ਹਾ ਰਾਜਾ ਧ੍ਰਿਤਰਾਸ਼ਟਰ ਸਾਨੂੰ ਬੜਾ ਗੁਸੇ ਹੋ ਹੋ ਕੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ੧੦੧੭. ਗਜ ਤੇਰੇ ਪੁਤਰ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਤੇਰੇ ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਵੇਗਾ। ੧੦੪੦. ਤੋਖ=ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰੇ ਇਕ ਪਲ ਵਿਚ ਪਲ=ਮਾਸ ਖੁਆਕੇ। ੧੦੪੭. ਦਾਰਕ=ਰਥ ਚਲੌਣ ਵਾਲਾ।

੧੦੫੨. ਬਜਰ ਵੱਜਣ ਨਾਲ ਸੁਮੇਰ ਦੀਆਂ ਚੋਟੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨ ਉਤੇ ਡਿੱਗੀਆਂ ਹਨ। ੧੦੫੫. ਮਘਵਾ=ਇੰਦਰ। ਈਂਗਰ=ਲਾਲ ਰੰਗ। ਤੰਗਵਾ=ਘੋੜਿਆਂ ਦੀ ਲੋਥ ਅੰਗਵਾ=ਅੰਗ ਟੁਟ ਪਏ ਹਨ।

੧੦੬੧. ਆਰਨ=ਲਾਲ ਰੰਗ ਦਾ ਨਵਾਂ ਲੋਕ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੇ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਜੀਕੂੰ ਰੂੰ ਪਿੰਜਣ ਵਾਲਾ ਤਾਰ ਨਾਲ ਰੂੰ ਪਿੰਜਦਾ ਹੈ।

੧੦੮੨. ਬਯੂਹ=ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫੁਲ। ਏਸੇ ਤਰਾਂ ਫੌਜ ਮਾਰੀ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੧੦੮੫. ਬਗਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਡਾਰਾਂ ਉਠ ਨਠੀਆਂ ਹਨ।

੧੦੯੦. ਜੰਜੀਰ ਤੋੜਕੇ ਡਰੌਣੇ ਕਿਲੇ ਵਿਚ ਘੇਰਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

੧੦੯੨. ਸਪ ਦਾ ਬੱਚਾ ਗਰੜ ਨੇ ਸਬੂਤਾ ਲੰਘਾ ਲਿਆ।

੧੦੯੬. ਸੂਰਜ ਦੇ ਡੁਬਦਿਆਂ ਹੀ ਫੇਰ ਦਿਨ ਚੜ ਪਿਆ ਹੈ।

੧੦੯੯. ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੀ ਬਾਂਹ ਨੂੰ ਪਾੜਕੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਜਾ ਜੁੜੀ ਤਾਂ।

੧੧੦੫. ਅਲਾਤ=ਅੱਗ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਭੁਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸੋਟੀ।

੧੧੧੪. ਸੰਘਰ=ਜੰਗ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਰ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਨਾਲ ਦੋਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਜਸ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

੧੧੧੫. ਤਰਕੀ=ਮਨ ਵਿਚ ਤਰਕ ਕੀਤੀ ਹੈ।

੧੧੨੦. ਭਾਗਣ=ਦੌੜ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਕਾਇਰਾਂ ਨੇ।

੧੧੨੪. ਚੁਟੀਆ=ਬੋਦੀ ਵਾਲਾ ਤਾਰਾ ਅਕਾਸ ਵਿਚ ਜੰਮਦਾ ਹੀ ਜਮ ਦਾ ਰੂਪ ਦਿਸਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਛਤ ਰਾਜੇ ਦੀ ਮੌਤ ਹੈ। ੧੧੨੫. ਕਲੇਵਰ=ਸਰੀਰ ਹਾਥੀ ਦਾ ਪਹਾੜ ਤੋਂ ਡਿੱਗਾ। ੧੧੨੬ ਹਵਾ ਖਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਸੱਪਾਂ ਨੂੰ ਤੱਛਕ=ਵੱਡਾ ਸਪ ਬਲਭੱਦ ਰੂਪ ਬਲੀ ਰਾਜਾ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਆਇਆ ਹੈ।

੧੧੪੫. ਪ੍ਰਤਨਾ=ਫੌਜ। ਅਗਨ ਸਤ੍=ਬੰਦੂਕਾਂ। ਤੁਸਾ=ਤੁਹ, ਕੁਸਾ=ਦੱਭ।

੧੧੫੩. ਡਢਕੈ=ਸਾੜ ਕੇ। ੧੨੨੦. ਹਾਥੀ ਤਾਲੀ ਵਿਚ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਮਲਨ ਆਇਆ ਹੈ। ੧੨੨੬. ਸਰਮਾਨੋ=ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਸੂਰਜ। ੧੨੩੬. ਹੇ ਕਰਤਾ ਹਰਤਾ ਸਾਡੇ ਪਾਲਣਹਾਰ ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਤੁਸੀਂ ਉਦਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

੧੩੭੦. ਸਮਰ=ਜੰਗ ਰੂਪ ਸਮੁੰਦ੍ ਭਰ ਗਿਆ ਸੀ। ੧੩੮੫. ਨਵਲਾਂ=ਫੁੱਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸੋਟੀਆਂ। ੧੩੯੬. ਅਯੁਤ=ਦਸ ਹਜਾਰ ਪੈਦਲ ਮਾਰਿਆ। ।

੧੪੮੩. ਬਾਰ ਰਾਜ=ਪਾਣੀ ਦਾ ਰਾਜਾ ਵਰਨ ਦੇਵਤਾ।

੧੪੯੧. ਨਲ ਕੂਬਰ=ਇਹ ਕੁਬੇਰ ਦੇਵਤਾ ਦੇ ਪੁਤ੍ ਹਨ।

ਹੋਲਹੁ=ਤੀਰ ਮਾਰਕੇ ਨਿੱਕਾ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ।

੧੫੨੩. ਸ਼ਿਵਜੀ ਦਾ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੋਇਆ, ਸਿਰਾਂ ਦੀ ਮਾਲਾ, ਬੈਲਦ ਤੇ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਨਿੱਕੇ ੨ ਦੋ ਮੁੰਡੇ ਬੜਾ ਲੜੇ ਹਨ, ਪਹਿਲੇ ਛੋਟਿਆਂ ਹੁੰਦਿਆਂ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਜਮ ਨੂੰ ਵੀ ਖਲੌਣਾ ਜਾਣਕੇ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ

੧੫੨੮. ਸੰਗਿਆ=ਹੋਸ਼ ਕੀਤੀ। ੧੫੨੬. ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਫੜ ਲਿਆ ਹੈ। ੧੫੩੨. ਕੰਸ ਦਾ ਬਦਲਾ ਭੂਪ ਨੇ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਫੜਿਆ ਹੈ।

੧੫੩੩. ਰਾਜੇ ਨੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿਤਾ ਹੈ।

੧੫੩੫. ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾ ਸਾਰਾ ਦੁਖ ਦੂਰ ਕੀਤਾ।

੧੫੪੪. ਵਿਸ਼ਈਆਂ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਵਸ ਕਰਨ ਦੀ ਕੀ ਗੱਲ ਹੈ ਇਹ ਤ ਜੋਗੀਆਂ ਦਾ ਮਨ ਵੀ ਮੋਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ੧੫੫੦. ਤੇਤਾ=ਇਕ ਸਰੀਰਕ ਰੱਖਿਆ ਦਾ ਤਵੀਤ ਹੈ। ੧੫੫੬. ਗੌਰਾ=ਪਾਰਬਤੀ ਨੇ ਜੇਹੜਾ ਤਵੀਤ ਦਿਤਾ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੧੫੫੯. ਬਸ=ਜ਼ਮੀਨ ਦੇਣ ਲਗਿਆਂ ਤੇ ਮਾਸ=ਧਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਣ ਦੇਣ ਲਗਿਆਂ ਵੀ ਰਸਨਾ ਦੇ ਪੂਰੇ ਪ੍ਰਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹਾਰਦੇ ਹਨ।

੧੬੧੧. ਇਖਧੀ=ਤੀਰਾਂ ਦੇ ਪੌਣ ਵਾਲਾ ਭੱਥਾ। ੧੬੧੪. ਨਿਕੰਮੇ ਨਿਕੰਮੇ ਸੂਰਮੇ ਬਚ ਰਹੇ। ੧੬੨੮. ਚਲੋ ਜੇ ਭੀਖਮ ਜੰਗ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਦੌੜਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਰਥਵਾਹੀ ਹੀ ਮਾਰ ਘਤੋ। ੧੬੩੨. ਅਨੈ=ਤਿੱਖੇ ਬੋਲਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾਂ। ੧੬੪੬. ਸੁਰਮਾ ਪਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੁਜਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਖ ਨ ਦੇਹ ਭਾਵ ਤੂੰ ਮਰ ਜਾਵੇਂਗਾ ਉਹ ਰੋਣਗੀਆਂ। ੧੬੪੯. ਜੇਹੜਾ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਖੜਾਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਏਹੋ ਹੀ ਵੇਦਾਂ ਦੀ ਅਵਾਜ ਹੈ ਜੋ ਅਰਜਨ ਰੂਪ ਪੰਡਤ ਨੇ ਧੁਨੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਭਾਵ ਵੇਦ ਪੜ੍ਹ ਹਨ। ੧੬੬੧. ਰਨ ਧਾਨੀ=ਜੰਗ ਦੀ ਥਾਂ। ਅਰਿ=ਅੜ ਕੇ ਵੈਰੀ ਨੂੰ ਮਾਰਾਂਗਾ। ੧੭੦੧. ਪ੍ਰਾਣ ਸੁਰਗ ਨੂੰ ਗਏ ਤੇ ਸਿਰ ਰਾਜੇ ਦਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੀ ਛਾਤੀ ਨੂੰ ਜਾ ਵੱਜਾ।

੧੭੩੦. ਸੰਕਰਖਨ=ਕ੍ਰਿਸਨ ਦਾ ਭਰਾ ਬਲਭੱਦ੍ਰ। ਇਕ ਜਾਦਵ ਹੀ ਬੇ ਅਕਲ ਹਨ। ੧੭੭੧. ਕਰੇਰੇ=ਕਰੜੇ ਲੋਹੇ ਨੂੰ ਫੜਕੇ ਸਵਾਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਆਵੇਗਾ। ੧੭੭੩. ਮਧਿਆਨ=ਅਕਾਸ ਦੇ ਅੱਧ ਵਿਚੋਂ। ਰਾਤ ਦੇ ਵੱਸਣ ਲਈ। ਪੰਛੀ ਛੇਤੀ ਆਏ। ੧੭੭੬. ਕੁਲਾਚਨ=ਛਾਲਾਂ ਮਾਰ ਮਾਰਕੇ। ੧੭੮੦. ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੇ ਤੀਰਾਂ ਤੇ ਚੱਕਰਾਂ ਦੇ ਛੁੱਟਣ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਸਾਰੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਕੇ ਰਥਾਂ ਦੇ ਪਹੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁਆਉਣ ਲਗ ਪਏ, ਭਾਵ ਰਥ ਪਿਛਾਂਹ ਨੂੰ ਮੋੜ ਲਏ ਹਨ ਡਰ ਕਰਕੇ। ੧੭੮੧. ਜੇਹੜੇ ਮੁਨੀ ਨੇ ਘੋੜਿਆਂ ਦੇ ਖੰਭ ਵੱਢੇ ਹਨ ਓਨਾਂ ਖੰਭਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਨਵੇਂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਣਾਂਦਾ ਹੈ।

੧੮੧੬. ਕਾਰੀ=ਚਿੱਕੜ ਦੇ ਖੋਭੇ ਵਿਚ। ੧੮੩੨. ਸੂਰਮੇ ਰੂਪ ਟਿਡੀਆਂ ਦਾ ਅਕੱਠ ਕਣਕ ਦੇ ਖੇਤ ਨੂੰ ਖਾਣ ਆਇਆ।

੧੮੩੫. ਹਰੋਲ=ਹੱਲਾ ਭਾਵ ਇਕੋ ਭਾਰੀ ਜੋਰ ਨਾਲ ਛਾਪਾ ਮਾਰਨਾ।

੧੮੩੭. ਸੇਹ=ਸੇਹ ਦੇ ਪਿੰਡੇ ਉਤੇ ਤੁੱਕਲੇ ਹਨ, ਈਕੂੰ ਤੀਰ ਖੁਭੇ ਪਏ ਹਨ। ੧੮੪੫. ਤਨ ਕੋ=ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਤੀਲੇ ਬਰਾਬਰ ਵੀ ਛੁਹਿ ਨਹੀਂ ਸਕੇ। ੧੮੪੯. ਨਟ=ਜਿਸਤਰਾਂ ਖਲਾਰੀ ਭੌਂ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਲ=ਥਾਂ ਵਿਚ ਜਾਂ ਸਰੀਰ ਥਾਂ ਵਿਚ ਤੀਰ ਵੱਜਾ। ੧੮੫੦. ਕਬਿ=ਕਦੋਂ ਦੌੜਿਆ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਹੈ ਇਕ ਜਰਾਸਿੰਧ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਹੈ।

੧੮੫੭, ਖਟਕੇ=ਜੁੜੇ ਪਏ ਹਨ ਅੜ ਕੇ। ਪਟਕੈ=ਪਟਕਾ ਕਰਕੇ ਮਾਰਦੇ ਹਨ। ਚਟਕੈ=ਖੜਾਕ ਕਰਕੇ। ੧੮੬੫ ਕ੍ਰਿਸਨ ਫਿਰ ਆਪਣਾ ਰਥ ਆਪੇ ਹੀ ਹਿੱਕਣ ਲੱਗਾ।

੧੮੮੦. ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਨੂੰ ਜਮ ਰੂਪ ਦੇਖਕੇ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੇ ਤਰਲੇ ਕਰਨ ਲੱਗਾ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੧੯੯੪. ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਮਹੰਤ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੁੰਗਾ ਮਦਰੱਸਾ ਸਾਬੋ ਕੀ ਤਲਵੰਡੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ (ਪਿੰਡ ਬਾਠੀ ਜਿਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤਸੀਲ ਅਜਨਾਲਾ ਦੇ) ਨਿਵਾਸੀ ਆਪਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਯਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕਚ ਦੀ ਕਥਾ ਇਸ ਤਰਾਂ ਲਿਖਦੇ ਹਨ। ਕਚ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਭ੍ਰਿਗੁਦਾ ਨੰਦ ਸੁੱਕਰ ਤਿਸ ਨੇ ਨਿੰਦਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ, ਕਚ ਬ੍ਰਹਸਪਤਿ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਸੀ, ਸੁੱਕਰ ਪਾਸ ਸੰਜੀਵਣੀ ਵਿਦਿਆ ਪੜ੍ਹਨ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੇਵਜਾਨੀ ਸੁੱਕਰ ਦੀ ਧੀ ਸੀ, ਕਚ ਉਪਰ ਮੋਹਤ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ, ਕੱਚ ਦੀ ਸ਼ਰਾਬ ਕੱਢ ਕੇ ਰਾਕਸ਼ਾਂ ਨੇ ਸੁੱਕਰ ਨੂੰ ਪਿਲਾ ਦਿਤੀ, ਕੱਚ ਨੂੰ ਢਿਡ ਦੇ ਵਿਚ ਹੀ ਸੰਜੀਵਣੀ ਵਿਦਿਆ ਪੜ੍ਹਾਕੇ ਆਪਣਾ ਢਿਡ ਪਾੜ ਕੇ ਕੱਚ ਨੂੰ ਕਢਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਸੁੱਕਰ ਨੂੰ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤਾ।

੧੯੧੭. ਦਰਾਯਦ=ਜੰਗ ਵਿਚ ਆਇਆ। ਸ਼ਾਹਮ=ਮੈਂ ਮਾਲਕ ਹਾਂ। ਬਾਮਨ=ਮੇਰੇ ਨਾਲ। ਬੁਗੋ=ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੁਨ=ਕਰ। ਬਯਾ=ਅਗੇ ਆ। ਵਾਹਮ=ਭਰਮ ਨ ਕਰ। ਰੋਜ=ਦਿਨ ਸੂਰਜ। ਮਜਾ=ਵਿਚਕਾਰ। ਅਫਤਾਬ=ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਬ=ਰਾਤ ਦਾ ਸ਼ਾਹਮ=ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਹੈ। ਭਾਵ ਚੰਦ ਹੈ। ਗੁਰੇਜ਼ੀ=ਮੁੜ ਜਾਣਾ। ਮੁਨਨ=ਨ ਕਰ। ਬਿਆ=ਆ। ਖੁਸ=ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਨਾਲ। ਮਾਤ=ਮੁਕਾ ਦੇਈਏ। ਗੋਜ=ਜੰਗ ਦੀ ਖੇਡ।

੧੯੩੧. ਇਹ ਦੂਰਮੇ ਨਹੀਂ ਸਾਰੇ ਬਾਂਦਰ ਹਨ।

੧੯੩੭. ਮਸਕਜੇ=ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਦਲ ਮਲ ਘੱਤਿਆ। ਸਕਜੇ=ਸਹਾਰ ਨ ਸੱਕਿਆ। ਧਸਕਜੇ=ਨਿੱਘਰ ਗਿਆ, ਖੁਭ ਗਿਆ ਭਾਵ ਹੇਠਾਂ ਨੂੰ ਧਸ ਗਿਆ। ਕਸਕਜੇ=ਖਿੱਚ ਭਾਵ ਕੰਬਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ੧੯੭੬. ਆਤਮੇ=ਮਨ ਭਾਵ ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਿਤਨੇ ਜੀਆਂ ਦੇ ਮਹਾਤਮਾਂ ਹਨ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਕਾਮ, ਗੁੱਸਾ, ਹੰਕਾਰ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਏਹਨਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸਾਰੇ ਰੁੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

੧੯੯੯. ਸਟਕਜੇ=ਸੁਰਗ ਨੂੰ ਗਿਆ।ਸਟਕਜੇ=ਪੂਰਿਆ ਜਾਂ ਲਾਇਆ ਹੈ।

੨੦੦੨. ਸਿਖਾ=ਵਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜੂੜੇ ਤੋਂ। ੨੦੪੮. ਅਸਰਾਰ=ਦੇਵਤੇ।

੨੦੫੦. ਦ੍ਵਾਦਸ=ਬਾਰਾਂ ਦਿਨ ਜੰਗ ਕੀਤਾ।

੨੧੨੪. ਕਮੋਦਕੀ=ਗਦਾ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ੨੧੨੮. ਅਗਨੀ=ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਬਿਅੰਤ। ੨੧੩੧. ਸੂਰਮਿਆਂ ਦਾ ਅੰਡਾ ਰੌਲਾ ਹੈ ਕਿ ਜਮ ਦੇ ਘਰ ਵਾਜੇ ਵੱਜਦੇ ਹਨ। ੨੨੩੪. ਬਦਰਾ=ਮਾਲ ਦਾ ਭਰਿਆ ਥੈਲਾ ਹਵਾ ਦਾ ਮਾਰਿਆ ਰੁੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ੨੨੯੯. ਅਸਲੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਤੇ ਨਕਲੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੋਵੇਂ ਲੜਦੇ ਹਨ। ੨੩੪੨. ਮਾਨੋ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਮਾਰਕੇ ਅਕਾਸ਼ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਸੁੱਟ ਘੱਤਿਆ ਹੈ।

੨੩੫੨. ਹੁਣ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਧੋਂਦਾ ਹੈ। ੨੩੬੭. ਬਜ੍ਰਨ=ਹੀਰਿਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ੨੩੭੮. ਭਠ ਝੋਕਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੀ ਉਸਤਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸੂਰਮੇ ਨਹੀਂ ਆਪਣੀ ਕਰਦੇ। ੨੩੯੫. ਗਾਗਨੋ=ਗਾਨਾ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੨੪੦੯. ਗਰੋਹ=ਕੱਠੇ ਰਲਕੇ ਮਿਲਕੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸੀ।

੨੪੨੨. ਜੋਵਤ=ਵੇਖਕੇ। ੨੪੮੦. ਕਬੱਡੀ= ਕੌਡੀ ੨ ਖੇਡ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ੨੪੮੫. ਇਕ ਪ੍ਰੇਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਲਿਖੇ ਅਨੇਕਾਂ ਔਖੇ ਔਖੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਉੱਤੇ ਬੜਾ ਦੁਖ ਸਹਾਰਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਦਾਨ ਦੇਣ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰੇਮੇਸਰ ਵੱਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

੨੪੮੭. ਨਾਚ ਤੇ ਕੀਤਾ ਹੈ,ਪਰ ਮਨ ਪ੍ਰੇਮੇਸਰ ਵਿਚ ਖੱਚਤ=ਲੱਗਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੈਂਡ=ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਭਾ। ਅਲੋਕ=ਪ੍ਰਲੋਕ ਦਾ ਜਾਂ ਸੁੰਦਰ ਹਰੀ ਦੇ ਲੋਕ ਦਾ ਰਸਤਾ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਗਤ ਵਿਚ ਹਾਸਾ ਕਰਾਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਤਾਂ ਸੁਪਨੇ ਮਾਤ੍ਰ ਵੀ ਗਿਆਨ ਦਾ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਲੱਭਾ ਹੈ।

੨੪੮੯. ਇਸ ਸਵੱਯੇ ਦਾ ਅਰਥ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਟੀਕ ਗਿਆਨੀ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਵਾਲੀ ਸਤਵੀਂ ਪੋਥੀ ਤੋਂ ਵੇਖੋ।

੨੪੯੨. ਬਢਨੀ=ਬੁਹਾਰੀ। ਕਾਤਰਤਾ=ਕਾਇਰਤਾ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਟੀਕ

ਅੱਠਾਂ ਪੋਥੀਆਂ ਵਿੱਚ.....ਮੋਖ ੪੦) ਰੁਪੈ

ਏਹੋ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਟੀਕਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਵਰਤਮਾਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਮੰਨੀ ਹੈ ਕਿ ਅਰਥਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਸੁਧ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਬੜਾ ਔਖਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਅਰਥ ਸਿੱਖਣ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਟੀਕਾ ਬਹੁਤ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ।

ਗਿਆਨੀ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ

ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਟੀਕ

ਮੋਖ ੩੦) ਛਿਆਂ ਪੋਥੀਆਂ ਦਾ

ਪਹਿਲੀ ਪੋਥੀ ਜਾਪ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਤਕ।

ਦੂਜੀ ਪੋਥੀ--ਦੋਵੇਂ ਚੰਡੀ ਚਰਿੱਤ੍ਰ, ਵਾਰ ਭਗੌਤੀ, ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਬੋਧ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਤਕ।

ਤੀਜੀ ਪੋਥੀ, ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਵਤਾਰ, ਨਰ, ਬੋਧ, ਕਲਗੀ ਅਵਤਾਰ, ਬ੍ਰਹਮ, ਰੁਦ੍ਰ ਪਾਰਸ ਨਾਥ, ਸ਼ਬਦ ਹਜ਼ਾਰੇ, ਤੇਤੀ ਸਵੱਯੇ, ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਦੇ ਸਵੱਯੇ, ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਨਾਮ ਮਾਲਾ ਦੀਆਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕੂੰਟਾਂ ਦੇ ਖੋਜ ਭਰੇ ਅਰਥ।

ਚੌਥੀ ਪੰਜਵੀਂ ਪੋਥੀ, ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਪੋਥੀਆਂ ਵਿਚ ੪੦੪ ਤ੍ਰੀਆ ਚਰਿੱਤ੍ਰਾਂ ਦਾ ਮੂਲ ਪਾਠ ਹੈ ਅਰ ਨਾਲ ਜ਼ਫਰਨਾਮਾ ਹੈ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਕਲਗੀਧਰ ਜੀਨੇ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਬਾਦਸ਼ਾਹਨੂੰ ਲਿਖਿਆਸੀ।

ਛੇਵੀਂ ਪੋਥੀ--ਸਾਰੇ ਤ੍ਰੀਆਂ ਚਰਿੱਤ੍ਰਾਂ ਦਾ ਟੀਕਾ।

ਸੱਤਵੀਂ ਪੋਥੀ--ਸ੍ਰੀ ਦਸਮੇਸ ਬਾਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਪੋਥੀ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਮਹਾਨ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਉਤੇ ਸਾਡੀ ਕਈਆਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਅਰ ਇਸਦੀ ਛਪਾਈ ਉਤੇ ਬੜਾ ਰੁਪਯਾ ਖਰਚ ਹੋਇਆ ਹੈ ਫਿਰ ਵੀ ਇਸਦਾ ਮੋਖ ੩੦) ਰੁਪੈ ਰਖਿਆ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਟੀਕ ਦੇ ਮਿਲਣ ਦਾ ਪਤਾ:-

ਗਿਆਨੀ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ

ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਤਤਕਰਾ

ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦਾ ਜਮਨ	੧	ਭ੍ਰਿਗਲਤਾ ਦੀ ਕਥਾ	੨੫੧
ਪੂਤਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ	੮	ਕਲਗੀ ਅਵਤਾਰ	੨੫੬
ਰਾਧਕਾਂ ਮਿਲਾਪ	੫੮	ਬ੍ਰਹਮ ਅਵਤਾਰ	੨੬੬
ਸੁਦਰਸਨ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੂੰ ਤਾਰਨਾ	੮੩	ਪ੍ਰਿਥ ਰਾਜ	੩੦੫
ਕੁਬਜਾ ਨੂੰ ਤਾਰਨਾ	੯੦	ਮਾਨ ਧਾਤਾ	੩੦੯
ਕੰਸ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ	੯੩	ਦਲੀਪ ਰਾਜਾ	੩੧੦
ਸੰਦੀਪਨ ਦੀ ਕਥਾ	੯੭	ਅਜ ਰਾਜਾ	੩੧੪
ਬਾਰਾਂਮਾਹ	੧੦੨	ਰੁਦ੍ ਅਵਤਾਰ	੩੨੩
ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਨੂੰ ਰਾਜ	੧੧੩	ਅਕਾਸ਼ ਬਾਣੀ	੩੩੧
ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁੱਧ	੧੪੭	੨੪ ਗੁਰੂ ਕਥਾ	੩੬੧
ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮਰਨਾ	੧੭੮	ਸੁਭ ਉਪਦੇਸ਼	੩੬੪
ਜਰਾਸਿੰਧ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ	੧੯੬	ਭੇਖੀਆਂ ਦਾ ਪੋਲ	੩੮੧
ਹੋਰਵਿ ਬੇਨਤੀ ਹੈ	੧੯੬	ਮਛੰਦ੍ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਨੂੰ	੩੯੨
ਕਾਲ ਜਮਨ ਦਾ ਮਰਨਾ	੧੯੮	ਰੇ ਮਨ ਐਸੋ ਕਰ ਸੰਨਿਆਸਾ	੪੧੩
ਸੁਭ ਉਪਦੇਸ	੨੦੦	ਤੇਤੀ ਸਵੈਯੇ	੪੧੭
ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ ਦੀ ਕਥਾ	੨੨੧	ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਮਹਿਮਾ	੪੨੩
ਜਰਾ ਸਿੰਧ ਦਾ ਮਰਨਾ	੨੩੮	ਸ਼ਸਤ੍ ਨਾਮ ਮਾਲਾ*	੪੨੪
ਸਸਪਾਲ ਦਾ ਮਰਨਾ	੨੪੦		

*ਸ਼ਸਤ੍ ਨਾਮ ਮਾਲਾ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਰੂਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਪੁਰਾਣ ਦਾ ਟੀਕਾ ਇਕ ਪੁਰਾਣੀ ਲਿਖਤ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਰ ਛਪਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਕ ਛਾਪੇ ਦੀ ਬੀੜ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲੀ ਸੀ ਜੋ ਮੈਂ ਪ੍ਰੈਸ ਵਿਚ ਦਿਤੀ ਸੀ ਇਸਦੀ ਅਰ ਉਸ ਪੁਰਾਣੀ ਬੀੜ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਵਿਚ ਫਰਕ ਸੀ ਸੋ ਮੇਰੇ ਫੁਟ ਨੋਟਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਅਗੇ ਦੋ ਦੋ ਅੰਕ ਛਪ ਗਏ ਹਨ, ਗੁਣੀ ਜਨ ਜੇਹੜਾ ਅੰਕ ਫੁਟ ਨੋਟ ਦਾ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁਣ ਉਸਤੋਂ ਦੋ ਅੰਕ ਪਿਛਾਹਾਂ ਵੇਖਣ। ਕਈਆਂ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਹੋਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ-ਵਤਾਰ ਦਾ ਤਤਕਰਾ ਸੰਛੇਪ ਜੇਹਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਮਹਾਨ ਹਨ, ਗੁਣੀ ਜਨ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖ ਲਿਆ ਕਰਨ। ੫੨੯ ਪੰਨੇ ਉਤੇ ਇਹ ਪੋਥੀ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ ਅਗੇ ਤ੍ਰੀਆ ਚਰਿੱਤ੍ਰਾਂ ਦੀ ਪੋਥੀ ਚੌਥੀ, ਪੰਜਵੀਂ ਪੋਥੀ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੧ ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥

ਅਥ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਵਤਾਰ ਇੱਕੀਸਮੋ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਬਰਣੋਂ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੂ ॥ ਜੈਸ ਭਾਂਤ ਬਪੁ[1] ਧਰਜੋ ਮੁਰਾਰੂ ॥ ਪਰਮ ਪਾਪ ਤੇ ਭੂਮ ਡਰਾਨੀ ॥ ਝਗਮਗਾਤ ਬਿਧ ਤੀਰ[2] ਸਿਧਾਨੀ ॥ ੧ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਗਯੋ ਛੀਰ ਨਿਧ ਜਹਾਂ ॥ ਕਾਲਪੁਰਖ ਇਸਥਿਤ ਥੇ ਤਹਾਂ ॥ ਕਹਯੋ ਬਿਸਨ ਕਹ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਈ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਵਤਾਰ ਧਰੋ ਤੁਮ ਜਾਈ ॥ ੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੇ ਬਚਨ ਤੇ ਸੰਤਨ ਹੇਤ ਸਹਾਇ ॥ ਮਥਰਾ ਮੰਡਲ ਕੇ ਬਿਖੈ ਜਨਮੁ ਧਰਜੋ ਹਰਿਰਾਇ ॥ ੩ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੇ ਜੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਏ ॥ ਦਸਮ[3] ਬੀਚ ਸਭ ਭਾਖ ਸੁਨਾਏ ॥ ਗਜਾਰਾ ਸਹਸ ਬਾਨਵੇ ਛੰਦਾ ॥ ਕਹੇ ਦਸਮ ਪੁਰ[4] ਬੈਠ ਅਨੰਦਾ ॥ ੪ ॥

ਅਥ ਦੇਵੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਕਥਨੰ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਹੋਇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਰੀ ਹਮ ਪੈ ਤੁ ਸਭੈ ਸਗਨੰ ਗੁਨਹੀ ਧਰਿਹੌਂ ॥ ਜੀਅ ਧਾਰ ਬਿਚਾਰ ਤਬੈ ਬਰ ਬੁੱਧਿ ਮਹਾਂ ਅਗਨੰ ਗੁਨ ਕੋ ਹਰਿਹੌਂ ॥ ਬਿਨੁ ਚੰਡ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਰੀ ਕਬਹੂੰ ਮੁਖ ਤੇ ਨਹੀ ਅੱਛਰ ਹਉ ਕਰਿਹੌਂ ॥ ਤੁਮਰੋ ਕਰ ਨਾਮੁ ਕਿਧੋ ਤੁਲਹਾ ਜਿਮ ਬਾਕ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਬਿਖੈ ਤਰਿਹੌਂ ॥ ੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੇ ਮਨ ਭਜ ਤੂੰ ਸਾਰਦਾ[5] ਅਨਗਨ ਗੁਨ ਹੈ ਜਾਹਿ ॥ ਰਚੌਂ ਗ੍ਰੰਥ ਇਹ ਭਾਗਵਤ ਜਉ ਵੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਾਹਿ ॥ ੬ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਸੰਕਟ ਹਰਨ ਸਭ ਸਿੱਧ ਕੀ ਕਰਨ ਚੰਡ ਤਾਰਨ ਤਰਨ ਸਰਨ ਲੋਚਨ ਬਿਸਾਲ ਹੈ ॥ ਆਦਿ ਜਾਕੈ ਆਹਵ ਹੈ ਅੰਤ ਕੋ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰ ਸਰਨ ਉਬਾਰਨ ਕਰਨ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਹੈ ॥ ਅਸੁਰ ਸੰਘਾਰਨ ਅਨਿਕ ਦੁਖ ਜਾਰਨ ਸੋ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਨ ਛਡਾਏ ਜਮਜਾਲ ਹੈ ॥ ਦੇਵੀ ਬਰ ਲਾਇਕ ਸਬੁੱਧਿ ਹੂ ਕੀ ਦਾਇਕ ਸੁ ਦੇਹ ਬਰ ਪਾਇਕ ਬਨਾਵੈ ਗ੍ਰੰਥ ਹਾਲ ਹੈ ॥ ੭ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਅੱਦ੍ਰਸੁਤਾ[6] ਹੂੰ ਕੀਜੋ ਤਨਯਾ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਕੀ ਮਰਤਾ ਫੁਨਿ ਜੋਊ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਕੋ ਰਾਜਹਿ ਕੀ ਦੱਵੀਯਾ ਕਰਤਾ ਬਧ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭਹਿ ਦੋਊ ॥ ਜੋ ਜਪਕੈ ਇਹ ਸੇਵ ਕਰੈ ਬਰ ਕੋ ਸੁ ਲਹੈ ਮਨਇੱਛਤ ਸੋਊ ॥ ਲੋਕ ਬਿਖੈ ਉਹ ਕੀ ਸਮ ਤੁੱਲ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਨ ਦੂਸਰ ਕੋਊ ॥ ੮ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦੇਵੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਸਮਾਪਤ ॥

ਅਥ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪਹਿ ਪੁਕਾਰਤ ਭਈ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੈਤਨ ਕੇ ਭਰਤੇ ਡਰ ਤੇ ਜੁ ਭਈ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਬਹੁ ਭਾਰਹਿ ਭਾਰੀ ॥ ਗਾਇ ਕੋ ਰੂਪੁ ਤਬੈ ਧਰਕੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰਿਖ ਪੈ ਚਲ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹਯੋ ਤੁਮਹੂੰ ਹਮਹੂੰ ਮਿਲ ਜਾਇ ਤਹਾਂ ਜਹਿ

---

੧. ਸਰੀਰ। ੨. ਪਾਸ। ੩. ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ।
੪. ਅਨੰਦਪੁਰ। ੫. ਦੇਵੀ ਦਾ ਉਪਾਸ਼ਕ ਸ਼ਾਮ ਕਵੀ, ਜੋ ਪੜ ਕਵੀਆਂ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਜੀ ਦਾ ਨੌਕਰ ਹੈ। ੬. ਪਹਾੜ ਦੀ ਧੀ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਹੈ ਬ੍ਰਤ ਧਾਰੀ ॥ ਜਾਇ ਕਰੈ ਬਿਨਤੀ ਤਿਹ ਕੀ ਰਘੁਨਾਥ ਸੁਨੋ ਇਹ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥ ੯ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਅੱਗ੍ਰ ਸਭੈ ਧਰ ਕੈ ਸੁ ਤਹਾਂ ਕੋ ਚਲੈ ਤਨ ਕੋ ਤਨੀਆ ॥ ਤਬ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰ ਕਰੀ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹਿ ਰੋਵਤ ਤਾ ਮੁਨਿ ਜਜੋ ਹਨੀਆ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬ ਨੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਯੌ ਗਨੀਆ ॥ ਜਿਮ ਲੂਟੈ ਤੇ ਅਗ੍ਰਜ ਚੌਧਰੀ ਕੈ ਕੁਟਵਾਰ ਪੈ ਕੂਕਤ ਹੈ ਬਨੀਆ ॥ ੧੦ ॥ ਲੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁਰ ਸੈਨ ਸਭੈ ਤਹ ਦੌਰ ਗਏ ਜਹ ਸਾਗਰ ਭਾਰੀ ॥ ਗਾਇ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਤਿਨਕੋ ਅਪਨੇ ਲਖਿ ਬਾਰਨਿ ਬਾਰ ਪਖਾਰੀ ॥ ਪਾਇ ਪਰੇ ਚਤੁਰਾਨਨ ਤਾਹਿ ਕੇ ਦੇਖਿ ਬਿਵਾਨ ਤਹਾ ਬ੍ਰਤਿ ਧਾਰੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਹੁ ਜਾਹੁ ਅਉਤਾਰ ਲੈ ਮੈ ਜਰ ਦੈਤਨ ਮਾਰੀ ॥ ੧੧ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੋਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਬਾਤ ਸਬੈ ਮਨ ਦੇਵਨ ਕੇ ਹਰਖਾਨੇ ॥ ਕੈ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਚਲੇ ਗ੍ਰਹ ਆਪਨ ਲੋਕ ਸਭੈ ਅਪਨੇ ਕਰ ਮਾਨੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਪਹਿਚਾਨੇ॥ ਗੋਧਨ ਭਾਂਤ ਗਯੋ ਸਭ ਲੋਕ ਮਨੋ ਸੁਰ ਜਾਇ ਬਹੋਰਕੈ[1] ਆਨੇ ॥ ੧੨ ॥ ਬ੍ਰਹਮਬਾਚ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਫਿਰਿ ਹਰਿ ਇਹ ਆਗਿਆ ਦਈ ਦੇਵਨ ਸਕਲ ਬੁਲਾਇ ॥ ਜਾਇ ਰੂਪ ਤੁਮਹੂੰ ਧਰੋ ਹਉ ਹੂੰ ਧਰਿ ਹੌਂ ਆਇ ॥ ੧੩ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਬ ਦੇਵਤਨ ਕੋਟ ਪ੍ਰਨਾਮ ਜੁ ਕੀਨ ॥ ਆਪ ਸਮੇਤ ਸੁਧਾਮੀਐ ਲੀਨੇ ਰੂਪ ਨਵੀਨ ॥ ੧੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੂਪ ਧਰੇ ਸਭ ਸੁਰਨ ਯੌ ਭੂਮ ਮਾਹਿ ਇਹ ਭਾਇ ॥ ਅਬ ਲੀਲਾ ਦੇਵਕੀ ਕੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹੌ ਸੁਨਾਇ ॥ ੧੫ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਿਸਨ ਅਵਤਾਰ ਹ੍ਵੈਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥

ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਕੋ ਜਨਮ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੀ ਕੰਨਕਾ ਨਾਮ ਦੇਵਕੀ ਤਾਸ ॥ ਸੋਮਵਾਰ ਦਿਨ ਜਠਰ ਤੇ ਕੀਨੋ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ੧੬ ॥

ਇਤਿ ਦੇਵਕੀ ਕੋ ਜਨਮੁ ਬਰਨਨੰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਕੋ ਬਰ ਢੂੰਢਬੋ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਭਈ ਵਹਿ ਕੰਨਿਕਾ ਸੁੰਦਰ ਬਰ ਕੇ ਜੋਗੁ ॥ ਰਾਜ ਕਹੀ ਬਰ ਕੇ ਨਮਿਤ ਢੂੰਢਹੁ ਅਪਨਾ ਲੋਗੁ ॥ ੧੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੂਤ ਪਠਯੋ ਤਿਨ ਜਾਇਕੈ ਨਿਰਖਯੋ ਹੈ ਬਸੁਦੇਵ ॥ ਮਦਨ ਬਦਨ[2] ਸੁਖ ਕੋ ਸਦਨ ਲਖੈ ਤੱਤ ਕੋ ਭੇਵ ॥ ੧੮ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਦੀਨੋ ਹੈ ਤਿਲਕੁ ਜਾਇ ਭਾਲ ਬਸੁਦੇਵ ਜੂ ਕੇ·ਡਾਰਯੋ ਨਾਰੀਏਰ ਗੋਦ ਮਾਹਿ ਦੈ ਅਸੀਸ ਕੌ ॥ ਦੀਨੀ ਹੈ ਬਡਾਈ ਪੈ ਮਿਠਾਈ ਹੂੰ ਤੇ ਮੀਠੀ ਸਭ ਜਨ ਮਨ ਭਾਈ ਔਰ ਈਸਨ ਕੇ ਈਸ ਕੌ ॥ ਮਨ ਜੋ ਪੈ ਆਈ ਸੋ ਤੋ ਕਹਿਕੈ ਸੁਨਾਈ ਤਾਕੀ ਸੋਭਾ ਸਭ ਭਾਈ ਮਨ ਮੱਧ ਘਰਨੀਸ ਕੌ ॥ ਸਾਰੇ ਜਗ ਗਾਈ ਜਿਨ ਸੋਭਾ ਜਾਕੀ ਗਾਈ ਸੋ ਤੋ ਏਕ ਲੋਕ ਕਹਾ ਲੋਕ ਭੇਦੇ ਬੀਸ ਤੀਸ ਕੌ ॥ ੧੯ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੰਸ ਬਾਸਦੇਵੈ ਤਬੈ ਜੋਰਿਓ ਬਜਾਹ ਸਮਾਜ ॥ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਭਏ ਸਭ ਧਰਨ ਮੈ ਬਾਜਨ ਲਾਗੇ ਬਾਜ ॥ ੨੦ ॥ ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਕੋ ਬਜਾਹ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਸਨਿ ਦਿੱਜਨ ਕੋ ਧਰਕੈ ਤਰ ਤਾਕੋ ਨਵਾਇ ਲੈ ਜਾਇ ਬੈਠਾਯੋ॥ਕੁੰਕਮ ਕੋ ਘਸਕੈ ਕਰ ਪ੍ਰੋਹਤਿ ਬੇਦਨ ਕੀ ਧੁਨ ਸੋਤਿਹ ਲਾਯੋ॥ਡਾਰਤ

---

੧. ਮੋੜਕੇ। ੨. ਕਾਮ ਵਰਗਾ ਮੂੰਹ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਫੂਲ ਪੰਚਾਮ੍ਰਿਤਿ ਅੱਛਤ[1]ਮੰਗਲਚਾਰਭਯੋ ਮਨ ਭਾਯੋ॥ਭਾਟ ਕਲਾਵਤ ਔਰਗੁਨੀ ਸਭ ਲੈ ਬਖਸੀਸ ਮਹਾਂ ਜਸੁ ਗਾਯੋ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੀਤ ਬਰਾਤਨ ਦੁਲਹਕੀ ਬਾਸਦੇਵ ਸਭ ਕੀਨ ॥ ਤਬੈ ਕਾਜ ਚਲਬੇ ਨਮਿਤ ਮਥਰਾ ਮੈ ਮਨੁ ਦੀਨ ॥ ੨੨ ॥ ਬਾਸਦੇਵ ਕੋ ਆਗਮਨ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਸੁਨ ਲੀਨ ॥ ਚਮੂੰ ਸਬੈ ਚਤੁਰੰਗਨੀ ਭੇਜ ਅਗਮਨੈ ਦੀਨ ॥ ੨੩ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਪਸ ਮੇ ਮਿਲਬੇ ਹਿਤ ਕੌ ਦਲ ਸਾਜ ਚਲੈ ਪੁਜਨੀਪਤਿ ਐਸੇ ॥ ਲਾਲਕਰੇ ਪਟ ਪੈਂਡਰ ਕੇਸਰ ਰੰਗ ਭਰੇ ਪ੍ਰਤਨਾਪਤਿ ਕੈਸੇ ॥ ਰੰਚਕ ਤਾ ਛਬ ਢੂੰਡ ਲਈ ਕਬ ਨੈ ਮਨ ਕੇ ਪੁਨ ਭੀਤਰ ਮੈਸੇ ॥ ਦੇਖਨ ਕੌਤਕਿ ਬਜਾਹਹਿ ਕੇ ਨਿਕਸੇ ਇਹ ਕੁੰਕਮ ਆਨੰਦ ਜੈਸੇ ॥ ੨੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੰਸਅਵਰ ਬਸਦੇਵ ਜੂ ਆਪਸਿ ਮੈ ਮਿਲ ਅੰਗ ॥ ਤਬੈ ਬਹੁਰਿ ਦੇਵਨ ਲਗੈ ਗਾਰੀ ਰੰਗਾ ਰੰਗ ॥ ੨੫ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਦੁੰਦਭ ਤਬੈ ਬਜਾਇ ਆਏ ਜੋ ਮਥੁਰਾ ਨਿਕਟਿ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੌ ਨਿਰਖਾਇ ਹਰਖ ਭਯੋ ਹਰਿਖਾਇਕੈ ॥ ੨੬ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਕੌ ਸੁਨਿਕੈ ਬਸਦੇਵਹਿ ਰੂਪ ਸਜੇ ਅਪਨੇ ਤਨ ਨਾਰੀ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਦਿਵਾਵਤਿ ਆਵਤ ਨਾਗਰ ਗਾਰੀ ॥ ਕੋਠਨ ਪੈ ਨਿਰਖੈ ਚੜਤਾਸਨਿ ਤਾ ਛਬਕੀ ਉਪਮਾ ਜੀਅ ਧਾਰੀ ॥ ਬੈਠ ਬਿਵਾਨ ਕੁਟੰਬ ਸਮੇਤ ਸੁਦੇਖਤ ਦੇਵਨ ਕੀ ਮਹਤਾਰੀ[2] ॥ ੨੭ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਬਾਸ ਦੇਵ ਆਯੋ ਰਾਜੈ ਮੰਡਲ ਬਨਾਯੋ ਮਨ ਮਹਾਂ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ਤਾਕੋ ਆਨਨ[3] ਨਿਰਖਕੈ ॥ ਸੁਗੰਧ ਲਗਾਯੋ ਰਾਗ ਗਾਇਨਨ ਗਾਯੋ ਤਿਸੈ ਬਹੁਤੁ ਦਿਵਾਯੋ ਬਰ ਲਿਆਯੋ ਜੋ ਪਰਖ ਕੈ ॥ ਛਾਤੀ ਹਾਥੁ ਲਾਯੋ ਸੀਸ ਨਿਆਯੋ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਤਬੈ ਆਦਰ ਪਠਾਯੋ ਪੂਜ ਮਨ ਮੈ ਹਰਖ ਕੈ ॥ ਭਯੋ ਜਨ ਮੰਗਨਨ ਭੂਮ ਪਰਬਾਦਰ ਸੋ ਰਾਜਾ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਗਯੋ ਕੰਚਨ ਬਰਖਕੈ ॥ ੨੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਤਬ ਕੰਸ ਕੋ ਲਯੋ ਹਜੂਰ ਬੁਲਾਇ ॥ ਕਹਯੋ ਸਾਥ ਤੁਮ ਜਾਇਕੈ ਦੇਹੁ ਭੰਡਾਰ ਖੁਲਾਇ ॥ ੨੯ ॥ ਔਰ ਸਮਗਰੀ ਅੰਨਜ ਕੀ ਲੈ ਜਾ ਤਾਕੇ ਪਾਸਿ ॥ ਕਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮੁ ਤਾਕੋ ਤਬੈ ਇਉ ਕਰਿਯੋਅਰਦਾਸ ॥੩੦॥ ਕਾਲਰਾਤ੍ਰਿਕੋ ਬਜਾਹਹੈ ਕੰਸਹਿ ਕਹਾਂ ਸੁਨਾਇ ॥ ਬਾਸਦੇਵ ਪ੍ਰੋਹਤ ਕਹੀ ਭਲੀ ਜੁ ਤੁਮੈ ਸੁਹਾਇ ॥ ੩੧ ॥ ਕੰਸ ਕਹਯੋ ਕਰ ਜੋਰਿ ਤਬ ਸਬੈ ਬਾਤ ਕੋ ਭੇਵ ॥ ਸਾਧ ਸਾਧ ਪੰਡਤ ਕਹਯੋ ਅਸਮਾਨੀ ਬਸਦੇਵ ॥ ੩੨ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰਾਤ ਬਿਤੀਤ ਭਈ ਅਰ ਪ੍ਰਾਤ ਭਈ ਫਿਰ ਰਾਤ ਤਬੈ ਚੜ ਆਏ ॥ ਛਾਡ ਦਏ ਹਥਿ ਫੂਲ ਹਜਾਰ ਦੋਊ ਭੁਚ ਪਯੋਧਰ ਐਸ ਫਿਰਾਏ ॥ ਅਉਰ ਹਵਾਇ ਚਲੀ ਨਭ ਕੋ ਉਪਮਾ ਤਿਹਕੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥ ਦੇਖਹਿ ਕੌਤਕ ਦੇਵ ਸਬੈ ਤਿਹਤੇ ਮਨੋ ਕਾਗਦ ਕੋਟ ਪਠਾਏ ॥ ੩੩ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਲੈ ਬਸਦੇਵ ਕੋ ਅਗੁ ਪ੍ਰੋਹਤ ਕੰਸਹਿ ਕੇ ਚਲ ਧਾਮ ਗਏ ਹੈ ॥ ਆਗੇ ਤੇ ਨਾਰ ਭਈ ਇਕਲੇਹਿਸ ਗਾਗਰ ਪੰਡਤ ਡਾਰ ਦਏ ਹੈ ॥ ਡਾਰ ਦਏ ਲਡੂਆ ਗਹ ਝਾਂਟਨਿ ਤਾਕੋ ਸੋਊ ਵੇਤੇ ਭੱਛ ਗਏ ਹੈ ॥ ਜਾਦਵ ਬੰਸ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਤੇ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸੁ ਅਨੇਕਿ ਕਹਾ ਸਭ ਏਹੈ ॥ ੩੪ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਗਾਵਤ ਬਜਾਵਤ ਸਗਾਰਨ ਦਿਵਾਵਤ ਸੁਆਵਤ ਸੁਹਾਵਤ ਹੈ ਮੰਦ ਮੰਦਗਾਵਤੀ ॥ ਕੋਹਰਿ ਸੀ ਕਟਿ ਔੜੁਰੰਗਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਜਾਕੇ ਗਜ ਜੈਸੀ ਚਾਲ ਮਨ ਭਾਵਤ ਸੁਆਵਤੀ ॥ ਮੰਡਿਨ ਕੇ ਚੌਕ ਕਰੇ ਲਾਲਨ ਕੇ ਖਾਰੇ ਧਰੇ ਬੈਠੇ ਤਬੈ ਦੋਊ ਦੂਲਹਿ ਦੁਲਹੀ ਸੁਹਾਵਤੀ ॥ ਬੇਦਨ ਕੀ

---

੧. ਚੌਲ। ੨. ਮਾਤਾ। ੩. ਮੁੰਹ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪੁਨ ਕੀਨੀ ਦੇਛਨਾ ਦਿਜਨ ਦੀਨੀ ਲੀਨੀ ਸਾਤ ਭਾਵਰੈ ਜੋ ਭਾਵਤੇ ਸੋਭਾਵਤੀ ॥ ੩੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਤ ਭਏ ਬਸੁਦੇਵ ਜੂ ਕੀਨੋ ਤਹਾਂ ਬਿਲਾਸ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਉਠਕੈ ਤਬੈ ਗਯੋ ਸਸੁਰਕੇ ਪਾਸਿ ॥ ੩੬ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ਸਾਜ ਸਮੇਤ ਦਏ ਗਜ ਅਯਤ ਸੁ ਔਰ ਦਏ ਤ੍ਰਿਗੁਨੀ ਰਥ ਨਾਰੇ ॥ ਲੱਛ ਭਟੰ ਦਸ ਲੱਛ ਤੁਰੰਗਮ ਉਂਟ ਅਨੇਕ ਭਰੇ ਜਰ ਭਾਰੇ ॥ ਛੱਤੀਸ ਕੋਟ ਦਏ ਦਲ ਪੈਦਲ ਸੰਗਿ ਕਿਧੌ ਤਿਨਕੇ ਰਖਵਾਰੇ ॥ ਕੰਸ ਤਬੈ ਤਿਹ ਰਾਖਨ ਕਉ ਮਨੋ ਆਪ ਭਏ ਰਥ ਕੇ ਹਕਵਾਰੇ ॥ ੩੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੰਸ ਲਵਾਏ ਜਾਤ ਤਿਨ ਸਕਲ ਪ੍ਰਬਲ ਦਲ ਸਾਜ ॥ ਆਗੇ ਤੇ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨੀ ਬਿਧਕੀ ਅਸੁਭ ਅਵਾਜ ॥ ੩੮ ॥ ਨਭਿ ਬਾਨੀ ਬਾਚ ॥ ਕੰਸਸੋਂ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਦੁਖਕੇ ਹਰਿਨ ਬ੍ਰਿੱਧ ਸਿੱਧ ਕੇ ਕਰਨ ਰੂਪ ਮੰਗਲ ਧਰਮ ਅੰਸੋ ਕਹਜੋ ਹੈ ਉਚਾਰਕੈ ॥ ਲੀਏ ਕਹਾ ਜਾਤ ਤੇਰੋ ਕਾਲ ਹੈ ਰੇ ਮੂੜ ਮਤਿ ਆਠਵੇਂ ਗਰਭ ਯਾਕੋ ਤੋਕੋ ਡਾਰੈ ਮਾਰਕੈ ॥ ਅਚਰਜ ਮਾਨ ਲੀਨੋ ਮਨ ਮੈ ਬਿਚਾਰ ਇਹ ਕਾਢ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਡਾਰੋ ਇਨਹੀ ਸੰਘਾਰਕੈ ॥ ਜਾਹਿਗੋ ਛਪਾਇਕੈ ਸੁ ਜਾਨੀ ਕੰਸ ਮਨਮਾਹਿ ਇਹੈ ਬਾਤ ਭਲੀ ਡਾਰੋਂ ਜਰਹੀ ਉਖਾਰਕੈ ॥ ੩੯ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੰਸ ਦੋਹੂ ਕੇ ਬਧ ਨਮਿਤ ਲੀਨੋ ਖੜਗ ਨਿਕਾਰ ॥ ਬਾਸਦੇਵ ਅਰੁ ਦੇਵਕੀ ਡਰੇ ਦੋਊ ਨਰ ਨਾਰ ॥ ੪੦ ॥ ਬਾਸਦੇਵ ਬਾਚ ਕੰਸ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਸਦੇਵ ਡਰ ਮਾਨ ਕੈ ਤਾਸੋ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ ॥ ਜੋ ਯਾਹੀ ਤੇ ਜਨਮ ਹੈ ਮਾਰਹੁ ਤਾ ਕਹੁ ਰਾਇ ॥ ੪੧॥ ਕੰਸ ਬਾਚ ਮਨ ਮੈ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਹੇਤ ਕੇ ਭਾਵ ਸੋ ਮਤਿ ਇਹ ਜਾਇ ਛਪਾਇ ॥ ਬੰਦੀਖਾਨੈ ਦੇਉ ਇਨ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰੀ ਰਾਇ ॥ ੪੨ ॥ ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਬਸਦੇਵ ਕੈਦ ਕੀਬੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਡਾਰ ਜੰਜੀਰ ਲਏ ਤਿਨ ਪਾਇਨ ਪੈ ਫਿਰਕੈ ਮਥਰਾ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿਕੈ ਸਭ ਲੋਗ ਕਥਾ ਅਤਿ ਨਾਮ ਬੁਰੋ ਜਗ ਮੈ ਨਿਕਰਾਯੋ ॥ ਆਨ ਰਖੈ ਗ੍ਰਹ ਆਪਨ ਮੈ ਰਖਵਾਰੀ ਕੋ ਸੇਵਕ ਲੋਗ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਆਨ ਬਡੇਨ ਕੀ ਛਾਡ ਦਈ ਕੁਲ ਭੀਤਰ ਆਪਨੋ ਰਾਹ ਚਲਾਯੋ ॥ ੪੩ ॥ ਕਬਿਜੋਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਿਤਕ ਦਿਵਸ ਬੀਤੇ ਜਬੈ ਕੰਸਰਾਜ ਉਤਪਾਤ ॥ ਤਬੈ ਕਥਾ ਅਉਰੈ ਚਲੀ ਕਰਮ ਰੇਖ ਕੀ ਬਾਤ ॥ ੪੪ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਪੁਤ੍ਰ ਦੇਵਕੀ ਕੇ ਜਨਮ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਭਜੇ ਦੇਵਕੀ ਕੈ ਕੀਰਤ ਮਤ ਤਿਹ ਨਾਮੁ ॥ ਬਾਸਦੇਵ ਲੈ ਤਾਹਿ ਕੋ ਗਯੋ ਕੰਸ ਕੈ ਧਾਮ ॥ ੪੫ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਤਾਤ ਕੋ ਤਾਤ[1] ਚਲਯੋ ਜਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਦਰ ਊਪਰ ਆਯੋ ॥ ਜਾਇ ਕਹਯੋ ਦਰਵਾਨਨ ਸੋਂ ਤਿਨ ਬੋਲ ਕੈ ਭੀਤਰ ਜਾਇ ਜਨਾਯੋ ॥ ਕੰਸ ਕਰੀ ਕਰਨਾ ਸਿਸ ਦੇਖ ਕਹਯੋ ਹਮ ਹੂੰ ਤੁਮ ਕੋ ਬਖਸਾਯੋ ॥ ਫੇਰਿ ਚਲਯੋ ਗ੍ਰਹ ਕੋ ਬਸਦੇਵ ਭਯੋ ਮਨ ਮੈ ਕਛੁ ਨਾ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ੪੬ ॥ ਬਸਦੇਵ ਬਾਚ ਮਨ ਮੈ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਸਦੇਵ ਮਨ ਆਪਨੇ ਕੀਨੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ॥ ਕੰਸ ਮੂੜ ਦੁਰਮਤਿ ਬਡੋ ਯਾਕੋ ਡਰਿਹੈ ਮਾਰਿ ॥ ੪੭ ॥ ਨਾਰਦ ਰਿਖ ਬਾਚ ਕੰਸ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਮੁਨਿ ਆਯੋ ਕੰਸ ਗ੍ਰਹਿ ਕਹੀ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਰਾਇ ॥ ਅਸਟਲੀਕ ਕਰਕੈ ਗਨੀ ਦੀਨੋ ਭੇਦ ਬਤਾਇ ॥ ੪੮ ॥ ਅਥ ਭ੍ਰਿਤਨ ਸੋਂ ਕੰਸ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਬ ਨਾਰਦ ਕੀ ਇਹ ਤੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਮਨ ਮਾਹਿ ਭਈ ਹੈ ॥ ਮਾਰਹੁ ਜਾਇ ਇਸੈ ਅਬਹੀ ਕਰਿ ਭ੍ਰਿਤਨ ਨੈਨ ਕੀ ਸੈਨ ਦਈ ਹੈ ॥

---

੧. ਪੁਤ੍ਰ ਨੂੰ ਪਿਓ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਦੇਰ ਗਏ ਤਿਹ ਆਇਸ ਮਾਨ ਕੈ ਬਾਤ ਇਹੈ ਚਲ ਲੋਗ ਗਈ ਹੈ ॥ ਪਾਥਰ ਪੈ ਹਨਿ ਕੈ ਘਨਿ ਜਿਉ ਪੁਨ ਜੀਵਹਿ ਤੇ ਕਰਿ ਭਿੰਨ ਲਈ ਹੈ ॥ ੪੯ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪੁਤ੍ਰ ਬਧਹਿ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਔਰ ਭਯੋ ਸੁਤ ਜੋ ਤਿਹਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਤੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਮਹਾ ਮਤਿ ਹੀਨੈ ॥ ਸੇਵਕ ਭੇਜ ਦਏ ਤਿਨ ਲਜਾਇ ਕੈ ਪਾਥਰ ਪੈ ਹਨਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਦੀਨੈ ॥ ਸੋਰ ਪਰਯੋ ਸਭ ਹੀ ਪੁਰਮੈ ਕਬਿਨੈ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸ ਇਉ ਲਖ ਲੀਨੈ ॥ ਇੰਦ੍ ਮੂਓ ਸੁਨਿ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਮਿਲ ਕੈ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਰੋਦਨ ਕੀਨੈ ॥ ੫੦ ॥ ਔਰ ਭਯੋ ਸੁਤ ਜੋ ਤਿਹ ਕੇ ਗ੍ਰਹ ਨਾਮ ਧਰਯੋ ਤਿਹਕੈ ਤਿਨਹੂੰ ਜੈ ॥ ਮਾਰ ਦਯੋ ਸੁਨਿਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਸੁ ਪਾਥਰ ਪੈਹਨਿ ਡਾਰਿਓ ਖੂੰਜੈ ॥ ਸੋਸ ਕੇ ਬਾਰ ਉਖਾਰਤ ਦੇਵਕੀ ਰੋਦਨ ਚੋਰਨ ਤੇ ਘਰਿ ਗੂੰਜੈ[1] ॥ ਜਿਉ ਰੁਤ ਅੰਤ ਬਸੰਤ ਸਮੈ ਨਭਿ ਕੋ ਜਿਮਜਾਤ ਪੁਕਾਰਤ ਕੂੰਜੈ ॥ ੫੧ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਚੌਥੋ ਪੁਤ੍ ਭਯੋ ਸੋ ਭੀ ਕੰਸ ਮਾਰ ਦਯੋ ਤਿਹ ਸੋਕ ਬੜਵਾ[2] ਕੀ ਲਾਟੈਂ ਮਨ ਮੈਂ ਜਗਤ ਹੈ ॥ ਪਰੀ ਹੈਗੀ ਦਾਸੀ ਮਹਾ ਮੋਹ ਹੂ ਕੀ ਫਾਸੀ ਬੀਚ ਗਈ ਮਿਟ ਸੋਭਾ ਪੈ ਉਦਾਸੀ ਸੀ ਪਗਤ ਹੈ ॥ ਕੈਧੌ ਤੁਮ ਨਾਥ ਹੂੰ ਸਨਾਥ ਹਮਹੂੰ ਪੈ ਹੂੰਜੈ ਪਤਕੀ ਨ ਗਤਿ ਔਰ ਤਨ ਕੀ ਨ ਗਤਿ ਹੈ ॥ ਭਈ ਉਪਹਾਸੀ ਦੇਹ ਪੂਤਨਾ ਬਿਨਾਸੀ ਅਬਿਨਾਸੀ ਤੇਰੀ ਹਾਸੀ ਹਮੈ ਗਾਸੀ ਸੀ ਲਗਤ ਹੈ ॥ ੫੨ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪਾਂਚਵੋ ਪੂਤ੍ ਭਯੋ ਸੁਨਿ ਕੰਸ ਸੁ ਪਾਥਰ ਸੋ ਹਨਿ ਮਾਰਿ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਵਾਸ ਗਯੋ ਨਭਿ ਕੇ ਮਗ ਮੈ ਤਨ ਤਾਕੋ ਕ੍ਰਿਯੋ ਜਮਨਾ ਮੈ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਸੋਨਨ ਦੇਵਕੀ ਸੋਕ ਸੋਂ ਸਾਸ ਉਸਾਸ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਮੋਹ ਭਯੋ ਅੰਤਿ ਤਾ ਦਿਨ ਮੈ ਮਨੋ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੋਹ ਪ੍ਰਕਾਸ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ੫੩ ॥ ਦੇਵਕੀ ਬੇਨਤੀ ਬਾਚ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਪੁਤ੍ ਭਯੋ ਛਠੋ ਬੰਸ ਸੋ ਭੀ ਮਾਰਿ ਡਾਰਯੋ ਕੰਸ ਦੇਵਕੀ ਪੁਕਾਰੀ ਨਾਥ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਕੀਜੀਐ ਅਨਾਥਨ ਸਨਾਥ ਮੇਰੇ ਦੀਨਾਨਾਥ ਹਮੈ ਮਾਰ ਦੀਜੀਐ ਕਿ ਯਾਕੋ ਮਾਰ ਦੀਜੀਐ ॥ ਕੰਸ ਬਡੋ ਪਾਪੀ ਜਾਕੋ ਲੋਕ ਭਯੋ ਜਾਪੀ ਸੋਈ ਕੀਜੀਐ ਹਮਾਰੀ ਦਸਾ ਜਾਤੇ ਸੁਖੀ ਜੀਜੀਐ ॥ ਸੋਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਅਸਵਾਰੀ ਗਜਵਾਰੀ ਕਰੋ ਲਾਈਐ ਨ ਢੀਲ ਅਬ ਦੇ ਮੈ ਏਕ ਕੀਜੀਐ ॥ ੫੪ ॥ ਇਤਿ ਛਠਵੋਂ ਪੁਤ੍ ਬਧਹ ॥ ਅਥ ਬਲਭਦ੍ ਜਨਮ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜੌ ਬਲਭਦ੍ ਭਯੋ ਗਰਭਾਂਤਰ ਤੌ ਦੁਹੂੰ ਬੈਠ ਕੈ ਮੰਤ੍ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਮੰਤ੍ ਕੇ ਜੋਰ ਸੋ ਕਾਢ ਕੈ ਰੋਹਨੀ ਕੇ ਉਰ ਬੀਚ ਧਰਿਓ ਹੈ ॥ ਕੰਸ ਕਦਾਚ ਹਨੈ ਸਿਸ ਕੋ ਤਿਹਤੇ ਮਨਮੈ ਬਸਦੇਵ ਡਰਿਓ ਹੈ ॥ ਸੇਖ ਮਨੋ ਜਗ ਦੇਖਨ ਕੋ ਜਗ ਭੀਤਰ ਰੂਪ ਨਵੀਨ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥ ੫੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਰਿ ਸਾਧ ਦੋ ਬਿਸ੍ ਕਿਸ੍ ਪਤਜਾਸ ॥ ਕ੍ਰਿਸ੍ ਬਿਸ੍ ਤਰਬੇ ਨਮਿਤ ਤਨ ਮੈ ਕਰਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ੫੬ ॥ ਅਥ ਕ੍ਰਿਸ੍ ਜਨਮ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੰਖ ਗਦਾ ਕਰ ਔਰ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਧਰੇ ਤਨ ਕੌਚ ਬਡੇ ਬਡਭਾਗੀ ॥ ਨੰਦ ਗਹੈ ਕਰ ਸਾਰੰਗ[3] ਸਾਰੰਗ[4] ਪੀਤ ਧਰੈ ਪਟਪੈ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਸੋਈ ਹੁਤੀ ਜਨਮਜੋ ਇਹ ਕੇ ਗ੍ਰਹ ਕੈ ਡਰਪੈ ਮਨਮੈ ਉਠ ਜਾਗੀ ॥ ਦੇਵਕੀ ਪੁਤ੍ ਨ ਜਾਨਜੋ ਲਖਿਓ ਹਰਿ ਕੈ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਸੁ ਪਾਇਨ ਲਾਗੀ ॥ ੫੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲਖਜੋ ਦੇਵਕੀ ਹਰਿ ਮਨੈ ਲਖਜੋ ਨ ਕਰ ਕਰ ਤਾਤ[5] ॥ ਲਖਜੋ ਜਾਨ ਕਰ

---

੧. ਦੇਵਕੀ ਇੰਨਾਂ ਰੋਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਰੋਣ ਨਾਲ ਘਰ ਵੀ ਗੂੰਜਦਾ ਹੈ।
੨. ਅਗ। ੩. ਧਨਖ। ੪. ਬਾਣ। ੫. ਪੁਤ੍ਰ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮੋਹਿ ਕੀ ਤਾਨੀ ਤਾਨ ਕਨਾਤ ॥ ੫੮ ॥ ਕ੍ਰਿਸ੍ਨ ਜਨਮ ਜਬ ਹੀ ਭਯੋ ਦੇਵਨ ਭਯੋ ਹੁਲਾਸ ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਸਬੈ ਅਬ ਨਾਸ ਹੋਹਿ ਹਮ ਕੋ ਹੋਇ ਬਿਲਾਸ ॥ ੫੯ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਨੰਦ ਸੋਂ ਸਬ ਦੇਵਤਨ ਸੁਮਨ[੧] ਦੀਨ ਬਰਖਾਇ ॥ ਸੋਕ ਹਰਨ ਦੁਸਟਨ ਦਲਨ ਪ੍ਰਗਟੇ ਜਗ ਮੋ ਆਇ ॥ ੬੦ ॥ ਜੌ ਜੌ ਕਾਰ ਭਯੋ ਜਬੈ ਸੁਨੀ ਦੇਵਕੀ ਕਾਨ ॥ ਤ੍ਰਾਸਤ ਹੁਇ ਮਨ ਮੈ ਕਹਿਯੋ ਸੋਰ ਕਰੈ ਕੋ ਆਨ ॥ ੬੧ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਸਦੇਵ ਅਰੁ ਦੇਵਕੀ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਕੰਸ ਕਸਾਈ ਜਾਨਕੈ ਹੀਐ ਅਧਿਕ ਡਰ ਪਾਹਿ ॥ ੬੨ ॥ ਇਤਿ ਕ੍ਰਿਸ੍ਨ ਜਨਮ ਬਰਨਨੰ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰ ਕਰਯੋ ਦੁਹਹੂੰ ਮਿਲ ਮਾਰ ਡਰੈ ਇਹ ਕੋ ਮਤ ਰਾਜਾ ॥ ਨੰਦਹਿ ਕੇ ਘਰ ਆਇ ਹੌ ਡਾਰਕੈ ਠਾਟ ਇਹੀ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨ ਸਾਜਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਯੋ ਮਨ ਮੈ ਨ ਡਰੋ ਤੁਮ ਜਾਹੁ ਨਿਸੰਕ ਬਜਾਵਤ ਬਾਜਾ ॥ ਮਾਯਾ ਕੀ ਖੈਂਚ ਕਨਾਤ ਲਈ ਧਰਿ ਬਾਲਕ ਸਉਰਭ ਆਪ ਬਿਰਾਜਾ ॥ ੬੩ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਬੈ ਤਿਨ ਗ੍ਰਿਹਿ ਭਯੋ ਬਾਸਦੇਵ ਇਹ ਕੀਨ ॥ ਦਸ ਹਜਾਰ ਗਾਈ ਭਲੀ ਮਨੈ ਮਨਸ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥ ੬੪ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਛੂਟ ਕਿਵਾਰ ਗਏ ਘਰਿ ਕੇ ਦਰਿ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਬਰ ਕੇ ਚਲਤੇ ॥ ਹਰਖੇ ਸਰਖੇ ਬਸਦੇਵਹਿ ਕੇ ਪਗ ਜਾਇ ਛੁਯੋ ਜਮੁਨਾ ਜਲਤੇ ॥ ਹਰਿ ਦੇਖਨ ਕੌ ਹਰਿ ਅਉ ਬਡ ਕੇਹਰਿ ਦੌਰ ਗਏ ਤਨ ਕੇ ਬਲ ਤੇ ॥ ਕਾਜ ਇਹੀ ਕਹਿ ਦੋਊ ਗਏ ਜੁ ਖਿਝੇ ਬਹੁ ਪਾਪਨ ਕੀ ਮਲ ਤੇ ॥ ੬੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸ੍ਨ ਜਬੈ ਚੜਤੀ ਕਰੀ ਫੇਰਿਓ ਮਾਯਾ ਜਾਲ ॥ ਅਸੁਰ[੨] ਜਿਤੇ ਚੌਕੀ ਹੁਤੇ ਸੋਇ ਗਏ ਤਤਕਾਲ ॥੬੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੰਸਹਿ ਕੇ ਡਰ ਤੇ ਬਸਦੇਵ ਸੁ ਪਾਇ ਜਬੈ ਜਮੁਨਾ ਮਧਿ ਠਾਨੋ ॥ ਮਾਨਕੈ ਪੂਤ ਪੁਰਾਤਨ ਕੋ ਜਲ ਪਾਇਨ ਭੇਟਨ ਕਾਜ ਉਠਾਨੋ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਊਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਪਹਚਾਨੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਜਾਨ ਕਿਧੌ ਪਤਿ ਹੈ ਇਹ ਕੈ ਜਮਨਾ ਤਿਹ ਭੇਟਤ ਮਾਨੋ ॥ ੬੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਜਸੋਧਾ ਸੁਇ ਗਈ ਮਾਯਾ ਕੀਯੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਡਾਰ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤਿਹ ਪੈ ਸੁਤਾ ਲੀਨੀ ਹੈ ਕਰ ਤ੍ਰਾਸ ॥ ੬੮ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮਾਯਾ ਕੋ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਬਸਦੇਵ ਸੁ ਸੀਘ੍ਰ ਚਲਯੋ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਹ ਮਾਹੀ ॥ ਸੋਇ ਗਏ ਪਰ ਦੁਆਰ ਸਬੈ ਘਰ ਬਾਹਰਿ ਭੀਤਰਿ ਕੀ ਸੁਧਿ ਨਾਹੀ ॥ ਦੇਵਕੀ ਤੀਰ ਗਯੋ ਜਬ ਹੀ ਸਭ ਤੇ ਮਿਲਗੇ ਪਟ ਆਪਸਿ ਮਾਹੀ ॥ ਬਾਲ ਉਠੀ ਜਬ ਰੋਦਨ ਕੈ ਜਗ ਕੈ ਸੁਧਿ ਜਾਇ ਕਰੀ ਨਰ ਨਾਹੀ ॥ ੬੯ ॥ ਰੋਇ ਉਠੀ ਵਹ ਬਾਲ ਜਬੈ ਤਬ ਸੋਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿਲੀ ਧੁਨਿ ਹੌਰੈ ॥ ਧਾਇ ਗਏ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸਹ ਕੇ ਘਰਿ ਜਾਇ ਕਹਯੋ ਜਨਮਜੋ ਰਿਪ ਤੋਰੈ ॥ ਲੈਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਚਲਿ ਜਾਇ ਗਹੀ ਕਰਤੈ ਕਰ ਜੋਰੈ ॥ ਦੇਖਹੁ ਬਾਤ ਮਹਾ ਜੜ ਕੀ ਅਬ ਆਦਿਕ ਕੇ ਬਿਖ ਚਾਬਤ ਭੋਰੈ[੩] ॥ ੭੦ ॥ ਲਾਇ ਰਹੀ ਉਰ ਸੋ ਤਿਹ ਕੋ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਯੋ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ਪੂਤ ਹਨੇ ਮਮ ਪਾਵਕ ਸੇ ਛਠ ਹੀ ਤੁਮ ਪਾਥਰ ਪੈ ਧਨ ਡਾਰੇ ॥ ਛੀਨ ਕੈ ਕੰਸ ਕਹਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭੀ ਪਟਕੌ ਇਹ ਕੈ ਅਬਨਾਰੇ ॥ ਦਾਮਣ[੪] ਹ੍ਵੈ ਲਹਕੀ ਨਭ ਮੈ ਜਬ ਰਾਖ ਲਈ ਵਹ ਰਾਖਣਹਾਰੇ ॥ ੭੧ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥

---

੧. ਫੁਲ। ੨. ਦੈਂਤ। ੩. ਅਧਰਮ ਦੇ ਭੁਲੇਖੇ ਵਿਹੁ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਵਿਹੁ ਦਾ ਗੋਲਾ ਚਬਦਾ ਹੈ। ੪. ਬਿਜਲੀ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕੈ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧ ਮਨ ਕਰਿ ਬਜੋਤ ਵਾਕੇ ਮਾਰਬੇ ਕੀ ਚਾਕਰਨ ਕਹਯੋ ਮਾਰ ਡਾਰੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ ਹੈ ॥ ਕਰ ਮੋ ਉਠਾਇ ਕੈ ਬਨਾਇ ਭਾਰੇ ਪਾਥਰ ਪੈ ਰਾਜ ਕਾਜ ਰਾਖਬੇ ਕੋ ਕਛੂ ਨਹੀ ਪਾਤ ਹੈ ॥ ਆਪਨੋ ਸੋ ਬਲ ਕਰ ਰਾਖੈ ਇਹ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਸ੍ਰੀਦ ਛੰਦ ਬੰਦ ਕੈ ਕੈ ਛੂਟ ਇਹ ਜਾਤ ਹੈ॥ਮਾਯਾ ਕੋ ਬਢਾਇ ਕੈ ਸੁ ਸਭਨ ਸੁਨਾਇਕੈ ਸੁ ਐਸੇ ਉਡੀ ਬਾਰਾ ਜੈਸੇ ਪਾਰਾ ਉਡ ਜਾਤ ਹੈ ॥ ੭੨ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਠ ਭੁਜਾ ਕਰਿਕੈ ਅਪਨੀ ਸਭਨੋ ਕਰਮੈ ਬਰ ਆਯੁਧ ਲੀਨੇ ॥ ਜ੍ਵਾਲ ਨਿਕਾਸ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਰਿਪ ਔਰ ਭਯੋ ਤੁਮਰੇ ਮਤਿ ਹੀਨੇ ॥ ਦਾਮਨ ਸੀਲਹਕੈ ਨਭਿ ਮੈ ਡਰਕੈ ਫਟਰੀ ਤਿਹ ਸਤ੍ਰਨ ਸੀਨੇ ॥ ਮਾਰ ਡਰੈ ਇਹ ਹੂੰ ਹਮ ਹੂੰ ਸਭ ਤ੍ਰਾਸ ਮਨੋ ਅਤਿ ਦੈਤਨ ਕੀਨੇ ॥ ੭੩ ॥ ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਬਸਦੇਵ ਛੋਰਬੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਇਹ ਕੀ ਜਬ ਸੋਨਨ ਨਿੰਦਤ ਦੇਵਨ ਕੋ ਘਰਿ ਆਯੋ ॥ ਝੂਠ ਹਨੈ ਹਮਪੈ ਭਗਨੀ ਸੁਤ ਜਾਇਕੈ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਨਿਵਾਯੋ ॥ ਗਜਾਨ ਕਥਾ ਕਰਕੈ ਅਤ ਹੀ ਬਹੁ ਦੇਵਕੀ ਔ ਬਸਦੇਵ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਬੁਲਾਇ ਲੁਹਾਰ ਕੋ ਲੋਹ ਅਉ ਮੋਹ ਕੋ ਫਾਂਧ ਕਟਾਯੋ ॥ ੭੪ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸ੍ਨਾਵਤਾਰੇ ਦੇਵਕੀ ਬਸਦੇਵ ਕੋ ਛੋਰਬੋ ਬਰਨਨੰ ਸਮਾਪਤ ॥

ਕੰਸ ਮੰਤ੍ਰੀਅਨ ਸੋ ਬੀਚਾਰ ਕਰਤ ਭਯਾ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਕਲ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਕੀਨੋ ਕੰਸ ਬਿਚਾਰ ॥ ਬਾਲਕ ਜੋ ਮਮਦੇਸ ਮੈ ਸੋ ਸਭ ਡਾਰੋ ਮਾਰ ॥ ੭੫ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਭਾਗਵਤ ਕੀ ਯਹ ਸੁਧ ਕਥਾ ਬਹੁ ਬਾਤ ਭਰੇ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਬਾਕੀ ਕਹੈ ਫੁਨਿ ਔ ਕਥ ਕੋ ਸੁਭ ਰੂਪ ਧਰਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮਧਿ ਮੁਰਾਰੀ ॥ ਦੇਵ ਸਭੈ ਹਰਖੇ ਸੁਨ ਭੂਮਹਿ ਔਰ ਮਨੈ ਹਰਖੈ ਨਰ ਨਾਰੀ ॥ ਮੰਗਲ ਹੋਹਿ ਘਰਾ ਘਰਿ ਮੈ ਉਤਰਯੋ ਅਵਤਾਰਨ ਕੋ ਅਵਤਾਰੀ ॥ ੭੬ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਾਗ ਉਠੀ ਜਸੁਧਾ ਜਬਹੀ ਪਿਖ ਪੁਤ੍ਰਹਿ ਦੇਨ ਲਗੀ ਹੁਨੀਆਹੈ ॥ ਪੰਡਤਨ ਕੋ ਅਰੁ ਗਾਇਨ ਕੋ ਬਹੁ ਦਾਨ ਦੀਓ ਸਭ ਹੀ ਗੁਨੀਆਹੈ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਸੁਨ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਨ ਓਢਕੈ ਲਾਲ ਚਲੀ ਚੁਨੀਆਹੈ ॥ ਜਿਉ ਮਿਲਕੈ ਘਨ ਕੇ ਦਿਨ ਮੈ ਉਡਕੈ ਸੁਚਲੀ ਜੁ ਮਨੋ ਮੁਨੀਆਹੈ ॥ ੭੭ ॥ ਨੰਦ ਬਾਚ ਕੰਸ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੰਦ ਮਹਰ ਲੈ ਭੇਟ ਕੋ ਗਯੋ ਕੰਸ ਕੇ ਪਾਸਿ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਹੇ ਜਾਇ ਕਹੀ ਅਰਦਾਸਿ ॥ ੭੮ ॥ ਬਸਦੇਵ ਬਾਚ ਨੰਦ ਸੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੰਦ ਚਲਯੋ ਗ੍ਰਹ ਕੋ ਜਬੈ ਸੁਨੀ ਬਾਤ ਬਸਦੇਵ ॥ ਭੈ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਤੁਮ ਕੋ ਬਡੋ ਸੁਨੋ ਗੋਪ ਪਤਿ ਭੇਵ ॥ ੭੯ ॥ ਕੰਸ ਬਾਚ ਬਕੀ ਸੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੰਸ ਕਹੈ ਬਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਇਹ ਆਜ ਕਰੋ ਤੁਮ ਕਾਜ ਹਮਾਰੋ ॥ ਬਾਰਕ ਜੇ ਜਨਮੈ ਇਹ ਦੇਸ ਮੈ ਤਾਹਿ ਕੋ ਜਾਇ ਕੈ ਸੀਘ੍ਰ ਸੰਘਾਰੋ ॥ ਕਾਲ ਵਹੈ ਹਮਰੋ ਕਹੀਐ ਤਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ਡਰਯੋ ਹੀਅਰਾ ਮਮ ਭਾਰੋ ॥ ਹਾਲ ਬਿਹਾਲ ਭਯੋ ਤਿਹ ਕਾਲ ਮਨੋ ਤਨ ਮੈ ਜੁ ਡਸਯੋ ਅਹਿਕਾਰੋ ॥ ੮੦ ॥ ਪੂਤਨਾ ਬਾਚ ਕੰਸ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਬ ਪੂਤਨਾ ਕਹੀ ਕੰਸ ਸੌ ਬਾਤ ॥ ਬਰਮਾ ਜਾਏ ਸਬਹਨੈ ਮਿਟੈ ਤਿਹਾਰੋ ਤਾਪ ॥ ੮੧ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਉਠੀ ਤਬ ਬੋਲ ਸੁ ਘੋਲ ਮਿਠਾ ਲਪਟੋ ਥਨ ਮੈ ॥ ਬਾਲ ਜੁ ਪਾਨ ਕਰੈ ਤਜੈ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤਾਹਿ ਮਸਾਨ ਕਰੈ ਛਿਨਮੈ ॥ ਬੁਧ ਤਾਨ ਸੁਜਾਨ ਕਹਯੋ ਸਤਿ ਮਾਨ ਸੁ ਆਇਹੈ ਟੋਰਕੈ ਤਾਹਨ ਮੈ ॥ ਨਿਰਭਉ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ਕਰੋ ਨਗਰੀ ਸਗਰੀ ਜਿਨ ਸੋਚ ਕਰੋ ਮਨ ਮੈ ॥ ੯੨ ॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਤਿ ਪਾਪਨ ਜਗੰਨਾਥ ਪਰ ਬੀੜਾ ਲੀਯੋ ਉਠਾਇ ॥ ਕਪਟ ਰੂਪ ਸੋਰਹ[1]ਸਜੇ ਗੋਕਲ ਪਹੁਚੀ ਜਾਇ ॥ ੯੩ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਜਰ ਨੈਨ ਦੀਏ ਮਨਮੋਹਤ ਈਂਗਰ ਕੀ ਬਿੰਦਰੀ ਜੁ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਟਾਂਡ ਭੁਜਾਨ ਬਨੀ ਕਟਿ ਕੇਹਰਿ ਪਾਇਨ ਨੂਪਰ ਕੀ ਧੁਨਿ ਬਾਜੈ ॥ ਹਾਰ ਗਰੇ ਮੁਕਤਾਹਲ ਕੇ ਗਈ ਨੰਦ ਦੁਆਰਹਿ ਕੰਸ ਕੇ ਕਾਜੈ ॥ ਬਾਸ ਸੁਬਾਸ ਬਸੀ ਸਭ ਹੀ ਤਨ ਆਨਨ ਮੈ ਸਸਿ ਕੋਟਕ ਲਾਜੈ ॥ ੯੪ ॥ ਜਸੁਧਾ ਬਾਚ ਪੂਤਨਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁ ਆਦਰ ਕਰਿ ਪੂਛਿਓ ਜਸ ਮਤਿ ਬਚਨ ਰਸਾਲ ॥ ਆਸਨ ਪੈ ਬੈਠਾਇਕੈ ਕਹਿਓ ਬਾਤ ਕਹੁ ਬਾਲ ॥ ੯੫ ॥ ਪੂਤਨਾ ਬਾਚ ਜਸੋਧਾ ਸੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਹਰ ਤਿਹਾਰੇ ਸੁਤ ਸੁਨਿਓ ਜਨਮਿਓ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ॥ ਮੋ ਗੋਦੀ ਦੈ ਦੂਧ ਕੋ ਹੋਵੈ ਸਭ ਕੋ ਭੂਪ ॥ ੯੬ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗੋਦ ਦਯੋ ਜਸੁਧਾ ਤਬ ਤਾਕੇ ਸੁ ਅੰਤ ਸਮੈ ਤਬ ਹੀ ਉਨ ਲੀਨੋ ॥ ਭਾਗ ਬਡੇ ਦੁਰਜੋਧਨ ਕੋ ਭਗਵਾਨਹਿ ਕੋ ਜਿਨ ਅਸਥਨ ਦੀਨੋ ॥ ਛੀਰ ਰਕੱਤ੍ਰ ਸੁ ਤਾਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਸੁਅੰਚ ਲਏ ਮੁਖ ਮੋ ਇਹ ਕੀਨੋ ॥ ਜਿਉ ਗਗੜੀ ਤੁਮਰੀ ਤਨ ਲਾਇਕੈ ਤੇਲ ਲਏ ਤੁਚ ਛਾਡ ਕੈ ਪੀਨੋ ॥ ੯੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਾਪ ਕਰਿਓ ਬਹੁ ਪੂਤਨਾ ਜਾਸੋ ਨਰਕ ਭਰਾਇ ॥ ਅੰਤ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਛਾਡਿ ਦੈ ਬਸੀ ਬਿਕੁੰਠਹ ਜਾਇ ॥ ੯੮ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੇਹਿ ਛਿ ਕੋਸ ਪ੍ਰਮਾਨ ਭਈ ਪੁਖਰਾ ਜਿਮ ਪੇਟ ਮੁਖੋ ਨਲੂਆਰੇ ॥ ਭੰਡ ਦੁਕੂਲ ਭਏ ਤਿਹਕੇ ਜਨੁ ਬਾਰਸਿ ਬਾਲ ਤੇ ਸੇਖ ਪੂਆਰੇ ॥ ਸੀਸ ਸੁਮੇਰ ਕੋ ਸ੍ਰਿੰਗ ਭਯੋ ਤਿਹ ਆਂਖਨ ਮੈ ਪਰ ਗੋ ਖਡੂਆਰੇ ॥ ਸਾਹ ਕੇ ਕੋਟ ਮੈ ਤੋਪ ਲਗੀ ਬਿਬਗੋਲਨ ਕੇ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ਗਲੂਆਰੇ ॥ ੯੯ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਸਥਨ ਮੁਖ ਲੈ ਕ੍ਰਿਸ੍ਨ ਤਿਹ ਉਪਰਿ ਸੋਇ ਗਏ ॥ ਧਾਇ ਤਬੈ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਕ ਸਭ ਗੋਦ ਉਠਾਇ ਲਏ ॥ ੧੦੦ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਟ ਕਾਟ ਤਨ ਏਕਠੋ ਕੀਯੋ ਬਤਾਕੋ ਫੇਰ ॥ ਦੇ ਈਂਧਨ[2] ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਬਾਰਤ ਲਗੀ ਨ ਬੇਰ ॥ ੧੦੧ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਨੰਦ ਆਇ ਹੈ ਗੋਕਲ ਮੈ ਲੰਈ ਬਾਸ ਸੁਬਾਸ ਮਹਾ ਬਿਸਮਾਨਜੋ ॥ ਲੋਕ ਸਬੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਬਿਰਤਾਂਤ ਕਹਿਓ ਸੁਨ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਡਰ ਪਾਨਜੋ ॥ ਸਾਚ ਕਹੀ ਬਸਦੇਵਹਿ ਮੋ ਪਹਿ ਸੋ ਪਰਤਛਿ ਭਈ ਹਮ ਜਾਨਜੋ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਦਾਨ ਅਨੇਕ ਦੀਜੋ ਸਭ ਬਿੱਪਨ ਬੇਦ ਅਸੀਸ ਬਖਾਨਜੋ ॥ ੧੦੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਲ ਰੂਪ ਹ੍ਵੈ ਉਤਰਿਯੋ ਦਯਾ ਸਿੰਧ ਕਰਤਾਰ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਧਾਰੀ ਪੂਤਨਾ ਭੂਮ ਉਤਾਰਜੋ ਭਾਰ ॥ ੧੦੩ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕ ਪੂਤਨਾ ਬਧ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ॥

ਅਥ ਨਾਮ ਕਰਣ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਸਦੇਵ ਗਰਗ ਕੋ ਨਿਕਟਿ ਲੈ ਕਹੀ ਜੁ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਇ ॥ ਗੋਕਲ ਨੰਦਹਿ ਕੇ ਭਵਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੋ ਤੁਮ ਜਾਇ ॥ ੧੦੪ ॥ ਉਤੈ ਤਾਤ ਹਮਰੋ ਤਹਾ ਨਾਮ ਕਰਨ ਕਰ ਦੇਹੁ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਬਿਨੁ ਨਹੀ ਜਾਨਹੀ ਅਉਰ ਸ੍ਵਾਨ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ॥ ੧੦੫ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੇਗ ਚਲਜੋ ਦਿਜ ਗੋਕਲ ਕੋ ਬਸੁਦੇਵ ਮਹਾਨ ਕਹੀ ਸੋਈ ਮਾਨੀ ॥ ਨੰਦ ਕੇ ਧਾਮ ਗਯੋ ਤਬਹੀ ਬਹੁ ਆਦਰ

---

੧. ਸੋਲਾਂ ਸ਼ਿੰਗਾਰ। ੨. ਲੱਕੜ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਤਾਹਿ ਕਰਜੋ ਨੰਦਰਾਨੀ ॥ ਨਾਮ ਸੁ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਹਜੋ ਇਹਕੋ ਕਰ ਮਾਨ ਲਈ ਇਹ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਲਾਇ ਲਗੰਨ ਨਿਖੱਤ੍ਰਨ ਸੋਧ ਕਹੀ ਸਮਝਾਇ ਅਕੱਥ ਕਹਾਨੀ ॥ ੯੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਨਾਮ ਤਾਕੋ ਧਰਜੋ ਗਰਗਹਿ ਮਨੋਂ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ਸਿਆਮ ਪਲੋਟੈ ਪਾਇ ਜਿਹ ਇਹ ਸਮ ਮਨੋ ਮੁਰਾਰ ॥ ੯੭ ॥ ਸੁਕਲ ਬਰਨ ਸਤਿਜੁਗ ਭਏ ਪੀਤ ਬਰਨ ਤ੍ਰੈਤਾਇ ॥ ਪੀਤਬਰਨ ਪਟ ਸਿਆਮ ਤਨ ਨਰਨਾਹਨਿ ਕੇ ਨਾਹਿ ॥ ੯੮ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਅੰਨਜ ਦਯੋਗਰਗੈ ਜਬ ਨੰਦਹਿ ਤਉ ਉਠਿ ਕੈ ਜਮਨਾ ਤਟ ਆਯੋ ॥ ਨਾਇ ਕਟੈ ਕਰਿਕੈ ਧੁਤੀਆ ਹਰਿ ਕੌ ਅਰੁ ਦੇਵਨ ਭੋਗ ਲਗਾਯੋ ॥ ਆਇ ਗਏ ਨੰਦ ਲਾਲ ਤਬੈ ਕਰ ਸੋ ਗਹਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਮੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਚਕ੍ਰਤ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ਪੇਖ ਤਬੈ ਤਿਹ ਅੰਨਜ ਸਭੈ ਇਨ ਭੀਟ ਗਵਾਯੋ ॥ ੯੯ ॥ ਫੇਰਿ ਬਿਚਾਰ ਕਰਜੋ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਤੋ ਨਹ ਬਾਲਕ ਪੈ ਹਰਿ ਜੀਹੈ ॥ਮਾਨਸ[1] ਪੰਚ ਭੂਆਤਮ ਕੋ ਮਿਲਿਕੈ ਤਿਨ ਸੋ ਕਰਤਾ ਸਰਜੀਹੈ ॥ ਯਾਦ ਕਰੀ ਮਮਤਾ ਇਹ ਕਾਰਨ ਮਧ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰੈ ਕਰ ਜੀਹੈ ॥ ਮੂੰਦ ਲਈ ਤਿਹ ਕੀ ਮਤਿ ਯੌ ਪਟ[2] ਸੌ ਤਨ ਢਾਂਪਤ ਜਿਉ ਦਰਜੀ ਹੈ ॥ ੧੦੦ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਨੰਦ ਕੁਮਾਰ[3] ਤ੍ਰਿਬਾਰ ਭਯੋ ਜਬ ਤੇ ਮਨ ਬਾਮਨ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥ ਮਾਤ ਖਿਝੀ ਜਸੁਧਾ ਹਰਿ ਕੋ ਗਹਿਕੈ ਉਰ ਆਪਨੇ ਲਾਇ ਧਰਿਓ ਹੈ ॥ ਬੋਲ ਉਠੇ ਭਗਵਾਨ ਤਬੈ ਇਹ ਦੋਸ ਨ ਹੈ ਮੁਹਿ ਯਾਦਿ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥ ਪੰਡਤਿ ਜਾਨ ਲਈ ਮਨ ਮੈ ਉਠਕੈ ਤਿਹ ਕੇ ਤਬ ਪਾਇ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥ ੧੦੧ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੰਦ ਦਾਨ ਤਾਕੌ ਦਯੋ ਕਹ ਲਉ ਕਹੌ ਸੁਨਾਇ ॥ ਗਰਗ ਆਪਨੇ ਘਰਿ ਚਲਜੋ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਮੁਦ[4] ਮਨ ਪਾਇ ॥ ੧੦੨ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਨਾਮ ਕਰਨ ਬਰਨਨੰ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਲਕ ਰੂਪ ਧਰੇ ਹਰਿ ਜੀ ਪਲਨਾ ਪਰ ਝੂਲਤ ਹੈ ਤਬ ਕੈਸੇ ॥ ਮਾਤ ਲਡਾਵਤ ਹੈ ਤਿਹ ਕੌ ਅੰ ਝੁਲਾਵਤ ਹੈ ਕਰਿ ਮੋਹਿਤ ਕੈਸੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਫੁਨਿ ਐਸੇ ॥ ਭੂਮਿ ਦੁਖੀ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜਨੁ ਪਾਲਤ ਹੈ ਰਿਪ ਦੈਤਨ ਜੈਸੇ ॥ ੧੦੩ ॥ ਭੁਖ ਲਗੀ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਕੌ ਤਬ ਪੈ ਜਸੁਧਾ ਥਨ ਕੌ ਤਿਨ ਚਾਹਿਯੋ ॥ ਮਾਤ ਉਠੀ ਨ ਭਯੋ ਮਨ ਕ੍ਰੋਧ ਤਬੈ ਪਗ ਸੋ ਮਹਿ ਗੋਡ ਕੈ ਬਾਹਿਯੋ ॥ ਤੇਲ ਧਰਜੋ ਅਰੁ ਘੀਉ ਭਰਜੋ ਛੁਟ ਭੂੰਮਿ ਪਰਜੋ ਜਸੁ ਸਜਾਮ ਸਰਾਹਿਯੋ ॥ ਹੋਤ ਕੁਲਾਹਲ ਮਧਿ ਪੁਰੀ ਧਰਨੀ ਕੋ ਮਨੋ ਸਭ ਸੋਕ ਸੁ ਲਾਹਿਯੋ ॥ ੧੦੪ ॥ ਧਾਇ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜਲੋਕ ਸਬੈ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਨ ਆਪਨੇ ਕੰਠ ਲਗਾਏ ॥ ਅਉਰ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜਲੋਕ ਬਧੂ ਮਿਲ ਭਾਂਤਨ ਭਾਂਤਨ ਮੰਗਲ ਗਾਏ ॥ ਭੂਮਿ ਹਲੀ ਨ ਭਿਯੋ ਇਹ ਕੌਤਕ ਬਾਰਨ ਭੇਦ ਯੌ ਭਾਖ ਸੁਨਾਏ ॥ ਚਕ੍ਰਤ ਬਾਤ ਭਏ ਸੁਨਿਕੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨ ਸਾਚ ਨ ਲਾਏ ॥ ੧੦੫ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨਹਿ ਕੇ ਸਿਰ ਸਾਥ ਛੁਹਾਇਕੈ ਔਰ ਸਭੈ ਤਿਨ ਅੰਗਨ ਕੋ ॥ ਅਰੁ ਲੋਕ ਬੁਲਾਇ ਸਬੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਬਹੁ ਦਾਨ ਦਯੋ ਤਿਨ ਮੰਗਨ ਕੋ ॥ ਅਰ ਦਾਨ ਦਯੋ ਸਭ ਹੀ ਗ੍ਰਹ ਕੋ

---

੧. ਪੰਜ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਸਰੀਰ ਜੋ ਦੇਹੀ ਹੈ ਮਨੁਖਾਂ ਦੀ। ੨. ਕਪੜਾ।
੩. ਅੰਨ ਜੂਠਾ। ੪. ਅਨੰਦ।
*ਪੁਖਰਾ=ਛੱਪੜ। ਨਲੂਆ=ਮੂੰਹ ਨਾਲੇ ਵਾਂਗ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕਰ ਕੈ ਪਟਰੰਗਨ ਰੰਗਨ ਕੋ ॥ ਇਹ ਸਾਜ ਬਨਾਇ ਦਯੋ ਤਿਨ ਕੌ ਅਰੁ ਔਰ ਦਯੋ ਦੁਖ ਭੰਗਨ ਕੋ ॥ ੧੦੬ ॥ ਕੰਸਬਾਚ ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਸੋਂ ॥ ਅੜਿਲ ॥ ਜਬੈ ਪੂਤਨਾ ਹਨੀ ਸੁਨੀ ਗੋਕਲ ਬਿਖੈ ॥ ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਸੋ ਕਹਯੋ ਜਾਹੁ ਤਾਕੋ ਤਿਖੈ ॥ ਨੰਦ ਬਾਲ ਕੋ ਮਾਰੋ ਐਸੇ ਪਟਕਕੈ ॥ ਹੋ ਪਾਥਰ ਜਾਣ ਚਲਾਈਐ ਕਰ ਸੋ ਝਟਕਕੈ ॥ ੧੦੭ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੰਸਹਿ ਕੈ ਤਸਲੀਮ[1] ਚਲਯੋ ਹੈ ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਸੀਘਰ ਦੈ ਗੋਕਲ ਆਯੋ ॥ ਬਉਡਰ[2] ਕੋ ਤਬ ਰੂਪ ਧਰਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰਕੈ ਬਲ ਪੌਨ ਬਹਾਯੋ ॥ ਆਗਮ ਜਾਨਕੈ ਭਾਰੀ ਭਯੋ ਹਰਿ ਮਾਰ ਤਬੈ ਵਹ ਭੂਮਿ ਪਰਾਯੋ ॥ ਪੂਰ ਭਏ ਦ੍ਰਿਗ ਮੂੰਦਕੈ ਲੋਕਨ ਲੈ ਹਰਿ ਕੋ ਨਭਿ ਕੇ ਮਗ ਧਾਯੋ ॥ ੧੦੮ ॥ ਜਉ ਹਰਿ ਜੀ ਨਭਿ ਬੀਚ ਗਇਓ ਕਰਤਉ ਅਪਨੇ ਬਲ ਕੋ ਤਨ ਚੱਟਾ ॥ ਰੂਪ ਭਯਾਨਕ ਕੋ ਧਰਿਕੈ ਮਿਲਿ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ਤਬ ਰਾਸਛ ਫੱਟਾ ॥ ਫੇਰਿ ਸੰਭਾਰ ਦਸੋ ਨਖ ਆਪਨੇ ਕੈ ਕੈ ਤੁਰਾ[3] ਸਿਰ ਸਤ੍ਰ ਕੋ ਕੱਟਾ ॥ ਰੁੰਡ ਗਿਰਯੋ ਜਨ ਪੇਡਿ ਗਿਰਯੋ ਇਮ ਮੂੰਡ[4] ਪਰਯੋ ਜਨ ਡਾਰ ਤੇ ਖੱਟਾ ॥ ੧੦੯ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਬਧਹ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਨਾ ਜਨ ਗੋਕਲ ਕੇ ਬਹੁ ਆਜਜ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਢੂੰਢਾਯੋ ॥ ਦੁਆਦਸ ਕੋਸ ਪੈ ਜਾਇ ਪਰਯੋ ਹੁਤੋ ਖੋਜਤ ਖੋਜਤ ਪੈ ਮਿਲ ਪਾਯੋ ॥ ਲਾਯੋ ਲੀਯੋ ਹੀਯ ਸੋ ਸਭ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਮਿਲਿਕੈ ਉਨ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉਚ ਮਹਾਂ ਕਬ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ੧੧੦ ॥ ਦੈਤ ਕੋ ਰੂਪ ਭਯਾਨਕ ਦੇਖਕੈ ਗੋਪ ਸਭੈ ਮਨ ਮੈ ਡਰੁ ਕੀਆ ॥ ਮਾਨਸ ਕੀ ਕਹ ਹੈ ਗਨਤੀ ਸੁਰਰਾਜਹਿ ਕੋ ਪਿਖ ਫਾਟਤ ਹੀਆ ॥ ਐਸੋ ਮਹਾਂ ਬਿਕਰਾਲ ਸਰੂਪ ਤਿਸੈ ਹਰਿ ਨੇ ਛਿਨ ਮੈ ਹਨਿ ਲੀਆ ॥ ਆਇ ਸੁਨਯੋ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਹ ਮੈ ਤਿਹ ਕੋ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਭੈ ਕਹਿ ਦੀਆ ॥ ੧੧੧ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੈ ਬਹੁ ਬਿੱਪਨ ਕੋ ਤਬ ਦਾਨ ਸੁ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੁਤ ਸੋ ਫੁਨਿ ਮਾਈ ॥ ਅੰਗੁਲ ਕੈ ਮੁਖ ਸਾਮੁਹ ਹੇਤ ਹੀ ਲੇਤ ਭਲੇ ਹਰਿ ਜੀ ਮੁਸਕਾਈ ॥ ਆਨੰਦ ਹੋਤ ਮਹਾਂ ਜਸੁਧਾ ਮਨ ਔਰ ਕਹਾ ਕਹੌ ਤੋਹਿ ਬਡਾਈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਪੈ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਤਨ ਤੇ ਅਤਿ ਭਾਈ ॥ ੧੧੨ ॥ ਅਬ ਸਾਰੀ ਬਿਸੁ[5] ਮੁਖ ਮੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਜਸੋਧਾ ਕੋ ਦਿਖਾਈ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮੋਹਿ ਬਢਾਇ ਮਹਾ ਮਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੋ ਲਗੀ ਫੇਰਿ ਖਿਲਾਵਨ ਮਾਈ ॥ ਤੌ ਹਰਿ ਜੀ ਮਨ ਮਧਿ ਬਿਚਾਰ ਸਿਤਾਬ ਲਈ ਮੁਖਿ ਮਾਹਿ ਜੰਭਾਈ ॥ ਚਕ੍ਰਤ ਹੋਇ ਰਹੀ ਜਸੁਧਾ ਮਨ ਮੱਧਿ ਭਈ ਤਿਹ ਕੇ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਮਾਇ ਸੁ ਢਾਪ ਲਈ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਬਿਸਨ ਮਯਾ ਤਿਨ ਜੋ ਲਖ ਪਾਈ ॥ ੧੧੩ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਚਲੇ[6] ਘੁੰਟੂਆ ਘਰਿ ਭੀਤਰ ਮਾਤ ਕਰੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਚੰਗੀ ॥ ਲਾਲਨ ਕੀ ਮਨ ਖਾਲ ਕਿਧੌ ਨੰਚ ਧੇਨ ਸਭੈ ਤਿਹ ਕੇ ਸਭ ਸੰਗੀ ॥ ਲਾਲ ਭਈ ਜਸੁਧਾ ਪਿਖ ਪੁਤ੍ਰਹਿ ਜਿਉ ਘਨਿ ਮੈ ਚਮਕੈ ਦੁਤਰੰਗੀ ॥ ਕਿਉ ਨਹਿ ਹੋਵੈ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਸੁ ਮਾਤ ਭਜੇ ਜਿਨ ਕੇ ਗ੍ਰਹ ਤਾਤ

---

੧. ਨਮਸਕਾਰ। ੨. ਵਾਵਰੋਲਾ। ੩. ਛੇਤੀ। ੪. ਸਿਰ।
੫. ਦੁਨੀਆਂ। ੬. ਰਿੜ੍ਹਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ॥ ੧੧੪ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰਾਹ ਸਿਖਾਵਨ ਕਾਜ ਗਡੀ ਹਰਿ ਗੋਪ ਮਨੋ ਮਿਲਕੈ ਸੁ ਬਨਾਯੋ ॥ ਕਾਨਹਿ ਕੋ ਤਿਹ ਊਪੈ ਬਿਠਾਇਕੈ ਅਪਨੇ ਆਛਨ ਬੀਚ ਧਵਾਯੋ ॥ ਫੇਰਿ ਉਠਾਇ ਲਯੋ ਜਸੁਧਾ ਉਰ ਮੋ ਗਹਿਕੈ ਪਯ ਪਾਨ ਕਰਾਯੋ ॥[੧] ਸੋਇ ਰਹੇ ਹਰਿ ਜਾਂ ਤਬ ਹੀ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ੧੧੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਛੁਟਿ ਗਈ ਹਰੀ ਉਠੇ ਤਤਕਾਲ ॥ ਖੇਲ ਖਿਲਾਵਨ ਸੋ ਕਰਜੋ ਲੋਚਨ ਜਾਹਿ ਬਿਸਾਲ ॥ ੧੧੬ ॥ ਇਸੀ ਭਾਂਤ ਸੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਖੇਲ ਕਰੇ ਬ੍ਰਿਜ ਮਾਹਿ ॥ ਅਬ ਪਗ ਚਲ ਤਜੋ ਕੀ ਕਥਾ ਕਹੋ ਸੁਨੋ ਨਰ ਨਾਹਿ ॥ ੧੧੭ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸਾਲ ਬਿਤੀਤ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਕਾਨ੍ਹ ਭਯੋ ਬਲ ਕੈ ਪਗ ਮੈ ॥ ਜਸ ਮਾਤ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਭਈ ਮਨ ਮੈ ਪਿਖ ਧਾਵਤ ਪੂਤ੍ਰਹਿ ਕੈ ਮਗ ਮੈ ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਇਹ ਗੋਪਨ ਸੋ ਪ੍ਰਭਾ ਫੈਲ ਰਹੀ ਸੁ ਸਭੈ ਜਗ ਮੈ ॥ ਜਨ ਸੁੰਦਰਿ ਤੀ ਅਤਿ ਮਾਖਨ ਕੈ ਸਭ ਧਾਇ ਧਸੀ ਹਰਿ ਕੇ ਨਗ ਮੈ ॥ ੧੧੮ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗੋਪਨ ਸੋ ਮਿਲਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਜਮਨਾ ਤਟ ਖੇਲ ਮਚਾਵਤ ਹੈ ॥ ਜਿਮ ਬੋਲਤ ਹੈ ਖਗ ਬੋਲਤ ਹੈ ਜਿਮ ਧਾਵਤ ਹੈ ਤਿਮ ਧਾਵਤ ਹੈ ॥ ਫਿਰ ਬੈਠ ਬਰੇ ਤਨ ਮੱਧਿ ਮਨੋਹਰਿ ਸੋ ਵਹ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ॥ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨਕੀ ਉਪਮਾ ਸੁਭ ਗੀਤ ਭਲੇ ਮੁਖ ਗਾਵਤ ਹੈ॥੧੧੯॥ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਜਮਨਾ ਤਟ ਪੈ ਮਿਲ ਗੋਪਨ ਸੋ ਹਰਿ ਖੇਲਤ ਹੈ ॥ ਤਰਿਕੈ ਤਬ ਹੀ ਸਿਗਰੀ ਜਮਨਾ ਹਟ ਮੱਧਿ ਬਰੇ ਤਨ ਪੇਲਤ ਹੈ ॥ ਫਿਰਿ ਕੂਦਤ ਹੈ ਜੁ ਮਨੋ ਨਟ ਜਿਉ ਜਲ ਕੋ ਹਿਰਦੇ ਸੰਗਿ ਰੇਲਤ ਹੈ ॥ ਫਿਰ ਹ੍ਵੈ ਹੁੰਡੂਆ ਲਰਕੇ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਆਪਸਿ ਮੈ ਸਿਰ ਮੇਲਤ ਹੈ ॥ ੧੨੦ ॥ ਆਇ ਜਬੈ ਹਰਿ ਜੀ ਗ੍ਰਹ ਆਪਨੇ ਖਾਇਕੈ ਭੋਜਨ ਖੇਲਨ ਲਾਗੇ ॥ ਮਾਤ ਕਹੈ ਨ ਰਹੈ ਘਰਿ ਭੀਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਉਠ ਭਾਗੇ ॥ ਸਿਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਬੀਥਨ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ਖੇਲ ਮਚਾਇ ਦਯੋ ਲੁਕ ਮੀਚਨ ਗੋਪ ਸਭੈ ਤਿਹ ਕੇ ਰਸ ਪਾਗੇ ॥ ੧੨੧ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਜਮਨਾ ਤਟ ਪੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਹਰਿ ਬਾਰਨ ਸੋਂ ॥ ਚੜ ਰੂਖ ਚਲਾਵਤ ਸੋਟ ਕਿਧੌ ਸੋਊ ਧਾਇਕੈ ਲਿਆਵੈ ਗੁਆਰਨ ਸੋਂ ॥ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਲਖੀ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਮਨੋ ਮੱਧਿ ਅਨੰਤ ਅਪਾਰਨ ਸੋਂ ॥ ਬਲ ਜਾਤ ਸਬੈ ਮੁਨ ਦੇਖਨ ਕੋ ਕਰਿਕੈ ਬਹੁ ਜੋਗ ਹਜਾਰਨ ਸੋਂ ॥ ੧੨੨ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਗੋਪਨ ਸੋ ਖੇਲਬੰ ਬਰਨਨੰ ॥
ਅਸਟਮ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ ॥

ਅਥ ਮਾਖਨ ਚੋਰ ਖੈਬੋ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

ਖੇਲਨ ਕੈ ਮਿਸ[੨] ਪੈ ਹਰਿ ਜੀ ਘਰਿ ਭੀਤਰ ਪੈਠ ਕੈ ਮਾਖਨ ਖਾਵੈ ॥ ਨੈਨਨ ਸੈਨ ਤਬੈ ਕਰਿ ਕੈ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਸੁਧੁ ਲਾਵੈ ॥ ਬਾਕੀ ਬਚਜੋ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਲੈ ਕਰ ਬਾਨਰ ਕੇ ਮੁਖ ਭੀਤਰਿ ਪਾਵੈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਇਹ ਕੈ ਬਿਧ ਗੋਪਨ ਕਾਨ ਖਿਝਾਵੈ ॥ ੧੨੩ ॥ ਖਾਇ ਗਜੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜਬ ਮਾਖਨ ਤਉ ਗੁਪੀਆ ਸਭਜਾਇ ਪੁਕਾਗੀ ॥ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਪਤ ਕੀ ਪਤਨੀ ਤੁਮ ਡਾਰ ਦਈ ਦਧ ਕੀ

---

੧. ਦੁੜਾਇਆ। ੨. ਬਹਾਨੇ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਭ ਖਾਰੀ ॥ ਕਾਨਹਿ ਕੇ ਡਰ ਤੇ ਹਮ ਚੋਰ ਕੈ ਰਾਖਤ ਹੈ ਚੜ ਊਚ ਅਟਾਰੀ ॥ ਊਖਲ ਕੌ ਧਰਿ ਕੈ ਮਨਹਾ ਪਰ ਖਾਤ ਹੈ ਲੰਗਰ ਦੈ ਕਰਿ ਗਾਰੀ ॥ ੧੨੪ ॥ ਹੌਤ ਨਹੀ ਜਿਹ ਕੈ ਘਰਿ ਮੈ ਦਧ ਦੈ ਕਰਿ ਗਾਰਨ ਸੋਰ ਕਰੈ ਹੈ ॥ ਜੋ ਲਰਕਾ ਜਨਿ ਕੈ ਖਿਝ ਹੈ ਜਨ ਤੋ ਮਿਲ ਸੋਟ ਨ ਸਾਥ ਮਰੈ ਹੈ ॥ ਆਇ ਪਰੈ ਜੁ ਤ੍ਰੀਆ ਤਿਹ ਪੈ ਸਿਰ ਕੈ ਤਿਹ ਬਾਰ ਉਖਾਰ ਡਰੈ ਹੈ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਕੀ ਸੁ ਬਿਨਾ ਉਤਪਾਤਨ ਕਾਨ੍ ਟਰੈ ਹੈ ॥ ੧੨੫ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਬ ਗੋਪਨ ਕੀ ਜਸੁਧਾ ਤਬ ਹੀ ਮਨ ਮਾਹਿ ਖਿਝੀ ਹੈ ॥ ਆਇ ਗਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬ ਹੀ ਪਿਖ ਪੁਤ੍ਰਹਿ ਕੌ ਮਨ ਮਾਹਿ ਰਿਝੀ ਹੈ ॥ ਬੋਲ ਉਠੇ ਨੰਦ ਲਾਲ ਤਬੈ ਏ ਗ੍ਵਾਰ ਖਿਝਾਵਨ ਮੋਹਿ ਗਿਝੀ ਹੈ ॥ ਮਾਤ ਕਹਾ ਦਧ ਦੋਸੁ ਲਗਾਵਤ ਮਾਰ ਬਿਨਾ ਇਹ ਨਾਹਿ ਸਿਝੀ ਹੈ ॥ ੧੨੬ ॥ ਮਾਤ ਕਹਯੋ ਅਪਨੇ ਸੁਤ ਕੌ ਕਹੁ ਕਿਉ ਕਰਿ ਤੋਹਿ ਖਿਝਾਵਤ ਗੋਪੀ ॥ ਮਾਤ ਸੌ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੁਤ ਯੌ ਕਰਿ ਸੋ ਗਹਿ ਭਾਗਤ ਹੈ ਮੁਹਿ ਟੋਪੀ ॥ ਡਾਰ ਕੈ ਨਾਸ ਬਿਖੈ ਅੰਗੁਰੀ ਸਿਰ ਮਾਰਤ ਹੈਂ ਮੁਝ ਕੌ ਵਹ ਥੋਪੀ ॥ ਨਾਕ ਘਸਾਇ ਹਸਾਇ ਉਨੈ ਫਿਰ ਲੇਤ ਤਬੈ ਵਹ ਦੇਤ ਹੈ ਟੋਪੀ ॥ ੧੨੭ ॥ ਜਸੁਧਾ ਬਾਚ ॥ ਗੋਪਨ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮਾਤ ਖਿਝੀ ਉਨ ਗੋਪਨ ਕੌ ਤੁਮ ਕਿਉ ਸੁਤ ਮੁਹਿ ਖਿਝਾਵਤ ਹਉਰੀ ॥ ਬੋਲਤ ਹੌ ਅਪਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਹਮਰੇ ਧਨ ਹੈ ਦਧ ਦਾਮ ਸੁ ਗਉਰੀ ॥ ਮੂੜ ਅਹੀਰ ਨ ਜਾਨਤ ਹੈ ਬਢ ਬੋਲਤ ਹੌ ਸੁਰ ਹੌ ਤੁਮ ਠਉਰੀ ॥ ਕਾਨਹਿ ਸਾਧ ਬਿਨਾ ਅਪਰਾਧਹਿ ਬੋਲਹਿ ਗੀ ਜੁ ਭਈ ਕਛੁ ਬਉਰੀ ॥ ੧੨੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਨਤੀ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਤਬੈ ਦੋਊ ਦਏ ਮਿਲਾਇ ॥ ਕਾਨ੍ ਬਿਗਾਰੈ ਸੇਰ ਦਧ ਲੇਹੁ ਮਨਕ ਤੁਮ ਆਇ ॥ ੧੨੯ ॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਜਸੁਧਾ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਗੋਪੀ ਮਿਲਿ ਯੌ ਕਹੀ ਮੋਹਨਿ ਜੀਵੈ ਤੋਹਿ ॥ ਯਾਹਿ ਦੇਹਿ ਹਮ ਖਾਨ ਦਧ ਸਭ ਮਨ ਕਰੈ ਨ ਕ੍ਰੋਹਿ ॥ ੧੩੦ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਮਾਖਨ ਚੁਰੈਬੇ ਬਰਨਨੰ ॥

ਅਬ ਜਸੁਧਾ ਕੋ ਬਿਸ੍ਵ ਸਾਰੀ ਮੁਖ ਪਿਸਾਰ ਦਿਖੈਬੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗੋਪੀ ਗਈ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈਂ ਤਬ ਤੇ ਹਰਿ ਜੀ ਇਕ ਖੇਲ ਮਚਾਈ ॥ ਸੰਗਿ ਲਯੋ ਅਪਨੇ ਮੁਸਲੀ ਧਰ ਦੇਖਤ ਤਾ ਮਿਟੀ ਆਇ ਨ ਖਾਈ ॥ ਭੋਜਨ ਖਾਨਹਿ ਕੋ ਤਜਿ ਖੇਲੈ ਸੁ ਗ੍ਵਾਰ ਚਲੇ ਘਰ ਕੋ ਸਭ ਧਾਈ ॥ ਜਾਇ ਰਲੀ ਸੁ ਕਹਯੋ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ ਬਾਤ ਵਹੋ ਤਿਨ ਖੋਲ੍ ਸੁਨਾਈ ॥ ੧੩੧ ॥ ਮਾਤ ਗਹਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਸੁਤ ਕੌ ਤਬ ਲੈ ਛਿਟੀਆ ਤਨ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਤਉ ਮਨ ਮੱਧਿ ਡਰਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜਸੁਧਾ ਜਸੁਧਾ ਕਰਿ ਕੈ ਜੁ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥ ਦੇਖਹੁ ਆਇ ਸਬੈ ਮੁਹਿ ਕੋ ਮੁਖ ਮਾਤ ਕਹਯੋ ਤਬ ਤਾਤ ਪਸਾਰਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਆਨਨ[1] ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਧਰ ਮੂਰਤ ਬਿਸ੍ਵ[2] ਦਿਖਾਰਯੋ ॥ ੧੩੨ ॥ ਸਿੰਧ ਧਰਾ ਧਰ ਔ ਧਰਨੀ ਸਭ ਥਾ ਬਲ ਕੋ ਪੁਰ ਔ ਪੁਰ ਨਾਗਨਿ ॥ ਔਰ ਸਭੈ ਨਿਰਖੇ ਤਿਹ ਮੈ ਪੁਰ ਬੇਦ ਪੜੈ ਬ੍ਰਹਮਾਗਨਿ[3] ਤਾਗਨਿ ॥ ਰਿੱਧ ਔ ਸਿੱਧ ਔ ਆਪਨੇ ਦੇਖ ਕੈ ਜਾਨ ਅਭੇਵ ਲਗੀ ਪਗ ਲਾਗਨਿ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਚੱਛਨ ਸੋਂ ਸਭ ਦੇਖ ਲਯੋ ਜੁ ਬਡੀ ਬਡਿ ਭਾਗਨਿ ॥੧੩੩॥ ਦੋਹਰਾ॥ਜੇਰਜ ਸ੍ਵੇਤਜ ਉਤਭੁਜਾ ਦੇਖੇ

---

੧. ਮੂੰਹ। ੨. ਦੁਨੀਆਂ। ੩. ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਬੇਗਿਣਤ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਤਿਨ ਤਿਹ ਜਾਇ ॥ ਪੁਤ੍ ਭਾਵ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰਿ ਪਾਇਨ ਲਾਗੀ ਧਾਇ ॥ ੧੩੪ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕ ਚੌਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ
ਮਾਤ ਜਸੁਧਾ ਕੋ ਮੁਖ ਪਸਾਰ ਬਿਸ੍ਵਰੂਪ ਦਿਖੈਬੋ ॥

ਅਥ ਤਰ ਤੋਰ ਜੁਮਲਾਰਜਨ ਤਾਰਬੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

ਫੇਰਿ ਉਠੀ ਜਸੁਧਾ ਪਰਿ ਪਾਇਨ ਤਾਕੀ ਕਰੀ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਬਡਾਈ ॥ ਹੇ ਜਗ ਕੇ ਪਤਿ ਹੇ ਕਰੁਨਾਨਿਧ ਹੋਇ ਅਜਾਨ ਕਹਜੋ ਮਮ ਮਾਈ ॥ ਸਾਰੇ ਛਿਮੋ ਹਮਰੇ ਤੁਮ ਔਗਨ ਹੈ ਮਤਿ ਮੰਦਿ ਕਰੀ ਜੁ ਢਿਠਾਈ ॥ਮੀਟ ਲਜੋ ਮੁਖ ਤੈ ਹਰਿਜੀ ਤਿਹ ਪੈ ਮਮਤਾ ਡਰ ਬਾਤ ਛਪਾਈ ॥੧੩੫॥ਕਬਿਤ॥ ਕਰਨਾ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਕਹਜੋ ਹੈ ਇਮ ਗੌਪਨ ਸੋ ਖੇਲਬੇ ਕੇ ਕਾਜ ਤੋਰ ਲਿਆਏ ਗੌਪਬਨ ਸੋ ॥ ਬਾਰਕੋ ਕੇ ਕਰੇ ਕਰ ਕ੍ਰੋਧ ਮਨ ਆਪਨੇ ਮੈ ਸਜਾਮ ਕੋ ਪ੍ਰਹਾਰ ਤਨ ਲਾਗੀ ਛੁਛਕਨ ਸੋ ॥ ਦੇਖ ਦੇਖ ਲਾਸਨ ਕੋ ਰੋਵੈ ਸੁਤ ਰੋਵੈ ਮਾਤ ਕਹੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਮਹਾ ਮਹਿਕਰਿ ਮਨ ਸੋ ॥ ਰਾਮ ਰਾਮ ਕਹਿ ਸਭੋ ਮਾਰਬੇ ਕੀ ਕਹਾ ਚਲੀ ਸਾਮੁਹੇ ਨ ਬੋਲੀਐ ਰੀ ਐਸੇ ਸਾਧ ਜਨ ਸੋ ॥ ੧੩੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੀਰ ਬਿਲੋਵਨ ਕੋ ਉਠੀ ਜਸੁਧਾ ਹਰਿ ਕੀ ਮਾਇ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਗਾਵੈ ਪੂਤ ਗੁਨ ਮਹਿਮਾ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥ ੧੩੭ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਸਮੈ ਜਸੁਧਾ ਸੰਗਿ ਗੌਪਨ ਖੀਰ ਮਥੈ ਕਰ ਲੈ ਕੈ ਮਧਾਨੀ ॥ ਊਪਰਿ ਕੋ ਕਟ ਸੋ ਕਸਿ ਕੈ ਪਟ ਰੋਮਨ ਮੈ ਹਰਿ ਜੋਤਿ ਸਮਾਨੀ ॥ ਘੰਟਕਾ ਛੁਦ੍ ਕਸਾ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਸਜਾਮ ਕਹੀ ਤਿਹ ਕੀ ਜੁ ਕਹਾਨੀ ॥ ਦਾਨ ਔ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਮ ਕੀ ਸੁਧ ਕੈ ਮੁਖ ਤੈਂ ਹਰਿ ਕੀ ਸੁਭ ਗਾਵਤ ਬਾਨੀ ॥ ੧੩੮ ॥ ਖੀਰ ਭਰਜੋ ਜਬ ਹੀ ਤਿਹ ਕੋ ਕੁਚ ਤਉ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬਹੀ ਫੁਨਿ ਜਾਗੇ ॥ ਪਯ ਸੁ ਪਿਆਵਹੁ ਹੇ ਜਸੁਧਾ ਪ੍ਰਭਿ ਜੀ ਇਹ ਹੀ ਰਸਿ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ਦੂਧ ਫਟਜੋ ਹੁਇ ਬਾਸਨ ਤੈਂ ਤਬ ਧਾਇ ਚਲੀ ਇਹ ਰੋਵਨ ਲਾਗੇ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਜੋ ਮਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਪੈ ਘਰਿ ਤੇ ਉਠ ਬਾਹਰਿ ਭਾਗੇ ॥ ੧੩੯ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਹਰਿ ਜੀ ਮਨੈ ਘਰਿ ਤੇ ਬਾਹਰਿ ਜਾਇ ॥ ਸੰਗਿ ਸਖਾ ਲੈ ਕਪ ਸਭੈ ਆਏ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ॥ ੧੪੦ ॥ ਪਾਥਰ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰੈ ਦੀਨੋ ਮਟੁ ਸੁਭ ਗਾਇ ॥ ਖੀਰ ਦਸੋ ਦਿਸ ਬਹਿ ਚਲਜੋ ਅਉਪੀਨੋ ਹਰਿ ਧਾਇ ॥ ੧੪੧ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ਭਲੇ ਹਰਿ ਜੀ ਜਸੁਧਾ ਦਧ ਕੋ ਮਿਲ ਲੂਟਨ ਲਾਏ ॥ ਹਾਬਨ ਮੈ ਗਹਿ ਕੈ ਸਭ ਬਾਸਨ ਕੋ ਬਲ ਕੋ ਚਹੂ ਓਰ ਬਗਾਏ ॥ ਫੂਟ ਗਏ ਵਹ ਫੈਲ ਪਰਿਓ ਦਧ ਭਾਵ ਇਹੈ ਕਬਿ ਕੋ ਮਨ ਆਏ ॥ ਕੰਸ ਕੋ ਮਾਰਿ ਨਿਕਾਰਨ ਕੋ ਅਗੁਆ ਜਨ ਆਗਮ ਕਾਨ ਜਨਾਏ ॥ ੧੪੨ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਫੋਰ ਦਏ ਤਿਨ ਸਭ ਬਾਸਨ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੀ ਜਸੁਧਾ ਤਬ ਧਾਈ ॥ ਫਾਧ ਚੜੈ ਕਪਿ ਰੂਖਨ ਰੂਖਨ ਗ੍ਵਾਰਨ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸੈਨ ਭਗਾਈ ॥ ਦੌਰਤ ਦੌਰ ਤਬੈ ਹਰਿ ਜੀ ਬਸੁਧਾ ਪਰਿ ਅਪਨੀ ਮਾਤ ਹਰਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਫਿਰਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਊਖਲ ਸੋ ਫੁਨਿ ਦੇਹਿ ਬੰਧਾਈ ॥ ੧੪੩ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੌਰ ਗਹੇ ਹਰਿ ਜੀ ਜਸੁਧਾ ਜਬ ਬਾਂਧ ਰਹੀ ਰਸੀਆ ਨਹੀ ਮਾਵੈ ॥ ਕੈ ਇਕਠੀ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਰਸੀਆ ਸਭ ਜੋਰ ਰਹੀ ਕਛੁ ਥਾਹਿ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਫੇਰਿ ਬੰਧਾਇ ਭਏ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਊਖਲ ਸੋ ਧਰਿ ਊਪਰਿ ਧਾਵੈ ॥ ਸਾਧ ਉਧਾਰਨ ਕੋ ਜੁਮਲਾਰਜਨੁ ਤਾਹਿ ਨਮਿਤ ਕਿਧੌ ਵਹ ਜਾਵੈ ॥ ੧੪੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਘੀਸਤਿ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਘੋਸਤਿ ਊਖਲਹਿ ਕਾਨ੍ ਉਧਾਰਤ ਸਾਧ ॥ ਨਿਕਟਿ ਤਬੈ ਤਿਨ ਕੇ ਗਏ ਜਾਨਨ ਹਾਰ ਅਗਾਧ ॥ ੧੪੫ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਊਖਲ ਕਾਨ੍ ਅਰਾਇ ਕਿਧੌ ਬਲ ਕੈ ਤਨ ਕੌ ਤਰ ਤੋਰ ਦਏ ਹੈ ॥ ਤੈ ਨਿਕਸੇ ਤਿਨ ਤੇ ਜੁਮਲਾਰਜਨ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਸੁਰ ਲੋਕ ਗਏ ਹੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੇ ਜਸ ਊੱਚ ਮਹਾ ਕਬ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਭਏ ਹੈ ॥ ਨਾਗਨ ਕੇ ਪੁਰ ਤੇ ਮਧੁਕੇ ਮਟੁ ਕੈ ਮਤ ਕੀ ਲਜੁ ਔਂਚ ਲਏ ਹੈ ॥ ੧੪੬ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੌਤਕ ਦੇਖ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਜਾਇ ਤਬੈ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ ਆਖੀ ॥ ਤੋਰ ਦਏ ਤਨ ਕੋ ਬਲ ਕੈ ਤਰ ਭਾਤ ਭਲੀ ਹਰਿ ਕੀ ਸੁਭ ਸਾਖੀ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪੁਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖੀ ॥ ਫੇਰ ਕਹੀ ਭਹਰਾਇ ਤਿਤੈ ਉਡੈ ਜਿਉ ਧਰ ਤੇ ਉਡ ਜਾਤ ਹੈ ਮਾਖੀ ॥ ੧੪੭ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੂਤਨ ਕੇ ਬਧ ਕੈ ਸਿਵ ਮੂਰਤ ਹੈ ਨਿਜ ਸੋ ਕਰਤਾ ਸੁਖ ਦੋਜਾ ॥ ਲੋਗਨ ਕੋ ਬਰਤਾ ਹਰਤਾ ਦੁਖ ਹੈ ਕਰਤਾ ਮੁਸਲੀ ਧਰ ਭੁਜਾ ॥ ਡਾਰ ਦਈ ਮਮਤਾ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬ ਬੋਲ ਉਠੀ ਇਹ ਹੈ ਮਮ ਜੱਜਾ ॥ ਖੇਲ ਬਨਾਇ ਦਯੋ ਹਮ ਕੋ ਬਿਧ ਜੋ ਜਨਮਯੋ ਗ੍ਰਹ ਪੂਤ ਕਨ੍ਹੱਯਾ ॥ ੧੪੮ ॥ਇੰਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਤਰ ਤੋਰ ਜੁਮਲਾਰਜਨ ਉਧਾਰਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤੋਰ ਦਏ ਤਰ ਜੋ ਤਿਹ ਹੀ ਤਬ ਗੋਪਨ ਬੂਢਨ ਮੰਤ੍ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਗੋਕਲ ਕੌ ਤਜੀਐ ਚਲੀਐ ਬ੍ਰਿਜ ਹ੍ਵੈ ਏਹਾ[1] ਭਾਵਤੇ ਭਾਵਨ[2] ਭਾਰੋ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਸੁਧਾ ਅਰੁ ਨੰਦਹਿ ਬਜੋਤ ਭਲੋ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਔਰ ਭਲੀ ਇਹ ਤੇ ਨ ਕਛੂ ਜਿਹ ਤੇ ਸੁ ਬਚੇ ਸੁਤ ਸ੍ਯਾਮ ਹਮਾਰੋ ॥ ੧੪੯ ॥ ਘਾਸਿ ਭਲੋ ਦ੍ਰੁਮ ਛਾਹ ਭਲੀ ਜਮਨਾ ਢਿਗ ਹੈ ਨ ਗਹੈ ਤਟ ਜਾਕੇ ॥ ਕੋਟਿ ਝਰੈ ਝਰਨਾ ਤਿਹ ਤੇ ਜੱਗ ਮੈ ਸਮ ਤੁੱਲਿ ਨਹੀ ਕਛੁ ਤਾਕੇ ॥ ਬੋਲਤ ਹੈ ਪਿਕ ਕੋਕਲ ਮੋਰ ਕਿਧੌ ਘਨ ਮੈ ਚਹੂ ਓਰਨ ਵਾਕੇ ॥ ਬੇਗ ਚਲੋ ਤੁਮ ਗੋਕਲ ਕੌ ਤਜ ਪੁੰਨ ਹਜਾਰ ਅਬੈ ਤੁਮ ਗਾਕੇ ॥ ੧੫੦ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੰਦ ਸਭੈ ਗੋਪਨ ਸਨੈ ਬਾਤ ਕਹੀ ਇਹ ਠੌਰ ॥ ਤਜਿ ਗੋਕਲ ਬ੍ਰਿਜ ਕੌ ਚਲੇ ਇਹ ਤੇ ਭਲੀ ਨ ਔਰ ॥ ੧੫੧ ॥ ਲਟ ਪਟ ਬਾਂਧੇ ਉਠਿ ਚਲੇ ਆਏ ਜਬ ਬ੍ਰਿਜ ਹੀਰ ॥ ਦੇਖਿਓ ਅਪਨੇ ਨੈਨ ਭਰ ਬਹਿਤੋ ਜਮਨਾ ਨੀਰ ॥ ੧੫੨ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਇਸ ਪਾਇਕੈ ਨੰਦਹਿ ਕੋ ਸਭ ਗੋਪਨ ਜਾਇ ਭਲੇ ਰਥ ਸਾਜੇ ॥ ਬੈਠ ਸਭੈ ਤਿਨ ਪੈ ਤਿਰੀਆ ਸੰਗਿ ਗਾਵਤ ਜਾਤ ਬਜਾਵਤ ਬਾਜੇ ॥ ਹੇਮ ਕੋ ਦਾਨੁ ਕਰੈਂ ਜੁ ਦੋਊ ਹਰਿ ਗੋਦ ਲਏ ਜਸੁਧਾ ਇਮ ਰਾਜੇ ॥ ਕੈਧਉ[3] ਸੈਲ ਸੁਤਾ ਗਿਰ ਭੀਤਰ ਊਚ ਮਨੋ ਮਨ ਨੀਲ ਬਿਰਾਜੇ ॥ ੧੫੩ ॥ ਗੋਪ ਗਏ ਤਜ ਗੋਕਲ ਕੌ ਬ੍ਰਿਜ ਆਪਨੇ ਆਪਨੇ ਡੇਰਨ ਆਏ ॥ ਡਾਰ ਦਈ ਲਸੀਆ ਅਰੁ ਅੱਛਤ ਬਾਹਰਿ ਭੀਤਰਿ ਧੂਪ ਜਗਾਏ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਊਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖ ਸੁਨਾਏ ॥ ਰਾਜ ਬਿਭੀਛਨ ਦੈ ਕਿਧੌ ਲੰਕ ਕੋ ਰਾਮ ਜੀ ਧਾਮ ਪਵਿੱਤ੍ ਕਰਾਏ ॥ ੧੫੪ ॥ ਕਬਿਜੋਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗੋਪ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਪੁਰ ਬਿਖੈ ਬੈਠੇ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ॥ ਅਬ ਮੈ ਲੀਲਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹੌਂ ਸੁਨਾਇ ॥ ੧੫੫ ॥

---

੧. ਕ੍ਰਿਸਨ। ੨. ਏਥੇ ਡਰ ਭਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੩. ਪਾਰਬਤੀ ਵਾਂਗ ਜਸੋਧਾ ਹੈ ਤੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਨੀਲੀ ਮਣੀ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸਾਤਿ ਬਿਤੀਤ ਭਏ ਜਬ ਸਾਲ ਲਗੇ ਤਬ ਕਾਨ੍ਹ ਚਰਾਵਨ ਗੱਊਆ ॥ ਪਾਤ ਬਜਾਵਤ ਔ ਮੁਰਲੀ ਮਿਲ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਲਰਕੱਊਆ ॥ ਗੋਪਨ ਲੈ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵਤ ਧਾਵਤ ਤਾਟਤ ਹੈ ਸਭ ਕੋ ਮਨ ਭੱਊਆ ॥ ਦੂਧ ਪਿਆਵਤ ਹੈ ਜਸੁਧਾ ਰਿਝਕੈ ਹਰਿ ਖੇਲ ਕਰੈ ਜੁ ਨਚੱਊਆ ॥ ੧੫੬ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰੂਖ ਗਏ ਗਿਰਕੈ ਧਸਿਕੈ ਸੰਗਿ ਦੈਤ ਚਲਾਇ ਦਯੋ ਹਰਿ ਜੀਜੋ ॥ ਫੂਲ ਗਿਰੇ ਨਭਿ ਮੰਡਲ ਤੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਨੈ ਸੁ ਕਰੀਜੋ ॥ ਧੰਨਿ ਹੀ ਧੰਨਿ ਭਯੋ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕਨ ਭੂਮਿ ਕੋ ਭਾਰੁ ਅਬੈ ਘਟ ਕੀਜੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕਥਾ ਸੁ ਕਹੀ ਇਸ ਕੀ ਚਿਤ ਦੈ ਕਬਿ ਪੈ ਇਹ ਕੋ ਜੁ ਸੁਨੀਜੋ ॥ ੧੫੭ ॥ ਕੈਤਕਿ ਦੇਖ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਕ ਡੇਰਨ ਡੇਰਨ ਜਾਇ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਦਾਨੋ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਸੁਧਾ ਗਰ ਆਨੰਦ ਕੇ ਮੱਧਿ ਬਾਤ ਭਹੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸਰਤਾ ਜਿਉ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਫੈਲਿ ਪਰਜੋ ਸੁ ਦਸੋ ਦਿਸ ਕੋ ਗਨਤੀ ਮਨ ਕੀ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਬਹੀ ਹੈ ॥ ੧੫੮ ॥ ਅਬ ਬਕੀ ਦੈਤ ਕੋ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੈਤ ਹਨਜੋ ਸੁਨਿਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੌਨਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਬਕ ਕੋ ਸੁਨਿ ਲੱਯੋ ॥ ਹੋਇ ਤਯਾਰ ਅਬੈ ਤੁਮ ਤੋ ਤਜਿਕੈ ਮਥੁਰਾ ਬ੍ਰਿਜਮੰਡਲ ਜੱਯੋ ॥ ਕੈ ਤਸਲੀਮ ਚਲਜੋ ਤਿਹ ਕੋ ਚਬ ਡਾਰਤ ਹੋ ਮੁਸਲੀ ਧਰ ਭੱਯੋ ॥ ਕੰਸਿ ਕਹੀ ਹਸਿਕੈ ਉਹਿ ਕੋ ਸੁਨਿ ਰੇ ਉਹਿ ਕੋ ਛਲ ਸੋ ਹਨਿ ਦੱਯੋ ॥ ੧੫੯ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਬਛਰੇ ਸੰਗ ਲੈ ਕਰ ਬੀਚ ਗਏ ਬਨ ਕੈ ਗਿਰਧਾਰੀ ॥ ਫੇਰਿ ਗਏ ਜਮਨਾ ਤਟਿ ਪੈ ਬਛਰੇ ਜਲ ਸੁੱਧ ਅਚੈ ਨਹਿ ਖਾਰੀ ॥ ਆਇ ਗਯੋ ਉਤ ਦੈਤ ਬਕਾਸੁਰ ਦੇਖਨ ਮਾਹਿ ਭਯਾਨਕ ਭਾਰੀ ॥ ਲੀਲ ਲਏ ਸਭ ਹੂੰ ਬਗੁਲਾ ਫਿਰਿ ਛੋਰਿ ਗਏ ਹਰਿ ਜੋਰ ਗਜਾਰੀ ॥ ੧੬੦ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਗਨ ਰੂਪ ਤਬ ਕ੍ਰਿਸਨ ਧਰ ਕੰਠਿ ਦਯੋ ਤਿਹ ਜਾਲ ॥ ਗਹਿ ਸੁ ਮੁਕਤਿ ਠਾਨਤ ਭਯੋ ਉਗਲ ਡਰਯੋ ਤਤਕਾਲ ॥ ੧੬੧ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਚੋਟ ਕਰੀ ਉਨ ਜੋ ਇਹ ਪੈ ਇਨ ਤੋ ਬਲਿ ਕੈ ਉਹਿ ਚੋਚ ਗਹੀ ਹੈ ॥ ਚੀਰ ਦਈ ਬਲ ਕੈ ਤਨ ਕੋ ਸਰਤਾ ਇਕ ਸੌਨਤ ਸਾਥ ਬਹੀ ਹੈ ॥ ਔਰ ਕਹਾ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਸੁ ਕਹੀ ਜੁ ਕਛੂ ਮਨ ਮੱਧਿ ਲਹੀ ਹੈ ॥ ਜੋਤ ਰਲੀ ਤਿਹ ਮੈ ਇਮ ਜਿਉ ਦਿਨ ਮੈ ਦੁਤ ਦੀਪ ਸਮਾਇ ਰਹੀ ਹੈ ॥ ੧੬੨ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਜਬੈ ਦੈਤ ਆਯੋ ਮਹਾ ਮੁਖਿ ਚਵਰਾਯੋ ਜਬ ਜਾਨਿ ਹਰਿ ਪਾਯੋ ਮਨ ਕੀਨੋ ਵਾਕੇ ਨਾਸਕੋ ॥ ਸਿੱਧ ਸੁਰਜਾਪਤਿ ਨੈ ਉਖਾਰ ਡਾਰੀ ਚੋਚਵਾਕੀ ਬਲੀ ਮਾਰ ਡਾਰਯੋ ਮਹਾਬਲੀ ਨਾਮ ਜਾਸ ਕੋ ॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰ ਪਰਯੋ ਹੂੰ ਦੁਟੂਕ ਮਹਾ ਮੁਖਿ ਵਾਕੋ ਤਾਕੀ ਛਬਿ ਕਹਿਬੇ ਕੋ ਭਯੋ ਮਨ ਦਾਸ[1] ਕੋ ॥ ਖੇਲਬੇ ਕੋ ਕਾਜ ਬਨ ਬੀਚ ਗਏ ਬਾਲਕ ਜਿਉ ਲੈਕੈ ਕਰ ਮੱਧਿ ਚੀਰ ਡਾਰੈਂ ਲਾਂਬੇ ਘਾਸ ਕੋ ॥ ੧੬੩ ॥

ਇਤਿ ਬਕਾਸੁਰ ਦੈਤ ਬਧਹਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥

ਸੰਗ ਲਏ ਬਛੁਰੇ ਅਰੁ ਗੋਪਸੁ ਸਾਂਝਿ ਪਰੀ ਹਰਿ ਡੇਰਨ ਆਏ ॥ ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਮਹਾਂ ਮਨ ਮੈ ਮਨ ਭਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੋ ਮਿਲ ਗਾਏ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਨਾਏ ॥ ਦੇਵਨ ਦੇਵ ਹਨਜੋ ਧਰ ਪੈ

---

੧. ਕ੍ਰਿਸਨ ਦਾ ਦਾਸ ਕਵੀ ਸ਼ਾਮ ਹੈ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਕਲਗੀਧਰ ਜੀ ਦਾ ਨੌਕਰ ਸੀ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਛਲਿ ਕੈ ਤਰ ਔਰਨ ਕੋ ਜੁ ਸੁਨਾਏ ॥ ੧੬੪ ॥ ਕਾਨਜੂ ਬਾਚ ਗੋਪਨ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਇਹ ਗੋਪਨ ਕੋ ਫੁਨ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਜਾਵੈਂ ॥ ਅੰਨੁ ਅਚੈ ਅਪਨੈ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਜਿਨ ਮੱਧਿ ਮਹਾਬਨ ਕੇ ਮਿਲ ਖਾਵੈਂ ॥ ਬੀਚ ਤਰੈ ਹਮ ਪੈ ਜਮਨਾ ਮਨ ਭਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਮਿਲ ਗਾਵੈਂ ॥ ਨਾਚਹਿਗੇ ਅਰੁ ਕੂਦਹਿਗੇ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਮੈ ਮੁਰਲੀ ਸੁ ਬਜਾਵੈਂ ॥ ੧੬੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ਮਾਨ ਲਯੋ ਸਭ ਨੋ ਵਹ ਗੋਪਨ ਪ੍ਰਾਤ ਭਈ ਜਬ ਰੈਨ ਬਿਹਾਨੀ ॥ ਕਾਨ੍ ਬਜਾਇ ਉਠਿਓ ਮੁਰਲੀ ਸਭ ਜਾਗ ਉਠੇ ਤਬ ਗਾਇ ਛਿਰਾਨੀ ॥ ਏਕ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਦ੍ਰੁਮ ਪਾਤ ਕਿਧੌ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਿਆਮ ਪਿਰਾਨੀ[1] ॥ ੧੬੬ ॥ ਗੋਰੀ ਕੇ ਚਿਤ੍ ਲਗਾਇ ਤਨੈ ਸਿਰ ਪੰਖ ਧਰਜੋ ਭਗਵਾਨ[2] ਕਲਾਪੀ ॥ ਲਾਇ ਤਨੈ[3] ਹਰਿਤਾ ਮੁਰਲੀ ਮੁਖਿ ਲੋਕ ਭਯੋ ਜਿਹ ਕੋ ਸਭ ਜਾਪੀ ॥ ਫੂਲ ਗੁਛੈ ਸਿਰ[4] ਖੋਸ ਲਏ ਤਰ ਰੂਖ ਖਰੇ ਧਰਨੀ ਜਿਨ ਥਾਪੀ ॥ ਖੇਲਿ ਦਿਖਾਵਤ ਹੈ ਜਗ ਕੌ ਅਰ ਕੋਊ ਨਹੀ ਹੁਇ ਆਪ ਹੀ ਆਪੀ ॥ ੧੬੭ ॥ ਕੰਸ ਬਾਚ ਮੰਤ੍ਰੀਅਨ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਉ ਬਕ ਲੈ ਹਰਿ ਜੀ ਹਨਜੋ ਕੰਸ ਸੁਨਜੋ ਤਬ ਸ੍ਰਉਨ ॥ ਕਰਿ ਇਕਤ੍ ਮੰਤ੍ਰਹਿ ਕਹਜੋ ਤਹਾ ਭੇਜੀਏ ਕਉਨ ॥ ੧੬੮ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਾਚ ਕੰਸ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੈਠ ਬਿਚਾਰ ਕਰਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਤ੍ਰਨਿ ਦੈਤ ਅਘਾਸੁਰ ਕੋ ਕਹੁ ਜਾਵੈ ॥ ਮਾਰਗ ਰੋਕ ਰਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਧਰ ਪੰਨਗ ਰੂਪ ਮਹਾਂਮੁਖ ਬਾਵੈ[5] ॥ ਆਇ ਪਰੈ ਹਰਿ ਜੀ ਜਬਹੀ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰ ਸਨੇ ਚਬ ਜਾਵੈ ॥ਆਇ ਹੈ ਖਾਇ ਤਿਨੈ ਸੁਨਿ ਕੰਸ ਕਿ ਨਾਤਰ ਆਪਨੋ ਜੀਉ ਗਵਾਵੈ ॥ ੧੬੯ ॥ ਅਥ ਅਘਾਸੁਰ ਦੈਤ ਆਗਮਨ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਾਹਿ ਕਹਜੋ ਅਘ ਕੰਸਿ ਗਯੋ ਤਹ ਪੰਨਗ ਮਹਾ ਧਰ ਆਯੋ ॥ਭ੍ਰਾਤ ਹਨਜੋ ਭਗਨੀ ਸੁਨਿਕੈ ਬਧਕੈ ਮਨ ਕ੍ਰੋਧ ਤਹਾਂ ਕਹੁ ਧਾਯੋ ॥ ਬੈਠਿ ਰਹਜੋ ਤਿਨ ਕੈ ਮਗ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਬਧ ਕਾਜ ਮਹਾਂ ਮੁੱਖ ਬਾਯੋ ॥ ਦੇਖਤ ਤਾਹਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਕ ਖੇਲ ਕਹਾ ਮਨ ਮੈ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ੧੭੦ ॥ ਸਭ ਗੋਪਨ ਬਾਚ ਆਪਸਿ ਮੈ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੋਊ ਕਹੈ ਗਿਰ ਮੱਧਿ ਗੁਫਾ ਇਹ ਕੋਊ ਇਕੱਤ੍ ਕਹੈ ਅੰਧਿਆਰੋ ॥ ਬਾਲਕ ਕੋਊ ਕਹੈ ਇਹ ਰਾਛਸ ਕੋਊ ਕਹੈ ਇਹ ਪੰਨਗ ਭਾਰੋ ॥ ਜਾਇ ਕਹੈ ਇਕ ਨਾਹਿ ਕਹੈ ਇਕ ਬਿਓਤ ਇਹੀ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨ ਧਾਰੋ ॥ ਏਕ ਕਹੈ ਚਲੋ ਭਉਨ ਕਛੂ ਸੁ ਬਚਾਵ ਕਰੈ ਘਨਿ ਸਜਾਮ ਹਮਾਰੋ ॥ ੧੭੧ ॥ ਹੋਰ[6] ਹਰੈ ਤਿਹੋ ਮੱਧਿ ਧਸੇ ਮੁਖਿ ਨਾਉਨ ਰਾਛਸ ਮੀਚ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਸਜਾਮ ਜੁ ਆਵੈ ਜਬੈ ਮਮ ਮੀਟ ਹੌ ਬਿਓਤ ਇਹੀ ਮਨ ਮੱਧਿ ਕਯੋ ਹੈ ॥ ਕਾਨ੍ ਗਏ ਤਬ ਮੀਟ ਲਯੋ ਮੁਖ ਦੇਵਨ ਤੋਹਿ ਹਕਾਰ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਜੀਵਨ ਮੂਰ ਹੁਤੀ ਹਮਰੀ ਅਬ ਸੋਊ ਅਘਾਸੁਰ ਚਾਬ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ੧੭੨ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੇਹਿ ਬਢਾਇ ਬਡੋ ਹਰਿ ਜੀ ਮੁਖ ਰੋਕ ਲਯੋ ਉਹ ਰਾਛਸ ਹੀ ਕੋ ॥ ਰੋਕ ਲਏ ਸਭ ਹੀ ਕਰਿ ਕੈ ਬਲ ਸਾਸਿ ਬਢਯੋ ਤਬ ਹੀ ਉਹ ਜੀ ਕੋ ॥ ਕਾਨ ਬਿਦਾਰ ਦਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸਿਰ ਪ੍ਰਾਨ ਭਯੋ ਬਿਨ ਭ੍ਰਾਤ ਬਕੀ ਕੋ ॥ ਗੂਦ ਪਰਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਇਮ ਜਿਉ ਸਵਦਾਗਰ ਕੋ ਟੂਟ ਗਯੋ ਮਨ ਘੀ ਕੋ ॥ ੧੭੩ ॥ ਰਾਹ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਨਿਕਸੇ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰ ਸਭੈ ਨਿਕਸੇ ਤਿਹ[7] ਨਾਰੇ ॥ ਦੇਵ ਤਬੈ ਹਰਖੇ ਮਨ ਮੈ

---

੧. ਪਛਾਨੀ। ੨. ਮੋਰ। ੩. ਹੜਤਾਲ ਦਾ ਟਿਕਾ। ੪. ਟੰਗੇ। ੫. ਟੱਡੇ। ੬. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ। ੭. ਨਾਲ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪਿਖ ਕਾਨ ਬਚਜੋ ਹਰਿ ਪੰਨਗ ਭਾਰੇ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਬੈ ਗਨ ਗੰਧਬ ਬ੍ਰਹਮ ਸਭੈ ਮੁਖ ਬੇਦ ਉਚਾਰੇ ॥ ਆਨੰਦ ਸਮਾਮ ਭਯੋ ਮਨ ਮੈ ਨਗ ਰੱਛਕ ਜੀਤ ਚਲੇ ਘਰ ਭਾਰੇ ॥ ੧੭੪ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ ਕਢਜੋ ਸਿਰਿ ਕੇ ਮਗ ਹ੍ਵੈ ਨ ਕਢਜੋ ਮੁਖ ਕੇ ਮਗ ਜੋਰ ਅਝੀਕੇ ॥ ਸੂੰਨ ਭਰਜੋ ਇਮ ਠਾਢਿ ਭਜੋ ਪਹਰੈ ਪਟ ਜਿਉ ਮੁਨਿ ਸ੍ਰਿੰਗ ਮਝੀਕੇ ॥ ਏਕ ਕਹੀ ਇਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਫੁਨ ਔ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬਝੀ ਕੇ ॥ ਦੌਅਤਿ ਈਟ ਗੁਆਰ ਸਨੈ ਹਰਿ ਦੌਰ ਚੜੇ ਜਨ ਸੀਸ ਗਝੀਕੇ ॥ ੧੭੫ ॥ ਇਤਿ ਅਘਾਸੁਰ ਦੈਤ ਬਧਹਿ ॥

ਅਥ ਬਛਰੇ ਗੁਆਰਬ੍ਰਹਮਾ ਚੁਰੈਬੋ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰਾਛਸ ਮਾਰ ਗਏ ਜਮਨਾ ਤਟ ਜਾਇ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਅੰਨ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਵਾਰ ਪਰਜੋ ਮੁਰਲੀ ਕਟ[1] ਖੋਸ ਲਈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਕੈ ਛਮਕਾ ਬਰਖੈ ਛਟਕਾ ਕਰ[2] ਬਾਮ ਹ੍ਵੈ ਸੋ ਸਭ ਹ੍ਵੈ ਵਹ ਖਾਯੋ ॥ ਮੀਠ ਲਗੇ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ[3] ਕਰਕੈ ਗਤਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ੧੭੬ ॥ ਕੋਊ ਡਰੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖਿ ਗ੍ਰਾਸ ਠਗਾਇ ਕੋਊ ਅਪਣੇ ਮੁਖ ਡਾਰੇ ॥ ਹੋਇ[4] ਗਏ ਤਨ ਮੈ ਕਛੁ ਨਾਮਕ[5] ਖੇਲ ਕਰੋ ਸੰਗਿ ਕਾਨਰ ਕਾਰੇ ॥ ਤਾ ਛਿਨ ਲੈ ਬਛਰੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਇਕਠੇ ਕਰਿਕੈ ਸੁ ਕੁਟੀ ਮਧਿ ਡਾਰੇ ॥ ਢੂੰਢਿ ਫਿਰੈ ਨ ਲਹੈ ਸੁ ਕਰੈ ਬਛਰੇ ਅਰੁ ਗ੍ਵਾਰ[6] ਨਏ ਕਰਤਾਰੇ ॥੧੭੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਹਰੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਇਹੈ ਤਬ ਹਰਿ ਜੀ ਤਤਕਾਲ ॥ ਕਿਧੋ ਬਨਾਏ ਛਨਕ ਮੈ ਬਛਰੇ ਸੰਗਿ ਗ੍ਵਾਲ ॥ ੧੭੮ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰੂਪ ਉਹੀ ਪਟ ਕੇ ਰੰਗ ਹੈ ਵਹ ਰੰਗ ਵਹੈ ਸਬ ਹੀ ਬਛਰਾ ਕੋ ॥ ਸਾਂਝਿ ਪਰੀ ਸੁ ਗਏ ਹਰਿ ਜੀ ਗ੍ਰਹਿ ਕੋਇ ਲਖੈ ਇਤਨੋ ਬਲ ਕਾਕੋ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੁ ਲਖੇ ਨ ਲਖੇ ਇਕ ਆਦ ਕੋ ਨਾਮ ਮਨੀ ਮਨ ਜਾਕੋ ॥ ਬਾਤ ਇਹੀ ਸਮਝੀ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਹੈ ਅਬ ਖੇਲ ਸਮਾਪਤਿ ਵਾਂਕੋ ॥ ੧੭੯ ॥ ਚੁਮ ਲਯੋ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਇ ਉਠੇ ਮੁਰਲੀ ਤੇ ॥ ਬਾਲ ਲਖੇ ਅਪਨੇ ਨਕਿਨੀ ਜਨ ਗੋ ਦਵਰੀ' ਤਿਹ ਸੋ ਹਿਤ ਕੀਜੋ ॥ ਹੋਤ ਕੁਲਾਹਲ ਪੈ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਨਹਿ ਹੋਤ ਇਤੈ ਸੁ ਕਹੂੰ ਕਿਮ ਬੀਤੋ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਨੈ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਲੇਹ ਬੁਲਾਇ ਬੁਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸੋ ॥੧੮੦ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਹਰਿ ਜੀ ਉਠਕੈ ਬਨ ਬੀਚ ਗਏ ਸੰਗ ਲੈ ਕਰ ਬੱਛੇ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਫਿਰਾਵਤ ਹੈ ਛਟਕਾ ਗਹਿ ਗ੍ਵਾਰ ਸਭੈ ਕਰ ਹੱਛੇ ॥ ਖੇਲਤ ਖੇਲਤ ਨੰਦ ਕੋ ਨੰਦ ਸੁਆਪ ਹੀ ਤੇ ਗਿਰ ਕੈ ਉਠ ਗੱਛੇ ॥ ਕੋਊ ਕਹੈ ਇਹ ਖੇਦ ਗਹੈ ਹਮ ਕੋਊ ਕਹੈਂ ਇਹ ਨਾਹਨਿ ਨੱਛੇ[7] ॥ ੧੮੧ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਸਨੈ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਲੈ ਅਪਨੇ ਸੰਗਿ ਪੈ ਸਭ ਗਾਈ ॥ ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਗਿਰ ਕੈ ਸਿਰ ਤੇ ਮਨ ਮੋਹਿ ਬਢਾਇ ਸਭੈ ਉਠਿ ਧਾਈ ॥ ਗੋਪ ਗਏ ਤਿਨ ਪੈ

---

੧. ਟੰਗ ਲਈ ਲੱਕ ਵਿਚ। ੨. ਸੱਜੇ ਹਥ ਵਿਚ ਛਮਕਾਂ ਲੈਕੇ ਛਿੱਟਾਂ ਵਰਸੌਂਦੇ ਨੇ। ੩. ਹਰੀ ਕੇ ਤਾਈਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ੪. ਕ੍ਰਿਸਨ ਦਾ ਰੂਪ ਹੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ੫. ਨਾਮ ਮਾਤ੍ਰ ਹੀ ਖੇਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ੬. ਕਰ ਤਾਰ=ਕ੍ਰਿਸਨ ਨੇ ਨਵੇਂ ਕਰ ਲਏ। ੭. ਗਊਆਂ ਦੌੜੀਆਂ। ੮. ਡਰ ਨਹੀਂ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

चल कै जब जाति पिखी तिन नैनन माई ॥ रोह भरे सु खरे न टरे सुत नंदहि के कहु बात सुनाई ॥ १८२ ॥ नंद बाच कान्ह प्रति ॥ सैया ॥ किउ सुत गउअन लिआइ इहां इह तै हमरो सभ ही दध खोजो॥चुअ गए बछरांइन को इह ते हमरे मन मै भ्रम होजो॥ कान्ह फरेब करजो तिन सो मन मोह महां तिन केजु करोजो ॥ बार भजो तत क्रोध मनो तिह मै जल सीतल मोह समोजो ॥ १८३ ॥ सवैया ॥ मोहि बछजो तिहके मन मै नहि छोडि सकै अपने सुत कोउ ॥ गउअनि छोडि सकै बछरे इतनो मन मोह करै तब सोउ ॥ पै गरुऐ गिह गे संगि लै तिन चउक हली इहि बात लखेउ ॥ देव डरी ममता इन पै कि चरित्र किधै हरि को इह होउ ॥ १८४ ॥ साल बितीत भए जबही हरिजी बन बीच गए दिन कउनै॥ देखन कौतक कै चतुरानन सीघ्र भजो तिह को उठि गउनै ॥ ग्वार वहै बछुरे संगि है वह चक्रत जाइ गइओ हुइ तउनै ॥ देखि तिनै डरकै पर पाइन आइकै आनंद दुंदभ छउनै ॥ १८५ ॥ ब्रहमा बाच कान्ह जु प्रति॥ सवैया ॥ हे करुना निध हे जग के पति अॅचुत हे बिनती सुन लीजै ॥ चूक भई हम ते तुमरी तिह ते अपराध छिमापन कीजै ॥ कान्ह कही इह बात छिमी हमना बिध अंम्रित छाडि कै पीजै ॥ लिआउ कहजे न लिआइ हो जाह सिताब अहीजो नही ढील करीजै॥ १८६ ॥ लै बछरे ब्रहमा तब ही छिन मै चलकै हरि जी पहि आजो ॥ कान्ह मिलै जबही सभ ग्वार तबै मन मै तिनहूं सुख पाजो ॥ लोप भजो संगि के बछरे तब भेद किनी लख जान न पाजो ॥ बाल बुझी न किनी उठि बोलि सुलिआउ वहै हम जो मिलि खाजो ॥ १८७ ॥ होइ इकत्र किधो बिज बालक अंनि अचजो सभ नै जु पुरानो ॥ कान्ह कही हम नाग हनजो हरि को इह खेल किनी नहि जानो ॥ होइ प्रसंनि महां मन मै गरड़ाधुज को कर रॅछक मानो ॥ दान दजो हमको जीअ को इह मात पिता पहि जाइ बखानो ॥ १८८ ॥ इति ब्रहमा बछरे आन पाइपरा॥

अघपैनक दैत बध कथनं ॥ सवैजा ॥ बारह साल बितीत भए तु लगे तब कान्ह चहावन गाई ॥ सुंदर रुप बनजो इह को कहकै इह तोह सराहत दाई ॥ ग्वार सनै बन बीच फिरै कबि नै उपमा तिहकी लखि पाई ॥ कंसहि के बध के हित को जनु बाल चमूं भगवान बनाई ॥ १८९ ॥ कबित्त ॥ कमल सो आनन कुरंग ताके बाके नैन कट सम केहरि [1]मिनाल बाहै अैन है ॥ कोकल सो कंठ कीर नासका धनुख भउहै बानी [2]सुरसर जाहि लागै नहि चैन है॥त्रीअनि को मोहति फिरति गाम आस पास बिरहन के दाहबे को जैसे पतरैन[3] है ॥ पुन मंदि मति लोक कछु जानत न भेद याको एते पर कहै चरवारे सजाम धेन है ॥

---

१. कौल दी नाली वरगी। २. सुर बाण वरगी है। ३. चंद।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੧੯੦ ॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸਭ ਬਾਤ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਸਜਾਮੈ ॥ ਆਨਨ ਚੰਦ ਬਨੈ ਮ੍ਰਿਗ ਸੋਂ ਦ੍ਰਿਗ ਰਾਤਿ ਦਿਨਾ ਬਸਤੋ ਸੁ ਹਿਯਾ ਮੈ ॥ ਬਾਤਨ ਹੀ ਅਰਿ ਪੈ ਇਹ ਕੀ ਬਿਰਤਾਂਤ ਲਖਜੋ ਹਮ ਜਾਨ ਜੀਯਾ ਮੈ ॥ ਕੈ ਡਰਪੈ ਹਰਿ ਕੋਹਰਿ ਕੌਛਪ ਮੌਨ ਰਹਜੋ ਅਬ ਲਉ ਤਨ ਯਾ ਮੈਂ[1] ॥ ੧੯੧ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੰਗ ਹਲੀ ਹਰਿ ਜੀ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰ ਕਹੀ ਸਭ ਤੀਰ ਸੁਨੋ ਇਹ ਭੁੱਯਾ॥ਰੂਪ ਧਰੋ ਅਵਤਾਰਨ ਕੋ ਤੁਮ ਬਾਤ ਇਹੈ ਗਤਿ[2] ਕੀ ਸੁਰਗੱਯਾ ॥ ਨਾ ਹਮਰੋ ਅਬ ਕੋ ਇਹ ਰੂਪ ਸਭੈ ਜਗ ਮੈਂ ਕਿਨਹੂੰ ਲਖ ਪੱਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਜੋ ਹਮ ਖੇਲ ਕਰੈ ਜੋਊ ਹੋਇ ਭਲੋ ਮਨ ਕੋ ਪਰਚੱਯਾ ॥ ੧੯੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਾਲ ਭਲੇ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਸਭ ਹੀ ਜਨ ਕੇ ਮਨ ਕੇ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਸੇਤ ਸਰੋਵਰ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਨ ਮੈ ਸਰਮਾ [3]ਸਸਿਸੀ ਦਮਕਾਈ ॥ ਮੱਧ ਬਰੇਤਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖ ਸੁਨਾਈ ॥ ਲੋਚਨ[4] ਸੋ ਕਰਿਕੈ ਬਸੁਧਾ ਹਰਿ ਕੇ ਇਹ ਕੌਤਕ ਦੇਖਨ ਆਈ ॥ ੧੯੩ ॥ ਰੂਪ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜਿਨ ਕੋ ਪਿਖਕੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਬਾਢੈ ॥ ਖੇਲਤ ਕਾਨ੍ਹ ਫਿਰੈ ਤਿਹ ਜਾਇ ਬਨੇ ਜਿਹ ਠੌਰ ਬਡੇ ਸਰਗਾਢੈ ॥ ਗ੍ਵਾਲ ਹਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਰਾਜਤ ਦੇਖ ਦੁਖੀ ਮਨ ਕੋ ਦੁਖ ਕਾਢੈ ॥ ਕੌਤਕ ਦੇਖ ਧਰਾ ਹਰਖੀ ਤਿਹ ਤੇ ਤਰ[5] ਰੋਮ ਭਏ ਤਨ ਠਾਢੈ ॥ ੧੯੪ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤਰੈ ਤਰੁ ਕੇ ਮੁਰਲੀ ਸੁ ਬਜਾਇ ਉਠਜੋ ਤਨ ਕੋ ਕਰ ਐਂਡਾ[6] ॥ ਮੋਹ ਰਹੀ ਜਮਨਾ ਖਗ ਔ ਹਰਿ[7] ਜੱਛ ਸਭੈ ਅਰਨਾ ਅਰੁ ਗੈਂਡਾ ॥ ਪੰਡਿਤ ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਸੁਨਕੈ ਅਰੁ ਮੋਹਿ ਗਏ ਸੁਨਕੈ ਜਨ ਜੈਂਡਾ[8] ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਮੁਰਲੀ ਇਹ ਨਾਹਨ ਰਾਗਨ ਪੈਂਡਾ ॥ ੧੯੫ ॥ ਆਨਨ ਦੇਖ ਧਰਾ ਹਰਿ ਕੋ ਅਪਨੈ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਲਲਚਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਬਨਜੋ ਇਹ ਕੋ ਤਿਹ ਤੇ ਪ੍ਰਤਮਾ ਅਤ ਤੇ ਅਤਿ ਭਾਨੀ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੀ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਅਪਨੈ ਮਨ ਮੈ ਫੁਨਿ ਜੋ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਰੰਗਨ ਕੇ ਪਟ ਲੈ ਤਨ ਪੈ ਜੁ ਮਨੋ ਇਹ ਕੀ ਹੁਇਬੇ ਪਟਰਾਨੀ ॥ ੧੯੬ ॥ ਗੋਪਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰ ਕਹੀ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਪੈ ਇਕ ਤਾਲ ਬਡੋ ਤਿਹ ਪੈ ਫਲ ਹੱਛੇ ॥ ਲਾਇਕ ਹੈਂ ਤੁਮਰੇ ਮੁਖ ਕੀ ਕਰੁਆ ਜਹ ਦਾਖ ਦਸੋ ਦਿਸ ਗੁੱਛੇ ॥ ਧੇਨਕ[9] ਦੈਤ ਬਡੋ ਤਿਹ ਜਾਇ ਕਿਧੌ ਹਨਿ ਲੋਗਨ ਕੋ ਉਨ ਰੱਛੇ ॥ ਪੁਤ੍ ਮਨੋ ਮਧਰੇਂਦ[10] ਪ੍ਰਭਾਤ ਤਿਨੈ ਉਠ ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੈ ਵਹ ਭੱਛੇ ॥ ੧੯੭ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਇ ਕਹੀ ਤਿਨ ਕੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜਹ ਤਾਲ ਵਹੈ ਅਰੁ ਹੈ ਫਲ ਨੀਕੇ ॥ ਬੋਲਿ ਉਠਜੋ ਮੁਖ ਤੇ ਮੁਸਲੀ ਸੁ ਤੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਨਹਿ ਹੈ ਫੁਨਿ ਫੀਕੇ ॥ ਮਾਰ ਹੈ ਦੈਂਤ ਤਹਾ ਚਲਕੈ ਜਿਹ ਤੇ ਸੁਰ ਜਾਹਿ ਨ ਭੈ ਦੁਖ ਜੀ ਕੇ ॥ ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਚਲੈ ਤਹ

---

੧. ਹੁਣ ਤਾਈਂ ਕਾਮ ਲੁਕ ਰਿਹਾ ਹੈ ਸ਼ਿਵਜੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ। ੨. ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਰਗ ਨੂੰ ਤੁਰ ਗਈ ਹੈ। ੩. ਕੰਮੀਆਂ। ੪. ਸੌ ਅੱਖਾਂ ਕਰ ਕੇ ਧਰਤੀ ਆਈ ਹੈ ਇਹ ਰੇਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ੫. ਧਰਤੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਉਤੇ ਬ੍ਰਿਛ ਰੂਪ ਵਾਲ ਖੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ੬. ਆਕੜ ਕੇ। ੭. ਸ਼ੇਰ। ੮. ਦੈਂਤ। ੯. ਜੜ ਚੇਤਨ। ੧੦. ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਤਾਲ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕੈ ਮਿਲ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਸਭੈ ਮੁਰਲੀ ਕੈ ॥ ੧੯੮ ॥ ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਤਹਾ ਹਰਿ ਜੀ ਜੁ ਗਏ ਮਿਲਕੈ ਤਟ ਪੈ ਸਰ ਭਾਰੇ ॥ ਕੈ ਬਲ ਤੇ ਮੁਸਲੀ ਤਨ ਕੈ ਤਰੁ ਤੇ ਫਰ ਖੰਦਨ ਜਜੋਂ ਧਰ ਡਾਰੇ ॥ ਧੇਨਕ ਕ੍ਰੋਧ ਮਹਾ ਕਰਕੈ ਦੋਊ ਪਾਇ ਹਿ੍ਦੇ ਤਿਹ ਸਾਥ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਗੋਡਨ ਤੇ ਗਹਿ ਫੈਕ ਦਯੋ ਹਰਿ ਜਿਉ ਸਿਰ ਤੇ ਗਹਿ ਕੂਕਰ ਮਾਰੇ ॥ ੧੯੯ ॥ ਕ੍ਰੂਧ ਭਈ ਧੁਜਨੀ ਤਿਹ ਕੀ ਪਤਿ ਜਾਨ ਹਤਯੋ ਇਨ ਉ੍ਪਰ ਆਈ ॥ ਗਾਇ ਕੋ ਰ੍ਪੁ ਧਰਯੋ ਸਭ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਖੁਰ ਸੋਂ ਧਰ ਧੂਰ ਉਚਾਈ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਹਲੀ ਬਲਿ ਕੈ ਤਬ ਹੀ ਚਤੁਰੰਗ ਦਸੋ ਦਿਸ ਬੀਚ ਬਗਾਈ ॥ ਲੈ ਕਿਰਸਾਨ ਮਨੋ ਤੰਗੁਲੀ ਖਲ ਦਾਨਨ ਜਜੋਂ ਨਭਿ ਬੀਚਿ ਉਡਾਈ ॥ ੨੦੦ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਧੇਨਕ ਦੈਤ ਬਧਹਿ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੈਤ ਹਨਯੋ ਚਤਰੰਗ ਚਮੂੰ ਸੁਨ ਦੇਵ ਕਰੈ ਮਿਲਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਡਾਈ ॥ ਭੱਛ ਸਭੈ ਫਲ ਗ੍ਹਾਰ ਚਲੈ ਗ੍ਰਹ ਧ੍ਰੂਰ ਪਰੀ ਮੁਖ ਪੈ ਛਬ ਛਾਈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖ ਸੁਨਾਈ ॥ ਧਾਵਤ ਘੋਰਨ ਕੀ ਪਗ ਕੀ ਰਜ ਛਾਇ ਲਏ ਰਵ ਸੀ ਛਬ ਪਾਈ ॥ ੨੦੧ ॥ ਸੈਨ ਸਨੈ ਹਨਿ ਦੈਤ ਗਯੋ ਗ੍ਰਹ ਗੋਪ ਗਏ ਗੁਪੀਆ ਸਭ ਆਈ ॥ ਮਾਤ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਈ ਮਨ ਮੈ ਤਿਹ ਕੀ ਜੁ ਕਰੈਂ ਬਹੁ ਭਾਤ ਬਡਾਈ ॥ ਚਾਤਰ ਦੂਧ ਕਰਯੋ ਖਇਬੇ ਕਹੁ ਖਾਇ ਬਹੂ ਤਹ ਦੇਹ ਬਧਾਈ ॥ ਹੋਇ ਬਡੀ ਤੁਮਰੀ ਚੁਟੀਆ ਇਹ ਤੇ ਫੁਨ ਬਾਤ ਸਭੈ ਮਿਲ ਚਾਈ ॥ ੨੦੨ ॥ ਭੋਜਨ ਕੈ ਟਿਕ ਰੀ ਹਰਿ ਕੀ ਪਲਕਾਂ ਪਰ ਔਰ ਕਰੈ ਜੁ ਕਹਾਨੀ ॥ ਰਾਜ[1] ਗਯੋ ਤਰਨੋ ਮਰਾ ਰੈਨ ਲਹਯੋ ਸੁ ਲਗਯੋ ਵਹ ਪੀਅਨ ਪਾਨੀ ॥ ਰਾਤ[2] ਪਰੀ ਤਬ ਹੀ ਭਰ ਭੰ ਤਿਨ ਸੌਨ ਸੁਨੀ ਅਪਨੇ ਇਹ ਬਾਨੀ ॥ ਜਾਹੁ[3] ਕਹਯੋ ਤਿਨ ਤਉ ਹਰਿ ਗਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਇ ਮਿਲਯੋ ਅਪਨੀ ਪਟਰਾਨੀ ॥ ੨੦੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੋਇ ਗਏ ਹਰਿ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਫਿਰ ਲੈ ਬਛਰੇ ਬਨ ਗੋ ਗਿਰਧਾਰੀ ॥ ਮੱਧਿ ਭਏ ਰਵਿ ਕੇ ਜਮਨਾ ਤਟ ਧਾਇ ਗਏ ਜਿਹ ਥੋ ਸਰ ਭਾਰੀ ॥ ਗੋ ਬਛਰੇ ਅਰੁ ਗੋਪ ਸਭੈ ਗਿਰ ਗੇ ਸਭ ਪ੍ਰਾਨ ਡਸੈ ਜਬ ਕਾਰੀ ॥ ਧਾਇ ਕਹਯੋ ਮੁਸਲੀ ਪ੍ਰਭੁ ਪੈ ਸਭਸੈਨ ਸਖਾ ਤੁਮਰੀ ਹਰਿਮਾਰੀ ॥ ੨੦੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਚਿਤਵੀ ਤਿਨੈ ਜੀਵ ਉਠੇ ਤਤਕਾਲ ॥ ਗਊ ਸਭੈ ਅਰੁ ਸੂਤ ਤਿਨੈ ਅਉ ਫੁਨਿ ਸਭੈ ਗੁਪਾਲ ॥੨੦੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਠ ਪਾਇਨ ਲਾਗੀ ਤਬੈ ਕਰਹਿ ਬਡਾਈ ਸੋਇ ॥ ਜੀਅਦਾਨ ਹਮ ਕੋ ਦਯੋ ਇਹ ਤੇ ਬਡੋ ਨ ਕੋਇ ॥ ੨੦੬ ॥ ਅਬ ਕਾਲੀ ਨਾਗ ਨਾਥਬੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗੋਪ ਜਾਨ ਕੈ ਆਪਨੇ ਕੀਨੋ ਮਨੈ ਬਿਚਾਰ ॥ ਦੁਸਟ ਨਾਗ ਸਰ ਮੈ ਬਸੈ ਤਾਕੋ ਲੇਉ ਨਿਕਾਰ ॥ ੨੦੭ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਉਚ ਕਦੰਮਹਿ ਕੋ ਤਰੁ ਥੋ ਤਿਹ ਪੈ ਚੜਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕ੍ਰੂਦ ਪਰਯੋ ॥ ਤਿਨ ਸੰਕ ਕਰੀ ਮਨ ਮੈਨ ਕਛੂ ਫੁਨ

---

੧. ਰਾਜਾ ਦਸਰਥ। ੨. ਸਰਵਨ ਨੇ ਹੇ ਰਾਮ ਬਾਣੀ ਆਖੀ ਤੇ ਦਸਰਥ ਨੂੰ ਰਾਤ ਪੈ ਗਈ ਭਾਵ ਹਨੇਰਾ ਆ ਗਿਆ। ੩. ਸਰਵਨ ਨੇ ਆਖਿਆ ਤੂੰ ਜਾ ਕੇ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਮਿਲ ਆ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਧੀਰਜ ਗਾਢ ਧਰਜੋ ਨ ਟਰਜੋ ॥ ਮਨਖੋਂ[1] ਸਤ ਲੋ ਜਲ ਉਚ ਭਜੋ ਨਿਕਸਜੋ ਤਬ ਨਾਗ ਬਡੋ ਨ ਡਰਜੋ ॥ ਪਟ ਪੀਤ ਧਰੇ ਤਨ ਪੈ ਨਰ ਦੇਖਿ ਮਹਾ ਬਲਿ ਕੈ ਤਿਨ ਜੁੱਧ ਕਰਜੋ ॥ ੨੦੮ ॥ ਬਾਂਧ ਲਜੋ ਹਰਿ ਕੋ ਤਨ ਸੋ ਕਰ ਕ੍ਰੱਧ ਕਿਧੋ ਤਿਹ ਕੋ ਤਨ ਕਾਟੇ ॥ ਢੀਲੋ ਰਹਜੋ ਹੁਇ ਪੈ ਹਰਿ ਜੀ ਪਿਖ ਯਾਰਨਕੇ ਹੋਂਜਰੇ ਫੁਨਫਾਟੇ॥ ਰੋਵਤ ਆਵਤ ਹੈ ਪਤਨੀ ਬ੍ਰਿਜ ਠੋਕਤ ਮੂੰਡ ਉਖਾਰਤ ਝਾਟੇ ॥ ਆਇ ਹੈ ਮਾਰ ਉਸੈ ਨਹੀਂ ਰੋਵਹੁ ਨੰਦ ਇਹੈ ਕਹਿ ਕੈ ਇਨ ਡਾਟੇ ॥ ੨੦੯ ॥ ਸ੍ਵੈਜਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਲਪੇਟ ਬਡੋ ਵਹ ਪੰਨਗ ਫੂਕਤ ਹੈ ਕਰ ਕ੍ਰੱਧਹਿ ਕੈਸੇ ॥ ਜਿਉ ਧਨ ਪਾਤ੍ਰ ਗਏ ਧਨ ਤੇ ਅਤਿ ਝੂਰ ਤਲੇ ਤਉ ਸਾਸਨ ਤੈਸੇ ॥ ਬੋਲਤ ਜਿਉ ਧਮੀਆ[2] ਹਰਿ ਮੈ ਸੁਰ[3] ਕੇ ਮਧਿ ਸ੍ਵਾਸ ਭਰੇ ਵਹ ਐਸੇ ॥ ਭ੍ਰੂ[4] ਭਰ ਬੀਚ ਪਰੇ ਜਲ ਜਿਉ ਤਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਹੋਤ ਮਹਾ ਧੁਨ ਜੈਸੇ ॥ ੨੧੦ ॥ ਚੱਕ੍ਰਤ ਹੋਇ ਰਹੈ ਬ੍ਰਿਜਬਾਲਕ ਮਾਰ ਲਏ ਹਰ ਜੀ ਇਹ ਨਾਗੈ ॥ ਦੱਛਨ[5] ਤੀਅ ਭੁਜਾ ਗਹਿ ਕੈ ਇਹ ਮਤਿ ਲਗੈ ਦੁਖ ਐ ਸੁਖ ਭਾਗੈ ॥ ਖੋਜਤ ਖੋਜ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜਕੇ ਜਨ ਕੈ ਤਕ ਦੇਖ ਲਜੋ ਇਹ ਆਗੈ ॥ ਸਜਾ ਮਹਿ[6] ਸਜਾਮ ਬਡੋ ਅਹਿ ਕਾਟਤ ਜਿਉ ਰੁਚਕੈ ਨਰ ਖਾਵਤ ਸਾਗੈ ॥ ੨੧੧ ॥ ਰੋਵਨ ਲਾਗ ਜਬੈ ਜਸੁਧਾ ਚੁਪ ਤਾਹਿ ਕਰਾਵਤ ਪੈ ਜੁ ਅਲੀ ਹੈ। ਦੈਤ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਐ ਰਬ ਕੀ ਬਬਕਾਸ੍ ਹਨੇ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਬਲੀ ਹੈ ॥ ਆਇ ਹੈ ਮਾਰ ਅਬੈ ਇਹ ਸਾਂਪਹਿ ਬੋਲਿ ਉਠਿਓ ਇਹ ਭਾਂਤ ਹਲੀ ਹੈ ॥ ਤੋਰ ਡਰੈ ਸਭ ਹੀ ਇਹ ਕੇ ਫੁਨਿ ਪੈ ਕਰਨਾਨਿਧ ਜੋਰ ਛਲੀ ਹੈ ॥ ੨੧੨ ॥ ਕਬਿਜੋਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਜਾ ॥ ਜਾਨ ਦੁਖੀ ਅਪਨਜੋ ਜਨ ਕੋ ਅਪਨੋ ਤਨ ਤਾਤੇ ਛਡਾਇ ਲਜੋ ਹੈ ॥ ਬਕਤ੍ ਬਿਲੋਕ ਬਡੋ ਵਹ ਪੰਨਗ ਪੈ ਮਨ ਭੀਤਰ ਕ੍ਰੱਧ ਭਜੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਫਨ ਕੋ ਸੁ ਫਲਾਇ ਉਚਾਇਕੈ ਸਾਮੁਹਿ ਤਾਹਿ ਕੇ ਧਾਇ ਗਜੋ ਹੈ॥ ਕੂਦ ਕੈ ਕਾਨ੍ ਛਚਾਇ ਕੈ ਦਾਵਹਿ ਉਪਰਿ ਮਾਥ ਜੁ ਠਾਢੋ ਭਜੋ ਹੈ ॥ ੨੧੩ ॥ ਸ੍ਵੈਜਾ ॥ ਕੂਦਤ ਹੀ ਚੜਿਕੈ ਸਿਰ ਉਪਰਿ ਸੋਨ ਸੰਬੁਹ ਚਲੈ ਸਿਰ ਤਾਤੇ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਲਗੇ ਛੁਟਨੇ ਜਬ ਹੀ ਛਿਨ[7] ਮ ਨ ਗਏ ਉਡਕੈ ਮੁਖਰਾਤੇ ॥ ਤੋ ਹਰਿ ਜੀ ਬਲਿਕੈ ਤਨ ਕੋ ਸਰਤੀਰ ਨਿਕਾਸ ਲਜੋ ਬਹੁਭਾਂਤੇ ॥ ਜਾਤਬਡੋ ਸਹਤੀਰ[8] ਬਹਜੋ ਰਸਰੇ ਬੰਧ ਖੈਂਚਤ ਹੈ ਚਹੁੰ ਘਾਤੇ ॥ ੨੧੪ ॥ ਕਾਲੀ ਨਾਗਕੀ ਤ੍ਰਿਯੇ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਜਾ ॥ ਤੈ ਤਿਹ ਕੀ ਤਿਰਿਯਾ ਸਭ ਹੀ ਸੁਤ ਅੰਜਲ ਜੋਰ ਕੈ ਯੋ ਘਿਘਿਯਾਵੈ ॥ ਰੱਛ ਕਰੋ ਇਹ ਕੀ ਹਰਿ ਜੀ ਤੁਮ ਪੈ ਬਰ ਦਾਨ ਇਹੈ ਹਮ ਪਾਵੈ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇਤ ਵਹੈ ਹਮ ਲਿਆਵਤ ਬਿੱਖ ਦਈ ਵਹ ਹੀ ਹਮ ਲਿਆਵੈ ॥ ਦੋਸ ਨਹੀ ਹਮਰੇ ਪਤਿ ਕੋ ਕਛੁ ਬਾਤ ਕਹੈ ਅਰੁ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵੈ ॥ ੨੧੫ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਬਡੋ ਅਹਿ ਕੋ ਰਿਪਕੋ ਕਰਭਾਗਿ ਸਰਾਮ ਧਿਆਇ ਛਪੇਥੇ ॥ ਗਰਬੁ ਬਡੋ ਹਮਰੇ ਪਤਿ ਮੈ ਅਬਜਾਨ ਹਮੈ ਹਰਿ ਨਾਹਿ ਜਪੇ ਥੇ ॥ ਹੇ ਜਗ ਕੇ ਪਤਿ ਹੋ ਕਰਨਾਨਿਧ ਤੈ ਦਸ ਰਾਵਨ ਸੀਸ ਕਪੇ

---

੧. ਸੱਤਾਂ ਆਦਮੀਆਂ ਜਿੱਡਾ ਪਾਣੀ ਉੱਚਾ ਹੋਇਆ। ੨. ਅੱਗ ਵਿਚ ਖਲਾਂ ਜੀਕੂੰ ਬੋਲਦੀਆਂ ਹਨ। ੩. ਨਾਸਾਂ। ੪. ਭੁਭਲ, ਤੱਤੀ ਸੁਆਹ। ੫. ਸਿਆਣੀਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ। ੬. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਾਲਾ ਸੱਪ। ੭. ਸੋਭਾ। ੮. ਸਤੀਰ, ਵੱਡੀ ਗੋਲੀ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

थे ॥ मूरख बात जनी न कछू परवार सने हम इउ ही खपे थे ॥ २१६॥ कान् बाच काली सों ॥ सवैया ॥ बेलि उठंजे तुब जे हरि जीअब छाडत हउ तुम दच्छन[1] जॅजे ॥ रैचकनाबसीजे सर मै सब ही सुत लै संग बाटहि पॅइजे ॥ सीघ्रता असो करो तुमहु तिरीआ लइीजेअर नामु सु लॅजे ॥ छेडि दजे हरि नाग बडे बक जाइ के मॅध बरे तन पॅजे ॥ २१७ ॥ कबिजेबाच ॥ सवैया ॥ हेर बडे हरि भेवह पंनग पै अपने गिहके उठ भागा ॥ बारूके मॅधि गजे पर के जन सोइ रहजे सुध कै निस जागा ॥ गरब गजे गिरकै तिह को रन कैहर के रस सो अन रागा ॥ लेट रहजे करकै उपमा इह डार चले किरसान सुहागा ॥ २१८ ॥ सुॅध भई जब ही उह को तब ही उठकै हरि पाइन लागजे ॥ पैढ रहजे थकके सुन मे पति पाइ लगजे जब ही फुनि जागजे ॥ दी[2] धरमोरसु नैक बिधै तुम कान् कही तिह को उठि भागजे ॥ देख[3] लता तुम कै न बधै मम बाहनि मे रस मो अनरागजे ॥ २१९ ॥

इति स्रीबचित्रनाटक गंथे क्रिशना वतारे काली नागनिकार बोबरननं॥

अथ दान दीबे ॥ सवैया ॥

नाग बिदार करि कै गरड़धुज आइ मिलजे अपने परवारै ॥ धाइ मिलजे गरे ताहि हली अरु मॅात मिली तिह दूख निवारै ॥ सिंग धरे [4]हरि धेन हजार तबै तिह के सिर ऊपरि वारै ॥ सजाम कहै मन मोह बढाइ बहु पुंन कै बामन कों दै डारै ॥ २२० ॥ लाल मनी अरु नाग बडे नग देत जवाहर तौछन घोरे ॥ [5]पुहकर ओबिरजे चुन के जर बाफ दिवावत है दिज जोरे ॥ मोतनहार हीरे अरु मानक देवत है भर पानन बोरे ॥ [6]कंचन रोकन के गहने गडि देत कहै सु बचे सुत मोरे ॥ २२१ अथ दवानल कथनं ॥ सवैया ॥ होइ प्रसंनि सबै ब्रिज के जन रैन परे घर भीतरि सोए ॥ आग लगी सुदिसा बिदिसा मधि जाग तबै तिह तै डर रोए ॥ रॅछ करै हमरी हरि जी इह चित बिचार तहां कहु होए ॥ दृग बात कही करुनानिध मीच लजे इतिनै सुत ढू दुख खोए ॥ २२२ ॥ मीच लए दृग जउ सब ही नर पान करजे हरि जी हरि दैंतउ ॥ देख मिटाइ दजे पुर को सब ही जन के मन को हन दजे भउ ॥ चिंत कछू नहि है तिह को जिन के करुनानिध दूर करैखउ ॥ दूर करी तपता तिह की जनु डार दजे जल को छल कै रउ ॥ २२३ ॥ कबित्त ॥ आधे

---

१. दॅखण दे पासे गमणक खंड नुं जाह। २. थोड़े समें विच फेर तैनूं धरती दिती है। ३. पैरां दा निशान वेखके। ४. सोनें दे सिंङ बणाए गउआं दे। ५. मोती ते हीरोंजे। ६. सुध सोना।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

मिटवाइ महा बपु कै बढाइ अत सुख मन पाइ आगि खाइ गजे सावरा ॥ लैकन की रॅछन कै काज करना कै निधि महां छल करिकै बचाइ लजे गावरा ॥ कहै कबि सजाम तिन काम करजे दुखु करि ताकै फून फैल रहजे दसो दिस नावरा॥ दिसटि बचाइ साथ दातन चबाइ सैंतो गजे है पचाइ जैसे खेले सांग [१]बावरा ॥ २२४ ॥

इति क्रिसनावतारे दवानल ते बचैबो बरनं ॥

अथ गोपन सो होली खेलबो ॥ सवैया ॥

माघ बितीति भए रुत फागुन आइ गई सभ खेलत होरी ॥ गावत गीत बजावत ताल कहै मुख ते भरूआ मिलि [२]जोरी ॥ डारत है अलता बनिता छटका संग मारत [३]बैसन थोरी ॥ खेलत सजाम [४]धमार अनूप महा मिलि सुंदरि सांवल गोरी ॥ २२५ ॥ अंत बसंत भए रुत ग्रीखम आइ गई हरि खेल मचाजे ॥ आवहु मिल दुहूं दिस ते तुम कान भए [५]धनठी सुखपाजे ॥ दैत प्रलंब बडे कपटी तब बालक रूप धरजे न जनाजे ॥ कंध चड़ाइ हली कै उडजे तिन मूकन सो धर मार गिराजे ॥ २२६ ॥ केसव राम भए धनठी मिल बालक ए तब ही सभ पजारे ॥ दैत मिलजे सुतनंदहि के संगि खेलि जितजे मुसली हरि हारे ॥ [६]आवचड़े न चड़िओ सु कहजे इनपै तिहके [७]बपु कै पगधारे ॥ मार गिरांइ दजे धरनी पर बीर बडे उन मूकन मारे ॥ २२७ ॥

इति सी बचित्र नाटके क्रिसनावतारे प्रलंब दैत बधहि॥

अथ लुकमीचन खेल कथनं ॥ सैजा ॥

मार प्रलंब लजे मुसली जब जाद करी हरि जी तब गाई॥चूमन लाग तबै बछरा मुख धेनु वहै उनकी अरु माई ॥ होइ प्रसंनज तबै करुनानिधि तउ लुकमीचन खेल मचाई ॥ ता छबि की अति ही उपमा कबि के मन मै बहु भांत न भाई ॥ २२८ ॥ कबित्त ॥ बैठि करि गार आंधै मोचै एक गार हूं की छोर देत ताकै सोतो औरै गहै धाइकै ॥ आंधै मुंदत है तब ओही गोप हूं की फेरि जाके तन कै जो छुऐ कर साथ जाइ कै ॥ तहतें छल बल कै पलावै हाथ आवै नहीं तउ मिटावै आंखे आप ही ते सो तें आइकै ॥ कहै कबि सजाम ताकी महिमा न लखी जाइ ऐसी भांति खेलै कान महां सुखु पाइकै ॥ २२९ ॥ सैजा ॥ अंत भए रुत ग्रीखम की रुत पावस आइ गई सुखदाई ॥ कान फिरै बन

---

१. बहुरूपीआ। २. जोड़ी दे आदमी। ३. छोटी उमर। ४. लुडी। ५. मुखीआ। ६. दैंत ने आखिआ मेरे उते चड़ु पर बलभद्र न चड़िआ। ७. तिस दे सरीर उते पैर रॅखे।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬੀਥਨ ਮੈ ਸੰਗਿ ਲੈ ਬਛਰੇ ਤਿਨ ਕੀ ਅਰੁ ਮਾਈ ॥ ਬੈਠ ਤਬੈ ਫਿਰ ਮੱਧ ਗੁਫਾ ਗਿਰ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭ ਮਨੁ ਭਾਈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖ ਸੁਨਾਈ ॥ ੨੩੦ ॥ ਸੋਰਠ ਸਾਰੰਗ ਔ ਗੁਜਰੀ ਲਲਤਾ ਅਰੁ ਭੈਰਵ ਦੀਪਕ ਗਾਵੈ ॥ ਟੋਡੀ ਔ ਮੇਘ ਮਲ੍ਹਾਰ ਅਲਾਪਤ ਗੌਂਡ ਔ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਜੈਤਸਿਰੀ ਅਰੁ ਮਾਲਸਿਰੀ ਔਉ ਪਰਜ ਸੁਰਾਗ ਸਿਰੀ ਠਟ ਪਾਵੈ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਜੀ ਰਿਝ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਸੰਗ ਕੈਟਕ ਰਾਗ ਬਜਾਵੈ ॥ ੨੩੧ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਲਲਤ ਧਨਾਸਰੀ ਬਜਾਵੈ ਸੰਗਿ ਬਾਸੁਰੀ ਕਿਦਾਰਾ ਔਰ ਮਾਲਵਾ ਬਿਹਾਗੜਾ ਔ ਗੂਜਰੀ ॥ ਮਾਰੂ ਔ ਪਰਜ ਔਰ ਕਾਨੜਾ ਕਲਿਆਨਿ ਸੁਭ ਕੁਕਭ ਬਿਲਾਵਲੁ ਸੁਨੈ ਤੇ ਆਵੈ ਮੂਜਰੀ ॥ ਭੈਰਵ ਪਲਾਸੀ ਭੀਮ ਦੀਪਕ ਸੁ ਗੌਰੀ ਨਟ ਠਾਂਢੇ ਦੁਮ ਛਾਇ ਮੈ ਸੁ ਗਾਵੈ ਕਾਨ੍ਹ ਪੂਜਰੀ ॥ ਤਾਤੇ ਗ੍ਰਿਹ ਤਜਾਗ ਤਾਕੀ ਸੁਨਿ ਧੁੰਨਿ ਸੋਨਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਨੀ ਫਿਰਤ ਸੁ ਬਨ ਬਨ ਊਜਰੀ ॥ ੨੩੨ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੀਤ ਭਈ ਰੁਤ ਕਾਤਕ ਕੀ ਮੁਨ ਦੇਵ[1] ਚੜ੍ਹੇ ਜਲ ਹੂੰ ਗਜੇ ਬੋਰੇ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਨੀਰੇ ਕੇ ਫੂਲ ਧਰੇ ਅਰੁ ਗਾਵਤ ਬੈਨ ਬਜਾਵਤ ਭਰੇ[2] ॥ ਸਜਾਮ ਕਿਧੌ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬਿਚਾਰੁ ਕਬਿੱਤੁ ਸੁ ਜੋਰੇ ॥ ਮੈਨ ਉਠਜੋ ਜਗਿ ਕੈ ਤਿਨ ਕੈ ਤਨ ਲੇਤ ਹੈ ਪੇਚ ਮਨੋ[3] ਅਹਿ ਤੋਰੇ ॥ ੨੩੩ ॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲਤ ਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨ ਪੁੰਨਿ ਕਰਜੋ ਇਨ ਹੂੰ ਅਤਿ ਮਾਈ ॥ ਜਗਜ ਕਰੈ ਕਿ ਕਰਜੋ ਤਪ ਤੀਰਥ ਗੰਧ੍ਰਬ ਤੇ ਇਨ ਕੈ ਸਿਛ ਪਾਈ ॥ ਕੈ[4] ਕਿਧੌ ਕਿਧੌ ਸਿਤ ਬਾਨ ਹੁਤੇ ਕਿ ਕਿਧੌ ਚਤੁਰਾਨਨ ਆਪ ਬਨਾਈ ॥ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਇਹ ਤੇ ਹਰਿ ਓਠਨ ਸਾਥ ਲਗਾਈ ॥ ੨੩੪ ॥ ਸੁਤ ਨੰਦ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਗਨੈ ॥ ਤਿਹ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੋ ਸੁਨਿ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਮੁਨ ਰੀਝਤ ਹੈ ਸੁ ਜਨੋ[5] ਰੁਕਨੋ ॥ ਤਨ ਕਾਮ ਭਰੀ ਗੁਪੀਆ ਸਭ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਨ ਜ੍ਵਾਬ ਭਨੈ ॥ ਮੁਖ ਕਾਨ੍ਹ ਗੁਲਾਬ ਕੋ ਫੂਲ ਭਜੋ ਇਹ ਨਾਲ[6] ਗੁਲਾਬ ਚੁਆਤ ਮਨੈ ॥ ੨੩੫ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਮੋਹਿ ਪਸਾਰਗੇ ਖੱਗ ਪੈ ਪੱਖਾ ॥ ਨੀਰ ਬਹਜੋ ਜਮਨਾ ਉਲਟੇ ਪਿਖਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਨਰ ਖੋਲ ਰੇ ਚੱਖਾ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਸੁਨਿਕੈ ਬਛਰਾ ਮੁਖ ਸੋ ਕਛੁ ਨਾ ਚੁਗੈ ਕੱਖਾ ॥ ਛੋਡਿ ਚਲੀ ਪਤਨੀ ਅਪਨੇ ਪਤ ਤਾਰਕ[7] ਹੂੰ ਜਿਮ ਭਾਰਤ ਲੱਖਾ ॥ ੨੩੬ ॥ ਕੋਕਿਲ ਕੀਰ ਕੁਰੰਗਨ ਕੇ ਹਰਿ ਮੈਨ ਰਹਜੋ ਹੂੰ ਕੈ ਮਤਵਾਰੋ ॥ ਰੀਝ ਰਹੇ ਸਭ ਹੀ ਪੁਰ ਕੈ ਜਨ ਆਨਨ ਪੈ ਇਹ ਤੇ ਸਸਿ ਹਾਰੋ ॥ ਔ ਇਹ ਕੀ ਮੁਰਲੀ ਜੁ ਬਜੈ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਰਾਗ ਸਭੈ ਫੁਨਿ ਵਾਰੇ ॥ ਨਾਰਦ[8] ਜਾਤ ਥਕੈ ਇਹ ਤੇ ਬੰਸਰੀ ਜੁ ਬਜਾਵਤ ਕਾਨ੍ਹਰ

---

੧. ਅਗਸਤ। ੨. ਸਵੇਰ। ੩. ਟੁਟਾ ਹੋਇਆ ਸੱਪ ਜੀਕੂੰ ਭੌਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਵਲ ਖਾਦੀਆਂ ਹਨ। ੪. ਕੈ= ਕਿਧੌ ਤਿੱਖਿਆਂ ਤੀਰਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪੜ੍ਹੀ ਹੈ। ੫. ਜਨੋ ਕਨੋ=ਜੇਹੜਾ ਕੇਹੜਾ। ੬. ਨਾਲੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼, ਗੁਲਾਬ ਚੋਂਦਾ ਹੈ।
੭. ਵੈਰਾਗਵਾਨ। ੮. ਰਸਤੇ ਜਾਂਦਾ ਨਾਰਦ ਖੜੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕਾਰੈ ॥ ੨੩੭ ॥ ਲੋਚਨ ਹੈ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਕਟ ਕੇਹਰਿ ਨਾਕ ਕਿਧੌ ਸੁਕ ਸੋ ਤਿਹ ਕੋ ਹੈ ॥ ਗ੍ਰੀਵ ਕਪੋਤ ਸੀ ਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਅਧਰਾ ਪੀਅ ਸੋ ਹਰਿ ਮੂਰਤ ਜੋ ਹੈ ॥ ਕੋਕਿਲ ਔ ਪਿਕ ਸੋ ਬਚਨਾਮ੍ਰਿਤ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸੁੰਦਰ ਸੋਹੈ ॥ ਪੈ ਇਹ ਤੇ ਲਜ ਕੈ ਅਬ ਬੋਲਤ [1]ਮੂਰਤ ਲੈਨ ਕਰੇ ਖਗ ਰੋਹੈ ॥ ੨੩੮ ॥ ਫੂਲ ਗੁਲਾਬਨ ਲੇਤ ਹੈ ਤਾਬ[2] ਸਹਾਬ ਕੋ ਆਬ ਹ੍ਵੈ ਦੇਖ ਖਿਸਾਨੋ ॥ ਪੈ ਕਮਲਾ ਦਲ ਨਰਗਸ[3] ਕੋ ਗੁਲ ਲੱਜਤ ਹੈ ਫੁਨਿ ਦੇਖਤ ਤਾਨੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕਿਧੌ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਬਰਤਾਗਨ ਕੈ ਕਬਿਤਾ ਇਹ ਠਾਨੋ ॥ ਦੇਖਨ ਕੋ ਇਨ ਕੇ ਸਮ ਪੂਰਬ ਪੱਛਮ ਡੋਲੈ ਲਹੇ ਨਹਿ ਆਨੋ ॥ ੨੩੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੰਘਰ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਗੁਪ੍ਰਿਆ ਮਿਲਿ ਪੂਜਤ ਚੰਡ ਪਤੇ ਹਰਿ ਕਾਜੈ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਜਮਨਾ ਮਧ ਨਾਵਤ ਦੇਖ ਤਿਨੈ [4]ਜਲਜੈ ਮੁਖ ਲਾਜੈ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਿਲਾਵਲ ਮੈ ਜੁਰ[5] ਬਾਹਨਿ ਸਜਾਮ ਕਥਾ ਇਹ ਸਾਜੈ ॥ ਅੰਗ ਅਨੰਗ ਬਢਜੋ ਤਿਨ ਕੇ ਪਿਖ ਕੈ ਜਿਹ ਲਾਜ ਕੋ ਭਾਜਨ[6] ਭਾਜੈ ॥ ੨੪੦ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਿਲਾਵਲ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਗੋਪਨ ਉਜਲ[7] ਕਾਰੀ ॥ ਕਾਨ੍ਰ ਕੋ ਭਰਤਾ ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਬਾਂਛਤ ਹੈ ਪਤਲੀ ਅਰੁ ਭਾਰੀ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਕੋ ਪਿਖਿ ਜੋਤਿ ਕਲਾ ਸਸਿ ਕੀ ਫੁਨਿਹਾਰੀ ॥ ਨਾਵਤ ਹੈ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਮੈ ਜਨੁ ਫੂਲ ਰਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਫੁਲਵਾਰੀ ॥ ੨੪੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨਾਵਤ ਹੈ ਗੁਪ੍ਰਿਆ ਜਲ ਮੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਫੁਨ ਹੈਲਨ ਕੋ ॥ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਤਿਹ ਜਾਇ ਕਿਧੌ ਇਕ [8]ਠੈਲਨ ਕੋ ॥ ਮੁਖਿ ਤੇ ਉਚਰੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਭੈ ਇਤ ਨੋ ਸੁਖਨਾ ਹਰਿ [9]ਧੌਲਨ ਕੋ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਿ ਬਨਜੋ ਸਰ ਸੁੰਦਰ ਕੋ ਲਨ ਕੋ ॥ ੨੪੨ ॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਦੇਵੀ ਜੂ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲੈ ਅਪਨੇ ਕਰ ਜੋ ਮਿਟੀਆ ਤਿਹ ਬਾਪ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਜੁ ਭਵਾਨੀ ॥ ਪਾਇ ਪਰੈ ਤਿਹ ਕੇ ਹਿਤ ਸੋ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਨਾਮੁ ਕਹੈ ਇਹ ਬਾਨੀ ॥ ਪੂਜਤ ਹੈ ਇਹ ਤੇ ਹਮ ਤੋ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਵਹੈ ਜੀਅ ਮੈ ਹਮ ਠਾਨੀ ॥ ਹ੍ਵੈ ਹਮਰੋ ਭਰਤਾ ਹਰਿ ਜੀ ਮੁਖਿ ਸੁੰਦਰਿ ਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਸਿ ਸਾਨੀ ॥ ੨੪੩ ॥ ਭਾਲ ਲਗਾਵਤ ਕੇਸਰ ਅੱਛਤ ਚੰਦਨ ਲਾਵਤ ਹੈ ਸਿਤ ਕੈ ॥ ਫੁਨ ਡਾਰਤ ਫੂਲ ਉਡਾਵਤ ਹੈ ਮਖੀਆ ਤਿਹ ਕੀ ਅਤ ਹੀ ਹਿਤ ਕੈ ॥ ਪਟ ਧੂਪ ਪਚਾਮ੍ਰਿਤ ਦੱਛਨਾ ਪਾਨ ਪ੍ਰਦੱਛਨਾ ਦੇਤ ਮਹਾਂ ਚਿਤਕੈ ॥ ਬਰ ਬੇ ਕਹੁ ਕਾਨ੍ ਉਪਾਵ ਕਰੈ ਮਿਤ ਹੋ ਸੋਊ ਤਾਤ ਕਿਧੌ ਕਿਤਕੈ ॥ ੨੪੩ ॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਦੇਵੋ ਜੂ ਸੋ ॥ਕਬਿਤ॥ ਦੇਤਨ ਸੰਘਾਰਨੀ ਪਤਿਤ ਲੋਕ ਤਾਰਨੀ ਸੁ ਸੰਕਟ ਨਿਵਾਰਨੀ ਕਿ ਐਸੀ ਤੂੰ ਸਕਤ ਹੈ ॥ ਬੇਦਨ ਉਧਾਰਨੀ ਸੁਰੇਂਦ੍ ਰਾਜ ਕਾਰਨੀ ਪੈ ਗੌਰ ਜਾਕੀ ਜਾਗੈ ਜੋਤਿ ਔਰ ਜਾਨਕਤ ਹੈ ॥ ਧ੍ਰੁਅ ਮੈ ਨ ਧਰਾ ਮੈ ਨ ਧਿਆਨ ਧਾਰੀ ਮੈ ਪੈ ਕਛੂ ਜੈਸੇ ਤੇਰੇ ਜੋਤਿ ਬੀਚ ਆਨਨਾ ਛਕਤ ਹੈ ॥ ਦਿਨਸ ਦਿਨੇਸ ਮੈ

---

੧. ਸਾਡੀ ਮੂਰਤੀ ਨ ਲੈ ਲਵੇਇਸ ਲਈ ਪੰਛੀ ਗੁਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।
੨. ਤੇਜ਼ੀ। ੩. ਗੁਲ ਦੁਪਹਿਰੀ ਦਾ ਫੁਲ। ੪. ਕੌਲ ਮੂੰਹ ਵੇਖ ਕੇ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੫. ਬਾਂਹ ਦੀ ਕੰਘੀ। ੬. ਲੱਜਿਆ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਭੱਜ ਗਿਆ।
੭. ਗੋਰੀ। ੮. ਇਕੋ ਥਾਂ। ੯. ਇੰਦਰ ਦਾ ਘਰ ਸੁਰਗ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

दिवानी मै सुरेस मै सुपत मै सुपत मै महेस जोंति तेरी औ जगति है ॥ २४५ ॥ कबित्तु ॥ बिनती करत सभ गोपी करि जोरि जोरि सुनि लेहु बिनती हमारी इह चंडका ॥ सुर तै उबारे कोटि पतित उधारे चंड मुंड मुंड डारे सुंभ निसुंभ की खंडका ॥ दीजै मागजै दान ह्वै प्रसंन्न कहै मेरो माई पूजै हम तुमै नाहों पूजै सुत [1]गंडका ॥ ह्वै करि प्रसंनज ताकों कहजै सीघ्र मान दीनों वहै बर दान फुनि रानन की मंडका ॥ २४६ ॥ देवी जी बाच गोपन सो ॥ सैजा ॥ ह्वै भरता अब सो तुमरो हरि दान इहै दुरगा तिन दीना ॥ सो धुनि स्रौनन मै सुन कै तिन कोटि प्रनाम तबै उठ कीना ॥ ता छबि को जस उच महा कबि ने अपनै मन मै फुनि चीना ॥ ह्वै इन को मनु कान्ह मै औजु पै रस कान्ह के संगि भीना ॥ २४७ ॥ सवैजा ॥ पाइ पगा तिह के तब ही सभ भांत करी बहु ताहि बडाई ॥ ह्वै जग की करता हरता दुख ह्वै सभ ठौं गन गंधूब माई ॥ ता छबि की अति ही उपमा कबि ने मुख ते इम भाख सुनाई ॥ ला ल भई तब ही गुपीआ फुनि बात जबै मन बाछत पाई ॥ २४८ ॥ लै बर दान सभै गुपीआ अति आनंद कै मन डेर न आई ॥ गावत गीत सभै मिल कै इक ह्वै कै प्रसंनज सु देत बधाई ॥ पांतन साथ खरी तिन की उपमा कबि ने मुख ते इम गाई ॥ मानहु पाइ निसापति कोसर मधिखिरो कवीआ धुरताई ॥ २४९ ॥ सैजा ॥ प्रात भए जमना जल मै मिलि धाइ गई सभ ही गुपीआ ॥ मिलि गावत गीत चली तिह जा करि आनंद भामन मै [2]कुपीआ ॥ तब ही फुनि कान् चले तिहजा जमुना जल कों फुनजा जुपीआ ॥ सोउ देख तबै भगवान कहै नहि बोलहु री करिहो चुपीआ ॥ २५० ॥ अब चीर हरन कथनं ॥ सवैजा ॥ नावन लागि जबै गुपीआ तब लै पट कान् चरजो तर ढूपै ॥ तौ मुसकजान लगी मध आपन कोइ पुकार करे हरि जूपै ॥ चोर हरे हमरे छल सो तुम सो ठग नाहि कियो कोऊ भूपै ॥ हाथन साथ सु सारी हरी दृग साथ हरे हमरे तुम रूपै ॥ २५ ॥ गोपी बाच कान् सो ॥ सवैजा ॥ सजाम कहिजे मुख ते गुपीआ इह कान् सिखे तुम बात भली है ॥ नंद की ऊर पिखे तुम हूं दिखे भ्रात की ऊरकि नाम हली है ॥ चीर हरे हमरे छल सो सुनि मारि डरै तुहि कंस बली है ॥ को मर है हम कै तुमरो नृप तेर डरै जिम कैल कली है ॥ २५२ ॥ कान् बाच गोपी सो ॥ सैजा ॥ कान् कही तिन कों इह बातन दजों पट हउ निकरजे बिन तोकै ॥ क्यों जल बीच रही छपकै तन काहि कटावत हो पहि जोकै ॥ नाम बतावत हो नृप कै तिह कों फुनि नाहि कछू डर मोकै ॥ केसन ते गहि कै तपकी अगनी मधि ईधन जिउ ऊहि झोकै ॥ २५३ ॥

---

१. सालगराम । २, पती दै ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰੂਖ ਚਰੇ ਹਰਿ ਜੀ ਰਿਝ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਜਬ ਬਾਤ ਕਹੀ ਇਹ ਤਾਸੋ ॥ ਤੈਰਿਸ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਨ ਹੂੰ ਇਹ ਜਾਇ ਕਹੈ ਤੁਹਿ ਮਾਤ ਪਿਤਾਸੋ ॥ ਜਾਇ ਕਹੋ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਮਨ ਹੈ ਤੁਮਰੋ ਕਹਬੇ ਕਹੁ ਜਾਸੋ ॥ ਜੋ ਸੁਨਿ ਕੋਊ ਕਹੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਤੌ ਹਮ ਹੂੰ ਸਮਝੈ ਫੁਨ ਵਾਸੋ ॥ ੨੫੪ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ ਬਾਚ ॥ ਦੇਉ ਬਿਨਾ ਨਿਕਰੇ ਨਹਿ ਚੀਰ ਕਹਯੋ ਹਸਿ ਕਾਨ੍ਹ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਪਯਾਰੀ ॥ ਸੀਤ ਸਹੋ ਜਲ ਮੈ ਤੁਮ ਨਾਦਕਿ ਬਾਹਰਿ ਆਵਹੁ ਗੋਰੀ ਔ ਕਾਰੀ ॥ ਦੈ ਅਪਨੇ ਅਗੁਆ ਪਿਛੁਆ ਕਰਿ ਬਾਰ ਤਜੋ ਪਤਲੀ ਅਰੁ ਭਾਰੀ ॥ ਯੌ ਨਹਿ ਦੇਉ ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਜੀਤ ਸਲੀਮ ਕਰੋ ਕਰਿ ਜੋਰਿ ਹਮਾਰੀ ॥ ੨੨੫ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਨ ਸੋ ਰਿਝਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਮੇਰੀ ॥ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਮਰੇ ਕਰ ਲਾਜ ਕੀ ਕਾਟ ਸਭੇ ਤੁਮ ਬੇਰੀ ॥ ਬਾਰਹੀ ਬਾਰ ਕਹਯੋ ਤੁਮ ਸੌ ਮੁਹਿ ਮਾਨਹੁ ਸੀਖ੍ ਕਿਧੌ ਇਹ ਹੋਰੀ ॥ ਨਾ ਤਰ ਜਾਇ ਕਹੋ ਸਭ ਹੀ ਪਹਿ ਸੌਹ ਲਗੈ ਫੁਨ ਠਾਕੁਰ ਕੇਰੀ ॥ ੨੫੬ ॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਜਾਇ ਕਹੋ ਤਿਨ ਹੀ ਪਹਿ ਤੇ ਹਮ ਬਾਤ ਬਨਾਵਹਿ ਐਸੇ ॥ ਚੀਰ ਹਰੇ ਹਮਰੇ ਹਰਿ ਜੀ ਦਈ ਬਾਰ ਤੇ ਨਿਆਰੀ ਕਢੈ ਹਮ ਕੈਸੇ ॥ ਭੇਦ ਕਹੈ ਸਭ ਹੀ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ ਤੋਹਿ ਕਰੈ ਸਰਮਿੰਦਤ ਵੈਸੇ ॥ ਜਿਉ ਨਰ ਕੇ ਗਹਿ ਕੈ ਤਿਰੀਯਾ ਹੂੰ ਸੁਮਾਰਤ ਲਾਤਨ ਮੂਕਨ ਜੈਸੇ ॥ ੨੭੫ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਬ ਇਹ ਹਰੀ ਕਾਹਿ ਬੰਧਾਵਤ ਮੋਹਿ ॥ ਨਮਸਕਾਰ ਜੋ ਨਾਂ ਕਰੋ ਮੋਹਿ ਦੁਹਾਈ ਤੋਹਿ ॥ ੨੫੮ ॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਹਿ ਖਿਝਾਵਤ ਹੋ ਹਮ ਕੋ ਅਰੁ ਦੇਤ ਕਹਾ ਜਦੁਰਾਇ ਦੁਹਾਈ ॥ ਜਾ ਬਿਧਿ ਕਾਰਨ ਬਾਤ ਬਨਾਵਤ ਸੋ ਬਿਧ ਹੈ ਹਮਹੂੰ ਲਖ ਪਾਈ ॥ ਭੇਦ ਕਰੋ ਹਮ ਸੋ ਤੁਮ ਨਾਹਕ ਬਾਤ ਇਹੈ ਮਨ ਮੈ ਤੁਹਿ ਆਈ ॥ ਸੌਹ ਲਗੈ ਹਮ ਠਾਕੁਰਕੀ ਜੁ ਰਹੈ ਤੁਮਰੀ ਬਿਨੁ ਮਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ੨੫੯ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ਗੁਪੀਆ ਸੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮਾ ਸੁਨਿ ਹੈ ਤਬ ਕਾ ਕਰਿਹੈ ਹਮਰੋ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰੀ ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤੁਮ ਮੂਛਨ ਕੀ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈ ਤੁਮ ਹੋ ਸਭ ਬਾਰੀ ॥ ਸੀਖਤ ਹੋਰਸ ਗੀਤ ਅਬੈ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਤੁਮ ਹੋ ਮੁਹਿ ਪਯਾਰੀ ॥ ਖੇਲਨ ਕਾਰਨ ਕੋ ਹਮ ਹੂੰ ਜੁ ਹਰੀ ਛਲਕੈ ਤੁਮ ਸੁੰਦਰ ਸਾਰੀ ॥ ੨੬੦ ॥ ਗੋਪੀਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਗੋਪਿਨ ਬਾਤ ਇਸੀ ਮਨੁ ਏਪਟ ਦੈਹੋ ॥ ਸੌਹ ਕਰੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕੀ ਜਸੁਧਾ ਨੰਦ ਕੀ ਹਮ ਜੋ ਭਰਕੈਹੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਚਾਰ ਪਿਖੋ ਮਨ ਮੈ ਇਨ ਬਾਤਨ ਤੇ ਤੁਮ ਨਾ ਕਿਛੁ ਪੈਹੋ ॥ ਦੇਹੁ ਕਹਯੋ ਜਲ ਮੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਦੇਹ ਅਸੀਸ ਸਭੈ ਤੁਹ ਜੈਹੋ ॥ ੨੬੧ ॥ ਗੋਪੀਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰਿਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਮਿਲ ਗੋਪਨ ਹ ਲਗੈ ਹਰਿ ਜੀ ਨਹਿਜੋਰੀ ॥ ਨੈਨਨ ਸਾਥ ਲਗੈ ਸੋਊ ਨੇਹੁ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਸਾਵਲ ਗੋਰੀ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਰਸ ਰੀਤ ਕਹੋ ਮਮ ਹੋਰੀ ॥ ਆਂਖਨ ਸਾਥ ਲਗੈ[1] ਟਕਵਾ ਫੁਨ ਹਾਥਨ ਸਾਥ ਲਗੈ ਸੁਭ ਸੋਰੀ ॥ ੨੬੨ ॥ ਫੇਰ ਕਹੀ ਮੁਖਿ ਤੇ ਗੁਪੀਆ ਹਮਰੇ ਪਟ ਦੇਹੁ ਕਹਯੋ ਨੰਦ ਲਾਲਾ ॥ ਫੇਰਿ ਇਸਨਾਨ ਕਰੈਂ ਨ ਇਹਾਂ ਕਹਿ ਹੈ ਹਮਿ ਲੋਗਨ ਆਛਨ ਬਾਲਾ ॥ ਜੋਰ

---

१. ਤੁਛ, ਥੋੜੀਆਂ ਚੁਟਕੀਆਂ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਮ ਕੋ ਕਰ ਬਾਹਰ ਹ੍ਵੈ ਜਲ ਤੇ ਤਤਕਾਲਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਮੁਖਿ ਤੇ ਕਰਹੋ ਨਹੀ ਢੀਲ ਦੇਉ ਪਟਹਾਲਾ ॥ ੨੬੩ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਸਭਨ ਮਿਲ ਇਹ ਕਰਯੋ ਜਲਕੋ ਤਜ ਸਭਨਾਰ ॥ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੀ ਬਿਨਤੀ ਕਰੋ ਕੀਨੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ॥ ੨੬੪ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੈ ਅਗੂਆ ਪਿਛੂਆ ਅਪਨੇ ਕਰਪੈ ਸਭ ਹੀ ਜਲ ਤਜਾਗ ਖਰੀ ਹੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹਕੇ ਪਾਇ ਪਰੀ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਐ ਬਿਨਤੀ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਦੇਹੁ ਕਹਯੋ ਹਮਰੀ [1]ਸਰ੍ਹੀਆ ਤੁਮ ਜੋ ਕਰਿ ਕੈ ਛਲ ਸਾਥ ਹਰੀ ਹੈ ॥ ਜੋ ਕਹਿ ਹੋ ਮਨਿ ਹੈ ਹਮ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸਭ ਸੀਤਹਿ ਸਾਥ ਠਰੀ ਹੈ ॥ ੨੬੫ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸ ਬਾਤ ਤਿਨੈ ਕਹਿ ਹੈ ਹਮ ਜੋ ਤੁਮ ਸੋ ਮਨਹੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਮੁਖਿ ਚੂਮਨ ਦੇਹੁ ਕਹਯੋ ਚੁਮ ਹੈ ਹਮ ਹ੍ਵੈ ਤੁਮ ਹ੍ਵੈ ਗਨਿਹੋ ॥ਅਰੁ ਤੋਰਨ ਦੇਹੁ ਕਹਯੋ ਸਭ ਹੀ ਕੁਚਨਾਤਰ ਹਉ ਤੁਮ ਕੌ ਹਨਿਹੋ ॥ ਤਬਹੀ ਪਟ ਦੇਉ ਸਭੈ ਤੁਮਰੇ ਇਹ ਝੂਠ ਨਹੀ ਸਤ ਕੈ ਜਨਿਹੋ ॥ ੨੬੬ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਹਰਿ ਜੀ ਸੁਨਿਰੀ ਇਕ ਬਾਤ ਕਹੋ ਸੰਗ ਤੇਰੇ ॥ ਜੋਰ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਕਰਿ ਸੋ ਤੁਮ ਕਾਮ ਕਰਾ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੇਰੇ ॥ ਤੌ ਹਮ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤੁਮ ਸੋ ਜਬ ਘਾਤ ਬਨੀ ਸੁਭਠਉਰ ਅਕੇਰੇ ॥ ਦਾਨ ਲਹੈ ਜੀਅ ਕੋ ਹਮ ਹ੍ਵੈ ਹਸ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਤੁਮਰੋ ਤਨ ਹੇਰੇ ॥ ੨੬੭ ॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜਬੈ ਗੋਪੀ ਸਭੈ ਦੇਖਯੋ ਨੈਨ ਨਚਾਤ ॥ ਹ੍ਵੈ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਕਹਨੇ ਲਗੀ ਸਭੈ ਸੁਧਾਸੀ ਬਾਤ ॥ ੨੬੮ ॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਹਿਕ੍ਰਮ ਥੋਰੀ ਤੁਮੈ ਤੁਮ ਖੇਲਹੁ ਨਾ ਅਪਨੇ ਘਰ ਕਾਹੇ ॥ ਨੰਦ ਸੁਨੈ ਜਸੁਧਾ ਤਪਤੈ ਤਿਹਤੇ ਤੁਮ ਕਾਨ੍ਹ ਭਏ ਹਰਕਾਹੇ ॥ ਨੇਹੁ ਲਗੈ ਨਹ ਜੋਰਿ ਭਏ ਤੁਮ ਨੇਹ ਲਗਾਵਤ ਹੋ ਬਰ ਕਾਹੇ ॥ ਲੇਹ ਕਹਾ ਇਨ ਬਾਤਨ ਤੇ ਰਸ ਜਾਨਤ ਕਾ ਅਜਹੂੰ ਲਰਕਾਹੇ ॥ ੨੬੯ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ਕਮਲ ਸੇ ਆਨਨ ਕੁਰੰਗਨ ਸੇ ਨੇਤ੍ਰਨ ਸੋ ਤਨ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਮੈ ਸਾਰੇ ਭਾਵਨ ਸੋ ਭਰੀਆ ॥ ਰਾਜਤ ਹੈ ਗੁਪੀਆ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਈ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਚਰ੍ਹੈ ਤੇ ਜਿਉ ਬਿਰਾਜੈ ਸੇਤ ਹਰੀਆ ॥ ਰਸਹੀ ਕੀ ਬਾਤੈ ਰਸ ਰੀਤ ਹੀਕੈ ਪ੍ਰੇਮ ਹ੍ਵੈ ਮੈ ਕਹੈ ਕਬਿ [2]ਸਜਾਮ ਸਾਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੁਕੇ ਖਰੀਆ ॥ ਮਦਨ ਕੇ ਹਾਰ ਬਨਾਇਬੇ ਕੇ ਕਾਜ ਮਾਨੋ ਹਿਤ ਕੈ ਪਰੋਵਤ ਹੈ ਮੋਤਨ ਕੀ ਲਰੀਆ ॥ ੨੭੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਹੇ ਕੌ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕਾਮ ਕੇ ਬਾਨ ਲਗਾਵਤ ਹੋ ਤਨ ਕੇ ਧਨ ਭਉ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਨੇਹੁ ਲਗਾਵਤ ਹੋ ਮੁਸਕਾਵਤ ਹੋ ਚਲਿ ਆਵਤ ਸਉ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਪਾਗ ਧਰੇ ਤਿਰਛੀ ਅਰੁ ਕਾਹੇ ਭਰੋ ਤਿਰਛੀ ਤੁਮ ਗਉ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਰਿਝਾਵਤ ਹੋ ਮਨ ਭਾਵਤ ਆਹਿ ਦਿਵਾਵਤ ਹੈ ਹਮ ਸਉਹੈ ॥ ੨੭੧ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਹਰਿ ਕੀ ਜਬ ਸੈਨਨ ਰੀਝ ਹਸੀ ਸਭ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਬਾਮੈ ॥ ਠਾਢੀ ਭਈ ਤਰੁਤੀਰ ਤਬੈ ਹਰੂਏ ਹਰੂਏ ਚਲਕੈ ਗਜਗਾਮੈ ॥ ਬੇਰ ਬਨੇ ਤਿਨ ਨੇਤ੍ਰਨ ਕੇ ਜਨਮੈ ਨ ਬਨਾਇ ਧਰੇ ਇਹ ਦਾਮੈ ॥

---

੧. ਸਾੜੀ ।

੨. ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਦਸਮੇਸ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਾਮ ਕਵੀ ਦਾ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਸੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਤਨੇ ਉਚੇ ਆਚਰਨ ਵਾਲੇ ਮਹਾਰਾਜ ਨੂੰ ਗੋਪੀਆਂ ਦੇ ਕਪੜੇ ਖੋਹਣ ਵਾਸਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ,ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਮਤ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਜਾਮ ਰਸਾਤੁਰ ਪੇਖਤ ਯੌ ਜਿਮ ਟੂਟਤ ਬਾਜ ਛੁਧਾ ਜੁਤ ਤਾਮੈ ॥ ੨੭੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਮ ਸੇ ਰੂਪ ਕਲਾਨਿਧ ਸੇ ਮੁਖ ਕੀਰ ਸੇ ਨਾਕ ਕੁਰੰਗ ਸੇ ਨੈਨਨ ॥ ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਦਾਰਮ ਦਾਂਤ ਕਪੋਤ ਸੇ ਕੰਠ ਸੁ ਕੋਕਲ ਬੈਨਨ ॥ ਕਾਨ੍ ਲਗਜੋ ਕਹਨੇ ਤਿਨ ਸੋ ਹਸਿਕੈ ਹਿਬ ਸਜਾਮ ਸਹਾਇਕ ਧੰਨਨ ॥ ਮੋਹਿ ਲਯੋ ਸਭ ਹੀ ਮਨੁ ਮੇਰੋ ਸੁ ਭਉਹਨ ਚਾਇ ਤੁਮੈ ਸੰਗ ਸੈਨਨ ॥ ੨੭੩ ॥ ਕਾਨ੍ ਬਡੇ ਰਸ ਕੇ ਹਿਰੀਆ ਸਬਹੀ ਜਲ ਬੀਚ ਅਚਾਨਕ ਹੇਰੀ ॥ ਸਉਹ ਤੁਮੈ ਜਸੁਧਾ ਕਹੁ ਬਾਤ ਕਿਸਾਰਥ ਕੌ ਇਹ ਜਾਹ ਮਘੇਰੀ ॥ ਦੇਹੁ ਕਹਯੋ ਸਭ ਹੀ ਹਮਰੇ ਪਟ ਹੋਹਿ ਸਭੈ ਤੁਮਰੀ ਹਮ ਚੇਰੀ ॥ ਕੈਸੇ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੈ ਤੁਮ ਕੌ ਅਤਿ ਲਾਜ ਕਰੈ ਹਰਿ ਜੀ ਹਮ ਤੇਰੀ ॥ ੨੭੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਪ ਕਰਯੋ ਹਰਿ ਕੈ ਤੁਮਰੇ ਪਟ ਔ ਤਰ ਪੈ ਚੜਿ ਸੀਤ ਸਹਾ ਹੈ ॥ ਜੋ ਹਮ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਤੁਮ ਕੌ ਹਮ ਢੂਢਤ ਢੂੰਢ ਲਹਾ ਹੈ॥ ਜੋਰ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਮ ਕੋ ਕਰਸਉਹਲਗੈ ਤੁਮ ਮੋਰੀਹਹਾਹੈ॥ਕਾਨ੍ਕਹੀ ਹਸਬਾਤਸੁਨੋ ਸਭ ਚਾਰ ਭਈ ਤੁ ਬਿਚਾਰ ਕਹਾ ਹੈ ॥ ੨੭੫ ॥ ਸੰਕ ਕਰੋ ਹਮ ਤੇ ਨ ਕਛੂ ਅਰੁ ਲਾਜ ਕਛੂ ਜੀਅ ਮੈ ਨਹੀ ਕੀਜੈ ॥ ਜੋਰ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਮ ਕੋ ਕਰ ਦਾਸਨ ਕੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥ ਕਾਨ ਕਹੀ ਹਸਕੈ ਤਿਨ ਸੋ ਤੁਮਰੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਦੇਖਤ ਜੀਜੈ ॥ ਡੇਰਨ ਨਾਹਿ ਕਹੈ ਤੁਮਰੇ ਇਹ ਤੇ ਤੁਮਰੈ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ਨ ਛੀਜੈ ॥ ੨੭੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਨ ਜਬ ਪਟਨਾ ਦਏ ਤਬ ਗੋਪੀ ਸਭ ਹਾਰ ॥ ਕਾਨ ਕਹੇ ਸੋ ਕੀਜੀਐ ਕੀਨੋ ਇਹਹੈ ਬਿਚਾਰ ॥ ੨੭੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋਰ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਰਿ ਕੋ ਕਰ ਆਪਸ ਮੇ ਹਿਕੈ ਮੁਸਕਾਨੀ ॥ ਸਿਜਾਮ ਲਗੀ ਕਹਨੇ ਮੁਖ ਤੋ ਸਭ ਹੀ ਗੁਪੀਆ ਮਿਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਨੀ ॥ ਹੋਹੁ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹਿਯੋ ਹਮ ਪੈ ਕਰ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤੁਮ ਸੋ ਹਮ ਮਾਨੀ ॥ ਅੰਤਰ ਨਾਹਿ ਰਹਿਯੋ ਇਹ ਜਾ ਅਬ ਸੋਊ ਭਲੀ ਤੁਮ ਜੋ ਮਨ ਮਾਨੀ ॥ ੨੭੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਮ ਕੇ ਬਾਨ ਬਨੀ ਬਰਛੀ ਭਰੂਟੇ ਧਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸੁੰਦਰ ਤੇਰੇ ॥ ਆਨਨ ਹੈ ਸਸਿ ਸੋ ਅਲਕੈਂ ਹਰਿ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਮਨ ਰੰਚਕ ਹੇਰੇ ॥ ਤਉ ਤੁਮ ਸਾਥ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਜਬ ਕਾਮ ਕਰਾ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੇਰੇ ॥ ਚੁੰਬਨ ਦੇਹੁ ਕਹਿਯੋ ਸਭ ਹੀ ਮੁਖ ਸੋਂਹ ਹਮੇ ਕਹਿ ਹੈ ਨਹਿ ਭੇਰੇ ॥ ੨੭੯ ॥ ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਸਭੈ ਗੁਪੀਆ ਮਿਲ ਮਾਨ ਲਈ ਜੋਊ ਕਾਨ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਜੋਰ ਹੁਲਾਸ ਬਢਿਯੋ ਜੀਅ ਮੈ ਗਿਨਤੀ ਸਰਤਾ ਮਗ ਨੇਹ ਬਹੀ ਹੈ ॥ ਸੰਕ ਛੁਟੀ ਦੁਹੂੰ ਕੇ ਮਨ ਤੇ ਹਸਕੇ ਹਰਿ ਤੋ ਇਹ ਬਾਤ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਹਮਰੀ ਤੁਮਹੂੰ ਹਮ ਕੋ ਨਿਧ ਆਨੰਦ ਆਜ ਲਹੀ ਹੈ ॥ ੨੮੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੌ ਫਿਰ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਨਹੂੰ ਸੁਨ ਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਪਿਖ ਬਾਤ ਕਹੀ ॥ ਸੁਨ ਜੋਰ ਹੁਲਾਸ ਬਢਿਯੋ ਜੀਅ ਮੇ ਗਿਨਤੀ ਸਰਤਾ ਮਗ ਨੇਹ ਬਹੀ ॥ ਅਬ ਸੰਕ ਛੁਟੀ ਇਨ ਕੇ ਮਨ ਕੀ ਤਬ ਹੀ ਹਸਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਕਹੀ ॥ ਅਬ ਸੱਤ ਭਯੋ ਹਮ ਕੋ ਦੁਰਗਾ ਬਰ ਮਾਤ ਸਦਾ ਇਹ ਸੱਤ ਸਹੀ ॥ ੨੮੧ ॥ ਕਾਨ ਤਬੈ ਕਰ ਕੇਲ ਤਿਨੋ ਸੰਗ ਪੈ ਪਟ ਦੇ ਕਰ ਛੋਰ ਦਈ ਹੈ ॥ ਹੋਇ ਇਕੱਤ੍ ਤਬੈ ਗੁਪੀਆ ਸਭ ਝੰਡਿ ਸਰਾਹਤ ਧਾਮ ਗਈ ਹੈਂ ॥ ਆਨੰਦ ਅਤਿਸੇ ਬਢਿਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਜੀਅ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਚੀਨ ਲਈ ਹੈ ॥ ਜਿਉ ਅਤਿ ਮੇਘ ਪਰੈ ਧਰ ਪੈ ਧਰ ਜਿਯੋ ਸਬਜੀ ਸਭ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਰੈਂਗ ਭਈ ਹੈ ॥ ੨੯੨ ॥ ਗੋਪੀ ਵਾਚ ਦੇਵੀ ਜੂ ਸੋ ॥ ਅੜਿਲ ॥ ਧੰਨ ਚੰਡਕਾ ਮਾਤ ਹਮੈ ਬਰ ਇਹ ਦਯੋ ॥ ਧੰਨਿ ਦਿਓਸ ਹੈ ਆਜ ਕਾਜ ਹਮ ਮਿਤ ਭਯੋ ॥ ਦੁਰਗਾ ਅਬ ਇਹ ਕਿਰਪਾ ਹਮ ਪਰ ਕੀਜੀਐ ॥ ਹੈ ਕਾਨਰ ਕੋ ਬਹੁ ਦਿਵਸ ਸੁ ਦੇਖਨ ਦੀਜੀਐ ॥ ੨੯੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚੰਡਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹਮ ਪੈ ਕਰੀਐ ਹਮਰੋ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਹੋਇ ਕਨੱਯਾ ॥ ਪਾਇ ਪਰੌਂ ਹਮ ਹੂੰ ਤੁਮਰੈ ਹਮ ਕਾਨ ਮਿਲੈ ਮੁਸਲੀ ਧਰ ਭੱਯਾ ॥ ਯਹੀ ਤੇ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰਨ ਨਾਮ ਕਿਧੌ ਤੁਮਰੋ ਸਭ ਹੀ ਜੁਗ ਗੱਯਾ ॥ ਤੌ ਹਮ ਪਾਇ ਪਰੀ ਤੁਮਰੇ ਜਬ ਹੀ ਤੁਮ ਤੇ ਇਹ ਪੈ ਬਰ ਪੱਯਾ ॥ ੨੯੪ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਦੈਤਨ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤ ਸਾਧ ਸੇਵਕ ਕੀ ਬਰਤਾ ਤੂੰ ਕਹੈ ਕਵਿ ਸ੍ਰਯਾਮ ਆਦਿ ਅੰਤ ਹੂੰ ਕੀ ਕਰਤਾ ॥ ਦੀਜੈ ਬਰ ਦਾਨ ਮੋਹਿ ਕਰਤ ਬਿਨੰਤੀ ਤੋਹਿ ਕਾਨ ਬਰ ਦੀਜੈ ਦੇਖ ਦਾਰਦ ਕੀ ਹਰਤਾ ॥ ਤੂੰਹੀ ਪਾਰਬਤੀ ਅਸ੍ਰਭੁਜੀ ਤੁਹੀ ਦੇਵੀ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ਰੂਪ ਛੁਧਾ ਤੁਹੀ ਪੇਟ ਹੂੰ ਕੀ ਭਰਤਾ ॥ ਤੁਹੀ ਰੂਪ ਲਾਲ ਤੁਹੀ ਸੇਤ ਰੂਪ ਪੀਤ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ਰੂਪ ਧਰਾ ਕੋ ਹੈ ਤੁਹੀ ਆਪ ਕਰਤਾ ॥੨੯੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਹਨ ਸਿੰਘ ਭੁਜਾ ਅਸਟਾ ਜਿਹ ਚੱਕ੍ਰ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਗਦਾ ਕਰ ਮੈ ॥ ਬਰਛੀ ਸਰ ਢਾਲ ਕਮਾਨ ਨਿਖੰਗ ਧਰੇ ਕਟ ਜੋ ਬਰ ਹੈ ਬਰ ਮੈ ॥ ਗੁਪੀਆ ਸਭ ਸੇਵ ਕਰੈਂ ਤਿਹ ਕੀ ਚਿਤ ਦੈ ਤਿਹ ਮੈ ਹਿਤ ਕੈ ਹਰਿ ਮੈ ॥ ਪੁਨ ਅੱਛਤ ਧੂਪ ਚਾਮ੍ਰਤ ਦੀਪ ਜਗਾਵਤ ਹਾਰ ਡਰੈ ਗਰ ਮੈ ॥ ੨੯੬ ॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਤੋਹੀ ਕੌ ਸੁਨੇਹੈ ਜਾਪ ਤੇਰੋ ਹੀ ਜਪੈ ਹੈ ਧਿਆਨ ਤੇਰੋ ਹੀ ਧਰੈ ਹੈ ਨ ਜਪੈਹੌਂ ਕਾਹੂੰ ਆਨ ਕੌ ॥ ਤੇਰੋ ਗੁਨ ਗੈਹੌਂ ਹਮ ਤੇਰੋ ਹੀ ਕਹੈਹੈ ਫੂਲ ਤੋਹੀ ਪੈ ਡਰੈਹੈ ਸਭ ਰਾਖੈ ਤੇਰੇ ਮਾਨ ਕੌ ॥ ਜੈਸੇ ਬਰ ਦੀਨੋ ਹਮੈ ਹ੍ਵੈਕੈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਪਾਛੈ ਤੈਸੇ ਬਰ ਦੀਜੈ ਹਮੈ ਕਾਨ ਸੁਰ ਗਿਆਨ ਕੌ ॥ ਦੀਜੀਐ ਬਿਭੂਤ[1] ਕੈ ਬਾਨਸਪਤੀ ਦੀਜੈ ਧਿਨੋ ਮਾਲਾ ਦੀਜੈ ਮੋਤਿਨ ਕੈ ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਦੀਜੈ ਕਾਨ ਕੌ ॥ ੨੯੭ ॥ ਦੇਵੀ ਵਾਚੁ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੌ ਹਸ ਬਾਤ ਕਹੀ ਦੁਰਗਾ ਹਮ ਤੇ ਤੁਮ ਕੌ ਹਰਿ ਕੋ ਬਰ ਦੈਹੌਂ ॥ ਹੋਹੁ ਪ੍ਰਸੰਨ ਸਭੈ ਮਨ ਮੈ ਤੁਮ ਸੱਤ ਕਹਿਯੋ ਨਹੀ ਝੂਠ ਕਹੈਹੌਂ ॥ ਕਾਨਹਿ ਕੌ ਸੁਖ ਹੋ ਤੁਮ ਕੌ ਹਮ ਸੋ ਸੁਖ ਸੋ ਅਖੀਆਂ ਭਰ[2] ਲੈਹੌਂ ॥ ਜਾਹੁ ਕਹਯੋ ਸਭ ਹੀ ਤੁਮ ਭੇਰਨ ਕਾਲ ਵਹੈ ਬਰ ਕੋ ਤੁਮ ਪੈਹੌਂ ॥ ੨੯੮ ॥ ਕਵਿਯੋਵਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹ੍ਵੈ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਸਬ ਬ੍ਰਜ ਬਧੂ ਤਿਹ ਕੋ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ॥ ਪਰ ਪਾਇਨ ਕਰ ਬੇਨਤੀ ਚਲੀ ਗ੍ਰਿਹਨ ਕੋ ਧਾਇ ॥ ੨੯੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਪਸ ਮੈ ਕਰ ਜੋਰ ਸਭੈ ਗੁਪੀਆਂ ਚਲ ਧਾਮ ਗਈ ਹਰਿਖਾਨੀ ॥ ਹੀਝ ਦਯੋ ਹਮ ਕੋ ਦੁਰਗਾ ਬਰ ਸ੍ਰਮਾਨ ਚਲੀ ਕਹਤੀ ਇਹ ਬਾਨੀ ॥ ਆਨੰਦ ਮੱਤ ਭਰੀ ਮਦ ਸੋ ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਧਾਮਨ ਕੋ ਨਿਜ ਕਾਨੀ ॥ ਦਾਨ ਦਯੋ ਦਿਜ ਹੂੰ ਬਹੁਤਿਯੋ ਮਨਇੱਛਤ ਹੈ ਹਰਿ ਹੋ ਹਮ ਜਾਨੀ ॥ ੨੯੦ ॥ ਸਮੈ ਭਲੈ ਇਕ ਘਾਤ ਸਿਉ ਹ੍ਵੈ ਇਕੱਤ੍ਰ ਸਭ ਬਾਲ ॥ ਅੰਗ ਸਭੈ ਗਨਨੈ ਲਗੀ ਕਰਕੈ ਬਾਤ ਰਸਾਲ ॥ ੨੯੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਊ ਕਹੈ ਹਰਿ ਕੋ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ

---

੧. ਬਿਭੂਤੀ ਦਿਓ ਤਾਂ ਮੋਤੀਆਂ ਦੀ ਮਾਲਾ ਦਿਓ, ਜੇ ਬਣ ਵਿਚ ਵੱਸਣਾ ਦਿਓ ਤਾਂ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਦਿਓ। ੨. ਮਾਤਾ ਦੇਵੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅੱਖੀਆਂ ਭਰ ਲਵਾਂਗੀ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

कौउ कहै सुभ नाक बनिजे है ॥ कोउ कहै कटि केहरि सी तन कंचन सो रिझ काहू गनिजे है ॥ नैन कुरंग से कोउ गनै जस ता छबि को कवि सिआम भनिजे है ॥ लोगन मै जिम जीव बनिजे तिन के तन मै तिम कान मनिजे है ॥ २९२ ॥ कान को पेख कला निधि सो मुख रीझ रही सभ ही ब्रिज बारा ॥ मोह रहे भगवान उतै इनहूं दुरगा बर चेटक डारा ॥ कानि टिकै गिह और बिधै तिह को अति हो जस सजाम उचारा ॥ जीव इकत्र रहै तिनको इम टूट गए जिउ मिनाल[1] को तारा ॥ २९३ ॥ नेहु लगिजे तिनको हरि सो अरु नेहु लगजे हरि को इन नारे ॥ चैन परै दुह कै नहि दूै पल नावन जावत होत सवारे ॥ सजाम भए भगवान इने बस दंतन के जिह ते दल हारे ॥ खेल दिखावत हौं जग को दिन थोरन मै अब कंस पछारे ॥ २९४ ॥ सवैजा ॥ उत जागत सजाम इतै गुपीआं कवि सजाम कहै हित को संग ताके ॥ रीझ रही तिह पै सभी पिख नैनन सो फुन कानर बांके ॥ प्रम छकीन परै इन को कलि काम बढजे अति हो तन वाके ॥ खेलहि प्रातहि काल भए हम नाहि लखै हम को जन गाके ॥ २९५ ॥ प्रात भजे चुहलात चिरी जल जात खिरे बन गाइ छिरानी ॥ गोप जगी पति गोप जगजे कवि सजाम जगीं अरु गोपन रानी ॥ जाग उठे तब ही करनानिधि जाग उठिजे मुसली धर मानी ॥ गोप गए उत नात भए इह कान चले गुपीआ निज कानी ॥ २९६ ॥ सवैजा ॥ बात कहै रस की हसकै नहि और कथा रस की कोउ भाखै ॥ चंचल सी पति के अपने दिग मोहि तिने बतीआं इह आखै ॥ बात न जानत हों रस की रस जानत सो नर जो रस गाखै[2] ॥ प्रीति पड़े कर प्रीति कड़ै[3] रस रीतिनिचीत सुनो सोई चाखै ॥ २९७ ॥ गोपी वाचु कान सो ॥ सवैजा ॥ मीत कहो रस रीत सबै हम प्रीति भई सुनबे बतीआं की ॥ और भई तुहि देखन की तुम प्रीति भई हमरी छतीआं की ॥ रीझ लगी कहने मुख ते हस सुंदर बात इसी गतीआं[4] की ॥ नेह लगिजे हरि सो भई मोछन होत इती गति है सु त्रीआ की ॥ २९८ ॥

इति सी दसम सिकंधे बचित्र नाटक क्रिसनावतारे चीर हरन धिआइ ॥

अब बिपन गिह गोप पठेबो ॥ दोहरा ॥ कै क्रीड़ा इन सो क्रिसन कै जमना इसनान ॥ बहुर सिआम बन को गए गउ सु त्रिनन चरान ॥ २९९ ॥ दोहरा ॥ क्रिसन सराहत तरन को बन मै आगे

---

१. जिकुण कँवल दी नाली टूँट जांदी है ते तारां नाल ही रहिंदीआं हन। २. पींदा है। ३. घोखे। ४. गतीआं दी तरां।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

गए ॥ संग ग्वार जेते हुते ते सभ भूख भए ॥ ३०० ॥ सवैया ॥ पत्र भले इन के सुभ फूल भले फल हैं सुभ सोभ सुहाई ॥ भूख लगे घर कों उमगे पै बिराजन कों सुखदा परछाई ॥ कान तरे तिह कों मुरली गहिकै कर मों मुख साथ बजाई ॥ ठाढ रहिजे सुन पैन घरी इक थकत रही जमना उरझाई ॥३०१॥मालसिरी अरु जतसिरी सुभ सारंग बाजत है अरु गौरी ॥ सोरठ सुधं मलार बिलाक्वल मीठी हे अंमृत ते नहि कैरी ॥ कान बजावत ह मुरली सुन होत सुरी असुरी सभ बैरी ॥ आंइ गई बृख भांन सुता सुन पं तरनी हरनी जिम दैरी ॥ ३०२ ॥ जोर पूनाम करिजे हरि कें कर नाथ सुनें हम भूख लगी है ॥ दूर रहे सभ गौपन के घर खेलन की सभ सुध भगी है ॥ डोलत संग लगे तुमरे हम कान तबे सुन बात पगी हे ॥ जाहु कहजे मथरा गिह बिंपन सँत कहिजे नहि बात ठगी है ॥ ३०३ ॥ कान वाचु ॥ फेर कही हरि जी सभ गौपन कंस पुरी इह है तिह जॅजे ॥ जॅगज के मंडल बिंपन कें गिह पूछत पूछत ढूंढ सु लॅजे ॥ अंजल जोर सभै पर पाइन तै फिर कै बिनता इह कॅजे ॥ खान के कारन भोजन मांगत कान छुधातर हे सुन लॅजै ॥ ३०४ ॥ मान लई जेहु कान कही पर पाइन सीस निवाइ चले ॥ चलके पुर कंस बिखे जु गए गिह बिंपन के सभ जोप भले ॥ कर कोटि पूनाम करों बिनती फुन भोजन मांगत कान खले ॥ अब देखहु चातुरता इन की धर बालक मूरति बिंप छले ॥ ३०५ ॥ बिपनवाचु ॥ सवैया ॥ कोप भरे दिज बोल उठे हम तें तुम भोजन मांगन आए ॥ कान वडे सठ औ मुसली हम हूं तुम हूं सठ से लख पाए ॥ पेट भरैं अपनें तब ही जब आनत तंदुल मांग पराए ॥ एते मैं खांन कों मांगत है इह यों कहिकें अति बिंप रिसाए ॥ ३०६ ॥ बिंपन भोजन जों न दजे तब ही गिह गोप चले सु खिसानें[1] ॥ कंस पुरी तजकें गिह बिंपन नाथ चले जमना निज काने ॥ बोल उठजे मुसली क्रिसनं संग अंनज बिना जब आवत जाने ॥ देखहु लैन कों आवत थे दिज देन की बेर कों दूर पराने ॥ ३०७ ॥ कबिंत ॥ बडे हैं कुमती औ कुजती कूर काइर हैं बडे हैं कपूत औ कुजात बडे जग मैं ॥ बडे चोर चूर हे चपाती लीए तजे प्रान करैं अति जारी बटपारी और मग मैं ॥ बैठे है अजान मानें कहीअत हैं सिआनें कछु जाने न गिआन सधु कुरंग बांधे पग मैं ॥ वडे है कूछैल पै कहावत है छैल ऐसे फिरत नगर जैसे फिरे चौरे बग मैं ॥ ३०८ ॥ मुसली वाचु कान सें ॥ सवैया ॥ आइस होइ तउ धैंच हला संग मूसल सें मथुरा सभ फाटैं ॥ बिंपन जाइ कह पकरैं कहो मार डरैं कहो रैचक डाटैं ॥ और कहो तें उधार

---

१. शरमिंदे होके दूर पड़े हन।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪੁਰੀ ਬਲ ਕੈ ਅਪਨੈ ਜਮਨਾ ਮਹਿ ਸਾਟੇਂ ॥ ਸੰਕਤ ਹੈਂ ਤੁਮ ਤੇ ਜਦੁਰਾਇ ਨਹ ਊ ਇਕਲੇ ਅਰੁ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟੇਂ ॥ ੩੦੯ ॥ ਕਾਨਵਾਚੁ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਛਿਮਾਪਨ ਕੇ ਮੁਸਲਾ ਹਰਿ ਫੇਰ ਕਹੀ ਸੰਗ ਬਾਲਕ ਬਾਨੀ ॥ ਬਿੱਪ ਗੁਰੂ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੇ ਸਮਝਾਇ ਕਹੀ ਇਹ ਕਾਨ ਕਹਾਨੀ ॥ ਆਇਸ ਮਾਨ ਗਏ ਫਿਰਕੇ ਜੁ ਹੁਤੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸਹਿ ਕੀ ਰਜਧਾਨੀ ॥ ਖੈਬੇ ਕੋ ਭੋਜਨ ਮਾਂਗਤ ਕਾਨ ਕਹਿਯੋ ਨਹਿ ਬਿੱਪ ਮਨੀ ਅਭਮਾਨੀ ॥੩੧੦॥ ਕਬਿੱਤ ॥ਕਾਨ ਜੂ ਕੈ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੋ ਬਿਪਨ ਦੁਬਾਰ ਰਿਸ ਉਤਰ ਦਯੋ ਨ ਕਛੂ ਖੈਬੋ ਕੋ ਕਛੂ ਦਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਰਸਾਏ ਗੋਪ ਆਏ ਹਰਿ ਜੂ ਕੇ ਪਾਸ ਕਰਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਅੰਸੇ ਉਤਰਿ ਤਿਨੈ ਦਯੋ ॥ ਮੋਨ ਸਾਧ ਬਠ ਰਹੇ ਖੈਬੇ ਕੋ ਨ ਦੇਤ ਕਛੁ ਤਬੈ ਫਿਰ ਆਏ ਜਬੈ ਕ੍ਰੋਧ ਮਨ ਮੈ ਭਯੋ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਛੁਧਾਤਰ ਭਏ ਹੈਂ ਹਮ ਦਾਨਾ ਨਾਥ ਕੀਜੀਐ ਉਪਾਵ ਨਾ ਤੋ ਬਲ ਤਨ ਕੋ ਗਯੋ ॥ ੩੧੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗਰੜਾਧੁਜ ਦੇਖ ਤਿਨੈ ਛੁਧਵਾ ਨ ਕਹਿਯੋ ਮਿਲਕੈ ਇਹ ਕਾਮ ਕਰੋ ਰੇ॥ ਜਾਹੁ ਕਹਿਯੋ ਉਨ ਕੀ ਪਤਨੀ ਪਹਿ ਬਿੱਪ ਵਡੇ ਮਤ ਕੇ ਅਤਿ ਬੌਰੇ ॥ ਜੱਗ ਕਰੈਂ ਜਿਹ ਕਾਰਨ ਕੇ ਅਰੁ ਹੋਮ ਕਰੈ ਜਪ ਔ ਸਤ ਸੌਰੇ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਤ ਮੂੜ ਕਹੈਂ ਮਿਸਟਾਨ ਕੇ ਖਾਨ ਕੋ ਕੌਰੇ ॥ ੩੧੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਭ ਗੋਪ ਨਿਵਾਇਕੈ ਸੀਸ ਚਲੇ ਚਲਕੈ ਫਿਰ ਬਿੱਪਨ ਕੇ ਘਰ ਆਏ ॥ ਜਾਇ ਤਬੈ ਤਿਨਕੀ ਪਤਨੀ ਪਹਿ ਕਾਨ ਤਬੈ ਛੁਧਵਾਨ ਜਤਾਏ ॥ ਤੇ ਸੁਨ ਬਾਤ ਸਭੈ ਪਤਨੀ ਦਿਜ ਠਾਢਿ ਭਈ ਉਠ ਆਨੰਦ ਪਾਏ ॥ ਧਾਇ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਆਨੰਦ ਕੈ ਦੁਖ ਦੂਰ ਨਸਾਏ ॥ ੩੧੩ ॥ ਬਿੱਪਨ ਕੀ ਬਰਜੀ ਨ ਰਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕਾਨਰ ਕੇ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਧਾਈ ॥ ਏਕ ਪਰੀ ਉਠ ਮਾਰਗ ਮੈ ਇਕ ਦੇਹਰਹੀਂ ਜੀਯ ਦੇਹ ਪੁਜਾਈ॥ ਤਾਂ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖ ਸੁਨਾਈ ॥ ਜੋਰ ਸੋਂ ਜਿਉਂ ਬਹਤੀ ਸਰਤਾ ਨ ਰਹੈ ਹਟਕੀ ਭੁਸ ਭੀਤ ਬਨਾਈ ॥ ੩੧੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਧਾਇ ਸਭੈ ਹਰਿਕੈ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਬਿੱਪਨ ਕੀ ਪਤਨੀ ਵਡਭਾਗਨ ॥ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗਨੀ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਪਗ ਲਾਗਨ॥ ਹੈ ਸੁਭ ਅੰਗ ਸਭੈ ਜਿਨਕੇ ਨਸਕੈ ਜਿਨਕੀ ਬ੍ਰਹਮਾਗਨਤਾਗਨ ॥ ਭੈਨਨ ਤੇ ਸਭ ਯੌ ਨਿਕਰੀ ਜਿਮ ਮੰਤ੍ਰ ਪੜੈ ਨਿਕਰੈਂ ਬਹੁ ਨਾਗਨ ॥ ੩੧੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਆਨਨ ਦੇਖਕੈ ਭਈ ਸਭਨ ਕੋ ਚੈਨ ॥ ਨਿਕਟਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਪਾਇਕੈ [1]ਪਰਤ ਚੈਨ ਪਰਮੈਨ ॥ ੩੧੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਮਲ ਕੰਜ ਸੇ ਫੂਲ ਰਹੇ ਦ੍ਰਿਗ ਮੋਰ ਕੇ ਪੰਖ ਸਿਰ ਊਪਰ ਸੋਹੈ ॥ [2]ਹੈਬਰਨੀਸਰ ਸੀ ਭਰੁਟੇ ਧਨ ਆਨਨ ਪੈ ਸਸਿ ਕੋਟਕ ਕੋਹੈ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾਂ ਕਹੀਯੇ ਜਿਹਕੋ ਪਿਖ ਕੋ ਰਿਪ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥ [3]ਮਾਨਹੁ ਲੇ ਸਿਵ ਕੇ ਰਿਪ ਆਪ ਦਯੋ ਬਿਧਨਾ ਰਸ ਯਾਹਿ ਨਿਚੋਹੈ ॥ ੩੧੭ ॥ ਗ੍ਵਾਰ ਕੇ ਹਾਥ ਪੈ ਹਾਥ ਧਰੈ ਹਰਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਰੁ ਕੇ ਤਰੁ ਠਾਢੇ ॥ ਪਾਟ ਕੋ ਪਾਟ ਧਰੇ ਪੀਯਰੋ ਉਰਦੇਖ ਜਿਸੇ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਬਾਢੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਜਿਉ ਚੁਨ ਲੀ

---

੧. ਕਾਮ ਉਤੇ ਸ਼ਾਂਤਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ੨. ਝਿੰਮਣੀਆਂ ਬਾਣਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਹਨ। ੩. ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਨੇ ਕਾਮ ਦਾ ਰਸ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਵਿਚ ਨਿਚੋੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਤਿਸ ਕੌ ਚੁਨ ਕਾਢੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪਾਵਸ ਕੀ ਰੁਤ ਮੈ ਚਪਲਾ ਚਮਕੀ ਘਨ ਸਾਵਨ ਗਾਢੇ ॥ ੩੧੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲੋਚਨ ਕਾਨ ਨਿਹਾਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਦਿਜ ਰੂਪ ਕੇ ਤਾਨ ਮਹਾਂ ਮਤ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥ ਹੋਇ ਗਈਂ ਤਨ ਮੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸੁਧ ਯੌ ਉਡ ਗੀ ਜਿਮ ਪੌਨ ਸੋ ਰੂਈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨਕੋ ਬਿਰਹਾਗਨਿ ਯੌਂ ਭਰ ਕੀ ਜਿਮ ਤੇਲ ਸੋ ਧੂਈ ॥ ਜਿਉ ਟੂਕਰਾ ਪਿਖ ਚੁੰਪਕ ਡੋਲਤ ਬੀਜ ਮਨੋ ਜਲ ਲੋਹ ਕੀ ਸੂਈ ॥ ੩੧੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਦਿਜ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਿਯੋ ਦੁਖ ਦੂਰ ਭਏ ਹੈ ॥ ਭੱਖਮ ਮਾਤ[1] ਕੋ ਜਿਉ ਪਰਸੇ ਛਿਨ ਮੈ ਸਭ ਪਾਪ ਬਿਲਾਇ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਆਨਨ ਦੇਖਕੋ ਸ੍ਯਾਮ ਘਨੋ ਚਿੱਤ ਬੀਚ ਬਸਯੋ ਦ੍ਰਿਗ ਮੂੰਦ ਲਏ ਹੈਂ ॥ ਜਿਉ ਧਨਵਾਨ ਮਨੋ ਧਨ ਕੋ ਧਰ ਅੰਦਰ ਧਾਮ ਕਿਵਾਰ ਦਏ ਹੈਂ ॥ ੩੨੦ ॥ ੩੨੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁੱਧ ਭਈ ਜਬ ਹੀ ਤਨ ਮੈ ਤਬ ਕਾਨ ਕਹੀ ਹਸਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਵਹੁ ॥ ਬਿੱਪਨ ਬੀਚ ਕਹੇ ਰਹੀਯੋ ਦਿਨ ਰੈਨ ਸਭੇ ਹਮਰੇ ਗੁਨ ਗਾਵਹੁ ॥ ਹੋਇ ਨ ਤ੍ਰਾਸ ਤੁਮੇ ਜਮ ਕੀ ਹਿਤ ਕੇ ਹਮ ਸੋ ਜਬ ਧ੍ਯਾਨ ਲਗਾਵਹੁ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਬਾਤ ਕਰੋ ਇਹ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਸਬ ਹੀ ਮੁਕਤਾਫਲ ਪਾਵਹੁ ॥੩੨੧॥ ਦਿਜਨ ਤ੍ਰਿਯੇ ਵਾਚੁ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਤਨੀ ਦਿਜ ਕੀ ਇਹ ਬਾਤ ਕਹੀਂ ਹਮ ਸੰਗ ਨ ਛਾਡਤ ਕਾਨ ਤੁਮਾਰੋ ॥ ਸੰਗ ਫਿਰੇ ਤੁਮਰੇ ਦਿਨ ਰੈਨ ਚਲੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਜੋਊ ਸਿਧਾਰੈ ॥ ਲਾਗ ਰਹਿਯੋ ਤੁਮ ਸੋ ਹਮਰੋ ਮਨ ਜਾਤ ਨਹੀ ਮਨ ਧਾਮ ਹਮਾਰੋ ॥ ਪੂਰਨ ਯੋਗ ਕੋ ਪਾਇ ਜੁਗੀਸੁਰ ਆਨ ਤਨਾ ਧਨ ਬੀਚ ਸੰਭਾਰੋ ॥ ੩੨੨ ॥ ਕਾਨ ਵਾਚੁ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਤਿਨੇ ਪਿਖ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹਿਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਤੁਮ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੋ ॥ ਜਾਇ ਸਭੈ ਪਤਿ ਆਪਨ ਆਪਨ ਕਾਨ ਕਥਾ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਉਧਾਰੋ ॥ ਪੁਤ੍ਰਨ ਪੌਤ੍ਰਨ ਪੱਤਨ ਸੋ ਇਹ ਕੈ ਚਰਚਾ ਸਭ ਹੀ ਦੁਖ ਟਾਰੋ ॥ ਗੰਧ ਮਲਿਯਾਗਰ ਸ੍ਯਾਮ ਕੋ ਨਾਮ ਲੇ ਰੂਖਨ ਕੋ ਕਰ ਚੰਦਨ ਡਾਰੋ ॥ ੩੨੩ ॥ ਮਾਨ ਲਈ ਪਤਨੀ ਦਿਜ ਕੀ ਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਾਨ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾਂ ॥ ਜਿਤਨੇ ਹਰਿ ਯਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਿਯੋ ਤਿਤਨੇ ਨਹਿ ਹੋਤ ਕਛੂ ਜਤੀਯਾਂ ॥ ਚਰਚਾ ਜਬ ਜਾ ਉਨ ਸੋ ਇਨਕੀ ਤਬ ਹੀ ਉਨ ਕੀ ਭਈ ਯਾ ਗਤੀਯਾਂ ॥ ਇਨ ਸ੍ਯਾਮ ਭਏ ਮੁਖ ਯੌ ਜੁਵਤੀ ਮੁਖ ਲਾਲਰ ਏਵਹ ਜਿਉ ਰਤੀਯਾਂ ॥ ੩੨੪ ॥ ਚਰਚਾ ਸੁਨ ਬਿੱਪ ਜੁ ਤ੍ਰੀਯਨ ਸੋ ਮਿਲਕੈ ਸਭ ਹੀ ਪਛਤਾਵਨ ਲਾਗੇ ॥ ਬੇਦਨ ਕੌ ਹਮ ਕੌ ਸਭ ਕੌ ਧ੍ਰਿਗ ਗੋਪ ਗਏ ਮੰਗਕੈ ਹਮ ਆਗੇ ॥ ਮਾਨਸ ਸ੍ਵੰਦ ਮੈ ਬੂਢੇ ਹੁਤੇ ਹਮ ਚੂਕ ਗਿਯੇ ਤਉਐਸਰ ਜਾਗੇ॥ਪੈਜਿਨ ਕੀ ਇਹਹੈ ਪਤਨੀ ਤਿਹ ਤੇ ਫੁਨਹੋ ਹਮਹੂੰ ਵਡਭਾਗੇ ॥ ੩੨੫ ॥ ਮਾਨ ਸਭੈ ਦਿਜ ਆਪਨ ਕੌ ਧ੍ਰਿਗ ਫੇਰ ਕਰੀ ਮਿਲ ਕਾਨ ਵਡਾਈ ॥ ਲੌਕਨ ਕੇ ਸਭ ਕੇ ਪਤਿ ਕਾਨ ਹਮੈ ਕਹਿ ਬੇਦਨ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਤੈ ਨ ਗਏ ਉਨ ਕੇ ਹਮ ਪਾਸ ਡਰੇ ਜੁ ਮਰੇ ਹਮ ਕੌ ਹਮ ਰਾਈ ॥ ਸੱਤ ਲਖਿਯੋ ਤੁਮਕੌ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਹਮ ਸੱਤ ਕਹੀ ਨ ਬਨਾਈ ॥ ੩੨੬ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਪੂਤਨਾ ਸੰਘਾਰੀ ਤ੍ਰਿਣਾਵ੍ਰਤ ਕੀ ਬਿਦਾਰੀ ਦੇਹ ਦੈਤ ਅਘਾਸੁਰ ਕੀ ਸਿਰੀ ਜਾਹ ਫਾਰੀ ਹੈ ॥ ਸਿਲਾ ਜਾਹਿ ਤਾਰੀ ਬਕਹੂੰ ਕੀ ਚੋਂਚ ਚੀਰ ਡਾਰੀ ਔਸੋ ਝੂਮ ਪਾਰੀ ਜੈਸੇ ਆਰੀ ਚੀਰ ਡਾਰੀ ਹੈ ॥ ਰਾਮ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਦੈਤਨ ਕੀ

੧, ਗੰਗਾ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੈਨਾ ਜਿਨ ਮਾਰੀ ਅਰੁ ਆਪਨੋ ਬਭੀਛਨ ਕੋ ਦੀਨੀ ਲੰਕ ਸਾਰੀ ਹੈ ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਦਿਜਨ ਕੀ ਪਤਨੀ ਉਧਾਰੀ ਅਵਤਾਰ ਲੈਕੈ ਸਾਧ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਉਧਾਰੀ ਹੈ ॥ ੩੨੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਿੱਪਨੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਸੁਨ ਕੈ ਕਵਿ ਰਾਜ ਕਹਿਯੋ ਦਿਜ ਔਰ ਕਹੀਜੈ ॥ ਕਾਨ ਕਥਾ ਅਤਿਰੋਚਨ ਜੀਅ ਬਿਚਾਰ ਕਹੋ ਜਿਹਤੈ ਫੁਨ ਜੀਜੈ ॥ ਤੈ ਹਸ ਬਾਤ ਕਹੀ ਮੁਸਕਾਇ ਪਹਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਜੁ ਕੀਜੈ॥ਤੈ ਭਗਵਾਨ ਕਥਾ ਅਤਿ ਰੋਚਨ ਦੇ ਚਿਤ ਪੈ ਹਮ ਤੇ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥ ੩੨੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਾਲਨ[੧] ਔ ਅਖਨੀ[੨] ਬਿਰੀਆ[੩] ਜੁਜਤਾ[੪] ਹਰਿ ਔਰੁ ਪੁਲਾਵ ਘਨੈ ॥ ਨੁਗਦੀ ਅਰੁ ਸੇਵਕੀਆ[੫] ਚਿਰਵੇ ਲੇਡੂਆ ਅਰੁ ਸੂਤ ਭਲੇ ਜੁ ਬਨੈ ॥ ਫੁਨ ਖੀਰ ਦਹੀ ਅਰੁ ਦੂਧ ਕੇ ਸਾਥ ਬਰੇ ਬਹੁ ਅਉਰਨ ਤਾਤ ਗਨੈ ॥ ਇਹ ਖਾਇ ਚਲਯੋ ਭਗਵਾਨ ਗ੍ਰਿਹੰ ਕਹੁ ਸਜਾਮ ਕਵੀ ਸੁਰ ਭਾਵ ਭਨੈ ॥ ੩੨੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਗਰੜਾਧੁਜ ਜੀਯ ਮੈ ਆਨੰਦ ਪੈਕੈ ॥ ਸੋਭਤ ਸਜਾਮ ਕੈ ਸੰਗ ਹਲੀ ਘਨ ਸਜਾਮ ਅਉ ਸੇਤ ਚਲਿਯੋ ਉਨਸੈ ਕੈ ॥ ਕਾਨ ਤਬੈ ਹਸਕੈ ਮੁਰਲੀ ਸੁ ਬਜਾਇ ਉਠਯੋ ਅਪਨੇ ਕਰ ਲੈਕੈ ॥ ਠਾਢ ਭਈ ਜਮਨਾ ਸੁਨਿਕੈ ਧੁਨਿ ਪਉਨ ਹਿਯੋ ਸੁਨਕੈ ਉਰਝੈ ਕੈ ॥ ੩੩੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਮਕਲੀ ਅਰ ਸੋਰਠ ਸਾਰੰਗ ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਰੁ ਬਾਜਤ ਗੌਰੀ ॥ ਜੈਤਸਿਰੀ ਅਰੁ ਗੋਂਡ ਮਲਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਰਾਗ ਬਸੈ ਸੁਭ ਠੌਰੀ ॥ ਮਾਨਸ ਕੀ ਕਹਹੈ ਗਿਨਤੀ ਸੁਨ ਹੋਤ ਸੁਰੀ ਅਸੁਰੀ ਧੁਨਿ ਬੌਰੀ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਸੋ੍ਰਨਨ ਮੈ ਤਰਨੀ ਹਰਨੀ ਜਿਮ ਆਵਤ ਦੌਰੀ ॥ ੩੨੧ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਬਾਜਤ ਬਸੰਤੁ ਅਰੁ ਭੈਰਵ ਹਿੰਡੋਲ ਰਾਗ ਬਾਜਤ ਹੈ ਲਲਤਾ ਕੇ ਸਾਜ ਹੈ ਧਨਾਸਰੀ ॥ ਮਾਲਵਾ ਕਲਿਆਨ ਅਰ ਮਾਲਕੌਸ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਬਨਯੋ ਬਜਾਵੈ ਕਾਨ ਮੰਗਲ ਨਿਵਾਸਰੀ ॥ ਸੁਰੀ ਅਰ ਆਸੁਰੀ ਔ ਪੰਨਗੀ ਜੇ ਹੁਤੀ ਤਹਾਂ ਧੁਨਿ ਕੇ ਸੁਨਤ ਪੈ ਨ ਰਹੀ ਸੁਧ ਜਾਸਰੀ॥ਕਹੇ ਇਉ ਦਾਸ ਰੀ ਸੁ ਐਸੀ ਬਾਜੀ ਬਾਸਰੀ ਸੁ ਮੇਰੇ ਜਾਨੇ ਯਾ ਮੈ ਸਭ ਰਾਗਕੋ ਨਿਵਾਸਰੀ॥੩੩੨ ਕਬਿੱਤ ॥ ਕਰੁਨਾ ਨਿਧਾਨ ਬੇਦ ਕਹਤ ਬਖਾਨ ਯਾਕੀ ਬੀਚ ਤੀਨ ਲੋਕ ਫੈਲ ਰਹੀ ਹੇ ਸੁ ਬਾਸੁਰੀ ॥ ਦੇਵਨ ਕੀ ਕੰਨਿਆ ਤਾਕੀ ਸੁਨਿ ਧੁਨਿ ਸੋ੍ਰਨਨ ਮੈ ਧਾਈ ਧਾਈ ਆਵੈ ਤਜਿਕੈ ਸੁਰਗ ਬਾਸੁਰੀ ॥ ਹੈ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਰੂਪ ਰਾਗ ਕੋ ਨਿਹਾਰ ਕਹਿਯੋ ਰਚਿਯੋ ਹੈ ਬਿਧਾਤਾ ਇਹ ਰਾਗਨ ਕੋ ਬਾਸੁਰੀ ॥ ਰੀਝ ਸਭ ਗਨ ਉਡਗਨ ਭੇ ਮਗਨ ਜਬ ਬਨ ਉਪਬਨ ਮੈ ਬਜਾਈ ਕਾਨ ਬਾਸੁਰੀ ॥ ੩੩੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਮਨ ਡੇਰਨ ਆਏ ॥ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ਕੂਦਤ ਆਵਤ ਗੋਪ ਸਭੋ ਮਿਲ ਮੰਗਲ ਗਾਏ ॥ ਆਪਨ ਹ੍ਵੈ ਧਨਠੀ ਭਗਵਾਨ ਤਿਨੋ ਪਹਿ ਤੇ ਬਹੁ ਨਾਚ ਨਚਾਏ ॥ ਰੈਨ ਪਰੀ ਤਬ ਆਪਨ ਆਪਨ ਸੋਇ ਰਹੈ ਗ੍ਰਿਹ ਆਨੰਦ ਪਾਏ ॥ ੩੩੪ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬਿੱਪਨ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੋ ਚਿਤ ਹਰਿ ਭੋਜਨ ਲੇਇ ਉਦਾਰ ਕਰਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥

---

੧. ਮਾਸ। ੨. ਤਰੀ। ੩. ਵੜੀਆਂ। ੪. ਦੋ ਤਰਾਂ ਦੀ ਕੜੀ। ੫. ਸੇਂਵੀਆਂ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

अथ गौवरधन गिर कर पर धारबे ॥

दोहरा ॥ इसी भांति सो क्रिसन जी कीने दिवस बतीत ॥ हरि पूजा को दिन आइओ गोप बिचारी चीत ॥ ३३५ ॥ सवैया ॥ आजे है इंदू की पूजा को दिजोस सभै मिल गोपन बात उचारी ॥ भोजन भांति अनेकन कोरु पचांमिृत की करो जाइ तजारी ॥ नंद कहिजे जब गोपन सो बिधि और चिती मन बीच मुरारी ॥ को बपुरा मघवा हमरी सम पूजन जात जहां बिृज नारी ॥ ३३६ ॥ कबित्तु ॥ इह बिधि बोलिजे कान करुनानिधान तात काहे के नमित्त को समिग्री तैं बनाई है ॥ कहिजे ऐसे नंद जो त्रिलोकी पति भाखी अति ताही को बनाई हरि कहिकै सुनाई है ॥ काहे के नमित कहिजे बारद त्रिनन काज गउिअन की रछ कौ करी ओ होत आई है ॥ कहिजे भगवान ए तो लोग है अजान बिृज ईसर तो होत नही मघवा तो गाई है ॥ ३३७ ॥ कान वाच ॥ सवैजा ॥ है नही मेघ सो सुरपति हाथ सु तात सुनो अरु लोक सभै रे ॥ भंजन भउ अनभै भगवान सु देत सभै जन को अरु लैरे ॥ किउ मघवा तुम पूजन जात करो तुम सेवहि तां चित कै रे ॥ धिआन धरो सभ ही मिलकै सभ बातन को तुम को फल दैरै ॥ ३३८ ॥ बासव जॅगन के बसि मेघ किये बृहमा इह भांत उचारे ॥ लोगन के प्रतिपारन को हरि सुरज मै ह्वैकै जल डारे ॥ कौतक देखत जीवन को पिख कौतक ह्वै सिव ताहि संघारे ॥ है वह एक किये सरता सम बाहन के जम बाह बिथारे ॥ ३३९ ॥ पाथर पै जल पै नग पै तर पै धर पै अर और नरी है ॥ देवन पै अरु दैतन पै कवि सजाम कहे जउ मुरारि हरी है । पंछन पै मिृगराजन पै मिृग के गन पै फुन होत खरी है ॥ भेद कहिजे इह बात सभै इनहु किह की कहु पूज करी है ॥ ३४० ॥ तब ही हस कै हरि बात कही नंद पै हमरी बिनती सुन लॅजै ॥ पूजहु इंपन को मुख गउिअन पूजन जा गिरहै तह जॅजे ॥ गउिअन के पज पीजत है गिरके चढि ए मन आनंद पॅजै ॥ दान दए तिन के जस जां पर-लोक गए जु दजे सोउ खॅजै ॥ ३४१ ॥ सवैजा ॥ तब ही भगवान कही पित सो इक बात सुनै तु कहो ममतोसो ॥ पूजहु जाइ सभै गिरको तुम इंदू करै कूप किआ फुन तोसो ॥ मोसो सपुत भजे तुमरे गृह मार डरों मगवा सॅग शेसो ॥ रहॅस कही पित[1] पारथ की तजहै इह जा हमरी अन मोसो ॥ ३४२ ॥ तात की बात जु नंद सुनी सुभ बात भली सर ऊपर बांधी ॥ बाकोकी कै मुरवी तनकै धन तीछन मॅत महां सरसांधी ॥ सैनन मै सुनतिजे इह बात कबुॅध गी छूट चिरी जिम फांधी ॥ मोहि की बारद ह्वै कर गिआन निवार दई उमडी जन आंधी ॥ ३४३ ॥

---

१. अरजन दा पिता इंदू, सो इंदू दी पूजा ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਨੰਦ ਬੁਲਾਇਕੈ ਗੋਪ ਲਏ ਹਰਿ ਆਇਸ ਮਾਨ ਸਿਰ ਊਪਰ ਲੀਆ ॥ ਪੂਜਹੁ ਗਊਅਨ ਅਉਮੁਖ ਬਿੱਪਨ ਭਈਅਨ ਸੋ ਇਹ ਆਇਸ ਕੀਆ ॥ ਫੇਰਿ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਤੇ ਕਹਿਯੋ ਤੇ ਸੋ ਗਿਆਨ ਭਲੋ ਮਨ ਮੈ ਸਮਝੀਆ ॥ ਚਿੱਤ ਦਯੋ ਸਭਨੈ ਹਮਸੋ ਤਿਹੁੰ ਲੋਗਨ ਕੋ ਪਤਿ ਚਿੱਤ ਨ ਕੀਆ ॥ ੩੪੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗੋਪ ਚਲੈ ਉਠਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਕੋ ਫੁਨਿ ਆਇਸ ਪਾਈ॥ਅੱਛਤ ਧੂਪ ਪਚਾਂਮ੍ਰਿਤ ਦੀਪਕ ਪੂਜਨ ਕੀ ਸਭ ਭਾਂਤਿ ਬਨਾਈ॥ ਲੈ ਕੁਰਬੇ ਅਪਨੇ ਸਭ ਸੰਗ ਚਲੇ ਗਿਰ ਕੌ ਸਭ ਢੋਲ ਬਜਾਈ ॥ ਨੰਦ ਚਲਿਯੋ ਜਸੁਧਾ ਊ ਚਲੀ ਭਗਵਾਨ ਚਲੇ ਮੁਸਲੀ ਸੰਗ ਭਾਈ ॥ ੮੪੫ ॥ ਨੰਦ ਚਲਿਯੋ ਕੁਰਬੇ ਸੰਗ ਲੈ ਕਰ ਤੀਰ ਜਬੈ ਗਿਰ ਕੇ ਚਲ ਆਯੋ ॥ ਗਊਅਨ ਘਾਸ ਚਰਾ ਹਿਤ ਸੋਂ ਬਹੁ ਬਿੱਪਨ ਖੀਰ ਅਹਾਰ ਖਵਾਯੋ॥ ਆਪ ਪਰੋਸਨ ਲਾਗ ਜਦੁੱਵਤਿ ਗੋਪ ਸਭੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਬਾਰ ਚਢਾਇ ਲਏ ਰਥ ਪੈ ਚਲ ਕੇ ਇਹ ਕੌਤਕ ਔਰ ਬਨਾਯੋ ॥ ੩੪੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੌਤਕ ਏਕ ਬਿਚਾਰ ਜਦੁੱਪਤਿ ਸੂਰਤ ਏਕ ਧਰੀ ਗਿਰਬਾਂਕੀ ॥ ਸ੍ਰਿੰਗ ਬਨਾਇ ਧਰੀ ਨਗ ਕੈ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜਿਹ ਗੰਮਨ ਕਾਂਕੀ ॥ ਭੋਜਨ ਖਾਤ ਪ੍ਰਤੱਛ ਕਿਧੌਵਹ ਬਾਤ ਲਖੀ ਨ ਪਰੀ ਕਛੁ ਵਾਂਕੀ ॥ ਕੌਤਕ ਏਕ ਲਖੈ ਭਗਵਾਨ ਅਉ ਜੋ ਪਿਖਵੈ ਅਟਕੈ ਮਤ ਤਾਕੀ ॥ ੩੪੭ ॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਤੌ ਭਗਵਾਨ ਤਬੈ ਹਸਕੈ ਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਤ ਤਿਨੈ ਸੰਗ ਭਾਖੀ ॥ ਭੋਜਨ ਖਾਤ ਦਯੋ ਹਮਰੋ ਗਿਰ ਲੋਕ ਸਭੈ ਪਿਖਵੋ ਤੁਮ ਆਖੀ ॥ ਹੋਇ ਰਹੇ ਬਿਸਮੈ ਸਭ ਗੋਪ ਸੁਨੀ ਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਜਬ ਸਾਖੀ ॥ ਗਿਆਨ ਜਨਾਵਰ ਕੀ ਲਈ ਬਾਜ ਹ੍ਵੈ ਗ੍ਯਾਰਨ ਕਾਨ ਦਈ ਜਬ ਚਾਖੀ ॥ ੩੪੮ ॥ ਅੰਜੁਲ ਜੋਰ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਕੋਟ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੈਂ ਹਰਿ ਆਗੇ ॥ ਭੂਲ ਗਈ ਸਭ ਕੋ ਮਘਵਾ ਸੁਧ ਕਾਨ ਹੀ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ ਪਾਗੇ ॥ ਸੋਵਤ ਥੇ ਜੁ ਪਰੇ ਬਿਖ ਮੈ ਸਭ ਧਿਆਨ ਲਗੇ ਹਰਿ ਕੇ ਜਨ ਜਾਗੇ ॥ ਔਰ ਗਈ ਸੁਧ ਭੂਲ ਸਭੋ ਇਕ ਕਾਨ ਹੀ ਕੇ ਰਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ੩੪੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ ਕਹੀ ਸਭ ਕੋ ਹਸਕੈ ਮਿਲ ਧਾਮ ਚਲੋ ਜੋਊ ਹੈ ਹਰਤਾ ਅਘ ॥ ਨੰਦ ਚਲਿਯੋ ਬਲਭੱਦ੍ ਚਲਿਯੋ ਜਸੁਧਾ ਊ ਚਲੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬਿਨਾ ਨਘ ॥ ਪੂਜ ਜਬੈ ਇਨਹੂੰ ਨ ਕਰੀ ਤਬ ਹੀ ਕੁਪਿਯੋ ਇਨ ਪੈ ਧਰਤਾਪ੍ਰਘ[1] ॥ ਬੇਦਨ ਮੱਧ ਕਹੀ ਇਨ ਭੀਮ ਤੇ ਮਾਰਿ ਡਰਿਯੋ ਛਲ ਸੈ ਪਤਿਵਾਮਘ[2] ॥ ੩੫੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਸੁਤ[3] ਸੋਂ ਲਰਕੈ ਜਿਨਹੂੰ ਨਵ ਸਾਤ ਛਡਾਇ ਲਈ ਬਰ ਮੰਡਾ ॥ ਆਦਿ ਸੱਤਜੁਗ ਕੇ ਮੁਰ ਕੇ ਗਢ ਤੋਰ ਦਏ ਸਭ ਜਿਉ ਕਚ ਬੰਡਾ ॥ ਹੈ ਕਰਤਾ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੋ ਅਰੁ ਦੇਵਨਹਾਰ ਇਹੀ ਜੁਗ ਸੰਡਾ ॥ ਲੋਕਨ ਕੇ ਪਤਿ ਸੋਂ ਮਤ ਮੰਦ ਬਿਬਾਦ ਕਰੋ ਮਘਵਾ ਤਮ ਲੰਡਾ ॥ ੩੫੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗੋਪਨ ਸੋਂ ਖਿਝਕੈ ਮਘਵਾ ਤਜਕੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੋ ਪਰਚੇ ॥ ਸੰਗ ਮੇਘਨ ਜਾਇ ਕਹੀ ਬਰਖੋ ਬ੍ਰਿਜ ਪੈ ਰਸ ਬੀਰ ਹੀ ਮੱਧ ਗਚੇ ॥ ਕਰੀਯੋ ਬਰਖਾ ਇਤਨੀ ਉਨ ਪੈ ਜਿਹ ਜੇ ਫੁਨ ਗੋਪ ਨ ਏਕ ਬਚੇ ॥ ਸਭ ਭੈਨਨ ਭ੍ਰਾਤਨ ਤਾਤਨ ਪੌਤ੍ਰਨ ਤਉਅਨ ਮਾਰਹੁ ਸਾਥ ਚਚੇ ॥ ੩੫੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਇਸ ਮਾਨ ਪੁਰੰਦਰ ਕੋ ਅਪਨੇ ਸਭ ਮੇਘਨ ਕਾਛ ਸੁ

---

੧. ਕੁਹਾੜਾ। ੨. ਜਰਾਸਿੰਧ। ੩. ਭੂਮਾਸੁਰ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

काछे ॥ धाइ चले ब्रिज के मरबे कहु घेर दसोदिस ते घन आछे ॥ कोप भरे अर बार भरे बधबे कउ चले चरीआ जोउ बाछे ॥ छिप चले करबे निप कारज छोड चले बनता सुत पाछे ॥ ३५३ ॥ दैत संखासुर के मरबे कहु रुप धरिजे जल मै जिठ मॅछा ॥ सिंध मथिजे जब ही असुरासुर मेरु तरै भजे कॅछप हॅछा ॥ सो अब कान भजे इह ठौर चरावत है ब्रिज के सभ बॅछा ॥ खेल दिखावत है जग कौ इह है करता सभ जीवन रॅछा ॥ ३५४ ॥ आइस मान सभै मघवा हरि कौ पुरि घेर घने घन गाजै ॥ दामन यौं गरजे जन राम के सामुह रावन दुंदभि बाजै ॥ सो धुनि सौनन मै सुन गोप दसो दिस कौ डरकै उठ भाजै ॥ आइ परे हरि के सभ पाइन आपन जीव सहाइके काजै ॥ ३५५ ॥ मेघन कौ डरकै हरि सामुह गोप पुकारत है दुख मांझा ॥ रॅछ करौ हमरी करुनानिध ब्रिसट भई दिन अउसत सांझा ॥ एक बची न गऊ पुर की मर गई दुधरी बछरे अर बांझा ॥ अॅगज सजाम के रोवत यौं जिम हीर बिना पिखिऐ पति रांझा ॥ ३५६ ॥ कबिॅत ॥ काली नाथ कैसी रिप कौल नैन कौल नाभ कमला के पति इह बिनती सुनीजीजे ॥ काम रुप कंस के पूहारी काज कारी प्रभु कामनी के काम कै निवारी कामि कीजीजे ॥ कमलासन कौ पति कुंभकान के मरॅजा काल नेम कै बधॅजा ऐसी कीजै जाते जीजीजे ॥ कारमा हरन काज साधन कौ करत तुम क्रिपा निधान दासन अरज सुन लीजीजै ॥ ३५७ ॥ सवैजा ॥ बुंदन तीरन सी सभ ही कुपकै ब्रिज के पुर मै जब पॅजा ॥ सो सही नगाही किह पै सभ धामन बेध धरा लग गजा ॥ सो पिख गोपन नैनन सो बिनती हरकै अगुआ पहुचॅजा ॥ कोप भरिजे हम पै मघवा हमरी तुम रॅछ करौ उठ सॅजा ॥ ३५८ ॥ सवैजा ॥ दीसत है न कहुं अरनैदिति घेर दसै दिस ते अन आवै ॥ कोप भरे जन के हरि गाजत दामनि दांत निकास डरावै ॥ गोपन जाइ करी बिनती हरि पै सुनीजे हरि जो तुम भावै ॥ सिंघ कौ देखत सिंघन सिजार कहै कुपकै जम लोक पठावै ॥ ३५९ ॥ सवैजा ॥ कोप भरे हमरे पुर मै बहु मेघन के इह ठाट ठटे ॥ जिहकै गज बाहन लोक कहै जिन पॅबन केपर कोप कटे ॥ तुम हो करता सभ ही जग के तुमही सिर रावन काट सटे ॥ तुम सिउ फुन देखत गोपन कौ घनघेर डरावत कोप लटे ॥ ३६० ॥ सवैजा ॥ कान वडे सुन लोक तुमै फुन जाम सु जाप करै तुहि घाठे ॥ नीर हुतासन भूम धराधर थाप करिजे तुमही प्रभ काठे ॥ बेद दऐ कर कै तुम ही जग मै छिन तात भजे जब आठे ॥ सिंध मथिउ तुम ही त्रीज हूै कर दीन सुरासुर अंम्रित बाठे ॥ ३६१ ॥ सवैजा ॥ गोपन फेर कही मुख ते बिन तैं हमरे कोउ औरन आडा ॥ मेघन मार बिनार डरे कुपि बालक मूरति

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

जिउ तुम गाडा ॥ मेघन को पिख रूप भजानक बहुत डरै फुनि जीउ अमाडा ॥ कान अबै पुसतीन ह्वै आप उतार डरो सभ गोपन जाडा ॥ ३६२ ॥ सवैया ॥ आइस पाइ पुरंदर को घनघोर घटा चहूं ओर ते आवै ॥ कैकर क्रोध किधो मन मोध ब्रिज ऊपर आन कै बहु बल पावै॥अउ अत ही चपलो चमकै बहु बुंदन तोरन सो बरखावै ॥ गोप कहै हम ते भई चूक सु जाते हमै गरजै ओ डरावै ॥ ३६३ ॥ सवैया ॥ आज भजो उतपात वडे डर मान सभै हरि पास पुकारे ॥ कोप करिजो हमपै मघवा तिह ते ब्रिज पै बरखे घन भारे ॥ भुछ भखिजो इह को तुमहु तिह ते ब्रिज के जन कोप संघारे ॥ रुछक हो सभ ही जगा के तुम रुछ करो हमरो रखवारे ॥ ३६४ ॥ होइ क्रिपाल अबै भगवान क्रिपा करकै इन को तुम काढे ॥ कोप करिजो हम पै मघवा दिन सात इहा बरखजो घन गाढे ॥ भ्रात बली इन रुछन को तब ही कर कोप भजे उठ ठाढे ॥ जीव गजे घट मेघन को सभ गोपन कै मन आनंद बाढे ॥ ३६५ ॥ सवैया ॥ गोपन की सुनकै बिनती हरि गोप सभै अपने कर जाने ॥ मेघन के बधबे कहु कान चलिजो उठकै करता जोउ जाने ॥ ता छबि के जस उच महां कवि ने अपने मन मै पहचाने ॥ जों चलि गिजे जिम सिंघ मिरगी पिख आइ है जान किधो मुहि डाने ॥ ३६६ ॥ सवैया ॥ मेघन के बध काज चलिजो भगवान किधो रस भीतर रुता ॥ राम भजे जुग तीसर मोध मरजो तिन रावन कै रन अंता ॥ औध के बीच बधू बरबे कहु कोपकै बैल नथो जिह सुंता ॥ गोपन गो धन रुछन काज तुरिजे तिह को गज जिउ मद मुंता ॥ ३६७ ॥ सवैया ॥ करबे कहु रुछ सु गोपन की बर पूट लजो नग कोप हबा ॥ तन को न करिजो बल रंचक ताहि करिजो जु हुतो कर बीच जबा ॥ न चली तिनकी कछु गोपन पै कवि सजाम कहै गज जाहि रबा ॥ मुख निआइ खिसाइ चलिजो गिरु पै इह बीच चली जग को सु कबा ॥ ३६८ ॥ सवैया ॥ नंद को नंद वडै सुखकंद रिपआर सुरंद सबुधि बिसारद ॥ आनन चंद प्रभा कहु मंद कहै कवि सजाम जपै जिह नारद ॥ ता गिर कोप उठाइ लजो जोउ साधन को हरता दुख दारद ॥ मेघ परे उपरिजो न कछु पछुताइ गए गिरु को उठ बारद ॥ ३६९ ॥ सवैया ॥ कान उपार लजो कर मो गिर एक परी नहो बुंद सु पानी ॥ फेर कही हसकै मुख ते हरि कौ मघवा जु भजो मुहसानी ॥ मार डरिजो मुर मै मधु कीटभ मारिजो हमै मघवा पति मानी ॥ गोपन मै भगवान कही सोउ फैल परी जग बीच कहानी ॥ ३७० ॥ गोपन की करबे कहु रुछ सतुक्रित[1] पै हरि जी जब कोपे ॥ जो गिर के तर भजे उठ ठाढ मनो रुप के पग केहरि रोपे ॥

---

१. इंद्र।

ਜਿਉ ਜੁਗ ਅੰਤ ਮੈ ਅੰਤਕ ਹੈ ਕਰ ਜੀਵਨ ਕੇ ਸਭ ਕੇ ਉਰ ਘੋਪੈ[1] ॥ ਜਿਉ ਜਨ ਕੋ ਮਨ ਹੋਤ ਹੈ ਲੋਪ ਤਿਸੀ ਬਿਧਿ ਮੇਘ ਭਏ ਸਭ ਲੋਪੇ ॥੩੭੧॥ਹੋਇ ਸਤੋਂਕ੍ਰਿਤ ਉਪਰ ਕੋਪ ਸੁ ਰਾਖ ਲਈ ਸਭ ਗੋਪ ਦਫਾ[2] ॥ ਤਿਨ ਮੇਘ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਛਿਨ ਮੈ ਜਿਨ ਦੇਤ ਕਰੇ ਸਭ ਏਕ ਗਫਾ[3] ॥ ਕਰ ਕੌਤਕ ਪੈ ਰਿਪੁ ਟਾਰ ਦਏ ਬਿਨ ਹੀ ਧਰ ਏ ਸਰ ਸਜਾਮ ਜਫਾ[4] ॥ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੀ ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਰੱਛ ਸੁ ਸੱਕ੍ਰਨ ਲੀਨ ਲਪੇਟ ਸਫਾ ॥ ੩੭੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁ ਲਈ ਸਭ ਮੇਘ ਲਪੇਟ ਸਫਾ ਅਰੁ ਲੀਨੋ ਹੈ ਪੱਬ ਉਪਾਰਿ ਜਬੈ ॥ ਇਹ ਰੰਚਕ ਸੋ ਇਹ ਹੈ ਗਰੂਓ ਗਿਰ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਮਨ ਬੀਚ ਸਬੈ ॥ ਇਹ ਦੈਤਨ ਕੋ ਮਰਤਾ ਕਰਤਾ ਸੁਖ ਹੈ ਦਿਵਿਯਾ ਜੀਯ ਦਾਨ ਅਬੈ ॥ ਇਹ ਕੋ ਤੁਮ ਧਯਾਨ ਧਰੋ ਸਭ ਹੀ ਨਹਿ ਧਯਾਨ ਧਰੋ ਤੁਮ ਔਰ ਕਬੈ ॥ ੩੭੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਭ ਮੇਘ ਗਏ ਘਟ ਕੇ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਹਰਖੇ ਫੁਨ ਗੋਪ ਸਭੈ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਲਗੇ ਕਹਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਭਗਵਾਨ ਦਯੋ ਹਮ ਦਾਨ ਅਭੈ ॥ ਮਘਵਾ ਜੁ ਕਰੀ ਕੁਪ ਦਉਰ ਹਮੂ ਪਰ ਸੋ ਤਿਹ ਕੋ ਨਹੀ ਬੇਰ ਲਭੈ ॥ ਅਬ ਕਾਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਗਏ ਘਟ ਬਾਦਰ ਏਕ ਨ ਦੀਸਤ ਬੀਚ ਨਭੈ ॥ ੩੭੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗੋਪ ਕਹੇ ਸਭ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਕਾਨ ਬਲੀ ਬਰ ਹੈ ਬਲ ਮੈ ॥ ਜਿਨ ਕੂਦਕਿਲੇ ਸਤ ਮੇਰ ਮਰਿਯੋ ਜਿਨ ਜੁੱਧ ਸੰਖਾਸਰ ਸੋ ਜਲ ਮੈ ॥ ਇਹ ਹੈ ਕਰਤਾ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੋ ਅਰੁ ਫੈਲ ਰਹਿਯੋ ਜਲ ਔ ਥਲ ਮੈ ॥ ਸੋਊ ਆਇ ਪ੍ਰਤੱਛ ਭਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਜੋਊ ਜੋਗ ਜੁਤੇ ਰਹੇ ਓਝਲ ਮੈ ॥ ੩੭੫ ॥ ਮੇਰ ਮਰਿਯੋ ਜਿਨ ਕੂਦ ਕਿਲੇ ਸਤ ਸਿੰਧ ਜਰਾ ਜਿਹ ਸੈਨ ਮਰੀ ॥ ਨਰ ਕਾਸੁਰ ਜਾਹਿ ਕਰਿਯੋ ਕਰਸੀ ਬਿਰਥੀ ਗਜ ਕੀ ਜਿਹ ਰੱਛ ਕਰੀ ॥ ਜਿਹ ਰਾਖ ਲਈ ਪਤਿ ਬੇਦੁਪਤੀ ਸਿਲਜਾ ਲਗ ਤਿਯੋ ਪਗ ਪਾਰ ਪਰੀ ॥ ਅਤਿ ਕੋਪਨ ਮੇਘਨ ਔ ਮਘਵਾ ਇਹ ਰਾਖ ਲਈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਧਰੀ ॥ ੩੭੬ ॥ ਮਘਵਾ ਜਿਹ ਫੇਰ ਦਈ ਪ੍ਰਤਨਾ ਜਿਹ ਦੈਤ ਮਰੈ ਇਹ ਕਾਨ ਬਲੀ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਸਭ ਨਾਮ ਜਪੈ ਮਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਫੁਨ ਭ੍ਰਾਤ ਹੈ ਬੀਰ ਹਲੀ ॥ ਜਿਹ ਤੇ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੀ ਬਿਪਤਾ ਹਰਿ ਕੇ ਕੁਪਤੇ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਟਲੀ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਲਖਕੈ ਉਪਮਾ ਭਗਵਾਨ ਕਰੈ ਜਿਹ ਕੀ ਸੁਤ ਕਉਲ ਕਲੀ ॥ ੩੭੭ ॥ ਕਾਨ ਉਪਾਰ ਲਯੋ ਗਰੂਓ ਗਿਰ ਧਾਮ ਖਿਸਾਇ ਗਯੋ ਮਘਵਾ ॥ ਸੋ ਉਪਜਿਓ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮ ਬਿਖੈ ਜੋਊ ਤੀਸਰ ਜੁੱਗ ਭਯੋ ਰਘੁਵਾ ॥ ਅਬ ਕੌਤਕ ਲੋਕ ਦਿਖਾਵਨ ਕੋ ਜਗ ਮੈ ਫੁਨ ਰੂਪ ਧਰਿਯੋ ਲਘੁਵਾ ॥ ਬਨ ਅੰਚ ਹਨੀ ਛਿਨ ਮੈ ਪੁਤਨਾ ਹਰਿਨਾਮ ਕੇ ਲੇਤ ਹਰੇ ਅਘਵਾ ॥ ੩੭੮ ॥ ਕਾਨ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਜਿਨ ਗੋਪਨ ਕੇ ਦੁਖ ਕਾਟ ਸਟੇ॥ ਸੁਖ ਸਾਧਨ ਕੇ ਪ੍ਰਗਟੇ ਤਬ ਹੀ ਦੁਖ ਦੈਤਨ ਕੇ ਸੁਨ ਨਾਮ ਘਟੇ ॥ ਇਹ ਹੈ ਕਰਤਾ ਸਭਹੀ ਜਗ ਕੋ ਬਲ ਕੋ ਅਰੁ ਇੰਦ੍ਰਹਿ ਲੋਕ ਬਟੇ ॥ ਤਿਹ ਨਾਮ ਕੇ ਲੇਤ ਕਿਧੋ ਮੁਖ ਤੇ ਲਟ ਜਾਤ ਸਭੈ ਤਨ ਦੋਖ ਲਟੇ ॥ ੩੭੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਪੁਤਨਾ ਜਿਨ ਮਾਰ ਜਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਪਠੀ ॥ ਇਨਹੀ ਰਿਪੁ ਮਾਰਿ

---

੧. ਰਿਦੇ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਾਨ ਕੱਢਦਾ ਹੈ। ੨. ਸਭਾ।
੩. ਬੁਰਕੀ। ੪. ਚੁਟਕੀ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਡਰਯੋ ਸੁਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਪੈ ਜਨ ਸੋ ਇਹ ਥਿੱਤ ਛਠੀ ॥ ਸਭ ਜਾਪ ਜਪੈ ਇਹ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਸਭ ਗੋਪ ਕਹੈ ਇਹ ਅੱਤਿ ਹਠੀ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਫੁਨ ਮੇਘਨ ਕੀ ਇਨਹੂੰ ਕਰ ਦੀ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਮਠੀ ॥੩੮੦ ॥ ਗੋਪ ਕਹੈ ਇਹ ਸਾਧਨ ਕੇ ਦੁਖ ਦੂਰ ਕਰੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ਗਡੇ ॥ ਇਹ ਹੈ ਬਲਵਾਨ ਵਡੋ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਸੋਊ ਕੋ ਇਹ ਸੋ ਛਿਨ ਆਇ ਅਡੇ ॥ ਸਭ ਲੋਕ ਕਹੈ ਫੁਨ ਯਾ ਪਤਿਯਾ ਕਵਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਵਡੇ ॥ ਤਿਨ ਮੋ ਛਲ ਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਇਹ ਤੇ ਜਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਰਰਾ ਕੁ ਜਡੇ ॥ ੩੮੧ ॥ ਮੇਘ ਗਏ ਪਛੁਤਾਇ ਗ੍ਰਿਹੰ ਕਹੁ ਗੋਪਨ ਕੇ ਮਨ ਆਨੰਦ ਬਾਢੇ ॥ ਹ੍ਵੈ ਇਕਠੇ ਸੁ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸਭ ਆਇ ਭਏ ਗ੍ਰਿਹ ਭੀਤਰ ਠਾਢੇ ॥ ਆਇ ਲਗੇ ਕਹਨੇ ਤ੍ਰੀਯ ਸੋਂ ਇਨਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਮਘਵਾ ਕੁਪ ਕਾਢੇ ॥ ਸੱਤ ਲਹਿਯੋ ਭਗਵਾਨ ਹਮੈ ਇਨਹੀ ਹਮਰੇ ਸਭ ਹੀ ਦੁਖ ਕਾਢੇ ॥ ੩੮੨ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਪਤਿ ਲੋਕਹਿ ਕੇ ਦਲ ਆ ਬਰਖੇ ਠਟ ਸਾਜ ਅਣੇ ॥ ਭਗਵਾਨ ਜੂ ਠਾਢ ਭਯੋ ਕਰ ਲੈ ਗਿਰ ਪੈ ਕਰਕੈ ਕਛਹੂੰ ਨ ਗਣੇ ॥ ਅਤਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਵਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਿਧੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਣੇ ॥ ਜਿਮ ਬੀਰ ਵਡੋ ਕਰ ਸਿੱਪਰ ਲੈ ਕਛੁਕੈ ਨ ਗਨੈ ਪੁਨ ਤੀਰ ਘਣੇ ॥ ੩੮੩ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਰ ਕੋਪ ਨਿਵਾਰ ਦਏ ਮਘਵਾ ਦਲ ਕਾਨ ਵਡੇ ਬਰ ਬੀਰ ਬ੍ਰਤੀ ॥ ਜਿਮ ਕੋਪ ਜਲੰਧਰ ਈਸ ਮਰਿਯੋ ਜਿਮ ਚੰਡਿ ਚਮੁੰਡਹਿ ਸੈਨ ਹਤੀ ॥ ਪਛੁਤਾਇ ਗਯੋ ਮਘਵਾ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਨ ਰਹੀ ਤਿਹ ਕੀ ਪਤਿ ਏਕ ਰਤੀ ॥ ਇਮ ਮੇਘ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਹਰਿ ਜੀ ਜਿਮ ਮੋਹਿ ਨਿਵਾਰਤ ਕੋਪ ਜਤੀ ॥ ੩੮੪ ॥ ਕੁਪਕੈ ਤਿਨ ਮੇਘ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਜਿਨ ਰਾਖ ਲਯੋ ਜਲ ਭੀਤਰ ਹਾਥੀ ॥ ਜਾਹਿ ਸਿਲਾ ਲਗ ਪਾਇ ਤਰੀ ਜਿਹ ਰਾਖ ਲਈ ਦ੍ਰੁਪਤੀ ਸੁ ਅਨਾਥੀ ॥ ਬੈਰ ਕਰੈ ਜੋਊਪੈ ਇਹ ਸੋ ਸਭ ਗੋਪ ਕਹੈ ਇਹ ਤਾਹਿ ਅੱਸਾਥੀ ॥ ਜੋ ਹਿਤ ਸੋ ਚਿਤਕੈ ਇਹ ਕੀ ਫੁਨ ਸੇਵ ਕਰੈ ਤਿਹ ਕੋ ਇਹ ਸਾਥੀ ॥ ੩੮੫ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮੇਘਨ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਦਲ ਖਾਤਰ ਊਪਰ ਕੱਛੁ ਨ ਆਂਦਾ ॥ਕੋਪ ਕਰਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਘਵਾਨ ਚਲਿਯੋ ਤਿਹ ਸੋ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ਬਸਾਂਦਾ ॥ ਜੋਰ ਚਲੈ ਕਿਹ ਕੋ ਤਿਹ ਸੋ ਕਹਿਹੈ ਸਭ ਹੀ ਜਿਸ ਕੋ ਜਗ ਬਾਂਦਾ ॥ ਮੁੰਡ ਨਿਵਾਇ ਮਨੈ ਦੁਖ ਪਾਇ ਗਯੋ ਮਘਵਾ ਉਠ ਧਾਮ ਖਿਸਾਂਦਾ ॥ ੩੮੬ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੱਕ੍ਰ ਗਯੋ ਪਛੁਤਾਇ ਗ੍ਰਿਹੰ ਕਹੁ ਛੋਰ ਦਯੋ ਜਬ ਕਾਨ ਅਨੀ ॥ ਬਰਖਾ ਕਰ ਕੋਪ ਕਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਪੈ ਸੁ ਕਛੂ ਹਰਿ ਕੈ ਨਹਿ ਏਕ ਗਨੀ ॥ ਫੁਨ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਿਧੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਭਨੀ ॥ ਪਛੁਤਾਇ ਗਯੋ ਪਤਿ ਲੋਕਨ ਕੋ ਜਿਮ ਲੂਟ ਲਏ ਅਹਿ ਸੀਸ ਮਨੀ ॥ ੩੮੭ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਾਹਿ ਨ ਜਾਨਤ ਭੇਦ ਮੁਨੀ ਮਨਿਭਾ ਇਹ ਜਾਪਨ ਕੋ ਇਹ ਜਾਪੀ ॥ ਰਾਜ ਦਯੋ ਇਨ ਹੀ ਬਲ ਕੋ ਇਨ ਹੀ ਕਵਿ ਸ੍ਯਾਮ ਧਰਾ ਸਭ ਥਾਪੀ ॥ ਮਾਰਤ ਹੈ ਦਿਨ ਥੋਰਨ ਮੈ ਰਿਪ ਗੋਪ ਕਹੈਂ ਇਹ ਕਾਨ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ॥ ਕਾਰਨ ਯਾਹਿ ਧਰੀ ਇਹ ਮੂਰਤਿ ਮਾਰਨ ਕੋ ਜਗ ਕੇ ਸਭ ਪਾਪੀ ॥ ੩੮੮ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਰਕੈ ਜਿਹ ਸੋਂ ਛਲ ਪੈ ਚਤੁਰਾਨਨ ਚੋਰ ਲਈ ਸਭ ਗੋਪ ਦਫਾ ॥ ਤਿਨ ਕੌਤਕ ਦੇਖਨ ਕਾਰਨ ਕੋ ਫੁਨ ਰਾਖ ਰਹਿਯੋ ਵਹਿ ਬੀਚ ਖਫਾ ॥ ਕਾਨ ਬਿਨਾ ਕੁਪਏ ਉਹ ਸੋ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੁ ਕਰੇ ਬਿਨਹੀ ਸਰ ਦੀਨ ਜਫਾ[1] ॥ ਛਿਨ ਮੱਧ ਬਨਾਇ ਲਏ ਬਛੁਰੇ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੀ ਉਨਹੀ ਸੀ ਸਫਾ ॥ ੩੮੯ ॥ ਕਾਨ ਉਪਾਰੁ ਧਰਿਯੋ ਕਰਪੈ ਗਿਰ ਤਾਂ ਤਰ ਗੋਪ ਨਿਕਾਰ ਸਬੈ ॥ ਬਕਈ ਬਕ ਔਰ ਗਡਾਰ ਤ੍ਰਿਨਾਵਤ ਬੀਰ ਬਧੇ ਜਿਨ ਬੀਚ ਤਬੈ ॥ ਜਿਨ ਕਾਲੀ ਕੋ ਨਾਥ ਲਯੋ ਛਿਨ ਭੀਤਰ ਧਿਆਨ ਨ ਛਾਡਹੁ ਵਾਹਿ ਕਬੈ ॥ ਸਭ ਸੰਤ ਸੁਨੋ ਸੁਭ ਕਾਨ ਕਥਾ ਇਕ ਔਰ ਕਥਾ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਅਬੈ ॥ ੩੯੦ ॥ ਗੋਪਵਾਚੁ ਨੰਦ ਜੂ ਸੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਨੰਦ ਕੇ ਅੱਗ੍ਯ ਕਾਨ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਗੋਪਨ ਜਾਇ ਕਹਯੋ ਸੁ ਸਭੈ ॥ ਦੈਤ ਅਘਾਸੁਰ ਔਰ ਤ੍ਰਿਨਾਵਤ ਯਾਹਿ ਬਧਿਯੋ ਉਡਿ ਬੀਚ ਨਭੈ ॥ ਫੁਨ ਮਾਰ ਡਗੋ ਬਕਈ ਸਭ ਗੋਪਨ ਦਾਨ ਦਯੋ ਇਹ ਕਾਨ ਅਭੈ ॥ ਸੁਨੀਐ ਪਤਿ ਕੋਟ ਉਪਾਵ ਕਰੇ ਕੋਊ ਪੈ ਇਹ ਸੋ ਸੁਤ ਨਾਹਿ ਲਭੈ ॥ ੩੯੧* ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗੋਪਨ ਕੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨੀਐ ਪਤਿ ਧਜਾਨ ਧਰੈ ਇਹ ਕੋ[2] ਰਣ ਗਾਮੀ ॥ ਧਜਾਨ ਧਰੈ ਇਹ ਕੋ ਮੁਨ ਈਸਰ ਧਜਾਨ ਧਰੈ ਇਹ ਕਾਇਰ ਕਾਮੀ ॥ ਧਜਾਨ ਧਰੈ ਇਹ ਕੋ ਸੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਭ ਧਜਾਨ ਧਰੈ ਇਹ ਦੇਖਨ[3] ਬਾਮੀ ॥ ਸੱਤਿ ਲਖਯੋ ਹਮ ਕੈ ਕਰਤਾ ਜਗ ਸੱਤਿ ਕਹਯੋ ਮਤ ਕੈ ਨਹਿ ਖਾਮੀ[4] ॥ ੩੯੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੈ ਭਗਵਾਨ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਸਭ ਗੋਪ ਕਹੈ ਪੂਤਨਾ ਇਨ ਮਾਰੀ ॥ ਰਾਜ ਭਭੀਛਨ ਯਾਹਿ ਦਯੋ ਇਨ ਹੀ ਕੁਪ ਰਾਵਨ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰੀ ॥ ਰੱਛ ਕਰੀ ਪ੍ਰਹਲਾਦਹਿ ਕੀ ਇਨ ਹੀ ਹਰਨਾਖਸ ਕੀ ਉਰ[5] ਫਾਰੀ ॥ ਨੰਦ ਸੁਨੋ ਪਤਲੋਕਨ ਕੋ ਇਨ ਹੀ ਹਮਰੀ ਅਬ ਦੇਹ ਉਬਾਰੀ ॥ ੩੯੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੈ ਸਭ ਲੋਗਨ ਕੋ ਕਰਤਾ ਬ੍ਰਿਜ ਭੀਤਰ ਹੈ ਕਰਤਾ ਇਹ ਲੀਲਾ[6] ॥ ਸਿਖਜਨ ਕੋ ਬਰਤਾ[7] ਹਰਿ ਹੈ ਇਹ ਸਾਧਨ ਕੋ ਹਰਿਤਾ ਤਨ[8] ਹੀਲਾ ॥ ਰਾਖ ਲਈ ਇਨ ਹੀ ਸੀਅ ਕੀ ਪਤਿ ਰਾਖਿ ਲਈ ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਰਥ[9] ਸੀਲਾ ॥ ਗੋਪ ਕਹੈ ਪਤ ਸੋ ਸੁਨੀਐ ਇਹ ਹੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਰ ਬੀਰ ਹਠੀਲਾ ॥ ੩੯੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦਿਨ ਬੀਤ ਗਏ ਚਕਏ ਗਿਰ ਕੇ ਹਰਿ ਜੀ ਬਛਰੇ ਸੰਗ ਲੈ ਬਨ ਜਾਵੈ ॥ ਜਿਉ[10] ਧਰ ਮੂਰਤਿ ਘਾਸੁ ਚੁਗੈ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾਂ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥ ਲੈ ਮੁਰਲੀ ਅਪਨੇ ਕਰ ਮੈ ਕਰ ਭਾਵ ਘਨੇ ਹਿਤ ਸਾਥ ਬਜਾਵੈ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਜੁ ਸੁਨੈ ਪਤਨੀ ਸੁਰ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਧੁਨਿ ਜੋ ਸੁਨ ਪਾਵੈ ॥ ੩੯੬ ॥ ਕੁਪਕੈ ਜਿਨ ਬਾਲ ਮਰਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਅਰੁ ਰਾਵਨ ਕੀ ਜਿਨ ਸਨ ਮਰੀ ਹੈ ॥ ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੀ ਤਿਹ ਲੰਕ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਮੁਰ ਮਾਰਿ ਦਯੋ ਘਟ[11] ਕਾਨ ਕਰੀ ਰਿਪ ਜਾ ਸੀਅ ਕੀ ਜੀਯ ਪੀਰ ਹਰੀ ਹੈ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਗਉਅਨ ਕੇ ਮਿਸ ਖੇਲ ਭਰੀ ਹੈ ॥ ੩੯੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਹਿ ਸਹੰਸ੍ਰ ਫਨੀ ਤਨ ਉਪਰਿ ਸੋਇ ਕਰੀ ਜਲ ਭੀਤਰ ਕ੍ਰੀੜਾ ॥ ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ

---

੧. ਇਕ ਚੁਟਕੀ ਵਿਚ ਤੀਰ ਫੇਰੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੀ। ੨. ਸ਼ੂਰਮੇ। ੩. ਸ਼ਿਵਜੀ। ੪. ਕੱਚੀ। ੫. ਛਾਤੀ। ੬. ਤਮਾਸ਼ੇ। ੭. ਵਰਤਣੇ ਵਾਲਾ। ੮. ਦੁਖ। ੯. ਸਤ। ੧੦. ਧਰਕੇ ਬ੍ਰਥੀ। ੧੧. ਇਕ ਘੜੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

*੩੯੧ ਨੰ: ਤੋਂ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਗੜੀ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਅਰੁ ਜਾਹਿ ਦਈ ਕੁਪ ਰਾਵਨ ਪੀੜਾ ॥ ਜਾਹਿ ਦਯੋ ਕਰਕੈ ਜਗ ਭੀਤਰ ਜੀਵ ਚਰਾਚਰ ਔ ਗਜ ਕੀੜਾ ॥ ਖੇਲਤ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮ ਬਿਖੈ ਜਿਨ ਕੀਨ ਸੁਰਾਸੁਰ ਬੀਚ ਝਗੀੜਾ[੧] ॥ ੩੯੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰ ਬਡੇ ਦੁਰਜੋਧਨ ਆਦਿਕ ਜਾਂਹਿ ਮਰਾਇ[੨] ਡਰੇ ਰਨ ਛਤ੍ਰੀ ॥ ਜਾਹਿ ਮਰਯੋ ਸਿਸਪਾਲ ਰਿਸੈ ਕਰਿ ਰਾਜਨ ਮੈ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਬਰ ਅਤ੍ਰੀ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਗਊਅਨ ਮੈ ਜੋਊ ਹੈ ਜਗ ਕੋ ਕਰਤਾ ਬਧ ਸਤ੍ਰੀ[੩] ॥ ਆਗ[੪] ਸੋ ਧੂਮ੍ ਲਪੇਟਤ ਜਿਉ ਫੁਨ ਗੋਪ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਇਹ ਛਤ੍ਰੀ ॥ ੩੯੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਰ ਜੁੱਧ ਮਰੇ ਇਕਲੇ ਮਧ ਕੀਟਭ ਰਾਜ ਸਤੱਕ੍ਰਿਤ ਕੋ ਜਿਹ ਦੀਆ ॥ ਕੁੰਭਕਰਨ ਮਰਜੋ ਜਿਨ ਹੈ ਅਰੁ ਰਾਵਨ ਕੋ ਛਿਨ ਮੈ ਬਧ ਕੀਆ ॥ ਰਾਜ ਭ੍ਰਭੀਛਨ ਦੈ ਕਰਿ ਆਨੰਦ ਔਧ ਚਲਜੋ ਸੰਗਿ ਲੈ ਕਰਿ ਸੀਆ ॥ ਪਾਪਨ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਸੋ ਅਵਤਾਰ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੈ ਅਬ ਲੀਆ ॥ ੪੦੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਉਪਮਾ ਹਰਿ ਕੀ ਕਰੀ ਗੋਪਨ ਤੈ ਪਤ ਗੋਪਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਜੋ ਇਹ ਕੋ ਬਲੁ ਆਇ ਕਹਯੋ ਗਰਗੋ ਹਮ ਸੋ ਸੋਊ ਬਾਤ ਸਹੀ ਹੈ ॥ ਪੂਤੁ ਕਹਯੋ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਕੋ ਦਿਜ ਤਾਹਿ ਮਿਲਯੋ ਫੁਨ ਮਾਨ ਇਹੀ ਹੈ ॥ ਜੋ ਇਹ ਕੋ ਫੁਨ ਮਾਰਨ ਆਯੋ ਸੁ ਤਾਹੀ ਕੀ ਦੇਹ ਗਈ ਨ ਰਹੀ ਹੈ ॥ ੪੦੧ ॥

ਅਥ ਇੰਦ੍ ਆਇ ਦਰਸਨ ਕੀਆ ਅਰੁ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਯਾ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦਿਨ ਏਕ ਗਏ ਬਨ ਕੋ ਹਰਿ ਜੀ ਮਘਵਾ ਤਜਿ ਮਾਨ ਹਰੀ ਪਹਿ ਆਯੋ ॥ ਪਾਪਨ ਕੇ ਬਖਸਾਵਨ ਕੋ ਹਰਿ ਕੇ ਤਰ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਨਿਵਾਯੋ ॥ ਔਰ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਤੋ ਭਗਵਾਨ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਚੂਕ ਭਈ ਹਮ ਤੇ ਕਹਯੋ ਸਕ੍ ਸੁਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਤੁਮ ਕੋ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ੪੦੨ ॥ ਤੂੰ ਜਗ ਕੋ ਕਰਤਾ ਕਰੁਨਾਨਿਧ ਤੂੰ ਸਭ ਲੋਗਨ ਕੋ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਤੂੰ ਮੁਰ ਕੋ ਮਰੀਯਾ ਰਿਪ ਰਾਵਨ[੫] ਭ੍ਰੂਰ ਸਲਾ ਤ੍ਰੀਯ ਕੋ ਭਰਤਾ ਹੈ ॥ ਤੂੰ ਸਭ ਦੇਵਨ ਕੋ ਪਤਿ ਹੈ ਅਰੁ ਸਾਧਨ ਕੇ ਦੁਖ ਕੋ ਹਰਤਾ ਹੈ ॥ ਜੋ ਤੁਮਰੀ ਕਛੁ ਭੂਲ ਕਰੈ ਤਿਹ ਕੇ ਫੁਨ ਤੂੰ ਤਨ ਕੋ ਮਰਤਾ ਹੈ ॥ ੪੦੩ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਕਾਨ੍ ਸਤੱਕ੍ਰਿਤ ਕੀ ਉਪਮਾ ਤਬ ਕਾਮ ਸੁ ਧੈਨ ਗਊ ਚਲਿ ਆਈ ॥ ਆਇ ਕਰੀ ਉਪਮਾ ਹਰਿ ਕੀ ਬਹੁ ਭਾਂਤਨ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਬਡਾਈ ॥ ਗਾਵਤ ਹੋ ਗੁਨ ਕਾਨ੍ਰ ਕੇ ਇਕ[੬] ਇੰਕਰ ਆਇ ਗਈ ਹਰਿ ਪਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਕਰੋ ਉਪਮਾ ਕਹਿਯੋ ਪਤਿ ਸੋ ਉਪਮਾ ਬਹੁ ਭਾਂਤਨ ਭਾਈ ॥ ੪੦੪ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਰ ਕੇ ਪਗ ਪੂਜਨ ਕੋ ਸਭ ਦੇਵਪੁਰੀ ਤਜਿਕੈ ਸੁਰ ਆਏ ॥ ਪਾਇ ਪਰੇ ਇਕ ਪੂਜਤ ਭੇ ਇਕ ਨਾਚ ਉਠੇ ਇਕ ਮੰਗਲ ਗਾਏ ॥ ਸੇਵ ਕਰੈਂ ਹਰਿ ਕੀ ਹਿਤ ਕੈ ਕਰ ਆਵਤ ਕੇਸਰ ਧੂਪ ਜਗਾਏ ॥ ਦੈਤਨ ਕੋ ਬਧਕੈ ਭਗਵਾਨ ਮਨੋ ਜਗ ਮੈ ਸੁਰ ਫੇਰ ਬਸਾਏ ॥ ੪੦੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵ ਸਕ੍ ਆਦਿਕ ਸਭੈ ਸਭ ਤਜਿਕੈ ਮਨ ਮਾਨ ॥ ਹ੍ਵੈ ਇਕਤ੍ ਕਰਨੈ ਲਗੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਉਸਤਤੀ ਬਾਨ[੭] ॥ ੪੦੬ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰੇ ਲਾਜ ਕੇ ਜਹਾਜ

---

੧. ਝਗੜਾ। ੨. ਮਰਵਾ ਦਿਤਾ। ੩. ਵੈਰੀ ਨੂੰ ਭੀਮਸੈਨ ਨੇ। ੪. ਧੂੰਏਂ ਨਾਲ ਲਪੇਟ ਕੇ ਅੱਗ ਰਖੀ ਹੋਈ ਸੀ। ੫. ਭੂਮਾਸਰ ਦੀਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦਾ ਪਤੀ। ੬. ਅਪੱਛਰਾਂ। ੭. ਬਾਣੀ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਦੋਊ ਦੇਖੀਅਤ ਬਾਰ ਭਰੇ ਅਭੂਨ ਕੀ ਆਭਾ ਕੋ ਧਰਤ ਹੈ ॥ ਸੀਲ ਕੋ ਹੈ ਸਿੰਧ ਗੁਨ ਸਾਗਰ ਉਜਾਗਰ ਕੋ ਨਾਗਰ ਨਵਲ ਨੈਨ ਦੋਖਨ ਹਰਤ ਹੈ ॥ ਸਤੂਨ ਸੰਘਾਰੀ ਇਹ ਕਾਨ੍ ਅਵਤਾਰੀ ਜੂ ਕੇ ਸਾਧਨ ਕੋ ਦੇਹ ਦੁਖ ਦੂਰ ਕੋ ਕਰਤ ਹੈ ॥ ਮਿਤ੍ ਪ੍ਰਿਤਪਾਰਕ ਏ ਜਗਕੇ ਉਧਾਰਕ ਹੈ ਦੇਖ ਕੈ ਦੁਸਟ ਜਿਹ ਜੀਯ ਤੇ ਜਰਤ ਹੈ ॥ ੪੦੭ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ ਕੋ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਸਭੈ ਸੁਰ ਆਇਸ ਲੈ ਚਲਿ ਧਾਮ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਮ ਧਰਜੋ ਹਰਿਕੋ ਇਹ ਤੇ ਮਨ ਆਨੰਦ ਯਾਦ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਰਾਤ ਪਰੇ ਚਲਿਕੈ ਭਗਵਾਨ ਸੁਡੇਰਨ ਆਪਨ ਬੀਚ ਅਏ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਜਗ ਕੇ ਦਿਖਬੇ ਕਹੁ ਕੀਨ ਸੁ ਸੁੰਦਰ ਖੇਲ ਨਏ ਹੈਂ ॥ ੪੦੮ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਇੰਦ੍ ਭੂਲ ਬਖਸਾਵਨ ਨਾਮ ਬਰਨਨੰ

ਅਥ ਨੰਦ ਕੋ ਬਰਨ ਬਾਂਧ ਕਰਿ ਲੈ ਗਏ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

ਨਿਸ ਏਕ ਦ੍ਵਾਦਸ ਕੇ ਹਰਿ ਤਾਤ ਚਲਜੋ ਜਮਨਾ ਮਹਿ ਨਾਵਨ ਕਾਜੈ ॥ ਆਇ ਪਰਜੋ ਜਲ ਮੈ [1]ਬਰਨੰ ਗਜ ਕੋਪ ਗਹਜੋ ਸਭ ਜੋਰ ਸਮਾਜੈ ॥ ਬਾਧ ਚਲੈ ਸੰਗ ਲੈ ਬਰੁਨੰ ਪਹਿ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਬਿਨ ਹੀ ਕੁਪਿ ਗਾਜੈ ॥ ਜਾਇਕੈ ਠਾਢਿ ਕਰਜੋ ਜਬਹੀਂ ਪਹਚਾਨ ਲਯੋ [2]ਦਰੀਆਵਨ ਰਾਜੈ ॥ ੪੦੯ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਨੰਦ ਬਿਨਾ ਪੁਰ ਸੁੰਨ ਭਯੋ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲ ਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਪਹਿ ਆਏ ॥ ਆਇ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੇ ਪਰ ਪਾਇਨ ਨੰਦ ਤ੍ਰਿਯਾਦਿਕ ਤੇ ਘਿਘਆਏ ॥ ਕੈ ਬਹੁ ਭਾਂਤਨ ਸੋ ਬਿਨਤੀ ਕਰਿਕੈ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਭਗਵਾਨ ਰਿਝਾਏ ॥ ਮੋਪਤ ਆਜ ਗਏ ਉਠ ਕੈ ਹਮ ਢੂੰਢ ਰਹੇ ਕਹੂੰਐ ਨਹੀ ਪਾਏ ॥ ੪੧੦ ॥ ਕਾਨ੍ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤਾਤ ਕਹਜੋ ਹਸਿਕੈ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ ਤਾਤ ਲਿਆਵਨ ਕੋ ਹਮ ਜੈਹੋਂ ॥ ਸਾਤ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਸੁ ਸਾਤਹਿ ਜਾਇ ਜਹੀ ਤਹ ਜਾਹੀ ਤੇ ਲਿਯੈਹੋਂ ॥ ਜੌ ਮਰ ਗਯੋ ਤਉ ਜਾ ਜਮਕੇ ਪੁਰ ਆਯੁਧ ਲੈ ਕੁਪ ਭਾਰਥ ਕੈਹੋਂ ॥ ਨੰਦ ਕੋ ਆਨ ਮਿਲਾਇ ਹੰਉ ਹਉ ਕਿਹ ਜਾਇ ਰਮੈ ਤਉ ਜਾਨਨ ਦੈਹੋਂ ॥ ੪੧੧ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗੋਪ ਪ੍ਰਨਾਮ ਗਏ ਕਰਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਤੋ ਹਸਿ ਕੈ ਇਮ ਕਾਨ੍ ਕਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਗੋਪਨ ਕੇ ਪਤਿ ਕੋ ਮਿਲਹੋਂ ਇਹ ਝੂਠ ਨਹੀ ਫੁਨ ਸਤਿ ਲਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਗੋਪਨ ਕੇ ਮਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਬਾਤ ਸੁਨੇ ਹਰਿ ਦੂਰ ਬਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਛਾਡ ਅਧੀਰਜ ਦੀਨ ਸਭੋ ਫੁਨ ਧੀਰਜ ਕੋ ਮਨ ਗਾਢ ਗਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ੪੧੨ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਹਰਿ ਜੀ ਉਠਕੈ ਜਲ ਬੀਚ ਧਸਯੋ ਬਰਨੰ ਪਹਿ ਆਯੋ ॥ ਆਇਕੈ ਠਾਢਿ ਭਯੋ ਜਬਹੀ ਨਦੀਆ [3]ਪਤਿ ਪਾਇਨ ਸੋ ਲਪਟਾਯੋ ॥ ਭ੍ਰਿੰਤਨ ਮੋ ਅਜਨੇ ਤੁਮ ਤਾਤ [4]ਅਨਯੋ ਬੰਧ ਕੈ ਕਹਿਕੈ ਘਿਘਆਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ ਛਿਮਾ ਪਨ੍ ਦੇਖ ਕਰੋ ਇਹ ਭੇਦ ਹਮੈ ਲਖਕੈ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥ ੪੧੩ ॥ ਜਿਨ ਰਾਜ ਭਭੀਛਨਿ ਰੀਝ ਦਯੋ ਰਿਸਕੈ ਜਿਨ ਰਾਵਨ ਖੇਤ ਮਰਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾਹਿ ਮਰਯੋ ਮੁਰ ਨਾਮ ਅਘਾਸੁਰ ਪੈ ਬਲ ਕੋਂਛਲ ਸੋਂ ਜੁ ਛਲਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾਹਿ

---

੧. ਵਰਨ ਦਾ ਦੂਤ । ੨. ਦਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਵਰਨ ।
੩. ਵਰਨ । ੪. ਜਾਨਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਜਲੰਧਰ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਤਿਹ ਮੂਰਤ ਕੈ ਸਤ ਜਾਹਿ ਟਰਯੋ ਹੈ ॥ ਧੰਨਿ ਹੈ ਭਾਗ ਕਿਧੋ ਹਮਰੇ ਤਿਹ ਕੋ ਹਮ ਪੇਖਬੇ ਆਜ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ੪੧੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਾਇਨ ਪਰਕੈ ਬਰਨਿ ਜੂਦਯੋ ਨੰਦ ਕੋ ਸਾਥ ॥ ਕਹਯੋ ਭਾਗ ਮੁਹਿ ਧੰਨਿ ਹੈ ਚਲੋ ਪੁਸਤਕਨ ਗਾਥ ॥ ੪੧੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਾਤ ਕੋ ਸਾਥ ਲਯੋ ਭਗਵਾਨ ਚਲਯੋ ਪੁਰਕੋ ਮਨ ਆਨੰਦ ਭੀਨੋ ॥ ਬਾਹਰ ਲੋਕ ਮਿਲੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਕਰ ਕਾਨ੍ ਪ੍ਰਨਾਮ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਮ ਕੀਨੋ ॥ ਪਾਇ ਪਰੇ ਹਰਿਕੇ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਦਾਨ ਘਨੋ ਦਿਜ ਲੋਕਨ ਦੀਨੋ ॥ ਆਇ ਮਿਲਾਇ ਦਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਪਤਿ ਸੱਤਿ ਹਮੈ ਕਰਤਾ ਕਰ ਦੀਨੋ ॥੪੧੬॥ ਨੰਦ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਹਰ ਆਨ ਕਹਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਕਾਨ ਨਹੀ ਜਗ ਕੋ ਕਰਤਾਰੇ ॥ ਰਾਜ ਦਯੋ ਇਨ ਰੀਝ ਬਭੀਛਨ ਰਾਵਨ ਸੇ ਰਿਪ ਕੋਟਕ ਮਾਰੇ ॥ ਭ੍ਰਿਤਨ ਲੈ ਬਰੁਣੈ ਬੰਧਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਮੁਹਿ ਆਨਯੋ ਹੈ ਯਾਂਹੀ ਛਡਾਰੇ ॥ ਕੈ ਜਗ ਕੋ ਕਰਤਾ ਸਮਝੋ ਇਹ ਕੋ ਕਰਿਕੈ ਸਮਝੋ ਨਹੀ ਬਾਰੇ ॥ ੪੧੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗੋਪ ਸਭੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਜਾਨ ਹਰੀ ਇਹ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਦੇਖਹਿ ਜਾਇ ਬੈਕੁੰਠ ਸਭੈ ਹਮ ਪੈ ਇਹ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਸਾਰਯੋ ॥ [1]ਗਿਆਨ ਹ੍ਵੈ ਪਾਰਸ ਗੋਪਨ ਲੋਹ ਕੋ ਕਾਨ ਸਭੈ ਕਰਿ ਕੰਚਨ ਡਾਰਯੋ ॥ ੪੧੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਨ ਕੈ ਅੰਤਰਿ ਕੋ ਲਖੀਆ ਜਬ ਰੈਨ ਪਰੀ ਤਬ ਹੀ ਪਰਸੋਏ ॥ ਦੂਖ ਜਿਤੇ ਜੁ ਹੁਤੇ ਮਨ ਮੈ ਤਿਤ ਨੇ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕੇ ਲੇਵਤ ਖੋਏ ॥ ਆਇ ਗਯੋ ਸੁਪਨਾ ਸਭ ਕੋ ਤਿਹ ਜਾ ਪਿਖ ਏ [2]ਤ੍ਰੀਯਾ ਨਰ ਦੋਏ ॥ ਜਾਇ ਅਨੂਪ ਬਿਰਾਜਤ ਥੀ ਤਿਹ ਜਾ [3]ਸਮ ਜਾ ਫੁਨ ਔਰਨ ਨ ਕੋਏ ॥ ੪੧੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਭ ਗੋਪ ਬਿਚਾਰ ਕਹਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਬੈਕੁੰਠ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਿ ਭਲਾ ਹੈ ॥ ਕਾਨ [4]ਸਮੈ ਲਖੀਐ ਨਹਿਯਾ ਓਹੁ ਜਾ ਪਿਖੀਐ ਭਗਵਾਨ ਖਲਾ ਹੈ ॥ ਗੋਰਸ ਖਾਤ ਉਹਾ ਹਮ ਤੈ ਮੰਗ ਜੋ ਕਰਤਾ ਸਭ ਜੀਵ ਜਲਾਹੈ ॥ ਸੋ ਹਮਰੇ [5]ਗ੍ਰਿਹ ਛਾਛਹਿ ਪੀਵਤ ਜਾਹਿ ਰਮੀ ਨਭ ਭ੍ਰੂਮ ਕਲਾ ਹੈ ॥ ੪੨੦ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਾਤਾਰੇ ਨੰਦ ਜੂ ਕੋ ਬਰੁਣ ਪਾਸ ਤੇ ਛਡਾਇ ਲਿਆਇ ਬਿਕੁੰਠ ਦਿਖਾਵ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ॥

ਅਥ [6]ਦੇਵੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤ ਕਥਨੰ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

ਤੂਹੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਸਸਤ੍ਰਣੀ ਆਪ ਰੂਪਾ ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਬਕਾ ਜੰਭ ਹੰਤੀ ਅਨੂਪਾ ॥ ਤੂਹੀ ਅੰਬਕਾ ਸੀਤਲਾ ਤੋਤਲਾ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਭ੍ਰੂਮ ਆਕਾਸ ਤੈਹੀ

---

੧. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੇ ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਪਾਰਸ ਹੋਕੇ ਗੋਪ ਰੂਪੀ ਲੋਹੇ ਨੂੰ ਸੋਨਾ ਕਰ ਦਿਤਾ। ੨. ਲਛਮੀ ਭਗਵਾਨ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਵੇਖੇ। ੩. ਉਸ ਥਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ੪. ਸਮਾਨ ਏਥੇ ਬੈਕੁੰਠ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਵੇਖੀਦਾ ਹੈ। ੫. ਸ਼ਾਮ ਕਵੀ ਜੋ ਦੁਰਗਾ ਦਾ ਭਗਤ ਹੈ ਅਰ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਕਲਗੀਧਰ ਜੀ ਦਾ ਨੌਕਰ ਹੈ ਇਹ ਉਹ ਦੇਵੀ ਦੀ ਉਸਤਤਿ ਕਰਦਾ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕੀਆ ਹੈ ॥ ੪੨੧ ॥ ਤੁਹੀ ਮੁੰਡ ਮਰਦੀਕ ਪਰਦੀ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਕਾਲਕਾ ਜਾਲ ਪਾ ਰਾਜਧਾਨੀ ॥ ਮਹਾ ਜੋਗ ਮਾਇਆ ਤੁਹੀ ਈਸ੍ਵਰੀ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਤੇਜ ਆਕਾਸ ਥੰਭੋ ਮਹੀ ਹੈ ॥ ੪੨੨ ॥ ਤੁਹੀ ਰਿਸਟਣੀ ਪੁਸਟਣੀ ਜੋਗ ਮਾਯਾ ॥ ਤੁਹੀ ਮੋਹ ਸੋਚਉ ਦਹੂੰ ਲੋਕ ਛਾਯਾ ॥ ਤੁਹੀ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਹੰਤੀ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਚੌਦਹੂੰ ਲੋਗ ਕੀ ਜੋਤਿ ਜਾਨੀ ॥ ੪੨੩ ॥ ਤੁਹੀ ਰਿਸਟਣੀ ਪੁਸਟਣੀ ਸਸਤ੍ਰਣੀ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਕਸਟਣੀ ਹਰਤਣੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਜੋਗ ਮਾਯਾ ਤੁਹੀ ਬਾਕ ਬਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਬਕਾ ਜੰਭਹਾ ਰਾਜਧਾਨੀ ॥ ੪੨੪ ॥ ਮਹਾਜੋਗ ਮਾਯਾ ਮਹਾ ਰਾਜਧਾਨੀ ॥ ਭਵੀ ਭਾਵਨੀ ਭੂਤ ਭਬ੍ਯੰ ਭਵਾਨੀ ॥ ਚਰੀਆਚਰਣੀ ਖੇਚਰਣੀ ਭੂਪਣੀ ਹੈ ॥ ਮਹਾ ਬਾਹਣੀ ਆਪਨੀ ਰੂਪਣੀ ਹੈ ॥ ੪੨੫ ॥ ਮਹਾ ਭੈਰਵੀ ਭੂਤਨੇ ਸੂਰੀ ਭਵਾਨੀ ॥ ਭਵੀ ਭਾਵਨੀ ਭਬ੍ਯੰ ਕਾਲੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥ ਜਯਾ ਆਜਯਾ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਹੈ ॥ ਸਿਵਾ ਸੀਤਲਾ ਮੰਗਲਾ ਤੋਤਲਾ ਹੈ ॥ ੪੨੬ ॥ ਤੁਹੀ ਅੱਛਰਾ ਪੱਛਰਾ ਬੁੱਧ ਬਿੱਧਿਆ ॥ ਤੁਹੀ ਭੈਰਵੀ ਭੂਪਣੀ ਸੁੱਧ ਸਿੱਧਿਆ ॥ ਮਹਾ ਬਾਹਣੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਤੁਹੀ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥ ੪੨੭॥ ਤੁਹੀ ਰਾਜਸੀ ਸਾਤਕੀ ਤਾਮਸੀ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਬਾਲਕਾ ਬ੍ਰਿਧਣੀ ਔ ਜੁਆ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਦਾਨਵੀ ਦੇਵਣੀ ਜੱਛਣੀ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਕਿੰਨ੍ਰਣੀ ਮੱਛਣੀ ਕੱਛਣੀ ਹੈ ॥ ੪੨੮ ॥ ਤੁਹੀ ਦੇਵ ਤੇ ਸੇਸਣੀ ਦਾਨ ਵੇਸਾ ॥ ਸਰਹ ਬ੍ਰਿਸਟਣੀ ਹੈ ਤੁਹੀ ਅਸਤ੍ ਭੇਸਾ ॥ ਤੁਹੀ ਰਾਜ ਰਾਜੇਸ੍ਵਰੀ ਜੋਗ ਮਾਯਾ ॥ ਮਹਾ ਮੋਹ ਸੋ ਚੌਦਹੂੰ ਲੋਕ ਛਾਯਾ ॥ ੪੨੯ ॥ ਤੁਹੀ ਬ੍ਰਾਹਮੀ ਬੈਸਨਵੀ ਸ੍ਰੀ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਬਾਸਵੀ ਈਸ੍ਵਰੀ ਕਾਰਤਕਯਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਬਕਾ ਦੁਸਟਹਾ ਮੁੰਡ ਮਾਲੀ ॥ ਤੁਹੀ ਕਸਟ ਹੰਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਲੀ ॥ ੪੩੦ ॥ ਤੁਮੀ ਬ੍ਰਾਹਣੀ ਹ੍ਵੈ ਹਿਰੰਨਾਛ ਮਾਰਜੋ ॥ ਹਰੰਨਾਕਸੰ ਸਿੰਘਣੀ ਹ੍ਵੈ ਪਛਾਰਜੋ ॥ ਤੁਮੀ ਬਾਵਨੀ ਹ੍ਵੈ ਤਿਨੋ ਲੋਗ ਮਾਪੇ ॥ ਤੁਮੀ ਦੇਵਦਾਨੋ ਕੀਏ ਜੱਛ ਥਾਪੇ ॥ ੪੩੧ ॥ ਤੁਮੀ ਰਾਮ ਹ੍ਵੈ ਕੈਦ ਸਾਗ੍ਰੀਵ ਖੰਡਜੋ ॥ ਤੁਮੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹ੍ਵੈ ਕੰਸ ਕੇਸੀ ਬਿਹੰਡਜੋ ॥ ਤੁਮੀ ਜਾਲਪਾ ਹ੍ਵੈ ਬਿੜਾਲਾਛ ਘਾਜੋ ॥ ਤੁਮੀ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਦਾਨੋ ਖਪਾਜੋ ॥ ੪੩੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ [1]ਦਾਸ ਜਾਨ ਕਰਿ ਦਾਸ ਪਰਿ ਕੀਜੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਪਾਰ ॥ ਆਪ ਹਾਥ ਦੈ ਰਾਖ ਮੁਹਿ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਬਿਚਾਰ ॥ ੪੩੩ ॥

॥ ਚੌਪਈ ॥

ਮੈ ਨ ਗਨੇਸਹਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਮਨਾਊਂ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਿਸਨ ਕਬਹੂੰ ਨਹ ਧਿਆਊਂ ॥ ਕਾਨ ਸੁਨੇ ਪਹਿਚਾਨਨ ਤਿਨ ਸੋ ॥ ਲਿਵਲਾਗੀ ਮੋਰੀ ਪਗ ਇਨਸੋ ॥ ੪੩੪ ॥

ਮਹਾਕਾਲ ਰਖਵਾਰ ਹਮਾਰੋ ॥ ਮਹਾ ਲੋਹ ਮੈ ਕਿੰਕਰ ਥਾਰੋ ॥
ਅਪਨਾ ਜਾਨ ਕਰੋ ਰਖਵਾਰ ॥ ਬਾਹ ਗਹੇ ਕੀ ਲਾਜ ਬਿਚਾਰ ॥ ੩੩੫ ॥
ਅਪਨਾ ਜਾਨ ਮੁਝੈ ਪ੍ਰਤਿਪਰੀਐ ॥ ਚੁਨ ਚੁਨ ਸਤ੍ ਹਮਾਰੇ ਮਰੀਐ ॥

---

੧. ਇਹ ਪਾਠ ਪੁਰਾਤਨ ਸਿੱਖ ਸੰਧਿਆਂ ਸਮੇਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਆਏ ਹਨ ਦਸਮ ਬਾਣੀ ਨਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਸਿਖ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੁਣ ਚੁਣਕੇ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਤੋਂ ਬਾਣੀ ਕੰਠ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਦੇਗ ਤੇਗ ਜਗ ਮੈ ਦੋਊ ਚਲੈ ॥ ਰਾਖ ਆਪ ਮੁਹਿ ਔਰ ਨ ਦਲੈ ॥੪੩੬॥
ਤੁਮ ਮਮ ਕਰਹੁ ਸਦਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਾ ॥ ਤੁਮ ਸਾਹਿਬੁ ਮੈ ਦਾਸ ਤਿਹਾਰਾ ॥
ਜਾਨ ਆਪਨਾ ਮੁਝੈ ਨਿਵਾਜ ॥ ਆਪ ਕਰੋ ਹਮਰੇ ਸਭ ਕਾਜ ॥ ੪੩੭ ॥
ਤੁਮ ਹੋ ਸਭ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ॥ ਆਪੇ ਆਪੁ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜਾ ॥
ਦਾਸ ਜਾਨ ਕਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਮੁਹਿ॥ਹਾਰ ਪਰਾਯੋ ਆਨ ਦੁਆਰ ਤੁਹਿ॥੪੩੮॥
ਅਪਨਾ ਜਾਨ ਕਰੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਾ ॥ ਤੁਮ ਸਾਹਿਬੁ ਮੈ ਕਿੰਕਰੋ ਥਾਰਾ ॥
ਦਾਸ ਜਾਨ ਦੈ ਹਾਥ ਉਬਾਰੋ ॥ ਹਮਰੇ ਸਭ ਬੈਰੀਅਨ ਸੰਘਾਰੋ ॥ ੪੩੯ ॥
ਪ੍ਰਥਮ ਧਰੋ ਭਗਵਤ ਕੋ ਧਯਾਨਾ ॥ ਬਹੁਰ ਕਰੋ ਕਬਿਤਾ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥
ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਥਾ ਮਤ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਚੂਕ ਹੋਇ ਕਬਿ ਲੇਹੁ ਸੁਧਾਰੋ॥੪੪੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦੇਵੀ ਉਸਤਤਿ ਸਮਾਪਤਿ ॥

ਅਥਰਾਸ ਮੰਡਲ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਆਈ ਹੈ ਕਾਤਕ ਕੀ ਰੁਤ ਸੀਤਲ ਕਾਨ੍ ਤਬੈ ਅਤ ਹੀ ਰਸੀਆ॥ਸੰਗ ਗੋਪਨ ਖੇਲ ਬਿਚਾਰ ਕਰਜੋ ਜੁ ਹੁਤੋ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾ ਜਸੀਆ ॥ ਅਪਵਿਤ੍ਰਨ ਲੋਗਨ ਕੇ ਜਿਹ ਕੈ ਪਗਲਾਗਤ ਪਾਪ ਸਭੈ ਨਸੀਆ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁਨਿ ਤ੍ਰੀਯਨ ਕੇ ਸੰਗ ਖੇਲ ਨਿਵਾਰਹੁ ਕਾਮ ਇਹੈ ਬਸੀਆ ॥ ੪੪੧ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਨ ਨ ਜਾਹਿ ਨਿਸਾਪਤਿ ਸੋ ਦ੍ਰਿਗ ਕੋ ਮਲਹੈ ਕਮਲਾ ਦਲ ਕੈਸੇ ॥ ਹੋ ਭਰਟੇ ਧਨ ਸੇ ਬਰਨੀਸਰ ਦੂਰ ਕਰੈ ਤਨ ਕੇ ਦੁਖ ਰੈਸੇ ॥ ਕਾਮ ਕੀ ਸਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ਘਸੇ ਦੁਖ ਸਾਧਨ ਕੇ ਕਟਬੇ ਕਹੁ ਤੈਸੇ ॥ [1]ਕੌਲ ਕੇ ਪਤ੍ ਕਿਧੌ ਸਸਿ ਸਾਥ ਲਗੇ ਕਬਿ ਸੁੰਦਰ ਸਜਾਮ ਅਰੈਸੇ ॥ ੪੪੨ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ਬੱਧ ਕਹੈ ਟਟੀਆ [2]ਬਰੁਨੀ ਧਰ ਕੋ ਰਨ ਕੀ ਦੁਤ ਸਾਇਕ [3]ਸਾਂਧੇ॥ਠਾਢੇ ਹੈ ਕਾਨ੍ ਕਿਧੌ ਬਨ ਮੈ ਤਨ ਪੈ ਸਿਰ ਪੈ ਅੰਬੁਵਾ ਰੰਗ ਬਾਂਧੇ ॥ ਚਾਲ ਚਲੈ ਹਰੂਏ ਹਰੂਏ ਮਨੋ ਸੀਖ ਦਈ ਇਹ ਬੱਧਕ ਪਾਂਧੇ ॥ ਔ ਸਭ ਹੀ ਠਟ ਬੱਧ ਕਸੇ ਮਨਮੋਹਨ ਜਾਲ ਪੀਤੰਬਰ[4] ਕਾਂਧੇ ॥ ੪੪੩ ॥ ਸੋ ਉਠ ਠਾਢਿ ਕਿਧੌ ਬਨ ਮੈ ਜੁਗ ਤੀਸਰ ਮੈ ਪਤਿ ਜੋਊ ਸੀਯਾ ॥ ਜਮਨਾ ਮਹਿ ਖੇਲ ਕੇ ਕਾਰਨ ਕੌ ਘਸ ਚੰਦਨ ਭਾਲ ਮੈ ਟੀਕੋ ਦੀਯਾ ॥ ਭਿਲਰਾ[5] ਡਰ ਨੈਨ ਕੇ ਸੈਨਨ ਕੋ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੋ ਮਨ ਚੋਰ ਲੀਯਾ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਕਿਧੌ ਰਸ ਕਾਰਨ ਕੋ ਠਗ ਬੇਸ ਕੀਆ ॥ ੪੪੪ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਜਾਹਿ ਮ੍ਰਿਗੀਪਤਿ ਕੀ ਸਮ ਹੈ ਮੁਖ ਜਾਹਿ ਨਿਸਾਪਤਿ ਸੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਜਾਹਿ ਕੁਰੰਗਨ ਕੇ ਰਿਪ ਸੀ ਕਟ ਕੰਚਨ ਸੀ ਤਨ ਨੈ ਛਬਿ ਛਾਈ ॥ ਪਾਟ ਬਨੈ ਕਦਲੀ ਦਲ ਦ੍ਵੈ ਜੰਘ੍ਰਾ ਪਰ ਤੀਰਨ ਸੀ ਦੁਤ ਗਾਈ[6] ॥ਅੰਗ ਪ੍ਰਤੰਗ ਸੁ ਸੁੰਦਰ ਸਜਾਮ ਕਛੂ ਉਪਮਾ ਕਹੀਐ ਨਹੀਜਾਈ॥

---

੧. ਚੰਦ ਮੁੰਹ ਨੇਤ੍ ਕੌਲਾਂ ਦੇ ਪੱਤੇ ਤਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗੇ ਹਨ ।
੨. ਝਿੰਮਣੀਆਂ ਹੀ ਬਣ ਦੀਆਂ ਟੱਟੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਸਰੇ ਲੁਕ ਕੇ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਤੀਰ ਮਾਰਦਾ ਹੈ। ੩. ਬਾਣ।
੪. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੋਢੇ ਤੇ ਪੀਲਾ ਕਪੜਾ ਫਾਹੀ ਹੈ। ੫. ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਸੈਨਤਾਂ ਨਾਲ । ੬. ਤੀਰਾਂ ਵਾਂਗ ਸਿਧੀਆਂ !

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੪੪੫ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮੁਖ ਜਾਹਿ ਨਿਸਾਪਤਿ ਕੀ ਸਮ ਹੈ ਬਨ ਮੈ ਤਿਨ ਗੀਤ ਰਿਝੇ ਅਰੁ ਗਾਯੇ ॥ ਤਾ ਸੁਰ ਕੋ ਧੁਨ ਸੈਨਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਹੂੰ ਕੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸਭ ਹੀ ਸੁਨ ਪਾਯੇ ॥ ਧਾਇ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਤੇ ਸਭ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਬ ਭਾਯੇ ॥ ਕਾਨ੍ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਜੁਵਤੀ ਛਲਬੇ ਕਹੁ ਘੰਟਕ ਹੇਰ ਬਨਾਯੇ ॥ ੪੪੬ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮੁਰਲੀ ਮੁਖ ਕਾਨਰ ਕੇ ਤਰੂਏ[੧] ਤਰ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਬਿਧਿ ਖੂਬ ਛਕੀ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਨ ਆ ਪਹੁਚੀ ਦਵਰੀ ਸੁਧ ਹਿਯਾ ਜੁਰ ਹੀਨ ਕਛੂ ਮੁਖ ਕੀ ॥ ਮੁਖ ਕੋ ਪਿਖ ਰੂਪ ਕੇ ਬਸਜ ਭਈ ਮਤ ਹ੍ਵੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਹਿ ਕਾਨ੍ ਬਕੀ ॥ ਇਕ ਝੂਮ ਪਰੀ ਇਕ ਗਾਇ ਉਠੀ ਤਨ ਮੈ ਇਕ ਹ੍ਵੈ ਰਹਿਗੀ ਸੁ ਜਕੀ ॥ ੪੪੭ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਸੁਨਿਕੈ ਸੁਰ ਸੈਨਨ ਮੈ ਸਭ ਧਾਇ ਚਲੀ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮ ਸਖੀ ॥ ਸਭ ਮੈਨ ਕੇ ਹਾਥ ਗਈ ਬਧਕੈ ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਸਜਾਮ ਕੀ ਪੇਖ ਅਖੀ ॥ ਨਿਕਰੀ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸਮ ਮਾਨਹੁ ਗੋਪਨ ਤੇ ਨਹਿ ਜਾਹਿ ਰਖੀ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਹਰੀ ਪਹਿ ਆਇ ਗਈ ਜਨੁ ਆਇ ਗਈ ਸੁਧ[੨] ਜਾਨ ਸਖੀ ॥ ੪੪੮ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗਈ ਆਇ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਗੁਪੀਆ ਸਭ ਹੀ ਰਸ ਕਾਨ੍ ਕੇ ਸਾਥ ਪਗੀ ॥ ਪਿਖਕੈ ਮੁਖਿ ਕਾਨ੍ ਕੋ ਚੰਦ ਕਲਾ ਸੁ ਚਕੋਰਨ ਸੀ ਮਨ ਮੈ ਉਮਗੀ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਪੁਨ ਸੁੱਧ ਸੁ ਆਨਨ ਪੇਖਿ ਕ੍ਰਿਧੈ ਤਿਨ ਕੀ ਠਗ ਡੋਠ ਲਗੀ ॥ ਭਗਵਾਨ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਜੇ ਪਿਖਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗ ਦੇਖ ਮ੍ਰਿਗੀ ॥ ੪੪੯ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗੋਪਨ ਕੋ ਬਰਜੀ ਨ ਰਹੀ ਸੁਰ ਕਾਨ੍ਰ ਕੀ ਸੁਨਬੇ ਕਹੁ ਤ੍ਰਾਖੀ[੩] ॥ ਨਾਖ ਚਲੀ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਇਉ ਜਿਮੁ ਮੱਤ ਜੁਗੀਸ੍ਵਰ ਇੰਦ੍ਰਹਿ ਲਾਖੀ[੪] ॥ ਦੇਖਨ ਕੋ ਮੁਖ ਤਾਹਿ ਚਲਾ ਜੇਊ ਕਾਮ ਕਲਾ ਹੂ ਕੋ ਹੈ ਫੁਨ ਬਾਖੀ[੫] ॥ ਡਾਰ ਚਲੀ ਸਿਰ ਕੇ ਪਟ ਇਉ ਜਨੁ ਡਾਰ ਚਲੀ ਸਭ ਲਾਜ ਬਹਾਖੀ[੬] ॥ ੪੫੦ ॥ ਕਾਨ੍ਰ ਕੇ ਪਾਸ ਗਈ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਗੋਪਨ ਲੀਨ ਸੁ ਸੰਝਾ ॥ ਚੀਰ ਪਰੇ ਗਿਰ ਕੈ ਤਨ ਭੂਖਨ ਟੂਟ ਗਈ ਤਿਨ ਹਾਥਨ ਬੰਝਾ ॥ ਕਾਨ੍ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਸਭੈ ਗੁਪੀਆ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਈ ਇਕ ਰੰਝਾ ॥ ਹੋਇ ਗਈਂ ਤਨ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਇਕ ਰੰਗ ਮਨੋ ਸਭ ਛੋਡਕੈ ਸੰਝਾ ॥ ੪੫੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗੋਪਨ ਭੂਲ ਗਈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸੁਧ ਕਾਨ੍ ਹੀ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ ਰਾਚੀ ॥ ਭਉਹ ਭਰੀ ਮਧਰੀ ਬਰਨੀ ਸਭ ਹੀ ਸੁ ਢਰੀ[੭] ਜਨੁ ਮੈਨ ਕੇ ਸਾਚੀ ॥ ਛੋਰ ਦਏ ਰਸ ਔਰਨ ਸ੍ਵਾਦ ਭਲੇ ਭਗਵਾਨ ਹੀ ਸੋ ਸਭ ਮਾਚੀ ॥ ਸੋਭਤ ਤਾ ਤਨ[੮] ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮਨੋ ਕੰਚਨ ਮੈ ਚੁਨੀਆ ਚੁਨ ਖਾਚੀ ॥ ੪੫੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਗੁਪੀਆ ਅਤਿ ਹਾਛੀ ॥ ਰਾਜਤ ਜਾਹਿ ਮ੍ਰਿਗੀਪਤ ਨੈਨ ਬਿਰਾਜਤ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਸਮ ਮਾਛੀ ॥ ਸੋਭਤ ਹੈ ਬ੍ਰਿਜਮੰਡਲ ਮੈ ਜਨ ਖੇਲਬੇ ਕਾਜ ਨਟੀ ਇਹ ਕਾਛੀ ॥ ਦੇਖਨਹਾਰ ਕਿਧੌ ਭਗਵਾਨ ਦਿਖਾਵਤ ਭਾਵ ਹਮੈ ਹਿਯਾ ਆਛੀ ॥ ੪੫੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥

---

੧. ਰੁਖ ਹੇਠਾਂ। ੨. ਜੀਕੂੰ ਸਹੁਰੇ ਆਈ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਖਬਰ ਸੁਣਕੇ ਕੁੜੀਆਂ ਆ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ੩. ਖਿੱਚੀ ਆਈ। ੪. ਇੰਦ੍ਰ ਪੁਰੀ ਲੰਘ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ੫. ਥੰਮਣੇ ਵਾਲਾ। ੬. ਰੁੜ੍ਹ ਗਈ। ੭. ਢਲ ਗਈ ਹੈ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਸੱਚੇ ਵਿਚ। ੮. ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਦਿਸਣ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੋਹਤ ਹੈ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਦ੍ਰਿਗ ਅੰਜਨ ਆਂਜੇ ॥ ਕੈਲਨ ਕੀ ਜਨੁ ਸੁਧਿ ਪ੍ਰਭਾ ਸਰ ਸੁੰਦਰ ਸਾਨ ਕੇ ਊਪਰਿ ਮਾਂਜੇ ॥ ਬੈਠ ਘਰੀ ਇਕ ਮੈ ਚਤਰਾਨਨ ਮੈਨ ਕੇ ਤਾਤ[1] ਬਨੇ ਕਸਿ[2] ਸਾਜੇ ॥ ਮੋਹਤਿ ਹੈ ਮਨ ਜੋਗਨ ਕੇ ਫੁਨ ਜੋਗਿਨ ਕੇ ਗਨ ਬੀਚ ਕਲਾਜੇ ॥ ੪੫੪ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਠਾਢਿ ਹੈ ਕਾਨ੍ ਸੋਊ ਮਹਿ ਗੋਪਨ ਜਾਹਿ ਕੋ ਅੰਤ ਮੁਨੀ ਨਹਿ ਬੂਝੇ ॥ ਕੋਟਿ ਕਰੈ ਉਪਮਾ ਬਹੁ ਬਰਖਨ ਨੈਨਨ ਸੋ ਤਊ ਨੈਕ ਨ ਸੂਝੇ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਅੰਤਿ ਲਖੈਬੇ ਕੇ ਕਾਰਨ ਸੂਰ ਘਨੇ ਰਨਭੀਤਰ ਜੂਝੇ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮ ਬਿਖੈ ਭਗਵਾਨ ਤ੍ਰੀਆਗਨ ਮੈ ਰਸ ਬੈਨ ਅਰੂਝੇ ॥ ੪੫੫ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਰ ਕੇ ਨਿਕਟੈ ਜਬਹੀ ਸਭਹੀ ਗੁਪੀਆ ਮਿਲਿ ਸੁੰਦਰ ਗੱਯਾਂ ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਮੱਧਿ ਸਸਿਾਨਨ ਪੇਖ ਸਭੈ ਫੁਨ ਕੰਦ੍ਰਪ ਬੇਖ ਬਨੱਯਾਂ ॥ ਲੈ ਮੁਰਲੀ ਅਪਨੇ ਕਰ ਕਾਨ੍ ਕਿਧੌ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਸਾਥ ਬਜੱਯਾਂ ॥ ਘੰਟਕਹੇਰਕ ਜਿਉ ਪਿਖਕੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮੁਹਿ ਜਾਤ ਸੁਹੈ ਠਹਰੱਯਾਂ ॥ ੪੫੬ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮਾਲ ਸਿਰੀ ਅਰੁ ਰਾਮਕਲੀ ਸੁਭ ਸਾਰੰਗ ਭਾਵਨ ਸਾਥ ਬਸਾਵੈ ॥ ਜੈਤਸਿਰੀ ਅਰੁ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਕੀ ਧੁਨ ਕੂਕ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਲੈ ਮੁਰਲੀ ਅਪਨੇ ਕਰ ਕਾਨ੍ ਕਿਧੌ ਅੰਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਸਾਥ ਬਜਾਵੈ ॥ ਪੌਨ ਚਲੈ ਨ ਰਹੈ ਜਮੁਨਾ ਥਿਰ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਧੁਨ ਜੋ ਸੁਨ ਪਾਵੈ ॥ ੪੫੭ ॥ ਸੁਨਕੈ ਮੁਰਲੀ ਧੁਨਿ ਕਾਨ੍ਰ ਕੀ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੀ ਸਭ ਸੁੱਧਿ ਛੁਟੀ ॥ ਸਭ ਛਾਡ ਚਲੀ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕਾਰਜ ਕਾਨ੍ ਹੀ ਕੀ ਧੁਨ ਸਾਥ ਜੁਟੀ॥ ਠਗਨੀ ਸੁਰ ਹ੍ਵੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਇਨ ਅੰਤਰ ਕੀ ਸਭ ਮੱਤ ਲੁਟੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸਮ ਹ੍ਵੈ ਚਲਤਜੋ ਇਨਕੇ ਮਗਲਾਜ ਕੀ ਬੇਲ ਤਰਾਕ ਟੁਟੀ ॥ ੪੫੮ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਰਹੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਕਬਿ ਹੋਇ ਇਕਾਠੀ ॥ ਜਿਉ ਸੁਰ ਕੀ ਧੁਨ ਕੋ ਸੁਨ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਚਲ ਆਵਤ ਜਾਤ ਨ ਨਾਠੀ ॥ ਮੈਨ ਸੋ ਮੱਤ ਹ੍ਵੈ ਕੂਦਤ ਕਾਨ੍ ਸੁ ਛੋਰਿ ਮਨੋ ਸਭ ਲਾਜ ਕੀ ਗਾਠੀ ॥ ਗੋਪਨ ਕੋ ਮਨ ਯੌ ਚੁਰ ਗਜੋ ਜਿਮ ਖੋਰਰ[3] ਪਾਥਰ ਪੈ ਚਰਨਾਠੀ ॥ ੪੫੯ ॥ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਰੈ ਹਰਿ ਸੋ ਗੁਪੀਆ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜਿਨ ਭਾਗ ਬਡੇ ॥ਮੋਹਿ ਸਭੈ ਪ੍ਰਗਟਜੋ ਇਨ ਕੋ ਪਿਖ ਕੈ ਹਰਿ ਪਾਪਨ ਜਾਲ[4]ਲਡੇ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਤਨ ਮੱਧਿ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਮਨ ਹ੍ਵੈ ਕਰ ਆਤੁਰ ਅੱਤਿ ਗਡੇ ॥ ਸੋਊ ਸੱਤਿ ਕਿਧੋ ਮਨ ਜਾਹਿ ਗਡੇ ਸੁ ਅਧੰਨਿ ਜਿਨੋ ਮਨ ਹੈ ਅਗਡੇ ॥ ੪੬੦ ॥ ਨੈਨ ਚੁਰਾਇ ਮਹਾ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕਛੂ ਮੁਸਕਾਇ ਭਜੋ ਹਰਿ ਠਾਢੇ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਮ ਸਭੈ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹਕੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਬਾਢੇ ॥ ਜਾ ਭਗਵਾਨ ਕਿਧੋ ਸੀਯ ਜੀਤਕੈ ਮਾਰਿ ਡਰਜੋ ਰਿਪ ਰਾਵਨ ਗਾਢੇ ॥ ਤਾ ਭਗਵਾਨ ਕਿਧੋ ਮੁਖ ਤੇ ਮੁਕਤਾ[5] ਨੁਕਤਾ ਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਾਢੇ ॥ ੪੬੧ ॥ ਕਾਨ੍ਰ ਜੂ ਬਾਚ ਗੋਪੀ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਜੁ ਭਜੋ ਝੜਹੈ ਜਮਨਾ ਤਟ ਖੇਲਨ ਕੀ ਅਬ ਘਾਤ[6] ਬਣੀ ॥ ਤਜ ਕੈ ਡਰੁ ਖੇਲ ਕਰੋ ਹਮ ਸੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹਜੋ ਹਸਿ ਕਾਨ੍ ਅਣੀ ॥ ਜੋਊ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਤੁਮ ਮੈ ਸੋਊ ਖੇਲਹੁ ਖੇਲਹੁ ਨਾਹਿ ਜਣੀ ਰੁਕਣੀ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹੈ ਹਸਿਕੈ ਰਸ

---

੧. ਮਾਨੋ ਕਾਮ ਦੇ ਪੁਤ੍ ਹਨ। ੨. ਕੈਸੇ ਬਣਾਏ ਹਨ ਸੋ।
੩. ਖਰੇੜਾ ਪੱਥਰ। ੪. ਦੂਰ ਹੋਏ। ੫. ਖੁਲ੍ਹਾ ਬਚਨ ਕੀਤਾ। ੬. ਤੁਰਾਂ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬੋਲ ਕਿਧੋ ਹਰਿਤਾ ਜੋਊ ਮਾਨ ਫਨੀ ॥੪੬੨ ॥ ਹਸਿਕੈ ਸੁ ਕਹੀ ਬਤੀਆ ਤਿਨ ਸੰ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਜੋ ਰਸ ਰਾਤੋ ॥ ਨੈਨ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪਤਿ ਸੇ ਤਿਹ ਕੇ ਇਮ ਚਾਲ ਚਲੈ ਜਿਮ ਗੱਇੰਦਰ[1] ਮਾਤੋ ॥ ਦੇਖਤ ਮੂਰਤ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਗੋਪਨ ਭੂਲਿ ਗਈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸੁਧ ਸਾਤੋ ॥ ਚੀਰ ਗਏ ਉਡ ਕੈ ਤਨ ਕੇ ਅਰੁ ਟੂਟ ਗਜੋ ਨੈਨ ਤੇ ਲਾਜ ਕੋ ਨਾਤੋ ॥ ੪੬੩ ॥ ਕੁਪਿਕੈ ਮਧਿ ਕੈਟਭ ਤਾਨ ਮਰੇ ਮੁਰ ਦੈਤ ਮਰਜੋ ਅਪਨੇ ਜਿਨ ਹਾਥਾ ॥ ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਰਿਸ ਰਾਵਨ ਕਾਟ ਦਏ ਜਿਹ ਮਾਥਾ ॥ ਸੋ ਤਿਹ ਕੀ ਤਿਹੁ ਲੋਗਨ ਮਧ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਚਲੈ ਜੈਸੇ ਗਾਥਾ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮ ਬਿਖੈ ਰਸਕੇ ਹਿਤ ਖੇਲਤ ਹੈ ਫੁਨ ਗੋਪਨ ਸਾਥਾ ॥ ੪੬੪ ॥ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਬ੍ਰਿਜਮੰਡਲ ਮੈ ਸੰਗ ਗੋਪਨ ਕੇ ਇਕ ਹੋਡ ਬਦੀ ॥ ਸਭ ਧਾਇ ਪਰੈ ਹਮ ਹੂੰ ਤੁਮਹੂੰ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹਜੋ ਮਿਲਿ ਬੀਚ ਨਦੀ ॥ ਜਬ ਜਾਇ ਪਰੇ ਜਮਨਾ ਜਲ ਮੈ ਸੰਗ ਗੋਪਨ ਕੇ ਭਗਵਾਨ ਜਦੀ ॥ ਤਬ ਲੈ ਚੁਭਕੀ ਹਰਿ ਜੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਸੁ ਲਜੋ ਮੁਖ ਚੂਮ* ਕਿਧੋ ਸੁਤਦੀ ॥ ੪੬੫ ॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮਿਲਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸੁੰਦਰ ਸ੍ਯਾਮ ਸੋ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੀ ਹਸਿ ਬਾਤ ਪ੍ਰਬੀਨਨ ॥ ਰਾਜਤ ਜਾਹਿ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪਤਿ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਛਾਜਤ ਚੰਚਲਤਾ ਸਮ ਮੀਨਨ ॥ ਕੈਚਨ ਸੇ ਤਨ ਕੋਲ ਮੁਖੀ ਰਸ ਆਤੁਰ ਹੂੰ ਕਹਜੋ ਰੱਛਕ ਦੀਨਨ ॥ ਨੇਹ ਬਢਾਇ ਮਹਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਕਹਜੋ ਸਿਰ ਨਿਆਇਕੈ ਭਾਤ ਅਧੀਨਨ ॥ ੪੬੬ ॥ ਅਤਿ ਹੂੰ ਰਿਝਵੰਤ ਕਹਜੋ ਗੁਪੀਆ ਜੁਗਤੀਸਰ ਮੈ ਪਤਿ[2] ਭਜੋ ਜੂ ਕਪੀ ॥ ਜਿਨ ਰਾਵਨ ਖੇਤ ਮਰਜੋ ਕੁਪਕੈ ਜਿਹ ਰੀਝ ਭਭੀਛਨ ਲੰਕ ਥਪੀ ॥ ਜਿਹ ਕੀ ਜਗ ਬੀਚ ਪ੍ਰਸਿਧ ਕਲਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ਛਪੀ ॥ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਰੈ ਰਸ ਕੀ ਚਰਚਾ ਜਿਨਹੂ ਤਿਰੀਯਾ ਫੁਨ ਚੰਡ ਜਪੀ ॥ ੪੬੭ ॥ ਜੋ ਰਸ ਬਾਤ ਕਹੀ ਗੁਪੀਆ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜ੍ਵਾਬ ਦਯੋ ਤਿਨ ਸਾਢੀ ॥ ਆਈ ਹੋ ਛੋਡਿ ਸਭੈ ਪਤਿ ਕੋ ਤੁਮ ਹੋਇ ਤੁਮੈ ਨ ਮਰੇ ਫੁਨ ਮਾਢੀ ॥ ਹੋ ਤੁਮ ਸੋ ਨਹਿ ਹੇਤ ਕਰੋ ਤੁਮ ਕਾਹੇ ਕੋ ਬਾਤ ਕਰੋ ਰਸ ਲਾਢੀ ॥ ਇਉ ਕਹਿਕੈ ਹਰਿ ਮੋਨ ਭਜੀ ਸੁ ਬਜਾਇ ਉਠਜੋ ਮੁਰਲੀ ਮਹਿ ਕਾਢੀ ॥ ੪੬੮ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ਗੋਪੀ ਸੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਗੋਪਿਨ ਸੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਦਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਜ੍ਵਾਬ ਜਬੈ ॥ ਨ ਗਈ ਹਰਿ ਮਾਨ ਕਹਜੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਪ੍ਰਭ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਮੁਖਿ ਦੇਖ ਸਬੈ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਕਰ ਲੈ ਅਪਨੇ ਮੁਰਲੀ ਸੁ ਬਜਾਇ ਉਠਿਓ ਜੁ ਤਰਾਗ ਤਬੈ ॥ ਮਨੋ ਘਾਇਲ ਗੋਪਿਨ ਕੇ [3]ਬ੍ਰਣ ਮੈ ਭਗਵਾਨ ਭਰਜੋ ਜਨੁ ਲੋਨ ਅਬੈ ॥ ੪੬੯ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗ ਬੀਚ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪਿਖੀਐ ਹਰਿ ਤਿਉ ਗਨ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਮਧਿ ਸੋਭੈ ॥ ਦੇਖਿ ਜਿਸੈ ਰਿਪ ਰੀਝ ਰਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਨਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਛੋਭੈ॥ਦੇਖਿ ਜਿਸੈ ਮ੍ਰਿਗਧਾਵਤ ਆਵਤ ਚਿੱਤ ਕਰੈ ਨ ਹਮੈ ਫੁਨ ਕੋ ਭੈ ॥ ਸੋ ਬਨ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜਤ ਕਾਨ੍ਹ ਜੋਊ ਪਿਖਵੈ ਤਿਹ ਕੋ ਮਨ ਲੋਭੈ ॥ ੪੭੦ ॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੋਊ ਗ੍ਵਾਰਨ ਬੋਲ ਉਠੀ ਹਰਿ ਸੋ ਬਚਨਾ ਜਿਨ ਕੇ ਸਮ ਸੁੱਧ ਅਮੀ ॥ ਤਿਹ

---

੧. ਹਾਥੀ। ੨. ਰਾਮ। ੩. ਮੋਹ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪ ਫੱਟਾਂ ਉਤੇ ਭਰਨ ਰੂਪ ਲੂਣ ।

*ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਲੇਖ ਸ੍ਯਾਮ ਕਵੀ ਲਿਖਦਾ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਾਥ ਲਗੀ ਚਰਚਾ ਕਰਨੈ ਹਰਤਾ ਮਨ ਸਾਧਨ ਸੁੱਧ ਗਮੀ ॥ ਤਜ ਕੈ ਅਪਨੇ ਭਰਤਾ ਹਮਰੀ ਮੱਤਿ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਉਪਰਿ ਤੈਹਿ ਰਮੀ ॥ ਅੱਤਿ ਹੀ ਤਨ ਕਾਮ ਕਰਾ ਉਪਜੀ ਤੁਮ ਕੌ ਪਿਖ ਏ ਨਹਿ ਜਾਤ ਛਮੀ ॥ ੪੭੧ ॥ ਕਵਿਜੋ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਭਗਵਾਨ ਲਖੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨ ਮੋ ਪਿਖ ਮੈ ਨ ਭਰੀ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤਜਿ ਸੰਕ ਸਭੈ ਮਨ ਕੀ ਤਿਨ ਕੈ ਸੰਗ ਮਾਨੁਖ ਕੇਲ ਕਰੀ ॥ ਹਰਿ ਜੀ ਕਰਿ ਖੇਲ ਕਿਧੌ ਇਨ ਸੌ ਜਨੁ ਕਾਮ[1] ਜਰੀ ਇਹ ਕੌਨ ਜਰੀ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਪਿਖਵੋ ਤੁਮ ਕੌਤਕ ਕਾਨ੍ਹ ਹਰਜੇ ਕਿ ਹਰੀ ਸੁ ਹਰੀ ॥ ੪੭੨ ॥ ਜੋ ਜੁਗਤੀਸਰ ਮੂਰਤ ਰਾਮ ਧਰੀ ਜਿਹ ਔਰ ਕਰਜੋ ਅੱਤਿ ਸੀਲਾ ॥ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੋ ਸੁ ਸੰਘਾਰ ਕਰੈ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਕ ਸਾਧਨ ਕੋ ਹਰ ਹੀਲਾ[2] ॥ ਦ੍ਵਾਪਰ ਮੋ ਸੋਊ ਕਾਨ ਭਜੇ ਮਰੀਯਾ ਅਰਿ ਕੋ ਧਰੀਯਾ ਪਤ ਪੀਲਾ ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਹਸਿ ਗੋਪਨ ਸਾਥ ਕਰੈ ਰਸ ਲੀਲਾ ॥ ੪੭੩ ॥* ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਰੁ ਰਾਮਕਲੀ ਸੁਭ ਸਾਰੰਗ ਭਾਵਨ ਸਾਥ ਬਸਾਵੈ ॥ ਜੈਤਸਿਰੀ ਅਰੁ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਕੀ ਧੁਨ ਕੂਕ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਲੈ ਮੁਰਲੀ ਅਪਨੇ ਕਰ ਕਾਨ੍ਹ ਕਿਧੌ ਅੱਤਿ ਭਾਵਨ ਸਾਥ ਬਜਾਵੈ ॥ ਪੌਨ ਚਲੈ ਨ ਰਹੈ ਜਮੁਨਾ ਥਿਰ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਧੁਨ ਜੋ ਸੁਨ ਪਾਵੈ ॥ ੪੭੪ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਸੁਰ ਸੋ ਫੁਨ ਗੋਪਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜੋਊ ਭਾਵੈ ॥ ਰਾਮਕਲੀ ਅਰ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਕੇ ਅੱਤਿ ਹੀ ਠਟ ਪਾਵੈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੈ ਸੁ ਸੁਰੀ ਅਸੁਰੀ ਮ੍ਰਿਗ ਛਾਡਿ ਮ੍ਰਿਗੀ ਬਨ ਕੀ ਚਲ ਆਵੈ ॥ ਸੋ ਮੁਰਲੀ ਮਹਿ ਸਜਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਮਨੋ ਕਰ ਰਾਗਨ ਰੂਪ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ੪੭੫ ॥ ਸੁਨਕੈ ਮੁਰਲੀ ਧੁਨ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਹੈ ॥ ਜੋ ਗ੍ਰਿਹ ਲੋਗਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਿਨਹੂੰ ਫੁਨ ਉਪਰਿ ਸੀਸ ਸਹੀ ਹੈ ॥ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਇ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪੇਖ ਸਮਸਨ[3] ਕੇ ਮੁਖ ਧਾਇ ਚਲੀ ਮਿਲਿ ਜੂਥ ਅਹੀ ਹੈ ॥ ੪੭੬ ॥ ਜਿਨ ਰੀਝ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜੁ ਦਯੋ ਕੁਪਕੈ ਦਸ ਸੀਸ ਦਈ ਜਿਨ ਪੀੜਾ ॥ ਮਾਰਤ[4] ਹੈ ਦਲ ਦੈਤਨ ਕੋ ਛਿਨ ਮੈ ਘਨ ਸੋ ਕਰ ਦੀਨ ਉਝੀੜਾ[5] ॥ ਜਾਹਿ ਮਰਜੋ ਮੁਰ ਨਾਮ ਮਹਾਸੁਰ ਆਪਨ ਹੀ ਲੰਘ ਮਾਰਗ ਭੀੜਾ ॥ ਸੋ ਫੁਨਿ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸੰਗ ਗੋਪਨ ਕੈ ਸੁ ਕਰੈ ਰਸ ਕ੍ਰੀੜਾ ॥ ੪੭੭ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਖੇਲਤ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਊ ਤਿਨ ਸੋ ਜਿਹ ਕੀ ਸੁ ਕਰੈ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਜਾਤ੍ਰਾ[6] ॥ ਸੋ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੋ ਪਤਿ ਹੈ ਤਿਨ ਜੀਵਨ ਕੋ ਬਲ ਕੀ ਪਰ ਮਾਤ੍ਰਾ[7] ॥ ਰਾਮ ਹੈ ਰਾਵਨ ਸੋ ਜਿਨਹੂੰ ਕੁਪਿ ਜੁੱਧ ਕਰਜੋ ਕਰਿਕੈ ਪ੍ਰਮ ਛਾਤ੍ਰਾ ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਬੀਚ ਅਹੀਰਨ ਕੇ ਕਰਿਬੇ ਕਹੁ ਕੌਤਕ ਕੀਨ ਸੁ ਨਾਤ੍ਰਾ[8] ॥ ੪੭੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੰਗ ਗੋਪੀਅਨ ਕਰੀ ਮਾਨੁਖੀ ਬਾਨ ॥ ਸਭ ਗੋਪੀ ਤਬ ਯੌ ਲਖਜੇ ਭਜੇ ਬਸੇ

---

੧. ਕਾਮ ਦੀਆਂ ਸੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸਨ ਨੇ ਬ੍ਰੂਟੀ ਲਾਈ ਹੈ, ਸੋ ਸੀਤਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ੨. ਦੁਖ ਦੂਰ। ੩. ਬੀਨ ਦਾ ਮੂੰਹ। ੪. ਪੌਣ। ੫. ਪ੍ਰਕਾਸ। ੬. ਪੂਜਾ। ੭. ਆਸਰਾ, ਧਨ। ੮. ਸਾਕ ਜਾਂ ਮੇਲ। *੪੫੭ ਵੀ ਇਹੋ ਸਵੱਯਾ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਭਗਵਾਨ ॥ ४७९ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਤਬ ਹੀ ਫੁਨ ਅੰਤਰ ਧਿਆਨ ਹ੍ਵੈ ਗੱਯਾ ॥ ਏਕਹ ਗਜੇ ਧਰਨੀ ਧਸਿ ਗਜੇ ਕਿਧੇ ਮੱਧਿ ਰਹਜੇ ਸਮਝਜੋ ਨਹੀ ਪੱਯਾ ॥ ਗੋਪਿਨ ਕੀ ਜਬ ਯੋ ਗਤ ਭੀ ਤਬ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੱਯਾ ॥ ਜਿਉ ਸੰਗ ਮੀਨਨ ਕੇ ਲਹਕੈ ਤਿਨ ਤਜਾਗ ਸਭੋ ਮਨੋ ਬਾਰ ਧਰੱਯਾ ॥ ४८० ॥ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਤਨ ਕੀ ਛੁਟਗੀ ਸੁਧਿ ਡੋਲਤ ਹੈ ਬਨ ਮੈ ਜਨ ਬੌਰੀ ॥ ਏਕ ਉਠੈ ਇਕ ਝੂਮ ਗਿਰੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਮਹਰੀ ਇਕ ਆਵਤ ਦੌਰੀ ॥ ਆਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਅਤਿ ਢੂੰਡਤ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕੀ ਗਿਰਗੀ ਸੁ ਪਿਛੌਰੀ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤੇ ਧਯਾਨ ਬਸਜੇ ਮਨ ਮੈ ਸੋਊ ਜਾਨ ਗਹੇ ਫੁਨ ਰੂਖਠ ਕੌਰੀ ॥ ४८१ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰ ਤਜੈ ਤਿਨ ਰੂਖਨ ਕੌ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਕਹਾਰੇ ॥ ਚੰਪਕ ਮੌਲਸਿਰੀ ਬਟ ਤਾਲ ਲਵੰਗ ਲਤਾ ਕਚਨਾਰ ਜਹਾਰੇ ॥ ਪੈ ਜਿਹ ਕੇ ਹਮ ਕਾਰਨ ਕੋ ਪਗ ਕੰਟਕ ਕਾ ਸਿਰ ਧੂਪ ਸਹਾਰੇ ॥ ਸੋ ਹਮ ਕੌ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਬਤਾਇ ਪਰੰ ਤੁਮ ਪਾਇਨ ਜਾਵਤ ਹਾਰੇ ॥ ४८२ ॥ ਬੇਲ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਜਾ ਗੁਲ ਚੰਪਕ ਕਾ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਪਾਈ ॥ ਭੌਲਿਸਿਰੀ[1] ਗੁਲ ਲਾਲ ਗੁਲਾਬ ਧਰਾ ਤਿਨ ਫੂਲਨ ਸੋਂ ਛਬ ਛਾਈ ॥ ਚੰਪਕ ਮੌਲਸਿਰੀ ਬਟ ਤਾਲ ਲਵੰਗ ਲਤਾ ਕਚਨਾਰ ਸੁਹਾਈ ॥ ਬਾਰ ਝਰੈ ਝਰਨਾ ਗਿਰ ਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ४८३ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਿਹ ਕਾਨਨ ਕੌ ਹਰਿ ਕੇ ਹਿਤ ਕੇ ਗੁਪੀਆ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹੈ ॥ ਬਰ ਪੀਪਰ[2] ਹੇਰ ਹਿਯਾ ਨ ਕਹੂੰ ਜਿਹ ਕੇ ਹਿਤ ਸੋ ਸਿਰ ਧੂਪ ਸਹੈ ॥ ਅਹੋ ਕਿਉ ਤਜਿ ਆਵਤ ਹੋ ਭਰਤਾ ਬਿਨ ਕਾਨ੍ਹ ਪਿਖੇ ਨਹਿ ਧਾਮ ਰਹੈ ॥ ਇਕ ਬਾਤ ਕਰੈ ਸੁਨਕੈ ਇਕ ਬੋਲ ਬਰੂਖਨ ਕੋ ਹਰਿ ਜਾਨ ਗਹੈ ॥ ४८४ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਯੋਗ ਕੋ ਮਾਨ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਡੋਲਤ ਹੈ ਬਨ ਬੀਚ ਦਿਵਾਨੀ ॥ ਕ੍ਵੈਜਨ ਜਯੋਂ ਕੁਰਲਾਤ ਫਿਰੈ ਤਿਹ ਜਾ ਜਿਹ ਜਾ ਕਛੁ ਖਾਨ ਨ ਪਾਨੀ ॥ ਏਕ ਗਿਰੈ ਮੁਰਝਾਇ ਧਰਾ ਪਰ ਏਕ ਉਠੈ ਕਹਿਕੈ ਇਹ ਬਾਨੀ ॥ ਨੇਹ ਬਢਾਇ ਮਹਾ ਹਮ ਸੋ ਕਤ ਜਾਤ ਭਯੋ ਭਗਵਾਨ ਗੁਮਾਨੀ ॥ ४८५ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਸਭ ਗੋਪਨਿ ਕੋ ਮਨ ਚੋਰ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੈ ਬੀਚ ਰਹਯੋ ਗਡਿਕੈ ਤਿਹ ਤੇ ਨਹਿ ਛੂਟਨ ਨੈਕ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਹੇਤ ਫਿਰੈ ਬਨ ਮੈ ਤਜਿਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਸ੍ਵਾਸ ਨ ਏਕ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਬਿਰਥਾ ਹਮ ਸੋ ਬਨ ਭ੍ਰਾਤ ਕਹੋ ਹਰਿ ਜੀ ਕਿਹ ਓਰ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ४८६ ॥ ਜਿਨਹੂੰ ਬਨ ਬੀਚ ਮਰੀਚ ਮਰਯੋ ਪੁਰ ਰਾਵਨ ਸੇਵਕ ਜਾਹਿ ਦਹਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਸੋ ਹੇਤ ਕਰਯੋ ਹਮਹੂੰ ਬਹੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਉਪਹਾਸ ਸਹਯੋ ਹੈ ॥ ਵਾ ਸਰਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸੁੰਦਰ ਸੋ ਮਿਲਿ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੀ ਚੋਟ ਚਟਾਕ ਲਗੀ ਹਮਰੋ ਮਨੂੰਆ ਮ੍ਰਿਗ ਠੌਰ ਰਹਯੋ ਹੈ ॥ ४८७ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੇਦ ਪੜੈ ਸਮ ਕੋ ਫਲ ਹੋ ਬਹੁ ਮੰਗਨ ਕੋ ਜੋਊ ਦਾਨ ਦਿਵਾਵੈ ॥ ਕੀਨ ਅਕੀਨ ਲਖੈ ਫਲ ਹੋ ਜੋਊ ਆਤਿਥ ਲੋਗਨ ਅੰਨੁ ਜਿਵਾਵੈ ॥ ਦਾਨ ਲਹੈ ਹਮਰੋ ਜੀਅ ਕੋ ਇਹ ਕੇ ਸਮ ਕੋ ਨ ਸੋਊ ਫਲ ਪਾਵੈ ॥ ਜੋਬਨ ਮੈ ਹਮ ਕੋ ਜਰਰਾ[3] ਇਕ ਏਕ ਘਰੀ ਭਗਵਾਨ

---

१. ਫੁਲ । ੨. ਚੰਗਾ ਪਿੱਪਲ । ੩. ਥੋੜਾ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਦਿਖਾਵੈ ॥ ੪੮੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਲੰਕ ਦਈ ਅਰੁ ਦੈਤਨ ਕੇ ਕੁਪਿਕੈ ਗਨ ਮਾਰੇ ॥ ਪੈ ਤਿਨਹੂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਸਾਧਨ ਰਾਖ ਅਸਾਧ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਸੋ ਇਹ ਜਾ ਹਮ ਤੇ ਛਪ ਗਜੋ ਅਤਹੀ ਕਰਕੈ ਸੰਗ ਪ੍ਰੀਤ ਹਮਾਰੇ ॥ ਪਾਇ ਪਰੋ ਕਹੀਯੋ ਬਨ ਭ੍ਰਾਤ ਕਹੇ ਹਰਿ ਜੀ ਕਿਹ ਓਰ ਪਧਾਰੇ ॥ ੪੮੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨ ਖੋਜਿ ਰਹੀ ਬਨ ਮੈ ਹਰਿ ਜੀ ਬਨ ਮੈ ਨਹੀ ਖੋਜਤ ਪਾਏ ॥ ਏਕ ਬਿਚਾਰ ਕਰਜੋ ਮਨ ਮੈ ਫਿਰਕੈ ਨ ਗਜੋ ਕਬਹੂੰ ਉਹੁ ਜਾਏ ॥ ਫੈਰ ਫਿਰੀ ਮਨ ਮੈ ਗਿਨਤੀ ਕਰ ਪਾਰਥ ਸੂਤ ਕੀ ਡੋਰ ਲਗਾਏ ॥ ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਚਕਈ ਜਨੁ ਆਵਤ ਹੈ ਕਰ ਮੈ ਫਿਰ ਧਾਏ ॥ ੪੯੦ ॥ ਆਇਕੈ ਢੂਢ ਰਹੀ ਸੋਊ ਠੌਰ ਤਹਾਂ ਭਗਵਾਨ ਨ ਢੂਢਤ ਪਾਏ ॥ ਇਉ ਜੁ ਰਹੀ ਸਭ ਹੀ ਚਕਿਕੈ ਜਨੁ ਚਿਤ੍ ਲਿਖੀ ਪ੍ਰਿਤਿਮਾ ਛਬਿ ਪਾਏ ॥ ਔਰ ਉਪਾਵ ਕਰਜੋ ਪੁਨ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕਾਨ੍ ਹੀ ਭੋਤਰ ਚਿੱਤ ਲਗਾਏ ॥ ਗਾਇ ਉਠੀ ਤਿਹ ਕੋ ਗੁਨ ਏਕ ਬਜਾਇ ਉਠਾ ਇਕ ਸ੍ਰਾਂਗ ਲਗਾਏ ॥ ੪੯੧ ॥ ਹੋਤ ਬਕੀ ਇਕ ਹੋਤ ਤ੍ਰਿਣਾਵ੍ਰਤ ਏਕ ਅਘਾਸੁਰ ਹ੍ਵੈਕਰ ਧਾਵੈ ॥ ਹੋਇ ਹਰੀ ਤਿਨ ਮੈ ਧਸਿਕੈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਤਾਕਹੁ ਮਾਰ ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਕਾਨ੍ ਸੋ ਲਾਗ ਰਹਜੋ ਤਿਨ ਕੋ ਅਤ ਹੀ ਮਨ ਨੈਕ ਨ ਛੂਟਨ ਪਾਵੈ ॥ ਇਉ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਬਨੀਆ ਜਨ ਸਾਲਨ[1] ਕੇ ਹਿਤ ਰੋਰ[2] ਬਨਾਵੈ ॥ ੪੯੨ ॥ ਰਾਜਾ ਪਰੀਛਤ ਬਾਚ ਸੁਕ ਸੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਕ ਸੰਗ ਰਾਜੇ ਕਹੁ ਕਹੀ ਜੂਥ ਦਿਜਨ ਕੇ ਨਾਥ ॥ ਅਗਨਭਾਵ ਕਿਹ ਬਿਧ ਕਹੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਭਾਵ ਕੇ ਸਾਥ ॥ ੪੯੩ ॥ ਸੁਕ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਜਨ ਪਾਸ ਬਯਾਸ ਕੇ ਬਾਲ ਕਥਾ ਸੁ ਅਰੰਚਕ ਭਾਤ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨੀਆ ਬਿਰਹਾਨਲ ਭਾਵ ਕਰੈ ਬਿਰਹਾਨਲ ਕੋ ਉਪਜਾਵੈ ॥ ਪੰਚ ਭੂਆਤਮ ਲੋਗਨ ਕੋ ਇਹ ਕੌਤਕ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਡਰ ਪਾਵੈ ॥ ਕਾਨ੍ ਕੋ ਧਯਾਨ ਕਰੈ ਜਬ ਹੀ ਬਿਰਹਾਨਲ ਕੀ ਲਪਟਾਨ ਬੁਝਾਵੈ ॥ ੪੯੪ ॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਗ੍ਵਾਰਨ ਏਕ ਬਨੈ ਬਛੁਰਾਸੁਰ ਮੂਰਤ ਏਕ ਧਰੈ ॥ ਇਕ ਹ੍ਵੈ ਚਤੁਰਾਨਨ ਗ੍ਵਾਰ ਹਰੈ ਇਕ ਹ੍ਵੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਫਿਰਿ ਪਾਇ ਪਰੈ ॥ ਇਕ ਹ੍ਵੈ ਬਗੁਲਾ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ਮਹਾ ਕਰਕੈ ਮਨ ਕੋਪ ਲਰੈ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਬਧੁ ਬ੍ਰਿਜ ਖੇਲ ਕਰੈ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਕਿਧੌ ਨੰਦ ਲਾਲ ਕਰੈ ॥ ੪੯੫ ॥ ਕਾਨ੍ ਚਰਿਤ੍ ਸਭੈ ਕਰਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨ ਫੇਰ ਲਗੀ ਗੁਨ ਗਾਵਨ ॥ ਤਾਲ ਬਜਾਇ ਬਜਾ ਮੁਰਲੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਭਾਵਨ ॥ ਫੇਰਿ ਚਿਤਾਰ ਕਹਜੋ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਖੇਲ ਕਰਜੋ ਹਰਿ ਜੀ ਇਹ ਠਾਵਨ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸਜਾਮ ਕੀ ਭੂਲ ਗਈ ਸੁਧ ਬੀਚ ਲਗੀ ਮਨ ਕੇ ਦੁਖੁ ਪਾਵਨ ॥ ੪੯੬ ॥ ਅਤਿ ਹੋਇ ਗਈ ਤਨ ਮੈ ਹਰਿ ਸਾਥ ਸੁ ਗੋਪਨ ਕੀ ਸਭ ਹੀ ਘਰਨੀ ॥ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਕੈ ਬਸ ਭਈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਅਤਿ ਰੂਪਨ ਕੀ ਧਰਨੀ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਪਰੀ ਮੁਰਝਾਇ ਧਰੀ ਕਬਿ ਨੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਔ ਬਰਨੀ ॥ ਜਿਮ ਘੰਟਕ ਹੇਰ ਮੈ ਭ੍ਰਮ ਕੇ ਬੀਚ ਪਰੈ ਗਿਰ ਬਾਨ ਲਗੇ ਹਰਨੀ ॥ ੪੯੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਰੁਨੀਸਰ ਭਉਹਨ ਕੇ ਧਨ ਕੈ ਸੁ ਸਿੰਗਾਰ ਕੇ ਸਾਜਨ ਸਾਤ ਕਰੀ ॥ ਰਸ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰ ਕੋਪ ਸੁ ਕਾਨ੍ ਕੇ

---

१. ਮਾਸ। ੨. ਰੋਫ਼।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਾਮੁਹਿ ਜਾਇ ਅਰੀ ॥ ਅਡਿਹੀ ਕਰਿ ਨੇਹ ਕੋ ਕ੍ਰੋਧੁ ਮਨੈ ਤਿਹ ਠੌਰ ਤੇ ਪੈ ਗਨ ਏਕ ਟਰੀ ॥ ਮਨੋ ਮੈ ਨਹੀ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਕੈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਗ੍ਵਾਰਨ ਝੂਝ ਪਰੀ ॥ ੪੯੮ ॥ ਤਿਹ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਪਿਖ ਪ੍ਰੇਮ ਤਬੈ ਪ੍ਰਗਟੇ ਭਗਵਾਨ ਸਿਤਾਬੀ ॥ ਜੋਤਿ ਭਈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਇਉ ਰਜਨੀ ਮਹਿ ਛੂਟਤ ਜਿਉ ਮਹਤਾਬੀ ॥ ਚੌਕ ਪਰੀ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਇਉ ਜੈਸੇ ਚੌਕ ਪਰੈ ਤਮ ਮੈ ਭਰਿ ਖੁਆਬੀ[1] ॥ ਛਾਡਿ ਚਲਜੋ ਤਨ ਕੋ ਮਨ ਇਉ ਜਿਮ ਭਾਜਤ ਹੈ ਗ੍ਰਿਹ ਛਾਡਿ ਸਰਾਬੀ ॥ ੪੯੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨ ਧਾਇ ਚਲੀ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਜੋ ਪਿਖਏ ਭਗਵਾਨ ਗੁਮਾਨੀ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮ੍ਰਿਗ ਪੇਖ ਚਲੈ ਜੁ ਹਤੀ ਅਤਿ ਰੂਪ ਬਿਖੈ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਜਿਉ ਜਲ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਬੂੰਦ ਪਰੈ ਜਿਮ ਕੂਦ ਪਰੈ ਮਛਲੀ ਪਿਖ ਪਾਨੀ ॥ ੫੦੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਜਤ ਹੈ ਪੀਅਰੋ ਪਟ ਕੰਧ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਦੋਊ ॥ ਛਾਜਤ ਹੈ ਮਨ ਸੋ ਉਰ ਮੈ ਨਦੀਆ ਪਤਿ ਸਾਥ ਲੀਏ ਫੁਨ ਜੋਊ ॥ ਕਾਨ੍ ਫਿਰੈ ਤਿਨ ਗੋਪਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੀ ਜਗ ਮੈ ਸਮ ਤੁਲਿ ਨ ਕੋਊ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸੋਊ ਰੀਝਤ ਹੈ ਚਕ ਦੇਖਤ ਸੋਊ ॥ ੫੦੧ ॥

ਕਬਿਤ ॥ ਕੌਲ ਜਜੋਂ ਪ੍ਰਭਾਤ ਤੈ [2]ਬਿਛਰਜੋ ਮਿਲੀ ਬਾਤ ਤੈ ਗੁਨੀ ਜਜੋਂ ਸੁਰਸਾਤ ਤੈ ਬਚਾਯੋ ਚੋਰ [3]ਗਾਤ ਤੈ॥ਜੈਸੇ ਧਨੀ ਧਨ ਤੈ ਸੁ ਰਿਨੀ[4] ਲੋਕ ਮਨ ਤੈ ਲਰੱਯਾ ਜੈਸੇ ਰਨ ਤੈ ਤਜੱਯਾ ਜਜੋਂ ਨਸਾਤ ਤੈ ॥ ਜੈਸੇ ਦੁਖੀ [5]ਸੁਖ ਤੇ ਅਭੂਖੀ ਜੈਸੇ ਭੂਖ ਤੈ ਸੁ ਰਾਜਾ ਸਤ੍ ਆਪਨੇ ਕੋ ਸੁਨੇ ਜੈਸੇ ਘਾਤ ਤੈ ॥ ਹੋਤ ਹੈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਜੇਤੇ ਏਤੇ ਏਤੀ ਬਾਤਨ ਤੈ ਹੋਤ ਹੈ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਗੋਪੀ ਤੈਸੇ ਕਾਨ੍ ਬਾਤ ਤੈ ॥ ੫੦੨॥

ਕਾਨ੍ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੰਗਿ ਗੋਪਿਨ ਕਾਨ੍ ਚਲੋ ਜਮਨਾ ਤਟ ਖੇਲ ਕਰੈਂ ॥ ਚਿਟਕਾਰਨ ਸੋ ਭਿਰਕੈ ਤਿਹ ਜਾ ਤੁਮ ਹ੍ਵੈ ਹ੍ਵੈ ਤਰੋ ਹਮ ਹ੍ਵੈ ਹ੍ਵੈ ਤਰੈਂ ॥ ਗੁਹਿ ਕੈ ਬਨ ਫੂਲਨ ਸੁੰਦਰ ਹਾਰ ਸੁਕੇਲ ਕਰੈਂ ਤਿਨ ਡਾਰ ਗਰੈਂ ॥ ਬਿਰਹਾ ਛੁਧ ਕੋ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਹਸਕੈ ਰਸਕੈ ਸੰਗ ਪੇਟ ਭਰੈਂ ॥ ੫੦੩ ॥ ਆਇਸ ਮਾਨ ਤਬੈ ਹਰਿ ਕੋ ਸਭ ਧਾਇ ਚਲੀ ਗੁਪੀਆ ਤਿਹ ਠੌਰੈਂ ॥ ਏਕ ਚਲੈ ਮੁਸਕਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧ ਏਕ ਚਲੈ ਹਰੂਏ ਇਕ ਦੌਰੈਂ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਜਲ ਮੈ ਜਮੁਨਾ ਕਹੁ ਗ੍ਵਾਰਨ ਹੌਰੈਂ ॥ ਰੀਝ ਰਹੈ ਬਨਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਦੇਖਹੁ ਔਰ ਪਿਖੈ ਗਜ ਗਾਮਨ ਸੌਰੈਂ ॥ ੫੦੪ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਸਮੇਤ ਸਭੈ ਗੁਪੀਆ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਕੋ ਤਰਿ ਪਾਰਿ ਪਰੱਯਾ ॥ ਪਾਰ ਭਈ ਜਬ ਹੀ ਹਿਤ ਸੋ ਗਿਰਦਾ ਕਰਕੈ ਤਿਹਕੋ ਤਿਸਟੱਯਾ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੁਨੱਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ ਭਜੋ ਸਸਿ ਸੁੱਧ ਮਨੋ ਸ੍ਯਮਰਾਜਤ ਗ੍ਵਾਰਨ ਤੀਰ ਤਰੱਯਾ ॥ ੫੦੫ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਤ ਲਗੀ ਕਹਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਕਵਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ

---

੧. ਸੁਤਾ ਹੋਇਆ। ੨. ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਵਿਛੜੇ ਹੋਏ ਦੀ ਗੱਲ ਆਕੇ ਦੱਸੇ ਤਾਂ ਸੁਣਨ ਵਾਲਾ ਖੁਸ਼ੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੩. ਚੋਰ ਦਾ ਸਰੀਰ ਫਾਂਸੀ ਤੋਂ ਬਚੇ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੪. ਕਰਜ਼ਾਈ ਨੂੰ ਮਣੀ ਮਿਲੇ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

मिलकै सभ ग्वारन ॥ चंद्र मुखी मृग से दृगनी लखीजै तिन भान अनंत अपारन ॥ कान् के साथ करी चरचा मिलिकै ब्रिज की सभ सुंदर बारन ॥ छैर दई गृह की सभ लाज सु होइ महा रस कौचस कारन ॥ ५०६ ॥ कै रस के हरि कारन कै करि कसट बडो कोऊ मंतर साधो ॥ कै कोऊ जंत्र बडोई साधजे इनके अपने मन भीतर बाधो ॥ कै कै हूं तंत्र के साथ किधों कबि सजाम कहै अति ही करि धाधो[1] ॥ चोर लजो मनु ग्वारन को छिन भीतर दीन दजानिधि माधो ॥ ५०७ ॥ गोपी वाच ॥ सैजा ॥ कान् के ग्वारन साथ कहजो हम कौ तजि कै किह ओर गए थे ॥ पूंत बढाइ महा होम से जमुना तट पै रस केल कए थे ॥ जो तजि गे जिम राह मुसाफर सजाम कहजे तुम नाहि नए थे ॥ फूल खिरे मुख आए कहा अपनो बिरोआ कहूं भैर भए थे ॥ ५०८ ॥ अथ चतुर पुरख भेद कथनं ॥ सवैजा ॥ नर एक अकी नही प्रीत करै इक की न करै इक की न जु जानै ॥ एकन प्रीत के भेद जनै जोऊ प्रीति करै अर कै तिह मानै ॥ सो नर मूड बिखै कहीजे जग जो नर रंचन प्रीत पछानै ॥ सो चरचा रस की इह भांत सु ग्वारनीआ संग कान् बखानै ॥ ५०९ ॥ गोपी वाच ॥ सवैजा ॥ ग्वारनी जा इह भांत कहै करि नेह कौ अंत दगा कोऊ देहै ॥ दो जन छाडि परे हरि गजे जन जो छल से तिह को हरि लेहै ॥ जो वट हाजन आवत है कोऊ जात चलजे पिख कै मधि मे है ॥ पै खिझकै अतही गुपीआ इह भांत कहजे तिन की सम ए है ॥ ५१० ॥ जब ही इह ग्वारन बात कही तब ही तिन कै संग कान् हसे ॥ जिह नाम के लेत जरा मुख ते तज कै गनका सभ पापन से ॥ न जपजे जिह जाप सोऊ उजरे जिह जाप जपजे सोऊ धाम बसे ॥ तिन गोपिन से इह भांत कहजे हम हूं अत ही रस बीच फसे ॥ ५११ ॥ सवैजा ॥ कहिकै इह बात हसे हरि जु उठ कै जमुना जल बीच तरे ॥ छिन एक लगजे न तबै तिहकै लखि कै जमुना कह पार परे ॥ लखि कै जल कै संग गोपिन कै भगवान महा उपहास करे ॥ बहु हैरनि तै अरु बजाहनि तै कुरमाउन[2] तै अति सोऊखरे ॥ ५१२ ॥ कान् वाच ॥ सवैजा ॥ रजनी पर ही तबही भगवान कहजे हसिकै हम हास करै ॥ ससि राजत है सित गोपिन के मुख सुंदर से तही हार डरैं ॥ हित सो ब्रिज भूमि बिखै सभ ही रस खेल करै कर डार गरैं ॥ तुम कै जोऊ सोक बढजे बिछुरे हम सो मिलिकै अब सोक हरैं ॥ ५१३ ॥ ऐहो त्रीजा कहि स्री जदुबीर सबै तुम रास कौ खेल करो ॥ गहि कै कर सो करमंडल कै न कछू मन भीतर लाज धरो ॥ हम हूं तुमरै संग रास करैं नचिहै नचोजे नहनकुडरे ॥ सभ ही मन बीच असोक करो अत ही मन सोकन कौ सु हरो ॥ ५१४ ॥ सवैजा ॥ तिन से भगवान कही

---

१. धंधा । २. कुड़मणीआं जिस तरां सिठणीआं देंदीआं हन ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਫਿਰਯੋਂ ਸਜਨੀ ਹਮਰੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥ ਆਨੰਦ ਬੀਚ ਕਰੋ ਮਨ ਕੋ ਜਿਹ ਤੈ ਹਮਰੇ ਤਨ ਕੋ ਮਨ ਜੀਜੈ ॥ ਮਿਤਵਾ ਜਿਹ ਤੇ ਹਿਤ ਮਾਨਤ ਹੈ ਤਬ ਹੀ ਉਠ ਕੈ ਸੋਊ ਕਾਰਜ ਕੀਜੈ ॥ ਦੈ ਰਸ ਕੋ ਸਿਰ ਪਾਵ ਤਿਸੈ ਮਨ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰ ਦੀਜੈ ॥ ੫੧੫ ॥ ਹਸਿਕੈ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਫਿਰਿ ਯੋ ਰਸ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਹਮ ਤੇ ਸੁਨ ਲੱਈਯੈ ॥ ਜਾਕੈ ਲੀਏ ਮਿਤਵਾ ਹਿਤ ਮਾਨਤ ਸੋ ਸੁਨਕੈ ਉਠ ਕਾਰਜ ਕੱਈਯੈ ॥ ਗੋਪਿਨ ਸਾਥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭੱਈਯੈ ॥ ਜਾ ਸੰਗ ਹੇਤ ਮਹਾ ਕਰੀਯੈ ਬਿਨ ਦਾਮਨ[1] ਤਾਹੀ ਕੈ ਹਾਥ ਬਿਕੱਈਯੈ ॥ ੫੧੬ ॥ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੀ ਸੁਨਕੈ ਬਤੀਆ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨ ਗ੍ਵਾਰਨ ਧੀਰ ਗਹਯੋ ਹੈ ॥ ਦੇਖ ਜਿਤੋ ਮਨ ਭੀਤਰ ਥੋ ਰਸ ਪਾਵਕ ਮੋ ਤ੍ਰਿਣ ਤੁਲਿ ਦਹਯੋ ਹੈ ॥ ਰਾਸ ਕਰੋ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿਕੈ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਕੋ ਤਿਨ ਮਾਨ ਕਹਯੋ ਹੈ ॥ ਰੋਝ ਰਹੀ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਪ੍ਰਿਥਮੀਗਨ ਔ ਨਭਿ ਮੰਡਲ ਰੀਝ ਰਹਯੋ ਹੈ ॥ ੫੧੭ ॥ ਗਾਵਤ ਏਕ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰ ਮਹਾ ਹਿਤ ਸੋ ॥ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਮਾਨ ਕਹਯੋ ਤਬ ਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਸੋ ॥ ਇਨ ਸੀਖ ਲਈ ਗਤਿ ਗਾਮਨ ਤੇ ਸੁਰ ਭਾਮਨ ਤੇ ਕਿ ਕਿਧੌ ਕਿਤ ਸੋ ॥ ਅਬ ਮੋਹ ਇਹੈ ਸਮਝੈ ਸੁ ਪਰੈ ਜਹ ਕਾਨ ਸਿਖੇ ਇਨਹੂੰ ਤਿਤ ਸੋ ॥ ੫੧੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੋਰ ਕੋ ਪੰਖ ਬਿਰਾਜਤ ਸੀਸ ਸੁ ਰਾਜਤ ਕੁੰਡਲ ਕਾਨਨ ਦੋਊ ॥ ਲਾਲ ਕੀ ਮਾਲ ਸੁ ਛਾਜਤ ਕੰਠਹਿ ਤਾ ਉਪਮਾ ਸਮ ਹੈ ਨਹਿ ਕੋਊ ॥ ਜੋ ਰਿਪ ਪੈ ਮਗ ਜਾਤ ਚਲਯੋ ਸੁਨਕੈ ਉਪਮਾ ਚਲਿ ਦੇਖਤ ਓਊ ॥ ਔਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹੀਯੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਰਾਦਿਕ ਰੀਝਤ ਸੋਊ ॥ ੫੧੯ ॥ ਗੋਪਨ ਸੰਗ ਤਹਾ ਭਗਵਾਨ ਮਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਕੋ ਕਰ ਗਾਵੈਂ ॥ ਰੀਝ ਰਹੈ ਖਗ ਠੌਰ ਸਮੇਤ ਸੁ ਯਾ ਬਿਧ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕਾਨ ਰਿਝਾਵੈਂ ॥ ਜਾਕਹੁ ਖੋਜਿ ਕਈ ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬ ਕਿੰਨਰ ਭੇਦ ਨ ਰੰਚਕ ਪਾਵੈਂ ॥ ਗਾਵਤ ਸੋ ਹਰਿ ਜੂ ਤਿਹ ਜਾ ਤਜਕੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਚਲਿਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਆਵੈਂ ॥ ੫੨੦ ॥ ਗਾਵਤ ਸਾਰੰਗ ਸੁਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਭਾਸ ਬਿਲਾਵਲ ਔ ਫੁਨ ਗੌਰੀ ॥ ਜਾ ਸੁਰ ਸੋ੍ਨਨ ਮੈ ਸੁਨਕੈ ਸੁਰ ਭਾਮਨ ਧਾਵਤ ਛਾਰ ਪਿਛੌਰੀ ॥ ਸੋ ਸੁਨਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਰਸ ਕੋ ਸੰਗ ਹੋਇ ਗਈ ਜਨ ਬੌਰੀ ॥ ਤਜਾਗਕੈ ਕਾਨਨ ਤਾ ਸੁਨਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਲੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਚਲਿ ਆਵਤ ਦੌਰੀ ॥ ੫੨੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਨਚੈ ਇਕ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਦਿਖਾਵਤ ਭਾਵਨ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਸੋ ਸੁ ਰਿਝਾਵਨ ਜਾਜ ਸਭੈ ਮਨ ਭਾਵਨ ॥ ਚਾਂਦਨੀ ਸੁੰਦਰ ਰਾਤ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੁ ਬਿਖੈ ਰੁਤ ਸਾਵਨ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਤਜਿਕੈ ਪੁਰ ਕੋ ਮਿਲਿ ਖੇਲਿ ਕਰੈ ਰਸ ਨੀਕ ਨਿਠਾਵਨ ॥੫੨੨॥ ਸੁੰਦਰ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮਿਲਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਖੇਲ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਆਪ ਹੀ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾਸੁਰ ਮੰਡਲ ਸੁਧਿ ਬਨਾਇ ਧਰਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾ ਪਿਖਕੈ ਖਗ ਗੇਝ ਰਹੈ ਮ੍ਰਿਗ ਤਜਾਗ ਤਿਸੈ ਨਹੀ ਚਾਰੋ ਚਰਯੋ ਹੈ ॥ ਔਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹੀਯੇ ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖਏ ਭਗਵਾਨ ਛਰਯੋ ਹੈ ॥ ੫੨੩ ॥ ਇਤ ਤੇ ਨੰਦ ਲਾਲ

---

੧. ਪੈਸਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਹਥ ਵਿਚ ਵਿਕ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

सखा लीऐ संग उतै फुन ग्वारन जूथ सबै ॥ बहसा बहसी तह होन लगी रस बातन सो कबि सजाम तबै ॥ जिह को ब्रहमा नही अंत लखै नह नारद पावत जाहि छबै ॥ म्रिग जिउ म्रिगनी महि राजत है हरि तिउ गन ग्वारन बीच फबै ॥ ५२४ ॥ सवैया ॥ नंद लाल लला इत गावत है उत ते सभ ग्वारनीआ मिलि गावै ॥ फागुन की रुत ऊपरिआं बन मानहु कोकिल का कुहकावै ॥ तीर नदी सोऊ गावत गीत जोऊ उन के मन भीतर भावै ॥ नैन निछत्र पसार पिखै सुरदेव बधू मिलि देखनि आवै ॥ ५२५ ॥ मंडल रास बचित्र महा सम जे हरि की भगवान रचजो है ॥ ताही के बीच कहै कबि इउ रस कंचन की सम तुलि मचजो है ॥ तासी बनाइबे को ब्रहमान बनी करिकै जुग कोटि पचजो है ॥ कंचन कै तन गोपिन को तिह मधि मनी मन तुलि गचजो है ॥ ५२६ ॥ जल मै सफरी[1] जिम केल करै तिम ग्वारनीआ हरि के संगि डोलै ॥ जिउ जन फाग को खेलत है तिह भांत ही कानु के साथ कलोलै ॥ कोकिलका जिम बोलत है तिम गावत ताकी बराबर बोलै ॥ सजाम कहै सभ ग्वारनीआ इह भांतन सो रस कानु निचोलै ॥ ५२७ ॥ रस की चरचा तिन सो भगवान करी हित सो न कछु कमकै ॥ इह भांति कहजो कबि सजाम कहै तुमरे महि खेल बनिओ हमकै ॥ कहिकै इह बात दीजो हसिकै सु प्रभा सुभ दंतन यों दमकै ॥ जन दिउ सभ ले रुति सावन की अति अभ्रन[2] मै चपला चमकै ॥ ५२८ ॥ सवैया ॥ ऐहो लला नंद लाल कहै सभ ग्वारनीआ अति मैन भरी ॥ हमरे संग आवहु खेल करो न कछु मन भीतरि संक करी ॥ नैन नचाइ कछू मुसकाइकै भउह दुऊ करि टेढ धरी ॥ मन यो उपजी उपमा रस की मनो कानु के कंठहि फास डरी ॥ ५२९ ॥ सवैया ॥ खेलत ग्वारन मध सोऊ कबि सजाम कहै हरि जू छबि वारो ॥ खेलत है सोऊ मैन भरी इनहूं पर मानहु चेटक डारो ॥ तीर नदी बिज भूमि बिखे अति होत है सुंदर भांत अखारो ॥ रीझ रही प्रिथमी के सभै जन रीझ रहजो सुर मंडल सारो ॥ ५३० ॥ गावत एक नचै इक ग्वारनि डारिन किंकन की धुन बाजै ॥ जिउ म्रिग राजत बीच म्रिगी हरि तिउ गन ग्वारनि बीच बिराजै ॥ नाचत सोऊ महा हित सो कबि सजाम प्रभा तिन की इम छाजै ॥ गाइब पेखि रिसै गन गंधरब नाचब देख बधूसुर लाजै ॥ ५३१ ॥ रस कारन को भगवान तहा कबि सजाम कहै रस खेल करजो ॥ मन यो उपजी उपमा हरि जू इन पै जन चेटक मंत्र डरजो ॥ पिखकै जिह को सुर अछ्रन के गिर बीच लजाइ बपै सु धरजो ॥ गुपीआ संग कानु के डोलत है इन को मनूआ जब कानु हरजो ॥ ५३२ ॥ सवैया ॥ सजाम कहै सभ ही गुपीआ हरि के

---

१. मछी । २. बदलां विच ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੰਗਿ ਭੋਲਤ ਹੈ ਸਭ ਹੁਈਆ ॥ ਗਾਵਤ ਏਕ ਫਿਰੈ ਇਕ ਨਾਚਤ ਏਕ ਫਿਰੈ ਰਸ ਰੰਗ ਅਕੂਈਆ ॥ ਏਕ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਹਰੀ ਇਕ ਲੈ ਹਰਿ ਨਾਮ ਪਰੈ ਗਿਰ ਭੂਈਆ ॥ ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਪਿਖ ਚੁੰਮਕ ਲਾਗੀ ਫਿਰੈ ਤਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਸੂਈਆ ॥ ਪੜੜ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੰਗ ਗੁਆਰਨ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿਕੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਧ ਰਾਤ ਸਮੈ ॥ ਹਮ ਹੂੰ ਤੁਮ ਹੂੰ ਤਜਿਕੈ ਸਭ ਖੇਲ ਸਭੈ ਮਿਲਕੈ ਹਮ ਧਾਮ ਰਮੈ ॥ ਹਰਿ ਆਇਸ ਮਾਨ ਚਲੀ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸਭ ਗੁਆਰਨੀਯਾ ਕਰਿ ਦੂਰਿ ਗਮੈ ॥ ਅਬ ਜਾਇ ਟਿਕੈ ਸਭ ਆਸਨ ਮੈ ਕਰਿਕੈ ਸਭ ਪ੍ਰਾਤ ਕੀ ਨੇਹ ਤਮੈ ॥ ਪੜ੪ ॥ ਹਰਿ ਸੋ ਅਰੁ ਗੋਪਿਨ ਸੰਗਿ ਕਿਯੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤ ਖੇਲ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਲੈ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਨ ਕੋ ਸੰਗ ਆਪਨ ਤ੍ਯਾਗ ਕੈ ਖੇਲ ਕੋ ਧਾਮ ਅਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੈ ਅਪਨੈ ਮਨ ਚੀਨ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਕਾਗਜੀਏ[੧] ਰਸ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਮਨੋ ਗਨਤੀ ਕਰਿ ਜੋਰ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਪੜ੫ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ॥

ਅਥ ਕਰਿ ਪਕਰ ਖੇਲਬੋ ਕਥਨੰ ॥ ਰਾਸ ਮੰਡਲ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥

ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਹਰਿ ਜੂ ਤਜਿਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਧਾਇ ਗਏ ਉਠ ਠੌਰ ਕਹਾ ਕੋ ॥ ਫੂਲ ਰਹੇ ਜਿਹ ਫੂਲ ਭਲਾ ਬਿਧਿ ਤੀਰ ਬਹੈ ਜਮਨਾ ਸੁ ਤਹਾ ਕੋ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਭਾਂਤ ਭਲੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਕਛੁ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਤਾਕੋ ॥ ਸੰਗ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਸੋਊ ਗਊਅਨ ਕੇ ਮਿਸ ਗੁਆਰਨੀਯਾ ਕੋ ॥ ਪੜ੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਸ ਕਥਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸੁਨਕੈ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੋਊ ਧਾਈ ॥ ਜਾ ਮੁਖ ਸੁੱਧ ਨਿਸਾਪਤਿ ਸੋ ਜਿਹ ਕੇ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੀ ਛਬਿ ਛਾਈ ॥ ਜਾਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਦੇਤ ਸਭੈ ਸੋਊ ਤ੍ਯਾਮੈ ਰਜੈ ਬਰਨੀ ਨਹਿ ਜਾਈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕੀ ਸੋਭ ਸੁ ਗੋਪਨਿ ਤੇ ਸੁਨਿਕੈ ਤਰਨੀ ਹਰਨੀ ਜਿਮ ਧਾਈ ॥ ਪੜ੭ ॥

ਕਬਿੱਤੁ ॥ [੨]ਸੇਤ ਧਰੇ ਸਾਰੀ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਕੀ ਕੁਮਾਰੀ ਜਸ ਹੀ ਕੀ ਮਨੋ ਬਾਗੀ ਐਸੀ ਰਚੀ ਹੈ ਨ ਕੋ ਦਈ ॥ ਰੰਭਾ ਉਰ ਬਸੀ ਔਰ ਸਚੀ ਸੁ ਮਦੋਦਰੀ ਪੈ ਐਸੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਾਕੀ ਜਗ ਬੀਚ ਨ ਕਛੂ ਭਈ ॥ ਮੋਤਿਨ ਕੇ ਹਾਰ ਗਰੇ ਡਾਰ ਰੁਚ ਸੋ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਪੈ ਚਲੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਰਸ ਕੇ ਲਈ ॥ ਸੇਤੈ ਸਾਜ ਸਾਜ ਚਲੀ ਸਾਵਰੇ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕਾਜ ਚਾਂਦਨੀ ਮੈ ਰਾਧਾ ਮਾਨੋ ਚਾਂਦਨੀ ਸੀ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥[੩]ਪੜ੮॥

---

੧. ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਹਿਸਾਬੀ ਆਦਮੀ ਹਿਸਾਬ ਕਰਕੈ ਕਾਗਜ਼ ਕੱਠਾ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤਰਾਂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ।

੨. ਸੰ: ਬਿ: ੧੯੬੦ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਸੁਮੇਰ ਸਿੰਘ ਮਹੰਤ ਤਖਤ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਪਰਕਰਮਾ ਅਠਸਠ ਤੀਰਥ ਪਰ ਕਵਿ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੋ ਮੇਰੇ ਪਰਮ ਉਸਤਾਦ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਅਲੰਕਾਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਇਸਕਬਿਤ ਵਿਚਦਰਸਾਏ ਸੀ,ਕਿਉਂਕਿ ਆਪ ਕਾਵਜ ਦੇ ਉੱਚ ਗਿਆਨੀਸਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਵੈਯਾ ॥ ਅੰਜਨ ਆਂਡ ਸੁਧਾਰ ਭਲੇ ਪਟ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਸੁ ਧਾਰ ਚਲੀ ॥ ਜਨੁ ਦੂਸਰ ਚੰਦ ਕਲਾ ਪ੍ਰਗਟੀ ਜਨ ਰਾਜਤ ਕੰਜ ਕੀ ਸੇਤ ਕਲੀ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਪਗ ਭੇਟਨ ਕਾਜ ਚਲੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸੰਗ ਰਾਧੇ ਅਲੀ ॥ ਜਨੁ ਜੋਤ ਤਰੀਜਨ ਗ੍ਵਾਰਨ ਤੇ ਇਹ ਚੰਦ ਕੀ ਚਾਂਦਨੀ ਬਾਲ ਭਲੀ ॥ ੫੩੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤ ਬਢੀ ਤਿਹ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਅਤ ਹੀ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਘਟੀ ਹੈ ॥ ਰੂਪ ਸਚੀ ਅਰੁ ਪੈ ਰਤਿ ਤੈ ਮਨ ਤ੍ਰੀਯਨ ਤੇ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਲਟੀ ਹੈ ॥ ਰਾਸ ਮੈ ਖੇਲਨ ਕਾਜ ਚਲੀ ਸਜਿ ਸਾਜ ਸਭੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਨਟੀ ਹੈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਘਨ ਮੈ ਮਨੋ ਰਾਧਕਾ ਚੰਦ੍ਰਕਲਾ ਪ੍ਰਗਟੀ ਹੈ ॥ ੫੪੦ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪਿਖਿਕੈ ਜਿਹ ਰੀਝ ਰਹ੍ਯੋ ਜਿਹ ਕੋ ਦਿਖਕੈ ਸਿਵ ਧ੍ਯਾਨ ਛੁਟਾ ਹੈ ॥ ਜਾਨਿ ਰਖੇ ਰਤਿ ਰੀਝ ਰਹੀ ਰਤਿ ਕੋ ਪਤਿ ਕੋ ਪਿਖ ਮਾਨ ਟੁਟਾ ਹੈ ॥ ਕੋਕਿਲ ਕੰਠ ਚੁਰਾਇ ਲੀਯੋ ਜਿਨ ਭਾਵਨ ਕੋ ਸਭ ਭਾਵ ਲੁਟਾ ਹੈ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਘਨ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜਤ ਰਾਧਕਾ ਮਾਨਹੁ ਬਿੱਜ ਛਟਾ ਹੈ ॥ ੫੪੧ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪੂਜਨ ਪਾਇ ਚਲੀ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸਭ ਸਾਜ ਸਜੈ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖਕੈ ਮਨ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਦੁਤਿ ਸੀਸ ਰਜੈ ॥[1] ਜਿਨ ਅੰਗ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਦੇਤ ਸਭੈ ਸੋਊ ਅੰਗ ਧਰੇ ਤ੍ਰੀਯ ਰਾਜ ਛਜੈ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖ ਕੰਦ੍ਰਪ ਰੀਝ ਰਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਦਿਖ ਚਾਂਦਨੀ ਚੰਦ ਲਜੈ ॥ ੫੪੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਿਤ ਸੁੰਦਰੁ ਸਾਜ ਸਭੈ ਸਜਿਕੈ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਨੀ ॥ ਮੁਖ ਰਾਜਤ ਸੁਧ ਨਿਸਾਪਤਿ ਸੋ ਜਿਹ ਮੈ ਅਤਿ ਚਾਂਦਨੀ ਰੂਪ ਘਨੀ ॥ ਰਸ ਕੋ ਕਰਿ ਰਾਧਕਾ ਕੋਪ ਚਲੀ ਮਨ ਸਾਜ ਸੋ ਸਾਜਕੈ ਮੈਨ ਅਨੀ । ਤਿਹ ਪੇਖ ਭਏ ਭਗਵਾਨ ਖੁਸੀ ਸੋਊ ਤ੍ਰੀਯਨ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਜ ਗਨੀ ॥ ੫੪੩ ॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਗੋਪਿਨ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਪੇਖ ਹਸੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੈ ॥ ਸਮ ਦਾਰਿਮ ਦਾਂਤ ਨਿਕਾਸ ਕਿਧੌ ਸਮ ਚੰਦ ਮੁਖੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਰਨ ਕੈ ॥ ਹਮ ਐ ਹਰਿ ਜੀਅਤਿ ਹੋਡ ਪਰੀ ਰਸ ਹੀ ਕੇ ਸੁ ਬੀਚ ਮਹਾ ਰਨਕੈ ॥ ਤਜਿਕੈ ਸਭ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਭਿਰੋ ਸੰਗ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਹਸਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੈ ॥ ਮਨੋ ਆਪ ਹੀ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾਸੁ ਰਚੀ ਰੁਚ ਸੋ ਇਹ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਮਈ ॥ਹਰਿ ਕੋ ਪਿਖਿਕੈ ਨਿਹੁਰਾਇ ਗਈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਭਾਖ ਦਈ ॥ ਮਨੋ ਜੋਬਨ ਭਾਰ ਸਹ੍ਯੋ ਨ ਗਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਨ ਨੀਚ ਭਈ ॥ ੫੪੫ ॥ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਰਾਸ ਕੋ ਖੇਲ ਕਰੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਤੇ ॥ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੁਭ ਸਾਜ ਸਜੇ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਸਾਜ ਸਭੈ ਸਿਤ ਤੇ ॥ ਫੁਨ ਊਚ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਨ ਕੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਬਿਚਾਰ ਕਹੀ ਚਿਤ ਤੇ ॥ ਉਤ ਤੇ ਘਨ ਸ੍ਯਾਮ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਹਰਿ ਰਾਧਿਕਾ ਬਿੱਦੁਲਤਾ ਇਤ ਤੇ ॥ ੫੪੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਖੇਲਤ ਰਾਸ ਸੁ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸਖੀਯਾ ਸੰਗ ਲੈ ॥ ਉਤ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੋ ਤਨ ਚੰਦਨ ਕੇ ਸੰਗ ਲੇਪਹਿਕੈ[2] ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸੁੰਦਰ ਰਾਜਤ ਛਾਜਤ ਗ੍ਯਾਮਨਿ ਪੈ ਜਿਨ ਗੈ ॥ ਮਨ ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਨਹਿ ਚੰਦ ਕੀ ਚਾਂਦਨੀ

---

੧. ਸਿਰ ਦੀ ਸੋਭਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਦੀ ਹੈ।
੨. ਲੇਪ ਕਰਕੇ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਜੋਬਨ ਵਾਰਨ ਮੈਂ[1] ॥ ੫੪੭ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਤੀਯਾਂ ਫੁਨ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੀ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੋ ॥ ਆਵਹੁ ਖੇਲ ਕਰੈ ਹਰਿ ਸੋ ਹਮ ਨਾਹਕ ਖੇਲ ਕਰੋ ਤੁਮ ਕਾਸੋ ॥ ਤਾਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਉਪਜੀ ਹੈ ਜੋਊ ਅਪਨੇ ਮਨੂਆ ਸੋ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨ ਜੋਤ ਤਰਈਜਨ ਕੀ ਛਪਗੀ ਦੁਤ ਰਾਧਿਕਾ ਚੰਦ੍ਰਕਲਾ ਸੋ ॥ ੫੪੮ ॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਨ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਕੀ ਸਭੈ ਬਤੀਯਾ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨਸੁਤਾ ਤਬ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਕੇ ਹੇਤ ਸੁਨੋ ਸ੍ਯਜਨੀ ਹਮ ਲੋਕਨ ਕੋ ਉਪਹਾਸ ਸਹਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰੌਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਰ੍ਯਾਸ ਕਥਾ ਤਬ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਹਮ ਧ੍ਯਾਨ ਗਹਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਖੀਆ ਪਿਖਕੈ ਹਮਰੇ ਮਨ ਕੋ ਤਨ ਮੋਹਿ ਰਹਯੋ ਹੈ ॥ ੫੪੯ ॥ ਤਬ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਸ੍ਯਜਨੀ ਹਮਰੀ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਦੇਖਹੁ ਸ੍ਯਾਮ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਕੇ ਪਿਖਏ ਫੁਨ ਜੀਜੈ ॥ ਜਾਕੇ ਕਰੇ ਮਿਤ ਹੋਇ ਖੁਸੀ ਸੁਨੀਐ ਉਠਕੈ ਸੋਊ ਕ੍ਯਾਜ ਕਰੀਜੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਰਾਧੇ ਕਹੋ ਤੁਮ ਸੋ ਅਬ ਚਾਰ ਭਈ ਤੁ ਬਿਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ੫੫੦ ॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕ੍ਯਾਨ੍ ਕੇ ਭੇਟਨ ਪਾਇ ਚਲੀ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਫੁਨ ਕੈਸੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਨਾਗ ਸੁਤਾ ਇਹ ਸੁੰਦਰ ਤ੍ਯਾਗ ਚਲੀ ਗ੍ਰਿਹ ਪਤ੍[2] ਧਰੈਸੇ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨ ਮੰਦਰ ਤੇ ਨਿਕਸੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਐਸੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸ੍ਯਾਮ ਘਨੈ ਤਜਿਕੈ ਪ੍ਰਗਟੀ ਹੈ ਸੋਊ ਬਿਜੁਲੀ ਦੁਤਿ ਜੈਸੇ ॥ ੫੫੧ ॥ ਰ੍ਯਾਸਹਿ ਕੀ ਰਚਨਾ ਭਗਵਾਨ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਬਚਿਤ੍ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਰ੍ਯਾਜਤ ਹੈ ਤਰਏ ਜਮੁਨਾ ਅਤ ਹੀ ਤਹ ਚਾਂਦਨੀ ਚੰਦ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਸੇਤ ਪਟੈ ਸੰਗ ਰ੍ਯਾਜਤ ਗ੍ਵਾਰਨ ਤਾਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਨੇ ਸੁ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਰ੍ਯਾਸ ਬਗੀਚਨ ਮੈ ਇਹ ਫੂਲਨ ਕੀ ਫੁਲਵਾਰ ਜਰੀ ਹੈ ॥ ॥ ੫੫੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹ੍ਵੈ ਕੋ ਮਾਨ ਕਹਯੋ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਲਾਗੀ ॥ ਮੈਨ ਸੀ ਸੁੰਦਰ ਮੂਰਤ ਪੇਖਿਕੈ ਤਾਹੀ ਕੇ ਦੇਖਿਬੋ ਕੋ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਸੋਵਤ ਥੀ ਜਨੁ ਲ੍ਯਾਜ ਕੀ ਨੀਦ ਮੈ ਲ੍ਯਾਜ ਕੀ ਨੀਦ ਤਜੀ ਅਬ ਜਾਗੀ ॥ ਜਾਕੋ ਮੁਨੀ ਨਹਿ ਅੰਤ ਲਹੈ ਇਹ ਤਾਹੀ ਸੋ ਖੇਲ ਕਰੈ ਬਡਭਾਗੀ ॥ ੫੫੩ ॥ ਕ੍ਯਾਨ੍ ਬਾਚ ਰਾਧਾ ਸੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰ੍ਯਾਧਕਾ ਸੰਗ ਕਹਯੋ ਅੰਤਿ ਹੀ ਬਿਹਸਿਕੈ ਬ੍ਯਾਤ ॥ ਖੇਲਹੁ ਗ੍ਯਾਵਹੁ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋ ਸੁਨ ਸ੍ਯਮ ਕੰਚਨ ਗ੍ਯਾਤ ॥ ੫੫੪ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬ੍ਯਾਤ ਸੁਨ ਰ੍ਯਾਧਕਾ ਅਤ ਹੀ ਬਿਹਸਿਕੈ ਚੀਤ ॥ ਰ੍ਯਾਸ ਬਿਖੈ ਗ੍ਯਾਵਨ ਲਗੀ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸੋ ਮਿਲਿ ਗੀਤ ॥ ੫੫੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਮਿਲਕੈ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨਸੁਤਾ ਸੰਗ ਗ੍ਯਾਵੈ ॥ ਸੋਰਠ ਸਾਰੰਗ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲ੍ਯਾਵਲ ਭੀਤਰ ਤਾਨ ਬਸ੍ਯਾਵੈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਹ੍ਵੈ ਕੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸੋਊ ਰੀਝ ਰਹੈ ਧੁਨ ਜੋ ਸੁਨ ਪ੍ਯਾਵੈ ॥ ਸੋ ਸੁਨਕੈ ਇਨ ਪੈ ਹਿਤ ਕੈ ਬਨ ਤ੍ਯਾਗ ਮ੍ਰਿਗੀ ਮ੍ਰਿਗ ਔ ਚਲਿ ਆਵੈ ॥ ੫੫੬ ॥ ਤਿਨ ਸੋਂਧਰ ਮਾਂਗ ਦਈ ਸਿਰ ਪੈ ਰਸ ਸੋ ਤਿਨ ਕੋ ਅਤ ਹੀ ਮਨ ਭੀਨੋ ॥ ਬੇਸਰ ਆਡ ਸੁ ਕੰਠ ਸਿਰੀ ਅਰੁ ਮੋਤਿਸਿਰੀ

. ੧. ਜੋਬਨ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦਾ ਚਾਨਣ ਹੈ ਜੋ ਚੰਦ ਦੀ ਚਾਨਣੀ ਵਿਚ ਵੀ ਐਸੀ ਚਾਨਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ੨. ਬੀਨ ਦੇ ਧਾਰਨ ਨਾਲ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਹੂੰ ਕੋ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ ॥ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਸਭੈ ਸਜਿ ਮੂੰਦਰ ਆਂਖਨ ਭੀਤਰ ਕਾਜਰ ਦੀਨੋ ॥ ਤਾਹੀ ਸੁ ਤੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਚਿੱਤ ਚੁਰਾਇਕੈ ਲੀਨੋ ॥ ੫੫੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚੰਦ ਕੀ ਚਾਂਦਨੀ ਮੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਜਬੈ ਹਰਿ ਖੇਲਨਿ ਰਾਸ ਲਗੇ ਹੈ ॥ ਰਾਧੇ ਕੋ ਆਨਨ ਸੁੰਦਰ ਪੇਖਿਕੈ ਚਾਂਦ ਸੋ ਤਾਹੀ ਕੇ ਬੀਚ ਪਗੇ ਹੈ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਨ ਚਿਤ ਚੁਰਾਇ ਲੀਯੋ ਸੁ ਕਿਧੌ ਕਬਿ ਕੋ ਮਨ ਯੌਂ ਉਮਗੇ ਹੈ ॥ ਨੈਨਨ ਕੋ ਰਸ ਦੇ ਭਿਲਵਾ[1] ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਠਗੀ ਭਗਵਾਨ ਠਗੇ ਹੈ ॥ ੫੫੮ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖਿਕੈ ਮੁਖਿ ਮੈਨ ਲਜੈ ਜਿਹ ਕੋ ਦਿਖਕੈ ਮੁਖਿ ਚੰਦ੍ ਲਜੈ ॥ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੰਗ ਕਾਨ੍ਰ ਕੇ ਸੁਭ ਸਾਜ ਸਜੈ ॥ ਸੋਊ ਸੂਰਤਵੰਤ ਰਚੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਰਕੈ ਅਤ ਹੀ ਰੁਚ ਕੈਨ ਕਜੈ ॥ ਮਨ ਮਾਲ ਕੇ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜਤ ਜਿਉ ਤਿਮ ਤ੍ਰੀਯਨ ਮੈਤ੍ਰੀਯ ਰਾਜ ਰਜੈ ॥ ੫੫੯ ॥ ਗਾਇਕੈ ਗੀਤ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੁੰਦਰ ਰੀਝ ਬਜਾਵਤ ਭੀ ਫਿਰ ਤਾਰੀ ॥ ਅੰਜਨ ਆਡ ਸੁਧਾਰ ਭਲੇ ਪਟ ਸਾਜਨ ਕੋ ਸਜਕੈ ਸੁ ਗੁਵਾਰੀ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖਿ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤ ਉਚਾਰੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕਾਨ੍ ਹੀ ਕੇ ਰਸਤੇ ਇਹ ਫੂਲ ਰਹੀ ਤ੍ਰੀਯ ਆਨੰਦ ਬਾਗੀ ॥ ੫੬੦ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤਾਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜੋਊ ਰਾਜਤ ਰਾਜ ਬਿਖੈ ਸਖੀਆਂ ਹੈ ॥ ਜਾ ਮੁਖ ਉਪਮਾ ਚੰਦ੍ ਛਟਾ ਸਮ ਛਾਜਤ ਕੌਲ ਨਸੀ ਅਖੀਆਂ ਹੈ ॥ ਤਾਕੀ ਕਿਧੌ ਅਤ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮਨ ਭੀਤਰ ਯੌ ਲਖੀਆਂ ਹੈ ॥ ਲੋਗਨ ਕੇ ਮਨ ਕੀ ਹਰਤਾ ਸੁ ਮੁਨੀਨਨ ਕੇ ਮਨ ਕੀ ਚਖੀਆਂ ਹੈ ॥ ੫੬੧ ॥ ਰੂਪ ਸਚੀ ਇਕ ਚੰਦ੍ ਪ੍ਰਭਾ ਇਕ ਮੈਨਕ ਲਾਇਕ ਮੈਨ ਕੀ ਮੂਰਤ ॥ ਬਿੱਜੁ ਛਟਾ ਇਕਦਾਰ ਮਦਾਂਤ ਬਰਾਬਰ ਜਾਹੀ ਕੀ ਹੈ ਨ ਕਛੂ ਰਤ ॥ ਦਾਮਿਨ ਔ ਮ੍ਰਿਗ ਕੀ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸਰਮਾਇ ਜਿਸੈ ਪਿਖਿ ਹੋਤ ਹੈ ਚੂਰਤ ॥ ਸੋਊ ਕਥਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਰੀਝ ਰਹੀ ਹਰਿ ਕੀ ਪਿਖ ਮੂਰਤ ॥ ੫੬੨ ॥ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਿਹਕੇ ਸੰਗ ਜੋ ਹਰਿ ਅੰਤਿ ਅਗਾਧੇ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਬਤੀਯਾ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਐਸੇ ਕਹੀ ਪਟ ਕੋ ਤਜਿ ਰਾਧੇ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਤੁਮ ਨਾਚਹੁ ਜੋ ਤਜ ਕੇ ਅਤ ਹੀ ਮਨ ਲਾਜ ਕੋ ਬਾਧੇ ॥ ਤਾ ਮੁਖ ਕੀ ਛਬਿ ਯੌ ਪ੍ਰਗਟੀ ਮਨੋ ਅੱਭ੍ਰਨ ਤੇ ਨਿਕਸੇ ਸਸਿਆਧੇ ॥ ੫੬੩ ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਸੇਂਧਰ ਮਾਂਗ ਬਿਰਾਜਤ ਰਾਜਤ ਹੈ ਬਿੰਦੁਆ ਜਿਮ ਪੀਲੇ ॥ ਕੰਚਨ ਭਾ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਨ ਕੇ ਤਨ ਲੀਨ ਸਬੈ ਦੁਨ ਲੀਲੇ ॥ ਏਕ ਧਰੇ ਸਿਤ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜ ਧਰੇ ਇਕ ਲਾਲ ਸਜੇ ਇਕ ਨੀਲੇ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਰੀਝ ਰਹੈ ਪਿਖਿ ਕੈ ਦ੍ਰਿਗ ਕੰਜ ਸੇ ਕਾਨ੍ ਰਸੀਲੇ ॥ ੫੬੪ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਤਹ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੁਭ ਅੰਗਨ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜ ਕਈ ॥ ਸੋਊ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਤਹ ਖੇਲਤ ਹੈ ਹਰਿ ਸੋ ਮਨ ਮੈ ਅਤ ਹੀ ਉਮਈ ॥ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਜੁ ਹੁਤੀ ਤਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਰੂਪ ਰਈ ॥ਮਨੋ ਸ੍ਯਾਮਹਿ ਕੋ ਤਨ ਗੋਰਨ ਪੇਖਿਕੈ ਸ੍ਯਾਮਹਿ[2] ਸੀ ਸਭ ਹੋਇ ਗਈ ॥ ੫੬੫ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੇਲ ਕੈ ਰਾਸ ਮੈ ਰੀਝ ਰਹੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਕੈ ॥ ਚੰਦ੍ ਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਭਾ ਹਸਿ ਸੁੰਦਰ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਮਗੈ

---

੧. ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂਜਨ ਪਾਕੇ । ੨. ਮੀਲਤ ਅਲੰਕਾਰ ਹੈ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕੈ ॥ ਪੇਖਤ ਮੂਰਤ ਭੀ ਰਸ ਕੈ ਬਸਿ ਆਪਨ ਤੇ ਬਢਵਾਹਿ ਲਖੈ ਕੈ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮ੍ਰਿਗ ਪੇਖਤ ਤਿਉ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਭਗਵਾਨ ਚਿਤੈ ਕੈ ॥ ੫੬੬ ॥ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਿਖਿ ਰੀਝ ਰਹੀ ਅਤ ਸੁੰਦਰ ਸ੍ਯੰਦਰ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਆਨਨ ॥ ਰਾਜਤ ਤੀਰ ਨਦੀ ਜਿਹ ਕੇ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਫੂਲਨ ਕੇ ਜੁਤ ਕਾਨਨ ॥ ਨੈਨ ਕੇ ਭਾਵਨ ਸੋ ਹਰਿ ਕੋ ਮਨਮੋਹਿ ਲਯੋ ਰਸ ਕੀ ਅਭਿਮਾਨਨ ॥ ਜਿਉ ਰਸ ਲੋਗਨ ਭਉਹਨ ਲੈ ਧਨੁ ਨੈਨਨ ਸੈਨ ਸੁ ਕੰਜ ਸੇ ਬਾਨਨ ॥੫੬੭॥ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤ ਬਢੀ ਤਿਨ ਕੀ ਨ ਘਟੀ ਕਛੁ ਪੈ ਬਢਹੀ ਸੁ ਭਈ ਹੈ ॥ ਭਾਰ ਕੈ ਲਾਜ ਸਭੈ ਮਨ ਕੀ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਖੇਲਨ ਕੌ ਉਮਈ ਹੈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਜੁ ਤ੍ਰੀਆ ਅਤਿ ਰੂਪ ਰਈ ਹੈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਕਾਨ੍ਰ ਕੋ ਪਿਖਿ ਕੈ ਤਨ ਮੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨ ਹੋਇ ਗਈ ਹੈ ॥ ੫੬੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨੈਨ ਮ੍ਰਿਗੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਕੇ ਸਭ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਮਨੋ ਸਿੰਧ ਰਚੀ ਹੈ ॥ ਜਾ ਸਮਰੂਪਨ ਰਾਜਤ ਹੈ ਰਤਿ ਰਾਵਨ ਤ੍ਰੀਯਨ ਔਰ ਸਚੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਮਹਿ ਰੀਝ ਮਹਾ ਕਰਤਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਹਰਕੈ ਸੁ ਗਚੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਪ੍ਰੀਤ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਮਹਾ ਭਗਵਾਨਹਿ ਕੀ ਸਮੁਚੀ ਹੈ ॥ ੫੬੯ ॥ ਰਾਗਨ ਔਰ ਸੁਭਾਵਨ ਕੀ ਅਤਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੀ ਤਹ ਮਾਂਡ ਪਰੀ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਗੀਤਨ ਕੀ ਅਤਿ ਹਾਸਨ ਸੋ ਜਹ ਖੇਲਤ ਭੀ ਕਈ ਏਕ ਘਰੀ ॥ ਗਾਵਤ ਏਕ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਕਹੈ ਇਕ ਨਾਚਹੁ ਆਇ ਅਰੀ ॥ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਜਿਹ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਹਰਿ ਰਾਸ ਕਰੀ ॥ ੫੭੦ ॥ ਜਦੁਰਾਇ ਕੋ ਆਇਸ ਪਾਇ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸਭ ਖੇਲਤ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਬਿਧਿ ਆਛੀ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਸਭਾ ਜਿਹ ਸਿੰਧ ਸੁਤਾ ਜਿਮ ਖੇਲਨ ਕੇ ਹਿਤ ਕਾਛਨ ਕਾਛੀ ॥ ਕੈ ਇਹ ਕਿੰਨ੍ਰ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕਿਧੌ ਨਾਗਨਕੀ ਕਿਧੌ ਹੈ ਇਹ ਤਾਛੀ[1]॥ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਇਮ ਨਾਚਤ ਹੈ ਜਿਮ ਕੇਲ ਕਰੈ ਜਲ ਭੀਤਰ ਮਾਛੀ ॥ ੫੭੧ ॥ ਜਿਹ ਕੇ ਮੁਖਿ ਦੇਖਿ ਛਟਾ ਸੁਭ ਸੁੰਦਰ ਮੱਧਿਮ ਲਾਗਤ ਜੋਤਿ ਸ਼ਸੀ ਹੈ ॥ ਭਉਹਨ ਭਾਇ ਸੋ ਛਾਜਤ ਹੈ ਮਦਨੈ ਮਨੋ ਤਾਨ ਕਮਾਨ ਕਸੀ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਆਨਨ ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਸੁਰ ਰਾਗਹ ਕੀ ਸਭ ਭਾਂਤ ਬਸੀ ਹੈ ॥ ਜਿਉ ਮਧੁ ਬੀਚ ਫਸੈ ਮਖੀਆਂ ਮਤ ਲੋਗਨ ਕੀ ਇਹ ਭਾਂਤ ਫਸੀ ਹੈ ॥ ੫੭੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫਿਰਿ ਸੁੰਦਰ ਆਨਨ ਤੇ ਹਰਿ ਜੂ ਬਿਧਿ ਸੁੰਦਰ ਸੋ ਇਕ ਤਾਨ ਬਸਾਯੋ ॥ ਸੋਰਠ ਸਾਰੰਗ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਕੀ ਸੁਰ ਭੀਤਰ ਗਾਯੋ ॥ ਸੋ ਅਪਨੇ ਸੁਨ ਸ੍ਰੌਨਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਬਨਕੇ ਖਗ ਔ ਮ੍ਰਿਗ ਰੀਝ ਰਹੈ ਜਿਨਹੂ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ੫੭੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਹ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਭਲੇ ਹਰਿ ਜੂ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਕਰਿ ਭਾਵ ਛਬੈ ॥ ਮੁਰਲੀ ਜੁਤੁ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਭੀਤਰ ਰਾਜ ਤ੍ਰਸੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮ੍ਰਿਗ ਬੀਚ ਫਬੈ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਸਭ ਲੋਗਨ ਮੈ ਜਸੁ ਗਾਵਤ ਛੂਟਤ ਹੈ ਤਿਨ ਤੇ ਨ ਕਬੈ ॥ ਤਿਨ ਖੇਲਨ ਕੋ ਮਨ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਛਿਨ ਬੀਚ ਲੀਜੋ ਫੁਨ ਚੋਰ ਸਬੈ ॥ ੫੭੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਜਿਨ ਜੋਬਨ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਗਹਜੋ ਹੈ ॥ ਜਾ ਮੁਖ ਦੇਖ ਅਨੰਦ ਬਢਜੋ ਜਿਹਕੋ ਸੁਨ ਸ੍ਰੌਨਨ ਸੋਕ ਦਹਜੋ ਹੈ ॥ ਆਨੰਦ ਕੋ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ

---

੧. ਤੱਛਕ ਸੱਪ ਦੀ ਜਾਈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਕੈ ਸੰਗ ਜ੍ਵਾਬ ਸੁ ਐਸ ਕਹਜੋ ਹੈ ॥ ਤਾਕੇ ਸੁਨਿ ਤ੍ਰੀਯਾ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਸੁਨਿਕੈ ਜਿਹ ਕੌ ਹਰਿ ਰੀਝ ਰਹਜੋ ਹੈ ॥ ੫੭੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਮਿਲਕੈ ਸੰਗਿ ਕਾਨ੍ ਕੇ ਖੇਲਤ ਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਸਬੈ ॥ ਨਰ ਹੀ ਤਿਨ ਕੌ ਸੁਧ ਅੰਗਨ ਕੀਨਹਿ ਚਾਰਨ ਕੀ ਤਿਨਕੈ ਸੁ ਤਬੈ ॥ ਸੁ ਗਨੈ ਕਹ ਲੌ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤ ਹੀ ਗਨਕੈ ਮਨ ਤਾਕੀ ਛਬੈ ॥ ਮਨ ਭਾਵਨ ਗਾਵਨ ਕੀ ਚਰਚਾ ਕਛੁ ਥੋਰੀਜੈ ਹੈ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਅਬੈ ॥ ੫੭੬ ॥ ਕਾਨ੍ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਿਨ ਸੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਤਿ ਹੀ ਬਿਹਸਿਕੈ ਚੋਤ ॥ ਮੀਤ ਰਸਹਿ ਕੀ ਰੀਤ ਸੋ ਕਹਜੋ ਸੁ ਗਾਵਹੁ ਗੀਤ ॥ ੫੭੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਤੀਆ ਸੁਨਿਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਸੁਭ ਗਾਵਤ ਸੁੰਦਰ ਗੀਤ ਸਭੈ ॥ ਸਿੰਧ ਸੁਤਾਰੁ[1] ਘ੍ਰਿਤਾਚੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਇਨਸੀਨਹੀ ਨਾਚਤ ਇੰਦ੍ ਸਭੈ ॥ ਦਿਵਯਾਇਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲਤ ਹੈ ਗਜ ਕੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਸੁ ਦਾਨ ਅਭੈ ॥ ਚੜਕੈ ਸੁਬਿਵਾਨਨ ਸੁੰਦਰ ਮੈ ਸੁਰ ਦੇਖਨ ਆਵਤ ਤ੍ਯਾਗਨ ਭੈ ॥ ੫੭੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ਤ੍ਰੁਤਹਿਹੋ[2] ਜਿਨ ਰਾਮ ਬਲੀ ਜਗ ਜੀਤ ਮਰਜੋ ਸੁ ਧਰਜੋ ਅਤਿ ਸੀਲਾ ॥ ਗਾਇਕੈ ਗੀਤ ਭਲੀ ਬਿਧ ਸੋ ਫੁਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਬੀਚ ਕਰੈ ਰਸ ਲੀਲਾ ॥ ਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਤਨ ਸ੍ਯਾਮ ਬਿਰਾਜਤ ਊਪਰ ਕੋ ਪਟ ਪੀਲਾ ॥ ਖੇਲਤ ਸੋ ਸੰਗਿ ਗੋਪਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜਦੁਰਾਇ ਹਠੀਲਾ ॥ ੫੭੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲਤ ਹੈ ਜਹ ਕੋ ਕਿਲਕਾ ਅਰੁ ਸੋਰ ਕਰੈ ਚਹੁੰ ਓਰ ਰਟਾਸੀ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਸ੍ਯਾਮ ਕੀ ਦੇਹ ਰਜੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਮੈਨ ਘਟਾਸੀ ॥ ਤਾ ਪਿਖ ਕੈ ਮਨ ਗ੍ਵਾਰਨ ਤੇ ਉਪਜੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨੋ ਘੋਰ ਘਟਾਸੀ ॥ ਤਾ ਮਹਿ ਯੌ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਦਮ ਕੈ ਮਨੋ ਸੁੰਦਰ ਬਿੱਜੁ ਛਟਾਸੀ ॥ ੫੮੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅੰਜਨ ਹੈ ਜਿਹ ਆਂਖਨ ਮੈ ਅਰੁ ਬੇਸਰ ਕੋ ਜਿਹ ਭਾਵ ਨਵੀਨੋ ॥ ਜਾ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਚੰਦ ਪ੍ਰਭਾ ਜਸ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਨੇ ਲਖ ਲੀਨੋ ॥ ਸਾਜ ਸਭੈ ਸਜਕੈ ਸੁਭ ਸੁੰਦਰ ਭਾਲ ਬਿਖੈ ਬਿੰਦ੍ਵਆ ਇਕ ਦੀਨੋ ॥ਦੇਖਤ ਹੀ ਹਰਿ ਰੀਝ ਰਹੈ ਮਨ ਕੋ ਸਬ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥ ੫੮੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੰਗ ਖੇਲਨ ਕੀ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸੁੰਦਰ ਬਾਤ ਕਹੈ ॥ ਸੁਨਏ ਜਿਹ ਕੇ ਮਨ ਆਨੰਦ ਬਾਢਤ ਜਾ ਸੁਨਕੈ ਸਭ ਸੋਕ ਦਹੈ ॥ ਤਿਹ ਕੌਤਕ ਕੋ ਮਨ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਦਿਖਬੋਈ ਚਹੈ ॥ ਨਭਿ ਮੈ ਪਿਖਿ ਕੈ ਸੁਰ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜਾਇ ਚਲਜੋ ਨਹੀ ਜਾਇ ਸੁ ਰੀਝ ਰਹੈ ॥ ੫੮੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਜਿਹ ਕੇ ਫੁਨ ਊਪਰ ਪੀਤ ਪਛੌਰੀ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਆਵਤ ਹੈ ਚਲਿਕੈ ਢਿਗ ਸੁੰਦਰ ਗਾਵਤ ਸਾਰੰਗ ਗੌਰੀ ॥ ਸਾਵਲੀਆਂ ਹਰਿ ਕੇ ਢਿਗ ਆਇ ਰਹੀ ਅਤਿ ਰੀਝ ਇਕਾਵਤ ਦੌਰੀ ॥ ਇਉ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਲਖਿ ਫੂਲ ਰਹੀ ਲਪਟਾਇ ਮਨੋ ਤ੍ਰੀਜ ਭੌਰੀ ॥ ੫੮੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਜੋਊ ਦੈਤਨ ਕੋ ਰਿਪੁ ਬੀਰ ਜਸੀ ਹੈ ॥ ਜੋ ਤਪ ਬੀਚ ਬਡੋ ਤਪੀਆ ਰਸ ਬਾਤਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜੁ ਰਸੀ ਹੈ ॥ ਜਾਹੀ ਕੋ ਕੰਠ ਕਪੋਤ ਸੋਹੈ ਜਿਹਭਾ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਜੋਤਿ ਸਸੀਹੈ ॥ ਤਾ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਤ੍ਰੀਯ ਮਾਰਨ ਕੋ ਹਰਿ ਭਉਹਨਿ ਕੀ ਅਰਪੰਚ ਕਸੀ ਹੈ ॥ ੫੮੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥

---

੧. ਰੰਭਾ ਅਪੱਛਰਾਂ। ੨. ਏਥੇ ਦ੍ਵਾਪਰ ਪਾਠ ਅਸ਼ੁਧ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਫਿਰਿਕੈ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਸੰਗ ਹੋ ਫੁਨ ਗਾਵਤ ਸਾਰੰਗ ਰਾਮਕਲੀ ਹੈ ॥ ਗਾਵਤ ਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੰਗ ਜੂਥ ਅਲੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਡੋਲਤ ਹੈ ਭਗਵਾਨ ਜੋਊ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਹਾਥੇ ਭਲੀ ਹੈ ॥ ਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਸ ਸੋ ਮੁਖ ਛਾਜਤ ਭਾ ਦ੍ਰਿਗ ਕੰਜ ਕਲੀ ਹੈ ॥ ੫੮੫ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੰਗ ਬਾਤ ਕਹੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਜੂ ਹਸਵਾਰੇ ॥ ਜਾ ਮੁਖ ਕੀ ਸ੍ਯਮਚੰਦ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਹਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸੁੰਦਰ ਕਾਰੇ ॥ ਕੋਹਰਿ ਸੀ ਜਿਹ ਕੀ ਕਟਹੈ ਤਿਨ ਹੂੰ ਬਚਨਾ ਇਹ ਭਾਂਤ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਮਨ ਕੇ ਸਭਿ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ੪੮੬ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਹਸਿ ਕੈ ਤਿਹ ਬਾਤ ਕਹੀ ਰਸ ਕੀ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਨਹੂ ਬੜਵਾਨਲ ਲੀਲੀ[1] ॥ ਜੋ ਕਗ ਬੀਚ ਰਹਜੋ ਰਵਿ ਕੈ ਨਰ ਕੈ ਤਰੁਕੈ ਗਜ ਅੰਰ ਪਪੀਲੀ[2] ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਤਿਨ ਸੁੰਦਰ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਰਸੀਲੀ ॥ ਤਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸਭ ਰੀਝ ਰਹੀ ਸੁਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਛਬੀਲੀ ॥੫੮੭॥ਸ੍ਵੈਯਾ॥ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਸੁਨਿ ਸੈਨਨ ਮੈ ਬਤੀਆ ਹਰਿਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਨੋ ॥ ਕੰਠ ਸਿਰੀ ਅਰੁ ਬੈਸਗਮਾਂ ਗਧਰੇ ਜੋਊ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ॥ ਜੋ ਅਵਤਾਰਨ ਤੇ ਅਵਤਾਰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਜੁ ਹੈ ਸੁਨ ਗੀਨੋ॥ਤਾਹਿ ਕਿਧੌ ਅਤਿ ਹੀ ਛਲਕੈ ਸੁ ਚੁਰਾਇ ਮਨੈ ਮਨ ਗੋਪਿਨ ਲੀਨੋ ॥੫੮੮॥ ਕਾਨ੍ਰ ਸੋ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੰਗ ਸੁੰਦਰ ਐਸੇ ॥ ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਮਹਾ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਰੁਚੈਸੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤ ਹੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਤੇ ਉਮਗੈਸੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਆਨੰਦ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨੋ ਕੇਲ ਕਰੈ ਪਤਿ ਸੋ ਰਤਿ ਜੈਸੇ ॥ ੫੮੯ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੋ ਹਰਿ ਕੰਚਨ ਸੋ ਤਨ ਮੈ ਮਨ ਕੀ ਮਨ ਭੁੱਲਿ ਖੁਭਾ ਹੈ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਸੋ ਜਿਨ ਕੀ ਬਰਨੀ ਨਹੀਂ ਜਾਤ ਸੁਭਾ ਹੈ ॥ ਖੇਲਨ ਕੋ ਭਗਵਾਨ ਰਚੀ ਰਸ ਕੇ ਹਿਤ ਚਿਤ੍ ਬਚਿਤ੍ ਸਭਾ ਹੈ ॥ ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਤਿਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਮਨੋ ਚੰਦ੍ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ੫੯੦ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਆਇਸ ਮਾਨ ਕੈ ਖੇਲਤ ਭੀ ਅਤ ਹੀ ਸ੍ਰਮਕੈ ॥ ਗਹਿ ਹਾਥ ਸੋਂ ਹਾਥ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਨਾਚਤ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਭ੍ਰਮਕੈ ॥ ਤਿਹ ਕੀ ਸੁ ਕਥਾ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰ ਕਰੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੀ ਕ੍ਰਮਕੈ ॥ ਮਨੋ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਘਨ ਸੁੰਦਰ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਨ ਦਾਮਨ ਜਿਉ ਦਮਕੈ ॥੫੯੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਿਖਿਕੈ ਨਾਚਤ ਰਾਧਕਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਅਤ ਹੁਲਾਸ ਜੁਤ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕ ਮੁਰਲੀ ਉਠਜੋ ਬਜਾਇ ॥ ੫੯੨ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਨਟ ਨਾਇਕ ਸੁਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਗ੍ਵਾਰਨ ਬੀਚ ਧਮਾਰਨ ਗਾਵੈ ॥ ਸੋਰਠ ਸਾਰੰਗ ਰਾਮ-ਕਲੀ ਸੁ ਬਿਭਾਸ ਭਲੇ ਹਿਤ ਸਾਥ ਬਸਾਵੈ ॥ ਗਾਵਹੁ ਹੁਵੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਤ੍ਰੀਯ ਕੋ ਸੁ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਉਪਮਾ ਜੀਯ ਭਾਵੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਭਉਹਨ ਕੋ ਕਸਿਕੈ ਧਨੁ ਨੈਨਨ ਕੇ ਮਨੋ ਤੀਰ ਚਲਾਵੈ ॥ ੫੯੩ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮੇਘ ਮਲ੍ਹਾਰ ਔ ਦੇਵਗੰਧਾਰ ਭਲੇ ਗਵਰੀ ਕਰਿਕੈ ਹਿਤ ਗਾਵੈ ॥ ਜੈਤਸਿਰੀ ਅਰੁ ਮਾਲਸਿਰੀ ਨਟ ਨਾਇਕ ਸੁੰਦਰ ਭਾਂਤ ਬਸਾਵੈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਰੀਝ ਰਹੇ ਸੁਰ ਜੋ

---

੧. ਨਿਗਲ ਲਈ। ੨. ਕੀੜੀ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥ ਔਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹੀਜੈ ਤਜ ਇੰਦ੍ ਸਭਾ ਸਭ ਆਸਨ ਆਵੈ ॥ ੫੯੪ ॥ ਖੇਲਤ ਰਾਸ ਮੈ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਸੰਗ ਤ੍ਰੀਯਾ ਮਿਲਿ ਤੀਨੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸਜ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ ॥ ਅੰਜਨ ਆਂਖਨ ਦੈ ਬਿੰਦ੍ਵਆ ਇਕ ਭਾਲ ਮੈ ਸੋਂਧਰ ਸੁੰਦਰ ਦੀਨੋ ॥ ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਤ੍ਰਿਜ ਕੇ ਸੁਭ ਭਾਗ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਬੈ ਮਨੋ ਕੀਨੋ ॥੫੯੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਖੇਲਤ ਕਾਨ੍ ਸੋ ਚੰਦ੍ ਭਗਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਰਸ ਜੋ ਉਮਹਜੋ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰੀ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਸੋ ਬਹੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਉਪਹਾਸ ਸਹਜੋ ਹੈ ॥ ਮੈ ਤਿਨ ਮਾਲ ਢਕੋਰਹ ਤੇ ਕਬਿ ਨੇ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸ ਐਸੇ ਕਹਜੋ ਹੈ ॥ ਆਨਨ ਚੰਦ੍ ਮਨੋ ਪ੍ਰਗਟੈ ਛਪਿ ਕੈ ਅੰਧਿਆਰਾ ਪਤਾਰ ਗਜੋ ਹੈ ॥ ੫੯੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਇਉ ਉਪਜਜੋ ਜੋਜ ਭਾਵ ॥ ਰਾਜ ਤਜਜੋ ਮਹਿ ਚਾਂਦਨੀ ਕੰਜਨ ਸਹਿਤ ਤਲਾਵ ॥ ੫੯੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲੋਚਨ ਹੈ ਜਿਨਕੇ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾਧਰ ਆਨਨ ਹੈ ਜਿਨ ਕੋ ਸਮ ਮੈਨਾ ॥ ਕੈ ਕੈ ਕਟਾਛ ਪੈ ਚੁਰਾਇਲਯੋ ਮਨ ਤਿਨ ਕੋ ਜੋਊ ਰੱਛਕ ਪੈਨਾ ॥ ਕੇਹਰਿਸੀ ਜਿਨਕੀ ਕਟਹੈ ਸੁ ਕਪੋਤ ਸੋ ਕੰਠ ਸੁ ਕੋਕਿਲ ਬੈਨਾ ॥ ਤਾਹਿ ਲਯੋ ਹਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੋ ਮਨ ਭਉਹਨ ਚਾਇ ਨਚਾਇਕੈ ਨੈਨਾ ॥ ੫੯੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਠ੍ ਬਿਰਾਜਤ ਗ੍ਵਾਰਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜਿਨਕੋ ਕਛੁ ਭਉਨਾ ॥ ਤਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਕੋ ਨੈਕ ਸੁਨੈ ਜਿਨਕੇ ਸੰਗ ਭ੍ਰਾਤ ਕਰਜੋ ਬਨਗਉਨਾ ॥ ਤਾਕੀ ਲਟੈ ਲਟਕੈ ਤਨ ਮੋ ਜੋਊ ਸਾਧਨ ਕੋ ਮਨ ਗਿਆਨ ਦਿਵਉਨਾ ॥ ਸੰਦਲ[੨] ਪੈ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਮਨੋ ਲਾਗ ਰਹੇ [੩]ਅਹਿਰਾਜਨ ਛਉਨਾ ॥ ੫੯੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਗ੍ਵਾਰਨ ਮੈ ਜੋਊ ਊਪਰ ਪੀਤ ਧਰੇਊ ਪਰਉਨਾ[੪] ॥ ਜੋ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਹਰਿਤੁ ਜੋਊ ਸਾਧਨ ਕੋ ਬਰਦਾਨ ਦਿਵਉਨਾ ॥ ਬੀਚ ਰਹਜੋ ਜਗ ਕੋ ਰਵਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜਿਹ ਕੈ ਪੁਨ ਖਉਨਾ[੫] ॥ ਰਾਜਤ ਯੌਂ ਅਲਕੈ ਤਿਨ ਕੀ ਮਨੋ ਚੰਦਨ ਲਾਗ ਰਹੈ ਅਹਿ ਛਉਨਾ[੬] ॥ ੬੦੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੌਰਸੇਨਾਕ ਕੁਰੰਗ ਸੇ ਨੈਨਨ ਡੋਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਬੀਚ ਤ੍ਰੀਯਾ ਮੈ ॥ ਜੋ ਮਨ ਸੱਤ੍ਰੁਨ ਬੀਚ ਰਵਜੋ ਜੁ ਰਹਜੋ ਰਵਿ ਸਾਧਨ ਬੀਚ ਹੀਯਾ ਮੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਊਚ ਮਹਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਨ ਸੋ ਫੁਨ ਊਚਰੀਯਾ ਮੈ ॥ ਤਾ ਰਸ ਕੀ ਹਮ ਬਾਤ ਕਹੀ ਜੋਊ ਰਾਵਨ ਕੇ ਸੁ ਬਸਜੋ ਹੈ ਜੀਯਾ ਮੈ ॥ ੬੦੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਖੇਲਤ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜੋਊ ਕਾਨ੍ਰ ਕਾਲਾ ॥ ਰਾਜਤ ਹੈ ਸੋਈ ਬੀਚ ਖਰੋ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਗਿਰਦੇ ਤਿਹ ਬਾਲਾ ॥ ਫੂਲ ਰਹੈ ਜਹ ਫੂਲ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਹੈ ਅਤ ਹੀ ਜਹ ਚੰਦ ਉਜਾਲਾ ॥ ਗੋਪਿਨ ਨੈਨਨ ਕੀ ਸੁਮਨੋ ਪਹਰੀ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਕੰਜਨ ਮਾਲਾ ॥ ੬੦੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਰਨਨ ਚੰਦ੍ ਭਗਾ ਕਹਜੋ ਅਤਿ ਨਿਰਮਲ ਕੈ ਬੁੱਧ ॥ ਉਪਮਾ ਤਾਹਿ ਤਨਉਰ[੭] ਕੀ ਸੁਰਜ ਸੀਹੈ ਸੁੱਧ ॥ ੬੦੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਜਾਮ ਕੇ ਜਾ ਪਿਖਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਲਾਜਹਿ ਕੇ ਫੁਨ ਜਾਲ ਅਟੇ ਹੈ ॥ ਜਾਕੀ

---

੧. ਹਨੇਰਾ ਪਤਾਲ ਨੂੰ ਗਿਆ ਹੈ। ੨. ਰੁਖ।
੩. ਵੱਡੇ ਸੱਪਾਂ ਦੇ ਪੁਤ੍ਰਾਂ ਦੀ ਵਿਹੁ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਦੀ। ੪. ਦੁਵੱਟਾ।
੫. ਨਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ੬. ਸੱਪਾਂ ਦੇ ਪੁਤ। ੭. ਤਨੌੜਿਆਂ ਦੀ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਪੈ ਸੁਭ ਭਾਵਨ ਭਾਵ ਸੁਵਾਰ ਸੁਟੈ ਹੈ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖਿ ਕੈ ਜਨ ਰੀਝ ਰਹੈ ਸੁ ਮੁਨੀਨ ਕੇ ਪੇਖਿ ਧਿਆਨ ਛੁਟੈ ਹੈ ॥ ਰਾਜਤ ਰਾਧੇ ਅਹੀਰ ਤਨ ਉਰ ਕੇ ਮਾਨਹੁ ਸੂਰਜ ਸੇ ਪ੍ਰਗਟੈ ਹੈ ॥ ੬੦੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਗ੍ਵਾਰਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਹੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਡੇਰਾ ॥ ਜਾਹੀ ਕੇ ਨੈਨ ਕੁਰੰਗ ਸੇ ਹੈ ਜਸੁਧਾ ਜੂ ਕੋ ਬਾਲਕ ਨੰਦਹਿ ਕੇਰਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸੋ ਤਹਿ ਘੇਰ ਲਯੋ ਕਹਿ ਬੇਜਸ ਕੋ ਉਮਗਯੋ ਮਨ ਮੇਰਾ ॥ ਮਾਨਹੁ ਮੈਨ ਸੋ ਖੇਲਨ ਕਾਜ ਕਰਯੋ ਮਿਲਕੈ ਮਨੋ ਚਾਂਦਨ ਘੇਰਾ ॥ ੬੦੫ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਹਰਿ ਪੇਖਿ ਸਭੈ ਤਜਿ ਲਾਜ ਸੁ ਅੰਡਰ ਸਾਸੋ ॥ ਆਈ ਹੈ ਤਜਾਗ ਸੋਊ ਗ੍ਰਿਹ ਪੈ ਭਰਤਾਰ[1] ਕਹੋ ਨ ਕਛੂ ਕਹਿ ਮਾਸੋ ॥ ਡੋਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਤਾਲ ਬਜਾਇ ਕੈ ਗਾਵਤ ਹੈ ਕਰਿਕੈ ਉਪਹਾਸੋ ॥ ਮੋਹਿ ਗਿਰੈ ਧਰ ਪੈ ਸੁ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਚਿਤਵੈ ਹਰਿ ਜਾਸੋ ॥ ੬੦੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਜੁਗਤੀਸਰ ਹੈ ਕਰਤਾ ਜੋਊ ਹੈ ਤਨ ਪੈ ਧਰੀਯਾ ਪਟ ਪੀਲੇ ॥ ਜਾਹਿ ਛਲਯੋ ਬਲਿਰਾਜ ਬਲੀ ਜਿਨ ਸਤ੍ਰਹ ਨੇ ਕਰ ਕੋਪ ਹਠੀਲੇ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਧਰਨੀ ਜੁ ਧਰੇ ਪਟਪੀਤਨ ਪੈ ਸੁਰੰਗੀਲੇ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਨੈਸਰ ਲਾਗ ਗਿਰੈ ਇਹ ਤਿਉ ਹਰਿ ਦੇਖਤ ਨੈਨ ਰਸੀਲੇ ॥ ੬੦੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਰ ਕੇ ਸੰਗ ਖੇਲਤ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਕੋ ਕਰਕੈ ਤਨ ਮੈ ॥ ਸਜਾਮ ਹੀ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਕੈ ਚਿਤ ਕੈ ਨਹਿ ਬੰਧਨ ਔ ਧਨ ਮੈ ॥ ਧਰ ਰੰਗਨਿ ਬਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਤਹਿ ਡੋਲਤ ਯੌਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ॥ ਜੋਊ ਫੂਲ ਮੁਖੀ ਤਹ ਫੂਲ ਕੈ ਖੇਲਤ ਫੂਲਸੀ ਹੋਇ ਗਈ ਬਨਮੈ ॥ ੬੦੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਭ ਖੇਲਤ ਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਧਾਰ ਸਬੈ ਮਨ ਮੈਂ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਚਿਤਬੇ ਕੀ ਰਹੀ ਸੁਧ ਏਕ ਨ ਔਰ ਰਹੀ ਨ ਕਛੂ ਤਨ ਮੈਂ॥ ਨਹੀ ਭੂਤਲੁ ਮੈਂ ਅਰੁ ਮਾਤਲੁ ਮੈਂ ਇਨ ਸੋ ਨਹਿ ਦੇਵਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈਂ ॥ ਸੋਊ ਰੀਝ ਸੋ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਫੁਨ ਡੋਲਤ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈਂ ॥ ੬੦੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਸਿ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਿਖ ਰੂਪ ਨਵੀਨੋ ॥ ਅੰਜਨ ਆਡ ਧਰੇ ਪੁਨ ਬੇਸਰ ਭਾਵ ਸਭੈ ਜਿਨ ਭਾਵ ਨ ਕੀਨੋ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੇਂ ਧਰ ਕੋ ਜਿਨ ਲੈ ਕਰਿ ਭਾਲ ਬਿਖੈ ਬਿੰਦੂਆ ਇਕ ਦੀਨੋ ॥ ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਮਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ਚਿਤੈ ਜਦੁਰਾਇ ਤਬੈ ਹਸਿ ਦੀਨੋ ॥ ੬੧੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਨਸੀ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਗਾਵਤ ਹੈ ਸੁਨਬੇ ਕਹੁ ਸੁੰਦਰ ਕਾਨ੍ਰ ਕਾਰੇ ॥ ਆਨਨ ਹੈ ਜਿਨ ਕੋ ਸਸਿ ਸੋ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਕੰਜਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਭਾਰੇ ॥ ਝਾਝਨ ਤਾਕੀ ਉਠੀ ਧਰ ਪੈ ਧੁਨਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥ ਢੋਲਕ ਸੰਗ ਤੰਬੂਰਨ ਹੋਇ ਉਠੈ ਤਹੱਬਾਜ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਨਗਾਰੇ ॥ ੬੧੧ ॥ ਖੇਲਤ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੰਗ ਕਾਨ੍ਰ ਕਾਰੇ ॥ ਛਾਜਤ ਜਾਮੁਖ ਚੰਦ੍ਰਪ੍ਰਭਾ ਸਮ ਰਾਜਤ ਕੰਜਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਭਾਰੇ ॥ ਜਾ ਪਿਖਿ ਕੰਦ੍ਰਪ ਹੀ ਝਰਹੈ ਪਿਖਿ ਏ ਜਿਹ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਆਦਿਕ ਹਾਰੇ ॥ ਕੇਹਰਿ ਕੋ ਕਿਲਕੇ ਸਭ ਭਾਵ ਕਿਧੋਂਇਨਪੈ ਗਨ ਊਪਰ ਵਾਰੇ ॥ ੬੧੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਹਿ ਭਜੀਛਨ ਰਾਜ

---

੧. ਪਤੀ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਬਹੁੜੇ ਕੁਛ ਆਖਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਮਾਂ ਨੂੰ ਕੁਛ ਆਖ ਕੇ ਆਈ ਹੈ ਭਾਵ ਨਹੀਂ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਦੀਯੋ ਜਿਨ ਹੂੰ ਬਰ ਗਾਵਨ ਸੋ ਰਿਪੁ ਸਾਧੈ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਜ ਲਾਜ ਜਹਾ ਜਨ ਕੋ ਤਜ ਬਾਧੈ ॥ਜਾਹਿ ਨਿਕਾਸ ਲਯੋ ਮੁਰ ਪ੍ਰਾਨ ਸੁ [1]ਮਾਪ ਲੀਯੋ ਬਲ ਕੋ ਤਨ ਆਧੈ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਅਤਹੀ ਰਸਕੈ ਸੋਊ ਖੇਲਤ ਮਾਧੈ ॥ ੬੧੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਮੁਰ ਨਾਮ ਮਹਾ ਰਿਪ ਪੈ ਕੁਪਕੈ ਅਤ ਹੀ ਡਰ ਈਯਾ ਫੁਨ ਭੀਰਨਿ ॥ ਜੋ ਗਜ ਸੰਕਟ ਕੋ ਕਟੀਯਾ ਹਰਿਤਾ ਜੋਊ ਸਾਧਨ ਕੇ ਦੁਖ ਪੀਰਨਿ ॥ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਪੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਹਰੇ ਯਾ ਤ੍ਰੀਯ ਚੀਰਨਿ॥ ਤਾ ਕਰ ਕੈ ਰਸ ਕੇ ਚਸਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹਯੋ ਗਨ ਬੀਚ ਅਹੀਰਨਿ ॥ ੬੧੪ ॥ ਕਾਨ ਜੂ ਬਾਚ ਗੁਵਾਰਨ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੇਲ ਕਰੋ ਹਮ ਸੰਗ ਕਹਿਓ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਕਛੁ ਸੰਕ ਨ ਆਨੋ ॥ ਝੂਠ ਕਹਿਯੋ ਨਹਿ ਮਾਨਹੁ ਹੀ ਕਹਿਯੋ ਹਮਰੋ ਤੁਮ ਸਾਚ ਪਛਾਨੋ ॥ ਗੁਆਰਨੀ ਯਾ ਹਰਿ ਕੀ ਸੁਨ ਬਾਤ ਗਈ ਤਜ ਲਾਜ ਕਬੈ ਜਸ ਠਾਨੋ ॥ ਰਾਤ ਬਿਖੈ ਤਜ ਸ਼ੀਲਹਿ ਕੋ ਨਭ ਬੀਚ ਚਲਿਯੋ ਜਿਮ ਜਾਤ ਟਨਾਨੋ ॥ ੬੧੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ॥ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਕੇ ਹਿਤ ਗਾਵਤ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਸੁ ਕਿਯੋਗਨ ਮੈ ॥ ਇਮ ਨਾਚਤ ਹੈ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰੀ ਬਿਜਲੀ ਜਿਹ ਭਾਂਤ ਘਨੇ ਘਨ ਮੈ॥ਕਵਿ ਨੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਗਾਇਬ ਕੀ ਸੁ ਬਿਚਾਰ ਕਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ॥ ਰੁਤ ਚੇਤ ਕੀ ਮੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਕੁਹਕੈ ਮਨੋ ਕੋਕਿਲਕਾ ਬਨ ਮੈ ॥ ੬੧੬ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਸੰਗ ਖੇਲਤ ਰੰਗ ਭਰੀ ਸੁ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸਜ ਸਾਜ ਸਭੈ ਤਨ ਮੈ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਕੈ ਹਿਤ ਕਾਨ੍ਰ ਸੋ ਕਰਕੈ ਨਹੀ ਬੰਧਨ ਐ ਧਨ ਮੈ ॥ ਫੁਨ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕੇ ਯੌ ਮਨ ਮੈ ॥ ਮਨੋ ਸਾਵਨ ਮਾਸ ਕੋ ਮੱਧ ਬਿਖੈ ਚਮਕੈ ਜਿਮ ਬਿੱਜੁਲਤਾ ਘਨ ਮੈ ॥ ੬੧੭ ॥ ਸਜਾਮ ਸੋ ਸੁੰਦਰ ਖੇਲਤ ਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰੰਗ ਰਾਚੀ ॥ ਰੂਪ ਸਚੀ[2] ਅਰੁ ਪੈ ਰਤ[3] ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਕਰ ਪ੍ਰੀਤ ਸੋ ਖੇਲਤ ਸਾਚੀ ॥ ਰਾਸ ਕੀ ਖੇਲ ਤਟੈ ਜਮਨਾ ਰਜਨੀ ਅਰੁ ਦਜੋਸ ਬਿੱਧਰਕ[4] ਮਾਚੀ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਤਜ ਲਾਜਹਿ ਨਾਚੀ ॥ ੬੧੮ ॥ ਰਾਸ ਕੀ ਖੇਲ ਸੁ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਅਤਿ ਹੀ ਤਹ ਸੁੰਦਰ ਭਾਂਤਿ ਰਚੀ ਹੈ ॥ ਲੋਚਨ ਹੈ ਜਿਨ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਜਿਨ ਕੇ ਸਮ ਤੁਲ ਨ ਰੂਪ ਸਚੀ ਹੈ ॥ ਕੰਚਨ ਸੋ ਤਿਨ ਕੋ ਤਨ ਹੈ ਮੁਖ ਹੈ ਸਸਿ ਸੋ ਤਹ ਰਾਧਿ ਗਚੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨੋ ਕਰੀ ਕਰ ਲੈ ਕਰਤਾ ਸੁਧ ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਜੋਊ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਹੈ ॥ ੬੧੯ ॥ ਆਈ ਹੈ ਖੇਲਨ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸਜਕੈ ਸੁ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤਨ ਸੁੰਦਰ ਬਾਨੇ ॥ ਪੀਤ ਰੰਗੇ ਇਕ ਰੰਗ ਕਸੁੰਭ ਕੇ ਏਕ ਹਰੇ ਇਕ ਕੇਸਰ ਸਾਨੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੇ ਜਸ ਉਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੈ ਅਪਨੇ ਮਨਮੈ ਪਹਿਚਾਨੇ ॥ ਨਾਚਤ ਝੂਮਗਿਰੀ ਧਰਨੀ ਹਰਿ ਦੇਖ ਰਹੀ ਨਹੀ ਨੈਨ ਅਘਾਨੇ ॥ ੬੨੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਿਨਕੋ ਇਤਨੋ ਹਿਤ ਦੇਖਤ ਹੀ ਅਤ ਆਨੰਦ ਸੋ ਭਗਵਾਨ ਹਸੇ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਬਢੀ ਅਤਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸੋ ਅਤ ਹੀ ਰਸ ਕੈ ਫੁਨ ਬੀਚ ਫਸੇ ਹੈ ॥ ਜਾ ਤਨ ਦੇਖਤ ਪੁੰਨਿ ਬਢੈ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਸਭ ਪਾਪ ਨਸੇਹੈ ॥ ਜਿਉ ਸਸਿ ਅਗ੍ਰ ਲਸੈ ਚਪਲਾ ਹਰਿ ਦਾਰਮ ਸੇਤਿਮਦਾਂਤ ਲਸੇ ਹੈ ॥ ੬੨੧॥ ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ

---

੧. ਮਿਣ ਲਿਆ। ੨. ਇੰਦ੍ਰ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ। ੩. ਕਾਮ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ। ੪. ਬੇਧੜਕ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬਾਤ ਕਹੀ ਰਸ ਕੀ ਜੇਊ ਕਾਨ੍ਹਰ ਹੈ ਸਭ ਦੈਤ ਮਰੱਯਾ ॥ ਸਾਧਨ ਕੋ ਜੋਊ ਹੈ ਬਰਤਾ ਔ ਅਸਾਧਨ ਕੋ ਜੋਊ ਨਾਸ ਕਰੱਯਾ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸੋਊ ਖੇਲਤ ਹੈ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਜੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭੱਯਾ ॥ ਨੈਨਨ ਕੇ ਕਰਕੇ ਸੁ ਕਟਾਛ ਚੁਰਾਇ ਮਨੋ ਮਤਿ ਗੋਪਿਨ ਲੱਯਾ ॥ ੬੨੨ ॥ ਦੇਵ ਗੰਧਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਈ ॥ ਜੈਤਸਿਰੀ ਗੁਜਰੀ ਕੀ ਭਲੀ ਧੁਨ ਰਾਮਕਲੀ ਹੁੰਕੀ ਤਾਨ ਬਸਾਈ ॥ ਸਥਾਵਰ ਤੇ ਸੁਨਕੈ ਸੁਰ ਜੀ ਜੜ ਜੰਗਮ ਤੇ ਸੁਰ ਜਾ ਸੁਨ ਪਾਈ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੇ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੋ ਬੰਸੁਰੀ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਈ ॥ ੬੨੩ ॥ ਦੀਪਕ ਔ ਨਟ ਨਾਇਕ ਰਾਗ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਗਉਰੀ ਕੀ ਤਾਨ ਬਸਾਈ ॥ ਸੋਰਠ ਸਾਰੰਗ ਰਾਮ ਕਲੀ ਸੁਰ ਜੈਤਸਿਰੀ ਸੁਭ ਭਾਂਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੈ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਕੇ ਸਭੈ ਜਨ ਰੀਝ ਰਹੈ ਸੁਨਕੈ ਸੁਰ ਰਾਈ ॥ ਤੀਰ ਨਦੀ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੇ ਮੁਰਲੀ ਕਰਿ ਆਨੰਦ ਸਜਾਮ ਬਜਾਈ ॥ ੬੨੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮਚੰਦ੍ ਪ੍ਰਭਾਤਨ ਕੀ ਤਿਹ ਭਾਮਨੋ ਕੰਚਨ ਸੀਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਲੈ ਕਰਮੈ ਕਰਤਾ ਸੁ ਅਨੂਪ ਸੀ ਮੂਰਤਯਾ ਕੀ ਕਸੀ ਹੈ ॥ ਚਾਂਦਨੀ ਮੈ ਗਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੇ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨ ਗੋਪਿਨ ਤੇ ਸੁਹਛੀ ਹੈ ॥ ਬਾਤ ਜੁ ਥੀ ਮਨ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਬਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੋਊ ਪੈ ਲਖ ਲੀਹੈ ॥ ੬੨੫ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਾਧਕਾ ਤਨ ਨਿਰਖ ਕਹੀ ਬਿਹਸਿ ਕੈ ਬਾਤ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਅਰੁ ਫੁਨ ਮੈਨ ਕੇ ਤੈ ਮੈ ਸਭ ਹੈ ਗਾਤ ॥ ੬੨੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਾਗ ਕੇ ਭਾਲ ਹਰਜੇ ਸੁਨ ਗ੍ਵਾਰਨ ਛੀਨ ਲਈ ਮੁਖ ਜੋਤ ਸਸੀਹੈ ॥ ਨੈਨ ਮਨੋ ਸਰਤੀਛਨ ਹੈ ਭ੍ਰਿਕੁਟੀ ਮਨੋ ਜਾਨ ਕਮਾਨ ਕਸੀ ਹੈ ॥ ਕੋਕਿਲ ਬੈਨ ਕਪੋਤ ਸੋ ਕੰਠ ਕਹੀ ਹਮਰੇ ਮਨ ਜੋਊ ਬਸੀ ਹੈ ॥ ਏਤੇ ਪੈ ਚੋਰ ਲਯੋ ਹਮਰੋ ਚਿਤ ਭਾਮਨ ਦਾਮਨ ਭਾਂਤ ਲਸੀ ਹੈ ॥ ੬੨੭ ॥ ਕਾਨਰ ਲੈ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੰਗ ਗੀਤ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੁੰਦਰ ਗਾਵੈ ॥ ਸਾਰੰਗ ਦੇਵ ਗੰਧਾਰ ਬਿਭਾਸ ਬਿਲਾਵਲ ਭੀਤਰ ਤਾਨ ਬਸਾਵੈ ॥ ਜੋ ਜੜ ਸੈਨਨ ਮੈ ਸੁਨਕੈ ਧੁਨ ਤਜਾਗ ਕੈ ਧਾਮ ਤਹਾ ਕਹੁ ਧਾਵੈ ॥ ਜੋ ਖਗ ਜਾਤ ਉਡੇ ਨਭਿ ਮੈ ਸੁਨ ਠਾਢ ਰਹੈ ਧੁਨ ਜੋ ਸੁਨ ਪਾਵੈ ॥ ੬੨੮ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸੰਗ ਭਲੇ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਖੇਲਤ ਹੈ ਅਰੁ ਨਾਚਤ ਐਸੇ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਨ ਕਛੂ [1]ਜਰਰਾ ਮਨ ਧਾਰ ਕੈ ਭੈਸੇ ॥ ਗਾਵਤ ਸਾਰੰਗ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਰੁ ਚੈਸੇ ॥ ਸਾਵਨ ਕੀ ਰੁਤ ਮੈ ਮਨੋ ਨਾਚਤ ਮੋਰਨਿ ਮੈ ਮੁਰਵਾਨਰ ਜੈਸੇ ॥ ੬੨੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨਾਚਤ ਹੈ ਸੋਊ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਸਿ ਸੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਆਨਨ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਰਜਨੀ ਸਿਤ ਮੈ ਜਹ ਰਾਜਤ ਥੋ ਜਮੁਨਾ ਜੁਤ ਕਾਨਨ ॥ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਬ੍ਰਿਖ ਕੀ ਜਹ ਥੀ ਸੁ ਹੁਤੀ ਜਹ ਚੰਦ੍ ਭਗਾ ਅਭਿਮਾਨਨ ॥ ਛਾਜਤ ਤਾ ਮਹਿ ਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਜਿਉ ਬਿਰਾਜਤ ਬੀਚ ਪੰਨਾ ਨਗ ਖਾਨਨ[2] ॥ ੬੩੦ ॥ ਸੁ ਸੰਗੀਤ ਨਚੈ ਹਰਿ ਜੂ ਤਿਹ ਠਉਰ ਸੁ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਰਸ ਕੇ ਸੰਗ ਭੀਨੋ ॥ ਖੋਰ ਦਏ ਫੁਨ ਕੇਸਰ ਕੀ ਧੁਤੀਯਾ ਕਸਿਕੈ ਪਟ ਓਢ ਨਵੀਨੋ ॥ ਰਾਧਕਾ ਚੰਦ੍ ਭਗਾ ਮੁਖ ਚੰਦ ਲਹੇ ਜਹ ਗ੍ਵਾਰਨ ਥੀ ਸੰਗ ਤੀਨੋ ॥ ਕਾਨ ਨਚਾਇਕੈ ਨੈਨਨ ਕੋ

---

੧. ਥੋੜਾ ਡਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ੨. ਪੰਨਾ ਨਗਾਂ ਦੀ ਖਾਣ ਵਿਚ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਮਨੂਆ ਹਰਿ ਲੀਨੋ ॥ ੬੩੧ ॥ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਕੀ ਬਰਾਬਰ ਮੂਰਤਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੁਨ ਹੀ ਘ੍ਰਿਤ [1]ਚੀਹੈ ॥ ਜਾ ਸਮ ਹੈ ਨਹੀ ਕਾਮ ਕੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਨਹੀ ਜਿਸ ਕੀ ਸਮ ਤੁੱਲਿ ਸਚੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਲੈ ਸਸਿ ਕੋ ਸਭ ਸਾਰ ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਤਾਰ ਇਹੀ ਮੈ ਗਚੀ ਹੈ॥ਨੰਦ ਕੇ ਲਾਲ ਬਿਲਾਸਨ ਕੋ ਇਹ ਮੂਰਤ ਚਿਤ੍ ਬਚਿਤ੍ ਰਚੀ ਹੈ ॥ ੬੩੨ ॥ ਰਾਧਿਕਾ ਚੰਦ੍ ਭਗਾ ਮੁਖ ਚੰਦ ਸੁ ਖੇਲਤ ਹੈ ਮਿਲਿ ਖੇਲ ਸਬੈ ॥ ਮਿਲਿ ਸੁੰਦਰ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਬੈ ਸੁ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਕਰਤਾਲ ਤਬੈ ॥ ਪਿਖਵੈ ਇਹ ਕੋ ਸੋਊ ਮੋਹਰ ਹੈ ਸਭ ਦੇਖਤ ਹੈ ਸੁਰ ਯਾਹਿ ਛਬੈ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮੁਰਲੀਧਰ ਮੈਨਕੀ ਮੂਰਤ ਗੋਪਿਨ ਮੱਧਿ ਫਬੈ ॥ ੬੩੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਿਹਕੀ ਸਮ ਤੁੱਲਿ ਨ ਹੈ ਕਮਲਾ ਦੁਤਿ ਜਾ ਪਿਖਕੈ ਕਟ ਕੇਹਰਲਾਜੈ ॥ ਕੰਚਨ ਦੇਖਿ ਲਜੈ ਤਨ ਕੋ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਮਨ ਕੋ ਦੁਖ ਭਾਜੈ॥ਜਾ ਸਮਰੂਪਨਕੋਊਤ੍ਰੀਯਾ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਰਤਿ ਕੀ ਸਮ ਗਾਜੈ ॥ ਜਿਉ ਘਨ ਬੀਚ ਲਸੈ ਚਪਲਾ ਇਹ ਤਿਉ ਘਨ ਗ੍ਵਾਰਨ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ੬੩੪ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੰਗ ਤ੍ਰੀਯਨ ਕੇ ਸਜ ਸਾਜ ਸਭੈ ਅਰੁ ਮੋਤਿਨ ਮਾਲਾ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਕੈ ਖੇਲਤ ਹੈ ਤਿਹ ਸੋ ਹਰਿ ਜੂ ਜੋਊ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਵਾਲਾ ॥ ਚੰਦ੍ਮੁਖੀ ਜਹ ਠਾਢੀ ਹੁਤੀ ਜਹ ਠਾਢੀ ਹੁਤੀ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਕੀ ਬਾਲਾ ॥ ਚੰਦ੍ਭਗਾ ਕੋ ਮਹਾ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਬੀਚ ਕਰਿਯੋ ਉਜਿਆਲਾ ॥ ੬੩੫ ॥ ਕਾਨ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਕੈ ਸੁੰਦਰ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਚੰਦ੍ਮੁਖੀ ॥ ਤਬ ਗਾਇ ਉਠੀ ਕਰ ਤਾਲ ਬਜਾਇ ਹੁਤੀ ਜੁ ਕਿਧੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਸੁਖੀ ॥ ਕਰਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਨਾਚਤ ਭੀ ਕਰ ਆਨੰਦ ਨਾ ਮਨ ਬੀਚ ਭੁਖੀ ॥ ਸਭ ਲਾਲਚ ਤਜਾਗ ਦਏ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਇਕ ਸਜਾਮ ਕੇ ਪਜਾਰ ਕੀ ਹੈਂ ਸੁ ਭੁਖੀ ॥ ੬੩੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮਨੈ ਅਤਿ ਰੀਝਕੈ ਮੁਰਲੀ ਉਠਯੋ ਬਜਾਇ ॥ ਰੀਝ ਰਹੀ ਸਭ ਗੋਪੀਯਾ ਮਹਾ ਪ੍ਰਮੁਦ ਮਨ ਪਾਇ ॥ ੬੩੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੀਝ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸਭ ਭਾਮਨਿ ਜਉ ਮੁਰਲੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬਜਾਈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੈ ਬਨ ਕੇ ਖਗ ਔ ਮ੍ਰਿਗ ਰੀਝ ਰਹੈ ਧੁਨਿ ਜਾ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਚਿੱਤ੍ ਕੀ ਹੋਇ ਗਈ ਪ੍ਰਿਤਮਾ ਸਭ ਸਜਾਮ ਕੀ ਓਰ ਰਹੀ ਲਿਵਲਾਈ ॥ ਨੀਰ ਬਹੈ ਨਹੀ ਕਾਨ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸੁਨਕੈ ਤਹਿ ਪੌਨ ਰਹਿਯੋ ਉਰਝਾਈ ॥ ੬੩੮ ॥ ਪੌਨ ਰਹਿਓ ਉਰਝਾਇ ਘਰੀ ਇਕ ਨੀਰ ਨਦੀ ਕੋ ਚਲੇ ਸੁ ਕਛੂ ਨਾ ॥ ਜੇ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਨਿ ਆਈ ਹੁਤੀ ਧਰ ਬਾਸਨ ਅੰਗ ਬਿਖੇ ਅਰੁ ਝੂਨਾ ॥ ਸੋ ਸੁਨਕੈ ਧੁਨ ਬਾਸੁਰੀ ਕੀ ਤਨ ਬੀਚ ਰਹੀ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁਧ ਹੂ ਨਾ ॥ ਤਾਂ ਸੁਧਗੀ ਸੁਰ ਕੇ ਸੁਨ ਹੀ ਰਹਗੀ ਇਹ ਮਾਨਹੁ ਚਿਤ੍ ਨਮੂਨਾ ॥ ੬੩੯ ॥ ਰੀਝ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਹਰਿ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਕਰ ਸੰਕ ਕਛੂ ਨਾ ॥ ਜਾਕੀ ਸੁਨੈ ਧੁਨਿ ਸੈਨਨ ਮੈ ਕਰਕੈ ਖਗ ਆਵਤ ਹੈ ਬਨ ਸੂਨਾ ॥ ਸੋ ਸੁਨ ਗ੍ਵਾਰਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਸੰਕ ਕਰੀ ਕਛਹੂ ਨਾ ॥ ਨੈਨ ਪਸਾਰ ਰਹੀ ਪਿਖਕੈ ਜਿਮ ਘੰਟਕ ਹੇਰ ਬਜੇ ਮਿਲ ਮੂਨਾ ॥ ੬੪੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਰ ਬਾਸੁਰੀ ਕੀ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮੁਖ ਕਾਨਰ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਰਸੀ ਹੈ ॥ ਸੋਰਠ ਦੇਵਗੰਧਾਰ ਬਿਭਾਸ ਬਿਲਾਵਲ ਹੂ ਕੀ ਸੁ ਤਾਨ ਬਸੀ ਹੈ ॥

---

੧. ਬਾਹਮਣੀ ਜਾਂ ਇੰਦ੍ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕੰਚਨ ਸੋ ਜਿਹ ਕੋ ਤਨ ਹੈ ਜਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਸੋਭ ਸਸੀ ਹੈ ॥ ਤਾਕੇ ਬਜਾਇਬੇ ਕੋ ਸੁਨਕੇ ਮਤਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੀ ਤਿਹ ਬੀਚ ਫਸੀ ਹੈ ॥ ੬੪੧ ॥ ਦੇਵ ਗੰਧਾਰ ਬਿਭਾਸ ਬਿਲਾਵਲ ਸਾਰੰਗ ਕੀ ਧੁਨਿ ਤਾ ਮੈ ਬਸਾਈ ॥ ਸੋਰਠ ਸੁਧ ਮਲਾਰ ਕਿਧੌ ਸੁਰ ਮਾਲਸਿਰੀ ਕੀ ਮਹਾਂ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਸਭ ਹੀ ਸੁਰ ਔ ਨਰ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਹੋਇ ਰਹੀ ਸੁਨ ਧਾਈ ॥ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਸੁਰ ਚੇਟਕ ਕੀ ਭਗਵਾਨ ਮਨੋ ਧਰ ਫਾਸ ਚਲਾਈ ॥ ੬੪੨ ॥ ਆਨਨ ਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਕੰਧ ਧਰੇ ਜੋਊ ਹੈ ਪਟ ਪੀਲੋ ॥ ਜਾਹਿ ਮਰਿਯੋ ਅਘ ਨਾਮ ਵਡੋ ਰਿਪ ਤਾਤ ਰਖਿਯੋ ਅਹਿ ਤੇ ਜਿਨ ਲੀਲੋ ॥ ਅਸਾਧਨ ਕੋ ਸਿਰ ਜੋ ਕਟੱਯਾ ਅਰੁ ਸਾਧਨ ਕੋ ਹਰਤਾ ਜੋਊ ਹੀਲੋ ॥ ਚੋਰ ਲਯੋ ਸੁਰ ਸੋ ਮਨ ਤਾ ਸਬ ਜਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧ ਸਾਥ ਰਸੀਲੋ ॥ ੬੪੩ ॥ ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਅਰੁ ਰਾਵਨ ਜਾਹਿ ਮਰਿਯੋ ਕਰ ਕ੍ਰੋਹੈ ॥ ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ਕਿਧੌ ਜਿਨਹੂੰ ਸਿਸਪਾਲ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟਿਯੋ ਕਰ ਛੋਹੈ ॥ ਮੋਨ ਸੁ ਔ ਸੀਯ ਕੋ ਭਰਤਾ ਜਿਹ ਮੂਰਤਿ ਕੀ ਸਮ ਤੁਲਿ ਨ ਕੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਕਰ ਲੇ ਅਪਨੇ ਮੁਰਲੀ ਅਬ ਸੁੰਦਰ ਗੋਪਨ ਕੇ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥ ੬੪੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਧਿਕਾ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮੁਖ ਚੰਦ ਸੁ ਖੇਲਤ ਹੈ ਮਿਲ ਖੇਲ ਸਬੈ ॥ ਮਿਲ ਸੁੰਦਰ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਭਲੇ ਸੁ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਕਰ ਤਾਲ ਸਬੈ ॥ ਫੁਨ ਤਜਾਗ ਸਭੇ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਕੋ ਸਭ ਕੌਤਕ ਦੇਖਤ ਦੇਵ ਸਬੈ ॥ ਅਬ ਰਾਕਸ ਮਾਰਨ ਕੀ ਸੁ ਕਥਾ ਕਛੁ ਥੋਰੀ ਅਹੇ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਅਬੈ ॥ ੬੪੫ ॥ ਨਾਚਤ ਥੀ ਜਿਹ ਗਵਾਰਨੀਯਾਂ ਜਹ ਫੂਲ ਖਿਰੇ ਅਰੁ ਭੰਰ ਗੁੰਜਾਰੈ ॥ ਤੀਰ ਬਹੈ ਜਮੁਨਾ ਜਹ ਸੁੰਦਰ ਕਾਨਹਲੀ ਮਿਲ ਗੀਤ ਉਚਾਰੈ ॥ ਖੇਲ ਕਰੈ ਅਤ ਹੀ ਹਿਤ ਸੋ ਨ ਕਛੂ ਮਨ ਭੀਤਰ ਸੰਕਹਿ ਧਾਰੈ ॥ ਗੀਝ ਕਬਿੱਤ ਪੜੈ ਰਸ ਕੇ ਬਹਸੈ ਦੋਊ ਆਪਸ ਮੈ ਨਹੀ ਹਾਰੈ ॥ ੬੪੬ ॥ ਅਬ ਜਖਛ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਨਭ ਕੋ ਲੇ ਉਡਾ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਥੋ ਇਕ ਜੱਖ ਵਡੋ ਇਹ ਰਾਸ ਕੋ ਕੌਤਕ ਤਾਹਿ ਬਿਲੋਕਿਯੋ ॥ ਗਵਾਰਨਿ ਦੇਖਕੈ ਮੋਨ ਬਢਿਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਤਨ ਮੇ ਨਹੀ ਰੰਚਕ ਰੋਕਿਯੋ ॥ ਗਵਾਰਨਿ ਲੈ ਸੁ ਚਲਿਯੋ ਨਭਿ ਕੋ ਕਿਨਹੂੰ ਤਿਹ ਭੀਤਰ ਤੇ ਨਹੀ ਟੋਕਿਯੋ ॥ ਜਿਉ ਮਧ ਭੀਤਰ ਲੇ ਮੁਸਲੀ ਹਰ ਕੇਹਰ ਹੈ ਮ੍ਰਿਗ ਸੋ ਰਿਪ ਰੋਕਿਯੋ ॥ ੬੪੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੱਖ ਕੇ ਸੰਗ ਕਿਧੌ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਜੁੱਧ ਕਰਿਯੋ ਅੰਤ ਕੋਪੁ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥ ਲੇ ਤਰ ਬੀਰ ਦੋਊ ਕਰ ਭੀਤਰ ਭੀਮ ਭਏ ਅਤਿ ਹੀ ਬਲ ਧਾਰਿਯੋ ॥ ਦੈਤ ਪਛਾਰ ਲਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਵੈ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਔਸ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥ ਢੋਕੇ ਛੁਟੈ ਮਹਾਂ ਛੁਧਵਾਨ ਕਿਧੋ ਚਕਵਾ ਉਠ ਬਾਜਹਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥ ੬੪੮ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਗੋਪਿਨ ਛੁਰਾਇਬੋ ਜਖਛ ਬਧਹ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰਕੇ ਤਾਹਿ ਕਿਧੌ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਬੰਸੀ ਬਜਾਇ ਨ ਕੈ ਕਛੁ ਸੰਕਾ ॥ ਰਾਵਨ ਖੇਤ ਮਰਿਯੋ ਕੁਪਕੈ ਜਿਨ ਰੀਝ ਭਭੀਛਨ ਦੀਨ ਸੁ ਲੰਕਾ ॥ ਜਾਕੋ ਲਖਿਯੋ ਕੁਬਜਾ ਬਲ ਬਾਹਨ ਜਾਕੋ ਲਖਿਯੋ ਮੁਰ ਦੈਤਿ ਅਤੰਕਾ ॥ ਰੀਝ ਬਜਾਇ ਉਠਿਯੋ ਮੁਰਲੀ ਸੋਈ ਜੀਤ ਦੀਯੋ ਜਸ ਕੋ ਮਨੋ ਡੰਕਾ ॥ ੬੪੯ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਰੂਖਨ ਤੇ ਰਸ ਚੂਵਨ ਲਾਗ ਝਰੇ ਝਰਨਾ ਗਿਰ ਤੇ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਘਾਸ ਚੁਗੇ ਨ ਮ੍ਰਿਗਾ ਬਨ ਕੇ ਖਗ ਰੀਝ ਰਹੇ ਧੁਨਿ ਜਾ ਸੁਨ ਪਾਈ ॥ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਬਿਲਾਵਲ ਸਾਰੰਗ ਕੀ ਰਿਝਕੈ ਜਿਹ ਤਾਨ ਬਸਾਈ ॥ ਦੇਵ ਸਭੈ ਮਿਲ ਦੇਖਤ ਕੌਤਕ ਜਉ ਮੁਰਲੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬਜਾਈ ॥ ੬੫੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਠਾਢ ਰਹੀ ਜਮੁਨਾ ਸੁਨਿਕੈ ਧੁਨਿ ਰਾਗ ਭਲੈ ਸੁਨਬੇ ਕੋ ਚਹੈਹੈਂ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਬਨ ਕੇ ਗਜ ਔ ਇਕਠੇ ਮਿਲ ਆਵਤ[1] ਸਿੰਘ ਸਹੈ ਹੈਂ ॥ ਆਵਤ ਹੈ ਸੁਰਮੰਡਲ ਕੇ ਸੁਰ ਤਜਾਗ ਸਬੈ ਸੁਰ ਧਜਾਨ ਫਹੇ ਹੈਂ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿਕੈ ਬਨ ਕੇ ਖਗਵਾ ਤਰ ਉਪਰ ਪੰਖ ਪਸਾਰ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ੬੫੧ ॥ ਜੋਊ ਗਵਾਰਨ ਖੇਲਤ ਹੈ ਹਰਿ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਕੈ ਨ ਕਛੂ ਧਨ ਮੈ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਪੈ ਜਿਹ ਬੀਜਲਸੈ ਫੁਨ ਕੰਚਨ ਕੀ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਤਨ ਮੈ ॥ ਜੋਊ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਕਟਿ ਕੇਹਰ ਸੀ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥ ਸੁਨਿਕੈ ਮੁਰਲੀ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰੌਨਨ ਮੈ ਅਤਿ ਰੀਝ ਗਿਰੀ ਸੁ ਮਨੋ ਬਨ ਮੈ ॥ ੬੫੨ ॥ ਇਹ ਕੌਤਕ ਕੈ ਸੁ ਚਲੈ ਗ੍ਰਹ ਕੋ ਫੁਨ ਗਾਵਤ ਗੀਤਹਲੀ ਹਰਿ ਆਛੇ ॥ ਸੁੰਦਰ ਬੀਚ ਅਖਾਰੇ ਕਿਧੌ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਨਟੂਆ ਜਨ ਕਾਛੇ ॥ ਰਾਜਤ ਹੈ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਕੇ ਨੈਨ ਯੌ ਮਾਨੋ ਢਰੇ ਇਹ ਮੈਨ ਕੇ ਸਾਛੇ ॥ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਰਤਿ ਕੈ ਪਤਿ ਤੈ ਅਤਿ ਮਾਨ ਸੁ ਡਾਰਤ ਮੈਨਹਿ ਪਾਛੇ ॥ ੬੫੩ ॥ ਬੀਚ ਮਨੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ਤਬੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸੁ ਚਲੈ ਰਿਪ ਕੋ ਹਨ ਦੋਊ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਸਮ ਜਾਂ ਮੁਖ ਉੱਪਮਾ ਜਾ ਸਮ ਉਪਮਾ ਹੈ ਨਹਿ ਕੋਊ ॥ ਦੇਖਤ ਰੀਝਿ ਰਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਰਿਪ ਰੀਝਤ ਸੋ ਇਨ ਦੇਖਤ ਜੋਊ ॥ ਮਾਨਹੁ ਲਛਮਨ ਰਾਮ ਵਡੇ ਭਟ ਮਾਰ ਚਲੇ ਰਿਪ ਕੋ ਘਰ ਓਊ ॥ ੬੫੪ ॥ ਅਬ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲਬੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਸੰਗ ਕਹਯੋ ਇਮ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਅਬ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲ ਮਚੱਯੋ ॥ ਨਾਚਤ ਖੇਲਤ ਭਾਂਤ ਭਲੀ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਯੌ ਸੁੰਦਰ ਗੀਤ ਬਸੱਯੋ ॥ ਜਾਕੈ ਕੀਏ ਮਨ ਹੋਤ ਖੁਸੀ ਸੁਨੀਯੈ ਉਠਕੈ ਸੋਊ ਕਾਰਜ ਕੱਯੈ ॥ ਤੀਰ ਨਦੀ ਹਮਰੀ ਸਿਖ ਲੈ ਸੁਖ ਆਪਨ ਦੈ ਹਮਹੂੰ ਸੁਖ ਦੱਯੈ ॥ ੬੫੫ ॥ ਕਾਨ ਕੋ ਆਇਸ ਮਾਨ ਭ੍ਰੀਜਾ ਬ੍ਰਿਜ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੋ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥ ਗਾਇ ਉਠੀ ਸੋਊ ਗੀਤ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਜੈ ਹਰਿ ਕਾਮਨ ਭੀਤਰ ਭਾਯੋ ॥ ਦੇਵਗੰਧਾਰ ਔ ਸੁਧ ਮਲਾਰ ਬਿਖੈ ਸੋਊ ਭਾਖਿ ਖਿਆਲ ਬਸਾਯੋ ॥ ਰੀਝ ਰਹਿਯੋ ਪੁਰ ਮੰਡਲ ਔ ਸੁਰਮੰਡਲ ਪੈ ਜਿਨਹੂੰ ਸੁਨ ਪਾਯੋ ॥ ੬੫੬ ॥ ਕਾਨ ਕਹਿਯੋ ਸਿਰ ਪੈ ਧਰਕੈ ਮਿਲ ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਸੁਭ ਭਾਤ ਗਈ ਹੈ ॥ ਕੰਜ ਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਸਭ ਰੂਪ ਵਿਖੈ ਮਨੋ ਮੈਨ ਮਈ ਹੈ ॥ ਖੇਲ ਬਿਖੈ ਰਸ ਕੀ ਸੁ ਤ੍ਰੀਜਾ ਸਭ ਸਜਾਮ ਕੇ ਆਗੇ ਹ੍ਵੈ ਐਸੇ ਧਈ ਹੈ ॥ ਯੌ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਕਹੇ ਉਪਮਾ ਗਜ ਗਾਮਨ ਕਾਮਨ ਰੂਪ ਭਈ ਹੈ ॥ ੬੫੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ ਛੁਹਿਯੋ ਚਹੈ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੋ ਸੋਊ ਭਾਗ ਚਲੈ ਨਹੀ ਦੇਤ ਛੁਆਈ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਕੋ ਰਤਿ ਕੇਲ ਸਮੈ ਨਹੀ ਦੇਤ ਮਿਲਾਈ ॥ ਕੁੰਜਨ ਭੀਤਰ ਤੀਰ ਨਦੀ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਫਿਰਹੈ ਤਹ ਧਾਈ ॥ ਠੌਰ ਤਹਾ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੋ ਸਜਾਮ ਜੂ ਖੇਲ ਮਚਾਈ ॥ ੬੫੮ ॥ ਰਾਤ ਕਰੀ ਛਠ ਮਾਸਨ

---

੧. ਦੇਖੋ ਨਾਟਕ ਪੰਚ ਬਟੀ ਅਗਸਤ ਦਾ ਆਸ਼੍ਰਮ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕੀ ਅਤਿ ਉਜਲ ਪੈ ਸੋਊ ਅਰਧ ਅੰਧੇਰੀ ॥ ਤਾਹੀ ਸਮੈ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਸਭੈ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਘੇਰੀ ॥ ਨੈਨ ਕੀ ਕੋਰ ਕਟਾਛਨ ਪੇਖਤ ਝੂਮ ਗਿਰੀ ਇਕ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ਚੇਰੀ ॥ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਜੀਅ ਮੈ ਸਰ ਸੋ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਜਿਮ ਘਾਵਤ ਹੇਰੀ ॥ ੬੫੯ ॥ ਫੇਰ ਉਠੈ ਉਠਤੇ ਹੀ ਭਗੇ ਜਦੁਰਾਇ ਕੋ ਗ੍ਵਾਰਨ ਦੇਤ ਮਿਲਾਈ ॥ ਪਾਛੈ ਪਰੈ ਤਿਨਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਚੜ੍ਹਕੈ ਰਸ ਕੇਹਰਿ ਊਪਰ ਧਾਈ ॥ ਰਾਧੇ ਕੋ ਨੈਨਨ ਕੇ ਸਰ ਸਗ ਬਧੈ ਮਨੋ ਭੌਹ ਕਮਾਨ ਚਢਾਈ ॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ਮਨੋ ਮਾਰ ਗਿਰਾਈ ॥ ੬੬੦ ॥ ਸੁਧ ਲ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਅੱਗ੍ਰਜ ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਉਠ ਭਾਗੈ ॥ ਰਸ ਸੋ ਜਦੁਰਾਇ ਮਹਾ ਰਸੀਆ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਕੇ ਪਿਛੁਆਨ ਸੋ ਲਾਗੈ ॥ ਮੈ ਛਲਹੈ ਨਰ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੈ ਇਹ ਕੌਤਕ ਜੋ ਅਨੁਰਾਗੈ ॥ ਯੌਂ ਉਪਜੈ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਜਿਮ ਘਾਇਲ ਸ੍ਵਾਰ ਕੇ ਆਗੈ ॥ ੬੬੧ ॥ ਅਤਿ ਭਾਗਤ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਕੋ ਗਹੇ ਹਰਿ ਐਸੇ ॥ ਕੈਧੌ ਧਵਾਇ ਧਵਾਇ ਮਹਾ ਜਮਨਾ ਤਟ ਹਾਰਤ ਮਾਨਕ ਜੈਸੇ ॥ ਪੈ ਚਢਿਕੈ ਰਸ ਹੈ ਮਨ ਨੈਨਨ ਭਉਂਹ ਤਨਾਇਕੈ ਮਾਰ ਤਲੈਸੇ ॥ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਜਿਮ ਸ੍ਵਾਰ ਮਨੋ ਜਿਤ ਲੇਤ ਮ੍ਰਿਗੋ ਕਹੁ ਜੈਸੇ ॥ ੬੬੨ ॥ ਗਹਿਕੈ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਜਦੁਰਾਇ ਜੂ ਬੋਲਤ ਤਾ ਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਨੀ ॥ ਭਾਗਤ ਕਾਹੇ ਕੇ ਹੇਤ ਸੁਨੋ ਹਮਹੂੰ ਤੇ ਤੂ ਸੁਨਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਜਾਨੀ ॥ ਕੰਜ ਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਹਮ ਤੈ ਮਨ ਕੀ ਸਭ ਬਾਤ ਪਛਾਨੀ ॥ ਸਜਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਮਨ ਸੁੰਦਰ ਹ੍ਵੈ ਬਨ ਖੋਜਤ ਸਜਾਮ ਦਿਵਾਨੀ ॥ ੬੬੩ ॥ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਿਖ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੋ ਨਿਹੁਰਾਇਕੈ ਨੀਚੇ ਰਹੀ ਅਖੀਆਂ ॥ ਮਨੋ ਯਾ ਮ੍ਰਿਗ ਭਾ ਸਭ ਛੀਨ ਲਈ ਕਿ ਮਨੋ ਇਹ ਕੰਜਨ ਕੀ ਪਖੀਆਂ ॥ ਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੀ ਹਸਿਕੈ ਤ੍ਰੀਜਾ ਯੌ ਬਤੀਯਾਂ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਹੈ ਅਖੀਆਂ ॥ ਹਰਿ ਛਾਡਿ ਦੈ ਮੋਹਿ ਕਹਿਯੇ ਹਮ ਕੋ ਸੁਨਿ ਹਾਰਤ ਹੈ ਸਭ ਹੀ ਸਖੀਆਂ ॥ ੬੬੪ ॥ ਸੁਨਿਕੈ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੀ ਬਤੀਯਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹਿਯੇ ਨਹੀ ਛੋਰਤ ਤੋਕੋ ॥ ਦੇਖਤ ਹੈਂ ਤੋ ਕਹਾ ਭਯੋ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਪੈ ਇਨ ਤੇ ਕਛੁ ਸੰਕ ਨ ਮੋਕੋ ॥ ਐ ਹਮਰੀ ਰਸ ਖੇਲਨ ਕੀ ਇਹ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਕੀ ਨਹੀ ਸੁਧ ਲੋਕੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਮੋ ਸੋ ਬਿਬਾਦ ਸੁ ਡਰੇ ਇਨ ਤੇ ਬਿਨਹੀ ਸੁ ਤੂ ਟੋਕੋ ॥ ੬੬੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਨਕੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ਬਾਤ ਤ੍ਰੀਯਾ ਬਤੀਯਾਂ ਹਰਿ ਕੇ ਇਮ ਸੰਗ ਉਚਾਰੀ ॥ ਚਾਂਦਨੀ ਰਾਤ ਜਹੀ ਛਕਕੈ ਦਿਜੀਯੈ ਹਰਿ ਹੋਵਨ ਐਨ ਅੰਧਿਯਾਰੀ ॥ ਸੁਨਕੇ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਰੀ ਬਤੀਯਾਂ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਸੰਕ ਕਰੋ ਨਹੀ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੀ ਸੁ ਮਨੋ ਤੁਮ ਲਾਜ ਬਿਦਾ ਕਰ ਡਾਰੀ ॥ ੬੬੬ ॥ ਭਾਖਤ ਹੋ ਬਤੀਯਾਂ ਹਮ ਸੋ ਹਸ ਹਰਿ ਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਭਾਰੋ ॥ ਮੁਸਕਾਤ ਹੈਂ ਗ੍ਵਾਰਨ ਹੇਰ ਉਤੇ ਪਿਖਕੈ ਹਮਰੋ ਇਹ ਕੌਤਕ ਸਾਰੋ ॥ ਛੋਰ ਦੈ ਕਾਨ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਕੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਬੁੱਧ ਅਕਾਮ ਕੀ ਧਾਰੋ ॥ ੬੬੭ ॥ ਭੂਖ ਲਗੀ ਸੁਨੀਯੇ ਸਜਨੀ ਲਗਨਾ ਕਹੂੰ ਛੋਰਤ ਜਾਤ ਬਗੀ ਕੋ ॥ ਤਾਤ ਕੀ ਸਜਾਮ ਸੁਨੀਤੈਂ ਕਥਾ ਬਿਰਹੀ ਨਹਿ ਛੋਰਤ ਪ੍ਰੀਤ ਲਗੀ ਕੋ ॥ ਛੋਰਤ ਹੈ ਸੁਨਹੀ ਕੁਟਵਾਰ ਕਿਧੌ ਗਹਿਕੈ ਪੁਰ ਹੂ ਕੀ ਠਗੀ ਕੋ ॥ ਤਾਤੇ ਨ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਛੋਰਤ ਹਉਂ ਤੁਮ ਕੋ ਕਿ ਸੁਨਿਜੋ ਕਹੁੰ ਛੋਰਤ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਗੀ ਕੋ ॥ ੬੬੮ ॥ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾਂ ਇਹ ਬਾਲ ਕੇ ਸੰਗ ਜੁ ਥੀ ਅਤਿ ਜੋਬਨ ਕੇ ਰਸ ਭੀਨੀ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਭਗਾ ਅਰ ਗ੍ਵਾਰਨ ਤੇ ਅਤਿ ਰੂਪ ਕੇ ਬੀਚ ਹੁਤੀ ਜੁ ਨਵੀਨੀ ॥ ਜਿਉਂ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਮ੍ਰਿਗੀ ਕੋ ਗਹੇ ਕਵਿ ਨੇ ਉਪਮਾ ਬਿਧਿ ਯਾ ਲਖ ਲੀਨੀ ॥ ਕਾਨ ਤਬੇ ਕਰਵਾ ਗਹਿਕੇ ਅਪਨੇ ਬਲ ਸੰਗ ਸੋਊ ਬਸਿ ਕੀਨੀ ॥ ੬੬੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਰਿਕੇ ਬਸਿਵਾ ਸੰਗ ਐਸੇ ਕਹੀ ਕਵਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕਹਾਨੀ ॥ ਪੈਰ ਸਰੀ ਤਹਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸਮ ਮਾਨਹੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਨੀ ॥ ਤੇਰੋ ਕਹਾ ਬਿਗਰੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਕਹਿਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸ੍ਯਾਮ ਗੁਮਾਨੀ ॥ ਔਰ ਸਬੈ ਤ੍ਰੀਯ ਚੇਰਨ ਹੈਂ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਤਿਨ ਮੈ ਤੁਮ ਰਾਨੀ ॥ ੬੭੦ ॥ ਜਹਾਂ ਚੰਦ ਕੀ ਚਾਂਦਨੀ ਛ੍ਯਾਜਤ ਹੈ ਜਹਾਂ ਪਾਤ ਚੰਬੇਲੀ ਕੇ ਸੇਜ ਡਹੀ ਹੈ ॥ ਸੇਤ ਜਹਾਂ ਗੁਲ ਰਾਜਤ ਹੈਂ ਜਿਹ ਕੇ ਜਮੁਨਾ ਢਿਗ ਆਇ ਬਹੀ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਸਮੈ ਹਰਿ ਰਾਧੇ ਗ੍ਰਸੀ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਵਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਸੇਤ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤਨ ਸ੍ਯਾਮ ਹਰੀ ਮਨੋ ਸੋਮ ਕਲਾ ਇਹ ਰਾਹ ਗਹੀ ਹੈ ॥ ੬੭੧ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਹਰਿ ਜੂ ਫਿਰ ਛੋਰ ਦਯੋ ਸੋਊ ਕੁੰਜ ਗਲੀ ਕੇ ਬਿਖੇ ਬਨ ਮੈ ॥ ਫਿਰ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਮੈ ਸੋਊ ਜਾਇ ਮਿਲੀ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਕੇ ਅਪਨੇ ਤਨ ਮੈ ॥ ਅਤਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਹੈ ਕਹੀਂ ਉਪਜੀ ਜੁ ਕੋਊ ਕਵਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ॥ ਮਨੋ ਕੇਹਰਿ ਤੇ ਛੁਟਵਾਇ ਮਿਲੀ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਕੇ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗੀਯਾ ਬਨ ਮੈ ॥ ੬੭੨ ॥ ਫਿਰ ਜਾਇਕੇ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਮੈ ਹਰਿ ਜੂ ਅਤਿ ਹੀ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੂੰ ਕੇ ਹਾਥ ਪੈ ਹਾਥ ਧਰਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਗਾਵਤ ਗ੍ਵਾਰਨ ਹੈਂ ਸਭ ਗੀਤ ਜੋਊ ਉਨ ਕੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਭਾਯੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਮਨ ਕੋ ਫੁਨ ਸੰਕ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ੬੭੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਨਾਚਤ ਨਾਚਤ ਗ੍ਵਾਰਨ ਮੈ ਹਸਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੂੰ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥ ਸੋਊ ਹਸੀ ਇਤ ਤੇ ਇਹ ਹਸੇ ਜਦੁਰਾ ਤਿਨ ਸੋ ਬਚਨਾ ਹੈ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥ ਮੇਰੋ ਮਹਾ ਹਿਤ ਹੈ ਤੁਮ ਸੋ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਇਹ ਹੇਤ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥ ਆਨ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸੰਗ ਹੇਤ ਕਰਿਯੋ ਹਮ ਊਪਰ ਤੇ ਹਰਿ ਹੇਤ ਬਿਸਾਰਿਯੋ ॥ ੬੭੪ ॥ ਹਰਿ ਰਾਧਕਾ ਆਨਨ ਦੇਖਤ ਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਉਚਾਰਯੋ ਸ੍ਯਾਮ ਪਏ ਬਸਿ ਔਰ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਪੈ ਮਨਸਾ ਨਹੀ ਧਾਰਿਯੋ ॥ ਆਨਦ ਥੋ ਜਿਤਨੋ ਮਨ ਮੈ ਤਿਤਨੋ ਇਹ ਭਾਖ ਬਿਦਾ ਕਰ ਡਾਰਿਯੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮੁਖ ਚੰਦ੍ ਦੁਤੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨ ਤੇ ਘਟ ਮੋਹਿ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥ ੬੭੫ ॥ ਕਹਿਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੋਊ ਤਬ ਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰੀ ਹਰਿ ਆਨਹਿ ਸੋ ਤਜਿ ਖੇਲ ਸਭੈ ਉਠ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੀ ॥ ਐਸ ਕਰੀ ਗਨਤੀ ਮਨ ਮੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਵਿ ਸ੍ਯਾਮ ਉਚਾਰੀ ॥ ਤ੍ਰੀਯਨ ਬੀਚ ਚਲੈਗੀ ਕਥਾ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਬਿਸਾਰੀ ॥ ੬੭੬ ॥ ਅਥ ਰਾਧਕਾ ਕੋ ਮਾਨ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਹ ਭਾਤ ਚਲੀ ਕਹਿਕੈ ਸੁ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕਵਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਕੁੰਜ ਗਲੀ ਹੈ ॥ ਚੰਦ੍ ਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨ ਤੇ ਜੋਊ ਖੂਬ ਭਲੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨ ਕੀਯੋ ਨਿਖਰੀ ਤਿਨ ਤੇ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸੀ ਮਾਨੋ ਸੁ ਬਿਨਾ ਹੀ ਅਲੀ ਹੈ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਪਤਿ ਸੋ ਰਤਿ ਮਾਨਹੁ ਰੂਠ ਚਲੀ ਹੈ ॥ ੬੭੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਤ ਤੇ ਹਰਿ ਖੇਲਤ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਕਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਪੇਖ ਰਹਿਯੋ ਨ ਪਿਖੀ ਤਿਨ ਮੈ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸੋਊ ਪਿਆਰੀ ॥ ਚੰਦ੍ਰਪ੍ਰਭਾ ਸਮ ਜਾਂ ਮੁਖ ਹੈ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਨਾਰੀ ॥ ਕੰ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਨਕੈ ਨੀਂਦ ਗਈ ਕਿ ਕੋਊ ਉਨ ਮਾਨ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ੬੭੮ ॥ ਕਾਨ ਵਾਚੁ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਿੱਜ ਛਟਾ ਜਿਹ ਨਾਮ ਸਖੀ ਕੋ ਹੈ ਸੋਊ ਸਖੀ ਜਦੁਰਾਇ ਬੁਲਾਈ ॥ ਅੰਗ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਹ ਕੰਚਨ ਸੀ ਜਿਹ ਤੇ ਮੁਖ ਚੰਦ ਛਟਾ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨ ਤੂੰ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਹਿ ਜਾਈ ॥ ਪਾਇਨ ਪੈ ਬਿਨਤੀ ਅਨਕੈ ਅਤ ਹੇਤ ਕੇ ਭਾਵ ਸੋਂ ਲਿਆਉ ਮਨਾਈ ॥ ੬੭੯ ॥ ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ਸੋ ਸੁਨਕੈ ਬਤੀਯਾਂ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਜੋਊ ਬਾਲ ਭਲੀ ਹੈ ॥ ਰੂਪ ਮਨੋ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਮੋਨ ਕੇ ਮਾਨਹੁ ਸੁੰਦਰ ਕੰਜ ਕਲੀ ਹੈ ॥ ਤਾਕੇ ਮਨਾਇਬੇ ਕਾਜ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਫੁਨ ਆਇਸ ਪਾਇ ਅਲੀ ਹੈ ॥ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਜੀਯ ਮੈ ਉਪਮਾ ਕਰਤੇ ਚਕਈ ਮਨੋ ਛੂਟ ਚਲੀ ਹੈ ॥ ੬੮੦ ॥ ਸਖੀਵਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਿੱਜ ਛਟਾ ਜਿਹ ਨਾਮ ਸਖੀ ਕੋ ਹੈ ਸੋਊ ਸੁਤਾ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਪੈ ਆਈ ॥ ਆਇਕੈ ਸੁੰਦਰ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨ ਤੂੰ ਰੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਬੁਲਾਈ ॥ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਕਹਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰ ਸੁ ਕੌ ਕਨੱਯਾ ਕਹਿਯੋ ਕੌਨ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥ ਖੇਲਹੁ ਤਾਹੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸੰਗ ਲਾਲਰੀ ਕੇ ਜਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਪ੍ਰੀਤ ਲਗਾਈ ॥ ੬੮੧ ॥ ਸਜਨੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਹਠ ਰੰਚ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਆਈ ਹੋਂ ਹਉਂ ਚਲਕੈ ਤੁਮ ਪੈ ਤਿਹ ਤੇ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਅਬ ਮਾਨ ਹੀ ਲੀਜੈ ॥ ਬੇਗ ਚਲੋ ਜਦੁਰਾਇ ਜੂ ਪਾਸ ਕਛੂ ਤੁਮਰੋ ਇਹ ਤੇ ਨਹੀ ਛੀਜੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਬਾਤ ਕਹੌਂ ਤੁਮ ਸੋ ਸੁਖ ਆਪਨ ਲੇ ਸੁਖ ਔਰ ਨ ਦੀਜੈ ॥ ੬੮੨ ॥ ਤਾਤੇ ਕਰੋ ਨਹੀ ਮਾਨ ਸਖੀ ਉਠ ਬੇਗ ਚਲੋ ਸਿਖ ਮਾਨ ਹਮਾਰੀ ॥ ਮੁਰਲੀ ਜਹ ਕਾਨ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਬਹਸੈ ਤਹ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸੁੰਦਰ ਗਾਰੀ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਤੋਸੋਂ ਕਹੌਂ ਚਲੀਯੈ ਕਛੁ ਸੰਕ ਕਰੋ ਨ ਮਨੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰੀ ॥ ਪਾਇ ਨ ਤੋਰੇ ਪਰੌਂ ਤਜ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਚਲੋ ਹਰਿ ਪਾਸ ਸਹਾਰੀ ॥ ੬੮੩ ॥ ਸੰਕ ਕਛੂ ਨ ਕਰੋ ਮਨ ਮੈ ਤਜ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਚਲੋ ਸੁਨਿ ਮਾਨਨਿ ॥ ਤੇਰੇ ਮੈ ਪ੍ਰੀਤ ਮਹਾ ਹਰਿ ਕੀ ਤਿਹ ਤੇ ਹਉ ਕਹੌਂ ਤੁਹਿ ਸੰਗ ਗੁਮਾਨਨਿ ॥ ਨੈਨ ਬਨੇ ਤੁਮਰੇ ਸਰਸੇ ਸੁ ਧਰੇ ਮਨੋ ਤੀਛਨ ਮੈਨ ਕੀ ਸਾਨਨਿ ॥ ਤੋਹੀ ਸੋ ਪ੍ਰੇਮ ਮਹਾ ਹਰਿ ਕੋ ਇਹ ਬਾਤ ਹੀ ਤੇ ਕਛੁ ਹਉਹੂੰ ਅਜਾਨਨਿ ॥ ੬੮੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੁਰਲੀ ਜਦੁਬੀਰ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਠੌਰੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਤੋਰੇ ਹਉਂ ਪਾਸ ਪਠੀ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਤਿਹ ਲਿਆਵ ਸੁ ਜਾਇਕੈ ਦੌਰੈ ॥ ਨਾਚਤ ਹੈ ਜਹ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਰੁ ਗਾਇਕੈ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਲੇਤ ਹੈਂ ਭੌਰੈਂ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਬੇਗ ਚਲੋ ਸਜਨੀ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨਹੀ ਰਸ ਲੂਟਤ ਔਰੈ ॥ ੬੮੫ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਬਾਲ ਬਲਾਇ ਲਿਯੋ ਰੀ ਮੈ ਬੇਗ ਚਲੋ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਸਜਾਮ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਜਹ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਮਿਲ ਮੰਗਲ ਗਾਵੈ ॥ ਸੋਰਠ ਸੁੱਧ ਮਲਾਰ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬਿਲਾਵਲ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਰਿਝਾਵੈ ॥ ਔਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹੀਜੈ ਸੁਰ ਤਿਆਗ ਸਭੈ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਆਵੈ ॥ ੬੮੫ ॥ ਰਾਧੈ ਵਾਚ ਪ੍ਰਤਿ ਉਤਰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੈਂ ਨ ਚਲੋਂ ਸਜਨੀ ਹਰਿ ਪੈ ਜੁ ਚਲੋਂ ਤਬ ਮੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਦੁਹਾਈ ॥ ਮੋ ਸੰਗ ਪ੍ਰੀਤ ਤਜੀ ਜਦੁ ਨੰਦਨ ਚੰਦ੍ਰ ਭਗਾ ਸੰਗ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਹਾ ਤੁਮ ਸੌਂ ਤਜ ਮਾਨਹ ਹਾਰੀ ਚਲੋ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਤੇਰੇ ਬਿਨਾ ਨਹੀਂ ਖੇਲਤ ਹੌਂ ਕਹਿਜੋ ਖੇਲਹੁ ਜਾਹੁ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ ॥ ੬੮੭ ॥ ਦੂਤੀ ਵਾਚੁ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਇ ਪਰੌਂ ਤੁਮਰੇ ਸਜਨੀ ਅਤ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਮਾਨਨਕੱਯੈ ॥ ਸਜਾਮ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਸੁ ਜਹਾਂ ਉਠਕੈ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਚਲ ਜੱਯੈ ॥ ਨਾਚਤ ਹੈ ਜਿਮ ਗ੍ਵਾਰਨੀਆਂ ਨਚੀਜੈ ਤਿਮ ਔ ਤਿਹ ਭਾਂਤ ਹੀ ਗੱਯੈ ॥ ਔਰ ਅਨੇਕਕ ਬਾਤ ਕਰੋ ਪਰ ਰਾਧੇ ਬਲਾਇ ਲਿਉ ਸੌਹ ਨ ਖੱਯੈ ॥ ੬੮੮॥ ਰਾਧੇਵਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ਜੋ ਹਉ ਨਾ ਹਉ ਸੁਨ ਰੀ ਸਜਨੀ ਤੁਹਿ ਸੀ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੋਟ ਪਠਾਵੈ ॥ ਬੰਸੀ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਤੁ ਕਹਾ ਅਰੁ ਆਪ ਕਹਾ ਭਜੋ ਮੰਗਲ ਗਾਵੈ ॥ ਮੋ ਨ ਚਲੋਂ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਹਮ ਕੋ ਕਹਿਯੋ ਆਨ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਔਰ ਸਖੀ ਕੀ ਕਹਾ ਗਨਤੀ ਨਹਿ ਜਾਉਂ ਰੀ ਜੋ ਹਰਿ ਆਪਨ ਆਵੈ॥ ੬੮੯ ॥ ਦੂਤੀ ਵਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਮਾਨ ਕਰੈਂ ਸੁਨ ਗ੍ਵਾਰਨਨਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਉਠਕੈ ਕਰ ਸੋਊ ॥ ਜਾਕੇ ਕੀਏ ਹਰਿ ਹੋਇ ਖੁਸੀ ਸੁਨੀਯੈ ਬਲਿ ਕਾਜ ਕਰੋ ਅਬ ਜੋਊ ॥ ਤੌ ਤੁਹਿ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵਤ ਹੈ ਜਬ ਪ੍ਰੀਤ ਲਗੀ ਤੁਮ ਸੋ ਤਬ ਓਊ ॥ ਨਾਤਰ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸੁਨ ਰੀ ਤੁਹਿ ਸੀ ਨਹਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੁੰਦਰ ਕੋਊ ॥ ੬੯੦ ॥ ਸੰਗ ਤੇਰੇ ਹੀ ਪ੍ਰੀਤ ਘਨੀ ਹਰਿ ਕੀ ਸਭ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ਨਈ ॥ ਜਿਹਕੀ ਮੁਖ ਉਤਮ ਚੰਦ੍ ਪ੍ਰਭਾ ਜ਼ਿਹ ਕੀ ਤਨ ਭਾਮਨੋ ਰੂਪ ਮਈ ॥ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕੋ ਤਜਾਗ ਸੁਨੋ ਸਜਨੀ ਗ੍ਰਹ ਕੀ ਉਠਕੈ ਤੁਹਿ ਬਾਟ ਲਈ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਕੇ ਸੰਗ ਸਖੀ ਬਹੁਤੇਰੀ ਰੀ ਤੋਸੀ ਗ੍ਵਾਰ ਭਈ ਨ ਭਈ ॥ ੬੯੧ ॥ ਕਵਿਯੋ ਵਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਨ ਕੈ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੀ ਬਤੀਯਾਂ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਮਨ ਕੋਪ ਭਈ ਹੈ ॥ ਕਾਨ ਬਿਨਾ ਪਠ ਏ ਰੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਹਮਰੇ ਉਨ ਕੇ ਉਠ ਬੀਚ ਪਈ ਹੈ ॥ ਆਈ ਮਨਾਵਨ ਹੈਂ ਹਮ ਕੋ ਸੁ ਕਹੀ ਬਤੀਆਂ ਜੋਊ ਨਾਹਿ ਰੁਚਈ ਹੈ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਚਲ ਰੀ ਚਲ ਤੂੰ ਕਿਨ ਬੀਚ ਦਈ ਹੈ ॥ ੬੯੨ ॥ ਦੂਤੀ ਵਾਚ ਕਾਨ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਇਨ ਆਇ ਕਹਿਯੋ ਫਿਰ ਸੰਗ ਸੁਜਾਨੈ ॥ ਬੈਠ ਰਹੀ ਹਠ ਮਾਨ ਤ੍ਰੀਯਾ ਹਉ ਮਨਾਇ ਰਹੀ ਜੜ ਕਿਉ ਹੂੰ ਨ ਮਾਨੈ ॥ ਸਾਂਮ ਦੀਏ ਨ ਮਨੈ ਨਹੀ ਦੰਡ ਮਨੈ ਨਹੀਂ ਭੇਦ ਦੀਏ ਅਰੁ ਦਾਨੈ ॥ ਐਸੀ ਗ੍ਵਾਰ ਸੋ ਹੇਤ ਕਹਾਂ ਤੁਮਰੀ ਜੋਊ ਪ੍ਰੀਤ ਕੋ ਰੰਗ ਨ ਜਾਨੈ ॥ ੬੯੩ ॥ ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ਵਾਚ ਕਾਂਨ ਜੂ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ਹਰਿ ਪਾਸ ਹੁਤੀ ਸੁਨਕੈ ਬਤੀਯਾਂ ਤਬ ਬੋਲ ਉਠੀ ਹੈ ॥ ਲਿਯਾਇ ਹੌਂ ਹਉ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮ ਤੇ ਹਰਿ ਜੂ ਜੋਊ ਗ੍ਵਾਰ ਰੁਠੀ ਹੈ ॥ ਕਾਨ ਕੇ ਪਾਇਨ ਤੈ ਤਬ ਹੀ ਸੁ ਲਿਯਾਵਨ ਤਾਹੀ ਕੇ ਕਾਜ ਉਠੀ ਹੈ ॥ ਸੁੰਦਰਤਾ ਮੁਖ ਉਪਰ ਤੇ ਮਨੋ ਕੰਜ ਪ੍ਰਭਾ ਸਭ ਵਾਰ ਸੁਟੀ ਹੈ ॥ ੬੯੪ ॥ ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਪੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਉਹ ਕੇ ਢਿਗ ਹੌਂ ਚਲਿ ਜੈਹੌਂ ॥ ਜਾਹੀ ਉਪਾਵ ਤੇ ਆਇ ਹੈ ਸੁੰਦਰ ਤਾਹੀ ਉਪਾਇ ਮਨਾਇ ਲਿਐਹੌ ॥ ਪਾਇਨ ਪੈ ਬਿਨਤੀਅਨ ਕੈ ਰਿਝਵਾਇਕੈ ਸੁੰਦਰ ਗ੍ਵਾਰ ਮਨੈਹੌਂ ॥ ਆਜ ਹੀ ਤੋ ਢਿਗ ਆਨ ਮਿਲੈਹੌਂ ਜੂ ਲਿਯਾਏ ਬਿਨਾ ਤੁਮਰੀ ਨ ਕਹੈਹੌਂ ॥ ੬੯੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਪੈ ਤਿਹ ਠੌਰ ਚਲੀ ਕਵਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਫੁਨ ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ॥ ਜਿਹ ਕੇ ਨਹੀ ਤੁਲਿ ਮੰਦੋਦਰ ਹੈ ਜਿਹ ਤੁਲਿ ਤ੍ਰੀਯਾ ਨਹੀ ਇੰਦ੍ ਸਭਾ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਰਾਜਤ ਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਲਸੈ ਤ੍ਰੀਯਾ ਵਾਂਕੀ ਅਭਾ ॥ ਮਨੋ ਚੰਦ ਕੁਰੰਗਨ ਕੇਹਰਿ ਕੀਰ ਪ੍ਰਭਾ ਕੋ ਸਭੋ ਧਨ ਯਾਹਿ ਲਭਾ ॥ ੬੯੬ ॥ ਪ੍ਰਤਉਤਰ ਵਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚਲਿ ਚੰਦਮੁਖੀ ਹਰਿ ਕੇ ਢਿਗ ਤੇ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਹਿ ਪੈ ਚਲਿ ਆਈ ॥ ਆਇਕੈ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਤਿਹ ਸੋ ਬਲ ਬੇਗ ਚਲੋ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬੁਲਾਈ ॥ ਮੈ ਨ ਚਲੋਂ ਹਰਿ ਪਾਸ ਤਹਾਂ ਚਲੁ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਨ ਕਰੋ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਬੈਠ ਰਹੀ ਇਹ ਠੌਰ ਮੈ ਮੋਹਨ ਕੋ ਮਨੋ ਚਿਤ ਚੁਰਾਈ ॥ ੬੯੭ ॥ ਜਿਹ ਘੋਰ ਘਟਾ ਘਨ ਆਏ ਘਨੇ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਮੈ ਜਹ ਮੋਰ ਪੁਕਾਰੈ ॥ ਨਾਚਤ ਹੈ ਜਹ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾਂ ਤਿਹ ਪੇਖਿ ਘਨੇ ਬਿਰਹੀ ਤਨ ਵਾਰੈ ॥ ਤੌਨ ਸਮੈ ਜਦੁਰਾਇ ਸੁਨੋ ਮੁਰਲੀ ਕੋ ਬਜਾਇਕੈ ਤੋਹਿ ਚਿਤਾਰੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਬੇਗ ਚਲੋ ਸਜਨੀ ਤਿਹ ਕੌਤਕ ਕੋ ਹਮ ਜਾਇ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ੬੯੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਾਂਤੇ ਨ ਮਾਣ ਕਰੋ ਸਜਨੀ ਹਰਿ ਪਾਸ ਚਲੋ ਨਹਿ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਬਾਤ ਧਰੋ ਰਸ ਹੂੰ ਕੀ ਮਨੈ ਅਪਨੈ ਮਨ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਹਠ ਧਾਰੋ ॥ ਕੌਤਕ ਕਾਨ ਕੋ ਦੇਖਨ ਕੋ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸ ਪੈ ਕਵਿ ਸ੍ਯਾਮ ਉਚਾਰੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਬੈਠ ਰਹੀ ਹਠ ਕੈ ਕਹਿਯੋ ਦੇਖਨ ਕੌ ਉਮਗ੍ਯੋ ਮਨ ਸਾਰੋ ॥ ੬੯੯ ॥ ਹਰਿ ਪਾਸ ਨ ਮੈ ਚਲਹੋਂ ਸਜਨੀ ਪ੍ਰਿਖਬੇ ਕਹ ਕੌਤਕ ਜੀਯਨ ਮੇਰੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਰਚੇ ਸੰਗ ਔਰ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤਜਕੈ ਹਮ ਸੋਂ ਫੁਨ ਨੇਹੁ ਘਨੇਰੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੂ ਕੇ ਸੰਗ ਕਹਿਯੋ ਨਹਿ ਨਾਰੀ ਕਹਾ ਮੁਹਿ ਨੈਨਨ ਹੇਰੋ ॥ ਤਾਤੇ ਨ ਪਾਸ ਚਲੋ ਹਰਿ ਹੌ ਉਠ ਜਾਹਿ ਜੋਊ ਉਮਗ੍ਯੋ ਮਨ ਤੇਰੋ ॥ ੭੦੦ ॥ ਦੂਤੀ ਵਾਚੁ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੈ ਕਹਾ ਦੇਖਨ ਜਾਉਂ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤੁਹਿ ਲਿਯਾਵਨ ਕੋ ਜਦੁਰਾਇ ਪਠਾਈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਹੌ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਤੇ ਉਠਕੈ ਤਬ ਹੀ ਤੁਮਰੇ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਤੂੰ ਅਭਿਮਾਨਕੈ ਬੈਠ ਰਹੀ ਨਹੀ ਮਾਨਤ ਹੈਂ ਕਛੁ ਸੀਖ ਪਰਾਈ ॥ ਬੇਗ ਚਲੋ ਤੁਹਿ ਸੰਗ ਕਹੋ ਤੁਮਰੋ ਮਗ ਹੇਰਤ ਠਾਢ ਕਨਾਈ ॥ ੭੦੧ ॥ ਰਾਧੇਵਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਪਾਸ ਨ ਮੈ ਚਲਹੋ ਰੀ ਸਖੀ ਤੁ ਕਹਾਂ ਭਯੋ ਜੋ ਤੁਹਿ ਬਾਤ ਬਨਾਈ ॥ ਸ੍ਯਾਮਨ ਮੋਰੇ ਤੂੰ ਪਾਸ ਪਠੀ ਇਹ ਬਾਤਨ ਤੇ ਕਪਟੀ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥ ਭੀ ਕਪਟੀ ਤੁ ਕਹਾਂ ਭਯੋ ਗਵਾਰਨਿ ਤੂੰ ਨ ਲਖੈਂ ਕਛੁ ਪੀਰ ਪਰਾਈ ॥ ਯੌ ਕਹਿਕੈ ਸਿਰ ਨਿਯਾਇ ਰਹੀ ਕਹਿ ਐਸੇ ਨ ਮਾਨਿ ਪਿਖਿਯੋ ਕਹੂੰ ਮਾਈ ॥ ੭੦੨ ॥ ਦੂਤੀਵਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫਿਰ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਛਲੀਯੇ ਰੀਹਹਾ ਬਲ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਪਹਿ ਯੌਂ ਕਹਿ ਆਈ ॥ ਹੋਹੁ ਨ ਆਤਰ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਹੌ ਲਿਯਾਵਤ ਹੌ ਉਹ ਜਾਇ ਮਨਾਈ ॥ ਇਤ ਤੂੰ ਕਰ ਮਾਨ ਰਹੀ ਸਜਨੀ ਹਰਿ ਪੈ ਤੁ ਚਲੋ ਤਜਿ ਕੈ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਤੋ ਬਿਨ ਮੋ ਪੈ ਨ ਜਾਇ ਗਯੋ ਕਹਿਯੋ ਜਾਨਤ ਹੈ ਕਛ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬਾਤ ਪਰਾਈ ॥ ੭੦੪ ॥ ਰਾਧੇ ਵਾਚੁ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਉਠ ਆਈਹੁ ਤੀਤੁ ਕਹਾਂ ਭਯੋ ਗਵਾਰਨਿ ਆਈ ਨ ਪੂਛ ਕਹਿਯੋ ਕਛੁ ਸੋ ਰੀ ॥ ਜਾਹਿ ਕਹਿਯੋ ਫਿਰ ਕੇ ਹਰਿ ਪੈ ਇਹ ਤੈ ਕਛੁ ਲਾਜਨ ਲਾਗਤ ਤੋਰੀ ॥ ਮੋ ਬਤੀਯਾਂ ਜਦੁਰਾਇ ਜੂ ਪੈ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਕਹੀਯੋ ਸੁ ਅਹੋਰੀ ॥ ਚੰਦ੍ ਭਗਾ ਸੰਗ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰੋ ਤੁਮ ਸੋ ਨਹੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕਹਿਯੋ ਪ੍ਰਭ ਮੋਰੀ ॥ ੭੦੪ ॥ ਸੁਨਿ ਕੈ ਇਹ ਰਾਧਕਾਂ ਕੀ ਬਤੀਯਾਂ ਤਬਿ ਸੋ ਉਠ ਗਵਾਰਨਿ ਪਾਇ ਨ ਲਾਗੀ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਕੀ ਤੁਮ ਸੋ ਹਰਿ ਚੰਦ੍ ਭਗਾ ਹੂੰ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤ ਤਿਆਗੀ ॥ ਉਨ ਕੀ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਸਬੁੱਧਿ ਕਹੈ ਤੁਹਿ ਦੇਖਨ ਕੇ ਰਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਤਾਂਹੀ ਤੇ ਬਾਲ ਬਲਾਇ ਲਿਉਂ ਤੇਰੀ ਮੈ ਬੇਗ ਚਲੋ ਹਰਿ ਪੈ ਵਡਭਾਗੀ ॥ ੭੦੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਜ ਨਾਥ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈਂ ਚਲੀਯੈ ਕਛੁ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਰਸੁ ਬਾਤ ਇਯਾਨੀ ॥ ਤੋਹੀ ਕੋ ਸਜਾਮ ਨਿਹਾਰਤ ਹੈਂ ਤੁਮਰੈ ਬਿਨ ਰੀ ਨਹੀ ਪੀਵਤ ਪਾਨੀ ॥ ਤੂੰ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਨਹੀ ਜਾਉਗੀ ਮੈ ਹਰਿ ਪੈ ਇਹ ਬਾਨੀ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਜਾਨਤ ਹੌਂ ਸਜਨੀ ਅਬ ਜੋਬਨ ਪਾਇ ਭਈ ਹੈਂ ਦਿਵਾਨੀ ॥ ੭੦੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਨ ਕਰਿਯੋ ਮਨ ਬੀਚ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤਜ ਬੈਠ ਰਹੀ ਹਿਤ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕੇਰੋ ॥ ਬੈਠ ਰਹੀ ਬਕ ਧਿਆਨ ਧਰੋ ਸਭ ਜਾਨਤ ਪ੍ਰੀਤ ਕੋ ਭਾਵਨ ਨੇਰੋ ॥ ਤੋ ਸੰਗ ਤੋ ਮੈ ਕਹਿਯੋ ਸਜਨੀ ਕਹਬੇ ਕਹੁ ਜੋ ਉਮਗਿਯੋ ਮਨ ਮੇਰੋ ॥ ਆਵਤ ਹੈ ਇਮ ਮੋ ਮਨ ਮੈ ਦਿਨ ਚਾਰ ਕੋ ਪਾਹੁਨ ਜੋਬਨ ਤੇਰੋ ॥ ੭੦੭ ॥ ਤਾਕੇ ਨ ਪਾਸ ਚਲੈਂ ਉਠਕੈ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਜੋਊ ਸਭ ਲੋਗਨ ਭੋਗੀ ॥ ਤਾਤੇ ਰਹੀ ਹਠ ਬੈਠ ਤ੍ਰੀਯਾ ਉਨ ਕੋ ਕਛੁ ਜੋਗੋ ਨ ਆਪਨ ਖੋਗੀ ॥ ਜੋਬਨ ਕੋ ਜੁਗੁ ਮਾਨ ਕਰੋ ਤਿਹ ਜੋਬਨ ਕੀ ਸੁ ਦਸਾ ਇਹ ਹੋਗੀ ॥ ਤੋ ਤਜਿ ਕੈ ਸੋਊ ਯੋਂ ਰਮਿ ਹੈ ਜਿਮ ਕੰਧ ਪੈ ਡਾਰ ਬਯੰਬਰ ਜੋਗੀ ॥ ੭੦੮ ॥ ਨੈਨ ਕੁਰੰਗਨ ਸੇ ਤੁਮਰੇ ਸਮ ਕੇ ਹਰਕੀ ਕਟਿਰੀ ਸੁਨ ਤ੍ਰੈ ਹੈ ॥ ਆਨ ਨ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਸਸਿ ਸੋ ਜਿਹ ਕੀ ਫੁਨ ਕੰਜ ਬਰਾਬਰੁ ਕ੍ਰੈ ਹੈ ॥ ਬੈਠ ਰਹੀ ਹਠ ਬਾਂਧ ਘਨੋ ਤਿਹ ਤੇ ਕਛੁ ਆਪਨ ਹੀ ਸੁਨ ਖ੍ਵੈ ਹੈ ॥ ਏਤਨ ਸੁ ਤੁਹਿ ਬੈਰ ਕਰਿਯੋ ਹਰਿ ਸਿਉ ਹਠਿ ਏ ਤੁਮਰੋ ਕਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥ ੭੦੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਨ ਕੇ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੀ ਬਤੀਯਾਂ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੀ ॥ ਨੈਨਨ ਚਾਹਿ ਚਢਾਇ ਕੈ ਭਉਹਨ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਸੰਗ ਕ੍ਰੋਧ ਜਰੀ ॥ ਜੋਊ ਆਈ ਮਨਾਵਨ ਗਵਾਰਨਿ ਥੀ ਤਿਹ ਸੋਂ ਬਤੀਯਾਂ ਇਮ ਪੈ ਉਚਰੀ ॥ ਸਖੀ ਕਾਹੇ ਕੋ ਹਉ ਹਰਿ ਪਾਸ ਚਲੋਂ ਹਰਿ ਕੀ ਕਛੂ ਮੋ ਪਰਵਾਹ ਪਰੀ ॥੭੧੦ ॥ ਜੌ ਇਹ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਤਬ ਯਾ ਬਿਧਿ ਸੋ ਉਨ ਬਾਤ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਰਾਧੇ ਬਲਾਇ ਲਿਉ ਰੋਸ ਕਰੋ ਨਹਿ ਕਿਉਂ ਕਹਿ ਕੋਪ ਕੇ ਸੰਗ ਭਰੀ ਹੈ ॥ ਤੂੰ ਇਤ ਮਾਨ ਰਹੀ ਕਰਿਕੈ ਉਤ ਹੇਰਤ ਪੈ ਰਿਪੁ ਚੰਦ ਹਰੀ ਹੈ ॥ ਤੂੰ ਨ ਕਰੇ ਪਰਵਾਹ ਹਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਤੁਮਰੀ ਪਰਵਾਹ ਪਰੀ ਹੈ ॥ ੭੧੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌ ਕਹਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਫਿਰ ਯੋਂ ਉਠ ਬੇਗ ਚਲੋ ਚਲਿ ਹੋਹੁ ਸੰਜੋਗੀ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਨੈਨ ਲਗੇ ਇਹ ਠੌਰ ਜੋਊ ਸਭ ਲੋਗਨ ਕੋ ਰਸ ਭੋਗੀ ॥ ਤਾਕੇ ਨ ਪਾਸ ਚਲੇਂ ਸਜਨੀ ਉਨ ਕੋ ਕਛੁ ਜੋ ਹੈ ਨ ਆਪਨ ਖੋਗੀ ॥ ਤ੍ਰੈ ਮੁਖ ਰੀ ਬਲ ਦੇਖਨ ਕੋ ਜਦੁਰਾਇਕੇ ਨੈਨ ਭਏ ਦੋਊ ਬਿਯੋਗੀ ॥ ੭੧੨ ॥ ਪੇਖਤ ਹੈ ਨਹੀ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਔਰ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤੁਮਰੇ ਈ ਸੁਨੋ ਬਲਿ ਪੰਥ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਤੋਰੇ ਹੀ ਧਯਾਨ ਬਿਖੈ ਅਟਕੈ ਤੁਮਰੀ ਹੀ ਕਿਧੌ ਬਲਿ ਬਾਤ ਉਚਾਰੈ ॥ ਝੂਮ ਗਿਰੈ ਕਬਹੂੰ ਧਰਨੀ ਕਰਤੈ ਮਧਿ ਆਪਨ ਆਪ ਸੰਭਾਰੈ ॥ ਤੌਨ ਸਮੈ ਸਖੀ ਤੋਹਿ ਚਿਤਾਰਕੈ ਸਜਾਮ ਜੂ ਮੈਨ ਕੋ ਸਾਨਿ ਨਿਵਾਰੈ ॥ ੭੧੩ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤਾਤੇ ਨ ਮਾਨ ਕਰੋ ਸਜਨੀ ਉਠ ਬੇਗ ਚਲੋ ਕਛੁ ਸੰਕ ਨ ਆਨੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਹਮ ਤੇ ਤੁਮਰੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਪਨੋ ਚਿਤ ਮਾਨੋ ॥ ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਯਾਨ ਫਸੇ ਹਰਿ ਜੂ ਕਰਿਕੈ ਮਨ ਸੋਕ ਅਸੋਕ ਬਹਾਨੋ ॥ ਮੂੜ ਰਹੀ ਅਬਲਾ ਕਰਿ ਮਾਨ ਕਛੂ ਹਰਿ ਕੋ ਨਹੀ ਹੇਤ ਪਛਾਨੋ ॥ ੭੧੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੀ ਸੁਨਿਕੈ ਬਤੀਯਾਂ ਤਬ ਰਾਧਕਾ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ॥ ਕਿਹ ਹੇਤ ਕਹਿਯੋ ਤਜਿਕੈ ਹਰਿ ਪਾਸ ਮਨਾਮਨ ਮੋਹੁ ਕੇ ਕਾਜ ਧਈ ॥ ਨਹਿ ਹੋਂ ਚਲਿਹੋ ਹਰਿ ਖਾਸ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮਰੀ ਸਉ ਕਹਾ ਗਤਿ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਦਈ ॥ ਸਖੀ ਔਰਨ ਨਾਮ ਸੁ ਮੂੜ ਧਰੈ ਨ ਲਖੈ ਇਹ ਹਉ ਹੂੰ ਕਿ ਮੂੜ ਮਈ ॥ ੭੧੫॥ ਸੁਨਕੈ ਬਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਕੇ ਕਹਿਯੋ ਇਹ ਭਾਤ ਸੋ ਉਤਰ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਦੀਨੋ ॥ ਰੀ ਸੁਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਮੋ ਬਤੀਯਾਂ ਤਿਨਹੂੰ ਸੁਨ ਸੋਨ ਸੁਨੈਬੇ ਕਉ ਕੀਨੋ ॥ ਮੋਹਿ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਕਿ ਤੂੰ ਮੂੜ ਮੈ ਮੂੜ ਤੁਹੀ ਮਨ ਮੈ ਕਰਿ ਚੀਨੋ ॥ ਮੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ਆਈ ਪਠੀ ਸੁਨ ਤੈਂ ਜਦੁਰਾਇ ਹੂੰ ਸੋ ਹਠ ਕੀਨੋ ॥ ੭੧੬ ॥ ਯੌ ਕਹਿਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਿਯੋ ਚਲੀਯੈ ਉਠਕੈ ਬਲਿ ਸੰਕ ਨ ਆਨੋ ॥ ਤੋਹੀ ਸੋਂ ਹੇਤੁ ਘਨੋ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਮਹੂੰ ਕਹਿਯੋ ਸਾਚ ਹੀ ਜਾਨੋ ॥ ਪਾਇਨ ਤੋਰੇ ਪਰੋਂ ਲਲਨਾ ਹਠ ਦੂਰ ਕਰੋ ਕਬਹੂੰ ਫੁਨ ਮਾਨੋ ॥ ਤਾਤੇ ਨਿਸੰਕ ਚਲੋ ਤਜ ਸੰਕ ਕਿਧੌ ਹਰਿ ਕੀ ਵਹਿ ਪ੍ਰੀਤ ਪਛਾਨੋ ॥ ੭੧੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਸਖੀ ਰਾਸ ਸਮੈ ਹਰਿ ਕੇਲ ਕਰੈ ਤੁਮ ਸੋ ਬਨ ਮੈ ॥ ਜਿਤਨੋ ਉਨ ਕੋ ਹਿਤ ਹੈ ਤੁਹਿ ਮੋ ਤਿਹ ਤੇ ਨਹੀ ਆਧਿਕ ਹੈ ਤਿਨ ਮੈ ॥ ਮੁਰਝਾਇ ਗਏ ਬਿਨ ਤ੍ਵੈ ਹਰਿ ਜੂ ਨਹਿ ਖੇਲਤ ਹੈਂ ਫੁਨਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਮੈ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਫੁਨ ਬੇਗ ਨਿਸੰਕ ਚਲੋ ਕਰਕੇ ਸੁਧ ਪੈ ਬਨ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ॥ ੭੧੮ ॥ ਸਜਾਮ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਚਲੀਯੇ ਬਲ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਹਠ ਕੀਜੈ ॥ ਬੈਠ ਰਹੀ ਕਰ ਮਾਨ ਘਨੋ ਨ ਕਛੁ ਔਰਨ ਹੂੰ ਕੋ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥ ਤਾਤੇ ਹਉਂ ਬਾਤ ਕਰੋਂ ਤੁਮ ਸੋਂ ਇਹ ਤੇ ਨ ਕਛੂ ਤੁਮਰੋ ਕਹਿਯੋ ਛੀਜੈ ॥ ਨੈਕੁ ਨਿਹਾਰ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਓਰ ਸਭੈ ਤਜਿ ਮਾਨ ਅਬੈ ਹਸ ਦੀਜੈ ॥ ੭੧੯ ॥ ਰਾਧੇ ਵਾਚ ਦੂਤੀ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੈ ਨ ਹਸੋਂ ਹਰਿ ਪਾਸ ਚਲੋਂ ਨਹੀ ਜੌ ਤੁਹਿ ਸੀ ਸਖੀ ਕੋਟਕ ਆਵੈ॥ ਆਇ ਉਪਾਵ ਅਨੇਕ ਕਰੈ ਅਰੁ ਪਾਇਨ ਊਪਰ ਸੀਸ ਨਿਵਾਵੈ ॥ ਮੈ ਕਬਹੂੰ ਨਹੀ ਜਾਉ ਤਹਾਂ ਤੁ ਹਸੀ ਕਹਿ ਕੋਟਕ ਬਾਤ ਬਨਾਵੈ ॥ ਔਰ ਕੀ ਕੌਨ ਗਨੈ ਗਨਤੀ ਬਲ ਆਪਨ ਕਾਨ ਜੂ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵੈ ॥ ੭੨੦ ॥ ਪ੍ਰਤਿ ਉਤਰ ਵਾਚੁ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋਇ ਨ ਐਸੀ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾਂ ਤਬ ਹੀ ਉਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਯੌਂ ਕਹਿਯੋ ਹੋਰੀ ॥ ਜੌ ਹਮ ਬਾਤ ਕਹੀ ਚਲੀਯੈ ਤੁ ਕਹੈਂ ਹਮ ਸਜਾਮ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤ ਹੀ ਛੋਰੀ ॥ ਸਜਾਮ ਸੋ ਮਾਈ ਕਹਾ ਕਹੀਯੈ ਇਹ ਸਾਥ ਕਰੈ ਹਿਤਵਾ ਬਰਜੋਰੀ ॥ ਭੇਜਤ ਹੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਪੈ ਇਹ ਸੀ ਤਿਹ ਕੇ ਪਹਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਥੋਰੀ ॥ ੭੨੧ ॥ ਭੇਜਤ ਹੈ ਇਹ ਪੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਰੂਪ ਕੋ ਮਾਨ ਕਰੈ ॥ ਇਹ ਜਾਨਤ ਵੈ ਘਟ ਹੈ ਹਮ ਤੇ ਤਿਹ ਤੇ ਹਠ ਬਾਂਧ ਰਹੀ ਨ ਟਰੈ ॥ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਪਿਖੋ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੀ ਮਤ ਸਜਾਮ ਕੇ ਕੋਪ ਤੇ ਪੈ ਨ ਡਰੈ ॥ ਤਿਹ ਸੋ ਬਲਿ ਜਾਉਂ ਕਹਾ ਕਹੀਯੈ ਤਿਹ ਲਿਯਾਵਹੁ ਯੌਂ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੈ ॥ ੭੨੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਜਾਮ ਕਰੈ ਸਖੀ ਔਰ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤ ਤਬੈ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਭੂਲ ਪਛਾਨੈ ॥ ਵਾਂਕੇ ਕੀਏ ਬਿਨ ਹੀ ਸਜਨੀ ਸੁਰ ਹੀ ਕਹਿਕੈ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਨਹੀ ਮਾਨੈ ॥ ਯਾਕੋ ਬਿਸਾਰ ਡਰੈ ਮਨ ਤੇ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਮਾਨਹਿ ਕੋ ਫਲ ਜਾਨੈ ॥ ਅੰਤ ਖਿਸਾਇ ਘਨੀ ਅਕੁਲਾਇ ਕਹਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਮਾਨੈ ਤੁਮਾਨੈ ॥ ੭੨੩ ॥ ਯੌ ਸੁਨ ਕੈ ਬ੍ਰਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੋ ਇਮ ਉੱਤਰ ਦੀਨੋ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰੀ ਹਰਿ ਚੰਦ੍ ਭਗਾ ਸੰਗਤਉਹਮਹੂੰ ਅਸਮਾਨ ਸੁ ਕੀਨੋ ॥ ਤੌ ਸਜਨੀ ਕਹਿਯੋ ਰੂਠ ਰਹੀ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਿਯੋ ਹਮਰੋ ਜਬ ਜੀਨੋ ॥ ਤੇਰੇ ਕਹੇ ਬਿਨ ਹੀ ਹਰਿ ਆਗੇ ਹੂੰ ਮੋਹੁ ਸੋ ਨੇਹੁ ਬਿਦਾ ਕਰ ਦੀਨੋ ॥ ੭੨੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੋ ਬਤੀਯਾਂ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਫਿਰ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾਹਿਰੀ ਕਾਹੇ ਕੋ ਬੈਠੀ ਹੈ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਤੋਰੇ ਕਹਿਯੇ ਅਤਿ ਹੀ ਮੈ ਸਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਕੀ ਤੁਹਿ ਤਾਕੋ ਨਸੋ ਸਖੀ ਚਿੱਤ ਚਹਿਯੋ ਹੈ ॥ਤਾਹੀ ਤੇ ਹਉਂ ਨ ਚਲੋਂ ਸਜਨੀ ਹਮ ਸੋਂ ਹਰਿ ਸੋਂ ਰਸ ਕੋ ਨ ਰਹਿਯੋ ਹੈ॥੭੨੫॥ਯੌਂ ਸੁਨ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਕੇ ਹਿਤ ਕੇਰੋ ॥ ਕਾਨ ਕੇ ਭੇਜੇ ਤੇ ਯਾਂ ਪਹਿ ਆਇਕੈ ਕੈ ਕੈ ਮਨਾਵਨ ਕੋ ਅਤਿ ਝੇਰੋ॥ ਸਜਾਮ ਚਕੋਰਮ ਨੇਤ੍ਰਨ ਜੋ ਸੁਨਰੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈ ਮਨ ਮੇਰੋ ॥ ਤਾਹੀ ਨਿਹਾਰ ਨਿਹਾਰ ਸੁਨੋ ਸਸਿ ਸੋ ਮੁਖ ਦੇਖਤ ਹੈ ਹੈਰੀ ਤੇਰੋ ॥ ੭੨੬ ॥ ਰਾਧੇਵਾਚੁ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਤ ਹੈ ਤੁ ਕਹਾ ਭਯੋ ਗਵਾਰਨਿ ਮੈਨ ਕਹਿਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਪਹਿ ਜੋਹੋਂ ॥ ਕਾਹੇ ਕੇ ਕਾਜ ਉਰਾਹਨ ਰੀ ਸਹਿਹੋਂ ਅਪਨੋ ਪਤਿ ਦੇਖ ਅਗੋਹੋਂ ॥ ਸਜਾਮ ਰਚੇ ਸੰਗ ਔਰ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤਹਿ ਕੇ ਪਹਿ ਜਾਇ ਕਹਾ ਜਸ ਪੋਹੋਂ ॥ ਤਾਤੇ ਪਧਾਰਹੁ ਰੀ ਸਜਨੀ ਹਰਿ ਕੋ ਨਹਿ ਜੀਵਤ ਰੂਪ ਦਿਖੈਹੋਂ ॥ ੭੨੭ ॥ *ਦੂਤੀ ਵਾਚ ਕਾਨ ਜੂ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਜਬ ਤਾਹਿ ਸੁਨੀ ਬਤੀਯਾਂ ਉਠਕੈ ਸੋਊ ਨੰਦ ਲਲਾ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਆਇਕੈ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਪੈ ਹਰਿ ਜੂ ਨਹਿ ਮਾਨਤ ਮੂੜ ਮਨਾਈ ॥ ਕੈ ਤਜਿ ਵਾਹਿ ਰਚੋ ਇਨਸੋ ਨਹੀ ਆਪਨ ਜਾਇਕੈ ਲਿਯਾਉ ਮਨਾਈ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨ ਬਾਤ ਚਲਿਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਆਪ ਹੀ ਧਾਈ ॥੭੨੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਔਰਨ ਗਵਾਰਨਿ ਕੋਊ ਪਠੀ ਚਲਿਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਤਬ ਆਪ ਹੀ ਆਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਤਹੀ ਬ੍ਰਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਪਾਇ ਘਨੋ ਸੁਖ ਮੈ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਊਪਰ ਮਾਨ ਸੋ ਬੋਲ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਚੰਦ੍ ਭਗਾ ਹੂੰ ਸੋ ਕੇਲ ਕਰੋ ਇਹ ਠੌਰ ਕਹਾ ਤਜਿ ਲਾਜਹਿ ਆਯੋ ॥ ੭੨੯ ॥ ਰਾਧੇ ਵਾਚ ਕਾਨ ਜੂ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਸਹਿ ਕਿਉਂ ਤਜਿ ਚੰਦ੍ ਭਗਾ ਚਲਿਕੈ ਹਮਰੇ ਪਹਿ ਕਿਉਂ ਕਹਿ ਆਯੋ ॥ ਕਿਉਂ ਇਹ ਗਵਾਰਨ ਕੀ ਸਿਖ ਮਾਨ ਕੈ ਆਪਨ ਹੀ ਉਠ ਕੈ ਸਖੀ ਧਾਯੋ ॥ ਜਾਨਤ ਥੀ ਕਿ ਵਡੇ ਠਗ ਹੈ ਇਨ ਬਾਤਨ ਤੇ ਅਬ ਹੀ ਲਖ ਪਾਯੋ ॥ ਕਿਉ ਹਮਰੇ ਪਹਿ

---

*ਅਥ ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਪਾਸ ਫਿਰ ਆਈ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਆਇ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਤੋ ਤੁਮ ਕੋ ਨਹੀ ਬੋਲ ਪਠਾਯੋ ॥ ੭੩੦ ॥ ਕਾਨ ਜੂ ਵਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌ ਸੁਨ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਨਹਿ ਰੀ ਤੁਹਿ ਗਵਾਰਨਿ ਬੋਲ ਪਠਾਯੋ ॥ ਨੈਨਨ ਕੇ ਕਰਿ ਭਾਵ ਘਨੇਸਰ ਸੋ ਹਮਰੋ ਮਨੂਆਂ ਮ੍ਰਿਗ ਘਾਯੋ ॥ ਤਾ ਬਿਰਹਾਗਨਿ ਸੋ ਸੁਨੀਯੇ ਬਲ ਅੰਗ ਜਰਿਯੋ ਸੁ ਗਿਯੋ ਨ ਬਚਾਯੋ ॥ ਤੇਰੋ ਬੁਲਾਯੋ ਨ ਆਯੋ ਹੋਰਾਂ ਤਿਹ ਠੌਰ ਜਰੇ ਕਹੁ ਸੇਕਨਿ ਆਯੋ ॥ ੭੩੧ ॥ ਰਾਧੇ ਵਾਚ ਕਾਨ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੰਗ ਫਿਰਾ ਤੁਮਰੇ ਹਰਿ ਖੇਲਤ ਸਸਾਮ ਕਹੈ ਕਵਿ ਆਨੰਦ ਭਾਨੋ ॥ ਲੌਗਨ ਕੋ ਉਪਹਾਸ ਸਹਿਯੋ ਤੁਹਿ ਮੂਰਤਿ ਚੀਨਿ ਕੇ ਔਰਨ ਚਾਨੋ ॥ ਹੇਤ ਕਰਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਤੁਮ ਹੂੰ ਤਜਿ ਹੇਤ ਦਸਾ ਇਹ ਕਾਨਾ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਕਰੀ ਸੰਗ ਔਰ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕਹਿ ਸ੍ਵਾਸ ਲਯੋ ਅਖੀਆਂ ਭਰ ਲਾਨਾ ॥ ੭੩੨ ॥ ਕਾਨ ਜੂ ਵਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੇਰੋ ਘਨੋ ਹਿਤ ਹੈ ਤੁਮ ਸੋਂ ਸਖਾ ਔਰ ਕਿਸੀ ਨਹਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਮਾਹੀ ॥ ਤੇਰੇ ਖਰੇ ਤੁਹਿ ਦੇਖਤ ਹੋਂ ਬਿਨ ਤ ਤੁਮ ਮੂਰਤਿ ਕੀ ਪਰਛਾਹੀ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕਾਨ ਗਹੀ ਬਹੀਯਾਂ ਚਲੀਯੇ ਹਮ ਸੋ ਬਨ ਮ ਸੁਖ ਪਾਹੀ ॥ ਹਹਾਚਲ ਮੇਰੀ ਸੋ ਮੇਰੀ ਸੋ ਮੇਰੀ ਸੌ ਤੇਰੀ ਸੌ ਤੇਰੀ ਸੌ ਨਾਂਹੀ ਜੂ ਨਾਹੀਂ ॥ ੭੩੩ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕਾਨ ਗਹੀ ਬਹੀਯਾਂ· ਤਿਹੂੰ ਲੌਗਨ ਕੋ ਭੁਗਆ ਰਸ ਜੋਹੈ ॥ ਕੇਹਰਿ ਸੋ ਜਿਹ ਕੀ ਕਟਹੈ ਜਿਹ ਆਨਨ ਪੈ ਸਸਿ ਕਟਕ ਕੋਹੈ ॥ ਅੰਸੇ ਕਹਿਯੇ ਚਲੀਯੈ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਜੋ ਸਭ ਗਵਾਰਨਿ ਕੋ ਮਨਿ ਮੋਹੈ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿਯੋ ਕਾਹੇ ਕਰੋ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਹੈ ਤੁਹਿ ਲਾਲ ਹੋਐ ਮਧਿ ਜੋਹੈ ॥ ੭੩੪ ॥ ਕਾਹੇ ਉਰਾਹਨ ਦੇਤ ਸਖੀ ਕਹਿਯੋ ਪ੍ਰੀਤ ਘਨੀ ਹਮਰੀ ਸੰਗ ਤੋਰੇ ॥ ਨਾਹਕ ਤੂੰ ਭਰਮਾ ਮਨ ਮੈ ਕਛੁ ਬਾਤਨ ਚੰਦ੍ ਭਗਾ ਮਨ ਮੇਰੇ ॥ ਤਾਤੇ ਉਠੋ ਤਜਿ ਮਾਨਸ ਭਚ ਲਖੇ ਲਹਿ ਪੰ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਕੇਰੇ ॥ ਮਾਨਤ ਹੈ ਨਹਿ ਬਾਤ ਹਠੀ ਬਿਰਹਾਤੁਰ ਹੂੰ ਬਿਰਹੀ ਜਨ ਟੇਰੇ ॥ ੭੩੫ ॥ ਤਿਆਗ ਕਹਿਯੋ ਅਬ ਮਾਨ ਸਖੀ ਹਮ ਹੂੰ ਤੁਮ ਹੂੰ ਬਨ ਬੀਚ ਪਧਾਰੇ ॥ ਨਾਹ ਕਹੀ ਤੂੰ ਰਿਸੀ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਆਨ ਤ੍ਰੀਯਾ ਮਨ ਬਾਤ ਹਮਾਰੇ ॥ ਤਾਤ ਅਸੋਕ ਕੇ ਸਾਥ ਸੁਨੋ ਬਲ ਤੀਰ ਨਦੀ ਸਭ ਸੋ ਕਹਿ ਡਾਰੇ ॥ ਯਾਤੇਨ ਔਰ ਭਲੀ ਕਛੁ ਹੈ ਮਿਲ ਕੇ ਹਮ ਮੇਨ ਕੋ ਮਾਨ ਨਿਵਾਰੇਂ ॥ ੭੩੬ ॥ ਕਾਨਰ ਸਾਤੁ ਰਹੈ ਅਤ ਹੀ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਢਿਗ ਬਾਤ ਉਚਾਰੀ ॥ ਤਾਹਿ ਮਨੀ ਹਰਿ ਬਾਤ ਸੋਊ ਤਿਨ ਮਾਨ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥ ਹਾਥਹਿ ਸੋ ਬਹੀਆਂ ਗਹਿ ਸਿਯਾਮ ਸੁ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਅਬ ਖੇਲਹਿ ਯਾਰੀ ॥ ਕਾਨ ਕਹਿਯੋ ਤਬ ਰਾਧਕਾਂ ਸੋ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਕੇਲ ਕਰੋ ਮੋਰੀ ਪਿਆਰੀ ॥ ੭੩੭ ॥ ਰਾਧੇ ਵਾਚ ਕਾਨਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਕੇ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਨੰਦ ਲਾਲ ਲਲਾ ਕਹੁ ਉੱਤਰ ਦੀਨੋ ॥ ਤਾਹੀ ਸੋ ਬਾਤ ਕਰੋ ਹਰਿ ਜੂ ਜਿਹਕੇ ਸੰਗ ਨੇਹੁ ਘਨੋ ਤੁਮ ਕੀਨੋ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਮੋਰ ਗਹੀ ਬਹੀਯਾਂ ਸੁ ਦੁਖਾਵਤ ਕਾਹੇ ਕਉ ਹੋ ਮੁਹਿ ਜੀਨੋ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਬਾਤ ਭਰੀ ਅਖੀਆਂ ਕਰਕੇ ਦੁਖ ਸ੍ਵਾਸ ਉਸਾਸ ਸੁ ਲੀਨੋ ॥ ੭੩੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੇਲ ਕਰੋ ਉਨ ਗਵਾਰਨਿ ਸੋ ਜਿਨ ਸੰਗ ਰਚਿਯੋ ਮਨ ਹੈ ਸੁ ਤੁਮਾਰੋ ॥ ਸ੍ਵਾਸ ਨ ਲੇ ਅਖੀਆਂ ਭਰਕੇ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਂਨ ਸੁਤਾ ਇਹ ਭਾਂਤ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੰਗ ਚਲੋਂ ਨਹਿ ਹਉਂ ਤੁਮਰੇ ਕਰ ਆਯੁਧ ਲੇ ਕਹਿਯੋ ਕਿਉਂ ਨਹੀ ਮਾਰੋ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸ਼ਾਚ ਕਹੌਂ ਤੁਮ ਸੌਂ ਬਤੀਯਾਂ ਤਜ ਕੈ ਹਮ ਕੋ ਜਦੁਬੀਰ ਪਧਾਰੋ ॥ ੭੩੯ ॥ ਕਾਨ ਜੂ ਵਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੰਗ ਚਲੋ ਹਮਰੇ ਉਠਕੇ ਸਖੀ ਮਾਨ ਕਛੂ ਮਨ ਮੈਂ ਨਹੀ ਆਨੋ ॥ ਆਇਹੋ ਹੌਂ ਤਜ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਕਛੂ ਤਿਹ ਤੇ ਰਸ ਰੀਤ ਪਛਾਨੋ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਬੇਚੇ ਕਿਧੌ ਬਿਕੀਜੈ ਇਹ ਸੋਨਨ ਸੁਨੋ ਸਖੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕਹਾਨੋ ॥ ਤਾਂਤੇ ਹਉ ਤੇਰੀ ਕਰੌਂ ਬਿਨਤੀ ਕਹਿਯੋ ਮੁਹਿ ਮਾਨ ਸਖੀ ਅਭਮਾਨੋ ॥ ੭੪੦ ॥ ਰਾਧੇ ਵਾਚੁ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਕੈ ਹਰਿ ਕੀ ਬਤੀਯਾਂ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਨ ਯਾ ਬਿਧਿ ਉੱਤਰ ਦੀਨੋ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਰਹੀ ਹਰਿ ਸੋ ਤੁਮਰੀ ਕਹਿਯੋ ਕਹਿਕੈ ਦ੍ਰਿਗ ਬਾਰ ਭਰੀਨੋ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰੀ ਸੰਗ ਚੰਦ੍ਰ ਭਗਾ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਿਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਮੁਹਿ ਜੀਨੋ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿਕੈ ਭਰ ਸ੍ਵਾਸ ਲਯੋ ਕਵਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਪਟੀਨੋ ॥ ੭੪੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੀ ਫਿਰ ਬੋਲ ਉਠੀ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਸਿਯੋਂ ॥ ਤੁਮ ਸੌਂ ਹਮ ਸੌਂ ਰਸ ਕੋ ਨ ਰਹਿਯੋ ਕਵਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਬਿਧ ਕੇ ਪਹਿ ਜਯੋਂ ॥ ਹਰਿ ਯੌਂ ਕਹੀ ਮੋਹਿਤ ਹੈ ਤੁਹਿ ਸੋ ਉਨ ਕੋਪ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਸੋ ਕਹੁ ਕਿਯੋਂ ॥ ਤੁਮਰੇ ਸੰਗ ਕੇਲ ਕਰੋਂ ਬਨ ਮੈ ਸੁਨੀਯੈ ਬਤੀਯਾਂ ਹਮਰੀ ਬਲ ਯੋਂ ॥ ੭੪੨ ॥ ਕਾਨ ਜੂ ਵਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੋਹਿਯੋ ਹੌਂ ਤੇਰੇ ਸਖੀ ਚਲਬੋ ਪਿਖ ਮੋਹਿਯੋ ਸੁ ਹੌਂ ਦ੍ਰਿਗ ਪੇਖਤ ਤੇਰੇ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹਿਯੋ ਅਲਕੈਂ ਤੁਮਰੀ ਪਿਖ ਜਾਤ ਗਯੋ ਤਜਿਯਾ ਨਹੀ ਡੇਰੇ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹਿਯੋ ਤੁਹਿ ਅੰਗ ਨਿਹਾਰਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢੀ ਤਿਹ ਤੇ ਮਨ ਮੇਰੇ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹਿਯੋ ਮੁਖ ਤੇਰੋ ਨਿਹਾਰਤ ਜਿਉਂ ਗਨ ਚੰਦ ਚਕੋਰਨ ਹੇਰੇ ॥ ੭੪੩ ॥ ਤਾਤੇ ਨ ਮਾਨ ਕਰੋ ਸਜਨੀ ਮੁਹਿ ਸੰਗ ਚਲੋ ਉਠਕੇ ਅਬ ਹੀ ॥ ਹਮਰੀ ਤੁਮ ਸੋ ਸਖੀ ਪ੍ਰੀਤ ਘਨੀ ਕੁਪਿ ਬਾਤ ਕਹੋਂ ਤਜਿਕੈ ਸਬ ਹੀ ॥ਤਿਹ ਤੇ ਇਹ ਛੁੱਦ੍ਰਨ ਬਾਤ ਕੀ ਰੀਤਿ ਕਹਿਯੋ ਨ ਅਰੀ ਤੁਮ ਕੋ ਫਬ ਹੀ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਸੁਨ ਮੋ ਬਿਨਤੀ ਚਲੀਯੈ ਇਹ ਕਾਜ ਕੀਏ ਨ ਕਛੂ ਲਭਹੀ ॥ ੭੪੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਤ ਹੀ ਜਬ ਕਾਨ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਤਬ ਹੀ ਮਨ ਰੰਚ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸੋਊ ਮਾਨੀ ॥ ਦੂਰ ਕਰੀ ਮਨ ਕੀ ਗਨਤੀ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਕੀ ਤਿਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੀ ॥ ਤੌ ਇਮ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਜੋਊ ਸੁੰਦਰਤਾ ਮਹਿ ਤ੍ਰੀਯਨ ਰਾਨੀ ॥ ਤਜਾਗ ਦਈ ਦੁਚਿਤੀ ਮਨ ਕੀ ਹਰਿ ਸੋ ਰਸ ਬਾਤਨ ਸੋ ਨਿਜ ਕਾਨੀ ॥ ੭੪੫ ॥ ਮੋਹਿ ਕਹੋ ਚਲੀਯੈ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਜਾਨਤ ਹੌਂ ਰਸ ਸਾਥ ਛਰੋਗੇ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਹਮ ਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਸਖੀ ਜਾਨਤ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੰਗ ਅਰੋਗੇ ॥ ਹੌ ਨਹੀ ਹਾਰਿਹੌਂ ਪੈ ਤੁਮ ਤੇ ਤੁਮ ਹੀ ਹਮ ਤੇ ਹਰਿ ਪਾਰਿ ਪਰੋਗੇ ॥ ਏਕ ਨ ਜਾਨਤ ਕੁੰਜ ਗਲੀ ਨ ਲਵਾਇ ਕਹਿਯੋ ਕਛੂ ਕਾਜ ਕਰੋਗੇ ॥ ੭੪੬ ॥ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਕਵਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੋ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ ਭੀਨੀ ॥ ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਕਹਿਯੋ ਹਸਕੈ ਛਬਿ ਦਾਂਤਨ ਕੀ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਚੀਨੀ ॥ ਤਾਂ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਜੁ ਭਈ ਕਵਿ ਕੇ ਸੋਊ ਕੀਨੀ ॥ ਜਿਉਂ ਘਨ ਬੀਚ ਲਸੈ ਚਪਲਾ ਤਿਹ ਕੋ ਠਗਗੋ ਠਗਨੀ ਠਗ ਲੀਨੀ ॥ ੭੪੭ ॥ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੋ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ ਭੀਨੀ ॥ ਬੀਚ ਹੁਲਾਸ ਬਢਯੋ ਮਨ ਕੇ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਬਾਤ ਸਭੈ ਮਨ ਲੀਨੀ ॥ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲਹਿਗੋ ਹਰਿ ਕੇ ਤਿਨ ਸੰਗ ਕਹਯੋ ਸੋਊ ਕੀਨੀ ॥ ਯੌਂ ਹਸਿ ਬਾਤ ਨਿਸੰਗ ਕਹਯੋ ਮਨ ਕੀ ਦੁਚਿਤਈ ਸਭ ਹੀ ਤਜਿ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਦੀਨੀ ॥ ੭੪੮ ॥

ਦੋਊ ਜਉ ਹਸਿ ਬਾਤਨ ਸੰਗ ਢਰੇ ਤੁ ਹੁਲਾਸ ਬਿਲਾਸ ਬਢੈ ਸਗਰੇ ॥
ਹਸਿ ਕੰਠ ਲਗਾਇ ਲਈ ਲਲਨਾ ਗਹਿ ਗਾੜੇ ਅਨੰਗ ਤੇ ਅੰਕ ਭਰੇ ॥
ਤਰਕੀ[੧] ਹੈ ਤਨੀ ਦਰਕੀ[੨]ਅੰਗੀਆ ਗਰ ਮਾਲ ਤੇ ਟੂਟਕੈ ਲਾਲ ਪਰੇ ॥
ਪੀਯਕੇ ਮਿਲਏਤ੍ਰੀਯ ਕੇ ਹੀਯ ਤੇ ਅੰਗਰਾ[੩]ਬਿਰਹਾਗਿਨ ਕੇ ਨਿਕਰੇ॥੭੪੯॥
ਹਰਿ ਰਾਧਕਾ ਸੰਗ ਚਲੇ ਬਨ ਲੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਪਾਯੋ॥
ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਕੇਲ ਕਰੇ ਮਨ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਹੁਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕਥਾ
ਕੋ ਕਿਧੌ ਜਗ ਮੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਕ ਆਦਿਕ ਗਾਇ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜੋਊ ਸੁਨੈ ਸੋਊ ਰੀਝ
ਰਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਧਰ ਮੈ ਜਸ ਛਾਯੋ ॥ ੭੫੦ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋ ॥
ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਜੂ ਇਮ ਰਾਧਕਾ ਸੰਗ ਕਹੀ ਜਮਨਾ ਮੈ ਤਰੋ ਤੁਮ ਕੋ ਗਹਿਹੈ ॥
[੪]ਜਲ ਮੈ ਹਮ ਕੇਲ ਕਰੈਗੇ ਸੁਨੋ ਰਸ ਬਾਤ ਸਭੈ ਸੁ ਤਹਾਂ ਕਹਿਹੈ ॥ ਜਿਹ ਓਰ
ਨਿਹਾਰ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਲਲਚਾਇ ਮਨੈ ਪਿਖਿਬੋ ਚਹਿਹੈ ॥ ਪਹੁਚੈਗੀ ਨਹੀ
ਤਿਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਏ ਹਮ ਹੂੰ ਤੁਮ ਰੀਝ ਤਹਾ ਰਹਿਹੈ ॥ ੭੫੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਖ
ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਜਲ ਪੈਠਨ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨ ਪਾਈ ॥ ਧਾਇਕੈ
ਜਾਇ ਪਰੀ ਸਰ ਮੈ ਕਰਿਕੈ ਅਤ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਬਡਾਈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਪਾਛੇ ਤੇ
ਸਜਾਮ ਪਰੇ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਉਪਮਾ ਇਹ ਆਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਜਾਮ ਜੂ ਬਾਜ
ਪਰਯੋ ਪਿਖਿਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰ ਕੋ ਜਿਉ ਮੁਰਗਾਈ ॥ ੭੫੨ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਤਬੈ
ਧਸਿਕੈ ਜਲਿ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰ ਸੋਊ ਤਬ ਜਾਇ ਗਹੀ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਤਨ ਭੇਟ
ਹੁਲਾਸ ਬਢਯੋ ਗਿਨਤੀ ਮਨ ਕੀ ਜਲ ਭਾਂਤ ਬਹੀ ॥ ਜੋਊ ਆਨੰਦ ਬੀਚ ਬਢਯੋ
ਮਨ ਕੇ ਕਬਿ ਤੌ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬ ਭਾਖ ਕਹੀ ॥ ਪਿਖਯੋ ਜਿਨਹੂੰ ਸੋਊ ਰੀਝ ਰਹਯੋ
ਪਿਖਿਕੈ ਜਮੁਨਾ ਜਿਹ ਰੀਝ ਰਹੀ ॥ ੭੫੩ ॥ ਜਲ ਤੇ ਕਢਿਕੈ ਫਿਰ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸੋ
ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਫਿਰ ਰਾਸ ਮਚਾਯੋ ॥ ਗਾਵਤ ਭੀ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਅਤ ਹੀ
ਮਨ ਭੀਤਰ ਆਨੰਦ ਪਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰਿਨ ਸੋ ਮਿਲਕੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਜੂ ਸਾਰੰਗ
ਮੈ ਇਕ ਤਾਨ ਬਸਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਆਵਤ ਧਾਵਤ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਸੁਨਕੈ
ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ੭੫੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੱਤ੍ਰਹ ਸੈ ਪੈਤਾਲ ਮੈ ਕੀਨੀ ਕਥਾ ਸੁ ਧਾਰ ॥
ਚੂਕ ਹੋਇ ਜਹ ਤਹ ਸੁ ਕਬਿ ਲੀਜਹੁ ਸਕਲ ਸੁਧਾਰ ॥ ੭੫੫ ॥ ਬਿਨਤ ਕਰੋ
ਦੋਊ ਜੋਰਿ ਕਰ ਸੁਨੋ ਜਗਤ ਕੇ ਰਾਇ ॥ ਮੋ ਮਸਤਕ ਤੈ ਪਗ ਸਦਾ ਰਹੈ
ਦਾਸ* ਕੇ ਭਾਇ ॥ ੭੫੬ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ

---

੧. ਟੂਟ ਗਈ। ੨. ਪਾਟ ਗਈ। ੩. ਚੰਗਿਆੜੇ।
੪. ਜੇ ਇਹ ਕਾਵ੍ਯ ਦੇ ਰਸ ਨਾਇਕ ਨਾਇਕਾ ਦੇ ਵੇਖਣੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਭਾ ਪ੍ਰਕਾਸ, ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਾਹਿਤ ਸਿੰਧੂ, ਰਸਕ ਪ੍ਰਜਾ, ਸਭਾ ਮੰਡਨ, ਜਗਤ ਬਿਨੋਦ, ਲਲਤ ਲਲਾਮ, ਰਸਕੁਸਮਾਕਰ, ਰਸ ਮੋਰ, ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਗਾਰ ਦੇਖੋ।

*ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਕਲਗੀਧਰ ਜੀ ਦਾ ਨੌਕਰ ਸ਼ਾਮ ਕਵੀ ਆਖਦਾ ਹੈ ਤੁਛ ਬੁਧੀ ਵਾਲੇ ਗਿਆਨੀ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦਾ ਦਾਸ ਆਖਦੇ ਹਨ, ਸੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦਾ ਦਾਸ ਸ਼ਾਮ ਕਵੀ ਹੈ, ਸੋ ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਦੇ ਪਰ ਕਵੀਆਂ ਵਿਚ ਨੌਕਰ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਰਾਸ ਮੰਡਲ ਬਰਨਨੰ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਸੁਦਰਸਨ ਨਾਮ ਬ੍ਰਹਮਣੁ ਭੁਜੰਗ ਜੋਨ ਤੇ ਉਧਾਰ ਕਰਨ ਕਥਨੰ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਦਿਨ ਪੂਜਾ ਕੋ ਆਇ ਲਗਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਜੇਊ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਹਿਤ ਕੈ ਅਤਿ ਸੇਵੀ ॥ ਜਾ ਰਿਪ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਮਰਯੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜਗ ਮਾਤ ਅਭੇਵੀ ॥ ਨਾਸ ਭਏ ਜਗ ਮੈ ਜਨ ਸੋ ਜਿਨਹੂ ਮਨ ਮੈ ਕੁਪਕੈ ਨਹਿ ਸੇਵੀ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਹੇਤ ਚਲੇ ਤਜਿਕੈ ਪੁਰ ਗ੍ਵਾਰਨ ਗੋਪ ਸੁ ਪੂਜਨ ਦੇਵੀ ॥ ੭੫੭ ॥ ਆਠ ਭੁਜਾ ਜਿਹ ਕੀ ਜਗ ਮਾਲਮ ਸੁੰਭ ਸੰਘਾਰਨ ਨਾਮ ਜਿਸੀ ਕੋ ॥ ਸਾਧਨ ਦੋਖਨ ਕੀ ਹਰਤਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਨ ਮਾਨਤ ਤ੍ਰਾਸ ਕਿਸੀ ਕੋ ॥ ਸਾਤ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲਨ ਸਾਤਨ ਫੈਲ ਰਹਯੋ ਜਸ ਨਾਮ ਇਸੀ ਕੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਪੂਜਨ ਦਯੋਸ ਲਗਯੋ ਸਭ ਗੋਪ ਚਲੇ ਹਿਤ ਮਾਨ ਤਿਸੀ ਕੋ ॥ ੭੫੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਹਾ ਰੁਦ੍ ਅਰੁ ਚੰਡ ਕੇ ਚਲੇ ਪੂਜਬੇ ਕਾਜ ॥ ਜਸੁਧਾ ਤ੍ਰੀਯਾ ਬਲਭਦ੍ ਔ ਸੰਗ ਲੀਏ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਜ ॥ ੭੫੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੂਜਨ ਕਾਜ ਚਲੇ ਤਜਕੈ ਪੁਰ ਗੋਪ ਸਭੈ ਮਨ ਮੈ ਹਰਖੇ ॥ ਗਹਿ ਅੱਛਤ ਧੂਪ ਪਚਾਂਇ੍ਤ ਦੀਪਕ ਸਾਮੁਹੇ ਦੰਡਸਿ ਵੈਸ ਰਖੇ ॥ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭੇ ਤਿਨ ਕੋ ਦੁਖ ਥੇ ਜੁ ਜਿਤੇ ਸਭ ਹੀ ਘਰਖੇ ॥ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਅਹੀਰਨ ਕੇ ਜੁ ਹੁਤੇ ਸੁਭ ਭਾਗ ਘਰੀ ਇਹ ਮੈ ਪਰਖੇ ॥ ੭੬੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਭੁਜੰਗਨ ਕਾਨ੍ ਬਬਾਕਹੁ ਲੀਲ ਲਯੋ ਤਨ ਨੈਕ ਨ ਛੋਰੈ ॥ ਸ੍ਯਾਹ ਮਨੋ ਅਬਨੂਸਹਿ ਕੋ ਤਰ ਕੋਪ ਡਸਯੋ ਅਤ ਹੀ ਕਰ ਜੋਰੈ ॥ ਜਿਉ ਪੁਰ ਕੇ ਜਨ ਲ੍ਯਾਤਨ ਮਾਰਤ ਜੋਰ ਕਰੈ ਅਤ ਹੀ ਝਖ ਝੋਰੈ ॥ ਹਾਰਿ ਪਰੇ ਸਭ ਨੰ ਮਿਲਿਕੈ ਤਬ ਕ੍ਰੂਕ ਕਰੀ ਭਗਵਾਨ ਕੀ ਓਰੈ ॥੭੬੧॥ਸਵੈਯਾ॥ ਗੋਪ ਪੁਕਾਰਤ ਹੈ ਮਿਲਿਕੈ ਸਭ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਮੁਸਲੀ ਧਰ ਭੱਯੇ ॥ ਦੋਖਨ ਕੋ ਹਰਤਾ ਕਰਤਾ ਸੁਖ ਆਵਹੁ ਟੇਰਤ ਦੈਤ ਮਰੱਯੇ ॥ ਮੋਹਿ ਗ੍ਰਸਯੋ ਅਹਿ ਸ੍ਯਾਮ ਬਡੇ ਹਮ ਰੋਵਹ ਯਾ ਬਧ ਕਾਰਜ ਕੱਯੇ ॥ ਰੋਗ ਭਏ ਜਿਮ ਬੈਦ ਬੁਲਈਅਤ ਭੀਰ ਪਰੇ ਜਿਮ ਬੀਰ ਬੁਲੱਯੇ ॥ ੭੬੨ ॥ ਸੁਨ ਸ੍ਰੌਨਨ ਮੈ ਹਰਿ ਬਾਤ ਪਿਤਾ ਉਹਿ ਸਾਪਹਿ ਕੋ ਤਨ ਛੈਦ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਯਾਪ ਕੀ ਦੇਹ ਤਜੀ ਉਨਹੂੰ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਮਾਨੁਖ ਦੇਹ ਧਰਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੈ ਬਿਧਿ ਯਾ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪੁੰਨਿ ਪ੍ਰਤਾਪਨ ਤੇ ਸਸਿ ਛੀਨ ਲਯੋ ਰਿਪੁ ਦੂਰ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ੭੬੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਮਨ ਹੋਇ ਗਯੋ ਸੁ ਵਹੈ ਫੁਨ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਹੈ ਪੁਨ ਜਾਕੋ ॥ ਕਾਨ੍ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾਂ ਹਸਿਕੈ ਤਿਹ ਸੋ ਕਹੁ ਰੇ ਤੈ ਠੌਰ ਕਹਾ ਕੋ ॥ ਨੈਨ ਨਿਵਾਇ ਮਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ਸੁ ਜੋਰ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰਯੋ ਕਰ ਤਾਕੋ ॥ ਲੋਗਨ ਕੋ ਬਰਤਾ ਹਰਤਾ ਦੁਖ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਪਤਿ ਜੋ ਚਹੂ ਘਾਕੋ ॥ ੭੬੪ ॥ ਦਿਜ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਤ੍ ਰਖੀਸਰ ਕੇ ਸੁਤ ਕੋ ਅਤਿ ਹਾਸਿ ਕਰਯੋ ਤਿਨ ਸ੍ਰਾਪ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾਹਿ ਕਹਯੋ ਤੂ ਅਸਾਪ ਸੁ ਹੋ ਬਚਨਾ ਉਨ ਯਾ ਬਿਧਿ ਮੋਹਿ ਕਹਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਸ੍ਰਾਪ ਲਗੇ ਹਮਰੋ ਤਨ ਬਾਮਨ ਤੇ ਅਹਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਕਾਨ੍ ਤੁਮੈ ਤਨ ਛੂਵਤ ਹੀ ਤਨ ਕੋ ਸਭ ਪਾਪ ਪਰਾਇ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ੭੬੫ ॥ ਪੂਜਤ ਤੇ ਜਗ ਮਾਤ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਭੈ ਜਨ ਪ੍ਰਜ ਸਭੈ ਤਿਹ ਭੈਰਨ ਆਏ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਕੋ ਉਰ ਧਾਰ ਸਭੋ ਮਿਲਿਕੈ ਉਪਮਾ ਜਸ ਗਾਏ ॥ ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਭੀਤਰ ਤਾਨ ਬਸਾਏ ॥ ਰੀਝ ਰਹੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਸੁ ਸਭੈ ਜਨ ਰੀਝ ਰਹੇ ਜਿਨਹੂੰ ਸੁਨ ਪਾਏ ॥ ੭੬੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਜ ਚੰਡ ਕੋ ਭਟ ਬਡੇ ਘਰ ਆਏ ਮਿਲਿ ਦੋਇ ॥ ਅੰਨ ਖਾਇਕੈ ਮਾਤ ਤੇ ਰਹੇ ਸਦਨ ਮੈ ਸੋਇ ॥ ੭੬੭ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਅਵਤਾਰੇ ਦਿਜ ਉਧਾਰ ਚੰਡ ਪ੍ਰਜ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ॥

ਅਥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਦੈਤ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥

ਭੋਜਨ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ ਤੇ ਭਟ ਰਾਤ ਪਰੇ ਸੋਊ ਸੋਇ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਬਨ ਬੀਚ ਗਏ ਉਠਕੈ ਜਹ ਡੋਲਤ ਸਿੰਘ ਸਹੇ ਹੈ ॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਥੋ ਤਿਹ ਠੌਰ ਖਰੋ ਜਿਹ ਕੇ ਦੋਊ ਸੀਂਗ ਅਕਾਸ ਖਹੇ ਹੈ ॥ ਦੇਖਕੈ ਸੋ ਕੁਪਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥਨ ਸੋ ਕਰ ਜੋਰ ਗਹੇ ਹੈ ॥ ੭੬੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੀਂਗਨ ਤੇ ਗਹਿ ਡਾਰ ਦਯੋ ਸੁ ਅਠਾਰਹ ਪੈਗ ਪੈ ਜਾਇ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥ ਫੇਰਿ ਉਠਯੋ ਕਰ ਕੋਪ ਮਨੈ ਹਰਿ ਕੇ ਫਿਰ ਸਾਮੁਹਿ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਫੇਰਿ ਬਗਾਇ ਦੀਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਕਹੀ ਜਾਇ ਗਿਰਯੋ ਸੁ ਨਹੀ ਉਬ�रਯੋ ਹੈ ॥ ਮੋਛ ਭਈ ਤਿਹ ਕੀ ਹਰਿ ਕੇ ਕਰ ਛੂਵਤ ਹੀ ਸੁ ਲਰਯੋ ਨ ਮਰਯੋ ਹੈ ॥ ੭੬੯ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਦੈਤ ਬਧਹ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤ ਸੁਭ ਮਸਤ ॥

ਅਥ ਕੇਸੀ ਦੈਤ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥

ਜੁੱਧੁ ਬਡੋ ਕਰਕੈ ਤਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਜੋ ਭਗਵਾਨ ਬਡੋ ਅਰਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਨਾਰਦ ਤੋ ਮਥਰਾ ਮੈ ਗਯੋ ਬਚਨਾ ਸੰਗ ਕੰਸ ਕੇ ਐਸੇ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਤੂ ਭਗਨੀ ਪਤ ਨੰਦ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਤੂ ਰਿਪਵਾ ਘਰ ਭੀਤਰ ਡਾਰਯੋ ॥ ਦੈਤ ਅਘਾਸੁਰ ਔ ਬਕਬੀਰ ਮਰਯੋ ਤਿਨਹੂੰ ਜਬ ਪੌਰਖ ਹਾਰਯੋ ॥ ੭੭੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੰਸ ਬਾਚ ਪ੍ਰਤਿ ਉੱਤਰ ॥ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਮਨ ਮੈ ਮਥੁਰਾਪਤਿ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਇਹ ਕੋ ਅਬ ਮਰੀਯੈ ॥ ਇਹ ਕੀ ਸਮ ਕਾਰਜ ਔਰ ਕਛੂ ਨਹਿ ਤਾ ਬਧ ਆਪਨ ਡੂਬਰੀਯੈ ॥ ਤਬ ਨਾਰਦ ਬੋਲ ਉਠਯੋ ਹਸਿਕੈ ਸੁਨੀਯੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਾਰਜ ਯਾ ਕਰੀਯੈ ॥ ਛਲ ਸੋ ਬਲ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਪਨੇ ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰਵਾ ਹਰੀਯੈ ॥ ੭੭੧ ॥ ਕੰਸ ਬਾਚ ਨਾਰਦ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਬ ਕੰਸ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਹੀ ਕਰਿਕੈ ਸੁਨੀਯੈ ਰਿਖ ਜੂ ਤੁਮ ਸੱਤਿ ਕਹੀ ਹੈ॥ਵਾਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਰਜਨੀ ਦਿਨਮੈ ਹਮਰੈ ਮਨ ਮੈ ਬਸਿਕੈ ਸੁ ਰਹੀ ਹੈ॥ਜਾਹਿ ਮਰਯੋ ਅਘ ਦੈਤ ਬਲੀ ਬਕ ਪੂਤਨਾ ਜਾ ਥਨ ਜਾਇ ਗਹੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਮਰੀਯੈ ਛਲ ਕੈ ਕਿਧੋ ਸੰਗ ਕਿ ਕੈ ਬਲ ਕੇ ਇਹ ਬਾਤ ਸਹੀ ਹੈ ॥੭੭੨॥ ਕੰਸ ਬਾਚ ਕੇਸੀ ਸੋ ॥ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੁਨ ਤੋ ਮਿਲਿਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਗ੍ਰਿਹ ਗਯੋ ਤਬ ਕੰਸ ਬਲੀ ਇਕ ਦੈਤ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਮਾਰਹੁ ਜਾਇ ਕਹਯੋ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਪੈ ਕਹਿਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਪਠਾਯੋ ॥ ਪਾਛੈ ਤੇ ਪੈ ਭਗਨੀ ਭਗਨੀਪਤਿ ਡਾਰ ਜੰਜੀਰਨ ਧਾਮ ਰਖਾਯੋ ॥ ਸੰਗ ਚੰਡੂਰ ਕਹਯੋ ਇਹ ਭੇਦ ਤਬੈ ਕੁਬਿਲਜਾਗਿਰ ਬੋਲ ਪਠਾਯੋ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੭੭੩ ॥ ਕੰਸ ਬਾਚ ਅਕ੍ਰੂਰ ਸੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਭਾਖ ਕਹੀ ਸੰਗ ਭ੍ਰਿਤਨ ਸੋ ਇਕ ਖੇਲਨ ਕੋ ਰੰਗ ਭੂਮ ਬੁਨੱਯੈ ॥ ਸੰਗ ਚੰਡੂਰ ਕਹਯੋ ਮੁਸਟੇ ਦਰਵਾਜੇ ਬਿਖੈ ਗਜ ਕੋ ਬਿਰਕੱਯੈ ॥ ਬੋਲਿ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕਹੀ ਹਮਰੋ ਰਥ ਲੈ ਕਰਿ ਨੰਦਪੁਰੀ ਮਹਿ ਜੱਯੈ ॥ ਜੱਗਿ ਅਬੈ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਹੈ ਇਹ ਬਾਤਨ ਕੋ ਕਰਕੈ ਹਰਿ ਲਿਅੱਯੈ ॥ ੭੭੪ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਾਹਿ ਕਹਯੋ ਅਕ੍ਰੂਰਹਿ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਪੁਰ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪਹਿ ਸਿਉਤਾ ॥ ਜੱਗਿ ਅਬੈ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਹੈ ਰਿਝਵਾਇਕ ਲਜਾਵਹੁ ਵਾਕਹਿ ਇਉਤਾ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਉਪਜੈ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਬਿਉਤਾ ॥ ਜਿਉ ਬਨ ਬੀਚ ਹਰੇ ਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਸੁ ਪਠਯੋ ਮ੍ਰਿਗਵਾ ਕਹਿਕੇ ਹਰਿ ਨਿਉਤਾ ॥ ੭੭੫ ॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਭੇਜਯੋ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕਹੁ ਹਰਿ ਮਾਰਨ ਕੇ ਘਾਤ ॥ ਅਬ ਬਧ ਕੇਸੀ ਕੀ ਕਥਾ ਭਏ ਕਹੋ ਸੋਈ ਬੈਾਤ ॥ ੭੭੬ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਚਲਯੋ ਤਹ ਕੋਂ ਉਠ ਸੋ ਰਿਪ ਹ੍ਵੈ ਹਯ ਦੋਰਘ ਪੈ ਤਹ ਆਯੋ ॥ ਦੇਖਤ ਜਾਹਿ ਦਿਨੇਸ ਡਰਯੋ ਮਘਵਾ ਜਿਹ ਪੇਖਤ ਹੀ ਡਰ ਪਾਯੋ ॥ ਗ੍ਵਾਰ ਡਰੇ ਤਿਹ ਪੇਖਤ ਹੀ ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਉਪਰ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਧੀਰ ਭਯੋ ਅਦੁਰਾਇ ਤਬੈ ਤਿਹ ਸੋ ਕੁਪਕੈ ਰਨ ਦ੍ਵੰਦ ਮਚਾਯੋ ॥ ੭੭੭ ॥ ਕੋਪ ਭਯੋ ਰਿਪ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਤਬ ਪਾਉ ਕੀ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਚੋਟ ਚਲਾਈ ॥ ਦੀਨਨ ਲਾਗਨ ਸਜਾਮ ਤਨੈ ਸੁ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ਜਦੁਰਾਇ ਬਚਾਈ ॥ ਫੇਰ ਗਹਯੋ ਸੋਊ ਪਾਇਨ ਤੇ ਕਰ ਮੋਨ ਰਹਯੋ ਸੁ ਦਯੋ ਹੈ ਬਗਾਈ ॥ ਜਿਉ ਲਰਕਾ ਬਟ ਫੇਂਕਤ ਹੈ ਤਿਮ ਚਾਰ ਸੈ ਪੈਗ ਪਰਯੋ ਸੋਊ ਜਾਈ ॥ ੭੭੮ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰ ਸੰਭਾਰ ਤਬੈ ਬਲਵਾ ਰਿਪ ਤੁੰਡ ਪਸਾਰਿ ਹਰਿ ਉਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਲੋਚਨ ਕਾਢ ਬਡੇ ਡਰਵਾਨ ਕਿਧੌਂ ਜਿਨ ਤੇ ਨਭ ਲੋਕ ਡਰਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਦਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਮੈ ਕਰਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਜਸੁ ਭਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਹ੍ਵੈ ਕਰ ਕਾਲ ਮਨੋ ਤਨ ਕੇਸੀ ਤੇ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਕਾਸਨ ਆਯੋ ॥ ੭੭੯ ॥ ਤਿਨ ਬਾਹ ਕਟੀ ਹਰਿ ਦਾਂਤਨ ਸੋ ਤਿਹ ਕੇ ਸਭ ਦਾਂਤ ਤਬੈ ਝਰਗੇ ॥ ਜੋਊ ਆਇ ਮਨੋਰਥ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਸਮ ਓਹਨ ਕੀ ਸੋਊ ਹੈ ਗਰਗੇ ॥ ਤਬ ਹੀ ਸੋਊ ਜੂਝ ਪਰੈ ਛਿਤ ਪੈ ਨ ਸੋਊ ਫਿਰਕੈ ਅਪਨੇ ਘਰ ਗੇ ॥ ਅਬ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਕਰਿ ਲਾਗਤ ਹੀ ਮਰਿ ਗਜੇ ਵਹ ਪਾਪ ਸਭੈ ਹਰਗੇ ॥ ੭੮੦ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰਾਵਨ ਜਾ ਬਿਧਿ ਰਾਮ ਮਰਯੋ ਬਿਧਿ ਜੋ ਕਰਕੈ ਨਰਕਾਸੁਰ ਮਾਰਯੋ ॥ ਜਿਉ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੇ ਰੱਛਨ ਕੋ ਹਰਨਾਕਸ ਮਾਰਿ ਡਰਯੋ ਨ ਉਬਾਰਯੋ ॥ ਜਿਉ ਮਧੁ ਕੈਟ ਮਰੈ ਕਰ ਚਕ੍ਰ ਲੈ ਪਾਵਕ ਲੀਲ[1] ਲਈ ਡਰ ਟਾਰਯੋ ॥ ਤਿਉ ਹਰਿ ਸੰਤਨ ਰਾਖਨ ਕੋ ਕਰਿਕੈ ਅਪਨੋ ਬਲ ਦੈਤ ਪਛਾਰਯੋ ॥ ੭੮੧ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰਿ ਬਡੇ ਰਿਪ ਕੋ ਹਰਿ ਜੂ ਸੰਗ ਗਉਅਨ ਲੈ ਸਗਏ ਬਨ ਮੈ ॥ ਮਨ ਸੋਕ ਸਭੈ ਹਰਕੈ ਸਬ ਹੀ ਅੰਤਿਕੈ ਫੁਨ ਆਨੰਦ ਪੈਤਨ ਮੈ ॥ ਫੁਨ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕੇ ਇਉ ਮਨ ਮੈ ॥ਜਿਮ ਸਿੰਘ ਬਡੋ ਮ੍ਰਿਗ ਜਾਨ ਬਧਯੋ ਛਲ ਸੋ ਮ੍ਰਿਗਵਾ ਕੇ ਮਨੋ ਗਨ ਮੈ ॥ ੭੮੨ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਕੇਸੀ ਬਧਹਿ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤ ਸੁਭ ਮਸਤ ॥

---

੧. ਨਿਗਲ ਲਈ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਅਥ ਨਾਰਦ ਜੂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਪਹਿ ਆਏ ॥ ਅੜਿਲ ॥

ਤਬ ਨਾਰਦ ਚਲਿ ਗਯੋ ਨਿਕਟਿ ਭਟ ਕਿਸਨ ਕੇ ॥ ਕਰੀ ਉਦਰ ਪੂਰਨਾ ਮਨੋ ਹਿਤ ਤਿਸਨ ਕੇ ॥ ਰਹਜੋ ਮੁਨੀ ਸਿਰ ਨਜਾਇ ਸਜਾਮ ਤਰ ਪਗਨ ਕੇ ॥ ਹੌ ਮਨ ਬਿਚਾਰ ਕਹਜੋ ਸਜਾਮ ਮਹਾਂ ਸੰਗ ਲਗਨ ਕੇ ॥ ੭੮੩ ॥ ਮੁਨ ਨਾਰਦ ਜੂ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ ਜੂ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕੇ ਅਗ੍ ਹੀ ਜਾ ਹਰਿ ਸੋ ਮੁਨ ਪਾ ਪਰਿਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਰੀਝ ਰਹਜੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਸੁ ਨਿਹਾਰਿਕੈ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥ ਬੀਰ ਬਡੋ ਰਨ ਬੀਚ ਬਧੇ ਤੁਮ ਐਸੇ ਕਹਜੋ ਅਭ ਹੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਆਯੋ ਹੋ ਹੌ ਸੁ ਘਨੋ ਰਿਪ ਘੇਰਿ ਸਿਕਾਰ ਕੀ ਭਾਂਤ ਬਧੋ ਤਿਨ ਜਾਈ ॥ ੭੮੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਬ ਹਉ ਉਪਮਾ ਤੁਮਰੀ ਕਰਹੌ ਕੁਬਲਿਯਾ ਗਿਰ ਕੋਂ ਤੁਮ ਜੋ ਮਰਿਹੌ ॥ ਮੁਸਟਕ ਬਲ ਸਾਥ ਚੰਡੂਰਹਿ ਸੋਂ ਰੰਗ ਭੂਮ ਬਿਖੈ ਬਧ ਜੋ ਕਰਿਹੌ ॥ ਫਿਰਿ ਕੰਸ ਬਡੇ ਅਪਨੇ ਰਿਪੁ ਕੋ ਗਹਿ ਕੇਸ ਤੇ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੋ ਹਰਿਹੌ ॥ ਰਿਪ ਮਾਰ ਘਨੇ ਬਨ ਆਸੁਰ ਕੋ ਕਰ ਕਾਟ ਸਭੈ ਧਰ ਪੈ ਡਰਿ ਹੌ ॥ ੭੮੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਕਹਿ ਨਾਰਦ ਕਿਸਨ ਸੋ ਬਿਦਾ ਭਯੋ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਅਬ ਦਿਨ ਕੰਸਹਿ ਕੇ ਕਹਜੋ ਮ੍ਰਿਤੁ ਕੇ ਫੁਨ ਨਿਜਕਾਹਿ ॥ ੭੮੬ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਮੁਨ ਨਾਰਦ ਜੂ ਕਿਸਨ ਜੂ ਕੋ ਸਭ ਭੇਦ ਦੇ ਫਿਰ ਬਿਦਿਆ ਭਏ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਬਿਸ੍ਵਾਸੁਰ ਦੈਤ ਜੁੱਧੁ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥

ਖੇਲਤ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੋ ਕਿਸਨ ਆਦਿ ਨਿਰੰਜਨ ਸੋਇ ॥ ਹ੍ਵੈ ਮੇਢਾ ਤਸਕਰ ਕੋਊ ਕੋਊ ਪਹਰੂਆ ਹੋਇ ॥ ੭੮੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੇਸਵ ਜੂ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੋ ਬ੍ਰਜ ਭੂਮ ਬਿਖੈ ਸੁਭ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਦੇਖ ਤਬੈ ਬਿਸ੍ਵਾਸੁਰ ਹ੍ਵੈ ਚੁਰਵਾ ਤਿਨ ਭੱਛਨ ਆਯੋ ॥ ਗ੍ਵਾਰ ਹਰੇ ਹਰਿ ਕੇ ਬਹੁਤੇ ਤਿਹ ਕੋ ਫਿਰਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਧਾਇਕੈ ਤਾਹੀ ਕੀ ਗ੍ਰੀਵ ਗਹੀ ਬਲ ਸੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਮਾਰ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ੭੮੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਸ੍ਵਾਸੁਰ ਕੋ ਮਾਰਕੈ ਕਰ ਸਾਧਨ ਕੇ ਕਾਮ ॥ ਹਲੀ ਸੰਗ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰ ਲੈ ਆਏ ਨਿਸ ਕੋ ਧਾਮ ॥ ੭੮੯ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬਿਸ੍ਵਾਸੁਰ ਦੈਤ ਬਧਹ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ ॥

ਅਥ ਹਰਿ ਕੋ ਅਕ੍ਰੂਰ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਲੈਜੈਬੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥

ਰਿਪੁ ਕੋ ਹਰਿ ਮਾਰ ਗਏ ਜਬ ਹੀ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕਿਧੌ ਚਲਿਕੈ ਤਿਹ ਆਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕੋ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰਜੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਕੰਸ ਕਹੀ ਸੋਊ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਜਦੁਰਾ ਅਪਨੈ ਹਿਤ ਸਾਥ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਅੰਕਸਿ[1] ਸੋ ਗਜ ਜਿਉ ਫਿਰੀਯੈ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਮ ਬਾਤਨ ਤੈ ਹਿਰ ਲਜਾਯੋ ॥ ੭੯੦ ॥ ਸੁਨਿਕੈ ਬਤੀਯਾ ਤਿਹ ਕੀ ਹਰਿ ਜੂ ਪਿਤ ਧਾਮ ਗਏ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਮੋਹਿ ਅਬੈ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕੇ ਹਾਥ ਬੁਲਾਇ ਪਠਜੋ ਮਥੁਰਾ ਹੂ ਕੇ ਰਾਈ ॥ ਪੇਖਤ ਹੀ ਤਿਹ ਮੂਰਤ ਨੰਦੰ ਕਹੀ ਤੁਮਰੇ ਤਨ ਹੈ ਕੁਸਰਾਈ ॥ ਕਾਹੇ ਕੀ ਹੈ ਕੁਸਰਾਤ ਕਹਜੋ ਇਹ ਭਾਂਤ

---

੧. ਕੁੰਡਾ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬੁਲਜੇ ਮੁਸਲੀ ਧਰ ਭਾਈ ॥ ੭੯੧ ॥ ਅਬ ਮਥੁਰਾ ਮੋ ਹਰਿ ਕੋ ਆਗਮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਨਿਕੈ ਬਤੀਯਾਂ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਲੈ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਚਲਜੇ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਤਬੈ ॥ ਬਕਰੇ ਅਤਿ ਲੈ ਪੁਨ ਛੀਰ ਘਨੋ ਧਰਕੈ ਮੁਸਲੀ ਧਰ ਸਜਾਮ ਅਗੈ ॥ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਸੁਖੁ ਹੋਤ ਘਨੋ ਤਨ ਕੋ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਪਾਪ ਭਗੈ ॥ ਮਨੋ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੋ ਬਨ ਸੁੰਦਰ ਮੈ ਸਮ ਕੇਹਰਿ ਕੀ ਜਦੁਰਾਇ ਲਗੈ ॥ ੭੯੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਥੁਰਾ ਹਰਿ ਕੇ ਜਾਨ ਕੀ ਸੁਨੀ ਜਸੋਧਾ ਬਾਤ ॥ ਤਬੈ ਲਗੀ ਰੋਦਨਿ ਕਰਨ ਭੂਲ ਗਈ ਸੁਧ ਸਾਤ ॥ ੭੯੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੋਵਨ ਲਾਗ ਜਬੈ ਜਸੁਧਾ ਅਪੁਨੇ ਮੁਖਿ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੋ ਭਾਖੈ ॥ ਕੋ ਹੈ ਹਿਤੂ ਹਮਰੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਚਲਤੇ ਹਰਿ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਫਿਰਿ ਰਾਖੈ ॥ ਐਸੋ ਕੋ ਢੀਠ ਕਰੈ ਜੀਯ ਮੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਮੁਹਿ ਜਾ ਬਤੀਯਾ ਇਹ ਭਾਖੈ ॥ ਸੋਕ ਭਰੀ ਮੁਰਝਾਇ ਗਿਰੀ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਬਤੀਯਾ ਨਹਿ ਭਾਖੈ ॥ ੭੯੪॥ਸਵੈਯਾ॥ਬਾਰਹ ਮਾਸ ਰਖਿਯੋ ਉਦਰੇ ਮਹਿ ਤੇਰਹਿ ਮਾਸ ਭਏਜੋਊ ਜੱਯਾ॥ ਪਾਲ ਬਡੋ ਜੁ ਕਰਜੋ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਕੋ ਸੁਨ ਮੈ ਮੁਸਲੀ ਧਰ ਭੱਯਾ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਕਾਜ ਕਿਧੌ ਨ੍ਰਿਪਵਾ ਬਸੁਦੇਵ ਕੋ ਕੈ ਸੁਤ ਬੋਲ ਪਠੱਯਾ ॥ ਪੈ ਹਮਰੇ ਘਟ ਭਾਗਨ ਕੇ ਘਰ ਭੋਤਰ ਪੈ ਨਹੀ ਸਜਾਮ ਰਹੱਯਾ ॥ ੭੯੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਥ ਊਪਰ ਮਹਰਾਜਗੇ ਰਥ ਚੜਕੈ ਤਜਿ ਗ੍ਰੋਹ ॥ ਗੋਪਿਨਿ ਕਥਾ ਬ੍ਰਿਲਾਪ ਕੀ ਭਈ ਸੰਤ ਸੁਨ ਲੇਹ ॥ ੭੯੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਚਲਿਬੇ ਕੀ ਸੁਨੀ ਬਤੀਯਾ ਤਬ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਨੈਨ ਤੇ ਨੀਰ ਢਰਜੇ ॥ ਗਿਨਤੀ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਬੀਚ ਭਈ ਮਨ ਕੋ ਸਭ ਆਨੰਦ ਦੂਰ ਕਰਜੇ ॥ ਜਿਤਨੇ ਤਿਨ ਮੈ ਰਸ ਜੋਬਨ ਥੋ ਦੁਖ ਕੀ ਸੋਈ ਈਧਨ ਮਾਹਿ ਜਰਜੇ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਨਹੀ ਬੋਲਿਯੋ ਜਾਤ ਕਛੂ ਮਨ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕੇ ਸੰਗ ਜਰਜੇ ॥ ੭੯੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾ ਸੰਗ ਗਾਵਤ ਥੀ ਮਿਲਿ ਗੀਤ ਕਰੈ ਮਿਲਿਕੈ ਜਿਹ ਸੰਗ ਅਖਾਰੇ ॥ ਜਾ ਹਿਤ ਲੋਗਨ ਹਾਸ ਸਹਜੇ ਤਿਹ ਸੰਗ ਫਿਰੈ ਨਹਿ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਜਾ ਹਮਰੇ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਕੈ ਲਰਿ ਆਪ ਬਲੀ ਤਿਨ ਦੈਤ ਪਛਾਰੇ ॥ ਸੋ ਤਜਿਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਮੰਡਲ ਕੋ ਸਜਨੀ ਮਥੁਰਾ ਹੂ ਕੀ ਓਰ ਪਧਾਰੈ ॥ ੭੯੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਹੀ ਕੇ ਸੰਗ ਸੁਨੋ ਸਜਨੀ ਹਮਰੋ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਨੇਹੁ ਭਜੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਬੀਚ ਰਹਜੋ ਗਡਕੈ ਤਿਹ ਤੇ ਨਹੀ ਛੂਟਨ ਨੈਕੁ ਗਜੋ ਹੈ ॥ ਤਾ ਚਲਬੇ ਕੀ ਸੁਨੀ ਬਤੀਯਾ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਸੋਕ ਛਜੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਸੁਨੀਜੈ ਸਜਨੀ ਹਮ ਕੋ ਤਜਿਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਗਜੋ ਹੈ ॥ ੭੯੯ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਸਿਉ ਸੰਗ ਖੇਲਤ ਜਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਕਾਮਨ ॥ ਰਾਸ ਕੇ ਭੋਤਰ ਯੋਂ ਲਸਕੈ ਰੁਤ ਸਾਵਨ ਕੀ ਚਮਕੈ ਜਿਮ ਦਾਮਨ ॥ ਚੰਦ ਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੋ ਦ੍ਰਿਗ ਕੰਜ ਪ੍ਰਭਾ ਜੁ ਚਲੈ ਗਜ ਗਾਮਨ ॥ ਤਜਾਗ ਤਿਨੈ ਮਥੁਰਾ ਕੋਂ ਚਲਜੋ ਜਦੁਰਾਇ ਸੁਨੋ ਸਜਨੀ ਅਬ ਧਾਮਨ ॥ ੮੦੦ ॥ ਕੰਜ ਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਬਿਰਲਾਪ ਕਰੈ ਹਰਿ ਸੋਂ ਹਿਤ ਲਾਈ ॥ ਸੋਕ ਭਜੇ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਬੀਚ ਅਸੋਕ ਗਜੇ ਤਿਨਹੂੰ ਤੇ ਨਸਾਈ ॥ ਭਾਖਤ ਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੁਨੋ ਸਜਨੀ ਹਮ ਤਜਾਗਿ ਗਜੇ ਹੈ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥ ਆਪ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਪੁਰ ਮੈ ਜਦੁਰਾਇ ਨ ਜਾਨਤ ਪੀਰ ਪਰਾਈ ॥ ੮੦੧ ॥ ਅੰਗ ਬਿਖੈ ਸਜਕੈ ਭਗਵੇ ਪਟ ਹਾਥਨ ਮੈ ਛਿਪੀਆ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਹਮ ਲੈਹੈਂ ॥ ਸੀਸ ਧਰੈਗੀ ਜਟਾ ਅਪਨੇ ਹਰਿ ਮੂਰਤਿ ਭਿੱਛ ਕੌ ਮਾਂਗ ਅਘੈਹੈਂ ॥ ਸਜਾਮ ਚਲੈ ਜਿਹ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਹਮ ਹੂੰ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਚਲਿ ਜੈਹੈਂ ॥ ਤਜਾਗ ਕਹਜੋ ਹਮ ਧਾਮਨ ਕੌ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਕੰ ਹਮ ਜੋਗਨ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥ ੮੦੨ ॥ ਬੋਲਤ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਆਪਸਿ ਮੈ ਸੁਨੀਯੈ ਸਜਨੀ ਹਮ ਕਾਮ ਕਰੈਂਗੀ ॥ ਤਜਾਗ ਕਹਜੋ ਹਮ ਧਾਮਨ ਕੌ ਚਿਪੀਆ ਗਹਿ ਸੀਸ ਜਟਾਨ ਧਰੈਂਗੀ ॥ ਕੈ ਬਿਖ ਖਾਇ ਮਰੈਗੀ ਕਹਜੋ ਨਹਿ ਬੂਡ ਮਰੈਂ ਨਹੀ ਜਾਇ ਜਰੈਂਗੀ ॥ ਮਾਨ ਬਜੋਗ ਕਹੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਸਾਥ ਤੇ ਪੈ ਨ ਟਰੈਂਗੀ ॥ ੮੦੩ ॥ ਜਿਨਹੂ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਨ ਬੀਚ ਦਏ ਹਮ ਕੌ ਸੁਖ ਭਾਰੇ ॥ ਜਾ ਹਮਰੇ ਹਿਤ ਹਾਸ ਸਹਜੋ ਹਮਰੇ ਹਿਤ ਕੈ ਜਿਹ ਦੈਤ ਪਛਾਰੇ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਜਿਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੇ ਮਨ ਕੇ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰ ਡਾਰੇ ॥ ਸੋ ਸੁਨੀਯੈ ਹਮਰੇ ਹਿਤ ਕੌਂ ਤਜਿਕੈ ਸੁ ਅਬੈ ਮਥੁਰਾ ਕੌ ਪਧਾਰੇ ॥ ੮੦੪ ॥ ਮੁੰਦ੍ਰਕਾ ਪਹਰੈ ਹਮ ਕਾਨਨ ਅੰਗ ਬਿਖੈ ਭਗਵੇ ਪਟ ਕੈਹੈਂ ॥ ਹਾਥਨ ਪੈ ਚਿਪੀਆ ਧਰਿਕੈ ਅਪੁਨੇ ਤਨ ਬੀਚ ਬਿਭੂਤ ਲਗੈਹੈਂ ॥ ਪੈ ਕਸਿਕੈ ਸਿੰਙੀਆ ਕਟਿ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਜਗੈਹੈਂ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹੈ ਤਜਿਕੈ ਹਮ ਧਾਮਨ ਜੋਗਨ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥ ੮੦੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੈ ਬਿਖ ਖਾਇ ਮਰੈਗੀ ਕਹਜੋ ਅਪਨੇ ਤਨ ਕੌ ਨਹਿ ਘਾਤਿ ਕਰੈਹੈਂ ॥ ਮਾਰ ਛੁਰੀ ਅਪਨੇ ਤਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਹਮ ਊਪਰ ਪਾਪ ਚੜ੍ਹੈਹੈਂ ॥ ਨਾਤਰ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਜਾ ਪੁਰ ਮੈ ਬਿਰਥਾ ਇਹ ਕੀ ਸੁ ਪੁਕਾਰ ਕਰੈਹੈਂ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹੈ ਬ੍ਰਿਜ ਤੇ ਹਰਿ ਕੌ ਹਮ ਜਾਨ ਨ ਦੈਹੈਂ ॥ ੮੦੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੈਲੀ ਡਰੈਗੀ ਗਰੈ ਅਪੁਨੇ ਬਟੂਆ ਅਪਨੇ ਕਟਿ ਸਾਥ ਕਸੈਹੈਂ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਬੀਚ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਕਿਧੌ ਫਰੂਆ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹੇ ਧੂਪ ਜਗੈਹੈਂ ॥ ਘੋਟਕੈ ਤਾਹੀ ਕੇ ਧਯਾਨ ਕੀ ਭਾਂਗ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁ ਵਾਹੀ ਚੜ੍ਹੈਹੈਂ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹੈ ਨ ਰਹੈ ਹਮ ਧਾਮਨ ਜੋਗਨ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥ ੮੦੭ ॥ ਧੂਮ ਭਰੈ ਤਿਹ ਕੇ ਗ੍ਰਹ ਸਾਮੁਹੇ ਔਰ ਕਛੂ ਨਹਿ ਕਾਰਜ ਕੈਹੈਂ ॥ ਧਯਾਨ ਧਰੈਗੀ ਕਿਧੌ ਤਿਹ ਕੌ ਤਿਹ ਧਯਾਨ ਕੀ ਭਾਂਗਹਿ ਸੋ ਮਤਿ ਹ੍ਵੈਹਾਂ ॥ ਲੈ ਤਿਹ ਕੇ ਫੁਨ ਪਾਇਨ ਧੂਰ ਕਿਧੌ ਸੁ ਬਿਭੂਤ ਕੀ ਠੌਰ ਚੜ੍ਹੈਹੈਂ ॥ ਕੈ ਹਿਤ ਗ੍ਵਾਰਨੀ ਐਸੋ ਕਹੈ ਤਜਿਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੌ ਹਮ ਜੋਗਨ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥ ੮੦੮ ॥ ਕੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਕੀ ਫੁਨ ਮਾਲ ਕਹੈ ਕਬਿ ਵਾਹੀ ਕੌ ਨਾਮੁ ਜਪੈਹੈਂ ॥ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕੀ ਪੈ ਤਪਸਾ ਹਿਤ ਸੋ ਤਿਹ ਤੇ ਜਦਰਾਇ ਰਿਝੈਹੈਂ ॥ ਮਾਂਗ ਸਭੈ ਤਿਹ ਤੇ ਮਿਲਿਕੈ ਬਰੁ ਪਾਇਨ ਪੈ ਤਿਹ ਤੇ ਹਮ ਲਜੈਹੈਂ ॥ ਯਾਤੇ ਬਿਚਾਰ ਕਹੈ ਗੁਪੀਯਾ ਤਜਿਕੈ ਹਮ ਧਾਮਨ ਜੋਗਨ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥ ੮੦੯ ॥ ਠਾਢੀ ਹੈ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਜਿਮ ਘੰਟਕ ਹੇਰ ਬਜੈ ਮਿਰਗਾਇਲ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਕਬਿ ਚਿੰਤ ਹਰੈ ਹਰਿ ਕੋ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਹ੍ਵੈ ਅਤਿ ਮਾਇਲ ॥ ਧਯਾਨ ਲਗੈ ਦ੍ਰਿਗ ਮੂੰਦ ਰਹੋ ਉਘਰੈ ਨਿਕਟੈ ਤਿਹ ਜਾਨ ਉਤਾਇਲ ॥ ਯੋਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਜਿਮ ਮਾਂਚਤ ਆਂਖ ਉਘਾਰਤ ਘਾਇਲ ॥ ੮੧੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੰਚਨ ਕੇ ਤਨ ਜੋ ਸਮ ਥੀ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸਮ ਗ੍ਵਾਰਨ ਚੰਦਕ ਰਾਸੀ ॥ ਮੈਨ[1] ਕੀ ਸ੍ਯਾਨ ਸੋ ਸ੍ਯਾਨ ਬਨੀ

---

੧. ਕਾਮ ਦੀ ਸ਼ਾਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਦੋਊ ਭਉਹ ਮਨੋ ਅਖੀਯਾ ਸਮ ਗਾਸੀ[1]॥ਦੇਖਤ ਜਾ ਅੰਤਹੀ ਸੁਖ ਹੋ ਨਹਿਦੇਖਤ ਹੀ ਤਿਹ ਹੋਤ ਉਦਾਸੀ ॥ਸਜਾਮ ਬਿਨਾ ਸਸ ਪੈ ਜਲ ਕੀ ਮਨੋ ਕੰਜ ਮੁਖੀਭਈਸੂਕ ਜਰਾਸੀ॥੮੧੧॥*ਨੰਦਆਇ ਪੁਰਬ੍ਰਜਬਿਖੇਕਹੀਕ੍ਰਿਸਨਕੀ ਬਾਤ॥ਗ੍ਵਾਰਨਸੁਨਤ ਦੁਖਤਭਈ ਨਿਸਦਿਨ ਰੁਦਨਕਰਾਤ॥ਸਵੈਯਾ॥ ਰਥ ਊਪਰਿ ਸਜਾਮ ਚੜਾਇ ਕੇਸੋ ਸੰਗਿ ਲੈ ਸਭ ਗੋਪ ਤਹਾਂ ਕੋ ਗਏ ਹੈ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਸੁ ਰਹੀ ਗ੍ਰਹ ਮੈ ਜਿਨ ਕੇ ਮਨ ਬੀਚ ਸੁ ਸੋਕ ਭਏ ਹੈ ॥ ਠਾਢ ਉਡੀਕਤ ਗੋਪਿ ਜਹਾ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਦੋਊ ਏ ਸੁ ਅਏ ਹੈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਸਸ ਸੇ ਜਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਰੂਪ ਛਏ ਹੈ ॥ ੮੧੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕੇ ਸੰਗ ਕਿਧੌ ਜਮਨਾ ਪੈ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਕ ਸਬੈ ॥ ਅਕ੍ਰੂਰ ਹੀ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਮਨੋ ਮੈ ਅਤਿ ਪਾਪ ਕਰਜੋ ਹਮਹੂੰ ਸੁ ਅਬੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤਜਕੇ ਰਥ ਬੀਚ ਧਸਜੋ ਜਲ ਕੇ ਸੰਧਿਯਾ ਕਰਬੇ ਕੋ ਤਬੈ ॥ ਇਹ ਕੋ ਮਰਿਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਬਲੀ ਜੁ ਭਈ ਇਹ ਕੀ ਅਤਿ ਚਿੰਤ ਜਬੈ ॥ ੮੧੩ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਾਤ ਜਬੈ ਅਕ੍ਰੂਰ ਮਨ ਹਰਿ ਕੋ ਕਰਜੋ ਬਿਚਾਰ ॥ ਤਬ ਤਿਹ ਕੋ ਜਲ ਮੈ ਤਬੈ ਦਰਸਨ ਦਯੋ ਮੁਰਾਰ ॥ ੮੧੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੁੰਡ ਹਜਾਰ ਭੁਜਾ ਸਹਸੇ ਦਸ ਸੇਸ ਕੇ ਆਸਨ ਪੈ ਸੁ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਪੀਤ ਲਸੈ ਪਟ ਚਕ੍ਰ ਕਰੈ ਜਿਹ ਕੇ ਕਰ ਭੀਤਰ ਨੰਦ ਗਛਾਜੈ ॥ ਬੀਚ ਤਬੈ ਜਮੁਨਾ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਫੁਨ ਸਾਧਹਿ ਕੇ ਹਰਬੇ ਡਰ ਕਾਜੈ ॥ ਜਾਕੋ ਕਰਜੋ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਹੈ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਘਨ ਸਾਵਨ ਲਾਜੈ॥ ੮੧੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਲ ਤੇ ਕਢਕੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਚਲਯੋ ਮਨ ਆਨੰਦ ਪਾਈ ॥ ਧਾਇ ਗਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਪੁਰ ਮੈ ਹਰ ਮਾਰਨ ਕੀਨ ਕਰੀ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਨ ਕੋ ਮਥੁਰਾ ਕੀ ਜੁਰੀ ਸਭ ਆਨ ਲੁਕਾਈ ॥ ਜਾਕੇ ਕਛੂ ਤਨ ਮੈ ਦੁਖੁ ਹੈ ਹਰਿ ਦੇਖਤ ਹੀ ਸੋਊ ਪਾਰ ਪਰਾਈ ॥ ੮੧੬ ॥ ਹਰਿ ਆਗਮ ਕੀ ਸੁਨਕੈ ਬਤੀਯਾ ਉਠਕੈ ਮਥੁਰਾ ਕੀ ਸਭੈ ਤ੍ਰੀਯ ਧਾਈ ॥ ਆਵਤ ਥੋ ਰਥ ਬੀਚ ਚੜਯੋ ਚਲਿਕੈ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਸੋਊ ਆਈ ॥ ਮੂਰਤ ਦੇਖਕੈ ਰੀਝ ਰਹੀ ਹਰਿ ਆਨਨ ਓਰ ਰਹੀ ਲਿਵਲਾਈ ॥ ਸੋਕ ਕਥਾ ਜਿਤਨੀ ਮਨ ਥੀ ਇਹ ਓਰ ਨਿਹਾਰ ਦਈ ਬਿਸਰਾਈ ॥ ੮੧੭ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਕਾਨ ਜੁ ਨੰਦ ਅਉ ਗੋਪਨ ਸਹਤ ਮਥਰਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਣੰ ॥

ਕੰਸਬਧ ਕਥਨੰ॥ਦੋਹਰਾ॥ਮਥੁਰਾਪੁਰ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਮਨ ਮੈਕਹੀ ਬਿਚਾਰ ॥ਸੋਭਾ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਸੁ ਕਬਿ ਕਰਿ ਨਹਿ ਸਕਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ੮੧੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਿਹ ਕੇ ਜਟਤੇ ਨਗ ਭੀਤਰ ਹੈ ਦਮਕੈ ਦੁਤ ਮਾਨਹੁ ਬਿੱਜ ਛਟਾ ॥ ਜਮੁਨਾ ਜਿਹ ਸੁੰਦਰ ਤੀਰ ਬਹੈ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਭਾਂਤ ਅਟਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਰੀਝ ਰਹੈ ਰਿਝਵੈ ਪਿਖ ਤਾ ਧਰ ਸੀਸ ਜਟਾ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਪ੍ਰਭਾ ਧਰਹੈ ਪੁਰ ਧਾਮ ਸੁ ਬਾਤ ਕਰੈ ਸੰਗ ਮੇਘ ਘਟਾ† ॥ ੮੧੯ ॥ ਹਰਿ ਆਵਤ ਥੋ ਮਗ ਬੀਚ

---

੧. ਤੀਰ। *ਇਹ ਦਮਦਮੇ ਦੀ ਬੀੜ ਵਿਚ ਹੈ।

†ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਕਰਤਾ ਨੇ ਵੀ ਏਸੇ ਖਿਆਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਨਨਕਾਣੇ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਉਸਤਤਿ ਕੀਤੀ ਹੈ–ਅਟਾ ਘਟਾ ਸੰਗ ਕਰਤ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਮਨੋ ਨਰੋਧਨ ਕੀ ਹੀਏ ਆਸਾ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਚਲਜੋ ਰਿਪੁ ਕੋ ਧੁਬੀਆ ਮਗ ਏਕ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਜੋ ਸੁ ਗਹੇ ਤਿਹ ਤੇ ਪਟ ਤੋ ਕੁਪਿਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਤਿਹ ਨਾਮ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਰਿਸਕੈ ਮਨ ਮੈ ਸੰਗ ਅੰਗੁਲਕਾ ਤਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਮਾਰਜੋ ॥ ਇਉ ਗਿਰ ਗਜੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਪਟ ਜਿਉ ਧੁਬੀਆ ਪਟ ਸੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰਜੋ ॥ ੮੨੦ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸੋਂ ਹਰਿ ਕਹੀ ਰਿਪ ਧੁਬੀਆ ਕਹੁ ਕੂਟ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਜਿਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਕਲ ਲੇਹੁ ਸਭਨ ਕੋ ਲੂਟ ॥ ੮੨੧ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਗ੍ਵਾਰ ਅਜਾਨ ਬਸਤ੍ਰ ਪਹਰ ਜਾਨਤ ਨਹੀਂ ॥ ਬਾਕਤਤਾ[1] ਤ੍ਰੀਆ ਆਨ ਚੀਰ ਪੈਨਾਏ ਤਿਨ ਤਨੈ ॥ ੮੨੨ ॥ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰੀਛਤ ਬਾਚ ਸੁਕ ਸੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੈ ਬਰੁ ਤਾ ਤ੍ਰੀਯ[2] ਕੋਂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮੂੰਡ ਰਹੈ ਨਿਹੁਰਾਇ॥ ਤਬ ਸੁਕ ਸੋ ਪੂਛਜੋ ਨ੍ਰਿਪੈ ਕਹੋ ਹਮੈ ਕਿਹ ਭਾਇ ॥ ੮੨੩ ॥ ਸੁਕ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚਤੁਰਭੁਜ ਕੈ ਬਰ ਵਾਹਿ ਦਜੋ ਬਰ ਪਾਇ ਸੁਖੀ ਰਹੁ ਤਾਹਿ ਕਹੇ ॥ ਹਰਿ ਬਾਕ ਕੇ ਹੋਵਤ ਹੈ ਤਿਨਹੂੰ ਅਮਰਾਪੁਰ ਕੇ ਫਲ ਹੈ ਸੁ ਲਹੇ ॥ ਬਹੁ ਦੈਕਰ ਲੱਜਤ ਹੋਤ ਬਡੇ ਇਮ ਲੋਕ ਏ ਨੀਤ ਬਿਖੈ ਹੈ ਕਹੇ ॥ ਹਰਿ ਜਾਨ ਕਿ ਮੈ ਇਹ ਥੋਰ ਦਜੋ ਤਿਹ ਤੇ ਮੁੰਡੀਆ ਨਿਹੁਰਾਇ ਰਹੇ ॥ ੮੨੪ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਧੋਬੀ ਕੋ ਬਧ ਤਾ ਤ੍ਰੀਯ ਕੋ ਬਰ ਦੇਤ ਭਏ ॥

ਅਥ ਬਾਗਵਾਨ ਕੋ ਉਧਾਰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥

ਬਧਕੈ ਧੋਬੀ ਕੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਰਿਤਾ[3] ਤ੍ਰੀਯ ਕੇ ਕਾਮ ॥ ਰਥ ਧਵਾਇ ਤਬ ਹੀ ਚਲੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਮ ॥ ੮੨੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਗੇ ਤੇ ਸਜਾਮ ਮਿਲਜੋ ਬਗਵਾਨ ਸੁ ਹਾਰ ਗਰੇ ਹਰਿ ਕੇ ਤਿਨ ਡਾਰਜੋ ॥ ਪਾਇ ਪਰਜੋ ਹਰਿ ਕੇ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਭੋਜਨ ਧਾਮ ਲਿਜਾਇ ਜਿਵਾਰਜੋ ॥ ਤਾਕੋ ਪ੍ਰਸੰਨਿਕੈ ਮਾਂਗਤ ਭਜੋ ਬਰ ਸਾਧ ਕੀ ਸੰਗਤਿ ਕੋ ਜੀਯ ਧਾਰਜੋ ॥ ਜਾਨ ਲਈ ਜੀਯ ਕੀ ਘਨ ਸਜਾਮ ਤਬੈ ਬਰ ਵਾ ਉਹ ਭਾਂਤ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ੮੨੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਰੁ ਜਬ ਮਾਲੀ ਕੋ ਦਜੋ ਰੀਝ ਮਨੈ ਘਨ ਸਜਾਮ ॥ ਫਿਰ ਪੁਰ ਹਾਟਨ ਮੈ ਗਏ ਕਰਨ ਕੂਬਰੀ ਕਾਮ ॥ ੮੨੭ ॥ ਇਤਿ ਬਾਗਵਾਨ ਕੋ ਉਧਾਰ ਕੀਆ ॥

ਅਥ ਕੁਬਜਾ ਕੋ ਉਧਾਰ ਕਰਨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥

ਹਰਿ ਆਵਤ ਅੱਗ੍ਰ ਮਿਲੀ ਕੁਬਜਾ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਨ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਗੰਧ ਲਏ ਨ੍ਰਿਪ ਲਾਵਨ ਕੋ ਸੁ ਲਗਾਊਂ ਹੌਂ ਯਾ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਲਖੀ ਹਰਿ ਸੰਗ ਲਗੀ ਹਮਰੇ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਭਾਂਤ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਲਜਾਵਹੁ ਲਾਵਹੁ ਰੀ ਹਮ ਕੋ ਕਬਿ ਨੈ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਇਮ ਸਾਰਜੋ ॥ ੮੨੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਦੁਰਾਇ ਕੋ ਆਇਸ ਮਾਨ ਤ੍ਰੀਯਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਇਹ ਚੰਦਨ ਦੇਹ ਲਗਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕੋ ਰੂਪੁ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਮਨੈ ਅੰਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਜਾਕੋ ਨ ਅੰਤ ਲਖੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਰਿਕੈ ਮਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕਈ ਦਿਨ ਗਾਯੋ ॥ ਭਾਗ ਬਡੇ ਇਹ ਮਾਲਨ ਕੇ ਹਰਿ ਕੇ ਤਨ ਕੋਂ ਜਿਨ ਹਾਥ ਛੁਹਾਯੋ ॥

---

੧. ਦਰਜ਼ੀ ਨੇ ਆਕੇ। ੨. ਦਰਜੀ ਨੂੰ ਵਰ ਦੇਕੇ।
੩. ਦਰਜੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਕੇ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੮੨੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਏਕ ਧਰਜੋ ਪਗ ਪਾਇਨ ਪੈ ਅਰੁ ਹਾਥ ਸੋ ਹਾਥ ਗਹਜੋ ਕੁਬਜਾ ਕੋ ॥ ਸੀਧੀ ਕਰੀ ਕੁਬਰੀ ਤੇ ਸੋਊ ਇਤਨੋ ਬਲ ਹੈ ਜਗ ਮੈ ਕਹੁ ਕਾਕੋ ॥ ਜਾਹਿ ਮਰਜੋ ਬਕਬੀਰ ਅਬੈ ਕਰਿਹੈ ਬਧ ਸੋ ਪਤਿ ਪੈ ਮਥਰਾ ਕੋ ॥ ਭਾਗ ਬਡੇ ਇਹ ਕੇ ਜਿਹ ਕੋ ਉਪਚਾਰ ਕਰਜੋ ਹਰਿ ਬੈਦ ਹ੍ਵੈ ਤਾਕੋ ॥ ੮੩੦ ॥ ਪ੍ਰਤਿ ਉੱਤਰ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਧਾਮ ਅਬੈ ਚਲੀਜੈ ਹਮਰੇ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹਜੋ ਕੁਬਜਾ ਹਰਿ ਸੋਂ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਮੁਖੁ ਦੇਖਕੈ ਰੀਝ ਰਹੀ ਸੁ ਕਹਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਬਿਨਹੀ ਡਰ ਸੋਂ ॥ ਹਰਿ ਜਾਨਜੋ ਕਿ ਮੈ ਮੈ ਰਹੀ ਬਸ ਹ੍ਵੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਜੋ ਤਿਹ ਸੋ ਛਰ ਸੋਂ ॥ ਕਰਿਹੌ ਤੁਮਰੋ ਸੁ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰਨ ਕੰਸ ਕੋ ਕੈ ਬਧ ਹੌ ਬਰਸੋਂ ॥ ੮੩੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੁਬਜਾ ਕੋ ਸੁਵਾਰਕੈ ਕਾਜ ਤਬੈ ਪੁਨ ਦੇਖਨ ਕੇ ਰਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗਜੋ ॥ ਧਾਇ ਗਜੋ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਧਨ ਸੁੰਦਰ ਕੋਂ ਸੋਊ ਦੇਖਨ ਲਾਗਜੋ ॥ ਭ੍ਰੂਤਨ ਤੇ ਕਰ ਤੇ ਸੁ ਮਨੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕੁਪਿ ਜਾਗਜੋ ਗਾਝੀ ਕਸੀਸ ਦਈ ਧਨ ਕੋ ਦ੍ਰਿੜਕੈ ਜਿਹ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਧਨ ਭਾਗਜੋ ॥੮੩੨॥ ਗਾਝੀ ਕਸੀਸ ਦਈ ਕੁਪਿਕੈ ਰੁਪ ਠਾਢ ਭਜੋ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਿਖੇ ॥ ਬਰ ਸਿੰਘ ਮਨੋ ਦ੍ਰਿਗ ਕਾਢਕੈ ਠਾਢੋ ਹੈ ਪੇਖੈ ਜੋਊ ਗਿਰੈ ਭ੍ਰਮ ਬਿਖੇ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਡਰਪਜੋ ਮਘਵਾ ਡਰਪਜੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੋਊ ਲੇਖ ਲਿਖੇ ॥ ਧਨ ਕੇ ਟੁਕਰੇ ਸੰਗ ਜੋ ਧਨ ਮਾਰਤ ਸਗਯ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਤਿਖੇ ॥ ੮੩੩ ॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਨਖ ਤੇਜ ਮੈ ਬਰਨਿਯੋਂ ਕਿਸਨ ਕਥਾ ਕੇ ਕਾਜ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਚੂਕ ਮੋ ਤੇ ਭਈ ਛਿਮੀਜੈ ਸੋ ਮਹਾਰਾਜ ॥ ੮੩੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਧਨ ਕੋ ਟੁਕਰਾ ਕਰਿ ਲੈ ਹਰਿ ਜੀ ਬਰ ਬੀਰਨ ਕੋ ਸੋਊ ਮਾਰਨ ਲਾਗਜੋ ॥ ਧਾਇ ਪਰੈ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਰ ਤਬੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕੁਪਿ ਜਾਗਜੋ ॥ ਫੇਰਿ ਲਗਜੋ ਤਿਨ ਕੋ ਹਰਿ ਮਾਰਨ ਜੁੱਧਹ ਕੇ ਰਸ ਮੋ ਅਨੁਰਾਗਜੋ ॥ ਸੌਰ ਭਜੋ ਅਤਿ ਠੌਰ ਤਹਾ ਸੁਨਕੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਿਵ ਜੂ ਉਠ ਭਾਗਜੋ ॥ ੮੩੫ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਤੀਨ ਲੋਕ ਪਤਿ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਤੈਨੈ ਠੌਰ ਜਹਾਂ ਬਰ ਬੀਰ ਅਤਿ ਸ੍ਵੈ ਰਹੇ ॥ ਐਸੇ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਜੈਸੇ ਬਾਢੀ ਕੇ ਕਟੇ ਤੇ ਰੂਖ ਗਿਰੇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਅਸ ਹਾਥਨ ਨਹੀ ਗਹੇ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਤਰੰਗਨੀ ਉਠੀ ਹੈ ਤਹਾਂ ਜੋਧਨ ਤੈ ਸੀਸ ਸਮ ਬਟੇ ਅਸਿ ਨੱਕ੍ਰ ਭਾਂਤ ਹ੍ਵੈ ਬਹੇ ॥ ਗੌਰੇ ਪੈ ਬਰਦ ਚੜਿ ਆਏ ਥੇ ਬਰਦਪਤਿ ਗੌਰੀ ਗੌਰਾ ਗੌਰੇ ਰੁਦ੍ ਰਾਤੇ ਰਾਤੇ ਹ੍ਵੈ ਰਹੇ ॥ ੮੩੬ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਕਾਨ੍ ਬਲਭਦ੍ ਜੂ ਨੈ ਕੀਨੋ ਰਨ ਭਾਗ ਗਏ ਭਟਨ ਸੁ ਭਟ ਠਾਢ ਕ੍ਵੈ ਰਹਜੋ ॥ ਐਸੇ ਝੂਮ ਪਰੇ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ਧਨ ਟੂਕਨ ਕੇ ਮਾਨੋ ਕੰਸ ਰਾਜਾ ਜੂ ਕੋ ਸਾਰੋ ਦਲ ਸ੍ਵੈ ਰਹਜੋ ॥ ਕੇਤੇ ਉਠ ਭਾਗੇ ਕੇਤੇ ਜੁਧ ਹੀ ਕੋ ਫੇਰਿ ਲਾਗੇ ਸੋਊ ਸਮ ਬਨ ਹਰ ਹਰਤਾ ਤੋ ਹ੍ਵੈ ਕਹਜੋ ॥ ਗਜਨ ਕੇ ਸੁੰਡਨ ਤੇ ਐਸੇ ਛੀਟੈ ਛੁਟੀ ਜਾਤੇ ਅੰਬਰ ਅਨੂਪ ਲਾਲ ਛੀਟ ਛਬਿ ਹ੍ਵੈ ਰਹਜੋ ॥ ੮੩੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਿਸਨ ਹਲੀ ਧਨ ਟੂਕ ਸੋ ਘਨ ਦਲ ਦਯੋ ਨਿਘਾਇ ॥ ਤਿਨ ਸੁਨਕੈ ਬਧ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪ ਔਪੁਨ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥ ੮੩੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਚਚ ਮੂੰਧ ਸਬੋ ਰਨ ਕੀ ਧਨ ਟੂਕਨ ਸੋ ਬਹੁਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਭਾਗ ਗਏ ਸੁ ਬਚੇ ਤਿਨ ਤੇ ਜੋਊ ਫੇਰਿ ਲਰੇ ਸੋਊ ਫੇਰਿ ਹੀ ਮਾਰੇ ॥ ਝੂਝ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪਰੀ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਤਹ ਸੈਨਤ ਕੇ ਸੁ ਚਲੇ ਪਰਨਾਰੇ ॥ ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਜੀਯ ਮੈ ਰਨ ਭੂਮ ਮਨੋ ਤਨ ਭੂਖਨ ਧਾਰੇ ॥ ੮੨੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰਜੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਦੁਹੂੰ ਰਿਪ ਬੀਰ ਕੇ ਬੀਰ ਘਨੇ ਹਨਿ ਦੀਨੇ ॥ ਹਾਨ ਬਿਖੈ ਜੋਊ ਜ੍ਵਾਨ ਹੁਤੇ ਸਜਿਆ ਏਹੁ ਤੇ ਜੋਊ ਸਾਜ ਨਵੀਨੇ ॥ ਸੋ ਝਟ ਭੂਮ ਗਿਰੇ ਰਨ ਕੀ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਚੀਨੇ ॥ ਯੌਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜੀਯ ਮੈ ਰਨ ਭੂਮ ਕੋ ਮਾਨਹੁ ਭੂਖਨ ਦੀਨੇ ॥ ੮੪੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਧਨ ਟੂਕਨ ਸੋ ਰਿਪ ਮਾਰ ਘਨੇ ਚਲ ਕੈ ਸੋਊ ਨੰਦ ਬਬਾਪਹਿ ਆਏ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਸਭ ਪਾਇ ਲਗੇ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਸੋ ਤਿਹ ਕੰਠ ਲਗਾਏ ॥ ਗੋ ਥੇ ਕਹਾ ਪੁਰ ਦੇਖਨ ਕੋਂ ਬਚਨਾਉਨ ਪੈ ਇਹ ਭਾਤ ਸੁਨਾਏ ॥ ਰੈਨ ਪਰੀ ਗ੍ਰਿਹ ਸੋਇ ਰਹੇ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਆਨੰਦ ਪਾਏ ॥ ੮੪੧ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਪਨ ਪਿਖਾ ਇਕ ਕੰਸ ਨੈ ਅਤੇ ਭਯਾਨਕ ਰੂਪ ॥ ਅਤਿ ਬਿਆਕੁਲ ਜੀਯ ਹੋਇਕੈ ਭ੍ਰਿੱਤ ਬੁਲਾਏ ਭੂਪ ॥ ੮੪੨ ॥ ਕੰਸ ਬਾਚ ਭ੍ਰਿੱਤਨ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭ੍ਰਿੱਤ ਬੁਲਾਇਕੈ ਰਾਜੈ ਕਹੀ ਇਕ ਖੇਲਨ ਕੋ ਰੰਗ ਭੂਮ ਬਨਾਵਹੁ ॥ ਗੋਪਨ ਕੋ ਇਕਠਾ ਰਖੀਯੋ ਹਮਰੇ ਸਬ ਹੀ ਦਲ ਕੋਂ ਸੁ ਬੁਲਾਵਹੁ ॥ਕਾਰਜ ਸੀਘ੍ਰ ਕਰੋ ਸੁਇਹੈ ਹਮਰੇ ਇਕ ਪੈ ਗਨ ਕਉ ਤਿਸਿਟਾਵਹੁ॥ ਖੇਲ ਬਿਖੈ ਤੁਮ ਮੱਲਨ ਠਾਢ ਕੈ ਆਪਸ ਬੈ ਕਸਿਕੈ ਕਟ ਆਵਹੁ ॥ ੮੪੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭ੍ਰਿੱਤ ਸਭੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਕੈ ਉਠ ਕੈ ਸੋਊ ਕਾਰਜ ਕੀਨੋ ॥ ਠਾਢ ਕੀਯੋ ਗਜ ਪੌਰ ਬਿਖੈ ਸੁਰਚਜੋ ਰੰਗ ਭੂਮ ਕੋ ਠੌਰ ਨਪੀਨੋ॥ ਮੱਲ ਜਹਾ ਰਿਪ ਬੀਰ ਘਨੇ ਪਿਖਿਏ ਰਿਪ ਆਵਤ ਜਾਹਿ ਪਸੀਨੋ ॥ ਐਸੀ ਬਨਾਇਕੈ ਠੌਰ ਸੋਊ ਹਰਿ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਨਸ ਭੇਜ ਸੁ ਦੀਨੋ ॥ ੮੪੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੇਵਕ ਲੈ ਇਨ ਸੰਗ ਚਲਜੋ ਚਲਿਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਕੇ ਪੌਰ ਪੈ ਆਯੋ ॥ ਐਕੈ ਕਹਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਘਰ ਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਆਗੇ ਪਿਖਜੋ ਗਜ ਮੱਤ ਮਹਾਂ ਕਹਜੋ ਦੂਰ ਕਰੋ ਗਜਵਾਨ ਰਿਸਾਯੋ ॥ਧਾਇ ਪਰਜੋ ਹਰਿ ਊਪਰ ਯੌਂ ਮਨੋ ਪੁੰਨ ਕੇ ਊਪਰਿ ਪਾਪ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ੮੪੫ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਗਜ ਮੱਤ ਮਹਾਂ ਭਰ ਸੁੰਡ ਲਏ ਤਟ ਸੁੰਦਰ ਸੋਊ ॥ ਸੋ ਤਬ ਹੀ ਘਨ ਸੋ ਗਰਜਯੋ ਜਿਹ ਕੀ ਸਮ ਉੱਪਮ ਔਰਨ ਕੋਊ ॥ ਪੇਟ ਤਰੇ ਤਿਹ ਕੇ ਪਸਰੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਬਧੀਯਾ ਅਰ ਜੋਊ ॥ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਜੀਯ ਮੈ ਅਪਨੇ ਰਿਪ ਸੋ ਮਨੋ ਖੇਲਤ ਦੋਊ ॥ ੮੪੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਬ ਕੋਪ ਕਰਜੋ ਮਨ ਮੈ ਹਰਿ ਜੂ ਤਿਹ ਕੋ ਤਬ ਦਾਂਤ ਉਖਾਰ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਏਕ ਦਈ ਗਜ ਸੁੰਡ ਬਿਖੈ ਕੁਪਿ ਦੂਸਰ ਸੀਸ ਕੇ ਬੀਚ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਚੋਟ ਲਗੈ ਸਿਰ ਬੀਚ ਘਨੀ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਮੁਰਝਾਇ ਪਯੋ ਹੈ॥ ਸੋ ਮਰ ਗਯੋ ਰਿਪ ਕੋ ਬਧ ਕੋ ਮਥਰਾ ਕੇ ਕੋ ਆਗਮ ਆਜ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ੮੪੭ ॥

ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਗਜ ਬਧਹਿ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤ ॥

ਅਥ ਚੰਡੂਰ ਮੁਸਟ ਜੁੱਧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੰਧ ਧਰਜੋ ਗਜ ਦਾਂਤ ਉਖਾਰ ਕੈ ਬੀਚ ਗਏ ਰੰਗ ਭੂਮ ਕੇ ਦੋਊ ॥*ਬੀਰਨ ਬੀਰ ਬਡੋਈ ਪਿਖਜੋ ਬਲਵਾਨ ਲਖਜੋ

*ਉਲੇਖ ਅਲੰਕਾਰ ਹੈ ਸਾਰਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਖੋ ਵਖ ਭਾਵ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਇਨ ਮੱਲਨ ਸੋਊ ॥ ਸਾਧਨ ਦੇਖਿ ਲਖਜੋ ਕਰਤਾ ਜਗ ਯਾ ਸਮਦੂਸਰ ਅਉਰਨ ਕੋਊ ॥ ਤਾਤ ਲਖਜੋ ਕਰਕੈ ਲਰਕਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਲਖਜੋ ਮਨ ਮੈ ਘਰਿ ਖੋਊ ॥ ੮੪੮ ॥ ਤੌ ਨ੍ਰਿਪ ਬੈਠ ਸਭਾ ਹੂ ਕੇ ਭੀਤਰ ਮੱਲਨ ਸੋ ਜਦੁਰਾਇ ਲਰਾਯੋ ॥ ਮੁਸਟ ਕੇ ਸਾਥ ਲਰਯੋ ਮੁਸਲੀ ਸੁ ਚੰਡੂਰ ਸੋ ਸਜਾਮ ਜੂ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਭੂਮਿ ਪਰੈ ਰਨ ਕੀ ਗਿਰਿ ਸੋ ਹਰਿ ਜੋ ਮਨ ਭੀਤਰ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ ॥ ਏਕ ਲਗੀ ਨ ਤਹਾ ਘਟਕਾ ਧਰਨੀ ਪਰ ਤਾਕਹੁ ਮਾਰ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ੮੪੯ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਚੰਡੂਰ ਮੁਸਟ ਮੱਲ ਬਧਹਿ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤ ॥

ਅਥ ਕੰਸ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰ ਲਏ ਰਿਪ ਬੀਰ ਦੋਊ ਨ੍ਰਿਪ ਭਉ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰਯੋ ॥ ਇਨ ਕੋ ਭਟ ਮਾਰਹੁ ਖੇਤ ਅਬੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹਯੋ ਅਰ ਸੋਰ ਕਰਯੋ ॥ ਜਦੁਰਾਇ ਭਰਥੂ ਤਬ ਪਾਨ ਲਗੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਯੋ ॥ ਜੋਊ ਆਇ ਪਰਯੋ ਹਰਿ ਪੈ ਕੁਪਕੈ ਹਰਿ ਥਾਪਰਸੋ ਸੋਊ ਮਾਰ ਡਰਯੋ ॥ ੮੫੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਕੂਦ ਤਬੈ ਤੰਗ ਭੂਮਹਿ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਥੋ ਸੁ ਜਹਾਂ ਤਹ ਹੀ ਪਗੁ ਧਾਰਯੋ ॥ ਕੰਸ ਲਈ ਕਰ ਢਾਲ ਸੰਭਾਰਕੈ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਅਸ ਖੈਂਚ ਨਿਕਾਰਯੋ ॥ ਦੌਰ ਦਈ ਤਿਹ ਕੇ ਤਨ ਪੈ ਹਰਿ ਢਾਧ ਗਏ ਅਤ ਦਾਵ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿਕੈ ਰਿਪ ਕੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਕੈ ਬਲ ਤਾਹਿ ਪਛਾਰਯੋ ॥ ੮੫੧ ॥ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਪਟਕਯੋ ਧਰ ਸੋਂ ਗਹਿ ਗੋਡਨ ਤੇ ਤਬ ਘੀਸ ਦਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰ ਹੁਲਾਸ ਬਢਯੋ ਜੀਯ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਪੁਰ ਭੀਤਰ ਸੋਰ ਪਯੋ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪਿਖੋ ਹਰਿ ਕੋ ਜਿਨ ਸਾਧਨ ਰਾਖਕੈ ਸਤ੍ਰੁ ਛਯੋ ॥ ਕਟ ਬੰਧਨ ਤਾਤ ਦਏ ਮਨ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਮੈ ਜਸ ਵਾਹਿ ਲਯੋ ॥ ੮੫੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਿਪ ਕੋ ਬਧਕੈ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜੂ ਬਿਸਰਾਤ ਕੇ ਘਾਟ ਕੇ ਊਪਰ ਆਯੋ ॥ ਕੰਸ ਕੇ ਬੀਰ ਬਲੀ ਜੁ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਦੇਖਤ ਸਜਾਮ ਕੋ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸੋ ਨ ਗਯੋ ਤਿਨ ਪਾਸ ਛਿਮਯੋ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਆਇਕੈ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਸੰਭਾਰ ਤਬੈ ਬਲ ਕੋ ਤਿਨ ਕੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ੮੫੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗਜ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਕੁਪ ਜੁਧ ਕਰਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਡਰਿਕੈ ਨਹੀ ਪੈਗੁ ਟਰੇ ॥ ਦੋਊ ਮੱਲ ਮਰੇ ਰੰਗ ਭੂਮ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਤਹਾਂ ਪਹਰੇ ਕੁਲਰੇ ॥ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ਕੋ ਮਾਰ ਗਏ ਜਮਨਾ ਤਟ ਬੀਰ ਭਿਰੇ ਸੋਊ ਆਨ ਮਰੇ ॥ ਰਖ ਸਾਧਨ ਸਤ੍ਰੁ ਸੰਘਾਰ ਦਏ ਨਭਿ ਤੇ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਫੂਲ ਪਰੇ ॥ ੮੫੪ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੁ ॥

ਅਥ ਕੰਸ ਬਧੂ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਪਹਿ ਆਵਤ ਭਈ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਦੁਖੁ ਮਾਨ ਮਨੈ ਤਜ ਧਾਮਨ ਕੌ ਹਰਿ ਜੂ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਆਇਕੈ ਸੋ ਘਿਘਿਆਤ ਭਈ ਹਰਿ ਪੈ ਦੁਖ ਕੀ ਸਭ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਡਾਹ ਦਯੋ ਸਿਰ ਊਪਰ ਕੋ ਪਟ ਪੈ ਤਿਹ ਭੀਤਰ ਛਾਰ ਮਿਲਾਈ ॥ ਕੰਠ ਲਗਾਇ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਰਹੀ ਭਰਤਾ ਹਰਿ ਜੂ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਗ੍ਰੀਵ ਨਿਵਾਈ ॥ ੮੫੫ ॥ ਰਿਪ ਕਰਮ ਕਰੇ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜੀ ਫਿਰਕੈ ਸੋਊ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਪਹਿ ਆਏ ॥ ਤਾ ਤਨ ਮਾਤ ਭਏ ਬਸਿ ਮੋਹ ਕੈ ਪੁਤ੍ ਦੁਹੂਨ ਕੋ ਸੀਸ ਨਿਵਾਏ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਲਖੇ ਤਿਨ ਕੋ ਕਰਿਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੋਹ ਬਢਾਏ ॥ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਅਤਿ ਭਾਂਤ ਕੇ ਭਾਵ ਕੈ ਬੰਧਨ ਪਾਇਨ ਤੇ ਛੁਟਵਾਏ ॥ ੮੫੬ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਕੰਸ ਕੇ ਕਰਮ ਕਰ ਤਾਤ ਮਾਤ ਕੋ ਛੁਰਾਵਤ ਭਏ ॥

ਅਥ ਕਾਨ੍ ਜੂ ਨੰਦ ਸੋ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥

ਚਲਿ ਆਇਕੈ ਸੋ ਫਿਰ ਨੰਦ ਕੇ ਧਾਮ ਕਿਧੌ ਤਿਨ ਸੋ ਬਿਨਤੀ ਅਤਿ ਕੀਨੀ ॥ ਹੌ ਬਸਦੇਵਹਿ ਕੋ ਸੁਤ ਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹਜੋ ਤਿਨ ਮਾਨਕੈ ਲੀਨੀ ॥ ਜਾਹੁ ਕਹਜੋ ਤੁਮ ਧਾਮਨ ਕੋ ਬਤੀਜਾ ਸੁਨ ਮੋਹ ਪ੍ਰਜਾ ਬ੍ਰਿਜ ਭੀਨੀ ॥ ਨੰਦ ਕਹਜੋ ਸੁ ਕਹਜੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਬਿਨ ਕਾਨ੍ ਭਈ ਸੁ ਪੁਰੀ ਸਭ ਹੀਨੀ ॥ ੮੫੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੀਸ ਝੁਕਾਇ ਗਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਸੋਕ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਜਿਉ ਕੋਊ ਭਾਤ ਮਰੇ ਪਛੁਤਾਤ ਹੈ ਪਜਾਰੋ ਕੋਊ ਮਨੋ ਭ੍ਰਾਤ ਛਯੋ ਹੈ ॥ ਪੈ ਜਿਮ ਰਾਜ ਬਡੇ ਰਿਪਰਾਜ ਕੀ ਪੈ ਰਨ ਮੈ ਪਤਿ ਖੋਇ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਯੋਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਬਸੁਦੇ ਠਗ ਸਜਾਮ ਮਨੋ ਧਨ ਲੂਟ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ੮੫੮ ॥ ਨੰਦ ਬਾਚ ਪੁਰ ਜਨ ਸੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੰਦ ਆਇ ਬ੍ਰਿਜਪੁਰ ਬਿਖੈ ਕਹੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੀ ਬਾਤ ॥ ਸੁਨਤ ਸੋਕ ਕੀਨੋ ਸਬੈ ਰੋਦਨ ਕੀਨੋ ਮਾਤ ॥ ੮੫੯ ॥ ਜਸੁਧਾ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਚਜੋ ਜਿਨ ਤਾਤ ਬਡੇ ਅਹਿ ਤੇ ਜਿਨਹੂ ਬਕਬੀਰ ਬਲੀ ਹਨਿ ਦੱਯਾ ॥ ਜਾਹਿ ਮਰਜੋ ਅਘ ਨਾਮ ਮਹਾਂ ਰਿਪੁ ਪੈ ਪਿਅਰਵਾ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭੱਯਾ ॥ ਜੋ ਤਪਸਜਾ ਕਰਿਕੈ ਪ੍ਰਭ ਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਪਰ ਪਾਇਨ ਲੱਯਾ ॥ ਸੋ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਛੀਨ ਲਯੋ ਹਮ ਤੇ ਸੁਨੀਯੇ ਸਖੀ ਪੂਤ ਕਨੱਯਾ ॥ ੮੬੦ ॥ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨੀਆ ਬਿਰਲਾਪੁ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਨਿਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਪੈ ਮਿਲਿਕੈ ਤਿਨ ਸੋਕ ਸੁ ਕੀਨੋ ॥ ਆਨੰਦ ਦੂਰਿ ਕਰਜੋ ਮਨ ਤੇ ਹਰਿ ਧਜਾਨ ਬਿਖੈ ਤਿਨਹੂ ਮਨ ਦੀਨੋ ॥ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਮੁਰਝਾਇ ਗਿਰੀ ਸੁ ਪਰਜੋ ਤਿਨਕੇ ਤਨ ਤੇ ਸੁ ਪਸੀਨੋ ॥ ਹਾਹ ਕੁਲੈਨ ਲਗੀ ਸਭਿ ਹੀ ਸੁ ਭਜੋ ਸੁਖ ਤੇ ਤਿਨਕੋ ਤਨ ਹੀਨੋ ॥ ੮੬੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਤਿ ਆਤਰ ਹ੍ਵੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰੀਤਹਿ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵੈ ॥ ਸੋਰਠ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਸਾਰੰਗ ਭੀਤਰ ਤਾਨ ਬਸਾਵੈ ॥ ਧਜਾਨ ਧਰੈ ਤਿਹ ਤੇ ਜੀਯ ਮੈ ਤਿਹ ਧਜਾਨਹਿ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਪਾਵੈ ॥ ਯੋ ਮੁਰਝਾਵਤ ਹੈ ਮੁਖ ਤਾ ਸਸਿ ਜਿਉ ਪਿਖ ਕੰਜ ਮਨੋ ਮੁਰਝਾਵੈ ॥ ੮੬੨ ॥ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਸੰਗ ਰਚੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਮਹੂੰ ਮਨ ਤੇ ਜਦੁਰਾਇ ਬਿਸਾਰੀ ॥ ਤਜਾਗ ਗਏ ਹਮ ਕੌਂ ਇਹ ਠੌਰ ਹਮ ਊਪਰ ਤੇ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤ ਸੁ ਟਾਰੀ ॥ ਪੈ ਕਹਿਕੈ ਨ ਕਛੂ ਪਠਜੋ ਤਿਹ ਭ੍ਰੀਜਨ ਕੇ ਬਸਿ ਭੇ ਗਿਰਧਾਰੀ॥ ਏਕ ਗਿਰੀ ਕਹੂੰ ਐਸੇ ਧਰਾ ਇਕ ਕੂਕਤ ਹੈ ਸੁ ਹਹਾਰੀ ਹਹਾਰੀ ॥ ੮੬੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੋ ਗ੍ਵਾਰਨ ਬੋਲਤ ਹੈ ਅਪਨੇ ਜੀਯ ਮੈ ਅਤਿ ਮਾਨ ਉਦਾਸੀ ॥ ਸੋਕ ਬਢਜੋ ਤਿਨਕੇ ਜੀਯ ਮੈ ਹਰਿ ਡਾਰ ਗਏ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਹਿਤ ਕੀ ਤਿਨ ਫਾਸੀ ॥ ਔਰਿ ਸਮਾਨ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਜਦੁਰਾਇਨ ਮਾਨਤ ਲੋਗਨ ਹਾਸੀ ॥ ਤਜਾਗ ਹਮੈ ਸੁ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਪੁਰਬਾਸਨ ਸੰਗ ਫਸੇ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸੀ ॥ ੮੬੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੋਦਨ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਮਿਲਿ ਐਸੇ ਕਹਜੋ ਅਤਿ ਹੋਇ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਤਜਾਗ ਬ੍ਰਿਜੈ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਗਏ ਤਜਿ ਨੇਹ ਅਨੇਹ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਏਕ ਗਿਰੈ ਧਕਜੋ ਕਹਿਕੈ ਇਕ ਐਸੇ ਸੰਭਾਰ ਕਹੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰੀ ॥ ਰੀ ਸਜਨੀ ਸੁਨੀਯੈ ਬਤੀਯਾਂ ਇ੍ਰਜ ਨਾਰ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਬਿਸਾਰੀ ॥ ੮੬੫ ॥ ਕਬਿਜੋ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਂਖਨ ਆਗਹਿ ਠਾਢ ਲਹੀ ਸਖੀ ਦੇਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹ ਹੋਤ ਦਿਖਾਈ ॥ ਜਾ ਸੰਗ ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਨ ਮੈ ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਜੀਯ ਮੈ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਹੋਤ ਤਜਜੋ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਨ ਸੋਨ ਸੰਦੇਸ ਪਠਜੋ ਜੀਯ ਕੈ ਸੁ ਢਿਠਾਈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਤ ਹੈ ਪਿਖੀਯੈ ਨਹੀਂ ਸਜਾਮ ਹਹਾ ਮੋਰੀ ਮਾਈ ॥ ੮੬੬ ॥ ਬਾਰਹ ਮਾਹ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫਾਗਨ ਮੈ ਸਖੀ ਡਾਰ ਗੁਲਾਲ ਸਭੈ ਹਰਿ ਮਿਉ ਬਨ ਬੀਚ ਰਮੈ ॥ ਪਿਚਕਾਰਨ ਲੈ ਕਰਿ ਗਾਵਤਿ ਗੀਤ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਤੌ ਨ ਸਮੈ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਕੇ ਬੀਚ ਕਿਧੌ ਮਨ ਕੇ ਕਰਿ ਦੂਰ ਗਮੈ ॥ ਅਰੁ ਤਜਾਗਤ ਮੈ ਸਭ ਧਾਮਨ ਕੀ ਇਹ ਸੁੰਦਰਿ ਸਜਾਮ ਕੀ ਮਾਨਤ ਮੈ ॥ ੮੬੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫੂਲਸੀ ਗ੍ਵਾਰਨ ਫੂਲ ਰਹੀ ਖਟਿਰੰਗਨ ਕੇ ਫੂਨ ਫੂਲ ਲੀਏ ॥ ਇਕ ਸਜਾਮ ਸੀਗਾਰ ਸੁ ਗਾਵਤ ਹੈ ਪੁਨ ਕੋ ਕਲਕਾ ਸਮ ਹੋ ਤਜੀਏ ॥ ਰਿਤ ਨਾਮਹਿ ਸਜਾਮ ਭਜੋ ਸਜਨੀ ਤਿਹ ਤੇ ਸਭ ਛਾਜ ਸੁ ਸਾਜ ਦੀਏ ॥ ਪਿਖਿ ਜਾ ਚਤੁਰਾਨਨ ਚੋਕ ਰਹੈ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਹੋਤ ਹੁਲਾਸ ਹੀਏ ॥ ੮੬੮ ॥ ਏਕ ਸਮੈ ਰਹੈ ਕਿੰਸਰ ਫੂਲਿ ਸਖੀ ਤਹ ਪੌਨ ਬਹੈ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਭੌਰ ਗੁੰਜਾਰਤ ਹੈ ਇਤ ਤੇ ਉਤ ਤੈ ਮੁਰਲੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬਜਾਈ ॥ ਰੀਝ ਰਹਿਯੋ ਸੁਨਿਕੈ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਬਰਨਜੋ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥ ਤੌਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੋ ਰਿਤ ਔਸਰ ਯਾਹਿ ਭਈ ਦੁਖਦਾਈ ॥ ੮੬੯ ॥ ਜੇਠ ਸਮੈ ਸਖੀ ਤੀਰ ਨਦੀ ਹਮ ਖੇਲਤ ਚਿਤ ਹੁਲਾਸ ਬਢਾਈ ॥ ਚੰਦਨ ਸੋ ਤਨ ਲੀਪ ਸਭੈ ਸੁ ਗੁਲਾਬਹਿ ਸੋ ਧਰਨੀ ਛਿਰਕਾਈ ॥ ਲਾਇ ਸੁਗੰਧ ਭਲੀ ਕਪਰਜੋ ਪਰ ਤਾਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਰਨੀ ਨਹੀਂ ਜਾਈ ॥ ਤੌਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਤੀ ਇਹ ਔਸਰ ਸਜਾਮ ਬਿਨਾ ਦੁਖਦਾਈ ॥ ੮੭੦ ॥ ਪੌਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਚਲੈ ਜਿਹ ਔਸਰ ਔਰ ਬਘੂਲਨ ਧੂਰ ਉਡਾਈ ॥ ਧੂਪ ਲਗੈ ਜਿਹ ਮਾਸ ਬੁਰੀ ਸੁਲਗੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਸੀਤਲ ਜਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਕੇ ਸੰਗ ਸਭੈ ਹਮ ਖੇਲਤ ਸੀਤਲ ਪਾਟਕ ਕਾ ਬਿਛਟਾਈ ॥ ਤੌ ਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤ ਔਸਰ ਯਾਹਿ ਭਈ ਦੁਖਦਾਈ ॥ ੮੭੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ਜੋਰ ਘਟਾ ਘਨ ਆਏ ਜਹਾਂ ਸਖੀ ਬੂੰਦਨ ਮੇਘ ਭਲੀ ਛਬਿ ਤਾਈ ॥ ਬੋਲਤ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਦਾਦਰ ਔ ਘਨ ਮੋਰਨ ਪੈ ਘਨਘੋਰ ਲਗਾਈ ॥ ਤਾਹੀ ਸਮੈ ਹਮ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਸੰਗ ਖੇਲਤ ਥੀ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਈ ॥ ਤੌਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤ ਔਸਰ ਯਾਹਿ ਭਈ ਦੁਖਦਾਈ ॥ ੮੭੨ ॥ ਮੇਘ ਪਰੈ ਕਬਹੂੰ ਉਘਰੈ ਸਖੀ ਛਾਇ ਲਗੈ ਦ੍ਰੁਮ ਕੀ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਕੇ ਸੰਗ ਫਿਰੈ ਸਜਨੀ ਰੰਗ ਫੂਲਨ ਕੇ ਹਮ ਬਸਤ੍ਰ ਬਨਾਈ ॥ ਖੇਲਤ ਕ੍ਰੀੜ ਕਰੈ ਰਸ ਕੀ ਇਹ ਔਸਰ ਕੋ ਬਰਨਜੋ ਨਹੀਂ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਜਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਸਨੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤ ਸਜਾਮ ਬਿਨਾ ਅਤਿ ਭੀ ਦੁਖੁਦਾਈ ॥ ੮੭੩ ॥ ਮਾਸ ਅਸੂ ਹਮ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਸੰਗ ਖੇਲਤ ਚਿੱਤ ਹੁਲਾਸ ਬਢਾਈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤਹਾਂ ਪੁਨ ਗਾਵਤ ਥੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਰਾਗਨ ਤਾਨ ਬਸਾਈ॥ਗਾਵਤ ਥੀ ਹਮ ਹੂੰ ਸੰਗ ਤਾਹੀ ਕੇ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਬਰਨਜੋ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤ ਸਜਾਮ ਬਿਨਾ ਅਬ ਭੀ ਦੁਖਦਾਈ॥ ੮੭੪ ॥ ਕਾਤਕ ਕੀ ਸਖੀ ਹਾਸ ਬਿਖੈ ਰਤ ਖੇਲਤ ਥੀ ਹਰਿ ਸੋ ਚਿਤ ਲਾਈ॥ਸੇਤਹੁ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਪਟ ਛਾਜਤ ਸੇਤ ਨਦੀ ਤਹ ਧਾਰ ਬਹਾਈ ॥ ਭੂਖਨ ਸੇਤਹ ਗੋਪਨ ਕੇ ਅਰੁ ਮੋ ਤਨ ਹਾਰ ਭਲੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਤੌਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤ ਔਸਰ ਯਾਹਿ ਭਈ ਦੁਖਦਾਈ ॥ ੮੭੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਘ ਸਮੈ ਸਬ ਸਜਾਮ ਕੇ ਸੰਗ ਹੁਇ ਖੇਲਤ ਥੀ ਮਨ ਆਨੰਦ ਪਾਈ ॥ ਸੀਤ ਲਗੈ ਤਬ ਦੂਰ ਕਰੈ ਹਮ ਸਜਾਮ ਕੇ ਅੰਗ ਸੋ ਅੰਗ ਮਿਲਾਈ ॥ਫੂਲ ਚੰਬੇਲੀ ਕੇ ਫੂਲ ਰਹੇ ਜਿਹ ਨੀਰ ਘਟਜੋ ਜਮੁਨਾ ਜੀਯ ਆਈ॥ ਤੌਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤ ਔਸਰ ਯਾਹਿ ਭਈ ਦੁਖਦਾਈ ॥ ੮੭੬ ॥ ਬੀਚ ਸਰਦ ਰੁਤ ਕੇ ਸਜਨੀ ਹਮ ਖੇਲਤ ਸਜਾਮ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤ ਲਗਾਈ ॥ ਆਨੰਦ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਤਜਕੈ ਸਭ ਹੀ ਜੀਯ ਕੀ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਨਾਰਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀਨ ਬਿਖੈ ਮਨ ਕੀ ਤਜਿਕੈ ਸਭ ਸੰਕ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥ ਤਾਂ ਸੰਗ ਸੋ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤ ਸਜਾਮ ਬਿਨਾ ਅਬ ਭੀ ਦੁਖਦਾਈ ॥ ੮੭੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਘ ਬਿਖੈ ਮਿਲਕੈ ਹਰਿ ਸੋ ਹਮਰੋ ਰਸ ਰਾਸਕੀ ਖੇਲ ਮਚਾਈ ॥ ਕਾਨ ਬਜਾਵਤ ਥੋ ਮੁਰਲੀ ਤਿਹ ਔਸਰ ਕੋ ਬਰਨਜੋ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥ ਫੂਲ ਰਹੇ ਤਿਹ ਫੂਲ ਭਲੇ ਪਿਖਿਜੈ ਜਿਹ ਰੀਝ ਰਹੇ ਸੁਰਰਾਈ ॥ ਤੌਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤ ਸਜਾਮ ਬਿਨਾ ਅਬ ਭੀ ਦੁਖਦਾਈ ॥ ੮੭੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਜਾਮ ਚਿਤਾਰ ਸਭੈ ਤਹ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਬਡਭਾਗੀ ॥ ਤਜਾਗ ਦਈ ਸੁਧ ਔਰ ਸਭੈ ਹਰਿ ਬਾਤਨ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ ਪਾਗੀ ॥ ਏਕ ਗਿਰੀ ਧਰ ਹੂੰ ਬਿਸੁਧੀ ਇਕ ਪੈ ਕਰੁ ਨਾਹੀ ਬਿਖੈ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਕੈ ਸੁਧ ਸਜਾਮ ਕੇ ਖੇਲਨ ਕੀ ਮਿਲਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨ ਰੋਵਨ ਲਾਗੀ ॥ ੮੭੯ ॥ ਇਤਿ ਗੋਪੀਅਨ ਕੋ ਬਿਲਾਪ ਪੂਰਨੰ ॥

ਅਥ ਕਾਨ ਜੁ ਮੰਤ੍ਰ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਸੀਖਨ ਸਮੈ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥

ਉਤ ਤੇ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੀ ਭੀ ਦਸਾ ਇਤ ਕਾਨ੍ ਕਥਾ ਭਈ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਊ ॥ ਲੀਪਕੈ ਭੂਮਹਿ ਗੋਬਰ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਪੋਂਹਤਿ ਗਾਊ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬੈਠਾਇਕੈ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਕਬਿ ਪੈ ਗਰਗੈ ਸੁ ਪਵਿਤ੍ਰਹਿ ਠਾਊ ॥ ਮੰਤ੍ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਕੋ ਤਾਹਿ ਦਯੋ ਜੋਊ ਹੈ ਭੁਗੀਆ ਧਰਨੀ ਧਰਨਾਊ ॥ ੮੮੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਡਾਰ ਜਨੇਊ ਸੁ ਸਜਾਮ ਗਰੈ ਫਿਰਕੈ ਤਿਹ ਮੰਤ੍ ਸੁ ਸੋਨ ਮੈ ਦੀਨੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿਕੈ ਹਰਿ ਪਾਇ ਪਰਜੋ ਗਰਗੈ ਬਹੁ ਭਾਤਨ ਕੋ ਧਨ ਦੀਨੋ ॥ ਅਸ੍ ਬਡੋ ਗਜ ਰਾਜ ਔ ਉਸਟ ਦਏ ਪਟ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ ॥ ਲਾਲਪਨੇ ਅਰੁ ਸਬਜ ਮਨੀ ਤਿਹ ਪਾਇ ਪਰਿਓ ਹਿਤ ਆਨੰਦ ਕੀਨੋ ॥ ੮੮੧ ॥ ਮੰਤ੍ ਪਰੋਹਤ ਦੈ ਹਰਿ ਕੋ ਧਨੁ ਲੈ ਬਹੁਤੋ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਤਜਾਗ ਸਬੈ ਦੁਖ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਆਨੰਦ ਬੀਚ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸੋ ਧਨ ਪਾਇ ਤਹਾਂ ਤੇ ਚਲਜੋ ਚਲਿਕੈ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਭੀਤਰ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਮਿਤ੍ਰ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਗ੍ਰਹ ਤੇ ਸਭ ਦਾਰਿਦ ਦੂਰ ਪਰਾਯੋ ॥ ੮੮੨ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨਿ ਜੂ ਕੋ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਾਇ ਜਗਜੋਪਵੀਤ ਡਾਰਾਗਰੇ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੁ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥

ਮੰਤ੍ਰ ਪਰੋਹਤ ਤੇ ਹਰਿ ਲੈ ਅਪਨੇ ਰਿਪ ਕੋ ਫਿਰ ਤਾਤ ਛਡਾਯੋ ॥ ਛੂਟਤ ਸੋ ਹਰਿ ਰੂਪੁ ਨਿਹਾਰਕੈ ਆਇਕੈ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਰਾਜੁ ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਤੁਮ ਲੇਹੁ ਜੂ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੈ ਜਦੁਰਾਇ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਆਨੰਦ ਭਯੋ ਜਗ ਮੈ ਜਸ ਭਯੋ ਹਰਿ ਸੰਤਨ ਕੋ ਦੁਖ ਦੂਰ ਪਰਾਯੋ ॥ ੮੮੩ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜਬੈ ਰਿਪ ਕੋ ਬਧਕੈ ਰਿਪ ਤਾਤ ਕੋ ਰਾਜ ਦ੍ਰਿਧੋ ਫਿਰਿ ਦੀਨੋ ॥ ਦੇਤ ਉਦਾਰ ਸੁ ਜਿਉ ਦਮਰੀ ਤਿਹ ਕੋ ਇਮਕੈ ਫੁਨ ਰੰਚਨ ਲੀਨੋ ॥ ਮਾਰਕੈ ਸਤ੍ਰ ਅਭੇਖ ਕਰੇ ਸੁ ਦਯੋ ਸਭ ਸੰਤਨ ਕੇ ਸੁਖ ਜੀਨੋ ॥ ਅਸਤ੍ਰਨਿ ਕੀ ਬਿਧਿ ਸੀਖਨੈ ਕੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਹਲੀ ਮੁਸਲੀ ਮਨ ਕੀਨੋ ॥ ੮੮੪ ॥ ਇਤਿ ਰਾਜਾ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਨੰ ॥

ਅਥ ਧਨਖ ਬਿਦਿਆ ਸੀਖਨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥

ਆਇਸ ਪਾਇ ਪਿਤਾ ਤੇ ਦੋਊ ਧਨ ਸੀਖਨ ਕੀ ਬਿਧਿ ਕਾਜ ਚਲੇ ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਮੁਖਿ ਕੀ ਸਮ ਚੰਦ੍ ਪ੍ਰਭਾ ਜੋਊ ਬੀਰਨ ਤੇ ਬਰ ਬੀਰ ਭਲੇ ॥ ਗੁਰ ਪਾਸ ਸੰਦੀਪਨ ਕੇ ਤਬ ਹੀ ਦਿਨ ਥੋਰਨਿ ਮੈ ਭਏ ਜਾਇ ਖਲੇ ॥ ਜਿਨਹੂੰ ਕ੍ਰੁਪਿਕੈ ਮੁਰ ਨਾਮ ਮਰਯੋ ਜਿਨਹੂੰ ਛਲ ਸੋ ਬਲ ਰਾਜ ਛਲੇ ॥ ੮੮੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚੌਸਠ ਦਿਵਸ ਮੈ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਹੀ ਤਿਹ ਤੇ ਬਿਧ ਸੀਖ ਸੁ ਲੀਨੀ ॥ ਪੈਸਠਵੈ ਦਿਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭੇ ਗੁਰ ਸੋ ਉਠਕੈ ਬਿਨਤੀ ਇਹ ਕੀਨੀ ॥ ਤੈ ਗੁਰ ਪੂਛ ਕਿਧੋ ਤ੍ਰਿਯ ਤੇ ਸੁਤ ਹੂੰ ਕੀ ਸੁ ਬਾਤ ਪੈ ਮਾਂਗਕੈ ਲੀਨੀ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਸੈਨਨ ਬੀਚ ਦੁਹੂ ਜੋਊ ਵਾਹਿ ਕਹੀ ਤਿਹ ਕੋ ਸੋਈ ਦੀਨੀ ॥੮੮੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੋਊ ਬੀਰ ਬਡੇ ਰਥ ਬੈਠ ਦੋਊ ਚਲਿਕੈ ਤਟ ਸੋ ਨਦੀਆ ਪਤ ਆਏ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਰੂਪੁ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਬਚਨਾ ਤਿਨ ਸੀਸ ਝੁਕਾਇ ਸੁਨਾਏ ॥ ਏਕ ਬਲੀ ਇਹ ਬੀਚ ਰਹੈ ਨਹੀ ਜਾਨਤ ਹੈ ਤਿਨਹੂੰ ਕਿ ਚੁਰਾਏ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਬੀਚ ਧਸੇ ਜਲ ਕੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਦੁਹੂੰ ਮਿਲਿ ਸੰਖ ਬਜਾਏ ॥ ੮੮੭ ॥ ਬੀਚ ਧਸੇ ਜਲ ਕੇ ਜਬ ਹੀ ਇਕ ਰੂਪ ਭਯਾਨਕ ਦੈਤ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਤਿਹ ਕੋਪ ਭਰੇ ਗਹਿ ਆਯੁਧ ਪਾਨ ਘਨੋ ਰਨ ਪਾਰਯੋ ॥ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਦਿਨ ਬੀਸ ਤਹਾਂ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸ ਪੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਮਰੈ ਮ੍ਰਿਗ ਕੋ ਤਿਮ ਸੋ ਕ੍ਰੁਪਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਪਛਾਰਯੋ ॥ ੮੮੮ ॥ ਇਤਿ ਦੈਤ ਬਧਹ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰਕੈ ਰਾਕਸ ਕੋ ਤਬਹੀ ਤਿਹ ਕੇ ਉਰ ਤੇ ਹਰਿ ਸੰਖ ਨਿਕਾਰਯੋ ॥ ਬੇਦਨ ਕੀ ਜਿਹ ਤੇ ਧੁਨ ਹੋਵਤ ਕਾਢ ਲੀਯੋ ਸੋਊ ਜੋ ਰਿਪੁ ਮਾਰਯੋ ॥ ਤੈ ਹਰਿ ਜੂ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਸੁਤ ਸੂਰਜ ਕੇ ਪੁਰ ਮੈ ਪਗ ਧਾਰਯੋ ॥ ਸੋ ਲਖਕੈ ਹਰਿ ਪਾਇ ਪਰਯੋ ਮਨ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ੮੮੯ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੂਰਜ ਕੇ ਸੁਤ ਮੰਡਲ ਮੈ ਜਦੁਨੰਦਨ ਟੇਰ ਕਹਜੋ ਮੁਖ ਸੋਂ ॥
*ਮੈ ਗੁਰ ਕੇ ਸੁਤ ਹਿਯਾਂ ਨ ਕਹੂੰ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹਜੋ ਸੁ ਕਿਧੌ ਜਮ ਸੋਂ ॥
ਜਬ ਅੱਸੇ ਕਹਜੋ ਨ ਫਿਰੈ ਜਮਲੋਕ ਤੇ ਦੇਵਨ ਕੇ ਫੁਨ ਆਇਸ ਸੋਂ ॥
ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਦੇਹੁ ਕਹਜੋ ਕਰਿ ਫੇਰਨ ਪੰਡਿਤ ਬਾਮਨ ਕੇ ਸੁਤ ਸੋਂ॥੯੯੦॥
ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਮ ਆਇਸ ਪਾਇ ਕਿਧੌ ਹਰਿ ਤੇ ਹਰਿ ਕੇ ਸੋਊ ਪਾਇਨ ਆਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਲੈ ਤਿਨ ਕੋਂ ਜਦੁਰਾਇ ਚਲਯੋ ਅਤ ਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਲਜਾਇਕੈ ਤਾਹੀ ਕੋ ਪੈ ਸੰਗ ਕੈ ਗੁਰ ਪਾਇਨ ਊਪਰ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਹੋਇ ਬਿਦਾ ਤਬ ਹੀ ਗੁਰ ਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਪੁਨੇ ਪੁਰ ਆਯੋ ॥ ੯੯੧ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਿਲੇ ਆਇਕੈ ਕੁਟੰਬ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ॥ ਸੁਖ ਤਿਹ ਕੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਯੋ ਚਿਤਵਨ ਗਈ ਪਰਾਇ ॥ ੯੯੨ ॥ ਇਤਿ ਧਨ ਸੀਖ ਗੁਰ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਲਿਆਇ ਦੀਏ ਸਮਾਪਤ ॥

ਅਥ ਊਧੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੇਜਾ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥

ਸੋਵਤ ਹੀ ਇਹ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਨ ਸਿਉ ਇਹ ਕਾਰਜ ਕੱਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਤੇ ਬੁਲਾਇਕੈ ਊਧਵ ਭੇਜ ਕਹਯੋ ਤਿਹ ਠੌਰਹਿ ਦੱਯੋ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਜਾਇ ਸੰਤੋਖ ਕਰੇ ਸੁ ਸੰਤੋਖ ਕਰੈ ਹਮਰੀ ਧ੍ਰਮ ਮੱਯੋ॥ ਯਾਤੇ ਨ ਬਾਤ ਭਲੀ ਕਛੂ ਔਰ ਹੈ ਮੋਹਿ ਬਿਬੇਕਹਿ ਕੋ ਝਗਰੱਯੋ ॥ ੯੯੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਤੇ ਬੁਲਾਇਕੈ ਊਧਵ ਪੈ ਬ੍ਰਿਜਭੂਮਹਿ ਭੇਜ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਚਲਿ ਨੰਦ ਕੈ ਧਾਮ ਗਯੋ ਬਤੀਯਾ ਕਹਿ ਸੋਕ ਅਸੋਕ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਨੰਦ ਕਹਯੋ ਸੰਗਿ ਊਧਵ ਕੇ ਕਬਹੂੰ ਹਰਿ ਜੀ ਮੁਹਿ ਚਿੱਤ ਕਯੋ ਹੈ ॥ ਯੋ ਕਹਿਕੈ ਸੁਧ ਸਜਾਮਹਿ ਕੈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਮੁਰਝਾਇ ਪਯੋ ਹੈ॥੯੯੪॥ ਜਬ ਨੰਦ ਪਰਯੋ ਗਿਰ ਭ੍ਰੂਮ ਬਿਖੈ ਤਬ ਯਾਹਿ ਕਹਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਅਏ ॥ ਸੁਨਿਕੈ ਬਤੀਯਾਂ ਉਠ ਠਾਢ ਭਯੋ ਮਨ ਕੇ ਸਭ ਸੋਕ ਪਰਾਇ ਗਏ ॥ ਉਠਿਕੈ ਸੁਧਿ ਸੋ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹਯੋ ਹਮ ਜਾਨਤ ਊਧਵ ਪੇਚ ਕਏ ॥ ਤਜਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਪੁਰ ਬੀਚ ਗਏ ਫਿਰਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਨਹੀ ਸਜਾਮ ਅਏ ॥ ੯੯੫ ॥ ਸਜਾਮ ਗਏ ਤਜਿਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਗਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖੁ ਦੀਨੋ ॥ ਊਧਵ ਬਾਤ ਸੁਨੇ ਹਮਰੀ ਤਿਹ ਕੇ ਬਿਨੁ ਭਜੇ ਹਮਰੋ ਪੁਰ ਹੀਨੋ ॥ ਦੈ ਬਿਧਿ ਨੈ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਹ ਬਾਲਕ ਪਾਪ ਬਿਨਾ ਹਮ ਤੇ ਫਿਰਿ ਛੀਨੋ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਇ ਰਹਯੋ ਬਹੁ ਸੋਕ ਬਢਯੋ ਅਤਿ ਰੋਦਨ ਕੀਨੋ ॥ ੯੯੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਹਿਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਪਰਯੋ ਧਰਿ ਪੈ ਉਠ ਫੇਰ ਕਹਯੋ ਸੰਗ ਊਧਵ ਇਉ ॥ ਤਜਿਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਸਜਾਮ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਹਮ ਸੰਗ ਕਹੋ ਅਬ ਕਾਰਨ ਕਿਉ ॥ ਤੁਮਰੇ ਅਬ ਪਾਇ ਲਗੋ ਉਠਕੈ ਸੁ ਭਈ ਬਿਰਥਾ ਸੁ ਕਹੋ ਸਭ ਜਿਉ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਨਹੀ ਲੇਤ ਕਛੂ ਸੁਧਿ ਹੌ ਮੁਹਿ ਪਾਪ ਪਛਾਨ ਕਛੂ ਰਿਸ ਸਿਉ ॥ ੯੯੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਨਿਕੈ ਤਿਨ ਊਧਵ ਜੋ ਬਤੀਯਾ ਇਹ ਭਾਂਤਨਿ ਸਿਉ ਤਿਹ ਉੱਤਰ ਦੀਨੋ ॥ ਥੋ ਸੁਤ ਸੋ ਬਸਦੇਵਹਿ ਕੋ ਤੁਮ ਤੇ ਸਭ ਪੈ ਪ੍ਰਭ ਚੂ ਨਹੀ ਛੀਨੋ ॥ ਸੁਨਿਕੈ ਪੁਰਿਕੈ ਪਤਿ

---

*ਗੁਰੂ ਦੇ ਪੁਤ੍ਰ ਜਮ ਤੋਂ ਮੋੜ ਕੇ ਲੈ ਆਂਦੇ, ਇਹ ਅਵਤਾਰਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਹਨ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਯੌਂ ਬਤੀਯਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਉਸਾਸ ਕਹੈ ਤਿਨ ਲੀਨੋ॥ ਧੀਰ ਗਯੋ ਛੁਟ ਰੋਵਤ ਭਯੋ ਇਨਹੂੰ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਰੋਦਨ ਕੀਨੋ ॥ ੯੯੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਠਿ ਊਧਵ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਪੁਰ ਕੇ ਪਤਿ ਸੋ ਕਛੁ ਸੋਕ ਨ ਕੀਜੈ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੀ ਮੁਹਿ ਜੋ ਬਤੀਯਾ ਤਿਹ ਕੀ ਬਿਰਥਾ ਸਭ ਹੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ॥ ਜਾਕੀ ਕਥਾ ਸੁਨਿ ਹੋਤ ਖੁਸੀ ਮਨ ਦੇਖਤ ਹੀ ਜਿਹ ਕੋ ਮੁਖ ਜੀਜੈ॥ ਵਾਹਿ ਕਹਯੋ ਨਹਿ ਚਿੰਤ ਕਰੋ ਨ ਕਛੂ ਇਹ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਫੁਨ ਛੀਜੈ॥ ੯੯੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਨਿਕੈ ਇਮ ਊਧਵ ਤੇ ਬਤੀਯਾ ਫਿਰ ਊਧਵ ਕੋ ਸੋਊ ਪੂਛਨ ਲਾਗਯੋ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਥਾ ਸੁਨਿ ਚਿੱਤ ਕੇ ਬੀਚ ਹੁਲਾਸ ਬਢਯੋ ਸਭ ਹੀ ਦੁਖੁ ਭਾਗਯੋ॥ ਔਰ ਦਈ ਸਭ ਛੈਰ ਕਥਾ ਹਰਿ ਬਾਤ ਸੁਨੈਬੇ ਬਿਖੈ ਅਨੁਰਾਗਯੋ॥ ਧਯਾਨ ਲਗਾਵਤ ਜਿਉ ਜੁਗੀਯਾ ਇਹ ਤਿਉ ਹਰਿ ਧਯਾਨ ਕੇ ਭੀਤਰ ਪਾਗਯੋ॥ ੯੦੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਊਧਵ ਜਾਤ ਭਯੋ ਬ੍ਰਜ ਮੈ ਤਿਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੀ ਸੁਧ ਪਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸੋਕ ਕੋ ਧਾਮ ਹੁਤੋ ਦ੍ਰੁਮ ਠੌਰ ਰਹੇ ਸੁ ਤਹਾਂ ਮੁਰਝਾਈ ॥ ਮੋਨ ਰਹੀ ਗ੍ਰਹ ਬੈਠ ਤ੍ਰੀਯਾ ਮਨੋ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਇਹ ਤੇ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਸੁਨੇ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਭਈ ਨਹਿ ਆਇ ਸੁਨੇ ਫਿਰਿ ਭੀ ਦੁਖਦਾਈ ॥ ੯੦੧ ॥ ਊਧਵ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਊਧਵ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੋ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਮਾਰਗ ਜਾਹਿ ਕਹਯੋ ਚਲੀਯੈ ਜੋਊ ਕਾਜ ਕਹਯੋ ਸੋਊ ਕਾਰਜ ਕੀਜੈ ॥ ਜੋਗਨਿ ਢਾਰ ਸਭੈ ਪਟ ਹੋਵਹੁ ਯੌਂ ਤੁਮ ਸੋ ਕਹਯੋ ਸੋਊ ਕਰੀਜੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੀ ਓਰ ਰਹੋ ਲਿਵ ਲਾਇ ਰੀ ਯਾਤੇ ਕਛੂ ਤੁਮਰੋ ਨਹੀ ਛੀਜੈ ॥ ੯੦੨ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਨ ਊਧਵ ਤੇ ਬਿਧਿ ਯਾ ਬਤੀਯਾ ਤਿਨ ਊਧਵ ਕੋ ਇਮ ਉਤਰੁ ਦੀਨੋ ॥ ਜਾ ਸੁਨਿ ਬਯੋਗ ਹੁਲਾਸ ਘਟੈ ਜਿਹ ਕੇ ਸੁਨਏ ਦੁਖ ਹੋਵਤ ਜੀ ਨੋ ॥ ਤਜਾਗ ਗਏ ਤੁਮਹੋ ਹਮ ਕੋ ਹਮਰੋ ਤੁਮਰੇ ਰਸ ਮੈ ਮਨੁ ਭੀਨੋ ॥ ਯੌ ਕਹਯੋ ਤਾ ਸੰਗ ਯੌ ਕਹੀਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਤੁਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥ ੯੦੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫਿਰਕੈ ਸੰਗ ਊਧਵ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਨ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਤਜਾਗ ਗਏ ਨ ਲਈ ਸੁਧਿ ਹੈ ਰਸ ਸੋ ਹਮਰੋ ਮਨੂਆ ਤੁਮ ਜਾਰਯੋ ॥ ਇਉ ਕਹਿਕੈ ਪੁਨ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਕਿਧੌ ਕਬਿ ਯੌਂ ਜਸੁ ਸਾਰਯੋ ॥ ਊਧਵ ਸਜਾਮ ਸੋ ਯੌ ਕਹੀਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਤੁਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ੯੦੪ ॥ ਫੇਰਿ ਕਹਯੋ ਇਮ ਊਧਵ ਸੋ ਜਬ ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸ ਭੀਨੀ ॥ ਜੋ ਤਿਨ ਸੋ ਕਹਯੋ ਊਧਵ ਇਉ ਤਿਨ ਊਧਵ ਸੋ ਬਿਨਤੀ ਇਹ ਕੀਨੀ ॥ ਕੰਚਨ ਸੋ ਜਿਨ ਕੋ ਤਨ ਥੋ ਜੋ ਊਹਾ ਨ ਬਿਖੈ ਹੁਤੀ ਗ੍ਵਾਰ ਨਵੀਨੀ ॥ ਊਧਵ ਜੂ ਹਮ ਕੋ ਤਜਿ ਕੈ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨ ਸਜਾਮ ਕਛੂ ਸੁਧ ਲੀਨੀ ॥ ੯੦੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਕਹੈ ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਇਕ ਕੋਪ ਕਹੈ ਜਿਨ ਤੇ ਹਿਤ ਭਾਗਯੋ ॥ ਊਧਵ ਜੂ ਜਿਹ ਦੇਖਨ ਕੋਂ ਹਮਰੋ ਮਨੂਆ ਅਤਿ ਹੀ ਅਨੁਰਾਗਯੋ ॥ ਸੋ ਹਮ ਕੋ ਤਜਿ ਗਯੋ ਪੁਰ ਮੈ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ ਪਾਗਯੋ ॥ ਜਉ ਹਰਿ ਜੂ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਤਜੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਨ ਭੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਤਿਆਗਯੋ ॥ ੯੦੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕਨ ਯੌਂ ਕਹਯੋ ਸਜਾਮ ਤਜਯੋ ਇਕ ਐਸੇ ਕਹੈ ਹਮ ਕਾਮ ਕਰੈਗੀ ॥ ਭੇਖ ਜਿਤੇ ਕਹਯੋ ਜੋਗਨ ਕੇ ਤਿਤ ਨੇ ਹਮ ਆਪਨੇ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਅੰਗ ਡਰੈਗੀ ॥ ਏਕ ਕਹੈ ਹਮ ਜਹੈ ਤਹਾਂ ਇਕ ਐਸੇ ਕਹੈ ਗੁਨਿ ਹੀ ਉਚਰੈਗੀ ॥ ਏਕ ਕਹੈ ਹਮ ਧੈ ਮਰਿਹੈ ਬਿਖ ਇਕ ਯੌਂ ਕਹੈ ਧਯਾਨ ਹੀ ਬੀਚ ਮਰੈਗੀ ॥ ੯੦੭ ॥ ਉਧਵ ਬਾਚ ਗੋਪਨ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਿਖਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੀ ਇਹ ਭਾਂਤ ਦਸਾ ਬਿਸਮੈ ਹੁਇ ਉਧਵ ਯੌਂ ਉਚਰੇ ॥ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਤੁਮਰੀ ਹਰਿ ਸੋ ਬਲ ਪ੍ਰੀਤ ਘਨੀ ਇਹ ਕਾਮ ਕਰੇ ॥ ਜੌਊ ਸਜਾਮ ਪਠਜੋ ਤੁਮ ਪੈ ਹਮ ਕੌਂ ਇਹ ਰਾਵਲ ਭੇਖਨ ਅੰਗ ਧਰੋ ॥ ਤਜਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਪੁਨ ਕਾਜ ਸਭੈ ਸਖੀ ਮੋਰੇ ਹੀ ਧਯਾਨ ਕੈ ਬੀਚ ਅਰੋ ॥ ੯੦੮ ॥ ਗੋਪਿਨ ਬਾਚ ਊਧਵ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਸਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਮੁਹਿ ਕਾਨਨ ਸਜਾਮ ਤਟੰਕ ਧਰਾਏ ॥ ਕੰਚਨ ਕੇ ਬਹੁ ਮੋਲ ਜਰੇ ਨਗ ਬ੍ਰਹਮ ਸਕੈ ਉਪਮਾਨ ਗਨਾਏ ॥ ਬਜ੍ ਲਗੇ ਜਿਨ ਬੀਚ ਛਟਾ ਚਮਕੇ ਚਹੁੰ ਓਰ ਧਰਾ ਛਬਿ ਪਾਏ ॥ ਤੌਨ ਸਮੈ ਹਰਿ ਵੈ ਦਏ ਉਧਵ ਦੈ ਅਬ ਰਾਵਲ ਭੇਖ ਪਠਾਏ ॥ ੯੦੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਕਹੈ ਹਮ ਜੋਗਨ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਕਹੈ ਇਕ ਸਜਾਮ ਕਹਜੋ ਹੀ ਕਰੈਂਗੀ ॥ ਡਾਰ ਬਿਭੂਤ ਸਭੈ ਤਨ ਪੈ ਬਟੂਆ ਚਿਪੀਆ ਕਰ ਬੀਚ ਧਰੈਂਗੀ ॥ ਏਕ ਕਹੈ ਹਮ ਜਾਹਿ ਤਹਾਂ ਇਕ ਯੌਂ ਕਹੈ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਖਾਇ ਮਰੈਂਗੀ ॥ ਏਕ ਕਹੈ ਬਿਰਹਾਗਨ ਕੌਂ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ਤਾਹੀ ਕੇ ਸੰਗ ਜਰੈਂਗੀ[1] ॥ ੯੧੦ ॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਊਧਵ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਅਪਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹਜੋ ਇ੍ਖ ਭਾਨ ਕੀ ਜਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਗਏ ਮਥਰਾ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਹੋ ਅਬਧੋਂ ਹਮਰੀ ਗਤਿ ਕਾਈ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਪੁਰ ਕੀ ਤ੍ਰੀਯ ਕੌ ਸੁਛਕੈ ਤਿਨਕੇ ਰਸ ਮੈ ਜੀਯ ਆਈ ॥ ਕਾਨ੍ ਲਜੋ ਕੁਬਜਾ ਬਸਿਕੈ ਟਸਕਜੋ ਨ ਹੀਜੋ ਕਸਕਜੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥ ੯੧੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੇਜ ਬਨੀ ਸੰਗ ਫੂਲਨ ਸੁੰਦਰ ਚਾਦਨੀ ਰਾਤ ਭਲੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਸੇਤ ਬਹੇ ਜਮੁਨਾ ਪਟ ਹੈ ਸਿਤ ਮੋ ਤਨ ਹਾਰ ਗਰੇ ਛਬਿ ਛਾਈ ॥ ਮੈ ਨ ਚੜਜੋ ਸਰਿ ਲੈ ਬਰਕੈ ਬਧਬੇ ਹਮ ਕੋ ਬਿਨ ਜਾਨ ਕਨ੍ਹਾਈ॥ਸੋਊ ਲਜੋ ਕੁਬਜਾ ਬਸਕੈ ਟਸਕਜੋ ਨ ਹੀਜੋ ਕਸਕਜੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥ ੯੧੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਤ ਬਨੀ ਘਨ ਕੀ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸਜਾਮ ਸੀਂਗਾਰ ਭਲੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਬਹੈ ਜਮੁਨਾ ਤਰਏ ਇਹ ਜਾ ਬਿਨ ਕੋ ਨਹੀ ਸਜਾਮ ਸਹਾਈ ॥ ਸਜਾਮਹਿ ਮੈ ਨ ਲਗਜੋ ਦੁਖ ਦੇਵਨ ਐਸੇ ਕਹਜੋ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨਹਿ ਜਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਲਜੋ ਕੁਬਜਾ ਬਸਿ ਕੈ ਟਸਕਜੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਿਕਜੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥ ੯੧੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫੂਲ ਰਹੇ ਸਿਗਰੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਤਰ ਫੂਲਿਲਤਾ ਤਿਨ ਸੋ ਲਪਟਾਈ ॥ ਫੂਲ ਰਹੇ ਸਰਸਾ ਰਸ ਸੁੰਦਰ ਸੋਭ ਸਮੂਹ ਬਢੀ ਅਧਿਕਾਈ ॥ ਚੇਤ ਚੜਜੋ ਸੁਕ ਸੁੰਦਰ ਕੋਕਿਲਕਾ ਜੁਤ ਕੰਤ ਬਿਨਾ ਨ ਸੁਹਾਈ ॥ ਦਾਸੀ ਕੇ ਸੰਗਿ ਰਹਜੋ ਗਹਿਹੋ ਟਸਿਕਜੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਿਕਜੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥ ੯੧੪ ॥ ਬਾਸ ਸੁਬਾਸ ਅਕਾਸ ਮਿਲੀ ਅਰ ਬਾਸਤ ਭੂਮਿ ਮਹਾਂ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਸੀਤਲ ਮੰਦ ਸੁਗੰਧ ਸਮੀਰ ਬਹੈ ਮਕਰੰਦ ਨਿਸੰਕ ਮਿਲਾਈ ॥ ਪੈਰ ਪਰਾਗ

---

੧. ਜੋ ੭੫੧ ਨੰ: ਦੇ ਸਵੱਯੇ ਤੇ ਕਾਵ੍ਯ ਦੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿਚ ਨਾਇਕ ਨਾਇਕਾਂ ਦੇ ਰਸ ਵੇਖੋ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਰਹੀ ਹੈ ਬੈਸਾਖ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਗਨਿ ਕੀ ਦੁਖੁਦਾਈ ॥ ਮਾਲਨ ਲੈ ਬਕਰੋਂ[1] ਰਸ ਕੋ ਟਸਕਜੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਜੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥ ੯੧੫ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨੀਰ ਸਮੀਰਹੁ ਤਾ ਸਨ ਕੋ ਸਮ ਔਰ ਅਕਾਸ ਧਰਾਤ ਪਤਾਈ ॥ ਪੰਥਨ ਪੰਥੀ ਚਲੈ ਕੋਊ ਓਤ ਰੁਤਾਕ[2] ਤਰੈ ਤਨ ਤਾਪ ਸਿਰਾਈ ॥ ਜੇਠ ਮਹਾ ਬਲਵੰਤ ਭਯੋ ਅਤਿ ਬਿਆਕੁਲ ਜੀਯ ਮਹਾ ਰਿਤ ਪਾਈ ॥* ਐਸੇ ਸਕਜੋ ਧਸਕਜੋ ਸਸਿਕਜੋ ਟਸਿਕਜੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਜੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥ ੯੧੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੌਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹੈ ਅਤਿ ਤਾਪਤ ਚੰਚਲ ਚਿਤਿ ਦਸੋ ਦਿਸਿ ਧਾਈ ॥ ਬੈਸ ਅਵਾਸਰ ਹੈ ਨਰ ਨਾਰ ਬਿਹੰਗਮ ਵਾਰ ਸੁ ਛਾਹਿ ਤੁਕਾਈ ॥ ਦੇਖ ਅਸਾੜਨ ਈ ਰਿਤ ਦਾਦਰ ਮੋਰਨ ਹੂੰ ਘਨਘੋਰ ਲਗਾਈ ॥ ਗਾਢ ਪਰੀ ਬਿਰਹੀ ਜਨ ਕੋ ਟਸਕਜੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਜੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥ ੯੧੭॥ਸਵੈਯਾ॥ਤਾਲ ਭਰੇ ਜਲ ਪੂਰਨਿ ਸੋ ਅਰੁ ਸਿੰਧ ਮਿਲੀ ਸਰਤਾ ਸਭ ਜਾਈ। ਤੈਸੇ ਘਟਾਨ ਛਟਾਨ ਮਿਲੀ ਅਤਿ ਹੀ ਪਪੀਹਾ ਪੀਯਟੇ ਰਲਗਾਈ॥ਸਾਵਨਮਾਹਿ ਲਗਯੋ ਬਰਸਾਵਨ ਭਾਵਨ ਨਾਹਿ ਹਹਾ ਘਰ ਮਾਈ॥ਲਾਗ ਰਹਯੋ ਪੁਰ ਭਾਮਨ ਸੋ ਟਸਕਜੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਜੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥ ੯੧੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਾਦਵ ਮਾਹਿ ਚੜਯੋ ਬਿਨ ਨਾਹਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਮਾਹਿ ਘਟਾ ਘਹਰਾਈ ॥ ਦਯੋਸ ਨਿਸਾ ਨਹਿ ਜਾਨ ਪਰੈ ਤਮ ਬਿੰਜੁ ਛਟਾ ਰਵਿ ਕੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਮੂਸਲ ਧਾਰ ਛੁਟੈ ਨਭਿ ਤੇ ਅਵਨੀ ਸਗਰੀ ਜਲ ਪੂਰਨਿ ਛਾਈ ॥ ਐਸੇ ਸਮੋਂ ਤਜਿ ਗਯੋ ਹਮ ਕੋ ਟਸਕਜੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਜੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥ ੯੧੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਸ ਕੁਆਰ ਚਢਯੋ ਬਲ ਧਾਰ ਪੁਕਾਰ ਰਹੀ ਨ ਮਿਲੇ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਸੇਤ ਘਟਾ ਅਰੁ ਰਾਤ ਛਟਾ ਸਰ ਤੁੰਗ ਅਟਾ ਸਿਮਕੈ ਦਰਸਾਈ ॥ ਨੀਰ ਬਿਹੀਨ ਫਿਰੈ ਨਭਿ ਛੀਨ ਸੁ ਦੇਖ ਅਧੀਨ ਭਯੋ ਹੀਯਰਾਈ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਤਿਨ ਸੋ ਬਿਥਕਜੋ ਟਸਕਜੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਜੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥ ੯੨੦ ॥ ਕਾਤਕਿ ਮੈ ਗੁਨਿ ਦੀਪ ਪ੍ਰਕਾਸਤ ਤੈਸੇ ਅਕਾਸ ਮੈ ਊਜਲਤਾਈ ॥ ਜੁਪ ਜਹਾਂ ਤਹ ਫੈਲ ਰਹਯੋ ਸਿਗਰੇ ਨਰ ਨਾਰਨ ਖੇਲ ਮਚਾਈ ॥ ਚਿਤ੍ ਭਏ ਘਰ ਆਂਙਨ ਦੇਖ ਗਚੇ ਤਹ ਕੇ ਅਰੁ ਚਿਤ੍ ਭ੍ਰਮਾਈ ॥ ਆਯੋ ਨਹੀ ਮਨ ਭਾਯੋ ਤਹੀ ਟਸਕਜੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਜੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੨੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਰਜ ਫੂਲ ਰਹੇ ਸਰ ਪੁੰਜ ਸੁਗੰਧ ਸਨੇ ਸਰਿ ਤਾਨ ਘਟਾਈ ॥ ਕੁੰਜਤ ਕੰਤ ਬਿਨਾ ਕੁਲਹੰਸ ਕਲੈਸ ਬਢੈ ਸੁਨਿਕੈ ਤਿਹ ਮਾਈ ॥ ਬਾਸੁਰ ਰੈਨ ਨ ਚੈਨ ਕਹੂੰ ਛਿਨ ਮੰਘਰ ਮਾਸ ਅਯੋਨ ਕਨਾਈ ॥ਜਾਤ ਨਹੀ ਤਿਨ ਸੋ ਮਸਕਜੋ[3] ਟਸਕਜੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਜੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥ ੯੨੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਅਵਾਸ ਸੁਬਾਸੁ ਉਦਾਸ ਬਢੀ ਅਤਿ ਸੀਤਲਤਾਈ ॥ ਕੂਲ ਦੁਕੂਲ ਤੇ ਸੂਲ ਉਠੈ ਸਭ ਤੇਲ ਤਮੋਲ ਲਗੈ ਦੁਖਦਾਈ ॥ ਪੋਖ ਸੰਤੋਖ ਨ ਹੋਤ ਕਛੂ ਤਨ ਸੋਖਤ ਜਿਉ ਕੁਮਦੀ ਮੁਰਝਾਈ ॥ ਲੋਭ ਰਹਯੋ ਉਨ ਪ੍ਰੇਮ ਗਹਯੋ ਟਸਕਜੋ ਨ ਹੀਯੋ

---

੧. ਰਸ ਦਾ ਲੈਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰਸ ਰੂਪ ਬਕਰਾ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ।
੨. ਵੇਖ ਕੇ ਥੱਲਾ ਰਖਦਾ। ੩. ਜਾਂਦਾ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਗਿਆ।
*ਇਸਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁੱਕ ਗਿਆ, ਧਸਕਜੋ=ਨਿੱਘਰ ਗਿਆ, ਸਸਕਜੋ=ਸੰਕੋਚਿਆ ਗਿਆ, ਟਸਕਜੋ=ਟਹਿਕਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਸਕਜੋ=ਚੁਭਵੀਂ ਪੀੜ, ਚੀਸ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕਸਕਜੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥ ੯੨੩ ॥ ਮਾਹਿ ਮੈ ਨਾਹਿ ਨਹੀ ਘਰਿ ਮਾਹਿ ਸੁਦਾਹ ਕਰੈ ਰਵਿ ਜੋਤਿ ਦਿਖਾਈ ॥ ਜਾਨੀ ਨ ਜਾਤ ਬਿਲਾਤਤ ਦਜੋਸਨ ਰੈਨ ਕੀ ਬਿਰਧ ਭਈ ਅਧਿਕਾਈ ॥ ਕੋਕਿਲ ਦੇਖ ਕਪੋਤ ਮਿਲੀ ਮੁਖ ਕੂੰਜਤ ਏ ਸੁਨਿਕੈ ਝਰ ਪਾਈ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਕੀ ਰੀਤ ਕਰੀ ਉਨ ਸੋ ਟਸਕਜੋ ਨ ਹੀਜੋ ਕਸਕਜੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥ ੯੨੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫਾਗੁਨ ਫਾਗ ਬਢਜੋ ਅਨੁਰਾਗ ਸੁਹਾਗਨ ਭਾਗ ਸੁਹਾਗ ਸੁਹਾਈ ॥ ਕੇਸਰ ਚੀਰ ਬਨਾਇ ਸਰੀਰ ਗੁਲਾਬ ਅਬੀਰ ਗੁਲਾਲ ਉਡਾਈ ॥ ਸੋ ਛਬਿ ਮੈਨ ਲਖੀ ਜਨ ਦ੍ਵਾਦਸ ਮਾਸ ਕੀ ਸੋਭਤ ਆਗ ਜਗਾਈ ॥ ਆਸ ਕੋ ਤਜਾਗ ਨਿਰਾਸ ਭਈ ਟਸਕਜੋ ਨ ਹੀਜੋ ਕਸਕਜੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੨੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬ੍ਰਿਹਨਾਟਕ ਬਾਰਾਮਾਹਾ ਸ੍ਰੁਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ॥

ਗੋਪਨਿ ਬਾਚ ਆਪਸ ਮੈ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯਾਹੀ ਕੇ ਸੰਗ ਸੁਨੋ ਮਿਲਕੈ ਹਮ ਕੂੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥ ਗਾਵਤ ਭਜੋ ਸੋਊ ਠੌਰ ਤਹਾ ਹਮਹੂੰ ਮਿਲਕੈ ਤਹ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਤਜਾਗ ਗਯੋ ਮਥੁਰਾ ਇਨ ਗ੍ਵਾਰਨ ਤੇ ਮਨੁਆ ਉਚਟਾਯੋ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਊਧਵ ਸੋ ਤਿਨ ਟੇਰ ਹਹਾ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਸਜਾਮ ਨ ਆਯੋ ॥ ੯੨੬ ॥ ਗੋਪਿਨ ਬਾਚ ਊਧਵ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਸਮੈ ਹਮ ਕੋ ਸੁਨਿ ਊਧਵ ਕੂੰਜਨ ਮੈ ਫਿਰੈ ਸੰਗ ਲਾਯੋ ॥ ਹਰਿ ਜੂ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਸਾਥ ਘਨੇ ਹਮ ਪੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਹਜੋ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਯੋ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਬਸਿ ਗਯੋ ਹਮਰੋ ਮਨ ਹ੍ਵੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਭਜੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰ ਹੀਯੋ ॥ ਅਬ ਸੋ ਤਜਿਕੈ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਬਿਛੁਰੇ ਫਲ ਕਉਨ ਜੀਯੋ ॥ ੯੨੭ ॥ ਕਬਿਜੋਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਪੈ ਜਿਤਨੀ ਫੁਨ ਊਧਵ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਗਜਾਨ ਕੋ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਨਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਚਿਤਾਰ ਸਭੇ ਉਚ ਰਾਨੀ ॥ ਜਾਹੀ ਕੇ ਦੇਖਤ ਭੋਜਨ ਖਾਤ ਸਖੀ ਜਿਹ ਕੇ ਬਿਨ ਪੀਤ ਨ ਪਾਨੀ ॥ ਗਜਾਨ ਕੀ ਜੋਇ ਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਿਨਹੂੰ ਹਿਤ ਸੋ ਕਰਿ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥ ੯੨੮ ॥ ਗੋਪਿਨ ਬਾਚ ਊਧਵ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਿਲਕੈ ਤਿਨ ਊਧਵ ਸੰਗ ਕਹਜੋ ਹਰਿ ਸੋ ਸੁਨ ਊਧਵ ਯੌਂ ਕਹੀਯੋ ॥ ਕਹਿਕੈ ਕਰਿ ਊਧਵ ਗਜਾਨ ਜਿਤੋ ਪਠਿਯੋ ਤਿਤਨੋ ਸਭ ਹੀ ਗਹੀਯੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਇਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਪੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹਜੋ ਹਿਤ ਆਖਨ ਸੋ ਚਹੀਯੋ ॥ ਇਨ ਕੋ ਤੁਮ ਤਿਆਗ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਹਮਰੀ ਸੁਧ ਲੇਤ ਸਦਾ ਰਹੀਯੋ ॥ ੯੨੯ ॥ ਜਬ ਊਧਵ ਸੋ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹਜੋ ਤਬ ਊਧਵ ਕੋ ਮਨ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰਜੋ ਹੈ ॥ ਔਰ ਗਈ ਸੁਧ ਭੂਲ ਸਭੈ ਮਨ ਤੇ ਸਭ ਗਜਾਨ ਹੁਤੋ ਸੁ ਟਰਜੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਮਿਲਿਕੈ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤ ਕੀ ਬਾਤ ਕੇ ਸੰਗ ਢਰਜੋ ਹੈ ॥ ਗਜਾਨ ਕੇ ਭਾਰ ਮਨੋ ਕਪਰੇ ਹਿਤ ਕੀ ਸਰਤਾ ਮਹਿ ਕੂਦ ਪਰਜੋ ਹੈ ॥੯੩੦॥ ਯੌ ਕਹਿ ਸੰਗ ਗੁਆਰਨ ਕੇ ਜਬ ਹੀ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੋ ਹਿਤ ਚੀਨੋ ॥ ਊਧਵ ਗਜਾਨ ਦਯੋ ਤਜਿਕੈ ਮਨ ਮੈ ਜਬ ਪ੍ਰੇਮ ਕੋ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕੀਨੋ ॥ ਹੋਇ ਗਯੋ ਤਨ ਮੈ ਹਿਤ ਸੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਜੋ ਸੁ ਕਰਜੋ ਬ੍ਰਿਜ ਹੀ ਨੋ ॥ ਤਜਾਗ ਦਏ ਤੁਮ ਕੋ ਮਥੁਰਾ ਤਿਹ ਤੇ ਹਰਿ ਕਾਮ ਸਖੀ ਘਟ ਕੀਨੋ ॥ ੯੩੧ ॥ ਊਧਵ ਬਾਚ ਗੋਪਿਨ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਇਕੈ ਹਉ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਸਖੀ ਹਰਿ ਤੁਮ ਲਜੈਬੇ ਕੋ ਦੂਤ ਪਠੈਹੋ॥ ਬੀਤਤ ਜੋ ਤੁਮ ਪੈ ਬਿਰਥਾ ਸਭ ਹੀ ਜਦੁਰਾਇ ਕੇ ਪਾਸ ਕਹੈ ਹੋ ॥ ਕੈ ਤੁਮਰੀ ਬਿਨਤੀ ਉਹ ਪੈ ਬਿਧਿ ਜਾ ਰਿਝਹੈ ਬਿਧਿਤਾ ਰਿਝਵੈ ਹੋ ॥ ਪਾਇਨ ਪੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਕੌ ਬ੍ਰਿਜ ਭੀਤਰ ਫੇਰਿ ਲਿਯੈ ਹੋ ॥ ੯੩੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਜਬ ਊਧਵ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਠ ਪਾਇਨ ਲਾਗਤ ਭੀਤ ਬਸੋਊ ॥ ਦੂਖ ਘਟਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਆਨੰਦ ਹੋਊ ॥ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਸੰਗ ਊਧਵ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਬਿਧਿਯਾ ਉਚਰੋਊ ॥ ਸਜਾਮ ਸੋ ਜਾਇਕੈ ਯੌ ਕਹੀਯੋ ਕਰਿਕੈ ਕਹਯੋ ਪ੍ਰੀਤ ਠ ਤਜਾਗਤ ਕੋਊ ॥ ੯੩੩ ॥ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲਤ ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਮਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੋ ਹਰਿਯੋ ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਹਿਤ ਲੋਗਨ ਹਾਸ ਸਹਯੋ ਜਿਨ ਕੇ ਹਿਤ ਸਤ੍ਰੁਨ ਸੋ ਲਰਿਯੋ ॥ ਸੰਗ ਊਧਵ ਕੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਬਿਨਤੀ ਕਰਿਕੈ ਇਮ ਉਚਰਿਯੋ ॥ ਹਮ ਤਜਾਗ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਮਥੁਰਾ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਮ ਕਾਮ ਬੁਰੋ ਕਰਿਯੋ ॥ ੯੩੪॥ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਨ ਤਜਾਗ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ ਪਾਗਿਓ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਜਿਤੋ ਪਰ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਥੋ ਉਨ ਸੰਗ ਰਚੇ ਇਨ ਤੇ ਸਭ ਭਾਗਿਓ ॥ ਦੈ ਤੁਹਿ ਹਾਥ ਸੁਨੋ ਬਤੀਯਾ ਹਮ ਜੋਗ ਕੇ ਭੇਖ ਪਠਾਵਨ ਲਾਗਿਓ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਊਧਵ ਯੌਂ ਕਹੀ ਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਤੁਮ ਪ੍ਰੇਮ ਸਭੈ ਅਬ ਤਜਾਗਿਓ ॥ ੯੩੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਊਧਵ ਜੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੌਂ ਚਲਿ ਕੈ ਜਬ ਹੀ ਮਥੁਰਾ ਤੁਰ ਜੱਯੋ ॥ ਪੈ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਹਿਤ ਕੈ ਹਮ ਓਰ ਤੇ ਸਜਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪੱਯੋ ॥ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਬਿਨਤੀ ਤਿਹ ਪੈ ਫਿਰ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੋ ਉਤਰ ਦੱਯੋ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਨਿਬਾਹੀਯੋ ਤਉ ਕਰੀਯੋ ਪਰ ਯੌਂ ਨਹੀ ਕਾਹੂ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰੱਯੋ ॥ ੯੩੬ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ* ॥ਊਧਵ ਮੋ ਸੁਨ ਲੈ ਬਤੀਯਾ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਧਜਾਨ ਜਬੈ ਕਰਿਹੌਂ॥ਬਿਰਹਾਤਬ ਆਇਕੈ ਮੋਹਿਗ੍ਰਸੈ ਤਿਹਕੇ ਗ੍ਰਸ ਏ ਨਜੀਯੋ ਮਰਿਹੌਂ ॥ ਨ ਕਛੂ ਸੁਧਿ ਮੋ ਤਨ ਮੈ ਰਹਿ ਹੈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਹ੍ਵੈ ਬਿਸੁਧੋ ਝਰਿਹੌਂ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਹਮ ਕੋ ਬਿਰਥਾ ਕਹੀਯੈ ਕਿਹ ਭਾਂਤ ਸੋ ਧੀਰਜ ਹਉ ਧਰਿਹੌਂ ॥ ੯੩੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੀਨ ਹ੍ਵੈ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੋਊ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਜੁ ਥੀ ਅਤਿ ਹੀ ਅਭਮਾਨੀ ॥ ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਕੰਜ ਮੁਖੀ ਜੋਊ ਰੂਪ ਬਿਖੈ ਰਤਿ ਕੀ ਫੁਨ ਸਾਨੀ ॥ ਯੌਂ ਕਹੈ ਬਜਾਕੁਲ ਹ੍ਵੈ ਬਤੀਯਾ ਕਬਿ ਨੇ ਤਿਹ ਕੀ ਊਪਮਾ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਊਧਵ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਸਫਰੀ ਸਮ ਨਾਮ ਲੈ ਸਜਾਮ ਕੋ ਜੀਵਤ ਪਾਨੀ॥ ੯੩੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੰਗ ਊਧਵ ਕੇ ਸੁ ਕਹਜੋ ਇਮ ਬੈਨਾ ॥ ਭੂਖਨ ਭੋਜਨ ਧਾਮ ਜਿਤੋ ਹਮ ਕੋ ਜਦੁਬੀਰ ਬਿਨਾ ਸੁ ਰੁਚੈਨਾ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਸਜਾਮ ਬਿਯੋਗ ਬਿਖੈ ਬਸਿਗੋ ਕਬਿ ਨੇ ਜਸ ਯੌਂ

---

*ਜਗਤ ਬਿਨੋਦ ਵਿਚ ਪਦਮਾਕਰ ਨੇ ਇਕ ਗੋਪੀ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਇਉਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ:--ਕਬਿੱਤ ॥ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੇ ਪਯਾਰੇ ਤਨ ਤਾਪ ਕੇ ਹਰਨਹਾਰੇ ਨੰਦ ਕੇ ਦੁਲਾਰੇ ਬ੍ਰਿਜ ਵਾਰੇ ਉਮਹਤ ਹੈਂ ॥ ਕਹੇ ਪਦਮਾਕਰ ਅਰੂਝੇ ਉਰ ਅੰਤਰ ਯੌਂ ਅੰਤਰ ਚਹੌ ਹੂੰ ਪੈ ਨ ਅੰਤਰ ਚਹਿਤ ਹੈਂ ॥ ਨੈਨਨ ਬਸੇ ਹੈਂ ਰੋਮ ਰੋਮਨ ਰਸੇ ਹੈਂ ਅੰਗ ਅੰਗ ਹੁਲਸੇ ਹੈਂ ਨਿਕਸੇ ਹੈਂ ਕੌ ਕਹਿਤ ਹੈ ॥ ਊਧੋ ਵੈ ਗੋਬਿੰਦ ਕੋਊ ਔਰ ਮਥਰਾ ਮੈ, ਇਹ ਮੇਰੇ ਤੋ ਗੋਬਿੰਦ ਮੋਹੇ ਮੋਹੀ ਮੈਂ ਰਹਿਤ ਹੈਂ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਉਚਰੈਨਾ ॥ ਰੋਵਤ ਭੀ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਸੋ ਜੁ ਹੁਤੇ ਮਨੋ ਬਾਲ ਕੇ ਕੰਜਨ ਨੈਨਾ ॥ ੯੩੯ ॥ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਮਨ ਮੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਧਿਆਨ ਲਗੈ ਕੈ ॥ ਰੋਵਤ ਭੀ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਸੋ ਸੰਗ ਕਾਜਰ ਨੀਰ ਗਿਰਜੋ ਢਰਕੈਕੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹਜੋ ਮੁਖ ਤੇ ਉਮਗੈਕੈ ॥ ਚੰਦਹਿ ਕੋ ਜੁ ਕਲੰਕ ਹੁਤੇ ਮਨੋ ਨੈਨਨਿ ਪੈਡ ਚਲਜੋ ਨਿਚੁਰੈਕੈ ॥ ੯੪੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗਹਿ ਧੀਰਜ ਊਧਵ ਸੋ ਬਚਨਾ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਇਹ ਭਾਂਤ ਉਚਾਰੇ ॥ ਨੇਹੁ ਤਜਜੋ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਨ ਸੋ ਤਿਹ ਤੇ ਕਛੂ ਜਾਨਤ ਦੇਖ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਬੈਠ ਗਏ ਰਥ ਭੋਤਰ ਆਪ ਨਹੀ ਇਨ ਕੀ ਸੋਊ ਓਰ ਨਿਹਾਰੇ ॥ਤਜਾਗ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਮਥਰਾ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈ ਘਟ ਭਾਗ ਹਮਾਰੇ ॥ ੯੪੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਜੈਹੋ ਕਹਜੋ ਮਥੁਰਾ ਕੈ ਬਿਖੈ ਹਰ ਪੈ ਹਮਰੀ ਬਿਨਤੀ ਇਹ ਕੀਜੋ ॥ ਪਾਇਨ ਕੋਂ ਗਹਿਕੈ ਰਹੀਯੋ ਘਟਕਾ ਦਸ ਜੋ ਮੁਹਿ ਨਾਮਹਿ ਲੀਜੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਪਾਛੇ ਤੇ ਮੋ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਲੈ ਇਹ ਭਾਂਤਹਿ ਸੋ ਉਚਰੀਜੋ ॥ ਜਾਨਤ ਹੋਹਿ ਤਜਾਗ ਗਏ ਕਬਹੂੰ ਹਮਰੇ ਹਿਤ ਕੇ ਸੰਗ ਭੀਜੋ ॥ ੯੪੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਊਧਵ ਕੋ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਬਚਨਾ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੋ ਉਚਰਜੋ ਹੈ ॥ ਤਿਆਗ ਦਈ ਜਬ ਅਉਰ ਕਥਾ ਮਨ ਜਉ ਸੰਗ ਸਜਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰਜੋ ਹੈ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਸੋਊ ਕਹੋ ਬਤੀਯਾ ਬਨ ਮੈ ਹਮਰੇ ਜੋਊ ਸੰਗ ਅਰਜੋ ਹੈ ॥ ਮੈ ਤੁਮਰੇ ਸੰਗ ਮਾਨ ਕਰਜੋ ਤੁਮਹੂੰ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਮਾਨ ਕਰਜੋ ਹੈ ॥ ੯੪੩ ॥ ਬਨ ਮੈ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਖੇਲ ਕਰੇ ਮਨ ਮੈ ਅਬ ਸੋ ਜਦੁਬੀਰ ਚਿਤਾਰੋ ॥ ਮੋਰੇ ਜੁ ਸੰਗ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾ ਹਿਤ ਕੀ ਸੋਈ ਆਪਨੇ ਚਿੱਤ ਨਿਹਾਰੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਧਜਾਨ ਕਰੋ ਇਹ ਹੇਤ ਤਜਜੋ ਬ੍ਰਿਜ ਐ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਪਧਾਰੋ ॥ ਜਾਨਤ ਹੈ ਤੁਮਰੋ ਕਛੂ ਦੋਸ ਨਹੀ ਕਛੂ ਹੈ ਘਟ ਭਾਗ ਹਮਾਰੋ ॥ ੯੪੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਊਧਵ ਪ੍ਰੀਤ ਘਨੀ ਹਰਿ ਕੀ ਸੰਗ ਤੇਰੈ ॥ ਜਾਨਤ ਹੋ ਅਬ ਆਵਤ ਹੈ ਉਪਜੈ ਇਹ ਚਿੱਤ ਕਹਜੋ ਮਨ ਮੇਰੈ॥ਕਿਉ ਮਥੁਰਾ ਤਜਿ ਆਵਤ ਹੈ ਜੁ ਫਿਰੈ ਨਹਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੇ ਫੁਨ ਫੇਰੈ॥ਜਾਨਤ ਹੈ ਹਮਰੇ ਘਟਿ ਭਾਗਨ ਆਵਤਹੈਹਰਿ ਜੂ ਫਿਰ ਡੇਰੈ ॥ ੯੪੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਰੋਵਤ ਭੀ ਲਲਨਾ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਸੋਕ ਬਢਾਯੋ ॥ ਝੂਮ ਗਿਰੀ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਪਰ ਸੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਆਨੰਦ ਥੋ ਤਿਤਨੋ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਭੂਲ ਗਈ ਸੁਧ ਔਰ ਸਬੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮਨ ਧਜਾਨ ਬਿਖੈ ਤਿਨ ਲਾਯੋ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਊਧਵ ਸੋ ਤਿਨ ਟੇਰ ਹਹਾ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਹ ਸਜਾਮ ਨ ਆਯੋ ॥ ੯੪੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਹੀ ਕੇ ਸੰਗਿ ਸੁਨੋ ਮਿਲਕੈ ਹਮ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥ ਗਾਵਤ ਭਯੋ ਸੋਊ ਠੌਰ ਤਹਾਂ ਹਮਹੂੰ ਮਿਲਕੈ ਤਹ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਤਜਾਗ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਇਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਤੇ ਮਨੂਆ ਉਚਟਾਯੋ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਊਧਵ ਸੋ ਤਿਨ ਟੇਰ ਹਹਾ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਹ ਸਜਾਮ ਨ ਆਯੋ ॥ ੯੪੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਤਜਾਗ ਗਯੋ ਮਥੁਰਾ ਕੋਂ ਸੋਊ ਮਨ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਬਿਸਾਰੀ ॥ ਸੰਗ ਰਚੇ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਜਾਨ ਪਿਆਰੀ ॥ ਊਧਵ ਜੂ ਸੁਨੀਯੈ ਬਿਰਥਾ ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਬਯਾਕੁਲ ਭੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰੀ ॥ ਕੁੰਚਰੀ ਜਿਉ ਅਹਿਰਾਜ ਤਜੈ ਤਿਹ ਭਾਂਤ ਤਜੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰ ਮੁਰਾਰੀ ॥ ੯੪੮ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਵੈਯਾ ॥ ਊਧਵ ਕੇ ਫਿਰਿ ਸੰਗ ਕਹਜੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਜਈ ਹੈ ॥ ਜਾ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮਚੰਦ੍ ਪ੍ਰਭਾ ਜੁ ਤਿਹੂੰ ਪੁਰ ਮਾਨਹੁ ਰੂਪ ਮਈ ਹੈ ॥ ਸਜਾਮ ਗਯੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਬਜਾਕੁਲ ਚਿਤ ਭਈ ਹੈ ॥ ਜਾ ਦਿਨ ਕੇ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਗਏ ਬਿਨਤ੍ਰੈ ਹਮਰੀ ਸੁਧਹੂ ਨ ਲਈ ਹੈ ॥ ੯੪੯ ॥ ਜਾ ਦਿਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜ ਤਜਾਗ ਗਏ ਬਿਨ ਤ੍ਰੈ ਕੋਊ ਮਾਨਸ ਹੂੰ ਨ ਪਠਾਯੋ ॥ ਹੇਤ ਜਿਤੋ ਇਨ ਊਪਰ ਥੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਤਨੋ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਆਪ ਰਚੇ ਪੁਰਬਾਸਨ ਸੋ ਇਨ ਕੋ ਦੁਖੁ ਦੈ ਉਨ ਕੋ ਰਿਝਵਾਯੋ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਜਾਇਕੈ ਯੌ ਕਹੀਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਤੁਮਰੇ ਕਹੁ ਕਾ ਜੀਯ ਆਯੋ ॥ ੯੫੦ ॥ ਤਜਾਗ ਗਏ ਮਥਰਾ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਚਲਿਕੈ ਫਿਰਿ ਆਪ ਨਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਆਏ ॥ ਸੰਗ ਰਚੇ ਪੁਰਬਾਸਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਪਾਏ ॥ ਦੈ ਗਯੋ ਹੈ ਇਨ ਕੋਂ ਦੁਖ ਊਧਵ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਨ ਹੁਲਾਸ ਬਢਾਏ ॥ ਆਪਨ ਥੇ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਉਪਜੇ ਇਨਸੋਂ ਸੁਭ ਏ ਛਿਨ ਬੀਚ ਪਰਾਏ ॥ ੯੫੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਜਾਗ ਗਏ ਨ ਲਈ ਇਨ ਕੀ ਸੁਧ ਹੋਤ ਕਛੂ ਮਨ ਮੋਹ ਤੁਹਾਰੇ ॥ ਆਪ ਰਖੇ ਪੁਰਬਾਸਨ ਸੋਂ ਇਨਕੇ ਸਭ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ॥ ਤਾਤੇ ਨ ਮਾਨ ਕਰੋ ਫਿਰਿ ਆਵਹੁ ਜੀਤਤ ਭੇ ਤੁਮਹੂ ਹਮ ਹਾਰੇ ॥ ਤਾਤੇ ਤਜੋ ਮਥੁਰਾ ਫਿਰ ਆਵਹੁ ਹੇ ਸਭ ਗਊਅਨਿ ਕੇ ਰਖਵਾਰੇ ॥ ੯੫੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਜਾਮ ਚਿਤਾਰਕੈ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਮੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਦੁਖ ਪਾਵੈ ॥ ਏਕ ਪਰੈ ਮੁਰਝਾਇ ਧਰਾ ਇਕ ਬਯੋਗ ਭਰੀ ਗੁਨ ਬਯੋਗ ਹੀ ਗਾਵੈ॥ ਕੋਊ ਕਹੈ ਜਦੁਰਾ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਨਿ ਸੌਨਨ ਬਾਤ ਤਹਾ ਏ ਊਧਾਵੈ ॥ ਜਉ ਪਿਖਵੈ ਨ ਤਹਾ ਤਿਨ ਕੋਂ ਸੁਕਹੈ ਹਮਕੋਂ ਹਰਿ ਹਾਥ ਨ ਆਵੈ ॥ ੯੫੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਬਜਾਕਲ ਚਿੱਤ ਭਈ ਹਰਿ ਕੇ ਨਹੀ ਆਵਨ ਕੀ ਸੁਧ ਪਾਈ ॥ ਬਜਾਕਲ ਹੋਇ ਗਈ ਚਿਤ ਮੈ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਮਨ ਮੈ ਮੁਰਝਾਈ ॥ ਜੋ ਬਿਰਥਾ ਮਨ ਬੀਚ ਹੁਤੀ ਸੋਊ ਊਧਵ ਕੇ ਤਿਹ ਪਾਸ ਸੁਨਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਨ ਆਵਤ ਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਭਜੋ ਬਰਨਜੋ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥ ੯੫੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਊਧਵ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਜੋ ਅਭਿ ਬਜੋਗ ਮਨੈ ਅਪਨੇ ਸੋਊ ਕੈਹੈ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੇ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬਿਖੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜੋਊ ਬਾਤ ਰੁਚੈ ਹੈ ॥ ਬੇਰੇ ਹੀ ਦਜੋਸਨਿ ਮੈ ਮਿਲਿਹੈ ਜਿਹਕੇ ਉਰ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਭ੍ਰਮ ਭੈ ਹੈ ॥ ਜੋਗਨਿ ਹੋਇ ਜਪੋ ਹਰਿ ਕੋ ਮੁਖ ਮਾਂਗਹੁਗੀ ਤੁਮ ਸੋ ਬਰਦੈਹੈ ॥ ੯੫੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਉਨ ਦੈ ਇਮ ਊਧਵ ਗਜਾਨ ਚਲਜੋ ਚਲਿਕੈ ਜਸੁਧਾ ਪਤਿ ਪੈ ਸੋਊ ਆਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਜਸੁਧਾ ਜਸੁਧਾ ਪਤਿ ਪਾਇਨ ਊਪਰ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਹੀ ਸਜਾਮ ਸਦਾ ਕਹੀਯੋ ਕਹਿਕੈ ਇਹ ਮੋ ਪਹਿ ਕਾਨ੍ ਪਠਾਯੋ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿਕੈ ਰਥ ਪੈ ਚੜਿਕੈ ਰਥ ਕੋਂ ਮਥੁਰਾ ਹੀ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ੯੫੬ ॥ ਊਧਵ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ ਜੁ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਇ ਤਬੈ ਮਥੁਰਾ ਪੁਰ ਮੈ ਬਲਰਾਮ ਅਉ ਸਜਾਮ ਕੇ ਪਾਇ ਪਰਜੋ ॥ ਕਹਜੋ ਜੋ ਤੁਮ ਮੋ ਕਹਿਕੈ ਪਠਿਯੋ ਤਿਨ ਸੋ ਇਹ ਭਾਂਤ ਹੀ ਸੋ ਉਚਰਜੋ ॥ ਸੰਗ ਨੰਦ ਕੇ ਅਉ ਉਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੇ ਚਰਚਾ ਕਰਿ ਗਜਾਨ ਕੀ ਫੇਰ ਫਿਰਜੋ ॥ ਤੁਮਰੋ ਮੁਖ ਭਾਨ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਤੁਮ ਸੋ ਦੁਖ ਥੋ ਸਭ ਦੂਰ ਕਰਜੋ ॥ ੯੫੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੁਮਰੇ ਪਗ ਭੇਟ ਗਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਫੁਨ ਨੰਚ ਕੈ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

धाम गजे ॥ तिह कें करिकै हरि गजान प्रबोध उठजे चलि ग्वारन पास अजे ॥ तुमरे उन दुख कहजे हम पै सुन उतर मै इह भांत दजे ॥ बल सजामहि सजाम सदा जपीजे सुन नामहि प्रेम घनें बढजे ॥ ९५९ ॥ ऊधव संदेस बाच ॥ सवैजा ॥ ग्वारनि मो संग अैसे कहजे हम ओर तें सजाम कें पाइन पॅजे ॥ जौं कहीजे पुरबासन कों तजि कै ब्रिज बासन कों सुख दॅजै ॥ जसुधा इह भांत करी बिनती बिनती कहीजे संग पूत करॅजै ॥ ऊधव ता संग जौं कहीजे बहुरो फिरि आइकै माखन खॅजे ॥ ९५९ ॥ सैजा ॥ और कही बिनती तुम पैसु सुनें अरु औरन बात न डारे ॥ अैसें कहा जसुधा तुम कें हम कें अति ही ब्रिज नाथ पिआरें ॥ ताते करें न कछु गनती हमरे सु कहजे तुम प्रेम बिचारें ॥ ताही ते बेग तजे मथुरा उठ कै अब ही ब्रिज पूत पधारें ॥ ९६० ॥ सवैजा ॥ मात करी बिनती तुम पै कबि सजाम कहै जोऊ है ब्रिजरानी ॥ ताही कें प्रेम घनें तुम सें हस आपने जी महि प्रीत पछानी ॥ ताते कहिओ तजिकै मथुरा ब्रिज आवहु या बिधि बात बखानी ॥ इजाने हुते तब मानत बे अब सजाने भए तब एक न मानी ॥ ९६१ ॥ ताही ते संग कहों तुमरे तजि कै मथुरा ब्रिज कों अब अॅजै ॥ मान कै सीख कहों हमरी तिह ठौर नही पलवा ठहरॅजै ॥ जों कहि ग्वारनीजा हम सें सभही ब्रिजबासन कें सुख दॅजै ॥ सें सुध भूल गई तुम कें हमरे जिह औसर पाइ न पॅजै ॥ ९६२ ॥ सवैजा ॥ ताही ते तजाग रहजे मथुरा कबि सजाम कहै ब्रिज मे फिर आवहु ॥ ग्वारनि प्रीत पछान कहजे तिह ते तिह ठौर न ढील लगावहु ॥ जों कहि पाइन पै हमरे हम संग कहजे सु तहां तुम जावहु॥ जाइ कै आवहु जों कहीजे हम कें सुख हो तुम हूं सुख पावहु ॥ ९६३ ॥ सवैजा ॥ तांते कहजे तजि कै मथुरा फिरकै ब्रिज बासन कें सुख दीजै ॥ आवहु फेरि कहजे ब्रिज मै इह काम कीऐ तुमरे नही छीजै ॥ आइ क्रिपाल दखावहु रूप कहजे जिह देखत ही मन जीजै ॥ कुंज गलीन मै फेर कहजे हमरे अधरानन कों रस लीजै ॥ ९६४ ॥ सवैजा ॥ सजाम कहजे संग है तुमरे जु हुती तुम कें ब्रिज बीच पजारी ॥ कान् रचे पुरबासन सें कबहूं नही ऐ ब्रिज नारि चितारी ॥ पंथ निहारत नैनन की कबि सजाम कहै पुतरी दैऊ हारी ॥ ऊधव सजाम सें जे कहीजे तुमरे बिन भी सब ग्वार बिचारी ॥ ९६५ ॥ सवैजा ॥ और कही तुम सें हरि जू ब्रिख भान सुता तुम कें जोऊ पजारी ॥ जा दिन ते ब्रिज तजाग गऐ दिन ताकी नही हम हू है संभारी ॥ आवहु तजाग अबै मथुरा तुमरे बिनगी अब होइ बिचारी ॥ मै तुम सिऊ हरि मान करजे तज आवहु मान अबै हम हारी ॥ ९६६ ॥ तजाग गऐ हम कें किह हेत ते बात कछु तुमरी न बिगारी ॥ पाइन में पर कै सुनीजै प्रभु ऐ बतीजा

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

इह भांत उचारी ॥ आप रचे पुरबासन सों मन तें सबही बिसारी बिसारी ॥ मान करजे तुम सो घट काम करजे अब सजाम हहा हम हारी ॥ ९६७ ॥ सवैया ॥ और करी तुम सो बिनती सोउ सजाम कहै चित दै सुनि लीजै ॥ खेलत थी तुम सो बन मै तिह औसर की कबहूं सुध कीजै ॥ गावत थी तुम पै मिल कै जिह की सुर तें कछु तान न छीजै ॥ ताकों कहजे तिह की सुध कै बहुरो बिज बासन को सुख दीजै ॥ ९६८ ॥सवैया ॥ और कही बिख भान सुता हरि जु सोउ बात अबै सुनि लॅजै ॥ जों कहजे तजाग तुमै मथुरा बहुरै बिज कुंजन भीतर अॅजै ॥ जिउ हमरे संग खेलत थे तिह भांत कहजे फिरि खेल मचॅइीजै ॥ चाह घनी तुहि देखन की गृह आइि कहजे हम कों सुख दॅजै ॥ ९६९॥ सवैया ॥ तेरे पिखे बिन हे हरि जी कही भांत कहजे नही मोमन भीजै ॥ सुक भई पुतरी सी कहजे कही जों हरि सो बिनती सुन लीजै ॥ बात न मोहि न होत प्रतीत कहजे घन सजाम पिखेई प्रसीजै ॥ आनन पै सम चंद निहार चकोर सी ग्वारन को सुख दीजै ॥ ९७० ॥ ऊधव चंद् भगा को संदेस बाच ॥ सवैया ॥ जों तुम सों कहजे चंद् भगा हरि जु अपनों मुख चंद दिखॅजै ॥ बजाकल होइि गई बिनु ड्वै सु हहा कहजे टेर हली धर भॅजै ॥ ताही तें आवहु ना चिर लावहु मो जीज की अब ही सुन लॅइीऐ ॥ हे बिज नाथ कहजे नंद लाल चकोरन ग्वारनि को मुख दॅजीऐ ॥ ९७१ ॥ सवैया ॥ हे बिज नाथ कहजे बिज नार हहा नंद लाल नही चिर कीजै॥ हे जदुरा अगूजजसुधा सुत रॅछक धेन कहजे सुन लीजै ॥ साप के नाथ असुर बधीजा अरु आवन गोकल नाथ न छीजै ॥ कंस बिदार अबै करतार चकोरन ग्वारनि कौ सुख दीजै ॥ ९७२ ॥ सवैया ॥ हे नंद नंद कहजे सुख कंद मुकंद सुनें बतीजा गिरधारी ॥ गोकल नाथ कहो बकोरिप रूप दिखावहु मोहि मुरारी ॥ स्री बिज नाथ सुनें जसुधा सुत भी बिन ड्वै बिज नार बचारी ॥ जानत है हरि जु अपनें मन तें सब ही इह ड्रीज बिसारी ॥ ९७३ ॥ सवैया ॥ कंस के मार सुनें करतार बका मुख फार कहजे सुनि लै ॥ सब दॅख निवार सुनें बिज नाथ अबै इन ग्वारनि रूप दिखै ॥ घन सजाम की मुरत पेखे बिना न कछु इन के मन बीच रुचै ॥ तिह तें हरि जु तजकै मथुरा इनके सब सोकन को हरिदै ॥९७४॥ बिज छटा अरु मैन प्रभा संदेस वाच ॥ सवैया ॥ बिज छटा अरु मैन प्रभा संग तोहि सजाम कहिजे सुन कैसे ॥ प्रीति बढाइि इती इन सों अब तजाग गए कहु कारन ऐसे ॥ आवहु सजाम न ढील लगावहु खेल करो हम सो फुन वैसे ॥ मान करै बिख भान सुता पठवै हम को तुम वा बिधि जैसे ॥ ९७५ ॥ ऊधव सजाम सों यों तुमरे रहिबे जब सैंन धरैंगी ॥ तजाग तबै अपने सुख को अति ही मन भीतर सोक करैंगी ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਜੋਗਨ ਬਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਧਰਹੌਂ ਕਿ ਕਹਿਯੋ ਬਿਖ ਖਾਇਕੈ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੈਂਗੀ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਹੇ ਹਰਿ ਜੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਫਿਰ ਮਾਨ ਕਰੈਂਗੀ ॥ ੯੭੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਤੁ ਕਹੀ ਉਨਹੂੰ ਤੁਮ ਕੋ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਜੁ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨ ਲੀਜੈ॥ ਤਜਾਗ ਗਏ ਹਮ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਮਨੂਆ ਤੁਮਰੋ ਸੁ ਲਖੇ ਨ ਪ੍ਰਸੀਜੈ ॥ ਬੈਠ ਰਹੇ ਅਬ ਹੋ ਮਥੁਰਾ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹਿਯੋ ਮਨੂਆ ਜਬ ਖੀਜੈ॥ਜਿਉਂ ਹਮ ਕੋ ਤੁਮ ਪੀਠ ਦਈ ਤੁਮ ਕੋ ਤੁਮਰੀ ਮਨ ਭਾਵਤ ਦੀਜੈ ॥੯੭੭॥ ਔਰ ਕਹੀ ਤੁਮ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹੀ ਅਬ ਊਧਵ ਸੋ ਸੁਨ ਲੱਈਯੋ ॥ ਆਪ ਚਲੋ ਤੁ ਨਹੀ ਕਹਿਯੋ ਨਾਥ ਬੁਲਾਵਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਦੂਤ ਪਠੱਯੋ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਦੂਤ ਪਠੈ ਨ ਕਹਿਯੋ ਤਬ ਤੇ ਉਠ ਆਪਨ ਹੀ ਤਹ ਜੱਯੋ ॥ ਨਾਤਰ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੋ ਦ੍ਰਿੜ ਤਾਹੂੰ ਕੋ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਬ ਦਾਨ ਦਿਵੱਯੋ ॥ ੯੭੮ ॥ ਤੇਰੋ ਹੀ ਧਜਾਨ ਧਰੈਂ ਹਰਿ ਜੂ ਅਰ ਤੇਰੋ ਹੀ ਲੈਕਰ ਨਾਮ ਪੁਕਾਰੈਂ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੀ ਨ ਲਾਜ ਕਰੈਂ ਹਰਿ ਸਾਇਤ ਸਜਾਮ ਹੌ ਸਜਾਮ ਚਿਤਾਰੈਂ ॥ ਨਾਮ ਅਧਾਰ ਤੇ ਜੀਵਤ ਹੌਂ ਬਿਨ ਨਾਮ ਕਹਿਓ ਛਿਨ ਮੈ ਕਸ ਟਾਰੈਂ ॥ ਯਾ ਬਿਧਿ ਦੇਖ ਦਸਾ ਉਨਕੀ ਅਤਿ ਬੀਚ ਬਢਿਕ ਜੀਯ ਸੋਕ ਹਮਾਰੈਂ ॥ ੯੭੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੀ ਨ ਸੰਕ ਕਰੈਂ ਨਹਿ ਸਜਾਮ ਹੀ ਸਜਾਮ ਕਰੈਂ ਮੁਖ ਸਿਉਂ ॥ ਭੂਮ ਗਿਰੈਂ ਬਿਧਿ ਜਾ ਮਤਵਾਰੁ ਪਰੈਂ ਗਿਰਕੈ ਧਰ ਪੈ ਸੋਊ ਤਿਉਂ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਕੁੰਜਨ ਢੂੰਢਤ ਹੌਂ ਤੁਮ ਕੋ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਧਨ ਲੋਭਨ ਜਿਉਂ ॥ ਅਬ ਤਾਤੇ ਕਰੋਂ ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਪਿਖਕੈ ਤਿਨ ਕੋ ਫੁਨ ਹੌ ਦੁਖ ਇਉਂ ॥ ੯੮੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਪ ਚਲੋ ਇਹ ਤੇ ਨ ਭਲੀ ਜੁ ਪੈ ਆਪ ਚਲੋ ਨਹੀ ਦੂਤ ਪਠੀਜੈ ॥ ਤਾਤੇ ਕਰੋਂ ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਦੁਹ ਬਾਤਨ ਤੇ ਇਕ ਬਾਤ ਕਰੀਜੈ ॥ ਜਿਉਂ ਜਲ ਕੇ ਬਿਨ ਮੀਨ ਦਸਾ ਸੁ ਦਸਾ ਭਈ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਕੈ ਜਲ ਹੋਇ ਉਨੈ ਮਿਲੀਐ ਕਿਉ ਨੈ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਕੋ ਕਹਿਯੋ ਬਰ ਦੀਜੈ ॥ ੯੮੧ ॥ ਕਵਿਓਵਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਨ ਹਾਲ ਕਿਧੋ ਹਰਿ ਜੂ ਫੁਨ ਊਧਵ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਸੁਨ ਲੀਨੋ ॥ ਜਾਕੀ ਕਥਾ ਸੁਨਕੈ ਚਿਤ ਤੇ ਸੁ ਹੁਲਾਸ ਘਟੈ ਦੁਖ ਹੋਵਤ ਜੀ ਨੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹਿਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਿਧੋਂ ਕਵਿ ਨੇ ਸੁ ਸੋਊ ਲਖ ਲੀਨੋ ॥ ਊਧਵ ਮੈ ਉਨ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੋ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਕੈ ਅਬੈ ਬਰ ਦੀਨੋ ॥ ੯੮੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੱਤ੍ਰਹਸੈ ਚਵਤਾਲ ਮੈ ਸਾਵਨ ਸੁਦਿ ਬੁਧਿਵਾਰ ॥ ਨਗਰ ਪਾਂਵਟਾ ਮੋ ਤੁਮੋ ਰਚਿਓ ਗ੍ਰੰਥ ਸੁਧਾਰ ॥ ੯੮੩ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੜਗਪਾਨ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਪੋਥੀ[1] ਰਚੀ ਬਿਚਾਰ ॥ ਭੂਲ ਹੋਇ ਜਹ ਤਹ ਸੁ ਕਵਿ ਪੜੀਯਹੁ ਸਭੈ ਸੁਧਾਰ ॥ ੯੮੪ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਗੋਪੀ ਊਧਵ ਸੰਬਾਦੇ ਬਿਰਹ ਨਾਟਕ ਬਰਨਨੰ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਕੁਬਜਾ ਗ੍ਰਿਹ ਗਵਨ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥

ਗੋਪਨ ਕੋ ਪੋਖਨ ਕਰਿਓ ਹਰਿ ਜੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਾਇ ॥ ਅਵਰ ਖੇਲ ਖੇਲਨ ਲਗੇ ਅਤਹੀ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ॥੯੮੫॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਮਾਧਵ ਊਧਵ ਲੈ ਅਪਨੇ ਸੰਗ

---

੧. ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਪਹਿਲੇ ਪੋਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸੀ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਏਕ ਸਮੈ ਕੁਬਜਾ ਗ੍ਰਿਹ ਆਏ ॥ ਏ ਸੁਨ ਆਗੇ ਹੀ ਆਇ ਲਏ ਮਨ ਭਾਵਤ ਦੇਖ ਸਭੈ ਸੁਖ ਪਾਏ ॥ ਲੈ ਹਰਿ ਕੇ ਜੁਗ ਪੰਕਜ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਢੁਰਾਇ ਰਹੀ ਲਪਟਾਏ ॥ ਐਸੋ ਹੁਲਾਸ ਬਢਿਯੋ ਜੀਯ ਮੇ ਜਿਮ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਮੋਰ ਘਟਾ ਘਹਰਾਏ ॥ ੯੮੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਊਚ ਅਵਾਸ ਬਨਿਯੋ ਅਤਿ ਸੁਭ੍ਰ ਈਗਰ ਰੰਗ ਕੇ ਚਿਤ੍ਰ ਬਨਾਏ ॥ ਚੰਦਨ ਧੂਪ ਕਦੰਮ ਕਲੰਬ ਦੀਪਕ ਦੀਪ ਤਹਾਂ ਦਰਸਾਏ ॥ ਲੈ ਪਰਜੰਕ ਤਹਾਂ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸ੍ਵੱਛ ਸੁਮੋਰ ਸੁਗੰਧ ਬਿਛਾਏ॥ਦੋ ਕਰ ਜੋਰ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰਿਯੋ ਤਬ ਕੇਸਵ ਤਾ ਪਰ ਆਨ ਬੈਠਾਏ ॥ ੯੮੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਤਨ ਖਚਤ ਪੀੜਾ ਬਹੁਰ ਲਿਆਈ ਭਗਤ ਜਨਾਇ ॥ ਊਧਵ ਜੀ ਸੋਂ ਯੋਂ ਕਹਿਓ ਬੈਠਹੁ ਯਾਂ ਪਰ ਆਇ ॥ ੯੮੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਊਧਵ ਜੀ ਕੁਬਜਾ ਸੋ ਕਹੈ ਨਿਜ ਪ੍ਰੀਤ ਲਖੀ ਅਤਿ ਹੀ ਤੁਮਰੀ ਮੈਂ ॥ ਹੌਂ ਅਤਿ ਦੀਨ ਅਧੀਨ ਅਨਾਥਨ ਬੈਠ ਸਕੈ ਸਮੁਹਾਇ ਹਰੀ ਮੈਂ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਬੈ ਉਠ ਪੀੜੇ ਕੋ ਦੀਨ ਉਠਾਇਕੈ ਵਾਹੀ ਘਰੀ ਮੈਂ ॥ ਪੈ ਇਤਨੇ ਕਰਿਕੈ ਭੁਇ ਬੈਠ ਰਹਿਓ ਗਹਿ ਪਾਇਨ ਨੇਹ ਛਰੀ ਮੈਂ ॥ ੯੮੯ ॥ *ਜੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਸੇਸ ਮਹੇਸ ਸੁਰੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਨ ਪਾਏ ॥ ਜੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਬਖਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨਕੈ ਗਜਾਨ ਨ ਗਾਏ ॥ ਜੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਸਿੱਧ ਸਮਾਧਿ ਮੇ ਸਾਧਤ ਹੈਂ ਮੁਨਿ ਮੌਨ ਲਗਾਏ ॥ ਤੇ ਪਦਪੰਕਜ ਕੇਸਵ ਕੇ ਅਬ ਊਧਵ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਸਹਰਾਏ ॥ ੯੯੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੰਤ ਸਰਾਹਤ ਸਜਾਮ ਕੇ ਪਾਇ ਮਹਾਂ ਬਿਗਸਿਓ ਮਨ ਭੀਤਰ ਸੋਊ ॥ ਜੋਗਨ ਕੇ ਜੋਊ ਧਜਾਨ ਕੇ ਬੀਚ ਨ ਆਵਤ ਹੈ ਅਤਿ ਬਜਾਕੁਲ ਹੋਊ ॥ ਜਾ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ ਸੇਸ ਸੁਰਾਦਿਕ ਖੋਜਤ ਅੰਤ ਨ ਪਾਵਤ ਕੋਊ ॥ ਸੋ ਪਦ ਕੰਜਨ ਕੀ ਸਮ ਤੁਲਿ ਪਲੋਟਤ ਊਧਵ ਲੈ ਕਰ ਦੋਊ ॥ ੯੯੧ ॥ ਇਤ ਸਜਾਮ ਪਲੋਟਤ ਊਧਵ ਪਾਇ ਉਤੇ ਉਨ ਮਾਲਨ ਸਾਜ ਕੀਏ ॥ ਸੁਭ ਬੱਜ੍ਰਨ ਕੇ ਅਰੁ ਲਾਲ ਜਵਾਹਰ ਦੇਖ ਜਿਸੇ ਸੁਖ ਹੋਤ ਜੀਏ ॥ ਇਤਨੇ ਪਹਿ ਕਾਨ ਪੈ ਆਇ ਗਈ ਬਿੰਦਰੀ ਕਹਿ ਈਂਗਰ ਭਾਲ ਦੀਏ ॥ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਹੁਲਾਸ ਬਢਿਯੋ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਹੀਏ ॥ ੯੯੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਜ ਸਾਜਨ ਮਾਲਨ ਅੰਗਨ ਮੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸੋ ਹਰਿ ਪਾਸ ਗਈ ॥ ਮਨੋ ਦੂਸਰ ਚੰਦ ਕਲਾ ਪ੍ਰਗਟੀ ਮਨੋ ਹੇਰਤਕੈ ਇਹ ਰੂਪ ਮਈ ॥ ਹਰਿ ਜੂ ਲਖਕੈ ਜੀਯ ਕੀ ਬਿਰਥਾ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਐਂਚ ਲਈ ॥ ਤਿਹ ਊਪਰ ਬੈਸ ਅਸੰਕ ਭਈ ਮਨ ਕੀ ਸਭ ਸੰਕ ਪਰਾਇ ਗਈ ॥ ੯੯੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਹੀਯਾਂ ਜਬ ਹੀ ਗਹਿ ਸਜਾਮ ਲਈ ਕੁਬਜਾ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਮਿਲੇ ਬਹੁਤੇ ਦਿਨ ਮੈ ਹਮ ਕੋ ਕਹਿਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਚੰਦਨ ਜਿਉਂ ਤੁਹਿ ਅੰਗ ਮਲਿਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਹਮਹੂੰ ਜਦੁਬੀਰ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਜੋਊ ਮਨੋਰਥ ਥੋ ਜੀਯ ਮੈ ਤੁਮਰੇ ਮਿਲਏ ਸੋਊ ਮੋ ਕਰ ਆਯੋ ॥ ੯੯੪ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕੁਬਜਾ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਇ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰਨ ਕਰਤ ਭਏ ਬਰਨਨੰ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕੇ ਧਾਮ ਕਾਨ ਜੂ ਆਏ ਕਥਨੰ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੈ ਸੁਖ ਮਾਲਨ ਕੋ ਅਤਿਹੀ ਅਕ੍ਰੂਰਹਿ ਕੇ ਫਿਰ ਧਾਮ

---

*ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੀ ਮਹਾਂ ਵਡਿਆਈ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪਧਾਰਿਯੋ ॥ ਆਵਤ ਸੋ ਸੁਨ ਪਾਇ ਲਗਯੋ ਤਿਹ ਮੱਧੰ ਚਲਿਯੋ ਹਰਿ ਪ੍ਰੇਮ ਚਿਤਾਰਿਯੋ ॥ ਸੋ ਗਹਿ ਸਜਾਮ ਕੇ ਪਾਇ ਰਹਿਯੋ ਕਵਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥ਊਧਵ ਸੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਿਯੋ ਇਨ ਸੰਤਨ ਕੋ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥ ੯੯੫ ॥ ਊਧਵ ਸਜਾਮ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਕੈ ਅਕਰੂਰਹਿ ਕੋ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥ ਸੁਧ ਕਰੀ ਉਨ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਕੁਬਜਾ ਕੋ ਕਹਿਯੋ ਅਰ ਪ੍ਰੇਮ ਚਿਤਾਰਿਯੋ ॥ ਸੋ ਗਨਤੀ ਕਰਕੈ ਮਨ ਮੇ ਕਨੀਯਾ ਸੰਗ ਪੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥ ਹੇ ਹਰਿ ਜੂ ਏਹ ਕੈ ਪਿਖਏ ਉਨ ਕੋ ਸਭ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥ ੯੯੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਮਨੇ ਸੁਖ ਪਾਇਕੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਸੇਵ ਸੁ ਕੀਨੀ ॥ ਪਾਇ ਪਰਿਓ ਤਿਹ ਕੇ ਬਹੁਰੋ ਉਠ ਦੇਵਕੀ ਲਾਲ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਦੀਨੀ ॥ ਭੋਜਨ ਅੰਨ ਜਿਤੋ ਗ੍ਰਿਹ ਥੋ ਸੋਊ ਆਨ ਧਰੋ ਹਿਤ ਬਾਤ ਲਖੀਨੀ ॥ ਥੋ ਮਨ ਮੋ ਸੋਈ ਬਾਂਛਤ ਇੱਛਵ ਹੈ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਪੂਰਨ ਕੀਨੀ ॥ ੯੯੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੂਰਨ ਕੈ ਮਨਸਾ ਤਿਨਕੀ ਸੰਗ ਊਧਵ ਲੈ ਫਿਰ ਧਾਮ ਅਯੋ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਆਇਕੈ ਮੰਗਨ ਲੋਗ ਬੁਲਾਇ ਗਵਾਵਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਰਾਗ ਗਯੋ ॥ ਤਿਹ ਊਪਰ ਰੀਝ ਕਹੈ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਘਨੋ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਕਢ ਦਾਨ ਦਯੋ ॥ ਮਨੋ ਤਾਜ ਸੁਤੇ ਮ੍ਰਿਤ ਮੰਡਲ ਮੈ ਅਬ ਕੇ ਦਿਨ ਲੋ ਦਿਨ ਸੇਤ ਭਯੋ ॥ ੯੯੮ ॥ ਅਕ੍ਰੂਰ ਸਜਾਮ ਕੇ ਧਾਮਹਿ ਆਇਕੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਪਾਇਨ ਲਾਗਿਯੋ ॥ ਕੰਸ ਬਿਦਾਰ ਬਕੀ ਉਰ ਫਾਰ ਕਹਿਓ ਕਰਤਾਰ ਸਰਾਹਨ ਲਾਗਿਓ ॥ ਔਰ ਗਈ ਸੁਧ ਭੂਲ ਸਭੈ ਹਰਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਰਸ ਭੀਤਰ ਪਾਗਿਯੋ ॥ ਆਨੰਦ ਬੀਚ ਬਢਿਓ ਮਨ ਕੇ ਮਨ ਕੇ ਦੁਖ ਥੋ ਜਿਤਨੋ ਸਭ ਭਾਗਿਓ ॥ ੯੯੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਵਕੀ ਲਾਲ ਗੁਪਾਲ ਅਹੋ ਨੰਦ ਲਾਲ ਦਿਯਾਲ ਇਹੈ ਜੀਯ ਧਾਰਿਯੋ ॥ ਕੰਸ ਬਿਦਾਰ ਬਕੀ ਉਰ ਫਾਰ ਕਹਿਓ ਕਰਤਾ ਜਦੁਬੀਰ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥ ਹੇ ਅਘ ਕੇ ਰਿਪ ਹੇ ਰਿਪ ਕੇਸੀ ਕੇ ਹੇ ਕੂਪ ਜਾਹਿ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਮਾਰਿਯੋ ॥ ਤਾਂ ਅਬ ਰੂਪ ਦਿਖਾਇ ਹਮੈ ਹਮਰੋ ਸਭ ਪਾਪ ਬਿਦਾ ਕਰ ਡਾਰਿਯੋ ॥ ੧੦੦੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚੋਰ ਹੈ ਸਾਧਨ ਕੇ ਦੁਖ ਕੋ ਸੁਖ ਕੋ ਬਰਦਾਇਕ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥ ਹੈ ਠਗ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਚੀਰਨਿ ਕੋ ਭਟ ਹੈ ਜਿਨ ਕੰਸ ਸੋ ਬੀਰ ਪਛਾਰਿਯੋ ॥ ਕਾਇਰ ਹੈ ਬਹੁ ਪਾਪਨ ਤੇ ਅਬ ਬੈਦ ਹੈ ਜਾਂ ਸਭ ਲੋਗ ਜਿਯਾਰਿਯੋ ॥ ਪੰਡਤ ਹੈ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜਿਨ ਚਾਰੋ ਈ ਬੇਦ ਕੋ ਭੇਦ ਸਵਾਰਿਯੋ ॥੧੦੦੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਸੋ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਉਠਿ ਪਾਇ ਪਰਿਯੋ ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਬਹੁ ਬਾਰਿ ਸਰਾਹ ਕਰੀ ਦੁਖ ਥੋ ਜਿਤਨੋ ਛਿਨ ਬੀਚ ਹਰਿਯੋ ॥ ਅਰਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉਚ ਮਹਾਂ ਕਵਿ ਨੇ ਬਿਧਿ ਯਾ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰਿਯੋ ॥ ਹਰਿਨਾਮ ਸੰਜੋਇ ਕੇ ਪੈਨ ਤਨੈ ਸਭ ਪਾਪਨ ਸੰਗ ਲਰਿਯੋ ਨ ਟਰਿਯੋ ॥ ੧੦੦੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫਿਰ ਯੋਂ ਕਰ ਕਾਨਰ ਕੀ ਉਪਮਾ ਹਰਿ ਜੀ ਤੁਮਹੀ ਮੁਰ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਛਾਰਿਯੋ ॥ ਤੈਹੀ ਮਰੈ ਤ੍ਰਿਪਰਾਰੁ ਕਮੰਧ ਸੁ ਰਾਵਨ ਮਾਰਿ ਘਨੋ ਰਨ ਪਾਰਿਯੋ ॥ ਲੰਕ ਦਈ ਅਰੁ ਭ੍ਰਾਤਰ ਕੋ ਸੀਯ ਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਫਿਰ ਔਧ ਸਿਧਾਰਿਯੋ ॥ ਤੈਹੀ ਚਰਿੱਤ੍ਰ ਕੀਏ ਸਭ ਹੀ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਇਹ ਭਾਤ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥ ੧੦੦੩ ॥ ਹੇ ਕਮਲਾਪਤ ਹੇ ਗਰੁੜਾਧੁਜ ਹੇ ਜਗਨਾਇਕ ਕਾਨ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕਹਿਓ ਹੈ ॥ ਹੇ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹੋ ਬਤੀਯਾਂ ਸਭ ਹੀ ਤੁਮਰੀ ਭ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਭਜੇ ਹੈ ॥ ਮੇਰੀ ਹਰੋ ਮਮਤਾ ਹਰਿ ਜੂ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਚੀਨ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਡਾਰ ਦਈ ਮਮਤਾ ਤਿਹ ਪੈ ਸੋਊ ਮੋ ਨਹਿ ਧਾਰਕੈ ਬੈਠ ਰਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ੧੦੦੪ ॥ ਕਾਨਰ ਜੂ ਬਾਚ ਆਕ੍ਰੂਰ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅੰਹੋ ਚਚਾ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਕੋ ਸਮਝੈ ਬਿਨਤੈਂ ਹਰਿ ਚੀਨੋ ॥ ਤਾਤੇ ਲਡਾਵਹੁ ਮੋਹਿ ਕਹਿਯੋ ਜਿਹ ਤੇ ਸੁਖ ਹ੍ਵੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮੁਹਿ ਜੀਨੋ ॥ ਆਇਸ ਮੋ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਜੀ ਅਕ੍ਰੂਰ ਬਡੋ ਲਖ ਊਕਰ ਕੀਨੋ ॥ ॥ ਤਾਤੇ ਨ ਮੋ ਘਨ ਸਜਾਮ ਲਖੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਹਸਿ ਦੀਨੋ॥੧੦੦੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੋ ਸੁਨ ਬੀਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕੰਠ ਲਗਾਏ ॥ ਸੋ ਕ੍ਰਿਜ ਤੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਥੋ ਹਰਿ ਕੋ ਤਨ ਭੇਟ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਏ ॥ ਛੋਟ ਭਤੀਜ ਲਖੈ ਕਰਿਕੈ ਕਰਿਕੈ ਜਗ ਕੈ ਕਰਤਾ ਨਹੀ ਪਾਏ ॥ ਯਾਂ ਬਿਧਿ ਭੀਤਰ ਠੌਰ ਕਥਾ ਤਿਹ ਕੇ ਕਵਿ ਸਜਾਮਹਿ ਮੰਗਲ ਗਾਏ ॥* ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਅਕ੍ਰੂਰ ਗ੍ਰਿਹ ਜੈਬੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਅਕ੍ਰੂਰ ਫੁਫੀ ਪਾਸ ਭੇਜਨ ਕਥਨੰ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਿਯੋ ਹਸਕੈ ਬਰ ਬੀਰ ਗਜਾ ਪੁਰ ਮੈ ਚਲ ਜੱਯੈ ॥ ਮੋ ਪਿਤ ਕੀ ਭਗਨੀ ਸੁਤ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਅਬ ਜਾਇ ਕੈ ਸੋਧਹਿ ਲੱਯੈ ॥ ਅੰਧ ਤਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪ ਹੈ ਮਨ ਅੰਧ ਦ੍ਰਜੋਧਨ ਭਜੋ ਬਸਤਾ ਕੋ ਲਖੱਯੈ ॥ ਪਾਂਡ ਕੇ ਪੁੱਤ੍ਰਨ ਕੋ ਤਿਹ ਠੌਰਹਿ ਦੱਯਤ ਹੈ ਸੁਖ ਕੈ ਦੁਖ ਦੱਯੈ ॥ ੧੦੦੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿਕੈ ਤਿਹ ਕੀ ਬਤੀਯਾਂ ਕਰਿਕੈ ਅਕ੍ਰੂਰ ਪ੍ਰਨਾਮ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਪੰਥ ਕੀ ਬਾਤ ਗਨੈ ਕਹਿਲੌ ਪਗ ਬੀਚ ਗਜਾਪੁਰ ਕੇ ਤਿਨ ਧਾਰਿਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਚ ਸਭਾ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥ ਭੂਪ ਕਹੀ ਕਹੁ ਮੋ ਬਿਰਥਾ ਜਦੁਬੀਰਹਿ ਜਾ ਬਿਧਿ ਕੰਸ ਪਛਾਰਿਯੋ ॥ ੧੦੦੭ ॥ ਬਤੀਯਾਂ ਸੁਨਿ ਉੱਤਰ ਦੈਤ ਭਯੋ ਰਿਪ ਸੋਂ ਸਭ ਜਾਂ ਬਿਧਿ ਸਜਾਮ ਲਰਿਯੋ ॥ ਗਜ ਮਾਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰਿਕੈ ਮੱਲਨ ਕੋ ਦਲ ਫਾਰਕੈ ਕੰਸ ਸੋ ਜਾਇ ਅਰਿਯੋ ॥ ਤਬ ਕੰਸ ਨਿਕਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਰੈ ਅਰ ਢਾਲ ਸੰਭਾਰਕੈ ਜੁੱਧ ਕਰਿਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜੂ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਪਟਕਿਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਮਾਰ ਭਰਿਯੋ ॥ ੧੦੦੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਾਂਖਮ ਦ੍ਰੋਣ ਕ੍ਰਿਪਾਰੁ ਕ੍ਰਿਪੀਸੁਤ ਔਰ ਦੁਸਾਸਨ ਬੀਰ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥ ਸੂਰਜ ਕੋ ਸੁਤ ਭ੍ਰੂਰ ਸਿਵਾ ਜਿਨ ਪਾਰਥ ਭ੍ਰਾਤ ਸੋ ਬੈਰ ਉਤਾਰਿਯੋ ॥ ਰਾਜ ਦ੍ਰਜੋਧਨ ਮਾਤਲ ਸੋ ਇਹ ਪੇਖਤ ਹੀ ਇਹ ਭਾਂਤ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹਾਂ ਬਸੁਦੇਵ ਕਹਾਂ ਕਹਿ ਅੰਗ ਮਿਲੇ ਮਨ ਕੋ ਦੁਖ ਟਾਰਿਯੋ ॥ ੧੦੦੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੰਚਕ ਬੈਠਿ ਸਭਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਉਠਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਫੁਫੀ ਪਹਿ ਆਯੋ ॥ ਕੁੰਤੀ ਕੋ ਦੇਖਤ ਹੀ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਝੁਕਾਇਯੋ ॥ ਪੂਛਤ ਭੀ ਕੁਸਲੈ ਜਦੁਬੀਰਹਿ ਜਾਂ ਜਸੁ ਬੀਚ ਸਭੈ ਧਰ ਛਾਯੋ ॥ ਨੀਕੇ ਹੈ ਸਜਾਮ ਸਨੇ ਬਸੁਦੇਵ ਸੁ ਦੇਵਕੀ ਨੀਕੀ ਸੁਨੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ॥ ੧੦੧੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਤਨੇ

---

*ਇਸ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦਾ ਅੰਕ ਨਹੀਂ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮਹਿ ਬਿੰਦਰ ਆਇ ਗਯੋ ਸੋਊ ਪਾਰਥ ਮਾਇ ਕੈ ਪਾਇਨ ਲਾਗਿਯੋ ॥ ਪੂਛਤ ਭਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਸੁਖੀ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕੋ ਤਾਰ ਸਮੋ ਅਨੁਰਾਗਿਯੋ ॥ ਔਰ ਗਈ ਸੁਧ ਭੂਲ ਸਭੈ ਕਵਿ ਸ੍ਯਾਮ ਇਹੀ ਰਸੁ ਭੀਤਰ ਪਾਗਿਯੋ ॥ ਵਾਹਿ ਕਹਿਯੋ ਸਭ ਹੀ ਹੈ ਸੁਖੀ ਸੁਨਿਕੈ ਬਤੀਯਾਂ ਏਹ ਕੀ ਦੁਖ ਭਾਗਿਓ ॥ ੧੦੧੧ ॥ ਕੁੰਤੀ ਵਾਚ ॥ ਕੇਲ ਕਰੇ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਸੋਊ ਮਨ ਤੇ ਕਹੋ ਹੌਂ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਬਿਸਾਰੀ ॥ ਦੂਖਤ ਭੀ ਇਨ ਲੋਗਨ ਤੇ ਅਤਿਹੀ ਕਹਿਕੈ ਘਨ ਸ੍ਯਾਮ ਪੁਕਾਰੀ ॥ ਨਾਥ ਮਰਿਓ ਸੁਤ ਬਾਲ ਰਹੇ ਤਿਹ ਤੇ ਅਕਰੂਰ ਭਯੋ ਦੁਖ ਭਾਰੀ ॥ ਤਾਤੇ ਹੌਂ ਪੂਛਤ ਹੋ ਤੁਮਕੋ ਕਬਿਹੂੰ ਹਰਿ ਜੀ ਸੁਧ ਲੇਤ ਹਮਾਰੀ ॥ ੧੦੧੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੂਖਤ ਹੈ ਅਕਰੂਰ ਕੋ ਸੰਗ ਕਹੋ ਬਤੀਯਾ ਨ੍ਰਿਪ ਅੰਧ ਰਮੈ ਸੇ ॥ ਦੇਤ ਹੈ ਦੁਖ ਘਨੋ ਹਮ ਕੋ ਕਹੀਓ ਸੁਨ ਮੀਤ ਸ੍ਯਾਮ ਸੇ ਐਸੇ ॥ ਪਾਰਥ ਭ੍ਰਾਤ ਰੁਚੇ ਉਨ ਸੋ ਨਹਿ ਵਾਹਿ ਕਹਿਓ ਕਹੁ ਸੋ ਬਿਧ ਕੈਸੇ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਸੋਊ ਆਖ ਕੇ ਬੀਚ ਪਰੇ ਤ੍ਰਿਣ ਜੈਸੇ ॥ ੧੦੧੩ ॥ ਕਹੀਯੋ ਬਿਨਤੀ ਹਮਰੀ ਹੀ ਸੋਂ ਅਤਿ ਸੋਕ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੈ ਬੂਡ ਗਈ ਹੌਂ ॥ ਜੀਵਤ ਹੋ ਕਵਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤੁਹਿ ਆਇਸ ਪਾਇਕੈ ਨਾਮ ਮਈ ਹੌਂ ॥ ਮਾਰਨ ਮੋ ਸੁਤ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੁਤ ਕੋਟ ਉਪਾਵਨ ਸੋ ਕਢਈ ਹੌਂ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਸੋ ਯੋਂ ਕਹੀਯੋ ਬਤੀਯਾਂ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨ ਨਾਥ ਅਨਾਥ ਭਈਹੌਂ ॥੧੦੧੪॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਯੋਂ ਕਹਿਕੈ ਤਿਹ ਸੋਂ ਬਤੀਯਾਂ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਸ੍ਵਾਸ ਉਸ੍ਵਾਸਸੁ ਲੀਨੋ ॥ ਜੋ ਦੁਖ ਮੋਰੇ ਰਿਦੇ ਮਹਿ ਥੋ ਸੋਊ ਮੈ ਤਿਨ ਪੈ ਸਭ ਹੀ ਕਹਿ ਦੀਨੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿਐ ਹਮਰੀ ਬਿਰਥਾ ਕਹੀਓ ਦੁਖ ਕੀ ਜਦੁ ਬੀਹ ਹਠੀਨੋ ॥ ਹੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਅਨਾਥ ਨ ਨਾਥ ਸਹਾਇ ਕਰੋ ਕਹਿ ਰੋਦਨ ਕੀਨੋ ॥ ੧੦੧੫ ॥ ਅਕ੍ਰੂਰ ਵਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖ ਦੁਖਾਤਰ ਪਾਰਥਮਾਤ ਕੋ ਯੋਂ ਕਹਿਓ ਤੂੰ ਸੁਤ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਹੂੰ ਹੈਂ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਘਨੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਮ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਦੈ ਹੈਂ ॥ ਤੇਰੀ ਹੀ ਓਰ ਹੂੰ ਹੈ ਸੁਭ ਲੱਛਨ ਤੂੰ ਸੁਤ ਸੱਤ੍ਰੁਨ ਕੋ ਦੁਖ ਦੈ ਹੈਂ ॥ ਰਾਜ ਸਭੈ ਉਹ ਹੀ ਲਹ ਹੈ ਹਰਿ ਸੱਤ੍ਰੁਨ ਕੋ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠੈ ਹੈਂ ॥ ੧੦੧੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿਕੈ ਬਤੀਯਾਂ ਤਿਹ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਅੱਕਰੂਰਹਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿਓ ॥ ਕੈ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਚਲਿਓ ਤਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਤੂੰ ਸੁਤ ਹੂੰ ਇਹ ਭਾਂਤ ਉਚਾਰਿਓ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਲੋਗਨ ਕੋ ਹਿਤ ਇਹ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਪੁਰ ਮੈ ਪਗ ਧਾਰਿਓ ॥ ਦੇਖਿਓ ਕਿ ਪ੍ਰੀਤ ਇਨੀ ਸੰਗ ਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰ ਡਾਰਿਓ ॥ ੧੦੧੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਕ੍ਰੂਰਵਾਚ ਧ੍ਰਿਤਰਾਸਟਰ ਸੋ ॥ ਪੁਰ ਦੇਖ ਸਭਾ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਚ ਗਇਓ ਸੰਗ ਜਾ ਨ੍ਰਿਪੈਕੈ ਇਹ ਭਾਤ ਉਚਾਰਿਓ ॥ ਰਾਜਨ ਮੁਹ ਤੇ ਨੀਤ ਸੁਨੋ ਕਹੁ ਵਾਹਿ ਕਹਿਓ ਇਨਿ ਯਾ ਬਿਧ ਸਾਰਿਓ ॥ਪ੍ਰੀਤ ਤੁਮੈ ਸੁਤ ਆਪਨ ਸੋ ਤੁਹਿ ਪੰਡ ਕੇ ਪੁੱਤ੍ਰੁਨ ਸੋ ਹਿਤ ਟਾਰਿਓ ॥ ਜਾਨਤ ਹੌਂ ਧ੍ਰਿਤਰਾਸਟਰ ਤੈਂ ਸਭ ਆਪਨ ਰਾਜ ਕੋ ਪੈਡ ਬਿਗਾਰਿਓ ॥ ੧੦੧੮ ॥ਸਵੈਯਾ॥ ਜੈਸੇ ਦ੍ਰਜੋਧਨ ਪੂਤ ਹੈ ਤੂੰ ਇਨ ਕੀ ਸਮ ਪੁੱਤ੍ਰੁਨ ਪੰਡ ਲਖੀਐ ॥ ਤਾਤੇ ਕਰੋ ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਸੋ ਇਨ ਤੇ ਕਛੁ ਅੰਤਰ ਰਾਜ ਨ ਕੱਈਯੋ ॥ ਰਾਖ ਸੁਖੀ ਇਨ ਤੇ ਉਨ ਕੋ ਜਿਹ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਗੱਈਯੋ ॥ ਯਾ ਬਿਧ ਸੋ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕਹਿਓ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਜਿਹ ਤੇ ਅਤ ਹੀ ਸੁਖ ਪੱਈਯੋ ॥ ੧੦੧੯ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਉੱਤਰ ਦੇਤ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਭਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਹਰਿ ਕੋ ਸੰਗ ਦੂਤਹ ਕੇਰੇ ॥ ਜੇਤਕ ਬਾਤ ਕਹੀ ਹਮ ਸੋ ਨਹੀ ਆਵਤ ਏਕ ਕਹਿਓ ਮਨ ਮੇਰੇ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਪਾਂਡੋ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਕੋ ਪਿਖ ਮਾਰਤ ਹੈ ਅਬ ਸਾਂਝ ਸਵੇਰੇ ॥ ਆਇ ਹੈ ਜੋ ਜੀਯ ਸੋ ਕਰਿ ਹੈਂ ਸੁ ਕਛੂ ਬਚਨਾ ਨਹਿ ਮਾਨਤ ਤੇਰੇ ॥ ੧੦੨੦ ॥ ਦੂਤ ਕਹਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਸੰਗ ਯੋਂ ਹਮਰੋ ਤੁ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮ ਰੰਚ ਨ ਮਾਨੋ ॥ ਤਉ ਕੁਪਿ ਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਮਨੇ ਤੁਮ ਕੋ ਮਰਿ ਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਹਿਤ ਠਾਨੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕੇ ਭੋਹ ਮਰੋ ਰਨ ਸੋ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਤੁਹਿ ਰਾਜ ਬਹਾਨੋ ॥ ਯੋਂ ਜੀਅ ਮੇਂ ਜੋ ਹੁਤੀ ਸੁ ਕਹੀ ਤੁਮਰੇ ਜੀ ਯਾਕੀ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮ ਜਾਨੋ॥੧੦੨੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾਂ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਤਜ ਕੈ ਇਹ ਠੌਰ ਤਹਾਂ ਕੋ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਕਾਨ ਜਹਾਂ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਬਲੀ ਸਭ ਜਾਦਵ ਬੰਸ ਤਹਾਂ ਸੁ ਅਯੋ ਹੈ ॥ ਸਜਾਮ ਕੋ ਚੰਦ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਮੁਖ ਤਾ ਪਗ ਪੈ ਸਿਰ ਕੋ ਝੁਕਯੋ ਹੈ ॥ ਜੋ ਬਿਰਥਾ ਇਹ ਠੌਰ ਭਈ ਨਿਕਟੇ ਹਰਿ ਕੇ ਕਹਿ ਭੇਦ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ੧੦੨੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੁਮ ਸੋ ਇਮ ਪਾਰਥਮਾਤ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਦੀਨਨ ਕੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਲੈ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਭਯੋ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਠੌਰ ਬਿਨਾ ਤੁਮਰੈ ਨ ਸਹਾਇਕ ਕੁਐ ॥ ਗਜ ਕੋ ਜਿਮ ਸੰਕਟ ਸੀਘ੍ਰ ਕਟਿਯੋ ਤਿਮ ਮੋ ਦੁਖ ਕੋ ਕਟੀਐ ਹਰਿ ਐ ॥ ਤਹ ਤੇ ਸੁਨ ਲੈ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਹਮਰੋ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਸੋਂ ਚਿਤ ਦੈ ॥ ੧੦੨੩ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਅਕ੍ਰੂਰ ਫੁਫੀ ਪਾਸ ਭੇਜਨੰ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕਥਨੰ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ਮਸਤ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੩੪ ॥

ਅਥ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥

ਸ੍ਰੀ ਮਨਮੋਹਿਨ ਜਗਤ ਗੁਰ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਬ੍ਰਿਜਮੋਰ ॥ ਗੋਪੀ ਜਨ ਬਲ ਭਾਸਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਖਾਨ ਭਰਪੂਰ ॥ ੧੦੨੪ ॥ ਛਪੈ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਪੂਤਨਾ ਹਨੀ ਬਹੁ ਰਸ ਕਟਾਸੁਰ ਖੰਡਿਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਣਾ ਵਰਤ ਲੈ ਉਡਿਯੋ ਤਾਹਿ ਨਭ ਮਾਹਿ ਬਿਹੰਡਿਯੋ ॥ ਕਾਲੀ ਦੀਯੋ ਨਿਕਾਰ ਚੋਂਚ ਗਹਿ ਚੀਰ ਬਕਾਸੁਰ ॥ ਨਾਗ ਰੂਪ ਮਗ ਰੋਕ ਹਰਯੋ ਤੁਮ ਹਤਿਯੋ ਅਘਾਸੁਰ ॥ ਕੇਸੀ ਸੁ ਬੱਛ ਧੇਨਕ ਹਨਿਯੋਂ ਰੰਗ ਭੂਮ ਗਜ ਡਾਰਿਯੋ ॥ ਚੰਡੂਰ ਮੁਸਟ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰਿ ਕੰਸ ਕੇਸੰਗਹਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥ ੧੦੨੫ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਅਮਰ ਲੋਕ ਤੇ ਫੂਲ ਬਰਖੇ ਨੰਦ ਕਿਸੋਰ ਪਹਿ ॥ ਮਿਟਿਯੋ ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਜ ਸੂਲ ਕਵਲ ਨੈਨ ਕੇ ਹੇਤ ਤੇ ॥ ੧੦੨੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਨਿਵਾਰ ਕੈ ਲੀਨੋ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ॥ ਮਥਰਾ ਮੰਡਲ ਕੋ ਦਯੋ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੋ ਰਾਜ ॥ ੧੦੨੭ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਰਾਜਾ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੋ ਮਥਰਾ ਕਾ ਰਾਜ ਦੀਬੇ ਬਰਨਨੰ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤੰ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੩੫ ॥

ਅਥ ਜੁਧ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥

ਇਤਿ ਰਾਜ ਦਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਉਤ ਕੰਸ ਬਧੂ ਪਿਤ ਪਾਸ ਗਈ ॥ ਅਤਿ ਦੀਨ ਸੁ ਛੀਨ ਮਲੀਨ ਮਹਾ ਮਨ ਕੋ ਦੁਖ ਸੋ ਸੋਈ ਰੇਤ ਭਈ ॥ ਪਤ ਭੁੱਯਨ ਕੇ ਬਧਬੇ ਕੀ ਬਿਰਥਾ ਜੁ ਹੁਤੀ ਮਨ ਮੈ ਸੋਈ ਭਾਖ ਦਈ ॥ ਸੁਨ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਤਿਹ ਸਿੰਧ ਜਰਾ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕੈ ਆਂਖ ਸਰੋਜ ਤਈ ॥ ੧੦੨੮ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

बाच ॥ दोहरा ॥ हरि हाल धरहि संघार हो दुहितापति कहि बैनि ॥ राजधान ते निसरिजो मंत्र बुलाए सैनि ॥ १०२९ ॥ चौपई ॥ देस देस परधान पठाए ॥ नरपत सभ देसन ते लिआए ॥ आन न्रिपत को कीन जुहारू ॥ दजो बहुत धन तिन उपहारू ॥ १०३० ॥ जरासिंध बहु सुभट बुलाए ॥ भांत भांत के ससत्र बंधाए ॥ गज बाजन पर पाखर डारी ॥ सिर पर कंचन सिरी सवारी ॥ १०३१ ॥ पाइक रथ बहुते जुर आए ॥ भूपत आगे सीस निवाए ॥ अपनी अपनी मिसल सभ गए ॥ पांत जोर कर ठांढे भए ॥ १०३२ ॥ सोरठा ॥ जह सेना चतरंग जरासिंध न्रिप की बनी ॥ सजिजो कवच निखंग धनख बान ले रथ चड़िजो ॥ १०३३ ॥ सवैजा ॥ जोर चमूं सभ मंत्रिन लै तब यौ रन साज समाज बनाजे ॥ तेईस छहनी लै दल संग बजाइके बंब तहां को सिधाजे ॥ बीर बडे सम रावन के तिन को संग लै मरबे कहु आजे ॥ मानो कास पूले दिन बारध फैल परिजो जल जो दल छाजो ॥ १०३४ ॥ सवैजा ॥ नग मानहु नाग बडे तिह मै मछरी पुन पैदल की बल जेती ॥ चक्र मनोरथ चक्र बने उपजी कवि के मन मैं कही तेती ॥ है भए बोचन तुल मनै लहिरै बहिरै बरछी दुत सेती ॥ सिंध किधो दल सिंध जरा रहिगी मथुरा तिह मॅधि बरेती ॥ १०३५ ॥ जो बलवंड बडे दल मै तिह अग्र कथा महि नाम कहै हौं ॥ जो संगि सजाम लरै रिस कै तिनकै जसु के मुख तो उचरै हौं ॥ जे बलभद्र के संगि भिरे तिन को कथ कै प्रभ लोक रिझै हौं ॥ तिजाग सबे गिह लालच को हरि के हरि के हरि के गुन गै हौं ॥१०३६ ॥ दोहरा ॥ जदुबीरन सभहूं सुनी दूत कही जब आइ ॥ मिल सबहूं न्रिप कै सदन मंत्र बिचारिजे जाइ ॥ १०३७ ॥ सवैजा ॥ तेईस छहन लै दल संगि चढिजो हम तै अति ही भर रेहै ॥ जाइ लरै अरि के सम है इह लाइक या पुर मै अब केहै ॥ जो भज है डर मान घनै रिस के सभ को तब मारत सोहै ॥ ताते निसंक भिरे इन से जितु है तु भलै म्रित ए जस ह्वै है ॥ १०३८ ॥ सवैजा ॥ तो जदु बीर कहीजे उठ के रिस बींच सभा अपने बल सों ॥ अब को बलवंड बडै हम मै चलि आगे ही जाइ लरैं दलि सों ॥ अपने बल धार संघार के दानव दूर करे सभ भूतल सों ॥ बहु भूत पिसाचन कावन डावन तोख करै पल मै छल सों ॥ १०३९ ॥ सवैजा ॥ जब जां बिध सों जदबीर कहिजे किनहूं मन मै नही धीर धरिजे है ॥ हरि देख तबे मुख बाइ रहै सभहू भजबे कहु चित करिजे है ॥ जे उपमान हुतो मन छडून के सोउ उरन की समते से गिरिजे है ॥ कोउजाइन सामुहे सतून के न्रिप ने मुख ते बिधिजा उचरिजे है ॥ १०४० ॥ किनहूं ही धीरज बांध सकिजे लरबे तो डरे सभ को मन भाजिजे॥भाजन की सबहूं बिधि की किनहू नही को पसरासन

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

साजिजो ॥ जों हरि जु पुन बोल उठिजो गज कै बध कै जिम केहरि गाजिजो ॥ और भली उपमा उपजो धुनि कै सुनिकै घन सावन लाजिजो ॥१०४१॥ कान जु वाच ॥ सवैया ॥ राजन चिंत करो मन मै हम हुं दोउ भ्रात सु जाइ लरैंगे ॥ बान कमान क्रिपान गदा गहि कै रन भीतर जुध करैंगे ॥ जो हम ऊपर कोप कै आइ है ताही कै असत् सो प्रान हरैंगे ॥ पै उन कौ मरिहैं डरिहैं नहीं आवह तो पग दून टरैंगे ॥ १०४२ ॥ इउं कहिकै उठि ठांढे भए दोउ भ्रात सु मात पिता पहि आए ॥ आवत ही दुहुं हाथन जोर कै पाइन ऊपर माथ लुठाए ॥ मोह बढिजो बसुदेव औदेवकी लै अपने सुत कंठ लगाए ॥ जीतहुगे तुम दैतन सों भजिहै अरि रोघन बात उडाए ॥ १०४३ ॥ सवैया ॥ मात पिता कौ प्रनाम दोउं करिकै तजि धाम सु बाहिर आए ॥ आवत ही सभ आजुध लै पुर बीर जिते सभ ही सु बुलाए ॥ दान घनो दिज कौ दिए सजाम दुहुं मिल आनंद चित बढाए ॥ आसिख देत भए दिज इउं गिह आइ हो जीत घने अरि घाए ॥ १०४४ ॥ दोहरा ॥ देख चमूं सभ जादवी हरि जु अपने साथ ॥ घनि सुर सो संग सारथी बोलिजो सी बिज नाथ ॥ १०४५ ॥ कान जु वाच दारक सों ॥ सवैया ॥ हमरो रथ दारक तैं कर साज भली बिधि सो अब तारन कौ ॥ असि-ता महि चक्र गदा धरीजो रिप की धुजनी सु बिदारन कौ ॥ सभ जादव लै अपने संग हउं सुपधारत दैत संघारन कौ ॥ किह हेत चलिजो सुन लै हम पै अपने निप के दुख टारन कौ ॥ १०४६ ॥ दोहरा ॥ जों कहिकै गोबिंद तब कट सै कसिजो निखंग ॥ हल मुसल हलधर गहिजो कछु जादव लै संग ॥ १०४७ ॥ सवैया ॥ दैतन मारन हेत चले अपने संग लै सभ ही भट दानी ॥ सी बलभद्रहि संग लीओ जिह के बल की गत सी पत जानी ॥ को सम भीखम है इन के अरु को भ्रिग नंदन रावन बानी ॥ सत्रून के बध कारन सजाम चले मुसलीधर जु अभिमानी ॥ १०४८ ॥ सवैया ॥ बांध क्रिपान सरासन लै चढि सिजंदन पै जदुबीर सिधारे ॥ भाखत बैन सुधा मुख ते सु कहां है सभै सुत बंध हमारे ॥ सी प्रभ पाइन के सभ साथ सु जों कहिकै इक बीर पुकारे ॥ धाइ परै अरि के दल मैं बल सो बलदेव हला जुध धारे ॥ १०४९ ॥ सवैया ॥ देखत ही अरि की पूतना हरि जु मन मै अति कोप भरे ॥ सुध-वाइ तहां रथ जाइ परे धुजनी पति ते नही नैक डरे ॥ सित बानन सों गज बाज हने जोधू साज जराइन साथजरे ॥ मनो इंदू के बज्र लगे टूट के धरनी गिर सिंग सुमेर परे ॥ १०५०॥* सी जदुबीर सरासन ते बहुतीर छुटे छुट कै भट घाए ॥ पैदल मार रथी बिरथी करि सत्रू

---

*१०५१ अंक नहीं है।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਘਨੇ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥ ਭਾਜ ਅਨੇਕ ਗਏ ਰਨ ਤੇ ਜੋਊ ਲਾਜ ਭਰੇ ਹਰਿ ਪੈ ਪੁਨ ਆਏ ॥ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਕੇ ਹਾਥ ਲਗੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਫਿਰ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਪਾਏ ॥ ੧੦੫੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਰਨ ਮੈ ਭਟ ਯੌਂ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਲਲਕਾਰ ਪਰੇ ॥ ਕਰਿ ਚੋਂਪ ਭਿਰੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਤੇ ਨ ਰਤੀਕੁ ਡਰੇ ॥ ਤਬ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਛਿਨ ਮੈ ਉਨ ਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਹਰੇ ॥ ਜੋਊ ਆਵਤ ਭੇ ਧਨ ਬਾਨ ਧਰੇ ਹਰਿ ਜੂ ਸਿਗਰੇ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੇ ॥ ੧੦੫੩ ॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਸੋ੍ਨਤਤਰੰਗਨੀ ਉਠਾਇ ਕੋਪ ਬਲਬੀਰ ਮਾਰ ਮਾਰ ਤੀਰ ਰਿਪੁ ਖੰਡ ਕੀ ਏਰਨ ਮੈ ॥ ਬਾਜ ਗਜ ਮਾਹੇ ਰਥੀ ਬ੍ਰਿਥੀ ਕਰ ਡਾਰੇ ਕੇਤੇ ਪੈਦਲ ਬਿਦਾਰੇ ਸਿੰਘ ਜੈਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਬਨ ਮੈ ॥ ਜੈਸੇ ਸਿਵ ਕੋਪ ਕੈ ਜਗੱਤ ਜੀਵ ਮਾਰ ਪ੍ਰਲੈ ਤੈਸੇ ਹਰਿ ਅਰਿ ਯੌਂ ਸੰਘਾਰੇ ਆਈ ਮਨ ਮੈ ॥ ਏਕ ਮਾਰ ਡਾਰੇ ਏਕ ਘਾਇ ਛਿਤ ਪਾਰੇ ਏਕ ਤ੍ਰਸੇ ਏਕ ਹਾਰੇ ਜਾਕੇ ਤਾਕਤ ਨ ਤਨ ਮੈ ॥ ੧੦੫੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਹੁਰੋ ਘਨ ਸਜਾਮ ਘਨੱਸੁਰ ਕੈ ਬਰਖਿਯੋ ਸਰ ਬ੍ਰਿੰਦਨ ਜਿਉਂ ਮਿਘਵਾ ॥ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰਹਨਿ ਸੋ੍ਨ ਬਹਿਯੋ ਸੁ ਭਯੋ ਰਨ ਈਗਰ ਕੇ ਰੰਗਵਾ ॥ ਕਹੂੰ ਮੂੰਡ ਝਰੇ ਰਥ ਪੁੰਜ ਗਿਰੇ ਗਜ ਸੁੰਮ ਡਰੇ ਕਹੂੰ ਹੈ ਤੰਗਵਾ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਜੂ ਕੋਪ ਕੈ ਤੀਰ ਹਨੇ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਸੁ ਕਹੂੰ ਅੰਗਵਾ ॥ ੧੦੫੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਹੁ ਝੂਝ ਪਰੇ ਛਿਤ ਪੈ ਭਟ ਯੌਂ ਅਰ ਕੈ ਬਰ ਕੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਲਰਕੈ ॥ ਧਨ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਪਾਨ ਗਿਰੇ ਰਨ ਬੀਚ ਇਤੀ ਕਰਕੈ ॥ ਤਹ ਮਾਸ ਗਿਰਾਸ ਮਵਾਸ ਉਦਾਸ ਹੈ ਗੀਧ ਸੋ ਮੋ ਨਰ ਹੀ ਧਰਕੈ ॥ ਸੁਮਨੋ ਬੁਟੀਜਾ ਬਰਬੀਰਨ ਕੀ ਨ ਪਚੀ ਉਰਮੈ ਬਰਕੈ ਫਰਕੈ ॥ ੧੦੫੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਸ ਕੋ ਪਹਲਾ ਯੁਧ ਪਾਨ ਲੀਓ ਸੁਧ ਸਿਓ ਦਲ ਮੈ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰਿਯੋ ॥ ਬਹੁਬੀਰ ਹਨੇ ਰਨਭੂਮ ਬਿਖੈ ਪ੍ਰਤਨਾ ਪਤਿ ਤੇ ਨ ਰਤੀਕ ਡਰਿਓ ॥ ਗਜ ਬਾਜ ਰਥੀ ਅਰਪੱਤਿ ਚਮੂੰਹਨ ਕੈ ਉਨ ਬੀਰਨ ਤੇਜ ਹਰਿਯੋ ॥ ਜਿਮ ਤਾਤ ਧਰਾ ਸੁਰ ਪੱਤਿ ਲਰਿਓ ਹਰਿ ਭ੍ਰਾਤ ਬਲੀ ਇਮ ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ॥ ੧੦੫੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁਧ ਜੁਰੇ ਜਦੁਰਾਇ ਸਖਾ ਕਿਧੌ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਦੁਰਜੋਧਨ ਸੋਹੈ ॥ ਭੀਰ ਪਰੇ ਰਨ ਰਾਵਨ ਸੋ ਸੁਤ ਰਾਵਨ ਕੇ ਤਿਹ ਕੀ ਸਮ ਕੌਹੈ ॥ ਭੀਖਮ ਸੋ ਮਰਬੇ ਕਹੁ ਹੈ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਰਾਮ ਬਲੀ ਬਰਿ ਜੋ ਹੈ ॥ ਅੰਗਦ ਹੈ ਕਿ ਹਨੂੰ ਜਮ ਹੈ ਕਿ ਭਰਿਯੋ ਬਲਭੱਦ੍ ਭਯਾਨਕ ਰੋਹੈ ॥ ੧੦੫੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦ੍ਰਿੜ ਕੈ ਬਲ ਕੋ ਪਹਲਾ ਯੁਧ ਲੈ ਅਰਿ ਕੋ ਦਲ ਭੀਤਰ ਧਾਇ ਗਯੋ ॥ ਗਜ ਬਾਜ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਕੈ ਬਹੁ ਪੈਦਲ ਕੋ ਦਲ ਕੋਪ ਛਯੋ ॥ ਕਲ ਨਾਰਦ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਘਨੈ ਸਿਵ ਰੀਝ ਰਹਿਯੋ ਰਨ ਦੇਖ ਨਯੋ ॥ ਅਰਿ ਯੌਂ ਸਟਿਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਗਨ ਜਿਉਂ ਮੁਸਲੀ ਧਰ ਮਾਨਹੁ ਸਿੰਘ ਭਯੋ ॥ ੧੦੫੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਕ ਓਰ ਹਲਾ ਯੁਧ ਜੁੱਧ ਕਰੈ ਇਕ ਓਰ ਗੋਬਿੰਦਹ ਖੱਗ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥ ਬਾਜ ਰਥੀ ਗਜ ਪੱਤਿ ਹਨੇ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੇ ਦਲ ਕੋ ਲਲਕਾਰਿਯੋ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸੈਥਨ ਸੋ ਅਰਿ ਪੁੰਜ ਬਿਡਾਰਿਯੋ ॥ ਮਾਰਤ ਹੈ ਘਨ ਸਜਾਮ ਕਿਧੌ ਉਮਡਿਓ ਦਲ ਪਾਵਕ ਮੇਘ ਨਿਵਾਰਿਯੋ ॥ ੧੦੬੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਸਦਾ ਰਿਪ ਘਾਲ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕਰਾਲ ਬਿਸਾਲ ਜਬੈ ਧਨ ਲੀਨੋ ॥ ਇਉ ਸਰ ਜਾਲ ਚਲੇ ਤਿਹ ਕਾਲ ਤਬੈ ਅਰਿ ਸਾਲ ਰਿਸੈ ਇਹ ਕੀਨੋ ॥ ਘਾਇਨ ਸੰਗ ਗਿਰੀ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਸਭ ਕੋ ਤਨ ਸ੍ਰੋਨਤ ਭੀਨੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪੰਦ੍ਰਸਵੇ ਬਿਧ ਨੇ ਸੁ ਰਚਿਯੋ ਰੰਗ ਆਰਨ ਲੋਕ ਨਵੀਨੋ ॥ ੧੦੬੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਜ ਭੂਖਨ ਦੂਖਨ ਦੈਤਨ ਕੇ ਰਿਪ ਸਾਥ ਰਿਸੈ ਅਤਿ ਮਾਨ ਭਰਿਯੋ ॥ ਸੁਧਵਾਇ ਤਹਾਂ ਰਥ ਜਾਇ ਪਰਿਯੋ ਲਖ ਦਾਨਵ ਸੈਨਨ ਨੈਕ ਡਰਿਯੋ ॥ ਧਨ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਹਰਿ ਕੀ ਬਿਧਿ ਜਿਉ ਬਿਚਰਿਯੋ ॥ ਭੁਜ ਦੰਡ ਅਦੰਡਨ ਖੰਡਨ ਕੈ ਰਿਸਕੈ ਦਲ ਪੰਡਨ ਖੰਡ ਕਰਿਯੋ ॥ ੧੦੬੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਧ ਸੂਦਨ ਬੀਚ ਅਯੋਧਨ ਕੈ ਬਹੁਰੋ ਕਰ ਮੈ ਧਨ ਬਾਨ ਲਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਸੰਕ ਤਬੈ ਰਨ ਬੀਚ ਪਰਿਯੋ ਅਰਿ ਕੋ ਬਰ ਕੈ ਹਨਿ ਸੈਨ ਦਯੋ ॥ ਧਨ ਸੋ ਜਿਮ ਭੂਲ ਧੁਨੇ ਧੁਨੀਯਾਂ ਦਲ ਤਿਉ ਸਿਤ ਬਾਨਨ ਸੋ ਧੁਨਿਯੋ ॥ ਬਹੁ ਸ੍ਰੋਨ ਪ੍ਰਵਾਹ ਬਹਿਯੋ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹ ਠਾਂ ਮਨੋ ਆਠਵੇਂ ਸਿੰਧ ਭਯੋ ॥ ੧੦੬੩ ॥ ਇਤ ਤੇ ਹਰਿ ਕੀ ਉਮਡੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਉਤ ਤੇ ਉਮਡਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਦਲ ਸੰਗਾ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੈ ਪਾਨ ਭਿਰੇ ਕਟਗੇ ਭਟ ਅੰਗ ਪ੍ਰਤੰਗਾ ॥ ਪੱਤਿ ਗਿਰੇ ਗਜ ਬਾਜ ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ਕਹੂੰ ਅੰਗਾ ॥ ਔਸ ਗਏ ਮਿਲ ਆਪਸਿ ਮੈ ਦਲ ਜੈਸੇ ਮਿਲੇ ਜਮਨਾ ਅਰੁ ਗੰਗਾ ॥ ੧੦੬੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਜਾਮ ਕੇ ਕਾਜ ਕੇ ਲਾਜ ਭਰੇ ਦੁਹੂੰ ਯੋ ਰਨ ਤੇ ਭਟ ਯੋਂ ਉਮਗੇ ਹੈਂ ॥ ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ਰਨ ਕੋ ਪਦ ਹੂੰ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰਹਿ ਕੇ ਪੁਨ ਸੰਗ ਪਗੇ ਹੈਂ ॥ ਜੂਝ ਮਰੇ ਸਮੁਹੇ ਲਰਕੈ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤ ਤੇ ਨਹੀ ਪੈਗ ਭਗੇ ਹੈਂ ॥ ਉਂਜਲ ਗਾਤ ਮੈ ਸਾਂਗ ਲਗੀ ਮਨੋ ਚੰਦਨ ਰੂਖ ਮੈ ਨਾਗ ਲਗੇ ਹੈਂ ॥ ੧੦੬੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰਿਯੋ ਰਿਸ ਆਪਸ ਮੈ ਦੁਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਨਹੀ ਕੋਊ ਟਰੈਂ ॥ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਬਾਂਨ ਕਮਾਂਨ ਗਦਾ ਅਸ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਲਰੈਂ ॥ ਕੋਊ ਜੂਝ ਗਿਰੇ ਕੋਊ ਰੀਝ ਭਰੇ ਛਿਤ ਦੇਖ ਡਰੇ ਕੋਊ ਧਾਇ ਪਰੈਂ ॥ ਮਨ ਯੋਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਰਨ ਦੀਪ ਕੈ ਉਪਰ ਆਇ ਪਤੰਗ ਜਰੈਂ ॥ *੧੦੬੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰਥਮੇ ਸੰਗ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਭਿਰਿਯੋ ਬਰਛੀ ਬਰ ਲੈ ਪੁਨ ਭ੍ਰਾਤ ਮੁਰਾਰੀ ॥ ਫੇਰਿ ਲਰਿਯੋ ਅਸ ਲੈਕਰ ਮੈ ਧਸਕੈ ਰਿਪ ਕੀ ਬਹੁ ਸੈਨ ਸੰਘਾਰੀ ॥ ਫੇਰ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਸੁਹਤੇ ਬਹੁਰੋ ਜੁਹਤੇ ਗਹਿ ਪਾਨ ਕਟਾਰੀ ॥ ਐਂਚਤ ਯੋਂ ਹਲ ਸੋ ਦਲ ਕੋ ਜਿਮ ਖੈਂਚਤ ਦ੍ਵੈ ਕਰ ਝੀਵਰ ਜਾਰੀ ॥ ੧੦੬੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਭਟ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਅਰਿਯੋ ਬਰਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਸੋਊ ਮਾਰ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਲਾਜ ਭਰੇ ਜੋਊ ਜੋਰ ਭਿਰੇ ਤਿਨ ਤੇ ਕੋਊ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਪਾਯੋ॥ਪੈਠ ਤਬੈ ਪ੍ਰਤਨਾ ਅਰਿ ਕੀ ਮਧ ਸਜਾਮ ਘਨੋ ਪੁਨ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ॥ ਸ੍ਰੀ ਬਲਬੀਰ ਸੁ ਧੀਰ ਗਹਿਯੋ ਰਿਪ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਦਲ ਮਾਰ ਭਗਾਯੋ ॥੧੦੬੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਗੀ ਚਮੂੰ ਚਤੁਰੰਗਨੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਹਾਰੀ ਨੈਨ ॥ ਨਿਕਟ ਬਿਕਟ ਭਟ ਜੋ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਬੋਲਿਯੋ ਬੈਨ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜਰਾਸਿੰਧ ਵਾਚ ਸੈਨਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰੋ ਘਨ ਸਜਾਮ ਜਹਾਂ ਤੁਮ ਹੂੰ ਦਲ ਲੈ ਉਹ ਓਰ ਸਿਧਾਰੋ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਕਰ ਲੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਦੇਹ ਪ੍ਰਹਾਰੋ ॥ ਜਾਇ ਨ

---

*੧੦੬੬ ਅੰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

जीवत जादव कौ तिन कौ रन भूम मै जाइ संघारे ॥ यौं जब बैन कहे निृप सैन चली चतुरंग जहां रन भारे ॥ १०७० ॥ सवैया ॥ आइस पावत ही निृप कै घन जिउं उमडे भट ओघ घटाघट ॥ बानन बुंदन जिउं बरखे चपला असि की धुन होत सटासट ॥ भूम पटे इक सास भरे इक जूझ मरे रन अंग कटाकट ॥ घाइल एक परे रन मै मुख मार ही मार पुकार रटारट ॥ १०७१ ॥ सवैया ॥ जदुबीर सरासन लै कर मै रिप बीरंजि ते रन माझ संघारे ॥ मॅत करी बर बाज हने रथ काट रथी बिरथी कर डारे ॥ घाइल देखकै कादिर जे डर मानर नै छित तिआग सिधारे ॥ स्री हरि पुंन कौ अॅगूज मानहु पापन के बहु पुंज पधारे ॥ १०७२ ॥ सीस कटे कितने रन मै मुख ते तेऊ मार हौं मार पुकारैं ॥ दौरत बीचक बंध फिरैं जह सजाम लरै तिह ओर पधारैं॥ जे भट आइ भिरै इन सों तिन कौ हरि जान कौ घाइ पूहारैं॥ जे गिर भूंम परै मरके करते करवारन भू पर डारैं ॥ १०७३ ॥ कबॅित ॥ कोप अति भरे रन भूम ते नटरे दोऊ रीझ रीझ लरे दल दुंदभी बजाइ कै ॥ देव देखै खरे गन जॅछ जस ररे नभ ते पुहप छरे मेघ बुंदन जिउं आइकै ॥ केते जूझ मरे केते अपॅछरन बरे केते गीधन नचरे केते गिरे घाइ खाइकै ॥ केहरि जिउं अरे केते खेत देख डरे केते लाज डारि भरे दौर परे अररगइकै ॥ १०७४ ॥ सवैया ॥ भूंम गिरे भट घाइल ह्वै उठ के फिर जुॅध के काज पधारे ॥ सजाम कहा दुरकै जु रहे अति कोप भरे इह भांति पुकारे ॥ यौं उन कै मुख ते सुन बैन भजे हरि सामुहे खॅग संभारे ॥ दौरकै सीस कटे न हटे रिसकै बलबीर की ओर सिधारे ॥ १०७५ ॥ सवैया ॥ मार ही मार पुकारत बैरन मैं असि लै ललकार परे ॥ हरि राम कौ घेर लजे चहुं ओर ते मॅलहि की पिर सोभ धरे ॥ धनु बानु जबै कर सजाम लजे लख कातर खेत हुते बिडरे ॥ रंग भूमि कै मानों उशार भजे चले कौतक देख निहार घरे ॥ १०७६ ॥ जो भट लै असि हाथन मै अति कोप भरे हरि ऊपर धावै ॥ कौतक सो दिखकै सिव के गन आनंद सो मिल मंगल गावै ॥ कोउ कहै हरि जू जितहौं कोउ इउं कहिकै जित हौं बहिसावै ॥ रार करे तब लौं जब लौं उन कौ हरि मारन भूमि गिरावै ॥ १०७७ ॥ कबॅित ॥ बडे ई बनैत बीर सबै पखरैत गजा दल सों अरैत धाए तुरंगन नचाइकै ॥ जुध मै अडेल स्रामकारजी अमेल अति गोल ते निकस लरे दुंदभी बजाइकै ॥ सैथन संभारकै निकारकै क्रिपान मार मार ही उचार ऐसे परे रन आइकै ॥ हरि जू सो लरे ते वै ठौर ते न टरे गिर भूम हूं मै परे उठ अरे घाइ खाइकै ॥ १०७८ ॥ सवैया ॥ कोप भरे अररादि परे न डरे हरि सिउं हथिधार करे हैं ॥ घाइ भरै बहु सैन झरे अस

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪਾਨ ਧਰੇ ਬਲ ਕੈ ਕੁ ਅਰੇ ਹੈਂ ॥ ਮੂਸਲ ਲੈ ਬਲਦੇਵ ਤਬੈ ਸਬ ਚਾਵਰ ਜਿਉਂ ਰਨ ਮਾਹਿ ਛਰੇ ਹੈਂ ॥ ਫੇਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕੀਓ ਹਲ ਸੋਂ ਮਰਿ ਭੂਮ ਗਿਰੇ ਨਹੀ ਸ੍ਵਾਸ ਭਰੇ ਹੈਂ ॥ ੧੦੭੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦਬੀਰ ਕੇ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਅਸਿ ਹਾਥਨ ਲੈ ਅਰਿ ਊਪਰ ਧਾਏ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰਿਓ ਕਰਿ ਕੋਪ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਜੰਬਕ ਜੋਗਿਨ ਗ੍ਰਿਝ ਅਘਾਏ ॥ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਦੁਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਗਹਿ ਫੇਟ ਕਟਾਰਨ ਸਿਉਂ ਲਰ ਘਾਏ ॥ ਕੌਤਕ ਦੇਖਕੈ ਦੇਵ ਕਹੈਂ ਧਨ ਵੈ ਜਨਨੀ ਜਿਨ ਏ ਸੁਤ ਜਾਏ ॥ ੧੦੮੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਔਰ ਜਿਤੇ ਬਰਿ ਬੀਰ ਹੁਤੇ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੇ ਰਨ ਭੂੰਮਹਿ ਆਏ ॥ ਜਾਦਵ ਸੈਨ ਚਲੀ ਇਤ ਤੇ ਤਿਨਹੂੰ ਮਿਲਕੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਏ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੇ ਬਹੁ ਆਪਸ ਬੀਚ ਚਲਾਏ ॥ ਭੇਦ ਚਮੂੰ ਜਦੁਬੀਰਨ ਕੀ ਸਭ ਹੀ ਜਦੁਰਾਇ ਕੇ ਊਪਰ ਧਾਏ ॥ ੧੦੮੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚੱਕ੍ਰ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਗਦਾ ਗਹਿ ਬੀਰ ਕਰੋ ਧਰਕੈ ਅਸ ਔਰ ਕਟਾਰੀ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰੇ ਲਰ ਘਾਇ ਕਰੇ ਨ ਟਰੇ ਬਲ ਭਾਰੀ ॥ ਸਜਾਮ ਬਿਦਾਰ ਦਈ ਧੁਜਨੀ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਖੇਤ ਸਰੋਵਰ ਮੈ ਧਸਕੈ ਗਜ ਬਾਰਜ ਬਿਯੂਹ ਬਿਡਾਰੀ ॥ ੧੦੮੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਨਾਥ ਕੇ ਬਾਨਨ ਅੱਗ੍ ਭਰੈ ਅਰਿ ਇਉਂ ਕਿਹੂੰ ਧੀਰ ਧਰਿਯੋ ਨਾ ॥ ਬੀਰ ਸਬੈ ਹਟਕੈ ਠਟਿਕੈ ਭਟਕੈ ਰਨ ਭੀਤਰ ਜੁੱਧ ਕਰਿਯੋ ਨਾ ॥ ਮੂਸਲ ਔ ਹਲ ਪਾਨ ਲਯੋ ਬਲ ਪੇਖ ਭਜੇ ਦਲ ਕੋਊ ਅਰਿਯੋਨਾ ॥ ਜਿਉਂ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਗਨ ਛਾਡ ਚਲੈ ਬਨ ਭੀਠ ਪਰੇ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਕੋ ਛੈਨਾ ॥ ੧੦੮੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਾਗ ਤਬੈ ਸਭ ਹੀ ਰਨ ਤੇ ਗਿਰਤੇ ਪਰਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਤੇਰੇ ਹੀ ਜੀਵਤ ਹੈ ਪ੍ਰਭੁ ਜੂ ਸਿਗਰੇ ਰਿਸਕੈ ਬਲ ਸਜਾਮ ਸੰਘਾਰੇ॥ਮਾਰੇਅਨੇਕ ਨ ਏਕ ਬਚਿਯੋ ਬਹੁ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਰਨ ਭੂਮ ਮਝਾਰੇ ॥ ਤਾਤੇ ਸੁਨੋ ਬਿਨਤੀ ਹਮਰੀ ਉਨ ਜੀਤ ਭਈ ਤੁਮਰੇ ਦਲ ਹਾਰੇ ॥ ੧੦੮੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕਰਿਯੋ ਤਬ ਸਿੰਧ ਜਰਾ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਕੋ ਬਹੁ ਬੀਰ ਬੁਲਾਏ ॥ ਆਇਸ ਪਾਵਤ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਮਿਲਕੈ ਹਰਿ ਕੇ ਬਧਬੇ ਕਹੁ ਧਾਏ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿਕੈ ਉਮਡੇ ਘਨ ਜਿਉਂ ਘਨ ਸਜਾਮ ਪੈ ਆਏ ॥ ਆਇ ਪਰੇ ਹਰਿ ਊਪਰ ਸੇ ਮਿਲਕੈ ਬਗ ਮੈਲ ਤੁਰੰਗ ਉਠਾਏ ॥ ੧੦੮੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਮਿਲ ਆਨ ਪਰੇ ਹਰਿ ਕੋ ਲਲਕਾਰਕੈ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਯੋਂ ਤਿਨ ਸਾਰ ਸੋ ਸਾਰ ਬਜਾਯੋ ॥ ਘਾਇਲ ਆਪ ਭਏ ਭਟ ਸੋ ਅਰੁ ਸ਼ਸਤ੍ਰਨ ਸੋ ਹਰਿ ਕੋ ਤਨ ਘਾਯੋ ॥ ਦੌਰ ਪਰੇ ਹਲ ਮੂਸਲ ਲੈ ਬਲ ਬੈਰਨ ਕੋ ਦਲ ਮਾਰ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ੧੦੮੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੂਝ ਪਰੇ ਜੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬਲੀ ਹਰਿ ਸਿਉਂ ਜੁਧ ਮਚਾਇ ॥ ਤਿਨ ਬੀਰਨ ਕੇ ਨਾਮ ਸਬ ਸੋ ਕਵਿ ਕਹਿਤ ਸੁਨਾਇ ॥ ੧੦੮੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਨਰਸਿੰਘ ਬਲੀ ਗਜ ਸਿੰਘ ਚਲਿਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ॥ ਹਰਿ ਸਿੰਘ ਵਡੋ ਨਰਸਿੰਘ ਨਰੇਸ ਤਹਾ ਕੋ ਚਲਿਯੋ ਦਿਜ ਕੋ ਧਨ ਦੈ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਸੋ ਜਾਇਕੈ ਜੁੱਧ ਕਰਿਯੋ ਬਹੁ ਬੀਰ ਚਮੂੰ ਸੁ ਘਨੀ ਹਨਕੈ ॥ ਹਰਿ ਊਪਰ ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਹਨੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਿਯੋ ਹਮਰੀ ਰਨ ਜੈ ॥੧੦੮੮॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਹੋਇ ਇਕੱਤ੍ਰ ਇਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਯੋਂ ਹਰਿ ਊਪਰ ਬਾਨ ਚਲਾਵਨ ਲਾਗੇ॥ਕੋਪਕੈ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

जुध करिजे तिनहुं बिजनाइक ते पग दुइ कर आगे ॥ जीव की आस कै तजागा तबै सब ही रस रुद् बिधै अनुरागे ॥ चीर धरे सित आइ हुते छिन बीच भए सभ आरन बागे ॥ १०९९ ॥ सवैजा ॥ जुध करिजे तिन बोरन सजाम सों पारथ जिउं रिसकै करनै से ॥ कोप भरिजे बहु सैन हनी बलभद्र अरिजे रन भू मधि अैसे ॥ बीर फिरै कर सांगन लै तिह घेर लजे बलदेवहि अैसे ॥ जोर सो साकर तोर घिरिजे मन मत्त करी गडदारन जैसे ॥ १०९० ॥ सवैजा ॥ रन भूम मै जुध भजे अतिही तउकाल मरे रिप आइ है जोऊ ॥ जुध करिजे घन सजाम घनै उत कोप भरे मन मै भट ओऊ ॥ सूनरसिंघ जु बान हनिजे हरिकै जिहकी सम ओर न कोऊ ॥ जों उपमा उपजो जीअ मै जिव सेवत सिंघ जगावत कोऊ ॥ १०९१ ॥ सवैजा ॥ सजाम के बान लगिजे उर मै गडकै सोऊ पंखन लै सु गजे है ॥ सूंण के संग भरिजे सर अंग बिलोक तबै हरि कोप भजे है॥ तां छबिकै जस उच महां कवि ने कहिकै इह भांत दजे है॥ मानहु तॅछ ककेलरिका खग राज लखिजे गह लील लजे है ॥ १०९२ ॥ सवैजा ॥ सूं बिज नाथ सरासन लै रिसकै सरु राजन बीच कसा ॥ गज सिंघ कै बान अचान हनजे गिर भूम परजे जन सांप डसा ॥ हरि सिंघ जु ठाढे हुतै तिह पै सोऊ भाज गजे तिह पेख दसा ॥ मनै सिंघ कै रूप निहारत चीन टिकजे सु चलजे सट काइ ससा ॥ १०९३ ॥ सवैजा ॥ हरि सिंघ जबै डज खेत चलजे रन सिंघ उठजे पुन कोप भरजे ॥ धन बान संभार कै पान लजे बहुरे बलि कै रन जुंधु करजे ॥ उन हूं पुन बोच अजेधन कै हरि कै ललकार कै इउ उचरजे ॥ अब जात कहा थिरु होहु घरी हमरे असि काल के हाथ परजे ॥ १०९४ ॥ सवैजा ॥ इह भांत कहजे रन सिंघ जबै हरि सिंघ तबै सुनि कै मुसकानजे ॥ आइ अरजे हरि सिउ धनु लै रन की छित ते नही पैग परानजे ॥ कोपकै बात कही जदुबीर से मै इह लछन ते पहिचानजे ॥ आइ कै जुंधु कीउ हमसै सु भली बिध काल के हाथ बिकानजे ॥ १०९५ ॥ सवैजा ॥ जों सुनकै बतीजा तिह की हरि जू धन लै करि मै मुसकजे है ॥ दीरघ गात लखजे तब ही सर छाड दजे अर सीस भजे है ॥ बान लगजे हरि सिंघ तबै सिर टूट परजे धर ठाढे रहजे है ॥ मेर के सिंग हुते उतरजे सु मनै रवि असत के प्रात भजे है ॥ १०९६ ॥ सवैजा ॥ मार लजे हरि सिंघ जबै रन सिंघ तबै हरि ऊपरि धाजे ॥ बान कमान क्रिपान गदा गहि कै कर मै अत जुंध मचाजे ॥ कोंच सजे निज अंग महा लखि कै कबिने इह भांत सुनाजे ॥ मानहु मत्त करी बन मै रिसकै मिग राज के ऊपर आजे ॥ १०९७ ॥ आइकै सजाम सो जुधु करजे रन की छित ते पग एक न भागजे ॥ फेर गदा गहि कै करि मै बिज भूखन कै तन

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਤਾੜਨ ਲਾਗਜੋ ॥ ਸੋ ਮਧ ਸੂਦਨ ਜੂ ਲਖਯੋ ਰਸ ਰੁਦ੍ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੀ ਇਹ ਪਾਗਜੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਚਕ੍ਰ ਲਯੋ ਕਰਿ ਮੈ ਭ੍ਰਮ ਬਕ੍ਰ ਕਰੀ ਰਿਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗਜੋ ॥ ੧੦੯੮ ॥ ਲੈ ਬਰਛੀ ਰਨ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਮਾਰਨ ਕਾਜ ਚਲਾਈ ॥ ਜਾਇ ਲਗੀ ਹਰਿ ਕੋ ਅਨਚੇਤ ਦਈ ਭੁਜ ਫੋਰ ਕੈ ਪਾਰ ਦਿਖਾਈ ॥ ਲਾਗ ਰਹੀ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਤਨ ਸਿਉ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਭਾਖ ਸੁਨਾਈ॥ ਮਾਨਹੁ ਗ੍ਰੀਖਮ ਕੀ ਰੁਤ ਭੀਤਰ ਨਾਗਨ ਚੰਦਨ ਸਿਉ ਲਪਟਾਈ ॥ ੧੦੯੯ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸਜਾਮ ਉਖਾਰ ਕੈਸੋ ਬਰਛੀ ਭੁਜ ਤੇ ਅਰ ਮਾਰਨ ਹੇਤ ਚਲਾਈ ॥ ਬਾਨਨ ਕੇ ਘਨ ਬੀਚ ਚਲੀ ਚਪਲਾ ਕਿਧੌ ਹੰਸ ਕੀ ਅੰਸਤ ਚਾਈ ॥ ਜਾਇ ਲਗੀ ਤਿਹ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਉਰਿ ਫੋਰਿ ਦਈ ਉਹਿ ਓਰ ਦਿਖਾਈ ॥ ਕਾਲਕਾ ਮਾਨਹੁ ਮੌਨ ਭਰੀ ਹਨਿ ਸੁੰਭਨਿ ਸੁੰਭ ਕੋ ਮਾਰਨ ਧਾਈ ॥ ੧੧੦੦ ॥ ਰਨ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਰਨ ਸਾਂਗ ਹਨਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਧਾਇ ਪਰਯੋ ਕਰਿ ਲੈ ਬਰਛਾ ਲਲਕਾਰ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਉਪਰਿ ਝਾਰਯੋ ॥ ਆਵਤ ਸੋ ਲਖਿਯੋ ਘਨ ਸਜਾਮ ਨਿਕਾਰਕੈ ਖੱਗ ਸੁ ਦ੍ਵੈ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਭ੍ਰਮ ਦੁਟ੍ਰਕ ਹੋਇ ਟ੍ਰੁਟ ਪਰਯੋ ਸੁ ਮਨੋ ਖਗਰਾਜ ਬਡੋ ਅਹਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ੧੧੦੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਘਾਉ ਬਚਾਇਕੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁ ਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਅਰਿ ਉਪਰਿ ਧਾਯੋ॥ ਚਾਰ ਮਹੂਰਤ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਹਰਿ ਘਾਇ ਨ ਦ੍ਵੈ ਉਹਿ ਕੋ ਨਹੀ ਘਾਯੋ ॥ ਰੋਸ ਕੈ ਬਾਨ ਹਨਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਹਰਿ ਹੂੰ ਤਿਹ ਖੈਂਚ ਕੈ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਦੇਖ ਰਹਯੋ ਮੁਖ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਹਰਿ ਹੂੰ ਮੁਖ ਦੇਖ ਰਹਯੋ ਮੁਸਕਾਯੋ ॥ ੧੧੦੨॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਬੀਰ ਬਲੀ ਅਸ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਧਨ ਸਿੰਘ ਪੈ ਧਾਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਲਲਕਾਰ ਪਰਯੋ ਗਜਿ ਮਾਨਹੁ ਕੇਹਰਿ ਕੋ ਡਰ ਪਾਯੋ ॥ ਤੌ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨਿ ਲੈ ਸਰਸੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸਿਰ ਭ੍ਰਮ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਜ੍ਯੋਂ ਅਹਿਰਾਜ ਕੇ ਆਨਨ ਭੀਤਰ ਆਨ ਪਰਯੋ ਮ੍ਰਿਗ ਜਾਨ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ੧੧੦੩ ॥ ਦੂਸਰ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁ ਬੀਰ ਕੋ ਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਸਰ ਕੋਪ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਧੀਰ ਬਲੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਵਤ ਬਾਨ ਨਿਸੰਕ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਲੀਓ ਅਸ ਹਾਥ ਕਟਯੋ ਅਰ ਮਾਥਨ ਡਾਰ ਦਯੋ ਹੈ॥ਕਾਛੀ ਨਿਹਾਰ ਸਰੋਵਰ ਤੇ ਪ੍ਰਫੁਲਿਓ ਮਾਨਹੁ ਬਾਰਜ ਤੋਰ ਲਯੋ ਹੈ॥ ੧੧੦੪ ॥ ਮਾਰਦੁਬੀਰਨਿ ਕੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਦਲ ਕੋ ਤਕ ਧਾਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਗਜਿ ਬਾਜ ਹਨੇਰਥ ਪੈਦਲ ਕਾਟਿ ਘਨੇਰਨ ਪਾਯੋ ॥ ਖੱਗ ਅਲਾਤ ਕੀ ਭਾਂਤ ਫਿਰਿਓ ਖਰਸਾਨ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ਕੋ ਛਤ੍ਰ ਲਜਾਯੋ ॥ ਔਰ ਭਲੀ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਲਖਿ ਭੀਖਮ ਕੋ ਹਰਿ ਚਕ੍ਰ ਭ੍ਰਮਾਯੋ ॥ ੧੧੦੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਹੁਰੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਰਿਸਕੈ ਅਰਿ ਕੇ ਦਲ ਮਾਂਝਿ ਪਰਯੋ ॥ ਰਥ ਕਾਟਿ ਘਨੇ ਗਜ ਬਾਜ ਹਨੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਗਨੇ ਇਹ ਭਾਂਤ ਲਰਯੋ ॥ ਜਮ ਲੋਕੁ ਸੁ ਬੀਰ ਕਿਤੇ ਪਠਏ ਹਰਿ ਓਰ ਚਲਯੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ॥ ਮੁਖ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰਯੋ ਦਲੁ ਜਾਦਵ ਕੋਸਿਗਰੋ ਬਿਡਰਯੋ ॥ ੧੧੦੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸੈਨਾ ਜਾਦਵੀ ਦੀਨੀ ਘਨੀ ਖਪਾਇ ॥ ਤਬ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਕੋਪ ਭਰਿ ਬੋਲਯੋ ਨੈਨਤ ਚਾਇ ॥ ੧੧੦੭ ॥ ਕਾਨ੍ ਬਾਚ ਸੈਨਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਤ ਹੋ ਭਟ ਠਾਢੇ ਕਹਾ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈ ਤੁਮ ਪੌਰਖ ਹਾਰਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਧਨ ਸਿੰਘ ਕੇ ਬਾਠ ਛੁਟੇ ਸਭ ਹੂੰ ਰਨ ਮੰਡਲ ਤੇ ਪਗ ਟਾਰਜੋ ॥ ਸਿੰਘ ਕੇ ਅਗ੍ਵ ਜੈਸੇ ਅਜਾਗਨ ਐਸੇ ਭਜੇ ਨਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਜੋ ॥ ਕਾਇਰ ਹੂੰ ਤਿਹ ਪੇਖ ਡਰੈ ਨਹਿ ਆਪ ਮਰੇ ਉਨ ਕੌ ਨਹੀ ਮਾਰਜੋ ॥ ੧੧੦੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿਕੈ ਹਰਿ ਕੀ ਬਤੀਯਾਂ ਭਟ ਦਾਂਤਨ ਪੀਸ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਧਾਇ ਪਰੇ ਧਨ ਸਿੰਘ ਹੁਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ॥ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਕਟਿ ਦੈਤਨ ਕੇ ਸਿਰ ਭੂਮ ਪਰੇ ॥ ਮਨੋ ਪੌਨ ਕੋ ਪੁੰਜ ਬਹਜੋ ਲਗ ਕੇ ਫੁਲਵਾਰੀ ਮੇ ਟੂਟ ਕੈ ਪ੍ਰੁਲਿ ਝਰੇ ॥ ੧੧੦੯ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਆਏ ਭਟ ਗਿਰੇ ਰਨਿ ਭੂਮ ਕਟਿ ਜੁੱਧ ਕੇ ਨਿਪਟ ਸਮੂਹਾਇ ਸਿੰਘ ਧਨ ਸੋ ॥ ਆਯੁਧ ਲੈ ਪਾਨ ਮੈ ਨਿਦਾਨ ਕੌ ਸਮਰ ਜਾਨ ਔਰ ਦੌਰ ਪਰੇ ਬੀਰਤਾ ਬਢਾਇ ਮਨ ਸੋ ॥ ਕੋਪ ਧਨ ਸਿੰਘ ਲੈ ਸਰਾਸਨ ਸੁ ਬਾਨ ਤਾਨ ਜੁਦੇ ਕਰ ਡਾਰੇ ਸੀਸ ਤਿਨ ਹੀ ਕੇ ਤਨ ਸੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਬਸੁੰਧਰਾ ਕੀ [1]ਧੀਰਤਾ ਨਿਹਾਰ ਇੰਦ੍ ਕੀਨੀ ਨਿਜ ਪੂਜਾ ਅਰਿ ਬਿੰਦ ਪੁਹਪਨ[2] ਸੋ ॥ ੧੧੧੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਅਜੋਧਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕੀਜੋ ਬਹੁਤੇ ਭਟ ਮਾਰੇ ॥ ਔਰ ਜਿਤੇ ਬਰ ਆਵਤ ਹੇ ਸੁਹਨੇ ਜਨੁ ਮਾਰਤ ਮੇਘ ਬਿਡਾਰੇ ॥ ਜਾਦਵ ਕੇ ਦਲ ਕੇ ਗਜ ਕੇ[3] ਹਲ ਕੇ ਦਲ ਕੇ ਹਲ ਕੇ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਭੂਮ ਗਿਰੇ ਇਵ ਜਯੋ ਧਰਨੀ ਮਨੋ ਇੰਦ੍ ਕੇ ਬੱਜ੍ ਲਗੇ ਗਿਰ ਭਾਰੇ ॥ ੧੧੧੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਅਸਪਾਨ ਧਰੇ ਧਨ ਸਿੰਘ ਅਰੇ ਗਜ ਰਾਜ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਔਰ ਜਿਤੇ ਗਜ ਪੁੰਜ ਹੁਤੇ ਡਰ ਮਾਨ ਭਜੇ ਅਤਿ ਹੀ ਪੁਜ ਵਾਰੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁ ਬਿਚਾਰ ਉਚਾਰੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਇੰਦ੍ ਕੇ ਆਗਮ ਤੇ ਡਰ ਭੂ ਧਰ ਕੈ ਧਰ ਪੰਖ ਪਧਾਰੇ ॥ ੧੧੧੨ ॥ ਜੁੱਧ ਕੀ ਯੋਧਨ ਸਿੰਘ ਘਨੋ ਤਿਹ ਕੇ ਕੋਊ ਸਾਮੁਹਿ ਬੀਰਨ ਆਯੋ ॥ ਜੋ ਰਨ ਕੋਪ ਸਿਉ ਆਨ ਪਰਜੋ ਨਹੀ ਜਾਨ ਦੀਯੋ ਸੋਈ ਮਾਰ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਦਾਸ ਰਥੀ ਦਲ ਸਿਉ ਜਿਮ ਰਾਵਨ ਰੋਸ ਭਰਜੋ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਤੈਸੇ ਭਿਰਜੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਹਨਿ ਕੈ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਪੁਨਿ ਧਾਯੋ ॥ ੧੧੧੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਟੇਰ ਕਹਜੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਰਨ ਤਜਾਗ ਸੁਨੋ ਹਰਿ ਭਾਜਨ ਜੱਯੋ ॥ ਤਾਤੇ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਆਨਿ ਭਿਰੋਨਿ ਜਲੋ ਕਨਕੋ ਬਿਰਥਾ ਨ ਕਟੱਯੋ ॥ ਹੇ ਬਲਦੇਵ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਹਮ ਸੋ ਸਮੁਹਾਇਕੈ ਜੁੱਧ ਕਰੱਯੋ ॥ ਸੰਗਰ ਕੇ ਸਮ ਔਰ ਕਛੁ ਨਹੀ ਯਾਤੇ ਦੁਹੂੰ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਪੱਯੋ ॥ ੧੧੧੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਅਰਿ ਕੀ ਤਰ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰਜੋ ਹੈ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਹੂੰ ਧਾਇ ਪਰਜੋ ਹੈ ॥ ਜੁੱਧ ਕੋ ਫੇਰਿ ਫਿਰਿਯੋ ਧਨ ਸਿੰਗ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਜੋ ਹੈ ॥ ਬਾਨਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਕਰਿਕੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਲਰਿਕੈ ਬਲਿ ਸਾਥ ਅਰਜੋ ਹੈ ॥ ੧੧੧੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਤ ਤੇ ਬਲ ਭਦ੍ ਸੁ ਕੋਪ ਭਰਜੋ ਉਤ ਤੇ ਧਨ ਸਿੰਘ ਭਯੋ ਅਤਿ ਤਾਤੇ ॥ ਯੁੱਧੁ ਕੀਯੋ ਰਿਸ ਘਾਇਨ ਸੋ ਸੁ ਦੁਹੂਨ ਕੇ ਅੰਗੁ ਭਯੋ ਰੰਗ ਰਾਤੇ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰੇ

---

੧. ਧਰਤੀ ਦੀ ਧੀਰਜ। ੨. ਕੌਲ ਦੇ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ।
੩. ਤੁੰਮਲ ਹੌਲੇ ਕੀਤੇ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਅਰਿ ਭੂਲ ਗਈ ਮਨ ਕੀ ਸੁਧ ਸਾਤੋ ॥ [1]ਰਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਲਰੈ ਹਰਿ ਸੋ ਹਰਿ ਜਿਉ ਗਜ ਸਿਉ ਗਜ ਮਾਤੋ ॥ ੧੧੧੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਬਲਦੇਵ ਕਰੇ ਤਿਹ ਬਾਰ ਬਚਾਇਕੈ ਆਪਨੋ ਆਪ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਲੈ ਕਰ ਮੋ ਅਸ ਦੌਰ ਤਬੈ ਕਸਿਕੈ ਬਲ ਊਪਰ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਬੀਰ ਪੈ ਭੀਰ ਲਖੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸੁ ਜਾਦਵ ਲੈ ਰਿਪ ਓਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਨਿਸ ਮੈ ਸਸ ਕੀ ਢਿਗ ਜਿਉ ਲਖ ਤਾਰੇ ॥ ੧੧੧੭ ॥ ਬੇੜ ਲਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਗਜ ਸਿੰਘ ਜੁ ਠਾਢੋ ਹੁਤੋ ਸੋਊ ਧਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬਲਦੇਵ ਲਖਯੋ ਤਬ ਹੀ ਚੜ ਸਯੰਦਨ ਵਾਹੀ ਕੀ ਓਰ ਸਧਾਯੋ ॥ ਆਵਨ ਸੋਨ ਦਯੋ ਹਰਿ ਲੌ ਅਧ ਬੀਚ ਹੀ ਬਾਨਨ ਸੋ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥ ਠਾਢੋ ਰਹਯੋ ਗਜ ਸਿੰਘ ਤਹਾਂ ਸੁ ਮਨੋ ਗਜਿ ਕੈ ਪਦ ਸਾਂਕਰਪਾਯੋ ॥ ੧੧੧੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੁੱਧੁ ਕਰੇ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਕਹੂ ਜਾਤ ਨ ਮਾਰਯੋ ॥ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਮਧ ਸੂਦਨ ਜੂ ਕਰਿ ਬੀਚ ਸੁ ਆਪਨੋ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਰਨ ਮੈ ਬਰਕੈ ਧਨ ਸਿੰਘ ਕੋ ਕਾਟਿ ਕੈ ਸੀਸ ਉਤਾਰਯੋ ॥ਯੋਂ ਤਰਫਯੋ ਧਰ ਭੂਮ ਬਿਖੈ ਮਨੋ ਮੀਨ ਸਰੋਵਰ ਤੇ ਗਹਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ੧੧੧੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰ ਲਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਤਬ ਹੀ ਲਖਿ ਯਾਦਵ ਸੰਖ ਬਜਾਏ ॥ ਕੇਤਕ ਬੀਰ ਕਟੇ ਬਿਕਟੇ ਹਰਿ ਸੋਂ ਲਰਿਕੈ ਹਰਿ ਲੋਕ ਸਿਧਾਏ ॥ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਗਜ ਸਿੰਘ ਜਹਾਂ ਯਹ ਕੌਤਕ ਦੇਖ ਮਹਾਂ ਬਿਸਮਾਏ ॥ ਤੌ ਲਗਿ ਭਾ ਗਲਿ ਆਇ ਕਯੋ ਜੁ ਰਹੇ ਭਜਿਕੈ ਤੁਮਰੇ ਪਹਿ ਆਏ॥ ੧੧੨੦॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਗਜਿ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਅਤ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ॥ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਰਾਮ[2] ਕੀ ਓਰ ਧਵਾਇ ਤਹਾਂ ਰਥੁ ਜਾਇ ਪਰਯੋ ॥ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਹੁਇ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਾ ਤਿਨਯੋਂ ਉਚਰਯੋ ॥ ਧਨਵੇ ਧਨ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਸਮੁਹੇ ਲਰਿ ਕੈ ਭਵ ਸਿੰਧ ਤਰਯੋ ॥ ੧੧੨੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਮੁਖਿ ਤੇ ਪਰਲੋਕ ਸੁ ਲੋਕ ਰਹੇ ਸੁ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਡੇ ਬਰਛਾਰਿ ਸਕੈ ਕਰਿ ਮੈ ਗਜ ਸਿੰਘ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਜਾਹੁ ਕਹਾ ਬਲਭਦ੍ਰ ਅਬੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਸੋਬਰ ਕੈ ਕਰ ਕੋਤਨ ਕੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਭ੍ਰਾਤ ਕੇ ਊਪਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ੧੧੨੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਇਉ ਬਰਛਾ ਗਹਿ ਕੈ ਬਲਦੇਵ ਸੁ ਏਕ ਉਪਾਇ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਸਿਯੰਦਨ ਪੈ ਨਿਹਰਯੋ ਤਬ ਹੀ ਛਤ੍ਰੀਤਹਿ ਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਅਰਯੋ ਹੈ ॥ ਫੇਰ ਕੇ ਪਾਰਿ ਭਯੋ ਫਲ ਯੋ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਯੋ ਉਚਰਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕਲਿੰਦ੍[3] ਕੇ ਸ੍ਰਿੰਗਹੁ ਤੇ ਨਿਕਸਯੋ ਅਹਿ ਕੌ ਫਨ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਹੈ ॥ ੧੧੨੩ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਲ ਸੋ ਬਲ ਖੈਂਚ ਲਯੋ ਬਰਛਾ ਤਿਹ ਕੇ ਕਰ ਸੋ ਤਿਰਛਾ ਸੁ ਭ੍ਰਮਾਯੋ ॥ ਯੋ ਚਮਕਿਯੋ ਦਮਕਿਯੋ ਨਭ ਮੋ ਚੁਟੀਆ[4] ਉਡਤੇ ਜਮ ਨੋ ਦਰਸਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬਲਭਦ੍ਰ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਗਜ ਸਿੰਘ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕਾਲ

---

੧. ਰਾਮ ਕਵੀ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਕਲਗੀਧਰ ਦੇ ਪੰਜ ਕਵੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਕਵੀ ਹੈ, ਜੇਹੜਾ ਪੂਰਨ ਸਿਖਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਮਾਤਾ ਨਾਨਕੀ ਜੀ ਪੋਤ੍ਰੇ ਨੂੰ ਰਾਮ ਸ਼ਾਮ ਕਰਕੇ ਬੁਲਾਂਦੇ ਸੀ ਇਹ ਗਲਤ ਖਿਆਲ ਹੈ। ੨. ਬਲਭੱਦ੍ਰ।
੩. ਪਹਾੜ। ੪. ਬੋਦੀ ਵਾਲਾ ਤਾਰਾ ਜ਼ਮ ਨਜਰ ਆਇਆ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪਰੀਛਤ ਕੋ ਜਮਦੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕਿਧੋ ਚਮਕਾਯੋ ॥ ੧੧੨੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗਜ ਸਿੰਘ ਅਨੇਕ ਉਪਾਇ ਕੀਏ ਨ ਬਚਜੈ ਉਰ ਆਇ ਲਗਜੈ ਬਰਛਾ ਬਰ ॥ ਭੂਪ ਬਿਲੋਕਤ ਹੋਂ ਸਿਗਰੇ ਧੁਨ ਸੀਸਹਾਕਹਿ ਮੀਚਤ ਹੈ ਕਰ ॥ ਘਾਉ ਪ੍ਰਚੰਡ ਲਗਜੈ ਤਿਹ ਕੋਂ ਮੁਰਛਾਇ ਪਰਜੈ ਨ ਤਜਜੈ ਕਰਤੇਸਰ ॥ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਗਜਸਿੰਘ ਗਿਰਜੈ ਗਿਰ ਊਪਰਿ ਜਿਉ ਗਜਰਾਜ ਕਲੇਵਰ ॥ ੧੧੨੫॥ ਚੇਤ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਗਜ ਸਿੰਘ ਸੰਭਾਰ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁ ਅੰਡ ਤਨਾਯੋ ॥ ਕਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਖੈਂਚ ਕੈ ਆਨ ਸੁ ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨ ਪ੍ਰਕੋਪ ਚਲਾਯੋ ॥ ਏਕ ਤੇ ਹੁਇ ਕੈ ਅਨੇਕ ਚਲੈ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਹੁ ਭਾਖ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਪੌਨ ਕੇ ਭੱਛਕ ਤੱਛਕ ਲੱਛਕ ਲੈ ਬਲ ਕੀ ਸਰਨਾਗਤ ਆਯੋ ॥ ੧੧੨੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਨਨ ਏਕ ਲਗਜੈ ਬਲ ਕੋ ਗਜ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹਜੈ ਹੈ ॥ ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਦਨੇਸ ਧਨੇਸ ਮਹੇਸ ਨਿਸੇਸ ਖਗੇਸ ਗਹਯੋ ਹੈ ॥ ਜੁੱਧ ਬਿਖੈ ਅਬ ਲੌ ਸੁਨਿ ਲੈ ਸੋਊ ਬੀਰ ਹਨਯੋ ਮਨ ਮੈਜੁ ਚਹਯੋ ਹੈ ॥ ਏਕ ਅਚੰਭਵ ਹੈ ਮੁਹਿ ਦੇਖਤ ਤੇ ਤਨ ਮੈ ਕਸ ਜੀਵ ਰਹਯੋ ਹੈ ॥ ੧੧੨੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਬਲ ਸੋ ਬਰਛਾ ਧੁਜ ਸੰਜੁਤ ਖੈਂਚ ਚਲਾਯੋ ॥ ਤੌ ਧਨੁ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਮੁਸਲੀ ਸੋਊ ਆਵਤ ਨੈਨਨ ਸੋ ਲਖਿਪਾਯੋ ॥ ਉਗ੍ਰ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਕੈ ਸੰਗ ਬਾਨ ਅਚਾਨਕ ਸੋ ਕਟਿ ਭੂਮ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪੰਖਨ ਕੋ ਅਹਿ ਵਾ ਖਗਰਾਜ ਕੇ ਹਾਥ ਪਰਯੋ ਰਿਸਘਾਯੋ ॥ ੧੧੨੮ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਗਜ ਸਿੰਘ ਲਯੋ ਬਰਛਾ ਅਰ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਜਾਇ ਲਗਯੋ ਮੁਸਲੀ ਧਰਕੋ ਤਨ ਲਾਗਤ ਤਾ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਪਾਰ ਪ੍ਰਚੰਡ ਭਯੋ ਫਲਯੋ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਆਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਗੰਗ ਕੀ ਧਾਰ ਕੇ ਮੱਧਿ ਉਤੰਗ ਹ੍ਵੈ ਕੂਰਮ ਸੀਸ ਉਚਾਯੋ ॥ ੧੧੨੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲਾਗਤ ਸਾਂਗ ਕੀ ਸ੍ਰੀ ਬਲਭਦ੍ਰ ਸੁ ਸਜੰਦਨ ਤੇ ਗਹਿ ਖੈਂਚ ਕਢਯੋ ॥ ਮੁਰਝਾਇ ਕੈ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ਨ ਮਰਯੋ ਸੁਰ ਬ੍ਰਿਛ ਗਿਰਯੋ ਮਨੋ ਜੋਤ ਮਢਯੋ ॥ ਜਬ ਚੇਤ ਭਯੋ ਭ੍ਰਮ ਛੂਟਿ ਗਯੋ ਉਠ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ਮਨ ਕੋਪੁ ਬਢਯੋ ॥ ਰਥ ਹੇਰ ਕੈ ਧਾਇ ਚੜਯੋ ਬਰਸੋ ਗਿਰ ਪੈ ਮਨੋ ਕੂਦ ਕੈ ਸਿੰਘ ਚਢਯੋ ॥ ੧੧੩੦ ॥ ਪੁਨ ਆਇ ਭਿਰਯੋ ਗਜ ਸਿੰਘ ਸੋ ਬੀਰ ਬਲੀ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਯੋ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਰਿਸ ਬੀਚ ਅਯੋਧਨ ਜੁਧ ਕਰਯੋ ॥ ਜੋਊ ਆਵਤ ਭਯੋ ਸਰਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਸੰਗ ਬਾਨਨ ਕੇ ਸੋਊ ਕਾਟ ਡਰਯੋ ॥ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਬਲਦੇਵ ਮਹਾਂ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤ ਤੇ ਨਹੀ ਪੈਗੁ ਟਰਯੋ ॥ ੧੧੩੧ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਹੁ ਰੌਹਲ ਮੂਸਲ ਲੈ ਕਰਿ ਮੋ ਅਰਿ ਸਿਉ ਅਰਿ ਕੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਲੈ ਬਰਛਾ ਗਜਿ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਬਲਿ ਸਿਉ ਬਲਦੇਵ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਆਵਤ ਸੋ ਲਖਿ ਕੈ ਫਲ ਕੋ ਹਲ ਸੋ ਕਟਿ ਕੈ ਪੁਨ ਭੂਮ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਸੋ ਫਲ ਹੀਨ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਕਸਿ ਕੈ ਬਲ ਭਦ੍ਰ ਕੇ ਗਾਤ ਲਗਾਯੋ ॥ ੧੧੩੨ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਖੱਗ ਕਰੰਗਹਿ ਕੈ ਗਜਿ ਸਿੰਘ ਅਨੰਤ ਕੇ ਊਪਰ ਕੋਪ ਚਲਾਯੋ ॥ ਤੌ ਮੁਸਲੀ ਕਰ ਚਰਮ ਲੀਯੋ ਧਰਯੋਂ ਅਰਿ ਕੋ ਬਲ ਘਾਊ ਬਚਾਯੋ ॥ ਢਾਲ ਕੇ ਫੂਲ ਪੈ ਧਾਰ ਬਹੀ ਚਿਨਗਾਰ ਉਠੀ ਕਬਿਯੋਂ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪਾਵਸ ਕੀਨਿ ਸਮੈ ਬਿਜੁਰੀ ਦੁਤਿ ਤਾਰਨ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟਾਯੋ ॥ ੧੧੩੩ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਘਾਇ ਹਲੀਸਹ ਕੇ ਰਿਪ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਵਾਰ ਸੁ ਬਾਰ ਕਰਜੋ ਹੈ ॥ ਧਾਰ ਬਹੀ ਅਰਿ ਕੰਠਿ ਬਿਖੈ ਕਟਿ ਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਸਿਰ ਭੂਮ ਝਰਜੋ ਹੈ ॥ ਬਜ੍ਰ ਜਰੇ ਰਥ ਤੇ ਗਿਰਜੋ ਤਿਹ ਕੈ ਜਸ ਯੋ ਕਬਿਨੈ ਉਚਰਜੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਤਾਰਨ ਲੋਕ ਹੂੰ ਤੇ ਸੁਰ[1] ਭਾਨ ਹਨਜੋ ਸਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਜੋ ਹੈ ॥੧੧੩੪॥ ਮਾਰ ਲਜੋ ਗਜਿ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਤਜਿ ਕੈ ਰਨ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਭਾਗੇ ॥ ਸੈਂਨ ਭਰੇ ਲਖਿ ਲੋਥ ਡਰੇ ਨਹਿ ਧੀਰ ਧਰੇਨਿ ਸਕੇ ਜਨੁ ਜਾਗੇ ॥ ਮਾਰ ਲਏ ਨ੍ਰਿਪ ਪੰਚ ਭਗੇ ਤਿਨਯੋਂ ਕਹਜੋ ਜਾ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰਭਿ ਆਗੇ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਦਲ ਧੀਰ ਛੁਟਜੋ ਨ੍ਰਿਪਹੀਯੋ ਫਟਜੋ ਰਿਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ੧੧੩੫ ॥ ਇਤਿ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਗਜ ਸਿੰਘ ਬਧਹ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਣਗ ਸਿੰਘ ਐ ਅਚਲ ਸੀ ਅਮਿਤ ਸਿੰਘ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ॥ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਰ ਅਨਘ ਸੀ ਮਹਾਂ ਰਥੀ ਰਨ ਧੀਰ ॥ ੧੧੩੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖ ਤਿਨੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸਿੰਧ ਜਰਾ ਹਥੀਆਰ ਧਰੇ ਲਖ ਬੀਰ ਪਚਾਰੇ ॥ ਪੇਖਹੁ ਆਜ ਅਜੋ ਧਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਪੰਚ ਬਲੀ ਜਦੁ ਬੋਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਤਾ ਸੰਗਿ ਜਾਇ ਭਿਰੋ ਤੁਮ ਹੂੰ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਬਜਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਰਨ ਓਰ ਪਧਾਰੇ ॥ ੧੧੩੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਜਦੁ ਬੀਰ ਤਿਨੋ ਰਨ ਭੂਮ ਬਿਖੈ ਜਮ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਪਾਨ ਗਹੇ ਧਨ ਬਾਨ ਸੋਊ ਰਨ ਬੀਚ ਤਿਨੋ ਬਲਦੇਵ ਹਕਾਰਜੋ ॥ ਖੱਗਕਸੇ ਕਟਿ ਮੈ ਅੰਗ ਕੋ ਚਲੀਏ ਬਰਛਾ ਅਣ ਗੋਸ ਪਕਾਰਜੋ ॥ ਆਇ ਭਿਰੋ ਹਰਿ ਜੂ ਹਮ ਸਿਉ ਅਬ ਠਾਢੋ ਕਹਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ੧੧੩੮ ॥ ਦੇਖ ਤਬੈ ਤਿਨਕੋਂ ਹਰਿ ਜੂ ਤਬ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਪੰਚ ਬੀਰ ਹਕਾਰੇ ॥ ਸਜਾਮ ਸੁ ਸੈਨ ਚਲਜੋ ਇਤ ਤੇ ਉਤ ਤੇਊ ਚਲੇ ਸੁ ਬਜਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਪਟਸਿ ਲੋਹ ਹਥੀਪਰ ਸੇ ਅਗਨਾ ਯੁਧ ਲੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਜੂਝ ਗਏ ਇਤ ਕੇ ਉਤ ਕੇ ਭਟ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਸੁ ਮਨੋ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ੧੧੩੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਭਯੋ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਡੋ ਚਢਿ ਕੈ ਸਭ ਦੇਵ ਬਿਬਾਨਨਿ ਆਏ ॥ ਕੌਤਕਿ ਦੇਖਨ ਕੈ ਰਨ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਮੋਦ ਬਢਾਏ ॥ ਲਾਗਤ ਸਾਂਗਨ ਕੇ ਭਟਯੋ ਗਿਰ ਅਸ੍ਵਨ ਤੇ ਧਰਨੀ ਪਰ ਆਏ ॥ ਸੋ ਫਿਰ ਕੈ ਉਠ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ਤਿਹ ਕੇ ਗੁਨ ਕਿੰਨਰ ਗੰਧ੍ਰਬ ਗਾਏ ॥ ੧੧੪੦ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਕੇਤੇ ਬੀਰ ਭਾਜੇ ਕੇਤੇ ਗਾਜੇ ਪੁਨਿ ਆਇ ਆਇ ਧਾਇ ਧਾਇ ਹਰਿ ਜੂ ਸੋ ਜੁੱਧਵੇ ਕਰਤ ਹੈਂ ॥ ਕੇਤੇ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਕੇਤੇ ਭਿਰੇ ਗਜ ਮੱਤਨ ਸਿਉ ਲਰੇ ਤੇਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਛਿਤ ਪੈ ਪਰਤ ਹੈ ॥ ਔਰ ਦੌਰ ਪਰੇ ਮਾਰ ਮਾਰ ਹੀ ਉਚਰੈ ਹਥਯਾਰਨ ਉਘਰੈ ਪਗ ਏਕ ਨਾ ਟਰਤ ਹੈਂ ॥ ਸੈਂਣਤ ਉਦਧ ਲੋਹਆਂਚਬੜਵਾਨਲਸੀ ਪੈਨ ਬਾਨ ਚਲੈ ਬੀਰ ਤ੍ਰਿਣ ਜਿਉ ਜਰਤ ਹੈਂ ॥ ੧੧੪੧ ॥ ਸੈਂਯਾ ॥ ਅਣਗੇਸ ਬਲੀ ਤਬ ਕੋਪ ਭਰਜੋ ਮਨ ਜਾਨ ਨਿਦਾਨ ਕੀ ਮਾਰ ਮਚੀਜਬ ॥ ਸਿਯੰਦਨ ਪੈ ਚਢਿ ਕੈ ਕਢਿ ਕੈ ਕਸਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਤਨਾਇ ਲਈਤਬ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੀ ਪ੍ਰਤਨਾਹੂ ਕੇ ਉਪਰਿ ਆਇ ਪਰਜੋ ਤਿਨ ਬੀਰ ਹਨੇਸਬ ॥ ਭਾਜ ਗਏ ਤਮ ਸੇ ਅਰਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਵਤ ਭਜੋਰਨ ਸੂਰਜ

---

१. ਸੂਰਜ ਦੇਵਤਾ ਮਾਰਿਆ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕੀ ਛਬ ॥ ੧੧੪੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੂਰ ਤੁਰੰਗ ਸੁ ਆਗੇ ਭਯੋ ਕਰਿ ਲੈ ਅਸ ਢਾਰ ਬਡੀ ਧਰ ਕੈ ॥ ਕਛੁ ਜਾਦਵ ਸੋ ਤਿਹ ਜੁੱਧੁ ਕਰਜੋ ਨ ਟਰਜੋ ਤਿਨ ਸੋ ਪਗ ਦੁਇ ਡਰਿ ਕੈ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਅਟਜੋ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਦਾ ਕਰਿਕੈ ॥ ਗ੍ਰਹ ਕੌਨ ਚਲੋਂ ਇਹ ਮੋ ਪ੍ਰਨ ਹੈ ਕਿਧੋ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੋ ਕਿਤੁਵੈ ਮਰਿਕੈ ॥ ੧੧੪੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਅਸ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਚਮੂੰ ਕਹੁ ਜਾਇ ਹਕਾਰਾ ॥ ਜਾਦਵ ਸੈਨ ਹੁਤੇ ਨਿਕਸਜੋ ਰਨ ਸੁੰਦਰ ਨਾਮ ਸਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥ ਪੂਰਿ ਤੁਰੰਗ ਭਜੇ ਸਮੁਹੇ ਨ੍ਰਿਪ ਮੁੰਡ ਕਟਜੋ ਨ ਲਗੀ ਕਛੁ ਬਾਰਾ ॥ ਯੋ ਧਰ ਤੇ ਸਿਰ ਛੂਟ ਪਰਜੋ ਨਭਿ ਤੇ ਜਿਮ ਟੂਟ ਪਰੇ ਛਿਤ ਤਾਰਾ ॥ ੧੧੪੪ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਪੁਨਿ ਦੌਰ ਪਰਯੋ ਜਦੁਵੀ ਪ੍ਰਤਨਾਪਰ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਕੀਨ ਰੁਸਾ ॥ ਉਤ ਤੇ ਜਦੁ ਬੀਰ ਫਿਰੇ ਇਕਠੇ ਅਰ ਰਾਇ ਬਢਾਇ ਕੈ ਕਿੱਤ ਗੁਸਾ ॥ ਅਗਨ ਸਤ੍ਰ ਛੁਟਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਕਰਤੇ ਜਰਗੇ ਮਨੋ ਪਾਵਕ ਬੀਚ ਤੁਸਾ ॥ ਕਟਿ ਅੰਗ ਪਰੇ ਬਹੁ ਜੋਧਨ ਕੇ ਮਨੋ ਜੱਗ ਕੇ ਮੰਡਲ ਮੱਧਿ ਕੁਸਾ ॥ ੧੧੪੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲੌ ਖੈਂਚ ਕਮਾਨ ਸੁ ਬੀਰਨਿ ਹਾਰ ਕੈ ਬਾਨ ਚਲਾਵੈ ॥ ਜੋ ਇਹ ਊਪਰ ਆਇ ਪਰੇ ਸਰਸੋ ਅਧ ਬੀਚ ਤੇ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਲੋਹ ਹਥੀ ਪਰਸੇ ਕਰਿ ਲੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਕੀ ਦੇਹ ਪ੍ਰਹਾਰ ਲਗਾਵੈ ॥ ਜੁੱਧ ਸਮੈ ਥਕਿ ਕੈ ਜਕਿ ਕੈ ਜਦੁ ਬੀਰ ਕੋ ਬਾਰ ਸੰਭਾਰ ਨ ਆਵੈ ॥ ੧੧੪੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਇਹ ਊਪਰਿ ਆਇ ਪਰੇ ਭਟ ਕੋਪ ਭਰੇ ਇਨਹੂੰ ਸੁਨਿ ਵਾਰੇ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਮਾਰ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰ ਡਾਰੇ ॥ ਘਾਇਲ ਕੋਟਿ ਚਲੇ ਤਜਿ ਕੈ ਰਨ ਜੂਝ ਪਰੇ ਬਹੁ ਡੀਲ ਡਰਾਰੇ ॥ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਸੁ ਮਨੋ ਅਹਰਾਜਪਰੇ ਖਗਰਾਜ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥ ੧੧੪੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕੀਯੋ ਜਦੁ ਬੀਰਨ ਸੋ ਉਹ ਬੀਰ ਜਬੈ ਕਰ ਮੈ ਅਸ ਸਾਜਜੋ ॥ ਮਾਰ ਚਮੂੰ ਸੁ ਬਿਦਾਰ ਦਈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਬਲ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਗਾਜਜੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਬੀਰ ਡਰੇ ਸਭ ਹੀ ਧੁਨ ਕੌ ਸੁਨ ਕੈ ਘਨ ਸਾਵਨ ਲਾਜਜੋ ॥ ਛਾਜਤ ਜਿਉ ਅਰ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਬਨ ਮੈ ਮਨੋ ਸਿੰਘ ਬਿਰਾਜਜੋ ॥ ੧੧੪੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਹੁਰੋ ਕਰ ਵਾਰ ਸੰਭਾਰ ਬਿਦਾਰ ਦਈ ਧੁਜਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਟ ਮਰੇ ॥ ਅਸਵਾਰ ਹਜਾਰ ਪਚਾਸ ਹਨੇਰਥ ਕਾਟਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਸੁ ਕਰੈ ॥ ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਗਿਰੇ ਕਹੂੰ ਤਾਜ ਜਰੇ ਗਜ ਰਾਜ ਘਿਰੇ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਪਰੇ ॥ ਥਿਰ ਨਾਹਿ ਰਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਰਥ ਭ੍ਰਮ ਮਨੋ ਨਟੂਆਬਰ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰੈ ॥ ੧੧੪੯ ॥ ਏਕ ਅਜਾਇਬ ਖਾਂ ਹਰਿ ਕੋ ਭਟਿ ਤਾ ਸੰਗ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਆਨਿ ਅਰਜੋ ਹੈ॥ ਭਾਜਤ ਨਾਹਿ ਹਠੀ ਰਨ ਤੇ ਅਣਗੋਸ ਬਲੀ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰਜੋ ਹੈ॥ਲੈ ਕਰਿ ਵਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕੀਯੋ ਕਟਿਯੋ ਤਿਹ ਸੀਸ ਕਬੰਧ ਲਰਜੋ ਹੈ ॥ ਫੇਰ ਗਿਰਜੋ ਮਾਨੋ ਆਂਧੀ ਵਹੈ ਦ੍ਰੁਮ ਦੀਰਘ ਭੂ ਪਰਿ ਟੂਟ ਪਰਜੋ ਹੈ ॥ ੧੧੫੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ਦੇਖ ਅਜਾਇਬਖਾਨੁ ਦਸਾ ਤਬ ਗੈਰਤ ਖਾਂ ਮਨ ਰੋਸ ਭਰਜੋ ॥ ਸੁਧਵਾਇਕੈ ਸਜੰਦਨ ਜਾਇ ਪਰਜੋ ਅਰ ਬੀਰ ਹੂੰ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕ ਡਰਜੋ ॥ ਅਸ ਪਾਨ ਧਰੇ ਰਨ ਬੀਚ ਦੁਹੂੰ ਤਿਹ ਆਪਸ ਮੈ ਬਹੁ ਜੁੱਧੁ ਕਰਜੋ ॥ ਮਨ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਬਨ ਮੈ ਗਜ ਸੋ ਮਦ ਕੋ ਗਜ ਆਨ ਅਰਜੋ ॥ ੧੧੫੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗੈਰਤ ਖਾਂ ਬਰਛੀ ਗਹਿਕੈ ਬਰ ਸੋ ਅਰਿ ਬੀਰ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਈ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਆਵਤ ਬਿੰਜਲਤਾ ਸਮ ਦੇਖਕੈ ਕਾਟਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੋ ਭੂਮ ਗਿਰਾਈ ॥ ਸੋ ਨ ਲਗੀ ਰਿਸਕੈ ਰਿਪ ਕੋ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਦੂਸਰੀ ਓਰ ਚਲਾਈ ॥ ਯੋਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜੀਯ ਮੈ ਮਾਨੋ ਛੂਟ ਚਲੀ ਨਭ ਤੇ ਜੁ ਹਵਾਈ ॥ ੧੧੫੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੂਸਰੀ ਦੇਖਕੈ ਸਾਂਗ ਬਲੀ ਨ੍ਰਿਪ ਆਵਤ ਕਾਟਿਕੈ ਭੂਮ ਗਿਰਾਈ ॥ ਲੈ ਬਰਛੀ ਅਪਨੀ ਕਰਿ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਗੌਰਤ ਖਾਂ ਪਰ ਕੋਪ ਚਲਾਈ ॥ ਲਾਗ ਗਈ ਤਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਮੈ ਬਹਿ ਸੌਨ ਚਲਯੋ ਉਪਮਾ ਠਹਰਾਈ ॥ ਕੋਪ ਕੀ ਆਗ ਮਹਾਂ ਬਢਿਕੈ ਡਢਕੈ[1] ਹੀਯ ਕੋ ਮਨੋ ਬਾਹਰਿ ਆਈ ॥ ੧੧੫੩ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਿਰਤਕ ਹੁਇ ਧਰਨੀ ਪਰਯੋ ਜੋਤਿ ਰਹੀ ਠਹਰਾਇ ॥ ਜਨੁ ਅਕਾਸ ਤੇ ਭਾਸਕਰਿ[2] ਪਯੋ ਰਾਹ ਡਰਿ ਆਇ ॥ ੧੧੫੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਰਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਤਬੈ ਹਰਿ ਜੂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਹੈ ॥ ਜੁਧ ਬਿਖੈ ਭਟ ਕੌਨ ਗਨੈ ਲਖਿ ਬੀਰ ਹਨੈ ਮਨ ਮੈ ਜੂ ਚਹਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾਨਤ ਹੋ ਤਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ਤੁਮੈ ਕਿਨਹੂੰ ਕਰ ਮੈ ਧਨ ਹੂੰ ਨ ਗਹਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਤੇ ਪਧਾਰਹੁ ਧਾਮਨ ਕੋ ਸੁ ਲਖਯੋ ਤੁਮ ਤੇ ਤੁਰਧੱਤ ਰਹਯੋ ਹੈ ॥੧੧੫੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਤਿਨੈ ਸਭ ਹੀ ਰਿਸਕੈ ਧਨ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਹ੍ਵੈਕੈ ਇਕਤ੍ਰ ਚਲੇ ਰਨ ਕੋ ਬਲ ਬਿਕ੍ਰਮ ਪੌਰਖ ਜੀਅ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰੇ ਜੋਊ ਆਇ ਅਰਯੋ ਅਰਿ ਸੋ ਤਿਹ ਮਾਰਯੋ ॥ ਹੋਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਜੁੱਧ ਬਡੋ ਦੁਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਠਾਢ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ੧੧੫੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਸੁਜਾਨ ਬਡੋ ਬਲਵਾਨ ਧਰੇ ਅਸ ਪਾਨ ਤੁਰੰਗਮ ਡਾਰਯੋ ॥ ਅਸੁ ਪਚਾਸ ਹਨੈ ਅਰਯੋ ਅਨਗੋਸ ਬਲੀ ਕਹੁ ਜਾ ਲਲਕਾਰਯੋ ॥ ਧਾਇਕੈ ਘਾਇ ਕਰਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਲੱ ਕਰਿ ਬਾਮ ਮੈ ਚਾਮ ਕੀ ਓਟ ਨਿਵਾਰਯੋ ॥ ਦਾਹਨੈ ਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੀ ਤਾਨ ਸੁਜਾਨ ਕੋ ਕਾਟਿਕੈ ਸੀਸ ਉਤਾਰਯੋ ॥ ੧੧੫੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬੀਰ ਸੁਜਾਨ ਹਨਯੋ ਜਬੈ ਅਣਗ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਠਾਇ ॥ ਦੇਖਯੋ ਸੈਨਾ ਜਾਦਵੀ ਦੌਰ ਪਰੇ ਅਰ ਰਾਇ ॥ ੧੧੫੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਟ ਲਾਜ ਭਰੇ ਅਰ ਹਾਇ ਪਰੇ ਨ ਡਰੇ ਅਰਿ ਸਿਉ ਤੇਊ ਆਇ ਅਰੇ ॥ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਸਬ ਲੋਹ ਜਰੇ ਅਬ ਯਾਹਿ ਹਨੋ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੇ ॥ ਅਸ ਭਾਲ ਗਦਾ ਅਰੁ ਲੋਹ ਹਥੀ ਬਰਛੀ ਕਰ ਲੈ ਲਲਕਾਰ ਪਰੇ ॥ ਕਬਿ ਰਾਮ ਭਨੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਗਨੇ ਕਿਤਨੇ ਬਰ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਧਰੇ ॥ ੧੧੫੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਨਗੋਸ ਬਲੀ ਧਨ ਬਾਨ ਗਹਯੋ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਦੋਊ ਨੈਨ ਤਚਾਏ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰਯੋ ਸਰੁ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਉਰ ਬੀਚ ਲਗਾਏ ॥ ਏਕ ਮਰੇ ਇਕ ਘਾਇ ਭਰੇ ਇਕ ਦੇਖਿ ਡਰੇ ਰਨ ਤਜਾਗ ਪਰਾਏ ॥ ਆਇ ਲਰੇ ਜੋਊ ਲਾਜ ਭਰੇ ਮਨ ਮੈ ਰਨ ਕੋਪ ਕੀ ਓਪ ਬਢਾਏ ॥ ੧੧੬੦ ॥ ਸਾਤਕ ਔ ਮੁਸਲੀ ਰਥ ਪੈ ਬਸਦੇਵ ਤੇ ਆਦਕ ਧਾਇ ਸਬੈ ॥ ਬਰਮਾ ਕ੍ਰਿਤ ਉਧਵ ਔਰ ਅਕ੍ਰੂਰ ਚਲੇ ਰਨ ਕੋ ਭਰਿ ਲਾਜ ਤਬੈ ॥ ਤਿਹ ਬੀਚ ਘਿਰਿਓ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜਤ ਯੋ ਲਖਿ ਰੀਝ ਰਹੈ ਭਟ ਤਾਹਿ ਛਬੈ ॥ ਮਨ ਯੋਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਰਿਤ ਪਾਵਸ ਅਭ੍ਰਨ ਮੈ ਦਿਨ ਰਾਜ ਫਬੈ ॥ ੧੧੬੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਲ ਪਾਨ ਸੰਭਾਰ ਲਯੋ ਮੁਸਲੀ ਰਨ ਮੈ ਅਰਿ ਕੈ ਹਯ ਚਾਰੋ ਹੀ ਘਾਏ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ

---

੧. ਸਾੜਕੇ। ੨. ਸੂਰਜ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਗਹੀ ਬਸਦੇਵ ਭਲੇ ਰਥ ਕੇ ਚਕ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਸਾਤਕ ਸੂਤ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟਜੋ ਰਿਸ ਊਧਵ ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਚਲਾਏ ॥ ਫਾਂਧ ਤਰਜੋ ਰਥ ਤੇ ਤਤਕਾਲ ਲਏ ਅਸ ਢਾਲ ਬਡੇ ਭਟ ਘਾਏ ॥ ੧੧੬੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਠਾਢੋ ਹੁਤੋ ਭਟ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਸੋ ਅਣਗੋਸ ਜੂ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਪਾਇਨ ਕੀ ਕਰਿ ਚੰਚਲਤਾ ਬਰਸੋ ਅਸ ਸਤ੍ਰ ਕੇ ਸੀਸ ਪ੍ਰਹਾਰਜੋ ॥ ਟੂਟ ਪਰਜੋ ਝਟ ਦੈ ਕਟਿਜੋ ਸਿਰਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਭਾਉ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਰਾਹ ਨਿਸਾਕਰ ਕੋ ਨਭਿ ਮੰਡਲ ਤੇ ਹਨਿ ਕੈ ਛਿਤ ਡਾਰਜੋ ॥ ੧੧੬੩ ॥ ਕੂਦ ਚੜਜੋ ਅਰਕੇ ਰਥ ਊਪਰ ਸਾਰਥੀ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਤਬਹੀ ॥ ਧਨ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਅਰ ਕੇ ਕਰਿ ਸਸਤ੍ਰ ਲਏ ਸਬ ਹੀ ॥ ਰਥ ਆਪ ਹੀ ਹਾਕ ਕੈ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮਧ ਜਾਦਵ ਸੈਨ ਪਰਜੋ ਜਬਹੀ ॥ ਇਕ ਮਾਰ ਲਏ ਇਕ ਭਾਜ ਗਏ ਇਕ ਠਾਢੇ ਭਏ ਤੇਊ ਨਾਦ ਬਹੀ ॥ ੧੧੬੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਪ ਹੀ ਰਥ ਹਾਕਤ ਹੈ ਅਰੁ ਆਪਨ ਹੀ ਸਰਿ ਜਾਲ ਚਲਾਵੈ ॥ ਆਪਨ ਹੀ ਰਿਪ ਘਾਇ ਬਚਾਵਤ ਆਪਨ ਹੀ ਅਰਿ ਘਾਇ ਲਗਾਵੈ ॥ ਏਕਨ ਕੇ ਧਨੁ ਬਾਨ ਕਟੈ ਭਟ ਏਕਨ ਕੇ ਰਥ ਕਾਟ ਗਿਰਾਵੈ॥ ਦਾਮਨ ਜਿਉ ਦਮਕੈ ਘਨ ਮੈ ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰਹਿ ਤਿਉ ਚਮਕਾਵੈ ॥ ੧੧੬੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰਕੇ ਬੀਰ ਘਨੇ ਰਨ ਮੈ ਬਹੁ ਕੋਪ ਕੈ ਦਾਂਤਨ ਓਠ ਚਬਾਵੈ ॥ ਆਵਤ ਜੋ ਇਹ ਕੇ ਅਰਿ ਊਪਰਿ ਬਾਨਨ ਸਿਉ ਤਿਹ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਆਇ ਪਰੇ ਰਿਪ ਕੇ ਦਲ ਮੈ ਦਲ ਕੈ ਮਲ ਕੈ ਬਹੁਰੋ ਫਿਰ ਧਾਵੈ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ਨ ਡਰੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਅਰਿ ਕੇ ਰਥ ਕੋ ਬਲ ਓਰ ਚਲਾਵੈ ॥ ੧੧੬੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਰਿਪ ਰਨ ਕੀਨੋ ਘਨੋ ਬਢਜੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤਬ ਤੇਹੁ ॥ ਜਾਦਵ ਪ੍ਰਤ ਹਰਿ ਯੋਂ ਕਹਜੋ ਦੁਬਿਧਾ ਕਰਿ ਹਨਿ ਲੇਹੁ ॥ ੧੧੬੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਾਤਕ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਤਿਨ ਕੋ ਰਥ ਕਾਨ੍ ਤਬੈ ਰਨ ਕਾਟਿ ਕੈ ਡਾਰਜੋ ॥ ਸੂਤ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟਜੋ ਮੁਸਲੀ ਬਰਮਾ ਕ੍ਰਿਤ ਅੰਗ ਪ੍ਰਤੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰਜੋ ॥ ਬਾਨ ਅਕ੍ਰੂਰ ਹਨਜੋ ਉਰਮੈ ਤਿਹ ਜੋਰ ਲਗਜੋ ਨਹੀ ਨੈਕ ਸੰਭਾਰਜੋ ॥ ਮੂਰਛ ਹ੍ਵੈ ਰਨਭੂਮ ਗਿਰਜੋ ਅਸਲੈ ਕਰਿ ਊਧਵ ਸੀਸ ਉਤਾਰਜੋ ॥ ੧੧੬੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਣਗ ਸਿੰਘ ਜਬ ਮਾਰਿਯੋ ਖਟ ਸਭਟਨ ਮਿਲਿ ਠੌਰ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੀ ਸੈਨ ਤੇ ਚਲੇ ਚਤ੍ ਨ੍ਰਿਪ ਔਰ ॥ ੧੧੬੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਮਤੇਸ ਬਲੀ ਅਚਲੇਸ ਮਹਾਂ ਅਘਨੇ ਸਹਿ ਲੈ ਅਸੁਰੇਸ ਸਿਧਾਏ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਬਡੇ ਬਰਛੇ ਪਰਸੇ ਸੁ ਗਦਾ ਗਹਿ ਆਏ ॥ ਰੋਸ ਕੈ ਬੀਰਨਿ ਸੰਕ ਭਿਰੇ ਭਟਕੇ ਨ ਟਿਕੈ ਭਟ ਓਘ ਪਰਾਏ ॥ ਆਇ ਘਿਰਜੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਕੋ ਮਧ ਦੂਖਨ ਕੋ ਬਹੁ ਬਾਨ ਲਗਾਏ ॥ ੧੧੭੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਘਾਇਨ ਕੋ ਸਹਿਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਜ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਸਰ ਲੇਤ ਭਯੋ ॥ ਅਸੁਰੇ ਸਹਿ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਅਮਤੇਸਕੀ ਦੇਹ ਬਿਦਾਰ ਛਯੋ ॥ ਅਨਘੇਸ ਕੋ ਕਾਟਿ ਦੁਖੰਡ ਕੀਯੋ ਮ੍ਰਿਤ ਹ੍ਵੈ ਰਥ ਤੇ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਯੋ॥ ਅਚਲੇਸ ਜੂ ਬਾਨਨਿ ਕੋ ਸਹਿ ਕੈ ਫਿਰ ਠਾਢ ਰਹਯੋ ਨਹੀ ਭਾਜ ਗਯੋ ॥ ੧੧੭੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਬੋਲਤ ਯੋਂ ਹਰਿ ਕੋ ਰਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਆਦਿ ਤੈ ਬੀਰ ਖਪਾਏ ॥ ਤੈਤੋ ਕਹਾ ਗਜ ਸਿੰਘ ਹਨਜੋ ਅਣਗੋਸ ਹ੍ਵੈ ਤੇ ਛਲ ਸਾਥ ਗਿਰਾਏ ॥ ਜਾਨਤ ਹੋ ਅਮਿਤੇਸ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬਲੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਬੀਰ ਕਹਾਏ ॥ ਸੋ ਤਬ ਲੈ ਗਜ ਗਾਜਤ ਹੈ ਜਬ ਲੈ ਬਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਜਨ ਆਏ ॥ ੧੧੭੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿਕੈ ਬਤੀਯਾਂ ਹਰਿ ਸੋ ਅਭਿਮਾਨ ਭਰੇ ਧਨ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਜੋ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸਰਾਸਨ ਤਾਨ ਮਹਾਂ ਸਰ ਤੀਛਨ ਸਜਾਮ ਕੈ ਮਾਰਜੋ ॥ ਲਾਗ ਗਯੋ ਹਰਿ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਹਰਿ ਜੂ ਨਹਿ ਆਵਤ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਮੂਰਛਤ ਹ੍ਵੈ ਰਥ ਮਾਝ ਗਿਰੇ ਤਜਿਕੈ ਰਨ ਲੈ ਪ੍ਰਭ ਸੂਤ ਪਧਾਰਜੋ ॥੧੧੭੩॥ ਏਕ ਮਹੂਰਤ ਬੀਤ ਗਯੋ ਤਬ ਸਿਯੰਦਨ ਪੈ ਜਦੁਬੀਰ ਸੰਭਾਰਜੋ ॥ ਤੌ ਅਚਲੇਸ ਗੁਮਾਨ ਭਰੇ ਅਤਿਹੀ ਹਸਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪੁਕਾਰਜੋ ॥ ਜਾਤ ਕਹਾ ਹਮ ਤੇ ਭਜਕੈ ਕਰਿ ਲੈਕੈ ਗਦਾ ਕਟ ਬੋਲ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕੇਹਰਿ ਜਾਤ ਹੁਤੇ ਨਰ ਲੈ ਲਕਟੀ ਕਰਿ ਮੈ ਲਲਕਾਰਜੋ ॥੧੧੭੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿਕੈ ਬਤੀਆ ਅਰਿ ਕੀ ਰਥੁ ਹਾਂਕ ਫਿਰਯੋ ਹਰਿ ਕੋਪ ਭਯੋ ॥ ਪਟ ਪੀਤ ਮਹਾ ਫਹਰਿਓ ਧੁਜ ਜਿਉ ਘਨ ਮੈ ਚਪਲਾ ਸਮ ਰੂਪ ਲਯੋ ॥ ਬਰਖਯੋ ਸਰ ਬ੍ਰਿੰਦਨ ਜਿਉ ਘਨ ਸਜਾਮ ਤਬੈ ਰਿਪ ਕੋ ਦਲ ਮਾਰ ਦਯੋ ॥ ਰਿਸਕੈ ਅਚਲੇਸ ਸੁਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਹੇ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਖਯੋ ॥ ੧੧੭੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਤਬ ਤਿਨ ਕੀਓ ਕ੍ਰਿਸਨ ਚਿਤੈ ਕਰਿ ਨੈਨ ॥ ਬਿਕਟ ਨਿਕਟ ਰਨ ਸੁਭਟ ਲਖਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰਤਿ ਬੋਲਯੋ ਬੈਨ ॥ ੧੧੭੬ ॥ ਅਚਲ ਸਿੰਘ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੀਵਤ ਜੇ ਜਗ ਮੈ ਰਹਿ ਹੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਕਥਾ ਹਮਰੀ ਸੁਨਿ ਲੈਹੈ ॥ ਤਾਂ ਛਬਿ ਕੀ ਕਵਿਤਾ ਕਰਿਕੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਨਰੇਸ ਨ ਜਾਇ ਰਿਝੈਹੈ ॥ ਜੋ ਬਲ ਪੈ ਕਹਿਹੈ ਕਬ ਪੰਡਿਤ ਰੀਝ ਘਨੋ ਤਿਹ ਕੋ ਧਨ ਦੈਹੈ ॥ ਹੇ ਹਰਿ ਜੂ ਇਹ ਆਹਵ ਕੇ ਜੁਗ ਚਾਰਨਿ ਮੈ ਗਨ ਗੰਧ੍ਰਬ ਗੈਹੈ ॥ ੧੧੭੭ ॥ ਕੋਪਕੈ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਅਰਿ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਸਜਾਮ ਸਬੈ ॥ ਚਿਰੀਯਾ ਬਨ ਮੈ ਚੁਹਕੈ ਤਬ ਲੌ ਅਤਿ ਕੋਪ ਨ ਆਵਤ ਬਾਜ ਜਬੈ ॥ ਗਰ ਬਾਤ ਹੈ ਮੂਢ ਘਨੋ ਰਨ ਮੈ ਕਟਿਹੌ ਤੁਹਿ ਸੀਸ ਲਖੈਗੋ ਤਬੈ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਲਰੋ ਬਲਬੀਰ ਕਹਯੋ ਕਹਾਂ ਢੀਲ ਅਬੈ ॥ ੧੧੭੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿਕੈ ਕਟ ਬੈਨਨ ਕੋ ਅਚਲੇਸ ਬਲੀ ਮਨ ਕੋਪ ਜਗਯੋ ॥ ਕਸ ਬੋਲਤ ਹੋ ਕਛੁ ਲਾਜ ਗਹੋ ਰਨ ਠਾਢੇ ਰਹੋ ਸੁਨਿ ਹੌ ਨ ਭਗਯੋ ॥ ਯਹ ਉਤਰ ਦੈ ਹਰਿ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਨਿਜ ਆਯੁਧ ਲੈ ਉਮਗਯੋ ॥ ਮਨ ਮੈ ਹਰਿਖਯੋ ਧਨ ਕੋ ਕਰਿਖਯੋ ਬਰਖਯੋ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਨ ਲਗਯੋ ॥ ੧੧੭੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਅਚਲੇਸ ਜੂ ਬਾਨ ਚਲਾਵਤ ਸੋ ਹਰਿ ਆਵਤ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਜਾਨੇ ਨ ਦੇਹ ਲਗਯੋ ਅਰ ਕੀ ਸਰ ਫੇਰ ਰਿਸਾ ਕਰਿ ਔਰ ਚਲਾਵੈ ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਆਵਤ ਬੀਚ ਕਟੈ ਅਪਨੋ ਉਹ ਕੇ ਉਰ ਬੀਚ ਲਗਾਵੈ ॥ ਦੇਖ ਸਤੱਕ੍ਰਿਤ[1] ਕੌਤਕ ਕੋ ਕਬਿਰਾਮ ਕਹੈ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਜਸੁ ਗਾਵੈ॥੧੧੮੦॥ ਦਾਰਦ ਕੋ ਕਹਿਓ ਭੇਜ ਕੈ ਸਿਯੰਦਨ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਕਰ ਖੱਗ ਸੰਭਾਰਜੋ॥ ਦਾਮਨ ਜਿਉ ਘਨ ਮੈ ਲਸਕੈ ਰਿਸਕੈ ਬਰਿਕੈ ਅਰਿ ਊਪਰ ਮਾਰਜੋ ॥ ਦੁੱਜਨ ਕੋ ਸਿਰੁ ਕਾਟ ਦਯੋ ਬਿਨ ਰੁੰਡ ਭਯੋ ਜਸੁ ਤਾਂਹਿ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਜਿਉ ਸਰਦੂਲ ਮਹਾ ਬਨ ਮੈ ਹਤ ਕੈ ਬਲ ਸੋ ਮਨੋ ਕੇਹਰਿ ਡਾਰਜੋ ॥ ੧੧੮੧ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਛਰ ਸਿੰਘ ਐ ਅਜਬ ਸਿੰਘ

---

੧. ਇੰਦ੍ਰ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਅਘਟ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਬੀਰ ॥ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਅਟਲ ਸਿੰਘ ਮਹਾ ਰਥੀ ਰਨਧੀਰ ॥ ੧੧੮੨ ॥ ਅਭਜਨ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਸਨ ਨਿਹਾਰਿਓ ਨੈਨ ॥ ਆਠ ਭੂਪ ਮਿਲਿ ਪਰਸ ਪਰ ਬੋਲਤ ਐਸੇ ਬੈਨ ॥ ੧੧੮੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਤ ਹੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸਜਾਮ ਬਲੀ ਤਿਹ ਕੇ ਹਮ ਊਪਰਿ ਧਾਇ ਪਰੈ ॥ ਅਪੁਨੇ ਪ੍ਰਭੁ ਕੋ ਮਿਲਿ ਕਾਜੁ ਕਰੈ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੈ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਪਰਸੇ ਬਰਛੇ ਗਹਿ ਤੀਛਨ ਜਾਇ ਅਰੈ ॥ ਸਬ ਹੀ ਸੁਕ ਹੀ ਇਹ ਈ ਪੂਨ ਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਹਨੈ ਮਿਲਿ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ॥ ੧੧੮੪ ॥ ਆਯੁਧ ਲੈਸਿ ਗਰੇ ਕਰ ਮੈਸੁ ਮੁਕੰਦ ਕੇ ਊਪਰਿ ਦੌਰ ਪਰੇ ॥ ਸੁਧਵਾਇਕੈ ਸਿਯੰਦਨ ਆਨਿ ਅਰੇ ਸੰਗਿ ਚਾਰ ਅਛੂਹਨ ਬੀਰ ਬਰੈ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅੰਤਿ ਆਹਵ ਮੈ ਅਘ ਖੰਡਨ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ॥ ਮਨੋ ਗਾਜ ਪ੍ਰਲੈ ਘਨ ਧਾਇ ਚਲਯੋ ਤਿਮ ਦਉਰੇ ਸੁ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਕਰੇ ॥ ੧੧੮੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਧਨ ਸਿੰਘ ਅਛੂਹਨ ਦੋ ਸੰਗਿ ਲੈ ਅਨਰੋਸ ਅਛੂਹਨ ਤੀਨ ਸੁ ਲਜਾਏ ॥ ਸੋ ਤੁਮ ਸਜਾਮ ਸੁਨੋ ਛਲ ਸੋ ਰਨ ਮੈ ਦਸ ਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰ ਗਿਰਾਏ ॥ ਚਾਰ ਅਛੂਹਨ ਲੈ ਹਮ ਹੂੰ ਦਲ ਤੈ ਪਰ ਆਏ ਹੈ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥ ਤਾਤੇ ਕਹਯੋ ਸੁਨਿ ਲੈ ਹਮਰੋ ਗ੍ਰਹ ਕੋ ਤਜਿ ਆਹਵ ਜਾਹੁ ਪਰਾਏ ॥ ੧੧੮੬ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਤਿਹ ਕੀ ਹਰਿ ਕੋਪ ਕਹਯੋ ਹਮ ਜੁੱਧ ਕਰੈਂਗੇ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤ ਸਬੈ ਅਰ ਸੈਨ ਹਰੈਂਗੇ ॥ ਸੂਰ ਸਿਵਾਦਿਕ ਤੇ ਨ ਭਜੈਂ ਹਨਿ ਹੈ ਤੁਮ ਕੌ ਨਹਿ ਜੂਝ ਪਰੈਂਗੇ ॥ ਮੇਰੁਹਲੈ ਸੁਖ ਹੈ ਨਿਧਿ ਬਾਰ ਤਊ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤ ਤੇ ਨ ਟਰੈਂਗੇ ॥ ੧੧੮੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਤਿਨ ਸੋ ਕਸ ਬਾਨ ਅਰੀਨ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਲਾਗ ਗਯੋ ਅਜਬੇਸ ਕੇ ਬੱਛ ਸੁ ਲਾਗਤ ਹੀ ਕਛੁ ਖੇਦੁ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਫੇਰਿ ਹਠੀ ਹਠਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਇਮ ਬੈਨ ਮਹਾਂ ਕਰਿ ਕੋਪ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਕਾ ਕਥੀਏ ਤਿਹ ਪੰਡਿਤ ਕੋ ਜਿਹ ਤੇ ਧਨ ਕੀ ਬਿਧਿ ਤੂ ਪੜਿ ਆਯੋ ॥ ੧੧੮੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰੀ ਜਦੁਵੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਇਤ ਤੇ ਉਮਡੀ ਉਤ ਤੇ ਵਹ ਆਈ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਕੀਏ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜੀਯ ਰੋਸ ਬਢਾਈ ॥ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਕੇ ਲਗੇ ਬਹੁ ਜੂਝਿ ਪਰੇ ਕਰਿ ਦੁੰਦ ਲਗਾਈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੇ ਸੁਰ ਪੇਖ ਸਬੈ ਪੁਹਪਾਵਲ ਕੀ ਬਰਖਾ ਬਰਖਾਈ ॥ ੧੧੮੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਤ ਤੇ ਰਨ ਮੈ ਰਿਸ ਬੀਰ ਲਰੈ ਨਭਿ ਮੈ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿ ਸਨਾਦਿ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਆਗੇ ਨ ਐਸੋ ਭਯੋ ਕਬਹੂ ਰਨ ਆਪਸਿ ਮੈ ਇਮ ਬੋਲਿ ਉਚਾਰੈ ॥ ਜੂਝਿ ਪਰੇ ਤਿਹ ਸੈਨ ਫਰੇ ਭਰ ਖੱਪਰ ਜੁੱਗਨ ਪੀ ਕਿਲਕਾਰੈ ॥ ਮੁੰਡਨ ਮਾਲ ਅਨੇਕ ਗੁਹੀ ਸਿਵ ਕੇ ਗਨ ਧੱਨੁ ਹੀ ਧੱਨਿ ਪੁਕਾਰੈ ॥ ੧੧੯੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਯੁਧ ਧਾਰ ਅਜੋਧਨ ਮੈ ਇਕ ਕੋਪ ਭਰੇ ਭਟ ਧਾਇ ਅਰੇ ॥ ਇਕ ਮੱਲ ਕੀ ਦਾਇਨ ਜੁਧ ਕਰੈ ਇਕ ਦੇਖਿ ਮਹਾਂ ਰਣ ਦੌਰ ਪਰੈ ॥ ਇਕ ਰਾਮ ਹੀ ਰਾਮ ਕਹੈ ਮੁਖਿ ਤੇ ਇਕ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਇਹੈ ਉਚਰੈ ॥ ਇਕ ਜੂਝਿ ਪਰੇ ਇਕ ਘਾਇ ਪਰੇ ਇਕ ਸਜਾਮ ਕਹਾ ਇਹ ਭਾਂਤ ਰਰੈ ॥ ੧੧੯੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੁਕੀਯਾ ਉਲਰੈ ਇਕ ਆਪਸ ਮੈ ਗਹਿ ਕੇਸਨਿ ਕੇਸਨਿ ਏਕ ਅਰੈ ਹੈਂ ॥ ਏਕ ਚਲੇ ਰਨ ਤੇ ਭਜਿ ਕੈ ਇਕ ਆਹਵ ਕੋ ਪਗ ਆਗੋ ਕਰੈ ਹੈਂ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਏਕ ਲਰੇ ਗਹਿ ਫੇਟਨਿ ਫੇਟ ਕਟਾਰਨ ਸੋਂ ਦੋਊ ਜੂਝ ਮਰੇ ਹੈਂ ॥ ਸੋਊ ਲਰੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਰਰੇ ਅਪੁਨੇ ਕੁਲ ਕੀ ਜੋਊ ਲਾਜ ਭਰੇ ਹੈਂ ॥ ੧੧੯੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਠੋ ਹੀ ਭੂਪ ਅਜੋਧਨ ਮੈ ਸਭ ਲੈ ਪ੍ਰਿਤਿ ਨਾਹਰਿ ਊਪਰਿ ਆਏ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰੋ ਨ ਡਰੋ ਹਮ ਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਦੌਰੈ ਕਸੀਸਨਿ ਦੀਸਨਿ ਚਾਂਪਨਿ ਲੈ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਓਰ ਚਲਾਏ ॥ ਸਜਾਮ ਜੂ ਪਾਨ ਸਰਾਸਨਿ ਲੈ ਸਰਸੋ ਸਰ ਆਵਤ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ੧੧੯੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੌ ਮਿਲਿ ਕੈ ਧੁਜਨੀ ਅਰਿ ਕੀ ਜਦੁਬੀਰ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਤੇ ਰਿਸਿ ਘੇਰਜੋ ॥ ਆਪਸਿ ਮੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਭਟ ਧੀਰ ਹਨਜੋ ਬਲਬੀਰ ਇਹੈ ਪੁਨਿ ਟੇਰਜੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਅਚਲੇਸ ਕੋ ਔਰ ਨਰੇਸਨਿ ਯਾਹੀ ਨਿਬੇਰਜੋ ॥ ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ਸਰ ਮਾਰਤ ਭਜੋ ਗਜ ਪੁੰਨ ਮਨੋ ਕਰਿ ਕੇਹਰ ਛੇਰਜੋ ॥ ੧੧੯੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜੂ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਕੋਪ ਅਜੋਧਨ ਮੈ ਫਿਰ ਕੈ ਰਿਸ ਸਾਥ ਘਨੇ ਅਰਿ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਦਏ ਇਕ ਜੀਵਤ ਹੀ ਗਹਿ ਕੇਸ ਪਛਾਰੇ ॥ ਏਕ ਲਰੇ ਕਟਿ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਇਕ ਦੇਖ ਡਰੇ ਮਹਰੀ ਬਿਨ ਮਾਰੇ ॥ ੧੧੯੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਠੋਈ ਭੂਪ ਕਹਜੋ ਮੁਖ ਤੇ ਭਟਿ ਭਾਜਤ ਹੋ ਕਹ ਜੁੱਧੁ ਕਰੋ ॥ ਜਬ ਲੌ ਰਨ ਮੈ ਹਮ ਜੀਵਤ ਹੈ ਤਬ ਲੌ ਹਰਿ ਤੇ ਤੁਮ ਚੂ ਨ ਡਰੋ ॥ ਹਮਰੋ ਇਹ ਆਇਸਹੈ ਤੁਮ ਕੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਜਾਇ ਲਰੋ ॥ ਕੋਊ ਆਹਵ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਟਰੋ ਇਕ ਜੂਝਿ ਪਰੋ ਇਕ ਧਾਇ ਅਰੋ ॥ ੧੧੯੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰਿ ਫਿਰੇ ਭਟ ਆਯੁਧ ਲੈ ਰਨ ਮੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਘੇਰਿ ਲੀਯੋ ॥ ਨ ਟਰੇ ਅਤਿ ਰੋਸਿ ਭਿਰੇ ਜੀਯ ਮੈ ਅਤਿ ਆਹਵ ਚਿਤ੍ ਬਚਿਤ੍ ਕੀਯੋ ॥ ਅਸ ਲੈ ਬਰ ਬੀਰ ਗਦਾ ਗਹਿਕੈ ਰਿਪ ਕੋ ਦਲ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਦੀਯੋ ॥ ਇਕ ਬੀਰਨ ਕੇ ਕਰ ਸੀਸ ਕਟੇ ਭਟ ਏਕਨ ਕੋ ਦਯੋ ਫਾਰ ਹੀਯੋ ॥ ੧੧੯੭ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਬਹੁ ਕਾਟਿ ਰਥੀ ਸਿਰ ਭੂਮ ਗਿਰਾਏ ॥ ਆਯੁਧ ਲੈ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਇਕ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹਰਿ ਪੈ ਪੁਨਿ ਧਾਏ ॥ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਰੰ ਗਹਿ ਖੱਗ ਅਭੱਗ[1] ਹਨੇ ਸੁ ਘਨੇ ਤਹ ਘਾਏ ॥ ਭਾਜ ਗਏ ਹਰਿ ਤੇ ਅਰਿ ਜੋ ਸੁ ਕੋਊ ਨ ਆਹਵ ਮੈ ਠਹਰਾਏ ॥ ੧੧੯੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੂਪਨ ਕੀ ਭਾਜੀ ਚਮੂ ਖਾਈ ਹਰਿ ਤੇ ਮਾਰਿ ॥ ਤਬਹਿ ਫਿਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਜੁੱਧ ਕੋ ਆਯੁਧ ਸਕਲ ਸੰਭਾਰ ॥੧੧੯੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਅਜੋਧਨੁ ਮੈ ਕਰਿਕੈ ਕਰਿ ਮੈ ਸਭ ਭੂਪਨ ਸਸਤ੍ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਆਇਕੈ ਸਾਮੁਹੇ ਸਜਾਮ ਹੀ ਕੇ ਬਲ ਕੈ ਨਿਜੁ ਆਯੁਧ ਰੋਸ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਕਾਨ੍ ਸੰਭਾਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਸਰ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕਾਟਿਕੈ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰੇ ॥ ਘਾਇ ਬਚਾਇਕੈ ਜੋ ਤਿਨਕੈ ਬਹੁਰੋ ਅਰਿ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟ ਉਤਾਰੇ ॥ ੧੨੦੦ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਜਬ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸਿਰ ਕਟਜੋ ਹਰਿ ਜੂ ਸਤ੍ ਸੰਭਾਰ ॥ ਅਡਰ ਸਿੰਘ ਘਾਇਲ ਕਰਜੋ ਅਤਿ ਰਨ ਭੂਮ ਮਝਾਰ ॥ ੧੨੦੧ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਡਰ ਸਿੰਘ ਘਾਇਲ ਜਬ ਭਯੋ ॥ ਅਤਿਹੀ ਕ੍ਰੋਧ ਜੀਯ ਤਿਹ ਠਯੋ ॥ ਬਹੁ ਤੀਛਨ ਬਰਛਾ ਕਰ ਲਯੋ ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਓਰ ਡਾਰਕੈ ਦਯੋ ॥ ੧੨੦੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਰਛਾ ਆਵਤ ਲਖਯੋ

---

੧. ਜਿਹੜੇ ਟੁੱਟਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਹਰਿ ਧਨਖ ਬਾਨ ਕਰ ਕੀਨ ॥ ਆਵਤ ਸਰ ਸੋ ਕਾਟਿਕੈ ਮਾਰਿ ਵਹੈ ਭਟ ਲੀਨ ॥ ੧੨੦੩ ॥ ਅਘੜ ਸਿੰਘ ਲਖਿ ਤਿਹ ਦਸਾ ਦੇਤ ਭਯੋ ਨਹੀ ਪੀਠ ॥ ਸਮੁਹੇ ਹਰਿ ਕੇ ਆਇਕੈ ਬੋਲਯੋ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਢੀਠ ॥ ੧੨੦੪ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਰਿ ਸਨਮੁਖਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਅਡਰ ਸਿੰਘ ਤੁਅ ਛਲ ਸੋ ਮਾਰਯੋ ॥ ਅਜਬ ਸਿੰਘ ਕਰਿ ਕਪਟ ਖਪਾਯੋ ॥ ਯਹ ਸਭ ਭੇਦ ਹਮੋ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ੧੨੦੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਘੜ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਨਿਡਰ ਹ੍ਵੈ ਬੋਲਯੋ ਹਰਿ ਸਮੁਹਾਇ ॥ ਬਚਨ ਸਜਾਮ ਸੋ ਜੋ ਕਹੇ ਸੋ ਕਬਿ ਕਹਿਤ ਸੁਨਾਇ ॥ ੧੨੦੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਢੀਠ ਹ੍ਵੈ ਬੋਲਤ ਭਯੋ ਰਨ ਮੈ ਹਸਿਕੈ ਹਰਿ ਸੋ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਲੈਹੋ ॥ ਕ੍ਰੁਧ ਕੀਏ ਹਮ ਸੰਗਿ ਨਿਸੰਗ ਕਹਾ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਕੀਏ ਫਲ ਪੈਹੋ ॥ ਤਾਤੇ ਲਰੇ ਨਹੀ ਮੋ ਸੰਗਿ ਆਇਕੈ ਹੋ ਲਰਕਾਰਨ ਦੇਖਿ ਪਰੈਹੋ ॥ ਜੋ ਹਠਕੈ ਲਰਿਹੋ ਮਰਿਹੋ ਅਪੁਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਰਗ[੧] ਜੀਤ ਨ ਜੈਹੋ ॥ ੧੨੦੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਿਉ ਬੋਲਯੋ ਅਤਿ ਗਰਬ ਸਿਉ ਇਤ ਹਰਿ ਐਂਚ ਕਮਾਨ ॥ ਸਰ ਮਾਰਯੋ ਅਰਿ ਮੁਖਿ ਬਿਖੈ ਪਰਯੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਧਰ[੨]ਆਨ ॥ ੧੨੦੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਤਬ ਢੀਠ ਹ੍ਵੈ ਕਹੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੋ ਬਾਤ ॥ ਮਹਾਂ ਬਲੀ ਹੌ ਆਜ ਹੀ ਕਰਿਹੋ ਤੇਰੋ ਘਾਤ ॥ ੧੨੦੯ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਹਰਿ ਖੱਗ ਗਹਿ ਅਰਿ ਸਿਰ ਝਾਰਯੋ ਧਾਇ ॥ ਗਿਰਯੋ ਮਨੋ ਆਂਧੀ ਬਹੇ ਬਡੋ ਬ੍ਰਿਛ ਮੁਰਝਾਇ ॥ ੧੨੧੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਹਨਯੋ ਅਸਿ ਸੋ ਅਮਰੇਸ ਮਹੀਪ ਹਨਯੋ ਤਬ ਹੀ ॥ ਅਟਲੇਸ ਪੈ ਕੋਪ ਭਯੋ ਲਖਿਕੈ ਹਰਿ ਆਪਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਲਏ ਸਬ ਹੀ ॥ ਅਤਿ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰਯੋ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਅਰਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਕਲਧੌਤ ਕੇ ਭੂਖਨ[੩] ਅੰਗ ਸਜੇ ਜਿਹ ਕੀ ਛਬਿ ਸੋ ਸਵਿਤਾ[੪] ਦਬ ਹੀ ॥ ੧੨੧੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕੀਓ ਘਮਸਾਨ ਬਡੋ ਬਲਵਾਨ ਨ ਜਾਇ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਮੇਘ ਜਯੋਂ ਗਾਜ ਮੁਰਾਰ ਤਬੈ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਅਰਿ ਉਪਰਿ ਝਾਰਯੋ ॥ ਹ੍ਵੈ ਮ੍ਰਿਤ ਭੂਮ ਪਰਯੋ ਤਬ ਹੀ ਜੰਦੁਬੀਰ ਜਬੈ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਉਤਾਰਯੋ ॥ ਧੰਨਿ ਹੀ ਧੰਨਿ ਕਹੈ ਸਬ ਦੇਵ ਬਡੋ ਹਰਿ ਜੂ ਭੂਅ ਭਾਰ ਨਿਵਾਰਯੋ ॥ ੧੨੧੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਟਲ ਸਿੰਘ ਜਬ ਮਾਰਯੋ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਕੋ ਰਾਉ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਤਬ ਅਮਿਟ ਹੁਇ ਕੀਨੋ ਜੁੱਧ ਉਪਾਉ ॥ ੧੨੧੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲਤ ਯੌਂ ਹਠਿਕੈ ਹਰਿ ਸੋ ਭਟ ਤੈ ਲਖਿ ਹੋ ਜਬ ਮੋ ਸੋ ਲਰੈਗੋ ॥ ਮੋਕੋ ਕਹਾ ਇਨ ਰਾਜਨ ਜਯੋਂ ਛਲ ਮੂਰਤ ਹ੍ਵੈ ਛਲ ਸਾਥ ਛਰੈਗੋ ॥ ਮੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਲਖਿਕੈ ਰਹਿਹੋ ਨਹਿ ਆਹਵ ਹ੍ਵੈ ਤੇ ਟਰੈਗੋ ॥ ਜੋ ਕਬਹੂੰ ਭਿਰਹੋ ਹਮ ਸੋ ਨਿਸਚੈ ਨਿਜ ਦੇਹ ਕੋ ਤਜਾਗੁ ਕਰੈਗੋ ॥ ੧੨੧੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਕਾਨ੍ਹ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਹਿਤ ਔਰਨ ਕੇ ਰਿਸਿਕੈ ਰਨ ਪਾਰੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਘਾਇ ਸਹੋ ਤਨ ਮੈ ਪੁਨਿ ਕਾਕੇ ਕਹੇ ਅਰਿ ਭੂਪਨਿ ਮਾਰੋ॥ਜੀਵਤ ਹੋ ਤਬ ਲੌ ਜਗ ਮੈ ਜਬ ਲੌ ਮੁਹਿ ਸੰਗਿ ਭਿਰਯੋ ਨ ਬਿਚਾਰੋ ॥ [੫]ਸੁੰਦਰ ਜਾਨਕੈ ਛਾਡਤ ਹੋ ਤਜਿਕੈ ਰਨ ਸਜਾਮ ਜੂ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੋ ॥ ੧੨੧੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਰਿਸਿਕੈ ਅਮਿਟੇਸ ਬਲੀ ਇਹ

---

੧. ਰਸਤੇ। ੨. ਜ਼ਮੀਨ। ੩. ਸੋਨੇ ਦੇ ਗਹਿਣੇ।
੪. ਸੂਰਜ। ੫. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ ਆਖਿਆ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਬੈਸ ਕਿਸੋਰ ਮਨੋਹਰਿ ਮੂਰਤ ਲੈਹੋ ਕਹਾ ਲਖਿ ਜੂੱਧ ਹਮਾਰੋ ॥ ਹਉ ਤੁਮ ਸਿਉ ਹਰਿ ਸਾਚੁ ਕਹਿਓ ਤੁਮ ਜਉ ਜੀਯ ਮੈ ਕਛੁ ਔਰ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਕੈ ਹਮ ਸੰਗ ਲਰੋ ਤਜਿ ਕੈ ਡਰ ਕੈ ਅਪਨੇ ਸਭ ਆਯੁਧ ਡਾਰੋ ॥ ੧੨੧੬ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਜੁ ਅਜੋਧਨ ਮੈ ਤੁਮ ਕੋ ਹਨਿ ਹੋ ਤੁਮਹੀ ਸਭ ਹੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਕੋ ॥ ਜਉਰੇ ਕੋਊ ਤੁਮ ਮੈ ਭਟ ਹੈ ਬਹੁ ਆਵਤ ਹੈ ਬਿਧਿ ਆਹਵਜਾਕੋ ॥ ਸੋ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਆਇ ਭਿਰੈ ਨ ਲਰੈ ਪਰਮੇਸਰ ਕੀ ਸਹੁਤਾ ਕੋ ॥ ਜੋ ਟਰਿ ਹੈ ਇਹ ਆਹਵਤੇ ਸੋਈ ਸਿੰਘ ਨਹੀ ਭਟ ਸਜਾਰ ਕਹਾ ਕੋ ॥ ੧੨੧੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਹਰਿ ਜੂ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਇ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬੈ ਕਰਿ ਮੋ ਲਏ ਸਨਮੁਖਿ ਪਹੁਚਜੇ ਧਾਇ ॥ ੧੨੧੮ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਸਜਾਮ ਕੋ ਪੇਖ ਬਲੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਚਾਰੋਈ ਘੋਰਨਿ ਘਾਇਲ ਕੈ ਸਰ ਤੀਛਨ ਦਾਰਕ ਕੇ ਉਰਲਾਯੋ ॥ ਦੂਸਰੇ ਤੀਰ ਸੋ ਕਾਨ੍ਹ ਸਰੀਰੁਸ ਕੋਪ ਹਨਜੇ ਜੋਊ ਠੌਰ ਤਕਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਮਿਟੇਸ ਮਨੋ ਜਦਬੀਰ ਕੀ ਦੇਹ ਕੋ ਲੱਛ ਬਨਾਯੋ ॥ ੧੨੧੯ ॥ ਬਾਨ ਚਲਾਇ ਘਨੇ ਹਰਿ ਕੋ ਇਕ ਲੈ ਸਰ ਤੀਛਨ ਔਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਸਜਾਮ ਗਿਰਿਓ ਰਥ ਮੈ ਰਨ ਛਾਡਿ ਕੈ ਦਾਰਕ ਸੂਤ ਪਰਾਯੋ ॥ ਦੇਖ ਕੈ ਭੂਪ ਭਜਜੋ ਬਲ ਬੀਰ ਨਿਹਾਰ ਚਮੂ ਤਿਹ ਊਪਰ ਧਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਹੇਰਿ ਬਡੋ ਸਰ ਕੌਂ ਗਜ ਰਾਜ ਕਵੀ ਗਨ ਰੋਂਦਨ ਆਯੋ ॥ ੧੨੨੦ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਦੇਖ ਹਲੀ ਅਰਿ ਕੋ ਸੁਧਵਾਇ ਕੈ ਸਜੰਦਨ ਸਾਮੁਹੇ ਆਯੋ ॥ ਤਾਨ ਲੀਯੋ ਧਨੁ ਕੋ ਕਰਿ ਮੈ ਸਰ ਕੋ ਧਰ ਕੈ ਅਰ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਸੋ ਅਮਿਟੇਸ ਜੂ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰ ਸੁ ਆਵਤ ਬਾਨ ਸੁ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਆਇ ਭਿਰਿਯੋ ਬਲ ਸਿਉ ਤਬ ਹੀ ਅਪਨੇ ਜੀਯ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ੧੨੨੧ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਟਿ ਧੁਜਾ ਰਥੁ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਅਸ ਚਾਪ ਕੋ ਕਾਟਿ ਜੁਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਮੁਸਲ ਔ ਹਲ ਕਾਟ ਦਯੋ ਬਿਨ ਆਯੁਧ ਹ੍ਵੈ ਬਲਦੇਵ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਜਾਤ ਕਹਾ ਮੁਸਲੀ ਭਜਿ ਕੈ ਕਬਿ ਰਾਮ[1] ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਅਸ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਲਹਿ ਕੈ ਦਲ ਜਾਦਵ ਕੋ ਲਲਕਾਰਯੋ ॥ ੧੨੨੨ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਇਹ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਭਿਰੈ ਭਟ ਤਾਹੀ ਸੰਘਾਰਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲੌ ਤਾਨ ਕਮਾਨ ਘਨੇਸਰ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਤਨ ਲਾਵੈ ॥ ਸੋਊ ਬਚੇ ਤਿਹ ਤੇ ਬਲਬੀਰ ਜੋਊ ਭਜਿ ਆਪਨੇ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਵੈ ॥ ਔਰਨ ਕੀ ਸੁ ਕਹਾ ਗਨਤੀ ਜੁ ਬਡੇ ਭਟ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ੧੨੨੩ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮੁਸਲ ਔਰ ਲਏ ਮੁਸਲੀ ਚੜਿ ਸਿਯੰਦਨ ਪੈ ਬਹੁਰੋ ਫਿਰ ਧਾਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਬਲ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਚਤੁਰੰਗ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੋ ਜੂਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਔਰ ਜਿਤੇ ਭਟ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਰਿਸਿ ਕੈ ਮੁਖਿ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜਾਨਨ ਦੇਹੁ ਅਰੇ ਅਰਿ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੇ ਦਲ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ ॥ ੧੨੨੪ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਐਸੇ ਹਲਾ ਯੁਧ ਕੋਪ ਕਹਯੋ ਤਬ ਜਾਦਵ ਬੀਰ ਸਬੈ ਮਿਲਿ ਧਾਏ ॥ ਜੋ ਇਹ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਅਰੇ ਗ੍ਰਹ ਕੌਂ ਤੇਊ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਪਾਏ ॥ ਔਰ ਜਿਤੇ ਤਹ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਅਸ ਲੈ

---

੧. ਰਾਮ ਕਵੀ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਕਲਗੀਧਰ ਜੀ ਨੇ ਰਾਮ ਸ਼ਾਮ ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਕਵੀਆਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਲ ਕੇ ਸੁੰਦਰ ਕਵਿਤਾ ਕਰੋ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਏ ਰਛੈ ਪਰਸੈ ਗਹਿ ਆਏ ॥ ਜੋਰਿ ਭਿਰੇ ਜੋਊ ਲਾਜ ਭਰੇ ਅਰਿ ਕੋ ਬਰਿ ਕੈ ਤਿਨ ਘਾਇ ਲਗਾਏ ॥ ੧੨੨੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਕੋਪ ਹ੍ਵੈ ਅਮਿਤ ਚਲਾਏ ਬਾਨ ॥ ਹਰਿ ਸੈਨਾ ਭਮ ਜਿਉ ਭਜੀ ਸਰ ਮਾਨੋ ਕਰਿ ਭਾਨ ॥ ੧੨੨੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਤ ਭਜੇ ਜਦੁਵੀ ਪ੍ਰਿਤ ਨਾਹਨ ਮੈ ਮੁਸਲੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪਚਾਰੇ ॥ [1]ਛਤ੍ਰਿ ਕੇ ਕੁਲ ਮੈ ਉਪਜੈ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ ਪਰਾਵਤ ਹੋ ਬਲੁਹਾਰੇ ॥ ਆਯੁਧ ਛਾਡਤ ਹੋ ਕਰਤੇ ਡਰੁ ਮਾਨ ਘਨੋ ਬਿਨਹੀ ਅਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਕਰੋ ਨ ਕਛੂ ਰਨ ਮੈ ਜਬ ਲੌ ਤਨ ਮੈ ਥਿਰੁ ਪ੍ਰਾਨ ਹਮਾਰੇ ॥ ੧੨੨੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋਪ ਅਜੋਧਨ ਮੈ ਹਲੀ ਸੁਭਟਨਿ ਕਹਜੋ ਪਚਾਰ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਕੋ ਘੇਰ ਕੈ ਕਹਜੋ ਲੇਹੁ ਤੁਮ ਮਾਰ ॥ ੧੨੨੮ ॥ ਕਬਿਜੋ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਇਸ ਪਾਇ ਤਬੈ ਮੁਸਲੀ ਚਹੁੰ ਓਰ ਚਮੂੰ ਲਲਕਾਰ ਪਰੀ ॥ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੀ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਮਿਟੇਸ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਅਰੀ ॥ ਬਹੁ ਜੁੱਧੁ ਅਜੋਧਨ ਬੀਚ ਭਜੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੀ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਰ ਸਰਾਸਨਿ ਲੈਕਰ ਬਾਨ ਘਨੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੀ ॥ ੧੨੨੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਟਿ ਕਰੀ ਰਥ ਕਾਟਿ ਦਏ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਅਤਿ ਬਾਜ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਘਾਇਲ ਘੂਮਤ ਹੈ ਰਨ ਮੈ ਕਿਤਨੇ ਸਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਧਰ ਭਾਰੇ ॥ ਜੀਵ ਤਜੇ ਤੇਊ ਆਯੁਧ ਲੈਨ ਡਰੇ ਅਰਿ ਊਪਰਿ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਤੌ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਆਹਵ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਖੰਡ ਨਿਖੰਡ ਕੈ ਡਾਰੇ ॥ ੧੨੩੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਬਿਖੈ ਅਤੀ ਤੀਰ ਲਗੈ ਬਹੁ ਬੀਰਨਿ ਕੋ ਤਨ ਸ੍ਰੋਣਤ ਭੀਨੇ ॥ ਕਾਇਰ ਭਾਜ ਗਏ ਰਨ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਡਰ ਸਿਉ ਜਿਹ ਗਾਤਪਸੀਨੇ ॥ ਭੂਤ ਪਿਚਾਸ ਕਰੈ ਕਿਲਕਾਰ ਫਿਰੈ ਰਨ ਜੋਗਿਨ ਖੱਪਰ ਲੀਨੇ ॥ ਆਨ ਫਿਰਜੋ ਤਹ ਸ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਪਰਾਰਸੁ ਆਧੇਈ ਅੰਗ ਸਿਵਾ ਤਨ ਕੀਨੇ ॥ ੧੨੩੧ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੂਰਛਾ ਤੇ ਪਾਛੇ ਘਰੀ ਤੀਨ ਭਏ ਹਰਿ ਚੇਤ ॥ ਦਾਰਕ ਸੋ ਕਹਜੋ ਹਾਂਕਿ ਰਥ ਪੁਨ ਆਏ ਜਹ ਖੇਤੁ ॥੧੨੩੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਨੋ ਸਹਾਇ ਭਜੋ ਹਰਿ ਕੋ ਬਹੁਰੋ ਜਦੁਬੰਸਨਿ ਕ੍ਰੋਧ ਜਗਜੋ ॥ ਅਮਿਟੇਸ ਸੋ ਧਾਇ ਅਰੇ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹ ਜੋਧਨ ਸੋ ਨਹੀ ਏਕ ਭਗਜੋ ॥ ਗਹਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਅਤਿਹੀ ਦਲੁ ਆਹਵ ਕੋ ਉਮਗਜੋ ॥ ਬਹੁ ਸ੍ਰੋਨ ਪਰੈ ਰੰਗਿ ਸਜਾਮ ਜਗੇ ਮਨੋ ਆਗ ਲਗੇ ਗਨ ਸਾਲ ਦਗਜੋ ॥ ੧੨੩੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਿਬਧਾਯੁਧ ਲੈ ਪੁਨਿ ਜੁੱਧੁ ਕੀਓ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਭਟ ਕੋਪ ਭਰੇ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਿ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪਰੇ ਲਖਿਕੈ ਰਨ ਕੋ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ॥ ਪੁਨ ਯਾ ਬਿਧਿ ਸਿਉ ਕਬਿਰਾਮ[2] ਕਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਘਨੇ ਅਰਿ ਸਾਬ ਅਰੇ ॥ ਰਿਸਿ ਭੂਪ ਤਬੈ ਬਲੁਕੈ ਅਸਿ ਲੈ ਰਿਪ ਕੇ ਤਨ ਦ੍ਵੈ ਕਰਿ ਚਾਰ ਕਰੇ ॥ ੧੨੩੪ ॥ ਐਸੀ ਨਿਹਾਰਕੈ ਮਾਰ ਮਚੀ ਜੋਊ ਜੀਵਤ ਥੇ ਤਜਿ ਜੁੱਧੁ ਪਰਾਨੇ ॥ ਸਜਾਮ[3] ਭਨੈ ਅਮਿਟੇਸ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਆਹਵ ਮੈ ਕੋਊ ਨਾਠਹਿਰਾਨੇ ॥ ਜੇ ਬਰ ਬੀਰ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਬਹੁ ਬਾਰ ਭਿਰੇ ਰਨ ਬਾਂਧਿਤ ਬਾਨੇ ॥ ਸੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਚਲੇ ਭਜਿਕੈ ਜਿਮ ਪੌਨ ਬਹੇ ਦ੍ਰੁਮ ਪਾਤ ਉਡਾਨੈ ॥ ੧੨੩੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੇਤੇ ਰਹੇ ਰਨ ਮੈ ਰੁਪਕੈ

---

੧. ਛੱਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਕੁਲ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਕੇ। ੨. ਕਵੀ।
੩. ਕਵੀ, ਇਕ ਸਵੱਯਾ ਰਾਮ ਦਾ ਹੈ, ਦੂਸਰਾ ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕਿਤਨੇ ਭਜਿ ਸਜਾਮ ਕੇ ਤੀਰ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਬੀਰ ਘਨੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਗਨੇ ਅਮਿਟੇਮ ਬਲੀ ਰਿਸਿ ਸਾਥ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਬਾਜ ਮਰੇ ਗਜਰਾਜ ਪਰੇ ਸੁ ਕਹੂੰ ਰਥ ਕਾਟਿਕੈ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰੇ ॥ ਆਵਤ ਕਾ ਤੁਮਰੇ ਮਨ ਮੈ ਕਰਤਾ ਹਰਤਾ ਪ੍ਰਤਪਾਲਨਹਾਰੇ ॥ ੧੨੩੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਨ ਆਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਸੁਭਟ ਜੇ ਹਰਿ ਸੋ ਬਿਨਤੀ ਕੀਨ ॥ ਤਬ ਤਿਨਕੋਂ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਜੂ ਇਹ ਬਿਧਿ ਉਤਰ ਦੀਨ ॥ ੧੨੩੭ ॥ ਕਾਨ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨਿਧਿ ਬਾਰ ਬਿਖੈ ਅਤਿਹੀ ਹਠਕੈ ਬਹੁ ਮਾਸ ਰਹਜੋ ਤਪੁ ਜਾਪੁ ਕੀਜੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਤਜਿਕੈ ਪਿਤ ਮਾਤ ਸੁ ਭ੍ਰਾਤ ਅਵਾਸ ਤਜਜੋ ਬਨਬਾਸ ਲੀਜੋ ॥ ਸਿਵ ਰੀਝ ਤਪੋਧਨ ਮੈ ਇਹ ਕੋ ਕਹਜੋ ਮਾਂਗ ਮਹਾਂ ਬਰ ਤੋਹਿ ਦੀਜੋ ॥ ਮੁਹਿ ਸਾਮੁਹੇ ਕੋਊ ਨ ਸਤ੍ਰ ਰਹੈ ਬਰੁ ਦੇਹੁ ਇਹੈ ਮੁਖਿ ਮਾਂਗ ਲੀਜੋ ॥ ੧੨੩੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੇਸ ਸੁਰੇਸੋ ਗਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਦਿਨੇਸ ਹੂ ਤੇ ਨਹੀ ਜਾਇ ਸੰਘਾਰਜੋ ॥ ਸੋ ਬਰ ਪਾਇ ਮਹਾਂ ਸਿਵ ਤੇ ਅਰਿ ਬਿੰਦ ਨਰਿੰਦ ਇਨੀ ਰਨ ਮਾਰਜੋ ॥ ਸੂਰਨ ਸੋ ਬਲਬੀਰ ਤਬੈ ਅਪੁਨੇ ਮੁਖਿ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਹੌ ਤਿਹ ਸੰਗਰ ਕੇ ਸਮੁਹੇ ਮ੍ਰਿਤ ਕੀ ਬਿਧ ਪੂਛ ਇਹੀ ਜੀਅ ਧਾਰਜੋ ॥ ੧੨੩੯ ॥ ਦੋਹਰਾ ਜਬ ਹਰਿ ਜੂ ਐਸੇ ਕਹਜੋ ਤਬ ਮੁਸਲੀ ਸੁਨ ਪਾਇ ॥ ਇਹ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਹੌ ਹਨੋ ਬੋਲਜੋ ਬਚਨੁ ਰਿਸਾਇ ॥ ੧੨੪੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਚਲੀ ਜਦੁਬੀਰ ਹੀ ਸੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਜੋ ਕਹੋ ਜਾਇ ਸੰਘਾਰੋ ॥ ਜਉ ਸਿਵ ਆਇ ਸਹਾਇ ਕਰੈ ਸਿਵ ਕੋ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹ ਸੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰੋ ॥ ਸਾਚ ਕਹੋ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੁਮ ਸੋਂ ਹਨ ਹੋ ਅਮਿਟੇਸ ਨਹੀ ਬਲ ਹਾਰੋ ॥ ਪੈਨ ਸਰੂਪ ਸਹਾਇ ਕਰੋ ਤੁਮ ਪਾਵਕ ਹ੍ਵੈ ਰਿਪ ਕਾਨ ਨ ਜਾਰੋ ॥ ੧੨੪੧ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਾਚ ਮੁਸਲੀ ਸੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੁਮ ਸੋ ਤਿਨ ਜਬ ਜੁੱਧ ਕੀਜ ਕਿਉ ਨ ਲਰੇ ਪਗ ਰੋਪ ॥ ਅਬ ਹਮ ਆਗੇ ਗਰਬ ਕੇ ਬਚਨ ਉਚਾਰਤ ਕੋਪ ॥ ੧੨੪੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਦਵ ਭਾਜਿ ਗਏ ਸਿਗਰੇ ਤੁਮ ਬੋਲਤ ਹੌ ਅਹੰਕਾਰਨਿ ਜਿਉ ॥ ਅਬ ਆਜ ਹਨੋ ਅਰ ਕੋਂ ਰਨ ਮੈ ਕਸ ਭਾਖਤ ਹੌ ਮਤ ਵਾਰਨ ਜਿਉ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਬਡਵਾਨਲ ਕੋ ਪਰ ਸੋ ਜਰ ਜੈਹੋ ਤਬੈ ਤ੍ਰਿਨ ਭਾਰਨ ਜਿਉ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਜੋ ਵਹ ਕੋ ਹਰਿ ਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਭਜਿ ਹੌ ਬਲ ਬਾਰਨ ਜਿਉ ॥ ੧੨੪੩ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਬਲ ਭਦ੍ਰ ਸੋਂ ਇਹ ਬਿਧ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ ॥ ਹਰੇ ਬੋਲ ਬਲ ਜੋ ਕਹਜੋ ਕਰੋ ਜੁ ਪ੍ਰਭਹਿ ਸੁਹਾਇ ॥ ੧੨੪੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਬਲ ਸਿਉ ਕਹਜੋ ਰੋਸ ਬਢਾਇ ਚਲਜੋ ਹਰਿ ਜੂ ਹਥਿਯਾਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਕਾਇਰ ਜਾਤ ਕਹਾ ਥਿਰੁ ਹੋਹੁ ਸੋ ਕੇਹਰਿ ਜਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਭਭਕਾਰੇ ॥ ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਹਨੇ ਉਨ ਹ੍ਵੈ ਹਰਿ ਕੋਪ ਹ੍ਵੈ ਬਾਨ ਸੋ ਬਾਨ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਆਪਨੇ ਪਾਨ ਲਯੋ ਧਨੁ ਤਾਨ ਘਨੇਸਰ ਲੈ ਅਰਿ ਉਪਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ੧੨੪੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਚਲਾਇਕੈ ਪੁਨਿ ਬੋਲੇ ਹਰਿ ਦੇਵ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਮਿਟ ਜਾਇਗੋ ਝੂਠੇ ਤੁਜ ਅਹੰਮੇਵ ॥ ੧੨੪੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਉ ਜਬ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਜ ਚਲਜੋ ਤੁ ਅਕਾਲ ਕਹਜੋ ਹਰਿ ਜੂ ਹਮ ਸਉ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਕਹਜੋ ਕਾਨ ਕੀਜੋ ਤਬ ਮੈਤੁਅਹੇਰਿ ਕੈ ਆਜੋ ਹਉ ਅਪਨੀ ਗਉ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਰ ਕਹਜੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਜਿ ਸੰਕ ਫਿਰੇ ਦੋਊ ਆਹਵ ਮਉ ॥ ਧ੍ਰੂਅ ਲੋਕ ਟਰੈ ਗਿਰ ਮੇਰਹ ਲੈ ਸੁ ਤਊ ਤੁਮ ਤੇ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਟਰਿਹੌਂ ਨਹੀ ਹਉ ॥ ੧੨੪੭ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਜੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤੁਹਿ ਮਾਰਿ ਹੋ ਤੂੰ ਕਰਿ ਕੋਟ ਉਪਾਇ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਬੋਲਿਓ ਤਬਹਿ ਅਤਿ ਹੀ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ੧੨੪੮ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਹੌ ਨ ਬਤੀ ਬਕ ਨੀਚ ਨਹੀਂ ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਸੋ ਛਲ ਸਾਥ ਮੰਘਾਰਜੋ ॥ ਕੇਸੀਨ ਹਉ ਗਜ ਧੇਨਕ ਨਾਹਿਨ ਹਉ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਸਿਲਾ ਪਰ ਡਾਰਜੋ ॥ ਹੌ ਨ ਅਘਾ ਸੁਰ ਮੁਸਟ ਚੰਡੂਰ ਸੁ ਕੰਸ ਨਹੀ ਗਹਿ ਕੇਸ ਪਛਾਰਜੋ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਬਲੀ ਤੁਅ ਨਾਮ ਪਰਜੋ ਕਹੋ ਕੌਨ ਬਲੀ ਬਲ ਸੋ ਤੁਅ ਮਾਰਜੋ* ॥ ੧੨੪੯ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਚ ਤੁਰਾਨਨ ਮੈ ਬਲੁ ਹੈ ਜੋਊ ਆਹਵ ਮੈ ਹਮ ਸੋ ਰਿਸਿ ਕੈ ਹੈ ॥ ਕੌਨ ਖਗੇਸ ਗਨੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਮੋਨ ਭਜੈ ਹੈ ॥ ਸੇਸ ਜਲੇਸ ਸੁਰੇਸ ਧਨੇਸ ਜੂ ਜੌ ਅਹਿ ਹੈ ਤਉ ਮੋਹਨ ਛੈਹੈ ॥ ਭਾਜਤ ਦੇਵ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਮੋਕਉ ਤੂ ਲਰਕਾ ਲਰਿਕਾ[1] ਫਲੁ ਲੈਹੈ ॥ ੧੨੫੦ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੋਵਤ ਹੈ ਜੀਉ ਕਿਹ ਨਮਿਤ ਭਜਿਰਨ ਸਜਾਮ ਪਧਾਰ ॥ ਮਾਰਤ ਹੋਰਨ ਆਜ ਤੁਹਿ ਅਪਨੇ ਬਲਹਿ ਸੰਭਾਰ ॥ ੧੨੫੧ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨ ਬੋਲਜੋ ਹਰਿ ਕਰਿ ਕੋਪ ॥ ਅਬ ਅਕਾਰ ਤੁਅ ਲੋਪ ਕਰ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਬਿਨੁ ਓਪ ॥ ੧੨੫੨ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰਜੋ ਹਰਿ ਜੂ ਜੁਗ ਜਾਮਤ ਬੰਰਿ ਪਰੀਝਕੈ ਐਸੇ ਪੁਕਾਰਜੋ ॥ ਬਾਲ ਕਹੋ ਅਰੁ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੀਨ ਹੋ ਮਾਗੁ ਕਛੂ ਮੁਖ ਜੋ ਜੀਅ ਧਾਰਜੋ ॥ ਆਪਨੀ ਪਾਤ ਕੀ ਘਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਕੈ ਦੇਹੁ ਬਤਾਇ ਮੁਰਾਰ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਸਾਮੁਹੇ ਮੋਹਿ ਨ ਕੋਊ ਹਨੈ ਅਸ ਲੈ ਤਬ ਕਾਨ੍ਹ ਪਛਾਵਰ ਝਾਰਜੋ ॥ ੧੨੫੩ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੀਸ[2] ਕਟਜੋ ਨ ਹਟਜੋ ਤਹ ਠੌਰ ਤੇ ਦੌਰ ਕੈ ਆਗੈ ਹੀ ਕੋ ਪਗੁ ਧਾਰਜੋ ॥ ਕੁੰਚਰੁ ਏਕ ਹੁਤੋ ਦਲ ਮੈ ਤਿਹ ਧਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰਜੋ ॥ ਮਾਰ ਕਰੀ ਹਨਿ ਬੋਰ ਚਲਜੋ ਅਸ ਲੈ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਓਰ ਪਧਾਰਜੋ ॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰਜੋ ਸਿਰ ਸ੍ਰੀ ਸਿਵ ਲੈ ਗੁਹਮੁੰਡ ਕੀ ਮਾਲ ਕੋ ਮੇਰੁ ਸਵਾਰਜੋ ॥ ੧੨੫੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਅਤ ਹੀ ਬਲੀ ਬਹੁਤੁ ਕਰਜੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥ ਨਿਕਸਿ ਜੋਤਿ ਹਰਿ ਸੋ ਮਿਲੀ ਜਿਉ ਨਿਸਕੋ ਕਰ ਭਾਨ ॥ ੧੨੫੫ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਔਰ ਜਿਤੀ ਪ੍ਰੰਤਨਾ ਅਰਿ ਕੀ ਤਿਨ ਹੂੰ ਜਦੁਬੀਰ ਸੋ ਜੁੱਧੁ ਕੀਯਾ ॥ ਬਿਨੁ ਭੂਪਤ ਆਨ ਅਰੇ ਨ ਡਰੇ ਰਿਸ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਅਤਿ ਗਾਢੋ ਹੀਯਾ ॥ ਮਿਲਿ ਧਾਇ ਪਰੇ ਹਰਿ ਪੈ ਭਟਜੋਂ ਕਵਿਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਮਾਨ ਲੀਯਾ ॥ ਮਾਨੋ ਰਾਤ ਸੋਮੈ ਉਡ ਕੀਟ ਪਤੰਗ ਜਿਉ ਟੂਟ ਪਰੇ ਅਵਿਲੋਕ ਦੀਯਾ ॥ ੧੨੫੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਖੜਗੁ ਗਹਿ ਅਰ ਬਹੁ ਦਏ ਗਿਰਾਇ ॥ ਏਕ ਅਰੋਇਕਰੁ ਪਲਰੇ ਇਕ ਰਨ ਛਾਡ ਪਰਾਇ ॥ ੧੨੫੭ ॥ ਚਉਪਈ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਦਲ ਹਰਿ ਜੂ ਹਯੋ ॥ ਹਾ ਹਾ ਕਾਰ

---

੧. ਤੂੰ ਮੁੰਡਾ ਲੜਕੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕੀ ਫਲ ਪਾਵੇਂਗਾ। ੨. ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦ ਨੇ ਏਸੇ ਤਰਾਂ ਬਹਾਦਰੀ ਵਿਖਾਈ ਸੀ ਸੋ ਇਕਰ ਦੇ ਸੂਰਮੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਕੇ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

*ਏਸੇ ਤਰਾਂ ਹੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੇ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਜੀ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਸੀ ਦੇਖੋ ਧਯਾਇ ੧੧ ਕਬਿਤ ੫੧ ਹਨੁਮਾਨ ਨਾਟਕ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਤ੍ਰ ਦਲ ਭਜੇ ॥ ਉਤ ਤੇ ਸੂਰ ਅਸਤ੍ਰ ਹੁਇ ਗਜੇ ॥ ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸ ਤੇ ਸਸਿ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ॥ ੧੨੫੮ ॥ ਚਾਰ ਜਾਮ ਦਿਨ ਸੰਗਰ ਕੀਨੋ ॥ ਬੀਰਨ ਕੋ ਬਲੁ ਹੁਇ ਗਜੋ ਛੀਨੋ ॥ ਦੋਊ ਦਲ ਆਪ ਆਪ ਮਿਲ ਧਾਏ ॥ ਇਤਿ ਜਦੁਬੀਰ ਬਸਤ ਗ੍ਰਿਹ ਆਏ ॥ ੧੨੫੯ ॥ ਇੰਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਸੈਨਾ ਸਹਤ ਬਧਹਿ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ ॥

ਅਥ ਪੰਚ ਭੂਪ ਜੁੱਧੁ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥

ਜਰਾ ਸਿੰਧ ਤਬ ਰੈਨ ਕਉ ਸਕਲ ਬੁਲਾਏ ਭੂਪ ॥ ਬਲ ਗੁਨ ਬਿਕ੍ਰਮ ਇੰਦ੍ਰ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਕਾਮ ਸਰੂਪ ॥ ੧੨੬੦ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੂਪ ਅਠਾਰਹ ਜੁੱਧ ਮੈ ਸਜਾਮ ਹਨੇ ਬਲ ਬੀਰ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਜੁੱਧਵਾ ਸੋ ਕਰੈ ਐਸੇ ਕੋ ਰਨਧੀਰ ॥ ੧੨੬੧ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧ੍ਰੁਮ ਸਿੰਘ ਧ੍ਰਜ ਸਿੰਘ ਮਨ ਸਿੰਘ ਧਰਾ ਧਰ ਔਰ ॥ ਧਉਰ ਸਿੰਘ ਪਾਚੋ ਨ੍ਰਿਪਤ ਸੂਰਨਿ ਕੇ ਸਿਰਮੌਰ ॥ ੧੨੬੨ ॥ ਹਾਥ ਜੋਰਿ ਉਠਿ ਸਭਾ ਮਹਿ ਪਾਚਹੁ ਕੀਯੋ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥ ਕਾਲ ਭੋਰ ਕੇ ਹੋਤ ਹੀ ਹਨਿ ਹੈ ਬਲ ਦਲ ਸਜਾਮ ॥ ੧੨੬੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲਤ ਭੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਤੇਊ ਯੌ ਜਿਨ ਚਿੰਤ ਕਰੋ ਹਮ ਜਾਇ ਲਰੈਗੇ ॥ ਆਇਸ ਹੋਇਤੁ ਬਾਂਧਿ ਲਿਆਵਹਿ ਨਾ ਤਰ ਬਾਨ ਸੋ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰੈਗੇ ॥ ਕਾਲ ਅਜੋਧਨ ਮੈ ਅਰਿ ਕੈ ਬਲ ਔ ਹਰਿ ਜਾਦਵ ਸੋ ਨ ਟਰੈਗੇ ॥ ਏਕ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਸੰਗਨਿ ਸੰਗ ਉਨੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੈ ਨ ਡਰੈਗੇ ॥ ੧੨੬੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਰਾ ਸਿੰਧ ਇਹ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿ ਦਈ ਜੁ ਸਭਾ ਉਠਾਇ ॥ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗਏ ਰਾਜਾ ਅਤਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ॥ ੧੨੬੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਆਏ ਉਠ ਪਾਂਚ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਮ ਏਕ ਗਈ ਰਾਤ ॥ ਤੀਨ ਪਹਰ ਸੋਏ ਨਹੀ ਝਾਂਕਤ ਹੁਇ ਗਜੇ ਪ੍ਰਾਤ ॥ ੧੨੬੬ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਕਾਲ ਲਜੇ ਅੰਧਕਾਰ ਮਿਟ ਗਜੋ ਕ੍ਰੋਧ ਸੂਰਨਿ ਕੋ ਭਜੋ ਰਥ ਸਾਜਿ ਕੈ ਸਬੈ ਚਲੇ ॥ ਇਤੈ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਇ ਬਲਦੇਵ ਜੂ ਬੁਲਾਇ ਮਨ ਮਹਾਂ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਜਦੁਬੀਰ ਸੰਗ ਲੈ ਭਲੇ ॥ ਉਤੈ ਡਰ ਡਾਰ ਕੈ ਹਥਿਯਾਰਨਿ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਸੁ ਆਏ ਹੈ ਹਕਾਰ ਕੈ ਅਟੱਲ ਭਟ ਨਾ ਟਲੇ ॥ ਸਜੰਦਨ ਧਵਾਇ ਸੰਖ ਦੁੰਦਭ ਬਜਾਇ ਦ੍ਰੈਤ ਰੰਗਨਿ ਕੇ ਭਾਇ ਦਲ ਆਪਸਿ ਬਿਖੈ ਰਲੇ ॥ ੧੨੬੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੋਜੰਦਨ ਪੈ ਹਰਿ ਸੋ ਭਿਜੈ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਕੀ ਖਾਨ ॥ ਕੁਮਦ ਨ ਜਾਨਜੋ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਕੰਜਨ ਮਾਨੋ ਭਾਨ ॥ ੧੨੬੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਘਨ ਜਾਨਕੈ ਮੋਰ ਨਚਿਓ ਬਨ ਮਾਂਝ ਚਕੋਰ ਲਖਜੋ ਸਸਿ ਕੇ ਸਮ ਹੈ ॥ ਮਨ ਕਾ ਮਨ ਕਾਮ ਸਰੂਪ ਭਜੋ ਪ੍ਰਭ ਦਾਸਨਿ ਜਾਨਜੋ ਨਰੋਤਮ ਹੈ ॥ ਬਰ ਜੋਗਿਨ ਜਾਨ ਜੁਗੀਸਰ ਈਸਰ ਰੋਗਨ ਮਾਨਜੋ ਸਦਾ ਛਮ ਹੈ ॥ [1]ਹਰਿ ਬਾਲਨ ਬਾਲਕ ਰੂਪ ਲਖਜੋ ਜੀਯ ਦੁੱਜਨ ਜਾਨਜੋ ਮਹਾ ਜਮ ਹੈ ॥ ੧੨੬੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚਕ ਵਾਨ ਦਿਨੇਸ ਗਜਾਨ ਗਨੇਸ ਗਨਾਨ ਮਹੇਸ ਮਹਾਤਮ ਹੈ ॥ ਮਘਵਾ ਧਰਨੀ ਹਰਿ ਜਿਉ ਹਰਿਨੀ ਉਪਮਾ ਬਰਨੀ ਨ ਕਛੂ ਸਮ ਹੈ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਜੂਥਨ ਨਾਦ ਸਰੂਪ ਭਜੇ ਜਿਨ ਕੇ ਨ ਬਿਬਾਦ ਤਿਨੈ ਦਮ ਹੈ ॥ ਨਿਜ ਮੀਤ ਨ ਮੀਤ ਹੈ ਚੀਤ ਬਸਜੋ ਹਰਿ ਸਤ੍ਰਨਿ ਜਾਨਜੋ ਮਹਾਂ ਜਮ ਹੈ ॥ ੧੨੭੦

---

੧. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਵੱਖੋ ਵਖ ਭਾਵਣਾ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਉਲੇਖਾ ਅਲੰਕਾਰ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੈ ਸੈਨਾ ਇਕਠੀ ਭਈ ਅਤਿ ਮਨ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰਤ ਹੈ ਬੀਰ ਬਰ ਰਨ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ॥ ੧੩੭੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਧੂਮ ਧੁਜਾ ਮਨ ਧਉਰ ਧਰਾ ਧਰ ਸਿੰਘ ਸਬੈ ਰਨ ਕੋਪ ਕੈ ਆਏ ॥ ਲੈ ਕਰਵਾਰਨ ਢਾਲ ਕਰਾਲ ਹੈ ਸੰਕਤ ਜੀ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਏ ॥ ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਤਬ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਜ ਹਲੀ ਸੋ ਕਹਯੋ ਸੁ ਕਰੋ ਮਨ ਭਾਏ ॥ ਧਾਇ ਬਲੀ ਬਲ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਹਲ ਪਾਂਚਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ੧੨੭੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੋ ਅਛੂਹਨੀ ਦਲ ਨ੍ਰਿਪਤ ਪਾਂਚੋ ਹਨੇ ਰਿਸਾਇ ॥ ਏਕ ਦੋਇ ਜੀਵਤ ਬਚੇ ਰਨ ਤਜਿ ਗਏ ਪਰਾਇ ॥ ੧੨੭੩ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁਧੁ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਪਾਂਚ ਭੂਪ ਦੋ ਅਛੂਹਨੀ ਦਲ ਸਹਤ ਬਧਹ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭੂਪ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥

ਦ੍ਵਾਦਸ ਭੂਪ ਨਿਹਾਰ ਦਸਾ ਤਿਹ ਦਾਂਤਨ ਪੀਸਕੈ ਕੋਪ ਕੀਯੋ ॥ ਧਰੀਆ ਸਬ ਹੀ ਬਰ ਅੱਤ੍ਰਨ ਕੇ ਬਹੁ ਸਸਤ੍ਰਨਿ ਕੇ ਦਲ ਬਾਂਟ ਦੀਯੋ ॥ ਮਿਲਿ ਆਪ ਬਿਖੈ ਤਿਨ ਮੰਤ੍ਰ ਕੀਯੋ ਕਰਿਕੈ ਅਤਿ ਛੋਭ ਸੋ ਤਾਤੋ ਹੀਯੋ ॥ ਲਰਿਹੈ ਮਰਿਹੈ ਭਵ ਕੋ ਤਰਿਹੈ ਜਸ ਸਾਥ ਭਲੇ ਪਲ ਏਕ ਜੀਯੋ ॥ ੧੨੭੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਮਨ ਮੈ ਧਰਿ ਆਇ ਅਰੇ ਸੁ ਘਨੇ ਦਲੁ ਲੈ ਹਰਿ ਪੇਖਿ ਹਕਾਰੈ ॥ ਯਾਹੀ ਹਨੇ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਂਚ ਅਬੈ ਹਮ ਸੰਗਿ ਲਰੋ ਹਰਿ ਭ੍ਰਾਤ ਤੁਮਾਰੇ ॥ ਨਾਤਰ ਆਇ ਭਿਰੋ ਤੁਮਹੂੰ ਨਹਿ ਆਯੁਧ ਛਾਡਕੈ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੈ ॥ਜੋ ਤੁਮ ਮੈ ਬਲੁ ਹੈ ਅਟਿਕਾਲਰਿਕੈ ਲਖਿ ਲੈ ਪੁਰਖੱਤ ਹਮਾਰੋ ॥ ੧੨੭੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋ ਸੁਨਿਕੈ ਬਤੀਯਾ ਤਿਨਕੀ ਸਬ ਆਯੁਧ ਲੈ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹੇ ਆਯੋ ॥ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟਯੋ ਸੁ ਸਦਾ ਸਿੰਘ ਮਾਰਕੈ ਭੂਮ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਧੰ ਧਰਕੈ ਪੁਨਿ ਸਾਜਨ ਸਿੰਘ ਹਨਯੋ ਰਨ ਪਾਯੋ ॥ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿਕੈ ਸਏਲੇਸ ਧਰਾ ਪਟਕਯੋ ਇਮ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ੧੨੭੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਪੁਨਿ ਹਨਯੋ ਰਨ ਸੈਨ ਸਿੰਘ ਹਤਿ ਦੀਨ ॥ ਸਫਲ ਸਿੰਘ ਅਰਿ ਸਿੰਘ ਹਨਿ ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਹਰਿ ਕੀਨ ॥ ੧੨੭੭ ॥ ਸੁਵੱਛ ਸਿੰਘ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਵਛ ਨਰੇਸ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਸਿਉ ਅਪਨੇ ਬਲ ਕੋਪ ਅਜੋਧਨ ਮੈ ॥ ਅਬ ਤੈ ਦਸ ਭੂਪ ਹਨੈ ਬਲਵੰਡ ਨ ਰੰਚਕ ਤ੍ਰਾਸ ਕੀਯੋ ਮਨ ਮੈ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਓਰ ਤੇ ਤੀਰ ਚਲੈ ਬਰਖਾ ਜਿਮ ਸਾਵਨ ਕੇ ਘਨ ਮੈ ॥ ਸਰ ਪੌਨ ਕੇ ਜੋਰ ਲਗੇ ਨ ਟਰਯੋ ਗਿਰ ਜਿਉ ਥਿਰੁ ਠਾਢ ਰਹਯੋ ਰਨ ਮੈ ॥ ੧੨੭੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਦੁਬੀਰਨ ਸੋ ਅਤਿ ਲਰਯੋ ਜਿਉ ਬਾਸਵ ਸਿਉ ਜੰਭ ॥ ਅਚਲ ਰਹਯੋ ਤਿਹ ਠੌਰ ਨ੍ਰਿਪ ਜਿਉ ਰਨ ਮੈ ਰਨ ਖੰਭ ॥੧੨੭੯॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਿਉ ਨ ਹਲੈ ਗਿਰ ਕੰਚਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹਾਥਨ ਕੋ ਬਲ ਕੋਊ ਕਰੈ ॥ ਅਰਿ ਜਿਉ ਧ੍ਰਅ ਲੋਕ ਚਲੈ ਨ ਕਛੂ ਸਿਵ ਮੂਰਤ ਜਿਉ ਕਬਹੂ ਨ ਚਰੈ ॥ ਬਰ ਜਿੰਉ ਨ ਸਤੀ ਸਤਿ ਛਾਡਿ ਪਤਿਬ੍ਰਤਿ ਜਿਉ ਸਿਧ ਜੋਗ ਮੈ ਧਯਾਨ ਧਰੈ ॥ ਤਿਮ ਸਜਾਮ ਚਮੂ ਮਧ ਸ੍ਵੱਛ ਨਰੇਸ ਹਠੀ ਰਨ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਟਰੈ ॥ ੧੨੮੦ ॥

ਕਬਿਤ ॥ ਫੇਰਿ ਤਿਨ ਕੋਪਿਕੈ ਅਜੋਧਨ ਮੈ ਸਜਾਮ ਕਹਿ ਬੀਰ ਬਹੁ ਮਾਰੇ ਸ੍ਵਛ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਿੰਘ ਮਹਾ ਬਲ ਸੈਂ ॥ ਅਤਿ ਰਥੀ ਸਤਿ ਮਹਾਂ ਰਥੀ ਜੁਗ ਸਤਿ ਤਹਾਂ ਸਿੰਧੁਰ ਹਜਾਰ ਹਨੈ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕੇ ਦਲ ਸੈਂ ॥ ਘਨੈ ਬਾਜ ਮਾਰੇ ਰਨ ਪੈਦਲ ਸੰਘਾਰੇ ਭਈ ਰੁਧਰ ਰੰਗੀਨ ਭੂਮਿ ਲਹਰੈ ਉਛਲ ਸੈਂ ॥ ਘਾਇਲ ਗਿਰੇ ਸੁ ਮਾਨੈ ਮਹਾਂ ਮਤਵਾਰੋ ਹ੍ਵੈਕੈ ਸੋਏ ਰੂਮੀ ਤਲੈ ਲਾਲ ਡਾਰਕੈ ਅਤਲ ਸੈਂ ॥ ੧੨੮੧ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਤ ਸੈਨ ਹਨਿ ਜਾਦਵੀ ਬਢਜੋ ਗਰਬ ਅਪਾਰ ॥ ਮਾਨੁ ਉਤਾਰਿਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਪ੍ਰਤਿ ਬੋਲਿਓ ਕੋਪ ਹਕਾਰ ॥ ੧੨੮੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਭੂਪ ਦਸ ਮਾਰੇ ਸਜਾਮ ਰਿਸਾਇ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗ ਬਨ ਤਿਨ ਭੱਛ ਕਰ ਲਰੇ ਨ ਹਰਿ ਸਮੁਹਾਇ ॥ ੧੨੮੩ ॥ ਰਿਪ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨੰਤ ਹੀ ਬੋਲੇ ਹਰਿ ਮੁਸਕਾਇ ॥ ਸ੍ਰਿਛ ਸਿੰਘ ਤੁਅ ਮਾਰਿਹੋ ਸਜਾਰ ਸਿੰਘ ਕੀ ਨਜਾਇ ॥ ੧੨੮੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਿੰਘ ਨਿਹਾਰਕੈ ਜਿਉ ਸਰਦੂਲ ਘਨੋ ਬਲਕੈ ਰਿਸ ਸਾਥ ਤਚਾਯੋ ॥ ਜਿਉ ਗਜਰਾਜ ਲਖਜੋ ਬਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਮਨੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਜਿਉ ਚਿਤਵਾ ਮ੍ਰਿਗ ਪੇਖਕੈ ਦੌਰਤ ਸ੍ਰਿਛ ਨਰੇਸ ਪੈ ਤਿਉ ਹਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਪੌਨ ਕੇ ਗੌਨ ਤੇ ਆਗ ਚਲਜੋ ਹਰਿ ਕੋ ਰਥੁ ਦਾਰਕ ਐਸੇ ਧਵਾਯੋ ॥ ੧੨੮੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਉਤ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸ੍ਰਿਛ ਭਯੋ ਸਮੁਹੇ ਇਤ ਤੇ ਸੁ ਚਲਜੋ ਰਿਸਕੈ ਬਲ ਭੱਯਾ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲਰੇ ਦੋਊ ਆਪਸਿ ਮੈ ਬਰ ਜੁਧੁ ਕਰੱਯਾ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਅਰੇ ਨ ਟਰੇ ਰਨ ਤੇ ਅਤਿ ਧੀਰ ਧਰੱਯਾ ॥ ਸਜਾਮ ਤੇ ਰਾਮ ਤੇ ਜਾਦਵ ਤੇ ਨ ਡਰਜੋ ਸੁ ਲਰਜੋ ਬਰ ਬੀਰ ਲਰੱਯਾ ॥ ੧੨੮੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਧਿਕ ਜੁਧੁ ਜਬ ਤਿਨ ਕੀਯੋ ਤਬ ਬ੍ਰਿਜਪਤ ਕਾ ਕੀਨ ॥ ਖੜਗਧਾਰਿ ਸਿਰ ਸੱਤ੍ਰੁ ਕੋ ਮਾਰ ਜੁਦਾ ਕਰ ਦੀਨ ॥ ੧੨੮੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਰਿਛ ਸਿੰਘ ਜਬ ਮਾਰਯੋ ਸਮਰ ਸਿੰਘ ਕੀਯੋ ਕੋਪ ॥ ਨਹ ਭਾਜਜੋ ਲਖਿ ਸਮਰ ਕੇ ਰਹਜੋ ਸੁ ਦ੍ਰਿੜ ਪਗ ਰੋਪ ॥ ੧੨੮੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੋਸਕੈ ਬੀਰ ਬਲੀ ਅਸਿ ਲੈ ਅਤਿ ਹੀ ਭਟ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥ ਅੰਰ ਕਿਤੇ ਗਿਰਿ ਘਾਇਲ ਹ੍ਵੈ ਕਿਤਨੇ ਰਨ ਭੂਮਹਿ ਹਾਰ ਪਧਾਰੇ ॥ ਸਜਾਮ ਜੂ ਪੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹਜੋ ਸਮਰੇਸ ਬਲੀ ਤਿਹ ਤੇ ਹਮ ਹਾਰੇ ॥ ਕਾਸੀ ਮੈ ਜਿਉ ਕਲਵਤ੍ਰ ਵਹੈ ਤਿਮ ਬੀਰਨ ਚੀਰਕੈ ਦ੍ਵੈ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ੧੨੮੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲਿ ਕਹਜੋ ਹਰਿ ਜੂ ਦਲ ਮੈ ਭਟ ਹੈ ਕੋਊ ਜੋ ਅਰਿ ਸੰਗ ਲਰੈ ॥ ਉਹ ਕੋ ਬਹੁ ਅਸਤ੍ਰ ਸਹੈ ਤਨ ਮੈ ਅਪਨੇ ਉਹਿ ਊਪਰ ਸਸਤ੍ਰ ਕਰੈ ॥ ਨਿਜ ਪਾਨ ਪੈ ਪਾਨ ਧਰੇ ਘਨ ਸਜਾਮ ਸੁ ਕੇਇ ਨ ਬੀਰਨ ਲਾਜ ਧਰੈ ॥ ਰਨ ਮੈ ਜਸ ਕੋ ਸੋਊ ਟੀਕੋ ਲਹੈ ਸਮਰੇਸ ਕੋ ਜੁੱਧੁ ਤੇ ਨਾਹਿ ਟਰੈ ॥ ੧੨੯੦ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਤੁ ਜੁੱਧੁ ਸੁਭਟਨਿ ਕਰਜੋ ਕਹਾ ਕਰੈ ਬਲਵਾਨ ॥ ਆਹਵ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਹੁਤੋ ਮਾਂਗ ਲੀਏ ਤਿਹ ਪਾਨ ॥ ੧੨੯੧ ॥ ਕਬਿਜੋਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋਊ ਪ੍ਰਸਨ ਇਹ ਠਾਂ ਕਰੈ ਕਿਉ ਨ ਲਰੇ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ॥ ਯਹ ਉੱਤਰ ਹੈ ਤਾਹਿ ਕੋ ਕੈਤਕ ਦੇਖਨ ਕਾਜ ॥ ੧੨੯੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਹਵ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਹਰਿ ਕੋ ਭਟ ਸੋ ਤਿਹ ਊਪਰ ਕੋਪਕੈ ਧਾਯੋ ॥ ਸੰਗਰ ਸਿੰਘ ਹਠੀ ਹਠਿ ਸਿਉ ਨ ਹਟਜੋ ਸੁ ਤਹਾ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਆਹਵ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸੰਗਰ ਸਿੰਘ ਮਹਾਂ ਅਸ ਲੈ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਐਸੇ ਪਰਜੋ ਧਰ ਪੈ ਧਰ ਮਾਨਹੁ ਬੱਜ੍ਰ ਪਰਜੋ ਭੂਅ ਕੰਪੁ ਜਨਾਯੋ ॥ ੧੨੯੩ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਭੂਪ ਅਨਰੁਧ ਸਿੰਘ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਸਜਾਮ, ਤੀਰ ਹਰਿ ਜੂ ਬਿਲੋਕਕੈ ਨਿਕਟਿ ਬੋਲ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਕੀਨੋ ਸਨਮਾਨ ਘਨ ਸਜਾਮ ਕਹਯੋ ਜਾਹੁ ਤੁਮ ਰਥਹਿ ਧਵਾਇ ਚਲਯੋ ਰਨ ਮਾਂਝ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰਨ ਕੋ ਸੈਥੀ ਜਮ ਦਾਰਨ ਕੋ ਘਟਕਾ ਦੂ ਤਿਹੀ ਠੌਰ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਗ ਕੋ ਸਿਚਾਨੋ ਜੈਸੇ ਚਿਰੀਆ ਕੋ ਤੈਸੇ ਹਰਿ ਬੀਰ ਕੋ ਸਮਰ ਸਿੰਘ ਹਯੋ ਹੈ ॥ ੧੨੯੪ ॥

ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਜੈਸੇ ਕੋਊ ਔਖਦ ਕੇ ਬਲ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਦੂਰ ਕਰੈ ਸਤਿ ਬੈਦ ਰੋਗ ਸੰਨਪਾਤ ਕੋ ॥ ਜੈਸੇ ਕੋਊ ਸੁਕਬਿ ਕੁਕਬਿ[1] ਕੇ ਕਬਿੱਤ ਸੁਨਿ ਸਭਾ ਬੀਚ ਦੂਖਿ ਕਰਿ ਮਾਨਤ ਨ ਬਾਤ ਕੋ ॥ ਜੈਸੇ ਸਿੰਘ ਨਾਗ ਕੋ ਹਨਤ ਜਲ ਆਗ ਕੋ ਅਮਲੁ ਸੁਰ ਰਾਗ ਕੋ ਸਚਿੰਤ ਨਰ ਗਾਤ ਕੋ ॥ ਤੈਸੇ ਤਤਕਾਲ ਹਰਿ ਬੀਰ ਮਾਰ ਡਾਰਜੋ ਜੈਸੇ ਲੋਭ ਹੂੰ ਤੇ ਮਹਾਂ ਗੁਨਿ ਨਾਸੈ ਤਮ ਪ੍ਰਾਤ ਕੋ ॥ ੧੨੯੫ ॥

ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਬੀਰ ਭਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਬਾਸਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਲ ਸਿੰਘ ਕੋਪ ਕਰਿ ਅਰਿ ਸਮੁਹੇ ਭਏ ॥ ਸਮਰ ਕੇ ਬੀਚ ਜਹਾਂ ਠਾਢੋ ਹੈ ਸਮਰ ਸਿੰਘ ਤਾਹੀ ਕੋ ਨਿਹਾਰ ਰੂਪ ਪਾਵਕ ਸੇ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥ ਆਯੁਧ ਸੰਭਾਰਿ ਲੀਨੇ ਜੁੱਧ ਮੈ ਸਬੈ ਪ੍ਰਬੀਨੇ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕੇ ਬੀਰ ਚਾਰੋ ਓਰ ਹੂੰ ਤੇ ਆਖਏ ॥ ਤਾਹੀ ਸਮੇ ਬਲਵਾਨ ਤਾਨਕੈ ਕਮਾਨ ਬਾਨ ਚਾਰੋ ਨ੍ਰਿਪ ਹਰਿ ਜੂ ਕੇ ਮਾਰ ਛਿਨ ਮੈ ਲਏ ॥ ੧੨੯੬ ॥ ਕਾਨ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਚਾਰੋ ਈ ਬੀਰ ਹਨੇ ਰਨ ਮੇ ਤਬ ਔਰਨ ਸਿਉ ਹਰਿ ਯੋਂ ਉਚਰੈ ॥ ਅਬ ਕੋ ਭਟ ਹੈ ਹਮਰੇ ਦਲ ਮੈ ਇਹ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇਕੈ ਜੁੱਧ ਕਰੈ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਬਲਵਾਨ ਸੋ ਧਾਇਕੈ ਜਾਇਕੈ ਘਾਇ ਕਰੈ ਸੁ ਲਰੈ ਨ ਡਰੈ ॥ ਸਭ ਸਿਉ ਇਮ ਸਜਾਮ ਪੁਕਾਰ ਕਹਯੋ ਕੋਊ ਹੈ ਅਰਿ ਕੋ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੈ ॥ ੧੨੯੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਛਸ ਹੋ ਇਕ ਸਜਾਮ ਕੀ ਓਰ ਸੋਊ ਚਲਕੈ ਅਰਿ ਓਰ ਪਧਾਰਜੋ ॥ ਕੂਰ ਧੁਜਾ ਤਿਹ ਨਾਮ ਕਹੈ ਜਗ ਸੋ ਤਿਹ ਸੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਮਾਰਤ ਹੋ ਰੇ ਸੰਭਾਰ ਅਬੈ ਕਹਿ ਯਾ ਬਤੀਯਾ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਜੋ ॥ ਤਾ ਸਮਰੇਸ ਕੋਂ ਬਾਨ ਹਨਜੋ ਰਹਜੋ ਠੌਰ ਮਨੋ ਕਈ ਦਿਵਸ ਕੋ ਮਾਰਜੋ ॥ ੧੨੯੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੂਰ ਧੁਜਾ ਰਨ ਮੈ ਹਨਜੋ ਸਮਰ ਸਿੰਘ ਕੋ ਕੋਪ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਕੇ ਬਧਨ ਕੋ ਬਹੁਰ ਰਹਜੋ ਪਗ ਰੋਪ ॥ ੧੨੯੯ ॥ ਕੂਰ ਧੁਜ ਬਾਚ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਗਿਰ ਸੋ ਦਿਖਾਈ ਦੇਤ ਕੂਰਧੁਜ ਆਹਵ ਮੈ ਕਹੈ ਕਬਿਰਾਮ ਸੱਤ੍ਰ ਬਧ ਕੋ ਚਹਤ ਹੈ ॥ ਸੁਨਿ ਰੇ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਮਾਰਜੋ ਜਿਉ ਸਮਰ ਸਿੰਘ ਤੈਸੇ ਹੈ ਹਨਿਹੋ ਤੂ ਹਮ ਸੋਂ ਖਹਤ ਹੈ ॥ਐਸੇ ਕਹਿ ਗਦਾ ਗਹਿ ਬਡੇ ਬ੍ਰਿਛ ਕੇ ਸਮਾਨ ਲੀਨੇ ਅਸਿ ਪਾਨ ਔਰ ਸਸਤ੍ਰਨਿ ਸਹਤ ਹੈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਪੁਕਾਰ ਦੈਤ ਕਹਜੋ ਹੈ ਨਿਹਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਤੋ ਮੈ ਕੋਊ ਘਰੀ ਪਲ ਜੀਵਨ ਰਹਤ ਹੈ ॥ ੧੩੦੦ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਸੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦਿ ਬੋਲਜੋ ਕੋਪੁ ਬਢਾਇ ॥ ਜਾਨਤ ਹੈ ਘਨਕ੍ਵਾਰ ਕੋ ਗਰਜਤ ਬਰਸ ਨ ਆਇ ॥ ੧੩੦੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿਕੈ ਤਿਹ ਬਾਤ ਨਿਸਾਚਰ ਜੀ ਅਪਨੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰਜੋ ॥ ਅਸਿ ਲੈ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਅਰਜੋ

---

੧. ਮਾੜਿਆਂ ਕਵੀਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਕਤੇਸ ਬਲੀ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਜੈ ॥ ਬਹੁ ਜੁੱਧ ਕੈ ਅੰਤਰਿ ਧਿਆਨ ਭਜੇ ਨਭਿ ਮੈ ਪ੍ਰਗਟਜੈ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰਜੈ ॥ ਅਬ ਤੋਹਿ ਸੰਘਾਰਿਤ ਹੌ ਪਲ ਮੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਕੈ ਪਾਨ ਧਰਜੈ ॥ ੧੩੦੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਨਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਕਰਤ ਨਭ ਤੇ ਉਤਰਜੈ ਕ੍ਰੂਰ ॥ ਪੁਨਿ ਆਯੋ ਰਨ ਭੂਮ ਮੈ ਅਧਿਕ ਲਰਜੈ ਬਰ ਸੂਰ ॥ ੧੩੦੩ ॥ ਸਵੈਜਾ ॥ ਬੀਰਨ ਮਾਰ ਕੈ ਦੰਤ ਬਲੀ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਰਖਜੈ ਹੈ ॥ ਹੀਤ ਜਿ ਸੰਕਨਿ ਸੰਕ ਭਜੇ ਸਕਤੇਸ ਸੰਘਾਰਬੇ ਕੋ ਸਰਖਜੈ ਹੈ ॥ ਜਿਉ ਚਪਲਾ ਚਮਕੈ ਦਮਕੈ ਬਰਿ ਚਾਂਪ ਲੀਯੋ ਕਰ ਮੈ ਲਰਖਜੈ ਹੈ ॥ ਮੇਘ ਪਰੇ ਬਰ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉ ਸਰ ਜਾਲ ਕਰਾਲਨਿ ਤਿਉ ਬਰਖਜੈ ਹੈ ॥ ੧੩੦੪ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਪਗ ਨ ਟਰਜੈ ਬਰ ਬੀਰ ਸਕਤ ਸਿੰਘ ਧੁਜ ਕ੍ਰੂਰ ਤੇ ॥ ਅਚਲ ਰਹਜੈ ਰਨਧੀਰ ਜਿਉ ਅੰਗਦ ਰਾਵਨ ਸਭਾ ॥ ੧੩੦੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਾਜਤ ਨਾਹਿਨ ਆਹਵ ਤੇ ਸਕਤੇਸ ਮਹਾ ਬਲਵੰਤ ਸੰਭਾਰਜੈ ॥ ਜਾਲ ਜਿਤੋ ਅਰਿ ਕੋ ਸਰ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਅਗਨਾਯੁਧ ਸਾਥ ਪ੍ਰਜਾਰਯੋ ॥ ਪਾਨ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਰਿਸਾਇ ਕੈ ਕ੍ਰੂਰ ਧੁਜਾ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਉਤਾਰਜੈ ॥ ਐਸੇ ਹਨਜੈ ਰਿਪ ਜਿਉ ਮਘਵਾ ਬਲ ਕੈ ਬ੍ਰਿਤਰਾਸੁਰ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰਜੈ ॥ ੧੩੦੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਜਬ ਕ੍ਰੂਰ ਧੁਜ ਮਾਰਜੈ ਭੂਮ ਗਿਰਾਇ ॥ ਜਿਉ ਬਰਖਾ ਰਿਪ ਕੇ ਸਮੈਂ ਦੈਰ ਪਰੇ ਅਰਰਾਇ ॥ ੧੩੦੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਕ ਧੁਜਾ ਨਿਜ ਭ੍ਰਾਤ ਨਿਹਾਰਿ ਹਨਜੈ ਤਬ ਹੀ ਰਿਸ ਕੈ ਵਹੁ ਧਾਯੋ ॥ ਦਾਤ[1] ਕੀਏ ਕਈ ਜੋਜਨ ਲੌ ਗਿਰ ਸੋ ਤਿਹ ਆਪਨੋ ਰੂਪ ਬਨਾਯੋ ॥ ਰੋਮ ਕੀਏ ਤਰੁ ਸੇ ਤਨ ਮੈ ਕਰ ਆਯੁਧ ਲੈ ਰਨਿ ਭੂਮਹਿ ਆਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸਕਤੇਸ ਤਨਯੋ ਕਰ ਚਾਂਪ ਸੁ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਸਿਉ ਮਾਰ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ੧੩੦੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੈਤ ਚਮੂੰ ਪਤਿ ਠਾਢੋ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਕੋ ਬਰ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰ ਧਾਯੋ ॥ ਰਾਛਸ ਸੈਨ ਅਛੂਹਨ ਲੌ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਬਾਨ ਬਨਾਇ ਚਢਯੋ ਰਨ ਕੋ ਤਿਹ ਆਪਨੋ ਨਾਮੁ ਕੁਰੂਪ ਕਹਾਯੋ ॥ ਐਸੇ ਚਲਯੋ ਅਰਿ ਕੋ ਬਧ ਕੌਂ ਮਨੋ ਸਾਵਨ ਕੋ ਉਨਏ ਘਨੁ ਆਯੋ ॥ ੧੩੦੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੇਰਿ ਚਮੂੰ ਬਹੁ ਸੱਤ੍ਰੁਨ ਕੀ ਸਕਤੇਸ ਬਲੀ ਮਨ ਰੋਸ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਧੀਰਜ ਬਾਂਧਿ ਅਯੋਧਨ ਮਾਂਝਿ ਸਰਾਸਨਿ ਬਾਨ ਸੁ ਪਾਨ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਸਬੈ ਤਜਿ ਕੈ ਲਜਿ ਕੈ ਅਰਿ ਕੇ ਦਲ ਕੇ ਸਮੁਹੇ ਸੁ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਦਾਨਵ ਮੇਘ ਬਿਡਾਰਨ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਮਨੋ ਬੀਰ ਸਮੀਰ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ੧੩੧੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅੰਤਹਿ ਧਯਾਨ ਕੁਰੂਪ ਭਜੇ ਨਭਿ ਮੈ ਤਿਹ ਜਾਇ ਕੈ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਜੈਹੌ ਕਹਾ ਹਮ ਤੇ ਭਜਿ ਕੈ ਗਜਬਾਜ ਅਨੇਕ ਅਕਾਸ ਤੇ ਡਾਰੇ ॥ ਰੂਖ

---

੧. ਰੂਪ ਨੂੰ ਬਦਲ ਲੈਣਾ ਕਈਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੇਖੋ ਹਨੂਮਾਨ ਨਾਟਕ ੩ ਅੰਕ ੭੬ ਕਬਿਤ, ਸੂਪਨਖਾ ਨੇ ਰੂਪ ਵਟਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਤਿਨਹੂੰ ਬਿਚਾਰੀ ਏ ਨ ਦੋਊ ਬਿਭਚਾਰੀ ਪਤਿ ਰਹੀ ਨ ਹਮਾਰੀ ਤਬ ਆਪ ਰੂਪ ਹ੍ਵੈ ਗਈ। ਪਾਇ ਤੇ ਪਤਾਲ ਕਰ ਸੀਸ ਕੋ ਅਕਾਸ ਕਰ ਏਕ ਏਕ ਬਾਂਹ ਕੋਸ ਡੇਢ ਡੇਢ ਲੌ ਗਈ। ਬਾਵਰੀ ਦਿਵਾਨੀ ਕਛੂ ਐਸੀ ਬੋਲੀ ਬਾਨੀ ਜਾਤੇ ਜਾਨਕੀ ਡਰਾਨੀ ਕਾਪੈ ਮਾਨੋ ਜੂੜੀ ਹ੍ਵੈ ਗਈ। ਰਾਮੇ ਲਪਟਾਨੀ ਜੈਸੇ ਸੰਕਰਾ ਭਵਾਨੀ ਕਹਯੋ ਨਾਥ ਯਾਕੈ ਹਾਥ ਤੇ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤ ਗੀਤ ਧ੍ਵੈ ਗਈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪਖਾਨ ਸਿਲਾ ਰਥ ਸਿੰਘ ਧਰਾ ਧਰ ਰੀਛ ਮਹਾਂ ਅਹਿਕਾਰੇ ॥ ਆਨ ਪਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਜੋਰ ਸੋ ਭੂਪ ਬਚਜੋ ਸਿਗਰੇ ਦਬਿ ਮਾਰੇ ॥ ੧੩੧੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੇਤਕ ਡਾਰਿ ਦਏ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਗਿਰ ਤੇ ਤਕ ਬਾਨਨ ਸਾਥ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਜੇਰ ਜਨੀਚਰ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਸਕਤੇਸ ਬਲੀ ਤਿਹ ਓਰ ਪਧਾਰੇ ॥ ਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲਏ ਬਲਵਾਨ ਸੁ ਘਾਇਲ ਏਕ ਕਰੇ ਇਕ ਮਾਰੇ ॥ ਦੈਤ ਚਮੂੰ ਨ ਬਸਾਤ ਕਛੂ ਅਪਨੇ ਛਲ ਛਿਦ੍ਰਨਿ ਕੈ ਸਭ ਹਾਰੇ ॥ ੧੩੧੨ ॥ ਸ੍ਰੈਜਾ ਛੰਦ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਨੇ ਬਹੁਰੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਲਯੋ ਰਿਸਿ ਸਾਥ ਕੁਰੂਪ ਕੇ ਬੀਰ ਹਨੇ ॥ ਜੇਊ ਜੀਵਤ ਥੇ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਲੈ ਅਰਿਰਾਇ ਪਰੇ ਬਰ ਬੀਰ ਘਨੇ ॥ ਜੇਊ ਆਨ ਲਰੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੇ ਰੁਪ ਠਾਢੇ ਲਰੈ ਕੇਊ ਸ੍ਰੋਨ ਸਨੇ ॥ ਮਨ ਯੋਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਰਿਤ ਰਾਜ ਸਮੈ ਦ੍ਰੁਮ ਕਿੰਸਕ ਲਾਲ ਬਨੇ ॥ ੧੩੧੩ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਤਿਹੁ ਸਮ ਰਮੈ ਬਹੁਰੋ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ॥ ਅਸੁਰ ਸੈਨ ਮੈ ਭਟ ਪ੍ਰਬਲ ਤੇ ਬਹੁ ਦਏ ਸੰਘਾਰ ॥ ੧੩੧੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਿਕ੍ਰਤਾਨਨ ਨਾਮ ਕੁਰੂਪ ਕੋ ਬਾਂਧਵ ਕੋਪ ਭਯੋ ਅਸ ਪਾਨ ਗਹਯੋ ॥ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹ ਕੌ ਮਨ ਮੈ ਅਰਿ ਕੇ ਬਧਬੇ ਕੋ ਚਹਯੋ ॥ ਸੁਧਵਾਇ ਕੈ ਸਿਯੰਦਨ ਆਯੋ ਤਹਾ ਨਾ ਟਰਯੋ ਵਹ ਜੁੱਧ ਹੀ ਕੋ ਉਮਹਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਰੇ ਸਕਤੇਸ ਸੰਭਾਰ ਸੰਘਾਰਤ ਹੋ ਤੁਮ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹਯੋ ॥ ੧੩੧੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਯਹਿ ਬਚਨਿ ਸੁਨਿ ਲੀਨੀ ਸਕਤਿ ਉਚਾਇ ॥ ਚਪਲਾਸੀ ਰਵਿ ਕਿਰਨ ਸੀਅਰਿ ਤਕ ਦਈ ਚਲਾਇ ॥ ੧੩੧੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲਾਗ ਗਈ ਬਿਕ੍ਰਤਾਨਨ ਕੇ ਉਰ ਚੀਰ ਕੈ ਤਾਤ ਨ ਪਾਰ ਭਈ ॥ ਜਿਹ ਉਪਰਿ ਕੰਚਨ ਕੀ ਸਭ ਆਕ੍ਰਿਤ ਹੈ ਸਭ ਹੀ ਸੋਉ ਲੋਹ ਮਈ ॥ ਲਸ ਕੈ ਉਰ ਹਾਕਸ ਕੋ ਮਧ ਯੋਂ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਭ੍ਰਾਖ ਦਈ ॥ ਮਨੋ ਰਾਹੁ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ਪੂਰਬ ਬੈਰ ਕੋ ਸੂਰਜ ਕੀ ਕਰਿ ਲੀਲ ਲਈ ॥ ੧੩੧੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਰ ਬਰਛੀ ਕੇ ਲਗ ਤਹੀ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਬਲਵਾਨ ॥ ਸਭ ਦੇਤਨ ਕੋ ਮਨ ਡਰਯੋ ਹਾਹਾ ਕੀਯੋ ਬਖਾਨ ॥ ੧੩੧੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਕ੍ਰਤਾਨਨ ਜਬ ਮਾਰਯੋ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਰਨਧੀਰ ॥ ਸੋ ਕੁਰੂਪ ਅਵਿਲੋਕ ਕੈ ਸਹਿ ਨ ਸਕਯੋ ਦੁਖੁ ਬੀਰ ॥ ੧੩੧੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਿਕ੍ਰਤਾਨਨ ਕੋ ਬਧ ਪੇਖ ਕੁਰੂਪ ਸੁਕਾਲ ਕੋ ਪ੍ਰੇਰਿਓ ਅਕਾਸ ਤੇ ਆਯੋ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸਕਤੇਸ ਬਡੋ ਧਨੁ ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨ ਮਹਾਂ ਅਰਿ ਗ੍ਰੀਵ ਲਗਾਯੋ ॥ ਸੀਸ ਪਰਯੋ ਕਟਿਕੈ ਧਰਨੀ ਸੁਕ ਬੰਧ ਲਏ ਅਹਿ ਕੋ ਰਨ ਧਾਯੋ ॥ ੧੩੨੦ ॥ ਕਬਿਜੋਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਗਯੋ ਲੀਏ ਕਰ ਵਾਰ ॥ ਏਕ ਬਾਨ ਨ੍ਰਿਪ ਨੇ ਹਨਯੋ ਗਿਰਯੋ ਭੂਮਿ ਮਝਾਰਿ ॥ ੧੩੨੧ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਕੁਰੂਪ ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਭੂਪਤਿ ਦਯੋ ਸੰਘਾਰ ॥ ਤਬ ਜਾਦਵ ਲਖ ਸਮਰ ਮੈ ਕੀਨੋ ਹਾਹਾਕਾਰ ॥੧੩੨੨॥ ਬਹੁਤੁ ਲਰਯੋ ਅਰ ਬੀਰ ਰਨਿ ਕਹਯੋ ਸਜਾਮ[1] ਸੋ ਰਾਮ ॥ ਕਿਉ ਨ ਲਰੈ ਕਹਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੂ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਜਿਹ ਨਾਮ ॥ ੧੩੨੩ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਹਰਿ ਜੂ ਸਭ ਸੋ ਇਮ ਕਹਯੋ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਬਧ ਹਮ ਤੇ ਰਹਯੋ ॥ ਇਨ ਅਤਿ ਹਿਤ

---

੧. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਨੇ ਆਖਿਆ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੋ ਚੰਡ ਮਨਾਈ[੧] ॥ ਤਾਤੇ ਹਮਰੀ ਸੈਨ ਖਪਾਈ ॥ ੧੩੨੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾਤੇ ਤੁਮ ਹੂੰ ਚੰਡ ਕੀ ਸੇਵ ਕਰਹੁ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ॥ ਜੀਤਨ ਕੋ ਬਰੁ ਦੇਇਗੀ ਅਰਿ ਤਬ ਲੀਜਹੁ ਘਾਇ ॥ ੧੩੨੫ ॥ ਜਾਗਤ ਜਾਕੀ ਜੋਤਿ ਜਗ ਜਲ ਥਲ ਰਹੀ ਸਮਾਇ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨ ਹਰਿ ਰੂਪ ਮੈ ਤ੍ਰਿਗੁਨ ਰਹੀ ਠਹਰਾਇ ॥ ੧੩੨੬ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਕੀ ਕਲਾ ਬਰਤੈ ਜਗ ਮੈ ਅਰੁ ਜਾਕੀ ਕਲਾ ਸਭ ਰੂਪਨ ਮੈ ॥ ਅਰੁ ਜਾਕੀ ਕਲਾ ਬਿਮਲਾ ਹਰਿ ਕੇ ਕਮਲਾਪਤਿ ਕੇ ਕਮਲਾ ਤਨ ਮੈ ॥ ਪੁਨਿ ਜਾਕੀ ਕਲਾ ਗਿਰ ਰੂਖਨ ਮੈ ਸਸਿ ਪੂਖਨ ਮੈ ਮਘਵਾ ਘਨ ਮੈ ॥ ਤੁਮਹੂੰ ਨਹੀ ਜਾਨੀ ਭਵਾਨੀ ਕਲਾ ਜਗ ਮਾਨੀ ਕੋ ਧਯਾਨ ਕਰੇ ਮਨ ਮੈ ॥ ੧੩੨੭ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਬਰ ਸਕਤਿ ਸੋ ਮਾਂਗ ਲਯੋ ਬਲਵਾਨ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਪਰਸਾਦਿ ਤੇ ਰਨ ਜੀਤਤ ਨਹੀ ਹਾਨ ॥ ੧੩੨੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਿਵ ਸੂਰਜ ਸਸ ਸਚੀਪਤਿ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨ ਸੁਰ ਕੋਇ ॥ ਜੋ ਇਹ ਸੋ ਰਿਸਕੈ ਲਰੈ ਜੀਤ ਨ ਜੈਹੈ ਸੋਇ ॥ ੧੩੨੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਹਰਿ ਆਇ ਭਿਰੈ ਇਹ ਸੋ ਨਹੀ ਦੇਖਤ ਹੋਂ ਬਲੁ ਹੈ ਤਿਨ ਮੋ ॥ ਚਤੁਰਾਨਨ ਔਰ ਖੜਾਨਨ ਬਿਸਨ ਘਨੋ ਬਲ ਹੈ ਸੁ ਕਹਜੇ ਜਿਨ ਮੋ ॥ ਪੁਨਿ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਸੁਰਾਦਕ ਜੇ ਅਸੁਰਾਦਿਕ ਹੈ ਗਿਨਤੀ ਕਿਨ ਮੋ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਜੇ ਸਭ ਬੀਰਨ ਸੋ ਸੁ ਇਤੋ ਬਲ ਭੂਪ ਧਰੈ ਇਨ ਮੋ ॥ ੧੩੩੦ ॥ ਕਾਨ੍ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰੋ ਤੁਮ ਜਾਹੁ ਉਤੈ ਇਤ ਹਉ ਹੀ ਭਵਾਨੀ ਕੋ ਜਾਪ ਜਪੈ ਹਉ ॥ ਐਸੇ ਕਹਜੋ ਜਦੁਬੀਰ ਅਬੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਭਾਵ ਤੇ ਥਾਪ ਥਪੈ ਹਉ ॥ ਹ੍ਵੈਕੈ ਪ੍ਰਤੱਛ ਕਹੈ ਬਰ ਮਾਂਗ ਹਨੋ ਸਕਤੇਸ ਇਹੈ ਬਰ ਲੈ ਹਉ ॥ ਤਉ ਚੜਕੈ ਅਪੁਨੇ ਰਥ ਪੈ ਅਬ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਇਹ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਹਉ ॥ ੧੩੩੧ ॥ ਕਬਿਜੋਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰ ਪਠੇ ਜਦੁਬੀਰ ਉਤੈ ਇਤ ਭੂਮਿ ਮੈ ਬੈਠ ਸਿਵਾ ਜਪੁ ਕੀਨੋ ॥ ਔਰ ਦਈ ਸੁਧ ਛਾਡ ਸਭੈ ਤਬ ਤਾਹੀ ਕੇ ਧਯਾਨ ਬਿਖੇ ਮਨ ਦੀਨੋ ॥ ਚੰਡ ਤਬੈ ਪਰਤੱਛ ਭਈ ਬਰੁ ਮਾਂਗਹੁ ਜੂ ਮਨ ਮੈ ਜੋਈ ਚੀਨੋ ॥ ਯਾ ਅਰਿ ਆਜੁ ਹਨੋ ਰਨ ਮੈ ਘਨ ਸਜਾਮ ਜੂ ਮਾਂਗ ਇਹੈ ਬਰ ਲੀਨੋ ॥ ੧੩੩੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਬਰ ਪਾਇ ਚੜਜੋ ਰਥ ਪੈ ਹਰਿ ਜੂ ਮਨ ਬੀਚ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਜੋ ॥ ਜਪੁਕੈ ਜੁ ਭਵਾਨੀ ਤੇ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਕੋ ਬਰ ਮਾਂਗ ਲਜੋ ॥ ਸਭ ਆਯੁਧ ਲੈ ਬਰ ਬੀਰ ਬਲੀ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਸਾਮੁਹੇ ਤੈ ਜਦੁਬੀਰ ਗਜੋ ॥ ਮਨੋ ਜੀਤ ਕੋ ਅੰਕੁਰ ਜਾਤ ਰਹਜੋ ਹੁਤੋ ਯਾ ਬਰ ਤੇ ਉਪਜਜੋ ਸੁਨਯੋ ॥ ੧੩੩੩ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਉਤ ਸਮਰ ਮੈ ਬਹੁਤੁ ਹਨੇ ਬਰ ਸੂਰ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤਿਨਕੇ ਤਨਨ ਸਿਉ ਭੂਮਿ ਰਹੀ ਭਰਪੂਰ ॥ ੧੩੩੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥

---

੧. ਇਹਨਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਕੇ ਮੁਖਾ ਸਿੰਘ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਆਦਕਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਦੇਵੀ ਦਾ ਪੂਜਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਸੋ ਗੁਰੂ ਤਾਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਦੇ ਦਰ ਉਤੇ ਕਈ ਦੇਵੀਆਂ ਝਾੜੂ ਦੇਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਸੋ ਇਸ ਭੁਲ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਅਤੇ ਦਿਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੁਰਗਾ ਪ੍ਰਬੋਧ ਵਿਚ ਸੋਧ ਦਿਤਾ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ਸਕਤੇਸ ਬਲੀ ਤਿਹ ਠਾਂ ਹਰਿ ਆਇਕੈ ਰੂਪੁ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਜਾਤ ਕਹਾਰ ਹੁਰੇ ਥਿਰ ਹ੍ਵੈ ਅਬ ਹੌ ਤੁਮ ਪੈ ਬਲ ਕੈ ਇਤਿ ਆਯੋ ॥ ਕੋਪ ਗਦਾ ਕਰ ਲੈ ਘਨ ਸਜਾਮ ਸੁ ਸਤ੍ਰ ਕੇ ਸੀਸ ਪੈ ਘਾਉ ਲਗਾਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਮਨ ਚੰਡ ਭਜੇ ਤਿਹ ਕੋ ਤਨ ਤਾਹਿ ਕੇ ਲੋਕ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ੧੩੩੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਚਲੇ ਤਿਹ ਕੋ ਤਬਹੀ ਜਬਹੀ ਤਨ ਚੰਡ ਕੇ ਲੋਗ ਪਧਾਰੇ ॥ ਸੂਰਜ ਇੰਦ੍ਰ ਸਨਾਦਕ ਜੇ ਸੁਰਹੂੰ ਮਿਲਿਕੈ ਜਸੁ ਤਾਹਿ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਐਸੋ ਨ ਆਗੇ ਲਰਜੋ ਰਨ ਮੈ ਕੋਊ ਆਪਨੀ ਬੈਸਿ ਮੈ ਨਾਹਿ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸਕਤੇਸ ਬਲੀ ਧਨ ਹੈ ਹਰਿ ਸੋ ਲਰਿਕੈ ਪਰਲੋਕ ਸਿਧਾਰਜੋ ॥ ੧੩੩੬ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬੈ ਚੰਡ ਕੋ ਹਰਿ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਔਰ ਸਤ੍ਰ ਬਹੁ ਗਏ ਪਰਾਈ ॥ ਰਵਿ ਨਿਹਾਰ ਜਯੋ ਭਮ ਨ ਰਹਾਈ ॥ ੧੩੩੭ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਥੰਮੇ ਦੁਆਦਸ ਭੂਪ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਸੁਧਾ ਬਧਹਿ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ ॥

ਅਥ ਪੰਚ ਭੂਪ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥

ਅਸਮ ਸਿੰਘ ਜਸ ਸਿੰਘ ਪੁਨਿ ਇੰਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਬਲਵਾਨ ॥ ਅਭੈ ਸਿੰਘ ਸੂਰੋ ਬਡੋ ਇੱਛ ਸਿੰਘ ਸੁਰ ਗਜਾਨ ॥ ੧੩੩੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਮੂੰ ਭਜੀ ਭੂਪਨ ਲਖੀ ਚਲੇ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਜ ॥ ਅਹੰਕਾਰ ਪਾਂਚੇ ਕੀਜੇ ਅਜੁ ਹਨਿਹੈ ਜਦੁਰਾਜ ॥ ੧੩੩੯ ॥ ਉਤ ਤੇ ਆਯੁਧ ਲੈ ਸਬੈ ਆਏ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਇਤ ਤੇ ਹਰਿ ਸਮੁਹੇ ਭਏ ਸਜੇਦਨ ਸੀਘ੍ਰ ਧਵਾਇ ॥ ੧੩੪੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਭਟੇਸ ਮਹਾਂ ਬਲਵੰਤ ਤਬੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਓਰ ਤੇ ਆਗੇ ਹੀ ਧਾਯੋ ॥ ਪਾਂਚ ਹੀ ਬਾਨ ਲਏ ਤਿਹ ਪਾਨ ਬਡੋ ਧਨੁ ਤਾਨ ਕੈ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਏਕ ਹੀ ਏਕ ਹਨਯੋ ਸਰ ਪਾਂਚਨ ਭੂਪਨਿ ਕੋ ਤਿਨ ਮਾਰ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਤੂਲਿ ਜਿਉ ਜਾਰਿ ਦਏ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਂਚ ਮਨੋ ਨ੍ਰਿਪ ਆਂਚਸ ਬੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥ ੧੩੪੧ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਰੁਪ ਸਮ ਰਮੈ ਕੀਜੇ ਯ੍ਰਚੰਡ ਬਲ ਜਾਸੁ ॥ ਨਰਪਤਿ ਆਏ ਪਾਂਚ ਬਰ ਕੀਨੋ ਤਿਨ ਕੋ ਨਾਸੁ ॥ ੧੩੪੨ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁਧ ਪ੍ਰਥੰਮੇ ਪਾਂਚ ਭੂਪ ਬਧਹ ॥

ਅਥ ਦਸ ਭੂਪ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥

ਔਰ ਭੂਪ ਦਸ ਕੋਪ ਕੈ ਧਾਇ ਸੰਗ ਲੈ ਬੀਰ ॥ ਜੁੱਧ ਬਿਖੈ ਦੁਰ ਮਦ ਬਡੇ ਮਹਾਂ ਰਥੀ ਰਨਧੀਰ ॥ ੧੩੪੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਮਿਲ ਕੈ ਦਸ ਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਸ੍ਰੀ ਸੁਭਟੇਸ ਕੋ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਨੈਨਨ ਹੇਰਿ ਸੋਊ ਹਰਿ ਬੀਰ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੋ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਉਤਰ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟਯੋ ਤਨ ਉੱਜਲ ਸਿੰਘ ਕੇ ਘਾਇ ਲਗਾਏ ॥ ਉਦਮ ਸਿੰਘ ਹਨਯੋ ਬਹੁਰੋ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰ ਸੰਕਰਿ ਸਿੰਘ ਸੋ ਘਾਏ ॥ ੧੩੪੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਓਜ ਸਿੰਘ ਕੋ ਹਤ ਕੀਯੋ ਓਟ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਾਰ ॥ ਉੱਧ ਸਿੰਘ ਉਸਨੇਸ ਅਰੁ ਉਤਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾਰ ॥ ੧੩੪੫ ॥ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੂਪ ਨਵੇ ਜਬ ਇਨ ਹਨੇ ਏਕ ਬਚਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥ ਨਹਿ ਭਾਜਯੋ ਬਲਵੰਤ ਸੋ ਉਗ੍ਰ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥ ੧੩੪੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਉਗ੍ਰ ਬਲੀ ਪੜ ਮੰਤ੍ ਮਹਾਸਰ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸ੍ਰੀ ਸੁਭਟੈਸ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਲਾਗ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਬਰ ਕੈ ਤਨ ਭੇਦ ਕੈ ਪਾਰ ਪਰਾਯੋ ॥ ਭੂਮ ਪਰਯੋ ਮਰ ਬਾਨ ਲਗੇ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸੁ ਯੋਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਹਨੇ ਕੀਏ ਪਾਪ ਘਨੇ ਜਮ ਨੇ ਉਡਯਾ ਮਨੋ ਨਾਗ ਡਸਾਯੋ ॥ ੧੩੪੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਾਦਵ ਏਕ ਮਨੋਜ ਸਿੰਘ ਤਬ ਨਿਕਸਯੋ ਬਰ ਬੀਰ ॥ ਉਗ੍ਰ ਸਿੰਘ ਪਰ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਚਲਯੋ ਮਹਾਂ ਰਨਧੀਰ ॥ ੧੩੪੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ਜਾਦਵ ਆਵਤ ਪੇਖ ਬਲੀ ਅਰਿ ਬੀਰ ਮਹਾਂ ਰਨਧੀਰ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਲੋਹ ਮਈ ਗਰੂਓ ਬਰਛਾ ਗਹਿ ਕੈ ਬਲ ਸੋ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਸਿੰਘ ਮਨੋਜ ਹਨਯੋ ਤਿਹ ਪ੍ਰਾਨਨ ਲੈ ਜਮ ਧਾਮ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਮਾਰ ਕੈ ਤਾਹਿ ਲੀਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਬਲੀ ਬਲੁ ਕੈ ਬਲ ਕੋ ਲਲਕਾਰਯੋ ॥ ੧੩੪੯ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਸਤ੍ਰੁ ਪੇਖ ਹਲਾ ਯੁਧ ਕੋਪ ਕੀਯੋ ਗਹਿ ਮੂਸਰ ਧਾਯੋ ॥ ਆਪਸਿ ਮੈ ਬਲਵੰਤ ਅਰੈ ਦੋਊ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਉਗ੍ਰ ਨਰੇਸ ਕੇ ਲਾਗ ਗਯੋ ਸਿਰ ਮੂਸਲ ਦਾਇ ਬਚਾਇ ਨ ਆਯੋ ॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰਯੋ ਮਰ ਕੈ ਜਬ ਹੀ ਮੁਸਲੀ ਅਪਨਾ ਤਬ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ ॥ ੧੩੫੦ ॥ ਇਤਿ ਦਸ ਭੂਪ ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਬਧਹਿ ਧਜਾਦਿ ॥

ਦਸ ਭੂਪ ਸਹਤ ਅਨੂਪ ਸਿੰਘ ਜੁਧ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥

ਦਸ ਭੂਪਨ ਅਵਿਲੋਕਿਯੋ ਉਗ੍ਰ ਹਨਯੋ ਬਰ ਬੰਡ ॥ ਜੁੱਧ ਕਾਜ ਆਵਿਤ ਭਏ ਜਿਹ ਬਲ ਭੁਜਾ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ੧੩੫੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਨੂਪਮ ਸਿੰਘ ਅਪੂਰਬ ਸਿੰਘ ਚਲੇ ਰਨ ਕਉ ਮਨ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ ॥ ਆਗੇ ਹੁਇ ਕੰਚਨ ਸਿੰਘ ਚਲਯੋ ਬਲ ਆਵਤ ਕੋ ਤਿਹ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ॥ ਸਿਯੰਦਨ ਹੂੰ ਤੇ ਗਿਰਯੋ ਮ੍ਰਿਤ ਹੁਇ ਤਬ ਜੋਤ ਸਬੂਹ ਤਹਾਂ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਬਾਨ ਲਗਯੋ ਹਨੂਮਾਨ ਕਿਧੌਂ ਰਵਿ ਕੋਂ ਫਲ ਜਾਨ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ੧੩੫੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋਪ ਸਿੰਘ ਕੋ ਹਤ ਕੀਯੋ ਕੋਂਟਿ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਾਰ ॥ ਅਉਰ ਅਪੂਰਬ ਸਿੰਘ ਹਤਿਓ ਮੋਹ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾਰ ॥ ੧੩੫੩ ॥ ਚਉਪਈ ॥ ਕਟਰ ਸਿੰਘ ਕੋ ਪੁਨ ਹਨ ਦਯੋ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਿੰਘ ਕੋ ਤਬ ਬਧ ਕਯੋ ॥ ਕੋਮਲ ਸਿੰਘਹਿ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਬੇਗ ਤਾਹਿ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥੧੩੫੪ ॥ ਪੁਨ ਕਨਕਾਚਲ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਅਨੂਪਮ ਸਿੰਘ ਨ ਰਨ ਤੇ ਹਾਰਯੋ ॥ ਬਲ ਕੈ ਆਨ ਸਾਮੁਹੇ ਭਯੋ ॥ ਉਤ ਤੇ ਰਾਮ ਓਰ ਸੋ ਗਯੋ ॥ ੧੩੫੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਲੀ ਅਨੂਪਮ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਬਲ ਸੋ ਲਰਯੋ ਰਿਸਾਇ ॥ ਬਹੁਤੁ ਬਿਸਨ ਭਟ ਜੁਧ ਕਰਿ ਜਮਪੁਰਿ ਦਏ ਪਠਾਇ ॥ ੧੩੫੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਤਾ ਸਤ੍ ਆਹਵ ਮੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਰਿਸ ਕੈ ਅਤਿ ਧਾਯੋ ॥ ਆਇ ਕੈ ਸਿੰਘ ਅਨੂਪਹਿ ਸਿਉ ਕਰਿ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਤਬ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਤਾਨ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਮਹਾਂ ਬਰ ਕੈ ਉਰ ਸਿੰਘ ਅਨੂਪ ਕੇ ਲਾਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਪ੍ਰਾਨ ਚਲਯੋ ਤਬ ਹੀ ਰਵਿ ਮੰਡਲ ਭੇਦ ਕੈ ਪਾਰ ਪਰਾਯੋ ॥ ੧੩੫੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਈਸਰ ਸਿੰਘ ਸਕੰਧ ਬਲੀ ਸੁ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਇਹ ਊਪਰ ਆਏ ॥ ਪੇਖਿ ਕ੍ਰਿਤਾਸਤ੍ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਸਰ ਤੀਛਨ ਆਵਤ ਤਾਹਿ ਲਗਾਏ ॥ ਚੰਦ੍ਰਕਬਾਨ ਲਗੇ ਤਿਹ ਕਉ ਦੁਹ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਯੋਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ਮਨੋ ਮੁੰਡਨ ਕੋ ਘਰ ਹੀ ਧਰ ਆਏ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੧੩੫੮ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਦਸ ਭੂਪ ਅਨੂਪ ਸਿੰਘ ਸਹਿਤ ਬਧ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ॥

ਅਥ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਪੰਚ ਭੂਪ ਜੁਧ ਕਥਨੰ ॥ ਛਪੈ ॥

ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜੈ ਸਿੰਘ ਔਰ ਭਟ ਰਨ ਮੈ ਆਏ ॥ ਜਾਲਪ ਸਿੰਘ ਅਰ ਗਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਂਚ ਮਹਾਂ ਸੁੰਦਰ ਸੂਰੇ ਬਰਿ ॥ ਤੁਮਲ ਕਰਿਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਘਨੇ ਮਾਰੇ ਜਾਦਵ ਨਰ ॥ ਤਬ ਸਸਤ੍ਰ ਕ੍ਰਿਤਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਘਕਸ ਚਤ੍ਰ ਭੂਪ ਮਿਰਤਕ ਕੀਏ ॥ ਇਕ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀਵਤ ਬਚਿਯੋ ਛੱਤ੍ਰਾਪਨ ਦ੍ਰਿੜ ਧਰ ਹੀਏ ॥ ੧੩੫੯ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜਾਲਪ ਸਿੰਘ ਧਾਏ ॥ ਗਜਾ ਸਿੰਘ ਜੈ ਸਿੰਘ ਜੁਆਏ ॥ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਗਰਬ ਜੁ ਕੀਨੋ ॥ ਤਾਤੇ ਕਾਲ ਪੂਰ ਰਨ ਦੀਨੋ ॥ ੧੩੬੦ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜਾਲਪ ਸਿੰਘ ਗਜਾ ਸਿੰਘ ਬਰ ਬੀਰ ॥ ਜਯ ਸਿੰਘ ਸਹਿਤ ਕ੍ਰਿਤਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਹਨੇ ਚਾਰ ਰਨ ਧੀਰ ॥ ੧੩੬੧ ॥ ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਤਾਸਤ੍ਰ ਅਜੋਧਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੀ ਦਿਸ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਚਾਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਔਰ ਹਨੇ ਸੁ ਬਨੈਤ ਬਨੈ ਜਦਬੀਰ ਘਨੇ ਜਮ ਲੋਕ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਜਾਇ ਭਿਰਿਯੋ ਜਗਤੇਸ ਬਲੀ ਸੰਗ ਆਪਨੇ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਔਰ ਜਿਤੇ ਰਨ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਭਟ ਪੇਖਿ ਤਿਨੈ ਸਰ ਜਾਲ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ੧੩੬੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰ ਬਿਦਾਰ ਦਯੋ ਦਲ ਕੋ ਬਹੁਰੋ ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥ ਧਾਇਕੈ ਜਾਇਕੈ ਆਇ ਅਰਿਯੋ ਜਗਤੇਸ ਕੇ ਸੀਸ ਪੈ ਹਾਥ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥ ਦੁਇ ਧਰ ਹੋਇਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਿਯੋ ਰਥ ਤੇ ਤਿਹ ਕੋ ਕਵਿ ਭਾਵ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥ ਮਾਨੋ ਪਹਾਰ ਕੇ ਊਪਰ ਸਾਲਹਿ ਬੀਜ ਪਰੀ ਤਿਹ ਦੇਖਿ ਕਰ ਡਾਰਿਯੋ ॥ ੧੩੬੩ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਠਨ ਸਿੰਘ ਹਰਿ ਕਟਕ ਤੇ ਆਯੋ ਯਾ ਪਰ ਧਾਇ ॥ ਮਤਿ ਦੁਰਮਤ ਜਿਉ ਸਿੰਘ ਪੈ ਆਵਤ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ੧੩੬੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਹ ਹੇਰ ਸੁ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਕੋ ਸੰਗ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥ ਬੀਰ ਘਨੇ ਜਦੁ ਬੀਰਨ ਕੇ ਹਤ ਕੋਪ ਕੈ ਸਜਾਮ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥ ਆਇ ਲਰੋ ਨ ਡਰੋ ਹਰਿ ਜੂ ਰਨ ਠਾਢੇ ਕਹਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥ ੧੩੬੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੌ ਹਰਿ ਜੂ ਕਰ ਕੋਪ ਚਲਿਯੋ ਤਬ ਦਾਰਕ ਸਿਯੰਦਨ ਕੋ ਸੁਧਵਾਯੋ ॥ ਪਾਨ ਲੀਯੋ ਅਸਿ ਸਜਾਮ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਤਾਹਿ ਹਕਾਰ ਕੈ ਤਾਕ ਚਲਾਯੋ ॥ ਢਾਲ ਕ੍ਰਿਤਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਲਈ ਕਰ ਤਾਹੀ ਕੀ ਓਟ ਕੈ ਵਾਰ ਬਚਾਯੋ ॥ ਆਪਨੀ ਕਾਢ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਮਿਯਾਨ ਤੇ ਦਾਰਕ ਕੇ ਤਨ ਘਾਉ ਲਗਾਯੋ ॥ ੧੩੬੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁਧ ਕਰੈਂ ਕਰ ਵਾਰਨ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਦੋਊ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਏ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਅਰਿ ਘਾਇ ਲਗਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਕੇ ਰਿਪੁ ਘਾਇ ਲਗਾਏ ॥ ਕੌਤਕ ਦੇਖ ਦੋਊ ਠਟਕੇ ਦਲ ਬਿਓਮ ਤੇ ਦੇਵਨ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਲਾਗੀ ਅਵਾਰ ਮੁਰਾਰਿ ਸੁਨੋ ਪਲ ਮੈ ਮਧੁ ਸੇ ਮੁਰ ਸੇ ਤੁਮ ਘਾਏ ॥ ੧੩੬੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚਾਰ ਮਹੂਰਤ ਜੁਧ ਭਯੋ ਤਬ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਇਹ ਘਾਤ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥ ਮਾਰਹੁ ਨਾਹਿ ਕਹਿਯੋ ਸਿਸ ਹੀ ਮੁਰ ਕੈ ਅਰਿ ਪਾਛੇ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥ ਆਸੁ ਹੀ ਤੀਛਨ ਲੈ ਅਸਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸੱਤ੍ਰ ਕੀ ਗ੍ਰੀਵ ਕੇ ਊਪਰ ਝਾਰਿਯੋ ॥ ਐਸੀ ਏ ਭਾਂਤ ਹਨਿਯੋ ਰਿਪੁ ਕੋ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਅਪਨੇ ਦਲ ਕੋ ਸਭ ਤ੍ਰਾਸ ਨਿਵਾਰਿਯੋ ॥ ੧੩੬੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਅਰਿ ਮਾਰ ਲਯੋ ਰਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਆਪਨੀ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰ ਮੁਰਾਰਿ ਮਹਾਂ ਬਲ ਧਾਰਕੈ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ ॥ ਸੰਤ ਸਹਾਇਕ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਹੈ ਸਬ ਲਾਇਕ ਨਾਮ ਕਹਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਮੁਖ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਰਨ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ੧੩੬੯ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁਧ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪਾਂਚ ਭੂਪ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ॥

ਅਥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥

ਤਿਹ ਭੂਪਤ ਕੋ ਸੁੱਤ੍ ਇਕ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥ ਪੈਰੈਸਮਰ ਸਮੁੰਦ੍ ਬਹੁ ਮਹਾਂ ਰਥੀ ਬਲ ਧਾਮ ॥ ੧੩੭੦ ॥ ਕੂੱਧੁਤ ਹ੍ਵੈ ਅਤਿ ਮਨ ਬਿਖੈ ਚਾਰ ਭੂਪ ਤਿਹ ਸਾਥ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰਨ ਹਰਿ ਸਿਉ ਚਲਿਯੋ ਅਮਿਤ ਸੈਨ ਲੈ ਸਾਥ ॥ ੧੩੭੧ ॥ ਛਪੈ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਰਿ ਸਿੰਘ ਔ ਨ੍ਰਿਪ ਗੋਨ ਸਿੰਘ ਬੀਰ ॥ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਭਵ ਸਿੰਘ ਬਡੇ ਬਲਵੰਤ ਜੁੱਧ ਕਰ ॥ ਰਥ ਅਨੇਕ ਸੰਗ ਲਿਏ ਸੁ ਭਟ ਬਹੁ ਬਾਜਤ ਸੱਜਤ ॥ ਦਸ ਹਜਾਰ ਗਜ ਮੱਤ ਚਲੇ ਘਨਿ ਅਰ ਜਿਮ ਗੱਜਤ ॥ ਮਿਲਿ ਘੇਰ ਲੀਯੋ ਤਿਨ ਕੋ ਤਿਨੋ ਸੁ ਕਬਿ ਸਿਆਮ ਜਸੁ ਲਖਿ ਲੀਯੋ ॥ ਰਿਤ ਪਾਵਸ ਮੈ ਘਨ ਘਟ ਜਿਉ ਘੋਰ ਮਨੋ ਰਨ ਕੋ ਲੀਯੋ ॥ ੧੩੭੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਾਦਵ ਕੀ ਸੈਨਾ ਹੁਤੇ ਨਿਕਸੇ ਭੂਪ ਸੁ ਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸਰਸ ਸਿੰਘ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਹਾ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਸਾਰ ॥ ੧੩੭੩ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕੇ ਸੰਗ ਨ੍ਰਿਪ ਚਾਰੁ ਚਾਰੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥ ਹਰਿ ਕੀਯੋ ਰਚ ਲੇ ਮਨੋ ਧਾਏ ਦਿਨ ਕੇ ਅੰਤ ॥ ੧੩੭੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ਸਰਸ ਮਹਾਂ ਔ ਸਾਰ ਪੁਨ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਏ ਚਾਰ ॥ ਜਾਦਵ ਸੈਨਾ ਤੇ ਤਬੈ ਨਿਕਸੇ ਅਤਿ ਬਲ ਧਾਰਿ ॥ ੧੩੭੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਦਿਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਨ੍ਰਿਪ ਤਿਨ ਵਹਿ ਲੀਨੈ ਮਾਰ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ਇਨਹਿ ਸੰਘਾਰ ॥ ੧੩੭੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਓਰ ਤੇ ਔਰ ਨਰੇਸ ਚਲੇ ਤਿਨ ਸੰਗ ਮਹਾ ਦਲ ਲੀਨੋ ॥ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਸਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਚਲਯੋ ਬਰ ਸਿੰਘ ਸੁ ਕੋਪ ਪ੍ਰਬੀਨੋ ॥ ਔ ਮਤ ਸਿੰਘ ਸਜਿਯੋ ਤਨ ਕੋ ਚਸੁ ਸਸਤ੍ਰਨ ਅਸਤ੍ਰਨ ਮਾਂਝ ਪ੍ਰਬੀਨੋ ॥ ਧਾਇ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਸੰਗ ਸੁ ਚਾਰ ਹੀ ਭੂਪਨ ਆਹਵ ਕੀਨੋ ॥ ੧੩੭੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਤ ਚਾਰੋ ਭੂਪਤਿ ਲਰੇ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕੇ ਸੰਗ ॥ ਉਤ ਦੋਊ ਦਿਸ ਕੀ ਲਰਤ ਬਲ ਸੈਨ ਚਤੁਰੰਗ ॥੧੩੭੮॥ਕਬਿੱਤ॥ਰਥੀ ਸੰਗ ਰਥੀ ਮਹਾਂਰਥੀ ਸੰਗਮਹਾਂਰਥੀ ਸਵਾਰ ਸੋ ਸਵਾਰ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ॥ ਪੈਦਲ ਸੋ ਪੈਦਲ ਲਰਤ ਭਏ ਰਨ ਬੀਚ ਜੁਧ ਹੀ ਮੈ ਰਾਖੀਯੋ ਮਨ ਰਾਖਿਯੋ ਨ ਘਰਨ ਮੈ ॥ ਸੈਥੀ ਜਮਦਾਰ ਤਰਵਾਰ ਘਨੀ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮੂਸਲ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਬਾਨ ਚਲੈ ਤਾਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ॥ ਦੰਤਨ ਸੋ ਦੰਤੀ ਪੈ ਬਜੰਤ੍ ਸੋ ਬਜੰਤ੍ਰੀ ਲਰਿਯੋ ਚਾਰਨ ਸੋ ਚਾਰਨ ਸੋ ਭਿਰਿਯੋ ਸੈ ਤਾਹੀ ਰਨ ਮੈ ॥ ੧੩੭੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਹੁਰੋ ਸਰ ਸਿੰਘ ਹਤਿਓ ਰਿਸ ਕੈ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘਹਿ ਮਾਰ ਲਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਪੁਨ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਸਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਸੁ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਨਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ॥ ਬਰਿ ਸ੍ਰੀ ਮਤਿ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟਿਯੋ ਲਖਿ ਜਾਦਵ ਸੈਨ ਗਈ ਦਬ ਹੀ ॥ ਨਭ ਮੈ ਗਨ ਕਿੰਨਰ ਸ੍ਰੀ ਖੜਕੇਸ ਕੀ ਕੀਰਤਿ ਗਾਵਤ ਹੈਂ ਸਬ ਹੀ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ ੧੩੮੦ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਛਿਯ ਭੂਪਨ ਕੋ ਛੈ ਕੀਯੋ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਲ ਧਾਮ ॥ ਔਰੋ ਭੂਪਤਿ ਤੀਨ ਬਰਿ ਧਾਇ ਲਰੈਂ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥ ੧੩੮੧ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਰਨ ਸਿੰਘ ਪੁਨ ਅਰਨਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਬਰਨ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਰੁਪ ਰਨ ਰਹਿਯੋ ਏ ਤੀਨੋ ਸੰਘਾਰ ॥ ੧੩੮੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰ ਕੈ ਭੂਪ ਵਡੋ ਰਨ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਬਹੁਰੋ ਧਨ ਬਾਨ ਲੀਯੋ ॥ ਸਿਰ ਕਾਟ ਦਏ ਬਹੁ ਸੱਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਕਰ ਅੱਸਤ੍ਰੁਨ ਲੈ ਪੁਨ ਜੁਧ ਕੀਯੋ ॥ ਜਿਮ ਰਾਵਨ ਸੈਨ ਹਤੀ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਘਵ ਤਿਉ ਦਲ ਮਾਰ ਬਿਦਾਰ ਦੀਯੋ ॥ ਗਨ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਸਿੰਗ੍ਹਾਲਨ ਗੀਧਨ ਜੋਗਨਿ ਸ੍ਰੋਨ ਅਘਾਇ ਪੀਯੋ ॥ ੧੩੮੩ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕਰ ਖੜਗ ਲੈ ਰੁਦ੍ ਰਸਹਿ ਅਨੁਰਾਗ ॥ ਇਉਂ ਡੋਲਤ ਰਨ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਮਾਨੋ ਖੇਲਤ ਫਾਗ ॥ ੧੩੮੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਨ ਚਲੇ ਤੇਈ ਕੁੰਕਮ ਮਾਨਹੁ ਮੂਠ ਗੁਲਾਲ ਕੀ ਸਾਂਗ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ॥ ਢਾਲ ਮਨੋ ਡਫ ਮਾਲ ਬਨੀ ਹਥ ਨਾਲ ਬੰਦੂਕ ਛੁਟੇ ਪਿਚਕਾਰੀ ॥ ਸ੍ਰੋਨ ਭਰੇ ਪਟ ਬੀਰਨ ਕੇ ਉਪਮਾ ਜਨ ਘੋਰ ਕੈ ਕੇਸਰ ਡਾਰੀ ॥ ਖੇਲਤ ਫਾਗ ਕਿ ਬੀਰ ਲਰੈਂ ਨਵਲਾਸੀ ਲੀਏ ਕਰ ਵਾਰ ਕਟਾਰੀ ॥ ੧੩੮੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਅਤ ਲੜਤ ਹੈ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰਹਿ ਅਨਰਾਗ॥ ਰਨ ਚੰਚਲਤਾ ਕਰਤ ਬਹੁ ਜਨ ਨਟੂਆ ਵਡਭਾਗ ॥ ੧੩੮੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਾਰਥੀ ਆਪਨੇ ਸੋ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁਧਵਾਇ ਤਹੀ ਰਥ ਜੁਧ ਮਚਾਵੈ ॥ ਸਸਤ੍ ਪ੍ਰਹਾਰਤ ਸੂਰਨ ਮੈ ਕਰ ਹਾਥਨ ਕੋ ਅਰਥਾਵ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲਿ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜੈ ਕਰ ਵਾਰ ਕਟਾਰਨ ਤਾਲ ਬਜਾਵੈ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਉਚਾਰ ਕਹੈਂ ਮੁਖ ਯੌਂ ਕਰਿ ਨਿਰਤ ਔ ਗਾਨ ਸੁਨਾਵੈ॥ ੧੩੮੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਅਲਾਪ ਉਚਾਰਤ ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਅਪਾਰਾ ॥ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਸਿਰ ਅੱਤ੍ ਤਰਾਕ ਲਗੈ ਤਹਿ ਤਾਲਨ ਕੋ ਠਨਕਾਰਾ ॥ ਜੂਝਿ ਗਿਰੇ ਧਰ ਰੀਝ ਕੈ ਦੈਤ ਹੈ ਪ੍ਰਾਨ ਨਦਾਨ ਵਡੋ ਰਿਝਵਾਰਾ ॥ ਨਿਰਤ ਕਰੈਂ ਨਟ ਕੋਪ ਲਰੇ ਭਟ ਜੁੱਧ ਕੀ ਠੌਰ ਕਿ ਨਿਰਤ ਅਖਾਰਾ ॥ ੧੩੮੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਨ ਭੂਮਿ ਭਈ ਰੰਗਿ ਭੂਮਿ ਮਨੋ ਧੁਨਿ ਦੁੰਦਭ ਬਾਜੇ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਹੀਯੋ ॥ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਪਰ ਅੱਤ੍ ਲਗੇ ਤਤਕਾਰ ਤਰਾਕਨ ਤਾਰ ਲੀਯੋ ॥ ਅਸ ਲਾਗਤ ਝੂਮ ਗਿਰੇ ਮਰ ਕੇ ਭਟ ਪ੍ਰਾਨਨ ਮਾਨਹੁ ਦਾਨ ਦੀਯੋ ॥ ਬਰਿ ਨਿਰਤ ਕਰੈ ਕਿ ਲਰੈ ਨਟ ਜਿਉ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਸੁ ਰਾਗ ਕੀਯੋ॥ ੧੩੮੯ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਤੋ ਜੁੱਧ ਹਰਿ ਹੇਰਿ ਕੈ ਸਬਹਨਿ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਕੋ ਭਟ ਲਾਇਕ ਸੈਨ ਮੈ ਲਰੈ ਜੁ ਯਾ ਸੰਗ ਜਾਇ ॥ ੧੩੯੦ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਘਨ ਸਿੰਘ ਘਾਤ ਸਿੰਘ ਦੋਊ ਜੋਧੇ ॥ ਜਾਤ ਨ ਕਿਸੀ ਸੁ ਭਟ ਤੇ ਸੋਧੇ ॥ ਘਨ ਸੁਰ ਸਿੰਘ ਘਮੰਡ ਸਿੰਘ ਧਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਚਾਰੋ ਕਾਲ ਪਠਾਏ ॥ ੧੩੯੧ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਤਕ ਚਹੁੰ ਅਨ ਸਰ ਮਾਰੇ ॥ ਚਾਰੋ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਕਰ ਡਾਰੇ ॥ ਸਿਯੰਦਨ ਅੱਸ੍ ਸੂਤ ਸਬ ਘਾਏ ॥ ਸੈਨ ਸਹਿਤ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥ ੧੩੯੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਪਲ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਚਤਰ ਸਿੰਘ ਚੰਚਲ ਸ੍ਰੀ ਬਲਵਾਨ ॥ ਚਿਤਰ ਸਿੰਘ ਔ ਚੌਪ ਸਿੰਘ ਮਹਾਂ ਰਥੀ ਸੁਰ ਗਿਆਨ ॥ ੧੩੯੩ ॥ ਛਤ੍ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਸੱਤ੍ ਸਿੰਘ ਬਲਵੰਡ ॥ ਸਿੰਘ ਚਮੂੰ ਪਤਿ ਅਤਿ ਬਲੀ ਭੁਜ ਬਲਿ ਤਾਹਿ ਅਖੰਡ ॥ ੧੩੯੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਪ ਦਸੋ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਰਿਸਿ ਕੈ ਕਵਿ ਸਿਯਾਮ ਕਹੈ ਖੜਗੇਸ ਕੈ ਊਪਰ ਧਾਏ ॥ ਆਨਤ ਹੀ ਬਲਿ ਕੈ ਧਨਲੈ ਸੁਨਿ ਖੰਗਨ ਤੈ ਬਹੁ ਬਾਨ ਚਲਾਏ॥ਬਾਜ ਹਨੇ ਸਤਿ ਦੇ ਅਰੁ ਗੈਸਤਿ ਤ੍ਰੈ ਸਤ ਬੀਰ ਮਹਾਂ ਤਬ ਘਾਏ ॥ ਬੀਸ ਰਥੀ ਔ ਮਹਾਂ ਰਥੀ ਤੀਸ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥ ੧੩੯੫ ॥ ਪੁਨ ਧਾਇ ਹਨੇ ਸਤਿਗੇਹੰ ਦ੍ਵੈ ਸਤ ਔਤੁ ਪਦਾਂਤ ਹਨੇਰਨ ਮੈ ॥ ਸੁ ਮਹਾਂ ਰਥੀ ਔਰ ਪਚਾਸ ਹਨੇ ਕਵਿ ਸਿਯਾਮ ਕਹੈ ਸੁਤ ਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ॥ ਦਸ ਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਬਹੁ ਸੈਨ ਭਜੀ ਲਖ ਸਿਉ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਹਰ ਕੋ ਬਨ ਮੈ ॥ ਤਿਹ ਸੰਘਰ ਮੋ ਖੜਗੇਸ ਬਲੀ ਰੁਪ ਠਾਂਢੋ ਰਹਿਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ॥ ੧੩੯੬ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਦਸੋ ਭੂਪ ਰਨ ਪਾਰਿਯੋ ਸੈਨ ਕੋ ਬਿਪੱਤ ਡਾਰਿਯੋ ਬੀਰ ਪ੍ਰਨ ਧਾਰਿਯੋ ਨ ਡਰੱਤ ਕਾਹੂ ਆਨ ਸੋ ॥ ਇਈ ਦਸ ਭੂਪਤਿ ਰਿਸਾਇ ਸਮੁਹਾਇ ਗਏ ਉਤ ਆਇ ਸੋਂਹੇ ਭਯੋ ਮਹਾ ਸੂਰ ਮਾਨਸੋ ॥ ਕਹੈ ਕਵ ਸਿਯਾਮ ਅਤਿ ਕ੍ਰੂਧ ਹ੍ਵੈ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਤਾਨ ਕੇ ਕਮਾਨ ਕੋ ਲਗਾਈ ਜਿਹ ਕਾਨਸੋ ॥ ਗਜਰਾਜ ਭੱਰੇ ਅਰੁ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਰਾਰੇ ਭੂਪ ਦਸੋ ਮਾਰ ਡਾਰੇ ਤਿਨ ਦਸ ਦਸਬਾਨ ਸੋ ॥ ੧੩੯੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਾਂਚ ਬੀਰ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਗਏ ਸੁ ਅਰਿ ਪਰ ਦੌਰ ॥ ਛਕਤ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਛਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਛੋਹ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਗੌਰ ॥ ੧੩੯੮ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਛਲਿ ਬਲਿ ਸਿੰਘ ਜਿਹ ਨਾਮ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬਲਬੀਰ ਕੋ ॥ ਲਏ ਖੜਗ ਕਰ ਚਾਮ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਪਰ ਸੋ ਚਲਿਯੋ ॥ ੧੩੯੯ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਜੀ ਪਾਂਚ ਬੀਰ ਮਿਲ ਧਾਏ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕੇ ਊਪਰ ਆਏ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਤਬ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਸਬ ਹੀ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਕਰ ਡਾਰੇ ॥ ੧੪੦੦ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਜੋਧੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੇ ਅਤਿ ਬਲਵੰਡ ਅਖੰਡ ॥ ਜੀਤ ਲਯੋ ਹੈ ਜਗਤ ਜਿਨ ਬਲ ਕਰਿ ਭੁਜਾ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ੧੪੦੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਲਮ ਸਿੰਘ ਮਹਾਂ ਮਤਿ ਸਿੰਘ ਜਗਾਜਤ ਸਿੰਘ ਲਏ ਅਸਿ ਧਾਯੋ ॥ ਸਿੰਘ ਧਨੇਸ ਕ੍ਰਿਪਾਵਤ ਸਿੰਘ ਸੁ ਜੋਬਨ ਸਿੰਘ ਮਹਾ ਬਰ ਧਾਯੋ ॥ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਚਲਯੋ ਜਗ ਸਿੰਘ ਸਦਾ ਸਿੰਘ ਲੈ ਜਸ ਸਿੰਘ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਬੀਰਮ ਸਿੰਘ ਲਏ ਸਕਤੀ ਕਰ ਮੈ ਖੜਗੇਸ ਸੋ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ੧੪੦੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜਿਹ ਨਾਮ ਭਟ ਸੋਊ ਭਯੋ ਤਿਨ ਸੰਗਿ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰ ਕਰਿ ਮੈ ਲੀਏ ਸਜਿਯੋ ਕਵਚ ਨਿਖੰਗਿ ॥ ੧੪੦੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਖੜਗੇਸ ਬਲੀ ਕਹੁ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਭੂਪਨ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਰਿਯੋ ਹੈ ॥ ਠਾਢੋ ਰਹਿਯੋ ਦ੍ਰਿੜ ਭੂਪਰਿ ਮੇਰ ਸੋ ਆਹਵ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕ ਡਰਿਯੋ ਹੈ॥ਕੋਪ ਸੋ ਓਪ ਬਢੀ ਤਿਹ ਆਨਨ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਵਿ ਭਾਉ ਧਰਿਯੋ ਹੈ ॥ ਰੋਸ ਕੀ ਆਗ ਪ੍ਰਚੰਡ ਭਈ ਸਰ ਪੁੰਜ ਛੁਟੇ ਮਨੋ ਘੀਉ ਪਰਿਯੋ ਹੈ ॥ ੧੪੦੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋਦਲ ਹੋ ਹਰਿ ਬੀਰਨ ਕੇ ਸੰਗ ਸੋ ਤੋ ਕਛੂ ਅਰਿ ਮਾਰਿ ਲਯੋ ਹੈ॥ ਫੇਰ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਰੁਪ ਕੈ ਅਸਿ ਲੈ ਜੀਯ ਮੈ ਪੁਨ ਕੋਪ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਰ ਬਿਦਾਰੁ ਦਯੋ ਘਟ ਗਯੋ ਦਲਿ ਸੋ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਭਾਉ ਨਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸੂਰ ਪ੍ਰਲੈ ਯੋ ਚਢਿਯੋ ਜਲ ਸਾਗਰ ਕੋ ਸਭ ਸੂਕ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ੧੪੦੫ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਤਿਨ ਕੀ ਭੁਜ ਕਾਟਿ ਦਈ ਫਿਰ ਕੇਤਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਦਏ ॥ ਰਥ ਬਾਜ ਨ ਸੂਤ ਸਮੇਤ ਸਬੈ ਕਵਿ ਸਿਯਾਮ ਕਹੈ ਰਨ ਬੀਚ ਛਏ ॥ ਜਿਨ ਕੀ ਸੁਖ ਕੇ ਸੰਗ ਆਯੁਕਤੀ ਤਿਨ ਕੀ ਲੁਥ ਜੰਬੁਕ ਗੀਧ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਖਏ ॥ ਜਿਨ ਸੱਤ੍ਰ ਘਨੇ ਰਨ ਮਾਝ ਹਨੇ ਸੋਊ ਸੰਘਰ ਮੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਭਏ ॥ ੧੪੦੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭੂਪਨ ਕੋ ਹਨਿ ਕੈ ਕਵਿ ਸਿਯਾਮ ਕਹੈ ਰਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਛਾਂਜਿਯੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਦੂਰ ਘਨੋ ਤਮ ਕੈ ਦਿਨ ਅਧਿਕ ਮੈ ਦਿਵ ਰਾਜ ਬਿਰਾਜਿਯੋ ॥ ਗਾਜਤ ਹੈ ਖੜਗੇਸ ਬਲੀ ਧੁਨਿ ਜਾ ਸੁਨ ਕੈ ਘਨ ਸਾਵਨ ਲਾਜਿਯੋ ॥ ਕਾਲ ਪ੍ਰਲੈ ਜਿਉਂ ਕਰਾਰਨ ਤੇ ਬਢ ਮਾਨਹੁ ਨਾਰਧ ਕੋਪ ਕੈ ਗਾਜਿਯੋ ॥ ੧੪੦੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਔਰ ਭਿਤੀ ਜਦੁਬੀਰ ਚਮੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਇਉਂ ਪੁਰਖੱਤਿ ਦਿਖਾਇ ਭਜਾਈ ॥ ਔਰ ਜਿਤੇ ਭਟ ਆਇ ਭਿਰੇ ਤਿਨ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੀ ਸਭ ਆਸ ਚੁਕਾਈ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਅਸਿ ਸਿਯਾਮ ਭਨੇ ਜਿਨ ਧਾਇ ਕੈ ਆਇ ਕੇ ਕੀਨੀ ਲਰਾਈ ॥ ਅੰਤ ਕੇ ਅੰਤ ਕੈ ਧਾਮ ਗਏ ਤਿਨ ਨਾਹਕ ਆਪਨੀ ਦੇਹ ਗਵਾਈ ॥ ੧੪੦੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਹੁਰੋ ਰਨ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਦਸ ਸੈ ਗਜ ਔਤ ਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਹਨਿਡਾਰੀ॥ ਦੁਇ ਸਤਿ ਸਿਯੰਦਨ ਕਾਟ ਦਏ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਬਲਕੇ ਅਸਿਧਾਰੀ ॥ ਬੀਸ ਹਜਾਰ ਪਦਾਂਤ ਹਨੇ ਦ੍ਰਮ ਸੇ ਗਿਰ ਹੈਂ ਰਨ ਭੂਮਿ ਸੰਘਾਰੀ ॥ ਮਾਨੋ ਹਨੂ ਸਿਰ ਰਾਵਨ ਬਾਗ ਕੀ ਮੂਲ ਹੁੰਤੇ ਜਰ ਮੇਖ ਉਖਾਰੀ ॥ ੧੪੦੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਛਸ ਅੱਭ੍ਰ ਹੁਤੋ ਹਰਿ ਕੀ ਦਿਸ ਸੋ ਬਲ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰ ਧਾਯੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਸਬੈ ਅਪਨੇ ਚਪਲਾ ਸਮ ਲੈ ਅਸਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਗਾਜਤ ਹੀ ਬਰਖਿਯੋ ਬਰਖਾ ਸਰ ਸਿਯਾਮ ਕਵੀਸਰ ਯੋਂ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਗੋਪਨਿ ਕੇ ਗਨ ਪੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕੀਏ ਮਘਵਾ ਚਢ ਆਯੋ ॥ ੧੪੧੦ ॥ ਦੇਤ ਚਮੂੰ ਘਨ ਜਿਉ ਉਮਡੀ ਮਨ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਨ੍ਰਿਪ ਹੂੰ ਡਰ ਕੀਨੋ ॥ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਘਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਧਨ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਭਲੇ ਕਰ ਲੀਨੋ ॥ ਖੈਂਚ ਕੈ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਮਾਨ ਸੁ ਛੇਦ ਹ੍ਰਿਦਾ ਸਰਸੋਂ ਅਰ ਦੀਨੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਬਾਂਬੀ ਮੈ ਸਾਪ ਧਸਿਯੋ ਕਵਿ ਨੇ ਜਸੁ ਤਾਂ ਛਬਿ ਕੋਇ ਮਚੀਨੋ ॥ ੧੪੧੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਨਨ ਸੰਗ ਸੁ ਮਾਰਕੈ ਸੱਤ੍ਰੁਨ ਰਾਮ ਭਨੇ ਅਸਿ ਸੋ ਪੁਨ ਮਾਰਿਯੋ ॥ ਸੈਂਨ ਸਮੂਹ ਪਰਿਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਧਰ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਕਰ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰਿਯੋ ॥ ਤਾਂ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਲਖਿਕੈ ਕਵਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥ ਖਰਗ ਲਗਿਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਨਹੀ ਮਾਨਹੁ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਜਮ ਦੰਡ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥ ੧੪੧੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਛਸ ਮਾਰ ਲਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਰਾਛਸ ਕੋ ਰਿਸਕੈ ਦਲੁ ਧਾਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਕਵਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਬਿਬਧਾਯੁਧ ਲੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਦੈਂਤ ਘਨੇ ਤਹ ਘਾਇਲ ਹ੍ਵੈ ਬਹੁ ਘਾਇਨ ਸੋ ਖੜਗੇਸਹਿ ਘਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸਹਿਕੈ ਅਸਿ ਕੋ ਗਹਿਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਜੁਧ ਕੀਯੋ ਨਹੀ ਘਾਉ ਜਤਾਯੋ ॥ ੧੪੧੩ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਸਬ ਰਾਛਸਿ ਯਾ ਮਰਹੈ ਤਿਨ ਕੈ ਮਨ ਕੋਪ ਬਢਯੋ ॥ ਗਹਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਤਿਨ ਮਿਆਨ ਹੂੰ ਤੇ ਕਰਵਾਰੁ ਕਢਯੋ ॥ ਸਭ ਦਾਨਵ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੀਯੋ ਰਿਸ ਪਾਵਕ ਮੈ ਤਿਨ ਅੰਗ ਡਢਿਯੋ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪ੍ਰਹਾਰਤ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਤਨ ਕੰਚਨ ਮਾਨੋ ਸੁਨਾਰ ਗਢਿਯੋ ॥ ੧੪੧੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਿਨਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੰਗ ਜੁਧ ਕੀਯੋ ਸੁ ਸਬੈ ਇਨਹੂੰ ਹਤਕੈ ਤਬ ਦੀਨੇ ॥ ਔਰ ਜਿਤੇ ਅਰਿ ਜੀਤ ਬਚੇ ਤਿਨ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਲੀਨੇ ॥ ਤੌ ਇਨ ਭੂਪ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਕੀਏ ਸੱਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਤਨ ਮੁੰਡਨ ਹੀਨੇ ॥ ਜੋ ਨ ਡਰੇ ਸੁ ਲਰੇ ਪੁਨ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਧਾਇ ਨਿਦਾਨ ਵਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਖੰਡਨ ਕੀਨੇ ॥ ੧੪੧੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰ ਬਡੋ ਇਕ ਦੰਤ ਹੁਤੋ ਤਿਨ ਕੋਪ ਕੀਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਭੂਪ ਕੋ ਬਾਨ ਹਨੇ ਸਬ ਫੋਕਨ ਲੌ ਗਡਗੋ ਤਨ ਮੈ ॥ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਸਾਂਗ ਹਨੀ ਰਿਪ ਕੋ ਧਸਗੀ ਉਰ ਜਿਉਂ ਚਪਲਾ ਘਨ ਮੈ ॥ ਸੁ ਮਨੋ ਉਰਗੇਸ ਖਗੇਸ ਕੇ ਤ੍ਰਾਸ ਤੇ ਧਾਇਕੈ ਜਾਇ ਦੁਰਿਯੋ ਬਨ ਮੈ ॥ ੧੪੧੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲਾਗਤ ਸਾਂਗ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਤਿਹ ਔਰ ਹੁਤੇ ਤਿਹ ਕੋ ਅਸਿ ਝਾਰਿਯੋ ॥ ਕੋਪ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਖੜਗੇਸ ਕਹੈ ਕਵਿਰਾਮ ਮਹਾ ਬਲ ਧਾਰਿਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪਰਿਯੋ ਮਘਵਾ ਮਨੋ ਬੱਜ੍ਰ ਭਏ ਨਗੁ ਮਾਰਿਯੋ ॥ ੧੪੧੭ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਕੇਤੇ ਰਾਛਸਨ ਹੂੰਕੀ ਭੁਜਨ ਕੋ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਕੇਤੇ ਸਿਰ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੇ ਖੰਡਨ ਕਰਤ ਹੈ ॥ ਕੇਤੇ ਭਾਜ ਗਏ ਅਰ ਕੇਤੇ ਮਾਰ ਲਏ ਬੀਰ ਰਨ ਹੂੰਕੀ ਭੂਮਿਹੂੰ ਤੇ ਪੈਗੁ ਨ ਟਰਤ ਹੈ ॥ ਸੈਥੀ ਜਮਦਾਰ ਲੈ ਸਰਾਸਨ ਗਦਾ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਦੁੱਜਨ ਕੀ ਸੈਨਾ ਬੀਚ ਐਸੇ ਬਿਚਰਤ ਹੈ ॥ ਆਗੇ ਹ੍ਵੈ ਲਰੱਤ ਪਗ ਪਾਛੈ ਨ ਕਰਤ ਡਗ ਕਬੂੰ ਦੇਖੀਅੱਤਿ ਕਬੂੰ ਦੇਖਿਯੋ ਨ ਪਰਤ ਹੈ ॥ ੧੪੧੮ ॥ ਕਵਿਯੋਵਾਚ ॥ ਅੜਿਲ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਹੁ ਰਾਛਸ ਮਾਰੇ ਕੋਪ ਹ੍ਵੈ ॥ ਰਹੇ ਮਨੋ ਮਤਿਵਾਰੇ ਰਨ ਕੀ ਭੂਮਿ ਸ੍ਵੈ ॥ ਜੀਤ ਬਚੇ ਤੇ ਭਾਜੇ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਇਕੈ ॥ ਹੋ ਜਦੁਪਤਿ ਤੀਰ ਪੁਕਾਰੇ ਸਬ ਹੀ ਆਇਕੈ ॥ ੧੪੧੯ ॥ ਕਾਨਵਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਬ੍ਰਿਜਪਤਿ ਸਭ ਸੈਨ ਕੋ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਕੌ ਲਾਇਕ ਭਟ ਕਟਕ ਮੈ ਲਰੈ ਜੁਧ ਸੰਗ ਧਾਇ ॥ ੧੪੨੦ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਕੇ ਬੀਤ ਦ੍ਵੈ ਨਿਕਸੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਹ੍ਵੈ ॥ ਮਹਾਂ ਰਥੀ ਰਨਧੀਰ ਇੰਦ੍ਰ ਤੁਲ ਬਿੱਕ੍ਰਮ ਜਿਨੈ ॥ ੧੪੨੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਿੰਘ ਝੜਾਝੜ ਝੂਝਨ ਸਿੰਘ ਗਏ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹੇ ਲੈ ਸੁ ਘਨੋ ਦਲੁ ॥ ਘੋਰਨ ਕੀ ਘੁਰਬਾਰ ਬਜੈ ਭੂਅ ਕੰਪ ਉਠੀ ਅਰੁ ਸਾਂਤਿ ਰਿਸਾਤਲੁ ॥ ਯੋਂ ਖੜਗੇਸ ਰਹਿਯੋ ਥਿਰ ਹ੍ਵੈ ਜਿਮ ਪੌਨ ਲਗੇ ਨ ਹਲੈ ਕਨਕਾਚਲੁ ॥ ਤਾ ਪੈ ਬਸਾਵਤ ਹੈ ਨ ਕਛੂ ਸਬ ਹੀ ਜਦੁਬੀਰਨ ਕੋ ਘਟ ਗਜੇ ਬਲੁ ॥ ੧੪੨੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕੀਯੋ ਧਨ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਜੁਗ ਭੂਪਨ ਕੀ ਬਹੁ ਸੈਨ ਹਨੀ ਹੈ ॥ ਬਾਜ ਘਨੇ ਰਥ ਪੱਤਿ ਕਹੀ ਅਨੀ ਜੋ ਬਿਧ ਤੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਗਨੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਮਨਿ ਮੈ ਲਖਿਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਭਨੀ ਹੈ ॥ ਜੁੱਧ ਕੀ ਠੌਰ ਨ ਹੋਇ ਮਨੋ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਖੇਲ ਕੋ ਠੌਰ ਬਨੀ ਹੈ ॥ ੧੪੨੩ ॥ ਲੈ ਧਨ ਬਾਨ ਧਸਿਯੋ ਰਨ ਮੈ ਮਨ ਮੈ ਤਿਹ ਕੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਿਓ ॥ ਜੁ ਹੁਤੋ ਦਲੁ ਬੈਰਨ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਰਿਸ ਤੇਜ ਕੈ ਸੰਗ ਪ੍ਰਤੱਛ ਡਢਿਯੋ ॥ ਅਰਿ ਸੈਨ ਕੋ ਨਾਸ ਕੀਓ ਛਿਨ ਮੈ ਜਸੁ ਤਾਂ ਛਬਿ ਕੋ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਪਢਿਯੋ ॥ ਤਮ ਜਿਉਂ ਡਰਕੈ ਅਰਿ ਭਾਜ ਗਏ ਇਹ ਸ੍ਵਾਰ ਨਹੀ ਮਨੋ ਸ੍ਵਾਰ ਚਢਿਯੋ ॥ ੧੪੨੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਝੜਾਝੜ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਅਸ ਤੀਛਨ ਲੈ ਕਰ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥ ਭੂਪ ਛਨਾਇ ਲੀਯੋ ਕਰਿ ਤੇ ਬਰ ਕੈ ਅਰਿ ਕੈ ਤਨ ਊਪਰ ਝਾਰਿਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਹੀ ਕਟ ਮੁੰਡ ਗਿਰਿਯੋ ਧਰ ਤਾਂ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਭਾਉ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਈਸ੍ਵਰ ਕੋਪ ਭਯੋ ਸਿਰ ਪੂਤ ਕੋ ਕਾਟ ਜੁਦਾ ਕਰ ਡਾਰਿਯੋ ॥ ੧੪੨੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰ ਹਨਿਯੋ ਜਬ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਦੂਸਰ ਕੇ ਮਨ ਕੋਪ ਛਯੋ ॥ ਸੁਧਵਾਇਕੈ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਯੰਦਨ ਤਾਹੀ ਕੀ ਓਰ ਗਯੋ ਅਸ ਤੀਛਨ ਪਾਨ ਲਯੋ ॥ ਤਬ ਭੂਪ ਸਰਾਸਨ ਬਾਨ ਲਯੋ ਅਰਿ ਕੋ ਅਸਿ ਮੂਠ ਤੇ ਕਾਟ ਦਯੋ ॥ ਮਨੋ ਜੀਹ ਨਿਕਾਰਕੈ ਧਾਯੋ ਹੁਤੋ ਜਮ ਜੀਭ ਕਟੀ ਬਿਨ ਆਸ੍ ਭਯੋ ॥ ੧੪੨੬ ॥ ਕਬਿਯੋਵਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਕਰਿ ਕੋ ਅਸਿ ਕਾਟ ਦਯੋ ਭਟ ਜੇਊ ਭਜੇ ਹੁਤੇ ਤੇ ਸਭ ਧਾਏ ॥ ਆਉਧ ਲੈ ਅਪਨੋ ਅਪਨੋ ਕਰ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥ ਬੀਰ ਬਨੈਤ ਬਨੇ ਸਿਗਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ਗੁਨ ਸਜਾਮ ਕਵੀਸਰ ਗਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਭੂਪ ਸੁਅੰਬਰ ਜੁੱਧ ਰਚਿਯੋ ਭਟਿ ਏਨ ਵਡੇ ਨ੍ਰਿਪ ਆਏ ॥ ੧੪੨੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਭਿਰੇ ਅਰਿ ਬਾਨਨ ਸੋ ਸੋਈ ਮਾਰ ਲਏ ਹੈਂ ॥ ਕੇਤਕ ਜੋਰਿ ਭਿਰੇ ਹਠਿਕੈ ਤਿਤਨੇ ਰਨ ਕੋ ਲਖਿ ਭਾਜ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਕੇਤਕ ਹੋਇ ਇਕੱਤ੍ ਰਹੇ ਜਸ ਤਾਂ ਛਬਿ ਕੋ ਕਵਿ ਚੋਨ ਲਏ ਹੈਂ ॥ ਮਾਨਹੁ ਆਗ ਲਗੀ ਬਨ ਮੈ ਮਦਮੱਤ ਕਰੀ ਇਕ ਠੌਰ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ੧੪੨੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰ ਘਨੇ ਰਨ ਮਾਂਝ ਹਨੇ ਮਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਚੰਚਕ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਹੈ ॥ ਬਾਜ ਕਰੀ ਰਥ ਕਾਟਿ ਦਏ ਜਬਹੀ ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰ ਧਰਿਯੋ ਹੈ ॥ ਪੇਖਕੈ ਸੱਤ੍ ਇਕੱਤ੍ਰਨ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਨ ਕੋ ਤਿਨ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿਯੋ ਹੈ ॥ ਕੇਹਰਿ ਕੋ ਬਧ ਜਿਉ ਚਿਤਵੈ ਮ੍ਰਿਗ ਸੋ ਤੋ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਬਹੁੰ ਨ ਡਰਿਯੋ ਹੈ ॥ ੧੪੨੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਪ ਬਲੀ ਬਹੁਰੋ ਰਿਸਕੈ ਜਬ ਹਾਥਨ ਮੈ ਹਥਿਆਰ ਗਹੇ ਹੈਂ ॥ ਸ਼ੂਰ ਹਨੇ ਬਲਵੰਡ ਘਨੇ ਕਵਿਰਾਮ ਭਨੈ ਚਿਤ ਮੈ ਜੁ ਚਹੇ ਹੈਂ ॥ ਸੀਸ ਪਰੇ ਕਟਿ ਬੀਰਨ ਕੇ ਧਰਨੀ ਖੜਗੇਸ ਸੁ ਸੀਸ ਛਹੇ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸੋਂਨ ਸਰੋਵਰ ਮੈ ਸਿਰ ਸੱਤ੍ਰੁਨ ਕੰਜ ਸੇ ਮੁੰਦ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ੧੪੩੦ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਕ ਝੁਝ ਸਿੰਘ ਕੋ ਖੜਗ ਸੀ ਖੜਗ ਲੀਯੋ ਕਰ ਕੋਪ ॥ ਹਨਿਯੋ ਤਬੈ ਸਿਰ ਸੱਤ੍ ਕੋ ਜਨ ਦੀਨੀ ਅਸ ਓਪ ॥ ੧੪੩੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੁਨ ਸਿੰਘ ਜੁਝਾਰ ਮਹਾਂ ਰਨ ਮੈ ਲਰਕੈ ਮਰਕੈ ਸੁਰਲੋਕ ਬਿਹਾਰਿਯੋ ॥ ਸੈਨ ਜਿਤੇ ਤਿਹ ਸੰਗ ਹੁਤੇ ਤਬਹੀ ਅਸਿ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰ ਬਿਦਾਰਿਯੋ ॥ ਜੇਤੇ ਰਹੇ ਸੁ ਭਜੇ ਰਨ ਤੇ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹੀ ਲਾਜ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਦੰਡ ਲੀਏ ਕਰ ਮੈ ਜਮ ਕੇ ਸਮ ਭੂਪ ਮਹਾਂ ਅਸਿ ਧਾਰਿਯੋ ॥ ੧੪੩੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੜਗਸਿੰਘ ਸਰ ਧਨ ਗਹਿਯੋ ਕਿਨਹੂੰ ਰਹਿਯੋ ਨ ਧੀਰ ॥ ਚਲੇ ਤਜਾਗਕੈ ਰਨ ਰਥੀ ਮਹਾਂ ਰਥੀ ਬਲਿਬੀਰ ॥ ੧੪੩੩ ॥ ਜਬ ਭਾਜੀ ਜਾਦਵ ਚਮੂੰ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਿਲੋਕੀ ਨੈਨ ॥ ਸਾਂਤਕ ਸੋ ਹਰਿ ਯੋਂ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮ ਧਾਵਹੁ ਲੈ ਸੈਨ ॥ ੧੪੩੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਾਂਤਕ ਔ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਉਧਵ ਸ੍ਰੀ ਮੁਸਲੀ ਕਰ ਮੈ ਹਲੁ ਲੈ ॥ ਬਸਦੇਵ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਤਿਹ ਆਗੇ ਕੀਯੋ ਬਲ ਕੋ ਦਲੁ ਦੈ ॥ ਸਬਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਉਪਰਿ ਬਾਨਨ ਬ੍ਰਿਸਟ ਕਰੀ ਮਨ ਮੈ ਤਕਕੈ ਖਲੁ ਛੈ ॥ ਸੁਰਰਾਜ ਪਠੈ ਗਿਰ ਗੋਧਨ ਪੈ ਰਿਸ ਮੇਘ ਮਨੋ ਬਰਖੈ ਬਲੁਕੈ ॥ ੧੪੩੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਰ ਜਾਲ ਕਰਾਲ ਸਬੈ ਸਹਿਕੈ ਗਹਿਕੈ ਬਹੁਰੋ ਧਨ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਬਾਜ ਕਰੇ ਸਬਹੂੰਨ ਕੇ ਘਾਇਲ ਸ੍ਰੂਤ ਸਬੈ ਤਿਨਕੇ ਰਨ ਘਾਏ ॥ ਪੈਦਲ ਕੇ ਦਲ ਮਾਂਝ ਪਰਿਯੋ ਤੇਈ ਬਾਨਨ ਸੋ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥ ਸਯੰਦਨ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਬਹੁਰੋ ਸਬ ਹੈ ਬਿਰਥੀ ਜਦੁਬੰਸ ਪਰਾਏ ॥ ੧੪੩੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਭ੍ਰਾਜਤ ਹੋ ਰਨ ਤੇ ਬਲ ਜੁੱਧ ਸਮੇ ਪੁਨ ਐਸੋ ਨ ਪੈਹੈ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਾਂਤਕ ਸੋ ਖੜਗੇਸ ਕਹਿਯੋ ਅਬ ਭਾਂਜ ਹੁਤੋ ਕਛੁ ਲਾਜ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ਜੌ ਕਹੂੰ ਔਰ ਸਮਾਜ ਮੈ ਜਾਇ ਹੋ ਸੋ ਕਹਿ ਕਾਇਰ ਰਾਜ ਵਹੈ ਹੈ ॥ ਤਾਤੇ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ਆਨ ਭਿਰੋ ਕਿਨ ਭਾਜ ਕੈ ਕਾ ਮੁਖ ਲੈ ਘਰ ਜੈ ਹੈ ॥ ੧੪੩੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨ ਸੂਰਨ ਕੋਊ ਫਿਰਿ ਰੋ ਰਿਸ ਕੈ ਅਰਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਛੈ ਧਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾਦਵ ਭਾਜਤ ਜੱਸੇ ਅਜਾ ਖੜਗੇਸ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਧਾਇ ਮਿਲਿਯੋ ਮੁਸਲੀ ਧਰ ਕੋ ਤਿਨ ਕੰਠ ਬਿਖੈ ਧਨ ਡਾਰ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਤੌ ਹਸਿਕੈ ਅਪਨੇ ਬਸ ਕੈ ਬਲਦੇਵਹਿ ਕੋ ਤਬ ਛਾਡ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ੧੪੩੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਸਬ ਹੀ ਭਟ ਭਾਜ ਕੈ ਗਏ ਸਰਨਿ ਬ੍ਰਿਜਰਾਇ ॥ ਤਬ ਜਦੁਪਤਿ ਸਬ ਜਾਦਵਨ ਕੀਨੋ ਏਕ ਉਪਾਇ ॥ ੧੪੩੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਘੇਰਹਿੰ ਯਾਹਿ ਸਬੈ ਮਿਲ ਕੈ ਤਬ ਐਸੇ ਬਿਚਾਰ ਸਬੈ ਭਟ ਧਾਏ ॥ ਆਗੇ ਕੀਯੋ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਕੋ ਸਬ ਪਾਛੇ ਭਏ ਮਨ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲੌ ਤਾਨ ਕਮਾਨਨ ਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪਾਵਸ ਕੀ ਰਿਤ ਮੈ ਘਨ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉ ਸਰਤਿਉ ਬਰਖਾਏ ॥ ੧੪੪੦ ॥ ਕਾਟ ਕੈ ਬਾਂਨ ਸਬੈ ਤਿਨ ਕੇ ਅਪਨੇ ਸਰ ਸੌਂ ਹਰਿ ਕੇ ਤਨ ਲਾਏ ॥ ਘਾਇਨ ਤੇ ਬਹੁ ਸੋਂਨ ਬਹਿਯੋ ਤਬ ਸੌ ਪਤਿ ਕੇ ਪਗ ਨਾ ਠਹਿਰਾਏ ॥ ਔਰ ਜਿਤੇ ਬਰਿ ਬੀਰ ਹੁਤੇ ਰਨ ਦੇਖ ਕੈ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਬਿਸਮਾਏ ॥ ਧੀਰ ਨ ਕਾਹੂੰ ਸਰੀਰ ਰਹਿਯੋ ਜਦੁ ਬੀਰ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਪਰਾਏ ॥ ੧੪੪੧ ॥ ਸੌ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਭਾਜਤ ਹੀ ਛੁਟ ਧੀਰ ਗਯੋ ਬਰਿ ਬੀਰਨ ਕੋ ॥ ਅਤਿ ਬਿਯਾਕੁਲ ਬੁਧਿ ਨਿਰਾਕੁਲ ਹ੍ਵੈ ਲਖ ਲਾਗੇ ਹੈਂ ਘਾਇ ਸਰੀਰਨ ਕੋ ॥ ਸੁਧਵਾਹਿ ਕੈ ਸਿਯੰਦਨ ਭਾਜ ਚਲੇ ਡਰ ਮਾਨ ਘਨੇ ਅਰਿ ਤੀਰਨ ਕੋ ॥ ਮਨ ਆਪਨ ਕੋ ਸਮਝਾਵਤ ਸਯਾਮ ਤੈਂ ਕੀਨੋ ਹੈ ਕਾਮ ਅਹੀਰਨ ਕੋ ॥ ੧੪੪੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਜ ਮਨ ਕੋ ਸਮਝਾਇ ਕੈ ਬਹੁਰ ਫਿਰੇ ਘਨ ਸਯਾਮ ॥ ਜਾਦਵ ਸੈਨਾ ਸੰਗ ਲੈ ਪੁਨ ਆਏ ਰਨ ਧਾਮ ॥ ੧੪੪੩ ॥ ਕਾਨਜੁਵਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕੋ ਹਰਿ ਕਹਿਯੋ ਅਬ ਤੂੰ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰ ॥ ਜਾਮ ਦਿਵਸ ਕੇ ਰਹਤ ਹੀ ਡਾਰੌਂ ਤੋਹਿ ਸੰਘਾਰ ॥ ੧੪੪੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਬੈਨ ਕਹੈ ਖੜਗੇਸ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਧਨ ਬਾਨਨ ਲੈ ਕੈ ॥ ਚਾਮ ਕੇ ਦਾਮ ਚਲਾਇ ਲਏ ਤੁਮ ਹੂੰ ਰਨ ਮੈ ਮਨ ਕੋ ਨਿਰ ਭੈ ਕੈ ॥ ਮੱਤ ਕਰੀ ਗਰਬੈ ਤਬ ਲੌ ਜਬ ਲੌ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਗਹਿਯੋ ਨਹਿ ਸੈ ਕੈ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨਨ ਸੋ ਧਨ ਖੋਵਤ ਜਾਹੁ ਭਲੇ ਹਥਿਯਾਰਨ ਦੈਕੈ ॥ ੧੪੪੫ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨ ਕੈ ਹਰਿ ਕੀ ਬਤੀਯਾਂ ਤਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਸੋਰ ਕਰੈ ਰਨ ਮੈ ਬਨ ਮੈ ਜਨ ਕਾਹੂੰ ਨੇ ਲੂਟ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਬੋਲਤ ਹੋ ਹਠਿ ਕੇ ਸਠਿ ਜਿਉ ਹਮ ਤੇ ਕਈ ਬਾਰ ਨ ਭਾਂਜ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਨਾਮ ਪਰਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਜ ਬ੍ਰਿਥਾ ਬਿਨ ਲਾਜ ਸਮਾਜ ਮੈ ਆਜ ਖਯੋ ਹੈ ॥ ੧੪੪੬ ॥ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਵਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ਕਾਹੇ ਕੋ ਕ੍ਰੋਧ ਸੋ ਜੁੱਧ ਕਰੋ ਹਰਿ ਜਾਹੁ ਭਲੇ ਦਿਨ ਕੋ ਇਕ ਜੀਜੇ ॥ ਬੈਸਕਿ ਸੋ ਰਮ ਨੋ ਹਰਿ ਮੂਰਤਿ ਆਨਨ ਮੈ ਅਬ ਹੀ ਮਸ ਭੀਜੇ ॥ ਜਾਈਐ ਧਾਮ ਸੁਨੋ ਘਨ ਸਿਯਾਮ ਬਿੱਸ੍ਰਾਮ ਕਰੋ ਸੁਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੀਜੇ ॥ ਨਾਹਕ ਪ੍ਰਾਨਤਜੋ ਰਨ ਮੈ ਅਪਨੇ ਤ ਮਾਤ ਅਨਾਥ ਨ ਕੀਜੇ ॥ ੧੪੪੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਕਾਨ ਅਜੋਧਨ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮੈ ਹਠਿ ਕੈ ਹਮ ਸੋ ਰਨ ਦ੍ਵੰਦ ਮਚੈ ਹੋ ॥ ਜੁੱਧ ਕੀ ਬਾਤ ਬੁਰੀ ਸਬ ਤੇ ਹਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਕੀਏ ਨ ਕਛੂ ਫਲ ਪੈਹੋ ॥ ਜਾਨਤ ਹੋ ਅਬਯਾਰਨ ਮੈ ਹਮ ਸੋ ਲਰਕੈ ਤੁਮ ਜੀਤ ਨ ਜੈਹੋ ॥ ਜਾਹੁ ਤੇ ਭਾਜ ਕੈ ਜਾਹੁ ਅਬੈ ਨਹੀਂ ਅੰਤ ਕੋ ਅੰਤ ਕੈ ਧਾਮ ਸਿਧੈਹੋ ॥ ੧੪੪੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਚਾਪ ਲਯੋ ਕਰ ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨ ਕੋ ਖੈਂਚ ਚਲਾਯੋ ॥ ਭੂਪਤ ਕੋ ਹਰਿ ਘਾਇਲ ਕੀਨੋ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਇਲ ਗਾਯੋ ॥ ਬੀਰ ਦੁਹੂੰ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸਿਯਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਬਾਨ ਅਪਾਰ ਚਲੇ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਅੱਭ੍ਰਨ ਜਿਉ ਦਿਵ ਮੰਡਲ ਛਾਯੋ ॥ ੧੪੪੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਹਾਇਕ ਕਾਜ ਜਿਨੋ ਬਰਿ ਬੀਰਨ ਤੀਰ ਚਲਾਏ ॥ ਭੂਪਤ ਏਕ ਨ ਬਾਨ ਲਗਿਯੋ ਲਖਿ ਦੂਰ ਤੇ ਬਾਨਨ ਸੋ ਬਹੁ ਘਾਏ ॥ ਧਾਇ ਪਰੀ ਬਹੁ ਜਾਦਵ ਸੈਨ ਧਵਾਇਕੈ ਸਿਯੰਦਨ ਚਾਪ ਚਢਾਏ ॥ ਆਵਤ ਸਿਯਾਮ ਭਨੇ ਰਿਸ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਖਲ ਮੈ ਦਲ ਪੈਦਲ ਘਾਏ ॥ ੧੪੫੦ ॥ ਏਕ ਗਿਰੇ ਤਜਿ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੋ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਜੁਧ ਮਚੈ ਕੈ ॥ ਏਕ ਗਏ ਭਜ ਕੈ ਇਕ ਘਾਇਲ ਏਕ ਲਰੇ ਮਨ ਕੋਪ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਤੌ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰ ਦੀਯੋ ਬਹੁ ਖੰਡਨ ਖੰਡਨ ਕੈ ਕੈ ॥ ਭੂਪ ਕੋ ਪੌਰਖ ਹੈ ਮਹਬੂਬ ਨਿਹਾਰ ਰਹੇ ਸਭ ਆਸਕ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ੧੪੫੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਔਰ ਕਿਤੇ ਬਲਵੰਡ ਹੁਤੇ ਕਬਿ ਸਿਯਾਮ ਜਿਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਪ ਪਛਾਰੇ ॥ ਜੁਧ ਪ੍ਰਬੀਨ ਸੁ ਬੀਰ ਬਡੋ ਰਿਸ ਸਾਥ ਸੋਊ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਸਿਯੰਦਨ ਕਾਟ ਦਏ ਤਿਨ ਕੇ ਗਜ ਬਾਜ ਘਨੇ ਸੰਗਿ ਬਾਨਨ ਮਾਰੇ ॥ ਰੁਦ੍ ਕੋ ਖੇਲ ਕੀਯੋ ਰਨ ਮੈ ਜੋਊ ਜੀਵਤ ਤੇ ਤਜਿ ਜੁਧ ਪਧਾਰੇ ॥ ੧੪੫੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੈਨ ਭਜਾਇ ਕੈ ਧਾਇ ਕੈ ਆਇ ਕੈ ਰਾਮ ਔ ਸਯਾਮ ਕੇ ਸਾਥ ਅਰਿਯੋ ਹੈ ॥ ਲੈ ਬਰਛਾ ਜਮਧਾਰ ਗਦਾ ਅਸਿ ਕ੍ਰੋਧ ਹ੍ਵੈ ਜੁਧੁ ਨਿਸੰਗਿ ਕਰਿਯੋ ਹੈ ॥ ਤੇ ਬਹੁਰੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੇ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਪਾਨ ਧਰਿਯੋ ਹੈ ॥ਜਿਉ ਘਨ ਬ੍ਰਿੰਦਨ ਤਿਉ ਸਰਸਿਉਂ ਕਮਲਾਪਤਿ ਕੋ ਤਨ ਤਾਲ ਭਰਿਯੋ ਹੈ ॥ ੧੪੫੩ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬੇਧਿਯੋ ਤਨ ਜਬ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਿਸ ਇੰਦ੍ਰ ਸਤ੍ ਸੰਧਾਨ ॥ ਮੰਤ੍ਰਨ ਸਿਉ ਅਭਿਮੰਤ੍ ਕਰਿ ਗਹਿ ਧਨੁ ਛਾਡਿਯੋ ਬਾਨ ॥ ੧੪੫੪ ॥ ਇੰਦ੍ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬਾਰ ਜਿਤੇ ਤਬ ਹੀ ਸਰ ਛੂਟਤ ਭੂਪਰ ਆਏ ॥ ਸਯਾਮ ਭਨੇ ਅਗਨਾ ਯੁਧ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਲਖਿ ਕੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਚਲਾਏ ॥ ਭੂਪ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਸੁਕਟੈ ਅਪਨੇ ਸਰ ਲੈ ਸੁਰ ਕੇ ਤਨ ਲਾਏ ॥ ਘਾਇਲ ਸੋਨ ਭਰੇ ਲਖਿ ਕੈ ਸੁਰ ਰਾਜ ਭਰੇ ਮਿਲ ਕੈ ਸਬ ਧਾਏ ॥ ੧੪੫੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਵਰ ਵਾਦਿਕ ਬੀਰ ਘਨੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਲੈ ਬਰਛੀ ਕਰਵਾਰ ਗਦਾ ਸੂ ਸਬੈ ਤਿਸ ਭੂਪ ਸੋ ਆਇ ਖਏ ਹੈਂ ॥ ਆਨ ਇਕੱਤ੍ ਭਏ ਰਨ ਮੈ ਜਸੁ ਤਾਂ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਭਾਖ ਦਏ ਹੈਂ ॥ ਭੂਪ ਕੇ ਬਾਨ ਸੁਗੰਧ ਕੇ ਲੋਭੇ ਕੋ ਭੌਰ ਮਨੋ ਇਕ ਠੌਰ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ੧੪੫੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵਨ ਮਿਲ ਖੜਗੇਸ ਕੋ ਘੇਰਿ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਲੀਨ ॥ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਧਨ ਬਾਨ ਲੈ ਕਹਿਯੋ ਜੋ ਪੌਰਖ ਕੀਨ ॥ ੧੪੫੭ ॥ ਕਵਿਯੋਵਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੂਰ ਕੋ ਦ੍ਵਾਦਸ ਬਾਨਨ ਵੇਧਿ ਕੈ ਔ ਸਸਿ ਕੋ ਦਸ ਬਾਨ ਲਗਾਏ ॥ ਔਰ ਸਚੀਪਤਿ ਕੋ ਸਰ ਸੌ ਸੁ ਲਗੈ ਤਨ ਭੇਦ ਕੈ ਪਾਰ ਪਰਾਏ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ ਜੱਛ ਜਿਤੇ ਸੁਰ ਕਿੰਨਰ ਗੰਧ੍ਰਬ ਤੇ ਸਬ ਤੀਰਨ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਏ ॥ ਕੇਤਨ ਭਾਜਿ ਗਏ ਰਨ ਤੇ ਡਰ ਕੇਤਕ ਤੌ ਰਨ ਮੈ ਠਹਰਾਏ ॥ ੧੪੫੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁਧ ਭਯੋ ਸੁ ਘਨੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਇੰਦ੍ ਰਿਸੈ ਕਰ ਸਾਂਗ ਲਈ ਹੈ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਬਲਿ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਤਿਹ ਭੂਪ ਕੇ ਊਪਰ ਡਾਰ ਦਈ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਸਰ ਕਾਟ ਦਈ ਉਪਮਾ ਸੁ ਭਈ ਹੈ ॥ ਬਾਨ ਭਯੋ ਖਗਰਾਜ ਮਨੋ ਬਰਛੀ ਜਨੁ ਨਾਗਨ ਭੱਛ ਗਈ ਹੈ ॥ ੧੪੫੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੀੜਤ ਹੈ ਸਬ ਬਾਨਨ ਸੋ ਪੁਨ ਇੰਦ੍ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਭਜਾਏ ॥ ਸੂਰ ਸਸੀ ਰਨ ਤਿਆਗ ਭਜੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਏ ॥ ਖਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਘਨੇ ਤਨ ਮੈ ਭਜਗੇ ਸਬ ਹੀ ਨਹਿ ਕੋ ਠਹਰਾਏ॥ਜਾਇ ਬਸੇ ਅਪਨੇ ਪੁਰ ਮੈ ਸੁਰ ਸੋਕ ਭਰੇ ਸਭ ਲਾਜ ਲਜਾਏ ॥ ੧੪੬੦ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਸਕਲ ਸੁਰ ਭਜ ਗਏ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਨੋ ਮਾਨ ॥ ਧਨਖ ਤਾਨ ਕਰਿ ਮੈ ਪ੍ਰਬਲਿ ਹਰਿ ਪਰ ਮਾਰੇ ਬਾਨ ॥ ੧੪੬੧ ॥ ਤਬ ਹਰਿ ਰਿਸ ਕੈ ਕਰ ਲੀਯੋ ਰਾਛਾਸਤ੍ ਸੰਧਾਨ ॥ ਮੰਤ੍ਰਨ ਸਿਉ ਅਭਿਮੰਤ੍ ਕਰਿ ਛਾਡਿਯੋ ਅਤਿ ਭੂਤ ਬਾਨ ॥ ੧੪੬੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੈਂਤ ਅਨੇਕ ਭਏ ਤਿਹ ਤੇ ਬਲਵੰਡ ਕੁਰੂਪ ਭਯਾਨਕ ਕੀਨੇ ॥ ਚੱਕ੍ ਧਰੇ ਜਮਦਾਰ ਛੁਰੀ ਅਸ ਢਾਲ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਕਰ ਲੀਨੇ ॥ ਮੂਸਲ ਔਰ ਪਹਾਰ ਉਖਾਰ ਲੀਏ ਕਰ ਮੈ ਦ੍ਰੁਮ ਪਾਤ ਬਿਹੀਨੇ ॥ ਦਾਂਤਿ ਬਢਾਇ ਕੈ ਨੈਨਤਚਾਇ ਕੈ ਆਇ ਕੈ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਭਯੋ ਦੀਨੇ ॥ ੧੪੬੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੇਸ ਵਡੇ ਸਿਰ ਬੇਸ ਬੁਰੇ ਅਰੁ ਦੇਹ ਮੈ ਰੋਮ ਵਡੇ ਜਿਨ ਕੇ ॥ ਮੁਖ ਸੋ ਨਰ ਹਾਡਨ ਚਾਪਤ ਹੈ ਪੁਨ ਦਾਂਤ ਸੋ ਦਾਂਤ ਬਜੇ ਤਿਨ ਕੇ ॥ ਸਰ ਸੂੰਨਤ ਕੀ ਅਖੀਆਂ ਜਿਨਕੀ ਸੰਗ ਕੌਨ ਭਿਰੈ ਬਲਕੈ ਇਨ ਕੇ ॥ ਸਰ ਚਾਂਪ ਚਢਾਇ ਕੈ ਰੈਨ ਫਿਰੈਂ ਸਬ ਕਾਮ ਕਰੈ ਨਿਤ ਪਾਪਨ ਕੇ ॥ ੧੪੬੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਮਿਲ ਕੈ ਉਤਰਾਛਸ ਭੂਪ ਇਤੇ ਥਿਰ ਡਾਢੋ ਰਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਡਾਢ ਸੁਕੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਕੋ ਰਿਸ ਸੱਤ੍ਰੁਨ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਆਜ ਸਬੈ ਹਨਿ ਹੌਂ ਰਨ ਮੈ ਕਹਿਯੋ ਬਤੀਯਾਂ ਧਨ ਬਾਨ ਗਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਯੌ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਅਤਿ ਧੀਰਜ ਪੇਖ ਕੈ ਦਾਨਵ ਕੋ ਦਲ ਰੀਝ ਰਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ੧੪੬੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਾਨ ਕਮਾਨ ਮਹਾਂ ਬਲਵਾਨ ਸੁ ਸੱਤ੍ਰੁਨ ਕੋ ਬਹੁ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਏਕਨ ਕੀ ਭੁਜ ਕਾਟਿ ਦਈ ਰਿਸ ਏਕਨ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਸਰ ਲਾਏ ॥ ਘਾਇਲ ਏਕ ਗਿਰੇ ਰਨ ਮੈ ਲਖ ਕਾਇਰ ਛਾਡ ਕੈ ਖੇਤ ਪਰਾਏ ॥ ਏਕ ਮਹਾਂ ਬਲਵੰਤ ਦਯੰਤ ਰਹੈ ਥਿਰ ਹ੍ਵੈ ਤਿਨ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ੧੪੬੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਜੂਝ ਕਹੈਂ ਸੁਨ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਤੋਹੂ ਕੋ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਦੈਹੌਂ॥ਦੀਰਘ ਦੇਹ ਸਲੋਨੀ ਸੀ ਮੂਰਤਿ ਤੋ ਸਮ ਭੱਛ ਕਹਾਂ ਹਮ ਪੈਹੌਂ ॥ ਤੂ ਨਹੀ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਸੁਨ ਰੇ ਸਠ ਤੋ ਕਹ ਦਾਂਤਨ ਸਾਥ ਚਬੈ ਹੈਂ ॥ ਤੋਹੀ ਕੋ ਮਾਸ ਕੋ ਖੰਡਨ ਖੰਡ ਕੈ ਪਾਵਕ ਬਾਨ ਮੈ ਭੂੰਜ ਕੈਖੈ ਹੈਂ ॥ ੧੪੬੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨ ਕੈ ਤਿਹ ਬੈਨ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬੋਲਿਯੋ ਰਿਸ ਖਾਇ ॥ ਜੋ ਹਮ ਤੇ ਭਜਿ ਜਾਇ ਤਿਹ ਮਾਤਾ ਦੂਧ ਅਪਾਇ ॥ ੧੪੬੮ ॥ ਏਕ ਬੈਨ ਸੁਨ ਦਾਨਵੀ ਸੈਨ ਪਰੀ ਸਬ ਧਾਇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਘੇਰਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਖੇਤ ਬਾਰ ਕੀ ਨਿਜਾਇ ॥ ੧੪੬੯ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਸੁਰਨ ਘੇਰ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਲੀਨੋ ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਪ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਅਨੋਮਨ ਕੀਨੋ ॥ ਧਨਖ ਬਾਨ ਕਰ ਬੀਚ ਸੰਭਾਰੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਅਨੇਕ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰੈ ॥ ੧੪੭੦ ॥ ਕਰੂਰ ਕਰਮ ਇਕ ਰਾਛਸ ਨਾਮ ॥ ਜਿਨ ਜੀਤੇ ਆਗੇ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥ ਸੋ ਤਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਮੁਹੇ ਗਯੋ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਜੁਝ ਦੁਹਨ ਕੋ ਭਯੋ ॥ ੧੪੭੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਯੁਧ ਲੈ ਸਬ ਹੀ ਅਪਨੇ ਜਬ ਹੀ ਵਹ ਭੂਪਤਿ ਸੰਗ ਅਰਿਯੋ ਹੈ ॥ ਜੁੱਧ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀਯੋ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤ ਤੇ ਕੋਊ ਨਾਹਿ ਟਰਿਯੋ ਹੈ ॥ ਤੋ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਕੋ ਰਿਪ ਮੁੰਡ ਕਟਿਯੋ ਗਿਰ ਭੂਮ ਪਰਿਯੋ ਹੈ ॥ ਦੇਹ ਛੁਟਿਯੋ ਨਹੀ ਕੋਪ ਹੁਟਿਯੋ ਨਿਜ ਓਠ ਕੋ ਦਾਂਤਨ ਸੋਂ ਪਕਰਿਯੋ ਹੈ॥ ੧੪੭੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮ ਕੋ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜਬ ਮਾਰਿਯੋ ਰਨ ਠੌਰ ॥ ਅਸੁਰਨ ਕੀ ਸੈਨਾ ਹੁਤੀ ਦੌਨਵ ਨਿਕਸਿਯੋ ਔਰ ॥ ੧੪੭੩ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਕ੍ਰੂਰ ਦੈਂਤ ਜਿਹ ਨਾਮ ਵਡੋ ਦੈਤ ਬਲਵੰਡ ਅਤਿ ॥ ਆਗੇ ਬਹੁ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਲਰਿਯੋ ਅਰਿਯੋ ਨਾਹਨ ਡਰਿਯੋ ॥ ੧੪੭੪ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮ ਬਧ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਅਪਨੋ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥ ਕ੍ਰੂਰ ਦੈਂਤ ਰਿਸ ਨ੍ਰਿਪ ਪਰ ਧਾਯੋ ॥ ਮਾਨੋ ਕਾਲ ਮੇਘ ਉਮਡਾਯੋ ॥ ੧੪੭੫ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਤਿਹ ਭੂਪ ਪਚਾਰਿਯੋ ॥ ਜਾਹੁ ਕਹਾ ਮੁਝ ਬੰਧ ਪਛਾਰਿਯੋ ॥ ਹੌ ਤੁਮ ਸੋ ਅਬ ਜੁਧ ਮਚੈ ਹੌਂ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਗਯੋ ਜਹ ਤੋਹਿ ਪਠੈ ਹੌਂ ॥ ੧੪੭੬ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨ ਕੈ ਤਬ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਲ ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਲਖਿਯੋ ਕਾਟਿ ਅਸਿ ਦੀਨੋ ॥ ਸੋਊ ਮਾਰ ਰਨ ਭੀਤਰ ਲੀਨੋ ॥ ੧੪੭੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰੂਰ ਦੈਂਤ ਔ ਕਰੂਰ ਕਰਮ ਦੋਊ ਗਏ ਜਮ ਧਾਮ ॥ ਸੈਨਾ ਤਿਨ ਕੀ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਘੇਰਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥ ੧੪੭੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੋਸ ਕੀਯੋ ਤਿਨ ਹੂੰ ਮਨ ਮੈ ਜੇਊ ਦੈਂਤ ਬਚੇ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰ ਧਾਏ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਅਗਨਾਯੁਧ ਲੈ ਕਰ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥ ਤੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਸਭ ਆਵਤ ਬਾਟ ਮੈ ਕਾਟ ਗਿਰਾਏ ॥ ਆਪਨੇ ਕਾਢ ਨਿਖੰਗ ਹੁਤੇ ਸਰ ਸੱਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਉਰ ਬੀਚ ਲਗਾਏ ॥ ੧੪੭੯ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਸਭ ਸਤ੍ਰੁ ਭਾਜ ਕੈ ਗਏ ॥ ਕੋਊ ਸਨਮੁਖ ਹੋਤ ਨ ਭਏ ॥ ਅਧਿਕ ਦੈਤ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥ ਜੀਅਤਿ ਰਹੇ ਰਨ ਤਿਆਗ ਪਰਾਏ ॥ ੧੪੮੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਾਜ ਗਏ ਸਬ ਦੈਂਤ ਜਬੈ ਤਬ ਭੂਪ ਰਿਸਿਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਸਰ ਮਾਰੇ ॥ ਲਾਗਤ ਹੀ ਕਵਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਨ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਚੀਰ ਪਧਾਰੇ ॥ ਬੇਧਿ ਕੈ ਔਰਨ ਕੇ ਤਨ ਕੋ ਪੁਨ ਔਰਨ ਜਾਇ ਲਗੇ ਸੁ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਦੇਖਹੁ ਪੌਰਖ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਅਬ ਏਕ ਹੈ ਆਪ ਅਨੇਕ ਬਿਦਾਰੇ ॥ ੧੪੮੧ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜਲ ਕੋ ਅਸਤ੍ਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਸੋ ਛੁਟ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰ ਆਯੋ ॥ ਬਰਨ ਸਿੰਘ ਮੂਰਤਿ ਧਰਿ ਆਏ ॥ ਸਰਤਨ ਸੈਨਾ ਸੰਗ ਲਿਆਏ ॥ ੧੪੮੨ ॥ ਆਵਤ ਸਿੰਘਨ ਸਬਦ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਬਾਰ ਰਾਜ ਅਤਿ ਰਿਸ ਕਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਸੁਨਤ ਸਬਦ ਕਾਂਪੇ ਪੁਰ ਤੀਨੋ ॥ ਇਨ ਨ੍ਰਿਪ ਮਨ ਮੈ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਕੀਨੋ ॥ ੧੪੮੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਨਨ ਸੰਗ ਜਲਾਧਿਪ ਕੋ ਕਵਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਤਨ ਤਾੜਨ ਕੀਨੋ ॥ ਸਾਤਹੁ ਸਿੰਧਨ ਕੋ ਰਿਸ ਕੈ ਸਰ ਜਾਲਨ ਸਿਉ ਉਰ ਛੇਦ ਕੈ ਦੀਨੋ ॥ ਘਾਇਲ ਕੈ ਸਰ ਤਾਂ ਸਗਰੀ ਬਹੁ ਸ੍ਰੌਨਤ ਸੋਂ ਤਿਹ ਕੋ ਅੰਗ ਭੀਨੋ ॥ ਨੈਕੁ ਨ ਠਾਢ ਰਹਿਯੋ ਰਣਮੈ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਜਲ ਰਾਜ ਭਜਿਯੋ ਗ੍ਰਹ ਕੋ ਮਗ ਲੀਨੋ ॥ ੧੪੮੪ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬੈ ਜਲਾਧਿਪ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਤਬ ਹਰਿ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਪੁਨ ਸਰ ਮਾਰੇ ॥ ਤਬ ਜਮ ਕੋ ਹਰਿ ਅਸਤ੍ਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਹ੍ਵੈ ਪ੍ਰਤੱਛ ਜਮ ਨ੍ਰਿਪ ਪਰ ਧਾਯੋ ॥ ੧੪੮੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰ ਬਡੋ ਬਿਕ੍ਰ ਚੰਤ ਸੁਨਾ ਮਹਿ ਕੋਪ ਹ੍ਵੈ ਸ੍ਰੀ ਪੜਗੇਸ ਪੈ ਧਾਯੋ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਬਾ ਬਰਛੀ ਕਰ ਲੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਤੀਰ ਚਲਾਵਤ ਭਯੋ ਬਹੁਰੋ ਤਬ ਤਾਛਬਿ ਕੋ ਕਵਿ ਭਾਵ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਕੋ ਬਾਨ ਮਨੋ ਖਗ ਰਾਜ ਕਟਿਯੋ ਅਰਿ ਕੋ ਸਰਨਾਗ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੪੮੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਿੱਕ੍ਰਤ ਦੈਤ ਕੋ ਮਾਰ ਲਯੋ ਜਮ ਕੋ ਰਿਸ ਕੈ ਪੁਨ ਉਤਰ ਦੀਨੋ ॥ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਜੀਯ ਮਾਰ ਘਨੇ ਅਰੁ ਦੰਡ ਵਡੋ ਕਰ ਮੈ ਤੁਮ ਲੀਨੋ ॥ ਤੋਹਿ ਨ ਜੀਅਤ ਛਾਡਤ ਹੌਂ ਸੁਨ ਰੇ ਅਬ ਮੋਹਿ ਇਹੈ ਪ੍ਰਨ ਕੀਨੋ ॥ ਮਾਰਤ ਹੌਂ ਕਰ ਲੈ ਕਰਨੋ ਕਛੁ ਮੋ ਬਲ ਜਾਨਤ ਹੈ ਪੁਰ ਤੀਨੋ ॥ ੧੪੮੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾਂ ਜਮ ਕੋ ਕਵਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਪੁਨ ਜੁੱਧ ਕੀਯੋ ਹੈ ॥ ਭੂਤ ਸ੍ਰਿੰਗਾਲਨ ਕਾਕਨ ਝਾਕਨ ਡਾਕਨ ਮੌਨ ਅਘਾਇ ਪੀਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਰਿਯੋ ਮਰੈ ਨ ਕਹੂੰ ਜਮ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਨਹੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਨ ਕੀਯੋ ਹੈ ॥ ਪਾਨ ਲੀਯੋ ਧਨ ਬਾਨ ਜਬੈ ਤਿਨ ਅੰਤ ਕੋ ਅੰਤ ਭਜਾਇ ਦੀਯੋ ਹੈ ॥ ੧੪੮੮ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਜਬ ਜਮ ਦੀਯੋ ਭਗਾਇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੇਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਯੌਂ ਕਹਿਯੋ ॥ ਲਰਤੇ ਕਿਉ ਨਹੀ ਆਇ ਮਹਾਂ ਰਥ ਰਨਧੀਰ ਤੁਮ ॥ ੧੪੮੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਹਰਿ ਮੰਤ੍ਰ ਅਰਾਧਤ ਹੈ ਤਪ ਸਾਧਤ ਹੈ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਆਯੋ ॥ ਜੱਗਯ ਕੀਏ ਬਹੁ ਦਾਨ ਦੀਏ ਸਬ ਖੋਜ ਥਕੈ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਸਚੀ ਪਤਿ ਨਾਰਦ ਸਾਰਦ ਬਿਆਸ ਪਰਾਸਰ ਸ੍ਰੀ ਸੁਕ ਗਾਯੋ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਮੈ ਆਜ ਕਹਾਰ ਕੈ ਜੁਧ ਕੇ ਕਾਜ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ੧੪੯੦ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਹਰਿ ਜੱਛਅਸਤ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ॥ ਐਂਚ ਕਮਾਂਨ ਕਾਢਸਰ ਦੀਨੋ ॥ ਨਲ ਕੁਬਰ ਮਨ ਗ੍ਰੀਵ ਸੁਧਾਏ ॥ ਸੁਤ ਕੁਬੇਰ ਕੇ ਦ੍ਵੈ ਇਹ ਆਏ ॥ ੧੪੯੧ ॥ ਧਨਦ ਜੱਛ ਕਿੰਨਰ ਸੰਗ ਲੀਨੇ ॥ ਏ ਆਏ ਮਨ ਸੈ ਰਿਸ ਕੀਨੇ॥ ਸਗਲ ਸੈਨ ਤਿਨ ਕੈ ਸੰਗ ਆਈ ॥ ਧਾਇ ਭੂਪ ਸੋ ਕਰੀ ਲਰਾਈ ॥ ੧੪੯੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕੀਏ ਸਬ ਸਤ੍ਰ ਲੀਏ ਕਰ ਮੈ ਮਿਲ ਕੈ ਤਿਹ ਪੈ ਤਬ ਆਏ ॥ ਭੂਪਨਿਖੰਗ ਤੇ ਕਾਢ ਕੈ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕੋ ਤਾਨ ਸੁ ਖੈਂਚ ਚਲਾਏ ॥ ਹੋਤ ਭਏ ਬਿਰਥੀ ਬਿਨ ਸੂਤ ਘਨੇ ਤਬ ਹੀ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥ ਠਾਢੋ ਨ ਕੋਊ ਰਹਿਯੋ ਤਿਹ ਠੌਰ ਸਬੈ ਗਨ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਪਰਾਏ ॥ ੧੪੯੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੋਸ ਘਨੋ ਨਲ ਕੁਬਰ ਕੈ ਸੁ ਫਿਰਿਯੋ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਬੀਰ ਬੁਲਾਏ ॥ ਸੋਹੋ ਕੁਬੇਰ ਭਯੋ ਧਨ ਲੈ ਸਰ ਜੱਛ ਜਿਤੇ ਮਿਲਕੈ ਪੁਨ ਆਏ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰੈ ਸਬ ਹੀ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਚਮਕਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਕੈ ਉਪਰ ਦੰਡ ਲੀਏ ਜਮ ਕੇ ਗਨ ਧਾਏ ॥ ੧੪੯੪ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਕੁਬੇਰ ਕੋ ਸਬ ਦਲ ਆਯੋ ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਮਨ ਮੈ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਨਿਜ ਕਰ ਮੈ ਧਨ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥ ਅਗਨਤ ਦਲ ਇਕ ਪਲ ਮੈ ਮਾਰਿਯੋ ॥ ੧੪੯੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ਜੱਛ ਸੈਨ ਬਲਬੰਡ ਨ੍ਰਿਪ ਜਮਪੁਰ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥ ਨਲ ਕੁਬਰ ਘਾਇਲ ਕੀਯੋ ਅਤਿ ਜੀਯ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ੧੪੯੬ ॥ ਤਬ ਕੁਬੇਰ ਕੇ ਉਰ ਵਿਖੈ ਮਾਰਿਯੋ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਤੀਛਨ ਬਾਨ ॥ ਲਾਗਤ ਸਰ ਕੇ ਸਟਕਿਓ ਛੂਟ ਗਯੋ ਸਬ ਮਾਨ ॥ ੧੪੯੭ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਸਬੈ ਭਜ ਗਯੋ ॥ ਠਾਢੋ ਨ ਕੋ ਰਨ ਭੀਤਰ ਭਯੋ ॥ ਮਨ ਕੁਬੇਰ ਅਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਜੁਧ ਕਰਨ ਚਿਤ ਬਹੁਰ ਨ ਭਾਯੋ ॥ ੧੪੯੮ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਭਾਜ ਜੱਛ ਸਬ ਗਏ ਤਬਹਿ ਹਰਿ ਮਹਾ ਬਲ ॥ ਰੁਦ੍ ਸਸਤ੍ ਦੀਯੋ ਛਾਡ ਸੁ ਕੰਪਿਯੋ ਤਲ ਬਿਤਲ ॥ ਤਬ ਸਿਵਜੂ ਉਠ ਧਾਏ ਸੂਲ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕਿਉ ਹਰਿ ਸਿਮਰਿਯੋ ਹਮੈ ਇਹੈ ਜੀਅ ਧਾਰ ਕੈ ॥ ੧੪੯੯ ॥ ਸੰਗ ਰੁਦ੍ ਕੇ ਰੁਦ੍ ਚਲੇ ਭਟ ਉਠ ਤਬੈ ॥ ਏਕਠਦਨ ਜੂ ਚਲੇ ਸੰਗ ਲੈ ਦਲ ਸਬੈ ॥ ਔਰ ਸਕਲ ਗਨ ਚਲੇ ਸੁ ਸਸਤ੍ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕੌਨ ਅਜਿਤ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਭਵ ਕਹੇ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ॥ ੧੫੦੦ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋ ਭਟ ਉਪਜਿਯੋ ਜਗਤ ਮੈ ਸਬ ਯੋਂ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸਿਵ ਸਿਖਿ ਬਾਹਨ ਗਨ ਸਹਿਤ ਆਏ ਰਨ ਰਿਸਿ ਧਾਰ ॥ ੧੫੦੧ ॥ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਕਰਤਾ ਜਹੀ ਆਏ ਤਿਹ ਠਾਂ ਦੌਰ ॥ ਰਨ ਨਿਹਾਰ ਮਨ ਮੈ ਕਹਿਯੋ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਕੀ ਠੌਰ ॥ ੧੫੦੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗਨ ਗਨੇਸ ਸਿਵ ਖਟ ਬਦਨ ਦੇਖੇ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰ ॥ ਸੋ ਰਿਸ ਭੂਪਤਿ ਜੁਧ ਹਿਤ ਲੀਨੇ ਆਪ ਹਕਾਰ ॥ ੧੫੦੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੇ ਸਿਵ ਆਜ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਲਰਿ ਕੈ ਹਮ ਸੋ ਕਰ ਲੈ ਬਲ ਜੇਤੋ ॥ ਔਰੇਗਨੇਸਲਰੈਂ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਹੈ ਤੁਮਰੇ ਤਨ ਮੈ ਬਲ ਏਤੋ ॥ ਕਿਉ ਰੇ ਖੜਾਨਨ ਤੂੰ ਗਰਬੈ ਮਰਹੈ ਅਬ ਹੀ ਇਕ ਬਾਨ ਲਗੈ ਤੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਜੂਝ ਮਰੋ ਰਨ ਮੈ ਅਬ ਲੌ ਨ ਗਯੋ ਕਛੁ ਜੀਅ ਮਹਿ ਚੇਤੋ ॥ ੧੫੦੪ ॥ ਸਿਵ ਜੂ ਵਾਚ ਖੜਗੇਸ ਸੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲਿ ਉਠਯੋ ਰਿਸਿ ਕੈ ਸਿਵ ਜੂਅਰੇ ਕਿਉ ਸੁਨ ਤੂੰ ਗਰਬਾਤੁ ਹੈ ਏਤੋ ॥ ਏਤਨ ਸਿਉ ਜਿਨ ਰਾਰ ਮੰਡੋ ਅਬਿਹੀ ਲਖਿਹੈ ਹਮ ਮੈ ਬਲੁ ਜੇਤੋ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਮੈ ਅਤਿ ਪੈਰਖ ਹੈ ਅਬ ਢੀਲ ਕਹਾ ਧਨ ਬਾਨਹ ਲੇਤੋ ॥ ਜੇਤੋ ਹੈ ਦੀਰਘ ਗਾਤ ਤਿਹਾਰੇ ਸੁ ਬਾਨਨ ਸੋ ਕਰਿਹੋ ਲਹੁ ਤੇਤੋ ॥ ੧੫੦੫ ॥ ਖੜਗੇਸ ਬਾਚ ਸਿਵ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਿਉ ਸਿਵਮਾਨ ਕਰੈ ਇਤਨੋ ਭਜਿਹੈ ਤਬ ਹੀ ਜਬ ਮਾਰ ਮਚੈਗੀ ॥ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਲਗੈ ਕਪ ਜਿਉ ਸਿਗਰੀ ਤੁਮਰੀ ਅਬ ਸੈਨ ਨਚੈਗੀ ॥ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚਨ ਕੀ ਧੁਜਨੀ[1] ਮਰਿਹੈ ਰਨ ਮੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਬਚੈਗੀ ॥ ਤੇਰੇ ਹੀ ਸੈਨਤ ਸੋ ਸੁਨਿਆ ਜੂ ਧਰਾ ਇਹ ਆਰਨ[2] ਬੇਖ ਰਚੈਗੀ ॥ ੧੫੦੬ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਸਿਵ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧਨੁ ਬਾਨੁ ਲਯੋ ॥ ਕਸਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲੌ ਛਾਡ ਦਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਮੁਖ ਲਾਗ ਬਿਰਾਜ ਰਹਯੋ ॥ ਖਗਰਾਜ ਮਨੋ ਅਹਿਰਾਜ ਗਹਯੋ ॥ ੧੫੦੭ ॥ ਬਰਛੀ ਤਬ ਭੂਪ ਚਲਾਇ ਦਈ ॥ ਸਿਵਕੇ ਉਰਮੈ ਲਗ ਕ੍ਰਾਂਤ ਭਈ ॥ ਉਧਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੀ ॥ ਰਵਿ ਕੀ ਕਿਰਕੰਜ ਪੈ ਮਾਂਡ ਰਹੀ ॥ ੧੫੦੮ ॥ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਦੈ ਕਰਿ ਖੈਂਚ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਗਹਿ ਡਾਰ ਦਈ ਮਨੋ ਨਾਗਨ ਕਾਰੀ ॥ ਬਹੁਰੋ ਨ੍ਰਿਪ ਮਜਾਨ ਤੇ ਖਗੁ ਨਿਕਾਰਯੋ ਕਰਿ ਕੈ ਬਲੁ ਕੈਸਿਵ ਊਪਰ ਡਾਰਯੋ ॥ ੧੫੦੯ ॥ ਹਰਿ ਮੋਹ ਰਹਿਓ ਗਿਰ ਭੂਮ ਪਰਯੋ ॥ ਮਨੋ ਬਜ੍ ਪਰਯੋ ਗਿਰ ਸ੍ਰਿੰਗ ਝਰਯੋ ॥ ਇਹ ਰੁਦ੍ ਦਸਾ ਸਬ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਬਰਛੀ ਤਬ ਹੀ ਸਿਵਪੂਤ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ੧੫੧੦ ॥ ਜਬ ਕਰ ਬੀਚ

---

੧. ਫੌਜ। ੨. ਲਾਲ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਕਤ ਕੋ ਲਖਿਓ ॥ ਤਬ ਆਇ ਨ੍ਰਿਪਤ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਭਇਓ ॥ ਕਰਕੈ ਬਲੁਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਓਰ ਚਲਾਈ ॥ ਬਰਛੀ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ਮ੍ਰਿਤ ਪਠਾਈ ॥ ੧੫੧੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਆਵਤ ਕਾਟਿ ਦਈ ਬਰਛੀ ਸਰ ਤੀਛਨ ਸੋ ਅਰ ਕੇ ਉਰ ਮਾਰਜੋ ॥ ਸੋ ਸਰ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਬਾਹਨ ਕੋ ਪ੍ਰਤ ਅੰਗੁ ਪ੍ਰਹਾਰਜੋ ॥ ਏਕ ਗਨੇਸ ਲਿਲਾਟ ਬਿਖੈ ਸਰ ਲਾਗ ਰਹਿਓ ਤਿਰਛੇ ਛਬਿ ਧਾਰਜੋ ॥ ਮਾਨ ਬਢਜੋ ਗਜਿ ਆਨਨ ਦੋਹੰ ਮਨੋਸਰ ਅੰਕੁਸ ਸਾਥ ਉਤਾਰਜੋ ॥ ੧੫੧੨ ॥ ਚੇਤ ਭਜੋ ਚਢਿ ਬਾਹਨਿ ਪੈ ਸਿਵ ਲੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਚਲਾਇ ਦਜੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਸਰ ਤੀਛਨ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਉਰ ਲਾਗ ਗਜੋ ਹੈ ॥ ਫੂਲ ਗਜੋ ਜੀਅ ਜਾਨ ਨਰੇਸ ਹਨਜੋ ਨਹੀ ਰੰਚਕ ਤ੍ਰਾਸ ਭਜੋ ਹੈ ॥ ਚਾਪ ਤਨਾਇ ਲੀਜੋ ਕਰਿ ਮੈ ਸੁ ਨਿਖੰਗ ਤੇ ਬਾਨ ਨਿਕਾਸ ਲਜੋ ਹੈ ॥ ੧੫੧੩ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਭੂਪਤਿ ਬਾਨ ਇਕ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸੁ ਤਾਨ ॥ ਲਖਿ ਮਾਰਿਓ ਸਿਵ ਉਰ ਬਿਖੈ ਅਰਿ ਬਧ ਹਿਤ ਹੀਯ ਜਾਨ ॥ ੧੫੧੪ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਹਰਿਕੈ ਉਰ ਤਿਨ ਸਰ ਮਾਰਜੋ ॥ ਇਹ ਬਿਕ੍ਰਮ ਸਿਵਸੈਨ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਕਾਰਤਕੇਯ ਨਿਜ ਦਲੁ ਲੈ ਧਾਯੋ ॥ ਗਨ ਗਨੇਸ ਮਨ ਕੋਪ ਬਧਾਯੋ ॥ ੧੫੧੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਦੁਹ ਕੋ ਲਖ ਭੂਪਤ ਜੀ ਅਪਨੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥ ਪੌਰਖ ਕੈ ਭੁਜ ਦੰਡਨ ਕੋ ਸਿਧਿ ਬਾਹਨ ਕੋ ਇਕੁ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਔਰ ਜਿਤੋ ਗਨ ਕੋ ਦਲੁ ਆਵਤ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥ ਆਇ ਖੜਾਨਨ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਗਜ ਆਨਨ ਛਾਡਿ ਕੈ ਖੇਤ ਪਰਾਯੋ ॥ ੧੫੧੬ ॥ ਮੋਦ ਭਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਬ ਹੀ ਸਿਵ ਕੋ ਦਲੁ ਮਾਰਿ ਭਜਾਯੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਭਾਜਤ ਰੇ ਡਰਿਕੈ ਜਿਨ ਭਾਜਹੁ ਇਉ ਤਿਹ ਟੇਰ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਖੜਗੇਸ ਤਬੈ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਲੈ ਬਰ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਸਬੈ ਤਬ ਹੀ ਮਨੋ ਅੰਤਕ ਰੂਪ ਕੀ ਏਰ ਨ ਆਯੋ ॥ ੧੫੧੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਟੇਰ ਸੁਨੇ ਸਬ ਫੇਰ ਫਿਰੈ ਕਰਿ ਲੈ ਕਰਵਾਰਨ ਕੋਪਹੈ ਧਾਏ ॥ ਲਾਜ ਭਰੇ ਸੁ ਟਰੇ ਨ ਡਰੇ ਤਿਨ ਹੂੰ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਬ ਸੰਖ ਬਜਾਏ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰੈ ਲਲਕਾਰ ਕਹੈ ਅਰਿ ਤੇ ਬਹੁ ਘਾਏ ॥ ਮਾਰਤ ਹੈ ਅਬ ਤੋ ਹਨ ਛਾਡਤ ਯੋਂ ਕਹਿਕੈ ਸਰ ਓਘ ਚਲਾਏ ॥ ੧੫੧੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਆਨ ਨਿਦਾਨ ਕੀ ਮਾਰ ਮਚੀ ਤਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਆਪਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਖੱਗ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਜਮ ਧਾਰ ਸੁ ਲੈ ਕਰਵਾਰ ਹੀ ਸਤ੍ਰ ਪਚਾਰੇ ॥ ਪਾਨ ਲੀਓ ਧਨੁ ਬਾਨੁ ਸੰਭਾਰ ਨਿਹਾਰ ਕਈ ਅਰਿ ਕੋਟ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਭੂਪ ਨ ਮੋਰਤਿ ਸੰਗਰ[2] ਤੇ ਮੁਖ ਅੰਤ ਕੋ ਅੰਤਕ ਸੇ ਭਟਹਾਰੇ ॥ ੧੫੧੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲੈ ਅਪੁਨੇ ਸਿਵ ਪਾਨ ਸਰਾਸਨ ਜੀ ਅਪੁਨੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਭੂਪਤ ਕੋ ਚਿਤਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਬਧ ਬਾਹਨ ਆਪਨ ਕੋ ਸੁਧਵਾਯੋ ॥ ਮਾਰਤ ਹੋ ਅਬ ਯਾ ਰਨ ਮੈ ਕਹਿਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਨਾਦ ਬਜਾਵਤ ਤਯੋਂ ਮਨੋ ਅੰਤ ਭਯੋ ਪਰਲੈ ਘਨ ਆਯੋ ॥ ੧੫੨੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨਾਦ ਸੁਨਾਦ ਰਹਿਓ ਭਰਪੂਰ ਸੁਨਜੋ ਪੁਰਹੂਤ[3] ਮਹਾ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਨਦੀ ਨਦ ਔਸਰ ਬਿੰਬ ਸੁਮੇਰ

---

੩. ਵੱਡਾ ਲੰਮਾ। ੧. ਰਾਜੇ ਜੰਗ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਮੋੜਦੇ। ੨. ਇੰਦ੍ਰ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮਹਾ ਗਰਜਾਯੇ ॥ ਕਾਂਪ ਉਠਿਓ ਸੁਨਯੋਂ ਸਹਸਾਨਨ ਚੌਦਹ ਲੋਕਨ ਚਾਲੁ ਜਨਾਯੇ ॥ ਸੰਕਤ ਹ੍ਵੈ ਸੁਨ ਕੈ ਜਗ ਕੈ ਜਨ ਭੂਪਨ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਡਰ ਪਾਯੇ ॥ ੧੫੨੧ ॥ ਖੜਗੇਸ ਬਾਚ ਸਿਵਸੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰੁਦ੍ ਕੇ ਆਨਨ ਕੋ ਅਵਿਲੋਕ ਕੈਯੋਂ ਅਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਜੁਗੀਯਾ ਕਰ ਲੈ ਕਰ ਡਿੰਭ ਕੇ ਕਾਰਨ ਨਾਦ ਬਜਾਈ ॥ ਤੰਦੁਲ ਮਾਂਗਨ ਹੈ ਤੁਯ ਕਾਰਜ ਮੈ ਨ ਡਰੋ ਤੁਹਿ ਚਾਂਪ ਚਢਾਈ ॥ ਜੁਝਬੋ ਕਾਮ ਹੈ ਛਤ੍ਰਨ ਕੋ ਕਛੁ ਜੋਗਨ ਕੋ ਨਹੀ ਕਾਮ ਲਰਾਈ ॥ ੧੫੨੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਸਿਵ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਨ ਬਿਖੈ ਰਿਸ ਖੜਗ ਬਡੋ ਲੈ ॥ ਮਾਰਤ ਭੇ ਹਰ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜੀਯ ਕੋਪ ਮਹਾਂ ਕੈ ॥ ਘਾਉ ਕੈ ਮੁੰਡ ਕੈ ਗਾਤ ਬਿਖੈ ਇਮ ਬੋਲਿ ਉਠਿਓ ਹਸਿ ਸਿੰਧ ਜਰਾ ਜੈ ॥ ਰੁਦ੍ ਗਿਰਿਓ ਸਿਰ ਮਾਲ ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਬੈਲ ਗਿਰਿਓ ਗਿਰਜੋ ਸੂਲ ਕਹੂੰ ਹ੍ਵੈ ॥ ੧੫੨੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਘੇਰ ਲੀਯੋ ਮਿਲ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੈ ਜਬ ਹੀ ਸਿਵ ਕੇ ਦਲ ਕੋਪ ਕਰਿਯੋ ਹੈ ॥ ਆਗੇ ਹ੍ਵੈ ਭੂਪ ਅਜੋਧਨ ਮੈ ਦਿਢ ਠਾਢੋ ਰਹਿਓ ਨਹੀ ਪੈਗ ਟਰਿਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਲ ਜਹਾਂ ਰਥ ਰੂਖ ਧੁਜਾ ਭਟ ਪੰਛਨ ਸਿਉ ਰਨ ਭਾਗ ਭਰਿਯੋ ਹੈ ॥ ਭਾਗ ਗਏ ਗਨ ਜੈਸੇ ਬਿਹੰਗ ਮਨੋ ਨ੍ਰਿਪ ਟੂਟ ਕੈ ਬਾਜ ਪਰਿਯੋ ਹੈ ॥ ੧੫੨੪ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਸਿਵ ਕੇ ਗਨ ਥਿਰੁ ਰਹੇ ਅਤਿ ਮਨ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਗਨ ਛਉਨਾ ਗਨ ਰਾਜ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾ ਬੀਰ ਮਨ ਰਾਇ ॥ ੧੫੨੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰਨ ਕੀ ਮਨ ਸ੍ਰੀ ਗਨ ਰਾਇ ਮਹਾਂ ਬਰ ਬੀਰ ਫਿਰਿਓ ਗਨ ਛੈਨਾ ॥ ਲੋਹਤ ਨੈਨ ਚਲਿਓ ਸਿਸ ਹੋਤ ਕੀਓ ਗਹਿਜਾਜਮਰਾਜ ਖਿਲੈਨਾ ॥ ਆਵਤ ਭੂਪ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਸੋਤ੍ਰਨ ਆਪ ਕੀਯੋ ਮਨ ਰੰਚਕ ਭੈਨਾ ॥ ਮਾਰ ਲਏ ਰਨ ਮੈ ਗਨ ਕੇ ਗਨ ਜੁੱਧੁ ਕੀਓ ਕਿ ਕੀਓ ਕਛੁ ਟੈਨਾ ॥ ੧੫੨੬ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਅਰਿ ਲਖਿ ਕੈ ਸਰ ਸੋ ਮਾਰਿਓ ॥ ਜਿਹ ਕੁਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ੍ਰਿਪ ਓਰ ਨਿਹਾਰਿਓ॥ ਪੁਨ ਗਨੇਸ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਲਲਕਾਰਿਓ ॥ ਤ੍ਰਸਤ ਭਯੋ ਤਜ ਜੁੱਧੁ ਪਧਾਰਿਓ ॥ ੧੫੨੭ ॥ ਜਬ ਸਿਵ ਜੂ ਕਛੁ ਸੰਗਿਆ ਪਾਈ ॥ ਭਾਜਿ ਗਯੋ ਤਜ ਦਈ ਲਰਾਈ ॥ ਅਉਰ ਸਗਲ ਡਰ ਕੈ ਗਨ ਭਾਗੈ ॥ ਐਸੋ ਭਟ ਆਵੈ ਆਗੈ ॥ ੧੫੨੮ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬਹ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਿਵ ਭਜਤ ਨਿਹਾਰਿਓ ॥ ਇਹੈ ਆਪਨੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਿਓ ॥ ਅਬ ਹਉ ਆਪਨ ਇਹ ਸੰਗ ਲਰੋ ॥ ਕੈ ਅਰਿ ਮਾਰੋ ਕੈ ਲਰਿ ਮਰੋ ॥ ੧੫੨੯ ॥ ਤਬ ਤਿਹ ਸਉ ਹੈ ਹਰਿ ਜੂ ਗਯੋ ॥ ਰਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਮਚਯੋ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਤਕਿ ਤਿਹ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਸਿਯੰਦਨ ਤੇ ਹਰਿ ਭੂਮ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ੧੫੩੦ ॥ ਕਬਿਜੋਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਨਿਤ ਬ੍ਰਹਮ ਸਚੀਪਤਿ ਸ੍ਰੀ ਸਨਕਾਦਿ ਕਹੂ ਜਪੁ ਕੀਨੋ ॥ ਸੁਰ ਸਸੀ ਸੁਰ ਨਾਰਦ ਸਾਰਦ ਤਾਹੀ ਕੇ ਧਯਾਨ ਬਿਖੈ ਮਨੁ ਦੀਨੋ ॥ ਖੋਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਸਿੱਧ ਮਹਾ ਮੁਨ ਬਜਾਸ ਪਰਾਸੁਰ ਭੇਦ ਨ ਚੀਨੋ ॥ ਸੋ ਖੜਗੇਸ ਅਜੋਧਨ ਮੈ ਕਰ ਮੋਹਿਤ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥ ੧੫੩੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰ ਬਕੀ ਬਕ ਔਰ ਅਘਾਸੁਰ ਧੇਨਕ ਕੋ ਪਲ ਮੈ ਬਧ ਕੀਨੋ ॥ ਕੇਸੀ ਬਕਾਸੁਰ ਮੁਸਟ ਚੰਡੂਰ ਕੀਏ ਚਕਚੂਰ ਸੁਨਯੋ ਪੁਰ ਤੀਨੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸੱਤ੍ ਅਨੇਕ ਹਨੇ ਤਿਹ ਕੌਨ ਗਨੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨੇ ॥ ਕੰਸ ਕੋ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੇਸਿਵ ਭੂਪ ਮਨੋ ਬਦਲੇ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਵਹ ਲੀਨੋ ॥ ੧੫੩੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤ ਜੋ ਇਹ ਕੌ ਅਬ ਹੌ ਬਧਕੈ ਹੌ ॥ ਸੈਨ ਸਭੈ ਭਜਹੈ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਕਾ ਸੰਗ ਜਾਇਕੈ ਜੁੱਧੁ ਮਚੈ ਹੌ ॥ ਹੋ ਕਿਹ ਪੈ ਕਰਿਹੋ ਬਹੁ ਘਾਇਨ ਕਾ ਕੇ ਹੌ ਘਾਇ ਸਨੰਮੁਖ ਖੈਹੌ ॥ ਛਾਡ ਦਯੋ ਕਹਯੋ ਜਾਹੁ ਚਲੇ ਹਰਿ ਤੇ ਸਮ ਸੂਰ ਕਹੂ ਨਹੀ ਪੈ ਹੌ ॥ ੧੫੩੩ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪੌਰਖ ਜੈਸੇ ਬਡੇ ਕੀਯੋ ਭੂਪਨ ਆਗੇ ਕਿਸੀ ਨ੍ਰਿਪ ਐਸੇ ਕੀਯੋ ॥ ਭਟ ਪੇਖਿਕੈ ਭਾਜਿ ਗਏ ਸਿਗਰੇ ਕਿਨਹੂੰ ਧਨੁ ਬਾਨਨ ਪਾਨ ਲੀਯੋ ॥ ਹਥਿਯਾਰ ਉਤਾਰ ਚਲੇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਰਥੀ ਰਥ ਟਾਰ ਡਰਾਤ ਹੀਯੋ ॥ ਰਨ ਮੈ ਖੜਗੇਸ ਬਲੀ ਬਲੁ ਕੈ ਅਪਨੋ ਕਰਕੈ ਹਰਿ ਛਾਡ ਦੀਯੋ ॥ ੧੫੩੪ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਛਾਡ ਕੇਸ ਤੇ ਜਬ ਹਰਿ ਦਯੋ ॥ ਲੱਜਤ ਭਯੋ ਬਿਸਰ ਬਲ ਗਯੋ ॥ ਤਬ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪ੍ਰਤੱਛ ਹੁਇ ਆਯੋ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤਾਪ ਤਿਨ ਸਕਲ ਮਿਟਾਯੋ ॥ ੧੫੩੫ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਹੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਿਉ ਇਹ ਬਿਧ ਬੈਨਾ ॥ ਲਾਜ ਕਰੋ ਨਹੀ ਪੰਕਜ ਨੈਨਾ ॥ ਇਹ ਪੌਰਖ ਹਉ ਤੋਹਿ ਸੁਨਾਊ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਤੋਕਹੁ ਅਬਹਿ ਰਿਝਾਊ ॥ ੧੫੩੬ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਾਚ ॥ ਤੋਟਕ ॥ ਜਬ ਹੀ ਇਹ ਭੂਪਤ ਜਨਮ ਲੀਯੋ ॥ ਤਜਿ ਧਾਮ ਤਬੈ ਬਨਬਾਸ ਕੀਯੋ ॥ ਤਪਸਾ ਕਰਿਕੈ ਜਗ ਮਾਤ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਤਹਤੇ ਅਰਿ ਜੀਤਨ ਕੋ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥ ੧੫੩੭ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਏਕ ਉਪਾਈ ॥ ਸੋ ਪ੍ਰਭ ਤੋਕਹੁ ਕਹਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਬਿਸਨ ਆਇ ਜੋ ਯਾ ਸੰਗਿ ਲਰੈ ॥ ਤਾਹ ਭਜਾਵੈ ਬਿਲਮੁ ਨ ਕਰੈ ॥ ੧੫੩੮ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਦ੍ਵਾਦਸਿ ਭਾਨ ਬੁਲਾਵਹੁ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਗਿਆਰਹ ਮਿਲ ਕਰ ਧਾਵਹੁ ॥ ਸੋਮਸੁ ਜਮ ਆਠੋ ਬਸ ਜੋਧੇ ॥ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਬਿਧਿ ਹਰਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧੇ ॥ ੧੫੩੯ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਏ ਸਭ ਸੁਭਟ ਬੁਲਾਇ ਜੁੱਧ ਕਾਜ ਰਨ ਪ੍ਰਗਟਹੀ ॥ ਅਪਨੇ ਦਲਹਿ ਜਗਾਇ ਕਹੋ ਜੂਝ ਏਊ ਕਰਹਿ ॥੧੫੪੦ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪੁਨਿ ਅਪੱਛਰਾ ਸਕਲ ਬੁਲਾਵਹੁ ॥ ਇਹ ਕੀ ਅਗ੍ਰਜ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨਚਾਵਹੁ ॥ ਕਾਮ ਦੇਵ ਕਉ ਆਇਸ ਦੀਜੈ ॥ ਯਾਕੋ ਚਿੱਤ ਮੋਹਿ ਕਰਿ ਲੀਜੈ ॥ ੧੫੪੧ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬਹਿ ਕ੍ਰਿਸਨਿ ਸੋਊ ਕੀਓ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸਿਖ ਦੀਨ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਸਬ ਰੁਦ੍ਰ ਬਸ ਜਮਹਿ ਬੋਲ ਕਰਿ ਲੀਨ ॥ ੧੫੪੨ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨਿਕਟਿ ਸਜਾਮ ਕੇ ਤਬ ਸਬ ਆਏ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਹੋਇ ਮਨ ਜੁੱਧਹਿ ਧਾਏ ॥ ਇਤ ਸਬ ਮਿਲਕੈ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਉਤ ਅਪੱਛਰਾ ਨਭ ਝਰ ਲਾਯੋ ॥ ੧੫੪੩ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੈਕੈ ਕਟਾਛ ਨਚੈ ਤੇਊ ਭਾਮਨ ਗੀਤ ਸਬੈ ਮਿਲ ਕੈ ਸੁਰ ਗਾਵੈ ॥ ਬੀਨ ਪਖਾਵਜ ਤਾਲ ਬਜੈ ਡਫ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕਨ ਭਾਉ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਸਾਰੰਗ ਸੋਰਠ ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਰੁ ਰਾਮਕਲੀ ਨਟ ਸੰਗ ਮਿਲਾਵੈ ॥ ਭੋਗਨ ਮੋਹ ਕੀ ਬਾਤ ਕਿਤੀ ਸੁਨਿਕੈ ਮਨ ਜੋਗਨ ਕੇ ਦ੍ਰਵ ਜਾਵੈ ॥ ੧੫੪੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਉਤ ਸੁੰਦਰ ਨਿਰਤ ਕਰੈ ਨਭ ਮੈ ਇਤ ਬੀਰ ਸਬੈ ਮਿਲਿ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ॥ ਬਰਛੀ ਕਰਵਾਰ ਕਟਾਰਨ ਸਿਉ ਜਬ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੈ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਰਦਨੱਛਦ[1] ਪੀਸਕੈ ਆਨ ਪਰੈ ਨ ਡਰੈ ॥ ਲਰਿਕੈ ਮਰਿਕੈ ਜੁ ਕਬੰਧ ਉਠੈ ਅਰਿ ਕੈ ਸੁ ਅਪੱਛਰ ਤਾਹਿ ਬਰੈ ॥ ੧੫੪੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਡੋ ਜੁੱਧੁ ਭੂਪਤ ਕੀਓ ਮਨ ਮੇ

---

੧. ਹੋਠ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

कैप बढाइ ॥ सब देवन के दिन परे सो कबि कहत सुनाइ ॥ १५४६ ॥ सैजा ॥ गिआरह रुदून के सरबाइस दादस भानन चउ बिसि मारे ॥ इंदू सहंस् खंडानन के खट पाचसि कान् के कैप पूहारे ॥ सोम के साठ गनेस के सेंतर आठ बसून के चैसठ डारे ॥ सात कुबेर के नै जम राजहि एक ही एक सो और सघारे ॥ १५४७ ॥ सवैया ॥ बानन बेधि जलाधिपि कै नल कूबर औ जम के उर मारजो ॥ और कहा लगि सजाम गनै जु हुते रन मे सबहू न पूहारजो ॥ संकत मान भए सब ही किनहूं नही भूप की ओर निहारजो ॥ मानै जुगंत के अंत समै पूगटिओ कल काल तिनै सु बिचारजो ॥ १५४८ ॥ चैपई ॥ तिआग दए रन त्रास बढाजो ॥ किनहूं न तिह सो जुद्ध मचाजो ॥ चित सबहूं इह भांति बिचारजो ॥ इह नही मरै किसू ते मारजो ॥ १५४९ ॥ तब बूहमे हरि निकटि उचारजो ॥ जब सगलै दल निपत संघारजो ॥ जब लगि इह तेता करि मोहै ॥ तब लग बज्र सूल धर कोहै ॥ १५५० ॥ ताते इहै काज अब कीजै ॥ भिछकि होइ मांग सो लीजै ॥ मुकट राम ते जो इह पाजे ॥ सो इंद्रादिक हाथ न आजे ॥ १५५१ ॥ जब तेता इह करते लीजै ॥ तब याके बध छिन महि कीजै ॥ जिह उपाइ करते पर हरै ॥ तै कदाच निप मरै तु मरै ॥ १५५२ ॥ चैपई ॥ जो सुनि हरि दिज बेख बनाजे ॥ मांगन तिह पै हरि बिधि आजे ॥ तब तिन सजाम बूहम लखि लीनै ॥ सजाम कहै इम उतर दीनै ॥ १५५३ ॥ खड्गेस बाच ॥ सवैया ॥ बेख कीए हरि बामन के बल बावन जिउ छलबे कहु आजे ॥ रे चतुरानन तू बसि कानन काके कहे तपिसा तजि धाजे ॥ धूम ते आग रहै नदुरा जिम तिउ छल ते तुम कै लखि पाजे ॥ मांगहु जै तुमरे मन मे अब मांगन हारे के रूप बनाजे ॥ १५५४ ॥ दोहरा ॥ जब इह बिधि सै निप कहजे कहा बूहम जसु लेहु ॥ जग अनल ते जो मुकटि उपजिओ सो मुहि देहु ॥ १५५५ ॥ जब चतुरानन यों कही पुनि बोलिजे जदुबीर ॥ गउरां तेता तुहि दए सो मुहि दै निप धीर ॥ १५५६ ॥ चैपई ॥ तब निप मन कै इह बिधि कहै ॥ रे जीअ जीजत न चहु जुग रहै ॥ तातै धरम ढील नहि कीजै ॥ जो हरि मांगत सो इह दीजै ॥ १५५७ ॥ सवैया ॥ किउतन की मन सैक करै थिर तै जग मे अब डूं नरहै है ॥ याते भले न कछू इह ते जसु लै रन अंतहि मे तजि जैह ॥ रे मन ढील रहजे गहि काहे तै ओसर बीत गए पछुतैहो ॥ सोक निवारनि संकहे दै भगवान सो भिछक हाथि न ऐहै ॥ १५५८ ॥ मांगत जो बिधि सजाम अरे मन से तजि सैक निसैक हुइ दीजै ॥ जाचत है जिह ते सगरो जग सो तुहि मांगत ढील न कीजै ॥ और बिचार करै न कछू अब या महि तै न रती सुख छीजै ॥ दानन देत न मान करै

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬਸੁਦੇ ਅਸੁਦੇ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਲੀਜੈ ॥ ੧੫੫੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਮਨ ਬੇਖ ਕੈ ਸਯਾਮ ਜੁ ਚਾਹਤ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਦੀਨੋ ॥ ਜੋ ਚਤੁਰਾਨਨ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਸੁ ਵਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਨੋ ॥ ਜੋ ਵਹ ਮਾਂਗਤਿ ਸੋਊ ਦਯੋ ਤਬ ਦੇਤ ਸਮੈ ਰਸ ਮੈ ਮਨ ਭੀਨੋ ॥ ਦਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ[1] ਦੁਹੂੰ ਬਿਧਿ ਕੈ ਤਿਹੁ ਲੋਕਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜਸੁ ਲੀਨੋ ॥ ੧੫੬੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਕਿਰੀਟ ਤਵੀਤ ਲਯੋ ਹਰਿ ਗਾਜਿ ਉਠੇ ਤਬ ਹੀ ਸਬ ਸੂਰੇ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਮਿਲਿਕੈ ਚਿਤਿ ਮੈ ਚਪਰੋਸਿ ਕੈ ਮਾਰ ਮਰੂਰੇ ॥ ਭੂਪ ਹਨੇ ਬਰ ਬੀਰ ਘਨੇ ਸੁ ਪਰੇ ਧਰ ਊਪਰਿ ਲਾਗਤਿ ਰੂਰੇ ॥ ਛਾਰ ਲਗਾਇਕੈ ਅੰਗ ਮਲੰਗ ਰਹੇ ਮਨੋ ਸੋਇਕੈ ਖਾਇ ਧਤੂਰੇ ॥ ੧੫੬੧ ॥ ਹੇਰ ਸਬੈ ਮਿਲਿ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਸੁ ਭਯੋ ਮਨ ਭੂਪਤ ਕੋਪ ਮਈ ਹੈ ॥ ਰਾਮ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਫਿਰ ਕੈ ਕਰਗੀ[2] ਕਰ ਬੀਚ ਕਮਾਨ ਲਈ ਹੈ ॥ ਸੂਰਜ ਕੀ ਸਸ ਕੀ ਜਮ ਕੀ ਹਰਿ ਕੀ ਬਹੁ ਸੈਨ ਗਿਰਾਇ ਦਈ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਫਾਗਨ ਮਾਸ ਕੇ ਭੀਤਰ ਪੌਨ ਬਹਿਓ ਪਤਿ ਝਾਰ ਭਈ ਹੈ ॥ ੧੫੬੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਨ ਸੰਭਾਰ ਬਡੋ ਧਨੁ ਭੂਪਤ ਰੁਦ੍ ਲਿਲਾਟ ਮੈ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਏਕ ਕੁਬੇਰ ਕੇ ਮਾਰਿਓ ਰਿਦੇ ਸਰ ਲਾਗਤਿ ਡਾਰ ਹਥਿਯਾਰ ਪਰਾਯੋ ॥ ਦੇਖਿ ਜਲਾਧਿਪ ਤਾਹਿ ਦਸਾਰਨ ਛਾਡ ਭਜਯੋ ਮਨ ਮੈ ਡਰਪਾਯੋ ॥ ਧਾਇ ਪਰਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਜਮੁ ਯਾ ਪਰਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਨ ਸੋ ਭੂਮ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ੧੫੬੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਜਮਰਾਜ ਗਿਰਾਇ ਦਯੋ ਤਬ ਹੀ ਰਿਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੋ ਦਲ ਧਾਯੋ ॥ ਆਇ ਹੈ ਕੋਪ ਭਰੇ ਭਟ ਦੁਇ ਬਿਬਿਧਾਯੁਧ ਲੈ ਤਿਨ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸਿੰਘ ਹੁਤੋ ਬਲਵੰਡ ਸੋ ਜਾਦਵ ਸੋ ਰਿਸਿ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਬਾਹੁ ਬਲੀ ਬਰਮਾ ਕ੍ਰਿਤ ਬੰਧੁ ਸੋਊ ਰਨ ਤੇ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥ ੧੫੬੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਔਰ ਮਹਾਬਲੀ ਸਿੰਘ ਹੁਤੋ ਸੰਗ ਤੇਜਸ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਾਰ ਲਯੋ ॥ ਪੁਨ ਬੀਰ ਮਹਾਜਸ ਸਿੰਘ ਹੁਤੋ ਰਿਸਿ ਕੈ ਇਹ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਗਯੋ ॥ ਸੋਊ ਖੱਗ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਕੋਪ ਭਰੇ ਤਿਹ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਨੈ ਲਲਕਾਰ ਲਯੋ ॥ ਕੀਯੋ ਏਕ ਹੀ ਬਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੋ ਅੰਤ ਕੇ ਧਾਮ ਪਠਾਇ ਦਯੋ ॥ ੧੫੬੫ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਉਤਮ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਲੈ ਸਿੰਘ ਧਾਏ ॥ ਪਰਮ ਸਿੰਘ ਅਸ ਲੈ ਕਰਿ ਆਏ ॥ ਅਤਿ ਪਵਿਤ੍ ਸਿੰਘ ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਘ ਗਏ ॥ ਪਾਂਚੋ ਭੂਪ ਮਾਰ ਤਿਹ ਲਏ ॥ ੧੫੬੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ [3]ਫਤੇ ਸਿੰਘ ਅਰ ਫੌਜ ਸਿੰਘ ਚਿਤ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਏ ਦੋਊ ਭਟ ਆਵਤ ਹੁਤੇ ਭੂਪਤਿ ਹਨੇ ਬਜਾਇ ॥ ੧੫੬੭ ॥ ਅੜਿਲ ॥ ਭੀਮ ਸਿੰਘ ਭੁਜ ਸਿੰਘ ਸੁ ਕੋਪ ਬਢਾਇਯੋ ॥ ਮਹਾ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਮਦਨ ਸਿੰਘ ਧਾਇਯੋ ॥ ਔਰ ਮਹਾ ਭਟ ਧਾਏ ਸਸਤ੍ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ॥ ਹੋਤੇ ਛਿਨ ਮੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤ ਦਏ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ॥ ੧੫੬੮ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥

---

੧. ਦਾਨ ਦੇਣਾ ਬੜਾ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਜੰਗ ਵਿਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਫੜਕੇ ਧਰਮ ਵਾਸਤੇ ਲੜ ਮਰਨਾ ਇਹ ਵੀ ਕੰਮ ਚੰਗਾ ਹੈ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਕਰਕੇ ਜਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।

੨. ਕਰੜੀ ਕਮਾਨ ਹਥ ਵਿਚ ਲਈ ਹੈ । ੩. ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਰਾਜਪੂਤ ਬਹਾਦਰ ਆਦਮੀ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਸਿੰਹ=ਸਿੰਘ ਕਰਕੇ ਸਦਾਂਦੇ ਸੀ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬਿਕਟਿ ਸਿੰਘ ਜਿਹ ਨਾਮ ਬਿਕਟਿ ਬੀਰ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ॥ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰਭੁ ਕੇ ਕਾਮ ਧਾਇ ਪਰਜੋ ਅਰਿ ਬਧ ਨਮਿਤਿ ॥ ੧੫੬੯ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਕਟ ਸਿੰਘ ਆਵਤ ਲਖਜੋ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਧਨੁ ਤਾਨ ॥ ਮਾਰਿਓ ਸਰ ਉਰ ਸੱਤ੍ਰ ਕੇ ਲਾਗਤ ਤਜੇ ਪਰਾਨ ॥ ੧੫੭੦ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਇਕ ਬੀਰ ਠਾਢੋ ਹੁਤੋ ਜਦੁ ਬੀਰ ਢਿਗ ॥ ਮਹਾਰਥੀ ਰਣਧੀਰ ਰਿਸਿ ਕਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸਉਹੈ ਭਜੋ ॥ ੧੫੭੧ ॥ ਕੈਪਈ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਤਬ ਧਨਖ ਸੰਭਾਰਜੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਜਬ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਛਾਡਿ ਬਾਨ ਅਸ ਬਲ ਸੋ ਦਯੋ ॥ ਆਵਤ ਸਤ੍ਰ ਮਾਰ ਤਿਹ ਲਯੋ ॥ ੧੫੭੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਮਹਾ ਰਿਸ ਸਿਉ ਇਹੁ ਭੂਪਤਿ ਪੈ ਤਰਵਾਰ ਚਲਾਈ ॥ ਹਾਥ ਸੰਭਾਲ ਕੈ ਢਾਲ ਲਈ ਤਬ ਹੀ ਸੋਊ ਆਵਤ ਹੀ ਸੁ ਬਚਾਈ ॥ ਫੂਲਹੁ ਪੈ ਕਰਵਾਰ ਲਗੀ ਚਿਨਗਾਰ ਜਗੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਗਾਈ ॥ ਬਾਸਵ ਪੈ ਸਿਵ ਕੋਪ ਕੀਓ ਮਾਨੋ ਤੀਸਰੇ ਨੈਨ ਕੀ ਜ੍ਵਾਲ ਦਿਖਾਈ ॥ ੧੫੭੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੁਨ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਮਹਾਂ ਬਲੁ ਕੈ ਇਹ ਭੂਪ ਕੇ ਊਪਰਿ ਘਾਉ ਕੀਯੋ ॥ ਕਰ ਵਾਰ ਫਿਰਿਓ ਅਪੁਨੇ ਦਲੁ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤੋ ਲਲਕਾਰ ਹਕਾਰ ਲੀਯੋ ॥ ਸਿਰ ਮਾਂਝ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੀ ਤਾਨ ਦਈ ਬਿਬਿ ਖੰਡ ਹੁਇ ਭੂਮਿ ਗਿਰਿਓ ਨ ਜੀਯੋ ॥ ਸਿਰ ਤੇਗ ਬਹੀ ਚਪਲਾ ਸੀ ਮਨੋ ਅਧਬੀਚ ਤੇ ਭੂਧਰ ਚੀਰ ਦੀਯੋ ॥ ੧੫੭੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਹਨਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਸਬ ਹੀ ਭਟ ਕੋਪ ਭਰੇ ॥ ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਇਹ ਪੈ ਇਕ ਬਾਰ ਹੀ ਟੂਟ ਪਰੇ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀਨ ਕੇ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਬਹੁ ਵਾਰ ਕਰੇ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਇ ਬਚਾਇ ਸਭੈ ਤਿਨ ਕੇ ਇਹ ਪੌਰਖ ਦੇਖ ਕੈ ਸੱਤ੍ਰ ਡਰੇ ॥ ੧੫੭੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਆਦਿ ਜਿਤੇ ਗਨ ਦੇਵ ਤਿਤੇ ਮਿਲ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰਿ ਧਾਏ ॥ ਤੇ ਸਭ ਆਵਤ ਦੇਖ ਬਲੀ ਧਨੁ ਤਾਨ ਹਕਾਰ ਕੈ ਬਾਨ ਲਗਾਏ ॥ ਏਕ ਗਿਰੇ ਤਹ ਘਾਇਲ ਹ੍ਵੈ ਇਕ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰੇ ਤਜਿ ਜੁੱਧੁ ਪਰਾਏ ॥ ਏਕ ਲਰੈ ਨ ਡਰੈ ਬਲਵਾਨ ਨਿਦਾਨ ਸੋਊ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰ ਗਿਰਾਏ ॥ ੧੫੭੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਿਵ ਕੇ ਦਸ ਸੈ ਗਨ ਜੀਤ ਲਏ ਰਿਸਿ ਸੋ ਪੁਨਿ ਲੱਛਕ ਜੱਛ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਰਾਛਸ ਤੇਈਸ ਲਾਖ ਹਨੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੇ ਜਮ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੀਓ ਬਿਰਥੀ ਬਹੁ ਦਾਰਕ ਕੇ ਤਨ ਘਾਉ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸੂਰ ਨਿਹਾਰ ਨਿਸੇਸ ਧਨੇਸ ਜਲੇਸ ਪਸ੍ਵੇਸ[1] ਪਧਾਰੇ ॥ ੧੫੭੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਹੁਰੋ ਅਯਤੁ ਗਜ ਮਾਰਤ ਭਜੋ ਪੁਨ ਤੀਸ ਹਜਾਰ ਰਥੀ ਰਿਸਿ ਘਾਯੋ ॥ ਛੱਤੀਸ ਲਾਖ ਸੁ ਪੱਤ੍ਰਜ ਹਨੋ ਦਸ ਲਾਖ ਸ੍ਵਾਰਨ ਮਾਰ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਭੂਪਤ ਲੱਛ ਹਨੇ ਬਹੁਰੋ ਦਲ ਜੱਛ ਪ੍ਰਤਛਹਿ ਮਾਰ ਭਜਾਯੋ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸੂਰਨ ਗਜਾਰਹ ਰੁਦ੍ਰਨ ਕੇ ਦਲ ਕੋ ਹਨਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਧਾਯੋ ॥ ੧੫੭੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਾਠ ਹਜਾਰ ਹਨੇ ਬਹੁਰੋ ਭਟ ਜੱਛ ਸੁ ਲੱਛ ਕਈ ਤਿਹ ਘਾਏ ॥ ਜਾਦਵ ਲੱਛ ਕੀਏ ਬਿਰਥੀ ਬਹੁ ਜੱਛਨ ਕੇ ਤਨ ਲੱਛ ਬਨਾਏ ॥ ਪੈਦਲ ਲਾਖ ਪਚਾਸ ਹਨੇ ਪੁਰਜੇ ਪੁਰਜੇ ਕਰ ਭੂਮ ਗਿਰਾਏ ॥ ਔਰ ਹਨੇ ਬਲਵਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੈ ਜੋ ਇਹ ਭੂਪ ਕੇ ਊਪਰਿ ਆਏ

---

੧. ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਸਿਵ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ ੧੫੭੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਾ ਉਦੈ ਮੂਛ ਦੁਯੰ ਕਹ ਭੂਪਤਿ ਸੈਨ ਮੈ ਜਾਇ ਨਿਸੰਕ ਪਰਜੋ ॥ ਪੁਨ ਲਾਖ ਸੁਆਰ ਹਨੇ ਬਲਿ ਕੈ ਸਸਿ ਕੋ ਰਵਿ ਕੋ ਅਭਿਮਾਨ ਹਰਜੋ ॥ ਜਮ ਕੋ ਸਰ ਏਕ ਤੇ ਡਾਰ ਦਯੋ ਛਿਤ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਜੋ ॥ ਜੋਊ ਸੂਰ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਰਨ ਮੈ ਸਬਹੂ ਨ੍ਰਿਪ ਖੰਡ ਨਿਖੰਡ ਕਰਜੋ ॥ ੧੫੮੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਨ ਮੈ ਦਸ ਲੱਛ ਹਨੇ ਪੁਨ ਜੱਛ ਜਲਾਧਿਪ ਕੋ ਭਟ ਲੱਛਕ ਮਾਰਜੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਸੂਰ ਹਨੇ ਅਗਨੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਸੁਨਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਹਾਰਜੋ ॥ ਸਾਤਕ ਕੋ ਮੁਸਲੀ ਧਰ ਕੋ ਬਸ ਦੇਵਹ ਕੋ ਕਰਿ ਮੂਰਛ ਡਾਰਜੋ ॥ ਭਾਜ ਗਯੋ [1]ਜਮ ਔਰ ਸਚੀਪਤਿ ਕਾਹੂ ਨ ਹਾਥ ਹਥੀਯਾਰ ਸੰਭਾਰਜੋ ॥ ੧੫੮੧ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਭੂਪਤ ਏਤੋ ਕੀਓ ਜੁੱਧ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਸਾਥ ॥ ਤਬ ਬ੍ਰਿਜਪਤ ਆਵਤ ਭਯੋ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਲੈ ਹਾਥ॥੧੫੮੨ ॥ ਬਿਸਨਪਦ* ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਰਿਸ ਭਰਬਲ ਕਹ ਅਰਿ ਪਰ ਜਬ ਧਨ ਧਰਿ ਕਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਮਨ ਮੈ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਕੋ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਾਕੋ ਪ੍ਰਗਟ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਿਹੂ ਪੁਰ ਸੇਸ ਅੰਤ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥ ਬੇਦ ਭੇਦ ਜਾਕੋ ਨਹੀ ਜਾਨਤ ਸੋ ਨੰਦ ਨੰਦ ਕਹਾਯੋ ॥ ਕਾਲ ਰੂਪ ਨਾਥਿਓ ਜਿਹ ਕਾਲੀ ਕੰਸ ਕੇਸ ਗਹਿ ਘਾਯੋ ॥ ਸੋ ਮੈ ਰਨ ਮਹਿ ਓਰ ਆਪਨੀ ਕੋ ਪਹ ਕਾਰ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਜਾਕੋ ਧਜਾਨ ਰਾਮ ਨਿਤ ਮੁਨ ਜਨ ਧਰਤਿ ਹਿਦੈ ਨਹੀ ਆਯੋ ॥ [2]ਧੰਨ ਭਾਗ ਮੇਰੇ ਤਿਹ ਹਰਿ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ੧੫੮੩ ॥ ਜਦ ਪਤਿ ਮੋਹਿ ਸਨਾਥ ਕੀਜੋ ॥ ਦਰਸਨ ਦੇਤ ਨ ਦਰਸਨ ਹੂ ਕੋ ਮੋਕਉ ਦਰਸ ਦੀਜੋ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਾਨਤ ਹਉ ਜਗ ਮੈ ਸਮ ਮੋਸੋ ਅਉਰਨ ਬੀਰ ਬੀਜੋ ॥ ਜਿਹ ਰਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਜ ਆਪਨੀ ਓਰ ਹਕਾਰ ਲੀਜੋ ॥ ਜਾਕੋ ਸੁਕ ਨਾਰਦ ਮੁਨ ਸਾਰਦ ਗਾਵਤ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾਕਉ ਸਜਾਮ ਆਜ ਰਿਸ ਕਰਿ ਕੈ ਭਿਰਬੇ ਹੇਤ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ੧੫੮੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗੁਨ ਗਾਇ ਕੈ ਯੌ ਧਨੁ ਪਾਨ ਗਹਯੋ ਪੁਨ ਧਾਇ ਪਰਜੋ ਬਹੁ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਜੇ ਭਟ ਆਨ ਪਰੇ ਰਨ ਮੈ ਨਹ ਜਾਨ ਦਏ ਬਹੁ ਮਾਰ ਗਿਰਾਏ ॥ ਘਾਇ ਲਗੇ ਜਿਨ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਤਿਨ ਮਾਰਨ ਕਉ ਨਹਿ ਹਾਥ ਉਠਾਏ ॥ ਸੈਨ ਸੰਘਾਰ ਦਈ ਜਦਵੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਊਪਰ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਏ ॥ ੧੫੮੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕੋ ਸੁਕਰੀਟ ਗਿਰਾਇ ਕੈ ਬਾਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਦਯੋ ਹੇ ॥ ਪੰਦ੍ਰਹਿ ਸੈ ਗਜਰਾਜ ਸਮਾਜ ਮੈ ਬਾਜ ਅਨੇਕਨ ਮਾਰ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਲੱਛ ਜਿਤੇ ਪੁਨ ਜੱਛ ਸੁ ਸੈਨ ਘਨੋ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਐਸੋਓ ਭਾਂਤਿ ਕੋ ਜੁੱਧੁ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਸੂਰਨ ਕੋ ਅਭਿਮਾਨੁ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ੧੫੮੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦਸ ਦਿਵਸ ਨਿਸਾ ਦਸ ਜੁੱਧੁ ਕੀਓ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਸੋ ਨ ਟਰਜੋ ਭਟ ਟਾਰਜੋ ॥ ਚਾਰ ਅਛੂਹਨ ਔਰ ਤਹਾਂ ਰਿਸਿ ਠਾਨ ਸਤੱਕ੍ਰਿਤ ਕੋ ਦਲੁ ਮਾਰਜੋ

---

੧. ਦੁਨੀਆਂ ਉਤੇ ਐਡੇ ਵੱਡੇ ਸੂਰਮੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਗੇ ਜਮ ਵੀ ਡਰ ਕੇ ਭਜ ਗਿਆ ਹੈ। *ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਵਿਚ ਬਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਓਹਨਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਬਿਸ਼ਨ ਪਦੇ ਹੈ। ੨. ਓਹ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਰਾਜ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਲੜਨ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੇ ਧੰਨ ਭਾਗ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ ਮੂਰਛ ਹ੍ਵੈ ਭਟ ਭੂਮ ਗਿਰੇ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਕੌ ਲਰਤੇ ਬਲੁ ਹਾਰਜੋ ॥ ਕੇਤੇ ਭਜੇ ਡਰੁ ਮਾਨ ਤਿਨੋ ਕਹੁ ਜਾਤ ਬਲੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹਕਾਰਜੋ ॥ ੧੫੮੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਟੇਰ ਸੁਨੇ ਸਬ ਫੇਰ ਫਿਰੇ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਤੀਛਨ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਮਗ ਬੀਚ ਗਿਰੇ ਤਨ ਫੇਰ ਜਿਰੇ ਸਰ ਪਾਰ ਪਧਾਰੇ ॥ ਏਕ ਬਲੀ ਤਬ ਦੇਰ ਪਰੇ ਮੁਖ ਢਾਲਨ ਲੈ ਹਥਿਯਾਰ ਉਘਾਰੇ ॥ ਪੌਰਖ ਏਕ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਭੂਪ ਕੋ ਬੀਰ ਅਜੋਧਨ ਮੈ ਠਟਕਾਰੇ ॥ ੧੫੮੮ ॥ ਏਕ ਸਤੱਕ੍ਰਿਤ ਕੋ ਗਜ ਦੀਰਘ ਕ੍ਰੱਧਤ ਹੋਇ ਨ੍ਰਿਪੁ ਉਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਘਨ ਜਿਉ ਗਰਜਿਓ ਅਪਨੋ ਰੋਨ ਮੈ ਅਤਿ ਓਜ ਜਨਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਲਯੋ ਅਸ ਹਾਥਿ ਕਟਿਓ ਰਿ ਤਾਹਿ ਤਬੈ ਸੁਪਰਾਯੋ ॥ ਇਉ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ਗਜ ਸੁੰਡ ਮਨੋ ਘਰ ਹੀ ਧਰਿ ਆਯੋ ॥ ੧੫੮੯ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਇਤੋ ਇਤ ਹੋਤ ਭਜੇ ਉਤ ਹਰਿ ਹੇਤ ਸਹਾਇ ॥ ਪਾਂਚੇ ਪਾਂਡਵ ਸਯਾਮ ਭਨ ਤਿਹ ਠਾਂ ਪਹੁਚੇ ਆਇ ॥ ੧੫੯੦ ॥ ਬਹੁਤ ਛੋਹਨੀ ਦਲੁ ਲੀਏ ਰਥ ਪੈਦਲ ਗਜ ਬਾਜ ॥ [1]ਆਵਤ ਭੇ ਤਹ ਸਯਾਮ ਕਹਿ ਜਦੁ ਪਤਿ ਹਿਤ ਕੇ ਕਾਜ ॥ ੧੫੯੧ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਛੋਹਣ ਦੋਇ ਮਲੇਛ ਹੈ ਤਿਹ ਸੈਨਾ ਕੇ ਸੰਗਿ ॥ ਕਵਚੀ ਖੜਗੀ ਸਕਤਿ ਧਰਿ ਕਟ ਮਧਿ ਕਸੇ ਨਿਖੰਗਿ ॥ ੧੫੯੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੀਰ ਔ ਸਯਦ ਸੇਖ ਪਠਾਨ ਸਬੈ ਤਿਹ ਭੂਪ ਕੇ ਊਪਰਿ ਧਾਏ ॥ ਕੋਚ ਨਿਖੰਗ ਕਸੇ ਕਟਿ ਮੈ ਸਬ ਆਯੁਧ ਲੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥ ਨੈਨ ਤਚਾਇ ਦੋਊਰਦਨੱਛਦ ਪੀਸ ਕੈ ਭੌਹ ਸੋ ਭੌਹ ਚਢਾਏ ॥ ਆਇ ਹਕਾਰ ਪਰੇ ਚਹੂ ਓਰ ਤੇ ਵਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਬਹੁ ਘਾਇ ਲਗਾਏ ॥੧੫੯੩ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਲ ਘਾਇ ਸਹ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਤਿ ਚਿਤ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਧਨਖ ਬਾਨ ਗਹਿ ਜਮ ਸਦਨ ਬਹੁ ਅਰ ਦਏ ਪਠਾਇ ॥ ੧੫੯੪ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਸੇਰ ਖਾਨ ਮਾਰੇ ਸੀਸ ਸੈਦ ਖਾਂ ਕੋ ਕਾਟਿ ਡਾਰਜੋ ਐਸੇ ਰਨ ਪਾਰੇ ਪਰੇ ਸੈਦਨ ਮੈ ਧਾਇ ਕੈ ॥ ਸੈਦ ਮੀਰ ਮਾਰੋ ਸੈਦਨਾ ਹਰਿ ਸੰਘਾਰ ਡਾਰੋ ਸੇਖਨ ਕੀ ਫੌਜਨ ਕੋ ਦੀਨੋ ਬਚਲਾਇਕੈ ॥ ਸਾਦਕ ਫਰੀਦ ਸੇਖ ਭਲੇ ਬਿਧ ਜੁੱਝ ਕੀਨੋ ਭੂਪ ਤਨ ਘਾਇ ਗਿਰਿਓ ਆਪ ਘਾਇ ਖਾਇਕੈ ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਹੇਰਕੈ ਨਿਬੇਰ ਦੀਨੇ ਸੂਰ ਸਬੈ ਆਪ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਤਾਕੇ ਉਠੇ ਗੁਨ ਗਾਇਕੈ ॥ ੧੫੯੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ [1]ਦੇਖ ਜੁਧਿਸਟਰ ਓਰ ਪ੍ਰਭੁ ਅਪਨੋ ਭਗਤਿ ਬਿਚਾਰ ॥ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਪੌਰਖ ਸੁਜਸੁ ਮੁਖ ਸੋ ਕਹਜੋ ਸੁਧਾਰ ॥ ੧੫੯੬ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਭਾਰੇ ਭਾਰੇ ਸੂਰਮਾ ਸੰਘਾਰ ਡਾਰੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜਮ ਕੀ ਜਮਨ ਕੀ ਘਨੀ ਹੀ ਸੈਨਾ ਛਈ ਹੈ ॥ ਸਸ ਕੀ ਸੁਰੇਸ ਕੀ ਦਿਨੇਸ ਕੀ ਧਨੇਸ ਕੀ ਲੁਕੇਸ ਹੂ ਕੀ ਚਮੂੰ ਮ੍ਰਿਤਲੋਕ ਕੋ ਪਠਈ ਹੈ ॥ ਭਾਜਗੋ ਜਲੇਸ ਸੇ ਗਨੇਸ ਸੇ ਗਨਤ ਕੌਨ ਔਰ ਹੈ ਕਹਾ ਕਹੋ ਪਸ੍ਰੋਸਿ ਪੀਠ ਦਈ ਹੈ॥ਜਾਦਵ ਸਬਨ ਤੇ ਨ ਡਰੇ ਰੀਝ ਲਰੇ ਹਾਹਾ ਦੇਖੇ ਨ੍ਰਿਪ ਹਮ ਤੇ ਬਜਾਇ ਬਾਜੀ ਲਈ ਹੈ ॥ ੧੫੯੭ ॥ ਰਾਜਾ ਜੁਧਿਸਟਰ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਿਓ

---

੧. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਹੈਤਾ ਵਾਸਤੇ ਪੰਜੇ ਪਾਂਡਵ ਅਤੇ ਦੁਰਜੋਧਨ ਆਦਿਕ ਕੌਰਵੀ ਫੌਜ ਵੀ ਆਈ ਹੈ।

੨. ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਨੇ ਜੁਧਿਸਟਰ ਦੇ ਅਗੇ ਵਡਿਆਈ ਕੀਤੀ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਜੁਧਿਸਟਰਿ ਨਿੰਮ੍ਰ ਹੁਇ ਸੁਨੀਯੈ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਜ ॥ ਯਹ ਸਮਾਜੁ ਤੁਮ ਹੀ ਕੀਯੋ ਕੌਤਕ ਦੇਖਨ ਕਾਜ ॥ ੧੫੯੮ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਹਰਿ ਸੋ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਬਹੁਰੋ ਉਨ ਭਟ ਮਾਰ ਗਿਰਾਏ ॥ ਪੁਨ ਮਲੇਛ ਕੀ ਸੇਨਾ ਧਾਈ ॥ ਨਾਮ ਤਿਨਹੁ ਕਬਿ ਦੇਤ ਬਤਾਈ ॥ ੧੫੯੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨਾਹਰਿ ਖਾਨ ਝੜਾ ਝੜ ਖਾਂ ਬਲਬੀਰ ਬਹਾਦਰ ਖਾਨ ਤਬੈ ॥ ਪੁਨ ਖਾਨ ਨਿਹੰਗ ਭੜੰਗ ਝੜੰਗ ਲਰੇ ਰਨ ਆਗੇ ਡਰੇ ਨ ਕਬੈ ॥ ਜਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਡਰੈ ਦਿਗਪਾਲ ਮਹਾ ਭਟ ਤੇ ਕਬਹੂ ਨ ਦਬੈ ॥ ਕਰਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਧਰੇ ਅਭਿਮਾਨ ਸੋਂ ਆਇ ਪਰੇ ਤਬ ਖਾਨ ਸਬੈ ॥ ੧੬੦੦ ॥ ਜਾ ਹਦ ਖਾਨਹੁ ਜੱਬਰਖਾਨ ਸੁ ਵਾਹ ਦਖਾਨ ਗਏ ਸੰਗ ਸੂਰੇ ॥ ਚੌਪਚਹੂ ਦਿਸਤੇ ਉਮਗੇ ਚਿਤ ਮੈ ਚਪਰੋਸ ਕੇ ਮਾਰ ਮਰੂਰੇ ॥ ਗੋਰੇ ਮਲੇਛ ਚਲੇ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਇਕ ਸਜਾਹ ਮਲੇਛ ਚਲੇ ਇਕ ਭੂਰੇ ॥ ਭੂਪ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਤਬ ਹੀ ਸੁ ਅਚੂਰ ਬਡੇ ਛਿਨ ਭੀਤਰ ਚੂਰੇ ॥ ੧੬੦੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਮਲੇਛਨ ਕੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਸੁ ਦੁਧਾ[1] ਕਰਿਕੈ ਸਤਿਧਾ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥ ਬੀਰ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਮਰੇ ਕਹੂੰ ਝੂਮ ਗਿਰੇ ਗਜਿ ਭੂ ਪਰਿ ਭਾਰੀ ॥ ਘੂਮਤਿ ਹੈ ਕਹੂੰ ਘਾਇ ਲਗੇ ਭਟ ਬੋਲ ਸਕੈਂ ਨ ਗਏ ਬਲੁਹਾਰੀ ॥ ਆਸਨ ਲਾਇ ਮਨੋ ਮੁਨ ਰਾਇ ਲਗਾਵਤ ਧਿਆਨ ਬਡੇ ਬ੍ਰਤ ਧਾਰੀ ॥ ੧੬੦੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਇਤੋ ਜਬ ਭੂਪ ਕੀਓ ਤਬ ਹਰਿ ਖਾਂ ਤਿਨ ਕੋ ਅਟਿਕਜੋ ॥ ਹਥਿਯਾਰ ਸੰਭਾਰਹ ਕਾਰ ਪਰਿਓ ਜੁ ਸਮਾਜ ਮੈ ਬਾਜ ਹੁਤੋ ਅਟਿਕਜੋ ॥ ਖੜਗੇਸ ਤਿਨੈ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਝਟਕਜੋ ਅਰੁ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਪਟਿਕਜੋ ॥ ਤਬ ਤਾਹਰਿ ਖਾਂ ਇਹ ਦੇਖ ਦਸਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਭਜ ਗਜੋ ਨ ਟਿਕਜੋ ॥ ੧੬੦੩ ॥ ਤਾਹਰਿ ਖਾਂ ਭਜ ਗਜੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਗਿਸਿ ਖਾਨ ਝੜਾ ਝੜ ਆਏ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਸਭੈ ਅਪੁਨੇ ਜਮ ਰੂਪ ਕੀਏ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰਿ ਧਾਏ ॥ ਭੂਪਤਿ ਬਾਨ ਹਨੋ ਇਨ ਕੌ ਇਨ ਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਕੌ ਬਹੁ ਬਾਨ ਲਗਾਏ ॥ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਰਹੈ ਉਪਮਾ ਰਨ ਚਾਰੁਨ ਜੋਤ ਕੇ ਗੀਤ ਬਨਾਏ ॥ ੧੬੦੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਲਖਿ ਬਿਕਟਿ ਭਟ ਤਿਉਰ[2] ਚੜਾਏ ਮਾਥ ॥ ਸੀਸ ਕਾਟਿ ਅਰਿ ਕੌ ਦਯੋ ਏਕ ਬਾਨ ਕੈ ਸਾਥ ॥ ੧੬੦੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੁਨਿ ਖਾਨ ਨਿਹੰਗ ਝੜੰਗ ਭੜੰਗ ਚਲੇ ਮੁਖ ਢਾਲਨਿ ਕੌ ਧਰਿ ਕੈ ॥ ਕਰਿ ਮੈ ਕਰਵਾਰ ਸੰਭਾਰ ਹਕਾਰ ਮੁਰਾਰ ਪੈ ਧਾਇ ਪਰੇ ਅਰਿ ਕੈ ॥ ਦਲੁ ਮਾਰ ਬਿਦਾਰ ਦਯੋ ਪਲ ਮੈ ਧਰਿ ਮੁੰਡ ਸੁ ਮੀਨਨ ਜਿਉ ਫਰਕੈ ॥ ਨ ਟਰੈ ਰਨ ਭੂਮ ਹੁਤੇ ਤਬ ਲੌ ਜਬ ਲੌ ਛਿਤ ਪੈਨ ਪਰੇ ਮਰਿ ਕੈ ॥ ੧੬੦੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੋਨਤ ਕੀ ਸਰਤਾ ਤਹਾ ਚਲੀ ਮਹਾ ਅਰਿਰਾਇ ॥ ਮੇਦ ਮਾਸ ਮਜਿਜਾ ਬਹੁਤ ਬੈਤਰੁਨੀ ਕੇ ਭਾਇ ॥ ੧੬੦੭ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਮਚਜੋ ਰਨ ਦਾਰਨ ਦਿਲਾਵਰ ਦਲੇਲ ਖਾਂ ਸਿ ਚਾਨਨ ਕੀ ਭਾਂਤਿ ਰਨ ਭੂਮ ਝਟ ਪਟੀ ਸੀ ॥ ਹਟੀ ਨ ਨਿਪਟ ਖਟਪਟੀ ਸੁ ਭਟਨ ਹੁਕੀ ਆਨਨ ਕੀਆ ਭਾਤਾ ਕੀ ਲਾਗੈ ਨੈਕੁ ਲਟੀਸੀ ॥ ਭੂਪਤਿ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਾਨ ਭਾਨ ਅਭਿਮਾਨ ਕੈ ਸੰਘਾਰੀ ਸੈਨ ਬਚੀ ਫੂਟੀ ਫਟੀਸੀ ॥ ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਮਾਰੇ ਕਹੂੰ

---

੧. ਦੋ ਟੁਕੜੇ ਕੀਤੇ। ੨. ਤਿੰਨ ਟੁਕੜੇ ਕੀਤੇ। ੩. ਤਿਉੜੀ।
੪. ਜਿਸਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣ ਵੱਢਿਆ ਟੁੱਕਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੇਖੋ ੧੬੮ ਪੰਨਾ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਗਿਰੇ ਗਜ ਭਾਰੇ ਭਾਰੇ ਭੂਪ ਮਾਨੋ ਕਰੀ ਭਟਕਟੀ ਬਨਕਟੀ[1] ਸੀ ॥ ੧੬੦੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਤਬ ਖੜਗ ਗਹਿ ਅਤਿ ਚਿਤ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਸੈਨ ਮਲੇਛਨ ਕੀ ਹਨੀ ਜਮਪੁਰ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥ ੧੬੦੯ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਦੋਇ ਛੂਹਨੀ ਸੈਨ ਜਬ ਮਲੇਛ ਕੀ ਨ੍ਰਿਪ ਹਨੀ ॥ ਔਰ ਸੁ ਭਟ ਜੇ ਔਨ ਚਲੇ ਨਾਮ ਕਬਿ ਦੇਤ ਕਹਿ ॥ ੧੬੧੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੀਮ ਗਦਾ ਕਰਿ ਭੀਮ ਲੀਏ ਇ ਖੁਧੀ ਕਟਿ ਸੋ ਕਸਿ ਪਾਰਥ ਧਾਯੋ ॥ ਰਾਇ ਜੁਧਿਸਟਰ ਲੈ ਧਨੁ ਹਾਥ ਚਲਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਬਲੀ ਦੋਊ ਸਾਥ ਲੀਏ ਦਲੁ ਜੇਤਕ ਸੰਗ ਹੁਤੇ ਸੁ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਐਸੇ ਭਿਰੇ ਬ੍ਰਿਤਰਾਸੁਰ ਸਿਉ ਮਘਵਾ ਰਿਸਿ ਕੈ ਜਿਮ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ੧੬੧੧ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਮਨ ਮਹਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਸੁ ਭਟਨ ਸਭੈ ਸੁਨਾਇ ਕੈ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਸਮੁਹਾਇ ਬਚਨ ਕਹਤ ਭਜੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਿਉ ॥ ੧੬੧੨ ॥ ਖੜਗੇਸ ਬਾਚ ਸਭਨ ਭਟਨ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਸਚਮ ਸੂਰਜ ਚੜੈ ਕਬਹੂ ਅਰੁ ਗੰਗ ਬਹੀ ਉਲਟੀ ਜੀਅ ਆਵੈ ॥ ਜੇਠ ਕੇ ਮਾਸ ਤੁਖਾਰ ਪਰੇ ਬਨ ਔਰ ਬਸੰਤ ਸਮੀਰ ਜਰਾਵੈ ॥ ਲੋਕ ਹਲੈ ਧ੍ਰਅ ਕੋ ਜਲ ਕੋ ਥਲ ਹ੍ਵੈ ਥਲ ਕੋ ਕਬਹੂ ਜਲੁ ਜਾਵੈ ॥ ਕੰਕਨ ਕੋ ਨਗੁ ਪੰਖਨ ਧਾਰਿ ਉਡੈ ਖੜਗੇਸਨ[1] ਪਾਠ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ੧੬੧੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਧਨੁ ਕੈ ਗਹਿ ਕੈ ਲਹਿ ਕੈ ਚਹਿ ਕੈ ਬਹੁ ਬੀਰ ਕਟੇ ॥ ਇਕ ਧਾਇ ਪਰੈ ਪੁਨ ਸਾਮੁਹਿ ਹ੍ਵੈ ਇਕ ਭਾਜ ਗਏ ਇਕ ਸੂਰ ਲਟੇ ॥ ਬਲਬੰਡ ਘਨੇ ਛਿਤ ਪੈ ਪਟਕੇ ਭਟ ਐਸਾ ਦਸਾ ਬਹੁ ਹੇਰ ਰਟੇ ॥ ਕਬਿ ਸਗਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਆਹਵ ਮੈ ਸੁ ਰਹੇ ਕੇਊ ਬੀਰ ਫਟੇ ਈ ਫੁਟੇ ॥ ੧੬੧੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਧਨੁ ਪਾਰਥ ਕੋ ਤਿਹ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਪੁਨਿ ਕਾਟਿ ਕੈ ਭੀਮ ਗਦਾਊ ਗਿਰਾਈ ॥ ਭੂਪਤਿ ਕੀ ਕਰਵਾਰ ਕਟੀ ਕਨੂ ਜਾਇ ਪਰੀ ਕਛੁ ਜਾਨੀ ਨ ਜਾਈ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਦੋਊ ਅਰ ਸੈਨ ਘਨੀ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰ ਧਾਈ ॥ ਭੂਪਤ ਬਾਨ ਹਨੇ ਤਿਹ ਕੋ ਤਨ ਫੋਰ ਦਈ ਉਹ ਓਰ ਦਿਖਾਈ ॥ ੧੬੧੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੈਨ ਅਛੂਹਨ ਤੁਰਤ ਹੀ ਦੀਨੀ ਤਿਨਹ ਸੰਘਾਰ ॥ ਪੁਨਿ ਰਿਸਿ ਸਿਉ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਅਪਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ॥ ੧੬੧੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਚਟਾਕ ਚਪੇਟ ਹਨੈ ਇਕ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਕਰ ਵਾਰ ਸੰਘਾਰੈ ॥ ਏਕਨ ਕੇ ਉਰ ਫਾਰ ਕਟਾਰਨ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਏਕ ਪਛਾਰੈ ॥ ਏਕ ਚਲਾਇ ਦਏ ਦਸਹੂ ਦਿਸ ਏਕ ਭਰੇ ਮਰਗੇ ਬਿਨੁ ਮਾਰੈ ॥ ਪੈਦਲੁ ਕੋ ਦਲੁ ਮਾਰ ਦਯੋ ਦੁਹ ਹਾਥਨ ਹਾਥੀਨ ਦਾਂਤ ਉਖਾਰੈ ॥ ੧੬੧੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਰਥ ਆਨ ਕਮਾਨ ਗਹੀ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਇਕ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਹੀ ਅਵਸਾਨ ਗੁਮਾਨ ਗਯੋ ਖੜਗੇਸ ਮਹਾ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਪੈਰਖ ਪੇਖ ਕੈ ਜੀਹਰਿਖਿਓ ਬਲ ਟੇਰ ਨਰੇਸ ਸੁ ਐਸੁ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਧੰਨ ਪਿਤਾ ਧੰਨ ਵੇ ਜਨਨੀ ਜੁ ਧਨੰਜੈ ਨਾਮੁ ਜਿਨੋ ਸੁਤ ਜਾਯੋ ॥ ੧੬੧੮ ॥ ਖੜਗੇਸ ਬਾਚ ਪਾਰਥ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ [2]ਆਨਨ ਮੈ ਮਸੁ ਭੀਜਤ ਹੈ ਬਰ ਬਾਰਜ ਸੇ ਜੁਗ ਲੋਚਨ ਤੇਰੇ ॥ ਛੂਟ ਰਹੀ ਅਲਕੈ ਕਟ ਲੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਮਨੋ ਜੁਗ ਨਾਗ ਕਰੇਰੇ

੧ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਬੇਸ਼ੱਕ ਹੋ ਜਾਣ ਪਰ ਖੜਗਸਿੰਘ ਪਿਠ ਨਹੀਂ ਵਿਖਾਵੇਗਾ।
੨ਇਹ ਬਚਨ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਅਰਜਨ ਨੂੰ ਆਖਦਾ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ ਆਨੰਦ ਕੰਦ ਕਿਧੌ ਮੁਖ ਚੰਦ ਕਟੇ ਦੁਖ ਫੰਧ ਚਕੋਰਨ ਕੇਰੇ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੂਰਤ ਕੈਸੇ ਹਨੈ ਤੁਮ ਦੇਖ ਦਯਾ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੇਰੇ ॥ ੧੬੧੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਰਥ ਹੇਰ ਹਸਿਓ ਪੁਨਿ ਬਨ ਚਲਜੋ ਮਨ ਭੀਤਰ ਕੋਪ ਭਰਜੋ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਪਾਨ ਲੀਜੇ ਲਲਕਾਰ ਪਰਿਓ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਡਰਜੋ ॥ ਉਤ ਤੇ ਖੜਗੇਸ ਭਜੋ ਸਮੁ ਹੈ ਅਤਿ ਬਾਨਨ ਕੋ ਦੁਹੂ ਜੁੱਧੁ ਕਰਜੋ ॥ ਤਬ ਪਾਰਥ ਸਿਉ ਲਰਬੋ ਤਜਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਭੀਮ ਕੇ ਊਪਰਿ ਧਾਇ ਪਰਜੋ ॥ ੧੬੨੦ ॥ ਤਬ ਭੀਮ ਕੋ ਸਜੰਦਨ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਅਰੁ ਬੀਰ ਘਨੇ ਰਨ ਮਾਂਝ ਛਏ ਹੈ ॥ ਘਾਇਲ ਏਕ ਪਰੇ ਛਿਤ ਪੈ ਇਕ ਘਾਇਲ ਘਾਇਲ ਆਇ ਖਏ ਹੈ ॥ ਏਕ ਗਏ ਭਜਿ ਕੈ ਇਕ ਤੇ ਸਜਿਕੈ ਹਥਿਯਾਰਨਕੋਪਤਏ ਹੈ॥ਏਕ ਫਿਰੈ ਭਟ ਕਾਂਪਤ ਹੀ ਕਰਤੇ ਛੁਟ ਕੈ ਕਰਵਾਰ ਗਏ ਹੈ॥੧੬੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੁਨ ਪਾਰਥ ਧਨੁ ਲੈ ਫਿਰਿਓ ਕਸਿ ਕੈ ਤੀਛਨ ਦਾਨ ॥ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਖੜਗੇਸ ਤਨ ਮਨ ਅਰਿ ਬਧਿ ਹਿਤ ਜਾਨ ॥ ੧੬੨੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਨ ਲਗਜੋ ਜਬ ਹੀ ਤਿਹ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਰਿਸਿ ਕੈ ਕਰੀ ਭੂਪਤ ਬਾਤੈ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਆਗ ਬਿਰਾਨੀ ਜਰੈ ਸੁਨ ਰੇ ਮਿਦ ਮੂਰਤ ਹੈ ਕਹੋ ਤਾਤੈ ॥ ਤਾਹੀ ਸਮੇਤ ਹਨੈ ਤੁਮ ਕੋ ਸਿਖਈ ਜਿਹ ਬਾਨ ਚਲਾਨ ਕੀ ਘਾਤੈ ॥ ਜਾਹੁ ਚਲੇ ਗ੍ਰਹ ਛਾਡਤ ਹੋ ਤੁਝ ਸੁੰਦਰ ਨੈਨਨਿ ਜਾਨਿ ਕੈ ਨਾਤੈ ॥ ੧੬੨੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌ ਕਹਿ ਭੂਪਤਿ ਪਾਰਥ ਕੋ ਲਨ ਧਾਇ ਪਰਿਓ ਕਰ ਲੈ ਅਸ ਪੈਨਾ ॥ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰ ਮਹਾ ਬਲੁ ਧਾਰ ਹਕਾਰ ਪਰਿਓ ਮਨ ਰੰਚਕ ਭੈ ਨਾ ॥ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਅਵਸਾਨ ਗਏ ਛੁਟ ਕੋਊ ਸਕਿਓ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਲੈਨਾ ॥ ਮਾਰ ਅਨੇਕ ਦਏ ਰਨ ਮੈ ਇਕ ਪਾਨੀ ਹੀ ਪਾਨੀ ਰਟੈ ਕਰਿ ਸੈਨਾ ॥ ੧੬੨੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਜੀ ਸੈਨ ਜਬ ਪਾਂਡਵੀ ਕਿਸਨ ਬਿਲੋਕੀ ਨੈਨ ॥ *ਦੁਰਯੋਧਨ ਸੋ ਯੌਂ ਕਹੀ ਤੁਮ ਧਾਵਹੁ ਲੈ ਸੈਨ ॥ ੧੬੨੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੀ ਬਤੀਆ ਸਜਿ ਕੈ ਦੁਰਯੋਧਨ ਸੈਨ ਸਿਧਾਰਜੋ ॥ ਭੀਖਮ ਆਗੈ ਭਯੋ ਸੰਗ ਭਾਨ ਜੁ ਦ੍ਰੋਣ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦਿਜ ਸਾਥ ਪਧਾਰਜੋ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਅਰਰਾਇ ਸਬੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਪਾਰਜੋ ॥ ਆਗੇ ਹੁਇ ਭੂਪ ਲਰਿਓ ਨ ਡਰਿਓ ਸਭ ਕਉ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਏਕ ਪ੍ਰਹਾਰਜੋ ॥ ੧੬੨੬ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਬ ਭੀਖਮ ਕੋਪ ਕੀਓ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਭੂਪਤ ਪੈ ਬਹੁ ਤੀਰ ਚਲਾਏ ॥ ਆਵਤ ਬਾਨ ਸੋ ਬਾਨ ਕਟੇ ਖੜਗੇਸ ਮਹਾ ਅਸ ਲੈ ਕਰਿ ਧਾਏ ॥ ਹੋਤ ਭਯੋ ਤਹ ਜੁੱਧੁ ਬਡੋ ਰਿਸਿ ਭੀਖਮ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਤੈ ਲਖਿ ਹੋ ਹਮਰੇ ਬਲ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਜਮ ਕੇ ਬਸਿ ਹੋ ਗ੍ਰਹ ਜਾਏ ॥ ੧੬੨੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਜਤ ਨ ਭੀਖਮ ਜੁਧ ਤੇ ਭੂਪ ਲਖੀ ਇਹ ਗਾਥ ॥ ਸੀਸ ਕਟਿਓ ਤਿਹ ਸੂਤ ਕੋ ਏਕ ਬਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ॥ ੧੬੨੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਸ੍ਰ ਲੈ ਭੀਖਮ ਕੋ ਭਜਿ ਗੇ ਤਬ ਹੀ ਦੁਰਯੋਧਨ ਕੋਪ ਭਰਿਓ ॥ ਸੰਗ ਦ੍ਰੋਣ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਰ ਲੈ ਬਰਮਾ ਕ੍ਰਿਤ ਜਾਦਵ ਜਾਇ ਪਰਿਓ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਲੈ ਦ੍ਰੋਣ ਹੁਆ ਪਤ ਬੈਹਠ ਠਾਨ ਰਹਿਓ ਨਹ ਨੈਕੁ ਡਰਿਓ ॥ ਕਰ ਢਾਰ ਕਟਾਰਨਿ ਸੂਲਨਿ ਸਾਂਗਨਿ

---

*ਤੇਰਵਾਂ ਤੇ ਪਾਂਡਵਾਂ ਦੇ ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੀ ਏਥੇ ਸਾਰੀ ਬਹਾਦਰੀ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਨੇ ਵੇਖ ਲਈ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਚਕ੍ਰਨਿ ਕੋ ਅਤਿ ਜੂਝ ਕਰਿਓ ॥ ੧੬੨੯ ॥ ਕਾਨ ਜੁ ਬਾਚ ਖੜਗੇਸ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੋ ਹੀ ਲੌ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਲੀਏਧਨ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਕੌ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਮਾਰਤ ਹੌ ਹਠਿ ਕੈ ਸਠਿ ਤੋ ਕਹੁ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਅਤਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਏਕ ਘਰੀ ਲਰਿ ਲੈ ਮਰਿ ਹੈ ਅਬ ਜਾਨਤ ਹੌ ਤੁਹ ਕਾਲ ਹੀ ਆਯੋ ॥ ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਜੈ ਚਿਤ ਮੈ ਹਰਿ ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ ॥ ੧੬੩੦ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਵਤ ਸਰ ਸੋ ਕਾਟਿ ਕੈ ਰਿਸਿ ਬੋਲਯੋ ਖੜਗੇਸ ॥ ਮੁਹਿ ਪੌਰਖ ਜਾਨਤ ਸਕਲ ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਮਹੇਸ ॥ ੧੬੩੧ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਭੱਖ ਜੌਹੌ ਭੂਤਨ ਭਜਾਇ ਦੈਹੌ ਸੁਰਾਸੁਰ ਸਯਾਮ ਪਟਿ ਕੈਹੌ ਭੂਮਿ ਭੁਜਾ ਅਸ ਜੋ ਗਹੌ ॥ ਭੈਰਵ ਨਚੈ ਹੈ ਭਾਰੀ ਜੁੱਧਹਿ ਮਚੈ ਹੈ ਪੁਨਿ ਭਾਜ ਹੈਂ ਨਜੈ ਹੈ ਸੁਨਿ ਸਾਚੀ ਹਹਿ ਹੈਂ ਕਹੈ ॥ ਕਹਾਂ ਦੌਣ ਦਿਜ ਕੌ ਸੰਘਾਰ ਤਨ ਲਾਗੈ ਪਲੁ ਮਾਰੇ ਦਲ ਬਲ ਇੰਦ੍ਰ ਜਮ ਰੁਦ੍ਰ ਜੋ ਚਹੌ ॥ ਰਾਧਕਾ ਰਵਨ ਤਉ ਤੇਰੇ ਰਨ ਜੁਰੇ ਆਜੁ ਛਤ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਹੈ ਅਨੈਸੇ ਬੋਲ ਹੌ ਸਹੌ ॥ ॥ ੧੬੩੨ ॥ ਛਪੈ ॥ ਤਬਹਿ ਦ੍ਰਉਣ ਰਿਸ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਨ੍ਰਿਪ ਸਉਹੈ ਧਾਯੋ ॥ ਅਸਤ੍ ਸਸਤ੍ ਗਹਿ ਪਾਨ ਬਹੁਤੁ ਬਿਧਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਸ੍ਰਉਣ ਤਨ ਭਰੇ ਲਰੇ ਭਟ ਘਾਇਲ ਐਸੇ ॥ ਲਾਲ ਗੁਲਾਲ ਭਰੇ ਪਟਿ ਖੇਲਤ ਚਾਚਰ ਜੈਸੇ ॥ ਤਬ ਦੇਖ ਸਭੈ ਸੁਰਯੋਂ ਕਹੈ ਧੰਨਿ ਦਿਜ ਧੰਨਿ ਸੁ ਭੂਪ ਤੁਅ ॥ ਜੁਗ ਚਾਰਨ ਮੈ ਅਬ ਲਉ ਕਹੂੰ ਐਸੇ ਜੁੱਧਨ ਭਯੋ ਭੁਅ ॥ ੧੬੩੩ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਘੇਰਿਓ ਤਬ ਖੜਗੇਸ ਕਉ ਪਾਂਡਵ ਸੈਨ ਰਿਸਾਇ ॥ ਪਾਰਥ ਭੀਖਮ ਭੀਮ ਦਿਜ ਦ੍ਰਉਣ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੁਰਰਾਇ ॥ ੧੬੩੪ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਜੈਸੇ ਬਾਰ ਖੇਤ ਕੌ ਜੁ ਕਾਲ ਫਾਸ ਚੇਤ ਕੋ ਸੁ ਭਿੱਛ ਦਾਨ ਦੇਤ ਕੌ ਸੁ ਕੰਕਨ ਜਿਉ ਕਰ ਕੌ ॥ ਜੈਸੇ ਦੇਹ ਪ੍ਰਾਨ ਕੋਂ ਪ੍ਰਵੇਖ ਸਸ ਭਾਨ ਕੋਂ ਅਗਜਾਨ ਜੈਸੇ ਗਜਾਨ ਕੋਂ ਸੁ ਗੋਪੀ ਜੈਸੇ ਹਰਿ ਕੋ ॥ ਜਿਉ ਤੜਾਗ ਆਪ ਕੌ ਸੁਮਾਲਾ ਜੈਸੇ ਜਾਪ ਕੌ ਸੁ ਪੁੰਨਿ ਜੈਸੇ ਪਾਪ ਕੌ ਜਿਉ ਆਲ ਬਾਲ ਤਰ ਕੌ ॥ ਜੈਸੇ ਉਡ ਧੂਅ ਕੌ ਸਮੁੱਦ੍ ਜੈਸੇ ਭੂਅ ਕੌ ਸੁ ਤੈਸੇ ਘੇਰਿ ਲੀਨੋ ਹੈ ਖੜਗ ਸਿੰਘ[2] ਬਰ ਕੌ ॥ ੧੬੩੫ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਖੜਗੇਸ ਜਬੈ ਤਬ ਹੀ ਦੁਰਜੋਧਨ ਕੋਪ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਜੁਧਿਸਟਰਿ ਭੀਖਮ ਔਰ ਹਲੀ ਹਲ ਪਾਨ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਭਾਨਜ ਦ੍ਰੌਣ ਜੁ ਔਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲਏ ਅਰਿ ਓਰ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਅਤ੍ਰੁਨ ਲਾਤਨ ਮੂਕਨ ਦਾਂਤਨ ਕੋ ਤਹਾਂ ਆਹਵ ਹੋਤ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ੧੬੩੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕਈ ਅਰਿ ਕੋਟਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਬਾਜ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਤਾਜ ਗਿਰੇ ਗਜ ਰਾਜ ਗਿਰੇ ਗਿਰ ਸੇ ਧਰਿ ਕਾਰੇ ॥ ਘਾਇਲ ਏਕ ਪਰੈ ਤਰਫੈ ਸੁ ਮਨੈ ਕਰ ਸਾਯਲ ਸਿੰਘ ਬਿਡਾਰੇ ॥ ਏਕ ਬਲੀ ਕਰਵਾਰਨ ਸੋ ਅਰਿ ਲੋਥ ਪਰੀ ਤਿਹ ਮੁੰਡ ਉਤਾਰੇ ॥ ੧੬੩੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਪਤ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਹੀ ਜਦੁ ਬੀਰਨ ਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਉਤਾਰੇ ॥ ਫੇਰਿ ਲਈ ਜਮ ਧਾਰ ਸੰਭਾਰ ਹਕਾਰ ਕੈ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਉਰ ਫਾਰੇ ॥ ਘਾਇਲ ਏਕ ਗਿਰੇ ਰਨ ਮੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਜਗਦੀਸ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਤੇਵਹ ਮੋਖ ਭਏ ਤਬ ਹੀ ਭਵ ਕੋ ਤਰ ਕੈ ਹਰਿ ਲੋਕ ਪਧਾਰੇ ॥ ੧੬੩੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਪਟ ਸੁ ਭਟ ਚਟ ਪਟ ਕਟੇ ਖਟ ਪਟ ਕਹੀ

---

੧. ਹੇ ਰਾਸਕਾਂ ਦੇ ਪਤੀ। ੨. ਇਸਤਰਾਂ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਘੇਰਿਆ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਨ ਜਾਇ ॥ ਸਟ ਪਟ ਜੋ ਭਾਜੇ ਤਿਨਹ ਪਾਰਥ ਕਹਿਓ ਸੁਨਾਇ ॥ ੧੬੩੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਜ ਕੈ ਕਾਜ ਕਉ ਆਜ ਕਰੋ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਨਾਹਿ ਟਰੋ ॥ ਧਨ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਪਾਨਨ ਮੈ ਅਰਿ ਭੂਪਤ ਕੋ ਲਲਕਾਰ ਪਰੋ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਮਿਲਿ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਰਰੋ ਅਪੁਨੇ ਅਪੁਨੇ ਹਥਿਯਾਰ ਧਰੋ ॥ ਤੁਮ ਤੋ ਕੁਲ ਕੀ ਕਛੁ ਲਾਜ ਕਰੋ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਸੰਗਿ ਲਰੋ ਨ ਡਰੋ ॥ ੧੬੪੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਾਨਜ ਕੋਪ ਭਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਹਠ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਯੋ ॥ ਚਾਂਪ ਚਢਾਇ ਲਯੋ ਕਰ ਮੈ ਸਰਯੋ ਤਬ ਹੀ ਇਕ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਆਯੋ ਹੈ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤੋਂ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਭੂਪਤ ਹਾਥ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕਹਿਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ੧੬੪੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਾਨਜ ਕਾਹੇ ਕਉ ਜੂਝ ਮਰੋ ਗ੍ਰਹ ਜਾਹੁ ਭਲੇ ਦਿਨ ਕੋਇਕ ਜੀਜੋ ॥ ਖਾਤ ਹਲਾਹਲ ਕਿਉ ਅਪਨੇ ਕਰ ਜਾਇ ਕੈ ਧਾਮੁ ਸੁਧਾਰ ਸੁਪੀਜੋ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਭੂਪਤਿ ਬਾਨ ਹਨਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਯੋ ਜੁੱਧਹਿ ਕੋ ਫਲੁ ਲੀਜੋ ॥ ਲਾਗਤਿ ਬਾਨ ਗਿਰਿਓ ਮੁਰਛਾਇਕੇ ਸ੍ਰਉਨ ਗਿਰਿਓ ਸਗਰੋ ਅੰਗ ਭੀਜੋ ॥ ੧੬੪੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੋ ਹੀ ਲੌ ਭੀਮ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਪੁਨ ਪਾਰਥ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਧਨੁ ਧਾਯੋ ॥ ਭੀਖਮ ਦ੍ਰੋਣ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਹਦੇਵ ਸੁ ਭੂਰ ਸ੍ਰਵਾ ਮਨ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਦੁਰਜੋਧਨ ਰਾਇ ਜੁਧਿਸਟਰਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਲੈ ਦਲੁ ਆਯੋ ॥ ਭੂਪ ਕੇ ਤੀਰਨ ਕੇ ਡਰ ਤੇ ਬਰ ਬੀਰਨ ਤਉ ਮਨ ਮੈ ਡਰ ਪਾਯੋ ॥ ੧੬੪੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੋ ਲਗਿ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਆਪ ਕੁਪਯੋ ਸਰ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਇਕ ਮਾਰਿਓ ॥ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਕੋ ਤਾਨ ਤਬੈ ਤਿਹ ਸਾਰਥੀ ਕੋ ਪ੍ਰਤਅੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰਿਓ ॥ ਭੂਪਤਿ ਆਗੇ ਹੀ ਹੋਤ ਭਯੋ ਰਨ ਭੂਮਹਿ ਤੇ ਨ ਟਰਯੋ ਪਗਟਾਰਿਓ ॥ ਸੂਰ ਸਰਾਹਤ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਜਸੁ ਯੋਂ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰਿਓ ॥ ੧੬੪੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਅਵਿਲੋਕ ਕੈ ਆਨਨ ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਛੂਟ ਰਹੀ ਅਲ ਕੈ ਕਟਿ ਲੌ ਉਪਮਾ ਮੁਖ ਕੀ ਬਰਨੀ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥ ਚਾਰ ਦਿਪੈ ਅਖੀਆਨ ਦੋਊ ਉਪਮਾਨ ਕਛੂ ਇਨ ਤੇ ਅਧਿਕਾਈ ॥ ਜਾਹੁ ਚਲੇ ਤੁਮ ਕੌ ਹਰਿ ਛਾਡਤ ਲੈਹੁ ਕਹਾ ਹਠ ਠਾਨ ਲਰਾਈ ॥ ੧੬੪੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕਹਯੋ ਬਹੁਰੋ ਹਮਰੀ ਬਤੀਯਾ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਕਿਉ ਹਠਿ ਠਾਨ ਅਜੋਧਨ ਮੈ ਹਮ ਸਿਉ ਸਮੁਹਾਇ ਕੈ ਆਹਵ ਕੀਜੈ ॥ ਮਾਰਤ ਹੋਂ ਅਬ ਤੋਹਿ ਨ ਛਾਡਤ ਜਾਹੁ ਭਲੇ ਅਬ ਲੌ ਨਹੀ ਛੀਜੈ ॥ ਮਾਨ ਕਹਯੋ ਹਮਰੋ ਪੁਰ ਕੀ ਕਜਰਾਰਨਿ ਕੋ ਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਦੁਖ ਦੀਜੈ ॥ ੧੬੪੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੈ ਹਠ ਠਾਨ ਅਜੋਧਨ ਮੈ ਘਨ ਸਜਾਮ ਘਨੇ ਰਨ ਬੀਰ ਨਿਬੇਰੇ ॥ ਕਾਕੇ ਕਹੇ ਹਮ ਸੋ ਹਰਿ ਜੂ ਸਮੁਹਾਇ ਭਯੋ ਨ ਫਿਰਯੋ ਰਨ ਹੇਰੇ ॥ ਮਾਰੋ ਕਹਾ ਅਬ ਤੋ ਕਹੁ ਹੋ ਕਰੁਨਾ ਅਤ ਹੀ ਜੀਯ ਆਵਤ ਮੇਰੇ ॥ ਤੋ ਕੋ ਮਰਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਛਿਨ ਮੈ ਮਰਿ ਜੈਹੈ ਸਖਾ ਹਰਿ ਜੇਤਕ ਤੇਰੇ ॥ ੧੬੪੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਇਉ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਲਯੋ ਰਿਸਿ ਕੈ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਘਟਿ ਕਾ ਜੁਗ ਬਾਨਨ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਗਿਰਾਵਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੌ ਨ੍ਰਿਪ ਹੂ ਰਥ ਤੇ ਹਰਿ ਭੂਮ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਕੌਤਕ ਹੇਰ ਸਰਾਹਤ ਭੇ ਭਟ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕੋ ਜਸੁ ਗਾਯੋ ॥ ੧੬੪੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਤ ਸਜਾਮ ਚਢਯੋ ਰਥ ਆਪਨ ਪੈ ਰਥ ਪੈ ਉਤ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਚਢਯੋ ॥ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਮਹਾਂ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਹ ਮਜਾਨ ਹੁਤੇ ਕਰ ਵਾਰ ਕਢਯੋ ॥ ਸੁਘਨੋਦਲ ਪੰਡ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਕੋ ਰਿਸਿ ਤੇਜ ਕੀ ਪਾਵਕ ਸੰਗ ਡਢਯੋ ॥ ਧੁਨ ਬੇਦ ਕੀ ਅਸਤ੍ਰਨਿ ਸਸਤ੍ਰਨਿ ਕੀ ਬਿਧਿ ਮਾਨਹੁ ਪਾਰਥ ਸਾਥ ਪਢਯੋ ॥ ੧੬੪੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਦੁਰਜੋਧਨ ਕੇ ਦਲ ਕੋ ਲਖਿ ਭੂਪ ਤਬੈ ਅਤਿ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਬਾਂਕੇ ਕੀਏ ਬਿਰਥੀ ਤਹ ਬੀਰ ਘਨੇ ਤਬ ਹੀ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠਾਏ ॥ ਭੀਖਮ ਦ੍ਰਉਣ ਤੇ ਆਦਿਕ ਸੂਰ ਭਜੇ ਰਣ ਮੈ ਨ ਕੋਊ ਠਹਰਾਏ ॥ ਜੀਤ ਕੀਆ ਸਤਜੀ ਬਹੁਰੋ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਨਾਹਿਨ ਆਏ ॥ ੧੬੫੦ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦ੍ਰਉਣਜ[1] ਭਾਨੁਜ[2] ਕ੍ਰਿਪਾ ਭਜਿ ਗਏ ਨ ਬਾਧੀ ਧੀਰ ॥ ਭੂਰਸ੍ਰਵਾ ਕੁਰਰਾਜ[3] ਸਬ ਟਰੇ ਲਖੀ ਰਨ ਭੀਰ ॥ ੧੬੫੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਾਜੇ ਸਬੈ ਲਖਿ ਕੈ ਸੁ ਜੁਧਿਸਟਰ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਕੇ ਤਟ ਐਸੇ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਭੂਪ ਬਡੋ ਬਲਵੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧ ਕਾਹੂ ਤੇ ਪੈਗ ਟਰਿਓ ਨਹੀ ਟਾਰਜੋ ॥ ਭਾਨਜ ਭੀਖਮ ਦ੍ਰਉਣ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹਮ ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਘਨੋ ਰਨ ਪਾਰਜੋ ॥ ਸੋ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਟਰੈ ਰਨ ਤੇ ਹਮ ਹੂੰ ਸਬਹੂੰ ਪ੍ਰਭੁ ਪੌਰਖ ਹਾਰਜੋ ॥ ੧੬੫੨ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਭੀਖਮ ਭਾਨੁਜ ਔ ਦੁਰਜੋਧਨ ਭੀਮ ਘਨੇ ਹਠ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮੁਸਲੀ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਸਾਤਕ ਕੋਪ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮਾਂਝ ਬਢਾਯੋ ॥ ਹਾਰ ਰਹੇ ਰਨਧੀਰ ਸਬੈ ਅਬ ਕਾ ਪ੍ਰਭੁ ਜੂ ਤੁਮਰੇ ਮਨ ਆਯੋ ॥ ਭਾਗਤ ਪੈ ਰਨ ਸੋ ਰਨ ਤੇ ਤਿਹ ਸੋ ਹਮਰੋ ਸੁ ਕਛੂ ਨ ਬਸਾਯੋ ॥ ੧੬੫੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਆਦਿ ਜਿਤੇ ਗਨ ਦੇਵਤਿ ਤੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰ ਧਾਏ ॥ ਤੇ ਸਬ ਆਵਤ ਦੇਖ ਬਲੀ ਧਨੁ ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨਹ ਕਾਰਿ ਲਗਾਏ ॥ ਏਕ ਗਿਰੇ ਤਹ ਘਾਇਲ ਹ੍ਵੈ ਇਕ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰੇ ਤਜਿ ਜੁੱਧੁ ਪਰਾਏ ॥ ਏਕ ਲਰੇ ਨ ਡਰੇ ਬਲਵਾਨ ਨਿਦਾਨ ਸੋਊ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰ ਗਿਰਾਏ ॥ ੧੬੫੪॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਜੀਤ ਸੁਰੇਸ ਧਨੇਸ ਖਗੇਸ ਗਨੇਸ ਕੋ ਘਾਇਲ ਕੈ ਮੁਰਛਾਯੋ॥ ਭੂਮ ਪਰਯੋ ਬਿਸੰਭਾਰਿ ਨਿਹਾਰ ਜਲੇਸ ਦਿਨੇਸਨਿਸੇਸ ਪਰਾਯੋ ॥ ਬੀਰ ਮਹੇਸ ਤੇ ਆਦਿਕ ਭਾਜ ਗਏ ਇਹ ਸਾਮੁਹੇ ਏਕ ਨ ਆਯੋ ॥ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿਆਵਤ ਜੋ ਸੂਚ ਪੇਟ ਸੋ ਮਾਰਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ੧੬੫੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸਿਉ ਹਰਿ ਏਕ ਹੀ ਬਾਤ ਧਰਮ ਕੇ ਤਾਤ[4] ॥ ਤਿਹੀ ਸਮੈ ਸਿਵਜੂ ਕਹਯੋ ਬ੍ਰਹਮੇ ਸਿਉ ਮੁਸਕਾਤ ॥ ੧੬੫੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਪਨ ਸੋ ਸਬ ਹੀ ਭਟ ਜੂਝ ਰਹੈ ਕਰਕੈ ਨ ਮਰੈ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਯੋ ॥ ਤੌ ਚਤੁਰਾਨਨ ਸਿਉ ਸਿਵਜੂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਸਕ੍ਰ ਜਮਾਦਿਕ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਹਮ ਹੂੰ ਇਨ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਪਾਰਯੋ ॥ ਏਤੋ ਨਹੀ ਬਲ ਹਾਰਤ ਰੰਚਕ ਚਉਦਹੂੰ ਲੋਕਨਿ ਕੋ ਦਲੁ ਹਾਰਯੋ ॥ ੧੬੫੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੋਊ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰ ਇਤ ਪੰਕਜ ਪੂਤ ਤ੍ਰਿਨੈਨ ॥ ਉਤਰ ਵਿਅਸਤਾ ਚਲਿ ਗਯੋ ਸਸ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਭਈ ਰੈਨ ॥ ੧੬੫੮ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੋਊ ਦਲ ਅਤਿ ਹੀ ਅਕੁਲਾਨੇ ॥ ਭੂਖ ਪਿਆਸ ਸੋ ਤਨ

---

੧. ਦ੍ਰੋਣਾਚਾਰਜ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਅਸਅਸਤਾਮਾ । ੨. ਸੂਰਜ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਕਰਨ । ੩. ਦੁਰਯੋਧਨ । ੪. ਜੁਧਿਸਟਰ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਗੱਲ ਆਖੀ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮੁਰਝਾਨੇ ॥ ਅਰਤੇ ਲਰਤੇ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ਸਾਂਝ ॥ ਰਹਿ ਗਏ ਤਾਹੀ ਰਨ ਕੇ ਮਾਂਝ ॥ ੧੬੫੯ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭੋਰ ਭਯੋ ਸਭ ਸੂ ਭਟ ਸੂ ਜਾਗੇ ॥ ਦੁਹਦਿਸ ਮਾਰੂ ਬਾਜਨ ਲਾਗੇ ॥ ਸਾਜੇ ਕਰਚ ਸਸਤ੍ਰ ਕਰ ਧਾਰੇ ॥ ਬਹੁਰ ਜੁੱਧ ਕੇ ਹੇਤ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ੧੬੬੦ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸਿਵ ਕੌ ਜਮ ਕੌ ਰਵਿ ਕੌ ਸੰਗ ਲੈ ਬਸਦੇਵ ਕੋ ਨੰਦ ਚਲਯੋ ਰਨਧਾਨੀ ॥ ਮਾਰਤ ਹੋ ਅਰਿਕੈ ਅਰਿਕੋ ਹਰਿਕੋ ਹਰਿ ਭਾਖਤ ਯੋਂ ਮੁਖ ਬਾਨੀ ॥ ਸਜਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਘਨੇ ਉਮਡੇ ਭਟ ਪਾਨਨ ਬਾਨ ਕਮਾਨਨਿ ਤਾਨੀ ॥ ਆਇ ਭਿਰੇ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਸੰਗ ਅਸੰਕ ਭਏ ਕਛੁ ਸੰਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥ ੧੬੬੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗਜਾਰਹ ਘਾਇਲ ਕੈ ਸਿਵ ਕੇ ਗਨ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸੂਰਨਿ ਕੇ ਹਥ ਕਾਟੇ ਘਾਇ ਕੀਯੋ ਜਮਕੋ ਬਿਰਥੀ ਬਸੁ ਆਨਨ ਕੌ ਲਲਕਾਰ ਕੈ ਡਾਟੇ ॥ ਸਤ੍ਰ ਬਿਮੁੰਡਤ ਕੀਨੇ ਘਨੇ ਜੁ ਰਹੇ ਰਨ ਤੇ ਤਿਨ ਕੇ ਪਗ ਹਾਟੇ ॥ ਪੌਨ ਸਮਾਨ ਛੁਟੇ ਨ੍ਰਿਪਬਾਨ ਸਬੈ ਦਲ ਬਾਦਲ ਜਿਉ ਚਲ ਫਾਟੇ ॥ ੧੬੬੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਾਜ ਗਏ ਰਨ ਤੇ ਡਰ ਕੈ ਭਟ ਤਉ ਸਿਵ ਏਕ ਉਪਾਇ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਮਾਟੀ* ਕੋ ਮਾਨਸ ਏਕ ਕੀਯੋ ਤਿਹ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੇ ਜਬ ਸਜਾਮ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਸਿੰਘ ਅਜੀਤ ਧਰਿਓ ਤਿਹ ਨਾਮੁ ਦੀਓ ਬਰ ਰੁਦ੍ ਮਰੈ ਨਹੀ ਮਾਰਜੋ ॥ ਸਸਤ੍ ਸੰਭਾਰ ਸੋਊ ਕਰ ਮੈ ਖੜਗੇਸ ਕੋ ਮਾਰਨ ਹੇਤ ਸਿਧਾਰਜੋ ॥ ੧੬੬੩ ॥ ਅੜਿਲ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਲਵੰਡ ਬਹੁਰ ਮਿਲਿਕੈ ਭਟ ਧਾਏ ॥ ਅਪਨੇ ਸਸਤ੍ ਸੰਭਾਰ ਲੀਏ ਕਰਿ ਸੈਖ ਬਜਾਏ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਾਨਨ ਤਾਨ ਕਮਾਨਨਿ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਯੋਂ ਬਰਖੇ ਸਹ ਜਾਲ ਮਨੋ ਪਰਲੈ ਘਨ ਆਏ ॥ ੧੬੬੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਨਨਿ ਸੋ ਬਾਨਨਿ ਕਟੇ ਕੋਪ ਤਚੇ ਜੁਗ ਨੈਨ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸੋ ਖੜਗੇਸ ਤਬ ਰਿਸ ਕਰਿ ਬੋਲਜੋ ਬਨ ॥ ੧੬੬੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ [1]ਰਿਉ ਰੇ ਗੁਮਾਨ ਕਰੈ ਘਨ ਸਜਾਮ ਅਬੈ ਰਨ ਤੇ ਪੁਨਿ ਤੋਹਿ ਭਜੈ ਹੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕੌ ਆਨ ਅਰਜੋ ਸੁਨ ਰੇ ਸਿਰ ਕੇਸਨਿ ਤੇ ਬਹੁਰੋਗਹਿ ਲੈਹੋ ॥ ਔਰੋ ਅਹੀਰ ਅਧੀਰ ਡਰੈ ਨਹਿ ਤੋ ਕਹਿ ਜੀਵਤ ਜਾਨਨ ਦੈਹੋ ॥ ਇੰਦ ਬਿਰੰਚ ਕੁਬੇਰ ਜਲਾਧਿਪ ਕੋ ਸਸਿ ਕੋ ਸਿਵ ਕੋਹਤ ਕੈਹੋ ॥੧੬੬੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੈ ਹੀ ਲੌ ਬੀਰ ਮਹੋਤਕਟ ਸਿੰਘ ਹੁਤੋ ਰਨ ਮੋ ਮਨ ਕੋਪ ਭਰਜੋ ॥ ਕਰਮੈ ਕਰਵਾਰ ਲੈ ਧਾਇ ਚਲਜੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਨਹੀ ਨੈਕ ਡਰਜੋ ॥ ਅਸ ਜੁੱਧ ਦੁਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਨ ਬਡੋ ਨ ਕੋਊ ਰਨ ਤੇ ਪਗ ਏਕ ਟਰਜੋ॥ ਖੜਗੇਸ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੀ ਤਾਨ ਦਈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰਜੋ ਗਿਰ ਭੂਮ ਪਰਜੋ ॥ ੧੬੬੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖ ਦਸਾ ਤਿਹ ਸਿੰਘ ਬਚਿਤ੍ ਸੁ ਠਾਢੋ ਹੁਤੋ ਰਿਸ ਕੈ ਵਹ ਧਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਧਨੁ ਬਾਨਨ ਲੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਸਿਉ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਬਲੀ ਧਨੁ ਤਾਨ ਮਹਾ ਬਰ ਬਾਨ ਪ੍ਰਕੋਪ ਚਲਾਯੋ ॥ ਲਾਗਿ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਸਰ ਘੁਮਿ ਗਿਰਿਓ ਧਰ ਇਉ ਅਰਿਘਾਯੋ ॥ ੧੬੬੮ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਪ ਹੀ ਧਾਯੋ ॥ ਧਨਖ ਬਾਨ ਲੈ ਰਨ ਮਧਿ ਆਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਤਿਨ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤੋ ਬਧ ਹਿਤ ਸਿਵ ਮੁਹਿ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ੧੬੬੯ ॥ ਅਜੀਤ

---

੧. ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਗੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਵੀ ਹਾਰ ਗਿਆ ਹੈ, ਏਸੇ ਵਾਸਤੇ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਨੂੰ ਆਖਦਾ ਹੈ। *ਸਿਵ ਦਾ ਪੁਤ੍।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਿੰਘ ਯੋਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰਜੇ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਰਨ ਮਾਹਿ ਹਕਾਰਜੇ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਏ ਬੈਨ ਸੁਨਤ ਨਹੀ ਡਰਜੈ ॥ ਮਹਾਂਬੀਰ ਪਗੁ ਆਗੈ ਧਰਜੈ ॥ ੧੬੭੦ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਜਿਤ ਸਿੰਘ ਰੱਛਾ ਹਿਤ ਧਾਏ ॥ ਗਜਾਰਹ ਰੁਦ੍ਰ ਭਾਨ ਸਭ ਆਏ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਮ ਬਸੁ ਰਿਸ ਭਰੇ ॥ ਬਰਨ ਕੁਬੇਰ ਘੇਰ ਸਭ ਖਰੇ ॥ ੧੬੭੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਿੰਘ ਅਜੀਤ ਜਬੈ ਖੜਗੇਸ ਸੋ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸੰਗ ਸਿਵਾਦਿਕ ਸੂਰ ਜਿਤੇ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਕੋ ਤਿਹ ਹਾਥ ਉਚਾਯੋ ॥ ਬਾਨ ਚਲੇ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਾਟਿ ਸਬੈ ਮਨ ਰੋਸਿ ਤਚਾਯੋ ॥ ਲੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਮਹਾ ਬਲਵਾਨ ਹਨੇ ਭਟ ਕੋ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਬਚਾਯੋ ॥ ੧੬੭੨ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਰ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਸੁਭਟਨ ਮਨ ਭਟਿਅਨ ਡਰ ਪਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਭੂਪਤ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰਜੇ ॥ ਚਕ੍ਰਤ ਭੇਸ ਬਹੁ ਬਲੁ ਹਾਰਜੇ ॥ ੧੬੭੩ ॥ ਤਬ ਹਰਿ ਹਰਿ ਬਿਧ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਜੇ ॥ ਮਰੈ ਨ ਜਰੈ ਅਗਨ ਤੇ ਜਾਰਜੇ ॥ ਤਾਤੇ ਜਤਨ ਕਛੂ ਅਬ ਕੀਜੈ ॥ ਯਾਤੇ ਮਾਰ ਭੂਪ ਇਹ ਲੀਜੈ ॥ ੧੬੭੪ ॥ ਬ੍ਰਹਮੇ ਕਹਜੇ ਸੁ ਇਹ ਬਿਧ ਕੀਜੈ ॥ ਮੋ ਹਿਤ ਹੈ ਮਨ ਤਬ ਬਲ ਛੀਜੈ ॥ ਜਬ ਇਹ ਭੂਪ ਗਿਰਿਓ ਲਖਿ ਲਈਜੈ ॥ ਤਬ ਇਹ ਜਮ ਕੇ ਧਾਮ ਪਠਈਯੈ ॥ ੧੬੭੫ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪੁਨ ਅੱਛ੍ਰਨ ਆਇਸ ਦੀਜੈ ॥ ਜਾ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰੀਝੈ ਸੋਈ ਕੀਜੈ ॥ ਕੌਤਕ ਹੇਰ ਭੂਪ ਜਬ ਲੈਹੈ ॥ ਘਟ ਜੈਹੈ ਬਲ ਮਨ ਦ੍ਰਵਿ ਜੈਹੈ ॥ ੧੬੭੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਮਲਜਯੋ ਹਰਿ ਸਿਉ ਕਹਜੇ ਸੁਨੀ ਬਾਤ ਸੁਰ ਰਾਜ ॥ ਨਭਿ ਨਿਹਾਰ ਬਾਸਵ ਕਹਜੇ ਕਰਹੁ ਨ੍ਰਿਤ ਸੁਰਰਾਜ ॥ ੧੬੭੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਉਤਦੇਵ[1] ਬਧੂ ਮਿਲਿ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰੈ ਇਤ ਸੂਰ ਸਬੈ ਮਿਲ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਕ੍ਰਿੰਨਰ ਗੰਧ੍ਰਬ ਗਾਵਤ ਹੈ ਉਤ ਮਾਰੂ ਬਜੈ ਰਨ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ ॥ ਕੌਤਕ ਦੇਖਿ ਬਡੋ ਤਿਨ ਕੋ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਮਨ ਤੋ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਅਚਾਨ ਲਯੋ ਧਨ ਤਾਨ ਸੁ ਬਾਨ ਮਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਤਨ ਲਾਯੋ ॥ ੧੬੭੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲਾਗਤ ਹੀ ਸਰ ਮੋਹਿਤ ਭਯੋ ਤੇਊ ਤੀਰਨ ਸੋ ਬਰਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਗਜਾਰਹ ਰੁਦ੍ਰਨਿ ਕੇ ਅਗ ਨੰਗਨ ਮਾਰ ਲਏ ਹਰਿ ਲੋਕ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਾਨ ਜਲਾਧਿਪ ਅਉ ਸਸਿ ਇੰਦ੍ ਕੁਬੇਰ ਕੇ ਅੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਔਰ ਜਿਤੇ ਭਟ ਠਾਢੇ ਹਹੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਬਿਪ ਤੇ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ੧੬੭੯ ॥ ਸਕ੍ਰ ਕੋ ਸਾਠ ਲਗਾਵਤ ਭਯੋ ਸਰ ਦ੍ਵੈਸਤਿ ਕਾਨ੍ ਕੇ ਗਾਤਲਗਾਏ॥ਚੌਸਠਿ ਬਾਨ ਹਨੇ ਜਮਕੋਂ ਰਵਿਦ੍ਵਾਦਸ ਦ੍ਵਾਦਸ ਕੇ ਸੰਗ ਘਾਏ ॥ ਸੋਮ ਕੋਂ ਸੌ ਸਤਿ ਰੁਦ੍ ਕੋ ਚਾਰ ਲਗਾਵਤ ਭਯੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥ ਸੈਂਨ ਭਰੇ ਸਬ ਕੇ ਪਟ ਮਾਨਹੁ ਚਾਚਰ ਖੇਲ ਅਬੈ ਭਟ ਆਏ ॥ ੧੬੮੦ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਔਰ ਸੁਭਟ ਬਹੁਤੇ ਤਿਹ ਮਾਰੇ ॥ ਜੂਝ ਪਰੇ ਜਮ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਯਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ੧੬੮੧ ॥ ਕਹਜੇ ਸੁ ਕਿਉ ਇਨ ਕੋ ਰਨ ਮਾਰੈ ॥ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕੋਪਕੈ ਕਿਉ ਸਰ ਡਾਰੈ ॥ ਤਾਤੇ ਇਹੈ ਕਾਜ ਅਬ ਕੀਜੈ ॥ ਦੇਹ ਸਹਿਤ ਨਭਿ ਮਾਰਗ

---

੧. ਰਾਗ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰ ਨੇ ਰਾਜੇ ਦਾ ਬਲ ਘਟਾਇਆ ਹੈ ਰਾਜਾ ਭਰਮ ਗਿਆ ਹੈ ਏਸੇ ਲਈ ਜਤ ਸਤ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਲੀਜੈ ॥ ੧੬੮੨ ॥ ਜੁੱਧ ਕਥਾ ਨਹੀ ਰਿਦੈ ਚਿਤਾਰੋ ॥ ਅਪਨੋ ਅਗਲੋ ਕਾਜ ਸਵਾਰੋ ॥ ਤਾਤੇ ਅਬਿ ਬਿਲੰਬ ਨਹੀ ਕੀਜੈ ॥ ਮੋਰੋ ਕਹਜੋ ਮਾਨਕੈ ਲੀਜੈ ॥ ੧੬੮੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇੰਦ੍ ਕੇ ਧਾਮ ਚਲੇ ਬਲਵਾਨ ਸੁਜਾਨ ਸੁਨੋ ਅਬ ਢੀਲ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਦੇਵ ਬਧੂ ਜੋਊ ਚਾਹਤ ਹੈ ਤਿਹ ਕੋ ਮਿਲੀਐ ਮਿਲਕੈ ਸੁਖ ਲੀਜੈ ॥ ਤੇਰੋ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰਨ ਹੋਤ ਹ ਮਾਨ ਕਹਿਓ ਨ੍ਰਿਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੀਜੈ ॥ ਰਾਜਨ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਤਜੇ ਇਨ ਬੀਰਨ ਕੋ ਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਦੁਖੁ ਦੀਜੈ ॥ ੧੬੮੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਬਤੀਯਾ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਭੂਪ ਸਤ੍ ਦੁਖ ਦੈਨ ॥ ਅੰਤਿ ਚਿਤ ਹਰਖ ਬਢਾਇਕੈ ਬੋਲਜੋ ਬਿਧਿ ਸੋ ਬੈਨ ॥ ੧੬੮੫ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯੋਂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੋ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤੋ ਸਿਉ ਕਹੋ ਜੁ ਮਨ ਮੈ ਆਯੋ ॥ ਮੋਸੋ ਬੀਰ ਸਸਤ੍ ਜਬ ਧਰੈ ॥ ਕਹੋ ਬਿਸਨ ਬਿਨ ਕਾ ਸੋ ਲਰੈ ॥ ੧੬੮੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੁਮ ਸਬ ਜਾਨਤ ਬਿਸ੍ਵ ਕਰ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਮੋਹਿ ਨਾਉ॥ ਲਾਜ ਆਪਨੋ ਨਾਉ ਕੀ ਕਹੋ ਕਹਾ ਭਜ ਜਾਉ॥ ੧੬੮੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚਤੁਰਾਨਨ ਮੋ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਲੈ ਚਿਤ ਦੈ ਦੁਹ ਸ੍ਰੋਨਨ ਮੈ ਧਰੀਜੈ ॥ ਉਪਮਾ ਕੋ ਜਬੈ ਉਮਗੈ ਮਨ ਤੇ ਉਪਮਾ ਭਗਵਾਨ ਹੀ ਕੀ ਕਰੀਜੈ ॥ ਪਰੀਜੈ ਨਹੀ ਆਨ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪੈ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਰ ਕੇ ਦਿਜ ਕੇ ਪਰੀਜੈ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਜੁਗ ਚਾਰ ਮੈ ਨਾਉ ਜਪੈ ਤਿਹ ਸੋ ਲਰੀਜੈ ਮਰੀਜੈ ਤਰੀਜੈ ॥ ੧੬੮੮ ॥ ਜਾ ਸਨਕਾਦਿਕ ਸੇਸ ਤੇ ਆਦਿਕ ਖੋਜਤ ਹੈ ਕਛੁ ਅੰਤਿ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਚੌਦਹ ਲੋਕਨ ਬੀਚ ਸਦਾ ਸੁਕ ਬਜਾਸ ਮਹਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁ ਗਾਯੋ ॥ ਜਾਹੀ ਕੋ ਨਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੂ ਤੇ ਧ੍ਰਅ ਸੋ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਅਛੈ ਪਦ ਪਾਯੋ ॥ ਸੋ ਅਬ ਮੋ ਸੰਗ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ਜਿਹ ਸ੍ਰੀ ਧਰੈ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕਹਾਯੋ ॥ ੧੬੮੯ ॥ ਅੜਿਲ ॥ ਚਤੁਰਾਨਨ ਏ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਚਕ੍ਰਤ ਭਯੋ ॥ ਬਿਸਨ ਭਗਤ ਕੋ ਤਬੈ ਭੂਪ ਚਿਤ ਮੈ ਲਯੋ ॥ ਸਾਧ ਸਾਧ ਕਰਿ ਬੋਲਜੋ ਬਦਨ ਨਿਹਾਰਕੈ ॥ ਹੋ ਮੋਨ ਰਹਜੋ ਗਹਿ ਕਮਲਜ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਚਾਰਕੈ ॥ ੧੬੯੦ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਿਧਾਤਾ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਇਹ ਬਿਧ ਕਹਜੋ ॥ ਭਗਤਿ ਗਜਾਨ ਕੋ ਤੱਤੁ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਤੈ ਲਹਜੋ ॥ ਤਾਂਤੇ ਅਬ ਤਨ ਸਾਥਹਿ ਸੁਰਗ ਸਿਧਾਰੀਜੈ ॥ ਹੋ ਮੁਕਤਿ ਓਰ ਕਰਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ ਜੁੱਧ ਨਿਹਾਰੀਜੈ ॥ ੧੬੯੧ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਜੋ ਨ ਮਾਨੈ ਭੂਪ ਜਬ ਤਬ ਬ੍ਰਹਮੇ ਕਹ ਕੀਨ ॥ ਨਾਰਦ ਕੋ ਸਿਮਰਨਿ ਕੀਓ ਮੁਨਿ ਆਯੋ ਪਰਬੀਨ ॥ ੧੬੯੨ ॥ ਤਬ ਹੀ ਮੁਨ ਨਾਰਦ ਆਇ ਗਯੋ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਇਕ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਚੌਦਹ ਲੋਕਨ ਬੀਚ ਕਹਜੋ ਪ੍ਰਭੁ ਤੇ ਸਮ ਰਾਜਨ ਕੋਊ ਬਨਾਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਬੀਰਨ ਕੀ ਮਨ ਤੈ ਸੁ ਭਲੋ ਕੀਜੋ ਸਜਾਮ ਸੋ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮੁਨ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਭੂਪ ਘਨੋ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੧੬੯੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਭਿਬੰਦਨਿ ਭੂਪਤਿ ਕੀਯੋ ਨਾਰਦ ਕੋ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ਮੁਨਪਤਿ ਇਹ ਉਪਦੇਸ ਦੀਅ ਜੁੱਧੁ ਕਰੋ ਬਲਵਾਨ ॥ ੧੬੯੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਤ ਭੂਪਤਿ ਨਾਰਦ ਮਿਲੇ ਪ੍ਰੇਮੁ ਭਗਤ ਕੀ ਖਾਨ ॥ ਉਤ ਮਹੇਸ ਚਲਿ ਤਹ ਗਏ ਜਹ ਠਾਂਢੇ ਭਗਵਾਨ॥੧੬੯੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਤੇ ਰੁਦ੍ ਮਨ ਮੰਤ੍ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਕੇ ਨਿਕਟਿ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਅਬ ਹੀ ਮ੍ਰਿਤਹਿ ਆਇਸੁ ਦੀਜੈ ॥ ਤਬ ਇਹ ਭੂਪ ਮਾਰਿਕੈ ਲੀਜੈ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ ੧੬੯੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਰ ਅਪਨੇ ਮੈ ਮਿ੍ਤੁ ਧਰਿ ਇਹ ਤੁਮ ਕਰਹੁ ਉਪਾਇ ॥ ਅਬ ਕਸਿਕੈ ਧਨੁ ਛਾਡੀਏ ਭੂਲੇ ਬਡਿ ਅਨਿਆਇ ॥ ੧੬੯੭ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੋਈ ਕਾਮ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕੀਨੋ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧ ਸੋਂ ਸਿਵ ਜੂ ਕਹਿ ਦੀਨੋ ॥ ਤਬ ਚਿਤਵਨ ਹਰਿ ਮਿ੍ਤ ਕੋ ਕੀਯੋ ॥ ਮੀਚ ਆਇਕੈ ਦਰਸਨੁ ਦੀਯੋ ॥ ੧੬੯੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਯੋ ਮਿ੍ਤ ਕੋਂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੂ ਮੇ ਸਰ ਮੈ ਕਰ ਬਾਸੁ ॥ ਅਬ ਛਾਡਤ ਹਾਂ ਸਤ੍ਰ ਪੈ ਜਾਇ ਕਰਹੁ ਤਿਹ ਨਾਸੁ ॥ ੧੬੯੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਵ ਬਧੂਨ ਕੈ ਨੈਨ ਕਟਾਛ ਬਿਲੋਕਤ ਹੀ ਨਿ੍ਪ ਚਿੱਤ ਲੁਭਾਯੋ[1] ॥ ਨਾਰਦ ਬ੍ਰਹਮ ਦੁਹੂ ਮਿਲਿਕੈ ਰਨ ਮੈ ਸੰਗ ਬਾਤਨ ਕੇ ਉਰਝਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਤਬੈ ਲਖਿ ਘਾਤ ਭਲੀ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਕੋ ਮਿ੍ਤ ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ ॥ ਮੰਤ੍ਰਨਿ ਕੇ ਬਲ ਸੋਂ ਛਲ ਸੋਂ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ੧੭੦੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਦਿਪਿ ਸੀਸ ਕਟਯੋ ਨ ਹਟਯੋ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਹਰਿ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪ੍ਰਾਨ ਚਲਯੋ ਦਿਵ ਆਨਨ ਕਾਜ ਬਿਦਾ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਪੈ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਸਿਰ ਲਾਗ ਗਯੋ ਹਰਿ ਕੇ ਉਰ ਮੂਰਛ ਹ੍ਵੈ ਪਗੁ ਨਾ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਦੇਖਹੁ ਪੌਰਖ ਭੂਪ ਕੇ ਮੁੰਡ ਕੋ ਸਮੰਦਨ ਤੇ ਪ੍ਰਭੁ ਭੂਮ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ੧੭੦੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਪਤਿ ਜੈਸੋ ਸੁ ਪੌਰਖ ਕੀਨੋ ਹੈ ਤੈਸੋ ਕਰੋ ਨ ਕਿਸੀ ਕਰਨੀ ॥ ਲਖਿ ਜੱਛਨਿ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਰੀਝ ਰਹੀ ਨਭਿ ਮੈ ਸਭ ਦੇਵਨ ਕੀ ਘਰਨੀ ॥ ਮਿ੍ਦ ਬਾਜਤ ਬੀਨ ਮਿ੍ਦੰਗ ਉਪੰਗ ਮੁਚੰਗ ਲੀਏ ਉਤਰੀ ਧਰਨੀ ॥ ਸਬ ਨਾਚਤ ਗਾਵਤ ਰੀਝ ਰਿਝਾਵਤ ਯੋ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਬਰਨੀ ॥ ੧੭੦੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਭ ਤੇ ਉਤਰੀ ਸੁੰਦਰੀ ਸ੍ਰਕਲ ਲੀਏ ਸੁਰ ਸਾਜ ॥ ਕਵਨ ਹੇਤ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹਿ ਭੂਪਤ ਬਰਬੇ ਕਾਜ ॥ ੧੭੦੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ [2]ਮੁੰਡ ਬਿਨਾ ਤਬ ਰੁੰਡ ਸੁ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਾਨ ਜੁ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਭਾਜ ਗਏ ਕਰ ਤ੍ਰਾਸ ਸੋਊ ਸਿਵ ਠਾਢੋ ਰਹਯੋ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਨਿ੍ਪ ਬੀਰ ਮਹਾ ਰਨਧੀਰ ਚਟਾਕ ਚਪੇਟ ਦੈ ਭੂਮ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ੧੭੦੪ ॥ ਏਕਨ ਮਾਰ ਚਪੇਟਨ ਸਿਉ ਅਰੁ ਏਕਨ ਕੋ ਧਮਕਾਰ ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਚੀਰਕੈ ਏਕਨ ਡਾਰ ਦਏ ਗਹਿ ਏਕਨ ਕੋ ਨਭਿ ਓਰ ਚਲਾਵੈ ॥ ਬਾਜ ਸਿਉ ਬਾਜਨ ਲੈ ਰਥ ਸਿਉ ਰਥ ਔ ਗਜ ਸਿਉ ਗਜਰਾਜ ਬਜਾਵੈ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਰਨ ਯਾ ਬਿਧਿ ਭੂਪਤਿ ਸਤ੍ਰੁਨਿ ਕੋ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠਾਵੈ ॥ ੧੭੦੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹ੍ਵੈਕੈ ਸੁਚੇਤ ਚਢਯੋ ਰਥ ਸਜਾਮ ਮਹਾ ਮਨ ਭੋਤਰ ਕੋਪ ਬਢਯੋ ਹੈ ॥ਆਪਨ ਪੌਰਖ ਸੋਊ ਸੰਭਾਰਕੈ ਮਜਾਨਹੁ ਤੇ ਕਰ ਵਾਰ ਕਢਯੋ ਹੈ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਰਿਸ ਖਾਇ ਘਨੀ ਅਰਿ ਰਾਇ ਮਨੋ ਨਿਧਿ ਨੀਰ ਹਢਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਨ ਕਮਾਨਨਿ ਮਾਰਤ ਬਾਨਨ ਸੂਰਨ ਕੇ ਚਿਤ ਚੋਪ ਚਢਯੋ ਹੈ ॥ ੧੭੦੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰਨ ਘਾਇ ਕਰੇ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਪੌਰਖ ਭੂਪ ਕਬੰਧ

---

੧. ਸੂਰਮਿਆਂ ਦਾ ਜਦੋਂ ਵੀ ਮਨ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਦੋਂ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਬਲ ਹਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

੨. ਸਿਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਖਾਲੀ ਧੜ ਹੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬੇਦੀ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਵਿਖਾਈ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਮਾਰਜੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਤਬੈ ਅਪੁਨੇ ਇਨ ਨਾਸ ਕਰੋਂ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਧਾਇ ਪਰਜੋ ਰਿਸਿ ਸਿਉ ਰਨ ਮੈ ਅਰਿ ਭਾਜ ਗਏ ਜਸੁ ਰਾਮ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਤਾਰਨ ਕੇ ਮਨੋ ਮੰਡਲ ਭੀਤਰ ਸੂਰ ਚਢਜੋ ਅੰਧਿਆਰਿ ਸਿਧਾਰਜੋ ॥ ੧੭੦੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਗਏ ਭਜਿਕੈ ਨ ਕੋਊ ਠਹਰਾਨਜੋ ॥ ਆਹਵ ਭੂਮਿ ਮੈ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਸਬ ਸੂਰਨ ਮਾਨਹੁ ਕਾਲ ਪਛਾਨਜੋ ॥ ਭੂਪ ਕਮਾਨ ਤੇ ਬਾਨ ਚਲੇ ਮਨੋ ਅੰਤਿ ਪ੍ਰਲੈ ਘਨ ਸਿਉ ਬਰਖਾਨਜੋ ॥ ਇਉ ਲਖਿ ਭਾਜਿ ਗਏ ਸਿਗਰੇ ਕਿਨਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਕੈ ਸੰਗ ਜੁੱਧੁ ਨ ਠਾਨਜੋ ॥ ੧੭੦੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਬ ਹੀ ਭਟ ਭਾਜਿ ਗਏ ਜਬ ਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਕੋ ਤਬ ਭੂਪ ਭਯੋ ਅਨਰਾਗੀ ॥ ਜੁਝ ਤਬੈ ਤਿਨ ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਹਰਿ ਧਿਆਨ ਕੀ ਤਾਰਿ ਸਮਾਧਿ ਸੀ ਲਾਗੀ ॥ ਰਾਜਨ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਮੈ ਮਤ ਪਾਗੀ ॥ ਧੀਰ ਗਹਿਓ ਧਰ ਠਾਢੋ ਰਹਯੋ ਕਹੋ ਭੂਪਤਿ ਤੇ ਅਬ ਕੋ ਬਡਭਾਗੀ ॥ ੧੭੦੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਬੀਰ ਸਬੇ ਧਰ ਡਾਰਨਿ ਕੋ ਜਬ ਘਾਤ ਬਨਾਯੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਮਿਲਿਕੈ ਫਿਰਿਕੈ ਇਹ ਪੈ ਪੁਨਿ ਬਾਨਨਿ ਓਘ ਚਲਾਯੋ ॥ ਦੇਵ ਬਧੂ ਮਿਲਿਕੈ ਸਬਹੂ ਇਹ ਭੂਪ ਕਬੰਧ ਬਿਵਾਨ ਚਢਾਯੋ ॥ [1]ਕੂਦ ਪਰਜੋ ਨ ਬਿਵਾਨ ਚਢਜੋ ਪੁਨਿ ਸਸਤ੍ਰ ਲੀਏ ਰਨਭੂ ਮਧਿ ਆਯੋ ॥ ੧੭੧੦ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਲੈ ਪਾਨ ਮੈ ਆਨ ਪਰਜੋ ਰਨ ਬੀਚ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਬਹੁਬਿਧ ਹਨੇ ਲਲਕਾਰਜੋ ਤਬ ਮੀਚ ॥ ੧੭੧੧ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅੰਤਕ ਜਮ ਜਬ ਲੈਨੇ ਆਵੈ ॥ ਲਖਿ ਤਿਹ ਕੋ ਤਬ ਬਾਨ ਚਲਾਵੈ ॥ ਮ੍ਰਿਤ ਪੇਖਕੈ ਇਤ ਉਤ ਟਰੈ ॥ ਮਾਰਜੋ ਕਾਲ ਹੂ ਕੋ ਨਹੀ ਮਰੈ ॥ ੧੭੧੨ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪੁਨਿ ਸਤ੍ਰੁਨਿ ਦਿਸਿ ਰਿਸਿ ਕਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਜਮ ਮੂਰਤਿ ਧਰ ਆਯੋ ॥ ਇਉ ਸੁ ਜੁੱਧੁ ਬੈਰਨ ਸੰਗਿ ਕਰਜੋ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਬਿਧ ਸੁਭਟਨਿ ਮਨੁ ਭਰਜੋ ॥ ੧੭੧੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਾਰਿ ਪਰੈ ਮਨੁ ਹਾਰੁ ਕਰੈ ਕਹੈ ਇਉ ਨ੍ਰਿਪ ਜੁੱਧੁ ਬ੍ਰਿਥਾ ਨ ਕਟੱਯੈ ॥ ਡਾਰ ਦੈ ਹਾਥਨ ਤੇ ਹਥੀਆਰਨ ਕੋਪ ਤਜੋ ਸੁਖ ਸਾਂਤਿ ਸਮੱਯੈ ॥ ਸੂਰ ਨ ਕੋਊ ਭਯੋ ਤੁਮਰੇ ਸਮ ਤੇਰੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਿਹੂ ਪੁਰ ਗੱਯੈ ॥ ਛਾਡਤਿ ਹੈ ਹਮ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬੈ ਸੁ ਬਿਵਾਨ ਚੜੋ ਸੁਰਧਾਮ ਸਿਧੱਯੈ ॥ ੧੭੧੪ ॥ ਅੜਿਲ ॥ ਸਬ ਦੇਵਨ ਅਰੁ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੀਨ ਹੈ ਜਬ ਕਹਜੋ ॥ ਹਟੋ ਜੁਧ ਤੇ ਭੂਪ ਹਮੋ ਮੁਖ ਤ੍ਰਿਨ ਗਹਜੋ[2] ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਨਿ ਆਤੁਰ ਬੈਨ ਸੁ ਕੋਪੁ ਨਿਵਾਰਿਯੋ ॥ ਹੋ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਦਿਓ ਡਾਰ ਰਾਮ ਮਨੁ ਧਾਰਿਯੋ ॥ ੧੭੧੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਅਪੱਛਰਨਿ ਲਯੋ ਬਿਵਾਨ ਚਢਾਇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਅਪਾਰ ਸੁਨ ਹਰਖੇ ਮੁਨਿ ਸੁਰ ਰਾਇ ॥ ੧੭੧੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਪ ਗਯੋ ਸੁਰਲੋਕ ਜਬੈ ਤਬ ਸੂਰ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਸਬ ਹੀ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈ ਰਨ ਮੈ ਸਿਗਰੇ ਮੁਖਿ ਕਾਲ ਕੇ ਜਾਇ ਬਚੇ ਅਬ ਹੀ॥ਸਸਿ ਭਾਨ ਧਨਾਧਿਪ ਰੁਦ੍ਰ ਬਿਰੰਚ ਸਬੈ ਹਰਿ ਤੀਰ ਗਏ ਜਬ ਹੀ ॥ ਹਰਖੇ ਬਰਖੇ ਨਭ ਤੇ ਸੁਰਫੂਲ ਸੁ ਜੀਤ

---

੧. ਸੂਰਮੇ ਸੁਰਗ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ।

੨. ਦੇਖੋ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਆਦਿਕ ਨੇ ਵਾਸਤੇ ਪਾਏ ਹਨ ਕਿ ਹੇ ਰਾਜਾ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਹਾਰ ਗਏ ਹਾਂ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕੀ ਬੰਬ ਬਜੀ ਤਬਹੀ ॥ ੧੭੧੭ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੌ ਹੀ ਲੌ ਕੋਪ ਕੀਓ ਮੁਸਲੀ ਅਰਿ ਬੀਰ ਤਬੈ ਸੰਗ ਤੀਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਔਂਚ ਲੀਏ ਇਕ ਬਾਰ ਹੀ ਬੈਰਨ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਕਰ ਭੂ ਪਰ ਝਾਰੇ ॥ ਏਕ ਬਲੀ ਗਹਿ ਹਾਥਨ ਸੋ ਛਿਤ ਪੈ ਕਰ ਕੋਪ ਫਿਰਾਇ ਪਛਾਰੇ ॥ ਜੀਵਤ ਜੋਊ ਬਚੇ ਬਲ ਤੇ ਰਨ ਤਜਾਗ ਸੋਊ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ੧੭੧੮ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਪੈ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਰਨ ਭੀਤਰ ਮਾਰੇ ॥ ਇਉ ਸੁਨਿਕੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਬੈਨਾ ॥ ਰਿਸਿ ਕੇ ਸੰਗ ਅਰੁਨ ਭਏ ਨੈਨਾ ॥ ੧੭੧੯ ॥ ਅਪੁਨੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਬੈ ਬੁਲਾਏ ॥ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਭੂਪਤਿ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੂਝੇ ਰਨ ਮਾਹੀ ॥ ਔਰ ਸੁਭਟ ਕੋ ਤਿਹ ਸਮ ਨਾਹੀ ॥ ੧੭੨੦ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਸੋ ਸ੍ਰੂਰੋ ਨਾਹੀ ॥ ਤਿਹ ਸਮ ਜਾਇ ਲਰੈ ਰਨ ਮਾਹੀ ॥ ਅਬ ਤੁਮ ਕਹੋ ਕਉਨ ਬਿਧਿ ਕੀਜੈ ॥ ਕੌਨ ਸੁ ਭਟ ਕੌਂ ਆਇਸ ਦੀਜੈ ॥ ੧੭੨੧ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਬੋਲਜੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸੁਮਤ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੇ ਤੀਰ ॥ ਸਾਂਝ ਪਰੀ ਹੈ ਅਬ ਨ੍ਰਿਪਤ ਕੋ ਨ ਲਰੈ ਰਨਬੀਰ ॥ ੧੭੨੨ ॥ ਉਤਰਾਜਾ ਚੁਪ ਹੋਇ ਰਹਜੋ ਮੰਤ੍ ਕਹੀ ਜਬ ਗਾਥ ॥ ਇਤ ਮੁਸਲੀ ਧਰ ਤਹ ਗਜੋ ਜਹਾਂ ਹੁਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ॥ ੧੭੨੩ ॥ ਮੁਸਲੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ ਸੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧ ਇਹ ਕੌਨ ਸੁਤ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜਿਹ ਨਾਮ ॥ ਐਸੋ ਅਪੁਨੀ ਬੈਸ ਮੈ ਨਹਿ ਦੇਖਜੋ ਬਲ ਧਾਮ ॥ ੧੭੨੪ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾਤੇ ਯਾਕੀ ਕਥਾ ਪ੍ਰਕਾਸੋ ॥ ਮੇਰੋ ਮਨ ਕੋ ਭਰਮੁ ਬਿਨਾਸੋ ॥ ਐਸੀ ਬਿਧ ਸੋ ਬਲ ਜਬ ਕਹਜੋ ॥ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨਿ ਮੋਨ ਹ੍ਵੈ ਰਹਜੋ ॥ ੧੭੨੫ ॥ ਕਾਨ੍ ਬਾਚ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਪੁਨਿ ਬੋਲਜੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕ੍ਰਿਪਾਵੰਤ ਹ੍ਵੈ ਬੰਧ ਸਿਉ ॥ ਸੁਨਿ ਬਲ ਯਾਕੀ ਗਾਥ ਜਨਮ ਕਥਾ ਭੂਪਤ ਕਹੋ ॥ ੧੭੨੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖਟ ਮੁਖ ਰਮਾ ਗਨੇਸ ਪੁਨਿ ਸਿੰਙੀ ਰਿਖ ਘਨਸਜਾਮ ॥ ਆਦ ਬਰਨ ਬਿਧਿ ਪੰਚ ਲੈ ਧਰਜੋ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ॥ ੧੭੨੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖਰਗ ਰਮਜ ਤਨ ਗਰਮਿਤਾ ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਘਮਸਾਨ ॥ ਪੰਚ ਬਰਨ ਕੋ ਗੁਨ[1] ਲੀਓ ਇਹ ਭੂਪਤ ਬਲਵਾਨ ॥ ੧੭੨੮ ॥ ਛਪੈ ॥ ਖਰਗ ਸਕਤਿ ਸਿਵ ਤਾਤ ਦਈ ਤਿਹ ਹੇਤ ਜੀਤ ਅਤਿ ॥ ਬਹੁ ਸੁੰਦਰਤਾ ਰਮਾ ਦਈ ਤਿਨ ਬਿਮਲ ਅਮਲ ਮਤਿ ॥ ਗਰਮਾ ਸਿੱਧ ਗਨੇਸ ਸ੍ਰਿੰਗ ਰਿਖ ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਦੀਯ ॥ ਕਰਤ ਅਧਿਕ ਘਮਸਾਨ ਇਹੈ ਘਨ ਸਜਾਮ ਹੇਤ ਕੀਯ ॥ ਇਹ ਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਸ ਭੂਪਤ ਕੀਜੋ ਸੁਨ ਹਲਧਰ ਇਮ ਮੈ ਕਹਜੋ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਅਨਾਥ ਸਨਾਥ ਤੁਮ ਬਡੋ ਸਤ੍ ਰਨ ਮਧਿ ਹਜੋ ॥ ੧੭੨੯ ॥

---

੧. ਖੜਗ ਚਲੌਣ ਦੀ ਰੀਤੀ ਖੜਾਨਨ ਤੋਂ, ਸੁੰਦਰਤਾ ਰਮਾ ਤੋਂ ਲਈ। ਤਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤਾ ਗਣੇਸ਼ ਤੋਂ ਲਈ, ਸਿੰਘ ਵਰਗਾ ਬੋਲ ਸ੍ਰਿੰਙੀ ਤੋਂ ਲਿਆ, ਜੰਗ ਵਿਚ ਘਮਸਾਨ ਪੌਣਾ ਘਨਸ਼ਾਮ ਤੋਂ ਲਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਂ ਅੱਖਰਾਂ ਦੇ ਗੁਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਨਾਮ ਹੋਇਆ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੋਰਠਾ ॥ ਪੁਨਿ ਬੋਲਜੋ ਬ੍ਰਿਜ ਚੰਦ ਸੰਕਰਖਨ ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ॥ ਜਾਦਵ ਇਕ ਮਤ ਮੰਦ ਗਰਬ ਕਰੈ ਬਹੁ ਭੁਜਾ ਕੋ ॥ ੧੭੩੦ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਾਦਵ ਬੰਸ ਮਾਨ ਭਯੋ ਭਾਰੀ ॥ ਰਾਮ ਸਜਾਮ ਹਮਰੇ ਰਖਵਾਰੀ ॥ ਡੀਠ ਆਨ ਕੋਂ ਆਨਤ ਨਾਹੀ ॥ ਤਾਕੋ ਫਲ ਪਾਯੋ ਜਗ ਮਾਹੀ ॥ ੧੭੩੧ ॥ ਗਰਬ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਧਰਿ ਜਾਨੋ ॥ ਮੇਰੋ ਕਹਜੋ ਸਾਚੁ ਕਰ ਮਾਨੋ ॥ ਤਿਹ ਕੇ ਹੇਤ ਭੂਪ ਅਵਤਰਯੋ ॥ ਇਹ ਬਿਧ ਜਾਨ ਬਿਧਾਤਾ ਕਰਯੋ ॥ ੧੭੩੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਰੰਕ ਭੂਪਾਲ ਏ ਕਰਜੋ ਇਤੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥ ਜਾਦਵ ਗਰਬ ਬਿਨਾ ਸਹਿਤ ਉਪਜਾਯੋ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ॥ ੧੭੩੩ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਾਦਵ ਕੁਲ ਤੇ ਗਰਬ ਨ ਗਯੋ ॥ ਇਨ ਕੇ ਨਾਸ ਹੇਤ ਰਿਖ ਭਯੋ ॥ ਦੁਖ ਕੈ ਸ੍ਰਾਪ ਮੁਨੀਸ੍ਵਰ ਦੈਹੈ[1] ॥ ਏਕ ਸਮੈ ਸਭ ਹੀ ਕੋ ਛੈ ਹੈ ॥ ੧੭੩੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੁਨਿ ਬੋਲਜੋ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਪੰਕਜ ਨੈਨ ਬਿਸਾਲ ॥ ਹੇ ਮੁਸਲੀਧਰ ਬੁੱਧ ਬਰ ਸੁਨ ਅਬ ਕਥਾ ਰਿਸਾਲ ॥ ੧੭੩੫ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਿਦੈ ਸੈਨ ਬਾਤ ਕਹੋ ਤੋਸੋ ॥ ਕਵਨ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿ ਜੀਤੈ ਮੋਸੋ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਮੋ ਅੰਤਰ ਨਾਹੀ ॥ ਮੁਹਿ ਸਰੂਪ ਵਰਤਤ ਜਗ ਮਾਹੀ ॥ ੧੭੩੬ ॥ ਸਾਚ ਕਹਜੋ ਹੈ ਹੇ ਬਲਦੇਵਾ ॥ ਪਾਯੋ ਨਹਿ ਨ ਕਿਸੂ ਇਹ ਭੇਵਾ ॥ ਸੂਰਨ ਮੈ ਕੋਊ ਇਹ ਸਮ ਨਾਹੀ ॥ ਮੇਰੋ ਨਾਮ ਬਸੈ ਰਿਦ ਮਾਹੀ ॥ ੧੭੩੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਦਰ ਮਾਂਝ ਬਸਿ ਮਾਸ ਦਸ ਤਜਿ ਭੋਜਨ ਜਲ ਪਾਨ ॥ ਪਵਨ ਅਹਾਰੀ ਹੁਇ ਰਹਿਓ ਬਰ ਦੀਨੋ ਭਗਵਾਨ ॥ ੧੭੩੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਿਪ ਜੀਤਨ ਕੋ ਬਰੁ ਲੀਜੋ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਲਵਾਨ ॥ ਬਹੁਰਿ ਤਪਸਜਾ ਬਨ ਕਰੀ ਦ੍ਵਾਦਸ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ੧੭੩੯ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੀਤੀ ਕਥਾ ਭਯੋ ਤਬ ਭੋਰ ॥ ਜਾਗੇ ਸੁਭਟ ਦੁਹੂ ਦਿਸ ਓਰ ॥ ਜਰਾਸੰਧ ਦਲੁ ਸਜਿ ਰਨ ਆਯੋ ॥ ਜਾਦਵ ਦਲੁ ਬਲ ਲੈ ਸਮੁਹਾਯੋ ॥ ੧੭੪੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬਲਦੇਵ ਸਬੈ ਦਲੁ ਲੈ ਇਤ ਤੇ ਉਮਡਿਓ ਉਤ ਤੇ ਉਇ ਆਏ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕੀਯੋ ਹਲ ਲੈ ਨਿਜ ਪਾਨ ਹਕਾਰ ਕਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਲਗਾਏ ॥ ਏਕ ਪਰੈ ਭਟ ਜੂਝ ਧਰਾਧਰ ਏਕ ਲਰੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਇਕ ਧਾਏ ॥ ਮੂਸਲ ਲੈ ਬਹੁਰੋ ਕਰ ਮੈ ਅਰਿ ਮਾਰ ਘਨੇ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠਾਏ ॥ ੧੭੪੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੋਸ ਭਯੋ ਘਨਿ ਸਜਾਮ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਤ ਹੀ ਉਠ ਧਾਯੋ ॥ ਆਨ ਪਰਯੋ ਤਬ ਹੀ ਤਿਨ ਪੈ ਰਿਪ ਕੈ ਹਤਿਕੈ ਨਦ ਸੈਨ ਬਹਾਯੋ ॥ ਬਾਜ ਕਰੀ ਰਥ ਪੰਤਿ ਬਿਪੰਤਿ ਪਰੀ ਰਨ ਮੈ ਨਹਿ ਕੋ ਠਹਿਰਾਯੋ ॥ ਭਾਜਤ ਜਾਤ ਸਬੈ ਰਿਸਿ ਖਾਤ ਕਛੂ ਨ ਬਸਾਤ ਕਹੈ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ੧੭੪੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਗੈ ਕੀ ਸੈਨ ਭਜੀ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਪੌਰਖ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਠਾਢੋ ਜਹਾ ਦਲ ਕੋ ਪਤ ਹੈ ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਪਰਯੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਮੁਰਾਰ ਸਬੈ ਨ੍ਰਿਪ ਠਾਢੋ ਜਹਾ ਤਿਹ ਓਰ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਹੀ ਘਨਿ ਸਜਾਮ ਜਰਾਸੰਧ ਕੋ ਅਭਿਮਾਨ ਉਤਾਰਯੋ ॥ ੧੭੪੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬਲਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਤੇ ਜਬ ਤੀਰ ਛੁਟੇ ਤਬ ਕੋ ਠਹਰਾਵੈ ॥ ਜਾਇ ਲਗੇ ਜਿਹ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਸਰ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ

---

੧. "ਦੁਰਬਾਸਾ ਸਿਉ ਕਰਤ ਠਗਉਰੀ" (ਭਗਤ ਵਾਕ)

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਜਮ ਧਾਮ ਸਿਧਾਵੈ ॥ ਐਸੇ ਨ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਜਗ ਮੈ ਭਟ ਜੋ ਸਮੁਹਾਂਇਕੈ ਜੁਧੁ ਮਚਾਵੈ ॥ ਭੂਪਤ ਕੌ ਨਿਜ ਬੀਰ ਕਹੈ ਹਰਿ ਮਾਰਤ ਸੈਨ ਚਲਜੋ ਰਨ ਆਵੈ ॥ ੧੭੪੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਜਾਮ ਕੀ ਓਰ ਤੇ ਬਾਨ ਛੁਟੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਦਲ ਕੇ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਘਾਏ ॥ ਜੇਤਿਕ ਆਇ ਭਿਰੇ ਹਰਿ ਸੋ ਛਿਨ ਬੀਚ ਤੇਊ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠਾਏ ॥ ਕੌਤਕਿ ਦੇਖਿਕੈ ਯੌ ਰਨ ਮੈ ਅਤ ਆਤੁਰੁ ਹੁਇ ਤਿਨ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਆਵਨ ਦੇਹੁ ਅਬੈ ਹਮ ਲੌ ਨ੍ਰਿਪ ਐਸੇ ਕਹਿਓ ਸਿਗਰੇ ਸਮਝਾਏ ॥ ੧੭੪੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਪ ਲਖਜੋ ਹਰਿ ਆਵਤ ਹੀ ਸੰਗ ਲੈ ਪ੍ਰਤਨਾ ਤਬ ਆਪ ਹੀ ਧਾਯੋ ॥ ਆਗੇ ਕੀਏ ਨਿਜ ਲੋਗ ਸਬੈ ਤਬ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਬਰ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਆਹਵ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਕੌ ਡਰ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾ ਧੁਨ ਕੋ ਸੁਨਿਕੈ ਬਰ ਬੀਰਨ ਕੇਚਿਤ ਮਾਨਹੁ ਚਾਉ ਬਢਾਯੋ ॥ ੧੭੪੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੀ ਅਤਿ ਚਮੂੰ ਉਮਡੀ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਇ ॥ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਹਰਿ ਪਾਨ ਲੈ ਛਿਨ ਮੈ ਦੀਨੀ ਘਾਇ ॥ ੧੭੪੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਕਮਾਨ ਤੇ ਬਾਨ ਛੁਟੇ ਅਵਸਾਨ ਗਏ ਲਖ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ॥ ਗਜਰਾਜ ਮਰੇ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਮਨੋ ਰੂਖ ਕਟੇ ਕਰਵਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ॥ ਰਿਪ ਕੌਨ ਗਨੇ ਜੁ ਹਨੇ ਤਿਹ ਠਾਂ ਮੁਰਝਾਇ ਗਿਰੇ ਸਿਰ ਛਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ॥ ਰਨ ਮਾਨੋ ਸਰੋਵਰ ਆਂਧੀ ਬਹੈ ਟੁਟ ਫੂਲ ਪਰੇ ਸਤ ਪਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ॥ ੧੭੪੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਘਾਇ ਲਗੇ ਇਕ ਘੂਮਤ ਘਾਇਲ ਸੌਨ ਸੋ ਏਕ ਫਿਰੈ ਚੁਚਵਾਤੇ ॥ ਏਕ ਨਿਹਾਰਕੇ ਡਾਰਿ ਹਥਿਯਾਰ ਭਜੈ ਬਿਸੰਭਾਰ ਗਈ ਸੁਧ ਸਾਤੇ ॥ ਦੈ ਰਨ ਪੀਠ ਮਰੈ ਲਰਕੈ ਤਿਹ ਮਾਸ ਕੋ ਜੰਬਕ ਗੀਧ ਨ ਖਾਤੇ ॥ ਬੋਲਤ ਬੀਰ ਸੁ ਏਕ ਫਿਰੈ ਮਨੋ ਡੋਲਤ ਕਾਨਨ ਮੈ ਗਜ ਮਾਤੇ ॥ ੧੭੪੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਹੀ ਘਨਿ ਸਜਾਮ ਬਡੇ ਰਿਪ ਤੇ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀਏ ॥ ਗਜ ਬਾਜਨ ਕੇ ਅਸਵਾਰ ਹਜਾਰ ਮੁਰਾਰ ਸੰਘਾਰ ਬਿਦਾਰ ਦੀਏ ॥ ਅਰ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟ ਦਏ ਇਕ ਬੀਰਨ ਕੇ ਦਏ ਫਾਰ ਹੀਏ ॥ ਮਨੋ ਕਾਲ ਸਰੂਪ ਕਰਾਲ ਲਖਜੋ ਹਰਿ ਸਤ੍ਰੁ ਭਜੇ ਇਕ ਮਾਰ ਲੀਏ ॥ ੧੭੫੦ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਬਹੁਰੋ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਪਾਨ ਲੀਨੋ ਰਿਪਨ ਸੰਘਾਰਤ ਇਉ ਕਮਲਾ ਕੋ ਕੰਤੁ ਹੈ ॥ ਕੇਤੇ ਗਜ ਮਾਰੇ ਰਥੀ ਬ੍ਰਿਥੀ ਕਰ ਡਾਰੇ ਕੇਤੇ ਐਸੇ ਭਜੇ ਜੁੱਧੁ ਮਾਨੋ ਕੀਨੋ ਰੁਦ੍ਰ ਅੰਤੁ ਹੈ ॥ ਸੈਥੀ ਚਮਕਾਵਤ ਚਲਾਵਤ ਸੁਦਰਸਨ ਕੋ ਕਹੈ ਕਬਿਰਾਮ ਸਜਾਮ ਐਸੋ ਤੇਜਵੰਤੁ ਹੈ ॥ ਸੌਨਤ ਰੰਗੀਨ ਪਟ ਸੁਭਟ ਪ੍ਰਬੀਨ ਰਨ ਫਾਗ ਖੇਲ ਪੌਢ ਰਹੇ ਮਾਨੋ ਬਡੇ ਸੰਤ ਹੈ ॥ ੧੭੫੧ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤੇ ਨ ਡਰੇ ਅਰਿ ਅਰ-ਰਾਇ ਪਰੇ ਸਬ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਲਰਬੇ ਕੌ ਉਮਗਤਿ ਹੈ ॥ ਰਨ ਮੈ ਅਡੋਲ ਸ੍ਯਾਮ ਕਾਰਜੀ ਅਮੋਲ ਬੀਰ ਗੋਲ ਤੇ ਨਿਕਸ ਲਰੈ ਕੋਪ ਮੈ ਪਗਤ ਹੈ ॥ ਡੋਲਤ ਹੈ ਆਸ ਪਾਸ ਜੀਤਬੇ ਕੀ ਕਰੈ ਆਸ ਤ੍ਰਾਸ ਮਨ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਭਗਤ ਹੈ ॥ ਕੰਚਨ ਅਚਲ ਜਿਉ ਅਟਲ ਰਹਿਓ ਜਦੁਬੀਰ ਤੀਰ ਤੀਰ ਸੂਰ ਮਾਨ ਛਤ੍ਰ ਸੇ ਡਗਤ ਹੈ ॥ ੧੭੫੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਇਤੇ ਜਦੁਬੀਰ ਘਿਰਿਓ ਉਤ ਕੋਪ ਹਲਾ ਯੁਧ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਪਾਨ ਧਰੇ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੇ ਛਿਤ ਮਾਰੇ ॥ ਟੂਕ ਅਨੇਕ ਕੀਏ ਹਲਿ ਸੋ ਬਲ ਕਾਤਰ ਦੇਖਿ ਭਜੇ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

बिसंभारे ॥ जीतत भजे मुसली रन मै अरि भाजि चले तब भूप निहारे ॥ १७५३ ॥ सवैया ॥ चकृत हुइ चित बीच चमूपति आपुनी सैन कउ बैन सुनाये ॥ भाजत जात कहां रन तै भट जुधु निदान समो अब आये ॥ इउ ललकार कहिउ दल कै तब सूनन मै सबहू सुन पाये ॥ ससत्र संभार फिरे तब ही अरि कोप भरे हट जुधु मचाये ॥ १७५४ ॥ बीर बडे रनधीर सोऊ जब आवत सी जदुबीर निहारे ॥ सजाम भनै कर कोप तिही छिन सामुहे होइ हरि ससत्र पूहारे ॥ एकन के कर काटि दए इक मुंड बिना कर भू पर डारे ॥ जीत की आस तजी अर एक निहारकै डार हथयार पधारे ॥ १७५५ ॥ दोहरा ॥ जब ही अति दल भजि गये तब नृप कीउ उपाइ ॥ आपन मंत्री सुमति कौ लीने निकटि बुलाइ ॥ १७५६ ॥ दूादस छुहन सैन अब लै धावहु तुम संग ॥ ससत्र असत्र भूपति दये अपने कवच निखंग ॥ १७५७ ॥ सुमति चलत रन इउ कहजे सुनीऐ बचन निपाल ॥ हरि हलधर केतक बली करो काल कौ काल ॥ १७५८ ॥ चौपई ॥ इउ कहि जरासिंध सिउ मंत्री ॥ संग लीऐ तिह अधिक बजंत्री ॥ मारु रागु बजावत धाये ॥ दूादस छुहण लै दलु आये ॥ १७५९ ॥ दोहरा ॥ संकरखण हरि सों कहोजे करीऐ कवन उपाइ ॥ सुमति मंत्र दल पूबल लै रन मधि पहुचजे आइ ॥ १७६० ॥ सोरठा ॥ तब बोलिउ जदुबीर छील तजे बल हलि गहे ॥ रहीये तुम मम तीर आगै पाछै जाहि जिन ॥ १७६१ ॥ सवैया ॥ राम लीजे धनु पान संभार धसजे तिन मै मन कोपु बढाये ॥ बीर अनेक हने तिह ठौर घने अरि सिउ तब जुधु मचाये ॥ जो कोऊ आइ भिरजे बल सिउ अति ही सोऊ घाइन के संग घाये ॥ मूरछ भूम गिरे भट भूम रहे रन मै तिन सामुहे धाये ॥ १७६२ ॥ सवैया ॥ कान् कमान लीऐ कर मै रन मै जब केहरि जिउ भभकारे ॥ कै पूगटिउ भट ऐसो बली जग धीर धरे हरि सें रन पारे ॥ और सु कौन तिहू पुर मै बलि सजाम सिउ बैर कौ भाउ बिचारे ॥ जो हठ कै कोऊ जुधु करै सु मरै पल मै जम लोक सिधारे ॥ १७६३ ॥ सवैया ॥ जब जुधु को सजाम जू राम चढे तब कौन बली रन धीर धरै ॥ जोऊ चौदह लोकन कौ पूतपाल निपाल सु बालक जान लरै ॥ जिह नाम पूताप ते पाप टरै तिह के रन भीतर कौन हरै ॥ मिलि आपसि मै सब लोक कहै दिप सिंध जरा बिन आई मरै ॥ १७६४ ॥ सोरठा ॥ इत ए करत बिचार सुभट लोक नृप कटक मै ॥ उत बल ससत् संभार धाइ परजे नाहनि डरजे ॥ १७६५ ॥ सवैया ॥ मूसल लै मुसली कर मै अरि कौ पल मै दल पुंज हरजे है ॥ बीर परे धरनी पर घाइल सूउनत सिउ तन ताहि भरजे है ॥ ता छबि कौ जस उच

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮਹਾਂ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਕੈ ਸਜਾਮ ਕਰਜੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਦੇਖਨ ਕੌ ਰਨ ਕੌਤਕ ਕ੍ਰੋਧ ਭਜਾਨਕ ਰੂਪ ਧਰਜੋ ਹੈ ॥ ੧੭੬੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਤ ਓਰ ਹਲਾ ਯੁਧ ਜੁਧੁ ਕਰੈ ਉਤ ਸ੍ਰੀ ਗਰੜੱਧੁਜ ਕੋਪ ਭਰਜੋ ਹੈ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਮੁਰਾਰ ਤਬੈ ਅਰ ਸੈਨ ਕੇ ਭੀਤਰ ਜਾਇ ਅਰਜੋ ਹੈ ॥ ਮਾਰ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਦਲ ਕੌ ਰਨ ਯਾ ਬਿਧਿ ਚਿਤ੍ ਬਚਿਤ੍ ਕਰਜੋ ਹੈ ॥ ਬਾਜ ਪੈ ਬਾਜ ਰਥੀ ਰਥ ਪੈ ਗਜ ਪੈ ਗਜ ਸ੍ਵਾਰ ਪੈ ਸ੍ਵਾਰ ਪਰਜੋ ਹੈ ॥ ੧੭੬੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਕਟੇ ਅਧ ਬੀਚਹੁ ਤੇ ਭਟ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਏਕ ਕੀਏ ਬਿਰਥੀ ਤਬ ਹੀ ਗਿਰਭੂਮਿ ਪਰੇ ਸੰਗ ਬਾਨਨ ਘਾਏ ॥ ਏਕ ਕੀ ਏਕ ਰਹੀ ਨ ਬਲੀ ਪਗ ਹੀਨ ਕਿਤੇ ਗਨਤੀ ਨਹਿ ਆਏ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹੀ ਧੀਰ ਧਰਿਓ ਤਬ ਹੀ ਰਨ ਛਾਡਿ ਪਰਾਏ ॥ ੧੭੬੮ ॥ ਜਾ ਦਲਜੀਤ ਲਯੋ ਸਗਰੋ ਜਗ ਔਰ ਕਹੂ ਰਨ ਤੇ ਨਹੀ ਹਾਰਿਓ ॥ ਇੰਦ੍ ਸੇ ਭੂਪ ਅਨੇਕ ਮਿਲੇ ਤਿਨ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨਹੀ ਜਾਪ ਗੁਟਾਰਿਓ॥ ਸੋ ਘਨਿ ਸਜਾਮ ਭਜਾਇ ਦੀਯੋ ਪਲਮੈ ਨ ਕਿਨੂੰ ਧਨ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਕਰੈਂ ਉਪਮਾ ਇਮ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਬਡੋ ਰਨ ਪਾਰਿਓ ॥ ੧੭੬੯ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦ੍ਵੈ ਅਛੂਹਨੀ ਸੈਨ ਰਨ ਦਈ ਸਜਾਮ ਜਬ ਘਾਇ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸੁ ਮਤਿ ਸਮੇਤ ਦਲੁ ਕੋਪ ਪਰਿਓ ਅਰਿਰਾਇ ॥ ੧੭੭੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਕਰ ਕੋਪ ਤਬੈ ਭਟ ਦੈ ਮੁਖ ਢਾਲ ਲਏ ਕਰਵਾਰੈ ॥ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਹਠੀ ਹਠਿ ਸਿਉ ਘਨਿ ਸਜਾਮ ਕਹਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤ ਹਕਾਰੈ ॥ ਮੂਸਲ ਚੱਕ੍ਰ ਗਦਾ ਗਹਿਕੈ ਸੁ ਹਤੈ ਹਰਿ ਕੋਚ ਉਠੈ ਚਿਨਗਾਰੈ ॥ ਮਾਨੋ ਲੁਹਾਰ ਲੀਏ ਘਨ ਹਾਥਨ ਲੋਹ ਕਰੇਰੇ ਕੋ ਕਾਮੁ ਸਵਾਰੈ ॥ ੧੭੭੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੌ ਲਗ ਹੀ ਬਰਮਾ ਕ੍ਰਿਤ ਊਧਵ ਆਏ ਹੈ ਸਜਾਮ ਸਹਾਇ ਕੇ ਕਾਰਨ ॥ ਔਰ ਅਕ੍ਰੂਰ ਲਏ ਸੰਗ ਜਾਦਵ ਧਾਇ ਪਰਜੋ ਅਰਿ ਬੀਰ ਬਿਦਾਰਨ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਸਭੈ ਅਪੁਨੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮੁਖ ਮਾਰ ਉਚਾਰਨ ॥ ਓਰ ਦੁਹੂ ਅਤਿ ਜੁਧੁ ਭਯੋ ਸੁ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਕਰਵਾਰ ਕਟਾਰਨ ॥ ੧੭੭੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਬਰਮਾ ਕ੍ਰਿਤ ਜੂ ਅਰੁ ਸੈਨ ਹੁਤੇ ਸੁ ਘਨੇ ਭਟ ਕੂਟੇ ॥ ਏਕ ਪਰੇ ਬਿਬ ਖੰਡਤਹੀ ਅਰੁ ਏਕ ਗਿਰੇ ਧਰ ਪੈ ਸਿਰ ਫੂਟੇ ॥ ਏਕ ਮਹਾਂ ਬਲਵਾਨ ਕਮਾਨਨ ਤਾਨ ਚਲਾਵਤ ਇਉ ਸਰ ਛੂਟੇ ॥ ਕਾਜ ਬਸੇਰੇ ਕੇ ਰੈਨ ਸਮੈ ਮਧਿ ਆਨ ਮਨੋ ਤਰ ਪੈ ਖਗ ਟੂਟੇ ॥ ੧੭੭੩ ॥ ਏਕ ਕਬੰਧ ਲੀਏ ਕਰਵਾਰ ਫਿਰੈ ਰਨਭੂਮ ਕੇ ਭੀਤਰ ਡੋਲਤ ॥ ਧਾਇ ਪਰੈ ਤਿਹ ਓਰ ਬਲੀ ਭਟ ਜੋ ਤਿਹ ਕੋ ਲਲਕਾਰਕੈ ਬੋਲਤ ॥ ਏਕ ਪਰੇ ਗਿਰ ਪਾਇ ਕਟੇ ਉਠਬੇ ਕਹੁ ਬਾਹਨਿ ਕੋ ਬਲ ਤੋਲਤ ॥ ਏਕ ਕਟੀ ਭੁਜ ਯੌਂ ਤਰਫੈ ਜਲ ਹੀਨ ਜਿਉ ਮੀਨ ਪਰਿਓ ਝਕ ਝੋਲਤ ॥ ੧੭੭੪ ॥ ਏਕ ਕਬੰਧ ਬਿਨਾ ਹਥਿਯਾਰਨ ਰਾਮ ਕਹੈ ਰਨ ਭੂਮ ਮੈ ਦੌਰੈ ॥ ਸੁੰਡਨ ਤੇ ਗਜਰਾਜਨ ਕੋ ਗਹਿਕੈ ਕਰਿਕੈ ਬਲ ਸੋ ਝਕਝੋਰੈ ॥ ਭੂਮ ਗਿਰੇ ਮ੍ਰਿਤ ਅਸ੍ਵਨ ਕੀ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥਨ ਸੋ ਗਹਿ ਗ੍ਰੀਵ ਮਰੋਰੈ ॥ ਸਜੰਦਨ ਕੇ ਅਸਵਾਰਨ ਕੇ ਸਿਰ ਏਕ ਚਪੇਟ ਹੀ ਕੇ ਸੰਗ ਤੋਰੈ ॥ ੧੭੭੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੂਦਤ ਹੈ ਰਨ ਮੈ ਭਟ ਏਕ ਕੁਲਾਚਨ ਦੈ ਕਰ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ॥ ਇਕ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਤੇ ਕਬਿਰਾਮ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕਹੈ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਡਰੈ ॥ ਇਕ ਕਾਇਰ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਇ ਚਿਤੈ ਰਨ ਭੂਮ ਹੂ ਤੇ ਤਜ ਸਸਤ੍ਰ ਟਰੈ ॥ ਇਕ ਲਾਜ ਭਰੇ ਪੁਨ ਆਇ ਲਰੈ ਲਰਿਕੈ ਮਰਿਕੈ ਗਿਰ ਭੂਮ ਪਰੈ ॥ ੧੭੭੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਤ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਦਲੁ ਬੈਰਨ ਕੋ ਧਸਿਕੈ ॥ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀਏ ਬਲਵਾਨ ਘਨੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਸੁ ਕਛੂ ਹਸਿਕੈ ॥ ਇਕ ਚੂਰਨ ਕੀਨ ਗਦਾ ਗਹਿਕੈ ਇਕ ਪਾਸ ਕੇ ਸੰਗ ਲੀਏ ਕਸਿਕੈ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਅਜੋਧਨ ਮੈ ਬਲ ਕੈ ਅਰਿ ਬੀਰ ਲੀਏ ਸਬ ਹੀ ਬਸਿਕੈ ॥ ੧੭੭੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਲਭਦ੍ਰ ਇਤੇ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਉਤੈ ਬਹੁ ਸ੍ਰੂਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਜੋ ਸਭ ਜੀਤ ਫਿਰੈ ਜਗ ਕੌ ਅਰਿ ਗਾਢ ਪਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕਾਮ ਸਵਾਰੇ ॥ ਤੇ ਘਨਿ ਸ੍ਯਾਮ ਅਜੋਧਨ ਮੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀਏ ਅਰ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰੇ ॥ ਇਉ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜੀਯ ਮੈ ਕਦਲੀ ਮਨੋ ਪੌਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਉਖਾਰੇ ॥ ੧੭੭੮ ॥ ਜੋ ਰਨ ਮੰਡਨ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਭਲੇ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਮਨ ਕੌ ਤਜਿ ਧਾਏ ॥ ਏਕ ਰਥੈ ਗਜਰਾਜ ਚਢੈ ਇਕ ਬਾਜਨ ਕੇ ਅਸਵਾਰ ਸੁਹਾਏ ॥ ਤੇ ਘਨਿ ਜਿਉ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਕੇ ਪੈਰਖ ਪੌਨ ਬਹੈ ਛਿਨ ਮਾਹ ਉਡਾਏ ॥ ਕਾਇਰ ਭਾਜਤ ਐਸੇ ਕਹੈ ਅਬ ਪ੍ਰਾਨ ਰਹੈ ਮਨੋ ਲਾਖ ਨ ਪਾਏ ॥ ੧੭੭੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਛੂਟਤ ਬਾਨਨਿ ਚਕ੍ਰ ਸੁ ਚਕ੍ਰਤ ਹ੍ਵੈ ਰਥ ਚਕ੍ਰ ਭ੍ਰਮਾਵਤ ॥ ਏਕ ਬਲੀ ਕੁਲ ਲਾਜ ਲੀਏ ਦ੍ਰਿੜ ਹੁਇ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਜੁੱਝ ਮਚਾਵਤ ॥ ਔਰ ਬਡੇ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਆਇਸ ਆਵਤ ਹੈ ਚਲੇ ਗਾਲ ਬਜਾਵਤ ॥ ਬੀਰ ਬਡੇ ਜਦੁਬੀਰ ਕੌ ਦੇਖਨ ਚੌਪ ਚੜੇ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਧਾਵਤ ॥ ੧੭੮੦ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਬੈ ਤਿਨਹੀ ਧਨੁ ਤਾਨਕੈ ਬਾਨ ਸਮੂਹ ਚਲਾਵਤ ॥ ਆਨ ਲਗੇ ਭਟ ਏਕਨ ਕੌ ਨਟਸਾਲ ਭਏ ਮਨ ਮੈ ਦੁਖੁ ਪਾਵਤ ॥ ਏਕ ਤੁਰੰਗਨ ਕੀ ਭੁਜ ਬਾਨ ਲਗੈ ਅਤ ਰਾਮ ਮਹਾ ਛਬਿ ਪਾਵਤ ॥ ਸਾਲ ਮੁਨੀਸ੍ਵਰ ਕਾਟੇ ਹੁਤੇ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਮਨੋ ਤਿਹ ਪੰਖ ਬਨਾਵਤ ॥ ੧੭੮੧ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਸਭ ਸਤ੍ਰੂ ਕੋਪ ਮਨ ਭਰੇ ॥ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਹਰਿ ਨੇਕੁ ਨ ਡਰੇ ॥ ਬਿਬਿਧਾਯੁਧ ਲੈ ਆਹਵ ਕਰੈ ॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਮੁਖ ਤੇ ਉੱਚਰੈ ॥ ੧੭੮੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕ੍ਰੁਧਤ ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰਕੈ ਸ੍ਯਾਮ ਕੈ ਸਾਮੁਹੇ ਟੇਰ ਉਚਾਰਯੋ ॥ [1]ਕੇਸ ਗੋਹੇ ਖੜਗੇਸ ਬਲੀ ਜਬ ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਤਬ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਗੋਰਸ ਖਾਤ ਗ੍ਵਾਰਨ ਵੈ ਦਿਨ ਭੂਲ ਗਏ ਅਬ ਜੁੱਧ ਬਿਚਾਰਯੋ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਮਾਨਹੁ ਬੈਨਨ ਬਾਨਨ ਕੈ ਸੰਗਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ੧੭੮੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਉ ਸੁਨਿਕੈ ਬਤੀਯਾ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੋਪ ਕੀਓ ਕਰ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ਨੈਕ ਭ੍ਰਮਾਇ ਕੈ ਪਾਨ ਬਿਖੈ ਬਲਿਕੈ ਅਤਿ ਗ੍ਰੀਵ ਕੇ ਉਪਰ ਡਾਰਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਸੀਸੁ ਕਟਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ਜਸੁ ਸ੍ਯਾਮ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਤਾਰ ਕੁੰਭਾਰ ਲੈ ਹਾਥ ਬਿਖੈ ਮਨੋ ਚਾਕ ਤੇ ਕੁੰਭ ਤੁਰੰਤ ਉਤਾਰਯੋ ॥ ੧੭੮੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁਧ ਕੀਓ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੈ ਸਾਥ ਸੁ ਸਤ੍ਰੂ ਬਿਦਾਰ ਕਹੈ ਜਗ ਜਾਕੌ ॥ ਜਾ ਦਸਹੂ

---

੧. ਕੇਸ, ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਸੂਰਬੀਰ ਬਹਾਦਰ ਕੇਸਾਧਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਹੁਣ ਦੇ ਸੂਰਬੀਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਦੁਆਰੇ ਸਿਰ ਮੂੰਹ ਵੇਖੀਏ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਬੁਰੇ ਲਗਦੇ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਦਿਸ ਜੀਤ ਲਈ ਛਿਨ ਮੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀਓ ਹਰਿ ਤਾਕੈ ॥ ਜੋਤ ਮਿਲੀ ਤਿਹ ਕੀ ਪ੍ਰਭ ਸਿਉ ਜਿਮ ਦੀਪਕ ਕ੍ਰਾਂਤ ਮਿਲੈ ਰਵਿ ਭਾਕੈ ॥ ਸੂਰਜ ਮੰਡਲ ਛੇਦਕੈ ਭੇਦਕੈ ਪ੍ਰਾਨ ਗਏ ਹਰਿ ਧਾਮ ਦਸਾ ਕੈ ॥ ੧੭੮੫ ॥ ਸਵੈਜਾ ॥ ਸਤ੍ ਬਿਦਾਰ ਹਨਿਓ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਹੈ ॥ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਜਿਕੈ ਸਬ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਹੁਇ ਬੈਰਨ ਮਾਝ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥ ਭੈਰਵਿ ਭੂਪ ਸਿਉ ਜੁੱਧ ਕੀਓ ਸੁ ਵਹੈ ਛਿਨ ਮੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਭੂਮ ਗਿਰਯੋ ਰਥ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤ ਮਨੋ ਨਭ ਤੇ ਗ੍ਰਹ ਟੂਟ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥੧੭੮੬॥ਸਵੈਯਾ॥ਏਕ ਭਰੇ ਭਟ ਸੋਨਤ ਸੋਂ ਭਭਕਾਰਤ ਘਾਇ ਫਿਰੈ ਰਨ ਡੋਲਤ ॥ ਏਕ ਪਰੇ ਗਿਰਕੈ ਧਰਨੀ ਤਿਨਕੇ ਤਨ ਜੰਬਕ ਗੀਧਕ ਚੋਲਤ ॥ ਏਕਨ ਕੇ ਮੁਖਿ ਓਠਨ ਆਂਖਨ ਕਾਗ ਸੁ ਚੋਚਨ ਸਿਉ ਟਕ ਟੋਲਤ ॥ ਏਕਨ ਕੀ ਉਰ ਆਂਤਨ ਕੋ ਕਢ ਜੋਗਨ ਹਾਥਨ ਸਿਉ ਇਕ ਝੋਲਤ ॥੧੭੮੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਨ ਭਰੇ ਅਸਪਾਨ ਧਰੇ ਚਹੁੰਓਰਨ ਤੇ ਬਹੁਰੋ ਅਰ ਆਏ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਇਤ ਤੇਤੇ ਉ ਧਾਏ॥ ਬਾਨਨ ਸੈਥਨ ਅਉ ਕਰਵਾਰ ਹਕਾਰ ਹਕਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਲਗਾਏ ॥ ਆਇ ਖਏ ਇਕ ਜੀਤ ਲਏ ਇਕ ਭਾਜ ਗਏ ਇਕ ਮਾਰ ਗਿਰਾਏ ॥੧੭੮੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੇ ਭਟ ਆਹਵ ਮੈ ਕਬਹੂ ਅਰਿਕੈ ਲਰਿਕੈ ਪਗੁ ਏਕ ਨ ਟਾਰੇ ॥ ਜੀਤ ਫਿਰੈ ਸਬ ਦੇਸਨ ਕੋ ਸੋਊ ਭਾਜ ਗਏ ਜਿਹ ਓਰ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਜੋ ਜਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਜੂਝ ਕਰੈ ਤਬ ਅੰਤਕ ਤੇ ਨਹੀ ਜਾਇ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਤੇ ਭਟ ਝੂਮ ਪਰੇ ਰਨ ਮੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥ ੧੭੮੯ ॥ ਏਕ ਹੁਤੇ ਬਲਬੀਰ ਬਡੇ ਜਦੁਬੀਰ ਲਿਲਾਟ ਮੈ ਬਾਨੁ ਲਗਾਯੋ ॥ ਫੇਕ ਰਹੇ ਗਡਿ ਭੈਹਨਿ ਮੈ ਸਰੁ ਛੇਦ ਸਭੈ ਸਿਰ ਪਾਰ ਪਰਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਬਰ ਘਾਇ ਲਗੇ ਬਹੁ ਸੋਨ ਬਹਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਇੰਦ੍ ਪੈ ਕੋਪੁ ਕੀਯੋ ਸਿਵ ਤੀਸਰੇ ਨੈਨ ਕੋ ਤੇਜਿ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ੧੭੯੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਮਹਾ ਰਨਧੀਰ ਜਬੈ ਸੁਧਵਾਇ ਪਰੇ ਰਥ ਇਉ ਕਹਿਕੈ ॥ ਬਲਦੱਛਨ ਓਰ ਨਿਹਾਰ ਕਿਤੋ ਦਲ ਧਾਯੋ ਹੈ ਸਸਤ੍ ਸਬੈ ਗਹਿਕੈ ॥ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕੀ ਹਲ ਸੋ ਬਲਿ ਧਾਇ ਲੀਏ ਚਹਿ ਕੈ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਅੰਤਿ ਸੋਨ ਪਰਿਓ ਭੂਅ ਮੈ ਮਨੋ ਸਾਰਸੁਤੀ ਸੁ ਚਲੀ ਬਹਿਕੈ ॥ ੧੭੯੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ਏਕ ਨਿਹਾਰ ਭਯੋ ਅਤਿ ਆਹਵ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਜਿਕੈ ਰਨ ਭਾਗੇ ॥ ਘਾਇਲ ਘੂਮਤ ਏਕ ਫਿਰੈ ਮਨੋ ਨੀਦ ਘਨੀ ਨਿਸ ਕੇ ਕਹੂੰ ਜਾਗੇ ॥ ਪੈਰਖਵੰਤ ਬਡੇ ਭਟ ਏਕ ਸੁ ਸਜਾਮ ਸੋ ਜੁੱਧ ਹੀ ਕੋ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ਏਕ ਤਿਯਾਗ ਕੈ ਸਸਤ੍ ਸਬੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕੇ ਆਇਕੈ ਪਾਇ ਨ ਲਾਗੇ ॥ ੧੭੯੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਜੇ ਸੱਤ੍ ਜਬ ਜੁੱਧ ਤੇ ਮਨ ਮੈ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਇ ॥ ਔਰ ਸੂਰ ਆਵਤ ਭਏ ਕਰਵਾਰਨ ਚਮਕਾਇ ॥ ੧੭੯੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਸਤ੍ ਸੰਭਾਰ ਸਭੈ ਭਟ ਆਇ ਕੈ ਧਾਇਕੈ ਸਜਾਮ ਸੋ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਚਕ੍ਰ ਗਹਿਓ ਕਰ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕੋਪ ਭਯੋ ਤਿਹ ਊਪਰ ਧਾਯੋ ॥ ਬੀਰ ਕੀਏ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਘਨੇ ਅਰ ਸੈਨ ਸਬੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਭਜਾਯੋ ॥ ਪੌਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸਮਾਨ ਸੁ ਕਾਨ੍ ਮਨੋ ਉਮਡਿਓ ਦਲੁ ਮੇਘ ਉਡਾਯੋ ॥ ੧੭੯੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਟਤ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਚਕ੍ਰ ਗਦਾ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

गहि दूजन के तन झारे ॥ तीजन नैन दिखाइ गिरावत चौथन चोंप चपेटन मारे ॥ चीर दए अर के उर स्री हरि सूरन के अंग अंग प्रहारे ॥ धीर तहां भट कौं न धरै जदुबीर जबै तिह ओर सिधारे ॥ १७९५ ॥ रोस भरजो जब ही बिज नाइक दुज्जन सैन निहार परै ॥ तुम हू धौं बिचार कहो चित मैं जग कउन बीओ भट धीर धरै ॥ जोऊ साहस कै सब आयुध लै संगि सजाम के आइकै नैक अरै ॥ तिह कउ जदुबीर तिही छिन मै कबि सजाम कहै बिन प्रान करै ॥ १७९६ ॥ सवैजा ॥ जो भट ससत्र संभार सबै बिज नाइक पै अति ऐंड सु आवै ॥ जो कोउ दूर ते सजाम भनै धनु तान कै सजाम पै बान चलावै ॥ जो अरि आइ सकै नही साम्हौ दूर ते ठाढे ई गाल बजावै ॥ ताहि कउ स्री बिज नाथ चितै सर एक ही सो परलोक पठावै ॥ १७९७ ॥ कबित्त ॥ देख दसा तिन की बडेई बीर सत्रून के राम भनै ऐसी भांति चित मे रिसात है ॥ लीने करवार मार मार ही उचार समुहाइ आइ सजाम जू सो जुधु ही मचात है ॥ एक निज कातन ही मन मै डरात मुसकात घाइ खात मानै सबै एक जात है ॥ गालहि बजात एक हरख बढात छत्र धरम कराते वे सुरग सिधात है ॥ १७९८ ॥ सवैजा ॥ बिज नाइक के बल लाइक जे कबि सजाम कहै सोऊ साम्हो आवै ॥ बान कमान क्रिपान गदा गहि क्रोध भरे अति जुध मचावै ॥ एक परे बिनु प्रान धरा इक सीस कटे रन झूमहि धावै ॥ एकन की बर लोथ पगी कर सो गहिकै अरि ओर चलावै ॥ १७९९ ॥ सूर सु एक हनै तह बाज तहा इक बीर बडे गज मारै ॥ एक रथी बलवान हनै इक पाइक मारकै बीर पछारै ॥ एक भजे लखि आहव कौं इक घाइल घाइल को ललकारै ॥ एक लरै न डरै घन सजाम को धाइ क्रिपान के घाइ प्रहारै ॥ १८०० ॥ दोहरा ॥ घेर लीओ चहु ओर हरि बीरनि ससत्र संभार ॥ बार खेत जिउ छाप नग रवि ससि जिउ परवार ॥ १८०१ ॥ सवैजा ॥ घेरि लीओ हरि कौं जब ही तब स्री जदुनाथ सरासन लीनो ॥ दुज्जन सैन बिधै धसिकै छिन मै बिन प्रान घनो दलु कीनो ॥ लोथ पै लोथ गाई परिकै इह भांति करजो अति जुधु प्रबीनो ॥ जो कोऊ साम्हो आइ अरिओ अरि सो गृह जीवत जान न दीनो ॥ १८०२ ॥ सवैजा ॥ बहुबीर हने लखि कै रन मै बरबीर बडे अति कोप भरे ॥ जदुबीर के ऊपर आइ परे हठि कै मन मै नही नैकु डरे ॥ सब ससत्र संभार प्रहार करै कबि सजाम कहै नही पैगु टरे ॥ बिज नाथ सरासन लै तिन के सर एक ही एक सो प्रान हरे ॥ १८०३ ॥ सवैजा ॥ बहु भूमि गिरे बरबीर जबै जोऊ सूर रहै मन कोपु पगै ॥ बिज नाथ निहार उचारत यों सब गूजर पूत ते कौन भगै ॥ अब या कहु

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮਾਰਤ ਹੈ ਰਨ ਮੈ ਮਨ ਮੈ ਰਸ ਬੀਰ ਮਿਲੇ ਉਮਗੈ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਤੀਰ ਛੁਟੈ ਤੇ ਭਰੇ ਭਟ ਜਿਉ ਕੋਊ ਸੋਵਤ ਚੌਕ ਜਗੈ ॥ ੧੮੦੪ ॥

ਝੂਲਨਾ ਛੰਦ ॥

ਲੀਯੋ ਪਾਨ ਸੰਭਾਰਕੈ ਚਕ੍ਰ ਭਗਵਾਨ ਜੂ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਸਤ੍ਰ ਕੀ ਸੈਨ ਕੁੱਟੀ ॥
ਮਹੀ ਚਾਲ ਕੀਨੋ ਦਸੋਨਾਗ ਭਾਗੇ ਰਮਾਨਾਥ ਜਾਗੇ ਹਰੈਹਿ ਡੀਠਛੁੱਟੀ ॥
ਘਨੀ ਮਾਰ ਸੰਘਾਰ ਬਿਦਾਰ ਦੀਨੀ ਘਨੀ ਸਜਾਮਕੋ ਦੇਖਕੈ ਸੈਨ ਫੁੱਟੀ ॥
ਐਸੇ ਸਜਾਮ ਭਾਖੈ ਮਹਾਂਸੂਰਮੋ ਕੀ ਤਹਾਂ ਆਪਨੀ ਜੀਤ ਕੀਆਸਤੁੱਟੀ॥੧੮੦੫॥

ਝੂਲਨਾ ਛੰਦ ॥ ਘਨੀ ਮਾਰ ਮਾਚੀ ਤਹਾ ਕਾਲ ਨਾਚੀ ਘਨੇ ਜੁੱਧ ਕੋ ਛਾਡਿਕੈ ਬੀਰ ਭਾਗੇ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕੇ ਲਾਗਤੇ ਹੀ ਐਸੇ ਸਜਾਮ ਭਾਖੈ ਘਨਜੋ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜਾਗੇ ॥ ਘਨਜੋ ਹਾਥ ਕਾਟੇ ਗਿਰੇ ਪੇਟ ਫਾਟੇ ਫਿਰੈ ਬੀਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਮੈ ਬਾਨ ਲਾਗੇ ॥ ਘਨਜੋ ਘਾਇ ਲਾਗੇ ਬਸਤ੍ਰ ਸੋਨ ਪਾਗੇ ਮਨੋ ਪਹਿਨ ਆਏ ਸਬੈ ਲਾਲ ਬਾਗੇ ॥ ੧੮੦੬ ॥ ਝੂਲਨਾ ਛੰਦ ॥ ਜਬੈ ਸਜਾਮ ਬਲ ਰਾਮ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਮਜਾਨੇ ਲੀਯੋ ਪਾਨ ਸੰਭਾਰਕੈ ਚਕ੍ਰ ਭਾਰੀ ॥ ਕੋਊ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕੋ ਤਾਨ ਧਾਏ ਕੋਊ ਢਾਲ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਮੁਗਦਰ ਕਟਾਰੀ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੀ ਫੌਜ ਮੈ ਚਾਲ ਪਾਰੀ ਬਲੀ ਦੌਰਕੈ ਠੌਰ ਸੈਨਾ ਸੰਘਾਰੀ ॥ ਦੁਹੂ ਓਰ ਤੇ ਸਾਰ ਮੈ ਸਾਰ ਬਾਜਯੋ ਛੁਟੀ ਸੈਨ ਕੇ ਸਤ੍ਰ ਕੀ ਨੈਨ ਤਾਰੀ ॥ ੧੮੦੭ ॥ ਮਚੀ ਮਾਰ ਘਮਕਾਰ ਤਰਵਾਰ ਬਰਛੀ ਗਦਾ ਛੁਰੀ ਜਮਧਰਨ ਅਰ ਦਲ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਬਢੀ ਸਉਨ ਸਲਤਾ ਬਹੇ ਜਾਤ ਗਜ ਬਾਜ ਰਥ ਮੁੰਡ ਕਰ ਮੁੰਡ ਭਟ ਤੁੰਡ ਨਿਆਰੇ ॥ ਤ੍ਰਸੇ ਭੂਤ ਬੈਤਾਲ ਭੈਰਵਿ ਭਗੀ ਜੁੱਗਨੀ ਪੌਰ ਖੱਪਰ ਉਲਟ ਉਰ ਸੁ ਧਾਰੇ ॥ ਭਨੇ ਰਾਮ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਅੰਤਿ ਝੂਮਲ ਦਾਰਨ ਭਯੋ ਮੌਨ ਤਜਿ ਸਿਵ ਬ੍ਰਹਮ ਜੀਅ ਡਰਾਰੇ ॥ ੧੮੦੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਸਜਾਮ ਸੁ ਪੌਰਖ ਏਤੋ ਕੀਯੋ ਅਰੁ ਸੈਨ ਹੁਤੇ ਭਟ ਏਕ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਡੋ ਬਲਵੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਘਮੰਡ ਕੀਯੋ ਅਤਿ ਨੈਕੁ ਨ ਹਾਰਯੋ ॥ ਤਾਤੇ ਅਬੈ ਭਜੀਐ ਤਜੀਐ ਰਨ ਯਾਤੇ ਨ ਕੋਊ ਬਚਯੋ ਬਿਨ ਮਾਰਯੋ ॥ ਬਾਲਕ ਜਾਨਕੈ ਭੂਲਹੁ ਰੇ ਜਿਨ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੰਸ ਪਛਾਰਯੋ ॥ ੧੮੦੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਐਸੋ ਉਚਾਰ ਸਬੈ ਸੁਨਿਕੈ ਕਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਸੰਕਤਿ ਮਾਨ ਭਏ ਹੈ ॥ ਕਾਇਰ ਭਾਜਨ ਕੋ ਮਨ ਕੀਨੋ ਹੈ ਸੂਰਨ ਕੇ ਮਨ ਕੋਪ ਤਏ ਹੈ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਲੈ ਕਰਿ ਮਾਨ ਭਰੇ ਭਟ ਆਇ ਖਏ ਹੈ ॥ ਸਜਾਮ ਲਯੋ ਅਸਿ ਪਾਨ ਸੰਭਾਰ ਹਕਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਸੰਘਾਰ ਦਏ ਹੈ ॥ ੧੮੧੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਭਜੇ ਲਖਿ ਭੀਰ ਪਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹੀ ਬਲਬੀਰ ਸੰਭਾਰੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਜਿਤੇ ਤੁਮਰੇ ਪਹਿਹੈ ਜੁ ਅਰੈ ਅਰਿ ਤਾਹਿ ਹਕਾਰ ਸੰਘਾਰੋ ॥ ਧਾਇ ਨਿਸੰਕ ਪਰੋ ਤਿਹ ਉਪਰਿ ਸੰਕ ਕਛੂ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਭਾਜਤ ਜਾਤ ਜਿਤੇ ਰਿਪੁ ਹੈ ਤਿਹ ਪਾਸ ਕੇ ਸੰਗ ਗ੍ਰਸੋ ਜਿਨ ਮਾਰੋ ॥ ੧੮੧੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਕੇ ਆਨਨ ਤੇ ਮੁਸਲੀਧਰ ਬੈਨ ਇਹੈ ਸੁਨ ਪਾਏ ॥ ਮੂਸਲ ਔ ਹਲ ਪਾਨ ਲਯੋ ਬਲ ਪਾਸ ਸੁਧਾਰਕੈ ਪਾਛੇ ਹੀ ਧਾਏ ॥ ਭਾਜਤ ਸਤ੍ਰੁਨਿ ਕੋ ਮਿਲਕੈ ਗਰ ਡਾਰ ਦਈ ਰਿਪੁ ਹਾਥ ਬੰਧਾਏ ॥ ਏਕ ਲਰੇ ਰਨ ਮਾਂਝ ਮਰੇ ਇਕ ਜੀਵਤ ਜੋਲ ਕੈ ਬੰਧ ਪਠਾਏ ॥ ੧੮੧੨ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਬੀਰ ਤਬੈ ਅਰਿ ਸੈਨ ਕੇ ਪਾਛੇ ਪਰੇ ਅਸ ਧਾਰੇ ॥ ਆਇ ਖਏ ਸੋਊ ਮਾਰ ਲਏ ਤੇਊ ਜਾਨ ਦਏ ਜਿਨ ਇਉ ਕਹਜੋ ਹਾਰੇ ॥ ਜੋ ਨ ਟਰੇ ਕਬਹੂ ਰਨ ਤੇ ਅਰਿ ਤੇ ਬਲਦੇਵ ਕੇ ਬਿਕ੍ਰਮ ਟਾਰੇ ॥ ਭਾਜ ਗਏ ਬਿਸੰਭਾਰ ਭਏ ਗਿਰਗੇ ਕਰ ਤੇ ਕਰਵਾਰ ਕਟਾਰੇ ॥ ੧੮੧੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਭਟ ਠਾਢੇ ਰਹੈ ਰਨ ਮੈ ਤੇਊ ਦੌਰ ਪਰੇ ਤਿਹ ਠੌਰ ਰਿਸੈਕੈ ॥ ਚਕ੍ਰ ਗਦਾ ਅਸਿ ਲੋਹ ਹਥੀ ਬਰਛੀ ਪਰਸੇ ਅਰ ਨੈਨ ਚਿਤੈਕੈ ॥ ਨੈਕੁ ਡਰੈ ਨਹੀ ਧਾਇ ਪਰੈ ਭਟ ਗਾਜ ਸਬੈ ਪ੍ਰਭ ਕਾਜ ਜਿਤੈ ਕੈ ॥ ਔਰ ਦੁਹੂੰਦਿਸ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੁਰਧਾਮ ਹਿਤੈਕੈ ॥ ੧੮੧੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੁਨ ਜਾਦਵ ਧਾਇ ਪਰੇ ਇਤ ਤੇ ਉਤ ਤੇ ਮਿਲਿਕੈ ਅਰਿ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਏ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਤਿਨ ਆਪਸਿ ਬੀਚ ਹਕਾਰ ਹਕਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਲਗਾਏ ॥ ਏਕ ਮਰੇ ਇਕ ਸ੍ਵਾਸ ਭਰੇ ਤਰਫੇ ਇਕ ਘਾਇਲ ਭੂ ਪਰ ਆਏ ॥ ਮਾਨੋ ਮਲੰਗ ਅਖਾਰਨ ਭੀਤਰ ਲੋਟਤ ਹੈ ਬਹੁ ਭਾਂਗ ਚੜਾਏ ॥ ੧੮੧੫ ॥ ਕਬਿਤ ॥ ਬਡੇ ਸ੍ਵਾਮਕਾਰ ਜੀ ਅਟਲ ਸੂਰ ਆਹਵ ਮੈ ਸਤ੍ਰੁਨਿ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਤੇ ਪੈਗੁ ਨਾ ਟਰਤ ਹੈ ॥ ਬਰਛੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੈ ਕਮਾਨ ਬਾਨ ਸਾਵਧਾਨ ਤਾਹੀ ਸਮੈ ਚਿਤ ਮੈ ਹੁਲਾਸ ਕੇ ਲਰਤ ਹੈ ॥ ਜੂਝਕੈ ਪਰਤ ਭਵਸਾਗਰ ਤਰਤ ਭਾਨ ਮੰਡਲ ਕੌ ਭੇਦ ਪਜਾਨ ਬੈਕੁੰਠ ਕਰਤ ਹੈ ॥ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਪ੍ਰਾਨ ਆਗੇ ਕੌ ਧਸਤ ਐਸੇ ਜੈਸੇ ਨਰ ਪੈਰ ਪੈਰ ਕਾਰੀ ਪੈ ਧਰਤ ਹੈ ॥ ੧੮੧੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੋ ਜੁਧੁ ਭਯੋ ਲਖਿਕੈ ਭਟ ਕ੍ਰੁਧਤ ਹ੍ਵੈ ਰਿਪ ਓਰ ਚਹੈ ॥ ਬਰਛੀ ਕਰ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਪਰਸੇ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਗਹੈ ॥ ਰਿਪੁ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਇਕੈ ਘਾਇ ਕਰੈ ਨ ਟਰੈ ਬਰ ਤੀਰ ਸਰੀਰ ਸਹੈ ॥ ਪੁਰਜੇ ਪੁਰਜੇ ਤਨ ਹ੍ਵੈ ਰਨ ਮੈ ਦੁਖੁ ਤੋ ਮਨ ਮੈ ਮੁਖ ਤੇ ਨ ਕਹੈ ॥ ੧੮੧੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੇ ਭਟ ਆਇ ਅਜੋਧਨ ਮੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਭਿਰੇ ਨਹਿ ਸੰਕ ਪਧਾਰੇ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਸਬੈ ਕਰਮੈ ਤਨ ਸੋਹੇ ਕਰੈ ਨਹਿ ਪ੍ਰਾਨ ਪਿਆਰੇ ॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਜੋਊ ਜੂਝ ਮਰੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਰਰੇ ਸੁਰ ਲੋਗ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਰ ਧਾਮ ਬਸੇ ਬਡੇ ਭਾਗ ਹਮਾਰੇ ॥ ੧੮੧੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਅਜੋਧਨ ਮੈ ਭਟ ਯੋਂ ਅਰਿ ਕੈ ਬਰਿਕੈ ਲਰਿ ਭੂਮਿ ਪਰੈ ॥ ਇਕ ਦੇਖ ਦਸਾ ਭਟ ਆਪਨ ਕੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜੀਅ ਕੋਪ ਲਰੈ ॥ ਤਬ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਹਕਾਰ ਪਰੈ ਘਨਿ ਸਜਾਮ ਸੋ ਆਇ ਅਰੈ ਨ ਟਰੈ ॥ ਤਜਿ ਸੰਕ ਲਰੈ ਰਨ ਮਾਝ ਮਰੈ ਤਤਕਾਲ ਬਰੰਗਨ ਜਾਇ ਬਰੈ ॥ ੧੮੧੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਕ ਜੂਝ ਪਰੇ ਇਕ ਦੇਖਿ ਡਰੇ ਇਕ ਤੌ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੈ ॥ ਕਹਿ ਆਪਨੇ ਆਪੁਨੇ ਸ੍ਵਾਰਥੀ ਸੌ ਸੁਧਵਾਇ ਕੈ ਸਜੰਦਨ ਆਇ ਅਰੈ ॥ ਤਰਵਾਰ ਕਟਾਰਨ ਸੰਗ ਲਰੈ ਅਤਿ ਸੰਗ ਰਮੈ ਨਹਿ ਸੰਕ ਧਰੈ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਮਾਰਿ ਹੀ ਮਾਰਿ ਕਰੈ ਨ ਟਰੈ ॥ ੧੮੨੦ ॥ ਜਬ ਯੌ ਭਟ ਆਵਤ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹੇ ਤੌ ਸਬ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਚਿਤੈ ਤਿਨ ਕੌ ਇਕ ਬਾਰ ਹੀ ਬੈਰਨ ਕੇ ਤਨ ਝਾਰੇ ॥ ਏਕ ਹਨੇ ਅਰਿ ਪਾਇਨ ਸੋ ਇਕਦਾਇਨ ਸੋ ਗਹਿ ਭੂਮਿ ਪਛਾਰੇ ॥ ਤਾਹੀ ਸਮੈ ਤਿਹ ਆਹਵ ਮੈ ਬਹੁ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੂਰ ਬਿਨਾ ਕਰ ਪ੍ਰਾਨ ਨ ਡਾਰੈ ॥ ੧੮੨੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਲਗੇ ਭਟ ਘਾਇਨ ਕੇ ਤਜ ਦੇਹ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨ ਗਏ ਜਮ ਕੇ ਘਰ ॥ ਸੁੰਦਰ ਅੰਗ ਸੁ ਏਕਨਿ ਕੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੇ ਰਹੇ ਸੋਨਤ ਸੋ ਭਰ ॥ ਏਕ ਕਬੰਧ ਫਿਰੈ ਰਨ ਮੈ ਜਿਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਸੀਸ ਕਟੈ ਬਰ ॥ ਏਕ ਸੁ ਸੰਕਤਿ ਹ੍ਵੈ ਚਿਤ ਮੈ ਤਜ ਆਹਵ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਗਏ ਡਰ ॥ ੧੮੨੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਾਜ ਤਬੈ ਭਟ ਆਹਵ ਤੇ ਮਿਲ ਭੂਪ ਪੈ ਜਾਇਕੈ ਐਸੇ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਜੇਤੇ ਸੁ ਬੀਰ ਪਠੇ ਤੁਮ ਰਾਜ ਗਏ ਹਰਿ ਪੈ ਹਥਿਯਾਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਜੀਤ ਨ ਕੋਊ ਸਕੈ ਤਿਹ ਕੌਂ ਹਮ ਤੈ ਸਭ ਹੀ ਬਲਕੈ ਰਨ ਹਾਰੇ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਸੁ ਤਾਨ ਕੈ ਪਾਨ ਸਬੈ ਤਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ੧੮੨੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਉ ਨ੍ਰਿਪ ਕੌ ਭਟ ਬੋਲ ਕਹੈ ਹਮਰੀ ਬਿਨਤੀ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਆਹਵ ਮੰਤ੍ਰਨਿ ਸੌਪ ਚਲੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੌ ਸਿਗਰੇ ਪੁਰ ਕੌਂ ਸੁਖ ਦੀਜੈ ॥ ਆਜ ਲੌ ਲਾਜ ਰਹੀ ਰਨ ਮੈ ਸਮ ਜੂਧੁ ਭਯੋ ਅਜੇ ਬੀਰ ਨ ਛੀਜੈ ॥ ਸਜਾਮ ਤੇ ਜੁੱਧ ਕੀ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਸੁਪਨੇ ਹੂ ਮੈ ਜੀਤ ਕੀ ਆਸ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ੧੮੨੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਏ ਬਚਨਿ ਸੁਨਿ ਰਿਸਿ ਕਰਿ ਏਲਜੋ ਬੈਨ ॥ ਸਕਲ ਸੁਭਟ ਹਰਿ ਕਟਿਕ ਕੇ ਪਠਊ ਜਮ ਕੇ ਐਨ ॥ ੧੮੨੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾ ਭਿਯੋ ਜੋ ਮਘਵਾ ਬਲਵੰਡ ਹੈ ਆਜ ਹੌ ਤਾਹੀ ਸੋ ਜੁਧੁ ਮਚੈਹੌ ॥ ਭਾਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਹਨਿ ਤਾਹੀ ਕੋ ਹੌ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠੈਹੌ ॥ ਔਜੁ ਕਹਾ ਸਿਵ ਮੈ ਬਲੁ ਹੈ ਮਰਿਹੈ ਪਲ ਮੈ ਜਬ ਕੋਪ ਬਢੈ ਹੌ ॥ ਪੌਰਖ ਰਾਖਤ ਹੌ ਇਤਨੋ ਕਹਾ ਭੂਪ ਹ੍ਵੈ ਗੂਜਰ ਤੇ ਭਜਿ ਜੈਹੌ ॥ ੧੮੨੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ਮਨ ਕੋਪ ਭਰਿਓ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸੁ ਬੁਲਾਈ ॥ ਆਇ ਹੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਸਬੈ ਸੰਗ ਸਜਾਮ ਮਚਾਵਨ ਕਾਜ ਲਰਾਈ ॥ ਛਤ੍ਰ ਤਨਾਇ ਕੈ ਪੀਛੈ ਚਲਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੈਨ ਸਬੈ ਤਿਹ ਆਗੇ ਸਿਧਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪਾਵਸ ਕੀ ਰਿਤ ਮੈ ਘਨਘੋਰ ਘਟਾ ਘੁਰ ਕੈ ਉਮਡਾਈ ॥ ੧੮੨੭ ॥ ਭੂਪ ਬਾਚ ਹਰਿ ਸੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੂਪ ਤਬੈ ਹਰਿ ਹੇਰਿ ਕੈ ਐਸੇ ਕਹਿਓ ਸੁਨਾਇ ॥ ਤੂ ਗੁਆਰ ਛਤ੍ਰੀਨ ਸੋ ਜੂਝ ਕਰੈਗੋ ਆਇ ॥ ੧੮੨੮ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਾਚ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਛਤ੍ਰੀ ਕਹਾਵਤ ਆਪਨ ਕੋ ਭਜਿਹੋ ਤਬ ਹੀ ਜਬ ਜੁੱਧੁ ਮਚੈਹੋ ॥ ਧੀਰ ਤਬੈ ਲਖਿਹੋ ਤੁਮ ਕੋ ਜਬ ਭੀਰ ਪਰੈ ਇਕ ਤੀਰ ਚਲੈਹੋ ॥ ਮੂਰਛਤ ਹ੍ਵੈ ਅਬ ਹੀ ਛਿਤ ਮੈ ਗਿਰਹੋ ਨਹਿ ਸਮੰਦਨ ਮੈ ਠਹਰੈਹੋ ॥ ਏਕਹ ਬਾਨ ਲਗੇ ਹਮਰੋ ਨਭ ਮੰਡਲ ਪੈ ਅਬ ਹੀ ਉਡ ਜੈਹੋ ॥ ੧੮੨੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਉ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੈ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਤੈ ਮਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸਾਰਥੀ ਆਪਨ ਕੋ ਕਹਕੈ ਰਥ ਤੌ ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ਓਰ ਧਵਾਯੋ ॥ ਚਾਂਪ ਚਢਾਇ ਮਹਾਂ ਰਿਸ ਖਾਇ ਕੈ ਲੋ ਹਿਤ ਬਾਨ ਸੁ ਖੈਂਚ ਚਲਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਗਰੜਾਸਨਿ ਜਾਨਕੈ ਸਜਾਮ ਮਨੋ ਦੁਰਬੇ ਕਹੁ ਤੱਛਕ ਧਾਯੋ ॥ ੧੮੩੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਤਾ ਸਰ ਕੋ ਲਖਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਆਪਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲੌ ਖੈਂਚ ਕਮਾਨ ਚਲਾਇ ਦਏ ਜਿਨ ਕੇ ਪਰਕਾਰੇ ॥ ਭੂਪ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਢਾਲ ਲਈ ਤਿਹ ਮੱਧ ਲਗੈ ਨਹਿ ਜਾਤ ਨਿਕਾਰੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸੂਰਜ ਕੋ ਗ੍ਰਸਬੇ ਕਹੁ ਰਾਹ ਕੇ ਬਾਹਨ ਪੰਖ ਪਸਾਰੇ ॥ ੧੮੩੧ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਪਤ ਪਾਨ ਕਮਾਨ ਲਈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕੌ ਲਖਿ ਬਾਨ ਚਲਾਏ॥ ਇਉ ਛੁਟਕੇ ਕਰਕੇ ਬਰਤੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥ ਮੇਘ ਕੀ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉ ਬਰਖੇ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਕੇ ਊਪਰ ਆਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸੂਰ ਨਹੀ ਸਰ ਸੋ ਤਿਹ ਭੱਛਨ ਕੌ ਸਲਭਾ ਮਿਲਿ ਧਾਏ ॥ ੧੮੩੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਸਰ ਭੂਪ ਚਲਾਵਤ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕਾਟ ਉਤਾਰੇ ॥ ਫੋਕਨ ਤੇ ਫਲ ਤੇ ਮਧਿ ਤੇ ਪਲ ਮੈ ਕਰ ਖੰਡਨ ਖੰਡ ਕੈ ਡਾਰੇ ॥ ਐਸੀਅ ਭਾਂਤਿ ਪਰੇ ਛਿਤ ਮੈ ਮਨੋ ਬੀਜ ਕੋ ਈਖ ਕਿਸਾਨ ਨਿਕਾਰੇ ॥ ਸਜਾਮ ਕੇ ਬਾਨ ਸਿਚਾਨ ਸਮਾਨ ਮਨੋ ਅਰਿ ਬਾਨ ਬਿਹੰਗ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ੧੮੩੩ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਓਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਲਰੇ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੇ ਸੰਗ ॥ ਦੂਤੀ ਓਰ ਬਲ ਹਲ ਗਹੇ ਹਨੀ ਸੈਨ ਚਤਰੰਗ ॥ ੧੮੩੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਲ ਪਾਨ ਲਏ ਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਘਾਰਤ ਬਾਜ ਕਰੀ ਰਥ ਪੈਦਲ ਆਜੋ ॥ ਮਾਰ ਹਰੈਲ ਭਜਾਇ ਦਏ ਨ੍ਰਿਪ ਗੋਲ ਕੇ ਮੱਧਿ ਪਰਜੋ ਤਬ ਧਾਜੋ ॥ ਏਕ ਕੀਏ ਸੁ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਅਰਿ ਏਕਨ ਕੋਂ ਬਹੁ ਘਾਇਨ ਘਾਜੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਸੂਰਨ ਕੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹਲੀ ਪੁਰਖੱਤ ਦਿਖਾਜੋ ॥ ੧੮੩੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰਜੋ ਰਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੂਰ ਸੁ ਪਾਨ ਕੇ ਬੀਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੀਏ ॥ ਅਭਿਮਾਨ ਸੋ ਡੋਲਤ ਹੈ ਰਨ ਭੀਤਰ ਆਨੋ ਕੋ ਆਨਤ ਹੈ ਨ ਹੀਏ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਰੁਦ੍ ਕੇ ਬੀਚ ਛਕਿਓ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮਦ ਪਾਨ ਪੀਏ ॥ ਬਲਭਦ੍ ਸੰਘਾਰਤ ਸਤ੍ ਫਿਰੈ ਜਮ ਕੋ ਸੁ ਭਯਾਨਕ ਰੂਪ ਕੀਏ ॥ ੧੮੩੬ ॥ ਸੀਸ ਕਟੇ ਅਰਿ ਬੀਰਨ ਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹੈ ॥ ਕੇਤਨ ਕੇ ਪਦ ਪਾਨ ਕਟੇ ਅਰਿਕੇਤਨ ਕੇ ਤਨ ਘਾਇ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਜੇ ਬਲਬੰਡ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਨਿਜ ਠੌਰ ਕੋ ਛਾਡਿ ਕੈ ਦੌਰ ਪਰੇ ਹੈ ॥ ਤੀਰ ਸਰੀਰਨ ਬੀਚ ਲਗੇ ਭਟ ਮਾਨਹੁ ਸੇਹ ਸਰੂਪ ਧਰੇ ਹੈ ॥ ੧੮੩੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਤ ਐਸੇ ਹਲਾਯੁਧ ਜੁਧੁ ਕੀਯੋ ਉਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ ॥ ਜੋ ਭਟ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਗਯੋ ਸੋਊ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਸੋ ਮਾਰ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਔਰ ਜਿਤੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੈਨ ਹੁਤੋ ਸੁਨਿ ਮੇਖ ਬਿਖੈ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥ ਕਾਹੂ ਨ ਧੀਰ ਧਰਜੋ ਚਿਤ ਮੈ ਭਜਿ ਗੋ ਜਬ ਸਜਾਮ ਇਤੋ ਰਨ ਪਾਯੋ ॥ ੧੮੩੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੇ ਭਟ ਲਾਜ ਭਰੇ ਅਤਿ ਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਕਾਰਜ ਜਾਨਕੈ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥ ਸੰਕਹਿ ਤਜਾਗ ਅਸੰਕਤ ਹੁਇ ਬਜਾਇ ਨਿਸਾਨਨਿ ਕੋ ਸਮੁਹਾਏ ॥ ਸਾਰੰਗ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਲੈ ਹਾਥ ਸੁ ਖੈਂਚ ਚਢਾਇ ਕੈ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਬਲਬੰਡ ਬਡੇ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਏਕ ਸੋ ਮਾਰ ਗਿਰਾਏ ॥ ੧੮੩੯ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੋ ਦਲੁ ਹਰਿ ਮਾਰਜੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਸਭ ਗਰਬ ਉਤਾਰਜੋ ॥ ਅਬਿ ਕਹੁ ਕੌਨ ਉਪਾਵਹ ਕਰੋ ॥ ਰਨ ਮੈ ਆਜ ਜੂਝ ਹੀ ਮਰੋ ॥ ੧੮੪੦ ॥ ਇਉ ਚਿਤ ਚਿੰਤ ਧਨਖ ਕਰ ਗਹਜੋ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਸੰਗ ਜੂਝਿ ਪੁਨਿ ਚਹਜੋ ॥ ਪਹਰਜੋ ਕਵਚ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਜੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਮਨ ਕੋਪ ਬਢਾਜੋ ॥ ੧੮੪੧ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਰਨਭੂਮਿ ਮੈ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਚਢਾਇ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਬ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੋ ਬੋਲਜੋ ਭਉਹ ਤਨਾਇ ॥ ੧੮੪੨ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜਰਾਸਿੰਧ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਬਲਹੈ ਤੁਮ ਮੈ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਸੋ ਅਬ ਪੌਰਖ ਮੋਹਿ ਦਿਖੱਯੋ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਠਾਢੋ ਕਹਾ ਮੁਹਿ ਓਰ ਨਿਹਾਰਤ ਮਾਰਤ ਹੋ ਸਰ ਭਾਜਨ ਜੱਯੋ ॥ ਕੈ ਅਬ ਡਾਰ ਹਥਿਆਰ ਗਵਾਰ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਮੋ ਸੰਗ ਜੂਝ ਮਚੱਯੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕੌ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੈ ਰਨ ਮੈ ਬਨ ਮੈ ਸੁਖ ਸੋ ਬਛ ਗਾਇ ਚਰੱਯੋ ॥ ੧੮੪੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਜ ਮਨੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਉਹ ਭੂਪ ਕੇ ਬੈਨ ਸੁਨੇ ਜਬ ਐਸੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਰਿਸਿ ਯੋ ਪ੍ਰਗਟੀ ਪਰਸੇ ਘ੍ਰਿਤ ਪਾਵਕ ਤੈਸੇ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਜ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਕੀ ਕੂਕ ਸੁਨੇ ਬਨ ਹ੍ਵੈਕ ਉਠੇ ਮਨ ਵੈਸੇ ॥ ਜਯੋਂ ਮਟਕੀ ਅਹਿ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਖਟਕੈ ਪਗ ਮੈ ਅਟਕੰਟਕ ਜੈਸੇ ॥ ੧੮੪੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕ੍ਰੱਧਤ ਹ੍ਵੈ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਜ ਇਤੈ ਸੁ ਘਨੇ ਲਖਿ ਕੈ ਤਿਹ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਕੋਪ ਉਤੇ ਧਨੁ ਲੇਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਦੋਊ ਨੈਨ ਤਚਾਏ ॥ ਜੋ ਸਰ ਆਵਤ ਭਯੋ ਹਰਿ ਉਪਰਿ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਸਬ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੇ ਸਰ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਤਨ ਕੌ ਤਨ ਕੋ ਨਹਿ ਭੇਟਨ ਪਾਏ ॥ ੧੮੪੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਤ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਜੂਝਿ ਕਰੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਉਤ ਤੇ ਮੁਸਲੀ ਇਕ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਮਾਰ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਤੁਮਰੇ ਭਟ ਤੈ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਨੈਕ ਲਜਾਯੋ ॥ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕਾਹੇ ਕਉ ਜੂਝ ਮਰੈ ਫਿਰ ਜਾਹੁ ਘਰੈ ਲਰਕਾ ਫਲ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾਤੇ ਬਡੋ ਜਦੁਹੈ ਮ੍ਰਿਗ ਭੂਪਤਿ ਕੇਹਰਿ ਸੋ ਰਨ ਜੀਤਨ ਆਯੋ ॥ ੧੮੪੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਿਹ ਸੁਭਟਨਿ ਬਲਿ ਲਰਤ ਹੈ ਤੇ ਸਭ ਗਏ ਪਰਾਇ ॥ ਕੈ ਲਰਿ ਮਰਿ ਕੈ ਭਾਜਿ ਸਠਿ ਕੈ ਪਰਹਰਿ ਕੇ ਪਾਇ ॥ ੧੮੪੭ ॥ ਜਰਾਸੰਧ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਚ ਹਲੀਸੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਮਮ ਓਰ ਕੇ ਸੂਰ ਹਨੇ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥ ਲਰਬੋ ਮਰਬੋ ਜੀਤਬੋ ਇਹ ਸੁਭਟਨਿ ਕੇ ਕਾਮ ॥ ੧੮੪੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿਕੈ ਮਨ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਤਬ ਭੂਪ ਹਲੀ ਕਹੁ ਬਾਨੁ ਚਲਾਯੋ ॥ ਲਾਗਤਿ ਹੀ ਨਟਸਾਲ ਭਯੋ ਤਨ ਮੈ ਬਲਭਦ੍ ਮਹਾਂ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਮੂਰਛ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਸਜੰਦਨ ਬੀਚ ਗਿਰਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਕਬਿ ਨੈ ਜਸੁ ਗਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਬਾਨ ਭੁਜੰਗ ਡਸਯੋ ਧਨੁ ਧਾਮ ਸਬੈ ਮਨ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ੧੮੪੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਹੁਰੋ ਚਿਤ ਚੇਤ ਭਯੋ ਬਲਦੇਵ ਚਿਤੈ ਅਰਿ ਕੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਭਾਰੀ ਗਦਾ ਗਹਿਕੈ ਕਰ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਬਧ ਕਾਰਨ ਤਾਰਨ ਆਯੋ ॥ ਪਾਉ ਪਿਆਦੇ ਹੁਇ ਸਜੰਦਨ ਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਤ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਔਰ ਕਿਸੀ ਭਟ ਜਾਨਯੋ ਨਹੀ ਕਬਿ ਦੌਰ ਪਰਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਨੇ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ੧੮੫੦ ॥ ਆਵਤ ਦੇਖ ਹਲਾਯੁਧ ਕੋ ਸੁ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਪ ਮਈ ਹੈ ॥ ਜੁਧੁ ਹੀ ਕੌ ਸਮੁਹਾਇ ਭਯੋ ਨਿਜ ਪਾਨ ਕਮਾਨ ਸੁ ਤਾਨ ਲਈ ਹੈ ॥ ਲਜਾਇਓ ਹੁਤੋ ਚਪਲਾ ਸੀ ਗਦਾਸਰ ਏਕ ਹੀ ਸਿਉ ਸੋਊ ਕਾਟ ਦਈ ਹੈ ॥ ਸਤ੍ ਕੇ ਮਾਰਨਿ ਕੀ ਬਲਭਦ੍ਰਹਿ ਮਾਨਹੁ ਆਸ ਦੁਟੂਕ ਭਈ ਹੈ ॥ ੧੮੫੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਟ ਗਦਾ ਜਬ ਐਸੇ ਦਈ ਤਬ ਹੀ ਬਲ ਢਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਧਾਇ ਚਲਯੋ ਅਰਿ ਮਾਰ ਨਿਕਾਰ ਨਿਸੰਕ ਕਛੂ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਬਿਚਾਰੀ!! ਭੂਪ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਆਵਤ ਕੋ ਗਰਜਯੋ ਬਰਖਾ ਕਰਿ ਬਾਨਨਿ ਭਾਰੀ ॥ ਢਾਲ ਦਈ ਸਤਧਾ[1] ਕਰਿਕੈ ਕਰ ਕੀ ਕਰਵਾਰ ਤ੍ਰਿਧਾ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥ ੧੮੫੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਢਾਲ ਕਟੀ ਤਰਵਾਰ ਗਈ ਕਟਿ ਐਸੇ

---

੧. ਸਤ ਟੁਕੜੇ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਹਲਾਯੁਧ ਸਜਾਮ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਮਾਰਤ ਹੈ ਬਲ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਯੋਂ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮਾਝਿ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਮੁਰਾਰ ਤਬੈ ਕਰ ਜੁੱਧ ਕੇ ਹੇਤ ਚਲਯੋ ਬਲ ਧਾਰਜੋ ॥ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਤੂ ਭਿਰ ਮੋ ਸੰਗ ਆਇਕੈ ਰਾਮ ਭਨੈ ਇਮ ਸਜਾਮ ਪੁਕਾਰਜੋ ॥ ੧੮੫੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਬਤੀਯਾ ਰਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਭੂਪਤਿ ਜੂਝ ਮਚਾਵਨ ਸਜਾਮ ਸਿਉ ਆਯੋ ॥ ਰੋਸਿ ਬਢਾਇ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮੈ ਕਰਕੇ ਬਰਸੋ ਧਨੁ ਤਾਨ ਚਢਾਯੋ ॥ ਦੀਰਘ ਕੋਚ ਸਜੇ ਤਨ ਮੈ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਸੁ ਇਉ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਜੁਧ ਸਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਰਘੁਨਾਥ ਕੇ ਊਪਰ ਰਾਵਨ ਆਯੋ ॥ ੧੮੫੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸਜਾਮ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਤੌ ਧਨੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਇਤ ਤੇ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹੇ ਤ੍ਰਾਸ ਕਛੂ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲੌ ਤਾਨ ਕਮਾਨ ਸੁ ਬਾਨ ਲੈ ਸਤ੍ਰ ਕੇ ਛਤ੍ਰ ਪੈ ਮਾਰਜੋ ॥ ਖੰਡ ਹ੍ਵੈ ਖੰਡ ਗਿਰਜੋ ਛਿਤ ਮੈ ਮਨੋ ਚੰਦ ਕੋਂ ਰਾਹੁ ਨੇ ਮਾਰ ਬਿਦਾਰਜੋ ॥ ੧੮੫੫ ॥ਸਵੈਯਾ ॥ ਛਤ੍ਰ ਕਟਿਓ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਮਨ ਭੂਪਤ ਕੋਪ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਸਜਾਮ ਕੀ ਓਰ ਕੁਦ੍ਰਿਸਟਿ ਚਿਤੈ ਕਰਿ ਉਗ੍ਰ ਸਰਾਸਨ ਹਾਥ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਜੋਰ ਸੋ ਖੈਂਚਨ ਲਾਗਯੋ ਤਹਾ ਨਹਿ ਔਚ ਸਕੈ ਕਰਕੰਪ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਲੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਮੁਰਾਰ ਤਬੈ ਤਿਹ ਚਾਂਪ ਚਟਾਕ ਦੈ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ੧੮੫੬ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਜ ਸਰਾਸਨ ਕਾਟ ਦਯੋ ਤਬ ਭੂਪਤ ਕੋਪੁ ਕੀਯੋ ਮਨ ਮੈ ॥ ਕਰਵਾਰ ਸੰਭਾਰ ਮਹਾ ਬਲਧਾਰ ਹਕਾਰ ਪਰਯੋ ਰਿਪ ਕੇ ਗਨ ਮੈ॥ਤਹਾ ਢਾਲ ਸੋ ਢਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੋ ਯੋਂ ਅਟ ਕੈ ਖਟਕੈ ਰਨ ਮੈ ॥ ਮਨੋ ਜ੍ਵਾਲ ਦਵਾਨਲ ਕੀ ਲਪਟੋ ਚਟਕੈ ਪਟਕੈ ਤ੍ਰਿਨ ਜਿਉ ਬਨ ਮੈ ॥ ੧੮੫੭ ॥ ਘੂਮਤ ਘਾਇਲ ਹ੍ਵੈ ਇਕ ਬੀਰ ਫਿਰੈ ਇਕ ਸੋਨ ਭਰੇ ਭਭਕਾਤੇ ॥ ਏਕ ਕਬੰਧ ਫਿਰੈ ਬਿਨ ਸੀਸ ਲਖੈ ਤਿਨ ਕਾਇਰ ਹੈ ਬਿਲਲਾਤੇ ॥ ਤਜਾਗ ਚਲੇ ਇਕ ਆਹਵ ਕੋ ਇਕ ਡੋਲਤ ਜੁੱਧਹ ਕੇ ਰੰਗ ਰਾਤੇ ॥ ਏਕ ਪਰੇ ਭਟ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਮਨੋ ਸੋਵਤ ਹੈ ਮਦਰਾ ਮਦ ਮਾਤੇ ॥ ੧੮੫੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਦਵ ਜੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਗਹਿ ਆਯੁਧ ਸਿੰਧ ਜਰਾ ਪਹਿ ਧਾਵਤ ॥ ਔਰ ਜਿਤੇ ਸਿਰਦਾਰ ਬਲੀ ਕਰਵਾਰ ਸੰਭਾਰ ਹਕਾਰ ਬੁਲਾਵਤ ॥ ਭੂਪਤ ਪਾਨ ਲੈ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗੁਮਾਨ ਭਰਯੋ ਰਿਪ ਓਰ ਚਲਾਵਤ ॥ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ਕੀਏ ਬਿਨ ਮਾਥ ਸੁਨਾਥ ਅਨਾਥ ਹ੍ਵੈ ਆਵਤ ॥ ੧੮੫੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕਨ ਕੀ ਭੁਜ ਕਾਟਿ ਦਈ ਅਰੁ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਜਾਦਵ ਏਕ ਕੀਏ ਬਿਤਥੀ ਪੁਨਿ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਤੀਰ ਲਗਾਏ ॥ ਔਰ ਹਨੇ ਗਜਰਾਜ ਘਨੇ ਬਰਬਾਜ ਬਨੇ ਹਨਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਜੋਗਿਨ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਸ੍ਰਿਗਾਲਨਿ ਸੋਨਤ ਸਾਗਰ ਮਾਝ ਅਨ੍ਹਾਏ ॥ ੧੮੬੦ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਭੂਪ ਭਯੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਮਈ ਹੈ ॥ ਜੁੱਧ ਬਿਖੈ ਮਨ ਦੇਤ ਭਯੋ ਤਨ ਕੀ ਸਿਗਰੀ ਸੁਧ ਭੂਲ ਗਈ ਹੈ ॥ ਐਨਹੀ ਸੈਨਹਨੋ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸੁ ਪਰੀਛਿਤ ਮੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਭਈ ਹੈ ॥ ਭੂਪਤਿ ਮਾਨਹੁ ਸੀਸਨ ਕੀ ਸਭ ਸੂਰਨਿ ਹੂ ਕੀ ਜਗਾਤ ਲਈ ਹੈ ॥ ੧੮੬੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਛਾਡਿ ਦਏ ਜਿਤ ਸਾਚ ਕੈ ਮਾਨਹੁ ਮਾਰ ਦਏ ਮਨ ਝੂਠ ਨ ਭਾਯੋ ॥ ਜੋ ਭਟ ਘਾਇਲ ਭੂਮ ਪਰੇ ਮਨੋ ਦੋਸ ਕੀਯੋ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕਛੂ ਦੰਡੁ ਦਿਵਾਯੋ ॥ ਏਕ ਹਨੇ ਕਰ ਪਾਇਨ ਤੇ ਜਿਨ ਜੈਸੋ ਕੀਯੋ ਫਲ ਤੈਸੋ ਈ ਪਾਯੋ ॥ ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨ ਸਯੰਦਨ ਬੈਠ ਕੈ ਸੂਰਨ ਕੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਨਿਆਉ ਚੁਕਾਯੋ ॥ ॥ ੧੮੬੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਭੂਪ ਇਤੋ ਰਨ ਪਾਰਤ ਭਯੋ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਮੁਹੇ ਜਾਇਕੈ ਜੂਝ ਮਚਾਤ ਭਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਡਰਯੋ ॥ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸਾਇਕ ਏਕ ਹਨਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਉਰ ਲਾਗ ਕੈ ਭੂਮ ਪਰਯੋ ॥ ਇਮ ਮੇਦ ਸੋ ਬਾਨ ਚਖਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਮਨੋ ਪੰਨਗ ਦੂਧ ਕੋ ਪਾਨ ਕਰਯੋ ॥ ੧੮੬੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਹਿਕੈ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਉਰ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸਜਾਮ ਹੀ ਕਉ ਇਕ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਸੂਤ ਕੇ ਏਕ ਲਗਾਵਤ ਭਯੋ ਸਰਦਾਰ ਕੇ ਲਾਗਤ ਹੀ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਹੈ ਬਿਸੰਭਾਰ ਗਿਰਯੋ ਈ ਚਹੈ ਤਿਹ ਕੋ ਰਥੁ ਆਸਨ ਨਾ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਸਮੈ ਚਪਲੰਗ ਤੁਰੰਗਨਿ ਆਪਨੀ ਚਾਲ ਕੋ ਰੂਪ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ੧੮੬੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੁਜਾ ਪਕਰ ਕੈ ਸਾਰਥੀ ਹਥ ਤਬ ਡਾਰਯੋ ਧੀਰ ॥ ਸਯੰਦਨ ਹਾਕਤ ਆਪ ਹੀ ਚਲਯੋ ਲਰਤ ਬਲ ਬੀਰ ॥ ੧੮੬੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਾਰਥੀ ਸਯੰਦਨ ਪੈ ਨ ਲਖਯੋ ਬਲਦੇਵ ਕਹਿਓ ਕਿਸਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨੈ ਕੈ ॥ ਜਿਉ ਦਲ ਤੋਰ ਜਿਤਯੋ ਸਬਹੀ ਤੈਸੋ ਤੋ ਜਿਤ ਹੈ ਜਸ ਡੰਕ ਬਜੈ ਕੈ ॥ ਮੂਢ ਭਿਰੈ ਪਤ ਚੌਦਹ ਲੋਕ ਕੇ ਸੰਗਿ ਸੁਆਪ ਕੋ ਭੂਪ ਕਹੈ ਕੈ ॥ ਕੀਟ ਪਤੰਗ ਸੁ ਬਾਜਨ ਸੰਗ ਉਡਯੋ ਕਛੁ ਚਾਹਤ ਪੰਖ ਲਗੈ ਕੈ ॥ ੧੮੬੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਛਾਡਤ ਹੈ ਅਜਹੂ ਤੁਹ ਕੌ ਪਤਿ ਚੌਦਹ ਲੋਕਨ ਕੇ ਸੰਗ ਨਾ ਲਰੁ ॥ ਗਯਾਨ ਕੀ ਬਾਤ ਧਰੋ ਮਨ ਮੈ ਸੁ ਅਗਯਾਨ ਕੀ ਚਿੱਤ ਤੇ ਬਾਤ ਬਿਦਾ ਕਰੁ ॥ ਰੱਛਕ ਹੈ ਸਭ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਇਹੈ ਜੀਅ ਮੈ ਧਰੁ ॥ ਤਜਾਗ ਕੈ ਆਵਹੁ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬੈ ਸੁ ਅਬੈ ਘਨਿ ਸਜਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪੈ ਪਰੁ ॥ ੧੮੬੭ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬੈ ਹਲਾ ਜੁਧ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਡੀਠ ਰਾਜਾ ਤਨ ਚਹਯੋ ॥ ਕਹਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤ ਸਬ ਕੋ ਸੰਘਰਹੋ ॥ ਛਤ੍ਰੀ ਹੋਇ ਗ੍ਰਾਰ ਤੇ ਟਰਹੋ ॥ ੧੮੬੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਾਖਬੋ ਇਉ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਂ ਸੁਨ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਸਬੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹੈ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਚਿਤੈ ਅਰਿ ਕੈ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਡਰੇ ਹੈ ॥ ਭੂਪ ਅਜੋਧਨ ਮੈ ਧਨੁ ਲੈ ਤਿਹ ਸੀਸ ਕਟੇ ਗਿਰਿ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪੌਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹੇ ਛੁਟ ਬੇਲਨ ਤੇ ਟੁਟ ਫੂਲ ਝਰੇ ਹੈ ॥ ੧੮੬੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੈਨ ਸੰਘਾਰਤ ਭੂਪ ਫਿਰੈ ਭਟ ਆਨ ਕੋ ਆਂਖ ਤਰੈ ਨਹੀ ਆਨੇ ॥ ਬਾਜ ਘਨੇ ਗਜ ਰਾਜਨ ਕੇ ਸਿਰ ਪਾਇਨ ਲੌ ਸੰਗਿ ਸੋਂਨ ਕੇ ਸਾਨੇ ॥ ਔਰ ਰਥੀ ਨ ਕਰੇ ਬਿਰਥੀ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਹਨੇ ਜੇਊ ਬਾਂਧਤ ਬਾਨੇ ॥ ਸੂਰਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤ ਅੰਗ ਗਿਰੇ ਮਾਨੋ ਬੀਜ ਬੁਯੋ ਛਿਤ ਮਾਹਿ ਕ੍ਰਿਸਾਨੇ ॥ ੧੮੭੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਬਿਰੁੱਧ ਨਿਹਾਰ ਭਯੋ ਮੁਸਲੀ ਧਰ ਸਜਾਮ ਸੋ ਤੇਜਤਏ ਹੈ ॥ ਭਾਖ ਦੋਊ ਨਿਜ ਸੂਤਨ ਕੋਂ ਰਿਪ ਸਾਮੁਹੇ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਜ ਗਏ ਹੈ ॥ ਆਯੁਧ ਲੈ ਸੁ ਹਠੀ ਕਵਚੀ ਰਿਸ ਕੈ ਸੰਗਿ ਪਾਵਕ ਬੇਖ ਭਏ ਹੈ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਇਮ ਧਾਵਤ ਭੇ ਮਾਨਹੁ ਕੇਹਰਿ ਦੁਇ ਮ੍ਰਿਗ ਹੇਰ ਧਏ ਹੈ ॥ ੧੮੭੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਧਨੁਸਾਇਕ ਲੈ ਰਿਸ ਭੂਪਤ ਕੇ ਤਨ ਘਾਇ ਕਰੇ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਜ ਤਬੈ ॥ ਪੁਨਿ ਚਾਰੋ ਈ ਬਾਨਨ ਸੋ ਦਜ ਚਾਰੋ ਈ ਰਾਮ ਭਨੈ ਹਨ ਦੀਨੇ ਸਬੈ ॥ ਤਿਲ ਕੋਟਿਕ ਸਿਯੰਦਨ ਕਾਟਿ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕੀਜੋ ਧਨੁ ਕਾਟਿ ਦੀਜੋ ਕਰਿ ਕੋਪ ਜਬੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪਿਆਦੋ ਗਦਾਗਹਿ ਸਉਹੈ ਗਜੇ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਕਹਿ ਹੌ ਸੁ ਅਬੈ ॥ ੧੮੭੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਇ ਨ ਧਾਇ ਕੰ ਭੂਪ ਬਲੀ ਸੁ ਗਦਾ ਕਹੁ ਘਾਇ ਹਲੀ ਪ੍ਰਤਿ ਝਾਰਜੋ ॥ ਕੋਪ ਹੁਤੋ ਸੁ ਜਿਤੋ ਤਿਹ ਮੈ ਸਬ ਸੂਰਨ ਕੋਂ ਸੁ ਪ੍ਰਤੱਖ ਦਿਖਾਰਜੋ ॥ ਕੂਦ ਹਲੀ ਭੂਅ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਚਾਰੋਈ ਅੱਸ੍ਰਨ ਸੂਤ ਸਮੇਤ ਸੁਕੈ ਸਬ ਹੀ ਰਬ ਚੂਰਨ ਡਾਰਜੋ ॥ ੧੮੭੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਤ ਭੂਪ ਗਦਾ ਗਹਿ ਆਵਤ ਭਜੋ ਉਤ ਲੈਕੇ ਗਦਾ ਮੁਸਲੀ ਧਰ ਧਾਯੋ ॥ ਆਇ ਅਯੋਧਨ ਬੀਚ ਦੁਹੂੰ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹ ਰਨ ਦੁੰਦ ਮਚਾਯੋ ॥ ਜੁਧੁ ਕੀਜੋ ਬਹੁਤੇ ਚਿਰ ਲੌ ਨਹਿ ਆਪਿ ਗਿਰਿਓ ਉਹ ਕੰਨ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਐਸੇ ਰਿਝਾਵਤ ਭਜੋ ਸੁਰ ਲੋਗਨ ਧੀਰਨ ਬੀਰਨ ਕੋ ਰਿਝਵਾਯੋ ॥ ੧੮੭੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਾਰ ਕੈ ਬੈਠ ਰਹੈ ਦੋਊ ਬੀਰ ਸੰਭਾਰ ਉਠੇ ਪੁਨ ਜੁਧੁ ਮਚਾਵੈ ॥ ਰੰਚਨਸੰਕ ਕਰੈ ਚਿਤ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਦੋਊ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਉਘਾਵੈ ॥ ਜੈਸੇ ਗਦਾਹਵ ਕੀ ਬਿਧ ਹੈ ਦੋਊ ਤੈਸੇ ਲਰੈ ਅਰੁ ਘਾਵ ਚਲਾਵੈ ॥ ਨੈਕ ਟਰੈ ਨ ਅਰੈ ਹਠ ਬਾਂਧ ਗਦਾ ਕੋ ਗਦਾ ਸੰਗ ਵਾਰ ਬਚਾਵੈ ॥ ੧੮੭੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਆਹਵ ਮੈ ਮੁਸਲੀ ਅਰੁ ਭੂਪਤ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹੈ ॥ ਆਪਸ ਬੀਚ ਹਕਾਰ ਦੋਊ ਭਟ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਨਹੀ ਨੈਕ ਡਰੇ ਹੈ ॥ ਭਾਰੀ ਗਦਾ ਗਹਿ ਹਾਥਨ ਮੈ ਰਨ ਭੂਮ ਹਤੇ ਨਹਿ ਪੈਗੁ ਟਰੇ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਮੱਧ ਮਹਾਂ ਬਨ ਕੇ ਪਲ ਕੇ ਹਿਤ ਪੈ ਬਰ ਸਿੰਘ ਅਰੇ ਹੈ ॥ ੧੮੭੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਟਿ ਗਦਾ ਬਲਦੇਵ ਦਈ ਤਿਹ ਭੂਪਤ ਕੀ ਅਰੁ ਬਾਨਨ ਮਾਰਜੋ ॥ ਪੌਰਖ ਯਾ ਹੀ ਭਿਰਜੋ ਹਮ ਸੋ ਰਿਸ ਕੈ ਅਰਿ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪਚਾਰਜੋ ॥ ਇਉ ਕਹਿਕੈ ਪੁਨ ਬਾਨਨਿ ਮਾਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਤਿਹ ਗ੍ਰੀਵਹ ਡਾਰਜੋ ॥ ਦੇਵ ਕਰੈ ਉਪਮਾ ਸੁ ਕਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਜਿਤਜੋ ਸੁ ਬਡੋ ਅਰਿ ਹਾਰਜੋ ॥ ੧੮੭੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੰਪਤ ਹੈ ਜਿਹ ਤੇ ਸੁ ਖਗੇਸ ਮਹੇਸ ਮੁਨੀ ਜਿਹ ਤੇ ਭੈ ਭੀਤਜੋ ॥ ਸੇਸ ਜਲੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਹੁਤੇ ਚਿਤ ਮੈ ਨਨਿਚੀਤਜੋ ॥ ਤਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਿਰ ਪੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਕਾਲ ਇਸੋ ਅਬ ਬੀਤਜੋ ॥ ਧੰਨਹਿ ਧੰਨੁ ਕਹੈ ਸਬ ਸੂਰ ਭਲੇ ਭਗਵਾਨ ਬਡੋ ਅਰਿ ਜੀਤਜੋ ॥ ੧੮੭੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਲਭਦ੍ਰ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਇਤ ਤੇ ਰਿਸ ਸਾਥ ਕਹਯੋ ਅਰਿ ਕਉ ਹਰਿ ਹੌ ॥ ਇਹ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਵਤ ਕੋ ਹਮ ਸੋ ਜਮ ਜਉ ਭਿਰਿ ਹੈ ਨ ਤਊ ਡਰਿ ਹੌ ॥ ਘਨਿ ਸ੍ਯਾਮ ਸਬੈ ਸੰਗ ਜਾਦਵ ਲੈ ਤਜਿ ਯਾਹ ਕਹੈ ਨ ਭਜਾ ਟਰਿ ਹੌ ॥ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਮੁਸਲੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਅਬੈ ਇਹ ਕੋ ਬਧੁ ਹੀ ਕਰਿ ਹੌ ॥ ੧੮੭੯ ॥ ਸੁਨਿ ਭੂਪ ਹਲਾ ਯੁਧ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਡਰੁ ਮਾਨਜੋ ॥ ਮਾਨਖ ਰੂਪ ਲਖਜੋ ਨ ਬਲੀ ਨਿਹਚੈ ਬਲ ਕੋ ਜਮਰੂਪ ਪਛਾਨਜੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਓਰ ਚਿਤੈ ਤਜਿ ਆਯੁਧ ਪਾਇਨ ਸੋ ਲਪਟਾਨਜੋ ॥ ਮੇਰੀ ਸਹਾਇ ਕਰੋ ਪ੍ਰਭੁ ਜੂ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਕਹਿ ਯੌਂ ਘਿਘਿਯਾਨਜੋ ॥ ੧੮੮੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਰੁਨਾਨਿਧ ਦੇਖ ਦਸਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਰੁਨਾ ਰਸ ਕੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਢਾਯੋ ॥ ਕੋਪਹਿ ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਦੁਹੂ ਨੈਨਨਿ ਭੀਤਰ ਨੀਰ ਬਹਾਯੋ ॥ ਬੀਰਹਲਾ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਯੁਧ ਠਾਢੋ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਕੋ ਕਹਕੈ ਇਹ ਏਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਛਾਡਿ ਦੇ ਜੋ ਹਮ ਜੀਤਨ ਆਯੋ ਹੋ ਸੋ ਹਮ ਜੀਤ ਲਯੋ ਬਿਲਖਾਯੋ ॥ ੧੯੯੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਹ ਛੋਡ ਹਲੀ ਨਹੀ ਛੋਡਤਹੋ ਕਿਹ ਕਾਜ ਕਹਿਓ ਤੁਹਿ ਬਾਨਨਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਜੀਤ ਲਯੋ ਤੋ ਕਹਾ ਭਯੋ ਸਜਾਮ ਬਡੋ ਅਰਿ ਹੈ ਇਹ ਪੌਰਖ ਹਾਰਯੋ ॥ ਆਛੋ ਕਥੀ ਹੈ ਭਯੋ ਬਿਰਥੀ ਅਰੁ ਪਾਇ ਗਹੇ ਪ੍ਰਭੁ ਤੇਰੇ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਤੇਈਸ ਛੋਹਨੀ ਕੋਪਤਿ ਹੈ ਤੋ ਕਹਾ ਇਹ ਕੋ ਸਬ ਸੈਨ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ੧੯੯੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੈਨ ਬਡੋ ਸੰਗਿ ਸਤ੍ਰ ਕੇ ਜੀਤ ਤਾਹਿ ਤਿਹ ਜੀਤ ॥ ਛਾਡਤ ਹੈ ਨਹਿ ਬਧਤ ਤਿਹ ਇਹੈ ਬਡਨ ਕੀ ਰੀਤ ॥ ੧੯੯੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਗ ਦਈ ਅਰੁ ਬਾਗੋ ਦਯੋ ਇਕ ਸਜੰਦਨ ਦੈਤਿਹ ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਭੂਪ ਚਿਤੈ ਹਰਿ ਕੋ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰ ਲੱਜਤ-ਵਾਨ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਗ੍ਰੀਵ ਨਿਵਾਇ ਮਹਾ ਦੁਖੁ ਪਾਇ ਘਨੋ ਪਛੁਤਾਇਕੈ ਧਾਮ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਚੌਦਹ ਲੋਕਨ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜਸੁ ਪੂਰ ਰਹਯੋ ਹੈ ॥ ੧੯੯੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੇਈਸ ਛੋਹਨ ਤੇਈਸ ਬਾਰ ਅਯੋਧਨ ਤੇ ਪ੍ਰਭੁ ਐਸੇ ਹੀ ਮਾਰੇ ॥ ਬਾਜ ਘਨੇ ਗਜਪਤਿ ਹਨੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੇ ਬਿਪਤੇ ਕਰ ਡਾਰੇ ॥ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਲਗੇ ਹਰਿ ਕੋ ਜਮਧਾਮ ਸੋਊ ਤਜਿ ਦੇਹ ਪਧਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਕੀ ਜੀਤ ਭਈ ਅਰ ਤੇਈਸ ਬਾਰਨ ਐਸੇ ਈ ਹਾਰੇ ॥ ੧੯੯੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵਨ ਜੋ ਉਸਤਤ ਕਰੀ ਪਾਛੇ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ ॥ ਕਥਾ ਸੁ ਆਗੈ ਹੋਇ ਹੈ ਕਹਿ ਹੌ ਵਹੀ ਬਨਾਇ ॥ ੧੯੯੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਉਤ ਭੂਪਤਿ ਹਾਰ ਗਯੋ ਗ੍ਰਹ ਕੰਉ ਰਨ ਜੀਤ ਇਤੈ ਹਰਿ ਜੀ ਗ੍ਰਹ ਆਯੋ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੋ ਜੁਹਾਰ ਕੀਯੋ ਪੁਨਿ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਸਿਰ ਛਤ੍ਰ ਤਨਾਯੋ ॥ ਬਾਹਰਿ ਆਇ ਗੁਨੀਨਸੁ ਦਾਨ ਦੀਯੋ ਤਿਨ ਇਉ ਜਸੁ ਭਾਖ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਮਹਾ ਰਨਧੀਰ ਬਡੋ ਅਰਿਜੀਤ ਭਲੋ ਜਸੁ ਪਾਯੋ ॥ ੧੯੯੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਔਰ ਜਿਤੀ ਪੁਰ ਨਾਰ ਹੁਤੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਭਿ ਸਜਾਮ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਭੂਖਨ ਔਰ ਜਿਤੋ ਧਨੁ ਹੈ ਪਟ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਊਪਰਿ ਵਾਰੈ ॥ ਬੀਰ ਬਡੋ ਅਰਿ ਜੀਤ ਲਯੋ ਰਨ ਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਸਬ ਬੈਨ ਉਚਾਰੈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਸੋਈ ਪੌਰਖ ਮੈ ਕਹਿ ਇਉ ਸਬ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰ ਡਾਰੈ ॥ ੧੯੯੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਸਿ ਕੈ ਪੁਰਿ ਨਾਰ ਮੁਰਾਰ ਨਿਹਾਰ ਸੁ ਬਾਤ ਕਹੈ ਕਛੁ ਨੈਨ ਨਚੈਕੈ ॥ ਜੀਤ ਫਿਰੇ ਰਨ ਧਾਮਹਿ ਕੋ ਸੰਗਿ ਬੈਰਨ ਕੋ ਬਹੁ ਜੂਝ ਮਚੈਕੈ ॥ ਏਈ ਸੁ ਬੈਨ ਕਹੈ ਹਰਿ ਸੋ ਤਬ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਕਛੁ ਸੰਕ ਨ ਕੈਕੈ ॥ ਰਾਧਕਾ ਸਾਥ ਹਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਜੈਸੇ ਸੁ ਤੈਸੇ ਹਸੋ ਹਮ ਓਰ ਚਿਤੈਕੈ ॥ ੧੯੯੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਉ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੈ ਪੁਰਬਾਸਨਿ ਤਉ ਹਸਿਕੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਚਾਰ ਚਿਤੈਨ ਕੋ ਹੇਰਿ ਤਿਨੋ ਮਨ ਕੇ ਸਬ ਸੋਕ ਸੰਤਾਪ ਬਿਡਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਤ੍ਰੀਯ ਭ੍ਰੂਮ ਕੇ ਊਪਰ ਝੂਮ ਗਿਰੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥ ਭਉਹ ਕਮਾਨ ਸਮਾਨ ਮਨੋ ਦ੍ਰਿਗ ਸਾਇਕ ਯੋਂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਮਾਰੇ ॥ ੧੯੯੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਉਤ ਸੰਕਤਿ ਹੁਇ ਤ੍ਰੀਯਾ ਧਾਮ ਗਈ ਇਤ ਬੀਰ ਸਭਾ ਮਹਿ ਸਜਾਮ ਜੀ ਆਯੋ ॥ ਹੇਰਿਕੈ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥਹਿ ਭੂਪਤਿ ਦੌਰਕੈ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਲੁਡਾਯੋ ॥ ਆਦਰ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਸੁ ਸਿੰਘਾਸਨ ਤੀਰ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਬਾਰਨੀ ਲੈ ਰਸੁ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਆਗੇ ਧਰਜੋ ਤਿਹ ਪੇਖਿਕੈ ਸਜਾਮ ਮਹਾ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ੧੯੯੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਰੁਨੀ ਕੇ ਰਸ ਸੋ ਜਬ ਸੂਰ ਛਕੈ ਸਬ ਹੀ ਬਲਭਦ੍ ਚਿਤਾਰਜੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਮੈ ਬਾਜ ਹਨੇ ਗਜਰਾਜ ਨ ਕੋਊ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਸੋ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਰਿਸਕੈ ਜਿਹ ਬਾਨ ਸੁਏਕ ਪ੍ਰਹਾਰਜੋ ॥ ਬੀਰਨ ਬੀਚ ਸਰਾਹਤ ਭਯੋ ਸੁ ਹਲੀ ਜੁਧੁ ਸਜਾਮ ਇਤੋ ਰਨ ਪਾਰਜੋ ॥ ੧੯੯੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭਾ ਬੀਚ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੋ ਹਲੀ ਕਹੈ ਪੁਨ ਬੈਨ ॥ [1]ਅਤਿ ਹੀ ਮਦਰਾ ਸੋਂ ਛਕੈ ਅਰੁਨ ਭਏ ਜੁਗ ਨੈਨ॥੧੯੯੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੀਬੋ ਕਛੂ ਮਜ ਪੀਬੋ ਘਨੋ ਕਹਿ ਸੂਰਨ ਸੋ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜੂਝਬੋ ਜੂਝਕੈ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੈਬੋ ਜੁਝਾਇਬੋ ਛਤ੍ਰਨ ਕੋ ਬਨ ਆਯੋ ॥ ਬਾਰਨੀ ਕੰਉ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਕਚੁ ਕੇ ਹਿਤ ਤੇ ਭ੍ਰਿਗ ਨਿੰਦ ਕਰਾਯੋ॥ ਰਾਮ ਕਹੈ ਚਤੁਰਾਨਿਨ ਸੋ ਸੁ ਇਹੀ ਰਸ ਕੋ ਰਸ ਦੇਵਨ ਪਾਯੋ ॥ ੧੯੯੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੈਸੇ ਸੁਖ ਹਰਿ ਜੂ ਕੀਏ ਤੈਸੇ ਕਰੇ ਨ ਔਰ ॥ ਐਸੋ ਅਰਿ ਜਿਤ ਇੰਦ੍ ਸੇ ਰਹਤ ਸੂਰ ਨਿਤ ਪੌਰ ॥ ੧੯੯੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੀਝ ਕੈ ਦਾਨ ਦੀਯੋ ਜਿਨ ਕੰਉ ਤਿਨ ਮਾਗਨਿ ਕੌਨ ਕਹੂੰ ਮਨੁ ਕੀਨੋ ॥ ਕੋਪ ਨ ਕਾਹੂ ਸਿਉ ਬੈਨ ਕਹਯੋ ਜੁ ਪੈ ਭੂਲ ਪਰੀ ਚਿਤ ਕੈ ਹਸ ਦੀਨੋ ॥ ਦੰਡ ਨ ਕਾਹੂ ਲਯੋ ਜਨ ਤੇ ਖਲ ਮਾਰਨ ਤਾਕੋ ਕਛੂ ਧਨੁ ਛੀਨੋ ॥ ਜੀਤ ਨ ਜਾਨ ਦਯੋ ਗ੍ਰਹ ਕੋ ਅਰਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਇਹੈ ਬ੍ਰਤ ਲੀਨੋ ॥ ੧੯੯੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਭੂਅ ਕੋ ਨਲ ਰਾਜ ਭਏ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੇ ਸੁਖ ਹਾਥ ਨ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਖੁ ਭੂਮਿ ਨ ਪਾਯੋ ਤਬੈ ਮੁਰ ਮਾਰ ਜਬੈ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥ ਜੋ ਹਰਿਨਾਕਸ ਭ੍ਰਾਤ ਸਮੇਤ ਭਯੋ ਸੁਪਨੇ ਪ੍ਰਿਥੁਨਾਦ ਰਸਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਖ ਕਾਨ੍ ਕੀ ਜੀਤ ਭਏ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਪੁਹਮੀਅਤ ਪਾਯੋ ॥ ੧੯੯੭ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜੇਰ ਘਟਾ ਘਨਘੋਰ ਘਨੈ ਜੁਰ ਗਾਜਤ ਹੈ ਕੋਊ ਔਰਨ ਗਾਜੈ ॥ ਆਯੁਧ ਸੂਰ ਸਜੈ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਆਨਨਿ ਆਯੁਧ ਅੰਗਹਿ ਸਾਜੈ ॥ ਦੁੰਦਭ ਦੁਆਰ ਬਜੈ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਬਿਨ ਬਜਾਹਨ ਕਾਹੂ ਕੇ ਦੁਆਰਹਿ ਬਾਜੈ ॥ ਪਾਪ ਨ ਹੋਤ ਕਹੂ ਪੁਰ ਮੈ ਜਿਤਹੀ ਕਿਤ ਧਰਮ ਹੀ ਧਰਮ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ੧੯੯੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੁਧੁ ਜੋ ਹਉ[2] ਕਹਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੰਗਿ ਸਨੇਹ ॥ ਜਿਹ ਲਾਲਚ ਇਹ ਮੈ ਰਚਯੋ ਮੋਹਿ ਵਹੈ ਬਰੁ ਦੇਹਿ ॥ ੧੯੯੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥* ਹੇ ਰਵਿ ਹੇ ਸਸਿ ਹੇ ਕਰੁਨਾਨਿਧ ਮੇਰੀ ਅਬੈ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਔਰਨ ਮਾਗਤ ਹੌ ਤੁਮ ਤੇ

---

੧. ਇਹ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਪੀਣਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦੇ ਕੁਲ ਨੂੰ ਕਲੰਕਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸੋ ਇਹ ਸਾਮ ਕਵੀ ਨੇ ਭੁਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਕੁਰ ਦੇ ਲੇਖ ਨਹੀਂ ਲਿਖੇ। ਸਿਖ ਮਤ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਹੈ।

*ਗੁਰੂ ਜੀ ਸ਼ਾਮ ਕਵੀ ਦੇ ਲੇਖ ਪੜ੍ਹਕੇ ਆਪਣੇ ਖਿਆਲ ਦਸਦੇ ਹਨ, ਸੂਰਜ ਚੰਦ ਪਾਸ ਵੀ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਗੁਰੂ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਗੁਰੂ ਤਾਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਕਵੀ ਤੋਂ ਲਿਖਾਉਣਾ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮ ਕਵੀ ਦੇ ਲੇਖ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨਾ ਕੇਵਲ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਦਰ ਬਨਾਉਣਾ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕਛੁ ਚਾਹਤ ਹੌ ਚਿਤ ਮੈ ਸੋਈ ਕੀਜੈ ॥ ਸਸਤ੍ਰਨ ਸਿਉ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਭੀਤਰ ਜੂਝ ਮਰੋ ਕਹਿ ਸਾਚ ਪਤੀਜੈ ॥ ਸੰਤ ਸਹਾਇ ਸਦਾ ਜਗ ਮਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਸਜਾਮ ਇਹੈ ਬਰੁ ਦੀਜੈ ॥ ੧੯੦੦ ॥ ਜਉ ਕਿਛੁ ਇੱਛ ਕਰੋ ਧਨ ਕੀ ਤੈ ਚਲਜੋ ਧਨੁ ਦੇਸਨ ਦੇਸ ਤੇ ਆਵੈ ॥ ਔ ਸਬ ਰਿੱਧਨਿ ਸਿੱਧਨ ਪੈ ਹਮਰੋ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਹੀਯਾ ਲਲਚਾਵੈ ॥ ਔਰ ਸੁਨੋ ਕਛੁ ਜੋਗ ਬਿਖੈ ਕਹਿ ਕੌਨ ਇਤੋ ਤਪ ਕੈ ਤਨੁ ਤਾਵੈ ॥ ਜੂਝ ਮਰੋ ਰਨ ਮੈ ਤਜਿ ਭੈ ਤੁਮ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਸਜਾਮ[1] ਇਹੈ ਬਰੁ ਪਾਵੈ ॥ ੧੯੦੧ ॥ ਪੂਰ ਰਹਜੋ ਸਿਗਰੇ ਜਗ ਮੈ ਅਬ ਲੌ ਹਰਿ ਕੋ ਜਸੁ ਲੋਕ ਸੁਗਾਵੈ ॥ ਸਿੱਧ ਮੁਨੀਸ੍ਵਰ ਈਸ੍ਵਰ ਬ੍ਰਹਮ ਅਜੋ ਬਲ ਕੋ ਗੁਨ ਬਜਾਸ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਅਤ੍ ਪਰਾਸੁਰ ਨਾਰਦ ਸਾਰਦ ਸੀ ਸੁਕਸੇਸਨ ਅੰਤਹਿ ਪਾਵੈ ॥ ਤਾਕੋ ਕਬਿੱਤਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹਜੋ ਕਹਿਕੈ ਕਬਿ ਕੌਨ ਰਿਝਾਵੈ ॥ ੧੯੦੨ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧੁ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਨ੍ਰਿਪ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੋ ਪਕਰ ਕਰ ਛੋਰ ਦੀਬੋ ਸਮਾਪਤ ॥

ਅਥ ਕਾਲ ਜਮਨ ਕੋ ਲੇ ਜਰਾਸਿੰਧ[2] ਫਿਰ ਆਏ ॥ ਸਵੈਜਾ ॥

ਭੂਪ ਸੁ ਦੁੱਖਜਤ ਹ੍ਵੈ ਅਤਿ ਹੀ ਅਪਨੇ ਲਿਖ ਮਿਤ੍ ਕਉ ਪਾਤੀ ਪਠਾਈ ਸੈਨ ਹਨਜੋ ਹਮਰੇ ਜਦੁਨੰਦਨ ਛੋਰ ਦਯੋ ਮੁਹਿ ਕੈ ਕਰੁਨਾਈ ॥ ਬਾਚਤ ਪਾਤੀ ਚੜੋ ਤੁਮ ਹ੍ਵ ਇਤ ਆਵਤ ਹੌ ਸਬ ਸੈਨ ਬੁਲਾਈ ॥ ਐਸੀ ਦਸਾ ਸੁਨਿ ਮਿਤ੍ਰ ਕੀ ਤਬ ਕੀਨੀ ਹੈ ਕਾਲ ਜਮੱਨ ਚੜਾਈ ॥ ੧੯੦੩ ॥ ਸਵੈਜਾ ॥ ਸੈਨ ਕੀਯੋ ਇਕਠੋ ਅਪਨੇ ਜਿਹ ਸੈਨਹਿ ਕੋ ਕਛੁ ਪਾਰ ਨ ਪੱਯੋ ॥ ਬੋਲ ਉਠੇ ਕਈ ਕੋਟ ਬਲੀ ਜਬ ਏਕ ਕੋ ਲੈ ਕਰ ਨਾਮੁ ਬੁਲੱਯੋ ॥ ਦੁੰਦਭ ਕੋਟ ਬਜੈ ਤਿਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਸੋ ਤਿਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਨਾ ਸੁਨਿ ਪੱਯੋ ॥ ਐਸੇ ਕਹਾ ਸਭ ਹਯਾਨ ਇਕੋ ਪਲਿ ਸਜਾਮ ਹੀ ਸੋ ਚਲਿ ਜੁਧੁ ਮਚੱਯੋ ॥ ੧੯੦੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਲ ਨੇਮ ਆਯੋ ਪ੍ਰਬਲ ਏਤੋ ਸੈਨ ਬਢਾਇ ॥ ਬਨ ਪਤ੍ਰਨ ਕੋਊ ਗਨ ਸਕੈ ਉਨੋ ਨ ਗਨਬੋ ਜਾਇ ॥ ੧੯੦੫ ॥ ਸਵੈਜਾ ॥ ਡੇਰੋ ਪਰੈ ਤਿਨ ਕੋ ਜੁ ਜਹਾਂ ਲਘ ਘੋਰਨ ਕੀ ਨਦੀਆ ਉਠ ਧਾਵੈ ॥ ਤੇਜ ਚਲੇ ਹਹਰਾਟ ਕੀਏ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੇ ਡਰੁ ਪਾਵੈ ॥ ਪਾਰਸੀ ਬੋਲ ਮਲੇਛ ਕਹੈ ਰਨ ਤੇ ਟਰਿਕੈ ਪਗੁ ਏਕ ਨ ਆਵੈ ॥ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕੋਟੁਕਹੇਰਿ ਕਹੈ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਸਉ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠਾਵੈ ॥ ੧੯੦੬ ॥ ਸਵੈਜਾ ਅਗਨੇ ਇਤ ਕੋਪ ਮਲੇਛ ਚੜੇ ਉਤ ਸਿੰਧ ਜਰਾ ਬਹੁ ਲੈ ਦਲੁ ਆਯੋ ॥ ਪਤ੍ ਸਕੈ ਬਨ ਕੈ ਗਨਕੈ ਕੋਊ ਜਾ ਤਿਨ ਕੋ ਕਛੁ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਜਨਾਇਕ ਬਾਰੁਨੀ ਪੀਤੋ ਹੁਤੋ ਤਹ ਹੀ ਤਿਮ ਦੂਤਨ ਜਾਇ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਔਰ ਜੁ ਹ੍ਵੈ ਡਰੁ

---

੧. ਜੇ ਕੋਈ ਪੁਰਾਤਨ ਖਿਆਲਾਂ ਵਾਲਾ ਸ਼ੰਕਾ ਕਰੇ ਕਿ ਏਥੇ ਸ਼ਾਮ ਨਾਮ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਤਨਾ ਹੀ ਕਹਿਣਾ ਯੋਗ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਖੀਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਕਵੀ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਤਖੱਲਸ ਰਖਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਆਪ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਸੂਰਬੀਰਾਂ ਵਾਲੀ ਬਹਾਦਰੀ ਕਰਨੀ ਬਖਸ਼ੋ ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ ਜੀ।

੨. ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੰਸ ਦਾ ਸੌਹਰਾ ਸੀ ਤੇ ਜਦੋਂ ਜਰਾਸਿੰਧ ਹਾਰਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਿਤ੍ ਕਾਲ ਜਮਨ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੈ ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਮਹਾਂ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ੧੯੦੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਤ ਕੋਪ ਮਲੇਛ ਚੜੇ ਅਗਨੇ ਉਤ ਆਯੋ ਲੈ ਸਿੰਧ ਜਰਾ ਦਲ ਭਾਰੋ ॥ ਆਵਤ ਹੈ ਗਜਰਾਜ ਬਨੇ ਮਨੋ ਆਵਤ ਹੈ ਉਮਡੈਯੋ ਘਨਕਾਰੋ ॥ ਸਜਾਮ ਹਲੀ ਮਥੁਰਾ ਹੀ ਕੇ ਭੀਤਰ ਘੇਰ ਲਏ ਜਸ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੇਰ ਬਡੇ ਦੋਊ ਘੇਰ ਲਏ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਕੋ ਮਨੋ ਕੈ ਕਰਿ ਬਾਰੋ ॥ ੧੯੦੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨਹਲੀ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਕੈ ਕ੍ਰੋਧ ਘਨੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸੈਨ ਮਲੇਛਨ ਕੋ ਜਹ ਥੋ ਤਿਹ ਓਰ ਹੀ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਪਗ ਧਾਰਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀਏ ਬਿਨ ਬੀਰ ਘਨੇ ਘਨ ਘਾਇਲ ਕੈ ਘਨੁ ਸ੍ਰੁਰਨ ਡਾਰਯੋ ॥ ਨੈਕ ਸੰਭਾਰ ਰਹੀ ਨ ਤਿਨੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਸਜਾਮ ਜੂ ਯੌ ਦਲੁ ਮਾਰਯੋ ॥ ੧੯੦੯ ॥ ਏਕ ਪਰੇ ਭਟ ਘਾਇਲ ਹੁਇ ਧਰ ਏਕ ਪਰੇ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਹੀ ਮਾਰੇ॥ਪਾਇ ਪਰੇ ਤਿਨਕੇ ਸੁ ਕਟੇ ਕਹੂੰ ਹਾਥ ਪਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ਕਹੂੰ ਡਾਰੇ ॥ ਏਕ ਸੁ ਸੰਕਤ ਹੁਇ ਭਟਵਾ ਤਜਿ ਤੈਨ ਸਮੈ ਰਨ ਭੂੰਮ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਅੰਸੇ ਸੁ ਜੀਤ ਭਈ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀ ਜੁ ਮਲੇਛ ਹੁਤੇ ਸਭ ਯਾ ਬਿਧ ਹਾਰੇ ॥ ੧੯੧੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਵਾਹਦ ਖਾਂ ਫਰਜੁੱਲਹਿ ਖਾਂ ਬਰ ਬੀਰ ਨਿਜਾਬਤ ਖਾਂ ਹਰਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਜਾਹਦ ਖਾਂ ਲਤਫੁੱਲਹ ਖਾਂ ਇਨਹੂੰ ਕਰ ਖੰਡਨ ਖੰਡਹਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਹਿੰਮਤ ਖਾਂ ਪੁਨ ਜਾਫਰ ਖਾਂ ਇਨਹੂੰ ਮੁਸਲੀ ਜੂ ਗਦਾ ਸਿਉ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਅੰਸੇ ਸੁ ਜੀਤ ਭਈ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀ ਸਭ ਸੈਨ ਮਲੇਛਨ ਕੋ ਇਮ ਮਾਰਯੋ ॥ ੧੯੧੧॥ਸਵੈਯਾ॥ਏ ਉਮਰਾਵ ਹਨੇ ਜਦੁਨੰਦਨ ਔਰਘਨੋ ਰਿਸਿ ਸੋ ਦਲੁ ਘਾਯੋ ॥ ਜੋ ਇਨ ਊਪਰ ਆਵਤ ਭਯੋ ਗ੍ਰਹ ਕੋ ਸੋਈ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਜੈਸੇ ਮਧਿਆਨ ਕੋ ਸੂਰ ਦਿਪੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੋ ਕ੍ਰੋਧਕੈ ਤੇਜ ਬਢਾਯੋ ॥ ਭਾਜ ਮਲੇਛਨ ਕੈ ਗਨਗੇ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਸਾਮੁਹੇ ਏਕ ਨ ਆਯੋ ॥ ੧੯੧੨ ॥ ਅੰਸੋ ਸੁ ਜੁਧੁ ਕੀਯੋ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਯਾ ਸੰਗ ਜੂਝ ਕੋ ਏਕ ਨ ਆਯੋ ॥ ਹੇਰ ਦਸਾ ਤਿਹ ਕਾਲ-ਜਮੰਨ ਕਰੋਰ ਕਈ ਦਲ ਔਰ ਪਠਾਯੋ ॥ ਸੋਊ ਮਹੂਰਤ ਦ੍ਵੈਕ ਭਿਰਯੋ ਨ ਟਿਕਯੋ ਫਿਰ ਅੰਤ ਕੇ ਧਾਮ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਰੀਝ ਰਹੇ ਸਭ ਦੇਵ ਕਹੈ ਇਵ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਭਲੋ ਰਨ ਪਾਯੋ ॥ ੧੯੧੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਇਕ ਜਾਦਵ ਸਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਗਹਿਕੈ ॥ ਬਲ ਆਪ ਬਰਾਬਰ ਸੂਰ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਜੂਝ ਕੋ ਜਾਂਤਿ ਤਹਾ ਚਹਿਕੈ ॥ ਕਰ ਕੋਪ ਭਿਰੇ ਨ ਟਰੈ ਤਹ ਤੇ ਦੋਊ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਬਲੀ ਕਹਿਕੈ ॥ ਸਿਰ ਲਾਗੇ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਰੈ ਕਟਿਕੈ ਤਨ ਭੀ ਗਿਰ ਨੈਕੁ ਖਰੇ ਰਹਿਕੈ ॥ ੧੯੧੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਕੋ ਬੀਚ ਅਯੋਧਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਸਸਤ੍ਰਨ ਕੈ ਜਬ ਜੁੱਧ ਮਚਯੋ ॥ ਭਟਵਾਨ ਕੇ ਲਾਲ ਭਏ ਪਟਵਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਮਨੋ ਆਰਣ ਲੋਕ ਰਚਯੋ ॥ ਔਰ ਨਿਹਾਰ ਭਯੋ ਅਤਿ ਆਹਵ ਖੋਲ ਜਟਾ ਸਭ ਈਸ ਨਚਯੋ ॥ ਪੁਨ ਵੈ ਸਭ ਸੈਨ ਮਲੇਛਨ ਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਨਹੀ ਏਕ ਬਚਯੋ ॥ ੧੯੧੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲਜਾਯੋ ਥੋ ਜੋ ਸੈਨ ਸੰਗਿ ਤਿਨ ਤੇ ਬਚਯੋ ਨ ਬੀਰ ॥ ਜੁਧੁ ਕਰਨ ਕੋ ਕਾਲ ਜਮਨ ਆਪ ਧਰਯੋ ਤਬ ਧੀਰ ॥ ੧੯੧੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੰਗ ਦਰਾਇਕ ਕਾਲਜਮੰਨ ਬਗੋਇਦ ਕੀ ਮਨ ਫੌਜ ਕੋ ਸ਼ਾਹਮ ॥ ਬਾਮਨ ਜੰਗ ਬੁਗੋਕੁਨ ਬਜਾ ਹਰਗਿਜ ਦਿਲਮੇ ਨ ਜਰਾਕੁਨ ਵਾਹਮ ॥ ਰੋਜ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮਯਾਂ ਦੂਨੀਆ ਅਫਤਾਬਮ ਸਯਾਮ ਸ਼ਬੇ ਅਦਲੀ ਸਬ ਸ਼ਾਹਮ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਗੁਰੈਜੀ ਮਕੂਨ ਤੁ ਬਿਆ ਖੁਸਮਾਤੁ ਕੁਨੇਮ ਜਿ ਜੰਗ ਗੁਆਹਮ ॥ ੧੯੧੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਹ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਤਾਹੀ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਇ ਚਿਤੈ ਤਿਹ ਕੋ ਅਗਨਾਯੁਧ ਲੈ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਝਾਰੇ ਸ੍ਰੁਤਹਨਜੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਤਿਹ ਕੋ ਫਿਰਕੈ ਤਿਹਕੇ ਹਯ ਚਾਰ ਹੀ ਮਾਰੇ ॥ ਔਰ ਜਿਤੇ ਬਿਬਧਾਸਤ੍ਰ ਹੁਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਹੀ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥ ੧੯੧੮ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੌ ਮਲੇਛ ਰਿਸ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਸੋ ਕਟਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥਹ ਡਾਰੇ ॥ ਆਯੋ ਭਿਰਨ ਇਹੀ ਬਲੁ ਕਹਜੈ ॥ ਜਬ ਅਰਿ ਪਾਇ ਪਿਆਦਾ ਰਹਜੈ ॥ ੧੯੧੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਭਈ ਸੋਨ ਮਲੇਛ ਜੋ ਮੁਸਟ ਲਰੈ ਹੈ ॥ ਤੌ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਮਰੇ ਸਭ ਹੀ ਤਨ ਕੋ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰੈ ਹੈਂ ॥ ਆਯੁਧ ਕੌਚ ਸਜੇ ਤਨ ਮੈ ਸਭ ਸੈਨ ਜੁਰੈ ਮੁਹ ਨਾਇ ਬਧੈ ਹੈ ॥ ਜੋ ਇਹ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟਤ ਹੋ ਤੁ ਨਿਰਸਤ੍ਰ ਭਯੇ ਹਮਰੋ ਬਲੁ ਜੈਹੈ ॥ ੧੯੨੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਭਜਹੋ ਇਹ ਤੇ ਇਹ ਪਾਛੈ ਪਰੈਹੈਂ ॥ ਜੈਹੋ ਹਉ ਥੋਰੇ ਈ ਬੀਚ ਚਲਯੋ ਤਨ ਭੇਟਨ ਯਾਹ ਮਲੇਛਨ ਦੈਹੈ ॥ ਸੋਵਤ ਹੈ ਮੁਚਕੰਦ ਜਹਾਂ ਧਸਿਵਾਹੀ ਗੁਫਾ ਮਹਿ ਜਾਇ ਜਗੈਹੈ ॥ ਜੈਹੈ ਬਚਾਇ ਮੈ ਆਪਨ ਕੋ ਤਿਹ ਡੀਠਹ ਸੋ ਇਹ ਕੋ ਜਰਵੈਹੈ ॥ ੧੯੨੧ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਤੌ ਇਹ ਸ੍ਰਗਹਿ ਜਾਇ ਜੌ ਇਹ ਰਨ ਭੀਤਰ ਹਨਊ ॥ ਅਗਨ ਭਏ ਜਰਵਾਇ ਧੈਹੋ ਧਰਮ ਮਲੇਛ ਕੋ ॥ ੧੯੨੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਛੋਰ ਕੈ ਸਯੰਦਨ ਸਸਤ੍ਰਨ ਤਯਾਗ ਕੈ ਕਾਨ੍ਹ ਭਜਯੋ ਜਨੁ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਵਾਹਿ ਲਖਯੋ ਕਿ ਭਜਯੋ ਮੁਹਿ ਤੇ ਮਥੁਰਾ ਹੂ ਕੋ ਨਾਇਕ ਹੈ ਕਹਿ ਧਾਯੋ ॥ ਸੋਵਤ ਥੋ ਮੁਚਕੰਦ ਜਹਾਂ ਸੁ ਤਹਾਂ ਹੀ ਗਯੋ ਤਹਿ ਜਾਇ ਜਗਾਯੋ ॥ ਆਪ ਬਚਾਇ ਗਯੋ ਤਨ ਕੋ ਇਹ ਆਵਤ ਥੋ ਇਹ ਕੋ ਜਰਵਾਯੋ ॥ ੧੯੨੩ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਆਪਨ ਕੋ ਬਚਵਾਇ ਗਯੋ ਕਾਨ੍ਹ ਮੁਚਕੰਦ ਤੇ ॥ ਤਜੀ ਨੀਦ ਤਿਹ ਰਾਇ ਹੇਰਤ ਭਸਮ ਮਲੇਛ ਭਯੋ ॥ ੧੯੨੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਰ ਛਾਰ ਮਲੇਛ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਮੁਚਕੰਦ ਪੈ ਤਉ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਆਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਤਿਹ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਹੇਰ ਕੈ ਪਾਇਨ ਊਪਰਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਔਰ ਜਿਤੋ ਦੁਖੁ ਥੋ ਤਿਹ ਕੋ ਹਰਿ ਬਾਤਨ ਸੋ ਤਿਹ ਤਾਪ ਬੁਝਾਯੋ ॥ ਐਸ ਸਮੋਧ ਕੈ ਤਾ ਤਿਹ ਜਾਰ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਡੇਰ ਨ ਆਯੋ ॥ ੧੯੨੫ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਕਾਲ ਜਮਨ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੌ ਲਗਿ ਡੇਰਨ ਆਵਤ ਥੋ ਤਬ ਲੌ ਇਕ ਆਇ ਸੰਦੇਸ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਧਾਮ ਚਲੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹਾ ਤੁਮ ਪੈ ਸਜਿ ਸੈਨ ਜਰਾਸਿੰਧ ਆਯੋ ॥ ਐ ਸੁਨਿਕੈ ਬਤੀਯਾ ਤਿਹ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਭਟ ਔਰਨ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਜਦੁਬੀਰ ਹਲੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਆਪਨ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ੧੯੨੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਈ ਬਾਤੈ ਕਰਤ ਭਟ ਨਿਜ ਪੁਰ ਪਹੁਚੇ ਆਇ ॥ ਭੂਪ ਬੈਠ ਬੁਧਵੰਤ ਸਭ ਅਪਨੇ ਲੀਏ ਬੁਲਾਇ ॥ ੧੯੨੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋਰ ਘਨੇ ਦਲੁ ਸਿੰਧ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਜਰਾ ਨ੍ਰਿਪ ਆਯੋ ਹੈ ਕੋਪ ਅਬੈ ਕਹਿ ਕੱਯੋ ॥ ਸੈਨ ਘਨੋ ਇਹ ਕੇ ਸੰਗਿ ਹੈ ਜੋ ਪੈ ਜੁਧੁ ਕਰੈ ਨਹੀ ਜਾਤ ਬਚੱਯੋ ॥ ਕੈ ਇਹ ਕੋ ਸਭ ਜਾਇ ਮਿਲੈ ਪੁਰ ਛਾਡ ਨਹੀਂ ਅਨ ਤੈ ਕਉ ਸਿਧੱਯੋ ॥ ਬਾਤ ਕੁਪੇਚ ਬਨੀ ਸਭ ਹੀ ਇਨ ਬਾਤਨ ਤੇ ਧੌ ਕਹਾ ਅਬ ਕੱਯੋ ॥ ੧੯੨੮ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਕੀਨੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ਪੁਰ ਤਜਿਕੈ ਅਨ ਤੈ ਬਸਹਿ ॥ ਨਾਤਰ ਡਾਰੈ ਮਾਰ ਜਰਾਸਿੰਧ ਭੂਪਤਿ ਪ੍ਰਬਲ ॥ ੧੯੨੯ ॥ ਕੀਜੈ ਸੋਊ ਬਿਚਾਰ ਜੋ ਭਾਵੈ ਸਭ ਜਨਨ ਮਨ ॥ ਅਪਨੇ ਚਿਤਹ ਬਿਚਾਰ ਬਾਤਨ ਕੀਜੈ ਠਾਨ ਹਠ ॥ ੧੯੩੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਜਿਕੈ ਮਥੁਰਾ ਸੁਨਿਕੈ ਇਹ ਸਤ੍ਰੁ ਸੁ ਲੈਕੈ ਕੁਟੰਬਨ ਜਾਦੋਪਰਾਏ ॥ ਏਕ ਬਡੋ ਗਿਰ ਥੋ ਤਿਹ ਭੀਤਰ ਨੈਕੁ ਟਿਕੈ ਚਿਤ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ॥ ਘੇਰਤ ਭਯੋ ਨਗ ਸਿੰਧ ਜਰਾ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥ ਪਾਤਨ ਕੇ ਜਨ ਭੱਛਨ ਕੋ ਭਟਵਾ ਨਹਿ ਬਾਦਰ ਹੀ ਮਿਲਿ ਆਏ ॥ ੧੯੩੧ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਤਬ ਮੰਤ੍ਰੀਅਨ ਸੰਗਿ ਯੋ ਕਹਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਨਗ ਭਾਰੀ ਇਹ ਸੈਨ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਸੋਧਯੋ ਜਾਇ ॥ ੧੯੩੨ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਦੀਜੈ ਆਗ ਲਗਾਇ ਦਸੋ ਦਿਸਾ ਤੇ ਘੇਰਿ ਗਿਰ ॥ ਆਪਨ ਹੀ ਜਰ ਜਾਇ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੁਟੰਬ ਸਨ ॥ ੧੯੩੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਘੇਰ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਗਿਰ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਦਈ ਆਗ ਲਗਾਈ ॥ ਤੈਸੇ ਹੀ ਪੌਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹਯੋ ਤਿਹ ਪੈਨ ਸੋ ਆਗ ਘਨੀ ਹਹਰਾਈ ॥ ਜੀਵ ਬਡੇ ਤ੍ਰਿਨ ਰੂਖ ਘਨੇ ਛਿਨ ਬੀਚ ਦਏ ਫੁਨ ਤਾਹਿ ਜਰਾਈ ॥ ਤੋਨ ਘਰੀ ਤਿਨ ਲੋਗਨ ਪੈ ਫੁਨ ਹੋਤ ਭਈ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖਦਾਈ ॥ ੧੯੩੪ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੀਵ ਮਨੁੱਛ ਜਰੇ ਤ੍ਰਿਨ ਜਬੈ ॥ ਸੰਕਾ ਕਰਤ ਭਏ ਭਟ ਤਬੈ ॥ ਮਿਲ ਸਭ ਹੀ ਜਦੁਪਤਿ ਪੈ ਆਏ ॥ ਦੀਨ ਭਾਂਤਿ ਹ੍ਵੈ ਅਤਿ ਘਿਘਿਆਏ ॥ ੧੯੩੫ ॥ ਸਭ ਜਾਦੋਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਜੂ ਹਮਰੀ ਰੱਛਾ ਕੀਜੈ ॥ ਜੀਵ ਰਾਖ ਇਨ ਸਭ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥ ਆਪਹ ਕੋਊ ਉਪਾਵ ਬਤੱਯੋ ॥ ਕੈ ਭਜੀਐ ਕੈ ਜੂਝ ਮਰੱਯੋ ॥ ੧੯੩੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਿਨਕੀ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿਕੈ ਪ੍ਰਭੁ ਜੂ ਗਿਰ ਕੋ ਸੰਗਿ ਪਾਇਨ ਕੇ ਮਸਕਯੋ ॥ ਨ ਸਕਯੋ ਸਹ ਭਾਰ ਸੁਤਾ ਪਗ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜਲ ਲੌ ਧਸਿਕਯੋ ॥ ਉਸਕਯੋ ਗਿਰ ਊਰਧ ਕੋ ਧਸਿਕੈ ਕੋਊ ਪਾਵਕ ਜੀਵ ਜਰਾ ਨ ਸਕਯੋ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਹਲੀ ਤਿਹ ਸੈਨ ਮੈ ਕੂਦ ਪਰੇ ਨ ਹਿਯਾ ਤਿਨ ਕੋ ਕਸਿਕਯੋ[1] ॥ ੧੯੩੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕਹ ਹਾਥ ਗਦਾ ਗਹਿ ਸਜਾਮ ਜੂ ਭੂਪਤ ਕੇ ਬਹੁਤੇ ਭਟ ਮਾਰੇ ॥ ਔਰ ਘਨੇ ਅਸਵਾਰ ਹਨੇ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਘਨੇ ਗਜਿਕੈ ਭੂਅ ਪਾਰੇ ॥ ਪਾਇਨ ਪੰਤ ਹਨੇ ਅਗਨੇ ਰਥ ਤੋਰ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰ ਡਾਰੇ ॥ ਜੀਤ ਭਈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਯੋਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਯੋਂ ਅਰਿ ਹਾਰੇ ॥ ੧੯੩੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਹਟ ਸਜਾਮ ਸੋ ਜੂਝ ਕੋ ਆਵਤ ਜੂਝਤ ਹੈ ਸੁ ਲਗੈ ਭਟ ਭੀਰ ਨ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਤੇਜ ਕੇ ਅਗ੍ਰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਧਰੈ ਕੋਊ ਧੀਰਨ ॥ ਭੂਪਤ ਦੇਖ ਦਸਾ ਤਿਨ ਕੀ ਸੁ ਕਹਿਓ ਇਹ ਭਾਂਤ ਭਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ॥ ਮਾਨੋ ਤੰਬੋਲੀ ਹੀ ਕੀ ਸਮ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਫੇਰਤ ਪਾਨਨ ਕੀ

---

੧. ਇਹਨਾਂ ਪਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਵਾਸਤੇ ਏਸੇ ਪੋਥੀ ਦਾ ੧੦੧ ਪੰਨੇ ਦਾ * ਵਾਲਾ ਫੁਟਨੋਟ ਦੇਖੋ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

जिम बीरनि ॥ १९३९ ॥ सवैजा ॥ इत कौ पग दागहि कै मुसलीधर सत्रुन सैन भले झकझेरजे ॥ जे भट आइ भिरे समुहे तिह एक चपेटहि सो सिर तोरजे ॥ और जिती चतुरंग चमूं तिन कै मुख ऐसो ही भांत सो मोरजे ॥ जीत लए सभ ही अरिवा तिन ते अजितिओ भट एक न छेरजे ॥ १९४० ॥ कान्ह हली मिलि भ्रात दुहूं जब सैन सबै तिह भूप कै मारजे ॥ सो कोऊ जीत बचजे तिह ते जिन दांतन घास गहिओ बलु हारजे ॥ ऐसी दसा जब भी दल की तब भूपत आपने नैन निहारजे ॥ जीत अउजीव की आस तजी हठ ठानत भजे पुरधॅत सँभारजे ॥१९४१॥ सोरठा ॥ दोनी गदा चलाइ स्री जदुपति नृप हेरिऐ ॥ सूतहि दजे गिराइ अस्व चार सँग ही हने ॥ १९४२ ॥ दोहरा ॥ पाव पिआदा भूप भजे और गदा तब झार ॥ सजाम भनै सँग एक ही घाइ भजे बिसँभार ॥ १९४३ ॥ तोटक छंद ॥ जब सिंध जरा बिसँभार भजे ॥ गहिऐ तब स्री घनि सजामु लजे ॥ गहिकै तिह कौ इह भांति कहजे ॥ पुरधॅत इही जड जुधु चहजे ॥ १९४४ ॥ दोहरा ॥ हली बाच कान् सो ॥ काटत हौ अब सीस इह मुसली धर कहजे आइ ॥ जे जीवत इह छाडि हो तउ इह रार मचाइ ॥ १९४५ ॥ जरा सिंध बाच ॥ सवैजा ॥ सुध लै तब भूप डरा तुर ह्वै तजि सत्रुन सजाम के पाइ परजे ॥ बध मोरे करो न अबै प्रभ जू न लहिओ तुमरे बल भूल परजे ॥ इह भांति भजे घिघिआत घने नृप तूं सरनागत ऐसे ररजे ॥ कबि सजाम कहै इह भूप की देख दसा करुणानिध लाज भरजे ॥ १९४६ ॥ कान् जू बाच हलीसो ॥ तोटक छंद ॥ इह दैरे हली कहजे छोरि अबै ॥ मन ते तजि क्रोध की बात सबै ॥ कहिओ किउ हम सो इह जुझ चहजे ॥ तब यो हसि कै जदुराइ कहजे ॥ १९४७ ॥ सोरठा ॥ बडे सत् जे होहि तजि ससत्रुन पाइन परै ॥ नैकन करि चित रोहि बडे न बध ताके करत ॥ १९४८ ॥ दोहरा ॥ जरासिंध के छेर प्रभ कहजे कहा सुनि लेहु ॥ जो बतीजा तुहि सो कहों तुम तिन सो चितु देहु ॥ १९४९ ॥सवैजा ॥*रे नृप निआइ सदा करीजे दूखु देकै अनजाइ न अनाथह दीजे ॥ और जिते जन है तिन दै कछु कैकै क्रिपा सभ ते जसु लीजे ॥ बिप्रन सेव सदा करीजे दग बाजन जीवत जान न दीजे ॥ यौ हम सो सँग छत्रनि के कबहू रिस मांड कै जुध न कीजे ॥ ॥ १९५० ॥ दोहरा ॥ जरासिंध सिरनाइ कै धाम गजे पछुताइ ॥ इत गृह आए सजाम जू हरख हीऐ हुलसाइ ॥ १९५१ ॥ इति स्री बचित् नाटक गूंथे क्रिसनावतारे जरा सिंध पकर कै छोरबे धिआइ समापत ॥

---

*शुभ उपदेश कीता है ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਤ ਜੀਤ ਫੂਲੇ ਸਭ ਆਵਹ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਛੋਰਜੋ ਸੁਨਿ ਸੀਸੁ ਫੁਰਾਵਹ ॥ ਯਾਤੇ ਹਿਯਾਉ ਸਭਨ ਕਾ ਡਰਜੋ ॥ ਕਹਤ ਸਜਾਮ ਘਟ ਕਾਰਜ ਕਰਜੋ ॥ ੧੯੫੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਰਜ ਕੀਜੋ ਲਰਕਾਹੂ ਕੋ ਸਜਾਮ ਜੀ ਐਸੋ ਬਲੀ ਤੁਮਰੇ ਕਰ ਆਯੋ ॥ ਛੋਰ ਦਯੋ ਕਰ ਕੋ ਕਰੁਨਾ ਤਿਨ ਕਾਢਿ ਦਯੋ ਪੁਰ ਤੇ ਫਲ ਪਾਯੋ ॥ ਐਸੇ ਅਜਾਨਨ ਕਾਮ ਕਰੈ ਜੁ ਕੀਯੋ ਹਰਿ ਤੈ ਕਹਯੋ ਸੀਸੁ ਫੁਰਾਯੋ ॥ ਛਾਡ ਦਯੋ ਨਹੀ ਜੀਤ ਅਬੈ ਅਰ ਔਰ ਚਮੂੰ ਬਹੁ ਲੰਨ ਪਠਾਯੋ ॥ ੧੯੫੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਕਹੈ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਚਲੋ ਇਕ ਫੇਰਿ ਕਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਦਲ ਐਹੈ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੇ ਤਬ ਸੰਗ ਕਹੋ ਭਟ ਕੌ ਨ ਸੇ ਜੂਝ ਮਚੈ ਹੈ ॥ ਔਰ ਕਦਾਂਚ ਕੋਊ ਹਠ ਠਾਨ ਕੈ ਜੋ ਲਰਿ ਹੈ ਤਊ ਜੀਤ ਨ ਐਹੈ ॥ ਤਾਤੇ ਨ ਧਾਇ ਧਸੋ ਪੁਰ ਮੈ ਬਿਧਨਾ ਜੋਊ ਲੇਖ ਲਿਖਿਓ ਸੋਊ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥ ੧੯੫੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਛਾਡਿ ਬੋ ਭੂਪਤ ਕੋ ਸੁਨ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਮਨ ਜਾਦਵ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰੇ ॥ ਨਿਧ ਨੀਰ ਕੇ ਭੀਤਰ ਜਾਇ ਬਸੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸਭ ਐਸੇ ਚਲੇ ਸੁਰਰੇ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹੀ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਪੁਨੇ ਪੁਰ ਕੀ ਪੁਨ ਓਰ ਕੌ ਪਾਇ ਧਰੇ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਹੈ ਡਰੇ ਬਲਵੰਤ ਖਰੇ ਬਿਨ ਆਯੁਧ ਹੀ ਸਭ ਮਾਰ ਮਰੇ ॥ ੧੯੫੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਿੰਧ ਪੈ ਜਾਇ ਖਰੇ ਭਏ ਸਜਾਮ ਜੂ ਸਿੰਧ ਹੁਤੇ ਸੁ ਕਛੂ ਕਰਿ ਚਾਹਜੋ ॥ ਛੋਰ ਕਹਜੋ ਭੂਯ ਛੋਰ ਦਈ ਤਨ ਕੇ ਧਨ ਕੌ ਜਿਹ ਲੌ ਸਰ ਬਾਹਜੋ ॥ ਕੰਚਨ ਕੇ ਗ੍ਰਹ ਕੈ ਦੀਏ ਤਯਾਰ ਭਲੇ ਕਿਨਹੂ ਤਿਨ ਕੌਨ ਅਚਾਹਜੋ ॥ ਐਸੇ ਕਹੈ ਸਭ ਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਤੈ ਪ੍ਰਭੁ ਜੂ ਸਭ ਕੋ ਦੁਖ ਦਾਹਜੋ ॥ ੧੯੫੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਸਨਕਾਦਿਕ ਕੈ ਰਹੇ ਸੇਵ ਘਨੀ ਤਿਨ ਕੇ ਹਰਿ ਹਾਥ ਨ ਆਏ ॥ ਪੂਜਤ ਹੈ ਬਹੁਤੇ ਹਿਤ ਕੈ ਤਿਨ ਕੈ ਪੁਨ ਪਾਹਨ ਮੈ ਸਚ ਪਾਏ ॥ ਔਰ ਘਨਜੋ ਮਿਲਿ ਬੇਦਨ ਕੇ ਮਤ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੇ ਠਹਰਾਏ ॥ ਤੇ ਕਹੈ ਈਹਾ ਹੀ ਹੈ ਪ੍ਰਭੁ ਜੀ ਜਬ ਕੰਚਨ ਕੇ ਗ੍ਰਹ ਸਜਾਮ ਬਨਾਏ ॥ ੧੯੫੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਸੂਰਨ ਸੋ ਮੁਸਕਾਇ ਹਲੀ ਇਹ ਭਾਂਤ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਯਾ ਕੋ ਲਹਜੋ ਨ ਕਛੂ ਤੁਮ ਭੇਦ ਅਰੇ ਇਹ ਚਉਦਹ ਲੋਕ ਸਵਾਰਜੋ ॥ ਯਾ ਹੀ ਹਨਜੋ ਦਸ ਕੰਧ ਮੁਰਾਰ ਸੁ ਬਾਹ ਇਹੀ ਬਕ ਕੋ ਮੁਖ ਫਾਰਜੋ ॥ ਔਰ ਸੁਨੋ ਅਰਿ ਦਾਨਵ ਸੰਖ ਬਲੀ ਇਹ ਏਕ ਗਦਾ ਹੀ ਸੋ ਮਾਰਜੋ ॥ ੧੯੫੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਜਾਰ ਹੀ ਬਰਖ ਇਹੀ ਲਹਿ ਕੈ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਕੋ ਘਟਿ ਤੇ ਜੀਉ ਕਾਢਜੋ ॥ ਔਰ ਜਬੈ ਨਿਧ ਨੀਰ ਮਥਿਓ ਤਬ ਦੇਵਨ ਰੱਛ ਕਰੀ ਸੁਖ ਬਾਢਜੋ ॥ ਰਾਵਨ ਏਹੀ ਹਨਿਓ ਰਨ ਮੈ ਹਨਿ ਕੈ ਤਿਹ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਸਰ ਗਾਢਜੋ ॥ ਔਰ ਘਨੀ ਹਮ ਊਪਰਿ ਭੀਰ ਪਰੀਤੁ ਰਹਿਓ ਰਨ ਖੰਭ ਸੋ ਠਾਢਜੋ ॥ ੧੯੫੯ ॥ ਔਰ ਸੁਨੋ ਮਨ ਲਾਇ ਸਬੈ ਤੁਮਰੇ ਹਿਤ ਕੰਸ ਸੇ ਭੂਪ ਪਛਾਰੇ ॥ ਔਰ ਹਨੇ ਤਿਹ ਬਾਜ ਘਨੇ ਗਜ ਮਾਨਹੁ ਮੂਲ ਤੇ ਰੂਖ ਉਖਾਰੇ ॥ ਔਰ ਜਿਤੇ ਹਮ ਪੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਅਰਿ ਆਇ ਹੁਤੇ ਸੁ ਸਭੈ ਇਹ ਮਾਰੇ ॥ ਮਾਟੀ ਕੇ ਧਾਮ ਤੁਮੈ ਛਡਵਾਇਕੈ ਕੰਚਨ ਕੇ ਅਬ ਧਾਮ ਸਵਾਰੇ ॥ ੧੯੬੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੇ ਮੁਸਲੀ ਧਰ ਤਉ ਸਭ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਸਚੁ ਆਯੋ ॥ ਯਾਹੀ ਹਨਿਓ ਬਕ ਔਰ ਅਘਾਸੁਰ ਯਾਹੀ ਚੰਡੂਰ ਭਲੀ ਬਿਧ ਘਾਯੋ ॥ ਕੰਸ ਤੇ ਇੰਦ੍ਰ ਜੀਤ ਸਕਿਓ ਇਨ ਸੋ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਪਟਕਾਯੋ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕੰਚਨ ਕੇ ਅਬ ਧਾਮ ਦੀਏ ਕਹਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭ ਪਾਯੋ ॥ ੧੯੬੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਐਸੇ ਹੀ ਦਿਵਸ ਬਤੀਤ ਕੀਏ ਸੁਖੁ ਸੋ ਦੁਖੁ ਪੈ ਕਿਨਹੂ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥ ਕੰਚਨ ਧਾਮ ਬਨੇ ਸਭ ਕੇ ਸੁ ਨਿਹਾਰਿ ਜਿਨੈ ਸਿਵ ਸੋ ਲਲਚਾਯੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਤਜਾਗ ਕੈ ਇੰਦ੍ਰ ਪੁਰੀ ਸਭ ਦੇਵਨ ਲੈ ਤਿਨ ਦੇਖਨ ਆਯੋ ॥ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਹੂ ਕੈ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜਦੁਰਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧ ਬਿਓਤ ਬਨਾਯੋ ॥ ੧੯੬੨ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਧਜਾਦਿ ਸਮਾਪਤ ॥

ਅਥ ਬਲਭਦ੍ ਬਜਾਹ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥

ਐਸੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਤੀਤ ਬਹੁ ਦਿਵਸ ਕੀਏ ਸੁਖੁ ਮਾਨ ॥ ਤਬ ਲਗ ਰੇਵਤ ਭੂਪ ਇਕ ਹਲੀ ਪਾਇ ਗਹੇ ਆਨ ॥ ੧੯੬੩ ॥ ਨਾਮ ਰੇਵਤੀ ਜਾਹ ਕੋ ਮਮ ਕੰਨਿਆ ਕੇ ਨਾਮ ॥ ਕਹਜੋ ਭੂਪ ਸੁ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਹ੍ਵੈ ਤਾਹਿ ਬਰੋ ਬਲਰਾਮ ॥ ੧੯੬੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਪ ਕੀ ਯੋ ਸੁਨਿਕੈ ਬਤੀਯਾ ਬਲਰਾਮ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਬਜਾਹ ਕੋ ਜੋਰ ਸਮਾਜ ਸਬੈ ਤਿਹ ਬਜਾਹ ਕੇ ਕਾਜ ਤਬੈ ਉਠ ਧਾਯੋ॥ਬਜਾਹ ਕੀਯੋ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਘਨੋ ਬਹੁ ਬਿੱਪਨ ਲੋਕਨ ਦਾਨ ਦਿਵਾਯੋ॥ ਐਸੇ ਬਜਾਹ ਹੁਲਾਸ ਬਢਾਇ ਕੈ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਹ ਆਯੋ ॥ ੧੯੬੫ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਪੀਅ ਤ੍ਰੀਅ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਿਓ ॥ ਛੋਟੇ ਹਮ ਇਹ ਬਡੀ ਬਿਚਾਰਿਓ ॥ ਤਿਹ ਕੇ ਹਲੁ ਲੈ ਕੰਧਹਿ ਧਰਿਓ ॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਤਾਕੇ ਤਨੁ ਕਰਿਓ ॥ ੧੯੬੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਜਾਹ ਭਯੋ ਬਲਦੇਵ ਕੋ ਨਾਮ ਰੇਵਤੀ ਸੰਗ ॥ ਸੁ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਪੂਰਨ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥ ੧੯੬੭ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬਲਭਦ੍ ਬਜਾਹ ਬਰਨਨੰ ॥

ਅਥ ਰੁਕਮਨ ਬਜਾਹ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥

ਬਲਰਾਮ ਕੋ ਬਜਾਹ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਨਰ ਨਾਰ ਤਬੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੋ ਬਜਾਹਹ ਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜੀਅਰਾ ਲਲਚਾਯੋ ॥ ਭੀਖਮ ਬਜਾਹ ਉਤੈ ਦੁਹਤਾ ਕੋ ਰਚਿਓ ਅਪਨੇ ਸਭ ਸੈਨ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਆਪਨੇ ਬਜਾਹ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਭਲੀ ਬਿਧ ਬਯੋਤ ਬਨਾਯੋ ॥ ੧੯੬੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੀਖਮ ਭੂਪ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯੋ ਦੁਹਤਾ ਇਹ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਦੀਜੈ ॥ ਯਾ ਤੇ ਭਲੋ ਨ ਕਛੂ ਕਹੂ ਹੈ ਹਮ ਸਜਾਮ ਲਹੈ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਲੀਜੈ ॥ ਤਉ ਲਗਿ ਆਇ ਗਯੋ ਰੁਕਮੀ ਰਿਸ ਬੋਲ ਉਠਯੋ ਸੁ ਪਿਤਾ ਕਸ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾ ਕੁਲ ਕੀਨ ਬਿਵਾਹਤ ਹੈ ਹਮਤਾ ਦੁਹਤਾ ਜੈ ਕਹਾ ਜਗੁ ਜੀਜੈ ॥ ੧੯੬੯ ॥ ਰੁਕਮੀ ਬਾਚ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੈ ਸਸਪਾਲ ਚੰਦੇਰੀ ਮੈ ਬੀਰ ਸੁ ਤਾਹਿ ਬਿਜਾਹ ਕੇ ਕਾਜ ਬੁਲੱਯੈ ॥ ਗੂਜਰ ਕੋਂ ਕਹਜੋ ਦੈ ਦੁਹਤਾ ਜਗ ਮੈ ਸੰਗਲਾ ਜਨ ਕੇ ਮਰ ਜੱਯੈ ॥ ਸ੍ਰੋਸਟ ਏਕ ਬੁਲਾਇ ਭਲੇ ਦਿਜ ਤਾਹੀ ਕੇ ਲਿਆਵਨ ਕਾਜ ਪਠੱਯੈ ॥ ਬਜਾਹ ਕੀ ਜੋ ਬਿਧ ਬੇਦ ਲਿਖੀ ਦੁਹਤਾ ਸੋਊ ਕੈ ਬਿਧ ਤਾਹਿ ਕਉ ਦੱਯੈ ॥ ੧੯੭੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸੁਤਿ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਮਨ ਤਾਹੀ ਕੋ ਲੈਨ ਪਠਾਯੋ ॥ ਦੈ ਦਿਜ ਸੀਸ ਚਲਿਓ ਉਤ ਕੈ ਦੁਹਤਾਇਤ ਭੂਪਤਿ ਕੀ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਸੀਸ ਧੁਨੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਿਨ ਨੈਨਨ ਤੇ ਅਤਿ ਨੀਰ ਬਹਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਆਸਹਿ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

की कटिगी जर सुंदर रुख सु है मुरझाजो॥ १९७१ ॥रुकमनी बाच सखीन सों ॥ सवैया ॥ संग सहेलन बेलत भी सजनी पून एक अबै करि हौं ॥ किउ जोगन भेस करौं तज देसन ही बिरहागन सैं जरि हौं ॥ मोर पिता हठ जिउ करि है तू बिसेख कहिओ बिध था मरि हौं ॥ दुहिता निप की कहिओ ना तिह कै बरि है तु सजाम ही कै बरि हौं ॥ १९७२ ॥ दोहरा ॥ और बिचारी मन बिखै करि हो एक उपाइ ॥ पतीआ दै कोउ भेजहो प्रभ दै है सुध जाइ ॥ १९७३ ॥ इह चिंता कर चित बिखै इक दिज लजो बुलाइ ॥ बहु धनु दै ताकै कहिओ प्रभ दै पतीआ जाइ ॥ १९७४ ॥ रुकमनी पाती पठी कान प्रति ॥ सवैया ॥ लेचन चार बिचार करे जिन बाचत ही पतीआ उठ धावहु ॥ आवत है ससपाल इतै मुहि बजाहन कै प्रभ ढील न लावहु ॥ मार इनै मुहि जीत प्रभु चलै द्वारवती जग मै जसु पावहु ॥ मोरी दसा सुनि कै सभ यै कबि सजाम कहै करि पंखन आवहु ॥ १९७५ ॥ सवैया ॥ हे पति चैदहि लेकन के सुनीऐ चित दै जु संदेस कहे है ॥ तेरे बिना सु अहं अर क्रोध बढिओ सभ आतमे तीन बहे है ॥ यों सुनीऐ त्रिपरार ते आदिक चित बिखै कबहूं न चहे है ॥ बाचत ही पतीजा उठि आवहु जू बजाह बिखै दिन तीन रहे है ॥ १९७६ ॥ दोहरा ॥ तीन बजाह मै दिन रहे इउ कहीऐ दिज गाथ ॥ तजि बिलंब आवहु प्रभू पतीआ पड़ दिज साथ ॥ १९७७ ॥ सवैया ॥ औ जदुबीर सो यौ कहीजै तुमरे बिन देखनि सा डरु आवै ॥ बार ही बार अति आतुर हूं तन तिआग कहजे जीअ मोर परावै ॥ प्रीची प्रतछ भजे सस पुरन सो हम कै अति सै करि तावै ॥ मै न मनै मुख आरन कै तुमरे बिनु आइ हमे डरु पावै ॥ १९७८ ॥ सवैया ॥ लाग रहिओ तुहि ओरहि सजाम जौ मै इह बेर घनी हटके ॥ घनि सजाम की बंक बिलोकन फास के संगि फसे सुनही छुटके ॥ नही नैकु मुराए मुरै हमरे तुहि मुरत हेर नही अटके ॥ कबि सजाम भने संग लाज के आज भए दोऊ नैन बटा नटके ॥ १९७९ ॥ साज दजे रथ बाभन कौ बहुतै धनु दै तिह चित बढाजे ॥ सी बिजनाथ लिआवन काज पठजे चित मै तिनहूं सुखु पाजे ॥ यों सोऊ लै पतीजा कै चलजे सु प्रबंध कथा कहि सजाम सुनाजे ॥ मानहु पैन के गैन हूं ते सु सिताब दै सी जदुबीर पै आजे ॥ १९८० ॥ सवैजा ॥ सी बिज नाथ के बास जहां सु कहै कबि सजाम पुरी अति नीकी ॥ बज खचे अरु लाल जवाहरि जो तज गै अति ही सु मनी की ॥ कैन सराह करै तिह की तुम ही न कहो औसी बुध किसी की ॥ सेस निसेस जलेस की और सुरेस पुरी जिह अगज ढीकी ॥ १९८१ ॥ दोहरा ॥ औसी पुरी निहारकै अति चित हरख बढाइ ॥ सी बिजपत के गृह जहां तह दिज पहुचिओ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਜਾਇ ॥ ੧੯੮੨ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਦਿਜੋਤਮ ਠਾਢ ਭਯੋ ਉਠ ਆਗੇ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਲੈ ਦਿਜ ਆਗੈ ਧਰੀ ਪਤੀਆ ਤਿਹ ਬਾਚਤ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਸਜੰਦਨ ਸਾਜ ਚੜਿਓ ਅਪੁਨੇ ਸੋਊ ਸੰਗਿ ਲਯੋ ਮਨੋ ਪੌਨ ਹੂੰ ਧਾਯੋ ॥ ਮਾਨੋ ਛੁਧਾਤਰੁ ਹੋਇ ਅਤਿ ਹੀ ਮ੍ਰਿਗ ਝੁੰਡਤ ਕੇ ਉਠ ਕੇਹਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ੧੯੮੩॥ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਤ ਸਜਾਮ ਜੂ ਸਜੰਦਨ ਸਾਜ ਚੜਯੋ ਉਤ ਲੈ ਸਸਪਾਲ ਘਨੋ ਦਲੁ ਆਯੋ ॥ ਆਵਤ ਸੋ ਇਨਹੂੰ ਸੁਨਿਕੈ ਪੁਰ ਦ੍ਵਾਰ ਬਜਾਰ ਜੁ ਥੇ ਸੁ ਬਨਾਯੋ ॥ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ਭਲੀ ਇਤ ਤੇ ਰੁਕਮਾਦਿਕ ਆਗੇ ਤੇ ਲੈਨ ਕਉ ਧਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਹੀ ਭਟਵਾ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ੧੯੮੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਔਰ ਬਡੇ ਨ੍ਰਿਪ ਆਵਤ ਭੇ ਚਤਰੰਗ ਚਮੂੰ ਸੁ ਘਨੀ ਸੰਗ ਲੈਕੈ ॥ ਹੇਰਨ ਬਜਾਹ ਰੁਕੰਮਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਮੈ ਸੁ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਭੇਰ ਘਨੀ ਸਹਨਾਇ ਸੰਗੇ ਰਨ ਦੁੰਦਭ ਔ ਤੁਰਹੀਨ ਬਜੈ ਕੈ ॥ ਸਜਾਮ ਇਤੇ ਛਪ ਆਵਤ ਭਯੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਿਨ ਕਾਰਨ ਛੈਕੈ ॥ ੧੯੮੫ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜੋਊ ਬੇਦ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਖੀ ਬਿਧ ਬਜਾਹ ਕੀ ਸੋ ਦੁਹੂੰ ਕੀਨੀ ॥ ਮੰਤ੍ਰਨ ਸੋ ਅਭਿ ਮੰਤ੍ਰਨ ਕੈ ਭੂਅ ਫੇਰਨ ਕੀ ਸੁ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕੈ ਲੀਨੀ ॥ ਔਰ ਜਿਤੇ ਦਿਜ ਸ੍ਰਿਸਟ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਦਛਨਾ ਤਿਨ ਦੀਨੀ ॥ ਬੇਦੀ ਰਚੀ ਭਲੀ ਭਾਂਤਹ ਸੋਂ ਜਦੁਬੀਰ ਬਿਨਾ ਸਭ ਲਾਗਤ ਹੀਨੀ ॥ ੧੯੮੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੈ ਹੀ ਲੌ ਲੈ ਕਿਹ ਸੰਗ ਪਰੇਹਤਿ ਦੇਵੀ ਕੀ ਪ੍ਰਜਾ ਕੇ ਕਾਜ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਚੜਵਾਇ ਤਬੈ ਤਿਹ ਪਾਛੈ ਚਲੈ ਤਿਹ ਕੇ ਭਟ ਭਾਰੇ ॥ ਜਾ ਬਿਧ ਦੇਖ ਪ੍ਰਤਾਪ ਘਨੋ ਮੁਖ ਤੇ ਰੁਕਮੈ ਇਹ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਰਾਖੀ ਪ੍ਰਭੂ ਪਤਿ ਮੋਰ ਭਲੀ ਬਿਧ ਧੰਨਜ ਕਹਜੋ ਅਬ ਭਾਗ ਹਮਾਰੇ ॥ ੧੯੮੭ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਰੁਕਮਨ ਤਿਹ ਮੰਦਰ ਗਈ ॥ ਦੁਖ ਸੰਗ ਬਿਹਬਲ ਅਤਿ ਹੀ ਭਈ ॥ ਤਿਨ ਇਵ ਰੋਇ ਸਿਵਾ ਸੰਗ ਰਰਿਓ ॥ ਤੁਹਿ ਤੇ ਮੋਹਿ ਇਹੀ ਬਰੁ ਸਰਿਓ ॥੧੯੮੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੂਰ ਦਈ ਸਖੀਆਂ ਕਰਿਕੈ ਕਰਿ ਲੀਨ ਛੁਰੀ ਕਹਿਓ ਘਾਤ ਕਰੈ ਹੌ ॥ ਮੈ ਬਹੁ ਸੇਵ ਸਿਵਾ ਕੀ ਕਰੀ ਤਿਹ ਤੇ ਸਬਹੋਂ ਸੁ ਇਹੈ ਫਲੁ ਪੈਹੌ ॥ ਪ੍ਰਾਨਨ ਧਾਮ ਪਠੈ ਜਮ ਕੇ ਇਹ ਦੇਹਰੇ ਊਪਰ ਪਾਪ ਚੜੈਹੌ ॥ ਕੈ ਇਹ ਕੋ ਰਿਝਵਾਇ ਅਬੈ ਬਰਿਬੋ ਹਰਿ ਕੋ ਇਹ ਤੇ ਬਰੁ ਪੈਹੌ ॥ ੧੯੮੯ ॥ ਦੇਵੀ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖ ਦਸਾ ਤਿਹ ਕੀ ਜਗ ਮਾਤ ਪ੍ਰਤੱਛ ਹ੍ਵੈ ਤਾਹਿ ਕਹਿਓ ਹਸਿ ਐਸੇ[1] ॥ ਸਜਾਮ ਕੀ ਬਾਮ ਤੈ ਆਪਨੇ ਚਿੱਤ ਕਰੋ ਦੁਚਿਤਾ ਫੁਨ ਰੰਚਨ ਕੈਸੇ ॥ ਜੋ ਸਿਸਪਾਲ ਕੇ ਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਨਹਿ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਸੋਊ ਤਿਹ ਕੀ ਸੁਰੁਚੈਸੇ ॥ ਹੁਇ ਹੈ ਅਵੱਸਿ ਸੋਊ ਸੁਨਿ ਰੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤੁਮਰੇ ਜੀਅ ਜੈਸੇ ॥ ੧੯੯੦ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯੌ ਬਰੁ ਲੈਕੈ ਸਿਵਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਚਲੀ ਹੁਇ ਚਿੱਤ ॥ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਚੜ ਮਨ ਬਿਖੈ ਚਹਿ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਮਿੱਤ ॥ ੧੯੯੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚੜੀ

---

੧. ਦੇਵੀਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਕੇ ਵਰ ਦੇਣੇ ਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੇਵੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਜਣਾ ਇਹ ਇਕ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੀ ਰਸਮ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੇ ਦੇਸ ਨੂੰ ਅਧੋਗਤੀ ਨੂੰ ਖੜਦੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਖਿਆਲ ਹਿੰਦੂ ਮਤ ਦਾ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਜਾਤ ਹੁਤੀ ਸੋਊ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਬਿਖੈ ਕਰਿਕੈ ॥ ਔ ਸਤ੍ਰੁਨ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰ ਘਨੀ ਤਿਹ ਤੇ ਨਹੀ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਡਰਿ ਕੈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਆਇ ਪਰਿਓ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਬਿਖੈ ਇਹ ਲੇਤ ਹੋ ਰੇ ਇਮ ਉੱਚਰਿ ਕੈ ॥ ਬਲ ਧਾਰ ਲਈ ਰਥ ਭੀਤਰ ਡਾਰ ਮੁਰਾਰ ਤਬੈ ਬਹੀਯਾ ਧਰਿਕੈ ॥ ੧੯੯੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਡਾਰ ਰੁਕੰਮਨ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਸਭ ਸ੍ਰੁਰਨ ਸੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਜਾਤ ਹੋ ਰੇ ਇਹ ਕੋ ਅਬ ਲੈ ਇਹ ਕੈ ਰੁਕਮੈ ਅਬ ਦੇਖਤ ਭਾਈ ॥ ਪੌਰਖ ਹੈ ਜਿਹ ਸ੍ਰੁਰ ਬਿਖੈ ਸੋਊ ਯਾਹ ਛਡਾਇਨ ਮਾਂਡ ਲਰਾਈ ॥ ਆਜ ਸਭੋ ਮਰਿਹੋ ਟਰਿਹੋ ਨਹੀ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਮੁਹ ਰਾਮ ਦੁਹਾਈ ॥ ੧੯੯੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿਕੈ ਤਿਹ ਕੀ ਸਭ ਆਇ ਪਰੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢੈਕੈ ॥ ਰੋਸ ਭਰੈ ਭਟ ਠੋਕ ਭੁਜਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧਤ ਹ੍ਵੈਕੈ ॥ ਭੇਰ ਘਨੀ ਸਰਨਾਇ ਸਿੰਗੀ ਰਨ ਦ੍ਵੰਦਭ ਔ ਅਤਿ ਤਾਲ ਬਜੈਕੈ ॥ ਸੋ ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਛਿਨ ਬੀਚ ਦਏ ਜਮਲੋਕ ਪਠੈਕੈ ।
੧੯੯੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਭਟ ਕਾਹੂ ਤੇ ਨੈਕ ਟਰੈ ਨਹਿ ਸੋ ਰਿਸਕੈ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹੇ ਆਏ ॥ ਗਾਲ ਬਜਾਇ ਬਜਾਇਕੈ ਦ੍ਵੰਦਭ ਜਿਉ ਘਨ ਸਾਵਨ ਕੇ ਘਹਰਾਏ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਬਾਨ ਛੁਟੇ ਨ ਟਿਕੇ ਪਲ ਏਕ ਤਹਾਂ ਠਹਰਾਏ ॥ ਏਕ ਪਰੇ ਹੀ ਕਰਾਹਤ ਬੀਰ ਬਲੀ ਇਕ ਅੰਤ ਕੇ ਧਾਮ ਸਿਧਾਏ ॥ ੧੯੯੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਐਸੀ ਨਿਹਾਰ ਦਸਾ ਦਲ ਕੀ ਸਸਪਾਲ ਤਬੈ ਰਿਸ ਆਪਹਿ ਆਯੋ ॥ ਆਇਕੈ ਸਜਾਮ ਸੋ ਐਸੋ ਕਹਿਓ ਨ ਜਰਾ ਸਿੰਧ ਹਉ ਜੋਊ ਤੋਹਿ ਭਗਾਯੋ ॥ ਯੋਂ ਬਤੀਯਾ ਕਹਿਕੈ ਕਸਕੈ ਧਨੁ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲੌ ਤਾਨ ਚਲਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕ੍ਰੋਧ ਸਭੈ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਪ੍ਰਤੱਛ ਹ੍ਵੈ ਸਜਾਮ ਕੇ ਊਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ੧੯੯੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੋ ਸਰ ਆਵਤ ਦੇਖਕੈ ਕ੍ਰੱਧਤ ਹੁਇ ਤ੍ਰਿਜਨਾਥ ॥ ਕਟਿ ਮਾਰਗ ਭੀਤਰ ਦਯੋ ਏਕ ਬਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ॥ ੧੯੯੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਰਿ ਕਾਟਿਕੈ ਸਜੰਦਨ ਕਾਟ ਦਯੋ ਅਰੁ ਸੂਤ ਕੋ ਸੀਸ ਦਯੋ ਕਟਿਕੈ ॥ ਅਰ ਚਾਰੋ ਹੀ ਅਸ੍ਵਨ ਸੀਸ ਕਟੇ ਬਹੁ ਢਾਲਨ ਕੇ ਤਬ ਹੀ ਝਟਿਕੈ ॥ ਫਿਰ ਦੌਰ ਚਪੇਟ ਚਟਾਕ ਹਨਿਓ ਗਿਰ ਗਜੋ ਜਬ ਚੋਟ ਲਗੀ ਭਟਿਕੈ ॥ ਤੁਮਹੀ ਨ ਕਹੋ ਭਟ ਕੌਨ ਬੀਯੋ ਜਗ ਮੈ ਜੋਊ ਸਜਾਮ ਜੂ ਸੋ ਅਟਿਕੈ ॥ ੧੯੯੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚਿਤ ਮੈ ਜਿਨ ਧਿਆਨ ਧਰਯੋ ਹਿਤ ਕੈ ਸੋਊ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਲੋਕਹਿ ਕੋ ਸਟਿਕਯੋ ॥ ਪਗ ਰੋਪ ਜੋਊ ਅਟਕਯੋ ਪ੍ਰਭ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਪਲ ਸੋ ਨ ਟਿਕਯੋ ॥ ਅਟਕਯੋ ਜੋਊ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋਂ ਬੇਧਕੈ ਲੋਕ ਚਲਯੋ ਤਿਨ ਕੌਨ ਕਿਨਹੀ ਹਟਕਯੋ ॥ ਜਿਹ ਨੈਕ ਬਿਰੋਧ ਹੀਯੋ ਸਚਕਯੋ ਨਰ ਸੋ ਸਭ ਹੀ ਭੂਅ ਮੈ ਪਟਕਯੋ ॥ ੧੯੯੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫੌਜ ਬਿਦਾਰ ਘਨੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਮੁੱਛਤ ਕੈ ਸਸਪਾਲ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਔਰ ਜਿਤੋ ਦਲੁ ਠਾਢੋ ਹੁਤੋ ਸੋਊ ਦੇਖ ਦਸਾ ਕਰਿ ਤ੍ਰਾਸ ਪਰਾਯੋ ॥ ਫੇਰ ਰਹੇ ਤਿਨ ਕੋ ਬਹੁ ਬਾਰ ਕੋਊ ਫਿਰਿ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਜ ਨ ਆਯੋ ॥ ਤਉ ਰੁਕਮੀ ਬਲ ਲੈ ਬਹੁਤੋ ਸੰਗਿ ਆਪਨੇ ਆਪ ਹੀ ਜੁੱਧ ਕੋ ਧਾਯੋ ॥ ੨੦੦੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰ ਬਡੇ ਇਹ ਕੀ ਦਿਸ ਕੇ ਰਿਸ ਸੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਮਾਰਨ ਧਾਏ ॥ ਜਾਤ ਕਹਾ ਫਿਰ ਸਜਾਮ ਲਰੋ ਹਮ ਸੋ ਸਭ ਹੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬੁਲਾਏ ॥ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਹਨੇ ਸਭ ਹੀ ਕਹਿਕੈ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮਾਨਹੁ ਹੋਰ ਪਤੰਗ ਦੀਆ ਕਹੁ ਟੂਟ ਪਰੇ ਫਿਰਿ ਜੀਤ ਨ ਆਏ ॥ ੨੦੦੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਸੈਨ ਹਨਜੋ ਘਨਿ ਸਜਾਮ ਸਭੈ ਰੁਕਮੀ ਕੁਪਕੈ ਤਬ ਐਸੇ ਕਹਿਓ ॥ ਜਬ ਗੂਜਰ ਹੈ ਧਨ ਬਾਨ ਗਹਜੋ ਛਤ੍ਰਾਪਨ ਛਤ੍ਰਨ ਤੇਤੋ ਰਹਿਓ ॥ ਜਿਮ ਬੋਲਤ ਥੋ ਬਧਕੈ ਸਰ ਸਜਾਮ ਬਿਮੁੰਛਤਕੈ ਸੁ ਸਿਖਾ ਤੇ ਗਹਿਓ ॥ ਗਹਿਕੈ ਤਿਹ ਮੁੰਡ ਕੋ ਮੁੰਡ ਦਯੋ ਉਪਹਾਸਕੈ ਜਿਉ ਚਿਤ ਬੀਚ ਚਹਿਓ ॥ ੨੦੦੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਦਸਾ ਪਿਖ ਰੁਕਮਨੀ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਕੈ ਗਹਿ ਪਾਇ ॥ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਸਜਾਮ ਕਬਿ ਭ੍ਰਾਤ ਲਯੋ ਛੁਟਕਾਇ ॥ ੨੦੦੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋਊ ਤਾਹਿ ਸਹਾਇ ਕੈ ਆਵਤ ਭੇ ਸੁ ਹਨੇ ਸਭ ਹੀ ਚਿਤ ਮੈ ਚਹਿਕੈ ॥ ਜੋਊ ਸੂਰ ਹਨਜੋ ਨ ਹਨਜੋ ਛਲ ਸੋ ਅਰੇ ਮਾਰਤ ਹੋ ਤੁਹਿ ਯੌ ਕਹਿਕੈ ॥ ਬਹੁ ਭੂਪ ਹਨੇ ਗਜ ਬਾਜ ਰਥੀ ਸਰਤਾ ਬਹੁ ਸੋਨ ਚਲੀ ਬਹਿਕੈ ॥ ਫਿਰ ਤ੍ਰੀਯ ਕੇ ਕਹੇ ਪੀਯ ਛੋਡ ਦਯੋ ਰੁਕਮੀ ਰਨ ਜੀਤ ਭਲੇ ਗਹਿਕੈ ॥ ੨੦੦੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੈ ਲਉ ਗਦਾ ਗਹਿਕੈ ਬਲਭੱਦ੍ ਪਰਿਓ ਤਿਨ ਮੈ ਚਿਤ ਰੋਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸਤ੍ਰਨ ਸੈਨ ਭਜਜੋ ਜੋਊ ਜਾਤਹੋ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਕਉ ਮਿਲਿ ਘਾਯੋ ॥ ਘਾਇਕੈ ਸੈਨ ਭਲੀ ਬਿਧ ਮੈ ਫਿਰਕੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੀ ਢਿਗ ਆਯੋ ॥ ਸੀਸ ਮੁੰਡਿਓ ਰੁਕਮੀ ਕੋ ਸੁਨਜੋ ਜਬ ਤੇ ਹਰਿ ਸਿਉ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ੨੦੦੫ ॥ ਬਲਭਦ੍ਰਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਤ੍ਰੀਆ ਕੋ ਰਨ ਬਿਖੈ ਕਾਨ੍ਹ ਜੀਤ ਜੋ ਲੀਨ॥ਸੀਸ ਮੁੰਡ* ਤਾਕੋ ਦਯੋ ਕਹਜੋ ਕਾਜ ਘਟ ਕੀਨ॥੨੦੦੬॥ਸਵੈਯਾ॥ ਅਨਿ ਤੇ ਪੁਰ ਬਾਂਧ ਰਹੋ ਰੁਕਮੀ ਉਤ ਦ੍ਵਾਰ ਪਤੀ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਇਤ ਆਏ ॥ ਆਇਹੈ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਜੀਤ ਤ੍ਰੀਆ ਸਭ ਯੋਂ ਸੁਨਿਕੈ ਜਨ ਦੇਖਨ ਧਾਏ॥ਬਜਾਹ ਕੇ ਕਾਜਕਉ ਜੇਥੇ ਦਿਜੋਤਮ ਤੇ ਸਭਹੀ ਮਿਲਿਕੈ ਸੁਬੁਲਾਏ ॥ ਔਰ ਜਿਤੇ ਬਲਵੰਡ ਬਡੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਬੋਲ ਪਠਾਏ ॥ ੨੦੦੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਬਜਾਹ ਸੁਨਜੋ ਪੁਰ ਨਾਰਨ ਆਵਤ ਭੀ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲ ਗਾਵਤ ॥ ਨਾਚਤ ਡੋਲਤ ਭਾਤ ਭਲੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਮਿਲ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ॥ ਆਪਸਿ ਮੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਤਰੁਨੀ ਸਭ ਖੇਲਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਠਟ ਪਾਵਤ ॥ ਔਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹੀਐ ਪਿਖਬੇ ਕਹੁ ਦੇਵ ਬਧੂ ਮਿਲਿ ਆਵਤ ॥ ੨੦੦੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁੰਦਰ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰਨ ਕੋ ਤਜਿ ਕੋ ਗ੍ਰਹ ਜੋ ਇਹ ਕੌਤਕ ਆਵੈ ॥ ਨਾਚਤ ਕੂਦਤ ਭਾਂਤ ਭਲੀ ਗ੍ਰਹ ਕੀ ਸੁਧ ਔਰ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਵੈ ॥ ਦੇਖਕੈ ਬਜਾਹਹ ਕੀ ਰਚਨਾ ਸਭ ਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਵੈ ॥ ਐਸੇ ਕਹੈ ਬਲਿ ਜਾਹਿ ਸਭੈ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਦੇਖ ਸਭੈ ਲਲਚਾਵੈ ॥ ੨੦੦੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਬਜਾਹ ਕੋ ਬੇਦੀ ਰਚੀ ਪੁਰ ਨਾਰਿ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ॥ ਨਾਚਤ ਭੇ ਨਟੂਆ ਤਿਹ ਠੌਰ ਮ੍ਰਿਦੰਗਨ ਤਾਲ ਭਲੀ ਬਿਧ ਦਜਾਯੋ ॥ ਕੋਟ ਕੰਤੂਹਲ ਹੋਤ ਭਏ ਅਰੁ ਬੇਸਜਨ[1] ਕੇ ਕਛੁ ਅੰਤ ਨ ਆਯੋ ॥ ਜੋ ਇਹ ਕੌਤਕ ਦੇਖਨ ਕੋ ਚਲ ਆਯੋ ਹੁਤੋ

---

੧. ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਸੁਣ ਕੇ ਅਮੀਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵਿਆਹਾਂ ਵਿਚ ਖੁਲ੍ਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜੋ ਸਾਡੇ ਦੇਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਅਧੋਗਤੀ ਨੂੰ ਗਈ । ਇਹ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਗ੍ਰੰਥ ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਡਤਾਂ ਦੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਦਾ ਨੌਕਰ ਸ਼ਾਮ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। *ਮੁੰਨਨ ਦੀ ਰੀਤੀ ਏਥੋਂ ਚਲੀ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਭ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ੨੦੧੦ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਬਜਾਵਤ ਬੇਨ ਸਖੀ ਇਕ ਹਾਥ ਲੀਏ ਸਖੀ ਤਾਲ ਬਜਾਵੈ ॥ ਨਾਚਤ ਏਕ ਭਲੀ ਬਿਧ ਸੁੰਦਰ ਸੁੰਦਰ ਏਕ ਭਲੀ ਬਿਧ ਗਾਵੈ ॥ ਝਾਂਝਰ ਏਕ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਕੇ ਬਾਜਤ ਆਇ ਭਲੇ ਇਕ ਹਾਵ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਭਾਇ ਕਹੈ ਇਕ ਆਇ ਤਬੈ ਚਿਤ ਕੇ ਰਨਵਾਰਨ ਮੋਦ ਬਢਾਵੈ ॥ ੨੦੧੧ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਰਨੀ[1] ਕੇ ਰਸ ਸੰਗ ਛਕੇ ਜਹ ਬੈਠੇ ਹੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈਕੈ ॥ ਕੁੰਕਮ ਰੰਗ ਰੰਗੇ ਪਟਵਾ ਭਟਵਾ ਅਪਨੇ ਅੰਤਿ ਆਨੰਦ ਕੈਕੈ ॥ ਮੰਗਨ ਲੋਗਨ ਦੇਤ ਘਨੇ ਧਨੁ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਅੰਤਿ ਹੀ ਨਚਵੈਕੈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੈ ਮਨ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਪੁਨ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਓਲ ਚਿਤੈ ਕੈ ॥ ੨੦੧੨ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੇਦ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਖੀ ਬਿਧ ਜਿਉ ਜਦੁਬੀਰ ਬਯਾਹਤਿ ਹੀ ਬਿਧ ਕੀਨੇ ॥ ਜੋ ਰੁਕਮੀ ਤੇ ਭਲੀ ਬਿਧ ਕੈ ਰੁਕਮੱਨਹਿ ਕੋ ਪੁਨ ਜੀਤ ਕੈ ਲੀਨੇ ॥ ਜੀਤਹਿ ਕੀ ਬਤੀਆ ਸੁਨਿਕੈ ਅਤਿ ਭੀਤਰ ਮੋਦ ਬਢਿਓ ਪੁਰ ਤੀਨੇ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਇਹ ਕੌਤਕ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਜਦੁਬੀਰਨ ਕੌ ਸੁਖ ਦੀਨੇ ॥ ੨੦੧੩ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੁਖ ਮਾਨ ਕੈ ਮਾਇ ਪੀਯੋ ਜਲ ਵਾਰ ਕੈ ਔ ਦਿਜ ਲੋਕਨ ਦਾਨ ਦੀਯੋ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਸਭ ਹੀ ਭੂਅ ਕੋ ਸੁਖ ਆਜ ਸਭੈ ਹਮ ਲੂਟ ਲੀਯੋ ਹੈ ॥ ਆਜ ਹੁਲਾਸ ਭਯੋ ਸਜਨੀ ਉਮਗੋ ਨ ਰਹੈ ਕਹੋ ਮੋਰ ਹੀਯੋ ਹੈ ॥ ਆਜ ਕੇ ਦਿਵਸਹੂ ਪੈ ਬਲਿ ਜਾਉ ਅਰੀ ਜਬ ਮੋ ਸੁਤ ਬਯਾਹ ਕੀਯੋ ਹੈ ॥ ੨੦੧੪ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਰੁਕਮਨੀ ਹਰਨ ਇਤ ਬਯਾਹ ਕਰਨ ਬਰਨਨੰ ਧਿਆਇ ॥

ਪ੍ਰਦੁਮਨ ਕਾ ਜਨਮ ਕਥਨੰ ॥ ਪੁਰਖ ਤ੍ਰੀਆ ਆਨੰਦ ਸੋ ਬਹੁ ਦਿਨ ਭਏ ਬਿਤੀਤ ॥ ਗਰਭ ਭਯੋ ਤਬ ਰੁਕਮਨੀ ਪ੍ਰਭੁ ਤੇ ਪਰਮ ਪੁਨੀਤ ॥ ੨੦੧੫ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਉਪਜਯੋ ਬਾਲਕ ਬੀਰ ਨਾਮ ਧਰਯੋ ਤਿਹ ਪਰਦੁਮਨ ॥ ਮਹਾਂ ਰਥੀ ਰਨਧੀਰ ਸਭ ਜਾਨਤ ਹੈ ਜਗਤਿ ਜਿਹ ॥ ੨੦੧੬ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦਸ ਦਿਉਸ ਕੋ ਬਾਲਕੁ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਸੰਬਰ ਦੈਤ ਲੈ ਤਾਹਿ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਸਿੰਧ ਕੇ ਭੀਤਰ ਡਾਰ ਦਯੋ ਇਕ ਮੱਛ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਲੀਲ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਮੱਛ ਸੋਊ ਗਹਿ ਝੀਵਰ ਏਕ ਸੁ ਸੰਬਰ ਪੈ ਫਿਰ ਜਾਇ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਭੱਛਨ ਕੋ ਫੁਨ ਤਾਹਿ ਰਸੋਇ ਮੈ ਭੇਜ ਦਯੋ ਸੁ ਉਲਾਸ ਕਯੋ ਹੈ ॥ ੨੦੧੭ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਮੱਛ ਕੋ ਪਾਰਨ ਪੇਟ ਲਗੋ ਤਬ ਸੁੰਦਰ ਬਾਰਕ ਏਕ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਹੋਇ ਦਇਆਲ ਵਤੀ ਸੁ ਤ੍ਰੀਆ ਕਰੁਨਾਰਸੁ ਪੈ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਨ ਧਾਰਯੋ ॥ ਤੇਰੋ ਕਹਯੋ ਪਤਿ ਹੈ ਇਮ ਨਾਰਦ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਸੋ ਬਤੀਆ ਸੁਨਿਕੈ ਮੁਨ ਨਾਰ ਭਲੀ ਬਿਧ ਸੋਂ ਭਰਤਾ ਕਰ ਪਾਰਯੋ ॥ ੨੦੧੮ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪੋਖਨ ਬਹੁਤੁ ਦਿਵਸ ਜਬ ਕਰੀ ॥ ਤਬ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸਟ ਤ੍ਰੀਆ ਕੀ ਧਰੀ ॥ ਕਾਮ ਭਾਵ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਚਹਯੋ ॥ ਰੁਕਮਨ ਸੁਤ ਸਿਉ ਬਚ ਇਹ ਕਹਯੋ ॥ ੨੦੧੯ ॥ ਮੈਨਵਤੀ ਤਬ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਤੁਮ ਮੋ ਪਤਿ ਰੁਕਮਨ ਕੇ ਜਾਏ ॥ ਤੁਮ ਕੋ ਸੰਬਰ ਦਾਨਵ ਹਰਯੋ ॥

---

੧. ਸ਼ਰਾਬ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਆਨ ਸਿੰਧ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭਰਯੋ ॥ ੨੦੨੦ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਇਕ ਮੱਛ ਲੀਲ ਤੁਹਿ ਲਯੋ ॥ ਸੋ ਭੀ ਮੱਛ ਫਾਸ ਬਸਿ ਭਯੋ ॥ ਝੀਵਰ ਫਿਰ ਸੰਬਰ ਪੈ ਲਿਆਯੋ ॥ ਤਿਹ ਹਮ ਪੈ ਭੱਛਨ ਹਿਤ ਦਿਆਯੋ ॥ ੨੦੨੧ ॥ ਜਬ ਹਮ ਪੇਟ ਮੱਛ ਕੋ ਫਾਰਯੋ ॥ ਤਬ ਤੋਹਿ ਕੋ ਮੈ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਮੋਰੇ ਹਿਯੇ ਦਯਾ ਅਤਿ ਆਈ ॥ ਔ ਨਾਰਦ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ੨੦੨੨ ॥ ਇਹ ਅਵਤਾਰ ਮਦਨ ਕੋ ਆਹੀ ॥ ਢੂੰਢਤ ਫਿਰਤ ਰੈਨ ਦਿਨ ਜਾਹੀ ॥ ਮੈ ਪਤਿ ਲਖਿ ਤੁਹਿ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ॥ ਅਬ ਮੈ ਮਦਨ ਕਥਾ ਚਿਤ ਧਰੀ ॥ ੨੦੨੩ ॥ ਰੁਦ੍ ਕੋਪ ਕਾਂਇਆ ਤੁਹਿ ਜਰੀ ॥ ਤਬ ਮੈ ਪੂਜਾ ਸਿਵ ਕੀ ਕਰੀ ॥ ਬਰੁ ਸਿਵ ਦਯੋ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈਹੈ ॥ ਭਰਤਾ ਵਹੀ ਮੂਰਤ ਤੂ ਪੈਹੈ ॥ ੨੦੨੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਹੌਂ ਸੰਬਰ ਦੈਤ ਕੀ ਭਈ ਰਸੋਇਨ ਆਇ ॥ ਅਬ ਭਰਤਾ ਮੁਹਿ ਰੁਦ੍ ਤੂੰ ਸੁੰਦਰ ਦਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ੨੦੨੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਤ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਯੋ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਅਰਿ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਧਾਯੋ ॥ ਧਾਮ ਜਹਾ ਤਿਹ ਬੈਰੀ ਕੋ ਸੋ ਤਿਹ ਦ੍ਵਾਰ ਪੈ ਜਾਇ ਕੈ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜਾਹਿ ਕੋ ਸਿੰਧ ਪੈ ਡਾਰ ਦਯੋ ਅਬ ਸੋ ਤੁਹਿ ਸੋ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਆਯੋ ॥ ੨੦੨੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੇ ਸੁਤ ਸਜਾਮ ਤੋ ਸੰਬਰ ਸਸਤ੍ ਗਦਾ ਗਹਿ ਆਯੋ ॥ ਜੈਸੇ ਕਹੀ ਬਿਧਿ ਜੁਧਹਿ ਕੀ ਤਿਹ ਭਾਂਤ ਸੋ ਤਾਹੀ ਨੇ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਆਪ ਭਜਯੋ ਨਹਿ ਤਾ ਭੂਅ ਤੇ ਕਹਿ ਵਾਹਿ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸ ਦੈ ਪੈਗੁ ਭਜਾਯੋ ॥ ਆਹਵ ਯਾ ਬਿਧਿ ਹੋਤ ਭਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੋ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ੨੦੨੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅੰਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਠਾਂ ਜਬ ਮਾਰ ਮਚੀ ਅਰਿ ਜਾਤ ਭਯੋ ਨਭਿ ਮੈ ਛਲੁ ਕੈ ਕੈ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਬ੍ਰਿਸਟ ਕਰੀ ਸੁਤ ਸਜਾਮ ਕੇ ਪੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁਧਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਸੋਇਨ ਪਾਹਨ ਪਾਹਨ ਬਿਅਰਥ ਕਰੇ ਤਿਨ ਕੋ ਸਰ ਏਕਹਿ ਏਕ ਲਗੈ ਕੈ ॥ ਸਸਤ੍ਰਨ ਸੋ ਤਿਨ ਕੋ ਤਨ ਬੇਧ ਕੈ ਭੂਮ ਡਰਿਓ ਅਤਿ ਰੋਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ੨੦੨੮ ॥ ਅਸ ਅੰਚ ਝਟਾਕਲ ਯੋ ਕਟਿ ਤੇ ਸਿਰ ਸੰਬਰ ਕੈ ਸੁ ਝਟਾਕ ਦੈ ਝਾਰਯੋ ॥ ਦੇਵਨ ਕੇ ਗਨ ਹੇਰਤ ਜੇ ਤਿਨ ਪੌਰਖ ਦੇਖ ਕੈ ਧੰਨਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਇ ਦਯੋ ਕੈ ਬਿਮੁਛਤ ਸੋ੍ਨ ਸੰਬੂਹ ਧਰਾ ਪੈ ਬਿਥਾਰਯੋ ॥ ਕਾਨ ਕੋ ਪੂਤ ਸਪੂਤ ਭਯੋ ਜਿਨ ਏਕ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਤੇ ਸੰਬਰ ਮਾਰਯੋ ॥ ੨੦੨੯ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਪਰਦੁਮਨ ਸੰਬਰ ਦੈਤ ਹਰਿ ਲੈ ਗਯੋ ਇਤ ਸੰਬਰ ਕੋ ਪਰਦੁਮਨ ਬਧ ਕੀਓ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ॥ ਅਫਜੂ ॥

ਅਥ ਪਰਦੁਮਨ ਸੰਬਰ ਕੋ ਬਧ ਰੁਕਮਨ ਕੋ ਮਿਲੇ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥

ਤਿਹ ਕੋ ਬਧਕੈ ਪਰਦੁਮਨ ਆਯੋ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰੋਹ ॥ ਰਤਿ ਆਪਨੇ ਪਤਿ ਸੰਗਿ ਤਬੈ ਕਹਿਓ ਬਢੈਕੈ ਨੇਹ ॥ ੨੦੩੦ ॥ ਚੀਲ[1] ਆਪ ਹ੍ਵੈ ਆਪਨੇ ਊਪਰਿ ਪਤਹਿ ਚੜ੍ਹਾਇ ॥ ਰੁਕਮਨ ਕੋ ਗ੍ਰਹ ਥੋ ਜਹਾ ਤਹ ਹੀ ਪਹੁਚੀ ਆਇ ॥ ੨੦੩੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਛੋਰਕੈ ਚੀਲ ਕੋ ਰੂਪ ਦਯੋ ਤ੍ਰੀਆ ਕੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ

---

੧. ਰੂਪ ਬਦਲ ਲਿਆ, ਏਸੇ ਪੋਥੀ ਦਾ ਸਫਾ ੧੪੧ ਦੇਖੋ ਫੁਟ ਨੋਟ ਵਿਚ ਰੂਪ ਬਦਲ ਲੈਣ ਦਾ ਹਾਲ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਰੂਪ ਬਨਾਯੋ ॥ ਵਾਹ ਉਤਾਰਕੈ ਕੰਧਹਿ ਤੇ ਤਿਹ ਕੰਧ ਪਟੰਬਰ ਪੀਤ ਧਰਾਯੋ ॥ ਸੋਰ ਹਜਾਰ ਤ੍ਰੀਆ ਸਭ ਥੀ ਜਹ ਠਾਢ ਤਿਨੋ ਇਹ ਰੂਪ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਕਚੀ ਚਿਤ ਬੀਚ ਸਭੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਲਖਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਆਯੋ[1] ॥ ੨੦੩੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਿਕੈ ਸਜਾਮ ਸੀ ਮੂਰਤਿ ਤ੍ਰੀਅ ਸਭੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਕਚਾਹੀ ॥ ਲਿਆਯੋ ਹੈ ਆਨ ਬਧੂ ਕੋਊ ਬਜਾਹ ਕਹੈ ਸਖੀ ਕਾ ਸੁ ਸਖੀ ਗਹਿ ਬਾਹੀ ॥ ਏਕ ਨਿਹਾਰ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੇ ਉਰ ਓਰ ਬਿਚਾਰ ਭਲੋ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਲੱਛਨ ਔਰ ਸਭੈ ਹਰਿ ਕੇ ਇਹ ਏਕ ਲਤਾ ਭ੍ਰਿਗ ਕੀ ਉਰ ਨਾਹੀ ॥ ੨੦੩੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੇਖਤ ਤਾਹਿ ਰੁਕਮਨ ਕੋ ਸੁ ਪਯੋਧਰਵਾ ਪਯ[2] ਸੋ ਭਰਿ ਆਏ ॥ ਮੋਹੁ ਬਢਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਮੈ ਕਰੁਨਾਰਸੁ ਸੋ ਢੁਰਿ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਐਸੋ ਸਖੀ ਕਹਿਓ ਮੋ ਸੁਤ ਥੋ ਪ੍ਰਭੁ ਦੈ ਹਮ ਕੋ ਹਮ ਤੇ ਜੁ ਛਿਨਾਏ ॥ ਯੋ ਕਹਿ ਸਾਸ ਉਸਾਸ ਲਯੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਦੋਊ ਨੈਨ ਬਹਾਏ ॥ ੨੦੩੪ ॥ ਇਤ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਆਇ ਗਯੋ ਇਹ ਮੂਰਤ ਓਰ ਰਹੇ ਟਕ ਲਾਈ ॥ ਤੌ ਹੀ ਲੈ ਨਾਰਦ ਆਇ ਗਯੋ ਬਿਰਥਾ ਸਭ ਹੀ ਤਿਨ ਭਾਖ ਸੁਨਾਈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਪੂਤ ਤਿਹਾਰੇ ਈ ਹੈ ਇਹ ਯੋ ਸੁਨਿਕੈ ਪੁਰ ਬਾਜੀ ਬਧਾਈ ॥ ਭਾਗਨ ਕੋ ਨਿਧ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜਦੁਬੀਰ ਮਨੈ ਇਹ ਦਿਵਸਹਿ ਪਾਈ ॥ ੨੦੩੫ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾਅਵਤਾਰੇ ਪਰਦ੍ਯੁਮਨ ਸੰਬਰ ਦੈਤ ਬਧਕੈ ਰੁਕਮਨ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੋ ਆਇ ਮਿਲਤ ਭਏ ॥

ਅਥ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਸੂਰਜ ਤੇ ਮਨ ਲਿਆਏ ਜਾਮਵੰਤ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥

ਇਤ ਸੂਰਜ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਬਲਵਾਨ ॥ ਰਵਿ ਤਿਹ ਕੋ ਤਬ ਮਨ ਦਈ ਉਜਲ ਆਪ ਸਮਾਨ ॥ ੨੦੩੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲੈ ਮਨ ਸੂਰਜ ਤੇ ਅਰਿ ਜੀਤ ਜੁ ਤਾਂ ਦਿਨ ਆਪਨੇ ਧਾਮਹਿ ਆਯੋ ॥ ਜੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਕਰ ਸੇਵ ਘਨੋ ਰਵਿ ਕੋ ਚਿਤ ਤਾ ਰਿਝਵਾਯੋ ॥ ਔ ਕਰਿਕੈ ਤਪਸਜਾ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਕੀ ਹਿਤ ਸੋ ਤਿਹ ਕੋ ਜਬ ਗਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿਕੈ ਸੁ ਬ੍ਰਿਧਾ ਪੁਰ ਲੋਗਨ ਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਪੈ ਜਾਇ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ੨੦੩੭ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬੁਲਾਇ ਅਰੰਜਿਤ ਕੋ ਹਸਿਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਆਇਸ ਦੀਨੋ ॥ ਭੂਪ ਕੋ ਦੈਤੁ ਕਹਿਓ ਅਬ ਹੀ ਰਵਿ ਤੇ ਜੁ ਰਿਝਾਇਕੈ ਤੈ ਧਨੁ ਲੀਨੋ ॥ ਜੋ ਚਹਿਕੈ ਚਿਤ ਮੋ ਚਪਲਾ ਦੁਤਿ ਯਾਹਿ ਕਹਯੋ ਇਨ ਨੈਕੁ ਨ ਕੀਨੋ ॥ ਮੋਨ ਹੀ ਠਾਨਕੈ ਬੈਠ ਰਹਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੋ ਉਤਰੁ ਨੈਕ ਨ ਦੀਨੋ ॥ ੨੦੩੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਯੋ ਬਤੀਆ ਕਹਿ ਬੈਠ ਰਹਯੋ ਤਿਹ ਭ੍ਰਾਤ ਅਪੈਟ ਕੇ ਕਾਜ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਬਾਂਧ ਭਲੇ ਮਨ ਕੋ ਸਿਰ ਪੈ ਸਭਹੂੰ ਜਨ ਦੂਸਰ ਭਾਨ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਕਾਨਨ ਕੇ ਜਬ ਬੀਚ ਗਯੋ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਬਡੋ ਇਕ ਯਾਹ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਤਾਨਕੈ ਬਾਨ ਚਲਾਵਤ ਭਯੋ ਸਰਵਾ ਸਹਿਕੈ ਇਹ ਕੋ ਫਿਰਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ੨੦੩੯ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਤਿਨ ਕੇਹਰਿ ਕੋ ਸਰਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਤਬ ਕੇਹਰਿ ਪੁਰਖੱਤ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਏਕ ਚਪੇਟ ਚੌਕ ਤਿਹ

---

੧. ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਅਲੰਕਾਰ ਹੈ। ੨. ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਇੱਛਰਾਂ ਦੇ ਥਣਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਦੁਧ ਉਤਰ ਆਇਆ ਸੀ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮਾਰੀ ॥ ਮਨ ਸਮੇਤ ਲਈ ਪਾਗ ਉਤਾਰੀ ॥ ੨੦੪੦ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਿਹ ਬਧਕੈ ਮਨ ਪਾਗਲ ਸਿੰਘ ਧਸਜੋ ਬਨ ਜਾਇ ॥ ਭਾਲਕ ਏਕ ਬਡੋ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਹੇਰਿਓ ਮ੍ਰਿਗਰਾਇ ॥ ੨੦੪੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਾਲਕ ਦੇਖ ਮਨੀ ਦੁੱਤਿ ਕੌ ਸੁ ਲਖਜੋ ਕੋਉ ਕੇਹਰਿ ਲੈ ਫਲੁ ਆਯੋ ॥ ਯਾ ਫਲ ਕੌ ਅਬ ਭੱਛ ਕਰੋ ਸੁ ਛੁਧਾਤਰੁ ਹ੍ਵੈ ਤਹ ਭੱਛਨ ਧਾਯੋ ॥ ਜਯੋਂ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਥੋ ਜਾਤ ਚਲਜੋ ਤਿਉ ਅਚਾਨਕ ਆਇਕੈ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਏਕ ਚਪੇਟ ਚਟਾਕ ਦੈ ਮਾਰ ਝਟਾਕ ਦੈ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਾਰ ਗਿਰਾਯੋ॥ ੨੦੪੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਾਮਵਾਨ ਬਧ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਨ ਲੈ ਮਨਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ॥ ਜਾਹਿ ਗੁਹ ਆਪਨ ਹੁਤੋ ਤਹ ਹੀ ਪਹੁਚਜੋ ਆਇ ॥ ੨੦੪੩ ॥ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਲਖਿ ਭੇਦ ਨਹਿ ਸਭਹਨ ਕਹਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮਾਰਿ ਮੁਹਿ ਭ੍ਰਾਤ ਕੌ ਲੀਨੀ ਮਨ ਛੁਟਕਾਇ ॥ ੨੦੪੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿਕੈ ਚਰਚਾ ਪ੍ਰਭੁ ਜੂ ਅਪਨੇ ਢਿਗ ਜਾ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰਾਜੀਤ ਕਹੈ ਮੁਹਿ ਭ੍ਰਾਤ ਹਨਜੋ ਹਰਿ ਜੂ ਮਨ ਹੇਤ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਐਸੇ ਕੁਬੋਲ ਸੁਨੇ ਮਨੂਆ ਹਮਰੋ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧਹਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਤਾਯੋ ॥ ਤਾਤੇ ਚਲੋ ਤੁਮਹੂੰ ਤਿਹ ਸੋਧਕੈ ਹੌਂ ਹੂ ਚਲੋ ਕਹਿ ਖੋਜਨ ਧਾਯੋ ॥ ੨੦੪੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਦਵ ਲੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਜਬੈ ਅਪਨੇ ਸੰਗ ਖੋਜਨ ਤਾਹਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਅਸ੍ਵਪਤੀ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੇ ਸੁਤ ਹੀਏ ਗਏ ਦੋਊ ਜਾਇ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਕੇਹਰਿ ਕੋ ਤਹ ਖੋਜ ਪਿਖਜੋ ਇਹ ਵਾਹੀ ਹਨੋ ਭਟ ਐਸੇ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਆਗੇ ਜੋ ਜਾਇ ਤੌ ਸਿੰਘ ਪਿਖਜੋ ਮ੍ਰਿਤ ਚੌਕ ਪਰੇ ਸਭ ਪੌਰਖ ਵਾਰੇ ॥ ੨੦੪੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਹ ਭਾਲਕ ਕੇ ਖੋਜ ਕੌ ਚਿਤੈ ਰਹੈ ਸਿਰ ਨਾਇ ॥ ਜਹਾ ਖੋਜ ਤਿਹ ਜਾਤ ਪਗ ਤਹਾ ਜਾਤ ਭਟ ਧਾਇ ॥ ੨੦੪੭ ॥ ਕਬਿਵਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਬਰ ਦਾਨ ਦਏ ਅਸਰਾਰ ਜਿਤੇ ਸਭ ਦਾਨਵ ਭਾਗੇ ॥ ਜਾ ਪ੍ਰਭ ਸਤ੍ਰੁਨ ਨਾਸ ਕਯੋ ਸਸ ਸ੍ਰੂਰ ਥਪੇ ਫਿਰ ਕਾਰਜ ਲਾਗੇ ॥ ਸੁੰਦਰ ਜਾਹਿ ਕਰੀ ਕੁਬਿਜਾ ਛਿਨ ਬੀਚ ਸੁਗੰਧ ਲਗਾਵਤ ਬਾਗੇ ॥ ਸੋ ਪ੍ਰਭ ਆਪਨੇ ਕਾਰਜ ਹੇਤ ਸੁ ਜਾਤ ਹੈ ਰੀਛ ਕੇ ਖੋਜਹਿ ਲਾਗੇ ॥ ੨੦੪੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਖੋਜ ਲੀਏ ਸਭ ਏਕ ਗੁਫਾ ਹੂ ਮੈ ਜਾਤ ਭਏ ਹਰਿ ਐਸੇ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਹੈ ਕੋਊ ਸ੍ਰੂਰ ਧਸੈ ਇਹ ਬੀਚਨ ਕਾਹੂੰ ਬਲੀ ਪੁਰਖੱਤ ਸੰਭਾਰਜੋ ॥ ਯਾਹੀ ਕੇ ਬੀਚ ਧਸਜੋ ਸੋਈ ਰੀਛ ਸਭੇ ਮਨ ਮੱ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਕੋਊ ਕਹੈ ਨਹਿ ਯਾ ਮੈ ਕਹਜੋ ਹਰਿਰੇ ਹਮ ਖੋਜ ਇਹੀ ਮਹਿ ਡਾਰਜੋ ॥ ੨੦੪੯ ॥ ਕੋਊ ਨ ਬੀਰ ਗੁਫਾ ਮੈ ਧਸਜੋ ਤਬ ਆਪ ਹੀ ਤਾਹ ਮੈ ਸਜਾਮ ਗਜੋ ਹੈ ॥ ਭਾਲਕ ਲੈ ਸੁਧ ਬੀਚ ਗੁਫਾ ਹੂ ਕੇ ਜੁਧੁ ਕੋ ਸਾਮੂਹੇ ਕੋਪ ਅਯੋ ਹੈ ॥ ਸਜਾਮ ਜੂ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਉਹ ਸੋ ਦਿਨ ਦ੍ਵਾਦਸ ਬਾਹਨ ਜੁਧੁ ਕਯੋ ਹੈ ॥ ਜੁਗ ਇਤੇ ਜੁਗ ਚਾਰਨ ਮੈ ਨਹ ਹ੍ਵੈਹੈ ਕਬੈ ਕਬਹੂ ਨ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ੨੦੫੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਦਿਉਸ ਭਿਰੇ ਦਿਨ ਰੈਨ ਨਹੀ ਤਿਹ ਤੇ ਹਰਿ ਨੈਕ ਡਰਾਨੇ ॥ ਲਾਤਨ ਮੂਕਨ ਕੋ ਅਤਿਹੀ ਫੁਨ ਤੋਨ ਗੁਫਾ ਮਹਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਨੇ ॥ ਪੌਰਖ ਭਾਲਕ ਕੋ ਘਟ ਗਜੋ ਇਹ ਮੈ ਬਹੁ ਪੌਰਖਤਾ ਪਹਚਾਨੇ ॥ ਜੁਧ ਕੋ ਛਾਡਕੈ ਪਾਇ ਪਰਜੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਰਾਮ ਸਹੀ ਕਰ ਜਾਨੇ ॥ ੨੦੫੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਇ ਪਰਜੋ ਘਿਘਿਆਨੈ ਘਨੋ ਬਡੀਯਾ ਅਤਿ ਦੀਨ ਹ੍ਵੈ ਯਾ ਬਿਧ ਭਾਖੀ ॥ ਹੌ ਤੁਮ ਰਾਵਨ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕੈ ਮਰੀਆ ਤੁਮਹੀ ਪੁਨ ਲਾਜ ਦਰੌਪਤੀ ਰਾਖੀ ॥ ਭੂਲ ਭਈ ਹਮ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸੁ ਛਿਮਾ ਕਰੀਜੈ ਸਿਵ ਸੂਰਜ ਸਾਖੀ ॥ ਯੌ ਕਹਿਕੈ ਦੁਹਿਤਾ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸੋਊ ਲੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਅੱਗ੍ਰਜ ਰਾਖੀ ॥ ੨੦੫੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਉਤ ਜੁਧਕੈ ਸਜਾਮ ਜੂ ਬਜਾਹ ਕਯੋ ਇਤ ਹੈਕੈ ਨਿਰਾਸ ਏ ਧਾਮਨ ਆਏ ॥ ਕਾਨ੍ ਗੁਫਾ ਹੂ ਕੈ ਬੀਚ ਧਸੇ ਸੋਊ ਕਾਹੂ ਹਨੈ ਸੁ ਇਹੀ ਠਹਰਾਏ ॥ ਨੀਰ ਢਰੈ ਭਟਵਾਨ ਕੀ ਆਂਖਨ ਲੋਟਤ ਹ ਚਿਤ ਮੈ ਦੁਖ ਪਾਏ ॥ ਸੀਸ ਧੁਨੈ ਇਕ ਐਸੇ ਕਹੈ ਹੰਮਹੂੰ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਕਾਮ ਨ ਆਏ ॥ ੨੦੫੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੈਨ ਜਿਤੇ ਜਦੁਬੀਰ ਕੈ ਸੰਗ ਗਯੇ ਸੋਊ ਭੂਪ ਪੈ ਰੋਵਤ ਆਯੇ ॥ ਭੂਪਤਿ ਦੇਖ ਦਸਾ ਤਿਨ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਅਪਨੈ ਮਨ ਮੈ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਧਾਇ ਗਯੇ ਬਲਭਦ੍ ਪੈ ਪੂਛਨ ਰੋਇ ਇਹੀ ਤਿਨ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ ਗੁਫਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਧਸਿਕੈ ਤਿਹ ਤੇ ਬਹੁਰੈ ਨਹੀ ਬਾਹਰਿ ਆਯੋ ॥ ੨੦੫੪ ॥ ਹਲੀਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੈ ਲਰਿਕੈ ਅਰਿ ਕਾਹੂ ਕੇ ਸੰਗ ਤਨ ਆਪਨ ਕੋ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥ ਖੋਜਤ ਕੈ ਮਨ ਯਾ ਜੜ ਕੀ ਬਲਿ ਲੋਕ ਗਯੋ ਕੋਊ ਮਾਰਗ ਪਾਯੋ ॥ ਕੈ ਮਨ ਲੈ ਇਹ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਗਯੋ ਜਮ ਲੈ ਤਿਨ ਲੈਨ ਕੌ ਧਾਯੋ ॥ ਕੈ ਇਹ ਮੂਰਖ ਕੋ ਸੁ ਕਬੋਲ ਲਗਯੋ ਹੁਇ ਲਜਾਤੁਰ ਧਾਮ ਨ ਆਯੋ ॥ ੨੦੫੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੋਇ ਜਬੈ ਸੰਗ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਮੁਸਲੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਤੌ ਸੱਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕੌ ਮਿਲਕੈ ਸਭ ਜਾਦਵ ਲਾਤਨ ਮੂਕਨ ਮਾਰਜੋ ॥ ਪਾਗ ਉਤਾਰ ਦਈ ਮੁਸਕੈ ਗਹਿ ਗੋਡਨ ਤੇ ਮਧਿ ਕੂਪ ਕੇ ਡਾਰਜੋ ॥ ਛੋਡਬੋ ਤਾਕੇ ਕਹਜੋ ਨ ਕਿਹੂ ਸਭਹੂ ਤਿਹ ਕੌ ਬਧਬੋ ਚਿਤ ਧਾਰਜੋ ॥ ੨੦੫੬ ॥ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੀ ਜਬ ਏ ਬਤੀਯਾ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸਭ ਨਾਰਨ ਜੌ ਸੁਨ ਪਾਈ ॥ ਰੋਵਤ ਭੀ ਕੋਊ ਭੂਮਿ ਪਰੀ ਗਿਰ ਪੀਟਤ ਭੀ ਕਰਿਕੈ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਏਕ ਕਹੈ ਪਤਿ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੈ ਅਬ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਕਹਾ ਹਮਰੀ ਗਤ ਮਾਈ ॥ ਔਰ ਰੁਕੱਮਨਿ ਦੇਤ ਦਿਜੋਤਮ ਦਾਨ ਸਤੀ ਫੁਨ ਹੋਬੇ ਕੌ ਆਈ ॥ ੨੦੫੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਸਦੇਵ ਅਰੁ ਦੇਵਕੀ ਦੁਬਿਧਾ ਚਿਤਹਿ ਬਢਾਇ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਗਤਿ ਦ੍ਵੈ ਬਿਧ ਹੇਰਿ ਕੈ ਬਰਜਿਓ ਰੁਕਮਨ ਆਇ ॥ ੨੦੫੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ਪੁਤ੍ ਬਧੂਹੂ ਕੋ ਦੇਵਕੀ ਆਇ ਸੁ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਬਿਧਯਾ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ਜੋ ਹਰਿ ਜੂਝ ਮਰੇ ਰਨ ਮੋ ਜਰਬੈ ਤੁਹਿ ਕੋ ਨਿਸਚੈ ਬਨਿ ਆਯੋ ॥ ਜੌ ਮਨ ਢੂੰਢਤ ਯਾ ਜੜ ਕੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਘਨੇ ਪੁਨ ਕੋ ਸਸਿ ਧਾਯੋ ॥ ਤਾਤੇ ਰਹੋ ਚੁਪਕੈ ਸੁਧ ਲੈ ਅਰੁ ਯੌਂ ਕਹਿ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ੨੦੫੯ ॥ ਐਸੇ ਸਮੋਧ ਕੈ ਪੁਤ੍ ਬਧੂ ਕੋ ਭਵਾਨੀ ਕੋ ਪੈ ਤਿਨ ਜਾਇ ਮਨਾਯੋ ॥ ਠਾਈਸ ਦਿਵਸ ਲੌ ਸੇਵ ਕਰੀ ਤਿਹ ਕੀ ਤਿਹ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਰਿਝਵਾਯੋ ॥ ਰੀਝਿ ਸਿਵਾ ਤਿਨ ਪੈ ਤਬ ਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਇਹੀ ਬਰੁਦਾਨ ਦਿਵਾਯੋ ॥ ਆਇ ਹੈ ਸਜਾਮਨ ਸੋਕ ਕਰੋ ਤਬ ਲੌ ਹਰਿ ਲੀਨੇ ਤ੍ਰੀਆ ਮਨ ਆਯੋ ॥ ੨੦੬੦ ॥ ਕਾਨ੍ ਕੋ ਹੇਰਿ ਤ੍ਰੀਆ ਮਨਿ ਕੇ ਜੁਤ ਸੋਕ ਕੀ ਬਾਤ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਈ ॥ ਡਾਰ ਕਮੰਡਲ ਮੈ ਜਲੁ ਸੀਤਲ ਮਾਇ ਪੀਯੋ ਪੁਨ ਵਾਰਕੈ ਆਈ ॥ ਜਾਦਵ ਔਰ ਸਭੈ ਹਰਖੇ ਅਰੁ ਬਾਜਤ ਭੀ ਪੁਰ ਬੀਚ ਬਧਾਈ ॥ ਔਰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸਿਵਾ ਸੁ ਸਭੈ ਜਗ ਮਾਇ ਸਹੀ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਠਹਰਾਈ ॥ ੨੦੬੧ ॥ ਇਤਿ ਜਾਮਵੰਤ ਕੋਂ ਜੀਤ ਕੈ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਸਕੀ ਮਨ ਸਹਿਤ ਲਿਆਵਤ ਭਏ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੇਰ ਕੈ ਸਜਾਮ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕੋ ਮਨ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਫੁਨਿ ਤਾ ਸਿਰ ਮਾਰੀ ॥ ਜਾ ਹਿਤ ਦੋਸ ਦਯੋ ਸੋਈ ਲੈ ਜੜ ਕੋਪ ਭਰੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਚੋਕ ਕਹੈ ਸਭ ਜਾਦਵ ਯੌ ਸੁ ਪਿਖੋ ਰਿਸ ਕੈਸੀ ਕਰੀ ਰਿ੦ਧਾਰੀ ॥ ਸੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੰਬਿੱਤ ਨ ਬੀਚ ਕਥਾ ਜਗ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਬਿਥਾਰੀ ॥ ੨੦੬੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਾਥਿ ਰਹਿਓ ਮਨ ਕੋ ਧਰਿਕੈ ਤਿਨ ਨੈਕ ਨ ਕਾਹੂ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਿਓ ॥ ਲੱਜਤ ਹੈ ਖਿਸਿਯਾਨੇ ਘਨੇ ਦੁਬਿਧਾ ਕਰਿ ਧਾਮ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਰਿਓ ॥ ਫੈਰ ਪਰਜੋ ਹਮਰੋ ਹਰਿ ਸਉ ਰੁ ਕਲੰਕ ਚੜ੍ਹਜੋ ਗਜੋ ਭ੍ਰਾਤ ਮਾਰਿਓ ॥ ਭੀਰ ਪਰੀ ਤੇ ਅਧੀਰ ਭਯੋ ਦੁਹਿਤਾ ਦੇਉ ਸਜਾਮ ਇਹੀ ਚਿਤ ਧਾਰਿਓ ॥ ੨੦੬੩ ॥

ਇਤਿ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟ ਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਬਜਾਹ ਕਥਨੰ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲ ਦਿਜੋਤਮ ਬੇਦਨ ਕੀ ਬਿਧ ਜੈਸ ਕਹੀ ਤਿਸ ਬਜਾਹ ਰਚਾਯੋ ॥ ਸਤਿ ਭਾਮਨ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਭ ਲੋਗਨ ਮੈ ਜਸੁ ਛਾਯੋ ॥ ਪਾਵਤ ਹੈ ਉਪਮਾ ਲਛਮੀ ਕੀਨ ਤਾ ਸਮ ਯੌ ਕਹਿਬੋ ਬਨਿ ਆਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਬਜਾਹਨ ਕਾਜ ਸੁਦੈਮਨ ਮਾਨ ਭਲੈ ਘਨਿ ਸਜਾਮ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ੨੦੬੪ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੁਨੇ ਬਤੀਯਾ ਸੁਭ ਸਾਜ ਜਨੇਤ ਤਹਾਂ ਕੋ ਸਿਧਾਏ ॥ ਆਵਤ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪ੍ਰਭੁ ਕੋ ਸਭ ਆਗੇ ਹੀ ਤੇ ਮਿਲਿਬੇ ਹੀ ਕੋ ਧਾਏ ॥ ਆਦਰ ਸੰਗ ਲਵਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਬਜਾਹ ਕੀਯੋ ਦਿਜ ਦਾਨ ਦਿਵਾਏ ॥ ਐਸੇ ਬਿਵਾਹ ਪ੍ਰਭੂ ਸੁਖ ਪਾਇ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸੰਗ ਲੈ ਕਰਿ ਧਾਮਹਿ ਆਏ ॥ ੨੦੬੫ ॥ ਇਤ ਬਿਵਾਹ ਸਪੂਰਨ ਹੋਤ ਭਯੋ ॥

ਲਛਿਆ ਗ੍ਰਿਹ ਪਰਸੰਗ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥

ਤੌ ਹੀ ਲੌ ਐਸੇ ਸੁਨੀ ਬਤੀਯਾ ਲਛੀਆ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਸੁਤ ਪੰਡ ਕੇ ਆਏ ॥ ਗਾਇ ਸਮੇਤ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਕੌਰਨ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਕਰੁਨਾ ਨ ਬਸਾਏ ॥ ਐਸੇ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਸੁ ਤਹਾਂ ਕੋ ਚਲੈ ਸਭ ਬਿਸਨ ਬੁਲਾਏ ॥ ਐਸੇ ਬਿਚਾਰ ਸੁ ਸਾਜ ਕੈ ਸਜੰਦਨ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਹਾ ਕੋ ਸਿਧਾਏ ॥ ੨੦੬੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ ਚਲੇ ਉਤ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਬਰਮਾ ਕ੍ਰਿਤ ਤੋ ਇਤ ਮੰਤ੍ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਲੈ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕੋ ਆਪਨੇ ਸੰਗਿ ਕਹਜੋ ਅਰੇ ਕਾਨ੍ ਕਹੂੰ ਕੋ ਪਧਾਰਜੋ ॥ ਛੀਨ ਲੈ ਯਾ ਤੇ ਅਰੇ ਮਿਲਿਕੈ ਮਨ ਐਸੇ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯੋ ਤਿਹ ਮਾਰਜੋ ॥ ਲੈ ਬਰਮਾ ਕ੍ਰਿਤ ਵਾ ਬਧਕੈ ਮਨ ਆਪਨੇ ਧਾਮ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਰਜੋ ॥ ੨੦੬੭ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਤਿ ਧੰਨਾ ਭੀ ਸੰਗ ਚਲਾਯੋ ॥ ਜਬ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕੋ ਤਿਨ ਘਾਯੋ ॥ ਏ ਤਿਨ ਬਧ ਕੈ ਭੋਰਨ ਆਏ ॥ ਉਤੇ ਸੰਦੇਸ ਸਜਾਮ ਸੁਨ ਪਾਏ ॥ ੨੦੬੮ ॥ ਦੂਤ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ ਸੋ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋ ਦੂਤਨ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕ੍ਰਿਤ ਬਰਮਾ ਮਾਰੇ ॥ ਮਨ ਧਨ ਛੀਨ ਤਾਹਿ ਤੇ ਲਯੋ ॥ ਤੇਹਿ ਤ੍ਰੀਆ ਕੋ ਅਤਿ ਦੁਖੁ ਦਯੋ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

२०६९ ॥ जब जदुपति इह बिध सुन पाजे ॥ ढेर और सभ कारज आजे ॥ हरि आवन क्रित बरमै जानी ॥ सति धंना सो बात बखानी ॥ २०७० ॥ अड़िल ॥ कहु सति धंना बात अबै हम किआ करै ॥ कहो परै कै जाइ कहो लरिकै मरै॥दुइ मै इक मुहि बात कहो समझाइ कै ॥ हो कै उपाइ कै सजामहि मारै जाइकै ॥ २०७१ ॥ क्रित बरमा की बात सुनत तिन यों कहजे ॥ जदुपति बली प्रचंड हनजे अर जो चहजे ॥ ता सो हम पै बल न लरै पुन जाइ कै॥हो कंस से छिनमै मार दए सुखु पाइकै ॥ २०७२ ॥ अड़िल ॥ बतीआ सुनि तिन की अकरूर पै आजे ॥ प्रभु दुबिधा को भेद सु ताहि सुनाजे ॥ तिन कहजे अब सुन तेरो इही उपाइ है ॥ हो प्रभ ते बचहै सोउ जु प्रान बचाइ है ॥ २०७३ ॥ सवैजा ॥ दै मन ताहि उदास भजे किह ओर भजे चित मै इह धारजे ॥ मै अपराध कीए हरि को मन हेत बली सत्राजित मारजे ॥ ताहि के हेत गुसा करि सजाम सभै अपने पुरखंत संभारजे ॥ जौ रहिहौ तउ मारत है एह कै डरु उतरु ओर सिधारजे ॥ २०७४ ॥ दोहरा ॥ सति धंना मन लै जहां भज गजे त्रास बढाइ ॥ सजैदन पै चड़ सजाम जु तह ही पहुचजे जाइ ॥ २०७५ ॥ पाव पिआदा सतु होइ भजजे सु त्रास बढाइ ॥ तब जदुबीर क्रिपान सो मारजे ताकै जाइ ॥ २०७६ ॥ खोजत भजे तिह मारकै मन नही आई हाथ ॥ मन नही आई हाथ जौ कही हली के साथ ॥ २०७७ ॥ सवैजा ॥ ऐसे लखजे मुसली मन मै सु प्रभु हम ते मन आज छपाई ॥ लै अकरूर बनारस गजे मन कै तिह की न कछु सुध पाई ॥ सजाम जु मो इक सिखज है छुपत जात तहां हउ सो अैसे सुनाई ॥ यों बतीआ कहि जात रहजे जदुबीर की कै मन मै दुचितांई ॥ २०७८ ॥ दोहरा ॥ जौ मुसली तिह पै गजे तै छुपति सुखु पाइ ॥ लै अपने तिह धाम गजे आगे ही ते आइ ॥ २०७९ ॥ गदा जुध मै अति चतुर यों सभ ते सुन पाइ ॥ तबै दुजोधन हली ते सभ सीखी बिध आइ ॥ २०८० ॥ सवैजा ॥ सतधंना कउ मार जबै जदुनंदन दारपती हू के भीतर आजे ॥ कंचन को अकरूर बनारस दान करै बहु यौ सुनि पाजे ॥ सूरजि दित उही पहि है मन यों अपने मन मै सु जनाजे ॥ मानस भेज भलो तिह पै तिह को अपने पहि बोल पठाजे ॥ २०८१ ॥ जौ हरि पै सोउ आवत भजे तिह ते मन तोइन मागा लही है ॥ सूरज जो तिह रीझ दई धन सत्ति की जा हित देह गई है ॥ जा हित सजाम त्रिझा हरि भ्रातहि मानहि की मन बात ठई है ॥ सो दिखराइ सभो हरखाइकै लै अकरूरहि फेर दई है ॥ २०८२ ॥ सवैजा ॥ जो सत्राजित कै कर सेव सु सूरज की फुन ताहि ते पाई ॥ जा हरि कै हित को बधकै धनसत्ति सु आपनी देह

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਗਵਾਈ ॥ ਤਾਹਿ ਗਜੇ ਅਕਰੂਰ ਥੋ ਲੈ ਤਿਹ ਤੇ ਫਿਰ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਪੈ ਆਈ ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਦੇਤ ਭਜੇ ਤਿਹ ਕੋ ਮੁੰਦਰੀ ਮਨੋ ਸਜਾਮ ਜੁ ਰਾਘਵ ਹਾਈ ॥ ੨੦੮੩ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਡੇ ਜਸਹਿ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ਮਨ ਦੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ॥ ਜੋ ਕਟੀਆ ਸਿਰ ਦੁਰਜਨਨ ਹਰਤਾ ਸਾਧਨ ਪੀਰ ॥ ੨੦੮੪ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ
ਸਤਧੰਨੇ ਕੋ ਬਧਕੈ ਅਕਰੂਰ ਕੋ ਮਨ ਚੇਤ ਭਏ ॥
ਕਾਨ੍ ਜੁ ਦਿੱਲੀ ਮਹਿ ਆਵਨ ਕਥਨੰ ॥ ਚੋਪਈ ॥

ਜਬ ਅਕ੍ਰੂਰਹਿ ਕੋ ਮਨ ਦਈ ॥ ਜਦੁਪੰਤਿ ਦਿੱਲੀ ਕੋ ਸੁਧ ਕਈ ॥ ਤਬ ਦਿੱਲੀ ਕੇ ਭੀਤਰ ਆਏ ॥ ਪਾਂਡਵ ਪਾਂਚ ਚਰਨ ਲਪਟਾਏ ॥ ੨੦੮੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਕੁੰਤੀ ਕੇ ਗ੍ਰਹ ਗਏ ਕੁਸਲ ਪ੍ਰੁਛਿਯੋ ਜਾਇ ॥ ਜੋ ਦੁਖ ਇਨਕੈ ਰਵਿ ਦਏ ਸੋ ਸਭ ਦਏ ਬਤਾਇ ॥ ੨੦੮੬ ॥ ਇੰਦ੍ਰਪ੍ਰਸਤ ਮੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੁ ਰਹੇ ਮਾਸ ਜਬ ਚਾਰ ॥ ਤਬ ਅਰਜਨ ਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਇਕ ਦਿਨ ਚੜੇ ਸਿਕਾਰ ॥ ੨੦੮੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੋਧ ਸਿਕਾਰ ਕੋ ਲੈ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁ ਘਨੋ ਜਹ ਥੋ ਤਿਹ ਓਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਗੋਇਨ ਸੂਕਰ ਰੀਛ ਬਡੇ ਬਹੁ ਚੀਤਰ ਔਰ ਸਸੇ ਬਹੁ ਮਾਰੇ ॥ ਗੈਡੇ ਹਨੇ ਮਹਿਖਾਸ ਕੇ ਮੱਤ ਕਰੀ ਅਰੁ ਸਿੰਘਨ ਝੁੰਡਹਿ ਝਾਰੇ ॥ ਨੈਕੁ ਸੰਭਾਰ ਰਹੀ ਨ ਪਰੇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਜਿਨੋ ਸਰ ਸਜਾਮ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ੨੦੮੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਰਥ ਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਬਨ ਮੋ ਧਸਿਕੈ ਬਹੁਤੇ ਮ੍ਰਿਗ ਘਾਏ ॥ ਏਕ ਹਨੇ ਕਰਵਾਰਨ ਸੋ ਤਕਿ ਏਕਨ ਕੇ ਤਨ ਬਾਨ ਲਗਾਏ ॥ ਅਸ੍ਵਨ ਕੋ ਦਵਰਾਇ ਭਜਾਇਕੈ ਕੂਕਰ ਤੇਊ ਹਨੇ ਜੁ ਪਰਾਏ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਅਗ੍ਰਜ ਜੇ ਉਠ ਭਾਜਤ ਭੇ ਤੇਊ ਜਾਨ ਨ ਪਾਏ ॥ ੨੦੮੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਰਥ ਏਕ ਘਨੇ ਮ੍ਰਿਗਵਾ ਇਕ ਆਪਹਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਘਾਏ ॥ ਜੇ ਉਠ ਭਾਜਤ ਭੇ ਬਨ ਮੈ ਸੋਊ ਕੂਕਰ ਡਾਰ ਸਬੈ ਗਹਵਾਏ ॥ ਤੀਤਰ ਜੇ ਉਡਿਕੈ ਨਭਿ ਓਰ ਗਏ ਤਿਨ ਕੋ ਪ੍ਰਭ ਬਾਜ ਚਲਾਏ ॥ ਚੀਤਨ ਏਕ ਮ੍ਰਿਗਾ ਗਹਿਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥ ੨੦੯੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੇਸਰੇ ਔਰ ਕੁਹੀ ਬਹਰੀ ਅਰੁ ਬਾਜ ਜੁਰੇ ਬਹੁਤੇ ਸੰਗ ਲੀਨੇ ॥ [1]ਬਾਸੇ ਘਨੇ ਲਗਰਾ ਚਰਗੇ ਸਿਕਰੈ ਨ ਕੋ ਫੇਟ ਭਲੀ ਬਿਧ ਕੀਨੇ ॥ ਧ੍ਰੁਤੀਉ ਕਾਬ ਬਸੀਨਨ ਕੋ ਸਜ ਕੰਠ ਜਗੋਲਨ ਦ੍ਰਾਲ ਨਵੀਨੇ ॥ ਜਾ ਸੰਗ ਹੇਰ ਚਲਾਵਤ ਭੇ ਤਿਨ ਪਾਛਨ ਤੇ ਇਕ ਜਾਨ ਨ ਦੀਨੇ ॥ ੨੦੯੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਰਥ ਔ ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਜਬ ਐਸੇ ਸਿਕਾਰ ਕੀਯੋ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਆਪਸ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਠੌਰ ਦੁਹੂ ਅਤਿ ਹੇਤ ਬਢਾਯੋ ॥ ਔ ਦੁਹੂ ਕੋ ਜਲ ਪੀਵਨ ਕੋ ਮਨ ਔਸਰ ਤੈ ਨ ਸੁਹੈ ਲਲਚਾਯੋ ॥ ਛੋਰ ਅਖੇਟਕ ਦੀਨ ਦੁਹੂੰ ਚਲਿਕੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਜਮਨਾ ਤਟ ਆਯੋ ॥ ੨੦੯੨ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਜਾਤ ਹੁਤੇ ਜਲ ਪੀਵਨ ਕੇ ਹਿਤ ਤੈ ਹੀ ਲੌ ਸੁੰਦਰ ਨਾਰ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਪੂਛਹੁ ਕੋ ਹੈ ਕਹਾ ਇਹ ਦੇਸੁ ਕਹੋ ਸੰਗਿ

---

੧. ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਠੀਕ ਠੀਕ ਮੂਰਤਾਂ ਤੇ ਨਾਮ ਜੇ ਵੇਖਣੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮਹਾਨ ਵਿਦਵਾਨ ਜੋ ਮੇਰੇ ਪਰਮ ਪਿਆਰੇ ਸ: ਕਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਬਣਾਇਆ 'ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼' ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਜਿਲਦ ਪਹਿਲੀ ਦਾ ਪੰਨਾ ੫੭੨ ਦੇਖੋ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪਾਰਥ ਯੌ ਗਿਰਧਾਰੀ ॥ ਆਇਸ ਮਾਨ ਪੁਰੰਦਰ ਕੋਸ ਭਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਬਾਤ ਉਚਾਰੀ ॥ ਕੌਨ ਕੀ ਬੇਟੀ ਹੈ ਦੇਸ ਕਹਾ ਤੁਹਿ ਕੋ ਤੁਹਿ ਭ੍ਰਾਤ ਤੂ ਕੌਨ ਕੀ ਨਾਰੀ ੨੦੯੩ ॥ ਅਥ ਜਮਨਾ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਰਜਨ ਸੋ ਜਮਨਾ ਤਬੈ ਐਸੇ ਕਹਿਓ ਸੁਨਾਇ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਬਰ ਹੀ ਚਾਹ ਚਿਤ ਤਪੁ ਕੀਨੋ ਮੈ ਆਇ ॥ ੨੦੯੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਬ ਪਾਰਥ ਆਇ ਕੈ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਸੁ ਸਜਾਮ ਜੂ ਸਿਉ ਇਹ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੂਰਜ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਜਮਨਾ ਇਹ ਨਾਮ ਪ੍ਰਭੂ ਜਗ ਜਾਹਰਿ ਸਾਰੇ ॥ ਭੇਸ ਤਪੋ ਧਨ ਕਾਹੇ ਕੀਯੋ ਇਨ ਐ ਗ੍ਰਹਿ ਕੇ ਸਭ ਕਾਜ ਬਿਸਾਰੇ ॥ ਅਰਜਨ ਉਤਰ ਐਸੇ ਦੀਯੋ ਘਨਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨੋ ਬਰ ਹੇਤ ਤੁਮਾਰੇ ॥ ੨੦੯੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਰਥ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨ ਯੌ ਬਹੀਯਾ ਗਹ ਡਾਰ ਲਈ ਰਥ ਊਪਰ ॥ ਚੰਦ ਸੋ ਆਨਨ ਜਾਹਿ ਲਸੈ ਅਤਿ ਜੋਤਿ ਜਗੈ ਸੁ ਕਪੋਲਨ ਦੁਪਰ ॥ ਕੈ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਪੈ ਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਸਜਾਮ ਜੂ ਐਸੀ ਕਿਸੀ ਪਰ ॥ ਆਪਨੇ ਧਾਮ ਲਿਆਵਤ ਭਯੋ ਸਭ ਐਸ ਕਥਾ ਇਹ ਮਾਲਮ ਭੂਪਰ ॥ ੨੦੯੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਡਾਰ ਜਬੈ ਰਥ ਪੈ ਜਮਨਾ ਕਹੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਡੇਰ ਨ ਆਯੋ ॥ ਬਜਾਹ ਕੇ ਬੀਚ ਸਭਾ ਹੂ ਜੁਧਿਸਟਰ ਗਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਇਨ ਸੋ ਲਪਟਾਯੋ ॥ਦੁਆਰਕਾ ਜੈਸਿ ਰਚੀ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੁਮ ਸੋ ਪੁਰ ਤੈ ਸਿ ਰਚੋ ਸੁ ਸੁਨਾਯੋ॥ ਆਇਸ ਦੇਤ ਭਯੋ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਕਰਮਾ ਬਿਸ੍ਵ ਸੋ ਤਿਨ ਤੈਸੋ ਬਨਾਯੋ ॥ ੨੦੯੭ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸਿਕਾਰ ਖੇਲਬੋ ਸਪੂਰਨ ਜਮਨਾ ਕੋ ਬਿਵਾਹਤ ਭਏ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੰਡ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਤੇ ਅਰੁ ਕੰਤੀ ਤੇ ਲੈਕੇ ਬਿਦਾ ਘਨਿ ਸਜਾਮ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਉਜੈਨ ਪੁਰੀ ਕੋ ਜਹਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਪੈ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਤਾ ਦੁਹਿ ਤਾਹੂ ਕੇ ਬਜਾਹਨ ਕਾਜ ਦੁਰਜੋਧਨ ਹੂੰ ਕੋ ਭੀ ਚਿੰਤੁ ਲੁਭਾਯੋ ॥ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ਭਲੀ ਅਪਨੀ ਤਿਹ ਬਜਾਹਨ ਕੋ ਇਤ ਤੇ ਇਹ ਧਾਯੋ ॥ ੨੦੯੮ ॥ ਉਜੈਨ ਰਾਜਾ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਬਜਾਹ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਜ ਸੈਨ ਦੁਰਜੋਧਨ ਆਯੋ ਉਤੇ ਪੁਰਤਾਹੀ ਇਤੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਆਏ ॥ ਭੂਪਤਿ ਔਰ ਬਡੇ ਬਲਵੰਡ ਸੁ ਵਾਹ ਬਿਜਾਹ ਕੋ ਦੇਖਨ ਧਾਏ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਕੀ ਭਗਨੀ ਹਿਤ ਆਨੰਦ ਦੁੰਦਭ ਕੋਟ ਬਜਾਏ ॥ ਤੌ ਹੀ ਲੌ ਸਜਾਮ ਜੀ ਬਜਾਹ ਕੈ ਤਾਹ ਕੋ ਪਾਰਥ ਲੈ ਸੰਗਿ ਔਧ ਸਿਧਾਏ ॥ ੨੦੯੯ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਜਦੁਬੀਰ ਅਜੁੱਧਿਆ ਆਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਭੂਪਤ ਲੈਬੇ ਕਹੁ ਧਾਯੋ ॥ ਸਿੰਘਾਸਨ ਅਪਨੇ ਬੈਠਾਰਜੋ ॥ ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰ ਕਰਿ ਡਾਰਜੋ ॥ ੨੧੦੦ ॥ ਚਰਨ ਪ੍ਰਭੂ ਕੇ ਗਹਿ ਕਰਿ ਰਹਜੋ ॥ ਤੁਮ ਦਰਸਨ ਪਾਵਤ ਦੁਖ ਬਹਜੋ ॥ ਅਰੁ ਨ੍ਰਿਪ ਚਿਤ ਮੈ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਯੋ ॥ ਮਨ ਅਪਨੇ ਸੰਗਿ ਸਜਾਮ ਮਿਲਾਯੋ ॥ ੨੧੦੧ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖ ਕੈ ਪ੍ਰੀਤ ਨ੍ਰਿਪੋਤਮ ਕੀ ਹਸਿ ਕੈ ਤਿਹ ਸੋਇ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰੋ ॥ ਹੋ ਤੁਮ ਰਾਘਵ ਕੇ ਕੁਲ ਤੇ ਜਿਨ ਰਾਵਨ ਸੋ ਰਿਸ ਸੱਤ੍ਰ ਪਛਾਰੇ ॥ ਮਾਂਗਵੋ ਛਤ੍ਰਨ ਕੋ ਨ ਕਹਜੋ ਤਊ ਮਾਂਗਤਿ ਹੋ ਨਹਿ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਆਪਨੀ ਦੈ ਦੁਹਤਾ ਹਮਕੌ ਤਿਹ ਕੋ ਚਿਤ ਚਾਹਤ ਹੈ ਸੁ ਹਮਾਰੋ ॥ ੨੧੦੨ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਯੌ ਭੂਪ ਸਜਾਮ ਸੋ ਭਾਖੀ ॥ ਏਕ ਪ੍ਰਤੱਗਜਾ ਮੈ ਕਰ ਰਾਖੀ ॥ ਜੋ ਇਨ ਸਤ ਬ੍ਰਿਖ ਭਨ ਕੋ ਨਾਥੈ ॥ ਸੋ ਇਹ ਕੋ ਲੈ ਜਾ ਕਰਿ ਸਾਥੈ ॥ ੨੧੦੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਟ ਸੋ ਕਸਿ ਸਜਾਮ ਪਿਤੰਬਰ ਕੋ ਅਪਨੇ ਪੁਨ ਸਾ ਤਉ ਬੇਖ ਬਨਾਏ ॥ ਦੇਖਬੇ ਭੀਤਰ ਏਕ ਹੀ ਸਜਾਮ ਲਗੈ ਕਿਨਹੂ ਲਖਿ ਭੇਦ ਨ ਪਾਏ ॥ ਪਾਗਹਿ ਦਾਬਨਚਾਇਕੈ ਭਉਹਨ ਸੂਰ ਸਭੋ ਮਹਿ ਸੂਰ ਕਹਾਏ ॥ ਧੰਨਿ ਹੀ ਧੰਨਿ ਕਹਜੈ ਸਭ ਹੀ ਜਬ ਸਾਤ ਈ ਬੈਲਨ ਕੋ ਨਥ ਆਏ ॥ ੨੧੦੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਨਾਥਤ ਭਜੈ ਪ੍ਰਭ ਸਾਤ ਬ੍ਰਿਖਭ ਤਬ ਭਾਖਤ ਭੇ ਭਟਵਾਇਹਸਾਥੇ ॥ ਆਵਤ ਜੋ ਬਲਵੰਤ ਇਹੀ ਤਿਹ ਸੋ ਪੁਰ ਏ ਇਨ ਸੰਗ ਨ ਸਾਥੇ ॥ ਕੌ ਨ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਜੈ ਜਗ ਮੈ ਇਨ ਸਾਤਨ ਕੇ ਜੋਊ ਨਾ ਕਹਿ ਨਾਥੇ ॥ ਬੀਰ ਕਹੈ ਹਸਕੈ ਰਨਧੀਰ ਬਿਨਾ ਰਿਪ ਚੀਰ ਸੁ ਸੌ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥੇ ॥ ੨੧੦੫ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਾਧ ਕਹੈ ਇਕ ਯੋ ਹਸਿਕੈ ਸਮ ਸਜਾਮ ਕੀ ਕੋ ਜਗ ਬੀਰ ਬਜੈ ਹੈ ॥ ਜਾ ਮਗਵਾ ਮਿਤ ਜੀਤ ਲਜੈ ਸਿਰ ਰਾਵਨ ਕਾਟਿ ਕਬੰਧ ਕਜੈ ਹੈ ॥ ਗਾੜ ਪਰੀ ਗਜ ਪੈ ਜਬ ਹੀ ਤਿਹ ਨਾ ਕਹਿਤੇ ਪ੍ਰਭ ਰਾਖ ਲਜੈ ਹੈ ॥ ਭੋਰ ਪਰੇ ਰਨਧੀਰ ਭਜੈ ਜਨ ਪੀਰ ਨਿਹਾਰ ਅਧੀਰ ਭਜੈ ਹੈ ॥ ੨੧੦੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਬਿਧ ਬੇਦ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਖੀ ਬਿਧ ਤਾਹੀ ਸੋ ਬਜਾਹ ਸਜਾਮ ਕੋ ਕੀਨੋ ॥ ਆਨੰਦ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਮੈ ਸਭ ਦੀਨ ਸੁ ਬਿਪ੍ਰਨ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ ॥ ਔ ਗਜਰਾਜ ਬਡੇ ਅਰੁ ਬਾਜ ਘਨੇ ਧਨ ਲੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੋ ਦੀਨੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਭੂਪਤ ਲੋਕ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜਸੁ ਲੀਨੋ ॥੨੧੦੭॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਚ ਸਭਾ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਪ ਸਿੰਘਾਸਨ ਉਪਰਿ ਬੈਠਕੈ ਮੱਧਿ ਸਭਾ ਇਹ ਭਾਂਤ ਬਖਾਨਜੈ ॥ ਤੈਸੋ ਈ ਕਾਮ ਕੀਜੈ ਜਦੁਨੰਦਨ ਜਿਉ ਧਨ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁ-ਨੰਦਨ ਤਾਨਜੈ ॥ ਜੀਤ ਉਜੈਨ ਕੇ ਭੂਪ ਕੀ ਭੋਨ ਪੁਰੀ ਇਹ ਔਧ ਜਬੈ ਪਗੁ ਠਾਨਜੈ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸੂਰ ਸਹੀ ਕਰਿ ਜਾਨਜੈ ॥ ੨੧੦੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਪ ਜਬੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਬੀਰ ਸਹੀ ਕਰਿ ਜਾਨਜੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਜੁੱਧ ਸਮੈ ਅਰਿ ਔਰਨ ਆਂਖਨ ਅਗ੍ਰਜ ਆਨਜੈ ॥ ਮੰਤ੍ਰਨ ਹੋਰ ਸਭੈ ਹਰਿ ਕੋ ਬਰੁਲਾਇ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨਜੈ ॥ ਔਧ ਕੇ ਰਾਇ ਤਬੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਮਹਾਂ ਸੁਖੁ ਮਾਨਜੈ ॥ ੨੧੦੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਰ ਮਨ ਮੈ ਦਿਜ ਸ੍ਰੇਸਟ ਜੁ ਥੇ ਜਬ ਸੋ ਇਹ ਭੂਪ ਸਭਾ ਹੂ ਮੈ ਆਏ ॥ ਦੇਕੈ ਅਸੀਸ ਨ੍ਰਿਪੋਤਮ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਜਾਦੁਹਤਾ ਕੇ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਹੇਤੁ ਘਨੇ ਦਿਜ ਦੇਸਨ ਦੇਸ ਪਠਾਏ ॥ ਸੋ ਤੁਮ ਰਾਇ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਬਰੁ ਲਾਇਕ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਪਾਏ ॥ ੨੧੧੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌ ਸੁਨਿਕੈ ਬਤੀਯਾ ਤਿਨ ਕੀ ਚਿਤ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਚ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥ [1]ਢਾਜ ਦਯੋ ਜਿਹ ਅੰਤ ਨ ਆਵਤ ਬਾਜਨ ਦ੍ਵਾਰ ਅਨੇਕ ਬਜੈਕੈ ॥ ਬਿਪ੍ਰਨ

---

੧. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਆਖਦੇ ਹਨ "ਮਨਮੁਖ ਢਾਜ ਜੇ ਕਢ ਦਿਖਾਲੈ" ਸੋ ਇਹ ਦਿਖਾਵੇ ਦੇ ਦਾਜਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਦੇਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਅਧੋਗਤੀ ਨੂੰ ਕਢਿਆ ਹੈ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਦੀਨ ਘਨੀ ਦਛਨਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਚਿਤੈ ਜਦੁਬੀਰ ਚਿਤੈਕੈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਜੋ ਅਪਨੀ ਦੁਹਤਾ ਸੁ ਦਈ ਘਨਿ ਸਜਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਪਠੈਕੈ ॥ ੨੧੧੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੀਤ ਸੁਅੰਬਰ ਮੈ ਹਰਿ ਔਧ ਕੇ ਭੂਪਤ ਕੀ ਦੁਹਤਾ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਬਾਗ ਕੇ ਭੀਤਰ ਸੈਲ ਕਰੈ ਸੰਗ ਪਾਰਥ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥ [1]ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਘਨੋ ਮਦ ਪੀਵਨ ਕੇ ਤਿਨ ਕਾਜ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਮੰਗਨ ਲੋਗਨ ਬੋਲ ਪਠਯੋ ਬਹੁ ਆਵਤ ਭੇ ਜਿਨ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ੨੧੧੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਹੁ ਰਾਮ ਜਨੀ[2] ਤਹ ਨਾਚਤ ਹੈ ਇਕ ਝਾਝਰ ਬੀਨ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਵੈ ॥ ਦੈ ਇਕ ਝੂਮਕ ਆਵਤ ਹੈ ਇਕ ਭਾਮਨ ਦੈ ਹਰਿ ਝੂਮਕ ਜਾਵੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਪਟੰਬਰ ਦੇਤ ਤਿਨੈ ਮਨ ਲਾਲ ਘਨੈ ਚਿਤ ਕੋ ਜੁ ਰਿਝਾਵੈ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਬਹੁ ਮੋਲ ਖਰੇ ਸੁਰਰਾਜਹਿ ਕੋ ਜੋਊ ਹਾਥ ਨ ਆਵੈ ॥ ੨੧੧੩ ॥ ਪਾਵਤ ਰਾਮਜਨੀ ਨਚਕੈ ਧਨ ਪਾਵਤ ਹੈ ਬਹੁ ਦਾਨ ਗਵੱਯਾ ॥ ਏਕ ਰਿਝਾਵਤ ਹੈ ਹਰਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਪੜ ਛੰਤ ਸਵੱਯਾ ॥ ਅਉਰ ਦਿਸਾ ਕੋ ਬਿਖੈ ਸੁ ਘਨੇ ਮਿਲਿ ਨਾਚਤ ਹੈ ਕਰ ਗਾਨ ਭਵੱਯਾ ॥ ਕੌਨ ਕਮੀ ਕਹੋ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਜੋਊ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਧਾਮ ਅਵੱਯਾ ॥ ੨੧੧੪ ॥ ਤਿਨ ਕੌ ਬਹੁ ਦੇ ਸੰਗਿ ਪਾਰਥ ਲੈ ਹਰਿ ਭੋਜਨ ਕੀ ਭੂਅ ਮੈ ਪਗ ਧਾਰਯੋ ॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਮੰਗਾਇ ਪੀਯੋ ਮਦ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਮੱਤਿਹੋ ਚਾਰੋਈ ਕੈਫਨ ਸੋ ਸੁਤ ਇੰਦ੍ਰ ਕੈ ਸੋ ਇਮ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਕਾਮ ਕੀਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਘਟਿ ਕਿਉ ਮਦਰਾ[3] ਕੋ ਨ ਆਠਵੋਂ ਸਿੰਧ ਸਵਾਰਯੋ ॥ ੨੧੧੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਪਾਰਥ ਕਰਿ ਜੋਰਿਕੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਕਹਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਜੜ ਬਾਮਨ ਇਨ ਰਸਨ ਕੋ ਜਾਨੈ ਕਹਾ ਉਪਾਇ॥ ੨੧੧੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ
ਬ੍ਰਿਖਭ ਨਾਥ ਅਵਧ ਰਾਜੇ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਬਿਵਾਹਤ ਭਏ ॥
ਅਥ ਇੰਦ੍ਰ ਭ੍ਰੁਮਾਸੁਰ ਕੇ ਦੁਖਤੇ ਆਵਤ ਭਏ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥
ਦ੍ਵਾਰਪਤੀ ਜਬ ਜਦੁਪਤਿ ਆਯੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਆਇ ਪਾਇਨ ਲਪਟਾਯੋ ॥
ਭ੍ਰੁਮਾਸੁਰ ਕੋ ਦ੍ਰੁਖ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਪ੍ਰਭ ਹਿਤ ਤੇ ਮੈ ਅਤਿ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ੨੧੧੭ ॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੋ ਮੋ ਪਰ ਅਤ ਪ੍ਰਬਲ ਹੈ ਮੋ ਪੈ ਸਧਜੋ ਨ ਜਾਇ ॥ ਤਾਕੋ ਆਪਨ ਹੀ ਪ੍ਰਭੂ ਕੀਜੈ ਨਾਸ ਉਪਾਇ ॥ ੨੧੧੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਬ ਇੰਦ੍ਰ ਬਿਦਾ ਕੈ ਦਯੋ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਸਮੋਧ ਭਲੈ ਕਰਿਕੈ ॥ ਮਨ ਮੈ ਕਹਯੋ ਚਿੰਤ ਨ ਤੂ ਕਰ ਰੇ ਚਲਿ ਹਉ ਨਹੀ ਹਉ ਤਿਹ ਤੇ ਟਰਿਕੈ ॥ ਕੁਪਕੈ ਜਬ ਹੀ ਰਥ ਪੈ ਚੜ ਹਉ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰਨ ਹਾਥਨ ਮੈ ਧਰਿਕੈ ॥ ਡਰਿ ਤੂ ਨ ਅਰੇ ਡਰਿ ਹਉ ਤੁਮਰੈ ਅਰਿ ਕਉ ਪਲਿ ਮੈ ਸਤਿਧਾ ਕਰਕੈ ॥ ੨੧੧੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਘਵਾ ਸਿਰ ਨਿਆਇ ਗਯੋ ਗ੍ਰਹ ਕੋ ਤਿਹ ਕੋ ਚਿਤ ਮੈ ਬਧੁ ਸਜਾਮ ਬਸਾਯੋ ॥ ਸੰਗ ਲਈ ਜਦੁਵੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਨਹਿ ਪਾਰਥ ਕੋ ਕਰਿ ਸੰਗ ਚਲਾਯੋ ॥ ਏਕ ਤ੍ਰੀਯਾ ਹਿਤ ਲੈ ਸੰਗ ਕਉਤਕਿ ਯੌਂ ਕਹਿਕੈ ਕਬਿ

---

੧. ਅਮਲ ਪੀਣੇ ਵਰਤਣੇ ਮੰਦ ਕਰਮੀਆਂ ਦੀ ਰੀਤੀ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮੰਦ ਕਰਮ ਤੋਂ ਰੋਕਦੇ ਹਨ।
੨. ਵੇਸ਼ਵਾਂ ਦੇ ਨਾਚ ਕਰੌਣੇ ਵਿਆਹਾਂ ਵਿਚ ਨੀਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਰਮ ਹੈ।
੩. ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੇ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜੋ ਅੱਠਵਾਂ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਚਲੇ ਤਿਹ ਓਰ ਨਹੀ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਅੰਤ ਦਸਾ ਨਹਿ ਧਾਯੋ ॥ ੨੧੨੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗਰੜਾ ਪਰ ਸਜਾਮ ਜਬੈ ਚੜਕੈ ਤਿਹ ਸਤ੍ਰਹਿ ਕੀ ਜਬ ਓਰ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਪਾਹਨ ਕੋਟਿ ਪਿਖਯੋ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਦੁਤੀਏ ਬਰ ਲੋਹ ਕੋ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਨੀਰ ਕੋ ਹੇਰਤ ਭਯੋ ਤ੍ਰਿਤੀਏ ਅਰੁ ਆਗ ਕੋ ਚਉਥੀ ਸੁਠਉਰ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਪਾਂਚਵੇ ਪਉਨ ਪਿਖਿਓ ਖਟ ਫਾਸਨ ਕ੍ਰੋਧ ਕੀਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹੰਕਾਰਯੋ ॥ ੨੧੨੧ ॥ ਕਾਨਜੁਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਰੇ ਦੁਰਗਪਤਿ ਦੁਰਗ ਕੋ ਰਹਯੋ ਕਹਾ ਛਪ ਬੀਚ ॥ ਰਿਸ ਹਮ ਸੋ ਰਨ ਮਾਂਡ ਤੁਹਿ ਠਾਢ ਪੁਕਾਰਤ ਮੀਚ ॥ ੨੧੨੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੌ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਜਦੁ ਨੰਦਨ ਤੌ ਉਹ ਸਤ੍ਰ ਲਖਯੋ ਕੋਊ ਆਯੋ ॥ ਔਰ ਸੁਨਯੋ ਜਿਹ ਏਕ ਹੀ ਚੋਟ ਸੋ ਕੋਟਨ ਕੋਪ ਚਟਾਕ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਬਾਰ ਕੇ ਕੋਟ ਬਿਖੈ ਮੁਰ ਦੈਤ ਹੁਤੋ ਸੁਨ ਸੋਰ ਸੋਊ ਉਠ ਧਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕੇ ਬਾਹਨ ਕੋ ਤਿਨ ਕੋਪਿ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਕੈ ਆਇ ਕੈ ਘਾਵ ਚਲਾਯੋ ॥ ੨੧੨੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੋਖ ਗਰਾਜਨ ਚੋਟ ਗਨੀ ਤਿਨ ਦੌਰ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕਾਨ ਕੋ ਮਾਰੀ ॥ ਆਵਤ ਹੈ ਸਿਰ ਸਾਮੁਹੇ ਚੋਟ ਚਿਤੈ ਇਮ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਤਬੈ ਅਪਨੇ ਸੁ ਕਮੋਦ ਕੀ ਹਾਥ ਕੇ ਬੀਚ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਚੋਟ ਜੁ ਆਵਤ ਹੀ ਅਰ ਕੀ ਇਹ ਏਕਹਿ ਚੋਟ ਚਟਾਕ ਨਿਵਾਰੀ ॥ ੨੧੨੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਘਾਵ ਬਿਅਰਥ ਗਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਗਾਜ ਕੈ ਰਾਛਸ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਦੇਹ ਬਢਾਇ ਬਢਾਇ ਕੈ ਆਨਨ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕੈ ਬਧ ਕਾਰਨ ਧਾਯੋ ॥ ਨੰਦਗ ਕਾਢ ਤਬੈ ਕਟਿ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਬੈ ਤਕਿ ਤਾਹਿ ਚਲਾਯੋ ॥ ਜੈਸੇ ਕੁਮ੍ਹਾਰ ਕਟੈ ਘਟਿ ਕੋ ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰ ਤੈਸੇ ਹੀ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ੨੧੨੫ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਮੁਰਦੈਤ ਬਧਹ ॥

ਅਥ ਜੁਧ ਭੂਮਾਸੁਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥

ਮੁਰ ਮਾਰ ਮੁਰਾਰ ਜਬੈ ਅਸ ਸਿਉ ਤਿਹ ਪ੍ਰਾਨ ਤਬੈ ਜਮ ਲੋਕੁ ਪਠਾਏ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਏ ॥ ਥੋ ਸੁ ਕੁਟੰਬ ਜਿਤੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਸੁਨਯੋ ਤਿਹ ਯੌ ਮੁਰ ਸਜਾਮਹਿ ਘਾਏ ॥ ਲੈ ਕੈ ਅਨੀ ਚਤਰੰਗ ਘਨੀ ਹਰਿ ਪੈ ਤਿਹ ਕੇ ਸੁਤ ਸਾਤ ਹੀ ਧਾਏ ॥ ੨੧੨੬ ॥ ਘੇਰ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਹ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਕਿ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਏਕ ਗਦਾ ਗਹਿ ਹਾਥਨ ਬੀਰ ਭਿਰੇ ਮਨ ਕੇ ਫੁਨ ਤ੍ਰਾਸ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਸੋ ਸਭ ਆਯੁਧ ਸਜਾਮ ਸਹਾਰ ਕੈ ਜੋ ਅਪਨੇ ਰਿਸ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਸੂਰਨ ਕਾਹੂ ਕੋ ਛੋਰਤ ਭਯੋ ਸਭ ਹੀ ਪੁਰਜੇ ਪੁਰਜੇ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ੨੧੨੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰ ਹਨੀ ਅਗਨੀ ਸੁਨ ਸਾਤੋ ਉ ਭ੍ਰਾਤ੍ਰ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ॥ ਘਨਿ ਸਜਾਮ ਜੂ ਪੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰਨ ਲੈ ਕਿਲਕਾਰ ਪਰੇ ॥ ਚਹੂ ਓਰ ਤੇ ਘੇਰਤ ਭੇ ਹਰਿ ਕੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਡਰੇ ॥ ਤਬ ਲੌ ਜਬ ਲੌ ਜਦੁਬੀਰ ਸ਼ਰਾਸਨ ਲੈ ਨਹੀ ਖੰਡਨ ਖੰਡ ਕਰੇ ॥ ੨੧੨੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਕਰ ਸਾਰਿੰਗ ਸਜਾਮ ਲੈ ਅਤਿ ਚਿਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਇ ॥ ਪੀਟ ਸਤ੍ਰ ਭੱਯਨ ਸਹਿਤ ਜਮ ਪੁਰ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥ ੨੧੨੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਅ ਬਾਲਕ ਤੋ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੁਨਯੋ ਮੁਰ ਬੀਰ ਸੁਪੁਤ੍ਰ ਮੁਰਾਰ ਖਪਾਯੋ ॥ ਔਰ ਜਿਤੋ ਦਲੁ ਗਯੋ ਤਿਨ ਸੋ ਸੁ ਸੋਊ ਛਿਨ ਮੈ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥ ਯਾ ਸੰਗ ਜੁੱਝ ਕੀ ਲਾਇਕ ਹੌ ਹੀ ਹੌ ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਚਿਤ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸੈਨ ਬੁਲਾਇ ਸਭੈ ਅਪਨੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸੋ ਕਾਰਨ ਜੁਧ ਕੇ ਧਾਯੋ ॥ ੨੧੩੦ ॥ ਜਬ ਭੂਮ ਕੋ ਮਾਰਕ ਜੁਧ ਕੇ ਕਾਜ ਚਢਯੋ ਤਬ ਕੋਪ ਸੁ ਸੂਰਨ ਸਾਜੇ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਆਯੁਧ ਔਰ ਸੰਭਾਰ ਸਭੈ ਅਰਿ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸਾਜੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕਾਲ ਪ੍ਰਲੈ ਚਿਨ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਘਨ ਹੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਰਾਜੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਅੰਤਕ ਕੋ ਪੁਰ ਮੈ ਭਟਵਾਨਹਿ ਬਾਜਤ ਹੈ ਜਨੁ ਬਾਜੇ ॥ ੨੧੩੧ ॥ ਅਰਿਸੈਨ ਜਬੈ ਘਨਿ ਜਿਉ ਉਮਡਿਯੋ ਪੁਨ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਚਿਤੈ ਚਿਤ ਜਾਨਯੋ ॥ ਔਰ ਭੁਮਾਸੁਰ ਭੂਮ ਕੋ ਬਾਰਕ ਭੂਪਤ ਹੈ ਇਨ ਕੋ ਪਹਿਚਾਨਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਅੰਤ ਸਮੈ ਨਿਧ ਨੀਰ ਹੀਐ ਉਮਡਯੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਬਖਾਨਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਜੂ ਹੇਰ ਤਿਨੈ ਅਪਨੈ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਨੈਕ ਨਹੀ ਡਰੁ ਪਾਨਯੋ ॥ ੨੧੩੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਰਪੁੰਜ ਗਇੰਦਨ ਮੈ ਧਨੁ ਤਾਹਿ ਲਸੈ ਸਭ ਹੀ ਜਿਹ ਲੋਕ ਛਟਾ ॥ ਬਜ੍ਰ ਕੋ ਜਿਨ ਕੋਪ ਬਿਨਾਸ ਕੀਆ ਮੁਰ ਕੋ ਛਿਨ ਮੈ ਜਿਹ ਮੁੰਡ ਕਟਾ ॥ ਮਦਮੱਤਿ ਕਰੀ ਦਲ ਆਵਤ ਯੌ ਜਿਮ ਜੋਰ ਕੇ ਆਵਤ ਮੇਘ ਘਟਾ ॥ ਤਿਨ ਮੈ ਧਨੁ ਸਜਾਮ ਕੀ ਯੌ ਚਮਕੈ ਜਿਮ ਅਭ੍ਰਨ ਭੀਤਨ ਬਿੱਜ ਛਟਾ ॥ ੨੧੩੩ ॥ ਬਹੁ ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਸੰਗ ਹਨੇ ਭਟਵਾ ਬਹੁਤੇ ਪ੍ਰਭੁ ਧਾਇ ਚਪੇਟਨ ਮਾਰੇ ॥ ਏਕ ਗਦਾ ਹੀ ਸੋ ਧਾਇ ਹਨੇ ਗਿਰ ਭੂਮ ਪਰੇ ਬਹੁਰੋ ਨ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਏਕ ਕਟੇ ਕਰਵਾਰਨ ਸੋ ਅਧ ਬੀਚ ਤੇ ਹੋਇ ਪਰੇ ਭਟ ਨਿਆਰੇ ॥ ਮਾਨੋ ਤਖਾਨਨ ਕਾਨਨ ਮੈ ਕਟਿਕੈ ਕਰਵਤ੍ਰਨ[1] ਸੋ ਦ੍ਰੁਮ ਡਾਰੇ ॥ ੨੧੩੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਪਰੇ ਭਟ ਜੂਝ ਧਰਾ ਇਕ ਦੇਖ ਦਸਾ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਏ ॥ ਨੈਕਨ ਤ੍ਰਾਸ ਧਰੇ ਚਿਤ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਨਹੀ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਏ ॥ ਦੈ ਮੁਖ ਢਾਲ ਲੀਏ ਕਰਵਾਰ ਨਿਸੰਕ ਦੈ ਸਜਾਮ ਕੇ ਊਪਰ ਆਏ ॥ ਤੇ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਜੂ ਹਨ ਅੰਤਕ ਕੇ ਪੁਰ ਬੀਚ ਪਠਾਏ ॥ ੨੧੩੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਜਬੈ ਰਿਸ ਸੋ ਸਭ ਹੀ ਭਟਵਾ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥ ਔਰ ਜਿਤੇ ਭਟ ਜੀਤ ਬਚੇ ਇਨ ਦੇਖ ਦਸਾ ਡਰਿ ਕੈ ਸੁ ਪਰਾਏ ॥ ਜੇ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਧਾਇ ਗਏ ਦੇਤੇ ਫਿਰ ਜੀਤ ਨ ਆਏ ॥ ਐਸੇ ਉਘਾਇਕੈ ਸੀਸ ਦੁਰਾਇਕੈ ਆਪਹਿ ਭੂਪਤ ਜੁੱਧ ਕੋ ਧਾਏ ॥ ੨੧੩੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਕੋ ਆਵਤ ਭੂਪ ਜਬੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਅਪਨੇ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਠਾਢ ਰਹਯੋ ਨਹਿ ਤੈਨ ਧਰਾ ਪਰ ਆਗੇ ਹੀ ਜੁੱਧ ਕੋ ਆਪ ਸਿਧਾਰਯੋ॥ ਮਾਰਤਹੋ ਤੁਹ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਰਹੁ ਠਾਢ ਅਰੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਯੌ ਕਹਿਕੈ ਪੁਨ ਸਾਰੰਗ ਕੋ ਤਨ ਕੈ ਸਰ ਸਤ੍ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮਹਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ੨੧੩੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਾਰੰਗਤਾਨ ਜਬੈ ਅਰਿ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਤੀਛਨ ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਹੀ ਗਿਰ ਭੂਮ ਭੁਮਾਸੁਰ ਝੂਮ ਪਰਯੋ ਜਮ ਲੋਕ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਸੋਨ ਲਗਯੋ ਨਹਿ ਤਾਸਰ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਚਲਾਕੀ ਸੋ ਪਾਰ ਪਰਾਯੋ ॥ ਜੋਗਕੇ ਸਾਧਕ ਜਿਉ ਤਨ ਤਯਾਗ ਚਲਯੋ ਨਭ ਪਾਪਨ ਭੇਟ ਨ ਪਾਯੋ ॥੨੧੩੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਵਤਾਰੇ ਭੁਮਾਸੁਰ ਬਧੇ ਅਥ ਉਸ ਕੇ ਪੁਤ੍ ਕੋ ਰਾਜ ਦੇਤ ਭੇ ਸੋਲਾ [2]ਸਹੰਸ੍ ਰਾਜਸੁਤਾ ਬਿਆਹ

---

੧. ਆਰਿਆਂ ਨਾਲ।

੨. ਸ਼ੰਕਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਨੇਕ ਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਏਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦੀ ਬਾਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਸੋ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਕਾਂ ਦਾ ਉਤਰ ਏਹੋ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮਰੱਥ ਨੂੰ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ੩੨ ਰਾਣੀਆਂ ਸਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਐਸੀ ਦਸਾ ਜਬ ਭੀ ਇਹ ਕੀ ਤਬਮਾਇ ਭੂਮਾਸੁਰ ਕੀ ਸੁਨਿ ਧਾਈ ॥ ਭੂਮ ਕੇ ਊਪਰ ਝੂਮ ਗਿਰੀ ਸੁਧ ਬਸਤ੍ਰਨ ਕੀ ਚਿਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਈ ॥ ਪਾਇਨ ਡਾਰਤ ਭੀ ਪਨੀਆ ਸੁ ਉਤਾਵਲ ਸੋ ਭਲਿ ਸਜਾਮ ਪੈ ਆਈ ॥ ਦੇਖਤ ਸਜਾਮ ਕੋ ਰੀਝ ਰਹੀ ਦੁਖ ਭੂਲ ਗਯੋ ਸੁ ਤੋ ਕੀਨ ਬਡਾਈ ॥ ੨੧੩੯ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁ ਉਸਤਤਿ ਜਦਪਤ ਕਰੀ ਲੀਨੋ ਸਜਾਮ ਰਿਝਾਇ ॥ ਪੋਤ੍ਰ ਆਨ ਪਾਇਨ ਡਰਯੋ ਸੋ ਲੀਨੋ ਬਖਸਾਇ ॥ ੨੧੪੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਪਤ ਤਾਹੀ ਕੋ ਬਾਲਕ ਬਾਪ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧ ਛੋਰ ਨ ਬੰਦ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਸੋਲਹ ਸਹੰਸਰ ਭੂਪਨ ਕੀ ਦੁਹਤ ਥੀ ਜਹਾ ਤਿਹ ਠਉਰਹਿ ਆਯੋ ॥ ਸੁੰਦਰ ਹੇਰ ਕੈ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕੋ ਤਿਨ ਤ੍ਰੀਅਨ ਕੋ ਅਤਿ ਚਿੱਤ ਲੁਭਾਯੋ ॥ ਯਾ ਲਖਿ ਪਾਇ ਬਿਵਾਹ ਸਭੋ ਕਰਿ ਸਜਾਮ ਭਨੇ ਜਸੁ ਡੰਕ ਬਜਾਯੋ ॥ ੨੧੪੧ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੇ ਸਭ ਜੋਰਿ ਭੁਮਾਸੁਰ ਰਾਖੀ ॥ ਕਹਿ ਲਗਿ ਗਨੌ ਤਿਨਨ ਕੀ ਸਾਖੀ ॥ ਤਿਨ ਯੌ ਕਹਯੋ ਇਹੀ ਹਉ ਕਰਿ ਹੌਂ ॥ ਬੀਸ ਹਜਾਰ ਏਕਠੀ ਬਰਿ ਹੌ ॥੨੧੪੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੁੱਧ ਸਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਹੁਇ ਜਦੁਪਤਿ ਬਧ ਕੈ ਤਾਹਿ ॥ ਸੋਰਹ ਸਹਸ੍ਰ ਸੁੰਦਰੀ ਆਪਹਿ ਲਈ ਬਿਵਾਹਿ ॥ ੨੧੪੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁਧ ਸਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਹੁਇ ਸਜਾਮ ਜੂ ਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਪਛਾਰੇ ॥ ਰਾਜ ਦਯੋ ਫਿਰ ਤਾਸੁਤ ਕੋ ਸੁਖੁ ਦੇਤ ਭਯੋ ਤਿਨ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਫੇਰ ਬਰਯੋ ਤ੍ਰੀਅ ਸੋਰਹ ਸਹੰਸ੍ਰ ਸੁਤਾ ਪੁਰਮੈ ਅਤਿ ਕੈ ਕੈ ਅਖਾਰੇ ॥ ਬਿੱਪਨ ਦਾਨ ਦੈ ਲੈ ਤਿਨ ਕੋ ਸੰਗਿ ਦੁਆਰ ਵਤੀ ਜਦੁ ਰਾਇ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ੨੧੪੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੋਰਹ ਸਹੰਸ੍ਰ ਕੋ ਸੋਰਹ ਸਹੰਸ੍ਰ ਹੀ ਧਾਮ[1] ਦੀਏ ਸੁ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈਕੈ ॥ ਦੇਤ ਭਯੋ ਸਭ ਤ੍ਰੀਅਨ ਕੋ ਸੁਖ ਰੂਪ ਅਨੇਕਨ ਭਾਂਤ ਬਠੈਕੈ ॥ ਐਸੇ ਲਖਯੋ ਸਭਹੂ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਸਜਾਮ ਬਸੈ ਨ ਬਸੈ ਅਨ ਤੈਕੈ ॥ ਸੋ ਕਬਿਸਜਾਮ ਪੁਰਾਨਨ ਤੇ ਸੁਨ ਭੇਦੁ ਕਹਯੋ ਸਭ ਸੰਤ ਸੁਨੈਕੈ ॥ ੨੧੪੫ ॥

ਇਤ ਭੂਮਾਸੁਰ ਬਧਹਿ ਸੁਤ ਕੋ ਰਾਜ ਦੇਤ ਸੋਰਹ ਸਹੰਸ੍ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਬਿਵਾਹਤ ਭਏ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌ ਸੁਖ ਦੈ ਤਿਨ ਤ੍ਰੀਅਨ ਕੋ ਫਿਰ ਸਜਾਮ ਪੁਰੰਦਰ ਲੋਕ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਕੰਕਨ ਕੁੰਡਲ ਦੇਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਪਾਇਕੈ ਸੋਕ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਸੁੰਦਰ ਏਕ ਪਿਖਯੋ ਤਿਹ ਰੂਖ ਤਿਹੀ ਪਰ ਸਜਾਮ ਕੋ ਚਿੱਤ ਲੁਭਾਯੋ ॥ ਮਾਂਗਤਿ ਭਯੋ ਨ ਦਯੋ ਸੁਰ ਰਾਜਤ ਹੀ ਹਰਿ ਸਿਉ ਹਹਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ੨੧੪੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਿਸ ਰਾਜ ਪੁਰੰਦਰ ਸੈਨ ਚੜ੍ਯੋ ਚਲਿ ਕੈ ਸਭ ਸਜਾਮ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਆਏ ॥ ਘੋਰਤ ਮੇਘ ਲਸੈ ਚਪਲਾ ਬਰਖਾ ਬਰਸੈ ਰਥ ਸਾਜ ਬਨਾਏ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸੂਰ ਸਬੈ ਉਮਡੈ ਬਸ ਰਾਵਨ ਸੇਜਿਨ ਹੂ ਬਿਚਲਾਏ ॥ ਭੇਦ ਲਹਯੋ ਨਹੀ ਨੈਕ ਚਲੇ ਮਦ ਮੱਤਿ ਸੁ ਸਜਾਮ ਪੈ ਘੂਮਤ ਧਾਏ ॥ ੨੧੪੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈਸ ਭਹੂੰ ਜਦੁ ਬੀਰ ਕੇ ਊਪਰ ਸਿੰਧਰਪੇਲੇ ॥ ਪੰਖ ਸੁਮੇਰ ਚਲੇ ਕਰਿਕੈ ਜਿਨ ਕੇ ਰਿਸ ਸੋ ਟੂਕ ਦਾਂਤਕ ਠੇਲੇ ॥ ਸੁੰਡ ਕਟੇ ਤਿਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧ ਸੋ ਝਟਿ ਦੈ ਜਿਮ ਕੇਲੇ ॥ ਸੋਨ ਭਰੇ ਰਮਨੀਯ ਰਮਾਪਤਿ ਫਾਗੁਨ ਅੰਤਿ ਬਸੰਤ ਸੇ ਖੇਲੇ ॥ ੨੧੪੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਬੈਰਨ ਸੋ ਜਬ ਹੀ ਰਿਸਮਾਂਡਿ ਕੀਯੋ ਖਰਕਾ ॥ ਬਹੁ ਬੀਰ ਭਏ

---

੧. ਮਹਾਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਭੂਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਮਹਾਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁੰਦਰ ੨ ਮਹਿਲ ਆਰਾਮ ਲਈ ਦਿਤੇ ਹਨ ਸੋ ਇਹ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੇ ਕੌਤਕ ਸਮਰੱਥ ਪੁਰਖ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਤਬੈ ਜਬ ਨਾਦ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੁਨਜੋ ਹਰਕਾ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਫਿਰਾਵਤ ਭਜੇ ਗਹਿ ਕੈ ਗਜ ਸੁੰਡਨ ਸੋ ਬਰਕੈ ਕਰਕਾ ॥ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਕਬਿਕੇ ਮਨਜੋ ਘਿਸੂਆ ਮਨੋ ਫੇਰਤ ਹੈ ਲਰਕਾ ॥ ੨੧੪੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੀਵਤ ਸੋ ਨ ਦਯੋ ਗ੍ਰਹ ਜਾਨ ਜੋਊ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਆਯੋ ॥ ਜੀਤ ਸੁਰੇਸ ਦਿਵਾਕਰਿ ਦ੍ਵਾਦਸ ਆਨੰਦ ਕੈ ਚਿਤ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ ॥ ਰੁਖ ਚਲੇ ਤੁਮ ਹੀ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਹ ਲੈ ਉਨ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸੋ ਤਰੁ ਲੈ ਹਰਸਿੰਗ ਚਲੈ ਸੁ ਕਬਿੱਤਨ ਭੀਤਰ ਸਜਾਮ ਬਨਾਯੋ ॥ ੨੧੫੦ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਰੁਕੰਮਨ ਕੇ ਗ੍ਰਹ[1] ਆਵਤ ਭੇ ਤਰੁ ਸੁੰਦਰ ਲੈਕੇ ॥ ਲਾਲ ਲਗੇ ਜਿਨ ਧਾਮਨ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰਹੈ ਦੇਖਤ ਜਾਹਿ ਲੁਭੈਕੈ ॥ ਤੌਨ ਸਮੈ ਸੋਊ ਸਜਾਮ ਕਥਾ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹੀ ਤਿਨ ਕੋ ਸੁ ਸੁਨੈਕੈ ॥ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਬਿੱਤਨ ਬੀਚ ਕਹੀ ਸੁਨਯੋ ਸਭ ਹੇਤ ਬਢੈਕੈ ॥ ੨੧੫੧ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ
ਇੰਦ੍ਰ ਕੋ ਜੀਤ ਕਰ ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ ਲਿਆਵਤ ਭਏ ॥
ਰੁਕਮਨ ਸਾਥ ਕਾਨ੍ ਜੀ ਹਾਸੀ ਕਰਨ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹਿਯੋ ਤ੍ਰੀਅ ਸੋ ਮੁਹਿ ਭੋਜਨ ਗੋਪਨ ਧਾਮ ਕਰਜੋ ॥ ਸੁਨ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਹਮਰੋ ਬਿਚੀਆ ਦਧ ਕੋ ਫੁਨ ਨਾਮ ਪਰਜੋ ॥ ਜਬ ਸਿੰਧ ਜਰਾ ਦਲੁ ਸਾਜ ਚੜਯੋ ਭਜਗੇ ਤਬ ਨੈਕੁ ਨ ਧੀਰ ਫ਼ਰਜੋ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਮਰੀ ਮਤਿ ਕੋ ਅਬ ਕਾ ਕਹੀਐ ਹਮ ਸੱਉ ਕਹਿ ਆਨਿਬਰਜੋ ॥੨੧੫੨॥[2]ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਨਹੀ ਸੁਨ ਸੁੰਦਰ ਨਾ ਧਨ ਕਾਹੂ ਤੇ ਮਾਂਗ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਸੂਰ ਨਹੀ ਜਿਨ ਤਿਆਗ ਕੈ ਆਪਨੋ ਦੇਸ ਸਮੁੰਦ੍ ਮੋ ਬਾਸ ਕਯੋ ਹੈ ॥ ਚੇਰਿ ਪਰਜੋ ਮਨ ਕੋ ਫੁਨ ਨਾਮ ਸੁ ਯਾਹੀ ਤੇ ਕ੍ਰੋਧਤ ਭ੍ਰਾਤ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਮੋ ਤਜਿਕੈ ਬਰੁ ਆਨਹਿ ਤੇਰੋ ਕਛੂ ਅਬ ਲੌ ਨ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ੨੧੫੩ ॥ ਰੁਕਮਨ ਬਾਚ ਸਖੀ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਹਮ ਸੋ ਮਨ ਮੈ ਨ ਥੀ ਜਾਨਤ ਸਜਾਮ ਇਤੀ ਕਰਿਹੈ ॥ ਬਰੁ ਮੋ ਤਜਿ ਕੈ ਤੁਮ ਆਨਹਿ ਕੋ ਬਚਨਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਉੱਚਰਿਹੈ ॥ ਹਮਰੋ ਮਰਬੋ ਈ ਬਨਜੋ ਇਹ ਠਾਂ ਜੀਅ ਹੈ ਨਾ ਅਵੱਸਿ ਅਬੈ ਮਰਿਹੈ ॥ ਮਰਿਬੇ ਜੁ ਨ ਜਾਤ ਭਲੇ ਸਜਨੀ ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਸੋ ਹਠਿ ਕੈ ਜਰਿਹੈ ॥ ੨੧੫੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ਤ੍ਰੀਅ ਕਾਨ੍ ਸੋ ਚਿੰਤਤ ਹੈ ਮਨ ਮੈ ਮਰਿ ਬੋਈ ਬਨਜੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਮੋ ਸੰਗਿ ਕਿਉ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਅਬੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਕਟ ਬੈਨ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਸੋ ਖਾਇ ਤਵਾਰ ਧਰਾ ਪਰ ਝੂਮ ਗਿਰੀ ਨਹੀ ਨੈਕ ਸੰਭਾਰਜੋ ॥ ਯੋਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੈ ਜਨ ਟੂਟ ਗਯੋ ਰੁਖ ਬਜਾਰ ਕੋ ਮਾਰਜੋ ॥ ੨੧੫੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅੰਕ ਲੀਯੋ ਭਰ ਕਾਨ੍ ਤਿਹ ਦੂਰ ਕਰਨ ਕੋ ਕ੍ਰੋਧ ॥ ਸਵਾਧਾਨ ਕਰ ਰੁਕਮਨੀ ਜਦੁਪਤਿ ਕੀਯੋ ਪ੍ਰਬੋਧ ॥ ੨੧੫੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥[3] ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਰਮ ਤੇ ਮੈ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੰਸ ਪਛਾਰਜੋ ॥ ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਰਮ ਤੇ ਸਿੰਧ ਜਰਾਹੂ ਕੋ ਸੈਨ ਸਭੈ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਸੰਘਾਰਜੋ ॥ ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਰਮ ਜਿਤਜੋ

---

੧. ਪਾਰਜਾਤ ਗੋਪੀ ਲੈ ਆਇਆ.....

੨. ਆਪਣੀ ਨਿੰਦਿਆ ਆਪ ਕਰਦੇ ਹਨ। ੩. ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਰਾਜ ਤਾਂ ਸਮਰਥ ਸਨ ਇਸ ਦੂਸ਼ਨ ਦਾ ਮੈਂ ਆਪ ਉਤੇ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਅਰੋਪਦਾ ਪਰ ਅਜ ਕਲ ਜੋ ਵਿਸ਼ਈ ਲੋਕ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹੋ ਹੀ ਅਧੋਗਤੀ ਵਾਲੀ ਦਸ਼ਾ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮਘਵਾ ਅਰੁ ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਰਮ ਭ੍ਰਮਾਸੁਰ ਮਾਰਜੇ ॥ ਤੋਸੇ ਕੀਜੇ ਉਪਹਾਸ ਅਬੈ ਮੁਹਿ ਤੈ ਅਪਨੇ ਜੀਅ ਸਾਚ ਬਿਚਾਰਜੇ ॥ ੨੧੫੭ ॥ ਰੁਕਮਨੀ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਪੀਅ ਕੀ ਤ੍ਰੀਆ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਦੁਖੁ ਕੀ ਤਬ ਬਾਤ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਈ ॥ ਭੂਲ ਪਰੀ ਪ੍ਰਭ ਕੀਜੈ ਛਿਮਾ ਮੁਹਿ ਨਾਰ ਨਿਵਾਇ ਕੈ ਨਾਰ ਸੁਨਾਈ॥ ਔਰ ਕਰੀ ਉਪਮਾ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਜੁ ਕਬਿੱਤਨ ਮੈ ਬਰਨੀ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਮੈ ਉਪਹਾਸ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਪਾਈ ॥ ੨੧੫੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਨ ਕਥਾ ਰੂਕਮਨੀ ਕੀ ਸਜਾਮ ਕਹੀ ਚਿਤ ਲਾਇ॥ ਆਗੇ ਕਥਾ ਸੁ ਹੋਇਗੀ ਸੁਨੀਅਹੁ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਇ ॥ ੨੧੫੯ ॥ ਕਬਿਜੋ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਜੇਤੀ ਤ੍ਰੀਆ ਸਭ ਕੋਂ ਦਸਹੂੰ ਦਸ ਪੁਤ੍ਰ [1]ਦੀਏ ॥ ਅਰੁ ਏਕਹਿ ਏਕ ਦਈ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁ ਹੁਲਾਸ ਬਢਾਇ ਹੀਏ ॥ ਸਭ ਕਾਨ੍ ਕੀ ਮੂਰਤ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਕੰਧ ਪਟੰਬਰ ਪੀਤ ਲੀਏ ॥ ਕਰੁਨਾਨਿਧ ਕੌਤਕ ਦੇਖਨ ਕੌ ਇਹ ਭੂਪਰ ਆਇ ਚਰਿਤ੍ ਕੀਏ ॥ ੨੧੬੦ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਰੁਕਮਨੀ ਉਪਹਾਸ ਸਮਾਪਤਿ ॥

ਅਨਰੁੱਧ ਜੀ ਕੋ ਬਜਾਹ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੋ ਹੀ ਲੌ ਪੌਤ੍ ਕੋ ਬਜਾਹ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਰੁਕਮਾਨ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਸੁੰਦਰ ਥੀ ਰੁਕਮੀ ਕੀ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਬਜਾਹਹਿ ਕੋ ਸਭ ਸਾਜਿ ਸਵਾਰਜੇ ॥ ਟੀਕਾ ਦੀਜੇ ਤਿਹ ਭਾਲ ਮੈ ਕੁੰਕਮ ਔ ਮਿਲਿ ਬ੍ਰਿਪਨ ਬੇਦ ਉਚਾਰਜੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਤ੍ਰੀਆ ਸੰਗ ਲੈ ਬਲਭਦ੍ ਸੁ ਕੌਤਕ ਕਾਜ ਸਿਧਾਰਜੇ ॥ ੨੧੬੧ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਿਸਨ ਜਬੈ ਤਿਹ ਪੁਰ ਮੈ ਗਏ ॥ ਅੰਤਿ ਉਪਹਾਸ ਠੰਰ ਤਿਹ ਭਏ ॥ ਰੁਕਮਨ ਜਬ ਰੁਕਮੀ ਦਰਸਾਯੋ ॥ ਭੈ ਨ ਭ੍ਰਾਤ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ੨੧੬੨ ॥ ਬਜਾਹ ਵਲੋਂ ਅਨਰੁਧ ਕੋ ਕਯੋ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਆਪ ਸੇਹਰਾ ਦਯੋ ॥ ਜੂਪ[2] ਮੰਤ੍ ਉਤ ਰੁਕਮ ਬਿਚਾਰਜੇ ॥ ਖੇਲ ਹਲੀ ਹਮ ਸੰਗ ਉਚਾਰਜੇ ॥ ੨੧੬੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੰਗ ਹਲੀ ਕੇ ਤਬੈ ਰੁਕਮੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਜੂ ਆਹੂੰ ਕੋ ਖੇਲੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਘਨੇ ਜਿਹ ਥੇ ਤਿਨ ਦੇਖਤ ਦਰਬ ਘਨੋ ਤਿਹ ਮਾਂਝਿ ਲਗਾਯੋ ॥ ਦਾਵ ਪਰਯੋ ਮੁਸਲੀ ਕੋ ਸਭੋ ਰੁਕਮੀ ਹੂੰ ਕੋ ਦਾਵ ਪਰਯੋ ਯੋ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਹਾਸ ਕੀਯੋ ਮਿਲ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਗਰਜੱਧੁਜ ਭ੍ਰਾਤਘਨੋ ਰਿਸਵਾਯੋ॥੨੧੬੪ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੇ ਘਨੀ ਬੇਰ ਭਹਕਾਯੋ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਭ੍ਰਾਤ ਕ੍ਰੋਧ ਅਤਿ ਆਯੋ ॥ ਏਕ ਗਦਾ ਉਠ ਕਰ ਮੈ ਧਰੀ ॥ ਸਭ ਭੂਪਨ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰੀ ॥ ੨੧੬੫ ॥ ਘਨੇ ਚਾਇ ਚਾਇ ਸੋ ਭੂਪ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਪਰੇ ਝੂਮ ਕੈ ਭੂਅ ਬਿਸੰਭਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇ ਸ੍ਰੋਨ ਕੇ ਰਸ ਸੋ ਰਾਤੇ॥ਖੇਡ ਬਸੰਤ ਮਨੋ ਮਦਮਾਤੇ ॥ ੨੧੬੬ ॥ ਫਿਰਤ ਭੂਤ ਸੋ ਤਿਨ ਮੈ ਹਲੀ ॥ ਜੈਸੇ ਅੰਤ ਕਾਲ ਸਿਵ ਬਲੀ ॥ ਜਿਉ ਰਿਸ ਡੰਡ ਲੀਏ ਜਮੁ ਆਵੈ ॥ ਤੇ ਸਹੀ ਮੁਸਲੀ ਛਬ ਪਾਵੈ ॥ ੨੧੬੭ ॥ ਰੁਕਮੀ ਭਜੇ ਗਦਾ ਗਹਿ ਠਾਢੇ ॥ ਘਨੋ ਕ੍ਰੋਧ[3]

---

੧. ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕੌਤਕ ਸਮਰੱਥ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ੨. ਜੂਆ ਖੇਲਣਾ ਵੀ ਮੰਦ ਕਰਮ ਹੈ ਇਹ ਰੀਤੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਅਜੇ ਤੱਕ ਹੈ ਤਾਂਹੀ ਇਹ ਕੌਮ ਅਧੋਗਤੀ ਨੂੰ ਗਈ ਹੈ। ੩. ਜੂਏ ਵਿਚ ਜਰੂਰ ਲੜਾਈ ਹੋ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਏਸੇ ਲਈ ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਮੰਦ ਕਰਮ ਆਖਿਆ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਤਾਕੈ ਚਿਤ ਬਾਢੇ ॥ ਭਾਜਤ ਭਜੇ ਨ ਸਾਮੁਹੇ ਆਜੇ ॥ ਆਏ ਹਲੀ ਸੋ ਜੁਧੁ ਮਚਾਜੇ ॥ ੨੧੬੮ ॥ ਹਲੀ ਗਦਾ ਤਬ ਤਾ ਪਰ ਮਾਰੀ ॥ ਉਨਹੂੰ ਕੋਪ ਸੋ ਤਾ ਪਰ ਝਾਰੀ ॥ ਸੈਨਤ ਛੁਟਜੇ ਅਰੁਨ[1] ਦੋਊ ਭਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕ੍ਰੋਧ ਰੂਪ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥ ੨੧੬੯ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦਾਂਤ ਕਾਢ ਇਕ ਹਸਤ ਥੋ ਸੋ ਇਹ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰ ॥ ਰੁਕਮ ਜੁਧੁ ਕੋ ਛੋਰ ਕੈ ਤਾ ਪਰ ਚਲਜੇ ਹਕਾਰ ॥ ੨੧੭੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਭ [2]ਤੋਰ ਕੈ ਦਾਂਤ ਦਏ ਤਿਹ ਕੇ ਬਲਭਦ੍ ਗਦਾ ਸੰਗ ਪੈ ਗਹਿ ਕੈ ॥ ਦੋਊ ਮੂਛ ਉਖਾਰ ਲਈ ਤਿਹ ਕੀ ਅਤਿ ਸੈਨ ਚਲਜੇ ਤਿਹ ਤੇ ਬਹਿ ਕੈ ॥ ਫਿਰ ਔਰ ਹਨੇ ਬਲਵੰਡ ਘਨੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਚਹਿਕੈ ॥ ਫਿਰ ਆਇ ਭਿਰਜੇ ਰੁਕਮੀ ਸੰਗ ਯੌ ਤੁਹਿ ਮਾਰਤ ਹਉ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਿਕੈ ॥ ੨੧੭੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਧਾਵਤ ਭਜੇ ਰੁਕਮੀ ਪੈ ਹਲੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਚਿਤ ਰੋਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਰੋਮ ਖਰੇ ਕਰਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਪੁਨ ਔਰ ਪ੍ਰਚੰਡ ਗਦਾ ਕਰਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਆਵਤ ਭਜੇ ਉਤ ਤੇ ਸੋਊ ਬੀਰ ਸੁ ਆਪਸ ਮੈ ਰਨ ਦ੍ਵੰਦ ਮਚੈ ਕੈ ॥ ਹ੍ਵੈ ਬਿਸੰਭਾਰ ਪਰੇ ਦੋਊ ਬੀਰ ਧਰਾ ਪਰ ਘਾਇਨ ਕੇ ਸੰਗ ਘੈ ਕੈ ॥ ੨੧੭੨ ॥ ਚੈ ਪਈ ॥ ਪਹਰ ਦੋਇ ਤਹ ਜੁਧੁ ਮਚਾਜੇ ॥ ਏਕਨ ਦੋ ਮੈ ਮਾਰਨ ਪਾਜੇ ॥ ਬਿਹਬਲ ਹੋਇ ਦੋਊ ਧਰ ਪਰੇ ॥ ਜੀਵਤ ਬਚੇ ਸੁ ਮਾਨਹੁ ਮਰੇ ॥ ੨੧੭੩ ॥ ਮੂੱਛਤ ਹ੍ਵੈ ਫਿਰਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਜੇ ॥ ਕੌਤਕ ਸਭ ਲੋਕਨ ਦਰਸਾਜੇ ॥ ਕ੍ਰੋਧਤ ਹੋਇ ਸੁ ਯਾ ਬਿਧਿ ਅਰੇ ॥ ਕੇਹਰਿ ਦੁਇ ਜਨ ਬਨ ਮੈ ਲਰੇ ॥ ੨੧੭੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁਧ ਬਿਖੇ ਥਕ ਗਜੇ ਰੁਕਮੀ ਤਬ ਧਾਇ ਹਲੀ ਇਕ ਘਾਇ ਚਲਾਜੇ ॥ ਤੌ ਉਨਹੂੰ ਅਰਿ ਕੋ ਪੁਨਿ ਘਾਇ ਸੁ ਆਵਤ ਮਾਰਗ ਮੈ ਲਖਿ ਪਾਜੇ ॥ ਤੌ ਹੀ ਸੰਭਾਰ ਗਦਾ ਅਪਨੀ ਅਰੁ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਰੋਸ ਬਢਾਜੇ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਬੀਰ ਤਬੈ ਸੁ ਗਦਾ ਕੋ ਗਦਾ ਸੰਗਿ ਘਾਇ ਬਚਾਜੇ ॥ ੨੧੭੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਅਰਿ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਇਹ ਆਵਤ ਘਾਇ ਕੋ ਬੀਚ ਨਿਵਾਰਜੇ ॥ ਤੌ ਬਲਭਦ੍ ਮਹਾਂ ਰਿਸ ਠਾਨ ਸੁ ਔਰ ਗਦਾ ਹ੍ਵੈ ਕੋ ਘਾਉ ਪ੍ਰਹਾਰਜੇ ॥ ਸੋ ਇਹ ਕੇ ਸਿਰ ਭੀਤਰ ਲਾਗ ਗਜੇ ਇਨਹੂੰ ਨਹੀ ਨੈਕ ਸੰਭਾਰਜੇ ॥ ਝੂਮ ਕੈ ਦੇਹ ਪਰਜੇ ਧਰਨੀ ਰੁਕਮੀ ਪੁਨ ਅੰਤ ਕੇ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰਜੇ ॥ ੨੧੭੬ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਜਿਤੇ ਰੁਕਮੀ ਕੇ ਹੁਤੈ ਬਧੁ ਭ੍ਰਾਤ ਨਿਹਾਰਕੈ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ॥ ਬਰਛੀ ਅਰੁ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਯਾ ਪਰ ਆਇ ਪਰੇ ॥ ਕਿਲਕਾਰ ਦਸੋ ਦਿਸ ਘੇਰਤ ਭੇ ਮੁਸਲੀ ਧਰ ਕੋ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਡਰੇ॥ਨਿਸ ਕੋ ਮਨੋ ਹੇਰ ਪਤੰਗ ਦੀਆ ਪਰ ਨੈਕ ਡਰੇ ਨਹੀ ਟੂਟ ਪਰੇ ॥ ੨੧੭੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੰਗ ਹਲਾਯੁਧ ਕੇ ਉਨਹੂੰ ਸੁ ਉਤੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਹੁਇ ਜੁਧੁ ਮਚਾਜੇ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਕੋ ਜੁਧੁ ਭਜੇ ਤ੍ਰੀਅ ਭ੍ਰਾਤ ਕੋ ਸੰਗ ਇਹੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸੁਨਿ ਪਾਜੇ ॥ ਬੈਠ ਬਿਚਾਰ ਕੀਜੇ ਸਭ ਹੂੰ ਜੁ ਸਬੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੁਟੰਬ ਬੁਲਾਜੈ ॥ ਔਰ ਕਥਾ ਦਈ ਜੋਰ ਹਲੀ ਕੀ ਸਹਾਇ ਕੈ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧ ਧਾਜੈ[2] ॥ ੨੧੭੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਮ ਰੂਪੀ ਬਲਭਦ੍ ਪਿਖ ਹਰਿ ਆਗਮ ਸੁਨ ਪਾਇ ॥ ਬੁਧਵੰਤਨ ਤਿਹ ਭਾਈਅਨ ਕਹੀ ਸੁ ਕਹੌ ਸੁਨਾਇ ॥ ੨੧੭੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖ ਅਨੀ ਜਦੁਬੀਰ ਘਨੀ ਲੀਏ ਆਰਤ ਹੈ ਡਰੁ ਤੋਹਿ ਨ ਆਵੈ ॥ ਕੌਨ ਬਲੀ

---

੧. ਲਾਲ ਭਾਵ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਲਾਲ ਹੋ ਗਏ। ੨. ਦੇਖੋ ਜੂਏ ਦਾ ਸੁਆਦ।
੩. ਅੰਤ ਨੂੰ ਅਪਨਿਆਂ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਹੀ ਸਹੈਤਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਭੱਲਿਆਂ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਰੀਤੀ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

प्रगटजे भूअ मै तुम ही न कहो इन सो समुहावै ॥ जो जड़ कै हठ ही भिर है तु कहा फिर जीवत धामहि आवै ॥ आज सोऊ बचि है इह अंसर जो भजि कै भट प्रान बचावै ॥ २१८० ॥ सवैजा ॥ तौ लग ही जुत कोप क्रिपा निध आहव की छित भीतर आए ॥ सैन भरजे बलभद्र पिखजे बिन प्रान परै रुकमी दरसाए॥भूपत और घने ही पिखे कबि सजाम भनै हरि धाइन धाए ॥ भ्रात कौ देख प्रसंन भए बलि नार को देखत नैन निवाए ॥ २१८१ ॥ सवैजा ॥ रथ ते उतर आपहि धाइ कै सजाम चु जाइ हली कहु अंक लीजो ॥ फुन औरन जाहि गहजे रुकमी तिह कौ सु भली बिध दाह कीजो ॥ उत दौर रुकंमन भॅइजन बीच गई तिन जाइ समोध कीजो ॥ किह काज कहजे इन सो तुम जुझ कीजो जिन सो भट कौ न बीजो ॥ २१८२ ॥ चौपई ॥ तिन जो सजाम समोध कराजे ॥ पौत्र बधू लै डैरन आजे ॥ सजाम कथा चै है मै कैहउ ॥ सोतन भली भांत रिझवैहउ ॥ २१८३ ॥ इति स्री क्रिसनावतारे पौत्र बिआह रुकम बध करत भए धिआइ समापत ॥

अथ ऊखा कौ बिआह कथनं ॥ दस सै भुजा कौ गरब हरन कथनं ॥

चौपई ॥ जदु पति पौत्र बजा घर आजे ॥ अति चिति अपने हरख बढाजे ॥ गरब उतै दस सै भुज कीने ॥ मै बर अहा रुद्र ते लीने ॥ २१८४ ॥ सवैजा ॥ गाल बजाइ भली बिध सो अरु ताल सबै मिलि हाथन दीने ॥ जैसे लिखी बिध बेद बिधै तिह भूपत ही बिध सो तप कीने ॥ जॅग करे सभ ही बिध पुरब कैन बिधान बिना नही हीने ॥ रुद्र रिझाइ कहजे इह भांति सु हो कुटवार इही बरु लीने ॥ २१८५ ॥ सवैजा ॥ रुद्र जबै कुटवार कजे तब देसनि देसन धरम चलाजे ॥ पाप की बात गई छप कै सभ ही जग मै जंसु भूपति छाजे ॥ सत्रु त्रिसुल के बसि भए अरि और किहु नही सीस उठाजे ॥ लोगन तौन समै जग मै कबि सजाम भनै अति ही सुख पाजे ॥ २१८६ ॥ रुद्र प्रताप भए अरि बॅसि किहुं अरि आठन सीस उठाजे ॥ करि लै कबि सजाम भनै अति ही इह पाइन ऊपर सीस झुकाजे ॥ भूपन रंचक बात लही इह पॅरख मेरो हीहै लखि पाजे ॥ पॅरख भजे भुजदंडन रुद्र ते जुध ही कौ बरु मांगन धाजे ॥ २१८७ ॥ सोरठा ॥ मूरख लहजे न भेदु जुपु चहनि सिव पै चलजे ॥ करि बिरथा सभ खेद जिव रवि तप बारु तपै ॥ २१८८ ॥ निप बाच रुद्र सो ॥ सवैजा ॥ सीस निवाइ कै पेम बढाइ कै जो निप रुद्र सो बैन सुनावै ॥ जात हो हउ जिह सत्रु पै रुद्र जु कोऊ न आगो ते हाथ उठावै ॥ ताते अजोधन कौ हमरो कबि सजाम कहो मनुआ ललचावै ॥ चाहत हो तुम ते बरु आज कोऊ हमरे संग जुझ मचावै ॥ २१८९ ॥ रुद्र बाच निप सो ॥ चौपई ॥ जो सुनि के सिव क्रोध बढाजे ॥ जो कहि कै तिह बचन सुनाजे ॥ जबै पूजा तुमरी गिर पर है ॥ तबै सूर कोऊ तुम संगि लरि है ॥ २१९० ॥ सवैजा ॥ ह्वै करि क्रोध जबै सिवजु तिह भूपति कौ तिन बैन सुनाजे ॥ भूप लखजे

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਨਹ ਭੇਦ ਕਛੂ ਸੁ ਲਖਜੋ ਚਿਤ ਚਾਹਤ ਹੋ ਸੋਊ ਪਾਜੋ ॥ ਬਾਗੋ ਕੇ ਭੀਤਰ ਫੂਲ ਗਜੋ ਭੁਜਦੰਡਨ ਕੋ ਅਤਿ ਓਜ ਜਨਾਜੋ ॥ ਜੋ ਦਸ ਸੈ ਭੁਜ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਸੋ ਫਿਰ ਮੰਦਰ ਆਜੋ ॥ ੨੧੯੧ ॥ ਏਕ ਹੁਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ਕੀ ਤਿਹ ਸੋਤ ਨਿਸਾ ਸੁਪਨੋ ਇਕ ਪਾਜੋ ॥ ਮੈਨ ਸੇ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸੀ ਮੂਰਤ ਸੋ ਇਹ ਕੇ ਚਲ ਮੰਦਰ ਆਜੋ ॥ ਭੋਗ[1] ਕੀਜੋ ਤਿਹ ਸੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਇਨ ਚਿੱਤ ਬਿਖੇ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਪਾਜੋ ॥ ਚੌਕ ਪਰੀ ਨਹੀ ਪੀਜ ਪਿਖਜੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਸੋਕ ਜਨਾਜੋ ॥ ੨੧੯੨ ॥ ਜਾਗਤ ਹੀ ਬਿਰਲਾਪ ਕੀਜੋ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਸੋਕ ਕੀ ਬਾਤ ਜਨਾਈ ॥ ਅੰਗਨ ਮੈ ਡਗਰੀ ਸੀ ਫਿਰੈ ਪਤਿ ਕੀ ਕਰਿ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਦੁਚਤਾਈ ॥ ਪੂਤ ਲਗਜੋ ਕਿਧੌ ਪ੍ਰੀਤ ਲਗੀ ਕਿ ਕਛੂ ਅਬ ਯਾ ਠਗਮੂਰੀ ਸੀ ਖਾਈ ॥ ਭਾਖਤ ਭੀ ਸਖੀ ਮੋਕਉ ਅਬੈ ਮੋਰੋ ਦੈ ਗਜੋ ਪ੍ਰੀਤਮ ਆਜੁ ਦਿਖਾਈ[2] ॥ ੨੧੯੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਤੀ ਹੀ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਮੁਖ ਤੇ ਗਿਰ ਭੂ ਪੈ ਪਰੀ ਸਭ ਸੁਧ ਭੁਲਾਈ ॥ ਯੌ ਬਿਸੰਭਾਰ ਪਰੀ ਧਰਨੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਮਨੋ ਨਾਗਨ ਖਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਅੰਤ ਸਮੇਂ ਪਹੁਚਜੋ ਇਹ ਦੈ ਗਜੋ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੋਤ ਦਿਖਾਈ ॥ ਤੌ ਲਗਿ ਚਿਤ੍ ਰੇਖਾ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸੁ ਸਖੀ ਇਹ ਕੀ ਇਹ ਕੇ ਢਿਗ ਆਈ ॥ ੨੧੯੪ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਖਿਹ ਦਸਾ ਜਬ ਯਾਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਚਿਤ੍ ਰੇਖ ਤਬ ਸੋਚ ਜਨਾਈ ॥ ਇਹ ਜੀਏ ਜੀਯ ਹੋ ਨਹੀ ਮਰਿਹੋ ॥ ਜਾਨਤ ਜਤਨ ਏਕ ਸੋ ਕਰਿਹੋ ॥ ੨੧੯੫ ॥ ਜੋ ਮੈ ਨਾਰਦ ਸੋ ਸੁਨ ਪਾਜੋ ॥ ਵਹੈ ਜਤਨ ਮੇਰੇ ਮਨ ਆਜੋ ॥ ਜਤਨ ਆਜ ਸੋਊ ਮੈ ਕਰਿਹੋ ॥ ਬਾਨਾਸੁਰ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰਿਹੋ ॥ ੨੧੯੬ ॥ ਸਖੀ ਬਾਚ ਚਿਤ੍ ਰੇਖ ਸੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਤਿਹ ਕੀ ਸਖੀ ਤਿਹ ਕੌ ਕਹਜੋ ਸੁਨਾਇ॥ ਜੋ ਜਾਨਤ ਹੈ ਜਤਨ ਤੂੰ ਸੋ ਅਬ ਤੁਰਤੁ ਬਨਾਇ ॥ ੨੧੯੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਹ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਚੌਦਹ ਲੋਕ ਬਨਾਏ[3] ॥ ਜੀਵ ਜਨਾਵਰ ਦੇਵ ਨਿਸਾਚਰ ਭੀਤ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਖੇ ਚਿਤ ਲਾਏ ॥ ਔਰ ਸਭੈ ਰਚਨਾ ਜਗਹ੍ਵੰ ਕੀ ਲਿਖੀ ਕਹਿ ਲੌ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥ ਤੌ ਇਹ ਆਇਸ ਮੁਚਤ ਕੈ ਬਹੀਯਾ ਗਹਿਯਾ ਸਭ ਹੀ ਦਰਸਾਏ ॥ ੨੧੯੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਬਹੀਆਂ ਗਹਿਕੈ ਇਹ ਕੀ ਉਨ ਚਿਤ੍ ਸਭੈ ਇਹ ਕੈ ਦਰਸਾਏ ॥ ਦੇਖਤਿ ਦੇਖਤਿ ਗੀ ਤਿਹ ਠਾਂ ਜਹ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਨਾਏ ॥ ਸੰਬਰ ਕੋ ਅਰਿ ਥੋ ਜਿਹ ਠੌਰ ਲਿਖਜੋ ਇਹ ਤਾ ਪਿਖ ਨੈਨ ਨਿਵਾਏ ॥ ਤਾ ਸ੍ਵਅ ਦੇਖ ਕਹਜੋ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸਹੀ ਮੇਰੈ ਪ੍ਰੀਤਮ ਏ ਸਖੀ ਪਾਏ ॥ ੨੧੯੯ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਹਜੋ ਸਖੀ ਅਬ ਢੀਲ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਪ੍ਰੀਤਮ ਮੁਹਿ ਮਿਲਾਇਕੈ ਦੀਜੈ ॥ ਜਬ ਸਜਨੀ ਇਹ ਕਾਰਜ ਕੈਹੋ ॥ ਜੀਵ ਦਾਨ ਤਬ ਮੋਕਹੁ ਦੈਹੋ ॥ ੨੨੦੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌ ਬਤੀਆ ਸੁਨਿਕੈ ਭਈ ਚੀਲ ਚਲੀ ਉਡ ਦ੍ਵਾਰ ਵਤੀ ਮਹਿ ਆਈ ॥ ਪੌਤ੍ ਹੁਤੋ ਜਿਹ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕੋ ਛਿਪ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਏਕ ਤ੍ਰੀਯਾ ਅਟਕੀ ਤੁਮ ਪੈ ਤੁਹਿ ਲਜਾਇਬੇ ਕੇ ਹਿਤ ਹੌਂ ਹ੍ਵੈ ਪਠਾਈ ॥ ਤਾਤੇ ਚਲੋ ਤਹ ਬੇਗ ਬਲਾਇ ਲਿਉ

---

੧. ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹ ਕਰਮ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਇਕ ਬਾਣੀਏ ਨੇ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਧੋਤੀ ਪਾੜ ਸੁਟੀ ਸੀ।

੧. ਸੁਪਨ ਦਰਸ਼ਨ ਹੈ। ੨. ਸਖੀ ਬਹੁਤ ਸਿਆਣੀ ਹੈ ਮਾਨੋ ਕਿਸੇ ਡਰੈਂਗ ਮਾਸਟਰ ਜਾਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀ ਲੜਕੀ ਹੈ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮੇਟ ਸਭੈ ਚਿਤ ਕੀ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ੨੨੦੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੈਨ ਸੁਨਾਇਕੈ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਆਪਨੇ ਰੂਪ ਪ੍ਰਤੱਛ ਦਖਾਯੋ ॥ ਜੋ ਤ੍ਰੀਯ ਮੋ ਪਰ ਹੈ ਅਟਕੀ ਤਿਹ ਜਾਇ ਪਿਖੋ ਮਨ ਯਾਹਿ ਲੁਭਾਯੋ ॥ ਖੈਂਚ ਨਿਖੰਗ ਕਸਯੋ ਕਟ ਸੋਧਨੁ ਲੈ ਚਲਿਬੇ ਕਹੁ ਸਾਜ ਬਨਾਯੋ ॥ ਦੂਤੀ ਕੋ ਸੰਗ ਲਏ ਅਪਨੇ ਇਹ ਤਾ ਤ੍ਰੀਯ ਲਿਆਵਨ ਕਾਜ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ੨੨੦੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੰਗ ਲਯੋ ਅਨਰੁੱਧ ਕੋ ਦੂਤੀ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ॥ ਊਖਾ ਕੋ ਪੁਰ ਥੋ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਪਹੂਚੀ ਆਇ ॥ ੨੨੦੩ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਤ੍ਰੀਅ ਪੀਅ ਦਯੋ ਮਿਲਾਇ ਚਤੁਰ ਤ੍ਰੀਆ ਕਰ ਚਤੁਰਤਾ ॥ ਕੀਯੋ ਭੋਗ ਸੁਖ ਪਾਇ ਊਖਾ ਅਰੁ ਅਨਰੁੱਧ ਮਿਲ ॥ ੨੨੦੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚਾਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੋ ਭੋਗ ਕੀਯੋ ਨਰ ਨਾਰ ਹੁਲਾਸ ਹੀਯੋ ਮੈ ਬਢੈ ਕੈ ॥ [1]ਆਸਨ ਕੋਕ ਕੇ ਬੀਚ ਜਿਤੇ ਕਬਿ ਭਾਖਤ ਹੈ ਸੁ ਸਬੈ ਇਨ ਕੈ ਕੈ ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਅਨਰੁੱਧ ਕਛੁ ਮੁਸਕਾਇ ਤ੍ਰੀਆ ਸੰਗ ਨੈਨ ਨਚੈਕੈ ॥ ਜਿਉ ਹਮਰੀ ਤੁਮ ਹ੍ਵੈਇ ਰਹੀ ਸੁੰਦਰਿ ਤਿਉ ਹਮ ਹੂ ਤੁਮਰੇ ਰਹੇ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥੨੨੦੫ ਸੁੰਦਰ ਥੀ ਜੁਧੁ ਜਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਸੁ ਗਿਰੀ ਭੂਅ ਪੈ ਲਖ ਛੂਪਤਿ ਪਾਯੋ ॥ ਜੋ ਬਰੁ ਦਾਨ ਦਯੋ ਮੁਹਿ ਰੁਦ੍ਰਵੈ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਸੁ ਜਨਾਯੋ ॥ ਤੈ ਹੀ ਲੈ ਆਇ ਕਹੀ ਇਕ ਯੋ ਤੁਮਰੀ ਦੁਹਤਾ ਗ੍ਰਹ ਮੋ ਕੋਊ ਆਯੋ ॥ ਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ ਚਲਯੋ ਸੁਨਿਕੈ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਰੋਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ੨੨੦੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਕਰਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਤ ਕੋਪ ਭਯੋ ਚਿਤ ਰੋਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪੌਤ੍ਰ ਸੋ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਦੁਹਤਾਹੂ ਕੇ ਮੰਦਰ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਹ੍ਵੈ ਬਿਸੰਭਾਰ ਪਰਯੋ ਜਬ ਸੋ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਕੇ ਕਰਿ ਭੀਤਰ ਆਯੋ ॥ ਨਾਦ ਬਜਾਇ ਦਿਖਾਇ ਸਭੋ ਬਲੁ ਲੈ ਇਹ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪਧਾਮ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ੨੨੦੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪੌਤ੍ਰ ਕੋ ਬਾਧ ਕੈ ਭੂਪ ਫਿਰਯੋ ਉਤ ਨਾਰਦ ਜਾਇ ਸੁਨਾਈ ॥ ਕਾਨ ਚਲੋ ਉਠ ਬੈਠੇ ਕਹਾ ਅਪਨੀ ਜਦੁਵੀ ਸਭ ਸੈਨ ਬਨਾਈ ॥ ਯੋ ਸੁਨਿ ਸਜਾਮ ਚਲੇ ਬਤੀਯਾ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅੰਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਈ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਸਭੈ ਰਿਸ ਸੋ ਜਿਨ ਕੋ ਅਸਤੇਜੁ ਲਖਯੋ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥ ੨੨੦੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਤੀਆ ਸੁਨਿ ਮੁਨ ਕੀ ਸਕਲ ਜਦੁਪਤਿ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ॥ ਜਹ ਭੂਪਤ ਕੋ ਪੁਰ ਹੁਤੋ ਤਹ ਹੀ ਪਹੁਚਯੋ ਆਇ ॥ ੨੨੦੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਸਜਾਮ ਜੀ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਤ੍ਰ ਪੁਛਯੋ ਤਿਨ ਮੰਤ੍ਰਨ ਦੀਨੋ ॥ ਏਕ ਕਹੀ ਹਮ ਜੋ ਦੁਹਤਾ ਇਹ ਦੈ ਸੁ ਕਹਯੋ ਤੁਹਿ ਮਾਨ ਨ ਲੀਨੋ ॥ ਮਾਂਗ ਲਯੋ ਸਿਵ ਤੇ ਰਨ ਕੋ ਬਰ ਜਾਨਤ ਹੈ ਤੂੰ ਭਯੋ ਮਤਿ ਹੀਨੋ ॥ ਛੋਰਿ ਹੋ ਦ੍ਵੈ ਕਰਿਕੈ ਕਰ ਆਜੁ ਸੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਇਹੈ ਪ੍ਰਨ ਕੀਨੋ ॥ ੨੨੧੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਨੋ ਤੋ ਬਾਤ ਕਹੋ ਨ੍ਰਿਪ ਏਕ ਜੋ ਸੈਨਨ ਮੈ ਹਿਤ ਕੈ ਧਰੀਐ ॥ ਤੁਮਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਇ ਪਰੈ ਸੁਨੀਐ ਨਹੀ ਸਜਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਕਬੈ ਲਰੀਐ ॥ ਅਰਿਹੋ ਨ ਜੋ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਹਰਿ ਸੋ ਭੂਅ ਪੈ ਤਬ ਰਾਜ ਸਦਾ ਕਰੀਐ ॥ ੨੨੧੧ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਜੋ ਰਿਸ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਕਰ ਜੋ ਧਨੁ ਸਾਰੰਗ ਲੈਹੈ ॥ ਕੌਨ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਭੂਅ ਪੈ ਤੁਮ ਹੂੰ ਨ ਕਹੋ ਬਲ ਜੋ ਠਹਰੈ ਹੈ ॥ ਜੋ ਹਠ ਕੈ ਭਿਰਹੈ ਤਿਹ ਸੋ ਤਿਹ ਕੈ ਛਿਨ ਮੈ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠੈਹੈ ॥ ਔਰ ਭੁਜਾ ਕਟਿਕੈ ਤੁਮਰੀ ਸਭ ਦ੍ਵੈ ਭੁਜ ਰਾਖਿ ਤ੍ਰੈ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚੈ ਹੈ ॥ ੨੨੧੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥

---

੧. ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰਿੰਗਾਰ ਰਸ ਦੀਆਂ ਖੁਲ੍ਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ ਏਸੇ ਲਈ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦੀ ਸ਼ਾਮ ਕਵੀ ਦੀ ਬੁਧੀ ਦੀ ਸਿਥਲਤਾ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮੰਤ੍ਰੀ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਮਾਨਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਆਪਨੇ ਓਜ ਅਖੰਡ ਜਨਾਯੋ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਹਾਥਨ ਮੈ ਫੁਨ ਬੀਰਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਗਰਬਾਯੋ ॥ ਸੈਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਹੁਤੋ ਜਿਤਨੋ ਤਿਸ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਆਪਨੇ ਧਾਮ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਮਨਾਇ ਜਨਾਇ ਘਨੋ ਬਲੁ ਸਜਾਮ ਜੂ ਸੋ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਧਾਯੋ ॥ ੨੨੧੩ ॥ ਉਤ ਸਜਾਮ ਜੂ ਬਾਨ ਚਲਾਵਤ ਭਯੋ ਉਤ ਤੇ ਦਸ ਸੈ ਭੁਜ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਜਾਦਵ ਆਵਤ ਭੇ ਉਤ ਤੇ ਇਤ ਤੇ ਇਨ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਧਾਏ ॥ ਘਾਇ ਕਰੈ ਮਿਲ ਆਪਸ ਮੈ ਤਿਨ ਯੌ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਫਾਗਨ ਕੀ ਰੁਤ ਭੀਤਰ ਖੇਲਨ ਬੀਰ ਬਸੰਤਹ ਆਏ ॥ ੨੨੧੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਭਿਰੇ ਕਰਵਾਰਨ ਸੋ ਭਟ ਏਕ ਭਿਰੇ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਲੈਕੈ ॥ ਏਕ ਕਟਾਰਨ ਸੰਗ ਭਿਰੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਰੋਸਿ ਬਢੈਕੈ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨਨ ਕਉ ਇਕ ਬੀਰ ਸੰਭਾਰਤ ਭੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਕੌਤਕ ਦੇਖਤ ਭਯੋ ਉਤ ਭੂਪ ਇਤੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਆਨੰਦ ਕੈਕੈ ॥ ੨੨੧੫ ॥ ਜਾ ਭਟ ਆਹਵ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਸੋ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਸੋ ਸਜਾਮ ਧਰਾ ਪਰਕੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਜੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਬਲੀ ਕੋਊ ਔ ਇਹ ਕੇ ਰਿਸ ਊਪਰ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੇ ਅਪਨੈ ਗ੍ਰਹ ਕੌ ਫਿਰ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ੨੨੧੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗੋਕਲ ਨਾਥ ਜੂ ਬੈਰਨ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜਬ ਹੀ ਰਨ ਮਾਂਡਯੋ ॥ ਜੇਤਿਕ ਸਤ੍ਰੂਨ ਸਾਮੁਹੇ ਭੇ ਰਿਸ ਸੋ ਸਭਿ ਗਿੱਧ ਸ੍ਰਿਗਾਲਨ ਬਾਂਡਯੋ ॥ ਪੱਤਿ ਰਥੀ ਗਜਿ ਬਾਜ ਘਨੇ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀਏ ਕੋਊ ਜੀਤਨ ਛਾਡਯੋ॥ ਦੇਵ ਸਰਾਹਤ ਭੇ ਸਭ ਹੀ ਸੁ ਭਲੇ ਭਗਵਾਨ ਅਖੰਡਨ ਖਾਂਡਯੋ ॥ ੨੨੧੭ ॥ ਜੀਤੇ ਸਭੈ ਭਯ ਭੀਤ ਭਏ ਤਜਿ ਆਹਵ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਭਾਗੇ ॥ ਠਾਢੇ ਬਨਾਸੁਰਥੇ ਜਿਹ ਠੌਰ ਸਭੈ ਚਲਿਕੈ ਤਿਹ ਪਾਇਨ ਲਾਗੇ ॥ ਛੂਟ ਗਯੋ ਸਭਹੂਨ ਤੇ ਧੀਰਜ ਤ੍ਰਾਸਹਿ ਕੇ ਰਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ਭਾਖਤ ਭੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਭਜੀਐ ਬਚ ਹੈਨ ਕੋਊ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਆਗੇ ॥ ੨੨੧੮ ॥ ਭੀਰ ਪਰੀ ਜਬ ਭੂਪਤ ਪੈ ਤਬ ਆਪਨੇ ਜਾਨਕੇ ਈਸ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਸੰਤ ਸਹਾਇ ਕੋ ਜਾਇ ਭਿਰਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਸੋਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਆਯੁਧ ਲੈ ਅਪਨੇ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਓਰ ਸੁ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਜ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਸੁ ਕਹੋ ਅਬ ਹੋ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਦੁਹੂੰ ਤਿਹ ਠਾਂ ਰਨ ਪਾਰਯੋ ॥ ੨੨੧੯ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਹ੍ਵੈ ਰੁਦ੍ਰ ਜਬੈ ਰਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਰਿਸ ਨਾਦ ਬਜਾਯੋ ॥ ਸੂਰਨ ਕਾਹੂ ਤੇ ਨੈਕੁ ਟਿਕਯੋ ਗਯੋ ਭਾਜ ਗਏ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਦ੍ਰਿੜਾਯੋ ॥ ਸਤ੍ਰੂਨ ਕੇ ਦੁਹੂੰ ਸਤ੍ਰੂਨ ਸੰਗ ਲੈ ਰੋਖ ਹਲੀ ਸੁ ਸੋਊ ਡਰੁ ਪਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੋ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜਬ ਹੀ ਸਿਵ ਆਇਕੈ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ੨੨੨੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਸਭ ਘਾਇ ਚਲਾਵਤ ਭਯੋ ਸਿਵ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਚਾਏ ॥ ਤੌਨ ਸਮੈ ਸਿਵ ਕੋ ਅਪਨੇ ਸਭ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਕ ਘਾਇ ਲਗਾਏ ॥ ਜੁਧੁ ਕੀਯੋ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਦੁਹੂ ਜਿਹ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਸੁਰ ਦੇਖਨ ਆਏ ॥ ਅੰਤ ਖਿਸਾਇ ਰਿਸਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧ ਏਕ ਗਦਾ ਹੂ ਸੋ ਰੁਦ੍ਰ ਗਿਰਾਏ ॥੨੨੨੧॥ ਚੌਪਈ॥ਜਬ ਰੁਦ੍ਰਹਿ ਹਰਿ ਘਾਇ ਲਗਾਯੋ॥ ਬਿਸੁਧੇ ਕਰਿ ਕਰਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਸੰਕਤ ਭਯੋ ਨ ਫਿਰ ਧਨੁ ਤਾਨਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭ ਜਾਨਯੋ ॥ ੨੨੨੨ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋਪ ਦਯੋ ਤ੍ਯਾਗ ਜਦੁਪਤਿ ਕੋ ਬਲੁ ਹੇਰਕੈ ॥ ਪਾਇਨ ਲਾਗਯੋ ਆਇ ਰਹਯੋ ਚਰਨ ਗਹਿ ਹਰ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

दोऊ ॥ २२२३ ॥ सवैया ॥ रुद्र की देख दसा इह भांति सु आपहि जुधु के भूपत आये ॥ सजाम भनै दस सै भुज सजाम के ऊपर बानन ओघ चलाये ॥ ओघ जो आवत बानन कों सभ ही हरि मारग मै निवराये ॥ सारंग आपन हाथ बिखै धरिकै अरि के बहु घाइन घाये ॥ २२२४ ॥ सवैया ॥ स्री ब्रिजनाभिक क्रूधत हूै अपने करि मै धनु सारंग लैकै ॥ जुधु मचावत भजे दस सै भुज सो अति ओज अखंड जनैकै ॥ और हने बलवंड घने कबि सजाम भनै अति पंरख कैकै ॥ छोरि दये तिह भूपत कों रन मै तिह की सु भुजा फुन दूैकै ॥ २२२५ ॥ कबिबाच ॥ सवैया ॥ बाह सहंस्र कहो तुमही अब लौं जग मे नर काहू की होती ॥ और कहो इह भूप इती अपने गृह बीच संपॅति समोती ॥ एते पै संत सुनै हित कै सिव सो छरीजा पुन राखत कोती ॥ ता निृप कों बरजा बिधि ईस दये जगदीस कीये भजे सोती ॥ २२२६ ॥ चौपई ॥ जब तिह माइ बात सुन पाई ॥ निृप हारजे जीतजे जदुराई ॥ सभ तजि बसत्र नगन हुइ आई ॥ आइ सजाम कों दई दिखाई ॥ २२२७ ॥ चौपई ॥ तब प्रभ दृग नीचे हुइ रहजे ॥ नैक न जुश्ब चित मो चहजे ॥ भूपत समै भजन के पाये ॥ भाजि गये नहि जुधु मचाये ॥ २२२८ ॥ निृपबाच बीर सो ॥ सवैया ॥ बिंपत हूै बहु घाइन सो निृप बीरन मै इह भांत उचारजे ॥ कोऊ न सुर टिकजे मुहि अगृज हौं जिह की रिस ओर पधारजे ॥ गाजबो मो सुनिकै अब लौं किनहू रन मै नहि ससत्र संभारजे ॥ एते पै मो संगि आइ भिरजे सु सही ब्रिजनाइक बीर निहारजे ॥ २२२९ ॥ सवैया ॥ स्री जदुबीर ते जो सहस्र भुज भाज गये नह जुधु मचाये ॥ दूै भुज देख भई अपनी अपने चित मै अति त्रास बढाये ॥ सो जग मै जसु लै निभजे जिन स्री ब्रिजनाथहि कों गुन गाये ॥ तैही जथा मति संत प्रसादि ते जै कहिकै कछु सजाम सुनाये ॥ २२३० ॥ आवत भजे रिसकै सिव जू फिरि आपने संग सभै गन लैकै ॥ स्री जदुबीर के सामुहे बीर कहै कबि सजाम सु क्रोधत हूैकै ॥ बान क्रिपान गदा बरछी गहि आवत भे रिस नाद बजैकै ॥ सो छिन मै प्रभ जू सभ बीर दये फुन अंत के धाम पठैकै ॥ २२३१ ॥ सवैया ॥ एक हने जदुराइ गदा गहि एक बली रिप संबर घाये ॥ एक भिरे मुसली धर सो सु तो जीवत धाम हूं जान न पाये ॥ जो फिर आइ भिरे हरि सें चित मे फुन कोप की ओप बढाये ॥ जै फिर छेदत भजे तिन कों जोऊ जंबक गीधन हाथ न आये ॥ २२३२ ॥ ऐसे निहारत भजे तह आहव चित बिधै अति क्रोध बढाजे ॥ ठोक भुजा अपनी दोऊ आप ही हाथ लै आपनै नाद बजाजे ॥ जिउ कुप अंधक दंत पै धावत भजे तिम कोपकै सजाम पै धाजे ॥ जै उपजी उपमा लरबे कहु केहरि से जनु केहरि आजे ॥ जुधु मंडजे अति ही तब ही सिव ताप हुतो इक सोऊ संभारजे ॥ सजाम जू छेद सभै लहिकै जुर सीत सु ताही की ओर पचारजे ॥ देखत ही जुर सीत

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕੈ ਸੋ ਜੁਰ ਭਾਜਿ ਗਯੋ ਨ ਰਤੀਕ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਯੌ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੈ ਬਦਰਾ ਬਹਯੋ ਜਾਤ ਬਿਯਾਰ ਕੋ ਮਾਰਯੋ ॥ ੨੨੩੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗਰਬ ਜਿਤੋ ਸਿਵ ਬੀਚ ਹੁਤੋ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਕ੍ਰੋਧਕੈ ਜੁਧੁ ਮਿਟਾਯੋ ॥ ਜੋ ਤਿਨ ਤੀਰਨ ਬ੍ਰਿਸਟ ਕਰੀ ਤਿਹ ਤੇ ਸਰ ਏਕ ਨ ਭੇਟਨ ਪਾਯੋ ॥ ਔਰ ਜਿਤੇ ਗਨ ਸੰਗ ਹੁਤੇ ਸਭ ਕੋ ਹਰਿ ਘਾਇ ਘਨੇ ਸੰਗ ਘਾਯੋ ॥ ਐਸੋ ਨਿਹਾਰਕੈ ਪੌਰਖ ਸ੍ਯਾਮ ਗਨੱਪਤਿ ਪਾਇਨ ਸੋ ਲਪਟਾਯੋ ॥ ੨੨੩੫ ॥ ਸਿਵਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਲ ਪਰਯੋ ਪ੍ਰਭੁ ਮੈ ਘਟ ਕਾਮ ਕੀਯੋ ਤੁਮ ਸੋ ਜੁ ਪੈ ਜੁੱਧੁ ਚਹਯੋ ॥ ਤੋ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਰਿਸ ਆਇ ਭਿਰਯੋ ਤੁ ਕਹਾ ਇਹ ਠਾਂ ਮੇਰੋ ਮਾਨ ਰਹਯੋ ॥ ਤੁਮਰੇ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਹੀ ਸਹਸੱਢਨ ਔ ਚਤੁਰਾਨਨ ਹਾਰ ਰਹਯੋ ॥ ਤੁਮਰੇ ਗੁਨ ਕੌਨ ਗਨੈ ਕਹ ਲੌ ਜਿਹ ਵੇਦ ਸਕੈ ਨਹਿ ਭੇਦ ਕਹਯੋ ॥ ੨੨੩੬ ॥ ਕਬਿਯੇਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ [1]ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਧਰ ਮੂੰਡ ਜਟਾ ਸੁ ਤਪੋਧਨ ਕੋ ਜਗ ਭੇਖ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਕੋਊ ਲੋਚਨ ਮੂੰਦ ਭਲੀ ਬਿਧ ਸੋਂ ਹਰਿ ਕੋ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥ ਔਰ ਕਹਾ ਜੁ ਪੈ ਆਰਤੀ ਲੈ ਕਰਿ ਧੂਪ ਜਗਾਇਕੈ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤੁਮ ਹੀ ਨ ਕਹੋ ਬਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕਿਹੂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਪਾਯੋ ॥ ੨੨੩੭ ॥ ਤਿਉ ਚਤੁਰਾਨਨ ਤਿਉ ਹੂ ਖੜਾਨਨ ਤਿਉ ਸਹਸਾਨਨ ਹੀ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥ ਨਾਰਦ ਸੱਕ੍ਰ ਸਦਾ ਸਿਵ ਬ੍ਯਾਸ ਇਤੋ ਗੁਨ ਸ੍ਯਾਮ ਕੋ ਗਾਇ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਚਾਰੋ ਈ ਬੇਦ ਨ ਭੇਦ ਲਹਯੋ ਜਗ ਖੋਜਤ ਹੈ ਸਭ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਤੁਮਹੀ ਨ ਕਹੋ ਬਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹੂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ੨੨੩੮ ॥ ਸਿਵ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ਪਾਇ ਪਰਯੋ ਸਿਵ ਜੂ ਹਰਿ ਕੇ ਕਹਯੋ ਮੋ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥ ਸੇਵਕ ਮਾਂਗਤ ਹੈ ਬਰੁ ਏਕ ਵਹੈ ਅਬ ਰੀਝ ਦਇਆਨਿਧ ਦੀਜੈ ॥ ਹੇਰ ਹਮੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਕਬਹੂ ਕਰੁਨਾ ਰਸ ਕੇ ਸੰਗ ਭੀਜੈ ॥ ਬਾਹੈ ਕਟੀ ਸਹਸ੍ਰਾਭੁਜ ਕੀ ਤੁ ਭਲੇ ਤਹ ਕੋ ਅਬ ਨਾਸੁ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ੨੨੩੯ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸੋ ਕਰਿਹੋ ਅਬ ਹੌ ਸੁਨਿ ਹੁਦ੍ਰ ਜੂ ਤੋ ਸੰਗ ਬੈਨ ਉਚਾਰਤ ਹੌਂ ॥ ਬਾਹੈ ਕਟੀ ਤਿਹ ਭੂਲ ਨਿਹਾਰ ਅਬ ਹੌਂ ਹੂੰ ਸੁ ਕ੍ਰੋਧ ਨਿਵਾਰਤ ਹੌਂ ॥ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੋ ਪੌਤ੍ਰ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਸੁ ਇਹੈ ਜੀਅ ਮਾਹਿ ਬਿਚਾਰਤ ਹੌਂ ॥ ਤਾਤੇ ਡੰਡ ਹੀ ਦੈ ਕਰਿ ਛੋਰਿ ਦਯੋ ਇਹ ਤੇ ਨਹਿ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰਤ ਹੌਂ ॥ ੨੨੪੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੌ ਬਖਸਾਇਕੈ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਸੋ ਤਹ ਭੂਪ ਕੋ ਸ੍ਯਾਮ ਕੋ ਪਾਇਨ ਡਾਰੈ ॥ ਭੂਲਕੈ ਭੂਪਤ ਕਾਮ ਕਰਯੋ ਅਬ ਹੇ ਪ੍ਰਭੁ ਜੂ ਤੁਮ ਕ੍ਰੋਧ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਪੌਤ੍ਰ ਕੋ ਬ੍ਯਾਹ ਕਰੋ ਇਹ ਕੀ ਦੁਹਤਾ ਸੰਗ ਔਰ ਕਛੂ ਮਨ ਮੈ ਨ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਯੌ ਕਰਿ ਬ੍ਯਾਹ ਸੰਗ ਉਖਹ ਲੈ ਅਨਰੁੱਧ ਕੋ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ੨੨੪੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਸੁਨਿਹੈ ਗੁਨ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਕੇ ਫੁਨ ਔਰਨ ਤੇ ਅਰੁ ਆਪਨ ਗੈਹੈ ॥ ਆਪਨ ਜੋ ਪੜਹੈ ਪੜਵਾਇ ਹੈ ਔਰ ਕਬਿੱਤਨ ਬੀਚ ਬਨੈਹੈ ॥ ਸੋਵਤ ਜਾਗਤ ਧਾਵਤ ਧਾਮ ਸੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੀ ਸੁਧ ਲੈਹੈ ॥ ਸੋਊ ਸਦਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਫੁਨ ਯਾ ਭਵ ਭੀਤਰ ਫੇਰ ਨ ਐਹੈ ॥ ੨੨੪੨ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ

---

੧. ਕੀ ਹੋਇਆ ਜੋ ਸਿਰ ਤੇ ਜਟਾਂ ਧਰ ਕੇ ਸੰਤ ਬਣਕੇ ਜਗ ਨੂੰ ਭੇਖ ਵਿਖਾਇਆ। ਅੱਖਾਂ ਮੀਟਕੇ ਹਰੀ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾਏ, ਆਰਤੀ ਕੀਤੀ, ਧੂਪ ਧੁਖਾਏ, ਸੰਖ ਵਜਾਏ, ਤੁਸੀਂ ਸੋਚਕੇ ਦੱਸੋ ਪ੍ਰੇਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹੋਈ ਹੈ ? ੨. ਸ਼ਿਵਜੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬਨਾਸੁਰ ਕੋ ਜੀਤ ਅਨਰੁਧ ਊਖਾ ਕੋ ਬਜਾਹ ਲਿਆਵਤ ਭਏ ॥

ਅਥ ਡਿਗ ਰਾਜਾ ਕੋ ਉਧਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥

ਏਕ ਭੂਪ ਛਤ੍ਰੀ ਡਿਗ ਨਾਮਾ ॥ ਧਰਜੋ ਤਾਹਿ ਕਿਰਲਾ ਕੋ ਜਾਮਾ ॥ ਸਭ ਜਾਦਵ ਮਿਲਿ ਖੇਲਨ ਆਏ ॥ ਪਜਾਸੇ ਭਏ ਕੂਪ ਪਿਖ ਧਾਏ ॥ ੨੨੪੩ ॥ ਇਕ ਕਿਰਲਾ ਤਿਹ ਮਾਹਿ ਨਿਹਾਰਜੋ॥ ਕਾਢੇ ਯਾਕੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਕਾਢਨ ਲਗੇ ਨ ਕਾਢਜੋ ਗਯੋ ॥ ਅਤਿ ਅਸਚਰਜ ਸਭਹਿਨ ਮਨ ਭਯੋ ॥ ੨੨੪੪ ॥ ਜਾਦਵ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ ਸੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭ ਸੁਚਿੱਤ ਜਾਦਵ ਭਏ ਗਏ ਕ੍ਰਿਸਨ ਪੈ ਧਾਇ ॥ ਕਹਿ ਕਿਰਲਾ ਇਕ ਕੂਪ ਮੈ ਤਾਕੋ ਕਰਹੁ ਉਪਾਇ ॥ ੨੨੪੫ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਸੁਨਤ ਹੀ ਬਾਤੈ ਸਭ ਜਾਦਵ ਕੀ ਜਦੁਰਾਇ ਜਾਨਿਓ ਸਭ ਭੇਦ ਕਹੀ ਬਾਤ ਮੁਸਕਾਇਕੈ ॥ ਕਹਾ ਵਹ ਕੂਪ ਕਹਾ ਪਰਿਓ ਹੈ ਕਿਰਲਾ ਤਾ ਮੈ ਬੇਲਤ ਭਯੋ ਯੌ ਮੁਹਿ ਦੀਜੀਐ ਦਿਖਾਇਕੈ ॥ ਆਗੇ ਆਗੇ ਸੋਊ ਘਨ ਸਜਾਮ ਤਿਨ ਪਾਛੈ ਪਾਛੈ ਚਲਤ ਚਲਤ ਜੋ ਨਿਹਾਰਜੋ ਸੋਊ ਜਾਇਕੈ ॥ ਮਿਟਿ ਗਏ ਪਾਪ ਤਾਕੇ ਏਕੋ ਨ ਰਹਨ ਪਾਏ ਭਯੋ ਨਰ ਜਬੈ ਹਰਿ ਲੀਨੋ ਹੈ ਉਠਾਇਕੈ ॥ ੨੨੪੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਾਹੀ ਕੀ ਮੋਛ ਭਈ ਛਿਨ ਮੈ ਜਿਨ ਏਕ ਘਰੀ ਘਨ ਸਜਾਮ ਜੂ ਧਜਾਯੋ ॥ ਔਰ ਤਰੀ ਗਨਕਾ ਤਬ ਹੀ ਜਿਹ ਹਾਥ ਲਯੋ ਸੁਕ ਸਜਾਮ ਪੜਾਯੋ ॥ ਕੋ ਨ ਤਰਜੋ ਜਗ ਮੈ ਨਰ ਜਾਹਿ ਨਰਾਇਨ ਕੋ ਚਿਤ ਨਾਮ ਬਸਾਯੋ ॥ ਏਤੇ ਪੈ ਕਿਉ ਨ ਤਰੈ ਕਿਰਲਾ ਜਿਹ ਕੋ ਹਰਿ ਆਪਨ ਹਾਥ ਲਗਾਯੋ ॥ ੨੨੪੭ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਜਬ ਹੀ ਸੋਊ ਸਜਾਮ ਉਠਾਇ ਲਯੋ ॥ ਤਬ ਮਾਨੁਖ ਕੋ ਸੋਊ ਬੇਖ ਭਯੋ ॥ ਤਬ ਯੌ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੁ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਤੇਰੋ ਦੇਸੁ ਕਹਾ ਤੇਰੋ ਨਾਮ ਕਹਾਰੇ ॥ ੨੨੪੮ ॥ ਕਿਰਲਾ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ ਸੋ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਡਿਗ ਮੇਰੋ ਥੋ ਨਾਉ ਏਕ ਦੇਸ ਕੋ ਭੂਪ ਹੌ ॥ ਸੋ ਤੁਮ ਕਥਾ ਸੁਨਾਉ ਜਾ ਤੇ ਹਉ ਕਿਰਲਾ ਭਯੋ ॥ ੨੨੪੯ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਨਾਥ ਹੌ ਤੇ ਨਿਤਾਪ੍ਰਤ ਸੋਨੇ ਕੋ ਬਨਾਇ ਸਾਜ ਗਊ ਸਤਿ ਦੇਤੇ ਦਿਜ ਸੁਤ ਕੌ ਬੁਲਾਇਕੈ ॥ ਏਕ ਗਊ ਮਿਲੀ ਮੇਰੀ ਪੁੰਨ ਕਰੀ ਗਊਅਨ ਸੌ ਜੋ ਹੌ ਪੁੰਨ ਕਰਬੇ ਕੌ ਰਾਖਤ ਮੰਗਾਇਕੈ ॥ ਸੋਊ ਪੁੰਨ ਕਰੀ ਡੀਠ ਤਾਹੀ ਦਿਜ ਪਰੀ ਕਹਜੋ ਮੇਰੀ ਗਊ ਤਾਂਕੋ ਧਨੁ ਦੈ ਰਹੌ ਸੁਨਾਇਕੈ[੧] ॥ ਵਾਨ ਧਨ ਲਯੋ ਮੋ ਹੂੰ ਹੈ ਸ੍ਰਾਪ ਦਯੋ ਹੌਹੁ ਕਿਰਲਾ ਕੂਆ ਕੋ ਹੌ ਸੁ ਭਯੋ ਤਾ ਤੇ ਆਇਕੈ ॥ ੨੨੫੦ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੁਮਰੇ ਕਰ ਤੇ ਛੂਅਤ ਅਬ ਮਿਟ ਗਏ ਸਗਰੇ ਪਾਪ ॥ ਸੋ ਫਲ ਲਹਯੋ ਜੁ ਬਹੁਤੁ ਦਿਨ ਮੁਨਿ ਕਰ ਪਾਵਤ ਜਾਪ ॥ ੨੨੫੧ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਕਿਰਲਾ ਕੋ ਕੂਪ ਤੇ ਕਾਢਕੈ ਉਧਾਰ ਕਰਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਗੋਕਲ ਬਿਖੈ ਬਲਭਦ੍ ਜੂ ਆਏ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਹ ਉਧਾਰ ਪ੍ਰਭੁ ਜੂ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥ ਗੋਕਲ ਕੌ ਬਲਭਦ੍ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਆਇ ਨੰਦ ਕੇ ਪਾਇਨ ਲਾਗਯੋ ॥ ਸੁਖ ਅਤਿ ਭਯੋ ਸੋਕ ਸਭ ਭਾਗਯੋ ॥੨੨੫੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨੰਦ ਕੇ ਪਾਇਨ ਲਾਗ

---

੧. ਇਹ ਪੁੰਨ ਦਾ ਫਲ ਵੇਖ ਲਓ ਏਸੇ ਵਾਸਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਖਾਸ ਯੋਗਤਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦਾਨ ਦੇਣਾ ਵੀ ਬਿਅਰਥ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਹਲੀ ਚਲਿਕੈ ਜਸੁਧਾ ਹੂ ਕੇ ਮੰਦਰ ਆਯੋ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਤਿਹ ਕੌ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁ ਪਾਇਨ ਉਪਰ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਕੰਠ ਲਗਾਇ ਲਯੋ ਕਹਿ ਯੌ ਸੋਊ ਮਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਬਨਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਜੂ ਲੇਤ ਕਬੈ ਹਮਰੀ ਸੁਧ ਮਾਇ ਯੌ ਰੋਇਕੈ ਤਾਤ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ੨੨੫੩ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਗੋਪੀ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ਇਹ ਠੌਰ ਬਲਭਦ੍ਰ ਆਯੋ ਸਜਾਮ ਆਯੋ ਹੈ ਹੈ ਮਾਂਗ ਸੇਂਧਰ ਭਰਤ ਹੈ ॥ ਬੇਸਰ ਬਿੰਦੁਆ ਤਨ ਭੂਖਨ ਬਨਾਇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਚਾਰ ਲੋਚਨਨ ਅੰਜਨ ਧਰਤ ਹੈ ॥ ਦਾਮਨ ਸੀ ਦਮਕ ਦਿਖਾਇ ਨਿਜ ਕਾਇ ਆਇ ਬੂਝੈ ਮਾਤ ਭ੍ਰਾਤ ਕੀਨ ਸੰਕਾ ਕੋ ਕਰਤ ਹੈ ॥ ਦੀਜੈ ਘਨਸਜਾਮ ਕੀ ਬਤਾਇ ਸੁਧਹਾਇ ਹਮੈ ਸਜਾਮ ਬਲਿਰਾਮ ਹਾਹਾ ਪਾਇਨ ਪਰਤ ਹੈ ॥ ੨੨੫੪ ॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਹਲੀ ਕੀਯੋ ਸਨਮਾਨ ਸਭ ਗੁਆਰਨ ਕੋ ਤਿਹ ਸਮੈ ॥ ਹੌ ਕਹਿ ਹੌਂ ਸੁ ਬਖਾਨ ਜਿਉ ਕਬ ਆਗੇ ਹੋਇ ਹੈ ॥ ੨੨੫੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਸਮੈ ਮੁਸਲੀਧਰ ਤਾਹੀ ਮੈ ਆਨੰਦ ਸੋ ਇਕ ਖੇਲੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਯਾਹੀ ਕੇ ਪੀਵਨ ਕੋ ਮਦਰਾ[1] ਤਿਹ ਸਜਾਮ ਜਲਾਧਿਪ ਦੈਕੈ ਪਠਾਯੋ ॥ ਪੀਵਤ ਭਯੋ ਤਬ ਸੋ ਮੁਸਲੀ ਮਦਿਮੱਤਿ ਭਯੋ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਨੀਰ ਚਹਿਯੋ ਜਮਨਾ ਕੀਯੋ ਮਾਨ ਸੁ ਐਂਚ ਲਈ ਹਲਿ ਸਿਉ ਕਬਿ ਗਾਯੋ ॥ ੨੨੫੬ ਜਮਨਾ ਬਾਚ ਹਲੀ ਸੋ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਲੇਹੁ ਹਲੀ ਤੁਮ ਨੀਰੁ ਬਿਨੁ ਦੀਜੈ ਨਹ ਦੇਸ ਦੁਖ ॥ ਸੁਨਹੁ ਬਾਤ ਰਨਧੀਰ ਹਉ ਚੇਰੀ ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ॥ ੨੨੫੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੁਇ ਹੀ ਸੁਮਾਸ ਰਹੇ ਤਿਹ ਠਾਂ ਫਿਰ ਲੇਨ ਬਿਦਾ ਚਲ ਨੰਦ ਪੈ ਆਏ ॥ ਫੇਰ ਗਏ ਜਸੁਧਾ ਹੂ ਕੇ ਮੰਦਰ ਤਾ ਪਗ ਪੈ ਇਹ ਮਾਥ ਛੁਹਾਏ ॥ ਮਾਂਗਤ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਸੁ ਬਿਦਾ ਤਬ ਸੋਕ ਕੀਯੋ ਦੁਹ ਨੈਨ ਬਹਾਏ ॥ ਕੀਨੋ ਬਿਦਾ ਫਿਰ ਯੌ ਕਹਿਕੈ ਤੁਮ ਯੌ ਕਹੀਯੋ ਹਰਿ ਕਿਉ ਨਹੀ ਆਏ ॥ ੨੨੫੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨੰਦ ਤੇ ਲੈ ਜਸੁਧਾ ਤੇ ਬਿਦਾ ਚੜਿ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਬਲਭਦ੍ਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਲਾਂਘਤ ਲਾਂਘਤ ਦੇਸ ਕਈ ਨਗ ਔਰ ਨਦੀ ਪੁਰ ਕੇ ਨਿਜਕਾਯੋ ॥ ਆ ਪਹੁਚਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਪੁਰ ਕੇ ਜਨ ਕਾਹੂ ਤੇ ਯੌਂ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਆਪਹੂ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਚੜਕੈ ਅਤਿ ਭ੍ਰਾਤ ਸੋ ਹੇਤਕੈ ਆਗੇ ਹੀ ਆਯੋ ॥ ੨੨੫੯ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅੰਕ ਭ੍ਰਾਤ ਦੋਊ ਮਿਲੈ ਅਤਿ ਪਾਯੋ ਸੁਖ ਚੈਨ ॥ ਮਦਰਾ ਪੀਵਤ ਅਤਿ ਹਸਤਿ ਆਏ ਅਪਨੇ ਐਨ ॥ ੨੨੬੦ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬਲਭਦ੍ਰ ਗੋਕਲ ਬਿਖੈ ਜਾਇ ਕਰ ਆਵਤ ਭਏ ॥

ਅਥ ਸਿਰਗਾਲ ਕੋ ਦੂਤ ਭੇਜਬੋ ਜੁ ਹਉ ਕ੍ਰਿਸਨਹੋ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤ ਅਤਿ ਸੁਖੁ ਕਰਤ ਨਿਜ ਗ੍ਰਹ ਪਹੁਚੇ ਆਇ ॥ ਪੌਡ੍ਰਕ ਕੀ ਇਕ ਕਥਾ ਸੋ ਮੈ ਕਹਤ ਸੁਨਾਇ ॥ ੨੨੬੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੂਤ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਪਠਯੋ ਹਰਿ ਕੌ ਕਹਿ ਹੌ ਹਰਿ ਹੌਂ ਤੁਹਿ ਕਿਉ ਕਹਿਵਾਯੋ ॥ ਭੇਖ ਸੋਊ ਕਰਿ ਦੂਰ ਸਬੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਅਬੈ ਜੋ ਤੈ ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥ ਤੈ ਰੇ ਗੁਆਰ ਹੈ ਗੋਕਲਨਾਥ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਡਰੁ ਤੋਹਿ ਨ ਆਯੋ ॥ ਕੈ ਇਹ ਦੂਤ ਕੋ ਮਾਨ ਕਹਯੋ ਨਹੀ ਪੇਖ ਹੌਂ ਲੀਨੇ ਸਭੈ ਦਲੁ ਆਯੋ ॥ ੨੨੬੨ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਨ ਮਾਨੀ ਬਾਤ ਜੋ ਤਿਹ

---

੧. ਸ਼ਰਾਬ ਨੇ ਸਾਡੇ ਦੇਸ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਅਧੋਗਤੀ ਨੂੰ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣੀ ਪੜ ਸੁਣ ਕੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੇਚ ਬੈਠੇ ਹਨ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਦੂਤ ਉਚਾਰਯੋ॥ ਕਹੀ ਜਾਇ ਤਿਨ ਬਾਤ ਪਤ ਆਪਨ ਚੜਿ ਆਇਯੋ॥ ੨੨੬੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਸੀ ਕੇ ਭੂਪਤਿ ਆਦਿਕ ਭੂਪਨ ਕੌ ਸੁ ਸ੍ਰਿਗਾ-ਲਹਿ ਸੈਨ ਬਨਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਇਤੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮੁਸਲੀਧਰ ਆਦਿਕ ਸੈਨ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਜਾਦਵ ਔਰ ਸਭੈ ਸੰਗ ਲੈ ਹਰਿ ਸੋ ਹਰਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਵਨ ਆਯੋ ॥ ਆਇ ਦੁਹੂ ਦਿਸ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟੇ ਭਟ ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ੨੨੬੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੈਨ ਜਬੈ ਦੁਹੂ ਓਰਨ ਕੀ ਜੁ ਦਈ ਜਬ ਆਪਸਿ ਬੀਚ ਦਿਖਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਮੇਘ ਪ੍ਰਲੈ ਦਿਨ ਕੇ ਉਮਡੇ ਦੋਊ ਇਉ ਉਪਮਾ ਜੀਅ ਆਈ ॥ ਬਾਹਰ ਹ੍ਵੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸੈਨ ਤੇ ਸੈਨ ਦੁਹੂ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਠਾਢੇ ਰਹੈ ਦੋਊ ਸੈਨ ਦੋਊ ਹਮ ਮਾਂਡਿਹੈ ਯਾ ਭੂਅ ਬੀਚ ਲਰਾਈ ॥ ੨੨੬੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯਾ ਘਨਿ ਸਜਾਮ ਕਹਾਯੋਂ ਸੁਨੇ ਸਭ ਮੈ ਹੋਤੇ ਤੈ ਘਨਿ ਸਜਾਮ ਕਹਾਯੋ ॥ ਯਾ ਹੀ ਤੇ ਸੈਨ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਲੈ ਆਯੋ ਹੈ ਹੌਹੂ ਤਬੈ ਦਲੁ ਲੈ ਸੰਗਿ ਧਾਯੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕੌ ਸੈਨ ਲਰੈ ਦੋਊ ਆਪ ਮੈ ਕੌਤਕ ਦੇਖ ਸੁ ਠਾਢ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਲਰਬੋ ਰਨ ਮੈ ਹਮਰੋ ਅਰੁ ਯਾਹੀ ਹੀ ਕੋ ਬਨਿ ਆਯੋ ॥ ੨੨੬੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਨ ਬਾਤ ਠਾਂਢੇ ਰਹੈ ਸੈਨ ਦੋਊ ਤਜ ਕ੍ਰੋਧ ॥ ਦੋਊ ਹਰਿ ਆਨਤ ਭਏ ਹਰਿ ਸਮਾਨ ਹਿਤ ਜੁੱਧ ॥ ੨੨੬੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਏ ਹੈ ਮੱਤਿ ਕਰੀ ਜਨੁ ਦ੍ਵੈ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਸਿੰਘ ਦੋਊ ਜਨ ਆਏ ॥ ਅੰਤ ਕਿ ਅੰਤ ਸਮੈ ਜਨੁ ਈਸ ਸਪੱਛ ਮਨੋ ਗਿਰ ਜੁਝਨ ਧਾਏ ॥ ਕੈ ਦੋਊ ਮੇਘ ਪ੍ਰਲੈ ਦਿਨ ਕੇ ਨਿਧਨੀਰ ਦੋਊ ਕਿਧੌ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਰੁਦ੍ਰਹਿ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਦੋਊ ਹੈ ਮਨ ਮੈ ਲਖਿ ਯੌ ਕਬਿ ਪਾਏ ॥ ੨੨੬੮ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਜੈਸੇ ਝੂਠ ਸਾਚ ਸੋਂ ਪਖਾਨ ਜੈਸੇ ਕਾਚ ਸੋਂ ਔ ਪਾਰਾ ਜੈਸੇ ਆਂਚ ਸੋਂ ਪਤਊਆ ਜਿਉ ਲਹਰਿ ਸੋਂ ॥ ਜੈਸੇ ਗਜਾਨ ਮੋਹ ਸੋਂ ਬਿਬੇਕ ਜੈਸੇ ਦ੍ਰੋਹ ਸੋਂ ਤਪੱਸੀ ਦਿਜ ਦ੍ਰੋਹ ਸੋਂ ਅਨਰ ਜੈਸੇ ਨਰ ਸੋਂ ॥ ਲਾਜ ਜੈਸੇ ਕਾਮ ਸੋਂ ਸੁ ਸੀਤ ਜੈਸੇ ਘਾਮੁ ਸੋਂ ਔ ਪਾਪ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸੋਂ ਅਛਰ ਜੈਸੇ ਛਰ ਸੋਂ ॥ ਸੂਮਤਾ ਜਜੋਂ ਦਾਨ ਸੋਂ ਜਜੋਂ ਕ੍ਰੋਧ ਸਨਮਾਨ ਸੋਂ ਸੁ ਸਜਾਮ ਕਬਿ ਐਸੇ ਆਇ ਭਿਰਜੋ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸੋਂ ॥ ੨੨੬੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁਧੁ ਭਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਤਹਾਂ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਮਾਰਤ ਹੌਂ ਤੁਹਿ ਏਰੇ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਮੈ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਇਮ ਸਜਾਮ ਪਚਾਰਯੋ॥ ਛੋਰ ਸੁਦਰਸਨ ਦੇਤ ਭਯੋ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰ ਕੋ ਮਾਰ ਜੁਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕੁਮ੍ਹਾਰ ਲੈ ਤਾਗਹਿ ਕੋ ਚਕ ਤੇ ਫੁਨ ਬਾਸਨ ਕਾਟਿ ਉਤਾਰਯੋ॥ ੨੨੭੦ ॥ ਦੇਖਿ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਹਨਯੋ ਰਨ ਮੈ ਇਕ ਕਾਂਸੀ ਕੋ ਭੂਪ ਹੁਤੋ ਸੋਊ ਧਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੋ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਆਇਕੈ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਮਾਰ ਮਚੀ ਅਤਿ ਜੋ ਤਿਹ ਠਾਂ ਸੁ ਤਬੈ ਤਿਹ ਸਜਾਮ ਚੁ ਚਕ੍ਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਜਿਉ ਅਰਿਆਗਲ ਕੋ ਕਟਯੋ ਸੀਸੁ ਤਿਹੀ ਬਿਧ ਯਾਹੀ ਕੋ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ੨੨੭੧ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਜੂ ਜਬ ਏ ਦੋਊ ਸੈਨ ਕੇ ਦੇਖਤ ਕੋਪ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਫੂਲ ਭਈ ਮਨ ਸਬਨਨ ਕੇ ਤਬ ਬਾਜ ਉਠੀ ਸਹਨਾਦਿ ਨਗਾਰੇ ॥ ਔਰ ਜਿਤੇ ਅਰਿ ਬੀਰ ਹੁਤੇ ਸਭ ਆਪਨੇ ਆਪਨੇ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਫੂਲ ਪਰੇ ਨਭ ਮੰਡਲ ਤੇ ਘਨਿ ਜਿਉ ਘਨਿ ਸਜਾਮ ਪੈ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥ ੨੨੭੨ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਕਾਂਸੀ ਕੇ ਭੂਪ ਸਹਤ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮ੍ਪੂਰਨੰ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਅਥ ਸੁ ਦੱਛ ਜੁਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥

ਸੈਨ ਭਜਯੋ ਜਬ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੋ ਤਬ ਆਪਨੇ ਸੈਨ ਮੈ ਸਜਾਮ ਜੂ ਆਏ ॥ ਆਵਤ ਦੇਵ ਹੁਤੇ ਜਿਤਨੇ ਤਿਤਨੇ ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਸੋ ਲਪਟਾਏ ॥ ਦੈ ਕੈ ਪ੍ਰਦੱਛਨ ਸਜਾਮ ਸਭੋ ਤਿਨ ਸੰਖ ਬਜਾਇਕੈ ਧੂਪ ਜਗਾਏ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਸਭਹੂ ਮਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਬੀਰ ਸਹੀ ਕਰ ਪਾਏ ॥ ੨੨੭੩ ॥ ਉਤ ਕੈ ਉਪਮਾ ਗ੍ਰਿਹ ਦੱਛ ਗਏ ਇਤਿ ਦ੍ਵਾਰ ਵਤੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਆਯੋ ॥ ਜਾਇ ਉਤੈ ਸਿਰ ਭੂਪ ਕੋ ਕਾਂਸੀ ਕੇ ਬੀਚ ਪਰਯੋ ਪੁਰ ਸੋਕ ਜਨਾਯੋ ॥ ਭਾਖਤ ਭੇਸ ਭਯੋ ਬਤੀਯਾ ਸੋਈ ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਜੂ ਸੌ ਹਮਰੇ ਜੈਸੇ ਭੂਪਤ ਕਾਜ ਕੀਯੋ ਫਲੁ ਤੈਸੋ ਈ ਪਾਯੋ ॥ ੨੨੭੪ ॥ ਜਾ ਚਤੁਰਾਨਨ ਨਾਰਦ ਕੌ ਸਿਵ ਕੌ ਉਠ ਕੈ ਜਗ ਲੋਕੁ ਧਿਆਵੈ ॥ ਨਾਰ ਨਿਵਾਇ ਭਲੇ ਤਿਨ ਕੌ ਫੁਨ ਸੰਖ ਬਜਾਇਕੈ ਧੂਪ ਜਗਾਵੈ ॥ ਡਾਰ ਕੈ ਫੂਲ ਭਲੀ ਬਿਧ ਸੌ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਸੋ ਸਿਰ ਨਾਵੈ ॥ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਕੇ ਸਾਧਨ ਕੋ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਗਾਵਤ ਪਾਰ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ੨੨੭੫ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕਾਂਸੀ ਕੈ ਭੂਪ ਕੋ ਪੂਤ ਸੁ ਦੱਛਨ ਤਾ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਕੋ ਕੀਯੋ ਬਧੁ ਜਾਇ ਹੈ ਤਾਹਿ ਹਨੈ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਸਾਯੋ ॥ ਸੇਵ ਕਰੀ ਸਿਵ ਕੀ ਹਿਤ ਸੌ ਤਿਹ ਗਾਲ੍ ਬਜਾਇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਹਨੈ ਝਟ ਦੈ ਛਿਨ ਮੈ ਤਿਨ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਟ ਦੈ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥ ੨੨੭੬ ॥ ਰੁਦ੍ ਬਾਚ ਦੱਛ ਸੋ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਸਿਵ ਜੂ ਫਿਰ ਯੌ ਉਚਰੇ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਬਧ ਹਿਤ ਹੋਮਹਿ ਕਰੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮੂਰਤਿ ਏਕਨਿ ਕਰਿਹੈ ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਜੀ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨਨ ਹਰਿਹੈ ॥ ੨੨੭੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਕਹੀ ਤਿਹ ਜੁੱਧ ਮੈ ਜੋ ਕੋਊ ਬਿਮੁਖ ਕਰਾਇ ॥ ਤਾ ਪੈ ਬਲੁ ਨਹਿ ਚਲਿ ਸਕੈ ਤੁਹ ਮਾਰੈ ਫਿਰਿ ਆਇ ॥ ੨੨੭੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਐਸੇ ਸੁ ਦੱਛਨ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਐਸੇ ਰੁਦ੍ ਬਖਾਨਜੋ ॥ ਸੋ ਉਨ ਕਾਜ ਕੀਯੋ ਉਠਕੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਰਿਖਾਨਜੋ ॥ ਹੋਮ ਕੀਓ ਤਿਨ ਪਾਵਕ ਮੈ ਘ੍ਰਿਤ ਅੱਛਤ ਜਉ ਜੈਸੇ ਬੇਦ ਨ ਮਾਨਜੋ ॥ ਰੁਦ੍ ਕੇ ਭਾਖਬੇ ਕੋ ਸੁ ਕਛੂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜੜ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਜੋ ॥ ੨੨੭੯ ॥ ਤੌ ਨਿਕਸੀ ਤਿਹ ਤੇ ਪ੍ਰਤਮਾ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਸਭ ਕੌ ਡਰੁ ਆਵੈ ॥ ਕੌਨ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਜੋ ਜਗ ਮੈ ਇਹ ਧਾਵਤ ਅਗ੍ਜ ਕੋ ਠਹਰਾਵੈ ॥ ਠਾਢੀ ਭਈ ਕਰਿ ਲੈ ਕੈ ਗਦਾ ਅਤਿ ਰੋਸ ਕੈ ਦਾਂਤ ਸੌ ਦਾਂਤ ਬਜਾਵੈ ॥ ਐਸੇ ਲਖਜੋ ਸਭਹੂੰ ਇਹ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ੨੨੮੦ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਦਿਸ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਕੀ ਧਾਈ ॥ ਅਤਿ ਚਿਤਿ ਅਪਨੇ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਇਤੈ ਸੁਨ ਪਾਯੋ ॥ ਏਕ ਤੇਜ ਕੋਊ ਹਮ ਪੈ ਆਯੋ ॥ ੨੨੮੧ ॥ ਜੋ ਇਹ ਕੇ ਫੁਨ ਅਗ੍ਜ ਆਵੈ ॥ ਸੋ ਸਭ ਭਸਮ ਹੋਤ ਹੀ ਜਾਵੈ ॥ ਜੋ ਇਨ ਸੰਗ ਮਾਂਡ ਰਨ ਲਰੈ ॥ ਸੋ ਜਮ ਲੋਕ ਪਯਾਨੋ ਕਰੈ ॥ ੨੨੮੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਉਹ ਕੇ ਮੁਖ ਆਇ ਗਯੋ ਪ੍ਰਭ ਸੋ ਉਨਹੂ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਜਰਾਯੋ ॥ ਯੌ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਚੜ੍ਯੋ ਰਥ ਪੈ ਹਰਿ ਤਾਹੀ ਕੀ ਸਾਮੁ ਹੋ ਚਕ੍ਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਚਕ੍ਰ ਸੁਦਰਸਨ ਕੇ ਤਿਨ ਅਗ੍ਨ ਤਾਹੀ ਕੋ ਪੈਰਖ ਨੈਕੁ ਬਸਾਯੋ ॥ ਅੰਤ ਖਿਸਾਇ ਚਲੀ ਫਿਰਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੇ ਸੋਊ ਭੂਪਤਿ ਘਾਯੋ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

२२८३ ॥ कबिजो बाच ॥ सवैया ॥ स्री बिजनाइक को जिनहू कबि सजाम भनै नहि धजान लगाजे॥ और कहा भजे जो गुन काहू के गावत है [१]गुन सजाम न गाजे ॥ और कहा भजे जो जगदीस बिना सु गनेस महेस मनाजे ॥ लोक प्रलोक कहै कबि सजाम सदा तिह आपनो जनम गवाजे ॥ २२८४ ॥

इति स्री बचित्र नाटके मूरत सुदच्छन भूप सुत को बधहि समापतं ॥

अथ कप बध कथनं ॥ सवैया ॥ सोऊ जीत कै छोर दजो रन मै निप जो रन ते कबहू न टरै ॥ दजी काट सहॅस् भुजा तिह की जिह ते फुन चैदह लोक डरै ॥ करि कंचन धाम दजे तिह को दिज मांग सदा जोऊ पेट भरै ॥ फुन राख कै लाज लजी दूपती बिज नाथ बिना ऐसी कौन करै[२] ॥ २२८५ ॥ चौपजी ॥ रेवत नगर हलधर जु गजो ॥ त्रीय संगि लै हुलास चित भजो ॥ सभन तहा मिल मदरा पीजो ॥ गावत भजे उमग कै हीजो ॥ २२८६ ॥ इक कप हुते तहा सो आजो ॥ मदरा सकल ढोर घट गाजो ॥ फाघत भजे रती कु न डरजो ॥ मुसली धरि अति क्रोधहि भरजो ॥ २२८७ ॥ दोहरा ॥ उठ ठाढे मुसली भजे दोऊ असत् संभार ॥ जिउ कप नाचत फिरत थे छिन मै दजे संघार ॥ २२८८ ॥

इति कप को बल भद् बध कीबे समापत ॥

गज पुर के राजा की दुहता साबरबरी ॥ सवैया ॥ बीर गजॅ पुर के रुच सो दुहता को दूजोधन बजाह रचाजे ॥ भूप जिते भूअ मंडल के तिन कौतक हेरबे कॅाज बुलाजे ॥ अंध के पूतहि बजाह रचजे सो सुताही को दूार वती सुन पाजे ॥ सांबहु तो इक कानु को बालक जांब वती हूं ते सो चलि आजे ॥ २२८९ ॥ गहि कै बहीजा पुन भूप सु ताहू की सजंदन भीतर डार सिधारजे ॥ जो भट ताहि सहाइ के काज लरजे सोऊ एक ही बान सो मारजे ॥ धाइ परे छि रथी मिलिकै सु घनो दल लै जब भूप पचारजे ॥ जुधु भजे तिह ठौर घनो सोऊ जो मुख ते कबि सजाम उचारजे ॥ २२९० ॥ पारथ भीखम दूोण क्रिपारु क्रिपी सुत कोप भरजे मन मै ॥ अरु और सु करन चलजे रिस सो अकटै धर कॅच तबै तन मै ॥ छबि पावत भजे कबि सजाम भनै सोऊ जो इन सूरन के गन मै ॥ जिम सूरज सोभत दिवतन मै इह सो छब पावत भजे रन मै २२९१ ॥ सैया ॥ जंग भज जिह ठौरनि संग सु छूटत भे दुहू ओर ते भाले ॥ घाइन लाग भजे भट जो मनो खाइ चले गृह के सुनि वाले ॥ बीर फिरै अति घूमति ही सो मनो अति पी मदरा

---

१. शाम कवी क्रिशन दा उपाशक है एसे वासते बहुती वडिआई ही करदा है जेहड़े लोक आखदे हन कि गुरु जी दा नाम शाम है ओह भुल करदे हन गुरु जी तां अकाल पुरख तों बिनां किसे दी वडिआई नहीं करदे । २. स्री क्रिशन तों बिनां इह कंम कौण कर सकदा है ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮਤਵਾਲੇ ॥ ਬਾਸਨ ਤੇ ਧਨ ਔਰ ਨਿਖੰਗ ਫਿਰੈ ਰਨ ਬੀਚ ਖਤੰਗ ਪਜਾਲੇ ॥ ੨੨੯੨ ॥ ਸਾਂਬ ਸਰਾਸਨ ਲੈਕਰ ਮੈ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਤਿਹ ਠੌਰ ਕਰਾਰੇ ॥ ਏਕਨ ਕੇ ਬਿਬ ਪਾਗ ਕਟੇ ਅਰੁ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਹੀ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥ ਔਰ ਨਿਹਾਰ ਭਜੇ ਭਟ ਯੌ ਉਪਮਾ ਤਿਨ ਕੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸਾਧ ਕੀ ਸੰਗਤ ਪਾਇ ਮਨੋ ਜਨੁ ਪੁੰਨਿ ਕੇ ਅਗ੍ਜ ਪਾਪ ਪਧਾਰੇ ॥ ੨੨੯੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕਨ ਕੀ ਦਈ ਕਾਟ ਭੁਜਾ ਅਰੁ ਏਕਨ ਕੇ ਕਰਿ ਹੀ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥ ਏਕ ਕਟੇ ਅਧ ਬੀਚਹੁ ਤੇ ਰਥ ਕਾਟਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਸੀਸ ਕਟੇ ਭਟ ਠਾਢੇ ਰਹੇ ਇਕ ਸੋਣ ਉਠਿਓ ਛਬਿ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥ ਬੀਰਨ ਕੇ ਮਨੋ ਬਾਗ ਬਿਖੈ ਜਨ ਛੂਟੇ ਹੈ ਏਸੁ ਅਨੇਕ ਫੁਹਾਰੇ ॥ ੨੨੯੪ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਪੁਤ੍ ਜਬੈ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਰਨ ਮੈ ਚਹਿਕੈ ॥ ਇਕ ਭਾਜ ਗਏ ਨ ਮੁਰੈ ਬਹੁਰੋ ਇਕ ਘਾਇਨ ਆਇ ਪਰੇ ਸਹਿਕੈ ॥ ਬਹੁ ਹੁਇਕੈ ਨਿਰਾਯੁਧ ਹ੍ਵੈ ਇਹ ਕੈ ਹਮ ਰਾਖਹੁ ਪਾਇ ਪਰੇ ਕਹਿਕੈ ॥ ਇਕ ਠਾਢੇ ਭਏ ਘਿਘਿਯਾਤ ਬਲੀ ਤ੍ਰਿਨ ਕੋ ਦੁਹੂੰ ਦਾਂਤਨ ਮੈ ਗਹਿਕੈ ॥ ੨੨੯੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁਧੁ ਕੀਯੋ ਸੁਤ ਕਾਨ੍ ਇਤੋ ਨਹਿ ਹ੍ਵੈਹੈ ਕਬੈ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹੀ ਕੀਨੋ ॥ ਦ੍ਵੈ ਘਟਿ ਆਠ ਰਥੀ ਬਲਵੰਡ ਤਿਨੋ ਹੂ ਤੇ ਏਕ ਬਲੀ ਨਹੀ ਹੀਨੋ ॥ ਸੋ ਮਿਲਿਕੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪਰੈ ਸੁਤ ਕਾਨ ਕੇ ਊਪਰ ਜਾਨ ਨ ਦੀਨੋ ॥ ਰੋਸ ਬਢਾਇ ਮਚਾਇਕੈ ਮਾਰ ਹੰਕਾਰ ਕੈ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥ ੨੨੯੬ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਇਨ ਬੀਰਨ ਕੀ ਜਬ ਜੀਤ ਭਈ ॥ ਦੁਹਤਾ ਤਬ ਭੂਪ ਕੀ ਛੀਨ ਲਈ ॥ ਸੋਊ ਛੀਨਕੈ ਮੰਦਰਿ ਆਨ ਧਰੀ ॥ ਦੁਬਿਧਾ ਮਨ ਕੀ ਸਭ ਦੂਰਿ ਕਰੀ ॥ ੨੨੯੭ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਤੈ ਦੁਜੋਧਨ ਹਰਖ ਜਨਾਯੋ ॥ ਉਤ ਹਲਧਰ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨ ਪਾਯੋ ॥ ਸੁਨ ਬਸਦੇਵ ਕ੍ਰੋਧ ਅਤਿ ਭਰਕੈ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਮੂਛਹਿ ਰਹਿਓ ਧਰਿਕੈ ॥ ੨੨੯੮ ॥ ਬਸਦੇਵ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਹ ਸੁਧ ਕੌ ਕੋਊ ਦੂਤ ਪਠਇਯੈ ॥ ਪੌਤ੍ ਸੋਧ ਕੌ ਬੇਗ ਮੰਗਇਯੈ ॥ ਮੁਸਲੀਧਰ ਤਿਹ ਠੌਰ ਪਠਾਯੋ ॥ ਚਲਿ ਹਲਧਰ ਤਿਹ ਪੁਰ ਮੈ ਆਯੋ ॥ ੨੨੯੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਇਸ ਪਾਇ ਪਿਤਾ ਕੌ ਜਬੈ ਚਲਿਕੈ ਬਲਿਭਦ੍ ਗਜਾਪੁਰ ਆਯੋ ॥ ਆਇਸ ਐਸੇ ਦਯੋ ਹਮਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਛੋਰ ਇਨੈ ਸੁਤ ਅੰਧ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨ ਬਾਤ ਰਿਸਾਇ ਗਯੋ ਗ੍ਰਹ ਤੇ ਅਪਨੇ ਇਹ ਓਜ ਜਨਾਯੋ ॥ ਔਂਚ ਲਯੋ ਪੁਰ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰਯੋ ਸੋਊ ਲੈ ਦੁਹਿਤਾ ਇਹ ਪ੍ਰਜਨ ਆਯੋ ॥ ੨੩੦੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਾਂਬ ਸੋ ਬਜਾਹ ਸੁਤਾ ਕੋ ਕੀਯੋ ਦੁਰਜੋਧਨ ਚਿੱਤ ਘਨੋ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਦਾਨ ਦਯੋ ਜਿਹ ਅੰਤ ਕਛੂ ਨਹਿ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕੋ ਕਹਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਕੇ ਪੁਤ੍ ਕੌ ਸੰਗ ਹਲਾਯੁਧ ਲੈ ਕਰਿ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਕੋ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਚਰਿਤ੍ ਉਤੈ ਪਿਖਬੇ ਕਹੁ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਚਲਿ ਨਾਰਦ ਆਯੋ ॥ ੨੩੦੧ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਦੁਰਜੋਧਨ ਕੀ ਬੇਟੀ ਸਾਂਬ ਕੋ ਬਜਾਹ ਲਿਆਵਤ ਭਏ ॥ ਨਾਰਦ ਕੋ ਆਇਬੋ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥

ਨਾਰਦ ਰੁਕਮਨ ਕੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਗ੍ਰਹ ਮੈ ਪਹੁਚਿਓ ਆਇ ॥ ਜਹਾਂ ਕਾਨ੍ ਬੈਠੋ ਹੁਤੋ ਉਠ ਲਾਗੋ ਰਿਖ ਪਾਇ ॥ ੨੩੦੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ਦੂਸਰੇ ਮੰਦਰ ਭੀਤਰ ਨਾਰਦ ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਸਜਾਮ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਔਰ ਗਯੋ ਗ੍ਰਹ ਸਜਾਮ ਤਬੈ ਰਿਖ ਆਨੰਦ ਹ੍ਵੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਪੇਖ ਭਯੋ ਸਭਹੂ ਗ੍ਰਹ ਸਜਾਮ ਸੁ ਯੌ ਕਬਿ ਸਜਾਮਹਿ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਗ੍ਰੰਥ ਸੁਧਾਰਜੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਮੁਨ ਈਸ ਸਹੀ ਕਰਿਕੈ ਜਗਦੀਸ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ੨੩੦੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਗਾਵਤ ਹੈ ਕਹੂੰ ਹਾਥ ਲੀਏ ਪ੍ਰਭ ਬੀਨ ਬਜਾਵੈ ॥ ਪੀਵਤ ਹੈ ਸੁ ਕਹੂੰ ਮਦਰਾ ਅੰ ਕਹੂੰ ਲਰਕਾਨ ਕੈ ਲਾਡ ਲਡਾਵੈ ॥ ਜੁਧੁ ਕਰੈ ਕਹੂੰ ਮੱਲਨ ਸੋ ਕਹੂੰ ਨੰਦਗ ਹਾਥ ਲੀਏ ਚਮਕਾਵੈ ॥ [1]ਇਉ ਹਰਿ ਕੇਲ ਕਰੈ ਤਿਹ ਠਾਂ ਜਿਹ ਕੌਤਕ ਕੋ ਕੋਊ ਪਾਰ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ੨੩੦੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯੌ ਰਿਖ ਦੇਖ ਚਰਿਤ੍ਰ ਹਰਿ ਚਰਨ ਰਹਜੋ ਲਪਟਾਇ ॥ ਚਲਤ ਭਯੋ ਸਭ ਜਗਤ ਕੋ ਕੌਤਕ ਦੇਖੋ ਜਾਇ ॥ ੨੩੦੫ ॥

ਅਥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥

ਬ੍ਰਹਮ ਮਹੂਰਤ ਸਜਾਮ ਉਠੇ ਉਠ ਨਾਇ ਹਿਦੇ ਹਰਿ ਧਿਆਨ ਧਰੈ ॥ ਫਿਰ ਸੰਧਜਹਿ ਕੇ ਰਵਿ ਹੋਤ ਉਦੈ ਸੁ ਜਲਾਜਲੁ ਦੈ ਅਰੁ ਮੰਤ੍ਰ ਰਰੈ ॥ ਫਿਰ ਪਾਠ ਕਰੈ ਸਤਿ ਸੈਇ ਸਲੋਕ ਕੋ ਸਜਾਮ ਨਿਤਾਪ੍ਰਤ ਪੈ ਨ ਟਰੈ ॥ ਤਬ ਕਰਮਨ ਕੌਨ ਕਰੈ ਜਗ ਮੈ ਜਬ ਆਪਨ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕਰਮ ਕਰੈ[2] ॥ ੨੩੦੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ਨਾਇਕੈ ਸਜਾਮ ਜੂ ਲਾਇ ਸੁਗੰਧ ਭਲੇ ਪਟ ਧਾਰਕੈ ਬਾਹਰਿ ਆਵੈ ॥ ਆਇ ਸਿੰਘਾਸਨ ਊਪਰ ਬੈਠਕੈ ਸਜਾਮ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਨਜਾਉ ਕਰਾਵੈ ॥ ਅੰ ਸੁਖਦੇਵ ਕੋ ਤਾਤ ਭਲਾ ਸੁ ਕਥਾ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਰਿਝਾਵੈ ॥ ਤੌ ਲਗਿ ਆਇ ਕਹੀ ਬਤੀਆ ਇਕ ਸੋ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਭਾਖ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ੨੩੦੭ ॥ ਦੂਤਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ ਜੂ ਜੋ ਤੁਮ ਜੀਤਕੈ ਭੂਪਤ ਛੋਰਿ ਦਯੋ ਤਿਹ ਓਜ ਜਨਾਯੋ ॥ ਮੈ ਦਲ ਤੇਈਸ ਛੁਹਨ ਲੈ ਸੰਗ ਤੇਈਸ ਬਾਰ ਸੁ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਕਾਨ ਕੋ ਅੰਤ ਭਜਾਇ ਰਹਜੋ ਮਥੁਰਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਰਹਨੇ ਹੂ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਬੇਚਕੈ ਖਾਈ ਹੈ ਲਾਜ ਮਨੋ ਤਿਨ ਯੌ ਜੜ ਆਪਨ ਕੋ ਗਰਬਾਯੋ ॥ ੨੩੦੮ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰ ਦਿੱਲੀ ਕੋ ਆਵਨ ਰਾਜਸੂਇ ਜੱਗ ਕਰਨ ਕਥਨੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਲੌ ਨਾਰਦ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੀ ਸਭਾ ਪਹੂਚਿਓ ਆਇ ॥ ਦਿੱਲੀ ਕੌ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੋ ਲੈ ਚਲਿਓ ਸੰਗ ਲਵਾਇ ॥ ੨੩੦੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹੀ ਸਭ ਸੋ ਹਮ ਦਿੱਲੀ ਚਲੈ ਕਿਧੌ ਤਾਹੀ ਕੋ ਮਾਰੈ ॥ ਜੋ ਮਤਵਾਰਨ ਕੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਆਵਤ ਹੈ ਸੋਊ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਊਧਵ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਫੁਨ ਦਿੱਲੀ ਹੀ ਓਰ ਸਿਧਾਰੈ ॥ ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਕੋ ਲੈ ਸੰਗ ਆਪਨੇ ਤੌ ਤਿਹ ਸਤ੍ਰੁ ਕੋ ਜਾਇ ਸੰਘਾਰੈ ॥ ੨੩੧੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਊਧਵ ਜੋ ਸਭ ਸਤ੍ਰੁ ਕਊ ਮਾਰਿ ਕਹੋ ਸੁ ਸਭੈ ਹਰਿ ਮਾਨ ਲੀਯੋ ॥ ਰਥ ਪਤਿ ਘਨੇ ਗਜ ਬਾਜਨ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸੈਨ ਭਲੇ ਰਚੀਯੋ ॥ ਮਿਲਿ ਟਾਂਕ ਅਫੀਮਨ[3] ਭਾਂਗ ਚੜਾਇ ਸੁ ਅੰ ਮਦਰਾ ਸੁਖ ਮਾਨ

---

੧. ਅਨੇਕ ਰੂਪ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ ।

੨. ਚੰਗਿਆਂ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਤਨੇਮ ਭਲੇ ਕਰਮ ਇਸ ਲਈ ਸਦਾ ਨੇਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਾੜੇ ਆਦਮੀ ਭਲੇ ਕਰਮ ਨ ਛੱਡ ਦੇਣ ।

੩. ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਰਤਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਜੰਗ ਆਦਿਕ ਨਹੀਂ ਜਿਤ ਸਕਦੇ । ਏਥੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਵਰਤਣਾ ਮੁੜ ਮੁੜ ਆਉਂਦਾ ਹੈ । ਦੇਖੋ ਸਿਖ ਰਾਜ ਦਾ ਅੰਤ ਸੰਧਾਵਾਲੀਏ ਸਰਦਾਰ ਨਸ਼ਾ ਵਰਤਣ ਕਰਕੇ ਹੀ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪੀਜੈ ॥ ਸੁਧ ਕੈਬੇ ਕਉ ਨਾਰਦ ਭੇਜ ਦਯੋ ਕਹਯੋ ਊਧਵ ਸੋ ਮਿਲ ਕਾਜ ਕਯੋ ॥ ੨੩੧੧ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦਿੱਲੀ ਸਜ ਸਭ ਹੀ ਦਲ ਆਏ ॥ ਕੁੰਤੀ ਸੁਤ ਪਾਇਨ ਲਪਟਾਏ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਕੀ ਅਤਿ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ॥ ਸਭ ਮਨ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਪਰਹਰੀ ॥ ੨੩੧੨ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਕਹੀ ਜੁਧਿਸਟਰ ਬਾਤ ਇਕ ਪ੍ਰਭੁ ਹਉ ਬਿਨਤੀ ਕਰਤ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਭੁ ਸ੍ਵਨ ਸੁਹਾਤ ਰਾਜਸੂ ਅਤ ਬਮੈ ਕਰੋ ॥ ੨੩੧੩ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਜਦੁਪਤ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਮੈ ਇਹ ਕਾਰਜ ਹੀ ਕੌ ਆਯੋ ॥ ਪਹਲੇ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੌ ਮਾਰੈ ॥ ਨਾਮ ਜੱਗਜ ਕੋ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰੈ ॥ ੨੩੧੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੀਮ ਪਠਿਓ ਤਬ ਪੂਰਬ ਕੋ ਅਰੁ ਦੱਛਨ ਕੋ ਸਹਦੇਵ ਪਠਾਯੋ ॥ ਪੱਛਮ ਭੇਜਤ ਭੇ ਨੁਕਲੱਕਹਿ ਬਿਉਤ ਇਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਜੱਗਜ ਬਨਾਯੋ॥ ਪਾਰਥ ਗਯੋ ਤਬ ਉਤਰ ਕੌਨ ਬਚਯੋ ਜਿਹ ਯਾ ਸੰਗ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਜੋਰ ਘਨੋ ਧਨੁ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਸੁ ਦਿਲੀਪਤਿ ਪੈ ਚਲਿ ਅਰਜਨ ਆਯੋ ॥ ੨੩੧੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੂਰਬ ਜੀਤ ਕੈ ਭੀਮ ਫਿਰਯੋ ਅਰੁ ਉੱਤਰ ਜੀਤ ਕੈ ਪਾਰਥ ਆਯੋ ॥ ਦੱਛਨ ਜੀਤ ਫਿਰਿਓ ਸਹਦੇਵ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਨ ਓਜ ਜਨਾਯੋ ॥ ਪੱਛਮ ਜੀਤ ਲਯੋ ਨੁਕਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੈ ਤਿਨ ਪਾਇਨ ਪੈ ਸਿਰ ਨਿਆਯੋ ॥ ਐਸ ਕਹਯੋ ਸਭ ਜੀਤ ਲਏ ਹਮ ਸਿੰਧ ਜਰਾ ਨਹੀ ਜੀਤ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ੨੩੧੬ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਕਹੀ ਕ੍ਰਿਸ੍ਨ ਦਿਜ ਭੇਖ ਧਰਤਾ ਸੋ ਹਮ ਅਬਰਨ ਚਹੈ ॥ ਭਿਰ ਹਮ ਸਿਉ ਹੁਇ ਏਕ ਸੁਭਟ ਸੈਨ ਸਭ ਛੋਰਕੈ ॥ ੨੩੧੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ਭੇਖ ਧਰੋ ਤੁਮ ਬਿੱਪਨ ਕੋ ਸੰਗ ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਕੇ ਸਜਾਮ ਕਹਿਓ ॥ ਹਮਹੂ ਤੁਮਰੇ ਸੰਗ ਬਿੱਪ ਕੇ ਭੇਖਹਿ ਧਾਰਤ ਹੈ ਨਹਿ ਜਾਤ ਰਹਿਓ ॥ ਚਿਤ ਚਾਹਤ ਹੈ ਚਹਿਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਫੁਨ ਏਕਲੇ ਕੈ ਕਰ ਖੱਗ ਗਹਿਓ ॥ ਕਹਿਓ ਫਿਰ ਆਪਨ ਬਿਪ ਕੋ ਰੂਪ ਧਰਿਓ ਨਹੀ ਕਾਹੂ ਤੇ ਜਾਤ ਲਹਿਓ ॥ ੨੩੧੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਮਨ ਭੇਖ ਜਬੈ ਧਰਿਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸਿੰਧ ਜਰਾ ਕੇ ਗਏ ਨ੍ਰਿਪਜਾਨੀ ॥ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰ ਬਡੇ ਭੁਜਦੰਡ ਸੁ ਛੱਤ੍ਰਨ ਕੀ ਸਭ ਰੀਤ ਪਛਾਨੀ ॥ ਤੇਈਸ ਬਾਰ ਭਿਰਯੋ ਹਮ ਸੋ ਸੋਊ ਹੈ ਜਿਹ ਦੁਆਰਵਤੀ ਰਜਧਾਨੀ ॥ ਭੇਦ ਲਹਯੋ ਸਭ ਹੀ ਛਲਿ ਕੈ ਇਹ ਆਯੋ ਹੈ ਗੋਕਲ ਨਾਥ ਗੁਮਾਨੀ ॥ ੨੩੧੯ ॥ ਸਜਾਮ ਜੂ ਆਪ ਨਹੀ ਉਠਕੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤੇਈਸ ਬੇਰ ਭਜਯੋ ਹਰਿ ਸਿਉ ਹਰਿ ਕੋ ਤੈ ਏਕ ਹੀ ਬਾਰ ਭਜਾਯੋ ॥ ਏਤੇ ਪੈ ਬੀਰ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਸੁ ਇਹੈ ਹਮਰੇ ਚਿਤ ਪੈ ਅਬ ਆਯੋ ॥ ਬਾਮਨ ਹੁਇ ਤੁਹਿ ਸੋ ਸੰਗ ਛਤ੍ਰੀ ਕੇ ਚਾਹਤ ਹੈ ਕਰ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ੨੩੨੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਲ ਮਾਪ ਕੈ ਦੇਹ ਦਈ ਹਰਿ ਕੌ ਸਭ ਹੋਰ ਰਹੇ ਨ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯੋ ॥ ਕਹਯੋ ਕਾ ਤਨੁ ਹੈ ਭਗਵਾਨੁ ਸੋ ਭਿੱਛਕੁ ਮਾਂਗਤ ਦੇਹ ਬੀਯੋ ਨ ਬੀਯੋ ॥ ਸੁਨ ਰਾਮ ਜੂ ਰਾਵਨ ਮਾਰਕੈ ਰਾਜੁ ਭਭੀਛਨ[1] ਦੇ ਤਿਹ ਤੇ ਨ ਲੀਯੋ ॥ ਹਮਰੇ ਅਬ ਮਾਂਗਤ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਚੁਪ ਠਾਨ ਰਹਿਓ ਸੁਕਚਾਤ ਹੀਯੋ ॥ ੨੩੨੧ ॥ ਦੇਖ ਦਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁਤ ਸੂਰਜ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਨਹੀ ਤ੍ਰਾਸ ਕੀਯੋ ਹੈ ॥ ਦਾਸ ਭਯੋ ਹਰਿ ਚੰਦ ਸੁਨਯੋ ਸੁਤ ਕਾਜ ਨ ਲਾਜ ਕੀ ਓਰ ਧਯੋ ਹੈ ॥ ਮੁੰਡ ਦਯੋ ਮਧ ਕਾਟਿ

---

੧. ਵੱਡੇ ਲੋਕ ਨਿੱਕਿਆਂ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਆਪਣਿਆਂ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਭਾਗ ਦੇ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਜ ਕਲ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਕਿ ਵੱਡੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਨਿਕੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

मुरार रतीक न संकत मान भजे है ॥ जुधहि चाहत हो तिन ते तुमरे बकहा बलु घाट गजे है ॥ २३२२ ॥ पछम सूर चड़जे सुनीजै उलटी फिरि गंग बही अब आवै ॥ सति टरिउ हरीचंद हूं को धरनी धर तिआग धरा ते पठावै ॥ सिंघ चलै मृग ते टरिकै गजराज उडजे नभ मारग जावै ॥ पारथ सजाम कहजे तब भूपत त्रास भरै नहि जुधु मचावै ॥ २३२३ ॥ जरासिंध बाच ॥ सवैजा ॥ पारथ सो बृजनाथ जबै कबि सजाम कहै इह भांत बखानै ॥ स्री बृजनाथ इही इह पारथ भीम इहै तिह भूपति जानै ॥ कान्ह भजजे हम ते इह बालक या संग हौ लरिहौ सु बखानै ॥ जुधु के कारन ठाढे भजे उठि सजाम कहै कछु त्रास न मानै ॥ २३२४ ॥ सवैजा ॥ भारी गदा हुती धाम घनी इक भीम कौ आप कै अउर मंगाई ॥ एक दई कर भीमहि कै इक आपने हाथ कै बीच सुहाई ॥ रात कौ सोइ रहै सुख पाइ सु दिवस करै उठ नित लराई ॥ अैसे कथा दुहबीरन की मन बीच बिचारकै सजाम सुनाई ॥ २३२५ ॥ सवैजा ॥ भीम गदा गहि भूप पै मारत भूप गदा गहि भीम पै मारी ॥ रोस भरे बलवंत दोउ लरै कानन मै जन केहरि भारी ॥ जुध करै न मुरै तिह ठौर ते बांटत है तिह ठां जन यारी ॥ यौ उपजी उपमा चतुरेजन खेलत है फुल था सो खिलारी ॥ २३२६ ॥ सवैजा ॥ दिवस सताईस जुधु भजे जब भूप जितजे बलु भीमहि हारजे ॥ स्री बृजनाथ दजे तब ही बलु जुध कौ क्रोध की ओर पचारजे ॥ लै तिनका इक हाथहि भीतर चीर दजे इह भेद निहारजे ॥ तैसे ही भीम ने चीर दजे निप यौ मुख ते कबि सजाम उचारजे ॥ २३२७ ॥

इति स्री बचित्र नाटक गंथे क्रिसनावतारे जरासिंध बधहि ॥

सवैजा ॥ मारकै भूप गए तिह ठां जह बांधे कई पुन भूप परे ॥ हरि देखत सोक मिटे तिनके इत सजाम जु के दृग लाज भरे ॥ बंधन जेतिक थे तिन के सब ही छिन भीतर काटि डरे ॥ दए छोर सभै कबि सजाम भनै करुनारसु सो जब कान ढरे ॥ २३२८ ॥ सवैजा ॥ [१]बंधन काटि सभै तिनके तिनकौं बृजनाइक अैसे उचारे ॥ आनद चित करो अपने अपने चित कौ सब सोक निवारे ॥ राज समाज जितो तुम जाइकै सजाम भनै धन धाम संभारो ॥ स्री बृजनाथ कही तिह कौ तुम आपने आपने देस सिधारो ॥ २३२९ ॥ बंधन छोर कहजे हरि यौ सब भूपन तै इह भांति उचारी ॥ राज समाज कछु नही तेरो ही धिआन लहै सु इहै जीअ धारी ॥ राज करोर इहै लहिहो कबि सजाम कहजे इह भांति मुरारी ॥ सो उन

---

१. इह तां बहुत पुराणीआं कहाणीआं हन हुण दे समें महांबीर स्री गुरू हरिगोबिंद साहिब जी ने पर राजिआं नूं कैद तों छुडा के घरो घर पुचाइआ सी।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮਾਨ ਕਹੀ ਹਰਿ ਇਉ ਸੁ ਸਦਾ ਰਹੀਯੈ ਸੁਧ ਲੇਤ ਹਮਾਰੀ ॥ ੨੩੩੦ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੋ ਬਧ ਕਰ ਸਭ ਭੂਪਨ ਕੋ ਛੁਰਾਇ ਦਿੱਲੀ ਮੋ ਆਵਤ ਭਏ ॥

ਅਥ ਰਾਜਸੂ ਜੱਗ ਸਿਸਪਾਲ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥

ਉਤ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਗਏ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਮ ਇਤੈ ਜਦੁਰਾਇ ਦਿੱਲੀ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥ ਭੀਮ ਕਹਿਓ ਸਭ ਭੇਦ ਸੁ ਮੈ ਬਲੁ ਯਾਹੀ ਤੇ ਪਾਇਕੈ ਸੱਤ੍ਰੁਹਿ ਘਾਯੋ ॥ ਬਿੱਪ੍ਰ ਬੁਲਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ਫਿਰ ਰਾਜਸੂ ਐ ਇਕ ਜੱਗੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਆਰੰਭ ਜੱਗ ਕੋ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਜਸੁ ਦੁੰਦਭ ਜੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਚਾਯੋ ॥ ੨੩੩੧ ॥ ਜੁਧਿਸਟਰ ਬਾਚ ਸਭਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋਰ ਸਭਾ ਦ੍ਵਿਜ ਛੱਤ੍ਰੂ ਕੀ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਯੌ ਕਹਯੋ ਕਉਨ ਮਨੱਯੈ ॥ ਕੋ ਇਹ ਲਾਇਕ ਬੀਰ ਈਹਾਂ ਜਿਹ ਭਾਲ ਮੈ ਕੁੰਕਮ ਅੱਛਤ ਲੱਯੈ ॥ ਬੋਲ ਉਠਯੋ ਸਹਦੇਵ ਤਬੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਲਾਇਕ ਯਾਹ ਚੜ੍ਹੱਯੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜਿਹ ਕੇ ਬਲ ਜੱਯੈ ॥ ੨੩੩੨ ॥ ਜਾਹੀ ਕੀ ਸੇਵ ਸਦਾ ਕਰੀਐ ਮਨ ਔਰ ਨ ਕਾਜਨ ਮੈ ਉਰਝੱਯੈ ॥ ਛੋਰ ਜੰਜਾਰ ਸਭੈ ਗ੍ਰਹ ਕੇ ਤਿਹ ਧਿਆਨ ਕੇ ਭੀਤਰ ਚਿੱਤ ਲਗੱਯੈ ॥ ਜਾਹਿ ਕੋ ਭੇਦੁ ਪੁਰਾਨਨ ਤੇ ਮਤ ਸਾਧਨ ਬੇਦਨ ਤੇ ਕਛੁ ਪੱਯੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਪ੍ਰਥਮੈ ਉਠਕੈ ਕਿਉ ਨ ਕੁੰਕਮ ਭਾਲ ਲਗੱਯੈ ॥ ੨੩੩੩ ॥ ਯੌਂ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੈ ਸਹਦੇਵ ਤੇ ਭੂਪਤ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਸਚੁ ਆਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਕੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਕੁੰਕਮ ਅੱਛਤ ਭਾਂਤਿ ਭਲੀ ਕਰਿ ਬੇਦਨ ਕੀ ਧੁਨ ਭਾਲ ਚੜ੍ਹਾਯੋ ॥ ਬੈਠੋ ਹੁਤੋ ਸਸਪਾਲ ਤਹਾਂ ਅਤਿ ਸੋ ਅਪਨੋ ਮਨ ਬੀਚ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ੨੩੩੪ ॥ ਸਿਸਪਾਲ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰ ਬਡੋ ਹਮ ਸੋ ਤਜਿਕੈ ਇਹ ਕਾਜਿਹ ਕੁੰਕਮ ਭਾਲ ਚੜ੍ਹਾਯੋ ॥ ਗੋਕਲ ਗਾਉਂ ਕੇ ਬੀਚ ਸਦਾਇਨ ਗਾਰਨ ਸੋ ਮਿਲ ਗੋਰਸੁ ਖਾਯੋ ॥ ਔਰ ਸੁਨੋ ਭਰੁ ਸਤ੍ਰੂਨ ਕੇ ਗਯੋ ਦੁਆਰਵਤੀ ਭਜ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਯੋ ॥ ਐਸੇ ਸੁਨਾਇ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾ ਅਰੁ ਕੋਪਹਿ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਭਰ ਆਯੋ ॥ ੨੩੩੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲਤ ਭਯੋ ਸਸਪਾਲ ਤਬੈ ਸੁ ਸੁਨਾਇ ਸਭਾ ਸਭ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢੈਕੈ ॥ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਉਠ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ਸੁ ਗਰਿਸਟਿ ਗਦਾ ਕਰਿ ਭੀਤਰ ਲੈਕੈ ॥ ਗੂਜਰ ਹੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕਹਾਵਤ ਗਾਰੀ ਦਈ ਦੋਊ ਨੈਨ ਨਚੈਕੈ ॥ ਸੋ ਸੁਨ ਫੂਫੀ ਕੇ ਬੈਨ ਚਿਤਾਰ ਰਹਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਜੂ ਚੁਪ ਹ੍ਵੈਕੈ ॥੨੩੩੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਫੂਫੀ ਬਚਨ ਚਿੱਤ ਹਰਿ ਧਰਯੋ ॥ ਸਤ ਗਾਰਨ ਲੌ ਕ੍ਰੋਧਨ ਭਰਯੋ ॥ ਸੋਬ ਠਾਢ ਬਰ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਕੀਨੋ ॥ ਤਬ ਜਦੁਬੀਰ ਚਕ੍ਰ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ॥ ੨੩੩੭ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲੈ ਕਰ ਚਕ੍ਰ ਭਯੋ ਉਠ ਠਾਢ ਸੁ ਯੌ ਤਿਹ ਸੌ ਰਿਸ ਬਾਤ ਕਹੀ ॥ ਫੁਨ ਫੂਫੀ ਕੇ ਬੈਨ ਤੁਮੈ ਅਬ ਲੌ ਤੁਹ ਨਾਸ ਕੀਯੋ ਨਹੀ ਮੋਨ ਗਹੀ ॥ ਸਤਿ ਗਾਰਨ ਤੇ ਬਢ ਏਕ ਕਹੀ ਤੁਹਿ ਜਾਨਤ ਆਪਨੀ ਮ੍ਰਿਤ ਚਹੀ ॥ ਪਿਖ ਹੈ ਸਭ ਭੂਪ ਜਿਤੇ ਇਹ ਠਾਂ ਅਬ ਹੌ ਹੀ ਨ ਹ੍ਵੈ ਹੌ ਕਿ ਤੂ ਹੀ ਨਹੀ ॥ ੨੩੩੮ ॥ ਸਿਸਪਾਲ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਯੋ ਜਬ ਹੀ ਅਭਮਾਨੀ ॥ ਤੇਰੇ ਮਰੇ ਮਰਿ ਹੌਅਰੇ ਗੂਜਰ ਇਉ ਮੁਖ ਤੇ ਤਿਨ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਔਰ ਕਹਾ ਜੂ ਪੈ ਐਸੀ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਭਾਹੂ ਮੈ ਜੁਝਬ ਮ੍ਰਿਤ ਹੀ ਹੈ ਨਿਜ ਕਾਨੀ ॥ ਤੌਅਰੇ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨਨ ਮੈ ਚਲਿਹੈ ਜਗ ਮੈ ਜੁਗ ਚਾਰ ਕਹਾਨੀ ॥ ੨੩੩੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਚਮਕਾਇਕੈ ਚਕ੍ਰਹਿ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਤੁਹਿ ਮਾਰਿ ਡਰੋਗੋ ॥ ਗੂਜਰ ਤੋ ਤੇ ਹੌ ਛਤ੍ਰੀ ਕਹਾਇਕੈ ਐਸੀ ਸਭਾ ਹੂੰ ਕੇ ਬੀਚ ਟਰੋਗੋ ॥ ਮਾਤ ਸੁਭ੍ਰਾਤ ਅਰੁ ਤਾਤ ਕੀ ਸਉਹ ਰੇ ਤੁਹਿ ਮਰਿ ਹੌ ਨਹਿ ਆਪ ਮਰੋਗੋ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਰੁਕੰਮਨ ਕੋ ਧਰਕੈ ਹਰਿ ਤੇ ਸੰਗ ਆਜ ਨਿਦਾਨ ਕਰੋਗੋ ॥ ੨੩੪੦ ॥ ਕੋਪ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੀਯੋ ਤਬ ਸ੍ਯਾਮ ਜਬ ਏ ਬਤੀਯਾ ਸਿਸਪਾਲਹਿ ਭਾਖੀ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਯੋ ਜੜ ਚਾਹਤ ਮ੍ਰਿਤ ਕੀਯੋ ਸਭ ਲੋਗਨਿ ਸੂਰਜ ਸਾਖੀ ॥ ਚਕ੍ਰ ਸੁਦਰਸਨ ਲੈ ਕਰ ਭੀਤਰ ਕੂਦ ਸਭਾ ਸਭ ਹੀ ਸੋਊ ਨਾਖੀ ॥ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸੁ ਭਯੋ ਤਿਹ ਕੈ ਬਧ ਕੋ ਅਭਿਲਾਖੀ ॥ ੨੩੪੧ ॥ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਜੂ ਇਤ ਤੇ ਉਤ ਤੇ ਸੋਊ ਸਾਮੁਹੇ ਆਯੋ ॥ ਰੋਸ ਬਢਾਇ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮੈ ਤਕਿ ਕੈ ਤਿਹ ਸੱਤ੍ਰ ਕੋ ਚਕ੍ਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਜਾਇ ਲਗਯੋ ਤਿਹ ਕੰਠ ਬਿਖੈ ਕਟਿ ਦੇਤ ਭਯੋ ਛੁਟ ਭੂਪਰ ਆਯੋ ॥ ਇਉ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੈ ਦਿਵਤੇ ਰਵਿ ਕੌ ਮਾਨੋ ਮਾਰ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ੨੩੪੨ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਰਾਜਸੂ ਜੱਗ ਕਰਿ ਸਸਪਾਲ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ॥

ਅਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੋਪ ਰਾਜਾ ਜੁਧਿਸਟਰ ਛਿਮਾਪਨ ਕਰਤ ਭਏ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਟ ਕੈ ਸੀਸ ਦਯੋ ਸਸਪਾਲ ਕੋ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਦੋਊ ਨੈਨ ਨਚਾਵੈ ॥ ਕੌਨ ਬਲੀ ਇਹ ਬੀਚ ਸਭਾਹੂ ਕੇ ਹੈ ਹਮ ਸੋ ਸੋਊ ਜੁਧੁ ਮਚਾਵੈ ॥ ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਰਹੇ ਚੁਪ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਡਰ ਆਵੈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਐਸੇ ਸਰੂਪ ਕੇ ਊਪਰਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਬੀਸਰ ਪੈ ਬਲ ਜਾਵੈ ॥ ੨੩੪੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋਤ ਜਿਤੀ ਅਰ ਭੀਤਰ ਥੀ ਸੁ ਸਬੈ ਮੁਖ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਬੀਚ ਸਮਾਨੀ ॥ ਬੋਲ ਸਕੈ ਨ ਰਹੇ ਚੁਪ ਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜੁ ਬਡੇ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਬਾਂਕੋ ਬਲੀ ਸਸਪਾਲ ਹਨਯੋ ਜਿਹ ਕੀਹੁਤੀ ਚੰਦ੍ਰਵਤੀ ਰਜਧਾਨੀ ॥ ਯਾ ਸਮ ਔਰ ਨ ਕੋਊ ਬੀਯੋ ਜਗ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਨੀ ॥ ੨੩੪੪ ॥ ਏਕ ਕਹੈ ਜਦੁ ਰਾਇ ਬਡੋ ਭਟ ਜਾਹਿ ਬਲੀ ਸਸਪਾਲ ਸੋ ਘਾਯੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਤੇ ਸੂਰਜ ਤੇ ਜਮ ਤੇਹੁ ਤੇ ਜਾ ਤਨ ਸੋ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥ ਸੋ ਇਹ ਏਕ ਹੀ ਆਂਖ ਕੇ ਫੇਰ ਕੈ ਭੀਤਰ ਮਾਰ ਦਯੋ ਜੀਅ ਆਯੋ ॥ ਚੌਦਹ ਲੋਕਨ ਕੋ ਕਰਤਾ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਹੀ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ੨੩੪੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚੌਦਹ ਲੋਕਨ ਕੋ ਕਰਤਾ ਇਹ ਸਾਧਨ ਸੰਤ ਇਹੈ ਜੀਅ ਜਾਨਯੋ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਕੀਏ ਸਭ ਯਾਹੀ ਕੇ ਬੇਦਨ ਤੇ ਗੁਨ ਜਾਨਿ ਬਖਾਨਯੋ । ਬੀਰਨ ਬੀਰ ਬਡੋ ਈ ਲਖਯੋ ਹਰਿ ਭੂਪ ਨ ਭੂਪਨ ਤੇਖੁਨ ਸਾਨਯੋ ॥ ਔਰ ਜਿਤੇ ਅਰਿ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਸ੍ਯਾਮ ਸਹੀ ਕਰਿ ਕਾਲ ਪਛਾਨਯੋ ॥ ੨੩੪੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਠਾਂਢ ਤਹਾਂ ਕਰ ਬੀਚ ਸੁਦਰਸਨ ਚਕ੍ਰ ਲੀਏ ॥ ਬਹੁਰੋ ਸਠ ਨੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰਯੋ ਅਰਿ ਆਨ ਕੋ ਆਨਤ ਹੈ ਨ ਹੀਏ ॥ ਤਿਹ ਠੌਰ ਸਭਾਹੂ ਮੈ ਗਾਜਤ ਭਯੋ ਸਭ ਕਾਲਹਿ ਕੋ ਮਨੋ ਭੇਖ ਕੀਏ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੈ ਅਰਿ ਵਾ ਬਹੁ ਸੰਤਨਿ ਹਾਰ ਕੈ ਰੂਪ ਜੀਏ ॥ ੨੩੪੭ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜੁਧਿਸਟਰ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਪ ਹੀ ਭੂਪ ਕਹੀ ਉਠ ਕੈ ਕਰਿ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਜੋਰਿ ਦੋਊ ਪ੍ਰਭ ਕ੍ਰੋਧ ਨਿਵਾਰੋ ॥ ਥੋ ਸਿਸਪਾਲ ਬਡੋ ਖਲ ਸੋ ਤੁਮ ਚਕ੍ਰਹਿ ਲੈ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਸੰਘਾਰੋ ॥ ਯੌ ਕਹਿ ਪਾਇ ਰਹਜੋ ਗਹਿ ਕੈ ਦੁਹੂ ਆਪਨੇ ਨੈਨਨ ਤੇ ਜਲੁ ਢਾਰੋ ॥ ਕਾਨ ਜੂ ਜੋ ਤੁਮ ਰੋਸ ਕਰੋ ਤੋ ਕਹਾ ਤੁਮ ਸੋ ਬਸੁਹੈ ਬ ਹਮਾਰੋ ॥ ੨੩੪੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦਾਸ ਕਹੈ ਬਿਨਤੀ ਕਰ ਜੋਰ ਕੈ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਕੋਪ ਚਿਤੇ ਤੁਮਰੇ ਮਰੀਐ ਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਹੇਰਤ ਹੀ ਪਲ ਜੀਜੈ ॥ ਆਨੰਦ ਕੈ ਚਿਤਿ ਬੈਠੇ ਸਭਾ ਮਹਿ ਦੇਖਹੁ ਜਗਜ ਕੇ ਹੇਤ ਪਤੀਜੈ ॥ ਹੌ ਪ੍ਰਭ ਜਾਨ ਕਰੋ ਬਿਨਤੀ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਪੁਨ ਕੋਪ ਛਿਮਾ ਪਨ ਕੀਜੈ ॥ ੨੩੪੯ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬੈਠਾਯੋ ਜਦੁਰਾਇ ਕੋ ਬਹੁ ਬਿਨਤੀ ਕਰਿ ਭੂਪ ॥ ਕੰਜਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਜਿਹ ਬਨੇ ਬਨਜੋ ਸੁ ਮੈਨ ਸਰੂਪ ॥ ੨੩੫੦ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਕਾਨ ਜੂ ਕੋ ਕੋਪ ਰਾਜਾ ਯੁਧਿਸਟਰ ਛਮਾਪਨ ਕਰਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ॥

ਅਥ ਰਾਜਾ ਯੁਧਿਸਟਰ ਰਾਜਸੂਅ ਜੱਗ ਕਰਤ ਭਏ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥

ਸੋਪੀ ਹੈ ਸੇਵ ਹੀ ਪਾਰਥ ਕਉ ਦਿਜ ਲੋਕਨ ਕੀ ਜੋ ਪੈ ਨੀਕੀ ਕਰੈ ॥ ਅਰੁ ਪੂਜ ਕਰੈ ਦੋਊ ਮਾਦ੍ਰੀ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਰਿਖੀਨ ਕੀ ਆਨੰਦ ਚਿਤ ਧਰੈ ॥ ਭਯੋ ਭੀਮ ਰਸੋਈਆ ਦ੍ਰੁਜੋਧਨ ਧਾਮ ਪੈ ਬਜਾਸ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੇਦ ਰਰੈ ॥ ਕੀਯੋ ਸੂਰ ਕੇ ਬਾਲਕ ਕੈਬੇ ਕੋ ਦਾਨ ਜੁ ਜਾਹੀਂ ਤੇ ਚੌਦਹ ਲੋਕ ਡਰੈ ॥ ੨੩੫੧ ॥ ਸੂਰਜ ਚੰਦ ਗਨੇਸ ਮਹੇਸ ਸਦਾ ਉਠ ਕੈ ਜਿਹ ਧਿਆਨ ਧਰੈ ॥ ਅਰ ਨਾਰਦ ਸੋ ਸੁਕ ਸੋ ਦਿਜ ਬਜਾਸ ਸੋ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜਿਹ ਜਾਪ ਰਰੈ ॥ ਜਿਹ ਮਾਰ ਦਯੋ ਸਿਸਪਾਲ ਬਲੀ ਜਿਹ ਕੇ ਬਲ ਤੇ ਸਭ ਲੋਕੁ ਡਰੈ ॥ [1]ਅਬ ਬਿੱਪਨ ਕੇ ਪਗ ਧੋਵਤ ਹੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਨਾ ਐਸੀ ਕਉਨ ਕਰੈ ॥ ੨੩੫੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਹਵ ਕੈ ਸੰਗ ਸਤ੍ਰੂਨ ਕੇ ਤਿਨਿ ਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਧਨੁ ਲੀਨੋ ॥ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕੋ ਜਿਮ ਬੇਦ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਖੀ ਬਿਧ ਹੀ ਤਿਹੀ ਭਾਂਤਹਿ ਦਾਨੋ ॥ ਏਕਨ ਕੋ ਸਨਮਾਨ ਕੀਯੋ ਅਰੁ ਏਕਨ ਦੈ ਸਭ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ ॥ ਭੂਪ ਜੁਧਿਸਟਰ ਤੇਨ ਸਮੈ ਸੁ ਸਭੈ ਬਿਧ ਜੱਗਜ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਨੋ ॥ ੨੩੫੩ ॥ ਨ੍ਹਾਨ ਗਜੇ ਸਰਤਾ ਦਯੋ ਦਾਨ ਸੁ ਦੈ ਜਲ ਪੈ ਪੁਰਖਾ ਰਿਝਵਾਏ ॥ ਜਾਚਕ ਖੋ ਤਿਹ ਠੌਰ ਜਿਤੇ ਧਨ ਦੀਨ ਘਨੋ ਤਿਨ ਕੋ ਸੁ ਅਘਾਏ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਲੌ ਪੌਤ੍ਰ ਲੌ ਪੈ ਤਿਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਅਨਤੈ ਨਹਿ ਮਾਂਗਨ ਧਾਏ ॥ ਪੂਰਨ ਜੱਗਜ ਕਰਾਇਕੈ ਯੌ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਭੇਰਨਿ ਆਏ ॥ ੨੩੫੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਆਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਬਿਖੈ ਆਏ ਭੂਪ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਜੱਗਜ ਕਾਜ ਬੋਲੇ ਜਿਤੇ ਸਭੈ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥ ੨੩੫੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਰਹੇ ਬਹੁ ਦਿਵਸ ਤਹਾ ਸੁ ਬਧੂ ਅਪਨੀ ਸਭ ਹੀ ਸੰਗ ਲੈਕੈ ॥ ਕੰਚਨ ਦੇਹ ਦਿਪੈ ਜਿਨ ਕੀ ਤਿਨ ਮੈ ਨ ਰਹੈ ਪਿਖ ਲੱਜਤ ਹ੍ਵੈਕੈ ॥ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਸਜੇ ਅਪਨੇ ਸਭ ਆਵਤ ਭੀ ਦ੍ਰੁਪਤੀ ਸਿਰਿ ਨਿਐਕੈ ॥ ਕੈਸੇ ਬਖਾਹਜੋ ਹੈ ਸਜਾਮ ਤੁਮੈ ਸਭ ਮੋਹ ਕਹੋ ਤੁਮ ਆਨੰਦ ਕੈ ਕੈ ॥ ੨੩੫੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਤਿਨ ਕਉ ਯੋ ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਪੂਛਜੋ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਇ ॥ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਤਿਹ ਬ੍ਰਿਥਾ ਸਭਹੂ ਕਹੀ

---

੧. ਇਹਨਾਂ ਭਲੀਆਂ ੨ ਰੀਤੀਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਵਡਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਪੁੰਚੀ ਹੈ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੁਨਾਇ ॥ ੨੩੫੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੱਗਿ ਨਿਹਾਰ ਜੁਧਿਸਟਰਿ ਕੋ ਮਨ ਭੀਤਰ ਕੋ ਰਨ ਕੋਪ ਬਸਾਯੋ ॥ ਪੰਡ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਜੱਗ ਕੀਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਇਨ ਕੋ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਛਾਯੋ ॥ ਐਸੋ ਨ ਲੋਕ ਬਿਖੈ ਹਮਰੋ ਜਸੁ ਹੋਤ ਭਯੋ ਕਹਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਭੀਖਮ ਤੇ ਸੁਤ ਸੂਰਜ ਤੇ ਸੁ ਨਹੀ ਹਮ ਤੇ ਐਸੋ ਜਗ ਹੈ ਆਯੋ ॥ ੨੩੫੮ ॥

ਇਤਿ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਵਤਾਰੇ ॥

ਜੁਧਿਸਟਰਿ ਕੋ ਸਭਾ ਬਨਾਇ ਕਥਨੰ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮੈ ਇਕ ਦੰਤ ਹੁਤੋ ਤਿਨ ਆਇਕੈ ਸੁੰਦਰ ਏਕ ਸਭਾ ਸੁ ਬਨਾਈ ॥ ਲੱਜਤ ਹੋਇ ਰਹੇ ਅਮਰਾਵਤ ਐਸੀ ਪ੍ਰਭਾ ਇਹ ਭੂ ਮਹਿ ਆਈ ॥ ਬੈਠ ਬਿਰਾਜਤ ਭੂਪ ਤਹਾ ਜਦੁਬੀਰ ਲੀਏ ਸੰਗ ਚਾਰੇ ਈ ਭਾਈ ॥ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਆਭਹਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਮੁਖ ਤੇ ਬਰਨੀ ਨਹੀਂ ਜਾਈ ॥ ੨੩੫੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨੀਰ ਢਰੇ ਕਹੂੰ ਚਾਦਰ ਛੱਤਨ ਛੂਟਤ ਹੈ ਕਹੂੰ ਠੌਰ ਫੁਹਾਰੇ ॥ ਮੱਲ ਭਿਰੈ ਕਹੂੰ ਮੱਤ ਕਰੀ ਕਹੂੰ ਨਾਚਤ ਬੇਸਜਨ ਕੇ ਸੁ ਅਖਾਰੈ ॥ ਬਾਜ ਲਰੈ ਕਹੂੰ ਸਾਜ ਸਜੈ ਭਟ ਛਾਜਤ ਹੈ ਅਤਿ ਡੀਲ ਡਿਲਾਰੇ ॥ ਰਾਜਤ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਹਾਂ ਜਿਮ ਤਾਰਨ ਮੈ ਸਸਿ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥ ੨੩੬੦ ॥ ਜੋ ਤਿਲ ਸੈ ਕਹੂੰ ਬੱਜ੍ਰਨ ਕੀ ਕਹੂੰ ਲਾਲ ਲਗੇ ਛਬ ਮੰਦਰ ਪਾਵੈ ॥ ਨਾਗਨ ਕੋ ਪੁਰਲੋਕ ਪੁਰੀ ਸੁਰ ਦੇਖ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਹ ਸੀਸ ਨਿਵਾਵੈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੇ ਪਿਖ ਜਾਂ ਚਤੁਰਾਨਨ ਹੇਰ ਪ੍ਰਭਾ ਸਿਵ ਸੋ ਲਲਚਾਵੈ ॥ ਭੂਮ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਨੀਰ ਸੋ ਲਾਗਤ ਨੀਰ ਜਹਾਂ ਨਹੀ ਚੀਨਬੋ ਆਵੈ ॥ ੨੩੬੧ ॥ ਜੁਧਿਸਟਰ ਬਾਚ ਦ੍ਰਜੋਧਨ ਸੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਐਸੀ ਸਭਾ ਰਚਿ ਕੈ ਸੁ ਜੁਧਿਸਟਰ ਅੰਧ ਕੋ ਬਾਲਕੁ ਬੋਲੋ ਪਠਾਯੋ ॥ ਸੂਰਜ ਕੋ ਸੁਤ ਸੰਗ ਲੀਏ ਅਰੁ ਭੀਖਮ ਮਾਨ ਭਰਜੋ ਸੋਊ ਆਯੋ ॥ ਭੂਮ ਜਹਾ ਹੁਤੀ ਤਾਹਿ ਲਖਜੋ ਜਲ ਬਾਰ ਹੁਤੋ ਜਹ ਭੂਮ ਜਨਾਯੋ ॥ ਜਾਇ ਨਿਸੰਕ ਪਰਜੋ ਜਲ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ੨੩੬੨ ॥ ਜਾਇ ਪਰਜੋ ਤਬ ਹੀ ਸਰ ਮੈ ਤਨ ਬਸਤ੍ ਧਰੇ ਪੁਨ ਬੂਡ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਬੂਡਤ ਜੋ ਨਿਕਸਜੋ ਸੋਊ ਭੂਪਤ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕਯੋ ਹੈ ॥ ਕਾਨ੍ ਜੂ ਭਾਰ ਉਤਾਰਨ ਕੇ ਹਿਤ ਆਂਖ ਸੋ ਭੀਮਹਿ ਭੇਦ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੋ ਬੋਲ ਉਠਿਓ ਅਰੇ ਅੰਧ ਕੋ ਅੰਧ ਹੀ ਪੁਤ੍ ਭਯੋ ਹੈਂ[1] ॥ ੨੩੬੩ ॥ ਯੌਂ ਜਬ ਭੀਮ ਹਸਜੋ ਤਿਹ ਕਉ ਤੁ ਘਨੋ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਭੂਪ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਮੋ ਕਹੁ ਪੰਡ ਕੋ ਪੁਤ੍ ਹਸੈ ਅਬ ਹੀ ਬਧਜਾ ਕੋ ਕਰੋ ਜੀਅ ਆਯੋ ॥ ਭੀਖਮ ਦ੍ਰੋਣ ਰਿਸੈ ਮਨ ਮੈ ਜੜ ਭੀਮ ਭਯੋ ਕਹ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਧਾਮ ਗਯੋ ਅਪੁਨੇ ਫਿਰਕੈ ਸੁ ਸਭਾ ਇਹ ਭੀਤਰ ਫੇਰ ਨ ਆਯੋ ॥ ੨੩੬੪ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਵਤਾਰੇ

ਦੁਰਜੋਧਨ ਸਭਾ ਦੇਖ ਧਾਮ ਗਏ ਧਯਾਇ ॥

ਅਥ ਦੈਤ ਬਕੱਤ੍ ਜੁੱਧ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਉਤ ਕੋਪ ਦ੍ਰਜੋਧਨ ਧਾਮ ਗਯੋ ਇਤ ਦੈਤ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਕੋਪੁ ਬਸਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਹਤਜੋ ਸਿਸਪਾਲੋ ਹੁਤੋ

---

੧. ਇਹਨਾਂ ਗਲਾਂ ਤੋਂ ਸਿਖਿਆ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਬਾਨ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਵਰਤੋ, ਬੋਲ ਕੁਬੋਲ ਬੋਲਣ ਨਾਲ ਬੁਰੇ ਫਲ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮੋਰੋ ਮਿਤ੍ਰ ਮਰਿਓ ਨ ਰਤੀ ਸੁਕਚਾਯੋ ॥ ਲੈ ਸਿਵ ਤੇ ਬਰ ਹੌ ਇਹ ਕੌ ਬਧੁ ਜਾਇ ਕਰੋ ਜੀਅ ਭੀਤਰ ਆਯੋ ॥ ਧਾਇ ਕਿਦਾਰ ਕੀ ਓਰ ਚਲਿਯੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਇਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ੨੩੬੫ ॥ ਬਦ੍ਰੀ ਕਿਦਾਰ ਕੇ ਭੀਤਰ ਜਾਇਕੈ ਸੇਵ ਕਰੀ ਮਹਾ ਰੁਦ੍ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਲੈਕੈ ਬਿਵਾਨ ਚਲਿਓ ਉਤ ਤੇ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਕੇ ਬਧੁ ਕੌ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਹ੍ਵੈ ਕੇ ਭੀਤਰ ਆਇਕੈ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪੁਤ੍ ਸੋ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਸਜਾਮ ਬਿਦਾ ਲੈਕੈ ਭੂਪ ਤੇ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਠੌਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੩੬੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਬੀਚ ਜਬੈ ਹਰਿ ਜੂ ਗਯੋ ਤਉ ਸੋਊ ਸਤ੍ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਕੌ ਲਰੁਰੇ ਹਮ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਯੌ ਸੁਨਿ ਵਾ ਬਤੀਯਾ ਹਰਿ ਕੋ ਕਸਿ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲੈ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਮਾਨੋ ਤਚੀ ਅਤਿ ਪਾਵਕ ਉਪਰ ਕਾਹੂ ਬੁਝਾਇਬੇ ਕੋ ਘ੍ਰਿਤ ਡਾਰਯੋ ॥ ੨੩੬੭ ॥ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਅਰ ਬਾਨ ਜਬੈ ਹਰਿ ਸਜੰਦਨ ਵਾਹੀ ਕੀ ਓਰ ਧਵਾਯੋ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਉਤ ਤੇ ਅਰ ਸੋਇਤ ਤੇ ਏਊਗੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਰਨ ਪਾਯੋ ॥ ਸਜੰਦਨ ਹ੍ਵੈ ਬਲਿ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸਜੰਦਨ ਢਾਹਿ ਦਯੋ ਕਬ ਯੌ ਜਸੁ ਗਾਯੋ ॥ ਜਿਉ ਸਹ ਬਾਜ ਮਨੋ ਚਕਵਾ ਸੰਗ ਏਕ ਧਕਾ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਮਾਰ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ੨੩੬੮ ॥ ਰਥ ਤੋਰਕੈ ਸੱਤ੍ਰ ਕੀ ਨੰਦਗ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਕਟਿ ਗ੍ਰੀਵ ਗਿਰਾਈ ॥ ਔਰ ਜਿਤੀ ਤਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਸੈਨ ਹੁਤੀ ਸੁ ਭਲੇ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠਾਈ ॥ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਹਰਿ ਠਾਢੋ ਰਹਯੋ ਰਨ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਚੌਦਹੂੰ ਲੋਕ ਮੈ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ਬਡੀ ਯੌ ਸੁ ਬਡਾਈ ॥ ੨੩੬੯ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੰਤ ਬੱਕ੍ਰ ਤਬ ਚਿੱਤ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪੱਤਜਹ ਠਾਢ ਹੋ ਤਹ ਹੀ ਪਹੁਚਿਓ ਜਾਇ ॥ ੨੩੭੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੌ ਜਬ ਹੀ ਤਿਨ ਆਇਅਯੋਧਨ ਬੀਚ ਹੰਕਾਰਯੋ ॥ ਹੌ ਮਰਿਹੌ ਨਹੀ ਯੌ ਕਹਯੋ ਤਾਹਿ ਸੁ ਜਿਉ ਸਿਸਪਾਲ ਬਲੀ ਤੁਹਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਐਸੇ ਸੁਨਯੋ ਜਬ ਸਜਾਮ ਜੂ ਬੈਨ ਤਬੈ ਹਰਿ ਜੂ ਪੁਨ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਸਤ੍ ਕੋ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਰਥ ਤੇ ਫੁਨ ਮੂਰਛ ਕੈ ਕਰ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰਯੋ ॥ ੨੩੭੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲੈ ਸੁਧ ਹ੍ਵੈ ਸੋਊ ਲੌਪ ਗਯੋ ਫਿਰ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਰਨ ਭੀਤਰ ਆਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਬਾਪ ਕੋ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਕੌ ਕਟਿ ਮਾਯਾ ਕੋ ਕੈ ਇਕ ਮੂੰਡ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਕੋਪ ਕੀਯੋ ਘਨਿ ਸਜਾਮ ਤਬੈ ਅਰੁ ਨੈਨ ਦੁਹੂ ਨ ਤੇ ਨੀਰ ਬਹਾਯੋ ॥ ਹਾਥ ਪੈ ਚਕ੍ਰ ਸੁਦਰਸਨ ਲੈ ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਕੇ ਭੂਮ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ੨੩੭੨ ॥ ਬਕਤ੍ ਦੈਤ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ॥

ਅਥ ਬੈਦੂਰਥ ਦੈਤ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਹਿ ਸਿਵਾਦਿਕ ਬ੍ਰਹਮ ਨਿਮਯੋ ਸੁ ਸਦਾ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਿਨ ਕੌ ਤਬ ਹੀ ਕਬ ਹੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧ ਰੂਪ ਦਿਖਾਰਯੋ ॥ ਰੰਗ ਨ ਰੂਪ ਔ ਰਾਗਨ ਰੇਖ ਇਹੈ ਚਹੁੰ ਬੇਦਨ ਭੇਦ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਤਾ ਧਰ ਮੂਰਤ ਜੁੱਧ ਬਿਖੈ ਇਹ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਰਨ ਬੀਚ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ੨੩੭੩ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੋਪ ਜਬ ਸਤ੍ ਦ੍ਵੈ ਰਨ ਮੈ ਦਏ ਖਪਾਇ ॥ ਤੀਸਰ ਜੋ ਜੀਵਤ ਬਚਯੋ ਸੋ ਤਿਹ ਪਹੁਚਯੋ ਆਇ ॥ ੨੩੭੪ ਦਾਂਤਨ ਸੋ ਦੋਊ ਹੋਠ ਕਟਿ ਦੋਊ ਨਚਾਵਤ ਨੈਨ ॥ ਤਬਹਲ ਧਰ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਤਿਹ ਸੋ ਕਹੇ ਕਹਿਤ ਸਜਾਮ ਏ ਬੈਨ ॥ ੨੩੭੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਿਉ ਜੜ ਜੁਧੁ ਕਰੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਮਧ ਕੀਟਭਸੇ ਜਿਹ ਸਤੁ ਖਪਾਏ ॥ ਰਾਵਨ ਸੇ ਹਰਨਾਖਸ ਸੇ ਹਰਨਾਛ ਹੂੰ ਸੇ ਜਗ ਜਾਨ ਨ ਪਾਏ ॥ ਕੰਸਹਿ ਸੇ ਅਰੁ ਸਿੰਧ ਜਰਾ ਸੰਗ ਦੇਸਨ ਦੇਸਨ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਆਏ ॥ ਤੇਰੇ ਕਹਾ ਅਰੇ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਇਹ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥ ੨੩੭੬ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਬੈ ਤਿਹ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਮੈ ਬਕ ਬੀਰ ਅਘਾਸੁਰ ਮਾਰ ਸੁ ਕੇਸਨਿ ਤੇ ਗਹਿ ਕੰਸ ਪਛਾਰਜੋ ॥ ਤੇਈਸ ਛੁਹਨ ਸਿੰਧ ਜਰਾ ਹੂੰ ਕੀ ਮੈ ਸੁਨ ਸੈਨ ਸੁਧਾਰ ਬਿਦਾਰਜੋ ॥ ਤੈ ਹਮਰੇ ਬਲ ਅਗ੍ਰਜ ਸਜਾਮ ਕਹਜੋ ਘਨ ਸਜਾਮ ਤੇ ਕਉਨ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ੨੩੭੭ ॥ ਮੋਹ ਡਰਾਵਤ ਹੈ ਕਹਿ ਯੌਂ ਮੁਹ ਕੰਸ ਕੋ ਬੀਰ ਬਕੀ ਬਕ ਮਾਰਜੋ ॥ ਸਿੰਧ ਜਰਾਹੂੰ ਕੀ ਸੈਨ ਸਭੈ ਮੋਹ ਭਾਖਤ ਹੋ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਸੰਘਾਰਜੋ ॥ ਮੋਕਉ ਕਹੈ ਬਲੁਬੀਰ ਅਰੇ ਮੇਰੇ ਪੌਰਖ ਅਗ੍ਰਜ ਕੌਨ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਸੂਰਨ ਕੀ ਇਹ ਰੀਤ ਨਹੀ ਹਰਿ ਛਤ੍ਰ ਹੈ ਤੂ ਕਿ ਭਜੈ ਭਠਿਆਰਜੋ ॥ ੨੩੭੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਪਨੇ ਕੋਪ ਕੀ ਪਾਵਕ ਮੈ ਬਲ ਤੇਰੋ ਸਬੈ ਸਮ ਫੂਸ ਜਰੈ ਹੋ ॥ ਸੋਨ ਜਿਤੋ ਤੁਹ ਅੰਗਨ ਮੈ ਸੁ ਸਭੈ ਸਮ ਨੀਰਹ ਕੀ ਅਵਟੈਹੋ ॥ ਦੇਗਚਾ ਆਪਨੇ ਪੌਰਖ ਕੋ ਰਨ ਮੈ ਜਬ ਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਚੜੈ ਹੋ ॥ ਤੌ ਤੇਰੋ ਅੰਗ ਕੋ ਮਾਸੁ ਸਬੈ ਤਿਹ ਭੀਤਰ ਡਾਰਕੈ ਆਛੈਪਕੈਹੋ ॥ ੨੩੭੯ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਐਸੇ ਬਿਬਾਦ ਕੈ ਆਹਵ ਮੈ ਦੋਊ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਅਤ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਬਾਨਨ ਸਿਉ ਦਿਵ ਔਰ ਦਿਵਾਕਰਿ ਧੂਰਿ ਉਠੀ ਰਥ ਪਈਯਨ ਛਾਯੋ ॥ ਕੌਤਕ ਦੇਖਨ ਕੌ ਸਸ ਸੂਰਜ ਆਏ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ ॥ ਅੰਤ ਨ ਸਜਾਮ ਤੇ ਜੀਤ ਸਕਜੋ ਸੋਊ ਅੰਤਹਿ ਕੋ ਪੁਨ ਧਾਮ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ੨੩੮੦ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਹਨਜੋ ਅਰਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਕਰਿ ਗਾਢ ਅਜੋਧਨ ॥ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਕੁਰੂਪ ਪਰਜੋ ਧਰਿ ਜੁੱਧ ਕੀਤੋਨਸਮੈ ਬਜਦ੍ਰੁਰਥ ਕੋ ਤਨ ॥ ਸੌਨਤ ਸੰਗਿ ਭਰਜੋ ਪ੍ਰਰਜੋ ਦੇਖ ਦਯਾ ਉਪਜੀ ਕਰੁਨਾਨਿਧ ਕੇ ਮਨ ॥ ਛੋਰ ਸਰਾਸਨ ਟੇਰ ਕਹਜੋ ਦਿਨ ਆਜ ਕੇ ਤੈ ਕਰਿਹੋ ਨ ਕਬੈ ਰਨ ॥ ੨੩੮੧ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ
ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ ਬਜਦ੍ਰੁਰਥ ਦੈਤ ਬਧਹ ॥

ਬਲਭਦ੍ ਜੂ ਤੀਰਥ ਗਵਨ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤੀਰਥ ਕਰਨ ਬਲਭਦ੍ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਨੇਮ ਖ੍ਵਾਰਨ ਭੀਤਰ ਆਯੋ ॥ ਆਇ ਤਹਾ ਨਾਵਨ ਇਨ ਕਯੋ ॥ ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰ ਕਰਿ ਦਯੋ ॥ ੨੩੮੨ ॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਰੋਮ ਹਰਖ ਨ ਥੋਤਹਾ ਸੋਊ ਆਯੋ ਤਹ ਦੇਰ ॥ ਹਲੀ ਮਦਰਾ ਪੀਤ ਥੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਤਾਹੀ ਠੌਰ ॥ ਸੋਊ ਆਇ ਠਾਢ ਭਯੋ ਤਹਾ ਜੜਯਾਹਿ ਸਿਰ ਨ ਨਿਵਾਇਕੈ ॥ ਬਲਭਦ੍ ਕੁਪਯੋ ਕਮਾਨ ਕਰਿ ਲੈ ਮਾਰਯੋ ਤਿਹ ਧਾਇਕੈ ॥ ੨੩੮੩ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭ ਰਿਖ ਉਠ ਠਾਢੇ ਤਬ ਭਏ ॥ ਆਨੰਦ ਬਿਸਰ ਚਿੱਤ ਕੇ ਗਏ ॥ ਇਕ ਰਿਖ ਥੋ ਤਿਨ ਐਸ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਬੁਰਾ ਕੀਓ ਹਲਧਰ ਦਿਜ ਮਾਰਜੋ ॥੨੩੮੪॥ ਤਬ ਹਲਧਰ ਪੁਨ ਐਸ ਉਚਰਜੋ ॥ ਬੈਠ ਰਹਿਓ ਕਿਉ ਨ ਹਮ ਤੇ ਡਰਜੋ ॥ ਤਬ ਮੈ ਕ੍ਰੋਧ ਚਿੱਤ ਮੈ ਕੀਯੋ ॥ ਮਾਰ ਕਮਾਨ ਸੰਗ ਇਹ ਦੀਯੋ ॥ ੨੩੮੫ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਛਤ੍ਰੀ ਕੋ ਪੂਤ ਥੋ ਕੋਪ ਭਰੇ ਤਿਹ ਨਾਸ ਕਯੋ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਠਾਢ ਭਏ ਉਠ ਕੈ ਰਿਖ ਸੋ ਜੜ ਬੈਠ ਰਹਿਓ ਕਹਿਓ ਸਾਚ ਪਤੀਜੈ ॥ ਬਾਤ ਵਹੈ ਕਰੀਐ ਸੰਗ ਛੜਨ ਜਾਕੇ ਕੀਏ ਜਗ ਭੀਤਰ ਜੀਜੈ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਮੈ ਬਧੁ ਤਾਕੋ ਕੀਯੋ ਸੁ ਅਬੈ ਮੋਰੀ ਭੂਲ [1]ਛਿਮਾਪਨ ਕੀਜੈ ॥ ੨੩੮੬ ॥ ਰਿਖ ਬਾਚ· ਹਲੀ ਸੋ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮਿਲਿ ਸਭ ਰਿਖਨ ਹਲੀ ਸੋ ਭਾਖੀ ॥ ਕਹੈ ਸਜਾਮ ਤਿਹ ਦਿਜ ਕੀ ਸਾਖੀ ॥ ਇਹ ਬਾਲਕ ਚਾਪਿ ਰੋਸ ਕੋ ਹਰੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਜਾਇ ਤੀਰਥ ਸਭ ਕਰੋ ॥ ੨੩੮੭ ॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਚਾਰੋ ਈ ਬੇਦ ਮੁਖਾਗ੍ਰ ਹੋਇ ਹੈ ਤਾ ਸੁਤ ਕੋ ਬਰੁ ਐਸੋ ਦੀਜੈ ॥ ਸੋਊ ਐਸੇ ਪੁਰਾਨ ਲਗਜੇ ਰਟਨੇ ਮਨੋ ਤਾਤ ਸੋਊ ਤਿਹ ਫੇਰਿ ਜੀਯੋ ॥ ਚਿਤ ਆਨੰਦ ਕੈ ਸਭ ਹੂੰ ਰਿਖ ਕੇ ਮਨ ਕੋ ਜਿਹ ਕੀ ਸਮ ਕੌਨ ਬੀਯੋ ॥ ਸਿਰ ਨਜਾਇ ਤਿਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇਕੈ ਤੀਰਥਨ ਸਜਾਮ ਸੁ ਰਾਮਹ ਪੈਂਡ ਲੀਯੋ ॥ ੨੩੮੮ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗੰਗਹਿ ਸਿੰਧ ਜਹਾ ਮਿਲਯੋ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਬਲਭਦ੍ਰ ਤਹਾ ਚਲਿ ਨਾਯੋ ॥ ਫੇਰ ਤ੍ਰਿਬੈਨੀ ਮੈ ਕੈ ਇਸਨਾਨ ਦੇ ਦਾਨੁ ਬਲੀ ਹਰਿ ਦੁਆਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਨਾਇ ਤਹਾਂ ਪੁਨ ਬਦ੍ਰੀ ਕਿਦਾਰ ਗਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਔਰ ਗਨੋ ਕਹ ਲੌ ਜਗਕੈ ਸਭ ਤੀਰਥ ਕੈ ਤਿਹ ਠੌਰਹਿ ਆਯੋ ॥ ੨੩੮੯ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਫੇਰ ਨੇਮ ਖ੍ਵਾਰਨ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥ ਆਇ ਰਿਖਨ ਕੋ ਮਾਥ ਨਿਵਾਯੋ ॥ ਤੀਰਥ ਕਹਯੋ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਕਰੇ ॥ ਬਿਧ ਪੂਰਬ ਜਿਉ ਤੁਮ ਉਚਰੇ ॥ ੨੩੯੦ ॥ ਹਲੀ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਆਇਸ ਜੋ ਹੋਇ ਸੁ ਕਰੋ ॥ ਹੇ ਰਿਖ ਤੁਮਰੇ ਪਾਇਨ ਪਰੋ ॥ ਅਬ ਆਇਸ ਜੋ ਹੋਇ ਸੁ ਕੀਜੈ ॥ ਹੇ ਰਿਖ ਬਾਤਹਿ ਸੱਤਿ ਪਤੀਜੈ ॥ ੨੩੯੧ ॥ ਰਿਖ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਮਿਲ ਰਿਖਨ ਇਹੈ ਜੀਅ ਧਾਰੇ ॥ ਏਕ ਸਤ੍ਰ ਹੈ ਬਡੋ ਹਮਾਰੋ॥ ਬਲਲ ਨਾਮ ਹਲਧਰ ਤਿਹ ਮਾਰੋ॥ ਮਾਨੋ ਤਿਹ ਪੈ ਕਾਲ ਪਚਾਰੇ ॥ ੨੩੯੨ ॥ ਹਲੀ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਠੌਰ ਤਿਹ ਸਤ੍ਰ ਕੀ ਕਹੋ ਰਿਖਨ ਕੇ ਰਾਜ ॥ ਮੋਹ ਬਤਾਵੈ ਜਾਹਿ ਕੌ ਤਾਹਿ ਹਨੋ ਹੌ ਆਜੁ ॥ ੨੩੯੩ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਇਕ ਰਿਖਿ ਨੇ ਜਾਇ ਬਤਾਯੋ ॥ ਜਹਾਂ ਠੌਰ ਹੋ ਸਤ੍ਰ ਬਨਾਯੋ ॥ ਜਹ ਬਲ ਧਰਿ ਸੋ ਸਤ੍ਰ ਨਿ ਹਾਰਯੋ ॥ ਹਮ ਸੰਗ ਲਰਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪਚਾਰਯੋ ॥ ੨੩੯੪ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤਬ ਸਤ੍ਰ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਹਾਥ ਗਾਂਗ ਨੇ ਯਾ ਪਰਿ ਆਯੋ ॥ ਹਲਧਰਿ ਸੰਗ ਜੁਧ ਯਾ ਕਯੋ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਔਰ ਬੀਰ ਨਹੀ ਹਯੋ ॥ ੨੩੯੫ ॥ ਬਹੁਤ ਜੁੱਧ ਤਿਹ ਠਾਂ ਦੁਹੂੰ ਧਾਰੇ ॥ ਦੁਹੂ ਸੂਰਤੇ ਏਕ ਨ ਹਾਰੇ ॥ ਜੋ ਥਕਿ ਜਾਹਿ ਬੈਠ ਤਹਿ ਰਹੈ ॥ ਮੁੱਛਤ ਹੋਹ ਜੁਧੁ ਫਿਰਿ ਚਹੈ ॥ ੨੩੯੬ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਫਿਰ ਦੋਊ ਗਾਜ ਗਾਜ ਰਨ ਪਾਰੈ ॥ ਆਪਸਿ ਬੀਚ ਗਦਾ ਬਹੁ ਮਾਰੈ ॥ ਠਾਢ ਰਹੈ ਥਿਰੁ ਪੈਗ ਨ ਟਰੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਗਿਰ ਪਰਬਤ ਦੋਊ ਲਰੈ ॥ ੨੩੯੭ ॥ ਦੋਊ ਭਟ ਅਭ੍ਰਨ ਜਿਉ ਗਾਜੈ ॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਜਿਨ ਕੇ ਜਮ ਲਾਜੈ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਬੀਰ ਰਿਸਹਿ ਮੈ ਭਰੇ ॥ ਦੋਊ ਬੀਰ ਕ੍ਰੋਧ ਸੋ ਲਰੇ ॥ ੨੩੯੮ ॥ ਜਿਨ ਕੋ ਤਕ ਦੇਖਨ ਸੁਰ

---

੧. ਭਲਿਆਂ ਆਦਮੀਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਕਿ ਭੁਲ ਕਰਕੇ ਫੇਰ ਮਾਫੀ ਮੰਗ ਲੈਣੀ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਆਏ ॥ ਭਾਂਤਿਨ ਭਾਂਤਿ ਬਿਵਾਨ ਬਨਾਏ ॥ ਉਤਰੰਭਾਦਿਕ ਨਿਰਤਹ ਕਰੈ ॥ ਇਤ ਤੇ ਬੀਰ ਭੂਮ ਮੈ ਲਰੈ ॥ ੨੩੯੯ ॥ ਬਹੁਤ ਗਦਾ ਤਨ ਲਗੈ ਨ ਜਾਨੈ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਬਖਾਨੈ॥ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤ ਤੇ ਪੈਗ ਨ ਟਰੈ ॥ ਰੀਝ ਰੀਝ ਦੋਊ ਭਟ ਲਰੈ ॥੨੪੦੦॥ਸਵੈਯਾ॥ ਜੁਧੁ ਭਯੋ ਬਹੁਤੋ ਤਿਹਠਾਂ ਤਬ ਮੂਸਲ ਕਉ ਮੁਸਲੀ ਜੂ ਸੰਭਾਰਯੋ॥ ਕੈ ਬਲ ਹਾਥ ਨ ਦੇਊਨ ਕੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੇ ਤਬਿ ਤਾਹਿਪ੍ਰਹਾਰਯੋ॥ ਲਾਗਤ ਘਾਇ ਹਕ ਮਰ ਗਯੋ ਅਰਿ ਅੰਤਹਿ ਕੇ ਫੁਨ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰਯੋ॥ ਯੌ ਬਲਭਦ੍ਰ ਹਨਯੋ ਤਿਹ ਕੌ ਸਭ ਬਿੱਪਨ ਕੌ ਫੁਨ ਕਾਜ ਸ੍ਵਾਰਯੋ ॥ ੨੪੦੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੌਰਖ ਜੌ ਮੁਸਲੀ ਧਰਿ ਕੌ ਕਹਿਓ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੌ ਸੁਕਦੇਵ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜਾਹਿ ਕਥਾ ਦਿਜ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸਭ ਸੌਨ ਸੁਨੀ ਤਿਨਹੂੰ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਜਾਕੇ ਕੀਏ ਸਸ ਸੁਰ ਨਿਸਾਦਿਵਤਾਹੀ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੇ ਜੀਅ ਆਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨਾਉ ਦਿਜੋਤਮ ਬੇਦਨ ਕੈ ਜੋਊ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ੨੪੦੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਹਿ ਖੜਾਨਨ ਸੇ ਸਹਸਾਨਨ ਖੋਜ ਰਹੇ ਕਛੁ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਜਿਹ ਕੌ ਚਤੁਰਾਨ ਨ ਬੇਦਨ ਕੇ ਗੁਨ ਭੀਤਰ ਗਾਯੋ॥ ਖੋਜ ਰਹੇ ਸਿਵ ਸੇ ਜਿਹ ਅੰਤ ਅਨੰਤ ਕਹਿਓ ਥਕ ਅੰਤ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਤੁਮਰੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਕਦੇਵ ਇਹੈ ਠਹਰਾਯੋ॥ ੨੪੦੩ ॥ ਭੂਪਤਿ ਜੌ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਸੁਕ ਕੌ ਸੁਕਹੂੰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨਾਵਤ ਹੌ ਤੁਹਿ ਕੌ ਤੁਹਿ ਭੇਦੁ ਛਪਾਈ ॥ ਬਿਪ੍ਰ ਸੁਦਾਮਾ ਹੁਤੋ ਬਿਪਤਾ ਤਿਹ ਕੀਹੌ ਕਹੌ ਹਰਿ ਜੈਸੇ ਮਿਟਾਈ ॥ ਸੁ ਹਉ ਸੁਨਾਵਤ ਹੌ ਤੁਹਿ ਕੌ ਸੁਨ ਲੈ ਸੋਊ ਸੌਨਨ ਦੈ ਨ੍ਰਿਪਰਾਈ ॥ ੨੪੦੪ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਬਲਬਦ੍ ਤੀਰਥ ਇਸਨਾਨ ਕਰਿ ਦੈਤ ਕੌ ਮਾਰਤ ਭਏ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਆਵਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ॥

ਸੁਦਾਮਾ ਬਾਰਤਾ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਬਧੂ ਜੁਤ ਬ੍ਰਾਹਮਨ ਥੋ ਤਿਹਯਾ ਜਗੁ ਬੀਚ ਬਡੋ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ॥ ਦੁੱਖਤ ਹੈ ਇਕ ਦਿਵਸ ਕਹਯੋ ਤਿਹ ਮਿਤ੍ ਹੈ ਮੋ ਪ੍ਰਭ ਜੋ ਜਗ ਗਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕਹਯੋ ਜਾਹੁ ਤਹਾ ਸੁਨ ਮਾਨਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਮੂੰਡ ਮੁਡਾਯੋ॥ ਤੰਦਲ ਦੈ ਦਿਜਦਾਰਦੀ ਹਾਥ ਸੁ ਦੁਆਰ ਵਤੀ ਹੋ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ੨੪੦੫ ॥ ਦਿਜ ਬਾਚ ॥ ਹੌ ਅਰੁ ਸ੍ਯਾਮ ਸੰਦੀਪਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਬੀਚ ਪੜੇ ਹਿਤ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ॥ ਹੌ ਚਿਤ ਮੈ ਧਰਿ ਸ੍ਯਾਮ ਰਹਿਓ ਰਹੇ ਹੈ ਹੈ ਸੁ ਸ੍ਯਾਮਹਿ ਮੋ ਚਿਤ ਮੈ ਧਰਿ ॥ ਦੈ ਧਨ ਪਾਇ ਘਨੋ ਘਰਿ ਮੈ ਕਛੁ ਦੀਨਨ ਦੇ ਤਨ ਨੈਕ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ॥ ਈਸ ਲਹੈ ਕਿਧੋ ਮੋਹ ਨਿਹਾਰਕੈ ਕੈਸੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਹੈ ਹਮ ਪੈ ਹਰਿ ॥ ੨੪੦੬ ॥ ਮਾਰਗ ਨਾਖ ਕੈ ਬਿਪ੍ ਜਬੈ ਗ੍ਰਿਹ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਭੀਤਰ ਆਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਨਿਹਾਰਤ ਤਾਹਿ ਸੁ ਬਿਪ੍ ਸੁਦਾਮਾ ਇਹੈ ਠਹਰਾਯੋ॥ ਆਸਨ ਤੇ ਉਠ ਆਤੁਰ ਹੈ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤ ਬਢਾਇਕੈ ਲੈਬੇ ਕਉ ਧਾਯੋ॥ [1]ਪਾਇ ਪਰਿਓ ਤਿਹ ਕੋ ਹਰਿ

---

੧. ਅਜ ਕਲ ਦੇ ਕਠਿਆਂ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਦਯਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਸਿਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਜੀ ਫਿਰ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਉਠ ਕੰਠ ਲਗਾਯੋ ॥ ੨੪੦੭ ॥ ਲੈ ਤਿਹ ਮੰਦਰ ਮਾਹਿ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੌ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਆਦਰੁ ਕੀਨੋ ॥ ਬਾਰੁ ਮੰਗਾਇ ਤਹੀਂ ਦਿਜ ਕੇ ਦੋਊ ਪਾਇਨ ਪੈ ਚਰਨਾਮ੍ਰਿਤ ਲੀਨੋ ॥ ਝੈਪਰੀ ਤੇ ਤਿਹ ਠਾਂ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਭ ਕੰਚਨ ਕੋ ਪੁਨ ਮੰਦਰ ਕੀਨੋ ॥ ਤੋ ਨ ਸਕਿਓ ਸੁ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਬਿੱਪਹਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਰੰਚ ਨ ਦੀਨੋ ॥ ੨੪੦੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਦਿਜ ਕੇ ਗ੍ਰਹ ਪੜਤ ਤਬ ਮੋਸੋ ਹੁਤੋ ਗਰੀਹ ॥ ਅਬ ਲਾਲਚ ਬਸ ਹਰਿ ਭਏ ਕਛੂ ਨ ਦੀਨੋ ਮੋਹ ॥ ੨੪੦੯ ॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੀ ਸੇਵ ਕਰੈ ਪੁਨ ਪਾਵਤ ਹੈ ਬਹੁਤੋ ਧਨ ਸੋਊ ॥ ਲੋਗ ਕਹਾ ਤਿਹ ਭੇਦਹਿ ਪਾਵਤ ਆਪਨੀ ਜਾਨਤ ਹੈ ਪੁਨ ਓਊ ॥ ਸਾਧਨ ਕੇ ਬਰਤਾ ਹਰਿਤਾ ਦੁਖੁ ਬੈਰਨ ਕੇ ਸੁ ਬਡੇ ਘਰ ਦੋਊ ॥ ਦੀਨਨ ਕੇ ਜਗਪਾਲ ਖੇ ਕਾਜ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਨ ਦੂਸਰ ਕੋਊ ॥ ੨੪੧੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੋ ਸਿਸਪਾਲ ਹਨਜੋ ਛਿਨ ਮੈ ਜਿਹ ਸੋ ਕੋਊ ਔਰ ਨ ਮਾਨ ਧਰੈ ॥ ਅਰੁ ਦੰਤ ਬਕਤ੍ਰ ਹਨਜੋ ਜਮਲੋਕ ਤੇ ਜੋ ਕਬਹੂ ਨ ਰਤੋ ਕੁ ਡਰੈ ॥ ਹਿਸ ਸੋ ਭੂਮਾਸੁਰ ਜੀਤ ਲਯੋ ਜੋਊ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਬੀਰਨ ਸੰਗ ਅਰੈ ॥ ਅਬ ਕੰਚਨ ਧਾਮ ਕੀਯੋ ਦਿਜ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਨਾ ਐਸੀ ਕੌਨ ਕਰੈ ॥ ੨੪੧੧ ॥ ਜਾ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਕੋ ਬਧੁ ਕੋ ਭੂ ਇੰਦ੍ਰ ਦਈ ਕਰਿਕੈ ਕਰੁਨਾਈ ॥ ਔਰ ਜਿਤੀ ਇਹ ਸਾ ਮੁਹੇ ਸਤ੍ਰੂਨ ਸੈਨ ਗਈ ਸਭ ਯਾਹ ਖਪਾਈ ॥ ਜਾਹਿ ਭਝੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਅਰੁ ਰਾਵਨ ਮਾਰ ਕੈ ਲੰਕ ਲੁਟਾਈ ॥ ਕੰਚਨ ਕੋ ਤਿਹ ਧਾਮ ਦਯੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਕਹੈ ਕੌਨ ਬਡਾਈ ॥ ੨੪੧੨ ॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਧਨਾਸਰੀ ॥ ਜਿਹ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਖੇ ਨੈਨ ਬਨਾਇ ॥ ਅੰਜਨ ਰੇਖ ਸਜਾਮ ਪਰ ਅਟਕ ਤ ਸੁੰਦਰ ਫਾਂਧ ਚੜਾਇ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਮਨ ਹੇਰ ਜਿਨੈ ਨਰ ਨਾਰਿਨ ਰਹਤ ਸਦਾ ਉਰਝਾਇ ॥ ਤਿਨਕੇ ਊਪਰ ਅਪਨੀ ਰੁਚ ਸਿਉ ਰੀਝ ਸਜਾਮ ਬਲਿ ਜਾਇ ॥ ੨੪੧੩ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਨੈਨਾ ਜਲਜਠਏ ॥ ਦਿਪਤ ਜੋਤਿ ਦਿਨ ਮਨ ਦੁਤ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਹੁ ਨ ਮੁਦਤ ਭਏ ॥ ਤਿਨ ਕਉ ਦੇਖ ਜਨ ਨ ਦ੍ਰਿਗ ਪੁਤਰੀ ਲਗੀ ਸੁਭਾਵ ਭਏ ॥ ਜਨ ਪਰਾਗ ਕਮਲਨ ਕੀ ਊਪਰ ਭ੍ਰਮਰ ਕੋਟ ਭ੍ਰਮਏ ॥ ੨੪੧੪ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਦਿਜ ਸੁਦਾਮਾ ਕੋ ਦਾਰਦ ਦੂਰ ਕਰਤ ਕੰਚਨ ਧਾਮ ਕਰ ਦੇਤ ਭਏ ॥

ਗ੍ਰਹਨ ਸੂਰਜ ਕੇ ਦਿਨ ਕੁਰਖੇਤ ਆਵਨ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੌ ਰਵਿ ਕੇ ਗ੍ਰਸਬੇ ਹੂ ਕੋ ਦਿਵਸ ਲਗਿਓ ਕਹਿ ਜੋਤਿ ਕੀ ਜੋਤ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਮਾਤ ਬਿਮਾਤ ਅਰੁ ਭ੍ਰਾਤ ਚਲੇ ਕੁਰਖੇਤ੍ਰ ਇਹੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਤਾਤ ਚਲਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੋ ਲੈ ਸੰਗਿ ਭਾਂਤਨ ਭਾਂਤ ਕੋ ਸੈਨ ਬਨਾਯੋ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਅੰਤ ਚਹੈ ਤਿਹ ਕੋ ਤਿਨ ਕੋ ਕਛੁ ਆਵਤ ਅੰਤ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ੨੪੧੫ ॥ ਇਤ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਆਵਤ ਭੇ ਉਤ ਨੰਦ ਤੇ ਆਦਿ ਸਭੈ ਤਿਹ ਆਏ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸਭ ਗੁਆਰਨਿ ਸਜਾਮ ਜਬੈ ਦਰਸਾਏ ॥ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਰਹੀ ਚਕਿ ਕੈ ਜਕਿਗੀ ਕਛੁ ਬੈਨ ਕਹਿਓ ਨਹੀ ਜਾਏ ॥ ਨੰਦ ਜਸੋਮਤ ਮੋਹ ਬਢਾਇਕੈ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੋ ਉਰ ਮੈ ਲਪਟਾਏ ॥ ੨੪੧੬ ॥ ਨੰਦ ਜਸੋਮਤ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਇ ਕੈ ਨੈਨਨ ਤੇ ਦੋਊ ਨੀਰ ਬਹਾਯੋ ॥ ਐਸੋ ਕਹਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੈ ਤੁਮ ਤੁਜਾਗ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਜੀਅ ਐਸੇ ਹੀ ਭਾਯੋ ॥ ਕਾ ਭਜੈ ਜੋ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

तुम मार चंडूर पूहार के संगहि कंसहि घाजे ॥ हउ निरमोह निहार दसो हमरी तुमरे मनमोहन आजे ॥ २४१७ ॥ सवैजा ॥ प्रीत बढाइ जसोमत यौ ब्रिजभूखन सौं इक बैन उचारे ॥ पाल कीए जब पूत बडे तुम देखजो तबै तुम हेत तुहारे ॥ तो कह देस लगाउ हउ किउ हरि हौ सभ ही फुन दोस हमारे ॥ ऊखल सो भुहि बांध कै मारजे हौ जानत हउ सोऊ बैर चितारे ॥ २४१८ ॥ माइ हउ बात कहो तुम सौं सु तो मो बतीआ सुन साच पतीजै ॥ औरन की सिख लै तब जिउ तैसे काज करे जिन यौ सुन लीजै ॥ नैक बिछोह भए तूमरे मरीऐ तुमरे पल हेरत जीजै ॥ बाल बलाइ लिउ हउ बहुरो ब्रिज कै ब्रिज भूखन भूखत कीजे ॥ २४१९ ॥ दोहरा ॥ नंद जसोदह क्रिसू मिलि अति चित म सुख पाइ ॥ सभै गोपका जिह हुती तह ही पहुचे जाइ ॥ २४२० ॥ सवैजा ॥ स्री ब्रिजनाथह कै जब ही लखि कै तिह गूारन आगम पाजे ॥ आग ही ऐक चली उठकै नहि ऐकन के उर आनंद माजे ॥ भेख मलीन जे गुआर हुती तिन भेख नवीन सजै कबि गाजे मानहु म्रितक जागा उठजे तिन के तन मै बहुरो जीअ आजे ॥ २४२१ ॥ गूारनि बाच सवैजा ॥ यौ इक भाखत है मुख ते मिलि गूारन स्री ब्रिजनाथ चितै कै ॥ जउ अकूर के संग गए चढ़ सजंदन नाथ हुलास बढ़ैकै ॥ दूर हुलास कीजे ब्रिज तै कछु गुआरन की करना नहि कंकै ॥ ऐक कहै इह भांति सखी मुख जोवत ऐक रही चुप ह्वै कै ॥ २४२२ ॥ सवैजा ॥ स्री ब्रिज नाथ गजे मथुरा कछु चित बिखै सखी हेत न धारजे ॥ नैकन मोह कीजे चित मै निरमोह ही आपन चित बिचारजे ॥ यौ ब्रिजनाइक गूार तजी जसु ता छब कै कबि सजाम उचारजे ॥ आपनी चौपहि ते अपनी मानै कुंजहि तिआग भुजंग सिधारजे ॥ २४२३ ॥ चंदू भगा बिखभान सुता ब्रिजनाइक कै इह भांति सुनाई॥ स्री ब्रिजनाथ गए मथुरा तजि के ब्रिज प्रीत सभै बिसराई ॥ राधका जा बिध मान कीजे हरि तैसे ही मान कीजे जोअ आई ॥ ता दिन के बिछुरे बिछुरे सु दई हम कै अब आन दिखाई ॥ २४२४ ॥ सवैजा ॥ ऐक मिली कहि यौ बतीजा जु हुती ब्रिजभूखन कै अति पिआरी ॥ चंदू भगा बिख भान सुता जु धरे तन बीच कुसुंभन सारी ॥ केल कथा दई छेर रही चक चिठ्ठ की पुतरी सी सवारी ॥ सजाम भनै ब्रिजनाथ तबै सब गूारन गिआन हो मै करि डारी ॥ २४२५ ॥ बिसन पद ॥ धनासरी ॥ सुन पाई ब्रिज बाला मोहन आए है कुरखेत ॥ दरसन देख सभै दुख बिसरे बेद कहत जिह नेत ॥ तन मन अरपजे चरन कवल सो धनि वडावर देत ॥ क्रिसन इकांत कीजे तिह ही छिन कहजे गिआन सिख लेह ॥ मिल बिछुरन दोऊ इह जग मै मिथिआ तनु असनेहु ॥ २४२६ ॥ सवैजा ॥ ब्रिजनाइक ठांढ भए उठ कै सभ गुआरन कै अंमे गिआन दिड़ाए ॥ नंद जसोमत पंड के पुतून संगि मिले अति हेत बढ़ाए ॥ कैरवि आए हुते जितने सभ आपने आपने धाम सिधाए ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਬਹੁਰੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਦੁਆਰਵਤੀ ਹੂੰ ਕੇ ਭੀਤਰ ਆਏ ॥ ੨੪੨੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੱਗਜਤਹਾ ਕਰਿਕੈ ਚਲਜੋ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਬਸਦੇਵ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਸੁਤ ਚੰਦਹ ਭਵਨ ਸਭ ਦੇਵਨ ਕੋ ਦੇਵ ॥ ੨੪੨੮ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਲਜੋ ਸਜਾਮ ਜੂ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਏ ॥ ਪੂਜਜੋ ਚਰਨ ਪਿਤਾ ਕੇ ਜਾਏ[1] ॥ ਤਾ ਤਜ ਬੈਲ ਖਿਆਵਤ ਆਏ ॥ ਤ੍ਰਿਭੁਵਨ ਕੇ ਕਰਤਾ ਠਹਰਾਏ ॥ ੨੪੨੯ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧ ਹਰਿ ਕੀ ਉਸਤਤ ਕਰੀ ॥ ਮੂਰਤ ਹਰਿ ਕੀ ਚਿਤ ਮੈ ਧਰੀ ॥ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰਭ ਲਖਿ ਪੂਜਾ ਕੀਨੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਜਾਨ ਸਭ ਲੀਨੀ ॥ ੨੪੩੦ ॥

ਇਤਿ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਅਵਤਾਰੇ ਕੁਲ ਖੇਤ੍ਰ ਬਿਖੇ ਜਗ ਕਰਕੈ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੋ ਗਜਾਨ ਦਿੜ੍ਹਾਇ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਜਾਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ॥

ਦੇਵਕੀ ਕੇ ਛਠਹੀ ਪੁਤ੍ਰ ਲਿਆਇ ਦੇਨ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਪੈ ਤਬਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਚਲਿ ਦੇਵਕੀ ਆਈ ॥ ਚੰਦਹ ਲੋਕਨ ਕੇ ਕਰਤਾ ਤੁਮ ਸੱਤਿ ਇਹੈ ਮਨ ਮੈ ਠਹਰਾਈ ॥ ਹੋ ਮਧ ਕੀਟਭ ਕੋ ਕਰਤਾ ਬਧ ਅੰਸੇ ਕਰੀ ਹਰਿ ਜਾਨ ਬਡਾਈ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਜਿਤੇ ਹਮਰੇ ਹਨੇ ਕੰਸ ਸੋਊ ਹਮ ਕੋ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਮੰਗਾਈ ॥ ੨੪੩੧ ॥ ਆਨ ਦੀਏ ਬਲਲੋਕ ਤੇ ਬਾਲਕ[2] ਮਾਇ ਕੇ ਬੈਨ ਜਬੈ ਸੁਨ ਪਾਏ ॥ ਦੇਵਕੀ ਬਾਲਕ ਜਾਨ ਤਿਨੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਉਠ ਕੰਠ ਲਗਾਏ ॥ ਜਨ ਮਨ ਕੀ ਸੁਧ ਭੀ ਤਿਨਕੈ ਹਮਬਾਮਨ ਹੈ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਹੂੰ ਕੇ ਦੇਖਤ ਹੀ ਤੇਊ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਲੋਕ ਕੋ ਓਰ ਸਿਧਾਏ ॥ ੨੪੩੨ ॥ ਅਥ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਕੋ ਬਜਾਹ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤੀਰਥ ਕਰਨ ਪਾਰਥ ਤਬ ਧਾਯੋ ॥ ਦੁਆਰਵਤੀ ਜਦੁਪਤਿ ਦਰਸਾਯੋ ॥ ਔਰ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰ ਕਰ ਡਾਰਜੋ ॥ ੨੪੩੩ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯਾਕੋ ਬਰੋ ਇਹੈ ਚਿਤ ਆਯੋ ॥ ਉਹ ਕੋ ਉਤੇ ਚਿੱਤ ਲਲਚਾਯੋ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਬਾਤ ਸਭੈ ਇਹ ਜਾਨੀ ॥ ਬਰਿਓ ਚਹਤ ਅਰਜਨ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ੨੪੩੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਾਰਥ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇਕੈ ਕਹੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਮਝਾਇ ॥ ਤੁਮ ਸੁ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਕੋ ਹਰੋ[3] ਹਉ ਨਹਿ ਲਰਿਹੋ ਆਇ ॥ ੨੪੩੫ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਅਰਜਨ ਸੋਈ ਫੁਨ ਕਰਿਓ ॥ ਪ੍ਰਜਨ ਜਾਤ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਹਰਿਓ ॥ ਜਾਦਵ ਸਭੈ ਕੋਪ ਤਬ ਭਰੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਪੈ ਆਇ ਪੁਕਰੇ ॥ ੨੪੩੬ ॥ਸਵੈਯਾ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਤਬੈ ਤਿਨਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਬੀਰ ਬਡੋ ਤੁਮਹੂੰ ਹੋ ਕਹਾਵਤ ਜਾਇ ਮੰਡੋ ਤਿਹ ਸੰਗ ਲਰਾਈ ॥ ਪਾਰਥ ਸੋ ਰਨਮਾਂਡਨ ਕਾਜ ਚਲੋ ਤੁਮਰੀ ਮ੍ਰਿਤ ਹੀ ਨਿਜਕਾਈ ॥ ਕਿਉ ਨ ਚਲੋ ਤੁਮ ਮੈ ਤਬ ਤੇ ਤਜਿਓ ਆਹਵ ਸਜਾਮ ਇਹੈ ਠਹਰਾਈ ॥ ੨੪੩੭ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਜੋਧਾ ਜਦੁਪਤਿ ਕੇ ਧਾਏ ॥ ਪਾਰਥ ਕਉ ਏ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਸੁਨਰੇ ਅਰਜਨ ਤੋਤੇ ਡਰਿਹੈ ॥ ਮਹਾਂਪਤਤ ਤੇਰੋ ਬਧ ਕਰਿਹੈ ॥ ੨੪੩੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੰਡਪੁਤ੍ਰ ਜਾਨੀ ਇਹੈ ਮਾਰਤ ਜਾਦਵ ਮੋਰ ॥ ਜੀਅ ਆਤਰ ਹੋਇ ਸਜਾਮ ਕਹਿ ਚਲਜੋ ਦੁਆਰਕਾ ਓਰ ।

---

੧. ਅਜ ਕਲ ਦੀ ਉਲਾਦ ਜੋ ਆਪਣਿਆਂ ਬਜੁਰਗਾਂ ਅਰ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਬਹੁਤ ਸ਼ੋਕ ਮਈ ਹੈ। ੨. ਜਦ ਅੰਡੀਆਂ ੨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਵਿਚ ਸਨ ਤੇ ਤਾਂ ਹੀ ਇਹ ਸੋਲਾਂ ਕਲਾਂ ਸੰਪੂਰਨ ਅਵਤਾਰ ਕਹਾਏ ਹਨ। ੩. ਇਹ ਬੜਾ ਅਸਚਰਜ ਕੌਤਕ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੨੪੩੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥[1] ਸੂਕ ਗਯੋ ਮੁਖ ਪਾਰਥ ਕੋ ਮੁਸਲੀਧਰਿ ਜੀਤ ਜਬੈ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਮੋਧ ਕੀਓ ਅਰੈ ਪਾਰਥ ਕਿਉ ਚਿਤ ਮੈ ਡਰ ਪਾਯੋ ॥ ਬਜਾਹ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਕੋ ਕੀਨ ਤਬੈ ਜਬ ਹੀ ਮੁਸਲੀਧਰਿ ਕਉ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ਦਾਜ ਦਯੋ ਜਿਹ ਪਾਰ ਨ ਪਯਤ ਲੈ ਤਹਿ ਅਰਜਨ ਧਾਮ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ੨੪੪੦ ॥

ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਪਾਰਥ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਕਉ ਹਰਿ ਕੈ ਬਜਾਹ ਕਰਿ ਲਜਾਵਤ ਭਏ ॥

ਅਥ ਮਿਥਲਾ ਪੁਰ ਰਾਜੇ ਅਰੁ ਬ੍ਰਹਮਨ ਕਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਅਰੁ ਭਸਮਾਂਗਦ ਦੈਤ ਕੋ ਛਲ ਕੇ ਮਾਰ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਛਡਾਵਤ ਭਏ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਿਸਲ ਦੇਸ ਕੋ ਭੂਪ ਇਕ ਅਤਿ ਹੁਲਾਸ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰੈ ਨਿਸ ਦਿਨ ਆਠੋ ਜਾਮ ॥ ੨੪੪੧ ॥ ਮਤ ਕੋ ਦਿਜ ਇਕ ਥੋ ਤਹਾ ਬਿਨ ਹਰਿ ਨਾਮ ਨ ਲੇਇ ॥ ਜੋ ਹਰਿ ਕੀ ਬਾਤੈ ਕਰੈ ਤਾਹੀ ਮੈ ਚਿਤ ਦੇਇ ॥ ੨੪੪੨ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਭੂਪਤਿ ਜਾਇ ਦਿਜੋਤਮ ਕੇ ਗ੍ਰਹ ਹੇਰਹਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਔਰ ਕਛੂ ਨਹਿ ਬਾਤ ਕਰੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਦੋਊ ਸਾਂਝ ਸਵਾਰੈ ॥ ਬਿਪ੍ਰ ਕਹੈ ਘਨਿ ਸਜਾਮ ਹੀ ਆਇ ਹੈ ਸਜਾਮ ਹੀ ਆਇ ਹੈ ਭੂਪ ਉਚਾਰੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੀ ਚਰਚਾ ਮੰਗ ਸਾਸ ਘਰੀ ਪੁਨ ਜਾਮ ਨ ਟਾਰੈ ॥ ੨੪੪੩ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਭੂਪ ਦਿਜੋਤਮ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਹਰਿ ਜੂ ਮਨ ਮੈ ਜਬ ਪ੍ਰੀਤ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਮੋਰੇ ਹੈ ਧਿਆਨ ਕੇ ਬੀਚ ਪਰੇ ਇਹ ਔਰ ਕਥਾ ਗ੍ਰਹ ਕੀ ਜੁ ਬਿਸਾਰੀ ॥ ਦਾਰਕ ਕੋ ਕਹਿ ਸਜੰਦਨ ਪੈਜੁ ਕਰੀ ਪ੍ਰਭੁ ਜੀ ਤਿਹ ਓਰ ਸਵਾਰੀ ॥ ਸਾਧਨ ਜਾਇ ਸਨਾਥ ਕਰੋ ਅਬ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਇਹੈ ਜੀਅ ਧਾਰੀ ੨੪੪੪ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਜਦੁਪਤਿ ਦੁਇ ਰੂਪ ਬਨਾਯੋ ॥ ਇਕ ਦਿਜ ਕੇ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਦਿਜ ਨ੍ਰਿਪ ਅਤਿ ਸੇਵਾ ਤਿਹ ਕਰੀ ॥ ਚਿਤ ਕੀ ਸਭ ਚਿੰਤਾ ਪਰਹਰੀ ॥ ੨੪੪੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਾਰ ਮਾਸ ਹਰਿ ਜੂ ਤਹਾ ਰਹੇ ਬਹੁਤੁ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ॥ ਬਹੁਰੁ ਆਪਨੇ ਗ੍ਰਹ ਗਏ ਜਸ ਕੀ ਬੰਬ ਬਜਾਇ ॥ ੨੪੪੬ ॥ ਇਕ ਕਹਿ ਗੇ ਦਿਜ ਭੂਪ ਕਉ ਦ੍ਵਿਜ ਪਤਿ ਕਰਿਹਿ ਸਨੇਹ ॥ ਬੇਦ ਚਾਰ ਜਿਉ ਮੁਹਿ ਜਪੈ ਤਿਉ ਮੁਹਿ ਜਪੁ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ॥ ੨੪੪੭ ॥

ਇਤਿ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਸੁਕ ਜੀ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰੀਛਤ ਪਹ ਕਹਤ ਹੈ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾ ਬਿਧ ਗਾਵਤ ਹੈ ਗੁਨ ਬੇਦ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਤੇ ਸੁ ਕਇਉ ਜੋਜ ਆਈ ॥ ਤਿਆਗਿ ਸਭੈ ਫੁਨ ਧਾਮ ਕੋ ਲਾਲਚ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀ ਜਸ ਤਾਈ ॥ ਇਉ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਬੇਦ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਰੰਗ ਨ ਰੂਪ ਲਖਜੋ ਕਛੂ ਜਾਈ ॥ ਇਉ ਸੁਕ ਬੈਨ ਕਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਚ ਰਿਦੇ ਅਪਨੇ ਠਹਰਾਈ ॥ ੨੪੪੮ ॥ ਰੰਗ ਨ ਰੇਖ ਅਭੇਖ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭੁ ਅੰਤ ਨ ਆਵਤ ਹੈ ਜੁ ਬਤੱਯੈ ॥ ਚਉਦਹੂ ਲੋਕਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੇ ਦਿਨ ਰੈਨ ਸਦਾ ਜਸੁ ਕੇਵਲ ਗੱਯੈ ॥ ਗਿਆਨ ਬਿਖੈ ਅਰੁ ਧਿਆਨ ਬਿਖੈ ਇਸਨਾਨ ਬਿਖੈ ਰਸ ਮੈ ਚਿਤ ਲੱਯੈ ॥ ਭੇਦ ਜਪੈ ਜਿਹ ਕੋ ਤਿਹ ਜਾਪ ਸਦਾ ਕਰੀਯੈ ਨ੍ਰਿਪ ਯੋ ਸੁਨ ਲੱਯੈ ॥ ੨੪੪੯ ॥ ਜਾਹਿ ਕੀ ਦੇਹ ਸਦਾ ਗੁਨ

---

੧. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਨੇ ਸੁਕ੍ਰਦਾ ਅਰਜਨ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਇਹ ਅਸਚਰਜ ਸਾਖੀ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਗਾਵਤ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕੇ ਰਸ ਕੇ ਸੰਗ ਭੀਨੀ ॥ ਤਾਹਿ ਪਿਤਾ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਿਹ ਤੇ ਹਮ ਹੂੰ ਸੁਨ ਲੀਨੀ ॥ ਜਾਪ ਜਪੈ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਕੋ ਸੁ ਜਪੈ ਨਹਿ ਹੈ ਜਿਹ ਕੀ ਮਤਿ ਹੀਨੀ ॥ ਤਾਹਿ ਸਦਾ ਰੁਚ ਸੋ ਜਪੀਐ ਨ੍ਰਿਪ ਕੌ ਸੁਕਦੇਵ ਇਹੈ ਮਤ ਦੀਨੀ ॥ ੨੪੫੦ ॥ **ਸ੍ਵੈਯਾ** ॥ ਕਸਟ ਕੀਏ ਜੋ ਨ ਆਵਤ ਹੈ ਕਰਿ ਸੀਸ ਜਟਾ ਧਰੇ ਹਾਥ ਨ ਆਵੈ ॥ ਬਿੰਦਿਆ ਪੜੇ ਨ ਕੜੇ ਤਪ ਸੈ ਅਰੁ ਜੋ ਦ੍ਰਿਗ ਮੂੰਦ ਕੋਉ ਗੁਨ ਗਾਵੈ ॥ ਬੀਨ ਬਜਾਇ ਸੁ ਨ੍ਰਿਤ ਦਿਖਾਇ ਬਤਾਇ ਭਲੇ ਹਰਿ ਲੋਕ ਰਿਝਾਵੈ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨਾ ਕਰ ਮੈ ਨਹੀ ਆਵਤ ਬ੍ਰਹਮ ਹੂ ਸੋ ਜਿਹ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ੨੪੫੧ ॥ ਖੋਜ ਰਹੇ ਰਵਿ ਸੇ ਸਸਿ ਸੇ ਤਿਹ ਕੋ ਤਿਹ ਕੋ ਕਛੁ ਅੰਤ ਨ ਆਯੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਪਾਰ ਨ ਪੱਯਤ ਜਾਹਿ ਕੋ ਬੇਦ ਸਕੈ ਨਹਿ ਭੇਦ ਬਤਾਯੋ ॥ ਨਾਰਦ ਤੁੰਬਰ ਲੈ ਕਰ ਬੀਨ ਭਲੇ ਬਿਧ ਸੋਂ ਹਰਿ ਕੋ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਏ ਬ੍ਰਿਜਨਾਦਿਕ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਦਿਕ ਪਾਯੋ ॥ ੨੪੫੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਸੁਕ ਯੋ ਕਹਯੋ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਕ ਕੇ ਸਾਥ ॥ ਹਰਿ ਜਨ ਦੁਖੀ ਸੁਖੀ ਸੁ ਸਿਵ ਰਹੈ ਸੁ ਕਹੁ ਮੁਹਿ ਗਾਥ ॥ ੨੪੫੩ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਸੁਕ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਯਾ ਬਿਧ ਕਹਯੋ ॥ ਦੀਬੋ ਤਬ ਸੁਕ ਉੱਤਰ ਚਹਯੋ ॥ ਇਹੈ ਜੁਧਿਸਟਰ ਕੈ ਜੋਅ ਆਯੋ ॥ ਹਰਿ ਪੂਛਿਓ ਹਰਿ ਭੇਦ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ੨੪੫੪ ॥ ਸੁਕ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨ ਭੂਪਤਿ ਯਾ ਜਗਤ ਮੈ ਦੁਖੀ ਰਹਤ ਹਰਿ ਸੰਤ ॥ ਅੰਤ ਲਹਤ ਹੈ ਮੁਕਤ ਫਲ ਪਾਵਤ ਹੈ ਭਗਵੰਤ ॥ ੨੪੫੫ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਭਗਤ ਜਗ ਮਾਹਿ ਸੁਖਕੇ ਦਿਵਸ ਸਦਾ ਭਰੈ ॥ ਮਰੈ ਫਿਰਿ ਆਵਹਿ ਜਾਹਿ ਫਲ ਕਛੂ ਲਹੈ ਨ ਮੁਕਤਿ ਕੋ ॥ ੨੪੫੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ॥ ਸੁਨ ਲੈ ਭਸਮਾ ਗਦ ਦੈਤ ਹੁਤੇ ਤਿਹ ਨਾਰਦ ਤੇ ਜਬ ਹੀ ਸੁਨ ਪਾਯੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਸੇਵ ਕਰੀ ਰੁਚ ਸੋ ਬਹੁਤੇ ਦਿਨ ਰੁਦ੍ਰਹਿ ਕੋ ਰਿਝਵਾਯੋ ॥ ਆਪਨੇ ਮਾਸਹਿ ਕਾਟਿ ਕੈ ਆਗ ਮੈ ਹੋਮ ਕਰਯੋ ਨ ਰਤੀਕ ਡਰਾਯੋ ॥ ਹਾਥ ਧਰੇ ਜਿਹ ਕੇ ਸਿਰ ਪੈ ਤਿਹ ਛਾਰ ਉਡੈ ਸੁ ਇਹੈ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥ ੨੪੫੭ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਹਾਥ ਧਰੇ ਜਿਹ ਕੈ ਸਿਰ ਪੈ ਤਿਹ ਛਾਰ ਉਡੈ ਜਬ ਹੀ ਬਹੁ ਪਾਯੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਹੀ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮੈ ਹਤਿ ਕੈ ਜੜ ਚਾਹਤ ਤਿਉ ਤਿਹ ਤ੍ਰੀਅ ਛਿਨਾਯੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਭਜਯੋ ਤਬ ਆਏ ਹੈ ਸਜਾਮ ਜੂ ਆਇ ਕੈ ਸੋ ਛਲ ਸੋ ਜਰਵਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਕਹੋ ਬਡੋ ਸੁ ਤੁਮ ਹੀ ਕਿ ਬਡੋ ਹਰਿ ਹੈ ਜਿਹ ਤਾਹਿ ਬਚਾਯੋ ॥ ੨੪੫੮ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਭਸ ਮਾਂਗਤ ਦੈਤ ਬਧਹ ॥

ਅਥ ਭ੍ਰਿਗਲਤਾ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਬੈਠੇ ਹੁਤੇ ਰਿਖ ਸਾਤ ਤਹਾਂ ਇਕਠੇ ਤਿਨ ਕੇ ਜੀਅ ਮੈ ਅਸ ਆਯੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਭਲੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਿਧੋ ਬਿਸਨ ਜੂ ਪੈ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਤੀਨੋ ਅਨੰਤ ਹੈ ਅੰਤ ਕਛੂ ਨਹਿ ਹੈ ਇਨ ਕੋ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥ ਭੇਦ ਲਹੋ ਇਨ ਕੋ ਤਿਨ ਮੈ ਭ੍ਰਿਗ ਬੈਠੋ ਤੁਹੋ ਸੋਊ ਦੇਖਨ ਧਾਯੋ ॥ ੨੪੫੯ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਧਾਮ ਗਯੋ ਕਹਿਓ ਤੁਮ ਜੀਵ ਹਨੋ ਤਿਹਸੂਲ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਗਯੋ ਚਤੁਰਾਨਨ ਕੇ ਚਲਿ ਕੈ ਇਹ ਬੇਦਰਰੈ ਇਹ ਜਾਨ ਨ ਪਾਰਯੋ ॥ ਬਿਸਨ ਕੇ ਲੋਕ ਗਯੋ ਸੁਖ ਸੋਵਤ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਰਿਖ ਲਾਤਹਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਕੋਪ ਕੀਯੋ ਨ ਗਹੇ ਰਿਖ ਪਾਇਹਿ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ੨੪੬੦ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬਿਸਨ ਬਾਚ ਭ੍ਰਿਗ ਸੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪਾਇ ਕੈ ਆਇ ਰਹਿਯੋ ਸਹਿ ਕੈ ਹਸ ਕੈ ਦਿਜ ਸੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਬੱਜ੍ਰ ਸਮਾਨ ਹਿਯੋ ਹਮਰੋ ਲਗਿ ਪਾਇ ਦੁਖਿਓ ਹੁਇ ਹੈ ਤੁਹਿ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਮਾਂਗਤਿ ਹਉ ਇਕ ਜੋ ਤੁਮ ਦੈਹੁ ਜੁ ਪੈ ਛਿਮ ਕੈ ਅਪਰਾਧ ਹਮਾਰੋ ॥ ਜੇ ਤਕ ਰੂਪ ਧਰੋ ਜਗ ਹਉ ਤੁ ਸਦਾ ਰਹੈ ਪਾਇਕੈ ਚਿਹਨ ਤੁਹਾਰੋ ॥ ੨੪੬੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਉ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੈ ਜਦੁਨੰਦਨ ਤਉ ਰਿਖ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਕੈ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਘਨੇ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਪੁਨ ਆਪਨੇ ਆਸ੍ਰਮ ਮੈ ਫਿਰਿ ਆਯੋ ॥ ਰੁਦ੍ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਬਿਸਨ ਕਥਾਨ ਕੋ ਭੇਦ ਸਭੈ ਇਨ ਕੋ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕੋ ਜਾਪ ਜਪੈ ਸਭ ਹੀ ਹਮ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭ ਪਾਯੋ ॥ ੨੪੬੨ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਾਪ ਕੀਜੋ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਕੋ ਜਬ ਯੋ ਭ੍ਰਿਗ ਆਇਕੈ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਹੈ ਹੈ ਅਨੰਤ ਕਹਿਓ ਕਰੁਨਾਨਿਧ ਬੇਦ ਸਕੈ ਨਹੀ ਜਾਹਿ ਬਤਾਈ ॥ ਕ੍ਰੋਧੀ ਹੈ ਰੁਦ੍ ਗਰੈ ਰੁੰਡ ਮਾਲ ਕਉ ਡਾਰਿ ਕੈ ਬੈਠੋ ਹੈ ਡਿੰਭਜਨਾਈ ॥ ਤਾਹਿ ਜਪਉ ਨ ਜਪੋ ਹਰਿ ਕੋ ਪ੍ਰਭ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਹੀ ਠਹਰਾਈ ॥ ੨੪੬੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਪ ਜਪਜੋ ਸਭਹੂ ਹਰਿ ਕੋ ਜਬ ਯੋ ਭ੍ਰਿਗ ਆਨ ਰਿਖੋ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ਜਿਉ ਜਗ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚਨ ਮਾਨਤ ਤੈਸੋ ਈ ਲੈ ਇਕ ਰੁਦ੍ ਬਨਾਯੋ ॥ ਕੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਰਿ ਮਾਲਾ ਲੀਏ ਜਪੁ ਤਾ ਕੋ ਕਰੈ ਤਿਹ ਕੋ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੋ ਧਿਆਨ ਧਰੋ ਸੁਧਰਿਓ ਤਿਨ ਔਰ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ੨੪੬੪ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਅਵਤਾਰੇ
ਭ੍ਰਿਗਲਤਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਧਿਆਇ ॥

ਪਾਰਥ ਦਿਜ ਕੇ ਨਮਿਤ ਚਿਖਾ ਸਾਜ ਆਪ ਜਲਨ ਲਗਾ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਇਕ ਦਿਜ ਹੁਤੋ ਹੁ ਹਰਿ ਘਰਿ ਆਯੋ ॥ ਚਿਤ ਬਿਤ ਤੇ ਅਤਿ ਸੋਕ ਜਨਾਯੋ ॥ ਮੇਰੇ ਸੁਤ ਸਭ ਹੀ ਜਮ ਮਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਯਾ ਜਗ ਜੀਯਤ ਤੁਹਾਰੇ ॥ ੨੪੬੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖ ਬ੍ਰਿਲਾਪ ਤਬੈ ਦਿਜ ਪਾਰਥ ਤੈਨ ਸਮੇ ਅਤਿ ਔਜ ਜਨਾਯੋ ॥ ਰਾਖਹੋ ਹਉਨਹਿ ਰਾਖੇ ਗਏ ਤਬ ਲੱਜਤ ਹੈ ਜਰਬੇ ਜੀਅ ਆਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਬੈ ਤਿਹ ਪੈ ਚਲ ਆਵਤ ਭਯੋ ਹਠ ਤੇ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਲੈ ਸੰਗਿ ਆਪ ਅਰੂੜਤਨੈ ਰਥ ਪੈ ਤਿਨ ਓਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ੨੪੬੬ ॥ ਗਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਚਲ ਕੈ ਤਿਹਠਾਂ ਅੰਧਿਆਰ ਘਨੋ ਜਿਹ ਦ੍ਰਿਸਟ ਨ ਆਵੈ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸੂਰ ਚੜੈ ਤਿਹਠਾਂ ਤੁ ਸਭੈ ਤਿਨ ਕੀ ਗਤਿ ਹੈ ਤਮ ਜਾਵੈ ॥ ਪਾਰਥ ਤਾਹੀ ਚੜਯੋ ਰਥ ਪੈ ਡਰਪਾਤਿ ਭਯੋ ਪ੍ਰਭ ਯੋ ਸਮਝਾਵੈ ॥ ਚਿੰਤ ਕਰੋ ਨ ਸੁਦਰਸਨਿ ਚਕ੍ਰ ਦਿਪੈ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਮਾਰਗ ਪਾਵੈ ॥ ੨੪੬੭ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਹਾ ਸੇਖ ਸਾਈ ਥੋ ਸੋਯੋ ॥ ਅਹਿ ਆਸਨ ਪਰ ਸਭ ਦੁਖੁ ਖੋਯੋ ॥ ਜਗਯੋ ਸਜਾਮ ਜਬ ਹੀ ਦਰਸਾਯੋ ॥ ਅਪਨੇ ਮਨ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ੨੪੬੮ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਦਿਜ ਕੋ ਜਾਲੋਕ ਤੇ
ਸਾਤ ਪੁਤ੍ ਸੇਖ ਸਾਂਈ ਤੇ ਲਯਾਇ ਦੇਤ ਭਏ ਧਯਾਇ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਕਿਹ ਕਾਰਨ ਇਹ ਠਾਂ ਹਰਿ ਆਏ ॥ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹਮ ਅਬ ਸੁਖ ਪਾਏ ॥ ਜਾਨਤ ਦਿਜ ਬਾਲਕ ਅਬ ਲੀਜੈ ॥ ਏਕ ਘਰੀ ਇਹ ਠਾਂ ਸੁਖ ਦੀਜੈ ॥ ੨੪੬੯ ॥ ਬਿਸਨ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ ਸੋ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਹਰਿ ਕਰਿ ਦਿਜ ਬਾਲਕ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਆਏ ॥ ਤਬ ਤਿਹ ਕਉ ਏ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਜਾਤ ਜਾਇ ਦਿਜ ਬਾਲਕ ਦੇਹੋ ॥ ਬਡੇ ਸੁਜਸੁ ਜਗ ਭੀਤਰ ਲੈਹੋ ॥ ੨੪੭੦ ॥ ਤਬ ਹਰਿ ਨਗਰ ਦੁਆਰਕਾ ਆਯੋ ॥ ਦਿਜ ਬਾਲਕ ਦੈ ਅੰਤਿ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਜਰਤ ਅਗਨ ਤੇ ਸੰਤ ਬਚਾਏ ॥ ਇਉ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸਭ ਸੰਤਨ ਗਾਏ ॥ ੨੪੭੧ ॥ ਅਬ ਕਾਨ੍ਰ ਜੂ ਜਲ ਬਿਹਾਰ ਤ੍ਰੀਆ ਸੰਗ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੰਚਨ ਕੀ ਜਿਹ ਦੁਆਰਵਤੀ ਤਿਹ ਠਾਂ ਜਬ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਆਯੋ ॥ ਲਾਲ ਲਗੇ ਜਿਹ ਠਾਂ ਮਨੋ ਬਜ੍ਰ ਭਲੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਬਜੋਤ ਬਨਾਯੋ ॥ ਤਾਲ ਕੇ ਬੀਚ ਤਰੈ ਜਦ ਨੰਦਨ ਸੋਕ ਸਬੈ ਚਿਤ ਕੋ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਲੈ[1] ਤ੍ਰੀਯਾ ਬਾਲਕ ਦੈ ਦਿਜ ਕਉ ਜਬ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਡੋ ਜਸੁ ਪਾਯੋ ॥ ੨੪੭੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤ੍ਰੀਅਨ ਸੋ ਜਲ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਰੁਚ ਸਿਉ ਲਪਟਾਏ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਯੋ ਉਨ ਕੇ ਅੰਤਿ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਲਗੀ ਅੰਗ ਅਨੰਗ ਬਢਾਏ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋ ਏਕ ਹੀ ਹੁਇ ਗਈ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਰਹੀ ਉਰਝਾਏ ॥ ਪਾਸ ਹੀ ਸਾਜ ਜੂ ਰੂਪ ਰਚੀ ਤ੍ਰੀਆ ਹੇਰ ਰਹੀ ਹਰ ਹਾਥ ਨ ਆਏ ॥ ੨੪੭੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੂਪ ਰਚੀ ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਸਜਾਮ ਕੇ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਦਸਹੂੰ ਦਿਸ ਦੌਰੇ ॥ ਕੁੰਕਮ ਬੇਦ ਲਿਲਾਟ ਦੀਏ ਸੁ ਦੀਏ ਤਿਨ ਊਪਰ ਚੰਦਨ ਖੌਰੈ ॥ ਮੈਨ ਕੇ ਬਸਿ ਭਈ ਸਭ ਭਾਮਨ ਧਾਈ ਫਿਰੈ ਫੁਨ ਧਾਮ ਨ ਓਰੈ ॥ ਐਸੇ ਰਟੈ ਮੁਖ ਤੇ ਹਮ ਕਉ ਭਜਿ ਹੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਗਜੋ ਕਿਹ ਠੌਰੈ ॥ ੨੪੭੪ ॥ ਢੂਢਤ ਏਕ ਫਿਰੈ ਹਰਿ ਸੁੰਦਰਿ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਸਭ ਭਰਮ ਬਢਾਈ ॥ ਬੇਖ ਅਨੂਪ ਸਜੇ ਤਨ ਪੈ ਤਿਨ ਬੇਖਨ ਕੋ ਬਰਨਿਓ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥ ਸੰਕ ਕਰੈ ਨ ਰਰੈ ਹਰਿ ਹੀ ਹਰਿ ਲਾਜਹਿ ਬੇਚ ਮਨੋ ਤਿਹ ਖਾਈ ॥ ਐਸੇ ਚਹੈ ਤਜਿ ਗਜੋ ਕਿਹ ਠਾਂ ਤਿਹ ਹੌ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਦੇਹੁ ਦਿਖਾਈ ॥ ੨੪੭੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਤੁ ਕਾਲ ਮੂੰਛਤ ਭਈ ਖੇਲਤ ਹਰਿ ਕੇ ਸਾਥ ॥ ਮੂੰਛਤ ਹ੍ਵੈ ਤਿਨ ਯੌ ਲਖਜੋ ਹਰਿ ਆਏ ਅਬ ਹਾਥ॥੨੪੭੬ ॥ ਹਰਿ ਜਨ ਹਰਿ ਸੰਗ ਮਿਲਤ ਹੈ ਸੁਨਤ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਗਾਥ ॥ ਜਿਉ ਭਾਜਿਓ ਮਿਲਿ ਜਾਤ ਹੈ ਨੀਰ ਨੀਰ ਕੇ ਸਾਥ ॥ ੨੪੭੭ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਲ ਤੇ ਤਬ ਹਰਿ ਬਾਹਰਿ ਆਏ ॥ ਅੰਗਹ ਸੁੰਦ੍ ਬਸਤ੍ ਬਨਾਏ ॥ ਕਾ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਕਹੈ ॥ ਪੇਖਤ ਮੈਨ ਗੀਝ ਕੈ ਰਹੈ ॥ ੨੪੭੮ ॥ ਬਸਤ੍ ਤ੍ਰੀਅਨ ਹ੍ਵੈ ਸੁੰਦਰ ਧਰੇ ॥ ਦਾਨ ਬਹੁਤ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕੋ ਕਰੇ ॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਠਾਂ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥ ਤਿਹ ਦਾਰਦ ਧਨ ਦੇਇ ਗਵਾਯੋ ॥ ੨੪੭੯ ॥ ਅਥ ਪ੍ਰੇਮ ਕਥਾ ਕਥਨੰ ॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਤਕ ਬਢੀ ਸੁਨਾਊ ॥ ਤਾਤੇ ਪ੍ਰਭ ਲੋਗਨ ਰਿਝਵਾਊ ॥ ਜੋ ਇਹ ਕਥਾ ਤਨਕ ਸੁਨ ਪਾਵੈ ॥ ਤਾਕੋ ਦੋਖ ਦੂਰ ਹੋਇ ਜਾਵੈ ॥ ੨੪੮੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੈਸੇ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਅਉ ਅਘ ਕੋ ਸੁਬਕਾਸੁਰ ਕੋ ਬਧ ਜਾ ਮੁਖ ਫਾਰਿਓ ॥ ਖੰਡ ਕੀਓ ਸਕਟਾਸੁਰ ਕੋ ਗਹ ਕੇਸਨ ਤੇ ਜਿਹ ਕੰਸ ਪਛਾਰਿਓ ॥ ਸਿੰਧ ਜਰਾ ਹ੍ਵੈ ਕੋ ਸੈਨ ਮਥਿਓ ਅਰੁ ਸਤ੍ਰੁ ਕੋ ਜਿਹ ਮਾਨਹਿ ਟਾਰਿਓ ॥ ਤਿਉ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸਾਧਨ ਕੇ ਪੁਨ ਚਾਹਤ ਹੈ ਸਭ ਪਾਪਨ ਟਾਰਿਓ ॥ ੨੪੮੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੇ ਰੁਚ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਫੁਨ ਗੀਤਨ ਗੈਹੈ ॥ ਚਾਤੁਰਤਾ ਸੰਗ ਜੋ ਹਰਿ ਕੋ ਜਸੁ ਬੀਚ ਕਬਿੱਤਨ ਕੇ ਸੁ ਬਨੈ ਹੈ ॥ ਔਰਨ ਤੇ ਸੁਨ ਜੋ ਚਰਚਾ ਹਰਿ ਕੀ ਹਰਿ ਕੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਦੈਹੈ ॥ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਧਰਿ ਕੈ ਤਨ ਯਾ ਭਵ ਭੀਤਰ ਫੇਰ ਨ ਐਹੈ॥੨੪੮੨

---

੧. ਇਹ ਬੜਾ ਭਾਰਾ ਔਖਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਜੋ ਉਪਮਾ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੀ ਗਾਇ ਹੈ ਔਰ ਕਬਿਤਨ ਬੀਚ ਕਰੈਗੇ ॥ ਪਾਪਨ ਕੀ ਤੇਊ ਪਾਵਕ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਕਬਹੁ ਨ ਜਰੈਗੇ ॥ ਚਿੰਤ ਸਭੇ ਮਿਟ ਹੈ ਜੁਰ ਹੀ ਖਿਨ ਮੈ ਤਿਨ ਕੇ ਅਘ ਬ੍ਰਿੰਦ ਟਰੈਗੇ ॥ ਜੇ ਨਰ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕੇ ਪਰਸੇ ਪਗ ਤੇ ਨਰ ਫੇਰ ਨ ਦੇਹ ਧਰੈਗੇ ॥ ੨੪੮੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੋ ਰੁਚ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਫੁਨ ਜਾਪ ਜਪੈ ਹੈਂ ॥ ਜੋ ਤਿਹ ਕੇ ਹਿਤ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਬਹੁ ਮੰਗਨ ਲੋਗਨ ਕਉ ਧਨੁ ਦੈਹੈਂ ॥ ਜੋ ਤਜਿ ਕਾਜ ਸਭੈ ਘਰ ਕੇ ਤਿਹ ਪਾਇਨ ਕੇ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਦੈਹੈਂ ॥ ਭੀਤਰ ਤੇ ਅਬ ਜਾ ਜਗ ਕੇ ਅਘ ਬ੍ਰਿੰਦਨ ਬੀਰ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਜੈਹੈਂ ॥ ੨੪੮੪ ॥ **ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਓ** ਨ ਕੀਓ ਬਹੁਤੋ ਤਪ ਕਸਟ ਸਹਿਓ ਤਨ ਕਉ ਅਤਿ ਤਾਯ ॥ ਕਾਸੀ ਮੈ ਜਾਇ ਪੜਿਓ ਅਤਿ ਹੀ ਬਹੁ ਬੇਦਨ ਕੋ ਕਰਿ ਸਾਚਨ ਆਯੋ ॥ ਦਾਨ ਦੀਏ ਬਸਿ ਹੂੰ ਗਯੋ ਸਜਾਮ ਸਭੈ ਅਪਨੋ ਤਿਹ ਦਰਬ ਗਵਾਯੋ ॥ ਅੰਤਰਿ ਕੀ ਰੁਚ ਕੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਜਿਹ ਹੇਤ ਕੀਓ ਤਿਨ ਹੂ ਹਰਿ ਪਾਯੋ ॥ ੨੪੮੫ ॥ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਬਸ੍ਰ ਲੋਚਨ ਮੂੰਦ ਕੈ ਬੈਠ ਰਹਿਓ ਜਗ ਭੇਖ ਦਿਖਾਏ ॥ ਮੀਨ ਫਿਰਿਓ ਜਲ ਨਾਤ ਸਦਾ ਤੁ ਕਹਾ ਤਿਹ ਕੇ ਕਰਿ ਮੋ ਹਰਿ ਆਏ ॥ ਦਾਦਰ ਜੋ ਦਿਨ ਰੈਨ ਰਟੈ ਸੁ ਬਿਹੰਗ ਉਡੈ ਤਨ ਪੰਖ ਲਗਾਏ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਇਹ ਸੰਤ ਸਬੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਰਿਝਾਏ ॥ ੨੪੮੬ ॥ ਲਾਲਚ ਜੋ ਧਨ ਕੇ ਕਿਨਹੂ ਜੁਪੈ ਗਾਇ ਭਲੇ ਪ੍ਰਭੁ ਗੀਤ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਨਾਚ ਨਚਿਓ ਨ ਖਚਿਓ ਤਿਹ ਮੈ ਹਰਿ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਕੋ ਪੰਡ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਹਾਸ ਕਰਿਓ ਜਗ ਮੈ ਅਪਨੋ ਸੁਪਨੋ ਹੂੰ ਨ ਗਿਆਨ ਕੋ ਤਤੁ ਜਨਾਯੋ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਕਰਿ ਕਾਹੂ ਕੋ ਮੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਆਯੋ ॥ ੨੪੮੭ ॥ ਹਾਰ ਚਲੇ ਗ੍ਰਹ ਆਪਨੇ ਕਉ ਬਨ ਮੋ ਬਹੁਤੋ ਤਿਨ ਧਿਆਨ ਲਗਾਏ ॥ ਸਿੱਧ ਸਮਾਧ ਅਗਾਧ ਕਥਾ ਮੁਨ ਖੋਜ ਰਹੈ ਹਰਿ ਹਾਥ ਨ ਆਏ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਬੇਦ ਕਤੇਬਨ ਸੰਤਨ ਕੇ ਮਤਿ ਯੌ ਠਹਰਾਏ ॥ ਭਾਖਤ ਹੈ ਕਬਿ ਸੰਤ ਸੁਨੋ ਜਿਹ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਏ ਤਿਨ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਪਾਏ ॥ ੨੪੮੮ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਛਤ੍ਰੀ[1] ਕੋ ਪੂਤ ਹੈ ਬਾਮਨ ਕੋ ਨਹਿ ਕੈ ਤਪੁ ਆਵਤ ਹੈ ਜੁ ਕਰੇ ॥
ਅਰੁ ਔਰ ਜੰਜਾਰ ਜਿਤੋ ਗ੍ਰਹਕੋ ਤੁਹਿ ਤਜਾਗ ਕਹਾ ਚਿਤ ਤਾਮੈਧਰੇ ॥
ਅਬ ਰੀਝ ਕੈ ਦੇਹੁ ਵਹੈ ਹਮ ਕੋ ਜੋਊ ਹੈ ਬਿਨਤੀ ਕਰ ਜੋਰ ਕਰੇ ॥
[2]ਜਬ ਆਉ ਕੀ ਔਧ ਨਿਦਾਨ ਬਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਮੈਤਬਜੂਝ ਮਰੇ॥੨੪੮੯॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਤ੍ਰਹ ਸੈ ਪੈਤਾਲ ਮਹਿ ਸਾਵਨ ਸੁਦਿ ਥਿਤਿ ਦੀਪ ॥ ਨਗਰ ਪਾਵਟਾ[2] ਸੁਭ ਕਰਨ ਜਮਨਾ ਬਹੈ ਸਮੀਪ ॥ ੨੪੯੦ ॥ ਦਸਮ ਕਥਾ ਭਾਗੌਤ ਕੀ ਭਾਖਾ ਕਹੀ ਬਨਾਇ॥ ਅਵਰ ਬਾਸਨਾ ਨਾਹਿ ਪ੍ਰਭੁ ਧਰਮ ਜੁਧ ਕੇ ਚਾਇ॥੨੪੯੧॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਧੰਨ ਜੀਓ ਤਿਹ ਕੋ ਜਗ ਮੈ ਮੁਖ ਤੇ ਹਰਿ ਚਿਤ ਮੈ ਜੁਧੁ ਬਿਚਾਰੈ ।
ਦੇਹ ਅਨਿੱਤ ਨ ਨਿੱਤ ਰਹੈ ਜਸੁ ਨਾਵ ਚੜੈ ਭਵ ਸਾਗਰ ਤਾਰੈ ॥

---

੧. ਅਰਥਾਂ ਲਈ ਦਸਮੇਸ ਬਾਣੀ ਦੇਖੋ ੨੯ ਪੰਨਾ। ੨. ੧੭੦੦ ਤੇਰਾਂ ਸੌ ਛੰਦ ਪਾਂਵਟੇ ਜਮਨਾ ਕਨਾਰੇ ਉਚਾਰਿਆ ਹੈ ਅਰ ੧੧ ਸੌ ਬਾਨਵੇਂ ਛੰਦ ਅਨੰਦ ਪੁਰ ਵਿਚ, ਦੇਖੋ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰ ਦਾ ਆਦ ॥
੩. ਦੇਖੋ ਦੂਜੀ ਪੋਥੀ ੬੮ ਪੰਨਾ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਟੀਕ ਦੀ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਧੀਰਜ ਧਾਮ ਬਨਾਇ ਇਹੈ ਤਨ ਬੁਧਿ ਸੁ ਦੀਪਕ ਜਿਉ ਉਜੀਆਰੈ ॥
*ਗਿਆਨਹਿ ਕੀ ਬਢਨੀ ਮਨਹੁ ਹਾਥਲੈ ਕਾਤਰ ਤਾ ਕੁ ਤਵਾਰ ਬੁਹਾਰੈ ॥੨੪੯੨॥†
ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰ
ਧਯਾਯ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ

੧ ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਅਥ ਨਰ ਅਉਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਬਾਈਸੋ ਗਨਿ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਜੈਸ ਰੂਪ ਕਹੁ ਧਰੋ ਮੁਰਾਰਾ ॥ ਨਰ ਅਵਤਾਰ ਭਯੋ ਅਰਜਨਾ ॥ ਜਿਹ ਜੀਤੇ ਜਗ ਕੇ ਭਟ ਗਨਾ ॥ ੧ ॥ ਪ੍ਰਥਮ[1] ਨਿਵਾਤ ਕਵਚ ਸਭ ਮਾਰੇ ॥ ਇੰਦ੍ ਤਾਤ ਕੇ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਜੁਧ ਰੁਦ੍ ਤਨ ਕੀਆ ॥ ਗੰਝੇ ਭੁਤਿ ਰਾਟ ਬਰੁ ਦੀਆ ॥ ੨ ॥ ਬਹੁਰ[2] ਦੁਜੋਧਨ ਕਹ ਮੁਕਤਾਯੋ ॥ ਗੰਧ੍ਰਬ ਰਾਜ ਬਿਮੁਖ ਫਿਰ ਆਯੋ ॥ ਖਾਂਡਵ ਬਨ ਪਾਵਕਹਿ ਚਰਾਵਾ ॥ ਬੂੰਦ ਏਕ ਪੈਠੈ ਨਹੀ ਪਾਵਾ ॥੩॥ ਜਉ ਕਹਿ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੁਨਾਊ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਹਿ੍ਦੈ ਡਰਾਊ ॥ ਤਾਂਤੇ ਥੋਰੀ ਯੈ ਕਥਾ ਕਹਾਈ ॥ ਭੂਲ ਦੇਖਿ ਕਬਿ ਲੇਹੁ ਬਨਾਈ ॥ ੪॥ ਕਉ[3] ਰਵ ਜੀਤ ਗਾਵ ਸਭ ਆਨੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਮਹਾਂ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਚੰਦ ਕਹੁੰ ਬਹੁਰਿ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਜਾਤੇ ਜੈਤ ਪਤ੍ ਕਹ ਪਾਯੋ ॥ ੫ ॥ [4]ਗਾਂਗੇਵ ਭਾਨਜ ਕਹ ਮਾਰਯੋ ॥ ਘੋਰ ਭਯਾਨ ਅਯੋਧਨ ਪਾਰਯੋ ॥ ਦੁਰਜੋਧਨ ਜੀਤਾ ਅਤਬਲਾ ॥ ਪਾਵਤ ਭਏ ਰਾਜ ਅਬਚਲਾ ॥ ੬ ॥ ਕਹ ਲਗਿ ਕਰਤ ਕਥਾ ਕਹੁ ਜਾਊ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਊ ॥ ਕਥਾ ਬ੍ਰਿਧ ਕਸ ਕਰੈ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਬਾਈਸਵੇ ਅਰਜਨ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ੭ ॥ ੨੨ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕ ਨਰਅਵਤਾਰ ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ॥

---

੧. ਪਹਿਲੇ ਨਵਾਤ ਕਵਚ ਭਾਵ ਰਾਖਸ਼ਾਂ ਦਾ ਇਕ ਜਾਤੀ ਹੈ ਸੋ ਸਾਰੇ ਹੀ ਮਾਰੇ। ੨. ਫਿਰ ਦੁਰਜੋਧਨ ਨੂੰ ਗੰਧਰਬਾਂ ਪਾਸੋਂ ਛੁਡਾਇਆ ਸੀ।
੩. ਕੌਰਵਾਂ ਪਾਸੋਂ ਬੈਰਾਟ ਰਾਜਾ ਦੀਆਂ ਗਊਆਂ ਚਾਕੇ ਜਿਤਕੇ ਆਂਦੀਆਂ।
੪. ਭੀਖਮ ਪਿਤਾਮਾ ਤੇ ਕਰਨ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ॥
*ਜੇਇਸ ਸਵੱਯੇ ਦੇ ਅਰਥ ਵੇਖਣੇ ਹਨ ਤਾਂ ਦਸਮੇਸ ਬਾਣੀ ਸਟੀਕ ਦਾ ੨੯ਪੰਨਾਵੇਖੋ।

†ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਰਥ

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਮਹੰਤ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮੇ ਸਾਹਿਬ ਬੁੰਗਾ ਮਦਰਸਾ, ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਪ੍ਰਜਾ ਬਣਾਏ ਹਨ ਜੋ ਇਕ ਭਾਰੀ ਪੁਸਤਕ ਲਿਖਤ ਦੀ ਓਹਨਾਂ ਦੀ ਲਿਖੀਮੇਰੇ ਪਾਸ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾਨਾਲ ਸਾਰੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਅਵਤਾਰ ਦੇ ਅਰਥ ਵਖਰੇ ਛਾਪੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਗੁਣੀ ਜਨ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇ ਅਰਥ ਓਸ ਪੁਸਤਕ ਚੋਂ ਵੇਖ ਲੈਣ। ਮਹੰਤ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਿੰਡ ਬਾਠੀ ਜ਼ਿਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੀ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਦਮਦਮੇ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਹੁਣ ੯੦ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਥਾ ਦੇ ਹਨ। ਸੋ ਆਪ ਦੇ ਅਰਥ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮੇ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੰਪਰਦਾ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਅਥ ਬਉਧ ਅਵਤਾਰ ਤੇਈਸਵੰ ਕਥਨੰ ॥

ਅਬ ਮੈ ਗਨੋ ਬੋਧ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਜੋ ਸਰੂਪ ਕਹ ਧਰਾ ਮੁਰਾਰਾ ॥ ਬੋਧ ਅਵਤਾਰ ਇਹੀ ਕੋ ਨਾਊ ॥ ਜਾਕਰ ਨਾਵਨ ਧਾਵਨ ਗਾਊ ॥ ੧ ॥ ਜਾਕਰ ਨਾਵ ਨ ਠਾਵ ਬਖਾਨਾ ॥ ਬੋਧ ਅਵਤਾਰ ਵਹੀ ਪਹਚਾਨਾ ॥ ਸਿਲਾ ਸਰੂਪ ਰੂਪ ਤਿਹ ਜਾਨਾ ॥ ਕਥਾ ਨ ਜਾਹ ਕਲੂ ਮਹਿ ਮਾਨਾ ॥ ੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ [੧]ਰੂਪ ਰੇਖ ਜਾ ਕਰ ਨ ਕਛੁ ਅਰੁ ਕਛੁ ਨਹਿਨਾ ਕਾਰ ॥ ਸਿਲਾ ਰੂਪ ਬਰਤਤ ਜਗਤ ਸੋ ਬੋਧ ਅਵਤਾਰ ॥ ੩ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬਉਧ ਅਵਤਾਰ ਸਮਾਪਤੰ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

*ਅਥ ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੌਬੀਸਵੋ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ਚੌਪਈ ਅਬ ਮੈ ਮਹਾ ਸੁੱਧ ਮਤਿ ਕਰਿਕੈ ॥ ਕਹੋ ਕਥਾ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ਬਿਚਰ ਕੈ ॥ ਚੌਬੀਸਵੋ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਤਾ ਕਰ ਕਹੁ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੁਧਾਰਾ ॥ ੧ ॥ ਭਾਰ [੨]ਕ੍ਰਿਤ ਹੋਤ ਜਬ ਧਰਣੀ ॥ ਪਾਪ ਗੁਸਤ ਕਛੁ ਜਾਤਨ ਬਰਨੀ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਤਨ ਹੋਤ ਉਤਪਾਤਾ ॥ ਪੁਤ੍ਰਹ ਸੇਜ ਸੋਵਤ ਲੈ ਮਾਤਾ ॥ ੨ ॥ ਸੁਤਾ ਪਿਤਾ ਤਨ ਰਮਤ ਨਿਸੰਕਾ ॥ ਭਗਨੀ ਭਰਤ ਭ੍ਰਾਤ ਕਹ ਅੰਕਾ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਬਹਨ ਤਨ ਕਰਤ ਬਿਹਾਰਾ ॥ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਜੀ ਸਕਲ ਸੰਸਾਰਾ ॥ ੩ ॥ [੩]ਸੰਕਰ ਬਰਣ ਪੂਜਾ ਸਭ ਹੋਈ ॥ ਏਕ ਗਜਾਤ ਕੋ ਰਹਾ ਨ ਕੋਈ ॥ ਅਤਿ ਬਿਭਚਾਰ ਫਸੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਧਰਮ ਰੀਤ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਿਸਾਰੀ ॥ ੪ ॥ [੪]ਘਰ ਘਰ ਝੂਠ ਅੱਸਿਆ ਭਈ ॥ ਸਾਚ ਕਲਾ ਸਸ ਕੀ ਦੁਰਗਈ ॥ ਜਹ ਤਹ ਹੋਨ ਲਗੇ ਉਤਪਾਤਾ ॥ ਭੋਗਤ ਪੂਤ ਸੇਜ ਚੜਿ ਮਾਤਾ ॥ ੫ ॥ ਢੂਢਤ ਸਾਚ ਨ ਕਤਹੂੰ ਪਾਯਾ ॥ ਝੂਠ ਹੀ ਸੰਗ ਸਭੈ ਚਿਤ ਲਾਯਾ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਗ੍ਰਹ ਗ੍ਰਹ ਮਤ ਹੋਈ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿਮ੍ਰਿਤ ਛੁਐ ਨ ਕੋਈ ॥ ੬ ॥ [੫]ਹਿੰਦਵ ਕੋਈ ਨ ਤੁਰਕਾ ਰਹਿ ਹੈ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਘਰ ਘਰ ਮਤ

---

੧. ਰੂਪ ਅਤੇ ਰੇਖ ਮੱਛ ਆਦਿ ਜਿਸਦੀ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਅਕਾਰ ਵੀ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਗਤ ਵਿਚ ਸਿਲਾ ਸਰੂਪ ਵਰਤਦਾ ਹੈ ਓਹ ਬੋਧ ਅਵਤਾਰ ਹੈ। ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਅਵਤਾਰ ਹੋਯਾ। ਜੋਹੜੇ ਕਲਜੁਗ ਦੇ ਜੀਵ ਕਲੰਕਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। *ਕਲਗੀ ਭਾਵ ਸਿਰੋਮਣੀ ਅਵਤਾਰ ਹੈ।

੨. ਆਕ੍ਰਿਤ=ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਭਾਰ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਵਿਆਕੁਲ ਹੋ ਗਈ ਅਥਵਾ ਆਕ੍ਰਿਤ=ਪਾਪ ਰੂਪ ਹੀ ਧਰਤੀ ਹੋ ਗਈ ਜਾਂ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਕ੍ਰਿਤ=ਦਬੀ ਗਈ ਧਰਤੀ। ਉਤਪਾਤਾ=ਉਪੱਦ੍ਰ ਕਈ ਤਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣ ਲਗੇ।

੩. ਸ਼ੰਕਰ=ਪਰਜਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਣ ਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ, ਭਾਵ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨ ਰਿਹਾ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਨੀਚ ਉਚ ਰਲ ਮਿਲ ਗਏ। ਇਕ ਵੀ ਕੋਈ ਸਮਝ ਵਾਲਾ ਨ ਰਿਹਾ ਜਾਂ ਇਕ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਦੀ ਸਮਝ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨ ਰਿਹਾ।

੪. ਘਰ ਘਰ=ਹਰ ਇਕ ਘਰ ਵਿਚ ਜਾਂ ਸਰੀਰ ੨ ਵਿਚ ਜਾਂ ਹਰ ਇਕ ਵੇਖ ਵਿਚ ਅੱਸਿਆ ਦਾ ਹਨੇਰਾ ਭਾਵ ਝੂਠ ਹੀ ਫੈਲ ਗਿਆ।

੫. ਇਕ ਆਦਮੀ ਇਕ ਰਸਤੇ ਉਤੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਗਹਿ ਹੈ ॥ ਏਕ ਏਕ ਕੇ ਪੰਥਨ ਚਲਹੈ ॥ ਏਕ ਏਕ ਕੀ ਬਾਤ ਉਥਲ ਹੈ ॥ ੭ ॥ ਭਾਰਾ ਕ੍ਰਿਤ ਧਰਾ ਸਭ ਹੁਯ ਹੈ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਪਰ ਚਲੈ ਨ ਕੁਯ ਹੈ ॥ ਘਰ ਘਰ ਔਰ ਔਰ ਮਤ ਹੋਈ ॥ ਏਕ ਧਰਮ ਪਰ ਚਲੈ ਨ ਕੋਈ ॥ ੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਘਰ ਘਰ ਮਤੋ ਏਕ ਨ ਚਲਹੈ ਕੋਇ ॥ ਪਾਪ ਪ੍ਰਚੁਰ ਜਹ ਤਹ ਭਯੋ ਧਰਮ ਨ ਕਤਹੂੰ ਹੋਇ ॥ ੯ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੰਕਰ ਬਰਣ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਹੋਈ ॥ ਛਤ੍ਰੀ ਜਗਤ ਨ ਦੇਖੀਅੰ ਕੋਈ ॥ ਏਕ ਏਕ ਅੰਸੇ ਮਤ ਕੈ ਹੈ ॥ ਜਾਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ੍ਰੂਦ੍ਰਤਾ ਹੋਇ ਹੈ ॥ ੧੦ ॥ ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਮਤ ਦੁਹੂੰ ਪ੍ਰਹਰਿ ਕਰ ॥ ਚਲਿਹੈ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਮਤ ਘਰ ਘਰ ॥ ਏਕ ਏਕ ਕੇ ਮੰਤ੍ਰਨ ਗਹਿ ਹੈ ॥ ਏਕ ਏਕ ਕੇ ਸੰਗ ਨ ਰਹਿ ਹੈ ॥ ੧੧ ॥ ਆਪ ਆਪ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕਹੈ ਹੈ ॥ ਨੀਚ ਊਚ ਕਹ ਸੀਸ ਨ ਨੈਹੈ ॥ ਏਕ ਏਕ ਮਤ ਇਕ ਇਕ ਧਾਮਾ ॥ ਘਰ ਘਰ ਹੋਇ ਬੈਠ ਹੈ ਰਾਮਾ ॥ ੧੨ ॥ ਪੜਿਹੈ ਕੋਈ ਨ ਭੂਲ ਪੁਰਾਨਾ ॥ ਕੋਊ ਨ ਪਕਰ ਹੈ ਪਾਨ ਕੁਰਾਨਾ ॥ ਵੇਦ ਕਤੇਬ ਜਵਨ ਕਰਿ ਲਹਿ ਹੈ ॥ ਤਾਕਹ ਗੋਬਰਾਗਨ[1] ਮੋ ਦਹਿ ਹੈ ॥ ੧੩ ॥ ਚਲੀ ਪਾਪ ਕੀ ਜਗਤ ਕਹਾਨੀ ॥ ਭਾਜਾ ਧਰਮ ਛਾਡ ਰਜਧਾਨੀ[2] ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਘਰ ਘਰ ਮਤ ਚਲਾ ॥ ਯਾ ਤੇ ਧਰਮ ਭਰਮ ਉਡ ਟਲਾ ॥ ੧੪ ॥ ਏਕ[3] ਏਕ ਮਤ ਅੰਸ ਉਚੈਹੈ ॥ ਜਾਤੇ ਸਕਲ ਸ੍ਰੂਦ੍ਰ ਹੁਇ ਜੈ ਹੈ ॥ ਛਤ੍ਰੀ ਬ੍ਰਹਮਨ ਰਹਾ ਨ ਕੋਈ ॥ ਸੰਕਰ ਬਰਣ ਪ੍ਰਜਾ ਸਬ ਹੋਈ ॥ ੧੫ ॥ ਸ੍ਰੂਦ੍ਰ ਧਾਮ ਬਸਿ ਹੈਂ ਬ੍ਰਹਮਣੀ ॥ ਬਈਸ ਨਾਰ ਜੋਇ ਹੈ ਛਤ੍ਰਨੀ ॥ ਬਸਿ ਹੈ ਛਤ੍ਰ ਧਾਮ ਬੈਸਾਨੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮਨ ਗ੍ਰਿਹ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸ੍ਰੂਦ੍ਰਾਨੀ ॥ ੧੬ ॥ ਏਕ ਧਰਮ ਪਰ ਪ੍ਰਜਾ ਨ ਚਲਹੈ ॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਦੋਊ ਮਤ ਦਲਹੈ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਮਤ ਘਰ ਘਰ ਹੋਈ ॥ ਏਕ ਪੈਂਡ ਚਲਹੈ ਨਹੀ ਕੋਈ ॥ ੧੭ ॥ [4]ਗੀਤਾ ਮਾਲਤੀ ਛੰਦ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਮਤੋ ਘਰੋ ਘਰ ਏਕ ਏਕ ਚਲਾਇ ਹੈ ॥ ਅੰਡ ਬੰਡ ਫਿਰੈ ਸਬੈ ਸਿਰ ਏਕ ਏਕ ਨ ਨਜਾਇ ਹੈ ॥ ਪੁਨ ਔਰ ਔਰ ਨਏ ਨਏ ਮਤ ਮਾਸ ਮਾਸ ਉਚਾਂਹਿਗੇ ॥ ਦੇਵ ਪਿਤਰਨ ਪੀਰ ਕੋ ਨਹੀ ਭੂਲ ਪੂਜਨ ਜਾਂਹਿਗੇ ॥ ੧੮ ॥ [5]ਦੇਵ ਪੀਰ ਬਿਸਾਰਕੈ ਪਰਮੇਸਰ ਆਪ ਕਹਾਂਹਿਗੇ ॥ ਨਰ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤਨ ਏਕ ਕੋ ਜੁਰ ਏਕ ਏਕ ਉਡਾਂਹਿਗੇ ॥ ਏਕ ਮਾਸ ਦੁ ਮਾਸ ਲੌ ਅਧ ਮਾਸ ਲੌ ਤ ਚਲਾਂਹਿਗੇ ॥ ਅੰਤ ਬੂਬਰ ਪਾਨ ਜਿਉ ਮਤ ਆਪ ਹੀ ਮਿਟ ਜਾਂਹਿਗੇ ॥ ੧੯ ॥ [6]ਬੇਦ ਔਰ ਕਤੇਬ ਕੇ ਦੋ ਦੂਖ ਕੈ ਮਤ ਡਾਰ ਹੈਂ ॥ ਹਿਤ ਆਪਨੇ ਤਿਹ ਠੌਰ ਭੀਤਰ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਾਰਹੈਂ ॥ ਮੁਖ ਬੇਦ ਔਰ ਕਤੇਬ ਕੋ ਕੋਈ ਨਾਮ ਲੇਵਨ ਦੇਹਗੇ ॥ ਕਿਸ ਹੂੰ

---

੧. ਉਸ ਨੂੰ ਗੋਹਿਆਂ ਦੀ ਅੱਗ ਵਿਚ ਸਾੜਨਗੇ ਜਾਂ ਗਲਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਗੋਹਿਆਂ ਦੀ ਅੱਗ ਵਿਚ ਸਾੜਨਗੇ। ੨. ਰਾਜਧਾਨੀ=ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸਤ ਸੰਗ ਰੂਪ ਰਾਜਧਾਨੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਧਰਮ ਦਾ ਭਰਮ=ਪੜਦਾ ਉਡਕੇ ਦੂਰ ਹੋ ਗਿਆ। ੩. ਇਕ ਇਕ ਆਦਮੀ ਇਕੁਰ ਦੇ ਮੱਤ ਚੁਕੌਣਗੇ।

੪. ਗੀਤਾ ਮਾਲਤੀ ਛੰਦ ਅੰਡ=ਆਕੜਕੇ। ਬੰਡ=ਵਿੰਗੇ ਫਿਰਨਗੇ।

੫. ਕੱਠੇ ਹੋਕੇ ਇਕ ਨੂੰ ਉਡੈਣਗੇ ਭਾਵ ਇਕ ਪੁਰਖ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੱਧੀ ਵਾਲਾ। ਓਂਜ਼ਕ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇ ਬੂਬਰ=ਬੁਦਬੁਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

੬. ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਮਤਾਂ ਨੂੰ ਦੂਸ਼ਣ ਕਰਕੇ ਛੱਡ ਦੇਣਗੇ। ਲਦੇ ਵੀ ਨ ਕਿਸੇ ਭਰਾਂ ਦੇਣਗੇ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਨ ਕਉਡੀ ਪੁੰਨ ਤੇ ਕਬਹੁੰ ਨ ਕਿਉ ਹੀ ਦੇਹਗੇ ॥੨੦॥ ਪਾਪ ਕਰਮ ਕਰੈ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਧਰਮ ਕਰਮ ਬਿਸਾਰਕੈ ॥ ਨਹੀ ਦੂਬ ਦੇਖਤ ਛੋਡਹੈ ਲੈ ਪੁਤ੍ ਮਿਤ੍ ਸੰਘਾਰਕੈ ॥ ਏਕ ਨੇਕ ਉਠਾਇ ਹੈ ਮਤਿ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਦਿਨੰ ਦਿਨਾ ॥ ਛੋਕਟੈ ਧਰਮੰ ਸਬੈ ਕਲਿ [1]ਕੇਵਲੰ ਪ੍ਰਭਣੰ ਬਿਨਾ ॥ ੨੧ ॥ [2]ਏਕ ਦਿਵਸ ਚਲੈ ਕੋਊ ਮਤ ਦੇਇ ਦਿਉਸ ਚਲਾਹਿਗੇ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜੋਰ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰੋਰ ਕੈ ਦਿਨ ਤੀਸਰੈ ਮਿਟ ਜਾਹਿਗੇ ॥ ਪੁਨ ਔਰ ਔਰ ਉਚਾਹਗੇ ਮਤਣੋ ਗਤੰ ਚਤੁਰਥ ਦਿਨੰ ॥ ਧਰਮ ਛੋਕਟਣੋ ਸਬੰ ਇਕ ਕੇਵਲੰ ਕਲਿਨੰ ਬਿਨੰ ॥ ੨੨ ॥ [3]ਛੰਦ ਬੰਦ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਨਰ ਨਾਰ ਨਿੱਤ ਨਏ ਕਰਹਿ ॥ ਪੁਨ ਜੰਤ੍ ਮੰਤ੍ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਨਹੀਂ ਤੰਤ੍ ਲਾਤ ਕਛੂ ਭਰਹਿ ॥ ਧਰਤ ਛਤ੍ ਉਤਾਰ ਕੈ ਰਹ ਛੈਰ ਛਤ੍ਰੀ ਭਾਜ ਹੈਂ ॥ ਸੂਦ੍ ਬੈਸ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਗਹਿ ਅਸਤ੍ ਆਹਬ ਗਾਜ ਹੈਂ ॥ ੨੩ ॥ [4]ਛਤ੍ਰੀਆਨੀ ਛੋਰ ਕੈ ਨਰ ਨਾਹ ਨੀਚਨ ਰਾਵ ਹੈ ॥ ਤਜ ਰਾਜ ਔਰ ਸਮਾਜ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਨੀਚ ਰਾਨੀ ਜਾਵ ਹੈ ॥ ਸੂਦ੍ ਬ੍ਰਹਮ ਸੁਤਾ ਭਏ ਰਤ ਬ੍ਰਹਮ ਸੂਦ੍ਰੀ ਹੋਹਿਗੇ ॥ ਬੈਸਿਯਾ ਬਾਲ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਮੁਨ ਰਾਜ ਧੀਰਜ ਖੋਹਿਗੇ ॥ ੨੪ ॥ ਧਰਮ ਭਰਮ ਉਡਜੋ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਪਾਪ ਪਗ ਪਗ ਹੋਹਿੰਗੇ ॥ ਨਿਜ ਸਿੱਖ ਨਾਰ ਗੁਰੂ ਰਮੈ ਗੁਰਦ੍ਵਾਰਾ ਸੋ ਸਿਖ ਸੋਹਿੰਗੇ ॥ [5]ਅਬਬੇਕ ਔਰ ਬਬੇਕ ਕੋ ਨ ਬਬੇਕ ਬੈਠ ਬਿਚਾਰ ਹੈਂ ॥ ਪੁਨ ਝੂਠ ਬੋਲ ਕਮਾਹਿੰਗੇ ਸਿਰ ਸਾਚ ਬੋਲ ਉਤਾਰ ਹੈਂ ॥ ੨੫ ॥ ਬ੍ਰਿਧ ਨਿਰਾਜ ਕਹਾ ਤੁਮੋ ਛੰਦ ॥ [6]ਅਕ੍ਰਿੱਤ ਕ੍ਰਿੱਤ ਕਾਰਣੋ ਅਨਿੱਤ ਨਿੱਤ ਹੋਹਿੰਗੇ ॥ ਤਿਆਗ ਧਰਮਣੋ ਤ੍ਰੀਅ ਕੁ ਨਾਰਿ ਸਾਧ ਜੋਹਿੰਗੇ ॥ ਪਵਿੱਤ੍ ਚਿੱਤ੍ ਚਿੱਤ੍ਤੈ ਬਿੱਚਿੱਤ੍ ਮਿਤ੍ ਧੋਹਿੰਗੇ ॥ ਅਮਿੱਤ੍ ਮਿੱਤ੍ ਭਾਵਣੋ ਸੁ ਮਿੱਤ੍ ਅਮਿੱਤ੍ ਸੋਹਿੰਗੇ ॥ ੨੬ ॥ [7]ਕਲਜੋ ਕ੍ਰਿਤੈ ਕਰੰਮਣੋ ਅਭੱਛ ਭੱਛ ਜਾਹਿੰਗੇ ॥ ਅਕੱਜ ਕੱਜਣੋ ਨਰੰ ਅਧਰਮ ਧਰਮ ਪਾਹਿੰਗੇ ॥ ਸੁ ਧਰਮ ਧਰਮ ਧੋਹਿ ਹੈਂ ਧ੍ਰਿਤੈ

---

੧. ਕੇਵਲ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਮਾਲਕ ਦੇ ਬਿਨਾਂ। ੨. ਸਾਰੇ ਮਤ ਚਾਰ ਦਿਨ ਦੇ ਮਗਰੋਂ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ੩. ਛੰਦ ਬੰਦ=ਛਲ ਵਲ।

੪. ਸ਼ੂਦਰ ਦੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੀ ਧੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੀ ਸ਼ੂਦਰ ਦੀ ਧੀ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਵੈਸਵਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਾਂ ਵੈਸ਼ਵਾ ਵੱਲ ਵੇਖਕੇ।

੫. ਅਨਾਤਮ ਤੇ ਆਤਮ ਵਾਲੇ ਬੈਠਕੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਗੇ।

੬. ਅਕ੍ਰਿਤ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨਗੇ ਭਾਵ ਰੋਜ ਹੀ ਝੂਠ ਬੋਲਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਚੰਗੇ ਆਦਮੀ ਵਿਆਹੀਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਕੇ ਖੋਟੀਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਵੇਖਣਗੇ। ਧ੍ਰਿੱਤ੍=ਟਿੱਕੇ। ਚਿਤ੍ਤੈ=ਲਗਾਏ। ਬਚਿਤ੍=ਕਈ ਤਰਾਂ ਦੇ। ਕਈ ਤਰਾਂ ਦੇ ਪਵਿਤ੍ ਟਿੱਕੇ ਲਾਕੇ ਮਿਤ੍ਰਾਂ ਨਾਲ ਛਲ ਕਰਨਗੇ। ਜੋਹੜੇ ਅਮਿਤ੍ ਹਨ ਓਹ ਸਮਿਤ੍ ਭਾਵ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋਹੜੇ ਸਮਿੱਤ੍ ਹਨ ਓਹ ਅਮਿਤ੍ ਭਾਵ ਦੇ ਹਨ।

੭. ਜਾਣਕੇ ਲੜਾਈ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਜੋਹੜਾ ਖਾਣਾ ਨਹੀਂ ਖਾਣਾ ਉਹ ਖਾ ਜਾਣਗੇ। ਜੋਹੜੇ ਕੰਮ ਪੜਦੇ ਨਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੀ ਓਨਾਂ ਨੂੰ ਬੇਪੜਦ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਆਦਮੀ ਅਧਰਮ ਧਰਮ ਵਿਚ ਪੈ ਜਾਣਗੇ। ਧ੍ਰਿਤੈ=ਧਾਰਨ ਵਾਲੇ ਚੰਗਿਆਂ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਧੋ ਦੇਣਗੇ। ਧਰੇਸਣੰ=ਰਾਜੇ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਧਰਾ ਧਰੇਸਣੰ ॥ ਅਧਰਮ ਧਰਮਣੰ ਧ੍ਰਿਤੰ ਕੁਕਰਮ ਕਰਮਣੋ ਕ੍ਰਿਤੰ ॥ ੨੭ ॥ [੧]ਕਿਉ ਲੰਘ ਧਰਮ ਕਰਮਣੋ ਅਧਰਮ ਧਰਮ ਬਿਆਪ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਤਿਆਗ ਜੱਗਿ ਜਾਪਣੋ ਅਜੋਗ ਜਾਪ ਜਾਪ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਧਰਮ ਕਰਮਣੰ ਭਜੋ ਅਧਰਮ ਕਰਮ ਨਿਰਭ੍ਰਮੰ ॥ ਸੁ ਸਾਧ ਸੰਕ੍ਰਤੰ ਚਿਤੰ ਅਸਾਧ ਨਿਰਭੁਜੰ ਭੁਲੰ ॥ ੨੮ ॥ [੨]ਅਧਰਮ ਕਰਮਣੋ ਕ੍ਰਿਤੰ ਸੁ ਧਰਮ ਕਰਮਣੋ ਤਜੰ ॥ ਪ੍ਰਹਰਖ ਬਰਖਣੰ ਧਨੰਨ ਕਰਖ ਸਰਬਤੋ ਨ੍ਰਿਪੰ ॥ ਅਕੱਜ ਕੱਜਣੋ ਕ੍ਰਿਤੰ ਨ੍ਰਿਲੱਜ ਸਰਬ ਤੇ ਫਿਰੰ ॥ ਅਨਰਤ ਬਰਤਿਤੰ ਭੂਅੰ ਨ ਅਰਥ ਕੱਥਤੰ ਨਰੰ ॥ ੨੯ ॥ ਤਰਨ ਰਾਜ ਛੰਦ ॥ [੩]ਬਰਨ ਹੈ ਅਬਰਨ ਕੋ ॥ ਛਾਡਿ ਹਰਿ ਸਰਨ ਕੋ ॥ ੩੦ ॥ ਛਾਡ ਸਭ ਸਾਜ ਕੋ ॥ ਲਾਗ ਹੈ ਅਕਾਜ ਕੋ ॥ ੩੧ ॥ ਤਜਾਗ ਹੈ ਨਾਮ ਕੋ ॥ ਲਾਗਹੈ ਕਾਮ ਕੋ ॥ ੩੨ ॥ ਲਾਜ ਕੋ ਛੋਰ ਹੈ ॥ ਦਾਨ ਮੁਖ ਮੋਰ ਹੈ ॥ ੩੩ ॥ ਚਰਨ ਨਹੀ ਧਿਆਇ ਹੈ ॥ ਦੁਸਟ ਗਤਿ ਪਾਇ ਹੈ ॥ ੩੪ ॥ ਨਰਕ ਕਹਿ ਜਾਹਿਗੇ ॥ ਅੰਤ ਪਛੁਤਾਹਿਗੇ ॥ ੩੫ ॥ ਧਰਮ ਕਹਿ ਖੋਹਿਗੇ ॥ ਪਾਪ ਕਰ ਰੋਹਿਗੇ ॥ ੩੬ ॥ ਨਰਕ ਪੁਨ ਬਾਸ ਹੈ ॥ [੪]ਤ੍ਰਾਸ ਜਮ ਤ੍ਰਾਸ ਹੈ॥੩੭॥ ਕੁਮਾਰ ਲਲਤ ਛੰਦ ॥ ਅਧਰਮ ਕਰਮ ਕੈ ਹੈ ॥ ਨ ਭੂਲ ਨਾਮ ਲੈ ਹੈ ॥ ਕਿਸੂ ਨ ਦਾਨ ਦੇਹਗੇ ॥ ਸੁ ਸਾਧ ਲੂਟ ਲੇਹਗੇ ॥ ੩੮ ॥ ਨ ਦੇਹ ਫੇਰ ਲੈ ਕੈ ॥ ਨ ਦੇਹ ਦਾਨ ਕੈ ਕੈ ॥ ਹਰ ਨਾਮ ਕੋ ਨ ਲੈਹੈ ॥ ਬਿਸੇਖ ਨਰਕ ਜੈਹੈ ॥ ੩੯ ॥ ਨ ਧਰਮ ਠਾਢ ਰੈਹੈ ॥ ਕਰੈ ਨ ਜਉਨ ਕਹਿ ਹੈ ॥ ਨ ਪ੍ਰੀਤ ਮਾਤ ਸੰਗਾ ॥ ਅਧੀਨ ਅਰਧੰਗਾ ॥ ੪੦ ॥ [੫]ਅਭੁੱਛ ਭੁੱਛ ਭੁੱਛੈ ॥ ਅਕੱਛ ਕਾਛ ਕੱਛੈ ॥ ਅਭਾਖ ਬੈਣ ਭਾਖੈਂ ॥ ਕਿਸੂ ਨ ਕਾਣ ਰਾਖੈਂ ॥ ੪੧ ॥ ਅਧਰਮ ਕਰਮ ਕਰਿਹੈ ॥ ਨ ਤਾਤ ਮਾਤ ਭਰਿ ਹੈ ॥ ਕੁਮੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਕੈ ਹੈ ॥ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਕੋ ਨ ਲੈ ਹੈ ॥ ੪੨ ॥ ਅਧਰਮ ਕਰਮ ਕੈ ਹੈ ॥ ਸੁ ਭਰਮ ਧਰਮ ਖੁਐ ਹੈ ॥ ਸੁ ਕਾਲ ਫਾਂਸ ਫਸ ਹੈ ॥ ਨਿਦਾਨ ਨਰਕ ਬੱਸਿ ਹੈ ॥ ੪੩ ॥ ਕੁਕਰਮ ਕਰਮ ਲਾਗੇ ॥ ਸੁ ਧਰਮ ਛਾਡ ਭਾਗੇ ॥ ਕਮਾਤ ਨਿੱਤ ਪਾਪੰ ॥ ਬਿਸਾਰ ਸਰਬ ਜਾਪੰ ॥ ੪੪ ॥ [੬]ਸੁ ਮੱਦ ਮੋਹ ਮੱਤੇ ॥ ਸੁ ਕਰਮ ਕੇ ਕੁਪੱਤੇ ॥ ਸੁ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਰਾਚੇ ॥ ਉਤਾਰ ਲਾਜ ਨਾਚੇ ॥ ੪੫ ॥ ਨਗ ਸਰੂਪੀ ਛੰਦ ॥ ਨ ਧਰਮ ਕਰਮ ਕੋ ਕਰੈਂ ॥ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਥਾ ਸੁਨੇ ਰਰੈਂ ॥ ਕੁਕਰਮ

---

੧. ਚੰਗੇ ਧਰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਡਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਡਰ ਹੋਕੇ ਅਧਰਮ ਕਰਨਗੇ। ੨. ਅਧਰਮ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਤੰ=ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਚੰਗਿਆਂ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਦੇ ਹਨ। ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਨਾਲ ਬਰਖਨਾ=ਦਾਨ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਗੋਂ ਰਾਜੇ ਲੋਕ ਧਨ ਖੋਂਚ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਸਾਰਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਪਾਸੋਂ ਕਲੰਕ ਵਾਲਿਆਂ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸਾਰੇ ਹੀ ਮਾਰੇ ਬੇਸ਼ਰਮ ਦਿਸਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਿਰਲੱਜ ਦੇਖੀਦੇ ਹਨ। ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਪਾਪ ਵਰਤ ਦਾ ਹੈ। ਅਕੱਥ=ਯਥਾਰਥ ਗਲ ਕੋਈ ਆਦਮੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ੩. ਖੋਟੀ ਜਾਤੀ ਵਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਵਰਨਗੇ। ੪. ਡਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜਮ ਦਾ ਡਰ ਸਹਿਣਗੇ ਜਾਂ ਡਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਡਰ ਸਹਿਣਗੇ। ੫. ਮਾੜੇ ਖਾਣੇ ਨੂੰ ਖਾਣਗੇ। ਅਕੱਛ=ਜੋਹੜੇ ਬਣਾਉ ਨਹੀਂ ਬਣੌਣੇ ਜੋਗ ਓਨਾਂ ਬਣਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਣੌਣਗੇ।

੬. ਉਹ ਆਦਮੀ ਹੰਕਾਰ ਤੇ ਮੋਹ ਵਿਚ ਮਸਤ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕਰਮ ਸੋ ਫਸੈ ॥ ਸਤਿ ਛਾਡ ਧਰਮ ਵਾ ਨਸੈ ॥ ੪੬ ॥ ਪੁਰਾਣ ਕਾਬਿਨਾ ਪੜੈਂ ॥ ਕੁਰਾਨ ਲੈਨ ਤੇ ਰੜੈਂ ॥ਅਧਰਮ ਕਰਮ ਕੋ ਕਰੈਂ ॥ ਸੁ [1]ਧਰਮ ਜਾਸ ਤੇਡਰੈਂ॥੪੭ ॥ [2]ਧਰਾ ਕਿ ਵਰਣ ਤਾ ਭਈ ॥ ਸੁ ਭਰਮ ਧਰਮ ਕੀ ਗਈ ॥ ਗਿ੍ਹੰ ਗਿ੍ਹੰ ਨਯੰ ਮਤੰ ॥ ਚਲੇ ਭੂਅਂ ਜਥਾ ਤਥੰ ॥ ੪੮ ॥ ਗਿ੍ਹੰ ਗਿ੍ਹੰ ਨਏ ਮਤੰ ॥ ਭਈ ਧਰਾ ਨਈ ਗਤੰ ॥ ਅਧਰਮ ਰਾਜ ਤਾ ਲਈ ॥ ਨਿਕਾਰ ਧਰਮ ਦੇਸਦੀ ॥ ੪੯ ॥ [3]ਪ੍ਰਬੋਧ ਏਕ ਨਾ ਲਗੈ ॥ ਸੁ ਧਰਮ ਅਧਰਮ ਤੇ ਭਗੈ ॥ ਕੁਕਰਮ ਪ੍ਰਚੁਰਯੰ ਜਗੰ ॥ ਸੁ ਕਰਮ ਪੰਖ ਕੈ ਭਗੰ ॥ ੫੦ ॥ ਪ੍ਰਪੰਚ ਪੰਚ ਹੁਇ ਗਡਾ ॥ ਅਪ੍ਰਪੰਚ ਪੰਖ ਕੈ ਉਡਾ ॥ ਕੁਕਰਮ ਬਿਚਰਤੰ ਜਗੰ ॥ ਸੁ ਕਰਮ ਸੁ ਭ੍ਰਮੰ ਭਗੰ ॥ ੫੧ ॥ ਰਮਾਣ ਛੰਦ ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤੰ[4] ਤਜਿ ਹੈਂ ॥ ਕੁਕ੍ਰਿਤੰ ਭਜਿ ਹੈਂ ॥ ੫੨ ॥ ਭ੍ਰਮਣੰ ਭਰਿ ਹੈਂ ॥ ਜਸ ਤੇ ਟਰਿ ਹੈਂ ॥ ੫੩ ॥ ਕਰਿ ਹੈਂ ਦੁਕ੍ਰਿਤੰ ॥ ਰਰਿ ਹੈਂ ਅਨ੍ਰਿਥੰ ॥ ੫੪ ॥ ਜਪ ਹੈਂ ਅਜਪੰ ॥ [5]ਕੁਥਪੇਣ ਥਪੰ ॥ ੫੫ ॥ ਸੋਮਰਾਜੀ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨੇ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਮੁਨੰਪਾਪ ਕਰਮਾ ॥ ਚੁਨੈ [6]ਜੂਠ ਕੂਠੰ ਸ੍ਰਤੰ ਛੋਰ ਧਰਮਾ ॥ ੫੬॥ ਤਜੈ [7]ਧਰਮ ਨਾਰੀ ਤਕੈ ਪਾਪ ਨਾਰੰ ॥ ਮਹਾ ਰੂਪ ਪਾਪੀ ਸਵਿਤਾ ਧਿਕਾਰੰ ॥ ੫੭ ॥ ਕਰੈ[8] ਨਿਤ ਅਨਰਥੰ ਸਮਰਥੰ ਨ ਏਤੀ ॥ ਕਰੈ ਪਾਪ ਤੇਤੋ ਪਰਾਲਬਧ ਜੇਤੀ ॥ ੫੮ ॥ ਨਏ ਨਿੱਤ ਮੱਤੰ ਉਠੈ ਏਕ ਏਕੰ ॥ ਕਰੈ ਨਿੱਤ ਅਨਰਥੰ ਅਨੇਕੰ ਅਨੰਕੰ ॥ ੫੯ ॥ ਪ੍ਰਿਆ ਛੰਦ ॥ ਦੁਖ[9] ਦੰਦ ਹੈਂ ਸੁਖਕੰਦ ਜੀ ॥ ਨਹੀ ਬੰਦ ਹੋਂ ਜਗਬੰਦ ਜੀ ॥ ੬੦ ॥ ਨਹੀਂ ਬੇਦ ਬਾਕ ਪ੍ਰਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਮਤ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਬਖਾਨ ਹੈਂ ॥ ੬੧ ॥ ਨ ਕੁਰਾਨ ਕੋ ਮਤੁ ਲੇਹਗੇ ॥ ਨ ਪੁਰਾਨ ਦੇਖਨ ਦੇਹਗੇ ॥ ੬੨ ॥ ਨਹੀ ਏਕ ਮੰਤ੍ਰਹਿ ਜਾਪ ਹੈਂ ॥ ਦਿਨ

---

੧. ਚੰਗੇ ਧਰਮ ਤੇ ਜਸ ਤੋਂ ਉਹ ਆਦਮੀ ਡਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਚੰਗਿਆਂ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਹੈ। ੨. ਧਰਤੀ ਕੁ ਬਰਣ=ਖੋਟੇ ਰੰਗਵਾਲੀ ਹੋ ਗਈ। ੩. ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਪੁਰਖ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਹੈ।

੪. ਪੁੰਨਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦੇਣਗੇ। ੫. ਖੋਟੀ ਪੂਜਾ ਨੂੰ ਪੂਜਣਗੇ।

੬. ਚੁਨ ਅਰਥਾਤ ਖਾਣਗੇ। ਜੂਠ ਕੂਠੇ ਹੋਏ ਹੈਨ ਜੋ ਮਾਸ ਸ੍ਰਤੰ ਅਰਥਾਤ ਭੇਦਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਛੋਡ ਦੇਣਗੇ। ੭. ਤਿਆਗ ਕੇ ਵਿਆਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣਗੇ। ਪਾਪ ਵਾਲੀਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਜੋ ਬਿਭਚਾਰਨਾ ਹੈਨ ਮਹਾਂ ਪਾਪੀ ਰੂਪ ਜੋ ਹੈਨ ਖੋਟੀ ਉਪਜੀਵਕਾ ਦੇ ਅਧਕਾਰੀ ਹੈਨ। ੮. ਕਰਦੇ ਨੇ ਪਾਪ ਤਿਤਨੇ ਜਿਤਨਾ ਚਿਰ ਪ੍ਰਾਲਬਧ ਕਰਮ ਹੈ, ਜਿਤਨਾ ਚਿਰ ਪ੍ਰਾਲਬਧ ਕਰਮ ਮਤ ਹੈ, ਜਿਤਨਾ ਚਿਰ ਪ੍ਰਾਲਬਧ ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਦੇਹੀ ਹੈ। ੯. ਦੁਖ ਦੇਂਦੇ ਹੈਨ ਤੇ ਸੁਖ ਕਟਦੇ ਅਰਥਾਤ ਸੁਖਾਂ ਨੂੰ ਵੱਢਦੇ ਹੈਨ ਵਾ ਨਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਦੁਖ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਰਮ ਕਰਦੇ ਹੈਨ ਤੇ ਸੁਖ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹੈਨ ਵਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸੂਰ ਜੋ ਦੁਖਾਂ ਦੇ ਦੇਵਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਸੁਖਾਂ ਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਾ ਸੁਖਾਂ ਦਾ ਫਲ ਸੁਖਾਂ ਦਾ ਮੇਘ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਦ੍ਹੈ ਕ ਥਾਪਨ ਥਾਪ ਹੈਂ ॥ ੬੩ ॥ ਗਾਹਾ ਛੰਦ ਦੂਜਾ ॥ ਕ੍ਰੀਅਤੰ[1] ਪਾਪਣੋ ਕਰਮੰ ਨ ਅਧਰਮੰ ਭਰਮਣ ਤ੍ਰਸਤਾਇ ॥ ਕੁਕਰਮ ਕਰਮਾ ਕ੍ਰਿਤੰ ਨ ਦੇਵ ਲੋਕੇਨ ਪ੍ਰਾਪਤਹਿ ॥ ੬੪ ॥ ਰਤਜੰ[2] ਅਰਥ ਆਨਰਥੰ ਅਰਥ ਅਰਥਿੰ ਨ ਬੁਝਜਾਮ॥ ਨ ਪ੍ਰਹਰਖ ਬਰਖਣੰ ਧਨਿਨੰ ਚਿੱਤੰ ਬਸੀਅ ਬਿਰਾਟਕੰ ॥ ੬੫ ॥ ਮਾਤਵੰ[3] ਮੱਦਜੰ ਕੁਨਾਰੰ ਅਨਰਤੰ ਧਰਮਣੋ ਤ੍ਰੀਆਇ ॥ ਕੁਕਰਮਣੋ ਕਥਤੰ ਬਦਿਤੰ ਲੱਜਿਣੇ ਤਜਤੰ ਨਰੰ ॥ ੬੬ ॥ ਸੱਜਜੰ[4] ਕੁਤਿਸਤੰ ਕਰਮੰ ਭਜਿਤੰ ਤਜਤੰ ਨ ਲਜਾ ॥ ਕੁਵਿਰਤੰ ਨਿਤਪ੍ਰਤ ਕ੍ਰਿਤਣੇ ਧਰਮ ਕਰਮੇਣ ਤਿਆਗਤੰ ॥ ੬੭ ॥ ਚਤੁਰਪਦੀ ਛੰਦ ॥ ਕੁਕ੍ਰਿਤੰ[4] ਨਿਤ ਕਰਿਹੈਂ ਸੁਕ੍ਰਿਤਾਨੁ ਨ ਸਰ ਹੈ ॥ ਅਘ ਓਘ ਨ ਰੁਚਿ ਰਾਚੇ ॥ ਮਾਨ ਹੈਂ ਨ ਏਦਨ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਕਤੇਬਨ ਲੋਕ ਲਾਜ ਤਜਿ ਨਾਚੇ ॥ ਚੀਨ ਹੈ ਨ ਬਾਨੀ ਸੁਭਵ ਭਵਾਨੀ ਪਾਪ ਕਰਮ ਰਤਿ ਹੁਇ ਹੈਂ ॥ ਗੁਰਦੇਵ ਨ ਮਾਂਨੈ ਭਲ ਨ ਬਖਾਨੈ ਅੰਤ ਨਰਕ ਕਹ ਜੈਹੈਂ ॥ ੬੮ ॥ ਜਪਹੈ ਨ ਭਵਾਨੀ ਅਕਥ ਕਹਾਨੀ ਪਾਪ ਕਰਮ ਰਤਿ ਐਸੇ ॥ ਮਾਨਿ ਹੈ ਨ ਦੇਵੰ ਅਲਖ ਅਭੇਵੰ ਦੁਰਕ੍ਰਿਤੰ ਮੁਨ ਵਰ ਜੈਸੇ ॥ ਚੀਨ ਹੈ ਨ ਬਾਤੰ ਪਰ ਤ੍ਰੀਯਾ ਰਾਤੰ ਧਰਮਣਿ ਕਰਨ ਉਦਾਸੀ ॥ ਜਾਨਿ ਹੈ ਨ ਬਾਤੰ ਅਧਕ ਅਗਿਆਤੰ ਅੰਤ ਨਰਕ ਕੇ ਬਾਸੀ ॥ ੬੯ ॥ ਨਿਤ ਨਵ ਮਤ ਕਰ ਹੈ ਹਰਿ ਨ ਨਿਸਰਿ ਹੈ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਨਾਮ ਨ ਲੈਹੈਂ ॥ ਸ੍ਰੁਤ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਨ ਮਾਨੈ ਭਜਤ ਕੁਰਾਨੈ ਔਰ ਹੀ ਪੈਡ ਬਤੈਹੈਂ ॥ ਪਰ ਤ੍ਰੀਅ ਰਸ ਰਾਚੇ ਸਤ ਕੇ ਕਾਚੇ ਨਿਜ ਤ੍ਰੀਯ ਗਮਨ ਨ ਕਰਹੈਂ ॥ ਮਾਨ ਹੈਂ ਨ ਏਕੰ ਪ੍ਰਜ ਅਨੇਕੰ ਅੰਤ ਨਰਕ ਮਹਿ ਪਰ ਹੈਂ ॥ ੭੦ ॥ ਪਾਹਣ[5] ਪ੍ਰਜੈ ਹੈ ਏਕ ਨ ਧਿਐਹੈ ਮਤ ਕੇ ਅਧਕ ਅਧੇਰਾ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਹੁ ਤਜਿ ਹੈ ਬਿਖ ਕਹੁ ਭਜਿ ਹੈ ਸਾਝਹਿ ਕਹਹਿ ਸਵੇਰਾ ॥ ਫੋਕਟ ਧਰਮਣਿ ਰਤਿ ਕੁਕ੍ਰਿਤ ਬਿਨਾ ਮਤ ਕਹੋ ਕਹਾ ਫਲ ਪੈਹੈ ॥ ਬਾਂਧੇ ਮ੍ਰਿਤ ਸਾਲੈ ਜਾਹ ਉਤਾਲੈ ਅੰਤ ਅਧੋਗਤਿ ਜੈਹੈ ॥ ੭੧ ॥ ਏਲਾ ਛੰਦ ॥ ਕਰਹੈ ਨਿੱਤ

---

੧. ਕਰਨਗੇ ਪਾਪਾਂ ਵਾਲੇ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਪੁਰਖ ਇਸਤ੍ਰੀ ਮੁਸਲਮਾਨ । ਨਹੀਂ ਖੋਟੇ ਧਰਮ ਸੇ ਕੁਰਮੰ ਅਰਥਾਤ ਫਿਰਨਗੇ ਡਰ ਕੇ। ਖੋਟੇ ਜੋ ਕਰਮ ਹੈਂ ਤਿਨਾਂ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨਗੇ, ਨਹੀਂ ਦੇਵ ਲੋਕਾਇਆ ਸਵਰਗ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ। ੨. ਪ੍ਰੀਤੀ ਹੈ ਤਿਨਾਂ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਪਾਪ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਵਿਚ ਅਰਥਾਤ ਵਿਚੋਂ ਅਰਥ ਸਿਧਾਂਤ ਪ੍ਰੇਮ ਸਰਵ ਦਾ ਨਾਮ ਵਾ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅਰਥ ਮੋਖ ਸੋ ਉਹਨਾਂ ਨਹੀਂ ਬੁਝਿਆ, ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਸੇ ਦਾਨ ਧਨ ਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜੇਹੜਾ ਚਿਤ ਹੈ ਸੋ ਵਸਦਾ ਹੈ ਕੌਡੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚ। ੩. ਮਦ ਸੇ ਮਸਤੀ ਹੈ, ਕੁਨਾਰਾਂ ਸੇ ਕਿਯਾ ਖੋਟੀਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਸੇ ਅਨਰਤੰ ਅਰਥਾਤ ਪ੍ਰੀਤੀ ਸੇ ਰਹਿਤ ਹੈ ਆਪਣੀਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਸੇ। ਖੋਟੇ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਉਚਾਰਦੇ ਹੈਨ, ਮੁਖ ਸੇਵਾਂ ਬਦਿਤੰ ਕਿਯਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੀ ਲਜਿਆ ਤਿਆਗ ਦਿਤੀ ਹੈ ਪੁਰਖਾਂ ਨੇ।

੪. ਸਾਜਦੇ ਹੈਨ ਜਾਂ ਕਰਦੇ ਹੈਂ ਨਿੰਦਤ ਕਰਮ ਕੁਕ੍ਰਿਤੰ ਅਰਥਾਤ ਭਜਨਾਂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਤਿਯਾਗਣੇ ਸੇ ਲਜਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ । ਕੁਵਿਰਤ ਖੋਟੀ ਉਪਜੀਵਕਾ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਕਰਦੇ ਹੈਨ ਅਤੇ ਧਰਮ ਅਤੇ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਸ੍ਰੇਸਟ ਹੈਨ ਤਿਆਗ ਦੇਣਗੇ। ੫. ਪਾਪ ਨੂੰ ਹੀ ਨਿਤ ਕਰਨਗੇ ਪੁੰਨਾਂ ਦੇ ਅਨਸਾਰ ਨਾ ਹੋਣਗੇ, ਦੇਖਣਗੇ ਨਹੀਂ ਬਾਣੀ ਜੋ ਸੁੰਦਰ ਭਵਾਨੀ ਦੀ ਹੈ।

੬. ਪੱਥਰ ਪੂਜਣਗੇ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਅਨਰਥ ਅਰਥ ਨਹੀ ਏਕ ਕਮੈਹੈਂ ॥ ਨਹਿ ਲੈਹੈਂ ਹਰਿ ਨਾਮ ਦਾਨ ਕਾਹੂ ਨਹੀ ਦਹੈਂ ॥ ਨਿੱਤ ਇਕ ਮਤ ਤਜੈ ਇੱਕ ਮਤਿ ਨਿੱਤ ਉਚੈਹੈਂ ॥ ੭੨ ॥ ਨਿੱਜ ਇੱਕ ਮਤ ਮਿਟੈ ਉਠੈ ਹੈ ਨਿੱਤ ਇੱਕ ਮਤ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਰਹਿ ਗਇਓ ਭਈ ਬਸੁਧਾ ਔਰੈ ਗਤਿ ॥ ਭਰਮ ਧਰਮ ਕੋ ਗਇਓ ਪਾਪ ਪ੍ਰਚੁਰਿਓ ਜਹਾਂ ਤਹ ॥ ੭੩ ॥ ਸ੍ਰਿਸਟ[1] ਇਸਟ ਤਜਿ ਦੀਨ ਕਰਤ ਆਰਿਸਟ ਪੁਸਟ ਸਬ ॥ ਬਿਸਟਿ ਸ੍ਰਿਸਟ ਤੇ ਮਿਟੀ ਭਏ ਪਾਪਿਸਟ ਭ੍ਰਿਸਟ ਤਬ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਨਿੰਦ ਹੈ ਇੱਕ ਇੱਕ ਕਹਿ ਹਸ ਚੱਲੈਂ ॥ ੭੪ ॥ ਤਜੀ[2] ਆਨ ਜਹਾਨ ਕਾਨ ਕਾਹੂ ਨਹੀ ਮਾਨਹਿ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਕੀ ਨਿੰਦ ਨੀਚ ਊਚ ਸਮ ਜਾਨਹਿ ॥ ਧਰਮ ਭਰਮ ਕੋ ਗਇਓ ਭਈ ਇਕ ਵਰਣ ਪ੍ਰਜਾ ਸਬ॥੭੫॥ਘੱਤਾ ਛੰਦ ॥ ਕਰਿ ਹੈਂ ਪਾਪ ਅਨੇਕ ਨ ਏਕ ਧਰਮ ਕਰ ਹੈਂ ਨਰ॥ਮਿਟ ਜੈਹੈ ਸਭ ਖਸਟ[3] ਕਰਮ ਧਰਮ ਘਰਨ ਘਰ ॥ ਨਹਿ ਸੁਕ੍ਰਤ ਕਮੈਸੈ ਅਧੋਗਤਿ ਜੈਹੈ॥ ਅਮਰ ਲੋਗ ਜੈਹੈ ਨ ਬਰ ॥ ੭੬ ॥ ਧਰਮ ਨ ਕਰ ਹੈ ਏਕ ਅਨੇਕ ਪਾਪ ਕੈਹੈ ਸਬ ॥ ਲਾਜ ਬੇਚ ਤਹ ਫਿਰੈਂ ਸਕਲ ਜਗ ॥ ਪਾਪ ਕਮੈਵਹ ਦੁਰਗਤ ਪੈਹੈਂ ॥ ਪਾਪ ਸਮੁੰਦ ਜੈਹੈ ਨ ਤਰ ॥ ੭੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਠਉਰ ਠਉਰ ਨਵ ਮਤ ਚਲੇ ਉਠਾ ਧਰਮ ਕੋ [4]ਦੌਰ ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਜਹ ਤਹ ਦੁਰ ਰਹੀ ਪਾਪ ਭਇਓ ਸਰਮੌਰ ॥ ੭੮ ॥ ਨਵਪਦੀ ਛੰਦ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਕਰਨ ਲਗੇ ਸਭ ਪਾਪਨ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਤਜਿ ਕਰ ਹਰਿ ਜਾਪਨ ॥ ਪਾਹਨ ਕੋ ਸੁ ਕਰਤ ਸਬ ਬੰਦਨ ॥ ਡਾਰਤ ਧੂਪ ਦੀਪ ਸਿਰ ਚੰਦਨ ॥ ੭੯ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਧਰਮ ਕਰਮ ਤਜ ਭਾਗਤ ॥ ਉਠ ਉਠ ਪਾਪ ਕਰਮ ਸੋ ਲਾਗਤ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਭਈ ਧਰਮ ਗਤ ਲੋਪੰ ॥ ਪਾਪਹ ਲਗੀ ਚੌਗਨੀ ਓਪੰ ॥ ੮੦ ॥ ਭਾਜਜੋ ਧਰਮ ਭਰਮ ਤਜ ਅਪਨਾ ॥ ਜਾਨਕ ਹੁਤੋ ਲਖਾ ਇਹ ਸੁਪਨਾ ॥ ਸਭ ਸੰਸਾਰ ਤਜੀ ਤ੍ਰਿਆ ਆਪਨ॥ਮੰਤ੍ਰ ਕੁਮੰਤ੍ਰ ਲਗੇ ਮਿਲ ਜਾਪਨ॥੮੧॥ਚਹੁ ਦਿਸ ਘੋਰ ਪ੍ਰਚੁਰ ਭਇਓ ਪਾਪਾ ॥ ਕੋਊ ਨ ਜਾਪ ਸਕੈ ਹਰਿ ਜਾਪਾ ॥ ਪਾਪ ਕ੍ਰਿਆ ਸਭ ਜਾ ਚਲ ਪਈ ॥ ਧਰਮ ਕ੍ਰਿਯਾ ਯਾ ਜਗ ਤੈ ਗਈ ॥ ੮੨ ॥ ਅੜਿਲ ਦ੍ਵਜਾ॥ ਜਹਾਂਤਹਾਂ ਆਧਰਮ ਉਪਜੀਆ ॥ ਜਾਨਕ ਧਰਮ ਪੰਖ ਕਰ ਭਜੀਆ ॥ ਡੋਲਤ ਜਹ ਤਹ ਪੁਰਖ ਅਪਾਵਨ ॥ ਲਾਗਤ ਕਤਹੀ ਧਰਮ ਕੋ ਦਾਵਨ ॥ ੮੩ ॥ ਅਰਥਹ ਛਾਡ ਅਨਰਥ ਬਤਾਵਤ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਚਿਤ ਏਕ ਨ ਲਿਆਵਤ ॥ ਕਰਮ ਧਰਮ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਭੁਲਾਵਤ ॥ ਜਹਾ ਤਹਾ ਆਰਿਸਟ ਬਤਾਵਤ ॥ ੮੪ ॥ ਕੁਲਕ ਛੰਦ ॥ ਧਰਮ ਨ ਕਰਹੰਗੀ॥ਹਰਿ ਨ ਉਚਰਹੰਗੀ ॥ ਪਰ ਘਰ ਡੋਲੈਂ ॥ ਜਲਹ ਬਿਰੋਲੈਂ ॥ ੮੫ ॥ ਲਹੈ ਨ ਅਰਥੰ ॥ ਕਹੈ ਅਨਰਥੰ ॥ ਬਕਨ ਨ ਸਾਚੇ ॥ ਮਤ ਕਰ ਕਾਚੇ ॥ ੮੬ ॥ ਪਰ ਤ੍ਰਿਆ ਰਾਚੈ ॥ ਘਰ ਘਰ ਜਾਚੈ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਡੋਲੈਂ ॥ ਰਹਿ ਰਹਿ[5] ਬੋਲੈਂ ॥ ੮੭ ॥ ਧਨ ਨਹੀਂ ਛੋਨੈਂ ॥ ਨਿਸ ਘਰ ਫੋਰੈਂ ॥ ਗਹਿ ਬਹੁ ਮਾਰੀਅਤ ॥ ਨਰਕਹ ਡਾਰੀਅਤ ॥ ੮੮ ॥ ਅਸ ਦੁਰ ਕਰਮੰ ॥ ਛੁਟ ਜਗ ਧਰਮੰ ॥ ਮਤਿ ਪਿਤ ਭਰਮੈਂ ॥ ਧਸਤ ਨ

---

੧. ਕਰਦੇ ਹੈਨਉਪਦ੍ਰ ਤਕੜੇ ਹੋ ਕਰਕੇ ਸਭ, ਪਾਪਾਂ ਵਿਚ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਭਰੱਸਟ ਹੋ ਗਏ। ੨.ਸਾਰੇ ਜਹਾਨ ਦੀ ਈਨ ਜਾਂ ਸ਼ਰਮ ਛੱਡ ਦਿਤੀ ਹੈ। ੩. ਜੇਹੜੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੇ ਛੇਤਰਾਂ ਦੇ ਕਰਮ ਹਨ, ਵਿਦਜਾ ਪੜ੍ਹਨੀ ਪੜ੍ਹੌਣੀ, ਜੱਗ ਕਰਨਾ ਕਰੌਣਾ, ਦਾਨ ਦੇਨਾ ਲੈਣਾ। ੪. ਚਹੁੰਆਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਧਰਮ ਦਾ ਜ਼ਮਾਨਾ ਜਾਂ ਫਿਰਕਾ ਉਠ ਗਿਆ ਹੈ। ੫. ਹੌਲੀ ੨ ਬੋਲਦੇ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਘਰ ਮੈਂ ॥ ੮੯ ॥ ਸਿਖ ਮੁਖ ਮੋਰੈਂ ॥ ਭ੍ਰਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਛੋਰੈਂ ॥ ਤਜ ਤ੍ਰੀਆ ਭਰਤਾ ॥ ਬਿਸਰੋ ਕਰਤਾ ॥੯੦॥ ਨਵ ਨਵ ਕਰਮੰ ॥ ਬਢਿ ਗਇਓ ਭਰਮੰ ॥ ਸਭ ਜਗ ਪਾਪੀ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਜਾਪੀ ॥ ੯੧ ॥ ਪਦਮਾਵਤੀ ਛੰਦ ॥ ਦੇਖੀਅਤ ਪਾਪੀ ਨਹ ਹਰਿ ਜਾਪੀ ਤਦਪ ਮਹਾ ਰਿਸ ਠਾਨੈਂ ॥ ਅਤਿ ਬਿਭਚਾਰੀ ਪਰ ਤ੍ਰੀਅ ਭਾਰੀ ਦੇਵ ਪਿਤਰ ਨਹੀ ਮਾਨੈਂ ॥ ਤਦਪ ਮਹਾ ਬਰ ਕਹਤ ਧਰਮ ਧਰ ਪਾਪ ਕਰਮ ਅਧਕਾਰੀ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਧ੍ਰਿਗ ਸਭ ਆਖੈ ਮੁਖ ਪਰ ਨਹੀਂ ਭਾਖੈ ਦੇਹ ਪ੍ਰਿਸਟ ਚੜਿ ਗਾਰੀ ॥ ੯੨ ॥ ਦੇਖੀਅਤ ਬਿਨ ਕਰਮੰ ਤਜ ਕੁਲ ਧਰਮੰ ਤਦਪ ਕਹਾਤ ਸੁ ਮਾਨਸ ॥ ਅਤਿ ਰਤਿ ਲੋਭੰ ਰਹਤ ਸਛੋਭੰ ਲੰਕ ਸਗਲ ਭਲ ਜਾਨਸ ॥ ਤਬਪ ਬਿਨਾ ਗਤਿ ਚਲਤ ਬੁਰੀ ਮਤਿ ਲੋਭ ਮੋਹ ਬਸਿ ਭਾਰੀ ॥ ਪਿਤ ਮਾਤ ਨ ਮਾਨੈ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨੈ ਲੈਹ ਘਰਣ ਤੇ ਗਾਰੀ ॥ ੯੩ ॥ ਦੇਖੀਅਤ ਜੇ ਧਰਮੀ ਤੇ ਭਏ ਅਕਰਮੀ ਤਦਪ ਕਹਾਤ ਮਹਾਤਮ ॥ ਅਤ ਬਸ ਨਾਰੀ ਅਬਗਤਿ ਭਾਰੀ ਜਾਨਤ ਸਕਲ ਬਿਨਾ ਜਤ॥ ਤਦਪ ਨ ਮਾਨਤ ਕੁਮਤ ਪ੍ਰਠਾਨਤ ਮਤ ਅਰੁ ਗਤ ਕੇ ਕਾਚੇ ॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਘਰ ਡੋਲਤ ਭਲੇ ਨ ਬੋਲਤ ਲੋਗ ਲਾਜ ਤਜ ਨਾਚੇ ॥ ੯੪ ॥ ਕਿਲਕਾ ਛੰਦ ॥ ਪਾਪ ਕਰੈਂ ਨਿਤਪ੍ਰਾਤ ਘਨੇ ॥ ਜਨ ਦੋਖਨ ਕੇ ਤਹ ਸੁਧ ਬਨੇ ॥ ਜਗ ਛੋਰ ਭਜਾ ਗਤ ਧਰਮਨ ਕੀ ॥ ਸੁ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਪਾਪ ਕ੍ਰਿਆ ਪ੍ਰਚੁਰੀ ॥ ੯੫ ॥ ਸੰਗ ਲਏ ਫਿਰੈ ਪਾਪਨ ਹੀ ॥ ਤਜ ਭਾਜ ਕ੍ਰਿਆ ਜਗ ਜਾਪਣ ਕੀ ॥ ਦਿਵ ਪਿਤ੍ ਨ ਪਾਵਕ ਮਾਨਹਗੇ ॥ ਸਭ ਆਪਨ ਤੇ ਘਟਿ ਜਾਨਹਗੇ ॥ ੯੬ ॥ ਮਧਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਭਜਿਓ ਸੁ ਧਰਮ ॥ ਪ੍ਰਚੁਟਿਓ ਕੁਕਰਮ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਜਹਾਨ ॥ ਤਜ ਭਾਜ ਆਨ ॥ ੯੭ ॥ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤ ਅਨਰਥ ॥ ਕਰਹੈ ਸਮਰਥ ॥ ਉਠ ਭਾਜ ਧਰਮ ॥ ਲੈ ਸੰਗ ਸੁ ਕਰਮ ॥ ੯੮ ॥ ਕਰਹੈ ਕੁਚਾਰ ॥ ਤਜ ਸੁਭ ਅਚਾਰ ॥ ਭਈ ਕ੍ਰਿਆ ਔਰ ॥ ਸਬ ਠੌਰ ਠੌਰ ॥ ੯੯ ॥ ਨਹੀ ਕਰਤ ਸੰਗ॥ ਪ੍ਰੋਰਤਿ ਅਨੰਗ ॥ ਕਰ ਸੁਤਾ ਭੋਗ ॥ ਜੋ ਹੈ ਅਜੋਗ ॥ ੧੦੦ ॥ ਤਜ ਲਾਜ ਭਾਜ ॥ ਸੰਜੁਤ ਸਮਾਜ ॥ ਘਟ ਚਲਾ ਧਰਮ ॥ ਬਢਿਓ ਅਧਰਮ ॥ ੧੦੧ ॥ ਕ੍ਰੀਝਤ ਕੁਨਾਰ ॥ ਤਜ ਧਰਮ ਵਾਰ ॥ ਬਢਿ ਗਇਓ ਭਰਮ ॥ ਭਾਜੰਤ ਧਰਮ ॥ ੧੦੨ ॥ ਦੇਸਨ ਬਿਦੇਸ ॥ ਪਾਤੀ ਨਰੇਸ ॥ ਧਰਮੀ ਨ ਕੋਇ ॥ ਪਾਪੀ ਅਤਿ ਹੋਇ ॥ ੧੦੩ ॥ ਸਾਧੂ ਸਤ੍ਰਾਸ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਉਦਾਸ ॥ ਪਾਪੀ ਨਰਾਜ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਸਰਬ ਸਾਜ ॥ ੧੦੪ ॥ ਹਰਿ ਗੀਤਾ ਛੰਦ ॥ ਸਬ[੧] ਦੌਨ ਗਿਰਵਰ ਸਿਖਰ ਤਰ ਨਰ ਪਾਪ ਕਰਮ ਭਏ ਭਨੈ ॥ ਉਠ ਭਾਜ ਧਰਮ ਸਭਰਮ ਹੁਐ ਚਮਕੰਤ ਦਾਮਨ ਸੋ ਮਨੈ ॥ ਕਿਧੌ ਸ੍ਵਦ੍ ਸੁਭਟ ਸਮਾਜ ਸੰਜਤ ਜੀਤ ਹੈ ਬਸੁਧਾ ਥਲੀ ॥ ਕਿਧੌ ਅੰਤ੍ ਛੱਤ੍ ਤਜੇ ਭਜੇ ਅਰੁ ਔਰ ਔਰ ਕ੍ਰਿਆ ਚਲੀ ॥ ੧੦੫ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਦੇਸ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਜਹੱ ਤਹੱ ਪਾਪ ਕਰਮ ਸਬੈ ਲਗੇ ॥ ਨਰ ਲਾਜ ਛਾਡ ਨਿਲਾਜ ਹੁਐ ਫਿਰੈ ਧਰਮ ਕਰਮ ਸਬੈ ਭਗੇ ॥ ਕਿਧੌ ਸ੍ਵਦ੍ ਜਹੱ ਤਹੱ ਸਰਬ ਮਹਿ ਮਹਾਰਾਜਜ ਪਾਇ ਪ੍ਰਹਰਖ ਹੈ ॥ ਕਿਧੌ ਚੋਰ ਛਾਡਿ

---

੧. ਦੌਣ=ਕੰਦਰਾ । ਗਿਰਵਰ=ਪਹਾੜ ॥ ਸਿਖਰ=ਉਪਰ ਚੋਟੀ ਦੇ । ਤਰ=ਅਤਸੈ ਕਰਕੇ । ਭਨੈ=ਉਚਾਰੀਦੇ ਹਨ । ਕੰਦਰਾਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਪਹਾੜਾਂ ਦੇ ਉਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਆਦਮੀ ਪਾਪ ਕਰਦੇ ਉਚਾਰੀਦੇ ਹਨ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਅਚੈਰ ਕੈ ਗਹਿ ਸਰਬ ਦਰਬ ਆਕਰਖ ਹੈ ॥ ੧੦੬ ॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸਭ ਜਗ ਪਾਪੀ ਕਹੂ ਨ ਜਾਪੀ ਅਥਪ ਨ ਥਾਪੀ ਦੇਸ ਦਿਸੰ ॥ ਜਹ ਤਹ ਮਤਵਾਰੇ[1] ਭ੍ਰਮਤ ਭ੍ਰਮਾਰੇ ਮਤਨ ਉਜਿਯਾਰੇ ਬਾਧ ਰਿਸੰ ॥ ਪਾਪਨ ਰਸ ਰਾਤੇ ਦੁਰਮਤ ਮਾਤੇ ਕੁਮਤਨ ਦਾਤੇ ਮਤ ਨੇਕੰ ॥ ਜਹ ਤਹ ਉਠ ਧਾਵੈ ਚਿਤ ਲਲਚਾਵੈ ਕਛੁਹੂ ਨ ਪਾਵੈ ਬਿਨ ਏਕੰ ॥ ੧੦੭ ॥ ਤਜਿ[2] ਹਰਿ ਧਰਮੰ ਗਹਤ ਕੁਕਰਮੰ ਬਿਨ ਪ੍ਰਭ ਕਰਮੰ ਸਬ ਭਰਮੰ ॥ ਲਾਗਤ ਨਹੀ ਤੰਤ੍ਰੰ ਫੁਰਤ ਨ ਮੰਤ੍ਰੰ ਚਲਤ ਨ ਜੰਤ੍ਰੰ ਬਿਨ ਮਰਮੰ ॥ ਜਪਹੈ ਨ ਦੇਵੀ ਅਲਖ ਅਭੇਵੀ ਆਦਿ ਅਜੇਵੀ ਪਰਮ ਜੁਧੀ ॥ ਕੁਬੁਧਨ ਤਨ ਰਾਚੇ ਕਹਤ ਨ ਸਾਚੇ ਪ੍ਰਭਹਿ ਨ ਜਾਚੇ ਤਮਕ ਬੁਧੀ ॥ ੧੦੮ ॥ ਹੀਰ ਛੰਦ ॥ ਅਪੰਡਤ ਗੁਣ ਮੰਡਤ ਦੁਬੁਧ ਨਿਖੰਡਤ ਦੇਖੀਐ ॥ ਛਤ੍ਰੀ ਬਰ ਧਰਮ ਛਾਡ ਅਕਰਮ ਧਰਮ ਲੇਖੀਐ ॥ ਸਤਿ ਰਹਤ ਪਾਪ ਗੂਹਤ ਕ੍ਰੋਧ ਚਹਤ ਜਾਨੀਐ ॥ ਅਧਰ ਮਲੀਣ ਅੰਗ ਛੀਣ ਕ੍ਰੋਧ ਪੀਣ ਮਾਨੀਐ ॥ ੧੦੯ ॥ ਕੁਤ੍ਰੀਅਨ ਰਸ ਚਾਹੀ ਗੁਣਨ ਨ ਗ੍ਰਾਹੀ ਜਾਨੀਅਤ ॥ ਸੱਤ ਕਰਮ ਛਾਡ ਕੇ ਅਸੱਤ ਕਰਮ ਮਾਨੀਅਤ ॥ ਰੂਪ ਰਹਿਤ ਜੂਪ ਗੂਹਿਤ ਪਾਪ ਸਹਿਤ ਦੇਖੀਐ ॥ ਅਕਰਮ ਲੀਨ ਧਰਮ ਛੀਨ ਨਾਰ ਅਧੀਨ ਪੇਖੀਐ ॥ ੧੧੦ ॥ ਪਧਿਸਟਕਾ ਛੰਦ ॥ ਅਤ ਪਾਪਨ ਤੇ ਜਗ ਛਾਇ ਰਹਿਓ ॥ ਕਛੁ ਬੁਧ ਬਲ ਧਰਮ ਨ ਜਾਤ ਕਹਿਓ ॥ ਦਿਸ ਬਦਿਸਨ ਕੇ ਜੀਅ ਦੇਖ ਸਬੈ ॥ ਬਹੁ ਪਾਪ ਕਰਮ ਰਤ ਹੈ ਸੁ ਅਬੈ ॥ ੧੧੧ ॥ [3]ਪ੍ਰਿਤ ਮਾਨਨ ਨਰ ਕਨੂੰ ਦੇਖ ਪਰੈ ॥ ਕਛੁ ਬੁਧ ਬਲ ਬਚਨ ਬਿਚਾਰ ਕਰੈ ॥ ਨਰ ਨਾਰਨ ਏਕਨ ਨੇਕ ਮਤੰ । ਨਿਤ ਅਰਥਾ ਨਰਥ ਗਨਿਤ ਗਤੰ ॥ ੧੧੨ ॥ ਮਾਰਹ ਛੰਦ ॥ ਹਿਤ ਸੰਗ ਕੁਨਾਰਨ ਅਤਿ ਬਿਭਚਾਰਨ ਜਿਨਕੇ ਐਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਬਡ ਕੁਲ ਜੱਦਪੁ[4] ਉਪਜੀ ਬਹੁ ਛਬਿ ਬਿਗਸੀ ਤੱਦਪ ਪ੍ਰਿਅ ਬਿਭਚਾਰ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਬਹੁ ਚਿੱਤ੍ਰਨ ਕੁਸਮ ਬਚਿੱਤ੍ਰਨ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਕਿਧੌ ਦੇਵ ਲੋਕ ਤਜ ਸੁਢਰ ਸੁੰਦਰੀ ਉਪਜੀ ਬਿਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ੧੧੩ ॥ ਹਿਤ ਅਤ ਦੁਰਮਾਨਸ ਕਛੁ ਨ ਜਾਨਸ ਨਰ ਹਰ[5] ਅਰ ਬਟ ਪਾਰ ॥ ਕਛੁ ਸਾਸਤ੍ ਨ ਮਾਨਤ ਸਿਮ੍ਰਤ ਨ ਜਾਨਤ ਬੋਲਤ ਕੁਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਕੁਸਟਿਤ ਤੇ ਅੰਗਨ ਗਲਤ

---

੧. ਜਿਥੇ ਕਿਥੇ ਮਤਵਾਲੇ ਹੋਏ ਭਰਮ ਨਾਲ ਭਰਮਦੇ ਭਾਵ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਮੱਤ ਬੁਧੀ ਜਾਂ ਮੱਤ ਓਹਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕ੍ਰੋਧਦੇ ਨਾਲ ਬਧੇ ਹੋਏ ਹਨ। ੨. ਖੋਟੀ ਬੁਧੀ ਦੇ ਨਾਲ ਟੰਗੇ ਹਨ।

੩. ਪ੍ਰੀਤੀ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਜਾਂ ਸੁੰਦਰ ਪੁਰਖ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਦੇਖਣਾ ਨਹੀਂ ਪਾਈਦਾ ਹੈ। ਅਨਰਥਾਂ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ ਹੀ ਗਿਣਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਫੇਰ ਗਤੰ= ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ੪. ਜਦਪ=ਭਾਵੇਂ ਵਡੀ ਕੁਲ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਅਤਸੈ ਕਰਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਛਬ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਭੀ ਓਹਨਾਂ ਦਾ ਬਿਭਚਾਰ=ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮ ਹੈ। ਬਿਗਸੀ=ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਜਾਂ ਖੁਸ਼ੀ। ਤਿਲਕ ਬੜੇ ਲਗਾਏ ਹੋਏ ਹਨ, ਫੁਲ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਹਨ ਆਦ ਰੂਪ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਪਾਰ ਹੈ। ਸੁਢਰ ਸੁੰਦਰੀ=ਚੰਗੀ ਢਾਲ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਂ ਚੰਗੀ ਰੀਤੀ ਵਾਲੀਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ। ੫. ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਹ ਮਾਰ ਧਾੜਵੀ ਹਨ। ਕੋਹੜ ਨਾਲ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਗ ਗਲੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਖੋਟੇ ਰੰਗ ਵਾਲੇ, ਅਲਪ=ਤੁਛ ਹਨ, ਛਬਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕੁਰੰਗਨ ਅਲਪ ਅਜੋਗਿ ਅਛੰਜ ॥ ਕਿਧੌ ਨਰਕ ਛੋਰ ਅਵਤਰੈ ਮਹਾ ਪਸੁ ਭੌਲਤ ਪ੍ਰਿਥੀ ਨਿਲੱਜ ॥ ੧੧੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੰਕਰ ਬਰਨ ਪ੍ਰਜਾ ਭਈ ਇਕ ਬਰਨ ਰਹਾ ਨ ਕੋਇ ॥ ਸਕਲ ਸੂਦ੍ਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਈ ਦੈਵ ਕਰੈ ਸੋ ਹੋਇ ॥ ੧੧੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੰਕਰ ਬ੍ਰਨ ਪ੍ਰਜਾ ਭਈ ਧਰਮ ਨ ਕਤਹੂੰ ਰਹਾਨ ॥ ਪਾਪ ਪ੍ਰਚੁਰ ਰਾਜਾ ਭਏ ਭਈ ਧਰਮ ਕੀ ਹਾਨ ॥ ੧੧੬ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਧਰਮ ਨ ਕਤਹੂੰ ਰਹਾਨ ਪਾਪ ਪ੍ਰਚੁਰ ਜਗ ਮੋ ਧਰਾ ॥ ਧਰਮ ਸਬਨ ਬਿਸਰਾਨ ਪਾਪ ਕੰਠ ਸਭ ਜਗ ਕੀਓ ॥ ੧੧੭ ॥ [1]ਕਲਜੁਗ ਚੜਜੋ ਅਸੰਭ ਜਗਤ ਕਵਨ ਬਿਧ ਬਾਚ ਹੈ ॥ ਰੰਗਹੁ ਏਕਹਿ ਰੰਗ ਤਬ ਛੁਟਿ ਹੋ ਕਲ ਕਾਲ ਤੇ ॥ ੧੧੮ ॥ ਹੰਸਾ ਛੰਦ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਬਢਾ ਪਾਪ ਕਾ ਕਰਮ ॥ ਜਗ ਤੇ ਘਟਾ ਧਰਮ ਕਾ ਭਰਮ ॥ ੧੧੯ ॥ ਪਾਪ ਪ੍ਰਚੁਰ ਜਹੱ ਤਹੱ ਜਗ ਭਇਓ ॥ ਪੰਖਨ ਧਾਰ ਧਰਮ ਉਡ ਗਇਓ ॥ ੧੨੦ ॥ ਨਈ ਨਈ ਹੋਨ ਲਗੀ ਨਿਤ ਬਾਤ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਬਾਢ ਚਲਿਓ ਉਤਪਾਤ ॥ ੧੨੧ ॥ ਸਭ ਜਗ ਚਲਤ ਔਰ ਹੀ ਕਰਮ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਘਟ ਗਇਓ ਧਰਾ ਤੇ ਧਰਮ ॥ ੧੨੨ ॥ ਮਾਲਤੀ ਛੰਦ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਦੇਖੀਅਤ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਪੇਖੀਅਤ ॥ ਸਕਲ ਕੁਕਰਮੀ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਧਰਮੀ ॥ ੧੨੩ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਗੁਨੀਅਤ ॥ ਤਹੱ ਤਹੱ ਸੁਨੀਅਤ ॥ ਸਭ ਜਗ ਪਾਪੀ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਜਾਪੀ ॥ ੧੨੪ ॥ ਸਕ੍ਰਲ ਕੁਕਰਮੰ ॥ ਭਜ ਗਇਓ ਧਰਮੰ ॥ ਜੱਗ ਨ ਸੁਨੀਅਤ ॥ ਹੋਮ ਨ ਗੁਨੀਅਤ ॥ ੧੨੫ ॥ ਸਕ੍ਰਲ ਕੁਕਰਮੀ ॥ ਜਗੁ ਭਇਓ ਅਧਰਮੀ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਪੂਜਾ ॥ ਬਸ ਰਹਜੋ ਦੂਜਾ ॥ ੧੨੬ ॥ ਅਤਮਾਲਤੀ ਛੰਦ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਪੂਜਾ ਕਹੂੰ ਨ ਅਰਚਾ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਸ੍ਰਤ ਧੁਨਿ ਸਿੰਮ੍ਰਤ ਨ ਚਰਚਾ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਹੋਮੰ ਕਹੂੰ ਨ ਦਾਨੰ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਸੰਜਮ ਕਹੂੰ ਨ ਇਸਨਾਨੰ ॥ ੧੨੭ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਚਰਚਾ ਕਹੂੰ ਨ ਬੇਦੰ ॥ ਕਹੂੰ ਨਿਵਾਜ ਨ ਕਹੂੰ ਕਤੇਬੰ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਤਸਬੀ ਕਹੂੰ ਨ ਮਾਲਾ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਹੋਮੰ ਕਹੂੰ ਨ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥ ੧੨੮ ॥ ਔਰ ਹੀ ਕਰਮੰ ਔਰ ਹੀ ਧਰਮੰ ॥ ਔਰ ਹੀ ਭਾਵੰ ਔਰ ਹੀ ਮਰਮੰ ॥ ਔਰ ਹੀ ਰੀਤਾ ਔਰ ਹੀ ਚਰਚਾ ॥ ਔਰ ਹੀ ਰੀਤਾ ਔਰ ਹੀ ਅਰਚਾ ॥ ੧੨੯ ॥ ਔਰ ਹੀ ਭਾਤੰ ਔਰ ਹੀ ਬਸਤ੍ਰੰ ॥ ਔਰ ਹੀ ਬਾਣੀ ਔਰ ਹੀ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥ ਔਰ ਹੀ ਰੀਤਾ ਔਰ ਹੀ ਭਾਯੰ ॥ ਔਰ ਹੀ ਰਾਜਾ ਔਰ ਹੀ ਨਜਾਯੰ ॥ ੧੩੦ ॥ ਅਭੀਰ ਛੰਦ ॥ ਅਤ ਸਾਧ੍ਰ ਅਤ ਰਾਜਾ ॥ ਕਰਨ ਲਗੇ ਦੁਰ ਕਾਜਾ ॥ ਪਾਪ ਹਿਰਦੇ ਮੰਹਿ ਠਾਨ ॥ ਕਰਤ ਧਰਮ ਕੀ ਹਾਨ ॥ ੧੩੧ ॥ [2]ਅਤਿ ਕੁਚਾਲ ਅਰੁ ਕ੍ਰਰ ॥ ਅਤਿ ਪਾਪਿਸਟ ਕਠੂਰ ॥ ਥਿਰ ਨਹੀ ਰਹਤ ਪਲਾਧ ॥ ਕਰਤ ਅਧਰਮ ਕੀ ਸਾਧ ॥ ੧੩੨ ॥ ਅਤਿ ਪਾਪਿਸਟ ਅਜਾਨ ॥ ਕਰਤ ਧਰਮ ਕੀ ਹਾਨ ॥ ਮਾਨਤ ਜੰਤ੍ਰ ਨ ਤੰਤ੍ਰ ॥ ਜਾਪਤ ਨ ਕੋਈ ਮੰਤ੍ਰ ॥ ੧੩੩ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਬਡਾ ਅਧਰਮ ॥ ਧਰਮ ਭਜਾ ਕਰ ਭਰਮ ॥ ਨਵ ਨਵ ਕ੍ਰਿਆ ਭਈ ॥ ਦੁਰਮਤ ਛਾਇ ਰਹੀ ॥ ੧੩੪ ॥ ਕੁੰਡਰੀਆ ਛੰਦ ॥ ਨਏ ਨਏ ਮਾਰਗ ਚਲੇ ਜਗ ਮੋ ਬਡਾ ਅਧਰਮ ॥ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਸਬੈ ਲਗੇ ਜਹੱ ਤਹੱ ਕਰਨ ਕੁਕਰਮ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਕਰਨ ਕੁਕਰਮ

---

੧. ਅਸੰਭ=ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਕਲਜੁਗ ਚੜਿਆ ਜਾਂ ਅਸੰਭ= ਅਸਚਰਜ ਹੈ। ਇਸ ਮਨ ਨੂੰ ਇਕ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਰੰਗੋ ਤਾਂ ਕਲਜੁਗ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਛੁਟੋਗੇ। ੨. ਅਤਿਸੈ ਕਰਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਪ ਹੀ ਇਸਟ= ਪਿਆਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਬੜਾ ਕਰੜਾ ਹੈ। ਪਲਾਧ=ਅੱਧਾ ਪਲ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪ੍ਰਜਾ ਰਾਜਾ ਨਰ ਨਾਰੀ ॥ ਧਰਮ ਪੰਖ ਕਰ ਉਡਾ ਪਾਪ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਬਿਥਾਰੀ ॥ ੧੩੫ ॥ ਧਰਮ ਲੋਪ ਜਗ ਤੇ ਧਏ ਪਾਪ ਪ੍ਰਗਟ ਬਪੁ ਕੀਨ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਕ੍ਰਿਆ ਅਧਰਮ ਕੀ ਲੀਨ ॥ ਕ੍ਰਿਆ ਪਾਪ ਕੀ ਲੀਨ ਨਾਰ ਨਰ ਰੰਕ ਅਰ ਰਾਜਾ ॥ ਪਾਪ ਪ੍ਰਚੁਰ ਬਪੁ ਕੀਨ ਧਰਮ ਧਰ ਪੰਖਨ ਭਾਜਾ ॥ ੧੩੬ ॥ ਪਾਪਾ ਕ੍ਰਾਂਤ ਧਰਾ ਭਈ ਪਲ ਨ ਸਕਤ ਠਹਰਾਇ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਿਆਨ ਧਰ ਰੋਵਤ ਭਈ ਬਨਾਇ ॥ ਰੋਵਤ ਭਈ ਬਨਾਇ ਪਾਪ ਭਾਰਨ ਭਰ ਧਰਣੀ ॥ ਮਹਾ ਪੁਰਖ ਕੇ ਤੀਰ ਬਹੁਤੁ ਬਿਧਿ ਜਾਤ ਨ ਬਰਣੀ ॥ ੧੩੭ ॥ ਸੋਰਠਾ ਛੰਦ ॥ ਕਰਕੈ ਪ੍ਰਥਮ ਸਮੋਧ ਬਹੁਰ ਬਿਦਾ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕਰੀ ॥ ਮਹਾ ਪੁਰਖ ਬਿਨ ਰੋਗ ਭਾਰ ਹਰਣ ਬਸੁਧਾ ਨਿਮਿਤ ॥ ੧੩੮ ॥ ਕੁੰਡਰੀਆ ਛੰਦ ॥ ਦੀਨਨ ਕੀ ਰੱਛਾ ਨਿਮਿਤ ਕਰ ਹੈ ਆਪ ਉਪਾਇ ॥ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਾਵਨ ਸਦਾ ਆਪ ਪ੍ਰਗਟ ਹੈ ਆਇ ॥ ਆਪ ਪ੍ਰਗਟ ਹੈ ਆਇ ਦੀਨ ਰੱਛਾ ਕੇ ਕਾਰਣ ॥ ਅਵਤਾਰੀ ਅਵਤਾਰ ਧਰਾ ਕੋ ਭਾਰ ਉਤਾਰਣ ॥ ੧੩੯ ॥ ਕਲਜੁਗ ਕੇ ਅੰਤਹ ਸਮੈ ਸਤਿਜੁਗ ਲਾਗਤ ਆਦਿ ॥ ਦੀਨਨ ਕੀ ਰੱਛਾ ਲੀਏ ਧਰਿ ਹੈ ਰੂਪ ਅਨਾਦ ॥ ਧਰ ਹੈ ਰੂਪ ਅਨਾਦ ਕਲਹਿ ਕੋਤਕ ਕਰ ਭਾਰੀ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਨਾਸਾਰਥ ਨਿਮਿਤ ਅਵਤਾਰਨ ਅਵਤਾਰੀ॥੧੪੦॥

ਸ੍ਰੈਯਾ ਛੰਦ ॥ ਪਾਪ[1] ਸੰਬੂਹ ਬਿਨਾਸਨ ਕੋ ਕਲਿਕੀ ਅਵਤਾਰ ਕਹਾਵਹਗੋ ॥
ਤੁਰ ਕੱਛਿ ਤੁਰੰਗ ਸਪੱਛ ਬਡੋ ਕਰਿ ਕਾਢ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਪਾਵਹਗੋ ॥
ਨਿਕਸੇ ਜਿਮ ਕੋਹਰ ਪਰਬਤ ਤੇ ਤਸ ਸੋਭ ਦਿਵਾਲਜ ਪਾਵਹਗੋ ॥
ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲਕੇ ਹਰਿਜੂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਆਵਹਗੋ॥੧੪੧॥

ਭੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪ ਮਹਾ ਲਖ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਲਜਾਵਹਗੋ ॥ ਅਰਿਮਾਰ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ਟਾਰ ਘਣੇ ਬਹੁਰੋ ਕਲਿ ਧਰਮ ਚਲਾਵਹਗੋ ॥ ਸਭ ਸਾਧ ਉਬਾਰ ਲਹੈ ਕਰ ਦੈ ਦੁਖ ਆਂਚ ਨ ਲਾਗਨ ਪਾਵਹਗੋ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਆਵਹਗੋ ॥ ੧੪੨ ॥ ਦਾਨਵ ਮਾਰ ਅਪਾਰ ਬਡੇ ਰਣਿਜੀਤ ਨਿਸਾਨ ਬਜਾਵਹਗੋ ॥ ਖਲ ਟਾਰ ਹਜਾਰ ਕਰੋਰਕ ਤੇ ਕਲ ਕੀ ਕਲਿ ਕ੍ਰਿਤਿ ਬਢਾਵਹਗੋ ॥ ਪ੍ਰਗਟਿ ਹੈ ਜਿਤ ਹੀ ਤਿਤ ਧਰਮ ਦਿਸਾ ਲਖ ਪਾਪਨ ਪੁੰਜ ਪਰਾਵਹਗੋ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਆਵਹਗੋ ॥ ੧੪੩ ॥ ਛੀਨ ਮਹਾ ਦਿਜ[2] ਦੀਨ ਦਸਾ ਲਖ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਰਿਸਾਵਹਗੋ॥ ਖਗ ਕਾਢ ਅਭੰਗ ਨਿਸੰਗ ਹਠੀ ਰਣ ਰੰਗ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਵਹਗੋ ॥ ਰਿਪ ਜੀਤ ਅਜੀਤ ਅਭੀਤ ਬਡੇ ਅਵਨੀ ਪੈ ਸਬੈ ਜਸੁ ਗਾਵਹਗੋ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿਮੰਦਰਿ

---

੧. ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਕਲਗੀ=ਸਿਰੋਮਣੀ ਅਵਤਾਰ ਕਹਾਉਣਗੇ। ਤਰ=ਥੱਲੇ। ਕੱਛ=ਦੇਸ ਦਾ ਜਾਂ ਚੰਗਾ ਬਣਿਆ ਠਣਿਆ। ਸਪੱਛ=ਖੰਭਾਂ ਵਾਲਾ। ਤੁਰੰਗ=ਘੋੜਾ। ਕੱਛ ਦੇਸ ਦਾ ਬਹੁਤ ਤੇਜ ਉਡਣ ਵਾਲਾ ਘੋੜਾ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਤੈਸੀ ਸੋਭਾ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਪਾਉਣਗੇ। ਇਸ ਸੰਭਲ ਨਗਰੀ ਦੇ ਬੜੇ ਵਡੇ ਭਾਗ ਹੋਇ ਹਨ ਜੋ ਹਰੀ ਜੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਵਿਚ ਆਉਣਗੇ। ੨. ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾੜੇ ਤੇ ਗਰੀਬ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵੇਖ ਕੇ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਆਵਹਗੇ ॥ ੧੪੪ ॥ [1]ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਮਹੇਸ ਗਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਭਲੇ ਜਸੁ ਗਾਵਹਗੇ ॥ ਗਣ ਭੂਤ ਪਰੇਤ ਪਿਸਾਚ ਪਰੀ ਜਖ ਸੱਦਨ ਨੱਦ ਸੁਨਾਵਹਗੇ ॥ ਨਰ ਨਾਰਦ ਤੁੰਬਰ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਸੁਬੀਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਜਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਆਵਹਗੇ ॥ ੧੪੫ ॥ ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਚੰਗ ਉਪੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸੇ ਨਾਦ ਸੁਨਾਵਹਗੇ ॥ ਡਫ ਬਾਰ ਤੰਰੰਗ ਰਬਾਬ ਤੁਰੀ ਰਣ ਸੰਖ ਅਸੰਖ ਬਜਾਵਹਗੇ ॥ ਗਣ ਦੁੰਦਭ ਢੋਲਨ ਘੋਰ ਘਨੀ ਸੁਨ ਸਤ੍ਰ ਸਬੈ ਮੁਰਛਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਆਵਹੋਗੇ ॥ ੧੪੬ ॥ ਤੀਰ ਤੁਫੰਗ ਕਮਾਨ ਸੁਰੰਗ ਦੁਰੰਗ ਨਿਖੰਗ ਸੁਹਾਵਹਗੇ ॥ ਬਰਛੀ ਅਰੁ ਬੈਰਖ ਬਾਨ ਧੁਜਾ ਪਟ ਬਾਤ ਲਗੇ ਫਹਰਾਵਹਗੇ ॥ ਗਣ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਸੁ ਕਿੰਨਰ ਸਿੱਧ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਬੈ ਜਸੁ ਗਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਆਵਹਗੇ ॥ ੧੪੭ ॥ [2]ਖੈਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਟਾਰੀ ਕਮਾਨ ਸੁ ਰੰਗ ਨਿਖੰਗ ਛਕਾਵਹਗੇ ॥ ਬਰਛੀ ਅਰੁ ਢਾਲ ਗਦਾ ਪਰਸੋ ਕਰ ਸੂਲ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਝੂਮਾਵਹਗੇ ॥ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁੱਧਤ ਹ੍ਵੈ ਰਣ ਮੂਰਧਨ ਮੇ ਸਰ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਚਲਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਆਵਹਗੇ ॥ ੧੪੮ ॥ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਖੰਡ ਮਹਾਂ ਛਬ ਦੁਜਨ ਦੇਖ ਪਰਾਵਹਗੇ ॥ ਜਿਮ ਪੌਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹੈ ਪਤ੍ਰੁਆ ਸਬ ਆਪਨ ਹੀ ਉਡਿ ਜਾਵਹਗੇ ॥ ਜਿਤ ਹੀ ਤਿਤ ਧਰਮ ਦਸਾ ਕਹੁੰ ਪਾਪ ਨ ਢੂੰਢਤ ਪਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਆਵਹਗੇ ॥ ੧੪੯ ॥ [3]ਛੂਟਤ ਬਾਨ ਕਮਾਨਨਿ ਕੇ ਰਣ ਛਾਡਿ ਭਟਵਾ ਭਹਰਾਵਹਗੇ ॥ ਗਣ ਬੀਰ ਬਿਤਾਲ ਕਰਾਲ ਪ੍ਰਭਾ ਰਣ ਮੂਰਧਨ ਮੱਧਿ ਸੁਹਾਵਹਗੇ ॥ ਗਣਿ ਸਿੱਧ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਮ੍ਰਿੱਧ ਸਨੈ ਕਰਿ ਉਚਾਇ ਕੈ ਕ੍ਰਿਤ ਸੁਨਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਆਵਹਗੇ ॥ ੧੫੦ ॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪ ਮਹਾਂ ਅੰਗ ਦੇਖ ਅਨੰਗ ਲਜਾਵਹਗੇ ॥ ਭਵ ਭੂਤ ਭਵਿਖ ਭਵਾਨ ਸਦਾ ਸਭ ਠੌਰ ਸਬੈ ਠਹਰਾਵਹਗੇ ॥ ਭਵ ਭਾਰ ਅਪਾਰ ਨਿਵਾਰਨ ਕੌ ਕਲਿਕੀ ਅਵਤਾਰ ਕਹਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਆਵਹਗੇ ॥ ੧੫੧ ॥ [4]ਭੂਮ ਕੋ ਭਾਰ ਉਤਾਰ ਬਡੇ ਬਡ ਆਛ ਬਡੀ ਛਬ ਪਾਵਹਗੇ ॥ ਖਲ ਟਾਰ ਜੁਝਾਰ ਬਰਿਆਰ ਹਠੀ ਘਨ ਘੋਖਨ ਜਿਉ ਘਹਰਾਵਹਗੇ ॥ ਕਲ ਨਾਰਦ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਪਰੀ ਜੋ ਪਤ੍ਰ ਧਰੱਤ੍ਰ ਸੁਨਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਆਵਹਗੇ ॥ ੧੫੨ ॥ [5]ਝਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਜੁਝਾਰ ਬਡੇ ਰਣ ਮੱਧ ਮਹਾ ਛਬ ਪਾਵਹਗੇ ॥ ਧਰ ਲੂਥ ਪਲੂਥ ਬਿਥਾਰ ਘਣੀ ਘਨ ਕੀ ਘਟ ਜਿਉ ਘਹਰਾਵਹਗੇ ॥ ਚਤੁਰਾਨਨ ਰੁਦ੍ਰ ਚਰਾਚਰ ਜੇਜਯ

---

੧. ਜਿਤ ਦੇ ਸਦਨ=ਸ਼ਬਦ, ਨਦ=ਨਗਾਰੇ ਵਜਾ ਕੇ ਸੁਨਾਉਣਗੇ।

੨. ਕਰ=ਹਥ । ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਨੂੰ ਫੇਰਨਗੇ । ਮੂਰਧਨਮੇ=ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ । ਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਟ=ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੁਸੇ ਵਿਚ ਜੁਧ ਭੂਮਿਕਾ ਕਰਨਗੇ।

੩. ਭਹਿਰਾਵਹਿਗੇ=ਡਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਕਾਹਲੇ ਹੋਣਗੇ । ਸਮ੍ਰਿਧ=ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿਧ ਸਮਿੱਗਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ । ੪. ਬਡਆਛ=ਬੜੇ ਵਡੇ ਨੇਤਰਾਂ ਵਾਲੇ । ਘਨਘੋਰ=ਬੱਦਲ ਦੀ ਗਰਜ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਫਤੇ ਨਾਮੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਉਤੇ ਸੁਣਾਉਣਗੇ । ੫. ਤਲਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਝਾੜਦੇ ਹਨ, ਜੁਝਾਰ=ਵਡੇ ਸੂਰਮੇ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੱਦਨ ਨੱਦ ਸੁਨਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਜਾ ਇਹ ਸੰਭਲਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਆਵਹਗੇ ॥ ੧੫੩ ॥ [੧]ਤਾਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ਉਚਾਨ ਧੁਜਾ ਲਖ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਤ੍ਰਸਾਵਹਗੇ॥ ਕਲਗੀ ਗਜ ਗਾਹ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਪਾਣਕ੍ਰਿਪਾਣ ਭ੍ਰਮਾਵਹਗੇ॥ਜਗ ਪਾਪ ਸੰਬੂਹ ਬਿਨਾਸਨ ਕੌ ਕਲਕੀ ਕਲਿ ਧਰਮ ਚਲਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਜਾ ਇਹ ਸੰਭਲਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਆਵਹਗੇ ॥ ੧੫੪॥ ਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਅਜਾਨ ਭੁਜਾ ਰਣਿ ਰੂਪ ਮਹਾਨ ਦਿਖਾਵਹਗੇ ॥ ਪ੍ਰਿਤਮਾਨ ਸੁਜਾਨ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਭਾ ਲਖ ਬਿਓਮ ਬਿਵਾਨ ਲਜਾਵਹਗੇ ॥ ਗਣਿ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਪਰੇਤ ਪਰੀ ਮਿਲ ਜੀਤ ਕੈ ਗੀਤ ਗਵਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਜਾ ਇਹ ਸੰਭਲਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਆਵਹਗੇ ॥ ੧੫੫ ॥ [੨]ਬਾਜਤ ਡੰਕ ਅਤੰਕ ਸਮੈ ਰਣ ਰੰਗ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਵਹਗੇ ॥ ਕਸਿ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਸੂਲ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਭ੍ਰਮਾਵਹਗੇ ॥ ਗਣ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਪਿਸਾਚ ਪਰੀ ਰਣ ਦੇਖ ਸਬੈ ਰਹਸਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਜਾ ਇਹ ਸੰਭਲਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਆਵਹਗੇ ॥ ੧੫੬ ॥ ਕੁਲਕਾ ਛੰਦ ॥ [੩]ਸਰਸਿਜ ਰੂਪੰ ॥ ਸਬ ਭਟ ਭੂਪੰ ॥ ਅਤਿ ਛਬ ਸੋਭੰ ॥ ਮੁਨਗਨ ਲੋਭੰ ॥ ੧੫੭ ॥ [੪]ਕਰਅਰ ਧਰਮੰ ॥ ਪਰਹਰ ਕਰਮੰ ॥ ਘਰ ਘਰ ਵੀਰੰ ॥ ਪਰਹਰ ਧੀਰੰ ॥ ੧੫੮ ॥ ਜਲ ਥਲ ਪਾਪੰ ॥ ਪਰਹਰ ਜਾਪੰ ॥ ਜਹੱ ਜਹੱ ਦੇਖਾ ॥ ਤਹੱ ਤਹੱ ਪੇਖਾ ॥ ੧੫੯ ॥ [੫]ਘਰ ਘਰ ਪੇਖੈ ॥ ਦਰ ਦਰ ਲੇਖੈ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਅਰਚਾ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਚਰਚਾ ॥ ੧੬੦ ॥ ਮਧੁ ਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਸਬ ਦੇਸ ਚਾਲ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਕੁਚਾਲ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਅਨਰਥ ॥ ਨਹੀ ਹੋਤ ਅਰਥ ॥ ੧੬੧ ॥ ਸਬ ਦੇਸ ਰਾਜ ॥ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤ ਕੁਕਾਜ ॥ ਨਹੀ ਹੋਤ ਨਿਆਇ ॥ ਜਹ ਤਹ ਅਨਜਾਇ ॥ ੧੬੨ ॥ ਛਿਤ ਭਈ ਸੁੱਦ੍ ॥ [੬]ਕ੍ਰਿਤ ਕਰਤ ਛੁੱਦ੍ ॥ ਤਹ ਬਿੱਪ ਏਕ ॥ ਤਹ ਗੁਨ ਅਨੇਕ ॥ ੧੬੩ ॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ [੭]ਨਿਤ ਜਪਤ ਬਿਪ੍ ਦੇਬੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਜਿਹ ਕੀਨ ਧੂਮ੍ ਲੋਚਨ ਦੁਖੰਡ ॥ ਜਿਹ ਕੀਨ ਦੇਵ ਦੇਵਿਸ ਸਹਾਇ ॥ ਜਿਹ ਲੀਨ ਦੁਦ੍ ਕਰਿ ਦੈ ਬਚਾਇ ॥ ੧੬੪ ॥ ਜਿਹ ਹਤੇ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਬੀਰ ॥ ਜਿਨ ਜੀਤ ਇੰਦ੍ ਕੀਨੋ ਫਕੀਰ ॥ ਤਿਨ ਗਹੀ ਸਰਨ ਜਗ ਮਾਤ ਜਾਇ ॥ [੮]ਤਿਹ ਕੀਅਸ ਚੰਡਕਾ ਦੇਵ ਰਾਇ ॥ ੧੬੫ ॥ ਜਿਹ ਜਪਤ ਰੈਣ ਦਿਨ ਦਿਜ ਉਦਾਰ। ਜਿਹ [੯]ਹਣਿਓ

---

੧. ਤਾਰ=ਤਾੜ ਬ੍ਰਿਛ। ਧੁਜਾ=ਝੰਡਾ। ਤਾੜ ਬ੍ਰਿਛ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਜਿਤਨਾ ਭਾਵ ਬਰਾਬਰ ਉੱਚਾ ਝੰਡਾ ਹੋਵੇਗਾ। ੨. ਅੰਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਡੱਗਾ ਵੱਜਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅੰਹੋ ਜਹਿਆ ਡੱਗਾ ਵੱਜਦਾ ਹੈ ਜੇਹੜਾ ਅਤੰਕ=ਵੇਖਿਆ ਨ ਜਾਵੇ। ਰਹਿ ਸਾਵਹਿਗੇ=ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਣਗੇ। ੩. ਸਰਸਿਜ ਰੂਪੰ=ਕਮਲ ਦੇ ਫੁਲੇ ਹੋਦਿ ਫੁਲ ਜੇਸਾ ਮੁੰਹ ਦਾ ਰੂਪ ਹੈ। ੪. ਕਰ ਅਰਧਰਮੰ=ਧਰਮ ਦੇ ਨੂੰ ਵੈਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ੫. ਘਰ ਘਟ=ਭੇਖ ਭੇਖ ਵਿਚ ਵੇਖੀਦਾ ਹੈ। ਦਰ ਦਰ=ਘਰ ਘਰ ਵਿਚ ਵੇਖੀ ਦਾ ਹੈ। ੬. ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤੁੱਛ ਹੈਲੇ। ੭. ਜਿਸ ਦੇਵੀ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ ਦੇਵਸ ਅਰਥਾਤ ਇੰਦ੍ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ। ੮. ਤਿਸ ਦੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਦੇਵੀਆਂ ਦੀ ਸੁਣੀ ਹੈ ਜਾਂ ਤਿਸ ਦੇਵੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਇੰਦ੍। ੯. ਜਿਸ ਨੇ ਮਾਰਿਆ ਰੋਸ ਕਰਕੇ ਤਿਜਾ ਕਰੋਧ ਜਾਂ ਗੁੱਸਾ ਕਰਕੇ ਇੰਦ੍ ਦੇ ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਰੈਮਰਣ ਬਾਸੇਵਾਰ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਹੁਤੀ ਤਾਸ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕੁਚਾਰ ॥ ਤਹ ਭਹਿਓ ਨਾਹੀ ਦਿਨ ਇਕ ਨਿਹਾਰ ॥ ੧੬੬ ॥ ਤ੍ਰੀਜੇ ਬਾਚ ਪਤ ਸੋ ॥ ਕਿਹ ਕਾਜ ਮੂੜ ਸੇਵੰਤ ਦੇਵ ॥ ਕਿਹ ਹੇਤ ਤਾਸ ਬੁੱਲਤ ਅਭੇਵ ॥ ਕਿਹ ਕਾਰਣ ਵਾਹਿ ਪਗਿਅਨ ਪਰੰਤ ॥ ਕਿਮ ਜਾਨ ਬੂਝ ਦੋਜਕ ਗਿਰੰਤ ॥ ੧੬੭ ॥ ਕਿਹ ਕਾਜ ਮੂਰਖ ਤਿਹ ਜਪਤ ਜਾਪ ਨਹੀਂ[੧] ਡਰਤ ਤੈਨ ਕੋ ਥਪਤ ਥਾਪ ॥ ਕੈਹੋ ਪੁਕਾਰ ਰਾਜਾ ਸਮੀਪ ॥ ਦੈਹੈ ਨਿਕਾਰ ਤੁਹਿ ਬਾਂਧ ਦੀਪ ॥ ੧੬੮ ॥ ਨਹੀ ਲਖਾ ਤਾਹਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੁਨਾਰ ॥ ਧਰਮਾਰਥ ਆਨ ਲਿੱਨੋ ਵਤਾਰ ॥ ਸ੍ਰੁਦ੍ਰੰ ਸਮੱਸਤ ਨਾਸਾਰਥ ਹੇਤ ॥ ਕਲਕੀਵਤਾਰ ਕਰ ਖੇ ਸਚੇਤ ॥ ੧੬੯ ॥ ਹਿਤ ਜਾਨ ਤਾਸ ਹਟਕਿਓ ਕੁਨਾਰ ॥ [੨]ਨਹੀ ਲੋਕ ਤ੍ਰਾਸ ਬੁੱਲੈ ਭਤਾਰ ॥ ਤਬ ਕੁੜ੍ਹੀ ਨਾਰ ਚਿਤ ਰੋਸ ਠਾਨ ॥ ਸੰਭਲ ਨਰੇਸ ਤਨ ਕਹੀ ਆਨ ॥ ੧੭੦ ॥ ਪੂਜੰਤ ਦੇਵ ਦੀਨੋ ਦਿਖਾਇ ॥ ਤਿਹ ਗਹਾ ਕੋਪ ਕਰਿ ਸ੍ਰੁਦ੍ ਰਾਇ ॥ ਗਹਿ ਤਾਹਿ ਅਧਿਕ ਦੀਨੀ ਸਜਾਇ ॥ ਕੈ ਹਨਤ ਤੋਹ ਕੈ ਜਪ ਨ ਮਾਇ ॥ ੧੭੧ ॥ ਰਾਜਾ ਸ੍ਰੁਦ੍ ਬਾਚ ॥ [੩]ਨਹੀ ਹਨਤ ਤੋਹ ਦਿਜ ਕਹੀ ਆਜ ॥ ਨਹੀ ਬੋਰ ਬਾਰ ਮੋ ਪੂਜ ਸਾਜ ॥ ਕੈ ਤਜਹੁ ਸੇਵ ਦੇਵੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਨਹੀ ਕਰਤ ਆਜ ਤੇਕੋ ਦੁਖੰਡ ॥ ੧੭੨ ॥ ਬਿਪ੍ ਵਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋ ॥ ਕੀਜੈ ਦੁਖੰਡ ਨਹੀ ਤਜੋ ਸੇਵ ॥ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਸਾਚੁ ਤੁਹ ਕਹੋ ਦੇਵ ॥ ਕਿਉ ਨ ਹੋਹਿ ਟੂਕ ਤਨ ਕੇ ਹਜਾਰ ॥ ਨਹੀ ਤਜੋ ਪਾਇ ਦੇਵੀ ਉਦਾਰ ॥ ੧੭੩ ॥ ਸੁਨ ਭਜੇ ਬੈਣ ਸ੍ਰੁਦਰ ਸੁਕ੍ਰੁੱਧ ॥ ਜਣੁ ਜੁਟਜੋ ਆਣਿ ਮਕਰਾਛ ਜੁੱਧ ॥ ਦੋਉ ਦ੍ਰਿਗ ਸਕ੍ਰੁਧ ਸੋਣਤ ਚੁਚਾਨ ॥ ਜਨ ਕਾਲ ਤਾਹਿ ਦੀਨੀ ਨਿਸਾਨ ॥ ੧੭੪ ॥ ਅਤਿ ਗਰੋਬ ਮੂੜ ਭ੍ਰਿੰਤਨ ਬੁਲਾਇ ॥ ਉੱਚਰੇ ਬੈਣ ਇਹ ਹਣੋ ਜਾਇ ॥ ਲੈ ਗਏ ਪਾਸ ਦੋਹੀ ਦੁਰੰਤ ॥ [੪]ਜਹੱਸੰਭ੍ ਸੁਭ ਦੇਵਲ ਸੁਭੰਤ ॥ ੧੭੫ ॥ ਤਿਹ ਬਾਧ ਆਂਖ ਮੁਸਕੈਂ ਚੜਾਇ ॥ ਕਰ ਲੀਨ ਕਾਢ ਅਸ ਕੋ ਨਚਾਇ ॥ ਜਬ ਲਗੇ ਦੇਨ ਤਿਹ ਤੇਗ ਤਾਨ ॥ ਤਬ ਕੀਓ ਕਾਲ ਕੋ ਬਿਪ੍ ਧਿਆਨ ॥ ੧੭੬ ॥ ਜਬ ਕੀਜੇ ਚਿਤ ਮੋ ਬਿਪ੍ ਧਿਆਨ ॥ [੫]ਤਿਹ ਦੀਨ ਦਰਸ ਤਬ ਕਾਲ ਆਨ ॥ ਨਹੀ ਕਰੋ ਚਿੰਤ ਚਿਤ ਮਾਂਝਿ ਏਕ ॥ ਤਵ ਹੇਤ ਸੱਤ੍ ਹਨਿ ਹੈ ਅਨੇਕ ॥ ੧੭੭ ॥ ਤਬ ਪਰੀ ਸ੍ਰੁੰਕ ਭੈਹਰ ਮਝਾਰ ॥ ਉਪਜਿਓ ਆਨ ਕਲੱਕੀਵਤਾਰ ॥ [੬]ਤਾੜੱਪ੍ਰਮਾਨ੍ਹ ਕਰ ਅਸ ਉਤੰਗ ॥ ਤਰਕੱਛ ਸੁਵੱਛ ਤਾਜੀ ਸੁਰੰਗ ॥ ੧੭੮ ॥

---

੧. ਨਹੀਂ ਡਰਦਾ ਤਿਸ ਨੂੰ ਬਣਾ ਕਰਕੇ ਪੂਜਦਾ ਹੈ।

੨. ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਤ੍ਰਾਸ ਅਰਥਾਤ ਡਰ ਸੇ ਬੋਲਦਾ ਕਿਆ ਪਤੀ ਵਾ ਬੋਲਦੀ ਹੈ ਪਤੀ ਨੂੰ ਤੈਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਡਰ ਨਹੀਂ ਵਾ ਭਤਾਰ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਡਰ ਨਹੀਂ ਮੈਨੂੰ, ਤਬ ਖਿਜੀ ਨਾਰ।

੩. ਨਹੀਂ ਮਾਰ ਦੇ ਤੈਨੂੰ ਹੈ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਖੀ ਹੈ ਆਜ ਕਿਆ ਅਬ।

੪. ਜਿਸ ਜਗਾਉੱਜਲ ਅਤੇ ਸ੍ਰੁੰਦ੍ ਦੇਵੀ ਦਾ ਮੰਦ੍ ਸੋਭਨੀਕ ਸੀ।

੫. ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿਤੇ।

੬. ਤਾਲ ਬ੍ਰਿਛ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਜਿਤਨੀ ਲੰਮੀ ਤੁਲਵਾਰ ਜਾਂ ਖੰਡਾ ਹਥ ਵਿਚ ਹੈ। ਤਰਕੱਛ=ਉਤਕ੍ਰਿਸ ਜਾਂ ਸ੍ਰੁੰਦਰ ਤਲੇ ਬਣਿਆਂ ਹੈ ਜਾਂ ਹੇਠਾਂ ਕਛ ਦੇਸ ਦਾ ਪਵਿਤ੍ਰ ਘੋੜਾ ਚੰਗੇ ਰੰਗ ਵਾਲਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਘੋੜਿਆਂ ਦਾ ਇਕ ਰੰਗ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਿਰਖੰਡੀ ਛੰਦ ॥

[1]ਦੱਜੇ ਨਾਦ ਸੁਰੰਗੀ ਧੱਗਾ ਘੋਰੀਆ ॥ ਨਚੇ ਜਾਣ ਫਿਰੰਗੀ ਵੱਜੇ ਘੁੰਘਰੂ ॥ ਗਦਾ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਨਿਖੰਗੀ ਝੂਲਨ ਬੇਰਖਾਂ॥ ਸਾਵਣਜਾਣ ਉਮੰਗੀ ਘਟਾ ਡਰਾਵਣੀ॥ ੧੭੯॥ [2]ਬਾਣੇ ਅੰਗ ਭੁਜੰਗੀ ਸਾਵਲ ਸੋਹਣੇ ॥ ਤ੍ਰੈ ਸੈ ਹੱਥ ਉਤੰਗੀ ਖੰਡਾ ਧੂਹਿਆ ॥ ਤਾਜੀ ਭਉਰ ਪਿਲੰਗੀ ਛਾਲਾ ਪਾਈਆ॥ ਭੰਗੀ ਜਾਣ ਭਿੜੰਗੀ ਨੱਚੇ ਦਾਇਰੀ॥ ੧੮੦॥ [3]ਬੱਜੇ ਨਾਦ ਸੁਰੰਗੀ ਅਣੀਆਂ ਜੁੱਟੀਆਂ ॥ ਪੈਰੇ ਧਾਰ ਪਵੰਗੀ ਫਉਜਾਂ ਚੀਰਕੈ॥ ਉਠੈ ਛੈਲ ਛਲੰਗੀ ਛਾਲਾਂ ਪਾਈਆਂ॥ ਝਾੜ ਝੜਾਕ ਝੜੰਗੀ ਤੇਗਾਂ ਵੱਜੀਆਂ॥ ੧੮੧॥

ਸਮਾਨਕਾ ਛੰਦ ॥ ਜੁ ਦੇਖ ਦੇਖ ਕੈ ਸਬੈ ॥ ਸੁ ਭਾਜ ਭਾਜਗੋ ਤਬੈ॥ ਕਹਿਓ ਸੁ ਸੋਭ ਸੋਭਹੀ[4] ॥ ਬਿਲੋਕ ਲੋਕ ਲੋਭਹੀ ॥ ੧੮੨ ॥ ਪ੍ਰਚੰਡ ਰੂਪ ਰਾਜਈ ॥ ਬਿਲੋਕ ਭਾਨ ਲਾਜਈ ॥ ਸੁਚੰਡ ਤੇਜ ਇਉਂ ਲਸੈਂ ॥ ਪ੍ਰਚੰਡ ਜੋਤ ਕੋ ਹਸੈਂ ॥ ੧੮੩ ॥ ਸੁ ਕੋਪ ਕੋਪ ਕੈ ਹਠੀ ॥ [5]ਚਪੇ ਚਿਰਾਇ ਜਿਉ ਭਟੀ॥ ਪ੍ਰਚੰਡ ਮੰਡਲੀ ਲਸੈਂ ॥ ਕਿ ਮਾਰਤੰਡ ਕੋ ਹਸੈਂ ॥ ੧੮੪ ॥ ਸੁ ਕੋਪ ਓਪ ਦੇ ਬਲੀ ॥ ਕਿ ਰਾਜ ਮੰਡਲੀ ਚਲੀ ॥ ਸੁਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਨ ਲੈ ॥ ਬਿਸੇਖ ਵੀਰ ਮਾਨ ਕੈ ॥ ੧੮੫ ॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਭਟ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਨਚਾਇ ॥ ਚਿਤ ਕੋਪ ਓਪ ਬਢਾਇ ॥ ਤਰਕੱਛੁ ਅੱਛ ਤੁਰੰਗ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਚਾਰ ਉਤੰਗ ॥ ੧੮੬ ॥ ਕਰ ਕ੍ਰੋਧ ਪੀਸਤ ਦਾਂਤ ॥ ਕਹਿ ਆਪ ਆਪਨ ਬਾਤ ॥ ਭਟ ਭਰੇ ਹਵ[6] ਹੁਐ ਵੀਰ ॥ ਕਰ ਕੋਪ ਛਾਡਤ ਤੀਰ ॥ ੧੮੭ ॥ ਕਰ ਕੋਪ ਕਲਿ ਅਵਤਾਰ ॥ ਗਹਿ ਪਾਨ ਅਜਾਨ ਕੁਠਾਰ ॥ ਤਨ ਕੋਕ ਕੀਨ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਭਟ ਜੂਝ ਗਜੇ ਸੈਚਾਰ ॥ ੧੮੮ ॥ ਭਜ਼ਥੂਆ ਛੰਦ ॥ [7]ਢਢੱਕੰਤ ਢੋਲੰ ॥ ਬਬੱਕੰਤ ਬੋਲੰ ॥ ਉਛੱਕੰਤ ਤਾਜੀ ॥ ਗਜੱਕੰਤ ਗਾਜੀ ॥ ੧੮੯ ॥ ਛੁਟੱਕੰਤ ਤੀਰੰ ॥ ਬਬੱਕੰਤ ਬੀਰੰ ॥

---

੧. ਚੰਗੇ ਰੰਗ ਵਾਲੇ ਨਗਾਰੇ ਵੱਜਣ ਲਗੇ ਅਤੇ ਧੱਗਾਂ=ਵੱਡੇ ਨਗਾਰੇ ਵਜਣ ਲਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘੁੰਘਰੂ ਵੱਜਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਾਨੋ ਫਿਰੰਗੀ ਸੂਰਮੇ ਨੱਚਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਜੇ ਦਾ ਨਾਮ ਘੁੰਘਰੂ ਹੈ।

੨. ਬਾਣੇ=ਪੁਸ਼ਾਕਾਂ। ਭੁਜੰਗੀ=ਸੂਰਮੇ। ਸਾਉਲੇ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਸੋਹਣੀਆਂ ਪੁਸ਼ਾਕਾਂ ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹਨ। ਤਾਜੀ=ਘੋੜਾ। ਭਉਰ=ਜਾਤੀ। ਪਿਲੰਗੀ=ਚਿਤ੍ਰਾ। ਚੰਗੀ ਜਾਤੀ ਦੇ ਘੋੜਿਆਂ ਨੇ ਚਿਤ੍ਰੇ ਵਾਂਗ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰੀਆਂ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੋਲ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਮਾਨੋ ਸੁੱਖਾ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਨੱਚਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਿੜੰਗੀ=ਸੂਰਮੇ ਨੱਚਦੇ ਹਨ। ੩. ਘੋੜੇ ਫੌਜਾਂ ਚੀਰ ਕੇ ਲਹੂ ਦੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਭਰਦੇ ਹਨ। ਛੈਲ=ਸੁੰਦਰ। ਛਲੰਗੀ=ਸੂਰਮੇ ਛਲਾਂਗਾਂ ਮਾਰਕੇ ਉੱਠਦੇ ਹਨ। ਝੜੰਗੀ=ਸੂਰਮੇ ਝੜਾਕ ਕਰਕੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਝਾੜਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਗੇ ਜਾਕੇ ਦੁਸ਼ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀਆਂ ਵਜਦੀਆਂ ਹਨ। ੪. ਜਿਸ ਕਲਗੀ ਅਵਤਾਰ ਦੀ ਪਿਛੇ ਸੋਭਾ ਕਹੀ ਹੈ ਉਹ ਹੁਣ ਸੋਭ ਰਹੀ ਹੈ। ੫. ਜਿਸਤਰਾਂ ਭੱਠੀ ਵਿਚ ਬਾਲਣ ਪਾਉਣ ਨਾਲ ਚਿੜ ਚਿੜ ਸ਼ਬਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੂਰਮੇ ਚਪੇ=ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਆਏ।

੬. ਸੂਰਮੇ ਬੀਰ ਰਸ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਮਾਨੋ ਹਵਾ=ਹਮਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ੭. ਢਢੱਕੰਤ ਢੋਲੰ=ਢੋਲ ਵੱਜਦੇ ਹਨ, ਉੱਚੇ ਉੱਚੇ ਸ਼ਬਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬਬੱਕੰਤ ਬੋਲੰ=ਸੂਰਮੇ ਬੋਲ ਬੋਲਦੇ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਢਲੱਕੰਤ ਢਾਲੰ ॥ ਉਠੱਕੰਤ ਤਾਲੰ ॥ ੧੯੦ ॥ ਖਮੱਕੰਤ ਖੰਗੰ ॥ ਧਧੱਕੰਤ[1] ਧੌਰੰ ॥ ॥ ਛੁਟੱਕੰਤ ਨਾਲੰ ॥ ਉਠੱਕੰਤ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥ ੧੯੧ ॥ ਬਹੱਤੱਤ ਘਾਯੇ ॥ ਝਲੱਕੰਤ ਚਾਯੇ ॥ ਡਿਗੱਤੰਤ ਬੀਰੰ ॥ ਭਿਗੱਤੰਤ ਭੀਰੰ ॥ ੧੯੨ ॥ ਟੁਟੰਤੱਤ ਖੋਲੰ ॥ ਢਮੱਕੰਤ ਢੋਲੰ ॥ ਟੁਟੱਕੰਤ ਤਾਲੰ ॥ ਨਚੰਤੱਤ ਬਾਲੰ ॥ ੧੯੩ ॥ ਗਿਰੰਤੱਤ ਅੰਗੰ ॥ ਕਟੰਤੱਤ ਜੰਗੇ ॥ ਚਲੰਤੱਤ ਤੀਰੰ ॥ ਭਟੱਕੰਤ ਭੀਰੰ ॥ ੧੯੪ ॥ ਜੁਝੰਤੱਤ ਵੀਰੰ ॥ ਭਜੰਤੱਤ ਭੀਰੰ ॥ ਕਰੰਤੱਤ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥ ਭਰੰਤੱਤ ਰੋਹੰ ॥ ੧੯੫ ॥ ਤਜੰਤੱਤ ਤੀਰੰ ॥ ਭਜੰਤੱਤ ਭੀਰੰ ॥ ਬਹੰਤੱਤ ਘਾਯੰ ॥ ਝਲੰਤੱਤ ਜਾਯੰ ॥ ੧੯੬ ॥ [2]ਤਤੱਕੰਤ ਅੰਗੰ ॥ ਜੁਟੱਕੰਤ ਜੰਗੰ ॥ ਉਲੱਥੱਥ ਲੁਥੰ ॥ ਪਲੁੱਥੱਤ ਜੁੱਥੰ ॥ ੧੯੭ ॥ ਢਲੰਕੰਤ ਢਾਲੰ ॥ [3]ਪੁਅੰਤੱਤ ਮਾਲੰ ॥ ਨਚੰਤੱਤ ਈਸੰ ॥ ਕਟੰਤੱਤ ਸੀਸੰ ॥ ੧੯੮ ॥ ਉਛੱਕੰਤ ਤਾਜੀ ॥ ਬਹੰਤੱਤ ਗਾਜੀ ॥ ਲੁਟੰਤੱਤ ਲੁੱਥੰ ॥ ਕਟੰਤੱਤ ਮੁੱਖੰ ॥ ੧੯੯ ॥ ਤਪੰਤੱਤ ਤੇਗੰ ॥ ਚਮੱਕੰਤ ਬੇਗੰ ॥ ਨਚੇਮੁੰਡ ਮਾਲੀ ॥ ਹਸੇਤੱਤ ਕਾਲੀ ॥ ੨੦੦ ॥ ਜੁਟੰਤੱਤ ਵੀਰੰ ॥ ਛੁਟੰਤੱਤ ਤੀਰੰ ॥ ਬਰੰਤੱਤ ਬਾਲੰ ॥ ਢਲੰਤੱਤ ਢਾਲੰ ॥ ੨੦੧ ॥ [4]ਸੁਮੱਤੱਤ ਮੱਦੰ ॥ ਉਠੈਸੱਦ ਰੱਦੰ ॥ ਕਟੰਤੱਤ ਅੰਗੰ ॥ ਗਿਰੰਤੱਤ ਜੰਗੰ ॥ ੨੦੨ ॥ ਚਲੰਤੱਤਿ ਚਾਯੰ ॥ ਜੁਝੰਤੱਤ ਜਾਯੰ ॥ [5]ਰਣੱਕੰਤ ਨਾਦੰ ॥ ਬਜੰਤੱਤ ਬਾਦੰ ॥ ੨੦੩ ॥ [6]ਪੁਅੰਰੱਤ ਪਤ੍ਰੀ ॥ ਲਗੰਤੱਤ ਅਤ੍ਰੀ ॥ ਬਜੰਤੱਤ ਅਤ੍ਰੰ ॥ ਜੁਝੰਤੱਤ ਛਤ੍ਰੰ ॥ ੨੦੪ ॥ ਗਿਰੰਤੱਤ ਭੂਮੀ ॥ ਉਠੰਤੱਤ[7] ਝੂਮੀ ॥ ਰਟੰਤੱਤ ਪਾਨੰ ॥ ਜੁਝੰਤੱਤ ਜੁਆਨੰ ॥ ੨੦੫ ॥ ਚਲੰਤੱਤ ਬਾਣੰ ਹੁਕੰਤੱ ਦਿਸਾਣੰ ॥ ਗਿਰੰਤੱਤ ਬੀਰੰ ॥ ਭ੍ਰਮੰਤੱਤ ਭੀਰੰ ॥ ੨੦੬ ॥ ਨਚੰਤੱਤ ਈਸੰ ॥ ਪੁਅੰਤੱਤ ਸੀਸੰ ॥ ਬਜੰਤੱਤ ਡਉਰੂ ॥ ਭ੍ਰਮੰਤੱਤ ਭਉਰੂ ॥ ੨੦੭ ॥ ਨਚੰਤੱਤ ਬਾਲੰ ਤੁਟੰਤੱਤ ਤਾਲੰ ॥ ਮਚੰਤੱਤ ਵੀਰੰ ॥ ਭਜੰਤੱਤ ਭੀਰੰ ॥ ੨੦੮ ॥ ਲਗੰਤੱਤ ਬਾਣੰ ॥ ਢਹੰਤੱਤ ਜੁਆਣੰ ॥ ਅਟੰਤੱਤ ਅੱਦੰ ॥ ਭਟੰਤੱਤ ਖੱਧੰ ॥ ੨੦੯ ॥ ਖਹੰਤੱਤ ਖੂਨੀ ॥ ਚੜੈ ਚਉਪ ਦੂਨੀ॥ ਬਹੰਤੱਤ ਅਤ੍ਰੰ ॥ ਕਟੰਤੱਤ ਛਤ੍ਰੰ ॥ ੨੧੦ ॥ ਬਹੰਤੱਤ ਪੱਤ੍ਰੀ ॥ ਜੁਝੰਤੱਤ ਅੱਤ੍ਰੀ ॥ ਹਿਣੱਕੰਤ ਤਾਜੀ ॥ ਕਣੱਛੰਤ[8] ਗਾਜੀ ॥ ੨੧੧ ॥ ਤੁਟੰਤੱਤ ਚਰਮੰ ॥ ਕਟੰਤੱਤ ਬਰਮੰ ॥ ਗਿਰੰਤੱਤ ਭੂਮੀ ॥ ਉਠੰਤੱਤ ਘੂਮੀ ॥ ੨੧੨ ॥ ਰਟੰਤੱਤ ਪਾਨੰ ॥ ਕਟੰਤੱਤ ਜੁਆਨੰ ॥ ਉਡੰਤੱਤ ਏਕੰ ॥ ਗਡੰਤੱਤਨੇਕੰ ॥ ੨੧੩ ॥ ਅਨੂਪ ਨਿਰਾਜ ਛੰਦ ॥ [9]ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਦਿੱਖ ਕੈਸੁ ਕ੍ਰੱਧ ਜੋਧਣੰ ਬਰੰ ॥ ਸਨੱਧਬੱਧ

---

੧. ਵੱਡੇ ਨਗਾਰੇ ਵੱਜਦੇ ਹਨ। ਚਾ ਨਾਲ ਸੂਰਮੇ ਝਲਦੇ ਹਨ।

੨. ਅੰਗ=ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਜਾਂ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਸੂਰਮੇ ਵੇਖਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਲੋਥਾਂ ਉਤੇ ਲੋਥਾਂ ਉਛਲਦੀਆਂ ਹਨ। ੩. ਪਾਰਬਤੀ ਤੇ ਰੂਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮਾਲਾਂ ਪਰੋਂਦੀਆਂ ਹਨ। ੪. ਸੋ ਸੂਰਮੇ ਮਦ ਵਿਚ ਮਸਤ ਹਨ।

੫. ਰਣੱਕੰਤ=ਵਜਦੇ ਹਨ। ਨਾਦ=ਨਗਾਰੇ ਜਾਂ ਸੰਖ।

੬. ਪੱਤ੍ਰੀ=ਬਾਣਾਂ ਨਾਲ ਪਰੋਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਤ੍ਰੀ=ਬਾਣ ਲਗਦੇ ਹਨ।

੭. ਝੂਮੀ=ਘੇਰਨੀ ਖਾਕੇ ਉਠਦੇ ਹਨ। ੮. ਭ੍ਰਮੰਤ=ਭੌਂਦੇ ਜਾਂ ਚਲਦੇ ਹਨ, ਭੌਰੂ=ਘੋੜੇ। ੯. ਕਣੱਛੰਤ=ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਗਾਜੀ=ਸੂਰਮੇ।

੧੦. ਉੱਦਿਤੰ=ਪ੍ਰਗਟ ਜਾਂ ਉਛਲਦੇ ਹਨ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਬਸਤ੍ਰ ਪਾਕੇ ਜੋਤ ਪੱਤ੍ਰਣੰ= ਫਤੇਨਾਮੇ। ਦੁਧਰੰ=ਦੁਧਾਰੇ ਖੰਡੇ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ। ਦੁਧਾਰੇ ਖੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਘਾਉ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜਿੱਤ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਨਿਰਾਜ ਛੰਦ ਦਾ ਅਰਥ ਅਗੇ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਉੱਦਿਤੰ ਸੁ ਕੋਪ ਉਪਦੇਰਣੰ ॥ ਚਹੰਤ ਜੋਤ ਪੜ੍ਹਣੰ ਕਰੰਤ ਘਾਵ ਦੁੱਧਰੰ ॥ ਤੁਟੰਤ ਅੱਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰਣੰ ਲਸੰਤ ਉੱਜਲੋ ਫਲੰ ॥ ੨੧੪ ॥ ਉਠੰਤ[1] ਭਉਰ ਭੂਰਣੰ ਕਢੰਤ ਭੈ ਕਰੀ ਸੁਰੰ ॥ ਭਜੰਤ ਭੀਰ ਭੈ ਕਰੰ ਬਜੰਤ ਬੀਰ ਸੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਤੁਟੰਤ ਤਾਲ ਤੱਥਿਯੰ ਨਚੰਤ ਈਸ੍ਰਣੋਰਣੰ ॥ ਖਹੰਤ *ਖਿਤ੍ਰਣੰ ਖਰੰ ਨਿਨੱਦਿ ਗੱਦਿ ਘੁੰਘਰੰ ॥ ੨੧੫ ॥ ਭਜੰਤ ਆਸੁਰੀ ਸੁਤੰ ਉਠੰਤ ਭੈ ਕਰੀਧੁਣੰ ॥ ਚਲੰਤ ਤੀਛਣੋ ਸਰੰ ਸਿਲੇਣ ਉੱਜਲੀ ਕ੍ਰਿਤੰ[2] ॥ ਨਚੰਤ ਰੰਗ ਜੋਗਣੰ ਚਵੱਕਿ ਚਉਦਣੋ ਦਿਸੰ ॥ ਕਪੰਤ ਕੁੰਦਨੋ ਗਿਰੰ [3]ਤ੍ਰਿਸੰਤ ਸਤਬਤੋ ਦਿਸੰ ॥ ੨੧੬ ॥ ਨਚੰਤ ਬੀਰ ਬਾਵਣੰ ਖਹੰਤ ਬਾਹਣੀ ਧੁਜੰ[4] ॥ ਬਰੰਤ ਅੱਛ੍ਰਣੋ ਭਟੰ ਪ੍ਰਬੀਨ ਚੀਨ ਸੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਬਕੰਤ ਭਉਰ ਡਾਮਰੋ ਅਨੰਤ ਤੰਤਣੋ ਰਿਸੰ ॥ ਹਸੰਤ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਪੰ ਪਿਸਾਚ ਭੂਤ ਪੂਤਨੰ ॥ ੨੧੭ ॥ ਭਰੰਤ ਚੱਚ ਚਾਵਡੀ ਭਛੰਤ ਫਿਕ੍ਰਣੀਤਨੰ ॥ ਡਕੰਤ ਡਾਕਣੀ ਡੁਲੰ ਭਰੰਤ ਪਤ੍ਰ ਸ੍ਰੋਣਤੰ ॥ ਪਿਪੰਤਜਾਸਵੰ ਸੁਭੰ ਹਸੰਤ ਮਾਰਜਨੀ ਮਿੜ੍ਹੰ ॥ ਅਟੁੱਟ ਹਾਸ ਹਸੰ ਖਿਮੰਤ ਉੱਜਲੋ ਅਸੰ ॥ ੨੧੮ ॥ ਅਕਵਾ ਛੰਦ ॥ ਜੁੱਟੇ ਵੀਰੰ ॥ ਛੁਟੇ ਤੀਰੰ ॥ ਜੁੱਝੇ ਤਾਜੀ ॥ ਡਿੱਗੇ ਗਾਜੀ ॥ ੨੧੯ ॥ ਬੱਜੇ ਜੁਆਣੰ ॥ ਬਾਹੇ ਬਾਣੰ ॥ ਰੁੱਝੇ ਜੰਗੰ ॥ ਜੁੱਝੇ ਅੰਗੰ ॥੨੨੦ ॥ ਤੁੱਟੇ [5]ਤੰਗੰ ॥ ਫੁੱਟੇ ਅੰਗੰ ॥ ਸੱਜੇ ਸੂਰੰ ॥ ਘੁੰਮੀ ਹੂਰੰ॥੨੨੧ ॥ ਜੁੱਝੇ ਹਾਥੀ ॥ ਝੂਝੇ ਸਾਥੀ ॥ ਉੱਭੇ ਉਸਟੰ[6] ॥ ਸੁੱਭੇ ਪੁਸਟੰ ॥ ੨੨੨ ॥ ਫੱਟੇ ਬੀਰੰ ॥ ਛੁੱਟੇ ਤੀਰੰ ॥ ਡਿੱਗੇ ਭੁਮੰ ॥ ਉੱਠੇ ਘੁਮੰ ॥ ੨੨੩ ॥ ਬੱਕੈ ਮਾਰੰ ॥ ਚੱਕੈ ਚਾਰੰ ॥ ਸੱਜੈ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥ ਬੱਜੈ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥ ੨੨੪ ॥ ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥ [7]ਜੁਝਾਰੇ ॥ ਅਪਾਰੇ ॥ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ੨੨੫ ॥ ਹਕਾਰੈ ॥ ਪਚਾਰੈ ॥ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਪ੍ਰਹਾਰੈ ॥ ੨੨੬ ॥ [8]ਸੁਤਾਜੀ ॥ ਸਿਰਾਜੀ ॥ ਸਲਾਜੀ ਬਿਰਾਜੀ ॥ ੨੨੭ ॥ ਉਠਾਵ ॥ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਝੁਮਾਵੈ ॥ ਚਖਾਵੈ ॥ ੨੨੮ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕ੍ਰਿਤ ਛੰਦ ॥ ਜਹਾਂ ਤੀਰ ਛੁੱਟਤ ॥ ਰਣੰਧੀਰ ਜੁੱਟਤ ॥ ਬਰੰਬੀਰ ਉੱਠਤ ॥ ਭਨੰਤ੍ਰਾਨ ਫੁੱਟਤ ॥ ੨੨੯ ॥ ਰਣੰ ਬੀਰ ਗਿਰਤ ॥ ਭਵੰਸਿੰਧ ਤਰਤ॥ਨਭੰਚੂਰ ਫਿਰਤ॥ਬਰੰਬੀਰ ਬਰਤ ॥੨੩੦॥ ਰਣਨਾਦ ਬੱਜਤ ॥ ਸੁਣ ਭੀਰ ਭੱਜਤ ॥ ਰਣਭੂਮ ਤੱਜਤ ॥ ਮਨਮਾਝ ਲੱਜਤ ॥ ੨੩੧ ॥ ਫਿਰ ਫੇਰ ਲਰਤ ॥ ਰਣ ਜੁੱਝ ਮਰਤ ॥ ਨਹਿ ਪਾਵ ਟਰਤ ॥ ਭਵ

---

੧. ਘੋੜੇ ਬਹੁਤ ਉਛਲਦੇ ਹਨ, ਡਰੌਣੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਦੇ ਹਨ ।

੨. ਸਿਲੇਣ=ਸਿਲਾ, ਪੱਥਰ ਉਤੇ ਜੇਹੜੇ ਉੱਜਲ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ ।

੩. ਕੁੰਦਨੋ=ਸੁਮੇਰ ਪਰਬਤ, ਕਪੰਤ=ਕੰਬਦਾ ਹੈ ।

੪. ਧੁਜੰ=ਡੰਡੇ ਵਾਲੀ । ਬਾਹਣੀ=ਸੈਨਾ ਖਹਿੰਦੀ ਹੈ । ਬਕੰਤ=ਵੱਜਦੇ ਹਨ ਭੈਰੂ । ਡਾਮਰੀ=ਡਰੋ ਨਾਲ ਤੰਤ੍ਰਣੰ=ਵਾਜੇ । ਰਿਸੰ=ਗੁਸੇ ਨਾਲ ਬਿਅੰਤ ਵੱਜਦੇ ਹਨ ਭਾਵ ਸੂਰਮੇ ਵਜਾਉਂਦੇ ਹਨ । ਡਲੰ=ਡੋਲਦੀਆਂ ਤੇ ਚਕੰਤ=ਡਕਾਰ ਮਾਰਦੀਆਂ ਹਨ । ਡਾਕਣੀ=ਡੈਣਾਂ ਤੇ ਜੋਗਣੀਆਂ ਲਹੂ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਭਰਦੀਆਂ ਹਨ । ਆਸਵੰ=ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਂਦੇ ਹਨ ਚੰਗੇ ਸੂਰਮੇ ਅਤੇ ਮਾਰਜਨ=ਮੋਰ ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀ । ਮਿੜ੍ਹੰ=ਦੇਵੀ ਹਸਦੀ ਹੈ । ੫. ਤੰਗੰ=ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੇ ਲੱਕ ਟੁੱਟ ਗਏ ਹਨ ।

੬. ਉਸਟੰ=ਉਠ ਖੜੇ ਹਨ । ੭. ਜੁਝਾਰੇ=ਮਾਰੇ ਗਏ ਜਾਂ ਸੂਰਮੇ ।

੮. ਸੁਤਾਜੀ=ਚੰਗੇ ਘੋੜੇ । ਸਿਰਾਜੀ=ਚੰਗੀਆਂ ਪੰਗਤੀਆਂ । *ਖਰੰ=ਤਲਵਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਖਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕ ਰਸ ਘੁੰਘਰੂ ਵਾਜੇ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਿੰਧ ਤੁਰਤ ॥ ੨੩੨ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਮਚਤ ॥ ਚਤੁਰੰਗ ਫੱਟਤ ॥ ਸਰਬੰਗ ਲੱਟਤ ॥ ਮਨ ਮਾਨ ਘੱਟਤ॥੨੩੩॥ਬਰਬੀਰ ਭਿਰਤ ॥ ਨਹੀਨੈਕ ਫਿਰਤ॥ਜਬ ਚਿੱਤ ਚਿਰਤ ॥ ਉਠ ਸੈਨ ਘਿਰਤ॥੨੩੪॥ਗਿਰ ਭੂਮ ਪਰਤ॥ਸੁਰ ਨਾਰ ਬਰਤ॥ਨਹੀ ਪਾਵ ਟਰਤ ॥ ਮਨ ਕੋਪ ਭਰਤ ॥੨੩੫॥ ਕਰ ਕੋਪ ਮੰਡਤ॥ਪਗਦ੍ਵੈ ਨ ਭੱਜਤ॥ਕਰ ਰੋਸ ਲਰਤ॥ ਗਿਰ ਭੂਮ ਪਰਤ॥੨੩੬ ॥ਰਣ ਨਾਦ ਬਜਤ॥ਸੁਨ ਮੇਘ ਲਜਤ॥ਸਭ ਸਾਜ ਸਜਤ॥ ਪਗਦ੍ਵੈ ਨ ਭਜਤ॥੨੩੭॥ਰਣ ਚੱਕ੍ਰ ਚਲਤ॥ਦੁਤਿਮਾਨ ਦਲਤ॥ਗਿਰਮੇਰ ਹਲਤ ॥ ਭਟਸੂਣ ਪਲਤ ॥੨੩੮॥ ਰਣ ਰੰਗ ਮਚਤ ॥ ਬਰ ਬੰਬ ਬਜਤ॥ਰਣ ਖੰਡ ਗਡਤ ॥ ਅਸਵਾਰ ਮਡਤ ॥ ੨੩੯॥ ਕਿਰਪਾਨ ਕਿਰਤ ॥ ਕਰਕੋਪ ਭਿਰਤ ॥ ਨਹੀ ਫਿਰੈ ਫਿਰਤ ॥ ਅਤਿ ਚਿੱਤ ਚਿਰਤ ॥ ੨੪੦ ॥ ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥ ਹਕਾਰੈ ॥ ਪੁਚਾਰੈ ॥ ਪੁਹਾਰੈ ॥ ਕਰਵਾਰੈ ॥ ੨੪੧ ॥ ਉਠਾਵੈ ॥ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਭੁਮਾਵੈ ॥ ਚਲਾਵੈ ॥ ੨੪੨ ॥ ਸੁਧਾਵੈ ॥ ਰਿਸਾਵੈ ॥ ਉਠਾਵੈ ॥ ਚਖਾਵੈ ॥ ੨੪੩ ॥ ਝੁਝਾਰੇ ॥ ਅਪਾਰੇ ॥ ਹਜਾਰੇ ॥ ਅਰਿਆਰੇ ॥ ੨੪੪ ॥ ਸੁਢੂਕੇ ॥ ਕਿਕੂਕੇ ॥ ਭਕੂਕੇ ॥ ਕਿਝੂਕੇ ॥ ੨੪੫ ॥ ਸੁਬਾਣੰ ॥ ਸੁਧਾਣੰ ॥ ਅਚਾਣੰ ॥ ਜੁਆਣੰ ॥ ੨੪੬ ॥ ਧਮੱਕੇ ॥ ਹਮੱਕੇ ॥ ਝੜੱਕੇ ॥ ਛਟੱਕੇ ॥ ੨੪੭ ॥ ਸਗਾਜੈ ॥ ਸਸਾਜੈ ॥ ਨਭਾਜੈ ॥ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ੨੪੮ ॥ ਨਿਖੰਗੀ ॥ ਖੰਡਗੀ ॥ ਸੁਰੰਗੀ ॥ ਭਿੜੰਗੀ ॥ ੨੪੯ ॥ ਤਮੱਕੈ ॥ ਪਲੱਕੈ ॥ ਹਸੱਕੈ ॥ ਪੁਧੱਕੈ ॥ ੨੫੦ ॥ ਸੁਬੀਰੰ ॥ ਸੁਧੀਰੰ ॥ ਪੂਹੀਰੰ ॥ ਤਤੀਰੰ ॥ ੨੫੧ ॥ ਪਲੱਟੈਂ ॥ ਬਿਲੱਟੈਂ ॥ ਨਛੱਟੈਂ ॥ ਉਪਟੈਂ ॥ ੨੫੨ ॥ ਬਬੱਕੈਂ ॥ ਨਥੱਕੈਂ ॥ ਧਸੱਕੈਂ ॥ ਝਝੱਕੈਂ ॥ ੨੫੩ ॥ ਸਖੱਗੰ ॥ ਅਦੱਗੰ ॥ ਅਜੱਗੰ ॥ ਅਭੱਗੰ ॥ ੨੫੪ ॥ ਝਮੱਕੈਂ ॥ ਖਿਮੱਕੈਂ ॥ ਬਬੱਕੈ ॥ ਉਥੱਕੈ ॥ ੨੫੫ ॥ ਭਗਉਤੀ ਛੰਦ ॥ ਕਿ ਜੁਟੈਂਤ ਬੀਰੰ ॥ ਕਿਛੁੱਟੈਂਤ ਤੀਰੰ ॥ ਕਿ ਫੁੱਟੈਂਤਅੰਗੰ ॥ ਕਿ ਜੁਟੈਂਤ ਜੰਗੰ ॥ ੨੫੬ ॥ ਕਿ ਮੱਚੈਂਤ ਸੂਰੰ ॥ ਕਿ ਘੁੱਮੇਤ ਹੂਰੰ ॥ ਕਿ ਬੱਜੈਤ ਖੱਗੰ ॥ ਕਿ ਉੱਠੈਤ ਅੱਗੰ ॥ ੨੫੭ ॥ ਕਿ ਫੁੱਟੇਤ ਅੰਗੰ ॥ ਕਿ ਰੁੱਝੇ ਤ ਜੰਗੰ ॥ ਕਿ ਨੱਚੇਤ ਤਾਜੀ ॥ ਕਿ ਗੱਜੇਤ ਗਾਜੀ ॥ ੨੫੮ ॥ ਕਿ ਘੱਲੇਤ ਘਾਯੰ ॥ ਕਿ ਝੱਲੇਤ ਚਾਯੰ ॥ ਕਿ ਡਿੱਗੇਤ ਧੁੰਮੀ ॥ ਕਿ ਝੁੱਮੇਤ ਝੂੰਮੀ ॥ ੨੫੯ ॥ ਕਿ ਛੱਡੇਤ ਹੂੰਹੰ ॥ ਕਿ ਸੁੱਭੇਤ ਬਜੂਹੰ ॥ ਕਿ ਡਿੱਗੇਤ ਚੇਤੰ ॥ ਕਿ ਨੱਚੇਤ ਪੂਤੰ ॥ ੨੬੦ ॥ ਕਿ ਬੁੱਠੇਤ ਬਾਣੰ ॥ ਕਿ ਝੁੱਝੇਤ ਜੁਆਣੰ ॥ ਕਿ ਮੱਤੇਤ

---

੨੩੫. ਮੰਡਤ–ਟਿਕਕੇ ਜਾਂ ਬਣਾਕੇ ਗੁੱਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

੨੩੭. ਸੂਰਮਿਆਂ ਦਾ ਲਹੂ ਤੇ ਮਾਸ ਪਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਸੂਰਮੇ ਲਹੂ ਤੇ ਮਾਸ ਵਿਚ ਪਏ ਹੋਏ ਹਨ। ੨੩੮. ਮੰਡਤ=ਟਿਕਕੇ ਸੂਰਮੇ ਜੁੱਧ ਕਰਦੇ ਹਨ।

੨੩੯. ਕਿਰਪਾਨ=ਤਲਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚਲੌਣਾ ਜਾਂ ਭੁਮੌਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

੨੪੬. ਧਮਕੇ=ਕੰਬਾਕੇ ਜਾਂ ਧਮਕੀ ਦੇਕੇ। ਹਮਕੇ=ਹੱਲਾ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਹੌਲੇ ਹੋਕੇ ਜਾਂ ਹੌਕੇ ਲੈਕੇ। ਪਲਕੇ=ਛਾਲ ਮਾਰਕੇ ਜਾਂ ਭੱਜ ਗਏ। ਸੁਧਾਣੰ=ਸੁਵਾਰਨੇ ਜਾਂ ਧਾਰਨੇ ਜਾਂ ਸਿੱਧੇ ਕੀਤੇ। ਬਲਟੇ ਉਪਟੇ=ਜੋ ਸਿਰ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਸੀ ਪੱਟ ਸੁੱਟੇ। ਝਝਕੇ ਝਿੜਕ ਗਏ। ੨੫੮. ਕਿ ਘਲੇਤ ਘਾਯੰ=ਘਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘੱਲਦੇ ਹਨ। ਕਿ ਡਿਗੇਤ ਧੁਮੀ=ਧੂੜੀ ਵਿਚ ਡਿੱਗੇ। ਝੂਮੀ=ਝੁਕਣ ਵਾਲੇ ਸੂਰਮੇ ਝੁਕ ਗਏ। ੨੬੦ ਹੂੰਹੰ=ਹੁੰਕਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਦੇ ਹਨ। ਨੂੰਹੰ=ਪੂਕਾਸ਼ ਵਾਲੇ ਸੂਰਮੇ ਮਸਤ ਹੰਨ। ਤੇਗੰ=ਤਲਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਝਮਕਾਉਂਦੇ ਹਨ ਸੂਰਮੇ। ਬੇਗੰ=ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਨਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਨੂਰੰ ॥ ਕਿ ਤੱਕੇਤ ਹੂਰੰ ॥ ੨੬੧ ॥ ਕਿ ਝੁੱਝੇਤ ਹਾਥੀ ॥ ਕਿ ਸਿੱਝੇਤ ਸਾਥੀ ॥ ਕਿ ਭੱਗੇਤ ਵੀਰੰ ॥ ਕਿ ਲੱਗੇਤ ਤੀਰੰ ॥ ੨੬੨ ॥ ਕਿ ਰੱਜੇਤ ਹੋਸੰ ॥ ਕਿ ਤੱਜੇਤ ਹੋਸੰ ॥ ਕਿ ਖੁੱਲੇਤ ਕੇਸੰ ॥ ਕਿ ਡੁੱਲੇਕਿ ਭੇਸੰ ॥ ੨੬੩ ॥ ਕਿ ਜੁੱਝੇਤ ਹਾਥੀ ॥ ਕਿ ਲੁੱਝੇਤ ਸਾਥੀ ॥ ਕਿ ਛੁੱਟੇਤ ਤਾਜੀ ॥ ਕਿ ਗੱਜੇਤ ਗਾਜੀ ॥ ੨੬੪ ॥ ਕਿ ਘੁੱਮੀਤ ਹੂਰੰ ॥ ਕਿ ਭੂੰਮੀਤ ਪੂਰੰ ॥ ਕਿ ਜੁੱਝੇਤ ਵੀਰੰ ॥ ਕਿ ਲੱਗੇਤ ਤੀਰੰ ॥ ੨੬੫ ॥ ਕਿ ਚੱਲੇਤ ਬਾਣੰ ॥ ਕਿ ਰੁੱਕੀਦਿ ਸਾਣੰ ॥ ਕਿ ਝੱਕੈਤ ਤੇਗੰ ॥ ਕਿ ਨਭਜਾਨ ਬੇਗੰ ॥ ੨੬੬ ॥ ਕਿ ਛੁੱਟੇਤ ਗੋਰੰ ॥ ਕਿ ਬੁੱਠੇਤ ਓਰੰ ॥ ਕਿ ਗੱਜੇਤ ਗਾਜੀ ॥ ਕਿ ਪੇਲੇਤ ਤਾਜੀ ॥ ੨੬੭ ॥ ਕਿ ਕੱਟੇਤ ਅੰਗੰ ॥ ਕਿ ਡਿੱਗੇਤ ਜੰਗੰ ॥ ਕਿ ਮੱਤੇਤਿ ਮਾਣੰ ॥ ਕਿ ਲੁੱਝੇਤ ਜੁਆਣੰ ॥ ੨੬੮ ॥ ਕਿ ਬੋਕੇਤ ਮਾਰੰ ॥ ਕਿ ਚੱਕੇਤ ਚਾਰੰ ॥ ਕਿ ਢੁੱਕੇਤ ਢੀਠੀ ॥ ਕਿ ਦੇਵੇਨ ਪੀਠੀ ॥ ੨੬੯ ॥ ਕਿ ਘੱਲੈਤ ਸਾਂਗੀ ॥ ਕਿ ਬੱਕੈਤ ਬਾਗੀ ॥ ਕਿ ਮੁੱਛਿਤ ਬੰਕੀ ॥ ਕਿ ਹੱਠੇਤ ਹੰਕੀ ॥ ੨੭੦ ॥ ਕਿ ਬੱਜੇਤ ਢੋਲੰ ॥ ਕਿ ਬੱਕੇਤ ਬੋਲੰ ॥ ਕਿ ਬੱਜੇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਕਿ ਜੁੱਟੇ ਹਠਿਆਰੇ ॥ ੨੭੧ ॥ ਉਛੱਕੈਤ ਤਾਜੀ ॥ ਹਮੱਕੈਤ ਗਾਜੀ ॥ ਛੁਟੱਕੈਤ ਤੀਰੰ ॥ ਭਟੱਕੈਤ ਭੀਰੰ ॥ ੨੭੨ ॥ ਭਵਾਨੀ ਛੰਦ ॥ ਜਹਾਂ ਬੀਰ ਜੁੱਟੈਂ ॥ ਸਬੈ ਠਾਟ ਠੱਟੈਂ ॥ ਕਿ ਨੇਜੇ ਪਲੱਟੈਂ ॥ ਚਮਤਕਾਰ ਛੁੱਟੈਂ ॥ ੨੭੩ ॥ ਜਹਾਂ ਸਾਰ ਬੱਜੈ ॥ ਤਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜੈ ॥ ਮਿਲੈ ਸੰਜ ਸੱਜੈ ॥ ਨ ਦੈ ਪੈਗ ਭੱਜੈ ॥ ੨੭੪ ॥ ਕਹੂੰ ਕੂਰ ਭਾਜੈ ॥ ਕਹੂੰ ਵੀਰ ਗਾਜੈ ॥ ਕਹੂੰ ਜੋਧ ਜੁੱਟੈ ॥ ਕਹੂੰ ਟੋਪ ਟੁੱਟੈ ॥ ੨੭੫ ਜਹਾਂ ਜੋਧ ਜੁੱਟੈ ॥ ਤਹਾਂ ਅਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟੈ ॥ ਨਿਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਕੱਟੈ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਲੁੱਟੈ ॥ ੨੭੬ ॥ ਕਹੂੰ ਮਾਰ ਬੱਕੈ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਜ ਉਥੱਕੈ ॥ ਕਿਤੇ ਸੈਣ ਹੱਕੈ ॥ ਕਿਤੇ ਦਾਵ ਤੱਕੈ ॥ ੨੭੭ ॥ ਕਿਤੇ ਘਾਇ ਮੇਲੈ ॥ ਕਿਤੇ ਸੈਣ ਪੇਲੈ ॥ ਕਿਤੇ ਭੂਮ ਡਿੱਗੇ ॥ ਤਨੰਸੋਂਣ ਭਿੱਗੇ ॥ ੨੭੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧ ਮਚਾ ਪ੍ਰਚੰਡ ਰਣ ਅਰਧ ਮਹੂਰਤ ਉਦੰਡ ॥ ਬੀਸ ਅਯੁਤ ਦਸ ਸਤ ਸੁਭਟ ਜੁੱਟਤ ਭਏ ਅਡੰਡ ॥ ੨੭੯ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

---

੨੬੬. ਪਲੇਤ=ਭੱਜਦੇ ਹਨ ਘੋੜੇ । ੨੬੮. ਚਾਰੰ=ਸੁੰਦਰ ਸੂਰਮੇ ਚੱਕ੍ਰਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ । ਢੀਠੰ=ਨਿਡਰ ਸੂਰਮੇ ਢੁਕਦੇ ਹਨ ।

੨੬੯. ਸਾਗੀ=ਤਲਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘਲੈਤ=ਮਾਰਦੇ ਹਨ । ਬਾਗੀ=ਬਚਨ ਜਾਂ ਬਾਣੀ । ਬਕੈਤ=ਬੋਲਦੇ ਹਨ । ੨੭੧. ਉਛਕੈ=ਉਛਲਦੇ ਹਨ ਘੋੜੇ । ਹਮਕੈਤ=ਹੱਲਾ । ੨੭੩. ਸਜ ਸਜੈ=ਸੰਜੋਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਜੋਆਂ ਵਾਲੇ ਮਿਲੈ । ੨੭੪. ਕਹੂ ਕੂਰ=ਕਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਿਸੇ ਜਗਾ ਨੂੰ ਕੈਰ ਭੱਜ ਗਏ । ੨੭੫. ਬੀਰ ਲੁਟੈ=ਕਿਸੇ ਜਗਾ ਸੂਰਮੇ ਲੇਟੇ ਪਏ ਹਨ । ੨੭੬. ਬਾਜ=ਕਿਸੇ ਜਗਾ ਘੋੜੇ ਉਛਲ ਰਹੇ ਹਨ । ਹੱਕੈ=ਕਿਸੇ ਜਗਾ ਸੈਨਾ ਨੂੰ ਤੋਰ ਰਹੇ ਹਨ । ੨੭੭. ਪੇਲੈ=ਕਿਸੇ ਜਗਾ ਸੈਨਾ ਨੂੰ ਧੱਕ ਰਹੇ ਹਨ । ੨੭੮. ਇੱਕੁਰ ਭਰੈਣਾ ਜੰਗ ਮੱਚਿਆ ਦੋ ਘੜੀਆਂ ਜਾਂ ਇਕ ਘੜੀ । ਉਦੰਡ=ਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਜਾਂ ਸੁੰਦਰ ਦੋ ਲੱਖ ਇਕ ਹਜਾਰ ਇਕ ਸੂਰਮਾ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਜੋਹੜਾ ਡੰਡ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਸੀ ।

੨੭੯. ਬੜਾ ਗੁੱਸਾ ਜਾਂ ਅੱਗ ਦਾ ਰੂਪ ਹੋਇਆ । ਬੰਬ ਰੈਣੰ=ਪੂੜੀ ਦੀ ਧਾਰ ਉੱਜੀ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੁਣਿਓ ਸੰਭਰੇਸੰ ॥ ਭਇਓ ਅੱਪਭੇਸੰ ॥ ਉਡੀ ਬੰਬਰੈਣੰ ॥ ਛੁਹੀ ਸੀਸ ਗੈਣੰ ॥ ੨੮੦ ॥ ਛਕੇ ਟੋਪ ਸੀਸੰ ॥ ਘਣੰਭਾਨ ਦੀਸੰ ॥ਸਸੰਨਾਹ ਦੇਹੀ ॥ ਕਥੰ ਉਕਤ ਕੇਹੀ ੨੮੧ ॥ ਮਨੋ ਸਿੱਧ ਸੁੱਧੰ ॥ ਸੁਭੀ ਜ੍ਵਾਲ ਉੱਧੰ ॥ ਕਸੇ ਸਸਤ੍ਰ ਤੂੰਣੰ ॥ ਗੁਰੂ ਜਾਣ ਦੂੰਣੰ ॥ ੨੮੨ ॥ ਮਹਾ ਢੀਠ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥ ਕਰੈ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਤੰ ॥ ਉਠੇ ਅਸਤ੍ਰ ਘਾਤੰ ॥ ੨੮੩ ॥ ਖੱਗੰਖੱਗ ਬੱਜੈ ॥ ਨਦੰਮੱਛ ਲੱਜੈ ॥ ਉਠੈ ਛਿੱਛ ਇੱਛੰ ॥ ਬਹੈ ਬਾਣ ਤਿੱਛੰ ॥ ੨੮੪ ॥ ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ॥ ਧਰੇ ਬੀਰ ਚੀਰੰ ॥ ਮੁਖੰ ਮੁੱਖ ਬੰਕੀ ॥ ਮਚੇ ਬੀਰ ਹੰਕੀ ॥ ੨੮੫ ॥ ਛੁਟੈ ਬਾਣ ਧਾਰੰ ॥ ਧਰੇ ਖੱਗ ਸਾਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥ ਚਲੇ ਜਾਇ ਜੰਗੰ ॥ ੨੮੬ ॥ ਨਚੇ ਮਾਸ ਹਾਰੰ ॥ ਹਸੈ ਬਿਓਮ ਚਾਰੰ ॥ ਪੁਅੈ ਈਸ ਸੀਸੰ ॥ ਖਲੀਬਾਰਣੀਸੰ ॥ ੨੮੭ ॥ ਛੁਟੈ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥ ਕਟੈ ਅਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਰੱਤ ਖੇਤੰ ॥ ਕਟੇ ਬੀਰ ਅਚੇਤੰ ॥ ੨੮੮ ॥ ਉਠੈ ਕ੍ਰੱਧ ਧਾਰੰ ॥ ਮਚੇ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥ ਖਹੈ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ॥ ਚੜੈ ਚਉਪ ਦੂਨੀ ॥ ੨੮੯ ॥ ਪਿਪੰ ਸੋਣ ਦੇਵੀ ॥ ਹਸੈ ਅਸੰਭੇਵੀ ॥ ਅਟਾਅੱਟ ਹਾਸੰ॥ਸੁਜੋਤੰ ਪ੍ਰਕਾਸੰ ॥ ੨੯੦ ॥ ਢੁਕੇ ਢੀਠ ਧਾਲੰ ॥ ਨਚੇ ਮੁੰਡ ਮਾਲੰ ॥ ਕਰੈ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਤੰ ॥ ਉਠੈ ਅਸਤ੍ਰ ਘਾਤੰ ॥ ੨੯੧ ॥ ਰੁਪੇ ਵੀਰ ਧੀਰੰ ॥ ਤਜੈ ਤਾਣ ਤੀਰੰ ॥ ਝਮੈ ਬਿਜੁ ਬੇਗੰ ॥ ਲਸੈ ਏਮ ਤੇਗੰ ॥ ੨੯੨ ॥ ਖਹੇ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ॥ ਚੜੇ ਚੌਪ ਦੂਨੀ ॥ ਕਰੈ ਚਿੱਤ੍ਰ ਚਾਰੰ ॥ ਬਕੈ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ੨੯੩ ॥ ਅਪੈ ਆਪ ਦਾਬੈਂ ॥ ਰਣੰਬੀਰ ਫਾਬੈਂ ॥ ਘਣੰਘਾਇ

---

੨੮੦. ਟੋਪ=ਸਿਰ ਉਤੇ ਟੋਪ ਫਬ ਰਹੇ ਹਨ। ਘਣੰਭਾਣ=ਬਹੁਤੇ ਸੂਰਮੇ ਦਿਸਦੇ ਹਨ। ਦੇਹੀ=ਦੇਹੀ ਸੰਜੋਆਂ ਦੇ ਸਹਿਤ ਹੈ। ਕਿਸਤਰਾਂ ਦੀ ਅਕਲ ਨਾਲ ਕਥਨ ਕਈਏ। ੨੮੧. ਅੱਗ ਦੀ ਲਾਟ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਗਟ ਸੋਹਣਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਉਧੰ=ਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੈ। ਸੁਭੀ=ਸੋਹਣਾ। ਤੂੰਣੰ=ਭੱਥਾ। ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਤੇ ਬਾਣਾਂ ਵਾਲਾ ਭੱਥ, ਲੱਕ ਨਾਲ ਕੱਸਿਆ ਹੈ। ੨੮੩. ਛਿਛ ਇਛੰ= ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਛਿੱਟਾਂ ਉਠਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਹਿਣ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ। ੨੮੪. ਹੰਕਾਰੀ ਸੂਰਮੇ ਮਚੇ=ਲੜਦੇ ਹਨ। ੨੮੫. ਸਾਰੰ=ਪੁਲਾਦੀ ਲੋਹੇ ਦੇ ਖੰਡੇ ਧਾਰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ੨੮੬. ਬਾਰਣੀਸੰ=ਵੱਡੇ ਹਾਥੀ ਦੀ ਜੋ ਸ਼ਿਵਜੀ ਪਹਿਰਦੇ ਹਨ ਛਿੱਲ ਜਾਂ ਖਲੜੀ। ੨੮੭. ਸੁਚੇਤ ਸੂਰਮੇ ਕੱਟੇ ਪਏ ਹਨ ਜਾਂ ਜੜੇ ਹਨ। ੨੮੮. ਖੂੰਨੀ ਸੂਰਮੇ ਖੰਡੇ ਫੜਕੇ ਖੜੋਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ੨੮੯. ਅੰਸ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਦੀ ਅੰਸ। ਭੇਵੀ=ਚੰਡੀ ਦੇਵੀ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਖਿੜ ਖ ਹੱਸਦੀ ਹੈ। ਅਟਾ=ਅਟ ਹਾਸੰ=ਟਾਹ ਟਾਹ ਹਾਸਾ ਹੈ।

੨੯੦. ਢਾਲਾਂ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਨਿਡਰ ਸੂਰਮੇ ਢੁਕੇ ਹਨ। ਪਾਤੰ=ਮਾਰਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸ਼ਸਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ। ਘਾਤੰ=ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਮਾਰਨਾ। ਸ਼ਸਤ੍ਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਉਠਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਠਕੇ ਸੂਰਮੇ ਸ਼ਸਤ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਦੇ ਹਨ। ੨੯੧. ਧੀਰੰ=ਧੀਰਜ ਵਾਲੇ ਸੂਰਮੇ ਦਿੰਦੇ ਪਏ ਹਨ। ਬੇਗੰ=ਛੇਤੀ ਬਿਜਲੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ੨੯੨ ਚਿਤ੍ਰਚਾਰੰ=ਸੁੰਦਰ ਟਿੱਕੇ ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੇ ਮੱਥੇ ਉਤੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ੨੯੩. ਘਣੇ=ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੂਰਮੇ ਘਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੇਲੇ= ਮੇਲ ਰਹੇ ਜਾਂ ਮਿਲਕੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਝੇਲੇ=ਝਲਦੇ ਹਨ ਬਹੁਤ ਸੂਰਮੇ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪੇਲੈਂ ॥ ਮਹਾਵੀਰ ਝੇਲੈਂ ॥ २९४ ॥ ਮਡੇ ਵੀਰ ਸੁੱਧੇ ॥ ਕਰੈ ਮੱਲ ਜੁੱਧੇ ॥ ਅਪੋ ਆਪ ਬਾਹੈਂ ॥ ਉਭੈ ਜੀਤ ਚਾਹੈਂ ॥ २९५ ॥ ਰਣੰ ਰੰਗ ਰੱਤੇ ॥ ਚੜੇ ਤੇਜ ਤੱਤੇ ॥ ਖੁਲੇ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ॥ ਚੜੈ ਚਉਪ ਦੂਨੀ ॥ २९६ ॥ ਨਭੰ ਹੂਰ ਪੂਰੰ ॥ ਭਏ ਵੀਰ ਚੂਰੰ ॥ ਬਜੇ ਤੂਰ ਤਾਲੀ ॥ ਨਚੇ ਮੁੰਡ ਮਾਲੀ ॥ २९७ ॥ ਰਣੰ ਹੂਹ ਉੱਠੰ ॥ ਸਰੰਧਾਰ ਬੁੱਠੰ ॥ ਗਜੈ ਵੀਰ ਗਾਜੀ ॥ ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥ २९८ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭਇਓ ਘੋਰ ਆਹਵ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥ ਨਾਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਬੈਤਾਰਾ ॥ ਬੈਰਕ ਬਾਣ ਗਗਨ ਗਇਓ ਛਾਈ ॥ ਜਾਨੁਕ ਰੈਨ ਦਿਨਹਿ ਹੁਇ ਆਈ ॥ २९९ ॥ ਕਹੂੰ ਪਿਸਾਚ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਚੈ ਰਣ ॥ ਜੂਝ ਜੂਝ ਕਹੂੰ ਗਿਰੇ ਸੁਭਟ ਗਣ ॥ ਭਈਰਵ ਕਰਤ ਕਹੂੰ ਭਭਕਾਰਾ ॥ ਉਡਤ ਕਾਕ ਕੰਕੈ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥ ३०० ॥ ਬਾਜਤ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਗੰਦ ਨਗਾਰਾ ॥ ਤਾਲ ਉਪੰਗ ਬੇਣ ਬੰਕਾਰਾ ॥ ਮੁਰਲੀ ਨਾਦ ਨਫੀਰੀ ਬਾਜੇ ॥ ਭੀਰ ਭਜਾਨਕ ਤੁਮੈ ਤਜ ਭਾਜੇ ॥ ३०१ ॥ ਮਹਾਂ ਸੁਭਟ ਜੂਝੇ ਤਿਹ ਠਾਮਾ ॥ ਖਰ ਭਰ ਪਰੀ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਧਾਮਾ ॥ ਬੈਰਕ ਬਾਨ ਗਗਨ ਗਇਓ ਛਾਈ ॥ ਉਠੈ ਘਟਾ ਸਾਵਣ ਜਨ ਆਈ ॥ ३०२ ॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਕੋਪੇ ਸਬੀਰ ॥ ਧਨੁ ਤਾਨ ਤਿਆਗਤ ਤੀਰ ॥ ਸਰ ਅੰਗ ਜਾਸ ਲਗੰਤ ॥ ਭਟ ਸੁਰਗ ਬਾਸ ਕਰੰਤ ॥ ३०३ ॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਭੰਗ ਉਤੰਗ ॥ ਕਹੂੰ ਤੀਰ ਤੇਗ ਸੁਰੰਗ ॥ ਕਹੂੰ ਚਉਰ ਚੀਰ ਸੁਬਾਹ ॥ ਕਹੂੰ ਸੁੱਧ ਸੇਲ ਸਨਾਹ ॥ ३०४ ॥ ਰਣ ਅੰਗ ਰੰਗਤ ਐਸ ॥ ਜਨੁ ਫੂਲ ਕਿੰਸਕ ਜੈਸ ॥ ਇਕ ਐਸ ਜੂਝ ਮਰੰਤ ॥ ਜਨੁ ਖੇਲ ਫਾਗ ਬਸੰਤ ॥ ३०५ ॥ ਇਕ ਧਾਇ ਆਇ ਪਰੰਤ ॥ ਪਗ ਦ੍ਵੈ ਨ ਭਾਗ ਚਲੰਤ ॥ ਤਜ ਤ੍ਰਾਸ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਜਨ ਖੇਲ ਫਾਗ ਧਮਾਰ ॥ ३०६ ॥ ਤਾਰਕ ਛੰਦ ॥ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰ ਰਿਸਾਵਹਗੇ ॥ ਭਟ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਗਿਰਾਵਹਗੇ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਨ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰਹਗੇ॥ ਅਰ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਸੰਘਾਰਹਗੇ ॥ ३०७ ॥ ਸਰਸੇਲਸਨਾ ਹਰਿ ਛੂਟਹਗੇ ॥ ਰਣ

---

२९४. ਸੂਰਮੇ ਜੁਧ ਨੂੰ ਮੰਡੇ=ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਟਿਕੇ ਹੋਏ ਹਨ। २९५. ਸੂਰਮੇ ਜੁਧ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚ ਰੰਗੇ ਪਏ ਹਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਰੱਤੇ ਪਏ ਜੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। २९६. ਤੂਰ ਤਾਲੀ=ਤੰਬੂਰ ਤੇ ਕੰਸੀਆਂ ਜਾਂ ਛੈਣੇ ਤੇ ਹੱਥ ਦੀ ਤੌੜੀ, ਇਹ ਸਾਜ ਵੱਜ ਰਹੇ ਹਨ। २९७. ਹੂਹ=ਡੰਡ ਰੌਲੀ ਜਾਂ ਹੁੰਗਾਰੇ ਭਾਵ ਹੁੰਕਾਰੇ ਜੁਧ ਭੂਮਕਾ ਵਿਚ ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੇ ਉਠ ਰਹੇ ਹਨ। ਤੁੰਦ ਘੋੜੇ ਤੁਰਦੇ ਹਨ। २९८. ਆਹਵ=ਡਰੌਣਾ ਜੁਧ ਹੋਇਆ-ਘੋਰ=ਡਰੌਣਾ ਤੇ ਕਰਾਰਾ=ਤਕੜਾ ਜਾਂ ਡਰੌਣੇ ਤੋਂ ਡਰੌਣਾ।

२९९. ਕਿਸੇ ਜਗਾ ਭੈਰਵ ਭੈ ਆਦਕ ਭਭਕਾਰੰ=ਸ਼ਬਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਬੰਕ=ਟੇਢੇ ਭੈਆਨਕ ਕਾਂ ਉਡਦੇ ਹਨ। ३००. ਤਾਲ=ਛੈਣੇ ਜਾਂ ਕੰਸੀਆਂ। ਉਪੰਗ=ਇਕ ਵਾਜੇ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਬੇਣ=ਵਾਜਾ। ਬੰਕਾਰਾ=ਸ਼ਬਦ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ३००. ਭੀਰ=ਕੌਰ ਡਰ ਵਾਲੇ ਹੋਕੇ ਜੰਗ ਨੂੰ ਛੱਡਕੇ ਭੱਜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ३०१ ਇੰਦ੍ਰ ਦੇ ਘਰ ਖਲਬਲਾਟ ਪੈ ਗਈ ਹੈ।

३०५. ਧਮਾਰ=ਧਮਾਲ=ਲੁੱਡੀ ਪਾਕੇ ਹਮਾਦਮੀ ਹੋਲੀ ਖੇਡਦੇ ਹਨ।

३०६. ਕਲਗੀ ਅਵਤਾਰ ਗੁੱਸਾ ਕਰਨਗੇ। ३०७ ਬਾਣ। ਨੇਜੇ। ਸਨਾਹਰ ਛੁਟਣਗੇ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਰੰਗ ਸੁਰਾਸੁਰ ਜੂਟਹਗੇ ॥ ਸਰਸੇਲਸਨਾ ਹਰਿ ਝਾਰਹਗੇ ॥ ਮੁਖ ਮਾਰ ਪਚਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰਹਗੇ ॥ ੩੦੮ ॥ ਜਮਭੱਢ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਨਿਕਾਰਹਗੇ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਸੁਰਾਸੁਰ ਝਾਰਹਗੇ ॥ ਰਣ ਲੁੱਥ ਪੈ ਲੁੱਥ ਗਿਰਾਵਹਗੇ ॥ ਲਖ ਪ੍ਰੇਤ ਪਰੀ ਰਹਸਾਵਹਗੇ ॥ ੩੦੯ ॥ ਗਣ ਗੂੜ ਅਗੂੜਣਿ ਗੱਜਹਗੇ ॥ ਲਖ ਭੀਰ ਭਜਾਹਵ ਭੱਜਹਗੇ ॥ ਸਰਬਿੰਦ ਪ੍ਰਬਿੰਦ ਪ੍ਰਹਾਰਹਗੇ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਅਭੀਤ ਬਿਹਾਰਹਗੇ ॥ ੩੧੦ ॥ ਖੱਗ ਉੱਧ ਅਧੋ ਅੱਧ ਬੱਜਹਗੇ ॥ ਲਖ ਜੋਧ ਮਹਾਂਜੁਧ ਗੱਜਹਗੇ ॥ ਅਣਣੇਸ ਦੁਹੂੰਦਿਸ ਢੂਕਹਗੇ ॥ ਮੁਖ ਮਾਰ ਮਹਾਸੁਰ ਕੂਕਹਗੇ ॥ ੩੧੧॥ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬ ਦੇਵ ਨਿਹਾਰਹਗੇ ॥ ਜਯ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦ ਪੁਚਾਰਹਗੇ ॥ ਜਮ ਭਾਂਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣਣਿ ਬਾਹਹਗੇ ॥ ਅਧ ਅੰਗ ਅਧੋ ਅਧ ਲਾਹਹਗੇ ॥ ੩੧੨ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਤੁਰੰਗਜ ਬਾਜਹਗੇ ॥ ਭਫ ਝਾਂਝ ਨਫੀਰਜ ਗਾਜਹਗੇ ॥ ਅਣਣੇਸ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਧਾਵਹਗੇ ॥ ਕਰਿ ਕਾਢ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕਪਾਵਹਗੇ ॥ ੩੧੩ ॥ ਰਣ ਕੁੰਜਰ ਪੁੰਜ ਗਰੱਜਹਗੇ ॥ ਲਖ ਮੇਘ ਮਹਾਂ ਦੁਤ ਲੱਜਹਗੇ ॥ ਰਿਸ ਮੰਡਮਹਾ ਰਣ ਜੂਟਹਗੇ ॥ ਛਟ ਛਤ੍ਰੂ ਛਟਾਛਟ ਛੂਟਹਗੇ ॥ ੩੧੪ ॥ ਰਣਣੰਕ ਨਿਸਾਣ ਦਿਸਾਣ ਘੁਰੇ ॥ ਗਲਗੱਜ ਹਠੀ ਰਣਰੰਗ ਫਿਰੇ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪ੍ਰਹਾਰਹਗੇ ॥ ਭਟ ਘਾਇ ਝਟਾ ਝਟ ਝਾਰਹਗੇ ॥ ੩੧੫ ॥ ਕਰਿ ਕਾਢ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕਪਾਵਹਗੇ ॥ ਕਲ ਕੀ ਕਲ ਕ੍ਰਿਤ ਬਢਾਵਹਗੇ ॥ ਰਣ ਲੁੱਥ ਪਲੁੱਥ ਬਿਥਾਰਹਗੇ ॥ ਤਕ ਭੀਰ ਸੁ ਬੀਰਨ ਮਾਰਹਗੇ ॥ ੩੧੬ ॥ਘਨਘੁੰਘਰ ਘੋਰ ਘਮੱਕਹਗੇ ॥ ਰਣਮੇਰਣ ਭੀਰ ਪਲੱਕਹਗੇ ॥ ਗਹਿ ਤੇਗ ਝੜਾ ਝੜ ਝਾਰਹਗੇ ॥ ਤਪ ਭੀਰ ਤੜਾਤਪ ਤਾੜਹਗੇ ॥ ੩੧੭ ॥ ਗਜ ਬਾਜ ਰਥੀ ਰਥ ਕੂਟਹਿਗੇ ॥ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਏਕਿਨ ਝੂਟਹਿਗੇ ॥ ਲਖ ਲਾਤਨ ਮੁਸਟ ਪ੍ਰਹਾਰਹਗੇ ॥ ਰਣ ਦਾਂਤਨ ਕੇਸਨ ਪਾਰਹਗੇ ॥ ੩੧੮ ॥ ਅਵਣੇਸ ਅਣੀਣਿ ਸੁਧਾਰਹਗੇ ॥ ਕਰ ਬਾਣ ਕ੍ਰਿਪਾਣ

---

੩੦੮. ਕਟਾਰ ਤੇ ਤਲਵਾਰ। ੩੦੯. ਗਣ ਸੰਭੂ ਤੇ ਗੁਪਤ ਭੇ ਪ੍ਰਗਟ ਗੱਜਦੇ ਹਨ। ਭੀਰ-ਕੈਰ ਡਰੌਣੇ ਜੁਧ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਭੱਜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਰਣਰੰਗ ਅਭੀਤ ਬਿਹਾਰਹਿ=ਜੰਗ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਡਰ ਹੋਕੇ ਸੂਰਮੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ।

੩੧੦. ਖਗ=ਖੰਡੇ ਜੇਹੜੇ ਬਹੁਤ ਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹਨ, ਓਹ ਅਧੋ ਅੱਧ ਕਰਕੇ ਮਾਰ ਦੇਂਦੇ ਹਨ। ੩੧੧. ਜੇਹੜੇ ਅਧਕ ਸੂਰਮੇ ਹਨ ਜਾਂ ਅਧਕ ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੇ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਅਧੋ ਅਧ ਲਾਹ ਸੁਟਦੇ ਹਨ। ੩੧੩. ਛਟ ਛਤ੍ਰੂ=ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਾਲੇ ਛੱਤ੍ਰ ਛੇਤੀ ਛੇਤੀ ਛੁਟਦੇ ਹਨ। ੩੧੪. ਰਣੰਣੰਕ=ਸ਼ਬਦ ਕਰਕੇ ਨਗਾਰੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਘੁਰੇ=ਵੱਜਦੇ ਹਨ। ਭਟ=ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰਕੇ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਸ਼ਸਤ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਝਾੜਨਗੇ ਭਾਵ ਮਾਰਨਗੇ। ੩੧੫. ਕਲਗੀ ਜੀ ਸੁੰਦਰ ਕੀਰਤੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਗੇ। ੩੧੬. ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਘੁੰਘਰੂ ਵਾਜੇ ਦੇ, ਘਮਕਹਿ=ਸ਼ਬਦ ਘੋਰ=ਵੱਜਦੇ ਹਨ। ਪਲਕਹਿਗੇ=ਛਾਲਾਂ ਮਾਰਨਗੇ ਜਾਂ ਦੌੜਨਗੇ ਜੁਧ ਵਿਚ ਰਣਧੀਰ ਸੂਰਮੇ। ਝੜਾਝੜ=ਬਹੁਤ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਮਾਰ ਦੇਣਗੇ। ਤੜਾ ਤੜ=ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਵੇਖਕੇ ਤੀਰਾਂ ਨੂੰ ਝਾੜਨ ਭਾਵ ਮਾਰਨਗੇ।

੩੧੭. ਏਕਿਨ=ਇਕਨਾਂ ਨੂੰ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਫੜਕੇ ਝੂਟੀਅਹਿ=ਝੂਣਣਗੇ। ਆਣਣੇ ਅਣੀ=ਰਾਜੇ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਦੇ ਹਨ। ਰਣ ਵਿਚ ਸੀਝ=ਮਰਕੇ। ਦਿਵਾਲੇ=ਸੁਰਗ ਨੂੰ ਪਾਉਣਗੇ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੰਭਾਰਹਗੇ ॥ ਕਰਿ ਰੋਸ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਧਾਵਹਗੇ ॥ ਰਣਿ ਸੀਝ ਦਿਵਾਲਯ ਪਾਵਹਗੇ ॥ ੩੧੯ ॥ ਛਣਣੰਕ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਛਣੱਕਹਗੀ ॥ ਝਣਣੰਕਿ ਸੰਜੋਅ ਝਣੱਕਹਗੀ ॥ ਕਣਣੰ ਛਿਕਧਾਰ ਕਣੱਛਹਗੇ ॥ ਰਣ ਰੰਗਿ ਸੁਚਾਚਰ ਮੱਚਹਗੇ ॥ ੩੨੦ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਸਾਂਗ ਅਨੱਚਹਗੀ ॥ ਜਟਿ ਧੂਰ ਧੁਰਾ ਰੰਗ ਰੱਚਹਗੀ॥ ਕਰ ਵਾਰ ਕਟਾਰੀਅ ਬੱਜਹਗੀ ॥ ਘਟਿ ਸਾਵਣ ਜਾਣੁ ਸੁ ਗੱਜਹਗੀ ॥ ੩੨੧ ॥ ਭਟ ਦਾਂਤਨ ਪੀਸ ਰਿਸਾਵਹਗੇ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਵਹਗੇ ॥ ਰਣ ਬਾਣ ਕਮਾਣਿ ਛੋਰਹਗੇ ॥ ਹਣ ਤ੍ਰਾਣ ਸਨਾਹਿਨ ਫੋਰਹਗੇ ॥ ੩੨੨ ॥ ਘਟਿ ਜਿਉ ਘਣਿ ਕੀ ਘੁਰਿ ਢੂਕਹਗੇ ॥ ਮੁਖ ਮਾਰ ਦਸੋ ਦਿਸ ਕੂਕਹਗੇ ॥ ਮੁਖ ਮਾਰ ਮਹਾਂਸੁਰ ਬੋਲਹਗੇ ॥ ਗਿਰਕੰਚਨ ਜੇ ਮਨ ਡੋਲਹਗੇ ॥ ੩੨੩ ॥ ਹਯ ਕੋਟ ਗਜੀ ਗਜ ਜੁੱਝਹਗੇ ॥ ਕਰਿ ਕੋਟ ਕਹਾਂ ਲਗ ਬੁੱਝਹਗੇ ॥ ਗਣਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨਿਹਾਰਹਗੇ ॥ ਜੈ ਮੱਦਨਿ ਨੱਦ ਪੁਕਾਰਹਗੇ ॥ ੩੨੪ ॥ ਲਖ ਬੈਰਖ ਬਾਨ ਸੁਹਾਵਹਗੇ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਸਮੈ ਫਹਰਾਵਹਗੇ ॥ ਬਰ ਢਾਲ ਢਲਾ ਢਲ ਢੂਕਹਗੇ ॥ ਮੁਖ ਮਾਰ ਦਸੋ ਦਿਸ ਕੂਕਹਗੇ ॥ ੩੨੫ ॥ ਤਨੁ ਤ੍ਰਾਣ ਪੁਰੰਜਨ ਉੱਡਹਗੇ ॥ ਭਟ ਭੂਤ ਪਰੇਤ ਭਭੱਕਹਗੇ ॥ ੩੨੬ ॥ ਬਰ ਬੈਰਖ ਬਾਣ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕਹੂੰ ॥ ਰਣ ਬੋਲਤ ਆਜ ਲਗੇ ਅਜਹੂੰ ॥ ਗਹਿਕੇ ਤਨ ਕੇਸ ਭ੍ਰਮਾਵਹਗੇ ॥ ਦਸ ਹੂੰ ਦਿਸ ਤਾਕ ਚਲਾਵਹਗੇ ॥ ੩੨੭ ॥ ਅਰਣੰ ਬਰਣੰ ਭਟ ਪੇਖੀਅਹਿਗੇ ॥ ਤਰਣੰ ਕਿਰਣੰ ਸਰ ਲੇਖੀਅਹਿਗੇ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਪ੍ਰਭਾ ਭਟ ਪਾਵਹਿਗੇ ॥ ਰੰਗ ਕਿੰਸੁਕ ਦੇਖ ਲਜਾਵਹਿਗੇ ॥ ੩੨੮ ॥ ਗਜ ਬਾਜਰਥੀ ਰਥ ਜੁੱਝਹਗੇ ॥ ਕਵਿ ਲੇਗ ਕਹਾਂ ਲਗ ਬੁੱਝਹਗੇ ॥ ਜਸ ਜੀਤ ਕੈ ਗੀਤ ਬਨਾਵਹਗੇ ॥ ਜੁਗ ਚਾਰ ਲਗੈ ਜਸੁ ਗਾਵਹਗੇ ॥ ੩੨੯ ॥ ਅਚਲੇਸ ਦੁਹੂ ਦਿਸ ਧਾਵਹਗੇ ॥ ਮੁਖ ਮਾਰ ਸੁ ਮਾਰੁ

---

੩੧੯. ਛਣਣੰਕ=ਸ਼ਬਦ ਕਰਕੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛਿਣਕਦੇ ਹਨ। ਝਣਣੰਕ=ਸ਼ਬਦ ਕਰਕੇ ਸੰਜੋਆਂ ਝਣਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਣਣੰਛਕ=ਸ਼ਬਦ ਕਰਕੇ ਕੰਧਾਰ ਦੇਸ ਦੇ ਘੋੜੇ ਹਿਣਕਦੇ ਹਨ। ਚਾਚਰ=ਚੰਗੀਆਂ ਹੋਲੀਆਂ ਜੁਧ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚ ਮਚਾਉਣਗੇ। ੩੨੦. ਜਣਧੂਰ=ਮਾਨੋ ਧੂੜੀ ਨਾਲ ਧੂੜੀ ਦੇ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ੩੨੦. ਜਟ ਧੂਰ=ਸ਼ਿਵਜੀ ਧੂੜੀ ਦੇ ਰੰਗ ਨੂੰ ਧਾਰਕੇ ਨੱਚਦੇ ਹਨ। ੩੨੧. ਹਣ ਤ੍ਰਾਣ=ਜੋਰ ਨਾਲ ਸ਼ਸਤ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸੰਜੋਆਂ ਨੂੰ ਵਿੰਨ ਸੁਟਦੇ ਹਨ। ੩੨੩. ਹਯ ਕੋਟ=ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਘੋੜੇ ਅਤੇ ਗਜੀ ਗਜ=ਹਾਥੀਆਂ ਦੇ ਸਵਾਰ ਮਹਾਵਤ, ਹਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਮਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਘੁਰ=ਗਜ ਕੇ ਨੇੜੇ ਆਉਣਗੇ। ਗਿਰ ਕੰਚਨ=ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਸੁਮੇਰ ਪਰਬਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸਨ ਓਹ ਡੋਲ ਗਏ। ੩੨੪. ਧੁਰਢਾਲ=ਸੂਰਮੇ ਢਾਲਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਕੇ ਅਤੇ ਢੁਲ ਢੁਲਾਕੇ ਢੁਕਦੇ ਹਨ।

੩੨੫. ਗਡਵਾਰ=ਬਰਛਿਆਂ ਵਾਲੇ ਗਡ ਗਡ=ਸ਼ਬਦ ਕਰਕੇ ਗੁਡਹਿਗੇ=ਮਾਰਨਗੇ। ਭਭਕਹਿਗੇ=ਸ਼ਬਦ ਕਰਦੇ ਹਨਗੇ। ੩੨੬. ਅਜਹੂ=ਬ੍ਰਹਮਾ, ਆਜ ਲਗੇ=ਅਜ ਤੀਕ ਇਸ ਜੁਧ ਦਾ ਜਸ ਉਚਾਰਦਾ ਹੈ। ਗਹਿਕੈ=ਸਰੀਰ ਤੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਫੜਕੇ ਭੁਅੰਣਗੇ। ੩੨੯. ਅਚਲੇਸ=ਧਰਤੀ ਦੇ ਰਾਜੇ। ਉਘਾਵਹਿਗੇ=ਸ਼ਬਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਰ ਓਘ=ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਤੀਰ ਤੇ ਧਨੁਖ ਰਣ ਵਿਚ ਟੁੱਟਦੇ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਉਘਾਵਹਗੇ ॥ ਹਥਜਾਰ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਛੂਟਹਗੇ ॥ ਸਰ ਓਘ ਰਣੰ ਧਨੁ ਟੂਟਹਗੇ ॥ ੩੩੦ ॥ ਹਰਿ ਬੋਲ ਮਨਾ ਛੰਦ ॥ ਭਟ ਗਾਜਹਗੇ ॥ ਘਨ ਲਾਜਹਗੇ ॥ ਦਲ ਜੂਟਹਗੇ ॥ ਸਰ ਛੂਟਹਗੇ ॥ ੩੩੧ ॥ ਸਰ ਬਰਖਹਗੇ ॥ ਧਨ ਕਰਖਹਗੇ ॥ ਅਸ ਬਾਜਹਗੇ ॥ ਰਣਿ ਸਾਜਹਗੇ ॥ ੩੩੨ ॥ ਭੂਅ ਡਿੱਗਹਗੇ ॥ ਭਯ ਭਿੱਗਹਗੇ ॥ ਉਠ ਭਾਜਹਗੇ ॥ ਨਹੀ ਲਾਜਹਗੇ ॥ ੩੩੩ ॥ ਗਣ ਦੇਖਹਗੇ ॥ ਜਯ ਲੇਖਹਗੇ ॥ ਜਸੁ ਗਾਵਹਗੇ ॥ ਮੁਸਕਜਾਵਹਗੇ ॥ ੩੩੪ ॥ ਪੂਣ ਪੂਰਹਗੇ ॥ ਰਜ ਰੂਰਹਗੇ ॥ ਰਣ ਰਾਜਹਗੇ ॥ ਗਣ ਲਾਜਹਗੇ ॥ ੩੩੫ ॥ ਰਿਸਮੰਡਹਿਗੇ ॥ ਸਰ ਛੰਡਹਿਗੇ ॥ ਰਣ ਜੂਟਹਿਗੇ ॥ ਅਸ ਟੂਟਹਿਗੇ ॥ ੩੩੬ ॥ ਗਲ ਗਾਜਹਗੇ ॥ ਨਹੀ ਭਾਜਹਗੇ ॥ ਅਸਝਾਰਹਗੇ ॥ ਅਰ ਮਾਰਹਗੇ ॥ ੩੩੭ ॥ ਗਜ ਜੂਝਹਗੇ ॥ ਹਯ ਲੂਝਹਗੇ ॥ ਭਟ ਮਾਰੀਅਹਿਗੇ ॥ ਭਵਤਾਰੀਅਹਿਗੇ ॥ ੩੩੮ ॥ ਦਿਜ ਦੇਖਹਗੇ ॥ ਜਯ ਲੇਖਹਗੇ ॥ ਧਨ ਭਾਖਹਗੇ ॥ ਚਿਤ ਰਾਖਹਗੇ ॥ ੩੩੯ ॥ ਜਯ ਕਾਰਣ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਹਾਰਣ ਹੈਂ ॥ ਖਲ ਖੰਡਨ ਹੈਂ ॥ ਮਹਿਮੰਡਨ ਹੈਂ ॥ ੩੪੦ ॥ ਅਰਦੂਖਨ ਹੋਂ ॥ ਭਵ ਭੂਖਨ ਹੈਂ ॥ ਮਹਿ ਮੰਡਨੁ ਹੈਂ ॥ ਅਰ ਡੰਡਨੁ ਹੈਂ ॥ ੩੪੧ ॥ ਦਲਗਾਹਨ ਹੈਂ ॥ ਅਸਬਾਹਨ ਹੈਂ ॥ ਜਗ ਕਾਰਨ ਹੈਂ ॥ ਅਘਧਾਰਨ ਹੈਂ ॥ ੩੪੨ ॥ ਮਨਮੋਹਨ ਹੈਂ ॥ ਸੁਭ ਸੋਹਨ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਤਾਪਨ ਹੈਂ ॥ ਜਗ ਜਾਪਨ ਹੈਂ ॥ ੩੪੩ ॥ ਪੂਣ ਪੂਰਣ ਹੈ ॥ ਅਰ ਚੂਰਣ ਹੈਂ ॥ ਧਨ ਬਰਖਨ ਹੈਂ ॥ ਅਰ ਕਰਖਨ ਹੈਂ ॥ ੩੪੪ ॥ ਤੀਅ ਮੋਹਨ ਹੈਂ ॥ ਛਬ ਸੋਹਨ ਹੈਂ ॥ ਮਨ ਭਾਵਨ ਹੈਂ ॥ ਘਨ ਸਾਵਨ ਹੈਂ ॥ ੩੪੫ ॥ ਭਵ ਭੂਖਨ ਹੈਂ ॥ ਭ੍ਰਿਤ ਪੂਖਨ ਹੈਂ ॥ ਸਸਿਆਨਨ ਹੈਂ ॥ ਸਮ ਭਾਨਨ ਹੈਂ ॥ ੩੪੬ ॥ ਅਰ ਘਾਵਨ ਹੈਂ ॥ ਸੁਖਦਾਵਨ ਹੈਂ ॥ ਘਨਘੋਰਨ ਹੈਂ ॥ ਸ਼ਮਮੋਰਨ ਹੈਂ ॥ ੩੪੭ ॥ ਜਗਤੇਸੁਰ ਹੈਂ ॥ ਕਰੁਨਾ ਕਰ ਹੈਂ ਭਵਭੂਖਨ ਹੈਂ ॥ ਅਰ ਦੂਖਨ ਹੈਂ ॥ ੩੪੮ ॥ ਛਬ ਸੋਭਤ ਹੈਂ ॥ ਤ੍ਰੀਅ ਲੋਭਤ ਹੈਂ ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਛਾਜਤ ਹੈਂ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਲਾਜਤ ਹੈਂ ॥ ੩੪੯ ॥ ਹਰਣੀ ਪਤਿ ਸੇ ॥ ਨਲਣੀ ਧਰ ਸੇ ॥ ਕਰੁਨਾਬੁਧ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਧਰ ਹੈਂ ॥ ੩੫੦ ॥ ਕਲਿ ਕਾਰਣ ਹੈਂ ॥ ਭਵ ਉਧਾਰਣ ਹੈ ॥ ਛਬ ਛਾਜਤ ਹੈਂ ॥ ਸੁਰਲਾਜਤ ਹੈਂ ॥ ੩੫੧ ॥ ਅਸਜੁਪਾਸਕ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿਨਾਸਕ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਘਾਇਕ ਹੈਂ॥ ਸੁਖਦਾਇਕ

---

੩੩੩. ਜੈ ਨੂੰ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਵੇਖਕੇ। ੩੩੪. ਰਜ ਰੂਰਹਿ= ਸੁੰਦਰ ਧੂੜੀ ਵਿਚ ਲੇਟਦੇ ਹਨ। ੩੩੬. ਗਲ=ਤੁੰਮਣ । ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੱਜਦੇ ਹਨ। ੩੩੯. ਕਲਗੀ ਜੀ ਜੈ ਦਾ ਕਾਰਣ ਹੈ। ਅਰਿਹਾਰਣ ਹੈ= ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਮਹਿਮੰਡਨ=ਧਰਤੀ ਦਾ ਗਹਿਣਾ ਹਨ ਜਾਂ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਬਣੌਣ ਵਾਲੇ ਹਨ ਜਾਂ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਮਲਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਅਸਿ ਬਾਹਨ= ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਵਾਹੁਣ ਵਾਲੇ ਹਨ ਜਾਂ ਘੋੜਿਆਂ ਦੇ ਅਸਵਾਰ ਹਨ।

੩੪੯. ਹਰਣੀ ਪਤਿਸੇ=ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੇਤ੍ਰ ਕਾਲੇ ਹਰਨ ਵਰਗੇ ਹਨ । ਨਲਨੀਧਰ ਪਤਿ ਸੇ=ਕਵਲ ਦੇ ਫੁਲ ਵਰਗੇ ਨੇਤ੍ਰ ਹਨ ਜਾਂ ਮੁਖ ਧਾਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਕਰਣਾ ਬੁਧਿ=ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਹਨ । ਸੁਪ੍ਰਭਾਧਰ=ਚੰਗੀ ਵਡਿਆਈ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ੩੫੦. ਛਬ=ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਭਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਾਲੀ ਹੈ।

੩੫੧. ਅਸਪਾਸਕ=ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਉਪਾਸ਼ਕ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਹੈਂ ॥ ੩੫੨ ॥ ਜਲ ਜੇਛਣ ਹੈਂ ॥ ਪੂਣ ਪੋਛਣ ਹੈਂ ॥ ਅਰਮਰਦਨ ਹੈਂ ॥ ਮਿਤ ਕਰਦਨ ਹੈਂ ॥ ੩੫੩ ॥ ਧਰਣੀ ਧਰ ਹੈਂ ॥ ਕਰਣੀ ਕਰ ਹੈਂ ॥ ਧਨ ਕਰਖਨ ਹੈਂ ॥ ਸਰ ਬਰਖਨ ਹੈਂ ॥ ੩੫੪ ॥ ਛਟ ਛੈਲ ਪ੍ਰਭਾ ॥ ਲਖਿ ਚੰਦਲਭਾ ॥ ਛਬ ਸੋਹਤ ਹੈਂ ॥ ਤ੍ਰੀਯ ਮੋਹਤ ਹੈਂ ॥ ੩੫੫ ॥ ਅਰਣੰ ਬਰਣੰ ॥ ਧਰਣੰ ਧਰਣੰ ॥ ਹਰਿ ਸੀ ਕਰਿਭਾ ॥ ਸੁਸੁਭੰਤ ਪ੍ਰਭਾ ॥ ੩੫੬ ॥ ਸਰਣਾਲਯ ਹੈਂ ॥ ਅਰ ਘਾਲਯ ਹੈਂ ॥ ਛਟ ਛੈਲ ਘਨੇ ॥ ਅਤਿ ਰੂਪ ਸਨੇ ॥੩੫੭॥ ਮਨਮੋਹਤ ਹੈਂ ॥ ਛਬ ਸੋਹਤ ਹੈਂ ॥ ਕਲ ਕਾਹਨ ਹੈਂ ॥ ਕਰਣਾਧਰ ਹੈਂ ॥ ੩੫੮ ॥ ਅਤਿ ਰੂਪ ਸਨੇ ॥ ਜਨੁ ਮੈਨੁ ਬਨੇ ॥ ਅਤਿ ਕ੍ਰਾਂਤ ਧਰੇ ॥ ਸਸਿ ਸੋਭ ਹਰੇ ॥ ੩੫੯ ॥ ਅਸਜ ਉਪਾਸਿਕ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਨਾਸਿਕ ਹੈਂ ਬਰਦਾਇਕ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇਕ ਹੈਂ ॥ ੩੬੦ ॥ ਸੰਗੀਤ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰੰ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੂਟੇ ॥ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੀਰੰ ਛਾਗੜਦੰਗ ਛੂਟੇ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੁਆਰੰ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੂਝੇ ॥ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਪੇ ਰਾਗੜ ਦੰਗ ਰੂਝੇ ॥ ੩੬੧ ॥ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਾਚਿਓ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁੱਧੰ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੋਧਾ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸਾਂਗੀ ਡਾਗੜਦੰਗ ਡਾਰੇ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਵੀਰੰ ਆਗੜਦੰਗ ਉਤਾਰੇ ॥ ੩੬੨ ॥ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੈਕੈ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁਆਣੰ ॥ ਛਾਗੜਦੰਗ ਛੋਰੈ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਣੰ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੂਝੇ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਜੀ ॥ ਡਾਗੜਦੰਗ ਡੋਲੈ ਤਾਗੜਦੰਗਤਾਜੀ ॥ ੩੬੩ ॥ ਖਾਗੜਦੰਗ ਖੂਨੀ ਖਜਾਗੜਦੰਗ ਖੇਤੰ ॥ ਝਾਗੜ ਦੰਗ ਝੂਝੈ ਆਗੜਦੰਗ ਅਚੇਤੰ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਉੱਠੇ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਪੇ ॥ ਡਾਗੜ ਦੰਗ ਡਾਰੇ ਧਾਗੜਦੰਗ ਧੋਪੇ ॥ ੩੬੪ ॥ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਾਚੇ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੁਦ੍ਰੰ ॥ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭਾਜੇ ਛਾਗੜਦੰਗ ਛੁਦ੍ਰੰ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁੱਝੇ ਵਾਗੜਦੰਗ ਵੀਰੰ ॥ ਲਾਗੜਦੰਗ ਲਾਗੇ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੀਰੰ ॥ ੩੬੫ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੁੱਝੇ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰੰ ॥ ਘਾਗੜਦੰਗ ਘੁੱਮੀ ਹਾਗੜਦੰਗ ਹੂਰੰ ॥ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੱਕੈ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁਆਨੰ ॥ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮੋਹੀ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤਾਨੰ ॥ ੩੬੬ ॥ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦੇਖੈ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੂਪੰ ॥ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪ੍ਰੇਮੰ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੂਪੰ ॥ ਡਾਗੜਦੰਗ ਡੁੱਬੀ

---

੩੫੨. ਜਲਜੇਛਣ=ਕਮਲ ਦੇ ਫੁਲ ਵਰਗੇ ਨੇਤ੍ਰ ਹਨ। ਪੂਣਪੋਛਣ= ਪੂਣ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ੩੫੩. ਧਰਣੀਧਰ=ਧਰਤੀ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਕਰਣੀ=ਚੰਗੀ ਕਰਣੀ ਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ੩੫੪. ਛਟ= ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਰਾਬਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁੰਦਰ ਸੋਭਾ ਹੈ।

੩੫੫. ਅਰਣੰ ਬਰਣੰ=ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੰਗ ਲਾਲ ਹਨ। ਧਰਣੰ ਧਰਣੰ= ਧਰਤੀ ਦੇ ਚੁਕਣ ਵਾਲੇ ਹਾਥੀ। ਹਰਿ ਸੀ ਕਰਭਾ=ਹਰਿ=ਹਾਥੀ ਦੇ ਸੁੰਡ ਬਰਾਬਰ ਸੋਭਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹਾਥੀ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸੁੰਡ ਵਰਗੀ ਸੋਭਾ ਹੈ।

੩੫੬. ਸਰਣਾਲਯ=ਆਸਰੇ ਦਾ ਘਰ ਹਨ। ੩੫੯. ਪਾਇਕ= ਸੇਵਕਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ। ੩੬੧. ਸਾਗੜਦੰਗ ਸਾਗੀ=ਸੱਸੇ ਅੱਖਰ ਦੁਆਰਾ ਆਖਦੇ ਹਨ=ਸਾਗੀ=ਬਰਛਿਆਂ ਨੂੰ ਉਤਾਰੇ=ਮਾਰਿਆ ਹੈ।

੩੬੨=ਤੈਕੈ=ਤਪ ਕਰਕੇ। ਤਾਜੀ=ਤਾਜੀ ਜਾਤੀ ਦੇ ਘੋੜੇ।

੩੬੩.–ਧੋਪੈ=ਤਲਵਾਰ। ੩੬੪. ਛੁਦ੍ਰੰ=ਤੁੱਛ ਸੂਰਮੇ।

੩੬੫. ਰੁਝੇਤਾਨੰ=ਓਹ ਫਸ ਗਏ ਜਾਂ ਜੋਰ ਵਾਲੇ ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੇ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪਾਗੜਦੰਗ ਪਿਆਰੀ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕਾਮੰ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਾਰੀ ॥ ੩੬੭ ॥ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮੋਹੀ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਲਾ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੂਪੰ ਆਗੜਦੰਗ ਉਜਾਲਾ ॥ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦੇਖੈ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਜੇ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੂਰੰ ॥ ੩੬੮ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੂਪੰ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕਾਮੰ ॥ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਾਚੈ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਮੰ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੀਝੈ ਸਾਗਰਦੰਗ ਸੂਰੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਿਆਹੈ ਹਾਗੜਦੰਗ ਹੂਰੰ ॥ ੩੬੯ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਪਾ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭੂਪੰ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕਾਲੰ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੂਪੰ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੋਸੰ ਧਾਗੜਦੰਗ ਧਾਯੋ॥ਚਾਗੜਦੰਗ ਬਾਧੇ ਚਲਯੋ ਚੁੰਗ ਆਯੋ ॥ ੩੭੦ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਅਰੜੇ ਗਾਗੜਦੰਗ ਗਾਜੀ ॥ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਾਚੇ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤਾਜੀ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁਝੇ ਖਾਗੜਦੰਗ ਖੇਤੰ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਹਸੇ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥ ੩੭੧ ॥ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਾਰੇ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰੰ ॥ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪਰਾਨੇ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭੀਰੰ ॥ ਧਾਗੜਦੰਗ ਧਾਯੋ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਾਜਾ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਣਕੇ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਜਾ ॥ ੩੭੨ ॥ ਟਾਗੜਦੰਗ ਟੂਟੇ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤਾਲੰ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਉੱਠੇ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁਆਲੰ॥ਭਾਗੜਦੰਗ ਭਾਜੇ ਬਾਗੜਦੰਗ ਵੀਰੰ ॥ ਲਾਗੜਦੰਗ ਲਾਗੇ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੀਰੰ ॥ ੩੭੩ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਹਸੀ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦੇਵੀ ॥ ਗਾਗੜਦੰਗ ਗੈਣੰ ਆਗੜਦੰਗ ਭੇਵੀ ॥ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭੈਰੋ ਪਾਗੜ ਦੰਗ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥ ਹਾਗੜਦੰਗ ਹੱਸੇ ਖਾਗੜ ਦੰਗ ਖੇਤੰ ॥ ੩੭੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ਅਸ ਟੂੱਟੇ ਲੁੱਟੇ ਘਨੇ ਤੁੱਟੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ॥ ਜੇ ਜੁੱਟੇ ਕੱਟੇ ਸਭੈ ਰਹ ਗਯੋ ਭੂਪਤ ਏਕ ॥ ੩੭੫ ॥ ਪੰਕਜਬਾਟਿਕਾ ਛੰਦ ॥ ਸੈਨ ਜੁਝਤ ਨ੍ਰਿਪ ਭਜੇ ਅਤਿ ਆਕਲ ॥ ਧਾਵਤ ਭਜੇ ਸਾਮੁਹਿ ਅਤਿ ਬਿਆਕੁਲ ॥ ਸੰਧਿਮ ਹ੍ਵੈ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁਧਤ ॥ ਆਵਤ ਭਜੇ ਰਿਸਕੈ ਕਰਿ ਜੁੱਧਤ ॥ ੩੭੬ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਅਨੇਕ ਕੱਰੇਤਬ ॥ ਜੰਗ ਜੁਟਿਓ ਅਪਨੇ ਦਲ ਲੈ ਸਬ ॥ ਬਾਜ ਉਠੇ ਤਹ ਕੋਟ ਨਗਾਰੇ ॥ ਰੁੰਡ ਗਿਰੇ ਰਣ ਮੁੰਡ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ੩੭੭ ॥ ਚਾਮਰ ਛੰਦ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਸ ਕੋਪ ਬੀਰ ਬੋਲਿ ਕੈ ਸਬੈ ॥ ਕੋਪ ਓਪਦੈ ਹਠੀ ਸੁਧਾਇ ਕੈ ਪਰੇ ਤਬੈ ॥ ਕਾਨ ਕੇ ਪ੍ਰਮਾਨ ਬਾਨ ਤਾਨ ਤਾਨ ਤੋਰਹੀ ॥ ਸੁ ਝੁਝ ਝੁਝ ਕੈ ਪਰੈ ਨ ਨੈਕ ਮੁਖ ਮੋਰਹੀ ॥ ੩੭੮ ॥ ਬਾਨ ਪਾਨ ਲੈ ਸਬੈ ਸਕ੍ਰੋਧ ਸੂਰਮਾ ਚਲੈ ॥ ਬੀਨ ਬੀਨ ਜੇ ਲਏ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬੀਰਹਾ ਭਲੇ ॥ ਸੰਕ ਛੋਰੋਕੈ ਭਿਰੈਨਿਸੰਕ ਘਾਇ ਡਾਰਹੀ ॥ ਸੁ ਅੰਗ ਭੰਗ ਹ੍ਵੈ

---

੩੬੭. ਉਜਾਲਾ=ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਵਾਨ। ੩੬੯. ਚੁੰਗ=ਤੁੰਮਣ ਭਾਵ ਬਹੁਤ ਅਕੱਠ ਆਇਆ। ੩੭੦. ਆਗੜਦੰਗ ਅੜੇ ਅੱਖਰ ਦੁਆਰਾ ਆਖਦੇ ਹਨ। ਅਰੜੇ=ਉਚਾਰਦੇ ਜਾਂ ਬੋਲਦੇ। ਰਹਿਸੇ=ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ। ੩੭੧. ਰਣਕੇ=ਠੇਲਿਆ ਜਾਂ ਵੱਜਿਆ। ੩੭੨. ਜਾਗੜਦੰਗ ਜ੍ਵਾਲੰ=ਜੱਜੇ ਦੁਆਰਾ ਜੰਗ ਦੀ ਅੱਗ। ੩੭੫. ਆਕਲ=ਕਾਹਲੀ ਜਾਂ ਦੁਖੀ।

੩੭੭. ਤੋਰਹੀ=ਮਾਰਦੇ ਹਨ ਕੰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਬਾਣਾਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ੨ ਕੇ।

੩੭੮. ਬੀਨ=ਚੁਣ ਚੁਣ ਕੇ ਜਾਂ ਵੇਖ ਵੇਖ ਕੇ ਜੇਹੜੇ ਲਏ ਹਨ, ਸਿਆਣਿਆਂ ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਬੀਰਹਾ=ਬਹੁਤੇ ਸੁਰਮੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਗਿਰੈਂ ਨ ਜੰਗ ਤੈ ਪਧਾਰਹੀ ॥ ੩੭੯ ॥ ਨਿਸਪਾਲਕ ਛੰਦ ॥ ਤਾਨਸਰ ਆਨਅਰ ਮਾਨ ਕਰ ਛਰਹੀਂ ॥ ਐਨਸਰ ਚੈਨ ਕਰ ਤੈਨ ਕਰ ਜੋਰਹੀਂ ॥ ਘਾਵ ਕਰ ਚਾਵ ਕਰ ਆਨਕਰ ਲਾਗਹੀਂ ॥ ਛਾਡਿ ਰਣਿ ਖਾਦਿ ਬ੍ਰਿਣ ਬੀਰਬਰ ਭਾਗਹੀਂ ॥ ੩੮੦ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਬੋਧ ਹਰ ਸੋਧ ਅਰ ਧਾਵਹੀਂ ॥ ਜੋਧ ਬਰ ਕ੍ਰੋਧ ਧਰ ਬਿਰੋਧਸਰ ਲਾਵਹੀਂ ॥ ਅੰਗ ਭਟ ਭੰਗ ਹੁਐ ਜੰਗ ਤਿਹੰ ਡਿੱਗਹੀਂ ॥ ਸੰਗਿ ਬਿਨ ਰੰਗ ਰਣ ਸੂੰਣ ਤਨ ਭਿੱਗਹੀਂ ॥ ੩੮੧ ॥ ਧਾਇ ਭਟਿ ਆਇ ਰਿਸ ਖਾਇ ਅਸ ਝਾਰਹੀਂ ॥ ਸੇਰ ਕਰ ਜੋਰ ਸਰ ਤੋਰ ਅਰ ਡਾਰਹੀਂ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜ ਪੈ ਨ ਭਜਿ ਭੂਮ ਰਨ ਸੋਭਹੀਂ ॥ ਪੇਖ ਛਬ ਦੇਖ ਦ੍ਰਤ ਨਾਰ ਸੁਰ ਲੋਭਹੀਂ ॥ ੩੮੨ ॥ ਭਾਜ ਨਹ ਸਾਜ ਅਸ ਗਾਜ ਭਟ ਆਵਹੀਂ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਬੋਧ ਹਰ ਜੋਧ ਅਸ ਲਾਵਹੀਂ ਜੂਝ ਰਣ ਝਾਲ ਬ੍ਰਿਣ ਦੇਵ ਪੁਰ ਪਾਵਹੀਂ । ਜੀਤ ਕੈ ਗੀਤ ਕੁਲ ਰੀਤ ਜਿਮ ਗਾਵਹੀਂ ॥ ੩੮੩ ॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸਾਜ ਸਾਜ ਕੈ ਸਬੈ ਸਲਾਜ ਬੀਰ ਧਾਵਹੀਂ ॥ ਜੂਝ ਜੂਝ ਕੈ ਮਰੈਂ ਪ੍ਰਲੋਕ ਲੋਕ ਪਾਵਹੀਂ ॥ ਧਾਇ ਧਾਇ ਕੈ ਹਠੀ ਅਘਾਇ ਘਾਇ ਝੇਲਹੀਂ ॥ ਪਛੇਲ ਪਾਵ ਨਾ ਚਲੈਂ ਅਰੇਲ ਬੀਰ ਠੇਲਹੀਂ ॥ ੩੮੪ ॥ ਕੋਪ ਓਪਦੈ ਸਬੈ ਸਰੋਖ ਸੂਰ ਧਾਇ ਹੈਂ ॥ ਧਾਇ ਧਾਇ ਜੂਝ ਹੈਂ ਅਰੂਝ ਜੂਝ ਜਾਇ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਮੇਲਕੈ ਪ੍ਰਹਾਰ ਆਨ ਡਾਰਹੀਂ ॥ ਨ ਭਾਜ ਗਾਜ ਹੈ ਹਠੀ ਨਿਸੰਕ ਘਾਇ ਮਾਰਹੀਂ ॥੩੮੫॥ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਢੋਲ ਬਾਸੁਰੀ ਸਨਾਇ ਝਾਂਝ ਬਾਜ ਹੈਂ ॥ ਸਪਾਵ ਰੋਪ ਕੈ ਬਲੀਸ ਕੋਪ ਆਨ ਗਾਜ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਬੂਝ ਬੂਝ ਕੈ ਹਠੀ ਅਰੂਝ ਆਨ ਜੂਝ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਅੰਧ ਧੁੰਧ ਹ੍ਵੈ ਰਹੀ ਦਿਸਾ ਵਿਸਾ ਨ ਸੂਝ ਹੈਂ ॥ ੩੮੬ ॥ ਸੁ ਰੋਖ ਕਾਲਿ ਕੇਸਰੀ ਸੰਘਾਰਸੈਣ ਧਾਇ ਹੈਂ ॥ ਅਗਸਤ ਸਿੰਧ ਕੀ ਜਿਮੰ ਪਚਾਇ ਸੈਨ ਜਾਇ ਹੈਂ ॥ ਸੰਘਾਰ ਬਾਹਣੀਸ ਕੋ ਅਨੀਸ ਤੀਰ ਗਾਜ ਹੈਂ ॥ ਬਿਸੇਖ ਜੁੱਧ ਮੰਡ ਹੈਂ ਅਸੇਖ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਜ ਹੈਂ ॥ ੩੮੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ਛੰਦ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਦਲ ਤੇ ਹਰਿ ਬਾਜ ਕਰੀ ਰਥ ਕੰਟਕ ਕੂਟੇ ॥ ਸਾਜ ਗਿਰੇ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ਕਹੂੰ ਬਰਬਾਜ ਫਿਰੇ ਹਿਹਨਾਵਤ ਛੂਟੇ ॥ ਤਾਜ ਕਹੂੰ ਗਜ ਰਾਜਰਣੰ

---

੩੭੯. ਤਾਨਸਰ ਖਿੱਚਕੇ ਬਾਣ ਆਨ=ਆ ਕਰਕੇ ਭਾਵ ਅੜਕੇ ਮਾਰ ਕਰਕੇ ਛੱਡਦੇ ਹਨ । ਐਨਸਰ=ਚੰਗੇ ਬਾਣ ਆਨੰਦ ਹੋਕੇ ਤਾਣ ਕੇ ਜੋੜ ਕੇ ਵਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ । ੩੮੩. ਅਰੇਲ=ਧੱਕ ਕੇ ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੂੰ ਟੇਲਦੇ ਹਨ। ਜਾਂ ਧੱਕਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਜਿਹੜੇ ਸੂਰਮੇ ਹਨ ਓਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧੱਕਦੇ ਹਨ।

੩੮੪. ਧਾ ਧਾ ਕੇ ਜਾਂ ਦੌੜ ਦੌੜਕੇ ਲੜਦੇ ਹਨ ਜੇਹੜੇ ਅਰੂਝ=ਫਸਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਸੂਰਮੇ ਹਨ ਓਹ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਸਤ੍ਰ ਸ਼ਸਤ੍ਰ= ਓਹ ਸੂਰਮੇ ਸ਼ਸਤ੍ਰਾਂ ਅਸਤ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਮੇਲਕੇ ਭਾਵ ਪਾਕੇ ਜਾਂ ਫੜਕੇ ਡਾਰ ਦੇ ਭਾਵ ਮਾਰਦੇ ਹਨ। ੩੮੫. ਸੁਅੰਧ=ਡੰਡਰੌਲੀ ਜਾਂ ਧੂੜੀ ਨਾਲ ਹਨੇਰਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ । ੩੮੬. ਸੁਰੋਖ=ਸਹਿਤ ਗੁੱਸੇ ਦੇ ਕਲਗੀ ਅਵਤਾਰ ਜੀ ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੌੜਕੇ ਸੈਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਦੇ ਹਨ। ੩੮੭. ਅਸੇਖ=ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ੩੮੭. ਬਾਜ=ਘੋੜੇ ਛੁੱਟੇ ਹੋਏ ਹਿਣਕਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਪੈਣ=ਕਲਗੀ ਜੀ ਦੇ ਬਾਣ ਪੈਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਚੱਲਦੇ ਹਨ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵੈਰੀ ਬਦਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਉੱਡ ਚੱਲੇ ਕੁਛ ਬਚੇ ਨਹੀਂ ਡੂਟ ਗਏ ਭਾਵ ਵਿੰਨ੍ਹ ਸੁਟੇ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਧਨ ਕੈਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੈਸਨ ਜੁਟੇ॥ਪੈਨ ਸਮਾਨ ਬਹੈ ਕਲਿ ਬਾਨ ਸਬੈ ਅਰਿ ਬਾਦਲ ਸੇ ਚਲ ਫੂਟੇ ॥ ੩੮੮ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਕਰ ਕੋਪ ਬਡੇ ਭਟ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਪੱਟਿਸਲੋਹ ਹਥੀ ਪਰਸਾ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਚਹੁੰਦਿਸ ਚੈਕ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਕੁੰਜਰ ਪੁੰਜ ਗਿਰੇ ਰਣ ਮੂਰ ਧਨ ਸੋਭਤ ਹੈ ਅਤ ਡੀਲ ਡਿਲਾਰੇ ॥ ਰਾਵਣ ਰਾਮ ਸਮੇ ਰਣ ਕੇ ਗਿਰ ਰਾਜ ਮਨੋ ਹਨਵੰਤ ਉਖਾਰੇ ॥ ੩੮੯ ॥ ਚੌਪ ਚਗੀ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਕਰੁਣਾਲਯ ਕੇ ਪਰ ਸਿੰਧੁਰ ਪੇਲੇ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਹਠੀ ਕਰ ਕਾਟਿ ਸਬੈ ਪਗ ਦੈ ਨ ਪਿਛੇਲੇ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਕੇ ਘਨ ਸਜਾਮ ਘਨੇ ਤਨ ਆਯੁਧ ਝੇਲੇ ॥ ਸੋਨ ਰੰਗੇ ਰਮਣੀਅ ਰਮਾਪਤਿ ਫਾਗਨ ਅੰਤ ਬਸੰਤ ਸੇ ਖੇਲੇ ॥ ੩੯੦ ॥ ਘਾਇ ਸਬੈ ਸਹਿ ਕੈ ਕਮਲਾਪਤਿ ਕੋਪ ਭਰਜੋ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਲੀਨੇ ॥ ਦੁੱਜਨ ਸੈਨ ਬਿਖੈ ਧਸਕੈ ਛਿਨ ਮੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਸਬੈ ਅਰ ਕੀਨੇ ॥ ਟੂਟ ਪਰੈ ਰਮਣੀਅ ਸਭੂਖਣ ਬੀਰ ਬਲੀ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਚੀਨੇ ॥ ਯੌਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ਰਣ ਭੂਮ ਕੋ ਮਾਨਹੁ ਭ੍ਰਖਨ ਦੀਨੇ ॥ ੩੯੧ ॥ ਚੌਪ ਚੜਿਓ ਕਰਿ ਕੋਪ ਕਲੀ ਕ੍ਰਿਤਆਯੁਧ ਅੰਗ ਅਨੇਕਨ ਸਾਜੇ ॥ ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਉਪੰਗ ਮੁਚੰਗ ਸੁਭਾਂਤ ਅਨੇਕ ਭਲੀ ਬਿਧ ਬਾਜੇ ॥ ਪੂਰਿ ਫਟੀ ਛੁਟਿ ਧੂਰ ਜਟੀ ਜਟ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਦੇਊ ਉਠ ਭਾਜੇ ॥ ਕੋਪ ਕਛੂ ਕਰਿ ਕੈ ਚਿਤ ਮੋ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰ ਜਬੈ ਰਣ ਗਾਜੇ ॥ ੩੯੨ ॥ ਬਾਜ ਹਨੇ ਗਜਰਾਜ ਹਨੇ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ਹਨੇ ਰਣਭੂਮ ਗਿਰਾਏ ॥ ਡੋਲ ਗਿਰਿਓ ਗਿਰਮੇਰ ਰਸਾਤਲ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਬੈ ਭਹਰਾਏ ॥ ਸਾਤੋਊ ਸਿੰਧ ਸੁਕੀ ਸਰਤਾ ਸਬ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਸਬੈ ਥਹਰਾਏ ॥ ਚੌਕ ਚਕੈ ਦ੍ਰਿਗਪਾਲ ਸਬੈ ਕਿਹ ਪੈ ਕਲਕੀ ਕਰ ਕੋਪ ਰਿਸਾਏ ॥ ੩੯੩ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਰ ਹਠੀ ਹਠ ਠਾਨ ਹਠੀ ਰਣ ਕੋਟਿਕ ਮਾਰੇ ॥ ਜਾਂਘ ਕਹੂੰ ਸਿਰਬਾਹ ਕਹੂੰ ਅਸਰੇਣ ਪ੍ਰਮਾਣ ਸਬੈ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਬਾਜ ਕਹੂੰ ਗਜਰਾਜ ਧੁਜਾ ਰਥ ਉਸਟ ਪਰੇਰਣ ਪੁਸਟ ਬਿਦਾਰੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਬਾਗ ਬਨਿਓ ਰਣਿ ਮੰਡਲ ਪੇਖਨ ਕੌ ਜਟਿ ਧੂਰ ਪਧਾਰੇ ॥ ੩੯੪ ॥ ਲਾਜ ਭਰੇ ਅਰਿ ਰਾਜ ਕਹੂੰ ਦਿਸ ਭਾਜ ਚਲੇ ਨਹੀਂ ਆਨ ਘਿਰੇ ॥ ਗਹਿ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਛਟ ਛੈਲ ਛਕੇ ਚਿਤ ਚੌਪ ਚਿਰੇ ॥ ਪ੍ਰਿਤਮਾਨ ਸੁਜਾਨ ਅਜਾਨ ਭੁਜਾ ਕਰਿ ਪੈਜ ਪਰੇ ਨਹੀ ਫੇਰਿ ਫਿਰੇ ॥ ਰਣ

---

੩੮੯. ਚੌਪ=ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਕਲਗੀ ਜੀ ਦੀ ਚਾਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੈਨਾ ਹੈ ਤੇ ਪਰ ਸਿੰਧਰ ਪੇਲ=ਉਤੇ ਹਾਥੀ ਪੂਰੇ ਹਨ। ਕਰ ਕਾਟ=ਹਾਥੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਭਾਵ ਸੁੰਡ ਕਟ ਸੁਟੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਦੋ ਪੈਰ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟੇ ਹਨ।

੩੯੧. ਪੂਰ ਫਟੀ=ਧਰਤੀ ਫਟ ਗਈ, ਸ਼ਿਵਜੀ ਨੇ ਜਜ਼ਾਵਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ੩੯੨. ਲੋਕ=ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਭਾਵ ਸੁਰਗ ਲੋਕ ਤਕ ਹੈਰਾਨ ਹੋਕੇ ਹੱਕੇ-ਬੱਕੇ ਹੋ ਗਏ। ਚੌਕ ਚਕੇ=ਚਕਚੌਂਧੀ ਖਾਕੇ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹੋ ਗਏ ਦਿਗਪਾਲ। ੩੯੩. ਹਠੀ ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੇ ਹਠ ਕਰਕੇ ਕਈ ਕਰੋੜ ਹਠੀ ਸੂਰਮੇ ਜੁਧ ਵਿਚ ਮਾਰ ਦਿਤੇ। ਅਸਰੇਣ=ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਪੂੜੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸਾਰੇ ਕਰ ਸੁੱਟੇ।

੩੯੪. ਪੈਜ=ਪ੍ਰਤੱਗਜਾ ਕਰਕੇ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮੋ ਮਰਿ ਕੈ ਜਸ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸੋ ਲਰਿ ਕੈ ਭਵ ਸਿੰਧ ਤਰੈ ॥ ੩੯੫ ॥ ਰੰਗ ਸੋ ਜਾਨ ਸੁ ਰੰਗੇ ਹੈਂ ਸਿੰਧੁਰ ਛੂਟੀ ਹੈ ਸੀਸ ਪੈ ਸੋਨ ਅਲੇਲੈ ॥ ਬਾਜ ਗਿਰੇ ਭਟਰਾਜ ਕਹੂੰ ਬਿਚਲੇ ਕੁਪਕੈ ਕਲ ਕੈ ਅਸ ਮੇਲੈ ॥ ਚਾਚਰ ਜਾਨ ਕਰੋ ਬਸੁਧਾ ਪਰ ਜੂਝ ਗਿਰੇ ਪਗ ਦ੍ਵੈ ਨ ਪਛੇਲੈ ॥ ਜਾਨੁਕ ਪਾਨ ਕੈ ਭੰਗ ਮਲੰਗ ਸੁ ਫਾਗਨ ਅੰਤ ਬਸੰਤ ਸੋ ਖੇਲੈ ॥ ੩੯੬ ॥ ਜੇਤਕ ਜੀਤ ਬਚੇ ਸੁ ਸਬੈ ਭਟ ਚੰਪ ਚੜੇ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਧਾਏ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਅਸ ਕਾਢ ਲਏ ਕਰ ਮੋ ਚਮਕਾਏ ॥ ਚਾਬਕ ਮਾਰ ਤੁਰੰਗ ਧਸੇ ਰਨ ਸਾਵਨ ਕੀ ਘਟਿ ਜਿਉ ਘਹਰਾਏ ॥ ਸ੍ਰੀ ਕਲਕੀ ਕਰਿ ਲੈਕਰ ਵਾਰ ਸੁ ਏਕ ਹਨੇ ਅਰ ਅਨੇਕ ਪਰਾਏ ॥ ੩੯੭ ॥ ਮਾਰ ਮਚੀ ਬਿਸੰਭਾਰ ਜਬੈ ਤਬ ਆਯੁਧ ਛੋਰ ਸਬੈ ਭਟ ਭਾਜੇ ॥ ਡਾਰ ਹਥਯਾਰ ਉਤਾਰ ਸਨਾਹਿ ਸੁ ਏਕ ਹੀ ਬਾਰ ਭਜੈ ਨਹੀ ਗਾਜੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰ ਤਹਾ ਗਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਬਿਰਾਜੇ ॥ ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਪਤਾਰ ਚਕਿਓ ਛਬ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਦੋਊ ਲਖਿ ਲਾਜੇ ॥ ੩੯੮ ॥ ਦੇਖ ਭਜੀ ਪ੍ਰਿਤਨਾ ਅਰ ਕੀ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰ ਹਥਯਾਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਛਿਨ ਬੀਚ ਸਬੈ ਕਰ ਚੂਰਨ ਡਾਰੇ ॥ ਭਾਗ ਚਲੇ ਇਹ ਭਾਂਤ ਭਟਾ ਜਿਮ ਪੌਨ ਬਹੈ ਦ੍ਰੁਮ ਪਾਨ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਪੈਨ ਪਰੀ ਕਛੁ ਮਾਨ ਰਹਿਓ ਨਹੀ ਬਾਨਨ ਡਾਰ ਨਿਦਾਨ ਪਧਾਰੇ ॥ ੩੯੯ ॥ ਸੁਪ੍ਰਿਆ ਛੰਦ ॥ ਕਹੂੰ ਭਟ ਮਿਲਤ ਮੁਖ ਮਾਰ ਉਚਾਰਤ ॥ ਕਹੂੰ ਭਟ ਭਾਜ ਪੁਕਾਰਤ ਆਰਤ ॥ ਕੇਤਕ ਜੋਧ ਫਿਰਤ ਦਲ ਗਾਰਤ ॥ ਕੇਤਕ ਜੂਝ ਬਰੰਗਨ ਬਜਾਹਤ ॥ ੪੦੦ ॥ ਕਹੂੰ ਬਰ ਬੀਰ ਫਿਰਤ ਸਰ ਮਾਰਤ ॥ ਕਹੂੰ ਰਣ ਛੋਰ ਭਜਤ ਭਟ ਆਰਤ ॥ ਕੇਈ ਡਰੁ ਡਾਰਿਹਨ ਤਰਣ ਜੋਧਾ ॥ ਕੇਈ ਮੁਖ ਮਾਰ ਰਟਤ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧਾ ॥ ੪੦੧ ॥ ਕੇਈ ਖਗ ਖੰਡਿ ਗਿਰਤ ਰਣ ਛਤ੍ਰੀ ॥ ਕੇਤਕ ਭਾਗ ਚਲਤ ਤ੍ਰਸ ਅਤ੍ਰੀ ॥ ਕੇਤਕ ਨਿਡ੍ਰਮ ਜੁੱਧ ਮਚਾਵਤ ॥ ਆਹਵਸੀਝ ਦਿਵਾਲਯ ਪਾਵਤ ॥ ੪੦੨ ॥ ਕੇਤਕ ਜੂਝ ਮਰਤ ਰਣ ਮੰਡਲ ॥ ਕੇਈਕ ਭੇਦ ਚਲੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡਲ ॥ ਕੇਈਕ ਆਨ ਪ੍ਰਹਾਰਤ ਸਾਂਗੈ ॥ ਕੇਤਕ ਭੰਗ ਗਿਰਤ ਹੁਇ ਆਂਗੈ ॥ ੪੦੩ ॥ ਬਿਸੇਖ ਛੰਦ ॥ ਭਾਜ ਬਿਨਾ ਭਟ ਲਾਜ ਸਬੈ ਤਜ ਸਾਜ ਜਹਾਂ ॥ ਨਾਚਤ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਨਿਸਾਚਰ ਰਾਜ ਤਹਾਂ ॥ ਦੇਖਤ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਮਹਾਂ ਰਣ ਕੋ ਬਰਨੈ ॥ ਜੂਝ ਭਜੋ ਜਿਹ ਭਾਂਤ ਸੁ ਪਾਰਥ ਸੋ ਕਰਨੈ ॥ ੪੦੪ ॥ਦਾਵ ਕਰੈ ਰਿਸ ਖਾਇ ਮਹਾਂ ਹਠ ਠਾਂਨ ਹਠੀ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੁ ਪਾਵਕ ਜਾਨ ਭਠੀ ॥ ਕ੍ਰੁੱਧ ਭਰੇ ਰਣ ਛਤ੍ਰਜ ਅਤ੍ਰਣ ਝਾਰਤ ਹੈ ॥ ਭਾਜ ਚਲੈ ਨਹੀ ਪਾਵਸ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਤ ਹੈ ॥ ੪੦੫ ॥ ਦੇਖਤ ਹੈ ਦਿਵ ਦੇਵ ਧਨੈ ਧਨ ਜੰਪਤ ਹੈਂ ॥ ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਚਵੈ ਚਕ ਕੰਪਤ ਹੈਂ ॥ ਭਾਜਤ ਨਾਹਨ ਬੀਰ ਮਹਾਂ ਰਣ

---

੩੯੫. ਰੰਗ ਸੁਜਾਨ=ਸਿਆਣੇ ਸੂਰਮੇ ਰੰਗੇ ਹੋਏ ਹਨ । ਅਲੇਲੇ= ਫੁਹਾਰੇ ਵਾਂਗ ਲਹੂ ਦੀ ਧਾਰਾ ਉਪਰੋਂ ਦੀ ਛੁਟੀ ਹੋਈ ਹੈ ਸੋ ਹਾਥੀ ਵੀ ਲਹੂ ਨਾਲ ਰੰਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ੪੦੧. ਤ੍ਰੱਸ ਅੱਤ੍ਰੀ=ਡਰਦੇ ਮਾਰੇ ਸ਼ਸਤ੍ਰਾਂ ਤੋਂ ਆਹਵ ਸੀਝ=ਜੁਧ ਵਿਚ ਮਰਕੇ। ੪੦੩. ਸਾਰੇ ਸੂਰਮੇ ਭੱਜ ਗਏ, ਛੱਡਕੇ ਸਾਜਾਂ ਨੂੰ, ਓਥੇ ਗਏ ਜਿਥੇ ਭੂਤ ਆਦਿ ਹਨ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਗਾਜਤ ਹੈਂ ॥ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗਮ ਨਾਰ ਲਖੇ ਛਬ ਲਾਜਤ ਹੈਂ ॥ ੪੦੬ ॥ ਧਾਵਤ ਹੈਂ ਕਰ ਕੋਪ ਮਹਾਂ ਸੁਰ ਸੂਰ ਤਹਾਂ ॥ ਮਾਂਡਤ ਹੈਂ ਬਿਕਰਾਰ ਭਯੰਕਰ ਜੁੱਧ ਜਹਾਂ ॥ ਧਾਵਤ ਹੈਂ ਸੁਰ ਨਾਰ ਸੁ ਸਾਮੁਹ ਜੁੱਝਤ ਹੈਂ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਗੰਧ੍ਰਬ ਸਬੈ ਕ੍ਰਿਤ ਸੁੱਝਤ ਹੈਂ ॥ ੪੦੭ ॥ ਚੰਚਲਾ ਛੰਦ ॥ ਮਾਰਬੇ ਕੋਤਾਹਿ ਤਾਕਿ ਧਾਏ ਬੀਰ ਸਾਵ ਧਾਨ ॥ ਹੋਨ ਲਾਗੇ ਜੁੱਧ ਕੇ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਸਬੈ ਬਿਧਾਨ ॥ ਭੀਮ ਭਾਤ ਧਾਇਕੈ ਨਿਸੰਕ ਘਾਇ ਕਰਤ ਆਇ ॥ ਜੂਝ ਜੂਝ ਕੈ ਮਰੈ ਸੁ ਦੇਵ ਲੋਕ ਬਸਤ ਜਾਇ ॥ ੪੦੮ ॥ ਤਾਨ ਤਾਨ ਬਾਨ ਕੋ ਅਜਾਨ ਬਾਹ ਧਾਵਹੀ ॥ ਜੂਝ ਜੂਝ ਕੈ ਮਰੈ ਅਲੋਕ ਲੋਕ ਪਾਵਹੀ ॥ ਰੰਗ ਜੰਗ ਅੰਗ ਨੰਗ ਭੰਗ ਅੰਗਿ ਹੋਇ ਪਰਤ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੋਇ ਗਿਰੈ ਸੁ ਦੇਵ ਸੁੰਦਰੀਨਿ ਬਰਤ ॥ ੪੦੯ ॥ **ਤ੍ਰਿੜਕਾ ਛੰਦ ॥**

ਤ੍ਰਿੜਰਿੜ ਤੀਰੰ ॥ ਬ੍ਰਿੜਰਿੜ ਬੀਰੰ ॥ ਢ੍ਰਿੜਰਿੜ ਢੋਲੰ ॥ ਥ੍ਰਿੜਰਿੜ ਬੋਲੰ ॥੪੧੦ ॥ ਤ੍ਰਿੜਰਿੜ ਤਾਜੀ ॥ ਬ੍ਰਿੜਰਿੜ ਬਾਜੀ ॥ ਹ੍ਰਿੜਰਿੜ ਹਾਥੀ ॥ ਸ੍ਰਿੜਰਿੜ ਸਾਥੀ ॥ ੪੧੧ ॥ ਬ੍ਰਿੜਰਿੜ ਬਾਣੰ ॥ ਜ੍ਰਿੜਰਿੜ ਜੁਆਣੰ ॥ ਛ੍ਰਿੜਰਿੜ ਛੋਰੰ ॥ ਜ੍ਰਿੜਰਿੜ ਜੋਰੰ ॥ ੪੧੨ ॥ ਖਰੜੜ ਖੇਤੰ ॥ ਪੜਰੜ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥ ਝੜਝੜ ਨਾਚੈ ॥ ਹੰਗਝੜਿ ਰਾਚੇ ॥ ੪੧੩ ॥ ਹਰਰੜ ਹੂਰੰ ॥ ਗਣਰਣ ਪੂਰੰ ॥ ਕ੍ਰਰਰੜ ਕਾਛੀ ॥ ਨਰਰੜ ਨਾਚੀ ॥ ੪੧੪ ॥ ਤਰਰੜ ਤੇਗੰ ॥ ਜਣ ਘਣ ਬੇਗੰ ॥ ਚਰਰੜ ਚਮਕੈ ॥ ਝੜਰੜ ਝਮਕੈ ॥੪੧੫॥ ਜਰਰੜ ਜੋਧੰ ॥ ਕਿਰਰੜ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ਜੜਰੜ ਜੂਝੈ॥ਲ੍ਰੜਰੜ ਲ੍ਰੂਝੈ ॥ ੪੧੬ ॥ ਖਰਰੜ ਖੇਤੰ ॥ ਅਰਰੜ ਅਚੋਪੰ ॥ ਬ੍ਰੜਰੜ ਬਾਜੀ ॥ ਗਿਰਰੜ ਗਾਜੀ ॥ ੪੧੭ ॥ ਗ੍ਰੜਰੜ ਗਜਣੰ ॥ ਕ੍ਰਿੜਰੜ ਭਜਣੰ ॥ ਰ੍ਰਿੜਰਿੜ ਰਾਜਾ ॥ ਲਿੜਰਿੜ ਲਾਜਾ ॥ ੪੧੮ ॥ ਖਿੜਰਿੜ ਖਾਂਡੇ ॥ ਬ੍ਰਿੜਰਿੜ ਬਾਂਡੇ ॥ ਅ੍ਰੜਰਿੜ ਅੰਗੰ ॥ ਜ੍ਰੜਰਿੜ ਜੰਗੰ ॥ ੪੧੯ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੈਨ ਜੁੱਝੀ ਅਪਾਰ ॥ ਰਣ ਰੋਹ ਕ੍ਰੋਹਧਾਏ ਲੁਝਾਰ ॥ ਤੱਜੰਤ ਬਾਣ ਗੱਜੰਤ ਬੀਰ॥ ਉਠੰਤ ਨਾਦ ਭੱਜੰਤ ਭੀਰ ॥ ੪੨੦ ॥ ਧਾਏ ਸਬਾਹ ਜੋਧਾ ਸਕੋਪ॥ ਕੱਢਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਬਾਹੰਤ ਧੋਪ ॥ ਲੁੱਝੰਤ ਸੂਰ ਜੁੱਝੰਤ ਅਪਾਰ ॥ ਜਣ ਸੇਤ ਬੰਧ ਦਿਖੀਅਤ ਪਹਾਰ ॥ ੪੨੧ ॥ ਕਟੰਤ ਅੰਗ ਭਭ੍ਭਕੰਤ ਘਾਵ ॥ ਸਿੱਝੰਤ ਸੂਰ ਜੁੱਝੰਤ ਚਾਵ ॥ ਨਿਰਖੰਤ ਸਿੱਧ ਚਾਹਣ ਅਨੰਤ ॥ ਉਚਰੰਤ ਕ੍ਰਿਤ ਜੋਧਨ ਬਿਅੰਤ ॥ ੪੨੨ ॥ ਨਾਚੰਤ ਆਪ ਈਸਰ ਕਰਾਲ ॥ ਬਾਜੰਤ ਡਉਰ ਭੈ ਕਰ ਬਿਸਾਲ ॥ ਪੋਅੰਤ ਮਾਲ ਕਾਲੀ ਕਪਾਲ ॥ ਚਲ ਚਿੱਤ ਚੱਖ ਛਾਡੰਤ ਜ੍ਵਾਲ ॥ ੪੨੩ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਬਜੇ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ॥ ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲਾਜੇ ॥ ਖਹੇ ਖੇਤ ਖਤ੍ਰੀ ॥ ਤਜੇ ਤਾਣ ਪਤ੍ਰੀ ॥ ੪੨੪ ॥ ਗਿਰੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥ ਨਚੇ ਜੰਗ ਰੰਗੰ ॥ ਖੁਲੇ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ॥ ਚੜੇ ਚਉਪਦੂਨੀ ॥ ੪੨੫ ॥ ਭਜੇ ਘੋਰ ਜੁੱਧੰ ॥ ਇਤੀ ਕਾਹ ਸੁੱਧੰ ॥ ਜਿਣਿਓ ਕਾਲ ਰੂਪੰ ॥ ਭਜੇ ਸਰਬ ਭੂਪੰ ॥ ੪੨੬ ॥ ਸਬੈ ਸੈਣ ਭਾਜਾ ॥ ਫਿਰਯੋ ਆਪ ਰਾਜਾ ॥ ਠਟਿਓ ਆਣ ਜੁੱਧੰ॥ ਭਇਓ ਨਾਦ

---

੪੦੭. ਕ੍ਰਿਤ=ਸਾਰੇ ਓਨਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਸਮਝਦੇ ਹਨ।

੪੦੮. ਜੁਧ ਭੂਮਕਾ ਵਿਚ ਅੰਗ ਭੰਗ ਹੋਕੇ ਨੰਗੇ ਅੰਗ ਪਏ ਹਨ ਸੂਰਮੇ। ੪੧੯. ਜੁਧ ਵਿਚ ਅਰੂੜ ਹੋਕੇ ਸੂਰਮੇ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਦੌੜੇ ਹਨ।

੪੨੨. ਜੋਹੜੇ ਚੰਚਲ ਨੇਤ੍ਰ ਹਨ ਓਹ ਅੱਗ ਨੂੰ ਛੱਡਦੇ ਵੇਖੀਦੇ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਉੱਧੰ॥ ੪੨੭ ॥ ਤਜੈ ਬਾਣ ਐਸੇ ॥ ਬਣੰਪਤ੍ਰ ਜੈਸੇ॥ ਜਲੰ ਮੇਘਧਾਰਾ ॥ ਨਭੰ ਜਾਣੁ ਤੁਾਰਾ ॥ ੪੨੮ ॥ ਕਰੰ ਅੰਸੁ ਮਾਲੀ ॥ ਸਰੰਸਤ੍ਰ ਸਾਲੀ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਛੂਟੇ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਧ ਜੂਟੇ ॥ ੪੨੯ ॥ ਚਲੇ ਕੀਟ ਕਾਸੇ ॥ ਬਢੇ ਢਿੰਡ ਕਾਸੇ ॥ ਕਨੰਸਿੱਧ ਰੇਤੰ ॥ ਤਨੰ ਰੋਮ ਤੇਤੰ ॥ ੪੩੦ ॥ ਛੁਟੈ ਸ੍ਵਰਣ ਪੁੱਖੀ ॥ ਸੁਧੰ ਸਾਰ ਮੁੱਖੀ ॥ ਕਲੰਕੰਕ ਪਤ੍ਰੀ ॥ ਤਜੇ ਜਾਣ ਛਤ੍ਰੀ ॥ ੪੩੧ ॥ ਗਿਰੇ ਰੇਤ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥ ਕਹੈ ਚਿਤ੍ਰ ਚਾਰੰ ॥ ਤਜੈ ਬਾਣ ਧਾਰੰ ॥ ੪੩੨ ॥ ਹਲੈ ਜੋਧ ਜੋਧੰ॥ ਕਰੈ ਘਾਇ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ਖਹੈ ਖੱਗ ਖੱਗੈ ॥ ਉਠੈ ਝਾਲ ਅੱਗੈ ॥ ੪੩੩ ॥ ਨਚੇ ਪੱਖ ਰਾਲੇ ॥ ਚਲੇ ਬਾਲ ਆਲੇ ॥ ਹਸੇ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਚੈ ॥ ਰਣੰ ਰੰਗ ਰਾਚੈਂ ॥ ੪੩੪ ॥ ਨਚੇ ਪਾਰਬਤੀਸੰ ॥ ਮੰਡਿਓ ਜੁੱਧ ਈਸੰ ॥ ਦਸੰ ਦਿਉਸ ਕ੍ਰੱਧੰ ॥ ਭਯੋ ਘੋਰ ਜੁੱਧੰ ॥ ੪੩੫ ॥ ਪੁਨਰ ਬੀਰ ਤਜਾਗਜੇ ॥ ਪਗੰਦ੍ਵੈਕ ਭਾਗਜੇ ॥ਫਿਰਯੋ ਫੇਰਿ ਐਸੇ ॥ ਕ੍ਰੋਧੀ ਸਾਂਪ ਜੈਸੇ ॥ ੪੩੬ ॥ ਪੁਨਰ ਜੁੱਧ ਮੰਡਿਓ ॥ ਸਰੰ ਓਘ ਛੰਡਿਓ ॥ ਤਜੇ ਵੀਰ ਬਾਣੰ ॥ ਮਿਤੰ ਆਇ ਤ੍ਰਾਣੰ ॥ ੪੩੭ ॥ ਸਭੈ ਸਿੱਧ ਦੇਖੈ ॥ ਕਲੰਕ੍ਰਿਤ ਲੇਖੈ ॥ ਧਨੰ ਧੰਨ ਜੰਪੈ ॥ ਲਖੈ ਭੀਰ ਕੰਪੈ ॥ ੪੩੮ ॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਆਨ ਆਨ ਸੂਰਮਾ ਸਧਾਨ ਬਾਨ ਧਾਵਹੀਂ ॥ ਰੂਝ ਜੂਝ ਕੈ ਮਰੈਂ ਸੁ ਦੇਵ ਨਾਰ ਪਾਵਹੀਂ ॥ ਸੁ ਰੀਝ ਰੀਝ ਅੱਛਰਾਂ ਅਲੱਛ ਸੂਰਣੈਂ ਬਰੈਂ ॥ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬੀਨ ਬੀਨ ਕੈ ਸੁ ਧੀਨ ਪਾਨ ਕੈ ਧਰੈਂ ॥ ੪੩੯ ॥ ਸਨੱਧਬੱਧ ਅੱਧ ਹ੍ਵੈਂ ਬਿਰੁੱਧ ਸੂਰ ਧਾਵਹੀ ॥ ਸੁ ਕ੍ਰੋਧ ਸਾਂਗ ਤੀਛਣੰ ਕਿਤਾਕ ਸਤ੍ਰ ਲਾਵਹੀ ॥ ਸੁ ਜੂਝ ਜੂਝ ਕੈ ਗਿਰੈ ਅਰੂਝ ਲੂਝ ਕੈ ਹਠੀ ॥ ਅਬੂਝ ਓਰ ਧਾਵਹੀ ਬਨਾਇ ਸੈਨ ਏਕਠੀ ॥ ੪੪੦ ॥ ਸੰਗੀਤ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਕੋਪਾ ਰਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਰਾਜਾ ॥ ਘਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਘੋਰੇ ਬਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਬਾਜਾ ॥ ਫਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਫੀਲੰ ਛਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਛੂਟੇ ॥ ਸਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਸੂਰੰ ਜਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਜੂਟੇ ॥ ੪੪੧ ॥ ਬਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਬਾਜੇ ਨਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਨਗਾਰੇ ॥ ਜਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਜੋਧਾ ਮਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਮਾਰੇ ॥ ਡਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਡਿੱਗੇ ਖਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਖੂਨੀ ॥ ਚਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਚਉਪੇ ਦਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਦੂਨੀ ॥ ੪੪੨ ॥ ਹਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਹੱਸੇ ਸਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਸਿੱਧੰ ॥ ਡਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਡਾਜੇ ਬਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਬਿੱਧੰ ॥ ਛਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਛੁੱਟੇ ਤਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਤੀਰੰ ॥ ਜਾਗੜ੍ਹਦੰਘ ਜੁੱਟੇ ਬਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਬੀਰੰ ॥ ੪੪੩ ॥ ਕਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਕੁਹਕੇ ਬਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਬਾਣੰ ॥ ਫਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਫਰਕੇ ਨਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਨਿਸਾਣੰ ॥ ਬਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਬਾਜੀ ਡਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਭੇਰੀ ॥ ਸਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਸੈਣੰ ਫਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਫੇਰੀ ॥ ੪੪੪ ॥ ਡਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਡੀਰੰ ਕਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਕੰਪੈ ॥ ਮਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਮਾਰੇ ਜਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਜੰਪੈ ॥ ਛਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਛਪ੍ਪੰ ਡਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਡਾਜੇ॥ ਚਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਚਿੱਤੰ ਲਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਲਾਜੇ ॥ ੪੪੫ ॥ ਛਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਛੋਰਿਓ ਰਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਰਾਜਾ ॥ ਸਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਸੈਣੰ ਡਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਡਾਜਾ ॥ ਛਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਛੂਟੇ ਬਾਗੜ੍ਹਦੰਗ ਬਾਣੰ

---

੪੩੦. ਸੋਨੇ ਦੇ ਖੰਭਾਂ ਵਾਲੇ ਬਾਣ ਛੱਡੇ । ਪੁਖੀ=ਬਾਣ, ਸੁਧੰਸਾਰ ਮੁਖੀ=ਚੰਗੀ ਪੁਲਾਦ ਦੀ ਮੁਖੀ ਵਾਲੇ ਕਲੰਕੰਕ ਪਤ੍ਰੀ=ਸੁੰਦਰ ਕਾਵਾਂ ਦੇ ਖੰਭਾਂ ਵਾਲਾ ਬਾਣ । ੪੩੧. ਗਿਰੇ=ਡਿਗੇ । ਰੇਤ ਖੇਤ=ਜੁਧ ਭੁਮਕਾ ਵਿਚ । ੪੩੩. ਬਾਲ ਆਲੇ=ਸੁਰਗ ਨੂੰ ਤੁਰ ਚੱਲੇ ।

੪੩੮. ਸੁਧੀਨ ਪਾਨ=ਬੁੱਧਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਧਾਰਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ।

੪੪੩. ਕੁਹਕੈ=ਕੁਹ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੋਕੀ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦਿਸਾਣੰ ॥ ੪੪੬ ॥ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਾਰੇ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਣੰ ॥ ਟਾਗੜਦੰਗ ਟੂਟੇ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤਾਣੰ ॥ ਲਾਗੜਦੰਗ ਲਾਗੇ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦਾਹੇ ॥ ਡਾਗੜਦੰਗ ਡਾਰੇ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਹੇ ॥ ੪੪੭ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਰਖੇ ਫਾਗੜਦੰਗ ਫੂਲੰ ॥ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਿਟਿਓ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਲੰ ॥ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਾਰਿਓ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭੂਪੰ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਪੇ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੂਪੰ ॥੪੪੮॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੰਪੈ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪਾਨੰ ॥ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦੇਵੰ ਆਗੜਦੰਗ ਆਨੰ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸਿੱਧੰ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕਿੱਤੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਨਾਏ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕਬਿੱਤੰ ॥ ੪੪੯ ॥ ਗਾਗੜਦੰਗ ਗਾਵੈ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕਬਿੱਤੰ ॥ ਧਾਗੜਦੰਗ ਧਾਵੈ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬ੍ਰਿਤੰ ॥ ਹਾਗੜਦੰਗ ਹੋਹੀ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜਾਤ੍ਰਾ ॥ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਾਚੈ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪਾਤ੍ਰਾ ॥ ੪੫੦ ॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਸੰਭਰ ਨਰੇਸ ਮਾਰਿਓ ਨਿਦਾਨ ॥ ਢੋਲੰ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬੱਜੇ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਭਾਜੇ ਸੁ ਬੀਰ ਤਜ ਜੁੱਧ ਤ੍ਰਾਸ ॥ ਤਜਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸਰਬ ਹ੍ਵੈ ਚਿਤ ਨਿਰਾਸ ॥ ੪੫੧ ॥ ਬਰਖੰਤ ਦੇਵ ਪੁਹ ਪਾਣ ਬ੍ਰਿਸਟ ॥ ਹੋਵੰਤ ਜਗਤ ਜਹ ਤਹ ਸੁ ਇਸਟ ॥ ਪ੍ਰਜੰਤ ਲਾਗ ਦੇਵੀ ਕਰਾਲ ॥ ਹੋਵੰਤ ਸਿੱਧ ਕਾਰਜ ਸੁ ਢਾਲ ॥ ੪੫੨ ॥ ਪਾਵੰਤ ਦਾਨ ਜਾਚਕ ਦੁਰੰਤ ॥ ਭਾਖੰਤ ਕਿੱਤ ਜਹ ਤਹ ਬਿਅੰਤ ॥ ਜਗ ਧ੍ਰੂਪ ਦੀਪ ਜੱਗਿਆਦ ਦਾਨ ॥ ਹੋਵੰਤ ਹੋਮ ਬੇਦਨ ਬਿਧਾਨ ॥ ੪੫੩ ॥ ਪ੍ਰਜੰਤ ਲਾਗ ਦੇਬੀ ਦੁਰੰਤ ॥ ਤਜ ਸਰਬ ਕਾਮ ਜਹ ਤਹ ਮਹੰਤ ॥ ਬਾਂਧੀ ਧੁਜਾਨ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਪ੍ਰਚੁਰਿਓ ਸੁ ਧਰਮ ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ ॥ ੪੫੪ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰ ਸੰਭਰਨਰੇਸ ਬਧਹ ਬਿਜਯ ਭਏ ਤ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਸੰਭਰ ਜੁੱਧ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਸ਼ੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਦੇਸੰਤਰ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

ਹਣਜੋ ਸੰਭਰੇਸੰ ॥ ਚਤੁਰ ਚਾਰ ਦੇਸੰ ॥ ਚਲੀ ਧਰਮ ਚਰਚਾ ॥ ਕਰੈ ਕਾਲ ਅਰਚਾ ॥ ੪੫੫ ॥ ਜਿਤਜੋ ਦੇਸ ਐਸੇ ॥ ਚੜਜੋ ਕੋਪ ਕੈਸੇ ॥ ਬੁਲਜੋ ਸਰਬ ਸੈਣੰ ॥ ਕਰੇਰਕਤ ਨੈਣੰ ॥ ੪੫੬ ॥ ਦਈ ਜੀਤ ਬੰਬੰ ॥ ਗਡਜੋ ਜੁੱਧ ਖੰਭੰ ॥ ਚਮੂੰ ਚੌਪ ਚਾਲੀ ॥ ਥਿਰਾ ਸਰਬ ਹਾਲੀ ॥ ੪੫੭ ॥ ਉਠੀ ਕੰਪ ਐਸੇ ॥ ਨਦੰਨਾਵ ਜੈਸੇ ॥ ਚੜੇ ਚੌਪ ਸ੍ਰੂਰੰ ॥ ਰਹੈ ਧੂਰ ਪੂਰੰ ॥ ੪੫੮ ॥ ਛੁਭੇ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਅਣੀ ਜੋੜ

---

੪੪੬. ਸੰਜੋਆਂ ਮ੍ਰਿਤੂ ਰੂਪ ਆਈਆਂ ਜਾਂ ਬਾਹਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਸਤ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਡਾਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸੂਰਮੇ ਮਾਰਨ ਲੱਗੇ। ੪੪੮. ਪਾਣੰ=ਹੱਥ ਜੋੜਕੇ। ਕਿਤੰ=ਜਸ। ਕਬਿੱਤੰ=ਕਵਿਤਾ। ੪੪੯. ਜਾਤ੍ਰਾ=ਦਰਸਣ। ਪਾਤ੍ਰਾ=ਵੇਸਵਾ।

੪੫੦. ਪ੍ਰਮਾਣ=ਮੰਨਣ ਜੋਗ ਵੱਜਣ ਲੱਗੇ।

੪੫੧. ਇਸ਼ਟ=ਆਪਣੇ ੨ ਧਰਮਦੇ ਪਿਆਰੇ ਚੰਗੀ ਰੀਤੀ ਜਾਂ ਮਰਯਾਦਾ।

੪੫੨. ਜਗਤ ਵਿਚ ਧੂਪ ਅਤੇ ਆਰਤੀ ਹੋਣ ਲੱਗੀ।

੪੫੪. ਚਤ ਚਾਰ ਦੇਸੰ=ਸਿਆਣੇ ਸੁੰਦਰ ਅੰਗਾਂ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਚਹੁੰਆਂ ਦੇਸਾਂ ਵਿਚ ਜੋਹੜੇ ਸੁੰਦਰ ਕਾਲ ਅਰਚਾ=ਕਲਗੀ ਜੀ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

੪੫੬. ਜਿਤ ਦੀ ਬੰਬ=ਨਗਾਰੇ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਜਾਈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਭਾਰੀ ॥ ਚਲੇ ਕੋਪ ਐਸੇ ॥ ਬ੍ਰਿਤੰ ਇੰਦ੍ਰ ਜੈਸੇ ॥ ੪੫੯ ॥ ਸੁਭੇ ਸਰਬ ਸੈਣੰ ॥ ਕਥੈ ਕੌਣ ਬੈਣੰ ॥ ਚਲੀ ਸਾਜ ਸਾਜਾ ॥ ਬਜੈ ਜੀਤ ਬਾਜਾ ॥ ੪੬੦ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਜਿਣੇ ਗੱਖਰੀ ਪੱਖਰੀ ਖੱਗ ਧਾਰੀ ॥ ਹਣੇ ਪੱਖਰੀ ਭੱਖਰੀ ਐ ਕਧਾਰੀ ॥ ਗਜ ਸੁ ਤਾਨ ਗਾਜੀ ਰਜੀ ਰੋਹ ਰੂਮੀ ॥ ਹਣੇ ਸੂਰ ਬੰਕੇ ਗਿਰੇ ਝੂਮ ਭੂਮੀ ॥ ੪੬੧ ॥ ਹਣੇ ਕਾਬਲੀ ਬਾਬਲੀ ਬੀਰ ਬਾਂਕੇ ॥ ਕੰਧਾਰੀ ਹਰੇਕੀ ਇਰਾਕੀ ਨਿਸਾਕੇ ॥ ਬਲੀ ਬਾਲਖੀ ਰੋਹ ਰੂਮੀ ਰਜੀਲੇ ॥ ਭਜੇ ਤ੍ਰਾਸ ਕੈ ਕੈ ਭਏ ਬੰਦ ਢੀਲੇ ॥ ੪੬੨ ॥ ਤਜੇ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰੰ ਸਜੇ ਨਾਰਿ ਭੇਸੰ ॥ ਲਜੈ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ਚਲੇ ਛਾਡ ਦੇਸੰ ॥ ਗਜੀ ਬਾਜ ਗਾਜੀ ਰਥੀ ਰਾਜ ਹੀਣੰ ॥ ਤਜੈ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ਭਏ ਅੰਗ ਛੀਣੰ ॥ ੪੬੩ ॥ ਭਜੇ ਹਾਬਸੀ ਹਾਲਬੀ ਕਉਕ ਬੰਦ੍ਰੀ ॥ ਚਲੇ ਬਰਬਰੀ ਅਰਮਨੀ ਛਾਡ ਤੰਦ੍ਰੀ ॥ ਖੁਲਿਓ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ਤਹਾਂ ਏਕ ਗਾਜੀ ॥ ਦੁਹੂੰ ਸੈਣ ਮੱਧੰ ਨਚਿਓ ਜਾਇ ਤਾਜੀ ॥ ੪੬੪ ॥ ਲਖਿਓ ਜੁੱਧ ਜੰਗੀ ਮਹਾਂ ਜੰਗ ਕਰਤਾ ॥ ਛੁਭਿਓ ਛਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ਰਣੰ ਛਤ੍ਰ ਹਰਤਾ ॥ ਦੁਰੰ ਦੁਰਦਗਾਮੀ ਦਲੰ ਜੁੱਧ ਜੇਤਾ ॥ ਛੁਭੇ ਛਤ੍ਰ ਹੰਤਾ ਜਯੰ ਜੁਧ ਹੇਤਾ ॥ ੪੬੫ ॥ ਮਹਾ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਬਾਣ ਛੱਡੇ ਅਪਾਰੰ ॥ ਕਟੇ ਟੱਟਰੰ ਫੌਜ ਫੁੱਟੀ ਨਿਪਾਰੰ ॥ ਗਿਰੀ ਲੁੱਥ ਜੁੱਥੰ ਮਿਲੇ ਹਥ ਬੱਥੰ ॥ ਗਿਰੇ ਅੰਗ ਭੰਗੀਰਣੰ ਮੁੱਖ ਜੁੱਥੰ ॥ ੪੬੬ ॥ ਕਰੈ ਕੇਲ ਕੰਕੀ ਕਿਲ ਕੈਤ ਕਾਲੀ ॥ ਤਜੈ ਜ੍ਵਾਲ ਮਾਲਾ ਮਹਾਂ ਜੋਤ ਜ੍ਵਾਲੀ ॥ ਹਸੈ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ਤੁਟੈ ਤੱਥਿ ਤਾਲੰ ॥ ਫਿਰੈ ਗੌਰ ਦੇਰੀ ਪੁਐ ਰੁੰਡ ਮਾਲੰ ॥ ੪੬੭ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਕਰੇ ਜੁੱਧ ਕ੍ਰੱਧੰ ॥ ਤਜੈ ਬਾਣ ਸੁੱਧੰ ॥ ਬਕੈ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ਤਜੈ ਬਾਣ ਧਾਰੰ ॥ ੪੬੮ ॥ ਗਿੱਰੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥ ਨਚੇ ਜੰਗ ਰੰਗੰ ॥ ਦਿਵੇ ਦੇਵ ਦੇਖੈ ॥ ਧਨੰ ਧੰਨ ਲੇਖੈ ॥ ੪੬੯ ॥ ਅਸਤਾ ਛੰਦ ॥ ਅਸ ਲੈ ਕਲਕੀ ਕਰਿ ਕੋਪ ਭਰਿਓ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਸੁਰੰਗ ਬਿਖੈ ਬਿਚਰਿਓ ॥ ਗਹਿ ਬਾਣ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਬਿਖੈ ਨ ਡਰਿਓ ॥ ਰਿਸ ਸੋ ਰਣ ਚਿਤ੍ ਬਚਿਤ੍ ਕਰਿਓ

---

੪੬੦. ਗੱਖਰ ਪੱਖਰ ਦੇਸ ਦੇ ਜਿੱਤ ਲਏ ਜਾਂ ਪੱਖਰੀ=ਸੰਜੋਆਂ ਵਾਲੇ, ਖੰਡਾ ਧਾਰਨ ਵਾਲੇ ਸੂਰਮੇ। ਗਰਜਸਤਾਨ ਦੇਸ ਦੇ ਗਾਜੀ ਸੂਰਮੇ, ਰਜੀ ਦੇਸ ਅਤੇ ਰੋਹ ਰੂਮ ਦੇਸ ਦੇ। ੪੬੧. ਹਣੇ=ਮਾਰੇ ਹਨ ਕਾਲਬ ਦੇਸ ਤੇ ਬਲਖ ਬੁਖਾਰੇ ਦੇਸ ਦੇ। ਕੰਧਾਰ ਤੇ ਹਰੇਵੀ ਦੇਸ ਦੇ ਇਰਾਕੀ=ਘੋੜੇ–ਨਿਸਾਕੇ=ਚੰਗੇ ਲੈ ਲੈ। ਰਜੀਲੇ=ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਜਾਂ ਚੰਗੇ ਫੱਬੇ ਹੋਏ। ਬੰਦ ਢੀਲੇ=ਲੱਕ ਢਿੱਲੇ ਹੋ ਗਏ। ੪੬੩. ਭਜੇ ਹਾਲਬੀ=ਦੌੜ ਗਏ ਹਬਸ਼ ਦੇਸ ਦੇ ਅਤੇ ਹਲੱਬ ਦੇਸ ਅਤੇ ਕੋਕ ਬੰਦ੍ਰੀ। ਤੰਦ੍ਰੀ=ਵਾਜੇ, ਬਰਰੀ ਦੇਸ ਤੇ ਅਰਮਨੀ ਦੇਸ ਦੇ ਵਾਜੇ ਛੱਡਕੇ ਤੁਰ ਚੱਲੇ। ੪੬੪. ਜੋਧ ਜੰਗੀ=ਸੂਰਮਾ ਵੇਖਿਆ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਜੁਧ ਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ਗਾਮੀ=ਭਾਰਾ ਸੂਰਮਾ ਹਾਥੀ ਦੀ ਚਾਲ ਵਾਂਗ ਚਲਣ ਵਾਲਾ। ੪੬੫. ਕਟੇ ਟਟਰੰ=ਜੇਹੜੇ ਮੱਥੇ ਉਤੇ ਧਾਰੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ, ਓਹ ਲੋਹੇ ਦੇ ਟਿੱਕੇ ਕੱਟੇ ਗਏ ਹਨ। ਹੱਥ ਬਥੰ=ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵੱਖੀਆਂ ਦੇ ਉਤੇ ਮਿਲ ਗਏ। ੪੬੬. ਕੰਕੀ=ਕਾਂ ਕ੍ਰੀੜਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਲਕੈਤ=ਕਿਲਕਾਰੀਆਂ ਮਾਰਦੀਆਂ ਹਨ ਦੇਵੀਆਂ। ਜ੍ਵਾਲ ਮਾਲਾ=ਛੱਡਦੀਆਂ ਹਨ ਲਾਟ ਦੀਆਂ ਪੰਗਤੀਆਂ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਾਲੀ ਅੱਗ।

੪੬੯. ਹਾਕ=ਬੋਲਕੇ ਜਾਂ ਵੰਗਾਰ ਕੇ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ ੪੭੦ ॥ ਕਰ ਹਾਕ ਹਥ੍ਯਾਰ ਅਨੇਕ ਧਰੈ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਹਠੀ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪਰੈ ॥ ਗਹਿ ਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਨਿਦਾਨ ਭਿਰੇ ॥ ਰਣ ਜੂਝ ਮਰੇ ਫਿਰਤੇ ਨ ਫਿਰੇ ॥ ੪੭੧ ॥ ਉਮਡੀ ਜਨ ਘੋਰ ਘਮੰਡ ਘਟਾ ॥ ਚਮਕੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਸੁ ਬਿੱਜੁ ਛਟਾ ॥ ਦਲ ਬੈਰਨ ਕੋ ਪਗਦ੍ਵੈ ਨ ਛਟਾ ॥ ਰੁਪ ਕੈ ਰਣ ਮੋ ਫਿਰ ਆਨ ਜੁਟਾ ॥ ੪੭੨ ॥ ਕਰ ਕੋਪ ਫਿਰੇ ਰਣ ਰੰਗ ਹਠੀ ॥ ਤਪ ਕੈ ਜਿਮ ਪਾਵਕ ਜ੍ਵਾਲ ਭਠੀ ॥ ਪ੍ਰਤਨਾ ਪ੍ਰਿਤ ਕੈ ਪ੍ਰਤਨਾ ਇਕਠੀ ॥ ਰਿਸ ਕੈ ਰਣ ਮੋ ਰੂਪ ਸੈਣ ਜੁਟੀ ॥੪੭੩॥ ਤਰਵਾਰ ਅਪਾਰ ਹਜਾਰ ਲਸੈਂ ॥ ਹਰਿ ਜਿਉ ਅਰਕੇ ਪ੍ਰਤ ਅੰਗ ਡਸੈਂ ॥ ਰਤ ਡੂਬ ਸਮੈ ਰਣ ਐ ਸਹਸੈਂ ॥ ਜਨ ਬਿਜੁੱਲ ਜੁਆਲ ਕਰਾਲ ਕਸੈਂ ॥ ੪੭੪ ॥ ਬਿਧੂਪ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਖਿਮੰਤ ਤੇਗ ਐਸਕੈ ॥ ਜੁਲੰਤ ਜ੍ਵਾਲ ਜੈਸਕੈ ॥ ਹਸੰਤ ਜੋਮਕਾਮਣੰ ਖਿਮੰਤ ਜਾਣ ਦਾਮਣੰ ॥ ੪੭੫ ॥ ਬਹੰਤ ਦਾਇ ਘਾਇਣੰ ॥ ਚਲੰਤ ਚਿਤ੍ ਚਾਇਣੰ ॥ ਗਿਰੰਤ ਅੰਗ ਭੰਗ ਇਉ ॥ ਬਨੇ ਸੁ ਜ੍ਵਾਲ ਜਾਲ ਜਿਉ ॥ ੪੭੬ ॥ ਹਸੰਤ ਖੇਤ ਖੱਪਰੀ ॥ ਭਕੰਤ ਭੂਤ ਭੈਧਰੀ ॥ ਖਿਮੰਤ ਜੋਮਦਾਮਣੀ ॥ ਨਚੰਤ ਹੋਰ ਕਾਮਣੀ ॥ ੪੭੭ ॥ ਹਹੰਕ ਭੈਰਵੀ ਸੁਰੀ ॥ ਕਹੰਕ ਸਾਧ ਸਿੱਧਰੀ ॥ ਛਲੰਕ ਛਿੱਛ ਇੱਛਣੀ ॥ ਬਹੰਤ ਤੇਗ ਤਿੱਛਣੀ ॥ ੪੭੮ ॥ ਗਣੰਤ ਗੂੜ ਗੰਭਰੀ ॥ ਸੁਭੰਤ ਸਿੱਤ ਸੋ ਭਰੀ ॥ ਚਲੇਤ ਚਿਤ੍ ਚਾਪਣੀ॥ਜਪੰਤ ਜਾਪ ਜਾਪਣੀ ॥ ੪੭੯ ॥ ਪੁਅੰਤ ਸੀਸ ਈਸਣੀ ॥ ਹਸੰਤ ਹਾਰ ਸੀਸਣੀ ॥ ਕਰੰਤ ਪੇਤ ਨਿਸਨੰ ॥ ਅਗੰਮ ਗੰਮ ਭਿਉ ਰਣੰ ॥ ੪੮੦ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਜਬੈ ਜੰਗ ਜੰਗੀ ਕਰਿਓ ਜੰਗ ਜੋਰੰ ॥ ਹਠੇ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਤਮੰਜਾਣ ਭੋਰੰ ॥ ਤਬੈ ਕੋਪ ਗਰਜਿਓ ਕਲੱਕੀ ਅਵਤਾਰੰ ॥ ਸਜੇ ਸਰਬ ਸਸਤ੍ਰੰ ਧਸਿਓ ਲੋਹ ਧਾਰੰ ॥ ੪੮੧ ॥ ਜਯਾ ਸਬਦਉਠੇ ਰਹੇ ਲੋਗ ਭੂਰੰ ॥ ਖੁਰੰ ਖੇਹ ਉਠੀ ਛੁਹੀ ਜਾਇ ਸੂਰੰ ॥ ਛੁਟੈ ਸੂਰਨ ਪੰਖ ਭਇਓ ਅੰਧਕਾਰੰ ॥ ਅੰਧਾ ਧੁੰਧ ਮੱਚੀ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ ਝਾਰੰ ॥ ੪੮੨ ॥ ਹਣਿਓ ਜੋਰ ਜੰਗੀ

---

੪੭੦. ਪਗ ਦ੍ਵੈ=ਦੋ ਪੈਰ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਨਾ ਹਟਿਆ। ੪੭੨. ਪ੍ਰਤਨਾ ਪ੍ਰਤ=ਰਾਜੇ ਨੇ, ਪ੍ਰਨਾਇਕਠੀ=ਸੈਨਾ ਇਕੱਠੀ, ਕੈ=ਕਰਕੇ।

੪੭੩. ਹਰਿ=ਸੱਪ। ਅਰਿ=ਵੈਰੀ। ਸੱਪ ਵਾਂਙੂੰ ਵੈਰੀਆਂ ਦੇ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਡੱਸਿਆ। ਕਰਾਲ ਕਸੈ=ਭਿਆਨਕ ਲਿਸ਼ਕਦੀ।

੪੭੫. ਬਨੇਸ=ਵੱਡਾ ਬਨ ਜਿਸਤ੍ਹਾਂ ਬੜਵਾ ਅੱਗ ਨਾਲ ਸੜਦਾ ਹੈ।

੪੭੭. ਹਹੰਕ=ਭੈਰਵ ਦੀ ਸੁਰੀ=ਦੇਵੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਬੋਲਦੀ ਹੈ। ਕਹੰਕ=ਬੋਲਦੀਆਂ ਜਾਂ ਕਹਿਕਾਂ ਮਾਰਦੀਆਂ ਹੱਸਦੀਆਂ ਹਨ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ। ਛਲੰਕ=ਉਛਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਛਿਛ=ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ।

੪੭੮. ਗਣੰਤ=ਗਰਜਦੀ ਹੈ ਗੂੜ ਗੰਭਰੀ=ਦੇਵੀ। ਸੁਭੰਤ=ਸ਼ੋਭ ਰਹੀ ਹੈ ਸਿਤ=ਭਰੀ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਲਹੂ ਦੀ ਭਰੀ ਹੋਈ। ੪੭੯. ਹਸੰਤ=ਹਸਦੀ ਹੈ ਹਾਰ ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਪਰੇ ਕਰਕੇ। ਨਿਸਨੰ=ਸ਼ਬਦ। ੪੮੦. ਜਬੈ ਜੰਗ ਜੰਗੀ=ਜਦੋਂ ਜੰਗੀ=ਸੂਰਮੇ ਨੇ ਜੰਗ ਦੇ ਵਿਚਜ਼ੋਰ ਦਾ ਜੰਗ ਕੀਤਾ।

੪੮੨. ਭੇਟਾ ਦੇਕੇ ਮਿਲੇ ਤੇ ਤਰਲੇ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਰਾਜੇ। ਹਠੇ=ਹਠ ਵਾਲੇ ਸੂਰਮੇ ਪਾਰਸ ਦੇ ਖ਼ੂਬਾ ਦੇਸ ਦੇ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਭਜਿਓ ਸਰਬ ਸੈਣੰ ॥ ਤ੍ਰਿਣੰ ਦੰਤ ਥਾਂਭੈ ਬਕੈ ਦੀਨ ਬੈਣੰ ॥ ਮਿਲੇ ਦੈ ਅਕੋਰੰ ਨਿਹੋਰੰ ਤ ਰਾਜੰ॥ ਭਜੇ ਗਰਬ ਗਰਬੰ ਤਜੇ ਰਾਜ ਸਾਜੰ ॥ ੪੮੩॥ ਕਟੇ ਕਾਸਮੀਰੀ ਹਠੇ ਕਸਟਵਾਰੀ ॥ ਕੁਪੇ ਕਾਸਕਾਰੀ ਬਡੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਬਲੀ ਬੰਗਸੀ ਗੌਰ ਬੰਦੀ ਗ੍ਰਦੇਜੀ ॥ ਮਹਾ ਮੁੜ ਮਾਜਿੰਦ੍ ਰਾਨੀ ਮਜੇਜੀ ॥ ੪੮੪ ॥ ਹਣੇ ਰੂਸ ਤੂਸੀ ਕ੍ਰਿਤੀ ਚਿਤ੍ ਜੋਧੀ ॥ ਹਠੇ ਪਾਰਸੀ ਯਦ ਖੂ ਬਾਂਸ ਕ੍ਰੋਧੀ ॥ ਬੁਰੇ ਬਾਗਦਾਦੀ ਸਿਪਾਹਾ ਕੰਧਾਰੀ ॥ ਕੂਲੀ ਕਾਲ ਮਾਛਾ ਛੁਭੇ ਖਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ੪੮੫ ॥ ਛੁਟੇ ਬਾਣ ਗੋਲੰ ਉਠੇ ਅੱਗ ਨਾਲੰ ॥ ਘੁਰੇ ਜਾਣ ਸਜਮੰ ਘਟਾ ਜਿਮ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥ ਨਚੇ ਈਸ ਸੀਸੰ ਪੁਐ ਰੁੰਡ ਮਾਲੰ ॥ ਜੁਝ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ਬਰੈ ਬੀਨ ਬਾਲੰ ॥ ੪੮੬ ॥ ਗਿਰੈ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ਭੁਮੰ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ॥ ਗਜੀ ਗਾਜ ਬਾਜੀ ਗਿਰੈ ਬੀਰ ਝੁੰਡੰ ॥ ਇਕੰ ਹਾਕ ਹੰਕੈਤਿ ਧਰ ਕੈਤ ਸੂਰੰ ॥ ਉਠੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਭਈ ਲੋਹ ਪੂਰੰ ॥ ੪੮੭ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਅਰੇ ਜੋ ਸੁਮਾਰੇ ॥ ਮਿਲੇ ਤੇ ਜੁ ਹਾਰੇ ॥ ਲਏ ਸਰਬ ਸੰਗੰ ॥ ਰਸੇ ਰੀਝ ਰੰਗੰ ॥ ੪੮੮ ॥ ਦਇਓ ਦਾਨ ਏਤੇ ॥ ਕਥੇ ਕੱਬਿ ਕੇਤੇ ॥ ਰਿਝੇ ਸਰਬ ਰਾਜਾ ॥ ਬਜੇ ਬੰਬ ਬਾਜਾ ॥ ੪੮੯ ॥ ਖੁਰਾਸਾਨ ਜੀਤਾ ॥ ਸਬਹੂੰ ਸੰਗ ਲੀਤਾ ॥ ਦਇਓ ਆਪ ਮੰਤ੍ ॥ ਭਲੇ ਅਉਰ ਜੰਤ੍ ॥ ੪੯੦ ॥ ਚਲਿਓ ਦੈ ਨਗਾਰਾ ॥ ਮਿਲਿਓ ਸੈਨ ਭਾਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ਨਿਖੰਗੰ ॥ ਸਕ੍ਰੋਧੀ ਭੜੰਗੰ ॥ ੪੯੧ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਭੂਅ ਕੰਪਤ ਜੰਪਤ ਸੇਸ ਫਣੰ ॥ ਘਹਰੰਤ ਸੁ ਘੁੰਘਰ ਘੋਰਰਣੰ ॥ ਸਰ ਤੱਜਤ ਗੱਜਤ ਕ੍ਰੋਧ ਜੁਧੰ ॥ ਮੁਖ ਮਾਰ ਉਚਾਰ ਜੁਝਾਰ ਕ੍ਰੁਧੰ ॥ ੪੯੨ ॥ ਬਿਨ ਝੱਲਤ ਘੱਲਤ ਘਾਇ ਘਣੰ ॥ ਕਰਕੱਟ ਸੁ ਪੱਖਰਬਖਤਰਣੰ ॥ ਗਣਿ ਗਿੱਧ ਸੁ ਬ੍ਰਿੱਧਰਛੰਤਨਭੰ ॥ ਕਿਲ ਕਾਰਤ ਡਾਕਣ ਉੱਚ ਸੁਰੰ ॥ ੪੯੩ ॥ ਗਣਿ ਸੂਰ ਸੁ ਪੂਰ ਫਿਰੀ ਗਗਣੰ ॥ ਅਵਲੋਕ ਸੁ ਬਾਹਿ ਲਗੀ ਸਰਣੰ ॥ ਮੁਖ ਭਾਵਤ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸੁਰੀ ॥ ਗਣ ਪੂਰ ਸੁ ਪੱਖਰ ਹੂਰ ਫਿਰੀ ॥ ੪੯੪ ॥ ਭਟ ਪੇਖਤ ਪੋਅਤ ਹਾਰ ਹਰੀ ॥ ਹਹਰਾਵਤ ਹਾਸ ਫਿਰੀ ਪਖਰੀ ॥ ਦਲ ਗਾਹਤ ਬਾਹਤ ਬੀਰ ਇਣੰ ॥ ਪ੍ਰਣ ਪੂਰ ਸੁ ਪੱਛਮ ਜੀਤ ਰਣੰ ॥ ੪੯੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੀਤ ਸਰਬ ਪੱਛਮ ਦਿਸਾ ਦੱਛਨ ਕੀਨ ਪਿਆਨ ॥ ਜਿਮ ਜਿਮ ਜੁੱਧ ਤਹਾ ਪਰਾ

---

੪੮੪. ਕੂਲੀ ਅਤੇ ਕਾਲਮਾਖਾ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ।

੪੮੫. ਉਠਦੀਹੈ ਅੱਗ ਬੰਦੂਕਾਂ ਵਿਚੋਂ । ੪੮੬. ਇਕ ਹਾਕਾਂ ਤੇ ਹਾਕਾਂ ਮਾਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕਨਾਂ ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੇ ਦਿਲ ਧੜਕਦੇ ਹਨ । ਜਲੰਤ=ਜਿਸਤਰਾਂ ਬਹੁਤੀ ਅੱਗ ਬਹੁਤੇ ਜ਼ੋਰ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

੪੯੦. ਸਹਿਤ ਕ੍ਰੋਧ ਦੇ ਭਿੜਨ ਵਾਲੇ ਸੂਰਮੇ।

੪੯੧. ਭੈਆਨਕ ਜੁਧ ਵਿਚ ਚੰਗੇ ਘੁੰਘਰੂ ਵਾਜੇ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

੪੯੨. ਜੰਗ ਵਿਚ ਪਾਖਰਾ=ਸੰਜੋਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੂੰ ਕੜ-ਕੁਟਦੀ ਬਰਖਾ ਹੋਈ । ੪੯੩. ਅਵਲੋਕ=ਵੇਖਕੇ ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੂੰ । ਗਣ ਪੂਰ=ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੂਰਮੇ ਜੋਹੜੇ ਸੰਜੋਆਂ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁਧ ਪੂਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਹੂਰਾਂ ਫਿਰਦੀਆਂ ਹਨ । ਖਪਰੀ=ਨਿਗਾਣੀ ਜਾਂ ਖੱਪਰ ਵਾਲੀ ਦੇਵੀ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲਕੇ ਹੱਸਦੀ ਫਿਰਦੀ ਹੈ। ਸੂਰਮੇ ਦਲਾਂ ਨੂੰ ਗਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜ਼ਖਮਾਂ ਨੂੰ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਤਿਮ ਤਿਮ ਕਰੋ ਬਖਾਨ ॥ ੪੯੬ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਰਣ ਜੰਪਤ ਜੁੱਗਣ ਜੂਹ ਜਯੰ ॥ ਕਲਕੰਪਤ ਭੋਰ ਅਭੀਰ ਭਯੰ ॥ ਹੜ ਹੱਸਤ ਹੱਸਤ ਹਾਸ ਮਿੜਾ ॥ ਭਲ ਭੈਲੱਸ ਸੰਕਤ ਸੇਸ ਥਿਰਾ ॥ ੪੯੭ ॥ ਦਿਵ ਦੇਖਤ ਲੇਖਤ ਧੰਨ ਧਨੰ ॥ ਕਿਲਕੰਤ ਕਪਾਲੀਯ ਕ੍ਰੂਰ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਬਿਨ ਬਰਖਤ ਪਰਖਤ ਬੀਰ ਰਣੰ ॥ ਹੱਯ ਘੱਲਤ ਝੱਲਤ ਜੋਧ ਜੁਧੰ ॥ ੪੯੮ ॥ ਕਿਲ ਕੰਤ ਕਪਾਲਨ ਸਿੰਘ ਚੜੀ ॥ ਚਮਕੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪ੍ਰਭਾਨ ਮੜੀ ॥ ਗਣਹੂਰ ਸੁ ਪ੍ਰਰਤ ਧੂਰ ਰਣੰ ॥ ਅਵਲੋਕਤ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਗਣੰ ॥ ੪੯੯ ॥ ਰਣ ਭਰਮੱਤ ਕ੍ਰੂਰ ਕਬੰਧ ਪ੍ਰਭਾ ॥ ਅਵਲੋਕਤ ਰੀਝਤ ਦੇਵ ਸਭਾ ॥ ਗਣ ਹੂਰਨ ਬਜਾਹਤ ਪੂਰ ਰੈਣੰ ॥ ਰਥ ਬੰਭਤ ਭਾਨ ਬਿਲੋਕ ਭਟੰ ॥ ੫੦੦ ॥ ਢਢਿ ਢੋਲਕ ਝਾਂਝ ਮਿਦੰਗ ਮੁਖੰ ॥ ਡਫਤਾਲ ਪਖਾਵਜ ਨਾਦਿ ਸੁਰੰ॥ ਸੁਰ ਸੰਖ ਨਫੀਰੀਯ ਭੇਰ ਭਕੈ ॥ ਉਠ ਨਿਰਤਤ ਭੂਤ ਪਰੇਤ ਗਣੰ ॥ ੫੦੧ ॥ ਦਿਸ ਪੱਛਮ ਜੀਤ ਅਭੀਤ ਨ੍ਰਿਪੰ ॥ ਕੁਪਕੀਨ ਪਯਾਨ ਸੁ ਦੱਛਣਨੰ ॥ ਅਰ ਭਜੀਯ ਤੱਜੀਯ ਦੇਸ ਦਿਸੰ ॥ ਰਣ ਗੱਜੀਯ ਕੇਤਕ ਏਸੁ ਰਿਣੰ ॥ ੫੦੨ ॥ ਨ੍ਰਿਤ ਨ੍ਰਿਤਤ ਭੂਤ ਬਿਤਾਲ ਬਲੀ ।. ਗਜ ਗੱਜਤ ਬੱਜਤ ਦੀਹਦਲੀ ॥ ਹਯ ਹਿੰਸਤ ਚਿੰਸਤ ਗੂੜ ਗਜੀ ॥ ਅਸਿਲੱਸਤ ਰੱਸਤ ਤੇਗ ਜਗੀ ॥ ੫੦੩ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਹਨੇ ਪੱਛਮੀ ਦੀਹ ਦਾਨੋ ਦਿਵਾਨੇ ॥ ਦਿਸਾ ਦੱਛਨੀ ਆਨ ਬਾਜੇ ਨਿਸਾਨੇ ॥ ਹਨੇ ਬੀਰ ਬੀਜਾ ਪੁਰੀ ਗੋਲ ਕੁੰਡੀ ॥ ਗਿਰੇ ਤੁੱਛ ਮੁਛੰ ਨਚੀ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੀ ॥ ੫੦੪ ॥ ਸਬੈ ਸੇਤ ਬੰਧੀ ਸੁਧੀ ਬੰਦ ਬਾਸੀ ॥ ਮੰਡੇ ਮੱਛ ਬੰਦੀ ਹਠੀ ਜੁੱਧ ਰਾਸੀ ॥ ਦੁਹੀ ਦ੍ਰਾਵੜੇ ਤੇਜ ਤਾਤੇ ਤਿਲੰਗੀ॥ ਹਤੇ ਸੂਰਤੀ ਜੰਗ ਭੰਗੀ ਫਿਰੰਗੀ॥੫੦੫॥ ਚਪੇ ਚਾਂਦ ਰਾਜਾ ਚਲੇ ਚਾਂਦ ਬਾਸੀ ॥ ਬਡੇ ਬੀਰ ਬਦੀਦਰ ਭਿਸੰਰੋਸ ਰਾਸੀ ॥ ਜਿਤੇ ਦੱਛਨੀ ਸੰਗ ਲਿੱਨੇ ਸੁਧਾਰੇ

---

੪੯੬. ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਦੇਵੀਆਂ ਰਣ ਵਿਚ ਜੈਜੈ ਕਾਰ ਨੂੰ ਜਪਦੀਆਂ ਹਨ । ਹੜ=ਮੁਰਦਬਾਹਨੀ ਦੇਵੀ ਹੜ ਹੜਾ ਕਰਕੇ ਹਾਸੇ ਨੂੰ ਹੱਸਦੀ ਹੈ । ਸੇਸ ਬਿਰਾ=ਸ਼ੇਸ਼ਨਾਗ ਦੇ ਸਿਰ ਉਤੇ ਧਰਤੀ ਸਹਿਤ ਸੰਕਾ ਭਾਵਾਂ ਡੋਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ੪੯੮. ਸਾਰੀਆਂ ਹੂਰਾਂ ਅਪੱਛਰਾਂ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋ ਗਈਆਂ ਜਾਂ ਸ਼ੇਸ਼ ਪੂਰਨ ਹੋ ਗਈਆਂ ਜੰਗ ਵਿਚ ਧੂੜੀ ਨਾਲ ।

੫੦੧. ਕਲਗੀ ਜੀ ਰਨ ਵਿਚ ਗੱਜਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਰਾਜੇ ਵੀ ਜੰਗ ਵਿਚ। ੫੦੨. ਗਜ ਗਜਤ=ਹਾਥੀ ਗੱਜਦੇ ਹਨ ਤੇ ਲੜਦੇ ਹਨ ਬਹੁਤ ਦਲਾਂ ਵਾਲੇ ਸੂਰਮੇ। ਹਯ ਹਿੰਸਤ=ਘੋੜੇ ਹਿਣਕਦੇ ਜਾਂ ਚਿੰਘਾੜਦੇ ਹਨ ਗੂੜ=ਬਹੁਤ ਜਾਂ ਸੁੰਦਰ, ਗਜੀ=ਹਾਬੀ ਜਾਂ ਹਾਥੀਆਂ ਵਾਲੇ।

੫੦੩. ਬੀਜਾ ਪੁਰੀ ਗੋਰ ਕੁੰਡੀ=ਦੇਸਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਹਨ।

੫੦੪. ਸਾਰੇ ਸੇਤ ਬੰਦਰ ਜੋ ਰਾਮੇਸਰ ਤੀਰਥ ਹੈ, ਸੁਧੀ=ਅਕਲ ਵਾਲੇ ਬੰਦਰ ਨਿਵਾਸੀ ਲੋਕੀ। ਮੰਡੇ ਮੰਛ ਬੰਦੀ=ਮੱਛਲੀ ਬੰਦਰ ਦੇਸ ਦੇ ਸੂਰਮੇ ਮਰਦਨ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਹਤੇ=ਮਾਰੇ ਹਨ ਸੂਰਤ ਦੇਸ ਦੇ ਅਤੇ ਜੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੇਹੜੇ ਜੰਗੀ ਫਿਰੰਗੀ ਹਨ। ੫੦੫. ਜੇਹੜੇ ਸੂਰਮੇ ਜਿੱਤਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹਨ ਬੰਗਾਲ ਦੇਸ ਤੇ ਕਲਿੰਗ ਦੇਸ ਦੇ। ਮੋਰੰਗ ਦੇਸ ਅਤੇ ਨੈਪਾਲ ਦੇਸ ਦੇ ਅਭੀਤ ਗੋਰਖੀਏ ਵੀ ਜਿੱਤ ਲਏ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ दिसा प्राचीअं कोप कीनो मवारं ॥ ५०६ ॥
इति स्री बचित्र नाटके ग्रंथे कलकी अवतार दच्छन जग बिजग समापतह
धिआइ दूजा ॥ २ ॥

पाधरी छंद ॥ पच्छमहि जीत दच्छन उजार ॥ कुपिओ कछूक कलकी वतार ॥ कीनो पयान पूरब दिसाण ॥बजीअ जैत पड़ू निसाण ॥ ५०७॥ मागध महीप मंडे महान ॥ दस चार चार विदजा निधान ॥ बंगी कुलिंग अंगी अजीत ॥ मोरंग अगौर नजपाल अभीत ॥ ५०८ ॥ छजाद करण इकादपाव ॥ मारे महीप कर कै उपाव ॥ खंडे अखंड जोधा दुरंत ॥ लिनो छिनाइ पूरब परंत ॥ ५०९ ॥ दिनो निकार राछस दूबुध ॥ किनो पयान उत्तर सुकुध ॥ मंडे महीप मावा सथान ॥ खंडे अखंड खुनी खुरान ॥ ५१० ॥

इति स्री बचित्र नाटके कलकीवतार पूरब जीत बिजग नाम
समापत धजाउ तीजा ॥ ३ ॥

पाधरी छंद ॥ इह भांत पूरब पटन उपट ॥ खंडे अखंड कटे अकट ॥ फटे अफट खंडे अखंड ॥ बजे निसान मचिओ घमंड ॥ ५११ ॥ जोरे सु जंग जोधा जुझार ॥ जो तजे बाण गजत लुझार ॥ भाजंत भीर भहरंत भाइ ॥ भभकंत घाइ डिगे अघाइ ॥ ५१२ ॥ साजंत साज बाजत तुफंग ॥ नाचंत भूत भै धर सुरंग ॥ बबकंत बितास कहकंत काल ॥ डमकंत डउर मुकतंत जुाल ॥ ५१३ ॥ भाजंत भीर तज बीर खेत ॥ नाचंत भूत बैताल प्रेत ॥ क्रीड़ंत ईस पोअंत कपाल ॥ निरखंत बीर छकि बरत बाल ॥ ५१४ ॥ धावंत बीर बाहंत घाव ॥ नाचंत भूत गावंत चाव ॥ डमकंत डउर नाचंत ईस ॥ रझंतहि मद्द पोअंत सीस ॥ ५१५ ॥ गंधूब सिध चारण प्रसिध ॥ कबंत काब सोभंत सिध ॥ गावंत बीन बीना बजंत ॥ रीझंत देव मुन मन डुलंत ॥ ५१६ ॥गुंजत गजिंद्र है वर असंख ॥ बुलत सु बाह मारू बजंत ॥ उठंत नाद पूरत दिसाण ॥ डुलत महेंद्र महि धरम हाण ॥ ५१७ ॥ घुलंत खेत खुनी

---

५०९. छजाइ=छज्जां जितने जिन्हां दे कैन हन अते इक पैर वाले इक रंगे खून दे खान वाले ।

५१०. घमंड=जुध मचिआ । ५११. कैर भजदे हन डरदे पुकार वाले होके । ५१२. तुफंग=बंदूकां चलाउंदे हन । कहकंत=शबद करदी है काली । मुचकंत=छड्डदी जां कढदी है अग्ग नूं ।

५१४. मादर=पारबती रीझ रही है । ५१५. गंधरब, सिध, चारण इह सारीआं देवतिआं दीआं जातीआं हन प्रसिध=प्रगट । ५१६. मारु बजंत=नगारे वजाके । महिंद्र=राजे फिरदे हन, जेहड़े महिधर=पहाड़ दे वड्डे हन । ५१७. सेल=बरछे जां सेले सरधंत=चलौंदे हन ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਖਤੰਗ ॥ ਛੁਟੰਤ ਬਾਣ ਜੁੱਟੇ ਨਿਸੰਗ ॥ ਭਿੱਦੰਤ ਮਰਮ ਜੁੱਝਤ ਸੁਬਾਹ ॥ ਘੁੱਮੰਤ ਗੈਣ ਅੱਛੀ ਉਛਾਹ ॥ ੫੧੮ ॥ ਸਰਖੰਤ ਸੇਲ ਬਰਖੰਤ ਬਾਣ ॥ ਹਰਖੰਤ ਹੂਰ ਪਰਖੰਤ ਜੁਆਣ ॥ ਬਾਜੰਤ ਢੋਲ ਡਉਰੂ ਕਰਾਲ ॥ ਨਾਚੰਤ ਭੂਤ ਭੈਰੋ ਕਪਾਲ ॥ ੫੧੯ ॥ ਹਰੜੰਤ ਹੱਥ ਖਰੜੰਤ ਖੋਲ ॥ ਟਿਰੜੰਤ ਟੀਕ ਝਿਰੜੰਤ ਝੋਲ ॥ ਦਰੜੰਤ ਦੀਹ ਦਾਨੋ ਦੁਰੰਤ ॥ ਹਰੜੰਤ ਹਾਸ ਹਸੱਤ ਮਹੰਤ ॥ ੫੨੦ ॥ ਉਤਭੁਜ ਛੰਦ ॥ ਹਹਾ ਸੰਕ ਪਾਲੰ ॥ ਸੁਬਾਸੰਛਤਾਲੰ ॥ ਪ੍ਰਭਾਸੰ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥ ਅਨਾਮੰ ਕਰਾਲੰ ॥ ੫੨੧ ॥ ਮਹਾ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ॥ ਦੁਰੰ ਦੁਖ ਤਾਰੇ ॥ ਸਰੰਨੀ ਉਧਾਰੇ ॥ ਅਘੀ ਪਾਪ ਭਾਰੇ ॥ ੫੨੨ ॥ ਦਿਪੈ ਜੋਤ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥ ਕਿਧੋ ਜ੍ਵਾਲ ਮਾਲਾ ॥ ਮਨੋ ਜ੍ਵਾਲ ਵਾਲਾ ॥ ਸਰੂਪੰ ਕਰਾਲਾ ॥ ੫੨੩ ॥ ਧਰੇ ਖੱਗ ਪਾਣੰ ॥ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਮਾਣੰ ॥ ਦਯੰ ਦੀਹ ਦਾਨੰ ॥ ਭਰੇ ਮਉਜ ਮਾਨੰ ॥ ੫੨੪ ॥ **ਅਜੰਨ ਛੰਦ** ॥ ਅਜੀਤੇ ਜੀਤ ਜੋਤ ਕੈ ॥ ਅਭੀਰੀ ਭਾਜੇ ਭੀਰ ਹ੍ਵੈ ॥ ਸਿਧਾਰੇ ਚੀਨ ਰਾਜ ਪੈ ॥ ਸਥੋਈ ਸਰਬ ਸਾਥੀ ਕੈ ॥ ੫੨੫ ॥ ਤਮੰਕੇ ਰਾਜਾ ਧਾਰੀ ਕੈ ॥ ਰਜੀਲੇ ਰੋਹ ਵਾਰੀ ਕੈ ॥ ਕਾਟੀ ਲੈਕਾਮ ਰੂਪਾਕੈ ॥ ਕਬੋਜਕਾਸ ਕਾਰੀ ਕੈ ॥ ੫੨੬ ॥ ਢਮੰਕੈ ਢੋਲ ਢਾਲੈ ਕੈ ॥ ਡਮੰਕੈ ਡੰਕ ਵਾਰੋ ਕੈ ॥ ਘੱਮੰਕੈ ਨੇਜ ਬਾਜਾਦੇ ॥ ਤਮੰਕੈ ਤੀਰ ਭਾਜਾਦੇ ॥ ੫੨੭ ॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਜੀਤੇ ਅਜੀਤ ਮੰਡੈ ਅਮੰਡ ॥ ਤੋਰੈ ਅਤੋਰ ਖੰਡੈ ਅਖੰਡ ॥ ਭੰਨੇ ਅਭੰਨ ਭੱਜੇ ਅਭੱਜਿ ॥ ਖਾਨੇ ਖਵਾਸ ਮਾਵਾਸ ਤੱਜਿ ॥ ੫੨੮ ॥ ਸੰਕੜੇ ਸੂਰ ਭੰਭਰੇ ਭੀਰ ॥ ਨਿਰਖੰਤ ਜੋਧ ਰੀਝੰਤ ਹੂਰ ॥ ਡਾਰੰਤ ਸੀਸ ਕੇਸਰ ਕਟੋਰ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਮਦ ਗੁਲਾਬ ਕਰਪੂਰ ਘੋਰ ॥ ੫੨੯ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਜੀਤ ਤੀਨੰ ਦਿਸਾਣ ॥ ਬੱਜਿਓ ਸੁ ਕੋਪ ਉੱਤਰ ਨਿਸਾਣ ॥ ਚੱਲੇ ਸੁ ਚੀਨ ਮਾਚੀਨ ਦੇਸ ॥ ਸਾਮੰਤ

---

੫੧੯. ਹਰੜੰਤ=ਮਾਰਦੇ ਹਨ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਖਰੜੰਤ=ਖਹਿੰਦੇ ਹਨ ਖੋਲ=ਟੋਪ। ਟੀਕ=ਟਿੱਕੇ ਟੁੱਟਦੇ ਹਨ ਤੇ ਝੂਲ ਝੜਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਓਨਾਂ ਦੀ ਝਾਲ ਫੇਰੀ ਝੜਦੀ ਹੈ। ਦੀਹ=ਬਹੁਤ ਭੈਆਨਕ ਦਰੜ ਸੁੱਟੇ ਹਨ ਜੋ ਬਿਅੰਤ ਰਾਕਸ਼ ਸਨ। ਮਹੰਤ=ਵੱਡੇ ਸੂਰਮੇ ਹੜ ਹੜਾਕੇ ਹਾਸੇ ਨੂੰ ਹੱਸਦੇ ਹਨ।

੫੨੦. ਕਪਾਲ ਦੇਵੀ ਬੜਾ ਹਸਦੀ ਹੈ। ਛਤਾਲੰ=ਧਰਤੀ ਰੂਪ ਘਰ ਵਿਚ ਜਿਸਦਾ ਸ੍ਰੇਸ਼ ਨਿਵਾਸ ਹੈ ਜਾਂ ਚੰਗਾ ਜਸ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਧਰਤੀ ਘਰ ਵਿਚ। ਦੁਰੰ ਦੁਖ ਤਾਰੇ=ਖੋਟੇ ਦੂਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤਾੜੇ ਹਨ ਜਾਂ ਖੋਟੇ ਅਤੇ ਦੂਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤਾਰੇ ਹਨ। ਮਾਘੀ=ਪਾਪੀ ਪਾਪ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਾਰੇ=ਦੂਰ ਕੀਤੇ ਹਨ। ੫੨੩. ਮੌਜ=ਲਹਿਰਾਂ ਤੇ ਮਾਣ ਦੇ ਭਰੇ ਹੋਏ।

ਅਜੀਤੇ=ਜੋ ਜਿੱਤਣ ਤੋਂ ਅਜਿੱਤ ਸੀ ਓਨਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤਕੇ ਸਥੋਈ=ਸਾਥ ਸਾਥ ਕਰਕੇ। ੫੨੫. ਧਾਰੀ ਕੈ=ਧਾਰਾਂ ਦੇ ਰਾਜੇ ਤਮਕਣ ਲੱਗੇ। ਰਜੀਲੇ=ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਹਨ ਰੋਹ ਦੇਸ ਵਾਲੇ ਸੂਰਮੇ। ਕਬੋਜ ਤੇ ਕਾਸਕਾਰੀ ਦੇਸ ਦੇ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਏ ਹਨ। ਢਮੰਕੈ, ਡਮੰਕੈ, ਘਮੰਕੈ, ਤਿੰਨਾਂ ਦਾ ਅਰਥ 'ਸਬਦ' ਹੀ ਹੈ।

{੫੪੭. ਖਾਨੇ=ਘਰ, ਖਵਾਸ=ਮਹਲ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ। ਮਵਾਸ=ਆਕੀ ਸੂਰਮੇ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜ ਗਏ। ੫੪੮. ਸੰਕੜੇ=ਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸੂਰਮੇ ਤੇ ਭੰ=ਭੈਆਨਕ ਹੋਕੇ ਕੈਰ ਭਰ ਗਏ। ੫੪੯. ਸੁਧਰਾਵਲੀ=ਜੇਹੜੇ ਸੁਧ ਸਾਊ ਹਨ ਸੁੰਦ੍ਰ ਭੇਸ ਵਾਲੇ।}

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੁੱਧ ਰਾਵਲੀ ਭੇਖ ॥ ਪੜਿ੦ ॥ ਬੱਜੇ ਬਜੰਤ੍ ਗੱਜੇ ਸੁਬਾਹ ॥ ਸਾਵੰਤ ਦੇਖ ਅਛੀ ਉਛਾਹ ॥ ਗੀਝੰਤ ਦੇਵ ਅਦੇਤ ਸਰਬ ॥ ਗਾਵੰਤ ਗੀਤ ਤਜ ਦੀਨ ਗਰਬ ॥੫੩੧॥ ਸਜਿਓ ਸੁ ਸੈਣ ਸੁਣ ਚੀਨ ਰਾਜ ॥ ਬੱਜੇ ਬਜੰਤ੍ ਸਰਬੰ ਸਮਾਜ ॥ ਚੱਲੇ ਅਚੱਲ ਜੱਵਾਲ ਜੁੱਧ ॥ ਬਰਖੰਤ ਬਾਣ ਭਰ ਲੋਹ ਕ੍ਰੱਧ ॥ ਪੜਿ੨ ॥ ਖੁੱਲੇ ਖੱਤੰਗ ਖ੍ਰੂਨੀ ਖਤ੍ਰਿਹਾਣ ॥ ਉੱਝਰੇ ਜੁੱਧ ਜੋਧਾ ਮਹਾਣ ॥ ਧੁਕੰਤ ਧੁੰਧ ਘੁੰਮੰਤ ਘਾਇ ॥ ਚਿਕੰਤ ਚਾਰ ਚਾਵਡੀ ਸੁਚਾਇ ॥ ਪੜਿ੩ ॥ ਹੱਸੰਤ ਹਾਸ ਕਾਲੀ ਕਰਾਲ ॥ ਭਭੁਕੰਤ ਭ੍ਰੂਤ ਭੈਰੋ ਬਿਸਾਲ ॥ ਲਾਗੰਤ ਬਾਣ ਭਾਖੰਤ ਮਾਸ ॥ ਭਾਜੰਤ ਭੀਰ ਹੁਇ ਹੁਇ ਉਦਾਸ ॥ ਪੜਿ੪ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਚੜਿਓ ਚੀਨ ਰਾਜੰ ॥ ਸਜੇ ਸਰਬ ਸਾਜੰ ॥ ਖੁਲੇ ਖੇਤ ਖੂਨੀ ॥ ਚੜੇ ਚੌਪ ਦੂਨੀ ॥ ਪੜਿ੫ ॥ ਜੁਟੇ ਜੋਧ ਜੋਧੰ ॥ ਤਜੈ ਬਾਣ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ਤੁਟੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥ ਭ੍ਰਮੇ ਅੰਗ ਜੰਗੰ ॥ ਪੜਿ੬ ॥ ਨਚੇ ਈਸ ਸੀਸੰ ॥ ਮਿਲੈ ਸੈਣ ਈਸੰ ॥ ਕਰੈ ਚਿਤ੍ ਚਾਰੰ ॥ ਤਜੇ ਬਾਣ ਧਾਰੰ ॥ ਪੜਿ੭ ॥ ਮਡੇ ਜੋਧ ਜੋਧੰ ॥ ਤਜੇ ਬਾਣ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ਨਦੀ ਸੈਣ ਪੂਰੰ ॥ ਫਿਰੀ ਗੈਣ ਹੂਰੰ ॥ ਪੜਿ੮ ॥ ਹਸੈ ਮੁੰਡ ਮਾਲਾ ॥ ਤਜੈ ਜੋਗ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥ ਤਜੈ ਬਾਣ ਜ੍ਵਾਣੰ ॥ ਗ੍ਰਸੈ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਾਣੰ ॥ ਪੜਿ੯ ॥ ਗਿਰੇ ਘੁੰਮ ਭ੍ਰੂਮੀ ॥ ਉਠੀ ਧ੍ਰੂਰ ਧ੍ਰੂਮੀ ॥ ਸੁਭੇ ਰੇਤ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੇ ਭ੍ਰੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥ ਪ੪੦ ॥ ਮਿਲਿਓ ਚੀਨ ਰਾਜਾ ॥ ਭਏ ਸਰਬ ਕਾਜਾ ॥ ਲਇਓ ਸੰਗ ਕੈਕੈ ॥ ਚਲਿਓ ਅੱਗ੍ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਪ੪੧ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਲਏ ਸੰਗ ਨ੍ਰਿਪ ਸਰਬ ਬਜੇ ਬਿਜਈ ਦੁੰਦਭ ਰਣ ॥ ਸੁਭੇ ਸੂਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਨਿਰਖ ਰੀਝਈ ਅਪਛਰਗਣ ॥ ਛਕੇ ਦੇਵ ਆਦੇਵ ਜਕੈ ਗੰਧਰਬ ਜੱਛਬਰ ॥ ਚਕੇ ਭੂਤ ਅਰੁ ਪ੍ਰੇਤ ਸਰਬ ਬਿਦਿਆ ਧਰਨਰਬਰ ॥ ਖੰਕ੍ਰੀਜ ਕਾਲ ਕ੍ਰਰਾ ਪ੍ਰਭਾ ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਉਸਤਤ ਕਰੀਜ ॥ ਖੰਡਨ ਅਖੰਡ ਚੰਡੀ ਮਹਾ ਜਯ ਜਯ ਜਯੰ ਸਬਦੇਚਰੀਜ॥੫੪੨॥ਭਿੜੀਜ ਭੇੜ ਲੜਖੜੀਜ ਮੇਰੁ ਝੜਪੜੀ ਪਤ੍ਰਝਣ

ਪੜਿ੨. ਜੇਹੜੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਜੋਧੇ ਹਨ ਓਹ ਜੁੱਧ ਵਿਚ ਉਮਡੇ। ਪੜਿ੨. ਜ੍ਵਾਲ= ਜੁਧ ਰੂਪ ਅੱਗ। ਧੁੰਕਤ ਧੁੰਦ=ਧੁੰਧ ਪੈ ਗਈ ਤੇ ਘਾਏ ਹੋਏ ਸੂਰਮੇ ਘੁੰਮਦੇ ਹਨ।

ਪੜਿ੮. ਤਜੈ=ਛੱਡ ਦਿਤਾ ਹੈ ਜੋਗ ਅੱਗ ਨੂੰ। ਪੜਿ੯. ਰੇਤ=ਰੇਤੇ ਵਾਂਗ ਸੂਰਮੇ ਚੂਰਨ ਹੋਏ ੨ ਸੋਹਣੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ, ਖੇਤ=ਜੁਧ ਵਿਚ।

੫੪੧. ਜਿਤ ਦੇ ਦੇ ਨਗਾਰੇ ਵੱਜਣ ਲੱਗੇ। ਗੰਧਰਭ ਤੇ ਜੱਛ ਸਾਰੇ ਜ਼ਫ਼ ਹੋ ਗਏ। ਖੰਕੜੀ=ਕੰਬੀਜਾਂ ਅਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਕੜਕੀ ਕਾਲੀ ਦੇਵੀ ਜੇਹੜੀ ਕਰੜੀ ਭੈਆਨਕ ਸੋਭਾ ਵਾਲੀ ਸੀ। ੫੪੨. ਭਿੜੀਬਭੇੜ=ਭੇੜਾਂ ਨੂੰ ਭਿੜਦੇ ਹਨ ਲੜ ਖੜੀ ਮੇਰ=ਸੁਮੇਰ ਪਰਬਤ ਕੰਬ ਗਿਆ ਝੜ ਪੜੀ=ਬਨਾਂ ਦੇ ਰੁਖਾਂ ਦੇ ਪੱਤ੍ ਝੜ ਪਏ ਜਾਂ ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਅੰਗ ਰੁਖਾਂ ਦੇ ਪੱਤ੍ਰਾਂ ਵਾਂਗ ਝੜ ਪਏ। ਇੰਦ=ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਡੋਲ ਗਿਆ ਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਗ ਤੜਫ ਪਿਆ ਜਾਂ ਫਣ ਕੱਠੇ ਕਰ ਲਏ ਅਤੇ ਦ੍ਰਵਣ=ਕੰਬ ਜਾ ਕਲੇ ਜਾਂ ਮਧਾੜੇ ਗਏ ਸ਼ਿਵਜੀ ਦੇ ਗਲ।

੫੪੨. ਵੱਡਾ ਹਾਥੀ ਔਰਾਪਤ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਧਧਕ=ਧਕ ਧਕੀ ਚਿੰਤਾ ਵਾਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਦਵਾਕਰ=ਸੂਰਜ। ਮੇਰ=ਸੁਮੇਰ ਪ੍ਰਬਤ ਡੋਲ ਗਿਆ। ਕੁਮੇਰ ਦੇਵਤਾ ਡਿਗ ਪਿਆ, ਦਰਿਆ ਸਰੋਵਰ ਸੁੱਕ ਗਏ। ਨੀਰ=ਪਾਣੀ ਉਛਲ ਪਿਆ ਤੇ ਹਵਾ ਤੋਂ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਵਗਣ ਲਗ ਪਈ। ਡਗ ਡਗ= ਕਦਮ ੨ ਉਤੇ ਧਰਾ=ਧਰਤੀ ਡਾਵਾਂ ਡੋਲ ਹੋ ਗਈ। ਬਡਗ=ਬੈਲਦ ਦੇ ਸਿਰ ਉਤੇ ਕੰਬੀ ਧਰਤੀ ਜਿਸਤ੍ਰਾਂ ਥਾਲੀ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਕੰਬਦਾ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਡੁਲੀਜ ਇੰਦ੍ ਤੜਫੜ ਫਨਿੰਦ ਸੰਕੁੜੀਜ ਦ੍ਵਣ ਗਣ ॥ ਚਕਿਓ ਗਇੰਦ ਧਧਕਯ ਚੰਦ ਭੰਭਜਿਗ ਦਿਵਾਕਰ ॥ ਡੁਲਗਸੁ ਮੇਰ ਡੱਗਗ ਕੁਮੇਰ ਸਬ ਸੁੱਕਗ ਸਾਇਰ ॥ ਤੰਤ ਜਗ ਧਿਆਨ ਤਬ ਧੂਰ ਜਟੀ ਸਹਿਨ ਭਾਰ ਸੱਕਗ ਥਿਰਾ ॥ ਉੱਛਲਗ ਨੀਰ ਪੱਛੁਲਗ ਪਵਨਸੁ ਡਗ ਡਗ ਡਗ ਕੰਪਗੁ ਧਰਾ ॥ ੫੪੩ ॥ ਝੱਲਗ ਬਾਣੁ ਰੁਕੱਗ ਦਿਸਾਣ ਪੱਬਜ ਪਿਸਾਨ ਹੁਅ ॥ ਡਿਗਘਬਿੰਧ ਉਛੱਲਘਸਿੰਧ ਕੰਪਕ ਸੁਨ ਮੁਨਿ ਧੂਅ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬੇਦ ਤਜ ਭਜ ਗਇੰਦ੍ ਇੰਦ੍ਰਾਸਣਿ ਤਜੱਗ ॥ ਜਦਿਨ ਕ੍ਰਰ ਕਲਕਾਵਤਾਰ ਕ੍ਰਧਤ ਰਣ ਗੱਜਗ ॥ ਉਛਰੰਤ ਧੂਰ ਬਾਜਨ ਖੁਰੀਜ ਸਬ ਅਕੰਾਸ ਮਗ ਛਾਇ ਲੀਅ ॥ ਜਣ ਰਚੀਜ ਲੋਕ ਕਰ ਕੋਪ ਹਰਿ ਅਸਟ ਕਾਸ ਖਟ ਧਰਣ ਕੀਅ ॥ ੫੪੪ ॥ ਚਕਤ ਚਾਰ ਚਕ੍ਰਵੈ ਚਕ੍ਰਤ ਸਿਰ ਸਹੰਸ ਸੇਸ ਫਣ ॥ ਧਕਤ ਮੱਛ ਮਾਵਾਸ ਛੋਡ ਰਣ ਭਜਗ ਦ੍ਵਣ ਗਣ ॥ ਭ੍ਰਮਤ ਕਾਕ ਕੁੰਡਲੀਅ ਗਿੱਧ ਉਧ ਹੂ ਲੇ ਉਡੀਜ ॥ ਬਮਤ ਜ੍ਵਾਲ ਖੰਕਾਲ ਲੁੱਥ ਹੱਥੋ ਨਹੀ ਛੁਟੀਜ ॥ ਟੁਟੰਤ ਟੋਪ ਫੁਟੰਤ ਜਿਰਹ ਦਸਤ ਰਾਗ ਪਖਰ ਤੁਰੀਯ ॥ ਭੱਜੰਤ ਭੀਰ ਰਿੱਝੰਤ ਮਨ ਨਿਰਖ ਸੂਰ ਹੂਰੰ ਫਿਰੀਜ ॥ ੫੪੫ ॥ ਮਾਧੋ ਛੰਦ ॥ ਜਬ ਕੋਪਾ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਬਾਜਤ ਤੂਰ ਹੋਤ ਝਨਕਾਰਾ ॥ ਹਾਹਾ ਮਾਧੋ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਪੈਠੇ ਸੁਭਟ ਹਥਯਾਰ ਉਘਾਰੇ ॥ ੫੪੬ ॥ ਲੀਨ ਮਚੀਨ ਦੇਸ ਕਾ ਰਾਜਾ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਬਾਜੇ ਝੁਝਾਊ ਬਾਜਾ ॥ ਹਾਹਾ ਮਾਧੋ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਛਤ੍ ਛਿਨਾਏ ॥ ਦੇਸ ਬਦੇਸ ਤੁਰੰਗ ਫਿਰਾਏ ॥ ੫੪੭ ॥ ਚੀਨ ਮਚੀਨ ਛੀਨ ਜਬ

---

੫੪੩. ਮੁਨੀ=ਰਿਖੀ ਭਾਵ ਧ੍ਰੂ ਤਾਰਾ ਵੀ ਕੰਬਣ ਲੱਗਾ।

੫੪੪. ਚਾਰ=ਚਹੁੰ ਚੱਕਾਂ ਦੇ ਜਾਂ ਸੁੰਦਰ, ਚੱਕ੍ਰਵੈ=ਰਾਜੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਏ ਸੇਸ=ਸ਼ੇਸ਼ਨਾਗ ਹਜ਼ਾਰ ਸਿਰ ਫਣਾਂ ਦੇ ਸੰਜੁਗਤ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਮਛ=ਮਾਤ ਲੋਕ ਵੀ ਧਕਤ=ਕੰਬ ਗਿਆ, ਮਵਾਸ=ਆਕੀ ਰਨ ਨੂੰ ਛੱਡਕੇ ਭੱਜ ਗਏ। ਦ੍ਵਣ=ਕੰਦਰਾਂ ਨੂੰ ਗਣ=ਸਾਰੇ। ਕਾਕ=ਕਾਂ ਗੋਲ ਗੋਲ ਦਾਇਰਾ ਬੰਨ੍ਹਕੇ ਭੌਂਦੇ ਹਨ। ਗਿਧ=ਗਿਰਝਾਂ । ਉਧਹੂ=ਉਤਾਹਾਂ ਅਕਾਸ਼ ਵਲ ਉਡ ਗਈਆਂ ਹੱਲਾ ਕਰਕੇ ਦਸਤ੍ਰਾਗ ਪਥਰ ਤੁਰੀ=ਦਸਤਾਨੇ ਤੇ ਸੰਜੋਆਂ ਘੋੜਿਆਂ ਦੀਆਂ।

੫੪੪. ਭੀਰ=ਕੈਰ ਭੱਜ ਗਏ ਅਤੇ ਅਪੱਛਰਾਂ ਮਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਕੇ ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦੀਆਂ ਫਿਰਦੀਆਂ ਹਨ। ੫੪੫. ਹਾਹਾ ਮਾਧੋ ਛੰਦ, ਇਹ ਇਕ ਪਿੰਗਲ ਦੀ ਵਸ਼ੇਸ਼ ਵਾਲਾ ਛੰਦ ਹੈ ਜੇਹੜਾ ਪਿੰਗਲ ਸ਼ਾਸਤ੍ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਰ ਪ੍ਰਕਰਣ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਇਸ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਿਪੁਨ ਤੇ ਸਰਬਗ੍ਯ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਈਆਂ ਛੰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਪ੍ਰਕਰਣ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪ ਰੱਖ ਲੰਦੇ ਸਨ ਜੋ ਅਜ ਕਲ ਵੱਡੇ ੨ ਕਵੀਆਂ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦੇਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਛੰਦ ਪਿੰਗਲ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਹਾਏ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਥੋਂ ਲੈਕੇ ਲਿਖੇ ਪਰ ਜੇਹੜੇ ਪ੍ਰਸਤਾਰ ਪਿੰਗਲ ਦੇ ਜਾਣੂ ਹਨ, ਓਹ ਇਹ ਗੱਲ ਸਮਝ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਛੰਦ ਪ੍ਰਸਤਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਠੀਕ ਹਨ।

ਦੂਸਰਾ ਅਰਥ ਹਾਹਾ ਮਾਧੋ ਦਾ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸਚਰਜ ਕਲਗੀ ਅਵਤਾਰ ਆਇਆ ਹੈ'' ਇਹ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਈ ਹਾਹਾ=ਹੇ ਮਾਧੋ=ਪਿਆਰੇ ਗੁਰਮੁਖੋ ਸੁਣੋ ਇਹ ਅਰਥ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਝੁਝਾਊ ਵਾਜਾ=ਜਿੱਤ ਦਾ ਵਾਜਾ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

लीना॥ उतर देस पजाना कीना॥ हाहा माधो कह लौं गनै उँतरी राजा सभ सिर डंक जीत का बाजा॥५४८॥ इह बिध जीत जीत कै राजा॥ सभ सिरनाद बिजै का बाजा॥ हाहा माधो जह तहँ छाड देस भज चले॥ जित तित दीहदनु जदलमले॥५४९॥ कीने जॅग अनेक प्रकारा॥ देस देस के जीत निपारा॥ हाहा माधो देस बिदेस भेट ले आए ॥ संत उबार असंत खपाए ॥ ५५० ॥ जह तह चली धरम की बाता ॥ पापहि जात भई सुध साता ॥ हाहा माधै कलि अवतार जीत घर आए ॥ जह तह होवन लाग बधाए ॥ ५५१ ॥ तब लौं कलजुगांत नीजरायो ॥ जह तह भेद सबन सुन पाये ॥ हाहा माधो कलकी बात तबै पहचानी ॥ सतिजुग की आगमता जानी ॥ ५५२॥

अनहद छंद ॥ सतिजुग आये ॥ सभ सुन पाये ॥ मुन मन भाये ॥ गुन गन गाये ॥ ५५३ ॥ सब जग जानी ॥ अकथ कहानी ॥ मुनिगनि मानी ॥ किनहु न जानी ॥ ५५४ ॥ सभ जग देखा ॥ अन अन भेखा ॥ सु छबि बिसेखा ॥ सहित भिखेखा ॥ ५५५ ॥ मुन मन मोहे ॥ फुल गुल सोहे ॥ सम छब कोहै ॥ ऐस बनिओ है ॥ ५५६ ॥ तिलोकी छंद ॥ सतिजुग आदि कल जुग अंतह ॥ जह तह आनंद संत महंतह ॥ जह तह गावत बजावत तालो ॥ नाचत सिवजी हसत झालो ॥ ५५७ ॥ बाजत डउरू राजत तंत्री ॥ रीझत राजै सीझसअत्री ॥ बाजत तूरं गावत गीता ॥ जह तह कलकी जूध न जीता ॥ ५५८ ॥ मोहन छंद ॥ अरि मारिकै रिपटारकै निप मंडली सगा कै लीओ ॥ जत् तत् जिते तितो अति दान मान सबै दीओ ॥ सुर राज जजों निप राज हुअे गिर राज से भट मारकै ॥ सुख पाइ हरख बढाइकै गृह आइजे जसु सगा लै ॥ ५५९ ॥ अर जीत जीत अभीत हूं जग होम जॅग घने करे ॥ देस देस असेस भिछक रोग सोग सबै हरे ॥ कुर राज जिउ दिज राज के बहु भांत दारद मारकै ॥ जगुजीत संभर कौं चलजो जग जित कित बिधारकै ॥ ५६० ॥ जगजीत बेद बिधार के जग सु अरथ अरथ चितारीअं॥ देस देस बिदेस मनव भेज भेज हकारीअं ॥ धरदाड़ जिउ रणगाड़ हुइ तिरलोक जीत सबै लीए ॥ बहु दान दै सनमान सेवक भेज भेज तहा दीए ॥ ५६१ ॥ खलखंड खंड बिहंड कै

---

५५१. जगजानौं=सारे जगत दे पिआरे। ५५४. भिभेख=टिँकै।
५५७. तंत्री=वाजे जां राजे प्रकाश वाले। असत्रां वाले सिँञ गए हन। ५५८. जत् तत्=जिथे जिथे जिस तिस थां विच जितके ते कीरती नूं फैला करके। ५६०. बेद=वेद दे अनुकूल आपणे प्रयोजन दे अरथां नूं विचारदे हन। सरदाड़=सूर अवतार वांगूं बड़े गाहड़े जुध होए। ५६१. अरि=वैरीआं नूं डंडिआं नाल चंगा डंड दिता। अदरब=कंगाल, बहुत सारे धनां वाले आदमी गरीब बणा दिते। छत्त् अत्=सिर दे छत्त् ते शसत्र।
बिंसतुचार=जो चौबीसवां कलगी अवतार सरदार है।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਅਰਿ ਦੰਡ ਦੰਡ ਬਡੈ ਦੀਯੋ ॥ ਅਰਬ ਖਰਬ ਅਦਰਬ ਦਿਰਬ ਸੁ ਜੀਤ ਕ ਅਪਨ ਕੀਯੋ ॥ ਰਣਜੀਤ ਜੀਤ ਅਜੀਤ ਜੋਧਨ ਛਤ੍ਰ ਅਤ੍ਰ ਛਿਨਾਈਅੰ ॥ ਸਰਦਾਰ ਬਿੰਸਤਿ ਚਾਰ ਕਲਿ ਅਵਤਾਰ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਈਅੰ ॥ ੫੬੨ ॥ ਮਥਾਨ ਛੰਦ ॥ ਛਾਜੈ ਮਹਾ ਜੋਤ ॥ ਭਾਨੰ ਮਨੋ ਦੋਤ ॥ ਜਗਿ ਸੰਕਤਜ ਦੀਨ ॥ ਮਿਲ ਬੰਦਨਾ ਕੀਨ ॥ ੫੬੩ ॥ ਰਾਜੈ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ॥ ਲਾਜੈ ਸਬੈ ਭੂਪ ॥ ਜਗ ਆਨ ਜਾਨੀਸ ॥ ਮਿਲ ਭੇਟ ਲੈ ਦੀਸ ॥ ੫੬੪ ॥ ਸੋਭੰ ਮਹਾਰਾਜ ॥ ਅਛ੍ਰੀ ਰਹੈ ਲਾਜ ॥ ਅਤਿ ਰੀਝ ਮਧ ਬੈਨ ॥ ਰਸ ਰੰਗ ਭਰੇ ਨੈਨ ॥ ੫੬੫ ॥ ਸੋਹਤ ਅਨੂਪ ਪਾਛ ॥ ਕਾਛੇ ਮਨੋ ਕਾਛ ॥ ਰੀਝੈਂ ਸੁਰੀ ਦੇਖ ॥ ਰਾਵੱਲਝੇ ਭੇਖ ॥ ੫੬੬ ॥ ਦੇਖੇ ਜਿਨੈ ਨੈਕ ॥ ਲਾਗੈ ਤਿਸੈ ਐਖ ॥ ਰੀਝੈ ਸੁਰੀ ਨਾਰ ॥ ਦੇਖੇ ਧਰੇ ਪਜਾਰ ॥ ੫੬੭ ॥ ਰੰਗੇ ਮਹਾ ਰੰਗ ॥ ਲਾਜੇ ਲਖਿ ਅਨੰਗ ॥ ਚਿੱਤੰ ਚਿਰੈ ਸਤ੍ਰ ॥ ਲੱਗੈ ਜਨੋ ਅਤ੍ਰ ॥ ੫੬੮ ॥ ਸੋਭੈ ਮਹਾ ਸੋਭ ॥ ਅਛ੍ਰੀ ਰਹੈ ਲੋਭ ॥ ਆਂਜੇਂ ਇਸੇ ਨੈਨ ॥ ਜਾਗੈ ਮਨੋ ਰੈਨ ॥ ੫੬੯ ॥ ਰੂਪੰ ਭਰੇ ਰਾਗ ॥ ਸੋਭੰ ਸੋ ਸੁਹਾਗ ॥ ਕਾਛੇ ਨਟੰ ਰਾਜ ॥ ਨਾਚੈ ਮਨੋ ਬਾਜ ॥ ੫੭੦ ॥ ਆਂਜੇ ਮਨੋ ਬਾਨ ॥ ਕੈਧੌ ਧਰੇ ਸਾਨ ॥ ਜਾਨੈ ਲਗੈ ਜਾਹਿ ॥ ਯਾਕੋ ਕਹੈ ਕਾਹਿ ॥ ੫੭੧ ॥ ਸੁਖਦਾਬ੍ਰਿਦ ਛੰਦ ॥ ਕਿਕਾਛੈ ਕਾਛ ਧਾਰੀ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਰਾਜਾ ਅਧਕਾਰੀ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਭਾਗ ਕੇ ਸੁਹਾਗ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਰੰਗੇ ਅਨਰਾਗ ਹੈਂ ॥ ੫੭੨ ॥ ਕਿ ਛੋਭੈ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਛਤ੍ਰੀ ਅਤ੍ਰ ਵਾਰੀਛੈ ॥ ਕਿ ਆਂਜੇ ਬਾਨ ਬਾਨੀ ਸੇ ॥ ਕਿ ਕਾਛੀ ਕਾਛ ਕਾਰੀ ਹੈਂ ॥ ੫੭੩ ॥ ਕਿ ਕਾਮੀ ਕਾਮ ਬਾਨ ਸੇ ॥ ਕਿ ਫੂਲੇ ਫੂਲ ਮਾਲ ਸੇ ॥ ਕਿ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਰਾਗ ਸੇ ॥ ਕਿ ਸੁੰਦਰ ਸੁਹਾਗ ਸੇ ॥ ੫੭੪ ॥ ਕਿ ਨਾਗਨੀ ਕੇ ਏਸ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਮ੍ਰਿਗੀਨ ਕੇ ਨਰੇਸ ਛੈ ॥ ਕਿ ਰਾਜਾ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਕਾਲੀ ਕੇ ਭਿਖਾਰੀ ਜੈ ॥ ੫੭੫ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਇਮ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰ

੫੬੩.ਰਾਜੈ=ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤਿਸੈ ਕਰਕੇ ਰੂਪ ਆਨਜਾਨੀ=ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਨੇ ਈਨ ਭਾਵ ਸਰਣ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਅਛਰੀ=ਇਸ ਲੋਕ ਦੀਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਲੱਜਿਆ ਵਾਲੀਆਂ। ੫੬੫. ਅਨੂਪਾਛ=ਅਨੂਪਮ ਸੁੰਦਰ ਨੇਤ੍ਰ ਸੋਹਣੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਕਾਛੇ ਮਾਨੋ ਕਾਛ=ਬਣਾਕੇ ਬਣਾਏ ਹਨ। ੫੬੬. ਲਾਗੈ ਤਿਸੈ ਐਖ=ਓਨਾਂ ਦੇ ਨੇਤ੍ਰ ਲਗ ਗਏ ਹਨ। ੫੬੭. ਚਿਤੰ ਚਿਤੇ ਸਤ੍ਰ=ਵੈਰੀ ਚਿਤ ਵਿਚ ਵੇਖਦੇ ਹਨ। ੫੬੯. ਸਹਾਰਾ=ਅਨੰਦ। ੫੭੧. ਕਿ ਕਾਛੇ=ਜੋ ਬਣਾਵਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਬਣਾਕੇ। ੫੭੨. ਕਿ ਛੋਭੈ=ਜੋ ਗੁੱਸੇ ਹੁੰਦੇ ਜਾਂ ਈਰਖਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ। ਛੈ=ਹਨ ਜੇਹੜੇ ਛੱਤ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ਕਿ ਕਾਛੀ= ਜੇਹੜੇ ਬਣੌਤਾਂ ਦੇ ਬਣਾਵਾਂਦੇ ਬਣੌਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਧਾਰੀ ਦੈ=ਜੋ ਬਣਾਵਾਂਦੇ ਬਣੌਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਬਣਾਏ ਹਨ। ਕਿ ਆਜੇ ਬਾਨਬਾਨੀ=ਜੇਹੜੇ ਨੇਤ੍ਰ ਬਾਣਾਂ ਦੇ ਬਣਾਉ ਵਰਗੇ ਹਨ ਭਾਵ ਤੀਰਾਂ ਵਾਂਗ। ੫੭੩. ਕਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਮ ਦੇ ਤੀਰਾਂ ਵਰਗੇ ਹਨ। ਫੁਲਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਗਤੀਆਂ ਵਰਗੇ ਫੁੱਲੇ ਹਨ। ਰੰਗ ਰਾਗ ਸੇ=ਜੇਹੜੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਰੰਗ ਨਾਲ ਰੰਗੇ ਹਨ। ਸੁਹਾਗ=ਅਨੰਦ ਨਾਲ ਸੁੰਦਰ ਹਨ।

੫੭੪. ਜੇਹੜੇ ਸਰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਪਤੀ ਨਾਗ ਜ਼ੈਹਰੀ ਹਨ।

ਕਾਲੀ=ਦੇਵੀ ਦੇ ਜੇਹੜੇ ਦਾਸ ਹਨ। ੫੭੫. ਕੀਤਾ ਹੈ ਰਾਜ਼

ਬਣਾਕੇ ਵੀਹ ਤੇ ਦਸ ਵਰੇ ਵਾ ੨੦੦ ੧੦।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਜੀਤੇ, ਜੁੱਧ ਸਬੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ॥ ਕੀਨੋ ਰਾਜ ਸੁਧਾਰ ਬੀਸ ਸਹੰਸ ਦਸ ਲਖ ਬਰਖ ॥ ੫੭੬ ॥ ਰਾਵਣ ਬਾਦ ਛੰਦ ॥ ਗਹੀ ਸਮਸੇਰ ॥ ਕੀਯੋ ਜੰਗ ਜੇਰ ॥ ਦਏ ਮੱਤਿ ਫੇਰ ॥ ਨ ਲਾਗੀਏ ਬੇਰ ॥ ੫੭੭ ॥ ਦਯੋ ਨਿਜ ਮੰਤ੍ਰ ॥ ਤਜੇ ਸਭ ਤੰਤ੍ਰ ॥ ਲਿਖੇ ਨਿਜ ਜੰਤ੍ਰ ॥ ਸੁ ਬੈਠ ਇਕੰਤ੍ਰ ॥ ੫੭੮ ॥ ਬਾਨ ਤੁਰੰਗਮ ਛੰਦ ॥ ਬਿਬਧ ਰੂਪ ਸੋਭੈ ॥ ਅਨਕ ਲੋਗ ਲੋਭੈ ॥ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਤਾਹਿ ॥ ਨਿਗਮ ਗਨਤ ਜਾਹਿ ॥ ੫੭੯ ॥ ਅਨਿਕ ਭੇਖ ਤਾਂਕੇ ॥ ਬਿਬਧ ਰੂਪ ਵਾਂਕੇ ॥ ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਰਾਜੇ ॥ ਬਿਲੋਕ ਪਾਪ ਭਾਜੇ ॥ ੫੮੦ ॥ ਬਿਸੇਖ ਪ੍ਰਬਲ ਜੇ ਹੁਤੇ ॥ ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਸੰਜੁਤੇ ॥ ਅਮਿਤਿ ਅਰਿ ਘਾਵਹੀਂ ॥ ਜਗਤ ਜਸੁ ਪਾਵਹੀਂ ॥ ੫੮੧ ॥ ਅਖੰਡ ਬਾਹੁ ਹੈ ਬਲੀ ॥ ਸੁਭੰਤ ਜੋਤ ਨਿਰਮਲੀ ॥ ਸੁ ਹੋਮ ਜੱਗ ਕੋ ਕਰੈਂ ॥ ਪਰਮ ਪਾਪ ਕੋ ਹਰੈਂ ॥ ੫੮੨ ॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਜਗ ਜੀਤਿਓ ਜਬ ਸਰਬ ॥ ਤਬ ਬਾਢਿਓ ਅਤ ਗਰਬ ॥ ਦੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਬਿਸਾਰ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕੀਨ ਬਿਚਾਰ ॥ ੫੮੩ ॥ ਬਿਨ ਮੋਹ ਦੂਸਰ ਨ ਔਰ ॥ ਅਸਮਾਨਯੋ ਸਬ ਠਉਰ ॥ ਜਗੁ ਜੀਤ ਕੀਨ ਗੁਲਾਮ ॥ ਆਪਨ ਜਪਾਯੋ ਨਾਮ ॥ ੫੮੪ ॥ ਜਗ ਐਸ ਰੀਤ ਚਲਾਇ ॥ ਸਿਰ ਅਤ੍ ਪਤ੍ ਫਿਰਾਇ ॥ ਸਬ ਲੋਗ ਆਪਨ ਮਾਨ ॥ ਤਰ ਆਂਖ ਅਉਰਨ ਆਨ ॥ ੫੮੫ ॥ ਨਹਿ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਜਪੰਤ ॥ ਨਹਿ ਦੇਵ ਜਾਪ ਭਣੰਤ ॥ ਤਬ ਕਾਲ ਦੇਵ ਰਿਸਾਇ ॥ ਇਕ ਅਉਰ ਪੁਰਖ ਬਨਾਇ ॥ ੫੮੬ ॥ ਰੱਚਿ ਅਸ ਮਹਿਦੀ ਮੀਰ* ॥ ਰਿਸਵੰਤ ਹਾਠਹ ਮੀਰ ॥ ਤਿਹ ਤਉਨ ਕੇ ਬਧੁ ਕੀਨ ॥ ਪੁਨ ਆਪਮੇ ਕੀਅ ਲੀਨ ॥ ੫੮੭ ॥ ਜਗਜੀਤ ਆਪਨ ਕੀਨ ॥ ਸਬ ਅੰਤ ਕਾਲ ਅਧੀਨ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਪੂਰਨ ਸੁਧਾਰ ॥ ਭਏ ਚੌਬਿਸੇ ਅਵਤਾਰ ॥ ੫੮੮ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਚਤਰ ਬੀਸਵਾ ਅਵਤਾਰ ਬਰਨਨੰ ਸਮਾਪਤ ॥

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕੇ ਤਿਹ ਨਾਸ ॥ ਕੀਅ ਸੱਤਜੁਗ ਪਰਗਾਸ ॥ ਕਲਮੁੱਗ ਸਰਬ ਬਿਹਾਨ ॥ ਨਿਤ ਜੋਤ ਜੋਤ ਸਮਾਨ ॥ ੧ ॥ ਮਹਿਦੀ ਭਰਜੋ ਤਬ

---

੫੭੭. ਮੰਤ੍=ਆਪਣੇ ਮੰਤ੍ ਦਿਤੇ। ੫੭੮. ਦੇਵਤਾ ਰੂਪ ਜਾਂ ਕਈ ਜੁਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਕਲਗੀ ਅਵਤਾਰ ਦੇ ਸੋਭਦੇ ਹਨ । ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਤਹਾ=ਓਸਦਾ ਵਡਾ ਤੇਜ ਜਾਂ ਓਸ ਥਾਂ ਦਾ ਨਿਗਮ=ਵੇਦ ਜਿਸਨੂੰ ਉਚਾਰਦੇ ਹਨ। ੫੭੯. ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਬਿਰਾਜਦਾ ਹੈ।

੫੮੧. ਅਖੰਡ ਬਾਹਾਂ ਵਾਲੀ। ਸਿਰ ਉਤੇ ਚੌਰ ਤੇ ਛੱਤ੍ ਫਿਰੈਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਭ ਲੋਕ ਅਪਨ ਮਾਨ=ਸਾਰਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਮੰਨੀ ਹੈ ਭਾਵ ਮੈਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹਾਂ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਹੀ ਹਾਂ। ੫੮੬. ਜੋਹੜਾ ਮਹਿਦੀ ਮੀਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਗੁੱਸੇ ਵਾਲਾ ਸੀ ਬਣਾਇਆ। ਹਾਠਹ ਮੀਰ=ਸੁਰਮਾ ਹਠ ਵਾਲਾ ਤੇ ਗੁੱਸੇ ਵਾਲਾ ਬਧ ਕੀਨ=ਮਾਰਿਆ ਉਸ ਮਹਿਦੀ ਅਵਤਾਰ ਨੇ ਕਲਗੀ ਅਵਤਾਰ ਨੂੰ। ਦਿਸਟ=ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ, ਜਿਸ ਆਦਮੀ ਨੇ ਇਕ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਂਦਾ ਹੈ।

*ਇਕ ਪ੍ਰਪੰਚੀ ਆਦਮੀ ਨੇ ਇਸ ਪੰਕਤੀ ਨੂੰ ਲਿਖਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪਨੂੰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਸ਼ੋਕ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀ ਬੁੱਧੀ ਉਤੇ ਜੋ ਸਿਖ ਬਣਕੇ ਅਨਮਤੀਆਂ ਤੋਂ ਭਨਖਾਹ ਲੈਕੇ ਇਹ ਕਰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਗਰਬ ॥ ਜਗ ਜੀਤਯੋ ਜਬ ਸਰਬ ॥ ਸਿਰ ਅੰਤ੍ ਪੰਤ੍ ਫਿਰਾਇ ॥ ਜਗ ਜੇਰ ਕੀਨ ਬਨਾਇ ॥ ੨ ॥ ਬਿਨ ਆਪ ਜਾਨਨ ਔਰ ॥ ਸਬ ਰੂਪ ਅਉ ਸਬ ਠਉਰ ॥ ਜਿਨ ਏਕ ਦਿਸਟਨ ਆਨ ॥ ਤਿਸ ਲੀਨ ਕਾਲ ਨਿਦਾਨ ॥ ੩ ॥ ਬਿਨ ਏਕ ਦੂਸਰ ਨਾਹਿ ॥ ਸਬ ਰੰਗ ਰੂਪਨ ਮਾਹਿ ॥ ਜਿਨ ਏਕ ਕੋਨ ਪਛਾਨ ॥ ਤਿਹ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਨਮ ਬਿਤਾਨ ॥ ੪ ॥ ਬਿਨ ਏਕ ਦੂਸਰਨ ਔਰ ॥ ਜਲ ਥਾਥਲੇ ਸਬ ਠਉਰ ॥ ਜਿਨ ਏਕ ਸੱਤਿ ਨ ਜਾਨ ॥ ਸੋ ਜੂਨ ਜੂਨ ਭ੍ਰਮਾਨ ॥ ੫ ॥ ਤਜ ਏਕ ਜਾਨਾ ਦੂਜ ॥ ਮਮ ਜਾਨਤਾ ਸਨ ਸੂਝ ॥ ਤਿਹ ਦੁਖ ਭੁਖ ਪਿਆਸ ॥ ਦਿਨ ਰੈਨ ਸਰਬ ਉਦਾਸ ॥ ੬ ॥ ਨਹਿ ਚੈਨ ਐਨ ਸੁਵਾਹਿ ॥ ਨਿਤ ਰੋਗ ਹੋਵਤ ਤਾਹਿ ॥ ਨਿਤ ਦੁਖ ਭੁਖ ਮਰੰਤ ॥ ਨਹਿ ਚੈਨ ਦਿਉਸ ਬਿਤੰਤ ॥ ੭ ॥ ਤਨ ਪਾਦ ਕੁਸਟ ਚਲੰਤ ॥ ਬਪ ਗਲਤ ਨਿੱਤ ਗਲੰਤ ॥ ਨਹਿ ਨਿੱਤ ਦੇਹ ਅਰੋਗ ॥ ਨਿਤ ਪੁਤ੍ ਪੌਤ੍ਰਨ ਸੋਗ ॥ ੮ ॥ ਨਿਤ ਨਾਸ ਤਿਹ ਪਰਵਾਰ ॥ ਨਹਿ ਅੰਤ ਦੇਹ ਉਧਾਰ ॥ ਨਿਤ ਰੋਗ ਸੋਗ ਗ੍ਰਸੰਤ ॥ ਮ੍ਰਿਤ ਸ੍ਮਾਨ ਅੰਤ ਮਰੰਤ ॥ ੯ ॥ ਤਬ ਜਾਨ ਕਾਲ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਤਿਹ ਮਾਰਿਓ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥ ਇਕ ਕੀਟ ਦੀਨ ਉਪਾਇ ॥ ਤਿਸ ਕਾਨ ਪੈਠੋ ਜਾਇ ॥ ੧੦ ॥ ਧਸਿ ਕੀਟ ਕਾਨ ਨ ਬੀਚ ॥ ਤਿਸ ਜੀਤਯੋ ਜਿਮ ਨੀਚ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਦੇ ਦੁਖ ਤਾਹਿ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਮਾਰਿਓ ਵਾਹਿ ॥ ੧੧ ॥

ਇਤਿ ਮਹਿਦੀ ਮੀਰ ਬਧ ॥

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਅਥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਸਤਿਜੁਗ ਫਿਰ ਉਪਰਾਜ ॥ ਸਬ ਨੌਤਨੋ ਕਰ ਸਾਜ ॥ ਸਬ ਦੇਸ ਅਉਰ ਬਿਦੇਸ ॥ ਉਠ ਧਰਮ ਲਾਗ ਨਰੇਸ ॥ ੧ ॥ ਕਲਿ ਕਾਲ ਕੋਪ ਕਰਾਲ ॥ ਜਗੁ ਜਾਰਿਆ ਤਿਹ ਜ੍ਵਾਲ ॥ ਬਿਨ ਤਾਸ ਔਰ ਨ ਕੋਇ ॥ ਸਬ ਜਾਪ ਜਾਪੈ ਸੋਇ ॥ ੨ ॥ ਜੇ ਜਾਪ ਹੈ ਕਲਿ ਨਾਮ ॥ ਤਿਸ ਪੂਰਨ ਹੋਇ ਹੈ ਕਾਮ ॥ ਤਿਸ ਦੂਖ ਭੂਖ ਨ ਪਜਾਸ ॥ ਨਿਤ ਹਰਖ ਕਹੂੰ ਨ ਉਦਾਸ ॥ ੩ ॥ ਬਿਨ ਏਕ ਦੂਸਰ ਨਾਹਿ ॥ ਸਭ ਰੰਗ ਰੂਪ ਨ ਮਾਹਿ ॥ ਜਿਹ ਜਾਪਿਆ ਤਿਹ ਜਾਪ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਸਹਾਈ ਆਪ ॥ ੪ ॥ ਜੇ ਤਾਸ ਨਾਮ ਜਪੰਤ ॥ ਕਬਹੂੰ ਨ ਭਾਜ ਚਲੰਤ ॥

---

੫. ਮਮ ਜਾਨਤ=ਕਵੀ ਜੀ ਆਖਦੇ ਹਨ ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਸੁੱਝਦਾ ਹੈ। ੬. ਨਹਚੈਨ=ਨਹੀਂ ਅਨੰਦ ਸੁਖ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ। ੭. ਸਰੀਰ ਤੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਹੜ ਚੱਲੇਗਾ ਜਾਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ੮. ਮ੍ਰਿਤਸ੍ਮਾਨ=ਕੁੱਤੇ ਦੀ ਮੌਤ ਮਰਦਾ ਹੈ ਓੜਕ ਨੂੰ ਓਹ ਆਦਮੀ। ੯. ਕੀਟ=ਕੀੜਾ ਭਾਵ ਕੰਨ ਖਜੂਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ੧੦. ਉਸ ਮਹਿਦੀ ਮੀਰ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਜਿਸਤਰਾਂ ਕੋਈ ਕੰਗਾਲ ਆਦਮੀ ਜਿੱਤ ਲਈਦਾ ਹੈ। ੧. ਉਪਰਾਜ=ਪੈਦਾ। ਨੌਤਨੈ=ਨਵਾਂ। ਕਲਿਕਾਲ=ਸੁੰਦਰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਗੁੱਸੇ ਰੂਪ ਕਰਾਲ=ਤਲਵਾਰ ਲੈਕੇ। ੪. ਭਾਜ ਚਲੰਤ=ਦੌੜਕੇ ਨਹੀ ਚੱਲੇਗਾ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਨਹਿ ਤ੍ਰਾਸ ਤਾਕੋ ਸਤ੍ਰ ॥ ਦਿਸ ਜੀਤ ਹੈ ਗਹਿ ਅਤ੍ਰ ॥ ੫ ॥ ਤਿਹ ਭਰੇ ਧਨ ਸੋ ਧਾਮ ॥ ਸਭ ਹੋਹ ਪੂਰਨ ਕਾਮ ॥ ਜੇ ਏਕ ਨਾਮ ਰਟੰਤ ॥ ਤੇਨ ਕਾਲ ਫਾਸ ਫਸੰਤ ॥ ੬ ॥ ਜੇ ਜੀਵ ਜੰਤ ਅਨੇਕ ॥ ਤਿਨ ਮੋ ਰਹੇ ਰਮ ਏਕ ॥ ਬਿਨ ਏਕ ਦੂਸਰ ਨਾਹਿ ॥ ਜਗ ਜਾਨ ਲੈ ਜੀਅ ਮਾਹਿ ॥ ੭ ॥ ਭਵ ਗੜਨ ਭੰਜਨ ਹਾਰ ॥ ਹੈ ਏਕ ਹੀ ਕਰਤਾਰ ॥ ਬਿਨ ਏਕ ਅਉਰ ਨ ਕੋਇ ॥ ਸਬ ਰੂਪ ਰੰਗੀ ਸੋਇ ॥ ੮ ॥ ਕਈ ਇੰਦ੍ ਪਾਨ ਪਹਾਰ ॥ ਕਈ ਬ੍ਰਹਮ ਬੇਦ ਉਚਾਰ ॥ ਕਈ ਬੈਠ ਦੁਆਰ ਮਹੇਸ ॥ ਕਈ ਸੇਸਨਾਗ ਅਸੇਸ ॥ ੯ ॥ ਕਈ ਸੂਰ ਚੰਦ ਸਰੂਪ ॥ ਕਈ ਇੰਦਰ ਕੀ ਸਮ ਭੂਪ ॥ ਕਈ ਇੰਦ੍ ਉਪਿੰਦ੍ ਮੁਨਿੰਦ੍ ॥ ਕਈ ਮੱਛ ਕੱਛ ਫਨਿੰਦ੍ ॥ ੧੦ ॥ ਕਈ ਕੋਟ ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਵਤਾਰ ॥ ਕਈ ਰਾਮ ਬਾਰ ਬੁਹਾਰ ॥ ਕਈ ਮੱਛ ਕੱਛ ਅਨੇਕ ॥ ਅਵਲੇਕ ਦੁਆਰ ਬਿਸੇਖ ॥ ੧੧ ॥ ਕਈ ਸੁਕ੍ ਬ੍ਰਸਪਤ ਦੇਖ ॥ ਕਈ ਦੱਤ ਗੋਰਖ ਭੇਖ ॥ ਕਈ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਸੂਲ ॥ ਬਿਨੁ ਨਾਮ ਕੋ ਨ ਕਬੂਲ ॥ ੧੨ ॥ ਬਿਨੁ ਏਕ ਆਸ੍ਰੈ ਨਾਮ ॥ ਨਹੀ ਔਰ ਕੌਨੈ ਕਾਮ ॥ ਜੇ ਮਾਨ ਹੈ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਤੇ ਜਾਨਹੈ ਅਨਭੇਵ ॥ ੧੩ ॥ ਬਿਨ ਤਾਸ ਅਵਰ ਨ ਜਾਨ ॥ ਚਿਤ ਆਨ ਭਾਵਨ ਆਨ ॥ ਇਕ ਮਾਨਿ ਜੋ ਕਰਤਾਰ ॥ ਜਿਤ ਹੋਇ ਅੰਤ ਉਧਾਰ ॥੧੪॥ਬਿਨ ਤਾਸਯੋ ਨ ਉਧਾਰ ॥ ਜੀਅ ਦੇਖ ਯਾਰ ਬਿਚਾਰ ॥ ਜੋ ਜਾਪ ਹੈ ਕੋਈ ਔਰ ॥ ਤਬ ਛੂਟ ਹੈ ਵਹ ਠੌਰ ॥ ੧੫ ॥ ਜਿਹ ਰਾਗ ਰੰਗ ਨ ਰੂਪ ॥ ਸੋ ਮਾਨੀਐ ਸਮ ਰੂਪ ॥ ਬਿਨ ਏਕਤਾ ਕਰ ਨਾਮ ॥ ਨਹਿ ਜਾਨ ਦੂਸਰ ਧਾਮ ॥ ੧੬ ॥ ਜੋ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਬਨਾਇ ॥ ਫਿਰ ਲੇਤ ਆਪ ਮਿਲਾਇ ॥ ਜੋ ਚਹੈ ਦੇਹ ਉਧਾਰੁ ॥ ਸੋ ਭਜਨ ਏਕੰਕਾਰ ॥ ੧੭ ॥ ਜਿਹੋਂ ਰਾਚਿਯੋ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ॥ ਸਬ ਲੋਕ ਔ ਨਵਖੰਡ ॥ ਤਿਹੋਂ ਕਿਉ ਨ ਜਾਪ ਜਪੰਤ ॥ ਕਿਮ ਜਾਨ ਕੂਪ ਪਰੰਤ ॥ ੧੮ ॥ ਜੜ ਜਾਪ ਤਾ ਕਰ ਜਾਪ ॥ ਜਿਨ ਲੋਕ ਚਉਦਹ ਥਾਪ ॥ ਤਿਸ ਜਾਪੀਐ ਨਿਤ ਨਾਮੁ ॥ ਸਭ ਹੋਹ ਪੂਰਨ ਕਾਮ ॥ ੧੯ ॥ ਗਨਿ ਚਉਬਿਸੇ ਅਵਤਾਰ ॥ ਬਹੁ ਕੈ ਕਹੈ ਬਿਸਥਾਰ ॥ ਅਬਗਨੈ ਉਪ ਅਵਤਾਰ ॥ ਜਿਮ ਧਰੇ ਰੂਪ ਮੁਰਾਰ ॥ ੨੦ ॥ ਜੇ ਧਰੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰੂਪ ॥ ਤੇ ਕਹੋ ਕਾਬ ਅਨੂਪ ॥ ਜੇ ਧਰੇ ਰੁਦ੍ ਵਤਾਰ ॥ ਅਬ ਕਹੌਂ ਤਾਹਿ ਬਿਚਾਰ ॥ ੨੧ ॥ ਕਲਿ ਤਾਸ ਆਗਿਆ ਦੀਨ ॥ ਤਬ ਬੇਦ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੀਨ ॥ ਤਬ ਤਾਸ ਬਾਢਜੋ ਗਰਬ ॥ ਸਰਿ ਆਪ ਜਾਨਨ ਸਰਬ ॥ ੨੨ ॥ ਸਰਿ ਮੋਹ ਕਬਿਨਹਿ ਕੋਇ ॥ ਇਕ ਆਪ ਹੋਇ ਤ ਹੋਇ ॥ ਕਛੁ ਕਾਲ ਕੀ ਭੁਅਬਕ੍ ॥ ਛਿਤ ਡਾਰੀਆ ਜਿਮ ਸਕ੍ ॥ ੨੩ ॥ ਜਬ ਗਿਰਜੋ ਭੂਤਰ ਆਨ ॥ ਮੁਖ ਚਾਰ ਬੇਦ ਨਿਧਾਨ ॥ ਉਠ ਲਾਗਿਆ ਫਿਰ ਸੇਵ ॥ ਜੀਅ ਜਾਨ ਦੇਵ ਅਭੇਵ ॥ ੨੪ ॥ ਦਸ ਲੱਖ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਕੀਅ ਦੇਵ

---

੬. ਸੰਸਾਰ ਜਾਂ ਆਦਮੀ ਜੀਅ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਵੇ। ੮. ਪਾਨ ਪਹਾਰ=ਪਾਣੀ ਭਰਨ ਵਾਲੇ। ੧੦. ਦਰਵਾਜੇ ਜਾਂ ਘਰ ਨੂੰ ਝਣ ਵਾਲੇ। ੧੨. ਕੌਨੇ ਕਾਮ=ਕਿਸੇ ਕੰਮ। ੧੩. ਅਨਭਾਵ=ਦੈਤ ਭਾਵ। ੧੬. ਲੋਕ ਅਲੋਕ=ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ।

੧੭. ਕੂਪ=ਖੂਹ ਭਾਵ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਜਾਂ ਅਗਜਾਨ ਰੂਪ ਖੂਹ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ੨੨. ਮੇਰੇ ਬਰਾਬਰ ਕੇਹੜਾ ਕੋਈ ਹੈ। ੨੩. ਜਦੋਂ ਆਨਕੇ ਡਿੱਗਿਆ ਭੂਧਰ=ਬ੍ਰਹਮਾ। ਜੀਅ ਜਾਨ ਦੇਵਿ ਅਭੇਵ=ਜੇਹੜੀ ਦੇਵੀ ਅਭੇਵੀ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿਲ ਵਿਚ ਜਾਣ ਕੇ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੇਵ ਮਹਾਨ ॥ ਕਿਮ ਹੋਇ ਮੋਹਿ ਉਧਾਰ ॥ ਅਸ ਦੇਹ ਦੇਵ ਬਿਚਾਰ ॥ ੨੫ ॥
ਦੇਵੋ ਵਾਚ ॥ ਮਨ ਚਿੱਤ ਕੈ ਕਰ ਸੇਵ ॥ ਤਬ ਰੀਝ ਹੈ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਤਬ ਹੋਇ
ਨਾਥ ਸਨਾਥ ॥ ਜਗ ਨਾਥ ਦੀਨਾਨਾਥ ॥ ੨੬ ॥ ਸੁਨ ਬੈਨ ਯੌ ਮੁਖ ਚਾਰ ॥
ਕੀਅ ਚਉਕ ਚਿੱਤ ਬਿਚਾਰ ॥ ਉਠਿ ਲਾਗਿਆ ਹਰਿ ਸੇਵ ॥ ਜਿਹ ਭਾਂਤ ਭਾਖਯੋ
ਦੇਵ ॥ ੨੭ ॥ ਪਰਿ ਪਾਇ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਜਿਹ ਮੰਡ ਦੁਸਟ ਅਖੰਡ ॥ ਜ੍ਵਾਲਾਛ
ਲੋਚਨ ਧੂਮ ॥ ਹਨਿ ਜਾਸ ਡਾਰੇ ਭੂਮ ॥ ੨੮ ॥ ਤਿਸ ਜਾਪਹੋ ਜਬ ਜਾਪ ॥
ਤਬ ਹੋਇ ਪੂਰਨ ਸ੍ਰਾਪ ॥ ਉਠ ਲਾਗ ਕਾਲ ਜਪੰਨ ॥ ਹਠਿ ਤਿਆਗ ਆਵਸਰੰਨ
॥ ੨੯ ॥ ਜੇ ਜਾਤ ਤ੍ਰਾਸ ਸਰੰਨਿ ॥ ਤੇਹੈ ਧਰਾਮੈ ਧੰਨ ॥ ਤਿਨ ਕਉਨ ਕਉਨੈ ਤ੍ਰਾਸ
ਸਬ ਹੋਤ ਕਾਰਜ ਰਾਸ ॥ ੩੦ ॥ ਦਸ ਲੱਛ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਰਹਯੋ ਠਾਢ ਏਕ
ਪਗਾਨ ॥ ਚਿਤ ਲਾਇ ਕੀਨੀ ਸੇਵ ॥ ਤਬ ਰੀਝਗੋ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ੩੧ ॥
ਜਬ ਭੇਦ ਦੇਵੀ ਦੀਨ ॥ ਤਬ ਸੇਵ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੀਨ ॥ ਜਬ ਸੇਵ ਕੀ ਚਿਤ ਲਾਇ ॥
ਤਬ ਰੀਝਗੋ ਹਰਿਰਾਇ ॥ ੩੨ ॥ ਤਬ ਭਜੋ ਸੁ ਐਸ ਉਚਾਰ ॥ ਹੱਉ ਆਹਿ ਗਰਬ
ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਮਮ ਗਰਬ ਕਹੁੰ ਨ ਛੋਰ ॥ ਸਭ ਕੀਨ ਜੇਰ ਮਰੋਰ ॥ ੩੩ ॥ ਤੈਂ ਗਰਬ
ਕੀਨ ਸੁ ਕਾਹਿ ॥ ਨਹਿ ਮੋਹ ਭਾਵਤ ਤਾਹਿ ॥ ਅਬ ਕਹੌ ਏਕ ਬਿਚਾਰ ॥ ਜਿਮ
ਹੋਇ ਤੋਹਿ ਉਧਾਰ ॥ ੩੪ ॥ ਧਰਿਸਪਤ ਭੂਮ ਵਤਾਰ ॥ ਤਬ ਹੋਇ ਤੋਹ ਉਧਾਰ
॥ ਸੋਈ ਮਾਨ ਬ੍ਰਹਮਾ ਲੀਨ ॥ ਧਰਿ ਜਨਮ ਜਗਤ ਨਵੀਨ ॥ ੩੫ ॥ ਮੁਰਨਿੰਦ
ਉਸਤਤਿ ਭੂਲ ॥ ਇਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਜਿਨ ਭੂਲ ॥ ਇਕ ਕਹੌ ਔਰ ਬਿਚਾਰ ॥
ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਬ੍ਰਹਮੁ ਕੁਮਾਰ ॥ ੩੬ ॥ ਇਕ ਬਿਸਨ ਮੋਹ ਧਿਆਨ ॥ ਬਹੁ ਸੇਵ
ਮੋਹ ਰਿਝਾਨ ॥ ਤਿਨ ਮਾਂਗਿਆ ਬਰ ਐਸ ॥ ਮਮ ਦੀਨਤਾ ਕਹੁ ਤੈਸ ॥ ੩੭ ॥
ਮਮ ਤ੍ਰਾਸ ਭੇਦ ਨ ਕੋਇ ॥ ਸਬ ਲੋਕ ਜਾਨਤ ਸੋਇ ॥ ਤਿਨ ਜਾਨ ਹੈ ਕਰਤਾਰ
ਸਬ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਪਹਾਰ ॥ ੩੮ ॥ ਜਬ ਜਬ ਧਰੈ ਬਪ ਸੋਇ ॥ ਜੋ ਜੋ ਪਰਾਕ੍ਰਮ
ਹੋਇ ॥ ਸੋ ਸੋ ਕਥੈ ਅਬਚਾਰ ॥ ਸੁਨ ਲੇਹ ਬ੍ਰਹਮ ਕੁਮਾਰ ॥ ੩੯ ॥

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸੁਧਾਰਿ ਮਾਨੁਖੀ ਬਪੰ ਸੰਭਾਰ ਰਾਮ ਜਾਗਿ ਹੈ ॥ ਧਿਸਾਰ
ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰਣੰ ਜੁਝਾਰ ਸਤ੍ਰ ਭਾਗਿ ਹੈ ॥ ਬਿਚਾਰ ਜੌਨ ਜੌਨ ਭਜੇ ਸੁਧਾਰ ਸਰਬ
ਭਾਖੀਯੋ ॥ ਹਜਾਰ ਕੌਨ ਕਿਯੋ ਕਰੋਂ ਬਿਚਾਰ ਸਬਦ ਰਾਖੀਯੋ ॥ ੪੦ ॥ ਚਿਤਾਰ

---

੨੫. ਮਨ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਸਿਰੋਮਣੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਚਿਤ ਨਾਲ ਨਾਥ ਸਨਾਥ= ਤਦੋਂ ਹੋਣਗੇ ਮਾਲਕ ਪ੍ਰਸੰਨ। ੨੭. ਮੁੰਡ=ਜਿਸਨੇ ਮੁੰਨੇ ਹਨ ਦੁਸ਼ਟ। ਜਵਾਲਛ= ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਲੋਚਨ ਧੂਮ=ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਖਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਧੂਏ ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ੨੯. ਤ੍ਰਾਸ=ਓਨਾਂ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ੩੫. ਕੁਮਾਰ=ਬਾਲਕੇ। ੩੭. ਪਹਾਰ=ਪਹਾੜ ਜਾਂ ਪ੍ਰਗਟ।

੩੯. ਬਪੰ=ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਸਰੀਰ ਬਣਾਕੇ ਸੰਭਾਲ ਕਰਕੇ ਰਾਮ ਚੰਦ ਜੀ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣਗੇ। ਬਿਸਾਰ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰਣੰ=ਤਿਆਗਣਾ ਭਾਵ ਮਾਰਨਾ ਜਾਂ ਚਲੌਣਾ ਸ਼ਸਤ੍ਰਾਂ ਅਤੇ ਅਸਤ੍ਰਾਂ ਦਾ। ਹੋਰ ਹਜਾਰ ਗੱਲਾਂ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕਰੇ। ਪਰ ਕਬੂਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਸਾਡਾ ਹੁਕਮ ਰੱਖਣਾ ਕਰ। ੪੦. ਚਤ੍ਰ ਆਨਨੋ= ਚਹੁੰ ਮੂੰਹਾਂ ਵਾਲੇ ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਦਾ ਅਵਤਾਰ ਲਣਾਕੇ ਆਖਿਆ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬੈਣ ਵਾਕ ਸੋ ਬਿਚਾਰ ਬਾਲ ਮੀਕ ਭਜੋ ॥ ਜੁਝਾਰ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ ਕੋ ਬਿਚਾਰ ਚਾਰ ਉਚਰਜੋ ॥ ਸੁਸਪਤ ਕਾਂਡਨੋ ਕਥਜੋ ਅਸਕਤ ਲੋਕ ਹ੍ਵੈ ਰਹਜੋ ॥ ਉਤਾਰ ਚਤ੍ ਆਨਨੋ ਸੁਧਾਰ ਐਸਕੋ ਕਹਜੋ ॥ ੪੧ ॥

ਇਤਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪ੍ਰਤਿਆਗਿਆ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

ਸੁਧਾਰਿ ਅਵਤਾਰ ਕੋ ਬਿਚਾਰ ਦੁਜ ਭਾਖਿ ਹੈ ॥ ਬਿਸੇਖ ਚਤ੍ ਆਨਕੇ ਅਸੇਖ ਸ੍ਵਾਦ ਚਾਖਿ ਹੈ ॥ ਅਕਰਖ ਦੇਵ ਕਾਲਿਕਾ ਅਨਿਰਖ ਸਬਦ ਉਚਰੋ ॥ ਸੁ ਬੀਨ ਬੀਨ ਕੈ ਬਡੇ ਪ੍ਰਬੀਨ ਅਛ੍ ਕੋ ਧਰੋ ॥ ੧ ॥ ਬਿਚਾਰ ਆਦਿ ਈਸੁਰੀ ਅਪਾਹ ਸਬਦੁ ਰਾਖੀਐ ॥ ਚਿਤਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਾਲ ਕੀ ਜੁ ਚਾਹੀਐ ਸੁ ਭਾਖੀਐ ॥ ਨਸੰਕ ਚਿਤ ਆਨੀਐ ਬਨਾਇ ਆਪ ਲੇਹਗੇ ॥ ਸੁ ਕ੍ਰਿੱਤ ਕਾਬ ਕਿੱਤਕੀ ਕਬੀਸ ਔਰ ਦੇਹਗੇ ॥ ੨ ॥ ਸਮਾਨ ਗੁੰਗਕੇ ਕਵੀ ਸੁ ਦੇਸ ਕਾਬਿ ਭਾਖ ਹੈ ॥ ਅਕਾਲ ਕਾਲ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਨਾਇ ਗ੍ਰੰਥ ਰਾਖਿ ਹੈ ॥ ਸੁ ਭਾਖਜ ਕੌਮਦੀ ਪੜੈ ਗੁਨੀ ਅਸੇਖ ਰੀਝ ਹੈ ॥ ਬਿਚਾਰ ਆਪਨੀ ਕ੍ਰਿੱਤ ਬਿਸੇਖ ਚਿੱਤ ਖੀਝ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ਬਚਿਤ੍ ਕਾਬਜ ਕੀ ਕਥਾ ਪਵਿਤ੍ ਆਜ ਭਾਖੀਐ ॥ ਸੁ ਸਿੱਧ ਬ੍ਰਿੱਧ ਦਾਇਨੀ ਸਮ੍ਰਿਧ ਬੈਣ ਰਾਖੀਐ ॥ ਪਵਿਤ੍ ਨਿਰਮਲੀ ਮਹਾਂ ਬਚਿਤ੍ ਕਾਬਜ ਕੱਥੀਏ ॥ ਪਵਿਤ੍ ਸਬਦ ਊਪਜੈ ਚਰਿਤ੍ ਕੋਂ ਨ ਕਿੱਜੀਐ ॥ ੪ ॥ ਸੁ ਸੇਵ ਕਾਲ ਦੇਵ ਕੀ ਅਭੇਵ ਜਾਨ ਕੀਜੀਏ ॥ ਪ੍ਰਭਾਤ ਉੱਠ ਤਾਸ ਕੋ ਮਹਾਤ ਨਾਮੁ ਲੀਜੀਏ ॥ ਅਸੰਖ ਦਾਨ ਦੇਹਗੇ ਦੁਰੰਤ ਸਤ੍ ਘਾਇ ਹੈ ॥ ਸੁ ਪਾਨ ਰਾਖ ਆਪਨੋ ਅਜਾਨ ਕੋ ਬਚਾਇ ਹੈ ॥ ੫ ॥ ਨਸੰਤ ਬਾਰ ਬਾਕ ਹੈ ਅਸੰਤ ਜੁਝ ਹੈ ਬਲੀ ॥ ਬਿਸੇਖ ਸੈਨ ਭਾਜ ਹੈ ਸਿਤੰ ਸਰੇਣ ਨਿਰਦਲੀ ॥ ਕਿ ਆਨ ਆਪ ਹਾਥ ਦੈ ਬਚਾਇ ਮੋਹ ਲੇਹਗੇ ॥ ਦੁਰੰਤ ਘਾਟ ਔ ਘਟੇ ਕਿ ਦੇਖ ਨੈਨ ਦੇਹਗੇ ॥ ੬ ॥

ਇਤਿ ਅਵਤਾਰ ਬਾਲਮੀਕ ਪ੍ਰਥਮ ਸਮਾਪਤੰ ॥

---

੪੧. ਦੂਸਰੇਅਵਤਾਰ ਨੂੰ ਬਣਾਕੇ ਵਿਚਾਰਕੇ ਆਖਦੇ ਹਾਂ। ਅਕਰਖ ਦੇਵ= ਅਵਾਹਨ ਭਾਵ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਦੇਵਤੇ ਅਕਾਲਪੁਰਖ ਦਾਤੇ ਅਨਿਰਖ=ਜੇਹੜੇਨ ਵੇਖਣੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਅਲੋਕਕ ਪਦ ਉਚਾਰਾਂਗੇ। ਈਸਰੀ=ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿਮਰਕੇ ਸੁੰਦਰ ਪਦ ਰੱਖਾਂਗੇ ਜਾਂ ਰੱਖੇ ਹਨ।ਨਿਤਕੀ=ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਚੰਗੀ ਕੀਰਤੀ ਵਾਲੀ ਹੈ। ੨. ਕੌਮਦੀ=ਜੇਹੜੇ ਗ੍ਰੰਥ ਸ਼ੰਕਰਾਚਾਰਜ ਦੇ ਸੂਤ੍ ਭਾਖ ਤੇ ਕੌਮ ਦੀ ਆਦ ਹਨ। ੩. ਕਾਬਦੀਆਂ ਸੁੰਦਰ ੨ ਕਥਾਵਾਂ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਪਵਿਤ੍ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਚੰਗੇ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮਿੱਠੇ ਬਚਨ ਰੱਖੇ ਹਨ। ੫. ਬਾਰਬਾਕ=ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਵਾਲ ਵਿੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿਤੰਸਰੇਣ=ਉਜਲ ਬਾਣ। ਦੁਰੰਤ=ਜੇਹੜੇ ਬਹੁਤ ਔਖੇ ਤੋਂ ਔਖੇ ਰਸਤੇ ਹਨ ਭਾਵ ਘਾਟ=ਰਸਤੇ। ਔ ਘਟ=ਔਖੇ। ਦੁਰੰਤ=ਬਹੁਤ। ਸ੍ਰੁਤਿ=ਵੇਦਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕੀਤਾ ਸ਼ਬਾਸ=ਚੰਗਾ ਘਰ ਜਾਂ ਸੁਗੰਧੀ। ਨਿੰਦਾ ਬਿਆਜੋ=ਉਸਤਤੀ ਵਿਚ ਮਿਲਾਕੇ ਨਿੰਦਿਆ ਕੀਤੀ। ਬਚੇਸ=ਬ੍ਰਹਸਪਤ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਦੁਤੀਆ ਅਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੱਸਪ ਕਥਨੰ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਪੁਨ ਧਰਾ ਏਹਮ ਕੱਸਪ ਵਤਾਰ ॥ ਸ੍ਰੁਤਿ ਕਰੇ ਪਾਠ ਤ੍ਰੀਅਬਰੀਚਾਰ ॥ ਮੈਥਨੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕੀਨੀ ਪ੍ਰਗਾਸ ॥ ਉਪਜਾਇ ਦੇਵ ਦਾਨਵ ਸੁ ਬਾਸ ॥ ੭ ॥ ਜੋ ਭਏ ਰਿਖ ਹੈਗੇ ਵਤਾਰ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਬਿਚਾਰ ਕਿੰਨੇ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸ੍ਰੁਤ ਕਰੇ ਬੇਦ ਅਰੁ ਧਰੇ ਅਰਥ ॥ ਕਰ ਦਏ ਦੁਹ ਭੁਅਤ ਅਨਰਥ ॥ ੮ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕੀਨ ਦੁਸਰ ਵਤਾਰ ॥ ਅਬ ਕਹੋ ਤੇਹ ਤੀਸਰ ਬਿਚਾਰ ॥ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਧਰਜੋ ਬਪੁ ਬ੍ਰਹਮ ਰਾਇ ॥ ਸਭ ਕਹਜੋ ਤਾਹਿ ਨੀਕੇ ਸੁ ਭਾਇ ॥ ੯ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਦੁਤੀਯ ਅਵਤਾਰੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੱਸਪ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਅਵਤਾਰ ਸੁਕ੍ਰ ਕਥਨੰ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਪੁਨਿ ਧਰਾ ਤੀਸਰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰੂਪ ॥ ਜਗਿ ਭਜੋ ਆਨ ਕਰਿ ਦੈਤ ਭੂਪ ॥ ਤਬ ਦੇਬ ਬੰਸ ਪ੍ਰਚੁਰਜੋ ਅਪਾਰ ॥ ਕੀਨੇ ਸੁ ਰਾਜ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ੧ ॥ ਬਡ ਪੁਤ੍ਰ ਜਾਨਿ ਕਿੰਨੋ ਸਹਾਇ ॥ ਤੀਸਰ ਅਵਤਾਰ ਭਇਓ ਸੁਕ੍ਰ ਰਾਇ ॥ ਨਿੰਦਾ ਬਿਜਾਜ ਉਸਤਤੀ ਕੀਨ ॥ ਲਖਿ ਤਾਸ ਦੇਵਤਾ ਭਏ ਛੀਨ ॥ ੨ ॥

ਇਤਿ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਅਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁਕ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ॥

ਅਥ ਚਤਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਚੇਸ ਕਥਨੰ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥

ਮਿਲ ਦੀਨ ਦੇਵਤਾ ਲਗੇ ਸੇਵ ॥ ਬੀਤੇ ਸੌ ਬਰਖ ਰੀਝੇ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਤਬ ਧਰਾ ਰੂਪ ਬਾਚੇਸ ਆਨ ॥ ਜੀਤਾ ਸੁਰੇਸ ਭਈ ਅਸੁਰ ਹਾਨ ॥ ੩ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਧਰਾ ਚਤੁਰਧਵਤਾਰ ॥ ਜੀਤਾ ਸੁਰੇਸ ਹਾਰੇ ਦਿਵਾਰ ॥ ਉਠ ਦੇਵ ਸੇਵ ਲਾਗੇ ਸੁ ਸਰਬ ॥ ਧਰ ਨੀਚ ਨੈਨ ਕਰਿ ਦੂਰ ਗਰਬ ॥ ੪ ॥

ਇਤ ਚਤੁਰਥ ਅਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਚੇਸ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਪੰਚਮੇ ਅਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਆਸ ਮਨੁਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਰੈਤਾ ਬਿਤੀਤ ਜੁਗ ਦੁਆਪੁਰਾਨ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਖੇਲ ਖੇਲੇ ਖਿਲਾਨ ॥ ਜਬ ਭਜੋ ਆਨ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਵਤਾਰ ॥ ਤਬ ਭਏ ਬਯਾਸ ਮੁਖ ਆਨ ਚਾਰ ॥ ੫ ॥ ਜੇਜੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੀਏ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੇਵ ॥ ਤੇਤੇ ਭਣੇ ਸੁ ਸਾਰਦਾ ਤੇਵ ॥ ਅਬ ਕਹੋਤਉਨ ਸੰਛੇਪ ਠਾਨ ॥ ਜਿਹ ਭਾਂਤ ਕੀਨ ਸ੍ਰੀ ਅਭਿਰਾਮ ॥ ੬ ॥ ਜਿਹ ਭਾਂਤ ਕਬਿ ਕੀਨੋ ਪਸਾਰ ॥ ਤਿਹ ਭਾਂਤ ਕਾਬਿ ਕਥਿ ਹੌ ਬਿਚਾਰ ॥ ਕਹੌ ਜੈਸ ਕਾਬਜਾਂ ਕਹਿਜੋ ਬਿਜਾਸ ॥ ਤਉਨੈ ਕਥਾਨ ਕੱਥੋ ਪ੍ਰਭਾਸ ॥ ੭ ॥ ਜੇ ਭਏ ਭੂਪ ਭੁਅਮੋ ਮਹਾਨ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਸੁਜਾਨ ਕੱਥਤ ਕਹਾਨ ॥ ਕਹ ਲਗੋ ਤਾਸਿ ਕਿੱਜੈ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸੁਣਿ ਲੈਹੁ ਬੈਣ ਸੰਛੇਪ ਯਾਰ ॥ ੮ ॥ ਜੇ ਭਏ ਭੂਪ ਤੇ ਕਹੈ ਬਜਾਸ ॥ ਹੈਵਤ ਪੁਰਾਣ ਤੇ ਨਾਮ ਭਾਸ ॥ ਮਨੁ ਭਜੋ ਰਾਜ ਮਹਿ ਕੋ ਭੁਆਰ ॥ ਖੜਗਨ ਸੁ ਪਾਨ ਮਹਿਮਾ

---

੪. ਬਹੁਤ ਤਰਾਂ ਦੇ ਖੇਲਾਂ ਨੂੰ ਖੇਲਖੇਲਕੇ । ੫. ਸਾਰਦਾ=ਬ੍ਰਹਮਾ । ੬. ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਕੀਤਾ ਤਿਸ ਚੰਗੀ ਰੀਤੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਜਾਂ ਕਵੀ । ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਕਵਿਤਾ ਜਾਂ ਗ੍ਰੰਥ ਬਿਆਸ ਨੇ ਬਣਾਕੇ ਆਖਿਆਹੈ ਮੈਂ ਵੀ ਉਸ ਤਰਾਂ ਆਖਦਾ ਹਾਂ । ਕਥੋ ਪ੍ਰਭਾਸ=ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਚੰਗੀਤਰਾਂ ਉਚਾਰਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ । ਪੁਰਾਣਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਭਾਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ । ਭੁਆਰ=ਰਾਜਾ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਅਪਾਰ ॥ ੯ ॥ ਮਾਨਵੀ ਸ੍ਰਿਸਟ ਕਿੱਨੀ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਲੋਕ ਆਭਾ ਅਭਾਸ ॥ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ਬਰਨੇ ਸੁ ਕੌਨ ॥ ਸੁਣਿ ਸ੍ਰਵਣ ਕਿੱਤ ਹੁਇ ਰਹੈ ਮੌਨ ॥ ੧੦ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰਿ ਬਿੱਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ॥ ਅਰਿ ਜੀਤ ਜੀਤ ਦਿੱਨੇ ਨਿਸਾਨ ॥ ਖੰਡੇ ਮਹੀਪ ਮਾਵਾ ਸ ਕੇਤ ॥ ਗੱਜੇ ਮਸਾਣ ਨੱਚੇ ਪਰੇਤ ॥ ੧੧ ॥ ਜਿਤੇ ਸੁਦੇਸ ਏਸੁਰ ਮਵਾਸ ॥ ਕਿੱਨੇ ਖਰਾਬਖਾਨੇ ਖਵਾਸ ॥ ਭੰਡੇ ਅਭੰਡ ਮੰਡੇ ਮਹੀਪ ॥ ਦਿੱਨੇ ਨਿਕਾਰ ਛਿੱਨੇ ਸੁਦੀਪ ॥ ੧੨ ॥ ਖੰਡੇ ਸੁਖੇਤ ਖੂਨੀ ਖਤ੍ਰੀਯਾਣ ॥ ਮੋਰੇ ਅਮੇਰ ਜੋਧਾ ਦੁਰਾਣ ॥ ਚੱਲੇ ਅਚੱਲ ਮੰਡੇ ਅਮੰਡ ॥ ਕਿੱਨੇ ਘਮੰਡ ਖੰਡੇ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ੧੩ ॥ ਕਿੱ ਨੇ ਸੁਜੇਰ ਖੂਨੀ ਖਤ੍ਰੀਸ ॥ ਮੰਡੇ ਮਹੀਪ ਮਾਵਾਸਦੇਸ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਦੀ ਦੋਹੀ ਫਿਰਾਇ ॥ ਮਾਨੀ ਸੁਮਾਨ ਰਾਜ ਰਾਇ ॥ ੧੪ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਦੀਹ ਕਰਿ ਦੇਸਰਾਜ ॥ ਬਹੁ ਕਰੇ ਜੱਗਿ ਅਰੁ ਹੋਮ ਸਾਜ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਸ੍ਰਰਨ ਕਰਿਕੈ ਸੁਦਾਨ ॥ ਗੋਦਾਨ ਆਦਿ ਬਿਧਵਤ ਸਿਨਾਨ ॥੧੫॥ ਜੋ ਹੁਤੀ ਜੱਗ ਅਰੁ ਬੇਦਰੀਤ॥ਸੋ ਕਰੀ ਸਬ ਨ੍ਰਿਪ ਲਾਇ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥ ਭੂਅਦਾਨ ਦਾਨ ਰਤਨਾਦਿ ਆਦਿ ॥ ਤਿਨ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਲਿੱਨੇ ਸੁਵਾਦ ॥ ੧੬ ॥ ਕਰਿ ਦੇਸ ਦੇਸ ਇਮਨੀਤ ਰਾਜ ॥ ਬਹੁਭਾਂਤ ਦਾਨ ਦੇ ਸਰਬਸਾਜ ॥ ਹਸਤਾਦਿ ਦੱਤਬਾਜਾਦਿ ਮੇਧ ॥ ਤੇ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਕਿੰਨੇ ਨ੍ਰਿਖੇਧ ॥ ੧੭ ॥ ਬਹੁ ਸਾਜ ਬਾਜ ਦਿੱਨੇ ਦਿਜਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਬਿੱਦਿਆ ਸੁਜਾਨ ॥ ਖਟ ਚਾਰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਰਟੈਤ ॥ ਕੋਕਾਦਿ ਭੇਦ ਬੀਨਾ ਬਜੰਤ ॥ ੧੮ ॥ ਘਨਸਾਰ ਘੋਰ ਘਸੀ ਅਤ ਗੁਲਾਬ ॥ ਮ੍ਰਿਗਮਦਤ ਡਾਰ ਚੁਵਤ ਸਰਾਬ ॥ ਕਸਮੀਰ ਘਾਸ ਘੋਰਤ ਸੁਬਾਸ ॥ ਉਘਟਤ ਸੁਗੰਧ ਮਹਕੰਤ ਅਵਾਸ ॥ ੧੯ ॥ ਸੰਗੀਤ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤਾਲ ਬਾਜਤ ਮੁਚੰਗ ॥ ਬੀਨਾ ਸੁਬੈਣ ਬੰਸੀ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥ ਡਫਤਾਲ ਤੁਰੀ ਸਹਿ ਨਾਇ ਰਾਗ ॥ ਬਾਜੰਤ ਜਾਨ ਉਪਨਤ ਸੁਹਾਗ ॥ ੨੦ ॥ ਕਹੂੰ ਤਾਲ ਤੂਰ ਬੀਨਾ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥ ਡਰ ਝਾਂਝਚੈਲ ਜਲਤਰ ਉਪੰਗ ॥ ਜਹ ਜਹ ਬਿਲੋਕਤ ਤਹ ਤਹ ਸੁਬਾਸ ॥ ਉੱਠਤ ਸੁਗੰਧ ਮਹਕੰਤ ਅਵਾਸ ॥ ੨੧ ॥ ਹਰਿ ਬੋਲਮਨਾ ਛੰਦ ॥ ਮਨੁ ਰਾਜ ਕਰਜੇ ॥ ਦੁਖ ਦੇਸ ਹਰਜੇ ॥ ਬਹੁ ਸਾਜ ਸੱਜੈ ॥ ਸੁਨ ਦੇਵ ਲੱਜੈ ॥ ੨੨ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜ ਸਮਾਪਤੰ ॥ ੫ ॥

---

੯. ਦਸਚਾਰ=ਜਿਦਦੀ ਸੋਭਾ ਪ੍ਰਗਟ ਚੌਦਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਕੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਓਸਦੀ ਕੀਰਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਮੌਨ=ਚੁਪ ਕੀਤੇ ਹਨ।

੧੨. ਘਮੰਡ=ਜੰਗ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਚੰਡ=ਜੋ ਬੜੇ ੨ ਤਿੱਖੇ ਸਨ ਓਹ ਟੁਕੜੇ ੨ ਕੀਤੇ ਹਨ। ੧੩. ਜੇਰ=ਆਪਣੇ ਥੱਲੇ ਕਰ ਲਏ ਹਨ, ਜੇਹੜੇ ਖਤ੍ਰੀਸ=ਰਾਜੇ ਖੂਨੀ ਸਨ ਓਹ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤੇ ਹਨ। ਦੁਰਾਣ=ਔਖੇ ਜਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੂਰਮੇ। ਦੀਹ ਦੋਹੀ=ਵਡੀ ਦੁਹਾਈ। ਜੇਹੜਾ ਚੰਗੇ ਮਾਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਚੰਗੇ ਮਾਨ ਵਾਲਾ ਮਨੂ ਰਾਜਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰਾਜਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਜੇਹੜਾ ਰਾਜਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਮਨੂ ਰਾਜਾ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਸ਼ਰਨ ਮੰਨੀ ਹੈ। ੧੬. ਨਿਖੇਧ=ਪੀੜਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ। ੧੮. ਘਨਸਾਰ=ਮੁਸ਼ਕਪੂਰ ਘਸਾਕੇ ਘੋਲਦੇ ਹਨ ਗੁਲਾਬ ਵਿਚ ਉਘਟੰਤ=ਉਛਲਦੀ ਹੈ। ੧੯. ਉਪਨਤ=ਉਛਲਦਾ ਹੈ। ਸੁਹਾਗ=ਅਨੰਦ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਅਥ ਪ੍ਰਿਥ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਕਹੱਲਾਗ ਗਨੋ ਨ੍ਰਿਪ ਜੋਨ ਭਏ ॥ ਪ੍ਰਭ ਜੇਤਹਿ ਜੋਤ ਮਿਲਾਇ ਲਏ ॥ ਪੁਨ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਿਥਰਾਜ ਪ੍ਰਿਥੀਸ ਭਯੋ ॥ ਜਿਨ ਬਿੱਤ ਨ ਦਾਨ ਦੁਰੰਤ ਦਯੋ ॥ ੨੩ ॥ ਦਲਲੈ ਦਿਨ ਏਕ ਸਿਕਾਰ ਚੜੇ ॥ ਬਨਿ ਨਿਰਜਨਮੋ ਲਖਿ ਬਾਘ ਬੜੇ ॥ ਤਹ ਨਾਰ ਸਕੁੰਤਲ ਤੇਜ ਧਰੇ ॥ ਸਸਿ ਸੂਰਜ ਕੀ ਲਖਿ ਕ੍ਰਾਂਤ ਹਰੇ ॥ ੨੪ ॥ ਹਰਿਬੋਲਮਨਾ ਛੰਦ ॥ ਤਹ ਜਾਤ ਭਯੋ ॥ ਮ੍ਰਿਘਾਤ ਭਏ ॥ ਇਕ ਦੇਖ ਕੁਟੀ ॥ ਜਨੁ ਜੋਗ ਜੁਟੀ ॥ ੨੫ ॥ ਤਹ ਜਾਤ ਭਯੋ ॥ ਮੰਗ ਕੋਨ ਲਯੋ ॥ ਲਖਿ ਨਾਰ ਖਰੀ ॥ ਰਸਰੀਤ ਭਰੀ ॥ ੨੬ ॥ ਅਤਿ ਸੋਭਤ ਹੈਂ ॥ ਲਖਿ ਲੋਭਤ ਹੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪੇਖੀ ਜਬੈ ॥ ਚਿਤ ਚਉਕ ਤਬੈ ॥ ੨੭ ॥ ਇਹ ਕਉਨ ਜਈ ॥ ਜਨ ਰੂਪਮਈ ॥ ਛਬਿ ਦੇਖ ਛਕਯੋ ॥ ਚਿਤ ਚਾਇ ਚਕਯੋ ॥ ੨੮ ॥ ਨ੍ਰਿਤਬਾਹ ਗਹੀ ॥ ਤ੍ਰਿਅਮੋਨ ਰਹੀ ॥ ਰਸਰੀਤ ਰਚਯੋ ॥ ਦੁਹੂੰ ਮੰਨ ਮਚਯੋ ॥ ੨੯ ॥ ਬਹੁਭਾਂਤ ਭਜੀ ॥ ਨਿਸਲੋਨ ਤਜੀ ॥ ਦੋਊ ਰੀਝ ਰਹੇ ॥ ਨਹਿ ਜਾਤ ਕਹੇ ॥ ੩੦ ॥ ਰਸਰੀਤ ਰਚਯੋ ॥ ਕਲਕੇਲ ਮਚਯੋ ॥ ਅਮਿਤਾਸਨਦੇ ॥ ਸੁਖਰਾਸ ਨਸੇ ॥ ੩੧ ॥ ਲਲਤਾਸਨ ਲੈ ॥ ਬਿਬਧਾਸਨ ਕੈ ॥ ਲਲਨਾ ਰੁਲਲਾ ॥ ਕਰਿ ਕਾਮ ਕਲਾ ॥ ੩੨ ॥ ਕਰਿਕੇਲ ਉਠੀ ॥ ਮਧ ਪਰਨ ਕੁਟੀ ॥ ਨ੍ਰਿਪਜਾਤ ਭਯੋ ॥ ਤਿਹ ਗਰਭ ਰਹਿਯੋ ॥ ੩੩ ॥ ਦਿਨ ਕੈਕ ਗਏ ॥ ਤਿਨ ਭੂਰ ਜਏ ॥ ਤਨ ਕਉਚ ਧਰੇ ॥ ਸਸਿ ਸੋਭ ਹਰੇ ॥ ੩੪ ॥ ਜਨੁ ਜ੍ਵਾਲ ਦਵਾ ॥ ਅਸ ਤੇਜ ਭਵਾ ॥ ਰਿਖ ਜੰਨ ਪਿਖੈ ॥ ਚਿਤ ਚਉਕ ਚਕੈ ॥ ੩੫ ॥ ਸਿਸ ਸਜਾਨ ਭਯੋ ॥ ਕਰਿ ਸੰਗ ਲਯੋ ॥ ਚਲਿ ਆਵ ਤਹਾਂ ॥ ਤਿਹ ਤਾਤ ਜਹਾਂ ॥ ੩੬ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਦੇਖ ਜਬੈ ॥ ਕਰਿ ਲਾਜ ਤਬੈ ॥ ਯਹ ਮੋਨ ਸੁਅੰ ॥ ਤ੍ਰਿਅ ਕੌਨ ਤੁਅੰ ॥ ੩੭ ॥ ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਹਰਿ ਬੋਲਮਨਾ ਛੰਦ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰ ਸੁਈ ॥ ਤੁਮ ਜੰਨ ਭਜੀ ॥ ਮਧ ਪਰਨ ਕੁਟੀ ॥ ਤਹਕੇਲ ਠਟੀ ॥ ੩੮ ॥ ਤਬ ਬਾਚ ਦੀਯੋ ॥ ਅਬ ਭੂਲ ਗਯੋ ॥ ਤਿਸ ਚਿੱਤ ਕਰੋ ॥ ਮੁਹਿ ਰਾਜ ਬਰੋ ॥ ੩੯ ॥ ਤਬ ਕਾਹਿ ਭਜੇ ॥ ਅਬ ਮੋਹ ਤਜੇ ॥ ਇਹ ਪੁਤ੍ਰ ਤੁਅੰ ॥ ਸੁਨ ਸਾਚ ਨ੍ਰਿਪੰ ॥ ੪੦ ॥ ਨਹੀ ਸ੍ਰਾਪ ਤੁਝੈ ॥ ਭਜ ਕੈਬ ਮੁਝੈ ॥ ਅਬ ਤੈਂਨ ਤਜੇ ॥ ਨਹੀਂ ਲਾਜ ਲਜੇ ॥ ੪੧ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਚ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸੋ ॥ ਕੋਈ ਚਿੰਨ ਬਤਾਉ ॥ ਕਿ ਬਾਤ ਦਿਖਾਉ ॥ ਕਹਿ ਯੌਂ ਨ ਭਜੇ ॥ ਨਹਿ ਨਾਰ ਲਜੇ ॥ ੪੨ ॥ ਇਕ ਮੁਦ੍ਰਕ ਲੈ ॥

---

੨੩. ਨਿਰਜਨਮੋ–ਜੇਹੜਾ ਜੰਗਲ ਜਾਆ ਤੇ ਆਦਮੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਹੋਵੇ। ਬਾਘ=ਸ਼ੇਰ। ਨਾਰ ਸ਼ਕੁੰਤਲ=ਜੇਹੜੀ ਸ਼ਕੁੰਤਲਾ ਨਾਮ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤੇਜ ਧਾਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ੨੭. ਰੂਪ ਮਈ=ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਦੀ ਪੁੰਜੀ।

੩੦. ਕਲਕੇਲ=ਸੁੰਦਰ ਕ੍ਰੀੜਾ ਸੁਖਦੀ ਹਾਸ ਨਾਲ।

੩੧. ਲਲਤਾਸਨ=ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਆਸਣ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਓਹ ਲੈਕੇ। ਕਾਮ ਕਲਾ=ਕਾਮ ਦੀਆਂ ਰੀਤੀਆਂ ਕਰਕੇ। ੩੩. ਭੂਰਜਏ=ਤਿਸ ਨੇ ਪੁਤ੍ਰ ਜੰਮਿਆਂ। ਤਨ=ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਸੰਜੋਅ ਧਾਰੀ। ਭਵਾ=ਇਸਤਰਾ ਦਾ ਤੇਜ ਹੋਇਆ।

੩੪. ਚੌਕ=ਚਿਤ ਵਿਚ ਚਕਚੌਧੀ ਖਾਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇ।

੩੭. ਪਰਨ=ਪੱਤ੍ਰਾਂ ਦੀ ਕੁਟੀਆ ਦੇ ਵਿਚ। ਰਟੀ=ਉਸ ਥਾਂ ਵਿਚ ਕ੍ਰੀੜਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ੩੯. ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਭੋਗਿਆ ਸੀ!

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਨ੍ਰਿਪ ਕੈ ਕਰਿ ਦੈ ॥ ਇਹ ਦੇਖ ਭਲੇ ॥ ਕਸ ਹੇਰ ਤਲੇ ॥ ੪੩ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਨ ਗਏ ॥ ਪਹਿਚਾਨ ਭਏ ॥ ਤਬ ਤਉਨਬਰੀ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਭਰੀ ॥ ੪੪ ॥ ਸਿਸ ਸਾਤ ਭਏ ॥ ਰਸ ਰੂਪ ਰਏ ॥ ਅਮਿਤੋਜ ਬਲੀ ॥ ਦਲ ਦੀਹ ਦਲੀ ॥ ੪੫ ॥ ਹਨਿ ਭੂਪ ਬਲੀ ॥ ਜਿਣਿ ਭੂਮ ਥਲੀ ॥ ਰਿਖ ਬੋਲ ਰਜੀ ॥ ਬਿਧ ਜੱਗ ਸਜੀ ॥ ੪੬ ॥ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰੇ ॥ ਅਰਿ ਪੁੰਜ ਹਰੇ ॥ ਅਤਿ ਸੂਰ ਮਹਾਂ ॥ ਨਹਿ ਔਰ ਲਹਾਂ ॥ ੪੭ ॥ ਅਤਿ ਜੋਤ ਲਸੈ ॥ ਸਸਿ ਕ੍ਰਾਂਤ ਕਸੈ ॥ ਦਿਸ ਚਾਰ ਚਕੀ ॥ ਸੁਰਨਾਰ ਛਕੀ ॥ ੪੮ ॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਗਾਰਿ ਗਾਰਿ ਅਖਰਬ ਗਰਬਿਨ ਮਾਰ ਮਾਰ ਨਰੇਸ ॥ ਜੀਤ ਜੀਤ ਅਜੀਤ ਰਾਜਨ ਛੀਨ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ॥ ਟਾਰ ਟਾਰ ਕਰੋਰ ਪੱਬਜ ਦੀਨ ਉੱਤਰ ਦਿਸਾਨ ॥ ਸਪਤੁ ਸਿੰਧੁ ਭਏ ਧਰਾ ਪਰ ਲੀਕ ਚਕ੍ਰਰ ਥਾਨ ॥ ੪੯ ॥ ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਅਗਾਹਿ ਦੇਸਨ ਬਾਹਿ ਬਾਹਿ ਹਥਿਯਾਰ ॥ ਤੋਰ ਤੋਰ ਅਤੋਰ ਭੂਧ੍ਰ ਕਦੀ ਨ ਉੱਤ੍ਰਹ ਟਾਰ ॥ ਦੇਸ ਔਰ ਬਿਦੇਸ ਜੀਤ ਬਿਸੇਖ ਰਾਜ ਕਮਾਇ ॥ ਅੰਤ ਜੋਤ ਸੁ ਜੋਤ ਸੋ ਮਿਲਿ ਜਾਤਿ ਭੀ ਪ੍ਰਿਥ ਰਾਇ ॥ ੫੦ ॥ ਜਾਨਿ ਅੰਤ ਸਮੋ ਭਜੋ ਪ੍ਰਿਥਰਾਜ ਰਾਜ ਵਤਾਰ ॥ ਬੋਲ ਸਰਬ ਸਮ੍ਰਿਧਿ ਸੰਪਤਿ ਮਿਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਕੁਮਾਰ ॥ ਸਪਤ ਦੀਪ ਸੁ ਸਪਤ ਪੁਤ੍ਰਨਿ ਬਾਂਟ ਦੀਨ ਤੁਰੰਤ ॥ ਸਪਤ ਰਾਜ ਕਰੈ ਲਗੈ ਸੁਤ ਸਰਬ ਸੋਭਾਵੰਤ ॥ ੫੧ ॥ ਸਪਤ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰੈ ਲਗੈ ਸਿਰ ਸਪਤ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ॥ ਸਪਤ ਇੰਦ੍ਰ ਪਰੇ ਧਰਾ ਪਰਿ ਸਪਤ ਜਾਨ ਵਤਾਰ ॥ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰ ਧਰੀ ਸਬੈ ਮਿਲ ਬੇਦ ਰੀਤ ਬਿਚਾਰ ॥ ਦਾਨ ਅੰਸ ਨਿਕਾਰ ਲੀਨੀ ਅਰਥ ਸ੍ਵਰਥ ਸੁਧਾਰ ॥ ੫੨ ॥ ਖੰਡ ਖੰਡ ਅਖੰਡ ਉਰਬੀ ਬਾਟ ਲੀਨ ਕੁਮਾਰ ॥ ਸਪਤ ਦੀਨ ਭਏ ਪੁਨਿਰ ਨਵ ਖੰਡ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰ ॥ ਜੇਸਟ ਪੁਤ੍ਰ ਧਰੀ ਧਰਾ ਤਿਹ ਭਰਥ ਨਾਮ ਬਖਾਨ ॥ ਭਰਥ ਖੰਡ ਬਖਾਨਹੀ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨ ॥ ੫੩ ॥ ਕਉਨ ਕਉਨ ਕਹੈ ਕਥੈ ਕਵਿ ਨਾਮ ਠਾਮ ਅਨੰਤ ॥ ਬਾਂਟਿ ਬਾਂਟਿ ਸਭੋ ਲਏ ਨਵ ਖੰਡ ਦੀਪ ਦੁਰੰਤ ॥ ਠਾਮ ਠਾਮ ਭਏ ਨਰਾਧਿਪ ਠਾਮ ਨਾਮ ਅਨੇਕ ॥ ਕਉਨ ਕਉਨ ਉਚਾਰੀਐ ਕਰਿ ਸੂਰ ਸਰਬ ਬਿਬੇਕ ॥ ੫੪ ॥ ਸਪਤ ਦੀਪਨ ਸਪਤ ਭੂਪ ਭੁਰੋ ਲਗੈ ਨਵ ਖੰਡ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤਨ ਸੋ ਫਿਰੇ ਅਸਿ ਬਾਂਧ ਜੋਧ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਦੀਹ ਦੀਹ ਅਜੀਹ ਦੇਸਨਿ ਨਾਮ ਆਪਿ ਭਨਾਇ ॥ ਆਨ ਜਾਨ ਦੁਤੀ ਭਏ ਛਿਤ ਦੂਸਰੇ ਹਰਿਰਾਇ ॥ ੫੫ ॥ ਆਪ ਆਪ ਸਮੈ ਸਬੈ ਸਿਰ ਅਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥ ਜੀਤ ਜੀਤ ਅਜੀਤ ਜੋਧਨ ਰੋਹ ਕ੍ਰੋਹ ਕਮਾਇ ॥ ਝੂਠ ਸਾਚ ਅਨੰਤ ਬੋਲ ਕਲੋਲ ਕੇਲ ਅਨੇਕ ॥ ਅੰਤਕਾਲ ਸਬੈ ਭਛੇ ਜਗ ਛਾਡੀਆ ਨਹਿ ਏਕ ॥ ੫੬ ॥ ਆਪ ਅਰਥ ਅਨਰਥ ਅਪਰਥ ਸਮਰਥ ਕਰਤ ਅਨੰਤ ॥ ਅੰਤ ਹੋਤ ਠਟੀ ਕਛੂ ਪ੍ਰਭ ਕੌਟ ਕਜੋਂ ਨ ਕਰੰਤ॥ ਜਾਨ ਬੂਝ ਪਰੰਤ ਕੂਪ ਲਹੰਤ ਮੂੜਨ ਭੇਵ ॥ ਅੰਤਕਾਲ

---

੪੪. ਰਸ ਤੇ ਰੂਪ ਦੀ ਰਾਸ ਹੈ। ਰਿਖ ਕੌਲ ਰਜੀ=ਆਹੁਤੀਆਂ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਰਿਖੀ ਬੁਲਾਕੇ। ੪੭. ਕ੍ਰਾਂਤ ਕਸੈ=ਸ਼ੋਭਾ ਨੂੰ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ।

੫੧. ਅੰਸ=ਨਿਓਂਜ ਭਾਵ ਥੋੜਾ ਭਾਵ ਦਾਨ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਪਦਾਰਥ ਵਿਚੋਂ ਥੋੜਾ ਪਦਾਰਥ ਜਿਸਤਰਾਂ ਜਰਮਾਨਾ ਮਸੂਲ ਕਢੀਦਾ ਹੈ ਕਢ ਲਿਆ ਜੋ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਸੁਵਾਰਿਆ ਜਾਵੇ। ੫੪. ਦੀਹ=ਬੜੇ ੨ ਅਜਿੱਤ ਦੇਸਾਂ ਨੂੰ। ਆਪ ਅਰਥ=ਆਪਣੇ ਵਾਸਤੇ ਬਹੁਤ ਤੇ ਬਿਅੰਤ ਪਾਪ ਸਮਰੱਥਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਤਬੈ ਬਚੈ ਜਬ ਜਾਨ ਹੈ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ੫੭ ॥ ਅੰਤ ਹੋਤ ਠਟੀ ਭਲੀ ਪ੍ਰਭੁ ਮੂੜ ਲੋਗਨ ਜਾਨ ॥ ਆਪ ਅਰਥ ਪਛਾਨਹੀ ਤਜ ਦੀਹ ਦੇਵ ਨਿਧਾਨ ॥ ਧਰਮ ਜਾਨ ਕਰੰਤ ਪਾਪਨ ਯੌ ਨ ਜਾਨਤ ਮੂੜ ॥ ਸਰਬ ਕਾਲ ਦਇਆਲ ਕੌ ਕਹ ਪ੍ਰਗਟ ਗੂੜ ਅਗੂੜ ॥ ੫੮ ॥ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਪਛਾਨਹੀ ਕਰਿ ਪੁੰਨ ਕੀ ਸਮਪਾਪ ॥ ਪਰਮ ਜਾਨ ਪਵਿਤ੍ਰ ਜਾਪਨ ਜਪੈ ਲਾਗ ਕੁ ਜਾਪ ॥ ਸਿੱਧ ਠਉਰ ਨ ਮਾਨਹੀ ਬਿਨ ਸਿੱਧ ਠਉਰ ਪ੍ਰਜੰਤ ॥ ਹਾਥ ਦੀਪਕੁ ਲੈ ਮਹਾ ਪਸਮੰਧ ਕੂਪ ਪਰੰਤ ॥ ੫੯ ॥ ਸਿੱਧ ਠਉਰ ਨ ਮਾਨਹੀ ਅੰਨਿ ਸਿੱਧ ਪ੍ਰਜਨ ਠਉਰ ॥ ਕੈਕ ਦਿਵਸ ਚਲਾਹ ਜੋ ਜੜ ਭੀਤ ਕੀਸੀ ਦਉਰ ॥ ਪੰਖ ਹੀਨ ਕਹਾਂ ਉਡੈ ਅਰ ਨੈਨ ਹੀਨ ਨਿਹਾਰ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਹੀਨ ਜੁਧਾ ਨ ਪੈਠਬ ਅਰਥ ਹੀਨ ਬਿਚਾਰ ॥ ੬੦ ॥ ਦਰਬ ਹੀਣ ਬਪਾਰ ਜੈਸਤ੍ਰ ਅਰਥ ਬਿਨ ਇਸ ਲੋਕ ॥ ਆਂਖ ਹੀਣ ਬਿਲੋਕਬੋ ਜਗਿ ਕਾਮ ਕੇਲ ਅਕੋਕ ॥ ਗਿਆਨ ਹੀਣ ਸੁ ਪਾਠ ਗੀਤਾ ਬੁੱਧ ਹੀਣ ਬਿਚਾਰ ॥ ਹਿੰਮਤ ਹੀਨ ਜੁਧਾਨ ਜੂਝ ਕੇਲ ਹੀਣ ਕੁਮਾਰ ॥ ੬੧ ॥ ਕਉਨ ਕਉਨ ਗਨਾਈਐ ਜੇ ਭਏ ਭੂਮ ਮਹੀਪ ॥ ਕਉਨ ਕਉਨ ਸੁ ਕੱਥੀਐ ਜਗਿ ਕੇ ਸੁ ਦ੍ਵੀਪ ਅਦ੍ਵੀਪ ॥ ਜਾਸਕੀਨ ਗਨੈਵ ਹੈ ਇਮ ਔਰ ਕੀ ਨਹੀ ਸਕਤ ॥ ਯੌ ਨ ਔਸ ਪਹਚਾਨੀਐ ਬਿਨ ਤਾਸ ਕੀ ਕੀਏ ਭਗਤ ॥ ੬੨ ॥ ਸ੍ਰਿਸਟ ਸ੍ਰਿਸਟ ਭਏ ਜਿਤੇ ਇਹ ਭੂਮਆਨਨਰੇਸ ॥ ਤਉਨ ਤਉਨ ਉਚਾਰ ਹੌ ਤੁਮਰੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਅਸੇਸ ॥ ਭਰਥਰਾਜ ਬਿਤੀਤ ਭੇ ਭਏ ਰਾਜ ਸਾਗਰਾਜ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਤਪਸਾ ਕਰੀ ਲੀਅਲੱਛ ਸੁਤ ਉਪਰਾਜਿ ॥ ੬੩ ॥ ਚਕ੍ਰ ਬਕ੍ਰ ਧੁਜਾ ਗਦਾ ਭ੍ਰਤ ਸਰਬ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ॥ ਲੱਛ ਰੂਪ ਧਰੇ ਮਨੋ ਜਗਿਆਨ ਮੈਨ ਸੁਧਾਰ ॥ ਬੇਖ ਬੇਖ ਬਨੇ ਨਰੇਸਰ ਜੀਤ ਦੇਸ ਅਸੇਸ ॥ ਦਾਸ ਭਾਵ ਸਬੈ ਧਰੇ ਮਨ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਨਰੇਸ ॥ ੬੪ ॥ ਬਾਜ ਮੇਧ ਕਰੈ ਲਗੈ ਹਯ ਸਾਲਿ ਤੇ ਹਯ ਚੀਨ ॥ ਬੋਲ ਬੋਲ ਅਮੋਲ ਰਿੱਤੁਜ ਮੰਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸੰਗ ਦੀਨ ਸਮੂਹ ਸੈਨਜ ਬਜੂਹ ਬਜੂਹ ਬਨਾਇ ॥ ਜਤ੍ਰ ਤਤ ਫਿਰੈ ਲਗੈ ਸਿਰ ਅਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥ ੬੫ ॥ ਜੈਤ ਪਤ੍ਰ ਲਹਜੈ ਜਹਾਂ ਤਹੱਁ ਸਤ੍ਰ ਭੇ ਸਭ ਚੂਰ ॥ ਛੋਡਿ ਛੋਡਿ ਭਜੇ ਨਰੇਸਨ ਛਾਡ ਸਤ੍ਰ ਕਰੂਰ ॥ ਡਾਰ ਡਾਰ ਸਨਾਹਿ ਸੂਰ ਤ੍ਰੀਆਨ ਭੇਸ ਸੁਧਾਰ ॥ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਚਲੈ ਜਹਾ ਤਹੱਁ ਪੁਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਬਿਸਾਰ ॥ ੬੬ ॥ ਗਾਜਿ ਗਾਜਿ ਗਜੇ ਗਦਾਧਰਿ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਸੁਭੀਰ ॥ ਸਾਜ ਬਾਜ ਤਜੇ ਭਜੇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਬੀਰਜੁ ਧੀਰ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਗਜੇ ਜਹਾਂ ਤਹ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਨਚਾਇ ॥ ਜੀਤ ਜੀਤ ਲਏ ਸੁਦੇਸਨ ਜੈਤ ਪਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥ ੬੭ ॥ ਜੀਤ ਪੂਰਬ ਪਸਚਮੰ ਅਰੁ ਲੀਨ ਦੱਛਨ ਜਾਇ ॥ ਤਾਕਾ ਬਾਜ ਚਲਯੋ ਤਹਾਂ ਜਹ ਬੈਠਬੋ ਮੁਨਰਾਇ ॥ ਧਯਾਨ ਮਧਿ ਹੁਤੇ ਮਹਾਂਮੁਨ ਸਾਜ ਬਾਜ ਨ ਦੇਖ ॥

---

੫੭. ਬੜੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਜਾਣਕੇ ਮਾੜਿਆਂ ਜਾਪਾਂ ਨੂੰ ਜਪਣ ਲੱਗੇ। ਸਿਧ ਠੌਰ=ਸਤ ਸੰਗ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ੬੦. ਜੇਹੜਾ ਕੰਗਾਲ ਆਦਮੀ ਬਪਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਓਹ ਅਰਥ=ਧਨ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਲੋਕ ਵਿਚ। ਕੋਕ=ਕੋਕ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਪੜ੍ਹੇ ਬਿਨਾ ਕਾਮਕੇਲ ਕੀ ਹੈ। ੬੩. ਜਿਸਤਰਾਂ ਬਿਜਲੀ ਗੱਜਦੀ ਹੈ ਇਸਤਰਾਂ ਸੂਰਮੇ ਗਦਾ ਨੂੰ ਫੜਕੇ ਗੱਜੇ ਅਤੇ ਜੇਹੜੇ ਕੈਰ ਸੀ ਓਹ ਭਾਜੜਾਂ ਪਾਕੇ ਭੱਜ ਗਏ। ੬੭. ਗੋਰਖਨਾਥ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦੇ ਭੇਸ ਵਿਚ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪ੍ਰਿਸਟ ਪਾਛ ਖਰੋ ਭਯੋ ਰਿਖਜਾਨ ਗੋਰਖ ਭੇਖ ॥ ੬੮ ॥ ਚਉਕ ਚਿਤ ਰਹੇ ਸਬੈ ਜਬ ਦੇਖ ਨੈਨਨ ਬਾਜ ॥ ਖੋਜ ਖੋਜ ਥਕੇ ਸਬੈ ਦਿਸ ਚਾਰ ਚਾਰਸ ਬਾਜ ॥ ਜਾਨ ਪ੍ਰਜਾਰ ਗਜੇ ਤੁਰੰਗਮ ਕੀਨ ਚਿੱਤ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸਗਰ ਖਾਤ ਖੁਦੈ ਲਗੇ ਰਣਧੀਰ ਬੀਰ ਅਪਾਰ ॥ ੬੯ ॥ ਖੋਦਿ ਖੋਦਿ ਅਖੋਦਿ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕ੍ਰੋਧ ਜੋਧ ਅਨੰਤ ॥ ਭੱਛਿ ਭੱਛਿ ਗਏ ਸਬੈ ਮੁਖ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਦੁਤਿਵੰਤ ॥ ਸਗਰ ਖਾਤ ਖੁਦੈ ਲਗੇ ਦਿਸ ਖੋਦ ਦੱਛਨ ਸਰਬ ॥ ਜੀਤ ਪੂਰਬ ਕੋ ਚਲੇ ਅਤਿ ਠਾਨਕੈ ਜੀਅ ਗਰਬ ॥ ੭੦ ॥ ਖੋਦ ਦੱਛਨ ਕੀ ਦਿਸਾ ਪੁਨ ਖੋਦ ਪੂਰਬ ਦਿਸਾਨ ॥ ਤਾਕ ਪੱਛਮ ਕੋ ਚਲੇ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨ ॥ ਪੈਠ ਉਤਰ ਦਿਸਾ ਜਬੈ ਖੋਦੈ ਲਗੈ ਸਭ ਠਉਰ ॥ ਅਉਰ ਅਉਰ ਠਟੈ ਪਸੂ ਕਲਿ ਕਾਲਿ ਠਾਟੀ ਅਉਰ ॥ ੭੧ ॥ ਖੋਦਿ ਕੈ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਪੁਜ ਅਰਧ ਦਿਸਾਨ ॥ ਅੰਤਿ ਭੇਦ ਬਿਲੋਕੀਆ ਮੁਨਿ ਬੈਠਿ ਸੰਜੁਤ ਧਜਾਨ ॥ ਪ੍ਰਿਸਟ ਪਾਛ ਬਿਲੋਕ ਬਾਜਸਮਾਜ ਰੂਪ ਅਨੂਪ॥ਲਾਤ ਭੇ ਮੁਨਮਾਰਿਓ ਅਤਿ ਗਰਬਕੈ ਸੁਤ ਭੂਪ ॥ ੭੨ ॥ ਧਜਾਨ ਛੂਟਤ ਬੈਮੁਨੀ ਦ੍ਰਿਗ ਜ੍ਵਾਲ ਮਾਲ ਕਰਾਲ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤਨ ਸੋ ਉਠੀ ਜਨੁ ਸਿੰਧ ਆਗਿ ਬਿਸਾਲ ॥ ਭਸਮ ਭੂਤ ਭਏ ਸਬੈ ਨ੍ਰਿਪ ਲੱਛ ਪੁਤ੍ਰ ਸੁ ਨੈਨ ॥ ਬਾਜ ਰਾਜ ਸੁ ਸੰਪਦਾ ਜੁਤ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਸਸੈਨ ॥ ੭੩ ॥ ਮਧਭਾਰ ਛੰਦ॥ ਭਏ ਭਸਮ ਭੂਤ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸਰਬ ਪੂਤ ॥ ਜੁਤ ਸੁਭਟ ਸੈਨ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੁ ਬੈਨ ॥ ੭੪ ॥ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ॥ ਸੁੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ॥ ਜਬ ਜਰੇ ਸਰਬ ॥ ਤਬ ਤਜਾ ਗਰਬ ॥ ੭੫ ॥ ਬਾਹੂ ਅਜਾਨ ॥ ਸੋਭਾ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸਚਾਰਵੰਤ ॥ ਸੂਰਾ ਦੁਰੰਤ ॥ ੭੬ ॥ ਜਰਿ ਭਾਜਬੀਰ ॥ ਹੁਐ ਚਿਤ ਅਧੀਰ ॥ ਦਿੱਨੰ ਸੰਦੇਸ ॥ ਜਸ ਸਗਰ ਦੇਸ ॥੭੭ ॥ ਲਹਿ ਸਗਰਬੀਰ ॥ ਹ੍ਵੈ ਚਿਤ ਅਧੀਰ ॥ ਪੂਛੇ ਸੰਦੇਸ ॥ ਪੂਤਨ ਸੁਬੇਸ ॥ ੭੮ ॥ ਕਰਿ ਜੋਰ ਸਰਬ ॥ ਭਟ ਛੋਰ ਗਰਬ ॥ ਉੱਚਰੈ ਬੈਣ ॥ ਜਲ ਚੁਅਤ ਨੈਣ ॥ ੭੯ ॥ ਭੂਅ ਢੇਰ ਬਾਜ ॥ ਜਿਣਿ ਸਰਬ ਰਾਜ ॥ ਸਬ ਸੰਗ ਲੀਨ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ੮੦ ॥ ਹਯਗਜੋ ਪਜਾਰ ॥ ਤੁਅਸੁਤ ਉਦਾਰ ॥ ਭੂਅ ਖੋਦ ਸਰਬ ॥ ਅਤਿ ਬਢਾ ਗਰਬ ॥ ੮੧ ॥ ਤਹ ਮੁਨਿ ਅਪਾਰ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਉਦਾਰ ॥ ਲਖਿ ਮੱਧ ਧਜਾਨ ॥ ਮੁਨ ਮਨ ਮਹਾਨ ॥ ੮੨ ॥ ਤਵ ਪੁਤ ਕ੍ਰੋਧ ॥ ਲੈ ਸੰਗਿ ਜੋਧ ॥ ਲੱਤਾਂ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਕੀਅਰਿਖ ਅਪਾਰ ॥ ੮੩ ॥ ਤਬ ਛੂਟਾ ਧਜਾਨ ॥ ਮੁਨ ਮਨ ਮਹਾਨ ॥ ਨਿਕਸੀਸੁ ਜ੍ਵਾਲ ॥ ਦਾਵਾ ਬਿਸਾਲ ॥ ੮੪ ॥ ਤਹਜਰੇ ਪੂਤ ॥ ਕਹਿਐਸਦੂਤ ॥ ਸੈਨਾ ਸਮੇਤ ॥ ਬਾਚਾਨ ਏਕ ॥ ੮੫ ॥ ਸੁਨ ਪੁਤ੍ ਨਾਸ ॥ ਭਜੇ ਪੁਰ ਉਦਾਸ ॥ ਜਹ ਤਹ ਸੁ ਲੋਗ ॥ ਬੈਠੇ ਸੁਸੋਗ॥ ੮੬ ॥ ਸਿਵ ਸਿਮਰ ਬੈਣ॥ਜਲ ਥਾਮ ਨੈਨ ਕਰਿ ਧੀਰਜ ਚਿੱਤ॥ਮੁਨ ਮਨ ਪਵਿੱਤ॥੮੭॥ਤਿਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰਮ ਧਰਮ ॥ਬਹੁ ਬੇਦ ਰੀਤ ॥ ਕਿੱਨੀ ਸੁਪ੍ਰੀਤ ॥ ੮੮ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪੁਤ੍ ਸੋਗ ॥ ਗਜੇ ਸੁਰਗ ਲੋਗ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਭੇਸੁ ਜੋਨ ॥ ਕਥ ਸਕੈ ਕੌਨ ॥ ੮੯ ॥

ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬ੍ਰਹਮਾਅਵਤਾਰੇ ਬਿਆਸ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਿਥ ਕੋ ਰਾਜ ਸਮਾਪਤੰ ॥

---

੬੮. ਸਗਰ=ਸਗਰ ਰਾਜਾ ਦੇ ਪੁਤ ਟੋਏ ਪੁਟਣ ਲੱਗੇ।

੮੧. ਮੁਨਿ=ਬੜਾ ਸਿਰੋਮਣ ਮੁਨੀ। ੮੯. ਸੋਭਾ ਅਭਾਤ=ਜਿਸਦੀ ਭਾ ਬੜੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਾਲੀ ਸੀ।ਪ੍ਰਬੀਨ-ਧਨੁਖ ਦੇ ਗੁਣ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਿਆਣਾ ਸੀ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਅਥ ਜੁਜਾਤੀ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਪੁਨ ਭਜੋ ਜਾਤ ॥ ਸੋਭਾ ਅਭਾਤ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਵੰਤ ॥ ਸੋਭਾ ਸੁਭੰਤ ॥ ੯੦ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੁ ਨੈਣ ॥ ਜਨ ਰੂਪ ਮੈਣ ॥ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ॥ ਸੋਭਤ ਸੁਧਾਰ ॥ ੯੧ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ॥ ਸੋਭੰਤ ਭੂਪ ॥ ਦਸ ਚਾਰਵੰਤ ॥ ਆਭਾ ਅਭੰਤ ॥ ੯੨ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਅਪਾਰ ॥ ਸੁੰਦਰ ਉਦਾਰ ॥ ਦਸ ਚਾਰਵੰਤ ॥ ਸੋਭਾ ਸੁਭੰਤ ॥ ੯੩ ॥ ਧਨ ਗੁਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਕੋ ਅਧੀਨ ॥ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ॥ ਸੁੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ॥ ੯੪ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰੰਗ ਸੁੱਧ ॥ ਕ੍ਰੋਧੀ ਸੁ ਜੁੱਧ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਭਜੇ ਬੇਨ ॥ ਜਨੁ ਕਾਮ ਧੇਨ ॥ ੯੫ ॥ ਖ੍ਰਨੀ ਸੁਖੱਗ ॥ ਜੋਧਾ ਅਭੱਗ ॥ ਖੱਤ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ॥ ਕ੍ਰੋਧੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ੯੬॥ ਸਤ੍ਰਣਿ ਕਾਲ ॥ ਕਾਢੀ ਕ੍ਰਵਾਲ ॥ ਸਮਤੇਜ ਭਾਨ ॥ ਜ੍ਵਾਲਾ ਸਮਾਨ ॥ ੯੭ ॥ ਜਬ ਜੁਰੱਤਜੰਗ ॥ ਨਹਿ ਮੁਰਤ ਅੰਗ ॥ ਅਰਿ ਭਜਤ ਨੇਕੰ ॥ ਨਹਿ ਟਿਕਤ ਏਕ ॥ ੯੮ ॥ ਥਰ ਹਰਤ ਭਾਨ ॥ ਕੰਪਤ ਦਿਸਾਨ ॥ ਮੰਡਤਮਵਾਸ ॥ ਭੱਜਤ ਉਦਾਸ ॥ ੯੯ ॥ ਥਰ ਹਰਤ ਬੀਰ ॥ ਭੰਭਰਤ ਭੀਰ ॥ ਤੰਤਜਤ ਦੇਸ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਮਨ ਨਰੇਸ ॥ ੧੦੦ ॥ ਚੰਚਕ੍ਰਿਤ ਚੰਦ ॥ ਧੰਧਕ੍ਰਿਤ ਇੰਦ ॥ ਫਨਗਨ ਫਟੰਤ ॥ ਭੂਅ ਧਰ ਭਜੰਤ ॥ ੧੦੧ ॥ ਸੁੰਜਤਾ ਛੰਦ ॥ ਜਸੁ ਠੌਰ ਠੌਰ ਸਬੈ ਸੁਨਜੈ ॥ ਅਰ ਬ੍ਰਿੰਦ ਸੀਸ ਸਬੈ ਧੁਨਜੈ ॥ ਜਗਜੱਗ ਸਾਜ ਭਲੇ ਕਰੇ ॥ ਦੁਖ ਪੁੰਜ ਦੀਨਨ ਕੇ ਹਰੇ ॥ ੧੦੨ ॥

ਇਤਿ ਸਗਰ ਰਾਜਾ ਕਾਲ ਬਸ ਹੋਤ ਭਏ ॥

ਅਥ ਬੇਨ ਰਾਜੇ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ

ਸੁੰਜਤਾ ਛੰਦ ॥ ਪੁਨਿ ਬੇਣ ਰਾਜ ਮਹੇਸ ਭਜੋ ॥ ਜਿਨ ਡੰਡ ਕਾਹੂ ਤੇ ਨ ਲਯੋ ॥ ਜੀਅ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਸੁਖੀਨਰਾ ॥ ਅਤਿ ਗਰਬ ਸਬ ਛੁਟਉ ਧਰਾ ॥ ੧੦੩ ॥ ਜੀਅ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਬਸੇ ਸੁਖੀ ॥ ਤਰਦਿਸਟ ਆਵਤ ਨਾ ਦੁਖੀ ॥ ਸਬ ਠੌਰ ਠੌਰ ਪ੍ਰਿਥੀ ਬਸੀ ॥ ਜਨੁ ਭੂਮ ਰਾਜ ਸਿਰੀ ਜਸੀ ॥ ੧੦੪ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਰਾਜ ਕਮਾਇ ਕੈ ॥ ਸੁਖ ਦੇਸ ਸਰਬ ਬਸਾਇ ਕੈ ॥ ਬਹੁ ਦੇਖ ਦੀਨਨ ਕੇ ਦਹੇ ॥ ਸੁਨ ਥਕਤ ਦੇਵ ਸਮਸਤ ਭਏ ॥ ੧੦੫ ॥ ਬਹੁ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਕਮਾਇਕੈ ॥ ਸਿਰ ਅਤ੍ ਪਤ੍ ਫਿਰਾਇਕੈ ॥ ਪੁਨ ਜਤ ਜੋਤ ਬਿਖੈ ਮਿਲੀ ॥ ਅਰ ਛੈਨ ਬੇਨ ਮਹਾਬਲੀ ॥੧੦੬॥ ਅਸਿ ਕਾਰ ਭੂਪ ਜਿਤੇ ਭਏ ॥ ਕਰ ਰਾਜ ਅੰਤ ਸਮੈ ਗਏ ॥ ਕਬਿ ਕੌਨ ਨਾਮ ਤਿਨੈ ਗਨੈ ॥ ਸੰਕ੍ਰੇਤ ਕਾਹਿ ਇਤੇ ਭਨੈ ॥ ੧੦੭ ॥

ਇਤਿ ਬੈਨ ਰਾਜਾ ਮ੍ਰਿਤ ਬਸ ਹੋਤ ਭਏ ॥

ਅਥ ਮਾਨਧਾਤਾ ਕੋ ਰਾਜੁ ਕਥਨੰ ॥

ਦੋਧਕ ਛੰਦ ॥ ਜੇਤਕ ਭੂਪ ਭਏ ਅਵਨੀਪਰ ॥ ਨਾਮ ਸਕੈ ਤਿਨ ਕੇ ਕਵਿ ਕੋ ਧਰਿ ॥ ਨਾਮ ਜਥਾ ਮਤਿ ਭਾਖ ਸੁਨਾਊ ॥ ਚਿੱਤ ਤਊ ਅਪਨੇ ਡਰ ਪਾਊ ॥ ੧੦੮ ॥

---

੯੪. ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਦਾ ਸੁਧ ਸਮਝ ਵਾਲਾ ਸੀ। ੯੯. ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰੋਮਣੀ ਰਾਜੇ। ੧੦੦. ਚੰਦ ਹੈਰਾਨ ਹੋ।ਗਿਆ। ਇੰਦ=ਇੰਦ੍ ਰਾਜਾ ਧਨਧਕੀ ਚਿੰਤਾ ਹੋਈ। ੧੦੨. ਮਾਨੋ ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਰਾਜੇ ਦੇ ਹੋਣ ਨਾਲ ਲੱਛਮੀ ਦਾ ਜਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੧੦੫. ਅਰਛੈਨ=ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਨਵ ਲਾ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬੈਨ ਗਏ ਜਗ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪਤਾ ਕਰਿ ॥ ਮਾਨਯਧਾਤ ਭਏ ਬਸੁਧਾ ਪਰਿ ॥ ਬਾਸਵ ਲੋਗ ਗਏ ਜਬ ਹੀ ਵਹ ॥ ਉਠ ਦਯੋ ਅਰਧਾਸਨ ਬਾਸਵ ਤਿਹ ॥ ੧੦੯ ॥ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਤਬ ਮਾਨ ਮਹੀਧਰ ॥ ਹਾਂਕ ਗਹਯੋ ਕਰਿ ਖੱਗ ਭਯੰਕਰ ॥ ਮਾਰਨ ਲਾਗ ਜਬੈ ਰਿਸ ਸਿੰਦ੍ਰਹਿ ॥ ਬਾਹ ਗਹੀ ਤਤਕਾਲ ਦਿਜਿੰਦ੍ਰਹਿ ॥ ੧੧੦ ॥ ਨਾਸ ਕਰੌ ਜਿਨ ਬਾਸਵ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ॥ ਆਸਨ ਅਰਧ ਦਯੋ ਤੁਹਯਾਬ੍ਰਤ ॥ ਹੈ ਲਵਨਾਸ੍ਰ ਮਹਾਸਰ ਭੂਯ ਪਰਿ ॥ ਤਾਹਿ ਨ ਮਾਰ ਸਕੈ ਤੁਮ ਕਿਉ ਕਰ ॥ ੧੧੧ ॥ ਜੌ ਤੁਮ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰਕੈ ਆਵਹੁ ॥ ਤੌ ਤੁਮ ਇੰਦ੍ਰ ਸਿੰਘਾਸਨ ਪਾਵਹੁ ॥ ਐਸ ਕੈ ਅਰਧ ਸਿੰਘਾ-ਸਨ ਬੈਠਹੁ ॥ ਸਾਚੁ ਕਹੌ ਪਰ ਨਾਕ ਨ ਐਠਹੁ ॥ ੧੧੨ ॥ ਅਸਤਰ ਛੰਦ ॥ ਧਾਯੋ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈਕੈ ਤਹਾ ॥ ਮਥੁਰਾ ਮੰਡਲ ਦਾਨੋ ਥਾ ਜਹਾ ॥ ਮਹਾ ਗਰਬੁ ਕੈ ਕੈ ਮਹਾਮੰਦ ਬੁੱਧੀ ॥ ਮਹਾ ਜੋਰ ਕੈ ਕੈ ਦਲੰ ਪਰਮ ਕ੍ਰੱਧੀ ॥ ੧੧੩ ॥ ਮਹਾ ਘੋਰ ਕੈ ਕੈ ਘਨੰ ਕੀ ਘਟਾ ਜਿਯੋਂ ॥ ਸੁਧਾਇ ਆਰਣੰ ਬਿੱਜੁਲੀ ਕੀ ਛਟਾ ਜਿਯੋਂ ॥ ਸੁਨੇ ਸਰਬ ਦਾਨੋ ਸੁ ਸਾਮੁਹਿ ਸਿਧਾਏ ॥ ਮਹਾ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਕੈ ਸੁ ਬਾਜੀ ਨਚਾਏ ॥ ੧੧੪ ॥ ਮੋਦਕ ਛੰਦ ॥ ਅਬ ਏਕ ਕੀਏ ਬਿਨੁ ਯੌ ਨ ਟਰੈ ॥ ਦੋਊ ਦਾਂਤਨ ਪੀਸ ਹੰਕਾਰ ਪਰੈ ॥ ਜਬ ਲੌ ਨ ਸੁਨੋ ਲਵਖੇਤ ਮਰਾ ॥ ਤਬ ਲਉ ਨ ਲਖੈ ਰਨ ਬਾਜ ਟਰਾ ॥ ੧੧੫ ॥ ਅਬਹੀ ਰਣਿ ਏਕ ਕੀ ਏਕ ਕਰੇ ॥ ਬਿਨ ਏਕ ਕੀਏ ਰਣਿ ਤੇਨ ਟਰੈ ॥ ਬਹੁ ਸਾਲ ਸਿਲਾ ਤਲ ਬ੍ਰਿਛ ਛੁਟੇ ॥ ਦੁਹੂ ਓਰ ਜਬੈ ਰਣ ਬੀਰ ਜੁਟੇ ॥ ੧੧੬ ॥ ਕੁਪ ਕੈ ਲਵ ਪਾਨ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਲਯੋ ॥ ਸਿਰ ਧਾਤਯ ਮਾਨ ਦੁਖੰਡ ਕਯੋ ॥ ਬਹੁ ਜੂ ਜੂਥਪ ਜੂਥਨ ਸੈਨ ਭਜੀ ॥ ਨ ਉਚਾਇ ਸਕੈ ਸਿਰ ਐਸਲਜੀ ॥ ੧੧੭ ॥ ਘਨਿ ਜੈਸ ਭਜੇ ਘਨ ਘਾਇਲ ਹੁਐ ॥ ਬਰਖਾ ਜਿਮ ਸੋਣਤ ਧਾਰ ਚੁਐ ॥ ਸੁਭ ਮਾਨ ਮਹੀਪਤ ਛੇਤ੍ਰਹ ਦੈ ॥ ਸਬ ਹੀ ਦਲ ਭਾਗ ਚਲਾ ਜੀਅ ਲੈ ॥ ੧੧੮ ॥ ਇਕ ਘੂਮਤ ਘਾਇਲ ਸੀਸ ਫੁਟੇ ॥ ਇਕ ਸੋਣ ਚੁਚਾਵਤ ਕੇਸ ਛੁਟੇ ॥ ਰਣ ਮਾਰਕੈ ਮਾਨਿ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਲੀਏ ॥ ਭਟ ਭਾਂਤਹਿ ਭਾਂਤ ਭਜਾਇ ਦੀਏ ॥ ੧੧੯ ॥

ਇਤਿ ਮਾਨ ਧਾਤਾ ਬਧਹ ॥

ਅਥ ਦਲੀਪ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਰਣ ਮੋ ਜਬ ਮਾਨ ਮਹੀਪਹਏ ॥ ਤਬ ਆਨ ਦਿਲੀਪ ਦਿਲੀਸ ਭਏ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਨ ਦਾਨਵ ਦੀਹ ਦਲੇ ॥ ਸਭ ਠੌਰ ਸਬੈ ਉਠ ਧਰਮ ਪਲੇ ॥ ੧੨੦ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪਹ ਨਾ ਮਾਨਧਾਤਾ ਬਰ ॥ ਸਿਵ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਕਰ ਧਰਿ ਲਵਨਾਸੁਰ ॥ ਭਯੋ ਦਲੀਪ ਜਗਤ ਕੋ ਰਾਜਾ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਜਿਹ ਰਾਜ ਬਿਰਾਜਾ ॥ ੧੨੧ ॥ ਮਹਾ ਰਥੀ ਅਰੁ ਮਹਾ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥ ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰਾ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਜਨੁ ਮਦਨ ਸਰੂਪਾ ॥ ਜਾਨੁਕ ਬਨੇ

---

੧੦੬. ਨਿਯਮ ਭਾਵ ਇਕਰਾਰ ਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਤਨੇ ਉਚਾਰਨ ਕਰੇ। ਬਾਵਨਾ ਅਵਤਾਰ ਜੀ। ੧੧੪. ਹੁਣ ਇਕ ਦੂੰ ਇਕ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਸਤਰਾਂ ਨਹੀਂ ਟਲਾਂਗਾ। ੧੧੫. ਉਸ ਜਗਾ ਵਿਚ ਬੜੇ ਸਾਲ ਦੇ ਰੁੱਖ ਤੇ ਪੱਥਰ। ੧੨੧. ਜੇਹੜਾ ਸੂਰਮਾ ਵਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਰੰਗ ਵਰਗਾ ਹੈ, ਉਹ ਮਾਨੋ ਸੱਚੇ ਵਿਚ ਢਾਲਿਆ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

रूप कै भूपा ॥ १२२ ॥ बहु बिधि करै जॅग बिसथारा ॥ बिधवत हैम दान मखसारा ॥ धरम धुजा जहॅ तहां बिराजी ॥ इंद्रावती निरख दुति लाजी ॥ १२३ ॥ पग पग जॅग खंभ कहु गाड़ा ॥ घरि घरि अंन साल करि छाड़ा ॥ भुखा नांग जुआवत कोई ॥ तत छिन इॅछ पुरावत सोई ॥ १२४ ॥ जो जिह मुख मागा सो पावा ॥ बिमुख आस फिर भिछक न आवा ॥ धाम धाम धुज धरम बधाई ॥ धरमावती निरख मुरछाई ॥ १२५ ॥ मूरख कोई रहै नही पावा ॥ बार बृद्ध सभ सोध पढ़ावा* ॥ घरि घरि होत भई हरि सेवा ॥ जह तह मान सबै गुरदेवा ॥ १२६ ॥ इह बिध राज दिलीप बड़ै करि ॥ महा रथी अरु महां धनुरुधर ॥ कोकसासत्र सिंमिति सुर गिआना ॥ जेतवैत दस चार निधाना ॥ १२७ ॥ महां करमठी महां सु जानू ॥ महा जेत दस चार निधानू ॥ अतिसरूप अरु अमित प्रभासा ॥ महां मान अरु महा उदासा ॥ १२८ ॥ बेद अंग खट सासत्र प्रबीना ॥ धनुर बेद प्रभ कै रस लीना ॥ खड़गुन दीसूर पुंन अतुल बल ॥ अरु अनेक जीते जिन दलमल ॥ १२९ ॥ खंड अखंड जीत खड राजा ॥ आन समान न आन बिराजा ॥ अत बलिसट अस तेज प्रचंडा ॥ अर अनेक जिन साध उदंडा ॥ १३० ॥ देस बिदेस अधर जिह जीता ॥ जह तह चली राज की नीता ॥ भांत भांत सिर छत्र बिराजा ॥ तज हठ चरन लगे बड राजा ॥ १३१ ॥ जह तह होत धरम की रीता ॥ कहूं न पावत होन अनीता ॥ दान दिसान चहूं चक बाजा ॥ करुण कुबेर बेण बलि राजा ॥ १३२ ॥ भांत भांत तन राज कमाइो ॥ आ समुंद्र लौं फिरी दुहाई ॥ जह तह करम पाप भजदूरा ॥ धरम करम सभ कटत हजूरा ॥ १३३ ॥ जह तह पाप छपा सभ देसा ॥ धरम करम उठ लागनरेसा ॥ आसमुंद्र लौं फिरी दुहाई ॥ इह बिधि करी दिली पर जाई ॥ १३४ ॥ इत दलीप राजा सुरग लोग गवनं ॥ अथ रघुराजा को राजु कथनं ॥ चौपई ॥ बहुर जेत सो जेत मिलानी ॥ सभ जग अंस क्रिआ पहिचानी ॥ सो रघुराज राजु जग कीना ॥

---

१२४. धरम राजा दी पुरी वेखके।

१२७. धनख विदिआ विच बहुत ही चकर। १२८. बेद अंग=१. इॅछा २ कलप। ३ विआकरण ४ निरुकत। ५ जेतश ६ पिंगल। धनरबेद=जेहड़ा वेद धनख विदिआ दा है, भाव जिस विच धनख, बंदूक, तलवार चलौंण दी संथा है। खड़गन दीसर=जेहड़ा तलवार चलौंण विच दीशर है जां छे गुण हन प्रमेसर दे। १२९. आन=ओसदे बराबर होर कोई दूसरा बिराजमान जां प्रकाश वाला नहीं है।

१३२. भांत भांतन=तरां तरां नाल। *बालकां बुॅढिआं नूं पड़ा दिता, अज कल दे कालज सकूलां दे प्रबंधकां नूं इस पुराणे विदिआ प्रचार तों सिखिआ प्रापत करनी चाहीदी है।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਅਤੂ ਪਤੂ ਸਿਰ ਢਾਰ ਨਵੀਨਾ ॥ ੧੩੫ ॥ ਬਹੁਤ ਭਾਂਤ ਕਰਿ ਜੋਗਿ ਪੁਕਾਰਾ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਮਹਿ ਧਰਮ ਬਿਥਾਰਾ ॥ ਪਾਪੀ ਕੋਈ ਨਿਕਟਿ ਨ ਰਾਖਾ ॥ ਝੂਠ ਬੈਨ ਕਹੂ ਭੂਲ ਨ ਭਾਖਾ ॥ ੧੩੬ ॥ ਨਿਸਾਤਾਸ ਨਿਸ ਨਾਥ ਪਛਾਨਾ ॥ ਦਿਨ ਕਰਤਾਹਿ ਦਿਵਸ ਅਨ ਮਾਨਾ ॥ ਬੇਦ ਨ ਤਾਹਿ ਬ੍ਰਹਮ ਕਰਿ ਲੇਖਾ ॥ ਦੇਵਨ ਇੰਦ੍ ਰੂਪ ਅਵਰੇਖਾ ॥ ੧੩੭ ॥ ਬਿੱਪਨ ਸਬਨ ਬ੍ਰਹਸਪਤ ਦੇਖਜੋ ॥ ਦੈਤਨ ਗੁਰੂ ਸੁਕ੍ਰ ਕਰਿ ਪੇਖਜੋ ॥ ਰੋਗਨ ਤਾਹਿ ਅਉਖਦੀ ਮਾਨਾ ॥ ਜੋਗਨ ਪਰਮ ਤੱਤੁ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ੧੩੮ ॥ ਬਾਲਨ ਬਾਲ ਰੂਪ ਅਵਰੇਖਜੋ ॥ ਜੋਗਨ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਕਰਿ ਦੇਖਜੋ ॥ ਦਾਤਨ ਮਹਾਂ ਦਾਨ ਕਰਿ ਮਾਨਜੋ ॥ ਭੋਗਨ ਭੋਗ ਰੂਪ ਪਹਚਾਨਜੋ ॥ ੧੩੯ ॥ ਸੰਨਿਆਸਨ ਦੱਤ ਰੂਪ ਕਰਿ ਜਾਨਜੋ ॥ ਜੋਗਨ ਗੁਰ ਗੋਰਖ ਕਰਿ ਮਾਨਜੋ ॥ ਰਾਮਾ ਨੰਦ ਬੈਰਾਗਨ ਜਾਨਾ ॥ ਮਹਾ ਦੀਨ ਤੁਰਕਨ ਪਹਚਾਨਾ ॥ ੧੪੦ ॥ ਦੇਵਨ ਇੰਦ੍ ਰੂਪ ਕਰਿ ਲੇਖਾ ॥ ਦੈਤਨ ਸੁੰਭ ਰਾਜ ਕਰਿ ਪੇਖਾ ॥ ਜੱਛਨ ਜੱਛਰਾਜ ਕਰਿ ਮਾਨਾ ॥ ਕਿੰਨ੍ਰਨ ਕਿੰਨ੍ ਦੇਵ ਪਹਚਾਨਾ ॥ ੧੪੧ ॥ ਕਾਮਨਾ ਕਾਮਰੂਪ ਕਰਿ ਦੇਖਜੋ ॥ ਰੋਗਨ ਰੂਪ ਧਨੰਤਰ ਪੇਖਜੋ ॥ ਰਾਜਨ ਲਖਜੋ ਰਾਜ ਅਧਕਾਰੀ ॥ ਜੋਗਨ ਲਖਜੋ ਜੋਗੀਸਰ ਭਾਰੀ ॥ ੧੪੨ ॥ ਛਤ੍ਰਨ ਬਡੋਛਤ੍ ਪਤਿ ਜਾਨਾ ॥ ਅਤ੍ਰਨ ਮਹਾਂ ਸਸਤ੍ ਧਰ ਮਾਨਾ ॥ ਰਜਨੀ ਤਾਸ ਚੰਦ੍ ਕਰਿ ਲੇਖਾ ॥ ਦਿਨੀ ਅਰ ਕਰਿ ਤਿਹ ਦਿਨ ਅਵਸੇਖਾ ॥ ੧੪੩ ॥ ਸੰਤਨ ਸਾਂਤ ਰੂਪ ਕਰਿ ਜਾਨਜੋ ॥ ਪਾਵਕ ਤੇਜ ਰੂਪ ਅਨੁਮਾਨਜੋ ॥ ਧਰਤੀ ਤਾਸ ਧਰਾ ਧਰ ਜਾਨਾ ॥ ਹਰਣੀਏਣ ਰਾਜ ਪਹਚਾਨਾ ॥ ੧੪੪ ॥ ਛਤ੍ਰਨ ਤਾਸ ਛਤ੍ਰਪਤਿ ਸੂਝਾ ॥ ਜੋਗਨ ਮਹਾ ਜੋਗ ਕਰਿ ਬੂਝਾ ॥ ਹਿਮਧਰ ਤਾਹਿ ਹਿਮਾਲਯ ਜਾਨਾ ॥ ਦਿਨ ਕਰ ਅੰਧਕਾਰ ਅਨਮਾਨਾ ॥ ੧੪੫ ॥ ਜਲ ਸਰੂਪ ਜਲ ਤਾਸ ਪਛਾਨਾ ॥ ਮੇਘਨ ਇੰਦ੍ਰਦੇਵ ਕਰ ਮਾਨਾ ॥ ਬੇਦਨ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਕਰਿ ਦੇਖਾ ॥ ਬਿੱਪਨ ਬਜਾਸ ਜਾਨਿ ਅਵਰੇਖਾ ॥ ੧੪੬ ॥ ਲਖਮੀ ਤਾਹਿ ਬਿਸਨ ਕਰਿ ਮਾਨਜੋ ॥ ਬਾਸਵ ਦੇਵ ਬਾਸਵੀ ਜਾਨਜੋ ॥ ਸੰਤਨ ਸਾਂਤ ਰੂਪ ਕਰਿ ਦੇਖਾ ॥ ਸਤ੍ਰਨ ਕਲਹ ਸਰੂਖ ਬਿਸੇਖਾ ॥ ੧੪੭ ॥ ਰੋਗਨ ਤਾਹਿ ਅਉਖਦੀ ਸੂਝਾ ॥ ਭਾਮਿਨ ਭੋਗ ਰੂਪ ਕਰਿ ਬੂਝਾ ॥ ਮਿਤ੍ਰਨ ਮਹਾ ਮਿਤ੍ ਕਰ ਜਾਨਾ ॥ ਜੋਗਨ ਪਰਮ ਤੱਤੁ ਪਹਚਾਨਾ ॥ ੧੪੮ ॥ ਮੋਰਨ ਮਹਾ ਮੇਘ ਕਰਿ ਮਾਨਿਆ ॥ ਦਿਨਕਰਿ ਚਿੱਤ ਚਕੱਵੀ ਜਾਨਿਆ ॥ ਚੰਦ ਰੂਪ ਚਕੋਰਨ ਸੂਝਾ ॥ ਸ੍ਵਾਂਤ ਬੂੰਦ ਸੀਪਨ ਕਰਿ ਬੂਝਾ ॥ ੧੪੯ ॥ ਮਾਸ ਬਸੰਤ ਕੋਕਲਾ ਜਾਨਾ ॥ ਸ੍ਵਾਂਤਿ ਬੂੰਦ ਚਾਤ੍ਰਕ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥ ਸਾਧਨ ਸਿੱਧ ਰੂਪ ਕਰਿ ਦੇਖਾ ॥ ਰਾਜਨ ਮਹਾਰਾਜ ਅਵਰੇਖਾ ॥ ੧੫੦ ॥ ਦਾਨ ਸਰੂਪ ਭਿੱਛਕਨ ਜਾਨਾ ॥ ਕਾਲ ਸਰੂਪ ਸਤ੍ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥ ਸਾਸਤ੍ ਸਰੂਪ

---

੧੪੧. ਅੱਤ੍ ਮਹਾ ਸਸਤ੍ਰਧਰ=ਅਸਤ੍ਰਾਂ ਨੇ ਜਾਂ ਅਸਤ੍ਰਧਾਰੀਆਂ ਨੇ ਮਹਾ ਸਸਤ੍ ਧਾਰੀ ਮੰਨਿਆਂ। ੧੪੨. ਧਰਾਧਰ ਜਾਨਾ=ਸ਼ੇਸ਼ਨਾਗ ਜਾਂ ਧੌਲ ਜਾਂ ਭਗਵਾਨ। ਏਣ ਰਾਜ=ਕਾਲਾ ਹਰਨ। ੧੪੪. ਹਿਮਧਰ=ਪਹਾੜਾਂ ਨੇ।

੧੪੯. ਮਾਸ ਬਸੰਤ=ਚੇਤ ਵਸਾਖ। ਸਾਧਨ ਸਿਧ ਰੂਪ=ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਕਲਿਆਣ ਜਾਂ ਮੇਖ ਰੂਪ ਜਾਣਿਆਂ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਨ ਦੇਖਾ ॥ ਸੱਤ ਸਰੂਪ ਸਾਧ ਅਵਰੇਖਾ ॥੧੫੧॥ ਸੀਲ ਸਰੂਪ ਸਾਧਵਨ ਚੀਨਾ ॥ ਦਿਆਲ ਸਰੂਪ ਦਇਆ ਚਿਤ ਕੀਨਾ॥ਮੇਰਨ ਮੇਘ ਰੂਪ ਪਹਿਚਾਨਾ॥ ਚੋਰਨ ਤਾਹਿ ਭੋਰ ਕਰਿ ਜਾਨਾ ॥ ੧੫੨ ॥ ਕਾਮਨਿ ਕੇਲ ਰੂਪ ਕਰਿ ਸੂਝਾ ॥ ਸਾਧਨ ਸਿੱਧ ਰੂਪ ਤਿਹ ਬੂਝਾ ॥ ਫਣ ਪਤੇਸ ਫਣੀਅਰ ਕਰਿ ਜਾਨਜੋ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਦੇਵਤਨ ਮਾਨਜੋ ॥ ੧੫੩ ॥ ਮਣਿ ਸਮਾਨ ਫਨੀਅਰ ਕਰਿ ਸੂਝਾ ॥ ਪ੍ਰਾਣਿਨ ਪ੍ਰਾਣ ਰੂਪ ਕਰਿ ਬੂਝਾ ॥ ਰਘਬੰਸੀਅਨ ਰਘਰਾਜ ਪ੍ਰਮਾਨਜੋ॥ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜਾਦਵਨ ਜਾਨਜੋ ॥ ੧੫੪ ॥ ਬਿਪਤ ਹਰਨ ਬਿਪਤਹਿ ਕਰਿ ਜਾਨਾ ॥ ਬਲ ਮਹੀਪ ਬਾਵਨ ਪਹਚਾਨਾ ॥ ਸਿਵ ਸਰੂਪ ਸਿਵ ਸੰਤਨ ਪੇਖਾ ॥ ਬਜਾਸ ਪਰਾਸੁਰ ਤੁੱਲ ਬਸੇਖਾ ॥ ੧੫੫ ॥ ਬਿੱਪ੍ਰਨ ਬੇਦ ਸਰੂਪ ਬਖਾਨਾ॥ ਛਤ੍ਰਨ ਜੁੱਧ ਰੂਪ ਕਰਿ ਜਾਨਾ ॥ ਜਉਨ ਜਉਨ ਜਿਹ ਭਾਂਤ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਤਉਨੈ ਕਾਛ ਕਾਛ ਅਨੁਹਾਰਾ ॥ ੧੫੬ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਤਿਨ ਕੀਨੋ ਰਾਜਾ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤ ਸਮਾਜਾ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਕੇ ਦੇਸ ਛਿਨਾਏ ॥ ਪੈਗ ਪੈਗ ਪਰ ਜੱਗ ਕਰਾਏ ॥ ੧੫੭ ॥ ਪਗ ਪਗ ਜੱਗ ਖੰਭ ਕਹੁ ਗਾਡਾ ॥ ਡਗਡਗ ਹੋਮ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿ ਛਾਡਾ ॥ ਐਸੀ ਧਰਾ ਨ ਦਿਖੀਅਤ ਕੋਈ ॥ ਜੱਗ ਖੰਭ ਜਿਹ ਠਉਰ ਨ ਹੋਈ ॥ ੧੫੮ ॥ ਗਵਾਲੰਭ ਬਹੁ ਜੱਗ ਕਰੇ ਬਰ ॥ ਬ੍ਰਹਮਣ ਬੋਲਿ ਬਿਸੇਖ ਪਰਸਪਰ ॥ ਬਾਜ ਮੇਧ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਕੀਨੇ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਭੂਜ ਕੇ ਰਸ ਲੀਨੇ ॥ ੧੫੯ ॥ ਗਜਾ ਮੇਧ ਬਹੁ ਕਰੇ ਜੱਗ ਤਹਿ ॥ ਅਜਾਮੇਧ ਤੇ ਸਕੈ ਨ ਗਨ ਕਹ ॥ ਗਵਾਲੰਭ ਕਰਿ ਬਿਬਧ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਪਸੁ ਅਨੇਕ ਮਾਰੇ ਤਿਹ ਬਾਰਾ ॥ ੧੬੦ ॥ ਰਾਜ ਸੂਅਕਰਿ ਬਿਬਧ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਦੁਤੀਅ ਇੰਦ੍ਰ ਰਘੁਰਾਜ ਅਪਾਰੰ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਕੇ ਬਿਧ ਵਤ ਦਾਨਾ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਕਰਿ ਤੀਰਥ ਨਾਨਾ ॥ ੧੬੧ ॥ ਸਰਬ ਤੀਰਥ ਪਰਿ ਪਾਵਰ ਬਾਂਧਾ ॥ ਅੰਨ ਛੇਤ੍ਰ ਘਰ ਘਰ ਮੈ ਸਾਂਧਾ ॥ ਆਸਵੰਤ ਕਹੁੰ ਕੋਈ ਆਵੈ ॥ ਤਤ ਛਿਨ ਮੁਖ ਮੰਗੈ ਸੋ ਪਾਵੈ ॥ ੧੬੨ ॥ ਭੂਖ ਨਾਂਗ ਕੋਈ ਰਹਨ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਭੂਪਤ ਹੁਐ ਕਰਿ ਰੰਕ ਸਿਧਾਵੈ ॥ ਬਹੁਰ ਦਾਨ ਕਹੁੰ ਕਰਨ ਪਸਾਰਾ ॥ ਏਕ ਬਾਰ ਰਘਰਾਜ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ੧੬੩ ॥ ਸ੍ਵਰਣ ਦਾਨ ਦੇ ਬਿਬਧ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਰੁਕਮ ਦਾਨ ਨਹੀ ਪਾਯਤ ਪਾਰਾ ॥ ਸਾਜ ਸਾਜ ਬਹੁ ਦੀਨੇ ਬਾਜਾ ॥ ਜਨ ਸਭ ਕਰੈ ਰੰਕ ਰਘ ਰਾਜਾ ॥ ੧੬੪ ॥ ਹਸਤ ਦਾਨ ਅਰੁ ਉਸਟ ਨਿਦਾਨਾ ॥ ਗਊ ਦਾਨ ਬਿਧਵਤ ਇਸਨਾਨਾ ॥ ਹੀਰ ਚੀਰ ਦੇ ਦਾਨ ਅਪਾਰਾ ॥ ਮੋਹ ਸਬੈ ਮਹਿ ਮੰਡਲ ਡਾਰਾ ॥ ੧੬੫ ॥ ਬਾਜੀ ਦੇਤ ਗਜਨ ਕੇ ਦਾਨਾ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਦੀਨਨ ਸਨਮਾਨਾ ॥ ਦੂਖ ਭੂਖ ਕਾਹੂ ਨ ਸੰਤਾਵੈ ॥ ਜੋ ਮੁਖ ਮਾਂਗੈ ਵਹ ਬਰੁ ਪਾਵੈ ॥ ੧੬੬ ॥ ਦਾਨ ਸੀਲ ਕੋ ਜਾਨ ਪਹਾਰਾ ॥ ਦਇਆ ਸਿੰਧ ਰਘਰਾਜ

---

੧੫੧. ਦਯਾ ਚਿਤ ਕੀਨਾ=ਦਯਾ ਚਿਤ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਦਯਾਲ ਰੂਪ ਦੇਖਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ੧੫੫. ਤਉਨ ਕਾਛ=ਤਿਸ ਬਣਾਓ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਦੇਖਿਆ। ੧੬੧. ਪਾਵਰਬਾਧਾ=ਸਾਰਿਆਂ ਤੀਰਥਾਂ ਉਤੇ ਪਾਵਰ=ਛਬੀਲ ਜਾਂ ਛੇਤ੍ਰ ਲੰਗਰ। ਘਰ ਘਰ ਮੈ ਸਾਧਾ=ਘਰ ਘਰ ਵਿਸੰਧਾਨ-ਲਾਗਾਇਆ। ੧੬੩. ਰਕਮ ਦਾਨ=ਚਾਂਦੀ ਦਾ ਦਾਨ।

੧੬੬. ਭੁਆਰਾ=ਰਾਜਾ ਜਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ। ਜਨ ਅਲਪ=ਮਾਨੋ ਕਾਮ ਦੇਵ ਦੇ ਬਣਾਓ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਭੁਆਰਾ ॥ ਸੁੰਦਰ ਮਹਾਂ ਧਨੁਖ ਧਰ ਆਛਾ ॥ ਜਨ ਅਲਿਪਨ ਚਕਾਛੰਤਣੰ ਕਾਛਾ ॥ ੧੬੭ ॥ ਨਿਤ ਉਠਿ ਕਰਤ ਦੇਵ ਕੀ ਪੂਜਾ ॥ ਫੂਲ ਗੁਲਾਬ ਕੇਵੜਾ ਕੂਜਾ ॥ ਚਰਨ ਕਮਲ ਨਿਤ ਸੀਸ ਲਗਾਵੈ ॥ ਪੂਜਨ ਨਿੱਤ ਚੰਡਕਾ ਆਵੈ ॥੧੬੮॥ ਧਰਮ ਰੀਤ ਸਭ ਠੌਰ ਚਲਾਈ ॥ ਜਤ੍ ਤਤ੍ ਸੁਖ ਬਸੀ ਲੁਗਾਈ ॥ *ਕੂਖ ਨਾਂਗ ਕੋਈ ਕਹੂ ਨ ਦੇਖਾ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਸਬ ਧਨੀ ਬਸੇਖਾ ॥ ੧੬੯ ॥ ਜਹ ਤਹ ਧਰਮ ਧੁਜਾ ਫਹਰਾਈ ॥ ਚੋਰ ਜਾਰ ਨ ਦੇਤ ਦਿਖਾਈ ॥ ਜਹ ਤਹ ਯਾਰ ਚੋਰ ਚੁਨ ਮਾਰਾ ॥ ਏਕ ਦੇਸ ਕਹੂ ਰਹੇ ਨ ਪਾਰਾ ॥ ੧੭੦ ॥ ਸਾਧ ਓਰ ਕੋਈ ਦਿਸਟ ਨ ਪੇਖਾ ॥ ਐਸ ਰਾਜ ਰਘ ਰਾਜ ਬਿਸੇਖਾ ॥ ਚਾਰੋ ਦਿਸਾ ਚਕ੍ਰ ਫਹਰਾਵੈ ॥ ਪਾਪਨ ਕਾਟਿ ਮੂੰਡ ਫਿਰ ਆਵੈ ॥ ੧੭੧ ॥ ਗਾਇ ਸਿੰਘ† ਕਹੂ ਦੁਧ ਪਿਲਾਵੈ ॥ ਸਿੰਘ ਗਊ ਕਹ ਘਾਸੁ ਚੁਗਾਵੈ ॥ ਚੋਰ ਕਰਤ ਧਨ ਕੀ ਰਖਵਾਰਾ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਮਾਰ ਕੋਈ ਹਾਥੁ ਨ ਡਾਰਾ ॥ ੧੭੨ ॥ ਨਾਰ ਪੁਰਖ ਸੋਵਤ ਇਕ ਸੇਜਾ ॥ ਹਾਥ ਪਸਾਰ ਨ ਸਾਕਤ ਰੇਜਾ ॥ ਪਾਵਕ ਘ੍ਰਿਤ ਇਕ ਠਉਰ ਰਖਾਏ ॥ ਰਾਜ ਤ੍ਰਾਸ ਤੇ ਢਰੈ ਨ ਪਾਏ ॥ ੧੭੩ ॥ ਚੋਰ ਸਾਧ ਮਗ ਏਕ ਸਿਧਾਰੈ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਸਤ੍ ਕਰ ਕੋਈ ਨ ਡਾਰੈ ॥ ਗਾਇ ਸਿੰਘ ਇਕ ਖੇਤ ਫਿਰਾਹੀ ॥ ਹਾਥ ਚਲਾਇ ਸਕਤ ਕੋਈ ਨਾਹੀ ॥ ੧੭੪ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਰਾਜੁ ਕਰਜੋ ਰਘੁ ਰਾਜਾ ॥ ਦਾਨ ਨਿਸਾਨ ਚਹੁੰ ਦਿਸ ਬਾਜਾ ॥ ਚਾਰੋ ਦਿਸਾ ਬੈਠ ਰਖਵਾਰੇ ॥ ਮਹਾ ਬੀਰ ਅਰੁ ਰੂਪ ਉਜੀਆਰੇ ॥ ੧੭੫ ॥ ਬੀਸ ਸਹੰਸ੍ ਬਰਖ ਪਰਮਾਨਾ ॥ ਰਾਜੁ ਕਰਾ ਦਸ ਕਾਰ ਨਿਧਾਨਾ ॥ ਭਾਂਤ ਅਨੇਕ ਕਰੇ ਤਿਨ ਧਰਮਾ ॥ ਔਰ ਨ ਸਕੈ ਐਸ ਕਰ ਕਰਮਾ ॥ ੧੭੬ ॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਇਤ ਭਾਂਤ ਰਾਜੁ ਰਘੁ ਰਾਜ ਕੀਨ ॥ ਗਜ ਬਾਜ ਸਾਜ ਦੀਨਾਨ ਦੀਨ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜੀਤ ਜੀਤ ਲਿੱਨੇ ਅਪਾਰ ॥ ਕਰਿ ਖੰਡ ਖੰਡ ਖੰਡੇ ਗੜਵਾਰ ॥ ੧੭੭ ॥ ਇਤਿ ਰਘੁ ਰਾਜ ਸਮਾਪਤਹਿ ॥

ਅਥ ਅਜਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਫੁਨਿ ਭਏ ਰਾਜ ਅਜਰਾਜ ਬੀਰ ॥ ਜਿਨ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਜਿੱਤੇ ਪ੍ਰਬੀਰ ॥ ਕਿੱਨੇ ਖਰਾਬ ਖਾਨੇ ਖਵਾਸ ॥ ਜਿੱਤੇ ਮਹੀਪ ਤੋਰੇ ਮਵਾਸ ॥੧॥ ਜਿੱਤੇ ਅਜੀਤ ਮੁੰਡੇ ਅਮੁੰਡ ॥ ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ ਕਿੰਨੇ ਘਮੰਡ ॥ ਦਸ ਚਾਰਿ ਚਾਰਿ ਬਿਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ॥ ਅਜ ਰਾਜ ਰਾਜ ਰਾਜਾ ਮਹਾਨ ॥ ੨ ॥ ਸੂਰਾ ਸੁਬਾਹ ਜੋਧਾ

---

੧੬੭. ਕੂਜਾ=ਚਿੱਟਾ ਫੁਲ ਜਾਂ ਧਰਤੀ ਦਾ ਜਾਇਆ ਹੋਯਾ ਫਲ ਆਦਿਕ ਜੇਹੜਾ ਹੈ। ੧੭੨. ਰੇਜਾ=ਥੋੜਾ ਜੇਹਾ ਵੀ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਪਸਾਰ ਸਕਦੇ। ੧੭੬. ਗੜਵਾਰ=ਰਾਜੇ ਖੰਡੇ ਨਾਲ ਟੁਕੜੇ ਟੁਕੜੇ ਕੀਤੇ। ੧. ਅਜਰਾਜਾ=ਜੇਹੜਾ ਵੱਡੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਅਜ ਰਾਜਾ ਹੈ।

*ਪੁਰਾਣੇ ਰਾਜਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਵੱਡਾ ਗੁਣ ਸੀ ਜੋ ਆਪਣੀ ਪਰਜਾ ਦੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਸੀ ਹੁਣ ਦੇ ਧਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

†ਧਰਮ ਦੇ ਰਾਜ ਦਾ ਵੱਡਾ ਲੱਛਣ ਇਹ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਸ੍ਰੁਤ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਿੱਦਿਆ ਉਦੰਡ ॥ ਮੌਨੀ ਮਹਾਨ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ॥ ਅੰਵਿਲੋਕਿ ਜੋਸ ਲਾਜੰਤ ਭੂਪ ॥ ੩ ॥ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ਰਾਜਾਧਿਰਾਜ ॥ ਗ੍ਰਹ ਭਰੇ ਸਰਬ ਸੰਪਤਿ ਸਮਾਜ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਰੂਪ ਰੀਝੰਤ ਨਾਰ ॥ ਸ੍ਰੁਤ ਦਾਨ ਸੀਲ ਬਿਦਿਆ ਉਦਾਰ ॥ ੪ ॥ ਜੌ ਕਹੌ ਕਥਾ ਬਾਢੰਤ ਗ੍ਰੰਥ ॥ ਸੁਣਿ ਲੇਹੁ ਮਿਤ੍ਰ ਸੰਛੇਪ ਕੰਥ ॥ ਬੈਦਰਭ ਦੇਸ ਰਾਜਾ ਸੁਬਾਹ ॥ ਚੰਪਾਵਤੀ ਸੁਗ੍ਰਿਹ ਨਾਰਿ ਤਾਹਿ ॥ ੫ ॥ ਤਿਹ ਜਈ ਏਕ ਕੰਨਿਆ ਅਪਾਰ ॥ ਤਿਹੱ ਮਤੀ ਇੰਦ੍ਰ ਨਾਮਾ ਉਦਾਰ ॥ ਜਬ ਭਈ ਜੋਗ ਬਰਕੇ ਕੁਮਾਰ ॥ ਤਬ ਕੀਨ ਬੈਠ ਰਾਜਾ ਬਿਚਾਰ ॥ ੬ ॥ ਲਿੰਨੇ ਬੁਲਾਇ ਨ੍ਰਿਪ ਸਰਬ ਦੇਸ ॥ ਧਾਏ ਸੁਬਾਹ ਲੈ ਦਲ ਅਸੇਸ ॥ ਮੁਖ ਭਈ ਆਨ ਸਾਰਸ੍ਵਤੀ ਆਪ ॥ ਜਿਹ ਜਪਤ ਲੋਗ ਮਿਲਿ ਸਰਬ ਜਾਪ ॥ ੭ ॥ ਤਬ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਭੂਪ ਆਨ ॥ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਣਾਮ ਰਾਜਾ ਮਹਾਨ ॥ ਤਹ ਬੈਠ ਰਾਜ ਸੋਭੰਤ ਐਸ ॥ ਜਨ ਦੇਵ ਮੰਡਲੀ ਸਮਾਨ ਤੈਸ ॥ ੮ ॥ ਬਾਜੰਤ ਢੋਲ ਦੁੰਦਭ ਅਪਾਰ ॥ ਬਾਜੰਤ ਤੂਰ ਝਨਕੰਤ ਤਾਰ ॥ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ਬਰਨੀ ਨ ਜਾਇ ॥ ਜਨੁ ਏਂਠ ਇੰਦ੍ਰ ਆਭਾ ਬਨਾਇ ॥ ੯ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਰਾਜ ਮੰਡਲੀ ਬੈਠ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਇੰਦ੍ਰ ਜਹਨਾਕ ਐਠ ॥ ਆਭਾ ਅਪਾਰ ਬਰਨੈ ਸੁ ਕਉਨ ॥ ਹ੍ਵੈ ਰਹੇ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਮਉਨ ॥ ੧੦ ॥ ਅਰਧ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਸੋਭੰਤ ਸੂਰ ॥ ਲੋਭੰਤ ਹੂਰ ॥ ਅਛੀ ਅਪਾਰ ॥ ਰਿੱਝੀ ਸੁਧਾਰ ॥ ੧੧ ॥ ਗਾਵੰਤ ਗੀਤ ॥ ਮੋਹੰਤ ਚੀਤ ॥ ਮਿਲ ਦੇ ਅਸੀਸ ॥ ਜੁਗ ਚਾਰਿ ਜੀਸ ॥ ੧੨ ॥ ਬਾਜੰਤ ਤਾਰ ॥ ਡਾਰੈ ਧਮਾਰ ॥ ਦੇਵਾਨ ਨਾਰ ॥ ਪੇਖਤ ਅਪਾਰ ॥ ੧੩ ॥ ਕੈ ਬੇਦ ਰੀਤ ॥ ਗਾਵੰਤ ਗੀਤ ॥ ਸੋਭਾ ਅਨੂਪ ॥ ਸੋਭੰਤ ਭੂਪ ॥ ੧੪ ॥ ਬਾਜੰਤ ਤਾਰ ॥ ਰੀਝੰਤ ਨਾਰ ॥ ਗਾਵੰਤ ਗੀਤ ॥ ਆਨੰਦ ਚੀਤ ॥ ੧੫ ॥ ਉਛਾਲ ਛੰਦ ॥ ਗਾਵਤ ਨਾਰੀ ॥ ਬਾਜਤ ਤਾਰੀ । ਦੇਖਤ ਰਾਜਾ ॥ ਦੇਵਤ ਸਾਜਾ ॥ ੧੬ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤੰ ॥ ਆਨੰਦ ਚੀਤੰ ॥ ਸੋਭਤ। ਸੋਭਾ ॥ ਲੋਭਤ ਲੋਭਾ ॥ ੧੭ ॥ ਦੇਖਤ ਨੈਣੰ ॥ ਭਾਖਤ ਬੈਣੰ ॥ ਸੋਹਤ ਛੜੀ ॥ ਲੋਭਤ ਅੜੀ ॥ ੧੮ ॥ ਗੱਜਤ ਹਾਥੀ ॥ ਸੱਜਤ ਸਾਥੀ ॥ ਕ੍ਰੁਦਤ ਬਾਜੀ ॥ ਨਾਚਤ ਤਾਜੀ ॥ ੧੯ ॥ ਬਾਜਤ ਤਾਲੰ ॥ ਨਾਚਤ ਬਾਲੰ ॥ ਗਾਵਤ ਗਾਥੰ ॥ ਆਨੰਦ ਸਾਥੰ ॥ ੨੦ ॥ ਕੋਕਿਲ ਬੈਣੀ ॥ ਸੁੰਦਰ ਨੈਣੀ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤੰ ॥ ਚੋਰਤ ਚੀਤੰ ॥ ੨੧ ॥ ਅਛ੍ਰਣ ਭੇਸੀ ॥ ਸੁੰਦਰ ਕੇਸੀ ॥ ਸੁੰਦਰ ਨੈਣਾ ॥ ਕੋਕਿਲ ਬੈਣੀ ॥ ੨੨ ॥ ਅਤਭੁਤ ਰੂਪਾ ॥ ਕਾਮਣ ਕ੍ਰੂਪਾ ॥ ਚਾਰ ਪ੍ਰਹਾਸੰ ॥ ਉੱਨਤਿ ਨਾਸੰ ॥ ੨੩ ॥ ਲਖਿਦ੍ਰੁਤਿ ਰਾਣੀ ॥ ਲਜਤਿ ਇੰਦ੍ਰਾਣੀ ॥ ਸੋਹਤ ਬਾਲਾ ॥ ਰਾਗਣ ਮਾਲਾ ॥ ੨੪ ॥ ਮੋਹਣੀ ਛੰਦ ॥ ਗਉਰ ਸਰੂਪ ਮਹਾਛਬਿ ਸੋਹਤ ॥

---

੨. ਸੂਰ ਸੁਬਾਹ=ਸੁਬਾਹ ਸੂਰਮਾ ਜਾਂ ਚੰਗੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਵਾਲਾ ਸੂਰਮਾ ਤਿੱਖਾ ਜੋਧਾ। ਸ੍ਰੁਤ ਸਰਬ=ਚਾਰ ਵੇਦ ਛੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੀ ਵਿਦਿਆ ਵਿਚ ਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਭਾਵ ਸੁੰਦਰ ਸਿਆਣਾ ਹੈ। ੩. ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ=ਰਾਜਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਵੱਡਾ ਰਾਜਾ। ੮. ਝਨਕੰਤ ਤਾਰ=ਛੈਣੇ ਜਾਂ ਕੈਂਸੀਆਂ ਵੱਜਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਸ਼ਬਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੧੮. ਸਜਤ ਸਾਥੀ=ਮਹਾਵਤ ਸਜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਾਂ ਉਤੇ ਚੜਨ ਵਾਲੇ ਜੋਧੇ ਹਨ। ੨੨. ਕਾਮਣ ਕ੍ਰੂਪਾ=ਸੁੰਦਰਤਾ ਦਾ ਖੂਹ। ਉਨਤਨ ਨਾਸੰ=ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੱਕ ਉੱਚੇ ਹਨ। ੨੪. ਗਉਰ ਸਰੂਪ=ਪਾਰਬਤੀ ਜਾਂ ਗੋਰੇ ਰੰਗ ਦੇ ਸਰੂਪ। ਮਹਾ ਛਬ ਸੋਭਤ=ਬਹੁਤ ਹੀ ਛਬ ਵਾਲੀ ਸੋਭ ਰਹੀ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਦੇਖਤ ਸੁਰ ਨਰ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹਤ ॥ ਰੀਝਤ ਤਾਕਿ ਬਡੇ ਨ੍ਰਿਪ ਐਸੇ ॥ ਸੋਭਹਿ ਕਉਨ ਸਕੈ ਕਹਿ ਤੈਸੇ ॥ ੨੫ ॥ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਮਹਾ ਦੁਤਿ ਬਾਲੀਯ ॥ ਪੇਖਤ ਰੀਝਤ ਬੀਰ ਰਿਸਾਲੀਯ ॥ ਨਾਚਤ ਭਾਵ ਅਨੇਕ ਤ੍ਰੀਆ ਕਰ ॥ ਦੇਖਤ ਸੋਭਾ ਰੀਝਤ ਸੁਰ ਨਰ ॥ ੨੬ ॥ ਹਿੰਸਤ ਹੈ ਵਰਚਿੰਸਤ ਹਾਥੀਯ ॥ ਨਾਚਤ ਨਾਗਰ ਗਾਵਤ ਗਾਥੀਯ ॥ ਰੀਝਤ ਸੁਰ ਨਰ ਮੋਹਤ ਰਾਜਾ ॥ ਦੇਵਤ ਦਾਨ ਤੁਰੰਤ ਸਮਾਜਾ ॥ ੨੭ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤਣ ਨਾਚਤ ਅਪੱਛਰਾ ॥ ਰੀਝਤ ਰਾਜਾ ਖੀਝਤ ਅੱਛਰਾ ॥ ਬਾਜਤ ਨਾਰਦ ਬੀਨ ਰਸਾਲੀਯ ॥ ਦੇਖਤ ਦੇਵ ਪ੍ਰਭਾ ਸਤਲਾਜੀਯ ॥ ੨੮ ॥ ਆਂਜਤ ਅੰਜਨ ਸਾਜਤ ਅੰਗਾ ॥ ਸੋਭਤ ਬਸਤ੍ਰ ਸੁ ਅੰਗ ਸੁ ਰੰਗਾ ॥ ਨਾਚਤ ਅਛ੍ਰੀ ਰੀਝਤ ਰਾਊ ॥ ਚਾਹਤ ਬਰਬੋ ਕਰਤ ਉਪਾਊ ॥ ੨੯ ॥ ਤਤਥਈ ਨਾਚੈਂ ਸੁਰ ਪੁਰ ਬਾਲਾ ॥ ਰਣਝੁਣ ਬਾਜੈ ਰੰਗ ਅੰਗ ਮਾਲਾ ॥ ਬਨਿ ਬਨਿ ਬੈਠੇ ਜਹੱਂ ਤਹੱਂ ਰਾਜਾ ॥ ਦੈ ਦੈ ਡਾਰੈ ਤਨ ਮਨ ਸਾਜਾ ॥ ੩੦ ॥ ਜਿਹੱਂ ਜਿਹੱਂ ਦੇਖਾ ਸੋ ਸੋ ਰੀਝਾ ॥ ਜਿਨ ਨਹੀ ਦੇਖਾ ਤਿਨ ਮਨ ਖੀਝਾ ॥ ਕਰਿ ਕਰਿ ਭਾਯੰਤ੍ਰੀ ਅਬਰ ਨਾਚੈਂ ॥ ਅਤਭੁਤ ਭਾਯੰ ਅੰਗ ਅੰਗ ਰਾਚੈਂ ॥ ੩੧ ॥ ਤਿਨ ਅਤ ਭੁਤ ਗਤ ਜਹੱਂ ਤਹੱਂ ਠਾਨੀ ॥ ਜਹ ਤਹੱਂ ਸੋਹੈ ਮੁਨ ਮਨ ਮਾਨੀ ॥ ਤਜਿ ਤਜਿ ਜੋਗੰ ਭਜਿ ਭਜਿ ਆਵੈਂ ॥ ਲਖਿ ਅਤਿ ਆਭਾ ਜੀਅ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥ ੩੨ ॥ ਬਨਿ ਬਨਿ ਬੈਠੇ ਜਹੱਂ ਤਹੱਂ ਰਾਜਾ ॥ ਜਹੱਂ ਤਹੱਂ ਸੋਭੈ ਸਭ ਸੁਭ ਸਾਜਾ ॥ ਜਹੱਂ ਤਹੱਂ ਦੇਖੈਂ ਗਨ ਗੁਨ ਫੂਲੇ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਛਬਿ ਲਖਿ ਤਨ ਮਨ ਭੂਲੇ ॥ ੩੩ ॥ ਤਤ ਬਿਤ ਘਨ ਸੁਖ ਰਸ ਸਬ ਬਾਜੈਂ ॥ ਸੁਨਿ ਮਨ ਰਾਗੰ ਗੁਨਿ ਗਨਿ ਲਾਜੈਂ ॥ ਜਹੱਂ ਤਹੱਂ ਗਿਰਗੇ ਰਿਝ ਰਿਝ ਐਸੇ ॥ ਜਨੁ ਭਟ ਜੂਝੈ ਰਣ ਬਿਨੁ ਕੈਸੇ ॥ ੩੪ ॥ ਬਨ ਬਨ ਫੂਲੇ ਜਨ ਬਰ ਫੂਲੰ ॥ ਤਨ ਬਰ ਸੋਭੇ ਜਨੁ ਧਰਮੂਲੰ ॥ ਜਹੱਂ ਤਹੱਂ ਝੂਲੈ ਮਦ ਮਤ ਰਾਜਾ ॥ ਜਨੁ ਮੁਰਿ ਬੋਲੈਂ ਸੁਨ ਘਨ ਗਾਜਾ ॥ ੩੫ ॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਜਹੱਂ ਤਹੱਂ ਬਿਲੋਕਿ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ॥ ਬਨ ਬੈਠਿ ਸਰਬ ਰਾਜਾਧਿਕਾਰ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹੈ ਨਹੀ ਪਰਤ ਬੈਨ ॥ ਲਖਿ ਨੈਨ ਰੂਪ ਰੀਝੰਤ ਨੈਨ ॥ ੩੬ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਨਾਚਿ ਐਸੋ ਸੁ ਰੰਗ ॥ ਸਰਤਾਨਿ ਨ੍ਰਿਪਨ ਮਾਰਤ ਅਨੰਗ ॥ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ਬਰਣੀ ਨ ਜਾਇ ॥ ਰਿਝੇ ਅਵਿਲੋਕਿ ਰਾਨਾ ਰੁਰਾਇ ॥ ੩੭ ॥ ਆਗਮ ਬਸੰਤ ਜਨੁ ਭਇਓ ਆਜ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸਰਬ ਦੇਖੈ ਸਮਾਜ ॥ ਰਾਜਾਧਿਰਾਜ ਬਨਿ ਬੈਠ

---

੨੫. ਰਸਾਲੀ=ਰਸ ਦੀ ਪੰਗਤੀ। ੨੭. ਦੇਖਦੀਆਂ ਹਨ ਦੇਵੀਆਂ ਜਾਂ ਦੇਵਤੇ ਬੜੀ ਚੰਗੀਤਰਾਂ ਅੱਗ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਾਲੇ। ੨੮. ਅਜਤਅੰਜਨ=ਸੁਰਮਾ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਅਛਰੀ=ਇਸ ਲੋਕ ਦੀਆਂ ਵੇਸ਼ਵਾ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਨੱਚਦੀਆਂ ਹਨ।

੨੯. ਤਾ ਥਾ ਤਾ ਤਾਲ ਦੇਕੇ। ਰੁਣ ਝੁਣ=ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਜਾ ਵਜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੰਗ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਗਲਾਂ ਵਿਚ ਮਾਲਾ ਪਾਈਆਂ ਹਨ।

੩੦. ਅਤਭੁਤ ਭਾਯੰ ਅੰਗ=ਅਦਭੁਤ ਪ੍ਰੇਮ ਅੰਗਾਂ ਵਿਚ ਰਚਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

੩੩. ਤਤ=ਤਾਰ ਦਾ ਅਵਾਜ ਜੇਹੜਾ ਵੀ ਕੋਈ ਹੋਵੇ। ਬਿਤ=ਢੋਲ ਜੋਜ਼ ਆਦਕ ਜੋ ਚੰਮ ਦਾ ਅਵਾਜ ਹੋਵੇ। ਘਨ=ਕੈਸੀਆਂ ਘੜਿਆਲ ਦਾ ਅਵਾਜ। ਸੁਰ=ਬੰਸਰੀ ਸੰਖ ਦਾ ਅਵਾਜ। ਨਾਦ=ਘੜੇ ਆਦਿਕ ਦਾ ਅਵਾਜ।

੩੪. ਜਨਬਰ ਮੂਲੰ=ਮਾਨੋ ਬ੍ਰਿਛ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਐਸ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਸਮਾਨ ਨਹੀ ਇੰਦ੍ ਹੈਸ ॥ ੩੮ ॥ ਇਕ ਮਾਸ ਲਾਗ ਤਹੁੱ ਭਇਓ ਨਾਚ ॥ ਬਿਨ ਪੀਐ ਕੈਫ ਕੋਊ ਨ ਬਾਚ ॥ ਜਹੰ ਜਹੰ ਬਿਲੋਕਿ ਆਭਾ ਅਪਾਰ ॥ ਤਹੰ ਤਹ ਸੁਰਾਜ ਰਾਜਨ ਕੁਮਾਰ ॥ ੩੯ ॥ ਲੈ ਸੰਗ ਤਾਸ ਸਾਰਸ੍ਵਤਿ ਆਪ ॥ ਜਿਹ ਕੋਂ ਜਪੰਤ ਸਭ ਜਗਤ ਜਾਪ ॥ ਨਿਰਖੇ ਕੁਮਾਰ ਇਹ ਸਿੰਧ ਰਾਜ ॥ ਜਾਕੀ ਸਮਾਨ ਨਹੀ ਇੰਦ੍ ਸਾਜ ॥ ੪੦ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਸਿੰਧ ਰਾਜਾ ਕੁਮਾਰ ॥ ਨਹੀ ਤਾਸ ਚਿੱਤ ਕਿੱਨੋ ਸੁਮਾਰ ॥ ਤਿਹੁੱ ਛਾਡਿ ਪਾਛ ਆਗੈ ਚਲੀਸ ॥ ਜਨੁ ਸਰਬ ਸੋਭ ਕਹੁ ਲੀਲ ਲੀਸ ॥ ੪੧ ॥ ਪੁਨ ਕਹੈ ਤਾਸ ਸਾਰਸ੍ਵਤੀ ਬੈਨ ॥ ਇਹ ਪਸਚਮੇਸ ਅਬ ਦੇਖ ਨੈਨ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਰੂਪ ਤਾਕੇ ਅਪਾਰ ॥ ਨਹੀ ਮੱਧਿ ਚਿੱਤਿ ਆਨਿਓ ਕੁਮਾਰ ॥ ੪੨ ॥ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਦੇਖੋ ਕੁਮਾਰ ॥ ਰਾਜਾ ਜੁਝਾਰ ॥ ਸੁਭ ਵਾਰ ਦੇਸ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੁ ਦੇਸ ॥ ੪੩ ॥ ਦੇਖਿਓ ਬਿਚਾਰ ॥ ਰਾਜਾ ਅਪਾਰ ॥ ਆਨਾ ਨ ਚਿੱਤ ॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿੱਤ ॥ ੪੪ ॥ ਤਬਿ ਆਗਿ ਚਾਲ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੁ ਬਾਲ ॥ ਮੁਸਕਿਆਤ ਐਸ ॥ ਘਨਬੀਜ ਜੈਸ ॥ ੪੫ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪੇਖਿ ਰੀਝ ॥ ਸੁਰ ਨਾਰ ਖੀਝ ॥ ਬਹਿ ਤਾਸ ਜਾਨ॥ਘਟ ਆਪ ਮਾਨ॥੪੬॥ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ॥ਸੋਂਦਰ ਜੁ ਭੂਪ ॥ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ॥ ਸਭ ਕੇਸ ਧਾਰ ॥ ੪੭ ॥ ਦੇਖੇ ਨਰੇਂਦ੍ ॥ ਠਾਢੇ ਮਹੇਂਦ੍ ॥ ਮੁਲਤਾਨ ਰਾਜ ॥ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ॥ ੪੮ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਚਲੀ ਛੋਡਿ ਤਾਕੈ ਤ੍ਰੋਆ ਰਾਜ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਪਾਂਡ ਪੁਤ੍ਰੰ ਸਿਰੀ ਰਾਜ ਜੈਸੇ ॥ ਖਰੀ ਮੱਧਿਰਾ ਜਿਸ ਥਲੀ ਔਸ ਸੋਹੈ ॥ ਮਨੋ ਜ੍ਵਾਲ ਮਾਲਾ ਮਹਾ ਮੋਨਿ ਮੋਹੈ ॥ ੪੯ ॥ ਸੁਭੈ ਰਾਜਿ ਰਾਜਿਸ ਥਲੀ ਠਾਢਿ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਚਿਤ੍ਰਕਾਰੀ ਲਿਖੀ ਚਿਤ੍ ਜੈਸੇ ॥ ਬਧੇ ਸ੍ਵਰਣ ਕੀ ਕਿੰਕਣੀ ਲਾਲ ਮਾਲੰ ॥ ਸਿਖਾ ਜਾਨ ਸੋਭੇ ਨ੍ਰਿਪੰ ਜੱਗਿ ਜ੍ਵਾਲੰ॥੫੦॥ਕਹੈ ਬੈਨ ਸਾਰਸ੍ਵਤੀ ਪੇਖਿ ਬਾਲਾ ॥ ਲਖੋ ਨੈਨ ਠਾਢੈ ਸਬੈ ਭੂਪ ਮਾਲਾ ॥ ਰੁਚੈ ਚਿੱਤ ਜਉਨੈ ਸੁਈ ਨਾਥ ਕੀਜੈ ॥ ਸੁਨੋ ਪ੍ਰਾਨ ਪਿਆਰੀ ਇਹੈ ਮਾਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ੫੧ ॥ ਬਡੀ ਬਾਹਨੀ ਸੰਗਿ ਜਾਕੇ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਘੁਰੈਂ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਮਹਾ ਨਾਦ ਬਾਜੈ ॥ ਲਖੇ ਰੂਪ ਬੇਸੰ ਨਰੇਸੰ ਮਹਾਨੰ ॥ ਦਿਨੰ ਰੈਣ ਜਾਪੈ ਸਹੰਸ੍ ਭੁਜਾਨੰ ॥ ੫੨ ॥ ਧੁਜਾ ਮੱਧਿ ਜਾਕੇ ਬਡੋ ਸਿੰਘ ਰਾਜੈ ॥ ਸੁਨੇ ਨਾਦ ਤਾਕੋ ਮਹਾਂ ਪਾਪ ਭਾਜੈ ॥ ਲਖੋ ਪੂਰਬੀਸੰ ਛਿਤੀਸੰ ਮਹਾਨੰ ॥ ਸੁਨੇ ਬੈਨ ਬਾਲਾ ਸਰੂਪੰ ਸੁਭਾਨੰ ॥ ੫੩ ॥ ਘੁਰੈ ਦੁੰਦਭੀਸੰਖ ਭੇਰੀ ਅਪਾਰੰ ॥ ਬਜੈ ਦੱਛਨੀ ਸਰਬ ਬਾਜੰਤ੍ ਸਾਰੰ ॥ ਤੁਰੀਕਾਨ

---

੪੦. ਲੀਲ ਲੀਸ=ਨਿਗਲਲਿਆ। ੪੨. ਭਵਾਰ=ਜੇਹੜਾ ਭਵਾਰ ਦੇਸ ਦਾ ਰਾਜਾ ਹੈ। ੪੬. ਸੁਭ ਕੇਸ ਧਾਰ=ਸਿਰ ਦੇ ਚੰਗੇ ਵਾਲ ਜਾਂ ਚੰਗੇ ਧਰਮ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲੀ। ੪੮. ਜੁਧਿਸਟਰ ਭੀਮਸੈਨ ਆਦਿਕਾਂ ਨੇ ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਲੱਛਮੀ ਦੌਲਤ ਰਾਜਭਾਗ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਰਾਜਸਥਲੀ=ਜਿਸ ਜਗਾ ਰਾਜੇ ਬੈਠੇ ਹਨ। ੪੯. ਚਿਤ੍ਰਕਾਰੀ=ਜਿਸਤਰਾਂ ਚਿਤ੍ਰਕਾਰ ਨੇ ਮੂਰਤੀ ਲਿਖੀ ਹੈ। ਕੰਕਣੀ=ਸੋਨੇ ਦੀ ਤੜਾਗੀ ਲੱਕ ਵਿਚ ਅਤੇ ਲਾਲਾਂ ਦੀ ਮਾਲਾ ਜਾਂ ਹਾਰ ਗਲ ਵਿਚ। ਸਿਖਾ=ਲਾਟ, ਮਾਨੋਂ ਰਾਜਿਆਂ ਵਿਚ ਅੱਗ ਦੀ ਲਾਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੋਭ ਰਹੀ ਹੈ। ੫੧. ਸਹੰਸ੍ ਭੁਜਨਿ=ਹਜ਼ਾਰ ਬਾਹਾਂ ਵਾਲੀ ਦੇਵੀ।

੫੨. ਧੁਜ ਮਧ=ਝੰਡੇ ਦੇ ਵਿਚ। ੫੩. ਦੁੰਦਭੀ=ਨਗਾਰੇ ਵੱਜਦੇ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਰੋਤ੍ਰ ਰਤਾਨੰ ਤਰੰਗੰ ॥ ਮੁਚੰ ਝਾਝਰੰ ਨਾਇਨਾਦੰ ਮ੍ਰਿਦੰਗੰ ॥ ੫੪ ॥ ਬਧੇ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਸੁਬੀਰੰ ਸੁਬਾਹੰ ॥ ਬਡੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਸੁ ਸੋਭਿਓ ਸਿਪਾਹੰ ॥ ਨਹੇ ਪਿੰਗ ਬਾਜੀ ਰਥੰ ਜੋਣਿ ਜਾਨੇ ॥ ਤਿਸੈ ਦੱਛਨੇਸੰ ਹੀਐ ਬਾਲ ਮਾਨੇ ॥ ੫੫ ॥ ਮਹਾ ਬਾਹਨੀਸੰ ਨਗੀਸੰ ਨਰੇਸੰ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਪਾਤੰ ਸੁਭੈ ਪਤ੍ਰ ਭੇਸੰ ॥ ਧੁਜਾ ਬੰਧ ਉੱਧੰ ਗਜੰ ਗੂੜਬਾਂਕੇ ॥ ਲਖੇ ਉਤਰੀ ਰਾਜ ਕੈ ਨਾਮ ਤਾ ਕੇ ॥ ੫੬ ॥ ਫਰੀਧੋਪ ਪਾਇਕ ਸੁ ਆਗੈ ਉਮੰਗੈ ॥ ਜਿਣੈ ਕੋਟਿ ਬੰਕੈ ਮੁਰੈਂ ਨਾਹਿ ਅੰਗੈ ॥ ਹਰੇ ਬਾਜ ਰਾਜੰ ਕਪੋਤੰ ਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥ ਨਹੇ ਸਿੰਧਨੀ ਇੰਦ੍ਰ ਬਾਜੀ ਸਮਾਨੰ ॥ ੫੭ ॥ ਬਡੇ ਸ੍ਰਿੰਗ ਜਾਕੇ ਧਰੇ ਸੂਰ ਸੋਭੈ ॥ ਲਖੈ ਦੈਤ ਕੰਨਜਾ ਜਿਨੈ ਚਿਤ ਲੋਭੈ ॥ ਕਢੇ ਦੰਤ ਪੱਤੰ ਸਿਰੰਕੇਸ ਉੱਚੰ ॥ ਲਖੇ ਗਰਭਣੀ ਆਣਿਕੇ ਗਰਭ ਮੁੱਚੰ ॥ ੫੮ ॥ ਲਖੇ ਲੋਕ ਏਸੰ ਨਰੇਸੰ ਸੁਬਾਲੰ ॥ ਸਬੈ ਸੰਗ ਜਾਕੈ ਸਬੈ ਲੋਕ ਪਾਲੰ ॥ ਲੁਟਿਓ ਏਕ ਬੇਰੰ ਕੁਬੇਰੰ ਭੰਡਾਰੀ ॥ ਜਿਣਿਓ ਇੰਦ੍ਰ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਛਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ੫੯ ॥ ਕਹੇ ਜਉਨ ਬਾਲੀ ਨਤੇ ਚਿੱਤ ਆਨੇ ॥ ਜਿਤੇ ਭ੍ਰਪ ਭਾਰੀ ਸੁਪਾਛੇ ਬਖਾਨੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਰਾਜਾ ਕਹੋ ਨਾਮ ਸੋਭੀ ॥ ਤਜੇ ਭਾਂਤ ਜੈਸੀ ਸਬੈ ਰਾਜਓਭੀ ॥ ੬੦ ॥ ਲਖੋ ਦਈਤ ਸੈਨਾ ਬਡੀ ਸੰਗਿ ਤਾਂਕੇ ॥ ਸੁਭੈ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਬਡੇ ਸੰਗ ਜਾਕੇ ॥ ਧੁਜਾ ਗਿੱਧ ਉੱਧੰ ਲਸੈ ਕਾਕ ਪੂਰੰ ॥ ਤਿਸੈ ਪਿਆਲ ਰਾਜਾ ਬਲੀ ਬ੍ਰਿਧ ਨੂਰੰ ॥ ੬੧ ॥ ਰਥੰ ਬੇਸਟੰ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਸੁਭੈ ਸੰਗ ਜਾਕੈ ਸਭੈ ਲੋਕ ਪਾਰੰ ॥ ਇਹੈ ਇੰਦ੍ਰ ਰਾਜਾ ਦੁਰੰ

---

੫੩. ਬਜੇ ਦੱਛਣੀ=ਦੱਖਣ ਦੇਸ ਦੇ ਵਾਜੇ ਵੱਜਦੇ ਹਨ ਸਾਰੇ ਮੁੰਦਰ ਵਜਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਵਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਟਸ਼ ਦੱਛਣੀ=ਚਤਰਾਈ ਵਾਲੇ। ਤੁਰੀ ਕਾਨਰੇ=ਤੁਰੀਆਂ ਨਾਲ ਕਾਨੜਾ ਰਾਗ, ਤੁਰ ਵਾਜੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਤਰੰਗ ਵਾਜੇ ਨਾਲ ਤਾਨਾ ਕੱਢਦੇ ਹਨ। ਮ੍ਰਜੰਗ ਝਾਝਰੰ=ਮਰਦੰਗ ਵਾਜਾ, ਝਾਝ=ਛੈਣੇ, ਸੁਰਨਾਇ=ਤੁਤੀਆਂ, ਨਾਦ=ਨਗਾਰੇ ਜਾਂ ਸੰਖ ਮਰਦੰਗ=ਜੋੜੀ ਵਾਜਾ।

੫੪. ਸੋਭ ਸਿਪਾਹਾ=ਸੋਭ ਰਿਹਾ ਹੈ ਫੌਜ ਵਿਚ।ਨਹੇ ਪਿੰਗ ਬਾਜੀ=ਨਿਹਤੇ ਭਾਵ ਨਰੜੇ ਜਾਂ ਜੋੜੇ ਹੋਇ ਹਨ ਘੋੜੇ। ੫੫. ਬਾਹਨੀ=ਸੈਨਾ ਦਾ ਈਸ਼ਰ ਤੇ ਪਹਾੜਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ। ਕਈ ਕੋਟ=ਕਈ ਕਰੋੜਾਂ ਪੈਦਲ ਸੋਭਦੇ ਹਨ ਭਾਵ ਪਤ੍ਰਾ ਦੇਸ ਦੇ ਭਾਵ ਬਿਅੰਤ। ਧੁਜ=ਝੰਡਾ ਬੰਨ੍ਹਿਆਂ ਹੈ ਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਟ। ਸੁੰਦਰ ਵਾ ਉੱਚਾ ਹਾਥੀ, ਗੂੜ=ਸੁੰਦਰ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬਾਂਕੇ। ੫੬. ਧੋਪ=ਤਲਵਾਰ। ਪੈਕੰ=ਪੈਦਲ। ਪੈਦਲ ਸ਼ੂਰਮਿਆਂ ਨੇ ਤਲਵਾਰ ਫੜੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਹੋਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ। ਹਰੇ ਬਾਜ ਰਾਜੰ=ਹਰੇ ਰੰਗ ਦੇ ਘੋੜੇ ਜਾਂ ਘੋੜਿਆਂ ਦੇ ਰਾਜ ਘੋੜੇ, ਕਬੂਤਰਾਂ ਦੇ ਰੰਗ ਵਰਗੇ ਜੇਹੜੇ ਹਨ। ਨਹੇ ਸਜੰਦਨੰ=ਨਿਹਤੇ ਜਾਂ ਨਰੜੇ ਹਨ ਰਥਾਂ ਨੂੰ ਉਚਸ੍ਰਵਾ ਘੋੜਾ ਜੇਹੜਾ ਸਤ ਮੂੰਹਾਂ ਵਾਲਾ ਸ਼ੂਰਜ ਦਾ ਹੈ। ੫੮. ਲਖੇ ਲੋਕ ਏਸ ਨਰੇਸੰ=ਦੇਖਣਾ ਕਰੋ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਈਸਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਲੋਕ ਆਦਕ ਅਤੇ ਨਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ।

੫੯. ਕਹੈ ਜਉਨ=ਕਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਇੰਦ੍ਰ ਮਤੀ ਨੂੰ ਸੁਰਸਵਤੀ ਨੇ ਕਹੀ ਤੇ ਰਾਜੇ ਚਿਤ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੇ। ੬੦. ਧੁਜਾ ਗਿੱਧ=ਝੰਡਾ ਜਿਸਦਾ ਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੈ ਜਾਂ ਗਿਰਝ ਉੱਚਾ ਹੈ ਕਉਏ ਡਰਾਉਣੇ ਲਿਸ਼ਕ ਰਹੇ ਹਨ ਵਿਚ ਉਸਦੇ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਦੇਨਾ ਵਾਰੰ ॥ ਤ੍ਰੀਆ ਤਾਸ ਚੀਨੋ ਅਦਿਤਿਆ ਕੁਮਾਰੰ ॥ ੬੨ ॥ ਨਹੋਸਪਤ ਬਾਜੀ ਰਥੰ ਏਕ ਚੱਕ੍ਰੰ ॥ ਮਹਾ ਨਾਗ ਬੱਧੰ ਤਪੈ ਤੇਜ ਬਕ੍ਰੰ ॥ਮਹਾ ਉਗ੍ਰ ਧੰਨ੍ਹਾ ਸੁ ਆਜਾਨ ਬਾਹੰ ॥ ਸਹੀ ਚਿੱਤ ਚੀਨੋ ਤਿਸੈ ਦਿਉਸ ਨਾਹੰ॥੬੩॥ ਚੜਿਓ ਏਣ ਰਾਜੰ ਧਰੇ ਬਾਣ ਪਾਣੰ॥ਨਿਸਾ ਰਾਜ ਤਾਕੋ ਲਖੋ ਤੇਜ ਮਾਣੰ ॥ ਕਰੈ ਰਸਮ ਮਾਲਾ ਉਜਾਲਾ ਪਰਾਨੰ॥ਜਪੈ ਰਾਤ੍ ਦਿਉਸੰ ਸਹੰ ਸ੍ਰੀ ਭੁਜਾਨੰ॥੬੪॥ਚੜੇ ਮਾਹਿਖੀਸੰ ਸਮੇਰੰਜੁਦੀਸੰ॥ ਮਹਾ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮੰ ਜਿਣਿਓ ਬਾਹਬੀਸੰ ॥ ਧੁਜਾ ਦੰਡ ਜਾਕੀ ਪ੍ਰਚੰਡੰ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਲਖੇ ਜਾਸ ਗਰਬੀਨ ਕੋ ਗਰਬ ਭਾਜੈ ॥੬੫॥ ਕਹਾ ਲੌ ਬਖਾਨੋ ਬਡੇ ਗਰਬਧਾਰੀ ॥ ਸਬੈ ਘੇਰਿ ਠਾਢੇ ਜੁਰੀ ਭੀਰ ਭਾਰੀ ॥ ਨਚੈਂ ਪਾਤਰਾਚਾ ਤਰਾ ਨਿਰਤਕਾਰੀ ॥ ਉਠੈ ਝਾਂਝ ਸਬਦੰ ਸੁਨੈ ਲੋਗ ਧਾਰੀ ॥ ੬੬ ॥ ਬਡੋ ਦਿਰਬਧਾਰੀ ਬਡੀ ਸੈਨ ਲੀਨੇ ॥ ਬਡੋ ਦਿਰਬ ਕੋ ਚਿੱਤ ਮੈ ਗਰਬ ਕੀਨੇ ॥ ਚਿਤੰ ਤਾਸ ਚੀਨੋ ਸਹੀ ਦਿਰਬ ਪਾਲੰ ॥ ਉਠੈ ਜਉਨ ਕੇ ਰੂਪ ਕੀ ਜ੍ਵਾਲ ਮਾਲੰ ॥ ੬੭ ॥ ਸਭੈ ਭੂਪ ਠਾਢੇ ਜਹਾ ਰਾਜ ਕੰਨਿਆ ॥ ਬਿਖੈ ਭੂਤਲੰ ਰੂਪ ਜਾਕੇ ਨ ਅੰਨਿਆ ॥ ਬਡੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਬਡੇ ਗਰਬ ਕੀਨੇ ॥ ਤਹਾ ਆਨਿ ਠਾਢੇ ਬਡੀ ਸੈਨ ਲੀਨੇ ॥ ੬੮ ॥ ਨਦੀ ਸੰਗ ਜਾਕੇ ਸਬੈ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ॥ ਸਬੈ ਸਿੰਧ ਸੰਗੀ ਚੜੇ ਤੇਜ ਵਾਰੇ ॥ ਬਡੀ ਕਾਇ ਜਾਕੀ ਮਹਾ ਰੂਪ ਸੋਹੈ ॥ ਲਖੇ ਦੇਵ ਕੰਨਿਆਨ ਕੇ ਮਾਨ ਮੋਹੈ ॥ ੬੯ ॥ ਕਹੋ ਨਾਰ ਤੋਕੋ ਇਹੈ ਬਰੁਨ ਰਾਜਾ ॥ ਜਿਸੈ ਪੇਖ ਰਾਜਾਨ ਕੋ ਮਾਨ ਭਾਜਾ ॥ ਕਹਾ ਲੌ ਬਖਾਨੋ ਜਿਤੇ ਭੂਪ ਆਏ ॥ ਸਬੈ ਬਾਲ ਕੌ ਲੈ ਭਵਾਨੀ ਬਤਾਏ ॥ ੭੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਨਿ ਜੁਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਡਲ ਜੋਤਿਕ ਤੇਤ ਸਬੈ ਤਿਨ ਤਾਸ ਦਿਖਾਏ॥ ਦੇਖ ਫਿਰੀ ਚਹੁੰ ਚਕ੍ਰਨ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਨਹੀ ਲਿਆਏ ॥ ਹਾਰਿ ਪਰਿਓ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਮੰਡਲ ਭੂਪਤਿ ਹੇਰਿ ਦਸਾ ਮੁਰਝਾਏ ॥ ਢੂਕ ਭਏ ਮੁਖ ਸੂਕ ਗਏ ਸਬ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ਫਿਰੇ ਘਰਿ ਆਏ ॥ ੭੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੌ ਲਗਿਆਨ ਗਏ ਅਜਿ ਰਾਜ ਸੁ ਰਾਜਨ ਰਾਜ ਬਡੋ ਦਲ ਲੀਨੇ ॥ ਅੰਬਰ ਅਨੂਪ ਧਰੇ ਪਸਮੰਬਰ ਸੰਬਰਕੇ ਅਰਿ ਕੀ ਛਬਿ ਛੀਨੇ ॥ ਬੇਖਨ ਬੇਖ ਚੜੇ ਸੰਗ ਹ੍ਵੈ ਨ੍ਰਿਪਹਾਨ ਸਬੈ ਸੁਖ ਧਾਮ ਨਵੀਨੇ ॥ ਆਨ ਗਏ ਜਰਕੰਬਰ ਸੇ ਅਜਿ ਅੰਬਰਸੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਬਰ ਕੀਨੇ ॥ ੭੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਂਤਿ ਹੀ ਪਾਤ ਬਨਾਇ ਬਡੋ ਦਲ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਸੁਰੰਗ ਬਜਾਏ ॥ ਭੂਖਨ ਚਾਰੁ ਦਿਪੈ ਸਬ ਅੰਗ ਬਿਲੋਕਿ ਅਨੰਗ ਪ੍ਰਭਾ ਮੁਰਛਾਏ ॥ ਬਾਜਤ ਚੰਗ

---

੬੨. ਤਪੈ ਤੇਜ=ਬੜਾ ਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਤੇਜ ਤਪ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੁੰਦਰ ਧੰਨਤਾ ਜੋਗ। ੬੩. ਏਣ ਰਾਜੰ=ਕਾਲਾ ਹਰਨ । ਕਰੈ ਰਸਮ=ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਰਨਾਂ ਦੀ ਪੰਗਤੀ ਨਾਲ।

੬੪. ਚੜੇ ਮਹਿਖੀਸੰ=ਚੜਿਆ ਹੈ ਧਰਮ ਰਾਜਾ ਜੇਹੜਾ ਸੁਮੇਰ ਪਰਬਤ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦਿੱਸਦਾ ਹੈ। ੬੬. ਦਰਬ ਪਾਲੰ=ਕਬੇਰ ਦੇਵਤਾ।

੬੭. ਬਰਨ=ਪਾਣੀ ਦਾ ਦੇਵਤਾ ਵਰਨ ਰਾਜਾ। ਭਵਾਨੀ ਬਤਾਏ=ਸੁਰਸ੍ਰਤੀ ਨੇ ਦੱਸੇ। ੭੧. ਅੰਬ ਰੂਪੰ ਸਰੇ=ਜੇਹੜੇ ਰੂਪ ਵਾਲੇ ਕਪੜੇ ਧਾਰੇ ਹਨ, ਦੁਸ਼ਾਲੇ, ਸੰਬਰ ਜੋ ਦੈਤ ਦਾ ਵੈਰੀ ਪ੍ਰਦੁਮਣ ਭਾਵ ਕਾਮ ਦਾ ਅਵਤਾਰ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਛਬ ਛੀਨ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਆਨ ਗਏ ਜਰ ਕੰਬਰ=ਜਦੋਂ ਰਾਜੇ ਅਜ ਹੋਰੀਂ ਆ ਗਏ। ਜਰੀ ਕੰਬਰ ਵਰਗੇ ਕੰਬਰ=ਬੂਰੇ ਵਰਗੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਉਪੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸੁ ਨਾਦ ਸਬੈ ਸੁਨਿ ਪਾਏ ॥ ਰੀਝ ਰਹੇ ਰਿਝਵਾਰ ਸਬੈ ਲਖਿ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰਾਹਤ ਆਏ ॥ ੭੩ ॥ ਜੈਸ ਸਰੂਪ ਲਖਿਐ ਅਜਿ ਕੋ ਹਮ ਤੈਸ ਸਰੂਪਨ ਔਰ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਚੰਦਿ ਚਪੈ ਲਖਿ ਕੈ ਮੁਖ ਕੀ ਛਬਿ ਛੈਦ ਪਰੇ ਉਰ ਮੈ ਰਿਸ ਮਾਰੇ ॥ ਤੇਜ ਸਰੂਪ ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਪਾਵਕ ਚਿੱਤ ਚਿਰੀ ਗ੍ਰਿਹ ਔਰ ਨ ਜਾਰੇ ॥ ਜੈਸ ਪ੍ਰਭਾ ਲਖੈ ਅਜਿ ਕੋ ਹਮ ਤੈਸ ਸਰੂਪ ਨ ਭੂਪ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ੭੪ ॥ ਸੁੰਦਰ ਜ੍ਞਾਨ ਸਰੂਪ ਮਹਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚਹੂੰ ਚਕ ਮੈ ਹਮ ਜਾਨਜੋ ॥ ਭਾਨ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਭਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਿਰਾਵ ਕਿਰਾਨ ਮਹਾਨ ਬਖਾਨਜੋ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਚਕੇ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਚੰਦ ਸਰੂਪ ਨਿਸਾ ਪਹਚਾਨਜੋ ॥ ਦਿਉਸਕੈ ਭਾਨ ਮੁਨਿਓ ਭਗਵਾਨ ਪਛਾਨ ਮਨੈ ਘਨ ਮੋਰਨ ਮਾਨਜੋ ॥ ੭੫ ॥ ਦੋਲਿ ਉਠੇ ਪਿਕ ਜਾਨ ਬਸੰਤ ਚਕੋਰਨ ਚੰਦ ਸਰੂਪ ਬਖਾਨਜੋ ॥ ਸਾਂਤਿ ਸੁਭਾਵ ਲਖੈ ਸਭ ਸਾਧਨ ਜੋਧਨ ਕ੍ਰੋਧ ਪ੍ਰਤੱਛ ਪ੍ਰਮਾਨਜੋ ॥ ਬਾਲਨ ਬਾਲ ਸੁਭਾਵ ਲਖਿਓ ਤਿਹੱ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕਾਲ ਸਰੂਪ ਪਛਾਨਜੋ ॥ ਦੇਵਨ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੈ ਸਿਵ ਰਾਜਨ ਰਾਜਿ ਬਡੋ ਜੀਅ ਜਾਨਜੋ ॥ ੭੬ ॥ ਸਾਧਨ ਸਿੱਧ ਸਰੂਪ ਲਖਿਓ ਤਿਹੱ ਸਤ੍ਰੁਨ ਸਤ੍ਰੁ ਸਮਾਨ ਬਸੇਖਜੋ ॥ ਚੋਰਨ ਭੋਰ ਕਰੋ ਰਨ ਮੋਰਨ ਤਾਸ ਸਹੀ ਘਨ ਕੈ ਅਵਿ ਰੇਖੈਜੋ ॥ ਕਾਮ ਸਰੂਪ ਸਭੈ ਪੁਰ ਨਾਰਨ ਸੰਭ੍ਰੂ ਸਮਾਨ ਸਭੂ ਗਨ ਦੇਖਜੋ ॥ ਸੀਪ ਸ੍ਵਾਂਤ ਕੀ ਬੂੰਦ ਕਿਸੈ ਕਰਿ ਰਾਜਨ ਰਾਜ ਬਡੋ ਤਿਹ ਪੇਖਜੋ ॥ ੭੭ ॥ ਕੰਬਰ ਜਿਉਂ ਜਰ ਕੰਬਰ ਕੀ ਛਿਗ ਤਜੋ ਅਵਿ ਨੰਬਰ ਤੀਰ ਸੁਹਾਏ ॥ ਨਾਕ ਲਖੇ ਰਿਸਮਾਨ ਸੁਆ ਮਨ ਨੈਨ ਦੋਊ ਲਖਿਏਣ ਲਜਾਏ ॥ ਪੇਖਿ ਗੁਲਾਬ ਸਰਾਬ ਪੀਐ ਜਨੁ ਪੇਖਤ ਅੰਗ ਅਨੰਗ ਰਿਸਾਏ ॥ ਕੰਠ ਕਪੋਤ ਕਟੂਪਰ ਕੇਹਰ ਰੋਸ ਰਸੇ ਗ੍ਰਿਹ ਭੂਲ ਨ ਆਏ ॥ ੭੮ ॥ ਪੇਖਿ ਸਰੂਪ ਸਿਰਾ ਤਨ ਲੋਚਨ ਘੂਟਤ ਹੈ ਜਨੁ ਘੂਟ ਅਮੀਕੇ॥ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ਹੈਂ ਜਨੋ ਆਛ ਰਹੀ ਕੇ ॥ ਭਾਵਤ ਨਾਰ ਸੁਹਾਵਤ ਗਾਰ ਦਿਵਾਵਤ ਹੈ ਭਰਆ ਨੰਦ ਜੀ ਕੇ ॥ ਤੂੰ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ਰਚੀ ਕਰਤਾਰ ਕਹੈਂ ਅਬਿਚਾਰ ਤ੍ਰੀਆ ਬਰਨੀ ਕੇ ॥ ੭੯ ॥ ਦੇਖਤ ਰੂਪ ਸਿਰਾਤਨ ਲੋਚਨ ਪੇਖਿ ਛਕੀ ਪੀਅ ਕੀ ਛਬਿ ਨਾਰੀ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਚੰਗਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਭਾਰੀ ॥ ਆਵਤ ਜਾਤ ਜਿਤੀ ਪੁਰ ਨਾਗਰ ਗਾਗਰ ਡਾਰ ਲਖੇ ਦੁਤਿ ਭਾਰੀ ॥ ਹਾਜ ਕਰੋ ਤਬ ਲੌ ਜਬ ਲੌ ਮਹਿ ਜੌ ਲਗ ਗੰਗਬਹੈ ਜਮੁਨਾਰੀ ॥ ੮੦ ॥ ਜੌਨ ਪ੍ਰਭਾ ਅਜਿ ਰਾਜਿ ਕੀ ਰਾਜਤ ਸੋ ਕਹਿਕੈ ਕਿਹ ਭਾਂਤ ਗਨਾਊ ॥ ਜੌਨ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਦੇਤ ਸਬੈ ਜੌ

---

੭੪. ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਜੁਆਨ ਤੇ ਬਹੁਤੀ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ਹੈ । ਭਾਨ=ਸੂਰਜ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੋਭਾ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ੭੭. ਕੰਬਰ ਜਓ=ਭੂਰੇ ਵਾਂਗ। ਜਰ ਕੰਬਰ=ਜਿਸ ਕੰਬਲ ਉਤੇ ਸੋਨੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਅੱਜ ਰਾਜੇ ਦੇ ਪਾਸ ਇੱਕੁਰ ਓਹ ਰਾਜੇ ਸੋਭਾ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਰੇਸ਼ਮੀ ਕੰਬਲ ਪਾਸ ਭੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੭੮. ਕਹੇ ਅਬਿਚਾਰ=ਆਖਦੀਆਂ ਹਨ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਕਿ ਇਹ ਵਰ=ਲਾੜਾ ਬੜਾ ਚੰਗਾ ਹੈ। ੮੦. ਲੇਖਨ=ਕਲਮ ਗੰਨਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਛਬ ਨੂੰ ਲਿਖਕੇ ਭਾਵ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਲਿਖ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ ਉਪਮਾਂ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਪਮਾਂ ਲਿਖਦਿਆਂ ੨ ਕਲਮ ਮਿੱਠੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪੈ ਤਾਸ ਕਹੌ ਜੀਅ ਬੀਚ ਲਜਾਂਉ ॥ ਹੌ ਚਹੂੰ ਓਰ ਫਿਰਜੋ ਬਸੁਧਾ ਛਬਿ ਅੰਗਨ ਬੀਨ ਕਹੂੰ ਕੋਈ ਪਾਉ ॥ ਲੇਖਨ ਊਖ ਹੂੰ ਜਾਤ ਲਿਖੈ ਛਬਿ ਆਨਨ ਤੇ ਕਿਮਿ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਉ ॥ ੮੧ ॥ ਨੈਨਨ ਬਾਨ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਮਾਰਤ ਘਾਇਲ ਕੈ ਪੁਰਬਾਸਨ ਡਾਰੀ ॥ ਸਾਰਸ੍ਵਤੀ ਨਸਕੈ ਕਹਿ ਰੂਪ ਸਿੰਗਾਰ ਕਹੈ ਮਤਿ ਕੌਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਕੋਕਲ ਕੰਠਿ ਹਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਇਕ ਛੀਨ ਕਪੋਤ ਕੀ ਗ੍ਰੀਵ ਅਨਿਆਰੀ ॥ ਰੀਝ ਗਿਰੇ ਨਰ ਨਾਰ ਧਰਾ ਪਰ ਘੂਮਤਿ ਹੈ ਜਨੁ ਘਾਇਲ ਭਾਰੀ ॥ ॥ ੮੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਰਖ ਰੂਪ ਅਜਿ ਰਾਜ ਕੋ ਰੀਝ ਰਹੇ ਨਰ ਨਾਰ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਕਿ ਚੰਦ੍ਰ ਕਿ ਸੂਰ ਇਹਿ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰ ॥ ੮੩ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਨਾਗਨ ਕੇ ਛੌਨਾ ਹੈਂ ਕਿ ਕੀਨੇ ਕਾਹੂ ਟੌਨਾ ਹੈਂ ਕਿ ਕਾਮ ਕੇ ਖਿਲੌਨਾ ਹੈਂ ਬਨਾਏ ਹੈਂ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ॥ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਹੈਂ ਕਿ ਸੁੰਦ੍ਰਤਾ ਕੀ ਖਾਨ ਹੈਂ ਕਿ ਕਾਮ ਕੇ ਕਲਾਨ ਬਿਧਿ ਕੀਨੇ ਹੈਂ ਬਿਚਾਰਕੈ ॥ ਚਾਤੁਰਤਾ ਕੇ ਭੇਸ ਹੈਂ ਕਿ ਰੂਪ ਕੇ ਨਰੇਸ ਹੈਂ ਕਿ ਸੁੰਦਰ ਸੁਦੇਸ ਏਸ ਕੀਨੇ ਚੰਦ੍ਰ ਸਾਰਕੈ ॥ ਤੇਗ ਹੈਂ ਕਿ ਤੀਰ ਹੈਂ ਕਿ ਬਾਨਾ ਬਾਂਧੇ ਬੀਰ ਹੈਂ ਸੁ ਐਸੇ ਨੇਤ੍ਰ ਅਜਿ ਕੇ ਬਿਲੋਕੀਐ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ॥ ੮੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੀਰਨ ਸੇ ਤਰਵਾਰਨ ਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਬਾਰਨ ਸੇ ਅਵਿਲੋਕਹੁ ਜਾਈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੀ ਰਿਝਵਾਰ ਲਖੇ ਦੁਤਿ ਭਾਖ ਪ੍ਰਭਾ ਨਹੀ ਜਾਤ ਬਤਾਈ ॥ ਸੰਗਿ ਚਲੀ ਉਠਿ ਬਾਲ ਬਿਲੋਕਨ ਮੋਰ ਚਕੋਰ ਰਹੇ ਉਰਝਾਈ ॥ ਡੀਠਿ ਪਰੇ ਅਜਿਰਾਜ ਜਬੈ ਚਿਤ ਦੇਖਤ ਹੀ ਤ੍ਰੀਅ ਲੀਨ ਚੁਰਾਈ ॥ ੮੫ ॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਅਵਿਲੋਕੀਆ ਅਜਿ ਰਾਜ ॥ ਅਤਿ ਰੂਪ ਸਰਬ ਸਮਾਜ ॥ ਅਤਿ ਰੀਝ ਕੈ ਹਸ ਬਾਲ ॥ ਗੁਹਿ ਫੂਲ ਮਾਲ ਉਤਾਲ ॥ ੮੬ ॥ ਗਹਿ ਫੂਲ ਕੀ ਕਰਿ ਮਾਲ ॥ ਅਤਿ ਰੂਪਵੰਤ ਸੁ ਬਾਲ ॥ ਤਿਸ ਡਾਰੀਆ ਉਰ ਆਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰਿ ਚਾਰਿ ਨਿਧਾਨ ॥ ੮੭ ॥ ਤਿਹ ਦੇਬਿ ਆਗਿਆ ਕੀਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰਿ ਚਾਰਿ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰੀ ਇਮ ਬੈਨ ॥ ਸਸਿ ਕ੍ਰਾਂਤ ਸੁੰਦਰ ਨੈਨ ॥ ੮੮ ॥ ਤਵ ਜੋਗ ਹੈ ਅਜਿਰਾਜ ॥ ਸੁਨਿ ਰੂਪਵੰਤ ਸਲਾਜ ॥ ਬਰੁ ਆਜੁ ਤਾਕਹੁ ਜਾਇ ॥ ਸੁਨਿ ਬੈਨਿ ਸੁੰਦਰ ਕਾਇ ॥ ੮੯ ॥ ਗਹਿ ਫੂਲ ਮਾਲ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਉਰ ਡਾਰਿ ਤਾਕੇ ਦੀਨ ॥ ਤਬ ਬਾਜ ਤੂਰ ਅਨੇਕ ॥ ਡਫ ਬੀਣ ਬੇਣ ਬਸੇਖ ॥ ੯੦ ॥ ਡਫ ਬਾਜ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥ ਅਤਿ ਤੂਰ ਤਾਨ ਤਰੰਗ ॥ ਨਯ ਬਾਸੁਰੀ ਅਰੁ ਬੈਨ ॥ ਬਹੁ ਸੁੰਦਰੀ ਸੁਭ ਨੈਨ ॥ ੯੧ ॥ ਤਿਹ ਬਿਆਹਿ ਕੈ ਅਜਿਰਾਜ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਲੈ ਕਰਿ ਦਾਜ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਆਈਆ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਡਫ ਬੇਣ ਬੀਣ ਬਜਾਇ ॥ ੯੨ ॥ ਅਜਿਰਾਜ ਰਾਜ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰਿ ਚਾਰਿ ਨਿਧਾਨ ॥ ਸੁਖ

---

੮੧. ਅਨਿਆਰੀ=ਅਲੱਗ ਭਾਵ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਲੈ ਹੀ ਆਂਦੀ ਹੈ।

੮੩. ਕਾਮ=ਕਾਮ ਦਾ ਕਲੇਵਰ=ਸਰੀਰ ਹੈ। ੮੪. ਰਿਝਵਾਰ=ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ੮੫. ਗੁਹੈ=ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਮਾਲਾ ਗੁੰਦੀ ਹੈ। ੮੭. ਤਿਹ ਦੇਵ=ਤਿਸ ਨੂੰ ਸੁਰਸ੍ਵਤੀ ਨੇ ਆਗਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ।

੮੯. ਡਫ ਬੀਣ=ਵਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਡਫਾਂ ਤੇ ਬੀਣਾਂ, ਬੇਣ ਭਾਵ ਨਰ ਮਾਦਾ ਵਾਜਿਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ੯੦. ਨਯ ਬਾਸਰੀ=ਤੂਤੀਆਂ ਤੇ ਬੰਸਰੀ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਿੰਧ ਸੀਲ ਸਮੁਦ੍ਰ ॥ ਜਿਨਿ ਜੀਤਿਆ ਰਣ ਰੁਦ੍ਰ ॥ ੯੩ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰਾਜ ਕਮਾਇ ॥ ਸਿਰ ਅਤ੍ ਪਤ੍ ਫਿਰਾਇ ॥ ਰਣਧੀਰ ਰਾਜ ਬਿਸੇਖ ॥ ਜਗ ਕੀਨ ਜਾਸ ਭਿਖੇਖ ॥ ੯੪ ॥ ਜਗਜੀਤ ਚਾਰਿ ਦਿਸਾਨ ॥ ਅਜਿ ਰਾਜ ਰਾਜ ਮਹਾਨ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਦਾਨ ਸੀਲ ਪਹਾਰ ॥ ਦਸ ਚਾਰਿ ਚਾਰ ਉਦਾਰ ॥ ੯੫ ॥ ਦੁਤਿ ਵੰਤਿ ਸੁੰਦਰ ਨੈਨ ॥ ਜਿਹ ਪੇਖਿ ਖਿੱਝਤ ਮੈਨ ॥ ਮੁਖ ਦੇਖਿ ਚੰਦ੍ ਸਰੂਪ ॥ ਚਿਤ ਸੋ ਚੁਰਾਵਤ ਭੂਪ ॥ ੯੬ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੈ ਬਡ ਰਾਜ ॥ ਬਹੁ ਜੱਗ ਧਰਮ ਸਮਾਜ ॥ ਜਉ ਕਹੋ ਸਰਬ ਬਿਚਾਰ ॥ ਇਕ ਹੋਤ ਕਥਾ ਪਸਾਰ ॥ ੯੭ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਸੁ ਥੋਰੀਐ ਬਾਤ ॥ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਭਾਖੇ ਭ੍ਰਾਤ ॥ ਬਹੁ ਜੱਗ ਧਰਮ ਸਮਾਜ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੈ ਅਜਿਰਾਜ ॥ ੯੮ ॥ ਜਗ ਆਪਨੋ ਅਜਿਮਾਨ ॥ ਤਰ ਆਂਖ ਆਨਨ ਆਨ ॥ ਤਬ ਕਾਲ ਕੋਪਕ੍ਰਵਾਲ ॥ ਅਜਿਜਾਰੀਆ ਮਧਿ ਜ੍ਵਾਲ ॥ ੯੯ ॥ ਅਜਿ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਨ ॥ ਤਬ ਸਰਬ ਦੇਖਿ ਡਰਾਨ ॥ ਜਿਮ ਨਾਵ ਖੇਵਟ ਹੀਨ ॥ ਜਿਮ ਦੇਹ ਅਰਬਲ ਛੀਨ ॥ ੧੦੦ ॥ ਜਿਮ ਗਾਂਵ ਰਾਵ ਬਿਹੀਨ ॥ ਜਿਮ ਉਰ ਬਰਾ ਕ੍ਰਿਸ ਛੀਨ ॥ ਜਿਮ ਦਿਰਬ ਹੀਣ ਭੰਡਾਰ ॥ ਜਿਮ ਸਾਹਿ ਹੀਣ ਬਿਪਾਰ ॥੧੦੧॥ ਜਿਮ ਅਰਥ ਹੀਣ ਕਬਿੱਤ ॥ ਬਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕੇ ਜਿਮ ਮਿੱਤ ॥ ਜਿਮ ਰਾਜ ਹੀਣ ਸੁਦੇਸ ॥ ਜਿਮ ਸੈਣ ਹੀਨ ਨਰੇਸ ॥ ੧੦੨ ॥ ਜਿਮ ਗਿਆਨਹੀਣ ਜੁਗੇਂਦ੍ ॥ ਜਿਮ ਭੂਮ ਹੀਣ ਮਹੇਂਦ੍ ॥ ਜਿਮ ਅਰਥ ਹੀਣ ਬਿਚਾਰ ॥ ਜਿਮ ਦਰਬ ਹੀਣ ਉਦਾਰ ॥ ੧੦੩ ॥ ਜਿਮ ਅੰਕੁਰ ਹੀਣ ਜਗੇਸ ॥ ਜਿਮ ਸੈਣ ਹੀਨ ਨਰੇਸ ॥ ਜਿਮ ਸਸਤ੍ ਹੀਣ ਲੁਝਾਰ ॥ ਜਿਸ ਬੁਧਿ ਬਾਝ ਬਿਚਾਰ ॥ ੧੦੪ ॥ ਜਿਮ ਨਾਰ ਹੀਣ ਭਤਾਰ ॥ ਜਿਮ ਕੰਤ ਹੀਣ ਸੁ ਨਾਰ ॥ ਜਿਮ ਬੁੱਧਿ ਹੀਣ ਕਬਿੱਤ ॥ ਜਿਮ ਪ੍ਰੇਮ ਹੀਣ ਸੁ ਮਿੱਤ ॥ ੧੦੫ ॥ ਜਿਮ ਦੇਸ ਭੂਪ ਬਿਹੀਨ ॥ ਬਿਨ ਕੰਤ ਨਾਰ ਅਧੀਨ ॥ ਜਿਮ ਭਾਂਤਿ ਬਿਪ੍ ਅਬਿੱਦਿ ॥ ਜਿਮ ਅਰਥ ਹੀਣ ਸਬਿੱਦਿ ॥ ੧੦੬ ॥ ਤੇ ਕਹੇ ਸਰਬ ਨਰੇਸ ॥ ਜੋ ਆ ਗਏ ਇਹ ਦੇਸ ॥ ਕਰਿ ਅਸਟ ਦਸਜ ਪੁਰਾਣ ॥ ਦਿਜ ਬਿਆਸ ਬੇਦ ਨਿਧਾਨ ॥ ੧੦੭ ॥ ਕੀਨੇ ਅਠਾਰਹ ਪਰਬ ॥ ਜਗ

---

੯੩. ਜੱਗ=ਜੱਗ ਜਿਸਨੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਜਾਸ ਭਿਭੇਖ=ਜਿਸਨੇ ਸਿਰੋਮਣੀ ਸੰਸਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਜ ਰਾਜ=ਜੇਹੜਾ ਅੱਜਰਾਜਾ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਰਾਜਾ ਹੈ।

੯੯. ਅਰਬਲਾ=ਉਮਰ। ੧੦੫. ਜਿਮ ਗਾਵ=ਜਿਸਤਰਾਂ ਨੱਗਰ ਜਾਂ ਸ਼ੈਹਰ।ਉਰਬਰਾ=ਜਿਸਤਰਾਂ ਧਰਤੀ ਖੇਤੀ ਦੇ ਨਾਸ ਹੋਣ ਨਾਲ।ਭੰਡਾਰ=ਖਜਾਨਾ।

੧੦੬. ਬਿਪ ਅਬਿਦ=ਬ੍ਰਹਮਾ ਵਿਦਿਆ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੇਹੜੇ ਬੇਦ ਬਿਆਸ ਜੀ ਚਤਰ ਹਨ। ਜੁਗ ਆਗਲੰ=ਇਸ ਜੁਗ ਦੇ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਭਾਵ ਆਦ ਅਰੰਭ ਵਿਚ। ਵਾਇਸਥੋ=ਦ੍ਵਾਪਰ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਵਿਆਸ ਜੀ ਹੋਏ। ਪੁਰਾਣ ਪ੍ਰਕਾਸ਼=ਜਗਤ ਵਿਚ ਪੁਰਾਣਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੀਤਾ। ਕੋਪਕਾਲ=ਤਦੋਂ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਨੇ ਗੁੱਸੇ ਰੂਪ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਜਿਹ ਜ੍ਵਾਲ=ਜਿਸਦੀ ਸਾੜ ਦੇਨ ਵਾਲੀ ਬੜੀ ਅੱਗ ਹੈ। ਪੁਨ ਜਾਨਕੈ ਫਿਰ ਉਸਨੂੰ ਗਰੀਬ ਜਾਨਕੇ। ੩. ਸੁਭਾਸ=ਧੰਨਤਾ ਜੋਗ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਾਨ। ਕਾਲਿਦਾਸ=ਕਾਲੀ ਦਾਸ ਕਵੀਸ਼ਰ ਅਵਤਾਰ ਹੋਇਆ। ਅਤਿ ਗਿਆਨ=ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਘਰ ਤੇ ਬੜੇ ਗਿਆਨ ਵਾਲੇ। ਰਘ ਕਾਬ=ਇਕ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਜੋ ਇਸਨੇ ਬਣਾਇਆ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

रीझीआ सुन सरब ॥ इह बिआस बूहमवतार ॥ भऐ पंच मो मुख चार ॥ १०८ ॥

इति स्री बचित्र नाटक ग्रंथे पंचमोंवतार बूहमा बिआस राजा अज को राज समापतं ॥ ५ ॥ ९ ॥ ३१५ ॥

तोमर छंद ॥ जुग आगा ले इह बिआस ॥ जग कीअ पुराण प्रकास तब बाढिआ तिह गरब ॥ सर आप जानन सरब ॥ १ ॥ तब कोप काल क्रवाल ॥ जिहं जाल जूाल बिसाल ॥ खट टूक ताकहं कीन ॥ पुन जान कै तिन दीन ॥ २ ॥ नही लीन प्रान निकार ॥ भऐ खसट रिखै अपार ॥ तिन सासत्रग्ग बिचार ॥ खट सासत्र नाम सु डार ॥ ३ ॥ खट सासत्र कीन प्रकास ॥ मुख चार बिआस सुभास ॥ धरि खसट मो अवतार ॥ खट सासत्र कीन सुधार ॥ ४ ॥

इति स्री बचित्र नाटक ग्रंथे खसटमो अवतार बूहमा खसट रिख समापतं ॥ ६ ॥ ३१९ ॥

तोमर छंद ॥ इह बूहम बेद निधान ॥ दस असट सासत्र प्रमान ॥ कलजुगिज लागा निहार ॥ भऐ कालदास अबिचार ॥ १ ॥ लखि रीझ बिक्रम जीत ॥ अति गरबवंत अजीत ॥ अति गिआन मान गुनैन ॥ सुभ क्रांत मुंदर नैन ॥ २ ॥ रघु काबि कीन सुधार ॥ करि कालदास वतार ॥ कहॅ लौ बखानौं तउन ॥ जो काबि कीने जउन ॥ ३ ॥ धर सपत बूहम वतार ॥ तब भइओ तास उधार ॥ तबिधरा बूहम सरूप ॥ मुख चार रूप अनूप ॥ ४ ॥

इति स्री बचित्र नाटक ग्रंथे बूहमा अवतार सपतमो कालदास समापतं ॥ ७ ॥ ३२३ ॥

१ ओ सतिगुरप्रसादि ॥

अथ रुद्र अवतार कथनं

तोमर छंद ॥ अब कहो तौन सुधार ॥ जो धरे रुद्र अवतार ॥ अति जोग साधन कीन ॥ तब गरब के रसि भीन ॥ १ ॥ सरि आप जानन और ॥ सब देस मों सब ठौर ॥ तब कोप कै इमकाल ॥ इम भाखि बैणि उताल ॥ २ ॥ जो गरब लोक करंत ॥ ते जान कूप परंत ॥ मुर नाम गरब प्रहार ॥ सुन लेहु रुद्र बिचार ॥ ३ ॥ कीअ गरब के मुख चार ॥ कछु चिंत मों अबि चार ॥ जब धरे तिन तन सात ॥ तब बनी ताकी बात ॥ ४ ॥ तिमजनमु धरु तै जाइ ॥ चित दे सुनै मुन राइ ॥ नही ऐस होइ उधार ॥ सुल लेहु रुद्र बिचार ॥ ५ ॥ सुन स्रवनऐ सिव बैन ॥ हठ छाडि सुंदर नैन ॥ तिह जान गरब प्रहार ॥ छित लीन आन वतार ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੬ ॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਜਿਮ ਕਥੇ ਸਰਬ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ॥ ਤਿਮ ਕਹੈ ਰਿਖਨ ਸਭ ਹੀ ਸਮਾਜ ॥ ਜਿਹ ਜਿਹ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤਿਹ ਕਰਮ ਕੀਨ ॥ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਜੇਮ ਦਿਜਬਰਨ ਲੀਨ ॥ ੭ ॥ ਜੇ ਜੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਿੱਨੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਤੇ ਤੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਭਾਖੇ ਸੁ ਬਾਸ ॥ ਰਿਖ ਪੁਤ੍ਰ ਏਸ ਭਏ ਰੁਦ੍ਰ ਦੇਵ ॥ ਮੋਨੀ ਮਹਾਨ ਮਾਨੀ ਅਭੇਵ ॥ ੮ ॥ ਪੁਨ ਭਏ ਅਤ੍ਰ ਰਿਖ ਮੁਨਿ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਬਿੱਧਿਆ ਨਿਧਾਨ ॥ ਲਿੱਨੋ ਸੁ ਜੋਗ ਤਜਿ ਰਾਜਿਆਨ ॥ ਸੇਵਿਆ ਰੁਦ੍ਰ ਸੰਪਤ ਨਿਧਾਨ ॥ ੯ ॥ ਕਿੱਨੋ ਸੁ ਜੋਗ ਬਹੁ ਦਿਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਰੀਝਿਓ ਰੁਦ੍ਰ ਤਾਪਰ ਨਿਦਾਨ ॥ ਬਰੁ ਮਾਂਗ ਪੁਤ੍ਰ ਜੋ ਰੁਚੈ ਤੋਹਿ ॥ ਬਰੁ ਦਾਨੁ ਤਉਨ ਮੈ ਦੇਉ ਤੋਹਿ ॥ ੧੦ ॥ ਕਰਿ ਜੋਰਿ ਅਤ੍ਰ ਤਬ ਭਯੋ ਠਾਢ ॥ ਉਠ ਭਾਗ ਆਨਨੁਰਾਗ ਬਾਢ ॥ ਗਦ ਗਦ ਸੁ ਬੈਣ ਭਭਕੰਤ ਨੈਣ ॥ ਰੋਮਾਨ ਹਰਖ ਉਚਰੇ ਸੁ ਬੈਣ ॥ ੧੧ ॥ ਜੋ ਦੇਤ ਰੁਦ੍ਰ ਬਰੁ ਰੀਝ ਮੋਹਿ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਹੋਇ ਪੁਤ੍ਰ ਸਮ ਤੁਲਿ ਤੋਹਿ॥ ਕਹਿ ਕੈ ਤਥਾ ਸੁ ਭਏ ਅੰਤ੍ਰ ਧਿਆਨ ॥ਗ੍ਰਿਹ ਗਜੇ ਅਤ੍ਰ ਮੁਨ ਮਨ ਮਹਾਨ॥੧੨॥ਗ੍ਰਿਹ ਬਰੀਆਨ ਅਨਸੂਆ ਨਾਰ ॥ ਜਨ ਪਠਿਓ ਤੱਤੁ ਨਿਜ ਸਿਵ ਨਿਕਾਰ॥ਬ੍ਰਹਮਾ ਰੁ ਬਿਸਨ ਨਿਜ ਤੇਜ ਕਾਢ ॥ ਆਏ ਸੁ ਮੱਧਿ ਅਨਿਸੂਆ ਛਾਡਿ॥੧੩॥ਭਈ ਕਰਤ ਜੋਗ ਬਹੁ ਦਿਨ ਪ੍ਰਮਾਨ॥ਅਨਸੂਆ ਨਾਮ ਗੁਨ ਗਨ ਮਹਾਨ॥ਅਤਿ ਤੇਜਵੰਤ ਸੋਭਾ ਸੁਰੰਗ॥ਜਨ ਧਰਾ ਰੂਪ ਦੂਸਰ ਅਨੰਗ॥੧੪॥ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ਸੁੰਦਰ ਜਨੰਤ॥ਸਉਹਾਗ ਭਾਗ ਬਹੁ ਬਿਧ ਲਸੰਤ ॥ ਜਿਹ ਨਿਰਖ ਰੂਪ ਸੋਰਹਿ ਲੁਭਾਇ ॥ ਆਭਾ ਅਪਾਰ ਬਰਨੀ ਨ ਜਾਇ ॥ ੧੫ ॥ ਨਿਸ ਨਾਥ ਦੇਖ ਆਨਨ ਰਿਸਾਨ ॥ ਜਲਿ ਜਾਇ ਨੈਨ ਲਹਿਰੋਸਮਾਨ ॥ ਤਮ ਨਿਰਖ ਕੇਸ ਕੀਅ ਨੀਚ ਭੀਠ ॥ ਛਪਿ ਰਹਾ ਜਾਨ ਗਿਰ ਹੇਮ ਪੀਠ ॥ ੧੬ ॥ ਕੰਠਹਿ ਕਪੋਤਿ ਲਖਿ ਕੋਪ ਕੀਨ ॥ ਨਾਸਾ ਨਿਹਾਰ ਬਨਿ ਕੀਰ ਲੀਨ ॥ ਰੋਮਾਵਲ ਹੇਰ ਜਮਨਾ ਰਿਸਾਨ ॥ ਲੱਜਾ ਮਰੰਤ ਸਾਗਰ ਡੁਬਾਨ ॥ ੧੭ ॥ ਬਾਹੁ ਬਿਲੋਕ ਲਾਜੈ ਮ੍ਰਿਨਾਲ॥ ਖਿਸਿਯਾਨ ਹੰਸ ਅਵਿਲੋਕ ਚਾਲ ॥ ਜੰਘਾ ਬਿਲੋਕ ਕਦਲੀ ਲਜਾਨ ॥ ਨਿਸਰਾਟ ਆਪ ਘਟਿ ਰੂਪ ਮਾਨ ॥ ੧੮ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਤਾਸ ਬਰਣੈ ਸਿੰਗਾਰ ॥ ਕੋ ਸਕੈ ਕੱਬਿ ਮਹਿਮਾ ਉਚਾਰ ॥ ਐਸੀ ਸਰੂਪ ਅਵਿਲੋਕ ਅਤ੍ਰ ॥ ਜਨਲੀਨ ਰੂਪ ਕੋ

---

੬. ਦਿਜ=ਜਿਸਤਰਾਂ ਜਿਸਨੇ ਬ੍ਰਹਮ ਚਰਜ ਲਿਆ ਹੈ।

੭. ਰਿਖ ਏਸ=ਅੱਤ੍ਰ ਰਿਖੀ ਦੇ ਪੁਤ੍ਰ। ਰੁਦ੍ਰਦੇਵ=ਸ਼ਿਵਜੀ ਹੋਏ।

੮. ਸੰਪਤਾ=ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਖਜਾਨੇ ਜਾਂ ਖਾਣ। ਪ੍ਰਮਾਣ=ਮਾਪਾ ਜਾਂ ਅੰਦਾਜਾ।

੧੦. ਉਠ ਭਾਗ=ਉਠਕੇ ਦੌੜਕੇ ਆਇਆ ਜਾਂ ਭਾਗਵਾਨ ਸੀ ਦੌੜਕੇ ਉਠਿਆ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਵਧਣ ਲੱਗਾ। ਭਭਕੰਤ=ਭਕ ਭਕ ਕਰਕੇ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਵਗਦਾ ਹੈ। ਰੋਮਾਨ=ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਪੁਲਕਾਵਲੀ ਆ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਰੋਮ ਖੜੇ ਹੋ ਗਏ। ੧੨. ਛਾਡ=ਆਪਣੀ ਦੇਹ ਨੂੰ ਛੱਡਕੇ।

੧੫. ਜਲਜਾਇ=ਜੇਹੜਾ ਕਮਲ ਹੈ ਓਹ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਕੇ ਗੁੱਸਾ ਮਨਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਾਨ ਗਿਰ=ਮਾਨੋ ਸੁਮੇਰ ਪਰਬਤ ਦੇ ਪਿਛੇ ਛਪ ਰਿਹਾ ਹੈ।

੧੭. ਮ੍ਰਿਨਾਲ=ਕੌਲ ਦੀ ਡੰਡੀ। ਖਿਸਯਾਨ ਹੰਸ=ਹੰਸ ਸ਼ਰਮਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਨਿਸਰਾਟ=ਚੰਦ੍ਰਮਾ, ਰਾਤ ਦਾ ਰਾਜਾ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਛੀਨ ਛਤ੍ਰ ॥ ੧੯ ॥ ਕੀਨੀ ਪ੍ਰਤੱਗਿ ਤਿਹ ਸਮੈ ਨਾਰ ॥ ਬਜਾਹੈ ਨ ਭੈਗ ਭੈਗੈ ਭਤਾਰ ॥ ਮੈ ਬਰੈ ਤਾਸ ਰੁਚ ਮਾਨ ਚਿੱਤ ॥ ਜੋ ਸਹੈ ਕਸਟ ਐਸੋ ਪਵਿੱਤ ॥ ੨੦ ॥ ਰਿਖ ਮਾਨ ਬੈਨ ਤਬ ਬਰਜੋ ਵਾਹਿ ॥ ਜਨੁ ਲੀਨ ਲੂਟ ਸੀਗਾਰ ਤਾਹਿ ॥ ਲੈ ਗਜੇ ਧਾਮ ਕਰਿ ਨਾਰ ਤਉਨ ॥ ਪਿਤ ਦੱਤ ਦੇਵ ਮੁਨ ਅਤ੍ਰ ਜਉਨ ॥ ੨੧ ॥ ਬਹੁ ਬਰਖ ਬੀਤ ਕਿੱਨੋ ਬਿਵਾਹਿ ॥ ਇਕ ਭਯੋ ਆਨ ਅਉਰੈ ਉਛਾਹਿ ॥ ਤਿਹ ਗਏ ਧਾਮ ਬ੍ਰਮਾਦਿ ਆਦਿ ॥ ਕਿੱਨੀ ਸੁ ਸੇਵ ਤ੍ਰੀਯਾ ਬਹੁ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ੨੨॥ਬਹੁ ਧੂਪ ਦੀਪ ਅਰੁ ਅਰਘ ਦਾਨ ॥ ਪਾਦਰਘਿਆਦਿ ਕਿੱਨੇ ਸੁਜਾਨ ॥ ਅਵਲੋਕ ਭਗਤਿ ਤਿਹ ਚਤੁਰ ਬਾਕ ॥ ਇੰਦ੍ਰਾਦਿ ਬਿਸਨ ਬੈਠੇ ਪਿਨਾਕ ॥ ੨੩॥ ਅਵਲੋਕ ਭਗਤ ਭਏ ਰਿਖ ਪ੍ਰਸੰਨ॥ਜੋਤਿ ਹੂ ਮੱਧਿ ਲੋਕਾਨਿਧੰਨ॥ ਕਿੱਨੇ ਸੁ ਐਸ ਬ੍ਰਹਮਾ ਉਚਾਰ ॥ ਤੈਂ ਪੁਤ੍ਰ ਵੰਤ ਹੂਜੋ ਕੁਮਾਰ ॥ ੨੪ ॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ॥ ਕੀਅ ਐਸ ਬ੍ਰਹਮ ਉਚਾਰ ॥ ਤੈ ਪੁਤ੍ਰ ਪਾਵਸ ਬਾਰ ॥ ਤਬ ਨਾਰ ਏ ਸੁਨ ਬੇਨ ॥ ਬਹੁ ਆਸੁ ਡਾਰਤ ਨੈਨ ॥ ॥ ੨੫ ॥ ਤਬ ਬਾਲ ਬਿਕਲ ਸਰੀਰ ॥ ਜਲ ਸ੍ਰਵਤ ਨੈਨ ਅਧੀਰ ॥ ਰੋਮਾਂਚਿ ਗਦ ਗਦ ਬੈਨ ॥ ਦਿਨ ਤੇ ਭਈ ਜਨੁ ਰੈਨ ॥ ੨੬ ॥ ਰੋਮਾਂਚਿ ਬਿਕਲ ਸਰੀਰ ॥ ਤਨ ਕੋਪ ਮਾਨ ਅਧੀਰ ॥ ਪਰ ਕੰਤ ਉਸਟ ਰੁਨੈਨ ॥ ਬਿਨ ਬੁੱਧਿ ਬੋਲਤ ਬੈਨ ॥ ੨੭ ॥ ਮੋਹਣ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨਿ ਐਸ ਬੈਨ ॥ ਮ੍ਰਿਗੀ ਏਸ ਨੈਨ ॥ ਅਤਿ ਰੂਪ ਧਾਮ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੁ ਬਾਮ ॥ ੨੮ ॥ ਚਲਚਾਲ ਚਿੱਤ ॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿੱਤ ॥ ਅਤਿ ਕੋਪ ਵੰਤ ॥ ਮੁਨ ਤ੍ਰਿਅ ਬਿਅੰਤ ॥ ੨੯ ॥ ਉਪਟੰਤ ਕੇਸ ॥ ਮੁਨ ਤ੍ਰਿਅ ਸੁ ਦੇਸ ॥ ਅਤਿ ਕੋਪ ਅੰਗਿ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੁਰੰਗ ॥ ੩੦ ॥ ਤੋਰੰਤ ਹਾਰ ॥ ਉਪਟੰਤ ਬਾਰ ॥ ਡਾਰੰਤ ਦੂਰ ॥ ਰੋਖੰਤ ਪੂਰ ॥ ੩੧ ॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਲਖਿ ਕੋਪ ਭੀ ਮੁਨਿ ਨਾਰ ॥ ਉਠਭਾਜ ਬ੍ਰਹਮ ਉਦਾਰ ॥ ਸਿਵ ਸੰਗਿ ਲੈ ਰਿਖ ਸਰਬ ॥ ਭਜਮਾਨ ਹ੍ਵੈ ਤਜ ਗਰਬ ॥ ੩੨ ॥ ਤਬ ਕੋਪ ਕੈ ਮੁਨਿ ਨਾਦ ॥ ਸਿਰ ਕੇਸ ਜਟਾ ਉਪਾਰ ॥ ਕਰਿ ਸੋ ਜਬੈ ਕਰ ਮਾਰ ॥ ਤਬ ਲੀਨ ਦੱਤ ਅਵਤਾਰ ॥ ੩੩ ॥ ਕਰ ਬਾਮ ਮਾਤ੍ ਸਮਾਨ ॥ ਕਰ ਦੱਛ ਨੰਤ੍ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਕੀਆ ਪਾਨ ਭੋਗ ਬਿਚਾਰ ॥ ਤਬ ਭਏ ਦੱਤ ਕੁਮਾਰ ॥ ੩੪ ॥ ਅਨਭੂਤ ਉੱਤਮ ਗਾਤ ॥ ਉਚਰੰਤ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਤ ॥ ਮੁਖ ਬੇਦ ਚਾਰ ਰੜੰਤ ॥ ਉਪਜੇ ਸੁ ਦੱਤ ਮਹੰਤ ॥ ੩੫ ॥ ਸਿਵ ਸਿਮਰ

---

੧੯. ਬਿਆਹੈ=ਵਿਆਹ ਕਰਾਵੇ ਤੇ ਪਤੀ ਭੋਗਾਂ ਨੂੰ ਨ ਭੋਗੇ।

੨੧. ਬ੍ਰਹਮਾਦਿ=ਬ੍ਰਹਮਾ, ਬਿਸਨੂੰ ਸ਼ਿਵਜੀ।

੨੨. ਬਹੁ ਧੂਪ=ਬਹੁਤ ਧੂਪ ਤੇ ਆਰਤੀ ਤੇ ਅਰਘ=ਚਰਨ ਧੋਕੇ ਦਾਨ ਦੇਣਾ ਕੀਤਾ। ਅਵਲੋਕ ਵੇਖ ਕਰਕੇ ਤਿਸ ਅਨਸੂਆ ਦੀ ਭਗਤੀ ਚਤੁ ਬਾਨ=ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੇ ਆਖਿਆ। ਇੰਦ੍ਰਾਦਿ=ਇੰਦ੍ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਹੋਰ ਦੇਵਤੇ ਬਿਸ਼ਨੂੰ ਸ਼ਿਵਜੀ। ੨੫. ਸ੍ਰਵਤ=ਵਗਦਾ ਹੈ ਪਾਣੀ। ਰੋਮਾਚ=ਵਾਲ ਖੜੇ ਜਾਣੇ ਤੇ ਗਲ ਰੁਕ ਜਾਣਾ। ੨੮. ਚਲਚਾਲ=ਚਾਲ ਤੋਂ ਬੇਚਲ ਚਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਜਾਂ ਚਿਤ ਦੀ ਚੰਚਲ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ। ੨੯. ਉਪਤੰ=ਪੁਟਣਾ। ਸੁਦੇਸ=ਚੰਗੇ ਅੰਗ। ੩੩. ਕਰਬਾਮ=ਹੱਥ ਖੱਬਾ ਮਾਤਾ ਦੇ ਸਮਾਨ ਜਾਣੋ ਕਰ ਦੱਛਨਾ=ਹਥ ਸੱਜਾ ਅੰਤ੍ ਮੁਨੀ ਪਿਤਾ ਦੇ। ਪ੍ਰਮਾਨ=ਮਾਪਾ।

੩੪. ਅਨਭੂਤ=ਅਸਚਰਜ ਜਾਂ ਸਰੀਰ ਉਤਮ ਜਾਣੀਦਾ ਹੈ। ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਤ=ਸਤਾਈ ਸਿੰਮ੍ਰਤੀਆਂ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪੂਰਬਲ ਸ੍ਰਾਪ ॥ ਬਪੁ ਦੱਤ ਕੋ ਧਰਿ ਆਪ ॥ ਉਪਜਿਓ ਸੁਆ ਧਾਮ ॥ ਅਵਤਾਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੁ ਤਾਮ ॥ ੩੬ ॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਉਪਜਿਓ ਸੁਦੱਤ ਮੋਹਨੀ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਬਿਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰਗਿ ਸੁਧ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ॥ ਅਵਧੂਤ ਰੂਪ ਗਣ ਸਰਬ ਭੂਪ ॥ ੩੭ ॥ ਸੰਨਿਆਸ ਜੋਗ ਕਿੱਨੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਪਾਵਨ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਸਰਬਤ੍ਰ ਦਾਸ ॥ ਜਨੁ ਧਰਿਓ ਆਨ ਬਪੁ ਸਰਬ ਜੋਗ ॥ ਤਜਿ ਰਾਜ ਸਾਜ ਅਰੁ ਤਿਆਗ ਭੋਗ ॥ ੩੮ ॥ ਆਛਿੱਜ ਰੂਪ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰਵੰਤ ਸੋਭਾ ਨਿਧਾਨ ॥ ਰਵਿ ਅਨਲ ਤੇਜ ਜਲ ਸੋ ਸੁਭਾਵ ॥ ਉਪਜਿਆ ਜਗਤ ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਵ ॥ ੩੯ ॥ ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਜ ਭਏ ਦੱਤ ਦੇਵ ॥ ਰੁਦ੍ਰਾਵਤਾਰ ਸੁੰਦਰ ਅਜੇਵ ॥ ਪਾਵਕ ਸਮਾਨ ਭਜੇ ਤੇਜੁ ਜਾਸ ॥ ਬਸੁਧਾ ਸਮਾਨ ਧੀਰਜ ਸੁ ਤਾਸ ॥ ੪੦ ॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਭਏ ਦੇਵ ਦੱਤ ॥ ਆਛਿੱਜ ਤੇਜ ਅਰੁ ਬਿਮਲ ਮੱਤਿ ॥ ਸੋ ਵਰਣ ਦੇਖ ਲਾਜੰਤ ਅੰਗ ॥ ਸੋਭੰਤ ਸੀਸ ਗੰਗਾ ਤਰੰਗ ॥੪੧॥ ਆਜਾਨ ਬਾਹੁ ਆਲਿਪਤ ਰੂਪ॥ਆਦੱਗ ਜੋਗ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ॥ ਬਿਭੂਤ ਅੰਗ ਉਜਲ ਸੁਬਾਸ॥ਸੰਨਿਆਸ ਜੋਗ ਕਿੱਨੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੪੨॥ ਅਵਲੋਕ ਅੰਗ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥ ਸੰਨਿਆਸ ਰਾਜ ਉਪਜਾ ਉਦਾਰ ॥ ਅਨਭੂਤ ਗਾਤ ਆਭਾ ਅਨੰਤ ॥ ਮੋਨੀ ਮਹਾਨ ਸੋਭਾ ਲਸੰਤ ॥ ੪੩ ॥ ਆਭਾ ਅਪਾਰ ਮਹਿਮਾ ਅਨੰਤ ॥ ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਜ ਕਿੱਨੋ ਬਿਅੰਤ ॥ ਕਾਂਪਿਆ ਕਪੱਟੁ ਤਿਹ ਉਦੇ ਹੋਤ ॥ ਤਤ ਛਿਨ ਅਕਪਟ ਕਿੱਨੋ ਉਦੋਤ ॥ ੪੪ ॥ ਮਹਿਮਾ ਅਛਿੱਜ ਅਨਭੂਤਗਾਤ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਪੁਤ੍ਰ ਚਕਿ ਰਹੀ ਮਾਤ ॥ ਦੇਸਨ ਬਿਦੇਸ ਚੱਕਿਰ ਹੀ ਸਰਬ ॥ ਸੁਨਿ ਸਰਬ ਰਿਖਨ ਤਜਿ ਦੀਨ ਗਰਬ ॥ ੪੫ ॥ ਸਰਬਤ੍ਰ ਪਜਾਲ ਸਰਬਤ੍ਰ ਅਕਾਸ ॥ ਚਲਚਾਲ ਚਿੱਤ ਸੁੰਦਰ ਸੁਬਾਸ ॥ ਕੰਪਾਇਮਾਨ ਹਰਖੰਤ ਰੋਮ ॥ ਆਨੰਦ ਮਾਨ ਸਭ ਭਈ ਭੋਮ ॥ ੪੬ ॥ ਥਰਹਰਤ ਭੂਮ ਆਕਾਸ ਸਰਬ ॥ ਜਹ ਤਹ ਰਿਖੀਨ ਤਜਿ ਦੀਨ ਗਰਬ ॥ ਬਾਜੇ ਬਜੰਤ੍ਰ ਆਨੇਕ ਗੈਣ ॥ ਦਸ ਦਿਉਸ ਪਾਇ ਦਿਖੀ ਨ ਰੈਣ ॥੪੭॥ ਜਹ ਤਹ ਬਜੰਤ੍ਰ ਬਾਜੇ ਅਨੇਕ ॥ ਪ੍ਰਗਟਿਆ ਜਾਣੁ ਬਪੁ ਧਰਿ ਬਿਬੇਕ ॥ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ਬਰਨੀ ਨ ਜਾਇ ॥ ਉਪਜਿਆ ਆਨ

---

੩੯. ਮੋਨੀ ਮਹਾਨ=ਬਜ਼ਾ ਮੋਨੀ ਸਾਸਤ੍ਰਗਜ=ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਦਾ ਗਿਆਤਾ ਤੇ ਸਿਧੀਆਂ ਵਾਲਾ । ਅਵਧੂਤ ਰੂਪ ਗਣ=ਜੇਹੜਾ ਅਵਧੂਤ ਰੂਪ ਹੈ ਅਤ ਨੰਦੀ ਆਦਿਕ ਗਣਾਂ ਦਾ ਭੂਪ=ਰਾਜਾ ਹੈ ਭਾਵ ਸ਼ਿਵਜੀ ਜਾਂ ਸੁਧ ਰੂਪ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਗਣੀ=ਜਾਣੀਦਾ ਹੈ।

੩੭. ਸੰਨਿਆਸ=ਤਿਆਗ ਤੇ ਜੋਗ ਭਾਵ ਪ੍ਰੇਮਸਰ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁਤਨਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪ੍ਰਗਟ ਜਿਸਨੇ। ੪੦. ਸੋਭੰਤ=ਸੋਭਦੀਆਂ ਹਨ ਜਟ੍ਹਾਵਾ ਗੰਗਾ ਦੇ ਤਰੰਗ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸਿਰ ਉਤੇ ਉੱਜਲ।

੪੧. ਅਲਿਪਤ=ਲਿਪਾਇਮਾਨ ਤੋਂ ਰਹਿਤ। ਅਦਗ=ਵਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਦਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦਾਗ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਜੁੜ ਰਹੇ ਹਨ । ਸੁਬਾਸ=ਚੰਗਾ ਜਸ ਜਾਂ ਪੰਨਤਾ ਜੋਗ। ੪੫. ਸਰਬ੍ਰਤ ਪਿਆਲ=ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਕਾਸ਼ ਵਰਗੇ ਲਿਪਾਏਮਾਨ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹਨ।

੪੬. ਦਸ ਦਿਉਸ=ਦਸ ਦਿਨ ਤਕ ਜਾਂ ਦਸ ਦਿਨ ਪ੍ਰਮਾਣ।

੪੭. ਬਪ=ਗਿਆਨ ਨੇ ਸਰੀਰ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਇ ॥ ੪੮ ॥ ਜਨਮੰਤ ਲਾਗਿ ਉਠ ਜੋਗ ਕਰਮ ॥ ਹਤਿ ਕੀਓ ਪਾਪ ਪਰਚੁਰਿਓ ਧਰਮ ॥ ਰਾਜਾ ਧਿਰਾਜ ਬਡ ਲਾਗ ਚਰਨ ॥ ਸੰਨਿਆਸ ਜੋਗ ਉਠਿ ਲਾਗ ਕਰਨ ॥ ੪੯ ॥ ਅਤਿਭੁਤਿ ਅਨੂਪ ਲਖਿ ਦੱਤ ਰਾਇ ॥ ਉਠ ਲਗੇ ਪਾਇ ਨ੍ਰਿਪ ਸਰਬ ਆਇ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਦੱਤ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਬਿੱਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ॥ ੫੦ ॥ ਸੋਭੰਤ ਸੀਸ ਜਤ ਕੀ ਜਟਾਨ ॥ ਨਖਨੇਮ ਕੇ ਸੁ ਬਢਏ ਮਹਾਨ॥ ਬਿਭ੍ਰਮ ਬਿਭੂਤ ਉੱਜਲ ਸੁਸੋਹ ॥ ਦਿਜ ਚਰਜ ਤੁਲਿ ਮ੍ਰਿਗ ਚਰਮ ਅਰੋਹ ॥੫੧॥ ਮੁਖਸਿਤ ਬਿਭੂਤ ਲੰਗੋਟ ਬੰਦ ॥ ਸੰਨਜਾਸ ਚਰਜਤਜਿ ਛੰਦ ਬੰਦ॥ਆਸੁਨ ਕੰਸੁੰਨਿ ਅਨੁਬਿਕਤ ਅੰਗ ॥ ਆਛਿੱਜ ਤੇਜ ਮਹਿਮਾ ਸੁਰੰਗ ॥ ੫੨ ॥ ਇਕ ਆਸ ਚਿੱਤ ਤਜਿ ਸਰਬ ਆਸ ॥ ਅਨਭੂਤ ਗਾਤ ਨਿਸ ਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥ ਮੁਨ ਚਰਜ ਲੀਨ ਤਜਿ ਸਰਬ ਕਾਮ ॥ ਆਰਕਤ ਨੇਤ੍ਰ ਜਨੁ ਧਰਮ ਧਾਮ ॥ ੫੩ ॥ ਅਬਿਕਾਰ ਚਿੱਤ ਅਣਡੋਲ ਅੰਗ ॥ ਜੁਤ ਧਿਆਨ ਨੇਤ੍ਰ ਮਹਿਮਾ ਅਭੰਗ ॥ ਧਰਿ ਏਕ ਆਸ ਅਉਦਾਸ ਚਿੱਤ ॥ ਸੰਨਜਾਸ ਦੇਵ ਪਰਮੰ ਪਵਿੱਤ ॥ ੫੪ ॥ ਅਵਧੂਪ ਗਾਤ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥ ਸ੍ਰੁਤ ਗਿਆਨ ਸਿੰਧ ਬਿੱਦਿਆ ਉਦਾਰ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਪ੍ਰਬੀਨ ਗੁਨ ਗਨ ਮਹਾਨ ॥ ਜਨੁ ਭਯੋ ਪਰਮ ਗਿਆਨੀ ਮਹਾਨ ॥ ੫੫ ॥ ਕਬਹੂੰ ਨ ਪਾਪ ਜਿਹ ਛੁਹਾ ਅੰਗ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਸਪੰਨ ਸੁੰਦਰ ਸੁਰੰਗ ॥ ਲੰਗੋਟ ਬੰਦ ਅਵਧੂਤ ਗਾਤ ॥ ਚਕਿ ਰਹੀ ਚਿੱਤ ਅਵਿਲੋਕ ਮਾਤ ॥ ੫੬ ॥ ਸੰਨਿਯਾਸ ਦੇਵ ਅਨਭੂਤ ਅੰਗ ॥ ਲਾਜੰਤ ਦੇਖ ਜਿਹਿ ਦੁਤਿ ਅਨੰਗ ॥ ਮੁਨ ਦੱਤ ਦੇਵ ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਜ ॥ ਜਿਹ ਸਧੇ ਸਰਬ ਸੰਨਜਾਸ ਸਾਜ ॥ ੫੭ ॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਜਾ ਕੋ ਸਰੀਰ ॥ ਕਬਹੂ ਨਾ ਕਾਮ ਕਿੱਨੋ ਅਧੀਰ ॥ ਜਟ ਜੋਗ ਜਾਸ ਸੋਭੰਤ ਸੀਸ ॥ ਅਸ ਧਰਾ ਰੂਪ ਸੰਨਜਾਸ ਈਸ ॥ ੫੮ ॥ ਆਭਾ ਅਪਾਰ ਕਬਿ ਸਕੈ ਕਉਨ ॥ ਸੁਨ ਰਹੈ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਮਉਨ ॥ ਚਕਿ ਰਹਿਓ ਬ੍ਰਹਮ ਆਭਾ ਬਿਚਾਰ ॥ ਲਾਜਜੋ ਅਨੰਗ ਆਭਾ ਨਿਹਾਰ ॥ ੫੯ ॥ ਅਤਿ ਗਿਆਨ ਵੰਤ ਕਰਮਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਅਨ ਆਸ ਗਾਤ ਹਰਿ ਕੋ ਅਧੀਨ ॥ ਛਬਿ ਦਿਪਤ ਕੋਟ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਚਕ ਰਹਾ ਚੰਦ ਲਖਿਆ ਸਮਾਨ ॥ ੬੦ ॥ ਉਪਜਿਯਾ ਆਪ ਇਕ ਜੋਗ ਰੂਪ ॥ ਪੁਨ ਲਗੋ ਜੋਗ ਸਾਧਨ ਅਨੂਪ ॥ ਗ੍ਰਹ ਪ੍ਰਿਥਮ ਛਾਡਿ ਉਠਿ ਚਲਾ ਦੱਤ ॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਨਿਰਮਲੀ ਮੱਤਿ ॥ ੬੧ ॥ ਜਬ ਕੀਨ ਜੋਗ ਬਹੁ ਦਿਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਤਬ ਕਾਲ ਦੇਵ ਰੀਝੇ ਨਿਦਾਨ ॥ ਇਮ ਭਈ ਬਿਓਮ ਬਾਨੀ ਬਨਾਇ ਤੁਮ ਸੁਣਹੁ ਬੈਨ ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਇ ॥ ੬੨ ॥ ਅਕਾਸ ਬਾਨੀ ਬਾਚਿ ਦੱਤ ਪ੍ਰਤਿ ॥

---

੪੯. ਦਸਚਾਰ=ਚੌਦਾਂ ਵਿਦਿਆ ਵਿਚ ਚਤਰ ਜਾਂ ਅਠਾਰਾਂ ਪੁਰਾਣਾਂ ਵਿਚ ਖਜਾਨਾਂ । ੫੦. ਬਿਕ੍ਰਮ=ਭਰਮ ਤੋਂ ਰਹਿਤ।ਦਿਜਚਰਜ=ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪੀ ਮ੍ਰਿਗ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਮ੍ਰਿਗਾਨ ਦੇ ਉਤੇ ਬੈਠਾ ਹੈ। ੫੧. ਆਸਨਕ=ਆਸਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸੁੰਨ ਅਪਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਿੱਕੇ ਅੰਗ ਹਨ।

੫੪. ਸ੍ਰੁਤ=ਵੇਦਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੈ ਜਾਂ ਗਿਆਨਵਾਨ ਸੁਣੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਤੇ ਉਦਾਰ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਜਾਂ ਦਾਤਾ ਹਨ।

੫੬. ਸਿਧੇ ਸਰਬ=ਜਿਸਨੇ ਸਾਰੇ ਸਾਧੇ ਹਨ।

੫੯. ਅਨਿਆਸ=ਹੋਰ ਦੀ ਆਸਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਗੁਰ ਹੀਣ ਮੁਕਤ ਨਹੀ ਹੋਤ ਦੱਤ ॥ ਤੁਹਿ ਕਹੋ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਬਿਮਲ ਮੱਤ ॥ ਗੁਰਿ ਕਰਹਿ ਪ੍ਰਥਮ ਤਬ ਹੋਹਿ ਮੁਕਤਿ ॥ ਕਹਿ ਦੀਨ ਕਾਲਿ ਤਿਹ ਜੋਗ ਜੁਗਤ ॥ ੬੩ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਦੱਤ ਦੰਡਵਤ ਕੀਨ ॥ ਆਸਾ ਬਿਰਹਤਿ ਹਰਿ ਕੋ ਅਧੀਨ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਜੋਗ ਸਾਧਨਾ ਸਾਧ ॥ ਆਦੱਗ ਜੋਗ ਮਹਿਮਾ ਅਗਾਧ ॥ ੬੪ ॥ ਤਬ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਿ ਦੱਤ ਦੇਵ ॥ ਉਚਰੰਤ ਪਰਮ ਉਸਤਤਿ ਅਭੇਵ ॥ ਜੋਗੀ ਨ ਜੋਗ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ॥ ਅਨ ਭੂਤ ਅੰਗ ਜਹ ਤਹੰ ਬਿਰਾਜ ॥ ੬੫ ॥ ਜਲ ਥਲ ਬਿਯਾਪ ਜਿਹ ਤੇਜ ਏਕ ॥ ਗਾਵੰਤ ਜਾਸੁ ਮੁਨਿ ਗਨ ਅਨੇਕ ॥ ਜਿਹ ਨੇਤ ਨੇਤ ਭਾਖੰਤ ਨਿਗਮ ॥ ਤੇ ਆਦਿ ਅੰਤ ਮੱਧਹ ਅਗਮ ॥ ੬੬ ॥ ਜਿਹ ਏਕ ਰੂਪ ਕਿੰਨੇ ਅਨੇਕ ॥ ਪੁਹਮੀ ਅਕਾਸ ਕਿੰਨੇ ਬਿਬੇਕ ॥ ਜਲ ਬਾਥਲੇਸ ਸਬ ਠੌਰ ਜਾਨ ॥ ਅਨ ਭਜ ਅਜੋਨ ਅਨ ਆਸਮਾਨ ॥ ੬੭ ॥ ਪਾਵਨ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪਰਮੰ ਪੁਨੀਤ ॥ ਆਜਾਨ ਬਾਹ ਅਨ ਭਉ ਅਜੀਤ ॥ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੂਰਣ ਪੁਰਾਣ ॥ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ਭੋਗੀ ਮਹਾਣ ॥ ੬੮ ॥ ਅਨਛਿੱਜ ਤੇਜ ਅਨਭਯ ਪ੍ਰਨਾਸ ॥ ਖੜਗਨ ਸਪੰਨ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਭਾਸ ॥ ਆਭਾ ਅਨੰਤ ਬਰਨੀ ਨ ਜਾਇ ॥ ਫਿਰ ਫਿਰੇ ਸਰਬ ਮਤਿ ਕੋ ਚਲਾਇ ॥ ੬੯ ॥ ਸਬਹੂ ਬਖਾਨ ਜਿਹ ਨੇਤ ਨੇਤ ॥ ਅਕਲੰਕ ਰੂਪ ਆਭਾ ਅਮੇਤ ॥ ਸਰਬੰਸਮ੍ਰਿਧ ਜਿਹ ਪਾਨ ਲਾਗ ॥ ਜਿਹ ਨਾਮ ਲੇਤ ਸਬ ਪਾਪ ਭਾਗ ॥ ੭੦ ॥ ਗੁਨ ਸੀਲ ਸਾਧਤਾਕੋ ਸੁਭਾਇ ॥ ਬਿਨ ਤਾਸ ਸਰਨਿ ਨਹੀ ਕੋਊ ਉਪਾਇ ॥ ਦੀਨਨ ਉਧਾਰਣਿ ਜਾਸੁ ਬਾਨ ॥ ਕੋਊ ਕਹੋ ਕੈਸੇ ਈ ਲੇਤ ਮਾਨ ॥ ੭੧ ॥ ਅਕਲੰਕ ਰੂਪ ਅਨਛਿੱਜ ਤੇਜ ॥ ਆਸਨ ਅਡੋਲ ਸੁਭ ਸੁਭ੍ਰ ਸੇਜ ॥ ਅਨ ਗਨਤ ਜਾਸ ਗੁਨ ਮੱਧਿ ਸੋਭ ॥ ਲਖਿ ਸਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਜਿਹ ਰਹਤ ਲੋਭ ॥ ੭੨ ॥ ਜਿਹ ਸਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਸਮ ਏਕ ਜਾਨ ॥ ਉਸਤਤੀ ਨਿੰਦ ਜਿਹ ਏਕ ਮਾਨ ॥ ਆਸਨ ਅਡੋਲ ਅਨਛਿੱਜ ਰੂਪ ॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਭੂਪਾਣ ਭੂਪ ॥ ੭੩ ॥ ਜਿਹਬਾ ਸੁਧਾਨ ਖਗਉੱਧ ਸੋਹਿ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਦਈਤ ਅਰ ਦੇਵ ਮੋਹਿ ॥ ਬਿਨ ਬੈਰ ਰੂਪ ਅਨਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਅਨਛਿੱਜ ਗਾਤ ਨਿਸ ਦਿਨ ਨਿਰਾਸ ॥ ੭੪ ॥ ਦੁਤਿ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਏਕੈ ਸਮਾਨ ॥ ਖੜਗੰਨ ਸਪੰਨਿ ਸਬ ਬਿਧ ਨਿਧਾਨ ॥ ਸੋਭਾ ਸੁ ਬਹੁਤ ਤਨ ਜਾਸ ਸੋਭ ॥ ਦੁਤਿ ਦੇਖਿ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਲੋਭ ॥ ੭੫ ॥ ਅਨ ਭੰਗ ਅੰਗ ਅਨਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਪਸਰੀ ਜਗੱਤ ਜਿਹ ਜੀਵ ਰਾਸ ॥ ਕਿੱਨੇ ਸੁ ਜੀਵ ਜਲਿ

---

੬੯. ਖੜਗਨ ਸਪੰਨ=ਛੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਸੰਜੁਗਤ ਜਿਸਦਾ ਬੜਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ। ਫਿਰ ਫਿਰੇ=ਫੇਰਫਿਰ ਗਏ ਸਾਰੇ ਬੁਧ ਜਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਮਤਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਕਰਕੇ।ਆਭਾ ਅਮੇਤ= ਸੋਭਾ ਉਸਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਜਾਂ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ । ਸ੍ਰਬੰਸ ਗ੍ਰਿਧ=ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ । ੭੦. ਸਾਧਤਾ ਕੋ=ਉਸਦਾ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਸੁਭਾਉ ਹੈ । ਜਾਸ ਬਾਨ=ਜਿਸਦਾ ਖੋਟਾ ਸੁਭਾਉ ਹੈ। ੭੧. ਕੋਊ ਕਹੋ ਕੈਸ=ਕੋਈ ਕਿਸਤਰਾਂ ਵੀ ਕਹੇ। ਆਸਨ ਅਡੋਲ=ਸੁਰਗ ਜਾਂ ਸਤਸੰਗ ਜਾਂ ਸਰੂਪ ਇਹ ਆਸਨ ਅਡੋਲ ਹੈ। ਸਭ ਸੁਭ੍ਰ ਸੇਜ=ਵੈਕੁੰਠ ਵਿਚ ਸੁੰਦਰ ਸੇਜਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸ਼ੇਸ਼ਨਾਗ ਉਤੇ ਜਾਂ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਰਿਦੇ ਰੂਪ ਸੇਜਾ ਹੈ। ੭੩. ਜਿਹਬਾ=ਜਬਾਨ ਜਿਸਦੀ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸੁਧ ਖੰਡੇ ਰੂਪੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਜਾਂ ਸੁੰਦਰ ਵਰ ਸਰਾਪ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹੈ।
੭੪. ਜੀਵਰਾਸ=ਜੀਆਂ ਦੀ ਖਾਣ ਜਾਂ ਪੰਗਤੀ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਥਲਿ ਅਨੇਕ ॥ ਅੰਤਹਿ ਸਮੇਯ ਫੁਨ ਰੂਪ ਏਕ ॥ ੭੬ ॥ ਜਿਹ ਛੂਆਨੈਕ ਨਹੀ ਕਾਲੁ ਜਾਲ ॥ ਛੈ ਸਕਾ ਪਾਪ ਨਹੀ ਕਉਨ ਕਾਲ ॥ ਆਛਿੱਜ ਤੇਜ ਅਨਭੂਤ ਗਾਤ ॥ ਏਕੈ ਸਰੂਪ ਨਿਸ ਦਿਨ ਪ੍ਰਭਾਤ ॥ ੭੭ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਦੱਤ ਅਸਤੋਤ੍ਰ ਪਾਠ ॥ ਮੁਖ ਪੜ੍ਹਤ ਅੱਛ ਗਯੋ ਪਾਪ ਨਾਠ ॥ ਕੋ ਸਕੈ ਬਰਨ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥ ਸੰਛੇਪ ਕੀਨ ਤਾਤੇ ਉਚਾਰ ॥ ੭੮ ॥ ਜੇ ਕਰੈ ਪਤ੍ਰਕਾ ਸਿਪੀ ਸਰਬ ॥ ਲਿੱਖੈ ਗਣੇਸ ਕਰ ਕੈ ਸੁ ਗਰਬ ॥ ਮਸੁ ਸਰਬ ਸਿੰਧ ਲੇਖਨ ਬਨੇਸ ॥ ਨਹੀ ਤਦਿਪ ਅੰਤਿ ਕਹਿ ਸਕੈ ਸੇਸੁ ॥ ੭੯ ॥ ਜਉ ਕਰੈ ਬੈਠ ਬ੍ਰਹਮਾ ਉਚਾਰ ॥ ਨਹੀ ਤਦਿਪ ਤੇਜ ਪਾਯੰਤ ਪਾਰ ॥ ਮੁਖ ਸਹੰਸ ਨਾਮ ਫਣ ਪਤਿਰਛੰਤ ॥ ਨਹੀ ਤਦਿਪ ਤਾਸ ਪਾਯੰਤ ਅੰਤ ॥ ੮੦ ॥ਨਿਸ ਦਿਨ ਜਪੰਤ ਸਨਕੰ ਸਨਾਤ ॥ ਨਹੀ ਤਦਿਪ ਤਾਸ ਸੋਭਾ ਨਿਰਾਤ ॥ ਮੁਖ ਚਾਰ ਬੇਦ ਕਿੱਨੇ ਬਿਚਾਰ ॥ ਤਜਿ ਗਰਬ ਨੇਤ ਨੇਤ ਉਚਾਰ ॥੮੧॥ ਸਿਵ ਸਹੰਸ੍ਰ ਬਰਖ ਲੌ ਜੋਗ ਕੀਨ ॥ ਤਜਿ ਨੇਹ ਗੇਹ ਬਨਬਾਸ ਲੀਨ ॥ਬਹੁ ਕੀਨ ਜੋਗਿ ਤਹ ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਨਹੀ ਤਦਿਪ ਤਾਸ ਲਹਿ ਸਕਾ ਪਾਰ ॥ ੮੨ ॥ ਜਿਹ ਏਕ ਰੂਪ ਅਨਕੰ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਅਬਿਯਕਤ ਤੇਜ ਨਿਸਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥ਆਸਨ ਅਡੋਲ ਮਹਿਮਾ ਅਭੰਗ ॥ ਅਨਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸੋਭਾ ਸੁਰੰਗ ॥ ੮੩ ॥ ਜਿਹ ਸਤ੍ਰੁ ਮਿਤ੍ਰ ਏਕੈ ਸਮਾਨ ॥ ਅਬਿਯਕਤ ਤੇਜ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ ॥ ਜਿਹ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਏਕੈ ਸਰੂਪ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੁਰੰਗ ਜਗ ਕਰਿ ਅਨੂਪ ॥ ੮੪ ॥ ਜਿਹ ਰਾਗ ਰੰਗ ਨਹੀ ਰੂਪ ਰੇਖ ॥ ਨਹੀ ਨਾਮ ਠਾਮ ਅਨਭਵ ਅਭੇਖ ॥ ਆਜਾਨ ਬਾਹਿ ਅਨਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਆਭਾ ਅਨੰਤ ਮਹਿਮਾ ਸੁਬਾਸ ॥ ੮੫ ॥ ਕਈ ਕਲਪ ਜੋਗ ਜਿਨ ਕਰਤ ਬੀਤ ॥ ਨਹੀ ਤਦਿਪ ਤਉਨ ਧਰਿ ਗਏ ਚੀਤ ॥ ਮੁਨ ਮਨ ਅਨੇਕ ਗੁਨ ਗਨ ਮਹਾਨ ॥ ਬਹੁ ਕਸਟ ਕਰਤ ਨਹੀ ਪਰਤ ਧਿਆਨ ॥ ੮੬ ॥ ਜਿਹ ਏਕ ਰੂਪ ਕਿੱਨੇ ਅਨੇਕ ॥ ਅੰਤਹ ਸਮੇਯ ਫੁਨ ਭਏ ਏਕ ॥ ਕਈ ਕੋਟ ਜੰਤ ਜੀਵਨ ਉਪਾਇ ॥ ਫਿਰ ਅੰਤ ਲੇਤ ਆਪਹਿ ਮਿਲਾਇ ॥ ੮੭ ॥ ਜਿਹ ਜਗਤ ਜੀਵ ਸਬ ਪਰੇ ਸਰਨ ॥ ਮੁਨ ਮਨ ਅਨੇਕ ਜਿਹ ਜਪਤ ਚਰਨ ॥ ਕਈ ਕਲਪ ਬੀਤਤਿ ਤਿਹੰ ਕਰਤ ਧਿਆਨ ॥ ਕਾਹੂ ਨ ਦੇਖਿ ਤਿਹ ਬਿੱਦਿ ਮਾਨ ॥ ੮੮ ॥ ਆਭਾ ਅਨੰਤ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥ ਮੁਨ ਮਨ ਮਹਾਨ ਅਤ ਹੀ ਉਦਾਰ ॥ ਆਛਿੱਜ ਤੇਜ ਸੂਰਤ੍ਰੁ ਅਪਾਰ ॥ ਨਹੀ ਸਕਤ ਬੁੱਧ ਕਰਿਕੈ ਬਿਚਾਰ ॥ ੮੯॥ ਜਿਹ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਏਕਹਿ ਸਰੂਪ ॥ ਸੋਭਾ ਅਭੰਗ ਮਹਿਮਾ ਅਨੂਪ॥ ਜਿਹ ਕੀਨ ਜੋਤ ਉਦੋਤ ਸਰਬ॥ ਜਿਹ ਹਤਯੋ ਸਰਬ ਗਰਬੀਨ ਗਰਬ ॥ ੯੦ ॥ ਜਿਹ ਗਰਬਵੰਤ ਏਕੈ ਨ ਰਾਖ ॥ ਫਿਰ ਕਹੋ ਬੈਣ ਨਹੀ ਬੈਣ ਭਾਖ ॥ ਇਕ ਬਾਰ ਮਾਰ ਮਾਰਯੋ ਨ ਸਤ੍ਰੁ ॥ ਇਕ

---

੭੬. ਕਉਨ ਕਾਲ=ਕਿਸੇ ਕਾਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਏਕੈ ਸਰੂਪ=ਦਿਨ ਰਾਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਵਾਨ ਇਕ ਸਰੂਪ ਹੈ। ੭੮. ਪਤ੍ਰਕਾ=ਪੱਤ੍ਰ ਕਰੇ ਹਨ ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ। ਸੇਸ=ਸ਼ੇਸ਼ਨਾਗ ਜਾਂ ਬਾਕੀ। ੮੦. ਸੋਭਾ ਨਿਰਾਤ=ਸੋਭਾ ਦਾ ਨਿਰਨਾ। ੮੩. ਅਬਯਕਤ=ਬਰੀਕ ਤੇਜ ਹੈ। ੮੬. ਕਈ ਕੋਟ=ਕਈ ਕ੍ਰੋੜਾਂ ਹੀ। ੮੭. ਵਿਦਮਾਨ=ਪ੍ਰਗਟ। ੯੦. ਫਿਰ ਕਹੋ ਬੈਨ=ਆਖਕੇ ਬਚਨ ਫੇਰ ਬਚਨ ਨਹੀਂ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤਾ। ਇਕ ਬਾਰ=ਸ਼ੱਤ੍ਰੂ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਮਾਰ ਕੇ ਫੇਰ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬਾਰ ਡਾਰ ਡਾਰਿਓ ਨ ਅਤ੍ ॥੯੧॥ **ਸੇਵਕ ਥਾਪਿ ਨਹੀ ਦੂਰ ਕੀਨ ॥** ਲਖਿ ਭਈ ਭੂਲ ਮੁਖਿ ਬਿਹਸਦੀਨ ॥ ਜਿਹ ਗਹੀ ਬਾਹਿ ਕਿੰਨੋ ਨਿਬਾਹ ॥ ਤ੍ਰੀਯਾ ਏਕ ਬਜਾਹ ਨਹੀ ਕੀਨ ਬਜਾਹ ॥ ੯੨ ॥ ਰੀਝੰਤ ਕੋਟ ਨਹੀ ਕਸਟ ਕੀਨ ॥ ਸੀਝੰਤ ਏਕ ਹੀ ਨਾਮ ਲੀਨ ॥ ਅਨਕਪਟ ਰੂਪ ਅਨਭੈ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਖੜਗਨ ਸਪੰਨਿ ਨਿਸਦਿਨ ਨਿਰਾਸ ॥ ੯੩ ॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿੱਤ੍ ਪੂਰਣ ਪੁਰਾਣ ॥ ਮਹਿਮਾ ਅਭੰਗ ਸੋਭਾ ਨਿਧਾਨ ॥ ਪਾਵਨ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪਰਮੰ ਪੁਨੀਤ ॥ ਆਜਾਨ ਬਾਹਿ ਅਨਭੈ ਅਜੀਤ ॥ ੯੪ ॥ ਕਈ ਕੋਟ ਇੰਦ੍ ਜਿਹ ਪਾਨਹਾਰ ॥ ਕਈ ਚੰਦ ਸੂਰ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਵਤਾਰ ॥ ਕਈ ਬਿਸਨ ਰੁਦ੍ ਰਾਮਾ ਰਸੂਲ ॥ ਬਿਨ ਭਗਤਿ ਯੌ ਨ ਕੋਈ ਕਬੂਲ ॥ ੯੫ ॥ ਕਈ ਦੱਤ ਸੱਤ ਗੋਰਖ ਦੇਵ ॥ ਮੁਨ ਮਨ ਮਛਿੰਦ੍ ਨਹੀ ਲਖਤ ਭੇਵ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਮੰਤ੍ ਮਤ ਕੈ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਬਿਨ ਏਕ ਆਸ ਸਭ ਹੀ ਨਿਰਾਸ ॥ ੯੬ ॥ ਜਿਹ ਨੇਤ ਨੇਤ ਭਾਖਤ ਨਿਗੰਮ ॥ ਕਰਤਾਰ ਸਰਬ ਕਾਰਣ ਅਗੰਮ ॥ ਜਿਹ ਲਖਤ ਕੋਈ ਨਹੀ ਕਉਨ ਜਾਤ ॥ ਜਿਹ ਨਾਹਿ ਪਿਤਾ ਭ੍ਰਿਤ ਤਾਤ ਮਾਤ ॥ ੯੭ ॥ ਜਾਨੀ ਨ ਜਾਤ ਜਿਹ ਰੰਗ ਰੂਪ ॥ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹਿ ਭੂਪਾਨ ਭੂਪ ॥ ਜਿਹ ਬਰਣ ਜਾਤ ਨਹੀ ਕਿਤ ਅਨੰਤ ॥ ਅਦਾਉ ਅਪਾਰ ਨਿਰਬਿਖ ਬਿਅੰਤ ॥ ੯੮ ॥ ਬਰਣੀ ਨ ਜਾਤਿ ਜਿਹ ਰੰਗ ਰੇਖ ॥ ਅਤਭੁਤ ਅਨੰਤ ਅਤਿ ਬਲ ਅਭੇਖ ॥ ਅਨ ਖੰਡ ਚਿੱਤ ਅਬਿਕਾਰ ਰੂਪ ॥ ਦੇਵਾਨ ਦੇਵ ਮਹਿਮਾ ਅਨੂਪ ॥ ੯੯ ॥ ਉਸਤਤੀ ਨਿੰਦ ਜਿਹ ਇਕ ਸਮਾਨ ॥ ਆਭਾ ਅਖੰਡ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ ॥ ਅਬਿਕਾਰ ਚਿਤ ਅਨਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਘਟਿ ਘਟਿ ਬਿਜਾਪ ਨਿਸ ਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥ ੧੦੦ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਦੱਤ ਉਸਤਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਡੰਡਵਤ ਕੀਨ ਅਤ੍ਰਜ ਉਦਾਰ ॥ ਅਰੁ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਉਠ ਪਰਤ ਚਰਨ ॥ ਜਾਨੀ ਨ ਜਾਇ ਜਿਹ ਜਾਤਬ ਰਨ ॥ ੧੦੧ ॥ ਜਉ ਕਰੈ ਕ੍ਰਿਤ ਕਈ ਜੁਗ ਉਚਾਰ ॥ ਨਹੀਂ ਤਦਿਪ ਤਾਸ ਲਹਿ ਜਾਤ ਪਾਰ ॥ ਮਮ ਅਲਪ ਬੁੱਧ ਤਵਗੁਨ ਅਨੰਤ ॥ ਬਰਨਾ ਨ ਜਾਤ ਤੁਮਰੀ ਬਿਅੰਤ ॥ ੧੦੨ ॥ ਤਵਗੁਣ ਅਤਿ ਉੱਚ ਅੰਬਰ ਸਮਾਨ ॥ ਮਮ ਅਲਪ ਬੁੱਧਿ ਬਾਲਕ ਅਜਾਨ ॥ ਕਿਮ ਸਕੈ ਬਰਨ ਤੁਮਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ॥ ਤਵ ਪਰਾ ਸਰਣ ਤਜਿ ਸਭ ਉਪਾਵ ॥ ੧੦੩ ॥ ਜਿਹ ਲਖਤ ਚਤ੍ ਨਹਿ ਭੇਦ ਬੇਦ ॥ ਆਭਾ ਅਨੰਤ ਮਹਿਮਾ ਅਛੇਦ ॥ ਗੁਨ ਗਨਤ ਚਤ੍ ਮੁਖ ਪਰਾਹਾਰ॥ ਤਬ ਨੇਤ ਨੇਤ ਕਿੰਨੋ ਉਚਾਰ ॥ ੧੦੪ ॥ ਥਕਿ ਗਿਰਿਓ ਬਿਧ ਸਿਰ ਲਿਖਤ ਕਿੱਤ ॥ ਚਕਿ ਰਹੇ ਬਾਲਿ ਖਿੱਲਾਦਿ ਚਿੱਤ ॥ ਗੁਨ ਗਨਤ ਚਤ੍ ਮੁਖ ਹਾਰਮਾਨ ॥ ਹੰਠ ਤਜਿ ਬਿਅੰਤਿ ਕਿੰਨੋ ਬਖਾਨ ॥ ੧੦੫

---

੯੫. ਕਈ ਦੱਤ ਸੱਤੋ=ਕਈ ਦੱਤਾ ਤ੍ਰੈਵ ਸੱਤ=ਨਿਸਚੇ ਕਰਕੇ ਗੋਰਖ ਦੇਵ ਵਰਗੇ ਹਨ। ਅਗਮ=ਮਨ ਬਾਣੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੋਂ ਰਹਿਤ।

੯੭. ਕਿਤ ਅਨੰਤ=ਉਸਦੀ ਕੀਰਤੀ ਬਿਅੰਤ ਹੈ।

੧੦੨. ਅੰਬਰ ਸਮਾਨ=ਅਕਾਸ਼ ਦੇ ਬਰਾਬਰ। ਪ੍ਰਭਾਵ=ਤੁਹਾਡੇ ਪ੍ਰਤਾਪ।

੧੦੪. ਥਕ ਗਿਰਯੋ=ਥੱਕ ਕੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਜੇਹੜਾ ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਸਿਰੋਮਣੀ ਹੈ। ਕੀਰਤੀ ਨੂੰ ਲਿਖਦਾ ੨। ਚਕ ਰਹੇ=ਚੱਕ੍ਰਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਬਾਲ ਖਿਲ ਆਦਿਕ ਜੇਹੜੇ ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਦੇ ਪੁਤ੍ ਹਨ, ਸੱਠ ਹਜਾਰ ਅੰਗੁਸ਼ਟ ਪ੍ਰਮਾਣ ਜੇਹੜੇ ਹਨ ਚਿਤ ਵਿਚ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਤਹ ਜਪਤ ਰੁਦ੍ਰ ਜੁਗ ਕੋਟ ਬੀਤ ॥ ਬਹਿ ਗਈ ਗੰਗ ਸਿਰ ਮੁਰਿ ਨ ਚੀਤ ॥ ਕਈ ਕਲਪਬੀਤ ਜਿਹ ਧਰਤਿ ਧਿਆਨ ॥ ਨਹੀ ਤਦਿਪ ਧਿਆਨ ਆਏ ਸੁਜਾਨ ॥ ੧੦੬ ॥ ਜਬ ਕੀਨ ਨਾਲ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪ੍ਰਵੇਸ ॥ ਮੁਨ ਮਨ ਮਹਾਨ ਦਿਜ ਬਰਦਿਜੇਸ ॥ ਨਹੀ ਕਮਲ ਨਾਲ ਕੋ ਲਖਾ ਪਾਰ ॥ ਕਹੋ ਤਾਸ ਕੈਸ ਪਾਵੈ ਬਿਚਾਰ ॥ ੧੦੭ ॥ ਬਰਨੀ ਨ ਜਾਤਿ ਜਹਿ ਛਬ ਸੁਰੰਗ ॥ ਆਭਾ ਅਪਾਰ ਮਹਿਮਾ ਅਭੰਗ ॥ ਜਿਹ ਏਕ ਰੂਪ ਕਿੰਨੇ ਅਨੇਕ ॥ ਪਗ ਛੋਰ ਆਨ ਤਿਹ ਧਰੈ ਟੇਕ ॥ ੧੦੮ ॥ ਰੁਆਲ ਛੰਦ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਬਿਅੰਤਿ ਦੇਸ ਭਵੰਤ ਕਿਰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਪਗੋਲਗਾ ਤਜਿ ਗਰਬ ਅਤ੍ ਕੁਮਾਰ ॥ ਕੋਟ ਬਰਖ ਕਰੀ ਜਬੈ ਹਰਿ ਸੇਵਿ ਵਾ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ॥ ਅਕਸ ਮਾਤ ਭਈ ਤਬੈ ਤਿਹ ਬਿਓਮ ਬਾਨ ਬਨਾਇ ॥ ੧੦੯ ॥

ਬਯੋਮ ਬਾਨੀ ਬਾਚ ਦੱਤਪ੍ਰਤਿ ॥

ਦੱਤ ਸੱਤਿ ਕਹੌ ਤੁਝੈ ਗੁਰ ਹੀਣ ਮੁਕਤ ਨ ਹੋਇ ॥ ਰਾਵਰੰਕ ਪ੍ਰਜਾ ਵਜਾ ਇਮ ਭਾਖਈ ਸਭ ਕੋਇ ॥ ਕੋਟ ਕਸਟ ਨ ਕਿਉ ਕਰੇ ਨਹੀ ਐਸ ਦੇਹ ਉਧਾਰ ॥ ਜਾਇਕੈ ਗੁਰ ਕੀਜੀਐ ਸੁਨਿ ਸੱਤਿ ਅਤ੍ ਕੁਮਾਰ ॥ ੧੧੦ ॥ ਦੱਤ ਬਾਚ ॥ ਐਸ ਬਾਕ ਭਏ ਜਬੈ ਤਬ ਦੱਤ ਸੱਤ ਸਰੂਪ ॥ ਸਿੰਧ ਸੀਲ ਸੁ ਬ੍ਰਿਤ ਕੋ ਨਦਗਜਾਨ ਕੋ ਜਨੁ ਕੂਪ ॥ ਪਾਨ ਲਾਗ ਡੰਡੌਤ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੀਨ ਉਚਾਰ ॥ ਕਉਨ ਸੋ ਗੁਰ ਕੀਜੀਐ ਕਹਿ ਮੋਹਿ ਤੱਤ ਬਿਚਾਰ ॥ ੧੧੧ ॥ ਬਯੋਮ ਬਾਨੀ ਬਾਚ ॥ ਜਉਨ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਰੁਚੈ ਸੋਈ ਕੀਜੀਐ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਤਿਆਗਿਕੈ ਕਰਿ ਕਪਟ ਕਉ ਚਿਤ ਲਾਇ ਕੀਜੈ ਸੇਵ ॥ ਰੀਝ ਹੈ ਗੁਰਦੇਵ ਤਉ ਤੁਮ ਪਾਇ ਇਹੋ ਬਰ ਦਾਨ ॥ ਯੌਨ ਹੋਇ ਉਧਾਰ ਪੈ ਸੁਨਿ ਲੇਹੋ ਦੱਤ ਸੁਜਾਨ ॥ ੧੧੨ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਮੰਤ੍ ਦਯੋ ਜਿਨੈ ਸੋਈ ਜਾਨ ਕੈ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਜੋਗ ਕਾਰਣ ਕੋਚ ਲਾਜੀ ਅਜਾਨ ਕੈ ਅਨਭੇਵ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਰਹੇ ਮਨੈ ਕਰਿ ਮਾਨ ਬੈਨ ਨ ਏਕ ॥ ਘੋਰ ਕਾਨਨਿ ਕੋ ਚਲਾ ਧਰਿ ਜੋਗ ਨਜਾਸ ਅਨੇਕ ॥ ੧੧੩ ॥ ਘੋਰ ਕਾਨਨ ਮੈ ਕਰੀ ਤਪਸਾ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤਨ ਕੋ ਕਰੇ ਇਕ ਚਿੱਤ ਮੰਤ੍ ਉਚਾਰ ॥ ਕਸਟ ਕੈ ਜਬ ਹੀ ਕੀਆ ਤਪ ਘੋਰ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਬੁੱਧਿ ਕੋ ਬਰੁ ਦੇਤ ਭੇ ਤਬ ਆਨ ਬੁੱਧਿ ਨਿਧਾਨ ॥ ੧੧੪ ॥

---

੧੦੬. ਮੁਨਿਮਨ=ਬੜਾ ਸਿਰੋਮਣੀ ਮੁਨੀ। ੧੦੮. ਭਾਵੰਤ=ਪ੍ਰੇਮ। ਅਕਸ ਮਾਤ੍=ਅਚਾਣ ਚੱਕ। ੧੦੯.ਰਾਵ ਰੰਕ=ਰਾਜੇ ਤੇ ਕੰਗਾਲ। ਰਾਜਾ ਪਰਜਾ।

੧੧੦. ਸਿੰਧ ਸੀਲ= ਸੀਤਲ ਸੁਭਾਵ ਦਾ ਸਮੁੰਦਰ ਹੈ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਨਦ=ਦਰਿਆ ਜਾਂ ਛੰਭ ਹੈ ਤੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਖੂਹ ਹੈ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਦਾਵਿਚਾਰ ਹੈ।

੧੧੨. ਜੀਅ ਜਾਨਕੈ=ਦਿਲ ਵਿਚ ਜਾਣ ਕੇ ਜੋ ਭੇਦ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ ਪ੍ਰਮਾਤਮ ਸੋ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ। ਜੋਗ ਨਿਆਸ=ਧਾਰਨ ਕਰਕੇ ਜੁੜਨ ਦੇ ਮੰਤ੍ ਜਾਂ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਅੰਗ ਜੇਹੜੇ ਅਨੇਕ ਤਰਾਂ ਦੇ ਹਨ। ੧੧੩. ਬੁਧਿ=ਅਕਾਸ਼ ਦੇ ਖਜਾਨੇ, ਜਾਂ ਖਾਣ ਜਾਂ ਘਰ ਜੇਹੜੇ ਆਪ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਹਨ।

੧੧੪.ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ=ਜਿਥੇ ਕਿਥੇ ਧਰਮ ਦਾ ਫੈਲਾਓ ਹੋਇਆ ਜੇਹੜੇ ਵੱਡੇ ੨ ਪਾਪੀ ਸਨ ਉਹ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸ਼ਰਮਿੰਦੇ ਹੋ ਗਏ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬੁੱਧਿ ਕੈ ਬਰੁ ਜਉ ਦਯੋ ਤਿਨ ਆਨ ਬੁੱਧਿ ਅਨੰਤ ॥ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਕੈ ਗਏ ਦੱਤ ਦੇਵ ਮਹੰਤ ॥ ਅਕਸ ਮਾਤ੍ਰ ਬਢੀ ਤਬੈ ਬੁਧਿ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਦਿਸਾਨ ॥ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚੁਰ ਕੀ ਆਜ ਹੀ ਤਹ ਪਰਮ ਪਾਪ ਖਿਸਾਨ ॥ ੧੧੫ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਅਕਾਲ ਗੁਰੂ ਕੀਆ ਜਿਹ ਕੋ ਕਬੈ ਨਹੀ ਨਾਸ ॥ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਦਿਸਾ ਵਿਸਾ ਜਿਹ ਠਉਰ ਸਰਬ ਨਿਵਾਸ ॥ ਅੰਡ ਜੇਰਜ ਸੇਤ ਉਤਭੁਜ ਕੀਨ ਜਾਸ ਪਸਾਰ ॥ ਤਾਹਿ ਜਾਨ ਗੁਰੂ ਕੀਜੋ ਮੁਨਿ ਸਤਿ ਦੱਤ ਸੁਧਾਰ ॥ ੧੧੬ ॥

ਇਤਿ ਅਕਾਲ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਥਮ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਪਰਮ ਰੂਪ ਪਵਿਤ੍ਰ ਮੁਨ ਮਨ ਜੋਗ ਕਰਮ ਨਿਧਾਨ॥ ਦੂਸਰੇ ਗੁਰੁ ਕਉ ਕਰਾ ਮਨਈ ਮਨੈ ਮੁਨਿ ਮਾਨ ॥ ਨਾਥਤ੍ਰਉਹੀ ਪਛਾਨ ਜੋ ਮਨ ਮਾਨਈ ਜਿਹ ਕਾਲ ॥ ਸਿੱਧ ਤਉ ਮੁਨ ਕਾਮਨਾ ਸੁਧ ਹੋਤ ਹੈ ਮਨ ਲਾਲ ॥ ੧੧੭ ॥

ਇਤ ਦੁਤੀਆ ਗੁਰੂ ਬਰਨਨੰ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਜਬੈ ਦ੍ਵੈ ਸੁ ਕੀਨੇ ਗੁਰੂ ਦੱਤ ਦੇਵੰ ॥ ਸਦਾ ਏਕ ਚਿੱਤੰ ਕਰੈ ਨਿੱਤ ਸੇਵੰ ॥ ਜਟਾ ਜੂਟਸੀਸੰ ਸੁਗੰਗਾ ਤਰੰਗੰ ॥ ਕਬੈ ਛ੍ਵੈ ਸਕਾ ਅੰਗ ਕੋ ਨਾ ਅਨੰਗੰ ॥ ੧੧੮ ॥ ਮਹਾ ਉੱਜਲੀ ਅੰਗ ਬਿਭੂਤ ਸੋਹੈ ॥ ਲਖੇ ਮੋਨ ਮਾਨੀ ਮਹਾ ਮਾਨ ਮੋਹੈ ॥ ਜਟਾ ਜੂਟ ਗੰਗਾ ਤਰੰਗੰ ਮਹਾਨੰ ॥ ਮਹਾ ਬੁੱਧ ਉੱਦਾਰ ਬਿੱਦਿਆ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ੧੧੯ ॥ ਭਗਉਹੈ ਲਸੈ ਬਸਤ੍ਰ ਲੰਗੋਟ ਬੰਦੰ ॥ ਤਜੇ ਸਰਬ ਆਸਾ ਰਟੈ ਏਕ ਛੰਦੰ ॥ ਮਹਾ ਮੋਨ ਮਾਨੀ ਮਹਾ ਮੋਨ ਬਾਂਧੇ ॥ ਮਹਾ ਜੋਗ ਕਰਮੰ ਸਬੈ ਨਜਾਸ ਸਾਧੇ ॥ ੧੨੦ ॥ ਦਯਾ ਸਿੰਧ ਸਰਬੰ ਸੁਭੰ ਕਰਮ ਕਰਤਾ ॥ ਹਰੇ ਸਰਬ ਗਰਬੰ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਧਰਤਾ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਕੀ ਸਾਧਨਾ ਸਰਬ ਸਾਧੀ ॥ ਮਹਾਂ ਮੋਨ ਮਾਨੀ ਮਹਾਂ ਸਿੱਧ ਲਾਧੀ ॥ ੧੨੧ ॥ ਉਠੈ ਪ੍ਰਾਤ ਸੰਧਿਆ ਕਰੈ ਨ੍ਹਾਨ ਜਾਵੈ ॥ ਕਰੈ ਸਾਧਨਾ ਜੋਗ ਕੀ ਜੋਗ ਭਾਵੈ ॥ ਤ੍ਰਿਕਾਲੱਗਿ ਦਰਸੀ ਮਹਾ ਪਰਮ ਤੱਤੰ ॥ ਸੁ ਸੰਨਜਾਸ ਦੇਵੰ ਮਹਾ ਸੁੱਧ ਮੱਤੰ ॥ ੧੨੨ ॥ ਪਿਯਾਸਾ ਛੁਧਾ ਆਨਕੈ ਜੋ ਸੰਤਾਵੈ ॥ ਰਹੈ ਏਕ ਚਿੱਤੰ ਨਚਿੱਤੰ ਚਲਾਵੈ ॥ ਕਰੈ ਜੋਗ ਨਜਾਸੰ ਨਿਰਾਸੰ ਉਦਾਸੀ ॥ ਧਰੇ ਮੇਖਲਾ ਪਰਮ ਤੱਤੰ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥ ੧੨੩ ॥ ਮਹਾਂ ਆਤਮ ਦਰਸੀ ਮਹਾਂ ਤੱਤ ਬੇਤਾ ॥ ਥਿਰੰ ਆਸ ਨੇਕੰ ਮਹਾਂ ਉਰਧ ਰੇਤਾ ॥ ਕਰੈ ਸੱਤਿ

---

੧੧੬. ਪਰਮ ਰੂਪ=ਬੜਾ ਪਵਿਤ੍ਰ ਰੂਪ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਮੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰੋਮਣੀ ਜੋਗ ਕਰਮ ਵਿਚ ਚਤਰ। ਦੂਸਰੇ ਗੁਰੂ=ਦੂਸਰੇ ਗੁਰੂ ਸਿਰੋਮਣੀ ਮਨ ਨੂੰ ਹੀ ਮੰਨਣਾ ਕੀਤਾ ਮੁਨੀ ਜੀ ਨੇ। ਲਾਲ=ਹੇ ਪਿਆਰੇ ਮਨ ਦੀਆਂ ਕਾਮਨਾਂ ਤਾਂ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੇਕਰ ਮਨ ਸੁੱਧ ਹੋਵੇ ਤਾਂ।

੧੧੭. ਜਟਾ ਜੂਟ=ਜਟ੍ਹਾਵਾਂ ਦਾ ਜੂੜਾ ਸਿਰ ਉਤੇ ਹੈ ਚੰਗੇ ਰੰਗ ਦਾ ਗੰਗਾ ਦੇ ਤਰੰਗਾਂ ਵਰਗਾ ਉੱਜਲ। ੧੧੯. ਭਗਉ=ਕਪੜੇ ਭਗਵੇ ਰੰਗ ਦੇ ਲਿਸ਼ਕਦੇ ਹਨ। ਏਕ ਛੰਦੰ=ਸੁਤੰਤ੍ਰ ਜਾਂ ਇਕ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਦੇ ਛੰਦ ਗੀਤ॥

੧੨੨. ਧਰੇ ਮੇਖਲਾ=ਤੜਾਗੀ ਜਾਂ ਬੋਦੀ ਜਾਂ ਗੋਦੜੀ ਧਾਰਨ ਕਰਕੇ।

੧੨੩. ਉਰਧਰੇਤਾ=ਉਤੇ ਵੱਲ, ਭਾਵ ਮੱਥੇ ਵਿਚ ਰੇਤਾ=ਬੀਰਜ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕਰਮੰ ਕੁਕਰਮੰ ਪ੍ਰਨਾਸੰ ॥ ਰਹੈ ਏਕ ਚਿੱਤੰ ਮੁਨੀਸੰ ਉਦਾਸੰ॥ ੧੨੪ ॥ ਸੁਭੰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ਕੁਕਰਮੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ॥ ਬਸੈ ਕਾਨਨੇਸੰ ਸੁਪੁੱਤ੍ਰੰ ਉਦਾਸੀ ॥ ਤਜੰਜੋ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧੰ ਸਬੈ ਲੋਭ ਮੋਹੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਜ੍ਵਾਲਾ ਮਹਾ ਮੋਨਿ ਸੋਹੰ ॥ ੧੨੫ ॥ ਕਰੈ ਨਜਾਸ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੀ ॥ ਮਹਾਂ ਬ੍ਰਹੁਮ ਚਰਜੰ ਸੁਧਰਮਾਧਿਕਾਰੀ ॥ ਮਹਾਂ ਤੱਤ ਬੇਤਾ ਸੁ ਸੰਨਜਾਸ ਜੋਗੰ ॥ ਅਨਾਸੰ ਉਦਾਸੀ ਸੁਬਾਸੰ ਅਰੋਗੰ ॥ ੧੨੬ ॥ ਅਨਾਸਾ ਮਹਾਂ ਊਰਧਰੇਤਾ ਸੰਨਜਾਸੀ ॥ ਮਹਾ ਤਤ ਬੇਤਾ ਅਨਾਸੰ ਉਦਾਸੀ ॥ ਸਬੈ ਜੋਗ ਸਾਧੇ ਰਹੇ ਏਕ ਚਿੱਤੰ ॥ ਤਜੈ ਅਉਰ ਸਰਬੰ ਗਹਜੋ ਏਕ ਹਿੱਤੰ ॥੧੨੭॥ ਤਰੇ ਤਾਪ ਧੂਮੰ ਕਰੈ ਪਾਨ ਉੱਚੰ ॥ ਝੁਲੈ ਮੱਧਿ ਅਗਨੰ ਤਊ ਧਿਆਨ ਮੁੱਚੰ ॥ ਮਹਾਂ ਬ੍ਰਹੁਮਚਰਜੰ ਮਹਾ ਧਰਮ ਧਾਰੀ ॥ ਭਏ ਦੱਤ ਕੇ ਰੁਦ੍ਰ ਪੂਰਣ ਵਤਾਰੀ ॥ ੧੨੮ ॥ ਹਠੀ ਤਾਪਸੀ ਮੌਨ ਮੰਤ੍ਰੀ ਮਹਾਨੰ ॥ ਪਰੰ ਪੂਰਣੰ ਦੱਤ ਪ੍ਰਗਜਾ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਕਰੈ ਜੋਗ ਨਜਾਸੰਤਜੇਰਾਜ ਭੋਗੰ ॥ ਚਕੇ ਸਰਬ ਦੇਵੰ ਜਕੇ ਸਰਬ ਲੋਗੰ ॥ ੧੨੯ ॥ ਜਕੇ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਬਿੱਦਿਆ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਚਕੇ ਦੇਵਤਾ ਚੰਦ ਸੂਰੰ ਸੁਰਾਨੰ ॥ ਛਕੇ ਜੀਵ ਜੰਤ੍ਰੰ ਲਖੇ ਪਰਮ ਰੂਪੰ ॥ ਤਜੰਜੋ ਗਰਬ ਸਰਬੰ ਲਗੇ ਪਾਨ ਭੂਪੰ ॥ ੧੩੦ ॥ ਜਟੀ ਦੰਡ ਮੁੰਡੀ ਤਪੀ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ॥ ਜਟੀ ਜੰਗਮੀ ਜਾਮਨੀ ਜੰਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਪਰੀ ਪਾਰਬਤੀ ਪਰਮ ਦੇਸੀ ਪਛੇਲੇ ॥ ਬਲੀ ਬਾਲਖੀ ਬੰਗ ਰੂਮੀ ਰੁਹੇਲੇ ॥ ੧੩੧ ॥ ਜਟੀ ਜਾਮਨੀ ਜੰਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ਛਲਾਰੇ ॥ ਅਜੀ ਆਮਰੀ ਨਿਵਲ ਕਾ ਕਰਮ ਵਾਰੇ ॥ ਅਤੇਵਾਗਨਹੋਤ੍ਰੀ ਜੁਆ ਜਗਜ ਧਾਰੀ ॥ ਅਧੰ ਊਰਧਰੇਤੇ ਬਰੰ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ॥ ੧੩੨ ॥ ਜਿਤੇ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਹੁਤੇ ਛਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਸਬੈ ਪਾਨ ਲਾਗੇ ਤਜੰਜੋ ਗਰਬ ਭਾਰੀ ॥ ਕਰੈਂ ਲਾਗ ਸਰਬੰਸ ਸੰਨਜਾਸ ਜੋਗੰ॥ ਇਹੀ ਪੰਥ ਲਾਗੇ ਸੁਭੰ ਸਰਬ ਲੋਗੰ ॥ ੧੩੩ ॥ ਸਬੇ ਦੇਸ ਦੇਸਾਨ ਤੇ ਲੋਗ ਆਏ ॥ ਕਰੰ ਦੱਤ ਕੇ ਆਨ ਮੁੰਡੰ

---

੧੨੪. ਸੁਭੰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਗੀਤਾ=ਚੰਗੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਜਾਨਣ ਵਾਲਾ ਮਹਾ ਜੋਗ=ਬੜੀ ਜੋਗ ਦੀ ਅੱਗ। ੧੨੭. ਤਰੇ ਤਾਪ=ਧੂਣੀਆਂ ਥੱਲੇ ਤਪਕੇ ਪੈਰ ਉਤਾਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਕੇ ਭਏ ਦੱਤ=ਦੱਤ ਸ਼ਿਵਜੀ ਦਾ ਅਵਤਾਰ ਹੋਯਾ ਪੂਰਨ ਜੋਗ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਜੇਹੜਾ ਗੁਣਾਂ ਕਰਕੇ ਪੂਰਨ ਹੈ। ੧੨੮. ਪਰੰ ਪੂਰਣੰ=ਦੱਤ ਅਕਲ ਦਾ ਖਜਾਨਾ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਪੂਰਨ ਹੈ। ੧੨੯. ਜਕੇ ਜੱਛ=ਸਲਾ ਜਾਂ ਜੜ ਰੂਪ ਹੋ ਗਏ ਗੰਧਰਭ ਤੇ ਜੱਛ। ਛਕੇ=ਪੂਰਨ ਹੋ ਗਏ ਜੇਹੜੇ ਜੀਅ=ਹੱਡੀ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਅਤੇ ਜੰਤ੍=ਹੱਡੀ ਵਾਲੇ ਭਾਵ ਪੁਰਖ ਆਦਕ ਨਿੱਕੇ ਵੱਡੇ, ਸੂਛਮ ਅਸਥੂਲ । ੧੩੦. ਜਟੀ ਦੰਡ=ਜਟਾਂ ਤੇ ਡੰਡੇ ਵਾਲੇ, ਸੰਨਿਆਸੀ ਮੁੰਡੀ ਬੈਰਾਗੀ ਤਪੱਸਜਾ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ । ਪਰੀ ਪਰਬਤੀ=ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਪਰਬਤਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਦੇਸਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਪਿਛਲੇ ਦੇਸਾਂ ਦੇ ਜਾਂ ਪੱਛਮ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇ ਰਾਜੇ ਤੇ ਲੋਕ। ਬਲੀ ਬਾਲਖੰ=ਬਲਖ ਬੁਖਾਰੇ ਦੇ ਜੇਹੜੇ ਬਲੀ ਸੂਰਮੇ ਹਨ। ਬੰਗ ਦੇਸ, ਰੂਮ ਸ਼ਾਮ ਦੇਸ ਦੇ ਜੇਹੜੇ ਰੁਹੇਲੇ=ਸੂਰਮੇ ਹਨ।

੧੩੧. ਜਟੀ ਜਾਮਨੀ=ਜੜਾਵਾਂ ਵਾਲੇ,ਮੁਸਲਮਾਨ ਜੰਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ। ਛਲ ਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ। ੧੩੧.ਅਜੀ ਆਮਰੀ=ਅਜੀ ਦੇਸ ਦੇ ਲੋਕ ਆਮਰੀ ਦੇਸ ਦੇ ਲੋਕ ਨਿਵਲੀ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ। ਅਧੰ=ਨੀਵੇਂ ਤੋਂ ਉਤਾਹਾਂ ਭਾਵ ਮੱਥੇ ਵਿਚ ਬੀਰਜ ਨੂੰ ਟਿਕਾਉਣ ਵਾਲੇ ਜੇਹੜੇ ਚੰਗੇ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮੁੰਡਾਏ ॥ ਧਰੇ ਸੀਸ ਪੈ ਪਰਮ ਜੂਟੰ ਜਟਾਨੰ ॥ ਕਰੈ ਲਾਗਿ ਸੰਨਜਾਸ ਜੋਗ ਅਪੂ ਮਾਨੰ ॥ ੧੩੪ ॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਕੇ ਸਬੈ ਨ੍ਰਿਪ ਆਨਕੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ॥ ਜਾਨ ਪਾਨ ਪਰੈ ਸਬੈ ਗੁਰਦੱਤ ਸ੍ਰੀ ਸਰਮਉਰ ॥ ਤਿਆਗ ਅਉਰ ਨਏ ਨਏ ਮਤਿ ਏਕ ਹੀ ਮਤਿ ਠਾਨ ॥ ਆਨ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਤ ਭੇ ਸਭ ਰਾਜ ਪਾਟ ਨਿਧਾਨ ॥ ੧੩੫ ॥ ਆਨ ਆਨ ਲਗੇ ਸਬੈ ਪਗ ਜਾਨਕੈ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਸਸਤ੍ ਸਾਸਤ੍ ਸਬੈ ਭ੍ਰਿਤਾਂਬਰ ਅਨੰਤ ਰੂਪ ਅਭੇਵ ॥ ਅਛਿੱਦ ਗਾਤ ਅਛਿੱਜ ਰੂਪ ਅਭਿੱਦ ਜੋਗ ਦੁਰੰਤ ॥ ਅਮਿਤ ਉੱਜਲ ਅਜਿਤ ਪਰਮ ਉਪਜਿਓ ਸੁ ਦੱਤ ਮਹੰਤ ॥ ੧੩੬ ॥ ਪੇਖ ਰੂਪ ਚਕੇ ਚਰਾਚਰ ਸਰਬ ਬਜੋਮ ਬਿਮਾਨ ॥ ਜੱਤ੍ ਤੱਤ੍ ਰਹੇ ਨਿਰਾਧਪਚਿਤ੍ ਰੂਪ ਸਮਾਨ ॥ ਅੱਤ੍ ਛੱਤ੍ ਨ੍ਰਿਪੱਤ ਕੋ ਤਜਿ ਜੋਗ ਲੈ ਸੰਨਜਾਸ ॥ ਆਨ ਆਨ ਕਰੈ ਲਗੈ ਹੈ ਜੱਤ੍ ਤੱਤ੍ ਉਦਾਸ ॥ ੧੩੭ ॥ ਇੰਦ੍ ਉਪਿੰਦ੍ ਚਕੇ ਸਬੈ ਚਿਤ ਚਉਕਿਯੋ ਸਸਿਭਾਨ ॥ ਲੈਨ ਦੱਤ ਛਨਾਇ ਆਜ ਨ੍ਰਿਪਤ ਮੋਰ ਮਹਾਨ ॥ ਰੀਝ ਰੀਝ ਰਹੇ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਸਰਬ ਬਜੋਮ ਬਿਮਾਨ ॥ ਜਾਨ ਜਾਨ ਸਬੈ ਪਰੇ ਗੁਰਦੇਵ ਦੱਤ ਮਹਾਨ ॥ ੧੩੮ ॥ ਜੱਤ੍ ਤੱਤ੍ ਦਿਸਾ ਵਿਸਾ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਸਾਜ ਬਿਸਾਰ ॥ ਆਨ ਆਨ ਸਬੋ ਗਹੇ ਪਗਦੱਤ ਦੇਵ ਉਦਾਰ ॥ ਜਾਨ ਜਾਨ ਸੁ ਧਰਮ ਕੋ ਘਰ ਮਾਨਕੈ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਪ੍ਰੀਤਮਾਨ ਸਬੈ ਲਗੈ ਮਨ ਛਾਡਿਕੈ ਅਹੰਮੇਵ ॥ ੧੩੯ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਸਬੈ ਤਜੇ ਨ੍ਰਿਪ ਭੇਸ ਕੈ ਸੰਨਜਾਸ ॥ ਆਨ ਜੋਗ ਕਰੈ ਲਗੈ ਹੈ ਜੱਤ੍ ਤੱਤ੍ ਉਦਾਸ ॥ ਮੰਡ ਅੰਗ ਬਿਭੂਤ ਉੱਜਲ ਸੀਸ ਜੂਟ ਜਟਾਨ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤਨ ਸੋ ਸੁਭੇ ਸਭ ਰਾਜ ਪਾਟ ਨਿਧਾਨ ॥ ੧੪੦ ॥ ਜੱਤ੍ ਤੱਤ੍ ਬਿਸਾਰ ਸੰਪਤ ਪੁਤ੍ ਮਿਤ੍ ਕਲੱਤ੍ ॥ ਭੇਸ ਲੈ ਸੰਨਜਾਸ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਛਾਡਿ ਕੈ ਜਯ ਪੱਤ੍ ॥ ਬਾਜ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਸੁੰਦਰ ਛਾਡਕੈ ਗਜਰਾਜ ॥ ਆਨ ਆਨ ਬਸੇ ਮਹਾ ਬਨ ਜੱਤ੍ ਤੱਤ੍ ਉਦਾਸ ॥ ੧੪੧ ॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਰਿਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਇਹ ਭਾਂਤ ਸਰਬ ਛਿਤ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਸੰਨਜਾਸ ਜੋਗ ਲਾਗੇ ਉਤਾਲ ॥
ਇਕ ਕਰੈ ਲਾਗਿਨਿਵਲਿ ਆਦਿ ਕਰਮ ॥ ਇਕ ਧਰਤ ਧਿਆਨ ਲੈ ਬਸਤ੍ ਚਰਮ ॥ ੧੪੨ ॥ ਇਕ ਧਰਤ ਬਸਤ੍ ਬਲਕਲਨ ਅੰਗ ॥ ਇਕ ਰਹਤ

---

੧੩੪. ਸ੍ਰੀ ਸਿਰ ਮਉਰ=ਸੋਭਨੀਕ ਸਿਰੋਮਣੀ ਜਾਣਕੇ ਆਨ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡਾਤ=ਜੇਹੜੇ ਰਾਜ ਪਾਟ=ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਣ ਉਤੇ ਬੈਠਣ ਵਾਲੇ ਸਨ, ਓਹ ਆਕੇ ਸਿਰ ਮੁਨਾਉਣ ਲੱਗੇ ਜੋ ਹਰ ਤਰਾਂ ਨਾਲ ਸਿਆਣੇ ਸਨ ਜਾਂ ਰਾਜੇ ਲੋਕ।

੧੩੫. ਭ੍ਰਿਤਾਬਰ=ਦਾਸ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ। ਸ਼ਾਸਤ੍ ਬਸਤ੍ ਤੇ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਕੇ। ਬਿਅੰਤ ਤੇ ਅਭੇਦ ਰੂਪ ਦੱਤਾਤ੍ਰੇਵ ਨੂੰ ਜਾਣਕੇ। ੧੩੬. ਅਤ੍ ਛਤ੍=ਅਸਤ੍ ਤੇ ਛੱਤ੍ ਸਿੰਘਾਸਣ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪਤਾਈ ਨੂੰ ਛੱਡਕੇ। ੧੩੮. ਅਹੰਮੇਵ=ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਹਾਂ ਸਾਰੀ ਮੇਰੀ ਵਸਤੂ ਹੈ। ੧੪੦. ਜੱਥੇ ਕੱਥੇ ਛੱਡਕੇ ਪਦਾਰਥ ਆਦਕ ਪੁਤ੍ ਮਿਤ੍ ਤੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਆਦਕ ਜੇਹੜੀ ਹੈ। ਜਯਪਤ੍=ਫਤੇ ਨਾਮਾ।

੧੪੧. ਬਸਤ੍ ਚਰਮ=ਮ੍ਰਿਗ ਛਾਲਾ। ੧੪੨. ਬਲਕਨ=ਭੋਜ ਪੱਤ੍ ਦੇ ਬਸਤ੍। ਕਲਪ=ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੇ ਦਿਨ ਤਕ ਇਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਤੰਗ=ਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਜਾਂ ਸੁੰਦਰ, ਉੱਚੇ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕਲਪ ਇਸਥਤ ਉਤੰਗ ॥ ਇਕ ਕਰਤ ਅਲਪ ਦੁਗਧਾ ਅਹਾਰ ॥ ਇਕ ਰਹਤ ਬਰਖ ਬਹੁ ਨਿਰਾਹਾਰ ॥ ੧੪੩ ॥ ਇਕ ਰਹਤ ਮੌਨ ਮੌਨੀ ਮਹਾਨ ਇਕ ਕਰਤ ਨਜਾਸ ਤਜਿ ਖਾਨ ਪਾਨ ॥ ਇਕ ਰਹਤ ਏਕ ਪਗ ਨਿਰਾਧਾਰ ॥ ਇਕ ਬਸਤ੍ ਗ੍ਰਾਮ ਕਾਨਨ ਪਹਾਰ ॥ ੧੪੪ ॥ ਇਕ ਕਰਤ ਕਸਟ ਕਰ ਧੂਮ੍ ਪਾਨ ॥ ਇਕ ਕਰਤ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤਨ ਸਨਾਨ ॥ ਇਕ ਰਹਤ ਇੱਕ ਪਗ ਜੁਗ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਕੋਈ ਊਰਧ ਬਾਹ ਮੁਨਿ ਮਨ ਮਹਾਨ ॥ ੧੪੫ ॥ ਇਕ ਰਹਤ ਬੈਠਿ ਜਲਿ ਮੱਧਿ ਜਾਇ ॥ ਇਕ ਤਪਤ ਆਗਿ ਊਰਧ ਜਰਾਇ ॥ ਇਕ ਕਰਤ ਨਜਾਸ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਇਕ ਰਹਤ ਏਕ ਆਸਾ ਅਧਾਰ ॥ ੧੪੬ ॥ ਕੋਈ ਕਬਹੂੰ ਨੀਚ ਨਹੀ ਕਰਤ ਭੋਠ ॥ ਕੋਈ ਤਪਤ ਆਗ ਪਰ ਜਾਰ ਪੀਠ ॥ ਕੋਈ ਬੈਠ ਕਰਤ ਬ੍ਰਤਚਰਜ ਦਾਨ ॥ ਕੋਈ ਧਰਤ ਚਿੱਤ ਏਕੈ ਨਿਧਾਨ ॥ ੧੪੭ ॥ ਕੋਈ ਕਰਤ ਜੱਗਿ ਅਰੁ ਹੋਮ ਦਾਨ ॥ ਕੋਈ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਬਿਧ ਵਤਿ ਇਸਨਾਨ ॥ ਕੋਈ ਧਰਤ ਜਾਇ ਲੈ ਪਿਸਟ ਪਾਨ ॥ ਕੋਈ ਦੇਤ ਕਰਮ ਕੀ ਛਾਡਿ ਬਾਨ ॥ ੧੪੮ ॥ ਕੋਈ ਕਰਤ ਬੈਠ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਕੋਈ ਭ੍ਰਮਤ ਪੱਬ ਬਨ ਬਨ ਉਦਾਸ ॥ ਕੋਈ ਰਹਤ ਏਕ ਆਸਨ ਅਡੋਲ ॥ ਕੋਈ ਜਪਤ ਬੈਠ ਮੁਖ ਮੰਤ੍ ਅਮੋਲ ॥ ੧੪੯ ॥ ਕੋਈ ਕਰਤ ਬੈਠ ਹਰਿ ਹਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਕੋਈ ਕਰਤ ਪਾਠ ਮੁਨ ਮਨ ਉਦਾਰ ॥ ਕੋਈ ਭਗਤ ਭਾਵ ਭਗਵਤ ਭਜੰਤ ॥ ਕੋਈ ਰਿਚਾ ਬੇਦ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਰਟੰਤ ॥ ੧੫੦ ॥ ਕੋਈ ਏਕ ਪਾਨ ਅਸਥਿਤ ਅਡੋਲ ॥ ਕੋਈ ਜਪਤ ਜਾਪ ਮਨਿ ਚਿੱਤ ਖੋਲ ॥ ਕੋਈ ਰਹਤ ਏਕ ਮਨ ਨਿਰਾਹਾਰ ॥ ਇਕ ਭਛਤ ਪਉਨ ਮੁਨ ਮਨ ਉਦਾਰ ॥ ੧੫੧ ॥ ਇਕ ਕਰਤ ਨਿਆਸ ਆਸਾ ਬਿਹੀਨ ॥ ਇਕ ਰਹਤ ਏਕ ਭਗਵਤ ਅਧੀਨ ॥ ਇਕ ਕਰਤ ਨੈਕ ਬਨ ਫਲ ਅਹਾਰ ॥ ਇਕ ਰਟਤ ਨਾਮ ਸਿਆਮਾ ਅਪਾਰ ॥ ੧੫੨ ॥ ਇਕ ਏਕ ਆਸ ਆਸਾ ਬਿਰਹਤ ॥ ਇਕ

---

੧੪੩. ਮੌਨ ਮੌਨੀ=ਜੋ ਬੜੇ ਚੁਪ ਮੌਨੀ ਹਨ, ਓਹ ਇਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਚੁਪ। ੧੪੪. ਧੂਮਰ ਪਾਨ=ਸੁਆਹ ਘੋਲਕੇ ਪੀ ਛੱਡਣੀ। ਊਰਧ=ਕਈ ਉਤਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਾਂ ਖੜੀਆਂ ਕਰਕੇ। ਊਰਧ ਜਰਾਇ=ਇਕ ਤਪਾਕੇ ਅੱਗ ਨੂੰ ਆਪ ਉਤਾਹਾਂ ਲਮਕਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਾੜਦੇ ਹਨ।

੧੪੬. ਚਰਜ=ਕਈ ਬੈਠਕੇ ਬਰਤ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਚਰਜ ਦਾ ਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ੧੪੭. ਪਿਸ਼ਟ ਪਾਨ=ਕਈ ਪਿੱਠ ਉਤੇ ਪੈਰ ਰੱਖਕੇ ਭਜਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ੧੪੮. ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਕਾਸ=ਜੋਹੜਾ ਬ੍ਰਹਮ ਬੜੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਾਲਾ ਹੈ। ੧੪੯. ਭਗਤ ਭਾਵ=ਕਈ ਪ੍ਰੇਮਾ ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਭਾਗਵਤ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਨੂੰ ਜਪਦੇ ਹਨ। ਰਿਚਾ ਬੇਦ=ਵੇਦ ਦੀਆਂ ਸੁਰਤੀਆਂ ਸਲੋਕ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ। ੧੫੦. ਭੱਛਤ ਪਉਨ-ਇਕ ਪੌਣ ਨੂੰ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ੧੫੧. ਰਟਤ=ਜੋਹੜੀ ਅਪਾਰ ਦੇਵੀ ਜਾਂ ਲੱਛਮੀ ਹੈ ਇਕ ਉਸਨੂੰ ਉਚਾਰਦੇ ਹਨ। ੧੫੨. ਬਿਰਹਤ=ਵਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਰਹਿਤ ਹਨ, ਹੋਰ ਆਸਾਂ ਤੋਂ=ਇਕ ਸੰਤ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਦੀ ਹੀ ਆਸਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬਹੁਤ ਭਾਂਤਿ ਦੁਖ ਦੇਹ ਸਹਤ ॥ ਇਕ ਕਰਤ ਏਕ ਹਰਿ ਕੋ ਕਥਾਨ ॥
ਇਕ ਮੁਕਤ ਪਤ੍ਰ ਪਾਵਤ ਨਿਦਾਨ॥੧੫੩॥ਇਕ ਪਰੇ ਸਰਣਿ ਹਰਿਕੇ ਦੁਆਰ
॥ ਇਕ ਰਹਤ ਤਾਸ ਨਾਮੈ ਅਧਾਰ ॥ ਇਕ ਜਪਤ ਨਾਮ ਤਾਕੋ ਦੁਰੰਤ ॥
ਇਕ ਅੰਤਿ ਮੁਕਤ ਪਾਵਤ ਬਿਅੰਤ ॥ ੧੫੪ ॥ ਇਕ ਕਰਤ ਨਾਮ
ਨਿਸਦਿਨ ਉਚਾਰ ॥ ਇਕ ਅਗਨ ਹੋਤ੍ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਚਾਰ ॥ ਇਕ ਸਾਸਤ੍
ਸਰਬ ਸਿੰਮ੍ਰਤ ਰਟੰਤ ॥ ਇਕ ਸਾਧ ਗੀਤ ਨਿਸਦਿਨ ਚਲੰਤ ॥ ੧੫੫ ॥
ਇਕ ਹੋਮ ਦਾਨ ਅਰੁ ਬੇਦ ਗੀਤ ॥ ਇਕ ਰਟਤ ਬੈਠ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ ਨੀਤ
॥ ਇਕ ਕਰਤ ਬੇਦ ਚਾਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਇਕ ਗਿਆਨ ਗਾਥ ਮਹਿਮਾ
ਅਪਾਰ ॥ ੧੫੬ ॥ ਇਕ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਮਿਸਟਾਨ ਭੋਜ ॥ ਬਹੁ ਦੀਨ
ਬੋਲ ਭਛ ਦੇਤ ਰੋਜ ॥ ਕਈ ਕਰਤ ਬੈਠ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਪਾਠ ॥ ਕੋਈ ਅੰਨਿ
ਤਿਆਗਿ ਚਾਬੰਤ ਕਾਠ ॥ ੧੫੭ ॥ ਕੋਈ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਸੋ ਧਰਤ ਧਿਆਨ॥
ਕੋਈ ਕਰਤ ਬੈਠ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਤ ਕਾਨ ॥ ਕੋਈ ਸੁਨਤ ਪਾਠ ਪਰਮੰ ਪੁਨੀਤ ॥
ਨਹੀ ਮੁਰਤ ਕਲਪ ਬਹੁ ਜਾਤ ਬੀਤ ॥ ੧੫੮ ॥ ਕੋਈ ਬੈਠ ਕਰਤ
ਜਲਿ ਕੋ ਅਹਾਰ ॥ ਕੋਈ ਭ੍ਰਮਤ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਪਹਾਰ ॥ ਕੋਈ ਜਪਤ ਮੱਧ
ਕੰਦਰੀ ਦੀਹ ॥ ਕੋਈ ਬ੍ਰਹਮਚਰਜ ਸਰਤਾ ਮਝੀਹ ॥ ੧੫੯ ॥ ਕੋਈ
ਰਹਤ ਬੈਠ ਮਧ ਨੀਰ ਜਾਇ ॥ ਕੋਈ ਅਗਨ ਜਾਰ ਤਾਪਤ ਬਨਾਇ ॥
ਕੋਈ ਰਹਤਿ ਸਿਧ ਮੁਖ ਮੋਨਿ ਠਾਨ ॥ ਅਨਿਆਸ ਚਿੱਤ ਇਕ
ਆਸਮਾਨ ॥ ੧੬੦ ॥ ਅਨਡੋਲ ਗਾਤ ਅਬਿਕਾਰ ਅੰਗ ॥ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ
ਆਭਾ ਅਭੰਗ ॥ ਅਨਭੈ ਸਰੂਪ ਅਨਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਅਬਕਜਤ ਤੇਜ
ਨਿਸਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥੧੬੧ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜੋਗਿ ਕੀਨੇ ਅਪਾਰ ॥ ਗੁਰ
ਬਾਝ ਯੋ ਨ ਹੋਵੈ ਉਧਾਰ ॥ ਤਬ ਪਰੇ ਦੱਤ ਕੇ ਚਰਨ ਆਨ ॥ ਕਹਿ ਦੇਹਿ
ਜੋਗ ਕੇ ਗੁਰ ਬਿਧਾਨ ॥ ੧੬੨ ॥ ਜਲਮਧਿ ਜੌਨ ਮੁੰਡੇ ਅਪਾਰ ॥ ਬਨ
ਨਾਮ ਤਉਨ ਹੈ੍ਹਗੇ ਕੁਮਾਰ ॥ ਗਿਰ ਮਧਿ ਸਿੱਖ ਕਿੱਨੇ ਅਨੇਕ ॥ ਗਿਰ ਭੇਸ
ਸਹਤਿ ਸਮਝੈ ਬਿਬੇਕ ॥ ੧੬੩ ॥ ਭਾਰਥ ਭਣੰਤ ਜੇ ਭੇ ਦੁਰੰਤ ॥
ਭਾਰਥੀ ਨਾਮ ਤਾਕੇ ਭਣੰਤ ॥ ਪੁਰ ਜਾਸ ਸਿੱਖ ਕੀਨੇ ਅਪਾਰ ॥ ਪੁਰੀ
ਨਾਮ ਤਉਨ ਜਾਨੋ ਬਿਚਾਰ ॥ ੧੬੪ ॥ ਪਰਬਤ ਬਿਖੈ ਸਜੇ ਸਿੱਖ
ਕੀਨ ॥ ਪਰਬਤਿ ਸੁ ਨਾਮ ਲੈ ਤਾਹਿ ਦੀਨ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਰਿ
ਕਰਿ ਪੰਚ ਨਾਮ ॥ ਤਬ ਦੱਤ ਦੇਵ ਕਿੰਨੇ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ॥ ੧੬੫ ॥ ਸਾਗਰ
ਮੰਝਾਰ ਜੇ ਸਿੱਖ ਕੀਨ ॥ ਸਾਗਰ ਸੁ ਨਾਮ ਤਿਨ ਕੇ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸਾਰ
ਸੁਤ ਤੀਰ ਜੇ ਚੀਨ ਚੇਲ ॥ ਸਰਸੁਤੀ ਨਾਮ ਤਿਨ ਨਾਮ ਮੇਲ ॥ ੧੬੬ ॥
ਤੀਰਥਨ ਬੀਚ ਜੇ ਸਿੱਖ ਕੀਨ ॥ ਤੀਰਥ ਸੁ ਨਾਮ ਤਿਨ ਕੇ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥

---

੧੫੫. ਬਹੁਤੇ ਰੋਜ ਹੀ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਕੇ ਭੋਜਨ ਦੇਂਦੇ ਹਨ।
੧੫੮. ਸਰਤਾ=ਨਦੀ। ਮਝੀਹ=ਵਿਚ। ੧੫੯. ਅਨਿਆਸ=ਚਿਤ ਵਿਚ ਹੋਰ ਆਸਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹਨ ਇਕ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਦੀ ਹੀ ਆਸਾ ਮੰਨੀ ਹੈ।
੧੬੦. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਰੀਰ ਡੋਲਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਹੜੇ ਅੰਗ ਹਨ ਓਹ ਵੀ ਵਿਕਾਰ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹਨ। ੧੬੨. ਕੁਮਾਰ=ਦਾਸ ਜਾਂ ਚੇਲੇ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਜਿਨ ਚਰਨ ਦੱਤ ਕੇ ਗਹੇ ਆਨ ॥ ਤੇ ਭਏ ਸਰਬ ਬਿੱਧਿਆ ਨਿਧਾਨ ॥ ੧੬੭ ॥ ਇਮ ਕਰਤ ਸਿੱਖ ਜਹ ਤਹ ਬਿਹਾਰ ॥ ਆਸ੍ਰਮਨ ਬੀਚ ਜੋ ਜੋ ਨਿਹਾਰ ॥ ਤਹ ਤਹੀ ਸਿੱਖ ਜੋ ਕੀਨ ਜਾਇ ॥ ਆਸ੍ਰਮ ਸੁ ਨਾਮ ਤਿਨ ਕੋ ਸੁਹਾਇ ॥ ੧੬੮ ॥ ਆਰੰਨ ਬੀਚ ਜੇ ਅਭਯ ਦੱਤ ॥ ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਜ ਅਤਿ ਬਿਮਲ ਮੱਤਿ ॥ ਤਹੰ ਤਹੰ ਸੁ ਕੀਨ ਜੇ ਸਿੱਖ ਜਾਇ ॥ ਆਰਿੰਨ ਨਾਮ ਤਿਨ ਕੋ ਰਖਾਇ ॥ ੧੬੯ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਦੱਤ ਮਹਾਤਮੇ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ੇ ਦਸ ਨਾਮ ਧਜਾਯ ਸੰਪੂਰਣ ॥

ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਆਜਾਨ ਬਾਹੁ ਅਤਿਸੈ ਪ੍ਰਭਾਵ ॥ ਅਬਿਯਕਤ ਤੇਜ ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਵ ॥ ਜਹੰ ਜਹੰ ਬਿਹਾਰ ਮੁਨਿ ਕਰਤ ਦੱਤ ॥ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਰੁ ਬਿਮਲ ਮੱਤ ॥ ੧੭੦ ॥ ਜੇ ਹੁਤੇ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਤਜਿ ਗਰਬ ਮਾਨ ਲਾਗੇ ਸੁ ਢਾਲ ॥ ਤਜਿ ਦੀਨ ਅਉਰ ਝੂਠੇ ਉਪਾਇ ॥ ਦ੍ਰਿੜ ਗਹਿਓ ਏਕ ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਇ ॥ ੧੭੧ ॥ ਤਜਿ ਸਰਬ ਆਸ ਇਕ ਆਸ ਚਿੱਤ ॥ ਅਬਿਕਾਰ ਚਿੱਤ ਪਰਮੰ ਪਵਿੱਤ ॥ ਜਹ ਕਰਤ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਬਿਹਾਰ ॥ ਉਠ ਚਲਤ ਸਰਬ ਰਾਜਾ ਅਪਾਰ ॥ ੧੭੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗਵਨ ਕਰਤ ਜਿਹੰ ਜਿਹੰ ਦਿਸਾ ਮੁਨ ਮਨ ਦੱਤ ਅਪਾਰ ॥ ਸੰਗਿ ਚਲਤ ਉਠਿ ਸਬ ਪ੍ਰਜਾ ਤਜ ਘਰ ਬਾਰ ਪਹਾਰ ॥ ੧੭੩ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਿਹ ਜਿਹ ਦੇਸ ਮੁਨੀਸਰ ਗਏ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਸਬ ਹੀ ਸੰਗਿ ਭਏ ॥ ਏਕ ਜੋਗ ਅਰੁ ਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥ ਕਉਨ ਨ ਮੋਹੈ ਕਹੋ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ੧੭੪ ॥ ਜਹ ਤਹ ਚਲਾ ਜੋਗੁ ਸੰਨਜਾਸਾ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਤਜ ਭਏ ਉਦਾਸਾ ॥ ਐਸੀ ਭ੍ਰਮਨ ਦੇਖੀਅਤ ਕੋਈ ॥ ਜਹਾ ਸੰਨਜਾਸ ਜੋਗ ਨਹੀ ਹੋਈ ॥ ੧੭੫ ॥

ਇਤਿ ਮਨ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦੂਸਰ ਠਹਰਾਇਆ ਸਮਾਪਤੰ ॥ ੨ ॥

ਅਥ ਤ੍ਰਿਤੀ ਗੁਰੂ ਮਕਰ ਕਾ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਉਬੀਸ ਗੁਰੂ ਕੀਨ ਜਿਹ ਭਾਤਾ ॥ ਅਬ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਕਹੌ ਇਹ ਬਾਤਾ ॥ ਏਕ ਮਕਰਕਾ ਦੱਤ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਐਸ ਹ੍ਰਿਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ੧੭੬ ॥ ਆਪਨ ਹੀਐ ਐਸ ਮਨੁ ਮਾਨਾ ॥ ਤੀਸਰ ਗੁਰੂ ਯਾਹ ਹਮ ਮਾਨਾ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਸੂਤ ਕੀ ਡੋਰ ਬਢਾਵੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨ ਪਾਵੈ ॥ ੧੭੭ ॥ ਆਪਨ ਆਪੁ ਆਪ ਮੋ ਦਰਸੈ ॥ ਅੰਤਰ ਗੁਰੂ ਆਤਮਾ ਪਰਸੈ ॥ ਏਕ ਛਾਡਿ ਕੈ ਅਨਤ ਨ ਧਾਵੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਪਰਮ ਤਤੁ ਕੋ ਪਾਵੈ ॥ ੧੭੮ ॥ ਏਕ ਸਰੂਪ ਏਕ ਕਰਿ ਦੇਖੈ ॥ ਆਨ ਭਾਵ ਕੇ ਭਾਵਨ ਪੇਖੈ ॥

---

੧੬੭. ਬਿਹਾਰ=ਫਿਰਕੇ ਜਿੱਥੇ ਕਿੱਥੇ । ੧੬੮. ਅਰੰਨ=ਬਣ ਵਿਚ ਜੇਹੜੇ ਚੇਲੇ ਹੋਏ ਹਨ ਦੱਤਾ ਤ੍ਰੇਵ ਦੇ। ੧੭੨. ਪਹਾਰ=ਪ੍ਰਗਟ ਜਮੀਨ ਤੇ ਘਰ ਬਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡਕੇ। ੧੭੫. ਏਕ ਮਕਰਕਾ=ਇੱਕ ਮੱਕੜੀ ਜਾਂ ਕਹਿਣਾ। ਐਸ ਰਿਦੇ=ਇਸਤਰਾਂ ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਅਨੁਮਾਨ=ਜਾਣਕੇ ਵਿਚਾਰੀ।

੧੭੭. ਆਪਨ ਆਪ=ਆਪਣਾ ਆਪ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਵੇਖਣਾ ਕਰੇ। ਅੰਤਰ ਗੁਰੂ=ਗੁਰਦ੍ਵਾਰੇ। ਆਤਮਾ=ਆਪਣਾ ਆਪ ਅੰਦਰ । ਪਰਸੈ=ਦੇਖੇ, ਭਾਵ ਮਨ ਅੰਦਰ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਵੇਖੇ। ੧੭੮. ਆਨ ਭਾਵ=ਦ੍ਵੈਤ ਭਾਵ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮ ਨ ਦੇਖੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੇਵਤਾ ਆਦਕ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮ ਨ ਦੇਖੇ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਏਕ ਆਸ ਤਜਿ ਅਨਤ ਨ ਧਾਵੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨ ਪਾਵੈ ॥ ੧੭੯ ॥ ਕੇਵਲ ਅੰਗ ਰੰਗ ਤਿਹ ਰਾਚੈ ॥ ਏਕ ਛਾਡਿ ਰਸ ਨੇਕ ਨ ਮਾਚੈ ॥ ਪਰਮ ਤੱਤ ਕੋ ਧਿਆਨ ਲਗਾਵੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨ ਪਾਵੈ ॥ ੧੮੦ ॥ ਤੀਸਰ ਗੁਰੂ ਮਕਰਿਕਾ ਠਾਨੀ ॥ ਆਗੈ ਚਲਾ ਦੱਤ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਤਾ ਕਰ ਭਾਵ ਹ੍ਰਿਦੇ ਮਹਿ ਲੀਨਾ ॥ ਹਰਖਵੰਤ ਤਬ ਚਲਾ ਪ੍ਰਬੀਨਾ ॥ ੧੮੧ ॥

ਇਤਿ ਤ੍ਰਿਤੀ ਗੁਰੂ ਮਕਰਕਾ ਸਮਾਪਤੰ ॥ ੩ ॥

ਅਥ ਬਕ ਚਤਰਥ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬੈ ਦੱਤ ਗੁਰੁ ਅਗੈ ਸਿਧਾਰਾ ॥ ਮੱਛ ਚਾਸ ਕਰ ਬੈਠਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਉੱਜਲ ਅੰਗ ਅਤਿ ਧਿਆਨ ਲਗਾਵੈ ॥ ਮੋਨੀ ਸਰਬ ਬਿਲੋਕ ਲਜਾਵੈ ॥ ੧੮੨ ॥ ਜੈਸਕ ਧਿਆਨ ਮੱਛ ਕੇ ਕਾਜਾ ॥ ਲਾਵਤ ਬਕ ਨਾਵੈ ਨਿਰਲਾਜਾ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਇਹ ਧਿਆਨ ਲਗਾਵੈ ਭਾਵ ਤਾਸ ਕੋ ਮੁਨਿ ਮਨ ਭਾਵੈ ॥ ੧੮੩ ॥ ਐਸੋ ਧਿਆਨ ਨਾਥ ਹਿਤ ਲਾਈਐ ॥ ਤਬ ਹੀ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕਹੁ ਪਾਈਐ ॥ ਮੱਛਾਂਤਕ ਲਖਿ ਦੱਤ ਲੁਭਾਨਾ ॥ ਚਤੁਥ ਗੁਰੂ ਤਾਸ ਅਨਮਾਨਾ ॥ ੧੮੪ ॥

ਇਤਿ ਮੱਛਾਂਤਕ ਬਕ ਚਤੁਥ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥ ੪ ॥

ਅਥ ਬਿੜਾਲ ਪੰਚਮ ਗੁਰੂ ਨਾਮ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਗੇ ਚਲਾ ਦੱਤ ਮੁਨਰਾਈ ॥ ਸੀਸ ਜਟਾ ਕਹੁੰ ਜੂਟ ਛਕਾਈ ॥ ਦੇਖਾ ਏਕ ਬਿੜਾਲ ਜੁ ਆਗੇ ॥ ਧਿਆਨ ਲਾਇ ਮੁਨਿ ਨਿਰਖਨ ਲਾਗੇ ॥ ੧੮੫ ॥ ਮੂਸ ਕਾਜ ਜਸ ਲਾਵਤ ਧਿਆਨੂ ॥ ਲਾਜਤ ਦੇਖ ਮਹੰਤ ਮਹਾਨੂ ॥ ਐਸ ਧਿਆਨ ਹਰਿ ਹੇਤ ਲਗੱਈਐ ॥ ਤਬ ਹੀ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨ ਪੱਈਐ ॥ ੧੮੬ ॥ ਪੰਚਮ ਗੁਰੂ ਯਾਹ ਹਮ ਜਾਨਾ ॥ ਯਾ ਕਹੁ ਭਾਵ ਹੀਐ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਧਿਆਨ ਜੋ ਲਾਵੈ ॥ ਸੋ ਨਿਹਚੈ ਸਾਹਿਬ ਕੋ ਪਾਵੈ ॥ ੧੮੭ ॥

ਇਤਿ ਬਿੜਾਲ ਪੰਚਮੋ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਧੁਨੀਆ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਗੇ ਚਲਾ ਰਾਜ ਸੰਨਜਾਸਾ ॥ ਏਕ ਆਸ ਗਹਿ ਐਸ ਅਨਾਸਾ ॥ ਤਹ ਇਕ ਰੂਪ ਧੁਨਖ ਤੇ ਲਹਾ ॥ ਅੰਸ ਭਾਂਤਿ ਮਨ ਸੋ ਮੁਨ ਕਹਾ ॥ ੧੮੮ ॥ ਭੂਪ ਸੈਨ ਇਹ ਜਾਤਨ ਲਹੀ ॥ ਗ੍ਰੀਵਾ ਨੀਚ ਨੀਚ ਹੀ ਰਹੀ ॥ ਸਗਲ ਸੈਨ ਵਾਹੀ ਮਗ ਗਈ ॥ ਤਾਕੋ ਨੈਕ ਖਬਰ ਨਹੀ ਭਈ ॥ ੧੮੯ ॥ ਰੂਈ ਧੁਨਖ ਤੇ ਫਿਰਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਨੀਚ ਹੀ ਗ੍ਰੀਵਾ ਰਹਾ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਦੱਤ ਬਿਲੋਕ ਹੀਏ ਮੁਸਕਾਨਾ ॥ ਖਸਟਮ ਗੁਰੂ ਤਿਸੀ ਕਹੁ ਜਾਨਾ ॥ ੧੯੦ ॥ ਰੂਮ ਹੇਤ ਇਹ ਜਿਮ ਚਿਤੁ ਲਾਯੋ ॥ ਸੈਨ ਗਈ ਪਰੁ ਸਿਰ ਨ ਉਚਾਯੋ ॥

---

੧੭੯. ਕੇਵਲ=ਸਿਰਫ, ਅੰਗ=ਦਿਲ ਵਿਚ ਉਸ ਪ੍ਰੇਮਸਰ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਰੰਗਿਆ ਰਹੇ। ੧੮੧. ਮਛ ਚਾਛ=ਮੱਛ ਦੇ ਚਖਣ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਮੱਛ ਦੀ ਇੱਛਾ ਵਾਲਾ। ੧੮੨. ਲਾਵਤ=ਲੌਂਦਾ ਹੈ ਬਗਲਾ ਤੇ ਨਾਵੈ=ਨੀਵਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸਿਰ ਸ਼ਰਮ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ।

੧੮੩. ਮਛਾਂਤਕ=ਮੱਛ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਗਲਾ।

੧੮੭. ਐਸ ਅਨਾਸਾ=ਜੇਹੜਾ ਇੱਕੁਰ ਦਾ ਸੁਖ ਹੈ ਜਾਂ ਕਈ ਤਰਾਂ ਤੇ ਭੋਗਾਂ ਤੇ ਆਸਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਤੈਸੀਏ ਪ੍ਰਭ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤ ਲਗੱਈਐ ॥ ਤਬ ਹੀ ਪੁਰਖ ਪੁਰਾਤਨ ਪਈਐ ॥ ੧੯੧ ॥

ਇਤਿ ਰੂਈ ਧੁਨਖਤਾ ਪੋਂਵਾ ਖਸਟਮੋ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥ ੬ ॥

ਅਥ ਮਾਛੀ ਸਪਤਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਗੇ ਚਲਾ ਰਾਜ ਸੰਨਜਾਸਾ ॥ ਮਹਾ ਬਿਮਲ ਮਨ ਭਯੋ ਉਦਾਸਾ ॥ ਨਿਰਖਾ ਤਹਾਂ ਏਕ ਮੱਛਹਾ ॥ ਲਏ ਜਾਰ ਕਰ ਜਾਤਨ ਕਹਾ ॥ ੧੯੨ ॥ ਬਿਨਛੀ ਏਕ ਹਾਥ ਮੋ ਧਾਰੇ ॥ ਜਰੀਆ ਅੰਧ ਕੰਧ ਪਰ ਡਾਰੇ ॥ ਇਸਥਿਤ ਏਕ ਮੱਛ ਕੀ ਆਸਾ ॥ ਜਾਨੁਕ ਵਾਕੇ ਮੱਧ ਨ ਸਾਸਾ ॥ ੧੯੩ ॥ ਏਕ ਸੁ ਠਾਂਢ ਮੱਛ ਕੀ ਆਸੂ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਤੇ ਜਾਨ ਉਦਾਸੂ ॥ ਇਹ ਬਿਧ ਨੇਹ ਨਾਥ ਸੋ ਲਈਐ ॥ ਤਬ ਹੀ ਪੂਰਣ ਪੁਰਖ ਕਹ ਪਈਐ ॥ ੧੯੪ ॥

ਇਤਿ ਮਾਛੀ ਗੁਰੂ ਸਪਤਮੋ ਸਮਾਪਤੰ ॥ ੭ ॥

ਅਥ ਚੇਰੀ ਅਸਟਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਰਖਤ ਅੰਗ ਸੰਗ ਸੈਨਾ ਸੁਨ ॥ ਆਯੋ ਦੱਛ ਪ੍ਰਜਾਪਤਿ ਕੇ ਮੁਨਿ ॥ ਤਾਂ ਏਕ ਚੇਰਜ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਚੰਦਨ ਘਸਤ ਮਨੋ ਮਤਵਾਰੀ ॥ ੧੯੫ ॥ ਚੰਦਨ ਘਸਤ ਨਾਰ ਸੁਭ ਧਰਮਾ ॥ ਏਕ ਚਿੱਤ ਹ੍ਵੈ ਆਪਨ ਘਰ ਮਾ ॥ ਏਕ ਚਿੱਤ ਨਹੀ ਚਿੱਤ ਚਲਾਵੈ ॥ ਪ੍ਰਿਤਮਾ ਚਿਤ ਬਿਲੋਕ ਲਜਾਵੈ ॥ ੧੯੬ ॥ ਦੱਤ ਲਏ ਸੰਨਜਾਸਨ ਸੰਗਾ ॥ ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਹ ਭੇਟਤ ਅੰਗਾ ॥ ਸੀਸ ਉਚਾਇ ਨ ਤਾਸ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਰਾਵਰੰਕ ਕੋ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ੧੯੭ ॥ ਤਾਕੋ ਦੱਤ ਬਿਲੋਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾ ॥ ਅਸਟਮ ਗੁਰੂ ਤਾਹਿ ਠਹਰਾਵਾ ॥ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਇਹ ਚੇਰਕਾ ਸਭਾਗੀ ॥ ਜਾਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਨਾਥ ਸੰਗਿ ਲਾਗੀ ॥ ੧੯੮ ॥ ਐਸ ਪ੍ਰੀਤ ਹਰਿ ਹੇਤ ਲਗੱਇਯੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨ ਪੱਇਯੈ ॥ ਬਿਨ ਚਿਤਿ ਦੀਨ ਹਾਥ ਨਹੀ ਆਵੈ ॥ ਚਾਰ ਬੇਦ ਇਮ ਭੇਦ ਬਤਾਵੈ ॥ ੧੯੯ ॥

ਇਤਿ ਚੇਰਕਾ ਅਸਟਮੋ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥ ੮ ॥

ਅਥ ਬਨਰਾਜਾ ਨਵਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ਚੌਪਈ॥ ਆਗੇ ਚਲਾ ਜੋਗ ਜਟਧਾਰੀ ॥ ਲਏ ਸੰਗਿ ਚੇਲਕਾ ਅਪਾਰੀ ॥ ਦੇਖਤ ਬਨਖੰਡ ਨਗਰ ਪਹਾਰਾ ॥ ਆਵਤ ਲਖਾ ਏਕ ਬਨਜਾਰਾ ॥ ੨੦੦ ॥ ਧਨ ਕਰ ਭਰੇ ਸਬੈ ਭੰਡਾਰਾ ॥ ਚਲਾ ਸੰਗ ਲੈ ਟਾਂਡ ਅਪਾਰਾ ॥ ਅਮਿਤ ਗਾਵ ਲਵਗਨ ਕੇ ਭਰੇ ॥ ਬਿਧਨਾ ਤੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਬਿਚਰੇ ॥ ੨੦੧ ॥ ਰਾਤ ਦਿਵਸ ਤਿਨ ਦ੍ਰਬ ਕੀ ਆਸਾ ॥ ਬੇਚਨ ਚਲਾ ਛਾਡ ਘਰ ਵਾਸਾ ॥ ਔਰ ਆਸ ਦੂਸਰ ਨਹੀ ਕੋਈ ॥ ਏਕੈ ਆਸ ਬਨਜ ਕੀ ਹੋਈ ॥

---

੧੯੧. ਮਾਛਹਾ=ਮੱਛ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸ਼ਿਕਾਰੀ।

੧੯੨. ਬਨਛੀ=ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਵਾਲੀ ਕੁੰਡੀ। ਜਰੀਅੰਧ=ਅੱਧੀ ਜਾਲੀ ਮੋਢੇ ਉਤੇ ਡਾਰੇ=ਪਾਈ ਜਾਂ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਹੈ। ੧੯੫. ਆਪਨ ਘਰਮਾ=ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਵਾਸਤੇ। ੧੯੬. ਜਾਤ ਭਯੋ=ਉਸ ਪਿਆਰੀ ਨੂੰ ਜਾਕੇ ਵੇਖਣ ਲੱਗੇ।

੧੯੮. ਬਿਨ ਚਿਤ=ਚਿਤ ਦਿੱਤਿਆਂ ਬਿਨਾਂ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

੧੯੯. ਪਹਾਰ=ਪਹਾੜ, ਪਿੰਡ, ਨੌ ਖੰਡ ਧਰਤੀ ਜਾਂ ਨੌਂ ਟੁਕੜੇ ਹਿੱਸੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਤੇ ਜੰਗਲ ਵੇਖਦੇ ਹਨ। ੨੦੦. ਟਾਂਡ=ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਪਾਰ ਹੀ ਜੇਹੜੇ ਬੈਲ ਲੱਦੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਅਮਿਤ=ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੈਲ ਲੌਂਗਾਂ ਦੇ ਭਰੇ ਲੱਦੇ ਪਏ ਹਨ ਜਾਂ ਲਵਗਨ=ਭੁਰ ਕੇ ਲੱਦੇ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

२०२ ॥ छाह धूप कौ त्रास न मानै ॥ रात उ दिवस गवन ई ठानै ॥ पाप पुंन की अउर न बाता ॥ एकै रस मात्रा के राता ॥ २०३ ॥ ता कहं देख दत्त हरि भगतू ॥ जा कर रूप जगत जगमगा तू ॥ ऐस भांति जो साहिब धिआईऐ ॥ तब ही पुरख पुरातन पाईऐ ॥ २०४ ॥

इति बनजारा नउमो गुरू समापतं ॥ ९ ॥

अथ दसमे गुरू कथनं ॥

चौपई ॥ चला मुनी तजि परहरि आसा ॥ महा मोन अरु महा उदासा ॥ परम तॅत बेत्ता बडभागी ॥ महा मोन हरि कौ अनुरागी ॥ २०५ ॥ परम पुरख पूरो बडभागी ॥ महां मुनी हरि कौ रसपागी ॥ ब्रहम भगत खट गुन रस लीना ॥ एक नाम कै रस सउ भीना ॥ २०६ ॥ उॅजल गात महां मुन सोहै ॥ सुर नर मुन सभ कौ मन मोहै ॥ जहं जहं जाइ दॅत सुभ करमा ॥ तहं तहं होत सभै निहकरमा ॥ २०७ ॥ भरम मोह तिह देखत भागै ॥ राम भगत सभ ही उठि लागै ॥ पाप ताप सभ दूर पराई ॥ निस दिन रहै एक लिवलाई ॥ २०८ ॥ काछन एक तहा मिल गई ॥ सो आचुक पुकारत भई ॥ भाव जाह मन माहि निहारा ॥ दसवे गुरू ताहि बीचारा ॥ २०९ ॥ जो सोवै सो मूलु गवावै ॥ जो जागै हरि हिऐ बसावै ॥ सॅति बोलि जाकी हम मानी ॥ जोग धिआन जागै ते जानी ॥ २१० ॥

इति काछन गुरू दसवे समापतं ॥ १० ॥

अथ सुरॅथ जारमो गुरू कथनं ॥ चौपई ॥ आगे दॅत देव तब चला ॥ साधे सरब जोग की कला ॥ अमित तेज अरु उजल प्रभाउ ॥ जानुक बना दूसर हरि राउ ॥ २११ ॥ सभ ही कला जोग की साधी ॥ महां सिॅध मोनी मनि लाधी ॥ अधिक तेज अरु अधिक प्रभावा ॥ जा लखि इंद्रासन थहरावा ॥ २१२ ॥ मधभार छंद ॥ त्रुपरसादि ॥ मुन मन

---

२०२. एकै रस=इक प्रेम, मात्र=माइआ जां दौलत दे रंग विच रंगिआहै। २०४. चला मुनी=सारीआं आसां नूं दूर करके मुनी चलिआ।

२०५. रस पागी=रस विच रॅपिआ जां रंगिआ है भाव मिलिआ। ब्रहम भगत=प्रेमसर दा भगत है अते छे गुणां (जप १, तप २, होम ३, संपजा ४, ब्रत ५, इशनान ६) इहनां दे प्रेम विच लीन होइआ जां अनंद लै रिहा है इहनां दा। २०८. काछन=मालण जां दाइण। सोआचुक=सोऐ ते चूक भाव पालक दी जो सार हिरदा है पुकारन लॅगी।

२१०. हरि राउ=भगवान जां इंद्र।

२११. महा सिध=बड़ा सिॅधीआं वाला जां बड़ा प्रगट सिरोमणी मोनी लभीदा है। कला=शकती जां रीती सारी।

२१२. मुन मन=सिरोमणी मुनी उदार है।

२१५.. खड़गं असेख=छिआं गुणां विच पूरन है।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਉਦਾਰ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਅਪਾਰ ॥ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਲੀਨ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਅਧੀਨ ॥ ੨੧੩॥ ਤਜਿ ਰਾਜ ਭੋਗ ॥ ਸੰਨਜਾਸ ਜੋਗ ॥ ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਇ ॥ ਹਰਿ ਭਗਤ ਭਾਇ ॥ ੨੧੪ ॥ ਮੁਖ ਛਬਿ ਅਪਾਰ ॥ ਪੂਰਣ ਵਤਾਰ ॥ ਖੜਗੰ ਅਸੇਖ ॥ ਿਬੱਦਿਆ ਬਿਸੇਖ ॥ ੨੧੫ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ॥ ਮਹਿਮਾ ਅਨੂਪ ॥ ਆਭਾ ਅਪਾਰ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਉਦਾਰ ॥ ੨੧੬ ॥ ਸੰਨਜਾਸ ਦੇਵ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਅਭੇਵ ॥ ਅਬਿਜਕਤ ਰੂਪ ॥ ਮਹਿਮਾ ਅਨੂਪ ॥ ੨੧੭ ॥ ਸਭ ਸੁਭ ਸੁਭਾਵ ॥ ਅਤਿਭੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ॥ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਉਦਾਰ ॥ ੨੧੮ ॥ ਤਹ ਸੁਰਥ ਰਾਜ ॥ ਸੰਪਤ ਸਮਾਜ ॥ ਪੂਜੰਤ ਚੰਡ ॥ ਨਿਸ ਦਿਨ ਅਖੰਡ ॥ ੨੧੯ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਸਭ ਬਿਧ ਅਖੰਡ ॥ ਸਿਲਸਿਤ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਦੇਵੀ ਅਧੀਨ ॥ ੨੨੦ ॥ ਨਿਸ ਦਿਨ ਭਵਾਨ ॥ ਸੇਵਤ ਨਿਧਾਨ ॥ ਕਰਿ ਏਕ ਆਸ ॥ ਨਿਸ ਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥ ੨੨੧ ॥ ਦੁਰਗਾ ਪੁਜੰਤ ॥ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਮਹੰਤ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਸੇਵਤ ਸਵਾਰ ॥ ੨੨੨ ॥ ਅਤਿ ਗੁਨਿ ਨਿਧਾਨ ॥ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ ॥ ਅਤਿ ਬਿਮਲ ਅੰਗ ॥ ਲਵਿ ਲਜਤ ਗੰਗ ॥ ੨੨੩ ॥ ਤਿਹ ਨਿਰਖ ਦੱਤ ॥ ਅਤਿ ਬਿਮਲ ਮੱਤਿ ॥ ਅਨਖੰਡ ਜੋਤ ॥ ਜਨ ਭਿਓ ਉਦੋਤ ॥ ੨੨੪ ॥ ਝਮਕੰਤ ਅੰਗ ॥ ਲਖਿ ਲਜਤ ਗੰਗ ॥ ਅਤਿ ਗੁਨ ਨਿਧਾਨ ॥ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ ॥ ੨੨੫ ॥ ਅਨਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਨਿਸ ਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥ ਅਤਿਭੁਤ ਸੁਭਾਵ ॥ ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਵ ॥ ੨੨੬ ॥ ਲਖਿਤਾਸ ਸੇਵ ॥ ਸੰਨਜਾਸ ਦੇਵ ॥ ਅਤਿ ਚਿੱਤ ਰੀਝ ॥ ਹਿਤਫਾਸ ਬੀਝ ॥ ੨੨੭ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ॥ ਕਿ ਿਦੱਖਿਓਿਤ ਦੱਤੰ ॥ ਕਿ ਪਰਮੰਤਿ ਮੱਤੰ ॥ ਸੁ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਾਜਾ ॥ ਕਿ ਿਦੱਖਿਓਿਤ ਰਾਜਾ ॥ ੨੨੮ ॥ ਕਿਆ ਲੋਕ ਕਰਮੰ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਧਰਮੰ ॥ ਕਿ ਆਜਿੱਤ ਭੂਪੰ ॥ ਕਿ ਰੱਤੇ ਸਰੂਪੰ ॥ ੨੨੯ ॥ ਕਿ ਆਜਾਨ ਬਾਹੰ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਾਹੰ ॥ ਕਿ ਧਰਮੰ ਸਰੂਪੰ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਭੂਪੰ ॥ ੨੩੦ ॥ ਕਿ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹੰ ॥ ਕਿ ਆਜਾਨ ਬਾਹੰ ॥ ਕਿ ਜੋਗੇਂਦ੍ਰ ਗਾਮੀ ॥ ਕਿ ਧਰਮੇਂਦ੍ਰ ਧਾਮੀ ॥ ੨੩੧

---

੨੧੬. ਅਬਿਜਕਤ ਰੂਪ=ਸੂਛਮ ਰੂਪ ਹੈ। ੨੧੯. ਪ੍ਰਚੰਡ=ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਜਾਂ ਤਿੱਖਾ। ਅਖੰਡ=ਇਕ ਰਸ। ਸਿਲ ਸਿਤ ਪ੍ਰਬੀਨ=ਜੋਹੜੇ ਬਾਣ ਸਿਲਾ ਉਤੇ ਸਿਤ=ਤਿੱਖੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ ਓਨਾਂ ਦੇ ਚਲੌਣ ਵਿਚ ਸਿਆਣਾ ਹੈ।

੨੨੦. ਭਵਾਨ=ਦੇਵੀ। ਨਿਧਾਨ=ਚਤਰ। ਸਵਾਰ=ਸਵੇਰੇ ਜਾਂ ਬਣਾਕੇ। ਬਿਮਲ ਅੰਗ=ਨਿਰਮਲ ਅੰਗ। ੨੨੩. ਅਨਖੰਡ=ਇਕਰਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ। ਉਦੋਤ=ਮਾਨੋ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਈ ਹੈ। ੨੨੫. ਅਨਭਵ=ਸੁਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ। ਪ੍ਰਭਾਵ=ਪ੍ਰਤਾਪ ਅਸਚਰਜ ਹੈ। ਸੰਨਿਆਸ ਹਾਵ=ਦੱਤਾ ਤ੍ਰੇਵ ਦਾ।

੨੨੬. ਹਿਤ ਫਾਸ ਬੀਝ=ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਵਿਚ ਫਸ ਗਿਆ ਹੈ।
੨੨੮. ਅਲੋਕ ਕਰਮੰ=ਅਸਚਰਜ ਕਰਮ ਹਨ। ੨੩੦. ਜੋਗਿੰਦ੍ਰ ਗਾਮੀ=ਜੋਹੜੇ ਵੱਡੇ ਜੋਗੀਆਂ ਦੇ ਇੰਦ੍ਰ ਹਨ ਓਨਾਂ ਦੇ ਗਮਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਧਰਮ ਇੰਦ੍ਰ=ਜੋਹੜੇ ਵੱਡੇ ਧਰਮ ਵਾਲੇ ਹਨ ਓਨਾਂ ਨੂੰ ਧਾਮੀ=ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਘਰ ਰੂਪ ਜਾਂ ਆਸਰਾ ਰੂਪ ਹਨ। ੨੩੧. ਰੁਦ੍ਰਾਰਿ ਰੂਪ=ਕਾਮ ਦੇਵ ਦਾ ਰੂਪ ਹੈ। ਕਿ ਅਦਗ ਜੋਗੰ=ਜਿੰਨਾਂ ਦਾ ਜੋਗ ਕਲੰਕ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੋਗ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ ਕਿ ਰੁੱਦ੍ਰਾਰਿ ਰੂਪੰ ॥ ਕਿ ਭੂਪਾਨ ਭੂਪੰ ॥ ਕਿ ਆਦੱਗ ਜੋਗੰ ॥ ਕਿ ਤਿਆਗੰਤ ਸੋਗੰ ॥ ੨੩੨ ॥ ਬਿਮੋਹਿਯੋਤ ਦੇਖੀ ॥ ਕਿ ਰਾਵੱਲ ਭੇਖੀ ॥ ਕਿ ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਜਾ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਾਜਾ ॥ ੨੩੩ ॥ ਕਿ ਸੰਭਾਲ ਦੇਖਾ ॥ ਕਿ ਸੁਧ ਚੰਦ੍ਰ ਪੇਖਾ ॥ ਕਿ ਪਾਵਿਤ੍ਰ ਕਰਮੰ ॥ ਕਿ ਸੰਨਜਾਸ ਧਰਮੰ ॥ ੨੩੪ ॥ ਕਿ ਸੰਨਿਆਸ ਭੇਖੀ ॥ ਕਿ ਆਧਰਮ ਦ੍ਰੋਖੀ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਗਾਮੀ ॥ ਕਿ ਧਰਮੇਸ ਧਾਮੀ ॥ ੨੩੫ ॥ ਕਿ ਆਛਿੱਜ ਜੋਗੰ ॥ ਕਿ ਆਗੰਮ ਲੋਗੰ ॥ ਕਿ ਲੰਗੋਟ ਬੰਧੰ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਮੰਧੰ ॥ ੨੩੬ ॥ ਕਿ ਆਛਿੱਜ ਕਰਮਾ ॥ ਕਿ ਆਲੋਕ ਧਰਮਾ ॥ ਕਿ ਆਦੇਸ ਕਰਤਾ ॥ ਕਿ ਸੰਨਜਾਸ ਸਰਤਾ ॥ ੨੩੭ ॥ ਕਿ ਅਗਿਆਨ ਹੰਤਾ ॥ ਕਿ ਪਾਰੰਗ ਗੰਤਾ ॥ ਕਿ ਆਧਰਮ ਹੰਤਾ ॥ ਕਿ ਸੰਨਜਾਸ ਭਕਤਾ ॥ ੨੩੮ ॥ ਕਿ ਖੰਕਾਲ ਦਾਸੰ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਭਾਸੰ ॥ ਕਿ ਸੰਨਜਾਸਰਾਜੰ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਾਜੰ ॥ ੨੩੯ ॥ ਕਿ ਪਾਰੰਗ ਗੰਤਾ ॥ ਕਿ ਆਧਰਮ ਹੰਤਾ ॥ ਕਿ ਸੰਨਿਆਸ ਭਕਤਾ ॥ ਕਿ ਸਾਜੋਜ ਮੁਕਤਾ ॥ ੨੪੦ ॥ ਕਿ ਆਸਕਤ ਕਰਮੰ ॥ ਕਿ ਅਬਿਯਕਤ ਧਰਮੰ ॥ ਕਿ ਅੱਤੇਵ ਜੋਗੀ ॥ ਕਿ ਅੰਗੀ ਅਰੋਗੀ ॥ ੨੪੧ ॥ ਕਿ ਸੁੱਧੰ ਸੁਰੋਸੰ ॥ ਨਨੈਕ ਅੰਗ ਰੋਸੰ ॥ ਨ ਕੁਕਰਮ ਕਰਤਾ ॥ ਕਿ ਧਰਮੰ ਸੁ ਸਰਤਾ ॥ ੨੪੨ ॥ ਕਿ ਜੋਗਾਧ ਕਾਰੀ ॥ ਕਿ ਸੰਨਜਾਸ ਧਾਰੀ ॥ ਕਿ ਬ੍ਰਹਮੰ ਸਭਗਤਾ ॥ ਆਰੰਭ ਜਗਤਾ ॥ ੨੪੩ ॥ ਕਿ ਜਾਟਾਨ ਜੁਟੰ ॥ ਕਿ ਨਿਧਿਆਨ ਛੁਟੰ ॥ ਕਿ ਅਬਿਯਕਤ ਅੰਗੰ ॥ ਕਿ ਕੰਪਾਨ

---

੨੩੨. ਕਿ ਸੁਬਤ੍ਰ=ਜੋ ਸਾਰਿਆਂ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਸਜੇ ਹਨ।

੨੩੩. ਕਿ ਸੰਬਾਲ=ਜੋ ਨਿਰਨੇ ਜਾਂ ਬਣਾਕੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।

੨੩੪. ਕਿ ਅਧਰਮ ! ਜੋ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਵੈਰੀ ਹਨ। ਧਰਮੇਸ ! ਜੇਹੜੇ ਵੱਡੇ ਧਰਮ ਦੇ ਈਸ਼ਰ ਹਨ ਓਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ ਜਾਂ ਆਸਰਾਦੇਣ ਵਾਲੇ।

੨੩੫. ਆਛਿਜ=ਸੁੰਦਰ ਜੋਗ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਲੋਗੰ=ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲੋਕ ਅਗੰਮ ਹੈ ਭਾਵ ਮਨ ਬਾਣੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੰਮਤਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹਨ। ੨੩੬. ਅਦੇਸ=ਨਮਸਕਾਰ ਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਸਰਤ=ਜੇਹੜੇ ਸੰਨਿਆਸ ਮੱਤ ਦੀ ਨਦੀ ਹਨ ਜਾਂ ਵੈਰਾਗ ਤਿਆਗ ਦੀ ਨਦੀ ਹਨ। ੨੩੭. ਪਾਰੰਗ=ਜੇਹੜਾ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਪਰਾ ਰੂਪ ਹੈ ਉਸਦੇ ਗਿਆਤਾ ਹਨ। ਹੰਤਾ=ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਭਗਤਾ=ਸੰਨਿਆਸ ਜਾਂ ਤਿਆਗ ਦੇ ਭਗਤ ਭਾਵ ਧਾਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ੨੩੮. ਖੰਕਾਲਿ=ਜੇਹੜੀ ਦੇਵੀ ਅਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਫਿਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ ਉਸਦੇ ਦਾਸ ਹਨ। ਭਾਸੰ=ਸਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਹੇ ਹਨ। ੨੩੯. ਪਾਰੰਗ=ਪਰਮ ਗਿਆਤਾ ਹੈ। ਸਾਜੁਜ=ਸੁਜੱਜ ਇਕ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ੨੪੦. ਆਸਕਤ=ਚੰਗੇ ਕਰਮਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹਨ।ਜੋਗੀ=ਜੋ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਿਸਚੇ ਕਰਕੇ ਜੁੜੇ ਹਨ ਭਜਨ ਵਿਚ।

੨੪੧. ਸੁਧੰਸ ਰੋਸੰ=ਸੁਧ ਹੰਕਾਰ ਦੇ ਸਹਤ ਹਨ।

੨੪੨. ਜੋਗਾਧਕਾਰੀ=ਜੋਗ ਦੇ ਅਧਕਾਰੀ ਭਾਵ ਲਾਇਕ ਹਨ ਜਾਂ ਜੁੜਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਬ੍ਰਹਮੰਸ=ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੀ ਅੰਸ ਜੋ ਠੀਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹਨ ਓਨਾਂ ਦੇ ਪੂਜਣ ਵਾਲੇ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਭੰਗੰ ॥ ੨੪੪ ॥ ਕਿ ਸੰਨਜਾਸ ਕਰਮੀ ॥ ਕਿ ਰਾਵੱਲ ਧਰਮੀ ॥ ਕਿ ਤ੍ਰਿਕਾਲ ਕੁਸਲੀ ॥ ਕਿ ਕਾਮੱਦਿ ਦੁਸਲੀ ॥ ੨੪੫ ॥ ਕਿ ਡਾਮਾਰ ਬਾਜੈ ॥ ਕਿ ਸਬ ਪਾਪ ਭਾਜੈ ॥ ਕਿ ਬਿਭੂਤ ਸੋਹੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਮੋਹੈ ॥ ੨੪੬ ॥ ਕਿ ਲੰਗੋਟ ਬੰਦੀ ॥ ਕਿ ਏਕਾਦਿ ਛੰਦੀ ॥ ਕਿ ਧਰਮਾਨ ਧਰਤਾ ॥ ਕਿ ਪਾਪਾਨ ਹਰਤਾ ॥ ੨੪੭ ॥ ਕਿ ਨਿਨਾਦਿ ਬਾਜੈ ॥ ਕਿ ਪੰਪਾਪ ਭਾਜੈ ॥ ਕਿ ਆਦੇਸ ਬੁੱਲੈਂ ॥ ਕਿ ਲੈਂ ਗੁੰਥ ਖੁਲੈਂ ॥ ੨੪੮ ॥ ਕਿ ਪਾਵਿਤ੍ਰ ਦੇਸੀ ॥ ਕਿ ਧਰਮੇਂਦ੍ਰ ਭੇਸੀ ॥ ਕਿ ਲੰਗੋਟ ਏਂਦੇ ॥ ਕਿ ਆਜੋਤ ਵੇਂਦੇ ॥ ੨੪੯ ॥ ਕਿ ਆਨਰਥ ਰਹਿਤਾ ॥ ਕਿ ਸੰਨਜਾਸ ਸਹਿਤਾ ॥ ਕਿ ਪਰਮੰ ਪੁਨੀਤੰ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਮੀਤੰ ॥ ੨੫੦ ॥ ਕਿ ਅਚਾਚੱਲ ਅੰਗੰ ॥ ਕਿ ਜੋਗੰ ਅਭੰਗੰ ॥ ਕਿ ਅਬਿਯਕਤ ਰੂਪੰ ॥ ਕਿ ਸੰਨਿਆਸ ਭੂਪੰ ॥ ੨੫੧ ॥ ਕਿ ਬੀਰਾਨ ਰਾਧੀ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਾਧੀ ॥ ਕਿ ਪਾਵਿਤ੍ਰ ਕਰਮਾ ॥ ਕਿ ਸੰਨਜਾਸ ਧਰਮਾ ॥ ੨੫੨ ॥ ਅਧਾਖੰਡ ਰੰਗੰ ॥ ਕਿ ਆਛਿੱਜ ਅੰਗੰ ॥ ਕਿ ਅੰਨਿਆਇ ਹਰਤਾ ॥ ਕਿ ਸੁਨਜਾਇ ਕਰਤਾ ॥ ੨੫੩ ॥ ਕਿ ਕਰਮੰ ਪੂਨਾਸੀ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਦਾਸੀ ॥ ਕਿ ਆਲਿਪਤ ਅੰਗੀ ॥ ਕਿ ਆਭਾ ਅਭੰਗੀ ॥ ੨੫੪ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ॥ ਕਿ ਪਾਪਾਨ ਹੰਤਾ ॥ ਕਿ ਸਾਸੱਧ ਜੋਗੰ ॥ ਕਿਤੰ ਤਿਆਗ ਰੋਗੰ ॥ ੨੫੫ ॥

ਸੁਰੱਥ ਰਾਜਾ ਯਾਰਮੋ ਗੁਰੂ ਬਰਨਨੰ ॥ ੧੧ ॥

ਅਥ ਬਾਲੀ ਦੁਆਦਸਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਚਲਾ ਦੱਤ ਆਗੇ ॥ ਲਖੇ ਪਾਪ ਭਾਗੇ ॥ ਬਜੈ ਘੰਟ

---

੨੪੪. ਰਾਵਲ=ਸੁੰਦਰ ਧਰਮ ਵਾਲੇ । ਕੁਸਲੀ=ਤਿੰਨਾ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਅਨੰਦ ਸਰੂਪ ਹਨ। ਦੁਸਲੀ=ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਆਦਿਕ ਜੋ ਦੁਸ਼ਟ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਲੀ ਸੱਲਣ ਵਾਲੇ ਭਾਵ ਦੁਖ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹਨ।

੨੪੬. ਡੰਮਾਰ=ਡੌਰੂ। ਛੰਦੀ=ਜੇਹੜਾ ਇਕ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਆਦ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਜਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ । ਹਰਤਾ=ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ੨੪੭. ਨਿੰਨਾਦ ਬਾਜੇ=ਨਵਾਂ ਜਾਂ ਨਿਸਚੇ ਕਰਕੇ ਸੰਖ ਵੱਜਦਾ ਹੈ। ਪੰ ਪਾਪ ਭਾਜੇ=ਨਿਸਚੇ ਕਰਕੇ ਪਾਪ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।

੨੪੮. ਪਵਿਤ੍ਰ, ਦੇਸੀ=ਅੰਗਾਂ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਧਰਮੇਂਦ੍ਰ ਭੇਸ=ਜੇਹੜਾ ਵੱਡਾ ਰਾਜਾ ਧਰਮ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਭੇਸ ਵਾਲੇ ਹਨ। ੨੪੯. ਆਨਰਥ=ਪਾਪ।

੨੫੦. ਅਚਾਲ ਅੰਗ ਜੇਹੜੇ ਅੰਗ ਹਨ ਉਹ ਚਲਣ ਤੋਂ ਅਚੱਲ ਹਨ। ਜੋਗੰ ਅਭੰਗੰ=ਇਕ ਰਸ ਭਜਨ ਵਿਚ ਜੁੜੇ ਹਨ । ਅਬਯਕਤ=ਸੂਛਮ ਰੂਪ ਹੈ। ੨੫੧. ਬੀਰਾਨਰਾਸੀ=ਸੂਰਮੇ ਜਾਂ ਬਵਿੰਜਾ ਬੀਰਾਂ ਦੇ ਅਰਾਧਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ੨੫੨. ਅਧਾਖੰਡ=ਜੇਹੜਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਅਧਸ਼ਟਾਨ ਇਕ ਰਸ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚ ਰੰਗੇ ਹਨ । ਸੁਨਿਆਏ ਕਰਤਾ=ਚੰਗੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ੨੫੩. ਅਲਿਪਤ=ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਗ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਲਿਪਾਏਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ । ਆਭਾ ਅਭੰਗ=ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਭਾ ਇਕਰਸ ਹੈ।

੨੫੪. ਗੰਤਾ=ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਜਾਨਣ ਵਾਲੇ ਕਿ ਸਾਧ ਜੋਗ=ਜੋ ਸਾ= ਓਸ ਜੋਗ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਕਿ ਤੰ ਤਿਆਗ=ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਨ ਤੋਂ ਰੋਗ ਤਿਆਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ੨੫੫. ਘੰਟ=ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅਵਾਜ਼ । ਅਰਚਾ=ਪੂਜਾ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਘੌਰੰ ॥ ਬਣੰ ਜਾਣੁ ਮੋਰੰ ॥ ੨੫੬ ॥ ਨਵੰਨਾਦ ਬਾਜੈ ॥ ਧਰਾ ਪਾਪ ਭਾਜੈ ॥ ਕਰੈ ਦੇਬਜ ਅਰਚਾ ॥ ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥ ੨੫੭ ॥ ਸੂਤੰ ਸਰਬ ਪਾਠੰ ॥ ਸੁ ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਠੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਨਜਾਸੰ ॥ ਸਦਾਈ ਉਦਾਸੰ ॥ ੨੫੮ ॥ ਖਟੰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਚਰਚਾ ॥ ਰਟੈਂ ਬੇਦ ਅਰਚਾ ॥ ਮਹਾ ਮੌਨ ਮਾਨੀ ॥ ਕਿ ਸੰਨਜਾਸ ਧਾਨੀ ॥ ੨੫੯ ॥ ਚਲਾ ਦੱਤ ਆਗੈ ॥ ਲਖੇ ਪਾਪ ਭਾਗੈ ॥ ਲਖੀ ਏਕ ਕੰਨਿਆ ॥ ਤਿਹੂੰ ਲੋਗ ਧੰਨਿਆ ॥ ੨੬੦ ॥ ਮਹਾਂ ਬ੍ਰਮਚਾਰੀ ॥ ਸੁ ਧਰਮਾਧਿਕਾਰੀ ॥ ਲਖੀ ਪਾਨ ਵਾਕੇ ॥ ਗੁਡੀ ਬਾਲ ਤਾਂ ਕੇ ੨੬੧ ॥ ਖਿਲੈ ਖੇਲ ਤਾਸੋ ॥ ਇਸੋ ਹੇਤ ਵਾਸੋ ॥ ਪੀਐ ਪਾਨ ਆਵੈ ॥ ਇਸੋ ਖੇਲ ਭਾਵੈ ॥ ੨੬੨ ॥ ਗਏ ਮੌਨ ਮਾਨੀ ॥ ਤਰੈ ਦਿਸਟ ਆਨੀ ॥ ਨ ਬਾਲਾ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਨ ਖੇਲੰ ਬਿਸਾਰਜੋ ॥ ੨੬੩ ॥ ਲਖੀ ਦੱਤ ਬਾਲਾ ॥ ਮਨੋ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ॥ ਰੰਗੀ ਰੰਗ ਖੇਲੰ ॥ ਮਨੋ ਨਾਗ੍ ਬੇਲੰ ॥ ੨੬੪ ॥ ਤਬੈ ਦੱਤ ਰਾਯੰ ॥ ਲਖੇ ਤਾਸ ਜਾਯੰ ॥ ਗੁਰੂ ਤਾਸ ਕੀਨਾ ॥ ਮਹਾਂ ਮੰਤ੍ ਭੀਨਾ ॥ ੨੬੫ ॥ ਗੁਰੂ ਤਾਸ ਜਾਨਜੋ ॥ ਇਮੰ ਮੰਤ੍ ਠਾਨਜੋ ॥ ਦਸੰ ਦ੍ਵੈ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਗੁਰੂ ਦੱਤ ਜਾਨੰ ॥ ੨੬੬ ॥ ਰੁਣਝੁਣ ਛੰਦ ॥ ਲਖਿ ਛਬਿ ਬਾਲੀ ॥ ਅਤਿ ਦੁਤਿ ਵਾਲੀ ॥ ਅਤਿਭੁਤ ਰੂਪੰ ॥ ਜਣੁ ਬੁਧ ਕੂਪੰ ॥ ੧੬੭ ॥ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਪੇਖਾ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧ ਲੇਖਾ ॥ ਤਨ ਮਨ ਜਾਨਾ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਮਾਨਾ ॥ ੨੬੮ ॥ ਤਿਹ ਗੁਰ ਕੀਨਾ ॥ ਅਤਿ ਜਸੁ ਲੀਨਾ ॥ ਅਗਤਬਚਾਲਾ ॥ ਜਨੁ ਮਨਿ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥ ੨੬੯ ॥

ਇਤਿ ਦੁਆਦਸ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ਲੜਕੀ ਗੁਡੀ ਖੇਡਤੀ ॥ ੧੨ ॥

ਅਥ ਭ੍ਰਿਤ ਤ੍ਰੈਦਸਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਤਬ ਦੱਤ ਦੇਵ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨ ॥ ਅਤਿ ਭੁਜ ਉੱਤਮ ਗਾਤ ॥ ਹਰਿ ਨਾਮ ਲੇਤ ਪ੍ਰਭਾਤ ॥ ੨੭੦ ॥ ਅਕਲੰਕ ਉੱਜਲ ਅੰਗ ॥ ਲਖਿ ਲਾਜ ਗੰਗ ਤਰੰਗ ॥ ਅਨਭੈ ਅਭੂਤ ਸਰੂਪ ॥ ਲਖਿ ਜੋਤ ਲਾਜਤ ਭੂਪ ॥ ੨੭੧ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਸੁ ਭ੍ਰਿਤ ਏਕ ॥ ਗੁਨ ਮੱਧਿ ਜਾਸ ਅਨੇਕ ॥ ਅਧਰਾਤ ਠਾਢ ਦੁਆਰ ॥ ਬਹੁ ਬਰਖ ਮੇਘ ਫੁਹਾਰ ॥ ੨੭੨ ॥ ਅਧ ਰਾਤ ਦੱਤ ਨਿਹਾਰ ॥ ਗੁਣਵੰਤ ਬਿਕ੍ਰਮ ਅਪਾਰ ॥ ਜਲ ਮੁਸਲਧਾਰ ਪਰੰਤ ॥ ਨਿਜ ਨੈਨ ਦੇਖ ਮਹੰਤ ॥ ੨੭੩ ॥ ਇਕ ਚਿੱਤ ਠਾਢ ਸੁ ਔਸ ॥ ਸੋਵਰਨ ਮੂਰਤ ਜੈਸ ॥ ਦ੍ਰਿੜ ਦੇਖ ਤਾਕੀ ਮੱਤਿ ॥ ਅਤਿ ਮਨਹਿ ਰੀਝੇ ਦੱਤ ॥ ੨੭੪ ॥ ਨਹੀ ਸੀਤ ਮਾਨਤ ਘਾਮ ॥ ਨਹੀ ਚਿੱਤ ਲਜਾਵਤ ਛਾਮ ॥ ਨਹੀ

---

੨੫੬. ਚਰਚਾ=ਉਚਾਰਨਾ । ਰਦੇ ਬੇਦ ਅਰਚਾ=ਬੇਦ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਉਚਾਰਦੇ ਹਨ । ਸੰਨਿਆਸ ਧਾਨੀ=ਸੰਨਿਆਸ ਦੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ । ਸੰਨਿਆਸ ਹਠ=ਸੰਨਿਆਸ ਦਾ ਰਾਜਾ ।

੨੫੯. ਤਿਹੂ ਲੋਕ ਧੰਨਿਆ=ਤਿੰਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਧੰਨਤਾ ਜੋਗ ।

੨੬੦. ਪਾਨ=ਓਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਵੇਖੀ ਹੈ ।

੨੬੯. ਰਾਗ ਮਾਲਾ=ਰਾਗਾਂ ਦੀ ਪੰਗਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰੇਮਾ ਪੰਗਤੀ । ਨਾਗ ਵੈਲੰ=ਅਕਾਸ਼ ਵੇਲ ਹੈ । ੨੭੨. ਸੁਕ੍ਰਿਤ=ਇਕ ਚੰਗਾ ਦਾਸ ਵੇਖਿਆ । ਬਿਕ੍ਰਮ ਅਪਾਰ=ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਲ ਜਾਂ ਉੱਦਮ ਬਿਅੰਤ ਹੈ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਨੈਕ ਮੋਰਤ ਅੰਗ ॥ ਇਕ ਪਾਇ ਠਾਢ ਅਭੰਗ ॥ ੨੭੫ ॥ ਢਿਗ ਦੱਤ ਤਾਂਕੈ ਜਾਇ ॥ ਅੰਵਿਲੋਕ ਤਾਸ ਬਨਾਇ ॥ ਅਧ ਰਾਤ੍ ਨਿਰਜਨ ਤ੍ਰਾਸ ॥ ਅਸਲੀਨ ਠਾਢ ਉਦਾਸ ॥ ੨੭੬ ॥ ਬਰਖੰਤ ਮੇਘ ਮਹਾਨ ॥ ਭਾਜੰਤ ਭੂਪ ਨਿਧਾਨ ॥ ਜਗਿ ਜੀਵ ਸਰਬ ਸੁਭਾਸ ॥ ਉਠ ਭਾਜ ਤ੍ਰਾਸ ਉਦਾਸ ॥ ੨੭੭ ॥ ਇਹ ਠਾਢ ਭੂਪਤ ਪਉਰ ॥ ਮਨ ਜਾਪ ਜਾਪਤ ਗਉਰ ॥ ਨਹੀ ਨੈਕ ਮੋਰਤ ਅੰਗ ॥ ਇਕ ਪਾਨ ਠਾਢ ਅਭੰਗ ॥ ੨੭੮ ॥ ਅਸ ਲੀਨ ਪਾਨ ਕਰਾਲ ॥ ਚਮਕੰਤ ਉੱਜਲ ਜ੍ਵਾਲ ॥ ਜਨ ਕਾਹੂ ਕੋ ਨਹੀ ਮਿਤ੍ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪਰਮ ਪਵਿਤ੍ ॥ ੨੭੯ ॥ ਨਹੀ ਨੈਕ ਉਚਾਵਤ ਪਾਉ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਸਾਧਤ ਦਾਉ ॥ ਅਨਯਾਸ ਭੂਪਤ ਭਗਤ ॥ ਪ੍ਰਭ ਏਕ ਹੀ ਰਸ ਪਗਤ ॥ ੨੮੦ ॥ ਜਲ ਪਰਤ ਮੂਸਲਧਾਰ ॥ ਗ੍ਰਭ ਲੇਨ ਓਟ ਦੁਆਰ ॥ ਪਸ ਪੱਛ ਸਰਬਿ ਦਿਸਾਨ ॥ ਸਭ ਦੇਸ ਦੇਸ ਸਿਧਾਨ ॥ ੨੮੧ ॥ ਇਹ ਠਾਂਢ ਹੈ ਇਕ ਆਸ ॥ ਇਕ ਪਾਨ ਜਾਨ ਉਦਾਸ ॥ ਅਸਲੀ ਨ ਪਾਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਅਤਿ ਤੇਜਵੰਤ ਅਖੰਡ ॥ ੨੮੨ ॥ ਮਨ ਆਨ ਕੋ ਨਹੀ ਭਾਵ ॥ ਇਕ ਦੇਵ ਕੋ ਚਿਤ ਚਾਵ ॥ ਇਕ ਪਾਨ ਐਸੇ ਠਾਢ ॥ ਰਨ ਖੰਭ ਜਾਨਕ ਗਾਡ ॥ ੨੮੩ ॥ ਜਿਹ ਭੂਮ ਧਾਰਸਪਾਵ ॥ ਨਹੀ ਨੈਕ ਫੇਰ ਉਚਾਵ ॥ ਨਹੀ ਠਾਮ ਭੀਜਸ ਤਉਨ ॥ ਅੰਵਿਲੋਕ ਭਇਓ ਮੁਨਿ ਮਉਨ ॥ ੨੮੪ ॥ ਅੰਵਿਲੋਕ ਤਾਸ ਮੁਨੇਸ ॥ ਅਕਲੰਕ ਭਾਗਵਿ ਭੇਸ ॥ ਗੁਰਜਾਨ ਪਰੀਆ ਪਾਇ ॥ ਤਜਿ ਲਾਜ ਸਾਜ ਸਚਾਇ ॥ ੨੮੫ ॥ ਤਿਹ ਜਾਨਕੈ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਅਕਲੰਕ ਦੱਤ ਅਭੇਵ ॥ ਚਿਤ ਤਾਸ ਕੇ ਰਸ ਭੀਨ ॥ ਗੁਰ ਤ੍ਰਉਦਸਮੋ ਤਿਹ ਕੀਨ ॥ ੨੮੬ ॥ ਤ੍ਰਉ ਦਸਮੋ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥ ੧੩ ॥ ਅਥ ਚਤਰ ਦਸਮੋ ਗੁਰਨਾਮ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਚਲਯੋ ਦੱਤ ਰਾਜੰ ॥ ਲਖੇ ਪਾਪ ਭਾਜੰ ॥ ਜਿਨੈ ਨੈਕ ਪੇਖਾ ॥ ਗੁਰੂ ਤੁੱਲਿ ਲੇਖਾ ॥ ੨੮੭ ॥ ਮਹਾ ਜੋਤ ਰਾਜੈ ॥ ਲਖੈ ਪਾਪ ਭਾਜੈ ॥ ਮਹਾ ਤੇਜ ਸੋਹੈ ॥ ਸਿਵਊ ਤੁੱਲਿ ਕੋ ਹੈ ॥ ੨੮੮ ॥ ਜਿਨੈ ਨੈਕ ਪੇਖਾ ॥ ਮਨੋ ਮੈਨ ਦੇਖਾ ॥ ਸਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਜਾਨਾ ॥ ਨਦ੍ਵੈ ਭਾਵ ਆਨਾ ॥ ੨੮੯ ॥ ਰਿਝੀ ਸਰਬ ਨਾਰੀ ॥ ਮਹਾ ਤੇਜ ਧਾਰੀ ॥ ਨਹਾਰੰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਨਚੀਰ ਉਚਿਤਾਰੈ ॥ ੨੯੦ ॥ ਚਲੀ ਧਾਇ ਐਸੇ ॥ ਨਦੀ

---

੨੭੫. ਅਸਲੀਨ=ਤਲਵਾਰ ਲੈਕੇ ਉਦਾਸ ਖੜੋਤਾ ਹੈ ।

੨੭੬. ਜਗਜੀਵ=ਜਗਤ ਦੇ ਜੀਵ ਸਾਰੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਹਨ ।

੨੭੭. ਪੌਰ ਗੌਰ=ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਅਗੇ ਦੁਰਗਾ ਜਾਂ ਚੰਡੀ।

੨੭੯. ਅਨਿਆਸ=ਹੋਰ ਆਸਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਇਕ ਰਾਜੇ ਦੀ ਭਗਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਭ ਏਕ ਹੀ=ਇਕ ਰਾਜੇ ਦੇ ਰਸ ਵਿਚ ਰੰਗਿਆ ਜਾਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ।

੧੮੦. ਗ੍ਰਿਹ ਲੇਨ=ਘਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੀ ਓਟ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ। ਸਿਧਾਨ=ਚਲੇ ਗਏ। ੨੮੧.ਅਸਲੀਨ=ਤਿੱਖੀ ਤਲਵਾਰ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲਈ ਹੈ। ੨੮੨. ਭਾਵ=ਪ੍ਰੇਮ। ਰਨਖੰਭ=ਜੁਧ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਝੰਡਾ। ਇਕ ਦੇਵ=ਇਕ ਰਾਜੇ ਦਾ ਹੀ ਚਿਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮ ਹੈ। ੨੮੩. ਜਿਹ ਭੂਮ=ਜਿਸ ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਉਸ ਨੇ ਪੈਰ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਹੈ । ਉਚਾਟ=ਉਠਾਇਆ।

੨੮੪. ਅਕਲੰਕ=ਕਲੰਕ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਭਗਵੇ ਭੇਸ ਹਨ।

੨੮੮=ਨ ਦ੍ਵੈ ਭਾਵ=ਨਹੀਂ ਦੂਸਰਾ ਪ੍ਰੇਮ ਆਂਦਾ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਨਾਵ ਜੈਸੇ ॥ ਜੁਵਾਂ ਬ੍ਰਿਧ ਬਾਲੈ ॥ ਰਹੀ ਕੌਨ ਆਲੈ ॥ ੨੯੧ ॥ ਲਹੀ ਏਕ ਨਾਰੀ ॥ ਸੁ ਧਰਮਾਧਿਕਾਰੀ ॥ ਕਿਧੋਪਾਰਬਤੀਛੈ ॥ ਮਨੋ ਬਾਸਵੀਹੈ ॥ ੨੯੨ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ॥ ਕਿ ਰਾਜਾ ਸ੍ਰੀਛੈ ॥ ਕਿ ਬਿੰਦੇਲ ਤਾਛੈ ॥ ਕਿ ਹਈ ਮਾਦ੍ ਜਾਹੈ ॥ ਕਿ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ੨੯੩ ॥ ਕਿ ਰਾਮੰਤ੍ਰੀਆ ਹੈ ॥ ਕਿ ਰਾਜੈ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਰਾਜੇ ਸਰੀਛੈ ॥ ਕਿ ਰਾਮਾਨ ਜਾਛੈ ॥ ੨੯੪ ॥ ਕਿ ਕਾਲਿੰਦ੍ ਕਾਛੈ ॥ ਕਿ ਕਾਮੰ ਪ੍ਰਭਾਛੈ ॥ ਕਿ ਦੇਵਾਨ ਜਾਹੈ ॥ ਕਿ ਦਈਤੇਸ ਰਾਹੈ ॥ ੨੯੫ ॥ ਕਿ ਸਾਵਿਤ੍ ਕਾਛੈ ॥ ਕਿ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਆਛੈ ॥ ਕਿ ਦੇਵੇਸ੍ਰੀਹੈ ॥ ਕਿ ਰਾਜੇਸ੍ਰੀਛੈ ॥ ੨੯੬ ॥ ਕਿ ਮੰਤ੍ਰਾਵਲੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਤੰਤ੍ਰਾਲ ਕਾਛੈ ॥ ਕਿ ਹਈ ਮਦ੍ ਜਾਛੈ ॥ ਕਿ ਹੰਸੇਸਰੀ ਹੈ ॥ ੨੯੭ ॥ ਕਿ ਜਾਜੁਲਿ ਕਾਛੈ ॥ ਸੁਵਰਨ ਆਦਿ ਜਾਛੈ ॥ ਕਿ ਸੁੱਧੰ ਸਚੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰਚੀ ਹੈ ॥ ੨੯੮ ॥ ਕਿ ਪਰਮੇਸਰ ਜਾਹੈਂ ॥ ਕਿ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਪਾਵਿਤ੍ਰਾਛੈ ॥ ਕਿ ਸਾਵਿਤ੍ ਕਾਛੈ ॥ ੨੯੯ ॥ ਕਿ ਚੰਚਾਲ ਕਾਛੈ ॥ ਕਿ ਕਾਮਹਿਕਲਾਛੈ ॥ ਕਿ ਕ੍ਰਿਤਯੰ ਜੁਧਾਛੈ ॥ ਕਿ ਰਾਜੇਸਰੀਹੈ ॥ ੩੦੦ ॥ ਕਿ ਰਾਜਹਿਸਿਰੀਹੈ ॥ ਕਿ ਰਾਮੰਕਲੀਹੈ ॥ ਕਿ ਗਉਰੀ ਮਹਾ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਟੋਡੀ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ ॥ ੩੦੧ ॥ ਕਿ ਭ੍ਰਪਾਲ ਕਾਛੈ ॥ ਕਿ ਟੋਡੀਜ ਆਛੈ ॥ ਕਿ ਬਾਸੰਤ ਬਾਲਾ ॥ ਕਿ ਰਾਗਾਨ ਮਾਲਾ ॥ ੩੦੨ ॥ ਕਿ ਮੇਘੰ ਮਲਾਰੀ ॥ ਕਿ ਗਉਰੀ

---

੨੯੧. ਬਾਸਵੀ=ਇੰਦਰ ਰਾਜਾ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ। ੨੯੨. ਰਾਜੇਸ੍ਰੀ=ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਈਸ਼ਰੀ, ਛੈ=ਹੈ ਜਾਂ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੈ ਜਾਂ ਸ੍ਰੀ=ਲੱਛਮੀ ਹੈ। ਕਿ ਬ੍ਰਿੰਦੇ=ਜੋਹੜੀ ਬ੍ਰਿੰਦੇਲਤਾ ਨਾਮ ਦੀ ਦੇਵੀ ਹੈ।ਹਈ ਮਾਦਰਜਾ=ਪਾਰਬਤੀ ਹੈ। ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਭਾ=ਬੜੀ ਸੋਭਾ ਹੈ। ੨੯੩. ਰਾਮੰਤ੍ਰ ਆਹੈ=ਜੋ ਰਾਮ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸੀਤਾ ਹੈ । ਰਾਜੈ ਪ੍ਰਭਾ= ਰਾਜਿਆਂ ਵਾਲੀ ਸ਼ੋਭਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮਾਨੁਜਾ ਛੈ=ਜੋਹੜਾ ਬਲਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾ ਭਰਾ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਭੈਣ ਸੁਭੱਦ੍ਰਾ ਹੈ। ੨੯੪. ਕਾਲਿੰਦ੍ਰਕਾ ਛੈ=ਜਮਨਾ ਹੈ। ਦੇਵਾਨ ਜਾ ਛੇ=ਜੋ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਭੈਣ ਹੈ । ਦਈ ਤੇਸਰਾ ਹੈ=ਪਾਰਬਤੀ ਜਾਂ ਸ਼ੁਕਰ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈ। ੨੯੫. ਸਾਵਿਤ੍ਰ=ਸਾਵਿੱਤ੍ਰੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈ। ਗਾਇਤ੍ਰੀ=ਗਾਤ੍ਰੀ ਵੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੀ ਹੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈ । ਦੇਵੇਸਰੀ=ਇੰਦ੍ਰ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸਚੀ ਹੈ। ੨੯੬. ਮੰਤ੍ਰਾਵਲਾ=ਮੰਤ੍ਰਾਂ ਦਾ ਪੰਗਤੀ ਹੈ। ਤੰਤ੍ਰਾਵਲਾ=ਤੰਤ੍ਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ । ਹੰਸੇਸਰੀ=ਹੰਸ ਦੀ ਈਸ਼ਰੀ ਸੁਰਸ੍ਵਤੀ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈ। ੨੯੭. ਜਾਜਲ=ਜੋ ਬਿਜਲੀ ਬਣੀ ਹੈ । ਸੁਰਨ ਅੰਜ=ਸੋਨੇ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਹੈ। ੨੯੮. ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਜਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈ। ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਭਾ=ਬੜੀ ਸ਼ੋਭਾ ਵਾਲੀ ਹੈ। ੨੯੯ ਕਿ ਚੰਚਾਲ=ਜੋ ਬਿਜਲੀ ਬਣੀ ਹੈ। ਕਾਮ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰਤੀ ਹੈ। ਜਸ ਦੀ ਝੰਡੀ ਹੈ। ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਈਸ਼ਰੀ ਹੈ ਭਾਵ ਸ਼ਿਰੋਮਣੀ ਹੈ। ੩੦੦=ਰਾਮੰ ਕਲੀ=ਰਾਮਕਲੀ ਰਾਗਣੀ ਹੈ। ਵਡੀ ਗੌਂਡੀ ਰਾਗਣੀ ਹੈ। ਟੋਡੀ ਹੈ ਸ਼ੋਭਾ ਵਾਲੀ ਭੁਪਾਲ ਰਾਗਣੀ ਬਣੀ ਹੈ।

੩੦੧. ਜੋਹੜੀ ਚੰਗੀ ਟੋਡੀ ਹੈ। ਬਸੰਤ ਰਾਗ ਦੀ ਬਾਲਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈ। ਰਾਗ ਦੀ ਪੰਗਤੀ ਹੈ। ੩੦੨. ਮੇਘ ਤੇ ਮਲਾਰ ਦੀ ਰਾਣੀ ਹੈ । ਗੌਂਡੀ ਤੇ ਧਮਾਰੀ ਹੈ। ਹਿੰਡੋਲ ਰਾਗ ਦੀ ਧੀ ਹੈ। ਅਕਾਸ਼ ਤੋਂ ਉਤਰੀ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਧਮਾਰੀ ॥ ਕਿ ਹਿੰਡੋਲ ਪੁਤ੍ਰੀ ॥ ਕਿ ਆਕਾਸ ਉਤਰੀ ॥ ੩੦੩ ॥ ਸੁ ਸਉਹਾਗਵੰਤੀ ॥ ਕਿ ਪਾਰੰਗ ਗੰਤੀ ॥ ਕਿ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ ਬਕਤਾ ॥ ਕਿ ਨਿਜਨਾਹ ਭਗਤਾ ॥ ੩੦੪ ॥ ਕਿ ਰੰਭਾ ਸਚੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰਚੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਗੰਧ੍ਰਬਣੀਛੈ ॥ ਕਿ ਬਿੱਦਿਆ ਧਰੀਛੈ ॥ ੩੦੫ ॥ ਕਿ ਰੰਭਾ ਉਰਬਸੀਛੈ ॥ ਕਿ ਸੁਧੰ ਸਚੀਛੈ ॥ ਕਿ ਹੰਸਏਸ੍ਵਰੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਹਿੰਡੋਲ ਕਾਛੈ ॥ ੩੦੬ ਕਿ ਗੰਧ੍ਰਬਣੀਹੈ ॥ ਕਿ ਬਿੱਦਿਆ ਧਰੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਰਾਜਹਿੰਸਿਰੀਛੈ ॥ ਕਿ ਰਾਜਹਿ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ੩੦੭ ॥ ਕਿ ਰਾਜਾਨ ਜਾਹੈਂ ॥ ਕਿ ਰੁਦ੍ਰੰ ਪ੍ਰਿਆ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਸੰਭਾਲ ਕਾਛੈ ॥ ਕਿ ਸੁੱਧੰ ਪ੍ਰਭਾਛੈ ॥ ੩੦੮ ॥ ਕਿ ਅੰਬਾਲਿ ਕਾਛੈ ॥ ਕਿ ਆਕਰਖਣੀਛੈ ॥ ਕਿ ਚੰਚਾਲ ਕਾਛੈ ॥ ਕਿ ਚਿਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ੩੦੯ ॥ ਕਿ ਕਾਲਿੰਦ੍ ਕਾਛੈ ॥ ਕਿ ਸਾਰਸ੍ਵਤੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੌ ਜਾਨਵੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੌ ਦੁਵਾਰਕਾਛੈ ॥੩੧੦॥ ਕਿ ਕਾਲਿੰਦ੍ ਜਾਛੈ ॥ ਕਿ ਕਾਮੰ ਪ੍ਰਭਾਛੈ ॥ ਕਿ ਕਾਮ ਏਸਵਰੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਇੰਦ੍ਰਾਨ ਜਾਹੈ ॥ ੩੧੧ ॥ ਕਿ ਭੈਖੰਡਣੀਛੈ ॥ ਕਿ ਖੰਭਾ ਵਤੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਬਾਸੰਤ ਨਾਰੀ ॥ ਕਿ ਧਰਮਾਧਿਕਾਰੀ ॥ ੩੧੨ ॥ ਕਿ ਪਰਮਹ ਪ੍ਰਭਾਛੈ ॥ ਕਿ ਪਾਵਿੱਤ੍ਰਤਾਛੈ ॥ ਕਿ ਆਲੋਕਣੀਹੈ ॥ ਕਿ ਆਭਾ ਧਰੀ ਹੈ ॥ ੩੧੩ ॥ ਕਿ ਚੰਦ੍ਰਾਮੁਖੀਛੈ ॥ ਕਿ ਸੂਰੰ ਪ੍ਰਭਾਛੈ ॥ ਕਿ ਪਾਵਿੱਤ੍ਰਤਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ੩੧੪ ॥ ਕਿ ਸਰਪੰਲਟੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਦੁੱਖੰਕਟੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਚੰਚਾਲ ਕਾਛੈ ॥ ਕਿ ਚੰਦ੍ਰੰ ਪ੍ਰਭਾਛੈ ॥ ੩੧੫ ॥ ਕਿ ਬੁੱਧੰ ਧਰੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਕ੍ਰੱਧੰ ਹਰੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਛੱਤ੍ਰਾਲ ਕਾਛੈ ॥ ਕਿ ਬਿੱਜੰ ਛਟਾ ਹੈ ॥ ੩੧੬ ॥ ਕਿ ਛਤ੍ਰਾਣਵੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਛਤ੍ਰੰ ਧਰੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਛਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਛਤ੍ਰੰ ਛਟਾ ਹੈ ॥ ੩੧੭ ॥ ਕਿ ਬਾਨੰ ਦ੍ਰਿਗੀ ਹੈ

---

੩੦੩. ਸੁਹਾਗ=ਅਨੰਦ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਪਰਮ ਗਿਆਤਾ ਵਾਲੀ ਹੈ । ਛਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਉਚਾਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ । ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਭਗਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈ। ੩੦੪. ਇੰਦ੍ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਰੰਭਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਚੀ ਹੈ ਵਿੱਦਿਆਧਰ ਦੀ ਜਾਤੀ=ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈ। ਰਾਜਾਨ ਜਾ=ਕਿਸੇ ਰਾਜੇ ਦੇ ਅਨੁਜਾ=ਭੈਣ ਹੈ ਰੁਦ੍ਰੰ ਪ੍ਰਯਾ ਹੈ=ਸ਼ਿਵਜੀ ਦੀ ਪਿਆਰੀ ਪਾਰਬਤੀ ਹੈ॥ ਸੰਭਾਲਕ ਛੈ=ਇਕ ਦੇਵੀ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਜੋ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ।

੩੦੮. ਅੰਬਾਲਕਾ ਛੈ=ਦੇਵੀ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਕਿ ਆਂਕਰਖਣੀ=ਜੋ ਓਹ ਖਿੱਚਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਾਲਿੰਦ੍=ਜਮਨਾ ਬਣੀ ਹੈ । ਜਾਨਵੀ=ਗੰਗਾ ਹੈ ਗੋਦਾਵਰੀ ਹੈ। ੩੧੦. ਕਾਲਿੰਦ੍ਜਾ=ਪਹਾੜ ਦੀ ਜਾ=ਜਮਨਾ ਹੈ। ਕਾਮੇਸ੍ਵਰੀ= ਕਾਮ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਰਤੀ ਹੈ। ਇੰਦ੍ਰਾਨੁਜਾ=ਲੱਛਮੀ ਦੀ ਭੈਣ ਹੈ।

੩੧੧. ਡਰ ਦੇ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ । ਖੰਭਾਵਤੀ=ਇਕ ਦੇਵੀ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ੩੧੨. ਅਲੌਕਣੀ=ਅਸਚਰਜ ਰੂਪ ਵਾਲੀ ਹੈ ।

੩੧੪. ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਜੁਲਫਾਂ ਕਾਲੀਆਂ ਸੱਪਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਹਨ।

੩੧੫. ਛੱਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਆਸਰੇ ਰੂਪ ਦਾ ਬਣਾਉ ਹੈ।

੩੧੬. ਛੱਤ੍ਰੀਆਂ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਛੱਤ੍ਰਾਣੀ ਹੈ । ਛਤ੍ਰੰ=ਜਸ ਦੇ ਧਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਛਤ੍ਰੰ=ਜਸ ਦੀ ਹੀ ਸੋਭਾ ਹੈ। ਛਤ੍ਰੰ=ਜਸ ਦਾ ਹੀ ਛਟਾ=ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ।

੩੧੭. ਬਾਨੰਦ੍ਰਗੀ=ਤੀਰਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਹਨ। ਹਰਨ ਵਰਗੇ ਨੇਤ੍ ਹਨ। ਕੌਲ ਵਰਗੀ ਸੋਭਾ ਹੈ। ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਵਰਗਾ ਮੁੰਹ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ ਕਿ ਨੇਤ੍ਰੰ ਮ੍ਰਿਗੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਕਉਲਾ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ਕਿਸੇਸਾਨਨੀਛੈ ॥ ੩੧੮ ॥ ਕਿ ਗੰਧ੍ਰਬਣੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਬਿੰਦਿਆ ਧਰੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਬਾਸੰਤ ਨਾਰੀ ॥ ਕਿ ਭੂਤੇਸ ਪਿਆਰੀ ॥ ੩੧੯ ॥ ਕਿ ਜਾਦ੍ਵੈਸ ਨਾਰੀ ॥ ਕਿ ਪੰਚਾਲ ਬਾਰੀ ॥ ਕਿ ਹਿੰਡੋਲ ਕਾਛੈ ॥ ਕਿ ਰਾਜਹ ਸਿਰੀ ਹੈ ॥ ੩੨੦ ॥ ਕਿ ਸੋਵਰਣ ਪੁਤ੍ਰੀ ॥ ਕਿ ਆਕਾਸ ਉਤ੍ਰੀ ॥ ਕਿ ਸ੍ਰਣੀ ਪ੍ਰਿਤਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਸੁਵ੍ਰਣੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ੩੨੧ ॥ ਕਿ ਪਦਮੰ ਦ੍ਰਿਗੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਭੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਬੀਰਾਬਰਾ ਹੈ ॥ ਕਿਸਕੀ ਸੁਭਾ ਹੈ ॥ ੩੨੨ ॥ ਕਿ ਨਾਗੇ ਸਜਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਨਾਗਨ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਨਲਨੰ ਦ੍ਰਿਗੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਮਲਿਨੀ ਮ੍ਰਿਗੀ ਹੈ ॥ ੩੨੩ ॥ ਕਿ ਅਮਿਤੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਅਮਿਤੋ ਤਮਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਅਕਲੰ ਕਰੂਪੰ ॥ ਕਿ ਸਭ ਜਗਤ ਭੂਪੰ ॥ ੩੨੪ ॥ ਮੋਹਣੀ ਛੰਦ ॥ ਜੁੱਬਣ ਮਯਮੰਤੀ ਸੁੱਬਾਲੀ ॥ ਮੁਖ ਨੂੰਰ ਪੂੰਰ ਉੱਜਾਲੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਣੀ ਬੈਣੀ ਕੋਕਲਾ ॥ ਸਸਿਆਭਾ ਸੋਭਾ ਚੰਚਲਾ ॥ ੩੨੫ ॥ ਘਣਿ ਮੰਝੈ ਜੈਹੈ ਚੰਚਾਲੀ ॥ ਮ੍ਰਿਦਹਾਸਾ ਨਾਸਾਖੰਕਾਲੀ ॥ ਚਖ ਚਾਰੰ ਹਾਰੰ ਕੰਠਾਯੰ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਣੀ ਬੈਣੀ ਮੰਡਾਯੰ ॥ ੩੨੬ ॥ ਗਜ ਗਾਮੰ ਬਾਮੰ ਸੁ ਗੈਣੀ ॥ ਮ੍ਰਿਦ ਹਾਸੰ ਬਾਸੰ ਬਿਧੁ ਬੈਣੀ ॥ ਚਖਚਾਰੰ ਹਾਰੰ ਨਿਰਮੱਲਾ ॥ ਲਖਿਆਭਾਲੱਜੀ ਚੰਚਲਾ ॥ ੩੨੭ ॥ ਦ੍ਰਿੜ ਧਰਮਾਂ ਕਰਮਾਂ ਸੁ ਕਰਮੰ ॥ ਦੁਖ ਹਰਤਾ ਸਰਤਾ ਜਣੁ ਧਰਮੰ ॥ ਮੁਖ ਨੂੰਰ ਪੂੰਰ ਸੁ ਬਾਸਾ ॥ ਚਖ

---

੩੧੮. ਭੂਤੇਸ=ਸ਼ਿਵਜੀ ਦੀ ਪਿਆਰੀ ਪਰਬਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੀ ਪਿਆਰੀ ਸੁਰਸ੍ਵਤੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈ। ੩੧੯. ਜਾਦ੍ਵੈਸ ਨਾਰੀ=ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਰੁਕਮਣੀ ਹੈ। ਪੰਚਾਲ ਬਾਰੀ=ਦ੍ਰੌਪਤੀ ਹੈ। ਹਿੰਡੋਲ ਰਾਗ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਬਣੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਹੰਸਰੀ=ਸੁਰਸ੍ਵਤੀ ਹੈ। ੩੨੦. ਸੋਨੇ ਦੀ ਲੜਕੀ ਭਾਵ ਪੁਤਲੀ ਹੈ। ਸੋਨੇ ਦੀ ਸਿਲਾ ਹੈ। ੩੨੧. ਕੌਲ ਵਰਗੇ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਭਾ=ਬੜੀ ਸੋਭਾ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਬੀਰਾ ਬਰਾ=ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੂੰ ਵਰਨ ਵਾਲੀ ਅਪੱਛਰਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੂਰਮੀ ਬਲ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਸਸਿ=ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਦੀ ਸੋਭਾ ਹੈ।

੩੨੨. ਸ਼ੇਸ਼ਨਾਗ ਦੀ ਪੁਤ੍ਰੀ ਹੈ। ਸਰਪਨੀਆਂ ਵਰਗੀ ਸੋਭਾ ਹੈ। ਨਲਨੰ=ਕੌਲ ਵਰਗੇ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਹਰਨ ਦੇ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਮਲੀਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ੩੨੩. ਅਮਿਤੰ=ਬਿਅੰਤ ਸੋਭਾ ਹੈ। ਅਮਿਤੋਤਮਾ=ਬਿਅੰਤ ਉੱਤਮ ਹੈ। ਨਿਸਕਲੰਕ ਰੂਪ ਹੈ। ੩੨੪. ਜੁਬਨੰ=ਜੋਬਨ ਦੇ ਮਦ ਦੀ ਮਸਤਾਈ ਨਾਲ ਓਹ ਇਸਤ੍ਰੀ ਮਸਤ ਹੈ। ਮੁਖ ਨੂੰਰ=ਮੂੰਹ ਦੇ ਨੂਰ ਨਾਲ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਚੰਦ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਵਰਗੀ ਸੋਭਾ ਹੈ। ੩੨੫. ਕੋਮਲ ਹਾਸਾ ਹੈ। ਸੁਗੰਧੀ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਜਿਸਦੇ ਕੋਕਲਾ ਵਰਗੇ ਬਚਨ ਹਨ। ਕੋਮਲ ਹਾਸਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾਮਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੈ ਖੰ=ਅਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਫਿਰਨ ਵਾਲੀ ਕਾਲੀ ਦੇਵੀ ਹੈ। ਚੰਚਾਲੀ=ਬਿਜਲੀ। ਹਰਨ ਵਰਗੇ ਨੇਤ੍ਰ। ਬੋਲ ਭੂਸ਼ਨ ਵਰਗੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸੁੰਦਰ ਬਚਨਾਂ ਦੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ੩੨੬. ਗਜ=ਹਾਥੀ ਦੀ ਚਾਲ ਵਰਗੀ ਚਾਲ ਹੈ, ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੀ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਗੌਣ ਗੌਣ ਵਾਲੀ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਚਾਰੀ ਬਾਰੀ ਅੰਨਾਸਾ ॥ ੩੨੮ ॥ ਚਖਚਾਰੰ ਬਾਰੰ ਚੰਚਾਲੀ ॥ ਸਤ ਧਰਮਾ ਕਰਮਾ ਸੰਚਾਲੀ ॥ ਦੁਖ ਹਰਣੀ ਦਰਣੀ ਦੁਖ ਦੰਦੰ ॥ ਪ੍ਰਯਾ ਭਕਤਾ ਬਕਤਾ ਹਰ ਛੰਦੰ ॥ ੩੨੯ ॥ ਰੰਭਾ ਉਰ ਬਸੀਆ ਘ੍ਰਿਤਾਚੀ ॥ ਅੱਛੰ ਮੋਹਣੀਆ ਜੇ ਰਾਚੀ ॥ ਲਖਿ ਸਰਬੰ ਗਰਬੰ ਪਰਹਾਰੀ ॥ ਮੁਖਿ ਨੀਚੇ ਧਾਮੰ ਸਿਧਾਰੀ ॥ ੩੩੦ ॥ ਗੰਧਰਬੰ ਸਰਬੰ ਦੇਵਾਣੀ ॥ ਗਿਰਜਾ ਗਾਇੱਤ੍ਰੀ ਲੰਕਾਣੀ ॥ ਸਾਵਿਤ੍ਰੀ ਚੰਦ੍ਰੀ ਇੰਦ੍ਰਾਣੀ ॥ ਲਖਿ ਲੱਜੀ ਸੋਭਾ ਸੂਰਜਾਣੀ ॥ ੩੩੧ ॥ ਨਾਗਣੀਆਂ ਨ੍ਰਿਤਿਆ ਜੱਛਾਣੀ ॥ ਪਾਪਾ ਪਾਵੱਿਤ੍ਰੀ ਪੱਬਾਣੀ ॥ ਪ੍ਰਿਥੀ ਸਾਚੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਭੂਤੇਸੀ ॥ ਭਿੰਭਰੀਆ ਭਾਮਾ ਭੂਪੇਸੀ ॥ ੩੩੨ ॥ ਬਰਬਰਣੀ ਹਰਣੀ ਸਭ ਦੁੱਖੰ ॥ ਸੁਖ ਕਰਣੀ ਤਰਣੀ ਸਸਿ ਮੁੱਖੰ ॥ ਉਰਗੀ ਗੰਧ੍ਰਬੀ ਜੱਛਾਨੀ ॥ ਲੰਕੇਸੀ ਭੇਸੀ ਇੰਦ੍ਰਾਣੀ ॥ ੩੩੩ ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਬਾਨੰ ਤਾਨੰ ਮਦ ਮੱਤੀ ॥ ਜੁੱਬਨ ਜਗ ਮਗਣੀ ਸੁਭਵੰਤੀ ॥ ਉਰਧਾਰੰ ਹਾਰੰ ਬਨਿ

---

੩੨੮ ਧਰਮ ਵਿਚ ਇਸਥਤ ਹੈ ਚੰਗੇ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਚੰਗੇ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਕਰਨ ਨੂੰ ਧਰਮ ਜਿਸਦਾ ਇਸਥਤ ਹੈ। ਮੁਖ ਨੂਰੰ=ਮੂੰਹ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੂਰਨ ਚੰਗੇ ਜਸ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਧੰਨਤਾ ਜੋਗ ਹੈ । ਚਖਚਾਰੀ=ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਚਲੌਣ ਵਾਲੀ ਭਾਵ ਕਟਾਖ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤੇ ਆਸਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੇ ਨੇਤ੍ਰ ਬਿਜਲੀ ਵਰਗੇ ਸੁੰਦਰ ਹਨ। ਚੰਗੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਕਰਮ ਜਾਂ ਕਰਮਾਂ ਵਿਚ ਸੰ=ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਵੱਡੇ ਦੁਖਾਂ ਦੇ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਪਤੀ ਦੀ ਭਗਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾਇਸਤ੍ਰੀ ਤੇ ਹਰੀ ਦੇ ਜਸਨੂੰ ਉਚਾਰਨਵਾਲੀ ਹੈ।

੩੨੯. ਰੰਭਾ ਅਪੱਛਰਾਂ ਹੈ ਜਾਂ ਉਰਬਸੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿਰਤਾਚੀ=ਅਪੱਛਰਾ ਹੈ। ਚੰਗੀ ਮੋਹਣੀ ਹੈ ਤੇ ਸੁਰਮਾ ਪੌਣ ਵਿਚ ਰੰਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਲਖ ਸਰਬੰ=ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਸਾਰਿਆਂ ਹੰਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਓਨਾਂ ਦੇ ਹੰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁਖ ਨੀਚੇ= ਮੂੰਹ ਨੀਵਾਂ ਕਰਕੇ ਘਰ ਨੂੰ ਚਲੀ ਗਈ ਹੈ। ੩੩੦. ਗਿਰਜਾ=ਪਾਰਬਤੀ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈ ਕਿ ਲੰਕਾ ਪਤੀ ਦੀ ਰਾਣੀ ਮੰਦੋਦਰੀ ਹੈ। ਬਰਮਾ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈ ਕਿ ਚੰਦ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਰੋਹਣੀ ਹੈ ਕਿ ਇੰਦ੍ਰ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸਚੀ ਹੈ। ਸੋਭਾ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਲੱਜਿਆ ਵਾਲੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਸੂਰਜ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ।

੩੩੧. ਸਰਪਾਂ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਤਕਰਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਪੱਛਰਾਂ ਹੈ। ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਬਤਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਵਾਲੀ ਦੇਵੀ ਹੈ । ਜੇਹੜੀ ਭਾਮਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈ ਕਿ ਭਿੰਭਰੀ ਦੇਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਈਸ਼ਰੀ ਹੈ।

੩੩੨. ਚੰਗਿਆਂ ਵਰਾਂ ਦੇ ਵਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੁੱਖਾਂ ਦੇ ਹਰਨ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਜੁਆਨ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਮੂੰਹ ਚੰਦ ਵਰਗਾ ਹੈ। ਸੱਪਾਂ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗੰਧਰਵਾਂ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜੱਛਾਂ ਦੀ ਹੈ। ੩੩੩. ਬਾਣਾ ਰੂਪ ਨੇਤ੍ਰ ਤਾਣੇ ਹਨ ਹੰਕਾਰ ਨਾਲ ਮਸਤ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਜੋਬਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਾਲਾ ਤੇ ਸੋਭਾ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਧਾਰਨ ਕੀਤੀ ਹੇ ਬਣ ਮਾਲਾ ਦਾ ਹਾਰ ਜਾਂ ਮੋਤੀਆਂ ਆਦਕਾਂ ਦਾ ਹਾਰ ਜਾਂ ਮੋਤੀਆਂ ਦਾ ਹਾਰ ਮਾਨੋ ਬਨ ਮਾਲਾ ਹੈ ਜੋ ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੂੰਹ ਦੀ ਸੋਭਾ ਮਾਨੋ ਅੱਗ ਦੀ ਲਾਟ ਵਰਗੀ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮਾਲੰ ॥ ਮੁਖਿ ਸੋਭਾ ਸਿਖਰੰਜਨ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥ ੩੩੪ ॥ ਛਤਪਤ੍ਰੀ ਛਤ੍ਰੀ ਛਤ੍ਰਾਲੀ ॥ ਬਿਧ ਬੈਣੀ ਨੈਣੀ ਨ੍ਰਿਮਾਲੀ ॥ ਅਸ ਪਾਸੀ ਉਦਾਸੀ ਨਿਰਲੇਪੰ ॥ ਦ੍ਰੁਧ ਖਾਨੰ ਮਾਨੰ ਸੰਛੇਪੰ ॥ ੩੩੫ ॥ ਸੁਭ ਸੀਲੰ ਡੀਲੰ ਸੁਖ ਥਾਨੰ ॥ ਮੁਖ ਹਾਸੰ ਰਾਸੰ ਨਿਰਬਾਨੰ ॥ ਪ੍ਰਿਯ ਭਕਤਾ ਬਕਤਾ ਹਰਿ ਨਾਮੰ ॥ ਚਿਤ ਲੈਣੀ ਦੈਣੀ ਆਰਾਮੰ ॥ ੩੩੬ ॥ ਪ੍ਰਿਯ ਭਕਤਾ ਠਾਢੀ ਏਕੰਗੀ ॥ ਰੰਗ ਏਕੈ ਰੰਗੈ ਸੋ ਰੰਗੀ ॥ ਨਿਰਬਾਸਾ ਆਸਾ ਏਕਾਤੰ ॥ ਪਤਿ ਦਾਸੀ ਭਾਸੀ ਪਰਭਾਤੰ ॥੩੩੭ ॥ ਅਨਿ ਨਿੰਦ੍ ਅਨਿੰਦ੍ਰਾ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਿਯ ਭਕਤਾ ਬਕਤਾ ਬ੍ਰਤਚਾਰੀ ॥ ਬਾਸੰਤੀ ਟੋਡੀ ਗਉਡੀ ਹੈ ॥ ਭੂਪਾਲੀ ਸਾਰੰਗ ਗਉਰੀਛੈ ॥ ੩੩੮ ॥ ਹਿੰਡੋਲੀ ਮੇਘ ਮਲ੍ਹਾਰੀ ਹੈ ॥ ਜੈਜਾਵੰਤੀ ਗੌਡ ਮਲ੍ਹਾਰੀਛੈ ॥ ਬੰਗਲੀਆ ਰਾਗ ਬਸੰਤੀਛੈ ॥ ਬੈਰਾਗੰ ਸੋਭਾਵੰਤੀ ਹੈ ॥ ੩੩੯ ॥ ਸੋਰਠ ਸਾਰੰਗ ਬੈਰਾਗੀਛੈ ॥ ਪਰਜ ਕਿਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰੀਛੈ ॥ ਹਿੰਡੋਲੀ ਕਾਫੀ ਤੈਲੰਗੀ ॥ ਭੈਰਵੀ ਦੀਪਕੀ ਸੁੱਭੰਗੀ ॥ ੩੪੦ ॥ ਸਰਬੋਵੰ ਰਾਗੰ ਨਿਰਬਾਣੀ ॥ ਲਖਿ ਲੋਭੀਆਭਾਗਰਬਾਣੀ ॥ ਜਹੁ ਕੱਥਉ ਸੋਭਾ ਸਰਬਾਣੰ ॥ ਤਹੁ ਬਾਢ੍ਹ ਏਕੰ ਗ੍ਰੰਥਾਣੰ ॥ ੩੪੧ ॥ ਲਖਿਤਾਮੰ ਦੱਤੰ ਬ੍ਰਤਚਾਰੀ ॥ ਸਰਬ ਲੱਗੇ ਪਾਨੰ ਜਟਧਾਰੀ ॥ ਤਨ ਮਨ ਭ੍ਰਤਾ ਕਰ ਰਸਭੀਨਾ ॥ ਚਵ ਦਸਵੈਂ ਤਾਕੰ ਗੁਰ ਕੀਨਾ ॥ ੩੪੨ ॥

ਇਤਿ ਪ੍ਰਿਯ ਭਗਤ ਇਸਤ੍ਰੀ ਚਤੁਰ ਦਸਵਾਂ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥

---

੩੩੪. ਜੋਹੜੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਪਤੀ ਰਾਜੇ ਛੱਤ੍ਰੀ ਹਨ ਓਨਾਂ ਛੱਤ੍ਰੀਆਂ ਦੀ ਛੱਤ੍ਰਾਣੀ=ਇਸਤ੍ਰੀ ਸਿਰੋਮਣੀ ਹੈ। ਕੋਕਲ ਵਰਗੇ ਬਚਨ ਹਨ, ਨਿਰਮਲ ਨੈਤ੍ਰਾਂ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਅਸ ਪਾਸੰ=ਦੇਵੀ ਦੀ ਉਪਾਸ਼ਕ ਹੈ ਤੇ ਖੋਟੇ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਉਦਾਸ ਹੈ ਤੇ ਨਿਰਲੇਪ ਹੈ। ਅਕਲ ਦੀ ਖਾਣ ਮੰਨੀ ਦੀ ਹੈ, ਸੰਕੋਚ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਭਾਵ ਲੱਜਿਆ ਵਾਲੀ ਹੈ। ੩੩੫. ਸੁੱਖਾਂ ਦਾ ਥਾਂ ਘਰ ਹੈ, ਸੀਤਲ ਸੁਭਾਉ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਡੀਲ=ਸਰੀਰ ਜਿਸ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੰਗਾ। ਮੂੰਹ ਜਿਸ ਦਾ ਹਾਸੇ ਦੀ ਖਾਣ ਹੈ ਭਾਵ ਹਰ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਤੇ ਨਿਰਬੰਧਨ ਹੈ। ਚਿਤ ਦੇ ਚੁਰਾ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਤੇ ਸੁਖ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ੩੩੬. ਪਤੀ ਦੀ ਭਗਤਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਅੰਗ ਦੇ ਭਾਰ ਖਲੋਤੀ ਹੈ। ਓਹ ਇਸਤ੍ਰੀ ਇਕ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਰੰਗੀ ਹੈ। ਆਸਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਸੇ ਪਰ ਇਕ ਪਰਮਾਤਮਾਂ ਦੀ ਆਸਾ ਰਖੀ ਹੈ। ਪਤੀ ਦੀ ਦਾਸੀ ਹੈ ਤੇ ਪ੍ਰਾਤਾਕਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਰਗੀ ਹੈ। ੩੩੭. ਨੀਂਦ ਤੇ ਨਿੰਦਿਆ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ, ਥੋੜਾ ਖਾਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਪਤੀ ਦੀ ਭਗਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ ਤੇ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਦਾ ਜਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ ਤੇ ਵਰਤ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਹੈ।

੩੩੮. ਬੈਰਾੜੀ ਰਾਗਣੀ ਸੋਭਾ ਵਾਲੀ ਹੈ। ੩੩੯. ਸੋਰਠ ਰਾਗਣੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰਗ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈ ਕਿ ਬੈਰਾੜੀ ਰਾਗਣੀ ਹੈ।

੩੪੦. ਸਾਰਿਆਂ ਰਾਗਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਹੈ ਤੇ ਨਿਰਬੰਧਨ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਸੋਭਾ ਵੇਖਕੇ ਲੁਭਾਇਮਾਨ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਗਰਬ ਵਾਲੀਆਂ। ੩੪੧. ਜੋਹੜਾ ਦੱਤਾ-ਤ੍ਰੈ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਹੈ ਉਹ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ। ਸਾਰੇ ਜਟਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਉਸ ਦੀ ਪੈਰੀ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਤਨੋ ਮਨੋ ਕਰਕੇ ਭਰਤੇ ਦੇ ਰਸ ਵਿਚ ਭਿੱਜੀ ਹੈ।

੩੪੨. ਮਨੋ ਈਸੰ=ਮੋਨੀਆਂ ਦਾ ਈਸ਼ਰ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਅਥ ਬਾਨਗਰਪੰਦਰਵੈ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਕਰਿ ਚਉਦਸਵੈ ਗੁਰਦੱਤ ਮੁਨੰ ॥ ਮਗਲਗੀਆ ਪੂਰਤ ਨਾਦ ਧੁਨੰ ॥ ਭੂਮ ਪੂਰਬ ਪੱਛਮ ਉਤ੍ਰ ਦਿਸੰ ਤਕਿ ਚਲੀਆ ਦੱਛਨ ਮੋਨ ਇਸੰ ॥ ੩੪੩ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਤਹਾਂ ਇਕ ਚਿਤ੍ਰ ਪੁਰੰ ॥ ਜਨੁ ਕ੍ਰਾਂਤ ਦਿਵਾਲਯ ਸਰਬਹਰੰ ॥ ਨਗਰੇਸ ਤਹਾਂ ਬਹੁ ਮਾਰ ਮ੍ਰਿਗੰ ॥ ਸਬ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪਤ ਘਾਇਖਗੰ ॥ ੩੪੪ ॥ ਚਤਰੰਗ ਲਏ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗਿ ਘਨੀ ॥ ਬਹਰੰਤ ਧੁਜਾ ਚਮਕੰਤ ਅਨੀ ॥ ਬਹੁ ਭੂਖਨ ਚੀਰਜਰਾਵ ਜਗੈ ॥ ਤ੍ਰਿਦਸਾਲਯ ਕੀਜਨੁ ਕ੍ਰਾਂਤ ਹਰੀ ॥ ੩੪੫ ॥ ਤਹ ਬੈਠ ਹੁਤੋ ਇਕ ਬਾਣ ਗਰੰ ॥ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਣ ਕਿਧੌ ਨਹੀਂ ਬੈਨਚਰੰ ॥ ਤਹ ਬਾਜਤ ਬਾਜ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਗਣੰ ॥ ਡਫ ਢੋਲਕ ਝਾਂਝ ਮੁਚੰਗ ਭਣੰ ॥ ੩੪੬ ॥ ਦਲਨਾਥ ਲਏ ਬਹੁ ਸੰਗਿਦਲੰ ॥ ਜਲ ਬਾਰਦ ਜਾਨ ਪ੍ਰਲੈ ਉਛਲੰ ॥ ਹਯ ਹਿੰਸਤ ਚਿੰਸਤ ਗੂੜ ਗਜੰ ॥ ਗਲ ਗੱਜਤ ਲੱਜਤ ਸੁੰਡਲਜੰ ॥ ੩੪੭ ॥ ਦ੍ਰੂਮ ਢਾਹਤ ਗਾਹਤ ਗੂੜ ਦਲੰ ॥ ਕਰ ਖੀਚਤ ਸੀਚਤ ਧਾਰ ਜਲੰ ॥ ਸੁਖ ਪਾਵਤ ਧਾਵਤ ਪੇਖਿ ਪ੍ਰਭੂ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਬਿਮੋਹਤ ਰਾਜ ਸੁਭੂ ॥ ੩੪੮ ॥ ਚਪਡਾਰਤ ਚਾਚਰ ਭਾਨ ਸੂਅੰ ॥ ਸੁਖ ਪਾਵਤ ਦੇਖ ਨਰੇਸ ਭੂਅੰ ॥ ਗਲ ਗੱਜਤ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਸੁਰੰ ॥ ਬਹੁ ਬਾਜਤ ਨਾਦ ਨਫੇ ਮੁਰਜੰ ॥ ੩੪੯ ॥ ਕਲਿ ਕਿੰਕਣਿ ਭੂਖਤ ਅੰਗਬਰੰ ॥ ਤਨ ਲੇਪਤ ਚੰਦਨ ਚਾਰ ਪ੍ਰਭੂ ॥ ਮ੍ਰਿਦੁ ਭੋਲਤ ਬੋਲਤ ਬਾਤ ਮੁਖੰ ॥ ਗ੍ਰਹ ਆਵਤ ਖੇਲ ਅਖੇਟ ਸੁਖੰ ॥ ੩੫੦ ॥ ਮੁਖ ਪੋਛ ਗੁਲਾਬ ਫੁਲੇਲ ਸੁਭੂ ॥ ਕਲਿ ਕੱਜਲ ਸੋਹਤ ਚਾਰ ਚਖੰ ॥ ਮੁਖ ਉੱਜਲ ਚੰਦ ਸਮਾਨ ਸੁਭੂ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਛਕੇ ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬਿਸੰ ॥ ੩੫੧ ॥ ਸੁਭ ਸੋਭਤ ਹਾਰ ਅਪਾਰ ਉਰੰ ॥

---

੩੪੩. ਚਿਤ੍ਰ ਪੁਰੰ=ਸੁੰਦ੍ਰ ਨਗਰ। ਜਨ ਕਾਂਤ=ਮਾਨੋ ਸੁਰਗ ਦੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਨੂੰ ਹਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ੩੪੪. ਬਹੁ ਭੂਖਨ=ਬਹੁਤ ਤਰਾਂ ਦੇ ਜੜਾਊ ਗਹਿਣੇ ਤੇ ਜਰੀਦਾਰ ਕਪੜੇ ਹਨ। ਤ੍ਰਿਦਸਾਲਯ=ਮਾਨੋ ਸੁਰਗ ਦੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਨੂੰ ਹਰਦੇ ਹਨ। ਜੋਹੜੇ ਸੁਰਗ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਤੇ ਗਹਿਣੇ ਕਪੜੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਹਨ ਉਨਾਂ ਦੀ ਸੋਭਾ ਹਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ੩੪੬. ਕਲ ਨਾਥ=ਰਾਜਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈਕੇ। ਜਲਬਾਰ=ਮਾਨੋ ਪ੍ਰਲੈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਪਾਣੀ ਉਛਲਿਆ ਹੈ। ਗਲ ਗਜਤ= ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੱਜਦੇ ਹਨ ਤੇ ਛੱਡਦੇ ਹਨ ਸੁੰਡ ਨਾਲ ਪਾਣੀ। ਕਰ ਖੀਚਤ=ਸੁੰਡ ਨਾਲ ਖਿੱਚਕੇ ਸਿੰਜਦੇ ਹਨ ਜਲ ਦੀ ਧਾਰਾਂ ਨੂੰ। ੩੪੮. ਚਪ ਡਾਰਤ=ਖਿਝ ਕੇ ਜਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਟਦਾ ਹੈ ਹੋਲੀ ਨੂੰ ਸੂਰਜ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਕਰਨ। ਗਲ ਗੱਜਭ=ਢੋਲਾਂ ਤੇ ਜੋੜੀਆਂ ਦੇ ਸੁਰੰ=ਅਵਾਜਾਂ ਦੀ ਗੜਗੱਜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਗਾਰੇ ਵੱਜਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨਵੇਂ ਮੁਰਜ ਵਾਜੇ।

੩੪੯. ਕਲਿ ਕਿੰਕਣ=ਸੁੰਦਰ ਤੜਾਗੀ ਫਬ ਰਹੀ ਹੈ ਸੁੰਦਰ ਅੰਗਾਂ ਵਿਚ। ਤਨ ਲੇਪਤ=ਸਰੀਰ ਲਿੰਬਿਆ ਹੈ ਚੰਦਨ ਸੁੰਦਰ ਸੋਭਾ ਵਾਲੇ ਨਾਲ। ਮ੍ਰਿਦ=ਮੂੰਹ ਵਿਚੋਂ ਬਾਤਾਂ ਕੋਮਲ ਬੋਲਾਂ ਨਾਲ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਗ੍ਰਿਹ=ਸੁਖਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਰ ਖੇਡਕੇ ਘਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ੩੫੦. ਗੁਲਾਬ ਤੇ ਫੁਲੇਲ ਸੁੰਦਰ ਨਾਲ ਮੂੰਹ ਧੋਂਦੇ ਹਨ। ਸੁੰਦਰ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਸੁੰਦਰ ਸੁਰਮਾ ਸੋਭਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੰਧਰਭ ਜੋ ਈਸੁਰ ਹਨ ਵੇਖਕੇ ਮਗਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ੩੫੧. ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਸੁੰਦਰ ਸੋਹਣੇ ਅਪਾਰ ਹਾਰ ਹਨ। ਸੁੰਦਰ ਸੋਭਾ ਵਾਲਾ ਕੇਸਰ ਦਾ ਤਿਲਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਵਾਨ ਹੈ। ਬਿਅੰਤ ਖੂਹਣੀਆਂ ਦਾ ਨਾਲ ਦਲ ਹੈ। ਉਸ ਰਸਤੇ ਸੈਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਤਿਲਕੰਦੁਤਿ ਕੇਸਰ ਚਾਰ ਪ੍ਰਭੂ ॥ ਅਨਸੰਖ ਅਛੂਹਨ ਸੰਗ ਦਲੰ ॥ ਤਿਹ ਜਾਤ ਭਏ ਸਨਸੈਨ ਮਗੰ ॥ ੩੫੨ ॥ ਫਿਰ ਆਇ ਗਏ ਤਿਹ ਪੈਂਡ ਮੁਨੰ ॥ ਕਲਿ ਬਾਜਤ ਸੰਖਨ ਨਾਦ ਧੁਨੰ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਤਹਾਂ ਇਕ ਬਾਨ ਗਰੰ ॥ ਸਿਰ ਨੀਚ ਮਨੋ ਲਿਖ ਚਿੱਤ੍ ਧਰੰ ॥ ੩੫੩ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਰਿਖੀਸਰ ਨੀਚ ਨਰੰ ॥ ਹਸਿ ਬੈਨ ਸਭਾਂਤਿਇਮੰ ਉਚਰੰ ॥ ਕਹ ਭੂਪ ਗਏ ਲੀਏ ਸੰਗਿ ਦਲੰ ॥ ਕਹਿਓ ਮੋਨ ਗੁਰੂ ਅਵਿਲੋਕ ਦ੍ਰਿਗੰ ॥ ੩੫੪ ॥ ਚਕਿ ਚਿੱਤਰਹੇ ਚਲਅਚਿਤ ਮੁਨੰ ॥ ਅਨਖੰਡਤ ਪੀਨ ਹੀ ਜੋਗ ਭੁਲੰ ॥ ਅਨਆਸ ਅਭੰਗ ਉਦਾਸ ਮਨੰ ॥ ਅਬਿਕਾਰ ਅਪਾਰ ਪ੍ਰਭਾਸ ਸਭੰ ॥ ੩੫੫ ॥ ਅਨਭੰਗ ਪ੍ਰਭਾ ਅਨਖੰਡ ਤਪੰ॥ਅਬਿਕਾਰ ਜਤੀ ਅਨਿਆਸ ਜਪੰ ॥ ਅਨਖੰਡ ਬ੍ਰਤੰ ਅਨਡੰਡ ਤਨੰ ॥ ਹਠਵੰਤ ਬ੍ਰਤੀ ਰਿਖਅਤ੍ ਸੁਅੰ ॥ ੩੫੬ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਸਰੰ ਕਰਿ ਧਿਆਨ ਜਤੰ ॥ ਰਹਿ ਰੀਝ ਜਟੀ ਹਠਵੰਤ ਬ੍ਰਤੰ ॥ ਗੁਰ ਮਾਨਸ ਪੰਚਦਸੋ ਪ੍ਰਬਲੰ ॥ ਹਠ ਛਾਡਿ ਸਬੈ ਤਿਨ ਪਾਨ ਪਰੰ ॥ ੩੫੭ ॥ ਇਮਨਾਹਸੋ ਜੋ ਕਰਨੇਹ ਕਰੈ ॥ ਭਵ ਧਾਰ ਅਪਾਰਹਿ ਪਾਰ ਪਰੈ ॥ ਤਨ ਕੇ ਮਨ ਕੇ ਭ੍ਰਮ ਪਾਸ ਧਰੇ ॥ ਕਰਿ ਪੰਦਸਵੇ ਗੁਰਪਾਨ ਪਰੇ ॥ ੩੫੮ ॥

ਇਤਿ ਪੰਦ੍ਰਸਵੋ ਗੁਰੂ ਬਾਨਗਰ ਸਮਾਪਤੰ ॥ ੧੫ ॥

ਅਥ ਚਾਂਵਡ ਸੋਰਵੋਂ ਗੁਰ ਕਥਨੰ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਮੁਖ ਬਿਭੂਤ ਭਗਵੇ

---

੩੫੨. ਫਿਰ ਮੁਨੀ ਵੀ ਉਸ ਰਸਤੇ ਆ ਗਏ। ਸੰਖਾਂ ਤੇ ਨਰਸਿੰਗਿਆਂ ਦੀ ਸੁੰਦਰ ਧੁਨੀ ਵੱਜ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਸਿਰ ਨੀਵਾਂ ਹੋਇਆ ੨ ਹੈ ਮਾਨੋ ਸਿਖ ਨੇ ਮੂਰਤੀ ਰੱਖੀ ਹੈ।

੩੫੩. ਅਵਲੋਕ=ਉਸ ਨੀਵੀਂ ਹੋਈ ੨ ਗਰਦਨ ਨੂੰ ਦੱਤਾ ਤ੍ਰੇਵ ਜੀ ਵੇਖਕੇ। ਕਹਿ ਭੂਪ=ਆਖਿਆ ਕਿ ਰਾਜਾ ਗਿਆ ਹੈ ਦਲ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈਕੇ। ਉਸ ਬਾਣ ਗਰ ਨੇ ਆਖਿਆ ਹੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਮੈਂ ਅੱਖੀਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਹੈ। ੩੫੪. ਅਚੱਲ ਚਿਤ ਵਾਲੇ ਮੁਨੀ ਚਿਤ ਵਿਚ ਲੱਜਿਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੋਗ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਚੋਲਣ ਵਾਲੇ ਜੋਹੜੇ ਇਕ ਰਸ ਤਪੀ ਹਨ। ਹੋਰ ਆਸਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਇਕ ਰਸ ਉਦਾਸ ਮੁਨੀ ਹਨ। ਬਿਅੰਤ, ਪ੍ਰਕਾਸ=ਪ੍ਰਕਾਸ ਵਾਲੇ ਭਾਵ ਚੰਗੀ ਸੋਭਾ ਵਾਲੇ ਸੁੰਦਰ ਦੀ ਵਾਰ ਵਾਲੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਰਚਿਤ ਹਨ।

੩੫੫. ਇਕ ਰਸ ਸੋਭਾ ਵਾਲੇ ਇਕ ਰਸ ਤਪ ਵਾਲੇ ਤਪਸੀ ਹਨ। ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹਨਜਤੀ ਹਨ ਹੋਰ ਦੀ ਆਸਾ ਜਪਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹਨ। ਇਕ ਰਸ ਬ੍ਰਤੀ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਜਿੰਨਾਂ ਦਾ ਭੰਡੀ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਅੱਤ੍ ਰਿਖੀ ਦੇ ਪੁਤ੍ ਦੱਤਾ ਤ੍ਰੇਵ ਦੀ ਹਨੂਮਾਨ ਵਰਗੀ ਬ੍ਰਤੀ ਹੈ। ੩੫੬. ਬਾਣਾ ਦੇ ਬਣੱਣ ਵਾਲੇ ਬਾਣ ਗਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਦੇ ਸੰਜੁਗਤ ਵੇਖਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਇਆ ੨ ਹੈ ਜੜ੍ਹਾਵਾਂ ਵਾਲਾ ਜੋ ਹਰ ਵਾਲਾ ਬ੍ਰਤੀ ਹੈ। ੩੫੭. ਇਸ ਤਰਾਂ ਜੋਹੜਾ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਪਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦਰ ਦੀ ਅਪਾਰ ਧਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਤੇ ਮਨ ਦੇ ਭਰਮ ਪਾਸ=ਵਖਰੇ ਭਾਵ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਧਰ ਦੇਂਦਾ ਹੈ। ੩੫੭. ਪੰਦ੍ਰਵਾਂ ਗੁਰੂ ਬਣਾਕੇ ਪੈਰੀਂ ਪਏ।

੩੫੮. ਸੁੱਖਾਂ ਦੀ ਆਸ ਤੋਂ ਉਦਾਸ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਭੇਸ ਬਰੰ ॥ ਸੁਭ ਸੋਭਤ ਚੇਲਕ ਸੰਗ ਨਰੰ ॥ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਗੋਬਿੰਦ ਏਕ ਮੁਖੰ ॥ ਬਨ ਡੋਲਤ ਆਸ ਉਦਾਸ ਸੁਖੰ ॥ ੩੫੯ ॥ ਮੁਖ ਪੂਰਤ ਸੂਰਤ ਨਾਦ ਨਵੰ ॥ ਅਤਿ ਉੱਜਲ ਅੰਗ ਬਿਭੂਤ ਰਿਖੰ ॥ ਨਹੀ ਬੋਲਤ ਡੋਲਤ ਦੇਸ ਦਿਸੰ ॥ ਗੁਨ ਚਾਰਤ ਧਾਰਤ ਧਯਾਨ ਹਰੰ ॥ ੩੬੦ ॥ ਅਵਿਲੋਕਯ ਚਾਵਡ ਚਾਰ ਪ੍ਰਭੂ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਤ ਉਡੀ ਗਹਿ ਮਾਸੁ ਮੁਖੰ ॥ ਲਖਿ ਕੈ ਪਲਚਾਵੰਡ ਚਾਰ ਚਲੀ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਪੁਸਟ ਪ੍ਰਮਾਥ ਬਲੀ ॥ ੩੬੧ ॥ ਅਵਲੋਕ ਸਮਾਸ ਅਕਾਸ ਉਡੀ ॥ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਤਹੀ ਤਿਹ ਸੰਗ ਮੰਡੀ ॥ ਤਜ ਮਾਸ ਚੜਾ ਉਡ ਆਪ ਚਲੀ ॥ ਲਹਿ ਕੈ ਚਿਤ ਚਾਵਡ ਚਾਰ ਬਲੀ ॥ ੩੬੨ ॥ ਅਵਲੋਕ ਸੁਚਾਵਡ ਚਾਰ ਪਲੰ ॥ ਤਜਿ ਤ੍ਰਾਸ ਭਈ ਥਿਰ ਭ੍ਰਮ ਥਲੰ ॥ ਲਖਿ ਤ੍ਰਾਸ ਮਨੰ ਮੁਨ ਚਉਕ ਰਹਜੋ ॥ ਚਿਤ ਸੋਰਸਵੈ ਗੁਰ ਤ੍ਰਾਸ ਕਹਜੋ ॥ ੩੬੩ ॥ ਕੋਊ ਐਸ ਤਜੈ ਜਬ ਸਰਬ ਧਨੰ ॥ ਕਰਿਕੈ ਬਿਨ ਆਸ ਉਦਾਸ ਮਨੰ ॥ ਤਬ ਪਾਚਉ ਇੰਦ੍ਰੀ ਤਿਆਗ ਰਹੈ ॥ ਇਨ ਚੀਲਨ ਜਿਉ ਸ੍ਰੁਤ ਐਸ ਕਹੈ ॥ ੩੬੪ ॥

ਇਤਿ ਸੋਰਵੇ ਗੁਰੂ ਚਾਵਡ ਸਮਾਪਤੰ ॥ ੧੬ ॥

ਅਥ ਦੁਧੀਰਾ ਸਤਾਰਵੋਂ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਕਰਿ ਸੋਰਸਵੋ ਰਿਖ ਤ੍ਰਾਸ ਗੁਰੰ ॥ ਉਠ ਚਲੀਆਬਾਟ ਉਦਾਸ ਚਿਤੰ ॥ ਮੁਖਿ ਪੂਰਤ ਨਾਦ ਨਿਨਾਦ ਧੁਨੰ ॥ ਸੁਨ ਰੀਝਤ ਗੰਧ੍ਰਬ ਦੇਵਨਰੰ ॥ ੩੬੫ ॥ ਚਲਿ ਜਾਤ ਭਏ ਸਰਿ ਤਾ ਨਿਕਟੰ ॥ ਹਠ ਵੰਤਰਿਛੰਤਪਸਾ ਬਿਕਟੰ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਦੁਧੀਰਜ ਏਕ ਤਹਾਂ ॥ ਉਛਰੰਤ ਹੁਤੇ ਨਦ ਮੱਛ ਜਹਾਂ ॥ ੩੬੬ ॥ ਥਰਕੰਤ ਹੁਤੋ ਇਕ ਚਿੱਤ ਨਭੰ ॥ ਅਤਿ ਉੱਜਲ ਅੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸੁਭੰ ॥ ਨਹੀ ਆਨ ਬਿਲੋਕਤ ਆਪ ਦ੍ਰਿਗੰ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰਹਜੋ ਗਡ ਮੱਛ ਮਨੰ ॥ ੩੬੭ ॥ ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਮਹਾਂ ਮੁਨ ਮੱਜਨ ਕੈ ॥ ਉਠਿ ਕੈ ਹਰਿ ਧਿਆਨ ਲਗਾ ਸੁਚ ਕੈ ॥ ਨਟਰੋਤਬਲੋਵਹ ਮੱਛ ਅਰੀ ॥ ਰਥ ਸੂਰ ਅਥਿਓ ਨਹ ਡੀਠ ਟਰੀ ॥ ੩੬੮ ॥ ਥਰਕੰਤ ਰਹਾ ਨਭਮੱਛ ਕਟੰ ॥ ਰਥ ਭਾਨ ਹਟਿਓ

੩੫੯.ਮੁਖ ਪੂਰਤ=ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਸੂਰਤ ਵਾਲੇ ਨਾਦ ਪੂਰਦੇ ਹਨ ਭਾਵ ਸੰਖ ਨਰਸਿੰਙੇ ਨਵੀਨ। ੩੬੦. ਚਾਵਕ=ਇੱਲ ਸੁੰਦਰ ਸੋਭਾ ਵਾਲੀ। ਲਖਕੈ=ਮਾਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਚਾਰ ਇੱਲਾਂ ਚੱਲੀਆਂ ਉਸ ਇੱਲ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੋਟੀਆਂ ਇੱਲਾਂ ਜੋ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਮਥਨ ਵਾਲੀਆਂ ਬਲੀ ਹਨ। ੩੬੧. ਮਾਸ ਦੇ ਸਹਿਤ ਵੇਖਕੇ ਉਹ ਅਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਉਡਣ ਲੱਗੀ। ਓਹ ਇੱਲਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜੁੱਧ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਕਰਨ ਲੱਗੀਆਂ। ਚੜਾ=ਛੱਡਕੇ ਮਾਸ ਦਾ ਭਲਾ ਜਾਂ ਟੁਕੜਾ। ਓਹ ਚਾਰੇ ਇੱਲਾਂ ਜੋ ਬਲ ਵਾਲੀਆਂ ਸੀ ਚਿਤ ਵਿਚ ਵੇਖਕੇ।

੩੬੨. ਅਵਲੋਕ=ਓਨਾਂ ਚਹੁੰਆਂ ਇੱਲਾਂ ਨੇ ਮਾਸ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ।

੩੬੩. ਸ੍ਰੁਤ=ਵੇਦ ਇੱਕੁਰ ਆਖਦਾ ਹੈ। ੩੬੪. ਮੁਖ ਪੂਰਤ=ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਨਾਦ ਨੂੰ ਨਿਨਾਦ=ਲਗਾਤਾਰ ਪੂਰਦਾ ਹੈ ਇਕ ਅਵਾਜ ਨਾਲ।

੩੬੫. ਦੁਧੀਰਜ=ਮੱਛੀ ਨੂੰ ਫੜਨ ਵਾਲੇ ਇਕ ਜਾਨਵਰ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ।

੩੬੬. ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਹੋਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ੇਖਦਾ ਹੈ।

੩੬੭. ਜੇਹੜਾ ਓਹ ਮਛਅਰੀ=ਮੱਛ ਦਾ ਵੈਰੀ ਜਾਨਵਰ ਹੈ। ਰਥ ਸੂ ਅਥਜੋ=ਸੂਰਜ ਦਾ ਰਥ ਅਸਤ ਹੋ ਗਿਆ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਨਹੀ ਧਜਾਨ ਛੁਟੈ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਮਹਾਂ ਮੁਨ ਮੋਹਿ ਰਹਿਓ ॥ ਗੁਰਸਤ੍ਰਸਵੇਂ ਕਰਤਾਸ ਕਹਿਓ ॥ ੨੬੯ ॥

ਇਤਿ ਸਤਾਰਵੇਂ ਗੁਰੂ ਦੁਧੀਰਾ ਸਮਾਪਤੰ ॥ ੧੭ ॥

ਅਥ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ਅਠਾਰਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਬਰਨਨੰ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਕਰਿ ਮੱਜਨ ਗੋਬਿੰਦ ਗਾਇ ਗੁਨੰ ॥ ਉਠਿ ਜਾਤਿ ਭਏ ਬਨ ਮੱਧਿ ਮੁਨੰ ॥ ਜਹ ਸਾਲ ਤਮਾਲ ਮਢਾਲ ਲਸੈ ॥ ਰਥ ਸੂਰਜ ਕੇ ਪਗਬਾਜ ਫਸੈ ॥ ੨੭੦ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਤਹਾਂ ਇਕ ਤਾਲ ਮਹਾਂ ॥ ਰਿਖ ਜਾਤ ਭਏ ਹਿਤ ਜੋਗ ਜਹਾਂ ॥ ਤਹ ਪੱਤ੍ਰਣ ਮੱਧ ਲਹਯੋ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ॥ ਤਨ ਸੋਮਤ ਕੰਚਨ ਸੁੱਧ ਪ੍ਰਭਾ ॥ ੨੭੧ ॥ ਕਰਿ ਸੰਧਿਤ ਬਾਣ ਕਮਾਣ ਸਿਤੰ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰਤ ਕੋਟ ਕਰੋਰ ਕਿਤੰ ॥ ਸਭ ਸੈਨ ਮੁਨੀਸਰ ਸੰਗਿ ਲਏ ॥ ਜਹ ਕਾਨਨ ਥੋ ਤਹ ਜਾਤ ਭਏ ॥ ੨੭੨ ॥ ਕਨਕੰਦੁਤਿ ਉਜਲ ਅੰਗ ਸਨੇ ॥ ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਮਨੰ ਰਿਤ ਰਾਜ ਬਨੇ ॥ ਰਿਖ ਸੰਗ ਸਖਾ ਨਿਸ ਬਹੁਤ ਲਏ ॥ ਤਿਹ ਬਾਰਧ ਦੂਜ ਬਿਲੋਕਿ ਗਏ ॥ ੨੭੩ ॥ ਰਿਖ ਬੋਲਤ ਘੋਰਤ ਨਾਦ ਨਵੇਂ ॥ ਤਿਹ ਠਉਰ ਕੁਲਾਹਲ ਉਚ ਹੂਅੰ ॥ ਜਲ ਪੀਵਤ ਠਉਰ ਹੀ ਠਉਰ ਮੁਨੀ ॥ ਬਨ ਮੱਧਿ ਮਨੋ ਰਿਖ ਮਾਲ ਬਨੀ ॥ ੨੭੪ ॥ ਅਤਿ ਉੱਜਲ ਅੰਗ ਬਿਭੂਤ ਧਰੇ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਨਿਯਾਸ ਅਨਾਸ ਕਰੈ ॥ ਨਿਵਲਜਾਦਿਕ ਸਰਬੰ ਕਰਮ ਕੀਏ ॥ ਰਿਖ ਸਰਬ ਚਹੂੰ ਚਕ ਦਾਸ ਥੀਏ ॥ ੨੭੫ ॥ ਅਨਭੰਗ ਅਖੰਡ ਅਨੰਗ ਤਨੰ ॥ ਬਹੁ ਸਾਧਤ ਨਜਾਸ ਸੰਨਜਾਸ ਬਨੰ ॥ ਜਟ ਸੋਹਤ ਜਾਨੁਕਧੂਰ ਜਟੀ ॥ ਸਿਵ ਕੀ ਜਨੁ ਜੋਗ ਜਟਾ ਪ੍ਰਗਟੀ ॥ ੨੭੬ ॥ ਸਿਵ ਤੇ ਜਨੁ ਗੰਗ ਤਰੰਗ ਛੁਟੇ ॥ ਇਹ ਹੁਇ ਜਨ ਜੋਗ ਜਟਾ ਪ੍ਰਗਟੇ ॥ ਤਪ ਸਰਬ ਤਪੀਸਨ ਕੇ ਸਬ ਹੀ ॥ ਸੁਨ ਜੇ ਸਬ ਛੀਨ ਲਏ ਤਬ ਹੀ ॥ ੨੭੭ ॥ ਸ੍ਰੁਤ ਜੋਤਿਕ ਨਜਾਸ ਉਦਾਸ ਕਹੇ ॥ ਸਬ ਹੀ ਰਿਖ ਅੰਗਨ ਜਾਨ ਲਏ ॥ ਘਨ ਮੈ ਜਿਮ ਬਿੱਦੁਲਤਾ ਝਮਕੈ ॥ ਰਿਖ

---

੨੬੯. ਜਿਸ ਬਣ ਵਿਚਸਾਲ ਤੇ ਤਮਾਲ ਦੇ ਬ੍ਰਿਛ ਹਨ। ਮਢਾਲ=ਛਿਛਰੇ ਦਾ ਬ੍ਰਿਛ ਜਾਂ ਡੂੰਮਣਾ ਮਾਖਿਓਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਓਹ ਚਮਕਦਾ ਹੈ। ਰਥ ਸੂਰਜ=ਸੂਰਜ ਦੇ ਘੋੜਿਆਂ ਦੇ ਪੈਰ ਫਸ ਗਏ ਭਾਵ ਬਣ ਦੇ ਰੁੱਖ ਬਹੁਤ ਉੱਚੇ ਹਨ।

੨੭੦. ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਪੱਤ੍ਰਾਂ ਦੀ ਕੁਟੀਆ ਵਿਚ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਵੇਖਿਆ ਹੈ।

੨੭੧. ਨਰਸੰਧ=ਹੱਥ ਵਿਚ ਧਨਖ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਤਿੱਖਾ ਨਿਰਮਲ ਤੀਰ ਸਿੱਧਾ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਕਿਤੰ=ਕਿਤਨੇ ਭਾਵ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ, ਜਿਸਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕ੍ਰੋੜਾਂ ੨ ਹਰਨ ਮਾਰਨੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ੨੭੨. ਕਨਕੰ=ਸੋਨੇ ਦੀ ਸੋਭਾ ਵਾਲੇ ਨਿਰਮਲ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਸੰਜੁਗਤ ਹੈ। ਰਿਤਰਾਜ=ਰਿਖੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਿਤ੍ਰ ਲਏ ਹਨ ਸੋ ਰਿਤ ਰਾਜ=ਬਸੰਤ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਰਾਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਜਿਸ ਜਗਾ ਦੂਸਰਾ ਸਮੁੰਦਰ ਵੇਖਣ ਗਏ ਹਨ। ੨੭੩. ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਨਵਾਂ ਜੇਹੜਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਓਹ ਹੋਇਆ ੨ ਹੈ। ੨੭੪. ਬਹੁਤ ਤਰਾਂ ਨਾਲ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਮੰਤ੍ਰ ਜਾਂ ਨਮਸਕਾਰ ਜਾਂ ਅੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਨਾਸ=ਜੋ ਆਸਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ੨੭੫. ਧੂਰਜਟੀ=ਸ਼ਿਵਜੀ ਮਾਨੋ ਸ਼ਿਵਜੀ.ਦੀਆਂ ਹੀ ਜੋਗ ਦੀਆਂ ਜਟਾਵਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮੋ ਗੁਨ ਤਾਸ ਸਬੈ ਦਮਕੈ ॥ ੩੭੮ ॥ ਜਸ ਛਾਡਤ ਭਾਨ ਅਨੰਤ ਛਟਾ ॥ ਰਿਖ
ਕੇ ਤਿਮ ਸੋਭਤ ਜੋਗ ਜਟਾ ॥ **ਜਿਨ ਕੀ ਦੁਖ ਫਾਂਸ ਕਹੂੰ ਨ ਕਟੀ ॥** ਰਿਖ
ਭੇਟਤ ਤਾਸ ਛਟਾਕ ਛੁਟੀ ॥ ੩੭੯ ॥ ਨਰ ਜੋ ਨਹੀਂ ਨਰਕਨ ਤੇ ਨਿਵਰੈ ॥ ਰਿਖ
ਭੇਟਤ ਤਉਨ ਤਰਾਕ ਤਰੈ ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਸਮਤਾ ਕਹੂੰ ਨਾਹਿ ਠਟੀ ॥ ਰਿਖ ਪੂਜ
ਘਟੀ ਸਬ ਪਾਪ ਘਟੀ ॥ ੩੮੦ ॥ ਇਤ ਬੰਧਪ ਤਉਨ ਬਿਠੋ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ॥ ਜਸ
ਹੇਰਤ ਛੇਰਿਨਿ ਭੀਮ ਭਿਡਹਾ ॥ ਤਿਹ ਜਾਨ ਰਿਖੀ ਨਹੀ ਸਾਸ ਸਸਜੋ ॥ ਮ੍ਰਿਗ
ਜਾਨ ਮੁਨੀ ਕਹੁ ਬਾਨ ਕਸਜੋ ॥ ੩੮੧ ॥ ਸਰਪੇਖ ਸਬੈ ਤਿਹ ਸਾਧਕ ਹੈ ॥
ਮ੍ਰਿਗ ਹੋਇ ਨਰੇ ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਇਹੈ ॥ ਨਹ ਬਾਨ ਸਰਾਸਨ ਪਾਨ ਤਜੇ ॥ ਅਸ
ਦੇਖ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਮੁਨ ਰਾਜ ਲਜੇ ॥ ੩੮੨ ॥ ਬਹੁਤੇ ਚਿਰ ਜਿਉ ਤਿਹ ਧਜਾਨ ਛੁਟਾ
॥ ਅਵਿਲੋਕ ਧਰੇ ਰਿਖ ਪਾਲ ਜਟਾ ॥ ਕਸ ਆਵਤ ਹੋਡਰ ਡਾਰ ਅਬੈ ॥ ਮੁਹਿ
ਲਾਗਤ ਹੋ ਮ੍ਰਿਗ ਰੂਪ ਸਬੈ ॥ ੩੮੩ ॥ ਰਿਖ ਪਾਲ ਬਿਲੋਕ ਤਿਸੈ ਦਿੜਤਾ ॥
ਗੁਰਮਾਨ ਕਰੀ ਬਹੁਤੈ ਉਪਮਾ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਸੋ ਜਿਹ ਕੋ ਚਿਤ ਐਸ ਲਗਜੋ ॥
ਪਰਮੇਸਰ ਕੇ ਰਸ ਜਾਨ ਪਗਜੋ ॥ ੩੮੪ ॥ ਮੁਨ ਕੋ ਤਬ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਸੀ ਜਹੀਆ ॥
ਗੁਰ ਠਾਰਸਮੋ ਮ੍ਰਿਗਨਾਸ ਕੀਆ ॥ ਮਨ ਮੋ ਤਬ ਦੱਤ ਬੀਚਾਰ ਕੀਆ ॥ ਗੁਨ
ਮ੍ਰਿਗਹਾ ਕੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਲੀਆ ॥ ੩੮੫ ॥ ਹਰਿ ਸੋਹਿਤ ਜੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਰੈ ॥
ਭਵ ਭਾਰ ਅਪਾਰਹਿ ਪਾਰ ਪਰੈ ॥ ਮਲ ਅੰਤਰਿਯਾਮੀ ਇਸਨਾਨ ਕਟੈ ॥ ਜਗ ਤੇ
ਫਿਰ ਆਵਨ ਜਾਨ ਮਿਟੈ ॥ ੩੮੬ ॥ ਗੁਰ ਜਾਨ ਤਬੈ ਤਿਹ ਪਾਇ ਪਰਾ ॥ ਭਵ
ਭਾਰ ਅਪਾਰ ਸੁ ਪਾਰ ਤਰਾ ॥ ਦਸ ਅਸਟਸਮੋ ਗੁਰ ਤਾਸ ਕੀਯੋ ॥ ਕਬਿ ਬਾਂਧਿ
ਕਬਿਤਨ ਮੱਧਿ ਲੀਯੋ ॥ ੩੮੭ ॥ ਸਬ ਹੀ ਸਿਖ ਸੰਜੁਤਿ ਪਾਨਗਹੇ ॥ ਅਵਿਲੋਕ
ਚਰਾਚਰਿ ਚਉਧ ਰਹੇ ॥ ਪਸੁ ਪੱਛ ਚਰਾਚਰਿ ਜੀਵ ਸਬੈ ॥ ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬ ਭੂਤ
ਪਿਸਾਚ ਤਬੈ ॥ ੩੮੮ ॥

ਇਤਿ ਅਠਦਸਵੋ ਗੁਰੁ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ਸਮਾਪਤੰ ॥ ੧੮ ॥

ਅਥ ਨਲਨੀਸੁਕ ਉਨੀਵੋਂ ਗੁਰ ਕਥਨੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕ੍ਰਿਤ ਛੰਦ ॥ ਮੁਨਿ
ਅਤਿ ਅਪਾਰ ॥ ਗੁਣ ਗਣ ਉਦਾਰ ॥ ਬਿੱਦਿਆ ਬਿਚਾਰ ॥ ਨਿਤ ਕਰਤ ਚਾਰ ॥

---

੩੭੮. ਭਾਵ=ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਬਿਅੰਤ ਕਿਰਨਾਂ ਨੂੰ ਛਟਾਕ ਛੁਟੀ=ਬਹੁਤ ਹੀ ਛੇਤੀ ਛੁਟ ਗਈ। ੩੭੯. ਤਰਾਕ ਤਰੈ=ਬਹੁਤ ਛੇਤੀ ਤਰ ਗਏ ਜਾਂ ਤਰ ਤਰ ਜਾਵੈ। ਸਮਤਾ=ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਸਮ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਦੇ ਬਲ ਵਾਂਗ ਬਣੀ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਿਖੀ ਨੂੰ ਪੂਜਿਆ ਹੈ ਓਨਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਘਟੀ=ਘਟ ਗਏ ਹਨ। ੩੮੦. ਮ੍ਰਿਗਹਾ=ਸ਼ਿਕਾਰੀ। ਪੋਤੇਨ=ਪੱਤਿਆਂ ਦੀ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਪੱਤਿਆਂ ਦੀ ਕੁਟੀਆ ਬੰਨਾ ਕੇ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਬੈਠਾ ਹੈ। ੩੮੧. ਜੇਹੜਾ ਭੈਆਨਕ ਬਘਿਆੜ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਉਹ ਬਕਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦਾ ਹੈ। ਸਾਸ ਸਸਜੋ=ਸ੍ਵਾਸਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ।

੩੮੨. ਅਵਲੋਕ=ਵੇਖਿਆ ਜੜਾਵਾਂ ਧਾਰਨ ਵਾਲੇ ਰਿਖਪਾਲ ਨੂੰ।

੩੮੩. ਉਪਤਾ=ਉਪਮਾ ੩੮੪. ਪ੍ਰਸੀਕਾ=ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਦਿਲ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਇਆ। ੩੮੫. ਜੇਹੜਾ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦਰ ਭਾਰ=ਪਾਪਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਪਾਰ ਪੈ ਗਏ ਭਾਵ ਲੰਘ ਗਏ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੩੮੯ ॥ ਲਖਿ ਛਬਿ ਸੁ ਰੰਗ ॥ ਲਾਜਤ ਅਨੰਗ ॥ ਪਿਖ ਬਿਮਲ ਅੰਗ ॥ ਚਕਿ ਰਹਤ ਗੰਗ ॥ ੩੯੦ ॥ ਲਖਿ ਦੁਤਿ ਅਪਾਰ ॥ ਰੀਝਤ ਕੁਮਾਰ ॥ ਗਜਾਨੀ ਅਪਾਰ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਉਦਾਰ ॥ ੩੯੧ ॥ ਅਬਜਕਤ ਅੰਗ ॥ ਆਭਾ ਅਭੰਗ ॥ ਸੋਭਾ ਸੁਰੰਗ ॥ ਤਨ ਜਨ ਅਨੰਗ ॥ ੩੯੨ ॥ ਬਹੁ ਕਰਤ ਨਜਾਸ ॥ ਨਿਸ ਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥ ਤਜਿ ਸਰਬ ਆਸ ॥ ਅਤਿ ਬੁੱਧਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ੩੯੩ ॥ ਤਨ ਸਹਤ ਧੂਪ ॥ ਸੰਨਜਾਸ ਭੂਪ ॥ ਤਨਿ ਛਬਿ ਅਨੂਪ ॥ ਜਨੁ ਸਿਵ ਸਰੂਪ ॥ ੩੯੪ ॥ ਮੁਖ ਛਬਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਆਭਾ ਅਭੰਗ ॥ ਜੁਟਿ ਜੋਗ ਜੰਗ ॥ ਨਹੀ ਮੁਰਤ ਅੰਗ ॥ ੩੯੫ ॥ ਅਤਿ ਛਬਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਨਿਸ ਦਿਨ ਨਿਰਾਸ ॥ ਮੁਨ ਮਨ ਸੁਬਾਸ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਉਦਾਸ ॥ ੩੯੬ ॥ ਅਬਜਕਤ ਜੋਗ ॥ ਨਹੀ ਕਉਨ ਸੋਗ ॥ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਅਰੋਗ ॥ ਤਜਿ ਰਾਜ ਭੋਗ ॥ ੩੯੭ ॥ ਮੁਨ ਮਨ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਦਿਆਲ ॥ ਸੁਭਿ ਮਤਿ ਸੁਢਾਲ ॥ ਦ੍ਰਿੜ ਬ੍ਰਤ ਕਰਾਲ ॥ ੩੯੮ ॥ ਤਨ ਸਹਤ ਸੀਤ ॥ ਨਹੀ ਮੁਰਤ ਚੀਤ ॥ ਬਹੁ ਬਰਖ ਬੀਤ ॥ ਜਨੁ ਜੋਗ ਜੀਤ ॥ ੩੯੯ ॥ ਚਾਲੰਤ ਬਾਤ ॥ ਥਰਕੰਤ ਪਾਤ ॥ ਪੀਅ ਰਾਤ ਗਾਤ ॥ ਨਹੀ ਬਦਤ ਬਾਤ ॥ ੪੦੦ ॥ ਭੰਗੀ ਭਛੰਤ ॥ ਕਾਛੀ ਕਛੰਤ ॥ ਕਿੰਗ੍ਰੀ ਬਜੰਤ ॥ ਭਗਵਤ ਭਨੰਤ ॥ ੪੦੧ ॥ ਨਹੀ ਡੁਲਤ ਅੰਗ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਅਭੰਗ ॥ ਜੁਟਿ ਜੋਗ ਜੰਗ ॥ ਜਿਮ ਉਡਤ ਵੰਗ ॥ ੪੦੨ ॥ ਨਹੀ ਕਰਤ ਹਾਇ ॥ ਤਪ ਕਰਤ ਚਾਇ ॥ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਬਨਾਇ ॥ ਬਹੁ ਭਗਤ ਭਾਇ ॥ ੪੦੩ ॥ ਮੁਖ ਭਛਤ ਪਉਨ ॥ ਤਜਿ ਧਾਮ ਗਉਨ ॥ ਮੁਨ ਰਹਤ ਮਉਨ ॥ ਸੁਭਰਾਜ ਭਉਨ ॥ ੪੦੪ ॥ ਸੰਨਜਾਸ ਦੇਵ ॥ ਮੁਨ ਮਨ ਅਭੇਵ ॥ ਅਨਜੁਰਿ ਅਜੇਵ ॥ ਅੰਤਰਿ ਅਤੇਵ ॥ ੪੦੫ ॥ ਅਨਭੂ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਉਦਾਸ ॥ ਗੁਨ ਅਧਿਕ ਜਾਸ ॥ ਲਖ ਲਜਤ ਅਨਾਸ ॥ ੪੦੬ ॥ ਬ੍ਰਹਮੰਨ ਦੇਵ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਅਭੇਵ ॥ ਦੇਵਾਨ ਦੇਵ ॥ ਅਨਭਿਖ ਅਜੇਵ ॥ ੪੦੭ ॥ ਸੰਨਿਆਸ ਨਾਥ ॥ ਅਨ ਧਰ ਪ੍ਰਮਾਥ ॥ ਇਕ ਰਟਤ ਗਾਥ ॥ ਟਕ ਏਕ ਸਾਥ ॥ ੪੦੮ ॥ ਗੁਨ ਗਨਿ ਅਪਾਰ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਉਦਾਰ ॥ ਸੁਭ ਮਤਿ ਸੁਢਾਰ ॥ ਬੁਧ ਕੋ ਪਹਾਰ ॥ ੪੦੯ ॥

---

੩੯੪. ਜੁੱਟਿਆ ਹੈ ਜੋਗ ਦੇ ਜੰਗ ਵਿਚ। ੩੯੭. ਡਰੌਣੀ ਬ੍ਰਤੀ ਜਿਸਦੀ ਇਸਥਤ ਹੈ। ੩੯੯. ਚਾਲੰ ਬਾਤ=ਪੌਣ ਚੱਲਦੀ ਹੈ।

੪੦੦. ਭੰਗ= ਭੰਗ ਨੂੰ ਪੀਂਦਾ ਜਾਂ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਛੀ=ਬਨਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ੪੦੧. ਚੰਗ=ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁੱਡੀ ਉਡਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਧਿਆਨ ਗੁੱਡੀ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੪੦੪. ਅਨਜੁਰ=ਤਪ ਤੋਂ ਤੇ ਜਿੱਤਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ੪੦੫. ਅਨਭੂ=ਸੁਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ।

੪੦੬. ਬ੍ਰਹਮੰਨ=ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਦੇਵਤਾ ਹੈ। ਗੁਨਗਨ=ਜਿਸਦੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੁਣ ਹਨ ਤੇ ਭੇਦ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਦੇਵਾਨ ਦੇਵ=ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਦੇਵਤਾ ਹੈ। ਭਿਖਿਆ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਅਤੇ ਅਜਿੱਤ ਹੈ। ੪੦੭ ਦ੍ਵੈਤ ਧਾਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਮਥਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਟਕ ਏਕ ਸਾਥ=ਇਕ ਬ੍ਰਤੀ ਦੇ ਨਾਲ। ੪੦੯. ਬਿਖ ਅਦ੍ਵੈਖ=ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਦ੍ਵੈਤ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਬ੍ਰਿਧ ਬੁਧ=ਬੜੀ ਅਕਲ ਵਾਲੀ ਤੇ ਅਲੇਖ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੰਨਿਆਸ ਭੇਖ ॥ ਅਨਿਬਿਖ ਅਦੂਖ ॥ ਜਾਪਤ ਅਭੇਖ ॥ ਇ੍ਰਧ ਬੁਧਿ ਅਲੇਖ ॥ ੪੧੦ ॥ ਕੁਲਕ ਛੰਦ ॥ ਧੰਧਕਿਤ ਇੰਦ ॥ ਚੰਚਕਿਤ ਚੰਦ ॥ ਥੰਥਕਤ ਪਉਨ ॥ ਭੰਭਜਤ ਮਉਨ ॥ ੪੧੧ ॥ ਜੰਜਕਿਤ ਜੱਛ ॥ ਪੰਪਚਤ ਪੱਛ ॥ ਧੰਧਕਤ ਸਿੰਧ ॥ ਬੰਬਕਤ ਬਿੰਧ ॥ ੪੧੨ ॥ ਸੰਸਕਤ ਸਿੰਧ ॥ ਗੰਗਕਤ ਗਿੰਧ ॥ ਤੰਤਕਤ ਦੇਵ ॥ ਅੰਅਕਤ ਭੇਵ ॥ ੪੧੩ ॥ ਲੰਲਖਤ ਜੋਗ ॥ ਝੰਭ੍ਰਮਤ ਭੋਗ ॥ ਬੰਬਕਤ ਬੈਨ ॥ ਚੰਚ-ਕਤ ਨੈਨ ॥ ੪੧੪ ॥ ਤੰਤਜਤ ਅਭ੍ਰ ॥ ਛੰਛਕਤ ਛਤ੍ਰ ॥ ਪੰਪਰਤ ਪਾਨ ॥ ਭੰਭਰਤ ਭਾਨ ॥ ੪੧੫ ॥ ਬੰਬਜਤ ਬਾਦ ॥ ਨੰਨਜਤ ਨਾਦ ॥ ਅੰਉਠਤ ਰਾਗ ॥ ਉ੍ਹਫਟਤ ਸੁਹਾਗ ॥ ੪੧੬ ॥ ਛੰਛਕਤ ਸੂਰ ॥ ਝੰਭ੍ਰਮਤ ਹੂਰ ॥ ਰੰਰਿਝਤ ਚਿੱਤ ॥ ਤੰਤਜਤ ਬਿੱਤ ॥ ੪੧੭ ॥ ਛੰਛਕਤ ਜੱਛ ॥ ਝੰਭ੍ਰਮਤ ਪੱਛ ॥ ਝੰਭਿਰਤ ਭ੍ਰੂਪ ॥ ਨਵਨਿਰਖ ਰੂਪ ॥ ੪੧੮ ॥ ਚਰਪਟ ਛੰਦ ॥ ਗਲਿਤੰ ਜੋਗੰ ॥ ਦਲਿਤੰ ਭੋਗੰ ॥ ਭਜਿਵੇ ਭੇਸੰ ॥ ਸੁ੍ਹਫਲੇ ਦੇਸੰ ॥ ੪੧੯ ॥ ਅਚਲ ਧਰਮੰ ॥ ਅਖਲ ਕਰਮੰ ॥ ਅਮਿਤ ਜੋਗੰ ॥ ਤਜਿਤ ਭੋਗੰ ॥ ੪੨੦ ॥ ਸੁ੍ਹਫਲ ਕਰਮੰ ॥ ਸੁ੍ਬਿਤ ਧਰਮੰ ॥ ਕੁ੍ਕਿਤ ਹੰਤਾ ॥ ਸੁ੍ਰਗਤੰ ਗੰਤਾ ॥ ੪੨੧ ॥ ਦਲਿਤੰ ਦੋ੍ਹ ॥ ਮਲਿਤੰ ਮੋ੍ਹ ॥ ਸਲਿਤੰ ਸਾ੍ਰ ॥ ਸੁ੍ਕ੍ਰਿਤ ਚਾ੍ਰ ॥ ੪੨੨ ॥ ਭਗਵੇ ਭੇਸੰ ॥ ਸੁ੍ਹਫਲੇ ਦੇਸੰ ॥ ਸੁ੍ਹਿਦੰ ਸ੍ਰਤਾ ॥ ਕੁ੍ਕ੍ਰਿਤੰ ਹ੍ਰਤਾ ॥ ੪੨੩ ॥ ਚ੍ਕ੍ਰਿਤੰ ਸੂ੍ਰ ॥ ਬ੍ਮਤੰ ਨੂ੍ਰ ॥ ਏਕੰ ਜ੍ਪਿਤੰ ॥ ਏਕੰ ਥ੍ਪਿਤੰ ॥ ੪੨੪ ॥ ਰਾ੍ਜੰਤ ਜਿ੍ਤੰ ॥ ਈ੍ਸੰ ਭ੍ਜਿ੍ਤੰ ॥ ਜਾ੍ਪੰ ਜ੍ਪਿ੍ਤੰ ॥ ਸੇ੍ਕੰ ਥ੍ਪਿ੍ਤੰ ॥ ੪੨੫ ॥ ਬ੍ਜਤੰ ਨਾ੍ਦੰ ॥ ਬਿ੍ਦਿਤੰ ਰਾ੍ਗੰ ॥ ਜ੍ਪਤੰ ਜਾ੍ਪੰ ॥ ਤੂ੍ਸਿਤੰ ਤਾ੍ਪੰ ॥ ੪੨੬ ॥ ਚ੍ਕਿਤੇ ਚੰਦੰ

੪੧੦.ਇੰਦ੍ ਨੂੰਧੰ ਧ੍ਰਕਤ=ਧ੍ਰਕਧ੍ਰੀ, ਚਿੰਤਾ ਹੋ ਗਈ। ਚੰਦ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਵਾ ਥੱਕ ਗਈ। ਚੁਪ ਨੂੰ ਭਜਨ ਲੱਗੀ। ਜੱਛ ਥੱਲ ਹੋ ਗਏ। ਪੰਛ=ਪੰਛੀ ਸੜਦੇ ਸੜਦੇ ਹਨ। ਸਿੰਧ=ਸਮੁੰਦ੍ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਹੋਗਈ। ਬਿੰਦਿਆ ਚਲ ਪਰਬਤ ਬੋਲਦਾਹੈ।

੪੧੨. ਸਮੁੰਦ੍ ਸੰਕਾ ਵਾਲਾ ਭਾ੍ਵ ਡਰ ਵਾਲਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਗਿੰਧ=ਇੱਲਾਂ ਬੋਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੰ ਅਕ੍ਤ=ਜੇਹੜਾ ਅਨੰਤ ਭੇਦ ਹੈ ਓਹ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ੪੧੪. ਭੰ ਭ੍ਰਤ ਭਾ੍ਨ=ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਇ ਹਨ, ਅਤੇ ਸੂ੍ਰਜ ਵ੍ਰਗੇ ਪ੍ਰਤਾਪਵਾਨ। ੪੧੫. ਬੰ ਬਜਤ ਬਾ੍ਦ=ਵਾਜੇ ਵੱਜਦੇ ਹਨ। ਨੰ ਨਜਤ ਨਾ੍ਦ=ਸੰਖ ਜਾਂ ਨ੍ਰਸਿੰਙੇ ਵੱਜਦੇ ਹਨ। ਸੁਹਾਗ=ਅਨੰਦ। ਉ੍ਹਫ੍ਟੰਤ=ਉ੍ਛਲਦਾ ਹੈ। ੪੧੬. ਸੂ੍ਰ=ਸੂ੍ਰਮੇ ਵੱ੍ਬੇ ਹੋਏ ਜਾਂ ਮਸਤ ਪ੍ਸੰਨ ਹਨ। ਭ੍ਰਮ ਦੀਆਂ ਹਨ ਚਿਤ ਵਿਚ ਲੁ੍ਭਾਇਮਾਨ। ੪੧੯. ਗਲਿਤੰ ਜੋਗੰ=ਖੱਚਤ ਹਨ ਜੋਗ ਵਿਚ। ਸ੍ਹਫਲੇ ਦੇਸੰ=ਚੰਗੇ ਫਲ ਵਾਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਗ ਹਨ।

੪੧੯. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਕ੍ਰਮ ਚੰਗੇ ਹਨ। ੪੨੦. ਸੁ੍ਸ਼ਟ ਗਿਆਤ ਜਾਂ ਪ੍ਮੇਸ੍ਰ ਦੇ ਜਾਨਣ ਵਾਲੇ ਹਨ।

੪੨੧. ਸਲਿਤੰ ਸ੍ਰਿ=ਸੁ੍ਸਟਤਾਈ ਦੀ ਨਦੀ ਹੈ।

੪੨੨. ਸ੍ਰਤਾ=ਚੰਗਾ ਰਿਦਾ ਜਾਂ ਮਿਤ੍ਰਤਾਈ ਦੀ ਨਦੀ ਹੈ। ਕੁ੍ਲਿਤ=ਖੋਟਿਆਂ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਨਾਸ ਕ੍ਰਨ ਵਾਲੇ। ੪੨੩. ਸੂ੍ਰੰ=ਸੂ੍ਰਮੇ ਚ੍ਕ੍ਰਿਤ ਹੋ ਗਏ। ਬ੍ਮਨੰ=ਵ੍ਰਖਾ ਕ੍ਰਦਾ ਹੈ ਪ੍ਕਾਸ਼ ਦੀ,ਭਾ੍ਵ ਚਿਹ੍ਰਾ ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਕਾਸ਼ਵਾਨ ਸੁੰਦ੍ਰ ਹੈ। ੪੨੫. ਬ੍ਦਤੰ=ਉ੍ਚਾ੍ਰਦੇ ਹਨ ਰਾ ਰਾ ਨੂੰ। ਜ੍ਪੰ=ਜਾ੍ਪ ਨੂੰ ਜਪਦੇ ਹਨ। ੪੨੬. ਭ੍ਗਤੀ ਦੇ ਭੇਦ ਨੂੰ ਜਾਨਣ ਵਾਲੇ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ ਧਕਤੰ ਇੰਦੰ ॥ ਤਕਤੰ ਦੇਵੰ ॥ ਭਗਤੰ ਭੇਵੰ ॥ ੪੨੭ ॥ ਭੂਮਤੰ ਭੂਤੰ ॥ ਲਖਿਤੰ ਰੂਪੰ ॥ ਚਕ੍ਰਤੰ ਚਾਰੰ ॥ ਸੁਹ੍ਰਿਦੰ ਸਾਰੰ ॥ ੪੨੮ ॥ ਬਜਤੰ ਤਾਲੰ ॥ ਚਲਤੰ ਦਜਾਲੰ ॥ ਲਖਤੰ ਰੂਪੰ ॥ ਭ੍ਰਮਤੰ ਭੂਪੰ ॥ ਨਲਨਿੰ ਸੂਅੰ ॥ ਲਖਿਅਉ ਧੂਅੰ ॥ ਚਟਦੇ ਛਟਾ ॥ ਭ੍ਰਮਤੇ ਜਟਾ ॥ ੪੨੯ ॥ ਤਕਿਤੰ ਦੇਵੰ ॥ ਬਕਿਤੰ ਭੇਵੰ ॥ ਦਸਨਵ ਸੀਸੰ ॥ ਕਰਮਕਦੀਸੰ ॥੪੩੦॥ ਬੁਧਿਤੰ ਧਾਮੰ॥ਗ੍ਰਿਹਿਤੰ ਰਾਮੰ॥ਭ੍ਰਮਤੰ ਮੋਹੰ॥ਮਮਤੰ ਮੋਹੰ॥ ੪੩੧ ॥ ਮਮਤਾ ਬੁੱਧੰ ॥ ਸਹਤੰ ਲੋਗੰ ॥ ਅਹਿਤਾ ਧਰਮੰ ॥ ਲਹਿਤਹ ਭੋਗੰ ॥ ੪੩੨ ॥ ਗ੍ਰਸਤੰ ਬੁੱਧੰ ॥ ਮਮਤਾ ਮਾਤੰ ॥ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨੇਹੰ ॥ ਪੁਤ੍ਰੰ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ੪੩੩ ॥ ਗ੍ਰਸਤੰ ਮੋਹੰ ॥ ਧਰਿਤੰ ਕਾਮੰ ॥ ਜਲਤੰ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ਪਲਿਤੰ ਦਾਮੰ ॥ ੪੩੪ ॥ ਦਲਤੰ ਬਜੋਧੰ ॥ ਤਕਿਤੰ ਦਾਵੰ ॥ ਅੰਤਹ ਨਰਕੰ ॥ ਗੰਤਹ ਪਾਵੰ ॥ ੪੩੫ ॥ ਤਜਿਤੰ ਸਰਬੰ ॥ ਗ੍ਰਹਿਤੰ ਏਕੰ ॥ ਪ੍ਰਭੁਤੰ ਭਾਵੰ ॥ ਤਜਿਤੰ ਦ੍ਵੈਖੰ ॥ ੪੩੬ ॥ ਨਲਿਨੀ ਸੁਕਿਜਮੰ ॥ ਤਜਿਤੰ ਦਿਰਬੰ ॥ ਸਫਲੀ ਕਰਮੰ ॥ ਲਹਿਤੰ ਸਰਬੰ ॥ ੪੩੭ ॥

ਇਤਿ ਨਲਿਨੀ ਸੁਕ ਉਨੀਸਵੋ ਗੁਰੂ ਬਰਨਨੰ ॥ ੧੯ ॥

ਅਥ ਸਾਹ ਬੀਸਵੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਗੇ ਚਲਾ ਦੱਤ ਜਟਧਾਰੀ ॥ ਬਾਜਤ ਬੇਣ ਬਿਖਾਣ ਅਪਾਰੀ ॥ ਅਸਥਾਵਰ ਲਖਿ ਚੇਤਨ ਭਏ ॥ ਚੇਤਨ ਦੇਖ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥ ੪੩੮ ॥ ਮਹਾ ਰੂਪ ਕਛੁ ਕਹਾ ਨ ਜਾਈ ॥ ਨਿਰਖ ਚਕ੍ਰਿਤ ਰਹੀ ਸਕੱਲ ਲੁਕਾਈ ॥ ਜਿਤ ਜਿਤ ਜਾਤਪਥਹਿ ਰਿਖ ਗਯੋ ॥ ਜਾਨੁਕ ਪ੍ਰੇਮ ਮੇਘ ਬਰਖਯੋ ॥ ੪੩੯ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਹ ਇਕ ਲਖਾ ਸਾਹ ਧਨ ਵਾਨਾ ॥ ਮਹਾ ਰੂਪ ਧਰਿ ਦਿਰਬ ਨਿਧਾਨਾ ॥ ਮਹਾ ਜੋਤਿ ਅਰੁ ਤੇਜ ਅਪਾਰੂ ॥ ਆਪ ਘੜਾ

---

੪੨੭. ਭੂਤੰ=ਆਦਮੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰੱਤਖ ਭੂਤ ਭਰਮਦੇ, ਭਾਵ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਸੁਰਿਦੰ ਸਾਰੰ=ਚੰਗੇ ਮਿੱਤ੍ਰ। ੪੨੯. ਵੇਖਕੇ ਅਵਧੂਤ ਭਾਵ ਮੁੱਧ ਦੱਤਾ ਤ੍ਰੈਵ ਨੂੰ। ਚਟ ਦੇ ਛਟਾ=ਬਹੁਤ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਭ੍ਰਮਤੇ ਜਟਾ=ਜੜਾਵਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਭਰਮ ਹੋ ਗਿਆ ਜਾਂ ਓਥੇ ਜੜਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਸੰਤ ਫਿਰਦੇ ਹਨ।

੪੩੦ ਤਕਤੰ=ਵੇਖਦੇ ਹਨ ਦੱਤਾ ਤ੍ਰੈਵ ਜੀ। ਬਕਤੰ=ਉਚਾਰਦੇ ਹਨ ਉਸਦਾ ਭੇਦ। ਦਸਤੇ ਨੌ ੧੯ ਵਾਂ ਸੀਸੰ=ਸਿਰੋਮਣੀ। ਕਰ ਸੁਕ ਦੀਸੰ=ਵੇਖਕੇ ਤੋਤਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ੪੩੧. ਬਸਤੰ=ਬੱਧੇ ਹੋਇ ਹਨ ਜੇਹੜੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਮੂੰਹ ਨਾਲ। ਬਾਮੰ=ਜੇਹੜੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨਾਲ ਫਸੇ ਹੋਇ ਹਨ। ਮੋਹੰ=ਮਮਤਾ ਦੇ ਮੋਹ ਵਿਚ ਪਏ ਹਨ। ੪੩੨. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਮਤਾ ਵਾਲੀ ਅਕਲ ਹੈ। ਵਿਹਤੰ=ਸਹਾਰਦੇ ਹਨ ਓਹ ਲੋਕ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ। ਅਹਿਤਾ=ਪ੍ਰੇਮ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹਨ ਧਰਮ ਵੱਲੋਂ। ਭੋਗੰ=ਭੋਗਾਂ ਨੂੰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਵੇਖਦੇ ।ਹਨ। ੪੩੩. ਮਾਤੰ=ਅਕਲ ਗ੍ਰਸੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਹੈ। ਇਸਤ੍ਰੀ ਵਿਚ ਨੇਹੰ=ਪ੍ਰੇਮ ਹੈ।

੪੩੪. ਪਲਤੰ=ਫਸੇ ਹੋਇ ਹਨ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿਚ। ਬੋਧੰ=ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਦਲ ਸੁੱਟਿਆ ਹੈ। ਗਤੀ=ਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਪਾਉਣਗੇ। ੪੩੬. ਏਕੰ=ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਨੂੰ ਫੜਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਭੁਤੰ=ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦੇ ਹਨ।

੪੩੭. ਨਲਨੀ=ਫਾਹੀ ਨੇ ਤੋਤੇ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਫੜਿਆ। ਦਰਬੰ=ਧਨ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਛਡ ਦੇਂਦੇ। ਉਹ ਸੁਫਲਾ ਕਰਮਾਂ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਲਹਿਤੰ=ਲਵੇਗਾ ਜਾਂ ਵੇਖੇਗਾ, ਓਹ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਦੇ ਦਿਤੇ ਹੋਇ ਸਾਰੇ ਸੁੱਖਾਂ ਨੂੰ।

੪੩੮. ਬਿਖਾਣ=ਨਰਸਿੰਙ ਅਪਾਰ ਹੀ ਵੱਜਦੇ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਜਾਨੁਕ ਮੁਖਿ ਚਾਰੂ ॥ ੪੪੦ ॥ ਬਿਕ੍ਰਿਅ ਬੀਚ ਅਧਿਕ ਸਵਧਾਨਾ ॥ ਬਿਨ ਬਿਪਾਰ ਜਿਨ ਅਉਰ ਨ ਜਾਨਾ ॥ ਆਸ ਅਨੁਰਕਤ ਤਾਸ ਬ੍ਰਿਤ ਲਾਗਾ ॥ ਮਾਨਹੁ ਮਹਾ ਜੋਗ ਅਨੁਰਾਗਾ ॥ ੪੪੧ ॥ ਤਹਾਂ ਰਿਖ ਗਏ ਸੰਗਿ ਸੰਨਜਾਸਨ ॥ ਕਈ ਛੋਹਨੀ ਜਾਤ ਨਹੀ ਗਨਿ ॥ ਤਾਕੇ ਜਾਇ ਦੁਆਰ ਪਰ ਬੈਠੇ ॥ ਸਕਲ ਮੁਨੀ ਮੁਨ ਰਾਜ ਇਕੈਠੇ ॥ ੪੪੨ ॥ ਸਾਹ ਸੁ ਦਿਰਬ ਬ੍ਰਿਤ ਲਗ ਰਹਾ ॥ ਰਿਖਨ ਓਰ ਤਿਨ ਚਿਤਜੋ ਨ ਕਹਾ ॥ ਨੇਤ੍ ਨੀਚ ਏਕੈ ਧਨਿ ਆਸਾ ॥ ਐਸ ਜਾਨੀ ਅਤ ਮਹਾ ਉਦਾਸਾ ॥ ੪੪੩ ॥ ਤਹ ਜੇ ਹੁਤੇ ਰਾਵ ਅਰੁ ਰੰਕਾ ॥ ਪੁਨ ਪਗ ਪਰੇ ਛੋਰ ਕੈ ਸੰਕਾ ॥ ਤਿਹ ਬੈਪਾਰ ਕਰਮ ਕਰ ਭਾਰੀ ॥ ਰਿਖੀਅਨ ਓਰਨ ਦ੍ਰਿਸਟ ਪਸਾਰੀ ॥ ੪੪੪ ॥ ਤਾਸ ਦੇਖ ਕਰਿ ਦੱਤ ਪ੍ਰਭਾਊ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਕਹਾ ਤਜ ਕੈ ਹਠ ਭਾਊ ॥ ਐਸ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਭ ਸੰਗ ਲਗੱਈਐ ॥ ਤਬ ਹੀ ਪੁਰਖ ਪੁਰਾਤਨ ਪੱਈਐ ॥ ੪੪੫ ॥

ਇਤਿ ਸਾਹ ਬੀਸਵੋ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥ ੨੦ ॥

ਅਥ ਸੁਕਪੜ੍ਹਾਵਤ ਨਰ ਇਕੀਸਵੋਂ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬੀਸ ਗੁਰੂ ਕਰਿ ਆਗੇ ਚਲਾ ॥ ਸੀਖੇ ਸਰਬ ਜੋਗ ਕੀ ਕਲਾ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਮਿਤੋ ਜੁ ਪ੍ਰਤਾਪੂ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸਾਧ ਫਿਰਾ ਸਭ ਜਾਪੂ ॥ ੪੪੬ ॥ ਲੀਏ ਬੈਠ ਦੇਖਾ ਇਕ ਸੂਆ ॥ ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਜਗਿ ਭਜੋ ਨ ਦੂਆ ॥ ਤਾਕਹੁੰ ਨਾਥ ਸਿਖਾਵਤ ਬਾਨੀ ॥ ਏਕ ਟਕ ਪਰਾ ਅਉਰ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ੪੪੭ ॥ ਸੰਗ ਲਏ ਰਿਖ ਸੈਨ ਅਪਾਰੀ ॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਮੋਨੀ ਬ੍ਰਤਿਧਾਰੀ ॥ ਤਾਕੇ ਤੀਰ ਤੀਰ ਚਲਿ ਗਏ ॥ ਤਿਨ ਨਰ ਏ ਨਹੀ ਦੇਖਤ ਭਏ ॥ ੪੪੮ ॥ ਸੋ ਨਰ ਸੁਕਹਿ ਪੜ੍ਹਾਵਤ ਰਹਾ ॥ ਇਨੈ ਕਛੂ ਮੁਖ ਤੇ ਨਹੀ ਕਹਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਨਿਠੁਰਤਾ ਤਿਹ ਮੁਨ ਰਾਊ ॥ ਪੁਲਕ ਪ੍ਰੇਮ ਤਨ ਉਪਜਾ ਚਾਊ ॥ ੪੪੯ ॥ ਐਸੋ ਨੇਹੁ ਨਾਥ ਸੋ ਲਾਵੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕਹੁ ਪਾਵੈ ॥ ਇਕੀਸਵਾਂ ਗੁਰੁ ਤਾ ਕਹ ਕੀਆ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕਰਮ ਮੋਲ ਜਨੁ ਲੀਆ ॥ ੪੫੦ ॥

ਇਤਿ ਇੱਕੀਸਵੋ ਗੁਰੂ ਸੁਕਪੜ੍ਹਾਵਤ ਸਮਾਪਤੰ ॥ ੨੧ ॥

ਅਥ ਹਰਿ ਬਾਹਤ ਬਾਈਸਵੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥

ਜਬ ਇਕੀਸ ਕਰ ਗੁਰੂ ਸਿਧਾਰਾ ॥ ਹਰਿ ਬਾਹਤ ਇਕ ਪੁਰਖ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਤਾਕੀ ਨਾਰ ਮਹਾ ਸੁਖਕਾਰੀ ॥ ਪਤਿ ਕੀ ਆਸ ਹੀਏ ਜਿਹ ਭਾਰੀ ॥ ੪੫੧ ॥ ਭੱਤਾ ਲਏ ਪਾਨ ਚਲਿ ਆਈ ॥ ਜਨੁਕ ਨਾਥ ਗ੍ਰਿਹ ਬੋਲ ਪਠਾਈ ॥ ਹਰ ਬਾਹਤ ਤਿਨ ਕਛੂ ਨ ਲਹਾ ॥ ਤ੍ਰੀਆ ਕੋ ਧਿਆਨ ਨਾਥ ਪ੍ਰਤਿ ਰਹਾ ॥ ੪੫੨ ॥ ਮੁਨਿ ਪਤਿ ਸੰਗਿ ਲਏ ਰਿਖ ਸੈਨਾ ॥ ਮੁਖ ਛਬ ਦੇਖ ਲਜਤ ਜਿਹ ਮੈਨਾ ॥ ਤੀਰ ਤੀਰ

---

੪੪੦. ਨਿਧਾਨ=ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਬਿਨਜ=ਵੇਚਣ ਵਿਚ।

੪੪੧. ਬ੍ਰਿਤ=ਇੱਕੁਰ ਪ੍ਰੀਤੀ ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਲਾਈ ਹੈ।

੪੪੨. ਵੇਖਿਆ ਜਾਂ ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ੪੪੬. ਟਕ=ਇਕ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਾਲ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ੪੪੮. ਨਿਠੁਰਤਾ=ਕਠਨਤਾਈ ਜਾਂ ਨਿਡਰਤਾ।

੪੫੧. ਭਾਤ=ਰੋਟੀ ਤੇ ਪਾਣੀ ਲੈਕੇ ਚਲੀ ਆਈ ਹੈ।
ਜਨਕ=ਮਾਨੋਂ ਮਾਲਕ ਨੇ ਘਰੋਂ ਬੁਲਾ ਘੱਲੀ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਤਾਕੇ ਚਲਿ ਗਏ ॥ ਮੁਨ ਪਤਿ ਬੈਠ ਰਹਤ ਪਛ ਭਏ ॥ ੪੫੩ ॥ ਅਨੂਪ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਅਨੂਪ ਗਾਤ ਅਤਿਭੁਤੰ ਬਿਭੂਤ ਸੋਭਤੰ ਤਨੰ ॥ ਅਛਿੱਜ ਤੇਜ ਜਾਜੁਲੰ ਅਨੰਤ ਮੋਹਤੰ ਮਨੰ ॥ ਸਸੋਭ ਬਸਤ੍ਰ ਰੰਗਤੰਸੁਰੰਗਗੋਰੂਅੰਬਰੰ ॥ ਬਿਲੋਕ ਦੇਵ ਦਾਨਵੰ ਮਸੋਹ ਗੰਧ੍ਰਬੰ ਨਰੰ ॥ ੪੫੪ ॥ ਜਟਾ ਬਿਲੋਕ ਜਾਨ੍ਵੀ ਜਟੀ ਸਮਾਨ ਜਾਨਈ ॥ ਬਿਲੋਕਿ ਲੋਕ ਲੋਕਿਨੰ ਅਲੋਕਿ ਰੂਪ ਮਾਨਈ ॥ ਬਜੰਤ ਚਾਰਕਿੰਗੁਰੀ ਭਜੰਤ ਭੂਤ ਭੈ ਧਰੰ ॥ ਪਪਾਤ ਜੱਛ ਕਿੰਨ੍ਣੀ ਮਸੋਹ ਮਾਨਨੀ ਮਨੰ ॥ ੪੫੫ ॥ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਰਿ ਚਿਤ੍ਰਨੀ ਪਵਿਤ੍ ਚਿਤ੍ਰਨੰ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਰਰੀਝ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬੰ ਸੁਰਾਰਿ ਨਾਰਿ ਸੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਕੜੰਤ ਕੂਰ ਕਿੰਨ੍ਣੀ ਹਸੰਤ ਹਾਸ ਕਾਮਨੀ ॥ ਲਸੰਤ ਦੰਤਨੋ ਦੁਤੰ ਖਿਮੰਤ ਜਾਨੁ ਦਾਮਨੀ ॥ ੪੫੬ ॥ ਦਲੰਤ ਪਾਪ ਦੁੱਭਰੰ ਚਲੰਤ ਮੋਨ ਸਿੰਮਰੰ ਸੁਭੰਤ ਭਾਰਗਵੰ ਪਟੰ ਬਿਅੰਤ ਤੇਜ ਉਢਣੰ ॥ ਪਰੰਤ ਪਾਨ ਭੂਚਰੰ ਭ੍ਰਮੰਤ ਸਰਬਤੋ ਦਿਸੰ ॥ ਤਜੰਤ ਪਾਪ ਨਰਬੰਰੰ ਚਲੰਤ ਧਰਮਣੋ ਮਗੰ ॥ ੪੫੭ ॥ ਬਿਲੋਕ ਬੀਰਣੋ ਦਯੰ ਅਰੁੱਝ ਛਤ੍ ਕਰਮਣੰ ॥ ਤਜੰਤਿ ਸਾਇਕੰਸਿਤੰਕਟੰਤਟ੍ਟਕ ਬਰਮਣੰ ॥ ਬਧੰਭ ਭਾਨਣੋਰਥੰ ਬਿਲੋਕ ਕਉਤਕੰ ਰਣੰ ॥ ਗਿਰੰਤ ਜੁਧਣੋ ਛਿਤੰ ਬਮੰਤ ਸ੍ਰੋਣਤੰ ਮੁਖੰ ॥ ੪੫੮ ॥ ਫਿਰੰਤ ਦੱਕ੍ਰਣੋ ਚਕੰ ਗਿਰੰਤ ਜੋਧਣੋ ਰਣੰ ॥ ਉਠੰਤ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਹਠੀ ਠਠ੍ਠੱਕਿ ਕ੍ਰੱਧਿਤੰ ਭੁਜੰ ॥ ਭ੍ਰਮੰਤ ਅੰਧ ਬੰਧਤੰ ਕਮੱਧ ਬੱਧਤੰ ਕਟੰ ॥ ਪਰੰਤ ਭੂਤਲੰ ਭਟੰ ਬਕੰਤ ਮਾਰ੍ਹੁ ਮਾਰ੍ਹੁ ਰਟੰ ॥ ੪੫੯ ॥ ਪਿਪੰਤ ਅਸਵੰ ਭਟੰ ਭਿਰੰਤ ਦਾਰਣੋ ਰਣੰ ॥ ਬਹੰਤ ਤੀਛਣੋ ਸਰੰ ਝਲੰਤ ਝਾਲਖੜਿਗਿਣੰ ॥ ਉਠੰਤ

---

੪੫੩. ਚੰਗੇ ਰੰਗੇ ਹੋਇਬਸਤ੍ ਸੋਭਾ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ ਸੁੰਦਰ ਗੋਰੂ ਦੇ ਰੰਗ ਨਾਲ।

੪੫੪. ਜੇਹੜੀ ਜਾਨਵੀ=ਗੰਗਾ ਨਦੀ ਹੈ ਓਹ ਜਟਾਂ ਵੇਖਕੇ ਸ਼ਿਵਜੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਜਾਣਦੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਵੇਖਕੇ ਅਸਚਰਜ ਰੂਪ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਡਿੱਗ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੱਛਾਂ ਦੀਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਿੰਨਰਣੀਆਂ ਮੋਹੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਮਨ ਮਾਨੀਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦਾ। ੪੫੫. ਚਿਤ੍ਰਨੀ=ਕਈ ਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚਿਤ੍ਰਨੀਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਸੁਧ ਟਿੱਕਿਆਂ ਦੀ ਸੋਭਾ ਵਾਲੀਆਂ। ਕ੍ਰੂਰ=ਕਿੰਨਰਣੀਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਝੂਠ ਬੋਲਦੀਆਂ ਹਨ। ੪੫੬. ਦੁਭਰੰ=ਭਾਰਿਆਂ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਦਲਦੇ ਹਨ ਮੋਨੀਆਂ ਦੇ ਈਸਰ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਚੱਲਦੇ ਹਨ। ਭੂਚਰ=ਜੇਹੜੇ ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਫਿਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਹਨ ਉਹ ਪੈਰੀਂ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।

੪੫੭. ਡਿਗਦੇ ਹਨ ਜੁਧ ਭੂਮਕਾ ਵਿਚ। ੪੫੮. ਚਲਿਣੋ=ਚਉਹਾਂ ਚੱਕਾਂ ਵਿਚ ਜਿਸ ਦਾ ਚੱਜ ਫਿਰਦਾ ਹੈ। ਭੁਜੰ=ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਬਾਹਾਂ ਨੂੰ ਠੋਕਦੇ ਹਨ। ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਅੱਧੇ ਵੱਢੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕਈ ਧੜ ਵੱਢੇ ਹੋਏ ਹਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਸੋ। ਰਟੰ=ਉਚਾਰਦੇ ਹਨ ਮਾਰੋ ਮਾਰ। ਬਕੰਤ=ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਰਨ ਵਿਚ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਉਠ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੂੰਹੋਂ ਮਾਰੋ ਮਾਰ ਉਚਾਰਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਪਏ ਹੋਏ ਹਨ ਸੂਰਮੇ ਮੂੰਹੋਂ ਮਾਰੋ ਮਾਰ ਉਚਾਰਦੇ ਹਨ। ੪੫੯. ਅਸਵੰ=ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਡਰੌਣੇ ਹਨ। ਵਿਚ ਸੂਰਮੇ ਭਿੜਦੇ ਹਨ। ਤਿੱਖਿਆਂ ਬਾਣਾਂ ਨੂੰ ਚਲੌਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤਿੱਖੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੇ ਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਝਲਦੇ ਹਨ। ਜੁਧ ਵਿਚ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਉਠਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੂੰਹੋਂ ਮਾਰੋ ਮਾਰ ਉਚਾਰਦੇ ਹਨ। ਹਠੀ ਸੂਰਮੇ ਭੱਜਕੇ ਚੱਲਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ (ਭਾਵ ਲੜਨਾ ਮਰਨਾ)।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮਾਰੂ ਝੋਰਣੰ ਬਰੰਤ ਮਾਰਣੋ ਮੁਖੰ ॥ ਚਲੰਤ ਭਾਜਿਨਾ ਹਨੀ ਜੁਝੰਤ ਦੁੱਧਰੰ ਰਣੰ ॥ ੪੬੦ ॥ ਕਟੰਤ ਕਾਹਮੰ ਸੁਭੰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰੰ ਕ੍ਰਿਤੰ ॥ ਸਿਲੋਣਿ ਉੱਜਲੀ ਕ੍ਰਿਤੰ ਬਹੰਤ ਸਾਇਰੰ ਸੁਭੰ ॥ ਬਿਲੋਕ ਮੋਨਿ ਸੰਜੁਧੰਚ ਚਉਧ ਚਕ੍ਰਤੰ ਭਵੰ ॥ ਮਮੋਹ ਆਸ੍ਰਮੰ ਗਤੰ ਪਪਾਤ ਭੂਤਲੀ ਰਿਸੰ ॥ ੪੬੧ ॥ ਸਭਾਰ ਭਾਰਗੰ ਬਸਨੰ ਜਜੱਪਿ ਜਾਪਣੋ ਰਿਖੰ ॥ ਨਿਹਾਰਿ ਪਾਨ ਪੈ ਪਰਾ ਬਿਚਾਰ ਬਾਇਸਵੈ ਗੁਰੰ ॥ ਬਿਅੰਤ ਜੋਧਣੋ ਸਧੰ ਅਸੰਖ ਪਾਪਣੋ ਦਲੰ ॥ ਅਨੇਕ ਚੇਲਕਾ ਲਏ ਰਿਖੇਸ ਆਸਨੰ ਚਲੰ ॥ ੪੬੨ ॥

ਇਤਿ ਹਰਬਾਹਤਾ ਬਾਈਸਵੋ ਗੁਰੂ ਇਸਤ੍ਰੀ ਭਾਤ ਲੈ ਆਈ ਸਮਾਪਤੰ ॥ ੨੨ ॥

ਅਥ ਤ੍ਰਿਆ ਜੱਛਣੀ ਤੇਈਸਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਅਨੂਪ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

ਬਜੰਤ ਨਾਦ ਦੁੱਧਰੰ ਉਠੰਤ ਨਿਸਨੰ ਸੁਰੰ ॥ ਭਜੰਤ ਅਰਿ ਦਿਤੰ ਅਘੰ ਬਿਲੋਕ ਭਾਰਗਵੰ ਭਿਸੰ ॥ ਬਿਲੋਕਿ ਕੰਚਨੰ ਗਿਰੰ ਤਤੱਜ ਮਾਨੁਖੀ ਭੁਅੰ ॥ ਸਸੁਹਕ ਤਾਪਸੀਤਨੰ ਅਲੋਕ ਲੋਕਣੋ ਥਪੰ ॥ ੪੬੩ ॥ ਅਨੇਕ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬੰ ਬਸੇਖ ਬਿਧਿ ਕਾ ਧਰੀ ॥ ਨਿਰਕਤ ਨਾਗਣੀ ਮਹਾ ਬਸੇਖ ਬਾਸਵੀ ਸੁਰੀ ॥ ਪਵਿਤ੍ਰ ਪਰਮ ਪਾਰਬਤੀ ਅਨੂਪ ਆਲਕਾ ਪਤੀ ॥ ਅਸਕਤ ਆਪਿਤੰ ਮਹਾਂ

---

੪੬੦. ਕਈ ਤਰਾਂ ਦੇ ਸੁੰਦਰ ਧਨੁਖ ਕੱਟੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਤੇ ਚਿੱਤ੍ਰਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ । ਸੁੰਦਰ ਬਾਣ ਪੱਥਰ ਉਤੇ ਸਾਫ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਚਲੇਂਦੇ ਹਨ । ਮੁਨੀਆਂ ਦਾ ਈਸ਼ਰ ਜੁੱਧ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਚਕਚੋਂਧੀ ਖਾਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਿਆ । ਹਾਤੰ=ਮੂਰਛਤ ਅਸਥਾਨ ਉਤੇ ਡਿਗ ਪਿਆ ਭਾਵ ਮੂਰਛਾ ਹੋਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਡਿਗ ਪਿਆ । ਭੂਤਲੰ=ਧਰਤੀ ਅਸਥਾਨ ਉਤੇ ਰਿਸੰ=ਗੁਸੇ ਨਾਲ ਪਪਾਤ=ਡਿਗ ਪਿਆ ।

੪੬੧. ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਭਗਵਿਆਂ ਕਪੜਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਖੀ ਜਾਪ ਨੂੰ ਜਪਦੇ ਹਨ । ਵੇਖਕੇ ਪੈਰਾਂ ਉਤੇ ਪੈ ਗਿਆ ਬਾਈਵੇਂ ਗੁਰੂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ । ਬਿਅੰਤ ਜੋਗ ਨੂੰ ਸਾਧਦੇ ਹਨ ਤੇ ਅਸੰਖ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਦਲਦੇ ਹਨ । ਅਨੇਕ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈਕੇ ਚਲ ਪਏ, ਰਿਖੀਆਂ ਦੇ ਈਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਆਸਨ ਨੂੰ ।

੪੬੨. ਦੁਧਰੰ=ਭਾਰਾ ਨਰਸਿੰਙਾ ਵੱਜਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਿਸਨੰ=ਸ਼ਬਦ ਸੁਰ ਵਾਲਾ ਉਠਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਚੰਗਾ ਸੁਰ ਉਠਦਾ ਹੈ । ਅਰਿਕੰਤੰ=ਵੈਰੀ ਦੈਂਤਾਂ ਵਾਂਗ ਭੱਜਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਭੱਜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਵੈਰੀ ਦੈਂਤਾਂ ਵਾਂਗ ਪਾਪ । ਭਗਵਿਆਂ ਭੇਸਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ । ਦੇਖਕੇ ਸੁਮੇਰ ਪਰਬਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿਤੀ ਹੈ ਮਨੁਖਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਸੰਤ ਜਤੀ ਨੇ ਤਪਸੀ ਗਰਮੀ ਤੇ ਸਰਦੀ ਨੂੰ ਸਹਾਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਰੀਰ ਅਸਚਰਜ ਵੇਖੀਦਾ ਹੈ ।

੪੬੩. ਜੱਛਾਂ ਗੰਧਰਭਾਂ ਵਿਦਜਾ ਧਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜੇਹੜੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਹਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ । ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਰਾਗਣੀ ਉਚਾਰਦੀ ਹੈ ਇੰਦ੍ਰ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸਚੀ, ਸੁਰੀ ਦੇਵੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ । ਅਲਕਾਪਤੀ=ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਕੁਬੇਰ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਵਰਗੀ । ਆਪਤੰ=ਜੇਹੜੇ ਯਬਾਰਥ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਹਨ ਓਹ ਖੱਚਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਰਾਕਸ਼ੀ ਦੀ ਸੁਰ ਨੂੰ ਦੇਖਕੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਸ ਕਰਕੇ ਦੱਤਾ ਤ੍ਰੇਵ ਜੀ ਜੇਹੜੇ ਹਨ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬਿਸੇਖ ਆਸੁਰੀ ਸੁਰੀ ॥੪੬੪॥ ਅਨੂਪ ਏਕ ਜੱਛਣੀ ਮਮੋਹ ਰਾਗਣੋ ਮਨੰ ॥ ਘੁਮੰਤ ਘੂਮਣੰ ਛਿਤੰ ਲਗੰਤ ਸਾਰ ਗੋਸਰੰ ॥ ਬਿਸਾਰਨੇਹ ਗੇਹਣੰ ਸਨੇਹ ਰਾਗਣੋ ਮਨੰ ॥ ਮ੍ਰਿਗੀਸਜਾਣੁ ਘੂਮਤੰ ਕ੍ਰਿਪੇਣ ਕ੍ਰਿਸ ਕ੍ਰਿਤੀਸਰੰ ॥ ੪੬੫ ॥ ਰਰੀਝ ਰਾਗਣੋ ਚਿਤੰ ਬਦੰਤ ਰਾਗ ਸੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਬਜੰਤ ਕਿੰਗੁਰੀ ਕਰੰਮਮੋਹ ਆਸੁਮੰਗਤੰ ॥ ਸਸੱਜਿ ਸਾਇਕੰ ਸਿਤੰ ਕਪੰਤ ਕਾਮਣੋ ਕਲੰ ॥ ਭ੍ਰਮੰਤ ਭੂਤਲੰ ਭਲੰ ਭੁਗੰਤ ਭਾਮਣੀ ਦਲੰ ॥ ੪੬੬ ॥ ਤੋਮਰਛੰਦ ॥ ਗੁਨਵੰਤ ਸੀਲ ਅਪਾਰ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਉਦਾਰ ॥ ਰਸ ਰਾਗ ਸਰਬ ਸਪੰਨਿ ॥ ਧਰਣੀ ਤਲਾਮਹਿ ਧੰਨਿ ॥ ੪੬੭ ॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਇਕ ਰਾਗ ਗਾਵਤ ਨਾਰ ॥ ਗੁਣਵੰਤ ਸੀਲ ਅਪਾਰ ॥ ਸੁਖ ਧਾਮ ਲੋਚਨ ਚਾਰ ॥ ਸੰਗੀਤ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰ ॥ ੪੬੮॥ ਦੁਤਿ ਮਾਨ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਗੁਣਵੰਤ ਸੀਲ ਉਦਾਰ ॥ ਸੁਖ ਸਿੰਧ ਰਾਗ ਨਿਧਾਨ ॥ ਹਰਿ ਲੇਤ ਹੇਰਤ ਪ੍ਰਾਨ ॥ ੪੬੯ ॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਅਕਲੰਕ ਜੋਬਨ ਮਾਨ ॥ ਸੁਖ ਸਿੰਧ ਸੁੰਦਰ ਥਾਨ ॥ ਇੱਕ ਚਿੱਤ ਗਾਵਤ ਰਾਗ ॥ ਉਫਟੰਤ ਜਾਨ ਸੁਹਾਗ ॥ ੪੭੦ ॥ ਤਿਹ ਪੇਖ ਕੈ ਜਟਿ ਰਾਜ ॥ ਸੰਗਿ ਲੀਨ ਜੋਗ ਸਮਾਜ ॥ ਰਹਿ ਰੀਝ ਆਪਨ ਚਿੱਤ ॥ ਜੁਗ ਰਾਜ ਜੋਗ ਪਵਿੱਤ ॥ ੪੭੧ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜੋ ਹਰਿ ਸੰਗਿ ॥ ਹਿਤ ਕੀਜੀਐ ਅਨਭੰਗ ॥ ਤਬ ਪਾਈਐ ਹਰਿ ਲੋਕ ॥ ਇਹ ਬਾਤ ਮੈ ਨਹੀ ਸੋਕ ॥ ੪੭੨ ॥ ਚਿਤ ਚੈਪ ਸੋਭ ਰਚਾਇ ॥ ਗੁਰ ਜਾਨ ਕੈ ਪਰਿ ਪਾਇ ॥ ਚਿਤ ਤੈਨ ਕੇ ਰਸ ਭੀਨ ॥ ਗੁਰ ਤੇ

---

੪੬੪. ਅਨੂਪਮ=ਜਿਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਪਮਾ ਦੇਣ ਦੇ ਜੋਗ ਨ ਹੋਵੇ ਸੋ ਇਕ ਜੱਛਣੀ ਜਾਤੀ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਰਾਗ ਦੁਆਰਾ ਮਨ ਨੂੰ ਮੋਹਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਜਾਂ ਵੱਸ ਕਰ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਹੈ । ਘਮੰਤ=ਘੇਰਨੀ ਖਾਕੇ ਡਿੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਤਰਾਂ ਬਾਣਾਂ ਦੇ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਹਰਨ ਡਿੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ । ਸਾਰਗੋ=ਹਰਨ । ਸਰੰ=ਬਾਣ । ਜਿਤੇਣ=ਕੀਤਾ ਹੈ । ਕ੍ਰਿਤੀ=ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ । ਕ੍ਰਿਸ=ਬਹੁਤ ਬਰੀਕ ਜਾਂ ਤਿੱਖੇ ਬਾਣ ਦਾ ਮਾਰਨਾ । ਮਾਨੋਂ ਕਾਲਾ ਹਰਨ ਘੁਮਦਾ ਹੈ ਤਿੱਖੇ ਬਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਹਾਰ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਮਾਰਨਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ੪੬੫. ਚਿਤ ਵਿਚ ਰੀਝ ਕਰਕੇ ਰਾਗ ਨੂੰ ਬਦੰਤ=ਉਚਾਰਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਚੰਗੀ ਸੋਭਾ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਕੇ ਚਿੱਤ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਰਾਗ ਨੂੰ ਉਚਾਰਦੀ ਹੈ ਚੰਗੀ ਸੋਭਾ ਵਾਲੀ।

੪੬੫. ਮਮੋਹ=ਮੂਰਛਤ ਅਸਥਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਕਪੰਤ=ਕੰਬਦੀ ਹੈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸੁੰਦਰ ਭਰਮਾਉਂਦੀ ਹੈ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਅਸਥਾਨ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੇ ਸਰਬ ਨੂੰ ਭੋਗਦੀ ਹੈ ਇਸਦੀ । ਸਾਇਕੰ=ਬਾਣਾ ਵਰਗੇ ਉੱਜਲ ਨੇਤ੍ਰ ਬਣਾਕੇ ਸੁੰਦਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕੰਬਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਹਰਾ ਰਹੀ ਹੈ।

੪੬੬. ਗੁਣ ਵਾਲੀ ਤੇ ਸੀਤਲ ਸੁਭਾਵ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਚੰਗੀ । ਚੌਹਾਂ ਵਿਦਯਾ ਵਿਚ ਸੁੰਦਰ ਸੁਸ਼ਟ ਹੈ। ਰਾਗ ਦੇ ਰਸ ਵਿਚ ਹਰ ਤਰਾਂ ਨਾਲ ਸਿਆਣੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਧੰਨਤਾ ਜੋਗ ਹੈ। ੪੭੦. ਦੱਤਾ ਤ੍ਰੇਵ ਜੋਗ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਹੈ। ੪੭੨. ਚੌਣੇ ਪਜੌਣੇ ਚਾ ਨਾਲ ਚਿਤ ਭਰਿਆ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ईसवै तिह कीन ॥ ४७३ ॥

इत जछणी नार राग गावती गुरू तेईसवे समापतं॥ २३ ॥

तोमर छंद ॥ तब बहुत बरख प्रमान॥ चड़ि मेर स्रिंग महान ॥ कीअ घोर तपसाउगू ॥ तब रीझ एक छु सुगू॥ ४७४ ॥ जग देख कै बिवहार॥ मुन राज कीन बिचार ॥ इन कउन सो उपजाइ ॥ फिर लेत आप मिलाइ॥ ४७५ ॥ तिह चीनीअै करि गिआन॥ तब होइ पूरण धजान ॥ तिह जाणीअै जत जोग॥ तब होइ देह अरोग॥ ४७६ ॥ तब एक पुरख पछान ॥ जगनास जाहि न जान॥ सब जगत को पति देख ॥ अनभउ अनंत अभेख॥ ४७७॥ बिन एक नाहि नसाति ॥ सभ तीरथ किंउन अनात ॥ जब सेविहो इकि नाम॥ तब होइ पूरण काम ॥ ४७८॥ बिन एक चौबिस ढोक॥ सब ही धरा सब लोक॥ जिन एक कउ पहिचान ॥ तिन चउबिसै रसमान॥ ४७९॥ जे एक के रस भीन॥ तिन चौबिसे रसि लीन॥ जिन एककै नही बूझ ॥ तिन चौबिसै नही सूझ॥ ४८० ॥ जिन एक कै नही चीन॥ तिन चउबिसै फल हीन॥ जिन एक के पहिचान॥ तिन चउबिसै रस मान॥ ४८१॥ बचित्र पद छंद॥ एकहि जउ मन आना॥ दूसर भाव न जाना ॥ दुंदभ दउर बजाए॥ फूल सुरन बरखाए॥ ४८२॥ हरखे सब जट धारी॥ गावत दे दे तारी॥ जित तित डोलत फूले॥ गृह के सभ दुख भूले ॥ ४८३ ॥ तारक छंद ॥ बहु बरख जबै तपसा तिह कीनी॥ गुरदेव क्रिआ जु कही धर लीनी॥ तब नाथ सनाथ हुअै बजेत बताई॥ तब ही दस दिदिस सूझ बनाई॥ ४८४॥ दिज देव तबै गुर चउबिस कै कै॥ गिरमेर गए सब ही मुन लैकै॥ तपसाजब घोर तहां तिन कीनी॥ गुरदेव तबै तिह या सिख दीनी॥ ४८५॥ तोटक छंद॥ गिरु मेर गए रिख बालक लै॥ धर सीस जटा भगवे पट कै॥ तब घोर करा बहु बरख दिंना॥ हरि जापन छेरस एक छिना॥ ४८६॥ दस लॅछ सु बीस सहंस्र बूर्ख॥ तप कीन तहां बहु भांति रिखं॥ सभ देसन देस चलाइ मतं॥ मुनि देव महां मत गूढ़ गतं॥ ४८७॥ रिख राज दसा जब अंत भई॥ बल जोग

---

४७३. उगू=नारी जां उतक्रिशट, भैआनक तपॅसजां नूं कीता हॅ। सुगू=जेहड़ा चंगा गुरू है। ४७४. तिहजाणीअै=उस अकाल पुरख नूं जत नाल जाणीदा है जां जोग नाल जां जोग विच जुड़न नाल।

४८१. दउर=जमाने जां दूर पासिआं वल नगारे वजाए हन।

४८३. तब नाथ=उस समें विच नाथ=प्रमातमा सहित पवित्रताई दे जां सहित कलिआण दे रीती जां वजा बताई दॅसी। दसे दिस=दसां दिसां पुरब आदक जां दसां इंदिआं नूं सूझ बनाई भाव समझ हो गई। ४८६. मुनी बड़ी अकल वाला जां गुझी प्रापती वाला जां सुंदर प्रापती वाला है। ४८७. धउलर=जटां वाले दॅता तूंव ने जाणिआं जो जगत दूंएंदा धौलर है भाव नासवंत मंदर।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਹੁਤੇ ਮੁਨਿ ਜਾਨ ਲਈ ॥ ਧੂਅਰੋ ਜਗ ਧੌਲੁਰ ਜਾਨ ਜਟੀ ॥ ਕਛੁ ਅਉਰ ਕ੍ਰਿਆ ਇਹ ਭਾਂਤ ਠਟੀ ॥ ੪੮੮ ॥ ਸਧਿ ਕੈ ਪਵਨੈ ਰਿਖ ਜੋਗ ਬਲੰ ॥ ਤਜ ਚਾਲ ਕਲੇਵਰ ਭੂਮਿ ਤਲੰ ॥ ਕਲ ਫੋਰ ਉਤਾਲ ਕਪਾਲ ਕਲੀ ॥ ਤਿਹ ਜੋਤਿ ਸੁ ਜੋਤਿਹ ਮੱਧਿ ਮਿਲੀ ॥ ੪੮੯ ॥ ਕਲ ਕਾਲ ਕ੍ਰਵਾਲ ਕਰਾਲ ਲਸੈ ॥ ਜਗ ਜੰਗਮ ਥਾਵਰ ਸਰਬ ਕਸੈ ॥ ਜਗ ਕਾਲਹਿ ਜਾਲ ਬਿਸਾਲ ਰਚਾ ॥ **ਜਿਹ ਬੀਚ ਫਸੇ** ਬਿਨ ਕੋਨ ਬਚਾ ॥ ੪੯੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਨਰੇਸਨ ਜੀਤ ਅਨੇਸ ਬਡੇ ਅਵਨੇਸ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਆਠੋ ਈ ਸਿੱਧ ਸਬੈ ਨਵਨਿਧ ਸਮ੍ਰਿੱਧਨ ਸਰਬ ਭਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਸਾਰੇ ॥ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਬਨਿਤਾ ਬਹੁਤੈ ਘਰਿ ਮਾਲ ਭਰੈ ਨਹੀ ਜਾਤ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਨਾਮ ਬਿਹੀਨ ਅਧੀਨ ਭਏ ਜਮ ਅੰਤਿ ਕੋ ਨਾਗੇ ਹੀ ਪਾਇ ਸਿਧਾਰੇ ॥੪੯੧॥

ਰਾਵਨ ਕੇ ਮਹਿ ਰਾਵਨ ਕੇ ਮਨ ਕੇ ਨਲਕੇਚਲਤੇ ਨ ਚਲੀ ਗੌ ॥ ਭੋਜ ਦਿਲੀਪਤ ਕੌ ਰਵਿ ਕੈ ਨਹੀ ਸਾਥ ਦਯੋ ਰਘਨਾਥ ਬਲੀ ਕੌ ॥ ਸੰਗਿ ਚਲੀ ਅਬ ਲੌ ਨਹੀ ਕਾਹੂ ਕੇ ਸਾਚ ਕਹੌ ਅਘ ਓਘ ਬਲੀਸੌ ॥ ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਚੇਤ ਮਹਾ ਪਸੁ ਕਾਹੂ ਕੇ ਸੰਗਿ ਚਲੀ ਨ ਹਲੀ ਹੌ ॥ ੪੯੨ ॥ ਸਾਚ ਐ ਝੂਠ ਕਹੇ ਬਹੁਤੈ ਬਿਧ ਕਾਮ ਕਰੋਧ ਅਨੇਕ ਕਮਾਏ ॥ ਭਾਜ ਨਿਲਾਜ ਬਚਾ ਧਨ ਕੇ ਡਰ ਲੋਕ ਗਜੋ ਪਰਲੋਕ ਗਵਾਏ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਬਰਖ ਪੜ੍ਹਾਨਗੁੜਿਓ ਜੜੁਰਾਜੀਵ ਲੋਚਨ ਨਾਹਿਨ ਪਾਏ ॥ ਲਾਜ ਬਿਹੀਨ ਅਧੀਨ ਗਹੇ ਜਮ ਅੰਤ ਕੋ ਨਾਗੇ ਹੀ ਪਾਇ ਸਿਧਾਏ ॥ ੪੯੩ ॥ ਕਾਹੇ ਕੌ ਬਸਤ੍ਰ ਧਰੋ ਭਗਵੇ ਮੁਨ ਤੇ ਸਬ ਪਾਵਕ ਬੀਚ ਜਲੈਗੀ ॥ ਕਜੋਂ ਇਮ ਰੀਤ ਚਲਾਵਤ ਹੋ ਦਿਨ ਦੈਕ ਚਲੈ ਸਬਦਾਨ ਚਲੈਗੀ ॥ ਕਾਲ ਕਰਾਲ ਕੀ ਰੀਤ ਮਹਾਂ ਇਹ ਕਾਹੂ ਜੁਗੇਸ ਛਲੀ ਨ ਛਲੈਗੀ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਦੇਹਿ ਤੁਮਾਰੀ ਮਹਾ ਮੁਨਿ ਅੰਤਿ ਮਸਾਨ

---

੪੮੮. ਕਲੇਵਰ=ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਛੱਡਕੇ ਤੁਰ ਚਲਿਆ ਧਰਤੀ ਅਸਥਾਨ ਉਤੇ ਜਾਂ । ਕਪਾਲ ਕਲੀ ਭਾਵ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਸੁੰਦਰ ਦ੍ਵਾਰਾ ਤੋੜਕੇ ।

੪੯੧. ਨ ਚਲੀ ਗੌਂ=ਕਦਮ ਭਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚੱਲੀ ਹੈ । ਅਘ ਓਘ=ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਸਰੁ=ਸੁਗੰਧ ਕਸਮ ਹੈ । ੪੯੨. ਨਿਲੱਜ ਧਨ ਦੇ ਡਰ ਦੇ ਬਚਾ ਵਾਸਤੇ ਭੱਜਦਾ ਹੈ । ਮੂਰਖ ਬਾਰਾਂ ਵਰ੍ਹੇ ਪੜ੍ਹਦਾ ਰਿਹਾ,ਪਰ ਕੌਲ ਵਰਗੇ ਸੁੰਦਰ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਦੀ ਰੀਤੀ ਨੂੰ ਨਾ ਪਾਇਆ ਭਾਵ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨ ਸਮਝੀ ।

੪੯੩. ਸਬਦਾ ਭਾਵ ਹਰ ਸਮੇਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲੇਗੀ । ਅੰਤ ਨੂੰ ਮੁਰਦਾ ਜਾਂ ਮਸਾਣਾ ਵਿਚਧੂੜੀ ਹੋਕੇ ਰਲ ਜਾਵੇਗੀ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਹ੍ਵੈ ਧੂਰ ਰਲੈਗੀ ॥ ੪੯੪ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਪੜ ਭਛੈ ਸੁਨਿਹੋ ਮੁਨਿ ਪਉਨ ਭਛੈ ਕਛੁ ਹਾਥ ਨ ਐਹੈ॥ਕਾਹੇ ਕੋ ਬਸਤ੍ਰ ਕਰੋ ਭਗਵਾਇਨ ਬਾਤਨ ਸੋ ਭਗਵਾਨਨ ਹ੍ਵੈਹੈ ॥ *ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕੈ ਦੇਖਹੁ ਤੇ ਸਬ ਹੀ ਬਸ ਕਾਲ ਸਬੈ ਹੈ ॥ ਜਾਰ ਅਨੰਗਨ ਨੰਗ ਕਹਾਵਤ ਸੀਸ ਕੀ ਸੰਗਿ ਜਟਾਊਨ ਜੈਹੈ॥ ੪੯੫ ॥ ਕੰਚਨ ਕੂਟ ਗਿਰਜੋ ਕਹੁ ਕਾਹੇ ਨ ਸਾਤਓ ਸਾਗਰ ਕਜੋਂ ਨ ਸੁਕਾਨੋ॥ ਪਸਚਮ ਭਾਨ ਉਦਜੋ ਕਹੁ ਕਾਹੇ ਨ ਗੰਗ ਬਹੀ ਉਲਟੀਅਨ ਮਾਨੋ ॥ ਅੰਤਿ ਬਸੰਤ ਤਪਜੋ ਰਵਿ ਕਾਹੇ ਨ ਚੰਦ ਸਮਾਨ ਦਿਨੀਸ ਪ੍ਰਮਾਨੋ॥ ਕਜੋਂ ਡਮਡੋਲ ਡੁਬੀਨ ਧਰਾਮੁਨਿ ਰਾਜਨ ਪਾਤਨਿ ਤਜੋਂ ਜਗ ਜਾਨੋ॥ ੪੯੬ ॥ ਅਤ੍ਰ ਪਰਾਸਰ ਨਾਰਦ ਸਾਰਦ ਬ੍ਯਾਸ ਤੇ ਆਦਿ ਜਿਤੇ ਮੁਨ ਭਾਏ ॥ ਗਾਲਬ ਆਦਿ ਅਨੰਤ ਮੁਨੀਸ੍ਵਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਹੂੰ ਤੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਗਨਾਏ ॥ ਅਗਸਤ ਪੁਲਸਤ ਬਸਿਸਟ ਤੇ ਆਦਿ ਨ ਜਾਨ ਪਰੇ ਕਿਹ ਦੇਸ ਸਿਧਾਏ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਚਲਾਇ ਬਨਾਇ ਮਹਾਮਤਿ ਫੇਰਿ ਮਿਲੇ ਪਰ ਫੇਰ ਨ ਆਏ ॥ ੪੯੭ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਨਿਰੰਧ੍ਰ ਕੋ ਫੋਰ ਮੁਨੀਸਕੀ ਜੋਤਿ ਸੁ ਜੋਤਿ ਕੇ ਮੱਧਿ ਮਿਲਾਨੀ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਰਲੀ ਪਰਮੇਸਰ ਸੋ ਇਮ ਬੇਦਨ ਸੰਗਿ ਮਿਲੈ ਜਿਮ ਬਾਨੀ ॥ ਪੁੰਨ ਕਥਾ ਮੁਨਿ ਨੰਦਨ ਕੀ ਕਹਿਕੈ ਮੁਖ ਸੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਬਖਾਨੀ ॥ ਪੂਰਣ ਧਿਆਇ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਜਯ ਸ੍ਰੀ ਜਗਨਾਥ ਭਵੇਸ ਭਵਾਨੀ॥੪੯੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਦੱਤ ਮਹਾਤਮ ਰੁਦ੍ਰਵਤਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਮਾਪਤੰ
ਸੁਭੰ ਭਵੇਤ ਗੁਰੂ ਚਉਬੀਸ ॥ ੨੪ ॥

---

੪੯੫. ਦੱਤਾ ਤ੍ਰੈਵ ਓੜਕ ਮਰ ਜਾਣ ਨਾਲ ਜੇਹੜੀ ਬਸੰਤ ਰੁਤ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਤੇ ਸੀਤਲ ਹੈ ਸੋ ਉਹ ਕਿਉਂ ਨਾਂ ਤਪੱਸਾ ਵਾਲੀ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਦਿਨ ਦਾ ਈਸਰ ਜੇਹੜਾ ਸੂਰਜ ਹੈ ਉਹ ਚੰਦ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸੀਤਲ ਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕਿਉਂ ਨਾਂ ਡਾਵਾਂ ਡੋਲ ਹੋਕੇ ਡੁਬ ਗਈ ਦੱਤਾ ਤ੍ਰੈਵ ਦੇ ਨਿਪਾਤਨ=ਮਰ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਪੂਰਬਕ ਰੀਤ ਇਸਥਤ ਰਿਹਾ। ੯੯੬. ਸਾਰਦ=ਬ੍ਰਹਮਾ ਫੇਰ ਮਿਲੇ=ਪਰ ਫੇਰ ਮੁੜਕੇ ਨ ਆਕੇ ਮਿਲੇ। ੪੯੭. ਦਸਵੇਂ ਦ੍ਵਾਰ ਦੀ ਨਾੜੀ ਨੂੰ ਫੋੜਕੇ ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਵੇਦ ਦੇ ਨਾਲ ਬਾਨੀ=ਗੀਤਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਭਾਵ ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਵੇਦ ਤੇ ਗੀਤਾ ਇਕ ਰੂਪ ਹਨ। ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਥਾ ਅੱਤ੍ਰ ਮੁਨੀ ਦੇ ਪੁਤ੍ਰ ਦੱਤਾ ਤ੍ਰੈਵ ਦੀ ਕਵੀ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਮੁੰਹ ਨਾਲ ਆਖੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਤੇ ਭਵਾਂਨ ਜਦੋਂ ਦਿਆਲੂ ਹੋਈ ਤਾਂ ਅਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ।

*ਅਰਥਾਂ ਲਈ ਦਸਮੇਸ਼ ਬਾਣੀ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਟੀਕ ਦੀਪੋਥੀ ਵੇਖੋ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੧ ੴ ਅਥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਰੁਦ੍ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧ ਦੱਤ ਰੁੱਦ੍ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਪੂਰਣ ਮਤ ਕੋ ਕੀਨ ਪਸਾਰਾ ॥ ਅੰਤ ਜੋਤ ਸੋ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਨੀ ॥ ਜਿਹੱ ਬਿਧਿ ਸੋ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਭਵਾਨੀ ॥ ੧ ॥ ਏਕ ਲੱਛ ਦਸ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥ ਪਾਛੇ ਚਲਾ ਜੋਗ ਜੋ ਬਾਨਾ ॥ ਗਜਾਰਵ ਬਰਖ ਬਿਤੀਤਤ ਭਯੇ ॥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਪੁਰਖ ਭੂ ਅਵਯੋ ॥ ੨ ॥ ਰੋਹ ਦੇਸ ਸੁਭ ਦਿਨ ਭਲ ਥਾਨੂ ॥ ਪਾਰਸਨਾਥ ਭਯੋ ਸੁਰ ਗਜਾਨੂ ॥ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਅੰਸਿ ਅਵਰ ਨ ਹੋਊ ॥ ਚੱਕ੍ਰਤ ਰਹੇ ਮਾਤ ਪਿਤ ਦੋਊ ॥ ੩ ॥ ਦਸਊ ਦਿਸਨਿ ਤੇਜ ਅਤ ਬਢਾ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਾਨ ਏਕ ਹ੍ਵੈ ਚਢਾ ॥ ਦਸ ਦਿਸ ਲੋਕ ਉਠੇ ਅਕੁਲਾਈ ॥ ਭੂਪਤ ਤੀਰ ਪੁਕਾਰੇ ਜਾਈ ॥ ੪ ॥ ਸੁਨੋ ਭੂਪ ਇਕ ਕਹੋ ਕਹਾਨੀ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਉਪਜਯੋ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਜਿਹੱਸਮ ਰੂਪ ਜਗਤ ਨਹੀ ਕੋਈ ॥ ਏਕੈ ਘੜਾ ਬਿਧਾਤਾ ਸੋਈ ॥ ੫ ॥ ਕੈ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜੱਛ ਕੋਈ ਅਹਾ ॥ ਜਾਨੁਕ ਦੂਸਰ ਭਾਨ ਚੜ ਰਹਾ ॥ ਅਤ ਜੋਬਨ ਝਮਕਤ ਤਿਹੰ ਅੰਗਾ ॥ ਨਿਰਖਤ ਜਾਕੇ ਲਜਤ ਅਨੰਗਾ ॥ ੬ ॥ ਭੂਪਤ ਦੇਖਨ ਕਾਜ ਬੁਲਾਵਾ ॥ ਪਹਿਲੇ ਦਯੋਸ ਸਾਥ ਚਲ ਆਵਾ ॥ ਹਰਖ ਹਿ੍ਦੇ ਧਰਕੇ ਜਟਧਾਰੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਦੂਤੀ ਦੱਤ ਅਵਤਾਰੀ ॥ ੭ ॥ ਨਿਰਖ ਰੂਪ ਕਾਂਪੇ ਜਟਧਾਰੀ ॥ ਯਹ ਕੋਊ ਭਯੋ ਪੁਰਖ ਅਵਤਾਰੀ ॥ ਯਹ ਮਤ ਦੂਰ ਹਮਾਰਾ ਕੈਹੈ ॥ ਜਟਾਧਾਰ ਕੋਈ ਰਹੇ ਨ ਪੈਹੈ ॥ ੮ ॥ ਤੇਜ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਿਰਖ ਤਬ ਰਾਜਾ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਪੁਲਕਤ ਚਿਤ ਗਾਜਾ ॥ ਜਿਹੱ ਜਿਹੱ ਲਖਾ ਰਹੈ ਬਿਸਮ·ਈ ॥ ਜਾਨੁਕਰੰਕ ਨਵੋ ਨਿਧ ਪਾਈ ॥ ੯ ॥ ਮੋਹਨ ਜਾਲ ਸਭਨ ਸਿਰ ਡਾਰਾ ॥ ਚੇਟਕ ਬਾਨ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹ੍ਵੈ ਮਾਰਾ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਮੋਹਿ ਸਕਲ ਨਰਿ ਗਿਰੇ ॥ ਜਾਨ ਸੁਭਟ ਸਾਮੁਹਿ ਰਣ ਭਿਰੇ ॥ ੧੦ ॥ ਨਰ ਨਾਰੀ ਜਿਹ ਜਿਹ ਤਹੱਪੇਖਾ ॥ ਤਿਹੱ ਤਿਹੱ ਮਦਨ ਰੂਪ ਅਵਿਰੇਖਾ ॥ ਸਾਧਨ ਸਰਬ ਸਿੱਧਿ ਕਰ ਜਾਨਾ ॥ ਜੋਗਨ ਜੋਗ ਰੂਪ ਅਨਮਾਨਾ ॥ ੧੧ ॥ ਨਿਰਖ ਰੂਪ ਰਨਵਾਸ ਲੁਭਾਨਾ ॥ ਦੇਤਹ ਸੁਤਾ ਨਿ੍ਪਤ ਮਨਮਾਨਾ ॥ ਨਿ੍ਪ ਕੋ ਭਜੋ ਜਬੈ ਜਾਮਾਤਾ ॥ ਮਹਾ ਧਨੁਖ ਧਰ ਬੀਰ ਬਿਖਜਾਤਾ ॥ ੧੨ ॥ ਮਹਾ ਰੂਪ ਅਰੁ ਅਮਿਤ ਪ੍ਰਤਾਪੂ ॥ ਜਾਨੁ ਜਪੈ ਹੈ ਆਪਨ ਜਾਪੂ॥ਸਸਤ੍ ਸਾਸਤ੍ ਬੇਤਾ ਸੁਰਿ ਗਜਾਨਾ ॥ ਜਾ ਸਮ ਪੰਡਿਤ ਜਗਤ ਨ ਆਨਾ ॥ ੧੩ ॥ ਥੋਰਿ ਬਹਿੱਕ੍ਰਮਿ ਬੁੱਧਿ ਬਿਸੇਖਾ ॥

---

੧. ਇੱਕ ਲੱਖ, ਦਸ ਵਰ੍ਹੇ, ਤਕ। ਪਿਛੋਂ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ ਜੋਗ ਦਾ ਬਣਾਉ ਜਾਂ ਬਾਣਾ। ਜੇਹੜਾ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਹੈ ਉਹ ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਅਵਯੋ=ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ।

੨. ਬਰ ਗਿਆਨ=ਚੰਗਾ ਗਿਆਨ। ੬. ਹਰਖ=ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਏ ਮਿਤ੍ ਧਰਕੇ ਭਾਵ ਕੰਬੋਜੜਾ ਵਾਲੇ ਸੰਤ ਹਨ। ੯. ਚੇਟਕ ਬਾਣ=ਜਾਦੂ ਬਾਣ।

੧੦. ਜੇਹੜਾ ਗੁਰੂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂ ਜਾਣਿਆਂ। ੧੧. ਮਹਿਲਾਂ ਵਿਚ ਵੱਸਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਾਣੀਆਂ ਮੋਹਤ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਰਾਜੇ ਦਾ ਮਨ ਉਸ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਮੰਨ ਗਿਆ। ੧੨. ਸ਼ਸਤ੍ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਜਾਨਣ ਵਾਲਾ ਬੜਾ ਦਿਬ ਗਿਆਨੀ ਹੋਇਆ। ੧੩. ਜਾਨਕ=ਮਾਨੋਂ ਕਾਮ ਦੇਵ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਭੇਖ ਧਾਰਿਆ ਹੈ। ਬਿਤਨ=ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾ, ਕਾਮ। ਤਵਨਕ ਲਹਾ=ਉਸਦਾ ਰੂਪ ਵੇਖਿਆ। ਉਸ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਚਕਚੌਂਧੀ ਖਾਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਜਾਨੁਕ ਧਰਾ ਬਿਤਨ ਯਹਿ ਭੇਖਾ ॥ ਜਿਹੱ ਜਿਹੱ ਰੂਪ ਤਵਨ ਕਾ ਲਹਾ॥ਸੋ ਸੋ ਚਮਕ ਚਕ੍ਰਿਤਹੁਐ ਰਹਾ ॥ ੧੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਨ ਭਰੇ ਸਰਸਾਨ ਧਰੇ ਮਠ ਸਾਨ ਚੜੇ ਅਸਿ ਸੋਂਣਿਤਿਸਾਏ ॥ ਲੇਤ ਹਰੇ ਜਿਹ ਡੀਠ ਪਰੇ ਨਹੀ ਫੇਰਿ ਫਿਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਨ ਨ ਪਾਏ ॥ ਝੀਮ ਝਰੇ ਜਨ ਸੇਲ ਹਰੇ ਇਹ ਭਾਂਤ ਗਿਰੇ ਜਨੁ ਦੇਖਨ ਆਏ ॥ ਜਾਸਹ ਰੇ ਸੇ ਊ ਸੈਨ ਘਿਰੇ ਗਿਰਭੂਮ ਪਰੇ ਨ ਉਠੰਤ ਉਠਾਏ ॥ ੧ ॥ ੧੫ ॥ ਸੋਭਤ ਜਾਨ ਸੁਧਾਸਰ ਮੁੰਦਰ ਕਾਮ ਕੇ ਮਾਨਹੁ ਕੂਪ ਸੁਧਾਰੇ ॥ ਲਾਂਜ ਕੇ ਜਾਨ ਜਹਾਜ ਬਿਰਾਜਤ ਹੇਰਤਹੀ ਹਿਰਲੇਤ ਹਕਾਰੇ ॥ ਹੱਉ ਚਹੁਕੂੰਟ ਭ੍ਰਮਜੋ ਖਗਜਜੋਂ ਇਨ ਕੀ ਸਮ ਰੂਪ ਲਖੇ ਨ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਪਾਰਥ ਬਾਨ ਕਿ ਜੁੱਬਨ ਖਾਨ ਕਿ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਿ ਕਾਮ ਕਟਾਰੇ ॥ ੨ ॥ ੧੬ ॥ ਤੰਤ ਭਰੇ ਕਿਧੌ ਜੰਤ੍ ਜਰੇ ਅਰ ਮੰਤ੍ ਹਰੇ ਚਖ ਚੀਨਤ ਯਾਤੇ ॥ ਜੋਬਨ ਜੋਤ ਜਗੇ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਰੰਗ ਰੰਗੇ ਮਦਸੇ ਮਦ੍ਹਆਤੇ ॥ ਰੰਗ ਸਹਾਬ ਕਿ ਫੂਲ ਗੁਲਾਬ ਸੇ ਸੀਖੇ ਹੈਂ ਜੋਰਿ ਕਰੋਰਕ ਘਾਤੇ ॥ ਮਾਧੁਰੀ ਮੂਰਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸੂਰਤ ਹੇਰਤਿਹੀ ਹਰ ਲੇਤ ਹੀਯਾਤੇ ॥ ੩ ॥ ੧੭ ॥ ਪਾਨ ਚਬਾਇ ਸੀਂਗਾਰ ਬਨਾਇ ਸੁਗੰਧ ਲਗਾਇ ਸਭਾ ਜਬ ਆਵੈ ॥ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਚਰਾਚਰ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਦੋਊ ਬਿਸਮਾਵੈ ॥ ਮੋਹਿ ਤਜੇ ਮਹਿ ਲੋਗਨ ਮਾਨ ਮੋਹਤ ਤਉਨ ਮਹਾ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥ ਵਾਰਹਿ ਹੀਰ ਅਮੋਲਕ ਚੀਰ ਤ੍ਰੀਯਾ ਬਿਨ ਧੀਰ ਸਬੈ ਬਲ ਜਾਵੈ ॥ ੪ ॥ ੧੮ ॥ ਸੈ੍ਯਾ ॥ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ਪੜੇ ਦਸ ਚਾਰ ਮਨੋ ਅਸੁਰਾਰ ਚਤੁਰ ਚਕ ਜਾਨਜੋ ॥ ਆਹਵ ਜੁਕਤ ਜਿਤੀਕ ਹੁਤੀ ਜਗ ਸਰਬਨ ਮੈ ਸਬ ਹੀ ਅਨਮਾਨਜੋ ॥ ਦੇਸਿ ਬਿਦੇਸਨ ਜੀਤ ਜੁਧਾਂਬਰਕ੍ਰਿਤ ਚੰਦੇਵ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤਾਨਜੋ ॥ ਦੇਵਨ ਇੰਦ੍ ਗੋਪੀਨ ਗੋਬਿੰਦ ਨਿਸਾ ਕਰਿ ਚੰਦ ਸਮਾਨ

---

੧੪. ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਹਨ । ਮਾਨੋ ਮਾਨ=ਆਦਰ ਦੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਮਾਨੋ ਬਾਣ ਨੇ ਸਾਣ ਉਤੇ ਲਾਏ ਹੋਇ ਅਤੇ ਮੋਹਰੰ ਸਾਣ ਉਤੇ ਚੜ੍ਹਾਏ ਹੋਏ ਹਨ ਇੱਕੁਰ ਲਹੂ ਨਾਲ ਲਾਲ ਰੰਗ ਹੈ ਅਤੇ ਤਿਸਾਏ=ਤ੍ਰਿਸਾ ਰਹੇ ਹਨ । ਜਿਸਦੀ ਨਜ਼ਰ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਉਸਨੂੰ ਹਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਫੇਰ ਮੁੜਕੇ ਘਰ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਨਹੀਂ ਪਾਂਦਾ ਹੈ। ਝੀਮ=ਝੁਕਕੇ ਝੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਮਾਨੋ ਬਰਛੇ ਜਾਂ ਨੇਜ਼ੇ ਨਾਲ ਹਰੇ=ਮਾਰੇ ਹਨ ਜੋਹੜੇ ਆਦਮੀ ਵੇਖਣ ਆਏ ਉਹ ਇਸ ਤਰਾਂ ਡਿੱਗ ਪਏ। ਜਿਸਨੇ ਦੇਖੇ ਹਨ ਉਸਨੂੰ ਕਾਮ ਨੇ ਘੇਰ ਲਿਆ ਹੈ ਡਿਗਕੇ ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਪੈ ਗਏ ਹਨ, ਫੇਰ ਉਠਾਏ ਉਠੇ ਨਹੀਂ ਹਨ । ੧੫. ਸੁਧਾਸਰ=ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਤਾਲ ਮਾਨੋਂ ਸੋਹਣਾ ਹੈ । ਹਿਰ ਸੇ ਹਕਾਰੇ=ਬੁਲਾਕੇ ਹਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ।

੧੫. ਪਾਰਸ=ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਦੇ ਨੇਤ੍ ਹਨ ਕਿ ਬਾਣ ਹਨ ਕਿ ਜਵਾਨ ਅਵਸਥਾ ਦੀ ਖਾਣ ਹਨ ਕਿ ਕਾਲੀ ਦੇਵੀ ਦੀ ਕਿਰਪਾਨ ਹਨ ਕਿ ਨਾਸ ਦੇ ਕਟਾਰੇ ਹਨ । ੧੬. ਕੁਸੁੰਭੇ ਦਾ ਰੰਗ ਹਨ ਜਾਂ ਸੁਰਾਬ ਕਿ ਗੁਲਾਬ ਦੇ ਫੁਲ ਵਰਗੇ ਹਨ, ਕਰੋੜਾਂ ਹੀ ਜੋਰ ਵਾਲੇ ਘਾਤ=ਦਾ ਸਿੱਖੇ ਹਨ । ੧੭. ਮੋਹ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋਹੜੀਆ ਮਾਨਨੀਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ, ਮੋਹ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਸੁਖ ਪਾਕੇ । ੧੮. ਚੌਦਾਂ ਵਿਦਿਆ ਮਾਨੋ ਅਸਰ ਰਾਕਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵੈਰੀ ਇੰਦਰ ਰੂਪ ਹਨ ਜਾਂ ਭਗਵਾਨ ਹਨ ਚਹੁੰਆਂ ਚੱਕਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣਿਆ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪਛਾਨਜੋ ॥ ਪ ॥ ੧੯ ॥ ਚਉਧਿਤ ਚਾਰ ਦਿਸਾ ਭਈ ਚੱਕ੍ਰਤ ਭੂੰਮ ਅਕਾਸ ਦੁਹੂੰ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਜੁੱਧ ਸਮਾਨ ਲਖਜੋ ਜਗ ਜੋਧਨ ਬੋਧਨ ਬੋਧ ਮਹਾ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥ ਸੂਰ ਸਮਾਨ ਲਖਾ ਦਿਨਕੈ ਤਿਹ ਚੰਦ ਸਰੂਪ ਨਿਸਾ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਰਾਨਨਿ ਰਾਵ ਸਵਾਨਿਨਿ ਸਾਵ ਭਵਾਨਿਨਿ ਭਾਵ ਭਲੋ ਮਨ ਮਾਨਾ ॥ ੬ ॥ ੨੦ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਬਿਤੈ ਬਰਖ ਦੋ ਅਸਟ ਮਾਸੰ ਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥ ਭਜੇ ਸੁ ਪ੍ਰਭੂ ਸਰਬ ਬਿਦਜਾ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਜਬੈ ਹਿੰਗਲਾ ਠਿੰਗਲਾ ਪਾਣ ਦੇਵੀ ॥ ਅਨਾਸਾ ਛੁਧਾ ਅਤ੍ ਧਾਰੀ ਅਭੇਵੀ ॥ ੨੧ ॥ ਜਯੋ ਤੋਤਲਾ ਸੀਤਲਾਖੰਗ ਪਾਣੀ ॥ ਭ੍ਰਮਾ ਭ੍ ਹਰੀ ਭੀਮ ਰੂਪਾ ਭਵਾਣੀ ॥ ਚਲਾਚਲ ਸਿੰਘੰ ਝਮਾਝੰਮ ਅੱਤ੍ਰੰ ॥ ਹਹਾ ਹੂਹਿ ਹਾਸੰ ਝਲਾਝਲ ਛੱਤ੍ਰੰ ॥ ੨੨ ॥ ਅਟਾ ਅੱਟਿ ਹਾਸੰ ਛਟਾ ਛੁੱਟ ਕੇਸੰ ॥ ਅਸੰ ਓਧਪਾਣੰ ਨਮੋ ਕ੍ਰੂਰ ਭੇਸੰ ॥ ਸਿਰੰ ਮਾਲ ਸੁੱਛੰਲਸੈਦੰਤ ਪੰਤੰ ॥ ਭਜੈ ਸਤ੍ ਗੂੜ੍ਹ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਸੰਤੰ ॥ ੨੩ ॥ ਅਲਿੰਪਾਤ ਅਰਧੀ ਮਹਾ ਰੂਪ ਰਾਜੈ ॥ ਮਹਾ ਜੋਤ ਜ੍ਵਾਲੰ ਕਰਾਲੰ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਤ੍ਰੁਸੈ ਦੁਸ਼ਟ ਪੁਸਟੰ ਹਸੈ ਸੁਧ ਸਾਧੰ ॥ ਭਜੈ ਪਾਨ ਦੁਰਗਾ ਅਰੂਪੀ ਅਗਾਧੰ ॥ ੨੪ ॥ ਸੁਨੇ ਉਸਤਤੀ ਸ੍ਰੀ ਭਵਾਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ॥ ਅਧੰ ਉਰਧਵੀ ਆਪ ਰੂਪੀ ਰਸਾਲੰ ॥ ਦਏ ਇਖ੍ਯੂ ਦੋ ਅਭੰਗੰ ਖਤੰਗੰ ॥ ਪਰੰਸਜੰਧਰੰਜਾਨ ਲੋਹੰ ਸਰੰਗੰ ॥ ੨੫ ॥ ਜਬੈ ਸਸਤ੍ ਸਬੈਸਾਧੀ ਸਸਤ੍ ਪਾਏ ॥ ਉਘਾਰੇ ਚੁਮੇ ਕੰਠ ਸੀਸੰ ਛੁਹਾਏ ॥ ਲਖਜੋ ਸਰਬ ਰਾਵੰ ਪ੍ਰਭਾਵੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਅਜੋਨੀ ਅਜੈ ਬੇਦ

---

੧੯. ਚੌਧਤਿ=ਚਕ੍ਰਚੌਂਧੀ ਖਾਕੇ ਰਾਨਨਿਰਾਵ=ਰਾਣੀਆਂ ਨੇ ਰਾਜਾ ਅਤੇ ਸਵਾਣੀਆਂ ਨੇ ਸਾਉ ਅਤੇ ਪਾਰਬਤੀ ਨੇ ਸ਼ਿਵਜੀ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਮਨ ਵਿਚ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ੨੦. ਦੋ ਵਰ੍ਹੇ ਤੇ ਅੱਠ ਮਹੀਨੇ ਬੀਤ ਗਏ ਜਾਂ ਅਠ ਵਰ੍ਹੇ ਤੇ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਗੁਜਰ ਗਏ ਹਨ। ਹਿੰਗਲਾ ਦੇਵੀ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਜਾਂ ਚੰਗੀ ਸੁਗੰਧੀ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਜਸ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਠਿੰਗਲਾ=ਜਿਸ ਦੇ ਹਥ ਵਿਚ ਠੀਂਗਾ ਭਾਵ ਡੰਡਾ ਹੋਵੇ ਉਸ ਦੇਵੀ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ੨੦. ਅਨਾਸਾਛਧਾ=ਆਸਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਤੇ ਭੁਖ ਦੂਪੀ ਹੈ।

੨੧. ਤੋਤਲਾ=ਜੇਹੜੀ ਤੋਤਲਾ ਬਾਣੀ ਵਾਲੀ ਦੇਵੀ ਹੈ। ਭਰਮ ਤੇ ਡਰ ਦੇ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡਰੌਣਾ ਰੂਪ ਹੈ ਪਾਰਬਤੀ ਦਾ ਨਾਂ ਸਰਧਾ ਰੂਪ। ਸਿੰਘੰ=ਜੇਹੜਾ ਸ਼ੇਰ ਚੱਲਣ ਤੋਂ ਅਚੱਲ ਜਾਂ ਚੰਚਲ ਹੈ। ਹਾਸੰ=ਹਹਾ ਤੇ ਹੂਹ ਦੋ ਗੰਧਰਭਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਸੋ ਉਸ ਦਾ ਹਾਸਾ ਹਨ ਭਾਵ ਉਸ ਦੇ ਹਾਸੇ ਸਮਾਨ।

੨੨. ਅਟਾ=ਟਾਹ ਟਾਹ ਜਿਸ ਦਾ ਹਾਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਕੇਸ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਰਗੇ ਖੁਲੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਅਸੰ=ਚੰਗੀ ਸੁੰਦਰ ਉਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹਥ ਵਿਚ ਤਲਵਾਰ ਹੈ। ਸਿਰੰ=ਗਲ ਵਿਚ ਮੁੰਡੀਆਂ ਦੀ ਮਾਲਾ ਹੈ, ਸਵਛੰ=ਪਵਿਤ੍ ਜਾਂ ਅਸਲੀ ਇਛਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਈ ਹੈ। ਮ੍ਰਿੜ=ਸਾਰੇ ਵੈਰੀ ਦੌੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

੨੩. ਜੇਹੜੇ ਮੱਥੇ ਦੇ ਉਤੇ ਭਰਵੱਟੇ ਹਨ ਓਹ ਮਾਨੋ ਭੌਰਿਆਂ ਦੀ ਪੰਗਤੀ ਅੱਧੀ ਅੱਧੀ ਬੈਠੀ ਹੈ। ਹਥ ਜੋੜ ਕੇ ਦੁਰਗਾ ਨੂੰ ਜਪਦਾ ਹੈ।

੨੪. ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਅਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਆਪ ਰੂਪ ਸੁੰਦਰ ਹੈ। ਦੋ ਭਥੇ ਬਾਣਾਂ ਦੇ ਭਰੇ ਹੋਏ ਦਿਤੇ ਹਨ ਜੋ ਇਕ ਰਸ ਹਨ। ਪਰਸਯੰ=ਕੁਹਾੜਾ ਫੜ ਲਿਆ ਹੈ ਜੇਹੜਾ ਦੇਵੀ ਨੇ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਨੂੰ ਦਿਤਾ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪਿੱਖਿਆ ਬਿਚਾਰੰ ॥ ੨੬ ॥ ਗ੍ਰਹੀ ਭੁਆ ਜਬੈ ਸੱਸਤ੍ਰ ਅੱਸਤ੍ਰੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਪੜੇ ਅਨਭਵੈ ਬੇਦ ਪਿੱਖਿਆ ਬਿਚਾਰੰ ॥ ਪੜੇ ਸਰਬ ਪਿੱਖਿਆ ਆਹੁਤੀ ਸਰਬ ਦੇਮੰ ॥ ਜਿਤੇ ਸਰਬ ਦੇਸੀ ਸੁ ਅਸਤ੍ਰੰ ਨਰੇਸੰ ॥ ੨੭ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਪਠੇ ਕਾਗਦੰ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਅਪਾਰੀ ॥ ਕਰੋ ਆਨ ਕੈ ਬੇਦ ਪਿੱਖਯਾ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਜਟੀ ਦੰਡ ਮੁੰਡੀ ਤਪੀ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ॥ ਸੁਧੀ ਸ੍ਰਾਵਗੀ ਬੇਦ ਪਿੱਖਿਆ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ੨੮ ॥ ਹਕਾਰੇ ਸਬੈ ਦੇਸ ਦੇਸਾਨਰੇਸੰ ॥ ਬੁਲਾਏ ਸਬੈ ਮੋਨ ਮਾਨੀ ਸੁਬੇਸੰ ॥ ਜਟਾਧਾਰ ਜੇਤੇ ਕਹੂੰ ਦੇਖ ਪੱਏਜੈ ॥ ਬੁਲਾਵੈ ਤਿਸੈ ਨਾਥ ਭਾਖੈ ਬੁਲੱਈਜੈ ॥ ੨੯ ॥ ਫਿਰੇ ਸਰਬ ਦੇਸੰ ਨਰੇਸੰ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਮਿਲੈ ਨਾ ਤਿਸੈ ਛੱਤ੍ਰ ਛੈਣੀ ਛਿਨਾਵੈ ॥ ਪਠੇ ਪਤ੍ਰ ਏਕੈ ਦਿਸਾ ਏਕ ਧਾਵੈ ॥ ਜਟੀ ਦੰਡ ਮੁੰਡੀ ਕਹੂੰ ਹਾਥ ਆਵੈ ॥ ੩੦ ॥ ਰਚਜੋ ਜੱਗ ਰਾਜਾ ਚਲੇ ਸਰਬ ਜੋਗੀ ॥ ਜਹਾਂ ਲੌ ਕੋਈ ਬ੍ਰਿਧ ਬਾਰੋ ਸਭੋਗੀ ॥ ਕਹਾ ਰੰਕ ਰਾਜਾ ਕਹਾ ਨਾਰ ਹੋਈ ॥ ਰਚਜੋ ਜੱਗ ਰਾਜਾ ਚਲਿਓ ਸਰਬ ਕੋਈ ॥ ੩੧ ॥ ਫਿਰੇ ਪੱਤ੍ਰ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਦੇਸੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਜੁਰੇ ਸਰਬ ਰਾਜਾ ਨ੍ਰਿਪੰ ਆਨ ਦੁਆਰੰ ॥ ਜਹਾਂ ਲੌ ਹੁਤੇ ਜਗਤ ਮੈ ਜਟਾਧਾਰੀ ॥ ਮਿਲੈ ਰੋਹ ਦੇਸੰ ਭਏ ਭੇਖ ਭਾਰੀ ॥ ੩੨ ॥ ਜਹਾਂ ਲਉ ਹੁਤੇ ਜੋਗ ਜੋਗਿਸਟ ਸਾਧੇ ॥ ਮਲੇ ਮੁਖ ਬਿਭੂਤੰ ਸੁ ਲੰਗੋਟ ਬਾਧੇ ॥ ਜਟਾ ਸੀਸ ਧਾਰੇ ਨਿਹਾਰੇ ਅਪਾਰੰ ॥ ਮਹਾ ਜੋਗ ਧਾਰੰ ਸੁ ਪਿੱਖਿਆ ਬਿਚਾਰੰ ॥ ੩੩ ॥ ਜਿਤੇ ਸਰਬ ਭੂਪੰ ਬੁਲੇ ਸਰਬ ਰਾਜਾ ॥ ਚਹੂੰ ਚੱਕ ਮੋਦਾਨ ਨੀਸਾਨ ਬਾਜਾ ॥ ਮਿਲੇ ਦੇਸ ਦੇਸਾਨ ਆਨੇਕ ਮੰਤ੍ਰੀ ॥ ਕਰੈ ਸਾਧਨਾ ਜੋਗ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਤੰਤ੍ਰੀ ॥ ੩੪ ॥ ਜਿਤੇ ਸਰਬ ਭੂਮਿਸਥਲੀ ਸੰਤ ਆਹੇ ॥ ਤਿਤੇ ਸਰਬ ਪਾਰਸ ਨਾਥੰ ਬੁਲਾਏ ॥ ਦਏ ਭਾਂਤ ਆਨੇਕ ਭੋਜ ਅਰਘ ਦਾਨੰ ॥ ਲਜੀ ਪੇਖ ਦੇਵਿਸਥਲੀ ਮੌਨ ਮਾਨੰ ॥ ੩੫ ॥ ਕਰੈ ਬੈਠਕੈ ਬੇਦ ਪਿੱਖਿਆ ਬਿਚਾਰੰ ॥ ਪੂਕਾਸੋ ਸਬੈ ਆਪੁ ਆਪੰ ਪੂਕਾਰੰ ॥ ਟਕੰ ਟੱਕ ਲਾਗੀ ਮੁਖੰ ਮੁਖਿ ਪੇਖਿਓ ॥ ਸੁਨਜੋ ਕਾਨ ਹੋ ਤੈ ਸੁਤੇ ਆਖਿ ਦੇਖਿਓ ॥ ੩੬ ॥ ਪੂਕਾਸੋ ਸਬੈ ਆਪ ਆਪੰ ਪੁਰਾਣੰ ॥ ਚੜੇ ਦੇਸਿ ਦੇਸਾਣ ਪਿੱਖਿਆ ਮੁਹਾਣੰ ॥ ਕਰੋ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤੰ ਸੁ ਪਿੱਖਿਆ ਬਿਚਾਰੰ ॥ ਨ੍ਰਿਭੈ ਚਿੱਤ ਦੇ ਕੈ ਮਹਾਤ੍ਰਾਸ ਟਾਰੰ ॥ ੩੭ ॥ ਜੁਰੇ ਬੰਗਸੀ ਰਾਫਜੀ ਰੋਹ ਰੂਮੀ ॥ ਚਲੇ ਬਾਲਖੀ ਛਾਡਕੈ ਰਾਜ ਭੂਮੀ ॥ ਨ੍ਰਿਭੈ ਭਿੰਭਰੀ ਕਾਸਮੀਰੀ ਕਧਾਰੀ ॥ ਕਿਕੈ ਕਾਲ ਮਾਖੀ ਕਸੈ ਕਾਸ ਕਾਰੀ ॥ ੩੮ ॥ ਜੁਰੇ ਦੱਛਣੀ ਸਸਤ੍ਰ ਬੇਤਾ ਅਰਜਾਰੇ ॥ ਦੂਜੈ ਦ੍ਰਾਵੜੀ ਤਪਤ ਤਈ ਲੰਗਵਾਰੇ ॥ ਪਰੰ ਪ੍ਰਭਬੀ ਉਤ੍ਰ ਦੇਸੀ ਅਪਾਰੰ ॥ ਮਿਲੇ ਦੇਸ ਦੇਸੇਣ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ੩੯ ॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਬੀਰ

---

੨੬. ਗ੍ਰਹੀ=ਫੜੇ ਹਨ ਜਦੋਂ। ਪੜੇ=ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਆਪਣੇ ਅਨਭਵ ਨਾਲ। ੨੭. ਜਟਾਂ ਵਾਲੇ ਡੰਡੇ ਵਾਲੇ ਸੰਨਿਆਸੀ ਬੈਰਾਗੀ ਤਪਸੀ, ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਸ੍ਰਾਵਗੀ=ਸਰੇਵੜੇ ਸਾਧਨਾਂ ਵਾਲੇ। ੩੦. ਜੇਹੜਾ ਆਦਮੀ ਬੁਢਾ ਜਵਾਨ ਬਾਲਕ ਉਮਰ ਵਾਲਾ ਹੈ। ੩੧. ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਦੀ ਆਪੋ ਵਿਚ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਾਲ ਬ੍ਰਿਤੀ ਲਗ ਗਈ। ੩੭. ਕਿਕੇ ਦੇਸ ਦੇ ਅਤੇ ਕਾਲਮਾਖੀ ਦੇਸ ਦੇ ਅਤੇ ਕਸੇ ਦੇਸ ਦੇ ਤੇ ਕਾਸਕਾਰੀ ਦੇਸ ਦੇ। ੩੮. ਅਰਿਆਰੇ=ਵੈਰੀਆਂ ਨਾਲ ਅੜਨ ਵਾਲੇ। ਦੂਜੇ ਦੇਸ, ਦ੍ਰਾੜਵ ਦੇਸ, ਤਪਤ ਦੇਸ, ਤਈਲੰਗ ਦੇਸ ਵਾਲੇ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬਹੁ ਬੀਰ ਜੋਰ ॥ ਮਤ ਦੇਸ ਦੇਸ ਰਾਜਾ ਕਰੋਰ॥ ਦੈ ਹੀਰ ਚੀਰ ਬਹੁ ਦਰਬ ਸਾਜ॥ ਸਨਮਾਨ ਦਾਨ ਬਹੁ ਭਾਤ ਰਾਜ ॥ ੪੦ ॥ ਅਨਭੈ ਅਭੰਗ ਅਵਧੂਤ ਛਤ੍ਰ ॥ ਅਨਜੀਤ ਜੁਧ ਬੇਤਾ ਅਤਿ ਅਤ੍ਰ ॥ ਅਨਗੰਜ ਸੂਰ ਅਬਿਚਲ ਜੁਝਾਰ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਅਭੰਗ ਜਿੱਤੇ ਹਜਾਰ ॥ ੪੧ ॥ ਸਬ ਦੇਸ ਦੇਸਕੈ ਜੀਤਹਾਵ ॥ ਕਰ ਕ੍ਰੱਧ ਜੁੱਧ ਨਾਨਾ ਉਪਾਵ ॥ ਕੈ ਸਾਮ ਦਾਮ ਅਰੁ ਦੰਡ ਭੇਦ ॥ ਅਵਨੀਕ ਸਰਬ ਜੋਰੇ ਅਛੇਦ ॥ ੪੨ ॥ ਜਬ ਸਰਬ ਭੂਪ ਜੋਰੇ ਮਹਾਨ ॥ ਜੈ ਜੀਤ ਪਤ੍ਰ ਦਿੰਨੋ ਨਿਸਾਨ ॥ ਦੇਹੀਰਚੀਰ ਅਨਭੰਗ ਦਿਰਬ ॥ ਮਹਿਪਾਲ ਮੋਹਿ ਡਾਰੇ ਸੁ ਸਰਬ ॥ ੪੩ ॥ ਇਕ ਦਜੋਂਸ ਬੀਤ ਪਾਰਸ੍ਰ ਗਾਇ ॥ ਉੱਤਸਟ ਦੇਵ ਪ੍ਰਜੰਤ ਜਾਇ ॥ ਉਸਤਤਿ ਕਿੰਨ ਬਹੁ ਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਸੋ ਕਹੋਂ ਛੰਦ ਮੋਹਣ ਮਝਾਰ ॥੪੪॥ ਮੋਹਣੀ ਛੰਦ* ॥ ਜੈ ਦੇਵੀ ਭੈਵੀ ਭਾਵਾਣੀ ॥ ਭਉ ਖੰਡੀ ਦੁਰਗਾ ਸਰਬਾਣੀ ॥ ਕੇਸਰੀਆਬਾਹੀ ਕਉ ਮਾਰੀ ॥ ਭੈ ਖੰਡੀ ਭੈਰਵਿ ਉੱਧਾਰੀ ॥ ੪੫ ॥ ਅਕਲੰਕਾ ਅੱਤ੍ਰੀ ਛਤ੍ਰਾਣੀ ॥ ਮੋਹਣੀਅੰ ਸਰਬੰ ਲੋਕਾਣੀ ॥ ਰਕਤਾਗੀ ਸਾਗੀ ਸਾਵਿਤ੍ਰੀ ॥ ਪਰਮੇਸ੍ਰੀ ਪਰਮਾ ਪਾਵਿਤ੍ਰੀ ॥ ੪੬ ॥ ਤੋਤਲੀਆ ਜਿਹਬਾ ਕਉ ਮਾਰੀ ॥ ਭਵ ਭਰਣੀ ਹਰਣੀ ਉੱਧਾਰੀ ॥ ਮ੍ਰਿਦ ਰੂਪਾ ਕ੍ਰੂਪਾ ਬੁੱਧਾਣੀ ॥ ਜੈ ਜੰਪੈ ਸੁੱਧੰ ਸਿੱਧਾਣੀ ॥ ੪੭ ॥ ਜਗ ਧਾਰੀ ਭਾਰੀ ਭਗਤਾਯੰ ॥ ਕਰਧਾਰੀ ਭਾਰੀ ਮੁਕਤਾਯੰ ॥ ਸੁੰਦਰ ਗੋਫਣੀਆ

---

੪੧. ਫਤੇ ਨਾਮਾ ਪਾਕੇ ਜਿਤ ਦਾ ਨਗਾਰਾ ਵਜਾਇਆ ਹੈ।

੪੩. ਉਤਿਸ਼ਟ ਦੇਵ=ਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਦੇਵੀ ਹੈ । ਜੈ ਹੋਵੇ ਕਹੇ ਦੇਵੀ ਪਾਰਬਤੀ ਰੂਪ ਜਾਂ ਸਰਧਾ ਵਾਲੀ ਜਿਸਦਾ ਭੇਦ ਨ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਹੇ ਦੁਰਗਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਡਰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ। ਤੇਰਾ ਬਾਹਨ ਸ਼ੇਰ ਹੈ ਅਤੇ ਤੂੰ ਕੁਮਾਰ ਅਵਸਥਾ ਵਾਲੀ ਹੈਂ। ਡਰ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈਂ ਜੋਹੜਾ ਭੈਰੋਂ ਦੇਵਤਾ ਹੈ ਉਸਦੇ ਵਿਚ ਤੇਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈਂ ਤੂੰ ਉਧਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ।

੪੫. ਕਲੰਕ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਅਤੇ ਅਸਤ੍ਰਾਂ ਵਾਲੀ ਹੈਂ। ਛੱਤ੍ਰਾ ਪੁਣੇ ਦੀ ਤੈਨੂੰ ਆਣੀ=ਅਣਖ ਹੈ ਜਾਂ ਛੱਤ੍ਰੀਆਂ ਦੀ ਤੂੰ ਛੱਤ੍ਰਾਣੀ ਹੈਂ। ਸਾਰਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੋਹਣ ਵਾਲੀ ਹੈਂ। ਰਕਤਾਗੀ=ਲਾਲ ਅੰਗਾਂ ਵਾਲੀ ਤੂੰ ਸੁਰਸ੍ਰਤੀ ਹੈਂ, ਸਾਵੀ=ਸਾਵੇ ਰੰਗ ਵਾਲੀ ਲੱਛਮੀਂ ਹੈਂ । ਸਾਵਿਤ੍ਰੀ=ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਹੈਂ। ਪਰਮ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਦਾ ਰੂਪ ਹੈਂ। ੪੬. ਮਿਠੀ ਜਬਾਨ ਜਾਂ ਸੁੰਦਰ ਬਾਣੀ ਵਾਲੀ। ਕੁਮਾਰ ਅਵਸਥਾ ਵਾਲੀ ਤੂੰ ਹੈਂ। ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਭਰਨ ਵਾਲੀ, ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਉਧਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵੀ ਤੂੰ ਹੈਂ। ਕੋਮਲਤਾਈ ਦਾ ਤੂੰ ਰੂਹ ਹੈਂ ਅਤੇ ਅਕਲ ਵਾਲੀ ਹੈਂ। ਹੇ ਸਿਧਾਣੀ ਦੇਵੀ ਸਿੱਧੀਆਂ ਦੇ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸਿਧ ਤੈਨੂੰ ਜੈ ਜੈ ਕਰਕੇ ਜਪਦੇ ਹਨ । ੪੭. ਭਾਰੀ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਜਗਤ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈਂ। ਤੂੰ ਭਾਰੀ ਮੁਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਿਚ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈਂ । ਜਾਂ ਮੁਦਤਾਯੰ=ਮੋਤੀਆਂ ਨੂੰ । ਤੇਰੀ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸੁੰਦਰ ਘੁਮਾਣੀ ਹੈ, ਗੁਰਜ ਵੀ ਚੰਗਾ ਹੈ। ਵਰਾਂ ਦੇ ਦੇਣ ਵਾਲੀ, ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਭਾਮਾਣੀ=ਪਾਰਬਤੀ ਜਾਂ ਸਰਧਾ ਜਾਂ ਭਾ=ਸੋਭਾ ਤੇ ਮਾਣੀ ਮਾਨਣ ਭਾਵ ਭੋਗਣ ਵਾਲੀ ਹੈਂ ਜਾਂ ਭਾਮਾਣੀ=ਪਿਆਰੀ ਹੈਂ। *ਏਸੇ ਤਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦੁਰਗਾ ਦੀ ਉਪਮਾ ਦੇਖੋ ਦੂਜਾ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਤਵਾਂ ਧਿਆਇ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਗੁਰਜਾਣੀ ॥ ਦੇਬਰਣੀ ਹਰਣੀ ਭਾਮਾਣੀ ॥ ੪੮ ॥ ਭਿੰਭਰੀਆ ਜੱਛੰ ਸਰਬਾਣੀ ॥ ਗੰਧਰਬੀ ਸਿੱਧੰ ਚਾਰਾਣੀ ॥ ਅਕਲੰਕ ਸਰੂਪੰ ਨਿਰਮਲੀਅੰ ॥ ਘਣ ਮੱਧੇ ਮਾਨੋਂ ਚਲੀਅੰ ॥ ੪੯ ॥ ਅਸਪਾਣੰ ਮਾਣੰ ਲੋਕਾਯੰ ॥ ਸੁਖ ਕਰਣੀ ਹਰਣੀ ਸੋਕਾਯੰ ॥ ਦੁਸਟ ਹੰਤੀ ਸੰਤੰ ਉੱਧਾਰੀ ॥ ਅਨਛੇਦਾ ਭੇਦਾ ਕਉ ਮਾਰੀ ॥ ੫੦ ॥ ਆਨੰਦੀ ਗਿਰਜਾ ਕਉਮਾਰੀ ॥ ਅਨਛੇਦਾ ਭੇਦਾ ਉੱਧਾਰੀ ॥ ਅਨਗੰਜ ਅਭੰਜਾਖੰਕਾਲੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਣੀ ਰੂਪੰ ਉੱਜਾਲੀ ॥ ੫੧ ॥ ਰਕਤਾਂਗੀ ਰੁਦ੍ਰਾ ਪਿੰਗਾਛੀ ॥ ਕਟਿ ਕਛੀ ਸ੍ਰਛੀ ਹੁਲਾਸੀ ॥ ਰਕਤਾਲੀ ਰਾਮਾ ਧਉਲਾਲੀ ॥ ਮੋਹਣੀਆ ਮਾਈ ਖੰਕਾਲੀ ॥ ੫੨ ॥ ਜਗ ਦਾਨੀ ਮਾਨੀ ਭਾਵਾਣੀ ॥ ਭਵਖੰਡੀ ਦੁਰਗਾ ਦੇਵਾਣੀ ॥ ਰੁਦ੍ਰਾਗੀ ਰੁਦ੍ਰਾ ਰਕਤਾਗੀ ॥ ਪਰਮੇਸ੍ਰੀ ਮਾਈ ਧਰਮਾਗੀ ॥ ੫੩ ॥ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਦਰਣੀ

---

੪੮. ਜਛੰ=ਸਾਰਿਆਂ ਜੱਛਾਂ ਨੂੰ ਭਿੰ=ਡਰ ਨਾਲ ਭਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ ਜਾਂ ਭਿੰਭਰਦਸ ਦੀ ਭਿੰਭਰੀ ਦੇਵੀ ਹੈਂ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਜੱਛਾਂ ਦੀ ਤੂੰ ਹੀ ਸ਼ਕਤੀਹੈਂ।ਗੰਧਰਭਾਂਦੀਸਿੱਧਾਂ ਦੀ,ਚਾਰਨ ਕਵੀਸ਼ਰਾਂ ਦੀ। ਤੇਰਾ ਸਰੂਪ ਸਾਫ ਤੇ ਕਲੰਕ ਰਹਿਤ ਹੈ ਬਦਲਾਂ ਵਿਚ ਮਾਨੋਂ ਤੂੰ ਬਿਜਲੀ ਰੂਪ ਹੈਂ। ੪੯. ਤੇਰੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਤਲਵਾਰ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਦਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹੈਂ, ਜਾਂ ਤੈਨੂੰ ਲੋਕ ਆਦਰ ਦੇਂਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਤੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭੋਗਣੇ ਵਾਲੀ ਹੈਂ, ਸੁਖ ਕਰਨ ਵਾਲੀ,ਸ਼ੋਕ ਦ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ। ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਤੇ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਉਧਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ। ਛੇਦ ਭੇਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁਮਾਰ ਅਵਸਥਾ ਵਾਲੀ। ੫੦. ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਖ ਅਨੰਦ ਦੇਣ ਵਾਲੀ, ਪਾਰਬਤੀ, ਕੁਮਾਰ ਉਮਰ ਵਾਲੀ ਹੈਂ। ਛੇਦ ਭੇਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਧਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ। ਗੰਜਣ ਭੰਜਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਖੰ=ਅਕਾਸ਼ ਵਾਂਗ ਵਿਆਪਕ ਜਾਂ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਦੁਸਟਾਂ ਦਾ। ਹਰਨ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਵਾਲੀ ਉੱਜਲ ਰੂਪ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਵਾਨ।

੫੧. ਲਾਲ ਅੰਗਾਂ ਵਾਲੀ, ਭੈਆਨਕ ਜਾਂ ਪਾਰਬਤੀ ਰੂਪ ਹੈਂ। ਪਿੰਗਾਛੀ=ਪੀਲੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ ਵਾਲਾ ਜੇਹੜਾ ਦੈਂਤ ਹੈ ਉਸ ਪਿੰਗਾਛ ਦੈਂਤ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਤੂੰ ਹੈਂ। ਤੇਰਾ ਕਟ=ਲੱਕ ਸੁੰਦਰ, ਕੱਛੀ ਬਣਿਆਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਵਿਤ੍ਰ ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਵਾਲੀ ਹੈਂ। ਲਾਲ ਘਰ ਵਾਲੀ ਤੇ ਰਾਮਾ=ਲੱਛਮੀ ਰੂਪ ਹੈਂ। ਧਉ=ਬਹੁੜੇ ਜਾਂ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰਕੇ ਲਾਲ ਰੰਗ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਲਾਲੀ=ਪਿਆਰੀ ਹੈਂ। ਮੋਹ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਹੈਂ, ਮਾਈ ਪਰੇਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈਂ ਹੇ ਕਾਲੀ ਦੇਵੀ ਤੂੰ ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਦਾ ਖੰ=ਖੈ, ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈਂ। ਜਾਂ ਖੰ=ਅਕਾਸ਼ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਤੂੰ ਵਿਆਪਕ ਹੈਂ। ੫੨. ਜਗਤ ਦੀ ਦਾਨੀ ਤੇ ਮਾਨੀ ਤੇ ਭਾਉਣ ਵਾਲੀ ਹੈਂ ਜਾਂ ਦੇਵੀ ਹੈਂ। ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈਂ ਤੇ ਦੁਰਗਾ=ਕਿਲਿਆਂ ਦੇ ਭਵਾਣੀ=ਦਬੌਣ ਵਾਲੀ ਵੀ ਤੂੰ ਹੀ ਹੈਂ।ਰੁੱਦ੍ਰਾਗੀ=ਭੈ ਆਨਕ ਅੰਗਾਂ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਰੁਦ੍ਰਾ= ਤੇਰਾ ਭੈਆਨਕ ਰੂਪ ਹੈ, ਰਕਤਾਗੀ=ਲਾਲ ਅੰਗਾਂ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਪਰਮ ਈਸ਼ਰੀ ਹੈ, ਮਾਈ=ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਧਰਮਾਗੀ=ਧਰਮ ਦੇ ਤੇਰੇ ਅੰਗ ਹਨ, ਜਾਂ ਧਰਮ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਤੂੰ ਪੱਖ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈਂ। ੫੩. ਮਹਿਖਾਸਰ ਦੈਂਤ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਪਾਲਣ ਵਾਲੀ ਤੂੰ ਹੈਂ। ਦੈਂਤ ਦੇ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਖੰ=ਅਕਾਸ਼ ਵਾਂਗ ਵਿਆਪਕ ਜਾਂ ਖੰ= ਖੈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਤੂੰ ਕਾਲੀ ਦੇਵੀ ਹੈ। ਤਲਵਾਰ ਹੱਥ ਵਿਚ ਫੜਨ ਵਾਲੀ ਤੇ ਮੰਨਣ ਯੋਗ ਜਾਂ ਮਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਦੇਵਾਣੀ=ਦੇਵਤਾਣੀ ਤੂੰ ਹੈਂ। ਹੇ ਦਾਤੀ ਤੇਰੀ ਜੈ ਹੋਵੇ ਤੂੰ ਦੁਰਗਾ ਭਵਾਣੀ ਹੈਂ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮਹਿ ਪਾਲੀ ॥ ਚਿਛੁਰਾਸੁਰਹੰਤੀ ਖੰਕਾਲੀ ॥ ਅਸਿ ਪਾਣੀ ਮਾਣੀ ਦੇਵਾਣੀ ॥ ਜੈ ਦਾਤੀ ਦੁਰਗਾ ਭਾਵਾਣੀ ॥ ੫੪ ॥ ਪਿੰਗਾਛੀ ਪਰਮਾ ਪਾਵਿਤ੍ਰੀ ॥ ਸਾਵਿਤ੍ਰੀ ਸੰਧਿਆ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ॥ ਭੈ ਹਰਣੀ ਭੀਮਾ ਭਾਮਾਣੀ ॥ ਜੈ ਦੇਵੀ ਦੁਰਗਾ ਦੇਵਾਣੀ ॥ ੫੫ ॥ ਦੁਰਗਾ ਦਲ ਗਾਹੀ ਦੇਵਾਣੀ ॥ ਭੈ ਖੰਡੀ ਸਰਬ ਭੂਤਾਣੀ ॥ ਜੈ ਚੰਡੀ ਮੁੰਡੀ ਸੱਤ੍ਰ ਹੰਤੀ ॥ ਜੈ ਦਾਤਾ ਮਾਤਾ ਜੈਅੰਤੀ ॥ ੫੬ ॥ ਸੰਸਰਣੀ ਤਰਣੀ ਲੋਕਾਣੀ ॥ ਭਿੰਭਰਣੀ ਦਰਣੀ ਦਈਤਾਣੀ ॥ ਕੇ ਕਰਣੀ ਕਾਰਣ ਲੋਕਾਣੀ ॥ ਦੁਖ ਹਰਣੀ ਦੇਵੰ ਇੰਦ੍ਰਾਣੀ ॥ ੫੭ ॥ ਸੁੰਭ ਹੰਤੀ ਜਯੰਤੀ ਖੰਕਾਲੀ ॥ ਕੰਕੜੀਆ ਰੂਪਾ ਰਕਤਾਲੀ ॥ ਤੋਤਲੀਆ ਜਿਹਵਾ ਸਿੰਧੁਲੀਆ ॥ ਹਿੰਗੁਲੀਆ ਮਾਤਾ ਪਿੰਗੁਲੀਆ ੫੮ ॥ ਚੰਚਾਲੀ ਚਿਤ੍ਰਾ ਚਿਤ੍ਰਾਂਗੀ ॥ ਭਿੰਭਰੀਆ ਭੀਮਾ ਸਰਬਾਂਗੀ

---

੫੪. ਜੇਹੜਾ ਪਿੰਗਾਛ ਦੈਂਤ ਪੀਲੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ ਵਾਲਾ ਸੀ ਉਸ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤੂੰ ਬੜੀ ਪਵਿਤ੍ਰਤਾ ਵਾਲੀ ਹੈਂ । ਸਾਵਿਤ੍ਰੀ, ਗਾਯਤ੍ਰੀ=ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਦੀਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਤੇ ਸੰਧਿਆ ਰੂਪ ਵੀ ਤੂੰ ਹੈਂ। ਡਰਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਭੀਮਾ=ਭੈਆਨਕ ਰੂਪ ਭਾਵਾਣੀ=ਪਿਆਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਪਾਰਬਤੀ ਜਾਂ ਸਰਧਾ ਰੂਪ ਹੈ। ਜੈ ਹੋਵੇ ਦੇਵੀ ਤੂੰ ਕਿਲਿਆਂ ਦੇ ਵਾਣੀ=ਦਬੈਣ ਵਾਲੀ ਤੂੰ ਹੈਂ। ੫੫. ਹੇ ਦੁਰਗਾ ਦਲਾਂ ਦੇ ਗਾਹਣ ਵਾਲੀ ਤੂੰ ਹੈਂ ਅਤੇ ਕਿਲਿਆਂ ਦੇ ਦਬੈਣ ਵਾਲੀ ਵੀ ਤੂੰ ਹੈਂ। ਸਾਰਿਆਂ ਭੂਤ ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ ਡਰ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਤੂੰ ਹੈ ਖੰਡੀ=ਨਾਸ । ਭੂਤਾਣੀ=ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਵੈਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀਏ ਤੇਰੀ ਜੈ ਹੋਵੇ। ਜਿੱਤ ਦੇ ਦੇਣ ਵਾਲੀਏ ਤੇਰੀ ਜੈ ਹੋਵੇ ਤੂੰ ਜੈਅੰਤੀ=ਮਾਤਾ ਦੇਵੀ ਹੈਂ। ੫੬. ਸੰ:=ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਜੇਹੜੇ ਤੇਰੀ ਸ਼ਰਨ ਆਏ ਹਨ ਓਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੂੰ ਤਾਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈਂ। ਭਿੰ=ਡਰ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈਂ, ਦੈਂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈਂ। ਕੇ=ਜੋ ਦੇਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਤੂੰ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਰੂਪ ਹੈਂ ਭਾਵ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਤੂੰ ਕਰਣੀ ਰੂਪ ਭਾਵ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈਂ।ਇੰਦ੍ ਆਦਿਕ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਦੁਖ ਹਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ।੫੭.ਦੈਂਤਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਅੰਤ ਨੂੰ ਜੈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਮਾਤਾ ਦੇਵੀ ਖੰ=ਖੈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਕੰਕੜੀਆ=ਜੇਹੜਾ ਬਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਕੜਾ ਕਾਕੜਾ ਖਸਰਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਸੋ ਸਰੂਪ ਤੂੰ ਹੈਂ ਅਤੇ ਲਾਲ ਘਰ ਵਾਲੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੰਕੜੀਆਂ=ਕਾਂਗੜੇ ਵਾਲੀ। ਸਿੰਧ= ਸਮੁੰਦ੍ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਸਿੰਧ ਦੇਸ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਦੇਵੀ ਹੈਂ ਅਤੇ ਜਬਾਨ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਹੈਂ ਭਾਵ ਸੁੰਦਰ ਬਚਨ ਹਨ। ਤੂੰ ਹਿੰਗਲਾ ਦੇਸ ਦੀ ਹਿੰਗਲਾਜ ਦੇਵੀ ਹੈਂ ਜਾਂ ਸੁਗੰਧੀ ਵਾਲੀ ਹੈਂ ਅਤੇ ,ਪਿੰਗਲੀਆਂ=ਸ਼ੇਸ਼ਨਾਗ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੂਪ ਵੀ ਤੂੰ ਹੈਂ। ੫੮. ਤੇਰੇ ਅੰਗ ਸੁੰਦਰ ਚਿਤ੍ਰੇ ਹਨ ਤੂੰ ਬਿਜਲੀ ਵਾਂਗ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਹੈਂ। ਤੇਰੇ ਸਾਰੇ ਅੰਗ ਭੈਆਨਕ ਡਰ ਨਾਲ ਭਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਤੂੰ ਅਕਲ ਦਾ ਖੂਹਾ ਰੂਪ ਹੈਂ। ਤੇਜ ਵਾਲੀ=ਬਿਜਲੀ ਰੂਪ ਹੈਂ। ਹੇ ਮਾਈ ਕਲੰਕ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਿਰਮਲ ਹੈਂ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ ਬੁਧ ਭੂਪਾ ਕੂਪਾ ਜੁ ਜ੍ਵਾਲੀ ॥ ਅਕਲੰਕਾ ਮਾਈ ਨ੍ਰਿਮਾਲੀ ॥ ੫੯ ॥ ਉਛਲੈ ਲੰਕੜੀਆ ਛਤ੍ਰਾਲਾ ॥ ਭਿੰਭਰੀਆ ਭੈਰੋ ਭਉ ਹਾਲਾ ॥ ਜੈ ਦਾਤਾ ਮਾਤਾ ਜੈ ਦਾਣੀ ॥ ਲੰਕੇਸੀ ਦੁਰਗਾ ਭਾਵਾਣੀ ॥ ੬੦ ॥ ਸੰਮੋਹੀ ਸਰਬੰ ਜਗਤਾਯੰ ॥ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਛੁਧਜਾ ਪਿਪਾਸਾਯੰ ॥ ਜੈ ਕਾਲੰ ਰਾਤ੍ਰੀ ਸਕ੍ਰਾਣੀ ॥ ਉਧਾਰੀ ਭਾਰੀ ਭਗਤਾਣੀ ॥ ੬੧ ॥ ਜੈ ਮਾਈ ਗਾਈ ਬੇ ਦਾਣੀ ॥ ਅਨਛਿੱਜ ਅਭੇਦਾ ਅਖਿਦਾਣੀ ॥ ਭੈ ਹਰਣੀ ਸਰਬੰ ਸੰਤਾਣੀ ॥ ਜੈ ਦਾਤਾ ਮਾਤਾ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥ ੬੨ ॥ ਅਚਕ੍ਰਾ ਛੰਦ ॥ ਅੰਬਕਾ ਤੋਤਲਾ ਸੀਤਲਾ ਸਾਕਣੀ ॥ ਸਿੰਧੁਰੀ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਸੁ ਭ੍ਰਮਾ ਡਾਕਣੀ ॥ ਸਾਵ ਜਾ ਸੰਭਿਰੀ ਸਿੰਧਲਾ ਦੁਖ ਹਰੀ ॥ ਸੁੰਮਿਲਾ ਸੰਮਿਲਾ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਦੁਧਰੀ ॥ ੬੩ ॥

---

੫੯. ਤੇਰੇ ਛਤ੍ਰ ਦੇ ਅਗੇ ਹਨੂਮਾਨ ਟਪੇਸੀਆਂ ਮਾਰਦਾ ਹ। ਤੂੰ ਭਿੰਭਰੀਆ ਦੇਵੀ ਹੈਂ ਜਾਂ ਡਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈਂ ਤੇ ਭੈਰੋਂ ਦੇਵਤਾ ਤੈਥੋਂ ਭੈ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਜੇਹੜੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਆਦਕ ਜੈ ਦੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹਨ ਹੇ ਮਾਤਾ ਤੂੰ ਓਨਾਂ ਨੂੰ ਜੈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹੈਂ। ਹੇ ਭਾਵਾਨੀ ਦੁਰਗਾ ਤੂੰ ਲੰਕਾਂ ਦੀ ਈਸ਼ਰੀ ਹੈਂ।

੬੦. ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਤੂੰ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਨੂੰ ਮੋਹਣ ਵਾਲੀ ਹੈਂ । ਨੀਂਦ, ਭੁਖ, ਤੇਹ ਰੂਪ ਤੂੰ ਹੀ ਹੈਂ। ਜੋ ਹੋਵੇ ਕਾਲ ਰਾਤ ਰੂਪ ਤੂੰ ਹੈਂ ਭਾਵ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਰੂਪ ਹੈਂ ਜਾਂ ਮੱਸਿਆ ਦੀ ਰਾਤ ਹਨੇਰ ਰੂਪ ਤੂੰ ਹੈਂ ਜਾਂ ਮੌਤ ਰੂਪ ਤੂੰ ਹੈਂ ਤੇ ਸ਼ੰਕਰ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਰੂਪ ਵੀ ਤੂੰ ਹੈਂ। ਭਾਰੀ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਉਧਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈਂ।

੬੧. ਜੋ ਹੋਵੇ ਮਾਈ ਤੈਨੂੰ ਵੇਦਾਂ ਨੇ ਗਾਇਆ ਹੈ। ਤੂੰ ਛੇਦੀ ਭੇਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈਂ ਤੇ ਅਖਿਦਾਣੀ ਹੈਂ। ਸਾਰਿਆਂ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਡਰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈਂ । ਹੇ ਕਿਰਪਾਣੀ=ਤਲਵਾਰ ਫੜਨ ਵਾਲੀ ਮਾਤਾ ਤੂੰ ਦਾਤਾ ਰੂਪ ਹੈ ਤੇਰੀ ਜੈ ਹੋਵੇ।

੬੨. ਜਗਤ ਦੀ ਮਾਤਾ, ਮਿੱਠੀ ਸੁੰਦਰ ਬਾਣੀ ਵਾਲੀ, ਸੀਤਲ ਸਰੂਪ, ਸਾਕਣੀ=ਸਾਗ ਖਾਣ ਵਾਲੀ ਤੂੰ ਹੈਂ। ਸਿੰਧ ਦੇਸ ਦੀ ਜਾਂ ਸਮੁੰਦਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੂਪ, ਚੰਗੀ ਸੋਭਾ ਵਾਲੀ, ਸੁਕ੍ਰਮਾ=ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਵਾਲੀ, ਬਸੂਚਕਾ ਰੂਪ ਹੈਂ। ਸਾਵਜਾ=ਹਾਥੀਆਂ ਉਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ, ਸੰਭਿਰੀ=ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਚ ਭਰੀ ਹੋਈ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਹੈਂ, ਸਮੁੰਦਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈਂ, ਦੁਖ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈਂ। ਸੁੰਮਿਲਾ=ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਦੇ ਮਲ ਦੇਣ ਵਾਲੀ, ਸੰਭਲਾ=ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲੀ, ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਸੰਤਾਂ ਭਗਤਾਂ ਦੀ, ਚੰਗੀ ਸੋਭਾ ਵਾਲੀ, ਦੁਧਰੀ=ਦੁਧਾਰੇ ਖੰਡੇ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲੀ। ੬੩. ਭਾਵਨਾ=ਪ੍ਰੇਮ ਭਾਵਨਾ ਵਾਲੀ ਭਾਵ ਸਰਧਾ ਰੂਪ ਹੈਂ, ਡਰ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਭੂਤਲੀ=ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਇਸਥਤ ਹੈਂ, ਦਾਸਾਂ ਦੇ ਦੁਖ ਡਰ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ। ਟਾਕਣੀ=ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਨੂੰ ਟੋਕਣ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀ, ਝਾਕਣੀ=ਇੱਲ ਰੂਪ ਹੈਂ, ਸਾਗ ਖਾਣ ਵਾਲੀ, ਸਿੰਧ ਦੇਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈਂ। ਦੁਧਰਾ=ਦੁ=ਕਠਨ ਰਾਕਸ਼ਾਂ ਦੇ ਧਰਾ=ਦਬੋਣ ਵਾਲੀ ਦ੍ਰਮਖਾ=ਜੇਹੜੇ ਖੋਟੇ ਰਾਕਸ਼ ਹਨ ਉਨਾਂ ਦਾ ਮਖਾ=ਜਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਭਾਵ ਓਨਾਂ ਨੂੰ ਕੱਚਿਆਂ ਖਾਣ ਵਾਲੀ,ਭਾਵ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਛਕਾਉਣ ਵਾਲੀ, ਦ੍ਰ=ਕਠਨਾ ਅੱਖਿਆਂ ਦੇ ਕਟਣ ਵਾਲੀ. ਦ੍ਰਭਰੀ=ਦੁਧਾਰਿਆਂ ਖੰਡਿਆਂ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲੀ । ਕੱਪਿਲਾ=ਤੈਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਦੁਸ਼ਟ ਕੰਬਦੇ ਹਨ, ਜੰਪਿਲਾ=ਸੰਤ ਭਗਤ ਤੈਨੂੰ ਜਪਦੇ ਹਨ, ਹਿੰਗਲਾ=ਹਿੰਗਲਾ ਦੇਸ ਦੀ ਜਾਂ ਸੁਗੰਧੀ ਵਾਲੀ ਹੈ,ਡਰ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਭਾਵਨਾ ਭੈ ਹਰੀ ਭੂਤਿਲੀ ਭੈ ਹਰਾ ॥ ਟਾਕਣੀ ਝਾਕਣੀ ਸਾਕਣੀ ਸਿੰਧੁਲਾ ॥ ਦੁਧਰਾ ਦੂਮਖਾ ਦੂਕਟਾ ਦੁਧਰੀ ॥ ਕੰਪਿਲਾ ਜੰਪਿਲਾ ਹਿੰਗੁਲਾ ਭੈ ਹਰੀ ॥ ੬੪ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰਣੀ ਚਾਪਣੀ ਚਾਰਣੀ ਚੱਛਣੀ ॥ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਗੰਧ੍ਰਬਾ ਜੱਛਣੀ ॥ ਬਰਮਣੀ ਚਰਮਣੀ ਪਰਘਣੀ ਪ੍ਰਾਸਣੀ ॥ ਖੜਗਣੀ ਗੜਗਣੀ ਸੇਥਣੀ ਸਾਪਣੀ ॥ ੬੫ ॥ ਭੀਮੜਾ ਸਮਦੜਾ ਹਿੰਗਲਾ ਕਾਰਤਕੀ ॥ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਅੱਛਿਦਾ ਅੱਧਰਾ ਮਾਰਤਕੀ ॥ ਗਿੰਗਲੀ ਹਿੰਗਲੀ ਠਿੰਗਲੀ ਪਿੰਗਲਾ ॥ ਚਿੱਕਣੀ ਚਰਕਟਾ ਚਰਪਟਾ ਚਾਂਵਡਾ ॥ ੬੬ ॥ ਅਚਕੜਾ ॥ ਤ੍ਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਅਛਿਦਾ ਅਭਿਦਾ ਅਸਿਤਾ ਅੱਧਰੀ ॥ ਅਕਿਟਾ ਅਖੜਾ ਅਛਟਾ ਦੁੱਧਰੀ ॥ ਅੰਜਨੀ ਅੰਬਕਾ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਧਾਰਣੀ ॥ ਅੱਭਰੰ ਅਧਰਾ ਜਗਤਿ ਉਧਾਰਣੀ ॥

---

੬੪. ਸੁੰਦਰ ਧਨੁਖ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਚਾਰਣੀ=ਸੁੰਦਰ ਨੇਤਰਾਂ ਵਾਲੀ ਹੈਂ। ਹਿੰਗਲਾ ਦੇਸ ਦੀ ਪਿੰਗਲਾ=ਸ਼ੇਸ਼ਨਾਗ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਗੰਧਰਭਾਂ ਦੀ ਤੇ ਜੱਛਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੂਪ ਹੈ। ਬਰਮਣੀ=ਸੰਜੋਅ ਰੂਪ ਜਾਂ ਸੰਜੋਆਂ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲੀ ਚਰਮਣੀ=ਢਾਲ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲੀ, ਪਰਘਣੀ=ਕੁਹਾੜੇ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲੀ, ਪ੍ਰਾਸਣੀ=ਫਾਹੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਸ ਸ਼ਸਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਤਲਵਾਰ ਰੂਪ ਜਾਂ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲੀ, ਖੜਗਨੀ=ਬੰਦੂਕ ਰੂਪ ਜਾਂ ਬੰਦੂਕ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲੀ, ਸੈਥਣੀ=ਬਰਛੀ ਰੂਪ ਜਾਂ ਬਰਛੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲੀ, ਸਪਣੀ=ਸਰਪਣੀ ਰੂਪ ਜਾਂ ਸਰਪਣੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲੀ।

੬੫. ਭੀੜਾ=ਭੈ ਰੂਪ ਹੈਂ ਜਾਂ ਡਰ ਦੇ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹੈਂ. ਸਮਦੜਾ=ਸਮੁੰਦਰ ਰੂਪ ਹੈਂ, ਹਿੰਗਲਾਜ ਦੇਵੀ ਹੈਂ ਜਾਂ ਚੰਗਿਆਂ ਅੰਗਾਂ ਵਾਲੀ ਹੈਂ ਜਾਂ ਸੁਗੰਧੀ ਵਾਲੀ ਹੈਂ ਭਾਵ ਜਸ ਦੇ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਤਕੀ=ਸ਼ਾਮ ਕਾਰਤਕ ਜੋ ਸ਼ਿਵਜੀ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਹੈਂ ਉਸਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈਂ। ਚੰਗੀ ਸੋਭਾ ਵਾਲੀ, ਛੇਦਣ ਵੱਢਣ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ, ਅਧਰਾ=ਪਾਰਥਤੀ ਰੂਪ ਜਾਂ ਆਸਰਾ ਰੂਪ ਹੈਂ, ਮਾਰਤਕੀ=ਪੌਣ ਰੂਪ ਹੈ ਭਾਵ ਹਵਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈਂ, ਗਿੰਗਲੀ=ਗਿਆਤ ਵਾਲੀ, ਹਿੰਗਲਾਜ=ਦੇਸ ਦੀ ਦੇਵੀ ਹੈਂ, ਠਿੰਗਲੀ=ਸੋਟੇ ਵਾਲੀ, ਪਿੰਗਲਾ=ਸ਼ੇਸ਼ਨਾਗ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੂਪ ਹੈਂ। ਚਿੰਕਣੀ=ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਨੂੰ ਚਕੌਣ ਵਾਲੀ, ਚਰਕਟਾ=ਵਿਚਾਰਕੇ ਜਾਂ ਵਿਚਰ ਕਰਕੇ ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਰਾਕਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਵਾਲੀ, ਚਰਪਟਾ=ਚੰਬੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਚਰਪਟ ਨਾਥ ਵਿਚ ਵੀ ਤੇਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਚਾਵਡਾ=ਇੱਲ ਰੂਪ ਹੈਂ।

੬੬. ਛੇਦਣ ਤੇ ਭੇਦ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਜਾਂ ਵਿੰਨ੍ਹਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ, ਅਸਿਤਾ=ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਵਾਲੀ। ਅਧਰੀ=ਆਸਰਾ ਰੂਪ ਜਾਂ ਆਸਰਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ। ਕੱਟਣ ਤੇ ਖੰਡਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ, ਅੱਛਦਾ=ਛੁੱਟਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਬੱਝੀ ਹੋਈ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲੀ ਹੋਈ, ਦੁਧਾਰੇ ਖੰਡੇ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਵਾਲੀ। ਅੰਜਨੀ=ਹਨੂਮਾਨ ਦੀ ਮਾਤਾ ਰੂਪ, ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਦੀ ਮਾਤਾ। ਮਾਤਾ ਰੂਪ, ਅਸਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲੀ। ਅਭਰੰ=ਪਾਣੀ ਰੂਪ ਜਾਂ ਅਕਾਸ਼ ਦੀ ਨਿਆਈ ਵਿਆਪਕ। ਅਧਰੰ=ਆਸਰਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ, ਜਗਤ ਨੂੰ ਉਧਾਰਨ ਵਾਲੀ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੬੭॥ਅੰਜਨੀ ਗੰਜਨੀ ਸਾਕੜੀ ਸੀਤਲਾ॥ਸਿਧਰੀ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਸਾਮਲਾ ਤੋਤਲਾ॥ ਸੰਭਰੀ ਗੰਭਰੀ ਅੰਭਰੀ ਅਕਟਾ ॥ ਦੁਸਲਾਦੁਭਿਖਾਦੁਕਟਾ ਅਮਿਟਾ ॥੬੮॥ ਭੈਰਵੀ ਭੈਹਰੀ ਭੂਚਰਾ ਭਾਵਨੀ ॥ ਤ੍ਰਿਕੁਟਾ ਚਰਪਟਾ ਚਾਂਡਵਾ ਮਾਨਵੀ ॥ ਜੋਬਨਾ ਜੈਕਰੀ ਜੰਭਹਰੀ ਜਾਲਪਾ ॥ ਤੋਤਲਾ ਤੁੰਦਲਾ ਦੰਤਲੀ ਕਾਲਕਾ ॥ ੬੯ ॥ ਭਰਮਣਾ

---

੬੭. ਹਨੂਮਾਨ ਦੀ ਮਾਤਾ ਰੂਪ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਦੇ ਗੰਜਨ ਵਾਲੀ। ਸਾਕਣੀ=ਸਾਕਿਆਂ ਜੁੱਧਾਂ ਜੰਗਾਂ ਦੇ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਸਾਗ ਖਾਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰਬਤੀ ਰੂਪ। ਸੀਤਲਾ ਦੇਵੀ ਹੈਂ। ਸਿੰਧ ਦੇਸ ਦੀ ਜਾਂ ਸਮੁੰਦਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੂਪ ਹੈਂ, ਚੰਗੀ ਸੋਭਾ ਵਾਲੀ। ਸਾਮਲਾ=ਸ਼ਾਮ ਰੰਗ ਵਾਲੀ ਹੈਂ ਤੇ ਮਿਠੀ ਸੁੰਦਰ ਜਬਾਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਸੰਭਰੀ=ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈਂ। ਗੰਭਰੀ=ਗੰਭੀਰਤਾ ਵਾਲੀ ਹੈਂ ਤੇਰਾ ਆਸ਼ਾ ਗੰਭੀਰ ਹੈ, ਅੰਭਰੀ=ਜਲ ਰੂਪ ਹੈ ਭਾਵ ਸਮੁੰਦਰ ਬੱਦਲ ਰੂਪ ਹੈ, ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈਂ। ਦੁ=ਕਠਨ, ਔਖਿਆਂ, ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨਾਲ ਜਿੱਤਿਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਰਾਕਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੱਲਣ ਵਾਲੀ, ਦੁ=ਦੂਰ ਜਾਂ ਛਪਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਭਿਖਾ=ਜੂਨੀਆਂ, ਕਾਲ ਪੈ ਜਾਣਾ ਜਾਂ ਦੁਖੀ ਰਹਿਣਾ ਇਹਨਾਂ ਔਗੁਣ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੈਂ। ਜਾਂ ਦੁਭਿਖਾ=ਖੋਟੀਆਂ ਜੂਨੀਆਂ ਤੋਂ ਅਪਣਿਆਂ ਸੰਤਾਂ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ, ਦੁਕਟਾ=ਆਪ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈਂ ਜਾਂ ਔਖਿਆਂ ੨ ਰਾਕਸਾਂ ਦੇ ਕਟਣ ਵਾਲੀ ਹੈਂ, ਮੇਟਣ ਜਾਂ ਮਿਟਣ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈਂ।

੬੮. ਭੈਰੋਂ ਦੇਵਤੇ ਦੀ ਤੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਰੂਪ ਹੈਂ ਜਾਂ ਭੈਰਵੀ ਰਾਗਣੀ ਹੈਂ, ਡਰ ਦੇ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈਂ, ਭੂਚਰਾ=ਧਰਤੀ ਅਸਥਾਨ ਉਤੇ ਵਿਚਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈਂ, ਸਰਧਾ ਰੂਪ ਹੈਂ। ਤਿੰਨਾਂ ਕੁੰਟਾਂ ਵਾਲੀ ਵੈਸ਼ਨੋ ਦੇਵੀ ਹੈਂ, ਚਰਪਟਾ=ਚਰਪਟ ਨਾਥ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈਂ ਜਾਂ ਚਰਪਟਾ=ਚੰਪਕ ਫੁਲ ਵਰਗਾ ਰੰਗ ਹੈ, ਇੱਲ, ਮਾਨਵੀ=ਮਨੂ ਰਿਖੀ ਜਾਂ ਰਾਜਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਮਨੁਖਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈਂ। ਜੋਬਨ ਅਵਸਥਾ ਵਾਲੀ, ਜੈ ਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਜੰਬਰੀ=ਜੰਭਾਸਰ ਦੈਂਤ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਜਾਲ ਦੇ ਪੈਣ ਵਾਲੀ ਭਾਵ ਅਗਜਾਨ ਜਾਂ ਮੋਹ ਰੂਪ ਜਾਲ, ਫਾਹੀ ਪੈਣ ਵਾਲੀ ਹੈਂ। ਸੁੰਦਰ ਬਾਣੀ ਵਾਲੀ, ਦੰਤ ਲਾ=ਦੈਤਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਭਾਵ ਓਨਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਤਿੱਖੀ ਹੈਂ, ਦੰਦਲੀ=ਸੁੰਦਰ ਦੰਦਾਂ ਵਾਲੀ ਹੈਂ, ਕਾਲਕਾ ਦੇਵੀ ਹੈਂ।

੬੯. ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਭਰਮ ਵਿਚ ਭਰਮਾਉਣ ਵਾਲੀ, ਆਪ ਨਿਭ੍ਰਮਾ=ਭਰਮ ਵਿਚ ਨ ਆਉਣ ਵਾਲੀ, ਸਰਧਾ ਰੂਪ, ਡਰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ। ਚੰਗੀ ਅਕਲ ਜਾਂ ਵਰ ਤੇ ਅਕਲ ਦੇ ਦੇਣ ਵਾਲੀ, ਸ਼ਤਰੂਆਂ ਨੂੰ ਛੇ=ਨਾਸ, ਕਰੀ=ਕਰਨ ਵਾਲੀ। ਦੁਕਟਾ=ਆਪ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾਂ ਓਹਲੇ ਭਾਵ ਛਪੀ ਹੋਈ ਹੈ ਭਾਵ ਕੱਟੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਔਖਿਆਂ ਰਾਕਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਟਣ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਦੁਭਿਦਾ=ਦੂਰ ਹੈ ਭੇਦ, ਭਾਵ ਤੇਰਾ ਭੇਦ ਲੈਣਾ ਔਖਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿੰਨਣ ਤੋਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ, ਦਧਰਾ=ਖੋਟਿਆਂ ਔਖਿਆਂ ਨੂੰ ਧਰਾ=ਦਬੌਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਦੁਮਦੀ=ਹੰਕਾਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾਂ ਹੰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੂੰ ਅਤੁੱਟ ਹੈਂ ਤੇ ਅਛੁੱਟ ਹੈਂ ਭਾਵ ਬੰਨਾਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ, ਅੱਜਟਾ=ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਹੈਂ ਜਾਂ ਜੁੜਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈਂ, ਤੇਰਾ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਨਿਭ੍ਰਮਾ ਭਾਵਨਾ ਭੈਹਰੀ ॥ ਬਰ ਬੁਧਾਂ ਦਾਤ੍ਰਣੀ ਸੱਤ੍ਰਣੀ ਛੈਕਰੀ ॥ ਦ੍ਰਕਟਾ ਦ੍ਰਭਿਦਾ ਦੁਧਰਾ ਦ੍ਰਮਦੀ ॥ ਅਤ੍ਰਤਾ ਅਛਟਾ ਅਜਟਾ ਅਭਿਦੀ ॥ ੭੦ ॥ ਤੰਤੁਲਾ ਅੰਤਲਾ ਸੰਤਲਾ ਸੌਵਜ੍ਰਾ ॥ ਭੀਮੜਾ ਭੈਹਰੀ ਭੂਤਲਾ ਭਾਵਜ੍ਰਾ ॥ ਡਾਕਣੀ ਸਾਕਣੀ ਝਾਕਣੀ ਕਾਕੜ੍ਰਾ ॥ ਕਿੰਕੜੀ ਕਾਲਕਾ ਜਾਲਪਾ ਜੈਮਿੜ੍ਰਾ ॥ ੭੧ ॥ ਠਿੰਗੁਲਾ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਪ੍ਰਾਸਣੀ ॥ ਸੱਸਤ੍ਰਣੀ ਅੱਸਤ੍ਰਣੀ ਸੂਲਣੀ ਸਾਸਣੀ ॥ ਕੈਨਿਕਾ ਅੰਨਿਕਾ ਧੰਨਿਕਾ ਧਉਲਰੀ ॥ ਰਕਤਿਕਾ ਸਕਿਤਕਾ ਭਕਤਕਾ ਜੈ ਕਰੀ ॥ ੭੨ ॥ ਝਿੰਗੜ੍ਰਾ ਪਿੰਗੜ੍ਰਾ ਜਿੰਗੜ੍ਰਾ ਜਾਲਪਾ ॥ ਜੋਗਣੀ ਭੋਗਣੀ ਰੋਗਹਰੀ ਕਾਲਕਾ ॥ ਚੰਚਲਾ ਚਾਂਡਵਾ ਚਾਚਰਾ ਚਿਤ੍ਰਤਾ ॥ ਤੰਤਰੀ ਭਿੰਭਰੀ ਛੱਤ੍ਰਣੀ ਛਿੰਛਲਾ

---

੭੦. ਤੰਤਲਾ=ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਹੈ, ਅੰਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈਂ, ਸੰਤਲਾ=ਸੀਤਲ ਸੁਭਾਵ ਵਾਲੀ ਤੇ ਹਾਥੀਆਂ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈਂ। ਸੌਮੜ੍ਰਾ=ਭੈਆਨਕ ਰੂਪ ਜਾਂ ਡਰ ਦੇ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈਂ, ਧਰਤੀ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਇਸਥਤ ਹੈਂ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਉਤਪੰਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈਂ । ਬਸ੍ਰਚਕਾ ਰੂਪ ਹੈਂ, ਮਾਰਗ ਦੇ ਖਾਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰਬਤੀ ਰੂਪ ਹੈਂ । ਝਾਕਣੀ=ਇੱਲ ਰੂਪ, ਕਾਂਗੜੇ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਕਾਕੜ੍ਰਾ ਆਕੜ੍ਰਾ ਖਸਰਾ ਰੂਪ ਹੈਂ। ਕਿੰਕਣੀ=ਤੜ੍ਰਾਗੀ ਰੂਪ, ਤੜ੍ਰਾਗੀ ਧਾਰਨ ਵਾਲੀ ਭਾਵ ਛੁੱਦ੍ਰ ਘੰਟਕਾ ਵਡੀ ਛਣਕ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਤੜ੍ਰਾਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਾਲਕਾ ਰੂਪ ਜਾਲ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਤੂੰ ਹੈਂ, ਤੇਰੀ ਜੈ ਹੋਵੇ, ਤੂੰ ਮਿੜ੍ਰਾ=ਮੁਰਦਿਆਂ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈਂ।

੭੧. ਠਿੰਗਲਾ=ਸੋਟੇ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਧਰਮਰਾਜ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈਂ, ਹਿੰਗਲਾਜ ਦੇਵੀ ਹੈ ਜੋ ਹਿੰਗਲਾ ਦੇਸ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈਂ, ਪਿੰਗਲਾ=ਸ਼ੇਸ਼ਨਾਗ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਾਸਣੀ=ਕੁਹਾੜਿਆਂ ਦੇ ਚੁਕਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਸ਼ਸਤ੍ਰਾਂ ਅਸਤ੍ਰਾਂ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਆਦਿਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਾਲੀ ਹੈਂ, ਸਾਸਣੀ=ਸਾਸਨ, ਤਾੜਨਾ, ਦੁਸਟਾਂ ਨੂੰ ਤਾੜਨ ਵਾਲੀ ਹੈਂ। ਕੈਨਿਆਂ ਰੂਪ ਹੈ ਅੰਨ ਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈਂ। ਧੌਲਰ=ਮੰਦਰ ਰੂਪ ਜਾਂ ਮੰਦਰ ਵਾਲੀ ਹੈਂ । ਰਕਤਕਾ=ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਸ਼ਕਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ; ਭਗਤੀ ਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜੈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਤੂੰ ਹੈਂ।

੭੨. ਝਿੰਗੜ੍ਰਾ=ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਨੂੰ ਝਾੜਨ ਵਾਲੀ, ਪਿੰਗੜ੍ਰਾ=ਸ਼ੇਸ਼ਨਾਗ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੂਪ, ਜਿੰਗੜ੍ਰਾ=ਜੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਜਾਲ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ। ਜੋਗਣੀ ਰੂਪ ਹੈ ਭੋਗਾਂ ਨੂੰ ਭੋਗਣ ਵਾਲੀ ਹੈਂ, ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਹਰਨ ਵਾਲੀ ਕਾਲਕਾ ਦੇਵੀ ਹੈਂ। ਬਿਜਲੀ, ਇੱਲ, ਹੋਲੀ ਰੂਪ ਹੈ ਭਾਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ, ਵੇਖਣ ਵਾਲੀ, ਉਧਮ ਮਚੌਣ ਵਾਲੀ, ਚਿਤ੍ਰਤਾ=ਸੁੰਦਰਤਾ ਰੂਪ ਵਾਲੀ ਹੈਂ । ਤੰਤਰੀ=ਵਾਜਾ ਰੂਪ ਹੈਂ, ਭਿੰਭਰੀ=ਬ੍ਰਹਸਪਤ ਰੂਪ ਹੈਂ ਜਾਂ ਭਿੰਭਰ ਦੇਸ ਦੀ ਜਾਂ ਭਿੰਭਰੀ ਦੇਵੀ ਭਿੰਭਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਹੈਂ, ਛੱਤ੍ਰਣੀ=ਜੁਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਛੱਤ੍ਰੀਆਂ ਵਾਂਗ ਤੂੰ ਛੱਤ੍ਰਣੀ ਹੈਂ, ਛਿੰਛਲਾ=ਬਿਜਲੀ ਰੂਪ ਹੈਂ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੭੩ ॥ਦੰਤੁਲਾ ਦਾਮਨੀ ਦੁੱਕਟਾ ਦੁਭੂਮਾ ॥ ਛੁੱਧਿਤਾ ਨਿਦ੍ਰਕਾ ਨਿਭਿਖਾ ਨਿਗਮਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰਕਾ ਚੁੜਕਾ ਚਾਰੋਕਾ ਚਾਪੋਣੀ॥ ਚਿਚ੍ਰੜੀ ਚਾਵੜਾ ਚਿੰਪਿਲਾ ਜਾਪਣੀ* ॥੭੪॥ ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਤ੍ਰਿਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਥਤਾ ॥ ਪਰਜ ॥ ਕੈਸੇ ਕੈ ਪਾਇਨ ਪ੍ਰਭਾ ਉਚਾਰੋਂ ॥ ਜਾਨੁਕ ਨਿਪਟ ਅਘਟ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਮ ਸੰਪਟ ਸੁਭਟ ਬਿਚਾਰੋਂ ॥ ਮਨ ਮਧੁ ਕਰਹਿ ਚਰਣ ਕਮਲਨ ਪਰ ਹੁਐ ਮਨ ਮੱਤ ਗੁੰਜਾਰੋ ॥ ਮਾਤ੍ਰਿਕ ਸਪਤ ਸਪਿਤ ਪਿਤਰਨ ਕੁਲ ਚੋਦਹੂੰ ਕੁਲੀ ਉਧਾਰੋ ॥ ੧ ॥ ੭੫ ॥ ਬਿਨਸਪਦ ॥ ਕਾਫੀ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਦੇਹ ਸਫਲ ਕਰ ਜਾਨੋ ॥ ਜਾ ਦਿਨ ਜਗਤ ਮਾਤ ਪ੍ਰਫੁਲਿਤ ਹ੍ਵੈ ਦੇਹਿ ਬਿਜੈ ਬਰ ਦਾਨੋ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਸੱਸਤ੍ਰ ਅੱਸਤ੍ਰ ਕਟ ਬਾਂਧੇ ਚੰਦਨ ਚਿਤ੍ਰ ਲਗਾਊਂ ॥ ਜਾ ਕਹੁ ਨੇਤ ਨਿਗਮ ਕਹਿੱਬੋਲਤ ਤਾਸ ਸੁਬਰ ਜਬ ਪਾਊਂ ॥ ੨ ॥ ੭੬ ॥ ਸੋਰਠ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਥਤਾ ॥ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਅਭਯ ਭਵਾਨੀ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਨਿਰਖ ਪ੍ਰੇਮ ਪਾਰਸ ਕੋ ਚਿਤ ਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਪਛਾਨੀ ॥ ਆਪਨ ਭਗਤ ਜਾਨ ਭਵਖੰਡਨ ਅਭਯਸ ਰੂਪ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਚੱਕ੍ਰਤ ਰਹੇ ਪੇਖ ਮੁਨ ਜਨ ਸੁਰ ਅਜਰ ਅਮਰ ਪਦ ਪਾਯੋ ॥ ੩ ॥ ੭੭ ॥ ਸੋਭਤ ਬਾਮਹਿ ਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥ ਜਾਤਰ ਜੱਛ ਕਿੰਨਰ ਅਸਰਨ ਕੀ ਸਬ ਕੀ ਕ੍ਰਿਯਾਹਿਰਾਨੀ ॥ ਜਾ ਤਨ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਕਹੁ ਖੰਡਯੋ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਸੋਈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਨਿਦਾਨ ਲਗੇ ਜਗ ਦਾਹਨ ਰਹੋ ਹਮਾਰੇ ॥

---

੭੩. ਦੰਤੁਲ=ਸੁੰਦਰ ਦੰਦਾਂ ਵਾਲੀ, ਦਾਮਨੀ=ਬਿਜਲੀ ਵਾਂਗ ਸੁੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਾਲੀ ਕੱਟਣ ਦੂਰ ਜਾਂ ਅੱਖਿਆਂ ਰਾਕਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਵਾਲੀ ਹੈਂ ਭਰਮ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੈ ਜਾਂ ਭਰਮ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਹੈ ਜਾਂ ਅੱਖਿਆਂ ੨ ਨੂੰ ਭਰਮਾਉਣ ਵਾਲੀ ਹੈਂ। ਭੁਖ, ਨੀਂਦ, ਭਿਖਾ=ਜੂਨੀਆਂ ਤੋਂ ਨਿਰ=ਰਹਿਤ ਹੈਂ, ਗਮਾ=ਸੰਸਿਆਂ ਫਿਕਰਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈਂ। ਚੰਦ੍ਰਕਾ=ਜੋਹੜਾ ਕੱਛਪ ਅਵਤਾਰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਹੈ, ਓਸ ਦੀ ਭੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈਂ, ਚੂੜਾ ਮਣੀ ਚੂੜੇ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈਂ। ਹੋਲੀ ਰੂਪ ਤੇ ਧਨੁਖ ਦੇ ਚਲੌਣ ਵਾਲੀ ਸਕਤੀ ਹੈਂ। ਚਿੰਚੜੀ=ਖਿਜਦੀ ਹੈਂ ਜੰਗ ਵਿਚ ਜਾਂ ਚਿਹ ਚੜੌਣ ਵਾਲੀ ਹੈਂ, ਇੱਲ, ਤੇ ਚੰਬੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਲੀ ਦੇਵੀ ਹੈਂ, ਜਪਣ ਵਾਲੀ ਹੈਂ। ੭੪. ਪਰਜ=ਰਾਗ ਦੀ ਧਾਰਨ ਦਾ ਛੰਦ ਹੈ। ਤੇਰੇ ਚਰਨਾਂ ਦੀ ਸੋਭਾ ਕਿਸਤਰਾਂ ਉਚਾਰਨ ਕਰਾਂ। ਜਾਨਕ=ਮਾਨੋ। ਨਿਪਟ=ਅਤਸੈ ਕਰਕੇ। ਸੰਪਟ=ਡੱਬੇ। ਸੁਭਟ=ਸੂਰਮੇ। ਅਘੁਟ=ਸਰਬ ਓਰ ਸੇ ਘੁਟ ਹਨ ਮਾਨੋਂ ਅਤਿਸੈ ਕਰਕੇ ਸਰਬ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਘੁਟ ਹਨ ਜਾਂ ਘੜੇ ਹਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਤੇਰੇ ਚਰਨ ਅਤੇ ਡੱਬੇ ਹਨ ਆਪਦੇ ਚਰਨ ਇਹਨਾਂ ਡੱਬੇ ਰੂਪ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਸੂਰਮੇ ਪਏ ਹੋਏ ਹਨ ਇਹ ਵਿਚਾਰੀਦੇ ਹਨ, ਭਾਵ ਮਾਨੋਂ ਆਪਦੇ ਚਰਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਘੜੇ ਹਨ ਤੇ ਡੱਬੀ ਵਾਂਗ ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਚਾਰੇ ਹਨ। ੭੬. ਬ੍ਰਿਥਾ ਪਛਾਨੀ=ਹਾਲ ਜਾਂ ਬਾਤ ਪਛਾਨੀ ਹੈ। ਅਜਰ ਅਮਰ=ਸੜਨ ਮਰਨ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਮੁਕਤੀ ਰੂਪ ਪਦਵੀ ਪਾਈ ਹੈ।

੭੭. ਜਾਤਰ=ਜਿਸ ਦੇ ਥੱਲੇ। ਕ੍ਰਿਯਾ ਹਿਰਾਨੀ=ਕਰਤਬ ਦੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਾਤਨ=ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ। ਸੋਈ ਕਿਰਪਾਨ ਨਿਦਾਨ=ਓਹੋ ਤਲਵਾਰ ਜਗਤ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਰਹੇ ਭਾਵ ਸਾਡੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੀ ਰਹੇ।

*ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰ ੪੨੦ ਛੰਦ ਉਤੇ ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਰਗਾ ਉਸਤਤੀ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੪ ॥ ੭੮ ॥ ਜਾ ਤਨ ਬਿੜਾਲਾਛ ਚਿਛ੍ਰਾਦਿਕ ਖੰਡਨ ਖੰਡ ਉਡਾਏ ॥ ਧੂਲੀ ਕਰਨ ਧੂਮ੍ ਲੋਚਨ ਕੇ ਮਾਸਨ ਗਿੱਧ ਰਜਾਏ ॥ ਰਾਮ ਰਸੂਲ ਕਿਸਨ ਬਿਸਨਾਦਿਕ ਕਾਲ ਕ੍ਰਵਾਲਹਿ ਕ੍ਰੂਟੇ ॥ ਕੋਟ ਉਪਾਇ ਧਾਇ ਸਭ ਥਾਕੇ ਬਿਨ ਤਿਹੱ ਭਜਨ ਨ ਛ੍ਰੂਟੇ ॥ ੫ ॥ ੭੯ ॥ ਸ੍ਰੂਹੀ ॥ ੴ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਥਤਾ ॥ ਸੋਭਤ ਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਉਜਾਗੀ ॥ ਜਾਤਨ ਇੰਦ੍ ਕੋਟਿ ਕਈ ਖੰਡੇ ਬਿਸਨ ਕ੍ਰੋਰ ਤ੍ਰਿ੍ਪੁਰਾਗੀ ॥ ਜਾ ਕਹੁ ਰਾਮ ਉਚਰ ਮੁਨ ਜਨ ਸਬ ਸੇਵਤ ਧਿਆਨ ਲਗਾਏ ॥ ਤਸ ਤੁਮ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਈ ਕੋਟਿਕਬਾਰ ਉਪਾਇ ਮਿਟਾਏ ॥ ੬ ॥ ੮੦ ॥ ਅਨਭਵ ਰੂਪ ਸਰੂਪ ਅਗੰਜਨ ਕਹੋ ਕਵਨ ਬਿਧ ਗੱਈਯੈ ॥ ਜਿਹਬਾ ਸਹੰਸ੍ ਰਟਤ ਗੁਨ ਥਾਕੀ ਕਬਿ ਜਿਹਵੈਕਬਤੱਈਯੈ ॥ ਭ੍ਰੂਮ ਅਕਾਸ ਪਤਾਰ ਜਵਨ ਕਰ ਚਉਦਹ ਖੰਡ ਬਿਹੰਡੇ ॥ ਜਗਮਗ ਜੋਤ ਹੋਤ ਭ੍ਰੂਤਲਿ ਮੈ ਖੰਡਨ ਅਉ ਬ੍ਰਹਮੰਡੇ ॥ ੭ ॥ ੮੧ ॥ ਸੋਰਠ ॥ ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਜੈ ਜੈ ਰੂਪ ਅਰੇਖ ਅਪਾਰ ॥ ਜਾਸਿ ਪਾਇ ਭ੍ਰਮਾਇ ਜਹੱ ਤਹੱ ਭੀਖ ਕੋ ਸਿਵ ਦੁਆਰ ॥ ਜਾਸਿ ਪਾਇ ਲਗਜੋ ਨਿਸੇਸਾਹਿਕਾਰ ਮਾਤ ਨ ਏਕ ॥ ਦੇਵਤੇਸਸਹੰਸ੍ਭੇ ਭਗ ਜਾਸਿ ਪਾਇ ਅਨੇਕ ॥ ੮ ॥ ੮੨ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਾਮ ਭਏ ਕਿਤੇ ਪੁਨ ਕਾਲ ਪਾਇ ਬਿਹਾਨ ॥ ਕਾਲ ਕੋ ਅਨਕਾਲ ਕੈ ਅਕਲੰਕ ਮੂਰਤ ਮਾਨ ॥ ਜਾਸਿ ਪਾਇ ਭਜੋ ਸਭੈ ਜਗ ਜਾਸ ਪਾਇ ਬਿਲਾਨ ॥ ਤਾਹਿ ਤੈ ਅਬਿਚਾਰ ਜੜ ਕਰਤਾਰ ਕਾਹਿ ਨ ਜਾਨ ॥ ੯ ॥ ੮੩ ॥ ਨਰ ਹਰਿ ਜਾਨ ਕਾਹਿ ਨ ਲੇਤ ॥ ਤੈ ਭਰੋਸ ਪਰਜੋ ਪਸੂ ਜਿਹ ਮੋਹਿ ਏਧਿ ਅਚੇਤ ॥ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਸੂਲ ਕੋ ਉਠਿ ਲੇਤ ਨਿਤਪ੍ਰਤ ਨਾਉ ॥ ਕਹਾ ਵੈ ਅਬ ਜੀਅਤ ਜਗ ਮੈ ਕਹਾ ਤਿਨ ਕੋ ਗਾਉ ॥ ੧੦ ॥ ੮੪ ॥ ਸੋਰਠ ॥ ਤਾਸ ਕਿਉ ਨ ਪਛਾਨਹੀ ਜੋ ਹੋਹਿਹੈ ਅਬਹੈ ॥ ਨਿਹਫਲ ਕਾਹੇ ਭਜਤ ਪਾਹਨ ਤੋਹਿ ਕਛੁ ਫਲਿ ਦੇ ॥ ਤਾਸ ਸੇਵਹੁ ਜਾਸ ਸੇਵਤਿ ਹੋਹਿ ਪੂਰਣ ਕਾਮ ॥ ਹੋਹਿ ਮਨਸਾ ਸਕਲ ਪੂਰਣ ਲੇਤ ਜਾਕੇ ਨਾਮ ॥ ੧੧ ॥ ੮੫ ॥ ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਰਾਮਕਲੀ ॥ ੴ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੀਨੀ ਜਬੈ ਬਡਾਈ ॥ ਗੀਝੇ ਦੇਵ ਦਿਆਲ ਤਿਹੱ ਊਪਰ ਪੂਰਣ ਪੁਰਖ ਸਦਾਈ ॥ ਆਪਨਿ ਮਿਲੈ ਦੇਵ ਦਰਸਨਿ ਭਜੇ ਸਿੰਘ ਕਰੀ ਅਸਵਾਰੀ ॥ ਲੀਨੈ

---

੭੮. ਇਕ ਰਾਕਸ਼ ਦਾ ਨਾਮ=ਧੂਲੀ ਕਰਨ ਹੈ। ਗਿੱਧ ਰਜਾਏ=ਗਿਰਝਾਂ ਨੂੰ ਰਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ੭੦. ਕਵਿ ਜਿਹਵੈ=ਕਵੀ ਇਕ ਜ਼ਬਾਨ ਨਾਲ ਕੀ ਬਤਾਵੇ। ਬਿਹੰਡੇ=ਨਾਸ ਜਾਂ ਦੂਰ ਕੀਤੇ।

੮੧. ਜਾਸ ਪਾਏ=ਜਿਸ ਦੀ ਆਗਜਾ ਪਾਕੇ। ਕਾਰਮਾ=ਪਾਪ ਜਾਂ ਕਲੰਕ ਜਾਂ ਰੇਖਾ ਹੈ ਜੇਹੜੀ। ੮੨. ਕਾਲਕੋ=ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਕਾਲ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਜਾਣਕੇ ਅਤੇ ਕਲੰਕ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਮੂਰਤੀ ਮੰਨੋ। ਤਾਹਿ ਤੈ=ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੇ ਮੂਰਖ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਜਾਂ ਅਬਿਚਾਰ=ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਉਸ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਭਾਵ ਮੰਨ। ਬਿਲਾਨ=ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਣਾ।

੮੫. ਦੈਤਾਰੀ=ਤਾੜੀ ਜਾਂ ਗਿੱਧਾ ਪਾਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਸ਼ਿਵਜੀ ਦੇ ਗਣ ਨੱਚਦੇ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਛੱਤ੍ਰ ਲੰਤ੍ਰਰਾ ਕੂਦਤ ਨਾਚਤ ਗਣ ਦੈ ਤਾਰੀ ॥ ੧੨ ॥ ੮੬ ॥ ਰਾਮ ਕਲੀ ॥ ਝਮਕਤ ਅਸਤ੍ ਛਟਾ ਸੱਸਤ੍ਰਨਿ ਕੀ ਬਾਜਤ ਡਉਰ ਅਪਾਰ ॥ ਨਿਰ ਤਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਨਾ ਬਿਧ ਡਹਕਤ ਫਿਰਤ ਬੈਤਾਰ ॥ ਕੁਹ ਕਤਿ ਫਿਰਤਿ ਕਾਕਣੀ ਕੁਹਰਤ ਡਹਰਤ ਕਠਨ ਮਸਾਨ ॥ ਘਹਰਤਿ ਗਗਨਿ ਸਗਨ ਰਿਖਦਹ ਲਤ ਬਿਡਰਤ ਬਜੇਮ ਬਿਵਾਨ ॥ ੧੩ ॥ ੮੭ ॥ ਦੇਵੀ ਬਾਚ ॥ ਸਾਰੰਗ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਤ੍ਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਛੁ ਬਰਮਾਂ ਗਹੁ ਪੂਤ ਸਯਾਨੇ ॥ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਨਹੀ ਤੁਮਰੀ ਸਰ ਸਾਧ ਚਰਤ ਹਮ ਜਾਨੇ ॥ ਜੋ ਬਰਦਾਨ ਚਹੋ ਸੋ ਮਾਂਗੋ ਸਬ ਹਮ ਤੁਮੈ ਦਿਵਾਰ ॥ ਕੰਚਨ ਰਤਨ ਬੱਜ੍ ਮੁਕਤਾ ਫਲ ਲੀਜਹਿ ਸਕਲ ਸੁਧਾਰ ॥ ੧੪ ॥ ੮੮ ॥ ਪਾਰਸਨਾਥ ਬਾਚ ॥ ਸਾਰੰਗ ॥ ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਸਬ ਹੀ ਪੜੋ ਬੇਦ ਬਿਦਿਆ ਬਿਧਿ ਸਬ ਹੀ ਸਸਤ੍ ਚਲਾਊ ॥ ਸਬ ਹੀ ਦੇਸ ਜੋਰ ਕਰਿ ਆਪਨ ਆਪੇ ਮਤਾ ਮਤਾਊ ॥ ਕਹਿ ਤਥਾਸਤੁ ਭਈ ਲੋਪ ਚੰਡਕਾ ਤਾਸ ਮਹਾਂ ਬਰ ਦੈਕੈ ॥ ਅੰਤ੍ ਧਜਾਨ ਹੁਐ ਗਈ ਆਪਨ ਪਰਸਿੰਘ ਅਰੂੜਤ ਹੁਐਕੈ ॥ ੧੫॥ ੮੯ ॥ ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਤ੍ਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਗਉਰੀ ॥ ਪਾਰਸ ਕਰਿ ਡੰਡੌਤ ਫਿਰਿ ਆਏ ॥ ਆਵਤ ਬੀਰ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਤੇ ਮਾਨੁਖ ਭੇਜ ਬੁਲਾਏ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਰੂਪ ਬਿਲੋਕ ਸੁਭਟ ਸਭ ਚੱਕ੍ਰਤ ਚਿੱਤ ਬਿਸਮਾਏ ॥ ਐਸੇ ਕਬਹੀ ਲਖੇ ਨਹੀਂ ਰਾਜਾ ਜੈਸੇ ਆਜੁ ਲਖਾਏ ॥ ਚੱਕ੍ਰਤ ਭਈ ਗਗਨਿ ਕੀ ਬਾਲਾ ਗਨ ਉਡਗਨ ਬਿਰਮਾਏ ॥ ਝਿਮ ਝਿਮ ਮੇਘ ਬੂੰਦ ਜਯੋਂ ਦੇਵਨ ਅਮਰ ਪੁਹਪ ਬਰਖਾਏ ॥ ਜਾਨੁਕ ਜੁ ਬਨ ਖਾਨਹੁਐ ਨਿਕਸੇ ਰੂਪ ਸਿੰਧ ਅਨਵਾਏ ॥ ਜਾਨੁਕ ਧਾਰ ਨਿਡਰ ਬਸੁਧਾਪਰ ਕਾਮ ਕਲੇਵਰ ਆਏ ॥ ੧੬ ॥ ੯੦ ॥ ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਸਾਰੰਗ ॥ ਤ੍ਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਭੂਪਤ ਪਰਮ ਗਜਾਨ ਜਬ ਪਾਯੋ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕਰਮ ਕਠਨ ਕਰ ਤਾਕੋ ਜੋ ਕਰਿ

---

੮੬. ਡਹਕਤ=ਸ਼ਬਦ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਕੁਹਕਤ=ਬੋਲਦੀਆਂ ਫਿਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਾਕਣੀ=ਕਾਉਣੀਆਂ ਅਤੇ ਜੋਹੜੇ ਕਠਨ ਭੂਤ ਆਦਕ ਜੀਵ ਹਨ ਓਹ ਭਹਰਤ=ਭੇਲ ਦੇ ਭਾਵ ਭੌਂਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਘਹਰਤ=ਗੱਜਦਾ ਹੈ ਅਕਾਸ਼ ਸੰਘਣਾ ਭਾਵ ਸਾਰੇ ਰਿਖੀ ਕੰਬਣ ਵਾਲੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਅਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਬਬਾਨ ਡਰਦੇ ਹਨ ਭਾਵ ਦੇਵਤੇ ਬਿਬਾਨ ਵਿਚ ਡਰਦੇ ਹਨ।

੮੭. ਸਾਧ ਚਰਤ=ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਚਰਿੱਤ੍, ਸੋਨਾ, ਰਤਨ, ਬਜਰ=ਹੀਰੇ, ਮੁਕਤਾਫਲ=ਮੋਤੀ, ਲੈ ਲਾ ਸਾਰੇ ਬਣਾ ਕੇ ਮੇਰੇ ਪਾਸੋਂ।

੮੮. ਕਹਿਤ ਤਥਾ=ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਤੂੰ ਆਖਦਾ ਹੈਂ ਓਸੇ ਹੀ ਤਰਾਂ ਹੋਵੇਗਾ।

੮੯. ਝਿਮ ਝਿਮ=ਲਗਾਤਾਰ ਬੱਦਲਾਂ ਦੀਆਂ ਬੂੰਦਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਅਮਰ=ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ ਦੇ ਫੁਲ ਬਰਸਾਏ। ਜੁਬਨ ਖਾਨ=ਜਵਾਨ ਅਵਸਥਾ ਦੀ ਖਾਣ ਹਨ । ਸਿੰਧ ਅਨਵਾਏ=ਸਮੁੰਦ੍ ਤੋਂ ਨਾਹ ਕਰਕੇ। ਜਾਨਕ=ਮਾਨੋ ਨਿਡਰਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰ ਕੇ ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਕਾਮ ਦੇਵ ਜੀ ਸਰੀਰ ਧਾਰ ਕੇ ਆਏ ਹਨ। ੯੦. ਜਦੋਂ ਰਾਜੇ ਨੇ ਵੱਡਾ ਗਿਆਨ ਭਾਵ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਪਾਇਆ ਹੈ ਇਹ ਵਰ ਦਾਨ ਹੈ । ਤਤਛਿਨ=ਛੇਤੀ ਨਾਲ । ਵਰਤੋਂ ਰਹਿਤ ਜਿਸ ਦੀ ਸੁੰਦਰ ਜੋਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਹੀ ਹੈ, ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਨਗਾਰਾ ਇਕ ਰਸ ਵਜਾਇਆ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਧਜਾਨ ਲਗਾਯੋ॥ ਕਰ ਬਹੁ ਨਜਾਸ ਕਠਨ ਜਪੁ ਸਾਧਯੋ ਦਰਸਨਿ ਦੀਯੋ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤਤ ਛਿਨ ਪਰਮ ਗਜਾਨ ਉਪਦੇਸਯੋ ਲੱਕ ਚਤੁਰ ਦਸਰਾਨੀ ॥ ਤਿਹ ਛਿਨ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰ ਮੁਖ ਉਚਰੇ ਤੱਤ ਅਤੱਤ ਪਛਾਨਾ ॥ ਅਵਰ ਅਤੱਤ ਸਬੈ ਕਰ ਜਾਨੇ ਏਕ ਤੱਤ ਠਹਰਾਨਾ ॥ ਅਨਭਵ ਜੋਤ ਅਨੂਪ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਅਨਹਦ ਨਾਦ ਬਜਾਯੋ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਜੀਤ ਰਾਜਨ ਕਹੁ ਸੁਭਟ ਅਭੈ ਪਦ ਪਾਯੋ॥ ੧੭ ॥ ੯੧ ॥ ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਪਰਜ ॥ ਐਸੇ ਅਮਰ ਪਦ ਕਹੁ ਪਾਇ ॥ ਦੇਸ ਅਉਰ ਬਿਦੇਸ ਭੂਪਤ ਜੀਤ ਲੀਨ ਬੁਲਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਭਰੇ ਗੁਮਾਨ ਨਿਸਾਨ ਸਰਬ ਬਜਾਇ ॥ ਚਉਪ ਚਉਪ ਚਲੇ ਚਮੂੰਪਤ ਚਿੱਤ ਚਉਪ ਬਢਾਇ ॥ ਆਨ ਆਨ ਸਬੈ ਲਗੇ ਪਗ ਭੂਪ ਕੇ ਜੁਹਰਾਇ ॥ ਆਵ ਆਵ ਸੁ ਭਾਵ ਸੋ ਕਹਿ ਲੀਨ ਕੰਠ ਲਗਾਇ ॥ ਹੀਰ ਚੀਰ ਸੁ ਬਾਜ ਦੇ ਗਜਰਾਜ ਦੈ ਪਹਿਰਾਇ ॥ ਸਾਧ ਦੈ ਸਨਮਾਨ ਕੈ ਕਰ ਲੀਨ ਚਿੱਤ ਚੁਰਾਇ ॥੧੮ ॥ ੯੨ ॥ ਕਾਫੀ ॥ ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਤ੍ਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਇਮਕਰ ਦਾਨ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਿਮੋਹਿ ਭੂਪਤ ਭੂਪ ਬੁੱਧ ਨਿਧਾਨ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਸਾਜ ਦੈਬਰ ਬਾਜਉ ਗਜਰਾਜ ॥ ਆਪਨੇ ਕੀਨੋ ਨ੍ਰਿਪੰ ਸਬ ਪਾਰਸੈ ਮਹਾਰਾਜ ॥ ਲਾਲ ਜਾਲ ਪ੍ਰਵਾਲ ਬਿਦ੍ਰਮ ਹੀਰ ਚੀਰ ਅਨੰਤ ॥ ਲੱਛ ਲੱਛ ਸ੍ਰਵਣ ਸਿੰਙੀ ਦਿਜ ਏਕ ਏਕ ਮਿਲੰਤ ॥ ਮੋਹਿ ਭੂਪਤਿ ਭੂਮਿ ਕੈ ਇਕ ਕੀਨ ਜੋਗ ਬਜਾਇ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤਿ ਸਭਾ ਬਨਾਇਸ ਬੈਠ ਭੂਪਤਿ ਆਇ ॥ ੧੯ ॥ ੯੩ ॥ ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਕਾਫੀ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਬੈਠੇ ਸਭਾ ਬਨਾਈ ॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਛਤ੍ਰੀ ਬਸੁਧਾ ਕੇ ਲੀਨੇ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਈ ॥ ਅਰੁ ਜੇ ਹੁਤੇ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਮਤਿ ਤੇ ਭੀ ਸਰਬ ਬੁਲਾਏ ॥ ਸੁਨਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਰਬ ਜਟਧਾਰੀ ਦੇਸ ਦੇਸ ਤੇ ਆਏ ॥ ਨਾਨਾ ਭਾਂਤਿ ਜਟਨ ਕਹ ਧਾਰੇ ਅਰੁ ਮੁਖ ਬਿਭੂਤ ਲਗਾਏ ॥ ਬਲਕੁਲ ਅੰਗ ਦੀਰਘ ਨਖ ਸੋਭਤ ਮ੍ਰਿਗਪਤ ਦੇਖ ਲਜਾਏ ॥ ਮੁੰਦ੍ਰਤ ਨੇਤ੍ਰ ਊਰਧ ਕਰ ਓਪਤ ਪਰਮ ਕਾਛਨੀ ਕਾਛ ॥ ਨਿਸ ਦਿਨ ਜਪਜੋ ਕਰਤ ਦੱਤਾਤ੍ਰੈ ਮਹਾ ਮੁਨੀਸਰ ਆਛੇ ॥ ੨੦ ॥ ੯੪ ॥ ਪਾਰਸਨਾਥ ਬਾਚ ॥ ਧਨਾਸਰੀ ॥ ਤ੍ਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

---

੯੧. ਚੰਪ=ਉਤਸ਼ਾਹ ਜਾਂ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਅਨੰਦ ਨੂੰ ਵਧਾਕੇ ਚੌਪ ਚੌਪ=ਰਾਜੇ ਚਿਤ ਵਿਚ ਚਿਪ ਚਿਪ ਭਾਵ ਖਿਝ ਕੇ ਤੁਰ ਚਲੇ । ਜੁ ਹਰਾਏ=ਜੇਹੜੇ ਹਾਰ ਗਏ ਸੀ । ਸੁਭਾਵ ਸੋ=ਚੰਗੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਆ ਆ ਕੇ । ਸਨਮਾਨ=ਆਦਰ ਦੇ ਕੇ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ । ੯੨. ਬਿਮੋਹਿ=ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਰਾਜੇ ਮੋਹਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ । ਜਾਲ=ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲਾਲ । ਪ੍ਰਵਾਸ=ਮੂੰਗਾ ਜੋ ਗਹਿਣਾ ਹੀ ਫੁਲ ਵਾਂਗ ਹੈ । ਬਿੰਦ੍ਰਮ=ਗੁਲੀਆਂ । ਸਿੰਗੀ=ਲੱਖਾਂ ਲੱਖਾਂ ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਿੰਙਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਗਊਆਂ । ੯੩. ਕਈਆਂ ਮਤਾਂ ਦੇ ਦੇਸਾਂ ਦੇਸਾਂ ਦੇ ਜੇਹੜੇ ਸਾਧੂ ਸੰਨਿਆਸੀ ਆਦਕ ਹਨ । ਬਲਕਨ=ਭੋਜ ਪੱਤ੍ਰ ਦੇ ਕਪੜੇ ਅੰਗਾਂ ਵਿਚ ਹਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਲੰਮੇ ਨਹੁ ਹੱਥਾਂ ਉਂਗਲੀਆਂ ਦੇ ਵਧੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਸ਼ੇਰ ਵੀ ਲੱਜਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਊਰਧ=ਹੱਥ ਉਤਾਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬੜੇ ਬਣਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਣੌਣ ਵਾਲੇ ਹਨ ।

੯੪. ਪਰਚੇ=ਕਰਾਮਾਤ ਦਿਖਾਓ । ਜਟਨ ਕੇ ਭੀਤਰ=ਹੇ ਜੋਗੀ ਜੇਕਰ ਜੋਗ ਜਟਾਂ ਵਿਚ ਹੈ । ਮੋਨ=ਤਦੋਂ ਇਹ ਮਨ ਨੂੰ ਵੱਸ ਕਰਕੇ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਬੈਠ ਗਏ, ਹੋਰ ਪਾਸਿਆਂ ਵਲ ਲੱਭਣ ਵਾਸਤੇ ਨ ਦੌੜੇ । ਜਉਨ=ਜਿਸਨੂੰ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕੈ ਤੁਮ ਹਮ ਕੋ ਪਰਚੋ ਦਿਖਾਓ ॥ ਨਾਤਰ ਜਿਤੇ ਤੁਮ ਹੋ ਜਟਧਾਰੀ ਸਭ ਹੀ ਜਟਾ ਮੁੰਡਾਓ ॥ ਜੋਗੀ ਜੋਗੁ ਜਟਨ ਕੇ ਭੀਤਰ ਜੇਕਰ ਕਛੂਅਕਹੋਈ ॥ ਤਉ ਹਰਿ ਧਯਾਨ ਛੋਰਿ ਦਰ ਦਰ ਤੇ ਭੀਖ ਨ ਮਾਂਗੈ ਕੋਈ ॥ ਜੇਕਰ ਮਹਾਂ ਤਤ ਕਹੁ ਚੀਨੈ ਪਰਮ ਤੱਤ ਕਹੁੱ ਪਾਵੈ ॥ ਤਬ ਯਹ ਮੋਨ ਸਾਧਮਨ ਬੈਠੇ ਅਨਤ ਨ ਖੋਜਨ ਧਾਵੈ ॥ ਜਾਕੀ ਰੂਪ ਰੇਖ ਨਹੀ ਜਾਨੀਐ ਸਦਾ ਅਦ੍ਰੈਖ ਕਹਾਯੋ ॥ ਜਉਨ ਅਭੇਖ ਰੇਖ ਨਹੀ ਸੋ ਕਹੁ ਭੇਖ ਬਿਖੈ ਕਿਉ ਆਯੋ ॥ ੨੧ ॥ ੯੫ ॥ ਸਾਰੰਗ ॥ ਤ੍ਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਜੇ ਜੇ ਤਿਨ ਮੈ ਹੁਤੇ ਸਜਾਨੇ ॥ ਪਾਰਸ ਪਰਮ ਤੱਤ ਕੇ ਬੇਤਾ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖ ਕਰ ਮਾਨੇ ॥ ਸਬਹਿਨਿ ਸੀਸ ਨਜਾਇ ਕਰਿ ਜੋਰੇ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੰਗਿ ਬਖਾਨੇ ॥ ਜੋ ਜੋ ਗੁਰੂ ਕਹਾ ਸੋ ਕੀਨਾ ਅਉ ਹਮ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨੇ ॥ ਸੁਨਹੋ ਮਹਾਰਾਜ ਰਾਜਨ ਕੇ ਜੋ ਤੁਮ ਬਚਨ ਬਖਾਨੇ ॥ ਸੋ ਹਮ ਦੱਤ ਬਕਤ੍ ਤੇ ਸੁਨ ਕਰਿ ਸਾਚ ਹੀਐ ਅਨਮਾਨੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਪਰਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤੇ ਨਿਕਸੇ ਮਹਾਂ ਰਸਨ ਰਸ ਸਾਨੇ ॥ ਜੋ ਜੋ ਬਚਨ ਭਏ ਇਹ ਮੁਖਿ ਤੇ ਸੋ ਸੋ ਸਭ ਹਮ ਮਾਨੇ ॥ ੨੨ ॥ ੯੬ ॥ ਸੋਰਠ ॥ ਜੋਗੀ ਜੋਗੁ ਜਟਨਮੈ ਨਾਹੀ ॥ ਭ੍ਰਮ ਭ੍ਰਮ ਮਰਤ ਕਹਾ ਪਚਿ ਪਚਿ ਕਰ ਦੇਖਿ ਸਮਝ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਜੋ ਜਨ ਮਹਾਂ ਤੱਤ ਕਹੁ ਜਾਨੈ ਪਰਮ ਗਜਾਨ ਕਹੁ ਪਾਵੈ ॥ ਤਬ ਯਹ ਏਕ ਠਉਰ ਮਨ ਰਾਖੈ ਦਰਦਰ ਭ੍ਰਮਤ ਨ ਧਾਵੈ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਤਜਿ ਉਠ ਭਾਗੇ ਬਨ ਮੈ ਕੀਨ ਨਿਵਾਸਾ ॥ ਮਨ ਤੋ ਰਹਾ ਸਦਾ ਘਰਿ ਹੀ ਮੋ ਸੋ ਨਹੀ ਭਯੋ ਉਦਾਸਾ ॥ ਅਧਕ ਪ੍ਰਪੰਚ ਦਿਖਾਇ ਠਗਾ ਜਗ ਜਾਨ ਜੋਗ ਕੋ ਜੋਰਾ ॥ ਤੁਮ ਜੀਅ ਲਖਾ ਤਜੀ ਹਮ ਮਾਯਾ ਮਾਯਾਤੁਮੈ ਨ ਛੋਰਾ ॥ ੨੩ ॥ ੯੭ ॥ ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਸੋਰਠ ॥ ਭੇਖੀ ਜੋਗ ਨ ਭੇਖ ਦਿਖਾਏ ॥ ਨਾਹਨ ਜਟਾ ਬਿਭੂਤ ਨਖਨ ਮੈ ਨਾਹਿਨ ਬਸਤ੍ ਰੰਗਾਏ ॥ ਜੌ ਬਨ ਬਸੈ ਜੋਗ ਕਹੁ ਪੈਈਐ ਪੰਛੀ ਸਦਾ ਬਸਤਬਨ ॥ ਕੁੰਚਰ ਸਦਾ ਧੂਰ ਸਿਰ ਮੇਲਤ ਦੇਖਹੁ ਸਮਝ ਤੁਮਹੀ ਮਨ ॥ ਦਾਦਰ ਮੀਨ ਸਦਾ ਤੀਰਥ ਮੈ ਕਰਮੈ ਕਰਤ ਇਸਨਾਨਾ॥ਧਯਾਨ ਬਿਡਾਲ ਬਕੀ ਬਕਲਾਵਤ ਤਿਨ ਕਿਆ ਜੋਗੁ ਪਛਾਨਾ ॥ ਜੈਸੇ ਕਸਟ ਠਗਨ ਕਹੁੱ ਠਾਟਤ ਐਸੇ ਹਰਿ ਹਿਤ ਕੀਜੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਮਹਾਂ ਗਜਾਨ ਕੋ ਜਾਨੈ ਪਰਮ ਪਯੂਖਹਿ ਪੀਜੈ ॥ ੨੪ ॥ ੯੮ ॥ ਸਾਰੰਗ ॥ ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਐਸੇ ਬਚਨ ਸਿਯਾਨੇ ॥ ਉਠ ਉਠ ਮਹਾਂਬੀਰ ਪਾਰਸ ਕੇ

---

੯੫. ਮਹਾਂ ਰਸਨ=ਬੜੇ ਰਸ ਦੇ ਰਸ ਵਿਚ ਜਾਂ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਰਸ ਵਿਚ।

੯੬. ਭ੍ਰਮ ਭ੍ਰਮ=ਭਰਮ ਦੇ ਭਰਮਾਏ ਹੋਏ ਸੜ ਸੜ ਮਰਦੇ ਹੋਨ। ਜੋਗ=ਮਾਨੋਂ ਜੋਗ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਹੈ। ੯੭. ਭੇਖੀ=ਹੇ ਭੇਖੀਓ ਭੇਖ ਦ੍ਵਾਰੇ ਜੋਗ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਸਤਰਾਂ ਬਹੁਤ ਕਸ਼ਟ ਨਾਲ ਠੱਗਣ ਲੁਟਣ ਨੂੰ ਬਣਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋ। ਪਯੂਖ=ਪਰਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨੂੰ ਪੀਵੋਗੇ।

੯੮. ਬਕ ਬਾਦਹਿ=ਚਰਚਾ। ਜੁਝ ਸੋਭੇ=ਲੜਕੇ ਸੋਭਦੇ ਹਨ ਜੁਧ ਭੂਮਕਾ ਵਿਚ ਇੰਦ੍ਰ ਦੇ ਲੋਕ ਭਾਵ ਸੁਰਗ ਲੋਕ ਨੂੰ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪਾਇਨ ਸੋ ਲਪਟਾਨੇ ॥ ਜੇ ਜੇ ਹੁਤੇ ਮੂੜ ਅਗਿਆਨੀ ਤਿਨ ਤਿਨ ਬੈਨ ਨ ਮਾਨੇ ॥ ਉਠ ਉਠ ਲਗੇ ਕਰਨ ਬਕਬਾਦਹ ਮੂਢ ਮੁਗਧ ਇਆਨੇ ॥ ਉਠ ਉਠ ਭਜੇ ਕਿਤੇ ਕਾਨਨ ਕੋ ਕੇਤਕਿ ਜਲਹਿ ਸਮਾਨੇ ॥ ਕੇਤਕ ਭਏ ਜੁਧ ਕਹਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੁਨਤ ਸਬਦੁ ਘਹਰਾਨੇ॥ਕੇਤਕ ਆਨ ਆਨ ਸਨਮੁਖਿ ਭਏ ਕੇਤਕਿ ਛੋਰਿ ਪਰਾਨੇ॥ ਕੇਤਕ ਜੂਝ ਸੋਭੇ ਰਣ ਮੰਡਲ ਬਾਸਵ ਲੋਕ ਸਿਧਾਨੇ ॥ ੨੫ ॥ ੯੯ ॥ ਤਿਲੰਗ ॥ ਤ੍ਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਥਤਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਸੰਖ ਸਬਦ ਘਹਰਾਏ ॥ ਜੇ ਜੇ ਹੁਤੇ ਸੂਰ ਜਟ ਧਾਰੀ ਤਿਨ ਤਿਨ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਏ ॥ ਚੱਕ੍ਰਤ ਭਈ ਗਗਨ ਕੀ ਤਰਨੀ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਤ੍ਰਸਾਏ ॥ ਨਿਰਖਤ ਭਜੇ ਸੂਰ ਰਥ ਥੰਭਤ ਨੈਨ ਨਿਮੇਖਨ ਲਾਏ ॥ ਸੱਸਤ੍ਰ ਅੱਸਤ੍ਰ ਨਾਨਾਬਿਧ ਛੱਡੈ ਬਾਣ ਪ੍ਰਯੋਗ ਚਲਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਮਹਾਂ ਮੇਘ ਬੂੰਦਨ ਜਿਯੋਂ ਬਾਣ ਬਜੁਹ ਬਰਸਾਏ ॥ ਚਟ ਪਟ ਚਰਮ ਬਰਮ ਪਰ ਚਟ ਕੇ ਦਾਝਤ ਤ੍ਰਿਣਾ ਜਲਾਏ॥ ਸੋਂਣਤ ਭਰੇ ਬਸਤ੍ਰ ਸੋਭਿਤ ਜਨੁ ਚਾਚਰਖੇਲ ਸਿਧਾਏ ॥ ੨੬ ॥ ੧੦੦ ॥ ਕਿਦਾਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧ ਭਯੋ ਆਹਵ ਘੋਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਗਿਰੇ ਧਰਾ ਪਰਸੂਰ ਸੁੰਦਰ ਕਿਸੋਰ ॥ ਕੋਪ ਕੋਪ ਹਠੀ ਘਟੀ ਰਣ ਸੱਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਚਲਾਇ ॥ ਜੂਝਿ ਜੂਝਿ ਗਿਰੇ ਦਿਵਾਲਯ ਢੋਲ ਬੋਲ ਬਜਾਇ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਭਈ ਜਹਾਂ ਤਹੱਾਂ ਭਾਜ ਭਾਜ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਪੈਠ ਪੈਠ ਗਏ ਤ੍ਰੀਆ ਲੈ ਹਾਰ ਹਾਰ ਅਧੀਰ ॥ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਛੁਟੇ ਸਰਾਨ ਦਿਸਾਨ ਭਜੇ ਅੰਧਿਆਰ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਪਰੇ ਜਹਾਂ ਤਹੱਾਂ ਮਾਰ ਮਾਰ ਜੁਝਾਰ ॥ ੨੭ ॥ ੧੦੧ ॥ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ॥ ਮਾਰੂ ਸਬਦੁ ਸੁਹਾਵਨ ਬਾਜੇ ॥ ਜੇ ਜੇ ਹੁਤੇ ਸੁ ਭਟ ਰਣ ਸੁੰਦਰ ਗਹ ਗਹ ਆਯੁਧ ਗਾਜੇ॥ਕਵਚ ਪਹਰ ਪਾਖਰ ਸੋ ਡਾਰੀਅਉਰੈ ਆਯੁਧ ਸਾਜੇ ॥ ਭਰੇ ਗੁਮਾਨ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘਨ ਜਯੋਂ ਆਹਵ ਭੂਮਿ ਬਿਰਾਜੇ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਚਲੇ ਗਦਾ ਗਾਜੀ ਸਬ ਸੁਭਟ ਅਯੋ ਧਨ ਕਾਜੇ ॥ ਆਹਵ ਭੂਮਿ ਸੂਰ ਅਸ ਸੋਭੇ ਨਿਰਖ ਇੰਦ੍ ਦੁਤਿ ਲਾਜੇ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੁਐ ਗਿਰੇ ਧਰਣ ਪਰ ਆਹਵ ਛੋਰ ਨ ਭਾਜੇ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ ਦੇਵ ਮੰਦਰ ਕਹੁੰ ਸਸਤ੍ਰਨ ਸੁਭਟ ਨਿਵਾਜੇ ॥ ੨੮ ॥ ੧੦੨ ॥ ਕਲਿਆਨ ॥ ਦਹਦਿਸ ਧਾਵਤ ਭਏ ਜੁਝਾਰੇ॥ ਮੁਦਗਰ ਗੁਫਨ

---

੯੯. ਤਰਨੀ=ਇਸਤ੍ਰੀ ਭਾਵ ਅਕਾਸ਼ ਦੀਆਂ ਅਪੱਛਰਾਂ ਜੇਹੜੀਆਂ ਹਨ। ਨਿਮੇਖਨ=ਥੋੜਾ ਜੇਹਾ ਚਿਰ ਵੀ ਨੇਤ੍ ਨਹੀਂ ਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚਰਪਟ=ਛੈਤੀ ਨਾਲ ਢਾਲਾਂ ਤੇ ਸੱਜੇਆਂ ਦੇ ਚਟਕੇ ਚਟਕਾ ਭਾਵ ਖੜ ਖੜ ਕਰਕੇ ਅਵਾਜ ਹੋਇ ਜਾਂ ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੇ ਕੀਤੇ ਭਾਵ ਢਾਲਾਂ ਉਤੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਵੱਜੀਆਂ ਤੇ ਸੰਜੋਆਂ ਉਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਖੜਾਕ ਕੜਕੇ। ਦਾਝਤ=ਸੜਦਾ ਹੋਇਆ ਘਾਹ ਜਾਂ ਕਾਨੇ ਵੀ ਲੱਜਿਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਚਾਚਰ–ਹੋਲੇ ਖੇਡਕੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਕਿਸੋਰ=ਸੋਲਾਂ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਜੇਹੜੇ ਮੁੰਦਰ ਸੂਰਮੇ ਹਨ।

੧੦੦. ਜੂਝ ਜੂਝ=ਲੜ ਲੜ ਕੇ ਜਾਂ ਮਰ ਮਰ ਕੇ ਡਿਗਕੇ ਸੁਰਗ ਨੂੰ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਵਜਾਕੇ ਗਏ। ਬੋਲ=ਬੋਲ ਕੇ ਜਾਂ ਢੋਲਾਂ ਦੇ ਬੋਲ=ਅਵਾਜ ਵਜਾਏ। ਪੈਠ ਪੈਠ=ਪੈ ਪੈ ਕੇ ਗਏ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ। ੧੦੧. ਅਯੋਧਨ=ਜੁਧ ਦੇ ਕੰਮ ਵਾਸਤੇ। ੧੦੨. ਜੇਹੜੇ ਸੂਰਮੇ ਸ਼ਸਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਚਲੌਣ ਵਿਚ ਵਡਿਆਏ ਹੋਏ ਸਨ ।. ਦੇਵ ਮੰਦਰ=ਸੁਰਗ ਲੋਕ ਨੂੰ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ । ਜੁਝਾਰੇ=ਸੂਰਮੇ।

[ਬਾਕੀ ਫੁਟ ਨੋਟ ਦੇਖੋ ਅਗਲੇ ਸਫੇ ਦੇ ਹੇਠ]

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਗੁਰਜ ਗੋਲਾ ਲੇ ਪੱਟਸਿਪਰਘ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਗਿਰ ਗਿਰ ਪਰੇ ਸੁਭਟ ਰਨ ਮੰਡਲ ਜਾਨੁ ਬਸੰਤ ਖਿਲਾਰੇ ॥ ਉਠ ਉਠ ਭਏ ਜੁੱਧ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੋਹ ਭਰੇ ਰਜਵਾਰੇ ॥ ਭਖ ਭਖ ਬੀਰ ਪੀਸ ਦਾਂਤਨ ਕਹ ਰਣ ਮੰਡਲੀਹਕਾਰੇ ॥ ਬਰਛੀ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਜਾਇ ਧੂ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਭਸਮੀ ਭੂਤ ਭਏ ਗੰਧ੍ਰਬ ਗਣ ਦਾਝਤ ਦੇਵ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਹਮ ਮਤ ਮੰਦ ਚਰਣ ਸਰਣਾਗਤ ਕਾਹਿ ਨ ਲੇਤ ਉਬਾਰੇ ॥ ੨੯ ॥ ੧੦੩ ॥ ਮਾਰੂ ॥ ਦੋਊ ਦਿਸ ਸੁਭਟ ਜਬੈ ਜੁਰ ਆਏ ॥ਦੁੰਦਭ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਤ ਸੁਨ ਸਾਵਨ ਮੇਘ ਲਜਾਏ ॥ ਦੇਖਨ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਮਹਾਂ ਹਵ ਚੜੇ ਬਿਬਾਨ ਸੁਹਾਏ ॥ ਕੰਚਨ ਜਟਤ ਖਚੇ ਰਤਨਨ ਗੰਧ੍ਰਬ ਨਗਰ ਰਿਸਾਏ ॥ ਕਛਿ ਕਛਿ ਕਾਚ ਕਛੇ ਕਛਨੀਚੜ ਕੋਪ ਭਰੇ ਨਿਜਕਾਏ ॥ ਕੋਊ ਕੋਊ ਰਹੇ ਸੁਭਟ ਰਣ ਮੰਡਲ ਕੇਈ ਕੇਈ ਛਾਡ ਪਰਾਏ॥ਝਿਮ ਝਿਮ ਮਹਾਂ ਮੇਘ ਪਰਲੈ ਜਯੋਂ ਬ੍ਰਿੰਦਬਿਸਿਖ ਬਰਸਾਏ ॥ ਐਸੇ ਨਿਰਖ ਬਡੇ ਕਵਤਕ ਕਹ ਪਾਰਸ ਆਪ ਸਿਧਾਏ ॥ ੩੦ ॥ ੧੦੪ ॥ ਭੈਰੋ ॥ ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਤ੍ਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਦੈਰੇ ਦੈਰੇ ਦੀਹ ਦਮਾਮਾ ॥ ਕਰਹੌ

[ਪਿਛਲੇ ਸਫੇ ਦਾ ਬਾਕੀ ਫੁਟ ਨੋਟ]

ਮਦਗਰ, ਗੁਫਨ=ਘੁਮਾਣੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲੌਣ ਵਾਲੀਆਂ, ਗੋਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈਕੇ, ਪਦਾ=ਇਕ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਦਾ ਨਾਮ ਪਦਾ ਹੈ ਪੋਂਘ=ਕੁਹਾੜੇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ=ਮਾਰਦੇ ਹਨ। ਖਲਾਰੇ=ਮਾਨੋ ਹੋਲੀ ਖੇਡਦੇ ਹਨ। ਰਜਵਾਰੇ=ਰਾਜੇ, ਹੋਰ=ਗੁਸੇ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਭਖਕਣ ਬਹੁਤ ਗੁਸੇ ਹੋਕੇ ਜਾਂ ਖਿਝ ਖਿਝ ਕੇ ਸੂਰਮੇ ਰਦਨ=ਦੰਦਾਂ ਹੋਠਾਂ ਨੂੰ ਪੀਹ ਪੀਹਕੇ ਜੁਧ ਭੂਮਕਾ ਵਿਚ ਹੰਕਾਰ ਕਰਦੇ ਜਾਂ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਭਸਮੀ ਭੂਤ= ਸੁਆਹ ਭੂਤਨੇ ਭਾਵ ਮਰਕੇ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਰਲ ਮਿਲ ਗਏ ਹਨ।

੧੦੩. ਕੰਚਨ ਜਟਤ=ਜੇਹੜੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਜੜਾਊ ਗਹਿਣੇ ਹਨ ਜਿੰਨਾਂ ਵਿਚ ਰਤਨ, ਖਚੇ=ਖੱਚਤ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਭਾਵ ਜੁੜੇ ਹੋਇ ਹਨ ਜਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਗੰਧਰਭ ਵੀ ਅਪਣੇ ਨਗਰ ਵਿਚ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਆਏ ਹਨ ਭਾਵ ਬਹੁਤ ਗੁੱਸਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਸ਼ਰਮਿੰਦੇ ਹੋਇ ਕਿ ਸਾਡੇ ਨਗਰ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ। ਕਛਿ=ਬਣਾਵਾਂਦੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ, ਬਣਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾ ਬਣਾਕੇ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਇ ਚੜ ਕੇ ਨੇੜੇ ਆ ਗਏ ਹਨ। ੧੦੩. ਪਰਾਏ=ਕਈ ਛੱਡਕੇ ਚੱਲ ਪਏ ਭਾਵ ਦੌੜ ਗਏ। ਜਿਸਤਰਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਪ੍ਰਲੈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਬੱਦਲ ਬੜਾ ਬਰਖਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਓਸੇ ਤਰਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬਾਣ ਬਰਸਾਏ ਭਾਵ ਚਲਾਏ। ਕਵਤਕ=ਤਮਾਸਾ ਜੁੱਧ ਦਾ। ਸਿਧਾਏ=ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਜੀ ਆਪ ਜੰਗ ਕਰਨ ਨੂੰ ਚਲੇ ਗਏ।

੧੦੪. ਦਮਾਮਾ=ਦਿਓ ਰੇ ਦਿਓ ਭਾਵ ਵਜਾਓ ਰੇ ਵਜਾਓ। ਦੀਹ=ਬਹੁਤ ਸਾਰਿਆਂ ਨਗਾਰਿਆਂ ਨੂੰ। ਬਸਧਾ=ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਸਿਰ ਤੇ ਧੜ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿਆਂਗਾ ਭਾਵ ਰੁੰਡ=ਧੜ ਨਾਲੋਂ, ਮੁੰਡ=ਸਿਰ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿਆਂਗਾ ਫੇਰ ਸੁਰਗ ਦੀਆਂ, ਬਾਮਾ=ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਵੇਖਣਗੀਆਂ। ਧਕ ਧਕ=ਉਛਲ ਉਛਲ ਕੇ ਭੂਤਾਂ ਪ੍ਰੇਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਾਂਗਾ। ਡਾਕਣੀ=ਡੈਣਾਂ, ਜੋਗਣੀਆਂ, ਕੌਣੀਆਂ ਨੂੰ ਲਹੂ ਪਿਆਵਾਂਗਾ। ਭਕ ਭਕ=ਬੋਲ ਬੋਲ ਕੇ ਭੈਆਨਕ ਭੈਰੋਂ। ਨੀਵੇਂ ਉੱਚੇ ਅਸਥਾਨ ਭਾਵ ਧਰਤੀ ਅਕਾਸ਼ ਜਾਂ ਪਤਾਲ ਤੇ ਸੁਰਗ ਲੋਕ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਂ ਮਾਰਾਂਗਾ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

रुंड मुंड बसुधा पर लखत सुरग की बामा ॥ धुकि धुकि परहि धरण भारी भट बीर बैतालं रजाऊ ॥ भूत पिसाच डाकणी जोगण कारण लुधर पिवाऊ ॥ भकि भकि उठे भीम भैरो रण अरध उरध संघारे ॥ इंद्र चंद सूरज बरणादिक आज सभै चुन मारै ॥ मोहि बरदान देवता दीना जिह सरि अउर न कोई ॥ मै ही भजे जगत कौ करता जो मै करैं सु होई ॥ ३१ ।' १०५ ॥ ड्र प्रसादि ॥ कथता गउरी ॥ मोते अउर बली कौ है । जउन मोते जंग जीते जुधु मै कर जै ॥ इंद्र चंद उपिंद कौ पल मधि जीतै जाइ ॥ अउर ऐसे कौ भजे रण मोहि जीतै आइ ॥ सात सिंध सु कादि डारो नेक रोसु करैं ॥ जछ गंधरब किंनर कोर करोर मोर धरो ॥ देव और अदेव जीते करे सबै गुलाम ॥ दिब दान दजो मुझै छुऐ सकै कौ मुहि छाम ॥ ३२ ॥ १०६ ॥ मारू ॥ जों कहि पारस रेस बढाजे ॥ दुंदभ ढोल बजाइ महां धुनि समुहि सैनजासनि धाजे ॥ ऑसत् सॅसत् नाना बिधि छॅडे बाण प्रजोध चलाए ॥ सुभटिस नाहि पत् चलदल जजों बानन बेध उडाए ॥ दुह दिस बान पान ते छूटे दिन पति देह दुराना ॥ भूमि अकास एक जन हुऐ गऐ चाल चहुं चक माना ॥ इंद् चंद मुनदर सब कांपे बसु दिगिपाल डरानीज ॥ बरन कुबेर छाड पुर भाजे दुतीज पूलै कर मानीज ॥ ३३ ॥ १०७ ॥ मारू ॥ सुर पुर नारि बधावा मानां ॥ बरहै आज महा सु भटन कै समर सुजंबर जानां ॥ लखिहै एक पाइि ठाढी हम जिॅम जिॅम सुभट जुझै है ॥ तिॅम तिॅम घाल पालकी आपन अमर पुरी लै जै है ॥ चंदन चारि चित् चंदन के चंचल अंग चडाऊ ॥ जा दिन समर सु अंबर करकै परम पिआर वहि पाऊ ॥ तां दिन देह सफल करि मानैं अंग सीगार धरैं ॥ जा दिन समर

---

१०५. जेहड़ा मेरे पासें जंग नूं जिॅत लऐ जुॅध भूमका विच फते करके । कोर=नेड़ां दे कोणिआं नाल गुॅसे नाल मोड़ के जां मरोड़के धर दिआंगा । मोह छाम=मेरे परछावें नूं । दुंदभ=नगारे ते ढोल । महाधुनि=वॅडी आवाज़ नाल । साभहि=साहमणे । असत्=बाण अते शसत्=तलवार । नानाबिध=बहुत तरां नाल सूरमिआं दीआं सैंजेआं । दल दल=पिॅपल दे पॅतिआं समान बाणां ने विंनुके उडा दिॅतीआं हन । दिन पति=सुरज दा सरीर लुक गिआ है । चाल=चहुंआं चॅकां ने हलचल मंनणी कीती । १०६. अॅठां अॅठां पासिआं वलें धरती नूं दबा के रॅखण वालिआं हाथीआं दी जां राजिआं दी फौज डर गई । १०७. सुर पुर=सुरग दीआं इसत्रीआं ने वधाई मंनणी कीती भाव मंनी । समर सुजंबर=जुध रूप विआह । जुझै=लड़दे जां मरदे हन सूरमे । घाल पालकी=पालकी विच पाके । चार=जेहड़ा सुंदर चंदन है । चित्=उस चंदन दा सुंदर तिलक जां चंचल अंगां नूं चड़ावांगी । पाऊ=वॅडे पिआर नूं पावांगी ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੁਯੰਬਰ ਸਖੀ ਰੀ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਰੋਂ ॥ ੩੪ ॥ ੧੦੮ ॥ ਕਾਫੀ ॥ ਚਹੁ ਦਿਸ ਮਾਰੂ ਸਬਦ ਬਜੇ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਗਦਾ ਗੁਰਜ ਗਾਜੀ ਸਬ ਹਠ ਰਣ ਆਨ ਗਜੇ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੈਹਥੀ ਬਾਣ ਪ੍ਰਯੋਘ ਚਲਾਏ ॥ ਜਾਨੁਕ ਮਹਾ ਮੇਘ ਬੂੰਦਨ ਜਯੋਂ ਬਿਸਿਖ ਬਹੁਹਿ ਬਰਸਾਏ ॥ ਚਟਪਟ ਚਰਮ ਬਰਮ ਸਬ ਬੇਧੇ ਸਟਪਟ ਪਾਰ ਪਰਾਨੇ ॥ ਖਟਪਟ ਸਰਬ ਭੂੰਮਿ ਕੇ ਬੇਧੇ ਨਾਗਨ ਲੋਗ ਸਿਧਾਨੇ ॥ ਝਮਕਤ ਖੜਗ ਕਾਢ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਸੈਥੀ ਸੁਭਟ ਚਲਾਵਤ ॥ ਜਾਨੁਕ ਪ੍ਰਗਟ ਬਾਟ ਸੁਰਪੁਰ ਕੀ ਨੀਕੇ ਹਿਰਦੇ ਦਿਖਾਵਤ ॥ ੩੫ ॥ ੧੦੯ ॥ ਸੋਰਠ ॥ ਬਾਨਨ ਬੇਧੇ ਅਮਿਤ ਸੰਨਿਆਸੀ ॥ ਤੇ ਤਜ ਦੇਹ ਨੇਹ ਸੰਪਤਿ ਕੇ ਭਏ ਸੁਰਗ ਕੇ ਬਾਸੀ ॥ ਚਰਮ ਬਰਮ ਰਥ ਧੁਜਾ ਪਤਾਕਾ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਾਟ ਗਿਰਾਏ ॥ ਸੋਭਤ ਭਏ ਇੰਦ੍ਰਪੁਰ ਜਮਪੁਰ ਸੁਰਪੁਰ ਨਿਰਖ ਲਜਾਏ॥ਭੂਖਨ ਬਸਤ੍ਰ ਰੰਗ ਰੰਗਨ ਕੇ ਛੁਟ ਛੁਟ ਭੂਮ ਗਿਰੇ ॥ ਜਨੁਕ ਅਸੋਕ ਬਾਗੁ ਦਿਵਪਤ ਕੇ ਪੁਹਪ ਬਸੰਤਿ ਝਰੇ ॥ ਕਟਿ ਕਟਿ ਗਿਰੇ ਗਜਨ ਕੁੰਭ ਸਥਲ ਮੁਕਤਾ ਬਿਥੁਰਿ ਪਰੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੁੰਡ ਮੁਖ ਛੂਟੇ ਜਲਕਨ ਸੁਭਗਝਰੇ ॥ ੩੬ ॥ ੧੧੦ ॥ ਦੇਵ ਗੰਧਾਰੀ ਦੂਜੀ ਤਰਾ ॥ ਦੁਹ ਦਿਸ ਪਰੇ ਬੀਰ ਹੰਕਾਰ ॥ ਕਾਢਿ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਧਾਵਤ ਮਾਰ ਮਾਰ ਉਚਾਰ ॥ ਪਾਨ ਰੋਕ ਸਰੋ ਖਰਾਵਤ ਕ੍ਰੋਧ ਜੁੱਧ ਫਿਰੇ ॥ ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਗਜੀ ਰਥੀ ਰਣ ਅੰਤ ਭੂਮ ਗਿਰੇ ॥ ਤਾਨਤਾਨ ਸੰਧਾਨ ਬਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਾਨ ਸੁ ਬਾਹ ॥ ਬਾਹਿ ਬਾਹਿ ਫਿਰੇ ਸੁ ਬਾਹਨ ਛੱਤ੍ਰ ਧਰਮ ਨਿਬਾਹਿ ॥ ਬੇਧ ਬੇਧ ਸੁ ਬਾਨਅੰਗ ਜੁਆਨ ਜੂਝੈ ਐਸ॥ਭੂਰਿ ਭਾਰਥ ਕੇ ਸਮੈ ਸਰਸੇਜ ਭੀਖਮ ਜੈਸ ॥੩੭॥

---

੧੦੮. ਢਾਲਾਂ ਤੇ ਸੰਜੋਆਂ ਸਾਰਿਆਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਵਿੰਨਕੇ ਪਾਰਲੇ ਬੰਨੇ ਨਿਕਲ ਗਏ । ਖਟ ਪਟੱ=ਛੇ ਪੜਦੇ ਸਾਰੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਵਿੰਨ ਕੇ ਸਰਪਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਭਾਵ ਪਤਾਲ ਨੂੰ ਬਾਣ ਚਲੇ ਗਏ। ਝਮਕਤ=ਬਹੁਤ ਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਚਮਕਦੀਆਂ ਹਨ ਕੱਢੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਸੂਰਮੇ ਸੇਲੀ=ਬਰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਚਲੌਂਦੇ ਹਨ । ਬਾਟ ਸੁਰ ਪੁਰ=ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਸੁਰਗ ਦਾ ਰਸਤਾ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ੧੦੯. ਧੁਜ ਪਤਾਕਾ=ਝੰਡੇ ਤੇ ਝੰਡੀਆਂ। ਦਿਵ ਪਤਿ=ਸੁਰਗ ਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਅਸੋਕ ਬਾਗ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫੁਲ ਝੜੇ ਹਨ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਵਿਚ। ਕੁੰਭ ਸਥਲ=ਘੜੇ ਵਰਗਾ ਥਾਂ ਭਾਵ ਗਜਨ=ਹਾਥੀਆਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਸਾਰਾ ਸਿਰ ਜੋ ਸਰੀਰ ਦਾ ਖਾਸ ਅੰਗ ਵੱਡਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਕਦੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕੁੰਭ ਸਥਲ ਆਖਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਕੁੰਭ ਸਥਲ=ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਹਾਥੀਆਂ ਦੇ ਮੱਥੇ ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਡਿੱਗੇ ਹਨ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕੁੰਭ ਸਥਲ=ਮੱਥਾ ਰੂਪ ਥਾਂ ਹੈ। ਜਲ ਕਨ=ਪਾਣੀ ਦੇ ਕਿਣਕੇ ਮਾਨੋ ਸੁੰਦਰ ਝੜੇ ਹਨ । ਹੰਕਾਰ=ਵੰਗਾਰ ਕੇ ਜਾਂ ਹੰਕਾਰ ਕਰਕੇ। ੧੧੦. ਪਾਨ ਰੋਕ=ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਸਹਿਤ ਗੁੱਸੇ ਦੇ ਰਾਜੇ । ਤਾਨ=ਜੋਰ ਨਾਲ, ਤਾਨ= ਤਾਣ ਕੇ ਭਾਵ ਖਿਚਕੇ ਅਤੇ ਕੰਨਾਂ ਤਕ ਖਿੱਚਕੇ ਸੁਬਾਹ=ਸੂਰਮੇ । ਸੰਧਾਨ=ਸਿੱਧੇ ਕੀਤੇ ਭਾਵ ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੇ ਜੋਰ ਨਾਲ ਬਾਣਾਂ ਨੂੰ ਖਿਚ ਕੇ ਸਿਧਿਆਂ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਜੰਗ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬਾਣਾਂ ਦੀ ਸੇਜਾ ਉਤੇ ਭੀਸ਼ਮ ਪਿਤਾਮਾ ਜੀ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਸਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੧੧੧ ॥ ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਸਾਰੰਗ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਹੁਤੁ ਸੰਨਜਾਸੀ ਮਾਰੇ ॥ ਕੇਤਿਕ ਬਾਂਧ ਬਾਰਮੋ ਬੋਰੇ ਕਿਤੇ ਅਗਨ ਮੇ ਜਾਰੇ ॥ ਕੇਤਨ ਏਕ ਹਾਥ ਕਟ ਡਾਰੇ ਕੇਤਿਨ ਕੇ ਦੋ ਹਾਥ ॥ ਤਿਲ ਤਿਲ ਪਾਇ ਰਥੀ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ਕਟੇ ਕਿਤਨ ਕੇ ਮਾਥ ॥ ਛਤ੍ਰ ਚਮੂਰਥ ਬਾਜ ਕਿਤਨ ਕੇ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਰਣ ਡਾਰੇ ॥ ਕੇ ਤਨ ਮੁਕਟ ਲਕੁਟ ਲੈ ਤੋਰੇ ਕੇਤਨ ਜੂਟ ਉਪਾਰੇ ॥ ਭਕਿ ਭਕਿ ਗਿਰੇਭਿੰਭਰ ਬਸੁਧਾ ਪਰ ਘਾਇ ਅੰਗ ਭਿਭਰਾਰੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਅੰਤ ਬਸੰਤ ਸਬੈ ਮਿਲ ਚਾਚਰ ਖੇਲ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ੩੮ ॥ ੧੧੨ ॥ ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਅਡਾਨ ॥ ਚੁਪਤੇ ਚਾਰ ਚਿਕਨੇ ਕੇਸ ॥ ਆਨ ਆਨ ਫਿਰੀ ਚਹੁੰਦਿਸ ਨਾਰ ਨਾਗਰ ਭੇਸ ॥ ਚਿਬਕ ਚਾਰ ਸੁਧਾਰ ਬੇਸਰ ਡਾਰ ਕਾਜਰ ਨੈਨ ॥ ਜੀਵ ਜੰਤਨ ਕਾ ਚਲੀ ਚਿਤ ਲੇਤ ਚੋਰ ਸਮੈਨ ॥ ਦੇਖਰੀ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ਸੁੰਦਰ ਆਜੁ ਬਰ ਹੈ ਬੀਰ ॥ ਬੀਨ ਬੀਨ ਧਰੋ ਸਬੰ ਗਨ ਧ ਕੇਸਰ ਚੀਰ ॥ ਚੀਨ ਚੀਨ ਬਰਿ ਹੈ ਸੁ ਬਾਹ ਸੁ ਮੱਧ ਜੁੱਧ ਉਛਾਹ॥ਤੇਗ ਤੀਰਨ ਬਾਨ ਬਰਛਨ ਜੀਤ ਕਰਿ ਹੈ ਬਜਾਹ ॥ ੩੯ ॥ ੧੧੩ ॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਸੋਰਠ ॥ ਕਹ ਲੌ ਉਪਮਾ ਇਤੀ ਕਰੌਂ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਕੇ ਕਾਜ ਸੁਨਹੁ ਸੂਚਿਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਡਰੌਂ ॥ ਤਉ ਸੁਧਾਰ ਬਿਚਾਰ ਕਥਾ ਕਹਿ ਕਹਿ ਸੰਛੇਪ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜੈਸੇ ਤਵ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕੇ ਬਲ ਤੇ ਜਥਾ ਸਕਤਿ ਅਨਮਾਨੋ ॥ ਜਬ ਪਾਰਸ ਇਹ ਬਿਧਰਨ ਮੰਡਜੋ ਨਾਨਾ ਸਸਤ੍ਰ ਚਲਾਏ ॥ ਹਤੇ ਸੁ ਹਤੇ ਜੀਅ ਲੈ ਭਾਜੇ ਚਹੁਦਿਸ ਗਏ ਪਰਾਏ ॥ ਜੇ ਹਠ ਤਿਆਗ ਆਨ ਪਗ ਲਾਗੇ ਤੇ ਸਬ ਲਏ ਬਚਾਈ ॥ ਭੂਖਨ ਬਸਨ ਬਹੁਤੁ ਬਿਧਿ ਦੀਨੇ ਦੇ ਦੇ ਬਹੁਤ ਬਡਾਈ ॥੪੦॥ ॥ ੧੧੪ ॥ ਕਾਫੀ ॥ ਪਾਰਸਨਾਥ ਬਡੋ ਰਣ ਪਾਰਜੋ ॥ ਆਪਨ ਪ੍ਰਚੁਰ ਜਗਤਮਤੁ

---

੧੧੧. ਪੈਦਲ ਤਿਲ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਡੋਬ ਦਿਤੇ ਅਤੇ ਰਥਾਂ ਵਾਲੇ ਤੋੜ ਦਿਤੇ। ਕਈਆਂ ਦੇ ਮੁਕਟ ਲਾਠੀਆਂ ਜਾਂ ਸੋਟਿਆਂ ਨਾਲ ਲੈਕੇ ਤੋੜ ਸੁਟੇ। ਭਿੰਡਰ=ਡਰ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਸੂਰਮੇ ਭਕ=ਬੋਲ ੨ ਕੇ ਡਿੱਗੇ ਧਰਤੀ ਉਤੇ, ਅੰਗ, ਭਿੰਡਰਾਇ=ਭੈਆਨਕ ਜ਼ਖਮਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹਨ। ਚਾਚਰ=ਹੋਲੀ ਖੇਡ ਕੇ ਸੂਰਮੇ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ੧੧੨. ਨਾਗਰ=ਸੁੰਦਰ ਭੇਸ ਵਾਲੀਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ। ਚਿਬਰ=ਠੋਡੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਉਸ ਵਿਚ ਸਵਾਰ ਬਣਾਕੇ ਨੱਥ ਨੂੰ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਨਿੱਕਿਆਂ ਵੱਡਿਆਂ ਜੀਆਂ ਦੀ ਕੀ ਗੱਲ ਹੈ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਾਮਦੇਵ ਨੂੰ ਜਿਤ ਵਿਚ ਚੁਰਾ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਭਾਵ ਕਾਮ ਨੂੰ ਵੱਸ ਕਰ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਬੀਨ=ਚੁਣ ਚੁਣ ਕੇ ਧਾਰਨ ਕਰਾਂਗੀ ਸਾਰਿਆਂ ਗੁਣਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧ ਕੇਸਰ ਕਪੜਿਆਂ ਉਤੇ ਛਿਣਕ ਕਰਕੇ। ਚੀਨ=ਵੇਖ ਵੇਖਕੇ ਵਰਦੀਆਂ ਹਨ ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੂੰ।

੧੧੩. ਕਿਥੋਂ ਤਕ ਇਤਨੀ ਵੱਡੀ ਉਪਮਾ ਕਰਾਂ। ਸੁਣੋ ਗੁਰਮੁਖੋ ਜਿਤਨੀ ਕੁ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਹੈ। ਮੰਡਿਓ=ਰਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰਾਏ=ਚਹੁੰਆਂ ਪਾਸਿਆਂ ਨੂੰ ਭੱਜ ਗਏ ਹਨ। ੧੧੪. ਪਾਰਘੋ=ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਜੁਧ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰਚੁਰ=ਆਪਣਾ ਮੱਤ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਜੋ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਦੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਰਾਜੇ ਸੀ ਉਹ ਜਿੱਤ ਲਏ ਹਨ। ਗਣ=ਬਹੁਤ। ਪ੍ਰਜੋਘ=ਕੁਹਾੜੇ ਜਾਂ ਬਾਣ। ਭਾਵ ਬਹੁਤ ਸਾਰਿਆਂ ਬਾਣਾਂ ਜਾਂ

[ਬਾਕੀ ਫੁਟ ਨੋਟ ਦੇਖੋ ਅਗਲੇ ਸਫੇ ਦੇ ਹੇਠ]

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕੀਨਾ ਦੇਵ ਦੱਤ ਕੋ ਟਾਰਜੋ ॥ ਲੈ ਲੈ ਸੱਸਤ੍ਰ ਅੱਸਤ੍ਰ ਨਾਨਾਬਿਧਿ ਭਾਂਤ ਅਨਿਕ ਅਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਜੀਤੇ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਾਰਸ ਕੇ ਸਗਲ ਜਟਾ ਧਰ ਹਾਰੇ ॥ ਬੇਖ ਬੇਖ ਭਟ ਪਰੇ ਧਰਨ ਗਿਰ ਬਾਣ ਪ੍ਰਜੋਘਨ ਘਾਏ ॥ ਜਾਨੁਕ ਪਰਮ ਲੋਕ ਪਾਵਨ ਕਹੁੰ ਪ੍ਰਾਨਨ ਪੰਖ ਲਗਾਏ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰੇ ਕਵਚ ਕਟ ਪਰਮ ਪ੍ਰਭਾ ਕਹੁੰ ਪਾਈ ॥ ਜਣੁ ਦੈ ਚਲੈ ਨਿਸਾਣ ਸੁਰਗ ਕਹੁੰ ਕੁਲਹਿ ਕਲੰਕ ਮਿਟਾਈ ॥ ੪੧ ॥ ੧੧੫ ॥ ਸੂਹੀ ॥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਡੋ ਰਣਜੀਤੋ ॥ ਜਾਨਕ ਭਈ ਦੂਸਰ ਕਰਣਾਰਜੁਨ ਭਾਰਥ ਸੋ ਹੁਇ ਬੀਤੋ ॥ ਬਹੁਬਿਧਿ ਚਲੇ ਪ੍ਰਵਾਹਿ ਸੋਣ ਕੇ ਰਥ ਗਜ ਅਸਵ ਬਹਾਏ ॥ ਭੈ ਕਰ ਜਾਨ ਭਜੇ ਬਡ ਆਹਵ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ ਲਜਾਏ ॥ ਜਹ ਤਹ ਚਲੇ ਭਾਜ ਸੰਨਿਆਸੀ ਬਾਣਨ ਅੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਬੱਜ੍ਰ ਇੰਦ੍ ਕੇ ਭੈ ਤੇ ਪੱਬ ਸਪੱਛ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਜਿਹੱ ਤਿਹੱ ਗਿਰਤ ਸੋਣ ਕੀ ਧਾਰਾ ਅਰ ਘੂਮਤ ਭਿਭਰਾਤ ॥ ਨਿੰਦਾ ਕਰਤ ਛਤ੍ਰੀਜ ਧਰਮ ਕੀ ਭਜਤ ਦਸੋ ਦਿਸ ਜਾਤ ॥ ੪੨ ॥ ੧੧੬ ॥ ਸੋਰਠ ॥ ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਜੇਤਕ ਜੀਅਤ ਬਚੇ ਸੰਨਜਾਸੀ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਮਰਤ ਫਿਰ ਬਹੁਰ ਨ ਆਏ ਹੋਤ ਭਏ ਬਨਬਾਸੀ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਢੂੰਢ ਬਨ ਬੇਹੜ ਜੱਹ ਤੱਹ ਪਕਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਖੋਜ ਪਤਾਲ ਅਕਾਸ ਸੁਰਗ ਕਹੁੰ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਚੁਨ ਮਾਰੇ ॥ ਇਹ ਬਿਧ ਨਾਸ ਕਰੇ ਸੰਨਿਆਸੀ ਆਪਨ ਮਤਹ ਮਤਾਯੋ ॥ ਆਪਨ ਨਜਾਸ ਸਿਖਾਇ ਸਬਨ ਕਹੁੰ ਆਪਨ ਮੰਤ੍ ਚਲਾਯੋ ॥ ਜੇ ਜੇ ਗਹੇ ਤਿਨੋ ਤੇ ਘਾਇਲ ਤਿਨ ਕੀ ਜਟਾ ਮੁੰਡਾਈ ॥ ਦੋਹੀ ਦੂਰ ਦੱਤਕੀ ਕੀਨੀ ਆਪਨ ਫੇਰ ਦੁਹਾਈ ॥ ੧੧੭ ॥ ਬਸੰਤ ॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਫਾਗ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਖੇਲੇ ॥ ਸੋਭਤ ਢਾਲ ਮਾਲ ਡਫ ਮਾਲੈ ਮੂਠ ਗੁਲਾਲਨ ਸੇਲੇ ॥ ਜਾਨ ਤੁਫੰਗ ਭਰਤ ਪਿਚਕਾਰੀ ਸੂਰਨ ਅੰਗ ਲਗਾਵਤ ॥ ਨਿਕਸਤ ਸੋਣ ਅਧਿਕ ਛਬਿ ਉਪਜਤ ਕੇਸਰ ਜਾਨ ਸੁਹਾਵਤ ॥

[ਪਿਛਲੇ ਸਫੇ ਦਾ ਬਾਕੀ ਫੁਟ ਨੋਟ]

ਕੁਹਾੜਿਆਂ ਨਾਲ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਪਰਮ ਲੋਕ=ਜੇਹੜਾ ਵੱਡਾ ਲੋਕ ਸੁਰਗ ਪਵਿੱਤ੍ ਹੈ ਉਸ ਵੱਲ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਮਾਨੋ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਨੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਣ ਧਾਰੀਆਂ ਸੂਰਮਿਆਂ ਆਦਮੀਆਂ ਨੇ ਖੰਭ ਲਗਾਏ ਹਨ ਭਾਵ ਉਡ ਚੱਲੇ ਹਨ ਭਾਵ ਬਿਬਾਣਾਂ ਤੇ ਚੜ ਕੇ ਜਾਂ ਚੜਾਕੇ ਅਪੱਛਰਾਂ ਲੈ ਚੱਲੀਆਂ ਹਨ। ਕਵਚ=ਸੰਜੋਆਂ ਕੱਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਬਹੁਤ ਸੋਭਾ ਪਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਣ ਦੈ ਮਾਨੋਂ ਨਗਾਰੇ ਦੇਕੇ ਚਲੇ ਹਨ ਭਾਵ ਵਾਜੇ ਵਜਾਕੇ ਤੁਰ ਚੱਲੇ ਹਨ। ੧੧੫. ਕਰਣ ਅਤੇ ਅਰਜਨ ਰਾਜੇ ਦੀ ਮਾਨੋਂ ਦੂਸਰੀ ਲੜਾਈ ਹੈ ਇੱਕੁਰ ਦਾ ਭਾਰਤ ਜੁਧ ਹੋਇਆ ਜਾਂ ਹੋ ਗੁਜਰਿਆ ਹੈ। ਪੱਬ=ਪਹਾੜ ਸਹਿਤ ਖੰਭਾਂ ਦੇ ਤੁਰ ਚੱਲੇ ਭਾਵ ਪਹਾੜ ਖੰਭ ਲਗਾਕੇ ਉਡ ਚੱਲੇ। ਭਿਭਰਾਤ=ਭੈ ਆਤਰ ਭਾਵ ਡਰ ਵਾਲੇ ਹੋਕੇ ਵੈਰੀ ਘੁੰਮਦੇ ਹਨ। ੧੧੬. ਬਣਾਂ ਨੂੰ ਬੇਹੜ=ਘੇਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਨਮਸਕਾਰ ਜਾਂ ਮੰਤ੍ ਸਿਖਾਏ ਹਨ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ।

੧੧੭. ਇਹ ਬਿਧ=ਇਸ ਰੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਤਲਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਹੋਲੀਆਂ ਖੇਡਣ ਲੱਗੇ। ਢਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਗਤੀਆਂ ਮਾਨੋ ਡਫਾਂ ਹਨ। ਸੇਲੇ=ਬਰਛੇ ਜਾਂ ਨੇਜੇ ਮਾਨੋਂ ਗੁਲਾਲ ਦੀਆਂ ਮੁੱਠਾਂ ਹਨ। ਤੁਫੰਗ=ਬੰਦੂਕ ਮਾਨੋਂ ਪਿਚਕਾਰੀ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੋਂਣਤ ਭਰੀ ਜਟਾ ਅਤਿ ਸੋਭਤ ਛਬਹਿਨ ਜਾਤ ਕਹਜੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪਰਮ ਪ੍ਰੇਮ ਸੈ ਡਾਰਜੋ ਈਂਗਰ ਲਾਗਿ ਰਹਜੋ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਗਿਰਤ ਭਏ ਨਾਨਾਂਬਿਧ ਸਾਂਗਨ ਸਤ੍ਰ ਪਰੋਏ ॥ ਜਾਨੁਕ ਖੇਲ ਧਮਾਰ ਪਸਾਰ ਕੈ ਅਧਿਕ ਸ੍ਰਮਿਤ ਹ੍ਵੈ ਸੋਏ ॥ ੧੧੮॥ਬਿਸਨਪਦ ॥ਪਰਜ॥ ਦਸ ਸੈ ਬਰਖ ਰਾਜ ਤਿਨ ਕੀਨਾ ॥ ਕੈ ਕੱ ਦੂਰ ਦੱਤ ਕੇ ਮਤ ਕਹੁ ਰਾਜ ਜੋਗ ਦੋਊ ਲੀਨਾ ॥ ਜੇ ਜੇ ਛਪੇ ਲੁਕੇ ਕਹੂ ਬਾਚੇ ਰਹਿ ਰਹਿ ਵਹੈ ਗਏ ॥ ਐਸੇ ਏਕ ਨਾਮ ਲੈਬੇ ਕੋ ਜਗ ਮੈਰਹਤ ਭਏ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਸੈ ਰਾਜ ਕਰਤ ਯੌ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਧਨ ਜੋਰਜੋ ॥ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਮਾਨਸ ਸ੍ਰੁਉਨਨ ਸੁਨ ਤਹਾਂ ਤਹਾਂ ਤੇ ਤੋਰਜੋ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜੀਤ ਦੇਸ ਪੁਰਦੇਸਨ ਜੀਤ ਨਿਸਾਨ ਬਜਾਯੋ ॥ ਆਪਨ ਕਰਣ ਕਾਰਣ ਕਰਿ ਮਾਨਜੋ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ੧੧੯ ॥ ਰੁਆਲ ਛੰਦ ॥ ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਪ੍ਰਮਾਣ ਬਰਖ ਸੁ ਕੀਨ ਰਾਜ ਸੁਧਾਰ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਧਰਾਨ ਲੈ ਅਰੁ ਸੱਤ੍ਰ ਸਰਬ ਸੰਘਾਰ॥ਜੀਤ ਜੀਤ ਅਨੂਪ ਭੂਪ ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਭੂਪ ਮੇਧ ਠਟਯੋ ਨ੍ਰਿਪੈਤਮਏਕ ਜਗ ਸੁਧਾਰ॥੧੨੦॥ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਕੇ ਨਰੇਸਨ ਬਾਂਧਿਕੈ ਇਕ ਬਾਰ ॥ ਰੇਹ ਦੇਸ ਬਿਖੈ ਗਯੋ ਲੈ ਪੁੱਤ੍ਰ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੁਮਾਰ ॥ ਨਾਰ ਸੰਜੁਤ ਬੈਠ ਬਿਧਵਤ ਕੀਨ ਜਗ ਅਰੰਭ ॥ ਬੋਲ ਬੋਲ ਕਰੋਰਰਿਤਜ ਔਰ ਬਿੱਪ ਅਸੰਭ ॥ ੧੨੧ ॥ ਰਾਜਮੇਧ ਕਰਜੋ ਲਗੈ ਆਰੰਭ ਭੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਸਮ੍ਰਿਧ ਜੋ ਰਸੁ ਮਿੱਤ੍ਰ ਸਤ੍ਰ ਕੁਮਾਰ ॥ ਭਾਂਤ ਅਨੇਕਨ ਕੇ ਜੁਰੇ ਜਨ ਆਨਕੈ ਤਿਹੱ ਦੇਸ ॥ ਛੀਨ ਛੀਨ ਲਏ ਨ੍ਰਿਪਾ ਬਰਦੇਸ ਦਿਰਬ ਅਵਿਨੇਸ ॥ ੧੨੨ ॥ ਦੇਖ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸਰਬ ਸੁ ਭੂਪ ਸੰਪਤ ਨੈਣ ॥ ਗਰਬ ਸੋ ਭੁਜ ਦੰਡ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਬੋਲਾ ਬੈਣ ॥ ਭੂਪ ਮੇਧ ਕਰੋ ਸਬੈ ਤੁਮ ਆਜ ਜੱਗ ਅਰੰਭ ॥ ਸਤਜੁੱਗ ਮਾਹ ਭਯੋ ਜਿਹੀ ਬਿਧ ਕੀਨ ਰਾਜੈ ਜੰਭ ॥ ੧੨੩ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀਯ ਬਾਚ ॥ ਲੱਛ ਜਉ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰੀਯੈ ਤਬ ਹੋਤ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪਮੇਧ ॥ ਏਕ ਏਕ ਅਨੇਕ ਸੰਪਤ ਦੀਜੀਯੈ ਭਵਿਖੇਧ ॥ ਲੱਛ ਲੱਛ ਤੁਰੰਗ ਏਕਹਿ ਦੀਜੀਐ ਅਬ ਚਾਰ ॥ ਜੱਗ ਪੂਰਣ ਹੋਤੁ ਹੈ ਸੁਨ ਰਾਜ ਰਾਜ ਵਤਾਰ॥ ੧੨੪ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਸੁਮ੍ਰਿਧ ਸੰਪਤ ਦੀਜੀਯੈ ਇਕ ਬਾਰ ॥ ਲੱਛ ਹਸਤ ਤੁਰੰਗ ਦ੍ਵੈ ਲਛ ਸੁਵਰਨ ਭਾਰ ਅਪਾਰ ॥ ਕੋਟ ਕੋਟ ਦਿਜੇਕ ਏਕਹਿ ਦੀਜੀਯੈ ਅਬਿਲੰਬ ॥ ਜੱਗ ਪੂਰਣ ਹੋਇ ਤਉ ਸੁਨ ਰਾਜ ਰਾਜ ਅਸੰਭ ॥੧੨੫॥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਾਚ ॥ ਰੁਆਲ ਛੰਦ ॥ ਸੁਵਰਨ ਕੀ ਨ ਇਤੀਕਮੀ ਜਉ ਟੂਟਹੈ ਬਹੁ ਬਰਖ ॥ ਹਸਤ ਕੀ ਨ ਕਮੀ ਮੁਝੈ ਹਯ ਸਾਰ ਲੀਜੈ ਪਰਖ ॥ ਅਉਰ ਜੋ ਧਨ ਚਾਹੀਯੈ ਸੋ ਲੀਜੀਯੈ ਅਬਚਾਤ ॥ ਚਿੱਤ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਕਰੋ

---

੧੧੮. ਈਗਰ=ਸੰਧੂਰ। ਸਾਗਨ ਨੇਜਿਆਂ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣ ਪਰੋਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਜਾਨਕ=ਮਾਨੋਂ ਖੇਡਕੇ ਲੁੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਲੱਤਾਂ ਪਸਾਰਕੇ ਅੱਧੇ ਕੁ ਥੱਕ ਕੇ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਹਨ। ੧੧੯. ਧਰਾਨ=ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਲੈ ਕੇ। ਭੂਪ ਮੇਧ=ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਮਾਸ ਦਾ ਜੱਗ ਬਣਾਉਣਾ ਕੀਤਾ ਜੇਹੜਾ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਹੋਰਨਾਂ ਰਾਜਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਉੱਤਮ ਹੈ। ੧੨੦. ਰਿਤਜ=ਬ੍ਰਹਮਣ ਅਹੁਤੀਆਂ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਬੇ-ਸੰਭਾਲ ਜੋ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹਨ ਜਾਂ ਅਸਚਰਜ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹਨ। ੧੨੨. ਕੀਤਾ ਸੀ ਰਾਜੇ ਸੰਭਾਸੁਰ ਨੇ।

੧੨੨. ਭਵਖੇਧ=ਹੇ ਰਾਜਾ ਜਾਂ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਖੇਧ=ਪੀੜਾ, ਦੁਖ ਤੋਂ ਰਹਿਤ। ਅਬਿਚਾਰ=ਛੇਤੀ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੁਨ ਮੰਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ॥੧੨੬॥ਜਿਉ ਜਬੈ ਨ੍ਰਿਪ ਉਚਰਯੋ ਤਬ ਮੰਤ੍ਰ ਬਰ ਸੁਨ ਬੈਨ ॥ ਹਾਥ ਜੋਰ ਸਲਾਮ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਨੀਚ ਕੈ ਜੁਗ ਨੈਨ ॥ ਅਉਰ ਏਕ ਸੁਨੋ ਨ੍ਰਿਪੋਤਮ ਉੱਚਰੋ ਇਕ ਗ੍ਰਾਥ ॥ ਜੈਨ ਮੱਧਿ ਸੁਨੀ ਪੁਰਾਨਨ ਅਉਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਥ ॥ ੧੨੭ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀਬਾਚ ॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਅਉਰ ਜੋ ਸਭ ਦੇਸ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਜੀਤੀਯੈ ਸੁਨਿ ਭੂਪ ॥ ਪਰਮ ਰੂਪ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਗਾਤ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਹਰਣ ਸਰੂਪ ॥ ਐਸ ਜਉ ਸੁਨ ਭੂਪ ਪਤ ਸਬ ਪੂਛੀਆ ਤਿਹੱ ਗਾਥ ॥ ਪੂਛ ਆਉ ਸਬੈ ਨ੍ਰਿਪਾਲਨ ਹੱਉ ਕਹੋ ਤੁਹ ਸਾਥ ॥ ੧੨੮ ॥ ਰੂਆਲ ॥ ਯੋਂ ਕਹੈ ਜਬ ਬੈਨ ਭੂਪਤ ਮੰਤ੍ਰ ਬਰ ਸੁਨ ਧਾਇ ॥ ਪੰਚ ਲੱਛ ਬੁਲਾਇ ਭੂਪਤ ਪੂਛ ਸਰਬ ਬੁਲਾਇ ॥ ਅਉਰ ਸਾਤਹੂੰ ਲੋਕ ਭੋਤਰ ਦੇਹ ਅਉਰ ਬਤਾਇ ॥ ਜਉਨ ਜਉਨ ਨ ਜੀਤਿਆ ਨ੍ਰਿਪ ਰੋਸ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ॥ ੧੨੯ ॥ ਰੂਆਲ ॥ ਦੇਖ ਦੇਖ ਰਹੈ ਸਬੈ ਤਰ ਕੋਨ ਦੇਤ ਬਿਚਾਰ ॥ ਐਸ ਕਉਨ ਰਹਾ ਧਰਾ ਪਰ ਦੇਹ ਤਾਹਿ ਉਚਾਰ ॥ ਏਕ ਏਕ ਬੁਲਾਇ ਭੂਪਤਿ ਪੂਛ ਸਰਬ ਬੁਲਾਇ ॥ ਕੋ ਅਜੀਤ ਰਹਾ ਨਹੀ ਜਿਹ ਠਉਰ ਦੇਹੁ ਬਤਾਇ ॥ ੧੩੦ ॥ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਚ ॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਏਕ ਭੂਪਤ ਉੱਚਰੋ ਸੁਨਿ ਲੇਹ ਰਾਜਾ ਬੈਨ ॥ ਜਾਨ ਮਾਫ ਕਰੋ ਕਹੋ ਤਬ ਰਾਜ ਰਾਜ ਸੁ ਨੈਨ ॥ ਏਕ ਹੈ ਮੁਨ ਸਿੰਧ ਮੈ ਅਰ ਮੱਛ ਕੇ ਉਰ ਮਾਹਿ ॥ ਮੋਹਿ ਰਾਵ ਬਬੇਕ ਭਾਖੋ ਤਾਹਿ ਭੂਪਤਿ ਨਾਹਿ ॥ ੧੩੧ ॥ ਰੂਆਲ ॥ ਏਕ ਦਜੋਸ ਜਟ ਧਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਨੁ ਛੀਰ ਪ੍ਰਵੇਸ ॥ ਚਿਤ੍ ਰੂਪ ਹੁਤੀ ਤਹਾਂ ਇਕ ਨਾਰ ਨਾਗਰ ਭੇਸ ॥ ਤਾਸ ਦੇਖਸਿ ਵੇਸ ਕੋ ਗਿਰ ਬਿੰਦ ਸਿੰਧ ਮਝਾਰ ॥ ਮੱਛ ਪੇਟ ਮਛਿੰਦ੍ ਜੋਗੀ ਬੈਠ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪਬਾਰ ॥ ੧੩੨ ॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਤਾਸ ਤੇ ਚਲ ਪੂਛੀਐ ਨ੍ਰਿਪ ਸਰਬ ਬਾਤ ਬਿਬੇਕ ॥ ਏਨ ਤੋਹਿ ਬਤਾਇ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਭਾਖਿਹੋ ਜੁ ਅਨੇਕ ॥ ਐਸ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਬੈ ਤਬ ਰਾਜ ਰਾਜ ਅਵਤਾਰ ॥ ਸਿੰਧ ਖੋਜਨ ਕੋ ਚਲਾ ਲੈ ਜਗਤ ਕੇ ਸਬ ਜਾਰ ॥ ੧੩੩ ॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਮੰਗਾਇ ਜਾਲ ਨ ਸੰਗ ਲੈ ਦਲ ਸਰਬ ॥ ਜੀਤ ਦੁੰਦਭ ਦੈ ਚਲਾ ਨ੍ਰਿਪਜਾਨ ਕੈ ਜੀਅ ਗਰਬ ॥ ਮੰਤ੍ ਮਿਤ੍ ਕੁਮਾਰਿ ਸੰਪਤ ਸਰਬ ਸਾਧਿ ਬੁਲਾਇ ॥ ਸਿੰਧ ਜਾਰ ਭਰੇ ਜਹਾ ਤਹਾ ਮੱਛ

---

੧੨੮. ਜਉਨ=ਜਿਹੜਾ ੨ ਰਾਜਾ ਗੁੱਸਾ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤਿਆ ਜਾਂ ਗੁੱਸਾ ਕਰਕੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਰਾਜੇ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਨੇ ।

੧੨੯. ਕੋਈ ਜਗਾ ਅਜਿੱਤ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਹੈ ਜੇਹੜੀ ਤੈਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਈਏ।

੧੩੦. ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਰਾਜੇ ਚੰਗੇ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਵਾਲੇ ਨੇ । ਮੋਹ ਅਤੇ ਬਿਬੇਕ ਰਾਜੇ ਹਨ ਅਸੀਂ ਤੈਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਾਂ ਹੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਰਾਜੇ।

੧੩੧. ਜਟਾਧਾਰੀ=ਸ਼ਿਵਜੀ ਨੇ। ਚਿਤ੍ ਰੂਪ=ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਵਾਲੀ ਓਥੇ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜਾਂ ਹੈਗੀ ਸੀ, ਉਸ ਜਗਾ ਇਕ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸੁੰਦਰ ਜਾਂ ਚੰਚਲ ਭੇਖ ਵਾਲੀ। ਸਿਵੇਸ=ਸਿਵਜੀ ਈਸ਼ਰ ਦਾ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਬੀਰਜ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਨਿਧਬਾਰ=ਸਮੁੰਦਰ। ੧੩੨. ਉਸ ਸਮੇਂ ਰਾਜਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਜੇਹੜਾ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਅਵਤਾਰ ਹੈ । ੬੩੩ ਨਗਾਰਾ ਦੇਕੇ ਭਾਵ ਢੋਲ ਵਜਾਕੇ ਜਿੱਤਦਾ ਹੋਇਆ ਤੁਰ ਚੱਲਿਆ ਅੱਗੇ ਨੂੰ। ਮੱਛ ਸੱਤ ਡਰਾਇ=ਕੁੰਡੀਆਂ ਭਾਰ ਭਾਵ ਪਵਾ ਦਿਤੀਆਂ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੱਤ੍ ਡਰਾਇ ॥ ੧੩੪ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤਨ ਮੱਛ ਕੱਛਪ ਅਉਰ ਜੀਵ ਅਪਾਰ ॥ ਬੱਧਿ ਜਾਰਨ ਹੈ ਕਢੇ ਤਬ ਤਿਆਗ ਪ੍ਰਾਨ ਸੁਧਾਰ ॥ ਸਿੰਧ ਤੀਰ ਗਏ ਜਬੈ ਜਲ ਜੀਵ ਏਕੈ ਬਾਰ ॥ ਐਸ ਭਾਂਤ ਭਏ ਬਖਾਨਤ ਸਿੰਧ ਪੈ ਮਤਸਾਰ ॥ ੧੩੫ ॥ ਬਿੱਪ ਕੋ ਧਰ ਸਿੰਧ ਮੂਰਤ ਆਇਜੋ ਤਿਹੱ ਪਾਸਿ ॥ ਰਤਨ ਹੀਰ ਪ੍ਰਵਾਲ ਮਾਨਕ ਦੀਨ ਹੈ ਅਨਿ ਆਸ ॥ ਜੀਵ ਕਾਹਿ ਸੰਘਾਰੀਐ ਸੁਨਿ ਲੀਜੀਐ ਨ੍ਰਿਪ ਬੈਨ ॥ ਜਉਨ ਕਾਰਜ ਕੋ ਚਲੇ ਤੁਮ ਸੋ ਨਹੀ ਇਹ ਠੈਨ ॥ ੧੩੬ ॥ ਸਿੰਧ ਬਾਚ ॥ ਰੁਆਲ ਛੰਦ ॥ ਛੀਰ ਸਾਗਰ ਹੈ ਜਹਾਂ ਸੁਨ ਰਾਜ ਰਾਜਵਤਾਰ ॥ ਮੱਛ ਉਦਰ ਮਛਿੰਦ੍ ਜੋਗੀ ਬੈਠ ਹੈ ਬ੍ਰਿਤਧਾਰ ॥ ਡਾਰ ਜਾਰ ਨਿਕਾਰ ਤਾਕਹੱ ਪੂਛ ਲੇਹ ਬਨਾਇ ॥ ਜੋ ਕਹਾ ਸੋ ਕੀਜੀਐ ਨ੍ਰਿਪ ਇਹੀ ਸੱਤ ਉਪਾਇ ॥੧੩੭॥ ਜੋਰਿ ਬੀਰਨ ਲਾਖ ਸਿੰਧਹ ਆਗ ਚਾਲ ਸੁਬਾਹ ॥ ਹੁਰ ਪੂਰ ਰਹੀ ਜਹੱ ਤਹੱ ਜੱਤ੍ ਤੱਤ੍ ਉਛਾਹ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਬਜੰਤ੍ ਬਾਜਤ ਅਉਰ ਘੁਰਤ ਨਿਸਾਨ ॥ ਛੀਰ ਸਿੰਧ ਹੁਤ ਜਹਾਂ ਤਿਹੱ ਠਾਮ ਪਹੁਚੇ ਆਨ ॥ ੧੩੮॥ ਸੂਤ੍ ਜਾਰ ਬਨਾਇਕੈ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਡਾਰ ਅਪਾਰ ॥ ਅਉਰ ਜੀਵ ਘਨੇ ਗਹੇ ਨ ਵਿਲੋਕਯੋ ਸਿਵ ਬਾਰ ॥ ਹਾਰਿ ਹਾਰਿ ਫਿਰੈ ਸਬੈ ਭਟ ਆਨ ਭੂਪਤ ਤੀਰ ॥ ਅਉਰ ਜੀਵ ਘਨੇ ਗਹੇ ਪਰਸੋਨ ਪਾਵ ਫਕੀਰ ॥ ੧੩੯ ॥ ਮੱਛ ਪੇਟ ਮਛਿੰਦ੍ ਜੋਗੀ ਬੈਠ ਹੈ ਬਿਨ ਆਸ ॥ ਜਾਰ ਭੇਟ ਸਕੈ ਨ ਵਾਕੋ ਮੋਨ ਅੰਗ ਸੁਬਾਸ ॥ ਏਕ ਜਾਰ ਸੁਨਾਨਯੋ ਤਿੱਹ ਡਾਰੀਐ ਅਬ ਚਾਰ ॥ ਸੱਤ ਬਾਤ ਕਹੋ ਤੁਮੈ ਸੁਨਿ ਰਾਜ ਰਾਜਵਤਾਰ ॥ ੧੪੦ ॥ ਰੁਆਲ ॥ ਗਆ ਨ ਨਾਮ ਸੁਨਾ ਹਮੋ ਤਿਹੱ ਜਾਰਿ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ॥ ਤਉਨ ਤਾਮੈ ਡਾਰ ਕੈ ਉਨ ਰਾਜ ਲੇਹੁ ਗਹਾਇ ॥ ਯੌਨ ਹਾਥਿ ਪਰੇ ਮੁਨੀਸਰ ਬੀਤ ਹੈ ਬਹੁ ਬਰਖ ॥ ਸੱਤ ਬਾਤ ਕਹੋ ਤੁਮੈ ਸੁਨਿ ਲੀਜੀਐ ਭਰ ਤਰਖ ॥ ੧੪੧ ॥ ਰੁਆਲ ॥ ਯੌਨ ਸੁ ਪਾਨ ਪਰੇ ਮੁਨਾਬਰ ਹੋਹਿ ਕੋਟਿ ਉਪਾਇ ॥ ਡਾਰਕੈ ਤੁਮ ਗਜਾਨ ਜਾਰ ਸੁ ਤਾਸੁ ਲੇਹੁ ਗਹਾਇ ॥ ਗਜਾਨ ਜਾਰ ਜਬੈ ਨ੍ਰਿਪੰਬਰ ਡਾਰਯੋ ਤਿਹ ਬੀਚ ॥ ਤਉਨ ਜਾਰ ਗਹੇ ਮੁਨਾਬਰ ਜਾਨ ਦ੍ਰੁਜੁਦਧੀਚ ॥ ੧੪੨ ॥ ਮੱਛ ਸਹਿਤ ਮਛਿੰਦ੍ ਜੋਗੀ ਬੱਧਿ ਜਾਰ ਮਝਾਰ ॥ ਮੱਛ ਲੋਕ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਸਬ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ਬਿਸੰਭਾਰ ॥ ਦ੍ਵੈ

---

੧੩੪. ਸਿੰਧ=ਸਮੁੰਦਰ ਚੰਗੀ ਅਕਲ ਵਾਲੇ ਪਾਸ। ੧੩੫. ਸਮੁੰਦਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਧਾਰਕੇ। ਰਤਨ ਹੀਰ=ਰਤਨ, ਹੀਰੇ, ਮੂੰਗੇ, ਮਾਣਕ ਨਿਰਜਤਨ ਹੋਕੇ ਦਿਤੇ ਹਨ। ਅਨਯਾਸ=ਨਿਰਜਤਨ। ੧੩੭. ਸਮੁੰਦਰ ਨੂੰ ਲੰਘਕੇ ਸੂਰਮਾ ਅਗੇ ਚਲਿਆ ਹੁਰ ਪੂਰ=ਭੰਡ ਰੋਲੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਘੁਰਤ=ਵੱਜਦੇ ਹਨ ਨਿਸ਼ਾਨ=ਨਗਾਰੇ। ਬਾਰ=ਬਾਲਕ। ੧੩੮. ਜਾਲ ਜਾਂ ਫੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ, ਓਹ ਚੁਪ ਬੈਠਾ ਹੈ ਅੰਗ ਜਿਸ ਦੇ ਧੰਨਤਾ ਜੋਗ ਹੈ।

੧੪੦. ਹੇ ਰਾਜਾ ਅਸਾਂ ਉਸ ਕਾਲ ਦੀ ਸੰਗਿਆ ਗਿਆਨ ਨਾਮ ਵਾਲੀ ਸੁਣੀ ਹੈ ਭਾਵ ਉਸ ਜਾਲ ਦਾ ਨਾਮ ਗਿਆਨ ਹੈ। ਡਾਰਕੈ=ਉਸ ਜਾਲ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਸੁਟ ਕੇ। ਭਰਤ ਰਿਖ=ਹੇ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਸੁਣ ਲੈ।

੧੪੧. ਦਧੀਚ=ਉਸ ਗਿਆਨ ਜਾਲ ਨੇ ਫੜਿਆ ਸੋ, ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਮੁਨੀ ਨੂੰ ਓਹ ਮਾਨੋ ਦੂਸਰਾ ਦਧੀਚ ਰਿਖੀ ਹੈ। ੧੪੨. ਬਿਸੰਭਾਰ=ਬਿਸੁੱਧ। ਦ੍ਵੈ ਮਹੂਰਤ=ਚਾਰ ਜਾਂ ਅੱਠ ਘੜੀਆਂ। ਅਸਤ੍=ਬਾਣ ਆਦਿਕ, ਉਤੰਗ=ਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਜਾ ਸੁੰਦਰ। ਉਪਚਾਰ=ਇਲਾਜ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮਹੂਰਤ ਬਿਤੀ ਜਗੈ ਸੁਧ ਪਾਇਕੈ ਕਛੁ ਅੰਗ ॥ ਭੂਪ ਦ੍ਵਾਰ ਗਏ ਸਬੈ ਭਟ ਬਾਂਧਿ ਅਸਤ੍ਰ ਉਤੰਗ ॥ ੧੪੩ ॥ ਮੱਛ ਉਦਰ ਲਗੇ ਸੁ ਚੀਰੰਨ ਕਿਉ ਹੂੰ ਨ ਚੀਰਾ ਜਾਇ ॥ ਹਾਰਿ ਹਾਰਿ ਪਰੈ ਜਬੈ ਤਬ ਪੂਛ ਮਿਤ੍ ਬੁਲਾਇ ॥ ਅਉਰ ਕਉਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ਉਪਚਾਰ ਤਾਕਰ ਆਜ ॥ ਦਿਸਟ ਜਾਤ ਪਰੇ ਮੁਨੀਸ੍ਵਰ ਸਰੇ ਹਮਰੋ ਕਾਜ ॥ ੧੪੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੱਛ ਪੇਟ ਕਿਹੂੰ ਨਾ ਫੁਟੈ ਸਬ ਕਰ ਹਟੈ ਉਪਾਇ ॥ ਗਯਾਨ ਗੁਰੂ ਤਿਨਹੁ ਕੋ ਤੋ ਪੂਛਾ ਤਾਹਿ ਬਨਾਇ ॥੧੪੫॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਭਟ ਤਯਾਗ ਕੇ ਸਬ ਗਰਬ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਬੋਲੇ ਸਰਬ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪੂਛੀਐ ਗੁਰ ਗਯਾਨ ॥ ਕਹ ਦੇਇ ਤੋਹਿ ਬਿਧਾਨ ॥ ੧੪੬ ॥ ਤੋਟਕ ॥ ਬਿਧ ਪੂਰ ਕੈ ਸੁਭ ਚਾਰ ॥ ਅਰ ਗਯਾਨ ਰੀਤ ਬਿਚਾਰ ॥ ਗੁਰ ਭਾਖੀਐ ਮੁਹਿ ਭੇਵ ॥ ਕਿਮਦੇਖੀਐ ਮੁਨਿ ਦੇਵ ॥ ੧੪੭ ॥ ਗੁਰ ਗਯਾਨ ਬੋਲਜੋ ਬੈਨ ॥ ਸੁਭ ਬਾਚ ਸੋ ਸੁਖ ਦੈਨ ॥ ਛੁਰਕਾ ਬਿਬੇਕ ਲੈ ਹਾਥ ॥ ਇਹ ਫਾਰੀਐ ਤਿਹ ਸਾਥ ॥ ੧੪੮ ॥ ਤੋਟਕ ॥ ਤਬ ਕਾਮ ਤੈ ਸੋਈ ਕੀਨ ॥ ਗੁਰ ਗਯਾਨ ਜਯੋਂ ਸਿਖ ਦੀਨ ॥ ਗਹਿ ਕੈ ਬਿਬੇਕਹਿ ਹਾਥ ॥ ਤਿਹ ਚੀਰਿਆ ਤਿਹ ਸਾਥ ॥ ੧੪੯ ॥ ਜਬ ਚੀਰ ਪੇਟ ਬਨਾਇ ॥ ਤਬ ਦੇਖਏ ਜਗ ਰਾਇ ॥ ਜੁਤ ਧਯਾਨ ਮੁਦ੍ਤ ਨੈਨ ॥ ਬਿਨ ਆਸ ਚਿਤ ਨ ਡੁਲੈਨ ॥ ੧੫੦ ॥ ਤੋਟਕ ॥ ਸਤ ਧਾਤ ਪੁਤ੍ਰਾ ਕੀਨ ॥ ਮੁਨਿ ਦ੍ਰਿਸਟ ਤਰ ਧਰ ਦੀਨ ॥ ਜਬ ਛੂਟਿ ਰਿਖ ਕੋ ਧਯਾਨ ॥ ਤਬ ਭਏ ਭਸਮ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ੧੫੧ ॥ ਜੋ ਅਉਰ ਦ੍ਰਿਗ ਤਰ ਆਉ ॥ ਸੋਊ ਜੀਅਤ ਜਾਨ ਨ ਪਾਉ ॥ ਸੋ ਭਸਮ ਹੋਵਤ ਜਾਨ ॥ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰੀਤ ਭਗਤਿ ਨ ਮਾਨ ॥ ੧੫੨ ॥ ਜਬ ਭਏ ਪੁਤ੍ਰਾ ਭਸਮ ॥ ਜਨ ਅੰਧ ਤਾਹਵ ਤਮਸ ॥ ਪੁਨ ਪੂਛੀਆ ਤਿਹ ਜਾਇ ॥ ਮੁਨ ਰਾਜ ਭੇਦ ਬਤਾਇ ॥ ੧੫੩ ॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਕਉਨ ਭੂਪ ਭੂਮ ਮੈ ਬਤਾਇ ਮੋਹਿ ਦੀਜੀਯੈ ॥ ਜੁ ਮੋਹਿ ਤ੍ਰਾਸਿਨਾ ਤੁਸਜੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਿਖੀਸ ਕੀਜੀਯੈ ॥ ਸੁ ਅਉਰ ਕਉਨ ਹੈ ਹਠੀ ਸੁ ਜਉਨ ਮੋਨ ਜੀਤਿਯੋ ॥ ਅਤ੍ਰਾਸ ਕਉਨ ਠਉਰ ਹੈ ਜਹਾਨ ਮੋਹ ਬੀਤਿਯੋ ॥ ੧੫੪ ॥ ਨਰਾਜ ॥ ਨਸੰਕ ਚਿੱਤ ਆਨੀਯੈ ਨਿਸੰਕ ਭਾਖ ਦੀਜੀਯੈ ॥ ਸੁ ਕੋ ਅਜੀਤ ਹੈ ਰਹਾ ਉਚਾਰ ਤਾਸ ਕੀਜੀਯੈ

---

੧੪੪. ਮਛ=ਮੱਛ ਦਾ ਪੇਟ ਕਿਸੇ ਤਰਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਫਟਦਾ ਹੈ। ਗਜਾਨ ਗੁਰੂ ਜਣੇਣੇ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਉਸ ਦਾ ਹੈਗਾ ਸੀ ।

੧੪੫. ਬਿਧਾਨ=ਰੀਤੀ ਜਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ। ੧੪੬. ਬਿਧ=ਵਿਧੀ ਪੂਰਬਕ ਮੁੰਦਰ, ਗੁਰ ਗਿਆਨ=ਗਿਆਨ ਜਣੇਣ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂ ਪਾਸੋਂ ਰੀਤੀ ਵਿਚਾਰ ਕੇ।

੧੪੭. ਸੁਭ ਬਾਚ=ਸੁੰਦਰ ਬਚਨ ਸੁਖ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਛੁਰਕਾ=ਬਿਬੇਕ ਗਿਆਨ ਨਾਮੇ ਇਕ ਛੁਰਾ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੈਕੇ। ੧੪੯. ਜਗ ਰਾਇ=ਤਦੋਂ ਵੇਖਿਆ ਜਗਤ ਦੇ ਰਾਜੇ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਨੇ ਜਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਗਤ ਦੇ ਰਾਜੇ ਮਛੰਦਰ ਨਾਥ ਨੂੰ ਜੁਤ=ਧਿਆਨ ਦੇ ਸੰਜੁਗਤ ਹੈ ਤੇ ਨੇਤ੍ ਮੀਟੇ ਹੋਏ ਹਨ । ਬਿਨ ਆਸ=ਹੋਰ ਦੀ ਆਸਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਿਸ ਦਾ ਚਿਤ ਡੋਲਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

੧੫੦. ਦ੍ਰਿਸਤਰ=ਮੁਨੀ ਮਛੰਦ੍ ਨਾਥ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

੧੫੨. ਜਨ ਅੰਧ=ਮਾਨੋ ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਹਨੇਰੇ ਨੂੰ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਣਾਂ ਦੂਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ੧੫੪. ਅਸੇਸ=ਬਹੁਤ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ नरेस देस देस के असेस जीत मै लऐ ॥ छितेस भेस भेस के गुलाम आन हुअै रहे ॥ १५५ ॥ नराज ॥ असेख राज राज काज मोल गाइकै दीऐ ॥ अनंत तीरथ नातकै अछिन पुंन मै कीऐ ॥ अनंत छत्रीआन छै दुरंत राज मै करो ॥ सु को तिहू जहान मै समाज जौनते टरो ॥ १५६ ॥ नराज ॥ अनंग रंग रंग के सु रंग बाज मै हरे ॥ बसेख राज सूइ जगा बाज मेध मै करे ॥ न भूम अैस को रही न जॅग खंभ जानीजै ॥ जगत् करण कारण कर दुतीय मोहि मानीजै ॥ १५७ ॥ सु अॅत् छॅत् जे धरे सु छॅत् सूर सेवही ॥ अदंड खंड खंड के सु दंड मोहि देवही ॥ सु अैस अउर कौन है प्रतापवान जानीअै ॥ त्रिलोक आज के बिखै जोगिंद् मोहि मानीअै ॥ १५८ ॥ मछिंद् बाच पारस नाथ सो ॥ सवैया ॥ कहा भजै जे सभ ही जग जीत सु लोकन को बहु त्रास दिखाजे ॥ अउर कहा जुपै देस बिदेसन माहि भले गजगाहि बधाजे ॥ जे मन जीतत है सभ देस वहै तुमरै न्रिप हाथि न आजे ॥ लाज गई कछु काज सरजै नही लोक गजै परलोक न पाजै ॥ १५९ ॥

॥ भूम को कउन गुमान है भूपत सो नही काहू के संग चलै है ॥ है छलवंत बडी बसुधा जहि काहू की हैनह काहू की हुअैहै॥ भउन भंडार सबै बर नार सु अंति तुइै कोऊ साथ न दैहै ॥ आन की बात चलात हो काहे कउ संगि की देह न संगि सिधै है ॥ १६० ॥ राज के साज को कउन गुमान निदान जु आपन संग न जैहै ॥ भउन भंडार भरे घर बार सु एक ही बार बिगान कहै है ॥ पुत्र कलत्र सु मित्र

---

१५५. असेख=पूरन राजिआं दे राजे कंम विच लगा दिते हन। १५६. अछिन=मैं लगातार पुंन कीते हन। अनित=बिअंत छॅत्री अणख वाले जां बिअंत छॅत्रीआं नूं छै=नास करके। टरे=जौनसे जुध समें टल गिआ हां। अनंग=नाम दे रंग विच, प्रेम नाल चंगे रंग दे घोड़े मे चुराए हन, जां मेरे पास हन। तीरां कमानां ते तलवारां दे जो जेहड़े धारन वाले हन जां चैर छॅत् दे जेहड़े धारन वाले हन ओह छॅत्री सूरमे सेवा करदे हन। जेहड़े खंडां २ दे अदंड=न मसूल देणवाले राजेहन ओह आके मैनूं दंड=मामला देंदे हन। १५८. त्रास=डर जां दुख विखा लिआ है। गजगह=झंडीआं भाव घोड़िआं दे दोहां पासिआं वल जेहड़े चैर हुंदे हन ओह सूरमिआं ने घोड़िआं दे दोहां पासिआं वल लटकाऐ होए हन। १६०. पुत् इसत्री अते जेहड़ी नाल रहिण वाली देह है सो वी नाल नहीं जाणी है जां दूसरे होर किसे ने नाल नहीं जाणा है।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਖਾ ਕੋਈ ਅੰਤਿ ਸਮੈ ਤੁਹਿ ਸਾਥ ਨ ਦੈਹੈ ॥ ਚੇਤਰੇ ਚੇਤ ਅਚੇਤ ਮਹਾਂ ਪਸ ਸੰਗ ਬੀਜੋ ਸੋ ਭੀ ਸੰਗ ਨ ਜੈਹੈ ॥ ੧੬੧ ॥ ਕਉਨ ਭਰੋਸ ਭਟਾਨ ਕੋ ਭੂਪਤ ਭੀਰ ਪਰੇ ਜਿਨ ਭਾਰ ਸਹੈਗੇ ॥ ਭਾਜ ਹੈ ਭੀਰ ਭਯਾਨਕ ਹੁਐ ਕਰ ਭਾਰਥ ਸੋ ਨਹੀ ਭੇਰ ਚਹੈਗੇ ॥ ਏਕੁ ਪਚਾਰਨ ਚਾਲ ਹੈ ਰਾਜਨ ਮਿਤ੍ਰ ਸਬੈ ਮ੍ਰਿਤ ਨੀਰ ਬਹੈਗੇ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਸਭੈ ਤੁਮਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਛੂਟਤ ਪ੍ਰਾਨ ਮਸਾਨ ਕਹੈਗੇ॥੧੬੨॥

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਾਚ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਸੋ ॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਮੁਨ ਕਉਨ ਹੈ ਵਹਰਾਉ ॥ ਤਿਹ ਆਜ ਮੋਹਿ ਬਤਾਉ ॥ ਤਿਹ ਜੀਤਹੋ ਜਬ ਜਾਇ ॥ ਤਬ ਭਾਖੀਅਉ ਮੁਹਿ ਰਾਇ ॥ ੧੬੩ ॥ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਬਾਚ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਸੋ ॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨ ਰਾਜ ਰਾਜਨ ਹੰਸ ॥ ਭਵ ਭੂਮ ਕੇ ਅਵਿਤੰਸ॥ਤੁਹਿ ਜੀਤਏ ਸਭ ਰਾਇ ॥ ਪਰ ਸੋ ਨ ਜੀਤਜੈ ਜਾਇ ॥ ੧੬੪ ॥ ਅਬਿਬੇਕ ਹੈ ਤਿਹ ਨਾਉ ॥ ਤਵ ਹੀਯ ਮੈ ਤਿਹ ਠਾਂਉ ॥ ਤਿਹ ਜੀਤ ਕਹੀ ਨ ਭੂਪ ॥ ਵਹ ਹੈ ਸਰੂਪ ਅਨੂਪ ॥ ੧੬੫ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਬਲਿ ਮਹੀਪ ਜਿਨ ਛਲਜੈ ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਵਨ ਬਸ ਕਿੰਨੋ ॥ ਕਿਸਨ ਜਿਸਨ ਜਿਨ ਹਰੇ ਦੰਡ ਰਘਪਤ ਤੇ ਲਿੰਨੋ ॥ ਦਸ ਗ੍ਰੀਵਹਿ ਜਿਨ ਹਰਾ ਸੁਭਟ ਸੁੰਭਾਸੁਰ ਖੰਡਜੈ ॥ ਮਹਖਾਸੁਰ ਮਰਦੀਆ ਮਾਨ ਮਧ ਕੀਟ ਬਿਹੰਡਜੈ ॥ ਸੋਊ ਮਦਨ ਰਾਜ ਰਾਜਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਅੱਬਿਬੇਕ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕੀਯੋ ॥ ਜਿਹ ਦੇਵ ਦਈਤ ਗੰਧ੍ਰਬ ਮੁਨ ਜੀਤ ਅਡੰਡ ਡੰਡਹਿ ਲੀਯੋ ॥ ੧੬੬ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਜਵਨ ਕ੍ਰੱਧ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕਰਣ ਕੈਰਵ ਰਣ ਘਾਏ ॥ ਜਾਸ ਕੋਪ ਕੇ ਕੀਨ ਸੀਸ ਦਸ ਸੀਸ ਗਵਾਏ ॥ ਜਉਨ ਕ੍ਰਧ ਕੇ ਕੀਏ ਦੇਵ ਦਾਨਵ ਰਣ ਲੁੱਝੇ ॥ ਜਾਸ ਕ੍ਰੋਧ ਕੇ ਕੀਨ ਖਸਟ ਕੁਲ ਜਾਦਵ ਜੁੱਝੇ ॥ ਸੋਊ ਤਾਸ ਮਾਨ ਸੈਨਾਧਿਪਤ ਜਦਿਨ ਰੋਸੁ ਵਹੁ ਆਇ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਬਿਬੇਕ ਸੁਨਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤ ਅਵਰ ਸਮੁਹਿ ਕੋ ਜਾਇ ਹੈ ॥ ੧੬੭ ॥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਾਚ ॥ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਸੋ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨਹੁ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਬੈਨ ਕਹੋ ਤੁਹਿ ਬਾਤ ਬਿਚੱਖਨ ॥ ਇਕ ਬਿਬੇਕ ਅਬਿਬੇਕ ਜਗਤ ਦ੍ਵੈ ਨ੍ਰਿਪਤ ਸੁਲੱਛਨ ॥ ਬਡ ਜੋਧਾ ਦੁਹੂੰ ਸੰਗ ਬਡੇ ਦੋਊ ਆਪ ਧਨੁਰ ਧਰ ॥ ਏਕ

---

੧੬੧. ਭਾਰ=ਦੁਖ ਸਹਾਰਨਗੇ । ਕੈਰ ਭੈਆਨਕ ਹੋਕੇ ਭੱਜ ਜਾਣਗੇ ਜੁਧ ਨਾਲ ਭਿੜਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁਣ ਭਾਵ ਵੇਖਣਗੇ ਭਾਵ ਨਹੀਂ ਲੜਨਗੇ। ਇਕ ਇਲਾਜ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚਲੇਗਾ ਹੇ ਰਾਜਨ ਜੇਹੜਾ ਜਮ ਵੈਰੀ ਹੈ ਉਸ ਮੌਤ ਰੂਪ ਪਾਣੀ ਦੇ ਅਗੇ ਸਾਰੇ ਰੁੜ ਜਾਣਗੇ। ੧੬੩. ਭਵ=ਸੰਸਾਰ ਭ੍ਰਮਕਾ ਦੇ ਭੂਸ਼ਣ ਜਾਂ ਸਿਰੋਮਣੀ। ੧੬੪. ਤੇਰੇ ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਥਾਂ ਹੈ।

੧੬੫. ਮਦਨ=ਜੇਹੜਾ ਕਾਮ ਰਾਜਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਹੈ ਹੇ ਰਾਜਾ ਅਬਿਬੇਕ ਰਾਜੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਜ਼ੀਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ੧੬੬. ਖਸ਼ਟ ਕੁਲ=ਛਪੰਜਾ ਕ੍ਰੋੜ ਜਾਦਵ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸੀ। ੧੬੭. ਬਿਚੱਛਨ=ਸਿਆਣੇ, ਅਕਲ ਵਾਲੇ । ਸੁਲੱਛਨ=ਚੰਗਿਆਂ ਲੱਛਣਾਂ ਵਾਲੇ। ਧਨਰਧਰ=ਧਨੁਖ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲੇ । ਆਭਰਣ ਰਥ=ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ ਰਥ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਜਾਤ, ਇਕ ਪਾਤ ਏਕ ਹੀ ਮਾਤ ਜੋਧਾ ਬਰ ॥ ਏਕ ਤਾਤ ਇਕ ਮਾਤ ਬੰਸ ਪੁਨ ਬੈਰ ਭਾਵ ਦੁਹ ਕਿਮ ਗਹੈ ॥ ਤਿਹ ਨਾਮ ਠਾਮ ਆਭਰਣ ਰਥ ਸੱਸਤ੍ਰ ਅੱਸਤ੍ਰ ਸਬ ਮੁਨਿ ਕਹੋ ॥ ੧੬੮ ॥ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਬਾਚ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਸੋ ॥ ਛਪਯ ॥ ਅਸਿਤ ਬਰਣ ਅਬਿਬੇਕ ਅਸਿਤ ਬਾਜੀ ਰਥ ਸੋਭਤ ॥ ਅਸਿਤ ਬਸਤ੍ਰ ਤਿਹ ਅੰਗ ਨਿਰਖ ਨਾਰੀ ਨਰ ਲੋਭਤ ॥ ਅਸਿਤ ਸਾਰਥੀ ਅਗ੍ਰ ਅਸਿਤ ਆਭਰਣ ਰਥੋਤਮ ॥ ਅਸਿਤ ਧਨਖ ਕਰ ਅਸਿਤ ਧੁਜਾ ਜਾਨਕ ਪੁਰਖੋਤਮ ॥ ਇਹ ਛਬ ਨਰੇਸ ਅਬਿਏਕ ਨ੍ਰਿਪ ਜਗਤ ਜਯੰ ਕਰ ਮਾਨੀਯੈ ॥ ਅਨਜਿੱਤ ਜਾਸ ਕਹਨਾ ਤਜੋ ਕਿਸਨ ਰੂਪ ਤਿਹ ਜਾਨੀਯੈ ॥ ੧੬੯ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਪੁਹਪ ਧਨਖ ਅਲਪ ਨਚ ਮਤਸ ਜਿਹ ਧੁਜਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਬਾਜਤ ਝਾਝਰ ਤੂਰ ਮਧੁਰ ਬੀਨਾ ਧੁਨ ਬਾਜੈ ॥ ਸਬ ਬਜੰਤ੍ਰ ਜਿਹ ਸੰਗ ਬਜਤ ਸੁੰਦਰ ਛਬ ਸੋਹਤ ॥ ਸੰਗ ਸੈਨ ਅਬਲਾ ਸੰਬੂਹ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨ ਮੋਹਤ ॥ ਅਸ ਮਦਨ ਰਾਜ ਰਾਜਾ ਨ੍ਰਿਪਤ ਜਦਿਨ ਕ੍ਰੋਧਿ ਕਰਿ ਧਾਇ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਬਿਬੇਕ ਤਾਕੇ ਸਮੁਹਿ ਅਉਰ ਦੂਸਰ ਕੋ ਜਾਇ ਹੈ ॥ ੧੭੦ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਕਰਤ ਨ੍ਰਿਤ ਸੁੰਦਰੀ ਬਜਤ ਬੀਨਾ ਧੁਨ ਮੰਗਲ ॥ ਉਪਜਤ ਰਾਗ ਸੰਬੂਹ ਬਜਤ ਬੈਰਾਰੀ ਬੰਗਲ ॥ ਭੈਰਵ ਰਾਗ ਬਸੰਤਦੀਪ ਹਿੰਡੋਲ ਮਹਾਸੁਰ ॥ ਉਘਟਤ ਤਾਨ ਤਰੰਗ ਸੁਨਤ ਰੀਝਤ ਧੁਨ ਸੁਰ ਨਰ ॥ ਇਹ ਛਬ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰਿਤਰਾਜ ਨ੍ਰਿਪ ਜਦਿਨ ਰੋਸ ਕਰਿ ਧਾਇ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਬਿਬੇਕ ਤਾਕੇ ਨ੍ਰਿਪਤ ਅਉਰ ਸਮੁਹਿ ਕੋ ਜਾਇ ਹੈ ॥ ੧੭੧ ॥ ਸੋਰਠ ਸਾਰੰਗ ਸੁੱਧ ਮਲਾਰ ਬਿਭਾਸ ਸਰਬ ਗਨ ॥ ਰਾਮਕਲੀ ਹਿੰਡੋਲ ਗੌਡ ਗੂਜਰੀ ਮਹਾਂ ਧੁਨ ॥ ਲਲਤ ਪਰਜ ਗਵਰੀ ਮਲਾਰ ਕਾਨੜਾ ਮਹਾਂ ਛਬਿ ॥ ਜਾਹਿ ਬਿਲੋਕਤ ਬੀਰ ਸਰਬ ਤੁਮਰੇ ਜੈ ਹੈ ਦਬਿ ॥ ਇਹ ਬਿਧ ਨਿਰੇਸ ਰਿਤਰਾਜ ਨ੍ਰਿਪ ਮਦਨ ਸੂਅਨ ਜਬ ਗਰਜ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇੱਕ ਗਯਾਨ ਸੁਨਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਅਉਰ ਦੂਸਰ ਕੋ ਬਰਜਿਹੈ ॥ ੧੭੨ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਕਉਧਤ ਦਾਮਨ ਸਘਨ ਸਘਨ ਘੋਰਤ ਚਹੁ ਦਿਸ ਘਨ ॥ ਮੋਹਿਤ ਭਾਮਨ ਸਘਨ ਡਰਤ ਬਿਰਹਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਲਖਮਨ ॥ ਬੋਲਤ ਦਾਦਰ ਮੋਰ ਸੁਘਨ ਝਿੱਲੀ ਝਿੰਕਾਰਤ ॥ ਦੇਹਤ ਦ੍ਰਿਗਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਮਿਤ ਮੁਨ ਮਨ ਬ੍ਰਿਤ ਹਾਰਤ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਹੁਲਾਸ ਮਦ ਨਜ ਦੂਸਰ ਜਦਿਨ ਚਟਕ ਦੈ ਸਟਕਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇਕ ਬਿਬੇਕ ਸੁਨਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤ

---

੧੬੮. ਅਸਿਤ=ਕਾਲਾ ਰੰਗ ਹੈ ਅਬਿਬੇਕ ਰਾਜੇ ਦਾ। ਅਸਿਤ=ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਘੋੜੇ ਤੇ ਰਥਵਾਹੀ ਹੈ। ਜਗਤ=ਜਗਤ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੰਨੀਦਾ ਹੈ । ਉਸ ਨੂੰ ਅਨਜਿੱਤ ਆਖਣਾ ਛੱਡ ਦਿਓ ਭਾਵ ਉਸ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤਿਆ ਹੈ। ੧੬੯. ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਧਨੁਖ ਤੇ ਭੌਰਿਆਂ ਦਾ ਚਿੱਲਾ ਹੈ। ਮਤਸ=ਜਿਸ ਦੇ ਝੰਡੇ ਵਿਚ ਮੱਛੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੈ।

੧੭੦. ਮੰਗਲ=ਅਨੰਦ। ਬੈਰਾਰੀ ਬੰਗਲ=ਬੈਰਾੜੀ ਤੇ ਬੰਗਲ ਰਾਗਣੀ। ਉਘਟਤ=ਉਛਲਦੀ ਜਾਂ ਉਠਦੀ ਹੈ। ੧੭੧. ਮਦਨ ਸੂਅਨ=ਕਾਮ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ। ੧੭੨. ਉਧਤ=ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਸੰਘਨੀ ਬਿਜਲੀ। ਝਿੱਲੀ=ਬੀਂਡੇ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰਦੇ ਜਾਂ ਬੋਲਦੇ ਹਨ । ਹੁਲਾਸ=ਇਕੁੱਰ ਕਾਮ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪੁਤ੍ਰ ਹੁਲਾਸ ਜਿਸ ਦਿਨ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰੇਗਾ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਅਉਰ ਦੂਸਰ ਕੋ ਹਟਕਹੈ ॥ ੧੭੩ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਪੁਤ੍ ਅਨੰਦ ਜੰਦਿਨ ਸਸਤ੍ ਕਹੁ ਧਰਿਹੈ ॥ ਕਰਿਹੈ ਚਿਤ੍ ਬਚਿਤ੍ ਸੁਰਣ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਡਰਿਹੈ ॥ ਕੋ ਭਟ ਧਰਿ ਹੈ ਧੀਰ ਜੰਦਿਨ ਸਾਮੁਹਿ ਵਹ ਐਹੈ ॥ ਸਭ ਕੋ ਤੇਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਛਿਨਕ ਭੀਤਰ ਹਰ ਲੈਹੈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਨੰਦ ਦੁਰ ਧਰਖ ਭਟ ਜੰਦਿਨ ਸਸਤ੍ ਗਹ ਮਿੱਕ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਧੀਰਜ ਸੁਨਿ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪਤ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਦੂਸਰਿ ਟਿੱਕ ਹੈ ॥ ੧੭੪ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਰਤਨ ਜਟਤ ਰਥ ਸੁਭਤ ਖਚਿਤ ਬਰ ਜਨ ਮੁਕਤਾ ਫਲ॥ ਹੀਰ ਚੀਰ ਆਭਰਣ ਧਰੇ ਸਾਰਥੀ ਮਹਾ ਬਲ ॥ ਕਨਕ ਦੇਖ ਕੁਰਰਾਤ ਕਠਨ ਕਾਮਨ ਬ੍ਰਿਤ ਹਾਰਤ ॥ ਤਨ ਪਟੰਬਰ ਜਰ ਕਸੀ ਪਰਮ ਭੂਖਨ ਤਨ ਧਾਰਤ ॥ ਇਹ ਛਬ ਅਨੰਦ ਮਦਨਜ ਨ੍ਰਿਪਤ ਜੰਦਿਨ ਗਰਜ ਦਲ ਗਾਹਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਧੀਰਜ ਸੁਨਿਰੇ ਨ੍ਰਿਪਤ ਸੁ ਅਉਰ ਸਮੁਹ ਕੋ ਜਾਹਿ ਹੈ ॥ ੧੭੫ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਧੂਮ੍ ਬਰਣ ਸਾਰਥੀ ਧੂਮ੍ ਬਾਜੀ ਰਥ ਛਾਜਤ ॥ ਧੂਮ੍ ਬਰਣ ਆਭਰਣ ਨਿਰਖ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨ ਲਾਜਤ ॥ ਧੂਮ੍ ਨੈਨ ਧੂਮਰੋ ਗਾਤ ਧੂਮਰ ਤਿਹ ਭੂਖਨ ॥ ਧੂਮ੍ ਬਦਨ ਤੇ ਬਮਤ ਸਰਬ ਸਤ੍ ਕੁਲ ਦੂਖਨ ॥ ਅਸ ਭਰਮ ਮਦਨ ਚਤੁਰਥ ਸੁਵਨ ਜੰਦਿਨ ਰੋਸ ਕਰਿ ਧਾਇ ਹੈ ॥ ਦਲ ਲੂਟ ਕੂਟ ਤੁਮਰੋ ਨ੍ਰਿਪਤ ਸੁ ਸਰਬ ਛਿਨਕ ਮਹ ਜਾਇ ਹੈ ॥ ੧੭੬ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਔਰ ਔਰ ਜੇ ਸੁਭਟਿ ਗਨੋ ਤਿਹ ਨਾਮ ਬਿਚੱਛਨ ॥ ਬਡ ਜੋਧਾ ਬਡ ਸੂਰ ਬਡੇ ਜਿਤ ਵਾਰ ਸੁਲੱਛਨ ॥ ਕਲਹਿ ਨਾਮ ਇਕ ਨਾਰਿ ਮਹਾ ਕਲ ਰੂਪ ਕਲਹ ਕਰ ॥ ਲੋਗ ਚਤੁਰ ਦਸ ਮਾਝਿ ਜਾਸ ਛੋਰਾ ਨਹੀ ਸੁਰ ਨਰ ॥ ਸਬ ਸਸਤ੍ ਅਸਤ੍ ਭੀਤਰ ਨਿਪਣ ਅੰਤਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤਿਹ ਜਾਨੀਐ ॥ ਸਬ ਦੇਸ ਭੇਸ ਅਰੁ ਰਾਜ ਸਬ ਤ੍ਰਾਸ ਜਵਨ

---

੧੭੩. ਇਕੁੱਰ ਅਨੰਦ ਨਾਮ ਦਾ ਸੂਰਮਾ ਜਿਸ ਦਾ ਦੁ=ਔਖਾ, ਕਠਨ ਧਰਖ=ਦਬੌਣਾ ਹੈ ਭਾਵ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੱਸ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੈ।

੧੭੪. ਸੋਨਾ ਵੇਖਕੇ ਕੁਰਰਾਤ=ਕੁੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਮਨਾ=ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਜੇਹੜੀਆਂ ਬੜੀਆਂ ਕਠਨ=ਔਖੀਆਂ ਵੱਸ ਹੁੰਦੀਆਂ ਭਾਵ ਪਰਾਇਆਂ ਪੁਰਖਾਂ ਦੇ ਵੱਸ ਔਖੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਓਨਾਂ ਨੂੰ ਕਠਨ ਕਾਮਨ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਓਹ ਇਕੁੱਰ ਦੀਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਵੀ ਆਪਣਾ ਬ੍ਰਿਤ੍=ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਧਰਮ ਹਾਰ ਦੇਂਦੀਆਂ ਭਾਵ ਛੱਡ ਦੇਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਤਨ ਪਟੰਬਰ=ਸਰੀਰ ਉਤੇ ਰੇਸ਼ਮ ਦੇ ਕਪੜੇ ਅਤੇ ਜਰੀਬਾਫਤਾ ਭਾਵ ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ ਤੋਂ ਚੰਗੇ ਕਪੜੇ ਹਨ। ੧੭੫. ਧੂਮਰ=ਧੂੰਏਂ ਵਰਗਾ ਰੰਗ ਹੈ ਰਥਵਾਹੀ ਵੀ ਧੂੰਏ ਦੇ ਰੰਗ ਵਰਗਾ ਹੈ, ਘੋੜੇ ਵੀ ਧੂੰਏ ਦੇ ਰੰਗ ਵਰਗੇ ਹਨ। ਧੂਮਰਨੈਣ=ਧੂੰਏ ਦੇ ਰੰਗ ਵਰਗੇ ਨੇਤ੍ ਹਨ, ਧੂੰਏ ਦੇ ਰੰਗ ਵਰਗਾ ਸਰੀਰ ਹੈ ਅਤੇ ਧੂੰਆਂ ਹੀ ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਬਮਤ ਉਗਲੱਛਦਾ ਜਾਂ ਕੱਢਦਾ ਹੈ।

੧੭੬. ਬਿਚੱਛਨ=ਚਤਰ ਜਿਤ ਵਾਰ=ਬੜਾ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲਾ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਲੱਛਣਾਂ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਲੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬੜਾ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਕਲਹਿ ਨਾਮ=ਕਲਾ ਨਾਮ ਇਕ ਇਸਤ੍ਰੀ ਬੜੀ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਕਲਾ=ਲੜਾਈ ਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲੀ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕੋ ਮਾਨੀਐ ॥ ੧੭੭ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਬੈਰ ਨਾਮ ਇਕ ਬੀਰ ਮਹਾ ਦੁਰ ਧਰਖ ਅਜੈ ਰਣ ॥ ਕਬਹੁ ਦੀਨ ਨਹੀ ਪੀਠਿ ਅਨਿਕ ਜੀਤੇ ਜਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਗਣ ॥ ਲੋਚਨ ਸ੍ਰੋਣਤ ਬਰਣ ਅਰਣ ਸਬ ਸਸਤ੍ਰ ਅੰਗਿ ਤਿਹ ॥ ਰਵਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸਰ ਧੁਜਾ ਅਰਣ ਲਾਜਤ ਲਖ ਛਬਿ ਜਿਹ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਬੈਰ ਬੀਰਾ ਬਡੋ ਜਦਿਨ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕਰਿ ਗਰਜਿਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਏਕ ਸੰਤ ਸੁਨਰੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਔਰ ਨ ਦੂਸਰ ਬਰੋਜਿਹੈ ॥ ੧੭੮ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਧੁਜਾ ਰਥ ਧੂਮ੍ਰ ਧੂਮ੍ਰ ਸਾਰਥੀ ਬਿਰਾਜਤ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਬਸਤ੍ਰ ਤਨ ਧਰੇ ਨਿਰਖ ਧੂਅਰੋ ਮਨ ਲਾਜਤ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਧਨੁਖ ਕਰ ਛਕਯੋ ਬਾਨ ਧੂਮਰੇ ਸੁਹਾਏ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਭੁਜੰਗ ਜੱਛ ਅਰ ਅਸੁਰ ਲਜਾਏ ॥ ਇਹ ਛਬ ਪ੍ਰਭਾਵ ਆਲਸ ਨ੍ਰਿਪਤ ਜਦਿਨ ਜੁੱਧ ਕਹ ਜੁੱਟ ਹੈ ॥ ਉੱਦਮ ਬਿਹੀਨ ਸੁਨ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪਤ ਅਉਰ ਸਕਲ ਦਲ ਫੁੱਟ ਹੈ ॥ ੧੭੯ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਹਰਿਤ ਧੁਜਾ ਅਰੁ ਧਨਖ ਹਰਿਤ ਬਾਜੀ ਰਥ ਸੋਭਤ ॥ ਹਰਤ ਬਸਤ੍ਰ ਤਨ ਧਰੇ ਨਿਰਖ ਸੁਰ ਨਰ ਮਨ ਮੋਹਤ ॥ ਪਵਨ ਬੇਗ ਰਥ ਚਲਤ ਭ੍ਰਮਨ ਬਘੁਲਾ ਲਖਿ ਲਾਜਤ ॥ ਸੁਨਤ ਸ੍ਰਵਨ ਚਕ ਸਬਦ ਮੇਘ ਮਨ ਮਹਿ ਸੁਖ ਸਾਜਤ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਮਦਨਾਮ ਨ੍ਰਿਪ ਜਦਿਨ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਇਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇਕ ਬਿਬੇਕ ਸੁਨ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪਤ ਸੁ ਸਮਰ ਨ ਦੂਸਰ ਜਾਇ ਹੈ ॥ ੧੮੦ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਅਸਿਤ ਧੁਜਾ ਸਾਰਥੀ ਅਸਿਤ ਬਸਤ੍ਰੈ ਅਰੁ ਬਾਜੀ ॥ ਅਸਿਤ ਕਵਚ ਤਨ ਕਸੇ ਤਜਤ ਬਾਣਨ ਕੀ ਰਾਜੀ ॥ ਅਸਿਤ ਸਕਲ ਤਿਹ ਬਰਣ ਅਸਿਤ ਲੋਚਨ ਦੁਖ ਮਰਦਨ ॥ ਅਸਿਤ ਮਣਣ ਕੇ ਸਕਲ ਅੰਗ ਭੂਖਣ ਰੁਚ ਬਰਧਨ ॥ ਅਸ ਕੁ ਵ੍ਰਿਤਿ ਬੀਰ ਧੁਰ ਧਰਖ ਅੰਤਿ ਜਦਿਨ ਸਮਰ ਕਹ ਸੱਜਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇਕ ਧੀਰਜ ਬੀਰੱਤ ਤਜਿ ਅਉਰ ਸਕਲ ਦਲ ਭੱਜਿ ਹੈ ॥ ੧੮੧ ॥ ਛਪੈਛੰਦ ॥ ਚਰਮ ਬਰਮ ਕਹੁੱ ਧਰੇ ਧਰਮ ਛੱਤ੍ਰੀ ਕੋ ਧਾਰਤ ॥ ਅਜੈ ਜਾਨ ਆਪਨਹਿ ਸਰਬ

---

੧੭੭. ਮਹਾਦੁਰ ਰਖ=ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਔਖਾ ਜਿਸ ਦਾ ਦਬੌਣਾ ਹੈ ਅਤੈ ਜੁੱਧ ਵਿਚ ਅਜਿੱਤ ਹੈ । ਲੋਚਨ=ਅੱਖਾਂ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਲਹੂ ਦੇ ਰੰਗ ਵਰਗੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਅੰਗ ਜਿਸ ਦੇ ਲਾਲ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਪਹਿਨੇ ਹੋਏ ਹਨ । ਰਵਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼=ਸੂਰਜ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਜਾਂ ਉੱਜਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਜਿਸ ਦਾ ਝੰਡਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਸੋਭਾ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਸੂਰਜ ਲੱਜਿਆ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।

੧੭੯. ਹਰਤ=ਹਰੇ ਰੰਗ ਦਾ ਝੰਡਾ ਪੌਣ ਨਾਲੋਂ ਛੇਤੀ ਜਿਸ ਦਾ ਰਥ ਚਲਦਾ ਹੈ, ਬਘੁਲਾ=ਭਰਮਣ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਵਾਵਰੋਲਾ ਦੇਖ ਕੇ ਲੱਜਿਆ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਸ੍ਰੁਨਤ ਸ੍ਰਵਨ=ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਰੇ ਹੈਰਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਲੋਕ ਤੇ ਬਦਲ ਸੁਣੱਕੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸੁਖ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ । ੧੮੦.ਕਾਲੀਆਂ ਮਣੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੜੇ ਹੋਇ ਸਾਰਿਆਂ ਅੰਗਾਂ ਵਿਚ ਗਹਿਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਚੰਗਾ ਧਨੁਖ ਰੁਚ-ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਫੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ । ਅਸ=ਇੱਕੁਰਦਾ ਕੁਬ੍ਰਿਤੀ ਨਾਮੇ ਸ੍ਰੂਰਮਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਦੁਰਧਰਖ=ਦਬਾਉਣਾ ਬੜਾ ਔਖਾ ਹੈ ਹੇ ਰਾਜਾ ਜੀ ।

੧੮੧. ਅਜੈ ਜਾਨ=ਨ ਜਿੱਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਜਾਣਕੇ ਆਪ ਸਾਰਿਆਂ ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੂੰ ਰਨ ਵਿਚ ਵੰਗਾਰਦਾ ਹੈ । ਸੁ ਅਉਰ=ਸੋ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ, ਧਰ=ਫੜਕੇ ਜਾਂ ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਢੁਕ ਚਲਾ ਦੇਵੇਗਾ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਰਣ ਸੁਭਟ ਪਚਾਰਤ ॥ ਧਰ ਤਨ ਆਗੈ ਧੀਰ ਬੀਰ ਜਿਹੱ ਸਾਮੁਹੱ ਧਾਵਤ ॥ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਅਰੁ ਨਰ ਨਾਰ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਗੁਮਾਨ ਜਾਦਿਨ ਗਰਜ ਪਰਮ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਢੂਕ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇੱਕ ਸੀਲ ਸੁਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨ੍ਰਿਪਨਿ ਸੁ ਅਉਰ ਸਕਲ ਧਰ ਹੂਕਹੈ ॥ ੧੯੨ ॥ ਛਪੈਛੰਦ ॥ ਕੜਕ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਚੜਗ ਭੜਕਿ ਭਾਦਵਿ ਜਯੋਂ ਗੱਜਤ ॥ ਸੜਕ ਤੇਗ ਦਾਮਨ ਤੜੱਕ ਤੜਭੜ ਰਣ ਸੱਜਤ ॥ ਲੜਕ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥੁਰਗ ਸੇਲ ਸਾਮੁਹਿ ਹ੍ਵੈ ਘੱਲਤ ॥ ਜਦਿਨ ਰੋਸ ਰਾਵਤ ਰਣਹਿ ਦੂਸਰ ਕੈ ਝੱਲਤ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਪਮਾਨ ਤਿਹ ਭ੍ਰਾਤ ਭਨ ਜਦਿਨ ਰੁਦ੍ਰ ਰਸ ਮੱਚਿਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇੱਕ ਸੀਲ ਦੁੱਸੀਲ ਭਟ ਸੁ ਅਉਰ ਕਵਣ ਰਣਿ ਰੱਚਿ ਹੈ ॥ ੧੯੩ ॥ ਛਪੈਛੰਦ ॥ ਧਨਖ ਮੰਡਲਾਕਾਰ ਲਗਤ ਜਾਕੋ ਸਦੀਵ ਰਣ ॥ ਨਿਰਖਤ ਤੇਜ ਪ੍ਰਭਾਵ ਭਟਕ ਭਾਜਤ ਹੈ ਭਟਗਣ ॥ ਕਉਨ ਬਾਧ ਤੇ ਧੀਰ ਬੀਰ ਨਿਰਖਤ ਦੁਤਿ ਲਾਜਤ ॥ ਨਹਨ ਜੁੱਧ ਠਹਰਾਤਿ ਤੁਸਤ ਦਸ ਹੂੰ ਦਿਸ ਭਾਜਤ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਨਰਥ ਸਮਰੱਥ ਰਣ ਜਦਿਨ ਤੁਰੰਗ ਮਟੱਕ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇੱਕ ਧੀਰ ਸੁਨ ਬੀਰਬਰ ਸੁ ਦੁਸਰ ਕਉਨ ਹਟੱਕਿ ਹੈ ॥ ੧੯੪ ॥ ਛਪੈਛੰਦ ॥ ਪੀਤ ਬਸਤ੍ਰ ਤਨ ਧਰੇ ਧੁਜਾ ਪੀਅਰੀ ਰਥ ਧਾਰੇ ॥ ਪੀਤ ਧਨਖ ਕਰ ਸੋਭ ਮਾਨ ਰਤਿਪਤਿ ਕੋ ਟਾਰੇ ॥ ਪੀਤ ਬਰਣ ਸਾਰਥੀ ਪੀਤ ਬਰਣੈ ਰਥ ਬਾਜੀ ॥ ਪੀਤ ਬਰਨ ਕੋ ਬਾਣ ਖੇਤ ਚੜ ਗਰਜਤ ਗਾਜੀ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਬੈਰ ਸੂਰਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਦਿਨ ਗਰਜਿ ਦਲਗਾਹਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਗਿਆਨ ਸਵਧਾਨ ਹ੍ਵੈ ਅਉਰ ਸਮਰ ਕੋ ਚਾਹਿ ਹੈ ॥ ੧੯੫ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਮਲਿਤ ਬਸਤ੍ਰ ਤਨ ਧਰੇ ਮਲਿਤ ਭੂਖਨ ਰਥ ਬਾਂਧੇ ॥ ਮਲਿਤ ਮੁਕਟ ਸਿਰ ਧਰੇ ਪਰਮ ਬਾਣਣ ਕਹ ਸਾਂਧੇ ॥ ਮਲਿਤ ਬਰਣ ਸਾਰਥੀ ਮਿਲਿਤ ਤਾਹੂੰ ਆਭੂਖਨ ॥ ਮਲਜਾਗਰ ਕੀ ਗੰਧ ਸਕਲ ਸਤ੍ਰੁ ਕੁਲ ਦੂਖਨ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਨਿੰਦ ਅਨ ਧਰ ਸੁਭਟ ਜਦਿਨ ਅਜੋਧਨ ਮੱਚਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਧੀਰਜ ਸੁਨ ਬੀਰਬਰ ਸੁ ਅਉਰ

---

੧੯੨. ਜਦੋਂ ਗੁਸੇ ਨਾਲ ਕੜਕੇਗਾ ਅਤੇ ਚੜੇਗਾ ਤੇ ਅੱਗ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਤੜਕ=ਪ੍ਰਕਾਸ਼ੇਗਾ ਅਤੇ ਕੁੰਦਵਿ=ਬਿਜਲੀ ਵਾਂਗ ਗੱਜੇਗਾ । ਸੜਕ=ਧੂਰ ਜਾਂ ਖਿੱਚਕੇ ਤਲਵਾਰ ਮਿਆਨ ਵਿਚੋਂ ਜੋ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਾਲੀ ਹੈ ਓਹ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਜੁੱਧ ਨੂੰ ਸਜੇਗਾ। ਸੇਲਿਆਂ ਭਾਵ ਨੇਜਿਆਂ ਨਾਲ ਲੜਕੇ ਔਧਰ ਓਧਰ ਲੋਥਾਂ ਖਿੰਡ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜਦੋਂ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਜੁਧ ਘਾਲ=ਪਾਵੇ ਭਾਵ ਕਰੇਗਾ। ਰਣ ਰੁਚ ਹੈ=ਹੋਰ ਕੇਹੜਾ ਜੁਧ ਨੂੰ ਰਚੇ ਭਾਵ ਕਰੇਗਾ।

੧੯੩. ਜਿਸ ਦਾ ਧਨੁਖ ਗੋਲਾ ਅਕਾਰ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਜਦਿਨ=ਜਿਸ ਦਿਨ ਘੋੜੇ ਉਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਘੋੜੇ ਨੂੰ ਟਪਾਵੇਗਾ। ਹਟਕ=ਕੌਣ ਹੈ ਹਟੌਣ ਵਾਲਾ ਭਾਵ ਬੰਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ੧੯੪. ਸਵਧਾਨ=ਤਕੜਾ ਹੋਕੇ। ਸਮਰ=ਜੁਧ।

੧੯੫. ਮਲਤ=ਮੈਲੇ ਕਪੜੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਪਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਅਭੂਖਨ=ਗਹਿਣੇ। ਮਲਯਾਗਰ=ਚੰਦਨ ਦੀ ਸੁਗੰਧੀ। ਅਨਧਰ=ਦਬੈਣ ਜਾਂ ਫੜਨ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਸੂਰਮੇ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕਵਣ ਰਣਿ ਰੱਚਿ ਹੈ ॥ ੧੮੬ ॥ ਛਪੈਛੰਦ ॥ ਘੋਰ ਬਸਤ੍ ਤਨ ਧਰੈ ਘੋਰ ਪਗੀਆ ਸਿਰ ਬਾਧੇ ॥ ਘੋਰ ਬਰਣ ਸਿਰ ਮੁਕਟ ਘੋਰ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕਹ ਸਾਧੇ ॥ ਘੋਰ ਮੰਤ੍ ਮੁਖ ਜਪਤ ਪਰਮ ਆਘੋਰ ਰੂਪ ਤਹਿ ॥ ਲਖਤ ਸੂਰਗ ਭਹਰਾਤ ਘੋਰ ਆਭਾ ਲਖਿ ਕੈ ਜਿਹ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਨਰਕ ਦੂਰ ਧਰਖ ਭਟ ਜਦਿਨ ਰੋਸ ਰਣਿ ਆਇ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇਕ ਹਰਿ ਨਾਮ ਸੁਨਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਕੋਇ ਬਚਾਇ ਹੈ ॥ ੧੮੭ ॥ ਛਪੈਛੰਦ ॥ ਸਮਟ ਸਾਂਗ ਸੰਗ੍ਰਹੈ ਸੇਲ ਸਾਮੁਹਿ ਹ੍ਵੈ ਸੁੱਟੈ ॥ ਕਲਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਸੰਜੁਗਤਿ ਗਲਿਤ ਗੈਵਰ ਜਿਯੋ ਜੁੱਟੈ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਬਿਨੁ ਕੀਨ ਇੱਕ ਤੇ ਇੱਕ ਨ ਚੱਲੈ ॥ ਇਕ ਇੱਕ ਸੰਗ ਭਿੜੈ ਸਸਤ੍ ਸਨਮੁਖ ਹ੍ਵੈ ਝੱਲੈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਨ ਸੀਲ ਦੁਸੀਲ ਭਟ ਸਹਤ ਕੁਚੀਲ ਗਰਜਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਏਕ ਸੁਚਹਿ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਨ੍ਰਿਪਣਿ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਕੋਊ ਬਰਜਿ ਹੈ ॥ ੧੮੮ ॥ ਛਪੈਛੰਦ ॥ ਸਸਤ੍ ਅਸਤ੍ ਦੋਊ ਨਿਪਣ ਨਿਪਣ ਸਬ ਬੇਦ ਸਾਸਤ੍ ਕਰ ॥ ਅਰਣ ਨੇਤ੍ ਅਰ ਰਕਤ ਬਸਤ੍ ਧ੍ਰਿਤਵਾਨ ਧਨੁਰਧਰ ॥ ਬਿਕਟ ਬਾਂਕ ਬਡ ਭਜਾਛ ਬਡੋ ਅਭਿਮਾਨ ਧਰੇ ਮਨ ॥ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਅਮਿਤੋਜ ਅਭੈ ਆਲੋਕ ਅਜੈਰਨ ॥ ਅਸ ਸੁਭਟ ਛੁਧਾ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਸਬਲ ਜਦਿਨ ਰੰਗ ਰਣ ਰਚਿਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇੱਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਗ੍ਰਹ ਬਿਨੁ ਅਉਰ ਜੀਅਨ ਲੈ ਬਚਿ ਹੈ ॥ ੧੮੯ ॥ ਛਪੈਛੰਦ ॥ ਪਵਨ ਬੇਗ ਰਥ ਚਲਤ ਸੁ ਛਬਿਸਾਵਜ ਤੜਤਾ ਕ੍ਰਿਤ ॥ ਗਿਰਤ ਧਰਨ ਮੁੰਦਰੀ ਨੈਕ ਜਿਹ ਦਿਸਿ ਫਿਰ ਝਾਕਤ ॥ ਮਦਨ ਮੋਹ ਮਨ ਰਹਤ ਮਨੁਛ ਦੇਖਿਤ ਛਬ ਲਾਜਤ ॥ ਉਪਜਤ ਹੀਯ ਹੁਲਾਸ ਨਿਰਖ ਦੁਤਿ ਕਹ ਦੁਖ ਭਾਜਤ ॥ ਇਮ ਕਪਟ ਦੇਵ ਅਨਜੇਵ ਨ੍ਰਿਪੁ ਜਦਿਨ ਝਟਕ ਦੈ ਧਾਇ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਏਕ ਸਾਂਤਿ ਸੁਨਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤ ਸੁ ਅਉਰ ਕਵਨ ਸਮੁਹਾਇ ਹੈ

---

੧੮੬. ਘੋਰ=ਭੈਆਨਕ ਕਪੜੇ ਭੈਆਨਕ ਸੋਭਾ । ਇੱਕੁਰ ਨਰਕ ਨਾਮ ਦਾ ਸੂਰਮਾ ਜਿਸ ਦਾ ਦਬੌਣਾ ਔਖਾ ਹੈ । ਸਿਮਟ ਸਾਂਗ=ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਬਰਛੀ ਫੜਕੇ ਸੰਗ੍ਰਹ ਸੇਲ=ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਬਰਛਾ ਫੜਕੇ ਸਾਮਣੇ ਸੁਟੇ ਭਾਵ ਚਲਾਵੇਗਾ । ਕਲਿਤ=ਸੁੰਦਰ ਗੁੱਸੇ ਦੇ ਸੰਜੁਗਤ ਖੱਚਤ ਹੋਏ ਮਦ ਭਾਵ ਸ਼ਰਾਬ ਵਿਚ, ਹਾਥੀ ਸੁੰਦਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਜੁਟੇਗਾ । ਇਕ ਦੂੰ ਇਕ ਕੀਤਿਆਂ ਬਿਨਾਂ ਇਕ ਦੇ ਪਾਸੋਂ ਇਕ ਨਹੀਂ ਚਲੇਗਾ,ਭਾਵ ਕੋਈ ਹਾਰੇਗਾ ਤੇ ਤਾਂ ੧ ਦੂਸਰਾ ਹਟ ਚਲੇਗਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹਟੇਗਾ । ਇੱਕੁਰ ਸੀਲ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਜੇਹੜੇ ਸੀਲ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਦੁਸੀਲ=ਕਠਨ ਸੂਰਮਾ ਕਚੀਲਤਾ ਦੇ ਸੰਜੁਗਤ ਜਦੋਂ ਗੱਜੇਗਾ । ਬਿਨ ਇਕ ਸੁਚ=ਇਕ ਪਵਿਤ੍ਰਤਾਈ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ । ੧੮੮. ਅਰਣ=ਲਾਲ ਨੇਤ੍ ਤੇ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੇ ਕਪੜੇ ਹਨ ਧੀਰਜ ਵਾਨ ਧਨੁਖ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ । ਬਿਕਟ=ਕਠਨ ਵਾਕ ਅਤੇ ਬੜੇ ੨ ਨੇਤ੍ ਹਨ, ਬੜਾ ਹੰਕਾਰ ਮਨ ਵਿਚ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ । ਬਿਨ ਇਕ=ਬਿਨਾ ਇਕ ਸਮ ਦਮ ਸਾਧਨ ਤੋਂ ਭਾਵ ਵਾਸ਼ਨਾ ਰੋਕਣੀਆਂ ਅਤੇ ਇੰਦ੍ਰਯ ਰੋਕਣੇ । ਅਸ ਸੁਭਟ=ਇਕੁਰ ਦੇ ਸੂਰਮੇ ਬੜੇ ਬਲ ਵਾਲੇ, ਭੁੱਖ ਤੇ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਜੋਰ ਵਾਲੀਆਂ ਬਲਾਵਾਂ ਕੌਣ ਜੀਅਨ=ਹੋਰ ਜਿਤਨੇ ਹਨ ਆਪਣੇ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਬਚ ਜਾਣਗੇ ਭਾਵ ਭੱਜ ਜਾਣਗੇ । ੧੮੯. ਜਿਸ ਦਾ ਰਥ ਪੌਣ ਦੇ ਬੇਗ ਬਰਾਬਰ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਹਾਥੀ ਚਿੰਕਾਰਦਾ ਹੈ ਇੱਕੁਰ ਦੀ ਛਬ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਵਰਗੀ ਸੋਭਾ ਹੈ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ १९० ॥ छपै छंद ॥ चखन चार चंचल प्रभाव खंजन लखि लाजत ॥ गावत रागि बसंत बेन बीना धुन बाजत ॥ धधकत धिकट मिदंग झांझ झालर सुभ सोहत ॥ खग मिग जॱछ भुजंग असुर सुर नर मन मोहत ॥ अस लोभ नाम जोधा बडो जदिन जुॱध कह जुॱटि है ॥ जस पवन बेग तें मेघ गण सु अस तव सब दल फुॱटि है ॥ १९१ ॥ छपै छंद ॥ धुज प्रमाण बीजुरी भुजा भारी जिह राजत ॥ अति चंचल रथ चलत निरख सुर नर मुन भाजत ॥ अधिक रूप अमितेज अमिट जोधा रण दुहकर ॥ अति प्रताप बलवंत लगत सत्रून कहॱ रिप हर ॥ अस मोह नाम जोधा जसी जदिन जुॱध कहॱ जुॱटि है ॥ बिन इक बिचार अबिचार निप अउर सकल दल फुॱटि है ॥ १९२ ॥ छपै छंद ॥ पवन बेग रथ चलत गवन लख मोहित नागर ॥ अति प्रताप अमितेज अजै प्रतमान प्रभाधर ॥ अति बलिसट अॱधिसट सकल सैना कहु जानहु ॥ क्रोध नाम बधिजाछ बडो जोधा जीअ मानहु ॥ धरि अंग कवच धर पनच कर जदिन तुरंग मटकहै ॥ बिनु एक सांति सुन सॱति निप सु अउर न कोऊ हटकि है ॥ १९३ ॥ छपै छंद ॥ गलित दुरद मदि चड़जो काढ करवार भुजंकर ॥ सजाम बरण आभरण खचित सब नील मणिण बर ॥ सूरन किंकणी जाल बधे बानैत गजेतम ॥ अति प्रभाव जुति बीर सिध सावंत नरेतम ॥ इह छबि हंकार नामा सुभट अति बलिसट तिह मानीऐ ॥ जिह जगत जीव जीते सबै आप अजीत तिह जानीऐ ॥ १९४ ॥ छपै छंद ॥ सेत हसत आरूड़ फुरत चहु ओर चवर बर ॥ सूरण किंकणी बधे निरप मोहत नारी नर ॥ सुभ सैहथी पाण प्रभा कॱर मै अस धावत ॥ निरख दिपति दामनी प्रभा हीज रे पछुतावत ॥ अस दोऊ नाम जोधा बडो अति प्रभाव तिह जानीऐ ॥ जल थल बिदेस

---

१९०. धकत धिकट=इह जेड़ी वजैण दी मुहारनी है झाझर वाजा ते झालर वाजा मुंदर सोहणा है। १९१. धुज=झंडी दा प्रकाश, बीजरी=बिजली दे बराबर है। दुहकर=कठन। कह रिप हर=लगदा है वैरीआं नूं वैरीआं दी तरां नास करन वाला। प्रतमान=सुंदर सोभा दे धारन वाला। अधिसट=अधिपती राजा आसरा देण वाला बहुत ही बल वाला सारी सैना दा जाणे। अंगां विच संजोअ धारन कीती है, धनख दा चिॱला जदों हॱथ विच फड़ेगा, जिस दिन घोड़े नूं टपावेगा।

१९३. जेहड़ा हाथी शराब विच मसत है जां खॱचत है उस उॱते चड़िआ है। बहुत सारीआं सोने दीआं तड़ागीआं बॱधीआं हन जेहड़े बहुत सोहणे उतम हाथी बणे होऐ हन। १९४. उस दी प्रकाश वाली सोभा वेखके आपणे मन विच बिजलीआं पॱछातापु करदीआं हन।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਦੇਸਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਆਨ ਜਵਨ ਕੀ ਮਾਨੀਐ ॥ ੧੯੫ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਤਬਲ ਬਾਜ ਘੰਘਰਾਰ ਸੀਸ ਕਲਗੀ ਜਿਹ ਸੋਹਤ ॥ ਦੈ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਗਜ ਗਾਹ ਨਿਰਖ ਨਾਰੀ ਨਰ ਮੋਹਤ ॥ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਅਮਿਤੋਜ ਬਿਕ੍ਰਟ ਬਾਨੈਤ ਅਮਿਟ ਭਟ ॥ ਅਤਿ ਸੁਬਾਹ ਅਤਿ ਸੂਰ ਅਜੈ ਅਨਭਿੱਦ ਸੁਅਨ ਕਟ ॥ ਇਹੱ ਭਾਂਤ ਭਰਮ ਅਨ-ਭਿੱਦ ਭਟ ਜਦਿਨ ਕ੍ਰੱਧ ਜੀਯ ਧਾਰ ਹੈਂ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਬਿਚਾਰ ਅਬਿਚਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਆਨੱ ਉਬਾਰਿ ਹੈਂ ॥ ੧੯੬ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਲਾਲ ਮਾਲ ਸੁਭ ਬਧੈ ਨਗਨ ਸਰ ਪੇਚਿ ਖਚਿਤ ਸਿਰ ॥ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਅਨਿਭੇਦ ਅਜੈ ਸਾਵੰਤ ਭਟਾਬਰ ॥ ਕਟਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਸੈਹਥੀ ਤਜਤ ਧਾਰਾ ਬਾਣਨ ਕਰ ॥ ਦੇਖਤ ਹਸਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਜਤ ਤੜਿਤਾ ਧਾਰਾ ਧਰ ॥ ਅਸ ਬ੍ਰਹਮ ਦੇਖ ਅਨ ਮੇਖ ਭਟ ਅਕਟ ਅਜੈ ਤਿਹੱ ਜਾਨੀਐ ॥ ਅਰਿ ਦਵਨ ਅਜੈ ਆਨੰਦ ਕਰ ਨ੍ਰਿਪ ਅਬਿਬੇਕ ਕੋ ਮਾਨੀਐ ॥ ੧੯੭ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਅਸਿਤ ਬਸਤ੍ਰ ਅਰੁ ਅਸਿਤ ਗਾਤ ਅਮਿਤੋਜ ਰਣਾਚਲ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਤਿ ਬੀਰ ਬੀਰ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਜਲ ਥਲ ॥ ਅਕਟ ਅਜੈ ਅਨਭੇਦ ਅਮਿਟ ਅਨਰਥਿ ਨਾਮ ਤਿਹੱ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਮਾਥ ਅਰ ਮਥਨ ਸਤ੍ਰ ਸੋਖਨ ਹੈ ਬ੍ਰਿਦ ਜਿਹੱ ॥ ਦੁਰ ਧਰਖ ਸੂਰ ਅਨਭੇਦ ਭਟ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਿਹੱ ਜਾਨੀਐ ॥ ਅਨਜੈ ਅਨੰਦ ਦਾਤਾ ਅਪਨ ਅਤਿ ਸੁਬਾਹ ਤਿਹੱ ਮਾਨੀਐ ॥ ੧੯੮ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਮੋਰ ਬਰਣ ਰਥ ਬਾਜ ਮੋਰ ਹੀ ਬਰਣ ਪਰਮ ਜਿਹੱ ॥ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਦੁਰ ਧਰਖ ਸਤ੍ਰ ਲਖਿ ਕਰ ਕੰਪਤ ਤਿਹੱ ॥ ਅਮਿਟ ਬੀਰ ਆਜਾਨ ਬਾਹ ਆਲੇਕ ਰੂਪ ਗਨ ॥ ਮਤਸ ਕੇਤ ਲਖ ਜਾਹਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਲਾਜਤ ਹੈ ਦੁਤ ਮਨ ॥ ਅਸਝੂਠ ਰੂਠ ਜਦਿਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਰਣਹਿ ਤੁਰੰਗ ਉਥੱਕਿ ਹੈ॥ਬਿਨੁ ਇੱਕ ਸੱਤ ਸੁਣ ਸੱਤ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਆਨ ਹਟੱਕਿਹੈ॥੧੯੯॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ਰਥ ਤੁਰੰਗ ਸਿਤ ਅਸਿਤ ਅਸਿਤ ਸਿਤ ਧੁਜਾ ਬਿਰਾਜਤ॥ਅਸਿਤ ਸੇਤ ਤਿਹੱ ਬਸਤ੍ਰ ਨਿਰਖ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਲਾਜਤ ॥ ਅਸਿਤ ਸੇਤ ਸਾਰਥੀ ਅਸਤਿ ਸੇਤ ਸਾਰਥੀ ਅਸਿਤ ਸੇਤ ਛਕਿਓ ਰਥਾਂਬਰ ॥ ਸੁਵਰਣ ਕਿੰਕਣੀ ਕੇਸ ਜਨੁਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇਵੇਸੁਰ ॥ ਇਹੱ ਛਬ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮਿੱਥਿਆ ਸੁਭਟ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਤਿਹ

---

੧੯੫. ਤਬਲ=ਨਗਾਰਾ ਤੇ ਘੁੰਗਰਾਰ ਇਕ ਵਾਜਾ ਹੈ। ਗਜਗਾਹ=ਦੋ ਤਲਵਾਰਾਂ ਤੇ ਦੋ ਚੌਰ ਹਨ, ਘੋੜੇ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਵਲ ਲਟਕਾਏ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕਾਠੀ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪਾਸੇ ਵੀ ਹਨ ਦੋ ਝੰਡੀਆਂ ਜੋ ਘੋੜੇ ਦੇਹੀ ਦੋਂ ਪਾਸੀ ਹੋਣ ਉਸ ਨੂੰ ਗਜਗਾਹ=ਆਖਦੇ ਹਨ। ਬਿਅੰਤ ਰੂਪ ਬਿਅੰਤ ਬਲ ਵਾਲਾ ਕਠਨ ਬਣਿਆ ਹੈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੰਗਾ ਸੂਰਮਾ ਜੋ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਸੁਬਾਹ=ਬਾਹਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬਲ ਹੈ ਅਤਿਸੈ ਕਰਕੇ ਅਜੱਤ ਸੂਰਮਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿੰਨਣ ਤੇ ਭੇਦ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਵੀ ਰਹਿਤ ਸੂਰਮਾ ਹੈ।

੧੯੬. ਲਾਲ ਮਾਲ=ਗਲ ਵਿਚ ਸੁੰਦਰ ਲਾਲਾਂ ਦੀ ਮਾਲਾ ਹੈ, ਨਗਾਂ ਨਾਲ ਖੱਚਤ ਹੋਇਆ ਨ ਸਿਰ ਉਤੇ ਸਿਰ ਪੇਚ=ਸਾਫਾ ਬੰਨਿਆਂ ਹੈ।

੧੯੭. ਕਾਲੇ ਕਪੜੇ ਤੇ ਕਾਲਾ ਸਰੀਰ ਹੈ। ੧੯੮. ਬਾਣ=ਰੰਗ। ਬਰਮ=ਸੰਜੋਅ ਮਸਤਕੇਤ=ਕਾਮ। ੧੯੯. ਅਸਿਤ ਸਿਤ=ਕਾਲਾ ਤੇ ਚਿੱਟਾ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕਹ ਕਹਜੈ ॥ ਜਿਹ ਜਗਤ ਜੀਵ ਜੀਤੇ ਸਬੈ ਨਹਿ ਅਜੀਤ ਨਰਕੋ ਰਹਜੈ ॥੨੦੦॥
ਚਕ੍ਰ ਬਕ੍ਰ ਕਰ ਧਰੇ ਚਾਰ ਬਾਗਾ ਤਨ ਧਾਰੇ ॥ ਆਨ ਨ ਖਾਤ ਤੰਬੋਲ ਗੰਧ
ਉੱਤਮ ਬਿਸਥਾਰੇ ॥ ਚਵਰੁ ਚਾਰ ਚਹੂ ਓਰ ਢੁਰਤ ਸੁੰਦਰ ਛਬਿ ਪਾਵਤ ॥
ਨਿਰਖਤ ਨੈਨ ਬਸੰਤ ਪ੍ਰਭਾ ਤਾਕਹ ਸਿਰ ਨਜਾਵਤ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੁਬਾਹ
ਚਿੰਤਾ ਸੁਭਟ ਅੰਤਿ ਦੁਰਧਰਖ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਨਭੰਗ ਗਾਤ ਅਨਭੈ
ਸੁ ਭਟ ਅੰਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਤਿਹ ਮਾਨੀਐ ॥ ੨੦੧ ॥ ਰੁਆਲ ਛੰਦ ॥ ਲਾਲ
ਹੀਰਨ ਕੇ ਧਰੇ ਜਿਹ ਸੀਸ ਪੈ ਬਹੁ ਹਾਰ ॥ ਸੁਰਣ ਕਿੰਕਨ ਸੋਂਛਕਾਗਜ਼ ਰਾਜ
ਪੱਬਾਕਾਰ ॥ ਦੁਰਦ ਰੂੜ ਦਰਿਦ੍ ਨਾਮ ਸੁ ਬੀਰ ਹੈ ਸੁਨਿ ਭੂਪ ॥ ਕਉਨ ਤਾਤੇ
ਜੀਤ ਹੈ ਰਣ ਆਨਿ ਰਾਜ ਸਰੂਪ ॥ ੨੦੨ ॥ ਜਰਕਸੀਕੇ ਬਸਤ੍ ਹੈਂ ਅਰੁ ਪਰਮ
ਬਾਜਾ ਰੂੜ ॥ ਪਰਮ ਰੂਪ ਪਵਿੱਤ੍ ਗਾਤ ਅਛਿਜ ਰੂਪ ਅਗੂੜ ॥ ਛਤ੍ ਧਰਮ ਧਰੇ
ਮਹਾ ਭਟ ਬੰਸ ਕੀ ਜਿਹ ਲਾਜ ॥ ਸੰਕ ਨਾਮਾ ਸੂਰ ਸੋ ਸਬ ਸੂਰ ਹੈ ਸਿਰ ਤਾਜ
॥ ੨੦੩ ॥ ਪਿੰਗ ਬਾਜ ਨ ਹੋਰ ਥੇ ਸਹਿ ਅਡਿਗਬੀਰ ਅਖੰਡ ॥ ਅੰਤ ਰੂਪ ਧਰੇ
ਮਨੋ ਆਛਿਜ ਗਾਤ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਨਾਮ ਸੂਰ ਅਸੋਭ ਤਾਕਹੱ ਜਾਨ ਹੀ ਸਭ ਲੋਕ ॥
ਕਉਨਰਾਵ ਬਿਬੇਕ ਹੇ ਜੁ ਨ ਮਾਨਿ ਹੈ ਇਹ ਸੋਕ ॥ ੨੦੪ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ
ਛੰਦ ॥ ਸਜੇ ਸਜਾਮ ਬਾਜੀ ਰਥੰਜਾਸੁਜਾਨੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਅਜੈਤਾਸੁਮਾਨੰ ॥
ਅਸੰ ਤੁਸਟ ਨਾਮਾ ਮਹਾਬੀਰ ਸੋਹੈ ॥ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਜਾਕੋ ਬਡੋ ਤ੍ਰਾਸ ਹੋ ਹੈ ॥੨੦੫॥
ਚੜਯੋ ਤੱਤ ਤਾਜੀ ਸਿਰਾਜੋਤ ਸੋਭੈ ॥ ਸਿਰੰ ਜੈਤ ਪਤ੍ਰੰ ਲਖੇ ਚੰਦ੍ ਛੋ ਭੈ ॥ ਅਨਾਸ
ਊਚ ਨਾਮਾ ਮਹਾ ਸੂਰ ਸੋਹੈ ॥ ਬਡੋ ਛੱਤ੍ ਧਾਰੀ ਧਰੇ ਛੱਤ੍ ਜੋ ਹੈ ॥ ੨੦੬ ॥ ਰਥੰ
ਸੇਤ ਬਾਜੀ ਸਿਰਾਜੀਤ ਸੋਹੈ ॥ ਲਖੇ ਇੰਦ੍ ਬਾਜੀ ਤਰੇ ਦ੍ਰਿਸਟ ਕੋ ਹੈ ॥ ਹਠੀ ਬੀਰ
ਹਿੰਸਾ, ਮਹਾ ਨਾਮ ਜਾਨੋ ॥ ਮਹਾ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਅਜੈ ਲੋਕ ਮਾਨੋ ॥ ੨੦੭ ॥ ਸੁਭੰ
ਸੰਦਲੀ ਬਾਜ ਰਾਜੀ ਸਿਰਾਜੀ ॥ ਲਖੇ ਰੂਪ ਤਾਕੋ ਲਜੈ ਇੰਦ੍ ਬਾਜੀ ॥ ਕੁਮੰਤੰ
ਮਹਾ ਜੋਰ ਜੋਧਾ ਜੁਧਾਰੰ ॥ ਜਲੰ ਵਾ ਥਲੰ ਜੇਣ ਜਿੱਤੇ ਬਰਿਆਰੰ ॥੨੦੮॥ ਚੜਯੋ
ਬਾਜ ਤਾਜੀ ਕਪੋਤੰ ਸਰੂਪੰ ॥ ਧਰੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਬਿਸਾਲੰ ਅਨੂਪੰ ॥ ਧੁਜਾ ਬੱਧ
ਸਿੱਧੰ ਅਲੱਜਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਬਡੋ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਸੁਕ੍ਰੱਧੀ ਬਰਾਰੰ ॥ ੨੦੯ ॥ ਧਰੇ ਛੀਨ
ਬਸਤ੍ਰੰ ਮਲੀਨੰ ਦਰਿੱਦ੍ਰੀ ॥ ਧੁਜਾ ਫਾਟ ਬਸੱਤ੍ਰੰ ਸੁਧਾਰੇ ਉਪੱਦ੍ਰੀ ॥ ਮਹਾ ਸੂਰ ਚੋਰੀ
ਕਰੋਰੀ ਸਮਾਨੰ ॥ ਲਸੈ ਤੇਜ ਐਸੋ ਲਜੈ ਦੇਖਿ ਸ੍ਵਾਨੰ ॥ ੨੧੦ ॥ ਫਟੇ ਬਸਤ੍ ਸਰਬੰ
ਸਬੈ ਅੰਗ ਧਾਰੇ ॥ ਬਧੇ ਸੀਸ ਜਾਰੀ ਬੁਰੀ ਅਰਧ ਜਾਰੇ ॥ ਚੜਜੋ ਭੀਮ ਭੈਸੰ ਮਹਾਂ
ਭੀਮ ਰੂਪੰ ॥ ਬਿਭੈਚਾਰ ਜੋਧਾ ਕਹੋ ਤਾਸ ਭੂਪੰ ॥ ੨੧੧ ॥ ਸਭੈ ਸਿਆਮ ਬਰਣੰ
ਸਿਰੰ ਸੇਤ ਏਕੰ ॥ ਨਹੇ ਗਰਧਪੰ ਸਜੰ ਦਨੇਕੰ ਅਨੇਕੰ ॥ ਧੁਜਾ ਸਜਾਮ ਬਰਨੰ ਭੁਜੰ

---

੨੦੦. ਬਾਗਾ=ਪੁਸ਼ਾਕਾ । ਆਨਨ=ਮੂੰਹ।

੨੦੧. ਕਿੰਕਨੀ=ਤੜਾਗੀ । ਪੱਬਾਕਾਰ=ਪਹਾੜ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਾਂਗ। ਦੁਰਦਰੂੜ=ਹਾਥੀ ਉਤੇ ਚੜਿਆ ਹੈ। ੨੦੨. ਬਾਜਾ ਰੂੜ=ਘੋੜੇ ਉਤੇ ਅਸਵਾਰ ਹੈ। ਅਗੂੜ=ਪ੍ਰਗਟ। ੨੦੩. ਜੇਹੜਾ ਸੂਰਮਾ ਕਿਸੇ ਪਾਸੋਂ ਡਿਗਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ੨੦੪. ਅਜੈ=ਜੋ ਜਿੱਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
੨੦੬. ਤੱਤ ਤਾਜੀ=ਤਿੱਖਾ ਛੇਤੀ ਤੁਰਨ ਵਾਲਾ ਘੋੜਾ। ੨੦੭. ਤਰੇ=ਹੇਠਾਂ (ਨਜ਼ਰ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ) । ੨੦੮. ਬਰਾਰੰ=ਬਲ ਦੇ ਘਰ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਭੀਮ ਰੂਪੰ ॥ ਸਰੰ ਸੋ੍ਣਿਤੰ ਏਕ ਅੱਛੇ ਕਕੂਪੰ ॥ ੨੧੨ ॥ ਮਹਾ ਜੋਧ ਦਾਰਿਦ੍ ਨਾਮਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਧਰੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਸੁਪਾਣੰ ਕੁਠਾਰੰ ॥ ਬਡੋ ਚਿਤ੍ ਜੋਧੀ ਕਰੋਧੀ ਕਰਾਲੰ ॥ ਤਜੈ ਨਾਸ ਕਾਨੈ ਨ ਧੂਮ੍ਰੰ ਬਰਾਲੰ ॥ ੨੧੩ ॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਸ੍ਰਮ ਘਾਤ ਕ੍ਰਿਤਘ੍ਰਤਾ ਦੋਊ ਬੀਰ ਹੈਂ ਦੁਰ ਧਰਖ ॥ ਸਤ੍ ਸੂਰਨ ਕੇ ਸੰਘਾਰਕ ਸੈਨ ਕੇ ਭਰਤਰਖ ॥ ਕਉਨ ਦੋਖਨ ਸੋਜਨਾ ਜੁਨ ਮਾਨਿ ਹੈ ਤਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਬਿਲੋਕਿਕੈ ਭਟ ਭਜੈ ਹੋਇ ਉਦਾਸ ॥ ੨੧੪ ॥ ਮਿਤ੍ ਦੋਖ ਅਰੁ ਰਾਜ ਦੋਖ ਸੁ ਏਕ ਹੀ ਹੈਂ ਭ੍ਰਾਤ ॥ ਏਕ ਬੰਸ ਦੁਹੂੰਨ ਕੋ ਅਰ ਏਕ ਹੀ ਤਿਹਮਾਤ ॥ ਛਤ੍ਰਿ ਧਰਮ ਧਰੇ ਹਠੀ ਰਣ ਧਾਇ ਹੈ ਜਿਹ ਓਰ ॥ ਕਉਨ ਧੀਰ ਧਰੈ ਭਟਾਂ ਬਰ ਲੇਤ ਹੈਂ ਝਕਝੋਰ ॥ ੨੧੫ ॥ ਈਰਖਾ ਅਰੁ ਉਚਾਟਏ ਦੋਊ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਸੂਰ ॥ ਭਾਜਿ ਹੈਂ ਅਵਿਲੋਕਿ ਕੈ ਅਰੁ ਰੀਝਿਹੈਂ ਲਖਿ ਹੂਰ ॥ ਕਉਨ ਧੀਰ ਧਰੈ ਭਟਾਂਬਰ ਜੀਤਿ ਹੈ ਸਬਸਤ੍ ॥ ਦੰਤ ਲੈ ਤ੍ਰਿਣ ਭਾਜਿ ਹੈ ਭਟ ਕੌਨ ਗਹਿੱ ਹੈ ਅਤ੍ ॥ ੨੧੬ ॥ ਘਾਤ ਅਉਰ ਬਸੀਕਰਣ ਬਡ ਬੀਰ ਧੀਰ ਅਪਾਰ ॥ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮ ਕੁਠਾਰ ਪਾਣ ਕਰਾਲਦਾੜ ਬਰਿਯਾਰ ॥ ਬਿੱਜ ਤੇਜ ਅਛਿੱਜ ਗਾਤ ਅਭੇਜ ਰੂਪ ਦੁਰੰਤ ॥ ਕਉਨ ਕਉਨ ਨ ਜੀਤਿਏ ਜਿਨਿ ਜੀਵਜੰਤ ਮਹੰਤ ॥ ੨੧੭ ॥ ਆਪਦਾ ਅਰੁ ਝੂਠਤਾ ਅਰੁ ਬੀਰਬੰਸ ਕੁਠਾਰ ॥ ਪਰਮ ਰੂਪ ਦੁਧਰਖ ਗਾਤ ਅਮਰਖ ਤੇਜ ਅਪਾਰ ॥ ਅੰਗ ਅੰਗਨਿ ਨੰਗ ਬਸਤ੍ਰਨ ਅੰਗ ਬਲਕਲ ਪਾਤ ॥ ਦੁਸਟ ਰੂਪ ਦਰਿਦ੍ ਪਾਸ ਸੁ ਬਾਣ ਸਾਧੇ ਸਾਤ ॥ ੨੧੮ ॥ ਬਜੋਗ ਅਉ ਅਪਰਾਧ ਨਾਮ ਸੁ ਧਾਰਹੈ ਜਬ ਕੋਪ ॥ ਕਉਨ ਠਾਢ ਸਕੈ ਮਹਾ ਬਲ ਭਾਜਿ ਹੈਂ ਬਿਨ ਓਪ ॥ ਸ੍ਰੂਲ ਸੈਥਨ ਪਾਨ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਹੈਂ ਤਵਸੂਰ ॥ ਭਾਜਿ ਹੈਂ ਤਜਿ ਲਾਜ ਕੋ ਬਿਸੰਭਾਰ ਹ੍ਵੈ ਸਬ ਕ੍ਰੂਰ ॥ ੨੧੯ ॥ ਭਾਨ ਕੀ ਸਰ ਭੇਦ ਜਾਦਿਨ ਤਪਿਹੈਂ ਰਣ ਸ੍ਰੂਰ ॥ ਕਉਨ ਧੀਰ ਧਰੈ ਮਹਾ ਭਟ ਭਾਜਿ ਹੈਂ ਸਭ ਕ੍ਰੂਰ ॥ ਸਸਤ੍ ਅਸਤ੍ਰਨ ਛਾਡਿਕੈ ਅਰੁ ਬਾਜ ਰਾਜ ਬਿਸਾਰ ॥ ਕਾਂਟਿ ਕਾਂਟਿ ਸਨਾਹਤਵ ਭਟ ਭਾਜਿ ਹੈਂ ਬਿਸੰਭਾਰ ॥ ੨੨੦ ॥ ਧੂਮ੍ ਬਰਣ ਅਉ ਧੂਮ੍ ਨੈਨ ਸੁ ਸਾਤ ਧੂਮ੍ ਜੁਆਲ ॥ ਛੀਨ ਬਸਤ੍ ਧਰੈ ਸਬੈ ਤਨ ਕ੍ਰੂਰ ਬਰਣ ਕਰਾਲ ॥ ਨਾਮ ਆਲਸ ਤਵਨ ਕੋ ਸੁਨਿ ਰਾਜ ਰਾਜਵਤਾਰ ॥ ਕਉਨ ਸੂੰਰ ਸੰਘਾਰਿ ਹੈ ਤਿਹ ਸਸਤ੍ ਅਸਤ੍ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ੨੨੧ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਚੜ੍ਹਿਹੈ ਗਹਿ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਰਣੰ ॥ ਘਮਕੰਤਕਿ ਘੁੰਘਰ ਘੋਰ ਘਣੰ ॥ ਤਿਹ ਨਾਮ ਸੁਖੇਦ ਅਭੇਦ ਭਟੰ ॥ ਤਿਹ ਬੀਰ ਸੁ ਬੀਰ ਲਖੋ ਨਿਪਟੰ ॥ ੨੨੨ ॥ ਕਲ ਰੂਪ ਕਰਾਲ ਜ੍ਵਾਲ ਜਲੰ ॥ ਅਸਿ ਉੱਜਲ ਪਾਨ ਪ੍ਰਭਾ ਨ੍ਰਿਮਲੰ ॥ ਅਤਿ ਉੱਜਲ ਦੰਦ ਅਨੰਦ ਮਨੰ ॥ ਕੁ ਕ੍ਰਿਆ ਤਿਹਨਾਮਸੁ ਜੋਧ ਗਨੰ ॥ ੨੨੩ ॥ ਅਤਿ ਸਿਆਮ ਸਰੂਪ ਕਰੂਪ ਤਨੰ ॥ ਉਪਜੰ ਅਗਜਾਨ ਬਿਲੋਕ ਮਨੰ ॥ ਤਿਹਨਾਮਗਿਲਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਟੰ ॥ ਰਣ ਮੋਨ ਮਹਾਂ ਹਠ ਹਾਰ ਹਟੰ ॥ ੨੨੪ ॥ ਅਤਿ ਅੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸਨਾਹ ਸੁਭੰ ॥ ਬਹੁ ਕਸਟ ਸਰੂਪ ਸੁਕਸਟ ਛੁਭੰ ॥ ਅਤਿ ਬੀਰ ਅਧੀਰ ਨ ਭਜੈ ਕਬ ਹੀ ॥ ਦਿਵ ਦੇਵ ਪਛਾਨਤ ਹੈਂ ਸਬ ਹੀ ॥ ੨੨੫ ॥ ਭਟ ਕਰਮ ਬਿਕਰਮ ਜਬੈ ਧਰਿ ਹੈ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਤੁਰੰਗਹਿ ਬਿਚਰਿ ਹੈ ॥ ਤੁਵ ਬੀਰ ਸੁਧੀਰਹਿਕੋ ਧਰਿ ਹੈ ॥ ਬਲਿ ਬਿਕ੍ਰਮ ਤੇਜ ਤਬੈ ਹਰਿ ਹੈ ॥ ੨੨੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿਤਨ ਸ੍ਰੂਰਾ ਸੁਧਰਧੈ ਹੈ ।ਨ੍ਰਿਪ ਅਬਿਬੇਕ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਬੇਕ ਕੀ ਦਿਸਿ ਸੁਭਟ ਠਾਢ ਨਰਹਿਹੈ ਏਕ ॥ ੨੨੭ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪਾਰਸ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਸੰਬਾਦੇ ਨ੍ਰਿਪ ਅਬਿਬੇਕ ਆਗਮਨ ਨਾਮ ਸੁਭਟ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਸੁਭ ਮਸਤ ॥ ਅਫਜੂ ॥

ਅਥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਬੇਕ ਕੇ ਦਲ ਕਥਨੰ ॥ ਛਪਯ ਛੰਦ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅਬਿਬੇਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਦਲ ਸਹਿਤ ਬਖਾਨੇ ॥ ਨਾਮ ਠਾਮ ਆਭਰਨ ਸੁਰਥ ਸਭ ਕੇ ਹਮ ਜਾਨੇ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਅਰੁ ਧਨਖ ਧੁਜਾ ਜਿਹ ਬਰਣ ਉਚਾਰੀ ॥ ਤ੍ਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮੁਨ ਦੇਵ ਸਕਲ ਸੁ ਬਿਬੇਕ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਕਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਕਲ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਕਹੇ ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਵਹੈ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਕਿਹ ਛਬਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਿਹ ਦੁਤਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਬੇਕ ਅਨੁਮਾਨੀਐ ॥੧॥ ੨੨੮ ॥ ਅਧਿਕ ਨਜਾਸ ਮੁਨ ਕੀਨ ਮੰਤ੍ਰ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਉਚਾਰੇ ॥ ਤੰਤ੍ਰ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸਧੇ ਜੰਤ੍ਰ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਲਿਖਿ ਡਾਰੇ ॥ ਅਤਿ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੁਐ ਆਪ ਬਹੁਰਿ ਉੱਚਾਰ ਕਰੋ ਤਿਹ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਬੇਕ ਅਬਿਬੇਕ ਸਹਿਤ ਸੈਨਾ ਕਥਜੋ ਜਿਹ ॥ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਹੁਦਿਸ ਭਏ ਅਨਲ ਪਵਨ ਸਸਿ ਸੂਰ ਨਭ ॥ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰਿਹੈ ਸੰਘਾਰ ਜਕੇ ਜੱਛ ਗੰਧਰਬ ਸਬ ॥੨॥ ੨੨੯ ॥ ਸੇਤ ਛਤ੍ਰ ਸਿਰ ਧਰੈ ਸੇਤ ਬਾਜੀ ਰਥ ਰਾਜਤ ॥ ਸੇਤ ਬਸਤ੍ਰ ਤਨ ਸਜੇ ਨਿਰਖਿ ਸੁਰ ਨਰ ਭ੍ਰਮਿ ਭਾਜਤ ॥ ਚੰਦ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹ੍ਵੈ ਰਹਤ ਭਾਨ ਭਵਤਾਲਖਿ ਭੁੱਲਤ ॥ ਭ੍ਰਮਰ ਪ੍ਰਭਾ ਲਖਿ ਭ੍ਰਮਤ ਅਸੁਰ ਸੁਰ ਨਰ ਡਗਡੁੱਲਤ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਬਿਬੇਕ ਰਾਜਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟਿ ਤਿਹ ਮਾਨੀਐ ॥ ਮੁਨਿ ਗਨ ਮਹੀਪ ਬੰਦਤ ਸਕਲ ਤੀਨਿ ਲੋਕ ਮਹਿ ਜਾਨੀਐ ॥ ੩ ॥ ੨੩੦ ॥ ਚਮਰ ਚਾਰ ਚਹੁੰ ਓਰ ਢੁਰਤ ਸੁੰਦਰ ਛਬਿ ਪਾਵਤ ॥ ਨਿਰਖਿ ਹੰਸ ਤਿਹ ਦੁਰਨਿ ਮਾਨ ਸਰਵਰਹਿ ਲਜਾਵਤ ॥ ਅਤਿ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸਬ ਗਾਤ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਹੀ ਜਿਹ ਸੋਹਤ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਸੁਰੇਸ ਜੱਛ ਕਿੰਨਰ ਮਨਮੋਹਤ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਬਿਬੇਕ ਰਾਜਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਦਿਨ ਕਮਾਨ ਚੜਾਇ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਅਬਿਬੇਕ ਸੁਨਿਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਬਾਨ ਚਲਾਇ ਹੈ ॥ ੪ ॥ ੨੩੧ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਬਿਕਾਰ ਤੇਜ ਆਖੰਡ ਅਤੁਲ ਬਲ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅਤਿ ਸ੍ਰੂਰ ਤੂਰ ਬਾਜਤ ਜਿਹ ਜਲ ਥਲ ॥ ਪਵਨ ਬੇਗ ਰਥ ਚਲਤ ਪੇਖਿ ਚਪਲਾ ਚਿਤ ਲਾਜਤ ॥ ਸੁਨਤ ਸਬਦ ਚਕਚਾਰ ਮੇਘ ਮੋਹਤ ਭ੍ਰਮ ਭਾਜਤ ॥ ਜਲ ਥਲ ਅਜੇਅ ਅਨਭੈ ਅਭਟ ਅਤਿ ਉੱਤਮ ਪਰਵਾਨੀਐ ॥ ਧੀਰਜੁ ਸੁਨਾਮ ਜੋਧਾ ਬਿਕਟ ਅਤਿ ਸੁਬਾਹੁ ਜਗ ਮਾਨੀਐ ॥ ੫ ॥ ੨੩੨॥ ਧਰਮ ਧੀਰ ਬੀਰ ਜਸਮੀਰ ਅਨਭੀਰ ਬਿਕਟ ਮਤਿ ॥ ਕਲਪ ਇ੍ਰਛ ਕੁਬ੍ਰਤਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਜਸ ਤਿਲਕ ਸੁਭਟ ਅਤਿ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅਤਿ ਓਜ ਅਨਿਲ ਸਰ ਤੇਜ ਜਰੇ ਰਣ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਅਸਤ੍ਰ ਸਿਵ ਅਸਤ੍ਰ ਨਹਿਨ ਮਾਨਤ ਏਕੈ ਬ੍ਰਣ ॥ ਇਹ ਦੁਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ਬ੍ਰਤ ਛਤ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਜਬ ਛੰਡਿਹੈ ॥ ਬਿਨ ਏਕ ਅਬ੍ਰਤ ਸੁਬ੍ਰਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਵਰਨ ਆਹਵ ਮੰਡਿ ਹੈ ॥ ੬ ॥ ੨੩੩ ॥ ਅਛਿੱਜਗਾਤ ਅਨਭੰਗ ਤੇਜ ਆਖੰਡ ਅਨਿਲ ਬਲ ॥ ਪਵਨ ਬੇਗ ਰਥ ਕੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜਾਨਤ ਜੀਅ ਜਲ ਥਲ ॥ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਪਰਬੀਨ ਛੀਨ ਸਬ ਅੰਗ ਬ੍ਰਤਨ ਕਰ ॥ ਅਤਿ ਸੁਬਾਹ ਸੰਜਮ ਸੁ ਬੀਰ ਜਾਨਤ ਨਾਗੀ ਨਰ ॥ ਗਹਿ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਪਾਨਹਿ ਧਰਮ ਪਰਮ ਰੂਪ ਧਰਿ ਗਰਜਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਅਬ੍ਰਤ ਸੁਬ੍ਰਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਉਰਨ ਆਨ ਬਰਜਿਹੈ ॥ ੭ ॥ ੨੩੪ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਾਰ ਚੰਚਲ ਪ੍ਰਕਾਸ ਬਾਜੀ ਰਥ ਸੋਹਤ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਬੀਨ ਧੁਨ ਛੀਨ ਬੀਨ ਬਾਜਤ ਮਨ ਮੋਹਤ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪ ਸੁਭ ਧਰੇ ਨੇਮ ਨਾਮਾ ਭਟ ਭੈ ਕਰ ॥ ਪਰਮ ਰੂਪ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜੁਧ ਜੈ ਅਰਿ ਛੈ ਕਰ॥ਅਸਿ ਅਮਿਟ ਬੀਰ ਧੀਰਾ ਬਡੋ ਅਤਿ ਬਲੀਸ ਦੁਰਧਰਖ ਰਣ ॥ ਅਨਭੈ ਅਭੰਜ ਅਨਮਿਟ ਸੁਧੀਸ ਅਨਬਿਕਾਰ ਅਨਜੈ ਸੁਭਣ ॥ ੮ ॥ ੨੩੫ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅਮਿਤੋਜ ਅਮਿਟ ਅਨਭੈ ਅਭੰਗ ਭਟ ॥ ਰਥ ਪ੍ਰਮਾਣ ਚਪਲਾ ਸੁ ਚਾਰੁ ਚਮਕਤ ਹੈ ਅਨਕਟ ॥ ਨਿਰਖ ਸੱਤ੍ਰ ਤਿਹ ਤੇਜ ਚਕ੍ਰਿਤ ਭਯ ਭੀਤਰ ਭਜਤ ਰਣ ॥ ਧਰਤ ਧੀਰ ਨਹਿ ਬੀਰ ਤੀਰ ਸਰੋ ਹੈ ਨਹੀ ਹਠਿ ਰਣ ॥ ਬਿਗਯਾਨ ਨਾਮ ਅਨਭੈ ਸੁਭਟ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਤਹ ਜਾਨੀਐ ॥ ਅਗਿਆਨ ਦੇਸ ਜਾਕੋ ਸਦਾ ਤ੍ਰਾਸ ਘਰਨ ਘਰ ਮਾਨੀਐ ॥ ੯ ॥ ੨੩੬ ॥ ਬਮਤ ਜ੍ਵਾਲ ਡਮਰੂ ਕਰਾਲ ਡਿਮ ਡਿਮ ਰਣ ਬੱਜਤ ॥ ਘਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਚਕ ਸਬਦ ਘਹਰ ਜਾਕੋ ਗਲ ਗੱਜਤ ॥ ਸਿਮਟ ਸਾਗ ਸੰਗ੍ਰਹਤ ਸਰਕਿ ਸਾਮੁਹ ਅਰਿ ਝਾਰਤ ॥ ਨਿਰਖ ਤਾਸ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਬ੍ਰਹਮ ਜੈ ਸਬਦ ਉਚਾਰਤ ॥ ਇਸਨਾਨ ਨਾਮ ਅਭਿਮਾਨ ਜੁਤ ਜਦਿਨ ਧਨੁਖ ਗਹਿਗਰਜਿਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਕੁਚੀਲਸਾਮੁਹਿ ਸਮਰ ਅਉਰ ਨ ਤਾਸਿ ਬਰਜਿਹੈ ॥ ੧੦ ॥ ੨੩੭ ॥ ਇਕਨਿ ਬ੍ਰਿਤ ਅਤਿ ਬੀਰ ਦੁਤੀਅ ਭਾਵਨਾ ਮਹਾ ਭਟ ॥ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਅਨਿ ਮਿਟ ਅਪਾਰ ਅਨਛਿੱਜ ਅਨਾਕਟ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰਿ ਗਜ ਹੈ ਜਬ ਭੀਰ ਭਾਜਿ ਹੈ ਨਿਰਖਿ ਰਨ ॥ ਪਤ੍ਰ ਭੇਸ ਭਹਰਾਤ ਧੀਰ ਧਾਰ ਹੈਂ ਨ ਅਨਗਣ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਧੀਰ ਜੋਧਾ ਨ੍ਰਿਪਤ ਜਦਿਨ ਅਜੋਧਨ ਰਚਿ ਹੈਂ ॥ ਤਜ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਭੱਜਿ ਹੈ ਸਕਲ ਏਕ ਨ ਬੀਰ ਬਿਰਚਿ ਹੈਂ ॥ ੧੧ ॥ ੨੩੮ ॥ ਸੰਗੀਤ ਛਪਯ ਛੰਦ ॥ ਤਾਗੜਦੀ ਤੂਰ ਬਾਜ ਹੈ ਜਾਗੜ ਦੀ ਜੋਧਾ ਜਬ ਜੁੱਟਹਿ ॥ ਲਾਗੜਦੀ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥੁ-ਰਹਿ ਸਾਗੜ ਦੀ ਸੰਨਾਹ ਸੁ ਤੁਟਹਿ ॥ ਭਾਗੜਦੀ ਭੂਤ ਭੈਰੋ ਪ੍ਰਸਿਧ ਅਰੁ ਸਿੱਧ ਨਿਹਾਰਹਿ ॥ ਜਾਗੜਦੀ ਜੱਛ ਜੁੱਗਣੀ ਜੁਧ ਜੈ ਸਬਦ ਉਚਾਰਹਿ ॥ ਸੰਸਾਗੜ ਦੀ ਸੁਭਟ ਸੰਜਮ ਅਮਿਟ ਕਾਗੜਦੀ ਕ੍ਰੁਧ ਜਬ ਗਰਜਿਹੈ ॥ ਦੰਦਾਗੜਦੀ ਇੱਕ ਦੁਰਮਤਿ ਬਿਨਾ ਆਗੜਦੀ ਸੁ ਔਰਨ ਬਰਜਿਹੈ ॥ ੧੨ ॥ ੨੩੯ ॥ ਜਾਗੜ ਦੀ ਜੋਗ ਜਯਵਾਨ ਕਾਗੜ ਦੀ ਕਰ ਕ੍ਰੋਧ ਕੜੱਕਹਿ ॥ ਲਾਗੜਦੀ ਲੁੱਟ ਅਰੁ ਕੁੱਟ ਤਾਗੜਦੀ ਤਰਵਾਰ ਸੜੱਕਹਿ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਨਾਹ ਪਾਗੜਦੀ ਪਹਿਰ ਹੈਂ ਜਵਨ ਦਿਨ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸੱਤ੍ਰ ਭਜਿਹੈਂ ਟਾਗੜ ਦੀ ਟਿਕਹੈ ਨ ਇੱਕ ਛਿਨ ॥ ਪੰਪਾਗੜ ਦੀ ਪੀਅ ਰਸਿ ਤਬ ਰਣ ਮੁਕਸਾਗੜ ਦੀ ਸਮਸਤ ਸਿਧਾਰ ਹੈਂ ॥ ਅੰਗਾਗੜਦੀ ਅਮਿਟ ਦੁਰਧਰਖ ਭਟ ਜਾਗੜਦੀ ਕਿ ਜਦਿਨ ਨਿਹਾਰ ਹੈ ॥ ੧੩ ॥ ੨੪੦ ॥ ਆਗੜਦੀ ਇੱਕ ਅਰ ਚਾਰੁ ਪਾਗੜਦੀ ਪੂਜਾ ਜਬ ਕੁੱਪਹਿ ॥ ਰਾਗੜਦੀ ਰੋਸ ਕਰਿ ਜੋਸ ਪਾਗੜਦੀ ਪਾਇਨ ਜਬ ਰੁੱਪਹਿ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸਤ੍ਰ ਤਜਿ ਅਤ੍ਰ ਭਾਗੜਦੀ ਭੱਜਹਿ ਸੁ ਭ੍ਰਮ ਰਣ ॥ ਆਗੜਦੀ ਐਸ ਉੱਝੜਹਿ ਪਾਗੜਦੀ ਜਣੁ ਪਵਨ ਪਤ੍ਰ ਬਣ ॥ ਸੰਸਾਗੜ ਦੀ ਸੁਭਟਿ ਸਭ ਭਜਿ ਹੈਂ ਤਾਗੜਦੀ ਤੁਰੰਗਨਚਾਇ ਹੈਂ ॥ ਛੰਛਾਗੜਦੀ ਛਤ੍ਰ ਬ੍ਰਿਤਿ ਛੱਡਕੈ ਆਗੜਦੀ ਅਧੋ ਗਤਿ ਜਾਇ ਹੈਂ ॥ ੧੪ ॥ ੨੪੧ ॥ ਛਪਯ ਛੰਦ ॥ ਚਮਿਰ ਚਾਰ ਚਹੂੰ ਓਰ ਦੁਰਤ ਸੁੰਦਰ ਛਬਿ ਪਾਵਤ ॥ ਸੇਤ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬਸਤ੍ ਅਰੁ ਬਾਜ ਸੇਤ ਸਸਤ੍ ਛਬ ਛਾਵਤ ॥ ਅਤਿ ਪਵਿੱਤ੍ ਅਬਿਕਾਰ ਅਚਲ ਅਨਖੰਡ ਅਕਟ ਭਟ ॥ ਅਮਿਤ ਓਜ ਅਨਮਿਟ ਅਨੰਤ ਆਛਲ ਰਣਾਕਟ॥ ਧਰ ਅਸਤ੍ ਸਸਤ੍ ਸਾਮੁਹ ਸਮਰ ਜਦਿਨ ਨ੍ਰਿਪੋਤਮ ਗਰਜਿਹੈ ॥ ਟਿੱਕ ਹੈ ਇਕ ਭਟ ਨਹਿ ਸਮਰ ਅਉਰ ਕਵਣ ਤਬ ਬਰਜਿਹੈ ॥ ੧੫ ॥ ੨੪੨ ॥ ਇਕਿ ਬਿੰਦਿਆ ਅਰੁ ਲਾਜ ਅਮਿਟ ਅੰਤਿ ਹੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਰਣ ॥ ਭੀਮ ਰੂਪ ਭੈਰੋ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਮਿੱਟ ਅਦਾਹਣ ॥ ਅਤਿ ਅਖੰਡ ਅਡੰਡ ਚੰਡ ਪਰਤਾਪ ਰਣਾ ਚਲ ॥ ਬ੍ਰਿਖਭ ਕੰਧ ਆਜਾਨ ਬਾਹ ਬਾਨੈਤ ਮਹਾਬਲ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਅਪਾਰ ਜੋਧਾ ਜੁਗਲ ਜਦਿਨ ਨਿਸਾਨ ਬਜਾਇ ਹੈ ॥ ਭੱਜਿ ਹੈਂ ਭੂਪ ਤਜਿ ਲਾਜ ਸਭ ਏਕ ਨ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਹੈ ॥ ੧੬ ॥ ੨੪੩ ॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸੰਜੋਗ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਅਖੰਡ ਏਕ ਜਾਨੀਐ ॥ ਸੁਧਾਮ ਧਾਮ ਜਾਸ ਕੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਆਜ ਮਾਨੀਐ ॥ ਅਡੰਡ ਔ ਅਛੇਦ ਹੈ ਅਭੰਗ ਤਾਸ ਭਾਖੀਐ ॥ ਬਿਚਾਰ ਆਜ ਤਉ ਨ ਸੋਂ ਜੁਝਾਰ ਕਉ ਨ ਚਾਖੀਐ ॥ ੧੭ ॥ ੨੪੪ ॥ ਅਖੰਡ ਮੰਡਲੀਕ ਸੋ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬੀਰ ਦੇਖੀਐ ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਅਜੱਤ ਤਾਸ ਲੇਖੀਐ ॥ ਗਰਜਿ ਸਸਤ੍ ਸਜਿ ਕੈ ਸਲੱਜਿ ਰਥ ਧਾਇ ਹੈ ॥ ਅਮੰਡ ਮਾਰਤੰਡ ਜਯੋਂ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੋਭ ਪਾਇ ਹੈ ॥ ੧੮ ॥ ੨੪੫ ॥ ਬਿਸੇਖ ਬਾਣ ਸੈਹਥੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪਾਣ ਸੱਜਿ ਹੈ ॥ ਅਮੋਹ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਸਰੋਹ ਆਨਿ ਗੱਜਿ ਹੈ ॥ ਅਲੋਭ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਦੁਤੀਅ ਜੋ ਗਰੱਜਿ ਹੈਂ ॥ ਰਥੀ ਗਜੀ ਹਈ ਪਤੀ ਅਪਾਰ ਸੈਣ ਭੱਜਿ ਹੈਂ ॥ ੧੯ ॥ ੨੪੬ ॥ ਹਠੀ ਜਪੀ ਤਪੀ ਸਤੀ ਅਖੰਡ ਬੀਰ ਦੇਖੀਐ ॥ ਪ੍ਰਚੰਡ ਮਾਰਤੰਡ ਜਯੋਂ ਅਡੰਡ ਤਾਸ ਲੇਖੀਐ ॥ ਅਜੱਤ ਜਉਨ ਜਗਤ ਤੇਂ ਪਵਿਤ੍ ਅੰਗ ਜਾਨੀਐ ॥ ਅਕਾਮ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾਭਿਰਾਮ ਤਾਸ ਮਾਨੀਐ ॥ ੨੦ ॥ ੨੪੭ ॥ ਅਕ੍ਰੋਧ ਜੋਧ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਬਿਰੋਧ ਸੱਜਿ ਹੈ ਜਬੈ ॥ ਬਿਸਾਰ ਲਾਜ ਸੂਰਮਾ ਅਪਾਰ ਭਾਜਿ ਹੈ ਸਭੈ ॥ ਅਖੰਡ ਦੇਹਿ ਜਾਸ ਕੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ਰੂਪ ਜਾਨੀਐ ॥ ਸੁਲੱਜ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਸੁ ਮੰਤ੍ ਤਾਸ ਮਾਨੀਐ ॥ ੨੧ ॥ ੨੪੮ ॥ ਸੁ ਪਰਮ ਤੱਤ ਆਦਿ ਦੈ ਨਿਰਾ ਹੰਕਾਰ ਗਰਜਿਹੈ ॥ ਬਿਸੇਖ ਤੋਰ ਸੈਨ ਤੇ ਅਸੇਖ ਬੀਰ ਬਰਜਿਹੈ ॥ ਸਰੋਖ ਸੈਹਥੀਨ ਲੈ ਅਸੋਖ ਜੋਧ ਜੁੱਟਿ ਹੈਂ ॥ ਅਸੇਖ ਬੀਰ ਕਾਰ ਮਦ ਕ੍ਰੂਰ ਕਉਚ ਤੁੱਟਿ ਹੈਂ ॥ ੨੨ ॥ ੨੪੯ ॥ ਸਭ ਗਤਿ ਏਕ ਭਾਵ ਨਾਸ ਕ੍ਰੋਧਿ ਸੂਰ ਧਾਇ ਹੈਂ ॥ ਅਸੇਖ ਮਾਰਤੰਡ ਜਯੋਂ ਬਿਸੇਖ ਸੋਭ ਪਾਇ ਹੈਂ ॥ ਸੰਘਾਰ ਸੈਣ ਸੱਤ੍ਰਵੀ ਜੁਝਾਰ ਜੋਧ ਜੁੱਟਿ ਹੈਂ ॥ ਕਰੂਹ ਕ੍ਰੂਰ ਸੂਰਮਾ ਤਰਕ ਤੰਗ ਤੁੱਟਿ ਹੈਂ ॥ ੨੩ ॥ ੨੫੦ ॥ ਸ਼ਿਮੱਟਿ ਸੂਰ ਸੈਹਥੀ ਸਰੱਕਿ ਸਾਂਗ ਸੇਲ ਹੈ ॥ ਦੁਰੰਤ ਘਾਇ ਝਾਲਿਕੈ ਅਨੰਤ ਸੈਣ ਪੇਲਿ ਹੈਂ ॥ ਤਮੱਕਿ ਤੇਗ ਦਾਮਣੀ ਸੜੱਕਿ ਸੂਰ ਮੱਟਿ ਹੈਂ ॥ ਨਿਪੱਟਿ ਕੱਟਿ ਕੁੱਟਿ ਕੈ ਅਕੱਟ ਅੰਗ ਸੱਟਿ ਹੈਂ ॥ ੨੪ ॥ ੨੫੧ ॥ ਨਿਪੱਟਿ ਸਿੰਘ ਜਯੋਂ ਪਲੱਟਿ ਸੂਰ ਸੇਲ ਬਾਹਿ ਹੈਂ ॥ ਬਿਸੇਖ ਬ੍ਰਥਨੀਸਕੀ ਅਸੇਖ ਸੈਣ ਅਗਾਹਿ ਹੈਂ ॥ ਅਰੁੱਝਿ ਬੀਰ ਅੱਪ ਮੱਝਿ ਗੱਝਿ ਆਨਿ ਜੁੱਝਿ ਹੈਂ ॥ ਬਿਸੇਖ ਦੇਵ ਦਈਤ ਜੱਛ ਕਿੰਨ੍ ਕਿੱਤ ਬੁੱਝਿਹੈ ॥ ੨੫ ॥ ੨੫੨ ॥ ਸਰੱਕਿ ਸੇਲ ਸੂਰਮਾ ਮਟਿੱਕ ਬਾਜ ਸੁੱਟਿ ਹੈਂ ॥ ਅਮੰਡ ਮੰਡਲੀਕਸੇ ਅਫੁੱਟ ਸੂਰ ਫੁੱਟਿ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਮ ਸੂਰ ਕੋ ਬਿਸੇਖ ਭੂਪ ਜਾਨੀਐ ॥ ਸੁ ਸਾਖ ਤਾਸ ਕੀ ਸਦਾ ਤਿਹੂੰ ਨ ਲੋਕ ਮਾਨੀਐ ॥ ੨੬ ॥੨੫੩

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਭਾਨ ਸੋ ਅਭੂਤ ਰੂਪ ਮਾਨੀਐ ॥ ਸੰਜੋਗ ਨਾਮ ਸਤ੍ਰਹਾ ਸੁ ਬੀਰ ਤਾਸ ਜਾਨੀਐ ॥ ਸੁ ਸਾਂਤ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਸੋ ਅਉਰ ਏਕ ਬੋਲੀਐ ॥ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜਾਸ ਕੋ ਸਦਾ ਸੁ ਸਰਬ ਲੋਗ ਤੋਲੀਐ ॥ ੨੭ ॥੨੫੪॥ ਅਖੰਡ ਮੰਡਲੀਕ ਸੋ ਪ੍ਰਚੰਡ ਰੂਪ ਦੇਖੀਐ ॥ ਸੁ ਕੋਪ ਜੁੱਧ ਸਿੰਘ ਕੀ ਸਮਾਨ ਸੂਰ ਪੇਖੀਐ ॥ ਸੁ ਪਾਠ ਨਾਮ ਤਾਸ ਕੋ ਅਠਾਟ ਤਾਸ ਭਾਖੀਐ ॥ ਭਜਯੋ ਨ ਜੁੱਧ ਤੇ ਕਹੂੰ ਨਿਮੇਸ ਸੂਰ ਸਾਖੀਐ ॥ ੨੮ ॥ ੨੫੫ ॥ ਸੁ ਕਰਮ ਨਾਮ ਏਕ ਕੋ ਸੁ ਸਿੱਛ ਦੂਜ ਜਾਨੀਐ ॥ ਅਭਿੱਜ ਮੰਡਲੀਕ ਸੋ ਅਛਿੱਜ ਤੇਜ ਮਾਨੀਐ ॥ ਸੁ ਕੋਪ ਸੂਰ ਸਿੰਘ ਜਯੋਂ ਘਟਾ ਸਮਾਨ ਜੁੱਟਿ ਹੈਂ ॥ ਦੁਰੰਤ ਬਾਜ ਬਾਜਿ ਹੈਂ ਅਨੰਤ ਸਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟਿ ਹੈਂ ॥ ੨੯ ॥ ੨੫੬ ॥ ਸੁ ਜੋਗ ਨਾਮ ਏਕ ਕੋ ਪ੍ਰਬੋਧ ਅਉਰ ਮਾਨੀਐ ॥ ਸੁ ਦਾਨ ਤੀਸਰਾ ਹਠੀ ਅਖੰਡ ਤਾਸ ਜਾਨੀਐ ॥ ਸੁ ਨੇਮ ਨਾਮ ਅਉਰ ਹੈ ਅਖੰਡ ਤਾਸ ਭਾਖੀਐ ॥ ਜਗੱਤ ਜਾਸ ਜੀਤਿਆ ਜਹਾਂਨ ਭਾਨ ਸਾਖੀਐ ॥ ੩੦ ॥ ੨੫੭ ॥

ਸੁ ਸੱਤੁ ਨਾਮ ਏਕ ਕੋ ਸੰਤੋਖ ਅਉਰ ਬੋਲੀਐ ॥ ਸੁ ਤੱਪੁ ਨਾਮ ਤੀਸਰੋ ਦਸੰਤ੍ ਜਾਸੁ ਛੋਲੀਐ ॥ ਸੁ ਜਾਪ ਨਾਮ ਏਕ ਕੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਆਜ ਤਾਸ ਕੋ ॥ ਅਨੇਕ ਜੁੱਧ ਜੀਤਿ ਕੈ ਬਰਿਯੋ ਜਿਨੈ ਨਿਰਾਸ ਕੋ ॥ ੩੧ ॥ ੨੫੮ ॥ ਛਪੈਛੰਦ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਲਵੰਡ ਨੇਮ ਨਾਮਾ ਇਕ ਅਤਿ ਭਟ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਮ ਦੂਸਰੋ ਸੂਰਬੀਰਾਰਿਣੋਤਕਟ ॥ ਸੰਜਮ ਏਕ ਬਲਿਸਟਿ ਧੀਰ ਨਾਮਾ ਚਤੁਰਥ ਗਨਿ ॥ ਪ੍ਰਾਣ ਯਾਮ ਪੰਚਵੋ ਧਿਆਨ ਨਾਮਾ ਖਸਟਮ ਭਨਿ ॥ ਜੋਧਾ ਅਪਾਰ ਅਨਖੰਡ ਅਤਿ ਸਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਿਹ ਮਾਨੀਐ ॥ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਨਾਗ ਗੰਧ੍ਰਬ ਧਰਮ ਨਾਮ ਜਵਨ ਕੋ ਜਾਨੀਐ ॥

੩੨ ॥ ੨੫੯ ॥ ਸੁਭਾਚਾਰ ਜਿਹ ਨਾਮ ਸਬਲ ਦੂਸਰ ਅਨੁਮਾਨੋ ॥ ਬਿਕ੍ਰਮ ਤੀਸਰੋ ਸੁ ਭਟ ਬੁੱਧ ਚਤੁਰਥ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥ ਪੰਚਮ ਅਨੁਰਕਤਤਾ ਛਠਮਸਾਮਾਧ ਅਭੈ ਭਟ ॥ ਉੱਦਮ ਅਰੁ ਉਪਕਾਰ ਅਮਿਟ ਅਨ ਜੀਤ ਅਨਾਕਟ ॥ ਜਿਹ ਨਿਰਖਿ ਸਤ੍ਰ ਤਜਿ ਆਸਨਨਿ ਬਿਮਨ ਚਿੱਤ ਭਾਜਤ ਤਵਨ ॥ ਬਲਿ ਟਾਰਿ ਹਾਰਿ ਆਹੋਵ ਹਠੀ ਅਠਟ ਠਾਟ ਭੁਲਤ ਗਵਨ ॥ ੩੩ ॥ ੨੬੦ ॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਸੁ ਬਿਚਾਰ ਹੈ ਭਟ ਏਕ ॥ ਗੁਨ ਬੀਚ ਜਾਸ ਅਨੇਕ ॥ ਸੰਜੋਗ ਹੈ ਇਕ ਅਉਰ ॥ ਜਿਨਿ ਜੀਤਿਆ ਪਤਿ ਗਉਰ ॥ ੩੪ ॥ ੨੬੧ ॥ ਇਕ ਹੋਮ ਨਾਮ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਅਹਿ ਕੀਨ ਜਾਸ ਅਧੀਰ ॥ ਪੂਜਾ ਸੁ ਅਉਰ ਬਖਾਨ ॥ ਜਿਹ ਸੋ ਨ ਪਉਰਖੁ ਆਨ ॥ ੩੫ ॥ ੨੬੨ ॥ ਅਨੁਰਕਤ ਤਾ ਇਕ ਅਉਰ ॥ ਸਭ ਸੁਭਟ ਕੋ ਸਿਰਮਉਰ ॥ ਬੇਰਕਤਤਾ ਇਕ ਆਨ ॥ ਜਿਹ ਸੋ ਨ ਆਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ॥ ੩੬ ॥ ੨੬੩ ॥ ਸਤ ਸੰਗ ਅਉਰ ਸੁਬਾਹ ॥ ਜਿਹ ਦੇਖ ਜੁੱਧ ਉਛਾਹ ॥ ਭਟ ਨੇਹ ਨਾਮ ਅਪਾਰ ॥ ਬਲ ਜਉਨ ਕੋ ਬਿਕਰਾਰ ॥ ੩੭ ॥ ੨੬੪ ॥ ਇਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਰੁ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ॥ ਜਿਹ ਜੋਤ ਜਗਮਗ ਜਗਤ ॥ ਭਟ ਦੱਤ ਮੱਤ ਮਹਾਨ ॥ ਸਭ ਠਉਰ ਮੈ ਪਰਧਾਨ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ ੩੮ ॥ ੨੬੫ ॥ ਇਕ ਕ੍ਰੁਧ ਅਉਰ ਪ੍ਰਬੋਧ ॥ ਰਣ ਦੇਖਕੈ ਜਿਹ ਕ੍ਰੋਧ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ॥ ਦੁਹੁ ਦਿਸ ਨਿਸਾਣ ਬਜਾਇ ॥ ੩੯ ॥ ੨੬੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੈਨ ਬਨਾਇਕੈ ਚਜ਼ੇ ਨਿਸਾਨ ਬਜਾਇ ॥ ਜਿਹ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਆਹਵ ਮਚਜੋ ਸੋ ਸੋ ਕਹਤ ਸੁਨਾਇ ॥ ੪੦ ॥ ੨੬੭ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ॥ ਕਿਸੰਖਾਹ ਉੱਠੇ ॥ ਕਿ ਸਾਵੰਤ ਜੁੱਟੇ ॥ ਕਿ ਨੀਸਾਣ ਹੁੱਕੇ ॥ ਕਿ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਧੁੱਕੇ ॥ ੪੧ ॥ ੨੬੮ ॥ ਕਿ ਬੰਬਾਲ ਨੇਜੇ ॥ ਕਿ ਜੰਜ੍ਹਾਲ ਤੇਜੇ ॥ ਕਿ ਸਾਵੰਤ ਢੁਕੇ ॥ ਕਿਹਾਹਾਇ ਕ੍ਰੂਕੇ ॥ ੪੨ ॥ ੨੬੯ ॥ ਕਿ ਸਿੰਧੁਰ ਗੱਜੇ ॥ ਕਿ ਤੰਦੂਰ ਬੱਜੇ ॥ ਕਿ ਸੰਬਾਹ ਜੁੱਟੇ ॥ ਕਿ ਸੰਨਾਹ ਫੁੱਟੇ ॥ ੪੩ ॥ ੨੭੦ ॥ ਕਿ ਡਾਕੰਤ ਡਉਰੂ ॥ ਕਿ ਭ੍ਰਮੰਤ ਭਉਰੂ ॥ ਕਿ ਆਹਾੜ ਡਿੱਗੇ ॥ ਕਿ ਰਾਕਤ੍ਰ ਭਿੱਗੇ ॥ ੪੪ ॥ ੨੭੧ ॥ ਕਿ ਚਾਮੁੰਡ ਚਰਮੰ ॥ ਕਿ ਸਾਵੰਤ ਧਰਮੰ ॥ ਕਿ ਆਵੰਤ ਜੁੱਧੰ ॥ ਕਿ ਸਾਨੱਧ ਬੱਧੰ ॥ ੪੫ ॥ ੨੭੨ ॥ ਕਿ ਸਾਵੰਤ ਸੱਜੇ ॥ ਕਿ ਨੀਸਾਣ ਬੱਜੇ ॥ ਕਿ ਜੰਜ੍ਹਾਲ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ਕਿ ਬਿਸਾਰਿ ਬੋਧੰ ॥ ੪੬ ॥ ੨੭੩ ॥ ਕਿ ਆਹਾੜ ਮਾਨੀ ॥ ਕਿ ਜਜੋਂ ਮੱਛ ਪਾਨੀ ॥ ਕਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸਤ੍ਰ ਬਾਹੈ ॥ ਕਿ ਜਜੋਂ ਜੀਤ ਚਾਹੈ ॥ ੪੭ ॥ ੨੭੪ ॥ ਕਿਸਾਵੰਤ ਸੋਹੇ ॥ ਕਿ ਸਾਰੰਗ ਰੋਹੇ ॥ ਕਿ ਸਸ ਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਬਾਹੇ ॥ ਭਲੇ ਸੈਣ ਗਾਹੇ ॥ ੪੮ ॥ ੨੭੫ ॥ ਕਿ ਭੈਰਉ ਭਭੱਕੈ ॥ ਕਿ ਕਾਲੀ ਕੁਹੱਕੈ ॥ ਕਿ ਜੋਗਨ ਜੁੱਟੀ ॥ ਕਿ ਲੈ ਪਤ੍ਰ ਘੁੱਟੀ ॥ ੪੯ ॥ ੨੭੬ ॥ ਕਿ ਦੇਵੀ ਦਮੱਕੈ ॥ ਕਿ ਕਾਲੀ ਕੁਹੱਕੈ ॥ ਕਿ ਭੈਰੋ ਭਕਾਰੈ ॥ ਕਿ ਡਉਰੂ ਡਕਾਰੈ ॥ ੫੦ ॥ ੨੭੭ ॥ ਕਿ ਬਹੁ ਸਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ ॥ ਕਿ ਪਰਮਾਸਤ੍ਰ ਕਰਖੇ ॥ ਕਿ ਦਈਤਾਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟੇ ॥ ਕਿ ਦੇਵਾਸਤ੍ਰ ਮੁੱਕੇ ॥ ੫੧ ॥ ੨੭੮ ॥ ਕਿਸੈਲਾ ਸਤ੍ਰ ਸਾਜੇ ॥ ਕਿ ਪਉਨਾਸਤ੍ਰ ਬਾਜੇ ॥ ਕਿ ਮੇਘਾਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ ॥ ਕਿ ਅਗਨਾਸਤ੍ਰ ਕਰਖੇ ॥ ੫੨ ॥ ੨੭੯ ॥ ਕਿਹੰਸਾਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟੇ ॥ ਕਿ ਕਾਕਸਤ੍ਰ ਤੁੱਟੇ ॥ ਕਿ ਮੇਘਾਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ ॥ ਕਿ ਸੂਕ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਕਰਖੇ ॥ ੫੩ ॥ ੨੮੦ ॥ ਕਿ ਸਾਵੰਤ੍ਰ ਸੱਜੇ ॥ ਕਿ ਬਜੋਮਾਸਤ੍ਰ ਗੱਜੇ ॥ ਕਿ ਜੱਛਾਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟੇ ॥ ਕਿ ਕਿੰਨ੍ਹਾਸਤ੍ਰ ਮੁੱਕੇ ॥ ੫੪ ॥ ੨੮੧ ॥ ਕਿ ਗੰਧ੍ਰਬਾਸਤ੍ਰ ਬਾਹੈ ॥ ਕਿ ਨਰ ਅਸਤ ਗਾਹੈ ॥ ਕਿ ਚੰਚਾਲ ਨੈਣੰ ॥ ਕਿ ਮੈ ਮੰਤ ਬੈਣੰ ॥ ੫੫ ॥ ੨੮੨ ॥ ਕਿ ਆਹਾੜ ਡਿੱਗੇ ॥ ਕਿ ਆਰਕਤ ਭਿੱਗੇ ॥ ਕਿ ਸਸਤ੍ਰਾਸਤ ਬੱਜੇ ॥ ਕਿ ਸਾਵੰਤ ਗੱਜੇ ॥ ੫੬ ॥ ੨੮੩ ॥ਕਿਆ ਵਰਤ ਹੂਰੰ ॥ ਕਿ ਸਾਵਰਤ ਪੂਰੰ ॥ ਫਿਰੀਐਣ ਹੈਣੰ ॥ ਕਿ ਆਰਕਤ ਨੈਣੰ ॥ ੫੭ ॥ ੨੮੪ ॥ ਕਿ ਪਾਵੰਗ ਪੁੱਲੇ ॥ ਕਿ ਸਰਬਾਸਤ੍ਰ ਖੁੱਲੇ ॥ ਕਿ ਹੰਕਾਰ ਬਾਹੈ ॥ ਅਧੰ ਅੱਧਿਲਾਹੈ ॥ ੫੮ ॥ ੨੮੫ ॥ ਛੁਟੀ ਈਸਤਾਰੀ ॥ ਕਿ ਸੰਨਜਾਸਧਾਰੀ ॥ ਕਿ ਗੰਧਰਬ ਗੱਜੇ ॥ ਕਿ ਬਾਦਿਤ੍ਰ ਬੱਜੇ ॥ ੫੯ ॥ ੨੮੬ ॥ ਕਿ ਪਾਪਾਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ ॥ ਕਿ ਧਰਮਾਸਤ੍ਰ ਕਰਖੇ ॥ ਅਰੋਗਾਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟੇ ॥ ਸੁਭਗਾਸਤ੍ਰ ਸੁੱਟੇ ॥ ੬੦ ॥ ੨੮੭ ॥ ਬਿਬਾਦਾਸਤ੍ਰ ਸੱਜੇ ॥ ਬਿਰੋਧਾਸਤ੍ਰ ਬੱਜੇ ॥ ਕੁਮੰਤ੍ਰਾ ਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟੇ ॥ ਸੁਮੰਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਟੁੱਟੇ ॥ ੬੧ ॥ ੨੮੮ ॥ ਕਿ ਕਾਮਾਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟੇ ॥ ਕਰੋਧਾਸਤ੍ਰ ਤੁੱਟੇ ॥ ਬਿਰੋਧਾਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ ॥ ਬਿਮੋਹਾਸਤ੍ਰ ਕਰਖੇ ॥ ੬੨ ॥ ੨੮੯ ॥ ਚਰਿਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟੇ ॥ ਕਿ ਮੋਹਾਸਤ੍ਰ ਜੁੱਟੇ ॥ ਕਿ ਤ੍ਰਾਸਾਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ ॥ ਕਿ ਕ੍ਰੋਧਾਸਤ੍ਰ ਕਰਖੇ ॥ ੬੩ ॥ ੨੯੦ ॥ ਚੌਪਈ ਛੰਦ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਬਹੁ ਛੋਰੇ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਬੇਕ ਕੇ ਭਟ ਝਕਝੋਰੇ ॥ ਆਪਨ ਚਲਾ ਨਿਸਰਿ ਤਬ ਰਾਜਾ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਕੇ ਬਾਜਨ ਬਾਜਾ ॥ ੬੪ ॥ ੨੯੧ ॥ ਦੁਹੁ ਦਿਸਿ ਪੜਾ ਨਿਸਾਨੈ ਘਾਤਾ ॥ ਮਹਾ ਸਬਦ ਧੁਨਿ ਉਠੀ ਅਘਾਤਾ ॥ ਬਰਖਾ ਬਾਣ ਗਗਨ ਗਜੇ ਛਾਈ ਭੂਤਿ ਪਿਸਾਚ ਰਹੇ ਉਰਝਾਈ ॥ ੬੫ ॥ ੨੯੨ ॥ ਝਿਮਿ ਝਿਮਿ ਸਾਰੁ ਗਗਨ ਤੇ ਬਰਖਾ ॥ ਭਲ ਭਲ ਸੁਭਟ ਪਖਰੀਆ ਪਰਖਾ ॥ ਸਿਮਟੇ ਸੁਭਟ ਅਨੰਤ ਅਪਾਰਾ ॥ ਪਰਿ ਗਈ ਅੰਧ ਪੁੰਧ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥ ੬੬ ॥ ੨੯੩ ॥ ਚੌਪਈ॥ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਬੇਕ ਤਬ ਰੋਸਹਿ ਭਰਾ ॥ ਸਭ ਸੈਨਾ ਕਹਿਆਇਸੁ ਕਰਾ ॥ ਉਮਡੇ ਸੂਰ ਸੁ ਫਉਜ ਬਨਾਈ॥ ਨਾਮ ਤਾਸ ਕਬਿ ਦੇਤ ਬਤਾਈ ॥ ੬੭ ॥ ੨੯੪ ॥ ਸਿਗੀ ਪਾਖਰੀ ਟੋਪ ਸਵਾਰੇ ॥ ਚਿਲਤਹ ਰਾਗ ਸੰਜੋਵਾ ਡਾਰੇ ॥ ਚਲੇ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਜ ਸੁ ਬੀਰਾ ॥ ਸੂਖਤ ਭਯੋ ਨਦਨ ਕੋ ਨੀਰਾ ॥ ੬੮ ॥ ੨੯੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੁਹੂ ਦਿਸਨ ਮਾਰੂ ਬਜਯੋ ਪਰਯੋ ਨਿਸਾਣੇ ਘਾਉ ॥ ਉਮਡਿ ਦੁਬਹੀਆ ਉਠਿ ਚਲੇ ਭਯੋ ਭਿਰਨ ਕੋ ਚਾਉ ॥ ੬੯ ॥ ੨੯੬ ॥ ਭੁਯੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਰਣੰ ਸੁੱਧ ਸਾਵੰਤ ਭਾਵੰਤ ਗਾਜੇ ॥ ਤਹਾ ਤੂਰ ਭੇਰੀ ਮਹਾ ਸੰਖ ਬਾਜੇ ॥ ਭਯੋ ਉਚ ਕੋ ਲਾਹਲੰ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਬਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਨਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥ ੭੦ ॥ ੨੯੭ ॥ ਫਰੀ ਧੋਪ ਪਾਇਕ ਸੁਖੰਡੇ ਬਿਸੇਖੰ ॥ ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ਭਏ ਭੂਤ ਭੇਖੰ ॥ ਰਣੰ ਰਾਗ ਬੱਜੇ ਤਹੱਜੇ ਭਟਾਣੰ ॥ ਤੁਰੀ ਤੱਤ ਨੱਚੇ ਪਲੋਟੇ ਭਟਾਣੰ ॥ ੭੧ ॥ ੨੯੮ ॥ ਹਿਣੰ ਕੇਤ ਹੈਵਾਰ ਗੈਵਾਰ ਗਾਜੀ ॥ ਮਟੱਕੰ ਮਹਾਬੀਰ ਸੁੱਟੇ ਸਿਰਾਜੀ ॥ ਕੜਾ ਕੁੱਟ ਸਸਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਬੱਜੇ ਅਪਾਰੰ ॥ ਨਚੇ ਸੁੱਧ ਸਿੱਧੰ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥ ੭੨ ॥ ੨੯੯ ॥ ਕਿਲੰਕੀਤ ਕਾਲੀ ਕਮੱਛਜਾ ਕਰਾਲੰ ॥ ਬਕਯੋ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਬਾਮੰਡ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥ ਚਵੀ ਚਾਵਡੀ ਚਾਵ ਚਉਸਠਿ ਬਾਲੰ ॥ ਕਰੈ ਸ੍ਰੋਣ ਹਾਰੰ ਸਬੈ ਜੋਗ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥ ੭੩ ॥ ੩੦੦ ॥ ਛੁਰੀ ਛਿਪ੍ਰ ਛੰਡੈਤਿ ਮੰਡੈ ਰਣਾਣੰ ॥ ਤਮੱਕੈਤ ਤਾਜੀ ਭਭੱਕੈ ਭਟਾਣੰ ॥ ਸੁਭੇ ਸੰਦਲੀ ਬੋਜ ਬਾਜੀ ਅਪਾਰੰ ॥ ਬਹੇ ਬੋਰ ਪਿੰਗੀ ਸਮੁੱਦੇ ਕੰਧਾਰੰ ॥ ੭੪ ॥ ੩੦੧ ॥ ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ਉਠੇ ਕੱਛ ਅੱਛੰ ॥ ਕੱਛੇ ਆਰਥੀ ਪੱਬਮਾਨੇ ਸਪੱਛੰ ॥ ਉਠੀ ਧੂਰ ਪੂਰੰ ਛੁਹੀ ਐਣ ਗੈਣੰ ॥ ਭਯੋ ਅੰਧ ਪੁੰਧੰ ਪਰੀ ਜਾਣ ਰੈਣੰ ॥ ੭੫ ॥ ੩੦੨ ॥ ਇਤੈ ਦੱਤ ਧਾਯੋ ਅਨਾਦੱਤ ਉੱਤੈ ॥ ਰਹੀ ਧੂਰ ਪੂਰੰ ਪਰੀ ਕੱਟ ਲੁੱਥੰ ॥ ਅਨਾਵਰਤ ਬੀਰੰ ਮਹਾ ਬਰਤ ਧਾਰੀ ॥ ਚੜਯੋ ਚਉਪ ਕੈ ਤੁੰਦ ਨੱਚੇ ਤਤਾਰੀ ॥ ੭੬ ॥ ੩੦੩ ॥ ਖੁਰੰਖੇਹ ਉੱਠੀ ਛਯੋਰਥ ਭਾਨੰ ॥ ਦਿਸਾ ਬੇਦਿਸਾ ਭੂਨ ਦਿਖਜਾ ਸਮਾਨੰ ॥ ਛੁਟੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਪਰੀ ਭੀਰ ਭਾਰੀ ॥ ਛੁਟੈ ਤੀਰ ਕਰ ਵਾਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥ ੭੭ ॥ ੩੦੪ ॥ ਗਹੇ ਬਾਣ ਦੱਤੰ ਅਨਾਦੱਤ ਮਾਰਯੋ ॥ ਭਜੀ ਸਰਬ ਸੈਣੰ ਨ ਨੈਣੰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਜਿਨਯੋ ਬੀਰ ਏਕੈ ਅਨੇਕੰ ਪਰਾਨੇ ॥ ਪੁਰਾਨੇ ਪਲਾਸੀ ਹਨੇ ਪੌਨ ਮਾਨੇ ॥ ੭੮ ॥ ੩੦੫ ॥ ਰਣੰ ਰੋਸ ਕੈ ਲੋਭ ਬਾਜੀ ਮਟੱਕਯੋ ॥ ਭਜਯੋ ਬੀਰ ਬਾਚਯੋ ਅਰਯੋ ਸੋ ਝਟੱਕਯੋ ॥ ਫਿਰਯੋ ਦੇਖ ਬੀਰੰ ਅਨਾਲੋਭ ਧਾਯੋ ॥ ਛੁਟੇ ਬਾਣ ਐਸੇ ਸਬੈ ਬਯੋਮ ਛਾਯੋ ॥ ੭੯ ॥ ੩੦੬ ॥ ਦਸੰ ਬਾਣ ਲੈ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਸਰੰ ਸੱਠਿ ਲੈ ਸੰਜਮੈ ਤਾਕਿ ਮਾਰੇ ॥ ਨਵੰਬਾਣ ਸੋ ਨੇਮ ਕੋ ਅੰਗ ਛੇਦਯੋ ॥ ਬਲੀ ਬੀਸਿ ਬਾਣਾਨਿ ਬਿਗਯਾਨ ਭੇਦਯੋ ॥ ੮੦ ॥ ੩੦੭ ॥ ਪਚਿਸ ਬਾਣ ਪਾਵਿਤ੍ ਤਾਕੈ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਅਸੀਹ ਬਾਣ ਅਰ ਚਾਹਿਕੈ ਅੰਗ ਝਾਰੇ ॥ ਪਚਾਸੀ ਸਰੰਪੂਰ ਪੂਜਾਹਿ ਛੇਦਯੋ ॥ ਬਡੋ ਲਸਟਕਾ ਲੈ ਸਲੱਜਾਹਿ ਭੇਦਯੋ ॥ ੮੧ ॥ ੩੦੮

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ ਬਿਆਸੀ ਬਲੀ ਬਾਣ ਬਿੰਦਗਾਹਿਮਾਰੇ ॥ ਤਪਸਜਾਹਿ ਪੈ ਤਾਕਿ ਤੇਤੀਸ ਡਾਰੇ ॥ ਕਈ ਬਾਣ ਸੋ ਕੀਰਤਨੰ ਅੰਗ ਛੇਦਜੋ ॥ ਅਲੋਭਾਦਿ ਜੋਧਾ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਭੇਦਜੋ ॥ ੮੨ ॥ ੩੦੯ ॥ ਨਿਹੰਕਾਰ ਕੋ ਬਾਨ ਅੱਸੀਨ ਛੇਦਜੋ ॥ ॥ ਭਲੇ ਪਰਮ ਤਤ੍ਵਾਦਿ ਕੋ ਬੱਛ ਭੇਦਜੋ ॥ ਕਈ ਬਾਣ ਕਰੁਣਾਹਿ ਕੇ ਅੰਗ ਝਾਰੇ ॥ ਸਰੰਸਉਕਸਿੱਛਆਕੇ ਅੰਗ ਮਾਰੇ ॥ ੮੩ ॥ ੩੧੦ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦਾਨ ਆਨਿ ਪੁਜਜੋ ਤਬੈ ਗਜਾਨ ਬਾਨ ਲੈ ਹਾਥ ॥ ਜ੍ਞਾਨਿ ਜਾਨਿ ਮਾਰਜੋ ਤਿਸੈ ਧਜਾਨ ਮੰਤ੍ ਕੇ ਸਾਥ ॥ ੮੪ ॥ ੩੧੧ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਰਣੰ ਉਛਲਜੋ ਦਾਨ ਜੋਧਾ ਮਹਾਨੰ ॥ ਸਭੈ ਸਸਤ੍ ਬੇਤਾਅਤ ਅਸਤ੍ਰੰ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਦਸੰ ਬਾਣ ਸੋ ਲੋਭ ਕੋ ਬੱਛ ਮਾਰਜੋ ॥ ਸਰੰਸਪਤ ਸੋ ਕ੍ਰੋਧ ਕੋ ਦੇਹੁ ਤਾਰਜੋ ॥ ੮੫ ॥ ੩੧੨ ॥ ਨਵੰ ਬਾਣ ਬੇਧਜੋ ਅਨੰਨਜਾਸ ਬੀਰੰ ॥ ਤ੍ਰੀਯੋ ਤੀਰ ਭੇਦਜੋ ਅਨਾਬਰਤ ਧੀਰੰ ॥ ਭਯੋ ਭੇਦਿ ਕ੍ਰੋਧੰ ਸਤੰ ਸੰਗਿ ਮਾਰੇ ॥ ਭਈ ਧੀਰ ਧਰਮੰ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਤਾਰੇ ॥ ੮੬ ॥ ੩੧੩ ॥ ਕਈ ਬਾਣ ਕੁਲਹਤ੍ ਤਾਕੋ ਚਲਾਏ ॥ ਕਈ ਬਾਣ ਲੈ ਬੈਰਕੇ ਬੀਰ ਘਾਏ ॥ ਕਿਤੇ ਘਾਇ ਆਲਸ ਕੇ ਅੰਗ ਲਾਗੇ ॥ ਸਬੈ ਨਰਕ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ ਬੀਰ ਭਾਗੇ ॥ ੮੭ ॥ ੩੧੪ ॥ ਇਕੈ ਬਾਣ ਨਿਸੀਲ ਕੋ ਅੰਗ ਛੇਦਜੋ ॥ ਦੁਤੀ ਕੁਸਤ ਤਾਕੋ ਭਲੈ ਸੂਤ ਭੇਦਜੋ ॥ ਗੁਮਾਨਾਦਿ ਕੇ ਚਾਰ ਬਾਜੀ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਅਨਰਥਾਦਿ ਕੇ ਬੀਰ ਬਾਂਕੇ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ੮੮ ॥ ੩੧੫ ॥ ਪਿਪਾਸਾ ਛੁਧਾ ਆਲਸਾਦੀ ਪਰਾਨੇ ॥ ਭਜਜੋ ਲੋਭ ਕ੍ਰੋਧੀ ਹਠੀ ਦੇਵ ਜਾਨੇ ॥ ਤਪਜੋ ਨੇਮ ਨਾਮਾ ਅਨੇਮੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ॥ ਧਰੇ ਜੋਗ ਅਸਤ੍ਰੰ ਅਲੋਭੀ ਉਦਾਸੀ ॥ ੮੯ ॥ ੩੧੬ ॥ ਹਤਜੋ ਕਾਪਟੰ ਖਾਪਟੰ ਸੋਕ ਪਾਲੰ ॥ ਹਨਜੋ ਰੋਹ ਮੋਹੰ ਸਕਾਮੰ ਕਰਾਲੰ ॥ ਮਹਾ ਕ੍ਰੁਧ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧ ਕੋ ਬਾਨ ਮਾਰਜੋ ॥ ਖਿਸਜੋ ਬ੍ਰਹਮ ਦੇਖਾਦਿ ਸਰਬੰ ਪ੍ਰਹਾਰਜੋ ॥ ੯੦ ॥ ੩੧੭ ॥ ਰੁਆਲ ਛੰਦ ॥ ਸੁ ਦੇਹ ਅਉਹੰਕਾਰ ਕੇ ਹਜਾਰ ਬਾਨ ਸੋਹਨਜੋ ॥ ਦਰਿਦ੍ ਅਸੰਕ ਮੋਹਕੋ ਨ ਚਿੱਤ ਮੈ ਕਛੂ ਗਨਜੋ ॥ ਅਸੋਚਅਉ ਕੁਮੰਤ੍ਰਤਾ ਅਨੇਕ ਬਾਨ ਸੋਹਤਜੋ ॥ ਕਲੰਕ ਕੋ ਨਿਸੰਕ ਹ੍ਵੈ ਸਹੰਸ੍ ਸਾਇਕੰ ਮਥਜੋ ॥ ੯੧ ॥ ੩੧੮ ॥ ਕ੍ਰਿਤਘਨਤਾ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਘਾਤ ਮਿਤ੍ ਘਾਤ ਮਾਰਜੋ ॥ ਸੁ ਰਾਜ ਦੋਖ ਬ੍ਰਹਮ ਦੋਖ ਬ੍ਰਹਮ ਅਸਤ੍ ਝਾਰਜੋ ॥ ਉਚਾਟ ਮਾਰਣਾਦਿਬੱਸਿ ਕਰਣ ਕੋ ਸਰੰਹਨਜੋ ॥ ਬਿਖਾਧ ਕੋ ਬਿਖਾਧ ਕੈ ਨ ਬਿ੍ਧ ਤਾਹਿ ਕੋ ਗਨਜੋ ॥ ੯੨ ॥ ੩੧੯ ॥ ਭਜੇ ਰਥੀ ਹਈ ਗਜੀ ਸੁ ਪਤਿਤ੍ਰਾਸਧਾਰਿਕੈ ॥ ਭਜੇ ਰਥੀ ਮਹਾ ਰਥੀ ਸੁ ਲਾਜ ਕੋ ਬਿਸਾਰਿ ਕੈ ॥ ਅਸੰਭ ਜੋਧ ਜੋ ਭਜੇ ਸੁ ਕੈਸ ਕੈ ਬਤਾਈਐ ॥ ਸਹੰਸ੍ ਬਾਕ ਜੋ ਰਟੈਨਤਤ੍ ਪਾਰ ਪਾਈਐ ॥ ੯੩ ॥ ੩੨੦ ॥ ਕਲੰਕ ਬਿਭ੍ਰਮਾਦਿ ਅਉ ਕ੍ਰਿਤਗਨ ਤਾਹਿ ਕੈ ਹਨਜੋ ॥ ਬਿਖਾਦ ਬਿਪਦਾਦਿ ਕੋ ਕਛੁ ਨ ਚਿੱਤਿ ਮੈ ਗਨਜੋ ॥ ਸੁ ਮਿਤ੍ ਦੋਖ ਰਾਜ ਦੋਖ ਈਰਖਾਹਿ ਮਾਰਿਕੈ॥ਉਚਾਟਅਉ ਬਿਖਾਧਕੋ ਦਯੋ ਰਣੰ ਨਿਕਾਰਿ ਕੈ ॥ ੯੪ ॥ ੩੨੧ ॥ ਗ੍ਰਿਲਾਨਿ ਕੋਪ ਮਾਨ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਬਾਨ ਸੋਹਨਜੋ ॥ ਅਨਰਥ ਕੋ ਸਮਰਥ ਕੈ ਹਜਾਰ ਬਾਨ ਸੋਝਨਜੋ ॥ ਕੁਚਾਰ ਕੋ ਹਜਾਰ ਬਾਨ ਚਾਰ ਸੋ ਪ੍ਰਹਾਰਜੋ ॥ ਕੁ ਕਸਟ ਅਉ ਕੁ ਕ੍ਰਿਆ ਕੋ ਭਜਾਇ ਤਾਸ ਡਾਰਜੋ ॥ ੯੫ ॥ ੩੨੨ ॥ ਛਪਯ ਛੰਦ ॥ ਅਤਪ ਬੀਰ ਕਉ ਤਾਕਿ ਬਾਨ ਸੱਤਰਿ ਮਾਰੇ ਤਪ ॥ ਨਵੈਸਾਇਕ ਨਿਸੀਲ ਸਹਸ ਸਰ ਹਨੇ ਅਜਪ ਜਪ ॥ ਬੀਸ ਬਾਣ ਕੁਮਤਹਿ ਤੀਸ ਕੁੱਕਰਮੰਹਿ ਭੇਦਜੋ ॥ ਦਸ ਸਾਇਕ ਦਾਰਿਦ੍ ਕਾਮ ਕਈ ਬਾਣਨਿ ਛੇਦਜੋ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਬਿਰੋਧ ਕੋ ਬਧ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

कीजै अबिबेकहि सर संधि रण ॥ रण रोह क्रोह करवार गहि इमसंजम बुॅलजे बजण ॥ ९६ ॥ ३२३ ॥ अरण पछमहि उगॅू बरुण उॅतर दिस तॅकै ॥ मेर पंख करि उडै सरब साइर जल सुॅकै ॥ कॅल दाड़ु कड़मुड़ै सिमट फणीअर फण फॅटे ॥ उलट जानवी बहै सॅत हरी चंदै हॅटे ॥ संसार उलॅट पुलॅट हूै धसकि धउल धरणी फटै ॥ सुनि निूप अबिबेक सु बिबेक भटि तॅदपि नलटि संजम हटै ॥ ९७ ॥ ३२४ ॥

तेरे जोर मै गुंगा कहताहो ॥ तेरा ही सदका तेरी सरणि ॥ भुजंग प्रयात छंद ॥ कुपजे संजमं परम जोधा जुझारं ॥ बडॅे गरबधारी बडॅे निरबिकारं ॥ अनंता सत् लै कै अनरबै पहाराजे ॥ अनादॅत के अंग कॅ छेद डारजे ॥ ९८ ॥ ३२५ ॥ तेरे जोर कहत हौं ॥ इसॅो जुधु बीतजे कहा लौं सुनाऊ ॥ रटॅ सहंस जिहवा न तऊ अंत पाऊ ॥ दसं लॅछ जुगजं सु बरखं अनंतं ॥ भजॅो बीर खेतं कबै कउण अंतं ॥ ९९ ॥ ३२६ ॥ तेरे जोर संग कहता ॥ भई अंध पुंधं मचजॅो बीर खेतं ॥ नची जुॅगणी चारु चउसॅठ पूतं ॥ नची कालका मी कमॅखजा करालं ॥ झकंझाकणी जोध जागंत जूालं ॥ १०० ॥ ३२७ ॥ तेरा जोरु ॥ मचजे जोर जुधं हटजे नाहि कोऊ ॥ बडे छत् धारी पती छत् दोऊ ॥ थपजे सरब लोकं अलोकं अपारं ॥ मिटे जुध ते इन जोधा जुझारं ॥ १०१ ॥ ३२८ ॥ तेरा जोर ॥ चट पट सुभट बिकट कटे झट पट भई अभंग ॥ लटि भट हटे न रन घटजॅो अट पट मिटजॅो न जंग ॥ १०२ ॥ ३२९ ॥ तेरे जोर ॥चौपई॥बीस लॅछ जुग अंतु प्रमाना ॥ लरे दुऊ भई किसू न हाना ॥ तब राजा जीअ मै अकुलाजे ॥नाक चढे मछिंद्र पै आजे॥१०३॥३३०॥ कहि मुन बरि सभ मोहि बिचारा ॥ ए दॅऊ बीर बडे बरिआरा ॥ इनका बिरुध निवरत न भजा ॥ इनॅ छडावत सभ जगु गजा ॥ १०४ ॥ ३३१ ॥ तेरा जॅरु ॥ इनै जुझावत सब कॅई जूझा ॥ इनका अंत न काहू सूझा ॥ एहै आदि हठी बरिआरा ॥ महां रबी अउ महा भजारा ॥ १०५ ॥ ३३२ ॥ बचनु मछिंद्र सुनत चुप रहा ॥ धरा नाथ सबनन तन कहा ॥ चक्रित चॅित चटपट हूै दिखसा ॥ चर पट नाथ तदिन ते निकसा ॥ १०६ ॥ ३३३ ॥ इत चरपट नाथ प्रगटणॅ नाम ॥ चौपई ॥ सुनिराजा तुहि कहै बिबेका ॥ इन कह दूै जानहु जिन एका ॥ ए अबिकार पुरख अवतारी ॥ बडे धनुर धर बडे जुझारी ॥ १०७ ॥ ३३४ ॥ आदि पुरख जब आप संभारा ॥ आप रूप मै आप निहारा ॥ ओंकार कह इकदा कहा ॥ भूमि अकास सकल बनि रहा ॥ १०८ ॥ ३३५ ॥ तेरे जोर ॥ दाहन दिस ते सति उपजावा ॥ बाम परस ते झूठ बनावा ॥ उपजत ही उठि जुझे जुझारा ॥ तब ते करत जगत मै रारा ॥ १०९ ॥ ३३६ ॥ सहंस बरख जो आयु बढावै ॥ रसना सहस सदा लौं पावै ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਹੰਸ ਜੁਗਨ ਲੌ ਕਰੈ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਤਦਪਿ ਨ ਪਾਵਤ ਪਾਰ ਤੁਮਾਰਾ ॥ ੧੧੦ ॥ ੩੩੭ ॥ **ਤੇਰੇ ਜੋਰ ਗੁੰਗਾ ਕਹਤਾ ॥** ਬਿਆਸ ਪਰਾਸਰ ਅਉ ਰਿਖਿ ਘਨੇ ॥ ਸਿੰਗੀ ਰਿਖਿ ਬਕਦਾਲਭ ਭਨੇ ॥ ਸਹੰਸ ਮੁਖ ਕਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੇਖਾ ॥ ਤਉ ਨ ਤੁਮਰਾ ਅੰਤੁ ਬਿਸੇਖਾ ॥ ੧੧੧ ॥ ੩੩੮ ॥ ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਿੰਧ ਸੁਭਟ ਸਾਵੰਤ ਸਭ ਮੁਨਿ ਗੰਧਰਬ ਮਹੰਤ ॥ ਕੋਟ ਕਲਪ ਕਲਪਾਤ ਭੇ ਲਹਜੋ ਨ ਤੇਰੋ ਅੰਤ ॥ ੧੧੨ ॥ ੩੩੯ ॥ ਤੇਰੋ ਜੋਰ ਸੋ ਕਹੈ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨੋ ਰਾਜ ਸਰਦੂਲ ਉਚਰੋ ਪ੍ਰਬੋਧੰ ॥ ਸੁਨੋ ਚਿੱਤ ਦੈ ਕੈ ਨ ਕੀਜੈ ਬਿਰੋਧੰ ॥ ਸੁ ਸ੍ਰੀ ਆਦ ਪੁਰਖੰ ਅਨਾਦੰ ਸਰੂਪੰ ॥ ਅਜੇਅੰ ਅਭੇਅੰ ਅਦੱਰੰ ਅਰੂਪੰ ॥ ੧੧੩ ॥ ੩੪੦ ॥ ਅਨਾਮੰ ਅਧਾਮੰ ਅਨੀਲੰ ਅਨਾਦੰ ॥ ਅਜੈਅੰ ਅਭੈਅੰ ਅਵੈ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥ ਅਨੰਤੰ ਮਹੰਤੰ ਪ੍ਰਿਥੀ ਸੰਪੁਰਾਣੰ ॥ ਸੁਭੱਬਜੰ ਭਵਿਖਜੰ ਅਵੈਯੰ ਭਵਾਣੰ ॥ ੧੧੪ ॥ ੩੪੧ ॥ ਜਿਤੇ ਸਰਬ ਜੋਗੀ ਜਟੀ ਜੰਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਜਲਾ ਸ੍ਰੀ ਜਵੀ ਜਾਮਨੀ ਜੱਗ ਕਾਰੀ ॥ ਜਤੀ ਜੋਗ ਜੁੱਧੀ ਜਕੀ ਜ੍ਵਾਲ ਮਾਲੀ ॥ ਪ੍ਰਮਾਥੀ ਪਰੀ ਪਰਬਤੀ ਛਤ੍ਰ ਪਾਲੀ ॥ ੧੧੫ ॥ ੩੪੨ ॥ ਤੇਰਾ ਜੋਰ ॥ ਸਬੈ ਝੂਠੁ ਮਾਨੋ ਜਿਤੇ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰੰ ॥ ਸਬੈ ਫੋਕਟੰ ਧਰਮ ਹੈ ਭਰਮ ਤੰਤ੍ਰੰ ॥ ਬਿਨਾ ਏਕ ਆਸੰ ਨਿਰਾਸੰ ਸਬੈ ਹੈ ॥ ਬਿਨਾ ਏਕ ਨਾਮੰ ਨ ਕਾਮੰ ਕਬੈ ਹੈ ॥ ੧੧੬ ॥ ੩੪੩ ॥ ਤੇਰਾ ਜੋਰ ॥ ਕਰੇ ਮੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰੰ ਜੁਪੈ ਸਿੱਧ ਹੋਈ ॥ ਦਰੰਦ੍ਵਾਰ ਭਿੱਛਜਾ ਭ੍ਰਮੈ ਨਾਹਿ ਕੋਈ ॥ ਧਰੈ ਏਕ ਆਸਾ ਨਿਰਾਸੋਰ ਮਾਨੇ ॥ ਬਿਨਾ ਏਕ ਕਰਮੰ ਸਬੈ ਭਰਮ ਜਾਨੇ ॥ ੧੧੭ ॥ ੩੪੪ ॥ ਸੁਨਜੋ ਜੋਗ ਬੈਨੰ ਨਰੇਸੰ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਭ੍ਰਮਿਜੋ ਭੀਤ ਚਿੱਤੰ ਕੁਪਜੋ ਜੋਮ ਪਾਨੰ ॥ ਤਜੀ ਸਰਬ ਆਸੰ ਨਿਰਾਸੰ ਚਿਤਾਨੰ ॥ ਪੁਨਰ ਉੱਚਰੇ ਬਾਚ ਬੰਧੀ ਬਿਧਾਨੰ ॥ ੧੧੮ ॥ ੩੪੫ ॥ ਤੇਰਾ ਜੋਰ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨੋ ਮੋਨ ਰਾਜੰ ॥ ਸਦਾ ਸਿੱਧ ਸਾਜੰ ॥ ਕਛੂ ਦੇਹ ਮੱਤੰ ॥ ਕਹੋ ਤੋਹਿ ਬੱਤੰ ॥ ੧੧੯ ॥ ੩੪੬ ॥ ਦੋਊ ਜੋਰ ਜੁੱਧੰ ॥ ਹਠੀ ਪਰਮ ਕ੍ਰੱਧੰ ॥ ਸਦਾ ਜਾਪ ਕਰਤਾ ॥ ਸਬੈ ਸਿੰਧ ਹਰਤਾ ॥ ੧੨੦ ॥ ੩੪੭ ॥ ਅਰੀਲੇ ਅਰਾਰੇ ॥ ਹਠੀਲੇ ਜੁਝਾਰੇ ॥ ਕਟੀਲੇ ਕਰੂਰੰ ॥ ਕਰੈ ਸਤ੍ਰ ਚੂਰੰ ॥ ੧੨੧ ॥ ੩੪੮ ॥ ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋ ਇਨ ਜੀਤਿ ਸਕੈ ਨਹਿ ਭਾਈ ॥ ਤਉ ਮੈ ਜਰੋ ਚਿਤਾਹਿ ਜਰਾਈ ॥ ਮੈ ਇਨ ਕਹਿ ਮੁਨਿ ਜੀਤਿ ਨ ਸਾਕਾ ॥ ਅਬ ਮੁਰ ਬਲ ਪੌਰਖ ਸਬ ਥਾਕਾ ॥ ੧੨੨ ॥ ੩੪੯ ॥ ਐਸ ਭਾਂਤ ਮਨ ਬੋਚ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਸਭਾ ਸਭ ਸੁਨਤ ਉਚਾਰਾ ॥ ਮੈ ਬਡ ਭੂਪ ਬਡੋ ਬਰਿਆਰੂ ॥ ਮੈ ਜੀਤਜੋ ਇਹ ਸਬ ਸੰਸਾਰੂ ॥ ੧੨੩ ॥ ੩੫੦ ॥ ਜਿਨ ਮੋਕੋ ਇਹ ਬਾਤ ਬਤਾਈ ॥ ਤਿਨ ਮੁਹਿ ਜਾਨੁ ਠਗਉਰੀ ਲਾਈ ॥ ਏ ਦੂ ਬੀਰ ਬਡੇ ਬਰਿਆਰਾ ॥ ਇਨ ਜੀਤੇ ਜੀਤੋ ਸੰਸਾਰਾ ॥ ੧੨੪ ॥ ੩੫੧ ॥ ਅਬ ਮੋਤੇ ਏਈ ਜਿਨਿ ਜਾਈ ॥ ਕਹਿ ਮੁਨਿ ਮੋਹਿ ਕਥਾ ਸਮਝਾਈ ॥ ਅਬ ਮੈ ਦੇਖ ਬਨਾਵੈ ਚਿਖਾ ॥ ਪੈਠੌ ਬੀਚ ਅਗਨਿ ਕੀ ਸਿਖਾ ॥ ੧੨੫ ॥ ੩੫੨ ॥ ਚਿਖਾ ਬਨਾਇ ਸਨਾਨਹਿ ਕਰਾ ॥ ਸਬ ਤਨ ਬਸਤ੍ਰ ਤਿਲੋਨਾ ਧਰਾ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਲੋਗ ਹਟਕਿ ਕਰਿ ਰਹਾ ॥ ਚਟਪਟ ਕਰਿ ਚਰਨਨ ਭੀਗਹਾ ॥ ੧੨੬ ॥ ੩੫੩ ॥ ਹੀਰ ਚੀਰ ਦੈ ਬਿਧ ਵਤ ਦਾਨਾ ॥ ਮੱਧਿ ਕਟਾਸ ਕਰਾ ਅਸਥਾਨਾ ॥ ਭਾਂਤ ਅਨਕ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਤਨ ਜ੍ਵਾਲ ਜਰਾਈ ॥ ਜਰਤਨ ਭਈ ਜ੍ਵਾਲਸੀਅਰਾਈ ॥ ੧੨੭ ॥ ੩੫੪ ॥
ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪਾਰਸ ਰਾਇ ॥ ਕਰ ਆਪ ਅਗਨਿ ਜਰਾਇ ॥
ਸੋ ਭਈ ਸੀਤਲ ਜ੍ਵਾਲ ॥ ਅਤਿ ਕਾਲ ਰੂਪ ਕਰਾਲ ॥ ੧੨੮ ॥ ੩੫੫ ॥
ਤਬ ਜੋਗ ਅਗਨਿ ਨਿਕਾਰਿ ॥ ਅਤਿ ਜ੍ਵਲਤ ਰੂਪ ਅਪਾਰਿ ॥ ਤਬ ਕੀਅਸ
ਆਪਨ ਦਾਹ ॥ ਪੁਰ ਲਖਤ ਸਾਹਨ ਸਾਹ ॥ ੧੨੯ ॥ ੩੫੬ ॥ ਤਬ ਜਗੀ
ਅਗਨਿ ਬਿਸੇਖ ॥ ਤਿਣ ਕਾਸ੍ਠ ਘਿਰਤ ਅਸੇਖ ॥ ਤਬ ਜਰਯੋ ਤਾ ਮਹਿ ਰਾਇ ॥
ਭਏ ਭਸਮ ਅਦਭੁਤ ਕਾਇ ॥ ੧੩੦ ॥ ੩੫੭ ॥ ਕਈ ਦਯੋਸ ਬਰਖ
ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਸਲਜਰਾ ਜੋਰ ਮਹਾਨ ॥ ਭਈ ਭ੍ਰੂਤ ਭਸਮੀ ਦੇਹ ॥ ਧਨ ਧਾਮ
ਛਾਡਯੋ ਨੇਹ ॥ ੧੩੧ ॥ ੩੫੮ ॥

॥ ਇਤਿ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਸਮਾਪਤੰ ॥

੪੧੩ ਪੰਨੇ ਦੇ ਹਜਾਰੇ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਰਥ
ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਟੀਕ ਦੀ ਸਤਵੀਂ ਪੋਥੀ
ਸ੍ਰੀ ਦਸਮੇਸ ਬਾਣੀ ਤੋਂ ਦੇਖੋ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੧ ਓ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥

ਰਾਮਕਲੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦ ॥

ਰੇ ਮਨ ਐਸੋ ਕਰਿ ਸੰਨਿਆਸਾ ॥
ਬਨ ਸੇ ਸਦਨ ਸਬੈ ਕਰਿ ਸਮਝਹੁ ਮਨ ਹੀ ਮਾਹਿ ਉਦਾਸਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥
ਜਤ ਕੀ ਜਟਾ ਜਗ ਕੋ ਮਜਨੁ ਨੇਮ ਕੇ ਨਖਨ ਬਢਾਓ ॥
ਗਿਆਨ ਗੁਰੂ ਆਤਮ ਉਪਦੇਸਹੁ ਨਾਮ ਬਿਭੂਤ ਲਗਾਓ ॥ ੧ ॥
ਅਲਪ ਅਹਾਰ ਸੁਲਪਸੀ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਦਇਆ ਛਿਮਾ ਤਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥
ਸੀਲ ਸੰਤੋਖ ਸਦਾ ਨਿਰਬਾਹਿਬੋ ਹ੍ਵੈਬੋ ਤ੍ਰਿਗੁਣ ਅਤੀਤਿ ॥ ੨ ॥
ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਹੰਕਾਰ ਲੋਭ ਹਠ ਮੋਹ ਨ ਮਨ ਸਿਉ ਲਜਾਵੈ ॥
ਤਬ ਹੀ ਆਤਮ ਤਤ ਕੋ ਦਰਸੈ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕਹ ਪਾਵੈ॥੩॥ ੧ ॥

ਰਾਮਕਲੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦

ਰੇ ਮਨ ਇਹ ਬਿਧ ਜੋਗ ਕਮਾਓ ॥
ਸਿੰਙੀ ਸਾਚ ਅਕਪਟ ਕੰਠਲਾ ਧਿਆਨ ਬਿਭੂਤ ਚੜਾਓ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥
ਤਾਤੀ ਗਹੁ ਆਤਮ ਬਸਿ ਕਰਿ ਕੀ ਭਿਛਾ ਨਾਮ ਅਧਾਰੰ ॥
ਬਾਜੇ ਪਰਮ ਤਾਰ ਤਤ ਹਰਿ ਕੋ ਉਪਜੈ ਰਾਗ ਰਸਾਰੰ ॥ ੧ ॥
ਉਘਟੈ ਤਾਨ ਤਰੰਗ ਰੰਗ ਅਤਿ ਗਿਆਨ ਗੀਤ ਬੰਧਾਨੰ ॥
ਚਕਿ ਚਕਿ ਰਹੇ ਦੇਵ ਦਾਨਵ ਮੁਨਿ ਛਕਿ ਛਕਿ ਬਿਜੋਮ ਬਿਮਾਨੰ॥੨॥
ਆਤਮ ਉਪਦੇਸ ਭੇਸ ਸੰਜਮ ਕੋ ਜਾਪ ਸੁ ਅਜਪਾ ਜਾਪੈ ॥
ਸਦਾ ਰਹੈ ਕੰਚਨ ਸੀ ਕਾਇਆ ਕਾਲ ਨ ਕਬਹੂੰ ਬਿਆਪੈ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥

ਰਾਮਕਲੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦

ਪ੍ਰਾਨੀ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਗ ਲਾਗੋ ॥
ਸੋਵਤ ਕਹਾ ਮੋਹ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਮੈ ਕਬਹੂੰ ਸੁਚਿਤ ਹੋਇ ਜਾਗੋ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਔਰਨ ਕਹਾ ਉਪਦੇਸਤ ਹੈ ਪਸੁ ਤੋਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧ ਨ ਲਾਗੋ ॥
ਸਿੰਚਿਤ ਕਹਾਂ ਪਰੇ ਬਿਖਯਨ ਕਉ ਕਬਹੂੰ ਬਿਖੈ ਰਸਿ ਤਿਆਗੋ॥੧॥
ਕੇਵਲ ਕਰਮ ਭਰਮ ਸੇ ਚੀਨਹੁ ਧਰਮ ਕਰਮ ਅਨੁਰਾਗੋ ॥
ਸੰਗ੍ਰਹੁ ਕਰੋ ਸਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕੋ ਪਰਮ ਪਾਪ ਤਜਿ ਭਾਗੋ ॥ ੨ ॥
ਜਾਤੇ ਦੂਖ ਪਾਪ ਨਹਿ ਭੇਟੈ ਕਾਲ ਜਾਲ ਤੇ ਤਾਗੋ ॥
ਜੌ ਸੁਖ ਚਾਹੋ ਸਦਾ ਸਭਨ ਕੋ ਤੌ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸ ਪਾਗੋ
॥ ੩ ॥ ੩ ॥

ਰਾਗ ਸੋਰਠ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦

ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੋ ਕਹਿ ਲਾਜ ਹਮਾਰੀ ॥
ਨੀਲ ਕੰਠ ਨਰਹਰ ਨਾਰਾਇਣ ਨੀਲ ਬਸਨ ਬਨਵਾਰੀ
॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥
ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਰਮੇਸਰ ਸ੍ਵਾਮੀ ਪਾਵਨ ਪੌਨ ਅਹਾਰੀ ॥
ਮਾਧਵ ਮਹਾ ਜੋਤ ਮਦ ਮਰਦਨ ਮਾਨ ਮੁਕੰਦ ਮੁਰਾਰੀ ॥ ੧ ॥
ਨ੍ਰਿਬਿਕਾਰ ਨਿਰਜੁਰ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਬਿਨ ਨਿਰਬਿਖ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰੀ ॥
ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧ ਕਾਲ ਤ੍ਰੈਦਰਸੀ ਕੁਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਨਾਸਨ ਕਾਰੀ ॥ ੨ ॥
ਧਨੁਰਪਾਨ ਧ੍ਰਿਤ ਮਾਨ ਧਰਾਧਰ ਅਨਿਬਿਕਾਰ ਅਸਿਧਾਰੀ ॥
ਹੌ ਮਤਿਮੰਦ ਚਰਨ ਸਰਨਾਗਤਿ ਕਰ ਗਹਿ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੀ
॥ ੩ ॥ ੪ ॥

ਰਾਗ ਕਲਿਆਣ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦

ਬਿਨ ਕਰਤਾਰ ਨ ਕਿਰਤਮ ਮਾਨੋ ॥
ਆਦਿ ਅਜੋਨਿ ਅਜੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਤਿਹ ਪਰਮੇਸਰ ਜਾਨੋ
॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥
ਕਹਾ ਭਜੇ ਜੋ ਆਨ ਜਗਤ ਮੈ ਦਸਕ ਅਸੁਰ ਹਰਿ ਘਾਏ ॥
ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਪੰਚ ਦਿਖਾਇ ਸਭਨ ਕਹ ਆਪਹਿ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹਾਏ ॥੧॥
ਭੰਜਨ ਗੜਨ ਸਮਰਥ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭ ਸੋ ਕਿਮ ਜਾਤ ਗਿਨਾਯੋ ॥
ਤਾਤੇ ਸਰਬ ਕਾਲ ਕੇ ਅਸਿ ਕੋ ਘਾਇ ਬਚਾਇ ਨ ਆਯੋ ॥ ੨ ॥
ਕੈਸੇ ਤੋਹਿ ਤਾਰ ਹੈ ਸੁਨ ਜੜ ਆਪ ਡੁਬਿਓ ਭਵਸਾਗਰ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਛੁਟਹੋ ਕਾਲ ਫਾਸ ਤੇ ਤਬ ਹੀ ਗਹੋ ਸਰਨ ਜਗਤਾਗਰ ॥ ੩ ॥ ੫ ॥

ਖਿਆਲ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦ ॥

ਮਿਤ੍ਰ ਪਿਆਰੇ ਨੂੰ ਹਾਲ ਮੁਰੀਦਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ॥
ਤੁਝ ਬਿਨ ਰੋਗ ਰਜਾਈਆਂ ਦਾ ਓਢਣਨਾਗ ਨਿਵਾਸਾਂ ਦੇਰਹਿਣਾ॥
ਸੂਲ ਸੁਰਾਹੀ ਖੰਜਰ ਪਿਆਲਾ ਬਿੰਗੁ ਕਸਾਈਆਂ ਦਾ ਸਹਿਣਾ ॥
ਯਾਰੜੇ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਸੱਥਰ ਚੰਗਾ ਭੱਠ ਖੇੜਿਆਂ ਦਾ ਰਹਿਣਾ ॥ ੩ ॥ ੬ ॥

ਤਿਲੰਗ ਕਾਫੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦ ॥

ਕੇਵਲ ਕਾਲਈ ਕਰਤਾਰ ॥
ਆਦਿ ਅੰਤ ਅਨੰਤ ਮੂਰਤ ਗੜਨ ਭੰਜਨ ਹਾਰ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥
ਨਿੰਦ ਉਸਤਤਿ ਜੌਨ ਕੇ ਸਮ ਸਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਨ ਕੋਇ ॥
ਕਉਨ ਬਾਟ ਪਰੀ ਤਿਸੈ ਪਥ ਸਾਰਥੀ ਰਥ ਹੋਇ ॥ ੧ ॥
ਤਾਤ ਮਾਤ ਨ ਜਾਤ ਜਾਕਰ ਪੁਤ੍ਰ ਪੌਤ੍ਰ ਮੁਕੰਦ ॥
ਕਉਨ ਕਾਜ ਕਹਾਹਿਗੇ ਤੇ ਆਨ ਦੇਵਕਿ ਨੰਦ ॥ ੨ ॥
ਦੇਵ ਦੈਤ ਦਿਸਾ ਵਿਸਾ ਜਿਹ ਕੀਨ ਸਰਬ ਪਸਾਰ ॥
ਕਉਨ ਉਪਮਾ ਤੌਨ ਕੋ ਮੁਖ ਲੇਤ ਨਾਮ ਮੁਰਾਰਿ ॥ ੩ ॥ ੭ ॥

ਰਾਗ ਬਿਲਾਵਲੁ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦ ॥

ਸੋ ਕਿਮ ਮਾਨਸ ਰੂਪ ਕਹਾਏ ॥
ਸਿਧ ਸਮਾਧਿ ਸਾਧ ਕਰਿ ਹਾਰੇ ਕਿਉ ਹੂੰ ਨ ਦੇਖਨ ਪਾਏ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥
ਨਾਰਦ ਬਿਆਸ ਪਰਾਸਰ ਧੂਅ ਸੇ ਧਿਆਵਤ ਧਿਆਨ ਲਗਾਏ ॥
ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਹਾਰ ਹਠ ਛਾਡ੍ਯੋ ਤਦਪਿ ਧਿਆਨ ਨ ਆਏ ॥੧॥
ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਪਿਸਾਚ ਪ੍ਰੇਤ ਤੇ ਨੇਤਹ ਨੇਤ ਕਹਾਏ ॥
ਸੂਛਮ ਤੇ ਸੂਛਮ ਕਰਿ ਚੀਨੇ ਬ੍ਰਿਧਨ ਬ੍ਰਿਧ ਬਤਾਏ ॥ ੨ ॥
ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਸਭੈ ਸਜਿ ਏਕ ਅਨੇਕ ਸਦਾਏ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੋ ਨਰ ਕਾਲ ਫਾਸ ਤੇ ਬਾਚੇ ਜੋ ਹਰਿ ਸਰਣਿ ਸਿਧਾਏ ॥ ੩ ॥ ੮ ॥

ਰਾਗੁ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦ ॥

ਇਕ ਬਿਨ ਦੂਸਰ ਸੋ ਨ ਚਿਨਾਰ ॥

ਭੰਜਨ ਗੜਨ ਸਮਰਥ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਨਤ ਹੈ ਕਰਤਾਰ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥

ਕਹਾ ਭਇਓ ਜੋ ਅਤਿ ਹਿਤ ਚਿਤ ਕਰ ਬਹੁ ਬਿਧਸਿਲਾਪੁਜਾਈ ॥
ਪਾਨ ਥਕਿਓਪਾਹਿਨ ਕਹ ਪਰਸਤ ਕਛੁਕਰਿ ਸਿਧਨ ਆਈ ॥੧॥
ਅਛਤ ਧੂਪ ਦੀਪ ਅਰਪਤ ਹੈ ਪਾਹਨ ਕਛੂ ਨ ਖੈ ਹੈ ॥
ਤਾ ਮੈ ਕਹਾ ਸਿਧ ਹੈ ਰੇ ਜੜ ਤੋਹਿ ਕਛੂ ਬਰ ਦੈ ਹੈ ॥ ੨ ॥
ਜੋ ਜੀਅ ਹੋਤ ਤੋ ਦੇਤ ਕਛੂ ਤੁਹਿ ਮਨ ਬਚ ਕਰਮ ਬਿਚਾਰ ॥
ਕੇਵਲ ਏਕ ਸਰਣਿ ਸੁਆਮੀ ਬਿਨ ਜੋ ਨਹਿ ਕਤਹਿ ਉਧਾਰ ॥ ੩ ॥ ੯ ॥

ਰਾਗ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦

ਬਿਨ ਹਰਿ ਨਾਮ ਨ ਬਾਚਨ ਪੈ ਹੈ ॥
ਚੌਦਹ ਲੋਕ ਜਾਹਿ ਬਸ ਕੀਨੇ ਤਾਤੇ ਕਹਾ ਪਲੈ ਹੈ ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਉਬਾਰ ਨ ਸਕ ਹੈ ਜਾਕਰ ਨਾਮ ਰਟੈ ਹੈ ॥
ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨ ਰੁਦ੍ਰ ਸੂਰਜ ਸਸਿ ਤੇ ਬਸਿ ਕਾਲ ਸਬੈ ਹੈ ॥ ੧ ॥
ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਸਬੈ ਮਤ ਜਾਕਰ ਨੇਤ ਕਹੈ ਹੈ ॥
ਇੰਦ੍ਰ ਫਨਿੰਦ੍ਰ ਮੁਨਿੰਦ੍ਰ ਕਲਪ ਬਹੁ ਧਿਆਵਤਧਿਆਨ ਨ ਐਹੈ॥੨॥
ਜਾਕਰ ਰੂਪ ਰੰਗ ਨਹਿ ਜਨਿਯਤ ਸੋ ਕਿਮ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹੈ ॥
ਛੁਟਹੈ ਕਾਲ ਜਾਲ ਤੇ ਤਬਹੀ ਤਾਹਿ ਚਰਨ ਲਪਟੈ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ੧੦ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੧ ਓ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥

ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦਸਵੀਂ

*ਸਵੱਯਾ ॥

ਜਾਗਤ ਜੋਤਿ ਜਪੈ ਨਿਸਬਾਸੁਰ ਏਕ ਬਿਨਾ ਮਨ ਨੈਕ ਨ ਆਨੈ ॥
ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਤੀਤ ਸਜੈ ਬ੍ਰਤ ਗੋਰ ਮੜੀ ਮਟ ਭੂਲ ਨ ਮਾਨੈ ॥
ਤੀਰਥ ਦਾਨ ਦਯਾ ਤਪ ਸੰਜਮ ਏਕ ਬਿਨਾ ਨਹਿ ਏਕ ਪਛਾਨੈ ॥
ਪੂਰਨ ਜੋਤ ਜਗੈ ਘਟ ਮੈ ਤਬ ਖਾਲਸਾ ਤਾਹਿ ਨਿਖਾਲਸ ਜਾਨੈ

॥ ੧ ॥

ਸੱਤਿ ਸਦੈਵ ਸਰੂਪ ਸਤੱਬ੍ਰਤ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧ ਅਜੈ ਹੈ ॥
ਦਾਨ ਦਯਾ ਦਮ ਸੰਜਮ ਨੇਮ ਜਤੱਬ੍ਰਤ ਸੀਲ ਸੁ ਬ੍ਰਤ ਅਬੈ ਹੈ ॥
ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਨਾਦਿ ਅਨਾਹਦ ਆਪ ਅਦ੍ਵੈਖ ਅਭੇਖ ਅਭੈ ਹੈ ॥
ਰੂਪ ਅਰੂਪ ਅਰੇਖ ਜਰਾਰਦਨ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਭਏ ਹੈ

॥ ੨ ॥

ਆਦ ਦ੍ਵੈਖ ਅਭੇਖ ਮਹਾ ਪ੍ਰਭ ਸੱਤਿ ਸਰੂਪ ਸੁਜੋਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ੀ ॥
ਪੂਰ ਰਹਯੋ ਸਭ ਹੀ ਘਟ ਕੈ ਪਟ ਤੱਤ ਸਮਾਧਿ ਸੁਭਾਵ ਪ੍ਰਨਾਸੀ ॥
ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਜਗਾਦਿ ਤੁਹੀ ਪ੍ਰਭ ਫੈਲ ਰਹਯੋ ਸਭਅੰਤਰਿਬਾਸੀ॥
ਦੀਨ ਦਯਾਲਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਕਰ ਆਦਿ ਅਜੋਨ ਅਜੈ ਅਬਿਨਾਸੀ

॥ ੩ ॥

ਆਦਿ ਅਭੇਖ ਅਛੇਦ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭ ਬੇਦ ਕਤੇਬਨ ਭੇਦੁ ਨ ਪਾਯੋ ॥
ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧ ਸੱਤ ਸਦੈਵ ਸਬੈ ਘਟ ਛਾਯੋ ॥
ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਗਣੇਸ ਮਹੇਸੁਰ ਗਾਹ ਫਿਰੈ ਸ੍ਰੁਤਿ ਥਾਹ ਨ ਆਯੋ ॥
ਰੇ ਮਨ ਮੂੜ ਅਗੂੜ ਇਸੋ ਪ੍ਰਭ ਤੈ ਕਿਹਿ ਕੌਜ ਕਹੋ ਬਿਸਰਾਯੋ

॥ ੪ ॥

ਅੱਚੁਤ ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਨਾਹਦ ਸੱਤ ਸਰੂਪ ਸਦੈਵ ਬਖਾਨੈ ॥
ਆਦਿਅਜੋਨਿ ਅਜਾਇ ਜਰਾ ਬਿਨੁ ਪਰਮਪੁਨੀਤ ਪਰੰਪਰ ਮਾਨੈ ॥
ਸਿੱਧ ਸ੍ਵਯੰਭੁ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਬੈ ਜਗ ਏਕ ਹੀ ਠੌਰ ਅਨੇਕ ਬਖਾਨੈ ॥

---

*ਤੇਤੀ ਸਵੱਯਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਦਸਮੇਸ਼ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੋ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਰੇ ਮਨਰੰਕ ਕਲੰਕ ਬਿਨਾ ਹਰਿ ਤੈ ਕਿਹ ਕਾਰਣ ਤੇ ਨ ਪਹਿਚਾਨੈ ॥

॥ ५ ॥

ਅੱਛਰ ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਨਾਹਦ ਸੱਤ ਸਦੈਵ ਤੁਹੀ ਕਰਤਾਰਾ ॥
ਜੀਵ ਜਿਤੇ ਜਲ ਮੈ ਥਲ ਮੈ ਸਭ ਕੈ ਸਦ ਪੇਟ ਕੋ ਪੋਖਨਹਾਰਾ ॥
ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਦੁਹੂ ਮਿਲ ਭਾਤਿ ਅਨੇਕ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰਾ ॥
ਔਰ ਜਹਾਨ ਨਿਦਾਨ ਕਛੂ ਨਹਿ ਏ ਸੁਬਹਾਨ ਤੁਹੀ ਸਿਰਦਾਰਾ

॥ ६ ॥

ਆਦਿ ਅਗਾਧਿ ਅਛੇਦ ਅਭੇਦ ਅਲੇਖ ਅਜੇ ਅਨਾਹਦ ਜਾਨਾ ॥
ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਤੁਹੀ ਸਬਹੂੰ ਸਬ ਠੌਰਨ ਮੋ ਮਨੁ ਮਾਨਾ ॥
ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਮਹੀਧਰ ਨਾਰਦ ਸਾਰਦ ਸੱਤਿ ਸਦੈਵ ਪਛਾਨਾ ॥.
ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਕੋ ਕਛੁ ਭੇਦ ਪੁਰਾਨਕੁਰਾਨ ਨ ਜਾਨਾ

॥ ७ ॥

ਸੱਤਿ ਸਦੈਵ ਸਰੂਪ ਸਤੱਂਬ੍ਰਿਤ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਤੁਹੀ ਉਪਜਾਯੋ ॥
ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਦੇਵ ਮਹੀਧਰ ਭੂਤ ਭਵਾਨ ਵਹੀ ਠਹਿਰਾਯੋ ॥
ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿਅਨੀਲ ਅਨਾਹਦ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਬਿਲੋਕਨ ਪਾਯੋ ॥
ਰੇ ਮਨ ਮੂੜ ਅਗੂੜ ਇਸੋ ਪ੍ਰਭ ਤੋਹਿ ਕਹੋ ਕਿਹ ਆਨ ਸੁਨਾਯੋ

॥ ८ ॥

ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਮਹੀਧਰ ਨਾਗਨ ਸਿੱਧ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਬਡੋ ਤਪੁ ਕੀਨੋ ॥
ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਸਬੈ ਗੁਨ ਗਾਇ ਥਕੇ ਪੈਤੋ ਜਾਇ ਨ ਚੀਨੋ ॥
ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਪਤਾਰ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਜਿਹਿਸੋ ਸਬ ਕੇ ਚਿਤ ਚੀਨੋ॥
ਪੂਰ ਰਹੀ ਮਹਿਮੋ ਮਹਿਮਾ ਮਨ ਮੈ ਤਿਹਿ ਆਨ ਮੁਝੈ ਕਹਿ ਦੀਨੋ

॥ ९ ॥

ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਨ ਭੇਦ ਲਹਜੋ ਤਿਹਿ ਸਿੱਧ ਸਮਾਧਿ ਸਭੈ ਕਰਿ ਹਾਰੇ ॥
ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਦ ਸਬੈ ਬਹੁਭਾਤਿ ਪੁਰਾਨ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰੇ ॥
ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਕਥਾਧ੍ਅਸੇ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਅਜਾਮਲਤਾਰੇ ॥
ਨਾਮੁਉਚਾਰ ਤਰੀਗਨਿਕਾ ਸੋਈ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰ ਬਿਚਾਰ ਹਮਾਰੇ

॥ १० ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭੁ ਸਿੱਧ ਸਰੂਪ ਸਭੋ ਪਹਿਚਾਨਜੋ॥
ਗੰਧ੍ਰਬ ਜੱਛ ਮਹੀਧਰ ਨਾਗਨ ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਚਹੂੰ ਚਕ ਜਾਨਜੋ ॥
ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਅਰੁ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਦੁਹੂੰ ਪ੍ਰਭ ਮਾਨਜੋ॥
ਚਿੱਤਅਗਿਆਨਸੁਜਾਨਸੁਯੰਭਵਕੌਨਕੀਕਾਨਿ ਨਿਦਾਨੁ ਭੁਲਾਨਜੋ

॥ ੧੧ ॥

ਕਾਹੂ ਲੈ ਠੋਕ ਬਧੇ ਉਰ ਠਾਕਰ ਕਾਹੂ ਮਹੇਸ ਕੋ ਏਸ ਬਖਾਨਜੋ ॥
ਕਾਹੂ ਕਹਜੋ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਮੈ ਹਰਿ ਕਾਹੂ ਮਸੀਤ ਕੈ ਬੀਚ ਪ੍ਰਮਾਨਜੋ ॥
ਕਾਹੂ ਨੇ ਰਾਮ ਕਹਜੋ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਕਹੁ ਕਾਹੂ ਮਨੈ ਅਵਤਾਰਨਮਾਨਜੋ ॥
ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਬਿਸਾਰ ਸਬੈ ਕਰਤਾਰ ਹੀਕੋ ਕਰਤਾ ਜੀਅ ਜਾਨਜੋ

॥ ੧੨ ॥

ਜੋ ਕਹੋ ਰਾਮ ਅਜੋਨਿ ਅਜੈ ਅਤਿ ਕਾਹੇ ਕੋ ਕੌਸਲ ਕੁੱਖ ਜਯੋ ਜੂ ॥
ਕਾਲ ਹੂ ਕਾਨ ਕਹੇ ਜਿਹਿ ਕੋ ਕਿਹ ਕਾਰਣਕਾਲ ਤੇ ਦੀਨ ਭਯੋ ਜੂ ॥
ਸੰਤ ਸਰੂਪ ਬਿਬੈਰ ਕਹਾਇ ਸੁ ਕਯੋ ਪਥ ਕੋ ਰਥ ਹਾਂਕ ਧਯੋ ਜੂ ॥
ਤਾਹੀ ਕੋ ਮਾਨ ਪ੍ਰਭੂ ਕਰਿਕੈ ਜਿਹਿਕੋ ਕੋਊ ਭੇਦ ਨ ਲੇਨ ਲਯੋ ਜੂ

॥ ੧੩ ॥

ਕਯੋਂ ਕਹੁ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿਹੈਕਿਹਕਾਜ ਤੇਬੱਧਕਬਾਣੁ ਲਗਾਯੋ॥
ਔਰ ਕੁਲੀਨ ਉਧਾਰਤ ਜੋ ਕਿਹ ਤੇ ਅਪਨੋ ਕੁਲ ਨਾਸੁ ਕਰਾਯੋ ॥
ਆਦਿ ਅਜੋਨਿ ਕਹਾਇ ਕਹੋ ਕਿਮ ਦੇਵਕਿ ਕੇ ਜਠਰੰਤਰ ਆਯੋ ॥
ਤਾਤ ਨ ਮਾਤ ਕਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਤਿਹ ਕਯੋਂ ਬਸਦੇਵਹਿ ਬਾਪੁ ਕਹਾਯੋ

॥ ੧੪ ॥

ਕਾਹੇ ਕੋ ਏਸ ਮਹੇਸਹਿ ਭਾਖਤ ਕਾਹਿ ਦਿਜੇਸ ਕੋ ਏਸ ਬਖਾਨਜੋ ॥
ਹੈਨ ਰਘੇਸ ਜਦੇਸ ਰਮਾਪਤਿ ਤੈ ਜਿਨ ਕੋ ਬਿਸ੍ਵਨਾਥ ਪਛਾਨਜੋ ॥
ਏਕ ਕੋ ਛਾਡ ਅਨੇਕ ਭਜੈ ਸੁਕਦੇਵ ਪਰਾਸਰ ਬਯਾਸ ਝੂਠਾਨਜੋ ॥
ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਸਜੈ ਸਭ ਹੀ ਹਮ ਏਕ ਹੀ ਕੋ ਬਿਧ ਨੇਕ ਪ੍ਰਮਾਨਜੋ

॥ ੧੫ ॥

ਕੋਊ ਦਿਜੇਸ ਕੋ ਮਾਨਤ ਹੈ ਅਰੁ ਕੋਊ ਮਹੇਸ ਕੋ ਏਸ ਬਤੈ ਹੈ ॥
ਕੋਊ ਕਹੈ ਬਿਸਨੋ ਬਿਸ਼ਨਾਇਕ ਜਾਹਿ ਭਜੈ ਅਘ ਓਘ ਕਟੈ ਹੈ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬਾਰ ਹਜਾਰ ਬਿਚਾਰ ਅਰੇ ਜੜ ਅੰਤ ਸਮੈ ਸਬ ਹੀ ਤਜਿ ਜੈ ਹੈ ॥
ਤਾਹੀ ਕੋ ਧਜਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਹੀਏ ਜੋਊ ਥਾ ਅਬਹੈ ਅਰ ਆਗੈ ਊਹੈ ਹੈ
॥ ੧੬ ॥
ਕੋਟਕ ਇੰਦ੍ਰ ਕਰੇ ਜਿਹ ਕੇ ਕਈ ਕੋਟ ਉਪਿੰਦ੍ਰ ਬਨਾਇ ਖਪਾਜੇ ॥
ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਫਨਿੰਦ੍ਰ ਧਰਾਧਰ ਪੱਛ ਪਸੂ ਨਹਿ ਜਾਤਿ ਗਨਾਜੇ ॥
ਆਜ ਲਗੇ ਤਪੁ ਸਾਧਤ ਹੈ ਸਿਵ ਊ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਛੁ ਪਾਰ ਨ ਪਾਜੇ ॥
ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਨ ਭੇਦ ਲਖਜੋ ਜਿਹ ਸੋਊ ਗੁਰੂ ਗੁਰ ਮੋਹਿ ਬਤਾਜੋ
॥ ੧੭ ॥
ਧਜਾਨ ਲਗਾਇ ਠਗਜੋ ਸਬ ਲੋਗਨ ਸੀਸ ਜਟਾਨਖ ਹਾਥਬਢਾਏ॥
ਲਾਇ ਬਿਭੂਤ ਫਿਰਜੋ ਮੁਖ ਊਪਰ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਬੈ ਡਹਿਕਾਏ ॥
ਲੋਭਕੇ ਲਾਗੈ ਫਿਰਜੋ ਘਰ ਹੀ ਘਰ ਜੋਗਕੇ ਨਜਾਸ ਸਬੈਬਿਸਰਾਏ॥
ਲਾਜ ਗਈ ਕਛੁ ਕਾਜੁ ਸਰਜੋ ਨਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨਾਪ੍ਰਭੁ ਪਾਨਨ ਆਏ
॥ ੧੮ ॥
ਕਾਹੇ ਕੋ ਡਿੰਭ ਕਰੈ ਮਨ ਮੂਰਖ ਡਿੰਭ ਕਰੈ ਅਪਨੀ ਪਤਿ ਖੈ ਹੈ ॥
ਕਾਹਿ ਕੋ ਲੋਕ ਠਗੋ ਠਗ ਲੋਗਨਿ ਲੋਗ ਗਜੋ ਪਰਲੋਗ ਗਵੈ ਹੈ ॥
ਦੀਨ ਦਜਾਲ ਕੀ ਠੌਰ ਜਹਾਂ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਤੁਹਿ ਠੌਰ ਨ ਐਹੈ ॥
ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਚੇਤ ਮਹਾਂ ਜੜ ਭੇਖ ਕੇ ਕੀਨੇ ਅਲੇਖ ਨ ਪੈ ਹੈ
॥ ੧੯ ॥
ਕਾਹੇ ਕੋ ਪੂਜਤ ਪਾਹਨ ਕੌ ਕਛ ਪਾਹਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸਰ ਨਾਹੀ ॥
ਤਾਹਿ ਕੋ ਪੂਜ ਪ੍ਰਭੂ ਕਰਕੈ ਜਿਹ ਪੂਜਤ ਹੀ ਅਘ ਓਘ ਮਿਟਾਹੀ ॥
ਆਧਿ ਬਿਆਧਿ ਕੇ ਬੰਧਨ ਜੇਤਕ ਨਾਮ ਕੇ ਲੇਤ ਸਬੈ ਛੁਟਿਜਾਹੀ॥
ਤਾਹੀ ਕੋ ਧਜਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸਦਾ ਇਨ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਕਰੇ ਫਲ ਨਾਹੀ
॥ ੨੦ ॥
ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਭਜੋ ਫਲ ਹੀਨ ਜੁ ਪੂਜ ਸਿਲਾ ਜੁਗਿ ਕੋਟ ਗਵਾਈ ॥
ਸਿੱਧ ਕਹਾਂ ਸਿਲ ਕੇ ਪਰਸੇ ਬਲ ਬੁੱਧ ਘਟੀ ਨਵਨਿੱਧ ਨ ਪਾਈ॥
ਆਜੁ ਹੀ ਆਜੁ ਸਮੋਜੁ ਬਿਤਜੋਨਹਿ ਕਾਜਸਰਜੋਕਛੁਲਾਜ ਨ ਆਈ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤ ਭਜਜੋ ਨ ਅਰੇ ਜੜ ਐਸੋ ਹੀ ਐਸ ਸੁ ਬੈਸ ਬਿਤਾਈ

॥ ੨੧ ॥

ਜੌ ਜੁਗ ਤੈ ਕਰ ਹੈ ਤਪਸਾ ਕਛੁ ਤੋਹਿ ਪ੍ਰਸੰਨ ਨ ਪਾਹਨ ਕੈ ਹੈ ॥
ਹਾਥ ਉਠਾਇਭਲੀ ਬਿਧ ਸੋ ਜੜਤੋਹਿ ਕਛੂ ਬਰਦਾਨੁ ਨ ਦੈ ਹੈ ॥
ਕੌਨ ਭਰੋਸ ਭਜਾ ਇਹ ਕੋ ਕਹੁ ਭੀਰ ਪਰੀ ਨਹਿ ਆਨ ਬਚੈ ਹੈ ॥
ਜਾਨੁ ਰੇ ਜਾਨੁ ਅਜਾਨ ਹਠੀ ਇਹ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਸੁਭਰਮਗਵੈ ਹੈ

॥ ੨੨ ॥

ਜਾਲ ਬਧੇ ਸਭ ਹੀ ਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਕੋਊ ਰਾਮ ਰਸੂਲ ਨ ਬਾਚਨ ਪਾਏ ॥
ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਫਨਿੰਦ ਧਰਾਧਰ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਉਪਾਇ ਮਿਟਾਏ ॥
ਅੰਤ ਮਰੇ ਪਛੁਤਾਇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਰ ਜੇ ਜਗ ਮੈ ਅਵਤਾਰ ਕਹਾਏ ॥
ਰੇਮਨ ਲੈਲ ਇਕੇਲਹੀ ਕਾਲਕੇ ਲਾਗਤ ਕਾਹਿ ਨ ਪਾਇਨ ਧਾਏ

॥ ੨੩ ॥

ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਭਜੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਗਹਿ ਦੰਡ ਕਮੰਡਲ ਭੂਮ ਭ੍ਰਮਾਨਜੋ ॥
ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਸਦਾਸਿਵ ਜੂਸਭ ਦੇਸ ਬਦੇਸ ਭਜਾ ਹਮ ਜਾਨਜੋ ॥
ਕਾਲਹੀਪਾਇਭਜੋਮਿਟਗਜੋਜਗ ਯਾਹੀਤੇਤਾਹਿ ਸਬੋ ਪਹਿਚਾਨਜੋ ॥
ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਕੇ ਭੇਦ ਸਭੈ ਤਜ ਕੇਵਲ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧ ਮਾਨਜੋ

॥ ੨੪ ॥

ਕਾਲ ਗਜੋਇਨ ਕਾਮਨਸਜੋਂਜੜਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹੀਐਨਚਿਤਾਰਜੋ ।
ਲਾਜ ਕੋ ਛਾਡ ਨਿ੍ਲਾਜ ਅਰੇ ਜੜਕਾਜਅਕਾਜਕੋ ਕਾਜ ਸਵਾਰਜੋ ।
ਬਾਜ ਬਨੇ ਗਜਰਾਜ ਬਡੇ ਖਰ ਕੋ ਚੜਿਬੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਜੋ
ਸ੍ਰੀਭਗਵੰਤ ਭਜਜੋ ਨਅਰੇ ਜੜ ਲਾਜ ਹੀ ਲਾਜ ਤੈਕਾਜ ਬਿਗਾਰਜੋ

॥ ੨੫ ॥

ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਪੜੇ ਬਹੁਤੇ ਦਿਨ ਭੇਦ ਕਛੂ ਤਿਨ ਕੋ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥
ਪੂਜਤ ਠੌਰ ਅਨੇਕ ਫਿਰਯੋ ਪਰ ਏਕ ਕਬੈ ਹੀਯ ਮੈ ਨ ਬਸਾਯੋ ॥
ਪਾਹਨ ਕੋ ਅਸਥਾਲਯ ਕੋਸਿਰਨਜਾਇ ਫਿਰਯੋ ਕਛੁਹਾਥਨਆਯੋ ॥
ਰੇ ਮਨ ਮੂੜ ਅਗੂੜ ਪ੍ਰਭੂ ਤਜਿ ਆਪਨ ਹੂੜ ਕਹਾ ਉਰਝਾਯੋ

॥ ੨੬ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਜੌ ਜੁਗੀਆਨ ਕੇ ਜਾਇ ਉਠ ਆਸ਼ੁਮਗੋਰਖਕੋ ਤਿਹਜਾਪ ਜਪਾਵੈ॥
ਜਾਇ ਸੰਨਜਾਸਨ ਕੇ ਤਿਹ ਕੋ ਕਹਿਦੱਤ ਹੀ ਸੱਤ ਹੈਮੰਤ੍ਰ ਦ੍ਰਿੜਾਵੈ ॥
ਜੌ ਕੋਊ ਜਾਇ ਤੁਰੱਕਨ ਮੈ ਮਹਿਦੀਨਕੇ ਦੀਨ ਤਿਸੇ ਗਹ ਲਜਾਵੈ ॥
ਆਪਹਿ ਬੀਚ ਗਨੈ ਕਰਤਾ ਕਰਤਾਰ ਕੋ ਭੇਦੁ ਨ ਕੋਊ ਬਤਾਵੈ

॥ ੨੭ ॥

ਜੌ ਜੁਗੀਆਨ ਕੇ ਜਾਇਕਹੈ ਸਭ ਜੋਗਨ ਕੋ ਗ੍ਰਹ ਮਾਲ ਉਠੈ ਦੈ॥
ਜੌ ਪਰੋ ਭਾਜ ਸਨਜਾਸਨ ਦੈ ਕਹੈ ਦੱਤ ਕੇ ਨਾਮ ਪੈ ਧਾਮਲੁਟੈ ਦੈ ॥
ਜੌ ਕਰ ਕੋਊ ਮਸੰਦਨ ਸੋ ਕਹੈਸ੍ਰਬਦਰਬ ਲੈ ਮੋਹਿ ਅਬੈਦੈ॥
ਲੇਉ ਹੀ ਲੇਉ ਕਹੈ ਸਬ ਕੋਨਰ ਕੋਊ ਨ ਬ੍ਰਹਮ ਬਤਾਇ ਹਮੈ ਦੈ

॥ ੨੮ ॥

ਜੌ ਕਰ ਸੇਵ ਮਸੰਦਨ ਕੀ ਕਹੈ ਆਨ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਬੈ ਮੋਹਿ ਦੀਜੈ ॥
ਜੌ ਕੁਛ ਮਾਲ ਤਵਾਲਯ ਸੋ ਅਬ ਹੀ ਉਠ ਭੇਟ ਹਮਾਰੀ ਹੀ ਕੀਜੈ ॥
ਮੇਰੋ ਹੀ ਧਯਾਨ ਧਰੋ ਨਿਸਬਾਸੁਰਭੂਲ ਕੈ ਔਰਕੋ ਨਾਮੁ ਨ ਲੀਜੈ ॥
ਦੀਨੇ ਕੋਨਾਮ ਸੁਨੇਭਜਿਰਾਤਹਿ ਲੀਨੇ ਬਿਨਾ ਨਹਿਨੈਕ ਪ੍ਰਸੀਜੈ

॥ ੨੯ ॥

ਆਂਖਿਨ ਭੀਤਰ ਤੇਲ ਕੋ ਡਾਰ ਸੁ ਲੋਗਨ ਨੀਰੁ ਬਹਾਇ ਦਿਖਾਵੈ॥
ਜੌ ਧਨਵਾਨੁ ਲਖੈ ਨਿਜ ਸੇਵਕ ਤਾਹੀ ਪਰੋਸ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਜਿਮਾਵੈ ॥
ਜੌ ਧਨ ਹੀਨ ਲਖੈ ਤਿਹ ਦੇਤ ਨ ਮਾਂਗਨ ਜਾਤ ਮੁਖੋਂ ਨ ਦਿਖਾਵੈ ॥
ਲ੍ਹੂਟਤ ਹੈ ਪਸੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਕਬਹੂੰ ਨ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵੈ

॥ ੩੦ ॥

ਆਂਖਿਨ ਮੀਚ ਰਹੈ ਬਕ ਕੀ ਜਿਮ ਲੋਗਨ ਏਕ ਪ੍ਰਪੰਚ ਦਿਖਾਜੋ ॥
ਨਜਾਤਫਿਰਜੋਸਿਰਬੱਧਕਜਜੋਂਅਸਧਜਾਨਬਿਲੋਕਬਿਝਾਲਲਜਾਜੋ ॥
ਲਾਗ ਫਿਰਜੋ ਧਨ ਆਸ ਜਿਤੈਤਿਤਲੋਗ ਗਜੋ ਪਰਲੋਗ ਗਵਾਜੋ ॥
ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤ ਭਜਜੋ ਨਅਰੇ ਜੜਧਾਮ ਕੇ ਕਾਮ ਕਹਾਂ ਉਰਝਾਜੋ

॥ ੩੧ ॥

ਫੋਕਟ ਕਰਮ ਦ੍ਰਿੜਾਤ ਕਹਾਇਨ ਲੋਗਨ ਕੌ ਕੋਈ ਕਾਮ ਨ ਐ ਹੈ ॥
ਭਾਜਤ ਨਾ ਧਨ ਹੇਤ ਅਹੇ ਜਮ ਕਿੰਕਰ ਤੇ ਨਹਿ ਭਾਜਨ ਪੈ ਹੈ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਿੱਤ੍ਰ ਨ ਮਿੱਤ੍ਰ ਸਬੈ ਉਹਾਂ ਸਿਖ ਸਖਾ ਕੋਊ ਸਾਖ ਨ ਦੈ ਹੈ ॥
ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਚੇਤ ਮਹਾਂਪਸੁ ਅੰਤ ਕੀ ਬਾਰ ਅਕੇਲੋ ਹੀ ਜੈ ਹੈ ॥

॥ ੩੨ ॥

ਤੋ ਤਨ ਤਜਾਗਤ ਹੀ ਸੁਨ ਰੇ ਜੜ ਪ੍ਰੇਤ ਬਖਾਨ ਤ੍ਰਿਆ ਭਜ ਜੈ ਹੈ ॥
ਪੁੱਤ੍ਰ ਕਲਿੱਤ੍ਰ ਸੁਮਿੱਤ੍ਰ ਸਖਾ ਇਹ ਬੇਗ ਨਿਕਾਰਹੁ ਆਇਸ ਦੈ ਹੈ ॥
ਭੌਨ ਭੰਡਾਰ ਧਰਾ ਗੜ ਜੇਤਕ ਛਾਡਤ ਪ੍ਰਾਨ ਬਗਾਨ ਕਹੈ ਹੈ ॥
ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਚੇਤ ਮਹਾਂ ਪਸੁ ਅੰਤ ਕੀ ਬਾਰ ਅਕੇਲੋ ਹੀ ਜੈ ਹੈ

॥ ੩੩ ॥

੧ ਓ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥
*ਪਾਲਸੇ ਦੀ ਮਹਿੰਮਾ ਦੇ ਸਵੱਯੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦

ਜੋ ਕਿਛੁ ਲੇਖ ਲਿਖਜੋ ਬਿਧਨਾ ਸੋਈ ਪਾਯਤ ਮਿਸ੍ਰ ਜੂ ਸੋਕਨਿਵਾਰੋ॥
ਮੇਰੋ ਕਛੂ ਅਪਰਾਧੁ ਨਹੀ ਗਜੋ ਯਾਦ ਤੇ ਭੂਲ ਨ ਕੋਪੁ ਚਿਤਾਰੋ ॥
ਬਾਗੋ ਨਿਹਾਲੀ ਪਠੈ ਦੈਹੋ ਆਜ ਭਲੇ ਤੁਮ ਕੋ ਨਿਹਚੈ ਜੀਅਧਾਰੋ॥
ਛੱਤ੍ਰੀ ਸਭੈ ਕ੍ਰਿਤ ਬਿੱਪ੍ਰਨ ਕੇ ਇਨਹੂ ਪੈ ਕਟਾਛ ਕ੍ਰਿਪਾਕੈ ਨਿਹਾਰੋ॥੧॥
ਜੁੱਧ ਜਿਤੇ ਇਨਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਇਨਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁ ਦਾਨਕਰੇ॥
ਅਘਓਘ ਟਰੇਇਨਹੀਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿਇਨਹੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਫੁਨ ਧਾਮਭਰੇ॥
ਇਨਹੀਕੇਪ੍ਰਸਾਦਿਸੁਵਿੱਦਿਆਲਈਇਨਹੀਕੀਕ੍ਰਿਪਾਸਭ ਸੱਤ੍ਰੂ ਮਰੇ॥
ਇਨਹੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਕੇ ਸਜੇ ਹਮ ਹੈਂਨਹੀ ਮੋਸੇ ਗਰੀਬ ਕਰੋਰੁ ਪਰੇ॥੨॥
ਸੇਵ ਕਰੀ ਇਨਕੀ ਮਨ ਭਾਵਤ ਔਰ ਕੀ ਸੇਵ ਸੁਹਾਤ ਨ ਜੀ ਕੋ ॥
ਦਾਨ ਦਯੋ ਇਨ ਹੀ ਕੋ ਭਲੋ ਅਰ ਆਨ ਕੋ ਦਾਨਨਲਾਗਤ ਨੀਕੋ॥
ਆਗੇ ਫਲੇ ਇਨ ਹੀ ਕੋ ਦਯੋ ਜਗ ਮੈ ਜਸ ਔਰ ਦਯੋ ਸਭ ਫੀਕੋ॥
ਮੋ ਗ੍ਰਹ ਮੈ ਤਨ ਤੇ ਮਨ ਤੇ ਸਿਰ ਲੌ ਧਨ ਹੈ ਸਭ ਹੀ ਇਨ ਹੀਕੋ॥੩॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਟ ਪਟਾਇ ਚਿਤ ਮੈ ਜਰਜੋ ਤ੍ਰਿਣ ਜਜੋਂ ਕ੍ਰੱਧਤ ਹੋਇ ॥
ਖੋਜ ਰੋਜ ਕੇ ਹੇਤ ਲਗ ਦਯੋ ਮਿਸਰ ਜੂ ਰੋਇ ॥੪॥

*ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਉਥਾਨਕਾ ਤੇ ਅਰਥ ਦਸਮੇਸ਼ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੋ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੧ ਓ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਹੈ ॥

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਅਥ ਸ੍ਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਨਾਮ ਮਾਲਾ ਪੁਰਾਣ ਲਿਖਯਤੇ ॥ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥ ਸਾਂਗ ਸਰੋਹੀ ਸੈਫ ਅਸ ਤੀਰ ਤੁਪਕ ਤਰਵਾਰ ॥ ਸੰਤ੍ਰਾਂਤਕ ਕਵ ਚਾਂਤਿ ਕਰ ਕਰੀਐ ਰੱਛ ਹਮਾਰ ॥ ੧ ॥ ਅਸ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਧਾਰਾ ਧਰੀ ਸੈਫ ਸੂਲ ਜਮਦਾਢ ॥ ਕਵਚਾਂਤਕ ਸਤ੍ਰਾਂਤ ਕਰ ਤੇਗ ਤੀਰ ਧਰ ਬਾਢ ॥ ੨ ॥ ਅਸ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਖੰਡੋ ਖੜਗ ਤੁਪਕ ਤਬਰ ਅਰੁ ਤੀਰ ॥ ਸੈਫ ਸਰੋਹੀ ਸੈਹਥੀ ਯਹੈ ਹਮਾਰੈ ਪੀਰ ॥ ੩ ॥ ਤੀਰ ਤੁਹੀ ਸੈਥੀ ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀ ਤਬਰ ਤਰਵਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤਿਹਾਰੋ ਜੋ ਜਪੈ ਭਏ ਸਿੰਧ ਭਵ ਪਾਰ ॥ ੪ ॥ ਕਾਲ ਤੁਹੀ ਕਾਲੀ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ਤੇਗ ਅਰੁ ਤੀਰ ॥ ਤੁਹੀ ਨਿਸਾਨੀ ਜੀਤ ਕੀ ਆਜੁ ਤੁਹੀ ਜਗ ਬੀਰ ॥ ੫ ॥ ਤੁਹੀ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਤਬਰ ਤੂੰ ਨਿਖੰਗ ਅਰੁ ਬਾਨ ॥ ਤੁਹੀ ਕਟਾਰੀ ਸੈਲ ਸਭ ਤੁਮਹੀ ਕਰਦ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ੬ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਤੁਮ ਹੀ ਸਿਪਰ ਤੁਮਹੀ ਕਵਚ ਨਿਖੰਗ ॥ ਕਵਚਾਂਤਕ ਤੁਮਹੀ ਬਨੇ ਤੁਮ ਬਜਾਪਕ ਸਰਬੰਗ ॥ ੭ ॥ ਸ੍ਰੀ ਤੂੰ ਸਭ ਕਾਰਨ ਤੁਹੀ ਤੂੰ ਬਿੱਦਜਾ ਕੋ ਸਾਰ ॥ ਤੁਮ ਸਭ ਕੋ ਉਪਰਾਜਹੀ ਤੁਮਹੀ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰ ॥ ੮ ॥

ਸਾਂਗ=ਬਰਛੀ। ਸਰੋਹੀ=ਤਲਵਾਰ। ਸੈਫ=ਲੰਮੀ ਅਤੇ ਸਿੱਧੀ ਤਲਵਾਰ। ਅਸ=ਤਲਵਾਰ। ਤੁਪਕ=ਬੰਦੂਕ, ਵੈਰੀਆਂ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਸੰਜੋਆਂ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਭਾਵ ਲੋਹੇ ਦੀ ਸੰਜੋਆਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਵਾਲੀ ਹੈ ਤਲਵਾਰ ਸਾਡੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰੇ। ੧. ਅਸੀ ਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਦੋਵੇਂ ਨਾਮ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਹਨ ਜੋ ਧਾਰਾ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲੀ ਵੀ ਤਲਵਾਰ ਹੈ, ਸੈਫ=ਲੰਮੀ ਅਤੇ ਸਿੱਧੀ ਤਲਵਾਰ, ਸੂਲ=ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਵਰਗੀ, ਜਮਦਾੜ=ਕਟਾਰ। ਸੰਜੋਆਂ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਵੈਰੀ ਦਾਂ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਤੇਗ=ਤਲਵਾਰ, ਤੀਰ=ਬਾਣ ਅਤੇ ਬਾੜ=ਬਾਢ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲੀ ਭਾਵ ਵਾਢੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ।

੨. ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਨਾਮ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਹਨ, ਖੰਡਾ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰ, ਬੰਦੂਕ, ਤਬਰ=ਛਵੀ ਦੀ ਤਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਹੈ ਲੰਮੀ ਅਤੇ ਸਿੱਧੀ ਤਲਵਾਰ, ਇਹ ਸਾਡੇ ਪੀਰ ਹਨ। ੩. ਸੈਥੀ=ਬਰਛੀ। ਤਬਰ=ਛਵੀ ਦੀ ਤਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਹੈ। ਸਿੰਧ ਭਵ=ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ੪. ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਵੀ ਤੂੰ ਹੈਂ ਤੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਤੂੰ ਹੀ ਹੈਂ। ਜਗਤ ਵਿਚ ਸੂਰਬੀਰ ਵੀ ਤੂੰ ਹੀ ਹੈਂ। ੫. ਤ੍ਰਿਸੂਲ, ਬਰਛੀ, ਛਵੀ ਨਿਖੰਗ=ਭੱਥਾ ਜਿਸਦੇ ਵਿਚ ਤੀਰ ਰੱਖੀਦੇ ਹਨ। ਸੈਲ=ਨੇਜਾ। ੬. ਨੇੜੇ ਮਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਰ ਮਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਸਤ੍ਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਿਪਰ=ਢਾਲ। ਸੰਜੋਅ=ਭੱਥਾ। ਸੰਜੋਆਂ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ। ਸਾਰੇ ਅੰਗਾਂ ਵਿਚ। ੭. ਸਾਰ=ਨਿਚੋੜ, ਸਿੱਟਾ। ਤੂੰ ਹੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈਂ ਅਤੇ ਤੂੰ ਹੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦੀ ਹੈਂ।

੮. ਰਜਨੀ=ਰਾਤ। ਉਪਾਇ=ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ। ਤਮਾਸ਼ਾ ਵੇਖਣ ਵਾਸਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਜੀਆਂ ਵਿਚ ਝਗੜੇ ਵਧਾ ਦੇਂਦੀ ਹੈਂ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਤੁਮਹੀ ਦਿਨ ਰਜਨੀ ਤੁਹੀ ਤੁਮਹੀ ਜੋਅਨ ਉਪਾਇ ॥ ਕਉਤਕ ਹੈਰਨ ਕੇ ਨਮਿਤ ਤਿਨ ਮੋਂ ਬਾਦ ਬਢਾਇ ॥ ੯ ॥ ਅਸ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਖੰਡੋ ਖੜਗ ਸੈਫ ਤੇਗ ਤਰਵਾਰ ॥ ਰੱਛ ਕਰੋ ਹਮਰੀ ਸਦਾ ਕਵਚਾਂਤਕ ਕਰਵਾਰ ॥ ੧੦ ॥ ਤੁਹੀਂ ਕਟਾਰੀ ਦਾੜ੍ਹ ਜਮ ਤੂੰ ਬਿਛੂਓ ਅਰੁ ਬਾਨ ॥ ਤੋਪਤਪਦ ਜੇ ਲੀਜੀਐ ਰੱਛ ਦਾਸ ਮੁਹਿ ਜਾਨੁ ॥ ੧੧ ॥ ਬਾਂਕ ਬਜ੍ਰ ਬਿਛੂਓ ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ਤਬਰ ਤਰਵਾਰ ॥ ਤੁਹੀਂ ਕਟਾਰੀ ਸੈਹਥੀ ਕਰੀਐ ਰੱਛ ਹਮਾਰ ॥ ੧੨ ॥ ਤੁਮਹੀਂ ਗੁਰਜ ਤੁਮਹੀ ਗਦਾ ਤੁਮਹੀਂ ਤੀਰ ਤਫੰਗ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨ ਮੋਰੀ ਸਦਾ ਰੱਛ ਕਰੋ ਸਰਬੰਗ ॥ ੧੩ ॥ ਛੁਰੀ ਕਲਮ ਰਿਪ ਕਰਦ ਭਨਿ ਖੰਜਰ ਬੁਗਦਾਨਾਇ ॥ ਅਰਧ ਰਿਜਕ ਸਭ ਜਗਤ ਕੋ ਮੁਹਿ ਤੁਮ ਲੇਹੁ ਬਚਾਇ ॥ ੧੪ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਪਾਵਹੁ ਜਗਤ ਤੁਮ ਤੁਮਹੀਂ ਪੰਥ ਬਨਾਇ ॥ ਆਪ ਤੁਹੀ ਝਗਰਾ ਕਰੋ ਤੁਮਹੀ ਕਰੋ ਸਹਾਇ ॥ ੧੫ ॥ ਮੱਛ ਕੱਛ ਬਾਰਾਹ ਤੁਮ ਤੁਮ ਬਾਵਨ ਅਵਤਾਰ ॥ ਨਾਰ ਸਿੰਘ ਬਉਧਾ ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ਜਗਤ ਕੋ ਸਾਰ ॥ ੧੬ ॥ ਤੁਹੀਂ ਰਾਮ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤੁਮ ਤੁਹੀਂ ਬਿਸਨ ਕੋ ਰੂਪ ॥ ਤੁਹੀਂ ਪੂਜਾ ਸਭ ਜਗਤ ਕੀ ਤੁਹੀ ਆਪ ਹੋ ਭੂਪ ॥ ੧੭ ॥ ਤੁਹੀਂ ਬਿਪ੍ਰ ਛਤ੍ਰੀ ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ਹੈਕ ਅਰੁ ਰਾਉ ॥ ਸਾਮ ਦਾਮ ਅਰੁ ਡੰਡ ਤੂੰ ਤੁਮਹੀ ਭੇਦ ਉਪਾਉ ॥ ੧੮ ॥ ਸੀਸ ਤੁਹੀਂ ਕਾਯਾ ਤੁਹੀਂ ਤੈ ਪ੍ਰਾਨੀ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ॥ ਤੈਂ ਬਿਦਜਾ ਜਗ ਬਕਤ੍ਰ ਹੁਇ ਕਰੇ ਬੇਦ ਬਖਜਾਨ ॥ ੧੯ ॥ ਬਿਸਿਖ ਬਾਨ ਧਨੁਖਾਗ੍ ਭਨ ਸਰ ਕੈਬਰ ਜਿਹਨਾਮ ॥ ਤੀਰ ਖਤੰਗ ਤਤਾਰਚੇ ਸਦਾ ਕਰੋ ਮਮਕਾਮ ॥ ੨੦ ॥ ਤੈਣੀਰਾ ਲੈ ਸਤ੍ ਅਰਿ ਮ੍ਰਿਗ

---

੯. ਕਵਚਾਂਤਕ=ਸੰਜੋਆਂ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਤਲਵਾਰ।

੧੦. ਪਤਿ=ਤੂੰ ਜੋ ਸਾਡੀ ਮਾਲਕ ਹੈਂ ਜਾਂ ਤੇਰਾ ਜੇਹੜਾ ਮਾਲਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਹੈ, ਜੇ ਉਸਦੇ ਚਰਨਾਂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਲਈਏ ਤਾਂ ਮੈਂ ਦਾਸ ਅਪਣੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ। ੧੧. ਬਾਂਕ=ਇਕ ਹਥਿਆਰ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਬਜਰ=ਕੁਹਾੜਾ। ਤਬਰ=ਛਵੀ। ੧੨. ਗੁਰਜ ਅਰ ਗਦਾ ਇਹ ਵੀ ਦੋਵੇਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਹਨ। ਤੁਫੰਗ=ਬੰਦੂਕ। ਸਾਰਿਆਂ ਅੰਗਾਂ ਦੀ ਰੱਛਿਆ ਕਰੋ।

੧੩. ਤੂੰ ਹੀ ਛੁਰੀ ਹੈਂ ਅਤੇ ਤੂੰ ਹੀ ਕਲਮ ਦੀ ਵੈਰਨ ਹੈਂ ਭਾਵ ਕਲਮ ਨੂੰ ਛੈਤੀ ਨਾਲ ਘੜਕੇ ਸਾਫ ਕਰ ਦੇਂਦੀ ਹੈਂ ਅਤੇ ਤੈਨੂੰ ਹੀ ਕਰਦ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇਰਾ ਹੀ ਨਾਮ ਖੰਜਰ ਤੇ ਬੁਗਦਾ ਹੈ। ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਅਤੇ ਅਰਧ=ਮਾਤ ਲੋਕ ਨੂੰ ਵੀ ਤੂੰਹੀ ਰਿਜਕ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹੈਂ। ਜਾਂ ਅਰਧ=ਅਰਾਧ ਭਾਵ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਰਿਜਕ ਦੇਂਦੀ ਹੈਂ। ੧੪. ਬਕਤ੍=ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਜਾਂ ਤੂੰ ਹੀ ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਰੂਪ ਬਣਕੇ ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਵੇਦ ਰੂਪ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਜਗਤ ਵਿਖਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈਂ। ੧੯. ਜੇਹੜਾ ਧਨਖ ਦੇ ਅੱਗੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਸਦੇ ਸਾਰੇ ਨਾਮ ਬਿਸਿਖ, ਬਾਨ, ਸਰ, ਕੈਬਰ, ਤੀਰ, ਖਤੰਗ, ਤਤਾਰਚੇ ਹਨ। ੨੦. ਤੈਣੀ=ਭੱਥਾ ਆਲੇ=ਘਰ। ਜਿਸਦਾ ਘਰ ਭੱਥਾ ਹੈ ਓਹ ਕੀ ਹੈ ਓਹ ਬਾਣ ਹੈ। ਸੱਤ੍ ਅਰਿ=ਵੈਰੀ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸੋ ਬਾਣ ਹੈ। ਹਰਨ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੋ ਬਾਣ ਹੈ। ਸਸਬਾਨ=ਚੰਦ੍ ਬਾਣ ਵੀ ਬਾਣ ਦਾ ਹੀ ਨਾਮ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਅੰਤਕ ਸਸਬਾਨ ॥ ਤੁਮ ਵੈਰਨ ਪ੍ਰਥਮੈ ਹਨੋ ਬਹੁਰੈ ਬਜੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ੨੧ ॥ ਤੁਮ ਪਾਟਸ ਪਾਸੀ ਪਰਸ ਪਰਮ ਸਿੰਧ ਕੀ ਖਾਨ ॥ ਤੇ ਜਗ ਕੇ ਰਾਜਾ ਭਏ ਦੀਅ ਤਵ ਜਿਹੋਂ ਬਰ ਦਾਨ ॥ ੨੨ ॥ ਸੀਸ ਸਤ੍ਰ ਅਰਿ ਆਰ ਅਸ ਖੰਡੇ ਖੜਗ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ਸਤ੍ਰ ਸੁਰੇਸਰ ਤੁਮ ਕੀਯੋ ਭਗਤ ਆਪੁਨੋ ਜਾਨ ॥ ੨੩ ॥ ਜਮਧਰ ਜਮਦਾੜਾ ਜਬਰਜੋਧਾਂਤਕ ਜਿਹੋਂ ਨਾਇ ॥ ਲੂਟ ਕੂਟ ਲੀਜਤ ਤਿਨੈ ਜੇ ਬਿਨ ਬਾਂਧੇ ਜਾਇ ॥ ੨੪ ॥ ਬਾਂਕ ਬਜ੍ਰ ਬਿਛੂਓ ਬਿਸਿਖ ਬਿਰਹ ਬਾਨ ਸਭ ਰੂਪ ॥ ਜਿਨ ਕੋ ਤੁਮ ਕਿਰਪਾ ਕਰੀ ਭਏ ਜਗਤ ਕੇ ਭੂਪ ॥ ੨੫ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੇਰ ਸਮਰਾਂਤ ਕਰਿ ਸਿੱਪ-ਰਾਰਿ ਸਮਸੇਰ ॥ ਮੁਕਤ ਜਾਲ ਜਮ ਕੇ ਭਏ ਜਿਨੈ ਕਹਯੋ ਇਕ ਬੇਰ ॥ ੨੬ ॥ ਸੈਫ ਸਰੋਹੀ ਸੱਤ੍ਰ ਅਰਿ ਸ਼ਾਰੰਗਾਰਿ ਜਿਹ ਨਾਮ ॥ ਸਦਾ ਹਮਾਰੇ ਚਿਤ ਬਸੋ ਸਦਾ ਕਰੋ ਮਮ ਕਾਮ ॥ ੨੭ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਮਾਲਾ ਪੁਰਾਣੇ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਉਸਤਤ ਪ੍ਰਥਮ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਵਚ ਸਬਦ ਪ੍ਰਥਮੈ ਕਹੋ ਅੰਤ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਲੇਹੁ ॥ ੨੮ ॥ ਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਪ੍ਰਥਮੈ ਕਹੋ ਅੰਤ ਦੁਸਟ ਪਦ ਭਾਖੁ ॥ ਸਭੈ ਨਾਮ ਜਗੰਨਾਥ ਕੇ ਸਦਾ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੋ

---

੨੧. ਤੁਮ=ਹੇ ਤਲਵਾਰ ਤੂੰ ਪਾਟਸ=ਸ਼ਸਤ੍ਰ, ਪਾਸੀ=ਫਾਹੀ । ਪਰਸ=ਕੁਹਾੜਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੰਗੀ ਸਿੱਧੀ ਦੀ ਖਾਣ ਹੈਂ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਵਰ ਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ੨੨. ਸ੍ਰੀ ਜਾਂ ਸੀਸ ਸੱਤ੍ਰ ਅਰ ਭਾਵ ਵੈਰੀ ਦੇ ਸਿਰ ਦੀ ਵੈਰਨ ਜਾਂ ਸ੍ਰੀ ਵੀ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ, ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਅਰਿਜਾਰ=ਵੈਰੀ ਦੀ ਵੈਰਨ=ਤਲਵਾਰ ਜਾਂ ਕਰਸਾਰਿ=ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਵੈਰਨ । ਅਸਿ, ਖੰਡੇ, ਖੜਗ, ਕ੍ਰਿਪਾਨ=ਤਲਵਰ ਦੇ ਨਾਮ ਹਨ । ਤੂੰ ਆਪਣਾ ਭਗਤ ਜਾਣਕੇ ਇੰਦ੍ਰ ਨੂੰ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ੨੩. ਜਮ ਧਰ=ਧਰਮ ਰਾਜਾ ਜਿਸਨੂੰ ਧਾਰਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਲੱਕ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਹੈ ਸੋ ਤਲਵਾਰ ਹੈ। ਜਮਦਾੜਾ= ਤਲਵਾਰ । ਜਬਰ=ਤਲਵਾਰ । ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਜੋਧਿਆਂ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ੨੪. ਬਾਂਕ=ਟੇਢਾ ਬਾਣ । ਬੱਜਰ=ਕਰੜਾ ਬਾਣ । ਬਿਛੂਓ=ਬਿਛੂ ਵਰਗਾ ਬਾਣ । ਵਿਹੁ ਵਾਲਾ ਬਾਣ । ਬਿਰਹਿ=ਕਾਮ ਰੂਪ ਬਾਣ ਭਾਵ ਬੇਹੋਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ । ੨੫. ਸਸਤ੍ਰ=ਤਲਵਾਰ ਜਾਂ ਸ਼ਸਤ੍ਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ੇਰ ਸ਼ਸਤ੍ਰ=ਤਲਵਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਸੇਰ=ਸੇਲਾ ਭਾਵ ਨੇਜਾ । ਜੁਧ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੋ ਤਲਵਾਰ । ਸਿਪਰਾ=ਢਾਲ ਦੀ ਵੈਰਨ ਸੋ ਤਲਵਾਰ । ਸਮਸੇਰ=ਤਲਵਾਰ । ਓਹ ਜਮ ਦੇ ਜਾਲ ਤੋਂ ਛੁਟ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਵੇਰ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਆਖਿਆ । ੨੬. ਸੈਫ, ਸਰੋਹੀ=ਤਲਵਾਰ । ਵੈਰੀਆਂ ਦੀ ਵੈਰਨ ਸੋ ਤਲਵਾਰ । ਸਾਰਿੰਗਾਰਿ=ਹਾਥੀਆਂ ਘੋੜਿਆਂ ਦੀ ਵੈਰਨ ਸੋ ਤਲਵਾਰ । ਪਹਿਲੇ ਸੰਜੋਅ ''ਸ਼ਬਦ'' ਆਖੋ ਫੇਰ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅੱਗੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਵੈਰੀ ਰੱਖ ਦਿਓ । ੨੮. ਸੱਤ੍ਰ ਦੁਸਟ=ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਬੌਣ ਵਾਲੀ ਤਲਵਾਰ। ਜਗੰਨਾਥ=ਜਗਤ ਦੀ ਮਾਲਕ ਸੋ ਤਲਵਾਰ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਰਾਖੁ ॥ ੨੯ ॥ ਪ੍ਰਿਥੀ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਭਨੋ ਪਾਲਕ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮੁ ਸ੍ਰਿਸਟੇਸ ਕੇ ਸਦਾ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੋ ਧਾਰ ॥ ੩੦ ॥ ਸ੍ਰਿਸਟ ਨਾਮ ਪਹਲੇ ਕਹੋ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰੋ ਨਾਥ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮੁ ਮਹਈਸ ਕੇ ਸਦਾ ਬਸੋ ਜੀਅ ਸਾਥ ॥ ੩੧ ॥ ਸਿੰਘ ਸਬਦ ਭਾਖੇ ਪ੍ਰਥਮ ਬਾਹਨ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਿ ॥ ਸਭੈ ਨਾਮ ਜਗ ਮਾਤ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰਿ ॥ ੩੨ ॥ ਰਿਪੁ ਖੰਡਨ ਮੰਡਨ ਜਗਤ ਖਲ ਖੰਡਨ ਜਗ ਮਾਹਿ ॥ ਤਾਕੇ ਨਾਮ ਉਚਾਰੀਐ ਜਿਹੁੰ ਸੁਨ ਦੁਖ ਟਰਿ ਜਾਹਿ ॥ ੩੩ ॥ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਅੰਤ ਪਤਿ ਭਾਖੁ ॥ ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮਹਿ ਰਾਖਿ ॥ ੩੪ ॥ ਖੱਤ੍ਰਿਯਾਂ ਕੈ ਖੇਲਤ ਖੜਗ ਖਗ ਖੰਡੋ ਖੱਤ੍ਰਿਆਰ ॥ ਖੇਲਾਂਤਕ ਖਲਕੇ ਮਰੀ ਅਸਿ ਕੋ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰ ॥ ੩੫ ॥ ਭੂਤਾਂਤਕ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤੀ ਭਵਹਾ ਨਾਮ ਬਖਾਨ ॥ ਸਿਰੀ ਭਵਾਨੀ ਭੈ ਹਰਨ ਸਭ ਕੋ ਕਰੈ ਕਲਜਾਨ ॥ ੩੬ ॥ ਅੜਿਲ ॥ ਭੂਤ ਸਬਦ ਕੌ ਭਾਖਿ ਬਹੁਰ ਅਰਿ ਭਾਖੀਐ ॥ ਸਭ ਅਸਿ ਜੂ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਰਾਖੀਐ ॥ ਨਾਮ ਮ੍ਰਿਗਨ ਸਭ ਕਹਿ ਧਨੁ ਸਬਦ ਉੱਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਭ ਖੰਡੇ ਕੇ ਨਾਮ ਸੱਤਿ ਜੀਅ ਧਾਰੀਐ ॥੩੭॥ਦੋ:॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਮ ਜਮਕੋ ਉਚਰਿ ਬਹੁਰੋ ਰਦਨ ਉਚਾਰਿ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਜਮਦਾੜ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ੩੮ ॥ ਉਦਰ ਸਬਦ ਪ੍ਰਥਮੈ ਕਹੋ ਪੁਨਿ ਅਰ ਸਬਦ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸਭੈ ਜਮਦਾੜ੍ਹਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ੩੯ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਗ੍ਰੀਵਾ ਸਿਰ ਅਰਿ ਉਚਰ ਪੁਨ ਅਸਿ ਸਬਦ ਉਚਾਰ ॥ ਸਭੈ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗ ਕੇ ਲੀਜੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ੪੦ ॥ ਕਰੀ ਕਰਾਂਤਕ ਕਸਟ ਰਿਪੁਕਾਲਾਯੁਧ ਕਰਵਾਰ ॥ ਕਰਾਚੋਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰ ॥ ੪੧ ॥ ਕਸਤ ਕਰੀ ਕਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਸੁਨਾਇ ॥ ਸੱਸਤ੍ਰ

---

੨੯. ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਾਲਕ=ਤਲਵਾਰ ਸ੍ਰਿਸਟੇਸ= ਸ਼੍ਰੀ ਦੀ ਮਾਲਕਾਤਲਵਾਰ।

੩੧. ਸ੍ਰਿਸਟ ਨਾਥ=ਤਲਵਾਰ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀ।

੩੨. ਸਿੰਘ ਬਾਹਨ=ਸ਼ਕਤੀ। ੩੩. ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਜਗਤ ਨੂੰ ਬਨੌਣ ਵਾਲੀ, ਮੂਰਖਾਂ, ਦੁਸਟਾਂ ਦਾ ਸੱਤਿਆਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਗਤ ਵਿਚ ਹੈ । ਦੁਖ ਟਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ੩੪. ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਪਤਿ=ਸ਼ਕਤੀ, ਤਲਵਾਰ। ੩੫. ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਤਲਵਾਰ ਰੂਪ ਹੋਕੇ ਖੇਡਦੀ ਹੈ ਹੇ ਸ਼ਕਤੀ। ਖੱਤ੍ਰਿਯਾਰ=ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੀ ਵੈਰਨ। ਖੇਲਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਦੇ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ। ੩੬. ਭੂਤਾਂਤਕ=ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਭਵਹਾ=ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ।

੩੭. ਭੂਤਅਰਿ=ਸੂਰਮਿਆਂ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀ ਵੈਰਨ। ਮ੍ਰਿਗ ਧਨਸਰ=ਹਰਨ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੋ ਤਲਵਾਰ। ੩੮. ਜਮਰਦਨ=ਜਮਦਾੜ ਭਾਵ ਕਟਾਰ। ੩੯. ਉਦਰ ਅਰਿ=ਪੇਟ ਦੀ ਵੈਰਨ ਭਾਵ ਕਟਾਰ।

੪੦. ਮ੍ਰਿਗ ਗ੍ਰੀਵਾ ਅਰਿ=ਹਰਨ ਦੀ ਧੌਣ ਦੀ ਵੈਰਨ ਸੋ ਤਲਵਾਰ।

੪੧. ਕਰੀ ਕਰਾਂਤਕ=ਹਾਥੀ ਦੇ ਕਰ=ਸੁੰਡ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਕਸ਼ਟਰਿਪ=ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਖ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸੋ ਤਲਵਾਰ । ਕਾਲਾਯੁਧ=ਜਮ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਸੋ ਤਲਵਾਰ। ਕਰਵਾਰ=ਤਲਵਾਰ। ਕਰਾਚੋਲ=ਤਲਵਾਰ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਰਾਜ ਕੇ ਨਾਮ ਸਬ ਮੋਰੀ ਕਰਹੁ ਸਹਾਇ ॥ ੪੨ ॥ ਸਿਰੀ ਸਰੋਹੀ ਸੇ ਰਸਮ ਜਾਸਮ ਅਉਰ ਨ ਕੋਇ ॥ ਤੇਗ ਜਾਪੁ ਤੁਮਹੂੰ ਜਪੋ ਭਲੋ ਤੁਹਾਰੋ ਹੋਇ ॥ ੪੩ ॥ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਗਨ ਏ ਪਦ ਪ੍ਰਥਮ ਉਚਾਰ ॥ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਉਚਾਰੀਐ ਜਾਨ ਤਿਸੈ ਤਰਵਾਰ ॥ ੪੪ ॥ ਹਲੱਬਿ ਜੁਨੱਬੀ ਮਗਰਬੀ ਮਿਸਰੀ ਊਨਾ ਨਾਮ ॥ ਸੈਫ ਸਰੋਹੀ ਸਸਤ੍ਰ ਪਤਿ ਜਿਤਜੋ ਰੂਮ ਅਰੁ ਸਾਮ ॥ ੪੫ ॥ ਕਤੀਯਾ ਮਾਨੀ ਹਿੰਦਵੀ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਨਾਥ ॥ ਲਏ ਭਗਉਤੀ ਨਿਕਸ ਹੈ ਆਪ ਕਲੰਕੀ ਹਾਥ ॥ ੪੬ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਸਕਤਿ ਪਦ ਉਚਰਿਕੈ ਪੁਨ ਕਹੁ ਸਕਤ ਬਿਸੇਖ ॥ ਨਾਮ ਸੈਹਥੀ ਕੇ ਸਕਲ ਨਿਕਸਤ ਜਾਹਿ ਅਨੇਕ ॥ ੪੭ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਸੂਭਟ ਪਦ ਉਚਰਿਕੈ ਬਹੁਰ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਸੈਹਥੀ ਕੇ ਸਭੈ ਸਮਝਿ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੪੮ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਭਾਖ ਸੰਨਾਹ ਪਦ ਪੁਨਰਿਪ ਸਬਦ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਸੈਹਥੀ ਕੇ ਸਕਲ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਨਿਜ ਧਾਰਿ ॥ ੪੯ ॥ ਉਚਰ ਕੁੰਭ ਪ੍ਰਥਮੈ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਕਹੋ ॥ ਨਾਮ ਸੈਹਥੀ ਕੇ ਸਭੈ ਚਿਤ ਮਹਿ ਚਤੁਰ ਲਹੋ ॥ ੫੦ ਤਨੁੱਤ੍ਰਾਨ ਪਦ ਪ੍ਰਥਮ ਕਹਿ ਪੁਨ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸੈਹੱਥੀ ਕੇ ਸਭੈ ਰੁਚਿਰ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਜਾਨ ॥ ੫੧ ॥ ਯਸਟੀਸਰ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮ ਕਹਿ ਪੁਨ ਬਚ ਕਹੁ ਅਰਧੰਗ ॥ ਨਾਮ ਸੈਹੱਥੀ ਕੇ ਸਭੈ ਉਚਰਤ ਜਾਹੁ ਨਿਸੰਗ ॥ ੫੨ ॥ ਸਾਂਗ ਸਮਰ ਕਰ ਸੈਹੱਥੀ ਸਸਤ੍ਰ ਸਸਨ ਕੇ ਭੇਸ ॥ ਸਬਲ ਸੁ ਭਟਹਾ ਹਾਥ ਲੈ ਜੀਤੇ ਸਮਰ ਸੁ ਰੇਸ ॥ ੫੩ ॥ ਛਤ੍ਰਧਰ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ਬਿਜੈ ਕਰ ਭਟਹਾ ਜਾਕੋ ਨਾਮ ॥ ਸਕਲ ਸਿੱਧ

---

੪੨. ਕਸ ਤਕਰੀ ਕਰ ਅਰਿ=ਤਕੜੀ ਕੱਸਕੇ ਜੋ ਕਰ=ਹੱਥ ਵਿਚ ਫੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ਓਹ ਕੀ ਹੈ ਸੋ ਉਹ ਤਲਵਾਰ ਹੈ ਓਸ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਜਾਂ ਤਲਵਾਰ ਵਾਲੇ ਹਥ ਦੀ ਜੋ ਅਰਿ=ਵੈਰਨ ਹੈ ਸੋ ਤਲਵਾਰ ਹੀ ਹੈ । ਸਸਤ੍ਰ ਰਾਜ=ਤਲਵਾਰ ।

੪੩. ਸੇਰ ਸਮ=ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸੋ ਤਲਵਾਰ ।

੪੪. ਜਾਨਵਰ, ਹਰਨ, ਜੱਛ, ਸੱਪ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ।

੪੫. ਮਿਸਰ ਦੇਸ, ਊਨਾ ਸ਼ਹਿਰ=ਦੀ ਤਲਵਾਰ । ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਪਤਿ=ਤਲਵਾਰ ਰੂਮ ਸਾਮ=ਚੜ੍ਹਦੇ ਲਹਿੰਦੇ ਦੇਸ ਦੀ ਤਲਵਾਰ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਚੜ੍ਹਦਾ ਲਹਿੰਦਾ ਜਿਤਿਆ ਹੈ ।

੪੬. ਕਤੀ=ਤਲਵਾਰ । ਜਾਮਨੀ=ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਦੇਸ ਦੀ ਤਲਵਾਰ । ਹਿੰਦਵੀ=ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਤਲਵਾਰ । ਸਾਰੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਨਾਥ=ਤਲਵਾਰ ਹੈ । ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਅਵਤਾਰ ਭਗਉਤੀ=ਤਲਵਾਰ ਹਥ ਵਿਚ ਲੈਕੇ ਨਿਕਲੇਗਾ ।

੪੭. ਪਹਿਲੇ ਬਰਛੀ ਸ਼ਬਦ ਆਖੇ । ਫੇਰ ਬਿਸੇਖ=ਬਹੁਤ ਸਕਤਿ=ਫਲ੍ਹਾ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਬੜ ਵਾਲੀ ਆਖੇ । ਅਸੇਖ=ਬਾਕੀ ਜੋ ਨਾਮ ਸਾਰੇ ਹਨ ।

੪੮. ਸੂਭਟ ਅਰਿ=ਸੂਰਮੇ ਦੀ ਵੈਰਨ=ਬਰਛੀ ।

੪੯. ਸੰਨਾਹ ਰਿਪ=ਸੰਜੋਅ ਦੀ ਵੈਰਨ=ਬਰਛੀ ।

੫੦. ਕੁੰਭ ਅਰਿ=ਹਾਥੀ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬਰਛੀ ।

੫੧. ਤਨੱਤ੍ਰਾਨ ਅਰਿ=ਸੰਜੋਅ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬਰਛੀ ।

੫੨. ਯਸਟੀਸਰ ਅਰਧੰਗ=ਵੱਡੀ ਲਾਠੀ ਦਾ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ।

੫੩. ਸਾਂਗ=ਬਰਛਾ । ਸਮਰ=ਜੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੋ ਭੀ ਬਰਛੀ ਸਸਨ=ਚੰਦ ਵਰਗੀ ਚਿੱਟੀ ਸੋਵੀ ਬਰਛੀ । ਭਾਵ ਸਾਰੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਿਚ ਚਿੱਟੇ ਭੇਸ ਵਾਲੀ । ਸੁਭਦਰਾ=ਬੜੇ ੨ ਬਲੀ ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੰਦ੍ਰ ਨੇ ਜੰਗ ਜਿਤੇ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਦਾਤ੍ਰੀ ਸਭਨ ਅਮਿਤ ਸਿੱਧ ਕੋ ਧਾਮ ॥ ੫੪ ॥ ਲਛਮਨ ਅਉਰ ਘਟੋਤਕਚਏ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ॥ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਭਾਖੇ ਸਕਤ ਕੇ ਨਿਕਸਹਿ ਨਾਮ ਅਪਾਰ ॥ ੫੫ ॥ ਗਝੀਆ ਭਸਝੀ ਭੈਰਵੀ ਭਾਲਾ ਨੈਜਾ ਭਾਖੁ ॥ ਬਰਛੀ ਸੈਥੀ ਸਕਤ ਸਭ ਜਾਨ ਹ੍ਰਿਦੇ ਮੈਂ ਰਾਖੁ ॥ ੫੬ ॥ ਬਿਸਨ ਨਾਮ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਪੁਨ ਪਦ ਸਸਤ੍ਰ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਕੇ ਸਭੈ ਨਿਕਸਤਜਾਹਿ ਅਪਾਰ ॥ ੫੭ ॥ ਮੁਰਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿਕੈ ਮਰਦਨ ਬਹੁਰ ਕਹੋ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈਂ ਚਤੁਰ ਲਹੋ ॥ ੫੮ ॥ ਮਧ ਕੋ ਨਾਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਹਾ ਪਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮੁ ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੇ ਲੀਜੈ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ੫੯ ॥ ਨਰਕਾਸੁਰ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਪੁਨਰਿਪੁ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੋ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜਾਨ ॥ ੬੦ ॥ ਦੈਤ ਬਕਤ੍ਰ ਕੋ ਨਾਮ ਕਹਿ ਸੂਦਨ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ॥ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚਕ੍ਰ ਕੋ ਜਾਨ ਚਿੱਤ ਨਿਰਧਾਰ ॥ ੬੧ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਚੰਦੇਰੀ ਨਾਥ ਕੋ ਲੀਜੈ ਨਾਮ ਬਨਾਇ ॥ ਪੁਨਰਿਪੁ ਸਬਦ ਉਚਾਰੀਐ ਚੱਕ੍ਰ ਨਾਮ ਹੁਇ ਜਾਇ ॥ ੬੨ ॥ ਨਰਕਾਸੁਰ ਕੋ ਮਾਨ ਕਹਿ ਮਰਦਨ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੋ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੬੩ ॥ ਕਿਸਨ ਬਿਸਨ ਕਹਿ ਜਿਸਨ ਅਨੁਜ ਆ ਯੁਧ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਹਿ ਅਪਾਰ ॥ ੬੪ ॥ ਬੱਜ੍ਰ ਅਨੁਜ ਪ੍ਰਿਥਮੈਂ ਉਚਰ ਫਿਰਿ ਪਦ ਸਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜਾਨ ॥ ੬੫ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਿਰਹ ਪਦ ਉਚਰਕੈ ਪੁਨ ਕਹੁ ਸਸਤ੍ਰ ਬਿਸੇਖ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਅਸੇਖ ॥ ੬੬ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਵਹੈ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿੱਧ ਸਿੱਧ ਕੋ ਧਾਮ ॥ ਪੁਨ ਪਦ ਸਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨੀਐ ਜਾਨੁ ਚੱਕ੍ਰ ਕੇ ਨਾਮ ॥ ੬੭ ॥ ਗਿਰਧਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ਪਦ ਆ ਯੁਧ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਅਪਾਰ ॥ ੬੮ ॥ ਕਾਲੀ ਨਥੀਆ ਪ੍ਰਿਥਮ

---

੫੪. ਛਤ੍ਰਧਰਾ=ਬਰਛੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਛੱਤ੍ਰੀ ਧਾਰਦੇ ਹਨ । ਹਰਨਾਂ ਨੂੰ ਜਿਤਣ ਵਾਲੀ । ਭਟਹਾ=ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ।

੫੫. ਲਛਮਣ ਦੀ ਵੈਰਨ ਅਤੇ ਭੀਮਸੈਨ ਦੇ ਪੁਤ੍ਰ ਦੀ ਵੈਰਨ ।

੫੬. ਗ, ਭ, ਭੈ, ਭਾ, ਬ, ਸੈ, ਸ ਇਹ ਸਾਰੇ ਬਰਛੀ ਦੇ ਨਾਮ ਹਨ ।

੫੭. ਬਿਸਨ ਸਸਤ੍ਰ=ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਚੱਕਰ । ੫੮. ਮੁਰ ਮਰਦਨ=ਸੁਦਰਸ਼ਨ

੫੯. ਮਧਹਾ=ਸੁਦਰਸ਼ਨ । ੬੦. ਨਰਕਾਸੁਰ ਰਿਪ=ਭੂਮਾਸਰ ਦੈਂਤ ਦਾ ਵੈਰੀ=ਸੁਦਰਸ਼ਨ । ੬੧. ਬਕਤ੍ਰ ਸੂਦਨ=ਦੈਂਤ ਦਾ ਨਾਸਕ=ਸੁਦਰਸ਼ਨ ।

੬੨. ਚੰਦੇਰੀ ਨਾਥ=ਸਿਸਪਾਲ ਇਸ ਦਾ ਅਰਿ=ਵੈਰੀ ਜੋ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ।

੬੩. ਨਰਕਾਸੁਰ ਮਰਦਨ=ਸੁਦਰਸ਼ਨ । ੬੪. ਜਿਸਨ ਅਨੁਜ ਆਯੁਧ=ਇੰਦ੍ ਦਾ ਭਰਾ ਉਪਿੰਦ੍ ਭਾਵ ਬਾਵਨ ਅਵਤਾਰ, ਉਸਦਾ ਹਥਿਆਰ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਚਕਰ । ੬੫. ਬਜ੍ ਅਨੁਜ ਸਸਤ੍=ਇੰਦ੍ ਦਾ ਭਰਾ ਬਾਵਨ ਅਵਤਾਰ ਉਸ ਦਾ ਸਸਤ੍ ਸੁਦਰਸ਼ਨ । ੬੬. ਬ੍ਰਿਹ ਸਸਤ੍=ਇੰਦ੍ ਦਾ ਭਰਾ ਬਾਵਨ ਅਵਤਾਰ ਉਸ ਦਾ ਸਸਤ੍=ਸੁਦਰਸ਼ਨ । ੬੭. ਰਿੱਧੀਆਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਦਾ ਘਰ ਬਿਸਨ ਹੈ ਉਸਦਾ ਸਸਤ੍=ਸੁਦਰਸ਼ਨ । ੬੮. ਗਿਰਧਰ ਆਯੁਧ=ਭਗਵਾਨ ਦਾ ਸਸਤ੍=ਸੁਦਰਸ਼ਨ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਜਾਹਿ ਅਨੰਤ ॥ ੬੯ ॥ ਕੰਸ ਕੇਸਿਹਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਫਿਰਿ ਕਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੭੦ ॥ ਬਕੀ ਬਕਾਸੁਰ ਸਬਦ ਕਹਿ ਫੁਨਿ ਬਚ ਸਤ੍ਰੁ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈਂ ਅਪਾਰ ॥ ੭੧ ॥ ਅਘਨਾਸਨ ਅਘਹਾ ਉਚਾਰ ਪੁਨ ਬਚ ਸਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੇ ਸਭੈ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਜਾਨ ॥ ੭੨ ॥ ਸ੍ਰੀ ਉਪੇਂਦ੍ਰ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਫੁਨ ਪਦ ਸਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੇ ਸਬੈ ਸਮਝ ਸੁਰ ਗਿਆਨ ॥ ੭੩ ॥ ਕਬਿਜੇ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਬੈ ਸੁ ਭਟਅਉ ਸਭ ਸੁ ਕਬਿ ਯੋਂ ਸਮਝੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਬਿਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੇ ਨਾਮ ਮੈ ਭੇਦ ਕਉਨਹੂੰ ਨਾਹਿ ॥ ੭੪ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਮਾਲਾ ਪੁਰਾਣੇ ਚੱਕ੍ਰ ਨਾਮ ਦੁਤੀਯ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ

ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੨ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਸਖਬਾਣ ਸਰਧਨਜ ਭਨ ਕਵਚਾਂਤਕ ਕੇ ਨਾਮ ॥ ਸਦਾ ਹਮਾਰੀ ਜੈ ਕਰੋ ਸਕਲ ਕਰੋ ਮਮਕਾਮ ॥ ੭੫ ॥ ਧਨੁਖ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਅਗ੍ਰਜ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸਿਲੀ ਮੁਖ ਕੇ ਸਭੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁਧਾਰ ॥ ੭੬ ॥ ਪਨਚ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਅੱਗ੍ਰਜ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸਿਲੀ ਮੁਖ ਕੇ ਸਭੈ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈਂ ਅਪਾਰ ॥ ੭੭ ॥ ਨਾਮ ਉਚਾਰਿ ਨਿਖੰਗ ਕੇ ਬੰਸੀ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਿਲੀ ਮੁਖ ਕੇ ਸਭੈ ਲੀਜਹੁ ਹਿਯੈ ਪਛਾਨ ॥ ੭੮ ॥ ਸਭ ਮ੍ਰਿਗਜਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਹਾ ਪਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸਭੈ ਸ੍ਰੀ ਬਾਣ ਕੇ ਜਾਣੁ ਹਿਯੈ ਨਿਰਧਾਰ ॥ ੭੯ ॥ ਸਕਲ ਕਵਚ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਭੇਦਕ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ੮੦ ॥ ਨਾਮ ਚਰਮ ਕੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਛਾਦਕ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਭੈ ਹੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜਾਨੁ ॥ ੮੧ ॥ ਸੁਭਟ ਨਾਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਹਾ ਪਦ ਬਹੁਰ ਸੁਨਾਇ ॥

---

੬੯. ਕਾਲੀ=ਸੱਪ ਨੂੰ ਨੱਥਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਹਥਿਆਰ=ਸੁਦਰਸ਼ਨ।

੭੦. ਕੰਸ ਕੇਸਹਾ=ਕੰਸ ਨੂੰ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਫੜਕੇ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਭਗਵਾਨ ਦਾ ਹਥਿਆਰ=ਸੁਦਰਸ਼ਨ। ੭੧. ਬਕੀ=ਪੂਤਨਾ ਅਤੇ ਬਕਾਸੁਰ=ਦੈਂਤ ਦਾ ਵੈਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸੋ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਸੁਦਰਸ਼ਨ। ੭੨. ਅਘਨਾਸਨ, ਅਘਹਾ=ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਸੁਦਰਸ਼ਨ।

੭੩. ਸੀ ਉਪਦ੍ਰ=ਸੀਤਾ ਨਾਲ ਉਪਦਰ ਕਰਨ ਛਾਲਾ ਰਾਵਨ ਤੇ ਰਾਵਨ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸ੍ਰੀਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਸੋ ਸ੍ਰੀਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਜੀਦਾ ਹਥਿਆਰ=ਸੁਦਰਸ਼ਨ।

੭੪.ਸਾਰੇ ਸੂਰਮਿਓਂ ਤੇ ਸਾਰੇ ਕਵੀਓ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਗਲ ਸਮਝ ਲਉ।

੭੫. ਧਨਜ=ਧਨਖ ਦਾ ਜਾਇਆ ਹੋਇਆ, ਸੰਜੋਅ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ਭਨ=ਆਖਿਆ। ੭੬. ਧਨਖਾਗ੍ਰਜ=ਤੀਰ। ਸਿਲੀਮੁਖ=ਤੀਰ।

੭੭. ਪਨਚਾਗ੍ਰਜ=ਧਨਖ ਅੱਗੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਤੀਰ। ੭੮. ਨਿਖੰਗ ਬੰਸੀ=ਭੱਥੇ ਵਿਚ ਵੱਸਣ ਵਾਲਾ ਸੋ ਤੀਰ। ੭੯. ਮਿਰਗ ਹਾ=ਤੀਰ।

੮੦. ਕਵਚ ਭੇਦਕ=ਤੀਰ। ੮੧. ਚਰਮ ਛਾਦਕ=ਤੀਰ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਨਾਮ ਸਿਲੀ ਮੁਖ ਕੇ ਸਬੋ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਨਾਇ ॥ ੮੨ ॥ ਸਭ ਪੱਛਨ ਕੈ ਨਾਮ ਕਹਿ ਪਰ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਿਲੀ ਮੁਖ ਕੇ ਸਬੈ ਚਿਤ ਮੈ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥ ੮੩ ॥ ਪੰਛੀ ਪਰੀਸਪੰਖ ਧਰ ਪਛਿ ਅੰਤਕ ਪੁਨ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮੁ ਸਿਲੀ ਮੁਖਕੇ ਸਭੈ ਜਾਨ ਹਿਦੈ ਮੈ ਰਾਖੁ॥੮੪॥ਸਭ ਅਕਾਸ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਚਰਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਿਲੀ ਮਖ ਕੇ ਸਭੈ ਲੀਜੈ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥ ੮੫ ॥ ਖੰ ਅਕਾਸ ਨਭ ਗਗਨ ਕਹਿ ਚਰਪਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸੀ ਬਾਣ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁਧਾਰ ॥ ੮੬ ॥ ਅਸਮਾਨ ਸਿਪੈ ਹਿਰਸਦਿਵਗਰਦੂੰ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੁ ॥ ਪੁਨਿਚਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ॥ ੮੭ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਨਾਮ ਕਹਿ ਚੰਦ੍ ਕੇ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੇਹੁ ॥ ਪੁਨਿਚਰ ਸਬਦ ਉਚਾਰੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ੮੮ ॥ ਗੋਮਰੀਚਕਿਰਨੰ ਛਟਾ ਧਰ ਧਰ ਕਹਿ ਮਨਮਾਹਿ ॥ ਚਰਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਹੁਇ ਜਾਹਿ ॥ ੮੯ ॥ ਰਜਨੀਸਰ ਦਿਨਹਾ ਉਚਰਿ ਧਰ ਧਰ ਪਦ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਰਤ ਜਾਹਿ ਅਨੰਤ ॥ ੯੦ ॥ ਰਾਤ੍ ਨਿਸਾ ਦਿਨ ਘਾਤਨੀ ਚਰ ਧਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸੀ ਬਾਨ ਕੇ ਕਹੀ ਅਹੁ ਚਤੁਰ ਬਖਿਆਨ ॥ ੯੧ ॥ ਸਸਿਉਪਰਾਜਨ ਰਵਿ ਹਰਨਚਰ ਕੋ ਲੈਕੈ ਨਾਮ ॥ ਧਰ ਕਹਿ ਨਾਮ ਕੇ ਬਾਨ ਜੇ ਜਪੋ ਆਠਹੂੰ ਜਾਮ

---

੮੨. ਸੁਭਦੰ ਹਾ=ਤੀਰ। ੮੩. ਪੱਛਨ ਪਰ=ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਸੋ ਤੀਰ। ੮੪. ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਖੰਭਾਂ ਵਾਲਾ, ਦੂਸਰਾ ਨਾਮ ਸਹਿਤ ਖੰਭਾਂ ਦੇ, ਤੀਸਰਾ ਨਾਮ ਖੰਭ ਧਰਨ ਵਾਲਾ, ਚੌਥਾ ਨਾਮ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ੮੫. ਅਕਾਸਚਰ=ਤੀਰ। ੮੬. ਖੇ=ਅਕਾਸ=ਨਭ, ਗਗਨ=ਅਕਾਸ ਭਾਵ ਚਰ ਸ਼ਬਦ ਅੱਗੇ ਜੋੜਕੇ ਜੀਕੂ ਖੇ ਚਰ=ਤੀਰ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਏਸੇ ਤਰਾਂ ਹੋਰ ਸਮਝੋ। ੮੭. ਸਿਪਿ ਹਿਰਸ, ਦਿਵਾ, ਗਰਦੂੰ=ਤਿੰਨੇ ਨਾਮ ਅਕਾਸ ਦੇ ਹਨ ਭਾਵ ਚਰ ਪਦ ਅੱਗੇ ਜੋੜਕੇ ਭਾਵ ਅਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਫਿਰਨ ਵਾਲਾ ਸੋ ਤੀਰ। ੮੮. ਚੰਦ ਧਰ ਚਰ=ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ, ਅਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਫਿਰਨ ਵਾਲਾ ਸੋ ਤੀਰ। ੮੯. ਗੋ, ਮਰੀਚ, ਕਿਰਨੰ, ਛਟਾ, ਚਾਰੇ ਨਾਮ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਦੇ ਹਨ। ਗੋ=ਕਿਰਨ। ਸੋ ਕਿਰਨਾਂ ਦੇ ਧਰਨ ਵਾਲ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੋ ਧਰ ਧਰ ਚਰ=ਕਿਰਨਾਂ ਦੇ ਧਰਨ ਵਾਲਾ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਅਤੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਦੇ ਧਰਨ ਵਾਲਾ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਅਕਾਸ਼ ਦੇ ਵਿਚ ਵਿਚਰਨ ਵਾਲਾ ਸੋ ਤੀਰ ਸਾਰੇ ਪਦ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਓ। ਗੋ ਧਰ ਧਰ ਚਰ। ਮਰੀਚ ਧਰ ਧਰ ਚਰ। ਕਿਰਨੰ ਧਰ ਧਰ ਚਰ। ਛਟਾ ਧਰ ਧਰ ਚਰ। ੯੦. ਰਜਨੀਸਰ=ਰਾਤ ਦਾ ਰਾਜਾ ਚੰਦ। ਦਿਨਹਾ=ਰਾਤ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਚੰਦ। ਧਰ ਧਰ=ਰਾਤ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਚੰਦ ਅਗੇ ਚੰਦ ਧਰ ਨਾਮ ਚੰਦ੍ ਬਾਣ ਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਦਿਨਹਾ ਨਾਮ ਰਾਤ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗੇ ਧਰ=ਨਾਮ ਰਾਤ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਹੈ। ਅਗੇ ਧਰ= ਚੰਦ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਅਕਾਸ਼ ਹੈ। ੯੧. ਦਿਨ ਘਾਤਨੀ=ਰਾਤ। ਚਰ= ਵਿਚਰਨਾ ਭਾਵ ਫਿਰਨਾ ਅਗੇ ਧਰ=ਧਰਨ ਵਾਲਾ ਭਾਵ ਚਰ=ਰਾਤ ਵਿਚ ਫਿਰਨ ਵਾਲਾ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਅਤੇ ਚੰਦ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਚੰਦ੍ ਬਾਣ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ ੯੨ ॥ ਰੈਨਿ ਅੰਧ ਪੰਤਿ ਮਹਾਂ ਨਿਸਿ ਨਿਸਿ ਈਸਰ ਨਿਸਿ ਰਾਜ ॥ ਚੰਦ੍ ਬਾਨ ਚੰਦ੍ਰਹਿ ਧਰਜੋ ਚਿਤ੍ਰਨ ਕੇ ਬਧ ਕਾਜ ॥ ੯੩ ॥ ਸਭ ਕਿਰਨਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਧਰਪਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਪੁਨ ਧਰ ਕਹੁ ਸਭ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨੁ ਨਾਮ ਨਿਰਧਾਰ ॥ ੯੪ ॥ ਸਭ ਸਮੁੰਦਰ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅੰਤ ਸਬਦ ਸਤ ਦੇਹੁ ॥ ਪੁਨ ਧਰ ਸਬਦ ਉਚਾਰੀਐ ਨਾਮ ਬਾਣ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ੯੫ ॥ ਜਲ ਪਤਿ ਜਲ ਲੈ ਨਦੀ ਪਤਿ ਕਹਿ ਸਤਪਦ ਕੋ ਦੇਹੁ ॥ ਪੁਨਿ ਧਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਣ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ੯੬ ॥ ਨੀਰਾਲੈ ਸ਼ਰਤਾਧਿਪਤਿ ਕਹਿ ਸਤ ਪਦ ਕੋ ਦੇਹੁ ॥ ਪੁਨਿ ਧਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਣ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ੯੭ ॥ ਸਭੈ ਝਖਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਬਿਰੀਆਂ ਕਹਿ ਲੈ ਏਕ ॥ ਸਤ ਭਰ ਕਹੁ ਸਭ ਨਾਮ ਸਰ ਨਿਕਸਤ ਜਾਹਿ ਅਨੇਕ ॥ ੯੮ ॥ ਸਭ ਜਲ ਜੀਵਨਿ ਨਾਮ ਲੈ ਆਸ੍ਰੈ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਸਤ੍ ਧਰ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਸਭ ਜਾਨ ॥ ੯੯ ॥ ਧਰੀ ਨਗਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਧਰਸਤ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਪੁਨਿ ਧਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ੧੦੦ ॥ ਬਾਸਵ ਕਹਿ ਅਰਿ ਉਚਰੀਐ ਧਰਸਤ ਧਰ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ਜੀਅ ਮੈ ਰਾਖੁ ॥ ੧੦੧ ॥ ਪੁਹਪ ਧਨਖ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ

---

੯੨. ਸਸ ਉਪਰਾਜਨ=ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਦੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਾਤ। ਅੱਗੇ ਰਵਿ ਹਰਨ=ਰਾਤ ਫੇਰ ਚਰ=ਰਾਤ ਦੇ ਵਿਚ ਫਿਰਨ ਵਾਲਾ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਅਗੇ ਚੰਦ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਚੰਦ੍ ਬਾਣ। ੯੩. ਅੰਧ ਪੰਤਿ=ਰਾਤ। ਨਿਸ ਈਸਰ=ਚੰਦ। ਮਹਾਂਨਿਸ=ਵੱਡੀ ਰਾਤ। ਨਿਸਰਾਜ=ਚੰਦ। ਭਾਵ ਹਾਤ ਰਾਜਾ ਚੰਦ ਸੋ ਅਗੇ ਚੰਦ੍ ਬਾਣ ਭਾਵ ਚੰਦ ਨੇ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਰਨ ਵਾਸਤੇ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਿਆ ਹੈ।

੯੪. ਕਿਰਨਾਂ ਦੇ ਅਗੇ ਧਰ=ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਅਗੇ ਧਰ ਫੇਰ ਆਪੇ ਭਾਵ ਚੰਦ ਧਰ=ਚੰਦ੍ ਬਾਣ=ਤੀਰ ਦਾ ਹੀ ਨਾਮ ਹੈ।

੯੫. ਸਮੁੰਦ੍ ਸਤ=ਸਮੁੰਦ੍ ਦਾ ਪੁਤ੍=ਚੰਦ ਹੈ ਅ ਗੇ ਚੰਦ ਧਰ=ਬਾਣ।

੯੬. ਜਲ ਪਤਿ=ਸਮੁੰਦ੍। ਜਲ ਲੈ=ਸਮੁੰਦ੍। ਨਦੀ ਪਤਿ–ਸਮੁੰਦ੍। ਅਗੇ ਸਮੁੰਦ੍ ਦਾ ਸਤ=ਪੁਤ੍ ਚੰਦ ਹੈ ਭਾਵ ਚੰਦ ਬਾਣ। ੯੭. ਨੀਰਾਲੇ ਤੇ ਸਰਤਾਧਪਤਿ=ਸਮੁੰਦ੍ ਹੈ ਸਤ=ਪੁਤ੍ ਭਾਵ ਸਮੁੰਦ੍ ਦਾ। ਪੁਭ ਚੰਦ ਹੈ ਸੋ ਚੰਦ੍ ਧਰ=ਬਾਣ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ੯੮. ਝਖਨ=ਮੱਛੀਆਂ। ਬਿਰੀਆ=ਆਸਰਾ। ਸਤ=ਪੁਤ੍। ਭਾਵ ਮੱਛੀਆਂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਸਮੁੰਦ੍ ਤੇ ਸਮੁੰਦ੍ ਦਾ ਪੁਤ੍ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਤੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਧਰ ਜੋੜ ਦਿਓ ਸੋ ਚੰਦ ਧਰ=ਚੰਦ੍ ਬਾਣ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ।

੯੯. ਜਲ ਜੀਵ ਆਸਰਾ ਸਤ ਧਰ=ਜੀਆਂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਸਮੁੰਦ੍ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦ੍ ਦਾ ਪੁਤ੍ ਚੰਦ ਸੋ ਚੰਦ੍ ਧਰ=ਬਾਣ ਹੈ। ੧੦੦. ਧਰੀ=ਧਰਤੀ ਵਾਲੇ, ਨਗਨ=ਪਹਾੜ ਅਗੇ ਪਹਾੜਾਂ ਜਾਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲੇ ਸਮੁੰਦ੍ ਅਗੇ ਸਮੁੰਦ੍ਰਾਂ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਅਕਾਸ ਹੈ। ਜਾਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਸਮੁੰਦ੍ ਅਤੇ ਪਹਾੜਾਂ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਵੀ ਸਮੁੰਦ੍ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦ੍ ਦਾ ਸਤ=ਪੁਤ੍ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਸੋ ਚੰਦ੍ ਬਾਣ ਹੈ, ਚੰਦ ਧਰ ਜੋੜਕੇ ਚੰਦ੍ ਬਾਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਧਰੀ ਧਰ ਸਤ ਦੂਸਰਾ ਨਗਨ ਧਰ ਸਤ। ੧੦੧. ਬਾਸਵ ਅਰਿ ਧਰ ਸਤ ਧਰ=ਇੰਦ੍ ਦਾ ਵੈਰੀ ਪਹਾੜ, ਅਗੇ ਪਹਾੜਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਸਮੁੰਦ੍ ,ਅਗੇਸਮੁੰਦ੍ ਦਾ ਪੁਤ੍ ਚੰਦ ਅਗੇ ਚੰਦ,ਨਾਲ ਧਰ ਜੋੜਕੇ ਚੰਦਧਰ=ਚੰਦ੍ਰਬਾਣ=ਤੀਰ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਣ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਅਪਾਰ ॥ ੧੦੨ ॥ ਸਕਲ ਮੀਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਕੇਤੁਵਾਯੁਧ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਣ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਜਾਹਿ ਅਨੰਤ ॥ ੧੦੩ ॥ ਪੁਹਪ ਆਦਿ ਕਹਿ ਧਨੁਖ ਕਹਿ ਧਰ ਆਯੁੱਧਹਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਣ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਜਾਤ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ੧੦੪ ॥ ਆਦਿ ਭ੍ਰਮਰ ਕਹਿ ਪਨਚ ਕਹਿ ਧਰ ਧਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ਗੁਨਨ ਨਿਧਾਨ ॥ ੧੦੫ ॥ ਸਭ ਭਲਕਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਆਦਿ ਅੰਤ ਧਰ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੧੦੬ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਜਿਹੱ ਧਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨ ਤਿਹੱ ਸਤ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਅਪਾਰ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮੈਂ ਜਾਨੀਐ ॥ ੧੦੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਸਕੇ ਨਾਮ ਉਚਾਰਿਕੈ ਬਿਖ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਹੀ ਬਾਣ ਕੇ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥ ੧੦੮ ॥ ਬਾ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਕਾਰ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੧੦੯ ॥ ਕਾਨੀ ਨਾਮ ਬਖਾਨ ਕੈ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਹਿਰਦੇ ਸਮਝਉ ਚਤੁਰ ਤੁਮ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਬਾਨ ॥ ੧੧੦ ॥ ਫੋਕ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈਂ ਉਚਰਿ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ ਹ੍ਰਿਦੈ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ੧੧੧ ॥ ਪਸੁਪਤਿ ਪ੍ਰਥਮ ਬਖਾਨਿਕੈ ਅਸੁਰ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਿੱਤ ਚਤੁਰ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ੧੧੨ ॥ ਸਹਸ ਨਾਮ ਸਿਵ ਕੇ ਉਚਰਿ ਅਸੁਰ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚੀਨ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੧੧੩ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਰਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥ ੧੧੪ ॥ ਭਾਨੁ ਜਾਤ ਕਰਨਾਂਤ ਕਰ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ

---

੧੦੨. ਪੁਹਪ ਧਨਖ ਆਯਧ=ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਧਨਖ ਵਾਲਾ ਕਾਮ ਅਗੇ ਕਾਮ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਬਾਣ ਹੈ। ੧੦੩. ਮੀਨ ਕੇਤ ਆਯੁਧ=ਕਾਮ, ਦਾ ਬਾਣ।

੧੦੪. ਪੁਹਪ ਧਨਖ ਧਰ ਆਯੁਧ=ਫੁਲਾਂ ਦਾ ਧਨਖ ਸੋ ਧਨਖ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਮ ਤੇ ਕਾਮ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਬਾਣ ਹੈ। ੧੦੫. ਭ੍ਰਮਰ ਪਨਚ ਧਰ ਧਰ=ਜਿਸ ਦਾ ਭੌਰਿਆਂ ਦਾ ਚਿੱਲਾ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਧਾਰਨਵਾਲਾ ਧਨਖ ਸੋ ਧਨਖ ਧਰ= ਕਾਮ ਤੇ ਕਾਮ ਬਾਣ ਹੈ। ੧੦੬. ਭਲਕ ਧਰ=ਮੁਖੀ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਸੋ ਬਾਣ। ੧੦੭. ਜਿਹ ਚਿਲਾ । ਧਰ=ਧਾਰਨਾ । ਸਤ=ਪੁਤ੍ਰ। ਚਿਲੇ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਧਨਖ ਹੈ ਤੇ ਧਨਖ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ=ਬਾਣ ਹੈ।

੧੦੮. ਵਿਹੁ ਦੇ ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਬਾਣ ਭਾਵ ਵਿਹੁ ਵਿਚ ਲਿਬੜਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਚੰਗੀ ਮਾਰ ਮਾਰਦਾ ਹੈ। ੧੦੯. ਬਾ ਨ ਦਾ ਬਾਨ ਬਣਿਆ ਹੈ। ੧੧੦. ਕਾਨੀ ਧਰ ਬਾਣ। ੧੧੧. ਫੋਕ ਧਰ=ਬਾਗੜ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਸੋ ਬਾਣ । ੧੧੨. ਪਸਪਤਿ ਅਸੁਰ=ਸਿਵਜੀ ਦਾ ਵੈਰੀ ਕਾਮ=ਕਾਮ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਬਾਣ ਅਸੁਰ=ਵੈਰੀ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ।

੧੧੩. ਸਿਵਜੀ ਦਾ ਅਸੁਰ=ਵੈਰੀ ਸੋ ਕਾਮ ਹੈ ਸੋ ਕਾਮ ਬਾਣ ਹੋਇਆ।

੧੧੪. ਕਰਨ ਅਰਿ=ਕਰਨ ਰਾਜਾ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸੋ ਬਾਣ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ॥ ੧੧੫ ॥ ਸਭ ਅਰਜੁਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਆਯੁਧ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੧੧੬॥ ਜਿਸਨ ਧਨੰਜੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਭਨਿ ਸੇਵਤ ਅਸਿ ਲੈ ਨਾਇ ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਅਹੁ ਸਬੈ ਬਾਨ ਹੁਇ ਜਾਇ ॥ ੧੧੭ ॥ ਅਰਜੁਨ ਪਾਰਥ ਕੇਸਗੁਡ਼ ਸਾਚੀ ਸੱਬਜ ਬਖਾਨ ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ॥ ੧੧੮ ॥ ਬਿਜੈ ਕਪੀ ਧੁਜ ਜੈਦ੍ਰਥਰਿਸੂਰਜ ਜਾਰਿ ਫੁਨ ਭਾਖੁ ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥ ੧੧੯ ॥ ਤਿਮਰਰਿ ਬਲਬ੍ਰਤ ਨਿਸਚਹਾ ਕਹਿਸਤ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਆਯੁਧ ਉਚਰ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਹਿ ਨਾਮ ਅਪਾਰ ॥ ੧੨੦ ॥ ਸਹਸ੍ਰ ਬਿਸਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅਨੁਜ ਸਬਦ ਕੈ ਦੇਹੁ ॥ ਤਨਜ ਉਚਰਿ ਪੁਨਿ ਸਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਨਾਮੁ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ੧੨੧ ॥ ਨਰਕਿ ਨਿਵਾਰਨ ਅਘਹਰਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧ ਕੈ ਭਾਖੁ ॥ ਅਨੁਜ ਤਨੁਜ ਕਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਕਹੁ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥ ੧੨੨ ॥ ਬਿਘਨ ਹਰਨ ਬਿਆਧਨਿ ਦਰਨ ਪ੍ਰਿਥਮਜ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਅਨੁਜ ਤਨੁਜ ਕਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਕਹੁ ਨਾਮ ਬਾਨ ਜੀਅ ਜਾਨ ॥ ੧੨੩ ॥ ਮਕਰਕੇਤ ਕਹਿ ਮਕਰਧੁਜ ਪੁਨਿ ਆਯੁਧ ਪਦੁ ਦੇਹੁ॥ਸਭੈ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ॥੧੨੪॥

---

੧੧੫. ਭਾਨ ਜਾਤ=ਸੂਰਜ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਕਰਨ ਸੋ ਕਰਨਾਤਕਰ=ਕਰਨ ਰਾਜੇ ਦੇ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੋ ਬਾਣ। ੧੧੬. ਅਰਜਨ ਸਸਤ੍ਰ=ਬਾਣ। ੧੧੭. ਜਿਸਨ=ਅਰਜਨ। ਧਨੱਜੈ=ਅਰਜਨ। ਭਾਵ ਅਰਜਨ ਕਾ ਸਸਤ੍ਰ=ਬਾਣ। ੧੧੮. ਪਾਰਥ=ਅਰਜਨ। ਕੇਸਗੁੜ=ਅਰਜਨ। ਸਾਚੀ ਸਬੈ=ਸੱਜੇ ਖੱਬੇ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਅਰਜਨ। ੧੧੯. ਬਿਜੈ=ਅਰਜਨ। ਕਪੀ ਧੁਜ=ਅਰਜਨ। ਜੈਦ੍ਰਥਰਿ=ਦੁਰਜੋਧਨ ਦਾ ਭਣਵੱਈਆ ਜੈਦਰਥ ਸੀ ਜੈਦਰਥ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅਰਜਨ। ਸੂਰਜ ਜਾਰ=ਸੂਰਜ ਦੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕਰਨ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅਰਜਨ। ੧੨੦. ਤਿਮਰਰਿ=ਸੂਰਜ ਭਾਵ ਹਨੇਰੇ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸੂਰਜ। ਬਲਬ੍ਰਤ=ਸੂਰਜ। ਨਿਸਚਹਾ=ਸੂਰਜ। ਸੋ ਸਭ=ਸੂਰਜ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਅਰਜਨ ਅਤੇ ਅਰਜਨ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਬਾਣ। ੧੨੧. ਬਿਸਨ, ਅਨਜ, ਤਨਜ, ਸ਼ਸਤ੍ਰ=ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦਾ ਅਨਜ=ਭਰਾ ਬਾਵਨ ਅਵਤਾਰ ਜਾਂ ਇੰਦ੍ ਅਤੇ ਇੰਦ੍ ਦਾ ਤਨਜ=ਪੁਤ੍ ਅਰਜਨ ਅਗੇ ਅਰਜਨ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ ਬਾਣ। ੧੨੨. ਨਰਕਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਤੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਦਾ ਸਮੁੰਦ੍ ਆਖੇ ਵਿਸ਼ਨ ਭਗਵਾਨ ਸੋ ਤਿਸ ਦਾ ਭਰਾ ਬਾਵਨ ਅਵਤਾਰ ਭਾਵ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦਾ ਅਵਤਾਰ ਜੋ ਬਾਵਨ ਅਵਤਾਰ ਹੋਇਆ ਸੋ ਭਰਾ ਹੀ ਲੱਗਾ ਭਾਵ ਬਾਵਨ ਅਵਤਾਰ ਦਾ ਭਰਾ ਇੰਦ੍ ਹੈ, ਸੋ ਅਗੇ ਇੰਦ੍ ਦਾ ਪੁਤ੍ ਅਰਜਨ ਤੇ ਅਰਜਨ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ ਬਾਣ। ੧੨੩. ਵਿਘਨਾਂ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਿਆਧੁ ਪਰਨ=ਵਿਆਧੀਆਂ ਦੇ ਉਪਰਨ=ਪੁੱਟਣ ਵਾਲਾ ਬਿਸਨ=ਬਾਵਨ ਅਵਤਾਰ ਅਤੇ ਬਾਵਨ ਅਵਤਾਰ ਦਾ ਭਰਾ ਇੰਦ੍ ਤੇ ਇੰਦ੍ ਦਾ ਤਨਜ=ਪੁਤ੍ ਅਰਜਨ ਤੇ ਅਰਜਨ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ ਬਾਣ। ੧੨੪. ਮਕਰ ਕੇਤ=ਕਾਮ। ਮਕਰ ਧੁਜ=ਕਾਮ। ਕਾਮ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਬਾਣ। ੧੨੫. ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਧਨਖ ਕਾਮ ਦਾ ਹੈ ਅਗੇ ਅਲਪਨਚ=ਚਿਲਾ ਜਿਸਦਾ ਭੌਰੇ ਹਨ, ਸੋ ਕਾਮ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਬਾਣ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪੁਹਪ ਧਨੁਖ ਅਲਿਪਨਚ ਕੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਨਾਮ ਬਖਾਨ ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ਜਾਨੁ ਨਾਮ ਸਭ ਬਾਨ ॥ ੧੨੫ ॥ ਸੰਬਰਾਰਿ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਅਰਿ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਆਯੁਧ ਦੁਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਮਾਨ ॥ ੧੨੬ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸਾਰੰਗਾਗ੍ਰ ਬੀਰਹਾ ਬਲਹਾ ਬਾਨ ਬਖਾਨ ॥ ਬਿਸਿਖ ਬਿਸੀ ਬਾਸੀ ਧਰਨ ਬਾਨ ਨਾਮ ਜੀਅ ਜਾਨ ॥ ੧੨੭ ॥ ਬਿਖ ਕੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਨਾਮ ਕਹਿ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ੧੨੮ ॥ ਸਕਲ ਸਿੰਧ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਤਨੈ ਸਬਲ ਕੌ ਦੇਹੁ ॥ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ੧੨੯ ॥ ਉਦਧਿ ਸਿੰਧ ਸਰਤੇਸਜਾ ਕਹਿ ਧਰ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਬੰਸੀਧਰ ਕੇ ਨਾਮ ਸਭ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥ ੧੩੦ ॥ ਬੱਧ ਨਾਸਨੀ ਬੀਰਹਾ ਬਿਖ ਬਿਸਖਾਗ੍ਰਜ ਬਖਾਨ ॥ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਮਾਨ ॥ ੧੩੧ ॥ ਸਭ ਮਨੁਖਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਹਾ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੇਹੁ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ੧੩੨ ॥ ਕਾਲ ਕੂਟ ਕਹਿ ਕਸਟ ਕਰਿ ਸਿਵਕੰਠੀ ਅਹਿ ਉਚਾਰ ॥ ਧਰਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ਜਾਨੁ ਬਾਨ ਨਿਰਧਾਰ ॥ ੧੩੩ ॥ ਸਿਵ ਕੋ ਨਾਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਕੰਠੀ ਪਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਪੁਨ ਧਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ੧੩੪ ॥ ਬਿਆਧ ਬਿਖੀ ਮੁਖ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਭੈ ਏ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥ ੧੩੫ ॥ ਖਪਰਾਨਾਲਿਕ ਧਨੂਖ ਸਤਿ ਲੈ ਸੁ ਕਮਾਨ ਜਨਾਉ ॥ ਸੱਕਰ ਕਾਨ ਨਰਾਂਚ ਭਨਿ

---

੧੨੬. ਸੰਭਰਾਰ=ਸੰਬਰ ਦਾ ਵੈਰੀ ਪ੍ਰਦੁਮਨ ਭਾਵ ਕਾਮ ਦਾ ਅਵਤਾਰ ਪ੍ਰਦੁਮਨ ਸੀ, ਅਗੇ ਤ੍ਰਿਪਰਾਰ=ਦੈਂਤ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸ਼ਿਵਜੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵਜੀ ਦਾ ਅਰੀ ਕਾਮ ਅਗੇ ਕਾਮ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਬਾਣ। ੧੨੭. ਸ੍ਰੀ ਸਾਰਿੰਗ ਗ੍ਰ=ਸੋਹਣਾ ਸੁਭਾਇਮਾਨ ਹਰਨ ਉਸਦੇ ਗ੍ਰ=ਗਰੱਸਨ ਭਾਵ ਫੜਨ ਵਾਲਾ ਤੀਰ ਜਾਂ ਸੋਹਣੇ ੨ ਘੋੜਿਆਂ ਹਾਥੀਆਂ ਚੇ ਫੜਨ ਵਾਲਾ ਸੋ ਤੀਰ ਹੈ, ਸੂਰਮਿਆਂ ਤੇ ਬਲੀਆਂ ਦੇ ਹਾ=ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੋ ਤੀਰ ਹੈ। ਵਿਹੁ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਤੀਰ। ਬਾਂਸੀ ਕਾਨੀ ਭਾਵ=ਵਾਂਸ ਦੇ ਧਰਨ ਵਾਲਾ ਸੋ ਤੀਰ।

੧੨੮. ਵਿਹੁ ਧਰ=ਬਾਣ ਦਾ ਹੀ ਨਾਮ ਹੈ।

੧੨੯. ਸਿੰਧ ਤਨੇ ਧਰ=ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਦੀ ਧੀ ਵਿਹੁ ਤੇ ਵਿਹੁ ਦੇ ਧਰਨ ਵਾਲਾ ਤੀਰ । ੧੩੦. ਉਦਧ=ਸਮੁੰਦ੍ਰ । ਸਿੰਧ=ਸਮੁੰਦ੍ਰ । ਸਰਤੇਸ ਜਾਂ ਨਦੀਆਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਤੇ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਦੀ ਜੰਮੀ ਹੋਈ ਧੀ ਵਿਹੁ ਤੇ ਵਿਹੁ ਧਰ=ਤੀਰ। ਬੰਸੀ ਧਰ=ਕਾਨੀ ਧਰ ਤੀਰ। ੧੩੧. ਬਧ=ਸਰੀਰ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿਹੁ ਧਰ ਨਾਲ ਜੋੜੇ ਸੋ ਬਾਣ ਅੱਗੇ ਸੂਰਮਾ ਅਗੇ ਹਾ=ਨਾਸ ਕਰਨ। ਵਿਹੁ ਨੂੰ ਅਗੇ ਧਰਨ ਵਾਲਾ ਤੀਰ ਹੈ ਜਾਂ=ਧੀ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਦੀ ਵਿਹੁ ਹੈ ਸੋ ਜੋ ਵਿਹੁ ਧਰ ਹੋਵੇ ਸੋ ਬਾਣ। ੧੩੨. ਮਨੁਖਹਾ=ਵਿਹੁ ਤੇ ਵਿਹੁ ਧਰ ਬਾਣ ਹੈ। ੧੩੩. ਕਾਲ ਕੂਟ=ਵਿਹੁ। ਕਸਟ ਕਰ=ਦੁਖ ਦੇਣ ਵਾਲੀ। ਸ਼ਿਵਕੰਠੀ=ਵਿਹੁ। ਭਰ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਵਿਹੁਧਰ=ਬਾਣ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ।

੧੩੪. ਸ਼ਿਵਕੰਠ ਧਰ=ਵਿਹ ਧਰ=ਬਾਣ। ੧੨੫. ਬਿਆਧਿ=ਵਿਹੁ । ਵਿਹੁ ਧਰ=ਬਾਣ। ਬਿਖੀ ਮੁਖ=ਵਿਹੁ। ਵਿਹੁਧਰ=ਬਾਣ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਧਰ ਸਭ ਸਰ ਕੇ ਗਾਂਉ ॥ ੧੩੬ ॥ ਬਾਰਦ ਜਿਉ ਬਰਸਤ ਰਹੈ ਜਸੁ ਅੰਕੁਰ ਜਿਹ ਹੋਇ ॥ ਬਾਰਦ ਸੋ ਬਾਰਦ ਨਹੀ ਤਾਹਿ ਬਤਾਵਹੁ ਕੋਇ॥ ੧੩੭ ॥ ਬਿਖ ਧਰ ਬਿਸੀ ਬਿਸੋਕ ਕਰ ਬਾਰਣਾਰਿ ਜਿਹੱਨਾਮ ॥ ਨਾਮ ਸਬੈ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਨੇ ਹੋਵਹਿ ਕਾਮ ॥ ੧੩੮ ॥ ਅਰ ਬੇਧਨ ਛੇਦਨ ਲਹਜੋ ਬੇਦਨ ਕਰ ਜਿਹੱ ਨਾਉਂ ॥ ਰੱਛ ਕਰਨ ਅਪਨਾਨ ਕੀ ਪਰੋ ਦੁਸਟ ਕੇ ਗਾਉਂ ॥ ੧੩੯ ॥ ਜਦੁਪਤਾਰਿ ਬਿਸਨਾਧਪ ਅਰਿ ਕ੍ਰਿਸਾਂਤਕ ਜਿਹੱ ਨਾਮ ॥ ਸਦਾ ਹਮਾਰੀ ਜੈ ਕਰੋ ਸਕਲ ਕਰੋ ਮਮਕਾਮ ॥ ੧੪੦ ॥ ਹਲ ਧਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਅਰਿ ਭਾਖੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥ ੧੪੧ ॥ ਰਉਹਣਾਯ ਮੁਸਲੀਹਲੀ ਰੇਵਤੀਸ ਬਲਰਾਮ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਉਚਰਿ ਜਾਨੁ ਬਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ॥ ੧੪੨ ॥ ਤਾਲ ਕੇਤ ਲਾਗਲਿ ਉਚਰਿ ਕ੍ਰਿਸਨਾਗ੍ਰਜ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰ ਅਰਿ ਉਚਰੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ੧੪੩ ॥ ਨੀਲਾਂਬਰ ਰੁਕਮਿਆਂਤ ਕਰ ਪਉਰਾਣਿਕ ਅਰਿ ਭਾਖੁ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਅਰਿ ਉਚਰੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥ ੧੪੪ ॥ ਸਭ ਅਰਜੁਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਸੱਤ ਸਬਦ ਪੁਨਿ

---

੧੩੬. ਖਪਰਾ=ਬਾਣ । ਨਾਲਕ=ਨਾਲੀ ਵਾਲਾ ਬਾਣ । ਧਨਖ ਦਾ ਸਤ=ਪੁਤ੍ਰ ਬਾਣ ਜਾਂ ਨਿਸਚੇ ਕਰਕੇ ਧਨਖ ਵਿਚ ਲੈ=ਲੀਨ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਬਾਣ। ਕਮਾਣ ਵਿਚੋਂ ਜ=ਜੰਮਿਆਂ ਹੋਇਆ ਬਾਣ । ਸਕਰ=ਸਰਕੜਾ ਅਤੇ ਸਰਕੜੇ ਦੀ ਕਾਨੀ ਵਾਲਾ ਬਾਣ ਜਾਂ ਸੜਕਣ ਵਾਲਾ ਬਾਣ ਅਤੇ ਨਰਾਚ=ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਅਚ=ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਬਾਣ। ਭਨ=ਆਖੇ। ਧਰ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਬਾਣ ਦੇ ਨਾਮ ਸਮਝੋ। ੧੩੭. ਬਦਲ ਵਾਂਗੂੰ ਵਰ੍ਹਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅੰਗੂਰ ਜਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਬਦਲ ਵਰਗਾ ਹੈ ਪਰ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਹ ਤਾਂ ਬਾਣ ਹੈ।

੧੩੮. ਵਿਹੁ ਧਰਨ ਵਾਲਾ, ਵਿਹੁ ਵਾਲਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਸ਼ੋਕ ਕਰਨ ਭਾਵ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਬਾਰਨ=ਹਾਥੀਆਂ ਦਾ ਵੈਰੀ। ੧੩੯. ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿੰਨ੍ਹਣ ਛਿੱਲਣ ਵਾਲਾ ਵੇਖਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਵੇਦਨ ਕਰ=ਨਾਮ ਬਾਣ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣਿਆਂ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ । ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਉਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ੧੪੦. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ ਭਾਵ ਛਧਕ ਨੇ ਮਾਰਿਆ ਸੀ ਪੈਰ ਵਿਚ। ਵਿਸ਼ਨੂ ਦੇ ਬੰਸ ਦਾ ਸੁਆਮੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ ਫੇਰ ਅਗੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾ ਅੰਤ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੋ ਵੀ ਬਾਣ ਹੈ।

੧੪੧. ਬਲਭਦ੍ਰ ਦੇ ਭਰਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸੋ ਬਾਣ।

੧੪੨. ਰੋਹਣਾਇ=ਰੋਹਣੀ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਹੈ ਤੇ ਰੇਵਤੀ ਦਾ ਪਤੀ ਹੈ ਸੋ ਰੇਵਤੀਸ=ਇਹ ਸਾਰੇ ਨਾਮ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਦੇ ਹਨ। ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਦੇ ਭਰਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੧੪੩. ਕੇਤ=ਝੰਡੇ ਵਿਚ ਤਲਾਉ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਸਾਂਗਲ=ਹਲ ਵਾਹੁਣ ਵਾਲਾ । ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਗ੍ਰਜ= ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੰਮਿਆਂ ਹੋਇਆ ਸੋ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਦਾ ਭਰਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੧੪੪. ਨੀਲਿਆਂ ਕਪੜਿਆਂ ਵਾਲਾ ਤੇ ਰੁਕਮੀ ਆਦਮੀ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਉਰਾਣਕ=ਪੰਡਤ ਲੋਮ ਹਰਖਣ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸੋ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਹੈ। ਬਲਭਦ੍ਰ ਦਾ ਭਰਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਦੇਹੁ ॥ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ੧੪੫ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਵਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਸਤ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰੁ ਨਾਮ ਬਾਨ ਪਹਿਚਾਨੁ ॥ ੧੪੬ ॥ ਮਾਰਤ ਪਵਨ ਘਨਾਂਤਕਰ ਕਹਿ ਸਤ ਸਬਦ ਉਚਾਰ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰੁ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰ ॥ ੧੪੭ ॥ ਸਰਬ ਬਿਆਪਕ ਸਰਬਦਾ ਸੱਲਯਜਨ ਸੁ ਬਖਾਨ ॥ ਤਨੁਜ ਅਨੁਜ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰੁ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ॥ ੧੪੮ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਾਰ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਤਨੁਜ ਅਨੁਜ ਸਤਰ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ੧੪੯ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਅਗਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅੰਤ ਸਬਦਿ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਤਨੁਜ ਅਨੁਜ ਸਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ੧੫੦ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਅਗਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅੰਤ ਸਬਦ ਅਰਿ ਭਾਖੁ ॥ ਤਨੁਜ ਅਨੁਜ ਕਹਿ ਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥ ੧੫੧ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਅਗਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅਰਿ ਅਰਿ ਪਦਿ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਤਨੁਜ ਅਨੁਜ ਕਹਿ ਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ੧੫੨ ॥ ਪਾਵਕਾਰ ਅਗਨਾਂਤ ਕਰ ਕਹਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਅਨੁਜ ਤਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸਤਰ ਬਾਨ ਪਛਾਨ ॥ ੧੫੩ ॥ ਹਿਮਬਾਰ ਬਕਹਾਗਦੀ ਭੀਮ ਸਬਦ ਪੁਨਿ

---

੧੪੫. ਅਰਜਨ ਦਾ ਸਤ=ਪੁਤ੍ਰ ਅਭਮੰਨ੍ਯੂ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ।

੧੪੬. ਸਤ ਪਵਨ=ਭੀਮ ਸੈਨ ਪੌਣ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਹੈ ਤੇ ਭੀਮਸੈਨ ਦਾ ਅਨਜ=ਅਰਜਨ ਹੈ ਤੇ ਅਰਜਨ ਦਾ ਸੂਤਰਿ=ਪੁਤ੍ਰ ਅਭਮੰਨ੍ਯੂ ਹੈ ਤੇ ਅਭਮੰਨ੍ਯੂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ ਹੈ। ੧੪੭. ਮਾਰਤ=ਪੌਣ, ਬਦਲਾਂ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪੌਣ ਅਤੇ ਪੌਣ ਦਾ ਸਤ=ਪੁਤ੍ਰ ਭੀਮਸੈਨ । ਭੀਮਸੈਨ ਦਾ ਅਨਜ=ਭਰਾ ਅਰਜਨ। ਅਰਜਨ ਦਾ ਸੂਤ=ਪੁਤ੍ਰ ਅਭਮੰਨ੍ਯੂ, ਅਭਮੰਨ੍ਯੂ ਦਾ ਅਰੀ=ਵੈਰੀ ਬਾਣ।

੧੪੮. ਸਾਰਿਆਂ ਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵਿਆਪਕ ਪੌਣ, ਸਾਰੇ ਸਮੇਂ ਚਲਣ ਵਾਲੀ ਪੌਣ ਜਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਖ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪੌਣ ਭਾਵ ਜਦੋਂ ਤੱਤੀ ਚਲਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਛੋੜੇ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਨੀਆਂ ਨੂੰ। ਅਗੇ ਪੌਣ ਦਾ ਭਨਜ=ਪੁਤ੍ਰ ਭੀਮਸੈਨ । ਭੀਮਸੈਨ ਦਾ ਅਨਜ=ਭਰਾ ਅਰਜਨ ਤੇ ਅਰਜਨ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਅਭਮੰਨ੍ਯੂ ਤੇ ਅਭਮੰਨ੍ਯੂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੧੪੯. ਬਾਰ=ਪਾਣੀ ਦਾ ਅਰਿ=ਵੈਰੀ ਪੌਣ ਤੇ ਪੌਣ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਭੀਮਸੈਨ ਤੇ ਭੀਮ ਸੈਨ ਦਾ ਭਰਾ ਅਰਜਨ ਤੇ ਅਰਜਨ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਅਭਮੰਨ੍ਯੂ ਤੇ ਅਭਮੰਨ੍ਯੂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੧੫੦. ਅੱਗ ਦਾ ਵੈਰੀ ਪਾਣੀ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਵੈਰੀ ਪੌਣ (ਇਕ ਵੈਰੀ ਉਤੋਂ ਹੋਰ ਅੱਧਿਆਹਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ) ਪੌਣ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਭੀਮ ਸੈਨ ਭੀਮ ਸੈਨ ਦਾ ਭਰਾ ਅਰਜਨ, ਅਰਜਨ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਅਭਮੰਨ੍ਯੂ ਤੇ ਅਭਮੰਨ੍ਯੂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੧੫੧. ਅੱਗ ਦਾ ਵੈਰੀ ਪਾਣੀ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਵੈਰੀ ਪੌਣ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਭੀਮ ਸੈਨ ਤੇ ਭੀਮ ਸੈਨ ਦਾ ਭਰਾ ਅਰਜਨ ਤੇ ਅਰਜਨ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਅਭਮੰਨ੍ਯੂ ਤੇ ਅਭਮੰਨ੍ਯੂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੧੫੨. ਅਗ ਅਰਿ ਅਰਿ ਤਨੁਜ ਅਰਿ। ੧੫੩. ਅੱਗ ਦਾ ਵੈਰੀ ਪਾਣੀ। ਅੱਗ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵੀ ਪਾਣੀ, ਅਗੇ ਸੋ ਅਰਿ=ਪਾਣੀ ਹੀ ਹੈ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਅਰੀ=ਪੌਣ ਤੇ ਪੌਣ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਭੀਮ ਤੇ ਭੀਮ ਸੈਨ ਦਾ ਭਰਾ ਅਰਜਨ ਤੇ ਅਰਜਨ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਅਭਮੰਨ੍ਯੂ ਤੇ ਅਭਮੰਨ੍ਯੂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਦੇਹੁ ॥ ਤਨੁਜ ਅਨੁਜ ਸੱਤਰੁ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ੧੫੪ ॥ ਦੁਰਜੋਧਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅੰਤੁ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੱਤਰੁ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ੧੫੫ ॥ ਅੰਧ ਸੁਤਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅੰਤ ਸਬਦ ਅਰਿ ਭਾਖੁ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸਤੁਰ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥ ੧੫੬ ॥ ਦੁੱਸਾਸਨ ਦੁਰਮੁਖ ਦੂਜੈ ਕਹਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੱਤਰੁ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ੧੫੭ ॥ ਦਸਲਾਕਰ ਭਿਖ ਆਦਿ ਕਹਿ ਅੰਤ ਸਬਦ ਅਰਿ ਭਾਖੁ ॥ ਅਨੁਜ ਤਨੁਜ ਸੱਤੁਰ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥ ੧੫੮ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭੀਖਮ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅੰਤ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸੱਤ ਆਦਿ ਅੰਤਰ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ੧੫੯ ॥ ਤਟਤ ਜਾਨਵੀ ਅਗ੍ਰਜਾ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਤਨੁਜ ਸੱਤ੍ ਸੱਤੁਰ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ੧੬੦ ॥ ਗੰਗਾ ਗਿਰਜਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕੌਹਿ ਪੁੱਤ੍ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ ਉਚਰਿ ਸੁਤੁਰ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ੧੬੧ ॥ ਨਾਕਾਲੇਸਰਤੇਸਰੀ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਸਬਦ ਉਚਾਰ ॥ ਸਤ ਅਰਿ ਕਹਿ ਸੱਤਰਿ ਉਚਰਿ ਸਭ ਸਰ ਨਾਮ ਉਚਾਰਿ ॥ ੧੬੨ ॥ ਭੀਖਮ ਸਾਂਤਨ ਸੁਤ ਉਚਰਿ ਪੁਨ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਸੂਤ ਉਚਰ ਅੰਤ ਅਰ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ੧੬੩ ॥ ਗਾਂਗੇਯ ਨਦੀ ਅਜ ਉਚਰੇ ਸਰਿਤਜ ਸੱਤ੍ ਬਖਾਨ ॥ ਸੂਤ ਉਚਰਿ ਅੰਤ ਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਪਹਿਚਾਨ

---

੧੫੪. ਹਿਮ=ਬਰਫ । ਬਾਰ=ਪਾਣੀ ਭਾਵ ਬਰਫ ਦਾ ਪਾਣੀ ਬਣਿਆਂ ਹੈ ਪਾਣੀ ਦਾ ਬਣਕੇ ਬੱਦਲ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਤੇ ਬਦਲ ਨੂੰ ਭੀਮ=ਡਰੌਣ ਵਾਲਾ ਪੌਣ ਹੋਇਆ ਤੇ ਅਗੇ ਪੁਤ, ਭਰਾ ਪੁਤ, ਵੈਰੀ ਬਾਣ ਹੋਇਆ । ੧੫੫. ਦੁਰਜੋਧਨ ਦਾ ਵੈਰੀ ਭੀਮ ਸੈਨ, ਅਰਜਨ, ਪੁਤ੍, ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੧੫੬. ਅੰਨੇ ਧ੍ਰਿਤਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ ਪੁਤ੍ ਦੁਰਜੋਧਨ, ਵੈਰੀ ਭੀਮ ਸੈਨ, ਭਰਾ ਅਰਜਨ, ਪੁਤ੍ ਅਭਮੰਨ੍ਹੂ, ਵੈਰੀ ਬਾਣ।

੧੫੭. ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਨਾਮ ਦੁਰਜੋਧਨ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਭੀਮ ਸੈਨ ਭਰਾ ਅਰਜਨ, ਪੁਤ੍ ਅਭਿਮੰਨ੍ਹੂ, ਵੈਰੀ ਬਾਣ ।

੧੫੮. ਦਸਲਾਕਰ=ਦੁਰਜੋਧਨ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਭਿੱਖਿਆ ਆਦਿਕ ਤੱਕ ਨਾਮ ਲੈਕੇ ਅਗੇ ਵੈਰੀ ਭੀਮ ਸੈਨ, ਭਰਾ ਅਰਜਨ, ਪੁਤ੍ ਅਭਿਮੰਨ੍ਹੂ ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੧੫੯. ਭੀਖਮ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅਰਜਨ, ਪੁਤ੍ ਅਭਮੰਨ੍ਹੂ ਵੈਰੀ ਬਾਣ।

੧੬੦. ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਨਾਮ ਗੰਗਾ ਦੇ ਹਨ ਸੋ ਗੰਗਾ ਦੇ ਪੁਤ੍ ਭੀਸ਼ਮ ਪਿਤਾਮਾ ਹੈ, ਤੇ ਇਸਦਾ ਸੱਤ੍ ਅਰਜਨ ਹੈ, ਅਰਜਨ ਦਾ ਸਤ=ਪੁਤ੍ ਅਭਮੰਨ੍ਹੂ ਹੈ ਅਭਿਮੰਨ੍ਹੂ ਦਾ ਰਿ=ਵੈਰੀ, ੍ਹਬਾਣ ਹੈ। ੧੬੧. ਗਿਰਜਾ=ਗੰਗਾ ਦਾ ਪੁਤ੍ ਭੀਖਮ, ਵੈਰੀ ਅਰਜਨ, ਪੁਤ੍ ਅਭਿਮੰਨ੍ਹੂ, ਵੈਰੀ ਬਾਣ।

੧੬੨. ਕਾਲ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਗੰਗਾ ਨਦੀ ਸਾਰੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਦੀ ਈਸਰੀ=ਸਿਰੋਮਣੀ ਨਦੀ ਹੈ । ਗੰਗਾ ਪੁਤ੍ ਭੀਖਮ, ਵੈਰੀ ਅਰਜਨ, ਪੁਤ੍ ਅਭਿਮੰਨ੍ਹੂ, ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੧੬੩. ਭੀਖਮ ਸੰਤਨੂੰ ਰਾਜਾ ਦਾ ਪੁਤ੍ ਹੈ, ਵੈਰੀ ਅਰਜਨ, ਪੁਤ੍ ਅਭਿਮੰਨ੍ਹੂ। ਰਿ=ਵੈਰੀ ਬਾਣ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ ੧੬੪ ॥ ਤੋਲਕੇਤਸਵਤਾਸਭਨਿ ਆਦਿ ਅੰਤ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸੂਤ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਪੁਨ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ੧੬੫ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਦ੍ਰੋਣ ਕਹਿ ਸਿਖਯ ਕਹਿ ਸੱਤਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਸਕਲ ਹੀ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥ ੧੬੬ ॥ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜ ਦ੍ਰੋਣਜ ਪਿਤਾ ਉਚਰਿ ਸਿਖਯ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਸੱਤਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਯੈ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ੧੬੭ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਜੁਧਿਸਟਰ ਭਾਖਿ ਬੰਧੁ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਭਾਖਯੈ ॥ ਜਾਨ ਹਿ੍ਦੈ ਮੈ ਰਾਖ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਬਾਨ ਕੇ ॥ ੧੬੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੁਉ ਭਯਾ ਪੰਚਾਲਿ ਪਤਿ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਭ੍ਰਾਤ ਉਚਾਰਿ ॥ ਸਤ ਅਰਿ ਕਹਿ ਸਭ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ੧੬੯ ॥ ਧਰਮਰਾਜ ਧਰਮਜ ਉਚਰਿ ਬੰਧੁ ਸਬਦ ਪੁਨ ਦੇਹੁ ॥ ਸੱਤਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਯੈ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖ ਲੇਹੁ ॥ ੧੭੦ ॥ ਕਾਲਜ ਧਰਮਜਸੱਲ ਰਿਪੁ ਕਹਿ ਪਦ ਬੰਧੁ ਬਖਾਨ ॥ ਸੱਤਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਯੈ ਸਭ ਸਰ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥ ੧੭੧ ॥ ਬਈ ਵਸਤ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਸਤੁ ਸਬਦ ਬਖਾਨਿ ॥ ਬੰਧੁ ਉਚਰਿ ਸੱਤਰਿ ਉਚਰਿ ਸਭ ਸਰ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥ ੧੭੨ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੂਰਜ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਬਹੁਰ ਪੁੱਤ੍ਰ ਪਦ ਭਾਖ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰ ਸੱਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖ ਰਾਖ ॥ ੧੭੩ ॥ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰੀ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪੁਨ ਪਦ ਅਨੁਜ ਬਖਾਨ ॥ ਤਨਜ ਉਚਰ ਅਨੁਜ ਅਗ੍ਰ ਕਹਿ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥ ੧੭੪ ॥ ਜਮਨਾ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰੀ ਅਨੁਜ ਕਹਿ ਸੁਤ

---

੧੬੪. ਗੰਗੇਵ=ਭੀਖਮ,ਨਦੀ ਦਾ ਜਾਇਆ ਵੀ ਭੀਖਮ,ਸਰਤਾ ਦਾ ਜੰਮਿਆਂ ਵੀ ਭੀਖਮ। ਸੱਤ੍ ਅਰਜਨ, ਸੁਤ ਅਭਿਮੰਨ੍ਯੂ, ਵੈਰੀ ਬਾਣ । ੧੬੫. ਕੇਤ=ਝੰਡੇ ਵਿਚੋਂ ਤਲਾਉ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੈ ਸੋ ਭੀਖਮ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਸਵਤਾਸ ਵੀ ਏਸੇ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਵੈਰੀ ਅਰਜਨ, ਪੁਤ੍ ਅਭਮੰਨ੍ਯੂ, ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੧੬੬. ਦ੍ਰੋਣਾ ਚਾਰਜ ਦਾ ਸਿਖ=ਸਿਖਾਇਆ ਹੋਇਆ ਅਰਜਨ। ਪੁਤ੍ ਅਭਮੰਨ੍ਯੂ, ਵੈਰੀ ਬਾਣ।

੧੬੭. ਭਾਰਦ੍ਵਾਜ ਦਾ ਪੁਤ੍ ਦ੍ਰੋਣ, ਦ੍ਰੋਣ ਦਾ ਪੁਤ੍ ਅਸਅਸਥਾਮਾ ਅਤੇ ਅਸਅਸਥਾਮਾ ਦਾ ਪਿਓ ਦ੍ਰੋਣ, ਦ੍ਰੋਣ ਦਾ ਸਿਖਾਇਆ ਹੋਇਆ ਅਰਜਨ, ਅਤੇ ਦ੍ਰੋਣ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅਰਜਨ । ੧੬੮. ਜੁਧਿਸ਼ਟਰ ਦਾ ਬੰਧੁ=ਭਰਾ ਅਰਜਨ।

੧੬੯. ਜਿਸ ਦੇ ਦੋ ਭਰਾ ਭੀਮਸੈਨ ਤੇ ਅਰਜਨ ਹਨ ਉਹ ਜੁਧਿਸਟਰ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਪੰਚਾਲੀ=ਦ੍ਰੌਪਤੀ ਹੈ ਤੇ ਦ੍ਰੌਪਤੀ ਦਾ ਪਤੀ ਜੁਧਿਸ਼ਟਰ। ਜੁਧਿਸ਼ਟਰ ਦਾ ਭਰਾ ਅਰਜਨ, ਅਰਜਨ ਦਾ ਪੁਤ੍ ਅਭਮੰਨ੍ਯੂ, ਅਭਮੰਨ੍ਯੂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ।

੧੭੦. ਧਰਮ ਰਾਜ=ਜੁਧਿਸ਼ਟਰ। ਧਰਮਜ=ਜੁਧਿਸ਼ਟਰ, ਭਰਾ ਅਰਜਨ, ਸਤ=ਪੁਤ੍, ਰਿ=ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੧੭੧. ਕਾਲਜ=ਧਰਮ ਰਾਜ ਦਾ ਪੁਤ੍, ਧਰਮ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ਸੱਲਰਿਪ=ਜੁਧਿਸ਼ਟਰ ਦੇ ਨਾਮ ਹਨ । ਭਰਾ ਅਰਜਨ, ਪੁਤ੍ ਅਭਮੰਨ੍ਯੂ, ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ਬਈਵਸਤ=ਧਰਮ ਰਾਜਾ ਧਰਮ ਰਾਜਾ ਦਾ ਸਤ=ਪੁਤ੍ ਜੁਧਿਸ਼ਟਰ। ਬੰਧ=ਭਰਾ ਅਰਜਨ, ਪੂਤ੍ ਅਭਮੰਨ੍ਯੂ, ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੧੭੩. ਸੂਰਜ ਦਾ ਪੁਤ੍, ਭਰਾ, ਪੁਤਰ, ਵੈਰੀ।

੧੭੪. ਕਾਲਿੰਦ੍ਰੀ=ਜਮਨਾ ਦਾ ਭਰਾ ਧਰਮ ਰਾਜਾ, ਇਸ ਦਾ ਪੁਤਰ ਜੁਧਿਸ਼ਟਰ। ਜੁਧਿਸ਼ਟਰ ਦਾ ਤਨਜ=ਭਰਾ ਅਰਜਨ ਅਤੇ ਅਰਜਨ ਦਾ ਅਨੁਜਾਗ੍=ਛੋਟਾ ਪੁਤਰ ਅਭਮੰਨ੍ਯੂ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੱਤਰਿ ਉਚਰਿ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥ ੧੭੫ ॥ ਪੰਡੁ ਪੁੱਤ੍ਰ ਕੁਰ ਰਾਜ ਭਨਿ ਬਹੁਰ ਅਨੁਜ ਪਦੁ ਦੇਹੁ ॥ ਸੱਤ ਉਚਾਰ ਅੰਤਿ ਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖ ਲੇਹੁ ॥ ੧੭੬ ॥ ਜੋਊਧਿਸਟਰ ਭੀਮਾਗ੍ਰ ਭਨਿ ਅਰਜਨਾਗ੍ਰ ਪੁਨਿ ਭਾਖ ॥ ਸਤਿ ਆਦਿ ਅੰਤ ਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨੁ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥ ੧੭੭ ॥ ਨੁਕਲ ਬੰਧੁ ਸਹਿਦੇਵ ਅਨਜ ਕਹਿ ਪਦ ਬੰਧ ਉਚਾਰ ॥ ਸੱਤੁ ਆਦਿ ਅੰਤ ਅਰਿ ਉਚਰੁ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰ ॥ ੧੭੮ ॥ ਜਾਗਮੇਨ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਿ ॥ ਅਨੁਜ ਆਦਿ ਸੱਤਾਂਤ ਅਰਿ ਸਭ ਸਰੁ ਨਾਮ ਅਪਾਰ ॥ ੧੭੯ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਦ੍ਰੌਪਤੀ ਦ੍ਰੁਪਤ ਜਾ ਉਚਰਿ ਸੁ ਪਤਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੱਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨੁ ਲਖ ਲੇਹੁ ॥ ੧੮੦ ॥ ਧ੍ਰਿਸਟ ਦ੍ਰੁਮਨ ਜਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੱਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ॥ ੧੮੧ ॥ ਦ੍ਰੁਪਤ ਦ੍ਰੌਣ ਰਿਪੁ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਜਾ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪੁਨਿ ਭਾਖ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੱਤੱਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖ ਰਾਖ ॥ ੧੮੨ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਮ ਲੈ ਦ੍ਰੁਪਤ ਕੋ ਜਾ ਮਾਤਾ ਪੁਨਿ ਭਾਖ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰ ਸੱਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲੱਖ ਰਾਖ ॥ ੧੮੩ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਦ੍ਰੌਣ ਕੋ ਨਾਮ ਲੈ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਭਗਨੀ ਕਹਿ ਪ੍ਰਤਿ ਭ੍ਰਾਤ ਕਹਿ ਸੱਤਰਿ ਬਾਨ ਬਿਚਾਰ ॥ ੧੮੪ ॥ ਅਸੁਰ ਰਾਜ ਸੱਤ੍ਰਾਤ ਕਰ ਬਿਸਖ ਬਾਰਹਾ ਬਾਨ ॥

---

੧੭੫. ਕਲਿੰਦ੍ਰੀ=ਜਮਨਾ ਦਾ ਅਨਜ=ਧਰਮ ਰਾਜਾ=ਇਸ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਜੁਧਿਸ਼ਟਰ। ਜੁਧਿਸ਼ਟਰ ਦਾ ਅਨੁਜ=ਭਰਾ ਅਰਜਨ, ਇਸ ਦਾ ਪੁਤਰ ਅਭਮੰਨ੍ਯੂ ਇਸਦਾ ਰਿ=ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੧੭੬. ਪੰਡ ਪੁਤ ਤੇ ਕੁਰਰਾਜ=ਦੋਵੇਂ ਨਾਮ ਜੁਧਿਸ਼ਟਰ ਦੇ ਭਨ=ਆਖੇ ਹਨ। ਜੁਧਿਸ਼ਟਰ ਦਾ ਭਰਾ ਅਰਜਨ, ਪੁਤ੍ਰ ਅਭਿਮੰਨ੍ਯੂ, ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੧੭੭. ਭੀਮਾਗ੍ਰ=ਭੀਮ ਸੈਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇਂ ਜੰਮਿਆਂ ਸੀ ਸੋ ਜੁਧਿਸ਼ਟਰ ਤੇ ਜੁਧਿਸ਼ਟਰ ਦਾ ਭਰਾ ਅਰਜਨ ਸੋ ਸਤ=ਪੁਤ੍ਰ। ਅਰਿ=ਵੈਰੀ ਭਾਵ ਬਾਣ। ੧੭੮. ਨੁਕਲ ਦਾ ਬੰਧ=ਭਰਾ ਭੀਮਸੈਨ ਅਤ੍ ਸਹਿਦੇਵ ਦਾ ਅਨੁਜ ਭਰਾ ਵੀ ਭੀਮ ਸੈਨ ਇਸਦਾ ਬੰਧ=ਅਰਜਨ। ਅਰਜਨ ਦਾ ਸਤ ਪੁਤ੍ ਅਭਿਮੰਨ੍ਯੂ, ਅਰਿ=ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੧੭੯. ਜਾਗਮੇਨ=ਦ੍ਰੌਪਤੀ। ਇਸਦਾ ਪਤੀ ਜੁਧਿਸ਼ਟਰ। ਇਸਦਾ ਭਰਾ ਅਰਜਨ, ਸਤਾਤ=ਪੁਤ੍ ਦਾ ਅਰਿ ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੧੮੦. ਦ੍ਰੁਪਤਜ=ਰਾਜਾ ਦੀ ਧੀ ਦ੍ਰੌਪਤੀ, ਇਸਦਾ ਪਤੀ ਜੁਧਿਸ਼ਟਰ, ਇਸਦਾ ਭਰਾ ਅਰਜਨ, ਅਰਜਨ ਦਾ ਪੁਤ੍ ਅਭਿਮੰਨ੍ਯੂ। ਰਿ=ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੧੮੧. ਧ੍ਰਿਸਟਦ੍ਰੁਮਨ ਦੀ ਭੈਣ ਦ੍ਰੌਪਤੀ=ਇਸਦਾ ਪਤੀ ਜੁਧਿਸ਼ਟਰ, ਇਸਦਾ ਭਰਾ ਅਰਜਨ, ਇਸਦਾ ਪੁਤ੍ ਅਭਿਮੰਨ੍ਯੂ, ਅਭਿਮੰਨ੍ਯੂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੧੮੨. ਦ੍ਰੌਪਤੀ, ਪਤਿ ਜੁਧਿਸ਼ਟਰ, ਭਰਾ ਅਰਜਨ, ਸੁਤ, ਵੈਰੀ। ੧੮੩. ਦ੍ਰੁਪਤ ਰਾਜੇ ਦਾ ਜਾਮਾਤਾ=ਜਵਾਈ ਜੁਧਿਸ਼ਟਰ, ਭਰਾ ਅਰਜਨ, ਪੁਤ੍, ਵੈਰੀ। ੧੮੪. ਦ੍ਰੌਣਾ ਚਾਰਾਜ ਦਾ ਅਰਿ=ਵੈਰੀ ਧ੍ਰਿਸਟਦ੍ਰੁਮਨ, ਇਸਦੀ ਭੈਣ ਦ੍ਰੌਪਤੀ, ਇਸਦਾ ਪਤੀ ਜੁਧਿਸ਼ਟਰ, ਇਸਦਾ ਭਰਾ ਅਰਜਨ, ਸੱਤਰਿ=ਪੁਤ੍ ਅਭਿਮੰਨ੍ਯੂ, ਵੈਰੀ ਬਾਣ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਦਰਾਇ ਪਦ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਕਰ ਨਾਮ ਤੀਰ ਕੇ ਜਾਨ ॥ ੧੮੫ ॥ ਮਾਦ੍ਰੀ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਕਹੋ ਸੁਤ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਅੱਗ੍ਰ ਅਨੁਜ ਸੱਤਰਿ ਉਚਰਿ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥ ੧੮੬ ॥ ਸੁੱਗ੍ਰੀਵ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਅਰ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥ ੧੮੭ ॥ ਦਸ ਗ੍ਰੀਵ ਦਸ ਕੰਠ ਭਨਿ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏਹ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁਧਾਰ ॥ ੧੮੮ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਜਟਾਯੁ ਬਖਾਨਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੀਯੈ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਮਛਾਨ ॥ ੧੮੯ ॥ ਰਾਵਨਰਸਾਸਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਨਿ ਅੰਤ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹ ॥ ੧੯੦ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਮੇਘ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅੰਤ ਸਬਦ ਧੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਪਿਤਾ ਉਚਰ ਅਰਿ ਸਬਦ ਕਹੁ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖ ਲੇਹੁ ॥ ੧੯੧ ॥ ਮੇਘਨਾਦ ਭਨ ਜਲਦ ਧੁਨਿ ਪੁਨ ਘਨ ਨਿਸਨ ਉਚਾਰ ॥ ਪਿਤ ਕਹਿ ਅਰ ਕਹਿ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰ ॥ ੧੯੨ ॥ ਅੰਬੁਦ ਧੁਨਿ ਭਨਿ ਨਾਦ ਘਨ ਪੁਨਿ ਪਿਤ ਸਬਦ ਉਚਾਰ ॥ ਅਰਿ ਪਦਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਯੈ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਵਿਚਾਰ ॥ ੧੯੩ ॥ ਧਾਰਾ ਧਰ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਧੁਨਿ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਪਿਤ ਕਹਿ ਅਰਿ ਸਬਦੋ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ॥ ੧੯੪ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਬਦ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਧਰ ਧਨਿ ਪੁਨ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਧੁਜ ਉਚਾਰ ਅਰਿ ਉਚਰੀਯੈ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖ ਲੇਹੁ ॥ ੧੯੫ ॥ ਜਲਦ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਨਾਦ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਪਿਤਾ ਉਚਰਿ ਅਰਿ ਉਚਰੀਯੈ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ੧੯੬ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨੀਰ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਤਾਤ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ

---

੧੮੫. ਦੈਂਤਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਰਾਵਨ, ਇਸ ਦਾ ਸਤ=ਪੁਤ੍ਰ ਮੇਘਨਾਦ, ਇਸਦਾ ਹਾਤ ਕਰ=ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਾਣ। ਬਾਰਹਾ=ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸੁਕਾਉਣ ਵਾਲਾ ਬਾਣ। ਦਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਇਸਟ ਸਮੁੰਦ੍ਰ, ਇਸਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਾਣ। ੧੮੬. ਮਾਂਦ੍ਰੀ ਦੇ ਦੋ ਪੁਤ੍ਰ ਨੁਕਲ, ਸਹਿਦੇਵ, ਇਸਦੇ ਅੱਗੇ ਜੁਧਿਸ਼ਟਰ, ਜੁਧਿਸ਼ਟਰ ਦਾ ਅਨੁਜ=ਭਰਾ ਅਰਜਨ, ਪੁਤ੍ਰ ਵੈਰੀ।

੧੮੭. ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਦਾ ਭਰਾ ਬਾਲੀ, ਇਸਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ।

੧੮੮. ਜਟਾਊ ਦਾ ਵੈਰੀ ਰਾਵਨ, ਇਸਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ।

੧੮੯. ਦਸਾਂ ਧੌਣਾਂ ਤੇ ਦਸਾਂ ਗਲਾਂ ਵਾਲਾ ਰਾਵਨ, ਇਸਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ।

੧੯੦. ਰਾਵਨ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਸਰੋਵਰ ਹੈ ਜਾਂ ਗੁੱਸੇ ਵਾਲਾ ਰਾਕਸ਼ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੧੯੧. ਬਦਲ ਵਰਗੀ ਅਵਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੇਘਨਾਦ, ਇਸਦਾ ਪਿਓ ਰਾਵਨ ਇਸਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ।

੧੯੨. ਬਦਲ ਵਾਂਗੂੰ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਮੇਘਨਾਦ। ਘਨ ਨਿਸਨ=ਬਦਲ ਜਲਦ=ਵਰਗੀ ਅਵਾਜ਼ ਮੇਘਨਾਦ ਦੀ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਰਾਵਨ, ਵੈਰੀ ਬਾਣ।

੧੯੩. ਅੰਬਦ=ਬਦਲ । ਮੇਘ=ਬਦਲ। ਭਨ=ਆਖ। ਪਿਤਾ ਰਾਵਨ। ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੧੯੪. ਧਰਾਧਰ=ਬਦਲ ਧੁਨਿ=ਬੋਲ। ਭਾਵ ਮੇਘਨਾਦ। ਪਿਤਾ ਰਾਵਨ, ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੧੯੫. ਸ਼ਬਦ ਧਨਿ=ਮੇਘਨਾਦ।

੧੯੬. ਜਲਦ=ਬੱਦਲ। ਨਾਦ=ਬੋਲ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਜਾਨ ॥ ੧੯੭ ॥ ਧਾਰਾ ਪ੍ਰਥਮ ਉਚਾਰਿਕੈ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੇਹੁ ॥ ਪਿਤ ਕਹਿ ਅਰਿ ਪਦ ਊਚਰੋ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖ ਲੇਹੁ ॥ ੧੯੮ ॥ ਨੀਰ ਬਾਰ ਜਲ ਧਰ ਉਚਰਿ ਧੁਨਿ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਤਾਤ ਉਚਰਿ ਅਰ ਉਚਰੀਯੈ ਨਾਮ ਬਾਨ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ੧੯੯ ॥ ਪਾਨੀ ਪ੍ਰਥਮ ਉਚਾਰਕੈ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਧੁਨਿ ਪਿਤ ਅਰਿ ਕਹਿ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥ ੨੦੦ ॥ ਘਨ ਸੁਤ ਪ੍ਰਥਮ ਬਖਾਨਕੈ ਧਰ ਪੁਨ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਤਾਤ ਉਚਰਿ ਅਰਿ ਉਚਰੀਯੈ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥ ੨੦੧ ॥ ਆਬਦ ਧੁਨਿ ਕਹਿ ਪਿਤ ਉਚਰਿ ਮੁਖ ਤੇ ਗੁਨਨ ਨਿਧਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਹਿਦੇ ਪਛਾਨ ॥ ੨੦੨ ॥ ਧਾਰ ਬਾਰ ਕਹਿ ਉਚਰਿਕੈ ਪਰ ਧਨ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਤਾਤ ਉਚਰ ਅਰਿ ਉਚਰੀਯੈ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ॥ ੨੦੩ ॥ ਨੀਰਦ ਪ੍ਰਥਮ ਉਚਾਰਕੈ ਧਨ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਪਿਤ ਕਹਿ ਅਰਿ ਕਹਿ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥ ੨੦੪ ॥ ਘਨਜ ਸਬਦ ਕੋ ਉਚਰਿਕੈ ਧਨ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਚਤਰ ਪਛਾਨ ॥ ੨੦੫ ॥ ਮੱਤਸ ਸਬਦ ਪ੍ਰਥਮੈ ਉਚਰਿ ਅੱਛ ਸਬਦ ਪੁਨ ਦੇਹ ॥ ਅਰ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਯੈ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖ ਲੇਹੁ ॥ ੨੦੬ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਮੀਨ ਕੋ ਨਾਮ ਲੈ ਚਖੁ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤਰ ਪਛਾਨ ॥ ੨੦੭ ॥ ਮਕਰ ਸਬਦ ਪ੍ਰਥਮੈ ਉਚਰਿ ਚਖੁ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਬੈ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥ ੨੦੮ ॥ ਝਖ ਪਦ ਪ੍ਰਥਮ ਬਖਾਨ ਕੈ ਚਖੁ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਭੈ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥ ੨੦੯ ॥ ਸਫਰੀ ਨੇਤ੍ਰ ਬਖਾਨਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ

---

੧੯੭. ਨੀਰ ਧਰ=ਬਦਲ। ਤਾਤ=ਪਿਤਾ। ਅਰਿ=ਵੈਰੀ। ਭਾਵ ਮੇਘਨਾਦ ਦੇ ਪਿਓ ਰਾਵਨ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੧੯੮. ਧਰਾਧਰ ਪਿਤਾ ਅਰਿ=ਮੇਘਨਾਦ ਦੇ ਪਿਓ ਰਾਵਨ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੧੯੯. ਨੀਰ, ਬਾਰ=ਪਾਣੀ। ਧੁਨਿ=ਬੋਲ। ਭਾਵ ਮੇਘਨਾਦ ਦੇ ਪਿਓ ਰਾਵਨ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੨੦੦. ਪਾਣੀ ਧਰ=ਬਦਲ। ਧੁਨਿ=ਅਵਾਜ਼ ਭਾਵ ਮੇਘਨਾਦ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪਿਓ ਰਾਵਨ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੨੦੧. ਘਨ ਸੁਤ=ਬਦਲ ਦਾ ਪੁਤਰ ਪਾਣੀ ਅਗੇ ਪਾਣੀ ਧਰ=ਬਦਲ ਧੁਨਿ=ਅਵਾਜ਼ ਭਾਵ ਮੇਘਨਾਦ ਅਗੇ ਰਾਵਣ ਤੇ ਵੈਰੀ ਬਾਣ।

੨੦੨. ਅੰਬਦ=ਪਾਣੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਬਦਲ। ਧੁਨਿ=ਅਵਾਜ਼।

੨੦੩. ਧਾਰਬਾਰ=ਬਦਲ। ਤਾਤ=ਪਿਓ ਰਾਵਨ।

੨੦੪. ਨੀਰਦ=ਬੱਦਲ, ਮੇਘਨਾਦ, ਪਿਤਾ ਰਾਵਣ, ਵੈਰੀ ਬਾਣ।

੨੦੫. ਅਨਜ=ਬਦਲ। ਧੁਨਿ=ਅਵਾਜ਼। ਮੇਘਨਾਦ। ੨੦੬. ਮਤਸ, ਅੱਛ, ਅਰਿ=ਮੱਛੀ ਦੀ ਅੱਖ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅਰਜਨ ਦਾ ਬਾਣ ੨੦੭. ਮੀਨ,ਚਖ, ਵੈਰੀ ਉਤੋਂ ਲਵੋ, ਮੱਛੀ ਦੀ ਅੱਖ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅਰਜਨ ਦਾ ਬਾਣ।

੨੦੮. ਮਕਰ=ਮੱਛੀ ਦੀ ਚਖ=ਅੱਖ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅਰਜਨ ਦਾ ਬਾਣ।

੨੦੯. ਝਖ ਚਖ=ਮੱਛੀ ਦੀ ਅੱਖ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅਰਜਨ ਦਾ ਬਾਣ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਲੀਜੈ ਸੁਕਵਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੨੧੦ ॥ ਮਛਰੀ ਚੱਛੁ ਬਖਾਨਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਸੁਧਾਰ ॥ ੨੧੧ ॥ ਜਲ ਚਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਕੈ ਚਖੁ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਸਭ ਹੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥ ੨੧੨ ॥ ਬੱਕਤ੍ਰਾਗਜਪਦ ਉੱਚਰਕੈ ਮੀਨ ਸਬਦ ਪੁਨ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਸਿਲੀ ਮੁਖ ਕੇ ਸਭੈ ਚੀਨ ਚਤਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੨੧੩ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਮ ਲੈ ਮੀਨ ਕੇ ਕੇਤ ਸਬਦ ਪੁਨ ਦੇਹੁ ॥ ਚਖੁ ਕਹਿ ਅਰਿ ਕਹਿ ਬਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ਚੀਨ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੨੧੪ ॥ ਸੰਬਰਾਰਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਚਖੁ ਧੁਜ ਪਦ ਪੁਨ ਦੇਹੁ ॥ ਅਰ ਕਹਿ ਸਭ ਹੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨਿ ਚਤੁਰੁ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੨੧੫ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਿਨਾਕੀ ਪਦ ਉਚਰਿ ਅਰਿਧੁਜ ਨੇਤ੍ਰ ਉਚਾਰ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਸਭ ਹੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰ ॥ ੨੧੬ ॥ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ ਅਰਿ ਧੁਜ ਉਚਰਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਨੇਤ੍ ਬਖਾਨ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ਹਿ੍ਦੈ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ੨੧੭ ॥ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਂਤਕ ਅਰਿ ਕੇਤ ਕਹਿ ਚਖ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਏ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੨੧੮ ॥ ਕਾਰਤਕੇਅਪਿਤੁ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਅਰਿ ਧੁਜ ਨੇਤ੍ ਬਖਾਨ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ੨੧੯ ॥ ਬਿਰਲ ਬੈਰਿ ਕਰਬਾਰਹਾ ਬਹੁਲਾਂਤਕ ਬਲਵਾਨ ॥ ਬਰੱਣਾਤਕ ਬਲਹਾ ਬਿਸਖ ਬੀਰ ਪਤਨ ਬਰਬਾਨ ॥ ੨੨੦ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਲਲ ਕੌ ਨਾਮ ਲੈ ਧਰ ਅਰ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਕੇਤ ਚੱਛ ਅਰਿ ਉਚਰੀਯੈ ਨਾਮ ਬਾਣ ਕੇ ਜਾਨ ॥ ੨੨੧ ॥ ਕਾਰਤਕੇ ਅਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪਿਤੁ ਅਰਿ ਕੇਤ ਉਚਾਰ ॥ ਚਖ ਅਰਿ ਕਹਿ ਸਭ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ

---

੨੧੦. ਸਫਰੀ ਨੇਤਰ ਅਰਿ=ਮੱਛੀ ਦੀ ਅੱਖ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅਰਜਨ ਦਾ ਬਾਣ।

੨੧੧. ਮਛਰੀ ਚਖ ਅਰਿ=ਬਾਣ। ੨੧੨. ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਫਿਰਨ ਵਾਲੀ ਮੱਛੀ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅਰਜਨ ਦਾ ਬਾਣ।

੨੧੩. ਮੀਨ=ਮੱਛੀ ਦੇ ਬਕਤਰ=ਮੂੰਹ ਅਗੇ ਜੋ ਅੱਖਾਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅਰਜਨ ਦਾ ਬਾਣ। ੨੧੪. ਸੰਬਰਾਰਿ=ਕਾਮ ਅਗੇ ਕਾਮ ਦੇ ਝੰਡੇ ਵਿਚ ਜੋ ਮੱਛੀ ਦੀ ਅੱਖ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅਰਜਨ ਦਾ ਬਾਣ।

੨੧੫. ਮੱਛੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਕਾਮ ਦੇ ਝੰਡੇ ਵਿਚ ਹੈ ਸੋ ਉਸ ਦੀ ਅੱਖ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅਰਜਨ ਦਾ ਬਾਣ। ੨੧੬. ਪਿਨਾਕੀ=ਸ਼ਿਵਜੀ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਵੈਰੀ ਕਾਮ ਤੇ ਕਾਮ ਦੇ ਝੰਡੇ ਵਿਚ ਮੱਛੀ ਦੀ ਅੱਖ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ।

੨੧੭. ਸ਼ਿਵਜੀ, ਕਾਮ, ਝੰਡਾ, ਅੱਖ=ਬਾਣ। ੨੧੮. ਸ਼ਿਵਜੀ ਦਾ ਵੈਰੀ ਕਾਮ ਤੇ ਕਾਮ ਦੇ ਝੰਡੇ ਵਿਚ ਮੱਛੀ ਦੀ ਅੱਖ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ, ਇਸ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੨੧੯. ਸ਼ਾਮ ਕਾਰਤਕ ਦਾ ਪਿਓ ਸ਼ਿਵਜੀ, ਵੈਰੀ ਕਾਮ, ਕਾਮ ਦਾ ਝੰਡਾ ਮੱਛੀ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲਾ ਸੋ ਅੱਖ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ।

੨੨੦. ਬੈਰਿ=ਵੈਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਵਿਰਲਾ, ਖੁੱਲਾ ਥਾਂ ਕਰ=ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ਬਾਰਹਾ=ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੁਕਾਉਣ ਵਾਲਾ ਬਹੁਲਤਾ ਕਰਕੇ ਬਲਵਾਨ ਦੇ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਬਾਰਣਾਤਕ=ਹਾਥੀਆਂ ਦਾ ਨਾਸਕ, ਬਲੀਆਂ ਦਾ ਨਾਸਕ, ਵਿਹੁ ਵਾਲਾ, ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੇ ਭੇਗਣ ਵਾਲਾ ਬਰ=ਚੰਗਾ ਬਾਣ। ੨੨੧. ਸਲਲਧਰ=ਪਾਣੀ ਭਾਵ ਗੰਗਾ ਨੂੰ ਸਿਰ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਿਵਜੀ, ਇਸ ਦਾ ਵੈਰੀ ਕਾਮ, ਕਾਮ ਦਾ ਝੰਡਾ ਮੱਛੀ ਦੇ ਨੇਤਰ, ਇਸ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅਰਜਨ ਦਾ ਬਾਣ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਨਾਮ ਸੁਧਾਰ ॥ ੨੨੨ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਿਨਾਕੀ ਪਾਨ ਕਹਿ ਰਿਪ ਧੁਜ ਚਖਿ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੨੨੩ ॥ ਪਸੁਪਤਿ ਸੁਰਧਰ ਅਰਿ ਉਚਰਿ ਧੁਜ ਚਖਿ ਸੱਤ੍ਰੁ ਬਖ਼ਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜਾਨ ॥ ੨੨੪ ॥ ਪਾਰਬਤੀਸ ਅਰਿ ਕੇਤ ਚਖ ਕਹਿ ਰਿਪ ਪੁਨ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੨੨੫ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਂਗ ਸਾਮੁਹ ਚਲਤ ਸੱਤ੍ਰੁ ਮਾਨ ਕੋ ਖਾਪ ॥ ਸਕਲ ਸ੍ਰਿਸਟ ਜੀਤੀ ਤਿਸੈ ਜਪੀਅਤੁ ਤਾਂਕੋ ਜਾਪ ॥ ੨੨੬ ॥ ਸਕਲ ਸਿੰਭੁ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅਰਿ ਧੁਜ ਨੇਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ੨੨੭ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਮ ਲੈ ਸੱਤ੍ਰੁ ਕੋ ਅਰਦਨ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਅਪਾਰ ॥ ੨੨੮ ॥ ਸਕਲ ਮ੍ਰਿਗ ਸਬਦ ਆਦਿ ਕਹਿ ਅਰਦਨ ਪਦ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈਂ ਅਨੰਤ ॥ ੨੨੯ ॥ ਕੁੰਭ੍ਰਕਰਨ ਪਦ ਆਦਿ ਕਹਿ ਅਰਦਨ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜਾਨ ॥ ੨੩੦ ॥ ਰਿਪ ਸਮੁਦ੍ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਕਾਨ ਅਰਿ ਭਾਖੋ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਹਿ ਅਨੰਤ ॥ ੨੩੧ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਮ ਦਸਗ੍ਰੀਵਕੇ ਲੈਬੰਧ ਅਰਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੈਹੁ ॥ ੨੩੨ ॥ ਖੋਲ ਖੜਗ ਖੰਤ੍ਰੁਯੰਤ ਕਰਿਕੇ ਹਠਿ ਪਦੁ ਕਹੁ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈਂ ਅਨੰਤ ॥ ੨੩੩ ॥ ਕਵਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਟਾਰੀ ਅਹਿ ਭਾਖਿ ਅੰਤਿ ਅਰਿ ਭਾਖੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ੍ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਰਾਖੁ ॥ ੨੩੪ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਸਤ੍ ਸਭ ਉਚਰਿਕੈ ਅੰਤ

---

੨੨੨. ਸ਼ਾਮ ਕਾਰਤਕ, ਪਿਤਾ ਸ਼ਿਵਜੀ, ਵੈਰੀ ਕਾਮ, ਝੰਡਾ, ਮੱਛੀ ਵੈਰੀ ਅਰਜਨ ਦਾ ਬਾਣ। ੨੨੩. ਪਿਨਾਕੀ ਪਾਨ=ਸ਼ਿਵਜੀ ਨੇ ਗੰਗਾ ਦਾ ਪਾਣੀ ਜੋ ਸਿਰ ਵਿਚ ਧਰਿਆ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਿਵਜੀ ਹੋਇਆ, ਵੈਰੀ ਕਾਮ, ਝੰਡਾ ਮੱਛੀ ਦੀ ਅੱਖ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ। ੨੨੪. ਸੁਰਧਰ ਵੀ ਸ਼ਿਵਜੀ ਹੈ, ਵੈਰੀ ਕਾਮ, ਝੰਡਾ, ਅੱਖ, ਵੈਰੀ ਬਾਨ। ੨੨੫. ਪਾਰਬਤੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸ਼ਿਵਜੀ, ਵੈਰੀ ਕਾਮ, ਝੰਡਾ, ਅੱਖ, ਵੈਰੀ ਅਰਜਨ ਦਾ ਬਾਣ।

੨੨੬. ਸਾਰਿਆਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਤੇ ਸਾਂਗਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੈਰੀਆਂ ਦੇ ਹੰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਜਿਸ ਨੇ ਜਿਤ ਲਈ ਹੈ। ਸਦਾ ਇਸ ਨੂੰ ਲੋਕ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ੨੨੭. ਸਿੰਭ=ਸ਼ਿਵਜੀ, ਵੈਰੀ ਕਾਮ, ਝੰਡਾ, ਅੱਖ। ੨੨੮. ਅਰਜਨ=ਵੈਰੀ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ੨੨੯. ਹਰਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ। ੨੩੦. ਕੁੰਭਕਰਣ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ। ੨੩੧. ਰਿਪ=ਵੈਰੀ ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਅਗਸਤ ਮੁਨੀ ਹੈ ਅਗਸਤ ਵਿਚੋਂ ਘਟ=ਘੜਾ ਜਾਂ ਕੁੰਭ=ਸ਼ਬਦ ਲੈਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਨ ਅਗੇ ਹੈ। ਕੁੰਭਕਰਨ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ ਹੈ। ੨੩੨. ਦਸਾਂ ਧੌਣਾਂ ਵਾਲਾ ਰਾਵਨ। ਇਸ ਦਾ ਬੰਧ=ਭਰਾ ਕੁੰਭਕਰੰਨ, ਇਸ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੨੩੩. ਸੂਰਮਿਆਂ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ੇਰ ਵਰਗਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ।
੨੩੪. ਸੰਜੋਅ ਆਦਿਕ ਸਾਰਿਆਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੨੩੫ ॥ ਸੂਲ ਸੈਹੱਥੀ ਸਤ੍ਰੁਹਾਸਿਪ੍ਰਾਦਰ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਣਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਹਿ ਅੱਨੰਤ ॥ ੨੩੬ ॥ ਸਮਰ ਸੰਦੇਸੋ ਸਤ੍ਰੁਹਾ ਸਤ੍ਰਾਤਕ ਜਿਹੱ ਨਾਮ ॥ ਸਭੈ ਬਰਨ ਰੱਛਾ ਕਰਨ ਸੰਤਨ ਕੇ ਸੁਖ ਧਾਮ ॥ ੨੩੭ ॥ ਬਰਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਤ੍ਰੁਹਾ ਕੇ ਸਭੈ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨ ॥ ੨੩੮ ॥ ਦੱਖਣ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿਕੈ ਸੱਖਣ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਦੱਖਣ ਕੌ ਭੱਖਣ ਦੀਓ ਸਰਸੋ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ॥ ੨੩੯ ॥ ਰਿਸਰਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿਕੈ ਮੰਡਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਰਿਸ ਰਾਕੇ ਬਿਸਰਾ ਕੀਜੋ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਪਤਿ ਕੇ ਬਾਨ ॥ ੨੪੦ ॥ ਬਲੀ ਈਸ ਦਸ ਸੀਸ ਕੇ ਜਾਹਿ ਕਹਾਵਤ ਬੱਧ ॥ ਏਕ ਬਾਨ ਰਘੁਨਾਥ ਕੇ ਕੀਜੋ ਕਬੰਧ ਕਬੰਧ ॥ ੨੪੧ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਾਖਿ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਪਦ ਬੰਧਹਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨੀਅਹੁ ਬੁੱਧਿ ਨਿਧਾਨ ॥ ੨੪੨ ॥ ਅੰਗਦ ਪਿਤੁ ਕਹਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਦ ਅੰਤ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੨੪੩ ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਈਸ ਅਨੁਜ ਅਰਿ ਭਾਖੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਰਾਖੁ ॥ ੨੪੪ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈਂ ਉਚਰਿ ਅੰਤ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ਅਨੇਕਨਿ ਲੇਹੁ ॥ ੨੪੫ ॥ ਅਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈਂ ਉਚਰਿ ਅੰਤ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥ ੨੪੬ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ

---

੨੩੫. ਸਾਰਿਆਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ ਹੈ।

੨੩੬. ਹਾ=ਸਾਰਿਆਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਸਿਪਰ=ਢਾਲ ਦਾ ਵੈਰੀ। ੨੩੭. ਜੰਗ ਵਿਚ ਸੁਨੇਹੇ ਦੇਣ ਵਾਲਾ, ਹਾ=ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ, ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਭਾਵ ਵੈਰੀਆਂ ਦਾ। ਬਾਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਨ=ਅੱਖਰ ਜੇਹੜੇ ੨ ਬਾਣ ਨੂੰ ਅੱਖਰ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਸਾਡੀ ਰੱਛਿਆ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਵਰਨ=ਰੰਗਾਂ ਵਾਲੇ ਬਾਣ ਸਾਡੀ ਤੇ ਸਾਡੇ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਰੱਛਿਆ ਕਰਨ।

੨੩੮. ਬਰਿ ਅਰਿ=ਬਲੀਆਂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਹੈ ਸੱਤ੍ਰੁਹਾ=ਬਾਣ।

੨੩੯. ਦੱਖਣ ਦਿਸਾ ਨੂੰ ਸੱਖਣਿਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਦੱਖਣ ਦਿਸ਼ਾ ਨੂੰ ਭੱਖਣ=ਭੋਜਨ ਦਿਤਾ ਹੈ ਸਰ=ਤੀਰ ਨੂੰ ਰਾਮ ਚੰਦ ਜੀ ਨੇ। ਭਾਵ ਦੱਖਣ ਦੇ ਪਾਸੇ ਬਾਣ ਨੂੰ ਚਲਾਕੇ ਰਾਮ ਚੰਦ ਜੀਨੇ ਵੈਰੀਆਂ ਦਾ ਲਹੂ ਪਿਆਇਆ ਹੈ।

੨੪੦. ਰਿਸਰਾ=ਗੁੱਸਾ। ਮੰਡਰ=ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਰਾਵਨ ਅਗੇ ਏਹੋ ਜੇਹਾ ਗੁੱਸੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿਸਿਰਾ=ਸਿਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਰਾਮ ਚੰਦ ਜੀ ਦੇ ਬਾਣ ਨੇ। ੨੪੧. ਬਲੀ ਰਾਜੇ ਜੇਹੜੇ ਰਾਵਨ ਦੇ ਬੰਧ=ਸਰਬੰਧੀ ਕਹਾਉਂਦੇ ਸੀ ਓਹ ਰਾਜੇ ਰਾਮ ਦੇ ਬਾਣ ਨੇ ਧੜ ਹੀ ਧੜ ਕਰ ਦਿਤੇ।

੨੪੨. ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਦਾ ਬੰਧ=ਭਰਾ ਬਾਲੀ। ਤਿਸਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ਹੇ ਅਕਲ ਦੇ ਖਜਾਨਿਓਂ। ੨੪੩. ਅੰਗਦ ਦਾ ਪਿਓ ਬਾਲੀ ਤੇ ਬਾਲੀ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੨੪੪. ਹਨੂਮਾਨ ਦਾ ਈਸ=ਰਾਜਾ ਸੁਗ੍ਰੀਵ, ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਦਾ ਅਨੁਜ=ਭਰਾ ਬਾਲੀ ਅਤੇ ਬਾਲੀ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੨੪੫. ਸਾਰਿਆਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੨੪੬. ਵਗਾਹ ਕੇ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਚਰਮਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਸਭ ਅਰਿ ਪਦ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸਤ੍ਰਾਂਤ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਹਿ ਬਿਅੰਤ ॥ ੨੪੭ ॥ ਤਨੁ ਤ੍ਰਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ਸਭ ਉਚਰਿ ਅੰਤ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਤਾਸਿਉ ਕੀਜੈ ਨੇਹੁ ॥ ੨੪੮ ॥ ਸਕਲ ਧਨੁਖ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਅਰਦਨ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥ ੨੪੯ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਮ ਲੈ ਪਨਚ ਕੇ ਅੰਤਕ ਏਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਣ ਕੇ ਕਰੀਅਹੁ ਚਤੁਰ ਬਖਿਆਨ ॥ ੨੫੦ ॥ ਸਰਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜਾਨ ॥ ੨੫੧ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨ ਕੈ ਹਾ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ਪਦ ਯਹ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥ ੨੫੨ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਨਾਮ ਮਾਲਾ ਪੁਰਾਣੇ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਨਾਮ ਤ੍ਰਿਤੀਯ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੩ ॥

ਅਥ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਕੇ ਨਾਮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬੀਰ ਗ੍ਰਸਤਹੀ ਗ੍ਰੀਵਧਰ ਬਰਣਾ ਯੁਧ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈਂ ਅਨੰਤ ॥ ੨੫੩ ॥ ਗ੍ਰੀਵ ਗ੍ਰਸਤਨ ਭਵ ਧਰਾ ਜਲ ਧਰਾ ਜਹ ਹਥੀਆਰ ॥ ਪਰੇ ਦੁਸਟ ਕੇ ਕੰਠ ਮੈ ਮੋਕਹੁੱ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰ ॥ ੨੫੪ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਦਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਏਸ ਏਸ ਪਦ ਭਾਖਿ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਉਚਰਿ ਸਭ ਪਾਂਸਕੇ ਨਾਮ ਚੀਨ੍ਹ ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥ ੨੫੫ ॥ ਗੰਗਾ ਏਸ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਈਸ ਸਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਅਨੰਤ ॥ ੨੫੬ ॥ ਜਟਜ ਜਾਨ੍ਹਵੀ ਕਰਿ ਤਹਾਂ ਗੰਗਾ ਈਸ ਬਖਾਨ੍ਹ ॥ ਆਯੁਧ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਜਾਨ ॥ ੨੫੭ ॥ ਸਕਲ ਅਘਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਹਾ ਆਯੁਧ ਸੁ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨ ॥ ੨੫੮ ॥ ਕਿਲਬਿਖ ਪਾਪ ਬਖਾਨਿਕੈ ਰਿਪੁ ਪਤਿ ਸਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ਸਕਲ

---

੨੪੭. ਚੰਮ ਦੀਆਂ ਸੰਜੋਆਂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੨੪੯. ਸੰਜੋਆਂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਾਣ। ੨੫੦. ਧਨਖਾਂ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਾਣ।

੨੫੧. ਚਿੱਲਿਆਂ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਾਣ। ੨੫੨. ਬਾਣਾਂ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਾਣ। ੨੫੩. ਹਰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਾਣ।

੨੫੪. ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਵਾਲੀ ਫਾਹੀ ਹੈ, ਗਰਦਨ ਨੂੰ ਵੀ ਫੜਨ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਵਰਨ=ਧਰਮ ਰਾਜਾ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਵੀ ਫਾਹੀ ਹੈ।

੨੫੫. ਧੌਣ ਫੜਨ ਵਾਲੀ, ਭਾਵ=ਧਰਮ ਰਾਜ ਦਾ ਹਥਿਆਰ। ਜਲਦ= ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਰਾਜਾ ਵਰਣ ਇਸ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਵੀ ਫਾਹੀ ਹੈ। ੨੫੬. ਨਦੀਆਂ ਦਾ ਏਸ=ਰਾਜਾ ਸਮੁੰਦਰ ਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਏਸ ਰਾਜਾ ਵਰਨ ਹੈ ਸੋ ਵਰਨ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਫਾਹੀ ਹੈ। ੨੫੭. ਗੰਗਾ, ਏਸ ਏਸ=ਫਾਹੀ।

੨੫੮. ਜਟਜ=ਸ਼ਿਵਜੀ ਦੀਆਂ ਜਟਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਈ ਹੋਈ ਗੰਗਾ ਅਤੇ ਜਾਨਵੀ=ਗੰਗਾ ਤੇ ਕਰਤਹਾ=ਕੰਢਿਆਂ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਵਾਲੀ ਗੰਗਾ ਅਤੇ ਜੋ ਗੰਗਾ ਦਾ ਈਸ ਸਮੁੰਦਰ, ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਰਾਜਾ ਵਰਨ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥ ੨੫੯ ॥ ਅਧਰਮ ਪਾਪ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਨਾਸਨੀਸ ਅਸੱਤ੍ਰ ਭਾਖਿ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਕੇ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਰਾਖਿ॥ ੨੬੦ ॥ ਸਕਲ ਜਟਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਜਾ ਪਤਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਅਮਿਤ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥ ੨੬੧ ॥ ਤਉ ਸਾਰਾ ਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨਿਕੈ ਭੇਦਕ ਗੂੰਥ ਬਖਾਨ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਭਾਖੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ੨੬੨ ॥ ਗਿਰਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿਕੈ ਨਾਸਨਿ ਨਾਥ ਬਖਾਨ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਭਾਖੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ੨੬੩ ॥ ਫੋਕੀ ਨੋਕੀ ਪੱਖ ਧਰ ਪੱਤ੍ਰੀ ਪਰੀ ਬਖਾਨ ॥ ਪੱਛੀ ਪੱਛਿ ਅੰਤਕ ਕਹੈ ਸਕਲ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਾਮ ॥ ੨੬੪ ॥ ਕਸਟ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਅਘਨ ਸਬਦ ਕਹੁ ਅੰਤ ॥ ਪਤਿ ਸਸ ਭਾਖਹੁ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਹਿ ਨਾਮ ਅਨੰਤ ॥ ੨੬੫ ॥ ਪਬਜਾ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਭਾਦਨ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਪੁਨ ਭਾਖੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ੨੬੬ ॥ ਜਲ ਨਾਇਕ ਬਾਰ ਸਤ੍ਰ ਭਨਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੨੬੭ ॥ ਸਭ ਗੰਗਾ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਪਤਿ ਕਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਭੈ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥ ੨੬੮ ॥ ਜਮੁਨਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਏਸ ਅਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਨੰਤ ॥ ੨੬੯ ॥ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰੀ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਨਿ ਇੰਦ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਅਸਤ ਬਹੁਰਿ ਕਹੁ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਹਿ ਨਾਮ ਅਨੰਤ ॥ ੨੭੦ ॥ ਕਾਲਿ ਨ ਜਾਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਇਸਰਾਸੱਤ੍ਰ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥ ੨੭੧ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਲਭਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਇਸਤ੍ਰਾਸੱਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਤ

---

੨੫੯. ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੰਗਾ। ੨੬੦. ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਨਾਸਕ ਗੰਗਾ ਇਸਦਾ ਪਤੀ ਸਮੁੰਦ੍ਰ, ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਦਾ ਪਤੀ ਵਰਨ, ਵਰਨ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਫਾਹੀ। ੨੬੧. ਅਧਰਮ ਨਾਸਨੀ ਦਾ ਰਾਜਾ ਤੇ ਹਥਿਆਰ।

੨੬੨. ਜਟਾਂ ਤੋਂ ਜਾਈ ਗੰਗਾ, ਗੰਗਾ ਦਾ ਰਾਜਾ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਵਰਨ।

੨੬੩. ਤਉਸਰ=ਬਰਫ ਦੀ ਵੈਰਨ, ਗੂੰਥ=ਪਹਾੜਾਂ ਦੀਆਂ ਗੰਢਾਂ ਵਿੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲੀ ਭਾਵ ਤੋੜ ਕੇ ਵਗਣ ਵਾਲੀ ਸੋ ਗੰਗਾ ਦਾ ਰਾਜਾ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਵਰਨ। ੨੬੪. ਪਹਾੜਾਂ ਦੇ ਨਾਸਨੀ ਗੰਗਾ ਦਾ ਰਾਜਾ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਵਰਨ।

੨੬੫. ਫੋਕੀ, ਨੋਕੀ, ਪੱਖ ਧਰ, ਪੱਤ੍ਰੀ, ਪਰੀ ਪੰਛੀ ਪੰਛ ਏਹ ਸਾਰੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਹਨ ਸੋ ਪੰਛੀਆਂ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਫਾਹੀ।

੨੬੬. ਅਘਨ ਕਟ=ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਕੱਟਣ ਵਾਲੀ ਗੰਗਾ—ਪਤੀ ਸ਼ਸਤ੍ਰ।

੨੬੭. ਪਹਾੜਾਂ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੰਗਾ=ਪਤੀ ਤੇ ਸ਼ਸਤ੍ਰ।

੨੬੮. ਜਲਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਵਰਣ ਹੈ ਤੇ ਵਰਨ ਦਾ ਹਥਿਆਰ। ਬਾਰ=ਪਾਣੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਪਾਣੀ ਤੇ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਤੇ ਮਾਲਕ ਵਰਨ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਫਾਹੀ। ੨੬੯. ਗੰਗਾ ਪਤੀ ਸ਼ਸਤ੍ਰ। ੨੭੦. ਜਮਨਾ ਦਾ ਰਾਜਾ ਵਰਨ। ੨੭੧. ਜਮਨਾ ਦਾ ਇੰਦ੍ਰ=ਰਾਜਾ ਵਰਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਚਲਤ ਅਨੰਤ ॥ ੨੭੨ ॥ ਸੂਰਜ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪਤਿ ਕਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥ ੨੭੩ ॥ ਭਾਨ ਆਤਮਜਾ ਆਦਿ ਕਹਿ ਅੰਤ ਆਯੁਧ ਪਤਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੨੭੪ ॥ ਸੂਰ ਆਤਮਜਾ ਆਦਿ ਕਹਿ ਅੰਤ ਸਸਤ੍ਰ ਪਦ ਦੀਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੋ ਚੀਨਹੁ ਚਿੱਤ ਪਰਬੀਨ ॥ ੨੭੫ ॥ ਕਾਲ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਥਮੈ ਉਚਰਿ ਅੰਤ ਤਨੁਜ ਪਦਿ ਦੇਹੁ ॥ ਪਤਿ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ੨੭੬ ॥ ਦਿਵਕਰ ਤਨਜਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪਤਿ ਕਿਹ ਸਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥ ੨੭੭ ॥ ਪਾਂਸ ਗ੍ਰੀਵਹਾ ਕੰਠ ਰਿਪ ਬਰੁਣਾਯੁਧ ਜਿਹੱ ਨਾਮ ॥ ਪਰੋ ਦੁਸਟ ਕੇ ਕੰਠ ਮੈਂ ਕਰੋ ਹਮਾਰੇ ਕਾਮ ॥ ੨੭੮॥ ਆਦਿ ਕੰਠ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈਂ ਗ੍ਰਾਹਕ ਪਦ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਬਰੁਣਾਯੁਧ ਕੇ ਨਾਮ ਸਭ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਬਿਅੰਤ ॥ ੨੭੯ ॥ ਨਾਰਿ ਕੰਠ ਗਰਗ੍ਰੀਵ ਭਨਿ ਗ੍ਰਹਿਤਾ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ੨੮੦ ॥ ਜਮੁਨਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿਕੈ ਏਸਰਾ ਯੁਧਹਿੰ ਬਿਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁਜਾਨ ॥ ੨੮੧ ॥ ਕਾਬਰਣਾਦਿ ਬਖਾਨਿਕੈ ਮੰਦ ਬਰੁਣ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਹੋਤ ਹੈਂ ਨਾਮ ਕਮੰਦ ਕੇ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੨੮੨ ॥ ਕਿਸਨ ਆਦਿ ਪਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਬੱਲ ਭਾਂਤ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਪਤਿ ਅਸਤ੍ਰਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ੨੮੩ ॥ ਬੀਰ ਗ੍ਰਿਸਤਨੀ ਸੁਭਟਹਾ ਕਾਲਾਯੁਧ ਜਿਹ ਨਾਮ ॥ ਪਰੋ ਦੁਸਟ ਕੇ ਕੰਠ ਮੈਂ ਕਰੋ ਹਮਾਰੋ ਕਾਮ ॥ ੨੮੪ ॥ ਕਾਲ ਅਕਾਲ ਕਰਾਲ ਭਨਿ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥ ੨੮੫ ॥ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ਸੂਰਜ

---

੨੭੨. ਕਾਲਨੁਜਾ=ਧਰਮ ਰਾਜਾ ਦੀ ਅਨੁਜਾ=ਭੈਣ ਜਮਨਾ । ਈਸ ਰਾਸਤ=ਰਾਜਾ ਤੇ ਸ਼ਸਤ੍ । ੨੭੩. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੀ ਪਿਆਰੀ ਜਮਨਾਂ ਤੇ ਜਮਨਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਵਰਨ ਤੇ ਵਰਨ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ ਫਾਹੀ।

੨੭੪. ਸੂਰਜ ਦੀ ਧੀ ਜਮਨਾ। ਜਮਨਾ ਦਾ ਪਤੀ ਵਰਨ।

੨੭੫. ਭਾਨ=ਸੂਰਜ। ਆਤਮਜ=ਧੀ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸ਼ਸਤ੍।

੨੭੬. ਸੂਰਜ ਦੀ ਧੀ ਦਾ ਪਤੀ ਤੇ ਪਤੀ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ ਫਾਹੀ।

੨੭੭. ਕਾਲ=ਧਰਮ ਰਾਜਾ, ਧਰਮ ਰਾਜਾ ਦਾ ਪਿਓ ਸੂਰਜ ਤੇ ਸੂਰਜ ਦੀ ਧੀ ਜਮਨਾ–ਪਤੀ ਸ਼ਸਤ੍। ੨੭੮. ਸੂਰਜ ਦੀ ਧੀ, ਪਤੀ ਵਰਨ, ਸ਼ਸਤ੍ ਫਾਹੀ। ੨੭੯. ਧੌਣ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਗਲ ਦੀ ਵੈਰਨ, ਵਰਨ ਦਾ ਹਥਿਆਰ। ੨੮੦. ਗਲ ਦੇ ਫੜਨ ਵਾਲੀ ਫਾਹੀ । ਵਰਨ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਫਾਹੀ। ੨੮੧. ਨਾਰ=ਧੌਣ। ਗਰ=ਗਲ । ਗ੍ਰੀਵ ਧੌਣ। ਗ੍ਰਹਤਾ=ਫੜਨਾ । ੨੮੨. ਕੱਕਾ ਅੱਖਰ ਆਖਕੇ ਫੇਰ ਮੰਦ=ਅੱਖਰ ਆਖਣਾ ਹੈ ਸੋ ਕਾਮੰਦ=ਫਾਹੀ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ੨੮੩. ਜਮਨਾ ਦਾ ਰਾਜਾ, ਹਥਿਆਰ ਫਾਹੀ । ੨੮੪. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੀ ਪਿਆਰੀ ਜਮਨਾ ਤੇ ਜਮਨਾ ਦਾ ਪਤੀ ਵਰਨ ਤੇ ਵਰਨ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ ਫਾਹੀ। ੨੮੫. ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਵਾਲੀ ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਧਰਮ ਰਾਜਾ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ ਫਾਹੀ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪਦ ਪੂਤ ਉਚਰੀਐ ਅੰਤ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਭਾਖੀਐ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਹਿ ਨਾਮ ਬਿਅੰਤ ॥ ੨੮੬ ॥ ਸਕਲ ਸੂਰਜ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਸੁਤ ਪਦ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜਾਨੁ ॥ ੨੮੭ ॥ ਭਾਨ ਦਿਵਾਕਰ ਦਿਨਧ ਭਨਿ ਸੁਤ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜਾਨੁ ॥ ੨੮੮ ॥ ਦਿਨ ਮਣਿ ਦਿਵਕਰਿ ਰੈਣਹਾ ਸੁਤ ਕਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜਾਨੁ ॥ ੨੮੯ ॥ ਦਿਨ ਕੋ ਨਾਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਮਣਿ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸੁਤ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ੨੯੦ ॥ ਦਿਵਕਰਿ ਦਿਨਪਤਿ ਨਿਸਰਿ ਭਨਿ ਦਿਨ ਨਾਇਕ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥ ਸੁਤ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥ ੨੯੧ ॥ ਸਕਲ ਸੂਰਜ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਸੁਤ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥ ੨੯੨ ॥ ਜਮਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿਕੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੨੯੩ ॥ ਬਈ ਵਸਤ ਪਦ ਆਦਿ ਕਹਿ ਆਯੁਧ ਅੰਤ ਬਖਾਨੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥ ੨੯੪ ॥ ਕਾਲ ਸਬਦ ਕੌਂ ਆਦਿ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਅਨੰਤ ॥ ੨੯੫ ॥ ਪਿਤਰ ਰਾਜ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥ ੨੯੬ ॥ ਦੰਡੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਅੰਤ ॥ ੨੯੭ ॥ ਜਮੁਨਾ ਭ੍ਰਾਤ ਬਖਾਨਿਕੈ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥ ੨੯੮ ॥ ਸਭ ਜਮੁਨਾ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਭ੍ਰਾਤ ਅਸਤ੍ਰ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ੨੯੯ ॥ ਪਿਤਰ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿਏਸਰ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥ ੩੦੦ ॥ ਸਭ ਪਿਤਰਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਨਾਇਕ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ

---

੨੮੬. ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਨਾਮ ਧਰਮ ਰਾਜਾ ਦੇ ਹਨ, ਇਸਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਫਾਹੀ।

੨੮੭. ਸੂਰਜ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਧਰਮ ਰਾਜਾ ਇਸਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਫਾਹੀ।

੨੮੮. ਸੂਰਜ ਪੁਤ੍ਰ ਧਰਮ ਰਾਜਾ। ੨੮੯. ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਨਾਮ ਸੂਰਜ ਦੇ ਹਨ ਇਸਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਧਰਮ ਰਾਜਾ। ੨੯੦. ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਨਾਮ ਸੂਰਜ ਦੇ ਹਨ ਇਸਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਧਰਮ ਰਾਜਾ। ੨੯੧. ਦਿਨ ਦਾ ਮਨੀ ਸੂਰਜ, ਸੂਰਜ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਧਰਮ ਰਾਜਾ।

੨੯੨. ਨਿਸਰਿ=ਰਾਤ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸੂਰਜ ਦਾ ਹੀ ਨਾਮ ਹੈ।

੨੯੩. ਸੂਰਜ ਦੇ ਪੁਤ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਫਾਹੀ ਹੈ। ੨੯੪. ਜਮ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਫਾਹੀ। ੨੯੫. ਬਾਈ ਵਸਤ=ਧਰਮ ਰਾਜਾ।

੨੯੬. ਕਾਲ=ਧਰਮ ਰਾਜਾ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਫਾਹੀ। ੨੯੭. ਪਿਤਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਧਰਮ ਰਾਜਾ। ੨੯੮. ਦੰਡੀ=ਡੰਡੇ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਦੰਡ=ਸਜਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਧਰਮ ਰਾਜਾ। ੨੯੯. ਜਮਨਾਂ ਦਾ ਭਰਾ ਸੋ ਧਰਮ ਰਾਜਾ।

੩੦੦. ਜਮਨਾਂ ਦਾ ਭਰਾ ਧਰਮ ਰਾਜਾ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥ ੩੦੧ ॥ ਸਕਲ ਜਗਤ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਘਾਇਕ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥ ੩੦੨ ॥ ਰਿਪ ਖੰਡਨ ਦਲ ਦਾਹਨੀ ਸੱਤ੍ਰ ਤਾਪਨੀ ਸੋਇ ॥ ਸਕਲ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਾਮ ਸਭ ਜਾਤੇਂ ਬਚਜੋ ਨ ਕੋਇ ॥ ੩੦੩ ॥ ਰਿਪ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਸਤਨਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਜਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥ ੩੦੪ ॥ ਖਲ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿਕੈ ਖੰਡਨ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਜਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨੀਅਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁਜਾਨ ॥ ੩੦੫ ॥ ਦਲ ਦਾਹਨ ਰਿਪ ਗ੍ਰਿਸਤਨੀ ਸਤ੍ਰ ਤਾਪਨੀ ਸੋਇ ॥ ਕਾਲ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਾਮ ਸਭ ਜਾਤੇ ਰਹਿਤ ਨ ਕੋਇ ॥ ੩੦੬ ॥ ਜਾਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿਕੈ ਮੀਪਦ ਅੰਤ ਬਖਾਨੁ ॥ ਜਾਮੀਪਦ ਏ ਹੋਤ ਹੈਂ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਜਾਨੁ ॥ ੩੦੭ ॥ ਦਿਸਾ ਬਾਰਣੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਏ ਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਬਿਅੰਤ ॥ ੩੦੮ ॥ ਪੱਛਮ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਏ ਸਰ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ੩੦੯ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਠਗਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ੩੧੦ ॥ ਬਾਟਿ ਆਦਿ ਪਦ ਉਚਰਿਕੈਹਾ ਪਦ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ॥ ੩੧੧ ਮਗ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਛਿਦ ਪਦ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥ ੩੧੨ ॥ ਮਾਰਗ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਮਾਰ ਬਖਾਨਹੁ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਬਿਅੰਤ ॥ ੩੧੩ ॥ ਪੰਥ ਆਦਿ ਪਦ ਉਚਰਿਕੈ ਕਰਖਣ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ੩੧੪ ॥ ਬਾਟ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਹਾ ਅਸਤ੍ਰਾਂਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹੀਅਹੁ ਗੁਨਨ ਨਿਧਾਨ ॥ ੩੧੫ ॥ ਰਾਹ ਆਦਿ ਪਦ ਉਚਰੀਐ ਰਿਪ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ॥ ੩੧੬ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਧਨ ਸਬਦੋ ਉਚਿਰ ਹਰਤਾ ਆਯੁਧ ਚੀਨ

---

੩੦੧. ਪਿਤਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾਧਰਮ ਰਾਜਾ। ੩੦੨. ਪਿਤਰਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਧਰਮ ਰਾਜਾ। ੩੦੩. ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਧਰਮ ਰਾਜਾ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਫਾਹੀ ਹੈ।

੩੦੪. ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਦਲਾਂ ਨੂੰ ਸਾੜਨ ਵਾਲੀ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਤਾਪ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲੀ ਫਾਹੀ ਹੈ। ੩੦੫. ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਵਾਲੀ ਫਾਹੀ ਹੈ। ੩੦੬. ਮੂਰਖਾਂ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਮ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਫਾਹੀ ਹੈ। ੩੦੭. ਦਲਾਂ ਨੂੰ ਸਾੜਨ ਵਾਲੀ ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਵਾਲੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਤਪਾਉਣ ਵਾਲੀ। ੩੦੮. ਜਾਮੀ=ਜਮ ਦੀ ਫਾਹੀ।

੩੦੯. ਬਾਰਣੀ=ਪੱਛਮ ਦਿਸ਼ਾ ਦਾ ਰਾਜਾ ਵਰੁਣ ਹੈ।

੩੧੦. ਪੱਛਮ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਰਨ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਫਾਹੀ।

੩੧੧. ਠਗਾਂ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਫਾਹੀ ਹੈ। ੩੧੨. ਵਾਟ=ਰਸਤੇ ਦੇ ਚਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਾ=ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ। ੩੧੩. ਮਗ ਛਿਦ=ਰਾਹ ਮਾਰ ਠਗ ਹੈ ਸੋ ਠਗ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਫਾਹੀ। ੨੧੪. ਮਾਹਗ=ਰਾਹ ਮਾਰ।

੩੧੫. ਪੰਥ ਕਰਖਨ=ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਰਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚਣ ਵਾਲਾ।

੩੧੬. ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਹਾ=ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ਰ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ੍ ॥ ੩੧੭ ॥ ਮਾਲ ਆਦਿ ਸਬਦੋ ਚੂਕੈ ਕਾਲ ਜਾਲ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਇਹ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹੀਅਹੁ ਪ੍ਰਗਜਾਵੰਤ ॥ ੩੧੮ ॥ ਮਾਯਾ ਹਰਨ ਉਚਾਰਿਕੈ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨ ॥ ੩੧੯ ॥ ਮਗਹਾ ਪਥਹਾ ਪੈਂਡਹਾ ਧਨਹਾ ਦ੍ਰਿਬਹਾ ਸੋਇ ॥ ਜਾਕੇ ਡਰ ਤੇ ਸੋ ਸੁਨੈ ਪਥਕ ਨਉਬਰਜੋ ਕੋਇ ॥ ੩੨੦ ॥ ਬਿਖੀਆ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿਕੈ ਆਯੁਧ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁਧਾਰ ॥ ੩੨੧ ॥ ਬਿਖ ਸਬਦਾਦ ਉਚਾਰਿਕੈ ਦਾਇਕ ਅਸਤ੍ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ॥ ੩੨੨ ॥ ਚੰਦ੍ ਭਗਾਕੈ ਨਾਮ ਲੈ ਪਤਿ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹੀਅਹੁ ਪ੍ਰਗਜਾਵਾਨ ॥ ੩੨੩ ॥ ਸਤੁਦ੍ਰਵ ਨਾਥ ਬਖਾਨਿਕੈ ਪੁਨਿ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ ਬਿਸੇਖ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਸੇਖ ॥ ੩੨੪ ॥ ਸਤ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ਏਸਰਾਸਤ੍ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਏ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਬੁਧਵੰਤ ॥ ੩੨੫ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਿਪਾਸਾ ਨਾਮ ਲੈ ਏਸਰਾਸਤ੍ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਕੇ ਚੀਨ ਚਿੱਤ ਮੈ ਰਾਖੁ ॥ ੩੨੬ ॥ ਰਾਵੀ ਸਾਵੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਆਯੁਧ ਏਸ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਪ੍ਰਗਜਾਵਾਨ ॥ ੩੨੭ ॥ ਸਾਵੀ ਈਸ੍ਰਾਵੀ ਸਭਨਿ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੩੨੮ ॥ ਜਲ ਸਿੰਧ ਏਸ ਬਖਾਨਿਕੈ ਆਯੁਧ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨ ॥੩੨੯ ॥ ਬਿਹਧਿ ਆਦਿ ਸਬਦੋਚਰਿਕੈ ਏਸਰਾਸਤ੍ ਕਹੁ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥ ੩੩੦ ॥ ਸਿੰਧ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰਿਕੈ ਆਯੁਧ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਸਭ ਚੀਨਹੁ ਪ੍ਰਗਜਾਵਾਨ ॥ ੩੩੧ ॥ ਨੀਲ ਆਦਿ ਸਬਦੁਚਰਿਕੈ ਏਸਰ ਅਸਤ੍ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਸੁਰਗਿਆਨ ॥ ੩੩੨ ॥ ਅਸਿਤ ਬਾਰ ਸਬਦਾਦਿ ਕਹਿ ਪਤਿ ਅਸਤ੍ਰਾਂਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ

---

੩੧੭. ਹਸਤੇ ਦਾ ਵੈਰੀ । ੩੧੮. ਧਨ ਨੂੰ ਖੋਹਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ ਫਾਹੀ । ੩੧੯. ਮਾਲ ਦਾ ਕਾਲ=ਚੁਰੌਣ ਵਾਲਾ ਠਗ ਤੇ ਠਗ ਦਾ ਜਾਲ=ਫਾਹੀ । ੩੨੦. ਮਾਇਆ ਨੂੰ ਚੁਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ ਫਾਹੀ ।

੩੨੧. ਸਾਰੇ ਠਗਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਹਨ, ਰਾਹੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ।

੩੨੨. ਵਿਹੁ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਠਗ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ । ੩੨੩. ਵਿਹੁ ਦੇਣ ਵਾਲਾ।

੩੨੪. ਚੰਦ੍ ਭਗਾ=ਜੇਹਲਮ ਦਰਿਆ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਇਸਦੇ ਪਤੀ ਵਰਣ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ ਹੈ ਅਕਲ ਵਾਲਿਓ ਸਮਝ ਲਓ । ੩੨੫. ਸਤੁੱਦ੍ਰਵ=ਸਤੁੱਦ੍ਰਵ ਦਰਿਆ ਦਾ ਪਤੀ ਵਰਣ । ੩੨੬. ਦਰਿਆ ਦੇ ਈਸਰ ਵਰਣ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ ਫਾਹੀ । ੩੨੭. ਬਿਆਸਾ ਦੇ ਈਸਰ ਵਰਣ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ ਫਾਹੀ ।

੩੨੮. ਰਾਵੀ, ਸਾਵੀ ਸੋਹਣੀ ਜਾਂ ਜਮਨਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਵਰਣ ।

੩੨੯. ਜਮਨਾਂ ਦੇ ਈਸਰ ਵਰਣ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ ਫਾਹੀ ।

੩੩੦. ਸਮੁੰਦ੍ ਦਾ ਰਾਜਾ ਵਰਣ । ੩੩੧. ਬਿਹਧ=ਜਿਸ ਦੀ ਹਾਥ। ਨਾ ਹੋਵੇ ਸਿੰਧ ਦਰਿਆ ਦੇ ਰਾਜੇ ਵਰਣ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ ਫਾਹੀ । ੩੩੨. ਸਿੰਧ ਦੇ ਰਾਜੇ ਵਰਣ ਦਾ ਸ਼ਸਤ੍ । ੩੩੩. ਨੀਲੇ ਪਾਣੀ ਵਾਲੇ ਸਮੁੰਦ੍ ਦਾ ਰਾਜਾ ਵਰਣ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥ ੩੩੩ ॥ ਕਿਸਨਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿਕੈ ਆਯੁਧ ਏਸ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥ ੩੩੪ ॥ ਸਬਦ ਆਦਿ ਕਹਿ ਭੀਮ ਰਾਏ ਸਰਾਸਤ੍ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਵੰਤ ॥ ੩੩੫ ॥ ਤਪਤੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿਕੈ ਆਯੁਧ ਏਸ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਸੁਜਨਿ ਸੱਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨ ॥ ੩੩੬ ॥ ਬਾਰ ਰਾਜ ਸਮੁ ਸਭਨਿ ਸਰਤ ਸਰਧ ਪੰਤਿ ਭਾਖੁ ॥ ਆਯੁਧ ਪੁਨਿ ਕਹਿ ਪਾਂਸਕੇ ਚੀਨ੍ ਨਾਮ ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥ ੩੩੭ ॥ ਬਰਣ ਬੀਰਹਾ ਆਦਿ ਕਹਿ ਆਯੁਧ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੩੩੮ ॥ ਨਦੀ ਰਾਜ ਸਰਤੀ ਸ ਭਨਿ ਸਮੁਦ ਰਾਟ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥ ਆਯੁਧ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥ ੩੩੯ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਪੁਤ੍ ਪਦ ਆਦਿ ਕਹਿ ਏਸਰਾਸਤ੍ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਸਕਲ ਹੀ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਵੰਤ ॥੩੪੦ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ਅੰਤ ਪੁਤ੍ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਆਯੁਧ ਏਸ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ੩੪੧ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿਕੈ ਸੁਤ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਏਸਰਾਸਤ੍ ਪੁਨਿ ਭਾਖੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ੩੪੨ ॥ ਜਗਤ ਪਿਤਾ ਪਦ ਪ੍ਰਥਮ ਕਹਿ ਸੁਤ ਪਦ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨੀਅਹੁ ਪ੍ਰੰਗਿਆਵਾਨ ॥ ੩੪੩ ॥ ਘੱਘਰ ਆਦਿ ਉਚਾਰਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨੀਅਹੁ ਪ੍ਰੰਗਿਆਵੰਤ ॥ ੩੪੪॥ ਆਦਿ ਸੁਰਸਤੀ ਉਚਰਿਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਸਕਲ ਹੀ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥ ੩੪੫ ॥ ਆਮੁ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਬਿਅੰਤ ॥ ੩੪੬ ॥ ਸਮੁੰਦ ਗਾਮਨੀ ਜੇ ਨਦੀ ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮ ਬਖਾਨ॥ ਈਸਰਾਸਤ੍ ਪੁਨਿ ਉਚਰੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ੩੪੭ ॥ ਸਕਲ ਕਾਲ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਵਾਨ ॥

---

੩੩੪. ਕਾਲੇ ਪਾਣੀ ਵਾਲੇ ਸਮੁੰਦ੍ ਦਾ ਰਾਜਾ ਵਰਣ ਕਿਸਨਾ=ਕਿਸਨ ਦੀ ਪਿਆਰੀ ਜਮਨਾ। ੩੩੫. ਸ਼ਾਮ ਰੰਗ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਵਾਲਾ ਸਮੁੰਦਰ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਰਾਜਾ ਵਰਣ। ੩੩੬. ਭੀਮਰਾ=ਭੈਆਨਕ ਦਰਿਆ ਦਾ ਰਾਜਾ ਵਰਣ। ੩੩੭. ਤਪਤੀ=ਜਮਨਾ ਨਦੀ ਦਾ ਰਾਜਾ ਬਰਣ। ਬਾਰ ਰਾਜ=ਪਾਣੀ ਦਾ ਰਾਜਾ ਵਰਣ। ਸਮਦੇਸ=ਵਰਣ।

੩੩੮. ਸਰਤਪਤ=ਨਦੀਆਂ ਦਾ ਪਤੀ ਵਰਣ। ਸਰਧ ਪੰਤਿ=ਵਰਣ।

੩੩੯. ਬੀਰਹਾ=ਬਰਣ ਦੇਵਤਾ ਜੋ ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੇ ਮਾਰਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।

੩੪੦. ਸਰਤੀਸ=ਸਰਤਾ=ਨਦੀ ਦਾ ਰਾਜਾ। ਸਮੁੰਦ੍ ਦਾ ਰਾਟ=ਰਾਜਾ।

੩੪੧. ਬਰਮ ਪੁਤ੍=ਦਰਿਆ ਦੇ ਰਾਜੇ ਵਰਣ ਦਾ ਹਥਿਆਰ।

੩੪੨. ਬ੍ਰਹਮਾ ਪੁਤ੍=ਦਰਿਆ। ੩੪੩. ਬ੍ਰਹਮਾਦਾ ਪੁਤ੍ ਦਰਿਆ।

੩੪੪. ਜਗਤ ਦਾ ਪਿਓ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪੁਤ੍=ਦਰਿਆ।

੩੪੫. ਘਘਰ ਦਰਿਆ ਦੇ ਰਾਜੇ ਵਰਣ ਦਾ ਹਥਿਆਰ।

੩੪੬. ਨਦੀ ਦੇ ਰਾਜੇ ਵਰਣ ਦਾ ਹਥਿਆਰ।

੩੪੭. ਆਮੁ=ਇਕ ਦਰਿਆ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੩੪੮॥ ਦੁਘਦ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਨਿਧ ਕਹਿ ਈਸ ਬਖਾਨ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ੩੪੯ ॥ ਪਾਨਧ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਠਿਕੈ ਈਸ-ਰਾਸਤ੍ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨਤ ਚਲੈ ਅਨੰਤ ॥ ੩੫੦ ॥ ਸੋਨਜ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਨਿਧ ਕਹਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਆਯੁਧ ਭਾਖੋ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ੩੫੧ ॥ ਛਿਤਜਜ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹੁ ਪ੍ਰਗਜਾਵੰਤ ॥ ੩੫੨ ਇਸਤ੍ਰੂਨ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਰਜ ਪਦ ਅੰਤ ਉਚਾਰਿ ॥ ਈਸਰਾਸਤ੍ ਕਹਿ ਪਾਂਸ ਕੇ ਲੀਜੀਐ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰ ॥ ੩੫੩ ॥ ਨਾਰਜਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੩੫੪ ॥ ਚੰਚਲਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਜਾ ਕਹਿ ਨਿਧਹਿ ਬਖਾਨ ॥ ਈਸਰਾਸਤ੍ ਪੁਨਿ ਉਚਰੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ੩੫੫ ॥ ਆਦਿ ਨਾਮ ਨਾਰੀਨ ਕੇ ਲੈ ਜਾ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਿਧ ਕਹਿ ਈਸਰ ਅਸਤ੍ ਕਹਿ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ੩੫੬ ॥ ਬਨਿਤਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਜਾ ਕਹਿ ਨਿਧਹਿ ਬਖਾਨ ॥ ਈਸਰਾਸਤ੍ ਪੁਨਿ ਭਾਖੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ੩੫੭ ॥ ਇਸ ਤ੍ਰੂਜ ਆਦਿ ਉਚਾਰਕੈ ਨਿਧ ਕਹਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਈਸਰਾਸਤ੍ ਕਹਿ ਫਾਂਸ ਕੇ ਜਾਨੀਅਹੁ ਨਾਮ ਸੁਜਾਨ ॥ ੩੫੮ ॥ ਬਨਿਤਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿਕੈ ਨਿਧ ਕਹਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ੩੫੯ ॥ ਅੰਜਨਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਜਾ ਕਹਿ ਨਿੱਧਹਿ ਉਚਾਰ ॥ ਈਸਰਾਸਤ੍ ਕਹਿ ਪਾਂਸ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰੁ ॥ ੩੬੦ ॥ ਬਾਲਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿਕੈ ਨਿਧ ਕਹਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ॥ ੩੬੧ ॥ ਅੰਜਨੀਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਜਾ ਕਹਿ ਨਿਧਹਿ ਬਖਾਨ ॥ ਈਸਰਾਸਤ੍ ਪੁਨਿ ਉਚਰੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ੩੬੨ ॥ ਅਬਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿਕੈ ਨਿਧ ਕਹਿ ਈਸ

---

੩੪੮. ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਆਕੇਪੈਣ ਵਾਲੀ। ੩੪੯. ਕਾਲ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਫਾਹੀ। ੩੫੦. ਦੁਗਧ ਨਿਧਿ=ਦੁਧ ਦਾ ਸਮੁੰਦਰ।

੩੫੧. ਪਾਨਿਧ=ਪਾਣੀ ਦਾ ਖਜਾਨਾ ਜਾਂ ਦੁਧ ਦਾ। ਸੋਨਜ=ਲਹੂ ਦੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੀ ਨਿਧਿ=ਖਾਣ ਸੋ ਸਮੁੰਦ੍ ਹੀ ਹੈ ਭਾਵ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਤੂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ੩੫੨. ਛਿਤਜਜ=ਜਮੀਨ ਦੀ ਜਾਈ ਹੋਈ ਇਸਤ੍ਰੀ। ਇਸਤ੍ਰੀ ਨੂੰ ਜੋ ੩੫੩. ਰਿਤੂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਓਹ ਲਹੂ ਅਗੇ ਰਾਜਾ ਤੇ ਰਾਹੀ। ੩੫੪. ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦਾ ਜੋ ਲਹੂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

੩੫੫. ਨਾਰੀ ਦਾ ਜਾਇਆ ਹੋਇਆ ਲਹੂ।

੩੫੬. ਚੰਚਲ=ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਤੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਹੋਇਆ ਲਹੂ।

੩੫੭. ਨਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਜੰਮਿਆਂ ਲਹੂ। ੩੫੮. ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਲਹੂ। ੩੫੯. ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦਾ ਲਹੂ ਤੇ ਸਮੁੰਦ੍ ਤੇ ਰਾਜਾ ਫੇਰ ਰਾਜਾ। ੩੬੦. ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਸਮੁੰਦ੍ ਰਾਜਾ।

੩੬੧. ਅਨਜਾਨ=ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਤੇ ਫੇਰ ਰਾਜਾ।

੩੬੨. ਬਾਲਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸਮੁੰਦ੍ ਰਾਜਾ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਖੰਖਾਨ ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ੩੬੩ ॥ ਨਰਜਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿਕੈ ਜਾ ਨਿਧ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ੩੬੪ ॥ ਨਰੀਆਸੁਰੀ ਕਿੰਨ੍ਰੀ ਸੁਰੀ ਭਾਖਿ ਜਾ ਭਾਖਿ ॥ ਨਿਧ ਪਤਿ ਅਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਾਮ ਚੀਨ ਚਿਤ ਰਾਖਿ ॥ ੩੬੫ ॥ ਫਨਿਜਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਕੈ ਜਾ ਕਹਿ ਨਿਧਹਿ ਬਖਾਨ ॥ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹੀਅਹੁ ਨਾਮ ਸੁਜਾਨ ॥ ੩੬੬ ॥ ਅਬਲਾ ਬਾਲਾ ਮਾਨ ਜਾ ਤ੍ਰਿਯਾ ਜੁ ਨਿਧਹਿ ਬਖਾਨ ॥ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨਅਹੁ ਨਾਮ ਸੁਜਾਨ ॥ ੩੬੭ ॥ ਸਾਮੁਦਗਾਮਨੀ ਜੋ ਨਦੀ ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮ ਬਖਾਨ ॥ ਈਸ ਏਸ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ੩੬੮ ॥ ਪੈ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈਂ ਬਿਅੰਤ ॥ ੩੬੯ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਭਾਖ ਤੜਾਗ ਪਦ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਹਾਖੁ ॥ ੩੭੦ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਰੋਵਰ ਸਬਦ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥ ੪੭੧ ॥ ਜਲ ਧਰ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪਦ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥ ੩੭੨ ॥ ਮਘਜਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿਕੈ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਪਾਂਸ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥ ੩੭੩ ॥ ਆਦਿ ਬਾਰ ਧਰ ਉਚਰਿਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਲਹੁ ਮਤਵੰਤ ॥ ੩੭੪ ॥ ਘਨਜ ਧਰਨ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹ ਲੇਹੁ ਮਤਵੰਤ ॥ ੩੭੫ ॥ ਮਘਜਾ ਧਰ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਵੰਤ ॥

---

੩੬੩. ਬਲ=ਇਸਤ੍ਰੀਸਮੁੰਦਰ, ਰਾਜਾ, ਹਥਿਆਰ ਫਾਹੀ।

੩੬੪. ਇਸਤ੍ਰੀ ਸਮੁੰਦ੍ ਰਾਜਾ ਹਥਿਆਰ।

੩੬੫. ਨੂਰ=ਆਦਮੀ ਦੀ ਜਾਈ ਹੋਈ ਜਾਂ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਾ=ਲਹੁ। ਨਿਧੀ=ਸਮੁੰਦ੍। ਰਾਜਾ ਵਰਣ।

੩੬੬. ਆਦਮੀਆਂ ਦੀ ਜਾਈ ਹੋਈ ਇਸਤ੍ਰੀ, ਦੈਂਤਾਂ, ਕਿੰਨਰਾ ਤੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਜਾਈ ਹੋਈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਭਾਨਜਾ=ਇਸਤ੍ਰੀ, ਸਮੁੰਦਰ ਰਾਜਾ ਵਰਣ।

੩੬੭. ਫਨਜਾ=ਸਪਾਂ ਦੀ ਜਾਈ ਹੋਈ ਇਸਤ੍ਰੀ, ਜਾ=ਲਹੁ ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ੩੬੮. ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਨਾਮ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਹਨ ਅਗੇ ਜਾ ਲਹੁ। ੩੬੯. ਸਮੁੰਦ੍ ਵਿਚ ਪੈਣ ਵਾਲੀ ਨਦੀ। ਈਸ=ਸਮੁੰਦ੍ ਤੇ ਏਸ=ਵਰਣ। ਪੈ ਨਿਧ ਇਸਰਾ ਸਤ੍=ਦੁਧ ਦੇ ਸਮੁੰਦ੍ ਰਾਜੇ ਵਰਣ ਦੀ ਫਾਹੀ। ੩੭੧. ਤਾਲ ਦਾ ਰਾਜਾ ਸਮੁੰਦ੍ ਤੇ ਸਮੁੰਦ੍ ਦਾ ਰਾਜਾ ਵਰਨ।

੩੭੨. ਸਰੋਵਰ ਦਾ ਰਾਜਾ ਵਰਨ। ੩੭੩. ਜਲਧਰ=ਤਾਲ ਜਾਂ ਸਮੁੰਦ੍ ਦਾ ਰਾਜਾ ਵਰਨ। ੩੭੪. ਮਘਜਾ=ਬਦਲ ਦਾ ਜਾਇਆ ਪਾਣੀ ਤਿਸ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਤਾਲ ਜਾਂ ਸਮੁੰਦ੍। ੩੭੫. ਬਾਰ ਧਰ=ਤਾਲ ਜਾਂ ਸਮੁੰਦ੍।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੩੭੬ ॥ ਅੰਬਦਜਾਧਰ ਆਦਿ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਵੰਤ ॥ ੩੭੭ ਅੰਬਦਜਾਧਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ ਪਦ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ੩੭੮ ॥ ਬਾਰਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿਕੈ ਜਾ ਨਿਧ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਅਸੱਤ੍ ਉਚਰਿ ਸਭ ਪਾਂਸ ਕੇ ਲੀਜੀਅਹੁ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥ ੩੭੯ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਰਿ ਪਦ ਨੀਰ ਧਰ ਈਸਰਾਸਤ੍ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਬਿਅੰਤ ॥ ੩੮੦ ॥ ਰਿਦ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ ਕਹਿ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥ ੩੮੧ । ਹਰ ਧਰ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਬਿਅੰਤ ॥ ੩੮੨ ॥ ਜਲਜ ਤ੍ਰਾਣਿ ਸਬਦੋਚਰਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ ਕਹਿ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚੀਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ੩੮੩ ॥ ਹਰ ਧ੍ਰਦ ਜਲ ਧ੍ਰਦ ਬਾਰ ਧ੍ਰਦ ਨਿਧਿ ਪਤਿ ਅਸਤ੍ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥ ੩੮੪ ॥ ਨੀਰਦਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਬਿਅੰਤ ॥ ੩੮੫ ॥ ਅੰਬਦਜਾਧਰ ਨਿਧ ਉਚਰਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਸਕਲ ਹੀ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਅੰਤ ॥ ੩੮੬ ॥ ਧਾਰਾ ਧਰਜ ਉਚਾਰਿਕੈ ਨਿਧ ਪਤਿ ਏਸ ਬਖਾਨ ॥ ਸਸਤ੍ ਉਚਰਿ ਸਭ ਪਾਂਸ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥ ੩੮੭॥ਧਾਰਾ ਧਰ ਧ੍ਰਦ ਈਸ ਕਹਿ ਅਸੱਤ੍ ਬਹੁਰ ਪਦ ਦੀਨ॥ਨਾਮ ਪਾਂਸਕੇ ਹੋਤਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥ ੩੮੮ ॥ ਪੈ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਨਿਧ ਕਹਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਅਸਤ੍ ਉਚਰਿ ਕਰਿ ਪਾਂਸ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥ ੩੮੯ ॥ ਸਕਲ ਦ੍ਰਧਦ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਨਿਧ ਕਹਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਅਸਤ੍ ਉਚਰਿ ਕਰਿ ਪਾਂਸ ਕੇ

---

੩੭੬. ਘਨਜ ਧਰਨ=ਬਦਲ ਦਾ ਜਾਇਆ ਪਾਣੀ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਤਾਲ ਜਾਂ ਸਮੁੰਦ੍। ੩੭੭. ਬਦਲ ਦਾ ਜਾਇਆ ਪਾਣੀ ਤੇ ਤਾਲ ਜਾਂ ਸਮੁੰਦ੍। ੩੭੮. ਅੰਬਦਜਾ ਧਰ=ਬਦਲ, ਪਾਣੀ, ਤਾਲ ਜਾਂ ਸਮੁੰਦ੍। ੩੭੯. ਪਾਣੀ ਬਦਲ ਦਾ ਪੁਤ੍ ਅਤੇ ਤਾਲ ਤੇ ਵਰਣ, ਫਾਹੀ। ੩੮੦. ਬਾਰਦ ਜਾ=ਬਦਲ ਦਾ ਜਾਇਆ ਪਾਣੀ, ਸਮੁੰਦ੍ ਵਰਣ। ੩੮੧. ਨੀਰ ਧਰ=ਸਮੁੰਦ੍ ਵਰਣ ਫਾਹੀ।

੩੮੨. ਰਿਦ=ਤਾਲ, ਵਰਣ, ਫਾਹੀ। ੩੮੩. ਹਰਧਰ=ਪਾਣੀ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਸਮੁੰਦ੍। ੩੮੪. ਜਲਜ=ਪਾਣੀ ਦੇ ਜਾਇਆਂ ਜੀਵਾਂ ਮੱਛੀਆਂ ਆਦਕਾਂ ਦਾ ਤ੍ਰਾਣ=ਆਸਰਾ ਤਾਲ ਹੈ ਜਾਂ ਰੱਖਿਆ-ਕਾਰਕ ਸਮੁੰਦ੍ ਹੈ।

੩੮੫. ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਨਾਮ ਤਾਲ ਦੇ ਹਨ ਤਾਲ ਦੀ ਨਿਧਿ=ਸਮੁੰਦ੍ ਤੇ ਸਮੁੰਦ੍ ਦਾ ਪਤੀ=ਰਾਜਾ ਵਰਣ। ੩੮੬. ਨੀਰਦ ਈਸ=ਸਮੁੰਦ੍ ਦਾ ਰਾਜਾ ਵਰਣ। ੩੮੭. ਅੰਬਦ ਜਾ=ਬਦਲ ਦਾ ਜਾਇਆ ਪਾਣੀ, ਪਾਣੀ ਦਾ ਆਸਰਾ ਸਮੁੰਦ੍, ਵਰਣ, ਫਾਹੀ। ੩੮੮. ਧਾਰਾ ਧਰਜ=ਬਦਲ ਦਾ ਜਾਇਆ ਪਾਣੀ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਿਧੀ=ਸਮੁੰਦ੍ ਤੇ ਸਮੁੰਦ੍ ਦਾ ਰਾਜਾ ਵਰਣ।

੩੮੯. ਧਰਾਧਰ=ਬਦਲ ਧ੍ਰਦ=ਆਸਰਾ ਸਮੁੰਦ੍, ਰਾਜਾ ਵਰਣ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਚੀਨੀਅਹੁ ਨਾਮ ਸੁਜਾਨ ॥ ੩੯੦ ॥ ਨਾਮ ਸੁਬੀਰਨ ਕੇ ਸਭੈ ਮੁਖ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ॥ ਗ੍ਰਿਸਤਨਿ ਕਹਿ ਸਭ ਪਾਂਸ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ੩੯੧ ॥ ਸਕਲ ਬਾਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਨਿਧ ਪਤਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਅਸਤ੍ ਉਚਰਿ ਕਰਿ ਪਾਂਸ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁਜਾਨ ॥ ੩੯੨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਲੈ ਧੂਰਿ ਕੇ ਧਰਨਿਧ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਅਸਤ੍ ਉਚਰਿ ਕਰਿ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨੀਅਹੁ ਨਾਮ ਸੁਜਾਨ ॥ ੩੯੩ ॥ ਬਾਰਦ ਅਰਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਨਿਧ ਕਹਿ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਅਨੰਤ ॥ ੩੯੪ ॥ ਤ੍ਰੈਤਾਂਤਕ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਨਿਧ ਏ ਸਾਸਤ੍ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ॥ ੩੯੫ ॥ ਝਖੀਤ੍ਰਾਣ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸੱਤ੍ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਬਿਅੰਤ ॥ ੩੯੬ ॥ ਮਤ ਸਤ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿਈਸਰਾਸਤ੍ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥ ੩੯੮ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਲੈ ਨੀਰ ਕੇ ਜਾ ਕਹਿ ਤ੍ਰਾਣ ਬਖਾਨ ॥ ਈਸਰਾਸਤ੍ ਕਹਿ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨਹੁ ਨਾਮ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ੩੯੯ ॥ ਬਾਰਜ ਤ੍ਰਾਣ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ॥ ੪੦੦ ॥ ਜਲਜ ਤ੍ਰਾਣ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਚੀਨ ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥ ੪੦੧ ॥ ਨੀਰਜਤ੍ਰਾਣ ਬਖਾਨ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਨੰਤ ॥ ੪੦੨ ॥ ਕਮਲ ਤ੍ਰਾਣ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥

---

੩੯੦. ਦੁਧ ਦਾ ਖਜਾਨਾ ਸਮੁੰਦ੍, ਵਰਣ ਫਾਹੀ। ੩੯੧. ਦੁਧ ਦਾ ਸਮੁੰਦ੍, ਰਾਜਾ ਵਰਣ। ੩੯੨. ਸੁਰਮਿਆਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਵਾਲੀ ਫਾਹੀ।

੩੯੩. ਬਾਰ ਨਿਧ=ਤਾਲ, ਪਤੀ=ਸਮੁੰਦ੍ ਈਸ=ਰਾਜਾ ਵਰਣ।

੩੯੪. ਬਾਰਦ ਧਰ=ਪਾਣੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਬਦਲ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਧਰਨ ਵਾਲਾ ਤਾਲ ਜਾਂ ਸਮੁੰਦ੍ ਤੇ ਸਮੁੰਦ੍ ਦਾ ਰਾਜਾ ਵਰਣ, ਨਿਧਿ=ਸਮੁੰਦ੍। ਈਸ=ਰਾਜਾ ਵਰਣ। ੩੯੫. ਧੂਰ ਧਰ ਨਿਧ=ਸਮੁੰਦ੍ ਜੋ ਪਾਣੀ ਦੀ ਖਾਣ ਹੈ ਜਾਂ ਤਾਲ ਜੋ ਪਾਣੀ ਭਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਉਸਦਾ ਖਜਾਨਾ ਸਮੁੰਦ੍।

੩੯੬. ਤ੍ਰੈਤਾਂਤਕ=ਤ੍ਰੈਤਾ ਜੁਗ ਭਾਵ ਧਰਤੀ ਇਸ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਜਿਸ ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਿਧਿ=ਖਾਣ ਸਮੁੰਦਰ, ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਰਾਜਾ ਵਰਣ। ਵਰਣ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਫਾਹੀ। ੩੯੭. ਮੱਛੀਆਂ ਦਾ ਤ੍ਰਾਣ=ਆਸਰਾ ਜਾਂ ਰੱਛਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਭਾਵ ਸਮੁੰਦ੍ ਵਰਣ ਤੇ ਫਾਹੀ।

੩੯੮. ਮੱਛੀਆਂ ਦਾ ਰਾਖਾ ਸਮੁੰਦਰ। ੩੯੯. ਮੈਨਕੇਤ=ਕਾਮ ਦੇ ਝੰਡੇ ਵਿਚ ਮੱਛੀ ਦੀ ਅੱਖ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੈ ਸੋ ਮੱਛੀ ਦਾ ਤ੍ਰਾਣ=ਰਾਖਾ ਸਮੁੰਦਰ ਹੈ।

੪੦੦.ਪਾਣੀ ਦੇ ਜਾਏ ਜੀਵ ਓਨਾਂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਸਮੁੰਦਰ।

੪੦੧. ਬਾਰਜ=ਪਾਣੀ ਦੇ ਜਾਏ ਕੌਲ ਤੇ ਕੌਲ ਫੁਲਾਂ ਦਾ ਤ੍ਰਾਣ=ਆਸਰਾ ਤਾਲ ਤੇ ਤਾਲ ਦਾ ਰਾਜਾ ਵਰਣ ਤੇ ਵਰਣ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਫਾਹੀ।

੪੦੨.ਫੁਲਾਂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਤਾਲ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੪੦੩ ॥ ਰਿਪ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਕੈ ਅੰਤਕ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜੀਅਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥ ੪੦੪ ॥ ਸਤ੍ਰ ਆਦਿ ਸਬਦੁ ਉਚਰਿਕੈ ਅੰਤਕ ਪੁਨ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨੋ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੪੦੫ ॥ ਆਦਿ ਖਲ ਸਬਦੁ ਉਚਰਿਕੈ ਅੰਤਜਾਂਤਕ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥ ੪੦੬ ॥ ਦੁਸਟ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰਿਕੈ ਅੰਤਜਾਂਤਕ ਕਹਿ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨੁ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥ ੪੦੭ ॥ ਤਨ ਰਿਪ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅੰਤਜਾਂਤਕ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥ ੪੦੮ ॥ ਅਸੁ ਅਰਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅੰਤਜਾਂਤਕ ਕਹੁ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥ ੪੦੯ ॥ ਦਲਹਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨ ਕੈ ਅੰਤਜਾਂਤਕ ਕੌ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੪੧੦ ॥ ਪ੍ਰਿਤਨਾਂਤਕ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਅੰਤਜਾਂਤਕ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥ ੪੧੧ ॥ ਧੁਜਨੀ ਅਰਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਅੰਤਜਾਂਤਕਹਿ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ੪੧੨ ॥ ਆਦਿ ਬਾਹਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਵਾਨ ॥ ੪੧੩ ॥ ਬਾਹਨ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਬੁਧਿਵਾਨ ॥ ੪੧੪ ॥ ਸੈਨਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥ ੪੧੫ ॥ ਹਯਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿਕੈ ਅਤਜੰਤਕ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥ ੪੧੬ ॥ ਗੈਨੀ

---

੪੦੩. ਨੀਰਜ=ਕੌਲ ਫੁਲ ।ਤ੍ਰਾਣ=ਆਸਰਾ । ੪੦੪. ਫੁਲਾਂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਤਾਲ ।

੪੦੫. ਰਿਪ ਅੰਤਕ=ਫਾਹੀ । ੪੦੬. ਸੱਤ੍ਰ=ਵੈਰੀ ਦੀ ਅੰਤਕ=ਨਾਸਕ ਫਾਹੀ । ੪੦੭. ਖਲ=ਦੁਸਟਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਫਾਹੀ । ੪੦੮. ਦੁਸਟਾਂ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ ਹਾਰ ੪੦੯.ਸਰੀਰ ਦੀ ਵੈਰਨ ਜਾਂ ਸਰੀਰ ਦੇ ਵੈਰੀਆਂ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਫਾਹੀ ।

੪੧੦. ਅਸੁ ਅਰਿ=ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦੇ ਵੈਰੀ ਚੋਰ ਤੇ ਚੋਰਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਫਾਹੀ । ੪੧੧.ਦਲਹਾ=ਸੈਨਾ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੈਰੀ ਤੇ ਵੈਰੀਆਂ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਫਾਹੀ । ੪੧੨. ਪ੍ਰਿਤਨਾ ਫੌਜ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵੈਰੀ ਦੀ ਫੌਜ ਤੇ ਫੌਜ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਫਾਹੀ ।

੪੧੩. ਧਜਨੀ=ਝੰਡੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਜੋ ਹਨ ਉਨਾਂ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵੈਰੀ ਦੀ ਫੌਜ ਤੇ ਵੈਰੀ ਦੀ ਫੌਜ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਫਾਹੀ ।

੪੧੪. ਬਾਹਨੀ=ਹਾਥੀਆਂ ਘੋੜਿਆਂ ਵਾਲੀ ਆਪਣੀ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਜੇਹੜੀ ਦੂਸਰੀ ਫੌਜ ਹੈ ਉਸ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਫਾਹੀ ਹੈ ।

੪੧੫. ਬਾਹਨ ਹਾਥੀਆਂ ਘੋੜਿਆਂ ਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਜੋ ਦੂਸਰੀ ਫੌਜ ਹੈ ਉਸ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਫਾਹੀ ।

੪੧੬. ਸੈਨਾ ਰਿਪ ਅਰਿ=ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਫੌਜ ਤੇ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਫਾਹੀ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਅੰਤਜੰਤਕ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ਼ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੪੧੭ ॥ ਪਤਿਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਜਾਨ ਲੇਹੁ ਨਿਰਧਾਰ ॥ ੪੧੮ ॥ ਰਥਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੪੧੯ ॥ ਨ੍ਰਿਪਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ਰਿਪ ਖਿਪ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜੀਅਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੪੨੦ ॥ ਭਟਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਪ੍ਰਗਜ਼ਾਵਾਨ ॥ ੪੨੧ ॥ ਆਦਿ ਬੀਰਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਮਤਿ ਵਾਨ ॥ ੪੨੨ ॥ ਸਤ੍ਰੁਣਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੪੨੩ ॥ ਜੁੱਧਨਿਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ਪੁਨਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥ ੪੨੪ ॥ ਰਿਪਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਕੈ ਰਿਪ ਖਿਪ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ੪੨੫ ॥ ਅਰਿਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਵਾਨ ॥ ੪੨੬ ॥ ਰਾਜਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਬੁਧਵਾਨ ॥ ੪੨੭ ॥ ਆਦਿ ਈਸਰਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਮਤਵਾਨ ॥ ੪੨੮ ॥ ਭੂਪਣਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹੁ ਚਤੁਰ ਅਪਾਰ ॥ ੪੨੯ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜਨ ਏ ਸ੍ਰਣ ਆਦਿ ਕਹੁ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੪੩੦ ॥ ਰਾਜਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ

---

੪੧੭. ਘੌੜਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ੪੧੮. ਗੈਨੀ=ਹਾਥੀਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ੪੧੯. ਪਤਨੀ=ਪੈਦਲ ਤੁਰਨ ਵਾਲੀ ਫੌਜ।

੪੨੦. ਰਥਨੀ=ਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ੪੨੧. ਨ੍ਰਿਪਣੀ=ਰਾਜਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ਖਿਪ ਖਪੌਣ ਵਾਲੀ। ੪੨੨. ਭਟਨੀ ਰਿਪ ਅਰਿ=ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੀ ਵੈਰਨ ਫੌਜ ਤੇ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਫਾਹੀ। ੪੨੩. ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੀ ਵੈਰਨ ਫੌਜ ਤੇ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਫਾਹੀ। ੪੨੪. ਸਤ੍ਰਣੀ=ਵੈਰੀਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਹੋਰ ਫੌਜ ਤੇ ਓਸ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਫਾਹੀ।

੪੨੫. ਯੁਜਨੀ ਰਿਪ ਅਰਿ=ਝੰਡਿਆਂ ਭਾਲੀ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਫੌਜ ਤੇ ਫੌਜ ਜੇਹੜੀ ਅਗੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਰਾਜੇ ਦੀ ਹੈ ਓਸ ਦੀ ਵੈਰਨ ਫਾਹੀ।

੪੨੬. ਵੈਰੀਆਂ ਦੀ ਫੌਜ।

੪੨੭. ਅਰਣੀ ਰਿਪ ਅਰਿ=ਫੌਜ, ਵੈਰੀ, ਵੈਰੀ। ੪੨੮. ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਹੋਰ ਫੌਜ ਤੇ ਓਸ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਫਾਹੀ।

੪੨੯. ਈਸ੍ਰਣੀ=ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਫੌਜ ਤੇ ਓਸ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਫਾਹੀ। ੪੩੦. ਭੂਪਣਿ=ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਅਪਾਰ ॥ ੪੩੧ ॥ ਏਸਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ਅੰਤਕ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੪੩੨ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਰੇਸ੍ਣ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੪੩੩ ॥ ਆਦਿ ਰਾਵਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੪੩੪ ॥ ਰਾਇਨ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸਮਝਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁਜਾਨ ॥ ੪੩੫ ॥ ਈਸਰਣਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਉਚਰਹੁ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਅਨੰਤ ॥ ੪੩੬ ॥ ਧੁਜਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹੁ ਚਤੁਰ ਅਪਾਰ ॥ ੪੩੭ ॥ ਦੈਤਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੪੩੮ ॥ ਰਦਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਉਚਰਹੁ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਅੰਤ ॥ ੪੩੯ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਦ ਉਚਰਿ ਬਾਰਣੀ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੪੪੦ ॥ ਦੱਯਧਨਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਏ ਸਭੈ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਹਜਾਰ ॥ ੪੪੧ ॥ ਦੂਦਨੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪੁਨ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੪੪੨ ॥ ਸਾਵਜਨੀ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੪੪੩ ॥ ਮਾਤੰਗਨਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪਦ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਅਨੰਤ ॥ ੪੪੪ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਤੁਰੰਗਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੇਹੁ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ੪੪੫ ॥ ਹਸਤਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪਦ ਕੈ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ੍ਹ ॥ ੪੪੬ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਰਿ ਪਦ ਦੰਤਨੀ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਲੇਹੁ ਬੁਧਿਵਾਨ ॥ ੪੪੭ ॥ ਦੁਰਦਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਕੈ ਮੁਰਦਨਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥ ੪੪੮ ॥ ਪਦਮਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥ ੪੪੯ ॥ ਬਾਲਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ

---

੪੩੧. ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਅਗੇ ਜੇਹੜੇ ਆਦਮੀ ਰਾਜੇ ਹਨ ਓਨਾਂ ਦੀ ਵੈਰਨ ਫੌਜ ਤੇ ਫੌਜ ਦੀ ਵੀ ਵੈਰਨ ਫਾਹੀ ਹੈ। ੪੩੨. ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਵੈਰਨ, ਤੇ ਫੇਰ ਹੋਰ ਵੈਰਨ। ੪੩੩. ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਫੌਜ ਤੇ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਫਾਹੀ। ੪੩੪. ਨਰੇਸਣਿ=ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ।
੪੩੫. ਰਾਵਨੀ=ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ। ੪੩੬. ਰਾਇਨ=ਗਾਵਾਂ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ। ੪੩੭. ਈਸ੍ਣੀ=ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ।
੪੩੮. ਧੁਜਨੀ=ਝੰਡੀਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁ ਕਬਿ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥ ੪੫੦ ॥ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕਹਿ ਕੁੰਜਰੀ ਅੰਤਰਿਪੰਤਕ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥ ੪੫੧ ॥ ਇੰਭੀ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰੀਐ ਰਿਪ ਅਰਿ ਕੌ ਪੁਨਿ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ੪੫੨ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਕੁੰਭਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜੀਅਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥ ੪੫੩ ॥ ਕਰਨੀ ਪ੍ਰਥਮ ਉਚਾਰਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜੀਅਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥ ੪੫੪ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਸਿੰਧੁਰੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਸਕਲ ਹੀ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਪਾਰ ॥ ੪੫੫ ॥ ਆਦਿ ਅਨਕਪੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੪੫੬ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਨਾਗਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਵਾਨ ॥ ੪੫੭ ॥ ਹਰਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸਮਝ ਲੇਹੁ ਬੁਧਵਾਨ ॥ ੪੫੮ ॥ ਮਾਤੰਗਨਿ ਪਦ ਪ੍ਰਥਮ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੪੫੯ ॥ ਆਦਿ ਉਚਰਿ ਪਦ ਬਾਜਨੀ ਰਪਿ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁਘਰ ਸਤਿ ਕਰ ਮਾਨ ॥ ੪੬੦ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਮਾਲਾ ਪੁਰਾਣੇ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਨਾਮ ਚਤੁਰਥਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੪ ॥

ਅਥ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਹਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿਪ ਪਦ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੪੬੧ ॥ ਸਿੰਧਵਨੀ ਪਦ ਪ੍ਰਥਮ ਕਹਿ ਰਿਪਨੀ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੪੬੨ ॥ ਤੁਰੰਗਨਿ ਪ੍ਰਥਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੪੬੩ ॥ ਹਯਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈਹਾ ਪਦ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਬੁਧਿਵਾਨ ॥ ੪੬੪ ॥ ਅਰਬਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੪੬੫ ॥ ਕਿੰਕਾਣੀ ਪ੍ਰਥਮ ਉਚਰਿ ਕੈ ਰਿਪ ਪਦ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ

---

੪੫੦. ਦੰਤਨਿ, ਰਦਨੀ, ਬਾਰਣੀ, ਦਜਧਨੀ, ਦੂਜਨੀ, ਸਾਵਜਨੀ, ਮਤੰਗਨਿ, ਹਸਤਨਿ, ਦੰਤਨੀ, ਦੁਰਦਨਿ, ਪਦਮਨਿ, ੪੫੦ ਤਕ ਇਹ ਸਾਰੇ ਹਾਥੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਆਏ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ਤੇ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਫਾਹੀ।

੪੫੧. ਬਾਲਾ ਰਿਪ ਅਰਿ=ਹਾਥੀਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਫੌਜ ਤੇ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਫਾਹੀ। ੪੬੧. ਕੁੰਜਰੀ, ਇੰਭੀ, ਕੁੰਭਨੀ, ਕਰਿਨੀ, ਸਿੰਧਰੀ, ਅਨਕਪੀ, ਨਾਗਨੀ, ਹਰਨੀ, ਮਤੰਗਨਿ, ਬਾਜਨੀ, ੪੬੧ ਤਕ ਇਹ ਹਾਥੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਆਏ ਹਨ ਭਾਵ ਹਾਥੀਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਜੇਹੜੀ ਫੌਜ ਹੈ ਓਸ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਵਾਲੀ ਫਾਹੀ ਹੈ। ੪੬੨. ਬਾਹਨਿ=ਘੋੜਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੁਧਾਰਿ ॥ ੪੬੬ ॥ ਅਸੁਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਅੰਤ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ੪੬੭ ॥ ਸੁਆਸਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ੍ ॥ ੪੬੮ ॥ ਆਧਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪ ਪਦ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥ ੪੬੯ ॥ ਪ੍ਰਭਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਕੈ ਰਿਪ ਪਦ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਵਾਨ ॥ ੪੭੦ ॥ ਆਦਿ ਭੂਪਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ੪੭੧ ॥ ਆਦਿ ਈਸਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥ ੪੭੨ ॥ ਆਦਿ ਸੰਉਂਡਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰ ॥ ੪੭੩ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੱਤ੍ਰਨੀ ਉਚਰੀਐ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰ ॥ ੪੭੪ ॥ ਸਕਲ ਛਤ੍ਰ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਨੀਕਹਿ ਰਿੱਪਹਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥ ੪੭੫ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਛੱਤ੍ਰਨੀ ਸਬਦ ਉਚਰਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਮਤਿ ਵਾਨ ॥ ੪੭੬ ॥ ਆਤ ਪੱਤ੍ਰਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰਿ ॥ ੪੭੭ ॥ ਆਦਿ ਪਤਾਕਨਿ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ੪੭੮ ॥ ਛਿਤ ਪਤਾਢਿ ਪ੍ਰਿਥਮੋਚਰਿ ਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥ ੪੭੯ ॥ ਰਉਦਨ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ॥ ੪੮੦ ॥ ਸਸਤ੍ਰਨਿਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪਦਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੈ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥ ੪੮੧ ॥ ਸਬਦ ਸਿੱਤਰਣ ਉਚਰਿਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪਦਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੪੮੨

---

੪੬੯. ਸਿੰਧਵਨੀ=ਹਾਥੀਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ, ਰਿਪਣੀ=ਵੈਰਨ, ਤੁਰੰਗਨਿ=ਹਯਨੀ=ਅਰਬਨਿ ਅਰਬ ਦੇਸ ਘੋੜਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ, ਕਿਕਾਨੀ=ਅਸਨੀ=ਸੁਆਸਨਿ=ਇਹ ਸਾਰੇ ਘੋੜਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ਹੈ ਸੋ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ । ੪੭੩. ਆਧਨੀ=ਅਧਪਤੀ ਰਾਜੇ ਤੇ ਰਾਜਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ, ਪ੍ਰਭਨੀ, ਭੂਪਨੀ, ਈਸਨੀ=ਰਾਜਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ।

੪੭੪. ਸਉਡਨੀ=ਹਾਥੀਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ੪੭੫. ਸਤ੍ਰਨੀ=ਵੈਰੀਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ੪੭੬. ਛੱਤ੍ਰਨੀ=ਛੱਤ੍ਰੀਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ।

੪੭੮. ਆਤ ਪੱਤ੍ਰਨੀ=ਮੁਕਟਾਂ ਛਤ੍ਰਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ।

੪੭੯. ਪਤਾਕਨਿ=ਝੰਡਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ੪੮੦. ਛਿਤ ਪਤਾਢ=ਰਾਜਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ੪੮੧. ਰਉਦਨਿ=ਮਲਨ ਵਾਲੇ ਸੂਰਮੇ, ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੀ ਵੈਰਨ ਫੌਜ ਤੇ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ।

੪੮੨. ਸਸਤ੍ਰਨਿ=ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ਆਦਿ ਸੁ ਭਟਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥ ੪੮੩ ॥ ਰਥਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਕੈ ਮਥਨੀ ਮਥਨ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥ ੪੮੪ ॥ ਸਬਦ ਸਯੰਦਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥ ੪੮੫ ॥ ਆਦਿ ਸਕਟਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸਮਝ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥ ੪੮੬॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੱਤ੍ਰਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੪੮੭ ॥ ਆਦਿ ਦੁਸਟਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥ ੪੮੮ ॥ ਅਸੁੱਕ ਵਚਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥ ੪੮੯ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਰਮਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਲੈਹੁ ਬੁਧਵਾਨ ॥ ੪੯੦ ॥ ਤਨੁੱਤ੍ਰਾਣਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥ ੪੯੧ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਚਰਮਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੯੨॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਿਪਰਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਉਚਰਹੁ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜੂ ਕੇ ਸਕਲ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਨੰਤ ॥ ੪੯੩ ॥ ਸਬਦ ਸੱਲਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁ ਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥ ੪੯੪ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਚੱਕ੍ਰਣਿ ਸਬਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ੪੯੫ ॥ ਆਦਿ ਖੜਗਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੪੯੬ ॥ ਅਸਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥ ੪੯੭ ॥ ਨਿਸ ਤ੍ਰਿਸਨੀ ਪਦ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਨਿਕ ਸਤ ਚਲਤ ਪ੍ਰਮਾਨ

---

੪੮੩. ਸਤ੍ਰਨੀ=ਵੈਰੀਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ੪੮੪. ਸੁਰਮਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ੪੮੫. ਰਥਾਂ ਨੂੰ ਮਲਨ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ੪੮੬. ਸਿਅੰਦਨਿ=ਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ੪੮੭. ਸਕਟਨੀ=ਗੱਡਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ।

੪੮੮. ਸਤ੍ਰਨੀ=ਵੈਰੀਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ੪੮੯. ਦੁਸਟਨੀ=ਦੁਸਟਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ੪੯੦. ਅਸਨ ਵਚਨੀ=ਤਲਵਾਰ ਤੇ ਸੰਜੋਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ।

੪੯੧. ਬਰਮਣੀ=ਸੰਜੋਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ।

੪੯੨. ਤਨੰ ਤ੍ਰਾਣਨੀ=ਸੰਜੋਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ।

੪੯੩. ਚਰਮਣੀ=ਢਾਲਾ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ਸਿਪ੍ਰਣੀ=ਢਾਲਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ੪੯੫. ਸੱਲਣੀ=ਦੁਖ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਫੌਜ।

੪੯੬. ਚਕ੍ਰਣੀ=ਸਿਰ ਦੇ ਚੱਕਰਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ੪੯੭. ਖੜਗਣੀ, ਅਸਲੀ ਤਲਵਾਰਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ ੪੯੮ ॥ ਖਗਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ੪੯੯ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਏਸ੍ਰਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ੫੦੦ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਰਾਜਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥ ੫੦੧ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਰਾਟਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ੫੦੨ ॥ ਆਦਿ ਸੈਫਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥ ੫੦੩ ॥ ਆਦਿ ਤੇਗਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ੫੦੪ ॥ ਆਦਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨਿ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ੫੦੫ ॥ ਸਮਸੇਰਣੀ ਉਚਾਰ ਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮਹਿ ਜਾਨ ॥ ੫੦੬ ॥ ਆਦਿ ਖੰਡਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੫੦੭ ॥ ਖਲਖੰਡਨ ਪਦ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ੫੦੮ ॥ ਕਵਚਾਂਤਕਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੫੦੯ ॥ ਧਾਰਾ ਧਰਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਖ਼ਬੀਨ ॥ ੫੧੦ ॥ ਕਵਚ ਤਾਪਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥ ੫੧੧ ॥ ਤਨੁ ਤ੍ਰਾਣ ਅਰਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ॥ ੫੧੨ ॥ ਕਵਚ ਘਾਤਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ੫੧੩ ॥ ਦੁਸਟ ਦਾਹਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥ ੫੧੪ ॥ ਦੁਰਜਨ ਦਰਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਜਾਨੁ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੫੧੫॥ ਦੂਜਨਦਬਕਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪਦਕੇ ਦੀਨ॥ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ॥੫੧੬॥

---

੪੯੯. ਨਿਸ ਤ੍ਰਸਨੀ=ਰਾਤ ਨੂੰ ਡਰੌਣ ਵਾਲੀ ਫੌਜ।

੫੦੦. ਖਗਨੀ, ਖੰਡਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ।

੫੦੨. ਤਲਵਾਰਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ੫੦੩. ਰਾਜਨੀ ਰਾਵਨੀ=ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਰਾਣੀ ਤਲਵਾਰ ਹੈ। ੫੧੩. ਸੈਫਨੀ=ਤੇਗਨੀ, ਕ੍ਰਿਸਕਨਿ, ਸਮਸੇਰਣੀ, ਖੰਡਣੀ, ਖਲ ਖੰਡਨਿ, ਕਵਦਾਤਕਨੀ, ਧਾਰਾਧਰਣੀ, ਕਵਰਭਾਪਣੀ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਨਾਮ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਹਨ ਸੋ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੫੧੩. ਤਨੰ ਤ੍ਰਾਣ ਅਰਿ=ਸੰਜੋਆਂ ਦੀ ਵੈਰਨ ਤਲਵਾਰ।

੫੧੪. ਸੰਜੋਆ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ। ੫੧੫. ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਨੂੰ ਸਾੜਨ ਵਾਲੀ ੫੧੬. ਖੋਟਿਆਂ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦਲਨ ਵਾਲੀ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਦੁਸਟ ਚਰਬਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥ ੫੧੭ ॥ ਬੀਰ ਬਰਜਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ੫੧੮ ॥ ਬਾਰ ਬਰਜਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪਣੀ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥ ੫੧੯ ॥ ਬਿਸਿਖਬਰਖਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥ ੫੨੦ ॥ ਬਾਨਦਾਇਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ੫੨੧ ॥ ਬਿਸਿਖ ਬਿਸਟਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ੫੨੨ ॥ ਪਨਚ ਪ੍ਰਹਾਰਨ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥ ੫੨੩ ॥ ਧਨਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥ ੫੨੪ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਧਨਖਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁ ਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥ ੫੨੫ ॥ ਕੋਅੰਡਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ੫੨੬ ॥ ਬਾਣਾਗ੍ਰਜਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਹਿ ਪਦ ਕੌ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੫੨੭ ॥ ਬਾਣ ਪ੍ਰਹਰਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁ ਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥ ੫੨੮ ॥ ਆਦਿ ਉਚਰ ਪਦ ਬਾਣਨੀ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜੀਅਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥ ੫੨੯ ॥ ਬਿਸਿਖ ਪਰਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਪਦ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ੫੩੦ ॥ ਬਿਸਿਖਨ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪ ਪਦ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਅਪਾਰ ॥ ੫੩੧ ॥ ਸੁਭਟ ਘਾਇਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁਧਾਰ ॥ ੫੩੨ ॥ ਸੱਤ੍ ਸੰਘਰਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੫੩੩ ॥ ਪਨਚ ਪ੍ਰਹਰਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ

---

੫੧੭. ਖੋਟਿਆਂ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦਲਕਣ ਤੇ ਦਬੋਣ ਵਾਲੀ।

੫੧੮. ਖੋਟਿਆਂ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਚਬਣ ਵਾਲੀ। ੫੧੯. ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੂੰ ਵਰਜ ਕੇ ਪਿਛਾਂਹ ਮੋੜਨ ਵਾਲੀ। ੫੨੦. ਬਾਰ=ਵਾਰਾਂ ਦੇ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀ ਤਲਵਾਰ। ੫੨੧. ਤੀਰਾਂ ਦਾ ਮੀਂਹ ਵਰ੍ਹੌਣ ਵਾਲੀ।

੫੨੨. ਬਾਣਾਂ ਦੇ ਦੇਣ ਵਾਲੀ। ੫੨੩. ਬਾਣਾਂ ਦੇ ਵਰ੍ਹੌਣ ਵਾਲੀ। ੫੨੪. ਪਨਚ=ਚਿੱਲਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਹਾਰ ਵਾਰ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀ।

੫੨੫. ਧਨੁਨੀ=ਧਨਖਾਂ ਵਾਲੀ। ੫੨੬. ਧਨਖਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ।

੫੩੨. ਦੋ ਅੰਡਨੀ=ਬਾਣਾਗ੍ਰਜਨੀ, ਬਾਣ ਪ੍ਰਹਰਣੀ, ਬਾਣਨੀ, ਵਿਸਖ ਪਰਨਨੀ, ਬਿਸਖਨਿ=ਧਨਖਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ।

੫੩੩. ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਫੌਜ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥ ੫੩੪ ॥ ਕੋ ਅੰਡਜ ਦਾਇਨਿ ਉਚਰਿਕੇ ਰਿਪ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥ ੫੩੫ ॥ ਆਦਿ ਨਿਖੰਗਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਪਛਾਨ ॥ ੫੩੬ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਪੱਤ੍ਰਣੀ ਪਦ ਉਚਰਿ ਰਿਪ ਅਰ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ੫੩੭ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਪੱਛਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪਦ ਕੋ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੫੩੮ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਪੱਤ੍ਰਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜੀਅਹੁ ਸੁਘਰ ਪਛਾਨ ॥ ੫੩੯ ॥ ਪਰਿਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ੫੪੦ ॥ ਪੰਖਿਣ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੫੪੧ ॥ ਪਤ੍ਰਣਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ੫੪੨ ॥ ਨਭਚਰਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ੫੪੩ ॥ ਰਥਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰਿ ॥੫੪੪॥ ਸਕਟਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝਿ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ੫੪੫ ॥ ਰਥਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੫੪੬ ॥ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕਹਿ ਸਯੰਦਨੀ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੫੪੭ ॥ ਪਟਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰ ॥ ੫੪੮ ॥ ਆਦਿ ਬਸਤ੍ਰਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਲੇਹੁ ਮਤਵਾਨ ॥ ੫੪੯ ॥ ਬਿਯੂਹਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰਿ ॥

---

੫੩੪. ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ੫੩੫. ਚਿੱਲਿਆਂ ਦਾ ਵਾਰ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ਜਾਂ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ। ਬਾਣ ਸੋ ਬਾਣਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ । ੫੩੬. ਧਨਖ ਦਾ ਜਾਇਆ ਬਾਣ ਤੇ ਬਾਣਾਂ ਦੇ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ੫੩੭. ਨਿਖੰਗਨਿ=ਭੱਥਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ।

੫੩੮. ਪਤ੍ਰਣੀ=ਬਾਣਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ।

੫੩੯. ਭੱਛਣ।=ਖਾਣ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਪੱਛਣੀ=ਖੰਭਾਂ ਵਾਲੀ।

੫੪੦. ਬਾਣਾਂ ਵਾਲੀ । ੫੪੧. ਪਰਣੀ=ਬਾਣਾਂ ਦੇ ਉਡੌਣ ਵਾਲੀ। ੫੪੨. ਖੰਭਾਂ ਵਾਲੇ ਬਾਣਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ।

੫੪੩. ਬਾਣਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ । ੫੪੪. ਨਭਚਰ=ਅਕਾਸ ਵਿਚ ਵਿਚਰਨ ਵਾਲੇ ਬਾਣਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ੫੪੫. ਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ।

੫੪੬. ਗੱਡਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ੫੪੭. ਰਥਾਂ ਵਾਲੀ।

੫੪੮. ਸਿਯੰਦਨੀ=ਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ੫੪੯. ਪਟਨੀ=ਕਪੜਿਆਂਵਾਲੀ ਫੌਜ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰ ॥ ੫੫੦ ॥ ਬੱਜ੍ਹਣਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੫੫੧ ॥ ਬਲਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥ ੫੫੨ ॥ ਦਲਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਮਲਣੀ ਪਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੫੫੩ ॥ ਬਾਦਿਤ੍ਰਣੀ ਬਖਾਨਕੈ ਅੰਤ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੫੫੪ ॥ ਆਦਿ ਨਾਦਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਅਪਾਰ ॥ ੫੫੫ ॥ ਦੁੰਦਭ ਧਰਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥ ੫੫੬ ॥ ਦੁੰਦਭਨੀ ਪਦ ਪ੍ਰਥਮ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੫੫੭ ॥ ਨਾਦ ਨਾਦਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥ ੫੫੮ ॥ ਦੁੰਦਭ ਧਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸਮਝਹੁ ਸੁਘਰ ਅਪਾਰ ॥ ੫੫੯ ॥ ਆਦਿ ਭੇਰਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਲੇਹੁ ਬੁਧਵਾਨ ॥ ੫੬੦ ॥ ਦੁੰਦਭ ਘੋਖਨ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥ ੫੬੧ ॥ ਨਾਦਾ ਨਿਸਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਿਖਾਨ ॥ ਨਾਮ

---

੫੫੦. ਕਪੜਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ।

੫੫੧. ਬਜ੍ਹਨੀ=ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਫੌਜ ਵਾਲੀ ਫੌਜ।

੫੫੨. ਬਜ੍ਹਣੀ=ਕੁਹਾੜਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ । ੫੫੪. ਦਲੀਆਂ ਬਲੀਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਜੋ ਮਲਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ੫੫੫. ਬਾਦਿਤ੍ਰਣਿ=ਵਾਜਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ । ੫੫੬. ਨਾਦਨੀ=ਨਗਾਰਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ।

੫੬੧. ਦੁੰਦਭ ਧੁਨਨੀ ਨਗਾਰਿਆਂ ਦੀ ਅਵਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਫੌਜ, ਦੁੰਦਭਨੀ=ਨਾਦ ਨਾਦਨੀ, ਦੁੰਦਭ ਧਨਨੀ=ਨਗਾਰਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ । ਭੇਰਨੀ=ਤੁਤੀਆਂ ਵਾਲੀ। ਘੋਖਨਿ=ਅਵਾਜ ਨਗਾਰਿਆਂ ਦੀ। ਨਿਸਨੀ=ਅਵਾਜ ਨਗਾਰਿਆਂ ਦੀ, ਅਨਿਕਨੀ ਨਗਾਰਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ । ਢਾਲਨੀ=ਢਾਲਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ, ਢਢਨੀ=ਡਫਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ । ਸੰਖ ਦੀ ਅਵਾਜ ਵਾਲੀ ਫੌਜ, ਸਿੰਘ=ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਅਵਾਜ ਵਰਗੀ ਫੌਜ, ਪਲ=ਮਾਸ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ੇਰ ਤੇ ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਬੋਲ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ਬਾਘ ਦੇ ਬੋਲ ਵਾਲੀ, ਹਰਜਛ=ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਬੋਲ ਵਰਗੀ ਫੌਜ, ਪੁੰਡਰੀਕ=ਸ਼ੇਰ, ਹਰ=ਸ਼ੇਰ, ਪੰਚਾਨਨਿ ਘੋਖਨ=ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਬੋਲ ਵਾਲੀ, ਮ੍ਰਿਗ ਅਰਿ=ਹਰਨ ਦਾ ਵੇਰੀ ਸ਼ੇਰ, ਪਸੁ ਪਤਾਰਿ=ਪਸੂਆਂ ਦਾ ਪਤੀ ਹਾਥੀ ਤੇ ਹਾਥੀ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸ਼ੇਰ, ਹਰਨ ਦਾ ਪਤੀ ਸ਼ੇਰ, ਪਸੁ ਏਸ੍ਣ=ਪਸੂਆਂ ਦੇ ਰਾਜੇ ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਵਾਂਗ ਗੱਜਣ ਵਾਲੀ ਫੌਜ, ਗਜਰਿ=ਹਾਥੀ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸ਼ੇਰ। ਸਉਡਅਰਿ=ਹਾਥੀ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸ਼ੇਰ, ਦੰਤਅਰਿ=ਹਾਥੀ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸ਼ੇਰ, ਅਨਕਪਿ ਅਰਿ=ਹਾਥੀ ਦਾ

(ਬਾਕੀ ਦੇਖੋ ਅਗਲੇ ਸਫੇ ਦੇ ਹੇਠ)

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਕਰੀਅਹੁ ਚਤੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਪ੬੨ ॥ ਆਨਿਕਨੀ ਪਦ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥ ਪ੬੩ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਢਾਲਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਬਿਚਾਰ ॥ ਪ੬੪ ॥ ਢਢਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ਪ੬੫ ॥ ਸੰਖਨਿਸਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥ ਪ੬੬ ॥ ਸੰਖ ਸਬਦਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁਧਾਰ ॥ ਪ੬੭ ॥ ਸੰਖ ਨਾਦਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥ ਪ੬੮ ॥ ਸਿੰਘ ਨਾਦਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿਸੁਧਾਰ ॥ ਪ੬੯ ॥ ਪਲ ਭਛਨਾਦਨਿਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ੫੭੦ ॥ ਬਿਆਘ੍ਰਨਾਦਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥ ੫੭੧ ॥ ਹਰ ਜੱਛਨਿਨਾਦਨਿ ਉਚਰਿਕੈ ਰਿਪ ਅਰ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥ ੫੭੨ ॥ ਪੁੰਡਰੀਕ ਨਾਦਨਿ ਉਚਰਿਕੈ ਰਿਪ ਪਦ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਧੁਧਿਵਾਨ ॥ ੫੭੩ ॥ ਹਰ ਨਾਦਨਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰ ॥ ੫੭੪ ॥ ਪੰਚਾਨਿਨਿ ਘੋਖਨ ਉਚਰਿ ਰਿਪ ਅਰ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ੫੭੫ ॥ ਸੇਰਸਬਦਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥ ੫੭੬ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਅਰਿਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਪ੍ਰੰਗਿਆਵਾਨ ॥ ੫੭੭ ॥ ਪਸੁਪਤਾਰ ਧਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪ ਪਦ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰ ਧਾਰ ॥ ੫੭੮ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਪਤਿ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਪ੍ਰੰਗਿਆਵਾਨ ॥ ੫੭੯ ॥ ਪਸੁ ਏਸ੍ਣ ਨਾਦਨਿ ਉਚਰਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁਧਾਰ ॥ ੫੮੦ ॥ ਗਜਰਿ ਨਾਦਿਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਪਦ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ

(ਪਿਛਲੇ ਸਫੇ ਦੇ ਫੁਟ ਨੋਟ ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਵੇਰੀ ਸ਼ੇਰ, ਸਿੰਧ ਰਾਰਿ=ਹਾਥੀ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸ਼ੇਰ, ਮਤੰਗਰਿ=ਹਾਥੀ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸ਼ੇਰ, ਸਾਵਜਾਰਿ=ਹਾਥੀ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸ਼ੇਰ, ਗਜਨਿ ਅਰਿ=ਹਾਥੀ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸ਼ੇਰ, ਨਾਗਰਿ=ਹਾਥੀ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸ਼ੇਰ, ਹਸਤ ਅਰਿ=ਹਾਥੀ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸ਼ੇਰ, ਹਰਨਾਂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸ਼ੇਰ, ਕਰਨਿ=ਹਾਥੀਆਂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸ਼ੇਰ, ਬਰਿ ਅਰਿ=ਹਾਥੀ ਦਾ ਵੈਰੀ, ਦੰਤਅਰਿ=ਹਾਥੀ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸ਼ੇਰ । ਦਧਿ ਰਿਪ=ਹਾਥੀ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸ਼ੇਰ, ਪਦਮ=ਹਾਥੀ, ਬਲਿ=ਹਾਥੀ, ਇੰਭ=ਹਾਥੀ । ਕੁੰਭ, ਕੁੰਜਰਿ, ਹਾਥੀ ਦੇ ਨਾਮ ਹਨ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ॥ ੫੮੧ ॥ ਸੱਉਂਡਿਯਰ ਧਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥ ੫੮੨ ॥ ਦੰਤਿਯਰਿ ਨਾਦਿਨਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥ ੫੮੩ ॥ ਅਨਕਪਿਯਰਿ ਨਾਦਨਿ ਉਚਰਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ॥ ੫੮੪ ॥ ਸਿੰਧਰਾਰਿ ਧਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਮਤਿ ਬਿਚਾਰ ॥ ੫੮੫ ॥ ਮਾਤੰਗਰ ਨਾਦਨਿ ਉਚਰਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰਿ ਸੰਭਾਰਿ ॥ ੫੮੬ ॥ ਸਾਵਿਜਾਰਿ ਧਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪ ਪਦ ਅੰਤ ਸੁ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥ ੫੮੭ ॥ ਗਜਨਿ ਯਾਰਿ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥ ੫੮੮ ॥ ਨਾਗਰਿ ਧਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਉਚਰਤ ਚਲੋ ਸੁਜਾਨ ॥ ੫੮੯ ॥ ਹਸਤਿ ਯਰਿ ਧਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੫੯੦ ॥ ਹਰਿ ਅਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿਕੈ ਰਿਪ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੫੯੧ ॥ ਕਰਨਿਯਰ ਧਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਪਦ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥ ੫੯੨ ॥ ਬਰਿ ਯਰ ਧਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥ ੫੯੩ ॥ ਦੰਤੀਯਰ ਧਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪਦ ਕੌ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੫੯੪ ॥ ਦਧਿ ਰਿਪ ਧਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੰਭਾਰ ॥ ੫੯੫॥ ਪਦਮਿ ਯਰ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥ ੫੯੬ ॥ ਬੱਲਿ ਯਰ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਰਿਪ ਪਦ ਪੁਨਿ ਕੈ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ੫੯੭ ॥ ਇੰਭ ਅਰਿ ਧਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪਦਿ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁਮਤਿ ਲੀਜੀਅਹੁ ਬੀਨ ॥ ੫੯੮ ॥ ਕੁੰਭਿ ਯਰ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਖਿਪ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ੫੯੯ ॥ ਕੁੰਜਰਿ ਯਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਕੈ ਰਿਪ ਪੁਨ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਮਤ ਸੰਭਾਰ ॥ ੬੦੦ ॥ ਪਤਰਿਯ ਅਰ ਧਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪ ਪੁਨਿਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ੬੦੧ ॥ ਤਰਿ ਰਿਪ ਅਰ ਧਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਨਿਧਾਨ ॥ ੬੦੨ ॥ ਸੱਉਂਡਿਯਾਂਤਕ ਧਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿ ਵਾਨ ॥

---

੬੦੨. ਰੁਖਾਂ ਦੇ ਪੱਤਾਂ ਦਾ ਰਿਪ=ਵੈਰੀ ਹਾਥੀ ਤੇ ਹਾਥੀ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸ਼ੇਰ ਤੇ ਸ਼ੇਰਾਂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਬਹਾਦਰ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ ੬੦੩ ॥ ਹਯਨਿ ਯਰ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥ ੬੦੪ ॥ ਹਯਨਿ ਬਰਧਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਬੁਧਿਵਾਨ ॥ ੬੦੫ ॥ ਹਯਨਿਯਾਂਤਕ ਧਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥ ੬੦੬ ॥ ਅਸੁ ਅਰਿ ਧਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥ ੬੦੭ ॥ ਤੁਰਯਰ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੬੦੮ ॥ ਤੁਰੰਗਰਿਧਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਪੁਨਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ੬੦੯ ॥ ਘੋਰਾਂਤਕ ਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਪਦ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਮਤਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੬੧੦ ॥ ਬਾਜਾਂਤਕਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰ ਧਾਰ ॥ ੬੧੧ ॥ ਬਾਹਨਾਂਤਕੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਰਿਪ ਨਾਦਨਿਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਰਾਖੁ ॥ ੬੧੨ ॥ ਸਰ ਜਜ ਅਰਿ ਧਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੋ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥ ੬੧੩ ॥ ਬਾਜ ਯਰ ਧਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਅੰਤਜਾਂਤਕ ਪਦ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ੬੧੪ ॥ ਸਿੰਧ ਅਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਕੈ ਰਿਪ ਪਦ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥ ੬੧੫ ॥ ਬਾਹਿਨਿਨਾਦਿਨ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਪਦ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਘਰ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ੬੧੬ ॥ ਤੁਰੰਗਰਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ਧਨਨੀ ਅਰਿ ਉੱਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ੬੧੭ ॥ ਅਰਬ ਯਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸਵਾਰਿ ॥ ੬੧੮ ॥ ਤੁਰੰਗਰਿਧਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੬੧੯ ॥ ਕਿੰਕਨਿ ਅਰਿ ਧਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪ ਪਦ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਾਰ॥੬੨੦ ॥ ਘਰਿਯਰਿ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਮਤਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੬੨੧ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਅਰਿ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ

੬੧੨.ਤਰ ਰਿਪਅਰਿ=ਰੁੱਖਾਂਦਾ ਵੈਰੀ ਹਾਥੀਤੇ ਹਾਥੀਦਾ ਵੈਰੀ ਸ਼ੇਰ,ਸਉਭ=ਹਾਥੀ, ਹਯਨਿ=ਘੋੜਿਆਂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸ਼ੇਰ, ਅਸਿ=ਘੋੜੇ, ਤੁਰ= ਘੋੜੇ, ਤੁਰੰਗਰ=ਘੋੜਿਆਂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸ਼ੇਰ, ਘੋੜਿਆਂ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸ਼ੇਰ। ਬਾਜ=ਘੋੜਿਆਂ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸ਼ੇਰ, ਘੋੜਿਆਂ ਦੇ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਸ਼ੇਰ, ਸ਼ੇਰ ਵਾਂਗ ਅਵਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ। ੬੧੩. ਸੂਰਜ= ਸਮੁੰਦ੍ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦ੍ ਦਾਜਾ=ਜਾਇਆ ਦਰਿਆਈ ਘੋੜਾ ਤੇ ਘੋੜੇ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ।

੬੧੪. ਬਾਜ, ਸਿੰਧ ਹਾਥੀ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸ਼ੇਰ, ਬਾਹਰ=ਘੋੜੇ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸ਼ੇਰ, ਤੁਰੰਗ, ਅਰਬ, ਕਿੰਦਨਿ ਘੁਰਿ=ਘੋੜਿਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਰਿਪ ਅਰ ਅੰਤ ਉਚਾਰ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ੬੨੨ ॥ ਸ੍ਰਿੰਗੀ ਅਰਧਨਨੀਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰਿ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰਿ ॥੬੨੩ ॥ ਮ੍ਰਿਗੀਅਰਿ ਨਾਦਨਿਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰਿ॥ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿਸਵਾਰਿ ॥ ੬੨੪ ॥ ਤ੍ਰਿਣ ਅਰਿ ਨਾਦਨਿ ਉਚਰਿ ਕੈ ਰਿਪ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ੬੨੫ ॥ ਭੂਚਰਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਰਿਪ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥ ੬੨੬ ॥ ਸੁਭਟ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰਕੈ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁ ਚੀਨ ॥ ੬੨੭ ॥ ਆਦਿ ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਉਚਰਕੈ ਅੰਤਜਾਂਤਕ ਪਦ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥ ੬੨੮ ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰੀਐ ਸੂਲਨਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥ ੬੨੯ ॥ ਆਦਿ ਜੁੱਧਨੀ ਭਾਖੀਐ ਅੰਤ ਕਨੀ ਪਦ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥ ੬੩੦ ॥ ਬਰਮ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਬੇਧਨ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਬਰਮ ਬੇਧਨੀ ਤੁਪਕ ਕੋ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰ ॥ ੬੩੧ ॥ ਚਰਮ ਆਦਿ ਪਦ ਭਾਖਿ ਕੈ ਘਾਇਨ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਚਰਮ ਘਾਇਨੀ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥ ੬੩੨ ॥ ਦ੍ਰੁਜਨ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰਕੈ ਘਾਇਨ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਦ੍ਰੁਜਨ ਭੱਛਨੀ ਤੁਪਕ ਕੋਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰ ॥ ੬੩੩ ॥ ਖਲ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈਹਾ ਪਦ ਪੁਨ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ੬੩੪ ॥ ਦੁਸਟਨ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪਣੀ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੇਹੁ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪਛਾਨ ॥ ੬੩੫ ॥ ਰਿਪਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਕੈ ਖਿਪਣੀ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸਯਾਨ ॥ ੬੩੬ ॥ ਨਾਲ ਸੈਫਨੀ ਤੁਪਕ ਭਨਿ ਜਬਰਜੰਗ ਹਥ ਨਾਲ ॥ ਸੁਤਰਨਾਲ ਘੁੜਨਾਲ ਭਨਿ ਚੂਰਣ ਪੁਨਿ ਪਰ ਜੁਆਲ ॥ ੬੩੭ ॥ ਜੁਆਲ ਆਦਿ ਸਬਦੁਚਰਿਕੈ ਧਰਣੀ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੬੩੮ ॥ ਅਨਿਲ ਆਦਿ ਸਬਦੁਚਰਕੈ ਛੇਭਨਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥ ੬੩੯ ॥ ਜੁਆਲਾਬਮਨੀ ਆਦਿ ਕਹ ਮਨ ਮੈ ਸੁਘਰ

---

੬੨੮. ਮ੍ਰਿਗ ਅਰਿ=ਹਰਨ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸ਼ੇਰ, ਸ੍ਰਿੰਗ, ਮ੍ਰਿਗ, ਤ੍ਰਿਣ ਅਰਿ=ਇਹ ਹਰਨ ਦੇ ਨਾਮ ਹਨ ਸੋ ਹਰਨ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸ਼ੇਰ, ਭੂਚਰਿ=ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਫਿਰਨ ਵਾਲਾ ਹਰਨ ਤਿਸ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸ਼ੇਰ, ਸੁਭਟ= ਸ਼ੂਰਮਿਆਂ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ।

੬੩੦. ਵੈਰੀਆਂ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ।

੬੩੧. ਜੁਧਨੀ=ਜੁੱਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ।

੬੩੩. ਬਰਮ ਚਰਮ=ਸੰਜੋਆਂ ਤੇ ਢਾਲਾਂ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ।

੬੩੪. ਖੋਟਿਆਂ ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ।

੬੩੬. ਮੂਰਖਾਂ ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ।

੬੩੭. ਰਿਪਣੀ ਖਿਪਣੀ=ਵੈਰੀਆਂ ਦੇ ਖਪੌਣ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬਿਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਜਾਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥ ੬੪੦ ॥ ਘਨ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ਧੁਨਨੀ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਅਪਾਰ ॥ ੬੪੧ ॥ ਘਨ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿਕੈ ਨਾਦਨਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥ ੬੪੨ ॥ ਬਾਰਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਸਬਦਨਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥ ੬੪੩ ॥ ਮੇਘਨਧਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਅਪਾਰ ॥ ੬੪੪ ॥ ਮੇਘ ਸਬਦਨੀ ਬਕਤ੍ਰੈ ਤੇ ਪ੍ਰਥਮੈ ਸਬਦ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥ ੬੪੫ ॥ ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਕੈ ਆਲਜ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥ ੬੪੬ ॥ ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਕੈ ਧਰਨੀ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥ ੬੪੭ ॥ ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਕੈ ਅਸਤ੍ਰਣਿ ਪੁਨ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੬੪੮ ॥ ਗੋਲਾ ਲਯਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥ ੬੪੯ ॥ ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਆਲਪਣੀ ਪੁਨ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥ ੬੫੦ ॥ ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਸਦਨਨਿਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥ ੬੫੧ ॥ ਗੋਲਾ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਰਕੈ ਕੇਤਨਿ ਪਦ ਕਹੁ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਨੰਤ ॥ ੬੫੨ ॥ ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਕੈ ਕੇਤਨਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ੬੫੩ ॥ ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਕੈ ਸਦਨੀ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮੁ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥ ੬੫੪ ॥ ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਧਾਮਿਨ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥ ੬੫੫ ॥ ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰ ਕੈ ਨਈਵਾਸਨ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਬਿਅੰਤ ॥ ੬੫੬ ॥ ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿਕੈ ਲਿਆਲੀ ਅੰਤੁ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸਵਾਰ ॥ ੬੫੭ ॥ ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿਕੈ ਮੁਕਤਨਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਕਹਕਬੋ ਲੀਜਹੁ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ੬੫੮॥ ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਕੈ ਦਾਤੀ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ

---

੬੩੮. ਨਾਲਿ, ਸੈਫਨੀ, ਤੁਪਕ, ਜਬਰਜੰਗ, ਹਥਨਾਸ, ਸੁਭਰ ਨਾਲ, ਘੁੜਨਾਲ, ਢੂਰਣਿ, ਪਰਜੁਆਲ=ਸਾਰੇ ਨਾਮ ਬੰਦੂਕ ਦੇ ਹਨ।

੬੪੧. ਜੁਆਲ, ਅਨਿਲ, ਬਮਣੀ=ਅੱਗ ਕੱਢਣ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ।

੬੪੨. ਘਨ=ਬੱਦਲ ਵਾਂਗ ਅਵਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ।

੬੪੬. ਬਾਰਦ, ਮੇਘਨ, ਮੇਘ, ਬਦਲ ਵਾਂਗ ਬੋਲਣ ਵਾਲੀ।

੬੪੭. ਤੋਪ ਦੇ ਗੋਲੇ ਦਾ ਘਰ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੬੫੪. ਧਰਣੀ=ਧਰਨ ਵਾਲੀ, ਅਸਤ੍ਰਣ=ਆਸਰਾ ਗੋਲੇ ਦਾ, ਆਲਾ=ਘਰ ਗੋਲੇ ਦਾ, ਸਦਨਨਿ=ਘਰ, ਕੇਤਨਿ=ਘਰ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥ ੬੫੯ ॥ ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਕੈ ਤਜਨੀ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੬੬੦ ॥ ਜੁਆਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿਕੈ ਛਡਨਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥ ੬੬੧ ॥ ਜੁਆਲ ਸਕਤਨੀ ਬਕਤ੍ਰੁਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਰੈ ਬਖਿਆਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਪਛਾਨ ॥ ੬੬੨ ॥ ਜੁਆਲਾ ਤਜਣੀ ਬਕਤ੍ਰੁਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰ ॥ ੬੬੩ ॥ ਜੁਆਲਾ ਛਾਡਨਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁਧਾਰ ॥ ੬੬੪ ॥ ਜੁਆਲਾ ਦਾਇਨਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁਸੁਘਰ ਸੁਧਾਰ ॥ ੬੬੫ ॥ ਜੁਆਲਾ ਬਕਤ੍ਰਣਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸਵਾਰ ॥ ੬੬੬ ॥ ਜੁਆਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰ ਕੈ ਪ੍ਰਗਟਾਇਨ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤੁ ਲੇਹੁ ॥ ੬੬੭. ਜੁਆਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰ ਕੈ ਧਰਣੀ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸਵਾਰਿ ॥ ੬੬੮ ॥ ਦੁਰਜਨ ਆਦਿ ਉਚਾਰਕੈ ਦਾਹਨਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੬੬੯ ॥ ਦੂਜਨ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਾਰਕੈ ਦਰ ਰਨਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਘਰ ਸੁਧਾਰ ॥ ੬੭੦ ॥ ਗੋਲੀ ਧਰਣੀ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁਧਾਰ ॥ ੬੭੧ ॥ ਦੁਸਟ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਾਰਕੈ ਦਾਹਨਿ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਘਰ ਸੁਧਾਰ ॥ ੬੭੨ ॥ਚੌਪਈ॥ ਕਾਸਟਿ ਪ੍ਰਿਸਟਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥ ਭ੍ਰੂਮਿਜ ਪ੍ਰਿਸਠਨ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਚੀਨ ਤੁੱਪਕ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥ ੬੭੩ ॥ ਕਾਸਠਿ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰ ॥ ਦ੍ਰੁਮਜ ਬਾਸਨੀ ਪੁਨ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਚੀਨ ਨਾਮ ਨਾ ਲੀਕੋ ਲੀਜੈ ॥ ੬੭੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਸਠ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਜਨ ਸਵਾਰਿ ॥ ੬੭੫ ॥ ਜਲਜਪ੍ਰਿਸਠਣੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁਧਾਰ ॥ ੬੭੬ ॥ ਬਾਰਜ ਪ੍ਰਿਸਠਣਿ ਆਦਿ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੬੭੭ ਨੀਰਜਲਜਣੀ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥ ੬੭੮ ॥ ਅੰਬੁਜ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥ ੬੭੯ ॥ ਘਨ ਜਸ

---

੬੭੦. ਸਦਨੀ=ਘਰ ਗੋਲਿਆਂ ਦਾ । ਧਾਮਨਿ=ਘਰ । ਨਈ ਵਾਸਨ=ਘਰ ਲਿਆਲੀ=ਲੈਣ ਵਾਲੀ । ਦਾਤੀ=ਦੇਣ ਵਾਲੀ । ਮੁਕਤਨ=ਕੱਢਣ ਵਾਲੀ । ਤਜਨੀ=ਤਿਆਗਣ ਵਾਲੀ। ਸਕਤਿਨੀ=ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਅੱਗ ਕੱਢਣ ਵਾਲੀ। ਬਕਤ੍ਰ=ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਅੱਗ ਕਢਣ ਵਾਲੀ। ਬਕਤ੍ਰਣੀ=ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਅੱਗ ਕੱਢਣ ਵਾਲੀ। ਧਰਣੀ=ਧਰਨ ਵਾਲੀ। ਖੋਟਿਆਂ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾੜਨ ਵਾਲੀ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪ੍ਰਿਸਠਣ ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸਵਾਰ ॥ ੬੮੦ ॥ ਜਲ ਤਰ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿਕੈ ਪ੍ਰਿਸਠਨ ਧਰ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੬੮੧ ॥ ਖਾਰ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰਕੈ ਤਰਪ੍ਰਿਸਠਣ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥ ੬੮੨ ॥ ਨੀਰ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰਕੈ ਤਰ ਪਦ ਪ੍ਰਿਸਠਣ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੬੮੩ ॥ ਹਰਜ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ ਆਦਿ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸਵਾਰ ॥ ੬੮੪ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਾਰਜ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਨਾਲ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰ ॥ ਭੂਰੁਹ ਪ੍ਰਿਸਠਣ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਜਾਨ ਤੁੱਪਕ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥ ੬੮੫ ॥ ਭੂਮਿ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਰੁਹ ਪ੍ਰਿਸਨ ਤੁਮ ਬਹੁਰਿ ਸਵਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਹੋਹੀਂ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਚਤੁਰ ਚੀਨ ਕਰ ਜੋਹੀਂ ॥ ੬੮੬ ॥ ਤਰ ਰੁਹ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਆਦਿ ਉਚਰੀਅਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਰੀਅਹੁ ॥ ਕਾਸਠ ਕੁੰਦਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥ ੬੮੭ ॥ ਭੂਮਿ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਆਦਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਰੁਹ ਸੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜੂ ਕੇ ਸਭ ਮਾਨਹੁ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਜਾਨਹੁ ॥ ੬੮੮ ॥ ਪ੍ਰਿਥੀ ਸਬਦ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਦੀਜੈ ॥ ਰੁਹ ਪਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ॥ ੬੮੯ ॥ ਬਿਰਛ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨ ਪਦ ਕਹਿ ਜੀਅ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਹਿ ਅਪਾਰਾ ॥ ਯਾਮੈ ਕਛੂ ਨ ਭੇਦ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ੬੯੦ ॥ ਦ੍ਰੁਮਜ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨ ਪਦ ਕਹਿ ਹੀਏ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਵੈਂ ॥ ਜਉ ਕੋਊ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜੋਵੈਂ ॥ ੬੯੧ ॥ ਤਰ ਪਦ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਬ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਮਾਨੋ ॥ ੬੯੨ ॥ ਰੂਖ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨ ਪਦ ਕਹਿ ਬਹੁਰ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਈਂ ॥ ਯਾਮੈ ਕਹੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਕੋਈਂ ॥ ੬੯੩ ॥ ਉਤਭੁਜ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨ ਪਦ ਕਹਿ ਹੀਏ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ॥ ੬੯੪ ॥ ਤਰ ਸੁ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਬਹੁਰ

---

੬੯੦. ਖੋਟਿਆਂ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦਲ=ਦਬੌਣ ਵਾਲੀ, ਦਾਹਨ=ਸਾੜਨ ਵਾਲੀ। ਕਾਸਟ=ਲਕੜ ਦੀ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ=ਪਿੱਠ ਵਾਲੀ ਦ੍ਰੁਮਜ=ਰੁੱਖ ਤੋਂ ਲਾਹੀ ਹੋਈ ਲਕੜ ਬਾਸਨੀ=ਵਸਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਵਾਸ ਦੇਂਦੀ ਹੈ। ਲਕੜ ਦੀ ਪਿਠ ਵਾਲੀ ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਆਖੇ। ਜਲਜ=ਲੱਕੜ ਦੀ ਪਿੱਠ। ਬਾਰਕ=ਲਕੜ । ਨੀਰਜ=ਲੱਕੜ। ਅੰਬਜ, ਘਨਜ, ਜਲਧਰ, ਲਕੜ ਦੇ ਨਾਮ ਹਨ। ਬਾਰਤਰ=ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਤਰਨ ਵਾਲੀ ਲਕੜ। ਨੀਰਤਰ=ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਤਰਨ ਵਾਲੀ ਲੱਕੜ। ਹਰਜ=ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਜਾਈ ਲੱਕੜ। ਬਾਰਜ=ਰੁੱਖ। ਭੂਰੁਹ=ਜਮੀਨ ਦਾ ਪੁੱਤ੍ ਰੁਖ। ਭੂਮ ਰੁਹ=ਧਰਤੀ ਦਾ ਪੁਤ੍ ਰੁੱਖ। ਤਰਰੁਹ=ਰੁਖ ਦਾ ਪੁਤ੍ ਰੁੱਖ। ਕਾਸਟ ਕੁੰਦਨੀ=ਲੱਕੜ ਦੇ ਕੁੰਦੇ ਵਾਲੀ। ੬੯੧. ਦ੍ਰੁਮਜ=ਰੁਖ ਤੋਂ ਜਾਇਆ ਹੋਇਆ ਅਗੇ ਹੋਰ ਰੁਖ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ ਸਬਦ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨ ਪਛਾਨੋ ॥ ੬੯੫ ॥ ਪੱਤ੍ਰੀ ਪਦ ਕੋਂ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਣ ਸਬਦ ਸੁ ਬਹੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ਯਾਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਮਾਨਹੁ ॥ ੬੯੬ ॥ ਅੜਿਲ ॥ ਧਰਾ ਧਾਰ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਣ ਪਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਠਉਰ ਤੱਹ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੈਯਾਕੈ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕ ਨਹੀਂ ਮਾਨੀਐ ॥ ੬੯੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਰਾ ਰਾਜ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਪੁਨਿ ਪ੍ਰਿਸਠਨ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੬੯੮ ॥ ਧਰਾ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰਿਕੈ ਨਾਇਕ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠ ਭਾਖਿ ਬੰਦੂਕ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰ ॥ ੬੯੯ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਧਰਾ ਸਬਦ ਕੋਂ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਨਾਇਕ ਸਬਦ ਤਹਾਂ ਫੁਨਿ ਠਾਨਹੁ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨ ਪਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਉਚਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭੈ ਬਿਚਰੀਐ ॥ ੭੦੦ ॥ ਧਰਨੀ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਲਿਖਿ ਡਾਰੋ ॥ ਰਾਵ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤ ਉਚਾਰੋ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਣ ਬਹੁਰ ਸਬਦ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ਤੁਪਕ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥ ੭੦੧ ॥ ਧਰਨੀਪਤਿ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਸਬਦਹਿ ਬਹੁਰ ਸਵਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ॥ ੭੦੨ ॥ ਧਰਾ ਰਾਟ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਣ ਪਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਸੁਧਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜਾਨੋ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਯਾਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕ ਹੂੰ ਨਾਹੀ ॥ ੭੦੩ ॥ ਧਰਾ ਰਾਜ ਪੁਨਿ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀਂ ਬਹੁਰ ਸੁਧਰੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਵਹਿ ॥ ਜਾਕੇ ਸਭ ਗੁਨ ਜਨ ਗੁਨ ਜੋਵਹਿ ॥ ੭੦੪ ॥ ਧਰਾ ਸਬਦ ਕੋਂ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਣ ਸਬਦ ਸੁ ਅੰਤ ਸੁਧਾਰੋ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਤੁੱਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਮਾਨੋ ॥ ੭੦੫ ॥ ਧਰਾ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਭਨੀਜੈ ॥ ਇੰਦ੍ ਸਬਦ ਤਾ ਪਾਛੇ ਦੀਜੈ॥ਪ੍ਰਿਸਠਣ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰੋ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰੋ ॥੭੦੬॥ ਧਰਾ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ॥ ਪਾਲਕ ਸਬਦ ਸੁ ਅੰਤ ਬਿਚਰੀਐ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨ ਪਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੭੦੭॥ ਤਰਜ ਸਬਦ ਕੋਂ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਥ ਸਬਦ ਤਿਹੱ ਅੰਤ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਣ ਸਬਦ ਸੁ ਬਹੁਰ ਭਨੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਜਾਨ ਤੁਪਕ ਕੋ ਲੀਜੈ॥੭੦੮॥ ਦ੍ਰੁਮਜ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਸੁ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਇਕ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਭਨੀਜੈ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨ ਸਬੇਦ ਸੁ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ॥ ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਮਾਨਹੁ ॥ ੭੦੯ ॥ ਫਲ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਪੁਨਿ ਪ੍ਰਿਸਠਨ ਤੁਮ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ॥ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ੭੧੦ ॥ ਤਰਜ ਸਬਦ ਕੋਂ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਰਾਜ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਸੁਧਰੀਐ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਪ੍ਰਿਸਠਨ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੈ ॥੭੧੧॥ ਧਰਨੀ ਜਾਪਦ ਆਦਿ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਰਾਟ ਸਬਦ ਤਾ ਪਾਛੈ ਦਿੱਜੇ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨ ਪਦ ਕੋ ਅੰਤ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਸਭ ਭੇਦ ਨ ਮਾਨੋ ॥ ੭੧੨ ॥ ਬ੍ਰਿਛ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਭਨੀਜੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਰਾਜਾ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨ ਸਬਦ

---

੭੧੦. ਫਲ ਦਾ ਨਾਇਕ=ਮਾਲਕ ਰੁਖ ।

੭੧੨. ਤਰਜ=ਰਾਜ=ਰੁਖਤੋਂ ਜਾਇਆ ਅਗੇ ਹੋਰ ਰੁਖਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੁ ਅੰਤ ਉਚਾਰੋ॥ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ॥ ੭੧੩ ॥ ਤਰਰੁਹ ਅਨੁਜਆਦਿ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਇਕ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਭਨੀਜੈ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨ ਸਬਦ ਅੰਤ ਕੇ ਦੀਨੇ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਹਿ ਨਵੀਨੇ ॥ ੭੧੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਰਰੁਹ ਪ੍ਰਿਸਠਨ ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰਨਿਰਧਾਰ ॥੭੧੫॥ ਸੁ ਕਬਿ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਕੁੰਦਨੀ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਰੋ ਉਚਾਰ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥ ੭੧੬ ॥ ਅੜਿਲ॥ਕਾਸਟ ਕੁੰਦਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੀਜੀਐ ॥ ਬ੍ਰਿਛਜ ਬਾਸਨੀ ਸਬਦ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਭਾਖੀਅੈ ॥ ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਰਾਖੀਐ ॥ ੭੧੭ ॥ ਧਰਏਸਰਜਾ ਸਬਦ ਸੁ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ॥ਤਾਪਾਛੈਕੁੰਦਨੀ ਬਹੁਰਿ ਪਦ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੁ ਕਬਿ ਸਭੈ ਚਿਤ ਮਾਂਝ ਸੁ ਸਾਚ ਬਿਚਾਰੀਯੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਨਿਸੰਕ ਉਚਾਰੀਯੋ ॥ ੭੧੮ ॥ ਤਰਜ ਬਾਸਨੀ ਆਦਿ ਸੁ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਸੁ ਕਬਿ ਮਨ ਮਾਨੀਐ ॥ ਯਾਮੈ ਸੰਕ ਨ ਕਛੂ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਕੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਇਹ ਨਾਮ ਚਹੋ ਤਹੁੱ ਦੀਜੀਐ॥੭੧੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭੂਮ ਸਬਦ ਕੋਂ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ॥ ਜਾਪਦ ਤਿਹੁੱ ਪਾਛੇ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ॥ ੭੨੦ ॥ ਪ੍ਰਿਥੀ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਜਾ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੈ ॥ ਚਹੀਐ ਜਹਾਂ ਤਹੀਂ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ੭੨੧ ॥ ਬਸੁਧਾ ਸਬਦ ਸੁ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਜਾਪਦ ਕਹੁੱ ਠਾਨਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਮਾਨੋ ॥ ੭੨੨ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਸੁੰਧ੍ਰ ਸਬਦ ਉਚਰੀਐ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਜਾਪਦ ਦੈ ਡਰੀਐ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭਿ ਜੀਅ ਲਹੀਐ ॥ ਚਹੀਐ ਜਹਾਂ ਤਹੀਂ ਪਦ ਕਹੀਐ ॥ ੭੨੩ ॥ ਤਰਨੀ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਜਾਪਦ ਕੋਂ ਠਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਲਹੀਐ ॥ ਚਹੀਐ ਜਹਾਂ ਤਹੀ ਪਦ ਕਹੀਐ ॥ ੭੨੪ ॥ ਛੰਦ ॥ ਬੱਲੀਸ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ॥ ਬਾਸਨੀ ਪੁੰਨਿ ਪਦ ਠਾਨ ॥ ਨਾਮੈ ਤੁਪਕ ਸਭ ਹੋਇ ॥ ਨਹੀਂ ਭੇਦ ਯਾ ਮਹਿ ਕੋਇ ॥ ੭੨੫ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਿੰਘ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਅਰਿ ਸਬਦ ਸੁ ਠਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨਹੁ ॥ ਯਾਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨਹੁ ॥ ੭੨੬ ॥ ਪੁੰਡਰੀਕ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ॥ਤਾ ਪਾਛੇ ਅਰਿ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥

---

੭੧੩. ਧਰਤੀ ਦਾ ਜੰਮਿਆ ਰੁਖ ਉਸ ਦਾ ਰਾਟ=ਰਾਜਾ ਭਾਵ ਵਿਚਲੀ ਗੁੱਲੀ ਰੁਖ ਦੀ ਅਸਲੀ ਚੰਗੀ ਲੱਕੜ।

੭੧੫. ਤਰ ਰੁਹ ਅਨੁਜ=ਰੁਖ ਦਾ ਪੁਤ ਰੁਖ ਤੇ ਅਗੇ ਰੁਖ ਦਾ ਭਰਾ ਭਾਵ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਰੁੱਖ ਟਾਹਲੀ ਆਦਕ ਰੁੱਖ ਦੀ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਗੁਲੀ। ਨਾਇਕ=ਰੁਖਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਚੰਗਾ ਰੁਖ। ੭੧੭. ਕੁੰਦਨੀ=ਬੰਦੂਕ।

੭੧੯. ਕਾਸਟ ਕੁੰਦਨੀ=ਬੰਦੂਕ। ੭੧੯. ਧਰਤੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਰੁਖ ਤੇ ਅੱਗੇ ਹੋਰ ਚੰਗਾ ਪੱਕਾ ਰੁੱਖ। ੭੨੦. ਤਰਜਬਾਸਨੀ=ਬੰਦੂਕ।

੭੨੪. ਭੂਮਜਾ ਬਸੁਧਾਜਾ=ਰੁਖ। ੭੨੫. ਤਰਨੀ=ਬ੍ਰਿਛ ਵਾਲੀ ਧਰਤੀ ਅਰੋ ਜ=ਹੋਰ ਰੁਖ। ੭੨੬. ਜਮੀਨ ਦਾ ਰਾਜਾ ਰੁੱਖ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ਯਾਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਕੀਜੈ ॥ ੭੨੭ ॥ ਆਦਿ ਸਬਦ ਹਰ ਜੱਛ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੈ ਅਰਿ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਲਹੀਜੋ ॥ ਚਹੀਐ ਨਾਮ ਜਹਾਂ ਤਹੱ ਕਹੀਜੋ ॥ ੭੨੮ ॥ ਛੰਦ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਜ ਆਦਿ ਉਚਾਰ ॥ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਹੁਰ ਸੁਧਾਰ ॥ ਤਉਫੰਗ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥ ਨਹੀਂ ਭੇਦ ਯਾ ਮਹਿੱ ਮਾਨ ॥ ੭੨੯ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਦਿ ਸਬਦ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਜ ਉਚਾਰੋ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਰਿਪ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥ ਯਾਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਜਾਨੋ ॥ ੭੩੦ ॥ ਪਸੁਪਤੇਸ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਅਰਿਪਦ ਕੋਂ ਦਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ॥ਯਾਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ॥ ੭੩੧ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਲ ਪਸੁਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਨੰਤ ॥ ੭੩੨ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ਪਤਿ ਪਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਲੀਜੈ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੭੩੩ ॥ ਛੰਦ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਸਬਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ॥ ਪਾਛੈ ਸੁ ਪਤਿ ਪਦ ਠਾਨ ॥ ਰਿਪ ਸਬਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਸਭ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਬਿਚਾਰ ॥ ੭੩੪ ॥ ਸਿੰਗੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਦ ਭਾਖੁ ॥ ਅਰਿ ਸਬਦ ਕਹਿ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਭ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪਛਾਨ ॥ ੭੩੫ ॥ ਛੰਦ ਵੱਡਾ ॥ ਪਤਿ ਸਬਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਸਬਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ਕੈ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥ ਨਹੀ ਭੇਦ ਯਾਮੈ ਨੈਕ ਹੈ ਸਭ ਸੁ ਕਬਿ ਮਾਨਹੁ ਚਿੱਤ ਮੈ ॥ ਜਹ ਜਾਨੀਐ ਤਹ ਦੀਜੀਐ ਪਦ ਅਉਰ ਛੰਦ ਕਬਿੱਤ ਮੈ ॥ ੭੩੬ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਰਣ ਸਬਦ ਕੋਂ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੈ ਪਤਿ ਪਦ ਕੋਂ ਦਿੱਜੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੈ ਅਰ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ੭੩੭ ॥ ਸਿੰਗੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੈ ਪਤਿ ਪਦ ਕਹੁੱ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥ ੭੩੮ ॥ ਕ੍ਰਿਸੱਨਾ ਜਿਨ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੈ ਪਤਿ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥ ਯਾਮੈ ਭੇਦ ਨ ਕੇਊ ਜਾਨੋ ॥ ੭੩੯ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੰਨੋਤਮ ਪਦ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਪਤਿ ਅਰਿ ਕਹਿ ਕਰ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੀਜੋ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰ ॥ ੭੪੦ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਵਤ ਸਵਤ ਤਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੈ ਪਤਿ ਸਬਦ ਸਵਾਰੋ ॥ ਰਿਪ ਪਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਖਿ ਲੀਜੈ ॥ ੭੪੧ ॥ ਅੜਿਲ ॥ ਮ੍ਰਿਗੀ ਸਬਦ ਕੋਂ ਆਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਤਾ ਪਾਛੈ ਨਾਇਕ ਸੁ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਜਉਨ ਠਉਰ ਪਦ ਰੁਚੈ ਸੁਤੱਹੀ ਬਖੋਨੀਐ

---

੭੩੧. ਪੁੰਡਰੀਕ, ਹਰਜੱਛ,=ਸ਼ੇਰ। ੭੩੨. ਪਸੁ ਪਤੇਸ=ਪਸੂਆਂ ਦਾ ਪਤੀ ਹਾਥੀ ਤੇ ਹਾਥੀ ਦਾ ਰਾਜਾ ਸ਼ੇਰ। ੭੩੬. ਸ੍ਰਿੰਗੀ ਅਰਿ ਅਰਿ=ਹਰਨ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸ਼ੇਰ ਤੇ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ। ੭੩੭. ਹਰਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸ਼ੇਰ ਤੇ ਸ਼ੇਰ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬੰਦੂਕ। ੭੪੦. ਕਿਸ਼ਨਾ ਜਿਨ=ਸ਼ਾਮ ਹਰਨ ਦੀ ਖਲ। ੭੪੧. ਅੱਖਾਂ ਚੰਗੀਆਂ ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਆਖੋ। ਭਾਵ ਹਰਨ ਤੇ ਸ਼ੇਰ ਸੋ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ ७४२ ॥ सेत असित अजिना कौ आदि उचारीऐ ॥ ता पाछै पति सबद सु बहुर सुधारीऐ ॥ सॅत् सबद कौं ताके अंत बखानीऐ ॥ हौ सकल तुपक के नाम सुहीए मै जॉनीऐ ॥ ७४३ ॥ उदर सेत चरमादि उचारन कीजीऐ ॥ ताके पाछै बहुर नाथ पद दीजीऐ ॥ ताके पाछै रिप पद बहुर उचारीऐ ॥ हौ नाम तुपक के सभ ही चतुर बिचारीऐ ॥ ७४४ ॥ चँपई ॥ किसन पिसठचरमादि उचारै ॥ ता पाछै नाइक पद डारै ॥ सॅत् सबद कौ बहुर बखानै ॥ नाम तुपक के सकल पछानै ॥ ७४५ ॥ चारॅ नेत् सबदादि उचारै ॥ ता पाछै पति सबद बिचारै ॥ नाथ सबद कहु बहुरै दीजै ॥ नाम तुफ़ंग चीन चित लीजै ॥ ७४६ ॥ नैनोतम पद आदि उचारै ॥ नाइक पद पाछै दै डारै ॥ सॅत् सबद कहु बहुर बखानै ॥ नाम तुपक के सभ जीअ जानै ॥ ७४७ ॥ दि्रगी सबद कौं आदि बखानै ॥ ता पाछै नाइक पद ठानै ॥ सॅत् सबद कहु बहुरै दीजै ॥ नाम तुफंग चीन चित लीजै ॥ ७४८ ॥ चखी सबॅद कौ आदि उचारै ॥ ता पाछै रिप पद दै डारै ॥ सत् सबद कौं बहुर बखानै ॥ सभ स्री नाम तुपक के जानै ॥ ७४९ ॥ मि्रगी अधिप कौं आदि उचारै ॥ ता पाछै पति पद दै डारै ॥ सॅत् सबद कौं बहुर बखानै ॥ नाम तुपक के सभ पहिचानै ॥७५०॥ मि्रगी रात सबदादि भनिॅजै ॥ ता पाछै पति पद कहु दिॅजै ॥ सॅत् सबद कौं अंति उचारै ॥ नाम तुपक के सभ जीअ धारै ॥ ७५१ ॥ मि्रगी इंद् सबदादि बखानै ॥ ता पाछै नाइक पद ठानै ॥ ता पाछै रिप सबद भनीजै ॥ नाम तुफंग चीन चित लीजै ॥ ७५२ ॥ मि्रगी ऐसर कौं आदि उचरीऐ ॥ ता पाछै पति पद दै डरीऐ ॥ सॅत् सबद कौं अंत बखानै ॥ नाम तुफंग सकल पहिचानै ॥ ७५३ ॥ अड़िल ॥ मि्रगी राज कै आदि उचारन कीजीऐ ॥ ताके पाछै नाइक पद कहि दीजीऐ ॥ सॅत् सबद कौ ताके अंत बखानीयै ॥ हौ नाम तुपक के सकल चतुर पहिचॉनीयै ॥ ७५४ ॥ मि्रगज सबद कौं मुख तै आदि बखानीऐ ॥ ताके पाछै नाइक पद कौं ठानीऐ ॥ सॅत् सबद कौं ताके अंत उचारीऐ

---

७४२. सौकणा सौकणा जो दो हरनीआं हन ओनां दा तन=पुत्र हरन तै हरन दा पती शेर तै शेर दी वैरन बंदूक।

७४३. नाइक=मालक (हरन दा शेर) है।

७४४. चिटीआं तै कालीआं खलड़ीआं वाले हरन से इनां दा वैरी शेर तै शेर दी वैरन बंदूक। ७४५. छिड दा चॅम चिॅटा है जिस दा ओह हरन नाथ=मालक शेर। ७४६. जिस दा काला चॅम है ओह हरन। ७४७. सुंदर अॅखां काला हरन, शेर तै बंदूक।

७४८.नैन उतम वाला हरन, शेर, बंदूक।

७५०. चखी=चंगीआं अखीआं वाला हरन, हरन दा अधपती=चंगा हरन, शेर, बंदूक।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ੭੫੫ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਪ੍ਰਥਮ ਮ੍ਰਿਗੀ ਸੁ ਸਬਦ ਕੌ ਭਾਖੀਐ ॥ ਤਾਕੇ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਕੌਂ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੌਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ॥ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਚਤਰਚਿਤ ਧਾਰੀਐ॥ ੭੫੬ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮ੍ਰਿਗੀ ਅਨੁਜ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੌਂ ਬਹੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਸਕਲ ਜੀਅ ਜਾਨਹੁ ॥ ੭੫੭ ॥ ਮ੍ਰਿੰਗੀ ਅਨੁਜ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਬਹੁਰੋ ਸੁ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ੭੫੮ ॥ ਮ੍ਰਿਗੋ ਅਨੁਜ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਇਕ ਪਦ ਪਾਛੈ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੌਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਸਭੈ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥ ੭੫੯ ॥ ਮ੍ਰਿਗੀ ਰਵਣ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੈ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੌਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ੭੬੦ ॥ ਮ੍ਰਿਗੋ ਜਾਇਕ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੌਂ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਬੰਦੂਕ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲਿੱਜੈ ॥ ੭੬੧ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਦਿ ਮ੍ਰਿਗੀ ਜਾ ਉਚਰਿਕੈ ਪਤਿ ਰਿਪ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੭੬੨ ॥ ਤ੍ਰਿਣਚਰ ਆਦਿ ਉਚਾਰਕੈ ਪਤਿ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸਵਾਰ ॥ ੭੬੩ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤ੍ਰਿਣ ਚਰਪਦ ਕੌਂ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੌਂ ਤਾਕੇ ਪਾਛੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੌਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਚਤੁਰ ਪੰਛਾਨੀਐ ॥ ੭੬੪ ॥ ਤ੍ਰਿਣ ਭਖ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਨਾਇਕ ਪਦ ਕੌਂ ਤਾਕੇ ਪਾਛੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ੭੬੫ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤ੍ਰਿਣਹਾ ਪਦ ਕੌਂ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੈ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੌਂ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ੭੬੬ ॥ਅੜਿੱਲੋ ॥ ਤ੍ਰਿਣ ਹਾਤ੍ਰੀ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਤਾਕੇ ਪਾਛੇ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੌਂ ਦੀਜੀਐ ॥ ਤਾਕੇ ਪਾਛੇ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਜਾਨੀਐ ॥ ੭੬੭ ॥ ਤ੍ਰਿਣ ਭੱਛੀ ਕੌਂ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਨਾਇਕ ਪਦ ਕੌਂ ਤਾਕੇ ਪਾਛੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੌਂ ਕਹੀਓ ਬਹੁਰ ਸੁਧਾਰਕੈ ॥ ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ਕੈ ॥ ੭੬੮ ॥ ਤ੍ਰਿਣਹਾਰਿਪ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਪਾਛੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੌਂ ਤਾਂਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਚਤੁਰ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥ ੭੬੯ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤ੍ਰਿਣ ਰਿਪ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿਕੈ ਪਤਿ ਰਿਪ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁਧਾਰ ॥ ੭੭੦ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤ੍ਰਿਣ ਰਿਪ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ

---

੭੫੬. ਰਾਟ=ਰਾਜਾ । ਇੰਦਰ=ਮਾਲਕ । ਏਸ=ਰਾਜਾ । ੭੬੦. ਮ੍ਰਿਗੀਸ=ਹਰਨ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕਾਲਾ ਹਰਨ ਉਸ ਦਾ ਪਤੀ ਸ਼ੇਰ । ਅਨੁਜ=ਭਰਾ ਭਾਵ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੰਗਾ ਹਰਨ । ੭੬੧. ਰਵਣ=ਹਰਨੀਆਂ ਦੇ ਭੋਗਣ ਵਾਲਾ ਕਾਲਾ ਹਰਨ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ੭੭੧ ॥ ਭੂਜੰਾਤਕ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਇਕ ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਭਣੀੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤ ਲਿੱਜੈ ॥ ੭੭੨ ॥ ਪ੍ਰਿਥੀਜ ਅਰਿ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥ ੭੭੩ ॥ ਅੱਛਿੱਲੋ ॥ ਭੂ ਸੁਤ ਰਿਪ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਤਾਕੇ ਪਾਛੇ ਬਹੁਰ ਨਾਥ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀੱਜੀਐ ॥ ੭੭੪ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਉਰਵਿਜ ਸਬਦ ਸੁ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਰਿਪ ਨਾਇਕ ਪਾਛੇ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਭਣੀੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤ ਲਿੱਜੈ ॥ ੭੭੫ ॥ ਬੈਸੁੰਧਰ ਜਾ ਸੱਤ੍ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਇਕ ਸਬਦ ਅੰਤ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਉਚਰੀਐ ॥ ਨੱਾਮ ਬੰਦੂਕ ਚਿੱਤ ਮੈ ਧਰੀਐ ॥ ੭੭੬ ॥ ਪੂਰਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾ ਰਿਪ ਪਦ ਕੋਂ ਪਾਛੇ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥ ੭੭੭ ॥ ਦ੍ਵੀਪਨਿ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕੋਂ ਦਿੱਜੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਚਰ ਸਬਦ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਸਵਾਰੋ ॥ ੭੭੮ ॥ ਸਿੱਸਟਨ ਪਦਕੋਂ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾ ਕਹਿ ਪਦ ਪਾਛੇ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਭਣੀੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤ ਲਿੱਜੈ ॥ ੭੭੯ ॥ ਧਰੰਨਿ ਸਬਦ ਕੋਂ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾਚਰ ਪਦ ਪਾਛੇ ਤਿਹਿ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ੭੮੦ ॥ ਧਰਾ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਪਦ ਪਾਛੇ ਤਿਹਿ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਸਕਲ ਚਿਤ ਧਾਰੋ ॥ ੭੮੧ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੂਮਿਜ ਆਦਿ ਉਚਾਰਕੈ ਚਰਪਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਰਿਪ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੭੮੨ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦ੍ਰੁਮਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬੱਦਕੋਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥ ੭੮੩ ॥ ਬ੍ਰਿਛਨਿਜ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਚਰਨਾਇਕ ਪਾਛੇ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਭਣੀੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤ ਲਿੱਜੈ ॥ ੭੮੪ ॥ ਧਰਏਸੋਰਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਜਾਚਰ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ

---

੭੮੦. ਤ੍ਰਿਣਚਰ=ਹਰਨ । ਤ੍ਰਿਣ ਭਖ=ਹਰਨ । ਤ੍ਰਿਣਹਾ=ਘਾਹ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹਰਨ । ਭੱਛੀ=ਖਾਣ ਵਾਲਾ । ਰਿਪ=ਘਾਹ ਦਾ ਵੈਰੀ ਹਰਨ । ਭੂਜਾਤਕ=ਜਮੀਨ ਦਾ ਜਾਇਆ ਘਾਹ ਤੇ ਘਾਹ ਦੇ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹਰਨ । ਭੂਸੁਤਰਿਪ=ਜਮੀਨ ਦਾ ਪੁਤ ਘਾਹ ਤੇ ਘਾਹ ਦਾ ਵੈਰੀ ਹਰਨ । ਉਰਵਿਜ=ਜਮੀਨ ਦਾ ਜਾਇਆ ਘਾਹ ਤੇ ਘਾਹ ਦਾ ਵੈਰੀ ਹਰਨ । ਬੈਸੰਧਰਜਾ=ਜਮੀਨ ਦਾ ਜਾਇਆ ਘਾਹ ਤੇ ਘਾਹ ਦਾ ਸ਼ਤਰੂ ਹਰਨ । ਪੂਰਨਜਾ=ਜਮੀਨ ਦਾ ਜੰਮਿਆ ਘਾਹ । ਦੀਪਨ=ਦੀਪਾਂ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ ਨੂੰ ਚਰਨ ਵਾਲਾ ਹਰਨ । ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਜੰਮੇ ਘਾਹ ਨੂੰ ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਹਰਨ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ੭੮੫ ॥ ਧਰਾ ਰਾਟਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾ ਨਾਇਕ ਚਰ ਸਬਦ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ॥ ੭੮੬ ॥ ਅੜਿਲ ॥ ਬਾਰ ਧਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਨਾਇਕ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹੋਂ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਧਾਰੀਐ ॥ ੭੮੭ ॥ ਸਾਮੁੱਦ੍ਰਨ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ਜਾਨਕੈ ॥ ਜਾਚਰ ਪਦ ਤਾਕੇ ਪੁਨ ਪਾਛੇ ਠਾਨਕੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ੭੮੮ ॥ ਨੀਰ ਰਾਸ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਨਾਇਕ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹੋਂ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਾਚ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥ ੭੮੯ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨੀਰਾਲਯਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾਚਰ ਨਾਇਕ ਬਹੁਰ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤ ਲੀਜੈ ॥ ੭੯੦ ॥ ਅੜਿਲ ॥ ਨੀਰਧਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ਜਾਨਕੈ ॥ ਜਾਚਰ ਨਾਇਕ ਪਦ ਕੋਂ ਪਾਛੇ ਠਾਨਕੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ੭੯੧ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਰਾ ਲਯਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਜਾਚਰ ਪਤ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਪੁਨ ਭਾਖੀਐ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ੭੯੨ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਜਲ ਰਾਸ-ਨਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਨਾਇਕ ਪਦ ਤਿਹੋਂ ਪਾਛੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ੭੯੩ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕੰਨਿ ਧਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣੀਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋਂ ਅੰਤ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ੭੯੪ ॥ ਅੰਬਜੰਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਭਣੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿੱਤ ਲਿੱਜੈ ॥ ੭੯੫ ॥ ਜਲਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਪਤ ਪਾਛੈ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋਂ ਅੰਤ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥ ੭੯੬ ॥ ਪਾਨਿਨ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਪਤਿ ਸਬਦਾਂਤਿ ਭਣੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ੭੯੭ ॥ ਅੰਬੁਜੰਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣੀਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਪਤ ਸਬਦਾਂਤਿ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਬਹੁਰੋ ਤੁਮ ਠਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥ ੭੯੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਰਿਨ ਆਦਿ ਉਚਾਰਕੈ ਜਾਚਰ ਧਰ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਉਚਾਰੁ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ੭੯੯ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬਾਰਜਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ਜਾਨਕੈ ॥ ਜਾਚਰ

---

੭੮੭. ਧਰਨ ਜਾਚਰ=ਜਮੀਨ, ਘਾਹ, ਹਰਨ । ਰੁਖਾਂ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ ਉਤੇ ਉਗਿਆ ਹੋਇਆ ਘਾਹ ਉਸ ਘਾਹ ਦਾ ਵੈਰੀ ਹਰਨ ਤੇ ਹਰਨ ਦਾ ਰਾਜਾ ਸ਼ੇਰ। ਧਰ ਏਸਰਣੀ ਜਾ ਚਰ ਸਤ੍ਰ=ਰੁੱਖਾਂ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ ਉਤੇ ਜੰਮਿਆਂ ਹੋਇਆ ਘਾਹ, ਹਰਨ, ਸ਼ੇਰ, ਬੰਦੂਕ। ੭੮੮. ਧਰਾਰਾਟਨੀ=ਰੁਖਾਂ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ, ਘਾਹ, ਹਰਨ, ਸ਼ੇਰ ਬੰਦੂਕ। ੭੯੦. ਬਾਰਧਨੀ=ਸਮੁੰਦ੍ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ । ਨੀਰ ਰਾਸ= ਸਮੁੰਦਰ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪਤਿ ਪਦ ਕੋਂ ਤਿਹੱ ਪਾਛੇ ਨਾਨ ਕੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰਕੈ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਲੇਹੁ ਬਿਚੋਰਕੈ ॥ ੮੦੦ ॥ ਜਲਨਿਧਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਬੀਨ ਬਿਚੋਰੀਐ ॥ ੮੦੧ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੇਘ ਜਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਭਣੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲਿੱਜੈ ॥ ੮੦੨ ॥ ਅੰਬੁਦਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ੮੦੩ ॥ ਹਰਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥ ੮੦੪ ॥ ਬਾਰਦਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਸਭ ਹੀਏ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥ ੮੦੫ ॥ ਨਦਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥ ੮੦੬ ॥ ਅਜ਼ੈਲ ॥ ਨਯਨੀ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਪੁਨ ਦੈ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਜਾਨੀਐ ॥ ੮੦੭ ॥ ਸਰਤਿਨ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਪਾਛੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ੮੦੮ ॥ ਨਾਦਿਨ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰੋਂ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਜਾਨੀਐ ॥ ੮੦੯ ॥ ਜਲਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਪਾਛੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਮੰਤ੍ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ੮੧੦ ॥ ਆਦਿ ਤਰੰਗਨਿ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ਜਾਨਕੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰੋਂ ਠਾਨਕੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਮੰਤ੍ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ੮੧੧ ॥ ਆਦਿ ਕਰਾਰਿਨ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ਬਕਤ੍ਤੇ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਉਚਰੋ ਚਿੱਤ ਤੇ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਬੁੱਧ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ੮੧੨ ॥ ਫੇਨਨਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰੋਂ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਬੀਨ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ੮੧੩ ॥ ਬ੍ਰਿਛ ਕੁੰਦਨਿ

---

੮੦੦. ਨੀਰਧਨੀ=ਸਮੁੰਦਰ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ । ਬਾਰਾਲਜਨੀ=ਪਾਣੀ ਦੇ ਘਰ ਸਮੁੰਦ੍ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ। ਪਾਣੀ ਦੀ ਰਾਸ ਸਮੁੰਦ੍ ਕੰਨ ਧਨੀ=ਸਮੁੰਦਰ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ । ਅੰਬਜਨੀ= ਸਮੁੰਦ੍ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ । ਕਲਣੀ=ਪਾਣੀ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ । ਬਾਰਨਿ=ਪਾਣੀ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ਜਾਨਕੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥ ੮੧੪ ॥ ਜਲਰਸਸਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਜਾਚਰ ਪਤ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਿਕਸਹਿ ਨਾਮ ਅਨੰਤ ॥ ੮੧੫ ॥ ਕ੍ਰਿਤ ਅਰਨੀਪਦ ਆਦਿ ਕਹਿ ਜਾਚਰ ਨਾਥ ਉਚਾਰ ॥ ਸੱਤ੍ ਉਚਰਿ ਕਰਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੀਜੋ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰ॥ ੮੧੬ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕ੍ਰਾਰ ਕੁੰਦਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤ ਲਿੱਜੈ ॥ ੮੧੭ ॥ ਕ੍ਰਾਰ ਆਰਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ੮੧੮ ॥ ਕਲੁੱ ਨਾਸਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਤਿਹੱ ਅੰਤ ਉਚਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਰੀਐ ॥ ੮੧੯ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਗੰਗਨਿ ਪਦ ਕੋਂ ਪ੍ਰਥਮ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰੋਂ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ੮੨੦ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਨੁਵਨਿ ਪਦ ਕੋਂ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿੱਤ ਲਿੱਜੈ ॥ ੮੨੧ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਭਾਗੀਰਥਨੀ ਪਦ ਕੋਂ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐਂ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰੋਂ ਠਾਨੀਐਂ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ੮੨੨ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਟਨਿਨ ਪਦ ਕੋਂ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਧਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ੮੨੩ ॥ ਨਦੋਂ ਰਾਟਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰ ਭਣੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੈ ॥ ੮੨੪ ॥ ਭੀਖਮ ਜਨਿਨਨ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਲਹੀਐ ॥ ਯਾਮੇ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨਹੀ ਕਹੀਐ ॥ ੮੨੫ ॥ ਨਦੀਈਸ੍ਨਿਨ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਭਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥ ੮੨੬ ॥ ਨਦੀ ਰਾਜੋਨਿਨ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥

---

੮੨੦. ਬਾਰਜਨੀ=ਪਾਣੀ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ । ਮੇਘਜਨੀ=ਪਾਣੀ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ । ਹਰਨੀ=ਪਾਣੀ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ । ਬਾਰਦਨੀ=ਸਮੁੰਦਰ ਵਾਲੀ ਧਰਤੀ । ਨਦਿਨੀ=ਨਦੀਆਂ ਵਾਲੀ ਧਰਤੀ । ਨਯਨੀ=ਸਮੁੰਦਰ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ । ਸਰਕਨਿ=ਨਦੀਆਂ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ । ਨਾਦਨ=ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ । ਤਰੰਗਨਿ=ਨਦੀਆਂ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ । ਕਰਾਰਨਿ=ਨਦੀਆਂ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ । ਫੇਨਨਨੀ=ਝਗ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ । ਬ੍ਰਿਛਨੰਦਨਿਨ=ਨਦੀਆਂ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ । ਜਲ ਰਸਨਿ=ਜਿਥੋਂ ਪਾਣੀ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਓਹ ਧਰਤੀ । ਕ੍ਰਿਤ ਅਰਨੀ=ਨਦੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ । ਕ੍ਰਾਰ ਅਰਨੀ=ਕੰਢਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨਦੀ । ਕਲ੍ਹ ਨਾਸਨੀ=ਕਲਜੁਗ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੰਗਾ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਤ੍ ਸਬਦ ਬਹੁਰੋ ਮੁਖ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥ ੮੨੭ ॥ ਨਦ ਨੋਇਕ ਨਿਨ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸਤ੍ ਸਬਦ ਬਹੁਰੋ ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤ ਲੀਜੈ ॥ ੮੨੮ ॥ ਸਰਤੇ ਸ੍ਰੂਨਿਨ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥ ੮੨੯ ॥ ਸਰਤਾ ਬਰਨਿਨ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਭਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥ ੮੩੦ ॥ ਸਰਤੇਂ ਦ੍ਰੂਨਿਨ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥ ੮੩੧ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਰਤਾ ਨ੍ਰਿਪ-ਨਿਨ ਬਕਤ੍ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਜਾਚਰ ਪਤਿ ਕਹਿ ਸੱਤ੍ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜੀਅ ਧਾਰ ॥ ੮੩੨ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਆਦਿ ਤਰੰਗਨਿ ਰਾਜਨਿੰ ਸਬਦ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਪੁਨ ਦੈ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ੮੩੩ ॥ ਨਦੀ ਨ੍ਰਿਪਨਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਸਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਧਾਰੀਐ ॥ ੮੩੪ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਦਿ ਜਮੁਨਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ੍ ਚਿਤ ਲਿੱਜੈ ॥ ੮੩੫ ॥ ਕਾਲਿੰਦ੍-ਨਨੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਭਰੀਐ ॥ ਸਤ੍ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ੮੩੬ ॥ ਕਿਸਨੋ ਬੱਲਭਿਨ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐਂ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੀਐ ॥ ੮੩੭ ॥ ਬਸੁ ਦੇਵ ਜਬੱਲ ਭਨਨਿ ਭਾਖੇ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੇ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾਮੈ ਭੇਦ ਏਕ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ॥ ੮੩੮ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਬਸੁਦਿਵ ਕੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਜਾਬੱਲ ਭਨੀਤਾ ਪਾਛੇ ਪਦ ਡਾਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਰਿਪ ਸਬਦ ਬਹੁਰ ਤਿਹੋਂ ਭਾਖੀਐ ॥ ਹੋ ਚੀਨ੍ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਰਾਖੀਐ ॥ ੮੩੯ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਿਆਮ ਬੱਲਭਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿਨਾਇਕ ਪਦੁ ਠਾਨੋ ॥ ਸਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ੮੪੦ ॥ ਮੁਸਲੀ ਧਰ ਬੱਲਭਾ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਭਨੀਜੈ ॥ ਜਾਨ ਨਾਮ ਤੁੱਪਕ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥ ੮੪੧ ॥ ਬਾਪੁਰੋ ਧਰ ਬੱਲਭਾ

---

੮੩੦. ਗੰਗਾ ਦਾ ਜਾਇਆ ਘਾਹ, ਹਰਨ, ਸ਼ੇਰ, ਬੰਦੂਕ। ਜਾਨਵਨਿ=ਗੰਗਾ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ । ਭਗੀਰਥ ਦੀ ਲਿਆਂਦੀ ਹੋਈ ਗੰਗਾ। ਜਟਨਨਿ=ਸ਼ਿਵਜੀ ਦੀਆਂ ਜਟਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਹੋਈ ਗੰਗਾ । ਨਦੀਆਂ ਦੀ ਰਾਣੀ ਗੰਗਾ ਦੀ ਜਮੀਨ।ਭੀਖਮ ਪਿਤਾਮਾ ਦੀ ਮਾਂ ਗੰਗਾ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ।ਨਦੀਆਂ ਦੀ ਰਾਣੀ। ਸਰਤੇ ਸ੍ਰੂਨਿਨ=ਨਦੀਆਂ ਦੀ ਰਾਣੀ ਗੰਗਾ ਤੇ ਗੰਗਾ ਵਾਲੀ ਧਰਤੀ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦਹਿਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਉਚਰੀਐ ॥ ਸਭ ਜੀਅ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਧਰੀਐ ॥ ੮੪੨ ॥ ਬੰਸੀਧਰ ਧਰਨਿਨਿ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਭਣਿੱਜੈ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥ ੮੪੩ ॥ ਬਿਸੁ ਇਸ ਬੱਲਭਾਦਿ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਭਣੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ੮੪੪ ॥ ਬਿਸੁ ਇਸੇਸ੍ਨੀ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਪੁਨਿ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ੮੪੫ ॥ ਜਦੁ ਨਾਇਕ ਨਾਇਕਾ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ੍ ਚਿਤ ਲੀਜੈ ॥ ੮੪੬ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਦੁਆਰੋ ਵਤੀਸ ਬੱਲਭਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਨਾਇਕ ਪਦ ਕੋ ਪੁਨਿ ਦੈ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ੮੪੭ ॥ ਜਾਦੋ ਰਾਇ ਬੱਲਭਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਖਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ੮੪੮ ॥ ਦੁਆਰ ਕੇਂਦ੍ਬੱਲਭਿਨ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਪਾਛੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ੮੪੯ ॥ ਦੁਆਰ ਕੇਸ ਬੱਲਭਨਿ ਸੁਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਸਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਧਾਰੀਐ ॥ ੮੫੦ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੁਆਰ ਕੇ

---

੮੫੦. ਸਰਤਾ ਬਰਨਿਨ=ਸਾਰੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੰਗੀ ਨਦੀ ਜੇਹੜੀ ਗੰਗਾ ਨਦੀ ਹੈ ਉਸ ਗੰਗਾ ਨਦੀ ਵਾਲੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਧਰਤੀ ਜਾ= ਜਾਇਆ ਘਾਹ ਤੇ ਘਾਹ ਨੂੰ ਚਰ=ਚਰਨ ਵਾਲਾ ਹਰਨ ਤੇ ਹਰਨ ਦਾ ਰਾਜਾ ਸ਼ੇਰ ਤੇ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ । ਸਰਤੇਦ੍ਨਿਨ=ਨਦੀਆਂ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਨਦੀ ਗੰਗਾ ਤੇ ਜਮੀਨ ਸਰਭਾ ਨ੍ਪਨਿਨ=ਨਦੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਨਦੀ ਗੰਗਾ ਤੇ ਜਮੀਨ। ਬਕਤ੍=ਮੂੰਹ ਤੋਂ । ਨਦੀਆਂ ਦੀ ਰਾਣੀ ਗੰਗਾ ਤੇ ਜਮੀਨ । ਜਮੁਨਨੀ=ਜਮਨਾ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ । ਕਾਲਿੰਦ੍ਨਨਿ=ਜਮਨਾ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ । ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੀ ਪਿਆਰੀ ਜਮਨਾ ਅਗੇ ਜਮੀਨ । ਵਸਦੇਵ ਦਾ ਜਾਇਆ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਪਿਆਰੀ ਜਮਨਾ, ਧਰਤੀ। ਸ਼ਾਮ=ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੀ ਪਿਆਰੀ ਜਮਨਾ, ਜਮੀਨ । ਮੁਸਲੀਧਰ=ਬਲਭੱਦ੍ ਤੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਉਸ ਦਾ ਭਾਈ ਤੇ ਭਾਈ ਦੀ ਪਿਆਰੀ ਗੰਗਾ ਤੇ ਜਮੀਨ । ਵਾਪਰ=ਬਲਭੱਦ੍ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦਾ ਭਰਾ, ਜਮਨਾ, ਧਰਤੀ । ਮੁਰਲੀ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਤੇ ਜਮਨਾ ਤੇ ਧਰਤੀ । ਵਸਦੇਵ ਦਾ ਪਿਆਰਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਜਮਨਾ, ਧਰਤੀ । ਬਿਸ ਏਸ=ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤੇ ਜਮਨਾ, ਧਰਤੀ । ਜਾਦਵਾਂ ਦਾ ਸੁਆਮੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੀ ਨਾਇਕਾ ਜਮਨਾ, ਧਰਤੀ । ਦੁਆਰਕਾ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਤੇ ਜਮਨਾ ਧਰਤੀ । ਜਾਦਵਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਤੇ ਜਮਨਾ ਧਰਤੀ । ਦੁਆਰ ਕੇਂਦ੍=ਦੁਆਰਕਾ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਅਨੀਨ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਉਚਰੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਧਰੀਐ ॥ ੮੫੧ ॥ ਜਦੁ ਨਾਥਨਨੀ ਆਦਿ ਭਨੀਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ੮੫੨ ॥ ਦੁਆਰੋ ਵਤੀ ਸਰਨਿਨ ਪਦ ਭਾਖੁ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੁ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ੮੫੩ ॥ ਅੜਿੱਲੋ ॥ ਦੁਆਰ ਵਤੀ ਨਾਇਕਨਿਨ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ੮੫੪ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੁਆਰਕਾ ਧਨਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਭਨੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤ ਲੀਜੈ ॥ ੮੫੫ ॥ ਦੁਆਰ ਕੇਂਦ੍ਰੂਨਿਨ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਸੁਧਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਮਾਨੋ ॥ ੮੫੬ ॥ ਦੁਆਰਵਤੇਸ੍ਰੁਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪੰਤਿ ਸਬਦ ਸੁ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਉਚਰੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਧਰੀਐ ॥ ੮੫੭ ॥ ਜਦੇਸਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥ ੮੫੮ ॥ ਦੁਆਰਵਤੀ ਨਾਇਕਨਿਨ ਭਾਖਹੁ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤ ਪਦ ਕਹੁੱ ਰਾਖਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ੮੫੯ ॥ ਜਗ ਤੇ ਸਰਨਿਨ ਆਦਿ ਭਣੀਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ੮੬੦ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਅਨਿਕ ਦੁੰਦਭ ਜਾ ਬਲਭਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਮੰਤ੍ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ੮੬੧ ॥ ਹਲੀ ਭ੍ਰਾਤਨਿਨ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨਿ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍

---

੮੫੧. ਦੁਆਰਕਾ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੀ ਪਿਆਰੀ ਜਮਨਾ ਤੇ ਜਮਨਾ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ ਤੋਂ ਜਾਇਆ ਹੋਇਆ ਘਾਹ ਤੇ ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਹਰਨ ਤੇ ਹਰਨ ਦਾ ਰਾਜਾ ਸ਼ੇਰ ਤੇ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ।

੮੬੦. ਦੁਆਰਕਾ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਜਮਨਾ, ਧਰਤੀ । ਜਾਦਵਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਜਮਨਾ, ਧਰਤੀ । ਦੁਆਰਕਾ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਜਮਨਾ, ਧਰਤੀ। ਨਾਇਕਨਿਨ=ਰਾਜਾ ਜਮਨਾ, ਜਮੀਨ । ਧਨਿਨ=ਅਧਪਤੀ ਰਾਜਾ ਜਮਨਾ, ਜਮੀਨ ਕੇਂਦ੍ਰੂਨਿਨ=ਰਾਜਾ, ਜਮਨਾ, ਜਮੀਨ ਦੁਆਰ ਤੇ ਸਰਨਿ=ਦੁਆਰਕਾ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕ੍ਰਿਸਨ, ਜਮਨਾ ਧਰਤੀ । ਜਦਇਸਨੀ=ਜਾਦਵਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਜਮਨਾ ਧਰਤੀ । ੮੬੧. ਜਗ ਤੇ ਸਰਨਿਨ=ਜਗਤ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕ੍ਰਿਸਨ, ਪਿਆਰੀ ਜਮਨਾ, ਜਮਨਾ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ, ਜਮੀਨ ਦਾ ਪੁਤ੍ ਘਾਹ, ਘਾਹ ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਹਰਨ, ਹਰਨ ਦਾ ਰਾਜਾ ਸ਼ੇਰ, ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐਂ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਬੁੱਧ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐਂ ॥ ੮੬੨ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਲਿਆਨੁ ਜਨਿਨ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤ ਲਿੱਜੈ ॥ ੮੬੩ ॥ ਬੋਲਿ ਭਈਅਨਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰੋਂ ਕਹੀਯੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਯੋ ॥ ੮੬੪ ॥ ਰਉਹਣੇਅਕ੍ਰੂਰਾਤਨਨੀ ਭਾਖੁ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ॥ ੮੬੫ ॥ ਬਲਭਦ੍ਰ ਭ੍ਰਾਤਨਿਨ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ੮੬੬ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਪ੍ਰਲੰਬ ਘਨੁ ਅਨੁਜਨਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਬੁੱਧ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ੮੬੭॥ ਕਾਮ ਪਾਲ ਅਨਜਨਨੀ ਆਦਿ ਭਨੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰੁ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ੮੬੮ ॥ ਹਲ ਆਯੁਧ ਅਨੁਜਨਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐਂ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐਂ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੁ ਕਬਿ ਕਹਿ ਦੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥ ੮੬੯ ॥ ਰਿਵਤਿ ਰਵਨ ਅਨ ਜਨਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐਂ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੁ ਦੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥ ੮੭੦ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਮ ਅਨੁਜਨਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ੮੭੧ ॥ ਬਲੱਦੇਵ ਅਨੁਜਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥ ੮੭੨ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਪ੍ਰਲੰਬਾਰਿ ਅਨੁਜਨਨਿਨ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਪੁਨ ਦੈ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋਂ

੮੭੦.ਅਨਕ ਦੁੰਦਭ=ਕ੍ਰਿਸਨ ਦਾ ਪਿਓ ਵਸਦੇਵ,ਵਸਦੇਵ ਦਾ ਜਾਇਆ ਕ੍ਰਿਸਨ, ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੀਪਿਆਰੀ ਜਮਨਾ, ਜਮਨਾ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ, ਘਾਹ ਉਤੇ ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਹਰਨ ਤੇ ਹਰਨ ਦਾ ਰਾਜਾ ਸ਼ੇਰ ਤੇ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ। ਹਲੀ=ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਦਾ ਭਰਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਜਮੀਨ। ਬਲ ਅਨੁਜ=ਬਲਭਦ੍ਰ ਦਾ ਭਰਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤੇ ਜਮਨਾ, ਧਰਤੀ। ਬਲਭਦ੍ਰ ਦਾ ਭਈਆ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤੇ ਜਮਨਾ ਜਮੀਨ। ਰੋਹਣੀ ਦਾਪੁਤ੍ਰ ਬਲਭੱਦ੍ਰ, ਕ੍ਰਿਸਨ, ਜਮਨਾ, ਧਰਤੀ। ਪ੍ਰਲੰਬ ਘਨ=ਇਕ ਰਾਕਸ਼ ਨੂੰ ਘਨ=ਮਾਰਿਆ ਸੀ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਦਾ ਭਰਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਜਮਨਾ, ਧਰਤੀ। ਰਾਮ=ਫੌਜ ਦੇ ਪਾਲਨ ਵਾਲਾ ਬਲਭਦ੍ਰ, ਕ੍ਰਿਸਨ, ਜਮਨਾ, ਜਮੀਨ,ਹਲ ਜਿਸ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਹੈ ਉਹ ਬਲਭਦ੍ਰ, ਕ੍ਰਿਸਨ, ਜਮਨਾ, ਧਰਤੀ। ੮੭੧. ਰਿਵਤਿਰਵਨਾਨੁ ਜਨਨਿ=ਰਿਵਤੀ=ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਰਮਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਅਨੁਜ=ਭਰਾ ਕ੍ਰਿਸਨ. ਨ=ਜਮਨਾ, ਨਿ=ਧਰਤੀ, ਘਾਹ, ਹਰਨ, ਸ਼ੇਰ, ਬੰਦੂਕ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐਂ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਪਹਿਚਾਨੀਐਂ ॥ ੮੭੩ ॥ ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਅਰਨਿਨਨ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿਕੈ ਪੁਨ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚੋਰੀਐ ॥ ੮੭੪ ॥ ਕੇਸਯਾਂਤਕਨਿਨ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿਕੈ ਪੁਨਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚੋਰੀਐ ॥ ੮੭੫ ॥ ਬਕੀਆਂਤਕਨਿਨ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਬੁੱਧ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ੮੭੬ ॥ ਪਤਨਾਗਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੈ ਜਾਨਕੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿਕੈ ਪੁਨਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨ ਕੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ੮੭੭॥ ਸਕਟਾਸੁਰਹਨਨਨ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਾਛੈ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਗਿਆਨ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ੮੭੮ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੁਰਅਰਨਿਨ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ੮੭੯ ॥ ਨਰਕੋਂਤਕਨਿਨ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿੱਜੈ॥ ੮੮੦ ॥ ਆਦਿ ਨਰਕਹਾਨਿਨ ਪਦ ਭਾਖੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ੮੮੧ ॥ ਸੱਤ੍ਰਘਾਇਨਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪਹਿਚਾਨਹੁ ॥ ੮੮੨ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਮੁਰਮਰਦਨਿਨ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲੀਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ੮੮੩ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮਧ ਸੂਦਨਿਨ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ੮੮੪ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਮਧੁ

---

੮੮੦. ਰਾਮ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਦਾ ਭਰਾ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬਲਦੇਵ ਦਾ ਭਰਾ ਕ੍ਰਿਸਨ। ਪ੍ਰਲੰਬਾਰਿ=ਇਕ ਰਾਕਸ਼ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਕ੍ਰਿਸਨ, ਜਮਨਾ ਧਰਤੀ। ਤ੍ਰਿਣਾ ਵਰਤ=ਰਾਕਸ਼ ਦਾ ਵੈਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ, ਜਮਨਾ ਧਰਤੀ। ਕੇਸਤਾਂਤਕ=ਕੇਸੀ ਦੈਂਤ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ,ਜਮਨਾ ਧਰਤੀ। ਬਕੀ ਦੈਂਤ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕ੍ਰਿਸਨ। ਪਤਿਨਾਗਨਿ=ਨਾਗ, ਸੱਪਾਂ ਦਾ ਪਤੀ ਕਾਲਾ ਸੱਪ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਨੱਥਣ ਵਾਲਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ। ਸਕਟਾਸੁਰ=ਜਿਸ ਦੈਂਤ ਦੀ ਦੇਹ ਗੱਡੇ ਵਰਗੀ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਕ੍ਰਿਸਨ, ਮੁਰਦੈਂਤ ਦਾ ਵੈਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ।

੮੮੧ ਨਰਕਾਸੁਰ=ਦੈਂਤ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕ੍ਰਿਸਨ, ਜਮਨਾ, ਧਰਤੀ ਘਾਹ, ਹਰਨ, ਸ਼ੇਰ, ਬੰਦੂਕ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਦੁੰਦਨਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿਕੈ ਪੁਨ ਸਬਦੇਂਦ੍ ਕਹਿੱ ਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੈ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ੮੮੫ ॥ ਮਧੁਨਾਸਨਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿਕੈ ਪੁਨ ਸਬਦੇਸੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੈ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਧਾਰੀਐ ॥ ੮੮੬ ॥ ਕਾਲ ਜਮਨ ਅਰਨਿਨ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐਂ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿਕੈ ਪੁਨਿਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੀਐਂ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੈ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਮੰਤ੍ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ੮੮੭ ॥ ਨਰਕ ਅਰਨਨਿ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿਕੈ ਪੁਨ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੈ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਬੁੱਧ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ੮੮੮ ॥ ਕੰਸ ਕੇਸ ਕਰਖਨਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੀਂ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨਹੀਂ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੈ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਬੁੱਧ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ੮੮੯ ॥ ਬਾਸਦਿਵੇਸਨਨਨੀ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੈ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਬੁੱਧ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ੮੯੦ ॥ ਅਨਕ ਦੁੰਦ ਭੇਸਨਨ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿਕੈ ਪੁਨ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੈ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਮੰਤ੍ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ੮੯੧ ॥ ਰਸਨਰਕਸਨਿਨ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕੋਂ ਭਾਖੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੈ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਧਾਰੀਐ ॥੮੯੨॥ ਨਾਰਾਇਨਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਰਾਜ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਤ੍ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੈ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਬੁੱਧ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ੮੯੩ ॥ ਬਾਰਾਲਯਨਨਿ ਮੁਖਿ ਤੇ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿਕੈ ਨਾਥ ਬਹੁਰ ਪਦ ਦਿੱਜੀਐ ।। ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੈ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਬੁੱਧ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ੮੯੪ ॥ ਨਾਰਾਲਯਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

---

੮੯੦ ਨਰਕਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕ੍ਰਿਸਨ । ਵੈਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕ੍ਰਿਸਨ। ਮੁਰ=ਦੈਂਤ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕ੍ਰਿਸਨ। ਮਧੁ=ਦੈਂਤ ਦੇ ਸੂਧਨ=ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕ੍ਰਿਸਨ। ਮਧੁ ਦੈਂਤ ਦੇ ਕੁੰਦਨੀ=ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕ੍ਰਿਸਨ। ਜਮਨਾ ਧਰਤੀ। ਕਾਲਜਮਨ=ਦੈਂਤ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕ੍ਰਿਸਨ, ਜਮਨਾ, ਧਰਤੀ। ਨਰਕਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ। ਕੰਸ ਨੂੰ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਫੜਕੇ ਖਿੱਚਣ ਵਾਲਾ ਕ੍ਰਿਸਨ, ਜਮਨਾ, ਜਮੀਨ।

੮੯੧. ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਸ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕ੍ਰਿਸਨ, ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੀ ਪਿਆਰੀ ਜਮਨਾ, ਜਮਨਾ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ, ਘਾਹ, ਹਰਨ ਸ਼ੇਰ ਬੰਦੂਕ।

੮੯੨. ਅਨਿਕਦੁੰਦ ਭੇਸਨਿਨਿ=ਵਸਦੇਵ ਦਾ ਪੁਤ੍ ਕ੍ਰਿਸਨ, ਪਿਆਰੀ ਜਮਨਾ, ਧਰਤੀ, ਘਾਹ, ਹਰਨ, ਸ਼ੇਰ, ਬੰਦੂਕ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਬਹੁਰ ਤਿਹੱ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੮੯੫॥ ਨਾਰਕੇਤ ਨਿਨ ਆਦਿ ਉੱਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ੮੯੬ ॥ ਜਲ ਬਾਸਨਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਮੰਤ੍ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ੮੯੭ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਲ ਕੇਤਨਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਖਿ ਲਿੱਜੈ ॥ ੮੯੮ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਜਲ ਬਾਸਨਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ੮੯੯ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਲ ਧਾਮਨਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਖਿ ਲਿੱਜੈ ॥ ੯੦੦ ॥ ਜਲ ਗਿਰਹਨਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਖਿ ਲਿੱਜੈ ॥ ੯੦੧ ॥ ਜਲ ਬਾਸਨਨੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਧਰੀਐ ॥ ਸਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਮਾਨਹੁੱ ॥ ੯੦੨ ॥ ਜਲੱ ਸੰਕੇਤਨ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁੱ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥੯੦੩॥ ਬਾਰੋ ਧਾਮਨੀ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਸਬਦੇਸ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁੱ ॥ ੯੦੪ ॥ ਬਾਰ ਗ੍ਰਹਨਨੀ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁੱ ॥ ੯੦੫ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਮੇਘ ਜਨਿਨ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ੯੦੬ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਾਰ ਸੁਤੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥ ੯੦੭ ॥ ਗੰਗ

---

੮੯੬. ਰਸਨ ਰਕਸਨਿਨ=ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਣ ਵਾਲਾ ਕ੍ਰਿਸਨ, ਜਮਨਾ ਧਰਤੀ, ਘਾਹ, ਹਰਨ, ਸ਼ੇਰ, ਬੰਦੂਕ। ਨਾਰਾਇਨਨਿ=ਜਿਸ ਦਾ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਘਰ ਹੈ ਓਹ ਕ੍ਰਿਸਨ, ਜਮਨਾ, ਧਰਤੀ, ਘਾਹ ਆਦਿਕ। ਬਾਰਾਲਜ=ਜਿਸ ਦਾ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਘਰ ਹੈ ਜਾਂ ਆਸਰਾ ਨਰ=ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਆਸਰਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਨਾਰ=ਪਾਣੀ ਹੈ ਘਰ ਜਿਸ ਦਾ, ਸੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ।

੮੯੭. ਨਾਰਕੇਤਨਿਨ=ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਜਿਸ ਦਾ ਘਰ ਹੈ ਓਹ ਕ੍ਰਿਸਨ, ਪਿਆਰੀ ਜਮਨਾ, ਧਰਤੀ, ਘਾਹ, ਹਰਨ, ਸ਼ੇਰ, ਬੰਦੂਕ। ੯੦੦. ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕ੍ਰਿਸਨ, ਜਮਨਾ, ਧਰਤੀ, ਘਾਹ ਹਰਨ, ਸ਼ੇਰ ਬੰਦੂਕ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਭੇਟਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ੯੦੮ ॥ ਅਰੁੱਨ ਬਾਰਨਿਨ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨਹੁੱ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਹੁੱ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰਹੁੱ ॥ ੯੦੯ ॥ ਅੱਰੁਣ ਬਾਰਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ੯੧੦ ॥ ਅੱਡ਼ਿੱਲ ॥ ਅਰੁਨ ਅੰਬਨੀਨ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋਂ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਬੁੱਧ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ੯੧੧ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਰੁਣ ਤੁਰੰਗਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ੯੧੨ ॥ ਅੱਾਰਕਤਾ ਜਲਨਿਨ ਪਦ ਭਾਖੋ ॥ ਜਾਕਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਖਿ ਲਿੱਜੈ ॥ ੯੧੩ ॥ ਅੱਰੁਨ ਅੰਬਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁੱ ॥ ਸਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ੯੧੪ ॥ ਅੱਰੁਨ ਪਾਨਨੀ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥ ੯੧੫॥ ਅਰੁਨ ਜਲਨਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁੱ॥ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁੱ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਖਿ ਲਿੱਜੈ ॥ ੯੧੬ ॥ ਅਰੁਨ ਨੀਰਨਿਨ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁੱ ॥ ੯੧੭ ॥ ਸਤੱਦ੍ਰਵਨੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪ੍ਰਕਾਸੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਰੀਐ ॥ ੯੧੮ ॥ ਸਭ ਪ੍ਰਵਾਹਨਿਨ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨਹੁੱ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ੯੧੯ ॥ ਸਹਸ ਨਾਰਨਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥ ੯੨੦ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸੱਤ-

---

੯੧੮. ਜਲਧਾਮਨਨੀ=ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਜਿਸ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦਾ ਘਰ ਹੈ, ਜਮਨਾ, ਧਰਤੀ । ਜਲ ਗ੍ਰਹਨਨੀ=ਪਾਣੀ ਹੈ ਘਰ ਸੋ ਕ੍ਰਿਸਨ, ਜਮਨਾ, ਧਰਤੀ। ਸੰਕੇਤ=ਘਰ, ਕ੍ਰਿਸਨ, ਜਮਨਾ, ਧਰਤੀ । ਘਾਹ, ਹਰਨ, ਸ਼ੇਰ ਬੰਦੂਕ। ਬਾਰਧਾਮਨੀ=ਕ੍ਰਿਸਨ, ਜਮਨਾ, ਧਰਤੀ ਆਦਕ। ਗ੍ਰਹ=ਘਰ । ਮੇਘਜਨਨਿ=ਬਦਲ ਦਾ ਜਾਇਆ ਪਾਣੀ ਸੋ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਘਰ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦਾ ਹੈ, ਜਮਨਾ ਧਰਤੀ। ਸਾਰਸੁਤੀਸ=ਸੁਰੱਸਵਤੀ ਨਦੀ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ, ਗੰਗਾ ਨਾਲ ਭੇਟਨੀ=ਮਿਲਨ ਵਾਲੀ ਸੁਰਸਵਤੀ ਨਦੀ, ਇਸ ਦੀ ਜਮੀਨ ਤੇ ਘਾਹ । ਅਰਨਿਬਾਰਨਨਿ=ਲਾਲ ਪਾਣੀ ਵਾਲੀ ਸੁਰੱਸਵਤੀ ਨਦੀ ਜਮੀਨ, ਘਾਹ। ਅਰਣਿਬਾਰਣੀ=ਲਾਲ ਪਾਣੀ ਵਾਲੀ ਨਦੀ। ਅੰਬੁਸੀ=ਪਾਣੀ ਵਾਲੀ। ਲਾਲ ਤਰੰਗਾਂ ਵਾਲੀ ਸੁਰੱਸਤੀ, ਸਾਰੇ ਲਾਲ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਾਮ ਆਏ ਹਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਦ੍ਵਯਨਿਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕਹੁ ਦੀਜੀਐ ॥ ਰਿਪ ਪਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਪੁਨ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਬੁੱਧ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ੯੨੧ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਤ ਪ੍ਰਵਾਹਨਿਨ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁੱ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਠਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥ ੯੨੨ ॥ ਸੋਤਾਗਾਮਨੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁੱ ॥ ੯੨੩ ॥ ਸਤ ਤਰੰਗਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੇ ॥ ਅੰਤ ਸਬਦ ਤਾਕੇ ਅਰਿ ਕਹੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਲਹੀਐ ॥ ੯੨੪ ॥ ਭੂਮ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥ ੯੨੫ ॥ ਆਦਿ ਬਿਆਸਨਨੀ ਪਦ ਭਾਖੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥ ੯੨੬ ॥ ਬਿਆਹਨਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਹੁੱ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰਹੁੱ ॥ ੯੨੭ ॥ ਪਾਸਸੋਕਤਨਨਿ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਧਰੀਐ ॥ ਰਿਪ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ੯੨੮ ॥ ਪਾਸ ਨਾਸਨਿਨ ਆਦਿ ਬਖਨੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਉਚਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਰੀਐ ॥ ੯੨੯ ॥ ਬਰੁਣਾਇਧ ਨਾਸਨਨ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨਹੁੱ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ੯੩੦ ॥ ਜੋਲਸਿਨ ਆਯੁਧ ਨਾਮ ਕਹੀਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁੱ ॥ ੯੩੧ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸਕਲ ਪਾਸ ਲੈ ਨਾਮ ਨਾਸਨਿਨ ਭਾਖੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਬਹੁਰ ਪਦ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਬੁੱਧ ਪਛਾਨੀਐ ॥੯੩੨ ॥ ਰਾਵਨਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਬੀਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ੯੩੩॥ ਚੌਪਈ ਰਾਵਨੀਨ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ

---

੯੨੨. ਸਤੁੱਦ੍ਵ ਦਰਿਆ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ । ਸਤ=੧੦੦ ਪ੍ਰਵਾਹ ਵਾਲੀ ਨਦੀ ਤੇ ਜਮੀਨ । ਸਰਸਨਾਰਨਨਿ=ਸੈ ਨਾਲਿਆਂ ਵਾਲੀ ਨਦੀ ਤੇ ਜਮੀਨ । ਦਰਿਆ ਦੀ ਜਮੀਨ । ੯੨੬. ਸੈ ਗਾਮਨੀ=ਤੁਰਨ ਵਾਲੀ । ਸੈ ਉਛਾਲੇ ਵੱਖੋ ਵਖ । ਭੂਮ=ਜਮੀਨ ਉਤੇ ਘਾਹ ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਹਰਨ ।

੯੩੦. ਬਿਆਸ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ । ਬਿਆਹਨ=ਬਿਆਸਾ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ । ਪਾਸ=ਫਾਹੀ ਦੇ ਸਕਤ=ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਰਤੀ ਬਿਆਸਾ ਨਦੀ ਦੀ ਹੈ । ਫਾਹੀ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬਿਆਸਾ ਨਦੀ ਦੀ ਜਮੀਨ ਹੈ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥ ੯੩੪ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਨਨ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁੱ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥ ੯੩੫ ॥ ਸਸਿ ਭਗਨਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰ ਭਣੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥ ੯੩੬ ॥ ਚੰਦ੍ਰਨੁ ਜਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਰਦ ਸੁਠਾਨਹੁੱ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰੋ ਧਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਰੀਐ ॥ ੯੩੭ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸਸਿਅਨੁ ਜਨਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿਕੇ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋਂ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਬੁੱਧ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ॥ ੯੩੮ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮਯੰਕ ਅਨ ਜਨਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁੱ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦਿੱਜੈ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ॥ ੯੩੯ ॥ ਅੜਿੱਲ॥ਮਯੰਕ ਸਹੋ ਦਰਨਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ॥ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਠਾਨੀਐਂ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਕਬਿ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ੯੪੦ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਰ ਅਨ ਜਨਨਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਭਣੀੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਅੰਤ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥ ੯੪੧ ॥ ਨਾਸਿਸ ਅਨ ਜਨਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਉਚਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਰੀਐ ॥ ੯੪੨ ॥ ਨਿਸ ਇਸਰਨਨਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਭਣੀੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥ ੯੪੩ ॥ ਰੈਨਰਾਟਨਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਭਣੀੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਖਿ ਲਿੱਜੈ ॥ ੯੪੪ ॥ ਰੈਨ ਰਾਟਨਨਿ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਧਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਜਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕੇ ਕੇ

---

੯੪੦. ਬਰਨਾਇਧ ਨਾਸਨਨਿ=ਵਰਣ ਦੇਵਤਾ ਦਾ ਆਇਧ=ਹੱਥਿਆਰ ਫਾਹੀ ਤੇ ਫਾਹੀ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬਿਆਸਾ ਨਦੀ ਦੀ ਜਮੀਨ ਹੈ। ਜਲਸਿ ਆਯੁਧਨਾਸ=ਇਸ ਦਾ ਵੀ ਅਰਥ ਉਤਲਾ ਹੀ ਹੈ । ਰਾਵਨਨਿ=ਰਾਵੀ ਨਦੀ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ । ਚੰਦ੍ ਭਗ=ਜੇਹਲਮ ਦਰਿਆ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ। ਸਸ ਭਗਨ=ਵੀ ਉਤੇ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਚੰਦ੍ ਨੁਜ=ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਦਾ ਭਰਾ ਸੋ ਦਰਿਆ ਹੈ। ਸਸਅਨੁਜਨਨਿ=ਚੰਦ੍ ਭਗਾ ਦਰਿਆ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ। ਮਯੰਕ ਅਨੁਜ ਵੀ ਚੰਦਰ ਭਗਾ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ੯੪੧. ਮਯੰਕ=ਚੰਦ ਦੀ ਭੈਣ ਝਨਾ ਨਦੀ, ਸੋ ਇਸ ਨਦੀ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ, ਨਦੀ ਦਾ ਜਾਇਆ ਘਾਹ, ਚਰਨ ਵਾਲਾ ਹਰਨ, ਰਾਜਾ ਸ਼ੇਰ ਤੇ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ। ੯੪੨. ਅਰਜਨਨਿਨ=ਹਨੇਰੇ ਦਾ ਵੈਰੀ ਚੰਦ, ਚੰਦ ਦੀ ਭੈਣ ਚੰਦ੍ ਭਗਾ ਝਨਾ ਨਦੀ ਤੇ ਜਮੀਨ ਆਦਕ। ੯੪੩. ਰਾਤ ਦਾ ਰਾਜਾ ਚੰਦ, ਚੰਦ ਦੀ ਭੈਣ ਝਨਾ ਨਦੀ। ੯੪੪. ਰਾਤ ਦਾ ਰਾਜਾ ਚੰਦ, ਚੰਦ ਦੀ ਭੈਣ ਝਨਾ ਨਦੀ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨਹੁ ॥ ੯੪੫ ॥ ਰੈਨ ਰਾਜਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ ਪਦ ਕਹੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਲਹੀਐ ॥ ੯੪੬ ॥ ਨਿਸ ਨਾਇਕਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਸੂਨ ਉਚਰ ਚਰ ਪਤਿ ਪਦ ਭਰੀਐ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁੱ ॥ ੯੪੭ ॥ ਨਿਸ ਇਸਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਹੁੱ ॥ ਸੁ ਕਬਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰਹੁੱ ॥ ੯੪੮ ॥ ਨਿਸ ਪਤਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਸਤ ਚਰ ਅਰ ਅੰਤਹਿੱ ਪਦ ਧਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਸੁ ਕਬਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁੱ ॥ ੯੪੯ ॥ ਨਿਸ ਧਨਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਅਰ ਪਦਹਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨਹੁੱ ॥ ੯੫੦ ॥ ਰੈਨ ਨਾਇਕਨਿ ਆਦਿ ਸੁ ਕਹੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਦੈ ਰਹੀਐ ॥ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ ਪਦ ਭਾਖਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਖਿ ਰਾਖਹੁ ॥ ੯੫੧ ॥ ਨਿਸ ਚਰਨਨ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਪਦ ਭਾਖਹੁੱ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪੁਨਿ ਰਾਖਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁੱ ॥ ੯੫੨ ॥ ਆਦਿ ਨਿਸਾ ਚਰਨਨ ਕਹੁੱ ਭਾਖੋ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ੯੫੩ ॥ ਰੈਨੋ ਰਮਨ ਸਬ ਦਾਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ੯੫੪ ॥ ਰੈਨ ਰਾਜਨਨ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦਹਿੱ ਸਵਾਰੋ ॥ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ ਪਦ ਕਹੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਲਹੀਐ ॥ ੯੫੫ ॥ ਨਿਸਾ ਰਵਨਨੋਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦਤਾ ਪਾਛੈ ਕਹੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ੯੫੬ ॥ ਦਿਨੋ ਅਰ ਰਵਨਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ ਪਦ ਭਾਖੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜੂ ਕੇ ਲਖਿ ਰਾਖੋ ॥ ੯੫੭ ॥

---

੯੪੫. ਰਾਤ ਦਾ ਅਧਪਤੀ=ਰਾਜਾ ਚੰਦ, ਚੰਦ ਦੀ ਭੈਣ ਝਨਾ ਨਦੀ।

੯੪੬. ਰਾਤ ਦਾ ਰਾਟ=ਰਾਜਾ ਚੰਦ, ਚੰਦ ਦੀ ਭੈਣ ਝਨਾਨਦੀ।

੯੪੭. ਰਾਤ ਦਾ ਰਾਜਾ ਚੰਦ। ੯੪੮. ਰਾਤ ਦਾ ਨਾਇਕ=ਸੁਆਮੀ ਚੰਦ ਸੂੰਨ=ਪੁਤ੍ ਘਾਹ। ੯੪੯. ਰਾਤ ਦਾ ਈਸ ਚੰਦ।

੯੫੦. ਰਾਤ ਦਾ ਪਤੀ ਚੰਦ ਚੰਦ ਦੀ ਭੈਣ ਝਨਾ ਨਦੀ, ਝਨਾ ਨਦੀ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ ਸਤ=ਪੁਤ੍ ਜਾਇਆ ਹੋਇਆ ਘਾਹ, ਚਰਨ ਵਾਲਾ ਹਰਨ, ਹਰਨ ਦਾ ਰਾਜਾ ਸ਼ੇਰ, ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ। ੯੫੭. ਰਾਤ ਦਾ ਧਨੀ=ਚੰਦ। ਰਾਤ ਦਾ ਨਾਇਕ=ਮਾਲਕ ਚੰਦ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਫਿਰਨ ਵਾਲਾ ਚੰਦ। ਝਨਾ ਨਦੀ, ਜਮੀਨ, ਪੁਤ੍। ਰਾਤ ਨੂੰ ਫਿਰਨ ਵਾਲਾ ਚੰਦ। ਰੈਨ=ਰਾਤ ਨੂੰ ਭੋਗਣ ਵਾਲਾ ਚੰਦ। ਸਤ=ਪੁਤ੍ ਘਾਹ। ਰਾਤ ਦਾ ਰਾਜਾ ਚੰਦ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਭੋਗਣ ਵਾਲਾ ਚੰਦ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਹਰਿਜ ਅਰਿ ਰਵਨਿਨ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ ਪਦ ਕਹੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੋ ॥ ੯੫੮ ॥ ਤਿਮਿਯ ਰਸੋਰਵਨਿ ਪਦੰ ਕਹੀਐ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਗਹੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਤਿਹੱ ਅੰਤ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥ ੯੫੯ ॥ ਹਰਜਰਿ ਰਵਨਨ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰ ਉਚਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਰੀਐ ॥ ੯੬੦ ॥ ਰਵਿ ਜਹਿ ਰਵਨਨ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰੋ ਭਾਖਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਖਿ ਰਾਖਹੁ ॥ ੯੬੧ ॥ ਭਾਨਜ ਅਰਿ ਕਹਿ ਰਵਨ ਭਨੀਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁੱ ॥ ੯੬੨ ॥ ਸੂਰਜਰ ਰਵਨ ਆਦਿ ਪਦ ਕਹੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਗਹੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਧਾਰੋ ॥ ੯੬੩ ॥ ਭਾਨ ਜਾਰਿ ਰਵਨਨ ਪਦ ਭਾਖੋ ॥ ਸਤਰਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਪੁਨ ਰਾਖੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁੱ ॥ ੯੬੪ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਦਿਨ ਧੁਜ ਅਰ ਰਵਨਿਨ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਦੈ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਤ੍ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐਂ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ੯੬੫ ॥ ਦਿਨ ਰਾਜਿ ਅਰ ਰਵਨਨੀ ਸੁ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐਂ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਠਾਨੀਐਂ ॥ ॥ ਸਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐਂ ॥ ਹੋ ਸਕਲ

---

੯੫੮. ਦਿਨ ਅਰਿ ਰਵਨਿਨ=ਦਿਨ ਦੀ ਵੈਰਨ ਰਾਤ, ਰਾਤ ਦਾ ਰਾਜਾ ਚੰਦ, ਚੰਦ ਦੀ ਭੈਣ ਝਨਾ ਨਦੀ, ਨਦੀ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ, ਜਮੀਨ ਦਾ ਪੁਤ੍ ਘਾਹ। ਘਾਹ ਚਰਨ ਵਾਲਾ ਹਰਨ, ਹਰਨ ਦਾ ਪਤੀ ਸ਼ੇਰ, ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ।

੯੫੯. ਹਰਜ ਅਰਿ ਰਵਨਿਨ=ਸੂਰਜ, ਸੂਰਜ ਦਾ ਪੁਤ੍ ਜੰਮਿਆ ਦਿਨ, ਦਿਨ ਦੀ ਵੈਰਨ ਰਾਤ, ਰਾਤ ਦਾ ਰਾਜਾ ਚੰਦ, ਚੰਦ ਦੀ ਭੈਣ ਝਨਾ ਨਦੀ, ਨਦੀ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ, ਜਮੀਨ ਦਾ ਪੁਤ ਘਾਹ, ਹਰਨ, ਸ਼ੇਰ, ਬੰਦੂਕ।

੯੬੦. ਤਿਮਰਅਰਿ ਸੋ ਰਵਨਿਨ=ਹਨੇਰੇ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸੂਰਜ, ਸੂਰਜ ਦਾ ਪੁਤ੍ ਦਿਨ, ਦਿਨ ਦੀ ਵੈਰਨ ਰਾਤ, ਰਾਤ ਦਾ ਰਾਜਾ ਚੰਦ। ਚੰਦ ਦੀ ਭੈਣ ਝਨਾ ਨਦੀ, ਨਦੀ ਵਾਲੀ ਧਰਤੀ, ਪੁਤ੍ ਘਾਹ, ਹਰਨ, ਸ਼ੇਰ ਬੰਦੂਕ।

੯੬੨. ਹਰ=ਸੂਰਜ, ਜ=ਪੁਤ੍ ਦਿਨ। ਰਿ=ਵੈਰੀ ਰਾਤ । ਰਵਨ=ਭੋਗਣ ਵਾਲਾ ਚੰਦ। ਨਿ=ਨਦੀ ਭੈਣ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਦੀ ਝਨਾ ਨਦੀ। ਨਦੀ ਜਮੀਨ, ਪੁਤ੍ ਘਾਹ। ਚਰਨ ਵਾਲਾ ਹਰਨ। ਨਾਇਕ=ਮਾਲਕ ਸ਼ੇਰ। ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ।

੯੬੫. ਭਾਨ=ਸੂਰਜ ਦਾ ਜਾਇਆ ਦਿਨ, ਵੈਰੀ ਰਾਤ, ਰਾਜਾ ਚੰਦ। ਸੂਰਜ, ਰਿ=ਵੈਰੀ ਰਾਤ । ਰਾਜਾ ਚੰਦ, ਨਿ=ਭੈਣ ਨਦੀ । ਜਾ=ਪੁਤ੍ ਘਾਹ। ਚਰ=ਖਾਣਾ। ਭਾਨ=ਸੂਰਜ, ਰਾਤ, ਚੰਦ, ਨਦੀ ਜਮੀਨ ਘਾਹ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਬੁੱਧ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ੯੬੬ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦਿਨਸਿ ਅਰ ਰਵਨਨ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਪੁਨਿ ਕਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਤੀਜੈ ॥ ੯੬੭ ॥ ਤਮ ਅਰਿਜਰਿਰਵਨਨਿ ਪਦ ਭਾਖੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਤਿਹੱ ਅੰਤ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਤਿੱਜੈ ॥ ੯੬੮ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਜੋਨਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਤਿੱਜੈ ॥ ੯੬੯ ॥ ਸੱਸਉਪ ਸਖਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁੱ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ੯੭੦ ॥ ਨਿਸ ਇਸ ਭਗਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁੱ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਤਿੱਜੈ ॥ ੯੭੧ ॥ ਸਸਿੱ ਭਗਨੀ ਸਖੱਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਹੁੱ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰਹੁੱ ॥ ੯੭੨ ॥ ਨਿਸਿਸ ਭਗਾ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾਚ੍ਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਖ਼ਦ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁੱ ॥ ੯੭੩ ॥ ਰੈਨ ਰਾਟ ਕਹਿ ਭਗਾ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਅੰਤ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਤਿੱਜੈ ॥ ੯੭੪ ॥ ਅਜ਼ਿੱਲ ॥ ਰੈਨ ਰਾਵਨੀ ਕਹਿ ਭਗ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐਂ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐਂ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਭਨੀਜੀਐਂ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਹੋ ਤਹੱ ਦੀਜੀਐਂ ॥ ੯੭੫ ॥ ਰੈਨ ਰਾਜ ਕਹਿ ਭਗਾ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋਂ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋ

---

੯੬੬. ਦਿਨ ਧੁਜ ਅਰਿ ਰਵਨਨਿ=ਦਿਨ ਦਾ ਝੰਡਾ ਸੂਰਜ, ਸੂਰਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਰਾਤ, ਰਾਤ ਦੇ ਭੋਗਣ ਵਾਲਾ ਚੰਦ, ਚੰਦ ਦੀ ਭੈਣ ਝਨਾ ਨਦੀ, ਨਦੀ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ ਜਾਇਆ ਹੋਯਾ ਘਾਹ, ਘਾਹ ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਹਰਨ, ਹਰਨ ਦਾ ਨਾਥ=ਰਾਜਾ ਸ਼ੇਰ, ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ। ੯੬੭. ਦਿਨ ਦਾ ਰਾਜਾ ਸੂਰਜ, ਵੈਰਨ ਰਾਤ, ਭੋਗਣ ਵਾਲਾ ਚੰਦ, ਭੈਣ ਨਦੀ, ਜਮੀਨ, ਘਾਹ, ਹਰਨ, ਸ਼ੇਰ, ਬੰਦੂਕ।

੯੬੮. ਦਿਨ, ਰਾਜਾ ਸੂਰਜ, ਵੈਰਨ ਰਾਤ, ਚੰਦ, ਨਦੀ, ਜਮੀਨ, ਘਾਹ, ਹਰਨ, ਸ਼ੇਰ ਬੰਦੂਕ। ੯੬੯. ਤਮ=ਹਨੇਰੇ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸੂਰਜ, ਸੂਰਜ ਦਾ ਪੁਤ੍ ਦਿਨ, ਦਿਨ ਦੀ ਵੈਰਨ ਰਾਤ, ਰਾਤ ਦਾ ਰਾਜਾ ਚੰਦ, ਚੰਦ ਦੀ ਭੈਣ ਝਨਾ ਨਦੀ, ਨਦੀ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ, ਘਾਹ, ਹਰਨ, ਸ਼ੇਰ, ਬੰਦੂਕ।

੯੭੦. ਚੰਦ੍ ਜੋਂਨਨੀ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਜੋ ਚਾਨਣੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਇਸ ਦੀ ਭੈਣ ਝਨਾ ਨਦੀ ਹੈ। ੯੭੧. ਸਸਿ=ਚੰਦ ਦੇ ਉਪ=ਪਾਸ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਸਖਨੀ=ਸਖੀ ਭਾਵ ਭੈਣ ਝਨਾ ਨਦੀ, ਜਮੀਨ ਆਦਿਕ।

੯੭੮. ਭਗਨੀ=ਰਾਤ ਦੇ ਰਾਜੇ ਚੰਦ ਦੀ ਭੈਣ ਨਦੀ ਝਨਾ ਹੈ। ਸਸਿ=ਚੰਦ ਦੀ ਭੈਣ। ਭਗਾ=ਭੈਣ। ਰਾਟ=ਰਾਜਾ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਰਾਵਨੀ=ਭੋਗਣ ਵਾਲਾ ਚੰਦ। ਭਗਾ=ਭੈਣ ਝਨਾ ਨਦੀ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਬੁੱਧ ਮਨ ਧਾਰੀਐ ॥ ੯੭੬ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰੈਨ ਰਾਵ ਕਹਿ ਭਗਾ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਤਿਹੱ ਅੰਤ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜਹੱ ਚਹੋ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ੯੭੭ ॥ ਦਿਨੋ ਅਰ ਕਹਿ ਭਗ ਸਬਦ ਵਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਤਿਹੱ ਅੰਤ ਸੁ ਕਹੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਉਚਰਹੁ ਜਹੱ ਚਹੀਐ ॥ ੯੭੮ ॥ ਤਮਚਰ ਕਹਿ ਭਗ ਸਬਦ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੋ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥ ੯੭੯ ॥ ਰੈਣ ਰਾਵ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਕਹੀਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥ ੯੮੦ ॥ ਜਉਨ ਕਰਣ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਭਣੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ੯੮੧ ॥ ਕਿਰਣ ਧਰਣ ਕਹਿ ਭਗਣ ਕਹੀਜੈ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਅਨਮਾਨਹੁ ॥ ੯੮੨ ॥ ਮਯੰਕ ਸਬਦ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਦ ਨਾਥ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਉਚਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਸੁਧਰੀਐ ॥ ੯੮੩ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਬਾਹਨ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਤਿਹੱ ਅੰਤ ਉਚਾਰਹੁੱ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਚਿੱਤ ਧਾਰਹੁੱ ॥ ੯੮੪ ॥ ਹਿਰਣ ਰਾਟ ਕਹਿ ਭਗਣ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹਿੱਜੈ ॥ ੯੮੫ ॥ ਸ੍ਰਿੰਗ ਬਾਹਣੀ ਭਗਾ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁੱ ॥ ੯੮੬ ॥ ਮ੍ਰਿੰਗ ਪਤਿਣੀ ਕਹਿ ਭਗਣ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁੱ ॥ ੯੮੭ ॥ ਪ੍ਰਜਾਪਤਿ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ੯੮੮ ॥ ਛੰਦ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਨਾਥ ਭਗਣਿਣਿ ਭਾਖੁ ॥ ਰਿਪ ਨਾਥ ਚਰ ਪਤਿ ਰਾਖੁ ॥ ਰਿਪ ਸਬਦ ਵਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਭ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ੯੮੯ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨਦੀ ਰਾਟ ਸੁਤ ਭਗਣ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਤਿਹੱ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁੱ॥

---

੯੮੮. ਦਿਨ ਅਰਿ=ਦਿਨ ਦਾ ਵੈਰੀ ਚੰਦ, ਚੰਦ ਦੀ ਭੈਣ ਨਦੀ। ਤਮਚਰ=ਰਾਤ ਨੂੰ ਫਿਰਨ ਵਾਲਾ ਚੰਦ । ਰਾਵ=ਰਾਜਾ ਜਉਨ ਕਰਨ=ਚਾਨਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਚੰਦ । ਭਗਣ=ਭੈਣ । ਕਿਰਣਾਂ ਨੂੰ ਧਰਨ ਵਾਲਾ ਚੰਦ । ਸਤ=ਪੁਤ੍ਰ ਘਾਹ । ਮਯੰਕ=ਚੰਦ ਦੀ ਭਗਣ=ਭੈਣ । ਮ੍ਰਿਗ=ਹਰਨ ਉਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਵਾਲਾ ਚੰਦ। ਹਰਨਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ । ਸਤ=ਪੁਤ੍ਰ ਘਾਹ । ਸ੍ਰਿੰਗ=ਹਰਨ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ । ਹਰਨਾਂ ਦਾ ਪਤਣੀ=ਮਾਲਕ ਚੰਦ ।

੯੮੯. ਪਰਜਾ ਪਤਿ=ਚੰਦ ਦੀ ਭੈਣ ਝਨਾ ਨਦੀ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਅਨਮਾਨਹੁੱ ॥ ੯੯੦ ॥ ਸਾਮੁੰਦ੍ਰ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹੱ ਅੰਤ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਧਾਰੋ ॥ ੯੯੧ ॥ ਨਦੀ ਰਾਟ ਸੁਤ ਭਗਣਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦਿ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਅਨਮਾਨਹੁ ॥ ੯੯੨ ॥ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਭਗਣਨ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹੱ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁੱ ॥ ੯੯੩ ॥ ਮ੍ਰਿੰਗ ਜਾ ਭਗਣਿਨ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਰਿਪ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਅਨਮਾਨਹੁੱ ॥ ੯੯੪ ॥ ਨਦਿਸਜ ਭਗਣਿ ਆਦਿ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁੱ ॥ ੯੯੫ ॥ ਨਦਿ ਨਾਇਕ ਕਹਿ ਭਗਣਿਨ ਭਾਖੋ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹੱ ਅੰਤ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ੯੯੬ ॥ ਸਰਤਿਸੱ ਭਗਣਿਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹਿੱ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁੱ ॥ ੯੯੭ ॥ ਸਰਤ ਇੰਦ੍ ਭਗਣਨੀ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪਹਿਚਾਨਹੁੱ ॥ ੯੯੮ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਨਿਸਸਿਣਿ ਕਹਿ ਭਗਣਿਨ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐਂ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐਂ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਭਨੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਕਬਿ ਲਖਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ੯੯੯ ॥ ਤਮ ਚਰ ਭਗਣਨਿ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐਂ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿਕੈ ਪਤਿ ਪਦ ਬਹੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐਂ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ

---

੯੯੦. ਹਰਨਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਚੰਦ, ਚੰਦ ਦੀ ਭੈਣ ਝਨਾ ਨਦੀ, ਜਾਂ ਹਰਨਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕਾਲਾ ਹਰਨ ਤੇ ਕਾਲੇ ਹਰਨ ਦਾ ਨਾਥ=ਰਾਜਾ ਚੰਦ, ਤੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਦੀ ਭੈਣ ਝਨਾ ਨਦੀ, ਨਦੀ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ, ਜਮੀਨ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਘਾਹ। ਘਾਹ ਚਰਨ ਵਾਲਾ ਹਰਨ, ਹਰਨ ਦਾ ਰਿਪ=ਵੈਰੀ ਸ਼ੇਰ, ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਰਿਪ=ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ਇਸ ਛੰਦ ਦਾ ਜਾ ਪਦ ਉਤੇ ਲਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਸ਼ੇਰ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸ਼ੇਰ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ,ਇਸ ਲਈ ਰਿਪ=ਦੋ ਵਾਰੀ ਆਖਾ ਹੈ।

੯੯੧. ਨਦੀ ਰਾਤ ਨਦੀਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਸਮੁੰਦ੍ ਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਸੁਤ=ਪੁਤ੍ ਚੰਦ, ਚੰਦ ਦੀ ਭੈਣ ਨਦੀ। ੯੯੪. ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਪੁਤਰ ਚੰਦ। ਨਦੀ ਰਾਟ ਸੁਤ=ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਪੁਤ੍ ਚੰਦ। ੯੯੯. ਮ੍ਰਿਗਜਾ=ਹਰਨ ਦਾ ਪੁਤ੍ ਕਾਲਾ ਹਰਨ, ਹਰਨ ਦਾ ਰਾਜਾ ਚੰਦ, ਨਦੀ, ਜਮੀਨ। ਨਦਿਸ=ਨਦੀਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਸਮੁੰਦਰ ਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਪੁਤ੍ ਚੰਦ ਤੇ ਚੰਦ ਦੀ ਭੈਣ ਨਦੀ ਹੈ। ਸੁਤ=ਪੁਤ੍। ਸਰਤਿਸ=ਨਦੀਆਂ ਦਾਰਾਜਾ ਸਮੁੰਦ੍।ਸਰਤ=ਨਦੀਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਸਮੁੰਦ੍।ਸਤ=ਪੁਤ੍।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਨਾਮ ਸਬੁੱਧ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ੧੦੦੦ ॥ ਤਮ ਹਰ ਭਗਣਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਅੰ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿਕੈ ਪਤਿ ਪਦ ਅੰਤ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੂ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾਕੈ ਅੰਤ ਸਬੁੱਧ ਕਹੁ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਬੀਨ ਲਹੁ ॥ ੧੦੦੧ ॥ ਤਮ ਅਰ ਭਗਣਾਣਿਨ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹੀਜੀਐ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹੁ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੂ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੈ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐਂ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਬੁੱਧ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐਂ ॥ ੧੦੦੨ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਮਰਰਿ ਭਗਣਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੂ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥ ੧੦੦੩ ॥ ਤਿਮਰ ਨਾਸ ਕਰ ਭਗਣਨਿ ਭਾਖੋ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੂ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ੧੦੦੪ ॥ ਤਿਮੱਰ ਰਦਨ ਭਗਣਨੀ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੂ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਭਣੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ੧੦੦੫ ॥ ਤਿਮੱਰ ਉਚਰਹਾ ਭਗਣ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੂ ਸਬਦ ਤਿਹੱ ਅੰਤ ਭਣੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ੧੦੦੬ ॥ ਤਿਮੱਰਨਿਕੰਦਨ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਭਗਣਿਨ ਸਤ ਚਰ ਪੁਨਿ ਪਦ ਧਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੂ ਸਬਦ ਤਿਹੱ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ੧੦੦੭ ॥ ਤਿਮਰ ਮੰਦ ਭਗਣਿਨੀਂ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੂ ਸਬਦ ਤਿਹੱ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਅਨਮਾਨਹੁ ॥ ੧੦੦੮ ॥ ਤਿਮਰਯਾਂਤ ਕਹਿ ਭਗਣਿਨ ਭਾਖੋ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੂ ਸਬਦ ਤਿਹੱ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ੧੦੦੯ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਿਮਰ ਨਾਸ ਕਰ ਭਗਣਿਨ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐਂ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕਹੁ ਠਾਨੀਐਂ ॥ ਰਿਪ ਪਦ ਕੋਂ ਤਾਕੈ ਪੁਨ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐਂ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਬੁੱਧ ਬਿਚਾਰੀਐਂ ॥ ੧੦੧੦ ॥ ਉਡਗਰਾਜ ਕਹਿ ਭਗਣਿਨ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐਂ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕਹੁ ਠਾਨੀਐਂ ॥ ਸੱਤ੍ਰੂ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾਕੈ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ੧੦੧੧ ॥

੧੦੦੦. ਨਿਸਸਿਨ=ਰਾਤ ਦਾ ਰਾਜਾ ਚੰਦ, ਚੰਦ ਦੀ ਭੈਣ ਨਦੀ। ਜਮੀਨ, ਘਾਹ, ਹਰਨ ਸ਼ੇਰ, ਬੰਦੂਕ। ੧੦੦੧. ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਫਿਰਨ ਵਾਲੇ ਚੰਦ ਦੀ ਭੈਣ ਨਦੀ ਹੈ। ੧੦੦੨. ਹਨੇਰੇ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਚੰਦ ਦੀ ਭੈਣ ਨਦੀ ਹੈ। ੧੦੦੩. ਤਮ ਅਰਿ=ਚੰਦ, ਭਗਣਿ=ਭੈਣ ਨਦੀ, ਣਿ=ਜਮੀਨ, ਸਤ=ਪੁਤ੍ਰ ਘਾਹ। ਚਰ=ਖਾਣ ਚਾਲਾ ਹਰਨ। ਪਤੀ=ਰਾਜਾ ਸ਼ੇਰ। ਸੱਤ੍ਰੂ=ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ। ੧੦੦੪. ਤਿਮਰਹਿ=ਹਨੇਰੇ ਦਾ ਵੈਰੀ ਚੰਦ। ਭਗਣਿ=ਭੈਣ। ਨਿ=ਨਦੀ। ਸਤ ਪੁਤ੍ਰ ਚਰ=ਚਰਨਹਾਰ। ਪਤਿ=ਰਾਜਾ ਸ਼ੇਰ। ਸਤ੍ਰੂ=ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ।

੧੦੧੧. ਤਿਮਰਨਾਸ=ਚੰਦ। ਤਿਮਰ ਰਦਨ=ਹਨੇਰੇ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਚੰਦ। ਤਿਮਰਹਾ=ਹਨੇਰੇ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਚੰਦ। ਨਿਕੰਦਨ=ਹਨੇਰੇ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਵਾਲਾ ਚੰਦ। ਮੰਦ=ਹਨੇਰੇ ਨੂੰ ਘਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਚੰਦ। ਹਨੇਰੇ ਨੂੰ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਚੰਦ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਚੌਪਈ ॥ ਉਡਗਿਸ ਕਹਿ ਭਗਣਿਨੀ ਭਣੀਜੈ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਅਰਿਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨਹੁ ॥ ੧੦੧੨ ॥ ਉਡਗ ਨਾਥ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਕਹ ਡਾਰੋ ॥ ਰਿਪ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜੀਅ ਜਾਨਹੁ ॥ ੧੦੧੩ ॥ ਉਡਗ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਭਗਣਿਨੀ ਭਣੀਜੈ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਅਰਿਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ੧੦੧੪ ॥ ਉਡਗ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਭਣੀਜੈ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹੱ ਅੰਤ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ੧੦੧੫ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਉਡਗਏਸ ਭਗਣਿਨ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋਂ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਬੁੱਧ ਜੀਅ ਧਾਰੀਐ ॥ ੧੦੧੬ ॥ ਉਡ ਪਤਿ ਭਗਣਿਨ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋਂ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ੧੦੧੭ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਉਡਗ ਭੂਪਣੀ ਭੂਪ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਭਣੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥ ੧੦੧੮ ॥ ਤਾਰਾ ਪਤਿ ਕਹਿ ਭਗਣਿਨ ਭਾਖੋ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜੀਅ ਧਾਰਹੁ ॥ ੧੦੧੯ ॥ ਤਾਰੇਸਰ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹੱ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ੧੦੨੦ ॥ ਤਾਰਾਲਯ ਇਸ ਭਗਣਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਤ੍ਰੁ ਪਦ ਕਹੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ੧੦੨੧ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਾਰਾ ਗ੍ਰਿਹਣਿਸ ਭਗਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋਂ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਤਾਕੇ ਅੰਤਹਿ ਦੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬੁੱਧ ਲੀਜੈ

੧੦੧੨. ਉਡਗ ਰਾਜ=ਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਚੰਦ,ਭੈਣ ਚੰਦ੍ਰ ਭਗਾ, ਨਿ=ਨਦੀ, ਨਦੀ ਵਾਲੀ ਧਰਤੀ, ਧਰਤੀ ਦਾ ਸਤ=ਪੁਤ੍ਰ ਘਾਹ। ਘਾਹ ਦੇ ਚਰਨ ਵਾਲਾ ਹਰਨ, ਹਰਨ ਦਾ ਨਾਥ=ਰਾਜਾ ਸ਼ੇਰ, ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ। ੪੦੧੮. ਉਡਗਿਸ=ਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਈਸਰ ਚੰਦ। ਨਾਥ=ਰਾਜਾ, ਚੰਦ। ਨ੍ਰਿਪ=ਰਾਜਾ, ਚੰਦ। ਉਡਗਏਸ=ਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਚੰਦ। ਉਡਪਤਿ=ਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਪਤੀ ਚੰਦ। ੧੦੧੯. ਉਡਗ ਭੂਪਣੀ=ਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਚੰਦ ਤੇ ਚੰਦ ਦੀ ਭੂਪਣੀ=ਭੈਣ, ਚੰਦ੍ਰ ਭਗਾ ਤੇ ਨਦੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਸਤ=ਪੁਤ੍ਰ ਘਾਹ,ਘਾਹ ਦੇ ਚਰਨ ਵਾਲਾ ਹਰਨ, ਹਰਨ ਦਾ ਨਾਇਕ=ਮਾਲਕ ਸ਼ੇਰ, ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ। ੧੦੨੧. ਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਪਤੀ ਚੰਦ, ਸਤ=ਪੁਤ੍ਰ। ਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਏਸ=ਰਾਜਾ ਚੰਦ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਲੀਜੀਐ ॥ ੧੦੨੨ ॥ ਉਡਗਨਿ ਕੇਤਿਸ ਭਗਣੀ ਆਦਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰ ਨਾਥ ਬਹੁਰ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਬੁੱਧ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ੧੦੨੩ ॥ ਉਡਗ ਨਾਥ ਭਗਣਨੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਦ ਭਾਖੀਐ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰਿ ਨਾਥ ਬਹੁਰ ਪਦ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬੁੱਧ ਪਹਿਚੋਨੀਐ ॥ ੧੦੨੪ ॥ ਉਡਗਏਸਰ ਭਗਣਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰ ਨਾਥ ਸਬਦ ਦੈ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਕਬਿ ਲਹਿੱ ਲੀਜੀਐ ॥ ੧੦੨੫ ॥ ਉਡਗਏਸਰ ਭਗਣਿਨ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾਂਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਬੁੱਧ ਜੀਅ ਧਾਰੀਐ ॥ ੧੦੨੬ ॥ ਚੌਪਈ ॥. ਉਡਗਾਸ੍ਰੈ ਭਗਣਿਨੀ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਤਿਹੱ ਅੰਤ ਉਚਰੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜੀਅ ਧਰੀਐ ॥ ੧੦੨੭ ॥ ਰਿਖਜ ਭਗਣਨੀ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਤਿਹੱ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁੱ ॥ ੧੦੨੮ ॥ ਮਨਿਜ ਭਗਣਨੀ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਤਿਹੱ ਅੰਤ ਉਚਾਰਹੁੱ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹਿ੍ਦੈ ਬਿਚਾਰਹੁੱ ॥ ੧੦੨੯ ॥ ਬ੍ਰਿਤ ਉੱਤਮਜ ਭਗਣਨੀ ਭਾਖੋ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਤਿਹੱ ਅੰਤ ਸੁ ਕਹੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮਨ ਲਹੀਐ ॥ ੧੦੩੦ ॥ ਤਪਿਸ ਉਚਰਿ ਭਗਣਨੀ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪੁਨ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ ਪਦ ਠਾਨਹੁੱ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁੱ ॥ ੧੦੩੧ ॥ ਕੱਸਿਪ ਸੁਤ ਕਹਿ ਭਗਣਨਿ ਭਾਖੀਜੇ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੀਜੇ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਤਿਹੁੱ ਅੰਤ ਉਚਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਧਰੀਐ ॥ ੧੦੩੨ ॥ ਜਵਨ ਕਰਣ

੧੦੨੨. ਤਾਰਾ, ਲਯ, ਇਸ, ਭਗਣ=ਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਘਰ ਰਾਤ ਤੇ ਰਾਤ ਦਾ ਈਸਰ ਚੰਦ, ਚੰਦ ਦੀ ਭੈਣ ਚੰਦ੍ ਭਗਾ ਨਦੀ । ਨਦੀ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ ਦਾ ਸਤ=ਪੁਤ੍ ਘਾਹ, ਘਾਹ ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਹਰਨ ਤੇ ਹਰਨ ਦਾ ਪਤਿ=ਮਾਲਕ ਸ਼ੇਰ, ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ।

੧੦੨੭. ਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਗ੍ਰਹਣ=ਰਾਤ, ਰਾਤ ਦਾ ਰਾਜਾ ਚੰਦ । ਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਨਿਕੇਤ=ਘਰ ਰਾਤ, ਰਾਤ ਦਾ ਰਾਜਾ ਚੰਦ । ਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਨਾਥ=ਚੰਦ । ਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਈਸ=ਰਾਜਾ ਚੰਦ ਤੇ ਚੰਦ ਦੀ ਭੈਣ ਨਦੀ ।

੧੦੨੮. ਉਡਗ੍ਰਾਸੈ ਭਗਣਿਨਿ=ਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਰਾਤ ਤੇ ਰਾਤ ਦਾ ਮਾਲਕ ਚੰਦ, ਚੰਦ ਦੀ ਭੈਣ ਚੰਦ੍ ਭਗਾ, ਨਦੀ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ ਦਾ ਪੁਤ੍ ਘਾਹ, ਹਰਨ, ਸ਼ੇਰ, ਬੰਦੂਕ । ੧੦੨੯. ਰਿਖਜ=ਰਿਖੀ ਕੱਸ਼ਪਮੁਨੀ ਦਾ ਪੁਤ੍ ਚੰਦ, ਚੰਦ ਦੀ ਭੈਣ ਨਦੀ, ਨਦੀ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ ਦਾ ਸਤ=ਪੁਤ੍=ਘਾਹ । ਚਰਨ ਵਾਲਾ ਹਰਨ, ਪਤੀ ਸ਼ੇਰ, ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਭਗਣਿਨੀ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁੱ ॥ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ੧੦੩੩ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨਿਨ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੈ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰੀਜੈ ॥ ਰਿਪ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਅਨਮਾਨਹੁ ॥ ੧੦੩੪ ॥ ਸਿਆਮ ਮੂਰਤਿਨਿਨ ਆਦਿ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਤਿਹੱ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਅਨਮਾਨਹੁੱ ॥ ੧੦੩੫॥ ਪ੍ਰਿਥਿਮ ਤਪਤਨੀ ਸਬਦ ਉਚਰੀਐ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਧਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਤਿਹੱ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁੱ ॥ ੧੦੩੬ ॥ ਸੂਰਜ ਪੁਤ੍ਰਕਾ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸਤ੍ ਸਬਦ ਤਿਹੱ ਅੰਤ ਉਚਾਰਹੁੱ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜੀਅ ਧਾਰਹੁੱ ॥ ੧੦੩੭ ॥ ਸੂਰਜ ਆਤਮਜਾ ਆਦਿ ਭਣੀਜੈ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਤਿਹੱ ਅੰਤ ਉਚਾਰੋ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ੧੦੩੮ ॥ ਆਦਿ ਮਾਨਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਰੀਐ ॥ ੧੦੩੯ ॥ ਅਭਿਮਾਨ-ਨੀਪਦਾਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਮਾਨਹੁੱ ॥ ੧੦੪੦ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਮਯਣੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥ ੧੦੪੧ ॥ ਗਰਬਣਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥ ੧੦੪੨ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਦ੍ਰਪਨਨ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦ ਸੁ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰ ਨਾਥ ਸਬਦ ਦੈ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਬੁੱਧ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥ ੧੦੪੩ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਹੰਕਾਰਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਕਹੁ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥ ੧੦੪੪ ॥ ਪੀਅਣੀਣ ਆਦਿ ਉਚਾਰਣ

੧੦੩੩. ਮੁਨਜ=ਕਸਪ ਮੁਨੀ ਦਾ ਪੁਤ੍ ਚੰਦ । ਬ੍ਰਿਤ=ਉਤਮ ਬਿਰਤੀ ਵਾਲਾ ਕੱਸਪ ਮੁਨੀ ਤੇ ਮੁਨੀ ਦਾ ਜਾਇਆ ਚੰਦ, ਤਪਿਸ=ਤਪੀਆਂ ਦਾ ਈਸਰ ਮੁਨੀ ਕੱਛਪ ਤੇ ਕੱਛਪ ਦਾ ਜਾਇਆ ਚੰਦ ਅਗੇ ਹੋਰ ਸਮਝੋ । ਕਸਿਪ ਦਾ ਪੁਤ੍ ਚੰਦ, ਭੈਣ, ਨਦੀ, ਘਾਹ, ਹਰਨ, ਸ਼ੇਰ, ਬੰਦੂਕ ।

੧੦੩੫. ਜਵਨ ਕਰਨ=ਚਾਂਦਨੀ ਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਚੰਦ। ਕ੍ਰਿਸਨਿਨ=ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਵਾਲੀ ਜਮਨਾ ਜਾਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੀ ਪਿਆਰੀ ਜਮਨਾ ਨਦੀ ਤੇ ਨਦੀ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ ਦਾ ਪੁਤ੍ ਘਾਹ। ੧੦੩੬. ਸਾਮ ਮੂਰਤਨਿਨ=ਕਾਲੀ ਤਸਵੀਰ ਜਾਂ ਸ਼ਕਲ ਵਾਲਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੀ ਨਦੀ ਜਮਨਾ ਤੇ ਜਮਨਾ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ ਦਾ ਘਾਹ। ੧੦੪੧. ਤਪਤਨੀ=ਤਪ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਮਨਾ, ਨਦੀ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ ਦਾ ਘਾਹ। ਸੂਰਜ ਦੀ ਧੀ ਜਮਨਾ। ਆਤਮਜ=ਧੀ, ਜਮਨਾ ਸੂਰਜ ਦੀ। ਮਾਨਨੀ=ਹੰਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਮਨਾ (ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਗੇ ਹੰਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ)।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕੀਜੈ ॥ ਸਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪੰਤਿ ਸਬਦ ਭਣੀਜੈ ॥ ਰਿਪ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਣਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਣਹੁ ॥ ੧੦੪੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਿਖਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ਰਿਪ ਪਦ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੧੦੪੬ ॥ ਮੇਧਣਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਕੈ ਰਿਪ ਪਦ ਕਹੀਅੰ ਅੰਤ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਅਨੰਤ ॥ ੧੦੪੭ ॥ ਸੇਮੁਖਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਕਹਿ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਏ ਲਹਿ ਲੀਜੋ ਬੁਧਿਵਾਨ ॥ ੧੦੪੮ ॥ ਆਦਿ ਮਨੀਖਨ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਪਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕੰਬ ਸੁਧਾਰ ॥ ੧੦੪੯ ॥ ਬੁਧਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਅਰੁ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੧੦੫੦ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭਾਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੈ ॥ ਰਿਪ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਭਣੀਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ਯਾਮੈ ਭੇਦ ਕਛੂ ਨਹਿ ਮਾਨਹੁ ॥ ੧੦੫੧ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਦਿ ਅਭਾਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਪਦ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਪਛਾਨ ॥ ੧੦੫੨ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਆਦਿ ਸੋਭਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ ॥ ੧੦੫੩ ॥ ਪ੍ਰਭਾ ਧਰਨਿ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਤਾਤੇ ਉਤਰ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਭਨੀਜੀਅੰ ॥ ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਜਾਨ ਨਹੀ ਲੀਜੀਐ ॥ ੧੦੫੪ ॥ ਸੁਖਮਨਿ ਪਦ ਕੋਂ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤਹਿ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕ ਨਹੀ ਕੀਜੀਐ ॥ ੧੦੫੫ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਧਰਮਨ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸਰਬ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥ ਯਾਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕ ਨਹੀ ਕੀਜੈ ॥ ੧੦੫੬ ॥ ਆਦਿ ਕ੍ਰਾਂਤਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ਯਾਕੇ ਬਿਖੈ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨਹੁੱ ॥ ੧੦੫੭ ॥ ਛਬਿਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਰਿਪ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ

੧੦੪੫. ਸਮਯਨੀ=ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਵਾਲੀ ਜਮਨਾ ਗਰਬ=ਹੰਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਮਨਾ। ਦ੍ਰਪਨਨਿ=ਹੰਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਮਨਾ।

੧੦੪੬. ਪੀਅਣੀਣ=ਕਰੜੇ ਹੰਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਮਨਾ ਨਦੀ।

੧੦੪੭. ਧਿਖਣੀ, ਅਕਲ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ਦੀ ਅਰਿ=ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ।

੧੦੫੧. ਮੇਧਣਿ=ਅਕਲ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ। ਸੇਮੁਖਨੀ=ਅਕਲ ਵਾਲੇ ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ। ਮਨੀਖਨ=ਸਿਆਣੀ ਫੌਜ ਦੀ ਵੇਰਨ ਬੰਦੂਕ। ੧੦੫੬. ਭਾਨੀ=ਭਾ=ਸੋਭਾ ਵਾਲੀ ਨੀ=ਸੈਨਾ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ। ਅਭਾਨੀ=ਸੋਭਨੀ=ਪ੍ਰਭਾ ਸਰਨਿ=ਸੁਖਮਨਿ=ਇਹਨਾਂ ਪਦਾਂ ਨਾਲ ਨਿ=ਫੌਜ ਹੈ ਤੇ ਪਿਛੇ ਸੋਭਾ ਹੈ ਸੋ ਸੋਭਾ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ नाम तुपक के सकल पछानहुँ ॥ जाके बिखै भेद नही मानहुँ ॥ १०५८ ॥ प्रिथम बाजनी सबद बखानहुँ ॥ अरि पद अंत तवन के ठानहुँ ॥ सभ स्री नाम तुपक के लहीऐ ॥ चित मैं रुचै तिसी ठां कहीऐ ॥ १०५९ ॥ अड़िल्ल ॥ आदि बाहनी सबद बखानन कीजीऐ ॥ ताके पाछे सत्रु सबद कहुँ दीजीऐ ॥ सकल तुपक के नाम चतुर जीअ जानीऐ ॥हो चहोंऐ जवनै ठवर सु तहां बखानीऐ ॥ १०६० ॥ आदि तुरंगनी मुख ते सबद बखानीऐ ॥ अरि पद ताके अंत सु बहुर प्रमानीऐ ॥ सकल तुपक के नाम सुघर लहि लीजीऐ ॥ हो जाके भीतर भेद नैक नही कीजीऐ ॥ १०६१ ॥ हयनी सबदहि मुख ते आदि उचारीऐ ॥ ताके अंत अंत कर पद कों डारीऐ ॥ सकल तुपक के नाम सुघर जीअ जानीजे ॥ हो दीजे जहां तुम चहो सु तही बखानीजे ॥१०६२॥ चौपई ॥ सै धवनी सबदादि उचारो ॥ अरि पद अंत तवन के डारो ॥ सकल तुपक के नाम पछानहु ॥ जामै भेद नैक नही मानहु ॥ १०६३ ॥ आदि अरिबनी सबद बखानहु ॥ अरि पद अंत तवन के ठानहु ॥ सकल तुपक के नाम पछानहुँ ॥ जामै भेद नैक नही जानहुँ ॥ १०६४ ॥ आदि तुरंगनी सबद बखानहु ॥ अरि पद ताके अंत प्रमानहु ॥ सभ स्री नाम तुपक के लहीऐ ॥ जह चित रुचै तहीं ते कहीऐ ॥ १०६५ ॥ आदि घोरनी सबद भनीजै ॥ अरि पद अंत तवन के दीजै ॥ सभै तुपक के नाम बिचारो ॥ जह चाहो तिन तिहीं उचारो ॥ १०६६ ॥ आदि हसतिनी सबद उचारो ॥ रिप पद अंत तवन के डारो ॥ सभै तुपक के नाम लहिजै ॥ जहु चाहो ते तही भनिजै ॥ १०६७ ॥ अड़िल्ल ॥ आदि दंतनी सबद उचारन कीजीऐ ॥ सत्रु सबदु के अंत तवन के दीजीऐ ॥ सकल तुपक के नाम सबुध पछानीऐ ॥ हो जाके भीतर भेद नैक नही मानीऐ ॥ १०६८ ॥ चौपई ॥ आदि दुरदनी सबद बखानहु ॥ ताके अंत सत्रु पद ठानहु ॥ नाम तुपक के सकल लहिजै ॥ जाके बिखै भेद नही किजै ॥ १०६९ ॥ दगुपनी आदि उचारन कीजै ॥ अरि पद अंत तवन के दीजै ॥ सभ स्री नाम तुपक के लहीऐ ॥ जह चाहो तहं ही ते कहीऐ ॥ १०७० ॥ आदि पदमनी सबद बखानहु ॥ अरि पद अंत तवन के ठानहु ॥ नाम तुपक के सकल लहीजै ॥ जामैं भेद न कछहु कीजै ॥ १०७१ ॥ अड़िल्ल ॥ प्रिथम बारणी मुख ते सबद बखानीऐ ॥ सत्रू सबद कों अंत तवन के ठानीऐ ॥ सकल तुपक के नाम सु कब लहि

१०५९. धरमन सत्र=धरम वाली नि=फौज दी वैरन बंदूक। क्रांतनी, छबनी, सोभा वाली फौज दी वैरन बंदूक।

१०६७. बाजनी=घोड़िआं वाली फौज। बाहनी=घोड़िआं वाली नि=फौज। तुरंगनि=घोड़ चड़ी फौज। हयनी=घोड़ चड़ी फौज। सिंधवनि=घोड़िआं वाली फौज। आबनि=अरबदेस दे घोड़िआं वाली फौज।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਲੀਜੱਹੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕ ਨਹੀ ਕੀਜੀਐ ॥ ੧੦੭੨ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਦਿ ਬਿਯਾਲਣੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ਯਾਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕ ਨਹੀ ਮਾਨਹੁ ॥ ੧੦੭੩ ॥ ਇੰਭਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਵੈ ॥ ਜਾਕੋਂ ਸਕਲ ਸੁ ਕਬਿ ਕੁਲ ਜੋਵੈ ॥ ੧੦੭੪ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕੁੰਭਣੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤ ਮੁਖਤੇ ਪਾਠ ਕਰੀਜੈ ॥ ੧੦੭੫ ॥ ਅੜੱਲ ॥ ਕੁੰਜਰਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਹੁਰ ਕਹਿ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਬੁੱਧ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ ॥ ੧੦੭੬ ॥ ਕਰਿਨੀ ਸਬਦਿ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਕਬਿ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਦੀਯੋ ਚਹੋ ਜਿਹ ਠਵਰ ਤਹਾਂ ਹੀ ਦੀਜੀਐ ॥ ੧੦੭੭ ॥ ਮਦਜ ਧਰਨਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਭਨੀਜੀਐ ॥ ਹੰਤਾ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮੈ ਲਹੋ ॥ ਹੋ ਕਹਜੋ ਚਹੋ ਇਨ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਇਨ ਕੋਂ ਕਹੋ ॥ ੧੦੭੮ ॥ ਸਿੰਧਰਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਕਬਿ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ ॥ ॥ ੧੦੭੯ ॥ ਅਨਕਪਨੀ ਪਦ ਮੁਖ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜੱਹਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਦਯੋ ਚਹੋ ਜਿਹ ਠਵਰੈ ਤਹੀ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ੧੦੮੦ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਗਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਸਤ੍ ਸਬਦ ਕਹੁ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕ ਨਹੀ ਕੀਜੀਐ ॥ ੧੦੮੧ ॥ ਹਰਨੀ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੋਂਈਅਉ ॥ ਹੋ ਜਵਨੈ ਠਵਰ ਸੁ ਚਹੀਐ ਤਹੀਂ ਬਖਾਨੀਅਉ ॥ ੧੦੮੨ ॥ ਗਜਨੀ ਸਬਦ ਬਕਤ੍ਰਤੇ ਆਦਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਕੋਂ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਚਤਰ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਕਲ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਿਹੱ ਚਾਹੋ ਤਿਹੱ ਠਵਰ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ੧੦੮੩ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਾਵਜਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਜਿਹੱ ਠਾਂ ਚਹੋ ਤਹੱਾ ਤੇ ਕਹੀਐ ॥ ੧੦੮੪ ॥ ਮਾਤੰਗਨੀ ਪਦਾਦਿ ਭਣੱਜੈ ॥ ਅਰਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਵੈ ॥ ਜਾਕੇ ਸਕਲ ਸੁ ਕਬਿ ਮਿਲ ਜੋਵੈ ॥ ੧੦੮੫ ॥ ਆਦਿ ਗਇੰਦਨ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਜਵਨੈ ਠਵਰ ਰੁਚੈ ਤਹੱ ਕਹੀਐ ॥ ੧੦੮੬ ॥ ਦ੍ਰਮ ਅਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪਛਾਨੈ ॥ ਯਾਮੈਂ ਭੇਦ ਨ ਕਛੁ ਜੀਅ ਜਾਨੈ ॥ ੧੦੯੭ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਿਰਛਾਂਤ ਕਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਤ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਦਯੋ ਚਹੋ ਜਹੱ ਠਾਂ ਤਹੱ ਕਹੀਐ ॥ ੧੦੯੮ ॥ ਫਲ ਧਰ ਅਰਨੀ ਆਦਿ ਕਹੀਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ਜਹਾਂ ਚਹੋਂ ਤਿਹੱ ਠਵਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ੧੦੯੯ ॥ ਫਲ ਦਾਇਕ ਅਰਣੀ ਅਹਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਅਰਿਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਡਰੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾਮੈ ਭੇਦ ਨ ਰੰਚਕ ਮਾਨੋ ॥ ੧੦੯੦ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਧਰਾ ਧਰਨ ਅਰਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਤਿਨ ਚਹੋ ਤਹੀ ਤੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ੧੦੯੧ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਧ੍ਰੁਰ ਰਾਟ ਅਰਨੀ ਪਦ ਭਾਖੋ ॥ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ਰ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ਜਹੱ ਚਾਹੋ ਤਿਹੱ ਠਵਰ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ੧੦੯੨ ॥ ਛਲਧ ਸਬਦ ਕੋਂ ਆਦਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ਜਹੱ ਚਾਹੋ ਤਿਹੱ ਠਵਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ੧੦੯੩ ॥ ਫਲਿ ਸਬਦ ਕੋਂ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਪਦ ਪੁਨਿ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਤ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਚਹੀਐ ਜਹਾਂ ਤਹੀ ਤੇ ਕਹੀਐ ॥ ੧੦੯੪ ॥ ਤਰ ਅਰਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥ ਯਾਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕ ਨਹੀ ਮਾਨਹੁ ॥ ੧੦੯੫ ॥ ਧਰਿਸ ਅਰਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥ ਯਾਕੇ ਬਿਖੈ ਭੇਦ ਨਹੀ ਜਾਨੋ ॥ ੧੦੯੬ ॥ ਬਿਰਛਰਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣੀਜੈ ॥ ਅਰਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੋਅ ਲਹੀਐ ॥ ਜਿਹੱ ਚਾਹੋ ਤਿਹੱ ਠਵਰ ਸੁ ਕਹੀਐ ॥ ੧੦੯੭ ॥ ਰਦਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਅਰਿਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ਜਿਹੱ ਚਾਹੋ ਤਿਹੱ ਠਵਰ ਭਨੀਜੈ ॥ ੧੦੯੮ ॥ ਰਦਨ ਛੰਦਨੀ ਅਰਣੀ ਭਾਖੋ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥ ਯਾਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕ ਨਹੀ ਜਾਨੋ ॥ ੧੦੯੯ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਦੰਤਨ ਕੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ

੧੦੮੫. ਹਾਥੀਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ । ਕੰਦਨੀ, ਦੁਰਦਨੀ, ਦਯਾਸੰਨਿ, ਪਦਮਨਿ, ਬਾਰਣੀ, ਲਯਾਲਣੀ, ਇੰਭਣੀ, ਕੁੰਭਣੀ, ਕੁੰਜਰਣੀ, ਕਰਨੀ, ਮਧੁਧਰਨਣੀ, ਸਿੰਧਰਨੀ, ਅਨਕਪਨੀ, ਨਾਗਨੀ, ਹਰਨੀ, ਗਜਨੀ, ਸਾਢਜਨੀ, ਮਤੰਗਨੀ, ਗਇੰਦਨਿ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਹਾਥੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਆਏ ਹਨ ਨਿ=ਨਾਲ ਫੌਜ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਸੋ ਹਾਥੀਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

੧੦੮੬. ਦ੍ਰੁਮ ਅਰਿ=ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਹਾਥੀਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ। ਰੁਖਾਂ ਦਾ ਨਾਸੋ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਥੀ। ਫਲ ਵਾਲੇ ਰੁਖਾਂ ਦੇ ਵੈਰੀ ਹਾਥੀ, ਧਰਣੀ=ਹਾਥੀਆਂ ਉਤੇ ਚੜੀ ਹੋਈ ਫੌਜ। ਫਲ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਰੁਖਾਂ ਦੇ ਵੈਰੀ ਹਾਥੀ ਤੇ ਅਰਣੀ=ਵੈਰੀਹਾਥੀ ਤੇ ਣਿ=ਫੌਜ । ਧਰਾਧਰਨ=ਰੁਖ । ਅਰਿ=ਵੈਰੀ ਹਾਥੀ, ਣੀ=ਫੌਜ, ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੌ ਦੀਯੋ ਚਹੌ ਜਿਹੱ ਠਵਰ ਤਹਾਂ ਹੀਂ ਦੀਜੀਐ ॥ ੧੧੦੦ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥ ਯਾਮੈ ਭੇਦ ਕਛੂ ਨਹੀ ਜਾਨੋ ॥ ੧੧੦੧ ॥ ਆਦਿ ਭੂਪਨੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ਜਿਹੱ ਚਾਹੌ ਤਿਹੱ ਠਵਰ ਭਣੀਜੈ ॥ ੧੧੦੨ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੁਆਮਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੂ ਸਬਦ ਕੋਂ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ ॥ ੧੧੦੩ ॥ ਆਦ ਅਧਪਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੂ ਸਬਦ ਕੇ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ ॥ ੧੧੦੪ ॥ ਧਰਦਿੜਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੌ ਸੁਘਰ ਚਹੌ ਜਿਹ ਠਵਰ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ੧੧੦੫ ॥ ਆਦਿ ਅਧਪਨੀ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਭਾਖੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੂ ਸਬਦ ਕੋਂ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੌ ਜਵਨ ਠਵਰ ਮੈ ਚਹੀਐ ਤਹੀ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ੧੧੦੬ ॥ ਪਤਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਸੱਤ੍ਰਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਹੋਤ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਹਿ੍ਦੈ ਮੈ ਰਾਖੀਐ ॥ ਇਨ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨ ਨੈਕ ਪਛਾਨੀਐ॥ ਹੌ ਜਵਨ ਠਵਰ ਮੈ ਚਹੀਐ ਤਹੀਂ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ੧੧੦੭ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭੂਪਤਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਅਰਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹੱ ਠਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਅੰ ॥ ਜਵਨੈ ਠਵਰ ਰੁਚੈ ਤਹੱ ਕਹੀਐ ॥ ੧੧੦੮ ॥ ਆਦ ਭੂਪਣੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥ ਜਿਹੱ ਠਾਂ ਰੁਚੈ ਸੁ ਤਹੀ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ੧੧੦੯ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬਧ ਕਰਣੀ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋਂ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ

੧੦੯੧. ਧ੍ਰੁਰਗਾਟ=ਰੁੱਖ । ਅਰਿ=ਵੈਰੀ ਹਾਥੀ, ਣੀ=ਫੌਜ । ਫਲਧ=ਫਲਨ ਵਾਲੇ ਰੁਖ, ਤਰ ਅਰਿਣੀ=ਰੁਖ, ਹਾਥੀ, ਫੌਜ, ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ । ਧਰਸਅਰਿਣੀ=ਰੁਖ, ਹਾਥੀ ਫੌਜ । ਬ੍ਰਿਛਰਿਣੀ=ਰੁਖ ਦਾ ਵੈਰੀ ਹਾਥੀ ਤੇ ਫੌਜ, ਬੰਦੂਕ । ਰਦਨੀ=ਹਾਥੀਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ । ਰਦਨ ਛੰਦਨੀ ਅਰਿਣੀ= ਦੰਦਾਂ ਨਾਲ ਰੁਖਾਂ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਥੀ ਜਾਂ ਦੰਦਾਂ ਦਾ ਛ=ਪੜਦਾ ਹੋਠ ਭਾਵ ਲੰਮੇ ੨ ਦੰਦਾਂ ਵਾਲੇ ਹਾਥੀ ਤੇ ਹਾਥੀਆਂ ਦੀ ਅਰ=ਵੈਰਨ ਫੌਜ ਤੇ ਣੀ=ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ । ੧੧੦੧. ਦੰਦਨ=ਹਾਥੀਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਦੂਸਰੀ ਫੌਜ ਤੇ ਓਸ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ।

੧੧੦੫. ਨ੍ਰਿਪਣੀ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ । ਭੂਪਣੀ, ਸੁਆਮਨੀ=ਰਾਜਿਆਂ ਮਾਲਕਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ । ਅਧਪਨੀ=ਅਧਪਤੀ ਰਾਜਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ।

੧੧੦੬. ਧਰ ਦਿੜਨੀ=ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਇਸਥਤ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਇਸਥਤ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜੇ ਤੇ ਰਾਜਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ਤੇ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਰੁਚ ਹੋਇ ਤਹੀ ਤੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ੧੧੧੦ ॥ ਕਿੰਕਰਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ਚਿਤ ॥ ਹੋ ਜਿਹੋਂ ਚਾਹੋ ਇਹ ਨਾਮ ਦੇਹੁ ਭੀਤਰ ਕਬਿੱਤ ॥ ੧੧੧੧ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਨਚਰਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਭਰੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਉਚਰੋ ਤਹਾਂ ਠਵਰ ਜਿਹੋਂ ਚਹੀਐ ॥ ੧੧੧੨ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਆਦਿ ਅਨੁਗਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਹਨਨੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਹੋਂ ਜਹੋਂ ਸਬਦ ਚਹੀਜੈ ਤਹੋਂ ਤਹੋਂ ਦੀਜੀਐ ॥ ੧੧੧੩ ॥ ਕਿੰਕਰਣੀ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਮਥਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋਂ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਜੀਅ ਜਾਨਿਲੈ ॥ ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਮੋ ਚਹੋ ਤਹੀ ਏ ਸਬਦ ਦੈ ॥ ੧੧੧੪ ॥ਦੋਹਰਾ॥ ਪ੍ਰਤਨਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਲੀਜੈ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੧੧੧੫ ॥ ਧੁਜਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ਅਰਿ ਪਦਿ ਭਾਖੋ ਅੰਤ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਅਨੰਤ ॥ ੧੧੧੬ ॥ ਆਦਿ ਬਾਹਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ਰ ਪਦ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜੋ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ੧੧੧੭ ॥ ਕਾਮ ਆਦਿ ਸਬਦੋਚਰਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਸੁ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥ ੧੧੧੮ ॥ ਕਾਮਿ ਆਦਿ ਸਬਦੋਚਰਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥ ੧੧੧੯ ॥ ਆਦਿ ਬਿਰੱਖਨ ਸਬਦ ਕਹਿ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ਰ ਪਦ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ੧੧੨੦ ॥ ਸੈਨਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥ ੧੧੨੧ ॥ ਧਨਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ਅਰਨੀ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥ ੧੧੨੨ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਆਦਿ ਧਨਖਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਯ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨ ਨੈਕ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ੧੧੨੩ ॥ ਕੋਵੰਡਨੀ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਹਾਂ ਸਬਦ ਏ ਚਹੋ ਤਹੀਂ ਤੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ੧੧੨੪ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦਿਖ ਆਕਨੀ ਪਦਾਦਿ ਭਨੀਜੈ ॥ ਅਰਣੀ ਅੰਤ ਸਬਦ ਤਿਹੋਂ ਦੀਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹਿੋ ਜਹਿ ॥ ਜਹੋਂ ਚਾਹੋ ਤਹਿੋਂ ਠਵਰ ਭਣਿੱਜਹਿ ॥ ੧੧੨੫ ॥ ਕਾਰ ਮੁਕਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਰੀਐ॥ਅਰਣੀ

੧੧੧੦. ਅਧਪਨੀ=ਅਧਪਤੀ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ । ਪਤ੍ਰਣੀ=ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ । ਭੂਪਤਣੀ,ਭੂਪਣੀ=ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ।

੧੧੧੩. ਬਧਕਰਣੀ=ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਫੌਜ । ਕਿੰਕਰਣੀ=ਅਨਚਰਣੀ, ਅਨੁਗਨੀ, ਦਾਸਾਂ ਨੌਕਰਾਂ ਵਾਲੀਫੌਜ, ਹਨਨੀ=ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਮਥਨੀ=ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ । ਪ੍ਰਤਿਨਾ=ਫੌਜ । ਧੁਜਨੀ=ਝੰਡਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ । ਬਾਹਨੀ=ਘੋੜਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ । ਕਾਮ=ਫੌਜ । ਬਿਰੁੱਥਨ=ਫੌਜ । ਧਨਨੀ=ਧਨਖਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ । ਧਨਖਨੀ=ਧਨਖਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ਕੋਵੰਡਨੀ=ਧਨੁਖਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹੁੱ ਧਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥ ਜਹ ਚਾਹੈ ਤਿਹ ਠਵਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ੧੧੨੬ ॥ ਰਿਪ ਸੰਤਾਪਨ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਅਰਨੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹੁੱ ਠਾਨੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕ ਨਹੀ ਕੀਜੈ ॥ ੧੧੨੭ ॥ ਰਿਪ ਖੰਜਣਨੀ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਅਰਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਹਿੱ ਦਿਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥ ਜਹੁੱ ਤਹੁੱ ਮਿਲ ਸੁਘਰੁਚ ਬਖਾਨੋ ॥ ੧੧੨੮ ॥ ਦੁਸਟ ਦਾਹਨੀ ਆਦਿ ਭਨੀਜੈ ॥ ਅਰਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹੁੱ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਤੁਮ ਲਖਿ ਪਾਵਹੁ ॥ ਜਹੁੱ ਚਾਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਬਤਾਵਹੁ ॥ ੧੧੨੯ ॥ ਰਿਪ ਘਾਇਨੀ ਪਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਅਰਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹੁੱ ਠਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹੀਜੈ ॥ ਜਉਨ ਠਵਰ ਚਹੀਐ ਤਹ ਦੀਜੈ ॥ ੧੧੩੦ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਆਦਿ ਚਾਪਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਅਰਨੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋਂ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਹਾਂ ਚਾਹੀਐ ਸਬਦ ਸੁ ਤਹੁੱ ਤਹੁੱ ਦੀਜੀਐ ॥ ੧੧੩੧ ॥ ਪ੍ਰਤੰਚਨੀ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋਂ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਕਹੋ ਨਿਸੰਕ ਸਭ ਠਉਰ ਨ ਗਨਤੀ ਕੀਜੀਐ ॥ ੧੧੩੨ ॥ ਛੰਦ ਆਮਲ ॥ ਸੱਤ੍ ਭੰਜਣਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ॥ ਰਿਪ ਸਬਦੁ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਸਭ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪਛਾਨੁੱ ॥ ਨਹਿ ਭੇਦਯਾ ਮਹਿੱ ਜਾਨ ॥ ੧੧੩੩ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਰ ਸਕਤਣ ਪਦ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਅਰਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹੀਜੈ ॥ ਜਹੀ ਠਵਰ ਚਹੀਐ ਤਹ ਦੀਜੈ ॥ ੧੧੩੪ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬਿਸਿਖ ਬਰਸਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਣ ਕੀਜੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋਂ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਯ ਜਾਣੀਐ ਹੋ ਕਾਬਿ ਕਬਿਤ ਕੇ ਭੀਤਰ ਸਦਾ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ੧੧੩੫ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਾਨ ਬਰਖਣੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹ ਧਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥ ਜਿਹ ਚਾਹੋ ਤਿਹੁੱ ਠਵਰ ਭਣੀਜੈ ॥ ੧੧੩੬ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਆਦਿ ਬਾਨਨੀ ਸਬਦਹਿ ਭੂਲ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋਂ ਠਾਨੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਹ ਚਾਹੋ ਤਹ ਸਬਦ ਤਹੀ ਤੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ੧੧੩੭ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਦਿ ਪਨਚਨੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨੋ ॥ ਮਥਨੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹੁੱ ਠਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਰੁਚਿ ਜੈ ਜਹੀਂ ਤਹੀਂ ਤੇ ਕਹੀਐ ॥ ੧੧੩੮ ॥ ਕੋਵੰਡ ਜਨੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਮਥਨੀ ਅੰਤ ਸਬਦ ਤਿਹ ਧਰੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ਜਹਾ ਰੁਚੈ ਤੇ ਤਹੀ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ੧੧੩੯ ॥ ਇਖ ਆਸ ਜਨੀ ਆਦਿ ਭਣੀਜੈ

੧੧੨੬. ਦਿਖਯਾਕਨੀ=ਧਨਖਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ।

੧੧੨੭. ਕਾਰਮੁਕਜਨੀ=ਕਾਰਮੁਕ=ਧਨਖ, ਧਨਖ ਦਾ ਜਾਇਆ ਤੀਰ ਤੀਰਾਂ ਵਾਲੀ ਨੀ=ਫੌਜ, ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ।

੧੧੩੩. ਰਿਪ ਸੰਤਾਪਣੀ=ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ਤੇ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ। ਰਿਪ ਖੰਡਨੀ=ਫੌਜ। ਅਰਨੀ=ਵੈਰਨ । ਸੁਘਰੁਚ=ਸਿਆਣੇ ਉੱਚੇ ਭਾਵ ਬਹੁਤ ਸਿਆਣੇ। ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਨੂੰ ਸਾੜਨ ਵਾਲੀ । ਘਾਇਨੀ=ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ। ਚਾਪਣੀ=ਧਨਖਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ਪ੍ਰਤੰਚਨੀ=ਧਨਖਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ मथनी अंत सबद तिहॅ दीजै ॥ सकल तुपक के नाम लहिॅजै ॥ जवन ठवर चहीअै तह दिॅजै ॥ ११४० ॥ अड़िल्ल ॥ कार मुकजनी पद को प्रिथम उचारीअै ॥ अरणी ताके अंत सबद को डारीअै ॥ सकल तुपक के नाम सु घर लहि लीजीअै ॥ हो कबित काबि मै चहो तहां ते दीजीअै ॥ ११४१ ॥ रिपुतापनी सबदहि आदि उचारीअै । अरणी ताके अंत सु पद को डारीअै ॥ सकल तुपक के नाम सबुॅध पछानीअै ॥ हो जहां चहो तहं देहु न संका मानीअै ॥ ११४२ ॥ आदि चापनी मुख ते सबद बखानीअै ॥ मथनी ताके अंत सबद को ठानीअै ॥ सकल तुपक के नाम सबुॅध लहि लीजीअै ॥ हो जहॅ चाहो तिहॅ ठवर उचारन कीजीअै ॥ ११४३ ॥ पनच धरननी आदि उचारन कीजीअै ॥ मथनी ताके अंत सबद को दीजीअै ॥ सकल तुपक के नाम सबुॅध पछानीअै ॥ हो जा के भीतर भेद नैक नही मानीअै ॥ ११४४ ॥ चौपई ॥ आदि सुहिदनी सबद बखानै ॥ मथनी सबद अंत तिहॅ ठानै ॥ सभ सी नाम तुपक के लहीअै ॥ जिह ठां रुचै तहीं ते कहीअै ॥ ११४५ ॥ अड़िल ॥ बॅलभनी सबदादि बखानन कीजीअै ॥ अरणी ताके अंत सबद को दीजीअै ॥ सकल तुपक के नाम चतुर चितु जानीअै ॥ हो जा के भीतर भेद न नैक प्रमानीअै ॥ ११४६ ॥ चौपई ॥ साधाहिनणी आदि उचरीअै ॥ अरणी सबद अंत तिह धरीअै ॥ नाम तुपक के सकल लहिॅजै ॥ जिह चहीअै तिह ठवर भणिॅजै ॥ ११४७ ॥ प्रीत मणी पद आदि बखानीअै॥ मथनी अंत तवन के ठानीअै ॥ सकल तुपक के नाम पछानै ॥ धामै नैक न मिथिआ जानै ॥ ११४८ ॥ अड़िल ॥ आदि सु जननी सबद उचारन कीजीअै ॥ मथनी ताके अंत सबद को दीजीअै ॥ सकल तुपक के नाम सबुॅध जीअ जानीअै ॥ हो जा के भीतर भेद तनक नही मानीअै ॥ ११४९ ॥ प्रिथम सुहिरदनी मुख ते सबद उचारीअै ॥ अरणी ताके अंत बहुर पद डारीअै ॥ सकल तुपक के नाम चतुर चित मांझ लहु ॥ हो कबित काब मै रुचै तहंी ते नाम कहु ॥ ११५० ॥ चौपई ॥ मानुखनी सबदादि भणीजै ॥ अरणी अंत सबद तिह दीजै ॥ सकल तुपक के नाम पछानहु ॥ चहो जहां सभ ठवर बखानहु ॥ ११५१ ॥ आदि मरतणी सबद बखानै ॥ अंतक सबद अंत तिहॅ ठानै ॥ नाम तुपक के सभ लहि लीजै ॥ जिहॅ चाहो तिह ठवर भणीजै ॥ ११५२ ॥ आदि मानुनी सबद बखानै ॥ ताके मथनी अंत सु ठानै ॥ नाम तुपक के सभ लहि लिॅजै ॥ जिहॅ चाहो तिहॅ ठवर भणिॅजै ॥ ११५३ ॥ मानिखज नीपदादि भणीजै ॥ अंत सबद मथनी तिह दीजै ॥

११३३ वैरीआं दे नास करन वाली । हर सकतणी=धनख बाण दे खिॅचन वाली फौज । बिसिख =तीरां दा मीॅह वरैण वाली फौज बाणनी=तीरां वाली फौज । पनचनी=धनख दे चिॅलिआं वाली फौज ॥ कोवॅड़नी=धनखां वाली फौज ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹਿੱਜੈ ॥ ਰੁਚੇ ਜਹਾਂ ਤਿਹੱ ਠਵਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ੧੧੫੪ ॥ ਨਰਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਣ ਕੀਜੈ ॥ ਅਰਣੀ ਅੰਤ ਸਬਦਿ ਤਿਹੱ ਦੀਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ਯਾਮੈ ਭੇਦ ਨ ਨੈਕ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ੧੧੫੫॥ ਮਾਨਵਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ਰ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹੀਜੈ ॥ ਸਭਾਮੱਧਿ ਬਿਨ ਸੰਕ ਕਹੀਜੈ ॥ ੧੧੫੬ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਪ੍ਰਿਥੀ ਰਾਟਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਇਨਕੇ ਕਹਤਨ ਸੰਕਾ ਮਨ ਮੈ ਕੀਜੀਐ ॥ ੧੧੫੭ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਛਿਤਣੀ ਸਣੀਪਦਾਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਅਰਣੀ ਪਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਸਭਾ ਮੈ ਪ੍ਰਗਟ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ੧੧੫੮ ॥ ਛੱਤ੍ਰਿਸਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਅੰਤ ਸਬਦ ਮਥਣੀ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥ ਯਾਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕ ਨਹੀ ਜਾਨਹੁ ॥ ੧੧੫੯ ॥ ਛਮਿਣਿਸਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਮਥਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹੱ ਡਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ਸਦਾ ਸੁਨਤ ਬੁਧਿ ਜਨਨ ਭਣੀਜੈ ॥ ੧੧੬੦ ॥ ਛੰਦ ਰੂਆਮਲ ॥ ਧਰਤੀਸਣਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ॥ ਅਰਿ ਸਬਦਿ ਅੰਤ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਸਭ ਚੀਨ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ॥ ਸਭ ਠਵਰ ਭਨਹੁ ਨਿਸੰਗ ॥ ੧੧੬੧ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਧਵਲ ਧਰਿਸਣੀ ਪਦ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥ ਅਮਿਤ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਬੁੱਧਿ ਜਨ ਸੁਨਤ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ੧੧੬੨ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬ੍ਰਿਖਭ ਧਰਸਿਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਸਭਾ ਕੇ ਸੁਣਤ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ੧੧੬੩ ॥ ਧਾਵਲੇਸਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਮਥਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹ ਠਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਬੁੱਧ ਜਨ ਸੁਨਤ

੧੧੫੭. ਇਖਅਸਜਨੀ=ਧਨਖਬਾਣ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ਕਾਰਮੁਕਜਨੀ=ਧਨਖ ਦਾ ਜਾਇਆ ਬਾਣ ਸੋ ਬਾਣਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ਚਾਪਨੀ=ਧਨਖ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ਪਨਚ=ਚਿੱਲਿਆਂ ਦੇ ਧਰਨ ਵਾਲੀ ਧਨਖ ਵਾਲੀ ਸੋ ਧਨੁਖਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ਸੁਹਿਰਦਨੀ=ਮਿਤ੍ਰਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ਬਲਭਨੀ=ਪਿਆਰਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ਸਖਾਇਨ=ਸਖਿਆਂ ਮਿਤ੍ਰਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ਪ੍ਰੀਤਮਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ਸਜਨਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ਆਦਮੀਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ਮਰਤਣੀ=ਮਨੁਖਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ਮਾਨਨੀ=ਮਨੁਖਾਂ ਵਾਲੀ। ਹੋਰ ਨਰਨੀ, ਮਾਨਕਨੀ ਵੀ ਮਨੁਖਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ਹੀ ਹੈ। ੧੧੫੬. ਪ੍ਰਿਥੀ ਰਾਟਨੀ=ਧਰਤੀ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ਛਿਤਨੀਸਣੀ=ਧਰਤੀ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ਛੱਤ੍ਰੀ=ਸੂਰਮਿਆਂ ਵਾਲੀ, ਛਿਮ=ਧਰਤੀ ਦੇ ਈਸਰਾਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ। ਧਰਤੀਸਣੀ=ਜਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂਦੀ ਫੌਜ।

੧੧੬੧. ਬੈਲ ਦੀ ਚੁਕੀ ਹੋਈ ਜਮੀਨ ਤੇ ਜਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬਖਾਨੀਐ ॥ ੧੧੬੪ ॥ ਅੜਿਲ ॥ ਆਦਿ ਧਵਲ ਇਸਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਤਾਕੇ ਅਰਨੀ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਗੁਨੀ ਜਨਨ ਕੀ ਸਭਾ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ੧੧੬੫ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬ੍ਰਿਖਨੀ ਇਸਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਮਥਨੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚੀਨ੍ਹ ਲੈ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ॥ ਹੋ ਕਾਬਿ ਕਥਾ ਮੈ ਦੀਜੈ ਅਉ ਭੀਤਰ ਕਬਿਤ ॥ ੧੧੬੬ ॥ ਗਾਵਿਸ ਇਸਣੀ ਸਬਦਹਿੰ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਕੇ ਬੀਚ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਅਹਿ ॥ ੧੧੬੭ ॥ ਭੂਵਿਸਣੀ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਮਥਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕਹੁ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਮੈ ਚਹੀਐ ਤਹ ਤੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ੧੧੬੮ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਉਰਵਿਸਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਮਥਣੀ ਅੰਤ ਸਬਦ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹਿੱਜਹਿ ॥ ਸਰਬ ਠਵਰ ਬਿਨ ਸੰਕ ਭਣਿੱਜਹਿ ॥ ੧੧੬੯ ॥ ਜਗਤੀਸਣੀਪਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਅੰਤ ਸਬਦ ਮਥਣੀ ਤਿਹੱ ਠਾਨੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਰਤੀ ਨ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ੧੧੭੦ ॥ ਬਸੁਮਤੇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹੱ ਧਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜਹਿ ॥ ਸਭ ਸੁਨਤ ਬਿਨ ਸੰਕ ਭਣਿੱਜਹਿ ॥ ੧੧੭੧ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬਸੁਧੇਸਣੀ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਤਾਕੇ ਮਥਣੀ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਚੀਨ੍ਹ ਲੈ ॥ ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਮੈ ਚਹੋ ਤਹੀ ਤੇ ਸਬਦ ਦੈ ॥ ੧੧੭੨ ॥ ਬੈਸੁੰਧੁਰਾਏਸਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨ ਚਤੁਰ ਜੀਯ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਮੋ ਚਹੋ ਤਹੀ ਤੇ ਦੀਜੀਅਹਿ ॥ ੧੧੭੩ ॥ ਬਸੁਮਤੇਸਣੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਬਦ ਕੋ ਭਾਖੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਹੁਰ ਪਦ ਰਾਖੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਸਕਲ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਚਹੀਐ ਪਦ ਤਹੰ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ੧੧੭੪ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਾਮੁੰਦ੍ਰਣੀ ਏਸਣੀ ਕਹੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕਹੁ ਗਹੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੇਹੁ ਸੁਜਨ ਜਨ ॥ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਬੀਚ ਸਕਲ ਮਨ ॥ ੧੧੭੫ ॥ ਸਾਮੁੰਦ੍ਰਣੀ ਏਸਣੀ ਭਾਖੋ ॥ ਅਰਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹ ਰਾਖੋ ॥

੧੧੬੨. ਬੈਲ ਦੀ ਚੁਕੀ ਹੋਈ ਜਮੀਨ ਤੇ ਜਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਰਾਜੇ ਤੇ ਰਾਜਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ, ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ।

੧੧੬੮. ਧਵਲੇਸਨੀ, ਧਵਲ ਇਸਨੀ, ਬ੍ਰਿਖ ਭਨੀ ਇਸਣੀ, ਗਾਵਿਸ ਇਸਣੀ, ਬੈਲ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ ਤੇ ਜਮੀਨ ਦੇ ਰਾਜੇ, ਤੇ ਰਾਜਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ। ੧੧੭੫. ਭੂਵਿਸਣੀ=ਭੂਵ=ਜਮੀਨ। ਇਸ=ਰਾਜੇ ਅਤੇ ਣੀ=ਫੌਜ, ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ। ਉਰਵਿਸਣੀ=ਧਰਤੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਰਾਜੇ। ਜਗਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਰਾਜੇ। ਬਸਮੁਤੇਸਣੀ=ਧਰਤੀ ਦੇ ਰਾਜੇ ਫੌਜ, ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ। ਬਸੁਧੇਸਣੀ=ਧਰਤੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਰਾਜੇ ਤੇ ਫੌਜ। ਬੈਸੁੰਧਰਾਏਸਣੀ=ਧਰਤੀ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਸੁ ਕਬਿ ਜਨ ਸੁਨਤ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ੧੧੭੬ ॥ ਅਚਲਾਇਸਣੀ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਮਥਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹੱ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥ ਜਵਨ ਠਵਰ ਚਹੀਐ ਤਹ ਦੀਜੈ ॥ ੧੧੭੭ ॥ ਵਿਪਲੀਸਿਣੀ ਪਦਾਦਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਅਰਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹੱ ਧਾਰੇ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੈ ॥ ਯਾਮੈ ਭੇਦ ਨ ਰੰਚਕ ਜਾਨੈ ॥ ੧੧੭੮ ॥ ਅੜਿਲ ॥ ਆਦ ਸਾਗਰਾ ਸਬਦ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਏਸ ਦਰਰਨੀ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਂਬਿਕੇ ਬੀਚ ਚਹੋ ਤਹੱ ਦੀਜੀਐ ॥ ੧੧੭੯ ॥ ਮਹਾ ਅਰਣਵੀ ਸਬਦਹਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਪਤ ਮਰਦਨਨੀ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਡਾਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਜਾਨ ਜੀਯ ਰਾਖੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਸੁਜਨ ਜਨ ਸੁਨਤ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਭਾਖੀਅਹਿ ॥ ੧੧੮੦ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਦਿ ਸਿੰਧਣੀ ਸਬਦ ਭਣੀਜੈ ॥ ਪਤ ਅਰਦਨੀ ਪਦਾਂਤ ਕਹੀਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੋ ॥ ਸਕਲ ਸੁਜਨ ਜਨ ਸੁਨਤੇ ਕਹੋ ॥ ੧੧੮੧ ॥ ਨੀਰਾਲਯਨੀ ਆਦਿ ਉਚਰੋ ॥ ਨਾਇਕ ਅਰਣੀ ਪੁਨ ਪਦ ਧਰੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥ ਯਾਮੈ ਭੇਦ ਰਤੀਕਨ ਜਾਨੋ ॥ ੧੧੮੨ ॥ ਆਦਿ ਜਲਾਲ ਯਣੀ ਪਦਿ ਦਿੱਜੈ ॥ ਪਤਿ ਅਰਣੀ ਪਦ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁੱ ॥ ਸਕਲ ਸੁ ਜਨ ਜਨ ਸੁਨਤ ਬਖਾਨਹੁੱ ॥ ੧੧੮੩ ॥ ਬਾਰਧਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਪਤਿ ਅਰਿ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਧਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹੀਜੈ ॥ ਸਕਲ ਗੁਨਿ ਜਨਨ ਸੁਨਤ ਭਨੀਜੈ ॥ ੧੧੮੪ ॥ ਧਰਾਏਸਣੀ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕਹਿ ॥ ਮਥਣੀ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਪਦ ਗਹਿ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹਿੱਜੈ ॥ ਸੰਕ ਛੋਰਿ ਬਿਨ ਸੰਕ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ੧੧੮੫ ॥ ਲੋਰਭਰੇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਅੰਤ ਸਬਦ ਮਥਣੀ ਕਹੁੱ ਧਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥ ਸੰਕ ਛੋਰਿ ਬਿਨ ਸੰਕ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ੧੧੮੬ ॥ ਗੋਰਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਏਸ ਅੰਤਕਣੀ ਅੰਤ ਭਣੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥ ਜਹਾਂ ਰੁਚੈ ਤਿਹ ਠਵਰ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ੧੧੮੭ ॥ ਅਵਨੇਸਣੀ ਪਦਾਦਿ ਕਹੀਜੈ ॥ ਮਥਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹੱ ਦੀਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ

੧੧੭੫. ਸਮੁੰਦਰ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ ਤੇ ਜਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਰਾਜੇ । ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ । ਅਚਲਾ=ਜਮੀਨ ਇਸ=ਰਾਜੇ ਣੀ=ਫੌਜ । ਮਥਣੀ=ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ । ਵਿਪਲੀਸਣੀ=ਧਰਤੀ ਰਾਜੇ ਫੌਜ । ਸਮੁੰਦਰ, ਜਮੀਨ, ਰਾਜੇ, ਫੌਜ ਦੇ ਦਰੜ ਮਰੜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ ।

੧੧੮੩. ਮਹਾ ਅਰਵਣੀ=ਜਮੀਨ, ਪਤਿ=ਰਾਜੇ ਤੇ ਫੌਜ ਦੇ ਮਰਦਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ । ਸਿੰਧਣੀ=ਜਮੀਨ ਸਮੁੰਦਰ ਵਾਲੀ ਪਤਿ=ਰਾਜੇ, ਅਰਕਨਿ=ਫੌਜ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ । ਨੀਰਾਲਯਣੀ=ਪਾਣੀ ਦਾ ਆਸਰਾ ਸਮੁੰਦਰ, ਸਮੁੰਦਰ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ, ਰਾਜੇ ਫੌਜ ਦੀ ਬੰਦੂਕ ।

੧੧੮੪. ਜਲ, ਲੈ, ਣੀ, ਪਤਿ, ਅਰਣੀ=ਪਾਣੀ ਦਾ ਆਸਰਾ ਸਮੁੰਦਰ, ਪਾਣੀ ਦਾ ਘਰ ਸਮੁੰਦਰ ਹੈ, ਜਮੀਨ, ਰਾਜੇ, ਫੌਜ । ਅਰਿ=ਵੈਰਨ । ਣੀ=ਧਰਤੀ ਣੀ=ਫੌਜ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਲਹੀਐ ॥ ਭੇ ਨਿਵਾਰਿ ਨਿਰਭੈ ਹੁਇ ਕਹੀਐ ॥ ੧੧੮੮ ॥ ਦਿੱਗਜਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਏਸਾਰਦਨੀ ਅੰਤ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਸੁ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹੁ ॥ ਜਸ ਚਾਹੋ ਤਹ ਕਹੋ ਪ੍ਰਬੀਨਹੁ ॥ ੧੧੮੯ ॥ ਕੁੰਭ ਨਾਸਨੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕਹੁ ਧਰੀਐ ॥ ਸਭੈ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮਹਿ ਝੂਠ ਨੈਕ ਨਹੀ ਜਾਨੋ ॥ ੧੧੯੦ ॥ ਮਹਿਏਸਣੀ ਪਦਾਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਅਰਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਮਹਿ ਦਿਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹੀਜੈ ॥ ਜਹਾਂ ਚਹੋ ਤਹੀ ਲੈ ਦੀਜੈ ॥ ੧੧੯੧ ॥ ਮੈ ਦਏਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਘਾਰੀ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਧਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਸੁ ਜਾਨ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭਹੀਂ ॥ ਚਾਹੋ ਜਹਾ ਉਚਾਰਹੁ ਤਬਹੀ ॥ ੧੧੯੨ ॥ ਅੜਿਲ ॥ ਬਸੁਧਰੇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਸਬਦਾਦ ਹਨੀ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਅਹਿ॥ ਹੋ ਪ੍ਰਗਟ ਸਭਾ ਕੇ ਮਾਂਝ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਅਹਿ ॥ ੧੧੯੩ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਸੁ ਧਰੇ-ਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਮਥਣੀ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਧਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥ ਅਧਿਕ ਗੁਨ ਜਨਨ ਸੁਨਤ ਭਨੀਜੈ ॥ ੧੧੯੪ ॥ ਨਰਾ ਅਧਿਪਣੀ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਮਥਨੀ ਪਦ ਕੋਂ ਅੰਤ ਧਰਿਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਸੁ ਕਬਿ ਜਨ ਸੁਨਤੇ ਕਹੀਐ ॥ ੧੧੯੫ ॥ ਅੜਿਲ ॥ ਮਾਨੁਖੇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਅੰਤਕਨੀ ਸਬਦਾਦ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸੰਕਾ ਤਿਆਗ ਉਚਰੀਐ ਸੰਕ ਨ ਮਾਨੀਐ ॥ ੧੧੯੬ ॥ ਦੇਸ ਏਸਣੀ ਪਦ ਕੋਂ ਪ੍ਰਥਮ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅੰਤ ਅਰਦਨੀ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤੁ ਕਾਬ ਕੇ ਬੀਚ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ੧੧੯੭ ॥ ਜਨ ਪਦੇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਅੰਤਜੰਤਕਨੀ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਚਹੀਅਹਿ ਠਵਰ ਜਹਾਂ ਸੁ ਤਹਾਂ ਤੇ ਦੀਜੀਅਹਿ ॥ ੧੧੯੮ ॥ ਮਾਨਵੇਂਦ੍ਰਣੀ ਪਦ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅੰਤਜੰਤਕਨੀ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਤਿਹ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ॥ ਹੋ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਇਸੀ ਕਰ ਮਿਤਮਹਿ ॥ ੧੧੯੯ ॥ ਲੋਕ ਏਂਦ੍ਰਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਤਾਕੇ ਹਰਣੀ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਰੈਨ ਦਿਵਸ ਸਭ ਮੁਖ ਤੇ ਭਾਖਜੋ ਕੀਜੀਅਹਿ

੧੧੮੮. ਸਮੁੰਦਰ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਰਾਜੇ ਫੌਜ, ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਨਹਾਰ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ਲੌਰਭਰੇਸਣੀ=ਲੌਰਭ ਜ਼ਮੀਨ, ਰਾਜੇ ਫੌਜ। ਗੋਰਾ=ਧਰਤੀ। ਏਸ=ਰਾਜੇ। ਣੀ=ਫੌਜ। ਅਵਨੇਸਣੀ=ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਰਾਜੇ ਫੌਜ। ਮਥਣੀ=ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ। ਦਿਗਜਨੀ=ਸਾਰਿਆਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਹਾਥੀਆਂ ਨੇ ਦੱਬ ਕੇ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਾਮ ਵੀ ਧਰਤੀ ਦਾ ਹੀ ਹੈ ਸੋ ਧਰਤੀ ਰਾਜੇ ਫੌਜ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥ ੧੨੦੦ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਲੌਕ ਰਾਜਨੀ ਆਦਿ ਭਣੀਜੈ ॥ ਅਰਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਤਨ ਮਾਝ ਕਹੀਜੈ ॥ ੧੨੦੧ ॥ ਦੇਸੇਸਨੀ ਰਵਣਨੀ ਭਾਖੈ ॥ ਅੰਤ ਅੰਤਕਨੀ ਸਬਦਹਿੰ ਰਾਖੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥ ਸੁ ਕਬਿ ਜਨਨ ਕੇ ਸੁਨਤ ਭਨੀਜੈ ॥ ੧੨੦੨ ॥ ਥਿਰਾ ਭਾਖਿ ਇਸਣੀ ਪੁਨਿ ਭਾਖੈ ॥ ਅੰਤ ਅੰਤਕਨੀ ਪਦ ਕਹੁ ਰਾਖੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹਿੱਜੈ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਨ ਮਾਂਝ ਭਣੀਜੈ ॥ ੧੨੦੩ ॥ ਅੜਿਲ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਾਸਪੀ ਇਸਣੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅੰਤਯੰਤਕਨੀ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸੰਕਾ ਤਿਆਗਿ ਨਿਸੰਕ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ੧੨੦੪ ॥ ਆਦਿ ਨਾਮ ਨਾਗਨ ਕੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਪਿਤਨੀ ਇਸਣੀ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਬਹੁਰ ਘਾਤਨੀ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ੧੨੦੫ ॥ ਸਰਪ ਤਾਤਨੀ ਇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਤਾਕੇ ਮਥਨੀ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੇ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਭ ਕਬਿਤਨ ਕੇ ਬਿਖੈ ਨਿਡਰੁ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥ ੧੨੦੬ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਏਂਦ੍ਰਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਮਥਨੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਮਾਂਝ ਨਿਡਰ

੧੧੯੯. ਕੁੰਭਨਾਸਨੀ=ਹਾਥੀਆਂ ਨੇ ਜਿਸ ਦੇ ਉਤੇ ਆਸਣ ਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਓਸ ਜਮੀਨ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ । ਮਹਿ=ਜਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਰਾਜੇ । ਮੇਦ=ਜਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਰਾਜੇ। ਫੌਜ, ਘਾਹੀ=ਗਾਲਣ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ। ਬਸੁਧਾ=ਜਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਰਾਜੇ। ਦਾਹਿਨੀ=ਸਾੜਨ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ਰਿਸਣੀ=ਈਸ ਰਾਜੇ ਜਮੀਨ ਦੇ। ਨਰਾਧਪਣੀ=ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ ਅਧਪਤੀ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ਦੇਸ ਏਸਣੀ=ਦੇਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਨਾਸਕ ਬੰਦੂਕ ਹੈ ਜਨਮਦੇਸਣੀ=ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ।ਮਨੁਖਾਂਦੇ ਇੰਦ੍ ਰਾਜੇ। ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਨੀ=ਫੌਜ।

੧੨੦੦. ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਰਾਜੇ ਣੀ=ਫੌਜ । ਹਰਣੀ=ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੦੨. ਜੇਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰਾਜੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਲੀ ਨੀ= ਫੌਜ ਨੂੰ ਅਰਣੀ=ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ ਹੈ ।

੧੨੦੩. ਦਿਸੇਸਨੀ=ਦਿਸ਼ਾਂ ਵਾਲੀ ਨੀ=ਜ਼ਮੀਨ ਸੋ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਏਸ= ਰਾਜੇ ਸੋ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਰਵਣ=ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨੀ=ਫੌਜ ਤੇ ਓਸ ਫੌਜ ਨੂੰ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੦੨. ਪੰਹਲੇ ਇਸਥਿਤ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਆਖੇ ਫੇਰ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਆਖੋ ਅੰਤ ਨੂੰ ਫੌਜ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ ਆਖੋ। ੧੨੦੩. ਕਸਪ ਰਿਖੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਈਸ਼ਰ ਰਾਜੇ ਫੇਰ ਅੰਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫੌਜ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

੧੨੦੪. ਪਹਿਲੇ ਸੱਪਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ, ਫੇਰ ਸੱਪਾਂ ਦਾ ਪਿਓ ਕੱਸਪ ਹੈ। ਕੱਸਪ ਦੀ ਣੀ=ਧਰਤੀ ਹੈ, ਧਰਤੀ ਦੇ ਇਸ ਰਾਜੇ ਹਨ, ਣੀ=ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ. ਅੰਤ ਨੂੰ ਫੌਜ ਦੀ ਘਾਤਨੀ=ਬੰਦੂਕ ਹੈ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਹੁਇ ਦੀਜੀਅਹਿ ॥ ੧੨੦੭ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੇਵ ਦੇਵਣੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਏਸ ਗਾਂਤਕਨ ਪੁਨ ਪਦ ਧਰੀਐ॥ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਸੰਕ ਤਿਆਗ ਨਿਰਸੰਕ ਹੁਇ ਕਹੀਐ ॥ ੧੨੦੮ ॥ ਅੜਿਲ ॥ ਸੱਕ੍ਰਤਾਤ ਅਰਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਮਥਣੀ ਤਾਂਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਹੀਯੇ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਕਥਾ ਬਾਰਤਾ ਭੀਤਰ ਨਿਡਰ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ੧੨੦੯ ॥ ਸਤ ਕ੍ਰਿਤੇਸਣੀ ਇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਤਾਕੇ ਅਰਣੀ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋਂ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਗੁਨਿ ਜਨਨ ਸੁਨਤ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ੧੨੧੦ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਚੀ ਪਤਿਸਣੀ ਇਸਣੀ ਭਾਖੋ ॥ ਮਥਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਕੋ ਰਾਖੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕਰਿ ਪ੍ਰਗਟ ਭਨੀਜੈ ॥ ੧੨੧੧ ॥ ਅੜਿਲ ॥ ਸੱਕ੍ਰੰਦਨਤਾਤਣੀ ਏਸਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਮਥਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਬਿਨਾ ਕਪਟ ਤਿਨ ਲਖੋ ਨ ਕਪਟ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ੧੨੧੨ ॥ ਕਉਸਕੇਸਣੀ ਇਸਣੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਕੈ ॥ ਮਥਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨਕੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਕਹੇ ਹਮਾਰੇ ਬਚਨ ਸੱਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨੀਐ ॥ ੧੨੧੩ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਾਸ ਵੇਸਣੀ ਆਦਿ ਭਣੀਜੈ ॥ ਅੰਤ ਸਬਦ ਅਰਣੀ ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਯ ਜਾਨੋ ॥ ਸੰਕ ਤਿਆਗ ਨਿਰਸੰਕ ਬਖਾਨੋ ॥ ੧੨੧੪ ॥ ਅੜਿਲ ॥ ਬਹਵਾਇਸਣੀ ਅਰਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਚਿਤ ਮੈ ਜਾਨੀਐ ॥ ਸੰਕਤਿਆਗ ਨਿਰ ਸੰਕ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਤਿ ਸੁ ਬਚਨ ਹਮਾਰੇ ਮਾਨੇ ਲੀਜੀਐ ॥ ੧੨੧੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਘ ਵੇਸਣਣੀ ਇਸਰਣੀ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਪਦਹਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ

੧੨੦੬. ਸੱਪ,ਕੱਸਪ, ਜ਼ਮੀਨ,ਰਾਜੇ,ਫੌਜ,ਮਥਣੀ=ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੦੭. ਇੰਦ੍ ਦਾ ਦੇਵਤਾ ਕੱਸਪ, ਕੱਸਪ ਦੀ ਣੀ=ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਮਥਣੀ=ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ਦਾ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੦੭. ਇੰਦਰ ਜਾਂ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਦੇਵਤਾ ਕੱਸਪ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਣੀ=ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਰਾਜੇ ਹਨ, ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੦੮. ਸੱਕ੍ਰ=ਇੰਦਰ ਦਾ ਪਿਓ ਕੱਸਪ, ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਰਾਜੇ, ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੧੧. ਸਤਕ੍ਰਿਤ=ਇੰਦ੍ ਦਾ ਇਸ=ਰਾਜਾ ਕੱਸਪ ਹੈ। ਕੱਸਪ ਦੀ ਣੀ=ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇਸ=ਰਾਜੇ ਮਾਲਕ ਹਨ, ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਣੀ=ਫੌਜ ਹੈ, ਫੌਜ ਦੀ ਅਰਣੀ=ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

੧੨੧੨. ਇੰਦ੍, ਕੱਸਪ, ਜ਼ਮੀਨ, ਰਾਜੇ, ਫੌਜ, ਮਥਣੀ=ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੧੩. ਇੰਦਰ ਦਾ ਪਿਓ ਕੱਸਪ, ਇਸ ਦੀ ਣੀ= ਜ਼ਮੀਨ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਈਸ=ਮਾਲਕ ਰਾਜੇ, ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਣੀ=ਫੌਜ, ਮਥਣੀ= ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੧੪. ਕਉਸਕ=ਇੰਦਰ, ਏਸ=ਕੱਸਪ, ਣੀ=ਜ਼ਮੀਨ, ਇਸ=ਰਾਜੇ, ਣੀ=ਫੌਜ, ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ।

੧੨੧੫. ਬਾਸਵੇਸਣੀ=ਇੰਦਰ, ਕੱਸਪ, ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਦਾ ਨਾਸਕ ਬੰਦੂਕ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜੈ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੧੨੧੬ ॥ ਮਾਤਲੇਸਣੀ ਏਸਣੀ ਮਥਣੀ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹਿ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ੧੨੧੭ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਿਸਨ ਏਸਣੀ ਆਦਿ ਭਣੱਜੈ ॥ ਇਸਣੀ ਮਥਣੀ ਅੰਤ ਕਹਿਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਦੀਜੈ ਤਵਨ ਠਵਹ ਜਹ ਚਹੀਐ ॥ ੧੨੧੮ ॥ ਅੜਿਲ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪੁਰੰਦਰ ਇਸਣੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਇਸਣੀ ਮਥਣੀ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਸੰਕ ਤਿਆਗ ਨਿਰਸੰਕ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਅਹਿ ॥ ੧੨੧੯ ॥ ਬਜ੍ਰ ਧਰਿਸਣੀ ਅਰਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ਸੰਕ ਤਜਾਗ ਨਿਰਸੰਕ ਹੁਇ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਕਿਸੀਸੁ ਕਬਿ ਕੀ ਕਾਨ ਨ ਮਨ ਮੈ ਆਨੀਐ ॥ ੧੨੨੦ ॥ ਤੁਰਾ ਖਾੜ ਪਿਤਣੀ ਇਸਣੀ ਪਦ ਭਾਖੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਹੀਯੈ ਪਹਿਚਾਨੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਚਤੁਰ ਸਭਾ ਕੇ ਬੀਚ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਅਹਿ ॥ ੧੨੨੧ ॥ ਇੰਦ੍ਰਾਣੀ ਇੰਦ੍ਰਾਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨਕੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਬੀਚ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥ ੧੨੨੨ ॥ ਉਚਸ੍ਰਵਾਇਸ ਏਸ ਏਸਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਇਸਣੀ ਕਹਿ ਕੈ ਅਰਣੀ ਪਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਅਮਿਤ ਜੀਯ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸੰਕ ਤਿਆਗ ਨਿਰਸੰਕ ਹੁਇ ਸਦਾ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ੧੨੨੩ ॥ਹਯਨੀ ਇਸਣੀ ਇਸਣੀ ਇਸਣੀ ਭਾਖੀਐ॥ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਨਿਡਰ ਸਭਾ ਕੇ ਮਾਂਝ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ੧੨੨੪ ॥ ਗਾਜ ਰਾਜ ਰਾਜਨਨੀ ਪ੍ਰਭਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥

੧੨੧੪. ਬਿਰਹਾ=ਇੰਦਰ, ਕੱਸਪ, ਜ਼ਮੀਨ, ਰਾਜੇ, ਫੌਜ, ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

੧੨੧੫. ਮਥਵੈਸਣਨੀ=ਇੰਦਰ, ਕੱਸਪ, ਜ਼ਮੀਨ, ਰਾਜੇ, ਫੌਜ ਬੰਦੂਕ।

੧੨੧੬. ਮਾਤਲੇਸਣੀ=ਇੰਦਰ, ਕੱਸਪ, ਜ਼ਮੀਨ, ਰਾਜੇ, ਫੌਜ ਅਤੇ ਫੌਜ ਦੇ ਮਥਣੀ=ਨਾਸ ਕਰਨਹਾਰ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੧੯. ਜਿਸਨ=ਇੰਦਰ, ਇੰਦਰ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕੱਸਪ, ਕੱਸਪ ਦੀ ਣੀ=ਜ਼ਮੀਨ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇਸ=ਮਾਲਕ ਰਾਜੇ, ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਣੀ=ਫੌਜ, ਫੌਜ ਦੀ ਮਥਣੀ=ਨਾਸਕ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

੧੨੨੦. ਇੰਦਰ, ਕੱਸਪ, ਜ਼ਮੀਨ, ਰਾਜੇ, ਫੌਜ, ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੨੧. ਬਜਰ=ਹਥਿਆਰ ਧਰਨ ਵਾਲਾ ਇੰਦਰ, ਇੰਦਰ ਦਾ ਇਸ=ਰਾਜਾ ਕੱਸਪ, ਕੱਸਪ ਦੀ ਣੀ=ਜ਼ਮੀਨ, ਰਾਜਾ ਫੌਜ,ਨਾਸਕ ਬੰਦੂਕ।

੧੨੨੨. ਤੁਰਾਖਾੜ=ਇੰਦਰ, ਤਾਤ=ਪਿਓ ਕੱਸਪ, ਣੀ=ਜ਼ਮੀਨ, ਇਸ=ਰਾਜੇ, ਣੀ=ਫੌਜ, ਅਰਣੀ=ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੨੩. ਇੰਦਰ ਦਾ ਇੰਦਰ ਕਸਪ,ਣੀ ਜ਼ਮੀਨ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇੰਦਰ ਰਾਜੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਣੀ=ਫੌਜ, ਅਰਣੀ=ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੨੪. ਉਚਸ੍ਰਵਾ=ਘੋੜਾ ਹੈ ਜੋ ਸਤਾਂ ਮੂੰਹਾਂ ਵਾਲਾ ਸੂਰਜ ਦੇ ਰਥ ਅਗੇ ਹੈ, ਇਸ ਘੋੜੇ ਦਾ ਏਸ=ਰਾਜਾ ਸੂਰਜ, ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਦਾ ਇਸ=ਰਾਜਾ ਕੱਸਪ, ਕੱਸਪ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਈਸ਼ਰ ਰਾਜੇ, ਇਸਣੀ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਣੀ=ਫੌਜ। ਫੌਜ ਦੀ ਅਰਣੀ=ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮਥਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋਂ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨ ਨੈਕਹੂੰ ਕੀਜੀਐ ॥ ੧੨੨੫ ॥ ਅੱਸ੍ਵ ਏਸਣੀ ਇਸਣੀ ਇਸਣੀ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਤਾਕੇ ਮਥਣੀ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸੰਕ ਤਿਆਗ ਨਿਰਸੰਕ ਉਚਾਰਜੋ ਕੀਜੀਐ ॥ ੧੨੨੬ ॥ ਬਾਹ ਰਾਜ ਰਾਜਨਣੀ ਰਾਜਨ ਭਾਖੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋਂ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਹੀਯੇ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਭੀਤਰ ਪ੍ਰਗਟ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ੧੨੨੭ ॥ ਤੁਰੰਗ ਏਸਣੀ ਇਸਣੀ ਪ੍ਰਭਣੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋਂ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਬਹੁਰ ਗਹਿ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਗੁਨਿ ਜਨਨ ਸੁਨਤ ਨਿਸੰਕ ਭਨੀਜੀਐ ॥ ੧੨੨੮ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਦਿ ਇਸਪਤਿ ਪਿਤਣੀ ਪਦ ਕਹੀਐ ॥ ਇਸਣੀ ਅਰਣੀ ਸਬਦਹਿ ਲਹੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਨੀਐ ॥ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭਨੀਐ ॥ ੧੨੨੯ ॥ ਅੜਿਲ ॥ ਬਾਜ ਰਾਜ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਬਖਾਨਕੈ ॥ ਪ੍ਰਭਣੀ ਪਿਤਣੀ ਇਸਣੀ ਬਹੁਰ ਪਦ ਠਾਨਕੈ ॥ ਅਰਣੀ ਭਾਖਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਜਵਨ ਸਬਦ ਮੈ ਚਹੀਐ ਤਹੀ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ੧੨੩੦ ॥ ਹਸਤੀ ਏਸ ਪ੍ਰਭ ਪਿਤਣੀ ਗ੍ਰਭਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋਂ ਰਾਖੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਵਨ ਕਵਿਤ ਮੋ ਚਹੋ ਸੁ ਪਦ ਤਹ ਦੀਜੀਐ ॥ ੧੨੩੧॥ ਦੰਤਿ ਰਾਟ ਪ੍ਰਭ ਪਿਤ ਸੁਤਣੀ

੧੨੨੩. ਘੋੜਿਆਂ ਦਾ ਈਸਰ ਸੂਰਜ ਦਾ ਘੋੜਾ, ਇਸ ਘੋੜੇ ਦਾ ਈਸਰ ਸੂਰਜ, ਸੂਰਜ ਦਾ ਈਸਰ ਕੱਸਪ, ਕੱਸਪ ਦੀ ਣੀ=ਜ਼ਮੀਨ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇਸ= ਮਾਲਕ ਰਾਜੇ, ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਣੀ=ਫੌਜ, ਫੌਜ ਦੀ ਅਰਣੀ=ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

੧੨੨੪. ਗਾਜਰਾਜ=ਹਾਥੀਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਐਰਾਪਤੀ ਹਾਥੀ, ਇਸ ਦਾ ਰਾਜਾ ਇੰਦਰ, ਇੰਦਰ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕੱਸਪ, ਕੱਸਪ ਦੀ ਣੀ=ਜ਼ਮੀਨ, ਰਾਜਨ= ਰਾਜਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਅਰਥ ਕਰ ਲੈਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਗਾਜ=ਐਰਾਪਤੀ, ਰਾਜਾ ਇੰਦਰ, ਰਾਜਾ=ਕੱਸਪ, ਨਿ=ਜ਼ਮੀਨ, ਪ੍ਰਭ=ਮਾਲਕ ਰਾਜੇ, ਣੀ=ਫੌਜ, ਮਥਣੀ ਨਾਸਕ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੨੭. ਘੋੜਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਉਚਸ੍ਰਵਾ=ਘੋੜਾ ਇਸ ਦਾ ਰ ਜਾ ਸੂਰਜ, ਸੂਰਜ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕੱਸਪ, ਕੱਸਪ ਦੀ ਣੀ=ਜ਼ਮੀਨ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਰਾਜੇ, ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਣੀ=ਫੌਜ, ਮਥਣੀ=ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ।

੧੨੨੮. ਬਾਹਰਾਜ=ਉਚਸ੍ਰਵਾ ਘੋੜਾ, ਸੂਰਜ, ਕੱਸਪ, ਜ਼ਮੀਨ, ਰਾਜੇ, ਫੌਜ, ਬੰਦੂਕ। ੧੨੨੯. ਤੁਰੰਗ ਏਸਣੀ=ਘੋੜਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਘੋੜਾ ਸੂਰਜ ਦਾ । ਸੂਰਜ ਦੇ ਘੋੜੇ ਦਾ ਰਾਜਾ ਸੂਰਜ ਹੈ, ਸੂਰਜ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕੱਸਪ ਹੈ। ਕੱਸਪ ਦੀ ਣੀ=ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਰਾਜੇ ਹਨ, ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਣੀ=ਫੌਜ ਹੈ, ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੩੦. ਅਇਸ=ਘੋੜਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਉਚਸ੍ਰਵਾ ਘੋੜਾ, ਇਸ ਦਾ ਪਤਿ=ਮਾਲਕ ਸੂਰਜ, ਸੂਰਜ ਦਾ ਪਿਤ=ਪਿਓ ਕੱਸਪ, ਕੱਸਪ ਦੀ ਣੀ=ਜ਼ਮੀਨ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇਸ=ਈਸਰ ਰਾਜੇ, ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਣੀ= ਫੌਜ, ਫੌਜ ਦੀ ਅਰਣੀ=ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ। ੧੨੩੧. ਬਾਜਰਾਜ=ਉਚਸ੍ਰਵਾ, ਪ੍ਰਭ=ਸੂਰਜ, ਪਿਤਣੀ=ਪਿਓ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ । ਇਸਣੀ=ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ, ਅਰਣੀ=ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪਦ ਭਾਖਕੈ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖਕੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਯ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਚਹੀਐ ਦੀਜੀਐ ਜਹਾਂ ਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ੧੨੩੨ ॥ ਦੁਰਦਰਾਟ ਰਾਟਿਸਣੀ ਇਸਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋਂ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਭੀਤਰ ਉਚਰਜੋ ਕੀਜੀਐ ॥ ੧੨੩੩ ॥ ਦਯੁਪਿਇਸ ਇਸਣੀ ਮਥਣੀ ਆਦਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਹਿਰਦੇ ਮਹਿ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਚਹੋ ਸਬਦ ਤੁਮ ਜਹਾਂ ਨਿਡਰ ਤਹ ਠਾਨੀਐ ॥ ੧੨੩੪ ॥ ਪਦਮਾਇਸ ਇਸ ਰਾਟਿਨ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਪਹਿਚਾਨੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਂਬਿ ਕੇ ਮਾਝ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਅਹਿ ॥ ੧੨੩੫ ॥ ਬਾਚਣੇਂਦ੍ਰ ਏਂਦ੍ਰਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਗਹਿ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੱਤਿ ਕਰਿ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸੰਕਾ ਤਜਾਗ ਉਚਾਰ ਨਸੰਕਾ ਮਾਨੀਐ ॥ ੧੨੩੬ ॥ ਬਜਾਲਹ ਪਤਿ ਪਤਣੀ ਪਦ ਪ੍ਰਥਮ ਕਹੀਜੀਐ ॥ ਅਰਦਨ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਅਮਿਤ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਯ ਜਾਨੀਅਹੁ ॥ ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰਮੈ ਚਹੀਐ ਤਹੀ ਬਖਾਨੀਅਹੁ॥੧੨੩੭॥ਇੰਭਸੇਸਣੀ ਇਸਣੀਇਸਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਹੰਤ੍ਰੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਕੇ ਮਾਂਝ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥ ੧੨੩੮ ॥ ਕੁੰਭੀ ਏਸ ਇਸ ਇਸਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਇਸਣੀ ਅਰਣੀ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ਕਰ ॥ ਹੋ ਜੋ ਪੂਛੈ ਦੀਜੀਅਹੁ ਤਿੰਹ ਤੁਰਤ ਬਤਾਇ ਕਰ ॥ ੧੨੩੯ ॥ ਕੁੰਜਰੇਸ ਇਸ ਪਿਤਣੀ ਪ੍ਰਥਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਹੰਤ੍ਰੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ

੧੨੩੧. ਹਾਥੀਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਐਰਾਪਤੀ ਹਾਥੀ, ਇਸ ਦਾ ਰਾਜਾ ਇੰਦਰ ਤੇ ਇੰਦਰ ਦਾ ਪਿਓ ਕੱਸਪ, ਕੱਸਪ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਗਰਬ=ਹੰਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜੇ=ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਣੀ=ਫੌਜ। ਫੌਜ ਦੀ ਅਰਣੀ=ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ।

੧੨੩੩. ਹਾਥੀਆਂ ਦਾ ਰਾਟ=ਰਾਜਾ ਐਰਾਪਤੀ,ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭੂ=ਇੰਦਰ, ਇੰਦਰ ਦਾ ਪਿਓ ਕੱਸਪ, ਕੱਸਪ ਦੇ ਸੁਤ=ਪੁਤਰ ਦੰਤ, ਦੰਤਾਂ ਦੀ ਣੀ=ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੩੪. ਹਾਥੀ, ਇੰਦਰ, ਕੱਸਪ, ਜ਼ਮੀਨ, ਰਾਜੇ, ਫੌਜ, ਬੰਦੂਕ। ਦੁਰਦ=ਹਾਥੀ, ਰਾਟ=ਰਾਜਾ । ਰਾਇ=ਰਾਜਾ । ਇਸ=ਰਾਜਾ ਣੀ=ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਫੌਜ ਹੈ ਅਰਣੀ=ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੩੫. ਦਧ ਇਸ=ਹਾਥੀ, ਇੰਦਰ, ਕੱਸਪ, ਜ਼ਮੀਨ, ਰਾਜੇ ਫੌਜ ਬੰਦੂਕ। ੧੨੩੬. ਐਰਾਪਤੀ, ਮਾਲਕ ਇੰਦਰ, ਇਸ=ਰਾਜਾ ਕੱਸਪ, ਣੀ=ਜ਼ਮੀਨ, ਰਾਜੇ ਫੌਜ ਬੰਦੂਕ।

੧੨੩੭. ਹਾਥੀਆਂ ਦਾ ਇੰਦਰ ਐਰਾਪਤੀ, ਇਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਇੰਦਰ, ਇੰਦਰ ਦਾ ਇੰਦਰ ਕੱਸਪ, ਣੀ=ਜ਼ਮੀਨ, ਇਸ ਦੇ ਇੰਦ ਰਾਜੇ, ਣੀ=ਫੌਜ, ਅਰਣੀ=ਬੰਦੂਕ ਵੈਰਨ ਹੈ। ੧੨੩੮. ਬਾਲਹਿ=ਐਰਾਪਤੀ=ਪਤਿ=ਇੰਦਰ, ਪਤਿ=ਕੱਸਪ, ਣੀ=ਜ਼ਮੀਨ, ਫੌਜ ਨੂੰ ਅਰਦਨ=ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

੧੨੩੯. ਹਾਥੀ, ਇੰਦਰ, ਕੱਸਪ, ਜ਼ਮੀਨ, ਰਾਜੇ ਫੌਜ, ਬੰਦੂਕ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਬੀਚ ਨਿਸੰਕ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ੧੨੪੦ ॥ ਕਰੀ ਏਂਦ੍ ਇੰਦ੍ਣੀ ਇੰਦ੍ਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਪਿਤਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋਂ ਰਾਖੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੇਹੁ ਪਛਾਨਕੈ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਬੀਚ ਦੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ਕੈ ॥ ੧੨੪੧ ॥ ਤਰ ਅਰ ਪ੍ਰਭ ਪ੍ਰਭ ਪ੍ਰਭਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋਂ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਹੱ ਜਹੱ ਚਹੀਐ ਸਬਦ ਤਹੀ ਤੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ੧੨੪੨ ॥ ਸਉਡਿਸ ਇਸ ਇਸ ਇਸਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨਕੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾਕੈ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕ ਨਹੀ ਕੀਜੀਐ ॥ ੧੨੪੩ ॥ ਸਿੰਧਰੇਸ ਇਸ ਪਤਿ ਕਹਿ ਪ੍ਰਭਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋਂ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਦੋਹਰਨ ਮਾਂਝ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥ ੧੨੪੪ ॥ ਅਨਿਕ ਪੇਂਦ੍ ਇੰਦ੍ਣੀ ਇੰਦ੍ਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਇਸਣੀ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸੁ ਕਬਿ ਸਭਾ ਕੇ ਬੀਚ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ੧੨੪੫ ॥ ਨਾਗਿ ਨਾਹਿਨਾ ਇਸਣ ਏਸਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਮਥਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਯ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਪੁਸਤਕ ਪੋਥਨਿ ਮਾਂਝ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ੧੨੪੬ ॥ ਹਰ ਪੰਤਿ ਪੰਤਿ ਪੰਤਿ ਪਤਣੀ ਆਦਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਯ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ

੧੨੩੯. ਕੁੰਭੀਏਸ=ਹਾਥੀਆਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਐਰਾਪਤੀ ਇਸ ਦਾ ਏਸ= ਇੰਦਰ ਰਾਜਾ, ਇੰਦਰ ਦਾ ਇਸ=ਰਾਜਾ ਕੱਸਪ ਸੋ ਕੱਸਪ ਦੀ ਣੀ=ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇਸ=ਈਸਰ ਰਾਜੇ ਹਨ, ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਣੀ=ਫੌਜ ਹੈ, ਫੌਜ ਦੀ ਅਰਣੀ=ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੪੧. ਹਾਥੀਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਐਰਾਪਤੀ, ਇਸ=ਇੰਦਰ, ਪਿਤ=ਪਿਓ ਕੱਸਪ। ਣੀ=ਧਰਤੀ । ਪ੍ਰਭ ਰਾਜੇ । ਣੀ=ਫੌਜ। ਹੰਤੀ=ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ। ੧੨੪੨. ਹਾਥੀਆਂ ਦਾ ਇੰਦਰ ਐਰਾਪਤੀ, ਇਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਇੰਦਰ। ਇਸ ਦਾ ਇੰਦਰ ਕੱਸਪ, ਣੀ=ਜ਼ਮੀਨ, ਪਿਤ=ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪਿਓ ਰਾਜੇ, ਣੀ=ਫੌਜ। ਅਰਿ=ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ।

੧੨੪੧. ਤਰੁਅਰਿ=ਰੁੱਖਾਂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਹਾਥੀ। ਪ੍ਰਭ=ਇੰਦਰ। ਪ੍ਰਭ=ਕੱਸਪ, ਣੀ=ਧਰਤੀ, ਪ੍ਰਭ=ਰਾਜੇ। ਣੀ=ਫੌਜ । ਅਰਣੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ।

੧੨੪੩. ਸਉਡਿਸ=ਹਾਥੀਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਐਰਾਪਤੀ, ਇਸ=ਇੰਦਰ। ਇਸ=ਕੱਸਪ, ਣੀ=ਧਰਤੀ, ਇਸ=ਰਾਜੇ, ਣੀ=ਫੌਜ, ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

੧੨੪੫. ਹਾਥੀ ਇੰਦਰ, ਕੱਸਪ, ਧਰਤੀ, ਰਾਜੇ ਫੌਜ ਬੰਦੂਕ।

੧੨੪੬. ਅਨਿਕ ਪੇਂਦ੍=ਐਰਾਪਤੀ ਹਾਥੀ। ਇੰਦ੍ਣੀ=ਇੰਦਰ ਦੀ ਮਾਲਕੀਅਤ ਇਸ ਹਾਥੀ ਉਤੇ। ਇੰਦ੍ਣੀ=ਕੱਸਪ ਦੀ ਮਾਲਕੀਅਤ ਇੰਦਰ ਉਤ। ਣੀ=ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕ ਕੱਸਪ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ=ਰਾਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਉਤੇ ਰਾਜ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਣੀ=ਫੌਜ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਪਾਸ ਹੈ। ਅਰ=ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕੇ ਮਾਂਝਨਿ ਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ੧੨੪੭ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਗਜਪਤਿ ਨ੍ਰਿਪਨੀ ਨ੍ਰਿਪਣਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪਨੀ ਅਰਨੀ ਪੁਨ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਦੋਹਾ ਮਾਂਝ ਚਉਪਈ ਕਹੀਐ ॥ ੧੨੪੮ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸਾਵਜ ਨ੍ਰਿਪ ਨ੍ਰਿਪ ਨ੍ਰਿਪਤ ਨ੍ਰਿਪਣਨੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਅਮਿਤ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਮਾਂਝ ਉਚਾਰਜੇ ਕੀਜੀਐ ॥ ੧੨੪੯ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਦ ਸਬਦ ਮਾਤੰਗ ਭਣੀਜੈ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਕੋ ਦੀਜੈ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹ ॥ ੧੨੫੦ ॥ ਆਦਿ ਗਯੰਦਨ ਸਬਦ ਉਚਰੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦਹਿ ਧਰੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਸਬਦ ਬਹੁਰਿ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥ ੧੨੫੧ ॥ ਬਾਜ ਸਬਦ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮ ਭਣੀਜੈ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਧਰੀਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥ ਯਾਮੈ ਭੇਦ ਰਤੀਕ ਨ ਜਾਨੋ ॥ ੧੨੫੨ ॥ ਬਾਹ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦਹਿ ਧਰੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਚਹੀਐ ਜਿਹੋਂ ਠਾਂ ਤਿਹੋਂ ਠਾਂ ਕਹੀਐ ॥ ੧੨੫੩ ॥ ਤੁਰੰਗ ਸਬਦ ਕੋਂ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਕਹੁ ਡਾਰੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥ ਰੁਚੈ ਜਹਾਂ ਤਿਹੋਂ ਠਵਰ ਭਣੀਜੈ ॥ ੧੨੫੪ ॥ ਹੈ ਪਦ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦਹਿ ਠਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹਿੱਜੈ ॥ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਮਾਂਝ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ੧੨੫੫

੧੨੪੭=ਹਾਥੀਆਂ ਦੀ ਪਤੀ ਐਰਾਪਤੀ ਹਾਥੀ ਹੈ, ਇੰਦਰ, ਕੱਸਪ, ਜ਼ਮੀਨ, ਰਾਜੇ ਫੌਜ ਬੰਦੂਕ। ੧੨੪੮. ਹਰ=ਹਾਥੀਆਂ ਦਾ ਪਤੀ ਐਰਾਪਤਿ। ਪਤਿ=ਇੰਦਰ। ਪਤਿ=ਕੱਸਪ। ਧਰਤੀ, ਪਤਿ=ਰਾਜੇ ਨੀ=ਫੌਜ ਬੰਦੂਕ।

੧੨੪੯. ਹਾਥੀ, ਇੰਦਰ, ਕੱਸਪ, ਜ਼ਮੀਨ, ਰਾਜੇ, ਫੌਜ, ਬੰਦੂਕ।

੧੨੫੦. ਹਾਥੀਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਐਰਾਪਤੀ ਹਾਥੀ, ਅਗੇ ਇੰਦਰ ਰਾਜਾ ਹੈ। ਇੰਦਰ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕੱਸਪ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਰਾਜੇ ਹਨ, ਫੌਜ ਹੈ, ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੪੯. ਮਾਤੰਗ ਨ੍ਰਿਪ=ਐਰਾਪਤੀ, (ਤਿੰਨ ਵਾਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਹੋਰ ਲੈਣੇ ਹਨ) ਨ੍ਰਿਪ=ਇੰਦਰ ਐਰਾਪਤਿ ਦਾ ਰਾਜਾ । ਨ੍ਰਿਪ=ਇੰਦਰ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕੱਸਪ। (ਕੱਸਪ ਦੀ ਜਮੀਨ ਉਤੋਂ ਅੱਧਿਆਹਾਰ ਕਰਨੀ ਹੈ) ਨ੍ਰਿਪ=ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਰਾਜੇ (ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਅਰਣੀ=ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ ।

੧੨੫੨. ਗਯੰਦਨ=ਹਾਥੀ, ਨ੍ਰਿਪ=ਐਰਾਪਤੀ ਹਾਥੀ । ਨ੍ਰਿਪ=ਇੰਦਰ। ਨ੍ਰਿਪ=ਕੱਸਪ। (ਜ਼ਮੀਨ) । ਨ੍ਰਿਪ=ਰਾਜੇ। ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ।

੧੨੫੪.ਬਾਜ ਨ੍ਰਿਪ=ਘੋੜਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਉਚਸ੍ਰਵਾ ਘੋੜਾ ਨ੍ਰਿਪ, ਨ੍ਰਿਪ, ਨ੍ਰਿਪ=ਸੂਰਜ, ਕੱਸਪ (ਜ਼ਮੀਨ) ਰਾਜੇ (ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ)।

੧੨੫੪. ਬਾਹ=ਘੋੜਾ । ਨ੍ਰਿਪ=ਸੱਤਾਂ ਮੂੰਹਾਂ ਵਾਲਾ ਉਚਸ੍ਰਵਾ ਘੋੜਾ। ਨ੍ਰਿਪ=ਸੂਰਜ। ਨ੍ਰਿਪ ਕੱਸਪ। (ਜ਼ਮੀਨ) ਨ੍ਰਿਪ=ਰਾਜੇ (ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ)।

੧੨੫੫. ਤੁਰੰਗ=ਘੋੜਿਆਂ ਦਾ ਨ੍ਰਿਪ ਉਚਸ੍ਰਵਾ, ਇਸ ਦਾ ਨ੍ਰਿਪ ਸੂਰਜ, ਸੂਰਜ ਦਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੱਸਪ, ਕੱਸਪ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜੇ (ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

।। ਬਰੀ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥ ੧੨੫੬ ॥ ਦੇਵ ਸਬਦ ਕਹੁ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਤੀਨ ਬਾਰ ਪੁਨ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹਿੱਜੈ ॥ ੧੨੫੭ ॥ ਅਮਰਸਬਦ ਕਹੁ ਆਦਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਤੀਨ ਬਾਰ ਪੁਨ ਡਾਰਹੁ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੀਜੈ ॥ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਭੀਤਰ ਦੀਜੈ ॥ ੧੨੫੮ ॥ ਨ੍ਰਿਜਰ ਸਬਦ ਕੋਂ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਤੀਨ ਬਾਰ ਪੁਨ ਧਰੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ਸੰਕ ਛਾਡਿ ਨਿਰਸੰਕ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ੧੨੫੯ ॥ ਬਿਬਧ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦ ਭਣੀਜੈ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਧਰੀਜੈ ॥ ਰਿਪ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਅਹਿ ॥ ਸੰਕਾ ਤਿਆਗਿ ਸਭਾ ਮੈ ਕਹੀਅਹਿ ॥ ੧੨੬੦ ॥ ਸੁਰਪਦ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕੋ ਧਰੀਐ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਕਹੁ ਭਰੀਐ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ੧੨੬੧ ॥ ਸੁਮਨ ਸਬਦ ਕੋਂ ਆਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹਿੱਜੈ ॥ ੧੨੬੨ ॥ ਆਦਿ ਸਬਦ ਤ੍ਰਿਦਵੇਸ ਬਖਾਨੋ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦਹਿ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਭਨੀਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ੧੨੬੩ ॥ ਬ੍ਰਿੰਦਾਰਕ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ੧੨੬੪ ॥ ਗਤਿ ਬਿਵਾਨ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਣਹੁ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਪਦ ਪਦਿਹਿ ਪ੍ਰਮਾਣਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ

੧੨੫੪. ਹੈ=ਘੋੜਾ, ਉਚ ਸ੍ਵਾ, ਸੂਰਜ, ਕੱਸਪ, (ਜ਼ਮੀਨ) ਰਾਜੇ (ਫੌਜ ਬੰਦੂਕ)। ੧੨੫੫. ਬਰੀ=ਦੇਵਤੇ । ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਇੰਦਰ (ਇੰਦਰ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕੱਸਪ (ਕੱਸਪ ਦੀ ਜਮੀਨ) ਰਾਜੇ, ਫੌਜ, ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

੧੨੫੬. ਦੇਵ=ਦੇਵਤੇ (ਅੱਗੇ ਤਿੰਨ ਵਾਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਜੋੜਨਾ ਹੈ) ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਨ੍ਰਿਪ=ਇੰਦ੍ਰ, ਇੰਦ੍ਰ ਦਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੱਸਪ, (ਕੱਸਪ ਦੀ ਜਮੀਨ) ਨ੍ਰਿਪ=ਰਾਜੇ ਜਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ, ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

੧੨੫੯. ਅਮਰ ਨ੍ਰਿਪ=ਇੰਦ੍ਰ, ਅਗੇ ਕੱਸਪ,(ਜਮੀਨ) ਰਾਜੇ ਫੌਜ ਬੰਦੂਕ।

੧੨੬੦. ਨਿਰਜੁਰ=ਬੁਢੇਪੇ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਦੇਵਤੇ ਹਨ, ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਇੰਦ੍ਰ ਹੈ ਇੰਦ੍ਰ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕੱਸਪ ਹੈ। (ਕੱਸਪ ਦੀ ਜਮੀਨ ਹੈ) ਜਮੀਨ ਦੇ ਰਾਜੇ ਹਨ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

੧੨੬੧. ਬਿਬਧ ਨ੍ਰਿਪ, ਨ੍ਰਿਪ, ਨ੍ਰਿਪ ਰਿਪ=ਇੰਦ੍ਰ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਹੈ (ਅੱਗੇ ਕੱਸਪ ਤੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

੧੨੬੨. ਸੁਰ=ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਪਤੀ ਇੰਦ੍ਰ, ਇੰਦ੍ਰ ਦਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੱਸਪ, (ਜਮੀਨ) ਜਮੀਨ ਦੇ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜੇ। ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

੧੨੬੩. ਸੁਮਨ=ਦੇਵਤੇ, ਇੰਦ੍ਰ, ਕੱਸਪ, ਜਮੀਨ, ਰਾਜੇ ਫੌਜ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

੧੨੬੪. ਤ੍ਰਿਦਵੇਸ=ਦੇਵਤੇ,ਇੰਦ੍ਰ,ਕੱਸਪ (ਜਮੀਨ) ਰਾਜੇ ਫੌਜ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕਹੀਐ॥ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ॥੧੨੬੫॥ਅੜਿਲ॥ਅੰਮ੍ਰਿਤੇਸ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਪਤਿ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਪੁਨ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਯ ਜਾਨੀਐ ॥ ੧੨੬੬ ॥ ਮਧੁ ਪਦ ਮੁਖ ਤੇ ਪ੍ਰਥਮੈ ਨੀਕੇ ਭਾਖੀਐ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਪਤਿ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਜਹੱ ਜਹੱ ਚਹੀਐ ਸਬਦ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ੧੨੬੭ ॥ ਸੁਧਾ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਾਰ ਤ੍ਰੈ ਦੀਜੀਐ ॥ ਰਿਪ ਪਦ ਭਾਖਿ ਤੁਫੰਗ ਨਾਮ ਜੀਯ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸੁ ਕਬਿ ਚਉਪਈ ਮਾਂਝ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ੧੨੬੮ ਸਬਦ ਪਜੂਖ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਪ੍ਰਥਮ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਹਿ ਡਾਰੀਐ ॥ ਰਿਪ ਪਦ ਭਾਖਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸੁ ਕਬਿ ਦੋਹਰਾ ਮਾਂਹਿ .ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥ ੧੨੬੯ ॥ ਅਸੁਦਾ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰਕੈ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰਕੈ ॥ ਰਿਪ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਸੋਰਠਾ ਮਾਹਿ ਨਿਸੰਕ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ੧੨੭੦ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਪ੍ਰਾਣ ਦਾ ਪਦ ਕੇ ਸੁ ਕਬਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹਿਦੇ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸੁਧਨਿ ਸਵੈਯਾ ਭੀਤਰ ਨਿਡਰ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ੧੨੭੧ ॥ ਜੀਵ ਦੱਤ ਪਦ ਪ੍ਰਥਮ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦਹਿ ਅੰਤ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਅਰ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹਿਦੇ ਪਛਾਨ ਲੇ ॥ ਹੋ ਕਹੀ ਹਮਾਰੀ ਆਜ ਹਿਦੇ ਪਹਿਚਾਨ ਲੈ ॥ ੧੨੭੨ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਪੁਦਾ ਪਦ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ

੧੨੬੩. ਬ੍ਰਿੰਦਾਰਕ=ਦੇਵਤੇ। ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਸੁਆਮੀ ਇੰਦ੍ਰ, ਇੰਦ੍ਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਕੱਸਪ (ਜਮੀਨ) ਰਾਜੇ ਫੌਜ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੬੪. ਗਤਿ ਬਿਬਾਨ=ਦੇਵਤੇ। ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਇੰਦ੍ਰ, ਅਗੇ ਕੱਸਪ (ਜਮੀਨ) ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੬੫. ਅੰਮ੍ਰਿਤੇਸ=ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਰਾਜੇ ਦੇਵਤੇ ਹਨ ਅੱਗੇ ਇੰਦ੍ਰ, ਕੱਸਪ, ਰਾਜੇ ਤੇ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੬੮. ਮਧੁ=ਅੰਮ੍ਰਿਤ। ਮਧੁ ਪਤਿ=ਇੰਦ੍ਰ। ਇੰਦ੍ਰ ਪਤਿ=ਕੱਸਪ (ਜਮੀਨ) ਜਮੀਨ ਪਤਿ=ਰਾਜੇ। ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੬੯. ਸੁਧਾ ਨ੍ਰਿਪ ਨ੍ਰਿਪ ਨ੍ਰਿਪ=ਇੰਦ੍ਰ, ਕੱਸਪ ਰਾਜੇ ਤੇ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੭੦. ਪਜੂਖ=ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਰਾਜੇ ਦੇਵਤੇ, ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਇੰਦ੍ਰ, ਇੰਦ੍ਰ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕੱਸਪ, ਕੱਸਪ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਜਮੀਨ, ਜਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਰਾਜੇ, ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

੧੨੭੧. ਅਸੁਦਾ=ਪ੍ਰਾਣ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੈ, ਅੱਗੇ ਦੇਵਤੇ, ਇੰਦ੍ਰ, ਕੱਸਪ, ਜਮੀਨ, ਰਾਜੇ ਫੌਜ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੭੨. ਪ੍ਰਾਣ ਦਾ ਨ੍ਰਿਪ, ਨ੍ਰਿਪ, ਨ੍ਰਿਪ, ਨ੍ਰਿਪ=ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਮੁਖਤਿਆਰ ਦੇਵਤੇ ਵੀ ਰਾਜੇ ਹੀ ਹਨ, ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਇੰਦ੍ਰ, ਇੰਦ੍ਰ ਦਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੱਸਪ, ਕੱਸਪ ਦੀ ਜਮੀਨ ਤੇ ਜਮੀਨ ਦੇ ਨ੍ਰਿਪ=ਰਾਜੇ ਤੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਤੇ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥ ੧੨੭੩ ॥ ਬਹੁਰਦੇਹਦਾ ਸਬਦ ਬਖਾਨੋ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਪੰਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਝੂਲਾ ਛੰਦ ਬੀਚਿਹਸਿ ਕਹੀਐ ॥ ੧੨੭੪ ॥ ਪ੍ਰਾਣ ਦੱਤ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਣੀਜੈ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਧਰੀਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ੧੨੭੫ ॥ ਅੜਿਲ ॥ ਜਰਾ ਸਬਦ ਕਹੁ ਮੁਖ ਸੋ ਆਦਿ ਪਖਾਨੀਐ ॥ ਰਿਪ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਬਾਰ ਚਾਰ ਫੁਨਿ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੇਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨਕੈ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲੀਜੀਐ ਜਾਨਕੈ ॥ ੧੨੭੬ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਿਰਧਤਾ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੇਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਭਨੀਜੀਐ ॥ ਬਹੁਰ ਸੱਤ੍ਰ ਪਦ ਤਿਹ ਉਪਰਾਂਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਜਾਨੀਐ ॥ ੧੨੭੭ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਰਾ ਸਬਦ ਕਹੁ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਹਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਧਰੀਐ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਮੁਖ ਤੇ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਇ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥ ੧੨੭੮ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਆਲਸ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਸੁ ਹਰ ਕਹਿ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਪਾਧੜੀ ਮਾਂਝ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥ ੧੨੭੯ ॥ ਤਰਨ ਦੰਤ ਪਦ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਬਾਰ ਚਾਰ ਪੁਨ ਠਾਨੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹਿਯੈ ਬਖਾਨੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਰੁਆਲਾ ਬਿਖੈ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਠਾਨੀਅਹਿ ॥ ੧੨੮੦ ॥ ਜੋਬਨਾਂਤ ਅੰਤਕ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ

੧੨੭੧. ਜੀਵ ਦੱਤ=ਅੰਮ੍ਰਿਤ, ਦੇਵਤੇ, ਇੰਦ੍ਰ, ਕੱਸਪ, ਰਾਜੇ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ । ੧੨੭੨. ਬਪੁਦਾ=ਸਰੀਰ ਨੂੰਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੈ, ਅੱਗੇ ਚਾਰ ਮਾਲਕ ਹਨ, ਦੇਵਤੇ, ਇੰਦ੍ਰ, ਕੱਸਪ (ਜਮੀਨ) ਰਾਜੇ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੭੩. ਦੇਹਦਾ=ਦੇਹ ਦਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੈ ਅਗੇ ਫੇਰ ਚਾਰ ਰਾਜ ਹਨ। ੧. ਦੇਵਤੇ। ੨. ਇੰਦ੍ਰ। ੩. ਕੱਸਪ, (ਜਮੀਨ) ੪. ਰਾਜੇ (ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ)।

੧੨੭੬. ਪ੍ਰਾਣ ਦੱਤ=ਅੰਮ੍ਰਿਤ, ਦੇਵਤੇ, ਇੰਦ੍ਰ, ਕੱਸਪ, ਰਾਜੇ (ਬੰਦੂਕ)।

੧੨੭੭. ਜਰਾ ਰਿਪ, ਨ੍ਰਿਪ, ਨ੍ਰਿਪ, ਨ੍ਰਿਪ, ਨ੍ਰਿਪ ਰਿਪ=ਬੁਢੇਪੇ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੈ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਰਾਜੇ ਦੇਵਤੇ ਹਨ, ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਇੰਦ੍ਰ ਹੈ, ਇੰਦ੍ਰ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕੱਸਪ ਹੈ, ਕੱਸਪ ਦੀ ਜਮੀਨ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਰਾਜੇ ਮਾਲਕ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

੧੨੭੮. ਬ੍ਰਿਧਤਾ ਸੱਤ੍ਰ=ਬੁਡੇਪੇ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੈ (ਅਗੇ ਸਭ ਕੁਛ ਉਤੋਂ ਅੱਧਿਆਹਾਰ ਹੋਣਾ ਹੈ) ਦੇਵਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਪਤੀ ਹਨ, ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਇੰਦ੍ਰ ਪਤੀ ਹੈ, ਇੰਦ੍ਰ ਦਾ ਪਤੀ ਕੱਸਪ ਹੈ, ਕੱਸਪ ਦੀ ਜਮੀਨ ਹੈ, ਜਮੀਨ ਦੇ ਪਤੀ ਰਾਜੇ ਹਨ, ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਹੈ ਫੌਜ ਦੀ ਸੱਤ੍ਰ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

੧੨੭੯. ਜਰਾ ਹਰ=ਬੁਢੇਪੇ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੈ ਫੇਰ ਅੱਗੇ, ਦੇਵਤੇ ਇੰਦ੍ਰ ਕੱਸਪ, (ਜਮੀਨ) ਰਾਜੇ, ਫੌਜ ਦੀ ਅਰਿ=ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

੧੨੮੦. ਆਲਸ=ਸੁਸਤੀ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੈ ਅਗੇ ਚਾਰ ਰਾਜੇ ਹਨ (ਦੇਵਤੇ ਇੰਦ੍ਰ ਕੱਸਪ ਰਾਜੇ) ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ਹਰ=ਨਾਸ ਕਰਨਾ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਪਰ ਡਾਰੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਚਉਪਈ ਮਾਹਿ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ੧੨੮੧ ॥ ਤਰਨ ਦੰਤ ਕਰ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਭਾਖੀਐ ॥ ਚਤੁਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸੁ ਧਨਿ ਦੋਹਰਾ ਮਾਹਿ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥ ੧੨੮੨ ॥ ਜੋਬਨਾਰਿ ਅਰਿ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋਂ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਭਾਖੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਰਾਖੀਐ ॥ ੧੨੮੩ ॥ ਚਤੁਰਥ ਅਵਸਤਾ ਅਰਿ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਚਤੁਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤ ਸੁ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਕੈ ॥ ਹੈ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲੀਜੀਐ ਜਾਨਕੈ ॥ ੧੨੮੪ ॥ ਜਮ ਪਾਸੀ ਕੇ ਨਾਮਨ ਆਦਿ ਉਚਾਰ।ਐ ॥ ਹਰ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਬਾਰ ਚਾਰ ਫੁਨਿ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸੁ ਕਬਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਭਾਖ ਅਰਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸੁਧਨਿ ਸਵੈਯਾ ਮਾਂਝ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥ ੧੨੮੫ ॥ ਅਰਿਬਲਾਰਿ ਅਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਪਤਿ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਕੁੰਡਰੀਆ ਮਾਹਿ ਸੰਕ ਤਜਿ ਦੀਜੀਅਹਿ ॥ ੧੨੮੬ ॥ ਆਰ ਜਾਰ ਅਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਕੋਂ ਬਹੁਰ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਝੂਲਨਾ ਮਾਹਿ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ੧੨੮੭ ॥

੧੨੮੧. ਤਰਨ ਦੰਤ=ਜੁਆਨ ਉਮਰ ਦੇ ਦਲਣ ਵਾਲਾ ਬੁਢੇਪਾ ਹੈ, ਬੁਢੇਪੇ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੈ, ਦੇਵਤੇ, ਇੰਦ੍ਰ, ਕੱਸਪ, ਜਮੀਨ, ਰਾਜੇ (ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ)। ੧੨੮੨. ਜੋਬਨ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬੁਢੇਪਾ ਹੈ, ਬੁਢੇਪੇ ਦਾ ਅੰਤਕ=ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੈ (ਦੇਵਤੇ, ਇੰਦ੍ਰ, ਕੱਸਪ, (ਜਮੀਨ) ਰਾਜੇ। ਫੌਜ ਦੀ ਅਰਿ=ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

੧੨੮੩. ਤਰਨ ਦੰਤ ਕਰ=ਜੁਆਨ ਉਮਰ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬੁਢੇਪਾ ਹੈ, ਬੁਢੇਪੇ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੈ ਅਗੇ ਚਾਰ ਰਾਜੇ। ੧. ਦੇਵਤੇ। ੨. ਇੰਦ੍ਰ। ੩. ਕੱਸਪ (ਜਮੀਨ)। ੪. ਰਾਜੇ। ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

੧੨੮੪. ਜੋਬਨਾਰਿ ਅਰਿ=ਜੋਬਨ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬੁਢੇਪਾ ਤੇ ਬੁਢੇਪੇ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ। ਅਗੇ ਦੇਵਤੇ, ਇੰਦ੍ਰ, ਕੱਸਪ, ਰਾਜੇ, ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

੧੨੮੫. ਚੌਥੀ ਅਵਸਥਾ ਬੁਢੇਪੇ ਦਾ ਅਰਿ=ਵੈਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੈ, ਦੇਵਤੇ, ਇੰਦ੍ਰ, ਕੱਸਪ, (ਜਮੀਨ) ਰਾਜੇ। ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

੧੨੮੬. ਜਮ ਪਾਸੀ=ਜਮ ਦੀ ਫਾਹੀ ਮੌਤ ਹੈ, ਸੋ ਮੌਤ ਦੇ ਹਰ=ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੈ (ਅਗੇ ਚਾਰ ਰਾਜੇ ਹਨ) ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

੧੨੮੭. ਅਰਿਬਲਾਰਿ ਅਰਿ=ਉਮਰ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬੁਢੇਪਾ ਤੇ ਬੁਢੇਪੇ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੈ, ਅਗੇ ਚਾਰ ਮਾਲਕ ਹਨ। ੧ ਦੇਵਤੇ, ੨ ਇੰਦ੍ਰ, ੩ ਕੱਸਪ (ਜਮੀਨ) ੪. ਰਾਜੇ ਤੇ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਦੇਹ ਬਾਸੀ ਅਰ ਹਰ ਪਦ ਆਦਿ ਭਨੀਜੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਸੁ ਬਹੁਰ ਕਹੀਜੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਅੜਿਲ ਕੇ ਮਾਂਹਿ ਨਿਡਰ ਕਹਿ ਡਾਰੀਐ ॥ ੧੨੮੮ ॥ ਬਪੁਬਾਸੀਅਰਿ ਅਰ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਚੰਚਰੀਆ ਮਾਹਿ ਨਿਸੰਕ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ੧੨੮੯ ॥ ਤਨ ਬਾਸੀ ਅਰ ਹਰ ਕੋਂ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਕੈ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਕਰਹੁ ਉਚਾਰਨ ਤਹਾਂ ਜਹਾਂ ਜੀਯ ਜਾਨੀਐ ॥ ੧੨੯੦ ॥ ਅਸੁਰ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਪਿਤ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਨਿਡਰ ਬਖਾਨੋ ਤਹਾਂ ਜਹਾਂ ਜੀਯ ਜਾਨੀਐ ॥ ੧੨੯੧ ॥ ਰਾਛਸਾਰਿ ਪਦ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਅਹੁ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਪਤਿ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਅਹੁ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਜਾਨ ਲੈ ॥ ਹੋ ਜੋ ਪੂਛੈ ਤੁਹਿ ਆਇ ਨਿਸੰਕ ਬਤਾਇਦੈ ॥ ੧੨੯੨ ॥ ਦਾਨਵਾਰਿ ਪਦ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਘਰਿ ਪ੍ਰਥਮ ਉਚਰ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਅੰਤ ਧਰ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ਲੈ ॥ ਹੋ ਸੁ ਕਬਿ ਸਭਾ ਕੇ ਮਾਂਝ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਭਾਖਦੈ ॥ ੧੨੯੩ ॥ ਅਮਰਾਰਦਨ ਅਰ ਆਦਿ ਸੁ ਕਬਿ ਉਚਾਰਕੈ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹ ਡਾਰਕੈ ॥ ਅਰ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਸੁਧਾਰ ਲੈ ॥ ਹੋ ਪੜਜੋ ਚਹਤ ਤਿਹੱ ਨਰ ਕੋ ਤੁਰਤ ਸਿਖਾਇ ਦੈ ॥ ੧੨੯੪ ॥ ਸੱਕ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਅਰਿ ਅਰਿ ਕਹਿ ਪਤਿ ਚਾਰ ਬਾਰ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾਕੇ ਅੰਤ

੧੨੮੭. ਉਮਰ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬੁਢੇਪਾ ਤੇ ਬੁਢੇਪੇ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੈ, ਚਾਰੇ ਰਾਜੇ ਤੇ ਫੇਰ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੮੮. ਦੇਹ ਵਿਚ ਵੱਸਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਣ, ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦੀ ਵੈਰਨ ਮੌਤ, ਮੌਤ ਦਾ ਅਰਿ=ਵੈਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ, ਦੇਵਤੇ, ਇੰਦ੍ਰ, ਕੱਸਪ, (ਜਮੀਨ) ਰਾਜੇ, ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

੧੨੮੦. ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਣ ਹਨ, ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦੀ ਵੈਰਨ ਮੌਤ ਹੈ, ਮੌਤ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੈ, ਦੇਵਤੇ, ਇੰਦ੍ਰ, ਕੱਸਪ, ਰਾਜੇ, ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੯੧. ਤਨ ਵਿਚ ਵੱਸਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਣ ਤੇ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਮੌਤ ਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੈ।

੧੨੯੨. ਅਸੁਰ=ਦੈਂਤਾਂ ਦਾ ਪਿਤਾ ਕੱਸਪ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਦੀ ਜਮੀਨ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੯੩. ਰਾਛਸਾਰਿ=ਦੈਂਤਾਂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੈ, ਅਗੇ ਦੇਵਤੇ, ਇੰਦ੍ਰ, ਕੱਸਪ (ਜਮੀਨ) ਰਾਜੇ, ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੯੪. ਦਾਨ ਵਾਰ=ਦੈਂਤਾਂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੈ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਪਤੀ ਦੇਵਤੇ, ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਪਤੀ ਇੰਦ੍ਰ, ਇੰਦ੍ਰ ਦਾ ਪਤੀ ਕੱਸਪ, ਕੱਸਪ ਦੀ ਜਮੀਨ, ਜਮੀਨ ਦੇ ਰਾਖੇ ਰਾਜੇ। ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਯ ਜਾਨੀਐ ॥ ੧੨੯੫ ॥ ਸਤ ਕ੍ਰਿਤ ਅਰ ਅਰ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋਂ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨਕੈ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨਕੈ ॥ ੧੨੯੬ ॥ ਸਚੀ ਪਤਿਰ ਅਰ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕਹੁੰ ਭਾਖੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਝੂਲਨਾ ਮਾਂਝ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ੧੨੯੭ ॥ ਸਕ੍ਰਰਦਨ ਅਰ ਰਿਪ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨਕੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੀਐ ਹੋ ਝੂਲਾ ਛੰਦਨ ਮਾਂਝ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ੧੨੯੮ ॥ ਆਦਿ ਸਬਦ ਪੁਰਹੂਤਰ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਪਿਤਣੀਸ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸੁਘਰ ਸੋਰਠਾ ਮਾਝਿ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥ ੧੨੯੯ ॥ ਬਾਸਵਾਰਿ ਅਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਪਿਤਣੀ ਇਸਣੀ ਅਰਣੀ ਅੰਤ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਯ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਦੋਹਰਾ ਮਾਹਿ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ੧੩੦੦ ॥ ਆਦਿ ਬਿਤਹਾ ਅਰਿ ਅਰਿ ਪਦਹਿ ਪ੍ਰਮਾਨਕੈ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਇਸ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨ ਕੈ ॥ ਰਿਪ ਪੁਨ ਠਾਨ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ਲੈ ॥ ਹੋ ਪੜਿਯੋ ਚਾਹਤ ਜੋ ਨਰ ਤਿੱਹ ਭੇਦ ਦਤਾਇ ਦੈ ॥ ੧੩੦੧ ॥ ਮਘਵਾਂਤਕ ਅਰ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕੋ ਭਾਖੀਐ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦਹਿ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥ ਰਿਪ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸੁਘਰ ਲਹੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਮਾਂਝਿ ਨਿਸੰਕ

੧੨੯੪. ਅਮਰਾਦਨ ਅਰਿ=ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਵੈਰੀ ਦੈਂਤ, ਦੈਂਤਾਂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੈ। ਅਗੇ ਤਿੰਨ ਰਾਜੇ, ੧ ਇੰਦ੍ਰ, ੨ ਕੱਸਪ, (ਜਮੀਨ) ਰਾਜੇ। ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੯੫. ਸਕ੍ਰ ਅਰਿ ਅਰਿ ਪਤਿ ਪਤਿ ਪਤਿ ਪਤਿ=ਇੰਦ੍ਰ, ਦੈਂਤ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ, ਦੇਵਤੇ, ਇੰਦ੍ਰ, ਕੱਸਪ, ਰਾਜੇ। ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੯੬. ਸਤ ਕ੍ਰਿਤ ਅਰਿ ਅਰਿ=ਇੰਦ੍ਰ ਦੇ ਵੈਰੀ ਦੈਂਤ ਤੇ ਦੈਂਤਾਂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੈ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇਵਤੇ, ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਇੰਦ੍ਰ, ਇੰਦ੍ਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਕੱਸਪ, ਕੱਸਪ ਦੀ ਜਮੀਨ, ਜਮੀਨ ਦੇ ਰਾਖੇ ਰਾਜੇ। ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੨੯੮. ਸਚੀ ਪਤਿ=ਇੰਦ੍ਰ ਦੇ ਵੈਰੀ ਦੈਂਤ, ਦੈਂਤਾਂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਅਗੇ ਚਾਰ ਰਾਜੇ ਦੇਵਤੇ, ਇੰਦ੍ਰ, ਕੱਸਪ, ਰਾਜੇ (ਫੌਜ ਬੰਦੂਕ ਹੈ)। ੧੨੯੯. ਸਕ੍ਰਰਦਨ ਅਰਿ ਰਿਪ=ਇੰਦ੍ਰ ਦੇ ਵੈਰੀ ਦੈਂਤ, ਦੈਂਤਾਂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਅਗੇ ਤਿੰਨ ਰਾਜੇ ਹਨ। ਇੰਦ੍ਰ, ਕੱਸਪ, ਰਾਜੇ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੩੦੦. ਪੁਰਹੂਤ ਅਰਿ ਪਿਤ ਣੀਸ=ਇੰਦ੍ਰ ਦੇ ਵੈਰੀ ਦੈਂਤ, ਦੈਂਤਾਂ ਦਾ ਪਿਓ ਕੱਸਪ, ਕੱਸਪ ਦੀ ਣੀ=ਜਮੀਨ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੩੦੧. ਬਾਸਵਾਰਿ, ਅਰਿ. ਪਿਤਣੀ, ਇਸਣੀ, ਅਰਣੀ=ਇੰਦ੍ਰ ਦੇ ਵੈਰੀ ਦੈਂਤ, ਦੈਂਤਾਂ ਦੇ ਵੈਰੀ ਦੇਵਤੇ ਅਗੇ ਪਿਤਾ=ਕੱਸਪ, ਣੀ=ਜਮੀਨ ਅਗੇ ਇਸ=ਰਾਜੇ, ਣੀ=ਫੌਜ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਭਣੀਜੀਐ ॥ ੧੩੦੨ ॥ ਮਾਤਲੇਸ੍ ਅਰ ਸਬਦਹਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ॥ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਕੈ ॥ ਸੱਤ੍ ਸਬਦ ਫੁਨ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮੱਤ ਸੰਭਾਰੀਐ ॥ ੧੩੦੩ ॥ ਜਿਸਨਾਂਤਕ ਅੰਤਕ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਪਦ ਰਾਜ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰੀਐ ॥ ਅਰਿ ਪੁਨਿ ਤਵਨੈ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ੧੩੦੪ ॥ ਪੁਰੰਦ੍ਰਾਰ ਅਰ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਭਾਖਕੈ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦਹਿ ਅੰਤ ਤਿਹ ਰਾਖਕੈ ॥ ਬਹੁਰ ਸਤ੍ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸੁਘਰ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਦਾ ਲਖਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ੧੩੦੫ ॥ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਜ੍ ਧਰਰ ਅਰ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਈਸਰ ਪਦ ਠਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪੁਨਿ ਅੰਤ ਬਹੁਰ ਤਿਹੱ ਦੀਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ੧੩੦੬ ॥ ਅੜਿਲ ॥ ਤੁਰਾ ਖਾੜ ਅਰ ਅਰ ਪਦ ਆਦ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦਹਿ ਅੰਤ ਤਹਿ ਧਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਬਹੁਰ ਪੁਨ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਕੈ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨੱਕੈ ॥ ੧੩੦੭ ॥ ਰਿਪ ਪਾਕਰ ਰਿਪ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹੱ ਭਾਖੀਐ ॥ ਨਾਇਕ ਪਦ ਤ੍ਰੈ ਬਾਰ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥ ਰਿਪ ਪੁਨ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੁ ਘਰ ਕਹਿ ਦੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਬਹੁ ਚੀਨ ਉਚਾਰਯੋ ਕੀਜੀਐ ॥ ੧੩੦੮ ॥ ਇੰਦ੍ਰਾਂਤਕ ਅਰ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕੋ ਭਾਖੀਐ ॥ ਨਾਇਕ ਪਦ ਤ੍ਰੈ ਬਾਰ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ ਬਹੁਰ ਪੁਨ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਧਰੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਮਨ ਲੀਜੀਐ ॥ ੧੩੦੯ ॥ ਦੇਵ ਸਬਦ ਕੋ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਦਨ ਕਹਿ ਅਰਦਨ ਪਦ ਅੰਤ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਪੰਤਿ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਭਾਖੀਐ ॥ ਹੋ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਮਨ ਲਹਿ ਰਾਖੀਐ ॥ ੧੩੧੦ ॥ ਅਮਰਾ ਅਰਦਨ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਭਾਖੀਐ ॥ ਨਾਇਕ ਪਦ ਤ੍ਰੈ ਬਾਰ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥ ਰਿਪ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸੁਘਰ

੧੩੦੦. ਬ੍ਰਿਤਹਾ=ਇੰਦਰ, ਅਰਿ=ਵੈਰੀ ਦੈਂਤ, ਅਰਿ=ਵੈਰੀ ਦੈਂਤਾਂ ਦੇ ਦੇਵਤੇ ਅਗੇ ਇਸ=ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਈਸਰ ਇੰਦਰ, ਇਸ=ਇੰਦਰ ਦਾ ਈਸਰ ਕੱਸਪ, ਇਸ=ਕੱਸਪ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਈਸਰ ਰਾਜੇ ਅਗੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਦੀ ਰਿਪ=ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ਮਘਵਾਤਨ=ਇੰਦਰ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੈਂਤ ਤੇ ਦੈਂਤਾਂ ਦੇ ਅਰੀ=ਦੇਵਤੇ ਅਗੇ ਇੰਦਰ, ਕੱਸਪ, ਰਾਜੇ ਫੌਜ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

੧੩੦੨. ਮਾਤਲੇਸ=ਇੰਦ, ਇਸ ਦੇ ਵੈਰੀ ਦੈਂਤ, ਦੈਂਤਾਂ ਦੇ ਵੈਰੀ ਦੇਵਤੇ ਅਗੇ ਇੰਦਰ, ਕੱਸਪ, ਰਾਜੇ ਫੌਜ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੩੦੫. ਜਿਸਨਾਤਕ= ਇੰਦਰ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੈਂਤ ਅਤੇ ਦੈਂਤਾਂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇਵਤੇ ਅਗੇ ਇੰਦਰ, ਕੱਸਪ, ਜ਼ਮੀਨ, ਰਾਜੇ ਫੌਜ ਬੰਦੂਕ ਵੈਰਨ ਹੈ। ੧੩੦੬ ਪੁਰਿੰਵਾਰਿ ਅਰਿ=ਇੰਦਰ, ਦੈਂਤ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇਵਤੇ ਅਗੇ ਇੰਦਰ, ਕੱਸਪ, ਰਾਜੇ ਫੌਜ ਤੇ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

੧੩੧੦. ਬਜਰਧਰ=ਇੰਦਰ। ਤੁਰਾਖਾੜ=ਇੰਦਰ। ਰਿਪ ਪਾਕ=ਇੰਦ੍ ਇੰਦਰਾਤਕ=ਇੰਦਰ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੈਂਤ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪੰਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਭੇਦਾ ਭੇਦ ਕਬਿਤ ਕੇ ਮਾਂਹਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ੧੩੧੧ ॥ ਨਿਰ ਜਰਾਰਿ ਅਰਦਨ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥ ਮ ਉਚਾਰਕੈ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰਕੈ ॥ ਅਰ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸੁਘਰ ਲਹੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਅੜਿਲ ਛੰਦ ਕੇ ਮਾਂਹਿ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥ ੧੩੧੨ ॥ ਬਿਬੁਧਾਂਤਕ ਅੰਤਕ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰ ਕਰ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸ ਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰ ਕਰ ॥ ਰਿਪ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸੁਘਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਰੂਆਲਾ ਮਾਂਝ ਨਿਸੰਕ ਉਚਾਰੀਅ ॥ ੧੩੧੩ ॥ ਸਪਰ ਬਾਣ ਪਰ ਅਰ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਪੰਤਿ ਸਬਦ ਤਵਨ ਪਰ ਦੀਜੀਐ ॥ ਅਰ ਪਦ ਭਾਖਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੀਅਹੁ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਚੰਚਰੀਆ ਮਾਂਝ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਠਾਨੀਅਹੁ ॥ ੧੩੧੪ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਬਦ ਤ੍ਰਿਦਵੇਸ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਅਰਿ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਤ੍ਰੈ ਬਾਰ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਤਾਕੇ ਪੁਨ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਬੁੱਧ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ੧੩੧੫ ॥ ਖ੍ਰਿੰਦਾਰਕ ਅਰ ਅਰ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਜੈ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਅਰਿ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੇ ਪੁਨ ਅੰਤ ਭਨੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਮਤਿ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ੧੩੧੬ ॥ ਸਭ ਬਿਵਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ਭਾਖਿ ਗਤਿ ਭਾਖੀਐ॥ਅਰਿ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਚਾਰ ਬਾਰ ਪਦ ਰਾਖੀਐ ॥ ਬਹੁਰ ਸੱਤ੍ਰ ਪੁਨ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਮਤਿ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ॥੧੩੧੭॥ਆਦਿ ਅਗਨ ਜਿਵ ਪਦ ਕੋ ਸੁ ਪੁਨਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰ ਅਰ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਚਾਰ ਬਾਰ ਪੁਨ ਠਾਨੀਐ ॥ ਰਿਪ ਪਦ ਭਾਖਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਮਾਂਝਿ ਨਿਸੰਕ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ੧੩੧੮* ॥

੧੩੧੧. ਦੇਵ=ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਅਰਦਨ=ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੈਂਤ । ਦੈਂਤਾਂ ਦੇ ਅਰਦਨ=ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇਵਤੇ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਅਗੇ ਪਤੀ ਹਨ। ਇੰਦ੍ਰ, ਕੱਸਪ, ਰਾਜੇ ਅਤੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ।

੧੩੧੨. ਅਮਰਾਦਨ=ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਵੈਰੀ ਦੈਂਤ।

੧੩੧੩. ਨਿਰਜਰਾਰ=ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਵੈਰੀ ਦੈਂਤ।

੧੩੧੪. ਬਿਬਧਾਂਤਕ=ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੈਂਤ ਤੇ ਦੈਂਤਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇਵਤੇ। ੧੩੧੫. ਸਪਰਬਾਣ ਪਰਿ=ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਵੈਰੀ ਦੈਂਤ ਅਤੇ ਦੈਂਤਾਂ ਦੇ ਵੈਰੀ ਦੇਵਤੇ। ੧੩੧੬. ਤ੍ਰਿਦਵੇਸ=ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਅਰਿ=ਵੈਰੀ ਦੈਂਤ ਅਤੇ ਦੈਂਤਾਂ ਦੇ ਅਰਿ=ਵੈਰੀ ਦੇਵਤੇ।

੧੩੧੭. ਖ੍ਰਿਦਾਰਕ=ਦੇਵਤੇ। ੧੩੧੮. ਬਿਬਾਨ ਗਤਿ=ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਉਤੇ ਉੱਡਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਬੈਠਣ ਵਾਲੇ ਦੇਵਤੇ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਵੈਰੀ ਦੈਂਤ ਹਨ, ਦੈਂਤਾਂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੈ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇਵਤੇ ਹਨ, ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਇੰਦ੍ਰ ਹੈ, ਇੰਦ੍ਰ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕੱਸਪ ਹੈ, ਕੱਸਪ ਦੀ ਬਣਾਈ ਜਮੀਨ ਹੈ, ਜਮੀਨ ਉਤੇ ਰਾਜ ਕਰਦੇ ਰਾਜੇ ਹਨ, ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਪਾਸ ਫੌਜ ਹੈ, ਫੌਜ ਦੀ ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। ੧੩੧੯. ਅਗਨਜਿ=ਦੇਵਤੇ, ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਵੈਰੀ ਦੈਂਤ, ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਵੈਰੀ ਦੇਵਤੇ,ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਇੰਦ੍ਰ ,ਇਸਦਾ ਰਾਜਾ ਕੱਸਪ, ਇਸਦੀ ਜਮੀਨ, ਜਮੀਨ ਦੇ ਵਾਸੀ ਰਾਜੇ, ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਪਾਸ ਫੌਜ ਹੈ, ਫੌਜ ਦੀ ਰਿਪ=ਵੈਰਨ ਬੰਦੂਕ ਹੈ। *ਫੁਟਨੋਟ ੧੩੧੯ ਤੇ ਮੁਕਾ ਹੈ.....

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com